

Sveto pismo kralja Jakoba

Stara zaveza in Nova zaveza

Študijska izdaja

Škofja Loka

Naslov izvirnika: Holy Bible King James Version

Sveto pismo kralja Jakoba

Stara zaveza in Nova zaveza

Pravica do uporabe besedila

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons (CC BY-NC-ND PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIJALNO – BREZ PREDELAV).

Uporabnikom je dovoljeno reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem in javna priobčitev izvirnega avtorskega dela, vendar samo v nekomercialne namene, pod pogojem, da navedejo avtorja izvirnega dela in da dela ne spreminja. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Prva izdaja

Knjiga je objavljena na spletni strani: github.com/msavli/SloKJV

Prevod: Marjan Šavli in Barbara Hojkar Šavli, 2024

Priprava besedila: Marjan Šavli (PTXPrint)

Fotografija na naslovnici: arhiv družine Šavli

Založnik: Marjan Šavli in Barbara Hojkar Šavli, Mestni trg 11, Škofja Loka, marjan.savli@gmail.com

Verzija za mobilne naprave: crosswire.org/applications/

CIP xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

BREZPLAČEN IZVOD – NI ZA PRODAJO

Predgovor

Projekt prevoda Svetega pisma kralja Jakoba v slovenski jezik je potekal od maja 2010 do maja 2022. Prevedenih je 66 knjig. Pri pregledu besedila sodeluje Vinko Ošlak.

Prevedene knjige: Geneza, Eksodus, Levitik, Numeri, Devteronomij, Jozue, Sodniki, Ruta, 1 Samuel, 2 Samuel, 1 Kralji, 2 Kralji, 1 Kroniška, 2 Kroniška, Ezra, Nehemija, Estera, Job, Psalmi, Pregovori, Pridigar, Visoka pesem, Izajija, Jeremija, Žalostinke, Ezekiel, Daniel, Ozej, Joel, Amos, Abdija, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Agej, Zaharija, Malahija in celotna Nova Zaveza.

Pred vami je študijska verzija z opombami in referencami.

Prosiva Boga, da bi bila tudi vam ta knjiga v blagoslov in spodbudo pri hoji z Jezusom.

Prevajalca

Posebnosti prevoda:

- dodane opombe in reference; KJV 1611,
- dodane približne letnice dogodkov; KJV Oxford 1769,
- »nagnjene« besede so dodane izvirnem KJV besedilu,
- »a« opombe KJV 1611 in opombe prevajalca,
- »b« sklici na druge dela besedila,
- »[]« dodala prevajalca, ni v originalu,
- »§« razlika besedila SloKJV in ostalih slovenskih prevodov.

Bog je že dokazal Svojo ljubezen do tebe osebno. Kajti Bog je tako ljubil svet (tebe), da je dal Svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli veruje vanj, (ti?) se ne bo pogubil, temveč bo imel večno življenje.[\(Jn 3,16\)](#)

Ali verjameš Besedi Njega, ki te je ustvaril, ki te pozna in te ljubi?

Ali si pripravljen sprejeti Njega, to je Božjo Besedo – Jezusa Kristusa, po katerem so bile narejene vse stvari?

Toda sedaj povsod vsem ljudem zapoveduje, da se pokesajo.[\(Apd 17,30\)](#)

Pokesajte se torej in bodite spreobrnjeni (tj. obrnite se proč od greha k živemu Boga), da bodo vaši grehi lahko izbrisani.[\(Apd 3,19\)](#)

Sprejmite Jezusa in ne grešite več, kajti Bog je določil dan, na katerega bo sodil svet v pravičnosti, po tem možu (Jezusu Kristusu), katerega je določil. O tem je dal zagotovilo vsem ljudem, ker ga je obudil od mrtvih.[\(Apd 17,31\)](#)

Kajti s srcem človek veruje v pravičnost, z usti pa je narejeno priznanje v rešitev duše.[\(Rim 10,10\)](#) Tvoja molitev (iskren pogovor z Bogom) naj bi bila takšna.

Na glas izgovori:

»Jezus, žal mi je za vse moje grehe. Prosim odpusti mi, osvobodi me in me popolnoma očisti. Sprejemam te za svojega Odrešenika, Gospoda in Gospodarja svojega življenja. Hvala, ker si tudi zame plačal ceno za moje grehe na križu, umrl in tretji dan vstal.«

datum: _____ podpis: _____

Toda tolikim, kot so ga sprejeli, njim je on dal moč, da postanejo Božji sinovi, torej njim, ki verujejo v njegovo ime, (v ime Jezusa Kristusa).[\(Jn 1,12\)](#) Potem so bili tisti, ki so z veseljem sprejeli njegovo besedo, krščeni.[\(Apd 2,41\)](#)

Pokesajte se (če si to ravnokar storil, sledi navodilu)

in vsak izmed vas naj bo krščen v imenu Jezusa Kristusa v odpuščanje grehov

in prejeli boste dar Svetega Duha.[\(Apd 2,38\)](#)

Kdor veruje vanj, ni obsojen, toda kdor ne veruje, je že obsojen, ker ni veroval v ime edinorojenega Božjega Sina.[\(Jn 3,18\)](#) Kdor zavrača mene (Jezusa) in ne sprejema mojih besed, ima nekoga, ki ga sodi. Beseda, ki sem jo govoril, ta ista ga bo sodila na poslednji dan.[\(Jn 12,48\)](#)

Kazalo vsebine

Knjige Stare zaveze

Druga Mojzesova knjiga, imenovana Eksodus.....	Eksodus	2Mz.....	37
Tretja Mojzesova knjiga, imenovana Levitik.....	Levitik	3Mz.....	65
Četrta Mojzesova knjiga, imenovana Numeri.....	Numeri	4Mz.....	86
Peta Mojzesova knjiga, imenovana Devteronomij.....	Devteronomij	5Mz.....	115
Józuetova knjiga.....	Józue	Joz.....	140
Knjiga sodnikov.....	Sodniki	Sod.....	156
Rutina knjiga.....	Ruta	Rut.....	174
Prva Samuelova knjiga, tudi Prva knjiga kraljev.....	1 Samuel	1Sa.....	176
Druga Samuelova knjiga, tudi Druga knjiga kraljev.....	2 Samuel	2Sa.....	200
Prva knjiga kraljev, tudi Tretja knjiga kraljev.....	1 Kralji	1Kr.....	219
Druga knjiga kraljev, tudi Četrta knjiga kraljev.....	2 Kralji	2Kr.....	242
Prva kroniška knjiga.....	1 Kroniška	1Krn.....	264
Druga kroniška knjiga.....	2 Kroniška	2Krn.....	290
Ezrova knjiga.....	Ezra	Ezr.....	315
Nehemijeva knjiga.....	Nehemija	Neh.....	322
Esterina knjiga.....	Esterina	Est.....	332
Jobova knjiga.....	Job	Job.....	338
Knjiga Psalmov.....	Psalmi	Ps.....	356
Pregovori.....	Pregovori	Prg.....	406
Kohelet ali Pridigar.....	Pridigar	Prd.....	426
Salomonova pesem (hebr. Pesem pesmi).....	Pesem pesmi	Pp.....	432
Knjiga preroka Izaija.....	Izaija	Iz.....	435
Knjiga preroka Jeremija.....	Jeremija	Jer.....	470
Jeremijeve žalostinke.....	Žalostinke	Žal.....	508
Knjiga preroka Ezekiela.....	Ezekiel	Ezk.....	512
Danielova knjiga.....	Daniel	Dan.....	547
Ozej.....	Ozej	Oz.....	560
Joel.....	Joel	Jl.....	566
Amos.....	Amos	Am.....	568
Abdija.....	Abdija	Abd.....	572
Jona.....	Jona	Jon.....	573
Mihej.....	Mihej	Mih.....	575
Nahum.....	Nahum	Nah.....	578
Habakuk.....	Habakuk	Hab.....	580
Sofonija.....	Sofonija	Sof.....	582
Agej.....	Agej	Ag.....	584
Zaharija.....	Zaharija	Zah.....	585
Malahija.....	Malahija	Mal.....	591

Knjige Nove zaveze

Evangelij po Mateju.....	Matej	Mt.....	595
Evangelij po Marku.....	Marko	Mr.....	617
Evangelij po Luku.....	Luka	Lk.....	630
Evangelij po Janezu.....	Janez	Jn.....	653
Apostolska dela.....	Apostolska dela	Apd.....	670
Poslanica apostola Pavla Rimljanom.....	Rimljanom	Rim.....	692
Prva poslanica apostola Pavla Korinčanom.....	1 Korinčanom	1Ko.....	701
Druga poslanica apostola Pavla Korinčanom.....	2 Korinčanom	2Ko.....	710
Poslanica apostola Pavla Galačanom.....	Galačanom	Gal.....	716
Poslanica apostola Pavla Efežanom.....	Efežanom	Ef.....	719
Poslanica apostola Pavla Filipljanom.....	Filipljanom	Flp.....	722
Poslanica apostola Pavla Kološanom.....	Kološanom	Kol.....	725
Prva poslanica apostola Pavla Tesaloničanom.....	1 Tesaloničanom	1Te.....	727
Druga poslanica apostola Pavla Tesaloničanom.....	2 Tesaloničanom	2Te.....	729
Prva poslanica apostola Pavla Timóteju.....	1 Timóteju	1Ti.....	731
Druga poslanica apostola Pavla Timóteju.....	2 Timóteju	2Ti.....	733
Poslanica apostola Pavla Titu.....	Titu	Tit.....	735
Poslanica apostola Pavla Filemonu.....	Filemonu	Fil.....	737

Poslanica apostola Pavla Hebrejcem.....	Hebrejcem	Heb.....	738
Splošno Jakobovo pismo.....	Jakob	Jak.....	745
Prva splošna Petrova poslanica.....	1 Peter	1Pt.....	747
Druga splošna Petrova poslanica.....	2 Peter	2Pt.....	750
Prva splošna Janezova poslanica.....	1 Janez	1Jn.....	752
Druga Janezova poslanica.....	2 Janez	2Jn.....	755
Tretja Janezova poslanica.....	3 Janez	3Jn.....	755
Judova splošna poslanica.....	Juda	Jud.....	756
Božansko razodetje Janeza.....	Razodetje	Raz.....	757

Dodatki

Abecedni seznam Svetopisemskih knjig

Abdija.....	Abdija	Abd.....	572
Agej.....	Agej	Ag.....	584
Amos.....	Amos	Am.....	568
Apostolska dela.....	Apostolska dela	Apd.....	670
Danielova knjiga.....	Daniel	Dan.....	547
Peta Mojzesova knjiga, imenovana Devteronomij.....	Devteronomij	5Mz.....	115
Poslanica apostola Pavla Efežanom.....	Efežanom	Ef.....	719
Druga Mojzesova knjiga, imenovana Eksodus.....	Eksodus	2Mz.....	37
Esterina knjiga.....	Estera	Est.....	332
Knjiga preroka Ezekiela.....	Ezekiel	Ezk.....	512
Ezrova knjiga.....	Ezra	Ezr.....	315
Poslanica apostola Pavla Filemonu.....	Filemonu	Fil.....	737
Poslanica apostola Pavla Filipljanom.....	Filipljanom	Flp.....	722
Poslanica apostola Pavla Galačanom.....	Galačanom	Gal.....	716
Habakuk.....	Habakuk	Hab.....	580
Poslanica apostola Pavla Hebrejcem.....	Hebrejcem	Heb.....	738
Knjiga preroka Izaija.....	Izaija	Iz.....	435
Splošno Jakobovo pismo.....	Jakob	Jak.....	745
Evangelij po Janezu.....	Janez	Jn.....	653
Prva splošna Janezova poslanica.....	1 Janez	1Jn.....	752
Druga Janezova poslanica.....	2 Janez	2Jn.....	755
Tretja Janezova poslanica.....	3 Janez	3Jn.....	755
Knjiga preroka Jeremija.....	Jeremija	Jer.....	470
Jobova knjiga.....	Job	Job.....	338
Joel.....	Joel	Jl.....	566
Jona.....	Jona	Jon.....	573
Józuetova knjiga.....	Józue	Joz.....	140
Judova splošna poslanica.....	Juda	Jud.....	756
Poslanica apostola Pavla Kološanom.....	Kološanom	Kol.....	725
Prva poslanica apostola Pavla Korinčanom.....	1 Korinčanom	1Ko.....	701
Druga poslanica apostola Pavla Korinčanom.....	2 Korinčanom	2Ko.....	710
Prva knjiga kraljev, tudi Tretja knjiga kraljev.....	1 Kralji	1Kr.....	219
Druga knjiga kraljev, tudi Četrta knjiga kraljev.....	2 Kralji	2Kr.....	242
Prva kroniška knjiga.....	1 Kroniška	1Krn.....	264
Druga kroniška knjiga.....	2 Kroniška	2Krn.....	290
Tretja Mojzesova knjiga, imenovana Levitik.....	Levitik	3Mz.....	65
Evangelij po Luku.....	Luka	Lk.....	630
Malahija.....	Malahija	Mal.....	591
Evangelij po Marku.....	Marko	Mr.....	617
Evangelij po Mateju.....	Matej	Mt.....	595
Mihej.....	Mihej	Mih.....	575
Nahum.....	Nahum	Nah.....	578
Nehemijeva knjiga.....	Nehemija	Neh.....	322
Četrta Mojzesova knjiga, imenovana Numeri.....	Numeri	4Mz.....	86
Ozej.....	Ozej	Oz.....	560
Salomonova pesem (hebr. Pesem pesmi).....	Pesem pesmi	Pp.....	432
Prva splošna Petrova poslanica.....	1 Peter	1Pt.....	747
Druga splošna Petrova poslanica.....	2 Peter	2Pt.....	750

Pregovori.....	Pregovori	Prg.....	406
Kohelet ali Pridigar.....	Pridigar	Prd.....	426
Knjiga Psalmov.....	Psalmi	Ps.....	356
Božansko razodetje Janeza.....	Razodetje	Raz.....	757
Poslanica apostola Pavla Rimljanom.....	Rimljanom	Rim.....	692
Rutina knjiga.....	Ruta	Rut.....	174
Prva Samuelova knjiga, tudi Prva knjiga kraljev.....	1 Samuel	1Sa.....	176
Druga Samuelova knjiga, tudi Druga knjiga kraljev.....	2 Samuel	2Sa.....	200
Knjiga sodnikov.....	Sodniki	Sod.....	156
Sofonija.....	Sofonija	Sof.....	582
Prva poslanica apostola Pavla Tesaloničanom.....	1 Tesaloničanom	1Te.....	727
Druga poslanica apostola Pavla Tesaloničanom.....	2 Tesaloničanom	2Te.....	729
Prva poslanica apostola Pavla Timóteju.....	1 Timóteju	1Ti.....	731
Druga poslanica apostola Pavla Timóteju.....	2 Timóteju	2Ti.....	733
Poslanica apostola Pavla Titu.....	Titu	Tit.....	735
Zaharija.....	Zaharija	Zah.....	585
Jeremijeve žalostinke.....	Žalostinke	Žal.....	508

Stara zaveza

STARA ZAVEZA

Prva Mojzesova knjiga, imenovana Geneza

[Geneza je prvi del Peteroknjižja (hebr. Tora), petih knjig, ki jih je po Božjem naročilu zapisal Mojzes in vsebujejo zakone in predpise in določajo razmerje med Bogom in Izraelom. Prvi del Geneze opisuje začetek in širjenje greha z uničujočim potopom v Noetovih dneh. Drugi del opisuje Abrahama, po katerem je Bog obljubil, da bo svetu prinesel rešitev in blagoslov. Abraham in njegovi potomci spoznajo, da je ne glede na okoliščine vedno varno zaupati Gospodu. Tako Abraham, Izak, Jakob in Jožef vidijo, kako se Božje obljube uresničujejo v narodu, ki ima v lasti veliko deželo.

Geneza v grščini pomeni »izvor«, »vir«, »rodovi« ali »začetek«. Izvirni hebrejski naslov *Bereshith* pomeni »Na začetku«.

Zgrajena je iz enajstih delov, izmed katerih vsak vključuje besedno zvezo: »To so rodovi« ali »Knjiga rodov«.

1. Uvod v rodovnike, stvarjenje (1,1-2,3).
2. Nebo in zemlja, Adam in Eva ter prvi greh v raju, zgodba o Kajnu in Abelu (2,4-4,26).
3. Adamovi rodovi in naraščajoča zlobnost (5,1-6,8).
4. Noe, potop, Noetov blagoslov in prekletstvo (6,9-9,29).
5. Rodovnik narodov (10,1-11,9).
6. Sem (11,10-11,26).
7. Terah (11,27-25,11).
8. Izmael (25,12-25,18).
9. Izak (25,19-35,29).
10. Ezav (36,1-37,1).
11. Jožef (37,2-50,26).]

1 V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. ^a ²Zemlja pa je bila brez oblike ter prazna in tema je *bila na obličju* globin in Božji Duh se je premikal na obličju vodá.

³ [1. dan] Bog je rekel: »Naj bo svetloba.« In bila je svetloba. ⁴ Bog je videl svetlogo, da je *bila dobra* in Bog je ločil svetlogo ^bod teme. ⁵ Bog je svetlogo imenoval Dan, temo pa je imenoval Noč. In večer ^cin jutro sta bila prvi dan.

⁶ [2. dan] Bog je rekel: »Naj bo nebesni svod ^d na sredi vodá in naj razdeli vode od vodá.«

⁷ Bog je naredil nebesni svod in razdelil vode, ki so *bile* pod nebesnim svodom od vodá, ki so *bile* nad nebesnim svodom. In bilo je tako. ⁸ Bog je nebesni svod imenoval Nebo. In večer ^ein jutro sta bila drugi dan.

⁹ [3. dan] Bog je rekel: »Naj bodo vode pod nebom zbrane skupaj na en kraj in naj se pojavi kopna *zemlja*.« In bilo je tako. ¹⁰ Bog je kopno *zemljo* imenoval Zemlja, zbiranje skupnih vodá pa je imenoval Morja, in Bog je videl, da je *bilo to dobro*. ¹¹ Bog je rekel: »Naj zemlja rodi travo, ^fzelišče, ki obrodi seme *in* sadno drevo, ki obrodi sad po svoji vrsti, čigar seme je v njem samem na zemlji.« In bilo je tako. ¹² § Zemlja je rodila travo

1,1: Ps 33,6

1,1: Ps 102,25-27

1,1: Ps 136,5

1,1: [Prg 8,29]

1,1: [Iz 42,5]

1,1: [Iz 48,13]

1,1: [Iz 51,13]

1,1: [Zah 12,1]

1,1: Apd 14,15

1,1: Apd 17,24

1,1: [Heb 1,10]

1,1: Heb 11,3

1,2: [Jer 4,23]

1,3: 2 Kor 4,6

1,6: [Job 26,10]

1,6: [Job 37,1]

1,6: [Job 37,18]

1,6: [Ps 19]

1,6: Ps 136,5

1,6: [Iz 22,18]

1,6: [Iz 40,21]

1,6: [Ez

1,22-25]

1,6: Jer 10,12

1,6: Jer 51,15

1,6: [Am 9,6]

1,6: [Raz 4,1-3]

1,6: [Raz 4,6]

in zelišče, ki obrodi seme po svoji vrsti in drevo, ki obrodi sad po svoji vrsti, čigar seme je v njem samem, po njegovi vrsti. In Bog je videl, da je *bilo to dobro*. ¹³ In večer ^gin jutro sta bila tretji dan.

¹⁴ [4. dan] Bog je rekel: »Naj bodo svetilke na nebesnem svodu neba, da razdelijo dan ^hod noči; in naj bodo za znamenja, za letne dobe, za dneve in leta, ⁱin naj bodo za svetilke na nebesnem svodu neba, da na zemljo dajejo svetlogo.« In bilo je tako.

¹⁶ Bog je naredil dve veliki luči: svetlejšo luč, da ^jvlada dnevom in šibkejšo luč, da vlada noči; ^knaredil je tudi zvezde. ¹⁷ Bog jih je postavil v nebesni svod neba, da na zemljo dajejo svetlogo ^lin da vladajo nad dnevom in nad nočjo in da ločijo svetlogo od teme. In Bog je videl, da je *bilo to dobro*. ¹⁹ In večer ^min jutro sta bila četrtri dan.

²⁰ [5. dan] Bog je rekel: »Naj vode obilno rodijo gibljivo ^kustvarjeno bitje, ki ima življenje ^lin perjad, ^mda lahko leti nad zemljo v odprttem ⁿnebesnem svodu neba.« ²¹ Bog je ustvaril velikanske kite in vsako živo ustvarjeno bitje, ki se giblje, ki so jih

1,6: [Raz 15,1-2] 1,8: Jer 51,15 1,9: Ps 33,7 1,9: Ps 136,5

1,9: Job 38,8 1,14: 5 Mz 4,19 1,14: Ps 136,7 1,18: Jer

31,35 1,18: [Ps 19,6] 1,20: 2 Ezd 6,47

^a 1,1: [Leta 4004 pr. Kr.]

^b 1,4: *svetloba*...: hebr. med temo in med svetlobo.

^c 1,5: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

^d 1,6: *nebesni svod*: hebr. razširjena površina širokih plošč, iz korena raztegniti ali prekriti, kot z udarjanjem; vzeti nekaj trdnega iz z udarjanjem spremeniti v obliko nad nečem.

^e 1,8: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

^f 1,11: *travo*: hebr. mehko travo.

^g 1,13: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

^h 1,14: *dan*...: hebr. med dnevom in nočjo.

ⁱ 1,16: *da*...: hebr. za vladanje dnevu itd.

^j 1,19: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

^k 1,20: *gibljivo*: ali, plazeče.

^l 1,20: *življenje*: hebr. dušo.

^m 1,20: *perjad*...: hebr. naj ptica leti.

ⁿ 1,20: *odprt*...: hebr. obličju nebesnega svoda neba.

vode obilno rodile po svoji vrsti in vsako krilato perjad po svoji vrsti. In Bog je videl, da je *bilo to* dobro.²² Bog jih je blagoslovil, rekoč: »Bodite rodotivne in se množite ter napolnite vode v morjih in naj se perjad pomnoži na zemlji.«²³ In večer °in jutro sta bila peti dan.

²⁴ [6. dan] Bog je rekел: »Naj zemlja rodi živo ustvarjeno bitje po svoji vrsti, živino in plazečo stvar in žival zemlje po svoji vrsti.« In bilo je tako.²⁵ Bog je naredil žival zemlje po svoji vrsti in živino po svoji vrsti in vsako stvar, ki se plazi po zemljji, po svoji vrsti. In Bog je videl, da je *bilo to* dobro.

²⁶ Bog je rekел: »Naredimo človeka po naši podobi, po naši podobnosti in naj imata gospostvo nad ribo morja in nad zračno perjadjo in nad živino in nad vso zemljo in nad vsako plazečo stvarjo, ki se plazi na zemljji.«²⁷ Tako je Bog ustvaril človeka po svoji *lastni* podobi, po Božji podobi ga je ustvaril Bog. Moškega in žensko ju je ustvaril.²⁸ Bog ju je blagoslovil in Bog jima je rekel: »Bodita rodotivna in se množita in napolnita zemljo ter si jo podjarmita in imejta gospostvo nad ribami morja in nad zračno perjadjo in nad vsako živo stvarjo, ki se giblje ¶na zemljii.«

²⁹ Bog je rekel: »Glejta, dal sem vama vsako zeleno zelišče, ki obrodi ¶seme, ki je na obličju vse zemlje in vsako drevo, na katerem je sad drevesa, ki obrodi ¶seme; naj vama bo to za hrano.³⁰ Vsaki zemeljski živali in vsaki zračni perjadi in vsaki stvari, ki se plazi na zemljji, v kateri je življenje, ¶sem dal za hrano vsako zeleno zelišče.« In bilo je tako.³¹ Bog je videl vsako stvar, ki jo je naredil, in glej, *to je bilo* zelo dobro. In večer †in jutro sta bila šesti dan.

2 Tako sta bila končana nebo in zemlja in vsa njuna vojska.² [7. dan] Na sedmi dan je Bog končal svoje delo, ki ga je naredil; in na sedmi dan je počival od vsega svojega dela, ki ga je naredil.³ Bog je blagoslovil sedmi dan ter ga posvetil, zato ker je na ta [dan] počival od vsega svojega dela, ki ga je Bog ustvaril ¶in naredil.

⁴ To so rodovi neba in zemlje, ko so bili ustvarjeni, na dan, ko je Gospod Bog naredil zemljo in nebo⁵ in vsako poljsko rastlino, preden je bila na zemlji in vsako poljsko zelišče, preden je zraslo, kajti Gospod Bog na zemljo ni poslal dežja in ni *bilo* človeka, da obdeluje tla.⁶ Toda meglica se ¶je dvigala iz zemakala celotno obličeje tal.⁷ Gospod Bog je *iz prahu* ¶tal oblikoval človeka in v njegove nosnice vdihnil dih življenja, in človek je postal živa duša.

⁸ Gospod Bog je zasadil vrt proti vzhodu v Edenu in tja je postavil človeka, ki ga je oblikoval.⁹ Gospod Bog je naredil, da iz tal požene vsako drevo, ki je prijetno pogledu in dobro za hrano; tudi drevo življenja v sredi vrta in drevo spoznanja dobrega in zla.¹⁰ In reka je izviralna iz Edena, da namaka vrt in od tam je bila razdeljena v štiri glave.¹¹ Ime prve je Pišón.^x To je ta, ki obkroža celotno deželo Havilá, ykjer je zlato¹² in zlato te dežele je dobro; tam je bdelij in kamen oniks.¹³ § Ime druge reke je Gihon.^z Ta ista je ta, ki obkroža celotno deželo Etiopijo.^a¹⁴ § Ime tretje reke je Hidekel.^b To je ta, ki gre proti vzhodu ^cAsirije.^d In četrta reka je Evfrat.^e¹⁵ Gospod Bog je vzel človeka ¶ter ga postavil v edenski vrt, da ga prirezuje in da ga varuje.

¹⁶ Gospod Bog je človeku zapovedal, rekoč: »Od vsakega vrtnega drevesa lahko ¶prosto ješ,¹⁷ toda od drevesa spoznanja dobrega in zla, ne smeš jesti od njega, kajti na dan, ko boš od njega jedel, boš zagotovo *humrili*.«

¹⁸ Gospod Bog je rekel: »To ni dobro, da bi bil človek sam. Naredil mu bom pomoč, primerno *izanj*.«¹⁹ Iz tal je Gospod Bog oblikoval vsako poljsko žival in vsako zračno perjad in *jih* privedel k Adamu, jda vidi, kako jih bo poimenoval. In kakorkoli je Adam vsako živo ustvarjeno bitje poimenoval, to je *bilo* njeno ime.²⁰ Adam je dal *kimena* vsej živini, zračni perjadi in vsaki poljski živali, toda za Adama ni bilo najti pomoči, primerne zanj.

²¹ Gospod Bog je storil, da je na Adama padlo globoko spanje in je zaspal. Vzel je eno izmed njegovih reber ter namesto le-tega zaprl meso²² in [iz] rebra, ki ga je Gospod Bog vzel iz človeka, je naredil žensko in jo privedel k človeku.²³ Adam je rekel: »To je sedaj kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa. Imenovala se bo Ženska,^mker je bila vzeta iz Moškega.«ⁿ²⁴ Zatorej bo moški zapustil svojega očeta in svojo mater in se bo trdno pridružil svoji ženi in oba bosta eno meso.²⁵ Oba sta bila naga, mož in njegova žena in ni ju bilo sram.

3 Torej kača [pa] je bila bolj premetena kakor katerakoli izmed poljskih živali, ki jih je Gospod Bog naredil. In rekla je ženski: »Da, ali °je Bog res rekel: »Ne bosta jedla od vsakega vrtnega drevesa?«² In ženska je rekla kači: »Midva lahko jeva od sadja vrtnih dreves,³ toda o sadu drevesa, ki je v sredi vrta, je Bog rekel: »Ne bosta jedla od njega niti se ga ne bosta dotikala, da ne bi umrla.«⁴ Kača je ženski rekla: »Zagotovo ne bosta umrla,⁵ § kajti Bog ve, da se bodo na dan, ko bosta od

° 1,23: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

p 1,28: *giblje*: hebr. plazi.

q 1,29: *obrodi*: hebr. hrani seme.

r 1,29: *obrodi*: hebr. seje.

s 1,30: *življenje*: hebr. živa duša.

t 1,31: *večer*...: hebr. bil je večer in bilo je jutro itd.

u 2,3: *ustvaril*...: hebr. ustvaril, da naredi.

v 2,6: *se*...: ali, ki se je dvigala gor itd.

w 2,7: *prahu*...: hebr. talnega prahu.

x 2,11: [Pišón: hebr. Razpršena.]

y 2,11: [Havilá: hebr. Krožna.]

z 2,13: [Gihon: hebr. Tok.]

a 2,13: *Etiopijo*: hebr. Kuš.

b 2,14: [Hidekel: hebr. Tigris.]

c 2,14: *vzhodu*...: ali, vzhodu k Asiriji.

d 2,14: [Asirija: hebr. Ašur; kar pomeni: Raven, Uspešen.]

¶ 2,14: [Evfrat: hebr. Perat; kar pomeni: Izbruhtni, Hiteti.]

f 2,15: *človeka*: ali, *Adama*; ¶Celoten evangelij, načrt rešitve duš, je skrit v imenih sedmih od desetih pravičnih mož od *Adama* do *Noeta*: ¶Clovek, (Adam) imenovan (Set) smrtna žalost, a blagoslovjeni Bog se bo spustil dol (Jered) in razglasil, da bo njegova smrt prinesla (Matuzalem) počitek (Noe).]

g 2,16: *lahko*...: hebr. je prehrana, ki jo boš jedel.

h 2,17: *zagotovo*...: hebr. umirajoč umrl.

i 2,18: *primerno*...: hebr. kakor pred njim.

j 2,19: *Adamu*: ali, človeku; [hebr. Rdečkast.]

k 2,20: *dal*...: hebr. imenoval vso živino, zračno perjad in vsako poljsko žival.

l 2,22: *naredil*: hebr. oblikoval.

m 2,23: *Ženska*: hebr. Išáh; [hebr. Vzeta iz moža.]

n 2,23: *Moškega*: hebr. Iš; [hebr. obstoječi.]

o 3,1: *ali*: hebr. ker itd.

njega jedla, vajine oči potem odprle in bosta kakor bogovi, poznavajoč dobro in zlo.«

⁶ In ko je ženska videla, da je *bilo* drevo dobro za jed in da je *bilo* prijetno Počem in da si je drevesa želeti, da naredi *nekoga* modrega, je vzela od njegovega sadu in jedla ter dala tudi svojemu soprogu, [ki je *bil*] z njim, in on je jedel. ⁷ Oči so se obema odprle in spoznala sta, da sta *bila* naga. Skupaj sta sešila figove liste ter si naredila predpasnika. ⁸ In zaslišala sta šum Gospoda Boga, ki je v svežini ^rdneva hodil po vrtu, in Adam ter njegova žena sta se pred prisotnostjo Gospoda Boga skrila med vrtna drevesa. ^s

⁹ Gospod Bog je zaklical Adamu in mu rekел: »Kje si?« ¹⁰ Ta je rekel: »Zaslišal sem tvoj šum na vrtu in sem se zbal, ker sem *bil* nag, in sem se skril.«

¹¹ Rekel je: »Kdo ti je povedal, da si *bil* nag? Mar si jedel od drevesa, od katerega sem ti zapovedal, da ne bi smel jesti?« ¹² Mož je rekel: »Ženska, ki si mi jo dal, da je z menoj, ona mi je dala od drevesa in sem jedel.« ¹³ Gospod Bog je rekel ženski: »Kaj je to, kar si storila?« Ženska je rekla: »Kača me je preslepila in sem jedla.«

¹⁴ Gospod Bog je rekel kači: »Ker si to storila, si prekleta nad vso živino in nad vsako poljsko živaljo. Po svojem trebuhu boš šla in prah boš jedla vse dni svojega življenja. ¹⁵ § Postavil bom sovraštvo med teboj in žensko in med tvoje seme in njeno seme; to ti zdrobi glavo, ti pa boš ranila njegovo peto.« ¹⁶ Ženski je rekel: »Silno bom pomnožil tvojo brdkost in tvoje spočetje. V brdkosti boš rojevala otroke, in tvoje hrepenenje *bo* k tvojemu soprogu in on bo vladal nad teboj.«

¹⁷ Adamu pa je rekel: »Ker si prisluhnili glasu svoje žene in si jedel od drevesa, o katerem sem ti zapovedal, rekoč: »Ne boš jedel od njega; prekleta so tla zaradi tebe, v brdkosti boš jedel *od* le-teh vse dni svojega življenja. ¹⁸ Tudi trnje in osat ti bodo obrodila; ^uin poljsko zelišče boš jedel; ¹⁹ v potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne vrneš v tla, kajti od tam si bil vzeti, kajti prah *si* in v prah se boš vrnil.« ²⁰ Adam je svojo ženo imenoval Eva; ^vker je bila mati vseh živih. ²¹ Adamu in njegovi ženi je Gospod Bog naredil plašča iz kož ter ju oblekel.

²² Gospod Bog je rekel: »Glej, človek je postal kakor eden izmed nas, da pozna dobro in zlo. In sedaj, da ne iztegne svoje roke in vzame tudi od drevesa življenja ter je in živi na veke,« ²³ ga je Gospod Bog zato odposlal iz edenskega vrtu, da orje tla, iz katerih je bil vzeti. ²⁴ § Tako je izgnal

človeka in na vzhodu edenskega vrta namestil kerube in ognjen meč, ki obrača vsako pot, da varuje pot drevesa življenja.

4 Adam je spoznal svojo ženo Evo in ta je spočela ter rodila ^wKajna ^xin rekla: »Dobila sem človeka od Gospoda.« ² In ponovno je rodila njegovega brata Abela. ^yIn Abel je bil čuvaj ^zovc, toda Kajn je bil orač tal.

³ Tekom ^ačasa se je pripetilo, da je Kajn od sadu tal prinesel daritev Gospodu. ⁴ In tudi Abel je prinesel prvence od svojega ^btropa in od njihove tolšče. In Gospod je imel spoštovanje do Abela in njegove daritve, ⁵ toda do Kajna in njegove daritve *[pa]* ni imel spoštovanja. In Kajn je bil zelo ogorčen in njegovo obličeje je upadlo.

⁶ Gospod je rekel Kajnu: »Zakaj si ogorčen? In zakaj je tvoje obličeje upadlo? ⁷ Če delaš dobro ali ne boš sprejet? ^cČe pa ne delaš dobro, greh leži pri vratih. Njegovo poželenje *naj bo* k ^dtebi, ti pa boš vladal nad njim.« ⁸ Kajn je govoril ^es svojim bratom Abelom, in ko ^fsta bila na polju, se je pripetilo, da se je Kajn dvignil zoper svojega brata Abela in ga ubil.

⁹ Gospod je rekel Kajnu: »Kje je tvoj brat, Abel?« On pa je rekel: »Ne vem. Sem mar jaz čuvaj svojega brata?« ¹⁰ Rekel je: »Kaj si storil? Glas krvi ^ftvogega brata iz tal vpije k meni. ¹¹ Sedaj *si* preklet z zemlje, ki je odprla svoja usta, da iz tvoje roke sprejme kri tvojega brata. ¹² Ko boš oral tla, ti odslej ne bodo obrodila svoje moći; na zemlji boš ubežnik in potepuh.«

¹³ Kajn je Gospodu rekel: »Moja kazen ^gje večja, kakor jo lahko prenesem. ¹⁴ Glej, danes si me napodil izpred obličja zemlje, in skrit bom pred tvojim obličjem, in na zemlji bom ubežnik ter potepuh; in zgodilo se bo, *da* me bo ubil vsak, kdor me najde.« ¹⁵ Gospod mu je rekel: »Zatorej kdorkoli ubije Kajna, bo nanj nadeto sedemkratno maščevanje.« In Gospod je na Kajna namestil znamenje, da kdorkoli ga najde, ga ne bi ubil.

¹⁶ Kajn je odšel izpred Gospodove prisotnosti in prebival v deželi Nod, vzhodno od Edena.

¹⁷ Kajn je spoznal svojo ženo in ta je spočela ter rodila ^hHenoha. ⁱTa je zgradil mesto in ime mesta imenoval Henoh, po imenu svojega sina.

¹⁸ Henohu se je rodil Irád, ^jin Irád je zaplodil Mehujaéla, ^kin Mehujaél je zaplodil Metušaél, ^lin Metušaél je zaplodil Lameha. ^m

¹⁹ Lameh si je vzel dve ženi: ime prve *je bilo* Ada, ⁿime druge pa Cila. ^o20 Ada je rodila Jabála; ^pTa je bil oče teh, ki prebivajo v šotorih in *teh, ki imajo*

3,6: 1 Tim 2,14

3,16: 1 Kor

14,34

4,4: Heb 11,4

4,8: Mdr 10,3

4,8: Mt 23,35

4,8: 1 Jn 3,12

4,8: Jud 1,11

^c 4,7: *sprejet*: ali, imel odličnost.

^d 4,7: *K*: ali, podrejeno k.

^e 4,8: [Okoli leta 3875 pr. Kr.]

^f 4,10: *krvi*: hebr. krvi [množina.]

^g 4,13: *kazen*...: ali, krivda je večja kakor ta, ki bi bila lahko odpuščena.

^h 4,17: [Okoli leta 3875 pr. Kr.]

ⁱ 4,17: *Henoha*: hebr. Chanoch; posvečen.

^j 4,18: [Irád: hebr. ubežnik.]

^k 4,18: [Mehujaél: hebr. udarjen od Boga.]

^l 4,18: [Metušaél: hebr. človek, ki [je] Bog; ki je od Boga.]

^m 4,18: *Lameha*: hebr. Lemech; močan.

ⁿ 4,19: [Ada: hebr. okras.]

^o 4,19: [Cila: hebr. senca.]

^p 4,20: [Jabál: hebr. vodni tok.]

^p 3,6: *prijetno*: hebr. hrepenenje.

^q 3,7: *predpasnika*: ali, stvari, ki opašejo.

^r 3,8: *svežini*: hebr. vetru.

^s 3,8: [S storjenim grehom sta pridobil drugo naravo, naravo, ki se boji Boga.]

^t 3,16: *k tvojemu*: ali, podvrženo k tvojemu.

^u 3,18: *obrodila*...: hebr. povzročila, da vzbrosti.

^v 3,20: *Eva*: hebr. *Chavah*: to je Življenje.

^w 4,1: [Leta 4003 pr. Kr.]

^x 4,1: *Kajna*: to je, Pridobljen, ali, Dosežen; [hebr. osredotočenost, ali, sulica].

^y 4,2: *Abela*: hebr. Hebel, [praznost, nekaj prehodnega, kar ne zadovolji].

^z 4,2: *čuvaj*: hebr. hranitelj.

^a 4,3: *Tekom*...: hebr. Ob koncu dni.

^b 4,4: *svojega*: hebr. svojih ovc, ali, svojih koz.

živino.²¹ Ime njegovega brata je *bilo* Jubál; ^qbil je oče vseh teh, ki prijemajo harfo in piščal.²² Cila pa je rodila tudi Tubál Kajina, ^ručitelja ^svsakega rokodelca z bronom in železom, in Tubál Kajinova sestra je *bila* Naáma.^t

²³ Lameh je rekel svojima ženama, Adi in Cili: »Poslušajta moj glas, vidve, Lamehovi ženi, prisluhnita mojemu govoru, kajti ^uumoril sem človeka, ki mi prizadeva rane in mladeniča, za ^vmojo rano.²⁴ Če bo Kajn sedemkrat maščevan, resnično, Lameh [pa] sedeminsemdesetkrat.«

²⁵ Adam je spet spoznal svojo ženo in rodila ^wje sina in njegovo ime je imenovala Set.^x »Kajti Bog,« ^yje rekla, »mi je določil drugega potomca namesto Abela, ki ga je ubil Kajn.«²⁶ In Setu, tudi njemu se je rodil ^{ysin}, in njegovo ime je imenoval Enóš.^z Potem so ljudje ^azačeli klicati Gospodovo ime.

5 To je knjiga Adamovih rodov. Na dan, ^bko je Bog ustvaril človeka, ga je naredil po Božji podobnosti.² Moškega in žensko ju je ustvaril in ju blagoslovil in njuno ime imenoval Adam, na dan, ko sta bila ustvarjena.

³ Adam je živel sto trideset let ^cin zaplodil *sina* po svoji lastni podobnosti, po svoji podobi in imenoval ga je Set.^d Adamovih dni, potem ko je zaplodil Seta, je bilo osemsto let, in zaplodil je sinove in hčere.⁵ Vseh dni, ko je Adam živel, je bilo devetsto trideset let, in je umrl.

⁶ Set ^eje živel sto pet let ter zaplodil Enóša.^f Potem ko je Set zaplodil Enóša, je živel osemsto sedem let ter zaplodil sinove in hčere,⁸ in vseh Setovih dni je bilo devetsto dvanajst let, in je umrl.

⁹ Enóš je živel devetdeset ^glet in zaplodil Kenána, ^hin potem, ko je Enóš zaplodil Kenána, je živel osemsto petnajst let ter zaplodil sinove in hčere.¹¹ Vseh Enóševih dni je bilo devetsto pet let, in je umrl.

¹² Kenán je živel ⁱsedemdeset let ter zaplodil Mahalaléla.^j Potem ko je Kenán zaplodil Mahalaléla, je živel osemsto štirideset let ter zaplodil sinove in hčere.¹⁴ Vseh Kenánovih dni je bilo devetsto deset let, in je umrl.

¹⁵ Mahalalél je živel ^kpetinštrestdeset let ter zaplodil Jereda.¹⁶ Potem ko je Mahalalél zaplodil Jereda, je živel osemsto trideset let ter zaplodil sinove in hčere.¹⁷ Vseh Mahalalélovih dni je bilo osemsto petindevetdeset let, in je umrl.

¹⁸ Jered je živel ^msto dvainštrestdeset let ter zaplodil Henoha.ⁿ Potem ko je Jered zaplodil Henoha, je živel osemsto let ter zaplodil sinove in hčere.²⁰ Vseh Jeredovih dni je bilo devetsto dvainštrestdeset let, in je umrl.

²¹ Henoh je živel ^opetinštrestdeset let ter zaplodil Matuzalema.^p Potem ko je Henoh zaplodil Matuzalema, je tristo let hodil z Bogom ter zaplodil sinove in hčere.²³ Vseh Henohovih dni je bilo tristo petinštrestdeset let.²⁴ Henoh je hodil z Bogom in ni ga *bilo*, kajti Bog ga je vzel.

²⁵ Matuzalem je živel sto sedeminosemdeset let in zaplodil Lameha.^q Potem ko je Matuzalem zaplodil Lameha, ^rje živel ^ssedemsto dvainosemdeset let ter zaplodil sinove in hčere.²⁷ Vseh Matuzalemovih dni je bilo devetsto devetinštrestdeset let, in je umrl.

²⁸ Lameh je živel ^tsto dvainosemdeset let ter zaplodil sina.²⁹ Njegovo ime je imenoval Noe, ^urekoč: »Ta *isti* nas bo tolažil, glede našega dela in garanja naših rok, zaradi tal, ki jih je Gospod preklev.«³⁰ Potem ko je Lameh zaplodil Noeta, je živel petsto petindevetdeset let ter zaplodil sinove in hčere.³¹ Vseh Lamehovih dni je bilo sedemsto sedeminsemdeset ^vlet, in je umrl.³² Noe je bil star petsto let ^win Noe je zaplodil Sema, Hama ter Jafeta.

6 Prijetilo se je, ko so se na obliju zemlje ljudje ^xzačeli množiti in so se jim rojevale hčere, ^yda so Božji sinovi videli človeške hčere, da so bile lepe in so si jih jemali za žene od vseh, ki so si jih izbrali.³ § Gospod je rekel: »Moj duh se ne bo vedno preprial s človekom, kajti on je *prav tako* meso, vendar bo njegovih dni sto dvajset let.«

⁴ § ^yTakrat, v tistih dneh, so bili na zemlji velikani;^z in tudi potem, ko so Božji sinovi vstopali noter v človeške hčere in so jim te rodile *otroke*, so ti isti *postali* mogočni možje, ki so *bili* iz davnine,^a možje z ugledom.^b

⁵ Bog pa je videl, da je *bila* človekova zlobnost na zemlji velika in da je *bila* vsaka ^cmiselna zamisel njegovega srca nenehno ^dsamo zla.

⁶ To je pokesalo Gospoda, da je na zemlji naredil človeka in to ga je užalostilo pri njegovem srcu.

⁷ Gospod je rekel: »Uničil bom človeka, ki sem ga ustvaril, izpred oblija zemlje,« tako ^ečloveka

5,1: 1 Krn 1,1

5,2: Mdr 2,23

5,4: 1 Krn

1,1-54

5,24: Heb 11,5

6,5: 1 Mz 8,21

6,5: Mt 15,19

^m 5,18: [Leta 3382 pr. Kr.]

ⁿ 5,18: **Henoha**: hebr. Chanoch; posvečen.

^o 5,21: [Leta 3317 pr. Kr.]

^p 5,21: **Matuzalem**: gr. Mathusala; [njegova smrt bo prinesla].

^q 5,25: **Lameha**: hebr. Lemech; močan.

^r 5,26: **Lameha**: hebr. Lemech.

^s 5,26: [Leta 3130 pr. Kr.]

^t 5,28: [Leta 2948 pr. Kr.]

^u 5,29: **Noe**: gr. **Noe**: to je Počitek, ali, Tolažba.

^v 5,31: [Leta 2353 pr. Kr.]

^w 5,32: [Leta 2448 pr. Kr.]

^x 6,1: [Henoh 6,2.]

^y 6,4: [Leta 2469 pr. Kr.]

^z 6,4: [velikani: hebr. Nefilimi, ali, tisti, ki so padli.]

^a 6,4: [davnine: hebr. večno, neprehnom; kot da označuje življensko dobo Nefilimov.]

^b 6,4: [ugledom: hebr. imenom.]

^c 6,5: **vsaka**... ali, celotna domisljija: hebrejska beseda ne označuje samo domisljije, temveč tudi namene in želje.

^d 6,5: **nenehno**: hebr. vsak dan.

^e 6,7: **tako**...: hebr. od ljudi do živali.

^q 4,21: [Jubál: hebr. tok, potok.]

^r 4,22: [Tubál Kajin: hebr. ti boš priveden iz Kajna.]

^s 4,22: **učitelja**: hebr. brusilca.

^t 4,22: [Naáma: hebr. ljubkost.]

^u 4,23: **kajti**... ali, umoril bom človeka za mojo rano itd.

^v 4,23: **za**: ali, v moji rani.

^w 4,25: [Leta 3874 pr. Kr.]

^x 4,25: **Set**: hebr. **Šeth**: to je Določen, ali, Postavljen.

^y 4,26: [Leta 3769 pr. Kr.]

^z 4,26: **Enóš**: hebr. Enosh; [človek].

^a 4,26: **ljudje**... ali, se ljudje začeli klicati po Gospodovem imenu.

^b 5,1: [Leta 4004 pr. Kr.]

^c 5,3: [Leta 3874 pr. Kr.]

^d 5,3: [Set: hebr. Sheth: to je Določen, ali, Postavljen.]

^e 5,6: [Leta 3769 pr. Kr.]

^f 5,6: **Enóš**: hebr. Enosh; [človek].

^g 5,9: [Leta 3679 pr. Kr.]

^h 5,9: **Kenán**: hebr. Kenan; [lastnina].

ⁱ 5,12: [Leta 3609 pr. Kr.]

^j 5,12: **Mahalalél**: gr. Maleleel; [Božja slava].

^k 5,15: [Leta 3544 pr. Kr.]

^l 5,15: **Jered**: hebr. Jered; [potomec].

kakor žival in plazečo stvar ter perjad neba, kajti to me je pokesalo, ^fda sem jih naredil.«

⁸ Toda Noe je našel milost v Gospodovih očeh.

⁹ To so Noetovi rodovi. ^gNoe je bil pravičen človek *in popoln* ^hv svojih rodovih *in* Noe je hodil z Bogom.

¹⁰ Noe je zaplodil tri sinove: Sema, Hama in Jafeta.

¹¹ Tudi zemlja je bila izprijena pred Bogom in zemlja je bila napolnjena z nasiljem. ¹² Bog je pogledal na zemljo in glej, bila je izprijena, kajti vse meso na zemlji je izpridilo svojo pot.

¹³ § Bog je Noetu rekel: »Konec vsega mesa je prišel predme, kajti zemlja je po njih napolnjena z nasiljem, in glej, uničil jih bom, ⁱz zemljo [vred].

¹⁴ § Naredi si ladjo iz gofrovega lesa. JV ladji boš naredil prostore ^kin jo zunaj in znotraj zasmolil s smolo. ¹⁵ In to je oblika, po kateri jo boš naredil: dolžina ladje *naj bo* tristo komolcev, njena širina petdeset komolcev in njena višina trideset komolcev. ¹⁶ § Ladji boš naredil okno in komolec nad tem jo boš končal. Vrata ladje boš napravil na njeni strani; s spodnjim, drugim in tretjim nadstropjem jo boš naredil. ¹⁷ Glej jaz, celo jaz, privedem na zemljo poplavo vodá, da uničim vse meso, v katerem je dih življenja izpod neba *in* vsaka stvar, ki je na zemlji, bo umrla. ¹⁸ Toda s teboj bom vzpostavil svojo zavezo, in prišel boš v ladjo, ti in tvoji sinovi in tvoja žena in žene tvojih sinov s teboj. ¹⁹ Od vsake žive stvari, od vsega mesa, boš s seboj v ladjo privedel [po] dva od vsake vrste, da ju s teboj obvaruješ žive; naj bosta samec in samica. ²⁰ Od perjadi po njihovi vrsti in od živine po njihovi vrsti, od vsake zemeljske plazeče stvari po njeni vrsti, [po] dva od vsake vrste bosta prišla k tebi, da ju obvaruješ živa. ²¹ K sebi vzemi od vse hrane, ki se je in jo boš zbral k sebi, in ta bo za hrano zate in zanje.« ²² Noe je storil tako; glede na vse, kar mu je Bog ukazal, je storil tako.

7 Gospod je rekel ^lNoetu: »Pridi ti in vsa tvoja hiša v ladjo, kajti pred seboj sem te videl pravičnega v tem rodu. ² Od vsake čiste živali boš vzel k sebi po sedmero, ^msamec in njegovo samico. Od živali, ki niso čiste, po dvoje, samec in njegovo samico. ³ Tudi od perjadi neba po sedmero, ⁿsamec in samico, da na obličju vse zemlje ohraniš seme živo. ⁴ Kajti še sedem dni in povzročil bom, da na zemljo dežuje štirideset dni in štirideset noči; in vsako živo snov, ki sem jo naredil, bom uničil ^oizpred obličja zemlje.«

⁵ Noe je storil glede na vse, kar mu je Gospod zapovedal. ⁶ Noe je bil star šeststo Plet, ko je bila na zemlji poplava vodá.

⁷ Noe je zaradi poplavnih vodá vstopil v ladjo in njegovi sinovi in njegova žena in žene njegovih sinov z njim. ⁸ Od čistih živali in od živali, ki niso čiste in od perjadi in od vsake stvari, ki se plazi na zemlji, ⁹ so po dve in dve vstopile k Noetu v ladjo,

^f 6,7: [to me je pokesalo: to obžalujem.]

^g 6,9: [Leta 2448 pr. Kr.]

^h 6,9: *popoln*: ali, pošten.

ⁱ 6,13: *bom*...: ali, bom z zemlje.

^j 6,14: [gofrov les: aram. lepljen les; ko so plasti lesenih desk zlepilene ena na drugo z drevesno smolo, da se zagotovi dodatna trdnost.]

^k 6,14: *prostore*: hebr. gnezda.

^l 7,1: [Leta 2349 pr. Kr.]

^m 7,2: *sedmero*: hebr. sedem sedem.

ⁿ 7,3: *sedmero*: hebr. sedem sedem.

samec in samica, kakor je Bog zapovedal Noetu. ¹⁰ Po qsedmih dneh pa se je pripetilo, da so bile na zemlji poplavne vode.

¹¹ V šeststotem letu Noetovega življenja, v drugem mesecu, sedemnajsti dan meseca, istega dne so izbruhnili vsi studenci velike globine in okna ^rneba so bila odprta. ¹² In dež je bil na zemlji štirideset dni in štirideset noči.

¹³ Prav isti dan so vstopili v ladjo Noe ter Sem in Ham in Jafet, Noetovi sinovi in Noetova žena in z njimi tri žene njegovih sinov. ¹⁴ Oni in vsaka žival po njeni vrsti in vsa živila po njeni vrsti in vsaka plazeča stvar, ki se plazi na zemlji, po njeni vrsti in vsaka perjad po njeni vrsti, vsaka ptica od vsake ^ssorte. ¹⁵ Vstopile so k Noetu v ladjo, [po] dve in dve od vsega mesa, v katerem je dih življenja. ¹⁶ Te, ki so vstopile, so vstopile samec in samica od vsega mesa, kakor mu je Bog zapovedal. Gospod pa ga je zaprl noter.

¹⁷ Na zemlji je bila poplava štirideset dni. Vode so narasle in vzdignile ladjo in ta je bila dvignjena ^tnad zemljo. ¹⁸ Vode so prevladale in silno narasle na zemlji in ladja je plula na obličju vodá. ¹⁹ Vode so silno prevladale na zemlji in vse visoke gore, ki so *bile* pod celotnim nebom, so bile pokrite.

²⁰ Vode so se dvignile [in] prevladale [za] petnajst komolcev in gore so bile pokrite.

²¹ Umrlo je vse meso, ki se je gibalo na zemlji, tako od perjadi, od živine, od živali in od vsake plazeče stvari, ki se plazi na zemlji in vsakega človeka.

²² Vse, v čigar nosnicah je bil dih ^uživljenja, od vsega, kar [jih] je bilo na kopni zemlji, je umrlo.

²³ Uničena je bila vsaka živa snov, ki je bila na obličju tal, tako človek kakor živila, plazeče stvari in perjad neba; in bile so uničene z zemlje. Živ je ostal samo Noe in tisti, ki so bili z njim na ladji.

²⁴ Vode so prevladovale na zemlji sto petdeset dni.

8 Bog se je spomnil Noeta in vsake žive stvari in vse živine, ki je bila z njim v ladji in Bog je naredil veter, da je šel prek zemlje in vode so se znižale. ² Tudi studenci globin in okna neba so bili ustavljeni in dež z neba je bil zadržan. ³ Vode so se nenehno ^vvračale iznad zemlje in po koncu sto petdesetih dni so bile vode znižane.

⁴ Ladja je obstala v sedmem mesecu, na sedemnajsti dan meseca, na gorah Ararátu.

⁵ In vode so nenehno ^wupadale do desetega meseca. V desetem mesecu, na prvi *dan* meseca, so bili vidni vrhovi gora.

⁶ Ob koncu štiridesetih dni se je pripetilo, da je Noe odprl okno ladje, ki jo je naredil ⁷ in odposlal krokarja, ki je letal ^xsem ter tja, dokler se vode iznad zemlje niso posušile. ⁸ Od sebe je odposlal tudi golobico, da vidi, če so se vode znižale iznad obličja tal, ⁹ toda golobica ni našla počitka za podnožje svojega stopala in se je vrnila k njemu in ladjo, kajti vode so *bile* na obličju celotne zemlje.

6,9: Sir 44,17

6,9: 2 Pet 2,5

6,22: Heb 11,7

7,1: 2 Pet 2,5

7,11: [1 Mz

8,1-2]

7,11: [Ps

148,4-6]

7,21: Mdr 10,4

7,23: Mdr 10,4

7,23: 2 Pet 2,5

8,2: [1 Mz

8,1-2]

8,2: [Ps 148,4]

^o 7,4: *uničil*: hebr. izbrisal.

^p 7,6: [Leta 2349 pr. Kr.]

^q 7,10: *Po*...: ali, Na sedmi dan.

^r 7,11: *okna*: ali, vodne zapornice so bile odprte.

^s 7,14: *vsake*...: hebr. vsake peruti.

^t 7,17: [dvignjena: hebr. visoko.]

^u 7,22: *dih*...: hebr. dih duha življenja.

^v 8,3: *nenehno*: hebr. gibale in upadale.

^w 8,5: *nenehno*...: hebr. bile v gibanju in upadanju.

^x 8,7: *letal*...: hebr. odhajal naprej in se vračal.

Potem je iztegnil svojo roko in jo prijel ter potegnil yk sebi v ladjo.¹⁰ Okleval pa je še drugih sedem dni in golobico ponovno odposlal iz ladje.¹¹ Golobica je zvečer priletela k njemu, in glej, v njenem kljunu je bil odtrgan oljčni list. Tako je Noe spoznal, da so bile vode iznad zemlje znižane.¹² Okleval je še drugih sedem dni in odposlal golobico, ki se ni več ponovno vrnila k njemu.

¹³ Pripetilo se je v šeststoprvem zletu, v prvem mesecu, prvi dan meseca, [da] so se vode iznad zemlje posušile. Noe je odstranil pokrivalo ladje ter pogledal in glej, obliče tal je bilo suho.¹⁴ § V drugem mesecu, na sedemindvajseti dan meseca, je bila zemlja suha.

¹⁵ Bog je spregovoril Noetu, rekoč:¹⁶ »Pojdi iz ladje ti in tvoja žena in tvoji sinovi in žene tvojih sinov s teboj.¹⁷ S seboj privedi vsako živo stvar, ki je s teboj od vsega mesa, tako od perjadi kakor od živine in od vsake plazeče stvari, ki se plazi na zemlji, da se bodo na zemlji lahko obilno plodili in bodo rodovitni in se množili na zemlji.«¹⁸ Noe se je izkrcal in njegovi sinovi in njegova žena in žene njegovih sinov z njim.¹⁹ Vsaka žival, vsaka plazeča stvar in vsaka perjad in karkoli se plazi na zemlji, po svojih vrstah,^a so se izkrcali iz ladje.

²⁰ Noe je zgradil oltar Gospodu in vzel od vsake čiste živali in od vsake čiste perjadi ter na oltarju daroval žgalne daritve.²¹ Gospod je zavohal prijeten^b vonj in Gospod je v svojem srcu rekel: »Zaradi človeka tal ne bom več ponovno preklet, kajti^c zamisel človekovega srca je zla od njegove mladosti niti ne bom več ponovno udaril vsake žive stvari, kakor sem storil.²² Dokler^d ostaja zemlja, čas setve in žetve in mraz in vročina in poletje in zima in dan in noč ne bodo prenehali.«

9 Bog je blagoslovil Noeta in njegove sinove ter jim rekel: »Bodite rodovitni in se množite ter na novo napolnite zemljo.² Strah pred vami in groza pred vami bo na vsaki zemeljski živali in na vsaki zračni perjadi, na vsem, kar se giba na zemlji in na vseh ribah morja; izročene so v vašo roko.³ Vsaka gibajoča stvar, ki živi, naj bo hrana za vas; celo kakor zelena zelišča, sem vam izročil vse stvari.⁴ Toda mesa z njegovim življenjem, ki je njegova kri, ne boste jedli.⁵ Zagotovo bom terjal vašo kri vaših življenj. Terjal jo bom iz roke vsake živali in iz človeške roke. Iz roke vsakega človekovega brata bom terjal človeško življenje.⁶ Kdorkoli prelije človeško kri, bo po človeku prelita njegova kri, kajti človeka je naredil po Božji podobi.⁷ Vi pa bodite rodovitni in se množite, na zemlji obilno obrodite in se množite na njej.«

⁸ Bog je spregovoril Noetu ter z njim njegovim sinovom, rekoč:⁹ »Jaz, glejte, jaz vzpostavljam svojo zavezo z vami in z vašim semenom za vami¹⁰ in z vsakim živim ustvarjenim bitjem, ki je z vami, od perjadi, od živine in od vsake zemeljske živali z vami; od vsega, kar prihaja iz ladje, do

^{8,21:} 1 Mz 6,5
^{8,21:} Mt 15,19
^{9,1:} 1 Mz 1,28
^{9,1:} 1 Mz 8,17
^{9,3:} 1 Mz 1,29
^{9,4:} 3 Mz 17,14
^{9,6:} Mt 26,52
^{9,6:} Raz 13,10
^{9,6:} 1 Mz 1,27
^{9,11:} Iz 54,9
^{9,14:} Prd 43,11-12
^{10,2:} 1 Krn 1,5
^{10,6:} 1 Krn 1,8
^{10,8:} [1 Krn 1,10]

vsake zemeljske živali.¹¹ In z vami bom vzpostavil svojo zavezo; niti vse meso ne bo več iztrebljeno s poplavnimi vodami niti ne bo več poplave, da uniči zemljo.«

¹² Bog je rekel: »To je simbol zaveze, ki jo sklepam med seboj in vami in vsakim živim ustvarjenim bitjem, ki je z vami, za neprestane rodove.¹³ Svojo mavrico postavim v oblak in ta bo za simbol zaveze med menoj in zemljo.¹⁴ In zgodilo se bo, ko nad zemljo privedem oblak, da bo mavrica vidna v oblaku¹⁵ in spomnil se bom svoje zaveze, ki je med menoj in vami in vsakim živim ustvarjenim bitjem od vsega mesa in vode ne bodo več postale poplava, da uničijo vse meso.¹⁶ In v oblaku bo mavrica in pogledal bom nanjo, da se bom lahko spomnil večne zaveze med Bogom in vsakim živim ustvarjenim bitjem od vsega mesa, ki je na zemlji.«¹⁷

¹⁷ Bog je rekel Noetu: »To je simbol zaveze, ki sem jo utrdil med seboj in vsem mesom, ki je na zemlji.«¹⁸ Noetovi sinovi, ki so se izkrcali eiz ladje, so bili Sem, Ham in Jafet. Ham pa je Káanaon oče.¹⁹ To so trije Noetovi sinovi, in od njih je bila prekrita vsa zemlja.²⁰ In Noe je začel biti poljedelec ter zasadil vinograd²¹ in pil od vina in se napisil in bil je nag v svojem šotoru.²² Ham, Káanaon oče, pa je videl nagoto svojega očeta in zunaj povedal svojima dvema bratoma.²³ Sem in Jafet sta vzela obleko in si jo položila na obe njuni rami in šla, obrnjena nazaj in pokrila nagoto njunega očeta. In njuna obraza sta bila obrnjena nazaj in nista videla očetove nagote.

²⁴ Noe se je prebudil iz svojega vina ter spoznal, kaj mu je storil njegov mlajši sin.²⁵ Rekel je: »Preklet bodi, Káanaan. Svojim bratom bo služabnik služabnikov.«²⁶ Rekel je: »Blagoslovljen bodi Semov Gospod Bog, Káanaan pa bo gnjegov služabnik.²⁷ Bog bo povečal^h Jafeta in prebival bo v Semovih štorih, Káanaan pa bo njegov služabnik.«

²⁸ Noe je po poplavi živel tristo petdeset let.²⁹ Vseh Noetovih dni je bilo devetsto petdeset let, in je umrl.

10 To so torej rodovi Noetovih sinov, Sema, Hama in Jafeta, in tem so se po poplavi rodili sinovi.² Jafetovi sinovi: Gomer, Magóg, Madáj, Javán, Tubál, Mešeh in Tirás.³ Gomerjevi sinovi: Aškenáz, Rifát in Togarmá.⁴ Javánovi sinovi: Elišá in Taršíš, Kitéjec in Dodaním.^{j5} S temi so bili otoki pogonov razdeljeni po njihovih deželah, vsakdo po svojem jeziku, po svojih družinah, v svojih narodih.

⁶ § Hamovi sinovi: Kuš, Micrájim, ^kPut in Káanaan.⁷ Kuševi sinovi: Sebá, Havilá, Sabtá, Ramá in Sabtehá. In Ramájeva sinova: Šebá in Dedán.⁸ Kuš je zaplodil^l Nimróda.^m Ta je začenjal biti mogočen na zemlji.⁹ Bil je mogočen lovec pred Gospodom, zakaj rečeno je: »Celo kakor Nimród, mogočen lovec pred Gospodom.«¹⁰ Začetek njegovega kraljestva pa je bil Babel,ⁿEreh, Akád in Kalne v šinárski deželi.¹¹ § Iz tiste

y 8,9: **potegnil...**: hebr. ji storil, da pride.

z 8,13: [Leta 2348 pr. Kr.]

a 8,19: **vrstah**: hebr. družinah.

b 8,21: **prijeten...**: hebr. vonj počitka, ali, vonj zadovoljstva.

c 8,21: **kajti...**: ali, v zamisli človekovega srca je hudobija.

d 8,22: **Dokler...**: hebr. Kakor še vedno, vse dni zemlje.

e 9,18: [Leta 2347 pr. Kr.]

f 9,18: **Káanaon**: hebr. Chenaan, [KJV: Canaan].

g 9,26: **bo**: ali, jim bo služabnik.

h 9,27: **povečal**: ali, spregovoril.

i 9,29: [Leta 1998 pr. Kr.]

j 10,4: **Dodaním**: ali, kot nekateri to berejo, Rodošán.

k 10,6: [Micrájim: hebr. Egipt.]

l 10,8: [Okoli leta 2218 pr. Kr.]

m 10,8: [Nimród: hebr. uporen, močan, tudi tiran.]

n 10,10: **Babel**: gr. Babylon.

dežele je odšel proti ^oAsúrju in zgradil Ninive ter mesta ^pRehobót, Kelah in ¹²Resen med Ninivami in Kelahom; isto je veliko mesto. ¹³Micrájim je zaplodil Ludima, Anamima, Lehabima, Naftshima, ¹⁴Patrusima, Kasluhima (iz katerega je prišel Filistejec) in Kaftorima.

¹⁵Kánaan je zaplodil Sidóna, ^qsvojega prvorojenca, Heta, ¹⁶Jebusejca, Amoréjca, Girgašejca, ¹⁷Hivéjca, Arkejca, Sinéjca, ¹⁸Aravadéjca, Cemaréjca in Hamatéjca, in nato so bile družine Kánaancev razpršene naokoli. ¹⁹Meja Kánaancev je bila od Sidóna, ko prideš v Gerár, ^rdo Gaze; ^sko greš v Sódomo, ^tGomóro, ^uAdmo, ^vin Cebojím, ^wceló do Leše. ^{x²⁰}To so Hamovi sinovi po svojih družinah, po svojih jezikih, v svojih deželah in v svojih narodih.

²¹Tudi Semu, očetu vseh Eberjevih otrok, Jafetovemu starejšemu bratu, celó njemu so bili rojeni *otroci*. ²²Semovi otroci: Elám, Asúr, Arpahšád, ^yLud in Arám. ²³Arámovi otroci: Uc, Hul, Geter in Maš. ²⁴Arpahšád je zaplodil Šelaha, ^zin Šelah je zaplodil Eberja. ²⁵Eberju sta bila rojena ^advaa sinova. Enemu je *bilo* ime Peleg, ^bkajti v njegovih dneh je bila zemlja razdeljena in ime njegovega brata je *bilo* Joktán. ²⁶Joktán je zaplodil Álmodáda, Šelefa, Hacarmáveta, Jeraha, ²⁷Hadoráma, Uzála, Díklá, ²⁸Obála, Abimaéla, Šebá, ²⁹Ofírja, Havilá in Jobába. Vsi ti so *bili* Joktánovi sinovi. ³⁰Njihovo prebivališče je bilo od Meše, ko greš k Sefárju, vzhodnemu gorovju. ³¹To so Semovi sinovi po svojih družinah, po svojih jezikih, v svojih deželah, po svojih narodih. ³²To so družine Noetovih sinov po svojih rodovih v svojih narodih in z njimi so bili po poplavi razdeljeni narodi na zemljji.

11 Celotna zemlja pa je bila enojezična ^cin enega ^dgovora. ²Pripetilo se je, ko so potovali ^eod ^fvzhoda, da so našli ravnino v šinárski deželi in tam so prebivali. ³§ Rekli ^gso drug drugemu: »Pojdimos, delajmo opeko in jih temeljito žgimo.« ^hIn opeko so imeli za kamen, blato ⁱpa so imeli za malto. ⁴Rekli so: »Pojdimos, zgradimo si mesto in stolp, cigar vrh bo *lahko segal* do neba in naredimo si ime, da ne bomo razpršeni naokoli po obličju celotne zemlje.«

⁵Gospod pa je prišel dol, da vidi mesto in stolp, ki so ga gradili človeški otroci. ⁶Gospod je rekel: »Glej, ljudstvo je eno in vsi imajo en jezik in to so začeli delati in zdaj ne bo nič zadržano pred

njimi, kar so si domislili storiti. ⁷Pojdimos, gremo dol in jim tam zmešajmo njihov jezik, da ne bodo mogli razumeti govora drug drugega.« ⁸Tako jih je Gospod od tam razkropil naokoli po obličju celotne zemlje in prenehali so graditi mesto. ⁹Zato je ime tega mesta imenovano Babel, ker je tam Gospod zmešal jezik vse zemlje, in od tam jih je Gospod razkropil naokoli po obličju vse zemlje.

¹⁰§ To so Semovi rodovi. Sem je *bil* star sto let in dve leti po poplavi je zaplodil Arpahšáda. ¹¹Potem ko je Sem zaplodil ^kArpahšáda, je živel petsto let ter zaplodil sinove in hčere. ¹²Arpahšád je živel ^lpetintrideset let ter zaplodil Šelaha. ¹³Arpahšád je, potem ko je zaplodil Šelaha, živel štiristo tri leta ter zaplodil sinove in hčere. ¹⁴Šelah je živel ^mtrideset let ter zaplodil Eberja. ¹⁵Šelah je, potem ko je zaplodil Eberja, živel štiristo tri leta ter zaplodil sinove in hčere. ¹⁶Eber je živel ⁿštiriintrideset let ter zaplodil Pelega. ^o ¹⁷Eber je, potem ko je zaplodil Pelega, živel štiristo trideset let ter zaplodil sinove in hčere. ¹⁸Peleg je živel ^ptrideset let ter zaplodil Reguja. ¹⁹Peleg je, potem ko je zaplodil Reguja, živel dvesto devet let ter zaplodil sinove in hčere. ²⁰Regu je živel ^qdvaintrideset let ter zaplodil Serúga. ^r ²¹Regu je, potem ko je zaplodil Serúga, živel dvesto sedem let ter zaplodil sinove in hčere. ²²Serúg je živel ^strideset let ter zaplodil Nahórja. ²³Serúg je, potem ko je zaplodil Nahórja, živel dvesto let ter zaplodil sinove in hčere. ²⁴Nahór je živel ^tdevetindvajset let ter zaplodil Teraha. ^u ²⁵Nahór je, potem ko je zaplodil Teraha, živel sto devetnajst let ter zaplodil sinove in hčere. ²⁶Terah je živel ^vsedemdeset let ter zaplodil Abrama, Nahórja in Harána.

²⁷Torej to so Terahovi rodovi. ^wTerah je zaplodil Abrama, Nahórja in Harána; Harán pa je zaplodil Lota. ²⁸Harán je umrl pred svojim očetom Terahom v deželi svojega rojstva, v Uru Kaldejcev. ²⁹Abram in Nahór sta si vzela ženi. Ime Abramove žene je *bilo* Sarája; in ime Nahórjeve žene Milka, hči Harána, Milkinega očeta in Jiskinega očeta. ³⁰Toda Sarája je bila jalova; ni *imela* nobenega otroka. ³¹Terah je vzel Abrama, svojega sina in vnuka Lota, Haránovega sina in svojo snaho Sarájo, ženo svojega sina Abrama in odšli so iz Ura Kaldejcev, da gredo v kánaansko deželo in prišli so v Harán ter tam prebivali. ³²Terahovih dni je bilo dvesto pet ^xlet, in Terah je umrl v Haránu.

^o 10,11: *proti...:* ali, ven v Asirijo.

^p 10,11: *mesta...:* ali, ulice mesta.

^q 10,15: *Sidóna: hebr. Tzidon*, [KJV: Sidon.]

^r 10,19: [Gerár: hebr. valovita dežela.]

^s 10,19: *Gaze:* hebr. Azzah.

^t 10,19: [Sódomo: hebr. ožgano, zažgano območje; kraj poleg Mrtvega morja.]

^u 10,19: [Gomóro: hebr. uničen kup; kraj poleg Mrtvega morja.]

^v 10,19: [Admo: hebr. zemeljski; kraj poleg Mrtvega morja.]

^w 10,19: [Cebojím: hebr. gazele.]

^x 10,19: [Leše: hebr. prebiti se, vrel izvir; najbrž kraj vzhodno od Jordana.]

^y 10,22: *Arpahšád: hebr. Arpachshad*, [KJV: Arpahšád.]

^z 10,24: *Šelaha: hebr. Shelah*, [KJV: Salah.]

^a 10,25: [Leta 2247 pr. Kr.]

^b 10,25: *Peleg: to je Delitev; [hebr: reka; umetni vodotok].*

^c 11,1: *enojezična:* hebr. ene ustnice.

^d 11,1: *jezika...:* hebr. enih besed.

^e 11,2: [Okoli leta 2247 pr. Kr.]

^f 11,2: *od...:* ali, proti vzhodu.

^g 11,3: *rekli...:* hebr. človek je rekel svojemu bližnjemu.

^h 11,3: *žgimo...:* hebr. žgimo do gorenja.

ⁱ 11,3: [blato: hebr. bitumen.]

^j 11,9: *Babel:* to je, Zmešjava.

^k 11,11: [Leta 2346 pr. Kr.]

^l 11,12: [Leta 2311 pr. Kr.]

^m 11,14: [Leta 2281 pr. Kr.]

ⁿ 11,16: [Leta 2247 pr. Kr.]

^o 11,16: *Pelega: gr. Phalec*, [KJV: Peleg].

^p 11,18: [Leta 2217 pr. Kr.]

^q 11,20: [Leta 2185 pr. Kr.]

^r 11,20: *Serúga: gr. Saruch*, [KJV: Serug].

^s 11,22: [Leta 2155 pr. Kr.]

^t 11,24: [Leta 2126 pr. Kr.]

^u 11,24: *Teraha: gr. Thara*, [KJV: Terah].

^v 11,26: [Leta 2056 pr. Kr.]

^w 11,27: [Leta 1996 pr. Kr.]

^x 11,32: [Leta 1921 pr. Kr.]

12 Gospod je torej rekel Abramu: »Pojdi ven iz svoje dežele in iz svojega sorodstva in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo bom pokazal.¹ Iz tebe bom naredil velik narod in blagoslovil te bom in tvoje ime naredil veliko in ti boš blagoslov.² Blagoslovil bom tiste, ki te blagoslavlajo in preklet tistega, ki te preklinja, in v tebi bodo blagoslovljene vse družine zemlje.«³

⁴ Tako je Abram odšel, kakor mu je Gospod spregovoril in Lot je šel z njim. Abram pa je bil star petinsedemdeset let, ko je odšel iz Harána.⁵ Abram je vzel svojo ženo Sarájo in Lota, sina svojega brata ter vse njuno imetje, ki sta ga zbrala in duše, ki sta jih pridobila v Haránu in šli so, da gredo v kánaansko deželo in prišli so v kánaansko deželo.

⁶ Abram je šel skozi deželo do kraja Sihem, ^yna Moréjevo ravnino. ⁷In takrat je bil v deželi Kánaanec. ⁷Gospod se je prikazal Abramu ter rekел: »To deželo bom dal tvojemu potomcu.« In tam je zgradil oltar Gospodu, ki se mu je prikazal.⁸ Od tam se je prestavil hgori na vzhodu Betela ter postavil svoj šotor in Betel je imel na zahodu, Aj pa na vzhodu. Tam je zgradil oltar Gospodu ter klical h Gospodovemu imenu.⁹ § Abram je potoval in še vedno šel ^aproti jugu.

¹⁰V deželi pa je bila lakota in Abram je odšel dol v Egipt, da tam začasno prebiva, kajti lakota v deželi je bila boleča.¹¹ Toda pripetilo se je, ko je prišel blizu, da vstopi v Egipt, da je rekel svoji ženi Saráji: »Glej, torej vem, da si na pogled lepa ženska,¹² zato se bo zgodilo, ko te bodo Egipčani zagledali, da bodo rekli: ›To je njegova žena in bodo mene ubili, toda tebe bodo ohranili pri življenju.¹³ Reci, prosim te, [da] si moja sestra, da bo zaradi tebe lahko dobro z menoj in bo moja duša živila zaradi tebe.«

¹⁴Pripetilo se je, ko je Abram prišel ^bv Egipt, da so Egipčani zagledali žensko, da je bila zelo lepa.¹⁵ Tudi faraonovi princi so jo videli in jo priporočili pred faraonom in ženska je bila vzeta v faraonovo hišo.¹⁶ In zaradi nje je [z] Abramom dobro ravnal, in imel je ovce, vole, osle, sluge, dekle, oslice in kamele.¹⁷ Gospod pa je zaradi Abramove žene Saráje trpinčil faraona in njegovo hišo z velikimi nadlogami.¹⁸ Faraon je poklical Abram ter mu rekel: »Kaj je to, kar si mi storil? Zakaj mi nisi povedal, da je bila tvoja žena?¹⁹ § Zakaj si rekel: ›Moja sestra je?‹ Tako bi jo lahko vzel k sebi za ženo. Zdaj torej glej svojo ženo, vzemi jo in pojdi svojo pot.«²⁰ Faraon je glede njega zapovedal svojim ljudem in poslali so ga proč in njegovo ženo in vse, kar je imel.

13 § Abram se je dvignil ^ciz Egipta na jug, on in njegova žena in vse, kar je imel in Lot z njim.² Abram je bil zelo bogat z živino, s srebrom in z zlatom.³ § Odšel je na svoja potovanja od juga celo do Betela, na kraj, kjer je bil od začetka njegov šotor, med Betelom in Ajem,⁴ na kraj z oltarjem,

ki ga je tam najprej naredil in tam je Abram klical h Gospodovemu imenu.

⁵Tudi Lot, ki je odšel z Abramom, je imel trope, črede in šotore.⁶ Zemlja pa ju ni mogla podpirati, da bi lahko prebivala skupaj, kajti njuno imetje je bilo veliko, tako da nista mogla prebivati skupaj.⁷ Bil pa je preprič med čredniki Abramove živine in čredniki Lotove živine, in takrat so v deželi prebivali Kánaanci in Perizéjci.⁸ Abram je rekel Lotu: »Naj ne bo prepira, prosim te, med menoj in teboj in med mojimi čredniki in med tvojimi čredniki, kajti mi smo bratje.⁹ Mar ni vsa dežela pred teboj? Prosim te, loči se od mene. Če boš vzel levico, potem bom odšel na desno, ali če ti odides na desnico, potem bom jaz odšel na levo.«

¹⁰§ Lot je povzdignil svoje oči in pogledal vso jordansko ravnino, ki je bila, preden je Gospod uničil Sódomo in Gomóro, vsepovsod dobro namakana, kakor Gospodov vrt, podobna egiptovski deželi, ko prideš do Coarja.¹¹ Potem si je Lot izbral ^evso Jordansko ravnino in Lot je odpotoval vzhodno in ločila sta se drug od drugega.¹² Abram je prebival v kánaanski deželi, Lot pa je prebival v mestih ravnine in svoj šotor postavljal v smeri Sódome.¹³ Toda sódomski možje so bili zlobni in silni grešniki pred Gospodom.

¹⁴Gospod je rekel Abramu, potem ko je bil Lot ločen od njega: »Dvigni torej svoje oči in poglej, od kraja, kjer si, proti severu, proti jugu, proti vzhodu in proti zahodu.¹⁵ Kajti vso deželo, ki jo vidiš, bom dal tebi in tvojemu semenu na veke.¹⁶ Tvojega semena bom naredil kakor zemeljskega prahu, tako da će človek lahko prešteje zemeljski prah, potem bo prešteto tudi tvoje seme.¹⁷ Vstani, prehodi deželo po njeni dolžini in po njeni širini, kajti tebi jo bom dal.«¹⁸ § Potem je Abram odstranil svoj šotor in prišel ter prebival na mamrejski ravnini, ^fki je v Hebrónu in tam zgradil oltar Gospodu.

14 § Pripetilo se je v dneh šinárskega kralja Amraféla, elásárskega kralja Arjóha, elámskega kralja Kedorlaómerja in tidálskega kralja narodov,² da so se ti vojskovali s sódomskim kraljem Berom in gomórskim kraljem Biršájem, admaškim kraljem Sinábom, cebojímskim kraljem Šeméberjem in kraljem Bele, kar je Coar.³ Vsi ti so se skupaj srečali v Sidímski dolini, kar je slano morje.⁴ Dvanajst let so služili Kedorlaómerju, v trinajstem letu pa so se uprli.⁵ V štirinajstem gletu je prišel Kedorlaómer ter kralji, ki so bili z njim in udarili Rafájevce ^hpri Ašterót Karnájimu in Zuzéjce pri Hamu in Emejce v Šavéⁱ Kirjatájimu⁶ in Horéjce na njihovem gorovju Seír, do El Párana, ^jki je poleg divjine.⁷ § In vrnili so se ter prišli do Én Mišpáta, kar je Kadeš ^kin udarili vso deželo Amalečanov in tudi Amoréjce, ki so prebivali v Hacecón Tamáru.⁸ In odšli so sódomski kralj, gomórski kralj, admaški kralj, cebojímski kralj in belaški kralj (isti je coarski) in se združili v bitki z njimi v Sidímski dolini⁹ § z elámskim kraljem Kedorlaómerjem,

^y 12,6: [Sihem...: hebr. Gorski greben.]

^z 12,6: **ravnino**: hebr. ravnine.

^a 12,9: **šel**...: hebr. hodil in potoval.

^b 12,14: [Okoli leta 1920 pr. Kr.]

^c 13,1: [Okoli leta 1918 pr. Kr.]

^d 13,8: **bratje**: hebr. možje bratje.

^e 13,11: [Okoli leta 1917 pr. Kr.]

^f 13,18: **ravnini**: hebr. ravninah, ki so.

^g 14,5: [Okoli leta 1913 pr. Kr.]

^h 14,5: [Rafájevce: hebr. velikani.]

ⁱ 14,5: **v Šavé**...: ali, na ravnini Kirjatájim.

^j 14,6: **El Párana**: ali, Páranske ravnine.

^k 14,7: [Kadeš: hebr. svetišče; kraj in puščavi.]

s Tidálom, kraljem narodov, šinárskim kraljem Amrafélom in elasárskim kraljem Arjóhom: štirje kralji proti petim.¹⁰ § Sidímska dolina pa je *bila polna* blatnih ljam in sódomski kralj in gomórski kralj sta pobegnila in padla tja. Tisti, ki so preostali, pa so pobegnili h goram.¹¹ Pobrali so vse dobrine Sódome in Gomóre in ves njihov živež ter odšli svojo pot.¹² Vzeli ^mso Lota, sina Abramovega brata, ki je prebival v Sódomi in njegove dobrine ter odrinili.

¹³ § Prišel pa je nekdo, ki je pobegnil in povedal Hebrejcu Abramu, kajti ta je prebival na ravnini ⁿAmoréjca Mamreja, Eškólovega in Anérjevega brata; in ti so *bili* zavezniki z Abramom.¹⁴ Ko je Abram slišal, da je njegov brat ujet, je oborožil ^otristo osemnajst svojih izurjenih ^pslužabnikov, rojenih v njegovi lastni hiši in *jih* zasledoval do Dana.¹⁵ § Ponoči se je razdelil zoper njih, on in njegovi služabniki in jih udaril in jih zasledoval do Hobe, ki je na levi roki od Damaska.¹⁶ Vse dobrine je privedel nazaj in prav tako je privedel nazaj svojega brata Lota in njegove dobrine in tudi žene in ljudstvo.

¹⁷ Sódomski kralj pa je odšel ven, da ga sreča po njegovi vrnitvi iz pokola Kedorláómerja in kraljev, ki so *bili* z njim pri dolini Šavé, ki je kraljeva dolina.¹⁸ Melkízedek, kralj v Salemu, je prinesel kruh in vino in ta je *bil* duhovnik najvišjega Boga.¹⁹ § Blagoslovil ga je ter rekel: »Blagoslovljen *bodi* Abram od najvišjega Boga, lastnika neba in zemlje²⁰ in blagoslovljen *bodi* najvišji Bog, ki je tvoje sovražnike izročil v tvojo roko.« In on mu je dal desetine od vsega.

²¹ § Sódomski kralj pa je rekel Abramu: »Daj mi osebe, ^qdobre pa vzemi zase.«²² Abram je rekel sódomskemu kralju: »Svojo roko sem dvignil h Gospodu, najvišjemu Bogu, lastniku neba in zemlje,²³ da ne bom *vzel* ne od nitke niti ne do vezalki in da ne bom vzel nobene stvari, ki je tvoja, da ne bi ti rekel: »Jaz sem Abrama naredil bogatega.«²⁴ Samó tisto, kar so mladeniči pojedli in delež ljudi, ki so šli z menoj, Anér, Eškól in Mamre; naj si vzamejo svoj delež.«

15 Po teh stvareh je Gospodova beseda prišla Abramu v videnju, rekoč: »Ne boj se, Abram. Jaz *sem* tvoj ščit in tvoja silno velika nagrada.«² Abram je rekel: »Gospod Bog, kaj mi hočeš dati, glede na to, da odhajam brez otrok in *je* oskrbnik moje hiše Eliézer iz Damaska?«³ Abram je rekel: »Glej, nobenega semena mi nisi dal in glej, nekdo, rojen v moji hiši, je moj dedič.«⁴ Glej, Gospodova beseda je *prišla* k njemu, rekoč: »Ta ne bo tvoj dedič, temveč tisti, ki bo izšel iz tvoje lastne notranjosti, bo tvoj dedič.«⁵ Privedel ga je daleč naprej ter rekel: »Poglej zdaj proti nebu in štej zvezde, če jih lahko presteješ.« Rekel mu je: »Tako bo tvoje seme.«⁶ Veroval je v Gospoda in on mu je to štel za pravičnost.

⁷ Rekel mu je: »Jaz *sem* Gospod, ki te je privedel iz Ura Kaldejcev, da ti dam to deželo, da jo podeduješ.«⁸

Rekel je: »Gospod Bog, po čem bom spoznal, da jo bom poddedoval?«⁹ § Rekel mu je: »Vzemi mi triletno telico, triletno kozo, triletnega ovna, grlico in mladega goloba.«¹⁰ Ta je k sebi vzel vse to in jih na sredini razpolovil in vsak kos položil nasproti drugemu, toda ptic ni razpolovil.¹¹ Ko je na trupla prišla perjad, jo je Abram odganjal.

¹² In ko je sonce zahajalo, je na Abrama padlo globoko spanje in glej, nanj je padla groza velike teme.¹³ Abramu je rekel: »Zagotovo vedi, da bo tvoje seme tuje v deželi, ki ni njihova in jim bo služilo, oni pa jih bodo mučili štiristo let¹⁴ in prav tako bom sodil ta narod, ki mu bodo služili. Potem pa bodo izšli z velikim imetjem.¹⁵ Ti pa boš v miru odšel k svojim očetom; pokopan boš v dobri visoki starosti.¹⁶ Toda v četrtem rodu bodo ponovno prišli sèm, kajti krivičnost Amoréjcev še ni dopolnjena.«

¹⁷ Pripetilo se je, da ko je sonce zašlo in je bila tema, glej kadečo talilno peč in gorečo ^rsvetilko, ki sta šli med temi kosi.¹⁸ Na isti dan je Gospod z Abramom sklenil zavezo, rekoč: »Tvojemu semenu sem dal to deželo, od egiptovske reke do vélike reke, reke Evfrata:¹⁹ Kenéjce, Kenázovce, Kadmonéjce,²⁰ Hetejce, Perizéjce, Rafajevce,^s²¹ Amoréjce, Kánaance, Girgašejce in Jebusejce.«

16 Torej Sarája, Abramova žena, mu ni rodila otrok. Imela pa je pomočnico, Egipčanko, ki ji je *bilo* ime Hagára.² § Sarája je Abramu rekla: »Glej torej, Gospod me je zadržal pred rojevanjem. Prosim te, pojdi noter v mojo služkinjo, lahko se zgodi, da dosežem ^totroke prek nje.« Abram je prisluhnil Sarájinemu glasu.³ Sarája, Abramova žena, je vzela ^uHagáro, svojo egipčansko služabnico, potem ko je Abram deset let prebival v kánaanski deželi in jo dala svojemu soprogu Abramu, da postane njegova žena.

⁴ Šel je noter v Hagáro in ona je spočela. Ko pa je videla, da je spočela, je bila njena gospodarica prezirana v njenih očeh.⁵ Sarája je rekla Abramu: »Moja žalitev *bodi* na tebi. Svojo služabnico sem dala v tvoje naročje, ko pa je videla, da je spočela, sem bila v njenih očeh prezirana. Gospod [naj] sodi med menoj in teboj.«⁶ Toda Abram je rekel Saráji: »Glej, tvoja služabnica je v tvoji roki. Stòri ji, kakor ^vti ugaja.« Ko pa je ^wSarája z njo trdo postopala, je ta pobegnila pred njenim obrazom.

⁷ Gospodov angel jo je našel pri vodnem studencu v divjini, pri izviru, na poti v Šur.^{x8} Rekel je: »Hagára, Sarájina služabnica, od kod prihajaš? Kam hočeš oditi?« Rekla je: »Pobegnila sem izpred obraza svoje gospodarice Saráje.«⁹ Gospodov angel ji je rekel: »Vrni se k svoji gospodarici in se podrédi pod njene roke.«

¹⁰ Gospodov angel ji je rekel: »Tvoje seme bom silno pomnožil, da le-to zaradi množice ne bo prestevno.«¹¹ Gospodov angel ji je rekel: »Glej,

14,17: 2 Sam 18,18
14,18: Heb 7,1
14,20: Heb 7,4
15,1: Ps 16,5-6
15,5: Rim 4,18
15,6: Rim 4,3
15,6: Gal 3,6
15,6: Jak 2,23
15,10: [Jer 34,18-19]
15,13: Apd 7,6
15,13: [2 Mz 12,40]
15,18: 1 Mz 12,7
15,18: 1 Mz 13,15
15,18: 1 Mz 26,4
15,18: 5 Mz 34,4
15,21: [1 Krn 11,4]

^s 15,20: [Rafajevce: hebr. velikane.]

^t 16,2: *dosežem*... hebr. bodo otroci oblikovani prek nje.

^u 16,3: [Leta 1911 pr. Kr.]

^v 16,6: *kakor*... hebr. to, kar je dobro v tvojih očeh.

^w 16,6: *je*... hebr. jo je Sarája prizadela.

^x 16,7: [Šur: hebr. področje v puščavi; na poti proti Egiptu.]

¹ 14,10: [blato: hebr. bitumen.]

^m 14,12: [Okoli leta 1913 pr. Kr.]

ⁿ 14,13: *ravnini*: hebr. ravninah.

^o 14,14: *oborožil*: ali, vodil naprej.

^p 14,14: *izurjenih*: ali, pripravljenih.

^q 14,21: *osebe*: hebr. duše.

^r 15,17: *gorečo*: hebr. ognjeno.

ti si z otrokom in rodila boš sina in imenovala ga boš Izmael, ker je Gospod uslišal tvojo stisko.¹² In on bo divji človek, njegova roka bo zoper vsakega človeka in roka vsakega človeka zoper njega in prebival bo v prisotnosti vseh svojih bratov.¹³ Klicala je ime Gospoda, ki ji je govoril: »Ti, Bog, me vidiš,« kajti rekla je, »sem tudi tukaj gledala za tistim, ki me vidi?«¹⁴ Zatorej se je izvir imenoval Beér Laháj Roí;^z glej, ta je med Kadešem in Beredom.

¹⁵ Hagára je Abramu rodila sina in Abram je svojega sina, ki ga je rodila Hagára, imenoval Izmael.¹⁶ Ko je Hagára Abramu rodila ^aIzmaela, je bil Abram star šestinosemdeset let.

17 Ko je bil Abram star devetindevetdeset let, se je Gospod prikazal Abramu in mu rekel: »Jaz sem Vsemogočni Bog, hodi pred menoj in bodi popoln.^{b2} Svojo zavezo bom sklenil med seboj in teboj in te silno namnožil.^{c3} Abram je padel na svoj obraz in Bog je z njim govoril, rekoč:

^{d4} »Kar se mene tiče, glej, moja zaveza je s teboj in ti boš oče mnogih ^enarodov.^{f5} Niti se twoje ime ne bo več imenovalo Abram,^{g6} temveč bo twoje ime Abraham, e kajti naredil sem te za očeta mnogih narodov.^{h6} Naredil te bom silno rodovitnega in iz tebe bom naredil narode in iz tebe bodo prišli kralji.

ⁱ⁷ Vzpostavil bom svojo zavezo med seboj in teboj in tvojim semenom za teboj po njihovih rodovih za večno zavezo, da bom Bog tebi in tvojemu semenu za teboj.^{j8} Tebi in tvojemu semenu za teboj bom dal deželo, v kateri ^fsi tujec, vso kánaansko deželo, za večno posest in jaz bom njihov Bog.^{k9}

^{l9} Bog je rekel ^gAbrahamu: »Držal se boš moje zaveze, torej ti in tvoje seme za teboj po njihovih rodovih.^{m10} To je moja zaveza, ki se je boste držali, med menoj in teboj in tvojim semenom za teboj: vsak fantek med vami naj bo obrezan.ⁿ¹¹ Obrezali boste meso svoje prednje kožice in to bo simbol zaveze med menoj in vami.^{o12} Kdor ^hje star osem dni, naj bo med vami obrezan, vsak fantek po svojih rodovih, kdor je rojen v hiši ali kupljen z denarjem od kateregakoli tujca, ki ni iz tvojega potomstva.^{p13} Kdor je rojen v tvoji hiši in kdor je kupljen z denarjem, mora biti obrezan in moja zaveza bo v vašem mesu za večno zavezo.^{q14} Neobrezan fantek, katerega meso njegove prednje kožice ni obrezano, naj bo ta duša iztrebljena iz svojega ljudstva; prelomil je mojo zavezo.«

¹⁵ Bog je rekel Abrahamu: »Kar se tiče twoje žene Saráje, njenega imena ne boš več klical Sarája, temveč Sara ^lbo njeni ime.^{r16} Blagoslovil jo bom in ti tudi od nje dal sina. Da, blagoslovil jo bom in ona ^kbo mati narodov, kralji ljudstev bodo iz nje.^{s17} Potem je Abraham padel na svoj obraz, se zasmejal in v svojem srcu rekel: »Ali bo otrok rojen

njemu, ki je star sto let? In ali bo Sara, ki je stara devetdeset let, rodila?^t¹⁸ Abraham je rekel Bogu: »Oh, da bi Izmael lahko živel pred teboj!«^{u19} Bog je rekel: »Tvoja žena Sara ti bo zares rodila sina in ti boš njegovo ime klical Izak ^lin vzpostavil bom svojo zavezo z njim za večno zavezo in s tvojim semenom za njim.^{v20} In kar se tiče Izmaela, sem te uslišal: »Glej, blagoslovil sem ga in naredil ga bom rodovitnega in ga silno pomnožil. Dvanajst princev bo zaplodil in naredil ga bom [za] velik narod.^{w21} Toda svojo zavezo bom vzpostavil z Izakom, ki ti ga bo rodila Sara ob tem določenem času, v naslednjem letu.^{x22} In prenehal je govoriti z njim in Bog se je dvignil od Abrahama.

^{y23} Abraham je vzel svojega sina Izmaela in vse, ki so bili rojeni v njegovi hiši in vse, kar je kupil s svojim denarjem, vsakega moškega izmed ljudi Abrahamevih hiš in obrezal meso njihove prednje kožice na prav isti dan, kakor mu je rekel Bog.^{z24} Abraham je bil star devetindevetdeset ^mlet, ko je bil obrezan v mesu svoje prednje kožice.^{z25} In njegov sin Izmael je bil star trinajst let, ko je bil obrezan v mesu svoje prednje kožice.^{z26} Na prav isti dan sta bila obrezana Abraham in njegov sin Izmael.^{z27} Vsi ljudje njegove hiše, rojeni v hiši in kupljeni z denarjem od tujca, so bili obrezani z njim.

18 Gospod se mu je prikazal ⁿna Mamrejevih ravninah, on pa je sedel pri šotorskih vratih, v vročini dneva² in povzdignil svoje oči in pogledal in glej, pri njem so stali trije možje in ko ^{jih} je zagledal, je stekel od šotorskih vrat, da jih sreča in se priklonil proti tlom³ ter rekel: »Moj Gospod, če sem torej našel naklonjenost v tvojih očeh, te prosim, ne odidi proč od svojega služabnika.⁴ Naj bo prineseno, prosim te, malo vode in umijte svoja stopala in se spocijite pod drevesom.⁵ Prinesel bom grizljaj kruha in potolažite Psvoja srca. Nató boste šli dalje, kajti zato ste prišli k svojemu služabniku.« In rekli so: »Stóri tako, kakor si rekel.«⁶ Abraham se je podviral v šotor k Sarí ter ji rekel: »Brž^r pripravi tri mere fino mlete moke, zamesi jo in na ognjišču pripravi kolače.«⁷ Abraham je stekel k čredi, vzel nežno in dobro tele ter ga dal mladeniču in ta je pohitel, da ga pripravi.⁸ Vzel je maslo, mleko in tele, ki ga je pripravil in to postavil prednje, in stal je poleg njih, pod drevesom, oni pa so jedli.

⁹ Rekli so mu: »Kje je tvoja žena Sara?« Rekel je: »Glejte, v šotoru.«¹⁰ In on ^sje rekel: »Zagotovo se bom vrnil k tebi glede na čas življenja in glej, tvoja žena Sara bo imela sina.« Sara pa je to slišala pri vratih šotorja, ki je bil za njim.¹¹ Torej Abraham in Sara sta bila stara in zelo zvrhana v letih in s Saro je prenehalo biti po običaju žensk.¹² Zato se je Sara v

^y 16,11: **Izmael**: to je, Bog bo slišal.

^z 16,14: **Beér Laháj Roí**: to je, Izvir tistega, ki živi in me vidi.

^a 16,16: [Leta 1910 pr. Kr.]

^b 17,1: **popoln**: ali, pošten, ali, iskren.

^c 17,4: **mnogih**: hebr. množice.

^d 17,5: [Abram: to je, vzvišeni oče.]

^e 17,5: **Abraham**: to je, Oče velike množice.

^f 17,8: **v kateri...** hebr. tvojih začasnih bivanj.

^g 17,9: [Leta 1898 pr. Kr.]

^h 17,12: **kdor...** hebr. Sin osmilih dni.

ⁱ 17,15: [Sarája: to je, moja princesa.]

^j 17,15: **Sara**: to je, Princesa [množice].

^k 17,16: **ona...**: hebr. postala bo ljudstva.

^l 17,19: [Izak: to je, smeh.]

^m 17,24: [Leta 1898 pr. Kr.]

ⁿ 18,1: [Leta 1898 pr. Kr.]

^o 18,1: **Mamrejevih...**: hebr. Mamrejevi ravnini.

^p 18,5: **potolažite**: hebr. potesite.

^q 18,5: **k svojemu...**: hebr. mimo služabnika.

^r 18,6: **Brž**: hebr. Podvizaj se.

^s 18,10: [on: tj. Gospod.]

sebi zasmejala, rekoč: »Bom še imela užitek, potem ko sem se postarala [in] je tudi moj gospod postal star?«¹³ Gospod je rekel Abrahamu: »Zakaj se je Sara zasmejala, rekoč: »Bom zares rodila otroka jaz, ki sem stara?«¹⁴ Je za Gospoda katerakoli stvar pretežka? Ob določenem času se bom vrnil k tebi, glede na čas življenja in Sara bo imela sina.«¹⁵ Potem je Sara zanikala, rekoč: »Nisem se zasmejala,« kajti bila je prestrašena. On pa je rekel: »Ne, toda zasmejala si se.«

¹⁶ Možje so vstali od tam in pogledali proti Sódomi in Abraham je odšel z njimi, da jih pospremi na pot.¹⁷ Gospod je rekel: »Mar naj pred Abrahamom prikrijem to stvar, ki jo počnem,¹⁸ glede na to, da bo Abraham zagotovo postal velik in mogočen narod in bodo v njem blagoslovjeni vsi narodi zemlje?¹⁹ Kajti poznam ga, da bo ukazal svojim otrokom in svoji družini za njim in se bodo držali Gospodove poti, da izvajajo pravičnost in sodbo, da bo Gospod nad Abrahama lahko privedel to, kar je govoril o njem.«²⁰ Gospod je rekel: »Ker je vpitje Sódome in Gomóre veliko in ker je njihov greh zelo boleč,²¹ bom torej šel dol in pogledal, ali so storili povsem glede na njihovo vpitje, ki je prišlo do mene; in če ne, bom spoznal.«²² Možje so svoje obraze obrnili od tam in odšli proti Sódomi, toda Abraham je kljub temu stopil pred Gospoda.

²³ Abraham se je približal in rekel: »Hočeš prav tako uničiti pravične z zlobnimi?²⁴ Morda je znotraj mesta petdeset pravičnih. Hočeš prav tako uničiti kraj in mu ne prizanesti zaradi petdesetih pravičnih, ki so v njem?²⁵ To bodi daleč od tebe, da storиш na ta način, da z zlobnimi pokončaš pravične in da bi bili pravični kakor zlobni, to bodi daleč od tebe. Mar ne bo Sodnik vse zemlje storil pravično?«²⁶ Gospod je rekel: »Če najdem v Sódomi, znotraj mesta, petdeset pravičnih, potem bom zaradi njih prizanesel celemu kraju.«²⁷ Abraham pa je odgovoril in rekel: »Glej torej, nase, ki sem samo prah in pepel, sem vzel, da govorim Gospodu.²⁸ Morda jih bo manjkalo pet do petdesetih pravičnih. Hočeš mesto uničiti zaradi pomanjkanja petih?« On pa je rekel: »Če jih najdem tam petinštirideset, ga ne bom uničil.«²⁹ Ponovno mu je spregovoril in rekel: »Morda jih bo tam najdenih štirideset.« On pa je rekel: »Tega ne bom storil zaradi štiridesetih.«³⁰ Rekel mu je: »Oh naj moj Gospod ne bo jezen, jaz pa bom govoril: »Morda jih bo tam najdenih trideset.«³¹ On pa je rekel: »Tega ne bom storil, če jih tam najdem trideset.«³² Rekel je: »Glej torej, vzel sem nase, da govorim Gospodu: »Morda jih bo tam najdenih dvajset.«³³ On pa je rekel: »Ne bom ga uničil zaradi dvajsetih.«³⁴ Rekel je: »Oh naj Gospod ne bo jezen, jaz pa bom govoril samo še tokrat: »Morda jih bo tam najdenih deset.«³⁵ On pa je rekel: »Ne bom ga uničil zaradi desetih.«³⁶ Gospod je odšel svojo pot takoj, ko je prenehal govoriti z Abrahamom. Abraham pa se je vrnil na svoj kraj.

19 Zvečer sta k Sódomi prišla dva angela in Lot je sedel pri sódomskih velikih vratih, in ko ju je Lot zagledal, je vstal, da ju sreča in se je s svojim obrazom upognil k tlom² ter rekel: »Glejta

torej, moja gospoda, vstopita, prosim vaju, v hišo svojega služabnika in ostanita vso noč in umijta svoja stopala in bosta zgodaj vstala ter nadaljevala po svojih poteh.« Onadva pa sta rekla: »Ne, temveč bova vso noč ostala na ulici.«³ Zelo ju je silil in obrnila sta se k njemu in vstopila v njegovo hišo in naredil jima je gostijo, spekel nekvašeni kruh in so jedli.

⁴ Toda preden so se ulegli, so možje mesta, torej sódomski možje, obdali hišo, tako mladi kakor stari, vse ljudstvo iz vsake četrти. ⁵ Klicali so k Lotu ter mu rekli: »Kje sta moža, ki sta to noč prišla k tebi? Privedi ju ven k nam, da ju bomo lahko spoznali.«⁶ Lot je od vrat odšel k njim in vrata zaprl za seboj⁷ ter rekel: »Prosim vas, bratje, ne storite tako zlobno.⁸ Glejte torej, imam dve hčeri, ki nista spoznali moža. Naj vam, prosim vas, niju pripeljem k vam in storite jima, kakor je dobro v vaših očeh. Samo tema možema ne storite ničesar, kajti zato sta prišla pod senco moje strehe.«⁹ Rekli so: »Umakni se.« In ponovno so rekli: »Ta pajdaš je prišel, da začasno prebiva in hoče biti sodnik. Torej bomo s teboj postopali slabše kakor z njima.« In zelo so pritiskali na človeka, torej Lota in se približali, da zlomijo vrata.¹⁰ Toda moža sta iztegnila svojo roko in potegnila Lota k njim v hišo ter zaprla vrata.¹¹ Može, ki so bili pri hišnih vratih, pa sta udarila s slepoto, tako male kakor velike, tako da so se utrudili, da bi našli vrata.

¹² Moža sta Lotu rekla: »Imaš, razen teh tukaj, še koga? Zeta, svoje sinove, svoje hčere in karkoli imaš v mestu, jih odvedi iz tega kraja,¹³ kajti uničila bova ta kraj, ker je njihovo vpitje naraslo pred Gospodovim obličjem in Gospod naju je poslal, da ga uničiva.«¹⁴ Lot je odšel ven in svojima zetoma, ki sta poročila njegovi hčeri, spregovoril ter rekel: »Vstanita, pojdira ven iz tega kraja, kajti Gospod bo to mesto uničil.« Toda videti je bil kakor nekdo, ki je zasmehoval svoja zeta.

¹⁵ Ko je vstalo jutro, sta angela podvizała Lota, rekoč: »Vstani, vzemi svojo ženo in svoji dve hčeri, ki sta tukaj, da ne bi bil použit v krivičnosti tega mesta.«¹⁶ Medtem ko se je obotavljal, sta moža prijela njegovo roko, roko njegove žene in roki njegovih dveh hčera – Gospod mu je bil usmiljen – in odvedla sta ga naprej in ga postavila zunaj mesta.

¹⁷ In pripetilo se je, ko sta jih privedla daleč naprej, da je rekel: »Pobegnite zaradi svojega življenja. Ne glejte za seboj niti ne ostanite na vsej ravnini. Zbežite h gori, da ne bi bili použiti.«¹⁸ Lot pa jima je rekel: »Oh ne tako, moj Gospod.

¹⁹ Glej torej, tvoj služabnik je našel milost v tvojem pogledu in ti si poveličal svoje usmiljenje, ki si mi ga izkazal z rešitvijo mojega življenja, jaz pa ne morem pobegniti h gori, da me ne bi zajelo neko zlo in umrem.²⁰ Glej torej, to mesto je blizu, da pobegnem vanj in to je majhno. Oh, dovoli mi pobegniti tja (mar ni to majhno?) in moja duša bo živila.²¹ Rekel mu je: »Glej, sprejel sem te tudi glede te stvari, da ne bom uničil tega mesta, za katero si govoril.²² Pohiti, zbeži tja, kajti ničesar

^t 19,15: *tukaj*: hebr. najdeni.

^u 19,15: *krivičnosti*: ali, kaznovanju.

^v 19,21: *te*: hebr. tvoj obraz.

18,12: 1 Pet 3,6
18,18:
1 Mz 12,3
18,18:
1 Mz 22,18
18,18: Apd 3,25
18,18: Gal 3,8
19,2: 1 Mz 18,4
19,11:
Mdr 19,16
19,13:
1 Mz 18,20
19,16: Mdr 10,6

ne morem storiti, dokler ne prideš tja.« Zato je bilo ime tega mesta imenovano Coar.^w

²³ Sonce je vstalo ^xnad zemljo, ko je Lot vstopil v Coar.

²⁴ Potem je Gospod na Sódomo in na Gomóro deževal žveplo in ogenj od Gospoda z neba ²⁵ in razdejal je ti mesti, vso ravnino, vse prebivalce mest in to, kar je raslo na tleh.

²⁶ Toda njegova žena je za njim pogledala nazaj in postala solnat steber.

²⁷ Abraham je vstal zgodaj zjutraj h kraju, kjer je stal pred Gospodom ²⁸ in pogledal proti Sódomi in Gomóri in proti vsej deželi ravnine in zagledal in glej, dim dežele se je dvigal kakor dim iz talilne peči.

²⁹ In pripetilo se je, ko je Bog uničil mesta ravnine, da se je Bog spomnil Abrahama in Lota poslal iz srede razdejanja, ko je razdejal mesti, v katerih je prebival Lot.

³⁰ Lot je iz Coarja odšel navzgor, prebival na gori in njegovi hčeri z njim, kajti bal se je prebivati v Coarju in prebival je v votlini, on in njegovi dve hčeri. ³¹ Prvorojena je rekla mlajši: »Najin oče je star in tukaj ni moškega na zemlji, da pride noter v nazu po navadi vse zemlje. ³² Pridi, najinega očeta pripraviva piti vino in bova ležali z njim, da lahko ohraniva seme najinega očeta.« ³³ To noč sta svojega očeta pripravili piti vino in vstopila je prvorojena in ležala s svojim očetom in ni zaznal, ne ko se je ulegla, ne ko je vstala. ³⁴ Naslednji dan se je pripetilo, da je prvorojena rekla mlajši: »Glej, sinoči sem bila s svojim očetom. Pripraviva ga tudi to noč piti vino in pojdi ti in lezi z njim, da bova lahko ohranili seme najinega očeta.« ³⁵ Tudi to noč sta svojega očeta pripravili piti vino in mlajša je vstala in ležala z njim in ni zaznal, ne ko se je ulegla, ne ko je vstala. ³⁶ Tako sta bili obe Lotovi hčeri z otrokom s svojim očetom. ³⁷ Prvorojena je rodila ^ysina in njegovo ime imenovala Moáb. ^zIsti je oče Moábcev do današnjega dne. ³⁸ Mlajša, tudi ona je rodila sina in njegovo ime imenovala Ben Amí. ^aIsti je oče Amónovih otrok do današnjega dne.

20 Abraham je od tam odpotoval ^bproti južni deželi in prebival med Kadešem in Šurom in začasno prebival v Gerárju. ²O Sari, svoji ženi, je Abraham rekel: »Ona je moja sestra.« In kralj Abiméleh ^ciz Gerárja je poslal in vzel Saro.

³Toda Bog je ponoči v sanjah prišel k Abimélehu in mu rekel: »Glej, ti si samo mrtev človek zaradi ženske, ki si jo vzel, kajti ona je moževa ^džena.«

⁴Toda Abiméleh se ji ni približal in rekel je: »Gospod, hočeš ubiti tudi pravičen narod? ⁵Ali mi ni rekel: »Ona je moja sestra?« In ona, celo ona sama je rekla: »On je moj brat.« To sem storil v neokrnjenosti ^esvojega srca in nedolžnosti svojih rok.« ⁶Bog mu je v sanjah rekel: »Da, vem, da si to storil v neokrnjenosti svojega srca, kajti tudi jaz sem te zadržal pred pregrešitvijo zoper mene, zato

ti nisem dovolil, da se je dotakneš. ⁷Zdaj torej vrni človeku njegovo ženo, kajti on je prerot in molil bo zate in boš živel. Če pa je ne povrneš, vedi, da boš zagotovo umrl, ti in vse, kar je tvojega.«

⁸Zato je Abiméleh zgodaj zjutraj vstal in poklical vse svoje služabnike ter jim v njihova ušesa povedal vse te stvari in ljudje so biliboleče prestrašeni.

⁹Potem je Abiméleh poklical Abrahama in mu rekel: »Kaj si nam storil? In kaj sem ti zgrešil, da si nadme in na moje kraljestvo privedel velik greh? Storil si mi dejanja, ki sploh ne bi smela biti storjena.« ¹⁰Abiméleh je rekel Abrahamu: »Kaj si si domišljal, da si storil to stvar?« ¹¹Abraham je rekel: »Ker sem mislil: ›Zagotovo na tem kraju ni strahu Božjega in zaradi moje žene me bodo ubili.‹ ¹²Vendar je zares moja sestra; je hči mojega očeta, toda ne hči moje matere in postala je moja žena. ¹³Pripetilo se je, ko me je Bog pripravil do tega, da se oddaljim od hiše svojega očeta, da sem ji rekel: ›To je tvoja prijaznost, ki mi jo boš izkazala: na vsakem kraju, kamor bova prišla, o meni reci: ›Moj brat je.‹«

¹⁴Abiméleh je vzel ovce, vole, sluge in postrežnice ter *jih* dal Abrahamu in mu vrnil njegovo ženo Saro. ¹⁵Abiméleh je rekel: »Glej, moja dežela je pred teboj. Prebivaj, kjer fti ugaja.« ¹⁶Sari pa je rekel: »Glej, tvojemu bratu sem dal tisoč koščkov srebra. Glej, on ti je pokrivalo tvojim očem, vsem, ki so s teboj in z vsemi drugimi.« Tako je bila opravičena.

¹⁷Tako je Abraham molil k Bogu in Bog je ozdravil Abiméleha, njegovo ženo in njegove dekle, in rodile so *otroke*. ¹⁸Kajti Gospod je zaradi Abrahamove žene Sare, trdno zaprl vse maternice Abiméleho hiše.

21 Gospod je obiskal Saro, kakor je rekel in

²Kajti Sara je spočela in Abrahamu rodila sina v njegovi visoki starosti, ob določenem času, o katerem mu je govoril Bog. ³Abraham je ime svojega sina, ki se mu je rodil, ki mu ga je rodila Sara, imenoval Izak. ⁴Abraham je obrezal svojega sina Izaka, ko je bil star osem dni, kakor mu je zapovedal Bog. ⁵Abraham je bil star sto ^glet, ko se mu je rodil sin Izak.

⁶§ Sara je rekla: »Bog me je pripravil, da se smejem, tako da se bodo vsi, ki slišijo, smeiali z menoj.« ⁷Rekla je: »Kdo bi rekel Abrahamu, da bo Sara dojila otroke? Kajti rodila sem *mu* sina v njegovi visoki starosti.« ⁸Otrok je rasel in bil odstavljen in Abraham je tega *istega* dne, ko je bil Izak odstavljen, priredil veliko praznovanje.

⁹In Sara je videla sina Egipčanke Hagáre, ki ga je rodila Abrahamu, posmehovati se. ¹⁰Zato je rekla ^hAbrahamu: »Spôdi to sužnjo in njenega sina, kajti sin te sužnje ne bo dedič z mojim sinom Izakom.« ¹¹Stvar zaradi njegovega sina pa je bila v Abrahamovih očeh zelo boleča.

19,24:
5 Mz 29,23

19,24: Lk 17,29

19,24: Iz 13,19

19,24: Jer 50,40

19,24: Am 4,11

19,24: Jud 1,7

20,13:

1 Mz 12,13

21,1: 1 Mz

17,19

21,1: 1 Mz

18,10

21,2: Apd 7,8

21,2: Gal 4,22

21,2: Heb 11,1

21,4: 1 Mz

17,12

21,10: Gal 4,3

v žgalno daritev na eni izmed gorá, o kateri ti bom povedal.«

³ Abraham je zgodaj zjutraj vstal, osedlal svojega osla in s seboj vzел dva izmed svojih mladeničev in svojega sina Izaka in nacepil drv za žgalno daritev in vstal ter odšel na kraj, o katerem mu je Bog povedal. ⁴ Potem je Abraham tretji dan povzdignil svoje oči in daleč stran zagledal kraj. ⁵ Abraham je rekel svojima mladeničema: »Vidva ostanita tukaj z osлом, jaz in deček pa bova šla tamkaj, oboževala in ponovno prišla k vama.« ⁶ Abraham je vzел drva žgalne daritve in ta položil na svojega sina Izaka, v svojo roko pa je vzел ogenj in nož in oba skupaj sta odšla. ⁷ Izak je spregovoril svojemu očetu Abrahamu in rekel: »Moj oče.« Ta je rekel: »Tukaj sem, sin moj.« Rekel je: »Glej ogenj in drva, toda kje je jagnje za žgalno daritev?« ⁸ Abraham je rekel: »Moj sin, Bog si bo priskrbel jagnje za žgalno daritev.« Tako sta oba skupaj odšla. ⁹ Prišla sta do kraja, o katerem mu je povedal Bog in Abraham je tam zgradil oltar in razporedil drva ter zvezal svojega sina Izaka in ga položil na oltar, na drva. ¹⁰ Abraham je iztegnil svojo roko in vzela nož, da svojega sina zakolje.

¹¹ Gospodov angel pa je iz nebes zaklical k njemu in rekel: »Abraham, Abraham.« Ta je rekel: »Tukaj sem.« ¹² Rekel je: »Svoje roke ne položi na dečka niti mu ničesar ne stôri, kajti sedaj vem, da se bojiš Boga, glede na to, da sem videl, da mi nisi odrekel svojega sina, svojega edinega *sina*.« ¹³ Abraham je povzdignil svoje oči in pogledal in za seboj zagledal ovna, s svojimi rogovimi ujetega v goščavo. Abraham je odšel, vzел ovna in ga namesto svojega sina daroval za žgalno daritev. ¹⁴ § Abraham je ime tega kraja imenoval Jahve–jire, kakor je rečeno do tega dne: »Na gori Gospodovi bo videno.«

¹⁵ Gospodov angel pa je iz nebes drugič zaklical k Abrahamu ¹⁶ in rekel: »Pri sebi sem prisegel,« govori Gospod, »kajti ker si storil to stvar in nisi zadržal svojega sina, svojega edinega *sina*,¹⁷ te bom v blagoslavljanju blagoslovil in v množenju bom pomnožil tvoje seme kakor zvezd neba in kakor peska, ki je na morski obali ¹⁸ in tvoje seme bo imelo v lasti velika vrata svojih sovražnikov ¹⁹ in v tvojem semenu bodo blagosloveni vsi narodi zemlje, ker si ubogal moj glas.« ¹⁹ Tako se je Abraham vrnil k svojima mladeničema in vstali so ter skupaj odšli k Beeršébi in Abraham je prebival pri Beeršébi.

²⁰ Po teh stvareh pa se je pripetilo, da je bilo Abrahamu povedano, rekoč: »Glej, Milka, ^{tudi} ona je tvojemu bratu Nahórju ^urodila otroke. ²¹ Njegovega prvorojenca Uca, ^vnjegovega brata Buza, ^wArámovega očeta Kemuéla, ^xKeseda, Hazója, Pildáša, Jidláfa in Betuél. ^yIn Betuél je zaplodil Rebeko. ^z Teh osem je Milka rodila Nahórju, Abrahamovemu bratu. ²⁴ Njegova priležnica, ki ji je bilo ime Reúma je tudi rodila Tebaha, Gahama, Tahaša in Maahája.«

ⁱ 21,22: [Pihól: hebr. usta vseh.]

^j 21,23: *da*...: hebr. če mi boš legal.

^k 21,31: *Beeršéba*: to je, Izvir prisege.

^l 21,32: [Okoli leta 1891 pr. Kr.]

^m 21,33: *nasad*: ali, drevo.

ⁿ 22,1: [Leta 1872 pr. Kr.]

^o 22,1: *Glej*...: hebr. Glej me.

^p 22,2: [Moríja: hebr. viden od Jahveja.]

^q 22,7: *jagnje*: ali, kozlič.

^r 22,14: *Jahve–jire*: to je, Gospod bo videl, ali, priskrbel.

^s 22,17: *obali*: hebr. ustnici.

^t 22,20: [Milka: hebr. kraljica.]

^u 22,20: [Nahór: hebr. smrčavec.]

^v 22,21: [Uc: hebr. posvet.]

^w 22,21: [Buz: hebr. nespoštovan.]

^x 22,21: [Kemuéla: hebr. vzgojen od Boga.]

^y 22,22: [Betuél: hebr. uničen od Boga.]

^z 22,23: *Rebeko*: gr. Rebecca; [hebr. okovanje.]

23

§ Sara je bila staro sto sedemindvajset let.
To so bila leta Sarinega življenja. ²Sara je umrla ^av Kirját Arbi; ista je Hebrón v kánaanski deželi. Abraham je prišel, da žaluje za Saro in da joka za njo.

³ Abraham je vstal pred svojo mrtvo in Hetovim sinovom spregovoril, rekoč: ⁴ »Tujec *sem* in začasen prebivalec z vami. Dajte mi posest grobišča z vami, da lahko pokopljem svojo mrtvo izpred svojega obličja.« ⁵Hetovi otroci so Abrahamu odgovorili, rekoč mu: ⁶»Poslušaj nas, moj gospod. Ti *si* med nami mogočen ^bprinc. V izbiri naših mavzolejev pokoplji svojo mrtvo. Nobeden izmed nas ne bo pred teboj zadržal svojega mavzoleja, pač pa da lahko pokopljesh svojo mrtvo.« ⁷ Abraham je vstal in se priklonil ljudstvu dežele, *torej* Hetovim otrokom. ⁸ Posvetoval se je z njimi, rekoč: »Če je vaše mišljenje, da naj pokopljem svojo mrtvo izpred svojih oči, me poslušajte in zame prosite Coharjevega sina Efróna, ⁹da bi mi lahko dal votlino Mahpélo, ^cki jo ima, ki *je* na koncu njegovega polja, kajti za kolikor ^ddenarja je vredna, naj mi jo da v posest za grobišče med vami.« ¹⁰Efrón pa je prebival med Hetovimi otroki. In Efrón Hetejec je odgovoril Abrahamu v občinstvu ^eHetovih otrok, *torej* vseh teh, ki so vstopali pri velikih vratih njegovega mesta, rekoč: ¹¹ »Ne, moj gospod, poslušaj me. Polje ti dam in votlino, ki *je* tam, to ti dam. V prisotnosti sinov svojega ljudstva ti to dam. Pokoplji svojo mrtvo.« ¹² Abraham se je priklonil pred ljudstvom dežele. ¹³ Spregovoril je Efrónu, v občinstvu ljudstva dežele, rekoč: »Če *to hočeš dati*, prosim te, poslušaj me. Za to polje ti bom dal denar. Vzemi *ga* od mene, jaz pa bom svojo mrtvo pokopal tam.« ¹⁴Efrón je odgovoril Abrahamu, rekoč mu: ¹⁵ »Moj gospod, prisluhni mi. Zemlja *je vredna* štiristo šeklov srebra. Kaj *je to* med menoj in teboj? Pokoplji *torej* svojo mrtvo.«

¹⁶ Abraham je prisluhnihil Efrónu in Abraham je Efrónu odtehtal srebro, ki ga je omenil v občinstvu Hetovih sinov, štiristo šeklov srebra, trenuten *denar* pri trgovcu.

¹⁷ In Efrónovo polje, ki *je bilo* v Mahpéli, ki *je bilo* pred Mamrejem, polje in votlina, ki *sta bila* tam in vsa drevesa, ki *so bila* na polju, ki *so bila* na vseh mejah naokoli, so bila zagotovo potrjena ¹⁸za posest Abrahamu v prisotnosti Hetovih otrok, pred vsemi, ki so vstopali pri velikih vratih njegovega mesta. ¹⁹In po tem je Abraham pokopal svojo ženo Saro v votlini polja Mahpéle pred Mamrejem, isti *je* Hebrón v kánaanski deželi. ²⁰Polje in votlina, ki *je* tam, sta bila zagotovo potrjena Abrahamu v posest za grobišče od Hetovih sinov.

24 Abraham je bil star ^gin že zelo ^hzvrhan v starosti in Gospod je Abrahama blagoslovil v vseh stvareh. ² Abraham je najstarejšemu služabniku svoje hiše, ki je vladal nad vsem, kar je imel, rekel: »Položi, prosim te, svojo roko pod

moje stegno, ³jaz pa te bom primoral priseči pri Gospodu, Bogu nebes in Bogu zemlje, da mojemu sinu ne boš vzel žene izmed kánaanskih hčera, med katerimi prebivam, ⁴temveč boš šel v mojo deželo in k mojemu sorodstvu in vzel ženo mojemu sinu Izaku.« ⁵Služabnik pa mu je rekel: »Morda mi ženska ne bo voljna slediti v to deželo. Ali moram tvojega sina ponovno privesti v deželo, od koder si prišel?« ⁶ Abraham mu je rekel: »Pazi, da mojega sina ne privedeš ponovno tja.

⁷ Gospod, Bog nebes, ki me je vzel iz hiše mojega očeta in iz dežele mojega sorodstva in ki mi je govoril in mi to prisegel, rekoč: »To deželo bom dal tvojemu *semenu*, ^fbo pred teboj poslal svojega angela in ti boš mojemu sinu od tam vzel ženo. ⁸Ce pa ti ženska ne bo voljna slediti, potem boš prost pred to mojo prisego, samo mojega sina ne privedi ponovno tja.« ⁹Služabnik je svojo roko položil pod stegno Abrahama, svojega gospodarja in mu glede te zadeve prisegel.

¹⁰ Služabnik je vzel deset kamel izmed kamel svojega gospodarja in se odpravil, kajti ⁱvse dobrine njegovega gospodarja so *bile* v njegovi roki. Vstal je in odšel v Mezopotamijo, v Nahórjevo mesto.

¹¹ Svojim kamelam je storil, da so pokleknile zunaj mesta, pri vodnem izviru, ob večernem času, v času, ko gredo ^jženske ven zajemati *vodo*. ¹² Rekel je: »Oh Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, prosim te, pošlji mi danes veliko sreče in mojemu gospodarju Abrahamu izkaži prijaznost. ¹³Glej, *tukaj* stojim pri vodnem izviru in hčere mestnih mož prihajajo zajemati vodo. ¹⁴Naj se mi zgodi, da gospodična, ki ji bom rekel: »Spusti svoj lončen vrč, prosim te, da bom lahko *pišč* in bo rekla: »Pij in tudi tvojim kamelam bom dala piti, ^knaj bo ta tista, ki si jo določil za svojega služabnika Izaka in s tem bom vedel, da si mojemu gospodarju izkazal prijaznost.«

¹⁵ Pripetilo se je, preden je nehal govoriti, glej, da je prišla ven Rebeka, ki je bila rojena Betuélu, sinu Milke, žene Nahórja, Abrahamovega brata, s svojim lončenim vrčem na svoji rami. ¹⁶Gospodična pa *je bila* zelo ^lklepa na pogled, devica, niti je noben mož ni spoznal in odšla je dol k izviru in napolnila svoj lončen vrč ter prišla gor. ¹⁷ Služabnik je stekel, da jo sreča in reče: »Pusti mi, prosim te, popiti malo vode iz tvojega lončenega vrča.« ¹⁸ Rekla je: »Pij, moj gospod« in se podviza ter spustila svoj lončen vrč na svojo roko ter mu dala piti. ¹⁹In ko mu je dala piti, je rekla: »Tudi za tvoje kamele bom zajela *vodo*, dokler se ne napijejo.« ²⁰ Odhitela je in svoj lončen vrč izpraznila v korito in ponovno stekla k izviru, da zajame *vodo* in jo zajela za vse njegove kamele. ²¹ Človek, začuden ob njej, je ohranil svoj mir, da izve, ali je Gospod naredil njegovo potovanje uspešno ali ne. ²²Pripetilo se je, ko so se kamele napojile, da je človek vzel zlat ^muhan, težak pol šekla in dve zapestnici za njeni roki, težki deset šeklov zlata ²³ in rekel:

24,2: 1 Mz
47,29

24,7: 1 Mz 12,7

24,7: 1 Mz
13,1524,7: 1 Mz
15,18

24,7: 1 Mz 26,4

24,13:
1 Mz 24,43^h 24,1: *zelo*...: hebr. odšel v dneve.ⁱ 24,10: *kajti*: ali, in.^j 24,11: *gredo*...: hebr. ženske, ki zajemajo vodo, gredo naprej.^k 24,16: *zelo*...: hebr. zapeljive zunanjosti.^l 24,19: [Kamela lahko naenkrat popije skoraj 100 litrov vode.]^m 24,22: *zlat*...: ali, dragulj za čelo.^a 23,2: [Leta 1860 pr. Kr.]^b 23,6: *mogočen*: hebr. Božji.^c 23,9: [Mahpéla: hebr. Dvojna.]^d 23,9: *za kolikor*...: hebr. poln denar.^e 23,10: *občinstvu*: hebr. ušesih.^f 23,19: [Mahpéla: hebr. zvita skupaj, ponoviti, dvojna.]^g 24,1: [Leta 1857 pr. Kr.]

»Čigava hči si? Povej mi, prosim te. Ali je za nas prostor v hiši twojega očeta, da prenočimo?«²⁴ Rekla mu je: »Sem hči Betuélá, Milkinega sina, ki ga je rodila Nahórju.«²⁵ Poleg tega mu je rekla: »Imamo dovolj takoj slame kakor krme in prostora za prenočitev.«²⁶ Človek je sklonil svojo glavo ter oboževal Gospoda.²⁷ Rekel je: »Blagoslovjen budi Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, ki mojega gospodarja ni pustil brez svoje milosti in svoje resnice. Bil sem na poti in Gospod me je vodil v hišo bratov mojega gospodarja.«²⁸ Gospodična je stekla ter te stvari povedala *tistim* iz hiše svoje matere.

²⁹ Rebeka pa je imela brata in njegovo ime *je bilo* Labán. ⁿIn Labán je stekel k človeku, k izviru.³⁰ Pripetilo se je, ko je zagledal uhan in zapestnici na rokah svoje sestre in ko je slišal besede svoje sestre Rebeke, rekoč: »Tako mi je mož govoril,« da je prišel k človeku. In glej, ta je stal poleg kamel pri izviru.³¹ Rekel je: »Vstopi, ti blagoslovjen od Gospoda. Zakaj stojiš zunaj? Kajti pripravil sem hišo in prostor za kamele.«

³² Mož je vstopil v hišo, on pa je odpasal njegove kamele in jim dal slamo in krmo za kamele in vodo, da umije njegova stopala in stopala mož, ki so *bili* z njim.³³ Predenj je bila postavljena *hrana*, da bi jedel, toda rekel je: »Ne bom jedel, dokler ne povem svoje naloge.« On pa je reklo: »Spregovori.«³⁴ Rekel je: »Jaz sem Abrahamov služabnik.³⁵ In Gospod je silno blagoslovil mojega gospodarja in postal je velik in dal mu je trope, črede, srebro, zlato, sluge, dekle, kamele in osle.³⁶ Sara, žena mojega gospodarja, je mojemu gospodarju rodila sina, ko je bila stara. In njemu je dal vse, kar ima.³⁷ Moj gospodar me je zaprisegel, rekoč: »Mojemu sinu ne boš vzel žene izmed kánaanskih hčera, v katerih deželi prebivam,³⁸ temveč boš šel k hiši mojega očeta in k mojemu sorodstvu in vzel ženo mojemu sinu.³⁹ Svojemu gospodarju sem reklo: »Morda mi ženska ne bo hotela slediti.«⁴⁰ Rekel mi je: »Gospod, pred katerim hodim, bo s teboj poslal svojega angela in osrečil twojo pot in vzel boš ženo za mojega sina iz mojega sorodstva in iz hiše mojega očeta.⁴¹ Potem boš prost pred *to* mojo prisego, ko prideš k mojemu sorodstvu. Če ti je ne bodo dali, potem si prost pred mojo prisego.⁴² Danes sem prišel k izviru in reklo: »O Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, če sedaj osrečiš mojo pot, ki jo hodim.⁴³ Glej, stojim pri vodnem izviru in naj se zgodi, da ko pride naprej devica, da zajame *vodo* in ji rečem: »Daj mi za piti, prosim te, malo vode iz svojega lončenega vrča.⁴⁴ in mi reče: »Pij in prav tako bom zajela za twoje kamele,« naj bo ta ista ženska, ki jo je Gospod določil za sina mojega gospodarja.⁴⁵ In preden sem v svojem srcu prenehal govoriti, glej, je prišla Rebeka s svojim lončenim vrčem na svoji rami. Odšla je dol do izvira in zajela *vodo*. Rekel sem ji: »Daj mi piti, prosim te.⁴⁶ Podvizala se je in spustila svoj lončen vrč iz svoje *rame* ter rekla: »Pij in tudi twojim kamelam bom dala piti.« Tako sem pil in tudi kamele je

24,43:
1 Mz 24,13
24,54:
1 Mz 24,56
24,54:
1 Mz 24,59
24,62:
1 Mz 16,14
24,62:
1 Mz 25,11
25,3: 1 Krn 1,32

napojila.⁴⁷ Vprašal sem jo ter reklo: »Čigava hči si?^r Rekla je: »Hči Betuélá, Nahórjevega sina, ki mu ga je rodila Milka.« In položil sem uhan na njen obraz in zapestnici na njeni roki.⁴⁸ Sklonil sem svojo glavo in oboževal Gospoda in blagoslovil Gospoda, Boga svojega gospodarja Abrahama, ki me je vodil po pravi poti, da vzame svojemu sinu hčer gospodarjevega brata.⁴⁹ In sedaj, če hočete prijazno in iskreno postopati z mojim gospodarjem, mi povejte. Če ne, mi povejte, da se lahko obrnem na desno roko ali na levo.⁵⁰ Potem sta Labán in Betuél odgovorila ter rekla: »Stvar izvira od Gospoda. Ne moreva ti govoriti dobro ali slabo.⁵¹ Glej, Rebeka je pred teboj, vzemi jo in pojdi in naj bo žena sinu twojega gospodarja, kakor je govoril Gospod.«⁵² Pripetilo se je, da ko je Abrahamov služabnik slišal te besede, je oboževal Gospoda, *priklanjajoč* se k zemlji.⁵³ Služabnik je prinesel naprej dragocenosti ^oiz srebra in dragocenosti iz zlata in oblačilo in *jih* dal Rebeki. Tudi njenemu bratu in njeni materi je dal dragocene stvari.

⁵⁴ Jedli so in pili, on in ljudje, ki so *bili* z njim in ostali vso noč. Vstali pa so zjutraj in reklo je: »Pošljite me proč, k mojemu gospodarju.«⁵⁵ Njen brat in njena mati pa sta rekla: »Naj gospodična ostane z nami *nekaj* *Pdni*, vsaj deset, potem bo šla.«⁵⁶ Rekel jim je: »Ne preprečujte mi, glede na to, da je Gospod osrečil mojo pot. Pošljite me proč, da lahko grem k svojemu gospodarju.«⁵⁷ Rekla sta: »Poklicala bova gospodično in pozivemo pri njenih ustih.«⁵⁸ In poklicala sta Rebeko ter ji rekla: »Hočeš iti s tem človekom?« In rekla je: »Šla bom.«⁵⁹ In odpustili so svojo sestro Rebeko in njeno dojiljo in Abrahamovega služabnika in njegove ljudi.⁶⁰ In blagoslovili so Rebeko ter ji rekli: »Ti si naša sestra, budi *mati* tisočev milijonov in naj twoje seme vzame v last velika vrata ^qtistih, ki jih sovražijo.«

⁶¹ Rebeka je vstala in njene gospodične in zajahale so kamele ter sledile človeku. In služabnik je vzel Rebeko ter odšel svojo pot.

⁶² § Izak je prišel po poti izvira Laháj Roí, kajti prebival je v južni deželi.⁶³ Izak je odšel ven, da ob večeru premišljuje ^rna polju in je povzdignil svoje oči in videl in glej, prihajale so kamele.⁶⁴ Rebeka je povzdignila svoje oči in ko je zagledala Izaka, se je spustila s kamele.⁶⁵ Kajti služabniku je rekla: »Kdo je ta človek, ki hodi po polju, da nas sreča?« Služabnik je reklo: »To je moj gospodar.« Zato je vzela zagrinjalo in se pokrila.⁶⁶ Služabnik je povedal Izaku vse stvari, ki jih je storil.⁶⁷ Izak jo je privadel v šotor svoje matere Sare in vzel Rebeko in postala je njegova žena in jo je ljubil in Izak je bil potolažen po *smrti* svoje matere.

25 Potem si je Abraham spet vzel ^sženo in njeno ^time je *bilo* Ketúra. ^{t2} Rodila mu je Zimrána, Jokšána, Medána, Midjána, Jišbáka in Šuaha.³ Jokšán je zaplodil Šebá in Dedána. Dedánovi sinovi so bili: Ašurí, Letuséj in Leuméj.⁴ Midjánovi sinovi: Efá, Efer, Henoh, Abidá in Eldaá. Vsi ti so *bili* Ketúrini sinovi.

ⁿ 24,29: [Labán: hebr. bel.]

^o 24,53: *dragocenosti*: hebr. posode.

^p 24,55: *nekaj*...: ali, celo leto, ali, deset mesecev.

^q 24,60: [To pomeni, da jih premagajo in zasedejo njihovo ozemlje.]

^r 24,63: *premišljuje*: ali, moli.

^s 25,1: [Okoli leta 1853 pr. Kr.]

^t 25,1: [Ketúra: hebr. Odišavljená.]

⁵ Abraham je vse, kar je imel, dal Izaku. ⁶Toda sinovom priležnic, ki jih je imel Abraham, je Abraham dal darila in jih poslal proč od Izaka, svojega sina, medtem ko je še živel, proti vzhodu, v vzhodno deželo. ⁷To so dnevi let ^uAbrahamovega življenja, ki jih je živel, sto petinsedemdeset let. ⁸Potem je Abraham izročil duha in umrl v lepi, visoki starosti, starec in bogat z leti in pridružen je bil svojim ljudem. ⁹Njegova sinova, Izak in Izmael, sta ga pokopala v votlini Mahpelé, na polju Efróna, sina Hetejca Coharja, ki je pred Mamrejem, ¹⁰polju, ki ga je Abraham kupil od Hetovih sinov. Tam je bil pokopan Abraham in njegova žena Sara.

¹¹Pripetilo se je po Abrahamovi smrti, da je Bog blagoslovil njegovega sina Izaka in Izak je prebival pri izviru Lahaj Roí.

¹²Torej to so rodovi Izmaela, Abrahamovega sina, ki ga je Egipčanka Hagára, Sarina pomočnica, rodila Abrahamu. ¹³To so imena Izmaelovih sinov po njihovih imenih, glede na njihove robove: ^vIzmaelov prvorojenec Nebajót, Kedár, Adbeél, Mibšám, ¹⁴Mišmá, Dumá, Masá, ¹⁵Hadád, ^wTemá, Jetúr, Nafíš in Kedma. ¹⁶To so Izmaelovi sinovi in to so njihova imena po njihovih mestih in po njihovih gradovih. Dvanajst princev glede na njihove narode. ¹⁷To so leta Izmaelovega življenja, sto sedemintrideset ^xlet in izročil je duha ter umrl in bil zbran k svojemu ljudstvu. ¹⁸§ Prebivali so od Havíle do Šura, to je pred Egiptom, ko greš proti Asiriji. In umrl yje v prisotnosti vseh svojih bratov.

¹⁹To so rodovi Abrahamovega sina Izaka. Abraham je zaplodil Izaka. ²⁰§ Izak je bil star štirideset ^zlet, ko je vzel za ženo Rebeko, hči Betuéla, Sirca iz Padan–arama, ^asestro Sirca Labána. ²¹Izak je rotil ^bGospoda zaradi svoje žene, ker je bila jalova in Gospod je bil od njega izprošen in njegova žena Rebeka je spočela. ²²Otroka znotraj nje pa sta se borila in rekla je: »Če je tako, zakaj potem takem sem?« In odšla je, da poizve od Gospoda. ²³Gospod ji je rekel: »Dva naroda sta v tvoji maternici in dve vrsti ljudstva bosta ločeni iz tvoje notranjosti in eno ljudstvo bo močnejše kakor drugo ljudstvo in starejši bo služil mlajšemu.«

²⁴Ko so bili dopolnjeni njeni dnevi, da bi rodila, glej, sta bila v njeni maternici dvojčka. ²⁵Prvi je prišel ven rdeč vsepovsod, kakor kosmata obleka. Njegovo ime so poimenovali Ezav. ^c²⁶Nató je prišel ven ^dnjegov brat, njegova roka pa je držala Ezavovo peto. Njegovo ime so poimenovali Jakob. ^eKo ju je rodila, je bil Izak star šestdeset let. ²⁷Fanta pa sta zrasla. Ezav je bil spreten lovec, človek polja, Jakob pa je bil preprost ^fčlovek, ki je prebival v šotorih. ²⁸Izak je ljubil Ezava, ker je jedel god njegove divjačine, toda Rebeka je ljubila Jakoba.

²⁹Jakob je kuhal juho, Ezav pa je prišel iz polja in je bil oslabel. ³⁰Ezav je rekel Jakobu: »Nahrani me, prosim te, s ^hto isto rdečo juho, kajti oslabel sem.« Žato je bilo njegovo ime imenovano Edóm. ⁱ³¹Jakob je rekel: »Prodaj mi danes svojo pravico prvorojenstva.« ³²Ezav je rekel: ^j»Glej, jaz sem ^kna točki smrti. Kakšno korist mi bo storila pravica prvorojenstva?« ³³Jakob je rekel: »Danes mi prisezi.« In prisegel mu je ter svojo pravico prvorojenstva prodal Jakobu. ³⁴Potem je Jakob dal Ezavu kruh in lečino juho. Ta je jedel, pil in vstal ter odšel svojo pot. Tako je Ezav preziral svojo pravico prvorojenstva.

26 Bila je lakota v deželi, ^lpoleg prve lakote, ki je bila v Abrahamovih dneh. In Izak je odšel k filistejskemu kralju Abiméleh v Gerár. ²Prikazal se mu je Gospod ter rekel: »Ne hodi dol v Egipt; prebivaj v deželi, ki ti bom o njej povedal. ³Začasno bivaj v tej deželi in jaz bom s teboj in te bom blagoslavljal, kajti tebi in tvojemu semenu bom dal vse te dežele in jaz bom izpolnil prisego, ki sem jo prisegel tvojemu očetu Abrahamu; ⁴in tvojemu semenu bom storil, da se pomnoži kakor zvezde neba in tvojemu semenu bom dal vse te dežele in v tvojem semenu bodo blagoslavljeni narodi zemlje, ⁵zato ker je Abraham ubogal moj glas in ohranil moj ukaz, moje zapovedi, moje zakone in moje postave.«

⁶In Izak je prebival v Gerárju. ⁷Možje [tega] kraja so ga vprašali o njegovi ženi in rekel je: »Ona je moja sestra,« kajti bal se je reči: »Ona je moja žena.« Rekel je, »da me ne bi možje [tega] kraja ubili zaradi Rebekte,« kajti bila je zelo lepa na pogled. ⁸Pripetilo se je, ko je bil tam dolgo časa, da je Abiméleh, kralj Filistejcev, pogledal skozi okno in zagledal in glej, Izak se je ljubimkal s svojo ženo Rebeko. ⁹Abiméleh je poklical Izaka ter rekel: »Glej, ona je zagotovo tvoja žena. Kako si rekel: »Ona je moja sestra?« Izak mu je odgovoril: »Ker sem rekel: »Da zaradi nje ne bi umrl.«« ¹⁰Abiméleh je rekel: »Kaj je to, kar si nam storil? Nekdo izmed ljudstva bi lahko mirno ležal s twojo ženo in ti bi nad nas privedel krivdo.« ¹¹Abiméleh je vsem svojim ljudem naročil, rekoč: »Kdor se dotakne tega moža ali njegove žene, bo zagotovo usmrčen.«

¹²Potem je Izak sejal v tej deželi in v istem letu prejel ^mstokratno in Gospod ga je blagoslovil. ¹³Mož je postal velik in šel ⁿnaprej in rasel, dokler ni postal zelo velik, ¹⁴kajti imel je posest tropov in posest čred in veliko število služabnikov, ^oin Filistejci so mu zavidali. ¹⁵Kajti vse vodnjake, ki so jih služabniki njegovega očeta izkopali v dneh njegovega očeta Abrahama, so Filistejci zamašili in jih napolnili s prstjo. ¹⁶Abiméleh je rekel Izaku:

25,10: 1 Mz 23,16
25,11: 1 Mz 16,14
25,11: 1 Mz 24,62
25,13: 1 Krn 1,29
25,23: Rim 9,12
25,26: Oz 12,3
25,33: Heb 12,16
26,3: 1 Mz 13,15
26,3: 1 Mz 15,18
26,4: 1 Mz 12,3
26,4: 1 Mz 15,18
26,4: 1 Mz 22,18

^u 25,7: [Leta 1822 pr. Kr.] ^e 25,26: [Jakob: hebr. lovilec pete, zavzame mesto nekoga drugega, izpodrivalec.]
^v 25,13: [Okoli leta 1800 pr. Kr.] ^f 25,27: [preprost: hebr. miren.]
^w 25,15: **Hadád**: ali, Hadad. ^g 25,28: **jedel**...: hebr. bila v njegovih ustih divjačina.
^x 25,17: [Leta 1773 pr. Kr.] ^h 25,30: **s**...: hebr. s to rdečo, s to rdečo juho.
^y 25,18: **umrl**: hebr. padel. ⁱ 25,30: **Edóm**: to je Rdeč.
^z 25,20: [Leta 1857 pr. Kr.] ^j 25,32: [Okoli leta 1805 pr. Kr.]
^a 25,20: [Padan–aram: hebr. področje v Siriji; Aramova namizna zemlja.] ^k 25,32: **sem**...: hebr. bom umrl.
^b 25,21: [Leta 1838 pr. Kr.] ^l 26,1: [Okoli leta 1804 pr. Kr.]
^c 25,25: [Ezav: hebr. grob.] ^m 26,12: **prejel**: hebr. našel.
^d 25,26: [Leta 1837 pr. Kr.] ⁿ 26,13: **šel**...: hebr. odšel dejaven.
^o 26,14: **služabnikov**: ali, poljedelcev.

»Pojdi od nas, kajti mnogo mogočnejši si kakor mi.«

¹⁷ Izak se je odpravil od tam in svoj šotor postavil v dolini Gerár ter tam prebival. ¹⁸ Izak je ponovno izkopal vodnjake, ki so jih izkopali v dneh njegovega očeta Abrahama, kajti Filistejci so jih po Abrahamovi smrti zamašili. Njihova imena je poimenoval po imenih, po katerih jih je imenoval njegov oče. ¹⁹ § Izakovi služabniki so kopáli v dolini in tam našli vodnjak izvirne Pvide. ²⁰ Čredniki iz Gerárja pa so se prepiprali z Izakovimi čredniki, rekoč: »Voda je naša.« In ime vodnjaka je poimenoval Esek, ^qker so se z njim prepiprali. ²¹ In izkopali so še en vodnjak in tudi za tega so se prepiprali. Njegovo ime je poimenoval Sitna. ^r²² Odstranil se je od tam ter izkopal naslednji vodnjak. Zanj pa se niso prepiprali in njegovo ime je imenoval Rehobót ^sin rekel je: »Kajti sedaj je Gospod za nas pripravil prostor in bomo rodovitni v deželi.« ²³ In od tam se je dvignil v Beeršebo. ²⁴ Isto noč se mu je prikazal Gospod ter rekel: »Jaz sem Bog Abrahama, tvojega očeta. Ne boj se, kajti jaz sem s teboj in zaradi svojega služabnika Abrahama te bom blagoslovil in pomnožil tvoje seme.« ²⁵ Tam je zgradil oltar in klícal h Gospodovemu imenu ter tam postavil svoj šotor in tam so Izakovi služabniki izkopali vodnjak.

²⁶ Potem so iz Gerárja odšli k njemu Abiméleh in Ahuzát, eden izmed njegovih priateljev ter Pihól, vrhovni poveljnik njegove vojske. ²⁷ Izak pa jim je rekel: »Zakaj ste prišli k meni, glede na to, da me sovražite in ste me odposlali od sebe?« ²⁸ Rekli so: »Zagotovo smo videli, da je bil s teboj Gospod in smo rekli: »Naj bo torej prisega med nami, torej med nami in teboj in naj sklenemo zavezo s teboj, ²⁹ da ^unam ne boš storil nobene škode, kakor se mi nismo dotaknili tebe in kakor ti nismo storili nič drugega, temveč dobro in smo te odposlali v miru.« Ti si torej blagoslovljen od Gospoda.« ³⁰ In pripravil jim je gostijo in jedli so ter pili. ³¹ Zjutraj pa so zgodaj vstali in drug drugemu prisegli in Izak jih je odposlal proč in od njega so odšli v miru. ³² Istega dne se je pripetilo, da so prišli Izakovi služabniki in mu povedali glede vodnjaka, ki so ga izkopali ter mu rekli: »Našli smo vodo.« ³³ In imenoval ga je Šiba; ^vzato je ime mesta Beeršeba ^wdo današnjega dne.

³⁴ Ezav je bil star štirideset ^xlet, ko je vzel za ženo Judito, hčer Hetejca Beeríja in Basemáto, hči Hetejca Elóna, ³⁵ ki sta bili Izaku in Rebeki v žalostno ^ymišljenje.

27 Pripetilo se je, ko je bil Izak star ^zin so bile njegove oči zatemnjene, tako da ni mogel videti, da je poklical svojega najstarejšega sina Ezava ter mu rekel: »Moj sin.« Ta mu je odgovoril: »Glej, tukaj sem.« ² Rekel je: »Glej, jaz sem torej star, ne poznam dneva svoje smrti. ³ Zdaj torej vzemi, prosim te, svoja orožja, svoj tul za pušcice

^{26,35:}
1 Mz 27,46

in svoj lok ter pojdi ven na polje in mi ujemi, ^anekaj divjačine, ⁴ ter mi pripravi okusno hrano, kakor jo imam rad in mi jo prinesi, da bom lahko jedel, da te moja duša lahko blagoslovi preden umrem.« ⁵ Rebeka pa je slišala, ko je Izak govoril svojemu sinu Ezavu. In Ezav je odšel na polje, da lovi divjačino in da jo prinese.

⁶ Rebeka pa je spregovorila svojemu sinu Jakobu, rekoč: »Glej, slišala sem tvojega očeta govoriti tvojemu bratu Ezavu, rekoč: ⁷ Prinesi mi divjačino in pripravi mi okusno jed, da bom lahko jedel in te pred svojo smrtno blagoslovil pred Gospodom.« ⁸ Zdaj torej, moj sin, ubogaj moj glas glede tega, kar ti zapovem. ⁹ Pojdi torej k tropu in mi od tam prinesi dva dobra kozlička od koz in pripravila ju bom ^[v]okusno jed za tvojega očeta, kakor jo ima rad. ¹⁰ Prinesel jo boš k svojemu očetu, da bo lahko jedel in da te pred svojo smrtno lahko blagoslovi.« ¹¹ Jakob pa je svoji materi Rebeki rekel: »Glej, moj brat Ezav je kosmat človek, jaz pa sem gladek človek. ¹² Moj oče me bo morda želet potipati, jaz pa se mu bom zdel kakor slepar in bom nadse privedel prekletstvo, ne pa blagoslova.«

¹³ Njegova mati pa mu je rekla: »Na meni bodi tvoje prekletstvo, moj sin. Samo ubogaj moj glas in pojdi in mi ju prinesi.« ¹⁴ Odšel je, dobil in ju prinesel svoji materi in njegova mati je pripravila okusno jed, kot jo je njegov oče imel rad. ¹⁵ Rebeka je vzela čedna ^boblaci svojega najstarejšega sina Ezava, ki so bile z njim v hiši in jih nadela na svojega mlajšega sina Jakoba ¹⁶ in na njegove roke položila kožo kozjih kozličkov in na gladkost njegovega vratu. ¹⁷ Okusno jed in kruh, kar je pripravila, je dala v roko svojega sina Jakoba.

¹⁸ Ta je prišel k svojemu očetu in rekel: »Moj oče.« On je rekel: »Tukaj sem, kdo si ti, moj sin?«

¹⁹ Jakob je rekel svojemu očetu: »Jaz sem tvoj prvorodenec Ezav. Storil sem glede na ^[to], kar si mi zaukazal. Vstani, prosim te, sedi in jej od moje divjačine, da me tvoja duša lahko blagoslovi.«

²⁰ Izak pa je svojemu sinu rekel: »Kako to, da si to tako hitro našel, moj sin?« In on je rekel: »Ker je Gospod, tvoj Bog, to privedel k meni.« ^c²¹ Izak je rekel Jakobu: »Pridi bliže, prosim te, da te lahko potipam, moj sin, če si ti moj pravi sin Ezav ali nisi.«

²² Jakob je odšel bliže k svojemu očetu Izaku in ta ga je potipal ter rekel: »Glas je Jakobov glas, toda roki sta Ezavovi roki.« ²³ In ni ga razpoznal, ker so bile njegove roke kosmate, kakor roke njegovega brata Ezava. Tako ga je blagoslovil. ²⁴ Rekel je: »Ali si ti moj pravi sin Ezav?« In on je rekel: »Jaz sem.«

²⁵ Rekel je: »Prinesi to bliže k meni in jedel bom od divjačine svojega sina, da te moja duša lahko blagoslovi.« To je prinesel bliže k njemu in on je jedel, in prinesel mu je vina in je pil. ²⁶ Njegov oče Izak mu je rekel: »Pridi torej bliže in me poljubi, moj sin.« ²⁷ In on se je približal ter ga poljubil in zavohal je vonj njegovega oblačila in ga blagoslovil ter rekel: »Poglej, vonj mojega sina je vonj polja,

^p 26,19: izvirne: hebr. žive.

^q 26,20: Esek: to je, Spor.

^r 26,21: Sitna: to je, Sovraštv.

^s 26,22: Rehobót: to je Prostor.

^t 26,28: Zagotovo: hebr. Ker.

^u 26,29: da: hebr. če.

^v 26,33: Šiba: to je, Prisega.

^w 26,33: Beeršeba: to je, vodnjak prisege.

^x 26,34: [Leta 1796 pr. Kr.]

^y 26,35: žalostno...: hebr. grenkost duha.

^z 27,1: [Okoli leta 1760 pr. Kr.]

^a 27,3: ujemi: hebr. ulovi.

^b 27,15: čedna: hebr. všečna.

^c 27,20: k meni: hebr. predme.

ki ga je Gospod blagoslovil,²⁸ zato naj ti Bog da od rose z neba, rodovitnost zemlje in obilo od žita in vina.²⁹ Naj ti ljudstva služijo in se ti narodi priklanjajo. Bodi gospodar nad svojimi brati in naj se sinovi twoje matere priklanjajo pred teboj. Preklet *bodi*, kdorkoli te preklinja in blagoslovjen *bodi*, kdor te blagoslavljva.«

³⁰ Pripetilo se je, takoj ko je Izak končal z blagosavljanjem Jakoba in je Jakob komaj odšel izpred prisotnosti svojega očeta Izaka, da je iz svojega lova vstopil njegov brat Ezav.³¹ Tudi on je pripravil okusno jed in jo prinesel k svojemu očetu in svojemu očetu rekel: »Naj moj oče vstane in jé od divjačine svojega sina, da me bo twoja duša lahko blagoslovila.«³² Njegov oče Izak pa mu je rekel: »Kdo si ti?« In on mu je rekel: »Jaz sem tvoj sin, tvoj prvorojenec Ezav.«³³ Izak je silno d'zatrepetal ter rekel: »Kdo? Kje je tisti, ki je vzel e'divjačino in mi jo prinesel in sem jedel od vsega, preden si ti prišel in sem ga blagoslovil. Da, in ostal bo blagoslovjen.«³⁴ Ko je Ezav slišal besede svojega očeta, je zajokal z velikim in silno grenkim jokom ter svojemu očetu rekel: »Blagoslovi me, celó tudi mene, oh moj oče.«³⁵ Ta pa je rekel: »Tvoj brat je prišel s premetenostjo in odvzel twoj blagoslov.«³⁶ Rekel je: »Ali ni pravilno imenovan Jakob? fKajti dvakrat me je izpodrinil. Odvzel je mojo pravico prvorojenstva, in glej, sedaj je odvzel moj blagoslov.« In rekel je: »Ali zame nisi prihranil blagoslova?«³⁷ Izak pa je odgovoril in Ezavu rekel: »Glej, naredil sem ga za tvojega gospodarja in vse njegove brate sem mu dal za služabnike, in z žitom in vinom sem ga oskrbel; gkaj pa naj sedaj storim tebi, moj sin?«³⁸ Ezav je svojemu očetu rekel: »Imaš samo en blagoslov, moj oče? Blagoslovi me, celó tudi mene, oh moj oče.« Ezav je povzdignil svoj glas in zajokal.³⁹ § Njegov oče Izak je odgovoril in mu rekel: »Glej tvoje bivališče bo rodovitnost h'zemlje in od rose z neba od zgoraj.⁴⁰ S svojim mečem boš živel in svojemu bratu boš služil. In zgodilo se bo, ko boš imel gospostvo, da boš njegov jarem zlomil s svojega vratu.«

⁴¹ In Ezav je sovražil Jakoba zaradi blagoslova, s katerim ga je njegov oče blagoslovil. Ezav je v svojem srcu rekel: »Dnevi žalovanja za mojim očetom se bližajo, potem bom svojega brata Jakoba ubil.«⁴² Te besede Ezava, njenega najstarejšega sina, pa so bile povedane Rebeki in poslala je in poklicala svojega mlajšega sina Jakoba ter mu rekla: »Glej, tvoj brat Ezav, kar se tebe tiče, samega sebe tolaži, nameravajoč te ubiti.⁴³ Zdaj torej, moj sin, ubogaj moj glas in vstani, zbeži k mojemu bratu Labánu v Harán⁴⁴ in ostani z njim nekaj dni, dokler se ne odvrne razjarjenost tvojega brata.⁴⁵ Dokler se jeza tvojega brata ne odvrne od tebe in pozabi *to*, kar si mu storil. Potem bom poslala in te dobila od tam. Zakaj bi bila prikrajšana tudi za vajubo v enem dnevu?«⁴⁶ Rebeka pa je Izaku rekla:

27,28:
Heb 11,20
27,38:
Heb 12,17
27,39:
1 Mz 27,28
27,41: Abd 1,10
27,46:
1 Mz 26,35
28,2: Oz 12,12
28,10: Apd 7,2
28,13:
1 Mz 35,12
28,13:
1 Mz 48,3
28,14:
1 Mz 12,3
28,14:
1 Mz 18,18
28,14:
1 Mz 22,18
28,14:
1 Mz 26,4

»Naveličana sem svojega življenja zaradi Hetovih hčera. Če Jakob vzame ženo izmed Hetovih hčera, takšni kakor sta ti, ki sta izmed hčera dežele, kakšno dobro mi bo storilo moje življenje?«

28 Izak je poklical iJakoba, ga blagoslovil, mu naročil ter mu rekel: »Ne boš si vzel žene izmed Kánaanovih hčera.² § Vstani, pojdi v Padan–aram, k hiši Betuélá, očeta twoje matere in od tam si vzemi ženo izmed hčera Labána, brata twoje matere.³ Bog Vsemogočni naj te blagoslovi in te naredi rodovitnega in te namnoži, da boš lahko postal množica ijljudstva⁴ in ti da Abrahamov blagoslov, tebi in tvojemu semenu s teboj, da boš lahko podedoval deželo, v kateri k'si tujec, ki jo je Bog dal Abrahamu.⁵ § Izak je odpodal Jakoba in ta je odšel v Padan–aram, k Labánu, sinu Sircu Betuélá, brata Jakobove in Ezavove matere Rebeke.

⁶ Ko je Ezav videl, da je Izak blagoslovil Jakoba in ga odpodal v Padan–aram, da si od tam vzame ženo in da mu je med blagoslovom dal naročilo, rekoč: »Ne boš si vzel žene izmed Kánaanovih hčera,«⁷ § in da je Jakob ubogal svojega očeta in svojo mater ter odšel v Padan–aram,⁸ je Ezav videl, da Kánaanove hčere njegovemu očetu Izaku niso ugajale⁹ in je Ezav potem odšel m'k Izmaelu in si k ženama, ki ju je imel, vzel Mahaláto,¹⁰ hčer Abrahamovega sina Izmaela, Nebajótovo sestro, da postane njegova žena.

¹⁰ Jakob pa je odšel iz Beeršebe in odšel proti Haránu.^o ¹¹ Ker pa je sonce zašlo, se je spustil na nek kraj in se tam vso noč zadrževal in vzel je kamne tega kraja in jih položil za svoje blazine in se ulegel na ta kraj, da zaspi.¹² Sanjal je in glej lestev, postavljeno na zemljo in njen vrh je segal do nebes. In glej, Božji angeli so se vzpenjali in spuščali po njej.¹³ In glej, Gospod je stal nad njo ter rekel: »Jaz sem Gospod, Bog tvojega očeta Abrahama in Izakov Bog. Deželo, na kateri ležiš, bom dal tebi in tvojemu semenu.¹⁴ Tvojega semena bo kakor zemeljskega prahu in razširjen Pboš na zahod, na vzhod, na sever in na jug. In v tebi in v tvojem semenu bodo blagoslovljene vse družine zemlje.¹⁵ Glej, jaz sem s teboj in varoval te bom na vseh krajih,¹⁶ kamor greš in ponovno te bom privedel v to deželo, kajti ne bom te zapustil, dokler ne storim tega, o čemer sem ti govoril.«

¹⁶ Jakob se je zbudil iz svojega spanja in rekel: »Zagotovo je na tem kraju Gospod, jaz pa tega nisem vedel.«¹⁷ Bil je prestrašen in rekel: »Kako grozen je ta kraj! To ni nič drugega kakor Božja hiša in to so velika nebeška vrata.«¹⁸ Jakob je zgodaj zjutraj vstal in vzel kamen, ki ga je podstavil za svoje blazine in ga postavil za steber in nanj, na njegov vrh, izlil olje.¹⁹ Ime tega kraja je imenoval Betel,^qtoda ime tega kraja je bil onajprej imenovano Luz.²⁰ Jakob se je zaobljubil, rekoč: »Če bo Bog z menoj in me bo varoval na tej poti, ki jo hodim in mi bo dal za jesti kruha in oblačilo, da ga oblečem,

^d 27,33: *silno*...: hebr. zatrepetal s silno velikim trepetanjem.

^e 27,33: *vzel*: hebr. ulovil.

^f 27,36: *Jakob*: to je, Spodrivač, [kdor je koga izpodrinil, tudi, lovilec pete.]

^g 27,37: *oskrbel*: ali, podprl.

^h 27,39: *rodovitnost*: ali, od rodovitnosti.

ⁱ 28,1: [Leta 1760 pr. Kr.]

^j 28,3: *množica*: hebr. zbor.

^k 28,4: *v kateri*...: hebr. tvojih začasnih bivanj.

^l 28,8: *Kánaanove*...: hebr. so bile Kánaanove hčere zle v očeh njegovega očeta Izaka.

^m 28,9: [Okoli leta 1760 pr. Kr.]

ⁿ 28,9: *Mahaláto*: ali, Basemáto.

^o 28,10: *Haránu*: gr. Charan.

^p 28,14: *razširjen*...: hebr. izbruhnil.

^q 28,19: *Betel*: to je, Božja hiša.

²¹ tako da ponovno v miru pridem k hiši svojega očeta, potem bo Gospod moj Bog. ²² In ta kamen, ki sem ga postavil za steber, bo Božja hiša. Od vsega, kar mi boš dal, ti bom zagotovo dajal desetino.«

29 Potem je Jakob odšel ^rna svoje potovanje in prišel v deželo vzhodnega ^sljudstva. ²Pogledal je in na polju zagledal izvir in glej, tam so bili trije tropi ovac, ležeč pri njem, kajti iz tega izvira so napajali trope. Na vodnjakovem ustju pa je bil velik kamen. ³Tja so se zbirali vsi tropi in odvalili so kamen iz vodnjakovega ustja, napojili ovce in kamen ponovno položili na vodnjakova usta, na njegovo mesto. ⁴Jakob jim je rekel: »Moji bratje, od kod ste?« Odgovorili so: »Iz Harána smo.« ⁵Rekel jim je: »Poznate Nahórjevega sina Labána?« Rekli so: »Poznamo ga.« ⁶Rekel jim je: »Ali je zdrav?« Rekli so: »Zdrav je in glej, njegova hči Rahela prihaja z ovcami.« ⁷Rekel je: »Glej, še ^udolg dan je niti ni čas, da bi se živina zbrala skupaj. Napojite ovce in odženite jih past.« ⁸Rekli so: »Ne moremo, dokler se ne zberejo vsi tropi in dokler kamna ne odvalijo iz vodnjakovega ustja. Potem napojimo ovce.«

⁹ Medtem ko je še govoril z njimi, je prišla Rahela z ovcami svojega očeta, kajti ona jih je varovala.

¹⁰ Pripetilo se je, ko je Jakob opazil Rahelo, hčer materinega brata Labána in ovce materinega brata Labána, da se je Jakob približal in odvalil kamen od vodnjakovega ustja in napojil trop Labána, brata svoje matere. ¹¹Jakob je poljubil Rahelo in povzdignil svoj glas in zajokal. ¹²Jakob je Raheli povedal, da je brat njenega očeta in da je Rebekin sin. In ta je stekla ter povedala svojemu očetu. ¹³Pripetilo se je, ko je Labán slišal te novice ^vo Jakobu, sinu svoje sestre, da je stekel, da ga sreča, ga objel, poljubil in privedel k svoji hiši. In Labán je povedal vse te stvari. ¹⁴In Labán mu je rekel: »Zagotovo si moja kost in moje meso.« In z njim je ostal čas ^wenega meseca.

¹⁵ Labán je rekel Jakobu: »Ker si moj brat, zakaj bi mi torej služil zaman? Povej mi kakšna naj bodo tvoja plačila?« ¹⁶Labán pa je imel dve hčeri. Starejši je bilo ime Lea, ime mlajše pa je bilo Rahela. ¹⁷Lea je bila nežnih oči, toda Rahela je bila krasna in lepega videza. ¹⁸Jakob pa je ljubil Rahelo in rekel: »Sedem let ti bom služil za Rahelo, twojo mlajšo hčer.« ¹⁹Labán je rekel: »Bolje je to, da jo dam tebi, kakor da bi jo dal kateremukoli drugemu moškemu. Ostani z menoj.« ²⁰Jakob je sedem let služil za Rahelo in zdela so se mu [kot] le nekaj dni, zaradi ljubezni, ki jo je imel do nje.

²¹ Jakob je rekel ^xLabánu: »Daj mi mojo ženo, kajti moji dnevi so dopolnjeni, da lahko grem noter

29,35: Mt 1,2
30,8: Mt 4,13

vanjo.« ²²Labán je zbral skupaj vse može tega kraja, in priredil gostijo. ²³Pripetilo pa se je zvečer, da je vzel svojo hčer Leo in jo privedel k njemu in on je šel noter k njej. ²⁴In Labán je svoji hčeri Lei za pomočnico dal svojo služabnico Zilpo. ²⁵Pripetilo se je zjutraj, glej, to je bila Lea, in Labánu je rekel: »Kaj je to, kar si mi storil? Ali nisem s teboj služil za Rahelo? Zakaj si me potem preslepli?« ²⁶Labán je rekel: »V naši ^ydeželi se ne sme tako storiti, da se mlajšo izroči pred prvorojeno. ²⁷Dopolni njen teden in dali ti bomo tudi njo, za službo, ki jo boš služil z menoj še drugih sedem let.« ²⁸Jakob je storil tako in dopolnil njen teden, on pa mu je dal tudi svojo hčer Rahelo za ženo. ²⁹Labán je svoji hčeri Raheli dal svojo pomočnico Bilho, da postane njena služabnica. ³⁰Odšel je tudi k Raheli in Rahelo je ljubil bolj kakor Leo in pri njem je služil še drugih sedem let.

³¹Ko je Gospod videl, da je bila Lea osovražena, je odprl njen maternico, toda Rahela je bila jalova. ^{z32}Lea je spočela, rodila ^asina in njegovo ime imenovala Ruben, ^bkajti rekla je: »Zagotovo je Gospod pogledal na mojo stisko. Sedaj me bo torej moj soprog ljubil.« ³³Ponovno je spočela in rodila ^csina ter rekla: »Ker je Gospod slišal, da sem bila osovražena, mi je zato dal tudi tega ^dsina,« in njegovo ime je imenovala Simeon. ^{d34}Ponovno je spočela in rodila ^esina in rekla: »Torej tokrat bo moj soprog pridružen k meni, ker sem mu rodila tri sinove,« zato je bilo njegovo ime imenovano Lévi. ^{f35}Ponovno je spočela in rodila ^gsina in rekla: »Sedaj bom hvalila Gospoda,« zato je njegovo ime poimenovala Juda; ^h in prenehala ⁱje rojevati.

30 Ko je Rahela videla, da Jakobu ne rojeva otrok, je Rahela zavidala svoji sestri in Jakobu rekla: »Daj mi otroke, sicer umrem.« ^j Jakobova jeza je bila vžgana zoper Rahelo in rekel je: »Sem jaz namesto Boga, ki je pred teboj zadržal sad tvoje maternice?« ^k Rekla je: »Glej, moja služabnica Bilha, pojdi noter vanjo in rodila bo na mojih kolenih, da bom po ^lnjej tudi jaz lahko imela otroke.« ^mIn dala mu je za ženo Bilho, svojo pomočnico, in Jakob je šel noter k njej. ⁿBilha je spočela in Jakobu rodila ^osina. ^pRahela je rekla: »Bog me je sodil in je tudi slišal moj glas in mi dal sina,« zato je njegovo ime imenovala Dan. ^{m7}Rahelina služabnica Bilha je ponovno spočela in Jakobu rodila ⁿdrugega sina. ^qRahela je rekla: »Z velikimi ^oboji sem se bojevala s svojo sestro in sem prevladala,« in njegovo ime je imenovala Neftáli. ^p⁹Ko je Lea videla, da je prenehala rojevati, je vzela svojo služabnico Zilpo in jo dala ^qJakobu za ženo. ^rLeina služabnica Zilpa je Jakobu rodila ^rsina. ¹¹ §

^r 29,1: *odšel*...: hebr. dvignil svoja stopala.

^s 29,1: *vzhodnega*...: hebr. vzhodnih otrok.

^t 29,6: *zdrav*...: hebr. mir z njim?

^u 29,7: *še*...: hebr. dan je vendar krasen.

^v 29,13: *te novice*: hebr. to poslušanje.

^w 29,14: *čas*...: hebr. mesec dni.

^x 29,21: [Leta 1753 pr. Kr.]

^y 29,26: *naši*...: hebr. našem kraju.

^z 29,31: [V imenih Jakobovih sinov je skrito sporočilo, ki se nanaša na Jezusa: »Poglej mojega sina, (Ruben) poslušaj ga (Simeon), se ga oklepaj (Lévi), slavi ga (Juda), sedi na moji desnici (Benjamin).«]

^a 29,32: [Okoli leta 1752 pr. Kr.]

^b 29,32: *Ruben*: to je, Poglej, sin.

^c 29,33: [Okoli leta 1751 pr. Kr.]

^d 29,33: *Simeon*: to je, slišati.

^e 29,34: [Okoli leta 1750 pr. Kr.]

^f 29,34: *Lévi*: to je, Pridružen.

^g 29,35: [Okoli leta 1749 pr. Kr.]

^h 29,35: *Juda*: to je, Hvala.

ⁱ 29,35: *prenehala*...: hebr. se ustavila pred rojevanjem.

^j 30,1: [Okoli leta 1749 pr. Kr.]

^k 30,3: *po*...: hebr. tudi jaz po njej lahko izgrajena.

^l 30,5: [Okoli leta 1748 pr. Kr.]

^m 30,6: *Dan*: to je, Sojenje.

ⁿ 30,7: [Okoli leta 1747 pr. Kr.]

^o 30,8: *velikimi*: hebr. Božjimi.

^p 30,8: *Neftáli*: to je, Moje bojevanje: gr. Nephthalim.

^q 30,9: [Okoli leta 1749 pr. Kr.]

^r 30,10: [Okoli leta 1748 pr. Kr.]

Lea je rekla: »Prihaja krdelo,« in njegovo ime je imenovala Gad.^{s12} Leina služabnica Zilpa je Jakobu rodila drugega sina.¹³ Lea je rekla:^u »Srečna vsem, kajti hčere me bodo imenovale blagoslovljena,« in njegovo ime je imenovala Aser.^w

¹⁴ Ruben je šel v dneh pšenične žetve in na polju našel nadliščke ^xin jih prinesel svoji materi Lei. Potem je Rahela rekla Lei: »Daj mi, prosim te, nadliščke svojega sina.«¹⁵ Ta pa ji je rekla: »Je to majhna zadeva, da si mi vzela soproga? In hočeš mi vzeti tudi nadliščke mojega sina?« Rahela je rekla: »Zato bo to noč ležal s teboj za nadliščke tvojega sina.«¹⁶ Jakob je zvečer prišel iz polja in Lea je odšla ven, da ga sreča ter mu rekla: »Moraš priti noter k meni, kajti zagotovo sem te najela z nadliščki svojega sina.« In to noč je ležal z njo.¹⁷ Bog je prisluhnil Lei in je spočela in Jakobu rodila petega sina.¹⁸ Lea je rekla: »Bog mi je dal najemnino, ker sem svojo deklo dala svojemu soprogu,« in njegovo ime je imenovala Isahár.^{z19} Lea je ponovno spočela in Jakobu rodila šestega sina.²⁰ Lea je rekla:^a »Bog me je opremil z dobro doto. Sedaj bo moj soprog prebival z menoj, ker sem mu rodila šest sinov« in njegovo ime je imenovala Zábulon.^b ²¹ Potem je rodila hčer in njeni ime je imenovala Dina.^c

²² Bog pa se je spomnil ^dRaheli in Bog ji je prisluhnil ter odprl njeni maternici.²³ Spočela je in rodila ^esina in rekla: »Bog je odvzel mojo grajo,«²⁴ in njegovo ime je imenovala Jožef; ^fin rekla: »Gospod mi bo dodal [še] drugega sina.«

²⁵ Pripetilo se je, ko je Rahela rodila Jožefa, da je Jakob rekel Labánu: »Pošlji me proč, da lahko grem na svoj lasten kraj in v svojo deželo.²⁶ Daj mi moje žene in moje otroke, za katere sem ti služil in me pusti iti, kajti poznaš mojo službo, ki sem ti jo opravljala.«²⁷ Labán mu je rekel: »Prosim te, če sem v tvojih očeh našel naklonjenost, *ostani, kajti* iz izkušnje sem se naučil, da me je Gospod zaradi tebe blagoslovil.«²⁸ In rekel je: »Določi mi svoja plačila in dal ti *jih* bom.«²⁹ Rekel mu je: »Ti veš kako sem ti služil in kako je bila tvoja živina z menoj.³⁰ Kajti *bilo* je malo, kar si imel, preden sem *prišel* in to je sedaj naraslo ^gv množico in Gospod te je od ^hmojega prihoda blagoslovil. Kdaj bom torej poskrbel tudi za svojo lastno hišo?«³¹ In rekel je: »Kaj naj ti dam?« Jakob je rekel: »Nobene stvari mi ne boš dal. Če hočeš zame storiti to stvar, bom ponovno pasel *in* varoval tvoj trop.³² Danes pojdem skozi ves tvoj trop in iz njega odstranim vso lisasto in pikasto živino in vso rjavo živino med ovcam in pikasto ter lisasto med kozami. *Od teh* bo moja najemnina.³³ Tako bo moja pravičnost odgovarjala zame v času, ⁱki pride, ko bo prišel, za moj najem pred tvojim obrazom. Vse, kar *ni* lisasto in pikasto med kozami in rjavo med ovcam, to

30,20: Mt 4,13
31,13:
1 Mz 28,18

bo pri meni šteto za ukradeno.³⁴ Labán je rekel: »Glej, hočem, da bi bilo glede na twojo besedo.«³⁵ In ta dan je odstranil kozle, ki so bili krožno progasti in pikasti in vse koze, ki so bile lisaste in pikaste *in* vsako, ki je imela na sebi *nekaj* belega in vse rjavo med ovcam in *jih* dal v roko svojih sinov.³⁶ Med seboj in Jakobom je določil tri dni potovanja in Jakob je hrani preostanek Labánovih tropov.

³⁷ Jakob si je vzel šibe zelenega topola in od leskovega in kostanjevega drevesa in na njih olupil bele proge in storil, da se prikaže belina, ki je *bila* na šibah.³⁸ Palice, ki jih je olupil, je postavljal pred trope v žlebove, v napajalna korita, ko so tropi prišli, da pijejo, da bi se obrejili, ko so prišli pit.³⁹ Tropi so se obrejili pred palicami in skotili krožno progasto, lisasto in pikasto živino.⁴⁰ Jakob je v Labánovem tropu ločeval jagnjeta in postavljal obraze tropov ^h krožno progastemu in vsemu rjavemu. Svoje lastne trope pa je spravljal posebej in jih ni spravljal v Labánovo živino.⁴¹ Pripetilo se je, da kadarkoli se je brejila močnejša živina, je Jakob polagal šibe pred očmi živine v žlebove, da bi se lahko obrejile med palicami.⁴² Toda ko je bila živina slabotna, *jih* ni polagal. Tako je bila slabotnejša živina Labánova, močnejša pa Jakobova.⁴³ Mož je silno narasel in imel mnogo živine, dekel, slug, kamel in oslov.

31 Slišal ⁱpa je besede Labánovih sinov, rekoč: »Jakob je vzel vse, kar je *bilo* našega očeta, in od *tega*, kar je *bilo* našega očeta, je dobil vso to slavo.«² Jakob je gledal Labánovo obliče in glej, ni *bilo* proti njemu kakor poprej.^{k3} Gospod je Jakobu rekel: »Vrni se v deželo svojih očetov in k svojemu sorodstvu in jaz bom s teboj.«⁴ Jakob je poslal in poklical Rahelo in Leo na polje k svojemu tropu ⁵ ter jima rekel: »Vidim oblicej vajinega očeta, da le-to do mene ni kakor poprej, toda Bog mojega očeta je bil z menoj.⁶ Vedve vesta, da sem z vso svojo močjo služil vajinem očetu.⁷ Vajin oče pa me je zavedel in mi desetkrat spremenil moja plačila, toda Bog mu ni dovolil, da bi me prizadel.⁸ Če je rekel tako: »Lisasta bodo tvoja plačila;« potem je vsa živina kotila lisaste. Če pa je rekel tako: »Krožno progasta bodo tvoja najemnina,« potem je vsa živina kotila krožno progaste.⁹ Tako je Bog odvzel živino od vajinega očeta in *jo* dal meni.¹⁰ Pripetilo se je ob času, ko se je živina obrejila, da sem povzdignil svoje oči in videl v sanjah in glej ovni, ^lki so skakali na živino, so *bili* krožno progasti, lisasti in sivi.¹¹ In Božji angel mi je v sanjah spregovoril, rekoč: »Jakob.« Rekel sem: »Tukaj *sem*.«¹² Rekel je: »Povzdigni torej svoje oči in poglej, vsi ovni, ki skačejo na živino, so krožno progasti, lisasti in sivi, kajti videl sem vse, kar ti je Labán storil.¹³ Jaz *sem* Bog Betela, kjer si

^s 30,11: *Gad*: to je, Krdelo, ali, skupina.

^t 30,12: [Okoli leta 1747 pr. Kr.]

^u 30,13: [Okoli leta 1748 pr. Kr.]

^v 30,13: *Srečna*: hebr. V svoji sreči.

^w 30,13: *Aser*: to je, Srečen.

^x 30,14: [nadliščke: alkalodina mediteranska rastlina s halucinogenim učinkom, ki po starodavnem judovskem prepričanju jalovim ženskam pomaga, da spočnejo otroka.]

^y 30,17: [Okoli leta 1747 pr. Kr.]

^z 30,18: *Isahár*: to je, Najemnina.

^a 30,20: [Okoli leta 1746 pr. Kr.]

^b 30,20: *Zábulon*: to je, *Prebivanje*: gr. Zabulon.

^c 30,21: *Dina*: to je Sodba.

^d 30,22: [Okoli leta 1745 pr. Kr.]

^e 30,23: [Okoli leta 1745 pr. Kr.]

^f 30,24: *Jožef*: to je, Dodajanje.

^g 30,30: *naraslo*: hebr. izbruhi.

^h 30,30: *od...:* hebr. pri mojem stopalu.

ⁱ 30,33: *v času...:* hebr. naslednji dan.

^j 31,1: [Leta 1739 pr. Kr.]

^k 31,2: *poprej*: hebr. včeraj in dan pred tem.

^l 31,10: *ovni*: ali, kozli.

mazilil steber *in* mi zaobljubil prisego. Sedaj vstani, pojdi ven iz te dežele in se vrni v deželo svojega sorodstva.«¹⁴ Rahela in Lea sta mu odgovorili in rekli: »Ali je še kak delež ali dedičina za naju v hiši najinega očeta? ¹⁵ Ali nisva pri njem šteti [*kakor*] tujki? Kajti prodal naju je in popolnoma pozrl tudi nadin denar. ¹⁶ Kajti vsa bogastva, ki jih je Bog vzel od najinega očeta, ta so najina in najinih otrok. Sedaj torej stôri, karkoli ti je rekel Bog.«

¹⁷ Potem je Jakob vstal in svoje sinove in svoji ženi posadil na kamele^{m18} § in odvedel proč vso svojo živino in vse svoje dobrine, ki jih je pridobil, živino od svojega zaslužka, ki jo je pridobil v Padan–aramu, da bi šel k svojemu očetu Izaku v kánaansko deželo. ¹⁹ Labán je odšel, da ostriže svoje ovce. Rahela pa je ukradla malike,ⁿki so bili [*od*] njenega očeta. ²⁰ Jakob se ^oje nenadoma odtihotapl od Sirca Labána, v tem, da mu ni povedal, da je pobegnil. ²¹ Tako je pobegnil z vsem, kar je imel in vstal ter prečkal reko in svoje obličeje nameril *proti* gori Gileád. ²² Labánu je bilo tretji dan povedano, da je Jakob pobegnil. ²³ S seboj je vzel svoje brate in ga zasledoval sedem dni potovanja in dohiteli so ga na gori Gileád. ²⁴ Bog je prišel ponoči, v sanjah, k Sircu Labánu ter mu rekel: »Pazi, da Jakobu ne govoriš niti Pdobrega niti slabega.«

²⁵ Potem je Labán dohitel Jakoba. Torej Jakob je svoj šotor postavil na gori, Labán pa se je s svojimi brati utaboril na gori Gileád. ²⁶ Labán je rekel Jakobu: »Kaj si storil, da si se nenadoma odtihotapl od mene in odvedel moji hčeri kakor ujetnici *vzeti* z mečem? ²⁷ Zakaj si skrivaj pobegnil in se ^qodtihotapl od mene in mi nisi povedal, da bi te lahko odpodal z veseljem in s pesmimi, z bobniči in s harfo? ²⁸ Nisi mi dovolil, da poljubim svoje sinove in svoje hčere? To si torej s *takšnim* početjem storil nespametno. ²⁹ V moči moje roke je, da vam škodujem. Toda sinoči mi je govoril Bog twojega očeta, rekoč: »Pazi se, da Jakobu ne govoriš niti dobrega niti slabega.« ³⁰ In sedaj, *čeprav* imaš potrebo oditi, ker si že dolgo hrepnel po hiši svojega očeta, zakaj si *vendar* ukradel moje bogove?« ³¹ Jakob je odgovoril in Labánu rekел: »Ker sem se bal, kajti rekel sem: ›Morda mi hočeš s silo odvzeti svoji hčeri.‹ ³² Pri komerkoli najdeš svoje bogove, naj ta ne živi. Pred svojimi brati spoznaj kar je twojega z menoj in *to* vzemi k sebi.« Kajti Jakob ni vedel, da jih je ukradla Rahela. ³³ Labán je odšel v Jakobov šotor in v Lein šotor in v šotore obeh dekel, toda ni *jih* našel. Potem je odšel od Leinega šotora in vstopil v Rahelin šotor. ³⁴ Torej Rahela je vzela družinske malike in jih položila na kamelino opravo in sedla nanje. Labán pa je preiskal ^rves šotor, toda ni *jih* našel. ³⁵ Svojemu očetu pa je rekla: »Naj moj gospod ne bo razžaljen, da ne morem vstati pred teboj, kajti običaj žensk je nad menoj.« In iskal je, toda podobni našel.

³⁶ Jakob je bil ogorčen in se pričkal z Labánom in Jakob je odgovoril ter Labánu rekel: »Kaj je moj

31,39:
2 Mz 22,12

prekršek? Kaj je moj greh, da si me tako silovito zasledoval?³⁷ Glede na to, da si preiskal ^svse moje stvari, kaj si našel od vseh svojih družinskih stvari? Položi *to* tukaj pred mojimi brati in svojimi brati, da lahko sodijo med nama obema. ³⁸ Teh dvajset let sem *bil* s teboj. Tvoje ovce in tvoje koze niso zavrgle svojih mladičev in ovnov twojega tropa nisem jedel. ³⁹ Tega, kar je bilo raztrganega *od živali*, nisem prinesel k tebi. Sam sem nosil to izgubo. Iz mojih rok si zahteval *karkoli* je bilo ukradenega podnevi ali ukradenega ponoči. ⁴⁰ *Tak* sem bil. Podnevi me je požirala suša in zmrzal ponoči in moje spanje je odšlo izpred mojih oči. ⁴¹ Tako sem bil dvajset let v tvoji hiši. Služil sem ti štirinajst let za tvoji hčeri in šest let za tvojo živino, ti pa si mi desetkrat spremenil moja plačila. ⁴² Razen če ne bi bil z menoj Bog mojega očeta, Abrahamov Bog in Izakov strah, bi me sedaj zagotovo odpodal praznega. Bog je videl mojo stisko in trud mojih rok in *te* je včerajšnjo noč oštrel.«

⁴³ Labán je odgovoril in Jakobu rekel: »Ti hčeri sta moji hčeri in *ti* otroci so moji otroci in *ta* živina je moja živina in vse, kar vidiš, je moje. In kaj lahko danes storim tema svojima hčerama ali njunim otrokom, ki sta jih rodili? ⁴⁴ Zdaj torej pridi, skleniva zavezo, ti in jaz; in naj bo to za pričo med menoj in teboj.« ⁴⁵ Jakob je vzel kamen in ga postavil *za* steber. ⁴⁶ Jakob je rekel svojim bratom: »Zberite kamne;« in vzeli so kamne ter naredili kup in jedli tam na kupu. ⁴⁷ Labán ga je imenoval Jegár Sahadutá,^ttoda Jakob ga je imenoval Galéđ.^u⁴⁸ Labán je rekel: »Ta kup je danes priča med menoj in teboj.« Zato je bilo ime le-tega imenovano Galéđ⁴⁹ in Micpa,^vkajti rekel je: »Gospod gleda med menoj in teboj, ko smo odsotni eden od drugega. ⁵⁰ Če boš prizadel moji hčeri ali če boš poleg mojih hčera vzel *druge* žene, ni z nama nobenega človeka. Glej, Bog je priča med menoj in teboj.« ⁵¹ Labán je rekel Jakobu: »Glej ta kup in glej *ta* steber, ki sem ga postavil med menoj in teboj. ⁵² Ta kup *naj bo* priča in *ta* steber *naj bo* priča, da ne bom šel čez ta kup k tebi in da ne boš šel čez ta kup k meni zaradi škodovanja. ⁵³ § Bog Abrahamov in Bog Nahórjev, Bog njunega očeta, [naj] sodi med nama.« In Jakob je prisegel pri strahu svojega očeta Izaka. ⁵⁴ Potem je Jakob na gori žrtvoval^wklavno daritev in poklical svoje brate, da jedo kruh. Jedli so kruh in se vso noč zadrževali na gori. ⁵⁵ Zgodaj zjutraj je Labán vstal, poljubil svoje sinove in svoje hčere ter jih blagoslovil in Labán je odpotoval ter se vrnil na svoj kraj.

32 Jakob pa je odšel na svojo pot in Božji angeli so ga srečali. ² Ko jih je Jakob zagledal, je rekel: »To je Božja vojska« in ta kraj je imenoval Mahanájim. ^x

³ Jakob je pred seboj poslal poslanke k svojemu bratu Ezavu v deželo Seir, Edómovo deželo.

^m 31,17: [Leta 1739 pr. Kr.]

ⁿ 31,19: **malike**: hebr. družinske malike.

^o 31,20: **se...:** hebr. je ukradel Labánovo srce.

^p 31,24: **niti...:** hebr. od dobrega k slabemu.

^q 31,27: **se...:** hebr. si me okradel.

^r 31,34: **preiskal**: hebr. potipal.

^s 31,37: **preiskal**: hebr. potipal.

^t 31,47: **Jegár Sahadutá**: to je, Kup pričevanja, kaldejsko.

^u 31,47: **Galéđ**: to je, Kup pričevanja, hebr.

^v 31,49: **Micpa**: to je, svetilnik, ali, stražni stolp.

^w 31,54: **žrtvoval**: ali, zakljal živali.

^x 32,2: **Mahanájim**: to je, Dve vojski, ali, tabora.

^{y4} Zapovedal jim je, rekoč: »Tako boste govorili mojemu gospodu Ezavu: ›Tvoj služabnik Jakob nam je rekel: ›Začasno sem bival z Labánom in tam ostal do sedaj. ⁵ Imam vole, osle, trope, sluge in postrežnice. Poslal sem, da povem svojemu gospodu, da lahko najdem milost v tvojem pogledu.««

⁶ Poslanci so se vrnili k Jakobu, rekoč: »Prišli smo k tvojemu bratu Ezavu in tudi on prihaja, da te sreča in z njim štiristo mož.« ⁷ Potem je bil Jakob silno prestrašen in zaskrbljen. Razdelil je ljudstvo, ki je bilo z njim, trope, črede in kamele na dve četi ⁸ in rekel: »Če pride Ezav k eni skupini in jo udari, potem bo druga skupina, ki je ostala, pobegnila.«

⁹ Jakob je rekel: »Oh, Bog mojega očeta Abrahama in Bog mojega očeta Izaka, Gospod, ki mi je rekel: ›Vrni se v svojo deželo in k svojemu sorodstvu in jaz bom dobro postopal s teboj,« ¹⁰ sam ^znisem vreden najmanjše od teh milosti in od vse resnice, ki si jo izkazal svojemu služabniku, kajti s svojo palico sem prečkal ta Jordan, sedaj pa sem narastel v dve četi. ¹¹ Reši me, prosim te, iz roke mojega brata, iz Ezavove roke, kajti bojim se ga, da ne bi prišel in udaril mene *in* matere ^aotroki. ¹² In ti praviš: ›Zagotovo ti bom storil dobro in tvojega semena naredil kakor morskega peska, ki zaradi množice ne more biti preštet.««

¹³ To isto noč je tam prenočil in od tega, kar je prišlo v njegovo roko, je vzel darilo za svojega brata Ezava: ¹⁴ dvesto koz in dvajset kozlov, dvesto ovc in dvajset ovnov, ¹⁵ trideset molznih kamel z njihovimi žrebeti, štirideset krav in deset bikov, dvajset oslic in deset žrebet. ¹⁶ Izročil *jih* je v roko svojih služabnikov, vsako čredo posebej. Svojim služabnikom pa je rekel: »Prečkajte pred menoj in pustite prostor med čredo in čredo.« ¹⁷ Predvsem pa je naročil, rekoč: »Ko te sreča moj brat Ezav in te vpraša, rekoč: ›Čigav si? In kam greš? In čigavi so ti pred teboj?« ¹⁸ Tedaj boš rekel: »To so od tvojega služabnika Jakoba. To je darilo, poslano k mojemu gospodu Ezavu in glej, tudi on je za nami.« ¹⁹ In tako je ukazal drugemu in tretjemu in vsem, ki so sledili čredam, rekoč: »Na ta način boste govorili Ezavu, ko ga najdete.« ²⁰ Poleg tega recite: »Glej, tvoj služabnik Jakob je za nami. Kajti rekel je: ›Pomiril ga bom z darilom, ki gre pred menoj in zatem bom videl njegov obraz. Mogoče me ^bbo sprejel.« ²¹ Tako je šlo darilo pred njim, sam pa je to noč prenočil v skupini. ²² Vstal je to noč, vzel svoji dve ženi, svoji dve postrežnice, svojih enajst sinov in prečkal plitvino Jabók. ²³ Vzel jih je in jih ^cposlal preko potoka in poslal čez, kar je imel.

²⁴ Jakob je ostal sam in z njim se je bojeval mož do dnevnega ^dsvita. ²⁵ Ko je videl, da zoper [Jakoba] ni prevladal, se je dotaknil vdrtine ^ena njegovem stegnu. Vdrtina Jakobovega stegna je

32,9: 1 Mz

31,13

32,26: Oz 12,4

32,28:

1 Mz 35,10

bila izpahnjena, kakor [bi] se z njim boril. ²⁶ Rekel je: »Pusti me, kajti dan se že svita.« [Jakob] je rekel: »Ne bom te izpustil, razen če me blagosloviš.« ²⁷ Rekel mu je: »Kako ti je ime?« Rekel je: »Jakob.« ²⁸ § Rekel je: »Tvoje ime se ne bo več imenovalo Jakob, ^ftemveč Izrael, gkajti kot princ si imel moč z Bogom in z ljudmi in si prevladal.« ²⁹ Jakob ga je vprašal in rekel: »Povej mi, prosim te, svoje ime.« Rekel je: »Zakaj je to, da me sprašuješ po mojem imenu?« In tam ga je blagoslovil. ³⁰ Jakob je kraj poimenoval Penuél, ^hkajti videl sem Boga iz obličja v obličje in moje življenje je ohranjeno. ³¹ Ko je prečkal Penuél, je sonce vstajalo nad njim, on pa je šepal na svojem stegnu. ³² Zato Izraelovi otroci ne jedo *od* kite, ki se krči, ki je na vdrtini stegna, do današnjega dne, ker se je dotaknil vdrtine Jakobovega stegna na kitu, ki se krči.

33 Jakob je povzdignil svoje oči, pogledal in glej, prišel je Ezav in z njim štiristo mož. Otroke je razdelil Lei in Raheli ter dvema pomočnicama. ² Najbolj spredaj je postavil pomočnici ter njune otroke, za njimi Leo ter njene otroke, nazadnje pa Rahelo in Jožefa. ³ Šel je pred njimi in se sedemkrat priklonil do tal, dokler se ni približal svojemu bratu. ⁴ Ezav je stekel, da ga sreča, ga objel, se spustil na njegov vrat in ga poljubil, in oba sta jokala.

⁵ Povzdignil je svoje oči in zagledal ženske in otroke ter rekel: »Kdo so ti ⁱs teboj?« Rekel je: »Otroti, ki jih je Bog milostljivo dal tvojemu služabniku.« ⁶ Nato sta se približali pomočnici, oni in njuni otroci ter se priklonili. ⁷ Tudi Lea s svojimi otroki se je približala in se priklonila in potem sta prišla bliže Jožef in Rahela ter se priklonila. ⁸ Rekel je: »Kaj ^jnameravaš z vso to čredo, ki sem jo srečal?« On pa je rekel: »Ti so, da najdem milost v očeh mojega gospoda.« ⁹ Ezav je rekel: »Dovolj imam, moj brat. To, kar imaš, obdrži ^kzase.« ¹⁰ Jakob je rekel: »Ne, prosim te, če sem torej našel milost v tvojih očeh, potem sprejmi moje darilo v moji roki, kajti zato sem videl tvoj obraz, kot da sem videl Božje obličje in ti si bil zadovoljen z menoj. ¹¹ Vzemi, prosim te, moj blagoslov, ki je priveden k tebi, ker je Bog milostljivo postopal z menoj in ker imam dovolj.« ¹² Prigovarjal mu je in on je to vzel. ¹³ Rekel je: »Naj greva najino potovanje in naj greva, jaz pa bom šel pred teboj.« ¹⁴ Rekel mu je: »Moj gospod ve, da so otroci nežni in [da] so z menoj tropi in črede z mladiči in če jih bodo ljudje en dan preveč gonili, bo ves trop pognil. ¹⁵ Naj moj gospod, prosim te, gre preko pred svojim služabnikom, jaz pa bom mirno vodil dalje, kolikor ^mbodo živina, ki gre pred menoj in otroci zmožni prenesti, dokler ne pridem k mojemu gospodu v Seír.« ¹⁶ Ezav je rekel: »Naj torej pustum ⁿs teboj nekaj ljudstva, ki je z menoj.« Rekel je: »Kaj ^opotrebujem to? Naj najdem milost v očeh svojega gospoda.«

^h 32,30: *Penuél*: to je, Obličje Boga.

ⁱ 33,5: *ti*...: hebr. tile tebi.

^j 33,8: *Kaj*...: hebr. Kaj je vsa ta četa s teboj?

^k 33,9: *obdrži*...: hebr. naj bo pri tebi, kar je tvoje.

^l 33,11: *dovolj*: hebr. vse stvari.

^m 33,14: *kolikor*...: hebr. glede na delovno stopalo itd. in glede na stopalo otrok.

ⁿ 33,15: *pustum*: hebr. postavim, ali, namestim.

^o 33,15: *Kaj*...: hebr. Zakaj je to?

^y 32,3: *deželo*: hebr. polje.

^z 32,10: *sam*...: hebr. sem manj pomemben kakor vsi.

^a 32,11: *z*...: hebr. na otrocih.

^b 32,20: *me*: hebr. bo sprejel moj obraz.

^c 32,23: *jih*: hebr. jih pripravil, da prečkajo potok.

^d 32,24: *dnevnega*...: hebr. vstajanje jutra.

^e 32,25: [vdrtine: ali, vdrt področje okoli kolčnega sklepa.]

^f 32,28: [Jakob: hebr. lovilec pete, prevarant.]

^g 32,28: *Izrael*: to je, Božji princ; [ali, vladal bo kakor Bog].

¹⁶Tako se je ta dan Ezav vrnil na svojo pot v Seír. ¹⁷§ Jakob pa je odpotoval v Sukót, si zgradil hišo in naredil šotore za svojo živino. Zato se ime kraja imenuje Sukót.^p

¹⁸§ ^qKo je Jakob prišel iz Padan–arama, je prišel v Salem, mesto v Sihemu, ^rki je v kánaanski deželi in svoj šotor postavil pred mestom. ¹⁹Kupil je kos poljskega zemljišča, kjer je razširil svoj šotor, iz roke otrok Hamórja, ^sSihemovega očeta, za sto koščkov ^tdenarja. ²⁰Tam je postavil oltar in ga imenoval El–elohe–Izrael.^u

34 Dina, Lejina hči, ki jo je rodila Jakobu, pa je odšla, da pogleda hčere dežele. ^{v2}Ko jo je zagledal Sihem, sin Hivéjca Hamórja, princ dežele, jo je vzel in legel z njo ter jo omadeževal. ^{w3}Njegova duša se je pridružila k Jakobovi hčeri Dini in ljubil je gospodično in gospodični ^xprijazno govoril. ⁴Sihem je spregovoril svojemu očetu Hamórju, rekoč: »Pridobi mi to gospodično za ženo.« ⁵Jakob je slišal, da je omadeževal njegovo hčer Dino. Torej njegovi sinovi so bili z njegovo živino na polju in Jakob je ohranil svoj mir, dokler niso prišli.

⁶Sihemov oče Hamór je odšel k Jakobu, da se z njim posvetuje. ⁷Ko so to slišali Jakobovi sinovi, so prišli s polja. Možje so bili užaloščeni in zelo ogorčeni, ker je storil neumnost v Izraelu, ležeč z Jakobovo hčerjo, katera stvar se sploh ne bi smela zgoditi. ⁸Hamór se je z njimi posvetoval, rekoč: »Duša mojega sina Sihema hrepeni za vašo hčerjo. Prosim vas, dajte mu jo za ženo. ⁹Poročajte se z nami in svoje hčere dajajte nam in jemljite naše hčere k vam. ¹⁰Prebivali boste z nami in dežela bo pred vami. Prebivajte in trgujte v njej in si pridobite posesti v njej.« ¹¹Sihem je rekel njenemu očetu in njenim bratom: »Naj najdem milost v vaših očeh in kar mi boste rekli, bom dal. ¹²Prosrite me kolikorkoli veliko doto in darilo in bom dal, kakor mi boste rekli, toda dajte mi gospodično za ženo.« ¹³Jakobovi sinovi pa so Sihemu in njegovemu očetu Hamórju varljivo odgovorili ter rekli, ker je omadeževal njihovo sestro Dino. ¹⁴Rekli so jima: »Ne moremo storiti te stvari, da damo svojo sestro nekomu, ki je neobrezan, kajti to *bi* nam *bil* očitek. ¹⁵Toda v tem se bomo strinjali z vami, če boste, kakor smo mi, da *bo* vsak moški izmed vas obrezan, ¹⁶potem vam bomo dajali svoje hčere in vaše hčere jemali k nam in prebivali bomo z vami in postali bomo eno ljudstvo. ¹⁷Toda če nam ne boste prisluhnili, da bi bili obrezani, potem bomo vzeli svojo hčer in odšli.«

¹⁸Njihove besede so ugajale Hamórju in Hamórjevemu sinu Sihemu. ¹⁹Mladenič ni odlašal storiti stvari, ker je imel veselje v Jakobovi hčeri. *Bil* pa je bolj častitljiv kakor vsa hiša njegovega očeta.

²⁰Hamór in njegov sin Sihem sta prišla k velikim vratom njihovega mesta in se posvetovala z možmi njihovega mesta, rekoč: ²¹»Ti ljudje so z nami miroljubni, zato naj prebivajo v deželi in v njej

^{33,18:} Apd 7,16

^{33,19:} Apd 7,16

^{34,25:}

1 Mz 49,6

^{35,1:} 1 Mz

^{27,43}

^{35,7:} 1 Mz

^{28,19}

^{35,10:}

1 Mz 32,28

trgujejo, kajti dežela, glejte, *ta je* dovolj velika zanje. Jemljimo si njihove hčere za žene in dajajmo jim svoje hčere. ²²Samo v tem se bodo možje strinjali z nami, da prebivajo z nami, da bi bili eno ljudstvo, če bo vsak moški izmed nas obrezan, kakor so obrezani oni. ²³Ali ne *bo* njihova živina in njihovo imetje in vsaka njihova žival naša? Naj se samo strinjamo z njimi in bodo prebivali z nami.« ²⁴Hamórju in njegovemu sinu Sihemu so prisluhnili vsi, ki so odšli od velikih vrat tega mesta, in vsak moški je bil obrezan, vsi, ki so šli od velikih vrat njegovega mesta.

²⁵Pripetilo pa se je na tretji dan, ko so bili občutljivi, da sta dva izmed Jakobovih sinov, Simeon in Lévi, Dinina brata, vzela vsak svoj meč in predrzno prišla nad mesto in usmrtila vse njihove moške. ²⁶Usmrtila sta Hamórja in njegovega sina Sihema z ostrino ^ymeča, Dino pa vzela iz Sihemove hiše ter odšla. ²⁷Jakobovi sinovi so prišli na umorjene in oplenili mesto, ker so omadeževali njihovo sestro. ²⁸Vzeli so njihove ovce, njihove vole, njihove osle in to, kar *je bilo* v mestu in to, kar *je bilo* na polju. ²⁹Vse njihovo premoženje, vse njihove malčke in vse njihove žene so ujeli in oplenili celo vse, kar *je bilo* v hiši. ³⁰Jakob je rekel Simeonu in Léviju: »Privedla sta me v neprijeten položaj, da zaudarjam med prebivalci dežele, med Kánaanci in Perizéjci. Jaz *sem* malošteviljen, oni pa se bodo zbrali zoper mene in me ubili, in jaz bom uničen, jaz in moja hiša.« ³¹Rekli so: »Naj bi z našo sestro postopal kakor s pocestnico?«

35 Bog je Jakobu rekel: »Vstani, pojdi gor v Betel in tam prebivaj in tam naredi oltar Bogu, ki se ti je prikazal, ko si zbežal pred oblijem svojega brata Ezava.« ²Potem je Jakob rekel svoji družini in vsem, ki so bili z njim: »Odstranite tuje bogove, ki so med vami in bodite čisti ter zamenjajte svoje obleke ³in vstanimo, pojdimo gor v Betel in tam bom postavil oltar Bogu, ki mi je odgovoril na dan moje tegobe in je bil z menoj na poti, [na]katero sem odšel.« ⁴Jakobu so izročili vse tuje bogove, ki so bili v njihovi roki in vse njihove uhane, ki so bili v njihovih ušesih in Jakob jih je skril pod hrast, ki je *bil* pri Sihemu. ⁵Odpotovali so, Božja strahota pa je bila nad mesti, ki so bila naokoli njih in niso zasledovali Jakobovih sinov.

⁶Tako je Jakob prišel v Luz, ki je v kánaanski deželi, to je Betel, on in vse ljudstvo, ki je *bilo* z njim.

⁷Tam je zgradil oltar in kraj imenoval El–Betel, ker se mu je tam prikazal Bog, ko je bežal pred obrazom svojega brata, ⁸toda Rebekina dojilja Debóra je umrla in pokopana je bila za Betelom, pod hrastom in ime le-tega je bilo imenovano Alon–bakut. ^a

⁹Bog se je ponovno prikazal Jakobu, ko je ta prišel iz Padan–arama in ga blagoslovil. ¹⁰Bog mu je rekel: »Tvoje ime je Jakob. Tvoje ime se ne bo več imenovalo Jakob, temveč bo tvoje ime Izrael.«

^p 33,17: *Sukót*: to je, Šotori.

^q 33,18: [Okoli leta 1729 pr. Kr.]

^r 33,18: *Sihemu*: gr. Sychem.

^s 33,19: *Hamórja*: gr. Emmorja.

^t 33,19: *koščkov*...: ali, jagnjet.

^u 33,20: *El–elohe–Izrael*: to je Bog, Izraelov Bog; [mogočen Izraelov Bog].

^v 34,1: [Okoli leta 1732 pr. Kr.]

^w 34,2: *omadeževal*... hebr. ponižal.

^x 34,3: *gospodični*...: hebr. govoril srcu gospodične.

^y 34,26: *ostrino*: hebr. usti.

^z 35,7: *El–Betel*: to je, Bog Betela, [Bog Božje hiše.]

^a 35,8: *Alon–bakut*: to je, Hrast jokanja.

^bIn njegovo ime je imenoval Izrael.¹¹ Bog mu je rekel: »Jaz sem Bog Vsemogočni. Bodi rodoviten in se mnôži. Narod in skupina narodov bo iz tebe in kralji bodo prišli iz tvojih ledij.¹² Deželo, ki sem jo dal Abrahamu in Izaku, bom dal tebi in tvojemu semenu za teboj bom dal deželo.«¹³ Bog se je dvignil od njega, na kraju, kjer je govoril z njim.¹⁴ Jakob je postavil steber na kraju, kjer je govoril z njim, kamnit steber in nanj izlil pitno daritev in nanj izlil olje.¹⁵ Jakob je ime kraja, kjer je z njim govoril Bog, imenoval Betel.^c

¹⁶ Odpotovali so iz Betela in bilo je le še malo ^dpoti, da pridejo v Efráto in Rahela je bila v porodnih mukah in imela težak porod.¹⁷ Pripetilo se je, ko je bila v težkem porodu, da ji je babica rekla: »Ne boj se, imela boš tudi tega sina.«¹⁸ Pripetilo se je, ko je bila njena duša v odhajjanju (kajti umrla je),^e da je njegovo ime imenovala Ben Oní.^f Toda njegov oče ga je imenoval Benjamin.^g¹⁹ Rahela je umrla in bila pokopana na poti v Efráto, ki je Betlehem.²⁰ Jakob je na njenem grobu postavil steber. To je steber Rahelinega groba do današnjega dne.

²¹ Izrael je odpotoval in svoj šotor razpel onstran stolpa Edar.²² Pripetilo se je, ko je Izrael prebival v tej deželi, da je Ruben šel in ležal z Bilho, priležnico svojega očeta, Izrael pa je to slišal. Torej Jakobovih sinov je bilo dvanajst.²³ Leini sinovi: Jakobov prvorjenec Ruben, Simeon, Lévi, Juda, Isahár in Zábulon.²⁴ Rahelina sinova: Jožef in Benjamin.²⁵ Sinova Bilhe, Raheline pomočnice: Dan in Neftáli.²⁶ Sinova Zilpe, Leine pomočnice: Gad in Aser. To so Jakobovi sinovi, ki so mu bili rojeni v Padan–aramu.

²⁷ Jakob je prišel k svojemu očetu Izaku v Mamre,^h v mesto Arbo, ki je Hebrón, kjer sta Abraham in Izak začasno prebivala.²⁸ Izakovih dni je bilo sto osemdeset let.²⁹ In Izak je izročil duha in umrl in bil zbran k svojemu ljudstvu, star in izpolnjen z dnevi. Pokopala pa sta ga njegova sinova Ezav in Jakob.

36 Torej to so rodovi Ezava, ki je Edóm.^j² Ezav je svoje žene vzel iz Kánaana: Ado,^k hčer Hetejca Elóna, Oholibámo,^l hčer Anája, hčer Hirvéjca Cibóna^m in Basemáto,ⁿ Izmaelovo hčer, Nebajótovo sestro.ⁿ⁴ Ada je Ezavu rodila Elifáza,

^oBasemáta je rodila Reguéla,^p⁵ Oholibáma je rodila Jeúša,^q Jaláma^r in Koraha.^s To so Ezavovi sinovi, ki so se mu rodili v kánaanski deželi.^t Ezav je vzel svoje žene, svoje sinove, svoje hčere, vse osebe svoje hiše, svojo živino, vse svoje živali in vse svoje imetje, ki ga je pridobil v kánaanski deželi in odšel v deželo izpred obraza svojega brata Jakoba.⁷ Kajti njunih bogastev je bilo preveč, da bi mogla prebivati skupaj. Dežela, v kateri sta bila tujca, ju ni mogla podpirati zaradi njune živine.⁸ Tako je Ezav prebival na gorovju Seír.^v Ezav je Edóm.

⁹ To so rodovi Ezava, očeta Edómcev^w na gorovju Seír.¹⁰ To so imena Ezavovih sinov: Elifáz, sin Ezavove žene Ade in Reguél, sin Ezavove žene Basemáte.¹¹ Elifázovi sinovi so bili: Temán, Omár,^x Cefó,^y Gatám in Kenáz.^z¹² Timna^a je bila priležnica Ezavovemu sinu Elifázu in Elifázu je rodila Amáleka.^b To so bili sinovi Ezavove žene Ade.¹³ To so sinovi Reguéla: Nahat,^c Zerah, Šamá in Mizá.^d To so bili sinovi Ezavove žene Basemáte.

¹⁴ § Ti so bili sinovi Ezavove žene Oholibáme, hčere Anája, Cibónove hčere; Ezavu je rodila Jeúša, Jaláma in Koraha.

¹⁵ To so bili vojvode Ezavovih sinov. Sinovi Elifáza, prvorjenega Ezavovega *sina*: vojvoda Temán, vojvoda Omár, vojvoda Cefó, vojvoda Kenáz,¹⁶ vojvoda Korah, vojvoda Gatám *in* vojvoda Amálek. To so vojvode, ki so izšli iz Elifáza v deželi Edóm. To so bili Adini sinovi.

¹⁷ To so sinovi Ezavovega *sina* Reguéla: vojvoda Nahat, vojvoda Zerah, vojvoda Šamá in vojvoda Mizá. To so vojvode, ki so izšli iz Reguéla v Edómovi deželi. To so sinovi Ezavove žene Basemáte.

¹⁸ To pa so sinovi Ezavove žene Oholibáme: vojvoda Jeúš, vojvoda Jalám, vojvoda Korah. To so bili vojvode, ki so izšli iz Ezavove žene Oholibáme, Anájeve hčere.¹⁹ To so Ezavovi sinovi, ki je Edóm in to so njihove vojvode.

²⁰ To so sinovi Horéjca Seírja, ki je naselil^f deželo: Lotán,^g Šobál,^h Cibón,ⁱ Anáj,^j Dišón,^k Ecer^l in Dišán.^m To so vojvode Horéjcev, Seírjevi otroci v deželi Edóm.²² Lotánova sinova sta bila Horíⁿ in Hemám;^o Lotánova sestra pa je bila Timna.²³ Šobálovi otroci so bili tile: Alván,^p Manáhat,^q Ebál,^r Šefo^s in Onám.^t²⁴ § To sta Cibónova otroka:

35,22:
1 Mz 49,4
35,29:
1 Mz 25,8
36,4: 1 Krn 1,35
36,8: Joz 24,4
36,10: 1 Krn 1,35–54
36,12:
[1 Mz 14,7]
36,12: [2 Mz 17,12]
36,12: [5 Mz 25,17–19]
36,12: [1 Sam 15,2–9]
36,20:
1 Krn 1,38

^z 36,11: [Kenáz: hebr. loviti.]

^a 36,12: [Timna: hebr. omejitev, zadrževati se.]

^b 36,12: [Amálek: hebr. Amál pomeni: trdo delo, utrujenost, bolečina, zlobnost, napor, vragolija; njegov praded je bil Ezav, ki je zaradi utrujenosti svoje prvorjenstvo prodal Jakobu za lečino juho.]

^c 36,13: [Nahat: hebr. tih.]

^d 36,13: [Mizá: hebr. medleti od strahu.]

^e 36,15: [Okoli leta 1715 pr. Kr.]

^f 36,20: [Okoli leta 1840 pr. Kr.]

^g 36,20: [Lotán: hebr. pokrivalo.]

^h 36,20: [Šobál: hebr. tekoč.]

ⁱ 36,20: [Cibón: hebr. obarvan.]

^j 36,20: [Anáj: hebr. odgovor.]

^k 36,21: [Dišón: hebr. mlatič.]

^l 36,21: [Ecer: hebr. zaklad.]

^m 36,21: [Dišán: hebr. mlatič.]

ⁿ 36,22: [Horí: hebr. jamski prebivalec.]

^o 36,22: [Hemám: ali, Homám; [hebr. uničevati].]

^p 36,23: [Alván: ali, Alián; [hebr. visok].]

^q 36,23: [Manáhat: hebr. počitek.]

^r 36,23: [Ebál: hebr. kamen ali gola gora.]

^s 36,23: [Šefo: ali, Šefí, [hebr. odločen].]

^t 36,23: [Onám: hebr. zagrizen, zavzet.]

oba, Ajá^u in Aná. ^vTo je bil ta Anáj, ki je našel mule^w divjini, ko je pasel osle svojega očeta Cibóna.²⁵ Anájeva otroka sta bila ta: Dišón in Oholibáma, Anájeva hči.²⁶ To so Dišónovi otroci: Hemdán,^xEšbán,^yJitrán^z in Kerán.^{a27} Ecerjevi otroci so tile: Bilhán, Zaaván^b in Akán.^{c28} Dišánova otroka sta tale [dva]: Uc^d in Arán.^{e29} To so vojvode, ki so izšli iz Horéjcev: fvojvoda Lotán, vojvoda Šobál, vojvoda Cibón, vojvoda Anáj,³⁰ vojvoda Dišón, vojvoda Ecer in vojvoda Dišán. To so vojvode, ki so izšli iz Horéjcev, med njihovimi vojvodami v deželi Seír.

³¹ To so kralji, ki so kraljevali^g v edómski deželi, preden je tam katerikoli kralj kraljeval nad Izraelovimi otroki.³² Beórjev sin Bela^h je kraljeval v Edómu in ime njegovega mesta je bilo Dinhába.³³ Bela je umrl in namesto njega je zakraljeval Zerahov sin Jobáb iz Bocre.³⁴ Jobáb je umrl in namesto njega je zakraljeval Hušám iz dežele Temáncev.³⁵ Hušám je umrl in namesto njega je zakraljeval Bedádov sin Hadád, ki je udaril Midján na moábskem polju in ime tega mesta je bilo Avít.³⁶ Hadád je umrl in namesto njega je zakraljeval Samlá iz Masréke.³⁷ Samlá je umrl in namesto njega je zakraljeval Šaúl iz Rehobóta ob reki.³⁸ Šaúl je umrl in namesto njega je zakraljeval Ahbórjev sin Báal Hanán.³⁹ Ahbórjev sin Báal Hanán je umrl in namesto njega je zakraljeval Hadár.ⁱ Ime njegovega mesta je bilo Pagú in ime njegove žene je bilo Mehetabéla, hči Me-Zahábove hčere Matréde.⁴⁰ To so imena vojvod, ki so izšli iz Ezava, glede na njihove družine, po njihovih krajih, po njihovih imenih: vojvoda Timná, vojvoda Alvá,^kvojvoda Jetét,⁴¹ vojvoda Oholibáma, vojvoda Elá, vojvoda Pinón,⁴² vojvoda Kenáz, vojvoda Temán, vojvoda Mibcár,⁴³ vojvoda Magdiél, vojvoda Irám. To so edómski vojvode, glede na njihova prebivališča v deželi njihove posesti. On je Ezav, oče Edómcev.¹

37 Jakob je prebival v deželi, v kateri^{mje} bil njegov oče tujec, v kánaanski deželi.² To so Jakobovi rodovi. Jožef je bil star sedemnajstⁿ let, ko je s svojimi brati pasel trop in deček je bil s sinovi Bilhe in s sinovi Zilpe, ženama svojega očeta. Jožef je svojemu očetu prinesel njihovo zlo poročilo.³ § Torej Izrael je bolj ljubil Jožefa kakor vse svoje otroke, ker je bil sin njegove visoke starosti. Naredil mu je plašč iz mnogih barv.^{o4} Ko so njegovi bratje videli, da ga je njihov oče bolj ljubil kakor vse njegove brate, so ga zasovražili in niso mogli miroljubno govoriti z njim.

⁵ Jožef je sanjal sanje in te je povedal svojim bratom, oni pa so ga še bolj sovražili.⁶ Rekel jim je: »Poslušajte, prosim vas, te sanje, ki sem jih sanjal.⁷ Kajti, glejte, na polju smo vezali snope

37,21:
1 Mz 42,22

in glejte, moj snop je vstal in tudi stal pokončno. Glejte, vaši snopi so stali naokoli in se globoko priklanjali mojemu snopu.«⁸ Njegovi bratje so mu rekli: »Ali boš zares kraljeval nad nami? Ali boš zares imel gospodstvo nad nami?« In še bolj so ga zasovražili zaradi njegovih sanj in zaradi njegovih besed.

⁹ Sanjal je še druge sanje in te povedal svojim bratom in rekel: »Glejte, še sem sanjal sanje. Glejte globoko so se mi priklanjali sonce in luna in enajst zvezd.«¹⁰ Te je povedal svojemu očetu in svojim bratom. Njegov oče pa ga je oštrel in mu rekel: »Kaj so te sanje, ki si jih sanjal? Naj zares pridemo jaz, tvoja mati in tvoji bratje, da se ti priklonimo k zemlji?«¹¹ Njegovi bratje so mu zavidali, toda njegov oče je obeležil besede.

¹² Njegovi bratje so odšli, da pasejo trop svojega očeta v Sihemu.¹³ Izrael je rekel pJožefu: »Mar tvoji bratje ne pasejo tropa v Sihemu? Pridi in poslal te bom k njim.« Ta mu je rekel: »Tukaj sem.«¹⁴ Rekel mu je: »Pojdi, prosim te, poglej če qje dobro s tvojimi brati in dobro s tropi in besedo mi ponovno prinesi.« Tako ga je poslal iz hebrónske doline in je prišel v Sihem.

¹⁵ Našel pa ga je nek mož in glej, taval je po polju in človek ga je vprašal, rekoč: »Kaj iščeš?«¹⁶ Rekel je: »Iščem svoje brate. Povej mi, prosim te, kje pasejo svoje trope.«¹⁷ Človek je rekel: »Odpravili so se od tod, kajti slišal sem jih reči: »Pojdimo v Dotán.« Jožef je odšel za svojimi brati in jih našel v Dotánu.¹⁸ Ko so ga od daleč zagledali, celo preden se jim je približal, so se zoper njega zarotili, da ga ubijejo.¹⁹ Drug drugemu so rekli: »Glejte, ta sanjač^rprihaja.²⁰ Pridimo torej, ubijmo ga in ga vrzimo v neko jamo in bomo rekli: »Neka zla žival ga je požrla^s in bomo videli, kaj bo nastalo iz njegovih sanj.«²¹ Ruben pa je to slišal in ga osvobodil iz njihovih rok in rekli: »Naj ga ne ubijemo mi.«²² Ruben jim je rekli: »Ne prelijmo krvi, temveč ga vrzimo v tole jamo, ki je v divjini in ne položimo roke nanj,« da bi ga lahko osvobodil iz njihovih rok, da ga ponovno izroči njegovemu očetu.

²³ § Pripetilo pa se je, ko je Jožef prišel k svojim bratom, da so Jožefa slekli iz njegovega plašča, njegovega plašča iz mnogih barv,^tki je bil na njem²⁴ in ga prijeli ter vrgli v jamo. Jama pa je bila prazna, v njej ni bilo vode.²⁵ § Usedli so se, da jedo kruh in povzdignili so svoje oči, pogledali in glej, skupina Izmaelcev je prihajala iz Gileáda, s svojimi kamelami, nesoč dišave, balzam in miro, da to odnesejo dol v Egipt.²⁶ Juda je rekel svojim bratom: »Kakšna korist je to, če ubijemo svojega brata in prikrijemo njegovo kri?²⁷ Pridite

^u 36,24: [Ajá: hebr. sokol.]

^v 36,24: [Aná: hebr. odgovor.]

^w 36,24: [mule: ali, tople izvire.]

^x 36,26: **Hemdán**: ali, Amrám; [hebr. želja.]

^y 36,26: [Ešbán: hebr. ogenj dobre presoje.]

^z 36,26: [Jitrán: hebr. napreddek.]

^a 36,26: [Kerán: hebr. lira.]

^b 36,27: [Zaaván: hebr. vznemirjenost.]

^c 36,27: **Akán**: ali, Jakan; [hebr. zvit, izkrivljen].

^d 36,28: [Uc: hebr. posvet.]

^e 36,28: [Arán: hebr. naporen.]

^f 36,29: [Okoli leta 1780 pr. Kr.]

^g 36,31: [Okoli leta 1676 pr. Kr.]

^h 36,32: [Bela: hebr. gorenje, svetilka.]

ⁱ 36,39: **Hadár, Pagú: ali, Hadád, Pai**: po njegovi smrti je bila aristokracija.

^j 36,40: [Okoli leta 1496 pr. Kr.]

^k 36,40: **Alvá**: ali, Aliá.

^l 36,43: **Edómcev**: hebr. Edóma.

^m 37,1: **v kateri...:** hebr. začasnih bivanj svojega očeta.

ⁿ 37,2: [Leta 1729 pr. Kr.]

^o 37,3: **barv**: ali, koščkov.

^p 37,13: [Okoli leta 1729 pr. Kr.]

^q 37,14: **če...:** hebr. mir tvojih bratov itd.

^r 37,19: **sanjač**: hebr. gospodar sanj.

^s 37,23: **barv**: ali, koščkov.

in prodajmo ga Izmaelcem in naj naša roka ne bo nad njim, kajti on je naš brat *in* naše meso.« Njegovi bratje so bili zadovoljni.²⁸ Potem so šli mimo midjánski trgovci in Jožefa so potegnili ter dvignili iz jame in Jožefa prodali Izmaelcem za dvajset koščkov srebra in ti so Jožefa pripeljali v Egipt.

²⁹ Ruben pa se je vrnil k jami in glej, Jožefa ni *bilo* v jami. Raztrgal je svoja oblačila³⁰ in se vrnil k svojim bratom ter rekel: »Otroka *ni* in kam naj grem jaz?«

³¹ Vzeli so Jožefov plašč, zaklali kozlička izmed koz in plašč pomočili v kri³² § in poslali so plašč iz *množih* barv in ga prinesli k svojemu očetu ter rekli: »To smo našli. Védi torej, ali je to plašč tvojega sina ali ne.«³³ Prepoznał ga je in rekel: »To je plašč mojega sina. Žla žival ga je požrla. Jožef je brez dvoma raztrgan na koščke.«³⁴ Jakob je raztrgal svoja oblačila in na svoja ledja oblekel vrečevino in mnogo dni žaloval za svojim sinom.³⁵ Vsi njegovi sinovi in vse njegove hčere so vstali, da ga potolažijo, toda odklonil je, da bi bil potolažen in rekel je: »Kajti žalujoč bom šel dol v grob k svojemu sinu.« Tako je njegov oče jokal za njim.³⁶ Midjánci pa so ga prodali v Egipt k Potifárju, faraonovemu častniku⁴ in poveljniku⁵ straže.

38 Pripetilo se je ob tistem času, da je Juda šel dol od svojih bratov in vstopil k nekemu Adulámcu, katerega ime je *bilo* Hirá.² Juda je tam videl hčer nekega Kánaanca, katerega ime je *bilo* Šua in vzel jo je ter šel noter k njej.³ Ta je spočela in rodila sina in njegovo ime je imenoval Er.⁴ Ponovno je spočela ter rodila^wsina in njegovo ime je imenovala Onán.⁵ Spet je spočela in rodila sina in njegovo ime je imenovala Šelá. Bil je pri Kezíbu, ko ga je rodila.⁶ Juda je vzel ženo za svojega prvorojenca Era, ki ji je *bilo* ime Tamara.⁷ Judov prvorojenec Er pa je bil zloben v Gospodovih očeh in Gospod ga je usmrtil.⁸ Juda je rekel Onánu: »Pojdi noter k ženi svojega brata in jo poroči ter svojemu bratu obudi seme.«⁹ Onán pa je vedel, da seme ne bi bilo njegovo in pripetilo se je, ko je šel noter k ženi svojega brata, da je *to* izlil na tla, da svojemu bratu ne bi dal semena.¹⁰ Stvar, ki jo je storil, je razžalila^xGospoda, zaradi česar je tudi njega usmrtil.¹¹ Potem je Juda rekel svoji snahi Tamari: »Ostani vdova, v hiši svojega očeta, dokler moj sin Šelá ne odraste,« kajti rekel je: »Da ne bi morda tudi on umrl, kakor *sta* njegova brata.« Tamara je odšla in prebivala v hiši svojega očeta.

¹² § Tekom ^yčasa je Šuova hči, Judova žena, umrla in Juda je bil potolažen in se dvignil k svojim strižcem ovc v Timno, on in njegov priatelj Adulámeč Hirá.¹³ To je bilo povedano Tamari, rekoč: »Glej, tvoj tast gre gor v Timno, da ostriže svoje ovce.«¹⁴ Iz sebe je odložila svoje vdovske obleke, se pokrila z zagrinjalom, se ogrnila in sedla na odprt^zkraj, ki je ob poti v Timno, kajti videla

je, da je Šelá odrastel, pa mu ni bila dana za ženo.¹⁵ Ko jo je Juda zagledal, je mislil, *da je* pocestnica, ker je imela svoj obraz zakrit.¹⁶ Na poti se je obrnil k njej in rekel: »Daj, prosim te, naj pridem noter vate,« (kajti ni vedel, da je bila njegova snaha.) Ona pa je rekla: »Kaj mi hočeš dati, da lahko prideš vame?«¹⁷ Rekel je: »Poslal *ti* bom kozlička od tropa.«^a Rekla je: »Ali *mi* boš dal jamstvo, dokler *ga* ne pošlješ?«¹⁸ Rekel je: »Kakšno jamstvo naj ti dam?« Rekla je: »Svoj pečat in svoje okrasne vrvice in svojo palico, ki je v tvoji roki.« *To* ji je dal in prišel noter vanjo in ta je spočela z njim.¹⁹ Vstala je ter odšla proč in poleg sebe položila svoje zagrinjalo iz sebe in si nadela obleke svojega vdovstva.²⁰ Juda je poslal kozlička po roki svojega priatelja Adulámcu, da prejme svoje jamstvo iz roke ženske, toda ta je ni našel.²¹ Potem je vprašal ljudi tega kraja, rekoč: »Kje je pocestnica, ki je *bila* javno^b poleg poti?« Rekli so: »Na tem *kraju* ni bilo nobene pocestnice.«²² Vrnil se je k Judu in rekel: »Ne morem je najti in tudi ljudje tega kraja so rekli, *da* na tem *kraju* ni bilo nobene pocestnice.«²³ Juda je rekel: »Naj si ona *to* vzame k sebi, da ne bova osramočena.^c Glej, poslal sem tega kozlička, ti pa je nisi našel.«

Pripetilo se je približno tri mesece kasneje, da je bilo Judu povedano, rekoč: »Tvoja snaha Tamara je igrala pocestnico in prav tako poglej, ona je z otrokom od vlačugarstva.« Juda je rekel: »Privedite jo naprej in naj bo sežgana.«²⁵ Ko je *bila* privedena naprej, je poslala k svojemu tastu, rekoč: »Po moškem, čigar [last] je to, sem z otrokom.« Rekla je: »Razpoznaj, prosim te, čigav je ta pečat, okrasne vrvice in palica.«²⁶ Juda *jim* je priznal in rekel: »Bolj pravična je bila kakor jaz, zato ker je nisem dal svojemu sinu Šeláju.« In ni je več ponovno spoznal.

Pripetilo pa se je v času njenih porodnih muk, glej, da sta *bila* v njeni maternici dvojčka.²⁸ Ko je bila v porodnih mukah se je pripetilo, da je *eden* iztegnil svojo roko in babica je prijela ter na njegovo roko privezala škrlatno nit, rekoč: »Ta je prvi prišel ven.«²⁹ §^d Pripetilo pa se je, ko je svojo roko potegnil nazaj, glej, je prišel ven njegov brat. Rekla je: »Kako^e si izbruhnil? Ta prodor *bodi* na tebi.« Zato je bilo njegovo ime imenovano Parec.^f

Nato je prišel ven njegov brat, ki je imel na svoji roki škrlatno nit in njegovo ime je bilo imenovano Zerah.

39 Jožef je bil priveden dol v Egipt, in faraonov častnik Potifár, povelnjnik straže, Egipčan, ga je kupil iz roke Izmaelcev, ki so ga privedli tja dol.² Gospod pa je bil z Jožefom in bil je uspešen človek in bil je v hiši svojega gospodarja Egipčana.³ Njegov gospodar je videl, da je bil z njim Gospod in da je Gospod naredil, da je v njegovi roki vse uspevalo.⁴ Jožef je našel naklonjenost v njegovih očeh in mu služil. Postavil ga je za nadzornika nad svojo hišo in vse, kar je imel, je položil v njegovo

37,28: Ps 105,17

37,28: Mdr 10,13

37,28: Apd 7,9

37,33:

1 Mz 44,28

38,2: 1 Krn 2,3

38,4: 4 Mz

26,19

38,7: 4 Mz

26,19

38,29: 1 Krn 2,4

38,29: Mt 1,3

^y 38,12: *Tekom*.... hebr. Dnevi so bili pomnoženi.

^z 38,14: *na odprt*...: hebr. v vrata oči, ali, iz Enájima.

^a 38,17: *tropa*: hebr. koz.

^b 38,21: *javno*: ali, v Enájimu.

^c 38,23: *osramočena*: hebr. postala zaničevana.

^d 38,29: [Leta 1729 pr. Kr.]

^e 38,29: *Kako*...: ali, Zakaj si naredil ta prodor zoper sebe?

^f 38,29: *Parec*: to je, Prodor.

^t 37,27: *bili*...: hebr. prisluhnili.

^u 37,36: *častniku*: hebr. evnuhu; toda beseda ne označuje samo evnuhe, temveč tudi glavne dvorne upravitelje, dvorjane in častnike.

^v 37,36: *poveljniku*...: ali, *glavnemu maršalu*: hebr. glavnemu izmed pobijalcev, ali, rabljev.

^w 38,4: [Okoli leta 1727 pr. Kr.]

^x 38,10: *razžalila*...: hebr. bila zla v Gospodovih očeh.

roko.⁵ Pripetilo se je čez čas, ko ga je postavil za nadzornika v svoji hiši in nad vsem, kar je imel, da je Gospod zaradi Jožefa blagoslovil Egipčanovo hišo in Gospodov blagoslov je bil nad vsem, kar je imel v hiši in na polju.⁶ Vse, kar je imel, je pustil v Jožefovi roki in ni skrbel za nič, kar je imel, razen kruha, ki ga je jedel. Jožef pa je bil čedne *zunanjosti* in lepega videza.

⁷ Pripetilo se je po teh stvareh, da je gospodarjeva žena vrgla svoje oči na Jožefa in rekla: »Lezi z menoj.«⁸ Toda odklonil je in ženi svojega gospodarja rekel: »Glej, moj gospodar ne ve kaj je z menoj v hiši in vse, kar ima, je zaupal v mojo roko.⁹ Nikogar večjega v tej hiši ni kakor jaz niti ni nobene stvari zadržal pred menoj, razen tebe, ker si njegova žena; kako lahko jaz potem storim to veliko zlobnost in grešim zoper Boga?«¹⁰ Pripetilo se je, ko je dan za dnem govorila Jožefu, da ji ni prisluhnili, da leži poleg nje *ali* da bi bil z njo.¹¹ Pripetilo se je okoli tega časa, da je Jožef odšel v hišo, da opravi svoje opravilo in *tam* v hiši ni *bilo* nikogar od ljudi.¹² Ona pa ga je ujela za njegovo obleko, rekoč: »Lezi z menoj« in pustil je svojo obleko v njeni roki, pobegnil in izginil ven.

¹³ Pripetilo se je, ko je videla, da je v njeni roki pustil svojo obleko in je pobegnil naprej,¹⁴ da je zaklicala k možem svoje hiše in jim govorila, rekoč: »Vidite, k nam je privadel Hebrejca, da nas zasmehuje. Prišel je k meni, da leži z menoj, jaz pa sem zaklicala z močnim ^gglasom.¹⁵ Pripetilo se je, ko je zaslišal, da sem povzdignila svoj glas in zakričala, da je svojo obleko pustil pri meni, pobegnil in izginil ven.«¹⁶ Njegovo obleko je položila poleg sebe, dokler njen gospodar ni prišel domov.¹⁷ Govorila mu je glede na te besede, rekoč: »Hebrejski služabnik, ki si ga privadel k nam, je prišel noter k meni, da bi me zasmehoval.¹⁸ In pripetilo se je, ko sem povzdignila svoj glas in zakričala, da je svojo obleko pustil pri meni in pobegnil.«

¹⁹ Pripetilo se je, ko je njegov gospodar slišal besede svoje žene, ki mu jih je govorila, rekoč: »Na ta način mi je storil tvoj služabnik,« da je bil vžgan njegov bes.²⁰ Jožefov gospodar ga je vzel in ga vtaknil v ječo, kraj, kjer so bili zvezani kraljevi jetniki in bil je tam v ječi.

²¹ Toda Gospod je bil z Jožefom in mu izkazal ^husmiljenje in mu dal naklonjenost v očeh čuvaja ječe.²² Čuvaj ječe je v Jožefovo roko zaupal vse jetnike, ki so bili v ječi in karkoli so tam storili, je bil on izvršitelj *tega*.²³ Čuvaj ječe ni gledal na nobeno stvar, ki je bila pod njegovo roko, ker je bil z njim Gospod in *tisto*, kar je naredil, je Gospod storil, da je *to* uspevalo.

40 Pripetilo se je po teh stvareh, ⁱda sta točaj egipčanskega kralja in njegov pek užalila njunega gospoda, egipčanskega kralja.² Faraon je bil ogorčen zoper dva *izmed* svojih častnikov, zoper šefa točajev in zoper šefa pekov.³ Zaprl

ju je pod stražo v hiši poveljnika straže, v ječo, kraj, kjer je bil zvezan Jožef.⁴ § ^jPoveljnik straže je Jožefa zadolžil z njima in ta jima je stregel in [neko] razdobje sta ostala v ječi.

⁵ Sanjala sta oba izmed njiju, vsak človek svoje sanje v isti noči, vsak človek glede na razlago svojih sanj, točaj in pek egiptovskega kralja, ki sta bila zvezana v ječi.⁶ Jožef je zjutraj prišel k njima, pogledal nanju in glej, bila sta žalostna.⁷ Vprašal je faraonova častnika, ki sta bila z njim v ječi hiše njegovega gospodarja, rekoč: »Zakaj sta danes ^kvideti tako žalostna?«⁸ Odgovorila sta mu: »Sanjala sva sanje, pa ni nobenega razlagalca le-teh.« Jožef jima je rekel: »Ali razlage ne pripadajo Bogu? Povejta mi *jih*, prosim vaju.«⁹ Glavnii točaj je svoje sanje povedal Jožefu in mu rekel: »V mojih sanjah, glej, je bila pred menoj trta,¹⁰ in na trti so bile tri mladike in te so bile kakor bi vzbrstele in bi njihovo cvetje poganjalo in bi njihovi šopi obrodili zrelo grozdje.¹¹ V moji roki je bila faraonova čaša in vzel sem grozdje ter ga stisnil v faraonovo čašo in čašo podal v faraonovo roko.«¹² Jožef mu je rekel: »To je razлага: ›Tri mladike so trije dnevi.¹³ Že v treh dneh bo faraon povzdignil ^ltvojo glavo in te ponovno postavil na tvoje mesto in faraonovo čašo boš po prejšnji navadi, ko si bil njegov točaj, izročal v njegovo roko.«¹⁴ Toda pomisli ^mname, ko bo dobro s teboj in mi izkaži prijaznost, prosim te in me omeni faraonu in me privedi ven iz te hiše,¹⁵ kajti zares sem bil ukraden proč iz hebrejske dežele in tudi tukaj nisem storil ničesar, da bi me vtaknili v grajsko ječo.«¹⁶ Ko je glavni pek videl, da je bila razlaga dobra, je Jožefu rekel: »Tudi jaz sem bil v svojih sanjah in glej, na svoji glavi sem imel tri bele ⁿkošare.¹⁷ V najvišji košari je bilo vse vrste pekovskih izdelkov ^oza faraona in ptice so jih jedle iz košare na moji glavi.«¹⁸ Jožef je odgovoril in rekel: »To je njihova razлага: ›Tri košare so trije dnevi.¹⁹ Že v treh dneh bo faraon vzdignil tvojo glavo iz tebe in te obesil na drevo in ptice bodo iz tebe jedle tvoje meso.«

²⁰ Pripetilo se je tretji dan, *ki je bil* faraonov rojstni dan, da je priredil gostijo vsem svojim služabnikom in med svojimi služabniki povzdignil ^qglavo glavnega točaja in glavnega peka.²¹ Glavnega točaja je ponovno vrnil v njegovo točajstvo in čašo je podajal v faraonovo roko,²² toda glavnega peka je obesil, kakor jima je Jožef razložil.²³ Vendar se glavni točaj ni spomnil Jožefa, temveč je nanj pozabil.

41 Pripetilo se je ob koncu dveh polnih let, ^rda je faraon sanjal in glej, stal je poleg reke.² Glej, iz reke je prišlo sedem krav, lepega videza in debelega mesa in hranile so se na travniku.³ Glej, za njimi je iz reke prišlo sedem drugih krav, bolnega videza in suhega mesa in so obstale poleg drugih krav na bregu reke.⁴ Krave bolnega videza in suhega mesa so pojedle sedem krav lepega in obilnega videza. Tako se je faraon prebudil.

^g 39,14: *močnim*: hebr. velikim.

^h 39,21: *izkazal*...: hebr. povečal prijaznost.

ⁱ 40,1: [Okoli leta 1720 pr. Kr.]

^j 40,4: [Leta 1718 pr. Kr.]

^k 40,7: *videti*...: hebr. vajina obraza zla?

^l 40,13: *povzdignil*...: ali, računal nate.

^m 40,14: *pomisli*...: hebr. spomni se me s teboj.

ⁿ 40,16: *bele*...: ali, košare polne luknenj.

^o 40,17: *pekovskih izdelkov*...: hebr. faraonove hrane, delo peka, ali, kuharja.

^p 40,19: *bo*...: ali, te bo faraon precenil, in od tebe bo vzel twojo službo.

^q 40,20: *povzdignil*: ali, štel.

^r 41,1: [Leta 1715 pr. Kr.]

⁵ Zaspal je in drugič sanjal in glej, sedem žitnih klasov je vzklilo na enem steblu, bujnih ^sin dobrih. ⁶ Glej, za njimi je zraslo sedem tankih klasov in ožganih z vzhodnikom. ⁷ Sedem tankih klasov je požrlo sedem bujnih in polnih klasov. Faraon se je prebudil in glej, *bile* so sanje. ⁸ Pripetilo se je zjutraj, da je bil njegov duh vznemirjen in poslal je ter dal poklicati vse tamkajšnje egiptovske čarownike in vse modre može in faraon jim je povedal svoje sanje, toda nikogar ni *bilo*, ki bi jih faraonu lahko razložil.

⁹ Potem je faraonu spregovoril glavni točaj, rekoč: »Ta dan se spominjam svojih krivd. ¹⁰ Faraon je bil ogorčen nad svojima služabnikoma in me zaprl pod stražo v hišo poveljnika straže, *oba*, mene in glavnega peka ¹¹ in sanjala sva sanje v eni noči, jaz in on. Sanjala sva vsak glede na razlago svojih sanj. ¹² Tam je bil z nama mladenič, Hebrejec, služabnik poveljnika straže in povedala sva mu in razložil nama je najine sanje. Razložil je vsakemu človeku glede na njegove sanje. ¹³ Pripetilo se je, kakor nama jih je razložil, tako je bilo. Mene je ponovno vrnil v mojo službo, njega pa je obesil.«

¹⁴ Tedaj je faraon poslal in poklical Jožefja in naglo so ga privedli ^tiz grajske ječe in obril *se je* ter zamenjal svoja oblačila in prišel k faraonu. ¹⁵ Faraon je rekel Jožefu: »Sanjal sem sanje in nikogar ni, ki bi jih lahko razložil. O tebi pa sem slišal govoriti, *da* ^ulahko razumeš sanje, da jih razložiš.« ¹⁶ Jožef je faraonu odgovoril, rekoč: »To ni v meni. Bog bo dal faraonu odgovor miru.«

¹⁷ Faraon je Jožefu rekel: »V svojih sanjah, glej, sem stal na bregu reke ¹⁸ in glej, iz reke je prišlo sedem krav, debelega mesa in lepega videza in hranile so se na travniku. ¹⁹ In glej, sedem drugih krav je prišlo gor za njimi, mršavih in bolnega videza in suhega mesa, kakršnih po slabosti nisem še nikoli videl v vsej egiptovski deželi ²⁰ in krave suhega in bolnega videza so pojedle prvih sedem obilnih krav. ²¹ Ko so jih ^vpojedle, se ni moglo vedeti, da so jih pojedle, temveč *so bile* še vedno bolnega videza, kakor poprej. Tako sem se prebudil. ²² In v svojih sanjah sem videl, in glej, sedem klasov je vzbrstelo na enem steblu, polnih in dobrih ²³ in glej, sedem klasov, izsušenih, ^wtankih in ožganih z vzhodnikom, je pognalo za njimi. ²⁴ Tanki klasi so požrli sedem dobrih klasov in *to* sem povedal čarownikom, toda nikogar ni *bilo*, ki bi mi *jih* lahko razodel.«

²⁵ Jožef je rekel faraonu: »Faraonove sanje so ene. Bog je faraonu pokazal, kaj namerava storiti. ²⁶ Sedem dobrih krav je sedem let in sedem dobrih klasov je sedem let. Sanje so ene. ²⁷ In sedem krav suhega in bolnega videza, ki bodo prišle za njimi, *je* sedem let in sedem praznih klasov, ožganih z vzhodnikom, bo sedem let lakote. ²⁸ To je stvar,

ki sem jo povedal faraonu: »Kar Bog namerava storiti, je pokazal faraonu. ²⁹ Glej, pride sedem let velikega obilja po vsej egiptovski deželi. ³⁰ Za temi pa se bo dvignilo sedem let lakote in vse obilje v egiptovski deželi bo pozabljeno in lakota bo použila deželo. ³¹ Obilje v deželi se ne bo poznalo zaradi razloga lakote, ki bo sledila, kajti ta *bo* zelo boleča. ^{x32} Zaradi tega so se sanje faraonu ponovile dvakrat. *To je*, ker je stvar osnovana ^yod Boga in jo bo Bog kmalu izpolnil.

³³ Zdaj naj torej faraon poišče razumnega in modrega moža ter ga postavi nad egiptovsko deželo. ³⁴ Naj faraon *to* stori in naj določi častnike ^znad deželo in naj v sedmih obilnih letih poberejo petino v egiptovski deželi. ³⁵ Naj zberejo vso hrano tistih dobrih let, ki pridejo in žito prihranijo pod faraonovo roko in naj hrano čuvajo v mestih. ³⁶ Ta hrana bo deželi za zalogo zoper sedem let lakote, ki bo v egiptovski deželi, da dežela zaradi lakote ne bo propadla.«^a

³⁷ Stvar je bila dobra v faraonovih očeh in v očeh vseh njegovih služabnikov. ³⁸ Faraon je rekel svojim služabnikom: »Ali lahko najdemo takšnega kakor *je* ta, moža, v katerem *je* Božji Duh?«

³⁹ Faraon je rekel Jožefu: »Ker ti je Bog pokazal vse to, ne *obstaja* nihče tako razumen in moder, kakor *si* ti. ⁴⁰ Ti boš nad mojo hišo in glede na twojo besedo bo vladano ^bvsemu mojemu ljudstvu, samo v prestolu bom večji kakor ti.« ⁴¹ Faraon je rekel Jožefu: »Glej, postavil sem te nad vso egiptovsko deželo.« ⁴² Faraon je iz svoje roke snel svoj prstan, ga dal na Jožefovo roko, ga oblekel v suknje iz tankega ^clanenega platna in okoli njegovega vratu obesil zlato verižico, ⁴³ in pripravil ga je, da se pelje v drugem bojnjem vozu, ki ga je imel in pred njim so klicali: »Upognite ^dkoleno.« In postavil ga je za *vladarja* nad vso egiptovsko deželo. ⁴⁴ Faraon je Jožefu rekel: »Jaz *sem* faraon in brez tebe noben človek ne bo dvignil svoje roke ali stopala po vsej egiptovski deželi.« ⁴⁵ Faraon je Jožefovo ime imenoval Cafenát Panéah ^ein mu dal za ženo Asenáto, hčer Potiféra, duhovnika ^fiz Ona. In Jožef je odšel nad vso egiptovsko deželo.

⁴⁶ Jožef je *bil* star trideset ^glet, ko je stal pred faraonom, egiptovskim kraljem. In Jožef je odšel izpred faraonove prisotnosti in šel skozi vso egiptovsko deželo. ⁴⁷ V sedmih obilnih letih je zemlja obrodila v obilju. ^{h48} Zbral je vso hrano sedmih let, ki je bila v egiptovski deželi in hrano shranil v mestih, hrano polja, ki *je bila* naokoli vsakega mesta, je shranil v istem. ⁴⁹ Jožef je zbral žita kakor morskega peska, zelo veliko, dokler ni prenehal šteti, kajti *tega je bilo* brez števila. ⁵⁰ Preden so prišla leta lakote, sta bila Jožefu rojena dva sinova, ki mu ju je rodila Asenáta, hči Potiféra, duhovnika ⁱiz Ona. ⁵¹ Jožef je ime

41,12: 1 Mz

40,12-23

41,14: Ps

105,20

41,40: Ps

105,21

41,40:

1 Mkb 2,53

41,40: Apd 7,10

41,50:

1 Mz 46,20

41,50:

1 Mz 48,5

^b 41,40: *vladano*: hebr. oboroženo vse moje ljudstvo, ali, poljubljano vse moje ljudstvo.

^c 41,42: *tankega*...: ali, svile.

^d 41,43: *Upognite*...: ali, Nežen oče: hebr. Abrech.

^e 41,45: *Cafenát Panéah*: kar v koptščini pomeni, Razodevalec skrivnosti, ali, Človek, ki so mu razodelate skrivnosti.

^f 41,45: *duhovnika*: ali, princa.

^g 41,46: [Okoli leta 1715 pr. Kr.]

^h 41,47: [v obilju: hebr. prijeti z rokami.]

ⁱ 41,50: *duhovnika*: ali, princa.

^s 41,5: *bujnih*: hebr. debelih.

^t 41,14: *privedli*...: hebr. pripravili, da teče.

^u 41,15: *da*...: ali, ko slišiš sanje, jih lahko razložiš.

^v 41,21: *jih*...: hebr. priše v njihove notranje dele.

^w 41,23: *izsušenih*: ali, majhnih.

^x 41,31: *boleča*: hebr. težka.

^y 41,32: *osnovana*: ali, pripravljenata.

^z 41,34: *častnike*: ali, nadzornike.

^a 41,36: *propadla*...: hebr. odrezana.

prvorojenega imenoval Manáse, ^k»Kajti Bog,« ^{je rekel}, »me je pripravil pozabiti vse moje garanje in vso hišo mojega očeta.« ⁵² Ime drugega je imenoval ^lEfrájim: ^m»Kajti Bog mi je storil, da bom rodoviten v deželi svoje stiske.«

⁵³ Sedem let obilja, ki je bilo v egiptovski deželi, je bilo končanih. ⁵⁴ Začelo ⁿje prihajati sedem let pomanjkanja, glede na to, kakor je rekel Jožef in pomanjkanje je bilo po vseh deželah, toda v egiptovski deželi je bil kruh. ⁵⁵ Ko je bila vsa egiptovska dežela izstradana, je ljudstvo vpilo k faraonu za kruh, faraon pa je vsem Egipčanom rekel: »Pojdite k Jožefu; kar vam reče, storite.« ⁵⁶ Lakota je bila nad vsem obličjem zemlje in Jožef je odprl vsa ^oskladišča in prodajal Egipčanom in lakota je v egiptovski deželi hudo naraščala. ⁵⁷ Vse dežele so prišle v Egipt k Jožefu, da kupijo žito, zato ker je bila lakota tako huda v vseh deželah.

42 Torej ko ^pje Jakob videl, da je bilo v Egiptu žito, je Jakob rekel svojim sinovom: »Žakaj gledate drug drugega?« ² Rekel je: »Glejte, slišal sem, da je v Egiptu žito, pojdite tja dol in ga kupite za nas od tod, da bomo lahko živelii in ne umrli.«

³ Jožefovih deset bratov je odšlo dol, da bi v Egiptu nakupili žita. ⁴ Toda Jožefovega brata Benjamina Jakob ni poslal s svojimi brati, kajti rekel je: »Da ga ne bi morda doletela nesreča.« ⁵ Med temi, ki so prihajali, so prišli Izraelovi sinovi kupovati žito, kajti lakota je bila v kánaanski deželi. ⁶ Jožef pa je *bil* guverner nad deželo *in on je bil* tisti, ki je prodajal vsemu ljudstvu dežele. In prišli so Jožefovi bratje in se priklonili pred njim s svojimi obrazi k zemljii.

⁷ Jožef je zagledal svoje brate in jih prepoznal, toda naredil se jim je tujca in jim ^qsurovo govoril in jim rekel: »Od kod prihajate?« Rekli so: »Iz kánaanske dežele, da kupimo hrano.« ⁸ Jožef je svoje brate prepoznal, oni pa ga niso prepoznali. ⁹ Jožef se je spomnil sanj, ki jih je sanjal o njih in jim rekel: »Ogleduhi *ste*. Prišli ste, da vidite nezavarovanost dežele.« ¹⁰ Rekli so mu: »Ne, moj gospod, temveč so tvoji služabniki prišli kupit hrano. ¹¹ Vsi *smo* sinovi enega moža. Mi *smo* zvesti možje, tvoji služabniki niso ogleduhi.« ¹² Rekel jim je: »Ne, temveč ste prišli, da vidite nezavarovanost dežele.« ¹³ Rekli so: »Tvojih služabnikov *je* dvanajst bratov, sinov enega moža v kánaanski deželi in glej, najmlajši *je* ta dan z našim očetom in enega ni.« ¹⁴ Jožef pa jim je rekel: »To *je to*, kar sem vam govoril,« rekoč: »Ogleduhi *ste*.¹⁵ S tem boste preizkušeni. Pri faraonovem življenju ne boste šli od tod, razen če ne pride sèm vaš najmlajši brat.

¹⁶ Pošljite enega izmed vas in naj gre po vašega brata, vi pa boste zadržani ^rječi, da se bodo vaše besede lahko dokazale, če *je* v vas *kaj* resnice, ali pa *ste*, pri faraonovem življenju, zagotovo ogleduhi.«

¹⁷ Vse skupaj jih je za tri dni zaprl ^sv ječo. ¹⁸ Jožef jim je tretji dan rekel: »Storite to in živite, kajti bojim se Boga. ¹⁹ Če *ste* pravi možje, naj bo eden

41,54: Ps

105,16

42,1: Apd 7,12

42,9: 1 Mz 37,5

42,20:

1 Mz 43,5

42,22:

1 Mz 37,21

izmed vas zvezan v hiši vaše ječe, vi pa pojrite, nesite žito za lakoto svojih hiš, ²⁰toda svojega najmlajšega brata privedeite k meni. Tako bodo vaše besede preverjene in ne boste umrli.« In storili so tako.

²¹ Rekli so drug drugemu: »Mi *smo* resnično krivi glede svojega brata v tem, [da] smo videli tesnobo njegove duše, ko nas je rotil, pa mu nismo prisluhnili. Zato je nad nas prišla ta tegoba.«

²² Ruben jim je odgovoril, rekoč: »Mar vam nisem govoril, rekoč: »Ne grešite zoper otroka,« pa me niste hoteli poslušati? Zato, glejte, tudi njegova kri je zahtevana.« ²³ Niso pa vedeli, da *jih* je Jožef razumel, kajti govoril *tjim* je po tolmaču. ²⁴ Obrnil se je okoli, proč od njih in zajokal. In ponovno se je vrnil k njim, se posvetoval z njimi in od njih vzel Simeona ter ga zvezal pred njihovimi očmi.

²⁵ Potem je Jožef zapovedal, da naj njihove vreče napolnijo z žitom in denar vsakega povrnejo v njegovo vrečo in jim dajo preskrbo z živežem za na pot. In tako so jim storili. ²⁶ Svoje osle so natovorili z žitom in odpotovali od tam. ²⁷ Ko pa je eden izmed njih odprl svojo vrečo, da da svojemu oslu krmo v gostišču, je odkril svoj denar, kajti, glej, ta *je bil* v ustju njegove vreče. ²⁸ Svojim bratom je rekel: »Moj denar je povrnjen in glejte, ta *je* celo v moji vreči.« Njihovo srce *jim* je omagalo ^uin bili so prestrašeni, rekoč drug drugemu: »Kaj je to, *kar* nam je storil Bog?«

²⁹ Prišli so k svojemu očetu Jakobu v kánaansko deželo in mu povedali vse, kar se jim je pripetilo, rekoč: ³⁰ »Mož, *ki je* gospodar dežele, nam ^{vje} surovo govoril in nas prijel za ogleduhe dežele.«

³¹ Mi pa smo mu rekli: »Mi *smo* pravični možje, mi nismo ogleduhi. ³² Nas *je* dvanajst bratov, sinov našega očeta. Enega ni, najmlajši pa *je* ta dan z našim očetom v kánaanski deželi.«

³³ Mož, gospodar dežele, pa nam je rekel: »S tem bom spoznal, da *ste* pravični možje. Enega izmed svojih bratov pustite *tukaj* z menoj in vzemite hrano za lakoto svojih družin in odidite. ³⁴ Svojega najmlajšega brata pa privedeite k meni. Potem bom vedel, da niste ogleduhi, temveč, *da ste* pravični možje. Tako vam bom osvobodil vašega brata, vi pa boste preprodajali v deželi.«

³⁵ Pripetilo se je, ko so izpraznili svoje vreče, glej, da *je bil* sveženj denarja vsakega človeka v njegovi vreči. Ko so *tako* oni, kakor njihov oče, zagledali svežnje denarja, so bili prestrašeni. ³⁶ Njihov oče Jakob jim je rekel: »Oropali ste me *mojih* otrok. Jožefa ni in Simeona ni in *proč* hočete odvesti [*še*] Benjamin. Vse te stvari so zoper mene.« ³⁷ Ruben je spregovoril svojemu očetu, rekoč: »Moja dva sinova ubij, če ga ne privedem k tebi. Izroči ga v mojo roko, jaz pa ga bom ponovno privedel k tebi.« ³⁸ § Rekel je: »Moj sin ne bo šel dol s teboj, kajti njegov brat je mrtev, on pa je ostal sam. Če ga po poti, na katero greste, zadene nesreča,

^j 41,51: [Okoli leta 1712 pr. Kr.]

^k 41,51: **Manáse**: to je, Pozabljenje.

^l 41,52: [Okoli leta 1711 pr. Kr.]

^m 41,52: **Efrájim**: to je, Rodoviten.

ⁿ 41,54: [Leta 1708 pr. Kr.]

^o 41,56: **vsa**...: hebr. vse v čemer je bilo.

^p 42,1: [Leta 1707 pr. Kr.]

^q 42,7: **jim**...: hebr. z njimi govoril trde stvari.

^r 42,16: **zadržani**: hebr. zvezani.

^s 42,17: **zaprl**: hebr. zbral.

^t 42,23: **govoril**...: hebr. tolmač je bil med njimi.

^u 42,28: **omagalo**...: hebr. šlo naprej.

^v 42,30: **nam**...: hebr. je z nami govoril trde stvari.

potem boste moje sive lase z bridkostjo privedli do groba.«

43 Lakota v deželi pa je *bila* huda. ² Pripetilo se je, ko so pojedli žito, ki so ga prinesli iz Egipta, da jim je njihov oče rekel: »Ponovno pojrite, kupite nam malo hrane.« ³ Juda mu je spregovoril, rekoč: »Človek nam je slovesno ^wizpričal, rekoč: »Ne boste videli mojega obraza, razen če *bo* z vami vaš brat.« ⁴ Če hočeš z nami poslati našega brata, bomo šli dol in ti kupili hrano, ⁵ toda če *ga* nočeš poslati, ne bomo šli dol, kajti človek nam je rekел: »Ne boste videli mojega obraza, razen če *bo* z vami vaš brat.« ⁶ Izrael je rekel: »Zakaj postopate z menoj *tako* slabo, da ste možu povedali, da imate še brata?« ⁷ Rekli so: »Mož nas je strog ^xpovprašal o našem stanju in o našem sorodstvu, rekoč: »Ali vaš oče še živi? Imate še *enega* brata?« In povedali smo mu glede na pomen ^yteh besed. Mar bi lahko zagotovo vedeli, da bo rekel: »Svojega brata pripeljite dol?« ⁸ Juda pa je svojemu očetu Izraelu rekel: »Pošlji dečka z menoj in bomo vstali ter šli, da bomo lahko živel in ne umrli, tako mi, kakor ti *in* tudi naši malčki. ⁹ Jaz bom poroštvo zanj. Iz moje roke ga boš zahteval. Če ti ga ne privedem in postavim predte, potem naj krivdo nosim na veke, ¹⁰ kajti razen, če se ne bi obotavljal, bi se zagotovo ^zsedaj drugič vrnili.«

¹¹ § Njihov oče Izrael jim je rekel: »Če *mora biti* to sedaj tako, storite tole. Vzemite od najboljših sadov dežele v svoje posode in odnesite dol človeku darilo, malo balzama, malo medu, dišav, mire, oreščkov in mandljev. ¹² V svoje roke vzemite dvojen denar. Denar, ki je bil priveden nazaj v ustjih vaših vreč, ga ponovno odnesite v svoji roki; morda je *bila* to pomota. ¹³ Vzemite tudi svojega brata in vstanite, ponovno pojrite k človeku. ¹⁴ Bog Vsemogočni pa naj vam da usmiljenje pred človekom, da lahko odpošlje proč vašega drugega brata in Benjamina. Če ^abom oropan *svojih otrok*, sem oropan.«

¹⁵ Možje so vzeli to darilo in v svojo roko vzeli dvojen denar in Benjamina. Vstali so in odšli dol v Egipt in obstali pred Jožefom. ¹⁶ Ko je Jožef z njimi zagledal Benjamina je gospodarju svoje hiše rekel: »Privedi *te* mož domov in zakolji ^bin pripravi, kajti *ti* možje bodo opoldan kosili ^cz menoj.« ¹⁷ Človek je storil kakor je Jožef zaukazal in človek je može privedel v Jožefovo hišo. ¹⁸ Možje pa so bili prestrašeni, ker so bili privedeni v Jožefovo hišo. Rekli so: »Zaradi denarja, ki je bil prvič vrnjen v naše vreče, smo bili privedeni noter; da lahko ^dzoper nas iščejo priložnost in padajo na nas in vzamejo za sužnje nas in naše osle.« ¹⁹ Približali so se oskrbniku Jožefove hiše ter se z njim posvetovali pri hišnih vratih ²⁰ in rekli: »Oh gospod, prvič smo zares ^eprišli dol, da kupimo hrano ²¹ in pripetilo se je, ko smo prišli v gostišče, da smo odprli svoje vreče in glej, denar *vsakega* človeka je *bil* v ustju njegove vreče, naš denar v polni teži in mi smo ga ponovno prinesli v svoji

roki. ²² In še en denar smo prinesli dol v svojih rokah, da kupimo hrano. Ne moremo povedati, kdo je naš denar položil v naše vreče.« ²³ Rekel je: »Mir vam *bodi*, ne bojte se. Vaš Bog in Bog vašega očeta vam je v vaše vreče dal zaklad. Jaz ^fsem imel vaš denar.« In k njim je privedel Simeona. ²⁴ Človek je može privedel v Jožefovo hišo in *him* dal vode in umili so si svoja stopala in njihovim oslom je dal krmo. ²⁵ In pripravili so darilo za Jožefa, ki je prišel opoldan, kajti slišali so, da bodo tam jedli kruh.

²⁶ Ko je Jožef prišel domov, so mu prinesli darilo, ki je *bilo* v njihovi roki, v hišo in se mu priklonili k zemlji. ²⁷ Vprašal jih je o *njihovi* ^gblaginji in rekel: »Ali je vaš ^hoče zdrav, starec, o katerem ste govorili? Ali še živi?« ²⁸ Odgovorili so: »Tvoj služabnik, naš oče, je dobrega zdravja, on je še vedno živ.« In sklonili so svoje glave in se globoko priklonili. ²⁹ Povzdignil je svoje oči in zagledal svojega brata Benjamina, sina svoje matere ter rekel: »Ali je to vaš mlajši brat, o katerem ste mi govorili?« Rekel je: »Bog ti bodi milostljiv, moj sin.« ³⁰ Jožef se je podviral, kajti njegova notranjost je hrepenela za njegovim bratom in iskal je *kje* bi se zjokal in vstopil v svojo sobo in se tam zjokal. ³¹ Umil si je obraz, odšel ven in se zadrževal ter rekel: »Pripravite kruh.« ³² Pripravili so posebej zanj in posebej zanje in posebej za Egipčane, ki so jedli z njim, ker Egipčani ne smejo jesti kruha s Hebrejci, kajti to je Egipčanom ogabnost. ³³ Sedeli so pred njim, prvorodenec glede na njegovo pravico prvorodenstva in najmlajši glede na svojo mladost in možje so se čudili drug drugemu. ³⁴ Vzel je *in* jim *poslal* jedi izpred sebe, toda Benjaminovih jedi je bilo petkrat več kakor od kateregakoli izmed njih. In pili so in bili ⁱveseli z njim.

44 Oskrbniku ^jsvoje hiše je zapovedal, rekoč: »Vreče mož napolni s hrano, kolikor lahko nesejo in denar vsakega človeka položi v ustje njegove vreče. ² Mojo čašo pa, srebrno čašo, položi v ustje vreče najmlajšega in njegov žitni denar.« Ta je storil glede na besedo, ki jo je Jožef spregovoril. ³ Takoj, ko je bila zjutraj svetloba, so bili možje odpolani, oni in njihovi osli. ⁴ Ko so odšli ven iz mesta *in* še ne daleč proč, je Jožef rekel svojemu oskrbniku: »Vstani, sledi možem in ko jih boš dohitel, jim reci: »Zakaj ste zlo nagradili za dobro? ⁵ Mar ni to tisto iz česar moj gospod piye in s čimer zares vedežuje? ^kS takšnim dejanjem ste storili zlo.««

⁶ Ta jih je dohitel in jim spregovoril te iste besede. ⁷ Rekli so mu: »Zakaj moj gospod govoriti te besede? Bog ne daj, da bi twoji služabniki storili glede na to stvar. ⁸ Glej, denar, ki smo ga našli v ustjih svojih vreč, smo iz kánaanske dežele ponovno prinesli k tebi, kako bi potem ukradli srebro ali zlato iz hiše tvojega gospodarja? ⁹ Pri komerkoli izmed tvojih služabnikov bi bilo to najdeno, naj umre, mi pa bomo tudi sužnji mojemu gospodu.« ¹⁰ Rekel je:

^{43,3:} 1 Mz 42,20

^{43,9:} 1 Mz 44,32

^{43,20:} 1 Mz 42,3

^{43,24:} 1 Mz 18,4

^{43,24:} 1 Mz 24,32

^d 43,18: *nas...*: hebr. sebe zvali na nas.

^e 43,20: *zares...*: hebr. prihajajoč dol prišli dol.

^f 43,23: *Jaz...*: hebr. Vaš denar je prišel k meni.

^g 43,27: *njihovi*: hebr. njihovem miru.

^h 43,27: *Ali je vaš...*: hebr. Je mir vašemu očetu?

ⁱ 43,34: *bili...*: hebr. predvsem pili.

^j 44,1: *Oskrbniku...*: hebr. Tistem, ki je bil nad njegovo hišo.

^k 44,5: *vedežuje*: ali, dela preizkušnjo?

^w 43,3: *slovesno...*: hebr. zagotovo zatrdir.

^x 43,7: *strog*: hebr. vprašajoče.

^y 43,7: *pomen*: hebr. usta.

^z 43,10: *zagotovo...*: dvakrat s tem.

^a 43,14: *Če...*: ali, In jaz, kakor sem bil itd.

^b 43,16: *zakolji*: hebr. ubij klanje.

^c 43,16: *kosili*: hebr. jedli.

»Naj bo sedaj tudi to glede na vaše besede. Ta, pri komer bo to najdeno, bo moj služabnik, vi pa boste brez krivde.«¹¹ Potem so naglo sneli vsak mož svojo vrečo k tlom in vsak mož je svojo vrečo odprl.¹² On pa je iskal *in* začel pri najstarejšem in nehal pri najmlajšem in čaša je bila najdena v Benjaminovi vreči.¹³ Potem so raztrgali svoja oblačila in vsak človek je otvoril svojega osla in vrnili so se v mesto.

¹⁴ Juda in njegovi bratje so prišli v Jožefovo hišo, kajti še je *bil* tam in padli so pred njim na tla.¹⁵ Jožef jim je rekel: »Kakšno dejanje je to, kar ste storili? Ali ne veste, da tak mož, kakor jaz, lahko zagotovo vedežuje?«¹⁶ Juda je rekel: »Kaj bomo rekli mojemu gospodu? Kaj naj govorimo? Ali kako se bomo očistili? Bog je razkril krivičnost tvojih služabnikov. Glej, mi smo gospodovi služabniki, tako mi, kakor tudi *ta*, pri komer se je našla čaša.«¹⁷ Rekel je: »Bog ne daj, da bi tako storil. Temveč mož, v čigar roki je najdena čaša, ta bo moj služabnik. Kar pa se tiče vas, se v miru dvignite k svojemu očetu.«

¹⁸ Potem se mu je približal Juda in rekel: »Oh, moj gospod, naj tvoj služabnik, prosim te, spregovori besedo v ušesa mojega gospoda in naj tvoja jeza ne gori zoper tvojega služabnika, kajti ti si celo kakor faraon.¹⁹ Moj gospod je svoje služabnike vprašal, rekoč: »Imate očeta ali brata?«²⁰ In mi smo mojemu gospodu rekli: »Imamo očeta, starca in otroka njegove visoke starosti, malčka. Njegov brat je mrtev in on je sam ostal od svoje matere in njegov oče ga ljubi.«²¹ Ti pa si rekel svojim služabnikom: »Privedite ga dol k meni, da lahko svoje oči usmerim nanj.«²² Mi pa smo mojemu gospodu rekli: »Deček ne more zapustiti svojega očeta, kajti če bi zapustil svojega očeta, bi *njegov oče umrl*.«²³ Svojim služabnikom si rekel: »Razen če pride dol z vami vaš najmlajši brat, ne boste več videli mojega obraza.«²⁴ Pripetilo se je, ko smo prišli gor k tvojemu služabniku, mojemu očetu, da smo mu povedali besede mojega gospoda.²⁵ Naš oče je rekel: »Pojdite ponovno *in* nam kupite malo hrane.«²⁶ Mi pa smo rekli: »Ne moremo iti dol. Če bo z nami naš najmlajši brat, potem bomo šli dol, kajti ne smemo videti moževega obraza, razen če bo z nami naš najmlajši brat.«²⁷ Tvoj služabnik, moj oče, nam je rekel: »Vi veste, da mi je žena rodila dva *sinova*.²⁸ Eden je odšel od mene in rekel sem: »Zagotovo je raztrgan na koščke in od takrat ga nisem videl.²⁹ § Ce tudi tega vzamete od mene in ga zadene nesreča, boste moje sive lase z bridkostjo privedli do groba.«³⁰ Ždaj torej, ko pridem k tvojemu služabniku, svojemu očetu in dečka ne *bo* z nami, glede na to, da je njegovo življenje vezano na življenje dečka,³¹ § se bo zgodilo, ko bo videl, da dečka ni z *nami*, da bo umrl. Tvoji služabniki bodo sive lase tvojega služabnika, našega očeta, z bridkostjo privedli do groba.³² Kajti tvoj služabnik je postal pôrok za dečka mojemu očetu, rekoč: »Ce ga ne privedem k tebi, potem bom na veke prinašal

44,23:

1 Mz 43,3

44,28:

1 Mz 37,33

44,32:

1 Mz 43,9

45,3: Apd 7,13

45,5: 1 Mz

50,20

krivdo svojemu očetu.³³ Ždaj torej, prosim te, naj tvoj služabnik ostane namesto dečka suženj mojemu gospodu, deček pa naj gre gor s svojimi brati.³⁴ Kajti kako bom šel k svojemu očetu, dečka pa ne bo z menoj? Da ne bi morda videl zla, ki bi prišlo ^mna mojega očeta.«

45 Potem se Jožef ni mogel več zadržati pred vsemi tistimi, ki so stali z njim in zaklical je: »Naredite, da vsakdo gre izpred mene.« Noben človek ni stal z njim, medtem ko se je Jožef dal spoznati svojim bratom.² Na ⁿglas je zajokal in Egiptani in faraonova hiša so slišali.³ Jožef je svojim bratom rekel: »Jaz *sem* Jožef. Ali moj oče še živi?« Bratje pa mu niso mogli odgovoriti, kajti ob njegovi prisotnosti so bili zbegani.⁴ Jožef je svojim bratom rekel: »Približajte se mi, prosim vas.« Prišli so bliže. Rekel je: »Jaz *sem* vaš brat Jožef, ki ste ga ste prodali v Egipt.⁵ Ždaj torej ne bodite užaloščeni niti jezni ^Pnase, da ste me prodali sèm, kajti Bog me je poslal pred vami, da ohrani življenje.⁶ Kajti ti dve leti ^qje *bila* lakota v deželi in še pet let *je*, v katerih ne *bo* niti setve niti žetve.⁷ Bog pa me je poslal pred vami, da vam na zemlji ohrani ^rpotomstvo in da vaša življenja reši z veliko osvoboditvijo.⁸ Tako sedaj niste *bili* vi, ki ste me poslali sèm, temveč Bog. Naredil me je očeta faraonu in gospodarja vsej njegovi hiši in vladarja po vsej egiptovski deželi.⁹ Pohitite in pojrite gor do mojega očeta in mu recite: »Tako govorí tvoj sin Jožef: »Bog me je naredil gospodarja vsemu Egiptu. Pridi dol k meni, ne mudi se.¹⁰ Prebival boš v gošenski deželi in boš blizu mene, ti in tvoji otroci, tvojih otrok otroci in tvoji tropi, tvoje črede in vse, kar imaš¹¹ in tam te bom hranil. Kajti še pet let lakote *je*, da ne bi ti in tvoja družina in vse, kar imaš, prišlo v revščino.«¹² Glejte, vaše oči vidijo in oči mojega brata Benjamina, da *so to* moja usta, ki vam govorijo.¹³ Vi pa boste mojemu očetu povedali o vsej moji slavi v Egiptu in o vsem tem, kar ste videli in pohiteli boste in mojega očeta privedli sèm dol.«¹⁴ Planil je na vrat svojega brata Benjamina ter zajokal in Benjamin je jokal na njegovem vratu.¹⁵ Poleg tega je poljubil vse svoje brate in jokal nad njimi in potem so njegovi bratje govorili z njim.

¹⁶ § In glas o tem je bilo slišati v faraonovi hiši, rekoč: »Prišli so Jožefovi bratje.« In to je dobro ^sugajalo faraonu in njegovim služabnikom.

¹⁷ Faraon je rekel Jožefu: »Reci svojim bratom: »To storite. Natovorite svoje živali in pojrite in pridite v kánaansko deželo.¹⁸ Vzemite svojega očeta in svoje družine in pridite k meni in jaz vam bom dal dobrega iz egiptovske dežele, vi pa boste jedli tolščo dežele.¹⁹ Sedaj vam je zapovedano, storite tole. Vzemite si vozov iz egiptovske dežele za svoje malčke in za svoje žene in pripeljite svojega očeta in pridite.²⁰ Ne ^tozirajte se na vaše stvari, kajti dobrine vse egiptovske dežele so vaše.«²¹

²¹ Izraelovi otroci so tako storili in Jožef jim je dal vozove, glede na faraonovo ^uzapoved in dal jim je popotnico za pot.²² Vsem izmed njih je

¹ 44,15: *vedežuje*: ali, dela preizkušnjo?^m 44,34: *prišlo*...: hebr. našlo.ⁿ 45,2: *Na*...: hebr. Svoj glas je izdal v jokanju.^o 45,3: *zbegani*: ali, prestrašeni.^p 45,5: *jezni*...: hebr. naj ne bo jeze v vaših očeh.^q 45,6: [Leta 1706 pr. Kr.]^r 45,7: *ohrani*...: hebr. pusti za vas ostanek.^s 45,16: *dobro*...: hebr. bilo dobro v faraonovih očeh.^t 45,20: *Ne*...: hebr. Naj vaše oko ne prizanaša vašim stvarem itd.^u 45,21: *faraonovo*...: hebr. faraonova usta.

dal, vsakemu moškemu je dal zamenjavo oblačila. Toda Benjaminu je dal tristo koščkov srebra in pet zamenjav oblačila.²³ Svojemu očetu je poslal na ta *način*: deset natovorjenih ^voslov z dobrimi stvarmi iz Egipta in deset oslic, natovorjenih z žitom, kruhom in hrano za svojega očeta po poti.²⁴ Tako je svoje brate poslal proč in so odrinili in rekel jim je: »Glejte, da se po poti ne prepirate.«

²⁵ Dvignili so se iz Egipta in prišli v kánaansko deželo k svojemu očetu Jakobu²⁶ in mu povedali, rekoč: »Jožef je še živ in je guverner nad vso egiptovsko deželo.« Jakobovo ^wsrce pa je slabelo, kajti ni jih verjel.²⁷ Povedali so mu vse Jožefove besede, ki jih je rekel. In ko je videl vozove, ki jih je poslal Jožef, da ga odpeljejo, je oživel duh njihovega očeta Jakoba.²⁸ Izrael je rekel: »To je dovolj, moj sin Jožef je še živ. Šel bom in ga pogledal, preden umrem.«

46 Izrael je šel ^xna svojo pot z vsem, kar je imel in prišel v Beersébo in žrtvoval klavne daritve Bogu svojega očeta Izaka.² Bog je Izraelu spregovoril v videnjih noči in rekel: »Jakob, Jakob.« Ta je rekel: »Tukaj sem.«³ Rekel je: »Jaz sem Bog, Bog tvojega očeta. Ne boj se iti dol v Egipt, kajti iz tebe bom tam naredil velik narod.⁴ S teboj bom šel dol v Egipt in zagotovo te bom *ponovno* privedel gor in Jožef bo svojo roko položil na tvoje oči.«

⁵ Jakob je vstal izpred Beeršébe in Izraelovi sinovi so odpeljali svojega očeta Jakoba, svoje malčke in svoje žene na vozovih, ki jih je faraon poslal, da ga odpeljejo.⁶ Vzeli so svojo živino in svoje dobrine, ki so jih pridobili v kánaanski deželi in prišli v Egipt, Jakob in vse njegovo seme z njim,⁷ njegovi sinovi in sinovi njegovih sinov z njim, njegove hčere in hčere njegovih sinov in vse svoje seme je s seboj privedel v Egipt.

⁸ To *so* imena Izraelovih otrok, ki so prišli v Egipt. Jakob in njegovi sinovi: Ruben, Jakobov prvorojenec.⁹ Vsi Rubenovi sinovi: Henoh, Palú, Hechrón in Karmí.

¹⁰ Simeonovi sinovi: Jemuél,^yJamín,^zOhad, Jahín, Cohar^ain Šaúl, sin kánaanske ženske.

¹¹ Lévijevi sinovi: Geršón,^bKehát^cin Merarí.^d

¹² Judovi sinovi: Er, Onán, Šelá, Parec in Zerah, toda Er in Onán sta umrla v kánaanski deželi. Parecova sinova pa sta bila Hechrón in Hamúl.

¹³ Isahárjevi sinovi: Tolá, Puvá, Job^ein Šimrón.

¹⁴ Zábulonovi sinovi: Sered, Elón in Jahleél.

¹⁵ § To *so* Leini sinovi, ki jih je rodila Jakobu v Padan–aramu z njegovo hčerjo Dino. Vseh duš njegovih sinov in njegovih hčera *je bilo* triinrideset.

¹⁶ Gadovi sinovi: Cifjón,^fHagí, Šuní, Ecbón,^gErí, Aród^hin Arelí.

¹⁷ Aserjevi sinovi: Jimná, Jišvá, Jišví, Berijá in njihova sestra Séraha. In Berijájeva sinova: Heber in Malkiél.¹⁸ To *so* sinovi Zilpe, ki jo je Labán dal

svoji hčeri Lei in te je rodila Jakobu: šestnajst duš.

¹⁹ Sinova Jakobove žene Rahele: Jožef in Benjamin.

²⁰ Jožefu sta bila v egiptovski deželi rojena Manáše in Efrájim, katera mu je rodila Asenáta, hči Potiféra, duhovnikaⁱiz Ona.

²¹ Benjaminovi sinovi *so bili* Bela, Beher, Ašbél, Gerá, Naamán, Ehí, ^jRoš, Mupím,^kHupím^lin Ard.

²² To *so* Rahelini sinovi, ki so bili rojeni Jakobu. Vseh duš *je bilo* štirinajst.

²³ Danovi^msinovi: Huším.ⁿ

²⁴ Neftálíjevi sinovi: Jahceél, Guní, Jecer in Šilém.

²⁵ To *so* sinovi Bilhe, ki jo je Labán dal svoji hčeri Raheli in te je rodila Jakobu. Vseh duš *je bilo* sedem.²⁶ Vseh duš, ki so z Jakobom prišle v Egipt, ki so prišle iz njegovih ledij,^opoleg žen Jakobovih sinov, vseh duš *je bilo* šestinšestdeset.²⁷ Jožefova sinova, ki sta bila rojena v Egiptu, *sta bili* dve duši. Vseh duš Jakobove hiše, ki so prišle v Egipt, *je bilo* sedemdeset.

²⁸ Pred njim je poslal k Jožefu Juda, da njegov obraz usmeri v Gošen, in prišli so v gošensko deželo.²⁹ Jožef je pripravil svoj bojni voz in se vzpel nanj, da v Gošenu sreča svojega očeta Izraela in se mu predstavi in planil je na njegov vrat in na njegovem vratu dolgo časa jokal.³⁰ Izrael je Jožefu rekel: »Sedaj naj umrem, ker sem videl tvoj obraz, ker si še vedno živ.«³¹ Jožef je rekel svojim bratom in hiši svojega očeta: »Odšel bom gor in faraonu pokazal ter mu rekel: ›Moji bratje in hiša mojega očeta, ki so bili v kánaanski deželi, so prišli k meni.«

³² Ljudje so pastirji, kajti njihovo *Pukvarjanje* je, da pasejo živino in pripeljali so svoje trope in svoje črede in vse, kar imajo.«³³ In zgodilo se bo, ko vas bo faraon poklical in vam rekel: ›Kaj je vaš poklic?‹³⁴ da boste rekli: ›Ukvarjanje tvojih služabnikov je okoli živine od naše mladosti celo do sedaj, tako nas *in* tudi naših očetov.‹ Da boste lahko prebivali v gošenski deželi, kajti vsak pastir *je* Egipčanom ogabnost.«

47 Potem je prišel ^qJožef in povedal faraonu ter rekel: »Moj oče, moji bratje, njihove tropi, njihove črede in vse, kar imajo, so prišli iz kánaanske dežele. Glej, v gošenski deželi *so*.«

² Vzel je nekatere izmed svojih bratov, pet mož in jih predstavil faraonu.³ Faraon je njegovim bratom rekel: »Kakšen je vaš poklic?« Faraonu so odgovorili: »Tvoji služabniki so pastirji, tako mi, kakor tudi naši očetje.«⁴ Poleg tega so faraonu rekli: »Zato smo prišli, da začasno prebivamo v deželi, kajti tvoji služabniki nimajo pašnika za svoje trope, kajti huda lakota *je* v kánaanski deželi. Sedaj te torej prosimo, naj tvoji služabniki prebivajo v gošenski deželi.«⁵ Faraon je Jožefu spregovoril, rekoč: »Tvoj oče in tvoji bratje so prišli k tebi.⁶ Egiptovska dežela *je* pred teboj. V najboljši deželi pripravi svojemu očetu in bratom, da prebivajo.

^v 45,23: *natovorjenih*: hebr. nesočih.

^w 45,26: *Jakobovo*: hebr. Njegovo.

^x 46,1: [Leta 1706 pr. Kr.]

^y 46,10: *Jemuél*: ali, Nemuel.

^z 46,10: *Jamín*: ali, Jarib.

^a 46,10: *Cohar*: ali, Cerah.

^b 46,11: *Geršón*: ali, Geršóm.

^c 46,11: [Kehát: hebr. Povezan.]

^d 46,11: [Merarí: hebr. Grenak.]

^e 46,13: *Puvá, Job*: ali, Puah, Jašub.

^f 46,16: *Cifjón*: ali, Cefón.

^g 46,16: *Ecbón*: ali, Ozni.

^h 46,16: *Aród*: ali, Aród.

ⁱ 46,20: *duhovnika*: ali, princa.

^j 46,21: *Ehí*: ali, Ahiram.

^k 46,21: *Mupím*: ali, Šufám ali, Šupím.

^l 46,21: *Hupím*: sli, Hufám.

^m 46,23: [Danovi: ali, Danov sin.]

ⁿ 46,23: *Huším*: ali, Šuhám.

^o 46,26: *njegovih ledij*: hebr. njegovega stegna.

^p 46,32: *njihovo...:* hebr. oni so živinorejci.

^q 47,1: [Leta 1706 pr. Kr.]

V gošenski deželi naj prebivajo in če poznaš med njimi *katerekoli* marljive ljudi, potem jih naredi gospodarje nad mojo živino.«⁷ Jožef je privedel svojega očeta Jakoba in ga postavil pred faraona in Jakob je blagoslovil faraona.⁸ Faraon je Jakobu rekel: »Koliko ^rsi star?«⁹ Jakob je faraonu rekel: »Dni let mojega popotovanja je sto trideset let. Malo in zli so bili dnevi let mojega življenja in nisem dosegel dni let življenja svojih očetov v dneh njihovega popotovanja.«¹⁰ Jakob je blagoslovil faraona in odšel izpred faraona.

¹¹ Jožef je namestil svojega očeta in svoje brate ter jim dal posest v egiptovski deželi, v najboljšem delu dežele, v Ramesésovi deželi, kakor je faraon zapovedal.¹² Jožef je vzdrževal svojega očeta, svoje brate in vso družino svojega očeta s kruhom, glede ^sna njihove družine.

¹³ In ni *bilo* kruha v vsej deželi, kajti lakota je *bila* zelo huda, tako da je egiptovska dežela in vsa kánaanska dežela zaradi lakote slabela.¹⁴ Jožef je zbral ves denar, ki se je našel v egiptovski deželi in v kánaanski deželi, za žito, ki so ga kupovali. In Jožef je denar prinesel v faraonovo hišo.¹⁵ Ko ^tpa je v egiptovski deželi in v kánaanski deželi zmanjkalo denarja, so vsi Egipčani prišli k Jožefu in rekli: »Daj nam kruha, kajti zakaj bi umrli v tvoji prisotnosti? Kajti denarja je zmanjkalo.«

¹⁶ Jožef je rekel: »Dajte svojo živino in jaz vam bom dal za vašo živino, če je denarja zmanjkalo.«

¹⁷ Svojo živino so privedli k Jožefu in Jožef jim je dal kruha *v zameno* za konje in za trope in za živino od čred in za osle in to leto jih je nahranil ^us kruhom za vso njihovo živino.¹⁸ Ko je bilo to leto končano, so prišli k njemu drugo leto in mu rekli:

»Tega ne bomo skrivali pred mojim gospodom, da je naš denar porabljen. Moj gospod ima tudi naše črede žvine. Sploh ni veliko ostalo v očeh mojega gospoda, razen naših teles in naših zemljišč.

¹⁹ Zakaj bi umrli pred tvojimi očmi, tako mi kakor naša dežela? Kupi nas in našo deželo za kruh, pa bomo mi in naša dežela služabniki faraonu. Daj *nam* seme, da bomo lahko živel in ne umrli, da dežela ne bo zapuščena.«²⁰ Jožef je vso egiptovsko deželo kupil ^vza faraona, kajti Egipčani so prodali vsak človek svoje polje, ker je nad njimi prevladala lakota in tako je dežela postala faraonova.²¹ Kar se tiče ljudstva, jih je premestil v mesta, od *enega* konca egiptovskih meja, celo do *drugega* njegovega konca.²² Samo zemljišč duhovnikov ^wni pokupil, kajti duhovniki so imeli od faraona *njim določen* delež in jedli svoj delež, ki jim ga je faraon dajal, zato svojih zemljišč niso prodali.²³ Potem je Jožef rekel ljudstvu: »Glejte, danes sem kupil vas in vašo deželo za faraona. Glejte, *tukaj je* seme za vas in vi boste posejali deželo.²⁴ Z donosom se bo zgodilo, da boste peti *del* dali faraonu, širje deli pa bodo vaši lastni, za seme polja in za vašo hrano in za tiste iz vaših družin in za hrano za vaše malčke.«²⁵ Rekli so: »Rešil si naša življenja.

47,9: Heb
11,9-16

47,9: Heb 11,13

47,29:

1 Mz 24,2

47,31:

Heb 11,21

48,3: 1 Mz

28,13

48,3: 1 Mz 35,6

48,5: 1 Mz

41,50

48,5: Joz 14,4

48,7: 1 Mz

35,19

Naj najdemo milost v očeh mojega gospoda, mi pa bomo faraonovi služabniki.«²⁶ Jožef je to naredil v egiptovski deželi [za] zakon do današnjega dne, da bo imel faraon peti *del*, razen dežele duhovnikov, ^xki ni postala faraonova.

²⁷ Izrael je prebival v egiptovski deželi, v pokrajini Gošen in v njej so imeli posesti in rastli ter se silno pomnožili.²⁸ Jakob je v egiptovski deželi živel sedemnajst ^ylet. Tako je bila ^zcelotna Jakobova starost sto sedeminštirideset let.²⁹ Približal se je čas, da je Izrael moral umreti in poklical je svojega sina Jožefa ter mu rekel: »Če sem sedaj našel milost v tvojem pogledu, položi, prosim te, svojo roko pod moje stegno ter z menoj postopaj dobrotljivo in iskreno. Ne pokoplji me, prosim te, v Egiptu,³⁰ temveč hočem ležati s svojimi očeti in ti me boš odnesel iz Egipta in me pokopal na njihovem grobišču.« Rekel je: »Storil bom kakor si rekел.«³¹ Rekel je: »Prisezi mi.« In prisegel mu je. In Izrael se je priklonil na vzglavju postelje.

48 Pripetilo se je po teh stvareh, ^ada je Jožefu *nekdo* povedal: »Poglej, tvoj oče je bolan,« in ta je s seboj vzel svoja dva sinova, Manáseja in Efrájima.^{b2} In *nekdo* je Jakobu povedal ter rekel: »Glej, tvoj sin Jožef prihaja k tebi.« Izrael se je okreplil in se usedel na postelji.^{c3} Jakob je Jožefu rekel: »Bog Vsemogočni se mi je prikazal pri Luzu, v kánaanski deželi, me blagoslovil ^{d4} in mi rekel: »Glej, jaz te bom naredil rodovitnega in te namnožil in jaz bom iz tebe naredil množico ljudstva in to deželo bom dal twojemu semenu za teboj *za večno* posest.«

⁵ In sedaj, tvoja dva sinova, Efrájim in Manáse, ki sta ti bila rojena v egiptovski deželi, preden sem prišel k tebi v Egipt, sta *moja*; kakor Ruben in Simeon, bosta moja.^{e6} Tvoji potomci pa, ki jih boš zaplodil za njima, bodo tvoji *in* imenovani bodo po imenu svojih bratov v svoji dedičini.^{f7} § Kar pa se mene tiče, ko sem prišel iz Padana, je v kánaanski deželi poleg mene umrla Rahela, na poti, ko je *bilo* le še malo poti, da pride v Efráto. Pokopal sem jo tam, na poti v Efráto; ta isti je Betlehem.«

⁸ Izrael je zagledal Jožefova sinova in rekel: »Kdo sta ta [*dva*]?^{g9} Jožef je svojemu očetu rekel: »Onadva sta moja sinova, katera mi je Bog dal na tem *kraju*.« Rekel je: »Privedi ju, prosim te, k meni in jaz ju bom blagoslovil.«^{h10} Torej, Izraelove oči so bile od starosti zatemnjene, ⁱtako da ni mogel videti. In privedel ju je bliže k njemu in on ju je poljubil ter ju objel.^{j11} Izrael je Jožefu rekel: »Nisem si mislil, da bom videl tvoj obraz in, glej, Bog mi je pokazal tudi tvoje seme.«^{k12} Jožef ju je prestavil izmed svojih kolen in se sam, s svojim obrazom, priklonil k zemlji.^{l13} Jožef je prijel oba, Efrájima na svojo desnico proti Izraelovi levici in Manáseja na svojo levico proti Izraelovi desnici in *ju* privedel bliže k njemu.^{m14} Izrael je iztegnil svojo desnico in *jo* položil na Efrájimovo glavo, ki je *bil* mlajši, svojo levico pa na Manásejevo glavo,

^r 47,8: *Koliko...*: hebr. Kako mnogi so dnevi let tvojega življenja?

^s 47,12: *glede...* *kakor je vzdrževan majhen otrok*: hebr. glede na malčke.

^t 47,15: [Leta 1702 pr. Kr.]

^u 47,17: *nahranil...*: hebr. vodil.

^v 47,20: [Leta 1701 pr. Kr.]

^w 47,22: *duhovnikov*: ali, princev.

^x 47,26: *duhovnikov*: ali, princev.

^y 47,28: [Leta 1689 pr. Kr.]

^z 47,28: *bila...* hebr. bilo dni let njegovega življenja.

^a 48,1: [Leta 1689 pr. Kr.]

^b 48,1: [Efrájim]: hebr. Dvojni sad.]

^c 48,10: *zatemnjene*: hebr. težke.

premišljeno vodeč svoji roki, kajti Manáše je bil prvorojenec.

¹⁵ Blagoslovil je Jožefa in rekel: »Bog, pred katerim sta hodila moja očeta, Abraham in Izak, Bog, ki me je hranil vse moje dolgo življenje do današnjega dne, ¹⁶ angel, ki me je odkupil od vsega zla, naj blagoslovi dečka. Naj bo moje ime imenovano na njiju in ime mojih očetov, Abrahama in Izaka. Naj zrasteta ^dv množico na sredi zemlje.« ¹⁷ Ko je Jožef videl, da je njegov oče svojo desnico položil na Efrájimovo glavo, ga ^eje to razzalilo in prijel je roko svojega očeta, da jo odmakne z Efrájimove glave na Manásejevo glavo. ¹⁸ Jožef je svojemu očetu rekel: »Ne tako, moj oče, kajti ta je prvorojenec, svojo desnico položi na njegovo glavo.« ¹⁹ Njegov oče pa je odklonil in rekel: »Vem to, moj sin, vem to, tudi on bo postal ljudstvo in tudi on bo velik, toda njegov mlajši brat bo resnično večji kakor on in njegovo seme bo postalo množica ^fnarodov.« ²⁰ Blagoslovil ju je ta dan, rekoč: »V tebi bo Izrael blagoslovljen, rekoč: ›Bog [naj] te naredi kakor Efrájima in kakor Manáseja‹« in Efrájima je postavil pred Manáseja. ²¹ Izrael je rekel Jožefu: »Glej, jaz umrem, toda Bog bo z vami in vas bo ponovno privedel v deželo vaših očetov. ²² Poleg tega sem ti dal en delež nad tvojimi brati, ki sem ga s svojim mečem in s svojim lokom vzel iz roke Amoréjcev.«

49 Jakob je svojim sinovom zaklical in rekel: »Zberite se skupaj, da vam bom lahko povedal to, kar vas bo doletelo v poslednjih dneh. ² Zberite se skupaj in poslušajte, vi, Jakobovi sinovi in prisluhnite Izraelu, svojemu očetu.

³ Ruben, ti si moj prvorojenec, moja mogočnost in začetek moje moči, odličnost dostojanstva in odličnost moči, ⁴ nestabilen kakor voda, ti gse ne boš odlikoval. Ker si odšel k postelji svojega očeta, takrat si jo omadeževal. Dvignil ^hse je k mojemu ležišču.

⁵ Simeon in Lévi sta brata, sredstva ikrutosti so v njunih prebivališčih. ⁶ § Oh moja duša, ne pridi v njuno skrivnost, v njun zbor, moja čast, ne bodi združena, kajti v svoji jezi sta usmrtila človeka in v svoji svojevoljnosti sta spokopala ^jzid. ⁷ Prekleta bodi njuna jeza, kajti bila je kruta in njun srd, kajti bil je neizprosen. Razdelil ju bom v Jakobu in razkropil v Izraelu.

⁸ Juda, ti si ta, ki ga bodo tvoji bratje hvalili. Tvoja roka bo na vratu tvojih sovražnikov, otroci tvojega očeta se bodo priklanjali pred teboj. ⁹ § Juda je levji mladič. Od plena, moj sin, si se dvignil. Sklonil se je, ležal kakor lev in kakor star lev; kdo ga bo prebudil? ¹⁰ § Žezlo ne bo odšlo od Juda niti palica zakona izpred njegovih stopal, dokler ne pride Silo ^kin k ^lnemu bo zbiranje ljudstva. ¹¹ Privezujoč svojega oslička k trti in svojega osličjega žrebata k izbrani trti, je svoje obleke opral v vinu in svoja oblačila v krvi grozdnih jagod. ¹² Njegove oči bodo rdeče od vina in njegovi zobje beli od mleka.

¹³ Zábulon bo prebival pri morskem zavetju in bo za zavetje ladjam in njegova meja bo do Sidóna.

¹⁴ § Isahár je močan osel, počivajoč med dvema bremenoma. ¹⁵ Videl je, da je bil počitek dober in da je bila dežela prijetna in sklonil svojo ramo, da prenaša in postal služabnik davku.

¹⁶ Dan bo sodil svoje ljudstvo kakor enega izmed Izraelovih rodov. ¹⁷ Dan bo kača ob poti, gad ^mna stezi, ki piči konjska kopita, tako da bo njegov jezdec padel vznak. ¹⁸ Pričakoval sem tvojo rešitev duše, oh Gospod.

¹⁹ Gad, krdelo ga bo premagalo, toda nazadnje bo on premagal.

²⁰ Iz Aserja bo njegov kruh zajeten in oskrboval bo kraljeve slaščice.

²¹ § Neftáli je spuščena košuta. On daje ljubke besede.

²² Jožef je rodovitna veja, rodovitna veja pri vodnjaku, ^{cigar} mladike ⁿsegajo preko zidu.

²³ Lokostrelci so gaboleče užalostili, streljali nanj in ga sovražili. ²⁴ Toda njegov lok je ostal v moči in lakti njegovih rok so bili okrepljeni z rokami mogočnega Jakobovega Boga (od tam je pastir, Izraelov kamen), ²⁵ celo z Bogom tvojega očeta, ki ti bo pomagal in z Vsemogočnim, ki te bo blagoslovil z blagoslovi z neba od zgoraj, blagoslovi iz globine, ki leži spodaj, blagoslovi prsi in maternice. ²⁶ Blagoslovi tvojega očeta so prevladali nad blagoslovi mojih prednikov do skrajne meje večnih hribov. Ti bodo na Jožefovi glavi in na tēmenu tistega, ki je bil ločen od svojih bratov.

²⁷ Benjamin bo ropol *kakor* volk. Zjutraj bo pozrl plen, ponoči pa bo razdelil ukradeno blago.«

²⁸ Vsi ti so dvanajsteri Izraelovi rodovi in to je to, kar jim je njihov oče govoril in jih blagoslovil; vsakega glede na svoj blagoslov jih je blagoslovil.

²⁹ Zapovedal jim je in jim rekel: »Jaz bom zbran k svojemu ljudstvu. Pokopljite me z mojimi očeti v votlini, ki je na polju Hetejca Efróna, ³⁰ v votlini, ki je na polju Mahpéla, ki je pred Mamrejem, v kánaanski deželi, ki jo je Abraham kupil s poljem Hetejca Efróna za posest in grobišče. ³¹ Tam so pokopali Abrahama in njegovo ženo Saro, tam so pokopali Izaka in njegovo ženo Rebeko, in tam sem pokopal Leo. ³² Nakup polja in votline, ki je na njem, je bil od Hetovih otrok.« ³³ Ko je Jakob naredil konec zapovedovanju svojim sinovom, je svoja stopala dvignil v posteljo, izročil duha in bil zbran k svojemu ljudstvu.

50 Jožef je padel na očetov obraz, jokal na njem in ga poljubil. ² Jožef je zapovedal svojim služabnikom zdravnikom, naj balzamirajo njegovega očeta in zdravniki so balzamirali Izraela.

³ Stirideset dni je bilo izpolnjeno zanj, kajti tako so izpolnjeni dnevi tistih, ki so balzamirani in Egipčani so žalovali ^oza njim sedemdeset dni.

⁴ Ko so dnevi njegovega žalovanja minili, je Jožef govoril faraonovi hiši, rekoč: »Če sem torej našel milost v vaših očeh, govorite, prosim vas, na

48,15:
Heb 11,21

49,4: 1 Mz
35,22

49,4: 1 Krn 5,1
49,29:
1 Mz 47,30

49,30:
1 Mz 23,16

^j 49,6: *spokopala...*: ali, volom prerezala Ahilove tetive.

^k 49,10: *Šilo*: hebr. Mirni, Spokojni – naziv za Mesija.]

^l 49,10: [k...: ali, njemu bodo pokorna ljudstva.]

^m 49,17: *gad*: hebr. kača-puščica.

ⁿ 49,22: *mladike*: hebr. sestre.

^o 50,3: *žalovali*: hebr. jokali.

^d 48,16: *zrasteta*: hebr. kakor ribe naredita povečanje.

^e 48,17: *ga...*: je bilo zlo v njegovih očeh.

^f 48,19: *množica*: hebr. polnost.

^g 49,4: *ti...*: hebr. ne boš odlikovan.

^h 49,4: *Dvignil*...: ali, Moje ležišče je izginilo.

ⁱ 49,5: *sredstva*...: ali, njuna meča sta orožja nasilja.

faraonova ušesa, rekoč: ⁵ »Moj oče me je zaprisegel, rekoč: ›Glej, jaz umrem. V mojem grobu, ki sem si ga izkopal v kánaanski deželi, tam me boš pokopal.« Zato me torej pusti iti gor, prosim te in pokopljem svojega očeta in bom ponovno prišel.« ⁶ Faraon je rekel: »Pojdi gor in pokoplji svojega očeta, kakor te je zaprisegel.«

⁷ Jožef je odšel gor, da pokoplje svojega očeta in z njim so odšli gor vsi faraonovi služabniki, starešine njegove hiše, vse starešine egiptovske dežele, ⁸ vsa Jožefova hiša, njegovi bratje in hiša njegovega očeta. Samo svoje malčke, svoje trope in svoje črede so pustili v gošenski deželi. ⁹ Z njim so odšli gor tako bojni vozovi kakor konjeniki in to je bila zelo velika skupina. ¹⁰ Prišli so k mlatišču Atádu, ki je onstran Jordana in tam so žalovali z velikim in zelo bolečim objokovanjem in za svojega očeta je pripravil sedemdnevno žalovanje. ¹¹ Ko so prebivalci dežele, Kánaanci, videli žalovanje na Atádovih tleh, so rekli: »To objokovanje je Egipčanom boleče.« Torej je bilo ime le-tega imenovano Abél Micrájim, ^pki je onkraj Jordana. ¹² Njegovi sinovi so mu storili glede na to, kakor jim je zapovedal, ¹³ kajti njegovi sinovi so ga odnesli v kánaansko deželo in ga pokopali v votlini polja Mahpéle, ki ga je Abraham kupil s poljem za grobno posest od Hetejca Efróna, pred Mamrejem.

¹⁴ Potem ko je pokopal svojega očeta, se je Jožef vrnil v Egipt, on in njegovi bratje in vsi, ki so z njim odšli gor, da pokopljejo njegovega očeta.

50,5: 1 Mz
47,29
50,13: Apd 7,16
50,13:
1 Mz 23,16
50,19:
1 Mz 45,5
50,23:
4 Mz 32,39
50,24:
Heb 11,22
50,25:
2 Mz 13,19

¹⁵ Ko so Jožefovi bratje videli, da je bil njihov oče mrtev, so rekli: »Jožef nas bo morda sovražil in nam bo zagotovo poplačal vse zlo, ki smo mu ga storili.« ¹⁶ § K Jožefu so poslali ^qposlanca, rekoč: »Tvoj oče je dal zapoved, preden je umrl, rekoč: ¹⁷ Tako boste rekli Jožefu: ›Odpusti, prosim te sedaj, prekršek svojih bratov in njihov greh, kajti storili so ti zlo in sedaj, prosimo te, odpusti prekršek služabnikom Boga svojega očeta.« ¹⁸ In Jožef je jokal, ko so mu govorili. ¹⁹ Tudi njegovi bratje so padli dol pred njegovim obličjem in rekli: »Glej, mi smo tvoji služabniki.« ²⁰ Jožef jim je rekel: »Ne bojte se, kajti ali *sem* jaz na mestu Boga? ²¹ Toda kar se tiče vas, ste zoper mene mislili zlo, *toda* Bog je to preobrnil v dobro, da izvrši, kakor *je to* današnji dan, da veliko ljudi reši živih. ²² Zdaj se torej ne bojte, hranil bom vas in vaše malčke.« Potolažil jih je in prijazno ^rgovoril z njimi.

²² Jožef je prebival v Egiptu, on in hiša njegovega očeta in Jožef je živel sto deset ^slet. ²³ Jožef je videl Efrájimove otroke tretjega rodu. Tudi otroci Mahírja, Manásejevega sina, so bili vzgojeni ^tna Jožefovih kolenih. ²⁴ Jožef je rekel svojim bratom: »Jaz umrem, Gospod pa vas bo zagotovo obiskal in vas privedel ven iz te dežele, v deželo, ki jo je prisegel Abrahamu, Izaku in Jakobu.« ²⁵ Jožef je Izraelove otroke zaprisegel, rekoč: »Bog vas bo zagotovo obiskal in vi boste moje kosti odnesli od tod.« ²⁶ Tako je Jožef umrl, ^ustar sto deset let in balzamirali so ga in položen je bil v krsto v Egiptu.

Druga Mojzesova knjiga, imenovana Eksodus

[Eksodus je zapis o rojstvu Izraela kot naroda. V zaščitni *›maternici* Egipta se sedemdesetčlanska judovska družina hitro razmnožuje. Ob pravem času, ki ga spremljajo hude *›porodne bolečine*, je otroški narod, ki šteje nekaj milijonov ljudi, pripeljan v divjino, kjer je božansko zaščiten, hrانjen in negovan.

Hebrejski naslov *We'elleh Shemoth*, *›To so imena*, izhaja iz prvega stavka v . Eksodus se začne s *›Torej*, da bi pokazal, da je nadaljevanje Geneze. Grški naslov *Exodus* pomeni *›izhod*, *›odhod* ali *›oditi ven*. Septuaginta uporablja to besedo, da bi knjigo opisala po ključnem dogodku (glej , *›odšli iz*). V in v beseda eksodus govori o fizični smrti (Jezusa in Petra). To uteleša temo rešitve duše v Drugi Mojzesovi knjigi, saj se rešitev duše uresniči le s smrtno. Latinski naslov je *Liber Exodus*, *›Knjiga izhoda*, ki je vzet iz grškega naslova.

1. Priprava na izhod iz Egipta, zatiranje Izraelcev, Mojzesova mladost, poklic (1,7-7,7).
2. Izhod iz Egipta, deset nadlog, pomor prvorojencev, jagnje, izhod, prehod skozi Rdeče morje – današnji Akabski zaliv, prepevanje Gospodu (7,8-15).
3. Pot do Sinaja, mana in prepelice, voda iz skale, postavitev sodnikov (16-18).
4. Postava, deset zapovedi (19,1-24,11).
5. Določbe za šotorsko svetišče (24,12-31,18).
6. Čaščenje zlatega teleta (32-34).
7. Dovršitev svetišča (35-40).]

1 Torej to so imena Izraelovih otrok, ki so prišli ^{1,0: 1,1} av Egipt. Z Jakobom je prišel vsak mož in ^{1,0: 19,1} njegova družina. ² Ruben, Simeon, Lévi in Juda, ^{1,0: Lk 9,31} ³ Isahár, Zábulon in Benjamin, ⁴Dan in Neftáli,

^{1,0: 2 Pt 1,15} Gad in Aser. ⁵Vseh duš, ki so prišle iz Jakobovih ^{1,1: 1 Mz 46,8} bledij, je bilo sedemdeset duš, kajti Jožef je bil že

^p 50,11: *Abél Micrájim*: to je, žalovanje Egipčanov.

^q 50,16: *poslali*: hebr. zapovedali.

^r 50,21: *prijazno...*: hebr. govoril njihovim srcem.

^s 50,22: [Leta 1635 pr. Kr.]

^t 50,23: *vzgojeni*: hebr. rojeni.

^u 50,26: [Leta 1635 pr. Kr.]

^a 1,1: [Leta 1706 pr. Kr.]

^b 1,5: *Jakobovih...*: hebr. Jakobovega stegna.

v Egiptu.^c Jožef je umrl ^cin vsi njegovi bratje in ves ta rod.

⁷ Izraelovi otroci pa so bili ^drodotvorni in obilno narasli in se namnožili in postali silno mogočni in dežela je bila napolnjena z njimi.

⁸ Sedaj je tam vstal nov kralj nad Egiptom, ki ni poznal Jožefa.⁹ Svojemu ljudstvu je rekel: »Glejte, ljudstva Izraelovih otrok je več in mogočnejši so, kakor smo mi.¹⁰ Pridite, modro ravnajmo z njimi, da se ne bi namnožili in se pripeti, ko izpadne kakšna vojna, da se pridružijo tudi našim sovražnikom in se borijo zoper nas in tako jih napodimo iz dežele.«¹¹ Zato so nadnje postavili preddelavce, da jih stiskajo z njihovimi bremenimi. In za faraona so gradili zakladni mestni Pitóm in Ramesés.¹² Toda bolj so jih stiskali, bolj so se množili in rastli. In bili so užaloščeni zaradi Izraelovih otrok.¹³ Egipčani so s krutostjo Izraelove otroke prisilili, da so služili.¹⁴ Njihova življenja so zagrenili s trdim suženjstvom, z malto, z opeko in z vsemi vrstami službe na polju. Vse njihove službe, s katerimi so jih pripravili, da jim služijo, so bile s krutostjo.

¹⁵ Egipcovski kralj je spregovoril hebrejskima babicama, katerih prvi je bilo ime Šifra, ime drugi pa Pua¹⁶ § in rekel: »Ko hebrejskim ženam opravljava službo babice in jih vidita na stolčkih; če je sin, potem ga ubijta, toda če je hči, potem naj živi.«¹⁷ Toda babici sta se bali Boga in nista delali,^f kakor jima je egipcovski kralj ukazal, temveč sta fantke rešili žive.¹⁸ Egipcovski kralj je dal poklicati babici in jima rekel: »Zakaj sta storili to stvar in fantke rešili žive?«¹⁹ Babici sta faraonu rekli: »Zato ker Hebrejke niso kakor Egipčanke, kajti one so krepke in rodijo prej ko babice pridejo k njim.«²⁰ Zato je Bog z babicama dobro postopal in ljudstvo se je pomnožilo in postalo zelo mogočno.²¹ Pripetilo se je, ker sta se babici bali Boga, da jima je naredil hisi.²² Faraon je vsemu svojemu ljudstvu zapovedal, grekoč: »Vsakega sina, ki je rojen, boste vrgli v reko, vsaka hči pa naj bo rešena živa.«

2 Odšel je mož iz Lévijeve hiše in za ženo vzel Lévijevo hčer.² Ženska je spočela in rodila ^hsina in ko je videla, da je bil čeden otrok, ga je skrivala tri mesece.³ Ko pa ga ni mogla več skrivati, je zanj vzela pletenico iz ločja, jo namazala z blatom ⁱin s smolo ^jin vanjo položila otroka in to položila v rogoz poleg rečnega brega.⁴ Njegova sestra pa je stala daleč stran, da izve kaj se bo z njim zgodilo.

⁵ In dol je prišla faraonova hči, da se pri reki umije, njene služabnice pa so hodile vzdolž rečnega brega in ko je med rogozom ^kzagledala pletenico, je poslala svojo služabnico, da odide ponjo.⁶ Ko jo je ta odprla, je zagledala otroka in glej, dojenček je jokal. Do njega je imela sočutje ter rekla: »To je eden izmed hebrejskih otrok.«⁷ Potem je njegova sestra rekla faraonovi hčeri: »Ali naj grem in k tebi pokličem dojiljo izmed hebrejskih žensk,

da bo lahko otroka dojila zate?«⁸ Faraonova hči ji je rekla: »Pojdi.« Deklica je odšla in poklicala otrokovo mater.⁹ Faraonova hči ji je rekla: »Odnesi tega otroka proč in ga dôji zame, jaz pa ti bom dajala twoja plačila.« In ženska je vzela otroka ter ga dojila.¹⁰ Otrok je zrastel in privedla ga je k faraonovi hčeri in ta je postal njen sin. Njegovo ime je imenovala Mojzes.¹¹ Rekla je: »Ker sem ga potegnila iz vode.«

¹¹ Pripetilo se je v tistih dneh, ko je Mojzes odrasel, da je odšel k svojim bratom, gledal na njihova bremena in oprezal za Egipčanom, ki je udarjal Hebrejca, enega izmed njegovih bratov.¹² Pogledal ^mje to pot in tisto pot in ko je videl, da tam ni bilo nobenega človeka, je Egipčana usmrtil in ga skril v pesek.¹³ Ko je drug dan odšel ven, glej, dva moža izmed Hebrejcev sta se skupaj prepirlala in temu, ki je storil napačno, je rekel: »Čemu udarjaš svojega rojaka?«¹⁴ Ta pa je rekel: »Kdo te je naredil princa ⁿin sodnika nad nama? Ali me nameravaš ubiti, kakor si ubil Egipčana?« Mojzes se je zbal ter rekel: »Ta stvar se je zagotovo izvedela.«¹⁵ Torej, ko je faraon slišal to stvar, je iskal Mojzes, da ga ubije. Mojzes pa je pobegnil izpred faraonovega obraza in prebival v midjánski deželi in se usedel poleg vodnjaka.

¹⁶ Torej duhovnik^oiz Midjána je imel sedem hčera in prišle so, zajele vodo in napolnile korita, da bi napojile trop svojega očeta.¹⁷ Prišli pa so pastirji ter jih odgnali proč, toda Mojzes je vstal, jim pomagal in napojil njihov trop.¹⁸ Ko so prišle k svojemu očetu Reguélu, ^pje rekel: »Kako je to, da ste danes prišle tako zgodaj?«¹⁹ Rekle so: »Egipčan nas je osvobodil iz roke pastirjev in nam prav tako zajel dovolj vode in napojil trop.«²⁰ Svojim hčeram je rekel: »In kje je? Zakaj je to, da ste človeka pustile? Poklicite ga, da bo lahko jedel kruh.«²¹ Mojzes je bil zadovoljen, da prebiva s človekom in ta je Mojzesu dal svojo hčer Cipóro.^q²² Rodila mu je sina in njegovo ime je imenoval Geršóm,^r kajti rekel je: »Tujec sem bil v tuji deželi.«

²³ Pripetilo se je tekom časa, da je egipcovski kralj umrl, Izraelovi otroci pa so vzdihovali zaradi razloga suženjstva in vpili in njihovo vpitje je zaradi razloga suženjstva prišlo do Boga.²⁴ Bog je slišal njihovo stokanje in Bog se je spomnil svoje zaveze z Abrahamom, Izakom in Jakobom.²⁵ Bog je pogledal na Izraelove otroke in Bog je imel ^sdo njih spoštovanje.

3 Torej Mojzes je varoval ^ttrop svojega tasta Jitra, midjánskega duhovnika in vodil trop k zadnjemu delu puščave in prišel h gori Boga, k Horebu.² Gospodov angel se mu je prikazal v ognjenem plamenu iz srede grma in pogledal je in glej, grm je gorel z ognjem, pa grm ni bil použit.³ Mojzes je rekel: »Sedaj se bom obrnil vstran in pogledal ta velik prizor, zakaj grm ne zgori.«

^c 1,6: [Leta 1635 pr. Kr.]

^d 1,7: [Leta 1635 pr. Kr.]

^e 1,12: *Toda*...: hebr. In kakor so jih stiskali, tako so se množili itd.

^f 1,17: [Okoli leta 1635 pr. Kr.]

^g 1,22: [Okoli leta 1573 pr. Kr.]

^h 2,2: [Leta 1571 pr. Kr.]

ⁱ 2,3: [blato: hebr. bitumen.]

^j 2,3: [smola: hebr. asfalt, ali, nekaj kar na soncu postane mehkejše.]

^k 2,5: [rogoz: močvirška ali vodna rastlina z dolgimi, ozkimi listi in rjavim, valju podobnim socvetjem.]

^{1,7:} Apd 7,17

^{2,1:} 2 Mz 6,20

^{2,1:} 4 Mz 26,59

^{2,2:} Apd 7,20

^{2,2:} Heb 11,23

^{2,22:} 2 Mz 18,3

^{2,24:} 1 Mz

^{15,14-18}

^{2,24:} 1 Mz

^{46,2-4}

^{3,2:} Apd 7,30

^{1,2,10:} *Mojzes: to je:* Izvlečen.

^m 2,12: [Leta 1531 pr. Kr.]

ⁿ 2,14: *princa:* hebr. človeka, princa.

^o 2,16: *duhovnik:* ali, princ.

^p 2,18: *Reguélu:* imenovanemu tudi Jitru, ali, Jeter.

^q 2,21: [Cipóra: hebr. ženska oblika majhne ptice; vrabčevka.]

^r 2,22: *Gersóm:* to je, Tujec tukaj.

^s 2,25: *imel...:* hebr. poznal.

^t 3,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

⁴ Ko je Gospod videl, da se je obrnil vstran, da bi videl, je Bog iz srede grma zaklical k njemu ter rekel: »Mojzes, Mojzes.« Ta je rekel: »Tukaj sem.« ⁵ Rekel je: »Ne približaj se, svoje čevlje sezuj s svojih stopal, kajti prostor, na katerem stojiš, je sveta zemlja.« ⁶ Poleg tega je rekel: »Jaz sem Bog tvojega očeta, Bog Abrahama, Bog Izaka in Bog Jakoba.« In Mojzes je skril svoj obraz, kajti bal se je, da bi pogledal na Boga.

⁷ Gospod je rekel: »Zagotovo sem videl stisko svojega ljudstva, ki je v Egiptu in slišal njihovo vpitje zaradi njihovih preddelavcev, kajti poznam njihove bridkosti ⁸ in prišel sem dol, da jih osvobodim iz roke Egipčanov in jih privedem iz te dežele gor v dobro in veliko deželo, deželo, kjer tečeta mleko in med, v deželo Kánaancev, Hetejcev, Amoréjcev, Perizéjcev, Hivéjcev in Jebusejcev. ⁹ Zdaj torej, glej, k meni je prišlo vpitje Izraelovih otrok in videl sem tudi zatiranje, s kakršnim so jih Egipčani zatirali. ¹⁰ Pridi torej zdaj in jaz te bom poslal k faraonu, da lahko privedeš moje ljudstvo, Izraelove otroke, iz Egipta.«

¹¹ Mojzes pa je Bogu rekel: »Kdo sem jaz, da bi šel k faraonu in da bi lahko Izraelove otroke privedel iz Egipta?« ¹² Rekel je: »Zagotovo bom s teboj in to ti bodi simbol, da sem te jaz poslal. Ko boš ljudstvo privedel iz Egipta, boste na tej gori služili Bogu.« ¹³ Mojzes je Bogu rekel: »Glej, ko pridem k Izraelovim otrokom in jim bom rekel: »K vam me je poslal Bog vaših očetov,« pa mi bodo rekli: »Kakšno je njegovo ime?« Kaj naj jim rečem?« ¹⁴ Bog je Mojzesu rekel: »JAZ SEM, KI SEM.« Rekel je: »Tako boš govoril Izraelovim otrokom: »JAZ SEM me je poslal k vam.«« ¹⁵ Bog je Mojzesu poleg tega povedal: »Tako boš rekel Izraelovim otrokom: »K vam me je poslal Gospod, Bog vaših očetov, Bog Abrahama, Bog Izaka in Bog Jakoba. To je moje ime na veke in to je moj spomin vsem rodovom.«

¹⁶ Pojni in zberi skupaj vse Izraelove starešine ter jim reci: »Prikazal se mi je Gospod, Bog vaših očetov, Bog Abrahama, Izaka in Jakoba, rekoč: »Zagotovo sem vas obiskal in videl to, kar vam je storjeno v Egiptu.«« ¹⁷ In rekel sem: »Jaz vas bom privedel gor iz egiptovske stiske v deželo Kánaancev, Hetejcev, Amoréjcev, Perizéjcev, Hivéjcev in Jebusejcev, v deželo, kjer tečeta mleko in med. ¹⁸ Prisluhnili bodo tvojemu glasu in ti boš prišel, ti in Izraelove starešine, k egiptovskemu kralju in mu boste rekli: »Gospod, Bog Hebrejcev, se je srečal z nami in sedaj nas pusti iti, rotimo te, tri dni potovanja v divjino, da bomo lahko žrtvovali Gospodu, našemu Bogu.«

¹⁹ Prepričan pa sem, da vam egiptovski kralj ne bo pustil oditi, ne, niti ^uz mogično roko ne. ²⁰ Svojo roko bom iztegnil in Egipt udaril z vsemi svojimi čudeži, ki jih bom storil v njihovi sredi in nató vas bo pustil oditi. ²¹ Temu ljudstvu bom dal naklonjenost v očeh Egipčanov in zgodilo se bo, ko greste, da ne boste odšli prazni, ²² temveč si bo vsaka ženska izposodila od svoje sosedne in od tiste, ki začasno biva v njeni hiši, dragocenosti iz

srebra in dragocenosti iz zlata in oblačil, in vi ^yjih boste nadeli na svoje sinove in na svoje hčere in boste oplenili Egipčane.« ^v

⁴ Mojzes je odgovoril in rekel: »Toda, glej, ne bodo mi verjeli niti prisluhnili mojemu glasu, kajti rekli bodo: »Gospod se ti ni prikazal.«« ² Gospod mu je rekel: »Kaj je to v tvoji roki?« Rekel je: »Palica.« ³ Rekel je: »Vrzi jo na tla.« Vrgel jo je na tla in ta je postala kača in Mojzes je pobegnil pred njo. ⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »Iztegni svojo roko in jo primi za rep.« Iztegnil je svojo roko in jo ujel in v njegovi roki je postala palica. ⁵ »Da bodo oni lahko verjeli, da se ti je prikazal Gospod, Bog njihovih očetov, Bog Abrahama, Bog Izaka in Bog Jakoba.«

⁶ Gospod mu je nadalje rekel: »Sedaj daj svojo roko v svoje naročje.« Svojo roko je položil v svoje naročje, ko pa jo je izvlekel, glej, je bila njegova roka gobava kakor sneg. ⁷ Rekel je: »Svojo roko ponovno daj v svoje naročje.« In ponovno je svojo roko položil v svoje naročje in izvlekel jo je iz svojega naročja in glej, ponovno je bila spremenjena kakor drugonjegovo meso. ⁸ »Zgodilo se bo, če ti ne bodo verjeli niti prisluhnili glasu prvega znamenja, da bodo verjeli glasu zadnjega znamenja. ⁹ Zgodilo se bo, če ne bodo verjeli tudi tema dvema znamenjemata niti prisluhnili tvojemu glasu, da boš iz reke zajel vodo in jo izlil na suho zemljo in voda, ki jo zajameš iz reke, bo na suhih tleh postala ^wkri.«

¹⁰ Mojzes je Gospodu rekel: »Oh moj Gospod, jaz nisem zgovoren, ^xniti poprej ^yniti odkar si spregovoril svojemu služabniku, temveč ^{sem} počasen za govorjenje in počasnega jezika.«

¹¹ Gospod mu je rekel: »Kdo je naredil človekova usta? Ali kdo naredi nemega ali gluhega ali da vidi ali slepega? Ali ne jaz, Gospod? ¹² Sedaj torej pojdi in jaz bom s tvojimi ustimi in te učil kaj boš govoril.«

¹³ Rekel je: »Oh moj Gospod, pošlji, prosim te, po roki ^ztistega, ki ga ^zti hočeš poslati.« ¹⁴ Gospodova jeza je bila vžgana zoper Mojzesu in rekel je: »Mari Léviyevec Aron tvoj brat? Vem, da lahko dobro govari. In tudi, glej, prihaja, da te sreča in ko te zagleda, bo v svojem srcu vesel. ¹⁵ Ti mu boš govoril in v njegova usta polagal besede in jaz bom s tvojimi ustimi in z njegovimi ustimi in vaju učil, kaj bosta storila. ¹⁶ On bo tvoj govornik ljudstvu in on bo, celo on bo tebi namesto ust in ti boš njemu namesto Boga. ¹⁷ In v svojo roko boš vzel to palico, s katero boš delal znamenja.«

¹⁸ Mojzes je odšel, se vrnil k svojemu lastu Jitru in mu rekel: »Pusti me iti, prosim te in se vrniti k mojim bratom, ki so v Egiptu in videti ali so še živi.« Jitro ^aje Mojzesu rekel: »Pojdi v miru.«

¹⁹ Gospod je v Midjánu rekel Mojzesu: »Pojdi, vrni se v Egipt, kajti vsi ljudje, ki so ti stregli po življenju, so mrtvi.« ²⁰ Mojzes je vzel svojo ženo in svoja sinova in jih posadil na osla in se vrnil v egiptovsko deželo in Mojzes je v svojo roko vzel Božjo palico. ²¹ Gospod je rekel Mojzesu: »Ko greš, da se vrneš v Egipt, glej, da boš pred faraonom storil vse te čudeže, ki sem jih položil v tvojo roko,

^u 3,19: *niti...*: ali, razen z močno roko.

^v 3,22: *Egipčane*: ali, Egipt.

^w 4,9: *bo postala*: hebr. bo in bo.

^x 4,10: *zgovoren*: hebr. človek besed.

^y 4,10: *poprej*: hebr. od včeraj, niti od tretjega dne.

^z 4,13: *ga...*: ali, naj bi ga ti poslal.

^a 4,18: *Jitro*: hebr. Jeter.

toda jaz bom zakrknil njegovo srce, da ljudstvu ne bo dovolil oditi.²² Faraonu boš rekel: »Tako govori Gospod, Izrael je moj sin, celo moj prvorojenec²³ in jaz ti pravim: »dovoli mojemu sinu oditi, da mi bo lahko služil. Če pa mu boš odklonil oditi, glej, bom ubil tvojega sina, celo tvojega prvorojenca.«²⁴

²⁴ Pripetilo se je po poti v gostišče, da ga je srečal Gospod in si prizadeval, da ga ubije.²⁵ Tedaj je Cípora vzela oster kamen^b in odrezala prednjo kožico svojega sina in *iovrgla*^c k njegovim stopalom ter rekla: »Zagotovo si mi krvav soprog.«²⁶ Tako ga je pustil oditi. Potem je rekla: »Krvav soprog si zaradi obreze.«

²⁷ Gospod je rekel Aronu: »Pojdi v divjino, da srečaš Mojzes.« Ta je odšel in ga srečal na gori Boga ter ga poljubil.²⁸ Mojzes je povedal Aronu vse besede Gospoda, ki ga je poslal in vsa znamenja, ki mu jih je zapovedal.

²⁹ Mojzes in Aron sta odšla ter zbrala skupaj vse starešine Izraelovih otrok³⁰ in Aron je govoril vse besede, ki jih je Gospod govoril Mojzesu in v očeh ljudstva storil znamenja.³¹ Ljudje so verovali in ko so slišali, da je Gospod obiskal Izraelove otroke in da je pogledal na njihovo stisko, potem so sklonili svoje glave in oboževali.

5 Potem sta Mojzes in Aron vstopila in faraonu rekla: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Pusti moje ljudstvo oditi, da bodo v divjini lahko imeli praznovanje meni.«² Faraon je rekel: »Kdo je Gospod, da bi ubogal njegov glas, da bi pustil Izraela oditi? Ne poznam Gospoda niti Izraelu ne bom pustil oditi.«

³ Rekla sta: »Bog Hebrejcev se je srečal z nami. Pusti nas oditi, prosimo te, tri dni potovanja v puščavo in žrtvujemo Gospodu, našemu Bogu, da on ne pade na nas s kužno boleznjijo ali z mečem.«⁴ Egiptovski kralj pa jima je reklo: »Zakaj vidva, Mojzes in Aron, pustita ljudstvo od njihovih del? Odidita k svojim bremenom.«⁵ § Faraon je rekel: »Glejta, ljudstva dežele je torej mnogo, vidva pa jim delata počitek pred njihovimi bremenimi.«⁶ Faraon je istega dne zapovedal preddelavcem ljudstva in njihovim nadzornikom, rekoč:⁷ »Ljudstvu ne boste več dajali slame, da delajo opeko, kakor poprej. Naj gredo in sami nabirajo slamo.⁸ Število opek, ki so jih naredili poprej, boste položili nanje. Od tega ne boste ničesar zmanjšali, kajti brezdelni so, zato vpijejo, rekoč: »Pojdimo in žrtvujmo našemu Bogu.«⁹ Več^d dela naj bo položenega na ljudi, da se bodo lahko trudili s tem in naj se ne ozirajo na prazne besede.«

¹⁰ Preddelavci ljudstva so odšli ven in njihovi nadzorniki in ljudstvu spregovorili, rekoč: »Tako govori faraon: »Ne bom vam dajal slame.¹¹ Pojdite, dobite slamo kjer jo lahko najdete, vendar nobena stvar vašega dela ne bo zmanjšana.«¹² § Tako je bilo ljudstvo razkropljeno naokoli po vsej egiptovski deželi, da zbira strnišče namesto slame.¹³ Preddelavci so *jih* priganjali, rekoč: »Izpolnjuite svoja dela, svoje dnevne^e naloge, kakor ko je bila slama.«¹⁴ Nadzorniki Izraelovih otrok, ki

so jih faraonovi preddelavci postavili nadnje, so bili pretepeni *in zahtevali*: »Zakaj niste izpolnili svoje naloge v izdelavi opek, tako včeraj in danes, kakor poprej?«

¹⁵ Potem so nadzorniki Izraelovih otrok prišli in vpili k faraonu, rekoč: »Zakaj tako postopaš s svojimi služabniki?¹⁶ Nobena slama ni dana tvojim služabnikom, oni pa nam pravijo: »Delajte opeko.« Glej, tvoji služabniki so pretepeni, toda krivda je na tvojem lastnem ljudstvu.«¹⁷ Toda rekel jim je: »Vi ste brezdelni, vi ste brezdelni, zato pravite: »Pojdimo in naredimo žrtvovanje Gospodu.«¹⁸ Pojdite torej sedaj *in* delajte, kajti slama vam ne bo dana, vendar boste izročili število opek.«¹⁹ Nadzorniki Izraelovih otrok so videli, *da so bili* v zlem *primeru*, potem ko je bilo rečeno: »Ne boste zmanjšali nobene od opek svoje dnevne naloge.«

²⁰ Srečali so Mojzes in Arona, ki sta stala na poti, ko so prišli od faraona²¹ in jima rekli: »Gospod naj pogleda na vaju in sodi, ker sta storila našemu vonju, da je ^f preziran v faraonovih očeh in v očeh njegovih služabnikov, da položi meč v njihovo roko, da nas ubijejo.«²² Mojzes se je vrnil h Gospodu ter reklo: »Gospod, zakaj si *tako* zlo ravnal s tem ljudstvom? Zakaj je to, *da* si me poslal?²³ Kajti odkar sem prišel k faraonu, da govorim v tvojem imenu, je temu ljudstvu storil zlo niti *gsplo* nisi osvobodil svojega ljudstva.«

6 Potem je Gospod rekel Mojzesu: »Sedaj boš²⁴ videl kaj bom storil faraonu, kajti z močno roko jih bo pustil oditi in z močno roko jih bo pognal iz svoje dežele.«²⁵ Bog je Mojzesu spregovoril in mu reklo: »Jaz *sem* Gospod.^{h3} Prikazal sem se Abrahamu, Izaku in Jakobu po *imenu* Bog Vsemogočni, toda po svojem imenu, Jahve, jim nisem bil znan.⁴ Z njimi sem utrdil tudi svojo zavezo, da jim dam kánaansko deželo, deželo njihovega popotovanja, v kateri so bili tujci.⁵ In tudi sam sem slišal stokanje Izraelovih otrok, ki jih Egipčani držijo v suženjstvu, in spomnil sem se svoje zaveze.⁶ Zatorej reci Izraelovim otrokom: »Jaz *sem* Gospod in jaz vas bom izpeljal izpod bremen Egipčanov in jaz vas bom odstranil iz njihovega suženjstva in jaz vas bom odkupil z iztegnjenim laktom in z velikimi sodbami.⁷ Jaz vas bom vzel k sebi za ljudstvo in jaz vam bom Bog in vi boste vedeli, da jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki vas osvobaja izpod bremen Egipčanov.⁸ Jaz vas bom privedel v deželo, v zvezi s katero sem prisegel, *ida* jo dam Abrahamu, Izaku in Jakobu, in dal vam jo bom za dedičino. Jaz *sem* Gospod.«⁹

⁹ Mojzes je tako govoril Izraelovim otrokom. Toda Mojzesu niso prisluhnili zaradi tesnobeⁱ jduha in zaradi krutega suženjstva.

¹⁰ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹¹ »Vstopi in govori faraonu, egyptovskemu kralju, da naj pusti Izraelove otroke oditi iz njegove dežele.«¹² Mojzes je govoril pred Gospodom, rekoč: »Glej, Izraelovi otroci mi niso prisluhnili. Kako bo potem faraon slišal mene, ki *sem* neobrezanih ustnic?¹³ § Gospod je govoril Mojzesu in Aronu

^b 4,25: *kamen*: ali, nož.

^c 4,25: *jo vrgla*...: hebr. storila, da se je dotaknila njegovih stopal.

^d 5,9: *Več*...: hebr. Naj bo beseda težka na ljudeh.

^e 5,13: *svoje dnevne*...: hebr. zadeve dneva v tem dnevu.

^f 5,21: *je*...: hebr. smrdi.

^g 5,23: *niti*...: hebr. osvobojenja nisi osvobodil.

^h 6,2: Gospod: ali, Jahve.

ⁱ 6,8: *prisegel*: hebr. dvignil svojo roko.

^j 6,9: *tesnobe*: hebr. kratkosti, ali, ozkosti.

ter jima naložil skrb za Izraelove otroke in faraona, egiptovskega kralja, da Izraelove otroke privedeta iz egiptovske dežele.

¹⁴To so poglavariji hiš svojih očetov. Sinovi Rubena, Izraelovega prvorjenca: Henoh in Palú, Hechrón in Karmí; to so *bile* Rubenove družine.
¹⁵Simeonovi sinovi: Jemuél, Jamín, Ohad, Jahín, Cohar in Šaúl, sin kánaanske ženske. To so Simeonove družine.

¹⁶To ^{kso} imena Lévijevih sinov glede na njihove rodove: Geršón, Kehát in Merarí. Let Lévijevega življenja je *bilo* sto sedemintrideset let. ¹⁷Geršónova sinova: Libni ⁱⁿ Šimí, ^{mglede} na njuni družini. ¹⁸Kehátovi sinovi: Amrám, ⁿJichár, ^oHebrón in Uziél. ^pLet Kehátovega življenja je *bilo* sto triintrideset let. ¹⁹Meraríjeva sinova: Mahlí ^qin Muší. ^rTo so družine Lévijevcev glede na svoje rodove. ²⁰Amrám si je za ženo vzel Johébedo, sestro svojega očeta. Rodila mu je Arona in Mojzes. Let Amrámovega življenja je *bilo* sto sedemintrideset let.

²¹Jichárjevi sinovi: Korah, Nefeg in Zihrí. ²²Uziélovi sinovi: Mišael, Elicafán in Sitrí. ²³Aron si je vzel ^sza ženo Elišébo, Aminadábovo hčer, Nahšónovo sestro. Rodila mu je Nadába ^tin Abihúja, ^uEleazarja ^vin Itamárja. ^w²⁴Korahovi sinovi: Asír, Elkaná in Abiasáf. To so družine Korahovcev. ²⁵Aronov sin Eleazar si je za ženo vzel *eno* izmed Putiélovin hčera. Rodila mu je Pinhás. To so poglavariji očetov Lévijevcev glede na njihove družine. ²⁶To sta tista Mojzes in Aron, ki jima je Gospod rekel: »Izpeljita Izraelove otroke iz egiptovske dežele glede na njihove vojske.« ²⁷To sta tista, ki sta govorila egiptovskemu kralju faraonu, da izpeljeta Izraelove otroke iz Egipta. ^xTo sta tista Mojzes in Aron.

²⁸In pripetilo se je na dan, *ko* je Gospod spregovoril Mojzesu v egiptovski deželi, ²⁹da je Gospod spregovoril Mojzesu, rekoč: »Jaz *sem* Gospod. Govori faraonu, egiptovskemu kralju vse, kar ti povem.« ³⁰Mojzes je rekel pred Gospodom: »Glej, jaz *sem* neobrezanih ustnic in kako mi bo faraon prisluhnil?«

7 Gospod je rekel Mojzesu: »Poglej, naredil sem ⁷ te faraonu za boga. Tvoj brat Aron pa bo twoj prerok. ²Govoril boš vse, kar ti ukažem. Tvoj brat Aron pa bo govoril faraonu, da Izraelove otroke pošlje iz svoje dežele. ³Zakrknil bom faraonovo srce in pomnožil svoja znamenja in svoje čudeže v egiptovski deželi. ⁴Toda faraon vama ne bo prisluhnil, da bom svojo roko lahko položil nad Egipt in izpeljal svoje vojske *in* svoje ljudstvo, Izraelove otroke, z velikimi sodbami, iz egiptovske dežele. ⁵In Egipcani bodo spoznali, da jaz *sem* Gospod, ko iztegnem svojo roko nad Egipt in Izraelove otroke izpeljem izmed njih.« ⁶Mojzes in Aron sta storila; kakor jima je Gospod zapovedal,

tako sta storila. ⁷Mojzes je *bil* star osemdeset let, Aron pa triinosemdeset let, ko sta govorila faraonu.

⁸Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč: ⁹»Ko vama bo faraon rekel, rekoč: ›Pokažita mi čudež za vas,‹ potem boš rekel Aronu: ›Vzemi svojo palico in jo vrzi pred faraona‹ *in* le-ta bo postala kača.«

¹⁰Mojzes in Aron sta odšla k faraonu in storila, kakor jima je Gospod zapovedal. Aron je svojo palico vrgel pred faraona in pred njegove služabnike in postala je kača. ¹¹Potem je tudi faraon poklical modre može in čarodeje. Torej egiptovski čarovniki, tudi oni so na podoben način storili s svojimi izrekanji urokov. ¹²Kajti vsak je vrgel svojo palico in postale so kače, toda Aronova palica je požrla njihove palice. ¹³§ In zakrknil je faraonovo srce, da jim ni prisluhnil, kakor je rekel Gospod.

¹⁴Gospod je rekel Mojzesu: »Faraonovo srce je zakrknjeno, odklanja pustiti ljudstvo, da odide.

¹⁵Zjutraj pojdi k faraonu. Glej, on gre ven k vodi in *[ko]* pride, boš stal nasproti pri rečnem bregu in palico, ki je bila spremenjena v kačo, boš vzel v svojo roko. ¹⁶Rekel mu boš: ›Gospod, Bog Hebrejcev, me je poslal k tebi, rekoč: ›Odpusti moje ljudstvo, da mi bodo lahko služili v divjini.‹ in glej, doslej nisi hotel poslušati.« ¹⁷Tako govoril Gospod: ›V tem boš vedel, da sem *jaz* Gospod. Glej, s palico, ki je v moji roki, bom udaril na vode, ki so v reki in spremenjene bodo v kri. ¹⁸Ribe, ki so v reki, bodo pognile in reka bo zaudarjala in Egipcanom se bo gnušilo piti vodo iz reke.«

¹⁹Gospod je spregovoril Mojzesu: »Reci Aronu: ›Vzemi svojo palico in iztegni svojo roko nad egiptovske vode, nad njihove vodotoke, nad njihove reke, nad njihove ribnike in nad vse njihove водне tolmine, ^zda bodo lahko postali kri in *da* bo lahko kri po vsej egiptovski deželi, tako v *posodah iz lesa*, kakor v *posodah iz kamna*.« ²⁰Mojzes in Aron sta storila tako kakor je Gospod zapovedal in ta je dvignil palico in udaril vode, ki so *bile* v reki, pred faraonovim pogledom in pogledom njegovih služabnikov, in vse vode, ki so *bile* v reki, so bile spremenjene v kri. ²¹Ribe, ki so *bile* v reki, so pognile in reka je smrdela in Egipcani niso mogli piti vode iz reke in kri je bila po vsej egiptovski deželi. ²²Egiptovski čarovniki so tako storili s svojimi izrekanji urokov in faraonovo srce je bilo zakrknjeno niti jima ni prisluhnil, kakor je rekel Gospod. ²³Faraon se je obrnil in odšel v svojo hišo niti tudi ni k temu usmeril svojega srca. ²⁴Vsi Egipcani so okoli reke kopáli za vodo, da *[bi]* pili, kajti vode iz reke niso mogli piti. ²⁵Dopolnjnih je bilo sedem dni, potem ko je Gospod udaril reko.

8 Gospod je spregovoril Mojzesu: »Pojdi k faraonu in mu reci: ›Tako govoril Gospod: ›Odpusti moje ljudstvo, da mi bodo lahko služili.‹«

^k 6,16: [Leta 1619 pr. Kr.]

^l 6,17: [Libni: hebr. Bel.]

^m 6,17: [Šimí: hebr. Slaven.]

ⁿ 6,18: [Amrám: hebr. Visoki ljudje.]

^o 6,18: [Jichár: hebr. Olje.]

^p 6,18: [Uziél: hebr. Božja moč.]

^q 6,19: [Mahlí: hebr. Bolan.]

^r 6,19: [Muší: hebr. Občutljiv.]

^s 6,23: [Okoli leta 1530 pr. Kr.]

^t 6,23: [Nadáb: hebr. Svobodomiseln.]

^u 6,23: [Abihú: hebr. Oče njega.]

^v 6,23: [Eleazar: hebr. Bog je pomočnik.]

^w 6,23: [Itamár: hebr. Pokrajina palme.]

^x 6,27: [Leta 1491 pr. Kr.]

^y 7,7: [Leta 1491 pr. Kr.]

^z 7,19: *tolmune*...: hebr. zbiranja njihovih voda.

6,14: 1 Mz 46,9

6,14: 1 Krn 5,3

6,15: 1 Krn 4,24

6,16: 4 Mz 3,17

6,16: 1 Krn 6,1

6,18: 4 Mz

26,57

6,18: 1 Krn 6,18

6,20: 2 Mz 2,2

6,20: 4 Mz

26,59

6,25: 4 Mz

25,11

7,20: 2 Mz 17,5

7,20: Ps 78,44

7,22: Mdr 17,7

² Če pa odkloniš, da *jih* odpustiš, glej, bom vse tvoje meje udaril z žabami. ³ Reke bodo rodile žab v obilju, ki bodo šle gor in prišle v twojo hišo, v twojo spalnico, na twojo posteljo, v hiše tvojih služabnikov, na twoje ljudstvo, v twoje peči in v twoje nečke. ⁴ Žabe bodo prišle tako nate, kakor na twoje ljudstvo in na vse twoje služabnike.«

⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu: »Reci Aronu: Iztegni svojo roko s svojo palico nad vodotoke, nad reke in nad ribnike ter povzroči žabam, da pridejo nad egiptovsko deželo.« ⁶ Aron je iztegnil svojo roko nad egiptovske vode in žabe so prišle gor ter pokrile egiptovsko deželo. ⁷ Čarovniki so tako storili s svojimi izrekanji urokov in nad egiptovsko deželo privedli žabe.

⁸ Potem je faraon dal poklicati Mojzesu in Arona ter rekel: »Rotita Gospoda, da lahko odstrani žabe od mene in od mojega ljudstva; jaz pa bom pustil ljudstvu oditi, da bodo lahko žrtvovali Gospodu.« ⁹ Mojzes je rekel faraonu: »Slava ^bnad menoj. Kdaj naj rotim zate in za twoje služabnike in za twoje ljudstvo, da uniči ^džabe pred teboj in tvojimi hišami, da bodo lahko preostale samo v reki?« ¹⁰ Rekel je: »Jutri.« ^e Rekel je: »To bodi glede na twojo besedo, da lahko spoznaš, da ni nikogar podobnega Gospodu, našemu Bogu. ¹¹ Žabe bodo odšle od tebe in od tvojih hiš in od tvojih služabnikov in od tvojega ljudstva. Preostale bodo samo še v reki.« ¹² Mojzes in Aron sta odšla izpred faraona. Mojzes je klical h Gospodu zaradi žab, ki jih je privedel zoper faraona. ¹³ Gospod je storil glede na Mojzesovo besedo in žabe so poginile po hišah, po vaseh in po poljih. ¹⁴ Zbrali so jih skupaj na kupe in dežela se je usmrnila. ¹⁵ Toda ko je faraon viden, da je bil predah, je zakrknil svoje srce in jima ni prisluhnih, kakor je rekel Gospod.

¹⁶ § Gospod je rekel Mojzesu: »Reci Aronu: Iztegni svojo palico in udari prah dežele, da [iz] tega lahko nastanejo uši po vsej egiptovski deželi.« ¹⁷ § Storila sta tako, kajti Aron je iztegnil svojo roko s svojo palico in udaril prah dežele in [iz] tega so nastale uši na človeku in na živali. [Iz] vsega prahu dežele so nastale uši po vsej egiptovski deželi. ¹⁸ § Čarovniki so tako storili s svojimi izrekanji urokov, da privedejo uši, toda niso mogli, tako so bile uši na človeku in na živali. ¹⁹ Potem so čarovniki rekli faraonu: »To je Božji prst.« Faraonovo srce pa je bilo zakrknjeno in jim ni prisluhnih, kakor je rekel Gospod.

²⁰ Gospod je rekel Mojzesu: »Vstani zgodaj zjutraj in stopi pred faraona. Glej, ta prihaja k vodi in mu reci: »Tako govori Gospod: Pusti moje ljudstvo oditi, da mi bodo lahko služili. ²¹ Ali pa, če ne boš hotel pustiti mojemu ljudstvu oditi, glej, bom poslal roje ^f*muh* nate, na twoje služabnike, na twoje ljudstvo in v twoje hiše. Hiše Egipčanov bodo polne rojev *muh* in tudi zemlja, na kateri so. ²² Na ta dan bom oddvojil gošensko deželo, v kateri prebiva moje ljudstvo, da tam ne bo rojev *muh*; z namenom, da lahko spoznaš, da sem jaz Gospod v sredi zemlje. ²³ Jaz bom položil ločnico

gmed svojim ljudstvom in tvojim ljudstvom. Jutri hbo to znamenje.« ²⁴ § In Gospod je storil tako. Prišel je nadležen roj *muh* v faraonovo hišo, v hiše njegovih služabnikov in v vso egiptovsko deželo. Dežela je bila okužena ⁱzaradi roja *muh*.

²⁵ Faraon je dal poklicati Mojzesu in Arona ter rekel: »Pojdite, žrtvujte vašemu Bogu v deželi.«

²⁶ Mojzes pa je rekel: »Ni primerno tako storiti, kajti ogabnost Egipčanom bomo žrtvovali Gospodu, našemu Bogu. Glej, pred njihovimi očmi bomo žrtvovali gnušobo Egipčanov in mar nas ne bodo kamnali? ²⁷ Šli bomo tri dni potovanja v divjino in žrtvovali Gospodu, našemu Bogu, kakor nam bo zapovedal.« ²⁸ Faraon pa je rekel: »Pustil vam bom oditi, da boste lahko žrtvovali Gospodu, svojemu Bogu, v divjini; samo ne boste odšli zelo daleč proč. Rotite zame.« ²⁹ Mojzes je rekel: »Glej, ven grem od tebe in rotil bom Gospoda, da roji *muh* lahko jutri odidejo od faraona, od njegovih služabnikov in od njegovega ljudstva, toda faraon naj ne postopa več varljivo z nedovoljevanjem ljudstvu, da gre žrtvovat Gospodu.« ³⁰ Mojzes je odšel izpred faraona in rotil Gospoda. ³¹ Gospod je storil glede na Mojzesovo besedo in roje *muh* odstranil od faraona, od njegovih služabnikov in od njegovega ljudstva. Niti ena ni preostala. ³² Faraon pa je tudi tokrat zakrknil svoje srce niti ni hotel odpustiti ljudstva.

9 Potem je Gospod rekel Mojzesu: »Pojdi noter k faraonu in mu povej: »Tako govori Gospod, Bog Hebrejcev: Pusti moje ljudstvo oditi, da mi bodo lahko služili.« ² Kajti, če odkloniš, da bi *jih* pustil oditi in jih hočeš trdno držati, ³ glej, Gospodova roka je na twoji živini, ki je na polju, na konjih, na oslih, na kamelah, na volih in na ovcah. Tam bo zelo nadležna živinska kuga. ⁴ Gospod bo oddvojil med izraelsko živino in egiptovsko živino in nič ne bo poginilo, od vsega, kar je [last] Izraelovih otrok.« ⁵ Gospod je določil čas, rekoč: »Jutri bo Gospod to stvar storil v deželi.« ⁶ Gospod je naslednji dan storil to stvar in vsa egiptovska živina je poginila, toda izmed živine Izraelovih otrok ni poginila niti ena. ⁷ Faraon je poslal in glej, niti ena izmed izraelske živine ni poginila. Faraonovo srce pa je bilo zakrknjeno in ljudstvu ni pustil oditi.

⁸ Gospod je rekel Mojzesu in Aronu: »K sebi vzemita prgišča pepela iz talilne peči in naj ga Mojzes potrese proti nebu pred faraonovimi očmi.

⁹ Ta bo postal droben prah po vsej egiptovski deželi in tvori bodo izbruhnili z mehurji na človeku in na živali po vsej egiptovski deželi.« ¹⁰ Vzela sta pepel iz talilne peči in stala pred faraonom. Mojzes ga je potresel proti nebu in ta je postal tvor, ki je izbruhnil z mehurji na človeku in na živali. ¹¹ Čarovniki pa zaradi tvorov niso mogli stati pred Mojzesom, kajti tvor je bil na čarovnikih in na vseh Egipčanih. ¹² Gospod pa je zakrknil faraonovo srce in ta jima ni prisluhnih, kakor je Gospod govoril Mojzesu.

¹³ Gospod je rekel Mojzesu: »Vstani zgodaj zjutraj in stopi pred faraona ter mu reci: »Tako govori

8,7: Mdr 17,7
8,24: Mdr 16,9
8,27: 2 Mz 3,18
9,12: 2 Mz 4,21

^f 8,21: *roje...*: ali, mešanico ogabnih zveri itd.

^g 8,23: *ločnico*: hebr. odkupitev.

^h 8,23: *Jutri*: ali, Do jutri.

ⁱ 8,24: *okužena*: ali, uničena.

^a 8,3: *nečke*: ali, kvas; [posoda za mesenje testa.]

^b 8,9: *Slava...*: ali, To čast imam nad seboj itd.

^c 8,9: *Kdaj*: ali, Zoper kdaj.

^d 8,9: *uniči*: hebr. iztrebi.

^e 8,10: *Jutri*: ali, Zoper jutri.

Gospod, Bog Hebrejcev: »Pusti moje ljudstvo oditi, da mi bodo lahko služili.«¹⁴ Kajti tokrat bom vse svoje nadloge poslal na tvoje srce in na tvoje služabnike in na tvoje ljudstvo, da boš lahko vedel, da na vsej zemlji ni nikogar podobnega meni.¹⁵ Kajti sedaj bom iztegnil svojo roko, da lahko udarim tebe in tvoje ljudstvo s kužno bolezniijo, ti pa boš iztrebljen z zemlje.¹⁶ Zagotovo sem te dvignil iz zaradi tega razloga, da pokažem na tebi svojo moč, in da bo moje ime lahko razglašeno po vsej zemlji.¹⁷ Doklej se povisuješ zoper moje ljudstvo, da jim nočeš pustiti oditi?¹⁸ Glej, jutri ob tem času bom povzročil, da bo deževala zelo boleča toča, kakršne ni bilo v Egiptu od njegovega nastanka celo do sedaj.¹⁹ Pošli torej sedaj in zberi svojo živino in vse, kar imaš na polju, kajti na vsakega človeka in žival, ki bo najdena na polju in ne bo privedena domov, bo nanje priletela toča in bodo umrli.«²⁰ Kdor se je med faraonovimi služabniki bal Gospodove besede, je svoje služabnike in svojo živino primoral, da so pobegnili v hiše,²¹ kdor pa se ^kni oziral na Gospodovo besedo, je svoje služabnike in svojo živino pustil na polju.

²² Gospod je rekел Mojzesu: »Iztegni svojo roko proti nebu, da bo lahko toča po vsej egyptovski deželi, na ljudeh, na živali in na vsakem poljskem zelišču po vsej egyptovski deželi.«²³ Mojzes je svojo palico iztegnil proti nebu in Gospod je poslal grmenje in točo in spotoma je ogenj padal na zemljo; Gospod je deževal točo na egyptovsko deželo.²⁴ Tako je bila tam toča in ogenj, pomešan s točo, zelo boleč, takšen kot ni bilo nobenega podobnega temu po vsej egyptovski deželi, odkar je postala narod.²⁵ Toča je udarila povsod, po vsej egyptovski deželi vse, kar je bilo na polju, tako človeka kakor žival. Toča je udarila vsako zel na polju in zlomila vsako drevo na polju.²⁶ Samo v gošenski deželi, kjer so bili Izraelovi otroci, tam ni bilo toče.

²⁷ Faraon je poslal in dal poklicati Mojzeseta in Arona ter jima rekel: »Tokrat sem grešil. Gospod je pravičen, jaz in moje ljudstvo pa smo zlobni.²⁸ Rotita Gospoda (kajti dovolj je), da ne bo več mogočnih¹ grmenj in toče, in jaz vam bom pustil oditi in ne boste več ostali.«²⁹ Mojzes mu je rekel: »Takoj, ko odidem iz mesta, bom razširil svoje roke h Gospodu in grmenje bo prenehalo niti nič več ne bo toče, da lahko spoznaš, da je zemlja Gospodova.³⁰ Toda kar se tiče tebe in tvojih služabnikov vem, da se še ne boste bali Gospoda Boga.«³¹ Udarjena sta bila lan in ječmen, kajti ječmen je bil v klasu, lan pa je bil [v] cvetu.³² Toda pšenica in pira nista bili udarjeni, kajti nista bili zreli.^{m33} Mojzes je odšel iz mesta od faraona in svoje roke razširil h Gospodu. Grmenja in toča sta prenehali in dež se ni izlival na zemljo.³⁴ Ko pa je faraon videl, da so dež, toča in grmenja prenehali, je še bolj grešil in zakrknil svoje srce, on in njegovi služabniki.³⁵ Faraonovo srce je bilo zakrknjeno niti ni hotel pustiti Izraelovih otrok oditi, kakor je Gospod govoril po Mojzesu.ⁿ

9,16: Rim 9,17
9,29: Ps 24,1
10,1: 2 Mz 4,21
10,4: Mdr 16,9
10,4: [Raz 9,3]

10 Gospod je rekel Mojzesu: »Pojdi noter k faraonu, kajti zakrknil sem njegovo srce in srce njegovih služabnikov, da lahko ta svoja znamenja pokažem pred njim,² in da ti lahko poveš v ušesa svojih sinov in sinov svojih sinov, kakšne stvari sem storil v Egiptu in moja znamenja, ki sem jih storil med njimi, da boste lahko spoznali, kako [to], da sem jaz Gospod.«³ Mojzes in Aron sta vstopila k faraonu ter mu rekla: »Tako govori Gospod, Bog Hebrejcev: »Doklej boš odklanjal, da se ponijaš pred menoj? Pusti moje ljudstvo oditi, da mi bodo lahko služili.«⁴ Ali pa, če odkloniš, da pustiš moje ljudstvo oditi, glej, bom jutri v tvojo pokrajino privedel leteče kobilice.⁵ Pokrile bodo obličeje⁶ zemlje, da nekdo ne bo mogel videti zemlje. Pojedle bodo preostanek tega, kar je ušlo, kar vam ostaja od toče in pojedle bodo vsako drevo, ki vam raste zunaj polja.⁶ Napolnilo bodo tvoje hiše in hiše vseh tvojih služabnikov in hiše vseh Egipčanov, kar niti tvoji očetje niti očetje tvojih očetov niso videli od dneva, ko so bili na zemlji, do današnjega dne.«⁷ In obrnil se je ter odšel ven od faraona.⁷ Faraonovi služabniki so mu rekli: »Doklej nam bo ta človek zanka? Pusti ljudi oditi, da bodo lahko služili Gospodu, svojemu Bogu. Mar še ne veš, da je Egipt uničen?«⁸ Mojzes in Aron sta bila ponovno privedena k faraonu. Rekel jima je: »Pojdite, služite Gospodu, svojemu Bogu, toda kdo po tisti, ki bodo šli?«⁹ Mojzes je rekel: »Sli bomo s svojimi mladimi in s svojimi starimi, s svojimi sinovi in s svojimi hčerami in s svojimi tropi in s svojimi čredami bomo šli, kajti imeti moramo praznik Gospodu.«¹⁰ Rekel jima je: »Naj bo Gospod tako z vami, kakor bom jaz pustil oditi vam in vašim malčkom. Glejta na to, kajti zlo je pred vami.¹¹ Ne tako. Pojdite sedaj vi, ki ste možje in služite Gospodu, kajti to ste si že zeleli.« In izgnana sta bila izpred faraonove prisotnosti.

¹² Gospod je rekel Mojzesu: »Iztegni svojo roko nad egyptovsko deželo zaradi letečih kobilic, da bodo lahko prišle nad egyptovsko deželo in pojedle vsako zemeljsko zelišče, celo vse, kar je pustila toča.«¹³ Mojzes je iztegnil svojo palico nad egyptovsko deželo in Gospod je ves ta dan prinašal vzhodnik nad deželo in vso to noč, in ko je bilo jutro, je vzhodnik prinesel leteče kobilice.¹⁴ Leteče kobilice so se dvignile nad vso egyptovsko deželo in počivale po vseh egyptovskih pokrajinah. Bile so zelo nadležne. Pred njimi ni bilo takšnih letečih kobilic kakor te niti takšnih ne bo za njimi.¹⁵ Kajti pokrile so obličeje celotne zemlje, tako da je bila dežela zatemnjena. Pojedle so vsako zelišče dežele in ves sad dreves, ki jih je pustila toča. Niti ena zelena stvar ni preostala na drevesih ali na poljskih zeliščih po vsej egyptovski deželi.

¹⁶ Potem je faraon v naglici dal poklicati Mojzeseta in Arona ter rekel: »Grešil sem zoper Gospoda, vašega Boga in zoper vaju.¹⁷ Zdaj torej oprostita, prosim vaju, moj greh, samo še tokrat in rotita Gospoda, svojega Boga, da mi lahko odvzame samo to smrt.«¹⁸ In odšel je ven od faraona in rotil Gospoda.¹⁹ § Gospod je [veter] obrnil [v] mogočen

^j 9,16: *te dvignil...*: hebr. naredil, da stojiš.

^k 9,21: *se...*: hebr. svojega srca ni postavil h Gospodovi besedi.

^l 9,28: *mogočnih...*: hebr. glasov Boga.

^m 9,32: *zreli...*: hebr. skriti, ali, temni.

ⁿ 9,35: *Mojzesu*: hebr. Mojzesovi roki.

^o 10,5: *obličeje*: hebr. oko.

^p 10,8: *kdo...*: hebr. kdo in kdo itd.

^q 10,16: *dal...*: hebr. hitel, da pokliče.

močan zahodnik, ki je odnesel leteče kobilice in jih vrgel^r v Rdeče morje. Tam ni ostala niti ena leteča kobilica po vseh egiptovskih pokrajinah.²⁰ Toda Gospod je zakrknil faraonovo srce, tako da ta ni hotel pustiti Izraelovih otrok oditi.

²¹ Gospod je rekел Mojzesu: »Iztegni svojo roko proti nebu, da bo lahko tam tema nad egiptovsko deželo, celo^s tema, ki se jo bo lahko čutilo.«²² Mojzes je iztegnil svojo roko proti nebu in tri dni je bila gosta tema po vsej egiptovski deželi.²³ Drug drugega niso videli niti tri dni ni nihče vstal iz svojega kraja, toda vsi Izraelovi otroci so imeli v svojih prebivališčih svetlobo.

²⁴ Faraon je klical k Mojzesu ter rekel: »Pojdite, služite Gospodu. Samo vaši tropi in vaše črede naj ostanejo; naj gredo z vami tudi vaši malčki.«²⁵ Mojzes je rekel: »Moraš^t nam dati tudi klavne daritve in žgalne daritve, da bomo lahko žrtvovali Gospodu, svojemu Bogu.«²⁶ Tudi naša živina bo šla z nami. Niti kopito ne bo ostalo zadaj, kajti od nje moramo vzeti, da služimo Gospodu, svojemu Bogu in ne vemo s čim moramo služiti Gospodu, dokler ne pridemo tja.«

²⁷ Toda Gospod je zakrknil faraonovo srce in ta jim ni hotel pustiti oditi. ²⁸ Faraon mu je rekel: »Spravi se od mene, pazi se, da ne vidiš več mojega obraza, kajti na ta dan, [ko] zagledaš moj obraz, boš umrl.«²⁹ Mojzes je rekel: »Dobro si govoril, tvojega obraza ne bom več ponovno videl.«

11 Gospod je rekel Mojzesu: »Še eno nadlogo več bom privadel nad faraona in nad Egipt, potem vam bo pustil oditi. Ko *vam* bo pustil oditi, *vas* bo zagotovo vse skupaj sunil od tod.² Govori torej v ušesa ljudstvu in naj si vsak mož izposodi od svojega soseda in vsaka ženska od svoje sosedne dragocenosti iz srebra in dragocenosti iz zlata.«³ Gospod je dal ljudstvu naklonjenost v očeh Egipčanov. Poleg tega je bil človek Mojzes zelo velik v egiptovski deželi, v očeh faraonovih služabnikov in v očeh ljudstva.

⁴ Mojzes je rekel: »Tako govoril Gospod: »Okoli polnoči bom odšel ven, v sredo Egipta.«⁵ Vsi prvorojenci v egiptovski deželi bodo umrli, od faraonovega prvorojenca, ki sedi na njegovem prestolu, celo do prvorojenca dekle, ki je za mlinom in vse prvorojeno od živali.⁶ Veliko vpitje bo po vsej egiptovski deželi, kot takšnega tam ni bilo niti ne bo več podobnega temu.⁷ Toda zoper kateregakoli izmed Izraelovih otrok niti pes ne bo premaknil svojega jezika, zoper človeka ali žival, da boste lahko vedeli, kako Gospod postavlja razliko med Egipčani in Izraelom.«⁸ Vsi ti tvoji služabniki bodo prišli dol k meni in se mi priklonili, rekoč: »Pojdi ven ti in vse ljudstvo, ki ti sledi.«⁹ In potem bom šel ven.« In od faraona je odšel v veliki jezi.⁹ Gospod je rekel Mojzesu: »Faraon vama ne bo prisluhnil, da bodo moji čudeži lahko pomnoženi v egiptovski deželi.«¹⁰ Mojzes in Aron sta vse te čudeže storila pred faraonom, Gospod pa je zakrknil faraonovo

srce, tako da ta ne bi pustil Izraelovih otrok oditi ven iz svoje dežele.

12 Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu v egiptovski deželi, rekoč:² »Ta mesec vam bo začetek mesecev. Ta vam bo prvi mesec v letu.

³ Govorita vsej Izraelovi skupnosti, rekoč: »V desetem dnevnu tega meseca si bo vsakdo vzel jagnje, vglede na hišo svojih očetov, jagnje za hišo⁴ in če bo družina premajhna za jagnje, naj ga on in njegov sosed, poleg njegove hiše, vzameta glede na število duš. Vsak človek bo glede na svoje prehranjevanje preštet na jagnje.⁵ Vaše jagnje bo brez pomanjkljivosti, samec^w prvega leta. Vzeli ga boste izmed ovc ali izmed koz.⁶ Varovali ga boste do štirinajstega dne istega meseca in celoten zbor Izraelove skupnosti ga bo zvečer^x zaklal.⁷ Vzeli bodo od krvi in le-to potegnili s črto na dva podboja in na naddurje hiš, v katerih ga bodo jedli.⁸ In v tej noči bodo jedli meso, pečeno na ognju in nekvašen kruh, in z grenkimi zelišči ga bodo jedli.⁹ Ne jejte od njega surovega niti skuhanega z vodo, temveč pečenega na ognju. Njegovo glavo z njegovimi nogami in z njegovo drobovinou.^y¹⁰ In ničesar od njega ne boste pustili do jutra. To, kar od njega ostane do jutra, boste sežgali z ognjem.

¹¹ Tako ga boste jedli: z vašimi ledji opasanimi, vašimi čevljimi na vaših stopalih in vašo palico v vaši roki. Jedli ga boste v naglici. To je Gospodova pasha.¹² Kajti to noč pojdem skozi egiptovsko deželo in udaril bom vse prvorojeno v egiptovski deželi, tako človeka kakor žival in zoper vse egiptovske bogove^z bom izvršil sodbo. Jaz sem Gospod.¹³ Kri vam bo za simbol na hišah, kjer ste. Ko zagledam kri, bom šel mimo vas in nadloga ne bo na vas, da^a vas uniči, ko udarim egiptovsko deželo.¹⁴ Ta dan vam bo v spomin, in vi ga boste ohranjali kot praznik Gospodu skozi svoje rodove. To praznovanje boste ohranjali kot odredbo na veke.¹⁵ Sedem dni boste jedli nekvašeni kruh; celo prvi dan boste iz svojih hiš odstranili kvas, kajti kdorkoli je kvašeni kruh od prvega dne do sedmega dne, bo ta duša iztrebljena iz Izraela.¹⁶ Na prvi dan bo sveti sklic in na sedmi dan vam bo sveti sklic. V teh ne bo opravljena nobena vrsta dela, razen tega, kar mora vsak^b človek jesti, samo to lahko delate.¹⁷ Obeležili boste praznik nekvašenega kruha, kajti na prav isti dan sem vaše vojske privadel iz egiptovske dežele. Zato boste ta dan v svojih rodovih obeleževali kot odredbo na veke.

¹⁸ V prvem mesecu, na štirinajsti dan meseca zvečer, boste jedli nekvašeni kruh do enaindvajsetega dne meseca zvečer.¹⁹ Sedem dni naj v vaših hišah ne bo najti kvasa, kajti kdorkoli je to, kar je kvašeno, celo ta duša bo iztrebljena iz Izraelove skupnosti, bodisi da je tujec ali rojen v deželi.²⁰ Ničesar kvašenega ne boste jedli. V vseh svojih prebivališčih boste jedli nekvašeni kruh.«

²¹ Potem je Mojzes dal poklicati vse Izraelove starešine in jim rekel: »Izberite in vzemite si jagnje^c glede na svoje družine in zakoljite pashalno

10,23: Mdr 18,1

11,2: 2 Mz 3,22

11,2: 2 Mz

12,35

11,3: Sir 45,1

11,4: 2 Mz

12,29

12,18:

3 Mz 23,5

12,18:

4 Mz 28,16

* 12,6: *zvečer*...: hebr. med dvema večeroma.

y 12,9: [drobovino: srce, jetra in pljuča živali.]

z 12,12: *bogove*: ali, prince.

a 12,13: *da*...: hebr. za uničenje.

b 12,16: *vsak*...: hebr. vsaka duša.

c 12,21: *jagnje*: ali, kozlička.

^r 10,19: *vrgel*: hebr. privezal.

^s 10,21: *celo*...: hebr. da nekdo lahko čuti temo.

^t 10,25: *Moraš*...: hebr. V naše roke moraš.

^u 11,8: *ki ti sledi*...: hebr. ki je pri tvojih stopalih.

^v 12,3: *jagnje*: ali, kozlička.

^w 12,5: *samec*...: hebr. sin enega leta.

jagnje.²² Vzeli boste šop izopa in ga pomočili v kri, ki je v umivalniku in vratno preklado ter dva podboja premazali s krvjo, ki je v umivalniku; in nihče izmed vas do jutra ne bo šel ven pri vratih svoje hiše.²³ Kajti Gospod bo šel skozi, da udari Egipčane in ko na vratni prekladi in dveh stranskih podbojih zagleda kri, bo Gospod šel mimo vrat in ne bo dopustil, da bi pokončevalec vstopil v vaše hiše, da vas udari.²⁴ Vi pa boste to stvar obeležili kot odredbo sebi in svojim sinovom na veke.²⁵ In zgodilo se bo, ko boste prišli v deželo, ki vam jo bo dal Gospod, glede [na to], kar je obljudil, da boste ohranjali to službo.²⁶ Zgodilo se bo, ko vam bodo vaši otroci rekli: »Kaj nameravate s tem služenjem?«²⁷ da boste rekli: »To je klavna daritev pashe Gospodu, ki je v Egiptu šel mimo hiš Izraelovih otrok, ko je udaril Egipčane in rešil naše hiše.«²⁸ In ljudstvo je sklonilo glavo ter oboževalo. Izraelovi otroci so odšli in storili, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu in Aronu, tako so storili.

²⁹ Pripetilo se je, da je ob polnoči Gospod udaril vse prvorojeno v egiptovski deželi, od faraonovega prvorojenca, ki je sedel na njegovem prestolu, do ujetnikovega prvorojenca, ki je bil v grajski ječi^d in vse prvorojeno od živine.³⁰ Faraon je ponoči vstal, on in vsi njegovi služabniki in vsi Egipčani in v Egiptu je bilo veliko vpitje, kajti ni bilo hiše, kjer ni bi bilo enega mrtvega.

³¹ Ponoči je dal poklicati Mojzes in Arona ter rekel: »Vstanite in odpravite se proč izmed mojega ljudstva, tako vidva kakor Izraelovi otroci in pojrite, služite Gospodu, kakor sta rekla.³² Prav tako vzemite vaše trope in vaše črede, kakor sta rekla in izginiti; in tudi mene blagoslovita.«³³ Egipčani so pritiskali na ljudstvo, da bi jih lahko v naglici odposlali iz dežele, kajti rekli so: »Mi vsi bomo mrtvi ljudje.«³⁴ Ljudstvo je vzelo svoje testo, preden je bilo to vzhajano in svoje nečke,^eki so bile povezane v njihovih oblačilih, na svoje rame.³⁵ Izraelovi otroci so storili glede na Mojzesovo besedo in od Egipčanov so si izposodili dragocenosti iz srebra in dragocenosti iz zlata in oblačil.³⁶ In Gospod je dal ljudstvu naklonjenost v očeh Egipčanov, tako da so jim posodili takšne stvari, kot so jih zahtevali. In oplenili so Egipčane.

³⁷ § Izraelovi otroci so potovali od Ramesesa do Sukota, okoli šeststo tisoč pešcev, ki so bili možje, poleg otrok.³⁸ Z njimi je odšla gor tudi mešana ēmnožica, tropi in črede, zelo veliko živine.³⁹ Iz testa, ki so ga prinesli iz Egipta, so spekli nekvašeni kruh, kajti ni bil še vzhajan, ker so bili sunjeni iz Egipta in niso mogli ostati niti si zase niso pripravili nobenega živeža.

⁴⁰ Torej začasno bivanje Izraelovih otrok, ki so prebivali v Egiptu, je bilo širisto trideset let.^g

⁴¹ Ob koncu širisto tridesetih let se je pripetilo, celo prav na isti dan se je pripetilo, da so vse Gospodove vojske odšle iz egiptovske dežele.⁴² To je noč,^hki bo zelo obeleževana Gospodu, ker jih je privedel

iz egiptovske dežele. To je tista Gospodova noč, ki jo bodo obeleževali vsi Izraelovi otroci v svojih rodovih.

⁴³ Gospod je rekел Mojzesu in Aronu: »To je odredba pashe: »Naj noben tujec od tega ne je,⁴⁴ toda vsakogar služabnik, ki je kupljen za denar, ko si ga obrezal, potem bo jedel od tega.⁴⁵ Tuj človek in najeti služabnik ne bosta jedla od tega.⁴⁶ Jedlo se ga bo v eni hiši. Nič od mesa ne boš nosil ven iz hiše niti ne boste prelomili njegove kosti.⁴⁷ Vsa Izraelova skupnost se i bo tega držala.⁴⁸ Ko bo tujec začasno prebival s teboj in bo praznoval pasho Gospodu, naj bodo vsi njegovi moški obrezani in takrat pustite, da pride blizu in se tega drži, in on naj vam bo kakor nekdo, ki je rojen v deželi, kajti nobena neobrezana oseba ne bo jedla od tega.⁴⁹ Ena postava bo tistem, ki je rojen doma in tujcu, ki začasno biva med vami.«⁵⁰ Tako so storili vsi Izraelovi otroci; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu in Aronu, tako so storili.⁵¹ Na prav isti dan se je pripetilo, da je Gospod privedel Izraelove otroke po njihovih vojskah iz egiptovske dežele.

13 ² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: »Posvēti mi vse prvorojeno, karkoli odpre maternico med Izraelovimi otroki, tako od človeka in od živali. To je moje.«

³ Mojzes je rekel ljudstvu: »Spominjajte se tega dne, na katerega ste prišli iz Egipta, iz hiše sužnosti; kajti z močjo roke vas je Gospod privedel iz tega kraja. Tam se ne bo jedlo nič kvašenega kruha.⁴ Ta dan ste prišli ven v mesecu abibu.

⁵ Zgodilo se bo, ko vas bo Gospod privedel v deželo Kánaancev, Hetejcev, Amoréjcev, Hivéjcev in Jebusejcev, ki jo je prisegel vašim očetom, da vam jo da, deželo, kjer tečeta mleko in med, da se boš v tem mesecu držal te službe.⁶ Sedem dni boš jedel nekvašeni kruh in na sedmi dan bo praznik Gospodu.⁷ Nekvašeni kruh se bo jedel sedem dni in tam pri tebi naj ne bo videti nobenega kvašenega kruha niti ne bo kvasa s teboj v vseh tvojih četrtih.

⁸ Tistega dne boš svojemu sinu pokazal, rekoč: »To je storjeno zaradi tega, kar mi je storil Gospod, ko sem izšel iz Egipta.«⁹ To ti bo za znamenje na tvoji roki in za spomin med tvojimi očmi, da bo lahko Gospodova postava v tvojih ustih, kajti z močno roko te je Gospod privedel iz Egipta.¹⁰ Držal se boš torej te odredbe v njenem času iz leta v leto.

¹¹ Zgodilo se bo, ko te bo Gospod pripeljal v deželo Kánaancev, kakor je prisegel tebi in tvojim očetom in ti jo bo dal,¹² da boš oddvojil^k Gospodu vse, kar odpre maternico in vsak prvenec, ki pride iz živali, ki jo imaš; samci bodo Gospodovi.¹³ Vsakega prvenca osla pa boš odkupil z jagnjetom.¹⁴ Ce pa ga ne boš odkupil, potem mu boš zlomil tilnik. Med svojimi otroki boš odkupil vsakega moškega prvorojenca.

^d 12,29: *grajski ječi*: hebr. hiši lame.

^e 12,34: *nečke*: ali, kvas.

^f 12,38: *mešana*...: hebr. velika mešanica.

^g 12,40: [Prerokba iz 1 Mz 15,13 je bila širisto let. Torej dodatnih trideset let je bilo zaradi Mojzesove samovolje, ko je v tristo devetdesetem letu ubil Egipčana, (očitno je poznal namen, ki ga je imel Bog z njim, glede rešitve Izraela, toda prehiteval je Božji pravi

čas) ga zakopal, pobegnil in potem širideset let prebival v midjánski puščavi.]

^h 12,42: *noč*...: hebr. noč opazovanj.

ⁱ 12,47: *se*...: hebr. bo to delala.

^j 13,3: *sužnosti*: hebr. služabnikov.

^k 13,12: *oddvojil*...: hebr. povzročil, da gre skozi.

^l 13,13: *jagnjetom*: ali, kozličkom.

¹⁴ Zgodilo se bo, ko te tvoj sin vpraša, v ^{mčasu}, ki pride, rekoč: »Kaj je to?« da mu boš rekel: »Z močjo roke nas je Gospod privedel iz Egipta, iz hiše sužnosti. ¹⁵ Pripetilo se je, ko nas je faraon komajda odpustil, da je Gospod usmrtil vse prvorojene v egiptovski deželi, tako prvorojene od človeka, kakor prvorojene od živali.« Žato žrtvujem Gospodu vse, kar odpre maternico in so samci. Toda vse prvorojene izmed svojih otrok odkupim. ¹⁶ To bo za simbol na tvoji roki in za načelek med tvojimi očmi, kajti z močjo roke nas je Gospod privedel iz Egipta.«

¹⁷ Pripetilo se je, ko je faraon ljudstvu pustil oditi, da jih Bog ni vodil po poti dežele Filistejcev, čeprav je *bila* ta blizu, kajti Bog je rekel: »Da se ne bi morda ljudstvo pokesalo, ko zagleda vojno in se vrnejo v Egipt,« ¹⁸ § ampak je Bog ljudstvo vodil naokoli, po poti divjine Rdečega morja in Izraelovi otroci so se postrojeni ⁿdvignili iz egiptovske dežele. ¹⁹ Mojzes je s seboj vzel Jožefove kosti, kajti ta je strogo zaprisegel Izraelove otroke, rekoč: »Bog vas bo zagotovo obiskal; in vi boste s seboj odnesli moje kosti proč od tod.«

²⁰ In napotili so se na svoje potovanje iz Sukóta in se utaborili v Etámu, na robu divjine. ²¹ In Gospod je hodil podnevi pred njimi v oblačnem stebru, da jih vodi po poti, ponoči pa v ognjenem stebru, da jim daje svetlobo, da bi hodili podnevi in ponoči.

²² Izpred ljudstva ni vzel proč oblačnega stebra podnevi niti ognjenega stebra ponoči.

14 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Govori Izraelovim otrokom, da se obrnejo in se utaborijo pred Pi Hahirótom, ^o med Migdólom in morjem, nasproti Báal Cefónu. ^pPred njim se boste utaborili ob morju. ³ Kajti faraon bo o Izraelovih otrocih rekel: »Zapletli so se v deželi, divjina jih je zaprla noter.« ⁴ Jaz pa bom zakrknil faraonovo srce, da bo sledil za njimi in počaščen bom na faraonu in na vsej njegovi vojski, da bodo Egipčani lahko spoznali, da jaz *sem* Gospod.« In tako so storili.

⁵ Egiptovskemu kralju je bilo povedano, da je ljudstvo zbežalo. In srce faraona in njegovih služabnikov je bilo obrnjeno zoper ljudstvo in rekli so: »Zakaj smo storili to, da smo pustili Izraela oditi od služenja nam?« ⁶ In pripravil je svoj bojni voz in s seboj vzel svoje ljudstvo. ⁷ Vzel je šeststo izbranih bojnih voz in vse egiptovske bojne vozove in častnike nad vsakim izmed njih. ⁸ Gospod je zakrknil srce faraonu, egiptovskemu kralju in ta je zasledoval Izraelove otroke. Izraelovi otroci pa so izšli z vzdignjeno roko. ⁹ Toda Egipčani so jih zasledovali, vsi faraonovi konji *in* bojni vozovi in njegovi konjeniki in njegova vojska in jih dohiteli ob morju, utaborjene poleg Pi Hahiróta, pred Báal Cefónom.

¹⁰ Ko se je faraon približal, so Izraelovi otroci povzdignili svoje oči in glej, Egipčani so korakali za njimi in bili so boleče prestrašeni in Izraelovi otroci so zavpili h Gospodu. ¹¹ Mojzesu so rekli: »Ali si nas odpeljal proč, da umremo v divjini, ker ni *bilo* grobov v Egiptu? Zakaj si tako ravnal

z nami, da si nas odvedel iz Egipta? ¹² Mar ni to beseda, ki smo ti jo povedali v Egiptu, rekoč: »Pusti nas pri miru, da lahko služimo Egipčanom?« Kajti za nas *bi bilo* bolje, da služimo Egipčanom, kakor pa, da bi umrli v divjini.«

¹³ Mojzes je ljudstvu rekel: »Ne bojte se, mirno stojte in glejte Gospodovo rešitev duš, ki vam jo bo danes pokazal, kajti Egipčane, ^qki ste jih videli danes, jih na veke ne boste več videli. ¹⁴ Gospod se bo boril za vas in vi boste ohranili svoj mir.«

¹⁵ Gospod je rekel Mojzesu: »Zakaj vpiješ k meni? Govori Izraelovim otrokom, da gredo naprej. ¹⁶ Toda ti vzdigni svojo palico in iztegnji svojo roko nad morje in ga razdeli in Izraelovi otroci bodo šli po suhih *tleh* skozi sredo morja. ¹⁷ Glej, zakrknil bom srca Egipčanom in oni jim bodo sledili in jaz si bom pridobil čast nad faraonom in nad vso njegovo vojsko, nad njegovimi bojnimi vozovi in nad njegovimi konjeniki. ¹⁸ Egipčani bodo vedeli, da jaz *sem* Gospod, ko sem si pridobil čast nad faraonom, nad njegovimi bojnimi vozovi in nad njegovimi konjeniki.«

¹⁹ Božji angel, ki je šel pred Izraelovim taborom, se je odstranil in odšel za njimi, in oblačni steber je odšel izpred njihovega obraza in stal za njimi. ²⁰ § Prišel je med tabor Egipčanov in tabor Izraela. *Njm* je bil oblak in tema, toda *le-tem* je dajal svetlobo ponoči, tako da vso noč eni niso prišli blizu k drugim.

²¹ Mojzes je svojo roko iztegnil nad morje in Gospod je storil, da je morje vso tisto noč šlo *nazaj* z močnim vzhodnikom in naredilo morje kopno *zemljo* in vode so bile razdeljene. ²² In Izraelovi otroci so šli v sredo morja po suhih *tleh* in vode so jim *bile* zid na njihovi desnici in na njihovi levici.

²³ Egipčani pa so jih zasledovali in šli noter za njimi v sredo morja, *celo* vsi faraonovi konji, njegovi bojni vozovi in njegovi konjeniki. ²⁴ Pripetilo se je, da je ob jutranji straži Gospod skozi ognjen in oblačen steber pogledal na vojsko Egipčanov in prizadel vojsko Egipčanov. ²⁵ § Snemal je kolesa njihovim bojnim vozovom, da so *rjh* težko vozili. Tako da so Egipčani rekli: »Zbežimo pred obličjem Izraela, kajti Gospod se bori zanje zoper Egipčane.«

²⁶ Gospod je rekel Mojzesu: »Svojo roko iztegnil nad morje, da lahko vode ponovno pridejo nad Egipčane, nad njihove bojne vozove in nad njihove konjenike.« ²⁷ § Mojzes je svojo roko iztegnil nad morje in ko se je prikazalo jutro, se je morje vrnilo k svoji moči in Egipčani so bežali proti le-temu; in Gospod je Egipčane porazil ^sv sredi morja. ²⁸ Vode so se vrnilo in pokrile bojne vozove, konjenike *in* vso faraonovo vojsko, ki je za njimi prišla v morje. Tam ni ostal niti eden izmed njih. ²⁹ Toda Izraelovi otroci so hodili po suhi *zemlji* v sredi morja. Vode so jim *bile* zid na njihovi desnici in na njihovi levici. ³⁰ Tako je Gospod tega dne rešil Izraela iz roke Egipčanov, in Izrael je videl Egipčane mrtve na morski obali. ³¹ Izrael je videl to veliko delo, ^tki ga je Gospod storil na Egipčanih, in ljudstvo se je balo Gospoda in verjelo Gospodu in njegovemu služabniku Mojzesu.

- 13,19: 1 Mz 50,25
- 13,19: Joz 24,32
- 13,20: 4 Mz 33,6
- 13,21: 4 Mz 14,14
- 13,21: 5 Mz 1,33
- 13,21: Ps 78,14
- 13,21: 1 Kor 10,1
- 13,22: Neh 9,19
- 14,2: 4 Mz 33,7
- 14,9: Joz 24,6
- 14,9: 1 Mkb 4,9
- 14,12: 2 Mz 6,9
- 14,21: Joz 4,23
- 14,21: Ps 114,3
- 14,22: Ps 78,13
- 14,22: 1 Kor 10,1
- 14,22: Heb 11,29
- 14,28: Ps 106,11

^m 13,14: *v...:* hebr. jutri.

ⁿ 13,18: *postrojeni:* ali, po pet v vrsti; [ali, v vrstah.]

^o 14,2: [Pi Hahirót: hebr. ustje soteske.]

^p 14,2: [Báal Cefón: gospodar severa.]

^q 14,13: *Egipčane...:* ali, kakor ste danes videli Egipčane.

^r 14,25: *da so...:* ali, in jim storil, da so težko šli.

^s 14,27: *porazil:* hebr. otresel.

^t 14,31: *delo...:* hebr. roko, ki jo.

15 Potem so Mojzes in Izraelovi otroci peli Gospodu tole pesem in govorili, rekoč: »Prepeval bom Gospodu, kajti sijajno je zmagal. Konja in njegovega jezdeca je vrgel v morje. ² Gospod je moja moč in pesem in postal je rešitev moje duše. On je moj Bog in pripravil mu bom prebivališče; Bog mojega očeta in poviševal ga bom. ³ Gospod je bojevnik. Gospod je njegovo ime. ⁴ Faraonove vozove in njegovo vojsko je vrgel v morje. Tudi njegovi izbrani častniki so se utopili v Rdečem morju. ⁵ Globine so jih pokrile. Na dno so potonili kakor kamen. ⁶ Tvoja desnica, oh Gospod, je postala veličastna v oblasti. Tvoja desnica, oh Gospod, je sovražnika razbila na koščke. ⁷ V veličini svoje odličnosti si premagal tiste, ki so se vzdignili zoper tebe. Ti pošiljaš svoj bes, ki jih je použil kakor strnišče. ⁸ Š sunkom vetra tvojih nosnic so bile vode zbrane skupaj, poplave so stale pokončno kakor kup *in globine* so bile strnjene v srcu morja. ⁹ Sovražnik je reklo: »Zasledoval bom, dohitel bom, razdelil bom ukradeno blago. Moje poželenje bo zadovoljeno nad njimi. Izvlekel bom svoj meč, moja roka jih bo uničila.« ¹⁰ Zapihal si s svojim vetrom, morje jih je pokrilo. Potonili so kakor svinec v mogočnih vodah. ¹¹ Kdo je podoben tebi, oh Gospod, med bogovi? ¹² Kdo je podoben tebi, veličasten v svetosti, strašen v hvalah, ki delaš čudež? ¹³ Izteguješ svojo desnico, zemlja jih je požrla. ¹⁴ V svojem usmiljenju si vodil svoje ljudstvo, ki si ga odkupil. V svoji moči si *jih* vodil k svojemu svetemu prebivališču. ¹⁵ § Ljudstvo bo slišalo *in* bo prestrašeno. Bridkost se bo polastila filistejskih prebivalcev. ¹⁶ Potem bodo edómski vojvode osupli; mogočni možje Moába, polastilo se jih bo trepetanje; vsi prebivalci Káanaana se bodo stopili. ¹⁷ Strah in groza bosta padla nanje. Z veličino tvojega lakta bodo tako mirni *kakor* kamen, dokler tvoje ljudstvo ne gre mimo, oh Gospod, dokler ne gre mimo ljudstvo, ki si ga ti odkupil. ¹⁸ Privedel jih boš noter in jih zasadil na gori svoje dediščine, *na kraju*, oh Gospod, ki si ga ti naredil zase, da v njem prebivaš, v Svetišču, oh Gospod, ki so ga tvoje roke osnovale. ¹⁹ Gospod bo kraljeval na veke vekov.« ²⁰ Kajti faraonov konj je šel noter v morje s svojimi bojnimi vozovi in s svojimi konjeniki in Gospod je nadnje ponovno privedel morske vode, toda Izraelovi otroci so šli po suhi *zemlji* sredi morja.

²⁰ Mirjam, prerokinja, Aronova sestra, je v svojo roko vzela tamburin in vse ženske so za njo odšle ven s tamburini in s plesi. ²¹ Mirjam jim je odgovorila: »Prepevajte Gospodu, kajti sijajno je zmagal; konja in njegovega jezdeca je vrgel v morje.«

²² § Tako je Mojzes privedel Izraela od Rdečega morja in šli so ven v divjino Šur, in šli so tri dni v divjino, pa niso našli nobene vode.

²³ Ko so prišli do Mare, niso mogli piti od vodá Mare, kajti *bile* so grenke. Zato je bilo njeno ime imenovano Mara. ^{w24} Ljudstvo je godrnjalo zoper Mojzes, rekoč: »Kaj bomo pili?« ²⁵ In klical je h Gospodu in Gospod mu je pokazal les. Ko je

15,1: Mdr 1,20

15,14:

5 Mz 2,25

15,14: Joz 2,9

15,16:

5 Mz 2,25

15,16: Joz 2,9

15,25: Sir 38,5

15,27:

4 Mz 33,9

16,10:

2 Mz 13,21

16,13:

4 Mz 11,31

16,14:

4 Mz 11,7

16,14: Ps 78,24

16,14:

Mdr 16,20

16,15: Jn 6,31

16,15:

1 Kor 10,3

le-tega vrgel v vode, so vode postale sladke. Tam je zanje naredil zakon in odredbo in tam jih je preizkusil ²⁶ in rekel: »Če boš pazljivo prisluhnil glasu Gospoda, svojega Boga in boš delal to, kar je pravilno v njegovem pogledu in boš prisluhnil njegovim zapovedim in se držal vseh njegovih zakonov, ne bom položil nate nobene od teh bolezni, ki sem jih privedel nad Egipčane, kajti jaz sem Gospod, ki te ozdravlja.«

²⁷ In prišli so do Elíma, kjer je *bilo* dvanajst vodnjakov vode in sedemdeset palm, in tam so se utaborili ob vodah.

16 Odšli ^xso na svoje potovanje od Elíma in vsa skupnost Izraelovih otrok je prišla v Sinsko divjino, ki je med Elímom in Sinajem, na petnajsti dan drugega meseca po njihovem odhodu iz egiptovske dežele. ² Celotna skupnost Izraelovih otrok je v divjini godrnjala zoper Mojzesa in Arona ³ in Izraelovi otroci so jima rekli: »Bog daj, da bi umrli po Gospodovi roki v egiptovski deželi, ko smo sedeli pri loncih mesa *in* ko smo jedli kruha do sitega, kajti privedla sta nas v to divjino, da ta celoten zbor ubijeta z lakoto.«

⁴ Potem je Gospod rekel Mojzesu: »Glej, za vas bom z neba deževal kruh in ljudstvo bo šlo ven in vsak dan nabralo določeno ^ymero, da jih lahko preizkusim, ali se bodo ravnali po moji postavi ali ne. ⁵ In zgodilo se bo, da bodo na šesti dan pripravili *to*, kar so prinesli in tega bo dvakrat toliko, kolikor so dnevno nabrali.« ⁶ Mojzes in Aron sta vsem Izraelovim otrokom rekla: »Zvečer, takrat boste vedeli, da vas je Gospod izpeljal iz egiptovske dežele ⁷ in zjutraj, potem boste videli Gospodovo slavo, kajti on posluša vaša mrmranja zoper Gospoda. Kaj pa sva midva, da mrmrate zoper naju?« ⁸ Mojzes je reklo: »To se bo zgodilo, ko vam bo Gospod zvečer dal za jesti meso in zjutraj kruha do sitega, zakaj Gospod sliši vaša mrmranja, ki jih mrmrate zoper njega. Kaj pa sva midva? Vaša mrmranja niso zoper naju, temveč zoper Gospoda.«

⁹ Mojzes je spregovoril Aronu: »Povej vsej skupnosti Izraelovih otrok: »Pridite bliže, pred Gospoda, kajti slišal je vaša mrmranja.« ¹⁰

Pripetilo se je, ko je Aron govoril celotni skupnosti Izraelovih otrok, da so pogledali proti divjini in glej, Gospodova slava se je prikazala v oblaku.

¹¹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ¹² »Slišal sem mrmranja Izraelovih otrok. Govori jim, rekoč: »Zvečer boste jedli meso in zjutraj boste nasičeni s kruhom in vedeli boste, da jaz *sem* Gospod, vaš Bog.««

¹³ Pripetilo se je, da so se zvečer pojavile prepelice in pokrile tabor in zjutraj je rosa ležala naokoli vojske. ¹⁴ Ko je rosa, ki je ležala, izparela, glej, na obliju divjine je ležala majhna okrogla stvar, *tako* majhna kakor slana na tleh. ¹⁵ § Ko so Izraelovi otroci *to* zagledali, so drug drugemu rekli: »To je mana.« ¹⁶ Kajti niso vedeli, kaj je *bilo* to. Mojzes pa jim je reklo: »To je ^akruh, ki vam ga Gospod daje za jesti.«

^u 15,9: *uničila*: ali, zasegla.

^v 15,11: *bogovi*: ali, mogočnimi?

^w 15,23: *Mara*: to je Grenkoba.

^x 16,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^y 16,4: *določeno*...: hebr. delež dela v svojem dnevu.

^z 16,15: [mana: hebr. kaj neki je to.]

^a 16,15: *To je*...: ali, Kaj je to? ali, To je delež.

¹⁶To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal:
»Vsak mož naj od tega nabere glede na svoje prehranjevanje, gomer^b za vsakega človeka, glede na število vaših oseb; ^dvzemite vsak mož za tiste, ki so v njegovih šotorih.« ¹⁷Izraelovi otroci so storili tako in nabrali, nekateri več, drugi manj. ¹⁸Ko so to izmerili z gomerjem, kdor je nabral veliko, ni imel preveč in kdor je nabral malo, ni imel pomanjkanja. Vsak človek je nabral glede na svoje prehranjevanje. ¹⁹Mojzes je rekel: »Naj noben človek od tega ne pusti do jutra.« ²⁰Vendar niso poslušali Mojzeseta, temveč so nekateri izmed njih pustili od tega do jutra in zaredile so se ličinke ter smrad in Mojzes je bil nad njimi ogorčen. ²¹To so nabirali vsako jutro, vsak človek glede na svoje prehranjevanje. Ko pa je sonce postalovoče, se je stopilo.

²²Pripetilo se je, da so na šesti dan nabrali dvakrat toliko kruha, dva gomerja za enega človeka, in prišli so vsi voditelji skupnosti ter povedali Mojzesu. ²³Rekel jim je: »To je to, kar je rekel Gospod: ›Jutri je počitek svetega šabata Gospodu. To, kar boste spekli, specite danes in zavrite to, kar boste vreli. To pa, kar preostane, si shranite, da bo obdržano do jutra.« ²⁴In to so shranili do jutra, kakor je Mojzes zaukazal, in to ni zaudarjalo niti v tem ni bilo nobenih ličink. ²⁵Mojzes je rekel: »To je danes, kajti danes je šabat Gospodu. Danes tega ne boste našli na polju. ²⁶Šest dni boste to nabirali, toda na sedmi dan, ki je šabat, ne bo ničesar.«

²⁷Pripetilo se je, da je nekaj ljudi izmed ljudstva na sedmi dan odšlo, da nabirajo, pa niso našli ničesar. ²⁸Gospod je rekel Mojzesu: »Doklej boste odklanjali, da se držite mojih zapovedi in mojih postav? ²⁹Poglejte, zakaj Gospod vam je dal šabat, zato vam na šesti dan daje kruh dveh dni. Vsak človek naj ostane na svojem kraju, naj noben človek na sedmi dan ne gre iz svojega kraja.« ³⁰Tako je ljudstvo na sedmi dan pocivalo. ³¹Izraelova hiša je njeno ime imenovala Mana, in ta je bila podobna koriandrovemu semenu, bela, in njen okus je bil podoben vafljem, *narejenim* z medom.

³²Mojzes je rekel: »To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal: ›S tem napolnite gomer, da bo obdržano za vaše robove, da bodo lahko videli kruh, s katerim sem vas hrani v divjini, ko sem vas izpeljal iz egiptovske dežele.« ³³Mojzes je Aronu rekel: »Vzemi lonec in vanj stresi gomer, poln mane in ga položi pred Gospoda, da bo obdržan za vaše robove.« ³⁴Kakor je Gospod zapovedal Mojzesu, tako je Aron to položil pred Pričevanje, da bo obdržano. ³⁵Izraelovi otroci so širideset let jedli mano, dokler niso prišli v naseljeno deželo. Jedli so mano, dokler niso prišli do meja kánaanske dežele. ³⁶Torej gomer je desetina škafa.

17 Vsa skupnost Izraelovih otrok je odpotovala iz Sinske divjine, po njihovih potovanjih, glede na Gospodovo zapoved in utaborili so se v Refidímu. ^eTam pa ni bilo nobene vode, da bi ljudstvo pilo. ²Zakaj ljudstvo se je pričkalo z Mojzesom in govorilo: »Daj nam vode, da lahko pijemo.« Mojzes pa jim je rekel: »Zakaj se pričkate z menoj? Zakaj skušate Gospoda?« ³Ljudstvo pa je hlepelo po vodi in ljudstvo je mrmralo zoper Mojzeseta ter reklo: »Zakaj je to, da si nas izpeljal iz Egipta, da z žejo ubiješ nas, naše otroke in našo živino?« ⁴Mojzes je vpil h Gospodu, rekoč: »Kaj naj storim temu ljudstvu? Skoraj so pripravljeni, da me kamnajo.« ⁵Gospod je rekel Mojzesu: »Pojdi naprej pred ljudstvom in s seboj vzemi Izraelove starešine, in svojo palico, s katero si udaril reko, vzemi v svojo roko in pojdi. ⁶Glej, stal bom pred teboj, tam na skali na Horebu, ti pa boš udaril skalo in iz nje bo pritekla voda, da bo ljudstvo lahko pilo.« In Mojzes je tako storil pred očmi Izraelovih starešin. ^f ⁷Ime kraja je imenoval Masa ^gin Meriba, ^hzaradi pričkanja Izraelovih otrok in ker so skušali Gospoda, rekoč: »Je Gospod med nami ali ni?«

⁸Potem je prišel Amálek in se z Izraelom bojeval v Refidímu. ⁱMojzes je rekel Józuetu: ⁱ »Izmed nas izberi može in pojrite ven in se bojujte z Amálekom. Jutri bom stal na vrhu hriba z Božjo palico v svoji roki.« ¹⁰Józue je storil tako, kakor mu je rekel Mojzes in se bojeval z Amálekom. Mojzes, Aron in Hur pa so odšli na vrh hriba. ¹¹Pripetilo se je, ko je Mojzes držal svojo roko pokonci, da je prevladoval Izrael. Ko pa je svojo roko spustil, je prevladoval Amálek. ¹²Vendar pa sta bili Mojzesovi roki težki. ^jVzela sta kamen in ga položila pod njega in sedel je nanj. Aron in Hur pa sta opirala njegovi roki, eden na eni strani, drugi pa na drugi strani, in njegovi roki sta bili stabilni do sončnega zahoda. ¹³In Józue je z ostrino meča porazil Amáleka in njegovo ljudstvo. ¹⁴Gospod je rekel Mojzesu: »Zapiši to za spomin v knjigo in to ponovi v Józuetova ušesa, kajti jaz bom popolnoma izbrisal spomin na Amáleka izpod neba.« ¹⁵§ Mojzes je zgradil oltar in njegovo ime imenoval JAHVE-nisi, ^k¹⁶ kajti rekel je: »Ker je Gospod ^mprisegel, da bo imel Gospod vojno z Amálekom od roda do roda.« ⁿ

18 Ko je Jitro, midjánski duhovnik, Mojzesov tast, slišal o vsem, kar je Bog storil za Mojzeseta in za svoje ljudstvo Izraela in da je Gospod Izraela privedel iz Egipta, ²je potem Mojzesov tast Jitro vzel Mojzesovo ženo Cipóro, potem ko jo je ta poslal nazaj ³in njena dva sinova, od katerih je bilo enemu ime Geršóm; ^okajti rekel je: »Neznanec sem bil v tuji deželi,« ⁴ime drugega pa je bilo Eliézer; ^pkajti: »Bog mojega očeta,« je rekel, »je

^b 16,16: [gomer: prostorninska enota: Judovska enciklopedija (1906): 3,64 litra. Judovska študijska biblija (2014): okoli 2,3 litra.]

^c 16,16: za vsakega...: hebr. po zatilju, ali, na glavo; [na lobanjo].

^d 16,16: oseb: hebr. duš; [hebr: dihajoče bitje].

^e 17,1: [Refidím: hebr. kraj počitka.]

^f 17,6: [Glej opombo k vrstici 4 Mz 20,11.]

^g 17,7: *Masa*: to je, Preizkušnja.

^h 17,7: *Meriba*: to je, Pričkanje, ali, Prepir.

ⁱ 17,9: *Józuetu*: imenovanemu Jezus.

^j 17,12: [Utrjenost včasih ni naravnega, temveč demonskega izvora. Mojzes je čutil demonski učinek duhovne kneževine Amáleka, ki je delovala skozi to pleme. Toda imel je pomoč Arona in Hura.]

^k 17,15: *JAHVE-nisi*: to je, Gospod je moj prapor.

^l 17,16: *Ker*...: ali, Ker je Amáleksova roka zoper Gospodov prestol, zato itd.

^m 17,16: Gospod...: hebr. roka na Gospodovem prestolu.

ⁿ 17,16: [Dve vrstici nazaj piše, da rod Amálečanov ni več, zato pa ostaja duh Amáleka in posledično duhovna vojna.]

^o 18,3: *Geršóm*: to je, Tujec tukaj.

^p 18,4: *Eliézer*: to je, Moj Bog je pomoč.

bil moja pomoč in me osvobodil pred faraonovim mečem.⁵ Mojzesov tast Jitro je prišel, z njegovima sinovoma in njegovo ženo, k Mojzesu v divjino, kjer je bil utaborjen pri gori Boga⁶ in Mojzesu je rekел: »Jaz, tvoj tast Jitro, sem prišel k tebi in tvoja žena in njena dva sinova z njo.«

⁷ Mojzes je odšel ven, da sreča svojega tasta in se globoko priklonil ter ga poljubil. Drug drugega sta vprašala o *njuni blaginji*^q in prišla v šotor.⁸ Mojzes je svojemu tastu povedal vse, kar je zaradi Izraela Gospod storil faraonu in Egipčanom *in* vse muke, ki so prišle nadnje na poti in *kako* jih je Gospod osvobodil.⁹ Jitro se je razveselil zaradi vse dobrote, ki jo je Gospod storil Izraelu, ki ga je osvobodil iz roke Egipčanov.¹⁰ Jitro je rekel: »Blagoslovjen bodi Gospod, ki vas je osvobodil iz roke Egipčanov in iz roke faraona, ki je ljudstvo osvobodil izpod roke Egipčanov.¹¹ Sedaj vem, da je Gospod večji od vseh bogov, kajti v stvari, v kateri so oni ponosno postopali, *je bil on nad njimi.*¹² Mojzesov tast Jitro, je vzel žgalno daritev, klavne daritve za Boga in prišel je Aron ter vse Izraelove starešine, da z Mojzesovim tastom jedo kruh pred Bogom.

¹³ In pripetilo se je naslednji dan, da se je Mojzes usedel, da sodi ljudstvu in ljudstvo je stalo pri Mojzesu od jutra do večera.¹⁴ Ko je Mojzesov tast videl vse to, kar je počel ljudstvu, je rekel: »Kaj je ta stvar, ki jo počneš ljudstvu? Zakaj ti sam sediš, vse ljudstvo pa stoji pri tebi od jutra do večera?¹⁵ Mojzes je svojemu tastu rekel: »Ker ljudstvo prihaja k meni, da povprašuje od Boga.¹⁶ Kadar imajo zadevo, pridejo k meni in jaz sodim med enim^s in drugim in jaz *jim* dam spoznavati zakone Boga in njegove postave.«¹⁷ Mojzesov tast pa mu je rekel: »Stvar, ki jo počneš, ni dobra.¹⁸ Zagotovo se boš izčrpal, tako ti in to ljudstvo, ki je s teboj, kajti ta stvar je zate pretežka; ti tega nisi zmožen opravljati sam.¹⁹ Prisluhni torej mojemu glasu, dal ti bom nasvet in Bog bo s teboj: »Ti bodo za ljudstvo usmerjen k Bogu, da boš zadeve lahko prinašal k Bogu.²⁰ Učil jih boš odredbe in postave in kazal jim boš pot, po kateri morajo hoditi in delo, ki ga morajo opraviti.²¹ Poleg tega boš izmed vsega ljudstva priskrbel sposobne može, takšne, ki se bojijo Boga, može resnice, ki sovražijo pohlepnost. Nad njimi postavi *takšne, da bodo* vodje nad tisočimi *in* vodje nad stotimi, vodje nad petdesetimi in vodje nad desetimi.²² Ti naj sodijo ljudstvu v vseh obdobjih in zgodilo se bo, *da se bo* vsaka velika zadeva prinesla predte, toda vsako majhno zadevo bodo sodili oni. Tako bo zate lažje, oni pa bodo *breme* nosili s teboj.²³ Če boš storil to stvar in ti Bog *tako* zapove, potem boš zmožen vzdržati in tudi vse to ljudstvo bo v miru hodilo k svojemu kraju.«²⁴ Tako je Mojzes prisluhnil glasu svojega tasta in storil vse, kar je ta rekel.²⁵ Mojzes je izbral sposobne može iz vsega Izraela in jih naredil poglavarje nad ljudstvom, vodje nad tisočimi, vodje nad stotimi, vodje nad petdesetimi in vodje nad desetimi.²⁶ Sodili so ljudstvu v vseh obdobjih. Težje stvari so prinašali k Mojzesu, toda vsako majhno zadevo so sodili sami.

^q 18,7: *njuni blaginji*: hebr. njunem miru.

^r 18,8: *prišle...:* hebr. jih našle.

^s 18,16: *enim....:* hebr. človekom in njegovim rojakom.

^t 18,18: *se boš...:* hebr. boš s slabljenjem oslabel.

²⁷ In Mojzes je pustil svojemu tastu oditi in ta je odšel svojo pot v svojo lastno deželo.

19 V tretjem mesecu, ko so Izraelovi otroci odšli v Sinajsko divjino.^{u2} Kajti odšli so iz Refidíma in prišli v sinajsko puščavo in se utaborili v divjini in tam je Izrael taboril pred goro.³ Mojzes je odšel gor k Bogu in Gospod je zaklical k njemu z gore, rekoč: »Tako boš rekel Jakobovi hiši in povedal Izraelovim otrokom: ⁴ Videli ste, kaj sem storil Egipčanom in *kako* sem vas nosil na orljih perutih in vas privedel k sebi.⁵ Zdaj torej, če boste zares ubogali moj glas in se držali moje zaveze, potem mi boste izvoljen zaklad nad vsemi ljudstvi, kajti vsa zembla *je* moja,⁶ vi pa mi boste kraljestvo duhovnikov in svet narod.« To so besede, ki jih boš govoril Izraelovim otrokom.«

⁷ Mojzes je prišel ter dal poklicati starešine ljudstva in pred njihove obraze položil vse te besede, ki mu jih je zapovedal Gospod. ⁸ Vse ljudstvo je skupaj odgovorilo ter reklo: »Vse, kar je Gospod govoril, bomo storili.« In Mojzes je besede ljudstva ponovil Gospodu.

⁹ Gospod je rekel Mojzesu: »Glej, k tebi pridem v gostem oblaku, da bo ljudstvo lahko slišalo, ko govorim s teboj in ti verjelo na veke.« In Mojzes je besede ljudstva povedal Gospodu.

¹⁰ Gospod je rekel Mojzesu: »Pojdi k ljudstvu in posvečuj jih danes in jutri in naj si operejo svoja oblačila¹¹ in bodite pripravljeni za tretji dan, kajti tretji dan bo Gospod prišel dol, v očeh vsega ljudstva, na goro Sinaj.¹² Ti pa boš ljudstvu postavil meje naokoli, rekoč: »Pazite se, *da ne* greste gor na goro ali se dotaknete njene meje. Kdorkoli se dotakne gore, bo zagotovo usmrčen.¹³ Niti roka se ga ne bo dotaknila, temveč naj bo zagotovo kamnan ali prestreljen; bodisi *bo to* žival ali človek, naj ta ne živi. Ko zadoni trobljenje^v naj pridejo h gori.«

¹⁴ Mojzes je odšel dol z gore k ljudstvu in ljudstvo posvetil, in ti so si oprali svoja oblačila.¹⁵ Ljudstvu je rekel: »Bodite pripravljeni na tretji dan. Ne približujte se k *svojim* ženam.«

¹⁶ Na tretji dan se je zjutraj pripetilo, da so bila grmenja in bliksi in na gori gost oblak in silno glasen zvok šofarja, tako da je vse ljudstvo, ki je bilo v taboru, trepetalo.¹⁷ Mojzes je ljudstvo privedel iz tabora, da se sreča z Bogom. Stali so pri spodnjem delu gore.¹⁸ Gora Sinaj je bila povsem v dimu, ker se je Gospod nanjo spustil v ognju in njen dim se je vzpenjal kakor dim iz talilne peči in celotna gora se je silno tresla.¹⁹ Ko je glas šofarja zategnjeno donel in postajal glasnejši in glasnejši, je Mojzes spregovoril in Bog mu je odgovoril z glasom.²⁰ Gospod je prišel dol na goro Sinaj, na vrh gore in Gospod je Mojzesu poklical *gor* na vrh gore in Mojzes je odšel gor.²¹ Gospod je rekel Mojzesu: »Pojdi dol, naroči^w ljudstvu, da se ne bi prebili h Gospodu, da bi strmeli in se mnogi izmed njih pogubijo.²² Naj se tudi duhovniki, ki pridejo bliže h Gospodu, posvetijo, da ne bi Gospod izbruhnill nadnje.«²³ Mojzes pa je rekel

^u 19,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^v 19,13: *trobljenje....:* ali, trobljenje kornéta.

^w 19,21: *naroči:* hebr. oporekaj.

2Mz Gospodu: »Ljudstvo se ne more povzpeti na goro Sinaj, kajti zapovedal si nam, rekoč: »Postavi meje okoli gore in jo posveti.«²⁴ Gospod mu je rekel: »Proč, spusti se in prišel boš gor, ti in Aron s teboj. Toda duhovniki in ljudstvo naj se ne prebijejo, da pridejo gor h Gospodu, da ne bi izbruhnil nanje.«²⁵ Tako je Mojzes odšel dol k ljudstvu in jim spregovoril.

20 Bog je spregovoril vse te besede, rekoč: ²[1] »Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki sem te privedel iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti. ^x ³[2] Pred menoj ne boš imel nobenih drugih bogov. ⁴ Sebi ne boš naredil nobene rezane podobe ali kakršnekoli podobnosti čemurkoli, kar je zgoraj na nebhu ali kar je spodaj na zemlji ali kar je v vodi pod zemljou. ⁵ Ne boš se jim priklanjal niti jim ne boš služil, kajti jaz, Gospod, tvoj Bog, *sem* ljubosumen Bog, ki obiskujem krivičnost očetov na otrocih do tretjega in četrtega rodu tistih, ki me sovražijo, ⁶ izkazujem pa usmiljenje tisočem tistih, ki me ljubijo in varujejo moje zapovedi. ⁷ [3] Ne boš v prazno vzel imena Gospoda, svojega Boga; kajti Gospod ne bo držal brez krvide tistega, ki v prazno jemlje njegovo ime. ⁸ [4] Spominjam se šabatnega dne, da ga ohraniš svetega. ⁹ Šest dni se boš trudil in opravljal vse svoje delo, ¹⁰ toda sedmi dan je šabat Gospodu, tvojemu Bogu. *Na* [ta dan] ne boš opravljal nobenega dela, ne ti, niti tvoj sin, niti tvoja hči, *[niti]* tvoj sluga, niti tvoja dekla, niti tvoja živina, niti tvoj tujec, ki je znotraj tvojih velikih vrat, ¹¹ kajti v šestih dneh je Gospod naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je v njih, sedmi dan pa je počival. Zato je Gospod blagoslovil šabatni dan in ga posvetil.

¹² [5] Spoštuj svojega očeta in svojo mater, da bodo tvoji dnevi lahko dolgi na zemlji, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog. ¹³ [6] Ne boš ubil. ¹⁴ [7] Ne boš zagrešil zakonolomstva. ¹⁵ [8] Ne boš kradel. ¹⁶ [9] Ne boš prinašal krivega pričevanja zoper svojega bližnjega. ¹⁷ [10] Ne boš hlepel *[po]* hiši svojega bližnjega, ne boš hlepel *[po]* ženi svojega bližnjega, niti *[po]* njegovem slugi, niti *[po]* njegovi dekli, niti *[po]* njegovem volu, niti *[po]* njegovem oslu, niti *[po]* katerikoli stvari, ki je od tvojega bližnjega!«

¹⁸ In vse ljudstvo je videlo grmenja in bliske, zvok šofarja in kadečo goro. Ko je ljudstvo to video, so se odstranili in stali daleč stran. ¹⁹ Mojzesu pa so rekli: »Ti govori z nami, mi pa bomo poslušali, toda Bog naj z nami ne govori, da ne bi umrli.« ²⁰ Mojzes je ljudstvu rekel: »Ne bojte se, kajti Bog je prišel, da vas preizkusí in da je njegov strah lahko pred vašimi obrazi, da ne grešite.« ²¹ § Ljudstvo je stalo daleč stran, Mojzes pa se je približal temi, kjer je bil Bog.

²² Gospod je rekel Mojzesu: »Tako boš rekel Izraelovim otrokom: ›Videli ste, da sem z vami govoril iz nebes. ²³ Poleg mene ne boste delali bogov iz srebra niti si ne boste delali bogov iz zlata.«

²⁴ § Naredil mi boš oltar iz zemlje in na njem boš žrtvoval svoje žgalne daritve in svoje mirovne daritve, svoje ovce in svoje vole. Na vseh krajinah,

20,2: *sužnosti*: hebr. služabnikov.
20,25: *zgradil*...: hebr. zgradil s klesanjem.
^z 21,3: *sam*: hebr. s svojim telesom.
^a 21,5: *jasno*: hebr. rekoč.
^b 21,8: *ne ugaja*...: hebr. bo zlo v očeh njenega gospodarja itd.

kjer zapišem svoje ime, bom prišel k tebi in te blagoslovil.²⁵ Če mi hočeš narediti oltar iz kamna, ga ne boš zgradil *yiz* klesanega kamna, kajti če svoje orodje dvigneš nanj, si ga oskrunil.²⁶ Niti k mojemu oltarju ne boš šel gor po stopnicah, da na njih ne bo odkrita tvoja nagota.

21 Torej to so sodbe, ki jih boš postavil prednje. ² Če kupiš hebrejskega služabnika, naj ti služi šest let. V sedmem letu pa naj odide prost, brez placiila. ³ Če je sam ^zprišel, naj sam odide. Če je bil poročen, potem naj njegova žena odide z njim. ⁴ Če mu je njegov gospodar dal ženo in mu je rodila sinove ali hčere, naj bodo žena in njeni otroci *[od]* njegovega gospodarja, on pa naj odide sam. ⁵ Če mu bo služabnik jasno ^arekel: ›Ljubim svojega gospodarja, svojo ženo in svoje otroke; ne bom odšel svoboden,« ⁶ § potem naj ga njegov gospodar privede k sodnikom. Prav tako naj ga privede k vratom ali k podboju in njegov gospodar naj njegovo uho prebode s šilom, on pa naj mu za vedno služi.

⁷ Če človek proda svojo hčer, da postane dekla, naj ona ne odide, kakor storijo služabniki.⁸ Če ne ugaja ^bsvojemu gospodarju, ki si jo je zaročil, tedaj naj bo odkupljena. Ne bo imel oblasti, da jo proda v tuj narod, glede na to, da je z njo varljivo ravnal.⁹ Če jo je zaročil svojemu sinu, naj z njo postopa po načinu hčera.¹⁰ Če si vzame drugo ženo, naj njene hrane, njenega oblačila in njene zakonske dolžnosti ne zmanjša.¹¹ Če ji ne storí teh treh stvari, potem naj ta odide ven prosta, brez denarja.

¹² Kdor udarja človeka, tako da umre, naj bo zagotovo usmrčen.¹³ Če človek ne preži nanj, temveč *ga* Bog izroči v njegovo roko, potem bom določil kraj, kamor naj zbeži.¹⁴ Toda če pride človek prepotentno nad svojega bližnjega, da ga z zvijačo ubije, ga odvedi od mojega oltarja, da lahko umre.

¹⁵ Kdor udarja svojega očeta ali svojo mater, naj bo zagotovo usmrčen.

¹⁶ Kdor ugrabi človeka in ga prodaja ali če je le-ta najden v njegovi roki, naj bo zagotovo usmrčen.

¹⁷ Kdor preklinja ^csvojega očeta ali svojo mater, naj bo zagotovo usmrčen.

¹⁸ Če se moža skupaj prepirata in je eden udaril drugega ^ds kamnom ali s svojo pestjo, pa ta ne umre, temveč se drži *svoje* postelje;¹⁹ § če ta ponovno vstane in hodi okoli na svoji palici, potem naj bo tisti, ki *ga* je udaril, oproščen. Samo plačal mu bo za izgubo ^enjegovega časa in poskrbel bo, da bo temeljito ozdravljen.

²⁰ Če človek udari svojega služabnika ali svojo služabnico s palico in le-ta pod njegovo roko umre, naj bo zagotovo kaznovan.^f²¹ Vendar če preživi dan ali dva, naj ne bo kaznovan, kajti on je njegov denar.

²² Če se moža prepirata in poškodujeta nosečnico, tako da njen sad odide *od nje*, vendar ne sledi nobena škoda, naj bo ta zagotovo kaznovan glede na to, kakor mu naloži ženin soprog. Plača naj, kakor mu bodo *določili* sodniki.²³ Če sledi

^c 21,17: *preklinja*: ali, zasramuje.

^d 21,18: *drugega*: ali, svojega bližnjega.

^e 21,19: *izgubo*...: hebr. njegovo prenehanje.

^f 21,20: *kaznovan*: hebr. maščevan.

katerakoli nesreča, potem boš dal življenje za življenje,²⁴ oko za oko, zob za zob, roko za roko, stopalo za stopalo,²⁵ § opeklino za opeklino, rano za rano, udarec z bičem za udarec z bičem.

²⁶ Če človek udari oko svojega služabnika ali oko svoje služabnice, da le-ta propade, naj ga pusti oditi svobodnega zaradi njegovega očesa.²⁷ Če svojemu slugi izbije zob ali zob svoji dekli, naj ga pusti oditi prostega zaradi njegovega zoba.

²⁸ Če vol zabode moškega ali žensko, da umreta, potem naj bo vol zagotovo kamnan in njegovo meso naj se ne je, toda lastnik vola *naj bo oproščen*.

²⁹ Toda če je imel vol navado, da je s svojim rogom bodel v preteklem času in je bilo to pričevano njegovemu lastniku, pa ga ta ni držal zaprtega, temveč da je usmrtil moškega ali žensko, naj bo vol kamnan in tudi njegov lastnik naj bo usmrčen.³⁰ Če mu bo naložena vsota denarja, potem naj da za odkupnino svojega življenja, karkoli mu bo naloženo.³¹ Če je nabodel sina ali nabodel hčer, naj mu bo storjeno glede na to sodbo.³² Če bo vol pobodel sluga ali deklo, naj njihovemu gospodarju da trideset šeklov srebra, vol pa naj bo kamnan.

³³ Če bo človek odprl jamo ali če bo človek izkopal jamo in je ne bo pokril in vanjo pade vol ali osel,³⁴ naj lastnik jame *to dobro* naredi *in* da denar lastniku le-teh; mrtva *žival* pa naj bo njegova.

³⁵ Če pa vol nekega človeka poškoduje drugega, da ta umre, potem naj prodajo živega vola in razdelijo denar od njega; in prav tako naj razdelijo mrtvega *vola*.³⁶ Ali če je bilo znano, da je imel vol navado v preteklem času bosti, pa ga njegov lastnik ni imel zaprtega, naj zagotovo plača vola za vola, mrtvi pa naj bo njegov.

22 Če bo človek ukradel vola ali ovco *gin to zakolje* ali proda, naj povrne pet volov za vola in štiri ovce za ovco.

² Če je najden tat, da vlamlja in je udarjen, da umre, *potem naj* zanj ne *bo prelite* nobene krvi.³ Če je nad njim vstalo sonce, *naj bo* zanj *prelita* kri, *kajti* moral bi narediti popolno povračilo. Če nima ničesar, potem naj bo prodan za svojo tativino.⁴ Če je tativina v njegovi roki zagotovo najdena živa, bodisi je to vol ali osel ali ovca, naj povrne dvojno.

⁵ Če bo človek polju ali vinogradu povzročil, da bo požrto in bo vanj postavil svojo žival, pa se bo pasla na polju drugega človeka, naj povrne od najboljšega svojega lastnega polja in od najboljšega svojega lastnega vinograda.

⁶ Če izbruhne ogenj in zajame trnje, tako da so *s tem* použite kopice žita ali stoeče žito ali polje, naj tisti, ki je zanetil ogenj, zagotovo naredi povračilo.

⁷ Če bo človek izročil svojemu bližnjemu v hrambo denar ali stvari, pa bo to ukradeno iz človekove hiše; če bo tat najden, naj plača dvojno.

⁸ § Če tat ne bo najden, potem naj bo gospodar hiše priveden k sodnikom, *da vidijo*, ali je svojo roko položil na dobrine svojega bližnjega.⁹ § Kajti vse vrste prekrški, *bodisi je to* za vola, za osla, za ovco, za oblačilo ali za katerokoli vrsto izgubljene stvari, za katero *drug* zatrjuje, da je njegova, naj

^g 22,1: *ovco*: ali, kozo.

^h 22,17: *plača*...: hebr. odtehta.

ⁱ 22,28: *bogov*: ali, sodnikov.

^j 22,29: *prvin*...: hebr. tvojo polnost.

zadeva obeh strani pride pred sodnike. In kogar bodo sodniki obsodili, naj svojemu bližnjemu plača dvojno.¹⁰ Če človek svojemu bližnjemu izroči osla ali vola ali ovco ali katerokoli žival v varstvo, pa ta pogine ali je ranjena ali odpeljana proč [*in*] noben človek *tega* ne vidi,¹¹ *potem* naj bo Gospodova prisega med njima obema, da svoje roke ni položil na dobrine svojega bližnjega. Njegov lastnik bo *od tega* sprelj, oni pa *tega* ne bo povrnili.¹² Če je to od njega ukradeno, naj od tega lastniku naredi povračilo.¹³ Če bo to raztrgano na koščke, *potem* naj to prinese kot *pričevanje*, on *pa* ne bo povrnil tega, kar je bilo raztrgano.

¹⁴ Če si človek karkoli izposodi od svojega bližnjega in je to poškodovano ali pogine, pa njegov lastnik ni *bil* s tem, naj on *to* zagotovo povrne.¹⁵ *Vendar*, če je *bil* lastnik od tega z njim, naj on *tega* ne povrne. Če je *bila* najeta *stvar*, je ta prišla za njegovo najemnino.

¹⁶ Če mož privabi devico, ki ni zaročena in leži z njo, naj jo zagotovo oskrbi z doto, da postane njegova žena¹⁷ Če njen oče popolnoma odklanja, da mu jo da, naj plača^h denar glede na doto devic.

¹⁸ Ne boš trpel, da bi čarownica živila.

¹⁹ Kdorkoli leži z živaljo, naj bo zagotovo usmrčen.

²⁰ Kdor žrtvuje *kateremukoli* bogu, razen samo Gospodu, naj bo popolnoma uničen.

²¹ Tuje ne boš niti dražil niti zatiral, kajti tuje ste bili v egiptovski deželi.

²² Ne boste stiskali katerekoli vdove ali osirotelega otroka.²³ Če jih boste na kakršen koli način stiskali in oni kakorkoli kličejo k meni, bom zagotovo slišal njihov klic²⁴ in moj bes se bo razvnel in ubil vas bom z mečem; in vaše žene bodo vdove in vaši otroci sirote.

²⁵ Če komurkoli izmed mojega ljudstva, ki je poleg tebe ubog, posodiš denar, do njega ne bodi kakor oderuh niti nanj ne nalagaj obresti.²⁶ Če sploh vzameš za jamstvo oblačilo svojega bližnjega, mu ga boš izročil do takrat, ko zahaja sonce.²⁷ Kajti to je njegovo edino pokrivalo, to je njegovo oblačilo za njegovo kožo. V čem bo spal? In zgodilo se bo, ko kliče k meni, da bom slišal, kajti jaz *sem milostljiv*.

²⁸ Ne boš zasramoval bogov *ini* preklinjal vladarja svojega ljudstva.

²⁹ § Ne boš odlašal *darovati* prvin^j od svojih zrelih sadov in od svojih žganih pijač.^k Prvorjenega izmed svojih sinov boš dal meni.³⁰ Podobno boš storil s svojimi voli *in* s svojimi ovcami. Sedem dni naj bo ta s svojo materjo, na osmi dan pa ga boš dal meni.

³¹ Vi mi boste sveti ljudje niti ne boste jedli kakršnega koli mesa, ki je raztrgano od živali na polju; vrgli ga boste psom.

23 Ne boš dvignil^l napačnega poročila. Svoje roke ne podaj z zlobnim, da bi bil nepravična priča.

² § Ne boš sledil množici, da *počneš* zlo. Niti ne boš govoril^m zadevi, da se ne nagneš za mnogimi, ki pačijo *sodbo*.

³ Niti ne boš podpiral reveža v njegovi zadevi.

^g 22,29: *žganih pijač*: hebr. solz.

^h 23,1: *dvignil*: ali, sprelj.

ⁱ 23,2: *govoril*: hebr. odgovoril.

⁴ Če srečaš vola svojega sovražnika ali njegovega osla zaiti, mu ga boš zagotovo ponovno privedel nazaj k njemu. ⁵ Če vidiš osla tistega, ki te sovraži, ležati pod svojim bremenom in ⁿodlašaš, da mu pomagaš, mu boš zagotovo z njim vred pomagal. ⁶ Ne boš pačil sodbe ubogega v njegovi zadevi. ⁷ Drži se proc od napačne stvari. Nedolžnega in pravičnega ne ubij, kajti zlobnega ne bom opravičil.

⁸ § In ti ne boš vzel nobenega daru, kajti dar slepi modrega ^oin izkrivlja besede pravičnega.

⁹ § Tudi ne boš zatiral tujca, kajti poznate srce Ptujca, glede na to, da ste bili tujci v egiptovski deželi.

¹⁰ Šest let boš sejal svojo zemljo in zbiral njene sadove, ¹¹ toda sedmo *leto* jo boš pustil počivati in mirno ležati, da ubogi izmed tvojega ljudstva lahko jedo. Kar bodo pustili, naj pojedo živali polja. Na podoben način boš postopal s svojim vinogradom *in* s svojim ^qoljčnim nasadom. ¹² Šest dni boš opravljal svoje delo, na sedmi dan pa boš počival, da bosta tvoj vol in tvoj osel lahko počivila in bosta sin tvoje pomočnice in tujec lahko osvežena. ¹³ V vseh *stvareh*, ki sem ti jih rekel, bodi preudaren. In ne omenjam imena drugih bogov niti naj tega ne bo slišati iz tvojih ust.

¹⁴ Trikrat v letu mi boš ohranjaj praznovanje. ¹⁵ Ohranjaj boš praznik nekvašenega kruha (sedem dni boš jedel nekvašeni kruh, kakor sem ti zapovedal, v določenem času meseca abiba, kajti v njem si prišel iz Egipta in nihče se pred menoj ne bo prikazal prazen) ¹⁶ in praznik žetve, prve sadove svojih trudov, ki si jih posejal na polju in praznik spravljanja, *ki je ob koncu leta*, ko si svoje trude pospravil s polja. ¹⁷ Trikrat na leto naj se vsi tvoji možje prikažejo pred Gospodom Bogom. ¹⁸ Krvi moje klavne daritve ne boš žrtvoval z vzhajanim kruhom niti naj maščoba mojega darovanja ^rne ostane do jutra. ¹⁹ Prvine od prvih sadov svoje zemlje boš prinesel v hišo Gospoda, svojega Boga. Kozlička ne boš zavrel v mleku njegove matere.

²⁰ Glej, pred teboj pošiljam Angela, da te varuje na poti in te privede na kraj, ki sem ga pripravil. ²¹ Pazi se ga in ubogaj njegov glas, ne izzivaj ga, kajti ne bo oprostil tvojih prestopkov, kajti moje ime *je* v njem. ²² Toda če boš zares ubogal njegov glas in storil vse, kar ti govorim, potem bom sovražnik tvojih sovražnikov in nasprotnik ^stvojih nasprotnikov. ²³ Kajti moj Angel bo šel pred teboj in te privede k Amoréjcem, Hetejcem, Perizéjcem, Kánaancem, Hivéjcem in Jebusejcem, in jaz jih bom odrezal. ²⁴ Ne boš se priklanjal njihovim bogovom niti jim služil niti počel po njihovih delih, temveč jih boš popolnoma premagal in popolnoma zlomil njihove podobe. ²⁵ Služili boste Gospodu, svojemu Bogu in on bo blagoslovil tvoj kruh in tvojo vodo, in iz tvoje srede bom odvzel bolezni.

²⁶ § V tvoji deželi nič ne bo zavrglo svojih mladih niti ne bo jalovo. Število tvojih dni bom izpolnil.

²⁷ Pred teboj bom poslal svoj strah in uničil bom vsa ljudstva, h katerim boš prišel in vsem tvojim sovražnikom bom storil, da svoje ^thrbte obrnejo

k tebi. ²⁸ Pred teboj bom poslal sršene, ki bodo izpred tebe napodili Hivéjce, Kánaance in Hetejce. ²⁹ Izpred tebe jih ne bom pognal v enem letu, da ne bi zembla postala zapuščena in bi se zoper tebe namnožile poljske zveri. ³⁰ Po malo in malo jih bom podil izpred tebe, dokler ne boš narasel in podedoval dežele. ³¹ § Tvoje meje bom postavil od Rdečega morja, celo do morja Filistejcev in od puščave do reke, kajti jaz bom prebivalce dežele izročil v tvojo roko, ti pa jih boš pregnal izpred sebe. ³² Z njimi ne boš sklenil nobene zaveze niti z njihovimi bogovi. ³³ Naj ne prebivajo v tvoji deželi, da te ne bi pripravili grešiti zoper mene, kajti če boš služil njihovim bogovom, ti bodo le-ti zagotovo zanka.«

24 Mojzes je rekel: »Pridite gor h Gospodu, *ti in Aron, Nadáb in Abihú ter sedemdeset izmed Izraelovih starešin in obožujte daleč stran.«*

² Samo Mojzes pa bo prišel blizu Gospodu, toda oni naj ne pridejo blizu; niti ne bo ljudstvo z njim šlo gor.

Mojzes je prišel in ljudstvu povedal vse Gospodove besede in vse sodbe, in vse ljudstvo je odgovorilo z enim glasom ter reklo: »Vse besede, ki jih je povedal Gospod, bomo izpolnjevali.« ⁴ Mojzes je zapisal vse Gospodove besede in vstal zgodaj zjutraj in pod goro zgradil oltar in dvanaest stebrov, ^uglede na dvanaest Izraelovih rodov. ⁵ Poslal je mladeniče izmed Izraelovih otrok, ki so darovali žgalne daritve in žrtvovali mirovne daritve volov Gospodu. ⁶ Mojzes je vzel polovico od krvi ter *jo* dal v umivalnike, polovico od krvi pa je poškropil na oltar. ⁷ Vzel je knjigo zaveze in bral v občinstvu ljudstva, in rekli so: »Vse, kar je rekel Gospod, bomo izpolnjevali in bomo poslušni.« ⁸ Mojzes je vzel kri in *jo* poškropil na ljudstvo ter rekel: »Poglejte kri zaveze, ki jo je Gospod z vami sklenil glede vseh teh besed.«

⁹ Potem so šli gor Mojzes in Aron, Nadáb in Abihú ter sedemdeset izmed Izraelovih starešin,

¹⁰ in videli so Izraelovega Boga in pod njegovimi stopali *je bilo* kakor bi bilo to tlakovano delo iz kamna safirja in kakor bi bilo to ogrodje nebes v *svoji* jasnosti. ¹¹ Na plemiče Izraelovih otrok pa ni položil svoje roke; tudi oni so videli Boga in so jedli ter pili.

¹² Gospod je rekel Mojzesu: »Pridi gor k meni na goro in bodi tam, jaz pa ti bom dal kamniti plošči, postavo in zapovedi, ki sem jih zapisal, da jih boš lahko učil.« ¹³ Mojzes je vstal ter njegov strežnik Józue in Mojzes je šel gor na goro Boga.

¹⁴ Starešinam pa je rekel: »Čakajte tukaj na nazu, dokler ponovno ne prideva k vam. Glejte, Aron in Hur sta z vami. Če ima katerikoli človek za urediti kakršnekoli zadeve, naj pride k njima.« ¹⁵ Mojzes je odšel gor na goro in goro je pokril oblak.

¹⁶ Gospodova slava je ostala na gori Sinaj in oblak jo je pokrival šest dni. Sedmi dan pa je iz srede oblaka zaklical k Mojzesu. ¹⁷ Prizor Gospodove slave na vrhu gore je *bil* v očeh Izraelovih otrok podoben pozirajočemu ognju. ¹⁸ Mojzes je odšel v

ⁿ 23,5: *in*...: ali, hočeš prenehati, da mu pomagaš? ali, boš prenehral, da zaradi njega zapustiš svoj posel; ti boš to zagotovo pustil, da se pridružiš z njim.

^o 23,8: *modrega*: hebr. tega, ki vidi.

^p 23,9: *srce*: hebr. dušo.

^q 23,11: *svojim*...: ali, svojimi oljkami.

^r 23,18: *darovanja*: ali, praznovanja.

^s 23,22: *nasprotnik*...: ali, bom prizadel te, ki te prizadevajo.

^t 23,27: *svoje*...: hebr. svoj vrat.

^u 24,4: [stebrov: hebr. stoječih spominskih kamnov.]

sredo oblaka in se povzpel na goro. Mojzes je bil na gori štirideset dni in štirideset noči.

25 ² »Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Govori Izraelovim otrokom, da mi prinesejo ^ydaritev. ^wOd vsakega človeka, ki to daje voljno, s svojim srcem, boste vzeli mojo daritev. ³ To je darovanje, ^xki ga boste jemali od njih: zlato, srebro, bron, ⁴ modro, vijolično, škrlatno in tanko ^ylaneno platno, kozjo *dlako*, ⁵ § rdeče barvane ovnove kože, jazbečeve kože, akacijev les, ⁶ olje za svetlobo, dišave za mazilno olje, za dišeče kadilo, ⁷ oniksove kamne in kamne, da bodo vdelani v efód in v naprsnik. ⁸ In naj mi naredijo svetišče, da bom lahko prebival med njimi. ⁹ Glede na vse, kar sem ti pokazal, po vzorcu šotorskega svetišča in vzorcu vseh njegovih priprav, celo tako boste to naredili.

¹⁰ Skrinjo bodo naredili iz akacievega lesa. Dva komolca in pol *bo* njena dolžina, komolec in pol njena širina ter komolec in pol njena višina. ¹¹ Prevlekel jo boš s čistim zlatom; znotraj in zunaj jo boš prevlekel in na nej naokoli boš naredil krono iz zlata. ¹² Zanjo boš ulil štiri obroče iz zlata in *jih* namestil na njene štiri vogale. Dva obroča *bosta* na eni njeni strani, dva obroča pa na drugi njeni strani. ¹³ Naredil boš drogova iz akacievega lesa in ju prevlekel z zlatom. ¹⁴ Drogova boš položil v obroča pri obeh straneh skrinje, da bo skrinja lahko z njima prenašana. ¹⁵ Drogova naj bosta v obročih skrinje. Naj ne bosta vzeta od nje. ¹⁶ V skrinjo pa boš položil pričevanje, ki ti ga bom dal. ¹⁷ Naredil boš sedež milosti iz čistega zlata. Dva komolca in pol *naj bo* njegova dolžina ter komolec in pol njegova širina. ¹⁸ Naredil boš dva keruba iz zlata, iz kovanega dela ju boš naredil, na dveh koncih sedeža milosti. ¹⁹ Enega keruba naredi na enem koncu, drugega keruba pa na drugem koncu. Iz sedeža ^zmilosti boš naredil keruba na dveh njegovih koncih. ²⁰ Keruba naj svoji peruti iztegujeta na visoko, pokrivajoč sedež milosti s svojimi perutmi in njuna obraza *naj gledata* drug proti drugemu. Proti sedežu milosti naj bosta obraza kerubov. ²¹ Sedež milosti boš položil zgoraj nad skrinjo, v skrinjo pa boš položil pričevanje, ki ti ga bom dal. ²² Tam se bom srečeval s teboj in se iznad sedeža milosti posvetoval s teboj, izmed dveh kerubov, ki sta nad skrinjo pričevanja, o vseh *stvareh*, ki jih bom dal tebi v zapoved Izraelovim otrokom.

²³ Naredil boš tudi mizo iz akacievega lesa. Dva komolca *naj bo* njena dolžina in komolec njena širina ter komolec in pol njena višina. ²⁴ Prekril jo boš s čistim zlatom in k temu naokoli naredil krono iz zlata. ²⁵ Naokoli ji boš naredil rob, za roko širok in k njenemu robu naokoli boš naredil zlato kono. ²⁶ Zanjo boš naredil štiri zlate obroče iz zlata in obroče vstavil v štiri vogale, ki so na njenih štirih stopalih. ²⁷ Nasproti robu bodo obroči za prostor drogovoma, za prenašanje mize. ²⁸ Drogova boš

24,18: ² Mz 34,28
24,18: 5 Mz 9,9
25,2: 2 Mz 35,5
25,7: 2 Mz 28,4
25,7: 2 Mz
28,15
25,10:
[Heb 9,4]
25,22:
4 Mz 7,89
25,23:
2 Mz 37,10
25,23:
[Heb 9,4]
25,30: 2 Mz
29,32-33
25,30:
3 Mz 8,31
25,30: 3 Mz
24,5-9
25,30:
[Mt 12,4]
25,31:
2 Mz 37,17
25,31:
[Heb 9,4]
25,40: Apd 7,44
25,40: Heb 8,5

naredil iz akacievega lesa in ju prevlekel z zlatom, da bo z njima miza lahko prenašana. ²⁹ § Naredil boš njene sklede in njene žlice in njene pokrove in njene skledice, da [jo] s tem ^apokriješ. Iz čistega zlata jih boš naredil. ³⁰ Na mizi boš pred menoj nenehno postavljal hlebe navzočnosti.

³¹ Naredil boš svečnik iz čistega zlata. Iz kovanega dela bo svečnik narejen. Njegovo držalo, njegove veje, njegove skledice, njegovi popki in njegovi cvetovi bodo iz istega. ³² Šest vej naj izhaja iz njegovih strani; tri veje iz svečnika iz ene strani in tri veje iz svečnika iz druge strani; ³³ § tri skledice, narejene podobne mandljem, s popkom in cvetom na eni veji; in tri skledice, narejene podobne mandljem, na drugi strani, s popkom in cvetom. Na takšen način na šestih vejah, ki izhajajo iz svečnika. ³⁴ Na svečniku *naj bodo* štiri skledice narejene podobne mandljem, z njihovimi popki in njihovimi cvetovi. ³⁵ Tam bo popek pod dvema vejama iz istega in popek pod dvema vejama iz istega, glede na šest vej, ki izhajajo iz svečnika. ³⁶ Njihovi popki in njihove veje bodo iz istega. Vse to *bo* eno kovano delo iz čistega zlata. ³⁷ Naredil boš sedem njegovih svetilk in te bodo osvetljevale ^bnjegove svetilke, da mu ^cbodo lahko nasproti dajale svetlobo. ³⁸ Njegovi utrinjači in pladnji za utrinke *naj bodo* iz čistega zlata. ³⁹ Iz talenta čistega zlata bo to naredil, z vsemi temi posodami. ⁴⁰ Glej, da *jih* narediš po njihovem vzorcu, ki ti je bil pokazan ^dna gori.

26 Poleg tega boš naredil šotorsko svetišče z desetimi zavesami iz sukane tančice in modre in vijolične in škrlatne. S kerubi ^espretne izdelave jih boš naredil. ² Dolžina ene zaves *naj bo* osemindvajset komolcev in širina ene zaves štiri komolce. Vsaka izmed zaves bo imela eno mero. ³ Pet zaves bo spojeno skupaj druga k drugi, in *drugih* pet zaves *bo spojenih* skupaj druga k drugi. ⁴ Naredil boš zanke iz modrega na robu prve zaves od zarobitve ^f spoju, in enako boš storil na najbolj oddaljenem delu *druge* zaves, na spoju druge. ⁵ Petdeset zank boš naredil na eni zavesi in petdeset zank boš naredil na robu zaves, ki je na spoju druge, da bodo zanke lahko držale ena drugo. ⁶ Naredil boš petdeset zaponk iz zlata in zaves spojil skupaj z zaponkami, in to bo eno šotorsko svetišče.

⁷ Naredil boš zaves iz kozje *dlake*, da bodo pokrivalo nad šotorskim svetiščem. Enajst zaves boš naredil. ⁸ Dolžina ene zaves *bo* trideset komolcev in širina ene zaves štiri komolce. Vseh enajst zaves *bo* ene mere. ⁹ Pet zaves boš spojil posebej in šest zaves posebej in šesto zaveso boš prepognil v sprednjem delu šotorskega svetišča. ¹⁰ Naredil boš petdeset zank na robu prve zaves, ki je skrajna na spoju in petdeset zank na robu zaves, ki spaja drugo. ¹¹ Naredil boš petdeset zaponk iz brona in zaponke položil v zanke in šotor ^gspojil skupaj, da bo lahko eno. ¹² Ostanek, ki preostane

^v 25,2: *mi prinesejo*: hebr. vzamejo zame.

^w 25,2: *daritev*: ali, vzdigovalno daritev.

^x 25,3: *darovanje*...: ali, vzdigovalna daritev, ki jo.

^y 25,4: *tanko*...: ali, svilo.

^z 25,19: *sedeža*...: ali, snovi.

^a 25,29: *s tem*...: ali, izlješ.

^b 25,37: *osvetljevale*...: ali, povzročile, da dvigne.

^c 25,37: *mu*: hebr. bodo obličeje tega.

^d 25,40: *pokazan*...: hebr. pripravljen, da si ga videl.

^e 26,1: *s kerubi*...: hebr. z delom spretnega delavca, ali, s tistim, ki izveze.

^f 26,4: *zarobitve*: tako spleten rob obleke, da se ne more razparati.

^g 26,11: *šotor*: ali, pokrivalo.

od šotorskih zaves, polovica zaves, ki preostaja, bo visela preko zadnje strani šotorskega svetišča.
¹³ Komolec na eni strani in komolec na drugi strani tega kar ^hpreostaja v dolžini zaves šotorja, to bo viselo prek strani šotorskega svetišča na tej strani in na oni strani, da ga pokrije. ¹⁴ § Naredil boš pokrivalo za šotor *iz* rdeče barvanih ovnovih kož in gornje pokrivalo *iz* jazbečevih kož.

¹⁵ Naredil boš pokonci stoeče deske za šotorsko svetišče *iz* akacievega lesa. ¹⁶ Deset komolcev *naj bo* dolžina deske, komolec in pol pa *naj bo* širina ene deske. ¹⁷ Dva zatiča ⁱ*naj bosta* na eni deski, urejena v vrstnem redu, drug proti drugemu; tako boš naredil za vse deske šotorskega svetišča. ¹⁸ Naredil boš deske za šotorsko svetišče, dvajset desk na južni strani, proti jugu. ¹⁹ Pod dvajsetimi deskami boš naredil štirideset podstavkov iz srebra; dva podstavka pod eno desko za njena dva zatiča ^{jin} dva podstavka pod drugo desko za njena dva zatiča. ²⁰ Za drugo stran šotorskega svetišča, na severni strani, *bo* dvajset desk ²¹ in njihovih štirideset podstavkov iz srebra; dva podstavka pod eno desko in dva podstavka pod drugo desko. ²² Za strani šotorskega svetišča proti zahodu boš naredil šest desk. ²³ Dve deski boš naredil za vogala šotorskega svetišča na dveh straneh. ²⁴ Spodaj bosta spojeni ^kskupaj in skupaj bosta spojeni nad glavo v en obroč. Tako bo to za oba; tako bosta za dva vogala. ²⁵ Osem desk bo in njihovi podstavki *iz* srebra, šestnajst podstavkov; dva podstavka pod eno desko in dva podstavka pod drugo desko.

²⁶ Naredil boš zapahe *iz* akacievega lesa; pet za deske ene strani šotorskega svetišča ²⁷ in pet zapahov za deske druge strani šotorskega svetišča in pet zapahov za deske strani šotorskega svetišča, za dve strani proti zahodu. ²⁸ Srednji zapahe v sredi desk naj sega od konca do konca. ²⁹ Deske boš prevlekel *z* zlatom in njene obroče naredil *iz* zlata *za* prostore za zapahe in zapahe boš prevlekel *z* zlatom. ³⁰ Vzdignil boš šotorsko svetišče glede na ta način, ki ti je bil pokazan na gori.

³¹ Naredil boš zagrinjalo *iz* modre, vijolične, škrлатne in sukane tančice spretne izdelave; s kerubi bo to narejeno. ³² Obesil jo boš na štiri stebri *iz* akacievega lesa, prevlečene z zlatom. Njihovi kavlji *bodo* *iz* zlata, na štirih podstavkih iz srebra.

³³ Zagrinjalo boš obesil pod zaponke, da boš lahko prinesel tja, znotraj zagrinjala, skrinjo pričevanja. Zagrinjalo vam bo razdelilo med svetim *krajem* in najsvetejšim. ³⁴ Sedež milosti boš položil na skrinjo pričevanja v najsvetejšem *kraju*. ³⁵ Mizo boš postavil zunaj zagrinjala in svečnik nasproti mizi na južni strani šotorskega svetišča in mizo boš postavil na severno stran. ³⁶ Naredil boš tanko preprogo za vrata šotorja *iz* modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice, izdelane z vezenjem. ³⁷ Za tanko preprogo boš naredil pet stebrov *iz* akacievega lesa in jih prevlekel *z* zlatom *in* njihovi kavlji *bodo* *iz* zlata, in zanje boš ulil pet podstavkov *iz* brona.

27 Naredil boš oltar *iz* akacievega lesa, pet komolcev dolg in pet komolcev širok. Oltar

naj bo štirioglat. Njegova višina *naj bo* tri komolce. ² Iz istega boš naredil robove na njegovih štirih vogalih. Njegovi rogovici bodo iz istega, prekril pa ga boš *z* bronom. ³ Zanj boš naredil ponve, da sprejmejo pepel, lopate, umivalnike, kavlje za meso in ponve za žerjavico. Vse posode boš naredil *iz* brona. ⁴ Zanj boš naredil mrežasto rešetko *iz* brona in na mreži boš naredil štiri bronaste obroče na njenih štirih vogalih. ⁵ Položil jo boš spodaj, pod obod oltarja, da bo mreža lahko celo do srede oltarja. ⁶ Naredil boš drogovia za oltar, drogovia *iz* akacievega lesa in ju prevlekel *z* bronom. ⁷ Drogova naj bosta vstavljeni v obroče in drogovia naj bosta na dveh straneh oltarja, da se ga nosi. ⁸ Votlega z deskami ga boš naredil; kakor ti je bilo pokazano na gori, tako naj *ga* napravijo.

⁹ Naredil boš dvor šotorskega svetišča; za južno stran, proti jugu, *tam naj bodo* tanke preproge za dvor *iz* sukane tančice, sto komolcev dolge za eno stran ¹⁰ in njenih dvajset stebrov in njihovih dvajset podstavkov *naj bo* *iz* brona. Kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi *naj bodo* *iz* srebra. ¹¹ Podobno *naj bodo* za severno stran po dolžini tanke preproge, sto komolcev dolge in njegovih dvajset stebrov in njihovih dvajset podstavkov *iz* brona; kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi *iz* srebra.

¹² Za širino dvora na zahodni strani *naj bodo* tanke preproge petdesetih komolcev; deset njihovih stebrov in deset njihovih podstavkov. ¹³ Širina dvora na vzhodni strani, proti vzhodu, *naj bo* petdeset komolcev. ¹⁴ Tanke preproge ene strani *velikih vrat* *naj bo* petnajst komolcev; trije njeni stebri in trije njihovi podstavki. ¹⁵ Na drugi strani *naj bodo* tanke preproge petnajstih komolcev. Trije njeni stebri in trije njihovi podstavki.

¹⁶ Za velika vrata dvora *naj bo* tanka preproga dvajsetih komolcev *iz* modre, vijolične, škrлатne in sukane tančice, izdelane z vezenjem; *in* njihovi stebri *naj bodo* širje in širje njihovi podstavki. ¹⁷ Vsi stebri okoli dvora *naj bodo* okrašeni s srebrom. Njihovi kavlji *naj bodo* *iz* srebra, njihovi podstavki pa *iz* brona.

¹⁸ Dolžina dvora *naj bo* sto komolcev in širina vsepovsod petdeset ^min višina pet komolcev *iz* sukane tančice, njihovi podstavki pa *iz* brona. ¹⁹ Vse posode šotorskega svetišča v vsej njegovi službi in vsi njegovi količki in vsi količki dvora, *naj bodo* *iz* brona.

²⁰ Izraelovim otrokom pa boš zapovedal, da ti prinesejo čistega olja, iz stolčenih oliv, za svetlobo, da bi svetilka ⁿvedno gorela. ²¹ V šotorskem svetišču skupnosti, zunaj zagrinjala, ki je pred pričevanjem, jo bodo Aron in njegovi sinovi urejali od večera do jutra pred Gospodom. *To naj bo* zakon na veke njihovim rodovom v imenu Izraelovih otrok.

28 K sebi si vzemi svojega brata Arona in njegove sinove z njim, izmed Izraelovih otrok, da mi bo lahko služil v duhovniški službi, torej Arona, Nadába, Abihúja, Eleazarja in Itamárja, Aronove sinove. ² Naredil boš sveta oblačila za

26,30:

2 Mz 25,9

26,30:

2 Mz 25,40

26,30: Apd 7,44

26,30: Heb 8,5

^h 26,13: *tega kar...*: hebr. v ostanku, ali, presežku.

ⁱ 26,17: *Dva zatiča*: hebr. Dve roki.

^j 26,19: *njena dva zatiča*: hebr. njeni dve roki.

^k 26,24: *spojeni*: hebr. sparjeni.

^l 27,8: *bilo...*: hebr. pokazal.

^m 27,18: *petdeset...*: hebr. petdeset po petdeset.

ⁿ 27,20: *svetilka...*: hebr. se svetilka vzpenjala.

svojega brata Arona, za slavo in za lepoto.³ Govoril boš vsem, ki so modrega srca, ki sem jih napolnil z duhom modrosti, da bodo lahko naredili Aronove obleke, da ga posvetijo, da mi bo lahko služil v duhovniški službi.⁴ To so obleke, ki jih bodo naredili: naprsnik, efód, svečano oblačilo in izvezen plašč, turban in pas. Naredili bodo sveta oblačila za tvojega brata Arona in njegove sinove, da mi bo lahko služil v duhovniški službi.⁵ Vzeli bodo zlato, modro, vijolično, škrlatno in tanko laneno platno.

⁶ Naredili bodo efód iz zlata, iz modre in iz vijolične, iz škrlatne in sukane tančice s spretno izdelavo.⁷ Ta bo imel dva svoja obramna dela spojena pri dveh njegovih robovih; in tako bo to spojeno skupaj.⁸ Skrbno narejen ⁹pas efóda, ki je na njem, bo iz istega, glede na njegovo delo. *Celo iz zlate, iz modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice.*⁹ Vzel boš dva oniksovna kamna in nanju vrezal imena Izraelovih otrok.¹⁰ Šest izmed njihovih imen na en kamen in drugih šest imen preostalih na drug kamen, glede na njihovo rojstvo.¹¹ Z delom graverja v kamen, *podobnemu* gravuram pečata, boš dva kamna vgraviral z imeni Izraelovih otrok. Naredil ju boš, da bosta postavljena v ležišči iz zlata.¹² Dva kamna boš položil na ramena efóda za kamna spomina Izraelovim otrokom, in Aron bo njihova imena nosil pred Gospodom na svojih dveh ramanenih v spomin.

¹³ Naredil boš ležišči iz zlata¹⁴ in dve verižici iz čistega zlata na koncih; iz spletene dela ju boš naredil in spletene verižice boš pritrdiril k ležiščema.

¹⁵ Naprsnik sodbe boš naredil s spretno izdelavo; glede na delo efóda ga boš naredil; iz zlata, iz modre, iz vijolične, iz škrlatne in iz sukane tančice ga boš naredil.¹⁶ Ta naj bo štirioglat, prepognjen. Pedenj *naj bo* njegova dolžina in pedenj *naj bo* njegova širina.¹⁷ § Na njem boš postavil postavitev kamnov, *torej* štiri vrste kamnov. *Prva* vrsta *naj bo* sardij, ¹⁸topaz in granat. *To naj bo* prva vrsta.¹⁸ § Druga vrsta *naj bo* smaragd, safir in diamant.¹⁹ Tretja vrsta hijacint, ahat in ametist.²⁰ § Četrta vrsta beril, oniks in jaspis. Vstavljeni naj bodo v zlato v njihovih obdanostih.²¹ Kamni naj bodo z imeni Izraelovih otrok, dvanajst, glede na njihova imena, *podobno* gravuram pečata; vsak s svojim imenom naj bodo glede na dvanajst rodov.

²² Na krajeh naprsnika boš naredil verižici iz spletene dela, iz čistega zlata.²³ Na naprsniku boš naredil dva obročka iz zlata in dva obročka boš vstavil na dva konca naprsnika.²⁴ Dve spleteni verižici iz zlata boš vstavil v dva obročka, ki sta na krajeh naprsnika.²⁵ Druga dva konca dveh spletenih verižic boš pritrdiril v dve ležišči in ju pripel na obramna dela efóda pred njim.

²⁶ Naredil boš dva obročka iz zlata in ju položil na dva konca naprsnika v njegov rob, ki je na notranji strani efóda.²⁷ Naredil boš dva druga obročka iz zlata in ju položil na dve strani pod efód, proti njegovemu prednjemu [delu], nasproti drugemu

28,11:
Mdr 18,24
28,35: Sir 45,10
29,1: 3 Mz 9,2

njegovemu spoju, nad skrbno narejenim pasom efóda.²⁸ Naprsnik bodo z njegovimi obročki z modrim trakom privezali k obročkom efóda, da bo ta lahko nad skrbno narejenim pasom efóda in da naprsnik ne bo odvezan od efóda.²⁹ Aron naj nosi imena Izraelovih otrok na naprsniku sodbe, na svojem srcu, ko gre v sveti *kraj*, v nenehen spomin pred Gospodom.

³⁰ Na naprsnik sodbe boš položil Urím^t in Tumím^t in ta dva bosta na Aronovem srcu, ko vstopa pred Gospoda in Aron naj sodbo Izraelovih otrok nenehno nosi na svojem srcu pred Gospodom.

³¹ Naredil boš svečano oblačilo efóda, celotno iz modrega.³² Na vrhu le-tega naj bo luknja v njegovi sredi. Naj ima vezenje iz spletene dela naokoli njegove luknje, kakor če bi bila luknja brezrokavne verižne srajce, da ta ne bo raztrgana.

³³ Spodaj, na njegovem ^uobšivu, boš naredil granatna jabolka iz modre in iz vijolične in iz škrlate, naokoli njegovega obšiva; in zvončke iz zlata naokoli med njimi.³⁴ Zlat zvonček in granatno jabolko, zlat zvonček in granatno jabolko, na obšivu naokoli svečanega oblačila.³⁵ In to naj bo na Aronu, da služi, in njegov zvok bo slišati, ko vstopa v sveti *kraj* pred Gospoda in ko prihaja ven, da ne umre.

³⁶ Naredil boš tablico iz čistega zlata in nanjo vgraviral SVETO Gospodu, *podobno* gravuram pečata.³⁷ Položil jo boš na moder trak, da bo ta lahko na turbanu; ta bo na sprednjem delu turbana.³⁸ Ta bo na Aronovem čelu, da bo Aron lahko nosil krivičnost svetih stvari, ki jih bodo Izraelovi otroci posvečevali v vseh svojih svetih darilih, in ta naj bo vedno na njegovem čelu, da bodo lahko sprejeti pred Gospodom.

³⁹ Izvezel boš plašč iz tankega lanenega platna in naredil boš turban iz tankega lanenega platna in naredil boš pas iz vezenine.

⁴⁰ Za Aronove sinove boš naredil plašče in zanje boš naredil pasove in klobučke boš naredil zanje, za slavo in za lepoto.⁴¹ Položil jih boš na svojega brata Arona in njegove sinove z njim. Mazilil jih boš in jih ^vuméstil in posvétíl, da mi bodo lahko služili v duhovniški službi.⁴² Naredil jim boš kratke platnene hlače, da pokrijejo svojo ^wnagoto. Segale bodo ^xod ledij celo do stegna⁴³ in bodo na Aronu in na njegovih sinovih, ko pridejo v šotorsko svetišče skupnosti ali ko pridejo blizu k oltarju, da služijo na svetem *kraju*, da ne nosijo krivičnosti in ne umrejo. *To naj bo* za vedno zakon njemu in njegovemu semenu za njim.

29 To je stvar, ki jim jo boš storil, da jih posvetiš, da mi opravljajo službo duhovnika. Vzemi enega mladega bikca in dva ovna brez pomanjkljivosti,² nekvašen kruh in nekvašene kolače, umešane z oljem in nekvašene vaflje, pomazane z oljem; iz pšenične moke jih boš naredil.³ Položil jih boš v eno košaro in prinesel v košari, z bikcem in dvema ovnom.⁴ Arona in njegove sinove boš privedel k vratom šotorskega svetišča

^o 28,8: *Skrbno narejen*: ali, Izvezen.

^p 28,17: *postavil...*: hebr. to napolnil z napolnitvijo kamnov.

^q 28,17: *sardij*: ali, rubin.

^r 28,20: *obdanostih*: hebr. polnilih.

^s 28,30: [Urím: hebr. luči; kamenčki, shranjeni v mošnjičku na naprsniku velikega duhovnika, uporabljeni za določanje Božje odločitve pri določenih vprašanjih in težavah.]

^t 28,30: [Tumím: hebr. popolnosti; kamenčki, ki so služili kot sredstvo za dosego svetega žreba, uporabljeni z Urímom, da se razodene Božja volja.]

^u 28,33: *njegovem...*: ali, krajcih njegovega oblačila.

^v 28,41: *jih...*: hebr. napolnil njihovo roko.

^w 28,42: *svojo...*: hebr. meso njihove nagote.

^x 28,42: *Segale bodo*: hebr. Dodo.

skupnosti in jih umil z vodo.⁵ Vzel boš obleke in na Arona nadel plašč, svečano oblačilo efóda, efód in naprsnik ter ga opasal s skrbno narejenim pasom efóda.⁶ Na njegovo glavo boš položil turban in na turban boš položil sveto krono.⁷ Potem boš vzel mazilno olje in ga izlil na njegovo glavo ter ga mazil.⁸ Privedel boš njegove sinove in nanje nadel plašče.⁹ Opasal jih boš s pasovi, Arona in njegove sinove in nanje položil yklobučke in duhovniška služba bo njihova po večnem zakonu, in uméstil^z boš Arona in njegove sinove.¹⁰ Bikca boš dal privesti pred šotorsko svetišče skupnosti in Aron in njegovi sinovi bodo svoje roke položili bikcu na glavo.¹¹ Bikca boš zaklal pred Gospodom, pri vratih šotorskega svetišča skupnosti.¹² Vzel boš kri bikca in jo s svojim prstom pomazal na oltarne rogove in vso kri izlij poleg vznožja oltarja.¹³ Vzel boš vso tolščo, ki pokriva drobovje, in opno,^aki je nad jetri in dve ledvici in tolščo, ki je na njiju in jih sežgi na oltarju.¹⁴ Toda meso bikca, njegovo kožo in njegov iztrebek boš zunaj tabora sežgal z ognjem. To je daritev za greh.

¹⁵ Vzel boš tudi enega ovna in Aron in njegovi sinovi bodo svoje roke položili na ovnovo glavo.¹⁶ Zaklal boš ovna in vzel boš njegovo kri in jo poškropil naokoli nad oltarjem.¹⁷ Ovna boš nasekal na kose in opral njegovo drobovje in njegove noge in jih položil k^bnjegovim kosom in k^cnjegovi glavi.¹⁸ Vsega ovna boš sežgal na oltarju. To je žgalna daritev Gospodu. To je prijeten vonj, ognjena daritev Gospodu.

¹⁹ In vzel boš drugega ovna. Aron in njegovi sinovi bodo svoje roke položili na ovnovo glavo.²⁰ Potem boš ovna zaklal in vzel od njegove krvi in jo položil na konico Aronovega desnega ušesa in na konico desnega ušesa njegovih sinov in na palec njihove desne roke in na palec njihovega desnega stopala in kri boš poškropil naokoli po oltarju.²¹ Vzel boš od krvi, ki je na oltarju in od mazilnega olja ter ga poškropil na Arona, na njegove obleke, na njegove sinove in na obleke njegovih sinov z njim, in posvečen bo on, njegove obleke, njegovi sinovi in z njim obleke njegovih sinov.²² Od ovna boš vzel tudi tolščo, tolsti rep in tolščo, ki pokriva drobovje, opno nad jetri, dve ledvici in tolščo, ki je na njima in desno pleče, kajti to je oven uméstitev,²³ in en hleb kruha in en kolač oljnatega kruha in en vafelj iz košare nekvašenega kruha, ki je pred Gospodom.²⁴ Vse boš položil v Aronove roke in v roke njegovih sinov, in majal jih boš^dza majalno daritev pred Gospodom.²⁵ Sprejel jih boš iz njihovih rok in jih sežgal na oltarju za žgalno daritev, v prijeten vonj pred Gospodom. To je daritev, narejena z ognjem Gospodu.²⁶ Vzel boš prsi ovna Aronove uméstitev in to majal za majalno daritev pred Gospodom. To bo tvoj delež.²⁷ § Prsi majalne daritve in pleče vzdigovalne daritve, ki je majano in ki je vzdignjeno, boš posvétil, od ovna uméstitev, torej od tega, kar je za

Arona in od tega kar je za njegove sinove.²⁸ To bo Aronovo in njegovih sinov od Izraelovih otrok po zakonu na veke, kajti to je vzdigovalna daritev. To bo vzdigovalna daritev od Izraelovih otrok, od darovanja njihovih mirovnih daritev, torej njihova vzdigovalna daritev Gospodu.

²⁹ Aronova sveta oblačila bodo [pričadala] njegovim sinovom za njim, da bodo maziljeni v njih in da bodo uméščeni v njih.³⁰ In da jih bo ta sin,^eki je namesto njega duhovnik, oblačil sedem dni, ko prihaja v šotorsko svetišče skupnosti, da služi na svetem kraju.

³¹ Vzel boš ovna uméstitev in na svetem kraju zavrel njegovo meso.³² Aron in njegovi sinovi bodo jedli meso ovna in kruh, ki je v košari, pri vratih šotorskega svetišča skupnosti.³³ § Jedli bodo te stvari, s katerimi je narejena sprava, da jih uméstijo in posvétijo. Toda tujec ne bo jedel od tega, ker so svete.³⁴ Če bi karkoli, od mesa uméstiteve ali od kruha, preostalo do jutra, potem boš preostanek sežgal z ognjem. To ne bo pojedeno, kajti to je sveto.³⁵ Tako boš storil Aronu in njegovim sinovim, glede na vse stvari, ki sem ti jih zapovedal. Sedem dni jih boš uméščal.³⁶ Vsak dan boš daroval bikca za spravo za daritev za greh in očistil boš oltar, ko si zanj opravil spravo in mazil ga boš, da ga posvétiš.³⁷ Sedem dni boš delal spravo za oltar in ga posvečeval. To bo oltar najsvetejšega. Karkoli se dotakne oltarja, bo sveto.

³⁸ Torej to je to, kar boš daroval na oltarju. Dve jagnjeti prvega leta, nenehno dan za dnem.³⁹ Eno jagnje boš daroval zjutraj, drugo jagnje pa boš daroval zvečer,⁴⁰ in z enim jagnjetom desetinko moke, pomešane s četrtingo vrča iztolčenega olja in četrtingo vrča vina za pitno daritev.⁴¹ Drugo jagnje pa boš daroval zvečer in temu boš storil glede na jutranjo jedilno daritev in glede na to pitno daritev, za prijeten vonj, ognjena daritev Gospodu.⁴² To bo skozi vaše rodove nenehna žgalna daritev pri vratih šotorskega svetišča skupnosti, pred Gospodom, kjer te bom srečal, da ti tam govorim.⁴³ Tam se bom srečal z Izraelovimi otroki in šotorsko svetišče^fbo posvečeno z mojo slavo.⁴⁴ Jaz bom šotorsko svetišče skupnosti in oltar posvétil, in jaz bom posvétil tako Arona, kakor njegove sinove, da mi služijo v duhovniški službi.

⁴⁵ Jaz bom prebival med Izraelovi otroci in bom njihov Bog.⁴⁶ Spoznali bodo, da jaz sem Gospod, njihov Bog, ki jih je privedel ven iz egiptovske dežele, da lahko prebivam med njimi. Jaz sem Gospod, njihov Bog.

30 Naredil boš oltar, da na njem zažgeš kadilo. **Iz** akacijevega lesa ga boš naredil.² Komolec bo njegova dolžina in komolec njegova širina; ta bo štiroglat. Dva komolca bo njegova višina. Njegovi rogovci naj bodo iz istega.³ Prevlekel ga boš s čistim zlatom, njegov vrh, gnjegove strani^hnaokoli in njegove rogove in naokoli mu boš naredil krono iz zlata.⁴ K njemu boš naredil dva zlata obroča

29,7: 2 Mz

30,25

29,9: 2 Mz

28,41

29,10: 3 Mz 1,4

29,13: 3 Mz 3,3

29,32: [2 Mz

25,30]

29,32:

3 Mz 8,31

29,32: 3 Mz

24,5-9

29,32: Mt 12,4

29,38:

4 Mz 28,3

29,45:

3 Mz 26,12

29,45:

2 Kor 6,16

^d 29,24: *majal jih boš*: ali, tresel jih boš sem ter tja.

^e 29,30: *ta sin*: hebr. on izmed njegovih sinov.

^f 29,43: *šotorsko svetišče*...: ali, Izrael bo posvečen.

^g 30,3: *njegov vrh*: hebr. njegovo streho.

^h 30,3: *strani*: hebr. stene.

^y 29,9: *položil*: hebr. povezal.

^z 29,9: *uméstil*...: hebr. napolnil boš Aronovo roko in [roke] njegovih sinov.

^a 29,13: *opno*: zdi se, da je po anatomiji in hebrejskih zdravnikih to prepona.

^b 29,17: *k*: ali, na njegove kose.

^c 29,17: *k*: ali, na njegovo glavo.

pod njegovo korno, pri njegovih dveh vogalih,ⁱ na njegovih dveh straneh boš to naredil. To bosta prostora za drogova, da ga z njima prenašajo.⁵ Drogova boš naredil iz akacievega lesa in ju prevlekel z zlatom.⁶ Položil ga boš pred zagrinjalo, ki je pri skrinji pričevanja, pred sedež milosti, ki je nad pričevanjem, kjer se bom srečeval s teboj.⁷ Aron bo na njem vsako jutro zažgal dišeče kadilo.⁸ Ko pripravlja svetilke, bo na njem zažgal kadilo.⁹ Ko Aron zvečer ^kprižge ^lsvetilke, bo na njem zažgal kadilo, neprestano kadilo pred Gospodom skozi vaše rodove.¹⁰ Na njem ne boste darovali nobenega tujega kadila, niti žgalne daritve, niti jedilne daritve, niti nanj ne boste izlili pitne daritve.¹¹ Aron bo enkrat letno opravil spravo na njegovih rogovih, s krvjo spravnih daritev za greh. Enkrat letno bo na njem opravil spravo skozi vaše rodove. To je najsvetejše Gospodu.«

¹¹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹² »Ko popišeš glave Izraelovih otrok, po ^mnjihovem številu, potem bodo dali, vsak človek, odkupnino za svojo dušo Gospodu, ko jih preštevaš; da med njimi ne bo nobene nadloge, ko jih *ti* preštevaš.¹³ To bodo dali, vsak, kdor preide med tiste, ki so prešteti, polovico šekla po svetiščnem šeklu (šekel *je* dvajset ger); polovica šekla *bo* dar Gospodu.¹⁴ Vsak, kdor preide med tiste, ki so prešteti, od dvajset let starih in navzgor, bo dal dar Gospodu.¹⁵ Bogati ne bodo dali več ⁿin revni ne bodo dali manj ^okot polovico šekla, ko dajo dar Gospodu, da opravijo spravo za svoje duše.¹⁶ Vzel boš spravni denar Izraelovih otrok in ga določil za službo šotorskega svetišča skupnosti, da bo to lahko spomin Izraelovim otrokom pred Gospodom, da opravijo spravo za vaše duše.«

¹⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹⁸ »Naredil boš tudi [okrogel] bronast umivalnik in njegovo vznožje *prav tako iz* brona, da se s tem umivajo. To boš položil med šotorsko svetišče skupnosti in oltar in vanj boš dal vodo.¹⁹ Kajti Aron in njegovi sinovi bodo tam umivali svoje roke in svoja stopala.²⁰ Ko gredo v šotorsko svetišče skupnosti, se bodo umili z vodo, da ne umrejo; ali ko pridejo blizu k oltarju, da služijo, da sežgejo ognjeno daritev Gospodu.²¹ Tako bodo umivali svoje roke in svoja stopala, da ne umrejo. To bo zanje zakon na veke, *torej* njemu in njegovemu semenu skozi njihove rodove.«

²² Poleg tega je Gospod spregovoril Mojzesu, rekoč:²³ »K sebi vzemi tudi glavne dišave, od čiste mire petsto šeklov, od prijetnega cimeta polovico toliko, *torej* dvesto petdeset šeklov, od sladkega kolmeža dvesto petdeset šeklov,²⁴ od kasije petsto šeklov, po svetiščnem šeklu in od olivnega olja vrč.²⁵ Naredil boš olje svetega mazila, mazilo zmešano po lekarnarski pumetnosti. To bo sveto mazilno olje.²⁶ S tem boš mazilil šotorsko svetišče skupnosti, skrinjo pričevanja,²⁷ mizo in vse njene posode, svečnik in njegove

30,12: 4 Mz 1,2
30,12:
4 Mz 31,50
30,13:
3 Mz 27,25
30,13:
4 Mz 3,47
30,13:
Ezk 45,12
30,24:
2 Mz 29,40
31,2: 1 Krn 2,20
31,14:
2 Mz 20,8
31,14:
5 Mz 5,1-2
31,14:
Ezk 20,12

posode, kadilni oltar,²⁸ oltar žgalne daritve z vsemi njegovimi posodami ter [okrogel] umivalnik in njegovo vznožje.²⁹ Posvétil jih boš, da bodo lahko najsvetejše. Karkoli se jih dotakne, bo sveto.³⁰ Mazilil boš Arona in njegove sinove in jih posvēti, da mi bodo lahko služili v duhovniški službi.³¹ Izraelovim otrokom boš govoril, rekoč: »To mi bo sveto mazilno olje skozi vaše rodove.«³² Na človeško meso naj ne bo izlito niti ne boste naredili *kateregakoli drugega* po njegovi sestavi podobnega temu. To je sveto *in* to vam bo sveto.³³ Kdorkoli zmeša *karkoli* podobnega temu, ali kdorkoli *karkoli* od tega položi na tujca, bo torej iztrebljen izmed svojega ljudstva.«

³⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »K sebi vzemi prijetne dišave, dišečo smolo, kadilno školjko in galban; te prijetne dišave s čistim kadilom. Od vsakega bo tam podobna *teža*.³⁵ Naredil boš dišavo, dišečino po lekarnarski umetnosti, umešano ^qskupaj, čisto *in* sveto.³⁶ Nekaj od tega boš zelo drobno stolkel in to položil pred pričevanje v šotorskem svetišču skupnosti, kjer se bom srečeval s teboj. To ti bo najsvetejše.³⁷ Glede na dišavo, ki jo boš naredil, si jo sebi ne boste delali glede na njeno sestavo. Ta ti bo sveta za Gospoda.³⁸ Kdorkoli bo naredil podobno temu, da jo voha, bo torej iztrebljen izmed svojega ljudstva.«

31 ² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: »Poglej, po imenu sem poklical Bečaléla, Urijájevega sina, Hurovega sina, iz Judovega rodu.³ Napolnil sem ga z Božjim duhom, v modrosti, v razumnosti, v znanju in v vseh vrstah rokodelstva,⁴ da snuje spretna dela, da dela z zlatom, s srebrom, z bronom⁵ in v rezanju kamnov, da se *jih* vdela in v rezbarjenju lesa, da dela v vseh vrstah rokodelstva.⁶ Glej, jaz sem dal z njim Ohliába, Ahisamáhovega sina, iz Danovega rodu, in v srca vseh tistih, ki so modrega srca, sem položil modrost, da bodo lahko naredili vse to, kar sem ti zapovedal:⁷ šotorsko svetišče skupnosti, skrinjo pričevanja, sedež milosti, ki je na njem, vso ^ropremo šotorskega svetišča,⁸ mizo in njeno opremo,^sčisti svečnik z vso njegovo opremo,^tkadilni oltar,⁹ oltar žgalne daritve z vso njegovo opremo,^u[okrogel] umivalnik in njegovo vznožje,¹⁰ službene obleke in sveta oblačila za duhovnika Arona in oblačila njegovih sinov, da služijo v duhovniški službi¹¹ ter mazilno olje in dišeče kadilo za sveti *kraj*. Storili bodo glede na vse to, kar sem ti zapovedal.«

¹² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹³ »Govori tudi Izraelovim otrokom, rekoč: »Resnično, ohranjali boste moje šabate, kajti to je znamenje med menoj in vami skozi vaše rodove, da boste vi lahko vedeli, da jaz *sem* Gospod, ki vas posvečujem.¹⁴ Zato boste ohranjali šabat, kajti ta vam je svet. Vsak kdor ga omadeže, ta bo zagotovo usmrčen, kajti kdorkoli v njem dela *kakršnokoli* delo, ta duša bo iztrebljena izmed svojega ljudstva.¹⁵ Šest dni naj se opravlja delo, toda na sedmi

ⁱ 30,4: *vogalih*: hebr. rebrih.

^j 30,7: *dišeče kadilo*: hebr. kadilo iz dišav.

^k 30,8: *zvečer*: hebr. med dvema večeroma.

^l 30,8: *prižge*: ali, *nastavlja*: hebr. povzroča, da se dvignejo.

^m 30,12: *po...*: hebr. tistih, ki naj bi bili prešteti.

ⁿ 30,15: *dali več*: hebr. pomnožili.

^o 30,15: *dali manj*: hebr. zmanjšali.

^p 30,25: *lekarnarski*: ali, dišavarski.

^q 30,35: *umešano...*: hebr. osoljeno.

^r 31,7: *vso...*: hebr. vse posode.

^s 31,8: *njeno opremo*: hebr. njene posode.

^t 31,8: *vso njegovo opremo*: hebr. vsemi njegovimi posodami.

^u 31,9: *vso njegovo opremo*: hebr. vsemi njegovimi posodami.

je šabatni počitek, sveto ^vGospodu. Kdorkoli na šabatni dan počne kakršno koli delo, bo zagotovo usmrčen.¹⁶ Zatorej bodo Izraelovi otroci ohranjali šabat, da šabat obeležujejo skozi njihove rodove za večno zavezo.¹⁷ To je znamenje med menoj in Izraelovimi otroki na veki, kajti v šestih dneh je Gospod naredil nebo in zemljo in na sedmi dan je počival in bil osvežen.«¹⁸

¹⁸ Mojzesu ^wje dal, ko je z njim končal posvetovanje na gori Sinaj, dve plošči pričevanja, kamniti plošči, popisani z Božjim prstom.

32 Ko ^xje ljudstvo videlo, da je Mojzes odlašal priti dol z gore, se je ljudstvo skupaj zbral do Aronu in mu reklo: »Vstani, naredi nam bogove, ki bodo šli pred nami, kajti *glede* tega Mojzesa, človeka, ki nas je privedel iz egiptovske dežele, ne vemo kaj je nastalo iz njega.«² Aron jim je rekel: »Izdrite zlate uhane, ki so v ušesih vaših žena, vaših sinov in vaših hčera in *jih* prinesite k meni.«³ Vse ljudstvo je izdrlo zlate uhane, ki so bili v njihovih ušesih in *jih* prineslo k Aronu.⁴ Ta *jih* je prejel iz njihove roke in to oblikoval z rezbarskim orodjem, potem ko je naredil ulito tele, in rekli so: »To so tvoji bogovi, oh Izrael, ki so te privedli iz egiptovske dežele.«⁵ Ko je Aron to videl, je pred njim zgradil oltar in Aron je naredil razglas ter rekel: »Jutri je praznovanje Gospodu.«⁶ Naslednji dan so zgodaj vstali, darovali žgalne daritve in prinesli mirovne daritve in ljudstvo se je usedlo, da jé in da pije in vstalo, da se zabava.

⁷ Gospod je rekel Mojzesu: »Pojdi, stopi dol, kajti tvoje ljudstvo, ki si ga privedel iz egiptovske dežele, se je izpridilo.⁸ Hitro so se obrnili stran iz poti, ki sem jim jo zapovedal. Naredili so si ulito tele, ga oboževali, mu žrtvovali in rekli: »To so tvoji bogovi, oh Izrael, ki so te privedli ven iz egiptovske dežele.«⁹ Gospod je rekel Mojzesu: »Vidél sem to ljudstvo in glej, to je trdovratno ljudstvo.¹⁰ Zdaj me torej pusti samega, da se moj bes razvname zoper njih in da jih lahko použijem. Iz tebe pa bom naredil velik narod.«¹¹ Mojzes je rotil Gospoda, ^ysvojega Boga in rekel: »Gospod, zakaj se tvoj bes razvnema zoper tvoje ljudstvo, ki si ga privedel iz egiptovske dežele z veliko močjo in z mogočno roko?¹² Zakaj bi Egipčani govorili in rekli: »Zaradi zla jih je privedel ven, da jih ubije na gorah in da jih použije iz obličja zemlje?« Obrni se od svojega krutega besa in se pokesaj glede tega zla zoper svoje ljudstvo.¹³ Spomni se Abrahama, Izaka in Izraela, svojih služabnikov, ki si jim prisetil pri samem sebi in jim rekel: »Vaše seme bom pomnožil kakor zvezd neba in vso to deželo, o kateri sem govoril, bom dal tvojemu semenu in podedovali jo bodo na veki.«¹⁴ Gospod se je pokesal glede zla, ki ga je mislil storiti svojemu ljudstvu.

31,17:	1 Mz 1,31
31,17:	1 Mz 2,2
31,18:	5 Mz 9,10
32,1:	Apd 7,40
32,4:	Ps 106,19
32,4:	1 Kr 12,28
32,6:	1 Kor 10,7
32,7:	5 Mz 9,12
32,8:	5 Mz 9,8
32,9:	2 Mz 33,3
32,9:	5 Mz 9,13
32,11:	Ps 106,23
32,12:	4 Mz 14,13
32,13:	1 Mz 12,7
32,13:	1 Mz 15,7
32,13:	1 Mz 48,16
32,16:	2 Mz 31,18
32,20:	5 Mz 9,21
32,28:	[Apd 2,41]
32,28:	[2 Kor 3,6]
32,32:	[Ps 69,28]
32,32:	[Iz 4,3]
32,32:	[Dan 10,21]
32,32:	[Dan 12,1]
32,32:	[Lk 10,20]
32,32:	[Flp 4,3]
32,32:	[Heb 12,23]
32,32:	[Raz 3,5]
32,32:	[Raz 13,8]
32,32:	[Raz 20,12]
32,32:	[Raz 20,15]

¹⁵ Mojzes se je obrnil in odšel dol z gore in v njegovi roki sta bili dve plošči pričevanja. Plošči sta bili popisani na obeh njunih straneh; na eni strani in na drugi sta bili popisani.¹⁶ Plošči sta bili Božje delo in pisanje je bilo pisanje od Boga, vgravirano na plošči.¹⁷ Ko je Józue slišal hrup ljudstva, medtem ko so kričali, je Mojzesu rekel: »*Tam*, v taboru, je vojni hrup.«¹⁸ Ta je rekel: »To ni glas *tistih*, ki vpijejo zaradi zmage niti to ni glas *tistih*, ki vpijejo, ker so bili ^zpremagani, temveč slišim hrup *tistih*, ki pojego.«

¹⁹ Takoj ko je prišel blizu tabora, se je pripetilo, da je zagledal tele in ples. Mojzesova jeza se je vnela, plošči je vrgel iz svojih rok ter ju zlomil pod goro.²⁰ Vzel je tele, ki so ga naredili, ga sežgal v ognju, ga zmlel v prah in ga posul nad vodo in Izraelove otroke primoral, da so pili *od tega*.

²¹ Mojzes je Aronu rekel: »Kaj ti je storilo to ljudstvo, da si nadnje privedel tako velik greh?«²²

Aron je rekel: »Ne dopusti, da se razvname jeza mojega gospoda. Ti poznaš ljudstvo, da so *naravnani* k zlu.²³ Kajti rekli so mi: »Naredi nam bogove, ki bodo šli pred nami, kajti *glede* tega Mojzesa, človeka, ki nas je privedel iz egiptovske dežele, ne vemo kaj je nastalo iz njega.«²⁴ Rekel sem jim: »Kdorkoli ima kakršnokoli zlato, naj ga izdere.« Tako so ga dali meni. Potem sem ga vrgel v ogenj in izšlo je to tele.«

²⁵ § Ko je Mojzes videl, da je bilo ljudstvo nago, (kajti Aron jih je storil nage v njihovo sramoto med njihovimi sovražniki)^{a26} potem je Mojzes stal v velikih vratih tabora in rekel: »Kdo je na Gospodovi strani? *Naj pride* k meni.« In k njemu so se zbrali vsi sinovi Lévijevcev.²⁷ Rekel jim je: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Vsak mož naj svoj meč pripaše k svoji strani *in gre noter* in ven, od velikih vrat do velikih vrat, skozi tabor in naj vsak mož ubije svojega brata in vsak mož svojega družabnika in vsak mož svojega bližnjega.«²⁸ Otroci Lévijevcev so storili glede na Mojzesovo besedo in tam je ta dan izmed ljudstva padlo okoli tri tisoč mož.^{b29} Kajti ^cMojzes je rekel: »Uméstite ^dse danes Gospodu, celo vsak mož za svojega sina in za svojega brata, da lahko ta dan nad vas podeli blagoslov.«

³⁰ Naslednji dan se je pripetilo, da je Mojzes rekel ljudstvu: »Zagrešili ste velik greh. Sedaj bom šel gor h Gospodu, morda bom storil spravo za vaš greh.«³¹ Mojzes se je vrnil h Gospodu ter rekel: »Oh, to ljudstvo je zagrešilo velik greh in si naredilo bogove iz zlata.³² Vendar sedaj, če hočeš odpusti njihov greh — in če ne, me izbriši, prosim te, iz svoje knjige, ki si jo napisal.«³³ Gospod je rekel Mojzesu: »Kdorkoli je grešil zoper mene, tistega bom izbrisal iz svoje knjige.³⁴ Zato sedaj pojdi,

^v 31,15: *sveto*: hebr. svetost.

^w 31,18: [Leta 1491 pr. Kr.]

^x 32,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^y 32,11: Gospoda: hebr. Gospodovo obliče.

^z 32,18: *bili*...: hebr. slabotni.

^a 32,25: *njihovimi sovražniki*: hebr. tistimi, ki so se dvignili zoper njih.

^b 32,28: [Isti dan, kot je prišla postava, zapisana na kamniti plošči, je umrlo 3.000 mož. To je bilo petdeseti dan po pashi. Črka ubija (2 Kor 3,6), vendar v Apd 3,25 beremo o izpolnitvi obljube, dane Abrahamu v 1 Mz 12,3: »In v tvojem semenu bodo blagoslovljena vsa sorodstva zemlje.« Ko Jezus izpolni Božjo oblubo, se vrne k Očetu in sede na

desnico veličastva in izpolni oblubo dano učencem. Na binkoštni dan, t.j. petdeseti dan po svoji smerti na križu pošlje Svetega Duha in istega dne je 3.000 duš zaživelovo novo življenje v Kristusu (Apd 2,41). Postava dana v cerki na kamnitih ploščah je prinašala prekletstvo in smrt, toda postava dana po Svetem Duhu in zapisana na mesene plošče naših src (2 Kor 3,3) pa je prinesla življenje in mir z Bogom.]

^c 32,29: *Kajti*...: ali, *In Mojzes je rekel*: »Uméstite se danes Gospodu, ker je bil vsak mož zoper svojega brata itd.

^d 32,29: *Uméstite*...: hebr. Napolnite svoje dlani; [tud hebr. posvetiti, blagosloviti, biti celosten, imeti polno, celostno].

vodi ljudstvo na *kraj*, o katerem sem ti govoril. Glej, moj Angel bo šel pred teboj. Kljub temu bom na dan, ko obiščem, obiskal njihov greh na njih.«³⁵ Gospod je trpinčil ljudstvo, ker so naredili tele, ki ga je naredil Aron.

33 Gospod je rekel Mojzesu: »Odpravi se *in pojdi od tod gor, ti in ljudstvo, ki si ga privedel gor iz egiptovske dežele, v deželo, ki sem jo prisegel Abrahamu, Izaku in Jakobu, rekoč: ›Tvojemu semenu jo bom dal,«² jaz pa bom pred teboj poslal angela, in jaz bom napodil Kánaanca, Amoréjca in Hetejca in Perizéjca, Hivéjca in Jebusejca³ v deželo, kjer tečeta mleko in med, kajti jaz ne bom šel gor v tvoji sredi, kajti trdovratno ljudstvo *si*, da te na poti ne použijem.«*

⁴ Ko je ljudstvo slišalo te zle vesti, je žalovalo in noben človek si nase ni nadel ornamentov. ⁵ Kajti Gospod je rekel Mojzesu: »Reci Izraelovim otrokom: ›Vi ste trdovratno ljudstvo. V trenutku bom prišel v tvojo sredo in te použil, zato sedaj iz sebe odloži svoje ornamente, da lahko vem, kaj storiti s teboj.«⁶ Izraelovi otroci so se pri gori Horeb ogolili svojih ornamentov.

⁷ Mojzes je vzel šotorsko svetišče in ga postavil zunaj tabora, daleč od tabora ter ga imenoval Šotorsko svetišče skupnosti. In pripetilo se je, da kdorkoli je iskal Gospoda, je odšel ven k šotorskemu svetišču skupnosti, ki je *bil* zunaj tabora. ⁸ Pripetilo se je, ko je Mojzes šel ven v šotorsko svetišče, da je vse ljudstvo vstalo in vsak mož je stal *pri* vratih svojega šotora in gledal za Mojzesom, dokler ta ni odšel v šotorsko svetišče. ⁹ Ko je Mojzes vstopil v šotorsko svetišče, se je pripetilo, [da] se je spustil oblačen steber in stal *pri* vratih šotorskega svetišča in Gospod je govoril z Mojzesom. ¹⁰ Vse ljudstvo je videlo oblačen steber stati *pri* vratih šotorskega svetišča, in vse ljudstvo je vstalo in oboževalo, vsak mož *pri* vratih svojega šotora. ¹¹ Gospod je govoril Mojzesu iz obličja v obliče, kakor človek govorí svojemu prijatelju. In ponovno se je napotil v tabor, toda njegov služabnik, Nunov sin Józue, mladenič, ni odšel iz šotorskega svetišča.

¹² Mojzes je rekel Gospodu: »Glej, praviš mi: ›Privedi to ljudstvo gor,« pa mi nisi dal spoznati koga hočeš poslati z menoj. Vendar si rekel: ›Poznam te po imenu in tudi milost si našel v mojih očeh.«¹³ Zdaj torej, prosim te, če sem našel milost v tvojih očeh, pokaži mi torej svojo pot, da te lahko spoznam, da lahko najdem milost v tvojih očeh. Preudari, da je ta narod tvoje ljudstvo.«

¹⁴ In on je rekel: »Moja prisotnost bo šla *s teboj* in jaz ti bom dal počitek.«¹⁵ Rekel mu je: »Če tvoja prisotnost ne gre *z menoj*, nas ne odvedi tja gor.«

¹⁶ Kajti v čem bo to znano tukaj, da smo jaz in tvoje ljudstvo našli milost v tvojih očeh? *Marni to* v tem, da ti greš z nami? Tako bomo oddvojeni, jaz in tvoje ljudstvo, od vseh ljudstev, ki so na obličju zemlje.«¹⁷ Gospod je rekel Mojzesu: »Storil bom tudi to stvar, ki si jo govoril, kajti našel si milost v mojih očeh in jaz te poznam po imenu.«¹⁸ Ta je rekel: »Rotim te, pokaži mi svojo slavo.«¹⁹ In on je rekel: »Vsej svoji dobroti bom storil iti pred teboj in razglašal bom Gospodovo ime pred teboj

33,1: 1 Mz 12,7
33,2: 5 Mz 7,22
33,2: Joz 24,11
33,3: 2 Mz 32,9
33,3: 5 Mz 9,13
33,19: Rim 9,15
34,1: 5 Mz 10,1
34,3: 2 Mz 19,12
34,7: 2 Mz 20,5
34,7: 5 Mz 5,9
34,7: Jer 32,18
34,10: 5 Mz 5,2
34,12:
2 Mz 23,32
34,12: 5 Mz 7,2
34,14:
2 Mz 20,5
34,16: 1 Kr 11,2
34,18:
2 Mz 23,15

in milostljiv bom, komur hočem biti milostljiv in usmiljenje bom pokazal na tistem, na komer hočem pokazati usmiljenje.«²⁰ Rekel je: »Ne moreš videti mojega obličja, kajti noben človek me ne bo videl in živel.«²¹ Gospod je rekel: »Glej, *tukaj je* prostor pri meni in ti boš stopil na skalo.«²² Zgodilo se bo, medtem ko gre moja slava mimo, da te bom postavil v skalno pečino in s svojo roko te bom pokril, medtem ko grem mimo.²³ In odstranil bom svojo roko in videl boš moje zadnje dele, toda mojega obraza ne bo videti.«

34 Gospod je rekel Mojzesu: »Izsekaj si dve kamniti plošči, podobni prvima, in na *ti* plošči bom napisal besede, ki so bile na prvih ploščah, ki si ju razbil.² Zjutraj bodi pripravljen in zjutraj pridi gor na goro Sinaj in se mi pokaži tam, na vrhu gore.³ Noben človek ne bo prišel gor s teboj niti naj noben človek ne bo viden po vsej gori. Naj se niti tropi, niti črede ne pasejo pred to goro.«

⁴ In izklesal je dve kamniti plošči, podobni prvima dvema. Mojzes je vstal zgodaj zjutraj in odšel na goro Sinaj, kakor mu je zapovedal Gospod in v svojo roko vzel dve kamniti plošči.

⁵ Gospod se je spustil v oblaku in tam stal z njim in razglasil Gospodovo ime.⁶ Gospod je šel mimo, pred njim in razglasil: »Gospod, Gospod Bog, usmiljen in milostljiv, potrpežljiv in obilen v dobroti in resnici,⁷ ki ohranja usmiljenje za tisoče, ki odpušča krivičnost, prestopek in greh in ki nikakor ne bo očistil *krivega*; ki obiskuje krivičnost očetov na otrocih in na otrok otrocih, do tretjega in četrtega *rodu*.«⁸ Mojzes se je podviral in svojo glavo sklonil proti zemlji ter oboževal.⁹ Rekel je: »Če sem torej našel milost v tvojih očeh, oh Gospod, naj moj Gospod, prosim te, hodi med nami, kajti to je trdovratno ljudstvo. Odpusti našo krivičnost in naš greh in nas vzemi za svojo dediščino.«

¹⁰ In on je rekel: »Glej, sklepam zavezo. Pred vsem tvojim ljudstvom bom delal čuda, kakršna še niso bila storjena po vsej zemlji niti v nobenem narodu. Vse ljudstvo, med katerim *si*, bo videlo Gospodovo delo, kajti to je strašna stvar, ki jo bom storil s teboj.¹¹ Obeležuj to, kar sem ti danes zapovedal. Glej, pred teboj napodim Amoréjca, Kánaanca, Hetejca, Perizéjca, Hivéjca in Jebusejca.¹² Pazi nase, da ne bi sklenil zaveze s prebivalci dežele, v katero greš, da ti ne bi bili za zanko v tvoji sredi,

¹³ temveč boste uničili njihove oltarje, zlomili njihove podobe^e in posekali njihove ašere,¹⁴ kajti ne boš oboževal nobenega drugega boga, kajti Gospod, čigar ime je Ljubosumni, je ljubosumen Bog,¹⁵ da ne bi sklenil zaveze s prebivalci dežele in bi se oni šli vlačugat s svojimi bogovi in bi žrtvovali svojim bogovom, in bi te *nekdo* povabil in bi ti jedel od njegove daritve,¹⁶ in bi jemal od njihovih hčera za svoje sinove in bi se njihove hčere šle vlačugat za njihovimi bogovi in bi primoral svoje sinove, da se gredo vlačugat za njihovimi bogovi.¹⁷ Sebi ne boš izdeloval nobenih ulitih bogov.

¹⁸ Obeleževal boš praznik nekvašenega kruha. Sedem dni boš jedel nekvašeni kruh, kot sem ti zapovedal, v času meseca abíba, kajti v mesecu

^e 34,13: *podobe*: hebr. kipe.

abíbu si prišel iz Egipta.¹⁹ Vse, kar odpre maternico, je moje. Vsak prvenec med tvojo živino, *bodisi* vol ali ovca,^f *ki je samec.*²⁰ Toda prvanca od osla boš odkupil z jagnjetom.^g Če pa ga ne odkupiš, potem mu boš zlomil tilnik. Odkupil boš vse prvorojeno izmed svojih sinov. In nihče se ne bo prazen prikazal pred menoij.

²¹ Šest dni boš delal, toda na sedmi dan boš počival; v času oranja in v času žetve boš počival.

²² Obeleževal boš praznovanje tednov, od prvih sadov pšenične žetve in praznovanja spravljanja ob koncu^h leta.

²³ Trikrat na leto se bodo vsi vaši moški otroci prikazali pred Gospodom Bogom, Izraelovim Bogom. ²⁴ Kajti jaz bom pred teboj pregnal narode in razširil tvoje meje. Niti si noben človek ne bo požezel tvoje dežele, kadar boš šel trikrat v letu gor, da se prikažeš pred Gospodom, svojim Bogom.

²⁵ Krv moje klavne daritve ne boš daroval s kvasom niti ne bo klavna daritev praznika pashe ostala do jutra. ²⁶ Prvine od prvih sadov svoje zemlje boš prinesel v hišo Gospoda, svojega Boga. Kozlička ne boš kuhal v mleku njegove matere.« ²⁷ Gospod je rekel Mojzesu: »Zapiši te besede, kajti po pomenu teh besed sem sklenil zavezo s teboj in z Izraelom.«

²⁸ In tam je bil z Gospodom štirideset dni in štirideset noči; niti ni jedel kruha niti pil vode. In na plošči je zapisal besede te zaveze, deset zapovedi.ⁱ

²⁹ Pripetilo se je, ko je Mojzes prišel dol z gore Sinaj, z dvema ploščama pričevanja v Mojzesovi roki, ko je prišel dol z gore, da Mojzes ni vedel, da je koža njegovega obraza sijala, medtem ko je govoril z njim. ³⁰ Ko so Aron in vsi Izraelovi otroci zagledali Mojzeseta, glej, koža njegovega obraza je sijala in so se bali priti bliže k njemu. ³¹ Mojzes jim je zaklical in Aron in vsi voditelji skupnosti so se vrnili k njemu, in Mojzes je govoril z njimi. ³² Potem so vsi Izraelovi otroci prišli bliže in v zapoved jim je dal vse, kar je Gospod govoril z njim na gori Sinaj. ³³ Koje Mojzes prenehal govoriti z njimi, si je na obraz dal zagrinjalo. ³⁴ Toda ko je Mojzes vstopil pred Gospoda, da govoriti z njim, je odstranil zagrinjalo, dokler ni prišel ven. In prišel je ven in govoril Izraelovim otrokom *to*, kar mu je bilo zapovedano. ³⁵ Izraelovi otroci so videli Mojzesov obraz, da je koža Mojzesovega obraza sijala in Mojzes si je na svoj obraz ponovno namestil zagrinjalo, dokler ni vstopil, da govoriti z njim.

35 Mojzes je zbral skupaj vso skupnost Izraelovih otrok ter jim rekel: »To so besede, ki jih je Gospod zapovedal, da naj bi jih *vi* delali. ² Sest dni naj bo delo opravljanoto, toda na sedmi dan naj vam bo sveti *čud*, šabatni počitek Gospodu. Kdorkoli v njem opravlja delo, bo usmrčen. ³ Vsepovsod po svojih prebivališčih na šabatni dan ne boste prižigali nobenega ognja.«

⁴ Mojzes je spregovoril vsej skupnosti Izraelovih otrok, rekoč: »To je stvar, ki jo je zapovedal Gospod, rekoč: ⁵ Vzemite izmed vas daritev Gospodu. Kdorkoli je voljnega srca, naj jo prinese,

daritev Gospodu: zlato, srebro, bron,⁶ modro, vijolično, škrlatno in tanko laneno platno, kozjo *dlako*,⁷ § rdeča barvane ovnove kože, jazbečeve kože, akacijev les,⁸ olje za svetobo, dišave za mazilno olje in za dišeče kadilo,⁹ oniksove kamne in kamne, da se pripravijo za efód in za naprsnik. ¹⁰ Vsak, ki je izmed vas modrega srca, bo prišel in storil vse, kar je Gospod zapovedal:¹¹ šotorsko svetišče, njegov šotor in njegovo pokrivalo, njegove zaponke in njegove deske, njegove zapahe, njegove stebre in njegove podstavke,¹² skrinjo in njena drogova s sedežem milosti in zagrinjalo pokrivala,¹³ mizo in njena drogova, vse njene posode in hlebe navzočnosti,¹⁴ tudi svečnik za svetobo in njegovo opremo in njegove svetilke z oljem za svetobo¹⁵ in kadilni oltar in njegova drogova, mazilno olje in dišeče kadilo, tanko preprogo za vrata pri šotorskem vhodu šotorskega svetišča,¹⁶ oltar žgalne daritve z njegovo bronasto rešetko, njegova drogova in vse njegove posode, [okrogel] umivalnik in njegovo vznožje,¹⁷ tanke preproge dvora, njegove stebre in njihove podstavke in tanko preprogo za vrata dvora,¹⁸ količke šotorskega svetišča, količke dvora in njihove vrvice,¹⁹ službene obleke, da opravljam službo na svetem *kraju*, sveta oblačila za duhovnika Arona in oblačila njegovih sinov, za služenje v duhovniški službi.«

²⁰ Vsa skupnost Izraelovih otrok je odšla iz Mojzesove prisotnosti. ²¹ Prišli so, vsakdo, čigar srce ga je razvnelo in vsakdo, čigar duh ga je storil voljnega in prinesli so Gospodovo daritev h gradnji šotorskega svetišča skupnosti in za vso njegovo službo in za sveta oblačila. ²² Prišli so, tako moški kakor ženske, tako veliko kot jih je bilo voljnega srca in prinesli zapestnice, uhane, prstane, ogrlice, vse dragocenosti iz zlata. Vsak človek, ki je daroval, *je daroval* daritev zlata Gospodu. ²³ § Vsak človek, pri katerem je bilo najdeno modro, vijolično, škrlatno in tanko laneno platno, kozja *dlaka*, rdeča koža ovnov in jazbečeve kože, *jih* je prinesel. ²⁴ Vsak, kdor je daroval daritev srebra in brona, je prinesel Gospodovo daritev. Vsak človek, pri komer se je našel akacijev les za katerokoli delo službe, *ga* je prinesel. ²⁵ Vse ženske, ki so bile modrega srca, so predle s svojimi rokami in prinesle to, kar so napredle, *tako* iz modrega, iz vijoličnega in iz škrlnata in iz tankega lanenega platna. ²⁶ Vse ženske, ki jih je srce razvnelo v modrosti, so predle kozjo *dlako*. ²⁷ Voditelji so prinesli oniksove kamne in kamne, da se pripravijo za efód in za naprsnik,²⁸ dišavo in olje za svetobo in za mazilno olje in za dišeče kadilo. ²⁹ Izraelovi otroci so prinesli voljno daritev Gospodu, vsak moški in ženska, katerega srce jih je storilo voljne, da prinesejo za vse vrste dela, ki ga je Gospod zapovedal, da bo storjeno po Mojzesovi roki.

³⁰ Mojzes je Izraelovim otrokom rekel: »Glejte, Gospod je po imenu poklical Bečaléla, Urijávega sina, Hurovega sina, iz Judovega rodu³¹ in ga napolnil z Božjim duhom, v modrosti, v razumevanju, v znanju in v vseh vrstah rokodelstva³² in da snuje nenavadna dela, da dela v zlatu,

34,18:	2 Mz 13,4
34,19:	2 Mz 22,29
34,19:	Ezk 44,30
34,20:	2 Mz 23,15
34,21:	2 Mz 23,12
34,21:	5 Mz 5,12
34,21:	Lk 13,14
34,22:	2 Mz 23,16
34,23:	2 Mz 23,14
34,23:	2 Mz 23,17
34,23:	5 Mz 16,16
34,25:	2 Mz 23,18
34,26:	2 Mz 23,19
34,26:	5 Mz 14,21
34,27:	5 Mz 4,13
34,28:	2 Mz 24,18
34,28:	5 Mz 9,9
34,33:	2 Kor 3,13
35,2:	2 Mz 20,9
35,2:	3 Mz 23,3
35,2:	5 Mz 5,12
35,2:	Lk 13,14
35,5:	2 Mz 25,2
35,11:	2 Mz 26,1-37
35,15:	2 Mz 30,1
35,16:	2 Mz 27,1
35,28:	2 Mz 30,23
35,30:	2 Mz 31,2

^f 34,19: *ovca*: ali, kozliček.

^g 34,20: *jagnjetom*: ali, kozličkom.

^h 34,22: *koncu*: hebr. obratu.

ⁱ 34,28: *zapovedi*: hebr. besed.

^j 35,2: *sveti...:* hebr. dan svetosti.

v srebru, v bronu,³³ v rezanju kamnov, da se *jih* vdela in v rezbarjenju lesa, da naredi vsake vrste spretno delo.³⁴ V njegovo srce je položil, da lahko poučuje, *tako* on in Oholiáb, Ahisamáhov sin, iz Danovega rodu.³⁵ Napolnil ju je s srčno modrostjo, da opravlja vse vrste dela, od graverja do spretnega delavca in od tistega, ki izveze v modri, v vijolični, v škrlatni in v tankem lanenem platnu do tkalca, *celó* izmed teh, ki opravljajo katerokoli delo in izmed teh, ki snujejo spretno delo.«

36 Potem^k so Becalél in Oholiáb in vsak človek modrega srca, v katerega je Gospod položil modrost in razumevanje, da ve, kako delati vse vrste dela za službo svetišča, izvršili glede na vse, kakor je zapovedal Gospod. ² Mojzes je poklical Becaléla in Oholiába in vsakega človeka modrega srca, v katerega srce je Gospod položil modrost, *torej* vsakega, ki ga je razvnelo srce, da pride k delu, da ga opravi³ in od Mojzesova prejeli vso daritev, ki so jo Izraelovi otroci prinesli za delo službe svetišča, da to *istočasno* opravijo. In k njemu so še vsako jutro prinašali prostovoljne daritve.⁴ Prišli so vsi modri možje, ki so opravljali delo pri svetišču, vsak človek od svojega dela, ki so ga opravljali

⁵ in spregovorili Mojzesu, rekoč: »Ljudstvo prinaša veliko več kakor dovolj za delo služenja, ki ga je Gospod zapovedal narediti.« ⁶ Mojzes je dal zapoved in razglasili so jo po taboru, rekoč: »Naj niti moški niti ženska ne opravlja več nobenega dela za darovanje svetišču.« Tako je bilo ljudstvo zadržano od prinašanja.⁷ Kajti stvari, ki so jih imeli, je bilo zadosti za izvršitev vsega dela in še preveč.

⁸ Vsak človek modrega srca med njimi, ki opravlja delo šotorskega svetišča, je naredil deset zaves *iz* sukane tančice, modre, vijolične in škrlatne. S kerubi spretne izdelave jih je naredil.⁹ Dolžina ene zaves je *bila* osemindvajset komolcev in širina ene zaves je štiri komolce. Zaveso so bile vse ene velikosti.¹⁰ Spojil je pet zaves eno k drugi in drugih pet zaves je spojil eno k drugi.¹¹ Naredil je zanke iz modre na robu prve zaves od zarobitve¹² v spoju. Podobno je naredil na zadnji strani *druge* zaves na spoju druge.¹² Petdeset zank je naredil na eni zavesi in petdeset zank je naredil na robu zaves, ki je *bila* na spoju druge. Zanke so eno zaveso držale k drugi.¹³ Naredil je petdeset zaponk iz zlata in zaveso spojil z zaponkami skupaj eno k drugi. Tako je postal eno šotorsko svetišče.

¹⁴ Naredil je zaveso *iz* kozje *dlake* za šotor nad šotorskim svetiščem. Naredil je enajst zaves.¹⁵ Dolžina ene zaves je *bila* trideset komolcev in štiri komolce je *bila* širina ene zaves. Enajst zaves je *bilo* ene velikosti.¹⁶ Spojil je pet zaves posebej in šest zaves posebej.¹⁷ Naredil je petdeset zank na zadnjem robu zaves na spoju in petdeset zank je naredil na robu zaves, ki spaja drugo.¹⁸ Naredil je petdeset zaponk *iz* brona, da šotor spoji skupaj, da bo ta lahko eno.¹⁹ Naredil je pokrivalo za šotor *iz* rdeče barvanih ovnovih kož in nad tem pokrivalo *iz* jazbečevih kož.

36,8: 2 Mz
26,1-37
36,8: [2 Mz
35,10]
36,12:
2 Mz 26,10
36,31:
2 Mz 25,28
36,31:
2 Mz 30,5
37,1: 2 Mz
25,10
37,2: [Heb 9,4]
37,6: 2 Mz
25,17

²⁰ Naredil je deske za šotorsko svetišče *iz* akacievega lesa, stoječe pokonci.²¹ Dolžina deske je *bila* deset komolcev in širina deske en komolec in pol.²² Ena deska je imela dva zatiča, enako oddaljena eden od drugega. Tako je naredil za vse deske šotorskega svetišča.²³ Naredil je deske za šotorsko svetišče; dvajset desk za južno stran, proti jugu.²⁴ Pod dvajsetimi deskami je naredil štirideset podstavkov iz srebra; dva podstavka pod eno desko za njena dva zatiča in dva podstavka pod drugo desko za njena dva zatiča.²⁵ Za drugo stran šotorskega svetišča, *ki je* proti severnemu vogalu, je naredil dvajset desk²⁶ in njihovih štirideset podstavkov iz srebra; dva podstavka pod eno desko in dva podstavka pod drugo desko.²⁷ Za strani šotorskega svetišča proti zahodu je naredil šest desk.²⁸ Dve deski je naredil za vogala šotorskega svetišča na dveh straneh.²⁹ Spojeni^m sta bili spodaj in skupaj spojeni pri njegovi glavi v en obroč. Tako je storil obema izmed njiju na obeh vogalih.³⁰ Bilo je osem desk in njihovih podstavkov *je bilo* šestnajst podstavkov iz srebra, podⁿ vsako desko dva podstavka.

³¹ Naredil je zapahe *iz* akacievega lesa; pet za deske ene strani šotorskega svetišča³² in pet zapahov za deske druge strani šotorskega svetišča in pet zapahov za deske šotorskega svetišča proti zahodu.³³ Naredil je srednji zapah, da je segal skozi deske od enega konca k drugemu.³⁴ Deske je prevlekel z zlatom in njihove obroče naredil *iz* zlata, *da bodo* postavljeni za zapahe in zapahe je prevlekel z zlatom.

³⁵ Naredil je zagrinjalo *iz* modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice. Skerubi spretne izdelave jih je naredil.³⁶ K temu je naredil štiri stebre *iz* akacievega lesa in jih prevlekel z zlatom. Njihovi kavlji so bili iz zlata in zanje je ulil štiri podstavke iz srebra.

³⁷ Naredil je tanko preprogo za vrata šotorskega svetišča *iz* modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice, *iz* vezenine;³⁸ in njenih pet stebrov z njihovimi kavlji. Njihove kapitele in njihove okrasne trakove je prevlekel z zlatom, toda njihovih pet podstavkov *je bilo* *iz* brona.

37 Becalél je naredil skrinjo *iz* akacievega lesa. Dva komolca in pol *je bila* njena dolžina, komolec in pol njena širina, komolec in pol njena višina,² in jo zunaj in znotraj prevlekel s čistim zlatom in ji naokoli naredil krono iz zlata.³ § Zanjo je ulil štiri obroče iz zlata, *da bi bili vstavljeni* pri njenih štirih vogalih; celo dva obroča na eni njeni strani in dva obroča na drugi njeni strani.⁴ Naredil je drogova *iz* akacievega lesa in ju prevlekel z zlatom.⁵ Drogova je položil v obroča pri straneh skrinje, za prenašanje skrinje.

⁶ Naredil je sedež milosti *iz* čistega zlata. Dva komolca in pol *je bila* njegova dolžina ter komolec in pol njegova širina.⁷ Naredil je dva keruba *iz* zlata, naredil ju je skovana iz enega kosa, na^p dveh koncih sedeža milosti;⁸ enega keruba na koncu, ^qna tej strani in drugega keruba na *drugem* koncu, ^rna tisti strani. Iznad sedeža milosti je naredil

^k 36,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^l 36,11: *zarobitve*: tako spleten rob obleke, da se ne more razparati.

^m 36,29: *Spojeni*: hebr. Parni.

ⁿ 36,30: *pod...:* hebr. dva podstavka, dva podstavka pod eno desko.

^o 36,37: *iz vezenine*: hebr. delo delavca, ki veze ali, tistega, ki izveze.

^p 37,7: *na...:* ali, iz dveh koncev itd.

^q 37,8: *na koncu*: ali, iz te itd.

^r 37,8: *na drugem koncu*: ali, iz te strani itd.

2Mz keruba na dveh njegovih koncih.⁹ Keruba sta svoji peruti razprostirala navzgor in s svojimi perutmi pokrivala nad sedežem milosti, s svojima obrazoma drug proti drugemu; *torej* k sedežu milosti sta bila obraza kerubov.

¹⁰ Naredil je mizo iz akacijevega lesa. Dva komolca je bila njena dolžina, komolec njena širina ter komolec in pol njena višina.¹¹ Prevlekel jo je s čistim zlatom in k temu naokoli naredil krono iz zlata.¹² K temu je naokoli naredil tudi okvir za širino dlani in naredil krono iz zlata za njen okvir naokoli.¹³ Zanjo je ulil štiri obroče iz zlata in jih dal na njene štiri vogale, ki so bili na njenih štirih nogah.¹⁴ Nasproti okvira so bili obroči, prostori za drogova, za prenašanje mize.¹⁵ Naredil je drogova iz akacijevega lesa in ju prevlekel z zlatom, za prenašanje mize.¹⁶ Naredil je posode, ki so bile na mizi, njene sklede, njene žlice, njene skledice in njena pokrivala, da jo z njimi pokrije,^siz čistega zlata.

¹⁷ Naredil je svečnik iz čistega zlata. Iz kovanega dela je naredil svečnik; njegovo držalo in njegovo vejo, njegove skledice, njegove popke in njegove rože so bile iz istega.¹⁸ In šest mladič, ki so izhajale iz njegovih strani; tri mladike iz svečnika iz ene njegove strani in tri mladike iz svečnika iz druge njegove strani.¹⁹ Tri skledice je naredil po videzu mandljev iz ene mladike, popek in rožo in tri skledice je naredil podobne mandljem na drugi mladički, popek in rožo. Tako povsod po šestih mladikah, ki izhajajo iz svečnika.²⁰ Na svečniku so bile štiri skledice narejene podobne mandljem, njegovim popkom in njegovim cvetovom;²¹ popek pod dvema mladičama iz istega in popek pod dvema mladičama iz istega in popek pod dvema mladičama iz istega, glede na šest mladič, izhajajočih iz njega.²² Njihovi popki in njihove veje so bile iz istega. Vse to je bilo eno kovano delo iz čistega zlata.²³ Naredil je njegovih sedem svetilk in njegova utrinjala in njegove pladnje za utrinjala iz čistega zlata.²⁴ Iz talenta čistega zlata ga je naredil in vse njegove posode.

²⁵ Naredil je kadilni oltar iz akacijevega lesa. Njegova dolžina je bila komolec in njegova širina komolec; bil je štirioglat in dva komolca je bila njegova višina; njegovi rogovi so bili iz istega.²⁶ Prevlekel ga je s čistim zlatom, tako njegovo površino kot njegove strani naokoli in njegove robove. Naokoli mu je naredil tudi krono iz zlata.²⁷ Zanj je naredil dva obroča iz zlata pod njegovo krono, pri njegovih dveh vogalih, na njegovih straneh, da bodo prostori za drogova, da ga z njima prenašajo.²⁸ Naredil je drogova iz akacijevega lesa in ju prevlekel z zlatom.

²⁹ Naredil je sveto mazilno olje in čisto kadilo iz prijetnih dišav, glede na lekarnarjevo delo.

38 Naredil je oltar žgalne daritve iz akacijevega lesa. Pet komolcev je bila njegova dolžina in pet komolcev njegova širina; bil je štirioglat in tri komolce je bila njegova višina.² Naredil je njegove robove na njegovih štirih vogalih; njegovi rogovi so bili iz istega, in prevlekel jih je z bronom.³ Naredil je vse oltarne posode, lonce, lopate, umivalnike in

kavle za meso in ponve za žerjavico. Vse njegove posode je naredil iz brona.⁴ Za oltar je naredil bronasto mrežasto rešetko pod njegovim obodom, spodaj, v njegovi sredi.⁵ Ulil je štiri obroče za štiri konce bronaste rešetke, da bodo prostori za drogova.⁶ Naredil je drogova iz akacijevega lesa in ju prevlekel z bronom.⁷ Drogova je položil v obroče na straneh oltarja, da ga z njima prenašajo; oltar je naredil votel, z deskami.

⁸ Naredil je [okrogel] bronast umivalnik in njegovo vznožje iz brona, iz zrcal tženskega zpora, ki ^uso se zbirale pri vratih šotorskega svetišča skupnosti.

⁹ Naredil je dvor. Na južni strani, proti jugu, so bile tanke preproge dvora iz sukane tančice, sto komolcev.¹⁰ Njihovih stebrov je bilo dvajset in dvajset njihovih bronastih podstavkov; kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi so bili iz srebra.¹¹ Za severno stran je bilo tankih preprog sto komolcev, njihovih stebrov je bilo dvajset in dvajset njihovih podstavkov iz brona; kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi iz srebra.¹² Za zahodno stran so bile tanke preproge petdesetih komolcev, deset njihovih stebrov in deset njihovih podstavkov; kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi iz srebra.¹³ Za vzhodno stran, proti vzhodu, petdeset komolcev.¹⁴ Tankih preprog ene strani velikih vrat je bilo petnajst komolcev; njihovi trije stebri in njihovi trije podstavki.¹⁵ In za drugo stran velikih vrat dvora, na tej roki in tisti roki, so bile tanke preproge petnajstih komolcev; trije njihovi stebri in trije njihovi podstavki.¹⁶ Vse tanke preproge dvora naokoli so bile iz sukane tančice.¹⁷ Podstavki za stebre so bili iz brona; kavlji stebrov in njihovi okrasni trakovi iz srebra in prevleka njihovih kapitelov iz srebra; in vsi stebri dvora so bili okrašeni s srebrom.¹⁸ Tanka preproga za velika dvorna vrata je bilo vezenje iz modre, vijolične, škrлатne in sukane tančice. Dvajset komolcev je bila dolžina in pet komolcev je bilo visoko po širini, primerljivo tankim preprogam dvora.¹⁹ Njihovi stebri so bili širje in širje njihovi podstavki iz brona; njihovi kavlji iz srebra in prevleka njihovih kapitelov in njihovih okrasnih trakov iz srebra.²⁰ Vsi količki šotorskega svetišča in dvora naokoli so bili iz brona.

²¹ To je seštevek šotorskega svetišča, *torej* šotorskega svetišča pričevanja, kakor je bilo prešteto glede na Mojzesovo zapoved, za službo Lévijevcev, po roki Itamárja, sina duhovnika Arona.

²² In Becalél, Urijájev sin, Hurov sin, iz Judovega rodu, je naredil vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu.²³ Z njim je bil Oholiáb, Ahisamáhov sin, iz Danovega rodu, graver, spreten delavec in vezalec v modri, vijolični, škrlatni in tankem lanenem platnu.²⁴ Vsega zlata, ki je bilo vključeno za delo v vsem delu svetega kraja, celo darovanega zlata, je bilo devetindvajset talentov in sedemsto trideset šeklov, po svetiščnem šeklu.²⁵ Srebra od tistih, ki so bili prešteti izmed skupnosti, je bilo sto talentov in tisoč sedemsto petinsedemdeset šeklov, po svetiščnem šeklu.²⁶ Pol šekla za vsakega človeka, ^vto je polovica šekla, po svetiščnem šeklu,

- 37,16:
2 Mz 25,29
37,17:
2 Mz 25,31
37,25:
2 Mz 30,34
37,29:
2 Mz 30,35
38,1: 2 Mz 27,1
38,20:
2 Mz 27,19

^s 37,16: *pokrije*: ali, izlije.

^t 38,8: *zrcal*: ali, bronastih zrcal.

^u 38,8: *ki*: hebr. zbranih po skupinah.

^v 38,26: *vsakega človeka*: hebr. volilni glas.

za vsakogar, ki je odšel, da bi bil preštet, od dvajsetih let starosti in naprej, za šeststo tri tisoč petsto petdeset mož.²⁷ Iz stotih talentov srebra so bili uliti podstavki svetišča in podstavki zagrinala; sto podstavkov iz sto talentov, talent za podstavek.²⁸ Iz tisoč sedemsto petinsedemdesetih šeklov je naredil kavle za stebre in prevlekel njihove kapitele ter jih okrasil.²⁹ Darovanega brona je bilo sedemdeset talentov in dva tisoč štiristo šeklov.³⁰ In s tem je naredil podstavke k vratom šotorskega svetišča skupnosti, bronast oltar in zanj bronasto rešetko, vse oltarne posode,³¹ podstavke dvora naokoli in podstavke velikih vrat dvora in vse količke šotorskega svetišča in vse količke dvora naokoli.

39 Iz modre, vijolične in škrlatne so naredili službene obleke, da opravlajo službo na svetem kraju in naredijo sveta oblačila za Arona; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.² Naredil je efód iz zlate, modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice.³ Zlato so prekovali v tanke plošče in ga narezali v žice, da bi ga vdelali v modro, v vijolično, v škrlatno in v tanko laneno platno, s spretno izdelavo.⁴ Za to so naredili obramna dela, da to spojijo skupaj; z dvema robovoma je bilo to spojeno skupaj.⁵ Skrbno narejen pas njegovega efóda, ki je bil na njem, je bil iz istega, glede na njegovo delo; iz zlate, modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

⁶ Izdelali so oniksova kamna, obdana z ležiščema iz zlata, vgravirana kakor so vgravirani pečati, z imeni Izraelovih otrok.⁷ Položil jih je na ramena efóda, da bodo kamni za spomin Izraelovim otrokom; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

⁸ Naredil je naprsnik spretne izdelave, podoben efódovemu delu; iz zlate, modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice.⁹ Bil je štirioglat; naprsnik so naredili prepognjen. Pedenj je bila njegova dolžina in pedenj njegova širina; bil je prepognjen.¹⁰ Na njem so postavili štiri vrste kamnov. Prva vrsta je bil sardij,^wtopaz in granat. To je bila prva vrsta.¹¹ Druga vrsta smaragd, safir in diamant.¹² Tretja vrsta hijacint, ahat in ametist.¹³ Četrta vrsta beril, oniks in jaspis; bili so obdani v ležišča iz zlata v njihovih obdanostih.¹⁴ Kamni so bili glede na imena Izraelovih otrok, dvanajst, glede na njihova imena, podobni gravuram pečata, vsak s svojim imenom, glede na dvanajst rodov.¹⁵ Na naprsniku so naredili verižici na krajih, iz spletenega dela, iz čistega zlata.¹⁶ Naredili so dve ležišči iz zlata in dva zlata obročka in dva zlata obročka vstavili v dva konca naprsnika.¹⁷ Vstavili so dve spleteni verižici iz zlata v dva obročka, na krajeh naprsnika.¹⁸ Dva konca dveh spletenih verižic so privezali na dve ležišči in ju pritrdili na obramna dela efóda, pred njim.¹⁹ Naredili so dva obročka iz zlata in ju položili na dva konca naprsnika, na njegov rob, ki je bil na notranji strani efóda.²⁰ Naredili so dva druga zlata obročka in ju položili na dve strani pod efód, proti njegovi prednji strani, nasproti drugemu njegovemu spoju, nad skrbno narejenim pasom efóda.²¹ Naprsnik z njegovimi obročki so z modrim trakom privezali

k obročkom efóda, da bi bil ta lahko nad skrbno narejenim pasom efóda in da se naprsnik ne bi odvezal od efóda; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²² Naredil je svečano oblačilo efóda iz spletenega dela, celega iz modre.²³ Bila je luhnja v sredi svečanega oblačila, kakor luhnja brezrokavne verižne srajce s trakom naokoli luhnje, da se ne raztrga.²⁴ Na obšivih svečanega oblačila so naredili granatna jabolka iz modre, vijolične, škrlatne in sukane tančice.²⁵ Naredili so zvončke iz čistega zlata in zvončke postavili med granatna jabolka, na obšivu svečanega oblačila, naokoli med granatnimi jabolki;²⁶ zvonček in granatno jabolko, zvonček in granatno jabolko naokoli obšiva svečanega oblačila za služenje v tem; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²⁷ Naredili so plašče iz tankega lanenega platna iz spletenega dela, za Arona in za njegove sinove²⁸ in turban iz tankega lanenega platna in čedne klobučke iz tankega lanenega platna in kratke pltnene hlače iz sukane tančice²⁹ in pas iz sukane tančice in modre in vijolične in škrlatne, iz vezenine; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

³⁰ Naredili so ploščico svete krone iz čistega zlata in nanjo napisali pisanje, podobno gravuram pečata: »SVETO Gospodu.«³¹ K temu so privezali moder trak, da ga pričvrstijo visoko na turbanu; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

³² Tako je bilo vse delo šotorskega svetišča skupnosti končano. Izraelovi otroci so storili glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so storili.

³³ Šotorsko svetišče so prinesli k Mojzesu, šotor, vso njegovo opremo, njegove zaponke, njegove deske, njegove zapahe, njegove stebre, njegove podstavke,³⁴ pokrivalo rdeče barvanih ovnovih kož, pokrivalo iz jazbečevih kož, zagrinalo pokrivala,³⁵ skrinjo pričevanja, njena drogova, sedež milosti,³⁶ mizo in vse njene posode in hlebe navzočnosti,³⁷ čisti svečnik z njegovimi svetilkami, celo s svetilkami, da so razvršcene in vse njegove posode in olje za svetlubo,³⁸ zlat oltar, mazilno olje in dišeče kadilo, tanko preprogzo za vrata šotorskega svetišča,³⁹ bronast oltar, njegovo rešetko iz brona, njegova drogova in vse njegove posode, [okrogel] umivalnik in njegovo vznožje,⁴⁰ tanko preprogzo dvora, njegove stebre in njegove podstavke, tanko preprogzo za velika dvorna vrata, njene vrvice in njene količke in vse posode službe šotorskega svetišča za shodni šotor,⁴¹ službene obleke, da opravlajo službo na svetem kraju in sveta oblačila za duhovnika Arona in oblačila njegovih sinov, za služenje v duhovniški službi.⁴² Glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so Izraelovi otroci opravili vse delo.⁴³ Mojzes je pogledal na vse delo in glej, naredili so ga kakor je Gospod zapovedal, celo tako so ga naredili, in Mojzes jih je blagoslovil.

40 ² »Na prvi dan prvega meseca boš postavil šotorsko svetišče skupnosti.³ Vanj boš postavil skrinjo pričevanja in skrinjo pokril z zagrinalom.

^w 39,10: *sardij*: ali, rubin.

^x 39,38: *dišeče*...: hebr. kadilo prijetnih dišav.

39,1: 2 Mz
31,10
39,1: 2 Mz
35,19
39,6: 2 Mz 28,9
39,7: 2 Mz
28,12
39,25:
2 Mz 28,33
39,28:
2 Mz 28,42
39,30:
2 Mz 28,36

⁴Prinesel boš mizo in uredil stvari, yki naj bi bile razvrščene na njej, in vanj boš prinesel svečnik ter prižgal njegove svetilke. ⁵Postavil boš oltar iz zlata za kadilo pred skrinjo pričevanja in k vratom šotorskega svetišča obesil tanko preprog. ⁶Postavil boš oltar žgalne daritve pred vrtati šotorskega svetišča shodnega šotoru. ⁷[*Okrogel*] umivalnik boš postavil med shodni šotor in oltar in vanj boš dal vodo. ⁸Napravil boš dvor naokoli in pri velikih vratih dvora obesil tanko preprog. ⁹Vzel boš mazilno olje in mazilil šotorsko svetišče in vse, kar je v njem in ga posvetil in vse njegove posode in to bo sveto. ¹⁰Mazilil boš oltar žgalne daritve in vse njegove posode in oltar posvēti. To bo oltar, najsvejtnejše. ¹¹Mazilil boš [*okrogel*] umivalnik in njegovo vznožje in ga posvētil. ¹²Arona in njegove sinove boš privedel k vratom šotorskega svetišča skupnosti in jih umil z vodo. ¹³Na Arona boš nadel sveta oblačila in mazili ga in posvēti ga, da mi bo lahko služil v duhovniški službi». ¹⁴Privedel boš njegove sinove in jih oblekeli s plašči. ¹⁵Mazilil jih boš, kakor si mazilil njihovega očeta, da mi bodo lahko služili v duhovniški službi, kajti njihovo maziljenje bo zagotovo večno duhovništvo skozi njihove rodove.«

¹⁶Tako je Mojzes storil. Glede na vse, kar mu je Gospod zapovedal, tako je storil.

¹⁷Pripetilo se je v prvem mesecu, v drugem letu, ^ana prvi *dan* meseca, da je bilo šotorsko svetišče vzdignjeno. ¹⁸Mojzes je vzdignil šotorsko svetišče, privezal njegove podstavke, postavil njegove deske, vstavil njegove zapahe in vzdignil njegove stebre. ¹⁹In šotor je razprostrl nad šotorskim svetiščem, in nad njim postavil pokrivalo šotoru; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²⁰Vzel je pričevanje, ga položil v skrinjo, drogova namestil na skrinjo in na skrinjo položil sedež milosti. ²¹Skrinjo je prinesel v šotorsko svetišče

40,4: 2 Mz
26,35
40,17: 4 Mz 7,1
40,21:
2 Mz 35,12
40,29:
2 Mz 30,9
40,34:
4 Mz 9,15
40,34: 1 Kr 8,10

in obesil zagrinjalo pokrivala ter pokril skrinjo pričevanja; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²²Mizo je položil v shodni šotor, proti severni strani šotorskega svetišča, zunaj zagrinjala. ²³Na njej je urejeno položil kruh pred Gospodom; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²⁴Svečnik je postavil v shodni šotor, nasproti mizi, na strani šotorskega svetišča proti jugu. ²⁵Pred Gospodom je prižgal svetilke; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²⁶Zlati oltar je postavil v shodnem šotoru pred zagrinjalom ²⁷in na njem je zažgal dišeče kadilo; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²⁸Pri vratih šotorskega svetišča je obesil tanko preprog. ²⁹Pri vratih šotorskega svetišča shodnega šotoru je postavil oltar žgalne daritve in na njem daroval žgalno daritev in jedilno daritev; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

³⁰Med shodni šotor in oltar je postavil [*okrogel*] umivalnik in vanj dal vodo, da se *z njo* umiva. ³¹Mojzes, Aron in njegovi sinovi so tam umivali svoje roke in svoja stopala. ³²Ko so odhajali v shodni šotor in ko so prihajali bliže k oltarju, so se umili; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu. ³³Dvor je uredil naokoli šotorskega svetišča in oltarja in obesil tanko preprog velikih dvornih vrat. Tako je Mojzes končal delo.

³⁴Potem je oblak pokril shodni šotor in Gospodova slava je napolnila šotorsko svetišče.

³⁵Mojzes pa ni bil zmogen vstopiti v shodni šotor, ker je na njem vztrajal oblak in Gospodova slava je napolnila šotorsko svetišče. ³⁶Ko je bil oblak dvignjen iznad šotorskega svetišča, so Izraelovi otroci odšli naprej ^bpo vseh svojih poteh, ³⁷toda če oblak ni bil dvignjen, potem niso potovali do dneva, ko je bil dvignjen gor. ³⁸Kajti Gospodov oblak je bil nad šotorskim svetiščem podnevi, ogenj pa je bil na njem ponoči, v očeh vse Izraelove hiše, na vseh njihovih poteh.

Tretja Mojzesova knjiga, imenovana Levitik

[Levitik je Božja knjiga navodil za njegovo na novo odkupljeno ljudstvo, ki mu kaže, kako častiti svetega Boga, mu služiti in ga ubogati. Druženje z Bogom prek darovanja in poslušnosti kaže na osupljivo svetost Izraelovega Boga. »Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet« (].

Levitik se osredotoča na bogoslužje in hojo Božjega naroda. V Eksodusu je bil Izrael odkupljen in vzpostavljen kot kraljestvo duhovnikov in svet narod. Levitik pa dodaja nadaljnje določbe za Božjo službo in duhovništvo in kako naj Božje ljudstvo izpolni svoj duhovniški poklic.

Hebrejski naslov je *Wayyiqra*, »In poklical je«. Talmud imenuje Levitik »Zakon o duhovnikih« in »Zakon o daritvah«. Grški naslov v Septuaginti je *Leuitikon*, »To, kar se nanaša na levite«. Iz te besede je latinska Vulgata izpeljala svoje ime *Leviticus*, ki je bilo sprejeto kot angleški naslov. Ta naslov je nekoliko zavajajoč, saj knjiga ne obravnava levitov kot celote, temveč bolj duhovnike, del levitov.

1. O daritvah (1-7).
2. O duhovnikih (8-10).
3. O očiščevanju (11-15)
4. O spravnem dnevu (16).

^y 40,4: *stvari...*: hebr. njihov red.

^z 40,10: *najsvetejše*: hebr. svetost svetosti.

^a 40,17: [Leta 1490 pr. Kr.]

^b 40,36: *odšli naprej*: hebr. potovali.

5. O svetosti (17-22).
 6. O praznikih (23).
 7. O raznih drugih rečeh (24-27).]

1 Gospod je zaklical ^ak Mojzesu in mu spregovoril iz šotorskega svetišča skupnosti, rekoč:
² »Spregovori Izraelovim otrokom in jim reci: »Če katerikoli človek izmed vas prinese dar Gospodu, boste prinesli svojo daritev izmed živine, od tropa in od črede.

³ Če bo njegov dar žgalna daritev od črede, naj daruje samca brez pomanjkljivosti. Daroval ga bo iz svoje lastne prostovoljne volje pri vratih šotorskega svetišča skupnosti pred Gospodom.

⁴ Svojo roko bo položil na glavo žgalne daritve in ta bo sprejeta zanj, da opravi spravo zanj. ⁵ Bikca bo zaklal pred Gospodom in duhovniki, Aronovi sinovi, bodo prinesli kri in kri poškropili naokoli nad oltarjem, ki je pri vratih šotorskega svetišča skupnosti. ⁶ Žgalno daritev bo odrl in jo razrezal na koščke. ⁷ Sinovi duhovnika Arona bodo na oltar položili ogenj in po vrsti na ogenj položili les. ⁸ Duhovniki, Aronovi sinovi, bodo položili dele, glavo in tolščo, po vrsti na les, ki je na ognju, ki je na oltarju, ⁹ toda njegovo drobovino in njegove noge bo umil v vodi. Duhovnik bo vse sežgal na oltarju, da bo žgalna daritev, ognjena daritev, prijetnega vonja Gospodu.

¹⁰ Če bo njegov dar za žgalno daritev od tropov, namreč od ovc ali od koz, bo privadel samca brez pomanjkljivosti. ¹¹ Zaklal ga bo na severni strani ^boltarja pred Gospodom. Duhovniki, Aronovi sinovi, bodo njegovo kri poškropili naokoli nad oltarjem. ¹² Razrezal ga bo na koščke, z njegovo glavo in njegovo tolščo. Duhovnik jih bo po vrsti položil na les, ki je na ognju, ki je na oltarju, ¹³ toda drobovje in noge bo umil z vodo. Duhovnik bo vse to prinesel in to sežgal na oltarju. To je žgalna daritev, ognjena daritev, prijetnega vonja Gospodu.

¹⁴ Če bo žgalna daritev za njegov dar Gospodu od perjadi, potem bo svojo daritev prinesel od grlic ali od mladih golobov. ¹⁵ Duhovnik bo to prinesel na oltar in ji odščipnil ^cvrat in jo sežgal na oltarju; in njena kri bo iztišnjena ob strani oltarja. ¹⁶ Njeno golšo bo odtrgal z njenimi ^dperesi in jo odvrgel na vzhodnem delu, poleg oltarja, ob kraju za pepel ¹⁷ in nalomi jo s perutmi, toda ne bo je ločil narazen. Duhovnik bo to sežgal na oltarju, na lesu, ki je na ognju. To je žgalna daritev, ognjena daritev, prijetnega vonja Gospodu.«

2 »Ko bo kdorkoli daroval jedilno daritev Gospodu, bo njegov dar iz fine moke in na to bo izlil olje in položil kadilo. ² To bo prinesel Aronovim sinovom, duhovnikom. Iz od tega bo zajel prgišče moke in od olja, z vsem kadilom in duhovnik bo to sežgal na oltarju v spomin na to, da bo ognjena daritev, prijeten vonj Gospodu.

³ Ostanek jedilne daritve bo od Arona in njegovih sinov. To je najsvetejša stvar Gospodovih daritev, narejenih z ognjem.

⁴ Če prineseš dar jedilne daritve, spečen v peči, naj bodo to nekvašeni kolači iz fine moke, pomazani z oljem ali nekvašeni vaflji, pomazani z oljem.

⁵ Ce bo tvoj dar jedilna daritev, spečena v ponvi, ^enaj bo ta iz fine nekvašene moke, umešane z oljem. ⁶ Razdelil jo boš na koščke in nanjo izlil olje. To je jedilna daritev.

⁷ Če bo tvoj dar jedilna daritev, spečena v tvoji ponvi za cvrtje, naj bo narejena iz fine moke z oljem.

⁸ Jedilno daritev, ki je narejena iz teh stvari, bo prinesel Gospodu in ko je ta izročena duhovniku, jo bo prinesel na oltar. ⁹ Duhovnik bo vzel od jedilne daritve njegov spomin in tega bo sežgal na oltarju. To je ognjena daritev, prijetnega vonja Gospodu. ¹⁰ To, kar je ostalo od jedilne daritve, bo od Arona in njegovih sinov. To je najsvetejša stvar Gospodovih daritev, narejenih z ognjem.

¹¹ Nobena jedilna daritev, ki jo boste prinesli h Gospodu, naj ne bo pripravljena s kvasom, kajti nobenega kvasa niti nobenega medu ne boste sežgali pri vsaki Gospodovi daritvi, narejeni z ognjem.

¹² Kar se tiče daru prvih sadov, jih boste darovali Gospodu, toda ne ^fbodo sežgani na oltarju za prijeten vonj. ¹³ Vsak dar svoje jedilne daritve boš začinil s soljo; niti ne boš trpel, da bi sol zaveze tvojega Boga manjkala pri tvoji jedilni daritvi. Z vsemi svojimi darovi boš daroval sol. ^g ¹⁴ Če daruješ jedilno daritev svojih prvih sadov Gospodu, boš daroval za jedilno daritev svojih prvih sadov zeleno žitno klasje, posušeno ob ognju, ¹⁵ torek žito, omlateno iz polnih klasov. Nanj boš izlil olje in nanj dal kadilo. To je jedilna daritev. ¹⁶ Duhovnik bo sežgal spomin od tega, ^{del} od stolčenega žita in ^{del} od njegovega olja, z vsem njegovim kadilom. To je ognjena daritev Gospodu.

3 Če bo njegov dar darovanje mirovne daritve, če jo bo daroval od črede; bodisi je ta samec ali samica, jo bo daroval brez pomanjkljivosti pred Gospodom. ² Svojo roko bo položil na glavo njegovega daru in ga zaklal pri vratih šotorskega svetišča skupnosti. Aronovi sinovi, duhovniki, pa bodo kri poškropili naokoli po oltarju. ³ Daroval bo dar mirovne daritve, ognjeno daritev Gospodu; tolščo, ^h ki pokriva drobovje in vso tolščo, ki je na drobovju. ⁴ In jobe ledvici in tolščo, ki je na njiju, ki je ob bokih in opno ^knad jetri, z ledvicama, bo odstranil. ⁵ Aronovi sinovi bodo to sežgali na oltarju nad žgalno daritvijo, ki je na lesu, to je

^{1,3:} 2 Mz 29,10

^{2,3:} Sir 7,31

^{2,9:} 3 Mz 2,2

^{2,9:} 2 Mz 29,18

^{2,13:} [4 Mz

^{18,19]}

^{2,13:} [2 Krn

^{13,15]}

^{2,13:} [Ez 43,24]

^{2,13:} Mr 9,49

^{2,13:} [Mt

^{5,12-13]}

^{2,13:} [Kol 4,6]

^{3,3:} 2 Mz 29,22

^a 1,1: [Leta 1490 pr. Kr.]

^b 1,11: [severni strani: tudi Jezus je bil usmrčen na severni strani Jeruzalema, zunaj obzidja.]

^c 1,15: **odščipnil**: ali, z žebljem odščipnil.

^d 1,16: **njenimi**: ali, njeno umazanijo.

^e 2,5: **v ponvi**: ali, na ravni plošči, ali, rezini.

^f 2,12: **ne...: hebr.** ne bodo se dvignili.

^g 2,13: [Sol ni smela manjkati pri nobeni daritvi in sedaj je naše smiselnog bogoslužje, da svoja telesa ponudimo v živo žrtev, sveto,

Bogu sprejemljivo, kar je naše smiselnog bogoslužje. Poleg tega mora biti vsaka žrtev osoljena s soljo. Mi smo sol zemlje. Jezusa moramo narediti za Gospoda in Gospodarja svojega življenja in mu nato slediti in to pomeni tudi preganjanje.]

^h 3,3: **tolščo**: ali, loj.

ⁱ 3,3: **vso...: ali, ves loj.**

^j 3,4: [Leta 1490 pr. Kr.]

^k 3,4: **opno....: ali, prepono nad jetri in nad ledvicama.**

na ognju. To je ognjena daritev, prijetnega vonja Gospodu.

⁶ Če bo njegov dar za darovanje mirovne daritve Gospodu od tropa; samec ali samica, ga bo daroval brez pomanjkljivosti. ⁷ Če daruje jagnje za njegov dar, potem ga bo daroval pred Gospodom. ⁸ Svojo roko bo položil na glavo svojega daru in ga zaklal pred šotorskim svetiščem skupnosti, Aronovi sinovi pa bodo njegovo kri poškropili naokoli nad oltarjem. ⁹ Daroval bo od žrtvovanja mirovne daritve, ognjeno daritev Gospodu; njegovo tolščo in celoten tolsti rep; odrezal ga bo tik ob hrbtenici; in tolščo, ki pokriva drobovje in vso tolščo, ki je na drobovju ¹⁰ in obe ledvici in tolščo, ki je na njiju, ki je ob bokih in opno nad jetri, z ledvicama; to bo vzeto stran. ¹¹ Duhovnik bo to sežgal na oltarju. To je hrana darovanja, ognjena daritev Gospodu.

¹² Če bo njegov dar kozel, potem ga bo daroval pred Gospodom. ¹³ Svojo roko bo položil na njegovo glavo in ga zaklal pred šotorskim svetiščem skupnosti, Aronovi sinovi pa bodo njegovo kri poškropili naokoli po oltarju. ¹⁴ Od tega bo daroval svoj dar, ognjeno daritev Gospodu; tolščo, ki pokriva drobovje in vso tolščo, ki je na drobovju. ¹⁵ In obe ledvici in tolščo, ki je na njiju, ki je ob bokih in opno nad jetri, z ledvicama, to bo vzeto proč. ¹⁶ Duhovnik jih bo sežgal na oltarju. To je hrana ognjene daritve za prijeten vonj. Vsa tolšča je Gospodova. ¹⁷ To bo večen zakon za vaše rodove po vseh vaših prebivališčih, da ne jeste niti tolšče niti krvi.«

4 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: ›Če bo duša zaradi nevednosti grešila zoper katerokoli izmed Gospodovih zapovedi, glede stvari, ki se ne bi smelete storiti, in bo storila zoper katerokoli izmed njih; ³ če duhovnik, ki je maziljen, stori greh glede na greh ljudstva, potem naj za svoj greh, ki ga je zagrešil, privede mladega bikca brez pomanjkljivosti Gospodu za daritev za greh. ⁴ Bikca bo privedel k vratom šotorskega svetišča skupnosti pred Gospoda in svojo roko bo položil bikcu na glavo in pred Gospodom bo bikca zaklal. ⁵ Duhovnik, ki je maziljen, bo vzelo od krvi bikca in jo prinesel do šotorskega svetišča skupnosti ⁶ in duhovnik bo svoj prst pomocičil v kri in pred zagrinalom svetišča kri sedemkrat poškropil pred Gospodom. ⁷ Duhovnik bo *nekaj* krvi dal na rogove oltarja prijetnega vonja pred Gospodom, ki je v šotorskem svetišču skupnosti; in vso kri bikca bo izlil ob vznožju oltarja žgalne daritve, ki je ob vratih šotorskega svetišča skupnosti. ⁸ Iz njega bo vzelo vso tolščo bikca za daritev za greh; tolščo, ki pokriva drobovje in vso tolščo, ki je na drobovju, ⁹ dve ledvici in tolščo, ki je na njiju, ki je ob bokih in opno nad jetri, z ledvicama, to bo vzeto proč, ¹⁰ kot je bilo vzeto od bikca žrtvovanja mirovnih daritev. Duhovnik jih bo sežgal na oltarju žgalne daritve. ¹¹ In kožo bikca in vse njegovo meso z njegovo glavo, z njegovimi nogami,

njegovim drobovjem in njegovim iztrebkom.

¹² Celo celotnega bikca bo odnesel naprej, zunaj tabora, na čist prostor, kjer ^{mje} bil izsut pepel in ga z ognjem sežgal na lesu. Sežgan bo kjer je izsut pepel.

¹³ Če celotna Izraelova skupnost greši zaradi nevednosti in bo stvar skrita pred očmi zборa in so storili *nekaj zoper* katerokoli izmed Gospodovih zapovedi *glede stvari*, ki ne bi smelete biti storjene in so krivi; ¹⁴ ko je greh, ki so ga zgrešili zoper njega znan, potem bo skupnost darovala mladega bikca za greh in ga privedla pred šotorsko svetišče skupnosti. ¹⁵ Starešine skupnosti bodo pred Gospodom svoje roke položili na glavo bikca in bikec bo zaklan pred Gospodom. ¹⁶ Duhovnik, ki je maziljen, bo k šotorskemu svetišču skupnosti prinesel od krvi bikca ¹⁷ in duhovnik bo svoj prst pomocičil v *nekaj* od krvi in *jo* sedemkrat poškropil pred Gospodom, *torej* pred zagrinalom. ¹⁸ Nekaj krvi bo dal na rogove oltarja, ki je pred Gospodom, to je v šotorskem svetišču skupnosti in vso kri bo izlil ob vznožju oltarja žgalne daritve, ki je ob vratih šotorskega svetišča skupnosti. ¹⁹ Iz njega bo vzelo vso njegovo tolščo in *jo* sežgal na oltarju. ²⁰ Z bikcem bo storil kakor je storil z bikcem daritve za greh; tako bo storil s tem. In duhovnik bo zanje opravil spravo in to jim bo odpuščeno. ²¹ Bikca bo odnesel zunaj tabora in ga sežgal kakor je sežgal prvega bikca. To je daritev za greh za skupnost.

²² Ko je voditelj grešil in storil *nekaj* zaradi nevednosti *zoper* katerokoli izmed zapovedi Gospoda, svojega Boga, *glede stvari*, ki naj ne bi bile storjene in je kriv, ²³ ali če njegov greh, v čemer je grešil, pride k njegovemu spoznanju; bo prinesel svoj dar, kozlička izmed koz, samca brez pomanjkljivosti. ²⁴ Svojo roko bo položil na glavo kozla in ga zaklal na kraju, kjer koljejo žgalno daritev pred Gospodom. To je daritev za greh. ²⁵ Duhovnik bo s svojim prstom vzelo od krvi daritve za greh in to dal na rogove oltarja žgalne daritve in njegovo kri bo izlil ob vznožju oltarja žgalne daritve. ²⁶ Vso njegovo tolščo bo sežgal na oltarju, kakor tolščo žrtvovanja mirovnih daritev. Duhovnik bo zanje opravil spravo, glede na njegov greh in ta mu bo odpuščen. ⁿ

²⁷ Če kdorkoli ^oizmed preprostega pljudstva greši zaradi nevednosti, medtem ko stori *nekaj zoper* katerokoli izmed Gospodovih zapovedi, *glede stvari*, ki ne bi smelete biti storjene in je kriv; ²⁸ ali če njegov greh, ki ga je zagrešil, pride v njegovo spoznanje; potem bo za svoj greh, ki ga je zagrešil, prinesel svoj dar, kozlička od koz, samico brez pomanjkljivosti. ²⁹ Svojo roko bo položil na glavo daritve za greh in na kraju žgalne daritve bo zaklal daritev za greh. ³⁰ Duhovnik bo s prstom vzelo od njegove krvi in *to* dal na rogove oltarja žgalne daritve in vso njegovo kri bo izlil ob vznožju oltarja. ³¹ Odvzel bo vso njegovo tolščo, kakor je odvzeta tolšča žrtvovanja mirovnih daritev, in duhovnik *jo* bo sežgal na oltarju v prijeten vonj

3,16: 3 Mz 7,25
3,17: 1 Mz 9,4
3,17: 3 Mz 7,26
3,17: 3 Mz 17,14
3,17: [Apd 15,29]
4,7: 3 Mz 5,9
4,11: 2 Mz 29,14
4,11: 4 Mz 19,5
4,12: Heb 13,11
4,13: 3 Mz 5,2-4
4,26: [Ps 51]
4,31: 3 Mz 3,14
4,31: 2 Mz 29,18

¹ 4,12: *zunaj*: hebr. do zunanjosti.

^m 4,12: *kjer*...: hebr. ob izlivjanju pepela.

ⁿ 4,26: [Kot je včasih tekla kri nedolžne živali brez pomanjkljivosti, je za nas, enkrat za vselej, že prelita kri Božjega Jagnjeta – Jezusa. Da pa smo deležni odpuščanja je potrebno, takoj ko se greha zavemo: 1. da se z vero zazremo vanj, ki je to storil iz ljubezni do nas, in 2. da

se pokesamo in odvrnemo od greha. Grehi so nam že bili odpuščeni – preteklik – toda, če se ne odvrnemo od greha dajemo legalen prostor hudiču.]

^o 4,27: *kdorkoli*: hebr. katerakoli duša.

^p 4,27: *preprostega*...: hebr. ljudi iz dežele.

Gospodu, in duhovnik bo zanj opravil spravo in to mu bo odpuščeno.³² Če privede jagnje v dar za greh, bo prinesel samico, brez pomanjkljivosti.³³ Svojo roko bo položil na glavo daritve za greh in jo na kraju, kjer koljejo žgalno daritev, zaklal v daritev za greh.³⁴ Duhovnik bo s svojim prstom vzel od krvi daritve za greh in *to* dal na rogove oltarja žgalne daritve in vso kri izlil ob vznožju oltarja.³⁵ Odvzel bo vso njeno tolščo, kakor je tolšča jagnjeta odvzeta od žrtvovanja mirovnih daritev, in duhovnik jih bo sežgal na oltarju, glede na daritve, narejene z ognjem Gospodu, in duhovnik bo opravil spravo za njegov greh, ki ga je zagrešil in ta mu bo odpuščen.

5 Če duša greši in sliši glas priseganja in je priča, bodisi da je to videla ali izvedela *o tem*; če *tega* ne izusti, potem bo nosila svojo krivičnost.² Ali če se duša dotakne katerekoli nečiste stvari, bodisi *je to* truplo nečiste živali ali truplo nečiste živine ali truplo nečistih plazečih bitij, in če je to skrito pred njim, bo tudi on nečist in kriv.³ Ali če se on dotakne nečistosti človeka, kakršnakoli nečistost *je to*, da se bo človek z njo omadeževal in je to skrito pred njim; potem bo kriv, ko izve *o tem*.⁴ Ali če duša priseže, razglašajoč s svojimi ustnicami, da stori zlo ali da stori dobro, karkoli *je to*, kar bo človek s prisego razglasil in bo to skrito pred njim; ko izve *o tem*, potem bo kriv v eni izmed teh.⁵ Zgodilo se bo, ko bo kriv v eni izmed teh *stvari*, da bo priznal, da je v tej *stvari* grešil.⁶ Za svoj greh, ki ga je zagrešil, bo prinesel Gospodu svojo daritev za prestopek, samico izmed tropa, jagnje ali kozlička izmed koz za daritev za greh; in duhovnik bo zanj opravil spravo glede njegovega greha.

⁷ Če pa ne *qbo* zmožen prinesti jagnjeta, potem bo za svoj prekršek, ki ga je zagrešil, Gospodu prinesel dve grlici ali dva mlada goloba, enega za daritev za greh in drugega za žgalno daritev.⁸ Prinesel ju bo duhovniku, ki bo najprej daroval to, kar je za daritev za greh in njegovo glavo bo odščipnil od vrata, toda *tega* ne bo ločil narazen.⁹ Poškropil bo od krvi daritve za greh na strani oltarja. Preostanek krvi pa bo iztisnil ob vznožju oltarja. To je daritev za greh.¹⁰ Drugo pa bo daroval za žgalno daritev, glede na določen način¹¹ in duhovnik bo zanj opravil spravo za njegov greh, ki ga je zagrešil in ta mu bo odpuščen.

¹¹ Toda če ne bo zmožen prinesti dveh grlic ali dveh mladih golobov, potem naj tisti, ki je grešil, za svoj dar prinese deseti del škafa iz fine moke za daritev za greh; nanjo ne bo dal olja niti ne bo nanjo dal *kakršnega koli* kadila, kajti to je daritev za greh.¹² Potem bo to prinesel do duhovnika in duhovnik bo vzel prgišče tega, *torej* spomin od tega in *to* sežgal na oltarju, glede na daritve, narejene z ognjem Gospodu. To je daritev za greh.¹³ Duhovnik bo zanj opravil spravo glede njegovega greha, ki ga je zagrešil v eni od teh [*stvari*] in ta mu bo odpuščen. *Preostanek* pa bo duhovnikov, kot jedilna daritev.¹⁴

5,8: 3 Mz 1,15
5,12: 3 Mz 2,2
5,12: 3 Mz 4,35
5,17: 3 Mz 4,2
6,3: 4 Mz 5,6
6,5: 3 Mz 5,15
6,6: 3 Mz 5,16
6,13: [Mt 3,11]
6,13: [Lk 3,16]
6,14: 3 Mz
21,1-2
6,14: 4 Mz 15,4

¹⁴ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ¹⁵ »Če duša zgreši prekršek in greši zaradi nevednosti v Gospodovih svetih stvareh, potem bo za svoj prekršek iz tropa privedla ovna brez pomanjkljivosti Gospodu, s tvojo oceno po srebrnih šeklih, po svetiščnem šeklu, v daritev za prestopek.¹⁶ Odkupil se bo zaradi škode, ki jo je storil v sveti stvari in k temu bo dodal peti del in ga dal duhovniku. Duhovnik bo zanj opravil spravo z ovnom daritve za prekršek in to mu bo odpuščeno.

¹⁷ Če duša greši in zgreši katerokoli od teh stvari, ki so po Gospodovih zapovedih prepovedane, da se storijo; čeprav *tega* ni vedel, je vendarle kriv in bo nosil svojo krivičnost.¹⁸ Iz tropa bo duhovniku privедel ovna brez pomanjkljivosti, s tvojo oceno, v daritev za prestopek in duhovnik bo zanj opravil spravo glede njegove nevednosti, v kateri je nevedno grešil in *tega* ni vedel in ta mu bo odpuščena.¹⁹ To je daritev za prestopek. Zagotovo se je prekršil zoper Gospoda.«

6 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Če duša greši in zgreši prekršek zoper Gospoda in laže svojemu bližnjemu v tem, kar mu je bilo izročeno, da varuje, ali v družbi,³ ali v stvari, odvzeti z nasiljem,⁴ ali je zavedel svojega bližnjega,³ ali je našel to, kar je bilo izgubljeno in glede tega laže in krivo prisega; v čemer koli izmed vsega tega kar človek dela, v tem greši;⁴ Potem se bo zgodilo, ker je grešil in je kriv, da bo povrnil to, kar je nasilno odvzel proč ali stvar, ki jo je varljivo pridobil ali to, kar mu je bilo izročeno, da varuje ali izgubljeno stvar, ki jo je našel,⁵ ali vse to o čemer je krivo prisegel. To bo torej povrnil v glavnici in k temu bo dodal še petino *in to* dal tistem, ki mu pripada, na dan svoje *udaritve* za prekršek.⁶ H Gospodu bo [*prek*] duhovnika privedel svojo daritev za prestopek, ovna brez pomanjkljivosti iz tropa, s tvojo oceno, v daritev za prestopek.⁷ Duhovnik bo zanj pred Gospodom opravil spravo in odpuščeno mu bo za karkoli od vsega, kar je storil v teh prekrških.«

⁸ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
⁹ »Zapovej Aronu in njegovim sinovom, rekoč: ›To je postava žgalne daritve: ›To je žgalna daritev, ker vso noč, do jutra, gori na oltarju in oltarni ogenj bo gorel v njej.‹¹⁰ Duhovnik si bo nadel laneno obleko in kratke platnene hlače bo nadel na svoje meso in pobral pepel, ki ga je ogenj na oltarju použil z žgalno daritvijo in ga položil poleg oltarja.¹¹ Odložil bo svoje obleke in si nadel druge obleke in pepel odnesel zunaj tabora, na čist prostor.¹² Ogenj na oltarju naj gori na njem; naj ne bo ugasnen. Duhovnik naj na njem vsako jutro zažiga les in nanj po vrsti polaga žgalno daritev in na njem naj zažiga tolščo mirovnih daritev.¹³ Ogenj bo vedno gorel na oltarju; nikoli naj ne ugasne.^w

¹⁴ To je postava jedilne daritve. Aronovi sinovi jo bodo darovali pred Gospodom, pred oltarjem.

¹⁵ Od tega bo vzel prgišče moke jedilne daritve in od olja in vse kadilo, ki je na jedilni daritvi in

^q 5,7: *ne...*: hebr. njegova roka ne more seči do zadostnosti jagnjeta.

^r 5,10: *določen način*: ali, odredbo.

^s 6,2: *družbi*: ali, poslu.

^t 6,2: *z nasiljem*: hebr. s položitvijo roke.

^u 6,5: *svoje....*: hebr. *ko je najden kriv*: hebr. svojega prekrška.

^v 6,9: *ker...*: ali, zaradi gorenja.

^w 6,13: [On vas bo krstil s Švetim Duhom in ognjem – ogenj je povezan s prisotnostjo Svetega Duha in ne sme ugasniti, zato se pokesamo za greh, takoj ko se ga zavemo in tako potem sovražnik do nas nima legalne pravice.]

to bo na oltarju sežgal Gospodu v prijeten vonj, ¹⁶ torej spomin na to. Preostanek pa bodo Aron in njegovi sinovi pojedli. Z nekvašenim kruhom bo pojedena na svetem prostoru. Na dvoru šotorskega svetišča skupnosti jo bodo pojedli. ¹⁷ Ta ne bo pečena s kvasom. To sem *jm* dal za njihov delež mojih daritev, narejenih z ognjem; to je najsvetejše, kakor je daritev za greh in kakor daritev [za] prekršek. ¹⁸ Vsi moški izmed Aronovih otrok bodo jedli od nje. *To bo* zakon na veke v vaših rodovih glede Gospodovih daritev, narejenih z ognjem; vsak, kdor se jih dotakne, bo svet.«

¹⁹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ²⁰ »To je dar Arona in njegovih sinov, ki ga bodo darovali Gospodu na dan, ko je maziljen: deseti del škafa fine moke za neprestano jedilno daritev, polovico od tega zjutraj in polovico od tega zvečer. ²¹ V ponvi naj bo pripravljena z oljem *in ko je* ocvrta, jo boš v njej prinesel *in* pečene koščke jedilne daritve boš daroval v prijeten vonj Gospodu. ²² To naj daruje duhovnik izmed njegovih sinov, ki je maziljen namesto njega. *To je* zakon na veke Gospodu; ta naj bo v celoti sežgana. ²³ Kajti vsaka jedilna daritev za duhovnika naj bo v celoti sežgana. Le-ta naj ne bo pojedena.«

²⁴ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ²⁵ »Govori Aronu in njegovim sinovom, rekoč: >*To je* postava daritve za greh pred Gospodom. Na kraju, kjer je zaklana žgalna daritev, bo zaklana daritev za greh. *To je* najsvetejše. ²⁶ Jedel jo bo duhovnik, ki jo daruje za greh. Pojedena bo na svetem kraju, na dvoru šotorskega svetišča skupnosti. ²⁷ Karkoli od tega se bo dotaknilo mesa, naj bo sveto, in ko je kri od te daritve poškopljena na kakršnokoli obleko, boš na svetem prostoru opral to, po čemer je bila poškopljena. ²⁸ Toda lončena posoda, v kateri je skuhana, naj bo razbita, in če je skuhana v bronastem loncu, naj bo tako odrgnjena kakor pomita v vodi. ²⁹ Vsi moški izmed duhovnikov bodo jedli od tega. *To je* najsvetejše. ³⁰ Nobena daritev za greh, od katere je *kakršnakoli* kri prinesena v šotorsko svetišče skupnosti, da se z *njo* pobota na svetem *kraju*, naj ne bo pojedena. Ta naj bo sežgana v ognju.

7 Prav takšna je postava daritve za prestopek. *To je* najsvetejše. ² Na mestu, kjer koljejo žgalno daritev, bodo zaklali daritev za prestopek in neno kri bodo poškropili naokoli nad oltarjem. ³ Od tega bo daroval vso njeno tolščo; tolsti rep in tolščo, ki pokriva drobovje, ⁴ dve ledvici in tolščo, ki je na njiju, ki je ob bokih in opno, *ki je* nad jetri, z dvema ledvicama, to bo vzel proč. ⁵ Duhovnik jih bo sežgal na oltarju za daritev, ognjeno daritev Gospodu. *To je* daritev za prestopek. ⁶ Vsak moški med duhovniki naj od tega jé. To naj bo pojedeno na svetem prostoru. *To je* najsvetejše. ⁷ Kakor je daritev za greh, tako je daritev za prestopek. Zanj je ena postava. Duhovnik, ki s tem opravlja spravo, bo *to* imel. ⁸ Duhovnik, ki daruje žgalno daritev kateregakoli človeka, *torej* duhovnik, bo zase imel kožo žgalne daritve, ki jo je daroval. ⁹ Vsa jedilna daritev, ki je spečena v peči in vse, kar je pripravljeno v ponvi za cvrtje in v ponvi,

^xnaj bo od duhovnika, ki jo daruje. ¹⁰ Vsako jedilno daritev, pomešano z oljem in suho, naj imajo vsi Aronovi sinovi, eden *toliko* kakor drugi.

¹¹ To je postava žrtvovanja mirovnih daritev, ki jih bo daroval Gospodu. ¹² Če jo daruje za zahvaljevanje, potem naj jo daruje z žrtvijo zahvaljevanja nekvašenih kolačev, umešanih z oljem in nekvašenih vafljev, pomazanih z oljem in ocvrtilih kolačev, umešanih z oljem iz fine moke. ¹³ Poleg kolačev bo *za* svoj dar daroval kvašen kruh z zahvalno žrtvijo njegovih mirovnih daritev.

¹⁴ Od tega naj daruje enega od celotnega daru *za* vzdigovalno daritev Gospodu *in* to naj bo od tistega duhovnika, ki škropi kri mirovnih daritev.

¹⁵ Meso žrtvovanja njegovih mirovnih daritev za zahvaljevanje naj bo pojedeno istega dne, kot je bilo darovano; nič od tega naj ne pusti do jutra.

¹⁶ Toda če je žrtvovanje njegove daritve prisega ali prostovoljno darovanje, naj bo to pojedeno istega dne, kot daruje svojo klavno daritev in tudi naslednji dan naj bo njen ostanek pojeden, ¹⁷ toda preostanek mesa klavne daritve naj bo na tretji dan sežgan z ognjem. ¹⁸ Če bo *karkoli* od mesa žrtvovanja njegovih mirovnih daritev pojedeno tretji dan, ne bo sprejeto niti ne bo pripisano tistem, ki je to daroval. To bo ogabnost in duša, ki od tega jé, bo nosila svojo krivičnost. ¹⁹ Meso, ki se dotakne katerekoli nečiste *stvari* naj ne bo pojedeno; sežgano naj bo z ognjem. Kar se tiče mesa, vsi, ki so čisti, naj od tega jedo. ²⁰ Toda duša, ki jé *od* mesa žrtvovanja mirovnih daritev, ki *pripadajo* Gospodu, ima na sebi svojo nečistost, celo ta duša naj bo iztrebljena iz svojega ljudstva.

²¹ Še več, duša, ki se bo dotaknila katerekoli nečiste *stvari*, *kakor* je nečistost človeka ali *kakršnekoli* nečiste živali ali kakšne gnušne nečiste *stvari* in jé *od* mesa žrtvovanja mirovnih daritev, ki *pripadajo* Gospodu, celo ta duša naj bo iztrebljena iz svojega ljudstva.«

²² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:

²³ »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: >*Vi* ne boste jedli nobene vrste tolšče od vola, ovce ali koze.

²⁴ Tolšča živali, *y*ki je sama od sebe poginila in tolšča od tega, kar so živali raztrgale, je lahko uporabljena na katerikoli drug način, toda vi od tega nikakor ne boste jedli. ²⁵ Kajti kdorkoli jé tolščo živali, od katerih ljudje darujejo ognjeno daritev Gospodu, celo duša, ki *to* jé, naj bo iztrebljena izmed svojega ljudstva. ²⁶ Še več, vi ne boste jedli nobene vrste krvi, *bodisi* od perjadi ali od živine, v kateremkoli izmed svojih prebivališč. ^z ²⁷ Katerakoli duša, ki jé katerokoli vrsto krvi, celo ta duša naj bo iztrebljena iz svojega ljudstva.«

²⁸ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:

²⁹ »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: >*Kdor* daruje žrtvovanje svojih mirovnih daritev Gospodu, bo prinesel svoj dar Gospodu od žrtvovanja svojih mirovnih daritev. ³⁰ Njegove lastne roke bodo prinesle Gospodove ognjene daritve, tolščo s prsmi. To bo prinesel, da bodo prsi lahko majane za majalno daritev pred Gospodom. ³¹ Duhovnik naj tolščo sežge na oltarju, toda prsi naj bodo od Arona in njegovih sinov. ³² Desno pleče boste

- 6,15: 3 Mz 2,9
- 6,18: 2 Mz 29,37
- 6,20: 2 Mz 16,36
- 6,28: 3 Mz 11,33
- 6,30: Heb 13,11
- 7,20: 3 Mz 15,3
- 7,23: 3 Mz 3,17
- 7,26: 1 Mz 9,4
- 7,26: 3 Mz 3,17
- 7,26: 3 Mz 17,14
- 7,26: [Mr 7,18-20]
- 7,26: [Apd 15,20]
- 7,26: [Apd 21,25]
- 7,30: 2 Mz 29,24

^x 7,9: *v ponvi*: ali, na ravni plošči, ali, rezini.

^y 7,24: *živali*...: hebr. trupla, ki je samo od sebe poginilo.

^z 7,26: [Kljub temu, da je Bog v Novi zavezi vse jedi razglasil za čiste, se On ne spreminja. Izogibati se moramo krvi. (npr. krvavic).]

dali duhovniku za vzdigovalno daritev, žrtvovanje svojih mirovnih daritev.³³ Tisti izmed Aronovih sinov, ki darujejo kri mirovnih daritev in tolščo, bodo imeli za svoj delež desno pleče.³⁴ Kajti prsi majanja in pleče vzdiganja sem vzel Izraelovim otrokom izmed žrtvovanja njihovih mirovnih daritev in jih za vedno z zakonom dal duhovniku Aronu in njegovim sinovom izmed Izraelovih otrok.«

³⁵ To je delež Aronovega maziljenja in maziljenja njegovih sinov izmed ognjenih Gospodovih daritev, na dan, ko jih je prinesel, da bi služil Gospodu v duhovniški službi;³⁶ ki ga je Gospod zapovedal, da bi jim bil dan od Izraelovih otrok, na dan, ko jih je mazilil, z zakonom na veke skozi njihove rodove.³⁷ To je postava žgalne daritve, jedilne daritve, daritve za greh, daritve za prestopek, uméstitvenih [daritev] in žrtvovanje mirovnih daritev,³⁸ ki jih je Gospod zapovedal Mojzesu na gori Sinaj, na dan, ko je Izraelovim otrokom zapovedal, naj svoje darove darujejo Gospodu v Sinajski divjini.

8 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:² »Vzemi Arona in z njim njegove sinove, obleke, mazilno olje, bikca za daritev za greh, dva ovna in košaro nekvašenega kruha,³ in zberi skupaj ves zbor k vratom šotorskega svetišča skupnosti.«⁴ Mojzes je storil, kakor mu je Gospod zapovedal in zbor je bil zbran skupaj k vratom šotorskega svetišča skupnosti.⁵ Mojzes je rekел skupnosti: »To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal, da se stori.«⁶ Mojzes je privedel Arona in njegove sinove ter jih umil z vodo.⁷ Nadel mu je plašč, ga opasal s pasom, ga ogrnil s svečanim oblačilom, nanj položil efód in ga opasal s skrbno narejenim pasom efóda in ga s tem prevezal.⁸ Nanj je dal naprsnik. V naprsnik je položil tudi Urím^a in Tumím.^b Turban je položil na njegovo glavo; tudi na turban, *torej* na njegov sprednji del, je položil zlato ploščico, sveto krono; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.¹⁰ Mojzes je vzel mazilno olje in mazilil šotorsko svetišče in vse, kar je bilo v njem in to posvetil.¹¹ Od tega je sedemkrat poškropil po oltarju in mazilil oltar ter vse njegove posode, tako [okrogel] umivalnik kot njegovo vznožje, da jih posveti.¹² Na Aronovo glavo je izlil mazilno olje in ga mazilil, da ga posveti.¹³ Mojzes je privedel Aronove sinove, nanje položil plašče, jih opasal s pasovi in nanje položil čklobučke; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

¹⁴ Privedel je bikca za daritev za greh. Aron in njegovi sinovi so svoje roke položili na glavo bikca daritve za greh.¹⁵ Zaklal ga je in Mojzes je vzel kri in jo s svojim prstom dal vsenaokrog na rogove oltarja in očistil oltar in kri izlil ob vznožju oltarja in ga posvetil, da bi na njem opravil pobotanje.

¹⁶ Vzel je vso tolščo, ki je bila na drobovju, opno nad jetri, dve ledvici, njuno tolščo in Mojzes je to sežgal na oltarju.¹⁷ Toda bikca, njegovo kožo, njegovo meso in njegov iztrebek je z ognjem sežgal zunaj tabora; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

8,2: 2 Mz
30,23-37
8,2: 2 Mz 28,2-4
8,2: 2 Mz
28,40-29,4
8,5: 2 Mz
29,4-37
8,8: 2 Mz
28,15-30
8,9: 2 Mz
28,39-43
8,12: Sir 45,15
8,12: Ps 133,2
8,14: 2 Mz 29,1
8,17: 2 Mz
29,14
8,22: 2 Mz
29,31
8,27: 2 Mz
29,24-28
8,29: 2 Mz
29,26
8,31: 2 Mz
29,32
8,31: [2 Mz
25,30]
8,31: 2 Mz
29,32-33
8,31: 3 Mz
24,5-9
8,31: [Mt 12,4]
8,33: 2 Mz
29,35
9,2: 2 Mz 29,1

¹⁸ In privedel je ovna za žgalno daritev, Aron in njegovi sinovi pa so svoje roke položili ovnu na glavo.¹⁹ Zaklal ga je in Mojzes je kri poškropil naokoli po oltarju.²⁰ Ovna je razrezal na koščke in Mojzes je sežgal glavo, koščke in tolščo.²¹ Drobovje in noge je opral v vodi in Mojzes je celotnega ovna sežgal na oltarju. To je bila žgalna daritev v prijeten vonj in ognjena daritev Gospodu; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²² Privedel je drugega ovna, ovna uméstitve, Aron in njegovi sinovi pa so svoje roke položili ovnu na glavo.²³ In on ga je zaklal. Mojzes je vzel od njegove krvi, jo pomazal na konico Aronovega desnega ušesa, na palec njegove desne roke in na palec njegovega desnega stopala.²⁴ Privedel je Aronove sinove in Mojzes je dal od krvi na konico njihovih desnih ušes in na palce njihovih desnih rok in na palce njihovih desnih stopal; in Mojzes je kri poškropil naokoli po oltarju.²⁵ Vzel je tolščo, tolsti rep, vso tolščo, ki je bila na drobovju, opno nad jetri, dve ledvici in njuno tolščo ter desno pleče.²⁶ Iz košare nekvašenega kruha, ki je bila pred Gospodom, je vzel en nekvašen kolač, kolač oljnatega kruha in en vafelj ter jih položil na tolščo in na desno pleče.²⁷ Vse to je dal na Aronove roke in na roke Aronovih sinov in jih majal za majalno daritev pred Gospodom.²⁸ Mojzes jih je vzel iz njihovih rok in jih sežgal na oltarju nad žgalno daritvijo. To so bile uméstitvene [daritve] za prijeten vonj. To je ognjena daritev Gospodu.²⁹ Mojzes je vzel prsi in jih majal za majalno daritev pred Gospodom, kajti od ovna uméstitve je bil to Mojzesov delež; kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.³⁰ Mojzes je vzel od mazilnega olja in od krvi, ki je bila na oltarju in to poškropil na Arona, na njegove obleke, na njegove sinove in na obleke njegovih sinov z njim; in posvetil je Arona, njegove obleke, njegove sinove in obleke njegovih sinov z njim.

³¹ Mojzes je rekел Aronu in njegovim sinovim: »Meso skuhajte pri vratih šotorskega svetišča skupnosti. Tam ga pojete s kruhom, ki je v košari uméstitvenih [daritev], kakor sem zapovedal, govoreč: ›Aron in njegovi sinovi bodo to jedli.‹

³² To, kar pa ostane od mesa in od kruha, boste sežgali z ognjem.³³ Sedem dni ne boste šli od vrat šotorskega svetišča skupnosti, dokler dnevi vaše uméstitve ne bodo končani, kajti sedem dni vas bo uméščal.³⁴ Kakor je storil ta dan, tako je Gospod zapovedal storiti, da za vas opravi spravo.³⁵ Žato boste sedem dni, dan in noč, ostajali pri vratih šotorskega svetišča skupnosti in se boste držali Gospodovega naročila, da ne umrete, kajti tako mi je bilo zapovedano.«³⁶ Tako so Aron in njegovi sinovi storili vse stvari, ki jih je Gospod zapovedal po Mojzesovi roki.

9 Na osmi dan se je pripetilo, da je Mojzes poklical Arona, njegove sinove in Izraelove starešine.² Aronu je rekel: »Vzemi si mlado tele za daritev za greh in ovna za žgalno daritev, brez pomanjkljivosti in ju daruj pred Gospodom.³ Izraelovim otrokom boš govoril, rekoč: ›Vzemite kozlička od koz za

^a 8,8: [Urím: hebr. luči; kamenčki, shranjeni v mošnjičku na naprsniku velikega duhovnika, uporabljeni za določanje Božje odločitve pri določenih vprašanjih in težavah.]

^b 8,8: [Tumím: hebr. popolnosti; kamenčki, ki so služili kot sredstvo za doseglo svetega žreba, uporabljeni z Urímom, da se razodene Božja volja.]

^c 8,13: položil: hebr. zavezal.

daritev za greh ter tele in jagnje, oba enoletna, brez pomanjkljivosti, za žgalno daritev.⁴ Tudi bikca in ovna za mirovno daritev, da žrtvujete pred Gospodom in jedilno daritev umešano z oljem, kajti danes se vam bo prikazal Gospod.«

⁵ Pred šotorsko svetišče skupnosti so privedli *to*, kar je Mojzes zapovedal, in vsa skupnost se je približala ter stała pred Gospodom.⁶ Mojzes je rekel: »To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal, da naj bi jo storili; in prikazala se vam bo Gospodova slava.«⁷ Mojzes je rekel Aronu: »Pojdi k oltarju in daruj svojo daritev za greh in svojo žgalno daritev in opravi spravo zase in za ljudstvo in daruj dar ljudstva in opravi spravo zanje; kakor je zapovedal Gospod.«

⁸ Aron je torej odšel k oltarju in zaklal tele za daritev za greh, ki je bilo zanj.⁹ Aronovi sinovi so k njemu prinesli kri, in svoj prst je pomočil v kri in *jo* dal na robove oltarja in kri izlil ob vznožju oltarja.¹⁰ Toda tolščo, ledvici in opno nad jetri daritve za greh je sežgal na oltarju, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.¹¹ Meso in kožo pa je sežgal z ognjem zunaj tabora.¹² Zaklal je žgalno daritev in Aronovi sinovi so mu podali kri, ki jo je poškropil naokoli nad oltarjem.¹³ Podali so mu žgalno daritev, z njenimi kosi in glavo, in sežgal *jih* je na oltarju.¹⁴ Opral je drobovje in noge ter *jih* sežgal na žgalni daritvi, na oltarju.

¹⁵ Prinesel je dar ljudstva in vzel kozla, ki je bil daritev za greh za ljudstvo in ga zaklal ter ga daroval za greh kakor prvega.¹⁶ Privedel je žgalno daritev in jo daroval glede na določen način.^{d17} Prinesel je jedilno daritev in od nje vzel ^eprgišče in *to* sežgal na oltarju poleg jutranje žgalne daritve.¹⁸ Za ljudstvo je zaklal tudi bikca in ovna za žrtvovanje mirovnih daritev, Aronovi sinovi pa so mu podali kri, ki jo je poškropil naokoli po oltarju,¹⁹ in tolščo bikca in ovna, tolsti rep in to, kar pokriva drobovje, ledvici in opno *nad* jetri.²⁰ Tolščo so položili na prsi in tolščo je sežgal na oltarju.²¹ Prsi in desno pleče je Aron majal za majalno daritev pred Gospodom; kakor je zapovedal Mojzes.²² Aron je svojo roko vzdignil proti ljudstvu in jih blagoslovil in prišel dol od darovanja daritve za greh, žgalne daritve in mirovnih daritev.

²³ Mojzes in Aron sta odšla v šotorsko svetišče skupnosti in prišla ven ter blagoslovila ljudstvo in Gospodova slava se je prikazala vsemu ljudstvu.^{f24} Tam je prišel ogenj izpred Gospoda in na oltarju použil žgalno daritev in tolščo. Ko je vse ljudstvo *to* videlo, so zavpili in padli na svoje obraze.

10 Nadáb in Abihú, Aronova sinova, sta vsak izmed njiju vzel svojo kadilnico in vanju dala ogenj in nanju položila kadilo in pred Gospodom darovala tuj ogenj, katerega jim ni zapovedal.² In tam je izšel ogenj od Gospoda in ju použil in umrla sta pred Gospodom.

³ Potem je Mojzes rekel Aronu: »To je *to*, kar je Gospod govoril, rekoč: »Jaz bom posvečen v tistih, ki se mi približajo in pred vsem ljudstvom bom proslavljen.«⁴ In Aron je ohranil svoj mir.

⁴ Mojzes je poklical Mišaéla in Elicafána, sinova Uziéla, ki je bil Aronov stric in jima rekel: »Pridita

bliže, odnesita svoja brata izpred svetišča, ven iz tabora.«⁵ Tako sta se približala in ju v njunih plaščih odnesla ven iz tabora; kakor je rekel Mojzes.⁶ Mojzes je rekel Aronu ter Eleazarju in Itamárju, njegovima sinovoma: »Ne odkrijte svojih glav niti ne pretrgajte svojih oblačil, da ne bi umrli in da ne bi nad vse ljudstvo prišel bes, temveč naj vaši bratje, celotna Izraelova hiša objokujejo gorenje, ki ga je vžgal Gospod.⁷ Ne boste šli ven izpred vrat šotorskega svetišča skupnosti, sicer boste umrli, kajti Gospodovo olje maziljenja je na vas.« In storili so glede na Mojzesovo besedo.

⁸ Gospod je spregovoril Aronu, rekoč:⁹ »Ne pij vina, niti močne pijače, ne ti, niti tvoji sinovi s teboj, ko greste v šotorsko svetišče skupnosti, da ne bi umrli. *To naj bo* zakon na veke skozi vase rodove,¹⁰ da lahko postavite razliko med svetim in nesvetim in med nečistim in čistim,¹¹ da lahko Izraelove otroke učite vseh zakonov, ki jim jih je Gospod govoril po Mojzesovi roki.«

¹² Mojzes je spregovoril Aronu ter Eleazarju in Itamárju, njegovima sinovoma, ki sta ostala: »Vzemite jedilno daritev, ki ostaja od Gospodovih daritev, narejenih z ognjem in jejte jo brez kvasa poleg oltarja, kajti *to je* najsvetjejše.¹³ To boste jedli na svetem prostoru, ker *je* določeno tebi in tvojim sinovom od Gospodovih žrtev, narejenih z ognjem, kajti tako sem zapovedal.¹⁴ Prsi majanja in pleče vzdiganja boste jedli na čistem kraju; ti in tvoji sinovi in tvoje hčere s teboj, kajti določene so tebi in tvojim sinovom, *ki* so bile dane od žrtvovanja mirovnih daritev Izraelovih otrok.¹⁵ Pleče vzdiganja in prsi majanja naj prinesejo z daritvami, narejenimi z ognjem tolšče, da majajo *to za* majalno daritev pred Gospodom. In ta bo tvoja in tvojih sinov s teboj, po zakonu na veke; kakor je zapovedal Gospod.«

¹⁶ Mojzes je marljivo iskal kozla daritve za greh in glej, ta je bil sežgan in bil je jezen na Eleazarja in Itamárja, Aronova sinova, *ki sta* ostala živa, rekoč:¹⁷ »Zakaj daritve za greh nista jedla na svetem prostoru, glede na to, da *je* to najsvetjejše in Bog vama je dal, da nosita krivičnost skupnosti, da zanje opravita spravo pred Gospodom?¹⁸ Glejta, njegova kri ni bila privedenia znotraj svetega *kraja*. Zares bi jo morala jesti na svetem *kraju*, kakor sem ukazal.¹⁹ Aron je rekel Mojzesu: »Glej, ta dan so darovali svojo daritev za greh in svojo žgalno daritev pred Gospodom, mene pa so doletele takšne stvari. Če bi danes jedel daritev za greh ali naj bi bila ta sprejeta v Gospodovih očeh?«²⁰ Ko je Mojzes *to* slišal, je bil zadovoljen.

11 Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč jima:² »Govorita Izraelovim otrokom, rekoč: »To so živali, ki jih boste jedli med vsemi živalmi, ki so na zemlji.³ Karkoli deli kopito in ima preklan parkelj in prezvekuje med živalmi, te boste jedli.⁴ Vendar izmed teh, ki prezvekujejo ali izmed teh, ki delijo kopito, ne boste jedli takšnih *kot* je kamela, ker prezvekuje, toda ne deli kopita; ta vam je nečista.⁵ Kunca, ker prezvekuje, toda ne deli kopita; ta vam je nečist.⁶ Zajca, ker prezvekuje, toda ne deli kopita; ta vam je nečist.⁷ Svinje, čeprav

9,17: 2 Mz 29,38
9,24: 1 Mz 4,4
9,24: 1 Kr 18,38
9,24: 2 Krn 7,1
9,24: 2 Mkb 10,11
10,1: 4 Mz 3,4
10,1: 4 Mz 26,61
10,1: 1 Krn 24,2
10,7: [Mt 8,22]
10,7: [Lk 9,60]
10,14:
2 Mz 29,24
10,18:
3 Mz 6,26
11,2: 5 Mz 14,4
11,2: Apd 10,14

f 9,23: [Daritev kesanja za greh je bila sprejeta – ljudem se je razodela Božja slava.]

deli kopito in je s preklanim kopitom, vendar ne prežvekuje; ta vam je nečista.⁸ Od njihovega mesa ne boste jedli in njihovega trupla se ne boste dotikali; te so vam nečiste.

⁹ Te boste jedli izmed vseh, ki so v vodah. Karkoli ima plavuti in luske v vodah, v morjih in v rekah, te boste jedli. ¹⁰ Vse, kar nima plavuti in luske v morjih in rekah od vsega, kar se giblje v vodah in od česarkoli živega, kar je v vodah, te naj vam bodo ogabnost. ¹¹ Te naj vam bodo torej ogabnost. Od njihovega mesa ne boste jedli, temveč boste njihova trupla imeli za ogabnost.¹² Karkoli v vodah nima plavuti niti lusk, to vam bo ogabnost.

¹³ In te so tiste, ki vam bodo ogabnost med perjadjo. Ne smejo se jesti, ogabnost so: orel, brkati ser,^g gribji orel,¹⁴ jastreb, kragulj po njegovi vrsti,¹⁵ vsak krokar po njegovi vrsti,¹⁶ § sova, nočni sokol, kukavica, sokol po njegovi vrsti,¹⁷ majhna sova, kormoran, velika sova,¹⁸ labod, pelikan, egiptovski jastreb,^h¹⁹ štorklja, čaplja po svoji vrsti, smrdokavra in netopir.

²⁰ Vsa perjad, ki leze, hodeč po vseh štirih, vam bo ogabnost. ²¹ Vendar od vsake leteče plazeče stvari, ki hodi po vseh štirih, ki ima noge nad svojimi stopali, da z njimi skače po zemlji. ²² Torej te izmed njih lahko jeste: letečo kobilico po svoji vrsti, plešasto kobilicoⁱ po svoji vrsti, skakajočo kobilico po svoji vrsti in kobilico po svoji vrsti. ²³ Toda vse druge leteče plazeče stvari, ki imajo štiri nožice, vam bodo ogabnost. ²⁴ Zaradi teh boste nečisti. Kdorkoli izmed njih se dotakne trupla, bo nečist do večera. ²⁵ Kdorkoli mora nositi njihovo truplo, bo opral svoja oblačila in bo nečist do večera. ²⁶ Trupla vsake živali, ki deli kopito in ni s preklanim kopitom niti ne prežvekuje, so vam nečista. Vsak, kdor se jih dotika, bo nečist. ²⁷ Karkoli gre po svojih tacah med vsemi vrstami živali, ki gredo po vseh štirih, te so vam nečiste. Kdorkoli se dotika njihovega trupla, bo nečist do večera. ²⁸ Kdorkoli prenaša njihovo truplo, bo opral svoja oblačila in bo nečist do večera. Ta so vam nečista.

²⁹ Tudi te vam bodo nečiste izmed plazečih stvari, ki se plazijo po zemljii: podlasica, miš, želva po svoji vrsti,³⁰ dihur, kameleon, kuščar, polž in krt.

³¹ Te so vam nečiste izmed vseh, ki se plazijo; kdorkoli se jih dotakne, ko so mrtve, bo nečist do večera. ³² Na karkoli katerakoli izmed njih, ko so mrtve, pade, bo to nečisto; bodisi je to kakršnakoli lesena posoda ali obleka ali koža ali vreča ali kakršnakoli posoda je ta, s katero je opravljeno kakršnokoli delo, mora biti postavljena v vodo in ta bo nečista do večera; tako bo očiščena.

³³ Vsaka lončena posoda, v katero katerakoli izmed njih pade, karkoli je [že] v njej, bo to nečisto; in naj se razbije. ³⁴ Od vse hrane, ki se lahko je, bo to, na kar pride takšna voda, nečisto. Vsa pijaca, ki se lahko piše v vsaki takšni posodi, bo nečista. ³⁵ Vsaka stvar, na katero pade katerikoli del njihovega trupla, bo nečista, bodisi je to peč ali podstavna kamna za lonec, naj bodo zdrobljeni,

^{11,7:}
2 Mkb 6,18

^{11,33:}
3 Mz 6,28

^{11,44:}
3 Mz 19,2

^{11,44:}
3 Mz 20,7

^{11,44:}
1 Pet 1,15

^{12,2:} 3 Mz

^{15,19}

^{12,3:} Lk 2,21

^{12,3:} Jn 7,22

^{12,8:} Lk 2,24

kajti ti so nečisti in naj vam bodo nečisti.³⁶ Vendar bosta izvir ali vodnjak, v kateri je žobilje vode, čista. Toda to, kar se dotakne njihovega trupla, bo nečisto. ³⁷ Če katerikoli del njihovega trupla pade na katerokoli seme za sejanje, ki bo posejano, bo to čisto. ³⁸ Toda če bo na seme prišla kakršnakoli voda in nanj pade katerikoli del njihovega trupla, vam bo to nečisto.³⁹ Če pogine katerakoli žival, od katere lahko jeste, bo tisti, ki se dotakne njenega trupla, nečist do večera.⁴⁰ Kdor je od tega trupla, bo opral svoja oblačila in bo nečist do večera. Tudi tisti, ki nosi to truplo, bo opral svoja oblačila in bo nečist do večera.⁴¹ Vsaka plazeča stvar, ki se plazi po zemlji, bo ogabnost; ta naj se ne je.⁴² Karkoli gre po trebuhu in karkoli gre po vseh štirih ali karkoli ima^k več nožic med vsemi plazečimi stvarmi, ki se plazijo po zemlji, teh ne boste jedli, kajti ogabnost so.

⁴³ Sebe^l ne boste naredili gnusne s katerokoli plazečo stvarjo, ki se plazi, niti se z njimi ne boste naredili nečiste, da bi bili s tem omadeževani.

⁴⁴ Kajti jaz sem Gospod, vaš Bog. Sebe boste torej posvetili in boste sveti, kajti jaz sem svet, niti se ne boste omadeževali z nobeno vrsto plazeče stvari, ki se plazi po zemlji.⁴⁵ Kajti jaz sem Gospod, ki vas izpeljuje gor iz egiptovske dežele, da bi bil vaš Bog. Bodite torej sveti, kajti jaz sem svet.

⁴⁶ To je postava živali, perjadi in vsakega živega ustvarjenega bitja, ki se premika v vodah in vsakega živega ustvarjenega bitja, ki se plazi po zemljii,⁴⁷ da naredi razliko med nečistim in čistim in med živaljo, ki se lahko je in živaljo, ki se ne sme jesti.««

12 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
12 ² »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: ›Če je ženska spočela seme in rodila fantka, potem bo nečista sedem dni; nečista bo glede na dneve oddvojitve zaradi njene šibkosti.³ Na osmi dan naj bo meso njegove prednje kožice obrezano.⁴ Potem bo nadaljevala v krvi svojega očiščevanja triintrideset dni; ne bo se dotaknila nobene posvečene stvari niti prišla v svetišče, dokler se dnevi njenega očiščevanja ne bodo dopolnili.⁵ Toda če rodi deklico, potem bo nečista dva tedna, kakor v svoji oddvojitvi, in v krvi svojega očiščevanja naj nadaljuje šestinštideset dni.

⁶ Ko so dnevi njenega očiščenja dopolnjeni za sina ali za hčer, bo prinesla duhovniku, k vratom šotorskega svetišča skupnosti, enoletno^mjagnje za žgalno daritev in mladega goloba ali grlico za daritev za greh,⁷ ki ga bo daroval pred Gospodom in zanjo opravil spravo; in očiščena bo pred virom svoje krvi. To je postava za tisto, ki je rodila fantka ali punčko.⁸ Če ni zmožna prinesi jagnjeta, potem naj prinese dve grlici ali dva mlada goloba; enega za žgalno daritev in drugega za daritev za greh. Duhovnik bo zanjo opravil spravo in boⁿčista.««

13 Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu,
13 rekoč:² »Ce bo imel kak človek na koži svojega mesa dvignjeno^omesto, krasto ali svetlo pego in bo ta na koži njegovega mesa podobna nadlogi gobavosti, potem naj bo priveden k

^g 11,13: [brkati ser: hebr. peres – lomilec.]

^h 11,18: [egiptovski jastreb: hebr. racham – ljubiti; samec in samica se nikoli ne razideta.]

ⁱ 11,22: [plešasto kobilico: hebr. drobiti s skalo, užitna.]

^j 11,36: v kateri je...: hebr. zbiranja voda.

^k 11,42: ima....: hebr. množi nožice.

^l 11,43: Sebe....: hebr. Svojih duš ne boste naredili gnusnih.

^m 12,6: enoletno....: hebr. sina njegovega leta.

ⁿ 12,8: bo...: hebr. njena roka ne najde zadostnosti.

^o 13,2: dvignjeno: ali, oteklo.

duhovniku Aronu ali k enemu izmed njegovih sinov, duhovnikov.³ Duhovnik bo pogledal na nadlogo na koži mesa. Ko je dlaka na nadlogi postala bela in je nadloga videti globlja kakor koža njegovega mesa, je to nadloga gobavosti. Duhovnik bo pogledal nanj in ga proglašil za nečistega.⁴ Če je svetla pega na koži njegovega mesa bela in na pogled ni globlja kakor koža in se njene dlake niso pobelile, potem naj duhovnik *tistega, ki ima nadlogo*, zapre za sedem dni.⁵ Duhovnik ga bo sedmi dan pregledal in glej, če nadloga v njegovem pogledu ostane *in se nadloga ni razširila po koži*, potem ga bo duhovnik zaprl še za nadaljnjih sedem dni.⁶ Duhovnik naj ga sedmi dan ponovno pregleda in glej, če bo nadloga nekako temna *in se nadloga na koži ne širi*, ga bo duhovnik proglašil za čistega. To je samo krasta. Opral bo svoja oblačila in bo čist.⁷ Toda če se krasta precej razširi po koži, potem ko ga je za njegovo očiščenje videl duhovnik, naj ga duhovnik ponovno pregleda.⁸ In če duhovnik vidi, da se krasta po koži širi, potem ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je gobavost.

⁹ Kadar je nadloga gobavosti na človeku, potem bo ta priveden k duhovniku¹⁰ in duhovnik ga bo pregledal. Glej, če bo dvignjeno mesto na koži belo in če so dlake postale bele in je tam hitro Pdivje meso na dvignjenem mestu,¹¹ je to stara gobavost na koži njegovega mesa in duhovnik ga bo proglašil za nečistega in ga ne bo zaprl, kajti on je nečist.¹² Če gobavost izbruhne naokoli po koži in gobavost prekrije vso kožo *tistega, ki ima nadlogo*, od njegove glave, celo do njegovega stopala, kjer koli duhovnik pogleda,¹³ potem bo duhovnik preudaril. Glej, če je gobavost pokrila vse njegovo meso, bo *tega, ki ima nadlogo*, proglašil za čistega. Vse se je spremenilo v belo. Ta je čist.¹⁴ Toda ko se na njem pojavi divje meso, bo nečist.¹⁵ Duhovnik bo pregledal divje meso in ga proglašil, da je nečist, *kajti divje meso je nečisto*. To je gobavost.¹⁶ Ali če je divje meso ponovno spremenjeno v belo, bo prišel k duhovniku¹⁷ in duhovnik ga bo pregledal. Glej, če se je nadloga spremenila v belo, potem bo duhovnik *tistega, ki ima nadlogo*, proglašil za čistega. On je čist.

¹⁸ Tudi meso, *torej* v koži na njem, v kateri je bila razjeda in je ozdravljenzo¹⁹ in je na mestu razjede belo vzdignjeno mesto ali svetla pega, bela in malce rdečkasta in je ta pokazana duhovniku²⁰ in če bo, ko jo duhovnik pregleda, na videz nižja od kože in bo njena dlaka spremenjena v belo, ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je nadloga gobavosti, ki je izbruhnila iz razjede.²¹ Toda če duhovnik to pogleda in glej, tam ni belih dlak in če ni nižje kakor koža, temveč je nekako temno, potem ga bo duhovnik zaprl za sedem dni²² in če se precej razširi po koži, potem ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je nadloga.²³ Toda če svetla pega ostaja na svojem mestu *in se ni razširila*, je to vnetna razjeda in duhovnik ga bo proglašil za čistega.

²⁴ Ali če je na koži *kakršnokoli meso*, na katerem je opeklina²⁵ in ima divje meso te opekline belo svetlo pego, malce rdečkasto ali belo,²⁵ potem bo

duhovnik pogledal na to. Glej, če se je dlaka na svetli pegin pobelila in je na videz globlja od kože, je to gobavost, ki je izbruhnila iz opekline. Zato ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je nadloga gobavosti.²⁶ Toda če duhovnik na to pogleda in glej, tam ni nobene bele dlake na svetli pegin in ta ni nižja kakor *ostala* koža, temveč je nekako temna, potem ga bo duhovnik zaprl za sedem dni.²⁷ Duhovnik ga bo sedmi dan pogledal *in če* je to precej razširjeno po koži, potem ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je nadloga gobavosti.²⁸ Če pa svetla pega ostane na svojem mestu *in se ne razširi* po koži, temveč je ta nekako temna, je to dvignjeno mesto od opekline in duhovnik ga bo proglašil za čistega, kajti to je vnetje od opekline.

²⁹ Če ima moški ali ženska nadlogo na glavi ali na bradi,³⁰ potem bo duhovnik pregledal nadlogo in glej, če je ta na videz globlja od kože in so tam v njej tanke rumene dlake, potem ga bo duhovnik proglašil za nečistega. To je luskavica, celo gobavost na glavi ali bradi.³¹ Ce duhovnik pogleda na nadlogo luskavice in glej, če ta na videz ni globlja kakor koža in v njej ni črne dlake, potem bo duhovnik za sedem dni zaprl *tistega, ki ima nadlogo luskavice*³² in na sedmi dan bo duhovnik pogledal nadlogo. Glej, če se luskavica ne razširi in v njej ni rumene dlake in luskavica na videz ni globlja od kože,³³ naj bo obrit, toda luskavica naj ne bo obrita, in duhovnik naj *tistega, ki ima luskavico*, zapre še za sedem dni³⁴ in na sedmi dan bo duhovnik pogledal na luskavico. Glej, če se luskavica ni razširila po koži niti na videz ni globlja od kože, potem ga bo duhovnik proglašil za čistega in opral si bo svoja oblačila in bo čist.³⁵ Toda če se je luskavica po njegovem očiščevanju precej razširila po koži,³⁶ potem naj duhovnik pogleda nanj. Glej, če se je luskavica razširila po koži, duhovnik ne bo iskal rumenih dlak; ta je nečist.³⁷ Toda če luskavica na pogled miruje in tam niso zrasle črne dlake, potem je luskavica ozdravljena, ta je čist in duhovnik ga bo proglašil za čistega.

³⁸ Če imata moški ali ženska na koži svojega meso svetle pege, *torej* bele svetle pege,³⁹ potem bo duhovnik pogledal. Glej, če so svetle pege na koži njunega mesa temno bele, je to pegasta točka, ki raste na koži. Ta je čist.⁴⁰ Moški, katerega lasje so odpadli iz njegove glave, je plešast; vendar je čist.⁴¹ Kdor ima svoje lase odpadle od dela njegove glave proti njegovemu obrazu, ta je čelno plešast; vendar je čist.⁴² Če je na plešasti glavi ali golem čelu bela rdečkasta pega, je to gobavost, ki je pognala na njegovi plešasti glavi ali na njegovem plešastem čelu.⁴³ Potem bo duhovnik pogledal nanj. Glej, če je vzdignjeno mesto na njegovi plešasti glavi ali na njegovem plešastem čelu belo rdečkasto, kakor se pojavlja gobavost na koži mesa,⁴⁴ je ta gobav moški, on je nečist. Duhovnik ga bo proglašil popolnoma nečistega; njegova nadloga je na njegovi glavi.⁴⁵ Gobavec, na katerem je nadloga, naj ima pretrgana oblačila, golo glavo in svojo zgornjo ustnico naj pokriva in naj kliče: »Nečist, nečist.«⁴⁶ Vse dni, v katerih

bo na njem nadloga, naj bo omadeževan; nečist je. Prebiva naj sam; zunaj tabora *naj bo* njegovo prebivališče.

⁴⁷ Tudi obleka, na kateri je nadloga gobavosti, *bodisi je ta* volnena ali lanena obleka; ⁴⁸ bodisi *je ta* na osnutku ^sali na votku; ^tiz lanu ali iz volne; bodisi na usnju ali na katerikoli ^ustvari, narejeni iz usnja, ⁴⁹ in če je nadloga na obleki ali na usnju zelenkasta ali rdečkasta, bodisi na osnutku ali na votku, ali na čemurkoli ^viz usnja, *je to* nadloga gobavosti in pokazana bo duhovniku. ⁵⁰ Duhovnik bo pogledal na nadlogo in za sedem dni zaprl *to, kar ima* nadlogo. ⁵¹ Sedmi dan naj pogleda na nadlogo. Če se je nadloga razširila po obleki, bodisi po osnutku ali po votku, ali na usnju *ali* na kateremkoli delu, narejenemu iz usnja, potem *je nadloga* nadležna gobavost; *to je* nečisto. ⁵² Zato bo sežgal to obleko, bodisi je to osnutek ali votek, na volni ali na lanu ali kakršnakoli usnjena stvar, na kateri je nadloga, kajti *to je nadležna* gobavost; *to bo* sežgano v ognju. ⁵³ Če bo duhovnik pogledal in glej, nadloga ni razširjena na obleki, bodisi na osnutku ali na votku ali na kakršnikoli usnjeni stvari, ⁵⁴ potem bo duhovnik zapovedal, da operejo *stvar*, na kateri *je nadloga* in jo bo zaprl še za sedem dni. ⁵⁵ Duhovnik bo pogledal na nadlogo, potem ko je umita. Glej, če nadloga ni spremenila svoje barve in se nadloga ni razširila, *je to* nečisto. To boš sežgal v ognju. To *je* notranja razjeda, *bodisi je ta* ^wznotraj ali zunaj. ⁵⁶ Če duhovnik pogleda in glej, nadloga *je* po umivanju nekoliko potemnela, potem jo bo iztrgal iz obleke ali iz usnja ali iz osnutka ali iz votka. ⁵⁷ Če se še vedno pojavlja na obleki, bodisi na osnutku ali na votku ali na čemerkoli iz usnja, *je to* razširjajoča se *nadloga*. To, na čemer *je nadloga*, boš sežgal z ognjem. ⁵⁸ Obleko, bodisi osnutek ali votek ali kakršna koli stvar iz usnja *je to*, jo boš umil. Če je nadloga odšla od njih, potem bo to drugič umito in bo čisto. ⁵⁹ To *je* postava nadloge gobavosti na obleki iz volne ali lanu, bodisi je na osnutku ali na votku ali na katerikoli stvari iz usnja, da se razglasí za čisto ali da se proglaši za nečisto.«

14 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »To bo postava za gobavca na dan njegovega očiščenja. Pripeljan bo k duhovniku ³ in duhovnik bo šel naprej iz tabora in duhovnik bo pogledal in glej, če je na gobavcu nadloga gobavosti ozdravljená, ⁴ potem bo duhovnik zapovedal, da za tistega, ki naj bi bil očiščen, vzamejo dve ^xptici, živi in čisti, cedrov les, škrlat in izop, ⁵ in duhovnik bo zapovedal, da bo ena izmed ptic zaklana v lončeni posodi nad tekočo vodo. ⁶ Glede žive ptice, jo bo vzel s cedrovim lesom, škrlatom in izopom in jih bo skupaj z živo ptico pomočil v kri ptice, *ki je bila* zaklana nad tekočo vodo. ⁷ To bo sedemkrat poškropil na tistega, ki naj bi bil očiščen gobavosti in proglasil ga bo za čistega in živo ptico bo izpustil prosto na odprto ^ypolje. ⁸ Ta, ki naj bo očiščen, bo

^s 13,48: [osnutek: sistem vzporednih nit, ki so na statvah vzdolžno napete; osnova.]

^t 13,48: [votek: nit, ki se vtke prečno med podolžne nit tkanine.]

^u 13,48: *katerikoli*... hebr. kateremkoli delu, narejenemu.

^v 13,49: *čemurkoli*: hebr. katerikoli posodi, ali, kateremkoli orodju.

^w 13,55: *ta*...: hebr. plešasto na njegovi glavi ali na njegovem čelu.

^x 14,4: *dve*...: ali, dva vrabčka, živa in čista.

13,46: 4 Mz 5,2

13,46: 2 Kr 15,5

14,2: Mt 8,2

14,2: Mr 1,40

14,2: Lk 5,12

14,12:

2 Mz 29,24

14,13: 3 Mz 7,7

^y 14,7: *odprto*...: hebr. obliče polja.

^z 14,10: *prvega*...: hebr. hči njenega leta.

^a 14,21: *ne*...: hebr. njegova roka ne doseže toliko.

^b 14,21: *da*...: hebr. za majanje.

opral svoja oblačila in obril vse dlake in se umil v vodi, da bo lahko čist. Potem bo prišel v tabor in sedem dni ostajal zunaj svojega šotorja. ⁹ Toda na sedmi dan, ko bo obril vse dlake s svoje glave, svoje brade in svojih obrvi, bo obril celo vso svojo dlako in v vodi bo opral svoja oblačila in tudi svoje meso bo umil in bo čist.

¹⁰ Na osmi dan bo vzel dva jagenčka, samca brez pomanjkljivosti in eno jagnjico prvega ^zleta, brez pomanjkljivosti in tri desetinke fine moke za jedilno daritev, pomešano z oljem in en vrček olja.

¹¹ Duhovnik, ki *ga očiščuje*, bo pred Gospodom, *pri vratih* štorskega svetišča skupnosti, predstavil človeka, ki naj bi bil očiščen in te stvari. ¹² Duhovnik bo vzel enega jagenčka, samca in ga daroval za daritev za greh in vrček olja ter ju majal pred Gospodom za majalno daritev. ¹³ Jagnje bo zaklal na kraju, kjer bo zaklal daritev za greh in žgalno daritev, na svetem kraju, kajti daritev za greh *je* duhovnikova, *kot tudi* daritev za prestopek. To *je* najsvetejše. ¹⁴ Duhovnik bo vzel *nekaj* krvi daritve za prestopek in duhovnik *jo* bo dal na konico desnega ušesa tistega, ki naj bo očiščen in na palec njegove desne roke in na palec njegovega desnega stopala. ¹⁵ Duhovnik bo vzel *nekaj* od vrčka olja in *to izlil* na dlan svoje leve roke ¹⁶ in duhovnik bo svoj desni prst pomočil v olje, ki *je* v njegovi levi roki in olje bo s svojim prstom sedemkrat poškropil pred Gospodom. ¹⁷ Preostanek olja, ki *je* v njegovi roki, bo duhovnik dal na konico desnega ušesa tistega, ki naj bo očiščen in na palec njegove desne roke in na palec njegovega desnega stopala, na kri daritve za prestopek. ¹⁸ Ostanek olja, ki *je* v duhovnikovi roki pa naj izlije na glavo tistega, ki naj bo očiščen in duhovnik bo zanj opravil spravo pred Gospodom. ¹⁹ Duhovnik bo daroval daritev za greh in opravil spravo za tistega, ki naj bo očiščen svoje nečistosti in potem bo zaklal žgalno daritev. ²⁰ Duhovnik bo na oltarju daroval žgalno daritev in jedilno daritev, in duhovnik bo zanj opravil spravo in on bo čist.

²¹ Če pa *je* reven in ne ^amore dobiti toliko, potem bo vzel eno jagnje za daritev za prestopek, da ^bbo majano, da opravi spravo zanj in eno desetinko fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev in vrček olja ²² ter dve grlici ali dva mlada goloba, takšne, kot jih lahko dobi; ena bo za daritev za greh, druga pa za žgalno daritev. ²³ Na osmi dan jih bo prinesel duhovniku za svoje očiščenje, k vratom štorskega svetišča skupnosti pred Gospoda. ²⁴ Duhovnik bo vzel jagnje daritve za prestopek in vrček olja in duhovnik ju bo majal za majalno daritev pred Gospodom. ²⁵ Zaklal bo jagnje daritve za prekršek in duhovnik bo vzel *nekaj* od krvi daritve za prekršek in *jo* dal na konico desnega ušesa tistega, ki naj bo očiščen in na palec njegove desne roke in na palec njegovega desnega stopala ²⁶ in duhovnik bo nekaj olja izlil v dlan svoje leve roke, ²⁷ in duhovnik bo s svojim desnim prstom

3Mz nekaj olja, ki je v njegovi levi roki, sedemkrat poškropil pred Gospodom.²⁸ Duhovnik bo dal od olja, ki je v njegovi roki, na konico desnega ušesa tistega, ki naj bo očiščen in na palec njegove desne roke in na palec njegovega desnega stopala, na mestu krvi daritve za prestopek.²⁹ Preostanek olja, ki je v duhovnikovi roki, pa bo dal na glavo tistega, ki naj bo očiščen, da zanj opravi spravo pred Gospodom.³⁰ Daroval bo eno izmed grlic ali izmed mladih golobov, takega, kot ga lahko dobi,³¹ torej takšnega, kot ga je zmožen dobiti, enega za daritev za greh in drugega za žgalno daritev, z jedilno daritvijo, in duhovnik bo za tistega, ki naj bo očiščen pred Gospodom, opravil spravo.³² To je postava tistega, na katerem je nadloga gobavosti, čigar roka ni zmožna dobiti tega, kar pripada njegovemu očiščenju.«

³³ Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:
³⁴ »Ko boste prišli v kánaansko deželo, ki sem vam jo dal za posest in položim nadlogo gobavosti v hišo dežele vaše posesti,³⁵ in kdor je lastnik hiše in pride in pove duhovniku, rekoč: ›Zdi se mi, da je tam v hiši, kakor bi bila nadloga,³⁶ potem bo duhovnik zapovedal, da izpraznijo hišo, preden duhovnik vstopi vanjo, da bi videl nadlogo, da ne bi vse, kar je v hiši, postal nečisto in potem bo duhovnik vstopil, da pogleda hišo.³⁷ Pogledal bo nadlogo in glej, če je nadloga na zidovih hiše, z ugreznjenimi mesti, zelenkastimi ali rdečimi, ki so na pogled nižja kakor zid,³⁸ potem bo duhovnik šel ven iz hiše, k hišnim vratom in bo za sedem dni zaprl hišo.³⁹ Duhovnik bo sedmi dan ponovno prišel in pogledal. Glej, če je nadloga razširjena po zidovih hiše,⁴⁰ potem bo duhovnik zapovedal, da odnesajo kamne, na katerih je nadloga in jih odvržejo na nečist kraj zunaj mesta,⁴¹ hišo pa bo dal znotraj vso ostrgati in ostrgan prah bodo izsuli zunaj mesta na nečist kraj.⁴² Vzeli bodo druge kamne in jih položili na mesto tistih kamnov in vzel bo drugo malto in ometal hišo.⁴³ Če nadloga ponovno pride in izbruhne v hiši, potem ko je kamne odvzel proč in potem, ko je ostrgal hišo in potem ko je ta ometana,⁴⁴ potem bo prišel duhovnik in pogledal in glej, če se je nadloga razširila po hiši, je to nadležna gobavost v hiši. Ta je nečista.⁴⁵ Porušil bo hišo, njene kamne, njen les in vso malto hiše in jih odnesel naprej, ven iz mesta, na nečist kraj.⁴⁶ Poleg tega bo kdor gre v hišo, medtem ko je ta zaprta, nečist do večera.⁴⁷ Kdor leži v hiši, bo opral svoja oblačila in kdor je v hiši, bo opral svoja oblačila.⁴⁸ Če bo duhovnik vstopil^d in pogledal na to in glej, nadloga se ni razširila po hiši, potem ko je bila hiša ometana; potem bo duhovnik hišo progglasil za čisto, ker je nadloga ozdravljenja.⁴⁹ Da hišo očisti, bo vzel dve ptici, cedrov les, škrlat in izop.⁵⁰ Eno izmed ptic bo zakljal v lončeni posodi nad tekočo vodo⁵¹ in vzel bo cedrov les, izop, škrlat in živo ptico ter jih pomočil v krvi zaklani ptice in v tekočo vodo in hišo sedemkrat poškropil.⁵² Hišo bo očistil s krvjo ptice, s tekočo vodo, z živo ptico, s cedrovim lesom, z izopom in škrlatom,⁵³ toda živo ptico bo

izpustil ven iz mesta, na odprta polja in opravil spravo za hišo, in ta bo čista.

⁵⁴ To je postava za vse vrste nadlog gobavosti in luskavice⁵⁵ ter za gobavost obleke in hiše,⁵⁶ za oteklico, za krasto in za svetlo pego,⁵⁷ da uči, kdaj^e je to nečisto in kdaj je to čisto. To je postava gobavosti.«

15 Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:² »Govorita Izraelovim otrokom in jim recita: ›Kadar ima katerikoli moški tekoč fizliv iz svojega mesa, je zaradi svojega izliva nečist.³ To bo njegova nečistost v njegovem izlivu; bodisi iz njegovega mesa teče z njegovim izlivom, ali se v njegovem mesu ustavlja izliv, je to nečistost.⁴ Vsaka postelja, na kateri leži ta, ki ima izliv, je nečista, in vsaka stvar, gna kateri on sedi, bo nečista.⁵ Kdorkoli se dotakne njegove postelje, naj opere svoja oblačila in se okopa v vodi in bo nečist do večera.⁶ Kdor sedi na katerikoli stvari, na kateri je sedel tisti, ki ima izliv, bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.⁷ Kdor se dotika mesa tistega, ki ima izliv, bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.⁸ Če tisti, ki ima izliv, pljune na tistega, ki je čist, potem bo ta opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.⁹ Kdor osedla karkoli, na čemer jaha tisti, ki ima izliv, bo nečist.¹⁰ Kdorkoli se dotakne česarkoli, kar je bilo pod njim, bo nečist do večera, in kdor nosi katerokoli izmed teh stvari, naj opere svoja oblačila in se okopa v vodi in bo nečist do večera.¹¹ Kogarkoli se dotakne tisti, ki ima izliv in si rok ni umil v vodi, bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.¹² Lončena posoda, ki se je dotakne tisti, ki ima izliv, bo razbita; vsaka lesena posoda pa bo umita v vodi.¹³ In ko se je ta, ki ima izliv, očistil svojega izliva, potem si bo štel sedem dni za svoje očiščevanje, opral svoja oblačila, svoje meso okopal v tekoči vodi in bo čist.¹⁴ Osmi dan si bo vzel dve grlici ali dva mlada goloba in bo prišel pred Gospoda, k vratom šotorskega svetišča skupnosti in ju bo dal duhovniku.¹⁵ Duhovnik ju bo daroval, enega za daritev za greh in drugega za žgalno daritev. Duhovnik bo pred Gospodom zaradi njegovega izliva zanj opravil spravo.¹⁶ Če iz kateregakoli moškega steče seme združenja, potem bo vse svoje meso umil v vodi in bo nečist do večera.¹⁷ Vsaka obleka in vsako usnje, na katerem je seme združenja, bo oprano v vodi in bo nečisto do večera.¹⁸ Tudi ženska, s katero moški leži s semenom združenja, se bosta oba okopala v vodi in bosta nečista do večera.

¹⁹ Če ima ženska izliv in je njen izliv v njenem mesu kri, bo ločena hposebej za sedem dni. Kdorkoli se je dotakne, bo nečist do večera.²⁰ Vsaka stvar, na kateri ona v svoji oddvojitvi leži, bo nečista. Tudi vsaka stvar, na kateri ona sedi, bo nečista.

²¹ Kdorkoli se dotakne njene postelje, bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.²² Kdorkoli se dotakne katerekoli stvari, na kateri je sedela, bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.²³ In če je to na njeni postelji ali na katerikoli stvari ona sedi, ko se je ta

14,54:
3 Mz 13,30
15,12:
3 Mz 6,28

f 15,2: tekoč...: ali, izlivanje notranjosti.

g 15,4: stvar: hebr. posoda.

h 15,19: ločena...: hebr. v njeni oddvojitvi.

^c 14,36: izpraznijo: hebr. pripravijo.

^d 14,48: vstopil: hebr. v prihajanju vstopil.

^e 14,57: kdaj...: hebr. na dan nečistega in na dan čistega.

dotakne, bo nečist do večera.²⁴ Če katerikoli moški sploh leži z njo in je njena nečistost nad njim, bo nečist sedem dni in vsa postelja, na kateri on leži, bo nečista.²⁵ Če ima ženska vir njene krvi mnogo dni dlje od časa njene oddvojitve ali če ta teče preko časa njene oddvojitve; vseh dni izliva njene nečistosti bo kakor na dneve njene oddvojitve; ona bo nečista.²⁶ Vsaka postelja, na kateri leži vse dni svojega izliva, ji bo kakor postelja oddvojitve in na čemerkoli ona sedi, bo nečisto, kakor nečistost njene oddvojitve.²⁷ Kdorkoli se dotika teh stvari bo nečist in bo opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo nečist do večera.²⁸ Toda če bo očiščena svojega izliva, potem si bo štela sedem dni in potem bo čista.²⁹ Na osmi dan si bo vzela dve grlici ali dva mlada goloba in ju prinesla k duhovniku, k vratom šotorskega svetišča skupnosti.³⁰ Duhovnik bo enega daroval za daritev za greh, drugega pa za žgalno daritev. Duhovnik bo zaradi izliva njene nečistosti zanjo opravil spravo pred Gospodom.³¹ Tako bodo Izraelove otroke oddvojili od njihove nečistosti, da v svoji nečistosti ne umrejo, ko omadežujejo moje šotorsko svetišče, ki je med njimi.³² To je postava za tistega, ki ima izliv in tistega, katerega seme gre od njega in je s tem omadeževan,³³ in o tisti, ki je bolna od svoje nečistosti in o tistem, ki ima izliv, od moškega ali od ženske in o tistem, ki leži s tisto, ki je nečista.«

16 Gospod je spregovoril Mojzesu po smrti Aronovih dveh sinov, ko sta darovala pred Gospodom in umrla,² in Gospod je rekel Mojzesu: »Govori svojemu bratu Aronu, da ne pride ob vseh časih v sveti prostor znotraj zagrinjala, pred sedež milosti, ki je na skrinji, da ne umre, kajti jaz se bom v oblaku prikazal nad sedežem milosti.³ Tako bo Aron prišel na sveti kraj: z mladim bikcem za daritev za greh in ovnom za žgalno daritev.⁴ Nadel si bo svet lanen plašč, na svojem mesu bo imel kratke platnene hlače, opasan bo z lanenim pasom in okrašen z lanenim turbanom. To so sveta oblačila, zato bo svoje meso umil v vodi in si jih tako nadel.

⁵ Od zpora Izraelovih otrok bo vzel dva kozlička od koz za daritev za greh in enega ovna za žgalno daritev.⁶ Aron bo daroval svojega bikca daritve za greh, ki je zanj ter opravil spravo zase in za svojo hišo.⁷ Vzel bo dva kozla in ju postavil pred Gospoda, pri vratih šotorskega svetišča skupnosti.⁸ Aron bo metal žrebe med dvema kozloma. En žreb za Gospoda, drugi žreb pa za ubežnega kozla.⁹ Aron bo privedel kozla, na katerega je padel Gospodov žreb in ga daroval za daritev za greh.¹⁰ Toda kozel, na katerega pade žreb, da bo ubežen kozel, bo živ postavljen pred Gospoda, da z njim opravi spravo in da ga za ubežnega kozla spusti v divjino.¹¹ Aron bo privedel bikca daritve za greh, ki je zanj in opravil spravo zase in za svojo hišo in zaklal bo bikca daritve za greh, ki je zanj,¹² in izpred oltarja, pred Gospodom, bo vzel kadilnico, polno gorečega ognjenega oglja in svoji

16,1: 3 Mz 10,2

16,2: 2 Mz

30,10

16,2: Heb 9,7

16,6: Heb 9,7

16,14: 3 Mz 4,6

16,14: Heb 9,13

16,14: Heb 10,4

16,17: Lk 1,10

16,27:

3 Mz 6,30

16,27:

Heb 13,11

roki polni drobno zdrobljenega dišečega kadila in to bo prinesel znotraj zagrinjala.¹³ Kadilo bo položil na ogenj pred Gospodom, da oblak kadila lahko pokrije sedež milosti, ki je nad pričevanjem, da ne umre.¹⁴ Vzel bo od krvi bikca in jo s svojim prstom poškropil nad sedežem milosti proti vzhodu. Pred sedežem milosti bo s svojim prstom sedemkrat poškropil kri.

¹⁵ Potem bo zaklal kozla daritve za greh, ki je za ljudstvo in njegovo kri prinesel znotraj zagrinjala in s to krvjo storil, kakor je storil s krvjo bikca in jo poškropil nad sedežem milosti in pred sedežem milosti.¹⁶ Zaradi nečistosti Izraelovih otrok in zaradi njihovih prestopkov v vseh njihovih grehih bo opravil spravo za svet kraj in tako bo storil za šotorsko svetišče skupnosti, ki ostaja ^kmed njimi v sredi njihove nečistosti.¹⁷ Tam ne bo nobenega moža v šotorskem svetišču skupnosti, ko gre vanj, da opravi spravo na svetem kraju, dokler ne pride ven in je opravil spravo zase, za svojo družino in za vso Izraelovo skupnost.¹⁸ Odšel bo ven, k oltarju, ki je pred Gospodom in opravil spravo zanj. Vzel bo od krvi bikca in od krvi kozla in to položil naokoli, na oltarne rogove.¹⁹ S svojim prstom bo nanj sedemkrat poškropil od krvi, ga očistil in ga posvetil pred nečistostjo Izraelovih otrok.

²⁰ Ko zaključi očiščenje svetega kraja, šotorskega svetišča skupnosti in oltarja, bo privedel živega kozla,²¹ in Aron bo obe svoji roki položil na glavo živega kozla in nad njim priznal vse krivičnosti Izraelovih otrok in vse njihove prestopke v vseh njihovih grehih, s tem, da jih položi na glavo kozla in ga po roki primernega ^lmoža pošlje proč, v divjino.²² Kozel bo na sebi nosil vse njihove krivičnosti v nenaseljeno ^mdeželo in kozla bo spustil v divjino.²³ Aron bo prišel v šotorsko svetišče skupnosti in odložil lanene obleke, ki jih je oblekel, ko je odšel v sveti kraj in jih bo pustil tam.²⁴ Svoje meso bo z vodo umil na svetem kraju in si nadel svoje obleke in prišel naprej ter daroval svojo žgalno daritev, žgalno daritev za ljudstvo in opravil spravo zase in za ljudstvo.²⁵ Tolščo daritve za greh bo sežgal na oltarju.²⁶ Tisti, ki je spustil kozla ⁿza ubežnega kozla, ^obo opral svoja oblačila in svoje meso umil v vodi in potem pride v tabor.^p²⁷ Bikca daritve za greh in kozla daritve za greh, čigar kri je bila prinesena, da opravi spravo na svetem kraju, bo nekdo odnesel zunaj tabora, v ognju pa bodo sežgali njihove kože, njihovo meso in njihov iztrebek.²⁸ Kdor jih zažiga bo opral svoja oblačila in svoje telo umil v vodi in potem bo prišel v tabor.

²⁹ To bo med vami zakon na veke, da boste v sedmem mesecu, na deseti *dan* meseca, ponižali svoje duše in sploh ne boste počeli nobenega dela; *naj bo to* nekdo iz vaše lastne dežele ali tujec, ki začasno prebiva med vami,³⁰ kajti na ta dan bo *duhovnik* opravil spravo za vas, da vas očisti, da boste pred Gospodom lahko čisti pred vsemi

ⁱ 16,8: *ubežnega kozla*: hebr. Azazéla; [hebr. kozel odhoda.]

^j 16,9: *padel*: hebr. odšel gor.

^k 16,16: *ostaja*: hebr. prebiva.

^l 16,21: *primernega...:* hebr. moža priložnosti.

^m 16,22: *nenaseljeno...:* hebr. deželo oddvojitve.

ⁿ 16,26: [kozel: hebr. sātir; ista hebrejska beseda je na drugih mestih prevedena kot: kozlič, hudič, kosmat, razmršen, kozjenogi (človek s kozjimi nogami).]

^o 16,26: [ubežnega kozla: hebr. Azâzél; Henoh 86,1.]

^p 16,26: [Grehi so se prenesli na pravega krivca, Satana.]

svojimi grehi.^{q31} To vam bo šabatni počitek in svoje duše boste strli, po zakonu na veke.³² Duhovnik, ki ga bo mazilil in ki ga bo uméstil, da služi v duhovniški službi na mestu njegovega očeta, bo opravil spravo in si nadel lanena oblačila, *torej* sveta oblačila,³³ in ta bo opravil spravo za sveto svetišče in ta bo opravil spravo za šotorsko svetišče skupnosti in za oltar in ta bo opravil spravo za duhovnike in za vse ljudstvo skupnosti.³⁴ To vam bodi večen zakon, da enkrat letno opravite spravo za Izraelove otroke, za vse njihove grehe.« In storil je, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

17 ² »Govori Aronu, njegovim sinovom in vsem Izraelovim otrokom ter jim reci: ›To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal, rekoč: ³ ›Katerikoli človek *bo tam iz Izraelove hiše*, ki kolje vola ali jagnje ali kozo v taboru ali da *to* kolje izven tabora, ⁴ pa tega ne prinaša k vratom šotorskega svetišča skupnosti, da daruje dar Gospodu pred Gospodovim šotorskim svetiščem, bo kri pripisana tistemu človeku. Prelil je kri, in ta mož bo iztrebljen izmed svojega ljudstva,⁵ z namenom, da Izraelovi otroci lahko prinesejo svoje klavne daritve, ki jih darujejo na odprtem polju, torej, da jih lahko privedejo h Gospodu, k vratom šotorskega svetišča skupnosti, k duhovniku in jih darujejo *za* mirovna žrtvovanja Gospodu.⁶ Duhovnik bo kri poškropil na Gospodov oltar *pri vratih šotorskega svetišča skupnosti* in tolščo sežgal v prijeten vonj Gospodu.⁷ § Svojih klavnih daritev ne bodo več darovali hudičem,⁸ za katerimi so se odšli vlačugat. To jim bo zakon na veke skozi njihove rodove.«

⁸ Rekel jim boš: ›Katerikoli mož *bo* iz Izraelove hiše ali od tujcev, ki začasno prebivajo med vami, ki darujejo žgalno daritev ali žrtvovanje,⁹ pa tega ne prinašajo k vratom šotorskega svetišča skupnosti, da to darujejo Gospodu; torej ta mož bo iztrebljen izmed svojega ljudstva.

¹⁰ Katerikoli človek *bo tam iz Izraelove hiše* ali izmed tujcev, ki začasno prebivajo med vami, ki na kakršenkoli način jé kri, bom svoj obraz naravnal prav posebej proti tej duši, ki jé kri in ga iztrebil izmed njegovih ljudi.¹¹ Kajti življenje mesa *je* v krvi in dal sem vam jo na oltarju, da opravite spravo za svoje duše, kajti kri *je ta, ki* opravlja spravo za dušo.¹² Zato sem Izraelovim otrokom rekel: ›Nobena duša izmed vas ne bo jedla krvi niti ne bo noben tujec, ki začasno biva med vami, jedel krvi.‹¹³ Katerikoli mož *bo* izmed Izraelovih otrok ali od tujcev, ki začasno bivajo med vami, ki lovijo ^{tin} ujamejo katerokoli žival ali perjad, ki se lahko jé, ta bo torej izlil njeno kri in jo pokril s prahom.¹⁴ Kajti *to je* življenje vsega mesa, kri od tega *je* za njegovo življenje. Zatorej sem Izraelovim otrokom rekel: ›Na noben način ne boste jedli krvi od mesa, kajti življenje vsega mesa *je* njegova kri. Kdorkoli to jé, bo iztrebljen.‹¹⁵ Vsaka duša, ki jé

16,34: 2 Mz 30,10
16,34: Heb 9,7
17,6: 2 Mz 29,18
17,6: 3 Mz 4,31
17,7: [1 Kor 10,20]
17,14: 1 Mz 9,4
18,5: Ezk 20,11
18,5: Rim 10,5
18,5: Gal 3,12
18,8: 3 Mz 20,11
18,12: 3 Mz 20,19
18,14: 3 Mz 20,20
18,15: 3 Mz 20,12
18,16: 3 Mz 20,21
18,19: 3 Mz 20,18
18,21: 3 Mz 20,2
18,21: 2 Kr 23,10
18,21: Apd 7,43
18,23: 3 Mz 20,15

to, ^ukar je poginilo *samo od sebe*, ali to, kar je bilo raztrgano z zvermi, *bodisi je* to nekdo iz vaše lastne dežele ali tujec, bo tako opral svoja oblačila kakor se okopal v vodi in bo nečist do večera. Potem bo čist.¹⁶ Toda če *jih* ne opere niti ne umije svojega mesa, potem bo nosil svojo krivičnost.«

18 ² »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: ›Jaz sem Gospod, vaš Bog. ³ Ne boste delali po ravnanjih egiptovske dežele, v kateri ste prebivali, in po ravnanjih kánaanske dežele, kamor vas vodim, ne boste delali. Niti se ne boste ravnali po njihovih odredbah.⁴ Izvrševali boste moje sodbe in se držali mojih odredb, da v njih hodite. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog. ⁵ Vi se boste torej držali mojih zakonov in mojih sodb, katere, če jih človek izvršuje, bo živel v njih. Jaz *sem* Gospod.

⁶ Nihče izmed vas se ne bo približal kateremukoli, ki mu je bližnji ^vsorodnik, da odkrije *njihovo* nagoto. Jaz *sem* Gospod.⁷ Nagote svojega očeta ali nagote svoje matere ne boš odkril. Ona *je* twoja mati; ne boš odkril njene nagote.⁸ Nagote žene svojega očeta ne boš odkril. To *je* nagota twojega očeta.⁹ Nagote svoje sestre, hčere twojega očeta ali hčere twoje matere, *bodisi je ona* rojena doma ali rojena zunaj, *torej* njune nagote ne boš odkril.¹⁰ Nagote hčere svojega sina ali hčerine hčere, *torej* njune nagote ne boš odkril, kajti njuna *je* twoja lastna nagota.¹¹ Nagote hčere žene twojega očeta, rojene twojemu očetu; ona *je* twoja sestra, ne boš odkril njene nagote.¹² Ne boš odkril nagote sestre svojega očeta; ona *je* bližnja sorodnica twojega očeta.¹³ Ne boš odkril nagote sestre svoje matere, kajti ona *je* bližnja sorodnica twoje matere.¹⁴ Ne boš odkril nagote brata svojega očeta, ne boš se približal njegovi ženi; ona *je* twoja teta.¹⁵ Ne boš odkril nagote svoje snahe, ona *je* sinova žena; ne boš odkril njene nagote.¹⁶ Ne boš odkril nagote žene svojega brata. To *je* nagota twojega brata.¹⁷ Ne boš odkril nagote ženske in njene hčere niti ne boš vzel hčere njenega sina ali hčere njene hčere, da bi odkril njeno nagoto, *kajti* oni *sta* njeni bližnji sorodnici. To *je* zlo.¹⁸ Niti ne boš vzel žene ^{wk} njeni sestri, da *jo* dražiš, da odkriješ njeno nagoto poleg druge v njenem *času* življenga.

¹⁹ Prav tako se ne boš približal ženski, da odkriješ njeno nagoto, dokler je oddvojena zaradi svoje nečistosti.²⁰ Poleg tega ne boš meseno ležal z ženo svojega soseda, da bi se z njo omadeževal.²¹ Nikomur izmed svojega semena ne boš dovolil iti skozi *ogenj* k Molohu^x niti ne boš oskrnil imena svojega Boga. Jaz *sem* Gospod.²² Ne boš ležal z moškimi kakor z ženskami. To *je* ogabnost.²³ Niti ne boš ležal z nobeno živaljo, da s tem omadežuješ samega sebe niti ne bo nobena ženska stala pred živaljo, da leže dol k njej. To *je* zmešnjava.²⁴ Ne omadežujte se z nobeno od teh stvari, kajti v vseh teh so omadeževani narodi, ki jih jaz

^q 16,30: [Jom Kipur, hebr. dan sprave; najsvetejši dan in najpomembnejši praznik judovske religije, v sedmem mesecu judovskega koledarja.]

^r 16,32: *ki ga...*: hebr. kateremu bo napolnil njegovo roko.

^s 17,7: [Kar ni bilo darovano pred Gospodom, je bilo darovano hudičem.]

^t 17,13: *lovijo...*: hebr. lovijo karkoli lovečega.

^u 17,15: *to...*: hebr. truplo.

^v 18,6: *bližnji...*: hebr. opomnik njegovega mesa.

^w 18,18: *žene...*: hebr. ene žene k drugi.

^x 18,21: *Molohu*: gr. Moloch; [kralj; glavno božanstvo Amóncev; po obliku podobno človeku, z bikovo glavo in z razširjenimi rokami, med katere so v močno razbeljeno notranjost malika metali otroke, da jih je ogenj pokončal.]

preženem pred vami.²⁵ Zemlja je omadeževana, zato obiščem krivičnost le-te na njej in sama zemlja izbruha njene prebivalce.²⁶ Zato se boste držali mojih zakonov in mojih sodb in ne boste zagrešili *nobene* od teh ogabnosti; *niti* kdorkoli izmed vašega lastnega naroda niti katerikoli tujec, ki začasno biva med vami²⁷ (kajti vse te ogabnosti so storili ljudje dežele, ki so *bili* pred vami in dežela je omadeževana),²⁸ da dežela tudi vas ne izpljune, ko ste jo omadeževali, kakor je izpljunila narode, ki so *bili* pred vami.²⁹ Kajti kdorkoli bo zagrešil katero izmed teh ogabnosti, celo duše, ki *jih* zagrešijo, bodo iztrebljene izmed svojega ljudstva.³⁰ Zatorej se boste držali mojih odredb, da ne zagrešite *kateregakoli* izmed teh gnušnih običajev, ki so bili zagrešeni pred vami in da se ne omadežujete v tem. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.«

19 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Spregovori vsej skupnosti Izraelovih otrok in jim reci: ›Vi bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, *sem* svet.

³ § Bojte se vsak mož svoje matere in svojega očeta in se držite mojih šabat. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

⁴ Ne obračajte se k malikom niti si ne delajte ulitih bogov. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

⁵ Če darujete žrtvovanje mirovnih daritev Gospodu, jo darujte po lastni volji.⁶ Jejte jo isti dan, kot jo darujete in naslednji dan. Ce pa kaj ostane do tretjega dne, naj bo to sežgano v ognju.⁷ Če bo karkoli pojedeno na tretji dan, je *to* gnušno; to ne bo sprejet. ⁸ Zatorej bo *vsakdo*, ki to je, nosil svojo krivičnost, ker je oskrunil posvečeno Gospodovo stvar in ta duša bo iztrebljena izmed svojega ljudstva.

⁹ Ko žanješ žetev svoje dežele, ne požanji v celoti vogalov svojega polja niti ne zbiraj paberkanja svoje žetve.¹⁰ Svojega vinograda [*po trgatvi*] ne boš paberkoval niti ne obiraj *vsakega* grozda svojega vinograda. Pusti jih za revnega in tujca. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

¹¹ Ne kradite, niti ne ravnajte napačno, niti ne lažite drug drugemu.

¹² Pri mojem imenu ne prisegajte lažnivo niti ne skrunite imena svojega Boga. Jaz *sem* Gospod.

¹³ Svojega soseda ne goljufaj niti *ga* ne ropaj. Plačila tistega, ki je najet, naj ne ostanejo s teboj vso noč do jutra.

¹⁴ Ne preklinjaj gluhega niti ne polagaj kamna spotike pred slepega, temveč se boj svojega Boga. Jaz *sem* Gospod.

¹⁵ Na sodbi ne stori nobene nepravičnosti. Ne spoštuj revne osebe niti ne časti mogočne osebe, temveč svojega bližnjega sodi v pravičnosti.

¹⁶ Ne hodi gor in dol med svojim ljudstvom *kakor* tožljivec niti ne stoj zoper kri svojega bližnjega. Jaz *sem* Gospod.

19,2: 3 Mz
11,44
19,2: 3 Mz 20,7
19,2: 1 Pet 1,16
19,9: 3 Mz
23,22
19,12:
2 Mz 20,7
19,12:
5 Mz 5,11
19,12: Mt 5,34
19,12: Jak 5,12
19,13: 5 Mz
24,14-15
19,13: Tob 4,15
19,14:
5 Mz 27,18
19,15:
2 Mz 23,3
19,15:
5 Mz 1,17
19,15:
5 Mz 16,19
19,15:
Prg 24,23
19,15: Jak 2,9
19,17: Mt 18,15
19,17:
[Lk 17,3]
19,17: 1 Jn 2,11
19,18: Mt 5,43
19,18: Mt 22,39
19,18: Rim 13,9
19,18: Gal 5,14
19,18: Jak 2,8
19,19: [3 Mz
20,26]
19,19: [5 Mz
22,9-11]
19,24: [2 Mz
23,16]
19,24: [2 Mz
23,19]
19,27:
3 Mz 21,5
19,28:
5 Mz 14,1
19,33:
2 Mz 22,21
19,34:
2 Mz 22,21
19,36: Prg 11,1
19,36:
Prg 16,11
19,36:
Prg 20,10

¹⁷ V svojem srcu nesovraži svojega brata. Vsekakor pograj svojega bližnjega in *yne* trpi greha na njem.

¹⁸ Ne maščuj se niti ne goji nobene zamere zoper otroke svojega ljudstva, temveč ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Jaz *sem* Gospod.

¹⁹ Držite se mojih zakonov. Svoji živini ne dovoli, da se pari z različno vrsto. Svoje polje ne posej s pomešanim semenom niti naj nate ne pride obleka [*hkrati*] stkana iz lanu in volne.^z

²⁰ Kdorkoli meseno leži z žensko, ki je sužnjica, zaročena ^ak soprogu in sploh ni odkupljena niti ji ni dana svoboda; ona ^bnaj bo bičana. Ne bosta usmrčena, ker ona ni bila svobodna.²¹ On bo k vratom šotorskega svetišča skupnosti privedel svojo daritev za prestopek Gospodu, *namreč* ovna za daritev za prestopek.²² Duhovnik naj zanj pred Gospodom za njegov greh opravi spravo z ovnom daritve za prestopek, ki ga je storil, in greh, ki ga je storil, mu bo odpuščen.

²³ Ko boste prišli v deželo in boste za hrano sadili vse vrste dreves, potem štejte njihov sad kot neobrezan. Tri leta vam bo ta kot neobrezan, ta naj ne bo pojeden.²⁴ Toda v četrtem letu bo vse njegovo sadje sveto, ^cda s *tem* hvali Gospoda.^d
²⁵ V petem letu boste jedli od njegovega sadja, da vam bo lahko obrodil svoj donos. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

²⁶ Nobene *stvari* ne jejte s krvjo niti ne izrekajte uroka niti ne obeležujte časov.²⁷ Ne zaoblite robov svojih glav niti ne kazite robov svoje brade.²⁸ Na svojem mesu ne boste delali nobenih urezov za mrtve niti si nase ne vtisnite nobenih znamenj. Jaz *sem* Gospod.

²⁹ Ne onečasti ^esvoje hčere, da ji ne povzročiš, da postane vlačuga, da ne bi dežela padla v vlačugarstvo in bi dežela postala polna zlobnosti.

³⁰ Držite se mojih šabat in spoštujte moje svetišče. Jaz *sem* Gospod.

³¹ Ne obračajte se k tem, ki imajo osebne duhove niti ne povprašujte za čarovniki, da vas ne omadežujejo. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

³² Pred osivelovo glavo vstani in spoštuj obraz starca in se boj svojega Boga. Jaz *sem* Gospod.^f

³³ Če tujec začasno prebiva s teboj v tvoji deželi, ga ne zatiraj.^g³⁴ Temveč naj ti bo tujec, ki prebiva s teboj, kakor nekdo rojen med vami in ljubi ga kakor samega sebe, kajti bili ste tujci v egiptovski deželi. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

³⁵ Nobene nepravičnosti ne delajte pri sodbi, merilni palici, teži ali meri.³⁶ Imejte pravične tehtnice, pravične uteži,^h pravičen škaf in pravičen vrč. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki sem vas privedel iz egiptovske dežele.³⁷ Zato upoštevajte vse moje zakone in vse moje sodbe ter jih izvršujte. Jaz *sem* Gospod.«

20 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Ponovno, Izraelovim otrokom boš rekel:
›Kdorkoli je izmed Izraelovih otrok ali izmed

^y 19,17: *in...*: ali, da ti ne prenašaš greha zanj.

^z 19,19: [Namen te zapovedi je bil Božjemu ljudstvu pokazati, naj se ohranja čisto in oddvojeno od ostalih okoliških narodov.]

^a 19,20: *zaročena...*: ali, *zlorabljeni s komurkoli*: hebr. grajana z (ali, za moškega) moškim.

^b 19,20: *ona...*: hebr. *oba bosta itd.*: hebr. tam bo bičanje.

^c 19,24: *sveto...*: hebr. svetost hvalnic Gospodu.

^d 19,24: [Prvi sadovi pripadajo Gospodu.]

^e 19,29: *onečasti*: hebr. oskruni.

^f 19,32: [Narod, ki spoštuje svoje ostarele, kaže bogaboječnost in je blagoslovjen.]

^g 19,33: *zatiraj*: ali, stiskaj.

^h 19,36: *uteži*: hebr. kamne.

tujev, ki začasno prebivajo v Izraelu, da izroči karkoli od svojega semena Molohu; ta bo zagotovo usmrčen. Ljudstvo dežele naj ga kamna s kamni.³ Svoj obraz bom naravnal zoper tega človeka in ga iztrebil izmed njegovega ljudstva, ker je od svojega semena dal Molohu, da omadežuje moje svetišče in da oskrni moje sveto ime.⁴ Če ljudstvo dežele kakorkoli skrije svoje oči pred možem, ko ta daje svoje seme Molohu in ga ne ubije,⁵ potem bom svoj obraz naravnal zoper tega moža in zoper njegovo družino in izmed njegovega ljudstva odsekal njega in vse, ki se gredo vlačugat za njim, da bi zagrešili vlačugarstvo z Molohom.

⁶Duša, ki se obrača za takšnimi, ki imajo osebne duhove in za čarovniki, da se gredo vlačugat za njimi, zoper to dušo celo naravnam svoj obraz in ga bom odsekal izmed njegovega ljudstva.

⁷ Posvečujte se torej in bodite sveti, kajti jaz *sem* Gospod, vaš Bog. ⁸Držali se boste mojih zakonov in jih izvrševali. Jaz *sem* Gospod, ki vas posvečujem.

⁹Kajti vsak, kdor preklinja svojega očeta ali svojo mater, bo zagotovo usmrčen. Preklinjal je svojega očeta ali svojo mater; njegova kri *bo* nad njim.¹

¹⁰Moški, ki zagreši zakonolomstvo z ženo *drugega* moškega, *torej ta*, ki zagreši zakonolomstvo z ženo svojega bližnjega, zakonolomec in zakonolomka bosta zagotovo usmrčena.¹¹ Moški, ki leži z ženo svojega očeta, je odkril očetovo nagoto. Oba bosta zagotovo usmrčena. Njuna kri *bo* nad njima.

¹²Če moški leži s svojo snaho, bosta zagotovo oba usmrčena. Storila sta zmešnjavo. Njuna kri *naj bo* nad njima.¹³ Če moški leži z moškim prav tako, kakor leži z žensko, sta oba zagrešila ogabnost. Zagotovo bosta oba usmrčena. Njuna kri *bo* nad njima.¹⁴ Če moški vzame ženo in njeno mater, je *to* zlo. Sežgani bodo z ognjem, tako on in oni dve, da tam med vami ne bo zla.¹⁵ Če moški leži z živaljo, bo zagotovo usmrčen, žival pa boste zklali.¹⁶ Če se ženska približa h katerikoli živali in leže dol k njej, boš ubil žensko in žival. Obe bosta zagotovo usmrčeni. Njuna kri *bo* nad njima.

¹⁷Če moški vzame svojo sestro, hčer svojega očeta ali hčer svoje matere in vidi njeno nagoto in ona vidi njegovo nagoto. To je zlobna stvar in oba bosta iztrebljena pred očmi svojega ljudstva. Odkril je nagoto svoje sestre. Nosil bo svojo krivičnost.¹⁸ Če bo moški ležal z žensko, ki je bolna ^jin bo odkril njeno nagoto, je odkril ^knjen studentec in ona je odkrila studentec svoje krvi in oba izmed njiju bosta iztrebljena izmed svojega ljudstva.¹⁹ Ne boš odkril nagote sestre svoje matere niti sestre svojega očeta, kajti on odkriva ^lsvoje bližnje sorodstvo. Oba bosta nosila svojo krivičnost.²⁰ Če bo moški ležal z ženo svojega strica, odkriva nagoto svojega strica. Nosila bosta svoj greh; umrla bosta brez otrok.²¹ Če bo moški vzel ženo svojega brata, je to nečista ^mstvar. Odkril je nagoto svojega brata; onadva bosta brez otrok.

²²Vi se boste torej držali vseh mojih zakonov in vseh mojih sodb in jih izvrševali, da vas dežela, kamor vas privedem, da v njej prebivate, ne

izpljune.²³ Ne boste hodili po običajih naroda, ki sem ga pred vami izgnal, kajti zagrešili so vse te stvari in zato so se mi zagnusili.²⁴ Toda vam sem rekel: »Podedovali boste njihovo deželo in dal vam jo bom, da jo vzamete v last, deželo kjer tečeta mleko in med.« Jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki vas je oddvojil od *drugih* ljudstev.²⁵ Zato boste postavili razliko med čistimi živalmi in nečistimi in med nečisto perjadjo in čisto, in svojih duš ne boste ognusili z živalmi ali s perjadjo ali s katerokoli vrsto žive stvari, ki se plazi ⁿpo tleh, ki sem jo kot nečisto oddvojil od vas.²⁶ Vi mi boste sveti, kajti jaz, Gospod, *sem* svet in sem vas oddvojil od *drugih* ljudstev, da bi bili moji.

²⁷Moški ali ženska, ki ima osebnega duha ali da je čarovnik, bosta zagotovo usmrčena. Kamnajo naj ju s kamni. Njuna kri *bo* nad njima.«²⁸

21 Gospod je rekel Mojzesu: »Govori duhovnikom, Aronovim sinovom in jim reci: »Nihče naj ne bo omadeževan zaradi mrtvega med svojim ljudstvom,² toda za njegove sorodnike, ki so blizu njemu, *to je* za njegovo mater, za njegovega očeta, za njegovega sina, za njegovo hčer, za njegovega brata³ in za njegovo sestro devico, ki je blizu njemu, ki nima nobenega soproga; zaradi nje je lahko omadeževan.⁴ *Toda ta, ki je* poglavars^o med svojim ljudstvom, sebe ne bo omadeževal, da se oskrni.⁵ Ne bodo delali pleše na svoji glavi, niti ne bodo brili robov svojih brad, niti si ne bodo delali nobenih urezov na mesu.⁶ Sveti bodo svojemu Bogu in ne bodo oskrunili imena svojega Boga, kajti darujejo Gospodove daritve, narejene z ognjem *in* kruh njihovega Boga; zato bodo sveti.⁷ Naj ne vzamejo žene, *ki je* vlačuga ali oskrunjena niti naj ne vzamejo žene, odslovljene od njenega soproga, kajti on je svet svojemu Bogu.⁸ Zato ga boš torej posvetil, kajti on daruje kruh tvojega Boga. Tebi bo svet, kajti jaz, Gospod, ki te posvečujem, *sem* svet.

⁹Če pa se hči kateregakoli duhovnika oskruni z igranjem vlačuge, je oskrnila svojega očeta. Sežgana naj bo z ognjem.

¹⁰Kdor je veliki duhovnik med svojimi brati, na katerega glavo je bilo izlito mazilno olje in ki je uméščen, da si nadene obleke, ne bo odkril svoje glave niti pretrgal svojih oblačil,¹¹ niti ne bo šel h kateremukoli truplu niti se ne bo omadeževal zaradi svojega očeta ali zaradi svoje matere,¹² niti naj ne gre ven iz svetišča niti ne oskrni svetišča svojega Boga, kajti krona mazilnega olja njegovega Boga je na njem. Jaz *sem* Gospod.¹³ Ženo bo vzel v njenem devištvu.¹⁴ Vdove ali ločene ženske ali oskrunjene ali pocestnice; teh ne bo vzel, temveč bo za ženo vzel devico iz svojega lastnega ljudstva.¹⁵ Niti med svojim ljudstvom ne bo oskrnil svojega semena, kajti jaz, Gospod, ga posvečujem.«¹⁶

¹⁶Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:

¹⁷»Govori Aronu, rekoč: »Kdorkoli je od tvojega semena v njihovih rodovih, ki ima *kakršnokoli* pomanjkljivost, naj se ne približa, da bi daroval kruh Psvojega Boga.¹⁸ Kajti katerikoli človek je, ki

ⁱ 20,9: [Spoštovanje do staršev je spoštovanje do Boga.]

^j 20,18: [je bolna: ima menstruacijo.]

^k 20,18: *odkril*: hebr. razgalil.

^l 20,19: *odkriva*: hebr. je razgalil.

^m 20,21: *nečista*...: hebr. oddvojitev.

ⁿ 20,25: *plazi*: ali, premika.

^o 21,4: *poglavar*...: ali, soprog med svojim ljudstvom, se ne bo omadeževal zaradi svoje žene itd.

^p 21,17: *kruh*: ali, hrano.

ima pomanjkljivost, se ne bo približal. Slep človek ali hrom ali kdor ima ploščat nos ali katerokoli stvar odveč¹⁹ ali človek, ki ima zlomljeno nogo ali zlomljeno roko²⁰ ali je grbast ali pritlikav^q ali, ki ima pomanjkljivost v svojem očesu ali je grintav ali krastav ali ima zmečkana moda;²¹ noben človek, ki ima iz semena duhovnika Arona pomanjkljivost, ne bo prišel blizu, da daruje Gospodove daritve narejene z ognjem. Ima pomanjkljivost; ta ne bo prišel blizu, da daruje kruh svojega Boga.²² Jedel bo kruh svojega Boga, tako od najsvetnejšega kakor od svetega.²³ Samo ta ne bo šel noter za zagrinjalo niti prišel blizu k oltarju, ker ima pomanjkljivost, da ne oskruni mojih svetišč, kajti jaz, Gospod, jih posvečujem.«²⁴ Mojzes je to povedal Aronu, njegovim sinovom in vsem Izraelovim otrokom.

22 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Govori Aronu in njegovim sinovom, da se ločijo od svetih stvari Izraelovih otrok in da ne oskrunijo mojega svetega imena v teh stvareh, ki jih posvetijo meni. Jaz sem Gospod.³ Reci jim: »Kdorkoli je izmed vsega vašega semena med vašimi rodovi, ki hodi k svetim stvarem, ki jih Izraelovi otroci posvetijo Gospodu in ima na sebi svojo nečistost, bo ta duša iztrebljena izpred moje prisotnosti. Jaz sem Gospod.⁴ Katerikoli moški iz Aronovega semena je gobavec ali ima tekoč^rizliv, ta ne bo jedel od svetih stvari, dokler ne bo čist. In kdorkoli se dotakne kakršnekoli stvari, ki je nečista, pri mrtvem ali pri moškem, čigar seme gre od njega,⁵ ali kdorkoli se dotika katerokoli plazeče stvari, s katero se lahko onečisti, ali človeka, od katerega lahko vzame nečistost, kakršnokoli nečistost ta ima;⁶ duša, ki se je dotaknila česar koli takega, bo nečista do večera in ne bo jedla od svetih stvari, dokler svojega mesa ne umije z vodo.⁷ Ko sonce zaide bo čist in potem bo jedel od svetih stvari, ker je to njegova hrana.⁸ Tega, kar pogine samo od sebe ali je raztrgano z zvermi, ne bo jedel, da samega sebe s tem omadežuje. Jaz sem Gospod.⁹ Držali se bodo torej moje odredbe, da ne bi za to nosili greha in torej umrli, če to oskrunijo. Jaz, Gospod, jih posvečujem.

¹⁰ Tam noben tujec ne bo jedel od svete stvari. Duhovnikov začasni prebivalec ali najet služabnik ne bosta jedla od svete stvari.¹¹ Toda če duhovnik s svojim denarjem kupi katerokoli dušo, bo ta [duša] jedla od tega in kdor je rojen v njegovi hiši. Jedli bodo od njegove hrane.¹² Če pa bo duhovnikova hči poročena k tujcu,^tona ne bo jedla od daritev svetih stvari.¹³ Toda če je duhovnikova hči vdova ali ločena in nima otrok in je vrnjena k hiši svojega očeta kakor v svoji mladosti, bo jedla od hrane svojega očeta, toda noben tujec ne bo jedel od tega.

¹⁴ Če človek nevede je od svete stvari, potem bo k temu dodal peti del in to bo s sveto stvarjo dal duhovniku.¹⁵ Oni ne bodo oskrunili svetih stvari Izraelovih otrok, ki jih darujejo Gospodu¹⁶ ali jim^u dopustili, da nosijo krivdo prestopka, kadar jedo njihove svete stvari, kajti jaz, Gospod, jih posvečujem.«²⁵

21,18: 3 Mz 22,23
 22,4: 3 Mz 15,2
 22,8: 2 Mz
 22,31
 22,8: Ezk 44,31
 22,13: [1 Mz 38,11]
 22,13: 3 Mz 10,14
 22,21: 5 Mz 15,21
 22,21: 5 Mz 17,1
 22,23: 3 Mz 21,18
 22,28: 5 Mz 22,6
 22,30: 3 Mz 7,15
 22,32: 3 Mz 10,3
 23,3: 2 Mz 20,9
 23,3: 5 Mz 5,13
 23,3: Lk 13,14
 23,5: 2 Mz
 12,18
 23,5: 4 Mz
 28,17

¹⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
¹⁸ »Govori Aronu, njegovim sinovom in vsem Izraelovim otrokom ter jim reci: »Kdorkoli bo od Izraelove hiše ali od tujcev v Izraelu, ki bo svoj dar daroval za vse svoje zaobljube in za vse svoje prostovoljne daritve, ki jih bodo darovali Gospodu za žgalno daritev,¹⁹ bodo po lastni volji darovali samca brez pomanjkljivosti od goveda, od ovc ali od koz.²⁰ Toda karkoli ima pomanjkljivost, tega ne boste darovali, kajti to za vas ne bo sprejemljivo.²¹ Kdorkoli daruje žrtvovanje mirovnih daritev Gospodu, da izpolni svojo zaobljubo ali prostovoljno daritev v govedu ali ovkah,^v mora biti to popolno, da bi bilo sprejeto; na tem ne bo nobene pomanjkljivosti.²² Slepo ali zlomljeno ali pohabljeni ali kar ima rane, iz katerih se izceja ali grinto ali krasto, teh stvari ne boste darovali Gospodu niti od njih [ne boste] naredili daritve z ognjem na oltarju Gospodu.²³ Ali bikca ali jagnje,^wki ima katerokoli stvar odvečno, ali karkoli manjkajočega v njegovih delih, to lahko daruješ za prostovoljno daritev, toda za zaobljubo to ne bo sprejeto.²⁴ Gospodu ne boste darovali tega, kar je poškodovano ali zdrobljeno ali zlomljeno ali odrezano niti v svoji deželi ne boste opravili nobenega takšnega darovanja.²⁵ Niti iz tujčeve roke ne boste darovali kruha svojega Boga, od kateregakoli izmed njih, ker je v njih njihova izprijenost in pomanjkljivost. Ti ne bodo sprejeti za vas.«

²⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
²⁷ »Kadar je priveden bikec ali ovca ali koza, potem bo ta sedem dni pod materjo. Od osmega dne in naprej pa bo to sprejeto za ognjeno daritev Gospodu.²⁸ Naj bo to krava ali ovca, ^xne boš na isti dan zakljal nje in njenega mladega.²⁹ Ko boste darovali žrtev zahvaljevanja Gospodu, to darujte po lastni volji.³⁰ Istega dne bo to pojedeno; ničesar od tega ne boste pustili do naslednjega dne. Jaz sem Gospod.³¹ Zato se boste držali mojih zapovedi in jih izpolnjevali. Jaz sem Gospod.³² Niti ne boste oskrunili mojega svetega imena, temveč bom jaz posvečen med Izraelovim otroci. Jaz sem Gospod, ki vas posvečuje,³³ ki vas je privadel ven iz egiptovske dežele, da bi bil vaš Bog. Jaz sem Gospod.«

23 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: »Glede Gospodovih praznovanj, ki jih boste razglasili, da bodo sveti sklici, torej ta so moja praznovanja.³ Šest dni naj bo delo opravljeno, toda sedmi dan je šabatni počitek, sveti sklic. Nanj ne boste opravljali nobenega dela. To je šabat Gospodu v vseh vaših prebivališčih.

⁴ To so Gospodova praznovanja, torej sveti sklici, ki jih boste razglasili v določenih časih.⁵ Na štirinajsti dan prvega meseca zvečer je Gospodova pasha.⁶ Na petnajsti dan istega meseca je praznik nekvašenega kruha Gospodu. Sedem dni morate jesti nekvašen kruh.⁷ Na prvi dan boste imeli sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali.⁸ Temveč boste sedem dni

^q 21,20: *pritlikav*: ali, preveč tanek.

^r 22,4: *tekoč*...: hebr. tekočo notranjost.

^s 22,11: ...: hebr. z nakupom svojega denarja.

^t 22,12: *tujcu*...: hebr. možu tujcu.

^u 22,16: *jim*...: ali, jih obložili s krivdo prestopka v njihovem hranjenju.

^v 22,21: *ovcah*: ali, kozah.

^w 22,23: *jagnje*: ali, kozlička.

^x 22,28: *ovca*: ali, koza.

darovali ognjeno daritev Gospodu. Na sedmi dan je sveti sklic; nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali.«

⁹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
¹⁰ »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: ›Ko boste prišli v deželo, ki vam jo dam in boste poželi njeni žetev, potem boste prinesli snop yprvih sadov svoje žetve duhovniku. ¹¹ Ta bo snop majal pred Gospodom, da bo sprejet za vas. Duhovnik ga bo majal naslednji dan po šabatu. ¹² Ta dan, ko boste majali snop, boste darovali jagnje brez pomanjkljivosti, prvega leta, za žgalno daritev Gospodu. ¹³ Jedilna daritev od tega *bo* dve desetinki fine moke, umešane z oljem, ognjena daritev v prijeten vonj Gospodu in jedilna daritev od tega *bo* četrtnina vrča vina. ¹⁴ Vi pa ne boste jedli niti kruha niti popraženega zrnja niti zelenega žitnega klasja, do prav istega dne, ko svojemu Bogu prinesete dar. To *bo* zakon na veke skozi vaše rodove v vseh vaših prebivališčih.

¹⁵ Šteli si boste od naslednjega dne po šabatu, od dneva, ko ste prinesli snop majalne daritve; sedem šabat bo celota. ¹⁶ Torej do naslednjega dne po sedmem šabatu boste šteli petdeset dni in darovali boste novo jedilno daritev Gospodu. ¹⁷ Iz svojih prebivališč boste prinesli dva hleba majanja iz dveh desetink. Ta bosta iz fine moke; spečena bosta s kvasom. To so prvi sadovi Gospodu. ¹⁸ S kruhom boste darovali sedem enoletnih jagnjet brez pomanjkljivosti in enega mladega bikca in dva ovna. Ti bodo za žgalno daritev Gospodu, z njihovo jedilno daritvijo in njihovimi pitnimi daritvami, torej ognjeno daritvijo prijetnega vonja Gospodu. ¹⁹ Potem boste žrtvovali enega kozlička od koz za daritev za grehi in dve jagnjeti prvega leta za žrtvovanje mirovnih daritev. ²⁰ Duhovnik jih bo majal s kruhom prvih sadov za majalno daritev pred Gospodom z dvema jagnjetoma. Ti bodo sveti Gospodu za duhovnika. ²¹ Razglašali boste na prav isti dan, da vam bo to lahko sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali *ta dan*. To *bo* zakon na veke po vseh vaših prebivališčih skozi vaše rodove.

²² Ko žanjete žetev svoje dežele, med žetvijo ne boš pobral vsega do robov svojega polja niti ne boš zbiral nobenih paberkanj svoje žetve. Pustil jih boš revnemu in tujcu. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.«

²³ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
²⁴ »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: ›V sedmem mesecu, na prvi *dan* meseca, boste imeli šabat, spomin trobljenja trobent, sveti sklic. ²⁵ Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali *ta dan*, temveč boste darovali ognjeno daritev Gospodu.«

²⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ²⁷ »Tudi na deseti *dan* tega sedmega meseca *bo tam* dan sprave. To vam bo sveti sklic; in ponižali boste svoje duše in darovali ognjeno daritev Gospodu. ²⁸ Na ta isti dan ne boste delali nobenega dela, kajti to je dan sprave, da opravite spravo za vas pred Gospodom, vašim Bogom. ²⁹ Kajti katerakoli duša *bo ta*, ki v tem istem dnevu ne bo ponižana, bo iztrebljena izmed svojega ljudstva. ³⁰ Katerakoli

duša *bo ta*, ki na ta isti dan počne kakršnokoli delo, ista duša bo uničena izmed svojega ljudstva. ³¹ Nobene vrste dela ne boste počeli. To *bo* zakon na veke skozi vaše rodove v vseh vaših prebivališčih. ³² To vam *bo* šabatni počitek in ponižali boste svoje duše. Na deveti *dan* meseca zvečer, od večera do večera, boste praznovali *z* svoj šabat.«

³³ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
³⁴ »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: ›Petnajsti dan sedmega meseca *bo za* sedem dni šotorski praznik Gospodu. ³⁵ Na prvi dan *bo* sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali *ta dan*. ³⁶ Sedem dni boste darovali ognjeno daritev Gospodu. Na osmi dan vam bo sveti sklic in darovali boste ognjeno daritev Gospodu. To je slovesen *azbor in* nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali *ta dan*. ³⁷ To so Gospodovi prazniki, ki jih boste razglašali, da bodo sveti sklici, da darujete daritev, narejeno z ognjem Gospodu, žgalno daritev in jedilno daritev, žrtvovanje in pitne daritve, vsako stvar na svoj dan, ³⁸ poleg Gospodovih šabat in poleg vaših darov in poleg vseh vaših zaobljub in poleg vseh vaših prostovoljnih daritev, ki jih izročite Gospodu. ³⁹ Tudi na petnajsti dan sedmega meseca, ko se zberete v sadu dežele, boste sedem dni imeli praznovanje Gospodu. Na prvi dan *bo* šabat in na osmi dan *bo* šabat. ⁴⁰ Na prvi dan si boste vzeli veje *bčednih* dreves, mladike palmovih dreves, veje debelih dreves in potočnih vrb; in sedem dni se boste veselili pred Gospodom, svojim Bogom. ⁴¹ Sedem dni na leto boste ohranjali praznovanje Gospodu. To *bo* zakon na veke v vaših rodovih. To boste proslavljali v sedmem mesecu. ⁴² Sedem dni boste prebivali v šotorih; vsi, ki so rojeni Izraelci, bodo prebivali v šotorih, ⁴³ da bodo vaši rodovi lahko vedeli, da sem Izraelovim otrokom dal prebivati v šotorih, ko sem jih privedel iz egiptovske dežele. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.« ⁴⁴ In Mojzes je Izraelovim otrokom naznani praznovanja Gospodu.

24 ² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Zapovej Izraelovim otrokom, da ti prinesejo čistega olja iz stolčenih oliv za svetobo, da bi svetilke *cnenehno* gorele. ³ Zunaj zagrinala pričevanja, v šotorskem svetišču skupnosti, bo Aron to *nenehno* ukazoval od večera do jutra pred Gospodom. To *bo* zakon na veke v vaših rodovih.

⁴ Svetike bo *nenehno* oskrboval na čistem svečniku pred Gospodom.

⁵ Vzel boš fino moko in iz nje spekel dvanajst kolačev. Dve desetinki bosta v enem kolaču.

⁶ Postavil jih boš v dve vrsti, šest v vrsto, na čisto mizo pred Gospodom. ⁷ Nad *vsako* vrsto boš dal čisto kadilo, da bo ta lahko na kruhu za spomin, *torej* ognjena daritev Gospodu. ⁸ Vsak šabat ga bo *nenehno* postavljal v vrsto pred Gospodom, *vzetega* od Izraelovih otrok z večno zavezoo. ⁹ To bo Aronovo in od njegovih sinov in to bodo jedli na svetem prostoru, kajti to mu je najsvetujejše od daritev Gospodu, narejenih z ognjem, z večnim zakonom.«

¹⁰ Sin Izraelke, katere oče je bil Egičan, je odšel ven med Izraelove otroke in ta sin izraelske

23,15:
5 Mz 16,9
23,22:
3 Mz 19,9
23,22:
5 Mz 24,19
23,24:
4 Mz 29,1
23,27:
3 Mz 16,30
23,27:
4 Mz 29,7
23,34:
4 Mz 29,12
23,34: [Jn 7,2]
23,34: Jn 7,37
24,4: 2 Mz 31,8
24,5: 2 Mz
25,30
24,5: 2 Mz
29,32-33
24,5: 3 Mz 8,31
24,5: [Mt 12,4]
24,9: 2 Mz
29,33
24,9: 3 Mz 8,31
24,9: [Mt 12,3-5]

^a 23,36: *slovesen...*: hebr. dan samoobvladanja.

^b 23,40: *veje...*: hebr. sad itd.

^c 24,2: *svetilke...*: hebr. se svetilke dvignile, da nenehno gorijo.

ženske in mož iz Izraela sta se skupaj prepirala v taboru.¹¹ Sin Izraelke je izrekal bogokletje proti Gospodovemu imenu in preklinjal. Privedli so ga k Mojzesu. (In ime njegove matere je bilo Selomita, d^hči Dibrija, eⁱz Danovega f^jrodu.)¹² Dali so ga pod stražo, da bi gjim bil lahko pokazan Gospodov um.¹³ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹⁴ »Privedite tistega, ki je klel zunaj tabora, in naj vsi, ki so ga slišali, položijo roke na njegovo glavo in naj ga vsa skupnost kamna.¹⁵ Izraelovim otrokom boš govoril, rekoč: »Kdorkoli preklinja svojega Boga, bo nosil svoj greh.¹⁶ Kdor preklinja Gospodovo ime, bo zagotovo usmrčen in zagotovo ga bo vsa skupnost kammala; tako tujca, kakor tistega, ki je rojen v deželi, ko preklinja Gospodovo ime, bo usmrčen.

¹⁷ Kdor ubija h^kateregakoli človeka, bo zagotovo usmrčen.¹⁸ Kdor ubije žival, bo to poplačal; žival i^{za} žival.¹⁹ Če človek povzroči madež na svojem bližnjem; kakor je storil on, tako naj bo to storjeno njemu;²⁰ zlom za zlom, oko za oko, zob za zob. Kakor je on na človeku povzročil pomanjkljivost, tako naj bo njemu ponovno storjeno.²¹ Kdor ubije žival, bo to povrnil, kdor pa ubije človeka, bo usmrčen.²² Imeli boste eno vrsto postave, prav tako za tujca, kakor za nekoga iz svoje lastne dežele, kajti jaz sem Gospod, vaš Bog.«

²³ Mojzes je Izraelovim otrokom spregovoril, da naj tistega, ki je preklet, privedejo ven iz tabora in kamnajo s kamni. In Izraelovi otroci so storili tako, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

25 Gospod je na gori Sinaj spregovoril j^{Mojzesu}, rekoč:² »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: »Ko pridete v deželo, ki sem vam jo dal, potem bo dežela ohranjala k^šabat Gospodu.³ Šest let boš sejal svoje polje in šest let boš obrezoval svoj vinograd in zbiral njegov sad,⁴ toda v sedmem letu bo šabatni počitek deželi, šabat za Gospoda. Niti ne boš sejal svojega polja niti obrezal svojega vinograda.⁵ Tega, kar raste samo od sebe od tvoje žetve, ne boš požel niti nabiral grozdja iz svoje neobrezane l^trte, kajti to je za deželo leto počitka.⁶ Šabatni [pridelek] dežele bo zate hrana; zate, za tvojega služabnika, za tvojo služkinjo, za tvojega najetega služabnika in za tvojega tujca, ki začasno biva s teboj⁷ in ves njegov narast bo hrana za tvojo živino in za živali, ki so na tvoji zemljji.

⁸ Stel si boš sedem šabatnih let, sedemkrat sedem let; in obdobje sedmih šabatnih let ti bodi devetinštirideset let.⁹ Potem bo šofar jubileja m^zadonel na deseti dan sedmega meseca. Na dan sprave boste naredili, da zvok šofarja zadoni po vsej vaši deželi.¹⁰ Posvetili boste petdeseto leto in razglasili svobodo po vsej deželi, vsem njenim prebivalcem. To vam bo jubilej, vi pa se boste vrnili vsak mož k svoji posesti in vrnili se boste vsak mož k svoji družini.¹¹ Vam bo to petdeseto leto jubilej. Ne boste niti sejali niti želi tega, kar

24,12: 4,12:
4 Mz 15,34
24,14: 5 Mz 13,9
24,14: 5 Mz 17,7
24,16: [Mt 9,3]
24,16: [Mt 26,65]
24,16: [Mr 2,6-7]
24,16: [Mr 14,64]
24,16: [Lk 5,21]
24,16: [Jn 10,33-36]
24,16: [Apd 6,11-13]
24,17: 2 Mz 21,12
24,17: 5 Mz 19,21
24,19: 2 Mz 21,24
24,19: 5 Mz 19,21
24,19: Mt 5,38
24,22: 2 Mz 12,49
25,2: 2 Mz 23,10

zraste samo od sebe niti nabirali grozdja v njem od vaše neobrezane trte.¹² Kajti to je jubilej; ta vam bo svet. Jedli boste njegov donos iz polja.¹³ V letu tega jubileja se bo vsak človek vrnil k svoji posesti.¹⁴ Če kaj prodaš svojemu bližnjemu, ali kaj kupiš iz roke svojega bližnjega, ne boste zatirali drug drugega.¹⁵ Glede na število let po jubileju boš kupil od svojega bližnjega in glede na število let sadov ti bo prodal.¹⁶ Glede na množino let boš povečal njegovo ceno in glede na manjše število let boš zmanjšal njegovo ceno, kajti glede na število let sadov ti jo bo prodal.¹⁷ Zatorej ne boste zatirali drug drugega, temveč se boš bal svojega Boga, kajti jaz sem Gospod, tvoj Bog.

¹⁸ Zatorej boste izpolnjevali moje zakone in se držali mojih sodb in jih izvrševali, in v varnosti boste prebivali v deželi.¹⁹ Dežela bo obrodila svoj sad in jedli boste svoje obilje in v njej varno prebivali.²⁰ In če boste rekli: »Kaj bomo jedli sedmo leto? Glej, ne bomo sejali niti zbrali v našem narastu,²¹ potem bom v šestem letu zapovedal nad vami svoj blagoslov in ta bo prinesel sad za tri leta.²² Sejali boste osmo leto in še jedli od starih sadov do devetega leta, dokler ne pridejo njeni sadovi, boste jedli iz starih zalog.

²³ Dežela naj ne bo prodana n^ona veke, kajti dežela je moja, kajti vi ste tujci in začasni prebivalci z menoj.²⁴ In po vsej deželi svoje posesti boste zagotovili odkupitev za deželo.

²⁵ Če tvoj brat postane reven in je prodal nekaj od svoje posesti in če pride katerikoli njegov sorodnik, da to odkupi, potem bo odkupil to, kar je njegov brat prodal.²⁶ Če mož nima nikogar, da to odkupi in je sam o^zmožen to odkupiti,²⁷ potem naj presteje leta od njegove prodaje in povrne presežek človeku, ki mu jo je prodal, da se on lahko vrne v svojo posest.²⁸ Toda če mu on tega ne bo zmožen povrniti, potem bo to, kar je prodal, ostalo v roki tistega, ki je to kupil, do jubilejnega leta. Na jubilej bo odšlo in on se bo vrnil v svojo posest.²⁹ Če mož proda hišo za prebivanje v mestu z obzidjem, potem jo lahko odkupi znotraj celotnega leta potem, ko je bila ta prodana. Znotraj polnega leta jo lahko odkupi.³⁰ Če pa ta ne bo odkupljena znotraj časa polnega leta, potem bo hiša, ki je v mestu z obzidjem, utrjena na veke tistem, ki jo je kupil, skozi vse njegove robove. Ta v jubileju ne bo odšla.³¹ Toda vaške hiše, ki naokoli nimajo obzidja, bodo štete kakor polja dežele. Lahko pso odkupljene in na jubilej bodo odšle.³² Vendar lahko mesta Lévijevcev in hiše mest njihove posesti Lévijevci kadarkoli odkupijo.³³ Če človek q^kkupi od Lévijevcev, potem bo hiša, ki je bila prodana in mesto njegove posesti, odšlo v jubilejnem letu, kajti hiše mest Lévijevcev so njihova posest med Izraelovimi otroki.³⁴ Toda polje predmestij njihovih mest ne more biti prodano, kajti to je njihova neprestana posest.

^d 24,11: [Selomita: hebr. Mirnost.]

^e 24,11: [Dibrija: hebr. Beseden.]

^f 24,11: [Dan: hebr. Sodnik.]

^g 24,12: *bi*...: hebr. jim pojasni glede na Gospodova usta.

^h 24,17: *ubija*...: hebr. udarja življenje človeka.

ⁱ 24,18: *žival*...: hebr. življenje za življenje.

^j 25,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^k 25,2: *ohranjala*: hebr. počivala.

^l 25,5: *neobrezane*...: odvajitve.

^m 25,9: *jubileja*: hebr. glasnega zvoka.

ⁿ 25,23: *prodana*...: ali, *popolnoma odrezana*: hebr. za odrezanje.

^o 25,26: *sam*...: hebr. njegova roka pridobila in najde zadostnost.

^p 25,31: *Lahko*...: hebr. Odkupitev jim pripada.

^q 25,33: *človek*...: ali, jih odkupi eden izmed.

³⁵ Če tvoj brat postane reven in je ^rzaradi tebe propadel, potem ga boš razbremenil; ^sda, čeprav je tujec ali začasni prebivalec, da bo lahko živel s teboj. ³⁶ Nobenih obresti ne vzemi od njega ali narasta, temveč se boj svojega Boga, da bo tvoj brat lahko živel s teboj. ³⁷ Svojega denarja mu ne boš dal na obresti niti svojega živeža posodil za dobiček. ³⁸ Jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki vas je privedel iz egiptovske dežele, da vam dam kánaansko deželo *in*, da bi bil vaš Bog.

³⁹ Če tvoj brat, *ki prebiva* pri tebi, postane reven in ti je prodan, ga ^tne boš prisilil, da služi kakor služabnik, ⁴⁰ temveč kakor najeti služabnik *in* kakor začasni prebivalec bo on s teboj *in* ti bo služil do jubilejnega leta. ⁴¹ Potem bo odšel od tebe *tako* on in njegovi otroci z njim in se bo vrnil k svoji lastni družini in se bo vrnil na posest svojih očetov. ⁴² Kajti oni so moji služabniki, ki sem jih privedel iz egiptovske dežele. Ne bodo prodani kakor ^utlačani. ⁴³ Nad njim ne boš vladal s krutostjo, temveč se boš bal svojega Boga. ⁴⁴ Tako tvoji služabniki in twoje služabnice, ki jih boš imel, bodo izmed poganov, ki so naokoli vas; izmed njih si kupujte služabnike in služabnice. ⁴⁵ Poleg tega izmed otrok tujcev, ki začasno prebivajo med vami, od njih boste kupovali in od njihovih družin, ki so z vami, ki so jih zaplodili v vaši deželi; in oni bodo vaša posest. ⁴⁶ Vzeli jih boste kakor dedičino za svoje otroke za seboj, da *jih* podedujejo za posest; ti ^vbodo vaši služabniki na veke, toda nad svojimi brati, Izraelovimi otroki, ne boste s krutostjo vladali drug nad drugim.

⁴⁷ Če začasni prebivalec ali tujec poleg tebe obogati, ^wtvoj brat, *ki prebiva* ob njem pa obuboža in se proda tujcu *ali* začasnemu prebivalcu ob tebi ali rodu tujčeve družine, ⁴⁸ potem, ko je ta prodan, je lahko ponovno odkupljen. Eden izmed njegovih bratov ga lahko odkupi. ⁴⁹ Odkupi ga lahko njegov stric ali sin njegovega strica ali *kdorkoli*, ki je blizu sorodstva njegovi družini, ga lahko odkupi, ali če je zmožen, se lahko odkupi sam. ⁵⁰ Poračunal bo z njim, ki ga je kupil od leta, ko mu je bil prodan, do jubilejnega leta. Cena njegove prodaje bo glede na število let, glede na čas najetega služabnika bo ta z njim. ⁵¹ Če je zadaj še veliko let, glede na njihovo [število], bo povrnil ceno svoje odkupitve od denarja, za katerega je bil kupljen. ⁵² Če bo preostalo le nekaj let do jubilejnega leta, potem bo z njim obračunal *in* glede na njegova leta mu bo povrnil ceno njegove odkupitve. ⁵³ In kakor letno najeti služabnik bo z njim, *in drugi* nad njim v tvojem pogledu ne bo vladal s krutostjo. ⁵⁴ Če pa ne bo odkupljen v teh ^xletih, potem bo odšel v jubilejnem letu, *tako* on in njegovi otroci z njim. ⁵⁵ Kajti Izraelovi otroci so mi služabniki; oni so moji služabniki, ki sem jih privedel iz egiptovske dežele. Jaz *sem* Gospod, vaš Bog.«

26 »V svoji deželi si ne boste delali nobenih malikov niti rezanih podob, niti si dvigovali

stoječe ^ypodobe, niti si postavliali *kakršnekoli* ^zpodobe iz kamna, da bi se priklanjali k njej, kajti jaz *sem* Gospod, vaš Bog.

² Držali se boste mojih šabat in spoštovali moje svetišče. Jaz *sem* Gospod.

³ Če se ravnate po mojih zakonih in se držite mojih zapovedi in jih izpolnjujete, ⁴ potem vam bom dal dež v pravšnjem obdobju in dežela bo obrodila svoj donos in poljska drevesa bodo obrodila svoj sad. ⁵ Vaša mlatev bo segla do trgatve in trgatve bo segla do časa setve in jedli boste svoj kruh do sitega in varno prebivali v svoji deželi. ⁶ V deželi bom dal mir in ulegli se boste in nihče *vas* ne bo prestrašil, in odstranil ^abom zle zveri iz dežele niti skozi vašo deželo ne bo šel meč. ⁷ Pregnali boste svoje sovražnike in oni bodo pred vami padli pod mečem. ⁸ Pet izmed vas jih bo preganjalo sto in sto izmed vas bo desettisoče pognalo v beg in vaši sovražniki bodo pred vami padli pod mečem. ⁹ Kajti ozrl se bom na vas in vas naredil rodovitne in vas namnožil in z vami vzpostavil svojo zavezo. ¹⁰ Jedli boste staro zalogo in staro boste zaradi nove prinesli naprej. ¹¹ Med vami bom postavil svoje šotorsko svetišče, in moja duša vas ne bo prezirala. ¹² Med vami bom hodil in bom vaš Bog in vi boste moje ljudstvo. ¹³ Jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki vas je privedel iz egiptovske dežele, da ne bi bili njihovi služabniki; in jaz *sem* zlomil vezi vašega jarma in storil, da hodite pokonci.

¹⁴ Toda če mi ne boste prisluhnili in ne boste izpolnjevali vseh teh zapovedi ¹⁵ in če boste prezirali moje zakone ali če vaša duša prezira moje sodbe, tako da ne boste izpolnjevali vseh mojih zapovedi, temveč da prelamljate mojo zavezo, ¹⁶ bom tudi jaz to storil vam; čez ^bvas bom določil celo strahoto in uničenje in gorečo vročico, ki bo použila oči in povzročila brdkost srca, in svoje seme boste sejali zaman, kajti pojedli ga bodo vaši sovražniki. ¹⁷ Svoj obraz bom naravnal zoper vas in vi boste umorjeni pred svojimi sovražniki. Tisti, ki jih sovražite, bodo kraljevali nad vami in bežali boste, ko vas nihče ne zasleduje. ¹⁸ In če mi zaradi vsega tega še ne boste hoteli prisluhniti, potem vas bom zaradi vaših grehov sedemkrat bolj kaznaval. ¹⁹ Zlomil bom ponos vaše moči in vaše nebo bom naredil kakor žezezo in vašo zemljo kakor bron, ²⁰ in vaša moč bo porabljena v prazno, kajti vaša dežela ne bo obrodila svojega donosa niti drevesa dežele ne bodo obrodila svojega sadja.

²¹ Če hodite nasprotno ^c meni in mi ne boste prisluhnili, bom glede na vaše grehe nad vas privedel sedemkrat več nadlog. ²² Prav tako bom med vas poslal divje zveri, ki vas bodo oropale vaših otrok in vam uničile vašo živino in vas naredile maloštevilne, in vaše visoke poti bodo zapuščene. ²³ Če ne boste po meni poboljšani s temi stvarmi, temveč boste hodili nasprotno meni, ²⁴ potem bom tudi jaz hodil nasprotno vam in vas še sedemkrat kaznaval za vaše grehe. ²⁵ Nad vas bom

^r 25,35: *je...:* hebr. zaradi tebe njegova roka omaguje.

^s 25,35: *razbremenil:* hebr. okreplil.

^t 25,39: *ga...:* hebr. ti ne bo služil s služenjem itd.

^u 25,42: *kakor...:* hebr. s prodajo tlačanov.

^v 25,46: *ti...:* hebr. služili boste sebi z njimi.

^w 25,47: *obogati...:* hebr. njegova roka doseže itd.

^x 25,54: *v teh...:* ali, s temi nameni.

^y 26,1: *stoječe...:* ali, stebra.

^z 26,1: *kakršnekoli...:* hebr. *kakršnegakoli oblikovanega kamna:* hebr. slikanega kamna.

^a 26,6: *odstranil:* hebr. povzročil bom, da se zmanjša [število] zlih.

^b 26,16: *čez...:* hebr. nad vami.

^c 26,21: *nasprotno...:* ali, pri vseh dogodivščinah z menoj.

privadel meč, ki bo maščeval spor *moje* zaveze, in ko boste zbrani skupaj znotraj svojih mest, bom med vas poslal kužno bolezen, vi pa boste izročeni v sovražnikovo roko.²⁶ In ko zlomim oporo vašega kruha, bo deset žensk peklo vaš kruh v eni peči in vaš kruh *vam* bodo ponovno izročali po teži, in jedli boste, pa ne boste nasičeni.²⁷ Če mi zaradi vsega tega ne boste prisluhnili, temveč boste hodili nasprotno meni,²⁸ potem bom tudi jaz v razjarjenosti hodil nasprotno vam, in jaz, celo jaz, vas bom sedemkrat kaznoval za vaše grehe.²⁹ Jedli boste meso svojih sinov in meso svojih hčera boste jedli.³⁰ Uničil bom vaše visoke kraje in posekal vaše podobe in vaša trupla vrgel na trupla vaših malikov in moja duša vas bo prezirala.³¹ Vaša mesta bom opustošil in vaša svetišča privadel do uničenja in ne bom vonjal vonja vaših prijetnih dišav.³² Deželo bom privadel v opustošenje, in vaši sovražniki, ki v njej prebivajo, bodo osupli nad tem.³³ Razkropil vas bom med pogane in za vami bom izvlekel meč, in vaša dežela bo zapuščena in vaša mesta opustošena.³⁴ Potem bo zembla uživala vse svoje šabate, dokler ta leži zapuščena in ste vi v deželi svojih sovražnikov, *torej* takrat bo dežela počivala in uživala svoje šabate.³⁵ Dokler ta leži zapuščena, bo počivala, ker ni počivala na vaše šabate, ko ste prebivali na njej.³⁶ Nad tiste, ki so izmed vas ostali živi, bom v deželi njihovih sovražnikov v njihova srca poslal slabotnost, in zvok majajočega ^dlista jih bo pregnal; pobegnili bodo kakor bežanje pred mečem; padli bodo, ko jih nihče ne zasleduje.³⁷ Padli bodo drug na drugega, kakor bi bilo to pred mečem, ko nihče ne zasleduje in nobene moči ne boste imeli, da obstanete pred svojimi sovražniki.³⁸ Propadli boste med pogani in dežela vaših sovražnikov vas bo pozrla.³⁹ Tisti, ki so ostali izmed vas, bodo hirali v svoji krivičnosti v deželah svojih sovražnikov in tudi v krivičnostih svojih očetov bodo hirali z njimi.

⁴⁰ Če bodo priznali svojo krivičnost in krivičnost svojih očetov, s svojimi prestopki, ki so jih zaglešili zoper mene in da so tudi hodili nasprotno meni,⁴¹ in *da* sem tudi jaz hodil nasprotno njim in jih privadel v deželo njihovih sovražnikov; če bodo potem njihova neobrezana srca ponižana in oni potem sprejmejo kaznovanje svoje krivičnosti,⁴² potem se bom spomnil svoje zaveze z Jakobom in tudi svoje zaveze z Izakom in tudi svoje zaveze z Abrahamom se bom spomnil, in spomnil se bom dežele.⁴³ Tudi dežela bo od njih zapuščena in uživala bo svoje šabate, medtem ko brez njih leži zapuščena, oni pa bodo sprejeli kaznovanje svoje krivičnosti. Ker, *celo* ker so prezirali moje sodbe in ker je njihova duša prezirala moje zakone.⁴⁴ In kljub vsemu temu, ko bodo v deželi svojih sovražnikov, jih ne bom zavrgel niti jih ne bom preziral, da bi jih popolnoma uničil in da bi prelomil svojo zavezoo z njimi, kajti jaz *sem* Gospod, njihov Bog.⁴⁵ Temveč se bom zaradi njih spomnil zaveze njihovih prednikov, ki sem jih privadel iz egiptovske dežele pred očmi poganov, da bi bil lahko njihov Bog. Jaz *sem* Gospod.⁴⁶ To so zakoni in sodbe ter postave, ki jih je po Mojzesovi roki

^{26,24:} Ps 18,26

^{26,29:}

5 Mz 28,53

^{26,30:}

2 Krn 34,7

^{26,44:} 5 Mz

4,29-31

^{26,44:} Rim 11,2

^{26,44:}

Rim 11,26

Gospod sklenil med njim in Izraelovimi otroki na gori Sinaj.

27 ² »Govori Izraelovim otrokom in jim reci:
»Kadar bo kak moški naredil edinstveno zaobljubo bodo osebe za Gospoda po tvoji oceni.³ Tvoja ocena bo od moških od dvajset let starosti, celo do šestdesetega leta starosti, bo tvoja ocena petdeset šeklov srebra, po svetiščnem šeklu.⁴ Če bo to ženska, potem bo tvoja ocena trideset šeklov.⁵ Če bo ta star od petih let do dvajsetih let starosti, potem bo tvoja ocena za moškega dvajset šeklov, za žensko pa deset šeklov.⁶ Če bo ta star od meseca celo do petega leta starosti, potem bo tvoja ocena za moškega pet šeklov srebra, za žensko pa bo tvoja ocena tri šekle srebra.⁷ Če bo ta od šestdesetega leta starosti in navzgor; če bo to moški, potem bo tvoja ocena petnajst šeklov, za žensko pa deset šeklov.⁸ Toda če je revnejši kakor tvoja ocena, potem se bo predstavil pred duhovnikom in duhovnik ga bo ocenil. Glede na svojo zmožnost, ki jo je zaobljubil, ga bo duhovnik ocenil.⁹ Če bo to žival, od cesar mož privede dar Gospodu, bo vse kar *katerikoli človek* daje od takšnega Gospodu, sveto.¹⁰ Tega ne bo predrugačil niti spremenil, dobro za slabo ali slabo za dobro. Če bo ta sploh zamenjal žival za žival, potem postaneta ta in njena zamenjava sveti.¹¹ Če bo to kakršnakoli nečista žival, od katere ne darujejo daru Gospodu, potem bo žival predstavil pred duhovnikom¹² in duhovnik jo bo ocenil, naj bo ta dobra ali slaba. Kakor ^ejo ti oceniš, *ki si* duhovnik, tako bo.¹³ Toda če jo on sploh hoče odkupiti, potem bo tvoji oceni dodal peti *del*.

¹⁴ Ko bo mož svojo hišo posvetil, *da bo* sveta Gospodu, potem jo bo duhovnik ocenil, bodisi je dobra ali slaba. Kakor bo duhovnik to ocenil, tako bo to stalo.¹⁵ Če bo tisti, ki jo je posvetil, odkupil svojo hišo, potem bo k njej dodal peti *del* denarja tvoje ocene in ta bo njegova.¹⁶ Če bo mož posvetil Gospodu *neki del* od polja ali njegove posesti, potem bo tvoja ocena glede na njegovo seme. Tovor ječmenovega ^fsemena *bo ocenjen* za petdeset šeklov srebra.¹⁷ Če svoje polje posveti od jubilejnega leta, glede na tvojo oceno, bo to stalo.¹⁸ Toda če svoje polje posveti po jubileju, potem mu bo duhovnik računal denar glede na leta, ki preostanejo, celo do jubilejnega leta in to bo zmanjšano od tvoje ocene.¹⁹ Če bo tisti, ki je polje posvetil, le-tega na kakršenkoli način odkupil, potem bo k njemu dodal peti *del* od denarja tvoje ocene in to mu bo zajamčeno.²⁰ Če pa ne bo odkupil polja ali če je polje prodal drugemu možu, le-to ne bo več odkupljeno.²¹ Toda polje, ko gre le-to ven v jubileju, bo sveto Gospodu kakor posvečeno polje; njegova posest bo duhovnikova.²² Če mož posveti Gospodu polje, ki ga je kupil, ki ni izmed polj njegove posesti,²³ potem mu bo duhovnik računal vrednost tvoje ocene, *torej* na jubilejno leto. In on bo dal tvojo oceno na ta dan, *kakor* sveto stvar Gospodu.²⁴ V jubilejnem letu bo polje vrnil tistem, od katerega je bilo to kupljeno, *torej* tistem, ki mu je *pripadala* posest dežele.

^d 26,36: *majajočega*: hebr. gnanega.

^e 27,12: *Kakor....*: hebr. Glede na tvojo oceno, oh duhovnik itd.

^f 27,16: *ječmenovega....*: ali, dežele itd.

²⁵ Vse tvoje ocene bodo glede na svetiščni šekel. Dvajset ger bo šekel.

²⁶ Samo prvenca ^gizmed živali, ki naj bi bil Gospodov prvenec, ne bo noben mož posvetil, bodisi je *to* vol ali ovca. To je Gospodovo. ²⁷ Če pa je od nečiste živali, potem ga bo odkupil glede na tvojo oceno in bo dodal peti *del* od tega k temu. Ali če to ne bo odkupljeno, potem bo to prodano glede na tvojo oceno. ²⁸ Vendar nobena posvečena stvar, ki jo mož posveti Gospodu od vsega kar ima, tako od človeka in živali in od polja njegove posesti, ne bo prodana ali odkupljena. Vsaka posvečena stvar je najsvetejša Gospodu.

27,25:
2 Mz 30,13
27,25:
4 Mz 3,47
27,25:
Ezk 45,12
27,28: Joz 6,19

²⁹ Ničesar posvečenega, kar bo posvečeno od ljudi, ne bo odkupljeno, temveč bo zagotovo usmrčeno.

³⁰ Vsa desetina dežele, bodisi od semena dežele ali sadu drevesa, je Gospodova. To je sveto Gospodu.

³¹ Če mož sploh hoče odkupiti od svojih desetin, bo temu dodal svoj peti *del*. ³² Glede desetine od tropa ali od črede, od česar koli kar gre pod palico, desetina bo sveta Gospodu. ³³ Ne bo iskal, če je to dobro ali slabo niti tega ne bo zamenjal. Če pa to vendar zamenja, potem bosta tako to kakor njegova zamenjava, sveta; to ne bo odkupljeno.«³⁴ To so zapovedi, ki jih je Gospod zapovedal Mojzesu za Izraelove otroke na gori Sinaj.

Četrta Mojzesova knjiga, imenovana Numeri

[Numeri je knjiga popotovanj. Ime izhaja iz dveh preštevanj Izraelcev – prvega na gori Sinaj in drugega na Moábskih planinah. Večina knjige opisuje izkušnje Izraela med njihovim tavanjem po puščavi. Nauk iz Numeri je jasen. Čeprav je morda treba iti skozi izkušnje puščave, ni treba živeti v njej. Za Izrael je enajstdnevno potovanje postalo štiridesetletno trpljenje.]

Naslov Numeri izhaja iz prve besede v hebrejskem besedilu, *Wayyedabber*, »In rekel je«. Vendar jo judovski spisi običajno imenujejo s peto hebrejsko besedo v , *Bemidbar*, »V divjini«, ki bolj natančno označuje vsebino knjige. Grški naslov v Septuaginti je *Arithmoi*, »Numeri«. Latinska Vulgata je sledila temu naslovu in jo prevedla kot *Liber Numeri*, »Knjiga številk«. Ti naslovi temeljijo na dveh oštrevljenjih: rod izhoda () in rod, ki je zrasel v puščavi in osvojil Kánaan (). Numeri so imenovali tudi »Knjiga potovanj«, »Knjiga godrnjanja« in »Numeri«.

1. Štetje, posvetitev svetišča in levitov (1-9).
2. Od Sinaja v Arabiji do Kadeša (10-19).
3. Preskoči se 38 let, od Kadeša do Hora in do Jordana (20-21).
4. Bileám, ponovno štetje, razdelitev dežele vzhodno od Jordana in naročila za razdelitev dežele zahodno od Jordana (22-36).]

1 Gospod je govoril ^aMojzesu v Sinajski divjini, v šotorskem svetišču skupnosti, na prvi *dan* drugega meseca, v drugem letu, potem ko so prišli iz egiptovske dežele, rekoč: ² »Popišite glave vse skupnosti Izraelovih otrok, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, s številom *njihovih* imen, vsakega moškega po njihovih glavah, ³ od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so zmožni iti na vojsko v Izraelu. Ti in Aron jih preštejta po njihovih vojskah. ⁴ In s teboj bo tam mož iz vsakega rodu; vsak poglavar svoje očetovske hiše.

⁵ To so *imena* mož, ki bodo stali z vami. Iz Rubenovega *rodu*: Elicúr, ^bSedeúrjev ^csin. ⁶ Iz Simeona: Selumiél, ^dCurišadájev ^esin. ⁷ Iz Juda: Nahsón, ^fAminadábov ^gsin. ⁸ Iz Isahárja: Netanél, ^hCuárjev ⁱsin. ⁹ Iz Zábulona: Eliáb, ^jHelónov ^ksin.

1,0: 1,1
1,0: 4 Mz 1
1,0: 4 Mz 26
1,2: 2 Mz 30,12

¹⁰ Izmed Jožefovih otrok: iz Efrájima Elišamá, ^lAmihúdov ^msin; iz Manáseja Gamliél, ⁿPedacúrjev ^osin; ¹¹ iz Benjamina Abidán, ^pGideoníjev ^qsin; ¹² iz Dana Ahiézer, ^rAmišadájev ^ssin; ¹³ iz Aserja Pagiél, ^tOhránov ^usin; ¹⁴ iz Gada Eljasáf, ^vDeguélov ^wsin; ¹⁵ iz Neftálija Ahirá, ^xEnánov ^ysin.« ¹⁶ Ti so bili ugledni izmed skupnosti, princi iz rodov svojih očetov, glave tisočim v Izraelu.

¹⁷ Mojzes in Aron sta vzela te može, ki so bili določeni po *njihovih* imenih. ¹⁸ Na prvi *dan* drugega meseca so zbrali vso skupnost in razglasili njihova porekla po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, po njihovih glavah. ¹⁹ Kakor je Gospod zapovedal Mojzesu, tako jih je preštel v Sinajski divjini. ²⁰ Oroke Rubena, Izraelovega

^g 27,26: *prvenca izmed*: hebr. prvorojenca itd.

^a 1,1: [Leta 1490 pr. Kr.]

^b 1,5: [Elicúr: hebr. Bog skale.]

^c 1,5: [Sedeúr: hebr. Razširjevalec svetlobe.]

^d 1,6: [Selumiél: hebr. Božji mir.]

^e 1,6: [Curišadáj: hebr. Skala vsemogočnega.]

^f 1,7: [Nahsón: hebr. Uročevalec.]

^g 1,7: [Aminadáb: hebr. Svobodomiselnlo ljudstvo.]

^h 1,8: [Netanél: hebr. Dan od Boga.]

ⁱ 1,8: [Cuár: hebr. Majhen.]

^j 1,9: [Eliáb: hebr. Bog oče.]

^k 1,9: [Helón: hebr. Močan.]

^l 1,10: [Elišamá: hebr. Bog uslišanja.]

^m 1,10: [Amihúd: hebr. Ljudstvo bleska ali odličnosti.]

ⁿ 1,10: [Gamliél: hebr. Božja nagrada.]

^o 1,10: [Pedacúr: hebr. Skala je odkupila.]

^p 1,11: [Abidán: hebr. Oče sodbe, ali, Sodnik.]

^q 1,11: [Gideoní: hebr. Kot vojna.]

^r 1,12: [Ahiézer: hebr. Brat pomoči.]

^s 1,12: [Amišadá: hebr. Ljudstvo vsemogočnega.]

^t 1,13: [Pagiél: hebr. Božja nesreča.]

^u 1,13: [Ohrán: hebr. Zmešnjavec.]

^v 1,14: [Eljasáf: hebr. Bog je združevalec.]

^w 1,14: [Deguélov: tudi imenovan: Reguéél; [Deguélov: hebr. Poznan od Boga].]

^x 1,15: [Ahirá: hebr. Brat krivice.]

^y 1,15: [Enán: hebr. Ima oči.]

najstarejšega sina, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, po njihovih glavah, vsakega moškega od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ²¹ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Rubenovega rodu, je *bilo* šestinštirideset tisoč petsto.

²² Od Simeonovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, tistih, ki so bili izmed njih prešteti, glede na število imen, po njihovih glavah, vsak moški od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ²³ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Simeonovega rodu, je *bilo* devetinpetdeset tisoč tristo.

²⁴ Od Gadovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ²⁵ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Gadovega rodu, je *bilo* petinštirideset tisoč šeststo petdeset.

²⁶ Od Judovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ²⁷ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Judovega rodu, je *bilo* štiriinsedemdeset tisoč šeststo.

²⁸ Od Isahárjevih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ²⁹ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Isahárjevega rodu, je *bilo* štiriinpeta deset tisoč štiristo.

³⁰ Od Zábulonovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ³¹ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Zábulonovega rodu, je *bilo* sedeminpetdeset tisoč štiristo.

³² Od Jožefovih otrok, *namreč* od Efrájimovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ³³ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Efrájimovega rodu, je *bilo* štirideset tisoč petsto.

³⁴ Od Manásejevih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ³⁵ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Manásejevega rodu, je *bilo* dvaintrideset tisoč dvesto.

³⁶ Od Benjaminovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ³⁷ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Benjaminovega rodu, je *bilo* petintrideset tisoč štiristo.

³⁸ Od Danovih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ³⁹ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Danovega rodu, je *bilo* dvainšestdeset tisoč sedemsto.

⁴⁰ Od Aserjevih otrok, po njihovih rodovih, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ⁴¹ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Aserjevega rodu, je *bilo* enainštirideset tisoč petsto.

⁴² Od Neftálijevih otrok, skozi njihove rodove, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, glede na število imen, od dvajsetih let starosti in naprej, vse, ki so bili zmožni iti na vojsko; ⁴³ tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *torej* iz Neftálijevega rodu, je *bilo* triinpetdeset tisoč štiristo.

⁴⁴ To so tisti, ki so bili prešteti, ki so jih Mojzes, Aron in Izraelovi princi prešteli, *ki jih je bilo* dvanajst mož. Vsak je bil za hišo svojih očetov.

⁴⁵ Tako je bilo vseh teh, ki so bili prešteti izmed Izraelovih otrok, po hiši njihovih očetov, od dvajsetih let starosti in naprej, vseh, ki so bili v Izraelu zmožni iti na vojsko; ⁴⁶ torej vseh, ki so bili prešteti, je bilo šeststo tisoč in tri tisoč petsto petdeset.

⁴⁷ Toda Lévijevci, po rodu njihovih očetov, niso bili šteti mednje. ⁴⁸ Kajti Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:

⁴⁹ »Samo rodu Lévijevcev ne boš preštel niti ne popiši njihovih glav izmed Izraelovih otrok, ⁵⁰ temveč boš Lévijevce določil nad šotorskim svetiščem pričevanja in nad vsemi njegovimi posodami in nad vsemi stvarmi, ki temu *pripadajo*. Nosili bodo šotorsko svetišče in vse njegove posode in mu bodo služili in se utaborili okoli šotorskega svetišča. ⁵¹ Ko se šotorsko svetišče odpravi naprej, ga bodo Lévijevci razdrli, in ko naj bi bilo šotorsko svetišče postavljen, ga bodo Lévijevci postavili. Tuje, ki se približa, pa bo usmrčen. ⁵² Izraelovi otroci bodo postavili svoje štore, vsak mož pri svojem lastnem taboru in vsak mož pri svojem lastnem praporu, po svojih vojskah. ⁵³ Toda Lévijevci bodo taborili naokoli šotorskega svetišča pričevanja, da ne bo besa nad skupnostjo Izraelovih otrok in Lévijevci bodo zadolženi za šotorsko svetišče pričevanja.« ⁵⁴ Izraelovi otroci so storili glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so storili.

2 ² Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:

2 ² »Vsak mož izmed Izraelovih otrok se bo utaboril pri svojem lastnem praporu z znamenjem svoje očetne hiše. Taborili bodo daleč ^zproč od šotorskega svetišča skupnosti.

³ Na vzhodni strani, proti sončnemu vzhodu, bodo taborili tisti od prapora Judovega tabora, po vseh svojih vojskah in Aminadábov sin Nahsón *bo* poveljnik Judovih sinov. ⁴ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je *bilo* štiriinsedemdeset tisoč šeststo. ⁵ Tisti, ki se utaborijo poleg njega *bodo* iz Isahárjevega rodu in Cuárjev sin Netanél *bo* poveljnik Isahárjevih otrok. ⁶ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je *bilo* štiriinpeta deset tisoč štiristo. ⁷ Potem Zábulonov rod, in Helónov sin Eliáb *bo* poveljnik Zábulonovih otrok. ⁸ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je *bilo* sedeminpetdeset tisoč štiristo. ⁹ Vseh, ki so bili prešteti in Judovem taboru, je *bilo* sto šestinosemdeset tisoč štiristo, po njihovih vojskah. Ti bodo odpotovali prvi.

^z 2,2: *daleč*...: hebr. nasproti.

¹⁰ Na južni strani *bo* prapor Rubenovega tabora, glede na njihove vojske in poveljnik Rubenovih otrok *bo* Šedeúrjev sin Elicúr. ¹¹ Njegove vojske in tistih, ki so bili prešteti, *je bilo* šestinširideset tisoč petsto. ¹² Tisti, ki taborijo poleg njega, *bodo* iz Simeonovega rodu in poveljnik Simeonovih otrok *bo* Curišadájev sin Šelumiél. ¹³ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* devetinpetdeset tisoč tristo. ¹⁴ Potem Gadov rod in poveljnik Gadovih sinov *bo* Reguélov ^asin Eljasáf. ¹⁵ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* petinširideset tisoč šeststo petdeset. ¹⁶ Vseh, ki so bili v Rubenovem taboru prešteti po njihovih vojskah, *je bilo* sto enainpetdeset tisoč štiristo petdeset. Odpotovali bodo drugi.

¹⁷ Potem se bo štorsko svetišče skupnosti odpravilo naprej, s taborom Lévijevcev v sredi tabora. Kakor taborijo, tako se bodo odpravili naprej, vsak mož na svojem mestu, po svojih praporih.

¹⁸ Na zahodni strani *bo* prapor Efrájimovega tabora glede na njihove vojske in poveljnik Efrájimovih sinov *bo* Amihúdov sin Elišamá. ¹⁹ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* štirideset tisoč petsto. ²⁰ Poleg njega *bo* Manásejev rod in poveljnik Manásejevih otrok *bo* Pedacúrjev sin Gamliél. ²¹ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* dvaintrideset tisoč dvesto. ²² Potem Benjaminov rod in poveljnik Benjaminovih otrok *bo* Gideoníjev sin Abidán. ²³ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* petintrideset tisoč štiristo. ²⁴ Vseh, ki so bili po njihovih vojskah prešteti iz Efrájimovega tabora, *je bilo* sto osem tisoč sto. Naprej bodo šli tretji.

²⁵ Prapor Danovega tabora *bo* na severni strani po njihovih vojskah in poveljnik Danovih otrok *bo* Amišadájev sin Ahiézer. ²⁶ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* dvainšestdeset tisoč sedemsto. ²⁷ Tisti, ki taborijo poleg njega, *bodo* iz Aserjevega rodu in poveljnik Aserjevih otrok *bo* Ohránov sin Pagiél. ²⁸ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* enainširideset tisoč petsto.

²⁹ Potem Neftálijev rod in poveljnik Neftálijevih otrok *bo* Enánov sin Ahirá. ³⁰ Njegove vojske in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* triinpetdeset tisoč štiristo. ³¹ Vseh tistih, ki so bili prešteti v Danovem taboru, *je bilo* sto sedeminpetdeset tisoč šeststo. Ti bodo s svojimi praporji šli zadnji.«

³² To so tisti, ki so bili prešteti izmed Izraelovih otrok, po hiši njihovih očetov. Vseh tistih, ki so bili prešteti iz taborov, po njihovih vojskah, *je bilo* šeststo tri tisoč petsto petdeset. ³³ Toda Lévijevci niso bili šteti med Izraelove otroke, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu. ³⁴ Izraelovi otroci so storili glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so se utaborili po svojih praporih in tako so se odpravili, vsakdo po svojih družinah, glede na hišo njihovih očetov.

3 Tudi to so rodovi Arona in Mojzesu na dan, ko je Gospod govoril z Mojzesom na gori

Sinaj. ² To so imena Aronovih sinov: prvorjenec Nadáb in Abihú, Eleazar ter Itamár. ³ To so imena Aronovih sinov, duhovnikov, ki so bili maziljeni, ki jih *bje* uméstil, da služijo v duhovniški službi. ⁴ Nadáb in Abihú sta umrla pred Gospodom, ko sta v Sinajski divjini, pred Gospodom, darovala tuj ogenj in nista imela nobenih otrok. Eleazar in Itamár pa sta služila v duhovniški službi v pogledu Arona, njunega očeta.

⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ⁶ »Lévijev rod privedi bliže in postavi jih pred duhovnika Arona, da mu bodo lahko služili. ⁷ Pazili bodo na njegovo zadolžitev in zadolžitev celotne skupnosti pred štorskim svetiščem skupnosti, da opravlajo službo štorskega svetišča. ⁸ Pazili bodo na vse priprave štorskega svetišča skupnosti in zadolžitev Izraelovih otrok, da opravlajo službo štorskega svetišča. ⁹ Lévijevce boš dal Aronu in njegovim sinovom. Oni so izmed Izraelovih otrok v celoti izročeni njemu. ¹⁰ Določil boš Arona in njegova sinova in onadva bosta pazila na duhovniško službo, tujec pa, ki pride blizu, bo usmrčen.« ¹¹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ¹² »Glej, jaz sem vzel Lévijevce izmed Izraelovih otrok namesto vsega prvorjenega, kar odpre maternico med Izraelovimi otroki, zato bodo Lévijevci moji, ¹³ ker so vsi prvorojenci moji. Kajti na dan, ko sem udaril vse prvorojeno v egiptovski deželi, sem si posvetil vse prvorojeno v Izraelu, tako človeka kakor žival; moji bodo. Jaz *sem* Gospod.«

¹⁴ Gospod je Mojzesu spregovoril v Sinajski divjini, rekoč: ¹⁵ »Preštej Lévijeve otroke po hiši njihovih očetov, po njihovih družinah; štel boš vsakega moškega, starega en mesec in več.« ¹⁶ Mojzes jih je preštel glede na Gospodovo

^dbesedo, kakor mu je bilo zapovedano. ¹⁷ To so bili Lévijevi sinovi po njihovih imenih: Geršón, Kehát in Merarí. ¹⁸ To so imena Geršónovih sinov po njihovih družinah: Libni in Šimí. ¹⁹ Kehátovi sinovi po njihovih družinah: Amrám, Jichár, Hebrón in Uziél. ²⁰ Merarijevi sinovi po njihovih družinah: Mahlí in Muší. To so družine Lévijevcev, glede na hišo njihovih očetov. ²¹ Od Geršóna je *bila* družina Libníjevcov in družina Šimíjevcov. To so družine Geršónovcev. ²² Tistih, ki so bili izmed njih prešteti, glede na število vseh moških, starih en mesec in več, *torej* tistih, ki so bili izmed njih prešteti, *je bilo* sedem tisoč petsto. ²³ Družine Geršónovcev bodo taborile za štorskim svetiščem proti zahodu. ²⁴ Poglavar očetove hiše Geršónovcev *bo* Eljasáf, ^eLaélóv ^fsin. ²⁵ Zadolžitev Geršónovih sinov v štorskem svetišču skupnosti *bo* štorsko svetišče in šotor, njegovo pokrivalo, tanka preproga za vrata štorskega svetišča skupnosti, ²⁶ tanke preproge dvora, zavesa za vrata dvora, ki je ob štorskem svetišču in naokoli ob oltarju in njene vrvice za vse vrste dela.

^{3,2: 2 Mz 6,23}
^{3,4: 3 Mz 10,1}
^{3,4: 4 Mz 26,61}
^{3,4: 1 Krn 24,2}
^{3,13: 2 Mz 13,2}
^{3,13: 2 Mz 13,12}
^{3,13: 3 Mz 27,26}
^{3,13: 4 Mz 8,16}
^{3,13: Lk 2,23}
^{3,16: 2 Mz 6,16}
^{3,16: 4 Mz 26,57}
^{3,16: 1 Krn 6,11}

^d 3,16: Gospodovo... hebr. Gospodova usta.
^e 3,24: [Eljasáf: hebr. Bog je zbiralec.]
^f 3,24: [Laél: hebr. Pripada Bogu.]

^a 2,14: *Reguélov: tudi imenovan:* Deguélov.

^b 3,3: *ki jih...:* hebr. katerih roko je napolnil.

^c 3,4: [Leta 1490 pr. Kr.]

šotorskega svetišča proti jugu.³⁰ Poglavar očetove hiše Kehátovih družin bo Uziélov sin Elicafán.^{g31} Njihova zadolžitev bo skrinja, miza, svečnik, oltarji, posode svetišča, s katerimi služijo, tanka preprogla in vse delo pri tem.³² Eleazar, sin duhovnika Arona, bo vodja nad vodji Lévijevcev in imel bo nadzor nad tistimi, ki pazijo na zadolžitev svetišča.

³³ Od Merarija je bila družina Mahlíjevcev in družina Mušijevcev; to so družine Meraríjevcev.³⁴ Tistih, ki so bili izmed njih prešteti, glede na število, vseh moških starih en mesec in več, je bilo šest tisoč dvesto.³⁵ Vodja hiše očetov Meraríjeve družine je bil Abihájilin sin Curiél; ti bodo taborili na strani šotorskega svetišča proti severu.³⁶ Pod ^hoskrbo in zadolžitvijo Meraríjevih sinov bodo deske šotorskega svetišča, njegovi zapahi, njegovi stebri, njegovi podstavki in vse njegove posode in vse, kar služi k temu³⁷ in stebri dvora naokoli, njihovi podstavki, njihovi količki in njihove vrvice.

³⁸ Toda tisti, ki so se utaborili pred šotorskim svetiščem proti vzhodu, torej pred šotorskim svetiščem skupnosti proti vzhodu, bodo Mojzes, Aron in njegovi sinovi, ki pazijo na zadolžitev svetišča, za službo Izraelovih otrok. Tujec, ki pride blizu, pa bo usmrčen.³⁹ Vseh, ki so bili prešteti izmed Lévijevcev, ki sta jih Mojzes in Aron preštela na Gospodovo zapoved, po njihovih družinah, vseh moških starih en mesec in več, je bilo dvaindvajset tisoč.

⁴⁰ Gospod je rekel Mojzesu: »Preštej vse prvorojene moške izmed Izraelovih otrok, stare en mesec in več in vzemi število njihovih imen.

⁴¹ Zame boš vzel Lévijevce (Jaz sem Gospod) namesto vseh prvorojencev med Izraelovimi otroki in živino Lévijevcev namesto vseh prvencev izmed živine Izraelovih otrok.«⁴² Mojzes jih je preštel, kakor mu je zapovedal Gospod, vse prvorojene med Izraelovimi otroki.⁴³ Vseh prvorojenih moških po številu imen, starih en mesec in več, izmed tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je bilo dvaindvajset tisoč dvesto triinsedemdeset.

⁴⁴ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:

⁴⁵ »Vzemi Lévijevce namesto vseh prvorojencev med Izraelovimi otroki in živino Lévijevcev namesto njihove živine, in Lévijevci bodo moji. Jaz sem Gospod.⁴⁶ Za tiste, ki naj bi bili odkupljeni izmed dvesto triinsedemdesetih prvorojencev Izraelovih otrok, ki jih je več kot Lévijevcev,⁴⁷ boš vzel pet šeklov po glavi, po svetiščnem šeklu jih boš vzel; (šekel je dvajset ger).⁴⁸ Denar, s katerim naj bo preostanek odkupljen, pa boš dal Aronu in njegovim sinovom.«⁴⁹ Mojzes je vzel odkupitveni denar od tistih, ki so preostali nad tistimi, ki so bili odkupljeni po Lévijevcih.

⁵⁰ Od prvorojencev Izraelovih otrok je vzel denar: tisoč tristo petinšestdeset šeklov po svetiščnem šeklu.⁵¹ Mojzes je denar od tistih, ki so bili odkupljeni, dal Aronu in njegovim sinovom, glede na Gospodovo besedo, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

4 Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:
2 »Popišita glave sinov Kehátovih sinov, izmed

3,47: 2 Mz
30,13
3,47: 3 Mz
27,25
3,47: 4 Mz
18,16
3,47: Ezk 45,12
4,7: 2 Mz 25,30
4,9: 2 Mz 25,24
4,9: 2 Mz 25,38
4,16: 2 Mz
30,34
4,16: 2 Mz
30,23

Lévijevih sinov, po njihovih družinah, po hišah njihovih očetov,³ od tridesetega leta starosti in navzgor, celo do petdesetega leta starosti, vse, ki vstopijo v služenje, da opravljajo delo v šotorskem svetišču skupnosti.⁴ To bo služba Kehátovih sinov v šotorskem svetišču skupnosti glede najsvetejših stvari.

⁵ Ko se tabor odpravi naprej, bodo prišli Aron in njegovi sinovi in sneli zaslanjajoče zagrinjalo in z njim pokrili skrinjo pričevanja⁶ in nanjo bodo položili pokrivalo iz jazbečevih kož in nad *tem* bodo razgrnili pregrinjalo, v celoti iz modre in vanjo vstavili njena drogova.⁷ Na mizi hlebov navzočnosti bodo razprostrli pregrinjalo iz modre in nanjo položili sklede, žlice, skledice in pokrivala, da jih s tem pokrijeko,ⁱ in na njej bo neprenehoma kruh.⁸ Nanjo bodo razprostrli pregrinjalo iz škrlnata in isto pokrili s pokrivalom iz jazbečevih kož in vanjo vstavili njena drogova.⁹ Vzeli bodo pregrinjalo iz modrega in pokrili svečnik svetlobe in njegove svetilke, njegove utrinjače, njegove pladnje za utrinke in vse njegove oljne posode, s katerimi mu služijo,¹⁰ in z vsemi posodami ga bodo položili znotraj pokrivala iz jazbečevih kož in ga položili na nosila.¹¹ Nad zlatim oltarjem bodo razprostrli modro pregrinjalo in ga pokrili s pokrivalom iz jazbečevih kož in vstavili njegova drogova.¹² Vzeli bodo vse priprave služenja, s katerimi služijo v svetišču in *jih* položili v modro pregrinjalo in jih pokrili s pokrivalom iz jazbečevih kož in *jih* bodo dali na nosila.¹³ Iz oltarja bodo vzeli proč pepel in nanj razprostrli vijolično pregrinjalo¹⁴ in nanj bodo položili vse njegove posode, s katerimi služijo okrog njega, *torej* kadilnice, kavljke za meso, lopate, umivalnike, vse oltarne posode, in nanje bodo razprostrli pokrivalo iz jazbečevih kož in vstavili njegova drogova.¹⁵ Ko Aron in njegovi sinovi končajo s pokrivanjem svetišča in vseh posod svetišča, ko se bo tabor odpravil naprej, potem bodo prišli Kehátovi sinovi, da ga nosijo, toda ne bodo se dotaknili nobene svete stvari, da ne umrejo. Te stvari so breme Kehátovih sinov v šotorskem svetišču skupnosti.

¹⁶ K služenju Aronovega sina Eleazarja, duhovnika, spada olje za svetobo, dišeče kadilo, dnevna jedilna daritev, mazilno olje in nadzor vsega svetišča in vsega, kar je v njem, v svetišču in v njegovih posodah.«

¹⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:¹⁸ »Ne odsekajta rodu družin Kehátovcev izmed Lévijevcev,¹⁹ temveč jim tako storite, da bodo lahko živelni in ne umrli, ko se približajo najsvetejšim stvarem. Aron in njegovi sinovi bodo vstopili in določili vsakega k njegovi službi in k njegovemu bremenu,²⁰ toda ne bodo vstopili, da bi videli, ko se svete stvari pokrivajo, da ne umrejo.«

²¹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:²² »Popiši tudi glave Geršónovih sinov, po hišah njihovih očetov, po njihovih družinah.²³ Preštel jih boš od tridesetega leta starosti in navzgor, do petdesetega leta starosti; vse, ki vstopijo, da opravijo^ksluženje, da opravijo delo v šotorskem svetišču skupnosti.²⁴ To je služba družin

^g 3,30: [Elicafán: hebr. Bog zaklada.]

^h 3,36: *Pod...*: hebr. Služba zadolžitve.

ⁱ 4,7: *pokrijeko*: hebr. izlijijo.

^j 4,14: *umivalnike*: ali, skledice.

^k 4,23: *opravijo...:* hebr. bojujejo vojskovanje.

Geršónovcev, da služijo in za bremena.¹²⁵ Nosili bodo zaveso šotorskega svetišča in šotorsko svetišče skupnosti, njegovo pokrivalo, pokrivalo iz jazbečevih kož, ki je nad njim, tanko preprogo za vrata šotorskega svetišča skupnosti,²⁶ tanke preproge dvora, tanko preprogo za vrata velikih vrat dvora, ki je pri šotorskem svetišču in pri oltarju naokoli, njihove vrvice in vse priprave njihove službe in vse, kar je narejeno zanje; tako bodo služili.²⁷ Po določitvi^m Arona in njegovih sinov bo vsa služba Geršónovih sinov v vseh njihovih bremenih in v vseh njihovih službah, in v stražo jim boste določili vsa njihova bremena.²⁸ To je služba družin Geršónovih sinov v šotorskem svetišču skupnosti in njihova straža *bo* pod roko Itamárja, sina duhovnika Arona.

²⁹ Kar se tiče Meraríjevih sinov, jih boš preštel po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov.³⁰ Preštel jih boš od tridesetelega leta starosti in navzgor, torej do petdesetelega leta starosti, vsakega, ki vstopa v službo,ⁿda opravlja delo šotorskega svetišča skupnosti.³¹ To je zadolžitev njihovega bremena, glede na vso njihovo službo v šotorskem svetišču skupnosti: deske šotorskega svetišča, njegove zapahe, njegove stebre, njegove podstavke,³² stebre dvora naokoli, njegove podstavke, njegove količke, njihove vrvice z vsemi njihovimi pripravami in z vso njihovo službo, in po imenu boš določil priprave zadolžitve njihovega bremena.³³ To je služba družin Meraríjevih sinov, glede na vso njihovo službo v šotorskem svetišču skupnosti, pod roko Itamárja, sina duhovnika Arona.«

³⁴ Mojzes, Aron in vodje skupnosti so prešteli sinove Kehátovcev po njihovih družinah in po hiši njihovih očetov³⁵ od tridesetelega leta starosti in navzgor, torej do petdesetelega leta starosti, vsakega, ki vstopa v službo zaradi dela v šotorskem svetišču skupnosti.³⁶ Tistih, ki so bili izmed njih prešteti, po njihovih družinah, je bilo dva tisoč sedemsto petdeset.³⁷ To so bili tisti, ki so bili prešteti izmed družin Kehátovcev, vsi, ki lahko opravljajo službo v šotorskem svetišču skupnosti, ki sta jih Mojzes in Aron preštela glede na Gospodovo zapoved po Mojzesovi roki.³⁸ Tistih, ki so bili prešteti izmed Geršónovih sinov, po njihovih družinah in po hiši njihovih očetov,³⁹ od tridesetelega leta starosti in navzgor, torej do petdesetelega leta starosti, vsakega, ki vstopa v službo zaradi dela v šotorskem svetišču skupnosti,⁴⁰ torej tistih, ki so bili izmed njih prešteti, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov, je bilo dva tisoč šeststo trideset.⁴¹ To so tisti, ki so bili prešteti izmed družin Geršónovih sinov, izmed vseh, ki lahko opravljajo službo v šotorskem svetišču skupnosti, ki sta jih Mojzes in Aron preštela glede na Gospodovo zapoved.

⁴² Tistih, ki so bili prešteti izmed družin Meraríjevih sinov, po njihovih družinah, po hiši njihovih očetov,⁴³ od tridesetelega leta starosti in navzgor, torej do petdesetelega leta starosti, vsakega, ki vstopa v službo zaradi dela v šotorskem svetišču skupnosti,⁴⁴ torej tistih, ki so bili izmed njih prešteti, po njihovih družinah, je bilo tri tisoč dvesto.⁴⁵ To so tisti, ki so bili prešteti izmed družin

Meraríjevih sinov, ki sta jih Mojzes in Aron preštela glede na Gospodovo besedo, po Mojzesovi roki.⁴⁶ Vseh tistih, ki so bili prešteti izmed Lévijevcev, ki so jih Mojzes, Aron in Izraelovi vodje prešteli, po njihovih družinah in po hiši njihovih očetov,⁴⁷ od tridesetelega leta starosti in navzgor, torej do petdesetelega leta starosti, vsakega, ki je prišel, da opravlja službo služenja in službo bremena v šotorskem svetišču skupnosti,⁴⁸ torej tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je bilo osem tisoč petsto osemdeset.⁴⁹ Glede na Gospodovo zapoved so bili prešteti po Mojzesovi roki, vsak glede na svojo službo in glede na svoje breme. Tako jih je preštel, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

5 ² »Zapovej Izraelovim otrokom, da naj iz tabora odstranijo vsakega gobavca in vsakega, ki ima izliv in vsakogar, ki je omadeževan z mrtvimi.³ Tako moškega in žensko boste poslali ven. Zunaj tabora jih boste poslali, da ne omadežujejo svojih taborov, v sredi katerih prebivam.«⁴ Izraelovi otroci so tako storili in jih poslali ven, zunaj tabora. Kakor je Gospod spregovoril Mojzesu, tako so Izraelovi otroci storili.

⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:⁶ »Govori Izraelovim otrokom: »Kadar bosta moški ali ženska zagrešila kakršenkoli greh, ki ga ljudje zagrešijo, da storita prestopek zoper Gospoda in da je oseba kriva,⁷ potem bosta priznala svoj greh, ki sta ga storila. In svoj prestopek bo poplačal z glavnico in ji dodal peti *del* od tega in *to bo dal tistem*, zoper katerega je kršil.⁸ Toda če človek nima nobenega sorodnika, da mu povrne prestopek, naj prestopek poplača Gospodu, *celo* duhovniku, poleg ovna sprave, s čimer bo zanj opravljena sprava.⁹ Vsaka daritev^ovseh svetih stvari Izraelovih otrok, ki jih prinesejo duhovniku, bo njegova.¹⁰ Vse človekove posvečene stvari bodo njegove; karkoli katerikoli človek daje duhovniku, to bo njegovo.««

¹¹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹² »Govorite Izraelovim otrokom in jim recite: »Če žena kateregakoli moškega zaide proč in zoper njega zagreši prestopek¹³ in moški z njo meseno leži in je to skrito pred očmi njenega soproga in je zadržano zaprto in je ona omadeževana in *tam* ni nobene priče zoper njo niti ona ni zasačena,¹⁴ in pride nanj duh ljubosumnosti in je ljubosumen na svojo ženo in je ona omadeževana, ali če pride nanj duh ljubosumnosti in je ljubosumen na svojo ženo, pa ona ni omadeževana,¹⁵ potem bo moški svojo ženo privedel k duhovniku in zanjo prinesel dar, desetino škafa ječmenove moke. Na to ne bo izlil olja niti nanj ne bo položil kadila, kajti to je daritev ljubosumnosti, daritev spominjanja, da bi v spomin privedla krivičnost.¹⁶ Duhovnik jo bo privadel bliže in jo postavil pred Gospoda.

¹⁷ Duhovnik bo vzel sveto vodo v lončeni posodi in od prahu, ki je na tleh šotorskega svetišča, bo duhovnik vzel in *to dal v vodo.*¹⁸ Duhovnik bo žensko postavil pred Gospoda in odkril glavo ženske in v njene roke dal daritev spominjanja, kar je daritev ljubosumja. Duhovnik bo imel v svoji roki grenko vodo, ki povzroča prekletstvo,

^{4,31:} 2 Mz

26,15

5,2: 3 Mz 13,3

5,2: 3 Mz 15,2

5,2: 3 Mz 21,1

5,6: 3 Mz 5,1-4

5,6: [3 Mz

5,14-6,7]

5,7: 3 Mz 6,5

5,10: 3 Mz

10,12

ⁿ 4,30: *službo...:* hebr. vojskovanje.

^o 5,9: *daritev:* ali, vzdigovalna daritev.

¹⁹ in duhovnik ji bo s prisočil ter ženski rekel: »Če s teboj ni ležal noben moški in če nisi zašla v nečistost z drugim^p namesto svojega soproga, bodi čista pred to gremko vodo, ki povzroča prekletstvo.²⁰ Toda če si zašla k drugemu namesto svojega soproga in če si omadeževana in je poleg tvojega soproga s teboj ležal nek moški,²¹ potem bo duhovnik žensko zaprisegel s prisočil prekletstva in duhovnik bo ženski rekel: »Gospod naj te naredi za prekletstvo in prisočil med tvojim ljudstvom, ko Gospod twojemu stegnu storí, da zgnije^q in tvoj trebuh oteče,²² in ta voda, ki povzroča prekletstvo, bo šla v tvojo notranjost, da tvojemu trebuhu povzroči, da oteče in tvojemu stegnu, da zgnije.^r In ženska naj reče: »Amen, amen.^s²³ Duhovnik bo ta prekletstva zapisal v knjigo in jih spral z gremko vodo.²⁴ Žensko bo primoral, da piše gremko vodo, ki povzroča prekletstvo in vodo, ki povzroča prekletstvo, bo vstopila vanjo in postala grenka.²⁵ Potem bo duhovnik vzel daritev ljubosumnosti iz roke ženske in daritev bo majal pred Gospodom in jo daroval na oltarju.²⁶ Duhovnik bo vzel prgišče daritve, torej njen spomin in to sežgal na oltarju in potem bo ženski povzročil, da spije vodo.²⁷ Ko jo je primoral piti vodo, potem se bo zgodilo, da če je omadeževana in je storila prestopek zoper svojega soproga, da bo voda, ki povzroča prekletstvo, vstopila vanjo in postala grenka in njen trebuh bo otekel in njen stegno bo zgnilo, in ženska bo prekletstvo med svojim ljudstvom.²⁸ Če pa ženska ni omadeževana, temveč je čista, potem naj bo prosta in bo spočela seme.²⁹ To je postava ljubosumnosti, ko žena zaide k drugemu namesto svojega soproga in je omadeževana³⁰ ali kadar pride nadenj duh ljubosumnosti in je ljubosumen na svojo ženo in bo ženo postavil pred Gospoda in bo duhovnik nad njo izvršil vso to postavo.³¹ Potem bo mož brez krivde pred krivičnostjo, ta ženska pa bo nosila svojo krivičnost.³²

6 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: »Kadar se bosta mož ali ženska oddvojila, da zaobljubita^r zaobljubo nazirca, da se oddvojita Gospodu,³ se bo on ločil od vina in močne pijače in ne bo pil vinskega kisa ali kisa močne pijače niti ne bo pil nobene žgane pijače iz grozdnih jagod niti ne bo jedel sočnih ali posušenih grozdnih jagod.⁴ Vse dni svoje oddvojitev ne bo jedel ničesar, kar je narejeno iz vinske trte, od pešk celo do lupine.⁵ Vse dni zaobljube svoje oddvojitev na njegovo glavo ne bo prišla britev. Dokler se ne dopolnijo dnevi, za katere se je oddvojil Gospodu, bo svet in bo lasne pramene svoje glave pustil rasti.⁶ Vse dni, ko je oddvojen Gospodu, ne bo prišel k nobenemu truplu.⁷ Sebe ne bo omadeževal zaradi svojega očeta ali zaradi svoje matere ali zaradi svojega brata ali zaradi svoje sestre, ko ti umrejo; ker je na njegovi glavi posvetitev^u njegovega Boga.⁸ Vse dni svoje oddvojitev je svet Gospodu.⁹ Če katerikoli moški poleg njega nenadoma umre in je ta omadeževal glavo njegove posvetitev, potem bo svojo glavo

6,5: Sod 13,5

6,5: 1 Sam 1,11

6,18: Apd 21,24

6,20: 2 Mz

29,27

7,1: 2 Mz 40,18

obril na dan svojega očiščenja, na sedmi dan jo obril.¹⁰ Na osmi dan bo duhovniku, k vratom šotorskega svetišča skupnosti, prinesel dve grlici ali dva mlada goloba¹¹ in duhovnik bo enega daroval za daritev za greh, drugega pa za žgalno daritev in zanj opravil spravo, kajti ta je grešil pri mrtvem in ta isti dan bo njegovo glavo posvetil.¹² Gospodu bo posvetil dneve svoje oddvojitev in prinesel bo enoletno jagnje za daritev za prestopek, toda dneve, vki so bili prej, bo izgubil, ker je bila njegova oddvojitev omadeževana.

¹³ To je postava nazirca, ko se dopolnijo dnevi njegove oddvojitev. Priveden bo k vratom šotorskega svetišča skupnosti¹⁴ in svoj dar bo daroval Gospodu: eno jagnje moškega spola prvega leta brez pomanjkljivosti za žgalno daritev, eno enoletno jagnjico brez pomanjkljivosti za daritev za greh, enega ovna brez pomanjkljivosti za mirovne daritve,¹⁵ košaro nekvašenega kruha, kolače iz fine moke, umešane z oljem in vaflje iz nekvašenega kruha, pomazane z oljem in njihovo jedilno daritev in njihove pitne daritve.¹⁶ Duhovnik jih bo prinesel pred Gospoda in daroval bo za njegovo daritev za greh in njegovo žgalno daritev.¹⁷ Daroval bo ovna za žrtvovanje mirovnih daritev Gospodu s košaro nekvašenega kruha. Duhovnik bo daroval tudi njegovo jedilno daritev in njegovo pitno daritev.¹⁸ Nazirec bo pri vratih šotorskega svetišča skupnosti obril glavo svoje oddvojitev in vzel bo lase glave svoje oddvojitev in jih položil na ogenj, ki je pod žrtvovanjem mirovnih daritev.¹⁹ Duhovnik bo vzel kuhan pleče ovna, en nevhajan kolač iz košare in en nekvašen vafelj in položil jih bo na roke nazirca, potem ko so lasje njegove oddvojitev obriti.²⁰ Duhovnik jih bo majal za majalno daritev pred Gospodom. To je sveto za duhovnika, z majalnimi prsmi in plečem vzdigovanja. Nató lahko nazirec piše vino.²¹ To je postava nazirca, ki se je zaobljubil in od njegovega daru Gospodu za njegovo oddvojitev, poleg tega, kar bo njegova roka dosegla. Glede na zaobljubo, s katero se je zaobljubil, tako mora storiti glede na postavo svoje oddvojitev.²²

²² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
²³ »Govori Aronu in njegovim sinovom, rekoč: »Na ta način boste blagoslavljeni Izraelove otroke in jim govorili:²⁴ »Gospod [naj] te blagosloviti in te varuje.²⁵ Gospod [naj] stori [da] njegovo obliče zasije nad teboj in ti bo milostljiv.²⁶ Gospod [naj] dvigne svoje obliče nad teboj in ti da mir.²⁷ Moje ime bodo polagali na Izraelove otroke; in jaz jih bom blagoslovil.²⁸

7 Priprilo se je na dan, ko je Mojzes v celoti postavil šotorsko svetišče, ga mazilil, posvetil in vse njegove priprave, oltar in vse njegove posode in jih mazilil ter jih posvetil,² da so Izraelovi princi, poglavariji hiše njihovih očetov, ki so bili princi rodov in³ so bili nad tistimi, ki so bili prešteti, darovali. Svojo daritev so prinesli pred Gospoda: šest pokritih vozov in dvanajst volov; voz za dva izmed princev in za vsakogar vol.

^p 5,19: z drugim...: hebr. in si bila pod oblastjo svojega soproga, hebr. pod svojim soprogom.

^q 5,21: zgnije: hebr. upade.

^r 6,2: zaobljubita...: ali, se naredita nazirca.

^s 6,4: svoje...: ali, svojega nazirstva.

^t 6,4: vinske...: hebr. vina vinske trte.

^u 6,7: posvetitev: hebr. oddvojitev.

^v 6,12: dneve...: hebr. dnevi, ki so bili prej, bodo padli.

^w 7,2: in...: hebr. ki so stali.

Privedli so jih pred šotorsko svetišče.⁴ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:⁵ »Vzemi jih od njih, da bodo lahko opravljali službo šotorskega svetišča skupnosti, in dal jih boš Lévijevcem, vsakemu možu glede na njegovo službo.«⁶ Mojzes je vzel vozove in vole ter jih dal Lévijevcem.⁷ Dva vozova in štiri vole je dal Gersónovim sinovom, glede na njihovo službo.⁸ Štiri vozove in osem volov je dal Meraríjevim sinovom, glede na njihovo službo, pod roko Itamárja, sina duhovnika Arona.⁹ Toda Kehátovim sinovom ni dal ničesar, ker je bila služba svetišča, ki jim je pripadala, takšna, da naj bi nosili na svojih ramenih.

¹⁰ Princi so darovali za posvetitev oltarja na dan, ko je bil ta maziljen, torej princi so darovali svojo daritev pred oltarjem.¹¹ Gospod je rekel Mojzesu: »Darovali bodo svojo daritev, vsak princ na svoj dan, za posvetitev oltarja.«

¹² Tisti, ki je svoj dar daroval prvi dan, je bil Aminadábov sin Nahšón iz Judovega rodu.¹³ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, katerega teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba sta bila polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,¹⁴ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,¹⁵ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,¹⁶ en kozliček od koz za daritev za greh¹⁷ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Aminadábovega sina Nahšóna.

¹⁸ Drugi dan je daroval Cuárjev sin Netanél, Isahárjev princ.¹⁹ Za svoj dar je daroval en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,²⁰ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,²¹ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,²² en kozliček od koz za daritev za greh,²³ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Cuárjevega sina Netanéla.

²⁴ Tretji dan je daroval Helónov sin Eliáb, princ Zábulonovih otrok.²⁵ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,²⁶ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,²⁷ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,²⁸ en kozliček od koz za daritev za greh,²⁹ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Helónovega sina Eliába.

³⁰ Četrти dan je daroval Šedeúrjev sin Elicúr, princ Rubenovih otrok.³¹ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, teže sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,³² ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,³³ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,³⁴ en kozliček od koz za daritev za greh,³⁵ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet

prvega leta. To je bila daritev Šedeúrjevega sina Elicúrja.

³⁶ Peti dan je daroval Curišadájev sin Šelumiél, princ Simeonovih otrok.³⁷ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,³⁸ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,³⁹ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁴⁰ en kozliček od koz za daritev za greh,⁴¹ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Curišadájevega sina Šelumiéla.

⁴² Šesti dan je daroval Deguélov sin Eljasáf, princ Gadovih otrok.⁴³ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, teže sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁴⁴ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁴⁵ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁴⁶ en kozliček od koz za daritev za greh,⁴⁷ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Deguélovega sina Eljasáfa.

⁴⁸ Sedmi dan je daroval Amihúdov sin Elišamá, princ Efrájimovih otrok.⁴⁹ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁵⁰ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁵¹ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁵² en kozliček od koz za daritev za greh,⁵³ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Amihúdovega sina Elišamája.

⁵⁴ Osmi dan je daroval Pedacúrjev sin Gamliél, princ Manásejevih otrok.⁵⁵ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, teže sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁵⁶ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁵⁷ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁵⁸ en kozliček od koz za daritev za greh,⁵⁹ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Pedacúrjevega sina Gamliéla.

⁶⁰ Deveti dan je daroval Gideoníjev sin Abidán, princ Benjaminovih otrok.⁶¹ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁶² ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁶³ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁶⁴ en kozliček od koz za daritev za greh,⁶⁵ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je bila daritev Gideoníjevega sina Abidána.

⁶⁶ Deseti dan je daroval Amišadájev sin Ahiézer, princ Danovih otrok.⁶⁷ Njegov dar je bil en srebrn pladenj, njegova teža je bila sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščnem

šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁶⁸ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁶⁹ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁷⁰ en kozliček od koz za daritev za greh,⁷¹ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je *bila* daritev Amišadájevega sina Ahiézera.

⁷² Enajsti dan je *daroval* Ohránov sin Pagiél, princ Aserjevih otrok.⁷³ Njegov dar je *bil* en srebrn pladenj, njegova teža je *bila* sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁷⁴ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁷⁵ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁷⁶ en kozliček od koz za daritev za greh,⁷⁷ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je *bila* daritev Ohránovega sina Pagiéla.

⁷⁸ Dvanajsti dan je *daroval* Enánov sin Ahirá, princ Neftálíjevih otrok.⁷⁹ Njegov dar je *bil* en srebrn pladenj, njegova teža je *bila* sto trideset šeklov, ena srebrna skleda sedemdesetih šeklov, po svetiščem šeklu; oba izmed njiju polna fine moke, umešane z oljem za jedilno daritev,⁸⁰ ena žlica iz desetih šeklov zlata, polna kadila,⁸¹ en mlad bikec, en oven, eno jagnje prvega leta za žgalno daritev,⁸² en kozliček od koz za daritev za greh,⁸³ in za žrtvovanje mirovnih daritev dva vola, pet ovnov, pet kozlov, pet jagnjet prvega leta. To je *bila* daritev Enánovega sina Ahirája.⁸⁴ To je *bila* posvetitev oltarja, na dan, ko je bil ta maziljen po Izraelovih princih: dvanajst pladnjev iz srebra, dvanajst srebrnih skled in dvanajst žlic iz zlata.⁸⁵ Vsak pladenj iz srebra je *tehtal* sto trideset šeklov, vsaka skleda sedemdeset. Vse srebrne posode so *tehtale* dva tisoč štiristo šeklov, po svetiščem šeklu.⁸⁶ Zlatih žlic je *bilo* dvanajst, polnih kadila, ki so *tehtale* po deset šeklov, po svetiščem šeklu. Vsega zlata žlic je *bilo* sto dvajset šeklov.⁸⁷ Vseh volov za žgalno daritev je *bilo* dvanajst bikcev, dvanajst ovnov, dvanajst jagnjet prvega leta z njihovo jedilno daritvijo in dvanajst kozličkov od koz za daritev za greh.⁸⁸ Vseh volov za žrtvovanje mirovnih daritev je *bilo* štiriindvajset in štirje bikci, šestdeset ovnov, šestdeset kozlov, šestdeset jagnjet prvega leta. To je *bila* posvetitev oltarja, potem ko je bil ta maziljen.⁸⁹ Ko je Mojzes odšel v šotorsko svetišče skupnosti, da govori z njim, ^xpotem je slišal glas nekoga, ki mu je govoril od sedeža milosti, ki je *bil* nad skrinjo pričevanja, izmed dveh kerubov; in ta mu je govoril.

8 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
8 ² »Govori Aronu in mu reci: ›Ko prižigaš svetilke, bo sedem svetilk dajalo svetlobo nasproti svečniku.‹«³ Aron je storil tako. Prižgal je svetilke nasproti svečniku, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.⁴ To delo svečnika je *bilo* iz kovanega zlata, njegovo telo, do njegovih cvetov, je *bilo* kovano delo, glede na vzorec, ki ga je Gospod pokazal Mojzesu, tako je naredil svečnik.

^x 7,89: *njim*: to je, Bogom.

^y 8,7: *obrijejo*...: hebr. britvici povzročijo, da gre čez itd.

^z 8,11: *daroval*: hebr. majal.

^a 8,11: *daritev*: hebr. majalno daritev.

⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:⁶ »Vzemi Lévijevce izmed Izraelovih otrok in jih očisti.⁷ Tako jim boš storil, da jih očistiš: nanje poškropi vodo očiščevanja in naj obrijejo vše svoje meso in naj si operejo oblačila in se *tako* očistijo.⁸ Potem naj vzamejo mladega bikca z njegovo jedilno daritvijo, *torej* fino moko, umešano z oljem in še enega mladega bikca boš vzel za daritev za greh.⁹ Lévijevce boš privedel pred šotorsko svetišče skupnosti in skupaj boš zbral celoten zbor Izraelovih otrok.¹⁰ Lévijevce boš privedel pred Gospoda in Izraelovi otroci bodo svoje roke položili na Lévijevce.¹¹ Aron bo daroval ^zLévijevce pred Gospodom za daritev ^aIzraelovih otrok, da bodo ^blahko opravljali Gospodovo službo.¹² Lévijevci bodo svoje roke položili na glave bikcev in enega boš daroval za daritev za greh, drugega pa za žgalno daritev Gospodu, da opraviš spravo za Lévijevce.¹³ Lévijevce boš postavlil pred Arona in pred njegove sinove in jih daroval za daritev Gospodu.¹⁴ Tako boš Lévijevce oddvojil izmed Izraelovih otrok in Lévijevci bodo moji.¹⁵ Potem bodo Lévijevci vstopili, da opravljajo službo šotorskega svetišča skupnosti in ti jih boš očistil in jih daroval kot dar.¹⁶ Kajti oni so v celoti dani meni izmed Izraelovih otrok namesto tistega, ki odpre vsako maternico, *celo namesto* prvorojenca izmed vseh Izraelovih otrok sem jih vzel k sebi.¹⁷ Kajti vsi prvorojenci izmed Izraelovih otrok so moji, *tako* človek in žival. Na dan, ko sem udaril vsakega prvorojenca v egiptovski deželi, sem jih posvetil zase.¹⁸ Lévijevce sem vzel za vse prvorojence izmed Izraelovih otrok.¹⁹ Izmed Izraelovih otrok sem dal Lévijevce *kakor* darilo ^cAronu in njegovim otrokom, da opravljajo službo Izraelovih otrok v šotorskem svetišču skupnosti in da opravijo spravo za Izraelove otroke, da tam ne bo nadloge med Izraelovimi otroki, ko se Izraelovi otroci približajo svetišču.«²⁰ Mojzes, Aron in vsa skupnost Izraelovih otrok so Lévijevcem storili glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu glede Lévijevcev, tako so jim Izraelovi otroci storili.²¹ Lévijevci so bili očiščeni in oprali so svoja oblačila in Aron jih je daroval *kakor* daritev pred Gospodom in Aron je zanje opravil spravo, da jih očisti.²² Potem so Lévijevci vstopili, da opravljajo svojo službo v šotorskem svetišču skupnosti pred Aronom in pred njegovimi sinovi. Kakor je Gospod zapovedal Mojzesu glede Lévijevcev, tako so jim storili.

²³ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:²⁴ »To je to, kar *pripada* Lévijevcem: od petindvajset let stari in starejši bodo vstopili, da čakajo ^dna službo šotorskega svetišča skupnosti,²⁵ in od starosti petdesetih let bodo ^eprenehali čakati na *njegovo* služenje in ne bodo več služili,²⁶ temveč bodo služili s svojimi brati v šotorskem svetišču skupnosti, da pazijo na zadolžitev in ne bodo opravljali služenja. Tako boš storil Lévijevcem glede njihove zadolžitve.«

9 Gospod je spregovoril Mojzesu v Sinajski divjini, v prvem mesecu drugega leta, potem

^{8,2: 2 Mz 25,37}

^{8,2: 2 Mz 40,25}

^{8,3: 2 Mz 25,31}

^{8,4: 2 Mz 25,18}

^{8,14: 4 Mz 3,45}

^{8,16: 4 Mz 3,13}

^{8,16: 2 Mz 13,2}

^{8,16: Lk 2,23}

^b 8,11: *bodo*...: hebr. so lahko, da izvršijo itd.

^c 8,19: *darilo*: hebr. izročene.

^d 8,24: *čakajo*...: hebr. vojskujejo bojevanje itd.

^e 8,25: *bodo*...: hebr. se bodo vrnili iz bojevanja služenja.

ko so prišli iz egiptovske dežele, rekoč: ² »Naj Izraelovi otroci tudi pasho praznujejo ob njenem določenemu času.³ Na štirinajsti dan tega meseca, zvečer, ^fjo boste praznovali ob določenem času, glede na vse njene zakone in glede na vse njene ceremonije, jo boste praznovali.« ⁴ In Mojzes je govoril Izraelovim otrokom, da naj praznujejo pasho. ⁵ Pasho so praznovali na štirinajsti dan prvega meseca zvečer v Sinajski divjini. Glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so Izraelovi otroci storili.

⁶ Tam pa so bili neki možje, ki so se omadeževali pri človeškem truplu, da na ta dan niso mogli praznovati pashe in na ta dan so prišli pred Mojzesom in pred Arona ⁷ in ti možje so mu rekli: »Omadeževani smo s človeškim truplom. Zakaj smo zadržani, da ne moremo darovati Gospodove daritve ob določenem času med Izraelovimi otroki?« ⁸ Mojzes jim je rekel: »Mirno stojte, jaz pa bom poslušal, kaj bo glede vas zapovedal Gospod.«

⁹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ¹⁰ »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: ›Če bo katerikoli moški izmed vas ali izmed vašega potomstva postal nečist zaradi razloga trupla, ali bo na potovanju daleč stran, bo vendar praznoval pasho Gospodu.¹¹ Štirinajsti dan drugega meseca zvečer jo bodo praznovali in jo jedli z nekvašenim kruhom in grenkimi zelišči.¹² Od tega ne bodo ničesar pustili do jutra niti zlomili nobene njegove kosti. Glede na vse odredbe pashe jo bodo praznovali.¹³ Toda mož, ki je čist in ni na potovanju in se ogiba praznovati pasho, celo ista duša bo iztrebljena izmed svojega ljudstva. Ker ob določenem času ni prinesel daru Gospodu, bo ta mož nosil svoj greh.¹⁴ Če bo tujec začasno prebival med vami in bo praznoval pasho Gospodu, bo tako storil glede na odredbe pashe in glede na njen določeni način. Imeli boste eno odredbo, tako za tujca kakor za tistega, ki je bil rojen v deželi.«¹⁵

¹⁵ Na dan, ko je bilo šotorsko svetišče vzdignjeno, je oblak pokril šotorsko svetišče, *namreč* šotor pričevanja in zvečer je bilo nad šotorskim svetiščem kakor bi bil to videz ognja do jutra.¹⁶ Vedno je bilo tako; oblak ga je pokrival *podnevi* in videz ognja ponoči.¹⁷ Ko je bil oblak dvignjen od šotorskega svetišča, so za tem Izraelovi otroci odpotovali in na kraju, kjer je oblak obstal, tam so Izraelovi otroci postavili svoje štore.¹⁸ Na Gospodovo zapoved so Izraelovi otroci odpotovali in na Gospodovo zapoved so se utaborili. Kolikor dolgo je oblak ostajal nad šotorskim svetiščem, so počivali v svojih šotorih.¹⁹ Ko se ^gje oblak mnogo dni zadrževal nad šotorskim svetiščem, potem so Izraelovi otroci pazili na Gospodovo naročilo in niso odpotovali.²⁰ In bilo je, ko je bil oblak malo dni nad šotorskim svetiščem; glede na Gospodovo zapoved, so ostajali v svojih štorih in glede na Gospodovo zapoved so odpotovali.²¹ In bilo je, ko je oblak ^hostajal od večera celo do jutra in *da* se je oblak zjutraj dvignil, potem so odpotovali, bodisi *je bilo to* podnevi ali ponoči, ko se je oblak dvignil, so odpotovali.²² Ali *če je bilo to* dva dni ali mesec ali leto, da je oblak ostajal nad šotorskim svetiščem, ostajajoč

nad njim, so Izraelovi otroci ostali v svojih štorih in niso odpotovali, toda ko je bil ta dvignjen, so odpotovali.²³ Na Gospodovo zapoved so počivali v štorih in na Gospodovo zapoved so odpotovali; pazili so na Gospodovo naročilo, na Gospodovo zapoved, po Mojzesovi roki.

10 ² »Naredi si dve srebrni tropenti. Iz celega kosa ju boš izdelal, da ju boste lahko uporabljali za sklic zpora in za potovanje taborov.³ Ko bodo z njima zatrobili, se bo ves zbor zbral k teci pri vratih šotorskega svetišča skupnosti.⁴ Če bodo tropili *samo* z eno *trobento*, potem se bodo princi, ki so poglavari tisočerih Izraelovih, skupaj zbrali k teci.⁵ Kadar zatrobite alarm, potem bodo tabori, ki taborijo na vzhodnih delih, odšli naprej.⁶ Kadar drugič zatrobite alarm, potem se bodo tabori, ki taborijo na južni strani, odpravili na svoje potovanje; zaradi njihovih potovanj bodo tropili alarm.⁷ Toda ko naj bi se skupnost zbrala skupaj, boste tropili, toda ne boste razglasili alarma.⁸ Aronovi sinovi, duhovniki, bodo tropili s tropentami in oni vam bodo za odredbo na velke skozi vaše rodove.⁹ Če greste v svoji deželi na vojno zoper sovražnika, ki vas zatira, potem boste s tropentami tropili alarm in Gospod, vaš Bog, se vas bo spomnil in rešeni boste pred svojimi sovražniki.¹⁰ Tudi na dan vašega veselja in na vaše slovesne dneve in ob začetkih mesecev boste s tropentami tropili nad svojimi žgalnimi daritvami in nad žrtvovanji svojih mirovnih daritev, da vam bodo za spomin pred vašim Bogom. Jaz sem Gospod, vaš Bog.«

¹¹ Pripetilo se je na dvajseti *dan* drugega meseca, v drugem letu, da je bil oblak dvignjen iznad šotorskega svetišča pričevanja.¹² Izraelovi otroci so se odpravili na svoja potovanja iz Sinajske divjine in oblak je obstal v Paránski divjini.¹³ Prvič so se odpravili na svoje potovanje glede na Gospodovo zapoved, po Mojzesovi roki.

¹⁴ Prvi je odšel prapor tabora Judovih otrok, glede na njihove vojske in nad njegovo vojsko *je bil* Aminadálov sin Nahsón.¹⁵ Nad vojsko rodu Isahárjevih otrok *je bil* Cuárjev sin Netanél.¹⁶ Nad vojsko rodu Zábulonovih otrok *je bil* Helónov sin Eliáb.¹⁷ Šotorsko svetišče je bilo podrto, in Geršónovi sinovi in Meraríjevi sinovi so se odpravili naprej, noseč šotorsko svetišče.

¹⁸ Prapor Rubenovega tabora se je odpravil naprej, glede na njihove vojske in nad njegovo vojsko *je bil* Šedeúrjev sin Elicúr.¹⁹ Nad vojsko rodu Simeonovih otrok *je bil* Curišadájev sin Šelumiél.²⁰ Nad vojsko rodu Gadovih otrok *je bil* Deguélov sin Eljasáf.²¹ Kehátovci so se odpravili naprej, noseč svetišče, *drugi* i pa so postavili šotorsko svetišče preden so ti prišli.

²² Prapor tabora Efrájimovih otrok se je odpravil naprej glede na njihove vojske in nad njegovo vojsko *je bil* Amihúdov sin Elišamá.²³ Nad vojsko rodu Manásejevih otrok *je bil* Pedacúrjev sin Gamliél.²⁴ Nad vojsko rodu Benjaminovih otrok *je bil* Gideoníjev sin Abidán.

- 9,2: 2 Mz 12,1-20
- 9,2: 2 Mz 12,50
- 9,2: 3 Mz 23,5
- 9,2: 4 Mz 28,16
- 9,2: 5 Mz 16,2
- 9,12: 2 Mz 12,46
- 9,12: Jn 19,36
- 9,14: 2 Mz 12,49
- 9,15: 2 Mz 40,34
- 9,18: 1 Kor 10,1-4
- 9,22: 2 Mz 40,36-37
- 10,14: 4 Mz 1,7
- 10,14: 4 Mz 2,3
- 10,21: 4 Mz 4,4
- 10,21: 4 Mz 10,17

^f 9,3: *zvečer*: hebr. med dvema večeroma.

^g 9,19: *se*...: hebr. je oblak podaljševal mnoge dneve.

^h 9,21: *oblak*...: hebr. bil oblak.

ⁱ 10,21: *drugi*: to je, Geršónci in Meraríjevcji.

²⁵Prapor tabora Danovih otrok se je odpravil naprej, *ki je bil* zadnja straža vseh taborov po njihovih vojskah. In nad njegovo vojsko *je bil* Amišadájev sin Ahiézer. ²⁶Nad vojsko rodu Aserjevih otrok *je bil* Ohránov sin Pagiél. ²⁷Nad vojsko rodu Neftálijevih otrok *je bil* Enánov sin Ahirá. ²⁸Takšna ^jso *bila* potovanja Izraelovih otrok glede na njihove vojske, ko so se odpravili naprej.

²⁹Mojzes je rekel Hobábu, sinu Midjánca Reguéla, Mojzesovega tasta: »Potujemo proti kraju, o katerem je Gospod rekel: »Jaz vam ga bom dal.« Pridi z nami in mi ti bomo storili dobro, kajti Gospod je dobro govoril glede Izraela.« ³⁰Ta pa mu je rekel: »Ne bom šel, temveč bom odšel k svoji lastni deželi in k svojemu sorodstvu.« ³¹Rekel je: »Ne zapusti nas, prosim te, ker veš kako naj taborimo v divjini in ti si nam lahko namesto oči. ³²In zgodilo se bo, če greš z nami, da, zgodilo se bo, da kakršna bo Gospodova dobrota do nas, isto bomo mi storili tebi.«

³³Odpravili so se od Gospodove gore tri dni potovanja in skrinja Gospodove zaveze je šla pred njimi na tridnevno potovanje, da zanje poišče počivališče. ³⁴Gospodov oblak *je bil* nad njimi podnevi, ko so odšli iz tabora. ³⁵Kadar je skrinja krenila na pot, se je pripetilo, da je Mojzes rekel: »Vstani, Gospod in razkrope naj se tvoji sovražniki in tisti, ki te sovražijo, naj zbežijo pred teboj.« ³⁶Ko pa je ta počivala, je rekel: »Vrni se, oh Gospod, k mnogim ^kIzraelovim tisočerim.«

11 Ko se ^lje ljudstvo pritoževalo, je to razžalilo ^mGospoda, in Gospod je *to* slišal in njegova jeza je bila vžgana in med njimi je zagorel Gospodov ogenj in použil *tiste, ki so bili* na najbolj oddaljenih delih tabora. ²Ljudstvo je klicalо k Mojzesu in ko je Mojzes molil h Gospodu je bil ⁿogenj pogašen. ³Ime kraja je imenoval Tabéra, ^oker je med njimi gorenje Gospodov ogenj.

⁴Mešana množica, ki *je bila* med njimi, je pčutila poželenje in tudi Izraelovi otroci so ponovno ^qjokali ter rekli: »Kdo nam bo dal za jesti meso?« ⁵Spominjam se rib, ki smo jih prosto jedli v Egiptu, kumaric, melon, pora, čebule in česna. ⁶Toda naša duša *je sedaj* izsušena. *Tukaj, pred* našimi očmi, sploh ni ničesar poleg mane. ⁷Mana *je bila* kakor koriandrovo seme in njena ^rbarva kakor barva bdelija. ⁸Ljudstvo je šlo okoli in *to* nabiralo in mlelo v mlinih ali tolklo v možnarju in *jo* peklo v ponvah in iz nje delalo kolače in njen okus je bil kakor okus svežega olja. ⁹Ko je ponoči na tabor padla rosa, je nanj padla mana.

¹⁰Potem je Mojzes slišal ljudstvo jokati po svojih družinah, vsakega moža pri vratih svojega šotorja. Gospodova jeza je bila silno vžgana; tudi Mojzes je bil razžaljen. ¹¹Mojzes je rekel Gospodu: »Zakaj si prizadel svojega služabnika? In zakaj nisem našel naklonjenosti v tvojem pogledu, da name polagaš breme vsega tega ljudstva? ¹²Ali sem jaz spočel

^{10,35:} Ps 68,1-2
^{11,1:} Ps 78,21
^{11,4:} 2 Mz 12,38
^{11,4:} 1 Kor 10,6
^{11,7:} 2 Mz 16,14
^{11,7:} 2 Mz 16,31
^{11,23:} Iz 50,2
^{11,23:} Iz 59,1

vse to ljudstvo? Mar sem jih rodil, da bi mi rekel: »Nosi jih v svojem naročju, kakor skrbeč oče nosi doječega otroka, v deželo, ki si jo prisegel njihovim očetom?« ¹³Od kod naj bi imel meso, da ga dam vsemu temu ljudstvu? Kajti jokajo k meni, rekoč: »Daj nam meso, da bomo lahko jedli.« ¹⁴Vsega tega ljudstva nisem zmožen nositi sam, ker *je to* zame pretežko. ¹⁵Če tako postopaš z menoj, me ubij, prosim te, brez razmisleka, če sem našel naklonjenost v tvojih očeh in naj ne vidim svoje bednosti.«

¹⁶Gospod je rekel Mojzesu: »K meni zberi sedemdeset mož izmed Izraelovih starešin, ki jih poznaš, da so starešine ljudstva in častniki nad njimi; in privedi jih k šotorskemu svetišču skupnosti, da bodo tam lahko stali s teboj. ¹⁷Jaz pa bom prišel dol in tam govoril s teboj. Vzel bom od duha, ki *je nad* teboj in položil *ga* bom nanje in s teboj bodo nosili breme ljudstva, da *ga* ne boš nosil sam. ¹⁸Ljudstvu pa reci: »Posvetite se za jutri in jedli boste meso, kajti jokali ste v Gospodova ušesa, rekoč: »Kdo nam bo dal za jesti meso? Kajti z nami *je bilo* dobro v Egiptu,« zato vam bo Gospod dal meso in vi boste jedli. ¹⁹Ne boste jedli en dan, niti dva dni, niti pet dni, niti deset dni, niti dvajset dni, ²⁰temveč cel mesec, dokler to ne pride iz vaših nosnic in vam to postane gnusno, zato ker ste prezirali Gospoda, ki *je med* vami in ste jokali pred njim, rekoč: »Zakaj smo prišli iz Egipta?« ²¹Mojzes je rekel: »Ljudstva, med katerim *sem*, je šeststo tisoč pešcev, ti pa si rekel: »Jaz jim bom dal mesa, da bodo lahko jedli cel mesec.« ²²Mar bodo tropi in črede umorjeni zaradi njih, da jim zadostijo? Mar se bodo vse morske ribe zanje zbrale skupaj, da jim zadostijo?« ²³Gospod je rekel Mojzesu: »Ali je Gospodova roka postala prekratka? Sedaj boš videl, če se ti bo moja beseda zgodila ali ne.«

²⁴Mojzes je odšel ven in ljudstvu povedal Gospodove besede in zbral sedemdeset mož izmed starešin ljudstva in jih postavil naokoli šotorskemu svetišču. ²⁵Gospod je prišel dol v oblaku in mu spregovoril in vzel od duha, ki *je bil* nad njim in *ga* dal sedemdesetim starešinam. Pripetilo se je, ko je nad njimi počival duh, *da* so prerokovali in niso prenehali. ²⁶Toda tam v taboru sta ostala dva *izmed* mož, ime enega *je bilo* Eldád in ime drugega Medád in duh je počival nad njima. *Bila* sta izmed tistih, ki so bili zapisani, toda nista odšla k šotorskemu svetišču, in prerokovala sta v taboru. ²⁷Tam je pritekel mladenič in povedal Mojzesu ter rekel: »Eldád in Medád prerokujeta v taboru.« ²⁸Nunov sin Józue, Mojzesov služabnik, *eden* izmed njegovih mladeničev, je odgovoril in rekel: »Moj gospod Mojzes, prepovej jima.« ²⁹Mojzes mu je rekel: »Mar si zaradi mene ljubosumen? Da bi Bog dal, da bi bilo vse Gospodovo ljudstvo preroki *in da* bi Gospod nanje položil svojega duha!« ³⁰Mojzes se je povzpel v tabor, on in starešine Izraela.

^j 10,28: *Takšna*: hebr. To.

^k 10,36: *mnogim...*: hebr. deset tisoč tisočim Izraelovim.

^l 11,1: *se....*: ali, je bilo ljudstvo kakor bi bili pritoževalci.

^m 11,1: *to razžalilo....*: hebr. bilo to zlo v Gospodovih ušesih.

ⁿ 11,2: *bil...*: hebr. ogenj ugasnil.

^o 11,3: *Tabéra: to je*: Gorenje.

^p 11,4: *je....*: hebr. si je želeta.

^q 11,4: *ponovno*: hebr. se ponovno vrnili in.

^r 11,7: *njena....*: hebr. njeno oko kakor oko.

^s 11,7: [bdelij: drevesna smola.]

^t 11,20: *cel....*: hebr. mesec dni.

³¹ Od Gospoda je izšel veter in od morja prinesel prepelice in *jih* pustil pasti pri taboru, kakor bi bilo dan ^upotovanja na tej strani in kakor bi bilo dan potovanja na oni strani, naokoli tabora in kakor bi jih bilo dva komolca *visoko* na obličju zemlje. ³² Ljudstvo je stalo pokonci ves ta dan in vso *to* noč in ves naslednji dan in zbiralo prepelice. Kdor je zbral najmanj je zbral deset tovorov. Razporedili so si *jih* povsod naokoli tabora. ³³ Medtem ko je *bilo* meso še vedno med njihovimi zobmi, preden je bilo prezvečeno, je bil Gospodov bes vžgan zoper ljudstvo in Gospod je ljudstvo udaril z zelo veliko nadlogo. ³⁴ Ime tega kraja je imenoval Kibrot-Hattaava, ^vker so tam pokopali ljudstvo, ki je poželeslo. ³⁵ In ljudstvo je odpotovalo od Kibrot-Hattaave do Haceróta in ostalo ^wpri Hacerótu.

12 Mirjam in Aron pa sta govorila zoper Mojzesu zaradi etiopske ^xženske, ki jo je poročil, ^ykajti poročil je etiopsko žensko. ² Rekla sta: »Je Gospod resnično govoril samo po Mojzesu? Mar ni govoril tudi po nama?« In Gospod je *to* slišal. ³ (Torej mož Mojzes je *bil* zelo krotak, nad vsemi ljudmi, ki so *bili* na obličju zemlje.)

⁴ Gospod je nenadoma spregovoril Mojzesu, Aronu in Mirjam: »Vi trije, pridite ven k šotorskemu svetišču skupnosti.« In ti trije so prišli ven. ⁵ Gospod je prišel dol v oblačnem stebru in stopil k vratom šotorskega svetišča in poklical Arona in Mirjam, in oba sta prišla naprej. ⁶ Rekel je: »Poslušajta torej moje besede: >Če je med vami prerok, se mu bom *jaz*, Gospod, dal spoznati v videnju *in* mu govoril v sanjah. ⁷ Moj služabnik Mojzes pa ni tak, on je zvest v vsej moji hiši. ⁸ Z njim bom govoril od ust do ust, celo vidno, ne pa v skrivnostnih govorih, in gledal bo Gospodovo podobnost. Zakaj se torej nista bala govoriti proti mojemu služabniku Mojzesu?« ⁹ Gospodova jeza je bila vneta zoper njiju in je odšel.

¹⁰ Oblak je odšel od šotorskega svetišča in glej, Mirjam je postala gobava, bela kakor sneg. Aron pa je pogledal na Mirjam in glej, *bila* je gobava. ¹¹ Aron je rekel Mojzesu: »Ojoj, moj gospod, rotim te, ne položi greha na naju, v čemer sva storila nespašljivo in v čemer sva grešila. ¹² Naj ona ne bo kakor nekdo, [ki je] mrtev, katerega meso je na pol použito, ko prihaja iz maternice svoje matere.« ¹³ Mojzes je klical h Gospodu, rekoč: »Ozdravi jo torej, oh Bog, rotim te.«

¹⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »Če bi njen oče zgolj pljunil v njen obraz, ali ne bi bila sedem dni osramočena? Naj bo sedem dni zaprta izven tabora in potem naj bo ponovno sprejeta.« ¹⁵ Mirjam je bila sedem dni zaprta izven tabora in ljudstvo se ni odpravilo, dokler Mirjam ni bila ponovno privedenazaj. ¹⁶ Potem se je ljudstvo odpravilo iz Haceróta in se utaborilo v Paránski divjini.

13 ² »Pošlji može, da bodo lahko preiskali

kánaansko deželo, ki jo dajem Izraelovim otrokom. Iz vsakega rodu njihovih očetov boste poslali človeka, ^zvsakega, ki je voditelj med njimi.« ³ Mojzes *ajih* je po Gospodovi zapovedi poslal iz Paránske divjine; vsi tisti možje so bili poglavari Izraelovih otrok. ⁴ To so bila njihova imena: iz Rubenovega rodu Zahúrjev sin Šamúa, ⁵ iz Simeonovega rodu Horíjev sin Šafát, ⁶ iz Judovega rodu Jefunéjev sin Kaléb, ⁷ iz Isahárjevega rodu Jožefov sin Jigál, ⁸ iz Efrájimovega rodu Nunov sin Hošéa, ^{b9} iz Benjaminovega rodu Rafújev sin Paltí, ¹⁰ § iz Zábulonovega rodu Sodijev sin Gadiél, ¹¹ iz Jožefovega rodu, namreč iz Manásejevega rodu Susíjev sin Gadí, ¹² iz Danovega rodu Gemalíjev sin Amiél, ¹³ iz Aserjevega rodu Mihaelov sin Setúr, ¹⁴ iz Neftálijevega rodu Vofsíjev sin Nahbí, ¹⁵ iz Gadovega rodu Mahíjev sin Geuél, ¹⁶ To so imena mož, ki jih je Mojzes poslal, da ogledajo deželo. Mojzes je Nunovega sina Hošéa ^cimenoval Ješua. ^d

¹⁷ Mojzes jih je poslal, da ogledajo kánaansko deželo in jim rekel: »Pojdite gor po tej *poti* proti jugu in pojrite gor na goro. ¹⁸ Oglejte si deželo, kakšna je in ljudstvo, ki prebiva v njej, če so močni ali šibki, maloštevilni ali številni, ¹⁹ in kakšna je dežela, ki v njej prebivajo, bodisi je ta dobra ali slaba, in kakšna mesta so, ki v njih prebivajo, ali so v šotorih ali v oporiščih, ²⁰ in kakšna je dežela, ali je ta obilna ali revna, ali je tam les ali ne. In bodite odločnega poguma in prinesite sad dežele.« Torej *bil je* čas prvih sadov grozdja.

²¹ Tako so odšli gor in preiskali deželo od Cinske divjine do Rehóba, kakor ljudje pridejo do Hamáta. ^{e22} Povzpeli so se pri jugu in prišli do Hebróna, kjer so *bili* Ahímán, Šešáj in Talmáj, Anákovi otroci. (Torej Hebrón je bil zgrajen sedem let pred Coanom v Egiptu.) ²³ Prišli so k Eškólskemu potoku in od tam odrezali vejo z enim šopom grozdja in nosili so jo med dvema na palici in prinesli so od granatovcev in od fig. ²⁴ Kraj je bil imenovan potok ^gEškól ^hzaradi šopa grozdja, ki so ga Izraelovi otroci odrezali od tam. ²⁵ In po štiridesetih dneh so se vrnili iz preiskovanja dežele.

²⁶ Šli so in prišli k Mojzesu in Aronu in k vsej skupnosti Izraelovih otrok v Paránsko divjino, do Kadeša in jima nazaj prinesli besedo in vsej skupnosti in jim pokazali sad dežele. ²⁷ Povedali so mu in rekli: »Prišli smo do dežele, kamor nas pošiljaš in ta zagotovo teče z mlekom in medom, in to je njen sad. ²⁸ Vendar je ljudstvo, ki prebiva v deželi močno in mesta so obzidana in zelo velika in poleg tega smo tam videli Anákove otroke. ²⁹ Amalečani prebivajo v južni deželi; Hetejci, Jebusejci in Amoréjci prebivajo v gorah, Kánaanci pa prebivajo poleg morja in ob jordanski pokrajini.« ³⁰ Kaléb je ljudstvo pomiril pred Mojzesom in rekel: »Brž pojdimo gor in jo zavzemimo, kajti zelo smo sposobni,

11,31:
2 Mz 16,13
11,31: Ps 78,26
11,33: Ps 78,31
12,3: Sir 45,4
12,7: Heb 3,2
12,8: 2 Mz
33,11
12,14:
3 Mz 13,46
13,23:
5 Mz 1,24
13,27:
2 Mz 33,3

^b 13,8: Hošéa: *tudi imenovan*, Józue; [Hošéa: hebr. Osvoboditelj.]
^c 13,16: Hošéa: *tudi imenovanega*, Józue.
^d 13,16: Ješua: ali, Józue; [hebr. Jahve je osvoboditev].
^e 13,21: [Hamát: hebr. Obzidan.]
^f 13,23: Eškólskemu...: ali, Eškólski dolini.
^g 13,24: potok: ali, dolina.
^h 13,24: Eškól: *to je*: Šop grozdja.

^u 11,31: *dan...*: hebr. pot dneva.

^v 11,34: *Kibrot-Hattaava: to je*: Grobovi poželenja.

^w 11,35: *ostalo...*: hebr. bili so v.

^x 12,1: *etiopske*: ali, kušíjske.

^y 12,1: *poročil*: hebr. vzel.

^z 13,2: *človeka*: hebr. enega.]

^a 13,3: [Leta 1490 pr. Kr.]

da jo premagamo.«³¹ Toda možje, ki so odšli z njim, so rekli: »Mi nismo zmožni oditi gor zoper ljudstvo, kajti oni smo močnejši od nas.«³² Izraelovim otrokom so prinesli zlo poročilo o deželi, ki so jo preiskali, rekoč: »Dežela, skozi katero smo šli, da jo preiščemo, je dežela, ki požira svoje prebivalce. Vse ljudstvo, ki smo ga videli v njej, so možje velike postave.³³ Tam smo videli velikane,¹ Anákove sinove, ki so izšli iz velikanov in v svojih očeh smo bili kakor kobilice in takšni smo bili v njihovem pogledu.«

14 Vsa skupnost je povzdignila svoj glas in zajokala in ljudstvo je to noč jokalo.² Vsi Izraelovi otroci so godrnjali zoper Mojzesja in zoper Arona in celotna skupnost jima je rekla: »Da bi Bog dal, da bi umrli v egiptovski deželi! Ali da bi Bog dal, da bi umrli v tej divjini!³ Zakaj nas je Gospod privedel v to deželo, da pademo pod mečem, da bi bile naše žene in naši otroci plen? Ali ne bi bilo za nas bolje, da se vrnemo v Egipt?⁴ Drug drugemu so rekli: »Postavimo si poveljnika in se vrnimo v Egipt.«

⁵ Potem sta Mojzes in Aron padla na svoja obraza pred vsem zborom skupnosti Izraelovih otrok.

⁶ Nunov sin Józue in Jefunéjev sin Kaléb, ki sta bila izmed tistih, ki sta preiskala deželo, sta pretrgala svoja oblačila⁷ in spregovorila vsej skupini Izraelovih otrok, rekoč: »Dežela, skozi katero sva šla, da jo preiščeva, je silno dobra dežela.⁸ Če se Gospod razveseljuje v nas, potem nas bo privedel v to deželo in nam jo izročil; deželo, v kateri tečeta mleko in med.⁹ Samo ne uprite se zoper Gospoda niti se ne bojte ljudstva dežele, kajti oni so za nas kruh. Njihova obramba¹⁰ je odšla od njih, Gospod pa je z nami. Ne bojte se jih.«¹⁰ Toda vsa skupnost ju je zaukazala kamnati s kamni. In Gospodova slava se je prikazala v šotorskem svetišču skupnosti, pred vsemi Izraelovimi otroki.

¹¹ Gospod je rekel Mojzesu: »Doklej me bo to ljudstvo še dražilo? Kako dolgo bo, preden mi bodo verovali zaradi vseh znamenj, ki sem jih prikazal med njimi?¹² Udaril jih bom s kužno boleznjijo in jih razdedinil in iz tebe bom naredil večji narod ter mogočnejši, kakor so oni.«

¹³ Mojzes pa je Gospodu rekel: »Potem bodo Egipčani to slišali, (kajti v svoji moći si to ljudstvo privedel izmed njih)¹⁴ in bodo to povedali prebivalcem te dežele, kajti slišali so, da si ti Gospod med tem ljudstvom, da si ti Gospod, viden iz obličja v obličeju in da tvoj oblak stoji nad njimi in da greš pred njimi, podnevi v oblačnem stebru, ponoči pa v ognjenem stebru.

¹⁵ Torej če boš pobil vse to ljudstvo kakor enega človeka, potem bodo narodi, ki so slišali o tvojem slovesu, govorili, rekoč: ¹⁶ »Ker Gospod tega ljudstva ni mogel privesti v deželo, ki jim jo je presegel, jih je zato umoril v divjini.«¹⁷ Sedaj te rotim, naj bo moč mojega Gospoda velika, glede na to, kakor si govoril, rekoč:¹⁸ »Gospod je potrpežljiv in zelo usmiljen, ki odpušča krivičnost in prestopek in nikakor ne očisti krivega, ki obiskuje krivičnost

očetov na otrocih do tretjega in četrtega rodu.¹⁹ Odpusti, rotim te, krivičnost tega ljudstva, glede na veličino svojega usmiljenja in kakor si odpuščal temu ljudstvu, od Egipta, celo do sedaj.«

²⁰ Gospod je rekel: »Odpustil sem glede na twojo besedo,²¹ vendar kakor resnično jaz živim, bo vsa zemlja napolnjena z Gospodovo slavo.²² Ker so vsi tisti ljudje, ki so videli mojo slavo in moje čudeže, ki sem jih storil v Egiptu in v divjini in so me skušali sedaj teh desetkrat in niso prisluhnili mojemu glasu;²³ zagotovo ne bodo videli dežele, ki sem jo presegel njihovim očetom niti je ne bo videl nobeden izmed tistih, ki so me dražili.²⁴ Toda ker je imel moj služabnik Kaléb, v sebi drugega duha in mi je popolnoma sledil, ga bom privedel v deželo, v katero je odšel, in njegovo seme jo bo vzelo v last.²⁵ (Torej Amálečani in Kánaanci so prebivali v dolini.) Jutri se obrnite in se odpravite v divjino, po poti Rdečega morja.«

²⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč:²⁷ »Doklej bom še prenašal to zlo skupnosti, ki godrnja zoper mene? Slišal sem mrmranja Izraelovih otrok, ki mrmrajo zoper mene.²⁸ Reci jim: >Kakor resnično jaz živim,< govori Gospod, »kakor ste govorili v moja ušesa, tako bom jaz storil vam.²⁹ Vaša trupla bodo padla v tej divjini in vsi, kar vas je bilo izmed vas preštetih, glede na vaše celotno število, od dvajset let stari in navzgor, ki ste godrnjali zoper mene.³⁰ Zagotovo ne boste prišli v deželo, glede katere sem presegel,³¹ da v njej prebivate, razen Jefunéjevega sina Kaléba in Nunovega sina Józueta.³¹ Toda vaše malčke, za katere ste rekli, da naj bi bili plen, te bom privedel noter in oni bodo spoznali deželo, ki ste jo vi prezirali.³² Toda kar se tiče vas, bodo vaša trupla padla v tej divjini.³³ Vaši otroci se bodo širideset let potikalji³⁴ po divjini in nosili vaša vlačugarstva, dokler ne bodo vaša trupla propadla v divjini.³⁴ Po številu dni, PV katerih ste preiskovali deželo, torej širideset dni, vsak dan za leto, boste nosili svoje krivičnosti, celo širideset let in spoznali boste moj odmik od obljube.³⁵ Jaz, Gospod, sem rekel: »Zagotovo bom tako storil vsej tej zli skupnosti, ki je skupaj zbrana zoper mene. V tej divjini bodo použiti in tam bodo umrli.«

³⁶ Možje, ki jih je Mojzes poslal, da preiščejo deželo, ki so se vrnili in vso skupnost pripravili, da je mrmrala zoper njega s prinašanjem obrekovanja nad deželo,³⁷ celo ti možje, ki so nad deželo prinesli zlo poročilo, so zaradi kuge umrli pred Gospodom.³⁸ Toda Nunov sin Józue in Jefunéjev sin Kaléb, ki sta bila izmed mož, ki so odšli, da preiščejo deželo, sta še vedno živel. ³⁹ Mojzes je te stvari povedal vsem Izraelovim otrokom in ljudstvo je silno žalovalo.

⁴⁰ Vstali so zgodaj zjutraj in se povzpeli na vrh gore, rekoč: »Glej! Mi smo tukaj in šli bomo gor, na kraj, ki nam ga je Gospod obljubil, kajti grešili smo.«⁴¹ Mojzes je rekel: »Zakaj sedaj prestopate Gospodovo zapoved? Toda to ne bo uspelo.⁴² Ne pojrite gor, kajti Gospoda ni med

ⁱ 13,32: **možje**...: hebr. postavní možje.

^j 13,33: [velikane: hebr. Nefilime.]

^k 14,9: **obramba**: hebr. senca.

^l 14,19: **do**...: ali, doslej.

^m 14,23: **zagotovo**...: hebr. če ne vidijo dežele.

14,13: 2 Mz 32,12
14,14: 2 Mz 13,21
14,16: 5 Mz 9,28
14,18: 2 Mz 34,6
14,18: Ps 103,8
14,18: 2 Mz 20,5
14,18: 2 Mz 34,7
14,24: Joz 14,6
14,29: 4 Mz 26,65
14,29: 4 Mz 32,11
14,29: 5 Mz 1,35
14,34: Ezk 4,6
14,34: Ps 95,19
14,37: 1 Kor 10,10
14,37: Heb 3,10
14,37: Jud 1,5
14,40: 5 Mz 1,41

ⁿ 14,30: **presegel**: hebr. dvignil svojo roko.

^o 14,33: **potikali**: ali, hranili.

^p 14,34: [Leta 1490 pr. Kr.]

^q 14,34: **moj**...: ali, predugačenje mojega namena.

vami, da ne boste udarjeni pred svojimi sovražniki.
⁴³ Kajti Amalečani in Kánaanci so tam pred vami in vi boste padli pod mečem, ker ste obrnjeni proč od Gospoda, zato Gospod ne bo z vami.« ⁴⁴ Vendar pa so si predrnili, da gredo na vrh pogorja. Vendar skrinja Gospodove zaveze in Mojzes nista odšla iz tabora. ⁴⁵ Potem so prišli dol Amálečani in Kánaanci, ki so prebivali na tem pogorju in jih udarili ter porazili, celó do Horme.

15 ² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
 »Spregovori Izraelovim otrokom in jim reci: ›Ko boste prišli v deželo svojih prebivališč, ki vam jo dajem ³ in boste naredili daritev z ognjem Gospodu, žgalno daritev ali žrtvovanje z izpolnjevanjem ^rzaobljube ali s prostovoljnim darovanjem ali na vaše slovesne praznike, da naredite prijeten vonj Gospodu, od črede ali od tropa, ⁴ potem bo tisti, ki daruje svoj dar Gospodu, prinesel jedilno daritev desetinke moke, umešane s četrtno vrča olja. ⁵ Pripravil boš četrtno vrča vina za pitno daritev, z žgalno daritvijo ali žrtvovanjem, za vsako jagnje. ⁶ Ali za ovna boš pripravil za jedilno daritev dve desetinki moke, umešane s tretjino vrča olja. ⁷ Za pitno daritev boš pripravil tretjino vrča vina, za prijeten vonj Gospodu. ⁸ Ko pripravljaš bikca za žgalno daritev ali za klavno daritev v izpolnjevanju obljube ali mirovnih daritev Gospodu, ⁹ potem bo z bikcem jedilne daritve prinesel tri desetinke moke, umešane s polovico vrča olja. ¹⁰ Za pitno daritev boš prinesel polovico vrča vina, za ognjeno daritev, prijetnega vonja Gospodu. ¹¹ Tako bo to storjeno za enega bikca ali za enega ovna ali za jagnje ali kozlička. ¹² Glede na število, ki ga boste pripravili, tako boste storili vsakemu glede na njihovo število. ¹³ Vsi, ki so rojeni iz dežele, bodo te stvari storili na ta način, z darovanjem ognjene daritve, prijetnega vonja Gospodu. ¹⁴ Če tujec začasno prebiva z vami ali kdorkoli je med vami v vaših rodovih in bo daroval ognjeno daritev prijetnega vonja Gospodu; kakor počnete vi, tako bo storil on. ¹⁵ Ena odredba naj bo tako za vas iz skupnosti, kakor tudi za tujca, ki začasno biva z vami, odredba na veke za vaše rodove. Kakor ste vi, tako naj bo tujec pred Gospodom. ¹⁶ Ena postava in en način bo za vas in za tujca, ki začasno biva z vami.«

¹⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
¹⁸ »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: ›Ko pridete v deželo, kamor vas privedem, ¹⁹ potem bo, ko jeste od kruha dežele, da boste darovali vzdigovalno daritev Gospodu. ²⁰ Kolač svojega prvega testa boste darovali za vzdigovalno daritev. Kakor delate vzdigovalno daritev od mlatišča, tako boste to vzdignili. ²¹ Od svojega prvega testa boste dali Gospodu vzdigovalno daritev v vaših rodovih.

²² Če pa zaidete in ne obeležujete vseh teh zapovedi, ki jih je Gospod govoril Mojzesu, ²³ celó vse, kar vam je po Mojzesovi roki zapovedal Gospod, od dneva, ko je Gospod zapovedal Mojzesu in odslej med vašimi rodovi, ²⁴ potem bo to, če bo storjeno z nevednostjo, brez ^svédenja skupnosti,

da bo vsa skupnost darovala enega mladega bikca za žgalno daritev, v prijeten vonj Gospodu, z njegovo jedilno daritvijo in njegovo pitno daritvijo, glede na določen način ^tin enega kozlička od koz za daritev za greh. ²⁵ Duhovnik bo opravil spravo za vso skupnost Izraelovih otrok in to jim bo odpuščeno, kajti to je nevednost. Prinesli bodo svojo daritev, žrtvovanje, narejeno z ognjem Gospodu in njihovo daritev za greh pred Gospoda, za njihovo nevednost. ²⁶ To bo odpuščeno vsem otrokom Izraelove skupnosti in tujcu, ki začasno biva med njimi, glede na to, da je bilo vse ljudstvo v nevednosti.

²⁷ Če katerakoli duša greši zaradi nevednosti, potem bo privadel kozo prvega leta za daritev za greh. ²⁸ Duhovnik bo opravil spravo za dušo, ki nevedno greši, ko z nevednostjo greši pred Gospodom, da zanjo opravi spravo; in to ji bo odpuščeno. ²⁹ Imeli boste eno postavo za tistega, ki greši ^uzaradi nevednosti, tako za tistega, ki je rojen med Izraelovimi otroki, kot za tujca, ki začasno biva med njimi.

³⁰ Toda duša, ki ravna prepotentno, ^vne glede na to, ali je rojena v deželi ali tujec, ta ista graja Gospoda; in ta duša bo iztrebljena izmed svojega ljudstva. ³¹ Ker je prezirala Gospodovo besedo in prelomila njegovo zapoved, bo ta duša popolnoma iztrebljena; njegova krivičnost bo nad njim.«

³² Medtem ko so bili Izraelovi otroci v divjini, so našli moža, ki je na šabatni dan nabiral veje. ³³ Tisti, ki so ga našli nabirati veje, so ga privedli k Mojzesu in Aronu in k vsej skupnosti. ³⁴ Dali so ga pod stražo, ker ni bilo oznanjeno kaj naj bi mu bilo storjeno. ³⁵ Gospod je rekel Mojzesu: »Mož bo zagotovo usmrčen. Vsa skupnost ga bo zunaj tabora kamenala s kamenjem.« ³⁶ In vsa skupnost ga je odvedla zunaj tabora in ga kamenala s kamenjem in ta je umrl, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

³⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
³⁸ »Govori Izraelovim otrokom in jim naroči, da si delajo rese na robovih svojih oblek skozi njihove rodove in da na rese robov dajejo moder trak. ³⁹ Ta vam bo za obrobo, da boste lahko pogledali nanjo in se spomnili vseh Gospodovih zapovedi in jih izvrševali, in da ne boste tavali za svojim lastnim srcem in za svojimi lastnimi očmi, za katerimi ste se vlačugali, ⁴⁰ da se boste lahko spomnili in izpolnjevali vse moje zapovedi in boste sveti svojemu Bogu. ⁴¹ Jaz sem Gospod, vaš Bog, ki vas je privadel iz egiptovske dežele, da bi bil vaš Bog. Jaz sem Gospod, vaš Bog.«

16 Torej ^wKorah, ^x Jichárjev sin, Kehátov sin, Lévijev sin ter Datán in Abirám, ^yEliábova sinova in Peletov sin On izmed Rubenovih sinov, so vzeli ^{može} ² in se vzdignili pred Mojzesom, z nekaterimi izmed Izraelovih otrok, dvesto petdesetimi princi skupnosti, slavnimi v zboru, možmi z ugledom, ³ in se skupaj zbrali zoper Mojzesu in zoper Arona ter jima rekli: »Preveč ^zsi jemljeta nase, glede na to, da je vsa skupnost sveta, vsakdo izmed njih, in da je Gospod med

14,45:
 5 Mz 1,44
 15,2: 3 Mz
 23,10
 15,3: 3 Mz
 22,21
 15,3: 2 Mz
 29,18
 15,4: 3 Mz 2,1
 15,15:
 2 Mz 12,49
 15,15:
 4 Mz 9,14
 15,27:
 3 Mz 4,27
 15,34:
 3 Mz 24,12
 15,38:
 5 Mz 22,12
 15,38: Mt 23,5
 16,1: 4 Mz 27,3
 16,1: Sir 45,21
 16,1: Jud 1,11
 16,2: 4 Mz 26,9

^w 16,1: [Okoli leta 1471 pr. Kr.]

^x 16,1: [Korah: hebr. led.]

^y 16,1: [Abirám: hebr. oče višine.]

^z 16,3: *Preveč*...: hebr. To je veliko za vaju.

^r 15,3: *izpolnjevanjem*: hebr. ločevanjem.

^s 15,24: *brez*...: hebr. [proč] od oči.

^t 15,24: *določen način*: ali, odredbo.

^u 15,29: *greši*: hebr. dela.

^v 15,30: *prepotentno*: hebr. z vzvišeno roko.

njimi. Zakaj se torej povzdigujeta nad Gospodovo skupnost?« ⁴Ko je Mojzes to slišal, je padel na svoj obraz ⁵in govoril Korahu in vsej njegovi skupini, rekoč: »Celo jutri bo Gospod pokazal kdo so njegovi in kdo je svet; in povzročil mu bo, da pride bliže k njemu. Celo tistem, ki ga je izbral, bo povzročil, da se približa k njemu. ⁶Storite to: »Vzemite kadilnice, Korah in vsa njegova skupina ⁷in jutri dajte vanje ogenj pred Gospodom in nanj položite kadilo. Zgodilo se bo, da bo mož, ki ga bo Gospod izbral, ta bo svet. Vi si preveč jemljete nase, vi Lévijevi sinovi.« ⁸Mojzes je rekel Korahu: »Poslušajte, prosim vas, vi Lévijevi sinovi. ⁹Ali se vam zdi le majhna stvar, da vas je Izraelov Bog ločil od Izraelove skupnosti, da vas privede bliže k sebi, da opravljate delo Gospodovega šotorskega svetišča in da stojite pred skupnostjo, da jim služite? ¹⁰Privedel te je blizu k sebi in vse tvoje brate, Lévijeve sinove s teboj. Ali iščete tudi duhovništvo? ¹¹Zaradi katerega vzroka sta tako ti in vsa tvoja skupina zbrana skupaj zoper Gospoda, in kaj je Aron, da mrmrate zoper njega?«

¹²Mojzes ^aje poslal, da pokliče Datána in Abiráma, Eliábova sinova, ki sta rekla: »Ne bova prišla gor. ¹³Je to majhna stvar, da si nas privедel gor iz dežele, kjer tečeta mleko in med, da nas ubiješ v divjini, razen da se narediš princa nad nami? ¹⁴Še več, nisi nas privedel v deželo, kjer tečeta mleko in med ali nam dal dedičino polj in vinogradov. Ali boš iztaknil ^boci teh ljudi? Ne bomo prišli tja gor.« ¹⁵Mojzes je bil zelo ogorčen in rekel Gospodu: »Ne spoštuji njihovih daritev. [Niti] enega osla nisem odvzel od njih niti nisem nič slabega storil enemu izmed njih.« ¹⁶Mojzes je rekel Korahu: »Bodite ti in vsa tvoja skupina jutri pred Gospodom, ti, oni in Aron. ¹⁷Vsak mož naj vzame svojo kadilnico in vanjo položi kadilo in prinesite jih pred Gospoda, vsak mož svojo kadilnico, dvesto petdeset kadilnic; tudi ti in Aron, vsak izmed vaju svojo kadilnico.« ¹⁸Vzeli so vsak mož svojo kadilnico in vanje dali ogenj in nanj položili kadilo in z Mojzesom in Aronom stali v vratih šotorskega svetišča skupnosti. ¹⁹Korah je pri vratih šotorskega svetišča skupnosti zoper njiju zbral vso skupnost in Gospodova slava se je prikazala vsej skupnosti. ²⁰Gospod je spregovoril Mojzesu in Aronu, rekoč: ²¹»Ločita se izmed te skupnosti, da jih lahko v hipu pokončam.« ²²Onadva pa sta padla na svoja obraza in rekla: »Oh Bog, Bog duhov vsega mesa, ali bo en človek grešil in boš ogorčen nad vso skupnostjo?«

²³Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ²⁴»Govori skupnosti, rekoč: »Vzdignite se proč od bližine šotorja Koraha, Datána in Abiráma.« ²⁵Mojzes se je dvignil in odšel k Datánu in Abirámu, in Izraelove starešine so mu sledili. ²⁶Spregovoril je skupnosti, rekoč: »Odidite, prosim vas, od šotorov teh zlobnežev in ne dotikajte se ničesar njihovega, da ne bi bili použiti v vseh njihovih grehih.« ²⁷Tako so se na vsaki strani umaknili od šotorja Koraha, Datána in Abiráma. Datán in Abirám pa sta prišla ven in stala v vratih svojih šotorov s svojima ženama, svojimi sinovi in

16,15: 1 Mz 4,4
16,31:
4 Mz 27,3
16,31:
5 Mz 11,6
16,31: Ps
106,17

svojimi majhnimi otroki. ²⁸Mojzes je rekel: »S tem boste spoznali, da me je poslal Gospod, da storm vsa ta dela, kajti nisem *jih storil* po svoji lastni pameti. ²⁹Če ti možje umrejo običajne ^csmrti vseh ljudi, ali če so obiskani po obiskanju vseh ljudi, potem me Gospod ni poslal. ³⁰Toda če Gospod naredi ^dnovo stvar in zembla odpre svoja usta in jih požre, z vsem, kar jim *pripada* in gredo hitro dol v jamo, ^epotem boste razumeli, da so ti ljudje izzivali Gospoda.«

³¹Pripetilo se je, ko je končal govorjenje vseh teh besed, da so se tla, ki so *bila* pod njimi, razklala narazen ³²in zembla je odprla svoja usta in jih požrla in njihove hiše in vse ljudi, ki so *pripadali* Korahu in vse *njihove* dobrine. ³³Oni in vsi, ki so *pripadali* k njim, so živi odšli dol v jamo, ^fin zembla se je zaprla nad njimi in izginili so iz skupnosti. ³⁴Vsi Izraelci, ki so *bili* naokoli njih, so pobegnili ob njihovem kričanju, kajti rekli so: »Da ne bi zembla požrla *tudi* nas.«

³⁵In prišel je ogenj od Gospoda in použil dvesto petdeset mož, ki so darovali kadilo.

³⁶Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ³⁷»Govori Eleazarju, sinu duhovnika Arona, da kadilnice pobere iz gorenja, ogenj pa iztrese daleč proč, kajti te so posvečene. ³⁸Kadilnice teh grešnikov [*ki so grešili*] zoper svoje lastne duše, naj preoblikujejo v široke plošče za pokritje oltarja, kajti darovali so jih pred Gospodom, zato so posvečene in te bodo znamenje Izraelovim otrokom.« ³⁹Duhovnik Eleazar je vzel bronaste kadilnice, s katerimi so darovali tisti, ki so bili sežgani in preoblikovane so bile v široke *plošče* za pokritje oltarja, ⁴⁰da bodo spomin Izraelovim otrokom, da noben tujec, ki ni od Aronovega semena, ne pride blizu, da bi daroval Gospodu, da ne bo kakor Korah in kakor njegova skupina; kakor mu je po Mojzesovi roki rekel Gospod.

⁴¹Toda naslednji dan je vsa skupnost Izraelovih otrok mrmrala zoper Mojzesu in zoper Arona, rekoč: »Vidva sta ubila Gospodovo ljudstvo.« ⁴²Pripetilo se je, ko je bila zoper Mojzesu in Arona zbrana skupnost, da so pogledali proti šotorskemu svetišču skupnosti in glej, pokrival ga je oblak in prikazala se je Gospodova slava. ⁴³In Mojzes in Aron sta prišla pred šotorsko svetišče skupnosti.

⁴⁴Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ⁴⁵»Vzdignita se proč izmed te skupnosti, da jih lahko v hipu použijem.« In onadva sta padla na svoja obraza.

⁴⁶Mojzes je rekel Aronu: »Vzemi kadilnico, daj vanjo ogenj iz oltarja, nanj položi kadilo in hitro pojdi k skupnosti ter opravi spravo zanje, kajti od Gospoda je izšel bes. Začela se je kužna bolezen.«

⁴⁷Aron je vzel, kakor je Mojzes zapovedal in stekel na sredo skupnosti. In glej, kuga se je začela med ljudstvom. In nanjo je položil kadilo ter opravil spravo za ljudstvo. ⁴⁸Stal je med mrtvimi in živimi in kužna bolezen je obstala. ⁴⁹Torej tistih, ki so umrli od kužne bolezni, je bilo štirinajst tisoč sedemsto, poleg tistih, ki so umrli zaradi Korahove zadeve. ⁵⁰In Aron se je vrnil k Mojzesu, k vratom

^a 16,12: [Leta 1471 pr. Kr.]

^b 16,14: *iztaknil*: hebr. izkopal.

^c 16,29: *običajne*...: hebr. tako kot umre vsak človek.

^d 16,30: *naredi*...: hebr. ustvari bitje.

^e 16,30: [jamo: hebr. šeol.]

^f 16,33: [jamo: hebr. šeol.]

šotorskega svetišča skupnosti in kužna bolezen je obstala.

17 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Govori Izraelovim otrokom in vzemi od vsakega izmed njih palico glede na hišo *njihovih* očetov, od vseh njihovih princev glede na hišo njihovih očetov, dvanajst palic. Ime vsakega moža zapiši na njegovo palico.³ Aronovo ime boš zapisal na Lévijevo palico, kajti ena palica *bo* za poglavarja hiše njihovih očetov.⁴ § Položil jih boš v šotorsko svetišče skupnosti, pred pričevanje, kjer se bom srečal s teboj.⁵ In zgodilo se bo, *da* bo palica moža, ki ga bom jaz izbral, zacvetela in naredil bom, da pred menoj prenehajo mrmranja Izraelovih otrok, s čimer so mrmrali zoper vaju.«

⁶ Mojzes je spregovoril Izraelovim otrokom in vsak izmed njihovih princev mu je dal palico, ^gza vsakega princa eno, glede na hiše njihovih očetov, *torej* dvanajst palic in Aronova palica je *bila* med njihovimi palicami.⁷ Mojzes je palice položil pred Gospoda v šotorskem svetišču pričevanja.

⁸ Pripetilo se je, da je naslednji dan Mojzes odšel v šotorsko svetišče pričevanja in glej, Aronova palica, za Lévijevo hišo, je vzbrstela, pognala brste, pokazala cvetove in obrodila mandlje.⁹ Mojzes je vse palice prinesel izpred Gospoda k vsem Izraelovim otrokom. Pogledali so in vsak mož je vzel svojo palico.

¹⁰ Gospod je rekel Mojzesu: »Aronovo palico ponovno prinesi pred pričevanje, da bo kot simbol ohranjena zoper upornike, ^hin njihova mrmranja boš popolnoma odvzel od mene, da ne bodo pomrli.«¹¹ Mojzes je storil *tako*. Kakor mu je Gospod zapovedal, tako je storil.¹² Izraelovi otroci so govorili Mojzesu, rekoč: »Glej, umiramo, izginjamo, mi vsi izginjamo.¹³ Kdorkoli prihaja kakorkoli blizu Gospodovega šotorskega svetišča bo umrl. Mar bomo použiti z umirajočimi?«

18 Gospod je rekel Aronu: »Ti, tvoji sinovi in hiša tvojega očeta s teboj bodo nosili krivičnost svetišča. Ti in tvoji sinovi s teboj boste nosili krivičnost svojega duhovništva.² Tudi svoje brate iz Lévivevega rodu, rodu svojega očeta, privedi s seboj, da bodo lahko pridruženi k tebi in ti služili, toda ti in tvoji sinovi s teboj *boste služili* pred šotorskim svetiščem pričevanja.³ Pazili bodo na tvojo zadolžitev in zadolžitev vsega šotorskega svetišča. Samo ne bodo se približali posodam svetišča in oltarju, da ne bi niti oni niti tudi vi ne umrli.⁴ Pridruženi bodo k tebi in pazili bodo na zadolžitev šotorskega svetišča skupnosti, za vso službo šotorskega svetišča. Tujec pa se vam ne bo približal.⁵ Pazili boste na zadolžitev svetišča in zadolžitev oltarja, da nad Izraelovimi otroki ne bo več besa.⁶ Glejte, jaz sem vzel vaše brate, Lévijevce, izmed Izraelovih otrok. Vam so izročeni *kakor* darilo za Gospoda, da opravljajo službo šotorskega svetišča skupnosti.⁷ Zato boste ti in tvoji sinovi s teboj, varovali svojo duhovniško službo za vsako oltarno stvar in znotraj zagrinjala; in vi boste služili. Duhovniško službo sem *vam* dal kakor službo darila. Tujec pa, ki pride blizu, bo usmrčen.«

⁸ Gospod je spregovoril Aronu: »Glej, dal sem ti tudi zadolžitev mojih vzdigovalnih daritev izmed vseh posvečenih stvari Izraelovih otrok. Tebi sem jih dal zaradi razloga maziljenja in tvojim sinovom, z odredbo na veke.⁹ To bodo tvoje najsvetejše stvari, *ohranjene* pred ognjem. Vsak njihov dar, vsaka njihova jedilna daritev in vsaka njihova daritev za greh in vsaka njihova daritev za prestopek, ki mi jih bodo povrnili, *bo* zate in za tvoje sinove najsvetejša.¹⁰ Na najsvetejšem *kraju* boš to jedel. Vsak moški bo to jedel. To ti bo sveto.¹¹ In to je tvoje; vzdigovalna daritev njihovega darila z vsemi majalnimi daritvami Izraelovih otrok. Dal sem jih tebi in tvojim sinovim in tvojim hčeram s teboj, po zakonu na veke; vsak, kdor je v tvoji hiši čist, bo jedel od tega.¹² Najboljše ⁱod olja in najboljše od vina in od pšenice, njihove prve sadove, ki jih bodo darovali Gospodu, te sem dal tebi.¹³ In karkoli je prvo zrelo v deželi, kar bodo prinesli Gospodu, bo tvoje; vsak, kdor je v tvoji hiši čist, bo jedel *od* tega.¹⁴ Vsaka posvečena stvar v Izraelu, naj bo tvoja.¹⁵ Vsaka stvar, ki odpre maternico v vsem mesu, ki ga prinašajo h Gospodu, *naj bo to* od ljudi ali živali, bo tvoja. Vendar zagotovo odkupi človeškega prvorojenca in odkupil boš prvence nečistih živali.¹⁶ Tiste, ki naj bi bili odkupljeni, mesec dni stare, boš odkupil glede na svojo oceno, za denar petih šeklov, po svetiščnem šeklu, kar *je* dvajset ger.¹⁷ Toda prvanca krave ali prvanca ovce ali prvanca koze ne boš odkupil; oni so sveti. Njihovo kri boš poškrôpil na oltar in njihovo tolščo boš sežgal *za* ognjeno daritev, v prijeten vonj Gospodu.¹⁸ Njihovo meso bo tvoje, kakor so tvoje majalne prsi in desno pleče.¹⁹ Vse vzdigovalne daritve svetih stvari, ki jih Izraelovi otroci darujejo Gospodu, sem dal tebi in tvojim sinovim in tvojim hčeram s teboj, po zakonu na veke. To je solna zaveza na veke pred Gospodom, tebi in tvojemu potomstvu s teboj.«

²⁰ Gospod je govoril Aronu: »Ne boš imel dedičine v svoji deželi niti ne boš imel nobenega deleža med njimi. Jaz *sem* tvoj delež in tvoja dedičina med Izraelovimi otroki.²¹ Glej, Lévijevim otrokom sem dal za dedičino vse desetine v Izraelu, za njihovo službo, ki jo služijo, *torej* službo šotorskega svetišča skupnosti.²² Niti se Izraelovi otroci odslej ne smejo približati šotorskemu svetišču skupnosti, da ne bi nosili greha in žumrli.²³ Temveč bodo Lévijevci opravljali službo šotorskega svetišča skupnosti in nosili bodo njihovo krivičnost. *To bo* zakon na veke skozi vaše rodove, da med Izraelovimi otroki ne bodo imeli nobene dedičine.²⁴ Toda desetine Izraelovih otrok, ki jih darujejo *kakor* vzdigovalno daritev Gospodu, sem dal v dedičino Lévijevcem. Zato sem jim rekel: »Med Izraelovimi otroki ne bodo imeli nobene dedičine.«

²⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:²⁶ »Tako spregovori Lévijevcem in jim povej: »Kadar od Izraelovih otrok vzamete desetine, ki sem vam jih od njih dal za vašo dedičino, potem boste od tega darovali vzdigovalno daritev za Gospoda, celo deseti del desetine.²⁷ In ta vaša vzdigovalna

^g 17,6: *palico*...: hebr. palico za enega princa, palico za enega princa.

^h 17,10: *upornike*: hebr. otroke uporništva.

17,4: 2 Mz
25,22

17,10: Heb 9,4

18,6: 4 Mz 3,45

18,11:

3 Mz 10,14

18,14:

3 Mz 27,28

18,15:

2 Mz 13,2

18,15:

2 Mz 22,29

18,15:

3 Mz 27,26

18,15:

4 Mz 3,13

18,16:

2 Mz 30,13

18,16:

3 Mz 27,25

18,16:

4 Mz 3,47

18,16:

Ezk 45,12

18,18:

2 Mz 29,26

18,20:

5 Mz 10,9

18,20:

5 Mz 18,2

18,20: Joz 13,14

18,20: Joz 13,33

18,20:

Ezk 44,28

ⁱ 18,12: *Najboljše*...: hebr. Maščobo olja.

^j 18,22: *in*...: hebr. da umrejo.

daritev se vam bo štela kakor, da bi *bilo* žito iz mlatiča in kakor polnost vinske stiskalnice.²⁸ Tako boste tudi vi darovali vzdigovalno daritev Gospodu od vseh svojih desetin, ki jih prejmete od Izraelovih otrok in od tega boste dali Gospodovo vzdigovalno daritev duhovniku Aronu.²⁹ Izmed vseh vaših darov bo vsak daroval vzdigovalno daritev Gospodu, od vsega ^knajboljšega od tega, celo posvečen del od tega.³⁰ Zato jim boš rekel: »Ko ste vzdignili najboljše ^lod tega, potem bo to šteto Lévijevcem kakor donos mlatiča in kakor donos vinske stiskalnice.³¹ To boste jedli na vsakem kraju, vi in vaše družine, kajti to je vaša nagrada za vašo službo v šotorskem svetišču skupnosti.³² Zaradi tega ne boste nosili nobenega greha, ko ste vzdignili najboljše od tega. Niti ne boste oskrnili svetih stvari Izraelovih otrok, da ne umrjete.«³³

19 Gospod je spregovoril ^mMojzesu in Aronu, rekoč: ²»To je odredba postave, ki jo je zapovedal Gospod, rekoč: »Govorita Izraelovim otrokom, da vama privedejo rdečo telico brez madeža, na kateri ni nobene pomanjkljivosti *in* na katero nikoli ni prišel jarem.³ Izročili jo boste duhovniku Eleazarju, da jo odvede zunaj tabora in *nekdo* jo bo zakljal pred njegovim obrazom.⁴ Duhovnik Eleazar bo s svojim prstom vzel od njene krvi in sedemkrat poškropil neposredno pred šotorskim svetiščem skupnosti ⁵ in *nekdo* bo telico sežgal v njegovem pogledu; njeno kožo, njeno meso in njeno kri bo sežgal z njenim iztrebkom.⁶ Duhovnik bo vzel cedrov les, izop in škrlat in *to* vrgel v sredo goreče telice.⁷ Potem bo duhovnik opral svoja oblačila, svoje meso umil v vodi in potem bo prišel v tabor in duhovnik bo nečist do večera.⁸ Kdor jo zažiga, bo svoja oblačila opral v vodi in svoje meso okopal v vodi in bo nečist do večera.⁹ Človek, *ki je čist*, bo zbral pepel telice in *ga* položil zunaj tabora, na čisto mesto in tam bo hranjen za skupnost Izraelovih otrok, za vodo oddvojitve. To je očiščevanje za greh.¹⁰ Kdor zbira pepel telice, bo opral svoja oblačila in bo nečist do večera. To bo za Izraelove otroke in tujca, ki začasno prebiva med njimi, zakon na veke.

¹¹ Kdor se dotika trupla kateregakoli človeka, ⁿbo sedem dni nečist.¹² S to [*vodo*] se bo očistil na tretji dan in na sedmi dan bo čist. Toda če se ne očisti tretji dan, potem sedmi dan ne bo čist.¹³ Kdorkoli se dotika trupla kateregakoli človeka, ki je mrtev in se ne očisti, omadežuje Gospodovo šotorsko svetišče, in ta duša bo iztrebljena iz Izraela. Ker voda oddvojitve ni bila poškropljena nad njim, bo nečist; njegova nečistost je še nad njim.¹⁴ To je postava, ko človek umre v šotoru. Vse, kar pride v šotor in vse, kar je v šotoru, bo nečisto sedem dni.¹⁵ Vsaka odprtta posoda, ki na sebi nima privezanega pokrivala, je nečista.¹⁶ Kdorkoli se dotakne tistega, ki je na odprtih poljih umorjen z

^{19,3:} Heb 13,11

^{19,4:} Heb 9,13

^{19,5:} 2 Mz

^{29,14}

^{19,5:} 3 Mz

^{4,11-12}

^{20,3:} 4 Mz

^{11,33}

^{20,4:} 2 Mz 17,2

^{20,11:}

[2 Mz 17,6]

^{20,13:} Ps

^{106,32-48}

mečem ali trupla ali človeške kosti, ali groba, bo sedem dni nečist.¹⁷ Za nečisto *osebo* bodo vzeli od pepela ^osežgane telice očiščevanja za greh in tekoča Pwoda bo vlita k temu v posodo.¹⁸ Čista oseba bo vzela izop in *ga* pomočila v vodi in *ga* poškropila po šotoru in po vseh posodah in po osebah, ki so bile tam in na tistega, ki se je dotaknil kosti, ali nekoga umorjenega, ali nekoga mrtvega ali groba.¹⁹ Čista oseba bo poškropila po nečisti na tretji dan in na sedmi dan. Na sedmi dan se bo mož očistil in opral svoja oblačila in se okopal v vodi in bo zvečer čist.²⁰ Toda mož, ki bo nečist in se ne bo očistil, ta duša bo iztrebljena izmed skupnosti, ker je omadeževal Gospodovo svetišče. Voda oddvojitve ni bila poškropljena nanj; ta je nečist.²¹ To jim bo večen zakon, da kdor škropi vodo oddvojitve, bo opral svoja oblačila; in kdor se dotika vode oddvojitve, bo nečist do večera.²² Česarkoli se nečista *oseba* dotika, bo nečisto; in duša, ki se *tega* dotika, bo nečista do večera.

20 Potem ^qso prišli Izraelovi otroci, *torej* celotna skupnost, v puščavo Cin, v prvem mesecu, in ljudstvo je ostalo v Kadešu in Mirjam je tam umrla in bila tam pokopana.² Tam pa ni bilo nobene vode za skupnost in skupaj so se zbrali zoper Mojzes in zoper Arona.³ Ljudje so se pričkali z Mojzesom in govorili, rekoč: »Da bi Bog dal, da bi umrli, ko so naši bratje umrli pred Gospodom!⁴ In zakaj sta Gospodovo skupnost privedla gor v to divjino, da bi mi in naša živina v njej umrli?⁵ In zakaj sta nas pripravila, da pridemo gor iz Egipta, da nas privedeta na ta zlobni kraj? To ni kraj semen ali fig ali vinskih trt ali granatnih jabolk niti ni tukaj nobene vode za pitje.«⁶ Mojzes in Aron sta od prisotnosti zbora odšla k vratom šotorskega svetišča skupnosti ter padla na svoja obraza in prikazala se jima je Gospodova slava.

⁷ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:⁸ »Vzemi palico in ti in tvoj brat Aron zberita skupaj skupnost in pred njihovimi očmi spregovorita skali in ta bo dala svojo vodo in ti jim boš prinesel vodo iz skale. Tako boš dal piti zboru in njihovim živalim.«⁹ Mojzes je vzel palico izpred Gospoda, kakor mu je zapovedal.¹⁰ Mojzes in Aron sta pred skalo zbrala skupnost in jim rekla: »Poslušajte sedaj, vi uporniki, ali vam moreva iz te skale izpeljati vodo?«¹¹ Mojzes je dvignil svojo roko in s svojo palico dvakrat udaril skalo ^r in voda se je obilno prikazala in skupnost je pila in *tudi* njihove živali.

¹² Gospod pa je spregovoril Mojzesu in Aronu: »Ker mi nista verovala, da bi me izkazala svetega v očeh Izraelovih otrok, zato te skupnosti ne bosta privedla v deželo, ki sem jim jo dal.«¹³ To je voda iz Meribe; ^sker so se Izraelovi otroci prepirali z Gospodom in je bil on posvečen v njih.

¹⁴ Mojzes je k edómskemu kralju poslal poslance iz Kadeša: »Tako govori tvoj brat Izrael: ›Ti poznaš

^k 18,29: *vsega*: hebr. vse tolšče.

^l 18,30: *najboljše*: hebr. maščobo.

^m 19,1: [Leta 1471 pr. Kr.]

ⁿ 19,11: *človeka*: hebr. duše človeka.

^o 19,17: *pepela*: hebr. praha.

^p 19,17: *tekoča*...: hebr. žive vode bodo dane.

^q 20,1: [Leta 1453 pr. Kr.]

^r 20,11: [Naročeno mu je bilo, da spregovori skali in ne, da jo udari. In celo dvakrat jo je udaril. Prvič mu je v 1 Mz 17,6 naročil, da udari skalo, sedaj, drugič, pa da ji spregovori. (Simbolika: Jezus - tista skala, ki je dala vodo - Jezus je za nas postal izvir živih vodá - je bil samo enkrat udarjen za naše grehe in ne dvakrat ali trikrat.) Zato mu je tokrat naročil, da skali spregovori. Simbolično gledano je tako Mojzes Jezusa drugič križal.]
^s 20,13: *Meribe*: to je, Prepir.

vse muke, ki so nas doletele.^{t15} Kako so naši očetje odšli dol v Egipt in smo dolgo časa prebivali v Egiptu; Egipčani pa so dražili nas in naše očete.¹⁶ In ko smo klicali h Gospodu, je slišal naš glas in poslal angela in nas privedel iz egiptovske dežele. In glej, mi smo v Kadešu, v mestu na tvoji najbolj oddaljeni meji.¹⁷ Naj prečkamo, prosim te, skozi tvojo deželo. Ne bomo šli skozi polja ali skozi vinograde niti ne bomo pili vode iz vodnjakov. Šli bomo po kraljevi visoki poti, ne bomo se obrnili k desni roki niti ne k levi, dokler ne prečkamo tvojih meja.«¹⁸ Edóm pa mu je rekел: »Ne boš prečkal poleg mene, da ne bi jaz z mečem prišel zoper tebe.«¹⁹ Izraelovi otroci so mu rekli: »Šli bomo po visoki poti. In če jaz in moja živina piye od tvoje vode, potem bom plačal zanjo. Samo šel bom, ne da bi počel karkoli drugega bom šel skozi po svojih stopalih.«²⁰ Rekel je: »Ne boš šel skozi.« In Edóm je prišel ven zoper njega, z mnogo ljudstva in z močno roko.²¹ Tako je Edóm odklonil dati Izraelu prehod skozi njegovo mejo, zato se je Izrael obrnil proč od njega.

²² Izraelovi otroci, torej celotna skupnost, so potovali od Kadeša in prišli na goro Hor.²³ Gospod je govoril Mojzesu in Aronu na gori Hor, ob meji dežele Edóm, rekoč:²⁴ »Aron bo zbran k svojemu ljudstvu, kajti ne bo vstopil v deželo, ki sem jo dal Izraelovim otrokom, ker sta se uprla zoper mojo besedo pri vodi Meríbe.²⁵ Vzemi Arona in njegovega sina Eleazarja ter ju privedi gor na goro Hor²⁶ in sleci Arona iz njegovih oblačil in jih nadeni na njegovega sina Eleazarja. Aron pa bo zbran k svojim ljudem in bo tam umrl.«²⁷ Mojzes je storil kakor je Gospod zapovedal in odšli so na goro Hor pred očmi vse skupnosti.²⁸ Mojzes je slekel Arona iz njegovih oblačil in jih nadel na njegovega sina Eleazarja in Aron je tam umrl, na vrhu gore, in Mojzes in Eleazar sta prišla dol z gore.²⁹ Ko je vsa skupnost videla, da je bil Aron mrtev, so trideset dni žalovali za Aronom, celó vsa Izraelova hiša.

21 Ko ^vje kralj Arád, Kánaanec, ki je prebival na jugu, slišal govorico, da je Izrael prišel po poti oglednikov, potem se je bojeval zoper Izrael in nekatere izmed njih prijel kot jetnike.² Izrael se je zaobljubil Gospodu in rekel: »Če zares hočeš to ljudstvo izročiti v mojo roko, potem bom popolnoma uničil njihova mesta.«³ Gospod je prisluhnil Izraelovemu glasu in izročil Kánaance, in popolnoma so jih uničili in njihova mesta in ime kraja je imenoval Horma.^w

⁴ Odpotovali so z gore Hor po poti Rdečega morja, da obidejo deželo Edóm in duša ljudstva je zaradi poti zelo izgubila ^xpogum.⁵ Ljudstvo je govorilo zoper Boga in zoper Mojzesu: »Zakaj sta nas privedla gor iz Egipta, da umremo v divjini? Kajti tukaj ni kruha niti tukaj ni nobene vode in naši duši se gabi ta lahek kruh.«⁶ Gospod pa je

med ljudstvo poslal ognjene kače in te so pikale ljudstvo in mnogo Izraelovega ljudstva je umrlo.

⁷ Zato je ljudstvo prišlo k Mojzesu in reklo: »Grešili smo, kajti govorili smo zoper Gospoda in zoper tebe. Moli h Gospodu, da kače odvzame od nas.« In Mojzes je molil za ljudstvo.⁸ Gospod je rekel Mojzesu: »Naredi si ognjeno kačo in jo obesi na kol, in zgodilo se bo, da vsak, kdor je pičen, ko pogleda nanjo, bo živel.«⁹ Mojzes je naredil kačo iz brona in jo obesil na kol in pripetilo se je, da će je kateregakoli človeka pičila kača, ko je pogledal kačo iz brona, je živel.

¹⁰ Izraelovi otroci so se namerili naprej in se utaborili v Obótu.¹¹ In odpotovali so iz Obóta in se utaborili pri Ijé Abarímu,^y v divjini, ki je pred Moábom, proti sončnemu vzhodu.

¹² Od tam so odrinili in se utaborili v dolini Zared.¹³ Od tam so odrinili in se utaborili na drugi strani Arnóna, ki je v divjini, ki prihaja iz pokrajine Amoréjcov, kajti Arnón je Moábova meja med Moábom in Amoréjci.¹⁴ § Zato je rečeno v knjigi Gospodovih vojn: »Kaj ^zje storil v Rdečem morju in v potokih Arnóna¹⁵ in pri vodotoku potokov, ki gredo dol k prebivališču Ar in leži ^ana Moábovi meji.«¹⁶ In od tam so odšli v Beér, to je vodnjak, o katerem je Gospod govoril Mojzesu: »Zberi skupaj ljudstvo in jaz jim bom dal vodo.«

¹⁷ Potem je Izrael zapel ^bto pesem: »Izviraj, ^co vodnjak. Pojte mu. ¹⁸ Princi so kopáli vodnjak, kopáli so ga plemiči izmed ljudstva, po navodilih postavodajalca, s svojimi palicami.« In iz divjine so odšli k Matánu,¹⁹ in od Matána v Nahaliél, in iz Nahaliéla v Bamót,²⁰ § in iz Bamóta v dolino, ki je v moábski ^ddeželi, do vrha Pisge,^e ki gleda proti Ješimonu.^f

²¹ Izrael je poslal poslance k Sihónu, ^gkralju Amoréjcov, rekoč:²² »Pusti mi iti skozi tvojo deželo. Ne bomo se obrnili v polja ali v vinograde; ne bomo pili od vodá iz vodnjaka, temveč bomo šli vzdolž po kraljevi visoki poti, dokler ne bomo prešli tvojih mej.«²³ Sihón pa ni hotel trpeti, da gre Izrael skozi njegove meje, temveč je Sihón zbral vse ljudstvo in odšel ven zoper Izrael v divjino in prišel v Jahac in se bojeval zoper Izrael.²⁴ Izrael pa ga je udaril z ostrino meča in vzel v last njegovo deželo od Arnóna do Jabóka, celo do Amónovih otrok, kajti meja Amónovih otrok je bila trdna.²⁵ Izrael je zavzel vsa ta mesta in Izrael je prebival v vseh mestih Amoréjcov v Hešbónu in v vseh njegovih vaseh.^h²⁶ Kajti Hešbón je bil mesto amoréjskega kralja Sihóna, ki se je bojeval zoper prejšnjega moábskega kralja in je vso njegovo deželo vzel iz njegove roke, celo do Arnóna.²⁷ Zato tisti, ki govorijo v pregovorih, pravijo: »Pridite v Hešbón, naj bo Sihónovo mesto zgrajeno in pripravljeno,²⁸ kajti ogenj je odšel iz Hešbóna, plamen iz mesta Sihón. Ta je použil Ar Moáb in gospodarje visokih krajev Arnóna.²⁹ Gorje tebi, Moáb! Uničeno si, oh ljudstvo Kemoša. Svojim sinovom je dal, da

^t 20,14: *doletele*: hebr. našle.

^u 20,24: *mojo...*: Heb. moja usta.

^v 21,1: [Leta 1452 pr. Kr.]

^w 21,3: *Horma*: to je, Popolno uničenje.

^x 21,4: *izgubila... ali, žalovala*: hebr. skrajšala.

^y 21,11: *Ijé Abarímu*: ali, Abarímovih kupih.

^z 21,14: *Kaj...*: ali, Vahéb v Sufi.

^a 21,15: *leži*: hebr. se naslanja na Moábovo mejo.

^b 21,17: *zapel*: ali, odgovoril.

^c 21,17: *Izviraj...*: hebr. Dvigni se.

^d 21,20: *v moábski...*: na moábskem polju.

^e 21,20: *Pisge*: ali, hriba.

^f 21,20: *Ješimonu*: ali, divjini.

^g 21,21: [Sihón: hebr. viharen.]

^h 21,25: *vaseh*: hebr. hcerah.

pobegnejo in svoje hčere v ujetništvo Sihónu, kralju Amoréjcev.³⁰ Streljali smo nanje, Hešbón je uničen celo do Dibóna in opustošili smo jih celo do Nofa, iki sega do Médebe.«

³¹ Tako je Izrael prebival v deželi Amoréjcev. ³² In Mozes je poslal, da ogledajo Jaazér in zavzeli so njegove vasi in napodili Amoréjce, ki so bili tam.

³³ In obrnili so se ter odšli gor, po poti Bašána in bašánski kralj Og je odšel ven zoper njih, on in vse njegovo ljudstvo, da se bojujejo pri Edréi. ³⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »Ne boj se ga, kajti izročil sem ga v tvojo roko in vse njegovo ljudstvo in njegovo deželo in storil mu boš, kakor si storil Sihónu, kralju Amoréjcem, ki je prebival pri Hešbónu.« ³⁵ Tako so udarili njega, njegove sinove in vse njegovo ljudstvo, dokler nihče ni ostal živ, in njegovo deželo vzeli v last.

22 Izraelovi otroci so se namerili jnaprej in se utaborili na moábskih ravninah, na tej strani Jordana, pri Jerihi.

² Cipórjev sin Balák je videl vse, kar je Izrael storil Amoréjcem. ³ Moáb se jeboleče bal ljudstva, ker jih je bilo mnogo in Moáb je bil zaskrbljen zaradi Izraelovih otrok. ⁴ Moáb je rekel midjánskim starešinam: »Sedaj bo ta skupina polizala vse, ki so naokoli nas, kakor vol pomuli poljsko travo.« Cipórjev sin Balák je bil ob tistem času kralj Moábcev. ⁵ Poslal je torej poslanec k Beórjevemu sinu Bileámu v Petór, ki je poleg reke dežele otrok njegovega ljudstva, da ga pokliče, rekoč: »Glej, ljudstvo je prišlo iz Egipta. Glej, pokrivajo obličeje zemlje in prebivajo nasproti meni. ⁶ Pridi torej sedaj, prosim te, prekolni mi to ljudstvo, kajti oni so premogočni zame. Morda bom prevladal, da jih lahko udarimo in da jih lahko napodim iz dežele, kajti vem, da kogar ti blagoslovš, je blagoslovljen in kogar ti prekolneš, je preklet.«

⁷ Moábske starešine in midjánske starešine so odrinili z nagradami vedeževanja v svoji roki in prišli k Bileámu in mu spregovorili Balákove besede. ⁸ In ta jim je rekel: »To noč prenočite tukaj in ponovno vam bom prinesel besedo, kakor mi bo Gospod govoril,« in Moábovi princi so ostali z Bileámom. ⁹ Bog je prišel k Bileámu in rekel: »Kakšni možje so tile s teboj?« ¹⁰ Bileám je rekel Bogu: »Cipórjev sin Balák, moábski kralj, je poslal k meni, rekoč: ¹¹ »Glej, tam je prišlo ljudstvo iz Egipta, ki pokriva obličeje zemlje. Pridi sedaj, prekolni mi jih. Morda jih bom zmožen premagati in jih pognati ven.« ¹² Bog pa je rekel Bileámu: »Ne boš šel z njimi, ne boš preklet ljudstva, kajti blagoslovjeni so.« ¹³ Bileám je zjutraj vstal in Balákovim princem rekel: »Pojdite v svojo deželo, kajti Gospod mi odklanja dati dovoljenje, da grem z vami.« ¹⁴ Moábski princi so vstali, odšli k Baláku in rekli: »Bileám odklanja, da pride z nami.«

¹⁵ Balák je ponovno poslal prince, več in častitljivejše od onih. ¹⁶ Prišli so k Bileámu in

mu rekli: »Tako govorci Cipórjev sin Balák: »Naj mte ničesar, prosim te, ne ovira, da bi prišel k meni, ¹⁷ kajti povišal te bom v zelo veliko čast in storil bom kakorkoli mi rečeš. Pridi torej, prosim te, prekolni mi to ljudstvo.« ¹⁸ Bileám je odgovoril ter Balákovim služabnikom rekel: »Če bi mi Balák dal svojo hišo, polno srebra in zlata, ne morem iti preko besede od Gospoda, svojega Boga, da storim manj ali več. ¹⁹ Zdaj torej, prosim vas, tudi vi ostanite tukaj to noč, da bom lahko vedel, kaj mi bo še povedal Gospod.« ²⁰ Bog je ponoči prišel k Bileámu ter mu rekel: »Če pridejo možje, da te pokličejo, vstani in pojdi z njimi, toda reci jim samo besedo, ki ti jo bom jaz rekel, to boš storil.« ²¹ Bileám je zjutraj vstal, osedlal svojo oslico in se odpravil k moábskim princem.ⁿ

²² Božja jeza je bila vžgana, ker je odšel in Gospodov angel je stal na poti za nasprotnika zoper njega. Torej jahal je na svoji oslici in dva njegova služabnika sta bila z njim. ²³ In oslica je zagledala Gospodovega angela stati na poti in njegov meč je bil izvlečen v njegovi roki in oslica se je obrnila stran iz poti in odšla na polje. Bileám pa je udaril oslico, da jo obrne na pot. ²⁴ Toda Gospodov angel je stal na stezi vinogradov, zid pa je bil na tej strani in zid na oni strani. ²⁵ Ko je oslica zagledala Gospodovega angela, se je pritisnila k zidu in Bileámovu stopalo zmečkala ob zid in ta jo je ponovno udaril. ²⁶ Gospodov angel je šel naprej in stal na ozkem kraju, kjer ni bilo nobene poti, da bi se obrnil k desni roki ali k levi. ²⁷ Ko je oslica zagledala Gospodovega angela, je pod Bileámom padla dol in Bileámov jeza je bila vžgana in oslico je udaril s palico. ²⁸ Gospod pa je oslici odprl usta in ta je Bileámu rekla: »Kaj sem ti storila, da si me že trikrat udaril?« ²⁹ Bileám je rekel oslici: »Ker si me zasmehovala. Če bi bil tukaj, v moji roki meč, bi te sedaj že ubil.« ³⁰ Oslica pa je Bileámu rekla: »Ali nisem tvoja oslica, na kateri si jahal, odkar sem bila Ptvoja, do današnjega dne? Sem imela kdaj navado, da ti tako storim?« Rekel je: »Ne.« ³¹ Potem je Gospod Bileámu odprl oči in zagledal je Gospodovega angela, stoečega na poti in njegov meč je bil izvlečen v njegovi roki. Sklonil je svojo glavo in padel plosko na svoj obraz. ³² Gospodov angel mu je rekel: »Zakaj si potem že trikrat udaril svojo oslico? Glej, odšel sem ven, da se rti zoperstavim, ker je tvoja pot sprevržena pred menoj, ³³ oslica pa me je zagledala in se že trikrat obrnila od mene. Razen če se ne bi obrnila od mene, bi te sedaj torej zagotovo ubil, njo pa rešil živo.« ³⁴ Bileám je rekel Gospodovemu angelu: »Grešil sem, kajti nisem vedel, da zoper mene stojiš na poti. Sedaj torej, če te je to razžalilo, se bom ponovno vrnil nazaj.« ³⁵ Gospodov angel je Bileámu rekel: »Pojdi z možmi, toda samo besedo, ki ti jo jaz govorim, to boš govoril.« Tako je Bileám odšel z Balákovimi princi.

ⁱ 21,30: [Nofa: hebr. Memfisa. Mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^j 22,1: [Leta 1452 pr. Kr.]

^k 22,5: *obličeje*: hebr. oči.

^l 22,11: *jih*...: hebr. bom prevladal v boju zoper njih.

^m 22,16: *Naj*...: hebr. Ne bodi oviran pred tem itd.

ⁿ 22,21: [To je Bileám storil samovoljno, ker prejšnja vrstica vključuje besedo »če« in ni omenjeno, da bi ti možje prišli in ga poklicali!]

21,33: 5 Mz 3,1

21,33: 5 Mz 29,7

21,34: Ps 135,11

22,5: Joz 24,9

22,18: 4 Mz 24,13

22,23: 2 Pet 2,16

22,23: Jud 1,11

^o 22,30: *na*...: hebr. ki si jahal na meni.

^p 22,30: *sem bila*...: ali, si bil itd.

^q 22,31: *padel*...: ali, se priklonil.

^r 22,32: *to*...: hebr. bi ti bil nasprotnik.

^s 22,34: *te*...: hebr. je to zlo v tvojih očeh.

³⁶ Ko je Balák slišal, da je Bileám prišel, je odšel ven, da ga pospremi v mesto Moáb, ki je na meji Arnóna, ki je skrajna pokrajina. ³⁷ Balák je rekel Bileámu: »Ali nisem iskreno poslal k tebi, da te pokličem? Čemu nisi prišel k meni? Mar te zares ne zmorem povišati k časti!« ³⁸ Bileám je rekel Baláku: »Glej, prišel sem k tebi. Imam zdaj sploh moč, da karkoli povem? Besedo, ki jo Bog polaga v moja usta, to bom govoril.« ³⁹ Bileám je odšel z Balákom in prišla sta v Kirját Hucót. ⁴⁰ Balák je daroval vola in ovco in poslal k Bileámu in k princem, ki so bili z njim. ⁴¹ Pripetilo se je naslednji dan, da je Balák vzel Bileáma in ga privedel gor na Báalov visok kraj, da bi od tam lahko videl skrajden ljudstva.

23 Bileám je rekel Baláku: »Tukaj mi zgradi sedem oltarjev in mi pripravi sedem volov ter sedem ovnov.« ² Balák je storil, kakor je Bileám govoril, in Balák in Bileám sta na vsakem oltarju darovala bikca in ovna. ³ Bileám je rekel Baláku: »Stoj pri svoji žgalni daritvi, jaz pa bom šel. Morda bo prišel Gospod, da me sreča in karkoli mi pokaže, ti bom povedal.« In odšel je na visok ⁴ kraj. ⁴ Bog je srečal Bileáma in ta mu je rekel: »Pripravil sem sedem oltarjev in na vsakem oltarju sem daroval bikca in ovna.« ⁵ Gospod je v Bileámova usta položil besedo ter rekel: »Vrni se k Baláku in tako boš govoril.« ⁶ Vrnil se je k njemu in glej, ta je stal poleg svoje žgalne daritve, on in vsi Moábovi princi. ⁷ Vzel je njegovo prisopodobo ter rekel: »Moábski kralj Balák me je privedel iz Aráma, iz vzhodnih gora, rekoč: »Pridi, prekolni mi Jakoba in pridi izzivat Izraela.« ⁸ Kako naj prekolnem, kogar Bog ni preklel? Kako naj izzivam, kogar Gospod ni izzival? ⁹ Kajti od vrha skal ga vidim in od hribov ga gledam. Glej, ljudstvo bo prebivalo samo in ne bo šteto med narode. ¹⁰ Kdo lahko prešteje Jakobov prah in število četrtnine Izraela? Naj umrem ¹¹ smrt pravičnega in naj bo moj zadnji konec podoben njegovemu!« ¹¹ Balák pa je rekel Bileámu: »Kaj si mi storil? Vzel sem te, da prekolneš moje sovražnike in glej, ti si jih vse skupaj blagoslovil.« ¹² Ta je odgovoril in rekel: »Mar ne morem paziti, da govorim to, kar je Gospod položil v moja usta?«

¹³ Balák mu je rekel: »Pridi, prosim te, z menoj na drug kraj, od koder jih lahko vidiš. Videl boš le njihov skrajni del, ne boš pa videl vseh, in od tam mi jih prekolni.«

¹⁴ Privedel ga je na polje Zofim, k vrhu Pisge ¹⁵ in zgradil sedem oltarjev in na vsakem oltarju daroval bikca in ovna. ¹⁵ Balákmu je rekel: »Stoj tukaj pri svoji žgalni daritvi, medtem ko tam srečam Gospoda.« ¹⁶ Gospod je srečal Bileáma in v njegova usta položil besedo ter rekel: »Ponovno pojdi k Baláku in tako povej.« ¹⁷ Ko je prišel k njemu, glej, je ta stal pri svoji žgalni daritvi in princi Moába z njim. In Balák mu je rekel: »Kaj je Gospod govoril?« ¹⁸ Ta je vzel njegovo prisopodobo ter rekel: »Vstani, Balák in poslušaj; prisluhni mi, ti, Cipórjev sin. ¹⁹ Bog ni človek, da bi lagal; niti

23,16: 4 Mz 22,35
23,22: 4 Mz 24,8
24,1: 4 Mz 23,3
24,1: 4 Mz
23,15
24,3: 4 Mz 23,7
24,3: 4 Mz
23,18
24,8: 4 Mz
23,22
24,9: 1 Mz 49,9

človeški sin, da bi se moral kesati. Je rekel in tega ne bi storil? Je govoril in ali tega ne bi dobro naredil? ²⁰ Glej, prejel sem zapoved, da blagoslovim in on je blagoslovil in tega ne morem razveljaviti. ²¹ Ni zagledal krivičnosti v Jakobu niti ni videl perverznosti v Izraelu. Gospod, njegov Bog, je z njim in krik kralja je med njimi. ²² Bog jih je privedel iz Egipta; moč ima, kakor bi bila moč od samoroga. ²³ Zagotovo tam ni izrekanja uroka zoper ^xJakoba niti tam ni nobenega vedeževanja zoper ^yIzraela. Glede na ta čas bo to rečeno o Jakobu in o Izraelu; »Kaj je Bog storil!« ²⁴ Glej, ljudstvo bo vstalo kakor velik lev in se dvignilo kakor mlad lev. On se ne bo ulegel, dokler ne je od plena in ne piye krvi umorjenega.«

²⁵ Balák je rekel Bileámu: »Niti jih sploh ne preklinjam niti jih sploh ne blagosavljam.« ²⁶ Toda Bileám je odgovoril in rekel Baláku: »Mar ti nisem rekel, rekoč: »Vse, kar Gospod govorí, to moram storiti?««

²⁷ Balák je rekel Bileámu: »Pridi, prosim te, privedel te bom na drug kraj. Morda bo to ugajalo Bogu, da mi jih boš lahko od tam preklet.« ²⁸ § In Balák je privedel Bileáma na vrh Peórja, ki gleda proti Ješimonu. ²⁹ Bileám je rekel Baláku: »Tukaj mi zgradi sedem oltarjev in tukaj mi pripravi sedem bikcev in sedem ovnov.« ³⁰ Balák je storil kakor je Bileám rekel in na vsakem oltarju daroval bikca in ovna.

24 Ko je Bileám videl, da je to ugajalo Gospodu, da blagoslovi Izraela, ni odšel kakor ob drugih časih, da ^zišče za izrekanji urokov, temveč je svoj obraz nameril proti divjini. ² Bileám je povzdignil svoje oči in videl Izraela prebivati v svojih šotorih glede na svoje rodove in duh od Boga je prišel nadanj. ³ Vzel je njegovo prisopodobo in rekel: »Bileám, Beórjev sin, je rekel in mož, katerega ^aoči so odprte, je rekel. ⁴ Rekel je tisti, ki je slišal besede od Boga, ki je videl vizijo Vsemogočnega pasti v videnje, toda svoje oči je imel odprte. ⁵ Kako ljubki so tvoji šotori, oh Jakob in tvoja štorska svetišča, oh Izrael! ⁶ Kakor se doline širijo naprej, kakor vrtovi pri rečnem bregu, kakor drevesa aloje, ^bkijih je Gospod zasadil, in kakor cedrova drevesa poleg vodá. ⁷ Vodo bo izlil iz svojih veder in njegovo seme bo na mnogih vodah in njegov kralj bo višji kakor Agág in njegovo kraljestvo bo povišano. ⁸ Bog ga je privedel iz Egipta; imel je, kakor bi bila moč samoroga. Pojedel bo narode svojih sovražnikov in njihove kosti bo zlomil in ^cjih prebodel s svojimi puščicami. ⁹ Leži, ulegel se je kakor lev in kakor velik lev. Kdo ga bo razvnel? Blagoslovljen je, kdor te blagosavlja in preklet je, kdor te preklinja.«

¹⁰ Balákova jeza je bila vžgana zoper Bileáma in svoji roki je udaril skupaj in Balák je rekel Bileámu: »Poklical sem te, da prekolneš moje sovražnike in glej, ti si jih vse skupaj trikrat blagoslovil.

¹¹ Zato sedaj pobegni k svojemu kraju, Mislil sem te povišati k veliki časti; toda glej, Gospod te je

^t 22,39: *Kirját Hucót*: ali, mesto ulic.

^u 23,3: *visok*...: ali, osamljen.

^v 23,10: *umrem*...: hebr. moja duša, ali, moje življenje umre s smrtjo.

^w 23,14: *Pisge*: ali, hriba.

^x 23,23: *zoper*...: ali, v Jakobu.

^y 23,23: *zoper*...: ali, v Izraelu.

^z 24,1: *da*...: hebr. k srečanju izrekanja urokov.

^a 24,3: *katerega*...: hebr. ki je imel svoje oči zaprte, toda sedaj so odprte.

^b 24,6: [aloje: zelo dišeče, dragoceno drevo, najbrž lat. Aquilaria agallocha.]

zadržal pred častjo.«¹² Bileám je rekel Baláku: »Mar nisem govoril tudi tvojim poslancem, ki si jih pošiljal k meni, rekoč: ¹³ »Če bi mi Balák dal svojo hišo, polno srebra in zlata, ne morem preko Gospodove zapovedi, da storim *ali* dobro ali slabo iz svojega lastnega mišljenja, *temveč* bom govoril to, kar govari Gospod?«¹⁴ In sedaj glej, grem k svojemu ljudstvu. Pridi *torej in oznani* ti bom, kaj bo to ljudstvo storilo tvojemu ljudstvu v zadnjih dneh.«

¹⁵ Vzel je njegovo prisopodobo in rekel: »Bileám, Beórjev sin, je rekel in mož, katerega oči so odprte, je rekel: ¹⁶ »Rekel je ta, ki je slišal besede od Boga in poznal spoznanje Najvišjega, ki je videl videnje Vsemogočnega, padajoč v *trans*, toda z odprtimi očmi.¹⁷ Videl ga bom, toda ne sedaj. Gledal ga bom, toda ne [od]blizu. Prišla bo Zvezda iz Jakoba in Žezlo bo vstalo iz Izraela in udarilo ^cbo Moábove vogale in uničilo vse Setove otroke.¹⁸ Edóm bo posest, tudi Seír bo posest za svoje sovražnike, Izrael pa bo delal junaško.¹⁹ Iz Jakoba bo prišel tisti, ki bo imel gospodstvo in uničil bo tistega, ki preostaja iz mesta.«²⁰

²⁰ Ko je pogledal na Amáleka, je vzel njegovo prisopodobo ter rekel: »Amálek je bil prvi izmed narodov,^d toda njegov zadnji konec *bo*, da ^ebo uničen na veke.«²¹ Pogledal je na Kenéjce in vzel njegovo prisopodobo ter rekel: »Trdno je tvoje bivališče in svoje gnezdo postavljaš v skalo.²² Vendar bo Kenéjec ^fopustošen, dokler ^gte Asúr ne bo odvedel ujetega.«²³ Vzel je njegovo prisopodobo in rekel: »Ojoj, kdo bo živel, ko Bog to dela!²⁴ Ladje *bodo prišle* iz pokrajin Kitéjcev in prizadele Asúr in Eber in tudi on bo uničen na veke.«²⁵ Bileám je vstal, odšel in se vrnil na svoj kraj in tudi Balák je odšel svojo pot.

25 Izrael je prebival v Šítimu in ljudstvo se je začelo vlačugati z moábskimi hčerami.^h ² Ljudstvo so poklicali k žrtvovanju njihovih bogov, in ljudstvo je jedlo in se priklonilo njihovim bogovom.³ Izrael se je pridružil Báál Peórju in Gospodova jeza je bila vžgana zoper Izrael.⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »Vzemi vse poglavarje ljudstva in jih obesi pred Gospodom, nasproti soncu, da se bo kruta Gospodova jeza lahko odvrnila od Izraela.«⁵ Mojzes je rekel Izraelovim sodnikom: »Vsak naj ubije svoje može, ki so bili pridruženi Báál Peórju.«

⁶ Glej, eden izmed Izraelovih otrok je prišel in k svojim bratom privedel midjánsko žensko pred očmi Mojzesu in pred očmi vse skupnosti Izraelovih otrok, ki so jokali *pred* vrati šotorskega svetišča skupnosti.⁷ Ko je Pinhás, sin Eleazarja, sin duhovnika Arona, *to* videl, je vstal izmed skupnosti in v svojo roko vzel kopje⁸ in odšel za Izraelovim možem v šotor in oba izmed njiju prebodel, Izraelovega moškega in žensko je prebodel skozi

24,20: 2 Mz
17,1-16
25,1: 4 Mz
33,49
25,1: [4 Mz
31,16]
25,1: [2 Pt 2,15]
25,1: [Jud 1,11]
25,1: [Raz 2,14]
25,4: 5 Mz 4,3
25,4: Joz 22,17
25,7: Ps 106,30
25,7:
1 Mkb 2,45
25,9: 1 Kor 10,8
25,11: Ps
106,30
25,12: Sir 45,24
25,12:
1 Mkb 2,54
25,17:
4 Mz 31,2
26,2: 4 Mz 1,3
26,4: 4 Mz 1,1
26,5: 1 Mz 46,8
26,5: 2 Mz 6,14
26,5: 1 Krn 5,1
26,9: 4 Mz 16,2

njen trebuhi. Tako je bila kuga ustavljena pred Izraelovimi otroki.⁹ Teh, ki so v kugi umrli, je bilo štiriindvajset tisoč.

¹⁰ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹¹ »Pinhás, sin Eleazarja, sin duhovnika Arona, je moj bes odvrnil proč od Izraelovih otrok, medtem ko je bil med njimi goreč zaradi ⁱmene, da ne bi jaz v svoji ljubosumnosti použil Izraelovih otrok.¹² Zato reci: »Glej, dam mu svojo zavezo miru¹³ in imel jo bo in njegovo seme za njim, *celo* zavezo večnega duhovništva, ker je bil goreč za svojega Boga in opravil spravo za Izraelove otroke.«¹⁴ Torej ime Izraelca, ki je bil umorjen, *torej* tistega, ki je bil umorjen z Midjánko, *je bilo* Salújev sin Zimrí, princ glavné ^jhiše med Simeonovci.¹⁵ Ime midjánske ženske, ki je bila umorjena, *je bilo* Kozbí, hči Cura. On je *bil* poglavar nad ljudstvom *in* vodja hiše v Midjánu.

¹⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:¹⁷ »Jezite Midjánce in jih udarite,¹⁸ kajti jezili so vas s svojimi zvijačami, s katerimi so vas preslepili v zadevi Peórja in v zadevi Kozbí, hčere midjánskega princa, njihove sestre, ki je bila umorjena na dan nadloge zaradi Peórja.«

26 Pripetilo se je po kugi, da je Gospod spregovoril Mojzesu in Eleazarju, sinu duhovnika Arona, rekoč:² »Popišite glave vse skupnosti Izraelovih otrok, od dvajsetih let starosti in naprej, po vseh njihovih očetnih hišah, vse, ki so v Izraelu zmožni, da gredo na vojno.«³ Mojzes in duhovnik Eleazar sta z njimi spregovorila na moábskih ravninah, pri Jordanu, *blizu* Jerihe, rekoč:⁴ »Popišite glave ljudstva, od dvajsetih let starosti in naprej,« kakor je Gospod zapovedal Mojzesu in Izraelovim otrokom, ki so odšli iz egiptovske dežele.

⁵ Ruben, najstarejsi Izraelov sin. Rubenovi otroci: Hénoch, *iz katerega prihaja* družina Hénohovcev, iz Palúja družina Palújevcov.⁶ Iz Hecróna družina Hecrónovcev, iz Karmíja družina Karmíjevcov.⁷ To so družine Rubenovcev in tistih, ki so bili izmed njih preštetni, je bilo triinštirideset tisoč sedemsto trideset.⁸ Palújevi sinovi: Eliáb.⁹ Eliábovi sinovi: Nemuel, Datán in Abirám. To *sta bila tista* Datán in Abirám, *ki sta bila* slavna v skupnosti, ki sta se pričkala zoper Mojzesu in zoper Arona v Korahovi skupini, ko so se pričkali zoper Gospoda¹⁰ in zembla je odprla svoja usta ter ju požrla skupaj s Korahom, ko je ta skupina umrla, ko je ogenj použil dvesto petdeset mož in postali so znamenje.¹¹ Vendar Korahovi otroci niso umrli.

¹² § Simeonovi sinovi po njihovih družinah: iz Nemuelá ^kdružina Nemuelovcev, iz Jamina družina Jamínovcev, iz Jahína ^ldružina Jahínovcev,¹³ iz Zeraha ^mdružina Zerahovcev, iz Šaúla družina Šaúlovcev.¹⁴ To so družine Simeoncev, dvaindvajset tisoč dvesto.

^c 24,17: *udarilo*...: ali, po princih udarilo.

^d 24,20: *narodov*: narodov, ki so se vojskovali zoper Izraela.

^e 24,20: *da*...: ali, celo do uničenja.

^f 24,22: *Kenéjec*: hebr. Kain.

^g 24,22: *dokler*...: ali, kako dolgo bo to preden te bo Asúr odvedel ujetega.

^h 25,1: [Ker Bileám ni mogel prekleti ljudstva je Baláku svetoval, da Izraelci prekolnejo sami sebe s prelomitvijo svoje zaveze z Bogom

– svojemu bogu Báál Peórju so Moábke služile s spolnimi odnosi kot del žrtvovanja svojemu bogu in v to so po Bileámovem nasvetu zapeljale Izraelce.]

ⁱ 25,11: *zaradi*...: hebr. z mojo gorečnostjo.

^j 25,14: *glavne*: hebr. očetove.

^k 26,12: *Nemuel*: tudi imenovan: Jemuél.

^l 26,12: *Jahína*: tudi imenovan: Jaríb.

^m 26,13: *Zerah*: tudi imenovan, Cohar.

¹⁵ Gadovi otroci po njihovih družinah: od Cefóna ⁿdružina Cefónovcev, od Hagíja družina Hagíjevcev, od Šuníja družina Šuníjevcev, ¹⁶ od Ozníja ^odružina Ozníjevcev, od Eríja družina Erijevcev, ¹⁷ od Aróda ^pdružina Aródovcev, od Arelíja družina Arelíjcev. ¹⁸ To so družine Gadovih otrok glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, štirideset tisoč petsto.

¹⁹ Judova sinova sta bila Er in Onán, in Er in Onán sta umrla v kánaanski deželi. ²⁰ Judovi sinovi po njihovih družinah so bili: od Šelája družina Šelájevcev, od Pareca družina Parecovcev, od Zeraha družina Zerahovcev. ²¹ Parecovi sinovi so bili: od Hecróna družina Hecrónovcev, od Hamúla družina Hamúlovcev. ²² To so Judove družine, glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, šestinsedemdeset tisoč petsto.

²³ Od Isahárjevih sinov po njihovih družinah: od Tolá družina Tolájevcev, od Puvá ^qdružina Puvájevcev, ²⁴ od Jašúba ^rdružina Jašúbovcev, od Šimróna družina Šimrónovcev. ²⁵ To so družine Isahárja, glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, šestinsedemdeset tisoč tristo.

²⁶ Od Zábulonovih sinov po njihovih družinah: od Sereda družina Seredovcev, od Elóna družina Elónovcev, od Jahleéla družina Jahleélovcev. ²⁷ To so družine Zábulonovcev, glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, šestdeset tisoč petsto.

²⁸ Jožefova sinova po svojih družinah sta bila Manáse in Efrájim. ²⁹ Od Manásejevih sinov: od Mahírja družina Mahírjevcev in Mahír je zaplodil Gileáda. Iz Gileáda je izšla družina Gileádcev. ³⁰ To so Gileádovi sinovi: od Iezerja ^sdružina Iezerjevcev, od Heleka družina Helekovcev ³¹ in od Asriéla družina Asriélovcev in od Sihema družina Sihemcev ³² in od Šemidája družina Šemidájevcev in od Heferja družina Heferjevcev.

³³ Celofhád, sin Heferja, pa ni imel sinov, temveč hčere in imena Celofhádovih hčera so bila Mahla, Noa, Hogla, Milka in Tirca. ³⁴ To so Manásejeve družine in tistih, ki so bili izmed njih prešteti, dvainpetdeset tisoč sedemsto.

³⁵ To so Efrájimovi sinovi po njihovih družinah: od Šutélaha družina Šutélahovcev, od Beherja ^tdružina Beherjevcev, od Tahana družina Táhanovcev. ³⁶ To so Šutélahovi sinovi: od Erána družina Eránovcev. ³⁷ To so družine Efrájimovih sinov glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, dvaintrideset tisoč petsto. To so Jožefovi sinovi po njihovih družinah.

³⁸ Benjaminovi sinovi po njihovih družinah: od Bela družina Bélovcev, od Ašbélha družina Ašbéllovcev, od Ahiráma ^udružina Ahirámovcev, ³⁹ od Šufáma družina Šufámovcev, od Hufáma družina Hufámovcev. ^v⁴⁰ Belova sinova sta bila Ard ^win Naamán: od Arda družina Arđovcev in od Naamána družina Naamánovcev. ⁴¹ To so Benjaminovi sinovi po svojih družinah in tistih,

ki so bili izmed njih prešteti, je bilo petinštirideset tisoč šeststo.

⁴² To so Danovi sinovi po svojih družinah: od Šuháma ^xdružina Šuhámovcev. To so Danove družine po svojih družinah. ⁴³ Vseh družin Šuhámovcev, glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, je bilo štiriinšestdeset tisoč štiristo.

⁴⁴ Od Aserjevih otrok po svojih družinah: od Jimnája družina Jimnájevcev, od Jišvíja družina Jišvíjevcev, od Berijája družina Berijájevcev.

⁴⁵ Berijájevi sinovi: od Heberja družina Heberjevcev, od Malkiéla družina Malkiélovcev.

⁴⁶ Ime Aserjeve hčere je bilo Sara. ⁴⁷ To so družine Aserjevih sinov glede na tiste, ki so bili izmed njih prešteti, katerih je bilo triinpetdeset tisoč štiristo.

⁴⁸ Od Neftálíjevih sinov po svojih družinah: od Jahceéla družina Jahceélovcev, od Guníja družina Guníjevcev, ⁴⁹ od Jecerja družina Jecerjevcev, od Šiléma ^ydružina Silémovcev. ⁵⁰ To so Neftálíjeve družine glede na svoje družine. Tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je bilo petinštirideset tisoč štiristo. ⁵¹ Ti so bili prešteti izmed Izraelovih otrok, šeststo en tisoč sedemsto trideset.

⁵² Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ⁵³ »Tem bo dežela razdeljena v dedičino, glede na število imen. ⁵⁴ Mnogim boš dal ^zveč dedičine in maloštevilnim boš dal ^amanj dedičine. Vsakomur bo njegova dedičina dana glede na tiste, ki jih je preštel. ⁵⁵ Vendar naj bo dežela razdeljena z žrebom. Dedujejo naj glede na imena rodov svojih očetov. ⁵⁶ Njihova posest bo glede na žreb razdeljena med številne in maloštevilne.«

⁵⁷ To so tisti, ki so bili prešteti izmed Lévijevcev po njihovih družinah: iz Geršóna družina Geršónovcev, iz Kehátta družina Kehátovcev, iz Meraríja družina Meraríjevcev.

⁵⁸ To so družine Lévijevcev: družina Libníjevcev, družina Hebróncev, družina Mahlíjevcev, družina Mušíjevcev, družina Kórahovcev. In Kehát je zaplodil Amráma. ⁵⁹ Ime Amrámove žene je bilo Johébeda, ^b Lévijeva hči, ki jo je *njena mati* rodila Leviju v Egiptu, in Amrámu je rodila Arona, Mojzesu in njuno sestro Mirjam. ⁶⁰ Aronu so bili rojeni Nadáb, Abihú, Eleazar in Itamár. ⁶¹ Nadáb in Abihú sta umrla, ko sta pred Gospodom darovala tuj ogenj. ⁶² Tistih, ki so bili izmed njih prešteti, je bilo triindvajset tisoč, vseh moških starih en mesec in več, kajti niso bili prešteti izmed Izraelovih otrok, ker jim ni bila dana dedičina med Izraelovimi otroki.

⁶³ To so tisti, ki sta jih preštela Mojzes in duhovnik Eleazar, ki sta Izraelove otroke preštela na moábskih ravninah pri Jordanu, blizu Jerihe. ⁶⁴ Toda med temi ni bilo moža izmed njih, ki ga Mojzes in duhovnik Arón ne bi preštela, ko so v Sinajski divjini šteli Izraelove otroke. ⁶⁵ Kajti Gospod je o njih rekel: »Zagotovo bodo umrli v divjini.« In tam izmed njih ni ostalo nobenega

26,19: 1 Mz

38,2-10

26,19:

1 Mz 46,12

26,29: Joz 17,1

26,33:

4 Mz 27,1

26,54:

4 Mz 33,54

26,55:

4 Mz 33,54

26,55: Joz 11,23

26,55: Joz 14,2

26,57: 2 Mz

6,16-19

26,59: 2 Mz 2,2

26,59:

2 Mz 6,20

26,61:

3 Mz 10,2

26,61: 4 Mz 3,4

26,61:

1 Krn 24,2

26,65:

4 Mz 14,29

26,65:

1 Kor 10,5

26,65:

1 Kor 10,6

^u 26,38: *Ahiráma*: tudi imenovan Ehí, ali, Ahráh.

^v 26,39: *Šufáma in Hufám*: tudi imenovana, Mupím in Hupím.

^w 26,40: *Ard*: tudi imenovan Adár.

^x 26,42: *Šuháma*: ali, Hušíma.

^y 26,49: *Šiléma*: tudi imenovan, Šalúm.

^z 26,54: *dal...* hebr. pomnožil njegovo dedičino.

^a 26,54: *dal...* hebr. zmanjšal njegovo dedičino.

^b 26,59: [Johébeda: hebr. Slavljenja od Jahve.]

ⁿ 26,15: *Cefóna*: tudi imenovan Cifjón.

^o 26,16: *Ozníja*: tudi imenovan, Ecbón.

^p 26,17: *Aróda*: tudi imenovan Aródi.

^q 26,23: *Puvá*: ali, Phuvah.

^r 26,24: *Jašúba*: ali, Joba.

^s 26,30: *Iezerja*: tudi imenovanega, Abiézer.

^t 26,35: *Beherja*: tudi imenovan, Bered.

moža razen Jefunéjevega sina Kaléba in Nunovega sina Józuenta.

27 Potem so prišle hčere Celofháda, sinú Heferja, sinú Gileáda, sinú Mahírja, sinú Manáseja, od družin Jožefovega sina Manáseja, in to so imena hčera: Mahla, Noa, Hogla, Milka in Tirca. ² Obstale so pred Mojzesom, pred duhovnikom Eleazarjem, pred princi in vso skupnostjo, *pri* vratih šotorskega svetišča skupnosti, rekoč: ³ »Naš oče je umrl v divjini in ni bil v skupini tistih, ki so se zbrali skupaj zoper Gospoda, v Korahovi skupini, temveč je umrl v svojem lastnem grehu in ni imel sinov. ⁴ Zakaj bi bilo ime našega očeta odpravljenod njegove družine, ker ni imel sina? Dajte nam *torej* posest med brati našega očeta.« ⁵ Mojzes je njihovo zadevo privedel pred Gospoda.

⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ⁷ »Celofhádove hčere govorijo pravilno. Zagotovo jim boš dal posest dedičnine med brati njihovih očetov in povzročil jim boš, da bo dedičina njihovega očeta prešla k njim. ⁸ Izraelovim otrokom boš govoril, rekoč: »Če mož umre in nima sina, potem boste njegovi dedičini povzročili, da preide na njegovo hčer. ⁹ Če pa nima hčere, potem boste njegovo dedičino dali njegovim bratom. ¹⁰ In če nima bratov, potem boste njegovo dedičino dali bratom njegovega očeta. ¹¹ In če njegov oče nima bratov, potem boste njegovo dedičino dali njegovemu sorodniku, ki je poleg njega, iz njegove družine in ta jo bo vzel v last in to bo Izraelovim otrokom zakon razsodbe,« kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

¹² Gospod je rekel Mojzesu: »Povzpmi se gor na to goro Abarím in poglej deželo, ki sem jo dal Izraelovim otrokom. ¹³ Ko jo boš videl, boš tudi ti zbran k svojemu ljudstvu, kakor je bil zbran tvoj brat Aron. ¹⁴ Kajti uprla ste se zoper mojo zapoved v Cinski puščavi, v prepiru skupnosti, da me izkažeta svetega pri vodi, pred njihovimi očmi, to je vodi iz Meríbe v Kadesu, v Cinski divjini.«

¹⁵ Mojzes je spregovoril Gospodu, rekoč: ¹⁶ »Naj Gospod, Bog duhov vsega mesa, postavi moža nad skupnost, ¹⁷ ki bo lahko odhajal pred njimi in ki bo lahko prihajjal pred njimi in ki jih bo lahko vodil ven in ki jih bo lahko privedel noter, da Gospodova skupnost ne bo kakor ovce, ki nimajo pastirja.«

¹⁸ Gospod je rekel Mojzesu: »Vzemi si Nunovega sina Józuenta, moža, v katerem je duh in svojo roko položi nanj ¹⁹ in ga postavi pred duhovnika Eleazarja in pred vso skupnost in mu daj zadolžitev v njihovih očeh. ²⁰ Nekaj od svoje časti boš položil nanj, da bo vsa skupnost Izraelovih otrok lahko poslušna. ²¹ Ta bo stal pred duhovnikom Eleazarjem, ki bo pred Gospodom zanj iskal nasvet po razsodbi urima. Na njegovo besedo bodo odhajali ven in na njegovo besedo bodo prihajali noter, tako on kot vsi Izraelovi otroci z njim, celo vsa skupnost.« ²² Mojzes je storil kakor mu je Gospod zapovedal. Vzel je Józuenta in ga postavil pred duhovnika Eleazarja in pred vso skupnost ²³ in svoji roki položil nanj in mu dal zadolžitev, kakor je Gospod zapovedal po Mojzesovi roki.

27,1: 4 Mz
26,33
27,1: Joz 17,3
27,3: 4 Mz
14,35
27,3: 4 Mz
26,64-65
27,12:
5 Mz 32,49
27,13:
4 Mz 20,24
27,14: 4 Mz
20,8-13
27,14:
2 Mz 17,7
27,21:
2 Mz 28,30
28,3: 2 Mz
29,38
28,5: 3 Mz 2,1
28,5: 2 Mz
29,40
28,9: [Neh
13,17]
28,9: [Ez 24,21]
28,9: [Mt 12,5]
28,9: [Jn
7,22-23]
28,16:
2 Mz 12,18
28,16:
3 Mz 23,5
28,18:
3 Mz 23,7

28 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ² »Zapovej Izraelovim otrokom in jim reci: »Mojo daritev in moj kruh za moja žrtvovanja, narejena z ognjem, meni v prijeten ^dvonj, boste obeleževali, da mi jih darujete v njihovem pravšnjem obdobju.« ³ Rekel jim boš: »To je ognjena daritev, ki jo boste darovali Gospodu: dve jagnjeti prvega leta, brez madeža, dan ^eza dnem, za nenehno žgalno daritev. ⁴ Eno jagnje boš daroval zjutraj in drugo jagnje boš daroval zvečer ^f in desetino škafa moke za jedilno daritev, pomešanega s četrtnino vrča iztolčenega olja. ⁵ To je nenehna žgalna daritev, ki je bila odrejena na gori Sinaj, za prijeten vonj, žrtvovanje, narejeno z ognjem, Gospodu. ⁶ Njegova pitna daritev bo četrtnina vrča za eno jagnje. Na svetem kraju boš povzročil, da bo močno vino izlito Gospodu za pitno daritev. ⁸ Drugo jagnje boš daroval zvečer. To boš daroval kakor jutranjo jedilno daritev in kakor njegovo pitno daritev, žrtvovanje, narejeno z ognjem, prijetnega vonja Gospodu.

⁹ Na šabatni dan dve jagnjeti prvega leta, brez madeža in dve desetinki moke za jedilno daritev, umešano z oljem in njegovo pitno daritev. ¹⁰ To je žgalna daritev vsakega šabata, poleg nenehne žgalne daritve in njegove pitne daritve.

¹¹ Na začetku mesecev boste darovali žgalno daritev Gospodu: dva mlada bikca, enega ovna, sedem jagnjet prvega leta brez madeža, ¹² in tri desetinke moke za jedilno daritev, umešane z oljem za enega bikca, in dve desetinki moke za jedilno daritev, umešane z oljem, za enega ovna ¹³ in več desetink moke, umešane z oljem za jedilno daritev enega jagnjeta, za žgalno daritev prijetnega vonja, žrtvovanje, narejeno z ognjem, Gospodu. ¹⁴ Njihove pitne daritve bo polovica vrča vina za bikca in tretjina vrča za ovna in četrtnina vrča za jagnje. To je žgalna daritev vsakega meseca za vse mesece leta. ¹⁵ Darovan bo en kozliček od koz za daritev za greh Gospodu, poleg nenehne žgalne daritve in njegove pitne daritve.

¹⁶ Na štirinajsti dan prvega meseca je Gospodova pasha. ¹⁷ Na petnajsti dan tega meseca je praznovanje. Sedem dni se bo jedlo nekvašen kruh. ¹⁸ Na prvi dan bo sveti sklic. Na ta dan ne boste počeli nobene vrste hlapčevskega dela, ¹⁹ temveč boste darovali žrtvovanje, narejeno z ognjem za žgalno daritev Gospodu: dva mlada bikca, enega ovna in sedem jagnjet prvega leta; ti vam bodo brez pomanjkljivosti. ²⁰ Njihova jedilna daritev bo moka, umešana z oljem: tri desetinke boste darovali za bikca in dve desetinki za ovna, ²¹ več desetink boš daroval za vsako jagnje, za vseh sedem jagnjet ²² in enega kozla za daritev za greh, da za vas opravi spravo. ²³ Te boste darovali poleg jutranje žgalne daritve, ki je za nenehno žgalno daritev. ²⁴ Na ta način boste darovali vsak dan, sedem dni, hrano žrtvovanja, narejeno z ognjem, prijetnega vonja Gospodu. To bo darovano poleg nenehne žgalne daritve in njegove pitne daritve. ²⁵ Na sedmi dan boste imeli sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali.

^c 27,4: *odpravljenod*: hebr. zmanjšano.

^d 28,2: *prijeten...:* Heb. vonj mojega počitka.

^e 28,3: *dan...:* hebr. na dan.

^f 28,4: *zvečer:* hebr. med dvema večeroma.

²⁶ Tudi na dan prvih sadov, ko prinesete Gospodu novo jedilno daritev, po *preteklu* svojih tednov, boste imeli sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali, ²⁷ temveč boste darovali žgalno daritev v prijeten vonj Gospodu: dva mlada bikca, enega ovna, sedem jagnjet prvega leta ²⁸ in njihovo jedilno daritev iz moke, umešane z oljem, tri desetinke za enega bikca, dve desetinki za enega ovna, ²⁹ več desetink za eno jagnje, za sedem jagnjet ³⁰ in enega kozlička od koz, da za vas opravi spravo. ³¹ Darovali *jih* boste poleg nenehne žgalne daritve in njegove jedilne daritve (le-ti vam bodo brez pomanjkljivosti) in njihovih pitnih daritev.

29 V sedmem mesecu, na prvi *dan* meseca, boste imeli sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali. To vam je dan trobentanja. ² Darovali boste žgalno daritev v prijeten vonj Gospodu: enega mladega bikca, enega ovna *in* sedem jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti ³ in njihova jedilna daritev *bo iz* moke, umešane z oljem, tri desetinke za bikca *in* dve desetinki za ovna ⁴ in ena desetinka za eno jagnje, za sedem jagnjet, ⁵ in enega kozlička od koz *za* daritev za greh, da za vas opravi spravo, ⁶ poleg mesečne žgalne daritve, njene jedilne daritve, dnevne žgalne daritve, njene jedilne daritve in njihovih pitnih daritev, glede na njihov način, za prijeten vonj, žrtvovanje, narejeno z ognjem, Gospodu.

⁷ Na deseti dan sedmega meseca boste imeli sveti sklic in prizadeli boste svoje duše. *Ta dan* ne boste opravljali nobenega dela, ⁸ temveč boste darovali žgalno daritev Gospodu v prijeten vonj: enega mladega bikca, enega ovna *in* sedem jagnjet prvega leta, ki vam bodo brez pomanjkljivosti, ⁹ in njihova jedilna daritev *bo iz* moke, umešane z oljem, tri desetinke za bikca *in* dve desetinki za enega ovna, ¹⁰ nekaj desetink za eno jagnje, za sedem jagnjet, ¹¹ enega kozlička od koz *za* daritev za greh, poleg spravne daritve za greh in nenehne žgalne daritve in njegove jedilne daritve in njihovih pitnih daritev.

¹² Na petnajsti dan sedmega meseca boste imeli sveti sklic. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali in sedem dni boste imeli praznovanje Gospodu. ¹³ Darovali boste žgalno daritev, žrtvovanje, narejeno z ognjem, prijetnega vonja Gospodu: trinajst mladih bikcev, dva ovna *in* štirinajst jagnjet prvega leta; ti bodo brez pomanjkljivosti. ¹⁴ Njihova jedilna daritev *bo* moka, umešana z oljem, tri desetinke vsakemu bikcu izmed trinajstih bikcev, dve desetinki vsakemu ovnu izmed dveh ovnov, ¹⁵ in nekaj desetink za vsako izmed štirinajstih jagnjet ¹⁶ in enega kozlička od koz *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve, njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

¹⁷ Na drugi dan *boste darovali* dvanajst mladih bikcev, dva ovna, štirinajst jagnjet prvega leta brez madeža, ¹⁸ in njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ¹⁹ enega kozlička od koz *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve in njegovih jedilnih daritev in njihovih pitnih daritev.

²⁰ Na tretji dan enajst bikcev, dva ovna, štirinajst jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti ²¹ in njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ²² enega kozla *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve in njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

²³ Na četrти dan deset bikcev, dva ovna *in* štirinajst jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti. ²⁴ Njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ²⁵ enega kozlička od koz *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve, njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

²⁶ Na peti dan devet bikcev, dva ovna *in* štirinajst jagnjet prvega leta brez madeža ²⁷ in njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ²⁸ enega kozla *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve in njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

²⁹ Na šesti dan osem bikcev, dva ovna *in* štirinajst jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti ³⁰ in njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ³¹ enega kozla *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve, njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

³² Na sedmi dan sedem bikcev, dva ovna *in* štirinajst jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti ³³ in njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikce, za ovne *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ³⁴ enega kozla *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve, njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve.

³⁵ Na osmi dan boste imeli slovesen zbor. Nobenega hlapčevskega dela ne boste opravljali *ta dan*, ³⁶ temveč boste žrtvovali žgalno daritev, žrtvovanje, narejeno z ognjem, prijetnega vonja Gospodu: enega bikca, enega ovna, sedem jagnjet prvega leta brez pomanjkljivosti. ³⁷ Njihova jedilna daritev *in* njihove pitne daritve za bikca, za ovna *in* za jagnjeta *bodo* glede na njihovo število, po načinu: ³⁸ enega kozla *za* daritev za greh, poleg nenehne žgalne daritve in njegove jedilne daritve in njegove pitne daritve. ³⁹ *Te stvari* boste storili ^gGospodu na svoje določene praznike, poleg svojih zaobljub in svojih prostovoljnih daritev za svoje žgalne daritve, jedilne daritve, pitne daritve *in* za svoje mirovne daritve.« ⁴⁰ Mojzes je Izraelovim otrokom povedal glede na vse, kar je Gospod zapovedal Mojzesu.

30 Mojzes je spregovoril poglavljarem rodov glede Izraelovih otrok, rekoč: »To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal. ² Če se mož zaobljubi Gospodu zaobljubo ali priseže prisego, da svojo dušo zaveže z vezjo, ne bo prelomil ^hsvoje besede; storil bo glede na vse, kar je izšlo iz njegovih ust.

³ Če se tudi ženska zaobljubi Gospodu zaobljubo in se zaveže z vezjo, *ko je* v hiši svojega očeta, v svoji mladosti, ⁴ in njen oče sliši njeno zaobljubo in njeno vez, s katero je zavezala svojo dušo in bo njen oče ob njej ohranil svoj mir, potem bodo vse njene zaobljube veljale in vsaka vez, s katero je

29,1: 3 Mz
23,24
29,7: 3 Mz
16,29
29,7: 3 Mz
23,27
29,35:
3 Mz 23,36

zavezala svojo dušo, bo veljala.⁵ Toda če ji njen oče brani na dan, ko to sliši niti ena izmed njenih zaobljub ali izmed njenih vezi, s katerimi je zvezala svojo dušo, ne bo veljala in Gospod ji bo oprostil, ker ji je njen oče branil.⁶ Če pa je sploh imela soproga, ko se ⁱje zaobljubila ali izustila iz svojih ustnic, s čimer je zavezala svojo dušo⁷ in je njen soprog *to* slišal in je ob njej ohranil svoj mir na dan, ko je *to* slišal, potem bodo njene zaobljube veljale in njene vezi, s katerimi je zavezala svojo dušo, bodo veljale.⁸ Toda če ji njen soprog brani na dan, ko *to* sliši, potem bo naredil njeno zaobljubo, s katero se je zaobljubila in to, ki jo je izrekla s svojimi ustnicami, s katero je zavezala svojo dušo, brez učinka in Gospod ji bo oprostil.⁹ Toda vsaka zaobljuba vdove in tiste, ki je ločena, s katero so zavezale svoje duše, bo veljala zoper njo.¹⁰ Če se je zaobljubila v hiši svojega soproga ali je svojo dušo zavezala z vezjo priskege¹¹ in je njen soprog *to* slišal in ob njej ohranil svoj mir *in* ji ni branil, potem bodo vse njene zaobljube veljale in vsaka vez, s katero je zavezala svojo dušo, bo veljala.¹² Toda če jih je njen soprog popolnoma izničil na dan, ko *jih* je slišal, *potem* karkoli je izšlo iz njenih ustnic glede njenih zaobljub ali glede vezi njene duše, ne bo veljalo. Njen soprog jih je izničil in Gospod ji bo oprostil.¹³ Vsako zaobljubo in vsako prisočno, ki zadeva dušo, lahko njen soprog uveljavlja ali izniči.¹⁴ Toda če iz dneva v dan njen soprog ob njej povsem ohrani svoj mir, potem je vzpostavil vse njene zaobljube ali vse njene vezi, ki so na njej. Potrujuje jih, ker je ohranil svoj mir ob njej na dan, ko *jih* je slišal.¹⁵ Toda če jih bo na katerikoli način izničil, potem ko *jih* je slišal, potem bo nosil njeno krivičnost.¹⁶ To so zakoni, ki jih je Gospod zapovedal Mojzesu, med moškim in njegovo ženo, med očetom in njegovo hčerjo, *ki je še* v svoji mladosti, v hiši svojega očeta.

31 Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
² »Maščuj se Midjáncem za Izraelove otroke, potem boš pridružen svojemu ljudstvu.«³ Mojzes je spregovoril ljudstvu, rekoč: »Oborožite nekatere izmed sebe za vojno in naj gredo zoper Midjánce in se maščujejo nad Midjánom za Gospoda.⁴ Po *tisoč* iz vsakega rodu, po vseh Izraelovih rodovih, boste poslali v vojno.«⁵ Tako so bili izročeni iz tisočerih Izraelovih, po tisoč iz vsakega rodu, dvanaest tisoč oboroženih za vojno.⁶ Mojzes jih je poslal v vojno, tisoč iz vsakega rodu, njih in Pinhásu, sina duhovnika Eleazarja, v vojno s svetimi pripravami in tropentami, da trobijo v njegovi roki.

Bojevali so se zoper Midjánce, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu in vse moške usmrtili.⁸ Usmrtili so midjánske kralje, poleg drugih izmed tistih, ki so bili umorjeni, *namreč* Evíja, Rekema, Curja, Hura in Reba, pet midjánskih kraljev. Tudi Beórjevega sina Bileáma so umorili z mečem.⁹ Izraelovi otroci so zajeli vse midjánske ženske in njihove malčke kot ujetnike in vzeli plen iz vseh njihovih mest in vse njihove trope in vse njihove dobrine.¹⁰ Z ognjem so požgali vsa njihova mesta, v katerih so prebivali, in vse njihove lepe gradove.¹¹ Vzeli so vse blago in

31,2: 4 Mz
 25,17
 31,2: 4 Mz
 27,13
 31,8: Joz 13,21
 31,16:
 4 Mz 25,2
 31,16:
 2 Pet 2,15
 31,17:
 Sod 21,11
 31,19: 4 Mz
 19,11-22

ves plen, *tako* od ljudi kakor od živali.¹² Ujetnike, plen in ukradeno blago so privedli k Mojzesu in duhovniku Eleazarju in k skupnosti Izraelovih otrok, k taboru na moábskih ravninah, ki so pri Jordanu, blizu Jerihe.

¹³ Mojzes, duhovnik Eleazar in vsi princi skupnosti so odšli naprej, da jih srečajo zunaj tabora.¹⁴ Mojzes je bil ogorčen nad častniki vojske, *nad* tisočniki in stotniki, ki so prišli iz bitke.¹⁵ Mojzes jim je rekel: »Ali ste vse ženske rešili žive?¹⁶ Glejte, te so po Bileámovem nasvetu Izraelovim otrokom storile, da so v zadevi Peórja zagrešili prekršek zoper Gospoda in tam je bila kuga med Gospodovo skupnostjo.¹⁷ Zdaj torej ubijte vsakega fanta izmed malčkov in ubijte vsako žensko, ki je spoznala moškega z ležanjem z njim.¹⁸ Toda vse deklice, ki niso spoznale moškega z ležanjem z njim, zase obdržite žive.¹⁹ Zunaj tabora ostanite sedem dni. Kdorkoli je ubil katerokoli osebo in kdorkoli se je dotaknil kateregakoli umorjenega, na tretji in na sedmi dan očistite *oboje*, sebe in svoje ujetnice.²⁰ Očistite vso svojo obleko in vse, kar ^mje narejeno iz kož in vse delo iz kozje *dlake* in vse stvari, narejene iz lesa.«

²¹ Duhovnik Eleazar je rekel bojevnikom, ki so odšli v bitko: »To je odredba postave, ki jo je Gospod zapovedal Mojzesu: ²² samo zlato, srebro, bron, žezezo, kositer in svinec,²³ vsako stvar, ki lahko prenese ogenj, *jo* boste pripravili iti skozi ogenj in ta bo čista. Kljub temu bo ta očiščena z vodo oddvojitve. Vse, kar pa ne prenese ognja, boste vlekli skozi vodo.²⁴ Na sedmi dan boste oprali svoja oblačila in boste čisti in potem se boste vrnili v tabor.«

²⁵ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ²⁶ »Ti, duhovnik Eleazar in vodje očetov skupnosti popisite plen, ki ⁿje bil zajet, *oboje*, *od* ljudi in od živali.²⁷ Plen razdeli na dva dela: med tiste, ki so se vojskovali z njimi, ki so šli ven na bitko in med vso skupnost.²⁸ Dajatev davka Gospodu od bojevnikov, ki so šli v bitko: ena duša od petstotih, *tako* od oseb, kakor od goveda, od oslov in od ovc,²⁹ *to* vzemi od njihove polovice in daj duhovniku Eleazarju za Gospodovo vzdigovalno daritev.³⁰ Od polovice, *[ki pripada]* Izraelovim otrokom, boš vzel en delež od petdeset, od oseb, od goveda, od oslov in od tropov, ^ood vseh vrst živali in jih daj Lévijevcem, ki skrbijo za Gospodovo šotorsko svetišče.³¹ Mojzes in duhovnik Eleazar sta storila, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.³² Plena, *ki je* ostal od plena, ki so ga bojevniki zajeli, je bilo šeststo petinsedemdeset tisoč ovac,³³ dvainsedemdeset tisoč govedi,³⁴ enainšestdeset tisoč oslov,³⁵ dvaintrideset tisoč žensk, ki niso spoznale moškega z ležanjem z njim.³⁶ Polovica, *ki je* bila delež tistih, ki so odšli na vojno, je bila po številu tristo sedemintrideset tisoč petsto ovac³⁷ in Gospodov davek od ovac je bil šeststo petinsedemdeset.³⁸ Goveda je *bilo* šestintrideset tisoč. Od tega je *bil* Gospodov davek dvainsedemdeset.³⁹ Oslov je *bilo* trideset tisoč petsto. Od tega je *bil* Gospodov davek

ⁱ 30,6: *so...:* hebr. so bile njene zaobljube na njej.

^j 31,4: *Po...:* hebr. Tisoč iz rodu, tisoč iz rodu.

^k 31,14: *bitke:* hebr. vodenja vojnje.

^l 31,17: *njim:* hebr. moškim.

^m 31,20: *kar...:* hebr. priprave, ali, posode iz kože.

ⁿ 31,26: *ki:* hebr. ujetništva.

^o 31,30: *tropov:* ali, koz.

enainšestdeset.⁴⁰ Oseb je bilo šestnajst tisoč. Od tega je bil Gospodov davek dvaintrideset oseb.⁴¹ Mojzes je dal davek, ki je bil Gospodova vzdigovalna daritev, duhovniku Eleazarju, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.⁴² Od polovice, [ki pripada] Izraelovim otrokom, ki jo je Mojzes oddvojil od tistih, ki so se bojevali⁴³ (torej polovice, ki je pripadala skupnosti, je bilo tristo sedemtrideset tisoč petsto ovac,⁴⁴ šestintrideset tisoč govedi,⁴⁵ trideset tisoč petsto oslov,⁴⁶ in šestnajst tisoč oseb),⁴⁷ celo od polovice, [ki pripada] Izraelovim otrokom, je Mojzes vzel en delež od petdesetih, tako od ljudi kakor od živali in jih dal Lévijevcem, ki so skrbeli za Gospodovo šotorsko svetišče, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

⁴⁸ Častniki, ki so bili nad tisočnjami vojske, poveljniki nad tisočimi in poveljniki nad stotimi, so se približali Mojzesu⁴⁹ in Mojzesu rekli: »Tvoji služabniki so prešteli bojevnike, ki so pod nami pin ne manjka nihče izmed nas.⁵⁰ Mi smo torej prinesli dar za Gospoda, kar je vsak mož dobil dragocenosti iz zlata, verižice, zapestnice, prstane, uhane in ogrlice, da za naše duše opravijo spravo pred Gospodom.«⁵¹ Mojzes in duhovnik Eleazar sta od njih vzela zlato, torej vse izdelane dragocenosti.⁵² Vsega zlata daritve, ki so jo Gospodu darovali poveljniki nad tisočimi in poveljniki nad stotimi, je bilo šestnajst tisoč sedemsto petdeset šeklov.⁵³ (Kajti bojevniki so vzeli plen, vsak mož zase.)⁵⁴ Mojzes in duhovnik Eleazar sta vzela zlato od poveljnikov nad tisočimi in poveljnikov nad stotimi in ga prinesla v šotorsko svetišče skupnosti za spomin Izraelovim otrokom pred Gospodom.

32 Torej^s Rubenovi in Gadovi otroci so imeli veliko množico živine in ko so zagledali deželo Jazér in deželo Gileád, glej, [ta] kraj je bil kraj za živino,² so Gadovi otroci in Rubenovi otroci prišli in spregovorili Mojzesu, duhovniku Eleazarju in princem skupnosti, rekoč:³ »Atarót, Dibón, Jazér, Nimra,^t Hešbón, Elalé, Sebma,^u Nebó in Beón^v torej dežela, ki jo je Gospod udaril pred Izraelovo skupnostjo, je dežela živine in tvoji služabniki imajo živino.«⁵ Zatorej so rekli: »Če smo našli milost v tvojem pogledu, naj bo ta dežela dana tvojim služabnikom za posest in ne odvedi nas čez Jordan.«

⁶ Mojzes je Gadovim otrokom in Rubenovim otrokom rekel: »Mar bodo vaši bratje šli na vojno, vi pa boste tukaj sedeli?⁷ Zakaj odvračate^w srce Izraelovih otrok od tega, da bi šli čez, v deželo, ki jim jo je dal Gospod?⁸ Tako so storili vaši očetje, ko sem jih poslal iz Kadeš Barnée, da pogledajo deželo.⁹ Kajti ko so odšli gor, v dolino Eškól in videli deželo, so odvrnili srca Izraelovih otrok, da naj ne bi šli v deželo, ki jim jo je dal Gospod.¹⁰ Isti čas je bila vžgana Gospodova jeza in prisegel je, rekoč:¹¹ »Zagotovo ne bo nihče izmed mož, ki so prišli gor iz Egipta, od dvajset let starih in navzgor, videl dežele, ki sem jo prisegel Abrahamu, Izaku in Jakobu, ker mi^x niso popolnoma sledili,¹² razen

Jefunéjevega sina Kaléba, Kenázovca in Nunovega sina Józueta, kajti onadva sta popolnoma sledila Gospodu.¹³ Gospodova jeza je bila vžgana zoper Izrael in primoral jih je, da so se širideset let klatili po divjini, dokler ni bil použit ves rod, ki je počel zlo v Gospodovih očeh.¹⁴ In glejte, vzdignjeni ste na mesta svojih očetov, zarod grešnikov, da še povečate Gospodovo kruto jezo zoper Izraela.¹⁵ Kajti če se odvrnete od njega, jih bo ponovno pustil v divjini in vi boste uničili vse to ljudstvo.«

¹⁶ Približali so se k njemu in rekli: »Tukaj bomo zgradili ovče staje za svojo živino in mesta za svoje malčke,¹⁷ toda mi sami bomo pohiteli, da gremo oboroženi pred Izraelovimi otroki, dokler jih ne privedemo na njihov kraj in naši malčki bodo zaradi prebivalcev dežele prebivali v utrjenih mestih.¹⁸ Ne bomo se vrnili v svoje hiše, dokler vsak mož izmed Izraelovih otrok ne podeduje svoje dediščine.¹⁹ Kajti ne bomo je podedovali s tistimi na tamkajšnji strani Jordana ali naprej, ker nam je naša dediščina pripadla na tej strani Jordana proti vzhodu.«

²⁰ Mojzes jim je rekel: »Če boste storili to stvar, če boste šli oboroženi za vojno pred Gospodom²¹ in boste vsi izmed vas šli oboroženi čez Jordan pred Gospodom, dokler on pred seboj ne prežene svojih sovražnikov,²² in bo dežela podvržena pred Gospodom, potem se boste vrnili in boste brez krivde pred Gospodom in pred Izraelom in ta dežela bo vaša posest pred Gospodom.²³ Toda če ne boste tako storili, glejte, ste grešili zoper Gospoda in bodite prepričani, da vas bo vaš greh našel.²⁴ Zgradite vaša mesta za svoje malčke in staje za svoje ovce in storite to, kar je izšlo iz vaših ust.²⁵ Gadovi otroci in Rubenovi otroci so spregovorili Mojzesu, rekoč: »Tvoji služabniki bodo storili kakor moj gospod zapoveduje.²⁶ Naši malčki, naše žene, naši tropi in vsa naša živina bo tam, v mestih Gileáda,²⁷ toda tvoji služabniki pojdejo preko, vsak mož oborožen za vojno pred Gospodom, da se bojuje, kakor pravi moj gospod.«

²⁸ Tako je glede njih Mojzes zapovedal duhovniku Eleazarju, Nunovemu sinu Józuetu in vodjem očetov rodov Izraelovih otrok.²⁹ Mojzes jim je rekel: »Če bodo Gadovi otroci in Rubenovi otroci z vami šli prek Jordana, vsak mož oborožen za boj, pred Gospodom in bo dežela podjarmljena pred vami, potem jim boste dali za posest deželo Gileád,³⁰ toda če ne bodo z vami prečkali oboroženi, bodo imeli posesti med vami v kánaanski deželi.«

³¹ Gadovi otroci in Rubenovi otroci so odgovorili, rekoč: »Kakor je Gospod rekel svojim služabnikom, tako bomo storili.³² Prešli bomo oboroženi pred Gospodom v kánaansko deželo, da bo posest naše dediščine, na tej strani Jordana, lahko naša.«³³ Mojzes jim je dal, torej Gadovim otrokom, Rubenovim otrokom in polovici rodu Jožefovega sina Manáseja, kraljestvo amoréjskega kralja Sihóna in kraljestvo bašánskega kralja Oga, deželo z njenimi mesti v pokrajini, celo mesta dežele naokoli.

32,9: 4 Mz
13,24
32,11: 4 Mz
14,28–29
32,20: Joz
1,13–15
32,27: Joz 4,12
32,33: [5 Mz
3,12–17]
32,33:
[Joz 13,8]
32,33:
[Joz 22,4]

^u 32,3: **Sebma**: tudi imenovana Sibma.

^v 32,3: **Beón**: tudi imenovan, Báál Meón.

^w 32,7: **odvračate**: hebr. lomite.

^x 32,11: **mi...:** hebr. se niso držali za meno.

^p 31,49: **nami**: hebr. našo roko.

^q 31,50: **dobil**: hebr. našel.

^r 31,52: **daritve**: hebr. vzdigovalne daritve.

^s 32,1: [Leta 1452 pr. Kr.]

^t 32,3: **Nimra**: tudi imenovana, Bet Nimra.

³⁴ Gadovi otroci so zgradili Dibón, ^yAtarót, ^zAroér, ^a³⁵ Atrót, Šofán, ^bJaazér, ^cJogbóho, ^d³⁶ Bet Nimro ^eBet Harám, futrjena mesta in staje za ovce. ³⁷ Rubenovi otroci so zgradili Hešbón, ^gElalé, ^hKirjatájim, ⁱ³⁸ Nebó, ^jBáal Meón ^k(njihova imena so spremenili) in Sibmo, ^lin dali ^mdruga imena mestom, ki so jih zgradili. ³⁹ Otroci Manásejevega sina Mahírja ⁿ so odšli do Gileáda, ga zavzeli in razlastili Amoréjce, ki so bili v njem. ⁴⁰ Mojzes je dal Gileád Manásejevemu sinu Mahírju in ta je tam prebival. ⁴¹ Manásejev sin Jaír je odšel in zavzel njihova majhna mesta in jih imenoval Havot Jaír. ⁴² Nobah ^pje odšel in zavzel Kenát ^qin njegove vasi ter ga po svojem lastnem imenu imenoval Nobah.

33 To so potovanja Izraelovih otrok, ki so odšli naprej iz egiptovske dežele, s svojimi vojskami, pod Mojzesovo in Aronovo roko. ² Mojzes je po Gospodovi zapovedi zapisal njihova odhajanja, glede na njihova potovanja, in to so njihova potovanja glede na njihova odhajanja. ³ V prvem mesecu so se odpravili iz Ramesesa, na petnajsti dan prvega meseca. Naslednji dan po pashi so Izraelovi otroci odšli ven z dvignjeno roko pred očmi vseh Egipčanov. ⁴ Kajti Egipčani so pokopali vse svoje prvorojence, ki jih je Gospod udaril med njimi. Tudi nad njihovimi bogovi je Gospod izvršil sodbe. ⁵ Izraelovi otroci so se odpravili iz Ramesesa in se utaborili v Sukótu. ⁶ Odrinili so iz Sukótina se utaborili v Etámu, ki je na robu divjine. ⁷ Odpravili so se iz Etáma in se ponovno obrnili k Pi Hahirótui, ki je pred Báál Cefónom ^rin se utaborili pred Migdólom. ^t⁸ Odrinili so izpred Pi Hahirótua in prešli skozi sredo morja v divjino in odšli na tridnevno potovanje v Etámsko divjino in se utaborili v Mari. ⁹ Odpravili so se iz Mare in prišli v Elím ^uin v Elímu je bilo dvanajst vodnih studencev in sedemdeset palmovih dreves in tam so se utaborili. ¹⁰ Odpravili so se iz Elíma in se utaborili pri Rdečem ^vmorju. ¹¹ Odpravili so se od Rdečega morja in se utaborili v Sinski divjini. ¹² Šli so na svoje potovanje iz Sinske divjine in

32,39: 1 Mz 50,23
32,41: 5 Mz 3,14
33,3: 2 Mz 12,37
33,6: 2 Mz 13,20
33,8: 2 Mz 15,22
33,9: 2 Mz 15,27
33,11: 2 Mz 16,1
33,14: 2 Mz 17,1
33,15: 2 Mz 19,1
33,16: 4 Mz 11,34
33,17: 4 Mz 11,35
33,30: 5 Mz 10,6
33,36: 4 Mz 20,1
33,37: 4 Mz 20,22
33,38: 4 Mz 20,25
33,38: 5 Mz 32,50
33,40: 4 Mz 21,1-3
33,41: 4 Mz 21,4

se utaborili v Dofki. ¹³ Odrinili so iz Dofke in se utaborili v Alúšu. ¹⁴ Odpravili so se iz Alúša in se utaborili pri Refidímu, kjer ni bilo vode za ljudstvo, da piše. ¹⁵ Odrinili ^wso iz Refidíma in se utaborili v Sinajski divjini. ¹⁶ Odpravili so se iz Sinajske puščave in se utaborili pri Kibrot-Hattaavi. ^x¹⁷ Odpravili so se iz Kibrot-Hattaave in se utaborili pri Hacerótui. ^y¹⁸ Odpravili so se iz Haceróta in se utaborili v Ritmi. ^z¹⁹ Odpravili so se iz Ritme in se utaborili pri Rimón Perecu. ^a²⁰ Odpotovali so iz Rimón Pereca in se utaborili v Libni. ^b²¹ Odpravili so se iz Libne in se utaborili pri Risi. ^c²² Odpotovali so iz Risi in se utaborili v Keheláti. ^d²³ Odšli so iz Keheláte in se utaborili na gori Šefer. ^e²⁴ Odpravili so se z gore Šefer in se utaborili v Harádi. ^f²⁵ Odpravili so se iz Haráde in se utaborili v Makhelótui. ^g²⁶ Odpravili so se iz Makhelóta in se utaborili pri Tahatu. ^h²⁷ Odpotovali so od Tahata in se utaborili pri Tarahu. ⁱ²⁸ Odpravili so se od Taraha in se utaborili v Mitki. ^j²⁹ Odšli so iz Mitke in se utaborili v Hašmóni. ^k³⁰ Odpotovali so iz Hašmóne in se utaborili pri Moserótui. ^l³¹ Odrinili so iz Moserótua in se utaborili v Bené Jaakánu. ^m³² Odpravili so se iz Bené Jaakána in se utaborili pri Hor Hagidgadu. ⁿ³³ Odšli so iz Hor Hagidgada in se utaborili v Jotbáti. ^o³⁴ Odpravili so se iz Jotbáte in se utaborili pri Abróni. ^p³⁵ Odrinili so iz Abróna in se utaborili pri Ecjón Geberju. ^q³⁶ Odpravili ^rso se iz Ecjón Geberja in se utaborili v Cinski ^sdivjini, ki je Kadeš. ^t³⁷ Odpravili so se iz Kadeša in se utaborili na gori Hor, ^una robu edómske dežele. ³⁸ Duhovnik Aron je odšel gor na goro Hor, po Gospodovi zapovedi in tam, v štiridesetem letu, potem ko so Izraelovi otroci prišli iz egiptovske dežele, umrl, na prvi *dan* petega meseca. ³⁹ Aron je bil star sto triindvajset ^vlet, ko je umrl na gori Hor. ⁴⁰ Kralj Arád, ^wKáanaec, ki je prebival na jugu káanaanske dežele, je slišal o prihajanju Izraelovih otrok. ⁴¹ Odpravili so se z gore Hor in se utaborili v Calmóni. ^x⁴² Odšli so iz Calmóna in se utaborili v Punónu. ^y⁴³ Odšli so iz Punóna in se utaborili v Obótui. ^z⁴⁴ Odšli so iz Obóta in se utaborili v Ijé

y 32,34: [Dibón: hebr. koprnenje.]

z 32,34: [Atarót: hebr. krone.]

a 32,34: [Aroér: hebr. razgaljenost situacije.]

b 32,35: [Šofán: hebr. skrit.]

c 32,35: *Jaazér*: tudi imenovan, Jazér; [hebr. v pomoč].

d 32,35: [Jogbóha: hebr. hribček.]

e 32,36: *Bet Nimra*: tudi imenovana, Nimra; [hebr. hiša leoparda.]

f 32,36: [Bet Harám: hebr. hiša višine.]

g 32,37: [Hešbón: hebr. načrtovanje.]

h 32,37: [Elalé: hebr. Bog gre gor.]

i 32,37: [Kirjatájim: hebr. dvojno mesto.]

j 32,38: [Nebó: hebr. ime babilonskega božanstva, hrib v Moabu.]

k 32,38: [Báal Meón: hebr. gospodar (feničansko božanstvo) prebivališča.]

l 32,38: [Sibmo: hebr. začimba.]

m 32,38: *dali*...: hebr. klicali so po imenih imena mest.

n 32,39: [Mahír: hebr. prodajalec.]

o 32,41: [Havot Jaír: hebr. razsvetljevalec vasic.]

p 32,42: [Nobah: hebr. lajež.]

q 32,42: [Kenát: hebr. lastnina.]

r 33,7: [Báal: hebr. feničansko božanstvo.]

s 33,7: [Báal Cefónom: hebr. gospod zime.]

t 33,7: [Migdólom: egipč. stolp.]

u 33,9: [Elím: hebr. palmova drevesa.]

v 33,10: [Rdečem: hebr. Trstično.]

w 33,15: [Leta 1490 pr. Kr.]

x 33,16: *Kibrot-Hattaava*: to je: grobovi poželenja.

y 33,17: [Hacerótui: hebr. dvorišča.]

z 33,18: [Ritma: hebr. kraj v puščavi; ženska oblika besede brin.]

a 33,19: [Rimón Perec: hebr. granatovec.]

b 33,20: [Libna: hebr. belina.]

c 33,21: [Risa: hebr. ruševina.]

d 33,22: [Keheláta: hebr. sklic.]

e 33,23: [Šefer: hebr. lepota.]

f 33,24: [Haráda: hebr. tesnoba.]

g 33,25: [Makhelótui: hebr. zbori, shodi.]

h 33,26: [Tahat: hebr. ugreznjen, dno.]

i 33,27: [Tarah: hebr. kraj v puščavi; tudi Abrahamov oče.]

j 33,28: [Mitka: hebr. sladkoba.]

k 33,29: [Hašmóna: hebr. rodovitna.]

l 33,30: [Moserótui: hebr. popravek ali popravki.]

m 33,31: [Bené Jaakán: hebr. sinovi Jakana; sinovi Edumejcev.]

n 33,32: [Hor Hagidgad: hebr. luknja pečine.]

o 33,33: [Jotbáta: hebr. prijetnost.]

p 33,34: [Abróna: hebr. prehoden.]

q 33,35: [Ecjón Geber: hebr. hrbitenica; kot pri človeku.]

r 33,36: [Leta 1453 pr. Kr.]

s 33,36: [Cinski: hebr. zbodljaj.]

t 33,36: [Kadeš: hebr. svetišče.]

u 33,37: [Hor: hebr. gora; ime vrha v Idumeji in enega v Siriji.]

v 33,39: [Leta 1452 pr. Kr.]

w 33,40: [Arád: hebr. oddvojen.]

x 33,41: [Calmóna: hebr. senčen.]

y 33,42: [Punón: hebr. zbeganoš.]

z 33,43: [Obótui: hebr. vodne kože.]

Abarímu, ^ana moábski meji. ⁴⁵ Odšli so iz Ijíma in se utaborili v Dibón Gadu. ⁴⁶ Odpravili so se iz Dibón Gada in se utaborili v Almón Diblatájemi. ^{b47} Odpravili so se iz Almón Diblatájeme in se utaborili na gorovju Abaríma, ^cpred Nebójem. ⁴⁸ Odrinili so z gorovja Abarím in se utaborili na moábskih ravninah pri Jordanu, *blizu* Jerihe. ⁴⁹ Utaborili so se pri Jordanu, od Bet Ješimóta ^dcelo do Abél Štíma, ^e na moábskih ravninah.

⁵⁰ In Gospod je spregovoril Mojzesu na moábskih ravninah poleg Jordana, *blizu* Jerihe, rekoč: ⁵¹ »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: ›Ko prečkate Jordan, v kánaansko deželo, ⁵² potem boste izpred sebe napodili vse prebivalce dežele, uničili vse njihove slike, uničili vse njihove ulite podobe, popolnoma uničili vse njihove visoke kraje ⁵³in razlastili boste *prebivalce* dežele in prebivali v njej, kajti dal sem vam deželo, da jo zavzamete. ⁵⁴ Deželo boste razdelili z žrebom za dediščino med svojimi družinami *in* številčnejšemu boste dali ^fveč dediščine in maloštevilnemu boste dali gmanj dediščine. *Dediščina* vsakogar bo na kraju, kjer pade njegov žreb. Dedovali boste glede na rodove svojih očetov. ⁵⁵ Toda če izpred sebe ne boste napodili prebivalcev dežele, potem se bo zgodilo, da *bodo* tisti, ki jih boste izmed njih pustili, bodice v vaših očeh in trni v vaših bokih in vas bodo dražili v deželi, v kateri prebivate. ⁵⁶ Poleg tega se bo zgodilo, *da* vam bom storil, kakor sem mislil storiti njim.««

34 Gospod je spregovoril ^hMojzesu, rekoč: ² »Zapovej Izraelovim otrokom in jim reci: ›Ko pridete v kánaansko deželo (to je deželo, ki vam bo pripadla v dediščino, *torej* kánaansko deželo z njenimi pokrajinami), ³ potem bo tvoja južna četrt od Cinske divjine, vzdolž edómske pokrajine in vaša južna meja bo skrajna obala slanega morja proti vzhodu ⁴ in vaša meja se bo od juga obrnila k vzpetini Akrabím ⁱin šla do Cina ^jin šla bo naprej od juga do Kadeš Barnéé ^kin šla naprej do Hacár Adárja ^lin šla naprej k Acmónu ^min meja bo šla po ovinkih od Acmóna do egiptovske reke in izhodi te bodo pri morju. ⁶ Glede zahodne meje, za mejo

boste torej imeli véliko morje. To bo vaša zahodna meja. ⁷ In to bo vaša severna meja: od vélikega morja si jo pokažite na goro Hor, ⁿod gore Hor boste *vašo mejo* pokazali do vstopa v Hamát ^oin izhodi meje bodo pri Cedádu ^p

⁹ in meja bo šla naprej k Zifrónu ^qin njeni izhodi bodi pri Hacár Enánu. ^rTo bo vaša severna meja. ¹⁰ Vašo vzhodno mejo boste pokazali od Hacár Enána do Šefáma ^sin pokrajina bo šla dol od Šefáma k Ribli ^tna vzhodni strani Ajina ^uin meja se bo spustila in segla bo do strani ^vKinéretskega ^wmorja proti vzhodu ¹² in meja bo šla dol do Jordana ^xin njeni izhodi bodo pri slanem morju. To bo vaša dežela z njenimi pokrajinami naokoli.«« ¹³ Mojzes je Izraelovim otrokom zapovedal, rekoč: »To je dežela, ki jo boste podedovali z žrebom, ki jo je Gospod zapovedal dati devetim rodovom in polovici rodu, ¹⁴ kajti rod Rubenovih otrok, glede na hišo njihovih očetov in rod Gadovih otrok, glede na hišo njihovih očetov, sta prejela *svojo dediščino* in polovica Manásejevega rodu je prejela svojo dediščino. ¹⁵ Dva rodova in pol rodu so že prejeli svojo dediščino na tej strani Jordana, *blizu* Jerihe, vzhodno proti sončnemu vzhodu.««

¹⁶ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč: ¹⁷ »To sta imeni mož, ki vam bosta razdelila deželo: duhovnik Eleazar in Nunov sin Józue. ¹⁸ Vzeli boste enega princa od vsakega rodu, da deželo razdelite po dediščini. ¹⁹ Imena mož so ta: iz Judovega rodu Kaléb, ^yJefunéjev ^zsin. ²⁰ Iz rodu Simeonovih otrok Amihúdov ^asin Šemuél. ^bIz Benjaminovega ^crodu Kislónov ^dsin Elidád. ^ePrinc rodu Danovih ^fotrok, Joglíjev ^gsin Bukí. ^hPrinc izmed Jožefovih ⁱotrok za rod Manásejevih jotrok, Efódov ^ksin Haniél. ^lPrinc iz rodu Efrájimovih ^motrok, Šiftánov ⁿsin Kemuél. ^oPrinc iz rodu Zábulonovih Potrok, Parnáhov ^qsin Elicafán. ^rPrinc iz rodu Isahárjevih ^sotrok, Azánov ^tsin Paltié. ^uPrinc iz rodu Aserjevih ^votrok, Šelomíjev ^wsin Ahihúd. ^xPrinc iz rodu Neftálijevih ^yotrok Amihúdov ^zsin Pedahél. ^aTo so *tisti*, ki jim je Gospod zapovedal, da Izraelovim otrokom razdelijo dediščino v kánaanski deželi.«

- 33,49:
4 Mz 25,1
33,51:
[5 Mz 7,1]
33,51:
[Joz 3,17]
33,52: 5 Mz 7,2
33,52: Joz 11,12
33,54:
4 Mz 26,53
33,55: Joz 23,13
33,55: Sod 2,3
34,3: Joz 15,1
34,14:
4 Mz 32,33
34,14: Joz
14,2-3
34,17: Joz 19,51

- b 34,20: [Šemuél: hebr. slišan od Boga.]
c 34,21: [Benjamin: hebr. sin desnice.]
d 34,21: [Kislón: hebr. poln upanja.]
e 34,21: [Elidád: hebr. Bog njegove ljubezni.]
f 34,22: [Dan: hebr. sodnik.]
g 34,22: [Joglí: hebr. izgnan.]
h 34,22: [Bukí: hebr. potraten.]
i 34,23: [Jožef: hebr. dodajanje.]
j 34,23: [Manáše: hebr. povzroča pozabo.]
k 34,23: [Efód: hebr. skrajšan.]
l 34,23: [Haniél: hebr. Božja naklonjenost.]
m 34,24: [Efrájim: hebr. dvojen sad.]
n 34,24: [Šiftán: hebr. podoben sodniku.]
o 34,24: [Kemuél: hebr. vzugajan od Boga.]
p 34,25: [Zábulon: hebr. prebivališče.]
q 34,25: [Parnáh: hebr. udarjanje biká.]
r 34,25: [Elicafán: hebr. Bog zaklada.]
s 34,26: [Isahár: hebr. prinesel bo nagrado.]
t 34,26: [Azán: hebr. močni.]
u 34,26: [Paltié: hebr. osvoboditev od Boga.]
v 34,27: [Aser: hebr. srečen.]
w 34,27: [Šelomí: hebr. miren.]
x 34,27: [Ahihúd: hebr. sloveči brat.]
y 34,28: [Neftáli: hebr. moje bojevanje.]
z 34,28: [Amihúd: hebr. ljudstvo bleska.]
a 34,28: [Pedahél: hebr. Bog je odkupil.]

^a 33,44: *Ijé Abarímu*: ali, Abarímovih kupih.
^b 33,46: [Almón Diblatájema: hebr. skrit v skupini smokev.]
^c 33,47: [Abarím: hebr. onkraj, preko.]
^d 33,49: [Bet Ješimót: hebr. hiša puščav.]
^e 33,49: *Abél Štíma*: ali, ravnine Štíma; [hebr. trata akacij].
^f 33,54: *dali*...: hebr. pomnožili njegovo dediščino.
^g 33,54: *dali*...: hebr. zmanjšali njegovo dediščino.
^h 34,1: [Leta 1452 pr. Kr.]
ⁱ 34,4: [Akrabím: hebr. škorpijoni.]
^j 34,4: [Cin: hebr. zvodljaj pećine.]
^k 34,4: [Kadeš Barnéé: hebr. puščava begunca.]
^l 34,4: [Hacár Adár: hebr. vas obilja.]
^m 34,4: [Acmón: hebr. podoben kosti.]
ⁿ 34,7: [Hor: hebr. gora ali gorska veriga.]
^o 34,8: [Hamát: hebr. obzidan.]
^p 34,8: [Cedád: hebr. izhodi.]
^q 34,9: [Zifró: hebr. dišeč.]
^r 34,9: [Hacár Enán: hebr. vas izvirov.]
^s 34,10: [Šefám: hebr. kraj brez drevja.]
^t 34,11: [Ribla: hebr. rodovitna.]
^u 34,11: [Ajin: hebr. studenec.]
^v 34,11: *strani*: hebr. rame morja.
^w 34,11: [Kinéret: hebr. morda v obliki harfe.]
^x 34,12: [Jordan: hebr. spuščajoči.]
^y 34,19: [Kaléb: hebr. pes.]
^z 34,19: [Jefuné: hebr. on bo pripravljen.]
^a 34,20: [Amihúd: hebr. ljudstvo bleska.]

35 Gospod je spregovoril^b Mojzesu na moábskih ravninah, poleg Jordana, blizu Jerihe, rekoč:
² »Zapovej Izraelovim otrokom, da dajo Lévijevcem dediščino njihovih posestnih mest, da prebivajo v njih. Lévijevcem boste dali *tudi* predmestja za mesta okoli njih.³ Mesta bodo imeli, da prebivajo v njih, njihova predmestja pa bodo za njihovo živino, za njihove dobrine in za vse njihove živali.⁴ Predmestja mest, ki jih boste dali Lévijevcem, bodo segala od mestnega obzidja navzven, tisoč komolcev naokoli.⁵ Izmerili boste mesto od zunaj, na vzhodni strani dva tisoč komolcev, na južni strani dva tisoč komolcev, na zahodni strani dva tisoč komolcev in na severni strani dva tisoč komolcev, in mesto bo v sredi. To jim bodo predmestja mest.⁶ Med mesti, ki jih boste dali Lévijevcem, bo tam šest mest za zatočišče, ki jih boste določili za ubijalca, da bo lahko pobegnil tja. In tem boste dodali dvainštirideset mest.⁷ Tako bo vseh mest, ki jih boste dali Lévijevcem, osemnštirideset mest. Te boste dali z njihovimi predmestji.⁸ Mesta, ki jih boste dali, bodo od posesti Izraelovih otrok, od *tistih, ki imajo* mnogo, boste dali mnogo, toda od *tistih, ki imajo* malo, boste dali malo. Vsak bo od svojih mest Lévijevcem dal glede na njegovo dediščino, ki jo deduje.«^d

⁹ Gospod je spregovoril Mojzesu, rekoč:
¹⁰ »Govori Izraelovim otrokom in jim reci: »Ko boste čez Jordan prešli v kánaansko deželo,¹¹ potem si boste določili mesta, da bodo za vas zavetna mesta, da tja lahko pobegne ubijalec, ki nenamerno ubije katerokoli osebo.¹² Ta vam bodo mesta za zatočišče pred maščevalcem, da ubijalec ne umre, dokler stoji pred skupnostjo v sodbi.¹³ Od teh mest, ki jih boste dali, boste šest mest imeli za zatočišče.¹⁴ Dali boste tri mesta na tej strani Jordana in tri mesta v kánaanski deželi, ki bodo zavetna mesta.¹⁵ Teh šest mest bo zatočišče, tako za Izraelove otroke in za tujca in za začasnega prebivalca med njimi, da vsak, kdor nenamerno ubije katerokoli osebo, lahko pobegne tja.¹⁶ Če ga udari z železno pripravo, tako da ta umre, je morilec. Morilec bo zagotovo usmrčen.¹⁷ Če ga udari z metom kamna, s katerim lahko umre in ta umre, je morilec. Morilec bo zagotovo usmrčen.¹⁸ Ali če ga udari z ročnim orožjem iz lesa, s katerim ta lahko umre in ta umre, je morilec. Morilec bo zagotovo usmrčen.¹⁹ Sam krvni maščevalec naj ubije morilca. Ko ga sreča, ga bo ubil.²⁰ Toda če ga sune iz sovraštva ali se nanj zažene s prežanjem iz zasede, da ta umre,²¹ ali ga v mržnji udari s svojo roko, da ta umre; kdor ga je udaril, bo zagotovo usmrčen, kajti morilec je. Krvni maščevalec naj morilca ubije, ko ga sreča.²² Toda če ga je nenadoma sunil brez mržnje ali je brez prežanja v zasedi nanj vrgel kakršnokoli stvar²³ ali s kakršnimkoli kamnom, s katerim lahko človek umre, pa ga ni videl in ga je vrgel nanj, da umre in ni bil njegov sovražnik niti ni iskal njegove škode,²⁴ potem

35,2: Joz 21,2
 35,6: 5 Mz 4,41
 35,6: Joz 20,2
 35,6: Joz 21,3
 35,11:
 5 Mz 19,2
 35,11: Joz 20,2
 35,16:
 2 Mz 21,14
 35,20:
 5 Mz 19,11
 35,22:
 2 Mz 21,13
 35,30:
 5 Mz 17,6
 35,30:
 5 Mz 19,15
 35,30: Mt 18,16
 35,30:
 2 Kor 13,1
 35,30:
 Heb 10,28
 36,2: 4 Mz 27,1
 36,2: Joz 17,3
 36,6: Tob 1,9

bo glede teh sodb skupnost sodila med ubijalcem in krvnim maščevalcem²⁵ in skupnost bo ubijalca osvobodila iz roke krvnega maščevalca in skupnost ga bo vrnila v mesto njegovega zatočišča, kamor je pobegnil in ta bo ostal v njem do smrti vélikega duhovnika, ki je bil maziljen s svetim oljem.²⁶ Toda če bo ubijalec kadarkoli prišel izven meje mesta svojega zatočišča, kamor je pobegnil²⁷ in ga krvni maščevalci najde zunaj meje mesta njegovega zatočišča in krvni maščevalci ubije ubijalca, ne gbo kriv krvi,²⁸ ker bi do smrti vélikega duhovnika moral ostati v mestu svojega zatočišča. Toda po smrti vélikega duhovnika se bo ubijalec lahko vrnil v deželo svoje posesti.²⁹ Torej te *stvari* vam bodo za zakon sodbe skozi vaše rodove v vseh vaših prebivališčih.³⁰ Kdorkoli ubije katerokoli osebo, bo morilec usmrčen po ustih prič. Toda ena priča ne bo pričevala zoper katerokoli osebo, da bi ji povzročila, da ta umre.³¹ Poleg tega ne boste sprejeli nobene odkupnine za življenje morilca, ki je kriv^h smrti, temveč bo ta zagotovo usmrčen.³² Nobene odkupnine ne boste jemali za tistega, ki je pobegnil k mestu svojega zatočišča, da bi ta lahko ponovno prišel, da prebiva v deželi, do smrti duhovnika.³³ Tako ne boste oskrnili dežele, v kateri ste, kajti kri omadežuje deželo in deželaⁱ ne more biti očiščena krvi, ki je v njej prelita, razen po krvi tistega, ki jo je prelil.³⁴ Ne omadežujte torej dežele, ki jo boste poselili, v kateri prebivam, kajti jaz, Gospod, prebivam med Izraelovimi otroki.«^d

36 Približali so se poglavariji očetov družin Gileádovih otrok, sinú Mahírja, sinú Manáseja, iz družin Jožefovih sinov in spregovorili pred Mojzesom in pred princi, poglavariji očetov Izraelovih otrok² in rekli: »Gospod je zapovedal mojemu gospodu, naj Izraelovim otrokom da deželo za dediščino po žrebu in mojemu gospodu je bilo zapovedano od Gospoda, naj da dediščino našega brata Celofháda njegovim hčeram.³ Če bodo poročene h kateremukoli izmed sinov iz drugih rodov Izraelovih otrok, potem bo njihova dediščina vzeta od dediščine naših očetov in predana bo v dediščino rodu, kamor^j so sprejete. Tako bo to vzeto od žreba naše dediščine.⁴ Ko bo jubilej Izraelovih otrok, potem bo njihova dediščina položena v dediščino rodu kamor^k so sprejete. Tako bo njihova dediščina odvzeta od dediščine rodu naših očetov.«

⁵ Mojzes je Izraelovim otrokom zapovedal glede na Gospodovo besedo, rekoč: »Rod Jožefovih sinov je dobro rekel.⁶ To je stvar, ki jo je Gospod zapovedal glede Celofhádovih hčera, rekoč: »Naj se poroče, s komer mislijo, da je najbolje, samo k družini rodu njihovega očeta se bodo poročile.⁷ Tako dediščina Izraelovih otrok ne bo prešla od roda k rodu, kajti vsak izmed Izraelovih otrok se bo držal^m dediščini rodu svojih očetov.⁸ Vsaka hči, ki ima v lasti dediščino v kateremukoli rodu Izraelovih otrok, bo žena enemu iz družine rodu njenega očeta, da bodo Izraelovi otroci lahko

^b 35,1: [Leta 1451 pr. Kr.]

^c 35,6: *In...*: hebr. Poleg teh boste dali.

^d 35,8: *deduje*: hebr. podedujejo.

^e 35,11: *nenamerno*: hebr. po pomoti.

^f 35,17: *z...*: hebr. s kamnom roke.

^g 35,27: *ne...*: hebr. nobena kri ne bo na njem.

^h 35,31: *kriv...*: hebr. pomanjkljiv, da umre.

ⁱ 35,33: *dežela...*: hebr. tam ne more biti nobene pokore za deželo.

^j 36,3: *kamor...*: hebr. v katerega bodo.

^k 36,4: *kamor...*: hebr. v katerega bodo.

^l 36,6: *se*: hebr. bodo žene.

^m 36,7: *držal*: hebr. trdno pridružil.

uživali vsak človek dediščino svojih očetov.⁹ Niti dediščina ne bo prešla od *enega* rodu k drugemu rodu, temveč bo vsak izmed rodov Izraelovih otrok sebe držal k svoji lastni dediščini.«¹⁰ Celo kakor je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so Celofhádove hčere storile,¹¹ kajti Mahla, Tirca, Hogla, Milka in Noa, Celofhádove hčere, so se poročile k

36,11:
4 Mz 27,1

sinovom bratov njihovega očeta¹² in poročene so bile vⁿdružine sinov Manáseja, Jožefovega sina in njihova dediščina je ostala v rodu družine njihovega očeta.¹³ To so zapovedi in sodbe, ki jih je Gospod po Mojzesovi roki zapovedal Izraelovim otrokom na moábskih ravninah pri Jordanu, blizu Jerihe.

Peta Mojzesova knjiga, imenovana Devteronomij

[Devteronomij, Mojzesova »razprava v zgornji divjini«, je sestavljena iz niza poslovilnih sporočil 120-letnega izraelskega voditelja za nov rod, ki bo posedoval obljudljeno deželo – tistim, ki so preživeli štirideset let popotovanja po divjini.]

Tako kot Levitik tudi Devteronomij vsebuje veliko pravnih podrobnosti, vendar je poudarek na laikih in ne na duhovnikih.

Mojzes nov rod opozarja na pomen poslušnosti, če se želijo učiti iz žalostnega zogleda svojih staršev.

Hebrejski naslov Devteronomija je *Haddebarim*, »Besede«, in izhaja iz uvodnega stavka v : »To so besede«. Mojzesove besede novemu rodu so podane v ustni in pisni obliki, tako da se bodo ohranile za vse rodove. Devteronomij so poimenovali »Pet petin postave«, saj zaključuje pet Mojzesovih knjig. Judje so jo imenovali tudi *Mishneh Hatorah*, »Ponovitev postave«, kar je v Septuaginti prevedeno kot *To Deuteronomion Touto*, »Druga postava«. Vendar Devteronomij ni druga postava, temveč prilagoditev in razširitev velikega dela prvotne postave, dane na gori Sinaj. Angleški naslov izvira iz grškega naslova *Deuteronomion*, »Druga postava«. Devteronomij je bil ustrezno imenovan tudi »Knjiga spomina«.

1. Mojzesova govora, ponovitev desetih Božjih zapovedi, obnovitev postave (1-30).
2. Mojzesova zadnja določila in smrt (31-43).]

1 To^a so besede, ki jih je Mojzes govoril vsemu Izraelu na tej strani Jordana, v divjini, na ravnini nasproti Rdečemu^b morju, med Paránom,^c Tofelom,^d Labánom,^e Hacerótom^f in Di Zahábom.^g² (*Tam je enajstdnevno potovanje od Horeba, h po poti gorovja Seír i do Kadeš Barnée.*)^{j3} V štiridesetem letu,^k v enajstem mesecu, na prvi dan meseca, se je pripetilo, da je Mojzes spregovoril Izraelovim otrokom glede vsega, kar mu je Gospod dal njim v zapoved,^l potem, ko je umoril amoréjskega kralja Sihóna, ki je prebival v Hešbónu in bašánskega kralja Oga, ki je prebival pri Aštarótu v Edréiju,^l na tej strani Jordana, v moábski deželi, je Mojzes začel oznanjati to postavo, rekoč: ⁶ »Gospod, naš Bog, nam je spregovoril na Horebu, rekoč: »Dovolj dolgo ste prebivali na tej gori.⁷ Obrnite se in pojrite na potovanje in pojrite h gori Amoréjcev in k vsem krajem^m bližu nje, na ravnini, na hribih, v dolini, na jugu in ob morski obali, k deželi Kánaancev in k Libanonu, k veliki reki, reki Evfrat.⁸ Glejte, pred vas sem postavilⁿ deželo. Vstopite in vzemite v last deželo, ki jo je Gospod prisegel vašim očetom, Abrahamu, Izaku in Jakobu, da jo da njim in njihovemu semenu za njimi.«

1,0: 1,1
1,4: 4 Mz
21,21-35
1,8: 1 Mz 15,18
1,8: 1 Mz 17,7-8
1,16: Jn 7,24

⁹ Ob tistem času sem vam govoril, rekoč: »Nisem vas zmožen nositi sam.¹⁰ Gospod, vaš Bog, vas je pomnožil in glejte, vas je ta dan kakor zvezd neba zaradi množice.¹¹ (Gospod, Bog vaših očetov, naj vas naredi tisočkrat toliko, kot vas je in vas blagoslovi, kot vam je obljudil!)¹² Kako lahko jaz sam nosim vašo obremenitev, vaše breme in vaš prepir?¹³ Vzemite^o si modre može, razumne in poznane med svojimi rodovi in jaz jih bom naredil voditelje nad vami.¹⁴ Odgovorili ste mi in rekli: »Stvar, ki si jo govoril, je za nas dobra, da [jo] storimo.¹⁵ Tako sem vzel vodilne izmed vaših rodov, modre može in poznane in jih naredil poglavarje nad vami, tisočnike, stotnike, petdesetnike, desetnike in častnike med vašimi rodovi.¹⁶ Ob tistem času sem zadolžil vaše sodnike, rekoč: »Prisluhnите pravdam med vašimi brati in pravično sodite med vsakim možem, njegovim bratom in tujcem, ki je z njim.¹⁷ Pri sodbi se^q ne boste ozirali na osebe; temveč boste prisluhnili tako majhnemu kakor velikemu. Ne boste se bali obraza človeka, kajti razsodba je Božja. Zadevo pa, ki je za vas pretežka, to prinesite k meni in ji bom

^a 36,12: v...: hebr. k nekaterim, ki so bili iz družin.

^b 1,1: [Leta 1451 pr. Kr.]

^c 1,1: *Rdečemu*... ali, Cufu.

^d 1,1: [Parán: hebr. okrasni.]

^e 1,1: [Tofel: hebr. močvirje.]

^f 1,1: [Labán: hebr. bel.]

^g 1,1: [Hacerót: hebr. dvorišča.]

^h 1,1: [Di Zaháb: hebr. zlat.]

ⁱ 1,2: [Horeb: hebr. opustel.]

ⁱ 1,2: [Seír: hebr. hribovit.]

^j 1,2: [Kadeš Barnée: hebr. puščava begunca.]

^k 1,3: [Leta 1451 pr. Kr.]

^l 1,4: [Edréj: hebr. mogočen.]

^m 1,7: *krajem*: hebr. njihovim sosedom.

ⁿ 1,8: *postavil*: hebr. dal.

^o 1,13: *Vzemite*: hebr. Dajte.

^p 1,15: *naredil*: hebr. dal za.

^q 1,17: *se....*: hebr. ne boste priznavali obrazov.

prisluhnili.^r ¹⁸ Ob tistem času sem vam zapovedal vse stvari, ki naj bi jih storili.

¹⁹ Ko smo odpotovali od Horeba, smo odšli skozi vso to veliko in strašno divjino, ki ste jo videli po poti gore Amoréjcev, kakor nam je Gospod, naš Bog, zapovedal, in prišli smo do Kadeš Barnée. ²⁰ Rekel sem vam: »Prišli ste h gori Amoréjcev, ki nam jo daje Gospod, naš Bog. ²¹ Glej, Gospod, tvoj Bog je predte postavil deželo. Pojni gor *in si jo* vzemi v last, kakor ti je rekel Gospod, Bog tvojih očetov. Ne boj se niti ne izgubi poguma.«

²² Približali ste si mi, vsak izmed vas in rekli: »Pred nami bomo poslali može in preiskali bodo deželo in nam ponovno prinesli besedo, po kateri poti moramo iti gor in v katera mesta bomo prišli.« ²³ Govor ^smi je ugajal, in izmed vas sem vzel dvanašt mož, enega iz rodu ²⁴ in obrnili so se in odšli gor na goro in prišli v dolino Eškól in jo preiskali. ²⁵ V svoje roke so vzeli od sadu dežele in *to* prinesli dol k nam in nam ponovno prinesli besedo ter rekli: »To je dobra dežela, ki nam jo daje Gospod, naš Bog.« ²⁶ Vendar niste hoteli iti gor, temveč [*ste sej*] uprli zoper zapoved Gospoda, svojega Boga. ²⁷ V svojih šotorih ste godrnjali in rekli: »Zato, ker nas je Gospod sovražil, nas je privedel naprej, ven iz egiptovske dežele, da nas izroči v roke Amoréjcev, da nas uničijo. ²⁸ Kam naj gremo gor? Naši bratje so našemu ^tsrcu vzeli pogum, rekoč: »Ljudstvo je večje in višje, kakor smo mi. Mesta so velika in ograjena do neba, in poleg tega smo tam videli Anákove sinove.« ²⁹ Potem sem vam reklo: »Ne bodite zaprepadeni niti se jih ne bojte. ³⁰ Gospod, vaš Bog, ki gre pred vami, se bo boril za vas, glede na vse, kar je pred vašimi očmi za vas storil v Egiptu ³¹ in v divjini, kjer si videl, kako te je nosil Gospod, tvoj Bog, kakor mož nosi svojega sina, na vsej poti, kamor ste odšli, dokler niste prišli na ta kraj.« ³² Vendar v tej stvari niste verovali Gospodu, svojemu Bogu, ³³ ki je pred vami odšel na pot, da vam poišče prostor, da *na njem* postavite svoje štore, v ognju ponoči, da vam pokaže po kateri pot naj bi šli, in v oblaku podnevi. ³⁴ Gospod je slišal glas vaših besed in bil ogorčen ter prisegel, rekoč: ³⁵ »Zagotovo ^u ne bo nobeden izmed teh mož tega zlega rodu videl te dobre dežele, za katero sem prisegel, da jo dam vašim očetom, ³⁶ razen Jefunéjevega sina Kaléba; on jo bo videl in njemu bom dal deželo, po kateri je stopal in njegovim otrokom, ker je v celoti ^vsledil Gospodu.« ³⁷ Prav tako je bil Gospod zaradi vas jezen name, rekoč: »Ti tudi ne boš vstopil vanjo. ³⁸ Toda Nunov sin Józue, ki stoji pred teboj, on bo vstopil tja. Ohrabri ga, kajti Izraelu bo povzročil, da jo podeduje. ³⁹ Poleg tega bodo vaši malčki, za katere ste rekli, da bi morali biti plen in vaši otroci, ki na ta dan niso imeli spoznanja med dobrim in zlom, oni bodo vstopili tja in njim jo bom dal in

1,17: 3 Mz
19,15
1,17: 5 Mz
16,19
1,17:
1 Sam 16,7
1,17: Prg 24,23
1,23: 4 Mz 13,3
1,24: 4 Mz
13,24
1,28: 4 Mz
13,29
1,33: 2 Mz
13,21
1,35: 4 Mz
14,29
1,37: 5 Mz 3,26
1,37: 5 Mz 4,21
1,37: 5 Mz 34,4
1,37: 4 Mz
20,12
1,37: 4 Mz
27,14
1,41: 4 Mz
14,40
2,5: 1 Mz 36,8
2,11: [4 Mz
13,33]
2,11: [5 Mz
2,20]
2,11: [5 Mz
3,11]
2,11: [5 Mz
3,13]
2,11: [Joz 12,4]
2,11: [Joz
13,12]
2,11: [Joz
17,15]
2,11: [2 Sam
21,16]
2,11: [2 Sam
21,20]
2,11: [Am 2,9]
2,12: 1 Mz
36,20-43
2,13: 4 Mz
21,12

oni jo bodo vzeli v last. ⁴⁰ Toda *kar se tiče* vas, se obrnite in pojrite na potovanje v divjino, po poti Rdečega morja. ⁴¹ Potem ste mi odgovorili in rekli: »Grešili smo zoper Gospoda, šli bomo gor in se borili, glede na vse, kar nam je zapovedal Gospod, naš Bog.« In ko ste si opasali vsak mož svoje bojno orožje, ste bili pripravljeni, da greste v pogorje. ⁴² Gospod mi je rekel: »Reci jim: »Ne pojrite gor niti se ne bojujte, kajti jaz nisem med vami, da ne bi bili udarjeni pred svojimi sovražniki.«« ⁴³ Tako sem vam govoril, pa niste hoteli slišati, temveč [*ste sej*] uprli zoper Gospodovo zapoved in prepotentno ^wodšli v pogorje. ⁴⁴ Amoréjci, ki prebivajo na tej gori, so prišli ven zoper vas in vas preganjali, kakor počnejo čebele in vas uničili v Seíru, *celó* do Horme. ⁴⁵ Vrnili ste se in jokali pred Gospodom, toda Gospod ni hotel prisluhniti vašemu glasu niti nagniti ušesa k vam. ⁴⁶ Tako ste mnogo dni ostali v Kadešu, glede na dneve, ko ste ostajali *tam*.

2 Potem smo se obrnili in šli na svoje potovanje v divjino, ob poti Rdečega morja, kakor mi je Gospod govoril in mnogo dni smo obkrožali gorovje Seír. ² In Gospod mi je spregovoril, rekoč: ³ »Dovolj dolgo ste obkrožali to goro, obrnite se proti severu. ⁴ Zapovej ljudstvu, rekoč: »Šli *boste* skozi pokrajino svojih bratov, Ezavovih otrok, ki prebivajo v Seíru in oni se vas bodo bali, zato dobro pazite nase. ⁵ Ne vmešavajte se vanje, kajti ne bom vam dal od njihove dežele, ne, ^xniti za širino stopala ne, ker sem gorovje Seír izročil Ezavu *za posest*. ⁶ Od njih boste hrano kupovali za denar, da boste lahko jedli in od njih boste tudi vodo kupovali za denar, da boste lahko pili. ⁷ Kajti Gospod, tvoj Bog, te je blagoslovil pri vseh delih tvoje roke. Pozna tvojo hojo skozi to veliko divjino. Teh štirideset let je *bil* Gospod, tvoj Bog, s teboj; nikakršnega pomanjkanja nisi trpel.«

⁸ Ko smo šli mimo svojih bratov, Ezavovih otrok, ki so prebivali v Seíru, skozi pot ravnine od Eláta ^{yin} od Ecjón Geberja, smo se obrnili in prešli po poti moábske divjine. ⁹ Gospod mi je rekel: »Moábcev ^zne spravi v tegobo niti se z njimi ne spoprimi v boju, kajti njihove dežele ti ne bom dal v last, ker sem Ar ^adal Lotovim ^bbotrokom za posest.« ¹⁰ Emejci ^cso v njej prebivali v preteklih časih, veliko, številno in visoko ljudstvo, kakor Anákovci, ^dki so bili tudi prištet med velikane, kakor Anákovci, toda Moábci so jih imenovali Emejci. ^e¹² Tudi Horéjci ^fso poprej prebivali v Seíru, toda Ezavovi otroci so jih pregnali, gko so jih uničili pred seboj in prebivali namesto ^hnjih, kakor je Izrael storil v deželi njihove posesti, ki jim jo je dal Gospod. ¹³ »Sedaj se vzdignite, ⁱsem rekel ^jin se odpravite čez potok ⁱZered.« ^jIn šli smo preko potoka Zered. ¹⁴ Časa, v katerem smo prišli iz Kadeš Barnée, dokler nismo prešli preko potoka ^kZered, je *bilo* osemintrideset let, dokler ni pomrl

^r 1,19: [Leta 1490 pr. Kr.]

^s 1,23: [Leta 1490 pr. Kr.]

^t 1,28: *našemu*...: hebr. stopili naše srce.

^u 1,35: [Leta 1491 pr. Kr.]

^v 1,36: *v celoti*...: hebr. izpolnil, da gre za Gospodom.

^w 1,43: *prepotentno*...: hebr. ste bili prepotentni in odšli gor.

^x 2,5: *ne*...: hebr. celo za mendranje podplata stopala.

^y 2,8: [Eláta: hebr. drevesa, ali, nasad palm.]

^z 2,9: *Moábcev*...: hebr. Ne uporabi sovražnosti zoper Moáb.

^a 2,9: [Ar: hebr. mesto.]

^b 2,9: [Lot: hebr. zagrinjalo, pokrivalo.]

^c 2,10: [Emejci: hebr. groza, ali, strahota, ali, malik, ali, strašilo.]

^d 2,10: [Anák: hebr. ogrlica, ali, daviti, ali, veriga.]

^e 2,11: [Emejci: hebr. groze.]

^f 2,12: [Horéjec: hebr. prebivalec votline, ali, jamski človek.]

^g 2,12: *pregnali*: hebr. podedovali.

^h 2,12: *namesto*...: hebr. na njihovem prostoru.

ⁱ 2,13: *potok*: hebr. dolino.

^j 2,13: [Zered: hebr. biti prekipevajoč v rasti.]

^k 2,14: *potoka*: hebr. doline.

ves rod bojevnikov izmed vojske, kakor jim je prisegel Gospod.¹⁵ Kajti zares je bila Gospodova roka zoper njih, da jih uniči izmed vojske, dokler niso bili použiti.

¹⁶ Tako se je pripetilo, ko so bili vsi bojevniki izmed ljudstva použiti in mrtvi,¹⁷ da mi je Gospod spregovoril, rekoč: ¹⁸ »Danes boš prešel skozi Ar, moábsko pokrajino¹⁹ in *ko prideš blizu, nasproti Amónovih otrok, jih ne spravi v tegobo niti se ne vmešavaj vanje, kajti od dežele Amónovih otrok ti ne bom dal nobene posesti, ker sem jo dal Lotovim otrokom za posest.«²⁰ (Tudi ta je bila šteta [za] deželo velikanov. Tam so v starih časih prebivali velikani. Amónci so jih imenovali Zamzuméjce,²¹ veliko, številno in visoko ljudstvo, kakor Anákovci. Toda Gospod jih je uničil pred njimi in oni so jih nasledili in prebivali namesto njih,²² kakor je storil Ezavovim otrokom, ki so prebivali v Seíru, ko je pred njimi uničil Horéjce. Le-ti so jih nasledili in celo do tega dne prebivali namesto njih.²³ § Avéjce, ki so prebivali v Haserimu, ^mceló do Gaze, ⁿso Kaftorejci, ki so izšli iz Kaftorja, ^ouničili in prebivali namesto njih.)*

²⁴ »Dvignite se, pojrite na potovanje in prečkajte reko Arnón. Glej, v tvojo roko sem izročil Amoréjca Sihóna, kralja v Hešbónu in njegovo deželo. Začnite pjo jemati v last in se z njim spoprimite v bitki.²⁵ Danes bom začel pred teboj spuščati grozo in strah nad narode, ki so pod celotnim nebom, ki bodo slišali poročilo o tebi in bodo trepetali in bodo zaradi tebe v tesnobi.«

²⁶ In odposlal sem poslance iz divjine Kedemót ^qk Sihónu, ^rkralju v Hešbónu, ^sz besedami miru, rekoč: ²⁷ »Naj grem skozi tvojo deželo. Šel bom vzdolž visoke poti, ne bom se obrnil niti k desni roki niti k levi.²⁸ Hrano mi boš prodajal za denar, da bom lahko jedel in vodo mi [boš] dajal za denar, da bom lahko pil, samo na svojih stopalih bom šel skozi²⁹ (kakor so mi storili Ezavovi otroci, ki prebivajo v Seíru in Moábci, ki prebivajo v Aru), dokler ne bom šel čez Jordan v deželo, ki nam jo daje Gospod, naš Bog.«³⁰ Toda Sihón, kralj v Hešbónu, nam ni dovolil iti mimo njega, kajti Gospod, tvoj Bog, je zakrnil njegovega duha in njegovo srce naredil trdovratno, da bi ga lahko izročil v tvojo roko, kakor se kaže ta dan.³¹ Gospod mi je rekel: »Glej, pred teboj sem ti začel dajati Sihóna in njegovo deželo. Začni jo jemati v last, da boš lahko podedoval njegovo deželo.«³² Potem je zoper nas prišel ven Sihón, on in njegovo ljudstvo, da se borijo pri Jahacu.^t³³ Gospod, naš Bog, ga je pred nami izročil in udarili smo njega, njegove sinove in vse njegovo ljudstvo.³⁴ Ob tistem času smo zavzeli vsa njegova mesta in popolnoma uničili moške, ženske in malčke iz vsakega mesta. Nobenega nismo pustili ostati.³⁵ Samo živino smo

si vzeli za plen in ukradeno blago mest, ki smo jih zavzeli.³⁶ Od Aroérja, ki je pri bregu reke Arnón in od mesta, ki je pri reki, celo do Gileáda, ^vtam ni bilo niti enega mesta premočnega za nas. Gospod, naš Bog, jih je vsa izročil nam.³⁷ Samo v deželo Amónovih otrok nisi prišel niti v noben kraj reke Jabók ^wniti v gorska mesta niti v katerakoli, ki nam jih je Gospod, naš Bog, prepovedal.

3 Potem smo se obrnili in odšli gor po poti do Bašána in bašánski kralj Og ^x je prišel zoper nas, on in vse njegovo ljudstvo, da se bojuje pri Edréi.² Gospod mi je rekel: »Ne boj se ga, kajti jaz bom izročil njega, vse njegovo ljudstvo in njegovo deželo, v tvojo roko in ti mu boš storil, kakor si storil Sihónu, kralju Amoréjcev, ki je prebival pri Hešbónu.«³ Tako je Gospod, naš Bog, v naše roke izročil tudi bašánskega kralja Oga in vse njegovo ljudstvo in udarjali smo ga, dokler mu nihče ni preostal.⁴ Ob tistem času smo zavzeli vsa njegova mesta. Tam ni bilo mesta, ki ga ne bi vzeli od njih, šestdeset mest, celotno področje Argoba, ^yOgovo kraljestvo v Bašánu.⁵ Vsa ta mesta so bila ograjena z visokimi zidovi, velikimi vrati in zapahi, poleg zelo veliko neobzidanih krajev.⁶ Popolnoma smo jih uničili, kakor smo storili hešbónskemu kralju Sihónu. Popolnoma smo uničili moške, ženske in otroke vsakega mesta.⁷ Toda vso živino in ukradeno blago mest smo si vzeli za plen.⁸ Ob tistem času smo iz roke dveh kraljev Amoréjcev vzeli deželo, ki je bila na tej strani Jordana, od reke Arnón do gore Hermon⁹ (Hermon, *katero* Sidónci imenujejo Sirjón, ^zAmoréjci pa jo imenujejo Senír) ^{a)}¹⁰ vsa mesta ravnine, ves Gileád in ves Bašán, do Salhe ^bin Edréi, mesta Ogovega kraljestva v Bašánu.¹¹ Kajti samo bašánski kralj Og je preostal od preostanka velikanov. Glej, ogrodje njegove postelje je bilo postljeno ogrodje iz želeta. *Mar* ni ta v Rabi Amónovih sinov? Devet komolcev je bila njena dolžina in štiri komolce njena širina, po moškem komolcu.

¹² To deželo, ki smo jo ob tistem času vzeli v last od Aroérja, ki je ob reki Arnón in polovico gore Gileád in njena mesta, sem dal Rubenovcem in Gádovcem.¹³ Preostenek Gileáda in ves Bašán, *kje* Ogovo kraljestvo, sem dal polovici Manásejevega rodu in vse področje Argoba, z vsem Bašánom, ki je bil imenovan dežela velikanov.¹⁴ Jaír, sin Manáseja, je zavzel vso Argobovo deželo do pokrajin Gešurja ^cin Maahčanov, in imenoval jih je po svojem imenu Bašán Havot Jaír do današnjega dne.¹⁵ In jaz sem Gileád izročil Mahíru.¹⁶ Rubenovcem in Gádovcem sem dal od Gileáda celo do reke Arnón, polovico doline in mejo celo do reke Jabók, ki je meja Amónovih otrok;¹⁷ tudi ravnino in Jordan in njegovo pokrajino od Kinéreta,

2,27: 4 Mz
21,21-22
2,32: 4 Mz
21,23
3,1: 4 Mz
21,33-35
3,1: 5 Mz 29,7
3,2: 4 Mz 21,24
3,3: 4 Mz 21,33
3,12: 4 Mz
32,33
3,12: Joz
13,8-28

^t 2,32: [Jahac: hebr. teptati.]

^u 2,34: *moške*...: hebr. vsako mesto mož, žena in malčkov.

^v 2,36: [Gileád: hebr. kup pričevanja.]

^w 2,37: [Jabók: hebr. izlivanje.]

^x 3,1: [Og: hebr. okrogel.]

^y 3,4: [Argob: hebr. kamnit.]

^z 3,9: [Sirjón: hebr. prekrita s snegom.]

^a 3,9: [Senír: hebr. špičasta.]

^b 3,10: [Salha: hebr. hoditi.]

^c 3,14: [Gešur: hebr. most, ali, združiti.]

¹ 2,20: *Zamzuméjce*: tudi imenovane, Zuzéjce; [hebr. skrivno načrtovanje.]

^m 2,23: [Haserimu: hebr. dvorišča.]

ⁿ 2,23: [Gaze: hebr. močan; Azza.]

^o 2,23: [Kaftor: hebr. venčaste oblike, ali, otok, ali, originalen sedež Filistejev.]

^p 2,24: *Začnite*...: hebr. Pričnите, vzemite jo v last.

^q 2,26: [Kedemót: hebr. začetki.]

^r 2,26: [Sihón: hebr. viharen.]

^s 2,26: [Hešbón: hebr. tiha privolitev.]

celo do morja ravnine, celo slanega morja, vzhodno pod Ašdód-Pisgo.^d

¹⁸ Ob tem času sem vam zapovedal, rekoč: >Gospod, vaš Bog, vam je to deželo dal v last. Čeznjo boste prešli oboroženi pred svojimi brati, Izraelovimi otroki, vsemi, ki so primerni ^eza vojno. ¹⁹ Toda vaše žene, vaši malčki in vaša živina (*kajti* vem, da imate mnogo živine), bodo ostali v vaših mestih, ki sem vam jih dal,²⁰ dokler Gospod ne da počitka vašim bratom, prav tako kakor vam in *dokler* tudi oni ne vzamejo v last dežele, ki jim jo je Gospod, vaš Bog, dal onkraj Jordana. In *potem* se boste vrnili, vsak mož k svoji posesti, ki sem vam jo dal.^c

²¹ Ob tistem času sem Józuetu zapovedal, rekoč: >Tvoje oči so videle vse, kar je Gospod, tvoj Bog, storil tema dvema kraljema. Tako bo Gospod storil vsem kraljestvom, ki jih vzameš v last.²² Ne boste se jih bali, kajti za vas se bo boril Gospod, vaš Bog.^f ²³ Ob tistem času sem prosil Gospoda, rekoč: ²⁴ >Oh Gospod Bog, svojim služabnikom si začel kazati svojo veličino in svojo mogočno roko, kajti kakšen Bog je *tam* v nebesih ali na zemlji, ki lahko stori glede na tvoja dela in glede na tvojo moč?²⁵ Prosim te, naj grem preko in vidim dobro deželo, ki je onkraj Jordana, to dobro goro in Libanon.^g ²⁶ Toda Gospod je bil zaradi vas ogorčen name in me ni hotel uslušati. Gospod mi je rekel: >Naj ti to zadošča. Ne govorji mi več o tej zadavi.²⁷ Povzpmi se na vrh Pisge ^{fin} povzdigni svoje oči proti proti zahodu, proti severu, proti jugu in proti vzhodu in glej *to* s svojimi očmi, kajti ne boš šel preko tega Jordana.²⁸ Toda zadolži Józuela, ga ohrabri in okrépi, kajti on bo pred tem ljudstvom šel preko in povzročil jim bo, da podedujejo deželo, ki jo boš videl.^c ²⁹ Tako smo ostali v dolini nasproti Bet Peórja.

4 Zdaj torej prisluhni, oh Izrael, zakonom in sodbam, ki vas jih učim, da *jih* izpolnjujete, da boste lahko živeli, vstopili in vzeli v last deželo, ki vam jo daje Gospod, Bog vaših očetov.² Ne boste dodajali besedi, ki sem vam jo zapovedal niti ne boste zmanjševali česa od nje, da bi lahko ohranjali zapovedi Gospoda, svojega Boga, ki sem vam jih zapovedal.³ Vaše oči so videle kaj je Gospod storil zaradi Báál Peórja.^g Kajti vse može, ki so sledili Báál Peórju, je Gospod, tvoj Bog, uničil izmed vas.⁴ Toda vi, ki ste se trdno držali Gospoda, svojega Boga, *ste* danes živi, vsakdo izmed vas.⁵ Glejte, učil sem vas zakonov in sodb, celo kakor mi je Gospod, moj Bog, zapovedal, da naj bi vi storili v deželi, kamor greste, da jo vzamete v last.⁶ Torej *jih* ohranjajte in izpolnjujte, kajti to je vaša modrost in vaše razumevanje v očeh narodov, ki bodo slišali vse te zakone in rekli: >Zagotovo je ta veliki narod modro in razumevajoče ljudstvo.⁷ Kajti kateri narod je *tam* tako velik, ki ima Boga tako blizu, kakor je Gospod, naš Bog, v vseh stvareh, za katere kličemo k njemu?⁸ In kateri narod je *tam* tako velik, ki ima zakone in sodbe tako pravične, kot je vsa ta postava, ki jo danes postavljam pred vas?⁹ Samo pazi nase in marljivo varuj svojo dušo, da

ne pozabiš stvari, ki so jih videle tvoje oči in da vse dni twojega življenja ne odidejo od twojega srca, temveč poučuj svoje sinove in svojih sinov sinove,¹⁰ posebej [o] dnev, ko si stal pred Gospodom, svojim Bogom, na Horebu, ko mi je Gospod rekel: >Zberi mi skupaj ljudstvo in pripravil jih bom slišati moje besede, da se me bodo lahko naučili bat vse dni, ki jih bodo živel na zemlji in da bodo lahko učili svoje otroke.^c ¹¹ In približali ste se ter stali pod goro in gora je gorela z ognjem do srede hneba, s temo, oblaki in gosto temo.¹² Gospod vam je spregovoril iz srede ognja. Slišali ste glas besed, toda nobene podobnosti niste videli, samo *glas ste slišali*.¹³ Naznanih vam je svojo zavezo, ki vam jo je zapovedal, da jo opravljate, *torej* deset zapovedi, in napisal jih je na dve kamniti plošči.

¹⁴ Gospod mi je ob tistem času zapovedal, da vas učim zakone in sodbe, da jih boste lahko izpolnjevali v deželi, kamor greste, da jo vzamete v last.¹⁵ Zato torej dobro pazite nase, kajti nobene vrste podobnosti niste videli na dan, ko vam je Gospod govoril na Horebu iz srede ognja,¹⁶ da se ne bi izpridili in si naredili rezane podobe, podobnost kakršnekoli postave, podobnost moškega ali ženske,¹⁷ podobnost katerekoli živali, ki je na zemlji, podobnost katerekoli krilate perjadi, ki leti po zraku,¹⁸ podobnost katerekoli stvari, ki se plazi po tleh, podobnost katerekoli ribe, ki je v vodah pod zemljo,¹⁹ in da ne bi povzdignil svojih oči k nebu in ko zagledaš sonce, luno in zvezde, celo vso vojsko neba, da ne bi bil zapeljan, da jih obožuješ in jim služiš, ki jih je Gospod, tvoj Bog, razdelil vsem narodom pod celotnim nebom.²⁰ Toda Gospod vas je vzel in vas privedel naprej iz želesne talilne peči, *torej* iz Egipta, da mu boste ljudstvo dediščine, kakor *ste* ta dan.²¹ Nadalje je bil zaradi vas Gospod jezen nad meno in prisegel, da naj ne bi šel preko Jordana in da naj ne bi vstopil v to dobro deželo, ki ti jo Gospod, tvoj Bog, daje v dediščino,²² temveč moram umreti v tej deželi, ne smem iti čez Jordan. Toda vi boste šli čez in tisto dobro deželo vzeli v last.²³ Pazite nase, da ne bi pozabili zaveze Gospoda, svojega Boga, ki jo je šklenil z vami in si naredili rezane podobe ali podobnost katerekoli stvari, ki ti jo je Gospod, tvoj Bog, prepovedal.²⁴ Kajti Gospod, tvoj Bog, je požirajoč ogenj, celo ljubosumen Bog.

²⁵ Ko boš zaplodil otroke in otrok otroke in boste dolgo ostali v deželi in se boste izpridili in naredili rezano podobo ali podobnost katerikoli stvari in boste počeli zlo v očeh Gospoda, svojega Boga, da ga dražite k jezi,²⁶ pokličem nebo in zemljo, da ta dan pričujeta zoper vas, da boste kmalu popolnoma izginili iz dežele, v katero ste šli prek Jordana, da jo vzamete v last. Ne boste podaljšali svojih dni na njej, temveč boste popolnoma uničeni.²⁷ Gospod vas bo razkropil med narode in malo vas bo ostalo po številu med pogani, kamor vas bo vodil Gospod.²⁸ Tam boste služili bogovom, delu človeških rok, lesu in kamnu, ki niti ne vidita niti ne slišita, ne jesta niti ne vonjata.²⁹ Toda če boš od tam iskal Gospoda, svojega Boga, ga boš našel, če ga iščeš z

^d 3,17: *Ašdód-Pisgo*: ali, izviri Pisge, ali, hrib.

^e 3,18: *primerni*...: hebr. sinovi moči.

^f 3,27: *Pisge*...: hebr. hrib; [tudi hebr. razpoka.]

^g 4,3: [Báál Peór: hebr. moábsko božanstvo, gospodar vrzeli.]

3,18: 4 Mz
32,20
3,20: Joz 22,4
3,21: 4 Mz
27,18
3,26: 4 Mz
20,12
3,26: 5 Mz 1,37
4,2: 5 Mz 12,32
4,2: Joz 1,7
4,2: Prg 30,6
4,2: Raz 22,18
4,3: 4 Mz 25,4-5
4,11: 2 Mz
19,18
4,24: 5 Mz 9,3
4,24: Heb 12,29

^h 4,11: *srede*: hebr. osrčja.

ⁱ 4,12: *samo*...: hebr. razen glasu.

^j 4,19: *razdelil*: ali, podelil.

vsem svojim srcem in z vso svojo dušo.³⁰ Ko si v stiski in vse kte stvari pridejo nadte, torej v zadnjih dneh, če se obrneš h Gospodu, svojemu Bogu in boš poslušen njegovemu glasu³¹ (kajti Gospod, tvoj Bog, je usmiljen Bog) te ne bo zapustil niti uničil niti pozabil zaveze tvojih očetov, ki jim jo je prisegel.³² Kajti vprašaj sedaj o dneh, ki so minili, ki so bili pred teboj, od dneva, ko je Bog na zemlji ustvaril moža in vprašaj od ene strani neba do druge, ali je bila tam kakršna koli takšna stvar, kot je ta velika stvar, ali je bila slišati podobno?³³ Mar je kdajkoli ljudstvo slišalo glas Boga govoriti iz srede ognja, kakor si slišal ti, in je živel? ³⁴ Mar je Bog poskušal iti in si vzeti narod iz srede drugega naroda, s preizkušnjami, znamenji, čudeži, vojno, mogočno roko, z iztegnjenim laktom in z velikimi strahotami, glede na vse, kar je Gospod, vaš Bog, storil za vas v Egiptu, pred vašimi očmi? ³⁵ Tebi je bilo pokazano, da bi lahko vedel, da Gospod, on je Bog. Tam ni nobenega drugega poleg njega. ³⁶ Iz nebes ti je dal, da slišiš njegov glas, da bi te lahko poučil, in na zemlji ti je pokazal svoj velik ogenj in ti slišiš njegove besede iz srede ognja. ³⁷ Ker je vzljubil tvoje očete, zato je izbral njihovo seme za njimi in privedel te je ven v njegovem pogledu, s svojo mogočno močjo iz Egipta,³⁸ da izpred tebe napodi narode, večje in mogočnejše kakor si ti, da te privede noter, da ti da njihovo deželo v dedičino, kakor je to ta dan. ³⁹ Vedi torej danes in preudari to v svojem srcu, da Gospod, on je Bog, v nebesih zgoraj in na zemlji spodaj. Tam ni nobenega drugega. ⁴⁰ Ohranjal boš torej njegove zakone in njegove zapovedi, ki ti jih danes zapovedujem, da bo lahko šlo dobro s teboj in s tvojimi otroki za teboj in da lahko podaljšaš svoje dneve na zemlji, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, na veke.«

⁴¹ Potem je Mojzes oddvojil tri mesta na tej strani Jordana proti sončnemu vzhodu,⁴² da bi ubijalec, ki bi nenamerno ubil svojega bližnjega in ga v preteklih časih ni sovražil, lahko pobegnil tja in da bežeč v eno izmed teh mest lahko ostane živ. ⁴³ Namreč Becer^m v divjini, na ravnini dežele Rubenovcev in Ramótⁿ v Gileádu od Gádovcev in Golán^o v Bašánu od Manásejcev.

⁴⁴ To je postava, ki jo je Mojzes postavil pred Izraelove otroke. ⁴⁵ To so pričevanja, zakoni in sodbe, ki jih je Mojzes govoril Izraelovim otrokom, po tem, ko so izšli iz Egipta,⁴⁶ na tej strani Jordana, v dolini nasproti Bet Peórja, Pv deželi amoréjskega kralja Sihóna, ki je prebival v Hešbónu, ki so ga Mojzes in Izraelovi otroci udarili, potem ko so izšli iz Egipta. ⁴⁷ Vzeli so v last njegovo deželo in deželo bašánskega kralja Oga, dveh kraljev Amoréjcev, ki sta bila na tej strani Jordana, proti sončnemu vzhodu;⁴⁸ od Aroérja, ki je ob bregu reke Arnón, celo do gore Sion, ki je Hermon⁴⁹ in vso ravnino na tej strani Jordana proti vzhodu, celo do morja ravnine, pod izviri Pisge.

5 Mojzes je sklical ves Izrael in jim rekel:
»Poslušaj, oh Izrael, zakone in sodbe, ki jih ta

dan govorim v vaša ušesa, da se jih lahko naučite in jih ohranjate^s in jih izvršujete. ² Gospod, naš Bog, je z nami sklenil zavezo na Horebu. ³ Gospod te zaveze ni sklenil z našimi očetimi, temveč z nami, torej nami, ki smo, vsi izmed nas, ta dan tukaj živi. ⁴ Gospod je s teboj govoril iz obličja v obličje, na gori, iz srede ognja⁵ (ob tistem času sem stal med Gospodom in vami, da bi vam pokazal Gospodovo besedo, kajti vi ste se zaradi ognja bali in niste šli gor na goro), rekoč:

⁶ [1] »Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki te je privedel iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti. ⁷ [2] Pred menoj ne boš imel nobenih drugih bogov. ⁸ Sebi ne boš naredil nobene rezane podobe ali kakršnekoli podobnosti katerekoli stvari, ki je v nebesih zgoraj ali ki je na zemlji spodaj ali ki je v vodah pod zemljo. ⁹ Ne boš se jím priklanjal niti jim služil, kajti jaz, Gospod, tvoj Bog, sem ljubosumen Bog, ki obiskujem krivičnost očetov na otrocih do tretjega in četrtega rodu teh, ki me sovražijo¹⁰ in izkazujem usmiljenje tisočim tistih, ki me ljubijo in varujejo moje zapovedi. ¹¹ [3] Ne boš v prazno vzel imena Gospoda, svojega Boga, kajti Gospod ne bo brez krivde držal tistega, ki v prazno jemlje njegovo ime. ¹² [4] Varuj šabatni dan, da ga posvečuješ, kakor ti je zapovedal Gospod, tvoj Bog. ¹³ Šest dni se boš trudil in opravljal vse svoje delo,¹⁴ toda sedmi dan je šabat Gospodu, tvojemu Bogu. Na [ta dan] ne boš opravljal nobenega dela, ne ti, niti tvoj sin, niti tvoja hči, niti tvoj sluga, niti tvoja dekla, niti tvoj vol, niti tvoj osel, niti nobena izmed tvoje živine, niti tvoj tujec, ki je znotraj tvojih velikih vrat, da lahko tvoj sluga in tvoja dekla počivata kakor ti. ¹⁵ Spominjam pa se, da si bil služabnik v egiptovski deželi in da te je Gospod, tvoj Bog, od tam privedel z mogočno roko in z iztegnjenim laktom. Zato ti je Gospod, tvoj Bog, zapovedal, da ohranjaš šabatni dan.

¹⁶ [5] Spoštuj svojega očeta in svojo mater, kakor ti je zapovedal Gospod, tvoj Bog, da bodo tvoji dnevi lahko podaljšani in da ti bo dobro šlo v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog. ¹⁷ [6] Ne boš ubil. ¹⁸ [7] Niti ne boš zagrešil zakonolomstva. ¹⁹ [8] Niti ne boš kradel. ²⁰ [9] Niti ne boš pričal po krivem zoper svojega bližnjega. ²¹ [10] Niti si ne boš želel žene svojega bližnjega, niti ne boš hlepel [po] hiši svojega bližnjega, [po] njegovem polju ali [po] njegovem slugi ali [po] njegovi dekli, [po] njegovem volu ali [po] njegovem oslu ali [po] katerikoli stvari, ki je [od] tvojega bližnjega.«

²² Te besede je Gospod govoril vsemu zboru na gori, iz srede ognja, iz oblaka in iz goste teme, z močnim glasom. In ni več dodal. Napisal jih je na dve kamniti plošči in mi ju izročil.

²³ Pripetilo se je, ko ste iz srede teme zaslišali glas (kajti gora je gorela z ognjem), da ste se mi približali, celo vsi poglavariji vaših rodov in vaše starešine²⁴ in ste rekli: »Glej, Gospod, naš Bog, nam je pokazal svojo slavo in svojo veličino in iz srede ognja smo slišali njegov glas. Ta dan smo videli, da Bog govorí z možem in ta živi. ²⁵ Zdaj

^k 4,30: vse....: hebr. so te našle vse te stvari, celo.

^l 4,41: [Leta 1452 pr. Kr.]

^m 4,43: [Becer: hebr. nedostopno mesto.]

ⁿ 4,43: [Ramót: hebr. visok kraj.]

^o 4,43: [Golán: hebr. ujetnik.]

^p 4,46: [Bet Peór: hebr. hiša vrzeli.]

^q 4,48: [Sion: hebr. vrh, vzpetina, odličnost.]

^r 5,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

^s 5,1: ohranjate....: hebr. varujete, da.

^t 5,6: sužnosti: hebr. služabnikov.

torej zakaj naj bi umrli? Kajti ta velik ogenj nas bo použil. Če še naprej slišimo ^uglas Gospoda, našega Boga, potem bomo umrli. ²⁶Kajti kdo je tam od vsega mesa, ki je iz srede ognja slišal govoriti glas živega Boga, kakor smo mi in je živel? ²⁷Ti pojdi blizu in prisluhnji vsemu, kar bo rekel Gospod, naš Bog in spregovori nam vse, kar ti bo govoril Gospod, naš Bog in mi bomo temu prisluhnili in to storili. ^v²⁸Gospod je slišal glas vaših besed, ko ste mi govorili in Gospod mi je rekel: >Slišal sem glas besed tega ljudstva, ki so ti jih govorili. Dobro so povedali vse, kar so govorili. ²⁹Oh, da bi bilo takšno srce v njih, da bi se me bali in se vedno držali vseh mojih zapovedi, da bi bilo lahko dobro z njimi in z njihovimi otroki na veke! ³⁰Pojdi, reci jim: >Ponovno se vrnite v svoje štore. ³¹Toda kar se tebe tiče, ti ostani tukaj, poleg mene in govoril ti bom vse zapovedi, zakone in sodbe, ki jih boš učil, da jih bodo lahko izpolnjevali v deželi, ki sem jim jo dal, da jo vzamejo v last. ³²Obeleževali boste torej, da delate, kakor vam je zapovedal Gospod, vaš Bog. Ne boste se odvrnili vstran, ne k desni roki ne k levi. ³³Hodili boste po vseh poteh, ki vam jih je zapovedal Gospod, vaš Bog, da boste lahko živeli in da bo lahko dobro z vami in da boste lahko podaljšali svoje dni v deželi, ki jo boste vzeli v last.

6 Torej to so zapovedi, zakoni in sodbe, ki jih je Gospod, vaš Bog, zapovedal, da vas učim, da jih boste lahko izpolnjevali v deželi, kamor greste, ^wda jo vzamete v last, ²da se boš lahko bal Gospoda, svojega Boga, da boš ohranjaj vse njegove zakone in njegove zapovedi, ki sem ti jih zapovedal: ti, tvoj sin in sin tvojega sina, vse dni tvojega življenja in da bodo tvoji dnevi lahko podaljšani.

³ Poslušaj torej, oh Izrael in obeležuj, da to storiš, da bo lahko dobro s teboj in da boš lahko mogočno povečan, kakor ti je obljudil Gospod, Bog tvojih očetov, v deželi, kjer tečeta mleko in med.

⁴ Poslušaj, oh Izrael: >Gospod, naš Bog, je en Gospod ⁵in ljubil boš Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo in z vso svojo močjo. ⁶In te besede, ki sem ti jih danes zapovedal, bodo v tvojem srcu. ⁷In ti jih marljivo učil ^xsvoje otroke in boš govoril o njih, ko sediš v svoji hiši, ko hodiš po poti, ko se uležeš in ko vstajaš. ⁸Privezal si jih boš za znamenje na roko in te bodo kot načelek med tvojimi očmi. ⁹Napisal jih boš na podboje svoje hiše in na svoja velika vrata. ¹⁰In zgodilo se bo, ko te bo Gospod, tvoj Bog, privedel v deželo, ki jo je prisegel tvojim očetom, Abrahamu, Izaku in Jakobu, da ti da velika in čedna mesta, ki jih nisi zgradil ¹¹in hiše, polne vseh dobrih stvari, ki jih nisi napolnil in izkopane vodnjake, ki jih nisi izkopal, vinograde in oljke, ki jih nisi zasadil; ko jih boš jedel in boš sit, ¹²potem se pazi, da ne pozabiš Gospoda, ki te je privedel iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti. ^y¹³Bal se boš Gospoda, svojega Boga in mu služil in prisegal pri njegovem imenu. ¹⁴Ne boste šli za drugimi

5,27: 2 Mz
20,19
6,4: [5 Mz
32,39]
6,4: [Ps 86,10]
6,4: [Iz 37,16]
6,4: [Iz 44,6]
6,4: [Mr 12,29]
6,4: [Ef 4,6]
6,4: [1 Kor 8,4]
6,5: 5 Mz 10,12
6,5: Mt 22,37
6,5: Mr 12,30
6,5: Lk 10,27
6,6: 5 Mz 11,18
6,11: 5 Mz
8,9-10
6,13: 5 Mz
10,12
6,13: 5 Mz
10,20
6,13: 5 Mz 13,4
6,16: 2 Mz 17,2
6,16: Mt 4,7
7,1: 5 Mz 31,3
7,2: 2 Mz 23,32
7,2: 2 Mz 34,12
7,6: 2 Mz 19,5
7,6: 1 Pet 2,9
7,6: 5 Mz 14,2
7,6: 5 Mz 26,19

bogovi, izmed bogov ljudstev, ki so naokoli vas ¹⁵(kajti Gospod, tvoj Bog, je med vami ljubosumen Bog), da ne bi bila zoper tebe vžgana jeza Gospoda, tvojega Boga in te uniči iz obličja zemlje.

¹⁶Ne boste skušali Gospoda, svojega Boga, kakor ste ga skušali v Masi.

¹⁷Marljivo boste varovali zapovedi Gospoda, svojega Boga, njegova pričevanja in njegove zakone, ki ti jih je zapovedal. ¹⁸Storil boš to, kar je prav in dobro v Gospodovih očeh, da bo lahko dobro s teboj in da lahko vstopiš in vzameš v last dobro deželo, ki jo je Gospod prisegel tvojim očetom, ¹⁹da izpred tebe prežene vse tvoje sovražnike, kakor je govoril Gospod. ²⁰In ko te tvoj sin sprašuje v ^zčasu, ki pride, rekoč: >Kaj pomenijo pričevanja, zakoni in sodbe, ki vam jih je zapovedal Gospod, naš Bog? ²¹Potem boš svojemu sinu rekel: >V Egiptu smo bili faraonovi sužnji in Gospod nas je z mogočno roko privedel iz Egipta. ²²Gospod je pred našimi očmi nad Egiptom, nad faraonom in nad vso njegovo hišo pokazal znamenja in čudeže, velika in boleča ^a²³in nas odvedel od tam, da bi nas lahko privedel noter, da nam da deželo, ki jo je prisegel našim očetom. ²⁴Gospod nam je zapovedal, da izvršujemo vse te zakone, da se vedno bojimo Gospoda, svojega Boga, za naše dobro, da nas lahko ohrani žive, kakor je to na ta dan. ²⁵In to bo naša pravičnost, če obeležujemo, da izvršujemo vse te zapovedi pred Gospodom, svojim Bogom, kakor nam je zapovedal. ^c

7 Ko te bo Gospod, tvoj Bog, privedel v deželo, kamor greš, da jo vzameš v last in je pred teboj pregnal mnoge narode: Hetejce, Girgašejce, Amoréjce, Kánaance, Perizéjce, Hirvjece in Jebusejce, sedem narodov, večje in mogočnejše kakor ti, ²in ko jih bo Gospod, tvoj Bog, izročil pred teboj, jih boš udaril in popolnoma uničil. Nobene zaveze ne boš sklenil z njimi niti jim ne izkaži usmiljenja, ³niti z njimi ne boš sklepal porok. Svoje hčere ne boš dal njegovemu sinu niti njegove hčere ne boš vzel k svojemu sinu. ⁴Kajti tvojega sina bodo odvrnile od sledenja meni, da bi lahko služili drugim bogovom. Tako bo zoper tebe vžgana Gospodova jeza in te nenadoma uniči. ⁵Temveč boste tako postopali z njimi: uničili boste njihove oltarje in razbili njihove ^bpodobe in posekali njihove ašere in njihove rezane podobe sežgali z ognjem. ⁶Kajti ti si sveto ljudstvo Gospodu, svojemu Bogu. Gospod, tvoj Bog, te je izbral zase, da mu boš posebno ljudstvo, nad vsemi ljudstvi, ki so na obličju zemlje. ⁷Gospod svoje ljubezni ni naravnal na vas niti vas ni izbral, ker ste bili številnejši kot katerokoli ljudstvo, kajti bilo vas je najmanj izmed vseh ljudstev, ⁸temveč, ker vas je Gospod ljubil in ker je želel držati prisočno, ki jo je prisegel vašim očetom, vas je Gospod izpeljal z mogočno roko in vas odkupil iz hiše sužnosti, iz roke faraona, egiptovskega kralja. ⁹Vedi torej, da Gospod, tvoj Bog, on je Bog, zvesti Bog, ki ohranja zavezo in usmiljenje s tistimi, ki ga ljubijo

^u 5,25: *slišimo...*: hebr. dodamo slišanju glasu.

^v 5,27: [Če Božjega glasu ne slišiš neposredno od Boga, kot sta ga Adam in Eva v rajskev vrtu, temveč le posredno, je sovražniku lažje zasejati dvom, povzročiti neposlušnost in zavesti v greh. Zato je pomemben oseben odnos z Bogom, h kakršnemu nas po Jezusu Kristusu vabi Gospod, naš Bog.]

^w 6,1: *greste*: hebr. prečkate.

^x 6,7: *učil*: hebr. spodbujal, ali, ostril.

^y 6,12: *sužnosti*: hebr. sužnjev, ali, služabnikov.

^z 6,20: *v...*: hebr. jutri.

^a 6,22: *boleča*: hebr. zla.

^b 7,5: *njihove...*: hebr. njihove kipe, ali, stebre.

in ohranajo njegove zapovedi tisočim rodovom.¹⁰ Tistim pa, ki ga sovražijo, poplača k njihovemu obrazu, da jih uniči. Ne bo počasen do tistega, ki ga sovraži; poplačal mu bo v obraz.¹¹ Torej boš varoval zapovedi, zakone in sodbe, ki sem ti jih ta dan zapovedal, da jih izvršuješ.

¹² Kjerkoli se bo to pripetilo, če ^cprisluhnete tem sodbam in jih varujete in jih izpolnjujete, da ti bo Gospod, tvoj Bog, varoval zavezo in usmiljenje, ki ga je prisegel tvojim očetom.¹³ Ljubil te bo, te blagoslavljal in te namnožil. Blagoslavljal bo tudi sad twoje maternice in sad twoje dežele, twoje žito, twoje vino in twoje olje, narast tvojega goveda in trope tvojih ovc, v deželi, ki jo je prisegel tvojim očetom, da ti jo da.¹⁴ Blagoslavljen boš nad vsemi ljudstvi. Med vami ne bo jalovega moškega ali ženske ali med vašo živino.¹⁵ Gospod bo od tebe odvrnil vso bolezen in nobene izmed teh zlih egiptovskih bolezni, ki jih poznaš, ne bo položil nadte, temveč jih bo položil na vse *tiste*, ki te sovražijo.¹⁶ Použil boš vsa ljudstva, ki ti jih bo izročil Gospod, tvoj Bog. Tvoje oko nad njimi ne bo imelo nobenega usmiljenja. Niti ne boš služil njihovim bogovom, kajti to ti *bo* zanka.¹⁷ Če boš v svojem srcu rekel: »Ti narodi so številnejši kakor jaz; kako jih lahko razlastim?<«¹⁸ Ne boš se jih bal, *temveč* se boš dobro spomnil, kaj je Gospod, tvoj Bog, storil faraonu in vsemu Egiptu:¹⁹ velike preizkušnje, ki so jih videle twoje oči, znamenja, čudeže, mogočno roko in iztegnjen laket, s čimer te je izpeljal Gospod, tvoj Bog. Tako bo Gospod, tvoj Bog, storil vsem ljudstvom, ki se jih bojiš.²⁰ Poleg tega bo Gospod, tvoj Bog, mednje poslal sršene, dokler ne bodo tisti, ki so preostali in se skrivajo pred teboj, uničeni.²¹ Pred njimi ne boš zgrožen, kajti Gospod, tvoj Bog, je med vami mogočen in strašen Bog.²² In Gospod, tvoj Bog, bo te narode po malo in malo odstranil ^dpred teboj. Ne boš jih mogel naenkrat použiti, da ne bi poljske zveri narašle nad teboj.²³ § Toda Gospod, tvoj Bog, jih bo izročil tebi ^ein uničeval jih boš z mogočnim uničenjem, dokler ne bodo uničeni.²⁴ Njihove kralje bo izročil v twojo roko in njihovo ime boš uničil izpod neba. Noben človek ne bo zmožen obstati pred teboj, dokler jih ne uničiš.²⁵ Rezane podobe njihovih bogov boste sežgali z ognjem. Ne boš hlepel po srebru ali zlatu, *ki je* na njih niti si *ga* ne vzemi k sebi, da ne bi bil v tem ujet, kajti to *je* ogabnost Gospodu, tvojemu Bogu.²⁶ Niti v svojo hišo ne prinašaj gnušobe, da ne bi bil preklet, kakor je ona, *temveč* naj se ti skrajno gnuši in skrajno jo zaničuj, kajti to *je* prekleta stvar.

8 Vse zapovedi, ki sem ti jih ta dan zapovedal, boste obeleževali, da jih izvršujete, da boste lahko živel, se množili in vstopili in vzeli v last deželo, ki jo je Gospod prisegel vašim očetom.² Spomnil se boš celotne poti, po kateri te je Gospod, tvoj Bog, teh štirideset let vodil po divjini, da te poniža *in* te preizkus, da spozna kaj *je* *bilo* v tvojem srcu, bodisi se boš držal njegovih zapovedi ali ne.³ Ponižal te je in ti dopustil, da si bil lačen in te hraniš z mano, ki je nisi poznal niti je nisi

poznali tvoji očetje, da bi ti on lahko dal spoznati, da človek ne živi samo od kruha, temveč človek živi od vsake *besede*, ki izhaja iz Gospodovih ust.⁴ Teh štirideset let se tvoja obleka na tebi ni postarala niti tvoje stopalo ni oteklo.⁵ V svojem srcu boš tudi preudaril, da kakor mož kara svojega sina, *tako* Gospod, tvoj Bog, kara tebe.⁶ Zatorej boš varoval zapovedi Gospoda, svojega Boga, da hodiš po njegovih poteh in da se ga bojiš.⁷ Kajti Gospod, tvoj Bog, te vodi v dobro deželo, deželo vodnih potokov, studencev in globin, ki privrejo iz dolin in hribov;⁸ deželo pšenice, ječmena, trt, figovih dreves in granatnih jabolk; deželo olivnega folja in medu;⁹ deželo, v kateri boš jedel kruh brez pomanjkanja, v njej ti ne bo primanjkovalo nobene stvari; deželo, katere kamni so žezezo in iz katerih hribov lahko kopljše bron.

¹⁰ Ko se naješ in si sit, potem boš blagoslovil Gospoda, svojega Boga, zaradi dobre dežele, ki ti jo je dal.¹¹ Pazi se, da ne pozabiš Gospoda, svojega boga, da se ne bi držal njegovih zapovedi, njegovih sodb in njegovih zakonov, ki sem ti jih zapovedal ta dan,¹² da se ne bi, *ko* se naješ in si sit in si si zgradil ljubke hiše in prebival *v njih*;¹³ in *ko* se tvoji tropi in twoje črede pomnožijo in je pomnoženo twoje srebro in twoje zlato in je pomnoženo vse, kar imaš;¹⁴ twoje srce ne povzdigne in pozabiš na Gospoda, svojega Boga, ki te je privedel iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti,¹⁵ ki te je vodil skozi to veliko in strašno divjino, *v kateri so bile ognjene kače, škorpijoni in suša, kjer ni bilo vode;* ki ti je vodo privedel iz kremenčeve skale;¹⁶ ki te je v divjini hraniš z mano, ki je tvoji očetje niso poznali, da bi te lahko ponižal in da bi te lahko preizkusil, da ti v tvojem zadnjem koncu stori dobro.¹⁷ In ti bi rekel v svojem srcu: »Moja moč in mogočnost *moje* roke mi je pridobila to premoženje.<«¹⁸ Ampak se boš spominjal Gospoda, svojega Boga, kajti on *je ta*, ki ti daje moč, da pridobiš premoženje, da lahko on vzpostavi svojo zavezo, ki jo je prisegel tvojim očetom, kakor *je to* ta dan.¹⁹ Zgodilo pa se bo, če pozabiš Gospoda, svojega Boga in hodiš za drugimi bogovi in jim služiš in jih obožuješ, ta dan pričujem zoper vas, da se boste zagotovo pogubili.²⁰ Kakor narodi, ki jih Gospod uničuje pred vašim obrazom, tako se boste pogubili, ker niste hoteli biti poslušni glasu Gospoda, svojega Boga.

9 Poslušaj, oh Izrael: »Danes prečkaš Jordan, da vstopiš in vzameš v last narode, večje in močnejše kakor ti, velika mesta in ograjena do neba,² veliko in visoko ljudstvo, otroke Anákovcev, ki jih poznaš in *o katerih* si slišal *reči*: »Kdo lahko stoji pred Anákovimi otroki!«³ Razumi torej ta dan, da je Gospod, tvoj Bog, tisti, ki gre preko pred teboj. *Kakor* požirajoč ogenj jih bo uničil in on jih bo privedel dol, pred tvoj obraz. Tako jih boš pognal ven in jih hitro uničil, kakor ti je rekel Gospod.⁴ Ne govori v svojem srcu, potem ko jih je Gospod, tvoj Bog, spodil izpred tebe, rekoč: »Zaradi moje pravičnosti me je Gospod privedel, da vzamem v last to deželo,⁵ temveč jih je zaradi zlobnosti teh narodov Gospod pognal izpred tebe.⁶ Ne greš, da zaradi svoje pravičnosti ali zaradi poštenosti

7,14: 2 Mz
23,26
7,15: 2 Mz 9,14
7,15: 2 Mz
15,26
7,16: 2 Mz
23,33
7,20: 2 Mz
23,28
7,20: Joz 24,12
7,25: 5 Mz 12,3
7,25: Joz 7,1
7,25: Joz 7,21
7,25: 2 Mkb
12,40
7,26: 5 Mz
13,17
8,3: Mt 4,4
8,3: Lk 4,4
8,4: Neh 9,21
8,10: 5 Mz
6,12-13
8,15: 4 Mz
20,11
8,16: 2 Mz
16,15
9,2: 4 Mz 13,22
9,2: [4 Mz
13,33]
9,2: [5 Mz 2,21]
9,3: 5 Mz 4,24
9,3: Heb 12,29

^c 7,12: *če*: hebr. ker.

^d 7,22: *odstranil*: hebr. trgal.

^e 7,23: *tebi*: hebr. pred tvoj obraz.

^f 8,8: *olivnega*...: hebr. oljčnih oljk.

svojega srca vzameš v last njihovo deželo, temveč zaradi zlobnosti teh narodov jih je Gospod, tvoj Bog, pognal izpred tebe in da lahko izpolni besedo, ki jo je Gospod prisegel tvojim očetom, Abrahamu, Izaku in Jakobu.⁶ Razumi torej, da ti Gospod, tvoj Bog, te dobre zemlje ne daje v posest zaradi tvoje pravičnosti, kajti ti si trdovratno ljudstvo.

⁷ Zapomni si *in* ne pozabi, kako si v divjini do besa dražil Gospoda, svojega Boga. Od dneva, ko si odšel iz egiptovske dežele, dokler niste prišli na ta kraj, ste bili uporni zoper Gospoda.⁸ Tudi na Horebu ste do besa izzivali Gospoda, tako da je bil Gospod nad vami jezen, da vas uniči.⁹ Ko gsem odšel gor na goro, da prejem kamniti plošči, *torej* plošči zaveze, ki jo je Gospod sklenil z vami, potem sem na gori ostal štirideset dni in štirideset noči niti nisem jedel kruha niti pil vode.¹⁰ In Gospod mi je izročil dve kamniti plošči, popisani z Božjim prstom. Na njima je *bilo napisano* glede na vse besede, ki jih je Gospod z vami govoril na gori, iz srede ognja, na dan zборa.¹¹ Ob koncu štiridesetih dni in štiridesetih noči se je pripetilo, *da* mi je Gospod dal dve kamniti plošči, *torej* plošči zaveze.¹² Gospod mi je rekel: »Vstani, hitro se spusti od tod, kajti tvoje ljudstvo, ki si jih privedel iz Egipta, se je izpridilo. Hitro so se obrnili proč iz poti, ki sem jim jo zapovedal. Naredili so si ulito podobo.«¹³ Nadalje mi je Gospod spregovoril, rekoč: »Videl sem to ljudstvo in glej, to je trdovratno ljudstvo.¹⁴ Pusti me pri miru, da jih lahko uničim in njihovo ime izbrisem izpod neba. Iz tebe pa bom naredil narod, mogočnejši in večji kakor oni.«¹⁵ Tako sem se obrnil in prišel dol z gore in gora je gorela z ognjem in dve plošči zaveze *sta bili* v mojih dveh rokah.¹⁶ Pogledal sem in glej, grešili ste zoper Gospoda, svojega Boga *in* si naredili ulito tele. Hitro ste se obrnili proč iz poti, ki vam jo je zapovedal Gospod.¹⁷ Vzel sem dve plošči in ju vrgel iz svojih dveh rok ter ju razbil pred vašimi očmi.¹⁸ In padel sem dol pred Gospodom, kakor prvič, štirideset dni in štirideset noči. Niti nisem jedel kruha niti nisem pil vode zaradi vseh vaših grehov, ki ste jih z zlobnim početjem zagrešili v Gospodovih očeh, da ga izzivate k jezi.¹⁹ Kajti bal sem se jeze in silnega nezadovoljstva, s katerim je bil Gospod ogorčen zoper vas, da vas uniči. Toda Gospod mi je tudi ob tistem času prisluhnil.²⁰ Gospod je bil zelo jezen nad Aronom, da bi ga uničil, jaz pa sem isti čas molil za Arona.²¹ Vzel sem vaš greh, tele, ki ste ga naredili in ga sežgal z ognjem in ga poteptal *in ga* zelo drobno zmlel, dokler ni bil ta majhen kakor prah, in njegov prah sem vrgel v potok, ki se spušča z gore.²² In pri Tabéri, pri Masi in pri Kibrot-Hattaavi ste do besa izzivali Gospoda.²³ Podobno, ko vas je Gospod poslal iz Kadeš Barnée, rekoč: »Pojdite gor in vzemite v last deželo, ki sem vam jo dal.« Potem ste se uprli zoper zapoved Gospoda, svojega Boga in mu niste verjeli niti niste prisluhnili njegovemu

9,9: 2 Mz 24,18
9,9: 2 Mz 34,28
9,10: 2 Mz
31,18
9,12: 2 Mz 32,7
9,22: 4 Mz
11,1-5
9,22: 4 Mz
11,34
9,22: 2 Mz 17,7
9,22: 4 Mz
11,34
9,28: 4 Mz
14,16
10,1: 2 Mz 34,1
10,6: 4 Mz
33,30
10,6: 4 Mz
20,28
10,9: 4 Mz
18,20
10,14: Ps 24,1

glasu.²⁴ Od dneva, ko sem vas spoznal, ste bili uporni zoper Gospoda.²⁵ Tako sem padel dol pred Gospodom, štirideset dni in štirideset noči, kakor sem prvič padel dol, ker je Gospod rekel, da vas bo uničil.²⁶ Molil sem torej h Gospodu in rekel: »Oh Gospod Bog, ne uniči svojega ljudstva in svoje dediščine, ki si jo odkupil preko svoje veličine, ki si jo s svojo mogočno roko privedel iz Egipta.²⁷ Spomni se svojih služabnikov: Abrahama, Izaka in Jakoba. Ne glej na trmoglavost teh ljudi niti k njihovi zlobnosti niti k njihovemu grehu,²⁸ da ne bi dežela, od koder si nas privedel, rekla: »Ker jih Gospod ni bil zmožen privesti v deželo, ki jim jo je obljubil in ker jih je sovražil, jih je privedel ven, da jih pobije v divjini.«²⁹ Vendar so tvoje ljudstvo in tvoja dediščina, ki si jih izpeljal s svojo mogočno močjo in s svojim iztegnjenim laktom.«

10 Ob htistem času mi je Gospod rekel: »Izsekaj si dve kamniti plošči, podobni prvima in pridi gor k meni na goro in si naredi skrinjo iz lesa.² Na plošči bom zapisal besede, ki so bile na prvih ploščah, ki si ju razbil in položil ju boš v skrinjo.«³ In naredil sem skrinjo *iz* akacijevega lesa in izsekal dve kamniti plošči, podobni prvima in odšel gor na goro in v svoji roki sem imel dve plošči.⁴ Na plošči je zapisal deset zapovedi, glede na prvo pisanje, ki vam jih je Gospod govoril na gori iz srede ognja na dan zboru. In Gospod mi ju je dal.⁵ Obrnil sem se in prišel dol z gore in plošči položil v skrinjo, ki sem jo naredil, in tam sta, kakor mi je Gospod zapovedal.

⁶ Izraelovi otroci so odšli na svoje potovanje od Beerótja Jaakánovih otrok v Moséru.^k Tam je Aron umrl in tam je bil pokopan in namesto njega je v duhovniški službi služil njegov sin Eleazar.⁷ Od tam so odpotovali v Gidgád^l in iz Gidgáda v Jotbáto, ^mdeželo rek vodá.

⁸ Ob tistem času je Gospod ločil Lévijev rod, da nosi skrinjo Gospodove zaveze, da stoji pred Gospodom, da mu služijo in da blagoslavljujo v njegovem imenu, do današnjega dne.⁹ Zato Levi nima deleža niti dediščine s svojimi brati; Gospod je njegova dediščina, kakor mu je obljubil Gospod, tvoj Bog.¹⁰ In nosta sem na gori, kakor prvič, štirideset dni in štirideset noči in Gospod mi je prisluhnul tudi ob tistem času *in* Gospod te ni hotel uničiti.¹¹ Gospod mi je rekel: »Vstani, odpravi Pse na svoje potovanje pred ljudstvom, da lahko vstopijo in vzamejo v last deželo, ki sem jo prisegel njihovim očetom, da jim jo dam.«

¹² In sedaj, Izrael, kaj Gospod, tvoj Bog, zahteva od tebe, razen, da se bojiš Gospoda, svojega Boga, da hodiš po vseh njegovih poteh, da ga ljubiš, da služiš Gospodu, svojemu Bogu, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo.¹³ Da varuješ Gospodove zapovedi in njegove zakone, ki ti jih ta dan zapovedujem v tvoje dobro?¹⁴ Glej, nebo in nebesa nebes so od Gospoda, tvojega Boga, *tudi* zemlja z vsem, kar je na njej.¹⁵ Samo Gospod je imel zadovoljstvo v

^g 9,9: [Leta 1491 pr. Kr.]

^h 10,1: [Leta 1491 pr. Kr.]

ⁱ 10,4: **zapovedi:** besed.

^j 10,6: [Beerót: hebr. vodnjaki.]

^k 10,6: [Mosér: hebr. vezi.]

^l 10,7: [Gidgád: hebr. pečina.]

^m 10,7: [Jotbáta: hebr. prijetnost.]

ⁿ 10,10: [Leta 1491 pr. Kr.]

^o 10,10: **kakor:** ali, glede na prejšnje dni, [ali, glede na štirideset dni].

^p 10,11: **odpravi...:** hebr. pojdi na.

tvojih očetih, da jih vzljubi in izbral je njihovo seme za njimi, *torej* vas, izmed vseh ljudstev, kakor *je to* ta dan.¹⁶ Obrežite torej prednjo kožico svojega srca in ne bodite več trdovratni. ^q¹⁷ Kajti Gospod, vaš Bog, *je* Bog bogov in Gospod gospodov in veliki Bog, mogočen in strašen, ki se ne ozira na osebe niti ne sprejema nagrade.¹⁸ Izvaja sodbo sirote in vdove in ljubi tujca v tem, da mu daje hrano in oblačilo.¹⁹ Ljubite torej tujca, kajti tujni ste bili v egiptovski deželi.²⁰ Bal se boš Gospoda, svojega Boga. Njemu boš služil in k njemu se boš trdno pridružil in prisegal pri njegovem imenu.

²¹ On *je* tvoja hvala in on *je* tvoj Bog, ki je zate storil te velike in strašne stvari, ki so jih videle tvoje oči.²² Tvoji očetje so odšli dol v Egipt s sedemdesetimi osebami in sedaj te je Gospod, tvoj Bog, naredil kakor zvezd neba zaradi množice.

11 Zato boš torej ljubil Gospoda, svojega Boga in dnevno ohranjaj njegovo zadolžitev, njegove zakone, njegove sodbe in njegove zapovedi.² In vedi ta dan, kajti nisem *govoril* s tvojimi otroki, ki niso vedeli in ki niso videli kaznovanja Gospoda, tvojega Boga, njegove veličine, njegove mogočne roke, njegovega iztegnjenega lakta,³ njegovih čudežev in njegovih dejanj, ki jih je v sredi Egipta storil faraonu, egiptovskemu kralju in vsej njegovi deželi⁴ in kaj je on storil egiptovski vojski, njihovim konjem in njihovim bojnim vozovom; kako je vodo Rdečega morja primoral, da jih preplavi, medtem ko so vas zasledovali in *kako* jih je Gospod uničil do današnjega dne,⁵ in kaj vam je storil v divjini, dokler niste prišli na ta kraj,⁶ in kaj je storil Datánu in Abíramu, sinovoma Rubenovega sina Eliába; kako je zemlja odprla svoja usta in požrla njiju, njune družine, njune šotore in vse njuno imetje, ^r*ki je bilo v* ^snjuni posesti, v sredi vsega Izraela,⁷ toda vaše oči so videle vsa velika Gospodova dejanja, ki jih je storil.

⁸ Zatorej boste ohranjali vse zapovedi, ki sem vam jih ta dan zapovedal, da boste lahko močni in vstopite in se polastite dežele, kamor greste, da jo vzamete v last⁹ in da boste lahko podaljšali svoje dneve v deželi, ki jo je Gospod prisegel vašim očetom, da jo da njim in njihovemu semenu, deželo, kjer tečeta mleko in med.

¹⁰ Kajti dežela, kamor vstopaš, da jo vzameš v last, ni kakor egiptovska dežela, od koder ste izšli, kjer si sejal svoje seme in *jo* s svojim stopalom namakal kakor zeliščni vrt,¹¹ temveč *je* dežela, kamor greste, da jo vzamete v last, dežela hribov in dolin *in* pitne vode od dežja z neba,¹² dežela, za katero skrbi ^tGospod, tvoj Bog; oči Gospoda, tvojega Boga, so vedno na njej, od začetka leta, celo do konca leta.

¹³ In zgodilo se bo, če boste marljivo prisluhnili mojim zapovedim, ki sem vam jih ta dan zapovedal, da ljubite Gospoda, svojega Boga in da mu služite z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo,¹⁴ da *vam*

bom dal dežja vaše dežele v pravšnjem obdobju, prvi dež in pozni dež, da boš lahko zbral svoje žito in svoje vino in svoje olje.¹⁵ In poslal ^ubom travo na tvoja polja za tvojo živino, da boš lahko jedel in bil sit.¹⁶ Pazite nase, da vaše srce ne bo zavedeno in se odvrnete in služite drugim bogovom in jih obožujete¹⁷ in bi se *potem* zoper vas vžgal Gospodov bes in on zapre nebo, da tam ne bo dežja in da dežela ne obrodi svojega sadu in *da se ne bi* hitro pogubili iz dobre dežele, ki vam jo daje Gospod.

¹⁸ Zatorej boste te moje besede položili v svoje srce in v svojo dušo in si jih privezali za znamenje na svojo roko, da bodo lahko kakor načelki med vašimi očmi.¹⁹ In vi jih boste učili svoje otroke, govoreč o njih, ko sediš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko se uležeš in ko vstajaš.²⁰ Napisal jih boš na podboje svoje hiše in na svoja velika vrata,²¹ da bodo vaši dnevi lahko pomnoženi in dnevi vaših otrok v deželi, ki jo je Gospod prisegel vašim očetom, da jim jo da, kakor dneve nebes na zemlji.

²² Kajti če boste marljivo varovali vse te zapovedi, ki sem vam jih zapovedal, da jih storite, da ljubite Gospoda, svojega Boga, da hodite po vseh njegovih poteh in da se ga trdno držite,²³ potem bo Gospod vse te narode izgnal izpred vas in vi se boste polastili večjih narodov in mogočnejših, kakor ste vi.²⁴ Vsak kraj, na katerega bodo stopili podplati vaših stopal, bo vaš; od divjine in Libanona, od reke, reke Evfrata, celo do najbolj oddaljenega morja bo vaša pokrajina. ^v²⁵ Tam noben človek ne bo mogel obstati pred vami, *kajti* Gospod, vaš Bog, bo položil strah pred vami in grozo nad vso deželo, po kateri boste stopali, kakor vam je rekел.

²⁶ Glejte, ta dan sem pred vas postavil blagoslov in prekletstvo.²⁷ Blagoslov, če ubogate zapovedi Gospoda, svojega Boga, ki sem vam jih ta dan zapovedal²⁸ in prekletstvo, če ne boste ubogali zapovedi Gospoda, svojega Boga, temveč se boste odvrnili iz poti, ki sem vam jo ta dan zapovedal, da greste za drugimi bogovi, ki jih niste poznali.²⁹ In zgodilo se bo, ko te bo Gospod, tvoj Bog, privedel v deželo, kamor greš, da jo vzameš v last, da boš položil blagoslov ^wna goro Garizím ^win prekletstvo na goro Ebál.^x³⁰ Ali nista na drugi strani Jordana, ob poti, kjer sonce zahaja v káanaanski deželi, ki prebivajo v nerodovitni ravnini ^ynasproti Gilgálu, poleg Moréjevih ravnin?³¹ Kajti šli boste čez Jordan, da vstopite, da vzamete v last deželo, ki vam jo daje Gospod, vaš Bog in vzeli jo boste v last in prebivali v njej.³² In obeležili boste, da storite vse zakone in sodbe, ki sem jih ta dan postavil pred vas.

12 To so zakoni in sodbe, ki jih boste obeležili, da jih počnete v deželi, ki ti jo daje Gospod, Bog vaših očetov, da jo vzamete v last, vse dni, ko živite na zemlji.² Vse kraje, na katerih so narodi, ki jih boste vzeli ^zv last, služili svojim bogovom na visokih gorah, na hribih in pod vsakim zelenim

^q 10,16: [Prava obreza je obreza srca in ne mesa. Trdovratnost pa pride zaradi neobrezanega srca. In kdo lahko izvrši obrezo srca? Samo Jezus, če se pokesamo in ga sprejmemo, ter ga postavimo za kralja na prestol svojega srca.]

^r 11,6: *imetje*...: ali, živo imetje, ki jima je sledilo.

^s 11,6: *v...*: hebr. pri njunih stopalih.

^t 11,12: *skrbi*: hebr. si prizadeva.

^u 11,15: *poslal*: hebr. dal.

^v 11,24: [Bog jim je hotel dati še veliko več ozemlja, kot ga obsega Izrael.]

^w 11,29: [Garizím: hebr. skalnata.]

^x 11,29: [Ebál: hebr. plešast, gol.]

^y 11,30: [nerodovitni ravnini: hebr. puščava.]

^z 12,2: *vzeli*...: ali, podedovali.

drevesom, boste popolnoma uničili. ³ Porušili aboste njihove oltarje, zlomili njihove stebre, njihove ašere sežgali z ognjem, posekali boste rezane podobe njihovih bogov in njihova imena uničili iz tega kraja. ⁴ Tako ne boste storili Gospodu, svojemu Bogu.

⁵ Toda na kraj, ki ga bo Gospod, vaš Bog, izbral izmed vseh vaših rodov, da tam položi svoje ime, celo k njegovemu prebivališču boste sledili in tja boš prišel ⁶ in tja boste prinašali svoje žgalne daritve, svoje klavne daritve, svoje desetine, vzdigovalne daritve svoje roke, svoje zaobljube, svoje prostovoljne daritve in prvence od svojih čred in od svojih tropov. ⁷ Tam boste jedli pred Gospodom, svojim Bogom in veselili se boste v vsem, k čemur položite svojo roko, vi in vaše družine, v čemer te je Gospod, tvoj Bog, blagoslovil. ⁸ Ne boste počeli po vseh *stvareh*, ki jih mi ta dan delamo tukaj, vsak mož karkoli je pravilno v njegovih lastnih očeh. ⁹ Kajti doslej niste prišli k počitku in k dediščini, ki vam jo daje Gospod, vaš Bog. ¹⁰ Toda ko greste čez Jordan in prebivate v deželi, ki vam jo daje Gospod, vaš Bog, da jo podedujete in ko vam daje počitek pred vsemi vašimi sovražniki naokoli, tako da varno prebivate, ¹¹ potem bo tam kraj, ki ga bo Gospod, vaš Bog, izbral, da svojemu imenu povzroči, da prebiva tam. Tja boste prinesli vse, kar sem vam zapovedal: vaše žgalne daritve, vaše klavne daritve, vaše desetine, vzdigovalno daritev vaše roke in vso vašo ^bizbiro zaobljub, ki ste jih zaobljubili Gospodu, ¹² in veselili se boste pred Gospodom, vašim Bogom, vi in vaši sinovi, vaše hčere, služabniki, vaše dekle in Lévievec, ki je znotraj tvojih velikih vrat, ker nima ne deleža, ne dediščine z vami. ¹³ Pazi nase, da ne daruješ svojih žgalnih daritev na vsakem kraju, ki ga vidiš, ¹⁴ temveč na kraju, ki ga bo Gospod izbral v enem izmed tvojih rodov, tam boš daroval svoje žgalne daritve in tam boš počel vse, kar ti zapovem. ¹⁵ Vendar v vseh svojih velikih vratih lahko zakolješ in ješ meso, karkoli tvoja duša poželi, glede na blagoslov Gospoda, tvojega Boga, ki ti ga je dal. Nečisti in čisti lahko jé od tega, kakor od srnjaka in kakor od jelena. ¹⁶ Samo krvi ne boste jedli; kakor vodo jo boste izlili na zemljo.

¹⁷ Znotraj svojih velikih vrat ne smeš jesti desetine svojega žita ali svojega vina ali svojega olja ali prvencev svojih čred ali svojega tropa, niti česar koli od svojih zaobljub, ki si jih zaobljubil, niti svojih prostovoljnih daritev ali vzdigovalne daritve svoje roke, ¹⁸ temveč jih moraš jesti pred Gospodom, svojim Bogom, na kraju, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral, ti in tvoj sin, tvoja hči, tvoj sluga, tvoja dekla in Lévievec, ki je znotraj tvojih velikih vrat, in veselil se boš pred Gospodom, svojim Bogom, v vsem, k čemur priložiš svoji roki. ^c¹⁹ Pazi nase, da ne zapustiš Lévieveca tako ^ddolgo, kot živiš na zemlji.

12,2: 5 Mz 7,5
12,3: Sod 2,2
12,5: 1 Kr 8,29
12,5: 2 Krn 7,12
12,12:
5 Mz 10,9
12,16:
5 Mz 15,23
12,19:
5 Mz 14,27
12,19: Sir 7,31
12,20:
1 Mz 28,14
12,20:
5 Mz 19,9
12,32: 5 Mz 4,2
12,32: Joz 1,7
12,32: Prg 30,6
12,32:
Raz 22,18
13,4: 5 Mz
11,20

^e 12,23: *odločen*: hebr. močan.
^f 12,29: *zasedeš*: hebr. podeduješ, ali, vzameš v last.
^g 12,30: *jim*...: hebr. slediš za njimi.
^h 12,31: *ogabnost*...: hebr. Gospodovo ogabnost.
ⁱ 13,5: *odvrne*...: hebr. upre.

²⁰ Ko bo Gospod, tvoj Bog, povečal twojo mejo, kakor ti je obljudil in boš rekel: »Jedel bom meso, ker tvoja duša hrepeni, da bi jedla meso; lahko ješ meso, karkoli tvoja duša poželi. ²¹ Če je kraj, ki ga je izbral Gospod, tvoj Bog, da tam položi svoje ime, predaleč od tebe, potem boš zakljal od svoje črede in od svojega tropa, ki ti ga je dal Gospod, kakor sem ti zapovedal in v svojih velikih vratih boš jedel karkoli tvoja duša poželi. ²² Celo kakor se pojesta srnjak in jelen, tako jih boš ti pojedel. Nečisti in čisti bosta enako jedla *od njih*. ²³ Samo bodi odločen, ^eda ne ješ krvi, kajti kri je življenje in življenja ne smeš jesti z mesom. ²⁴ Ne boš je jedel. Kakor vodo jo boš izlil na zemljo. ²⁵ Ne boš je jedel, da bo lahko dobro s teboj in s tvojimi otroki za teboj, ko boš delal *to*, *kar je* pravilno v Gospodovih očeh. ²⁶ Samo svoje svete stvari, ki jih imaš in svoje zaobljube boš vzel in šel na kraj, ki ga bo Gospod izbral ²⁷ in daroval boš svoje žgalne daritve, meso in kri, na oltarju Gospoda, svojega Boga. In kri tvojih klavnih daritev bo izlita na oltar Gospoda, tvojega Boga in jedel boš meso. ²⁸ Obeležuj in poslušaj vse te besede, ki sem ti jih zapovedal, da bo lahko dobro s teboj in s tvojimi otroki za teboj na veke, ko delaš *to*, *kar je* dobro in pravilno v očeh Gospoda, tvojega Boga.

²⁹ Ko bo Gospod, tvoj Bog, izpred tebe uničil narode, kamor greš, da jih vzameš v last in jih zasedeš ^fin prebivaš v njihovi deželi, ³⁰ pazi nase, da ne boš ujet s tem, da jim ^gslediš, potem ko so bili uničeni izpred tebe, in da ne povprašuješ po njihovih bogovih, rekoč: »Kako so ti narodi služili svojim bogovom? Celo jaz bom počel podobno. ³¹ Ne boš tako počel Gospodu, svojemu Bogu, kajti vsako ogabnost ^hGospodu, ki jo on sovraži, so počeli svojim bogovom, kajti celo svoje sinove in svoje hčere so v ognju sežigali svojim bogovom. ³² Katerokoli stvar ti zapovem, obeležuj, da jo storiš. K temu ne boš dodal niti od tega ne boš jemal.

13 Če tam med vami vstane prerok ali sanjač sanj in ti daje znamenje ali čudež ² in se znamenje ali čudež, o katerem ti je govoril zgodni, rekoč: »Pojdimo za drugimi bogovi, ki jih nisi poznal in jim služimo, ³ ne boš prisluhnil besedam tega preroka ali tega sanjača sanj, kajti Gospod, vaš Bog, vas preizkuša, da bi spoznal ali ljubite Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo. ⁴ Hodili boste za Gospodom, svojim Bogom in se ga bali in varovali njegove zapovedi in ubogali njegov glas in mu boste služili in se trdno pridružili k njemu. ⁵ Tisti prerok ali tisti sanjač sanj pa bo usmrčen, zato ker je govoril, da vas odvrne ⁱod Gospoda, vašega Boga, ki vas je privadel iz egiptovske dežele in vas odkupil iz hiše sužnosti, da bi te sunil iz poti, ki ti jo je Gospod, tvoj Bog, zapovedal, da hodiš po njej. Tako boš zlo iztrebil proc iz svoje srede.

⁶ Če te tvoj brat, sin tvoje matere ali tvoj sin ali tvoja hči ali žena tvojega naročja ali tvoj priatelj, ki je kakor tvoja lastna duša, na skrivaj privabi, rekoč:

^a 12,3: *Porušili*: hebr. Zlomili.

^b 12,11: *vašo*...: hebr. izbiro vaših zaobljub.

^c 12,18: [Desetine so se jedle pred Gospodom – tako so zahvaljevanja, hvalnice in slavljenje res prišli do Njega, ki je vse to dal in v tem je bilo veliko veselje.]

^d 12,19: *tako*...: hebr. vse svoje dni, ko.

^e 12,23: *odločen*: hebr. močan.

^f 12,29: *zasedeš*: hebr. podeduješ, ali, vzameš v last.

^g 12,30: *jim*...: hebr. slediš za njimi.

^h 12,31: *ogabnost*...: hebr. Gospodovo ogabnost.

ⁱ 13,5: *odvrne*...: hebr. upre.

›Pojdimo in služimo drugim bogovom, ki jih nisi poznal ne ti niti tvoji očetje,⁷ namreč bogovom ljudstev, ki so naokoli tebe, blizu tebe ali daleč od tebe, od enega konca zemlje celo do drugega konca zemlje,⁸ se ne boš strinjal z njim, niti mu prisluhnil, niti se ga tvoje oko ne bo usmililo, niti ne boš prizanesel, niti ga ne boš prikrival,⁹ temveč ga boš zagotovo ubil. Tvoja roka bo prva nad njim, da ga položi v smrt in zatem roka vsega ljudstva.

¹⁰ Kamnal ga boš s kamni, da umre, ker je iskal, da te pahne proč od Gospoda, tvojega Boga, ki te je privedel iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti.¹¹ In ves Izrael bo slišal in se bal in nobene takšne zlobnosti, kot je ta, ne bo več storil med vami.

¹² Če boš slišal reči v enem izmed svojih mest, ki ti jih je Gospod, tvoj Bog, dal, da prebivaš tam, rekoč:¹³ »Neki možje, Beliáovi^k otroci, so odšli ven izmed vas in zavedli prebivalce svojega mesta, rekoč: ›Pojdimo in služimo drugim bogovom, ki jih niste poznali.«¹⁴ Potem boš povprašal in naredil preiskavo in marljivo spraševal, in glej, če je to res in je stvar gotova, da je med vami narejena takšna ogabnost,¹⁵ potem boš prebivalce tega mesta zagotovo udaril z ostrino meča, ga skrajno uničil in vse, kar je v njem in njegovo živino, z ostrino meča.¹⁶ Ves njegov plen boš zbral na sredi njegove ulice in mesto popolnoma sežgal z ognjem in ves njegov plen, za Gospoda, svojega Boga, in le-to bo kup na veke; ne bo ponovno zgrajeno.¹⁷ Tvoje roke se ne bo trdno pridružilo ničesar od preklete^l stvari, da se bo Gospod lahko odvrnil od okrutnosti svoje jeze in ti izkazal usmiljenje in imel sočutje nad teboj in te pomnožil, kakor je prisegel tvojim očetom,¹⁸ ko boš prisluhnil glasu Gospoda, svojega Boga, da varuješ vse njegove zapovedi, ki sem ti jih ta dan ukazal, da delaš to, kar je pravilno v očeh Gospoda, svojega Boga.

14 Vi ste otroci Gospoda, svojega Boga. Ne boste se rezali niti naredili katerekoli plešavosti med svojimi očmi zaradi mrtvega.² Kajti ti si sveto ljudstvo Gospoda, svojega Boga in Gospod te je izbral, da bi mu bil izvoljeno ljudstvo nad vsemi narodi, ki so na zemlji.

³ Ne boš jedel kakršnekoli gnušne stvari.⁴ To so živali, ki jih boš jedel: vol, ovca, koza,⁵ jelen, srnjak, damjak, divja koza, antilopa,^m divji vol in gams.⁶ Vsako žival, ki deli kopito in ima parklje razklane na dvoje in prežvekuje med živalmi, to boste jedli.⁷ Vendar teh ne boste jedli izmed teh, ki prežvekujejo ali izmed teh, ki delijo kopito, kot so kamela, zajec in kune, kajti prežvekujejo, toda ne delijo kopita, zato so vam nečiste.⁸ In svinjo, ker ta deli kopito, vendar ne prežvekuje, ta vam je nečista. Ne boste jedli od njihovega mesa niti se ne boste dotaknili njihovega mrtvega trupla.

⁹ Te boste jedli od vsega, kar je v vodah: jedli boste vse, ki imajo plavuti in luske.¹⁰ Karkoli pa nima plavuti in lusk ne smete jesti, to vam je nečisto.

¹¹ Jedli boste od vseh čistih ptic.¹² Toda ti so tisti, od katerih ne boste jedli: oreł, brkati ser, ribji oreł,

¹³ črni škarnik, kragulj, jastreb po njegovi vrsti,¹⁴ vsak krokar po njegovi vrsti,¹⁵ sova, nočni sokol, kukavica, sokol po njegovi vrsti,¹⁶ majhna sova, velika sova, labod,¹⁷ pelikan, egiptovski jastreb, kormoran,¹⁸ štorklja, čaplja po svoji vrsti, smrdokavra in netopir.¹⁹ Vsaka plazeča stvar, ki leti, vam je nečista, teh naj se ne je.²⁰ Toda od vse čiste perjadi lahko jeste.

²¹ Od nobene stvari, ki pogine sama od sebe, ne boste jedli. Dal jo boš tujcu, ki je v tvojih velikih vratih, da bo to lahko jedel, oziroma jo lahko prodaš neznancu, kajti ti si sveto ljudstvo Gospodu, svojemu Bogu. Kozlička ne boš kuhal v mleku njegove matere.

²² Resnično boš desetinil ves donos svojega semena, ki ti ga polje prinaša leto za letom.²³ Pred Gospodom, svojim Bogom, na kraju, ki ga je on izbral, da tam namesti svoje ime, boš jedel desetino svojega žita, svojega vina, svojega olja in prvence svojih čred in svojih tropov, da se lahko naučiš vedno batiti se Gospoda, svojega Boga.²⁴ Če pa je pot zate predolga, tako da tega ne moreš nesti, ali če je kraj, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral, da tam postavi svoje ime, predaleč od tebe, ko te je Gospod, tvoj Bog, blagoslovil,²⁵ potem boš to spremenil v denarⁿ in denar^o povezal v svojo roko in boš šel na kraj, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral,²⁶ in ti boš ta denar^P dal, za karkoli tvoja duša poželi. Za vole ali za ovce ali za vino ali za močno pijačo ali za karkoli, kar tvoja duša poželi^q in jedel boš tam pred Gospodom, svojim Bogom in veselil se boš ti in tvoja družina²⁷ in Lévievec, ki je znotraj tvojih velikih vrat. Ne boš ga zapustil, kajti on nima niti deleža niti dedičine s teboj.

²⁸ Ob koncu treh let boš prinesel vso desetino svojega pridelka istega leta in to boš položil znotraj svojih velikih vrat²⁹ in Lévievec (ker nima niti deleža niti dedičine s teboj) in tujec, sirota in vdova, ki so znotraj tvojih velikih vrat, bodo prišli, jedli in bodo nasičeni, da te Gospod, tvoj Bog, lahko blagoslovi pri vsem delu tvoje roke, ki ga počneš.

15 Ob koncu vsakih sedmih let boš naredil odpust.² To je način odpusta. Vsak upnik,^r ki posoja, mora svojemu bližnjemu to odpustiti. Tega ne bo terjal od svojega bližnjega ali od svojega brata, ker je to imenovano Gospodov odpust.³ Od tujca lahko to ponovno zahtevaš, toda kar je tvoje, s tvojim bratom, bo tvoja roka odpustila,⁴ razen^s ko med vami ne bo nobenega revnega, kajti Gospod te bo silno blagoslovil v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, za dedičino, da jo vzameš v last,⁵ samo če previdno prisluhneš glasu Gospoda, svojega Boga, da obeležuješ izpolnjevanje vseh teh zapovedi, ki sem ti jih ta dan zapovedal.⁶ Kajti Gospod, tvoj Bog, te blagoslavlja, kakor ti je obljubil in posojal boš mnogim narodom, toda ti si ne boš izposojal in kraljeval boš nad mnogimi narodi, toda oni ne bodo kraljevali nad teboj.

⁷ Če je med vamirevež enega izmed tvojih bratov znotraj katerihkoli izmed tvojih velikih vrat, v tvoji deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, ne boš

13,9: 5 Mz 17,7

13,11:

5 Mz 17,13

14,1: 3 Mz

19,28

14,2: 5 Mz 7,6

14,2: 5 Mz

26,18

14,4: 3 Mz 11,2

14,9: 3 Mz 11,9

14,18:

3 Mz 11,19

14,21:

2 Mz 23,19

14,21:

2 Mz 34,26

14,27:

5 Mz 12,19

15,1: 3 Mz 25,2

15,1: 3 Mz 25,4

15,6: 5 Mz

28,12

o 14,25: [denar: hebr. srebro.]

p 14,26: [ta denar: hebr. to srebro.]

q 14,26: pozeli: hebr. hoče od tebe.

r 15,2: upnik: hebr. gospodar posojanja svoje roke.

s 15,4: razen...: ali, z namenom, da tam.

j 13,10: sužnosti: hebr. sužnjev.

k 13,13: Beliáovi...: ali, nespodobni možje.

l 13,17: preklete: ali, posvečene.

m 14,5: antilopa: ali, bizon; hebr. mendra travo.

n 14,25: [denar: hebr. srebro.]

zakrknil svojega srca niti svoje roke zaprl pred svojim revnim bratom,⁸ temveč mu boš na široko odprl svojo roko in zagotovo mu boš posodil dovolj za njegovo potrebo, v tem, kar želi.⁹ Pazi se, da ne bi bilo misli^t v tvojem zlobnem^u srcu, rekoč: >Sedmo leto, leto odpusta, se približuje in je tvoje oko zlobno zoper tvojega revnega brata in mu ničesar ne daš in on zoper tebe kliče h Gospodu in to ti bo greh.¹⁰ Zagotovo mu boš dal in tvoje srce ne bo užaloščeno, ko mu daješ, zato ker te bo za to stvar Gospod, tvoj Bog, blagoslovil v vseh tvojih delih in v vsem, k čemur boš položil svojo roko.¹¹ Kajti revni ne bo nikoli izginil iz dežele. Zatorej ti zapovedujem, rekoč: >Svojo roko boš na široko odprl svojem bratu, svojemu revnemu in svojemu pomoči potrebнемu v svoji deželi.<

¹² In če ti bo prodan tvoj brat, Hebrejec ali Hebrejka in ti služi šest let, ga boš potem v sedmem letu od sebe pustil svobodnega.¹³ In ko ga svobodnega pošlješ od sebe, mu ne boš pustil, da gre proč prazen.¹⁴ Velikodušno ga boš opremil iz svojega tropa in iz svojega mlatišča in iz svoje vinske stiskalnice. Dal mu boš od tega, s čimer te je Gospod, tvoj Bog, blagoslovil.¹⁵ Spomnil se boš, da si bil suženj v egiptovski deželi in Gospod, tvoj Bog, te je odkupil, zato ti danes zapovedujem to stvar.¹⁶ Žgodilo se bo, če ti reče: >Ne bom šel proč od tebe,< ker ljubi tebe in twojo hišo, ker mu je dobro s teboj,¹⁷ potem boš vzel šilo in ga na vratih prebodel skozi njegovo uho in on bo tvoj služabnik na veke. In prav tako boš podobno storil svoji dekli.¹⁸ Ne bo se ti zdelo težko, ko ga svobodnega pošlješ proč od sebe, kajti vreden ti je bil dvojnega najetega služabnika, v tem, ko ti je služil šest let in Gospod, tvoj Bog, te bo blagoslovil v vsem, kar delaš.

¹⁹ Vse prvence, ki pridejo iz tvoje črede in iz tvojega tropa, boš posvetil Gospodu, svojemu Bogu. Nobenega dela ne boš opravljal s prvencem svojega bikca niti strigel prvenca svoje ovce.²⁰ To boš leta za letom jedel pred Gospodom, svojim Bogom, ti in tvoja družina, na kraju, ki ga bo Gospod izbral.²¹ In če je na njem kakršnakoli pomanjkljivost kakor, če je hrom ali slep ali ima kakršnokoli bolezensko pomanjkljivost, ga ne boš žrtvoval Gospodu, svojemu Bogu.²² Jedel ga boš znotraj svojih velikih vrat. Nečista in čista oseba ga bo jedla enako kakor srnjaka in kakor jelena.²³ Samo njegove krvi ne boš jedel. Na tla jo boš izlil kakor vodo.

16 Obeležujte mesec abib in praznujte pasho Gospodu, svojemu Bogu, kajti v mesecu abibu te je Gospod, tvoj Bog, ponoči privedel iz Egipta.² Torej boš žrtvoval pasho Gospodu, svojemu Bogu, od tropa in črede, na kraju, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral, da tam postavi svoje ime.³ Žraven ne boš jedel nobenega kvašenega kruha. Sedem dni boš zraven jedel nekvašen kruh, celo kruh stiske, kajti v naglici si prišel iz egiptovske dežele, da se vse dni svojega življenja lahko

15,8: Mt 5,42
15,8: Lk 6,34
15,12:
2 Mz 21,2
15,12: Jer 34,14
15,17:
2 Mz 21,6
15,19:
2 Mz 34,19
15,21:
3 Mz 22,20
15,21:
5 Mz 17,1
15,21:
Prd 35,12
15,23:
5 Mz 12,16
15,23:
5 Mz 12,23
16,1: 2 Mz
12,2-51
16,1: 2 Mz 13,4
16,2: 5 Mz 12,5
16,3: 2 Mz
12,15
16,4: 2 Mz
34,25
16,9: 3 Mz
23,15
16,16: Prd 35,4
16,16:
2 Mz 23,14
16,16:
2 Mz 34,23
16,19:
2 Mz 23,8
16,22:
3 Mz 26,1

spominjaš dneva, ko si prišel ven iz egiptovske dežele.⁴ S teboj, v vseh tvojih pokrajinah, sedem dni ne bo videti nobenega kvašenega kruha niti naj tam ne ostane nobene stvari od mesa, ki ga žrtvuješ zvečer prvega dne, čez noč do jutra.⁵ Ne smeš žrtvovati^v pashe, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, znotraj katerihkoli izmed tvojih velikih vrat,⁶ temveč na kraju, ki ti ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral, da tja postavi svoje ime, tam boš zvečer žrtvoval pasho ob sončnem zahodu, ob času, ko si prišel ven iz Egipta.⁷ To boš spekel in jedel na kraju, ki ga bo izbral Gospod, tvoj Bog. Zjutraj pa se boš obrnil in šel v svoje šotore.⁸ Sest dni boš jedel nekvašen kruh in na sedmi dan bo slovesen^w zbor Gospodu, tvojemu Bogu. V tem [dnevnu] ne boš opravljal nobenega dela.

⁹ Sedem tednov si boš štel, začni šteti sedem tednov od tistega časa, ko v žito začenjaš postavljanje srp.¹⁰ Praznik tednov Gospodu, svojemu Bogu, boš ohranjaj z obiljem^x prostovoljne daritve svoje roke, ki jo boš dal Gospodu, svojemu Bogu, glede na to, kakor te je Gospod, tvoj Bog, blagoslovil.¹¹ Veselil se boš pred Gospodom, svojim Bogom, ti in tvoj sin, tvoja hči, tvoj sluga, tvoja dekla, Léviyevec, ki je znotraj tvojih velikih vrat, in tujec, sirota ter vdova, ki so med vami, na mestu, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral, da tam postavi svoje ime.¹² Spominjal se boš, da si bil suženj v Egiptu in obeleževal in izvajal boš vse te zakone.

¹³ Sedem dni boš obeleževal šotorski praznik, potem ko si spravil svoje žito in svoje vino.¹⁴ Ob svojem prazniku se boš veselil ti in tvoj sin, tvoja hči, tvoj sluga, tvoja dekla, Léviyevec in tujec, sirota ter vdova, ki so znotraj tvojih velikih vrat.¹⁵ Sedem dni boš praznoval slovesen praznik Gospodu, svojemu Bogu, na mestu, ki ga bo Gospod izbral, ker te je Gospod, tvoj Bog, blagoslovil pri vsem tvojem donosu in v vseh delih tvojih rok, zato se boš zagotovo veselil.

¹⁶ Trikrat letno se bodo vsi tvoji možje prikazali pred Gospodom, tvojim Bogom, na kraju, ki ga bo izbral. Na praznik nekvašenega kruha, na praznik tednov in na šotorski praznik. Pred Gospodom se ne bodo prikazali prazni. ¹⁷ Vsak moški bo dal, kakor je zmožen, glede na blagoslov^z Gospoda, tvojega Boga, ki ti ga je dal.

¹⁸ Znotraj vseh svojih velikih vratih si boš postavil sodnike in častnike, ki ti jih daje Gospod, tvoj Bog, po tvojih rodovih in ljudstvu bodo sodili s pravično sodbo.¹⁹ Ne boš sprevračal sodbe, ne boš se oziral na osebe niti ne boš jemal daru, kajti dar zaslepljuje oči modrega in sprevrača besede^a pravičnega.²⁰ Temu, ^bkar je povsem pravično, boš sledil, da boš lahko živel in podedoval deželo, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog.

²¹ Ne boš si sadil nasada^c kakršnihkoli dreves blizu oltarja Gospoda, svojega Boga, ki si ga boš naredil.²² Niti si ne boš postavljal^d kakršnekoli podobe; ^dkar Gospod, tvoj Bog, sovraži.

^t 15,9: *misli*: hebr. besede.

^u 15,9: *zlobnem*: hebr. Beliálovem.

^v 16,5: *žrtvovati*: ali, zaklati.

^w 16,8: *slovesen*... hebr. omejen.

^x 16,10: *obiljem*: ali, zadostnostjo.

^y 16,13: *svoje*... hebr. iz svojega mlatišča in svoje vinske stiskalnice.

^z 16,17: *blagoslov*: hebr. dar roke.

^a 16,19: *besede*: ali, zadeve.

^b 16,20: *Temu*...: hebr. Pravičnosti, [le], pravičnosti.

^c 16,21: [nasada: hebr. ašere; Astarta: feničanska boginja ljubezni.]

^d 16,22: *kakršnekoli podobe*: ali, kakršnegakoli stebra, ali, kakršnegakoli kipa.

17 Gospodu, svojemu Bogu, ne boš žrtvoval nobenega bika ali ovce, ^ena kateri je pomanjkljivost ali kakršnakoli slaba stvar, kajti to je ogabnost Gospodu, tvojemu Bogu.

²Ce se med vami najdetra mož ali ženska, znotraj katerihkoli izmed tvojih velikih vrat, ki ti jih daje Gospod, tvoj Bog, ki sta storila zlobnost v očeh Gospoda, tvojega Boga, v tem, da sta prestopala njegovo zavezo ³in sta šla in služila drugim bogovom in jih oboževala ali sonce ali luno ali karkoli od vojske neba, česar nisem zapovedal ⁴in ti je to povedano in si o tem slišal in marljivo poizvedoval in glej, če je resnično in je stvar gotova, da je v Izraelu narejena takšna ogabnost, ⁵potem boš tega moža ali to žensko, ki sta zagrešila to zlobno stvar, pripeljal naprej, k svojim velikim vratom, torej tistega moža ali tisto žensko in ju boš kamnal s kamni, dokler ne umreta. ⁶ Po ustih dveh ali treh prič bo tisti, ki je vreden smrti, usmrčen, toda po ustih ene priče ne bo usmrčen. ⁷Roke prič bodo prve nad njim, da ga usmrtijo in potem roke vsega ljudstva. Tako boš odstranil zlo izmed vas.

⁸Ce tam vstane zadeva, v sodbi zate pretežka, med krvjo in krvjo, med izgovorom in izgovorom, med udarcem in udarcem, ki so zadeve polemike znotraj tvojih velikih vrat, potem se boš vzdignil in se povzpel na kraj, ki ga bo Gospod, tvoj Bog, izbral ⁹in prišel boš k duhovnikom Lévijevcem in k sodniku, ki bo v tistih dneh in povprašal in pokazali ti bodo razsodbo sodbe. ¹⁰Storil boš glede na razsodbo, ki ti jo bodo pokazali tisti, iz tistega kraja, ki ga bo Gospod izbral in obeleževal boš, da storiš glede na vse, o čemer te obvestijo. ¹¹Storil boš glede na razsodbo postave, ki te jo bodo učili, in glede na sodbo, ki ti jo bodo povedali. Ne boš se odvrnil od obsodbe, ki ti jo bodo pokazali, ne na desno roko niti ne na levo. ¹²Mož pa, ki bo delal prepotentno in ^fne bo prisluhnil duhovniku, ki tam stoji, da služi pred Gospodom, tvojim Bogom ali sodniku, celo tisti mož bo umrl, in ti se boš iz Izraela znebil zla. ¹³In vse ljudstvo bo slišalo in se balo in ne bo več prepotentno ravnalo.

¹⁴Ko prideš v deželo, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog in jo boš vzel v last in boš prebival v njej in boš rekel: »Nad seboj si bom postavil kralja, kakor je pri vseh narodih, ki so naokoli mene,« ¹⁵boš vsekakor za kralja nad seboj postavil tistega, ki ga bo izbral Gospod, tvoj Bog. Enega izmed svojih bratov boš postavil za kralja nad seboj. Nad seboj ne smeš postaviti tujca, ki ni tvoj brat. ¹⁶Toda ta si ne bo množil konj niti ljudstvu ne bo povzročil, da se vrne v Egipt, z namenom, da bi množil konje, ker kakor ti je Gospod rekel: »Odslej se ne boš več vrnil po tisti poti.« ¹⁷Niti si k sebi ne bo množil žená, da njegovega srca ne odvrnejo stran niti k sebi ne bo silno pomnožil srebra in zlata. ¹⁸In zgodilo se bo, ko sedi na prestolu svojega kraljestva, da si bo zapisal prepis te postave v knjigo iz te, ki je pred duhovniki Lévijevci, ¹⁹in ta bo z njim in iz nje bo bral vse dni svojega življenja, da se bo lahko učil batiti se Gospoda, svojega Boga, da ohranja vse besede te postave in te zakone, da jih izvršuje,

²⁰da njegovo srce ne bo povzdignjeno nad njegove brate in da se ne obrne proč od zapovedi, k desni roki ali k levi, z namenom, da lahko podaljša svoje dni v svojem kraljestvu, on in njegovi otroci, v sredi Izraela.

18 Duhovniki Lévijevci in ves Lévijev rod ne bodo imeli niti deleža niti dediščine z Izraelom. Jedli bodo Gospodove daritve, narejene z ognjem in [od] njegove dediščine. ²Zato ne bodo imeli dediščine med svojim brati. Gospod je njihova dediščina, kakor jim je rekел.

³In to bo pripadlo duhovniku od ljudstva, od tistih, ki darujejo klavno daritev, bodisi je to vol ali ovca; in duhovniku bodo dali pleče, dve ličnici in vamp. ⁴Tudi prve sadove svojega žita, svojega vina, svojega olja in prvo runo svojih ovc mu boš dal. ⁵Kajti Gospod, tvoj Bog, ga je izbral izmed vseh tvojih rodov, da stoji, da služi v Gospodovem imenu, njemu in njegovim sinovom na veke.

⁶Ce pride Lévijevec od katerihkoli izmed tvojih velikih vrat, ven iz vsega Izraela, kjer je začasno bival in pride z vso željo svojega uma na kraj, ki ga bo Gospod izbral, ⁷potem bo služil v imenu Gospoda, svojega Boga, kakor počno vsi njegovi bratje Lévijevci, ki stojijo tam pred Gospodom. ⁸Za jesti bodo imeli podobne obroke, poleg tega, kar pride od prodaje ^gimetja njegovega očeta.

⁹Ko prideš v deželo, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, se ne boš naučil ravnati po gnušobah teh narodov. ¹⁰Naj ne bo najti med vami nikogar, ki primora svojega sina ali svojo hčer, da gre skozi ogenj ali da uporablja vedeževanje ali astrologa ali uročevalca ali čarownico ¹¹ali zaklinjevalca ali posvetovalca z osebnimi duhovi ali čarownika ali rotilca duhov umrlih. ¹²Kajti vsi ti, ki počno te stvari, so gnušoba Gospodu in zaradi teh gnušob jih bo Gospod, tvoj Bog, pognal izpred tebe. ¹³Popoln ^hboš z Gospodom, svojim Bogom. ¹⁴Kajti ti narodi, ki se i jih boš polastil, so poslušali astrologe in vedeževalce, toda kar se tebe tiče, ti Gospod, tvoj Bog, ni dopustil, da tako počneš.

¹⁵Gospod, tvoj Bog, ti bo iz tvoje srede, izmed tvojih bratov, obudil Preroka, podobnega meni. Njemu boste prisluhnili, ¹⁶glede na vse, kar si na Horebu želel od Gospoda, svojega Boga, na dan zборa, rekoč: »Naj ne poslušam ponovno glasu Gospoda, svojega Boga niti naj ne vidim več tega velikega ognja, da ne umrem.« ¹⁷Gospod mi je rekel: »Dobro so govorili to, kar so govorili. ¹⁸Vzdignil jim bom Preroka izmed njihovih bratov, podobnega tebi in svoje besede bom položil v njegova usta in govoril jim bo vse, kar mu bom zapovedal. ¹⁹In zgodilo se bo, da kdorkoli ne bo prisluhnil mojim besedam, ki jih bo govoril v mojem imenu, bom to zahteval od njega. ²⁰Toda prerok, ki si bo predrznil govoriti besedo v mojem imenu, ki mu je nisem zapovedal govoriti ali ki bo govoril v imenu drugih bogov, celo ta prerok bo umrl.« ²¹In če v svojem srcu rečeš: »Kako bomo spoznali besedo, ki je Gospod ni govoril?« ²²Kadar prerok spregovori v Gospodovem imenu, če stvar ne sledi niti se ne zgodi, to je stvar, ki je Gospod

17,6: 4 Mz
35,30

17,6: 5 Mz 17,6

17,6: 5 Mz

19,15

17,6: Mt 18,16

17,6: Jn 8,17

17,6: 2 Kor 13,1

17,6: Heb 10,28

18,1: 4 Mz

18,20

18,1: 5 Mz 10,9

18,1: 1 Kor 9,13

18,10:

3 Mz 18,21

18,11:

3 Mz 20,27

18,11:

1 Sam 28,7

18,15: Jn 1,45

18,15: Apd 3,21

18,15: Apd 7,37

18,16:

2 Mz 20,19

18,18: Jn 1,45

18,18: Apd 3,21

18,18: Apd 7,37

§ 18,8: prodaje... hebr. njegove prodaje po očetih.

^h 18,13: Popoln: ali, Pošten, ali, Iskren.

ⁱ 18,14: se: ali, jih boš podedoval.

^e 17,1: ovce: ali, koze.

^f 17,12: in...: hebr. da ne bi.

ni rekel, *temveč* je prerok to prepotentno govoril. Ne boš se ga bal.

19 Kadar je Gospod, tvoj Bog, iztrebil narode, katerih deželo ti daje Gospod, tvoj Bog in jih naslediš, ^jprebivaš v njihovih mestih in v njihovih hišah,² si boš v sredi svoje dežele, ki ti jo Gospod, tvoj Bog, daje v last, oddvojil tri mesta.³ Pripravil si boš pot in na tri dele razdelil pokrajine svoje dežele, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, da jo podeduješ, da lahko vsak ubijalec pobegne tja.

⁴ In to je primer ubijalca, ki bo pobegnil tja, da bo lahko živel: »Kdorkoli nevede ubije svojega bližnjega, ki ga v ^kpreteklem času ni sovražil, ⁵ kot ko gre mož s svojim bližnjim v gozd, da sekata les in njegova roka zamahne udarec s sekiro, da poseka drevo in glava ^lzdrsne iz toporišča ^min pade ⁿna njegovega bližnjega, da ta umre, bo pobegnil v eno izmed teh mest in živel, ⁶ da ne bi krvni maščevalec zasledoval ubijalca, medtem ko je njegovo srce vroče in ga dohitel, ker je dolga pot in ga ubil ^omedtem ko ta ni *bil* vreden smrti, ker ga v ^ppreteklem času ni sovražil. ⁷ Zato ti zapovedujem, rekoč: »Zase si boš oddvojil tri mesta.« ⁸Če Gospod, tvoj Bog, poveča twojo pokrajino, kakor je prisegel twojim očetom in ti da vso deželo, ki jo je obljudil dati twojim očetom; ⁹če boš ohranjal vse te zapovedi, ki ti jih ta dan zapovedujem, da jih izvršuješ, da ljubiš Gospoda, svojega Boga in da vedno hodiš po njegovih poteh, potem si boš poleg teh treh dodal še tri mesta, ¹⁰da nedolžna kri ne bo prelita v twoji deželi, ki ti jo daje v dedičino Gospod, tvoj Bog in bi bila tako na tebi kri.

¹¹ Toda če katerikoli mož sovraži svojega bližnjega in nanj preži v zasedi in se dvigne zoper njega in ga smrtno ^qudari, da ta umre in pobegne v eno izmed teh mest, ¹² potem bodo starešine njegovega mesta poslali in ga dobili od tam in ga izročili v roko krvnega maščevalca, da bo ta lahko umrl. ¹³Twoje oko se ga ne bo usmililo, temveč boš iz Izraela odstranil krivdo nedolžne krvi, da bo lahko dobro s teboj.

¹⁴ Ne boš odstranil mejnika svojega bližnjega, ki so ga od starih časov postavili v twojo dedičino, ki jo boš podedoval v deželi, ki ti jo Gospod, tvoj Bog, daje v last.

¹⁵ Ena priča se ne bo dvignila zoper človeka zaradi katerekoli krivičnosti ali zaradi kateregakoli greha, s katerimkoli grehom je grešil. Zadeva se bo potrdila pri ustih dveh prič ali pri ustih treh prič.

¹⁶ Če kriva priča vstane zoper kategakoli, da priča zoper njega *to*, ^rkar je napačno,¹⁷ potem bosta oba človeka, med katerima je polemika, stala pred Gospodom, pred duhovniki in sodniki, ki bodo v tistih dneh¹⁸ in sodniki bodo naredili marljivo zasliševanje. Glej, če je priča kriva priča *in* je lažno pričevala zoper svojega brata,¹⁹ potem mu boste storili kakor je sam mislil storiti svojemu bratu. Tako boste izmed sebe iztrebili zlo.²⁰ Tisti, ki

preostanejo, bodo slišali in se bali in odslej med vami ne bodo več zagrešili nobenega takšnega zla. ²¹ Tvoje oko se ne bo usmililo, *temveč* bo življenje šlo za življenje, oko za oko, zob za zob, roka za roko, stopalo za stopalo.

20 Ko greš ven na boj zoper svoje sovražnike in vidiš konje in bojne vozove *in* ljudstvo, številnejše od tebe, se jih ne boj, kajti Gospod, tvoj Bog, *je* s teboj, ki te je privedel gor iz egiptovske dežele.² In zgodilo se bo, ko se približate bitki, da bo pristopil duhovnik in spregovoril ljudstvu³ ter jim rekel: »Prisluhni, oh Izrael, danes se približujete bitki zoper svoje sovražnike. Naj vaša srca ne slabijo,⁴ ne bojte se in ne trepetajte, ^tniti zaradi njih ne bodite prestrašeni,⁴ kajti Gospod, vaš Bog, je ta, ki gre z vami, da se za vas bori zoper vaše sovražnike, da vas reši.«

⁵ Častniki bodo ljudstvu govorili, rekoč: »Kateri mož *je tam*, ki je zgradil novo hišo in je ni posvetil? Naj ta gre in se vrne k svoji hiši, da v bitki ne umre in je ne posveti drug moški.⁶ In kateri mož *je ta*, ki je zasadil vinograd in *še*^u ni jedel od njega? *Tudi* ta naj gre in se vrne k svoji hiši, da v bitki ne umre in drug moški ne je od njega.⁷ In kateri mož *je tam*, ki je zaročil ženo in je še ni vzel? Naj gre in se vrne k svoji hiši, da v bitki ne umre in je ne vzame drug moški.⁸ Častniki bodo naprej govorili ljudstvu in bodo rekli: »Kateri moški *je tam*, ki je bojazljiv in boječ? Naj gre in se vrne k svoji hiši, da ne ^vbo srce njegovih bratov oslabelo tako kakor njegovo srce.⁹ Zgodilo se bo, ko bodo častniki končali govorjenje ljudstvu, da bodo postavili poveljnike vojsk, da vodijo ^wljudstvo.

¹⁰ Ko prideš blizu mesta, da se boriš zoper njega, potem mu razglasí mir. ¹¹ Zgodilo se bo, če ti ta naredi odgovor miru in ti odpri, potem se bo zgodilo, *da* ti bodo vsi ljudje, *ki* so najdeni notri, postali davkoplăevalci in ti bodo služili.¹² Če pa s teboj ne bo sklenilo miru, temveč se bo zoper tebe vojskovalo, potem ga boš oblegal¹³ in ko ga Gospod, tvoj Bog, izroči v twoje roke, boš vsakega tamkajšnjega moškega udaril z ostrino meča.¹⁴ Toda ženske, malčke, živino in vse, kar je v mestu, *torej* ves njegov plen, boš vzel ^xk sebi in jedel boš plen svojih sovražnikov, ki ti ga je dal Gospod, tvoj Bog.¹⁵ Tako boš storil vsem mestom, *ki* so zelo daleč od tebe, ki niso od mest teh narodov.¹⁶ Toda od mest teh ljudstev, ki ti jih Gospod, tvoj Bog, da *za* dedičino, ne boš ohranil živega ničesar, kar diha,¹⁷ temveč jih boš popolnoma uničil, *namreč* Hetejce, Amoréjce, Kánaance, Perizéjce, Hivéjce in Jebusejce, kakor ti je zapovedal Gospod, tvoj Bog,¹⁸ da te ne naučijo delati po vseh svojih ogabnostih, ki so jih storili svojim bogovom. Tako bi grešili zoper Gospoda, svojega Boga.

¹⁹ Ko boš dolgo časa oblegal mesto in se vojskoval zoper njega, da ga zavzameš, ne boš uničil njegovih dreves s tem, da bi nadnje privedel sekiro, kajti od njih lahko ješ in ne boš jih posekal, da bi

^j 19,1: *naslediš*: hebr. podeduješ, ali, vzameš v last.

^k 19,4: *v...:* hebr. od včeraj, tretji dan.

^l 19,5: *glava*: hebr. želeso.

^m 19,5: *toporišča*: hebr. lesa.

ⁿ 19,5: *pade*...: hebr. najde.

^o 19,6: *ubil*...: hebr. udaril v življenje.

^p 19,6: *v...:* hebr. od včeraj, tretji dan.

^q 19,11: *smrtno*...: hebr. udari v življenje.

^r 19,16: *to*...: ali, odpad.

^s 20,3: *slabijo*...: hebr. bodo nežna.

^t 20,3: *trepetajte*: hebr. hitite.

^u 20,6: *še*...: hebr. ga še ni naredil običajnega, glej opombo.

^v 20,8: *ne*...: hebr. se ne bo srce njegovih bratov stopilo.

^w 20,9: *vodijo*...: hebr. bodo na čelu ljudstva.

^x 20,14: *vzel*...: hebr. oplenil zase.

yjih uporabil pri obleganju (kajti *z*poljsko drevo je življenje človeku).²⁰ Uničil in posekal boš le drevesa, za katera veš, da niso drevesa za hrano. Zoper mesto, ki se bojuje s teboj, boš zgradil branike, dokler ne bo ^apodjarmljeno.

21 Ce je *nekdo* najden ubit na polju, ki ti ga

Gospod, tvoj Bog, daje v last, ležeč na polju *in se ne ve* kdo ga je umoril,² potem bodo prišli tvoje starešine in tvoji sodniki in bodo izmerili [*razdaljo*] do mesta, ki so naokoli tega, ki je umorjen.³ Zgodilo se bo, *da* mesto, *ki je bliže* umorjenemu človeku, celo starešine tega mesta bodo vzeli telico, s katero še niso delali *in* ki še ni vlekla jarma,⁴ in starešine tega mesta bodo telico privedli dol v valovito dolino, ki ni niti obdelana niti posejana in tam, v dolini, bodo telici zlomili vrat⁵ in duhovniki, sinovi Lévijevcev, se bodo približali, kajti njih je Gospod, tvoj Bog, izbral, da mu služijo in da blagoslavlajo v Gospodovem imenu, in po njihovi ^bbesedi bo vsaka polemika in vsak udarec *preizkušen*⁶ in vse starešine tega mesta, *ki je bliže* umorjenemu človeku, si bodo roke umili nad telico, ki je obglavljen v dolini⁷ in odgovorili bodo ter rekli: »Naše roke niso prelike te krvi niti naše oči *tega* niso videle.⁸ Bodi usmiljen, oh Gospod, svojemu ljudstvu Izraelu, ki si ga odkupil in ne polagaj nedolžne krvi na ^csvoje ljudstvo Izrael, ki je najbliže.⁹ In kri jim bo odpuščena.⁹ Tako boš izmed sebe odvzel *krivdo* nedolžne krvi, ko boš storil *to, kar je pravilno* v Gospodovih očeh.

¹⁰ Ko greš naprej v vojno zoper svoje sovražnike in ti jih Gospod, tvoj Bog, izroči v tvoje roke in si jih zajel kot ujetnike¹¹ in vidiš med ujetniki lepo žensko in imaš do nje poželenje, da bi jo imel za svojo ženo,¹² potem jo boš privedel domov, v svojo hišo. Ona si bo obrila svojo glavo in postrigla ^dsvoje nohte¹³ in iz sebe bo odložila oblačila svojega ujetništva in ostala bo v tvoji hiši in cel mesec bo objokovala svojega očeta in svojo mater. Potem boš šel noter k njej in boš njen soprog in ona bo tvoja žena.¹⁴ In zgodilo se bo, če z njo ne boš imel veselja, potem jo boš pustil oditi kamor ona hoče. Toda, ker si jo ponižal, je nikakor ne boš prodal za denar, iz nje ne boš naredil trgovskega blaga.

¹⁵ Če ima mož dve ženi, eno ljubljeno in drugo osovraženo in sta mu rodili otroke, *obe*, ljubljena in osovražena in *če* je prvorojenec od tiste, ki je bila osovražena,¹⁶ potem se bo zgodilo, ko daje svojim sinovom podedovati *to*, kar ima, *da* ne sme narediti sina ljubljene prvorojenca pred sinom osovražene, *ki je zares* prvorojenec,¹⁷ temveč bo sina osovražene priznal *za* prvorojenca s tem, da mu da dvojni delež od vsega, kar ima, ^ekajti on je začetek njegove moči; pravica prvorojenca *je* njegova.

¹⁸ Če ima človek trmoglavega in upornega sina, ki noče ubogati glasu svojega očeta ali glasu svoje matere in ko sta ga karala, *da* ju noče poslušati,¹⁹ potem naj ga njegov oče in njegova mati primeta in ga privedeta k starešinam njegovega mesta in

21,23: Gal 3,13

22,1: 2 Mz 23,4

22,11:

3 Mz 19,19

22,12:

4 Mz 15,38

k velikim vratom njegovega kraja²⁰ in starešinam njegovega mesta bosta rekla: »Ta najin sin je trmoglav in uporen, noče ubogati najinega glasu. Požeruh je in pijanec.²¹ In vsi ljudje iz njegovega mesta ga bodo kamnali s kamni, da ta umre. Tako boš zlo odstranil proč izmed vas in ves Izrael bo slišal in se bal.

²² Če je moški zagrešil greh, vreden smrti, in bo usmrčen in ga obesiš na drevo,²³ naj njegovo truplo ne ostane vso noč na drevesu, temveč ga boš vsekakor tisti dan pokopal (kajti ta, ki je obešen, je preklet ^fod Boga), da tvoja dežela, ki ti jo Gospod, tvoj Bog, daje *za* dedičino, ne bo omadeževana.

22 Vola svojega brata ali njegovo ovco ne boš gledal zaiti in se skril pred njimi. V vsakem primeru jih boš ponovno privedel k svojemu bratu.² Če tvoj brat ni blizu tebe ali če ga ne poznaš, potem jo boš privedel v svojo lastno hišo in ta bo s teboj, dokler je tvoj brat ne gre iskat in mu jo boš ponovno vrnil.³ Na podoben način boš storil z njegovim oslom in tako boš storil z njegovim oblačilom in z vsako izgubljeno stvarjo svojega brata, ki jo je izgubil in si jo našel, boš podobno storil. Ne smeš se skriti.

⁴ Osla svojega brata ali njegovega vola ne boš gledal pasti dol ob poti in se skril pred njima. Zagotovo mu boš pomagal, da *ju* ponovno dvigne.

⁵ Ženska ne bo nosila tega, kar pripada moškemu niti moški ne bo oblekel ženskega oblačila, kajti vsi, ki tako delajo, *so* ogabnost Gospodu, tvojemu Bogu.

⁶ Če se ptičje gnezdo znajde pred teboj na poti, na kateremkoli drevesu ali na tleh, *bodisi* so mladiči ali jajca in mati sedi na mladičih ali na jajcih, ne boš vzel samice z mladiči,⁷ temveč boš vsekakor pustil mater oditi in k sebi vzel mlade, da bo lahko dobro s teboj in *da* lahko podaljšaš *svoje dni*.

⁸ Ko gradiš novo hišo, potem boš naredil obzidek za svojo streho, da nad svojo hišo ne privedeš krvi, če katerikoli mož pade od tam.

⁹ § Svojega vinograda ne boš sejal z različnimi semeni, da ne bi bil ^gsad tvojega semena, ki si ga posejal in sad vinograda omadeževan.

¹⁰ Ne boš oral z volom in oslom skupaj.

¹¹ Ne boš nosil obleke različnih vrst, *kakor* iz volne in lanu, skupaj.

¹² Sebi boš naredil rese na štirih četrtinah ^hsvoje suknje, s katero se *pokrivaš*.

¹³ Če katerikoli moški vzame ženo in gre noter k njej in jo zasovraži¹⁴ in da priložnost za opravljanje zoper njo in nadnjo privede zlo ime ter reče: »Vzel sem to žensko in ko sem prišel k njej, je nisem našel device,¹⁵ potem bosta oče gospodične in njena mati vzela in k starešinam v mestnih velikih vratih prinesla *znamenja* devištva gospodične¹⁶ in oče gospodične bo starešinam rekel: »Svojo hčer sem dal temu možu za ženo, ta pa jo zasovraži¹⁷ in glejte, da je priložnosti za opravljanje zoper njo, rekoč: »Tvoje hčere nisem našel device.¹⁸ Vendar so to *znamenja* devištva moje

^y 20,19: *bi...*: hebr. pri obleganju gredo izpred tebe.

^z 20,19: *kajti...*: ali, kajti, oh mož, poljsko drevo naj bi bilo uporabljeni pri obleganju.

^a 20,20: *bo...*: hebr. pade.

^b 21,5: *njhovi...*: hebr. njihovih ustih.

^c 21,8: *na...*: hebr. v sredo tvojega.

^d 21,12: *postrigla*: ali, pustila, da nohti rastejo; hebr. naredila, ali, uredila.

^e 21,17: *ima*: hebr. je najdeno z njim.

^f 21,23: *preklet*: hebr. prekletstvo.

^g 22,9: *bil...*: hebr. bila polnost semena.

^h 22,12: *četrtinah*: hebr. perutih.

hčere.¹⁸ In obleko bosta razgrnila pred starešinami mesta.¹⁹ In starešine tega mesta bodo vzele tega moškega in ga kaznovale²⁰ in kaznovali ga bodo s sto šekli srebra in *jih* dali očetu gospodične, ker je nad Izraelovo devico privedel zlo ime in ona bo njegova žena. On je vse svoje dni ne sme odsloviti.²¹ Toda če je ta stvar resnična *in simboli* devišta za gospodično niso bili najdeni,²² potem bo gospodično privedel ven k vratom hiše njenega očeta in ljudje iz njenega mesta jo bodo kamnali s kamni, da ta umre. Ker je storila neumnost v Izraelu, da igra vlačugo v hiši svojega očeta. Tako boš izmed vas odstranil zlo.

²² Če je moški najden, da leži z žensko, poročeno s soprogom, potem bosta oba umrla, *oba*, tako moški, ki je ležal z žensko, in ženska. Tako boš zlo odstranil iz Izraela.

²³ Če je gospodična, *ki je devica*, zaročena k soprogu in jo moški najde v mestu in leži z njo,²⁴ potem boš oba privedel ven, k velikim vratom tega mesta in kamnali ju boste s kamenjem, da umreta. Gospodično, ker ni kričala, *kljub temu, da je bila* v mestu in moškega, ker je ponižal ženo svojega bližnjega. Tako boš izmed sebe odstranil zlo.

²⁵ Toda če moški najde zaročeno gospodično na polju in jo moški prisili in leži z njo, potem naj umre samo moški, ki je ležal z njo.²⁶ Toda gospodični ne boš ničesar storil. *Tam*, na gospodični, ni nobenega greha, *vrednega smrti*, kajti kakor ko se moški vzdiguje zoper svojega bližnjega in ga ubije, celo takšna je ta zadeva,²⁷ kajti našel jo je na polju *in* zaročena gospodična je vpila, pa ni *bilo* nikogar, da jo reši.

²⁸ Če moški najde gospodično, *ki je devica*, ki ni zaročena in jo prime in leži z njo in ju najdejo,²⁹ tedaj naj moški, ki je ležal z njo, očetu od gospodične izroči petdeset šeklov srebra in ona bo njegova žena; ker jo je ponižal, je vse svoje dni ne sme odsloviti.

³⁰ Mož ne bo vzel žene svojega očeta niti odkril krajca očetovega oblačila.

23 Kdor je ranjen v modih ali ima odrezan ud, ne bo vstopil v Gospodovo skupnost.² Mešanec jne bo vstopil v Gospodovo skupnost. Celo do njegovega desetega rodu ne bo vstopil v Gospodovo skupnost.³ Amóneč ali Moábec ne bosta vstopila v Gospodovo skupnost. Celo do njunega desetega rodu ne bosta vstopila v Gospodovo skupnost na veke,⁴ ker vas niso srečali s kruhom in vodo na poti, ko ste izšli iz Egipta in ker so zoper tebe najeli Beórjevega sina Bileáma iz Petórja v Mezopotamiji, da te prekolne.⁵ Kljub temu Gospod, tvoj Bog, ni hotel prisluhniti Bileámu, temveč ti je Gospod, tvoj Bog, prekletstvo obrnil na blagoslov, ker te je Gospod, tvoj Bog, ljubil.⁶ Vse svoje dni na veke ne boš iskal njihovega miru niti njihovega uspevanja.

k

22,22:
3 Mz 20,10
22,26:
2 Mz 22,16
22,30:
3 Mz 18,8
23,3: Neh 13,1
23,4: 4 Mz
22,5-6
23,19:
2 Mz 22,15
23,19:
3 Mz 25,36
23,19: Ps 15,5
23,21: Prd 5,3
23,25: Mt 12,1
23,25: Mr 2,23
23,25: Lk 6,1
24,1: Mt 5,31
24,1: Mt 19,7
24,1: Mr 10,4

⁷ Ne boš preziral Edómca, kajti on je tvoj brat. Ne boš preziral Egipčana, kajti tujec si bil v njegovi deželi.⁸ Otroci, ki so rojeni od njih, bodo v Gospodovo skupnost vstopili v svojem tretjem rodu.

⁹ Ko gre vojska naprej, zoper tvoje sovražnike, potem se varuj pred vsako zlobno stvarjo.

¹⁰ Če je med vami kakršenkoli moški, ki ni čist zaradi razloga nečistosti, ki se mu pripeti ponoči, potem se bo ločil ven iz tabora, ne bo prišel znotraj tabora.¹¹ Temveč bo tako, ko prihaja *lvečer*, da se bo umil z vodo, in ko sonce zaide, bo *ponovno* prišel v tabor.

¹² Imel boš tudi kraj zunaj tabora, kamor boš šel, da se oddvojiš.¹³ Med svojim orožjem boš imel lopatico in zgodilo se bo, ko se boš ^mzunaj olajšal, boš s tem kopal in se obrnil nazaj in pokril to, kar pride od tebe,¹⁴ kajti Gospod, tvoj Bog, hodi v sredi tvojega tabora, da te reši in da pred teboj izroči tvoje sovražnike. Zato bo tvoj tabor svet, da on v tebi ne vidi nobene nečiste ⁿstvari in se ne odvrne od tebe.

¹⁵ Služabnika, ki je pred svojim gospodarjem pobegnil k tebi, ne boš izročil njegovemu gospodarju.¹⁶ Prebival bo s teboj, *torej* med vami, na tistem kraju, ki ga bo izbral, v enih izmed tvojih velikih vrat, kjer mu ^oje najbolj všeč. Ne boš ga zatiral.

¹⁷ Tam ne bo nobene vlačuge Pizmed Izraelovih hčera niti posvečenega vlačugarja med Izraelovimi sinovi.¹⁸ Ne boš prinesel najemnine vlačuge ali pasjega plačila ^qv hišo Gospoda, svojega Boga, za kakršnokoli prisego, kajti celo oboje *je* ogabnost Gospodu, tvojemu Bogu.

¹⁹ Svojemu bratu ne boš posojal za obresti; obresti od denarja, obresti od živeža, obresti od katerekoli stvari, ki je posojena za obresti.²⁰ Tujcu lahko posodiš za obresti, toda svojemu bratu ne boš posojal za obresti, da te Gospod, tvoj Bog, lahko blagoslovi v vsem, česar se loti tvoja roka v deželi, kamor greš, da jo vzameš v last.

²¹ Ko boš zaobljubil zaobljubo Gospodu, svojemu Bogu, se ne boš obiral, da to plačaš, kajti Gospod, tvoj Bog, bo to zagotovo zahteval od tebe in to bi bil greh v tebi.²² Toda če opustiš, da se zaobljubiš, potem v tebi ne bo greha.²³ To, kar je odšlo iz tvojih ustnic, boš ohranjaj in izvēdel, *celo* prostovoljno daritev, glede na to, kot si zaobljubil Gospodu, svojemu Bogu, kar si zaobljubil s svojimi usti.

²⁴ Ko prideš v vinograd svojega bližnjega, potem lahko na svojo lastno željo do sitega ješ grozdje, toda *nobenega* ne boš položil v svojo posodo.

²⁵ Ko prideš v stoeče žito svojega bližnjega, potem lahko s svojo roko trgaš klasje, toda s srpom ne boš zamahnil v stoeče žito svojega bližnjega.

24 Kadar si moški vzame ženo in jo poroči in se pripeti, da ona ne najde naklonjenosti v njegovih očeh, ker je v njej našel nekaj ^rnečistega, potem naj ji napiše ločitveni ^slist in ji *ga* da v

ⁱ 22,25: *jo*: ali, se jo moški močno oprime.

^j 23,2: **Mešanec**: to je, rojen Judovskemu očetu in poganski materi.

^k 23,6: **uspevanja**: hebr. dobrega.

^l 23,11: **prihaja**: hebr. se približa.

^m 23,13: **boš**...: hebr. usedeš dol, da se olajšaš.

ⁿ 23,14: **nečiste**: hebr. nagote kakršnekoli.

^o 23,16: **mu**...: hebr. je dobro zanj.

^p 23,17: **vlačuge**: ali, posvečene vlačuge.

^q 23,18: [pasjega plačila]: to je, plačila moške prostitutke.]

^r 24,1: **nekaj**...: hebr. stvar nagote.

^s 24,1: **ločitveni**...: hebr. list odsekanja.

roko in jo pošlje ven iz svoje hiše.² Ko je odšla iz njegove hiše, lahko gre in postane žena drugega moškega.³ Če jo zadnji mož sovraži in ji napiše ločitveni list in ji ga da v roko in jo pošlje ven iz svoje hiše, ali če zadnji soprog, ki jo je vzel, da bi bila njegova žena, umre,⁴ je njen prejšnji soprog, ki jo je poslal proč, ne sme ponovno vzeti, da bi bila njegova žena, potem ko je omadeževana, kajti to je ogabnost pred Gospodom in ti deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, za dedičino, ne boš povzročil, da greši.

⁵ Ko si je mož vzel novo ženo, ne bo šel ven na vojno niti ^tne bo obremenjen s kakršnimkoli poslom, temveč bo eno leto doma svoboden in bo razveseljeval svojo ženo, ki jo je vzel.

⁶ Noben človek ne bo za jamstvo vzel spodnji ali zgornji mlinški kamen, kajti za jamstvo jemlje človeško življenje.

⁷ Če je mož najden, da ukrade kateregakoli izmed svojih bratov, Izraelovih otrok in iz njega dela trgovsko blago ali ga prodaja, potem bo ta tat umrl, in ti boš izmed vas iztrebil zlo.

⁸ Pazi na nadlogo gobavosti, da marljivo obeležuješ in delaš glede na vse, kar te bodo Lévijevci učili. Kakor sem jim zapovedal tako boste vi obeleževali, da delate.⁹ Spominjam se, kaj je Gospod, tvoj Bog, storil Mirjam na poti potem, ko ^uste izšli iz Egipta.

¹⁰ Kadar karkoli posodiš svojemu ^vbratu, ne boš šel v njegovo hišo, da bi dobil svoje jamstvo.¹¹ Stal boš zunaj in mož, ki si mu posodil, bo jamstvo prinesel ven k tebi.¹² Če je mož reven, ne boš spal z njegovim jamstvom.¹³ V vsakem primeru mu boš ponovno izročil jamstvo, ko sonce zaide, da bo lahko spal v svojem lastnem oblačilu in te blagoslovil in to ti bo pravičnost pred Gospodom, tvojim Bogom.

¹⁴ Ne boš zatiral najetega služabnika, ki je reven in pomoči potreben, bodisi je od tvojih bratov ali od tvojih tujcev, ki so v tvoji deželi, znotraj tvojih velikih vrat.¹⁵ Na njegov dan mu boš dal njegovo najemnino niti ne bo sonce zašlo nad le-to, kajti on je reven in nanjo ^wnaravnava svoje srce, da ne bi zoper tebe klical h Gospodu in bi bil tebi to greh.¹⁶ Očetje ne bodo usmrčeni zaradi otrok niti ne bodo otroci usmrčeni zaradi očetov. Vsak mož bo usmrčen za svoj lasten greh.

¹⁷ Ne boš izkrivil sodbe tujcu *niti* siroti niti za jamstvo ne jemlji vdovinega oblačila,¹⁸ temveč se boš spominjal, da si bil suženj v Egiptu in Gospod, tvoj Bog, te je odkupil od tam. Zato ti zapovedujem, da to stvar storиш.

¹⁹ Ko na svojem polju požanješ svojo žetev in si snop pozabil na polju, ne boš ponovno šel, da ga vzameš. Ta bo za tujca, siroto in vdovo, da te Gospod, tvoj Bog, lahko blagoslovi pri vsem delu tvojih rok.²⁰ Kadar klatiš svojo oljko, ne boš ponovno ^xšel preko vej. To bo za tujca, siroto in vdovo.²¹ Kadar nabiraš grozdje iz svojega

vinograda, ne boš kasneje ^ypaberkoval. To bo za tujca, siroto in vdovo.²² Spominjal se boš, da si bil suženj v egiptovski deželi, zato ti zapovedujem, da to stvar storиш.

25 Če je polemika med ljudmi in pridejo na sodbo, da bi jim *sodniki* lahko sodili, potem bodo opravičili pravičnega in obsodili zlobnega.² Zgodilo se bo, če bo zloben človek vreden, da bi bil pretepen, da mu bo sodnik povzročil, da se uleže in da bo z določenim številom udarcev pretepen pred njegovim obrazom, glede na njegovo krivdo.

³ Štirideset udarcev mu lahko naloži *in* ne več, da se ti tvoj brat ne bi zdel onečaščen, če bi prekoračil in ga pretepel z mnogimi udarci nad temi.

⁴ Ne boš zavezal gobca volu, kadar mane ^zžito.

⁵ Če bratje prebivajo skupaj in eden izmed njih umre in nima otroka, se žena mrtvega ne bo poročila zunaj, s tujcem. Njen ^abo šel noter k njej in jo vzel k sebi za ženo in ji izpolnil dolžnost soprogovega brata.⁶ Zgodilo se bo, da bo prvorojenec, ki ga ona rodi, nasledil ime njegovega brata, *ki je mrtev*, da njegovo ime ne bo izbrisano iz Izraela.⁷ Če pa mož ne mara vzeti žene svojega brata, ^bpotem naj gre žena njegovega brata gor k velikim vratom do starešin in reče: »Brat mojega soproga odklanja, da bi svojemu bratu vzdignil ime v Izraelu; noče izpolniti dolžnosti brata mojega soproga.«⁸ Potem ga bodo starešine njegovega mesta poklicali in mu govorili. Če pa se *temu* zoperstavi in reče: »Ne maram je vzeti,«⁹ potem bo žena njegovega brata prišla k njemu v prisotnosti starešin in sezula njegov čevelj iz njegovega stopala in pljunila v njegov obraz in odgovorila ter rekla: »Tako bo storjeno tistem možu, ki noče graditi hiše svojega brata.«¹⁰ Njegovo ime bo v Izraelu imenovano: »Hiša tistega, ki je sezut.«

¹¹ Kadar se možje skupaj prepričajo drug z drugim in se žena enega približa, da bi svojega soproga osvobodila iz roke tistega, ki ga udarja in iztegne svojo roko, da ga zgrabi za njegove genitalije,¹² potem boš odsekal njeno roko, tvoje oko se je ne bo usmililo.

¹³ V svoji torbi ne boš imel različnih ^cuteži, velike in male.¹⁴ V svoji hiši ne boš imel različnih ^dmer, velike in male.¹⁵ Temveč boš imel popolno in pravično utež, popolno in pravično mero boš imel, da bodo tvoji dnevi lahko podaljšani v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog.¹⁶ Kajti vsi, ki počno takšne stvari, *in* vsi, ki počno nepravično, so ogabnost Gospodu, tvjemu Bogu.

¹⁷ Spomni se kaj ti je po poti storil Amálek, ko ste izšli iz Egipta,¹⁸ kako te je srečal po poti in udaril najbolj zadnje od tebe, *torej* vse, kar je bilo slabotno za teboj, ko si bil ti slaboten in utrujen, on pa se ni bal Boga.¹⁹ Zato bo, ko ti bo Gospod, tvoj Bog, dal počitek pred vsemi tvojimi sovražniki naokoli, v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, za dedičino, da jo vzameš v last, *da* boš izpod neba izbrisal spomin na Amáleka. Tega ne boš pozabil.

24,5: <i>niti</i> ...: hebr. nič ne bo prešlo nanj.
24,9: [Leta 1490 pr. Kr.]
24,10: <i>svojemu</i> : hebr. posojilo od česarholi svojemu itd.
24,15: <i>nanjo</i> ...: hebr. k njej povzdiguje svojo dušo.
24,20: <i>ponovno</i> ...: hebr. za seboj [pregledoval] vej.
24,21: <i>kasneje</i> : hebr. za seboj.
25,4: <i>mane</i> : hebr. mendra.

^a 25,5: *svak*...: hebr. Njen naslednji sorodnik; [brat njenega soproga.]

^b 25,7: *žene svojega brata*...: hebr. naslednje sorodnice; [svakinje.]

^c 25,13: *različnih*...: hebr. kamna in kamna.

^d 25,14: *različnih*...: hebr. škafa in škafa.

26 Zgodilo se bo, ko prideš v deželo, ki ti jo v dediščino daje Gospod, tvoj Bog, in jo vzameš v last in v njej prebivaš,² da boš vzel od prvega izmed vseh sadov zemlje, ki jih boš prinesel iz svoje dežele, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog in boš to položil v košaro in boš šel na kraj, ki ga bo izbral Gospod, tvoj Bog, da tam postavi svoje ime.³ Šel boš k duhovniku, ki bo v tistih dneh ter mu rekel: »Ta dan izpovedujem Gospodu, tvojemu Bogu, da sem prišel v deželo, ki jo je Gospod prisegel našim očetom, da nam jo da.«⁴ Duhovnik bo iz tvoje roke vzel košaro in jo postavil dol pred oltar Gospoda, tvojega Boga.⁵ Govoril boš in pred Gospodom, svojim Bogom, rekel: »Moj oče je bil Sirec, pripravljen, da umre in odšel je dol v Egipt in tam začasno prebival s peščico in tam postal narod, velik, mogočen in gosto naseljen,⁶ Egipčani pa so z nami postopali zlobno in nas prizadeli in na nas položili trdo suženjstvo.⁷ Ko smo klicali h Gospodu, Bogu svojih očetov, je Gospod slišal naš glas in pogledal na našo stisko in naš trud in naše zatiranje⁸ in Gospod nas je iz Egipta izpeljal z mogočno roko, z iztegnjenim laktom, z veliko strahoto, z znamenji in čudeži⁹ in nas privedel na ta kraj in nam dal to deželo, celo deželo, kjer tečeta mleko in med.¹⁰ Sedaj glej, prinesel sem prve sadove dežele, ki si jo ti, oh Gospod, dal meni.¹¹ To boš postavil pred Gospoda, svojega Boga in oboževal boš pred Gospodom, svojim Bogom¹¹ in veselil se boš v vsaki dobri stvari, ki jo je Gospod, tvoj Bog, dal tebi in twoji hiši, ti in Lévijevec in tujec, ki je med vami.

¹² Ko si končal desetinjenje vseh desetin svojega narasta v tretjem letu, ki je leto desetinjenja in si to dal Lévievu, tujcu, siroti in vdovi, da lahko jedo znotraj tvojih velikih vrat in so nasičeni,¹³ potem boš rekel pred Gospodom, svojim Bogom: »Odnasel sem posvečene stvari iz svoje hiše in jih prav tako izročil Lévievu, tujcu, siroti in vdovi, glede na vse tvoje zapovedi, ki si mi jih zapovedal. Nisem prekršil tvojih zapovedi niti jih nisem pozabil.¹⁴ V svojem žalovanju nisem jedel od tega, niti nisem vzel proč česarkoli za kakršnokoli nečisto uporabo, niti nisem dal karkoli od tega za mrtvega, temveč sem prisluhnili glasu Gospoda, svojega Boga in storil glede na vse, kar si mi zapovedal.¹⁵ Poglej navzdol iz svojega svetega prebivališča, iz nebes in blagoslovi svoje ljudstvo Izrael in deželo, ki si nam jo dal, kakor si prisegel našim očetom, deželo, kjer tečeta mleko in med.¹⁶

¹⁶ Ta dan ti je Gospod, tvoj Bog, zapovedal, da izpolnjuješ te zakone in sodbe. Ti jih boš torej ohranjal in izvrševal z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo.¹⁷ Ta dan si govoril Gospodu, da bi bil tvoj Bog in da bi hodil po njegovih poteh, ohranjal njegove zakone, njegove zapovedi, njegove sodbe in da bi prisluhnili njegovemu glasu¹⁸ in Gospod ti je ta dan odgovoril, da bi bil njegovo izvoljeno ljudstvo, kakor ti je obljubil in da bi varoval vse njegove zapovedi¹⁹ in da bi te naredil višjega nad vsemi narodi, ki jih je naredil, v hvali, v imenu, v časti in da bi bil lahko sveto ljudstvo Gospodu, svojemu Bogu, kakor je govoril.«

26,12: 5 Mz 14,28
26,15: Iz 63,1
26,18: 5 Mz 7,6
27,2: Joz 4,1
27,5: 2 Mz
20,25
27,5: Joz 8,31
27,14: Dan 9,1
27,25:
Ezk 22,12
27,26: Gal 3,10
28,1: 3 Mz 26,3

27 Mojzes je z Izraelovimi starešinami ljudstvu zapovedal, rekoč: »Ohranjajte vse zapovedi, ki vam jih ta dan zapovedujem.² In zgodilo se bo na dan, ko boste čez Jordan prečkali v deželo, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, da si boš postavil velike kamne in jih pobelil z apnom³ in nanje boš zapisal vse besede te postave, ko si prečkal, da si lahko vstopil v deželo, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog, deželo, kjer tečeta mleko in med, kakor ti je obljubil Gospod, Bog tvojih očetov.⁴ Zatorej bo, ko boste odšli čez Jordan, da boste postavili te kamne, ki sem vam jih zapovedal ta dan, na gori Ebál in jih pobelili z apnom.⁵ Tam boš zgradil oltar Gospodu, svojemu Bogu, oltar iz kamnov. Nobenega žezevnega orodja ne boš dvignil nadnje.⁶ Iz celih kamnov boš zgradil oltar Gospodu, svojemu Bogu in na njem boš daroval žgalne daritve Gospodu, svojemu Bogu.⁷ Daroval boš mirovne daritve in tam boš jedel in se veselil pred Gospodom, svojim Bogom.⁸ Na kamne boš zelo jasno napisal vse besede te postave.«

⁹ Mojzes in duhovniki, Lévijevci, so vsemu Izraelu spregovorili, rekoč: »Pazi in prisluhni, oh Izrael. Ta dan si postal ljudstvo Gospoda, svojega Boga.¹⁰ Ubogal boš torej glas Gospoda, svojega Boga in izvrševal njegove zapovedi in njegove zakone, ki ti jih ta dan zapovedujem.«

¹¹ Mojzes je ta isti dan ljudstvu naročil, rekoč:
¹² »Ti bodo stali na gori Garizím,^e da blagoslovijo ljudstvo, ko pridete čez Jordan: Simeon, Levi, Juda, Isahár, Jožef in Benjamin.¹³ In ti bodo stali na gori Ebál,^f da gpreklinjajo: Ruben, Gad, Aser, Zábulon, Dan in Neftáli.

¹⁴ Lévijevci bodo z močnim glasom govorili in rekli vsem Izraelovim možem:¹⁵ »Preklet budi mož, ki dela kakršnokoli rezano ali ulito podobo, ogabnost Gospodu, delo rok rokodelca in jo postavi na skrit kraj.¹⁶ In vse ljudstvo bo odgovorilo in reklo: »Amen.¹⁷ »Preklet budi kdor prezira svojega očeta ali svojo mater.¹⁸ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.¹⁹ »Preklet budi, kdor slepega pripravi, da zaide iz poti.²⁰ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.²¹ »Preklet budi, kdor izkrivila sodbo tujca, sirote in vdove.²² In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.²³ »Preklet budi, kdor leži z ženo svojega očeta, ker je odkril krajec očetovega oblačila.²⁴ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.²⁵ »Preklet budi, kdor leži s katerokoli vrsto živali.²⁶ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.²⁷ »Preklet budi, kdor leži s svojo sestro, hčerjo svojega očeta ali hčerjo svoje matere.²⁸ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.²⁹ »Preklet budi, kdor leži s svojo taščo.³⁰ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.³¹ »Preklet budi, kdor na skrivnem udarja svojega bližnjega.³² In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.³³ »Preklet budi, kdor jemlje nagrado, da ubije nedolžno osebo.³⁴ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.³⁵ »Preklet budi, kdor ne potrjuje vseh besed te postave, da bi jih izpolnjeval.³⁶ In vse ljudstvo bo reklo: »Amen.««

28 Zgodilo se bo, če boš marljivo prisluhnili glasu Gospoda, svojega Boga, da obeležuješ in da izpolnjuješ vse njegove zapovedi, ki sem ti jih

^e 27,12: [Garizím: hebr. skalnata.]

^f 27,13: [Ebál: hebr. plešast, gol.]

^g 27,13: da...: hebr. za preklinjanje.

zapovedal ta dan, da te bo Gospod, tvoj Bog, postavil visoko, nad vse narode zemlje² in vsi ti blagoslovi bodo prišli nadte in te dosegli, če boš prisluhnil glasu Gospoda, svojega Boga.³ Blagoslovjen boš v mestu in blagoslovjen boš na polju.⁴ Blagoslovjen bo sad tvojega telesa in sad tvojih tal in sad tvoje živine, prieja tvojega goveda in tropov tvojih ovc.⁵ Blagoslovjena bo tvoja košara in tvoja hshramba.⁶ Blagoslovjen boš, ko prihajaš in blagoslovjen boš, ko odhajaš.⁷ Gospod bo tvojim sovražnikom, ki se dvignejo zoper tebe, povzročil da bodo udarjeni pred tvojim obrazom. Zoper tebe bodo prišli po eni poti, pred teboj bodo pobegnili po sedmih poteh.⁸ Gospod bo zapovedal blagoslov nad teboj v tvojih skladiščihⁱ in vsemu temu, česar se loti tvoja roka, in blagoslovil te bo v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog.⁹ Gospod te bo utrdil sebi za sveto ljudstvo, kakor ti je prisegel, če boš ohranjal zapovedi Gospoda, svojega Boga in hodil po njegovih poteh.¹⁰ Vse ljudstvo zemlje bo videlo, da si imenovan po Gospodovem imenu in se te bodo bali.¹¹ Gospod te bo storil obilnega v dobrinah,^j v sadu tvojega telesa^k in v prieji tvoje živine in v sadu tvojih tal, v deželi, ki jo je Gospod prisegel tvojim očetom, da ti jo da.¹² Gospod ti bo odprl svojo dobro zakladnico, nebo, da daje dež tvoji deželi v svojem obdobju in da blagoslovi vse delo tvoje roke in posojal boš mnogim narodom, ti pa si ne boš izposojal.¹³ Gospod te bo naredil za glavo in ne za rep. Ti boš samo zgoraj in ne boš spodaj, če boš prisluhnil zapovedim Gospoda, svojega Boga, ki sem ti jih zapovedal ta dan, da jih obeležuješ in izpolnjuješ¹⁴ in ne boš šel stran od katerekoli izmed besed, ki sem ti jih ta dan zapovedal, ne k desni roki ne k levi, da bi šel za drugimi bogovi, da jim služiš.

¹⁵ Temveč se bo zgodilo, če ne boš prisluhnil glasu Gospoda, svojega Boga, da obeležuješ izvrševati vse njegove zapovedi in njegove zakone, ki sem ti jih ta dan zapovedal, da bodo nadte prišla vsa ta prekletstva in te dohitela.¹⁶ Preklet boš v mestu in preklet boš na polju.¹⁷ Preklet bo sad tvojega telesa in sad tvoje dežele, prirast tvojega goveda in tropov tvojih ovc.¹⁸ Preklet boš, ko prihajaš in preklet boš, ko odhajaš.¹⁹ Gospod bo nadte poslal prekletstvo, draženje in grajo v vsem, česar se lotiš s svojo roko, da bi storil, dokler ne boš uničen in dokler hitro ne premineš; zaradi zlobnosti svojih dejanj, s katerimi si me zapustil.²⁰ Gospod bo storil, da se te bo trdno oklenila kužna bolezen, dokler te ne použije iz dežele, kamor greš, da jo vzameš v last.²¹ Gospod te bo udaril s sušico, z vročino, z vnetjem in z izjemno vročico, z mečem,^m s kvarjenjem in s plesnijo; in preganjale te bodo, dokler ne premineš.²² Tvoje nebo, ki je nad tvojo glavo, bo bron in zemlja, ki je pod teboj, bo žezezo.²³ Gospod bo dež tvoje dežele spremenil v prašek in prah. Z neba bo padal nadte, dokler ne boš

uničen.²⁵ Gospod ti bo povzročil, da boš udarjen pred svojimi sovražniki. Po eni poti boš šel ven zoper njih in po sedmih poteh boš bežal pred njimi in odstranjenⁿ boš v vsa kraljestva zemlje.²⁶ Tvoje truplo bo hrana vsej perjadi neba in zemeljskim živalim in noben človek jih ne bo odganjal.²⁷ Gospod te bo udaril z egiptovskimi mehurji, s hemoroídi, s krasto in s srbečico, od katerih ne moreš biti ozdravljen.²⁸ Gospod te bo udaril z norostjo, slepoto in osuplostjo srca.²⁹ Opoldan boš tipal, kakor slepi tipa v temi in ne boš uspeval na svojih poteh in vselej boš samo zatiran in plenjen in noben človek te ne bo rešil.³⁰ Zaročil boš žensko, z njo pa bo ležal drug moški. Zgradil boš hišo, pa ne boš prebival v njej. Zasadil boš vinograd, pa ne boš obiral^o njegovega grozja.³¹ Tvoj vol bo zaklan pred tvojimi očmi, pa od njega ne boš jedel. Tvoj osel bo nasilno vzet izpred tvojega obraza, pa ne bo povrnjen k tebi. Tvoje ovce bodo dane tvojim sovražnikom in nikogar ne boš imel, da jih reši.³² Tvoji sinovi in tvoje hčere bodo izročeni drugemu ljudstvu in tvoje oči bodo gledale in s hrepenenjem ves dan koprnele po njih, pa v tvoji roki ne bo nobene moči.³³ Sad tvoje dežele in vse tvoje trude bo narod, ki ga ne poznaš, požrl in ti boš vedno samo zatiran in zdrobljen.³⁴ Tako da boš besen zaradi prizora svojih oči, ki ga boš videl.³⁵ Gospod te bo v kolenih in v nogah udaril z bolečimi mehurji, ki ne morejo biti ozdravljeni, od podplata tvojega stopala do vrha tvoje glave.³⁶ Gospod in tvoj kralj, ki si ga boš postavil nadse, te bo privedel k narodu, ki ga nisi poznal niti ti niti tvoji očetje in tam boš služil drugim bogovom, lesu in kamnu.³⁷ Postal boš osuplost, pregovor in tarča posmeha med vsemi narodi, kamor te bo vodil Gospod.³⁸ Na polje boš nosil obilje semena, zbral pa ga boš le malo, kajti to bo požrla leteča kobilica.³⁹ Sadil boš vinograje in jih obrezoval, toda niti ne boš pil od vina, niti nabiral grozja, kajti ličinke jih bodo pojedle.⁴⁰ Po vseh svojih pokrajinah boš imel oljke, toda sebe ne boš mazil z oljem, ker bodo tvoje oljke odvrgle svoj sad.⁴¹ Zaplodil boš sinove in hčere, toda ne boš qih užival, ker bodo šli v ujetništvo.⁴² Vsa tvoja drevesa in sad tvoje dežele bo požrla leteča kobilica.⁴³ Tuječ, ki je znotraj tebe, se bo zelo visoko povzpel nadte, ti pa se boš spustil zelo nizko.⁴⁴ Posojal ti bo, ti pa njemu ne boš posojal. On bo glava, ti pa rep.

⁴⁵ Poleg tega bodo nadte prišla vsa ta prekletstva in te zasledovala in doseгла, dokler ne boš uničen, ker nisi prisluhnil glasu Gospoda, svojega Boga, da ohranjaš njegove zapovedi in njegove zakone, ki ti jih je zapovedal.⁴⁶ Ta bodo na tebi za znamenje in za čudo in nad tvojim semenom na veke.⁴⁷ Ker zaradi obilja vseh stvari nisi služil Gospodu, svojemu Bogu, z radostjo in z veseljem srca,⁴⁸ zato boš služil svojim sovražnikom, ki jih bo Gospod poslal zoper tebe, v lakoti, v žeji, v nagoti in v pomanjkanju

^h 28,5: tvoja...: ali, tvoj kvas, ali, tvoje nečke.

ⁱ 28,8: skladiščih: ali, skedenjih.

^j 28,11: v dobrinah: ali, za dobro.

^k 28,11: telesa: hebr. trebuha.

^l 28,20: da...: hebr. kar bi hotel storiti.

^m 28,22: z mečem: ali, s sušo.

ⁿ 28,25: odstranjen...: hebr. boš za odstranjenje.

^o 28,30: obiral...: hebr. oskrnil, ali, to uporabil kot navadno hrano.

^p 28,31: ne...: hebr. se ne bo vrnil k tebi.

^q 28,41: boš...: hebr. bodo tvoji.

^r 28,42: požrla: ali, vzela v last.

vseh stvari in na tvoj vrat bo položil žezezen jarem, dokler te ne uniči.⁴⁹ Gospod bo zoper tebe od daleč privedel narod, od konca zemlje, tako naglo, kakor leti orel. Narod, katerega jezika ne boš razumel,⁵⁰ narod krutega tobličja, ki se ne bo oziral na osebo starca niti mladim izkazoval naklonjenosti.⁵¹ Jedel bo sad tvoje živine in sad tvoje dežele, dokler ne boš uničen, ki ti tudi ne bo pustil niti žita, vina ali olja ali prirasta tvojega goveda ali tropov tvojih ovc, dokler te ne uniči.⁵² Oblegal te bo v vseh tvojih velikih vratih, dokler se tvoji visoki in mogočni utrjeni zidovi, v katere si zaupal, ne zrušijo po vsej tvoji deželi in oblegal te bo v vseh tvojih velikih vratih, po vsej tvoji deželi, ki ti jo je dal Gospod, tvoj Bog.⁵³ Jedel boš sad svojega lastnega telesa,⁵⁴ meso svojih sinov in svojih hčera, ki ti jih je dal Gospod, tvoj Bog, ob obleganju in v tesnobi, s katero te bodo stiskali tvoji sovražniki,⁵⁵ tako da bo oko moža, ki je med vami nežen in zelo prefinjen, hudobno proti svojemu bratu in proti ženi svojega naročja in proti preostanku svojih otrok, ki jih bo pustil,⁵⁶ tako da nikomur izmed njih ne bo dal mesa svojih otrok, ki jih bo jedel, ker mu ob obleganju in v tesnobi, s katero te bodo stiskali tvoji sovražniki in vznemirjali v vseh tvojih velikih vratih, ničesar ne bo preostalo.⁵⁷ Oko nežne in prefinjene ženske med vami, ki zaradi prefinjenosti in nežnosti ne bi niti poskusila postaviti podplata svojega stopala na tla, bo hudobno napram soprogu svojega naročja in napram svojemu sinu in napram svoji hčeri⁵⁸ in napram svojemu otročičku,⁵⁹ ki pride ven izmed njenih stopal in napram svojim otrokom, ki jih bo nosila, kajti na skrivaj jih bo jedla zaradi pomanjkanja vseh stvari, ob obleganju in tesnobi, s katero te bo tvoj sovražnik stiskal znotraj tvojih velikih vrat.⁶⁰ Če ne boš obeleževal, da storiš vse besede te postave, ki so zapisane v tej knjigi, da bi se lahko bal tega slavnega in strašnega imena, GOSPODA, SVOJEGA BOGA,⁶¹ tedaj bo Gospod naredil twoje nadloge in nadloge tvojega semena težke, celo velike nadloge in dolgo trajajoče in boleče bolezni in dolgo trajajoče.⁶² Poleg tega bo nadte privedel vse egiptovske bolezni, ki si se jih bal in te se te bodo trdno držale.⁶³ Prav tako vsako bolezen in vsako nadlogo, ki ni zapisana v knjigi te postave, tudi te wbo Gospod privedel nadte, dokler ne boš uničen.⁶⁴ Vas pa bo ostalo le malo po številu, medtem ko vas je bilo zaradi množice kakor zvezd neba, ker nisi hotel ubogati glasu Gospoda, svojega Boga.⁶⁵ Zgodilo se bo, da kakor se je Gospod nad vami veselil, da vam stori dobro in vas množi, tako se bo Gospod nad vami veselil, da vas uniči in da vas privede v nič in vi boste izruvani iz dežele, kamor greš, da jo vzameš v last.⁶⁶ Gospod te bo razkropil med vsa ljudstva, od enega konca zemlje, celo do drugega in tam boš služil drugim bogovom, ki jih nisi poznal ne ti ne tvoji očetje, celo lesu in kamnu.⁶⁷ Med tistimi narodi ne boš našel nobenega olajšanja niti podplat tvojega stopala ne bo imel počitka, temveč ti bo tam

28,53:
3 Mz 26,29
28,53: 2 Kr 6,29
28,53: Žal 4,10
28,53: Bar 2,3
28,62:
5 Mz 10,22
29,2: 2 Mz 19,4
29,9: 5 Mz 4,6
29,9: 1 Kr 2,2
29,9: Joz 1,7

Gospod dal trepetajoče srce, pešajoče oči in umsko bolest⁶⁸ in tvoje življenje bo pred teboj viselo v dvomu in bal se boš podnevi in ponoči in nobene gotovosti svojega življenja ne boš imel.⁶⁹ Zjutraj boš rekel: »Da bi Bog dal, da bi bil večer!« In zvečer boš rekel: »Da bi Bog dal, da bi bilo jutro!« Zaradi strahu svojega srca, s katerim se boš bal, in zaradi pogleda svojih oči, ki ga boš gledal.⁷⁰ Gospod te bo z ladjami ponovno privedel v Egipt, po poti, o kateri sem ti govoril: »Ne boš je več videl.« Tam boste prodani svojim sovražnikom za sužnje in sužnjice in noben mož vas ne bo kupil.

29 To so besede zaveze, ki jo je Gospod zapovedal Mojzesu, da jo z Izraelovimi otroki sklene v moábski deželi, poleg zaveze, ki jo je z njimi sklenil na Horebu.

² Mojzes je kljal vsemu Izraelu in jim rekel: »Videli ste vse, kar je Gospod storil pred vašimi očmi v egiptovski deželi faraonu in vsem njegovim služabnikom in vsej njegovi deželi,³ velike preizkušnje, ki so jih videle tvoje oči, znamenja in tiste velike čudeže.⁴ Vendar vam Gospod do tega dne ni dal srca, da zaznate, oči, da vidite in ušesa, da slišite.⁵ Jaz sem vas štirideset let vodil po divjini. Vaša oblačila se na vas niso postarala in tvoj čevelj na tvojem stopalu se ni postaral.⁶ Niste jedli kruha niti pili vina ali močne pijače, da bi lahko spoznali, da jaz sem Gospod, vaš Bog.⁷ In ko ste prišli na ta kraj, sta Sihón, kralj v Hešbónu in bašánski kralj Og, prišla ven zoper nas v bitko in mi smo ju udarili.⁸ Zavzeli smo njuno deželo in jo izročili v dediščino Rubenovcem, Gádovcem in polovici Manásejevega rodu.⁹ Varujte torej besede te zaveze in jih izvršujte, da boste lahko uspevali v vsem svojem delu.

¹⁰ Vsi izmed vas ta dan stojite pred Gospodom, vašim Bogom: vaši poveljniki vaših rodov, vaše starešine in vaši častniki, z vsemi Izraelovimi možmi,¹¹ vaši malčki, vaše žene in tvoj tujec, ki je v tvojem taboru, od sekalca tvojega lesa, do prinašalca tvoje vode,¹² da bi vstopil ^{xv} zavezo z Gospodom, svojim Bogom in v njegovo prisego, ki jo Gospod, tvoj Bog, danes sklepa s teboj,¹³ da bi te ta dan lahko osnoval za svoje ljudstvo in da bi ti bil on lahko Bog, kakor ti je rekel in kakor je prisegel tvojim očetom, Abrahamu, Izaku in Jakobu.¹⁴ Niti te zaveze in te prisege ne sklepam samo s teboj,¹⁵ temveč s *tistim*, ki ta dan stoji tukaj z nami pred Gospodom, našim Bogom in tudi s *tistim*, ki ga ta dan ni tukaj z nami¹⁶ (kajti veste, kako smo prebivali v egiptovski deželi in kako smo prišli skozi narode, mimo katerih ste šli¹⁷ in ste videli njihove ogabnosti in njihove malike, ^yles in kamen, srebro in zlato, ki so bili med njimi)¹⁸ da ne bi bilo med vami moža ali ženske ali družine ali rodu, katerega srce se ta dan obrača stran od Gospoda, našega Boga, da gre in služi bogovom teh narodov, da ne bi bilo med vami korenine, ki obrodi žolč^z in pelin¹⁹ in zgori se, ko sliši besede tega prekletstva, da se blagosloví v svojem srcu, rekoč: »Imel bom mir, čeprav hodim

^s 28,49: *razumel*: hebr. slišal.

^t 28,50: *krutega*...: hebr. trdega obraza.

^u 28,53: *telesa*: hebr. trebuba.

^v 28,57: *otročičku*: hebr. porojenemu.

^w 28,61: *te*...: hebr. tem bo Gospod povzročil, da se dvignejo nadte.

^x 29,12: *vstopil*: hebr. prešel.

^y 29,17: *malike*: hebr. gnojne bogove.

^z 29,18: *žolč*: ali, *strupeno zelišče*: hebr. glava; [verjetno mak zaradi svoje strupene, zelo opazne glavice.]

v zamisli ^asvojega srca, da žeji ^bdodajam pijkenost.²⁰ Gospod mu ne bo prizanesel, temveč se bosta potem Gospodova jeza in njegova ljubosumnost kadili zoper tega človeka in vsa prekletstva, ki so zapisana v tej knjigi, bodo legla nanj in Gospod bo njegovo ime izbrisal izpod neba.²¹ Gospod ga bo izmed vseh Izraelovih rodov oddvojil v zlo, glede na vsa prekletstva zaveze, ki so ^czapisana v tej knjigi postave,²² tako da bodo rekli prihajajočemu rodu tvojih otrok, ki bodo vstali za vami in tujcu, ki bo prišel iz daljne dežele, ko bodo videli nadloge te dežele in bolezni, ki ^djih je Gospod položil nanjo²³ in da je njegova celotna dežela žveplo, sol in gorenje, da ta ni posejana niti ne vzbrsti niti nobena trava ne raste na njej, kakor uničenje Sódome, Gomóre, Adme in Cébojíma, ki jih je Gospod uničil v svoji jezi in v svojem besu.²⁴ Celo vsi narodi bodo rekli: »Zakaj je Gospod tako storil tej deželi? Kaj pomeni gorenje te velike jeze?²⁵ Potem bodo možje rekli: »Ker so zapustili zavezno Gospoda, Boga svojih očetov, ki jo je z njimi sklenil, ko jih je privodel ven iz egiptovske dežele,²⁶ kajti šli so in služili drugim bogovom in jih oboževali, bogovom, ki jih ^eniso poznali in ki jim jih on ni dal^f²⁷ in Gospodova jeza je bila vžgana zoper to deželo, da nadnjo privede vsa prekletstva, ki so zapisana v tej knjigi.²⁸ Gospod jih je v jezi izkoreninil iz njihove dežele, v besu in v velikem ogorčenju in jih vrgel v drugo deželo, kakor je to ta dan.²⁹ Skrivne stvari pripadajo Gospodu, našemu Bogu, toda tiste stvari, ki so razodete, pripadajo nam in našim otrokom na veke, da lahko storimo vse besede te postave.

30 Zgodilo se bo, ko vse te stvari pridejo nadte, blagoslov in prekletstvo, ki sem ga postavil predte in si *jih* boš priklical v um med vsemi narodi, kamor te je Gospod, tvoj Bog, pregnal² in se boste ti in tvoji otroci z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo vrnili h Gospodu, svojemu Bogu in ubogali njegov glas glede na vse, kar sem ti ta dan zapovedal,³ da bo potem Gospod, tvoj Bog, obrnil tvoje ujetništvo in imel sočutje nad teboj, in te bo vrnil in zbral od vseh narodov, kamor te je Gospod, tvoj Bog, razkropil.⁴ Če bo kdorkoli izmed tvojih izgnan do skrajnih delov neba, te bo od tam zbral Gospod, tvoj Bog in te privodel od tam.⁵ In Gospod, tvoj Bog, te bo privodel v deželo, ki so jo tvoji očetje vzeli v last in vzel jo boš v last in storil ti bo dobro in te bolj pomnožil kot tvoje očete.⁶ Gospod, tvoj Bog, bo obrezal tvoje srce in srce tvojega semena, da ljubiš Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo, da boš lahko živel.⁷ Gospod, tvoj Bog, bo vsa ta prekletstva položil na tvoje sovražnike in na tiste, ki te sovražijo, ki so te preganjali.⁸ In ti se boš vrnil in ubogal Gospodov glas in izpolnjeval vse njegove zapovedi, ki sem ti jih ta dan zapovedal.⁹ In Gospod, tvoj Bog, te bo storil obilnega v vsakem delu tvoje roke, v sadu tvojega telesa, v prieji tvoje živine in v sadu tvoje dežele, tebi v dobro, kajti Gospod se bo, tebi v dobro, ponovno veselil nad teboj, kakor se je veselil nad tvojimi očeti,¹⁰ če boš prisluhnil glasu Gospoda, svojega

29,23: 1 Mz
19,24-25
29,24: 1 Kr 9,8
29,24: Jer 22,8
30,4: Neh 1,9
30,9: 5 Mz
28,11
30,12: Rim
10,6-8
30,14:
[Rim 10,8]
30,19:
5 Mz 4,26
31,2: 4 Mz
20,12
31,2: 5 Mz 3,27
31,3: 4 Mz
27,21
31,5: 5 Mz 7,2

Boga, da ohranjaš njegove zapovedi in njegove zakone, ki so zapisani v tej knjigi postave *in če* se obrneš h Gospodu, svojemu Bogu, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo.

¹¹ Kajti ta zapoved, ki sem ti jo ta dan zapovedal, ta ni skrita pred teboj niti ni daleč proč.¹² Ta ni v nebesih, da bi ti lahko rekel: »Kdo bo za nas šel gor do nebes in jo privede k nam, da bi jo lahko slišali in izpolnjevali?¹³ Niti to ni prek morja, da bi ti lahko rekel: »Kdo bo za nas šel čez morje in jo privede k nam, da bi jo lahko slišali in izpolnjevali?¹⁴ Temveč je beseda zelo blizu tebe, v tvojih ustih in v tvojem srcu, da jo lahko izpolniš.

¹⁵ Poglej, predte sem ta dan postavil življenje in dobro ter smrt in zlo,¹⁶ v tem, da sem ti ta dan zapovedal, da ljubiš Gospoda, svojega Boga, da hodiš po njegovih poteh in varuješ njegove zapovedi, njegove zakone in njegove sodbe, da boš lahko živel in se množil in Gospod, tvoj Bog, te bo blagoslovil v deželi, kamor greš, da jo vzameš v last.¹⁷ Toda če se tvoje srce odvrne, tako da ne boš prisluhnil, temveč boš odveden proč in slavil druge bogove in jim služil,¹⁸ ti ta dan naznanjam, da se boš zagotovo pogubil *in da* ne boš podaljšal svojih dni v deželi, kamor greš čez Jordan, da jo vzameš v last.¹⁹ Danes kličem nebo in zemljo za pričo zoper tebe, da sem predte postavil življenje in smrt, blagoslov in prekletstvo. Zato izberi življenje, da boš lahko živel tako ti kakor tvoje seme,²⁰ da lahko ljubiš Gospoda, svojega Boga *in da* lahko ubogaš njegov glas in da se lahko trdno pridružiš k njemu, kajti on je tvoje življenje in dolžina tvojih dni, da boš lahko prebival v deželi, ki jo je Gospod prisegel tvojim očetom, Abrahamu, Izaku in Jakobu, da jim jo da.«

31 Mojzes je odšel in te besede spregovoril vsemu Izraelu.² Rekel jim je: »Jaz *sem* ta dan star sto dvajset let. Ne morem več hoditi ven in vstopati noter. Tudi Gospod mi je rekel: »Ti ne boš šel preko tega Jordana.³ Gospod, tvoj Bog, bo šel preko pred teboj *in* on bo izpred tebe uničil te narode in ti jih boš vzel v last *in* Józue, on bo šel preko pred teboj, kakor je rekel Gospod.⁴ Gospod jim bo storil kakor je storil Sihónu in Ogu, kraljema Amoréjcov in njuni deželi, ki ju je uničil.⁵ Gospod jih bo izročil pred tvoj obraz, da jim boš lahko storil glede na vse zapovedi, ki sem ti jih zapovedal.⁶ Bodi močan in odločnega poguma, ne boj se niti se jih ne plaši, kajti Gospod, tvoj Bog, on je *ta*, ki gre s teboj; ne bo te razočaral niti te ne bo zapustil.«

⁷ Mojzes je zaklical k Józuetu in mu pred očmi vsega Izraela rekel: »Bodi močan in odločnega poguma, kajti s tem ljudstvom moraš iti v deželo, ki jo je Gospod prisegel njihovim očetom, da jim jo da; in ti jim boš povzročil, da jo podedujejo.⁸ Gospod, on je *ta*, ki gre pred teboj. S teboj bo, ne bo te razočaral niti te ne bo zapustil. Ne boj se niti ne bodi zaprepaden.«

⁹ Mojzes je zapisal to postavo in jo izročil duhovnikom, sinovom Lévijevcev, ki so nosili skrinjo Gospodove zaveze, in vsem Izraelovim

^a 29,19: *zamisli*: ali, trmoglavosti.

^b 29,19: *žeji*...: hebr. pijkenega dodajam k žejnemu.

^c 29,21: *so*: hebr. je.

^d 29,22: *ki*...: hebr. s katerimi jo je Gospod naredil bolno.

^e 29,26: *jih*...: hebr. jim nisi dali nobenega deleža.

^f 29,26: *dal*...: hebr. razdelil.

staršinam.¹⁰ Mojzes jim je zapovedal, rekoč: »Ob koncu *vsekih* sedmih let, na slovesno leto odpusta, na šotorski praznik,¹¹ ko pride ves Izrael, da se prikaže pred Gospodom, tvojim Bogom, na kraju, ki ga bo on izbral, boš to postavo bral pred vsem Izraelom v njihovo uho.¹² Skupaj zberi ljudstvo, može, žene, otroke in svojega tujca, ki je znotraj tvojih velikih vratih, da lahko slišijo in da se lahko naučijo in se bojijo Gospoda, svojega Boga in obeležujejo, da storijo vse besede te postave¹³ in *da* njihovi otroci, ki niso poznali *ničesar*, lahko slišijo in se naučijo batiti se Gospoda, svojega Boga, tako dolgo kot vi živite v deželi, kamor greste prek Jordana, da jo vzamete v last.«

¹⁴ Gospod je rekel Mojzesu: »Glej, približujejo se tvoji dnevi, ko moraš umreti. Pokliči Józueta in se postavita v šotorskem svetišču skupnosti, da mu lahko dam naročilo.« Mojzes in Józue sta odšla in se postavila v šotorskem svetišču skupnosti.¹⁵ Gospod se je prikazal v šotorskem svetišču, v oblačnem stebru in oblačni steber je stal nad vratimi šotorskega svetišča.

¹⁶ Gospod je rekel Mojzesu: »Glej, zaspal gboš s svojimi očetimi in to ljudstvo se bo vzdignilo in se šlo vlačugat za bogovi tujcev dežele, v katero gredo, *da bi bili* med njimi in zapustili me bodo in prelomili mojo zavezo, ki sem jo sklenil z njimi.

¹⁷ Potem bo na tisti dan moja jeza vneta zoper njih in zapustil jih bom in svoj obraz bom skril pred njimi in použiti bodo in številna zla in težave jih bodo zadele, ^{htako} da bodo na tisti dan rekli: »Ali niso nad nas prišla ta zla, ker med nami ni našega Boga?«¹⁸ Na tisti dan bom zagotovo skril svoj obraz zaradi vseh hudobij, ki jih bodo naredili v tem, da so se obrnili k drugim bogovom.¹⁹ Zdaj si torej zapišite to pesem in jo učite Izraelove otroke. Položite jo v njihova usta, da bo ta pesem lahko priča zame zoper Izraelove otroke.²⁰ Kajti ko jih bom privedel v deželo, ki sem jo prisegel njihovim očetom, kjer tečeta mleko in med in bodo jedli in se nasitili in postali debeli, potem se bodo obrnili k drugim bogovom in jim služili in me izzivali in prelomili mojo zavezo.²¹ Zgodilo se bo, ko jih bodo doletela mnoga zla in stiske, da bo ta pesem pričala zoper ^{injih} kakor priča, kajti ta ne bo pozabljena iz ust njihovega semena, kajti jaz poznam njihove zamisli, s katerimi hodijo naokoli, celo sedaj, preden sem jih privedel v deželo, ki sem jim jo prisegel.«

²² Zato je Mojzes isti dan napisal to pesem in jo učil Izraelove otroke.²³ Nunovemu sinu Józuetu je dal zadolžitev in rekel: »Bodi močan in odločnega poguma, kajti ti boš Izraelove otroke privedel v deželo, ki sem jim jo prisegel in jaz bom s teboj.«

²⁴ Pripetilo se je, ko je Mojzes končal s pisanjem besed te postave v knjigo, dokler niso bile dokončane,²⁵ da je Mojzes zapovedal Lévijevcem, ki so nosili skrinjo Gospodove zaveze, rekoč:
²⁶ »Vzemite to knjigo postave in jo postavite v stran skrinje zaveze Gospoda, svojega Boga, da bo

ta lahko tam za pričo zoper tebe.²⁷ Kajti poznam tvoj upor in tvoj trdi vrat. Glej, medtem ko sem z vami ta dan še živ, ste bili uporni zoper Gospoda in koliko bolj po moji smrti?

²⁸ Zberite k meni vse staršine svojih rodov in svoje častnike, da lahko te besede govorim v njihova ušesa in klicem nebo in zemljo, da pričata zoper njih.²⁹ Kajti vem, da se boste po moji smrti popolnoma izpridili in odvrnili od poti, ki sem vam jo zapovedal in zlo vas bo zadelo v zadnjih dneh, ker boste počeli zlo v Gospodovih očeh, da ga dražite k jezi skozi dela svojih rok.«³⁰ Mojzes je na ušesa vse Izraelove skupnosti govoril besede te pesmi, dokler se niso končale.

32 »Prisluhnите, oh ve nebesa, jaz pa bom govoril in zemlja [*naj*] sliši besede mojih ust.² Moj nauk bo kapljal kakor dež, moj govor bo rosil kakor rosa, kakor dežek na nežno zelišče in kakor nalivi na travo,³ ker bom razglašal Gospodovo ime. Veličino pripišite našemu Bogu. ⁴ On je Skala, njegovo delo je popolno, kajti vse njegove poti so sodba. Bog resnice in brez krivičnosti, pravičen in iskren je on.⁵ Izpridili ^kso se, njihov ^lmadež ni ^mmadež njegovih otrok. Sprevržen in sprijen rod so.⁶ Ali tako poplačate Gospodu, oh nespametno in ne-modro ljudstvo? Mar ni on tvoj oče, ki te je kupil? Mar te ni on naredil in te postavil?

⁷ Spomni se dni od davnine, preudari leta mnogih ^mrodov. Vprašaj svojega očeta in ti bo pokazal, svoje starešine in ti bodo povedali.⁸ Ko je Najvišji narodom razdelil njihovo dediščino, ko je ločil Adamove sinove, je ljudstvu postavil meje, glede na število Izraelovih otrok.⁹ Kajti Gospodov delež je njegovo ljudstvo; Jakob je žreb ⁿnjegove dediščine.¹⁰ Našel ga je v zapuščeni deželi in v opustošeni, tuleči divjini. Vodil ^oga je naokrog, poučeval ga je, ga varoval kakor punčico svojega očesa.¹¹ Kakor orlica spodbuja svoje gnezdo, frfota nad svojimi mladiči, široko razširja svoje peruti, jih jemlje in nosi na svojih perutih,¹² tako ga je Gospod sam vodil in tam z njim ni *bilo* tujega boga.¹³ Dal mu je jahati na visokih krajih zemlje, da bi lahko jedel donos od polj in storil mu je, da sesa med iz skale in olje iz kremenčeve skale,¹⁴ maslo goveda in mleko ovc, s tolščo jagnjet in ovni bašanske pasme in koze, z najbogatejšo notranjostjo zrna in pil si čisto kri grozdnih jagod.

¹⁵ Toda Ješurún se je odebil in brcal. Postal si debel, postal si gost, pokrit si z *maščobo*. Potem je zapustil Boga, ki ga je naredil in preziral Skalo rešitve svoje duše.¹⁶ S tujimi bogovi so ga dražili do ljubosumnosti, z ogabnostmi so ga izzivali k jezi.¹⁷ Žrtvovali so hudičem, pne ^qpa Bogu, bogovom, ki jih niso poznali, novim bogovom, ki so se na novo pojavili, ki se jih vaši očetje niso bali.¹⁸ Nisi mislil na Skalo, ki te je spočela in pozabil si Boga, ki te je oblikoval.

¹⁹ Ko je Gospod to videl, jih je zaničeval, ^rker so ga njegovi sinovi in njegove hčere jezili.²⁰ Rekel je: »Svoj obraz bom skril pred njimi. Videl bom

^g 31,16: *zaspal*...: hebr. ulegel se boš.

^h 31,17: *zadele*: hebr. našle.

ⁱ 31,21: *zoper*...: hebr. pred njimi.

^j 31,21: s...: hebr. ki jih počnejo.

^k 32,5: *Izpridili*...: hebr. Sebi je pokvaril.

^l 32,5: *njihov*...: hebr. da niso njegovi otroci, to je njihov madež.

31,10:

5 Mz 15,1

31,23: Joz 1,6

^m 32,7: *mnogih*...: hebr. rodov in rodov.

ⁿ 32,9: *žreb*: hebr. vrvica.

^o 32,10: *Vodil*: ali, Obkrožal.

^p 32,17: [hudičem...]: hebr. demonom.]

^q 32,17: *ne*...: ali, ki niso bili Bog.

^r 32,19: *zaničeval*: ali, preziral.

kakšen *bo* njihov konec, kajti zelo kljubovalen rod so, otroci, v katerih ni vere.²¹ Ganili so me do ljubosumja s *tem, kar* ni Bog; s svojimi ničevostmi so me izzivali k jezi. Do ljubosumja jih bom ganil s *tistimi, ki* niso ljudstvo; k jezi jih bom izzival z nespametnim narodom.²² Kajti v moji jezi je vžgan ogenj in gorel bo ^sdo najnižjega pekla in použil bo *zemljo* z njenim narastom in vžgal bo temelje gora.²³ Nanje bom nakopičil vragolije, na njih bom potrošil svoje puščice.²⁴ Izčrpani *bodo* z lakoto in požrti z gorečo ^uvročino in z grenkim uničenjem. Nadnje bom poslal tudi zobe zveri, s strupom kač, [ki se plazijo po] prahu.²⁵ Meč zunaj in strahota znotraj ^vbo uničila ^wtako mladeniča kot devico, *tudi* dojenčka z možem sivih las.²⁶

²⁶ Rekel sem: »Razkropil jih bom v kote in storil bom, da spomin nanje zbledi izmed ljudi.²⁷ Mar ni bilo, da sem se bal sovražnikovega besa, da se ne bi njihovi nasprotniki čudno obnašali *in* da ne bi rekli: »Naša ^xroka je visoko in Gospod ni storil vsega tega.«²⁸ Kajti oni so narod brez preudarnosti niti *ni nobenega* razumevanja v njih.²⁹ Oh, da bi bili modri, *da* bi to razumeli, *da* bi preudarili svoj zadnji konec!³⁰ Kako bi jih eden pregnal tisoč in bi jih dva pognala deset tisoč v beg, razen, da jih je njihova Skala prodala in jih je Gospod izročil?³¹ Kajti njihova skala ni kakor naša Skala, celo sami naši sovražniki so sodniki.³² Kajti njihova trta je iz ^ysódomske trte in iz gomórskih polj. Njihovo grozdje je grozdje žolča, njihovi grozdi so grenki.³³ Njihovo vino jestrup zmajev in krutstrup kober.³⁴ Mar ni to prihranjeno v shrambi z menoj *in* zapečateno med mojimi zakladi?³⁵ Meni *pripada* maščevanje in povračilo. Njihovo stopalo bo zdrsnilo ob *pravem* času, kajti dan njihove katastrofe *je* pri roki in stvari, ki bodo prišle nadnje, hitijo.³⁶ Kajti Gospod bo sodil svoje ljudstvo in se pokesal zaradi svojih služabnikov, ko vidi, da je *njihova* moč ^zodšla in *tam* ni nikogar zaprtega ali preostalega.³⁷ Rekel bo: »Kje so njihovi bogovi, *njihova* skala, v katero so zaupali,³⁸ ki so jedli tolščo svojih klavnih daritev *in* pili vino svojih pitnih daritev? Naj vstanejo in vam pomagajo *in* bodo vaša ^azaščita.

³⁹ Poglej sedaj, da sem jaz, *celo* jaz sam ta in *tukaj* ni boga z menoj. Jaz ubijam in jaz oživljjam; jaz ranim in jaz ozdravljam. Niti *tam* ni *nobenega*, ki lahko osvobodi iz moje roke.⁴⁰ Kajti svojo roko dvignem do nebes in rečem: »Jaz živim na veke.«⁴¹ Če nabrusim svoj lesketajoči meč in moja roka zgrabi sodbo, bom povrnil maščevanje svojim sovražnikom in nagradil tiste, ki me sovražijo.⁴² Svoje puščice bom opijanil s krvjo in moj meč bo žrl meso *in* to s krvjo umorjenih in ujetnikov, od

začetka maščevanj nad sovražnikom.⁴³ Veselite ^bse, oh vi narodi, z njegovim ljudstvom, kajti maščeval bo kri svojih služabnikov in povrnil bo maščevanje svojim nasprotnikom in usmiljen bo do svoje dežele *in* do svojega ljudstva.«⁴⁴

⁴⁴ Mojzes je prišel in vse besede te pesmi spregovoril v ušesa ljudstva, on in Nunov sin Hošeá.⁴⁵ Mojzes je končal govorjenje vseh teh besed vsemu Izraelu.⁴⁶ Rekel jim je: »Nastavite svoja srca k vsem besedam, ki jih ta dan pričujem med vami, ki jih boste zapovedali svojim otrokom, da jih obeležujejo, da jih storijo, vse besede te postave.⁴⁷ Kajti to za vas ni prazna stvar, ker to je vaše življenje in zaradi te stvari boste podaljšali svoje dni v deželi, kamor greste čez Jordan, da jo vzamete v last.«⁴⁸ Gospod je ta isti dan spregovoril Mojzesu, rekoč:⁴⁹ »Povzpní se na to gorovje Abarím, na goro Nebó, ki je v deželi Moáb, ki je nasproti Jerihe in poglej káanaansko deželo, ki jo dajem Izraelovim otrokom v posest.⁵⁰ Umri na gori, kamor se povzpneš in bodi zbran k svojemu ljudstvu, kakor je tvoj brat Aron umrl na gori Hor in je bil zbran k svojemu ljudstvu,⁵¹ ker sta grešila zoper mene med Izraelovimi otroki pri vodah Meríba [v] Kadešu,^d v Cinski divjini, ker me nista izkazala svetega v sredi Izraelovih otrok.⁵² Vendar boš deželo videl pred *seboj*, toda ne boš šel tja, v deželo, ki sem jo dal Izraelovim otrokom.«

33 To je blagoslov, s katerim je Mojzes, Božji mož, pred svojo smrtjo ^eblagoslovlj Izraelove otroke.² Rekel je: »Gospod je prišel s Sinaja in se iz Seírja dvignil k njim. On je zasijal z gore Parán ^fin prišel je z deset tisoči svetih.^g Iz njegove desnice je *šla* ^hzanje ognjena postava.³ Da, ljubil je ljudstvo. Vsi njegovi sveti so v tvoji roki in usedli so se pri tvojih stopalih; *vsak* bo prejel od tvojih besed.⁴ Mojzes nam je zapovedal postavo, *torej* dedičino Jakobove skupnosti.⁵ In on je bil kralj v Ješurúnu, ko so se zbrali skupaj poglavarji ljudstva *in* so bili Izraelovi rodovi zbrani skupaj.

⁶ Naj Ruben živi in ne umre in naj njegovih mož *ne* bo malo.«

⁷ To je blagoslov za Juda. Rekel je: »Prisluhni, Gospod, Judovemu glasu in privedi ga k svojemu ljudstvu. Naj mu njegove roke zadoščajo in ti *mu* bodi pomoč pred njegovimi sovražniki.«

⁸ O Léviju je rekел: »Naj bosta tvoj Tumím ⁱin tvoj Urím ^j s tvojim svetim, ki si ga preizkusil pri Masi *in* s katerim si se prepiral pri vodah Meríbe,⁹ ki je svojemu očetu in svoji materi rekel: »Nisem ga videl.« Niti ni priznal svojih bratov niti spoznal svojih lastnih otrok, kajti obeležili so tvojo besedo in se držali tvoje zaveze.¹⁰ Jakoba ^kbodo učili tvojih sodb in Izraela tvoje postave. Pred ^lteboj

- 32,21: Rim 10,9
- 32,30: Joz 23,10
- 32,35: Prd 28,1
- 32,35:
- Rim 12,19
- 32,35:
- Heb 10,30
- 32,39:
- 1 Sam 2,6
- 32,39: Tob 13,2
- 32,39:
- Mdr 16,13
- 32,43: Mt 7,6
- 32,43:
- Rim 15,10
- 32,46: 5 Mz 6,6
- 32,46:
- 5 Mz 11,18
- 32,48:
- 4 Mz 27,12
- 32,50:
- 4 Mz 20,25
- 32,50:
- 4 Mz 20,28
- 32,50:
- 4 Mz 33,38
- 32,51: 4 Mz 10,12-13
- 32,51:
- 4 Mz 27,14
- 33,2: Dan 7,10
- 33,2: [Jud 1,14]
- 33,8: 2 Mz 28,30

^s 32,22: *bo*: ali, je.
^t 32,22: *bo*: ali, je.
^u 32,24: *gorečo*...: hebr. gorečim ogljem.
^v 32,25: *znotraj*: hebr. iz sob.
^w 32,25: *uničila*: hebr. oropala.
^x 32,27: *Naša*...: ali, To je storila naša visoka roka in ne Gospodova.
^y 32,32: *iz*...: ali, slabše kakor sódomska trta.
^z 32,36: *moč*: hebr. roka.
^a 32,38: *vaša*...: hebr. skrivanje za vas.
^b 32,43: *Veselite*...: ali, Hvalite njegovo ljudstvo, vi narodi, ali, Pojte vi.
^c 32,44: *Hošeá*: ali, Józue.
^d 32,51: *Meríba [v] Kadešu*: ali, prepir pri Kadešu.

^e 33,1: [Leta 1491 pr. Kr.]
^f 33,2: [Parán: arabska puščava; sijoča, svetleča, okrašena.]
^g 33,2: [Glej: Henoh 1,9.]
^h 33,2: *je šel*...: hebr. je šel ogenj postave.
ⁱ 33,8: [Tumím: hebr. popolnosti; kamenčki, ki so služili kot sredstvo za dosego svetega zreba, uporabljeni z Urímom, da se razodene Božja volja.]
^j 33,8: [Urím: hebr. luči; kamenčki, shranjeni v mošnjičku na naprsniku velikega duhovnika, uporabljeni za določanje Božje odločitve pri določenih vprašanjih in težavah.]
^k 33,10: *Jakoba*...: ali, Naj jih učijo.
^l 33,10: *Pred*...: hebr. Pri tvojem nosu.

bodo ^mpostavili kadilo in celotno žgalno daritev na tvoj oltar. ¹¹ Blagoslovi Gospod njegovo imetje in sprejmi delo njegovih rok. Skozi ledja udari tiste, ki vstajajo zoper njega in izmed tistih, ki ga sovražijo, da ne vstanejo ponovno.«

¹² In o Benjaminu je rekel: »Ljubljen od Gospoda bo varno prebival pri njem in Gospod ga bo ves dan pokrival in prebival bo med njegovimi rameni.«

¹³ O Jožefu je rekel: »Njegova dežela naj bo blagoslovljena od Gospoda, za dragocene stvari z neba in za roso in za globino, ki leži spodaj

¹⁴ in za dragoceno sadje, porojeno s soncem in za dragocene stvari, navržene ⁿz luno ^o15 in za vodilne stvari starodavnih gora in za dragocene stvari trajnih hribov ¹⁶ in za dragocene stvari zemlje in njene polnosti in za dobro voljo tistega, ki je prebival v grmu. Naj nad Jožefovo glavo pride blagoslov in na vrh glave tistega, ki je bil ločen od svojih bratov. ¹⁷ Njegova slava je podobna prvencu njegovega bikca in njegovi rogovi so podobni rogovom samorogov. ^pZ njimi bo suval ljudstvo skupaj h koncem zemlje, in oni so Efrájimovi deset tisoči in oni so Manásejevi deset tisoči.«

¹⁸ O Zábulonu je rekel: »Veseli se Zábulon v svojem odhajanju in Isahár v svojih šotorih.

¹⁹ Ljudstvo bosta klicala h gori. Tam bodo darovali klavne daritve pravičnosti, kajti sesali bodo od obilja morij in od zakladov, skritih v pesku.«

²⁰ O Gadu je rekel: »Blagoslovjen bodi, kdor povečuje Gad. Ta prebiva kakor lev in trga laket s témrenom. ²¹ Prvi del si je priskrbel zase, ker je bil tam, v deležu postavodajalca pokrit; ^qin prišel je s poglavariji ljudstva, izvršil je Gospodovo pravičnost in njegove sodbe iz Izraelom.«

²² O Danu je rekel: »Dan je levji mladič. Poskakoval bo iz Bašána.«

²³ O Neftáliju je rekel: »Oh Neftáli, nasičen z naklonjenostjo in poln Gospodovega blagoslova. Ti poseduj zahod in jug.«

²⁴ O Aserju je rekel: »Aser naj bo blagoslovjen z otroki. Sprejemljiv naj bo svojim bratom in naj svoje stopalo omoči v olju. ²⁵ Tvoji rčevlji bodo žezezo in bron in kakor tvoji dnevi, takšna bo tvoja moč.«

^m 33,10: *bodo...*: ali, naj postavijo.

ⁿ 33,14: *navržene...*: hebr. prebodene z mesečino.

^o 33,14: *luno*: hebr. meseci.

^p 33,17: *samorogov*: hebr. samoroga.

^q 33,21: *pokrit*: hebr. ometan.

^r 33,25: *Tvoji*: ali, Pod tvojimi.

^s 33,29: *najdeni*: ali, podvrženi.

33,13:

1 Mz 49,25

33,16:

1 Mz 49,26

33,28: Jer 23,6

34,2: 5 Mz 3,27

34,2: 2 Mkb 2,4

34,4: 1 Mz 12,7

34,4: 1 Mz

13,15

^t 34,1: *Pisge*: ali, hriba; [hebr. razpoka.]

^u 34,7: [Leta 1451 pr. Kr.]

^v 34,7: *naravna...*: hebr. vlažnost.

^w 34,7: *zmanjšala*: hebr. pobegnila.

²⁶ Nobenega ni podobnega Ješurúnovemu Bogu, ki jaha na nebesih v tvojo pomoč in v svoji odličnosti na nebu. ²⁷ Večen Bog je tvoje zatočišče in spodaj so večni lakti in on bo izpred tebe sunil sovražnika in rekel bo: ›Uniči jih.‹ ²⁸ Potem bo Izrael sam prebival na varnem. Jakobov studenec bo na deželi žita in vina; tudi njegovo nebo bo kapljalo roso. ²⁹ Srečen si ti, oh Izrael. Kdo je tebi podoben, oh ljudstvo, rešeno po Gospodu, ščitu tvoje pomoči in kdo je meč tvoje odličnosti! In tvoji sovražniki ti bodo najdeni skot lažnivci, in teptal jih boš na njihovih visokih krajih.«

34 Mojzes se je iz moábskih ravnin dvignil na goro Nebó, k vrhu Pisge, ^tki je nasproti Jerihe. In Gospod mu je pokazal vso deželo Gileád, do Dana ² in ves Neftáli, Efrájimovo in Manásejevo deželo in vso Judovo deželo, do skrajnega morja, ³ in jug in ravnino jerihonske doline, mesto palmovih dreves, do Coarja. ⁴ Gospod mu je rekel: »To je dežela, ki sem jo prisegel Ábrahamu, Izaku in Jakobu, rekoč: ›Dal jo bom tvojemu semenu.‹ Dal sem ti, da vidiš s svojimi očmi, toda ne boš šel tja preko.«

⁵ Tako je Gospodov služabnik Mojzes umrl tam v moábski deželi, glede na Gospodovo besedo.

⁶ Pokopal ga je v dolini, v moábski deželi nasproti Bet Peórja, toda noben človek ne pozna njegovega mavzoleja do današnjega dne.

⁷ Mojzes je bil star sto dvajset ^ulet, ko je umrl. Njegovo oko ni bilo zatemnjeno niti se njegova naravna ^vsila ni zmanjšala. ^w

⁸ Izraelovi otroci so na moábskih ravninah trideset dni jokali za Mojzesom; tako so bili dnevi jokanja in žalovanja za Mojzesom končani.

⁹ Nunov sin Józue pa je bil poln duha modrosti, kajti Mojzes je nanj položil svoji roki in Izraelovi otroci so mu prisluhnili in storili, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

¹⁰ In od takrat v Izraelu ni vstal prerok, podoben Mojzesu, ki ga je Gospod poznal iz obličja v obličje, ¹¹ v vseh znamenjih in čudežih, ki mu jih je Gospod poslal, da jih v egiptovski deželi stori faraonu in vsem njegovim služabnikom in vsej njegovi deželi ¹² in v vsej tisti mogočni roki in vsej veliki strahoti, ki jo je Mojzes pokazal pred očmi vsega Izraela.

Józuetova knjiga

[Józue, prva od dvanajstih zgodovinskih knjig (Józue-Estera), vzpostavlja povezavo med Peteroknjižjem in preostalo zgodovino Izraela. V treh velikih vojaških pohodih, v katerih je sodelovalo več kot trideset sovražnih vojsk, se izraelsko ljudstvo pod Józuetovim sposobnim vodstvom nauči ključne lekcije: zmaga prihaja z vero v Boga in poslušnostjo njegovi besedi, ne pa z vojaško močjo ali številčno premočjo.]

Naslov te knjige je primerno poimenovan po osrednji osebnosti, Józuetu. Njegovo prvotno ime je *Hoshea*, »Osvoboditelj« (), vendar ga Mojes očitno spremeni v *Yehoshua*, »Jahve je osvoboditev« (). Imenuje se tudi *Yeshua*, kar je skrajšana oblika imena *Yehoshua*. To je hebrejski ekvivalent grškega imena *Iesous* (Jezus). Tako je grški naslov, ki ga je knjiga dobila v Septuaginti, *Iesous Naus*, »Józue, Nunov sin«. Latinski naslov pa je *Liber Josue*, »Józuetova knjiga«.

Józuetovo ime simbolizira dejstvo, da je kljub temu, da je med osvajanjem vodja izraelskega naroda, Gospod Zmagovalec. Knjiga opisuje osvojitev in razdelitev Kánaana.

1. Józuetov govor (1).
2. Osvojitev Kánaana (2-12).
3. Józuetov govor in razdelitev dežele med Izraelove rodove, zavetna mesta in mesta Lévijevcev (13-22).
4. Józuetov poslovilni govor, shod in obnova zaveze v Sihemu, Józuetova smrt (23-24).]

1 Torej po smrti ^aMojzesu, Gospodovega služabnika, se je pripetilo, da je Gospod spregovoril Nunovemu sinu Józuetu, Mojzesovemu služabniku, rekoč: ² »Moj služabnik Mojzes je mrtev. Sedaj torej vstani, pojdi čez ta Jordan, ti in vse to ljudstvo, v deželo, ki jo dajem njim, *torej* Izraelovim otrokom. ³ Vsak kraj, na katerega bo stopil podplat tvojega stopala, to sem ti dal, kakor sem rekel Mojzesu. ⁴ Od divjine in tega Libanona, celo do velike reke, reke Evfrat, vso deželo Hetejcev in do velikega morja proti zahajanju sonca, bo vaša pokrajina. ⁵ Tam noben mož ne bo zmožen obstati pred teboj vse dni tvojega življenja. Kakor sem bil z Mojzesom, *tako bom s teboj*. Ne bom te razočaral niti te ne bom zapustil. ⁶ Bodi močan in odločnega poguma, kajti temu ljudstvu boš v ^bdediščino razdelil deželo, za katero sem prisegel njihovim očetom, da jim jo dam. ⁷ Samo močan bodi in zelo pogumen, da boš lahko obeležil, da storiš glede na vso postavo, ki ti jo je moj služabnik Mojzes zapovedal. Ne obrni se od nje ne *k* desni roki ne *k* levi, da boš lahko uspeval ^ckamorkoli greš. ⁸ Ta knjiga postave ne bo odšla od tvojih ust, temveč boš o njej premišljeval podnevi in ponoči, da boš lahko obeležil, da storiš glede na vse to, kar je zapisano v njej, kajti takrat boš naredil svojo pot uspešno in takrat boš imel ^ddober uspeh. ⁹ Mar ti nisem jaz zapovedal? Bodi močan in odločnega poguma. Ne bodi prestrašen niti ne bodi zaprepaden, kajti Gospod, tvoj Bog, je s teboj, kamorkoli greš.«

¹⁰ Potem je Józue zapovedal častnikom ljudstva, rekoč: ¹¹ »Preidite skozi vojsko in zapovejte ljudstvu, rekoč: »Pripravite svoj živež, kajti v treh dneh boste šli preko tega Jordana, da vstopite, da vzamete v last deželo, ki vam jo daje Gospod, vaš Bog, da jo vzamete v last.««

¹² Rubenovcem in Gádovcem in polovici Manásejevega rodu pa je Józue spregovoril, rekoč:

1,0: 4 Mz 13,8
1,0: 4 Mz 13,16
1,1: 5 Mz 1,38
1,3: 5 Mz 11,24
1,3: Joz 14,9
1,5: Heb 13,6
1,6: 5 Mz 31,23
1,7: 5 Mz 5,32
1,7: 5 Mz 28,14
1,13: 4 Mz
32,20
2,1: Heb 11,31
2,1: Jak 2,25

¹³ »Spomnite se besede, ki vam jo je zapovedal Gospodov služabnik Mojzes, rekoč: »Gospod, vaš Bog, vam je dal počitek in vam je dal to deželo.« ¹⁴ Vaše žene, vaši malčki in vaša živila bodo ostali v deželi, ki vam jo je dal Mojzes na tej strani Jordana, toda vi boste pred vašimi brati prečkali oboroženi, ^evsi močni junaški možje in jim pomagali, ¹⁵ dokler Gospod ne da vašim bratom počitek, kakor *ga je dal* vam in tudi oni ne vzamejo v last dežele, ki jim jo daje Gospod, vaš Bog. Potem se boste vrnili v deželo svoje posesti, ki vam jo je dal Gospodov služabnik Mojzes na tej strani Jordana, proti sončnemu vzhodu in jo uživali.«

¹⁶ Józuetu so odgovorili, rekoč: »Vse, kar nam zapoveduješ, bomo storili in kamor nas pošleš, bomo šli. ¹⁷ Glede na to, kakor smo Mojzesu prisluhnili v vseh stvareh, tako bomo prisluhnili tebi. Samo Gospod, tvoj Bog, naj bo s teboj, kakor je bil z Mojzesom. ¹⁸ Kdorkoli je *ta*, ki se upre zoper tvojo zapoved in ne bo prisluhnil tvojim besedam v vsem, kar mu zapoveš, bo usmrčen. Samo močan bodi in odločnega poguma.«

2 Nunov sin Józue je iz Sítíma na skrivaj poslal ^fogledovat dva moža, rekoč: »Pojdita, poglejta deželo, celo Jeriho.« Odšla sta ter prišla v hišo pocestnice, po imenu Rahába in tam ^gprenočila. ² Kralju Jerihe je bilo povedano, rekoč: »Glej, nocoj sta prišla sém moža izmed Izraelovih otrok, da preiščeta deželo.« ³ Kralj Jerihe je poslal k Rahábi, rekoč: »Privedi naprej moža, ki sta prišla k tebi, ki sta vstopila v twojo hišo, kajti prišla sta, da bi preiskala vso deželo.« ⁴ Ženska je vzela dva moža ter ju skrila in rekla tako: »K meni sta prišla moža, toda nisem vedela od kod *sta bila*. ⁵ Pripetilo se je *okoli časa* zapiranja velikih vrat, ko je bilo temno, da sta moža odšla ven. Kam sta moža odšla, ne vem. Hitro ju zasledujte, kajti dohiteli ju boste.« ⁶ Toda ona ju je privredla gor na streho hiše in ju skrila s stebli lana, ki jih je razvrstila po strehi. ⁷ Možje so

^a 1,1: [Leta 1451 pr. Kr.]

^b 1,6: *v...:* ali, povzročil, da podeduje deželo itd.

^c 1,7: *uspeval:* ali, delal modro.

^d 1,8: *imel...:* ali, storil modro.

^e 1,14: *oboroženi:* hebr. razporejeni po pet; [postrojeni, ali, v vrstah.]

^f 2,1: *poslal:* ali, odposlal.

^g 2,1: *tam...:* hebr. se tam ulegla.

ju zasledovali po poti k Jordanu, k prehodom in takoj, ko so tisti, ki so ju zasledovali, odšli ven, so zaprli velika vrata.

⁸Preden sta se ulegla, je prišla k njima na streho ⁹in možema rekla: »Vem, da vam je Gospod dal to deželo in da je vaša strahota padla na nas in da vsi ^hprebivalci dežele zaradi vas slabijo. ¹⁰Kajti slišali smo, kako je Gospod za vas posušil vode Rdečega morja, ko ste prišli iz Egipta, in kaj ste storili dvema kraljema Amoréjcem, ki sta bila na drugi strani Jordana, Sihónu in Ogu, ki ste jih popolnoma uničili. ¹¹Takoj, ko smo slišali te stvari, so se naša srca stopila niti tam ⁱzaradi vas ni ostalo nič več poguma v kateremkoli človeku, kajti Gospod, vaš Bog, on je Bog v nebesih zgoraj in na zemlji spodaj. ¹²Zdaj torej, prosim vaju, prizemita mi pri Gospodu, ker sem vama izkazala prijaznost, da bosta tudi vidva izkazala prijaznost hiši mojega očeta in mi dajta zanesljivo znamenje. ¹³Da boste rešili živega mojega očeta in mojo mater, moje brate, moje sestre in vse, kar imajo in naša življenja osvobodili pred smrtjo.« ¹⁴Moža sta ji odgovorila: »Najina življenja za Jvaša, če ne izustiš te naše stvari. Zgodilo se bo, ko nam Gospod da deželo, da bomo s teboj postopali prijazno in zvesto.« ¹⁵Potem ju je po vrvi spustila skozi okno, kajti njena hiša je *bila* na mestnem obzidju in prebivala je na obzidju. ¹⁶Rekla jima je: »Spravita se do gore, da vaju ne bi srečali zasledovalci in tam se skrivajta tri dni, dokler se zasledovalci ne vrnejo in potem lahko gresta svojo pot.« ¹⁷Moža sta ji rekla: »Midva bova brez krivde glede te tvoje prisege, katero si naju primorala priseti. ¹⁸Glej, ko pridemo v deželo, boš to škrlatno vrv privezala na okno, skozi katero si naju spustila dol in domov k sebi boš privedla ^ksvojega očeta, svojo mater, svoje brate in vso družino svojega očeta. ¹⁹In zgodilo se bo, da kdorkoli bo šel ven skozi vrata tvoje hiše na ulico, bo njegova kri na njegovi glavi, midva pa bova brez krivde. In kdorkoli bo s teboj v hiši, njegova kri bo na najini glavi, če bo katerakoli roka nad njim. ²⁰Če izustiš to našo stvar, potem bova prosta tvoje prisege, s katero si naju primorala priseti.« ²¹Rekla je: »Glede na vajine besede, tako naj bo to.« Poslala ju je proč in sta odšla in na okno je privezala škrlatno vrv.

²²Odsla sta in prišla h gori ter tam ostala tri dni, dokler se zasledovalci niso vrnili. Zasledovalci so ju iskali po vsej poti, *toda* niso ju našli.

²³Tako sta se oba moža vrnila in spustila z gore, šla čez in prišla k Nunovemu sinu Józuetu in mu povedala vse stvari, ki so se jima pripetile. ²⁴Józuetu sta rekla: »Resnično, Gospod je v naše roke izročil vso deželo, kajti celo vsi prebivalci dežele zaradi ^lnas slabijo.«

3 Józue je zgodaj zjutraj vstal in odpravili so se iz Sitíma ter prišli k Jordanu, on in vsi Izraelovi otroci in tam so prenočili, preden so šli čez. ²Po treh dneh se je pripetilo, da so častniki šli skozi vojsko ³in zapovedali ljudstvu, rekoč: »Ko zagledate skrinjo zaveze Gospoda, vašega Boga in duhovnike Lévijevce, ki jo nosijo, potem se boste

odpravili iz svojega kraja in šli za njo.⁴Vendar naj bo med vami in njo prazen prostor, okoli dva tisoč komolcev po meri. Ne pridite bliže k njej, da boste lahko poznali pot, po kateri morate iti, kajti poprej ^mše niste šli po tej poti.« ⁵Józue je rekel ljudstvu: »Posvetite se, kajti jutri bo Gospod med vami delal čudež.« ⁶Duhovnikom je Józue spregovoril, rekoč: »Dvignite skrinjo zaveze in pojrite čez pred ljudstvom.« In dvignili so skrinjo zaveze in odšli pred ljudstvom.

⁷Gospod je rekel Józuetu: »Ta dan te bom začel poveličevati pred očmi vsega Izraela, da bodo lahko vedeli, da kakor sem bil z Mojzesom, tako bom s teboj. ⁸Duhovnikom, ki nosijo skrinjo zaveze, boš zapovedal, rekoč: »Ko pridete k robu jordanske vode, boste mirno stali v Jordanu.«

⁹Izraelovim otrokom je Józue reklo: »Pridite sèm in prisluhnite besedam Gospoda, vašega Boga.« ¹⁰Józue je rekel: »S tem boste spoznali, da je med vami živi Bog in da bo on čisto gotovo pred vami napodil Kánaance, Hetejce, Hivéjce, Perizéjce, Girgašejce, Amoréjce in Jebusejce. ¹¹Glejte, skrinja zaveze Gospoda vse zemlje, gre preko, pred vami, v Jordan. ¹²Zdaj torej vzemite dvanajst mož izmed Izraelovih rodov, iz vsakega rodu moža. ¹³Zgodilo se bo, takoj ko bodo podplati stopal duhovnikov, ki nosijo skrinjo Gospoda, Gospoda vse zemlje, počivali v vodah Jordana, da bodo vode Jordana odrezane od vodá, ki prihajajo dol od zgoraj in bodo stale na kupu.«

¹⁴In pripetilo se je, ko se je ljudstvo odpravilo od svojih šotorov, da gredo čez Jordan, in so duhovniki pred ljudstvom nosili skrinjo zaveze ¹⁵in ko so tisti, ki so nosili skrinjo, prišli k Jordanu in so bila stopala duhovnikov, ki so nosili skrinjo, omočena v rob vode (kajti Jordan ves čas žetve preplavlja vse svoje bregove), ¹⁶da so vode, ki so prihajale dol od zgoraj, stale in se vzdignile na kup, zelo daleč od mesta Adám, ki je poleg Caretána. Tiste, ki so prihajale dol k morju ravnine, torej slanemu morju, so odtekle in bile odrezane in ljudstvo je šlo čez prav nasproti Jerihi. ¹⁷Duhovniki, ki so nosili skrinjo Gospodove zaveze, so trdno stali na suhih tleh v sredi Jordana in vsi Izraelci so šli čez po suhih tleh, dokler ni vse ljudstvo šlo čez Jordan.

4 Pripetilo se je, ko je vse ljudstvo dokončalo prehod čez Jordan, da je Gospod spregovoril Józuetu, rekoč: ²»Vzemi dvanajst mož izmed ljudstva, iz vsakega rodu moža ³in jim zapovej, rekoč: »Iz srede Jordana, iz kraja, kjer so trdno stala stopala duhovnikov, vzemite dvanajst kamnov in odnesli jih boste s seboj prek [Jordan] in jih pustili na kraju za nastanitev, kjer boste to noč prenočili.« ⁴Potem je Józue poklical dvanajst mož, ki jih je določil izmed Izraelovih otrok, iz vsakega rodu moža ⁵in Józue jim je reklo: »Pojdite čez pred skrinjo Gospoda, vašega Boga, v sredo Jordana in vsak izmed vas naj na svojo ramo vzame kamen, glede na število rodov Izraelovih otrok, ⁶da bo to lahko znamenje med vami, da ko vaši otroci vprašajo svoje starše, v ⁿčasu, ki pride, rekoč: »Kaj mislite s temi kamni?« ⁷Potem

^h 2,9: *vsi*...: hebr. se vsi prebivalci dežele zaradi vas topijo.

ⁱ 2,11: *tam*...: hebr. se ni dvignilo.

^j 2,14: *za*...: hebr. namesto tvojega, da umreš.

^k 2,18: *privedla*: hebr. zbrala.

¹ 2,24: *zaradi*...: hebr. se zaradi nas topijo.

^m 3,4: *poprej*: hebr. od včeraj in tretji dan.

ⁿ 4,6: *v*...: hebr. jutri.

jim boste odgovorili: »Da so bile vode Jordana odrezane pred skrinjo Gospodove zaveze. Ko je ta šla čez Jordan, so bile jordanske vode odsekane in ti kamni bodo Izraelovim otrokom v spomin na veke.«⁸ Izraelovi otroci so storili, kakor je Józue zapovedal in iz srede Jordana vzeli dvanajst kamnov, kakor je Gospod govoril Józuetu, glede na število rodov Izraelovih otrok in jih s seboj odnesli preko [Jordana] na kraj, kjer so prenočili in tam so jih odložili.⁹ Józue je dvanajst kamnov postavil v sredo Jordana, na kraj, kjer so stala stopala duhovnikov, ki so nosili skrinjo zaveze in tam so do današnjega dne.

¹⁰ Kajti duhovniki, ki so nosili skrinjo, so stali v sredi Jordana, dokler ni bila končana vsaka stvar, ki jo je Gospod zapovedal Józuetu, da jo spregovori ljudstvu, glede na vse, kar je Mojzes zapovedal Józuetu in ljudstvo je pohitelo in šlo čez.¹¹ Pripetilo se je, ko je vse ljudstvo dokončalo prehod čez [Jordan], da je šla čez skrinja in duhovniki v prisotnosti ljudstva.¹² Rubenovi otroci, Gadovi otroci in polovica Manásejevega rodu so oboroženi ^ošli čez pred Izraelovimi otroki, kakor jim je govoril Mojzes.¹³ Okoli štirideset tisoč pripravljenih ^Pza vojno je šlo čez pred Gospodom v bitko k ravninam Jerihe.

¹⁴ Na ta dan je Gospod poveličal Józuetu v očeh vsega Izraela in oni so se ga bali, kakor so se bali Mojresa, vse dni njegovega življenja.¹⁵ Gospod je spregovoril Józuetu, rekoč:¹⁶ »Zapovej duhovnikom, ki nosijo skrinjo pričevanja, da pridejo gor, ven iz Jordana.«¹⁷ Józue je torej zapovedal duhovnikom, rekoč: »Pridite gor iz Jordana.«¹⁸ Pripetilo se je, ko so duhovniki, ki so nosili skrinjo Gospodove zaveze, prišli gor iz srede Jordana *in* so bili podplati duhovniških stopal dvignjeni ^qna suho zemljo, da so se vode Jordana vrnile na svoj kraj in stekle ^rčez vse svoje bregove, kakor so počele poprej.

¹⁹ In ljudstvo je prišlo gor iz Jordana na deseti *dan* prvega meseca ter se utaborilo v Gilgálu, na vzhodni meji Jerihe.

²⁰ Tistih dvanajst kamnov, ki so jih vzeli iz Jordana, je Józue postavil v Gilgálu.²¹ Izraelovim otrokom je spregovoril, rekoč: »Ko bodo vaši otroci vprašali svoje očete, v ^sčasu, ki pride, rekoč: »Kaj pomenijo ti kamni?«²² Potem boste svojim otrokom dali vedeti, rekoč: »Izrael je po suhih tleh prešel preko tega Jordana.«²³ Kajti Gospod, vaš Bog, je izpred vas posušil vode Jordana, dokler niste prešli čez, kakor je Gospod, vaš Bog, storil Rdečemu morju, ki ga je posušil pred nami, dokler nismo prešli čez,²⁴ da bi vsa ljudstva zemlje lahko poznala Gospodovo roko, da je *ta* mogočna, da se boste lahko na ^tveke bali Gospoda, svojega Boga.«²⁵

5 Pripetilo se je, ko so vsi kralji Amoréjcov, ki so bili na zahodni strani Jordana in vsi kralji Kánaancev, ki so bili poleg morja, slišali, da je Gospod izpred Izraelovih otrok posušil vode

Jordana, dokler nismo prešli čez, da se je njihovo srce stopilo niti ni bilo več tam v njih duha zaradi Izraelovih otrok.

² Ob tistem času je Gospod rekел Józuetu: »Naredi si ostre ^unože in ponovno, drugič, obreži Izraelove otroke.«³ Józue si je naredil ostre ^vnože in Izraelove otroke obrezal na hribu ^wprednjih kožic.⁴ In to je razlog, zakaj je Józue obrezal. Vse ljudstvo, ki je prišlo iz Egipta, kar *jih* je bilo moških, *torej* vsi bojevniki, so umrli po poti v divjini, potem ko so prišli iz Egipta.⁵ Torej vse ljudstvo, ki je izšlo, je bilo obrezano. Toda vsega ljudstva, *ki je bilo* rojeno po poti v divjini, ko so izšli iz Egipta, *njh* niso obrezali.⁶ Kajti Izraelovi otroci so štirideset let hodili po divjini, dokler ni bilo vse ljudstvo, *ki so bili* bojevniki, ki so prišli iz Egipta, použito, ker niso ubogali Gospodovega glasu, katerim je Gospod prisegel, da jim ne bo pokazal dežele, ki jo je Gospod prisegel njihovim očetom, da nam jo bo dal, deželo, kjer tečeta mleko in med.⁷ Njihove otroke, *ki jih* je dvignil namesto njih, te je Józue obrezal, kajti bili so neobrezani, ker jih po poti niso obrezali.⁸ Pripetilo se je, ko so ^xkončali obrezovanje vsega ljudstva, da so ostali na svojih prostorih v taboru, dokler niso okrevali.⁹ Gospod je rekel Józuetu: »Danes sem od tebe odvalil egiptovsko grajo.« Zaradi tega se ime kraja imenuje Gilgál ^ydo današnjega dne.

¹⁰ Izraelovi otroci so se utaborili v Gilgálu in na štirinajsti dan meseca zvečer praznovali pasho na ravninah Jerihe.¹¹ Naslednji dan po pashi so jedli od starega žita dežele, nekvašene kolače in praženo žito, na prav isti dan.

¹² Mana je prenehala naslednji dan, potem ko so jedli od starega žita dežele niti Izraelovi otroci niso imeli več mane, temveč so tisto leto jedli od sadov kánaanske dežele.

¹³ Pripetilo se je, ko je bil Józue pri Jerihi, da je povzdignil svoje oči in pogledal in glej, nasproti njega je stal mož z izvlečenim mečem v svoji roki. Józue je odšel k njemu ter mu rekel: »Ali si za nas ali za naše nasprotnike?«

¹⁴ Odgovoril je: »Ne, temveč kotoveljnik ^zGospodove vojske; sedaj sem prišel.« Józue je padel na svoj obraz k zemlji in oboževal ter mu rekel: »Kaj pravi moj gospod svojemu služabniku?«¹⁵ Poveljnik Gospodove vojske je Józuetu rekel: »Sezuj svoj čevalj s svojega stopala, kajti kraj, na katerem stojiš, je svet.« In Józue je storil tako.

6 Torej Jeriha ^aje bila strogo zaprta zaradi Izraelovih otrok. Nihče ni odšel ven in nihče ni prišel noter.² Gospod je rekel Józuetu: »Poglej, v two roko sem izročil Jeriho in njenega kralja *in* močne junaške može.³ Obdali boste mesto, vsi vi bojevniki *in* enkrat obhodili mesto. Tako boste počeli šest dni.⁴ Sedem duhovnikov bo pred skrinjo nosilo sedem šofarjev iz ovnovih rogov, in sedmi dan boste sedemkrat obkrožili mesto in duhovniki bodo zatrobili s šofarji.⁵ In zgodilo se bo, da ko

4,12: 4 Mz
32,27
4,23: 2 Mz
14,21
5,2: 2 Mz 4,25
5,6: 4 Mz 14,23
5,13: 2 Mz
23,23
5,15: 2 Mz 3,9
5,15: Apd 7,33

^v 5,3: *ostre*...: ali, nože iz kremena.

^w 5,3: *hribu*...: ali, Gíbei-haaralot.

^x 5,8: *so*...: hebr. je ljudstvo naredilo konec obrezovanju.

^y 5,9: *Gilgál*: to je, Odvalitev.

^z 5,14: *poveljnik*: ali, princ.

^a 6,1: *Jeriha*...: hebr. Jeriho so zaprli in je bila zaprta.

^o 4,12: [oboroženi: postrojeni, ali, v vrstah.]

^p 4,13: *pripravljenih*...: ali, v redu oboroženih.

^q 4,18: *dvignjeni*: hebr. izpuljeni.

^r 4,18: *stekle*: hebr. šle.

^s 4,21: *v*...: hebr. jutri.

^t 4,24: *na*...: hebr. vse dni.

^u 5,2: *ostre*...: ali, nože iz kremena.

bodo z ovnovim rogom naredili dolgo *trobljenje* in ko zaslîsite zvok šofarja, naj vse ljudstvo zavpije z velikim krikom in mestno obzidje bo plosko padlo dol in ljudstvo se bo povzpelo, vsak človek naravnost pred seboj.«

⁶ Nunov sin Józue je poklical duhovnike ter jim rekel: »Vzdignite skrinjo zaveze in sedem duhovnikov naj pred Gospodovo skrinjo nosi sedem šofarjev iz ovnovih rogov.« ⁷ Ljudstvu pa je rekel: »Pojdite naprej in obkrožite mesto in naj tisti, ki je oborožen, gre naprej pred Gospodovo skrinjo.«

⁸ Pripetilo se je, ko je Józue govoril ljudstvu, da je sedem duhovnikov, nosečih sedem šofarjev iz ovnovih rogov, šlo naprej pred Gospodom in trobilo s šofarji in skrinja Gospodove zaveze jim je sledila.

⁹ Oboroženi možje so šli pred duhovniki, ki so trobili na šofarje in zadnja ^cstraža je prišla za skrinijo. *Duhovniki* pa so hodili in trobili s šofarji. ¹⁰ Józue je zapovedal ljudstvu, rekoč: »Ne boste kričali niti naredili ^dnobenega hrupa z vašim glasom niti ne bo *nobena* beseda izšla iz vaših ust do dneva, ko vam zapovem kričati; potem boste kričali.« ¹¹ Tako je Gospodova skrinja obkrožila mesto, ga enkrat obhodila in prišli so v tabor in prenočili v taboru.

¹² Józue je vstal zgodaj zjutraj in duhovniki so dvignili Gospodovo skrinjo. ¹³ Sedem duhovnikov, ki so pred Gospodovo skrinjo nosili sedem šofarjev iz ovnovih rogov, je nenehno hodilo naprej in trobilo s šofarji in oboroženi možje so šli pred njimi, toda zadnja straža je prišla za Gospodovo skrinjo, *duhovniki* hodeč naprej in trobeč s šofarji. ¹⁴ Drugi dan so enkrat obkrožili mesto in se vrnili v tabor. Tako so počeli šest dni. ¹⁵ Na sedmi dan se je pripetilo, da so vstali zgodaj, ob jutranjem svitanju in na isti način sedemkrat obkrožili mesto. Samo ta dan so mesto obkrožili sedemkrat. ¹⁶ Pripetilo se je sedmič, ko so duhovniki zatrobili s šofarji, da je Józue rekel ljudstvu: »Kričite, kajti Gospod vam je dal mesto.

¹⁷ Mesto bo prekleto ^eGospodu, celo to in vse, kar je v njem. Samo pocestnica Rahába bo živelja, ona in vsi, ki so z njo v hiši, ker je skrila poslanca, ki smo ju poslali. ¹⁸ Vi pa se zagotovo zadržite pred prekleto ^fstvarjo, da se ne bi naredili preklete, ko vzamete od preklete stvari in naredite tabor Izraelcev prekletstvo ^gin ga vznemirite. ¹⁹ Toda vse srebro, zlato in posode iz brona in želeta so posvečeni ^hGospodu. Pridejo naj v Gospodovo zakladnico.« ²⁰ Tako je ljudstvo zakričalo, ko so *duhovniki* zatrobili s šofarji in pripetilo se je, ko je ljudstvo zaslîšalo zvok šofarja in je ljudstvo zavpilo z velikim krikom, da je obzidje plosko padlo dol, tako da je ljudstvo odšlo gor v mesto, vsak mož naravnost pred seboj in zavzeli so mesto.

²¹ Popolnoma so uničili vse, kar je bilo v mestu,

^{6,17:} Joz 2,4

^{6,20:} Heb 11,30

^{6,22:} Joz 2,14

^{6,22:} Heb 11,31

^{6,26:} 1 Kr 16,34

^{7,1:} Joz 22,20

^{7,1:} 1 Krn 2,7

tako moškega kakor žensko, mladega, starega, vola, ovco in osla, z ostrino meča. ²² Toda Józue je rekel dvema možema, ki sta ogledovala deželo: »Pojdita v hišo pocestnice in od tam privedita žensko in vse, kar ima, kakor sta ji prisegla.« ²³ Mladeniča, ki sta bila oglednika, sta vstopila in privedla ven Rahábo, njenega očeta, njeno mater, njene brate in vse, kar je imela in ven sta privedla vse njeno ⁱsorodstvo in jih pustila zunaj tabora Izraelcev. ²⁴ Mesto pa so požgali z ognjem in vse, kar je bilo v njem. Samo srebro, zlato in posode iz brona in iz želeta, so dali v zakladnico Gospodove hiše. ²⁵ Józue je rešil pocestnico Rahábo živo in družino njenega očeta in vse, kar je imela. V Izraelu prebiva do današnjega dne, ker je skrila poslanca, ki ju je Józue poslal, da ogledata Jeriho.

²⁶ Ob tistem času *jih* je Józue zaprisegel, rekoč: »Preklet *bodi* mož pred Gospodom, ki dvigne in pozida to mesto Jeriho. Njen temelj bo položil v svojem prvorojencu in v njegovem najmlajšem *sinu* bo postavil njena velika vrata.« ²⁷ Tako je bil Gospod z Józuetom in njegova slava je bila razglašena po vsej deželi.

7 Toda Izraelovi otroci so zagrešili prekršek v prekleti stvari, kajti Ahán, ^k sin Karmija, ^lsin Zabdíja, ^msin Zeraha, ⁿiz Judovega rodu, je vzel od preklete stvari in Gospodova jeza je bila vžgana zoper Izraelove otroke. ² Józue je poslal može iz Jerihe v Aj, ki je poleg Bet Avena, na vzhodni strani Betela in jim spregovoril, rekoč: »Pojdite gor in poglejte deželo.« Možje so odšli gor in pogledali Aj. ³ Vrnili so se k Józuetu in mu rekli: »Naj ne gre gor vse ljudstvo; temveč naj gre gor okoli dva ^oali tri tisoč mož in naj udarijo Aj; in ne primoraj vsega ljudstva, da se trudi tja, kajti le malo jih je.« ⁴ Tako jih je odšlo tja gor izmed ljudstva okoli tri tisoč mož, in ti so pobegnili pred možmi iz Aja. ⁵ Možje iz Aja so jih izmed njih udarili šestintrideset mož, kajti pregnali so jih *izpred* velikih vrat, celo do Šebaríma in jih udarili pri hitenju Pdol, zato so se srca ljudstva stopila in postala kakor voda.

⁶ Józue je pred Gospodovo skrinjo raztrgal svoja oblačila in padel na svoj obraz k zemlji do večera, on in Izraelove starešine in na svoje glave so si posuli prah. ⁷ Józue je rekel: »Ojoj, oh Gospod Bog, čemu si to ljudstvo sploh privadel čez Jordan, da nas izročiš v roko Amoréjcov, da nas uničijo? Bog daj, da bi bili zadovoljni in prebivali na drugi strani Jordana! ⁸ Oh Gospod, kaj naj rečem, ko Izrael obrača svoje hrbte ^qpred svojimi sovražniki! ⁹ Kajti Kánaanci in vsi prebivalci dežele bodo slišali o tem in nas bodo obkrožili naokoli in naše ime iztrebili z zemlje in kaj boš storil svojemu velikemu imenu?«

¹⁰ Gospod je rekel Józuetu: »Dvigni se, zakaj tako ležiš ^rna svojem obrazu? ¹¹ Izrael je grešil in prav tako so prekršili mojo zavezo, ki sem jim jo zapovedal, kajti vzeli so si celo od preklete stvari in

^b 6,5: *plosko*...: hebr. padlo pod tem.

^c 6,9: *zadnja*...: hebr. zbirajoča vojska.

^d 6,10: *naredili*...: hebr. ne boste naredili, da bi bil vaš glas slišen.

^e 6,17: *prekleto*: ali, predano.

^f 6,18: *prekleto*: ali, predano.

^g 6,18: *prekletstvo*: ali, predan.

^h 6,19: *posvečeni*: hebr. svetost.

ⁱ 6,20: *plosko*: hebr. pod njim.

^j 6,23: *njeno*...: hebr. njene družine.

^k 7,1: *Ahán*: tudi imenovan, Ahár; [hebr. Težavnež].

^l 7,1: [Karmija: hebr. Vrtnar.]

^m 7,1: *Zabdí*: tudi imenovan, Zimrija; [hebr. Dajanje].

ⁿ 7,1: [Zeraha: hebr. Blesk, Sijanje.]

^o 7,3: *dva*...: hebr. dva tisoč mož, ali, tri tisoč mož.

^p 7,5: *hitenuj*...: ali, Moradu.

^q 7,8: *hrbte*: hebr. vratove.

^r 7,10: *ležiš*...: hebr. padaš tako na svoj obraz.

tudi kradli in tudi prikrivali so in *to* so si postavili celo med svoje lastne stvari.¹² Zato Izraelovi otroci niso mogli obstati pred svojimi sovražniki, temveč so obrnili svoje hrble pred svojimi sovražniki, ker so bili prekleti. Niti jaz ne bom več z vami, razen če ne uničite prekletega izmed vas.¹³ Vstani, posveti ljudstvo in reci: »Posvetite se za jutrišnji dan,« kajti tako govori Gospod, Izraelov Bog: »V vaši sredi je prekleta stvar, oh Izrael. Ne moreš stati pred svojimi sovražniki, dokler izmed sebe ne odstranite preklete stvari.¹⁴ Zato boste zjutraj privedeni glede na svoje rodove. In zgodilo se bo, da bo rod, ki ga Gospod vzame, prišel glede na *njegove* družine, in družina, ki jo bo Gospod vzel, bo prišla po svojih gospodinjstvih, in gospodinjstvo, ki ga bo Gospod vzel, bo prišlo mož za možem.¹⁵ Zgodilo se bo, da kdor je ujet s prekletno stvarjo, bo sežgan z ognjem, on in vse, kar ima, ker je prekršil Gospodovo zavezo in ker je izvršil neumnost^s v Izraelu.«

¹⁶ Tako je Józue zgodaj zjutraj vstal in Izraela privadel po njihovih rodovih in izbran je bil Judov rod.¹⁷ Privedel je Judovo družino in izbrana je bila Zerahova družina. Privedel je družino Zerahovcev, moškega za moškim in izbran je bil Zabdí.¹⁸ Privedel je njegovo gospodinjstvo, moškega za moškim in izbran je bil Ahán, sin Karmíja, sin Zabdíja, sin Zeraha, iz Judovega rodu.¹⁹ Józue je rekel Ahánu: »Moj sin, izkaži, prosim te, slavo Gospodu, Izraelovemu Bogu in mu naredi priznanje in povej mi torej, kaj si storil. Tega ne skrivaj pred menoj.«²⁰ Ahán je odgovoril Józuetu in rekel: »Zares, grešil sem zoper Gospoda, Izraelovega Boga in tako in tako sem storil.²¹ Ko sem med pleni zagledal lepo babilonsko obleko in dvesto šeklov srebra in klin^t iz zlata, težak petdeset šeklov, potem sem zahlepel [pol] njih in jih vzel. Glej, skriti so v zemljii, v sredi mojega šotorja in srebro pod tem.«

²² Tako je Józue poslal poslanca in stekla sta v šotor in glej, *to je bilo* skrito v njegovem šotoru in srebro pod tem.²³ Vzeli so jih iz srede šotorja in jih prinesli k Józuetu in k vsem Izraelovim otrokom in jih položili^u pred Gospoda.²⁴ Józue in ves Izrael z njim, je vzel Zerahovega sina Ahána, srebro, obleko, klin iz zlata, njegove sinove, njegove hčere, njegove vole, njegove osle, njegove ovce, njegov šotor in vse, kar je imel in odvedli so jih v dolino Ahór.²⁵ Józue je rekel: »Zakaj si nas spravil v težave? Gospod te bo ta dan spravil v težave.« In ves Izrael ga je kamnal s kamni in jih sežgal z ognjem, potem ko so jih kamnali s kamni.²⁶ Nad njim so dvignili velik kup kamenja do tega dne. Tako se je Gospod obrnil od okrutnosti svoje jeze. Zato je bilo ime tega kraja imenovano Dolina Ahór^v do tega dne.

8 Gospod je rekel Józuetu: »Ne boj se niti ne bodi zaprepaden. S seboj vzemi vse bojno ljudstvo in se dvigni, pojdi gor do Aja. Glej, v tvojo roko sem izročil ajskega kralja, njegovo ljudstvo, njegovo mesto in njegovo deželo.² Aju in njegovemu kralju boš storil, kakor si storil Jerihi in njenemu kralju. Samo njegov plen in njegovo

živino si boste zaplenili. Zadaj za mestom si postavi zasedo.«

³ Tako je Józue vstal in vse bojno ljudstvo, da gredo gor zoper Aj. Józue je izbral trideset tisoč močnih junaških mož in jih ponoči odpodal.

⁴ Zapovedal jim je, rekoč: »Glejte, prezali boste v zasedi zoper mesto, torej za mestom. Ne pojrite zelo daleč od mesta, temveč vsi bodite pripravljeni.

⁵ Jaz in vse ljudstvo, ki je z menoj, se bomo približali mestu in zgodilo se bo, ko bodo prišli ven zoper nas, kakor prvič, da bomo pobegnili pred njimi,

⁶ (kajti prišli bodo ven za nami), dokler jih ne bomo pritegnili^w iz mesta, kajti rekli bodo: »Pred nami bežijo, kakor prvič.« Zato bomo pobegnili pred njimi.⁷ Potem boste vstali iz zasede in se polastili mesta, kajti Gospod, vaš Bog, ga bo izročil v vašo roko.⁸ Zgodilo se bo, ko boste zavzeli mesto, da boste požgali mesto. Glede na Gospodovo zapoved boste storili. Poglejte, zapovedal sem vam.«

⁹ Józue jih je torej poslal naprej in odšli so, da ležijo v zasedi in ostanejo med Betelom in Ajem, na zahodni strani Aja. Toda Józue je to noč prenočil med ljudstvom.¹⁰ Józue je vstal zgodaj zjutraj, prešel ljudstvo in odšel gor, on in Izraelovi starešine, pred ljudstvo Aja.¹¹ Vse ljudstvo, celo bojevniki, ki so bili z njim, so odšli gor, se približali, prišli pred mesto in se utaborili na severni strani Aja. Torej *tam je bila* dolina med njimi in Ajem.¹²

Vzel je okoli pet tisoč mož in jih postavil, da ležijo v zasedi med Betelom in Ajem, na zahodni strani mesta.^{x13} Ko so postavili ljudstvo, torej vso vojsko, ki je bila na severu mesta in svoje prežavce^y v zasedi na zahodni strani mesta, je to noč Józue odšel v sredo doline.

¹⁴ Ko je kralj Aja to videl, se je pripetilo, da so pohiteli in zgodaj vstali in možje iz mesta so odšli ven zoper Izraela, da se bojujejo, on in vse njegovo ljudstvo, ob določenem času pred ravnino. Toda ni vedel, da so bili za mestom zoper njega prežavci v zasedi.¹⁵ Józue in ves Izrael so se pretvarjali kakor bi bili poraženi pred njimi in pobegnili po poti divjine.¹⁶ Vse ljudstvo, ki je bilo v Aju, je bilo sklicano skupaj, da jih zasledujejo. Zasledovali so Józuetu in bili so pritegnjeni proč iz mesta.¹⁷ V Aju ali v Betelu ni ostal niti mož, ki ne bi odšel ven za Izraelom in mesto so pustili odprtlo in sledili za Izraelom.¹⁸ Gospod je rekel Józuetu: »Iztegnij sulico, ki je v tvoji roki, zoper Aj, kajti jaz ga bom dal v tvojo roko.« Józue je zoper mesto iztegnil sulico, ki jo je imel v svoji roki.¹⁹ Zaseda je hitro vstala iz svojega kraja in stekli so takoj, ko je iztegnil svojo roko. Vstopili so v mesto, ga zavzeli, pohiteli in mesto zažgali.²⁰ Ko so možje iz Aja pogledali za seboj, so videli in glej, dim iz mesta se je dvigoval proti nebu in niso imeli moči,^z da pobegnejo to pot ali tisto pot. Ljudstvo, ki je bežalo k divjini, se je obrnilo nazaj proti zasledovalcem.²¹ Ko je Józue in ves Izrael videl, da je zaseda zavzela mesto in da se iz mesta dviguje dim, potem so se ponovno obrnili in usmrtili može iz Aja.²² In drugi so izšli iz mesta zoper njih. Tako so bili v sredi Izraela, nekateri na tej strani in nekateri na oni strani in

^s 7,15: *neumnost*: ali, zlobnost.

^t 7,21: *klin*: hebr. jezik.
^u 7,23: *položili*: hebr. izlili.

^v 7,26: *Dolina Ahór*: to je. Dolina težav.

^w 8,6: *pritegnili*: hebr. povlekli.

^x 8,12: *mesta*: ali, Aja.

^y 8,13: *prežavce*: hebr. ležeče.

^z 8,20: *moči*: hebr. roke.

udarili so jih tako, da nobenega izmed njih niso pustili ostati ali pobegniti.

²³ Kralja Aja so prijeli živega in ga privedli pred Józuetu. ²⁴ Ko je Izrael naredil konec pobijanju vseh prebivalcev Aja na polju, v divjini, kjer so jih zasledovali in ko so vsi padli pod ostrino meča, dokler niso bili použiti, se je pripetilo, da so se vsi Izraelci vrnili v Aj in ga udarili z ostrino meča. ²⁵ Bilo je tako, da je bilo vseh, ki so ta dan padli, tako mož in žensk, dvanajst tisoč, torej vsi možje iz Aja. ²⁶ Kajti Józue svoje roke, katero je iztegnil s sulico, ni potegnil nazaj, dokler ni popolnoma uničil vseh prebivalcev Aja. ²⁷ Samo živino in ukradeno blago iz tega mesta si je Izrael vzpel za plen, glede na Gospodovo besedo, ki jo je zapovedal Józuetu. ²⁸ Józue je požgal Aj in ga naredil kup na veke, opustošenje do današnjega dne. ²⁹ Ajskoga kralja je obesil na drevo do večera in takoj, ko je sonce zašlo, je Józue zapovedal, da njegovo truplo vzamejo dol iz drevesa in ga odvržejo pri vhodu velikih vrat mesta in nad njim naložijo velik kup kamenja, ki ostaja do tega dne.

³⁰ Potem je Józue zgradil oltar Gospodu, Izraelovemu Bogu, na gori Ebál, ³¹ kakor je Gospodov služabnik Mojzes zapovedal Izraelovim otrokom, kakor je to zapisano v knjigi Mojzesove postave, oltar iz celih kamnov, nad katere noben človek ni dvignil nobenega želeta in na njem so darovali žgalne daritve Gospodu in žrtvovali mirovne daritve.

³² Na kamne je napisal prepis iz Mojzesove postave, ki jo je napisal v prisotnosti Izraelovih otrok. ³³ Ves Izrael, njihove starešine, častniki in njihovi sodniki, so stali na tej strani skrinje in na oni strani, pred duhovniki Lévijevci, ki so nosili skrinjo Gospodove zaveze, kakor tudi tujec, kakor ta, ki je bil rojen med njimi. Polovica izmed njih nasproti gore Garizím in polovica izmed njih nasproti gore Ebál, kakor je Gospodov služabnik Mojzes prej zapovedal, da bodo blagoslovili izraelsko ljudstvo. ³⁴ Potem je bral vse besede iz postave, blagoslove in prekletstva, glede na vse, kar je zapisano v knjigi postave. ³⁵ Ni bilo besede od vsega, kar je Mojzes zapovedal, česar Józue ni prebral pred vso Izraelovo skupnostjo, z ženskami, malčki in tujci, ki so bili ^aseznanjeni med njimi.

9 Pripetilo se je, ko ^bso vsi kralji, ki so bili na tej strani Jordana, v hribih, v dolinah in po vseh pokrajinh vélikega morja nasproti Libanonu, Hetejci, Amoréjci, Kánaanci, Perizéjci, Hivéjci in Jebusejci, slišali o tem, ² da so se zbrali skupaj, da se soglasno ^cbojujejo z Józuetom in z Izraelom.

³ Ko so prebivalci Gibeóna slišali, kaj je Józue storil Jerihi in Aju, ⁴ so prebrisano storili in odšli ter se naredili kakor, da so bili predstavniki in na svoje osle dali stare vreče in vinske mehove, stare in raztrgane ter jih povezali ⁵ in stare čevlje, zakrpane na njihovih stopalih in stare obleke na njih in ves kruh njihove popotnice je bil suh in drobljiv. ⁶ Odšli so k Józuetu v tabor pri Gilgálu, in rekli njemu in Izraelovim možem: »Prišli smo iz daljne dežele, zdaj torej sklenite zavezo z nami.« ⁷ Možje iz Izraela

so rekli Hivéjcem: »Morda prebivate med nami in kako naj sklenemo zavezo z vami?« ⁸ Ti so Józuetu rekli: »Mi smo tvoji služabniki.« Józue jim je rekel: »Kdo ste? In od kod ste prišli?« ⁹ Rekli so mu: »Iz zelo oddaljene dežele so prišli tvoji služabniki zaradi imena Gospoda, tvojega Boga, kajti slišali smo sloves o njem in vse, kar je storil v Egiptu ¹⁰ in vse, kar je storil dvema kraljema Amoréjcev, ki sta bila onkraj Jordana, hešbónskemu kralju Sihónu in bašánskemu kralju Ogu, ki je bil pri Aštarótu. ¹¹ Zato so nam naši starešine in vsi prebivalci dežele naše govorili, rekoč: »S ^dseboj vzemite živež za potovanje in pojrite, da jih srečate in jim recite: »Mi smo vaši služabniki, zato zdaj sklenite zavezo z nami.« ¹² Ta naš kruh smo vzeli še vročega za našo popotnico iz naših hiš na dan, ko smo šli, da gremo k vam, toda sedaj, glejte, je ta suh in drobljiv. ¹³ Ti vinski mehovi, ki smo jih napolnili, so bili novi, in glejte, raztrgani so. Te naše obleke in naši čevlji so postali starci zaradi razloga zelo dolgega potovanja.« ¹⁴ Možje ^eso vzeli od njihovega živeža, niso pa vprašali za nasvet pri Gospodovih ustih.

¹⁵ Józue je z njimi sklenil mir in z njimi sklenil zavezo, da jih pusti žive, in princi skupnosti so jim prisegli.

¹⁶ Pripetilo pa se je ob koncu treh dni, potem ko so z njimi sklenili zavezo, da so slišali, da so bili njihovi sosedje in da so prebivali med njimi.

¹⁷ Izraelovi otroci so odpotovali in na tretji dan prišli v njihova mesta. Torej njihova mesta so bila Gibeón, Kefira, Beerót in Kirját Jearím. ¹⁸ Izraelovi otroci jih niso udarili, ker so jim princi skupnosti prisegli pri Gospodu, Izraelovemu Bogu. In vsa skupnost je godrnjala zoper prince. ¹⁹ Toda vsi princi so vsej skupnosti rekli: »Prisegli smo jim pri Gospodu, Izraelovem Bogu. Sedaj se jih torej ne smemo dotakniti. ²⁰ To jim bomo storili. Celo žive jih bomo pustili, da ne bi bil nad nami bes zaradi prisege, ki smo jim jo prisegli.« ²¹ Princi so jim rekli: »Naj živijo, toda naj bodo drvarji in prinašalci vode vsej skupnosti,« kakor so jim princi obljudili.

²² Józue jih je dal poklicati in jim spregovoril, rekoč: »Zakaj ste nas preslepili, rekoč: »Mi smo zelo daleč od vas,« ko prebivate med nami? ²³ Zdaj ste torej prekleti in nihče izmed ^fvas naj ne bo prost pred tem, da bi bil suženj, drvar in prinašalec vode za hišo mojega Boga.« ²⁴ Józuetu so odgovorili in rekli: »Ker je bilo tvojim služabnikom zagotovo povедano to, kako je Gospod, tvoj Bog, zapovedal svojemu služabniku Mojzesu, da vam da vso deželo in da pred seboj uničite vse prebivalce dežele, zato smo bili zaradi vasboleče prestrašeni za svoja življenja in smo storili to stvar. ²⁵ In sedaj glej, mi smo v tvoji roki. Kakor se ti zdi dobro in pravilno, da nam storiš, stóri.« ²⁶ Tako jim je storil in jih osvobodil iz roke Izraelovih otrok, da jih niso pobili. ²⁷ Józue jih je ta dan naredil ^gza drvarje in prinašalce vode za skupnost in za Gospodov oltar, celo do tega dne, na kraju, ki bi ga izbral.

^a 8,35: *bili...*: hebr. hodili.

^b 9,1: [Leta 1450 pr. Kr.]

^c 9,2: *soglasno*: hebr. z enim usti.

^d 9,11: *S...:* hebr. V vašo roko.

^e 9,14: *Možje...*: ali, Može so sprejeli zaradi razloga.

^f 9,23: *izmed...*: hebr. ne bo odsekani izmed vas.

^g 9,27: *naredil...*: hebr. dal, ali, izročil, da so drvarji in prinašalci.

10 Pripetilo se je torej, ko je jeruzalemski kralj Adoní Cedek slišal, kako je Józue zavzel Aj in ga popolnoma uničil; kakor je storil Jerihi in njenemu kralju, tako je storil Aju in njegovemu kralju; in kako so prebivalci Gibeóna sklenili mir z Izraelom in so bili med njimi;² da so se silno bali, ker je *bil* Gibeón veliko mesto, kakor eno izmed kraljevskih^h mest in ker je *bil* večji kakor Aj in vsi njihovi možje so *bili* mogočni.³ Zato je jeruzalemski kralj Adoní Cedek poslal k Hohámu, kralju v Hebrónu in Pirámu, kralju v Jarmútú in Jafiju, kralju v Lahíšu in Debíru, kralju v Eglónu, rekoč:⁴ »Pridite gor k meni in mi pomagajte, da bomo lahko udarili Gibeón, kajti ta je sklenil mir z Józuetom in z Izraelovimi otroki.«⁵ Zato se je pet kraljev izmed Amoréjcov, kralj iz Jeruzalema, kralj iz Hebróna, kralj iz Jarmúta, kralj iz Lahíša in kralj iz Eglóna, zbralo skupaj in odšlo gor, oni in vse njihove vojske in se utaborili pred Gibeónom in začeli vojno zoper njega.

⁶ Možje iz Gibeóna so poslali k Józuetu, v tabor pri Gilgálu, rekoč: »Ne odtegni svoje roke od svojih služabnikov. Hitro pridi gor k nam in nas reši in nam pomagaj, kajti vsi kralji Amoréjcov, ki prebivajo po gorah, so skupaj zbrani zoper nas.«

⁷ Tako se je Józue vzpel iz Gilgála, on in vsi bojevniki z njim in vsi močni junaški možje.

⁸ Gospod je rekel Józuetu: »Ne boj se jih, kajti izročil sem jih v tvojo roko. Niti mož izmed njih ne bo obstal pred teboj.«⁹ Józue je torej nenadoma prišel k njim in vso noč so hodili gor od Gilgála.¹⁰ Gospod jih je porazil pred Izraelom ter jih pri Gibeónu usmrtil z velikim pobojem in jih zasledoval na poti, ki gre gor do Bet Horóna in jih udarjal do Azéke in proti Makédi.¹¹ Ko so bežali izpred Izraela in so bili pri spuščanju dol k Bet Horónu, se je pripetilo, da je Gospod z neba nanje metal velike kamne do Azéke in so umrli. *Bilo jih* je več, ki so umrli od kamnite toče, kakor *tistih*, ki so jih Izraelovi otroci usmrtili z mečem.

¹² Potem je Józue spregovoril Gospodu na dan, ko je pred Izraelovimi otroki Gospod izročil Amoréjce in rekel pred očmi Izraela: »Sonce, ti stoj jmirno nad Gibeónom in ti luna v dolini Ajálón.«¹³ Sonce je stalo mirno in luna je obstala, dokler se ljudstvo ni maščevalo nad svojimi sovražniki. *Mar* ni to zapisano v Jasherjevi^k knjigi? Tako je sonce mirno stalo na sredi neba in približno cel dan ni pohitelo, da bi zašlo.¹⁴ Pred tem niti za tem ni bilo takšnega dne, da bi Gospod prisluhnil glasu moža, kajti Gospod se je bojeval za Izrael.

¹⁵ Józue se je vrnil in ves Izrael z njim, k taboru pri Gilgálu.¹⁶ Toda teh pet kraljev je pobegnilo in se skrilo v votlini pri Makédi.¹⁷ To je bilo povedano Józuetu, rekoč: »Pet kraljev je najdenih skritih v votlini pri Makédi.«¹⁸ Józue je rekel: »Na odprtino votline zavalite velike kamne in poleg postavite može, da jih varujejo.¹⁹ Ne stojte, temveč sledite za svojimi sovražniki in udarite¹ najbolj zadnje izmed njih. Ne trpite, da vstopijo v svoja mesta, kajti Gospod, vaš Bog, jih je izročil v vašo roko.«²⁰ Pripetilo se je, ko so Józue in Izraelovi otroci z zelo velikim pokolom, dokler niso bili použiti, naredili

konec njihovemu pobijanju, da je preostanek, ki je preostal izmed njih, vstopil v utrjena mesta.

²¹ In vse ljudstvo se je v miru vrnilo v tabor, k Józuetu, pri Makédi. Nihče ni svojega jezika premaknil zoper kateregakoli izmed Izraelovih otrok.²² Potem je Józue rekel: »Odprite odprtino votline in teh pet kraljev privedite k meni, ven iz votline.«²³ Storili so tako in iz votline so k njemu privedli teh pet kraljev, kralja iz Jeruzalema, kralja iz Hebróna, kralja iz Jarmúta, kralja iz Lahíša in kralja iz Eglóna.²⁴ Ko so te kralje privedli k Józuetu, se je pripetilo, da je Józue dal poklicati vse Izraelove može in rekel poveljnikom bojevnikov, ki so odšli z njim: »Pridite bliže, položite svoja stopala na vratove teh kraljev.« Približali so se in svoja stopala položili na njihove vratove.²⁵ Józue jim je rekel: »Ne bojte se niti ne bodite zaprepadeni, bodite močni in odločnega poguma, kajti tako bo Gospod storil vsem vašim sovražnikom, zoper katere se borite.«²⁶ Potem jih je Józue udaril, jih usmrtil in jih obesil na pet dreves; in do večera so viseli na drevesih.²⁷ Ob času zahajanja sonca pa se je pripetilo, da je Józue zapovedal in so jih sneli iz dreves in jih vrgli v votlino, v kateri so bili skriti in na ustje votline so položili velike kamne, ki ostajajo do točno tega dne.

²⁸ Ta dan je Józue zavzel Makédo in jo udaril z ostrino meča in njenega kralja je popolnoma uničil, njih in vse duše, ki so bile tam. Nikogar ni pustil ostati. Kralju v Makédi pa je storil, kakor je storil kralju v Jerihi.²⁹ Potem je Józue in ves Izrael z njim, prešel od Makéde v Libno in se boril zoper Libno.³⁰ Tudi njo je Gospod izročil in njenega kralja, v Izraelovo roko. Udaril jo je z ostrino meča in vse duše, ki so bile v njej. Nikogar ni pustil preostati v njej, toda njenemu kralju je storil, kakor je storil kralju Jerihe.

³¹ Józue in ves Izrael z njim, je prešel od Libne do Lahíša in se utaboril zoper njega in se boril zoper njega.³² Gospod je Lahíš izročil v Izraelovo roko, ki so ga zavzeli na drugi dan in ga udarili z ostrino meča in vse duše, ki so bile tam, glede na vse, kar je storil Libni.

³³ Potem je prišel gor Horám, kralj v Gezerju, da pomaga Lahíšu, in Józue je udaril njega in njegovo ljudstvo, dokler nikogar ni pustil preostati.

³⁴ Iz Lahíša je Józue prešel do Eglóna in ves Izrael z njim in utaborili so se zoper njega in se borili zoper njega.³⁵ Zavzeli so ga na ta dan in ga udarili z ostrino meča in vse duše, ki so bile tam, je ta dan popolnoma uničil, glede na vse, kar je storil Lahíšu.³⁶ Józue in ves Izrael z njim, je odšel gor od Eglóna, do Hebróna in so se borili zoper njega,³⁷ ga zavzeli in udarili z ostrino meča in njihovega kralja in vsa njihova mesta in vse duše, ki so bile v njem. Nikogar ni pustil preostati, glede na vse, kar je storil Eglónu, temveč ga je popolnoma uničil in vse duše, ki so bile v njem.

³⁸ Józue se je vrnil in ves Izrael z njim, do Debírja in se boril zoper njega³⁹ in ga zavzel, njegovega kralja in vsa njegova mesta. Udarili so jih z ostrino meča in popolnoma uničili vse duše, ki so bile v njem. Nikogar ni pustil preostati. Kakor je storil

10,1: Joz 6,15

10,1: Joz 8,3

10,12: Iz 28,21

10,12: Prd 46,4

10,27:

5 Mz 21,23

10,27: Joz 8,29

10,28: Joz 6,21

j 10,12: *stoj*: hebr. bodi tiho.

k 10,13: *Jasherjevi*: ali, knjige pravičnega.

l 10,19: *udarite*...: hebr. odsekajte rep najbolj zadnjim.

^h 10,2: *kraljevskih*...: hebr. mest kraljestva.

ⁱ 10,10: [Bet Horón: hebr. hiša votlosti.]

Hebrónu, tako je storil Debíru in njegovemu kralju, kakor je storil tudi Libni in njenemu kralju.

⁴⁰ Tako je Józue udaril vso hribovito deželo, južno [deželo], [deželo] dolin, izvirov in vse njihove kralje. Ničesar ni pustil preostati, temveč je popolnoma uničil vse, kar je dihalo, kakor je zapovedal Gospod, Izraelov Bog.⁴¹ Józue jih je udarjal od Kadeš Barnée, celo do Gaze in vso Gošensko pokrajino, celo do Gibeóna.⁴² Vse te kralje in njihove dežele je Józue zavzel naenkrat, ker se je Gospod, Izraelov Bog, boril za Izrael.⁴³ In Józue se je vrnil in ves Izrael z njim, v tabor h Gilgálu.

11 Pripetilo se je, ko je Jabín, kralj iz Hacórja, slišal te stvari, da je poslal k Jobábu, kralju Madóna in h kralju Šimróna in h kralju Ahšáfa² in h kraljem, ki so bili na severu gora in na ravninah južno od Kinérota in v dolino in na meje Dora na zahodu³ in h Kánaancem na vzhodu in na zahodu in k Amoréjcem in k Hetejcem in k Perizéjcem in k Jebusejcem po gorah in k Hivéjcem pod Hermonom v deželi Micpa.⁴ In odšli so ven, oni in vse njihove vojske z njimi, mnogo ljudstva, po številu celo kakor peska, ki je na morski obali, s konji in zelo многimi bojnimi vozovi.⁵ Ko so se vsi ti kralji srečali^mskupaj, so prišli in se skupaj utaborili pri vodah Meróma, da se borijo zoper Izrael.

⁶ Gospod je rekel Józuetu: »Ne bodi prestrašen zaradi njih, kajti jutri ob tem času jih bom vse umorjene izročil pred Izraela. Njihovim konjem boš prerezal Ahilove tette in njihove bojne vozove sežgal z ognjem.«⁷ Tako je zoper njih nenadoma prišel Józue in vsi bojevniki z njim pri vodah Meróma in padli so nanje.⁸ Gospod jih je izročil v roko Izraela, ki jih je udaril in pregnal do vélikega Sidónaⁿ in do Misrefót Majima^o in vzhodno k dolini Micpe in udarjali so jih, dokler niso pustili nikogar preostati.⁹ Józue jim je storil, kakor mu je Gospod zaukazal. Njihovim konjem je prerezal Ahilove tette in njihove bojne vozove zažgal z ognjem.

¹⁰ Józue se je ob tistem času obrnil nazaj in zavzel Hacór in njihovega kralja udaril z mečem, kajti Hacór je bil prej poglavar vseh tistih kraljestev.

¹¹ Vse duše, ki so bile v njem, so udarili z ostrino meča; popolnoma so jih uničili, tam ni ostal Pnihče, da diha. In Hacór je požgal z ognjem.¹² Vsa mesta tistih kraljev in vse kralje izmed njih je Józue zajel in jih udaril z ostrino meča in jih popolnoma uničil, kakor je zapovedal Gospodov služabnik Mojzes.¹³ Toda kar se tiče mest, ki so mirovala v svoji ^qmoči, pa Izrael ni požgal nobenega izmed njih, razen samo Hacór; ki ga je požgal Józue.¹⁴ Ves plen teh mest in živino so si Izraelovi otroci vzeli za plen, toda vsakega človeka so udarili z ostrino meča, dokler jih niso uničili niti niso pustili nobenega da diha.

¹⁵ Kakor je Gospod zapovedal svojemu služabniku Mojzesu, tako je Mojzes zapovedal Józuetu in tako je storil Józue. Ničesar ni pustil

^rnenarejenega, od vsega, kar je Gospod zapovedal Mojzesu.¹⁶ Tako je Józue zavzel vso tisto deželo, hribe in vso južno deželo, vso deželo Gošen, dolino in ravnino, Izraelovo goro in dolino te iste,¹⁷ torej od gore ^sHalak, ki gre gor k Seírju, celo do Bál Gada v libanonski dolini pod goro Hermon. Zajel je vse njihove kralje, jih udaril in usmrtil.¹⁸ Józue je dolgo časa ^tbojeval vojno z vsemi tistimi kralji.¹⁹ Tam ni bilo mesta, ki bi z Izraelovimi otroki sklenilo mir, razen Hivéjcev, prebivalcev Gibeóna.²⁰ Vse druge so zavzeli v bitki.²¹ Kajti to je bilo od Gospoda, da zakrkne njihova srca, da bi prišli v boj zoper Izrael, da bi jih lahko popolnoma uničil in da ne bi imeli naklonjenosti, temveč da bi jih lahko uničil, kakor je Gospod zapovedal Mojzesu.

²¹ Ob tistem času je prišel Józue in iztrebil Anákovce z gora, iz Hebróna, iz Debírja, iz Anába, iz vseh Judovih gora in iz vseh Izraelovih gora. Józue jih je popolnoma uničil z njihovimi mesti.²² Nobeden izmed Anákovcev ni ostal v deželi Izraelovih otrok. Ostali so samo v Gazi, Gatu in Ašdódu.²³ Tako je Józue zavzel ^ucelotno deželo, glede na vse, kar je Gospod rekel Mojzesu, in Józue jo je dal za dedičino Izraelu, glede na njihove oddelke po njihovih rodovih. In dežela je počivala pred vojno.

12 Torej ^vto so kralji dežele, ki so jo Izraelovi otroci udarili in njihovo deželo vzeli v last na drugi strani Jordana, proti sončnemu vzhodu, od reke Arnón, do gore Hermon in vso ravnino na vzhodu:² amoréjski kralj Sihón, ki je prebival v Hešbónu in vladal od Aroérja, ki je na bregu reke Arnón in od sredine reke in od polovice Gileáda, celo do reke Jabók, kar je meja Amónovih otrok;³ in od ravnine do Kinérotskega morja na vzhodu in do ravninskega morja, torej slanega morja na vzhodu, pot do Bet Ješímota in od juga ^wpod Ašdód-Pisgo.^x

⁴ § Pokrajina bašánskega kralja Oga, ki je bila od preostanka velikanov, ki so prebivali pri Aštarótu in pri Edréi⁵ in je kraljeval na gori Hermon, v Salhi in po vsem Bašánu, do meje Gešuréjcev in Maahčánov in polovice Gileáda, meje Sihóna, kralja v Hešbónu.⁶ Te so udarili Gospodov služabnik Mojzes in Izraelovi otroci. Gospodov služabnik Mojzes jo je dal vposest Rubenovcem in Gádovcem in polovici Manásejevega rodu.

⁷ Ti so kralji dežele, ki so jo Józue in Izraelovi otroci udarili na tej strani Jordana na zahodu, od Bál Gada, v dolini Libanon, celo do gore Halak, ki gre gor k Seírju, ki jo je Józue izročil Izraelovim rodovom ^{za} posest, glede na njihove oddelke;⁸ po gorah, po dolinah, po ravninah, po izvirih, po divjini in po južni deželi: Hetejce, Amoréjce in Kánaance, Perizéjce, Hivéjce in Jebusejce.

⁹ Kralj Jerihe, eden; kralj Aja, ki je poleg Betela, eden; ^y¹⁰ kralj Jeruzalema, eden; kralj Hebróna, eden; ¹¹ kralj Jarmúta, eden; kralj Lahíša, eden; ¹² kralj Eglóna, eden; kralj Gezerja, eden; ¹³ kralj

^m 11,5: srečali...: hebr. po dogovoru srečali.

ⁿ 11,8: vélikega Sidóna: ali, Sidonrabe.

^o 11,8: Misrefót Majima: ali, Solne jame: hebr. Gorenje vodá.

^p 11,11: ostal...: hebr. ostalo nobenega diha.

^q 11,13: v svoji...: hebr. na svojem kupu.

^r 11,15: pustil...: hebr. odstranil.

^s 11,17: gore: ali, gladke gore.

^t 11,18: [Leta 1445 pr. Kr.]

^u 11,23: [Leta 1445 pr. Kr.]

^v 12,1: [Leta 1452 pr. Kr.]

^w 12,3: juga: ali, Temána.

^x 12,3: Ašdód-Pisgo: ali, izviri Pisge, ali, hribom.

^y 12,9: [Leta 1451 pr. Kr.]

Debíra, eden; kralj Gederja, eden; ¹⁴ kralj Horme, eden; kralj Aráda, eden; ¹⁵ kralj Libne, eden; kralj Aduláma, eden; ¹⁶ kralj Makéde, eden; kralj Betela, eden; ¹⁷ kralj Tapúaha, eden; kralj Heferja, eden; ¹⁸ kralj Aféka, eden; kralj Lašaróna, ^zeden; ¹⁹ kralj Madóna, eden; kralj Hacórja, eden; ^{a20} kralj Šimrón Meróna, eden; kralj Ahšáfe, eden; ²¹ kralj Taanáha, eden; kralj Megíde, eden; ²² kralj Kedeša, eden; kralj Jokneáma pri Karmelu, eden; ²³ kralj Dora na Dorovi pokrajini, eden; kralj narodov Gilgála, eden; ²⁴ kralj Tirce, eden; vseh kraljev enaintrideset.

13 Torej Józue je bil star ^bin zvrhan v letih in Gospod mu je rekel: »Star si *in* zvrhan v letih in tam ostaja še zelo veliko dežele, da bi bila ^cposedena. ²To je dežela, ki je še ostala: vse meje Filistejcev in ves Gešur, ³ od Šihórja, ki je pred Egiptom, celo do mej severno od Ekróna, *ki je* štet h Kánaancem; pet filistejskih knezov: Gazejci, Ašdódci, Aškelónci, Gitéjci in Ekrónci; tudi Avéjci; ⁴ od juga, vsa dežela Kánaancev in Mara, ^dki je poleg Sidóncev, do Aféka, do meja Amoréjcev ⁵ in dežela Gebálcev in ves Libanon proti sončnemu vzhodu, od Báal Gada pod goro Hermon do vstopa v Hamát. ⁶Vse prebivalce hribovite dežele, od Libanona do Misrefót Majima *in* vse Sidónce bom jaz napodil izpred Izraelovih otrok. Samo razdeli jo z žrebom Izraelcem v dediščino, kakor sem ti zapovedal.

⁷ Zdaj torej razdeli to deželo za dediščino vsem devetim rodovom in polovici Manásejevega rodu, ⁸s katerimi so Rubenovci in Gádovci prejeli svojo dediščino, ki jim jo je dal Mojzes, onkraj Jordana proti vzhodu, *torej* kakor jim je dal Gospodov služabnik Mojzes: ⁹ od Aroérja, ki je na bregu reke Arnón in mesto, ki je na sredi reke in vso ravnino Médebo do Dibóna; ¹⁰ in vsa mesta amoréjskega kralja Sihóna, ki je kraljeval v Hešbónu, do meje Amónovih otrok; ¹¹ Gileád in mejo Gešuréjcev in Maahčánov in vso goro Hermon in ves Bašán, do Salhe; ¹² § vse Ogovo kraljestvo v Bašánu, ki je kraljeval v Aštarótu in v Edréi, ki je ostalo od preostanka velikanov, kajti te je Mojzes udaril in jih vrgel ven.« ¹³Kljub temu Izraelovi otroci niso pregnali Gešuréjcev niti Maahčánov, temveč Gešuréjci in Maahčáni prebivajo med Izraelci do tega dne. ¹⁴Samo Lévijevemu rodu ni dal nobene dediščine. Daritve Gospoda, Izraelovega Boga, narejene z ognjem, so njihova dediščina, kakor jim je rekел.

¹⁵ Mojzes je dal rodu Rubenovih otrok *dediščino* glede na njihove družine. ¹⁶Njihova pokrajina je bila od Aroérja, ki je na bregu reke Arnón in mesto, ki je na sredi reke in vso ravnino pri Médebi; ¹⁷ Hešbón in vsa njegova mesta, ki so na ravnini; Dibón in Bamót Báal ^ein Bet Báal Meón, ¹⁸Jahac, Kedemót, Mefáat, ¹⁹Kirjatájim, Sibmo in Ceret Šahar na gori doline, ²⁰Bet Peór, Ašdód-Pisgo, ^fBet Ješimót ²¹in vsa mesta ravnine in vse kraljestvo amoréjskega kralja Sihóna, ki je kraljeval v Hešbónu, ki ga je Mojzes udaril z midjánskimi princi Evíjem, Rekemom, Curjem,

Hurom in Rebom, *ki so bili* sihónski vojvode, prebivajoči v deželi.

²²Tudi Beórjevega sina Bileáma, napovedovalca usode, ^gso Izraelovi otroci ubili z mečem med tistimi, ki so jih umorili. ²³Meja Rubenovih otrok je bil Jordan in *njegova* meja. To je *bila* dediščina Rubenovih otrok po njihovih družinah, mestih in njihovih vaseh. ²⁴Mojzes je dediščino izročil Gadovemu rodu, *torej* Gadovim otrokom, glede na njihove družine. ²⁵Njihova pokrajina je bila Jazér in vsa mesta Gileáda in polovica dežele Amónovih otrok, do Aroérja, *ki je* pred Rabo; ²⁶in od Hešbóna do Ramát Micpéja in Betoníma in od Mahanájima do meje Debírja; ²⁷v dolini pa Beth-aram, Bet Nimra, Sukót in Cafón, preostanek kraljestva hešbónskega kralja Sihóna, Jordan in *njegova* meja, celó do roba Kinéretskega morja na drugi strani Jordana proti vzhodu. ²⁸To je dediščina Gadovih otrok po njihovih družinah, mestih in njihovih vaseh.

²⁹Mojzes je dal *dediščino* polovici Manásejevega rodu. To je bila *posest* polovice rodu Manásejevih otrok po njihovih družinah. ³⁰Njihovo ozemlje je bilo od Mahanájima, ves Bašán, celotno kraljestvo bašánskega kralja Oga in vsa Jaírova mesta, ki so v Bašánu, šestdeset mest. ³¹Polovica Gileáda, Aštarót in Edréi, mesta Ogovega kraljestva v Bašánu, so *pripadla* otrokom Mahírja, Manásejevega sina, celo do polovice Mahírjevih otrok po njihovih družinah. ³²To so dežele, ki jih je Mojzes razdelil v dediščino na moábskih planjavah, na drugi strani Jordana, pri Jerihi, proti vzhodu. ³³Toda Lévijevemu rodu Mojzes ni dal *nobene* dediščine. Gospod, Izraelov Bog, je *bil* njihova dediščina, kakor jim je rekel.

14 To so dežele, ki so jih Izraelovi otroci

podedovali ^hv kánaanski deželi, ki so jim jo duhovnik Eleazar, Nunov sin Józue in poglavarji očetov rodov Izraelovih otrok razdelili v dediščino.

² Njihova dediščina je *bila* po žrebu, kakor je Gospod zapovedal po Mojzesovi roki, za devet rodov in za polovico rodu. ³Kajti Mojzes je na drugi strani Jordana dal dediščino dvema rodovoma in polovici rodu, toda Lévijevcem med njimi ni dal nobene dediščine. ⁴Kajti od Jožefovih otrok sta bila dva rodova, Manáse in Efrájim. Zato v deželi niso dali nobenega deleža Lévijevcem, razen mest, da prebivajo *v njih*, z njihovimi predmestji za njihovo živino in za njihovo imetje. ⁵Kakor je Gospod zapovedal Mojzesu, tako so Izraelovi otroci storili in razdelili so deželo.

⁶Potem so Judovi otroci prišli k Józuetu v Gilgál in Jefunéjev sin Kaléb, Kenázovec, mu je rekel: »Ti poznaš stvar, ki jo je Gospod rekel Božjemu možu Mojzesu glede mene in tebe v Kadeš Barnéi. ⁷Štirideset let mi je *bilo*, ko me je Gospodov služabnik Mojzes poslal iz Kadeš Barnée, da ogledam deželo in ponovno sem mu prinesel besedo, kakor je *bila ta* v mojem srcu. ⁸Kljub temu so moji bratje, ki so z meno odšli gor, ljudstvu stopili srce, toda jaz sem v celoti sledil Gospodu, svojemu Bogu. ⁹Mojzes je na ta dan prisegel,

^z 12,18: *Lašaróna*: ali, Šáróna.

^a 12,19: [Leta 1450 pr. Kr.]

^b 13,1: [Leta 1445 pr. Kr.]

^c 13,1: *bila*...: hebr. jo vzeli v last.

^d 13,4: *Mara*: ali, votlina.

^e 13,17: *Bamót Báal*...: ali, visoki kraji Báala in hiša Báal Meóna.

^f 13,20: *Ašdód-Pisgo*: ali, izvire Pisge, ali, hrib.

^g 13,22: *napovedovalca usode*: ali, vedeževalca.

^h 14,1: [Leta 1444 pr. Kr.]

rekoč: »Zagotovo bo dežela, ki si jo pomendral s svojimi stopali, tvoja dediščina in tvojih otrok na veke, ker si v celoti sledil Gospodu, mojemu Bogu.«¹⁰ Sedaj, glej, Gospod me je obdržal živega, kakor je rekел, teh petinštirideset let, celo odkar je Gospod spregovoril to besedo Mojzesu, medtem ko so Izraelovi otroci tavali po divjini. Sedaj glej, jaz sem danes star petinosemdeset let.¹¹ Še danes sem tako močan, kakor sem bil na dan, ko me je poslal Mojzes. Kakršna je bila moja moč takrat, celo takšna je moja moč za vojno zdaj, tako za odhajanje kakor za prihajanje.¹² Zdaj mi torej daj to goro, o kateri je Gospod govoril na tisti dan, kajti na tisti dan si slišal kako so bili tam Anákovci in da so bila mesta velika in ograjena. Če bo tako, da bo Gospod z menoj, potem jih bom zmožen pognati ven, kakor je rekel Gospod.«¹³ Józue ga je blagoslovil in Jefunéjevemu sinu Kalébu v dediščino izročil Hebrón. ¹⁴ Hebrón je torej postal dediščina Jefunéjevega sina Kaléba, Kenázovca, do tega dne, zato ker je v celoti sledil Gospodu, Izraelovemu Bogu. ¹⁵ Ime Hebróna ^k je bilo prej Kirját Arba; ta Arbá je bil velik mož med Anákovci. In dežela je imela počitek pred vojno.

15 To je bil torej žreb rodu Judovih otrok po njihovih družinah, celo do meje Edóma. Divjina Cin proti jugu je bila najsprajnejši del južne pokrajine.² Njihova južna meja je bila od obale slanega morja, od zaliva,⁴ ki gleda proti jugu³ in ta je šla ven k južni strani Maleh-Akrabíma min šla vzdolž do Cina in se dvignila na južno stran do Kadeš Barnée in šla vzdolž do Hecróna in se dvignila do Adárja in po ovinkih šla do Karkoja.⁴ Od tam je ta šla proti Acmónu in šla ven k egiptovski reki in izhodi te pokrajine so bili pri morju. To bo vaša južna pokrajina.⁵ Vzhodna meja je bila slano morje, celo do konca Jordana. In njihova meja na severni četrtrini je bila od morskega zaliva pri najbolj oddaljenem delu Jordana.⁶ Meja se je dvignila k Bet Hogli in šla vzdolž ob severu Bet Arábe in meja se je dvignila do kamna Rubenovega sina Bohana.⁷ Meja se je iz doline Ahór dvignila proti Debíru in tako proti severu, zroc proti Gilgálu, to je preden se vzpneš k Adumímu, ki je na južni strani reke. Meja je šla proti vodam En Semeša in njihovi izhodi so bili pri En Rogelu.⁸ § Meja se je dvignila pri dolini sina Hinómovega k južni strani Jebusejcev; isti je Jeruzalem. Meja se je dvignila k vrhu gore, ki leži pred Hinómov dolino proti zahodu, ki je pri koncu doline velikanov proti severu⁹ in meja je bila potegnjena od vrha gore k vodnemu studencu Neftóaha in šla ven k mestom gore Efróna in meja je bila potegnjena k Baáli, ki je Kirját Jearím.¹⁰ Meja je od Baále zavila proti zahodu, na gorovje Seír in šla vzdolž, do pobočja gore Jearím, ki je Kesalón, na severno stran in se spustila dol k Bet Šemešu in šla naprej do Timne.¹¹ Meja je šla ven k severni strani Ekróna in meja je bila potegnjena k Šikarónu in šla vzdolž do gore Baálo in šla ven k Jabneéli; in izhodi meje so bili pri morju.¹² Zahodna meja je bila do velikega morja

in njegove pokrajine. To je pokrajina Judovih otrok naokoli, glede na njihove družine.

¹³ Jefunéjevemu sinu Kalébu je dal delež med Judovimi otroki, glede na Gospodovo zapoved Józuetu, torej mesto ⁿArba, Anákovega očeta, ki je mesto Hebrón. ¹⁴ Kaléb je od tam pregnal tri Anákove sinove: Šešája, Ahimána in Talmája, Anákove otroke. ¹⁵ Od tam je odšel gor k prebivalcem Debírja. Ime Debírja je bilo prej Kirját Sefer.

¹⁶ Kaléb je rekel: »Kdor udari Kirját Sefer in ga zavzame, njemu bom dal svojo hčer Ahso za ženo.«¹⁷

Zavzel ga je Kenázov sin Otniel, Kalébov brat in dal mu je svojo hčer Ahso za ženo.¹⁸ Pripetilo se je, ko je prišla k njemu, da ga je primorala, da prosi od svojega očeta polje in razjahala je svojega osla in Kaléb ji je rekel: »Kaj hočeš?«¹⁹ Ta je odgovorila: »Daj mi blagoslov, kajti dal si mi južno deželo; daj mi tudi vodne izvire.« In dal ji je gornje izvire in spodnje izvire.

²⁰ To je dediščina rodu Judovih otrok glede na njihove družine. ²¹ Najbolj oddaljena mesta rodu Judovih otrok proti pokrajini Edóm, proti jugu, so bila: Kabceél, Eder, Jagúr,²² Kina, Dimón, Adáda,²³ Kedeš, Hacór, Jitnán,²⁴ Zif, Telem, Bealót,

²⁵ Hacór, Hadáta, Kerijót in Hecrón, ki je Hacór,²⁶ Amám, Šemaá, Moládaj,²⁷ Hacár Gada, Hešmón, Bet Pelet,²⁸ Hacár Šuál, Beeršeába, Bizjótja,²⁹ Baála, Ijím, Ecem,³⁰ Eltolád, Kesíl, Hormá,³¹ Ciklág, Madmaná, Sansána,³² Lebaót, Šilhím, Ajin in Rimón. Vseh mest je devetindvajset, z njihovimi vasmi.³³ In v dolini Eštaól, Cora, Ašna,³⁴ Zanóah, En Ganím, Tapúah, Enájim,³⁵ Jarmút, Adulám, Sohó, Azéka,³⁶ Šaarájim, Adítájim, Gedéra in

³⁷ Gederotaim, štirinajst mest z njihovimi vasmi. Cenán, Hadáša, Migdál Gad,³⁸ Dilán, Micpa, Jokteél,³⁹ Lahíš, Bockát, Eglón,⁴⁰ Kabón, Lahmás, Kitlíš,⁴¹ Gederót, Bet Dagón, Naáma in Makéda; šestnajst mest z njihovimi vasmi.⁴² Libna, Eter, Ašán,⁴³ Jiftáh, Ašna, Necíb,⁴⁴ Keíla, Ahzíb in Marešá; devet mest z njihovimi vasmi.⁴⁵ Ekrón z njegovimi mesti in njegovimi vasmi.⁴⁶ Od Ekróna, celo do morja, vse kar leži blizu ^pAšdóda, z njihovimi vasmi.⁴⁷ Ašdód z njegovimi mesti in njegovimi vasmi, Gaza s svojimi mesti in svojimi vasmi, do egiptovske reke in vélikega morja in njegove meje.

⁴⁸ Na gorah: Šamír, Jatír, Sohó,⁴⁹ Dana, Kirját Sana, ki je Debír,⁵⁰ Anáb, Eštemóa, Aním,⁵¹ Gošen, Holón in Gilo, enajst mest z njihovimi vasmi.⁵² Aráb, Dumá, Ešán,⁵³ Janúm,^q Bet Tapúah, Aféka,

⁵⁴ Humta, Kirját Arba, ki je Hebrón in Ciór, devet mest z njihovimi vasmi.⁵⁵ Maón, Karmel, Zif, Juta,⁵⁶ Jezreél, Jokdeám, Zanóah,⁵⁷ Kajin, Gíbei in Timna, deset mest z njihovimi vasmi.⁵⁸ Halhúl, Bet Cur, Gedór,⁵⁹ Maarát, Bet Anót in Eltekón, šest mest z njihovimi vasmi.⁶⁰ Kirját Báal, ki je Kirját Jearím in Raba, dve mesti z njunimi vasmi.⁶¹ V divjini Bet Arába, Midín, Seháha,⁶² Nibšán, Solno mesto in En Gedi, šest mest z njihovimi vasmi.

^{14,11:} Prd 46,9

^{14,14:} Joz 21,12

^{14,14:}

¹ Mkb 2,56

^{14,15:} Joz 15,13

^{15,1:} 4 Mz

^{33,36}

^{15,1:} 4 Mz 34,3

^{15,7:} 1 Kr 1,9

^{15,13:} Joz 14,15

^{15,14:} Sod 1,1

^{15,54:} Joz 14,15

ⁱ 14,10: [Leta 1444 pr. Kr.]

^j 14,10: *tavali*: hebr. hodili.

^k 14,15: [Hebrón: hebr. sedež združenja.]

^l 15,2: *zaliva*: hebr. jezika.

^m 15,3: *Maleh-Akrabíma*: ali, vzpona k Akrabímu.

ⁿ 15,13: *mesto...:* ali, Kirját Arba.

^o 15,36: *in:* ali, ali.

^p 15,46: *blizu...:* hebr. pri kraju Ašdód.

^q 15,53: *Janúm:* ali, Janús.

⁶³ Kar se tiče Jebusejcev, prebivalcev Jeruzalema, jih Judovi otroki niso mogli pognati ven, temveč so Jebusejci prebivali z Judovimi otroki pri Jeruzalemu do današnjega dne.

16 Žreb Jožefovih otrok je padel ^rod Jordana pri Jerihi, do vode Jerihe na vzhodu, k divjini, ki gre gor od Jerihe, čez goro Betel ² in gre iz Betela v Luz in gre vzdolž do meja Arkičanov k Atarótu ³ in se spusti zahodno, k pokrajini Jaflétovcev, do pokrajine spodnjega Bet Horóna in do Gezerja in njeni izhodi so pri morju. ⁴ Tako sta Jožefova otroka, Manáše in Efrájim, vzela svojo dediščino.

⁵ Meja Efrájimovih sinov, glede na njihove družine, je bila takšna, torej meja njihove dediščine na vzhodni strani je bil Atrót Adár, do gornjega Bet Horóna ⁶ in meja je šla ven proti morju v Mihmetát na severni strani in meja je šla naokoli proti vzhodu v Taanát Šilo in šla poleg njega na vzhodu do Janóaha ⁷ in se spustila od Janóaha k Atarótu in k Naári in prišla k Jerihi in izšla pri Jordanu. ⁸ Meja je potekala od Tapúaha proti zahodu, k reki Kano in njeni izhodi so bili pri morju. To je dediščina rodu Efrájimovih otrok po njihovih družinah. ⁹ Oddvojena mesta za Efrájimove otroke so bila med dediščino Manásejevih otrok, vsa mesta z njihovimi vasmi. ¹⁰ Niso pa pregnali Kánaancev, ki so prebivali v Gezerju, temveč so Kánaanci prebivali med Efrájimci do današnjega dne in služili podvrženi plačevanju davka.

17 Tam je bil tudi žreb za Manásejev rod, kajti on je bil Jožefov prvorojenec. Namreč zaradi Manásejevega prvorojenca Mahírja, Gileádovega očeta, ker je bil bojevnik, zato je imel Gileád in Bašán. ² Tam je bil tudi žreb za preostanek Manásejevih otrok po njihovih družinah za otroke Abiézera ³ in za otroke Heleka in za otroke Asriéla in za otroke Sihema in za otroke Heferja in za otroke Šemidája. To so bili dečki Manáseja, Jožefovega sina po njihovih družinah.

³ Toda Celofhád, sin Heferja, sin Gileáda, sin Mahírja, sin Manáseja, ni imel sinov, temveč hčere. To so imena njegovih hčera: Mahla, Noa, Hogla, Milka in Tirca. ⁴ Približale so se blizu, pred duhovnika Eleazarja in pred Nunovega sina Józueta in pred prince, rekoč: »Gospod je zapovedal Mojzesu, da nam daste dediščino med našimi brati.« Zato jim je glede na Gospodovo zapoved dal dediščino med brati njihovega očeta. ⁵ Tam je padlo deset deležev Manáseju, poleg gileádske in bašánske dežele, ki sta bili na drugi strani Jordana, ⁶ kajti Manásejeve hčere so imele dediščino med njegovimi sinovi. Preostanek Manásejevih sinov pa je imel deželo Gileád.

⁷ Manásejeva pokrajina je bila od Aserja do Mihmetáta, ki leži pred Sihemom. Meja je potekala vzdolž desne roke do prebivalcev En Tapúaha.

⁸ Torej Manáše je imel deželo Tapúah, toda Tapúah na Manásejevi meji je pripadal Efrájimovim otrokom ⁹ in pokrajina se je spustila k reki Kano, južno od reke; ta Efrájimova mesta so med Manásejevimi mesti. Tudi Manásejeve pokrajine so bile na severni strani reke in njihovi izhodi so bili pri morju. ¹⁰ Proti jugu je bilo Efrájimovo in proti

severu je bilo Manásejevo in morje je njegova meja in na severu sta se srečala v Aserju in na vzhodu v Isahárju. ¹¹ Manáše je imel v Isahárju in v Aserju Bet Šeán in njegova mesta, Jibleám in njegova mesta, prebivalce Dora in njegova mesta, prebivalce En Dora in njegova mesta, prebivalce Taanáha in njegova mesta in prebivalce Megída ter njegova mesta, torej tri dežele. ¹² Vendar Manásejevi otroci niso mogli napoditi prebivalcev teh mest, temveč so v tej deželi hoteli prebivati Kánaanci. ¹³ Vendar se je pripetilo, ko so Izraelovi otroci postali močni, da so Kánaance podvrgli davku, toda niso jih popolnoma pognali ven.

¹⁴ Jožefovi otroci so spregovorili Józuetu, rekoč: »Zakaj si mi dal, da podedujem samo en žreb in en delež, glede na to, da sem veliko ljudstvo, ker me je Gospod doslej blagoslavljal?« ¹⁵ Józue jim je odgovoril: »Če si veliko ljudstvo, potem se dvigni v gozdnato deželo in tam posekaj zase, v deželi Perizéjcev in velikanov, uče je Efrájimsko pogorje zate preozko.« ¹⁶ Jožefovi otroci so rekli: »Pogorja ni dovolj za nas in vsi Kánaanci, ki prebivajo v dolinski deželi, imajo vozove iz železa, tako tisti, ki so iz Bet Šeána in njegovih mest in tisti, ki so iz doline Jezreeél.« ¹⁷ Józue je spregovoril Jožefovi hiši, torej Efrájimu in Manáseju, rekoč: »Ti si veliko ljudstvo in imaš veliko moč. Ne boš imel samo enega deleža. ¹⁸ Toda gora bo twoja, kajti to je les in ti ga boš posekal in dohodek od tega bo twoj, kajti napodil boš Kánaance, čeprav imajo železne vozove in čeprav so močni.«

18 Celotna skupnost Izraelovih otrok se je zbrala skupaj pri Šilu in tam postavila šotorsko svetišče skupnosti. In dežela je bila podjarmljena pred njimi.

² Tam je med Izraelovimi otroki ostalo sedem rodov, ki se niso prejeli svoje dediščine. ³ Józue je rekel Izraelovim otrokom: »Doklej se obirate, da greste, da vzamete v last deželo, ki vam jo je dal Gospod, Bog vaših očetov? ⁴ Dajte izmed sebe tri može za vsak rod in poslal jih bom in vstali bodo in šli skozi deželo in jo opisali glede na njihovo dediščino in ponovno bodo prišli k meni. ⁵ To bodo razdelili na sedem delov. Juda bo ostal v svojih pokrajinah na jugu in Jožefova hiša bo ostala v svojih pokrajinah na severu. ⁶ Vi boste torej opisali deželo v sedmih delih in opis prinesli sèm k meni, da lahko mečem žrebe za vas tukaj pred Gospodom, našim Bogom. ⁷ Toda Lévijevci nimajo deleža med vami, kajti Gospodovo duhovništvo je njihova dediščina. Gad, Ruben in polovica Manásejevega rodu so prejeli svojo dediščino onkraj Jordana, na vzhodu, ki jim jo je dal Gospodov služabnik Mojzes.«

⁸ Možje so vstali ter odšli stran in Józue jim je naročil, da gredo, da opišejo deželo, rekoč: »Pojdite in hodite skozi deželo in jo opišite in ponovno pridite k meni, da bom tukaj v Šilu za vas lahko vrgel žrebe pred Gospodom.« ⁹ Možje so odšli in šli skozi deželo in jo v knjigi opisali po mestih v sedmih delih in ponovno prišli k Józuetu, k vojski pri Šilu.

16,2: Sod 1,2,6

17,1: 1 Mz

41,51

17,1: 1 Mz

46,20

17,1: 1 Mz

50,23

17,1: 4 Mz

32,39

17,2: 4 Mz

26,29

17,3: 4 Mz

26,33

17,3: 4 Mz 27,1

17,3: 4 Mz 36,2

^t 17,9: reki.... ali, potoku iz trstičja.

^u 17,15: velikanov: ali, Rafájevcov.

¹⁰ Józue je zanje v Šilu metal žrebe pred Gospodom in tam je Józue Izraelovim otrokom razdelil deželo glede na njihove oddelke.

¹¹ Žreb rodu Benjaminovih otrok je prišel gor glede na njihove družine in pokrajina njihovega žreba je prišla naprej med Judovimi otroki in Jožefovimi otroki. ¹² Njihova meja na severni strani je bila od Jordana in meja je šla gor k strani Jerihe na severni strani in se dvigala skozi pogorje proti zahodu in njeni izhodi so bili pri divjini Bet Aven. ¹³ Meja je od tam šla preko, proti Luzu, k strani Luza, ki je Betel, proti jugu in meja se je spustila k Atrót Adárju, blizu gore, ki leži na južni strani spodnjega Bet Horóna. ¹⁴ Meja je bila potegnjena od tam in obdala vogal morja proti jugu, od gore, ki leži pred Bet Horónom proti jugu in njeni izhodi so bili pri Kirját Báalu, ki je Kirját Jearím, mesto Judovih otrok. To je bila zahodna četrtina. ¹⁵ Južna četrtina je bila od konca Kirját Jearíma in meja se je nadaljevala na zahod in izšla pri izviru vodá Neftóaha ¹⁶ in meja se je spustila k vznožju gore, ki leži pred dolino sina Hinómovega in ki je v dolini velikanov na severu in se spustila k Hinómovi dolini, k strani Jebúsa na jugu in se spustila k En Rogelu ¹⁷ in potegnjena je bila od severa in šla naprej k En Šemešu in šla naprej proti Gelilótu, ki je nasproti vzpona k Adumímu in se spustila h kamnu Rubenovega sina Bohana ¹⁸ in šla naprej proti strani nasproti Arábi proti severu in se spustila k Arábi. ¹⁹ Meja je šla vzdolž strani Bet Hogle proti severu in izhodi meje so bili pri severnem zalivu ^wslanega morja, pri južnem koncu Jordana. To je bila južna pokrajina. ²⁰ Jordan je bil njegova meja na vzhodni strani. To je bila dediščina Benjaminovih otrok, po njihovih pokrajinah naokoli, glede na njihove družine. ²¹ Torej mesta rodov Benjaminovih otrok glede na njihove družine so bila Jeriha, Bet Hogla, dolina Kecíc, ²² Bet Arába, Cemarájim, Betel, ²³ Avím, Para, Ofrá, ²⁴ Kefár Amoní, Ofní in Gaba, dvanajst mest z njihovimi vasmi. ²⁵ Gibeón, Rama, Beerót, ²⁶ Micpa, Kefíra, Moca, ²⁷ Rekem, Jirpeél, Tarála, ²⁸ Cela, Elef, Jebús, kar je Jeruzalem, Gíbea in Kirját, štirinajst mest z njihovimi vasmi. To je dediščina Benjaminovih otrok glede na njihove družine.

19 Drugi žreb je prišel naprej k Simeonu, ^{torej} za rod Simeonovih otrok glede na njihove družine in njihova dediščina je bila znotraj dediščine Judovih otrok. ² V svoji dediščini so imeli Beeršebo, ali Šebo in Moladáj, ³ Hacár Šuál, Baálo, Ecem, ⁴ Eltolád, Betúl, Hormo, ⁵ Cíklág, Bet Markabót, Hacár Susa, ⁶ Bet Lebaót in Šaruhén, trinajst mest in njihove vasi. ⁷ Ajin, Rimón, Eter in Ašán, štiri mesta in njihove vasi. ⁸ Vse vasi, ki so bile naokoli teh mest do Baalát Beéra, južnega Ramáta. To je dediščina rodu Simeonovih otrok glede na njihove družine. ⁹ Od deleža Judovih otrok je bila dediščina Simeonovih otrok, kajti delež Judovih otrok je bil zanje prevelik, zato so imeli Simeonovi otroci dediščino znotraj njihove dediščine.

¹⁰ Tretji žreb je prišel za Zábulonove otroke glede na njihove družine in meja njihove dediščine je

18,17: Joz 15,6
19,46: Apd 9,36

bila do Sarída. ¹¹ Njihova meja se je dvignila proti morju in Maráli in segla do Dabéšeta in segla do reke, ki je pred Jokneámom ¹² in se obrnila od Saríde vzhodno proti vzhajanju sonca, k meji Kislót Tabora in potem je šla ven do Daberáta in šla gor k Jafíji ¹³ in od tam je šla vzdolž, na vzhodu do Gat Heferja k Et Kacínu in šla ven k ^xRimón-metoarju do Nea ¹⁴ in meja ga je obdala na severni strani do Hanatóna. Njeni izhodi so v dolini Jiftáh El. ¹⁵ Katát, Nahalál, Šimrón, Jidála in Betlehem, dvanajst mest z njihovimi vasmi. ¹⁶ To je dediščina Zábulonovih otrok glede na njihove družine, ta mesta z njihovimi vasmi.

¹⁷ Četrти žreb je izšel za Isahárja, za Isahárjeve otroke glede na njihove družine. ¹⁸ Njihova meja je bila proti Jezreélu, Kesulótu, Šunému, ¹⁹ Hafarájimu, Šíonu, Anaharátu, ²⁰ Rabítu, Kijsónu, Ebetu, ²¹ Remetu, En Ganímu, En Hadu, Bet Pacécu ²² in pokrajina sega do Tabora, Šahacúma in Bet Šemeša. Izhodi njihove meje so bili pri Jordanu, šestnajst mest z njihovimi vasmi. ²³ To je dediščina rodu Isahárjevih otrok glede na njihove družine, mesta in njihove vasi.

²⁴ Peti žreb je izšel za rod Aserjevih otrok glede na njihove družine. ²⁵ Njihova meja je bila Helkát, Halí, Beten, Ahšáf, ²⁶ Alaméleh, Amád in Mišál in sega do Karmela proti zahodu in do Šihór Libnáta ²⁷ in se obrača proti sončnemu vzhodu do Bet Dagóna in seže do Zábulona in k dolini Jiftáh El, proti severni strani Bet Emeka in Negiéla in greven na levi roki do Kabúla, ²⁸ § Hebróna, Rehóbá, Hamóna in Kane, celo k velikemu Sidónu ²⁹ in potem se pokrajina obrne k Rami in k močnemu mestu Tir yin pokrajina se obrne k Hosí. Njeni izhodi so pri morju od pokrajine do Ahzíba. ³⁰ Tudi Uma, Afék in Rehób, dvaindvajset mest z njihovimi vasmi. ³¹ To je dediščina rodu Aserjevih otrok glede na njihove družine, ta mesta z njihovimi vasmi.

³² Šesti žreb je izšel za Neftálijeve otroke, ^{torej} za Neftálijeve otroke glede na njihove družine. ³³ § Njihova pokrajina je bila od Helefa in Alóna ^zdo Caananíma in Adame, Nekeba in Jabneéla k Lakú in njeni izhodi so bili pri Jordanu. ³⁴ Potem se pokrajina obrne proti zahodu k Aznót Taboru in od tam gre k Hukóku in sega do Zábulona na južni strani in do Aserja na zahodni strani in do Juda nad Jordanom proti sončnemu vzhodu. ³⁵ Utrjena mesta so Cídím, Cer, Hamát, Rakát, Kinéret, ³⁶ Adáma, Rama, Hacór, ³⁷ Kedeš, Edréi, En Hacór, ³⁸ Jirón, Migdál El, Horém, Bet Anát in Bet Šemeš. Devetnajst mest z njihovimi vasmi. ³⁹ To je dediščina rodu Neftálijevih otrok glede na njihove družine, mesta in njihove vasi.

⁴⁰ In sedmi žreb je izšel za rod Danovih otrok glede na njihove družine. ⁴¹ Pokrajina njihove dediščine je bila Cora, Eštaól, Ir Šemeš, ⁴² Saalbím, Ajalón, Jitla, ⁴³ Elón, Timna, Ekrón, ⁴⁴ Elteké, Gibetón, Baalát, ⁴⁵ Jehúd, Bené Berák, Gat Rimón, ⁴⁶ § Me Jarkón in Rakon z mejo pred ^aJafo. ^b ⁴⁷ Pokrajina Danovih otrok je zanje izpadla premajhna, zato so Danovi otroci odšli gor, da se bojujejo zoper Lešem, ga zavzeli, ga udarili z ostrino meča, ga

^v 18,18: Arábi: ali, ravnini.

^w 18,19: zalivu: hebr. jeziku.

^x 19,13: k...: ali, do Rimóna, ki je potegnjen.

^y 19,29: Tir: hebr. Tzor.

^z 19,33: [Alóna...: hebr. hrasta v Caananímu.]

^a 19,46: pred: ali, nasproti Jafi.

^b 19,46: Jafo: ali, Jopo.

vzeli v last in tam prebivali in Lešem imenovali Dan, po imenu njihovega očeta Dana.⁴⁸ To je dediščina rodu Danovih otrok glede na njihove družine, ta mesta z njihovimi vasmi.

⁴⁹ Ko so naredili konec razdeljevanju dežele za dediščino po njihovih pokrajinhah, so Izraelovi otroci dali med njimi dediščino Nunovemu sinu Józuetu.⁵⁰ Glede na Gospodovo besedo so mu dali mesto, ki ga je prosil, *torej* Timnát Séräh na Efrájimskem pogorju in zgradil je mesto ter tam prebival.⁵¹ To ^cso dediščine, ki so jih duhovnik Eleazar, Nunov sin Józue in poglavarji očetov rodov Izraelovih otrok v Šílu z žrebom razdelili v dediščino pred Gospodom, pri vratih šotorskega svetišča skupnosti. Tako so naredili konec razdeljevanju dežele.

20 Gospod je spregovoril tudi Józuetu, rekoč:
² »Govori Izraelovim otrokom, rekoč: Izločite si zavetna mesta, o katerih sem ti govoril po Mojzesovi roki,³ da ubijalec, ki nenamerno *in* nevede ubije *katerokoli* osebo, lahko pobegne tja in ta bodo vaše zatočišče pred krvnim maščevalcem.⁴ Ko bo tisti, ki pobegne v eno izmed teh mest, stal pri vhodu velikih vrat mesta in bo svojo zadevo oznanil v ušesa starešin tega mesta, ga bodo vzeli k sebi v mesto in mu dali prostor, da bo lahko prebival med njimi.⁵ Če ga krvni maščevalec zasleduje, potem ubijalca ne bodo izročili v njegovo roko, ker je nevede udaril svojega bližnjega in ga predtem ni sovražil.⁶ Prebival bo v tem mestu, dokler ne bo stal pred skupnostjo za sodbo *in* do smrti vélikega duhovnika, ki bo v tistih dneh. Potem se bo ubijalec vrnil in prišel v svoje lastno mesto in v svojo lastno hišo v mesto, iz katerega je pobegnil.«⁷

⁷ Določili ^dso Kedeš v Galileji, na Neftálievem pogorju in Sihem na Efrájimskem pogorju in Kirját Arbo, ki je Hebrón, na Judovi gori.⁸ Na drugi strani Jordana, pri Jerihi, proti vzhodu, so v divjini, na ravnini, določili Becer od Rubenovega rodu in Ramót v Gileádu od Gadovega rodu in Golán v Bašánu od Manásejevega rodu.⁹ To so bila mesta, določena za vse Izraelove otroke in za tujca, ki začasno biva med njimi, da kdorkoli nenamerno ubije *katerokoli* osebo, lahko pobegne tja in ne umre po roki krvnega maščevalca, dokler ta stoji pred skupnostjo.

21 Potem so se približali poglavarji očetov Lévijevcev k duhovniku Eleazarju in k Nunovemu sinu Józuetu in k poglavarjem očetov rodov Izraelovih otrok ² in jim govorili pri Šílu v kánaanski deželi, rekoč: »Gospod je po Mojzesovi roki zapovedal, da nam daste mesta, da prebivamo v [*njh*], z njihovimi predmestji, za našo živino.«³ Izraelovi otroci so na Gospodovo zapoved dali Lévijevcem od svoje dediščine ta mesta in njihova predmestja.⁴ Žreb je izšel za družine Kehátovcev in otroci duhovnika Arona, *ki so bili* izmed Lévijevcev, so imeli po žrebu od Judovega rodu, od Simeonovega rodu in od Benjaminovega rodu trinajst mest.⁵ Preostali Kehátovi otroci so *imeli* po žrebu deset mest od družin iz Efrájimovega rodu,

iz Danovega rodu in iz polovice Manásejevega rodu.⁶ Geršónovi otroci so *imeli* po žrebu trinajst mest od Isahárjevega rodu, od Aserjevega rodu, od Neftálievega rodu in od polovice Manásejevega rodu v Bašánu.⁷ Merarijevi otroci po njihovih družinah so *imeli* dvanajst mest od Rubenovega rodu, od Gadovega rodu in od Zábulonovega rodu.⁸ Izraelovi otroci so po žrebu dali Lévijevcem ta mesta z njihovimi predmestji, kakor je Gospod zapovedal po Mojzesovi roki.

⁹ Ta mesta so dali od otrok Judovega rodu in od [otrok] Simeonovega rodu, ta mesta, ki so *tukaj* omenjena ^epo imenu,¹⁰ ki so jih imeli Aronovi otroci, *ki so* iz družine Kehátovcev, *ki so* bili izmed Lévijevih otrok, kajti njihov je bil prvi žreb.¹¹ Dali so jim mesto Arbá od Anákovega očeta; to *mesto* je ^fHebrón na hriboviti Judovi *deželi*, s predmestji okoli njega.¹² Toda polja mesta in njegove vasi so dali Jefunéjevemu sinu Kalébu za njegovo posest.

¹³ Tako so dali otrokom duhovnika Arona Hebrón z njegovimi predmestji, *da bi bil* zavetno mesto za ubijalca in Libno z njenimi predmestji,¹⁴ Jatír z njegovimi predmestji, Eštemóa z njenimi predmestji,¹⁵ Holón ^gz njegovimi predmestji, Debír z njegovimi predmestji,¹⁶ Ajin ^hz njegovimi predmestji, Juto z njenimi predmestji *in* Bet Šemeš z njegovimi predmestji; devet mest od teh dveh rodov.¹⁷ Iz Benjaminovega rodu Gibeón z njegovimi predmestji, Gebo ⁱz njenimi predmestji,¹⁸ Anatót z njegovimi predmestji *in* Almon ^jz njegovimi predmestji; štiri mesta.¹⁹ Vseh mest Aronovih otrok, duhovnikov, *je bilo* trinajst mest z njihovimi predmestji.

²⁰ Družine Kehátovih otrok, Lévijevci, ki so ostali izmed Kehátovih otrok, celo oni so imeli mesta od svojega žreba od Efrájimovega rodu.²¹ Kajti dali so jim Sihem z njegovimi predmestji, na Efrájimskem pogorju, *da bo* zavetno mesto za ubijalca, Gezer z njegovimi predmestji,²² Kibcájim z njegovimi predmestji in Bet Horón z njegovimi predmestji; štiri mesta.²³ Od Danovega rodu, Elteké z njegovimi predmestji, Gibetón z njegovimi predmestji,²⁴ Ajalón z njegovimi predmestji in Gat Rimón z njegovimi predmestji; štiri mesta.²⁵ Od polovice Manásejevega rodu Taanáh z njegovimi predmestji in Gat Rimón z njegovimi predmestji; dve mesti.²⁶ Vseh mest *je bilo* deset, z njihovimi predmestji za družine Kehátovih otrok, ki so preostali.

²⁷ Geršónovim otrokom iz družin Lévijevcev, iz druge polovice rodu Manáseja, so *dali* Golán v Bašánu z njegovimi predmestji, *da bo* zavetno mesto za ubijalca in Beastero z njenimi predmestji; dve mesti.²⁸ Iz Isahárjevega rodu Kišón z njegovimi predmestji, Daberát z njegovimi predmestji,²⁹ Jarmút z njegovimi predmestji in En Ganím z njegovimi predmestji; štiri mesta.³⁰ Iz Aserjevega rodu Mišál z njegovimi predmestji, Abdón z njegovimi predmestji,³¹ Helkát z njegovimi predmestji in Rehób z njegovimi predmestji; štiri mesta.³² Iz Neftálievega rodu Kedeš v Galileji z njegovimi predmestji, *da bo* zavetno mesto za

19,47: Sod 18,19
 19,50: Joz 24,30
 19,51: 4 Mz 34,17
 20,2: 2 Mz
 21,13
 20,2: 4 Mz 35,6
 20,2: 4 Mz
 35,11
 20,2: 4 Mz
 35,14
 20,2: 5 Mz 19,2
 20,6: 4 Mz
 35,25
 20,8: 5 Mz 4,43
 20,8: 1 Krn 6,78
 21,2: 4 Mz 35,2
 21,12: Joz 14,14
 21,12: 1 Krn 6,56

g 21,15: *Holón*: tudi imenovan, Helón.

h 21,16: *Ajin*: imenovan tudi, Asán.

i 21,17: *Gebo*: tudi imenovano, Gaba.

j 21,18: *Almon*: tudi imenovan, Alémet.

^c 19,51: [Leta 1444 pr. Kr.]

^d 20,7: *Določili*: hebr. Posvetili.

^e 21,9: *omenjena*: hebr. imenovana.

^f 21,11: *mesto je...: ali, je* Kirját Arba.

ubijalca, Hamót Dor z njegovimi predmestji in Kartán z njegovimi predmestji; tri mesta.³³ Vseh mest Geršónovcev, glede na njihove družine, je bilo trinajst mest z njihovimi predmestji.

³⁴ Družinam Meraríjevih otrok, preostanku Lévijevcev iz Zábulonovega rodu, Jokneám z njegovimi predmestji, Kartán z njegovimi predmestji,³⁵ Dimno z njenimi predmestji in Nahál z njegovimi predmestji; štiri mesta.³⁶ Iz Rubenovega rodu Becer z njegovimi predmestji, Jahac z njegovimi predmestji,³⁷ Kedemót z njegovimi predmestji in Mefaat z njegovimi predmestji; štiri mesta.³⁸ Iz Gadovega rodu Ramót v Gileádu z njegovimi predmestji, da bo zavetno mesto za ubijalca, Mahanájim z njegovimi predmestji,³⁹ Hešbón z njegovimi predmestji in Jazér z njegovimi predmestji; skupaj štiri mesta.⁴⁰ Tako je bilo vseh mest za Meraríjeve otroke po njihovih družinah, ki so bili preostanek družin Lévijevcev, po njihovem žrebu, dvanajst mest.⁴¹ Vseh mest Lévijevcev, znotraj posesti Izraelovih otrok je bilo osemnštirideset mest z njihovimi predmestji.⁴² Ta mesta so bila vsako s svojimi predmestji naokoli njih; tako so bila vsa ta mesta.

⁴³ Gospod je dal Izraelu vso deželo, ki jo je prizigel, da jo da njihovim očetom in vzeli so jo v last in v njej prebivali.⁴⁴ Gospod jim je dal počitek naokoli, glede na vse, kar je prizigel njihovim očetom in pred njimi ni obstal niti mož izmed vseh njihovih sovražnikov; Gospod je vse njihove sovražnike izročil v njihovo roko.⁴⁵ Tam ni manjkala nobena dobra stvar, ki jo je Gospod govoril Izraelovi hiši; vse so se izpolnile.

22 Potem je Józue poklical Rubenovce, Gádovce in polovico Manásejevega rodu² ter jim rekel: »Držali ste se vsega, kar vam je Gospodov služabnik Mojzes zapovedal in moj glas ste ubogali v vsem, kar sem vam zapovedal.³ Te mnoge dni do tega dne niste zapustili svojih bratov, temveč ste skrbeli za zapoved Gospoda, svojega Boga.⁴ Sedaj je Gospod, vaš Bog, dal počitek vašim bratom, kakor jim je obljudil, zato se sedaj vrnite in se odpravite v svoje šotore in v deželo svoje posesti, ki vam jo je dal Gospodov služabnik Mojzes na drugi strani Jordana.⁵ Toda marljivo pazite, da izpolnite zapoved in postavo, ki vam jo je zapovedal Gospodov služabnik Mojzes, da ljubite Gospoda, svojega Boga in da hodite po vseh njegovih poteh in se držite njegovih zapovedi in da se mu trdno pridružite in mu služite z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo.«⁶ Tako jih je Józue blagoslovil in jih poslal proč; in odšli so k svojim šotorom.

⁷ Torej eni polovici Manásejevega rodu je Mojzes dal posest v Bašánu, toda drugi njegovi polovici je Józue dal [posest] med njihovimi brati na tej strani Jordana proti zahodu. Ko je Józue tudi njih poslal proč, v njihove šotore, tedaj jih je blagoslovil⁸ in jim govoril, rekoč: »V svoje šotore se vrnite z mnogimi bogastvi in z zelo veliko živine, s srebrom in z zlatom, z bronom in z železom in z zelo mnogimi oblačili. Plen svojih sovražnikov razdelite s svojimi brati.«

21,45: Joz
23,14-15
22,4: 4 Mz
32,33
22,4: Joz 13,8
22,5: 5 Mz
10,12
22,17: 4 Mz
25,1-18
22,20: Joz 7,1
22,20: Joz 7,5

⁹ Rubenovi otroci in Gadovi otroci in polovica Manásejevega rodu se je vrnila in odpotovala od Izraelovih otrok iz Šila, ki je v kánaanski deželi, da gredo v deželo Gileád, k zemlji njihove posesti, ki so jo vzeli v last, glede na Gospodovo besedo, po Mojzesovi roki.

¹⁰ Ko so prišli k mejam Jordana, ki so v kánaanski deželi, so Rubenovi otroci in Gadovi otroci in polovica Manásejevega rodu tam zgradili oltar pri Jordanu, na pogled velik oltar.

¹¹ Izraelovi otroci so slišali reči: »Glejte, Rubenovi otroci, Gadovi otroci in polovica Manásejevega rodu so zgradili oltar nasproti kánaanski deželi, na mejah Jordana, ob prehodu Izraelovih otrok.«

¹² Ko so Izraelovi otroci slišali o tem, se je celotna skupnost Izraelovih otrok skupaj zbrala pri Šilu, da gredo gor, da se vojskujejo proti njim.¹³ Izraelovi otroci so k Rubenovim otrokom, h Gadovim otrokom in k polovici Manásejevega rodu v deželo Gileád poslali Pinhás, sina duhovnika Eleazarja¹⁴ in z njim deset princev, iz vsake vodilne khiše princa, po vseh Izraelovih rodovih in vsak je bil poglavar svoje očetovske hiše med tisočerimi Izraelovimi.

¹⁵ Prišli so k Rubenovim otrokom, h Gadovim otrokom in k polovici Manásejevega rodu, v deželo Gileád in z njimi govorili, rekoč:¹⁶ »Tako govoriti celotna Gospodova skupnost: Kakšen prekršek je to, kar ste zagrešili zoper Izraelovega Boga, da se ta dan odvračate od sledenja Gospodu, v tem, da ste si zgradili oltar, da bi se ta dan lahko uprli zoper Gospoda?¹⁷ Mar je krivičnost Peórja premajhna za nas, od katere do tega dne nismo očiščeni, čeprav je bila nadloga v Gospodovi skupnosti,¹⁸ temveč da ste se ta dan morali odvrniti od sledenja Gospodu? Zgodilo se bo, glede na to, da ste se ta dan uprli zoper Gospoda, da bo jutri ogorčen nad celotno Izraelovo skupnostjo.¹⁹ Vendor če je dežela vaše posesti nečista, potem prečkajte v deželo Gospodove posesti, v kateri prebiva Gospodovo šotorsko svetišče in vzemite posest med nami, toda ne uprite se zoper Gospoda niti se ne uprite zoper nas v tem, da si gradite oltar poleg oltarja Gospoda, našega Boga.²⁰ Mar ni Zerahov sin Ahán zagrešil prekršek v prekleti stvari in je bes padel na vso Izraelovo skupnost? In ta mož v svoji krivičnosti ni umrl sam.«

²¹ Potem so Rubenovi otroci, Gadovi otroci in polovica Manásejevega rodu odgovorili in rekli poglavarjem tisočerih Izraelovih:²² »Gospod, Bog bogov, Gospod, Bog bogov, on ve in Izrael bo vedel. Če je to v uporu ali če je v prestopku zoper Gospoda (nas ta dan ne reši),²³ da smo si zgradili oltar, da se obrnemo od sledenja Gospodu, ali če na njem darujemo žgalno daritev ali jedilno daritev ali če na njem žrtvujejo mirovne daritve, naj sam Gospod to zahteva²⁴ in če nismo tega raje storili zaradi strahu pred to stvarjo, rekoč: »V l'času, ki pride, bodo vaši otroci lahko govorili našim otrokom, rekoč: »Kaj imate z Gospodom, Izraelovim Bogom?²⁵ Kajti Gospod je naredil Jordan za mejo med nami in vami, vi Rubenovi otroci in Gadovi otroci, vi nimate deleža v Gospodu.« Tako bodo vaši otroci naredili našim otrokom, da se prenehajo batij

^k 22,14: vodilne: hebr. očetovske.

¹ 22,24: V...: hebr. Jutri.

Gospoda.²⁶ Zato smo rekli: »Pripravimo se, da si zgradimo oltar, ne za žgalno daritev niti za klavno daritev,²⁷ temveč, da bo ta lahko priča med nami in vami in našimi rodovi za nami, da bomo lahko pred njim opravljeni Gospodovo službo s svojimi žgalnimi daritvami, svojimi klavnimi daritvami in s svojimi mirovnimi daritvami,« da v času, ki pride, vaši otroci ne bodo mogli reči našim otrokom: »Vi nimate deleža v Gospodu.«²⁸ Zato smo rekli, da bo tako, ko bodo tako rekli nam ali našim rodovom, v času, ki pride, da bomo lahko ponovno rekli: »Glejte vzorec Gospodovega oltarja, ki so ga naredili naši očetje, niti za žgalne daritve, niti za klavne daritve, temveč je ta priča med vami in nami.«²⁹ Bog ne daj, da bi se uprli zoper Gospoda in se ta dan obrnili od sledenja Gospodu, da zgradimo oltar za žgalne daritve, za jedilne daritve ali za klavne daritve, poleg oltarja Gospoda, našega Boga, ki je pred njegovim šotorskim svetiščem.«

³⁰ Ko so duhovnik Pinhás in princi skupnosti in poglavari tisočerih Izraelovih, ki so bili z njim, slišali besede, ki so jih Rubenovi otroci, Gadovi otroci in Manásejevi otroci govorili, jim ^mje to ugajalo.³¹ In Pinhás, sin duhovnika Eleazarja, je rekel Rubenovim otrokom, Gadovim otrokom in Manásejevim otrokom: »Ta dan smo zaznali, da je med nami Gospod, zato ker tega prekrška niste zagrešili zoper Gospoda. Sedaj ⁿste Izraelove otroke osvobodili iz Gospodove roke.«

³² Pinhás, sin duhovnika Eleazarja in princi so se vrnili od Rubenovih otrok in od Gadovih otrok iz dežele Gileád v kánaansko deželo, k Izraelovim otrokom in jim ponovno prinesli besedo.³³ Stvar je ugajala Izraelovim otrokom in Izraelovi otroci so blagoslovili Boga in niso nameravali iti gor zoper njih v bitko, da bi uničili deželo, v kateri so prebivali otroci Rubena in Gada.³⁴ Rubenovi otroci in Gadovi otroci pa so oltar imenovali Ed, ^okajti ta bo priča med nami, da Gospod je Bog.

23 Pripetilo se je, dolgo časa ^Ppo tem, ko je Gospod dal počitek Izraelu pred vsemi njegovimi sovražniki naokoli, da je Józue postal star in zvrhan ^qv starosti.² Józue je dal poklicati ves Izrael in po njihove starešine, po njihove poglavjarje, po njihove sodnike, po njihove častnike ter jim rekel: »Star sem in zvrhan v starosti.³ Videli ste vse, kar je Gospod, vaš Bog, zaradi vas storil vsem tem narodom, kajti Gospod, vaš Bog, je ta, ki se je boril za vas.⁴ Glejte, z žrebom sem vam razdelil vse te narode, ki preostajajo, da bodo dediščina za vaše rodove, od Jordana, z vsemi narodi, ki sem jih iztrebil, celo do vélikega morja proti ^rzahodu.⁵ Gospod, vaš Bog, jih bo pregnal izpred vas in jih pognal iz vašega pogleda in vi boste vzeli v last njihovo deželo, kakor vam je Gospod, vaš Bog, obljubil.⁶ Bodite torej zelo pogumni, da se držite in da storite vse, kar je zapisano v knjigi Mojzesove postave, da se ne obrnete vstran od tam ne k desni roki ne k levi,⁷ da ne pridete med te narode, te, ki preostajajo med vami, niti ne omenjajte imena njihovih bogov, niti ne povzročajte, da prisegate pri

22,27:
1 Mz 31,48
22,27: Joz 24,27
22,27: Joz 22,34
23,3: 2 Mz 14,4
23,6: 5 Mz 5,32
23,6: 5 Mz
28,14
23,7: Ps 16,4
23,10:
3 Mz 26,8
23,10:
5 Mz 32,30
23,13:
2 Mz 23,33
23,13:
4 Mz 33,55
23,13:
5 Mz 7,16
23,14: Joz 21,45
24,2: 1 Mz
11,31
24,2: Jdt 5,6-7
24,3: 1 Mz 21,2
24,4: 1 Mz
25,26
24,4: 1 Mz 36,8
24,4: 1 Mz 46,6
24,5: 2 Mz 3,1
24,6: 2 Mz
12,37
24,6: 2 Mz 14,9
24,8: 4 Mz
21,33

njih, niti jim ne služite, niti se jim ne priklanjajte,⁸ temveč ^sse trdno pridružite Gospodu, svojemu Bogu, kakor ste storili ta dan.⁹ Kajti ^tGospod je izpred vas pregnal velike in močne narode, toda glede vas, noben človek ni mogel obstati pred vami do tega dne.¹⁰ En mož med vami jih bo pregnal tisoč, kajti Gospod, vaš Bog, on je ta, ki se bori za vas, kakor vam je obljubil.

¹¹ Pazite torej nase, ^uda ljubite Gospoda, svojega Boga.¹² Sicer če boste na kakršenkoli način šli nazaj in se trdno pridružili preostanku teh narodov, torej tem, ki preostajajo med vami in boste z njimi sklepali poroke in šli noter k njim in oni k vam,¹³ zagotovo vedite, da Gospod, vaš Bog, izpred vas ne bo več pregnal nobenega izmed teh narodov, temveč vam bodo zanke, pasti in nadloge na vaših straneh in trni v vaših očeh, dokler ne izginete iz te dobre dežele, ki vam jo je dal Gospod, vaš Bog.¹⁴ Glejte, ta dan grem pot vse zemlje in vi veste v vseh svojih srcih in v vseh svojih dušah, da se ni izjalovila niti ena od vseh dobrih stvari, ki jih je Gospod, vaš Bog, govoril glede vas. Vse so se vam zgodile in niti ena stvar od tega se ni izjalovila.¹⁵ Zato se bo zgodilo, da kakor vse dobre stvari, ki so prišle nad vas, ki vam jih je Gospod, vaš Bog, obljubil, tako bo Gospod nad vas privedel vse zle stvari, dokler vas ne uniči iz te dobre dežele, ki vam jo je dal Gospod, vaš Bog.¹⁶ Ko ste prekršili zavezo Gospoda, svojega Boga, ki vam jo je zapovedal in šli ter služili drugim bogovom in se jim priklanjali, potem bo zoper vas vžgana Gospodova jeza in hitro boste izginili iz dobre dežele, ki vam jo je dal.«

24 Józue je vse Izraelove rodoze zbral v Sihem in dal poklicati po Izraelove starešine, po njihove poglavjarje, po njihove sodnike in po njihove častnike in postavili so se pred Bogom.² Józue je vsemu ljudstvu rekel: »Tako govoril Gospod, Izraelov Bog: »Vaši očetje so v starih časih prebivali na drugi strani vèleréke, ^torej Terah, Abrahamov oče in Nahórjev oče in služili drugim bogovom.³ Vzel sem vašega očeta Abrahama iz druge strani vèleréke in ga vodil skozi vso kánaansko deželo in pomnožil njegovo seme in mu dal Izaka.⁴ Izaku sem dal Jakoba in Ezava. Ezavu sem dal gorovje Seír, da ga vzame v last, toda Jakob in njegovi otroci so odšli dol v Egipt.⁵ Poslal sem tudi Mojzesa in Arona in Egipt udaril z nadlogami, glede na to, kar sem storil med njimi in potem sem vas privedel ven.⁶ Vaše očete sem privedel iz Egipta in prišli ste k morju. Egipčani so vaše očete zasledovali z bojnimi vozovi in konjeniki do Rdečega morja.⁷ Ko so klicali h Gospodu, je med vas in Egipčane postavil temo in nadnje privedel morje in jih pokril. Vaše oči so videle, kar sem storil v Egiptu in v divjini ste prebivali dolgo obdobje.⁸ Privedel sem vas v deželo Amoréjcov, ki so prebivali na drugi strani Jordana. Borili so se z vami in izročil sem jih v vašo roko, da bi lahko vzeli v last njihovo deželo in uničil sem jih izpred vas.⁹ Potem je Balák, Cipórjev sin, moábski

^m 22,30: *Jim*...: hebr. je bilo to dobro v njihovih očeh.

ⁿ 22,31: *Sedaj*: hebr. Potem.

^o 22,34: *Ed*: to je, priča.

^p 23,1: [Okoli leta 1427 pr. Kr.]

^q 23,1: *zvrhan*...: hebr. prišel v dneve.

^r 23,4: *proti*...: hebr. ob sončnem zahodu.

^s 23,8: *temveč*...: ali, kajti če se boste trdno pridružili itd.

^t 23,9: *Kajti*: ali, Potem bo.

^u 23,11: *nase*: hebr. na svoje duše.

kralj, vstal in se bojeval zoper Izrael in poslal ter poklical Beórjevega sina Bileáma, da vas prekolne,¹⁰ toda nisem hotel prisluhniti Bileámu, zato vas je mirno blagoslovil. Tako sem vas osvobodil iz njegove roke.¹¹ Odšli ste čez Jordan in prišli do Jerihe. Zoper vas so se borili možje iz Jerihe [*in*] Amoréjci, Perizéjci, Kánaanci, Hetejci, Girgaséjci, Hivéjci in Jebusejci in izročil sem jih v vašo roko.¹² Pred vami sem poslal sršena, ki jih je pregnal izpred vas, celó dva kralja Amoréjcov, *toda* ne s tvojim mečem niti ne s tvojim lokom.¹³ Dal sem vam deželo, za katero se niste trudili in mesta, ki jih niste zgradili, in vi prebivate v njih in jeste od vinogradov in oljčnih nasadov, ki jih niste sadili.¹⁴

¹⁴ Zdaj se torej bojte Gospoda in mu služite v iskrenosti in resnici in odstranite bogove, ki so jim služili vaši očetje na drugi strani vèleréke in v Egiptu in služite Gospodu.

¹⁵ Če pa se vam to zdi zlo, da služite Gospodu, ta dan izberite komu boste služili: ali bogovom, ki so jim služili vaši očetje, ki so bili na drugi strani vèleréke, ali bogovom Amoréjcov, v čigar deželi prebivate. Toda kar se tiče mene in moje hiše, mi bomo služili Gospodu.¹⁶ Ljudstvo je odgovorilo in reklo: »Bog ne daj, da bi zapustili Gospoda, da služimo drugim bogovom,¹⁷ kajti Gospod, naš Bog, on je ta, ki je nas in naše očete privedel gor iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti in ki je storil ta velika znamenja na našem pogledu in nas varoval po vsej poti, po kateri smo šli, in med vsemi ljudstvi, skozi katera smo šli.¹⁸ Gospod je izpred nas pregnal vsa ljudstva, celo Amoréjce, ki prebivajo v deželi. *Zato* bomo tudi služili Gospodu, kajti on je naš Bog.¹⁹ Józue je rekел ljudstvu: »Ne morete služiti Gospodu, kajti on je svet Bog; ljubosumen Bog je; ne bo odpustil vaših prestopkov niti vaših grehov.²⁰ Če zapustite

^{24,9:} 4 Mz 22,5

^{24,9:} 5 Mz 23,4

^{24,12:}

² Mz 23,28

^{24,12:}

⁵ Mz 7,20

^{24,20:} Joz 23,15

^{24,30:} Joz 19,50

^{24,30:} Sod 2,9

^{24,32:}

¹ Mz 50,25

^{24,32:}

² Mz 13,19

^{24,32:}

¹ Mz 33,19

Gospoda in služite tujim bogovom, potem se bo obrnil in vas prizadel in vas použil, potem ko vam je storil dobro.²¹ Ljudstvo je Józuetu reklo: »Ne, temveč bomo služili Gospodu.²² Józue je ljudstvu rekел: »Vi ste priče zoper vas same, da ste izbrali Gospoda, da mu služite.²³ Rekli so: »Mi smo priče.²⁴ »Zdaj torej odstranite,²⁵ je rekel, »tuje bogove, ki so med vami in svoje srce nagnite h Gospodu, Izraelovemu Bogu.²⁶ Ljudstvo je Józuetu reklo: »Gospodu, našemu Bogu, bomo služili in njegov glas bomo ubogali.²⁷ Tako je Józue tega dne sklenil zavezo z ljudstvom in jim postavil zakon in odredbo v Sihemu.

²⁶ Józue je te besede zapisal v knjigo Božje postave in vzel velik kamen in ga tam postavil pod hrast, ki je bil poleg Gospodovega svetišča.²⁷ Józue je vsemu ljudstvu rekel: »Glejte, ta kamen nam bo priča, kajti ta je slišal vse Gospodove besede, ki nam jih je govoril. Ta vam bo zato priča, da ne bi zatajili svojega Boga.²⁸ Tako je Józue ljudstvu pustil oditi, vsakemu možu v svojo dediščino.

²⁹ Po vseh teh stvareh se je pripetilo, da je Nunov sin Józue, Gospodov služabnik, umrl, star sto deset let.³⁰ Pokopalì so ga na meji njegove dediščine, v Timnát Serahu, ki je na Efrájimskem pogorju, na severni strani Gáševega hriba.³¹ Izrael je služil Gospodu vse Józuetove dni in vse dni starešin, ki so preživeli Józueteta in ki so poznali vsa Gospodova dela, ki jih je storil za Izrael.

³² Jožefove kosti, ki so jih Izraelovi otroci prinesli gor iz Egipta, so pokopali v Sihemu, na parceli zemlje, ki jo je Jakob kupil od sinov Hamórja, Sihemovega očeta, za sto koščkov srebra in ta je postala dediščina Jožefovih otrok.³³ Aronov sin Eleazar je umrl zin pokopali so ga na hribu, ki pripada njegovemu sinu Pinhásu, ki mu je bil dan na Efrájimskem pogorju.

Knjiga sodnikov

[Knjiga Sodnikov je v popolnem nasprotju z Józuetovo knjigo. V Józuetovi knjigi je poslušno ljudstvo osvojilo deželo zaradi zaupanja v Božjo moč. V Sodnikih pa je neposlušno in malikovalsko ljudstvo vedno znova poraženo zaradi svojega upora zoper Boga.

V sedmih različnih ciklih, od greha do rešitve, Sodniki pokažejo, kako je Izrael zavrgel Božjo postavo in jo nadomestil s tem, »kar je bilo pravilno v njegovih očeh.« () Ponavljanjoča se posledica opustitve Božje postave je pokvarjenost od znotraj in zatiranje od zunaj. V skoraj štirih stoletjih, ki jih zajema ta knjiga, Bog dvigne vojaške prvake, da bi odvrgli jarem suženjstva in narod vrnili k čistemu bogoslužju. Vendar se »krog greha« vse prehitro spet začne, saj se duhovna temperatura naroda vedno bolj ohlaja.

Hebrejski naslov je *Shophetim*, kar pomeni »sodniki«, »vladarji«, »osvoboditelji« ali »rešitelji«. *Shophet* ne nosi le ideje o ohranjanju pravice in reševanju sporov, ampak se uporablja tudi v pomenu »osvoboditi« in »rešiti«. Sodniki najprej osvobodijo ljudi, nato vladajo in izvajajo sodbo. Septuaginta je za to besedo uporabila grško ustreznicu *Kritai* (»sodniki«). Latinska Vulgata pa jo je imenovala *Liber Judicum*, »Knjiga sodnikov«. Ta knjiga bi se lahko ustrezno imenovala tudi »Knjiga neuspeha«.

1. Uspehi in neuspehi pri osvajanju dežele, Gospodov angel (1,1-3,6).
2. Zgodovina nekaterih sodnikov, Samson (3,7-16,31).

^v 24,19: *svet...*: hebr. sveti Bogovi.

^w 24,29: [Okoli leta 1426 pr. Kr.]

^x 24,31: *preživeli...*: hebr. podaljšali svoje dni za Józuetom.

^y 24,32: *koščkov...*: ali, jagnjet.

^z 24,33: [Okoli leta 1420 pr. Kr.]

3. Malikovanje Danovega rodu (17-18).
4. Vojna z Benjaminovim rodom (19-21).]

1 Torej po Józuetovi smrti ^ase je pripetilo, da so Izraelovi otroci vprašali Gospoda, rekoč: »Kdo bo za nas najprej šel gor zoper Kánaance, da se bori zoper njih?« ² Gospod je rekel: »Juda bo šel gor. Glejte, deželo sem izročil v njegovo roko.« ³ Juda je svojemu bratu Simeonu rekел: »Pridi gor z menoj v moj žreb, da se bova lahko borila zoper Kánaance in prav tako bom tudi jaz šel s teboj v tvoj žreb.« Tako je Simeon odšel z njim. ⁴ Juda je odšel gor in Gospod je Kánaance in Perizéjce izročil v njuno roko in izmed njih sta v Bezeku usmrtila deset tisoč mož. ⁵ V Bezeku sta našla Adóni Bezeka in se borila zoper njega ter usmrtila Kánaance in Perizéjce. ⁶ Toda Adóni Bezek je pobegnil in sledila sta za njim, ga ujela ter odsekala njegova palca in velika prsta na njegovih stopalih. ⁷ Adóni Bezek je rekел: »Sedemdeset kraljev, ki imajo odsekane svoje ^bpalce in svoje palce na stopalih, je *svojo hrano* pobiralo ^cpod mojo mizo. Kakor sem jaz storil, tako mi je Bog poplačal.« In odvedla sta ga v Jeruzalem in tam je umrl. ⁸ Torej Judovi otroci so se borili zoper Jeruzalem, ga zavzeli, udarili z ostrino meča in začgali mesto.

⁹ Potem so Judovi otroci odšli dol, da se borijo zoper Kánaance, ki prebivajo na gori, na jugu in v dolini. ^d¹⁰ Juda je odšel zoper Kánaance, ki prebivajo v Hebrónu (torej ime Hebróna je *bilo* prej Kirját Arba) in usmrtili so Šešája, Ahímána in Talmája. ¹¹ Od tam je odšel zoper prebivalce Debírja. Íme Debírja pa je *bilo* prej Kirját Sefer. ¹² Kaléb je rekел: ^e»Kdor udari Kirját Sefer in ga zavzame, njemu bom dal svojo hčer Ahso za ženo.« ¹³ Zavzel ga je Kenázov sin Otniél, Kalébov mlajši brat in dal mu je svojo hčer Ahso za ženo. ¹⁴ Ko je prišla *k njemu* se je pripetilo, da ga je primorala, da prosi od svojega očeta polje in razjahala je *svojega osla* in Kaléb ji je rekel: »Kaj hočeš?« ¹⁵ Rekla mu je: »Daj mi blagoslov, kajti dal si mi južno deželo; daj mi tudi vodne izvire.« In Kaléb ji je dal gornje izvire in spodnje izvire.

¹⁶ Otroci Kenéjca, Mojzesovega tasta, so z Judovimi otroki odšli ^fgor iz mesta palmovih dreves v Judovo divjino, ki leži na jugu Aráda in odšli so ter prebivali med ljudstvom. ¹⁷ Juda je odšel s svojim bratom Simeonom in usmrtili so Kánaance, ki naseljujejo Cefát in ga popolnoma uničili. Ime mesta se je imenovalo Horma. ¹⁸ Juda je zavzel tudi Gazo z njenimi pokrajinami, Aškelón z njegovimi pokrajinami in Ekrón z njegovimi pokrajinami. ¹⁹ Gospod je bil z Judom in napodil ^gje prebivalce gore, toda ni mogel napoditi prebivalce doline, ker so imeli železne vozove. ²⁰ Hebrón so dali Kalébu, kakor je rekel Mojzes, in od tam je izgnal tri Anákove sinove.

²¹ Benjaminovi otroci pa niso napodili Jebusejcev, ki so naseljevali Jeruzalem, temveč Jebusejci

prebivajo z Benjaminovimi otroki v Jeruzalemu do današnjega dne.

²² Jožefova hiša, tudi oni so se dvignili zoper Betel in Gospod je *bil* z njimi. ²³ Jožefova hiša je poslala, da razišče Betel. (Torej ime mesta je *bilo* prej Luz.)

²⁴ Ogledniki so videli moža priti iz mesta in mu rekli: »Pokaži nam, prosimo te, vhod v mesto, mi pa ti bomo izkazali usmiljenje.« ²⁵ Ko jim je ta pokazal vhod v mesto, potem so mesto udarili z ostrino meča, toda spustili so moža in vso njegovo družino. ²⁶ Mož je odšel v deželo Hetejcev, zgradil mesto in njegovo ime imenoval Luz, kar je njegovo ime do današnjega dne.

²⁷ Niti Manáše ni napodil *prebivalcev* Bet Šeána in njegovih mest, niti Taanáha in njegovih mest, niti prebivalcev Dora in njegovih mest, niti prebivalcev Jibleáma in njegovih mest, niti prebivalcev Megída in njenih mest, temveč so Kánaanci hoteli prebivati v tej deželi. ²⁸ Pripetilo se je, ko je bil Izrael močan, da so Kánaance podvrgli davku, niso pa jih popolnoma pognali ven.

²⁹ Niti ni Efrájim napodil Kánaancev, ki prebivajo v Gezerju, temveč Kánaanci prebivajo med njimi v Gezerju.

³⁰ Niti ni Zábulon napodil prebivalcev Kitróna niti prebivalcev Nahalóla, temveč so Kánaanci prebivali med njimi in postali so davkoplačevalci.

³¹ Niti ni Aser napodil prebivalcev Aka, niti prebivalcev Sidóna, ^hniti Ahalaba, ⁱniti Ahzíba, ^jniti Helbe, ^kniti Aféke, ^lniti Rehóba, ³² temveč so Aserjevcji prebivali med Kánaanci, prebivalci dežele, kajti niso jih pognali ven.

³³ Niti ni Neftáli napodil prebivalcev Bet Šemeša niti prebivalcev Bet Anáta, temveč je prebival med Kánaanci, prebivalci dežele. Kljub temu so jim prebivalci Bet Šemeša in Bet Anáta postali davkoplačevalci. ³⁴ Amoréjci pa so Danove otroke potisnili na goro, kajti niso jim hoteli pustiti, da pridejo dol v dolino, ³⁵ temveč so Amoréjci hoteli prebivati na gori Heres v Ajalónu in v Saalbímu. Vendar je roka ^mJožefove hiše prevladala, tako da so postali davkoplačevalci. ³⁶ Pokrajina Amoréjcev je *bila* od vzpona ⁿk Akrabímu, od skale in navzgor.

2 Gospodov angel ^oje prišel gor od Gilgála k Bohímu in rekel: »Primoral sem vas iti gor, ven iz Egipta in vas privedel v deželo, ki sem jo prisegel vašim očetom. Rekel sem: ›Nikoli ne bom prelomil svoje zaveze z vami.‹ In vi ne boste sklenili nobene zaveze s prebivalci te dežele; zrušili boste njihove oltarje.« Toda niste ubogali mojega glasu. Zakaj ste to storili?« ³ Zato sem tudi rekel: ›Ne bom jih pognal izpred vas, temveč vam bodo *kakor trni* na vaših straneh in njihovi bogovi vam bodo zanka.« ⁴ Pripetilo se je, ko je Gospodov angel te besede povedal vsem Izraelovim otrokom, da je ljudstvo povzdignilo svoj glas in zajokalo.

1,9: Joz 10,36

1,9: Joz 11,21

1,9: Joz 15,13

1,10: Joz 15,13

1,17: 4 Mz 21,3

1,20: 4 Mz

14,24

1,20: Joz 14,13

1,20: Joz 15,14

1,23: 1 Mz

28,19

1,24: Joz 2,1

1,27: Joz

17,11-12

1,29: Joz 16,10

2,2: 5 Mz 7,2

2,2: 5 Mz 12,3

2,3: Joz 23,13

2,3: 2 Mz 23,33

2,3: 2 Mz 34,12

^h 1,31: [Sidón: hebr. ujetje ribe.]

ⁱ 1,31: [Ahalab: hebr. debelost,obilje.]

^j 1,31: [Ahzíb: hebr. zavajajoč.]

^k 1,31: [Helba: hebr. rodovitnost.]

^l 1,31: [Afék: hebr. trdnjava.]

^m 1,35: *roka*...: hebr. bila roka Jožefove hiše težka.

ⁿ 1,36: *vzpona*...: ali, Maleh-Akrabíma.

^o 2,1: *angel*: ali, poslanec.

^a 1,1: [Okoli leta 1425 pr. Kr.]

^b 1,7: *svoje*...: hebr. palce svojih rok in svojih stopal.

^c 1,7: *pobiralo*: ali, zbiralo.

^d 1,9: *dolini*: ali, spodnji deželi.

^e 1,12: [Leta 1444 pr. Kr.]

^f 1,16: [Okoli leta 1425 pr. Kr.]

^g 1,19: *napodil*...: ali, v last vzel goro.

⁵ Ime tega kraja so imenovali Bohím Pin tam so darovali Gospodu.

⁶ Ko je Józue pustil ljudstvu oditi, ^qso Izraelovi otroci odšli, vsak mož v svojo dedičino, da deželo vzamejo v last. ⁷ Ljudstvo je služilo Gospodu vse Józuetove dni in vse dni starešin, ki so preživeli Józuela, ki so videli vsa velika Gospodova dela, ki jih je storil za Izrael. ⁸ Nunov sin Józue, Gospodov služabnik, je umrl, star sto deset let. ^{s9} Pokopali so ga na meji njegove dedičine, v Timnát Heresu, ^tna gori Efrájim, na severni strani Gáševega hriba. ¹⁰ Tudi ves ta rod je bil zbran k svojim očetom in tam je za njimi vstal drug rod, ki ni poznal Gospoda niti še ne del, ki jih je ta storil za Izrael.

¹¹ Izraelovi otroci so počeli zlo v Gospodovih očeh in služili Báalom. ¹² Zapustili ^uso Gospoda, Boga svojih očetov, ki jih je privedel iz egiptovske dežele in sledili drugim bogovom, bogovom ljudstev, ki so bili okoli njih, se jim priklanjali in Gospoda izzivali k jezi. ¹³ Zapustili so Gospoda in služili Báalu in Astarti.

¹⁴ Gospodova jeza je bila vroča zoper Izrael in izročil jih je v roke plenilcev, ki so jih oplenili in jih prodal v roke njihovih sovražnikov naokoli, tako da ne bi mogli več obstati pred svojimi sovražniki. ¹⁵ Kamorkoli so odšli, je bila zoper njih Gospodova roka za zlo, kakor je Gospod rekel in kakor jim je Gospod prisegel. Bili so silno stiskani.

¹⁶ Kljub temu je Gospod dvignil sodnike, ki so jih osvobajali ^viz roke tistih, ki so jih plenili.

¹⁷ Vendar niso hoteli prisluhniti svojim sodnikom, temveč so se odšli vlačugat za drugimi bogovi in se jim priklanjali. Hitro so se obrnili iz poti,

po kateri so hodili njihovi očetje z uboganjem Gospodovih zapovedi, *toda* oni niso tako storili.

¹⁸ Ko jim je Gospod dvignil sodnike, potem je bil Gospod s sodnikom in jih vse sodnikove dni osvobajal iz roke njihovih sovražnikov, kajti to je pokesalo Gospoda zaradi njihovega stokanja, zaradi razloga tistih, ki so jih zatirali in jih slabili.

¹⁹ Pripetilo pa se je, ko je bil sodnik mrtev, *da so se* vrnili in se izpridili ^wbolj kakor njihovi očetje v sledenju drugim bogovom, da jim služijo in se jim priklanjajo. Niso odnehalni ^xod svojih lastnih početij niti od svoje trmoglave poti.

²⁰ Gospodova jeza je bila vroča zoper Izrael in rekel je: »Zato, ker je to ljudstvo prekršilo mojo zavezo, ki sem jo zapovedal njihovim očetom in niso prisluhnili mojemu glasu, ²¹ odslej tudi jaz pred njimi ne bom podil kateregakoli izmed narodov, ki jih je pustil Józue, ko je umrl, ²² da bom lahko po njih preizkusil Izraela, če se bodo držali Gospodove poti, da hodijo po njej, kakor so se je držali njihovi očetje ali ne.« ²³ Zato je Gospod

pustil ^ytiste narode, ne da bi jih naglo pognal ven niti jih ni izročil v Józuetovo roko.

3 Torej to so narodi, ki jih je pustil Gospod, da z njimi preizkusi Izraela, *torej* tiste iz Izraela, ki niso poznali vseh kánaanskih vojn, ² samo da bi rodovi Izraelovih otrok lahko vedeli, da jih naučijo vojne, vsaj tiste, ki prej niso ničesar vedeli o tem, ³ namreč pet filistejskih knezov in vse Kánaance, Sidónce in Hivéjce, ki so prebivali na gori Libanon, od gore Báal Hermon, do vhoda v Hamát. ⁴ Bili so, da z njimi preizkusi Izraela, da spozna, ali bodo prisluhnili Gospodovim zapovedim, ki jih je po Mojzesovi roki zapovedal njihovim očetom.

⁵ Izraelovi otroci so prebivali med Kánaanci, Hetejci, Amoréjci, Perizéjci, Hivéjci in Jebusejci ⁶ in jemali so njihove hčere, da so postale njihove žene in svoje hčere so dajali njihovim sinovom in služili njihovim bogovom. ⁷ Izraelovi otroci so počeli ^zzlo v Gospodovih očeh in pozabili Gospoda, svojega Boga in služili Báalom in ašeram.

⁸ Zato je bila Gospodova jeza vroča zoper Izrael in jih je prodal ^{av} roko Kušán Rišatájima, kralja Mezopotamije^b in Izraelovi otroci so osem let služili Kušán Rišatájimu. ⁹ Ko so Izraelovi otroci vpili h Gospodu, je Gospod Izraelovim otrokom dvignil osvoboditelja, cki jih je osvobodil, Kenázovega sina Otniéla, Kalébovega mlajšega brata. ¹⁰ Gospodov Duh je prišel ^dnadenj in sodil je Izraelu in odšel ven na vojsko in Gospod je izročil Kušán Rišatájima, kralja Mezopotamije, ^ev njegovo roko in njegova roka je prevladala zoper Kušán Rišatájima. ¹¹ Dežela je imela štirideset let počitek in Kenázov sin Otniél je umrl. ^f

¹² Izraelovi otroci pa so ponovno počeli ^gzlo v Gospodovih očeh in Gospod je zoper Izraela okreplil moábskega kralja Eglóna, ker so počeli zlo v Gospodovih očeh. ¹³ K sebi je zbral otroke Amóna in Amáleka ter odšel in udaril Izrael in v last vzel mesto palmovih dreves. ^h ¹⁴ Tako so Izraelovi otroci osemnajst let služili moábskemu kralju Eglónu. ¹⁵ Toda ko so Izraelovi otroci klicali h Gospodu, jim je Gospod dvignil osvoboditelja, Gerájevega sina Ehúda, Benjaminovca, jmoža, ki je bil levičen ⁱin po njem so Izraelovi otroci poslali darilo moábskemu kralju Eglónu. ¹⁶ Toda Ehúd si je naredil bodalo, ki je imelo dve ostrini, komolec dolgo in opasal si ga je pod oblačilo, na svoje desno stegno. ¹⁷ In prinesel je darilo moábskemu kralju Eglónu. Eglón pa je bil zelo debel mož. ¹⁸ Ko je končal s ponujanjem darila, je ljudstvo, ki je nosilo darilo, odposlal proč. ¹⁹ Toda on sam se je ponovno obrnil od klesancev, ^lki so bili pri Gilgálu in rekel: »Zate imam skrivno naročilo, oh kralj.« Ta je rekel: »Molči.« In vsi, ki so stali pri njem, so odšli od njega. ²⁰ Ehúd je prišel k njemu in ta je

^p 2,5: **Bohim:** to je, Jokajoči.

^q 2,6: [Okoli leta 1444 pr. Kr.]

^r 2,7: **preživel...:** hebr. podaljšali dneve za Józuetom.

^s 2,8: [Okoli leta 1426 pr. Kr.]

^t 2,9: **Timnát Heresu:** tudi imenovanemu, Timnát Serahu.

^u 2,12: [Okoli leta 1406 pr. Kr.]

^v 2,16: **osvobajali:** hebr. rešili.

^w 2,19: **izpridili...:** ali, so bili bolj izprijeni.

^x 2,19: **odnehali...:** hebr. ničesar pustili pasti od svojih.

^y 2,23: **pustil:** ali, prenašal.

^z 3,7: [Okoli leta 1406 pr. Kr.]

^a 3,8: [Okoli leta 1402 pr. Kr.]

^b 3,8: **Mezopotamije:** hebr. Arám–naharaima.

^c 3,9: **osvoboditelja:** hebr. rešitelja.

^d 3,10: **prišel...:** hebr. bil na njem.

^e 3,10: **Mezopotamije:** hebr. Aráma.

^f 3,11: [Okoli leta 1394 pr. Kr.]

^g 3,12: [Okoli leta 1354 pr. Kr.]

^h 3,13: [mesto palmovih dreves: hebr. Jeriha, glej 4 Mz 24,3.]

ⁱ 3,14: [Okoli leta 1336 pr. Kr.]

^j 3,15: **Benjaminovca:** ali, sina iz Jemina.

^k 3,15: **levičen:** hebr. brez desne roke, [ali je bila le-ta poškodovana.]

^l 3,19: **klesancev...:** ali, rezanih podob, ki so bile.

sedel v poletni dvorani, ki jo je imel samo zase. Ehúd je rekel: »Zate imam sporočilo od Boga.« In ta je vstal iz svojega sedeža.²¹ Ehúd je svojo levo roko iztegnil naprej, vzел bodalo s svojega desnega stegna in ga zabodel v njegov trebuh.²² § Tudi ročaj je šel noter za rezilom in maščoba se je zaprla na rezilu, tako da bodala ni mogel izvleči iz njegovega trebuha in venⁿ je prišla umazanija.²³ Potem je Ehúd šel naprej skozi preddverje ter za seboj zaprl vrata dvorane in jih zaklenil.²⁴ Ko je odšel ven, so prišli njegovi služabniki in glej, ko so videli, da so bila vrata dvorane zaklenjena, so rekli: »Zagotovo v svoji poletni sobi pokriva^o svoja stopala.«²⁵ Obotavliali so se, dokler jih ni postal sram in glej, vrat dvorane ni odprl. Zato so vzeli ključ in jih odprli in glej, njihov gospod je mrtev ležal na zemlji.²⁶ Ehúd pa je pobegnil, medtem ko so se zadrževali in šel onkraj klesancev in pobegnil v Seíro.²⁷ Pripetilo se je, ko je prišel, da je na gori Efrájim zatrobil na šofar in Izraelovi otroci so se z njim spustili z gore in on [sam] je bil pred njimi.²⁸ Rekel jim je: »Sledite za meno, kajti Gospod je vaše sovražnike Moábce izrocil v vašo roko.« Odšli so dol za njim in zavzeli jordanske prehode proti Moábu in nobenemu človeku niso pustili iti čez.²⁹ Ob tistem času so iz Moába usmrtili okoli deset tisoč mož, vse krepke^p in vse junaške može; in tam ni utekel niti [en] človek.³⁰ Tako je bil tisti dan Moáb podjarmjen pod Izraelovo roko. In dežela je imela osemdeset let počitek.

³¹ Za njim je bil Anátov sin Šamgár, ki je z volovsko palico z bodico izmed Filistejcev usmrtil šeststo mož. Tudi on je osvobodil Izraela.

4 Ko je bil Ehúd mrtev,^q so Izraelovi otroci ponovno počeli zlo v Gospodovih očeh.² Gospod jih je prodal v roko kánaanskega kralja Jabína,^r ki je kraljeval v Hacórju, katerega poveljnik vojske je bil Siserá, ki je prebival v Haróšetu^s spoganov.³ Izraelovi otroci so vpili h Gospodu, kajti imel je devetsto bojnih vozov iz železa in dvajset let je mogočno zatiral Izraelove otroke.

⁴ Ob tistem času je Izraelu sodila prerokinja Debóra, Lapidótova žena.⁵ Prebivala je pod Debórinim palmovim drevesom med Ramo in Betelom, na Efrájimskem pogorju in Izraelovi otroci so prihajali gor k njej za sodbo.⁶ Poslala je in poklicala Abinóamovega^u sina Baráka iz Kedeš-Neftálja in mu rekla: »Ali ni Gospod, Izraelov Bog, zapovedal, rekoč: ›Pojdi in odpravi se proti gori Tabor in s seboj vzemi deset tisoč mož izmed Neftáljevih otrok in Zábulonovih otrok?«⁷ K tebi, k reki Kišón, bom pritegnila Siserája, poveljnika Jabínevo vojske, z njegovimi bojnimi vozovi in njegovo množico in izročila ga bom v tvojo roko.«⁸ Barák ji je rekel: »Če boš šla z meno, potem bom šel, če pa ne boš šla z meno, potem ne bom šel.«⁹ Rekla je: »Zagotovo bom šla s teboj, vendar potovanje, na katero greš, ne

4,7: Ps 83,9–10
4,11: 4 Mz
10,29
4,15: Ps 83,10
4,19: Sod 5,25
5,4: 5 Mz 4,11

bo v tvojo čast, kajti Gospod bo Siserája prodal v roko ženske.« Debóra je vstala in z Barákom odšla v Kedeš.

¹⁰ Barák je v Kedeš poklical Zábulona in Neftálja in ta je odšel gor z deset tisoč možmi ob njegovih stopalih in Debóra je z njim odšla gor.¹¹ Torej Kenéjec Heber,^v ki je bil izmed otrok Mojzesovega tasta Hobába, se je oddvojil od Kenéjcev in si svoj šotor postavil na ravnini Caananím, ki je pri Kedešu.¹² Siseráju so naznaniili, da je Abinóamov sin Barák odšel gor h gori Tabor.¹³ Siserá je zbral skupaj^w vse svoje bojne vozove, devetsto železnih bojnih vozov in vse ljudstvo, ki je bilo z njim, od Haróšeta poganov do reke Kišón.¹⁴ Debóra je rekla Baráku: »Vstani, kajti to je dan, na katerega je Gospod izrocil Siserája v tvojo roko. Ali ni Gospod šel ven pred teboj?« Tako je Barák odšel dol z gore Tabor in deset tisoč mož za njim.¹⁵ Gospod je pred Barákem z ostrino meča porazil Siserája, vse njegove bojne vozove in vso njegovo vojsko, tako da se je Siserá spustil iz svojega bojnega voza in pobegnil na svojih stopalih.¹⁶ Toda Barák je zasledoval bojne vozove in vojsko do Haróšeta poganov in vsa Siserájeva vojska je padla na ostrino meča^x in niti mož ni preostal.

¹⁷ Vendar je Siserá na svojih stopalih pobegnil proč k šotoru Jaéle, žene Kenéjca Heberja, kajti mir je bil med Jabínom, kraljem Hacórja in hišo Kenéjca Heberja.

¹⁸ Jaéla je odšla ven, da sreča Siserája ter mu rekla: »Zavij noter, moj gospod, zavij noter k meni. Ne boj se.« Ko je zavil noter, k njej v šotor, ga je pokrila z ogrinjalom.¹⁹ Rekel ji je: »Daj mi, prosim te, piti malo vode, kajti žejen sem.« Odprla je meh mleka, mu dala piti in ga pokrila.²⁰ Ponovno ji je rekel: »Stoj v vratih šotoru in zgodilo se bo, ko pride katerikoli mož in od tebe poizveduje in reče: ›Ali je tam kakšen mož,‹ da boš rekla: ›Ne.‹²¹ Potem je Heberjeva žena Jaéla vzela štorski klin in v svojo roko vzela zkladivo in po tiho odšla k njemu in klin zabila v njegova sénca in ga pritrdila k tlom, kajti trdno je zaspal in bil je izmučen. Tako je umrl.²² Glej, ko je Barák zasledoval Siserája, je Jaéla prišla ven, da ga sreča ter mu rekla: »Pridi in pokazala ti bom moža, ki ga iščeš.« Ko je vstopil v njen šotor, glej, Siserá je ležal mrtev in klin je bil v njegovih séncah.²³ Tako je Bog na ta dan pred Izraelovimi otroki podjarmil kánaanskega kralja Jabína.²⁴ Roka Izraelovih otrok je uspevala^a in prevladala zoper kánaanskega kralja Jabína, dokler niso uničili kánaanskega kralja Jabína.

5 Potem sta Debóra in Abinóamov sin Barák tisti dan zapela, brekoč:^b »Hvalite Gospoda za maščevanje Izraela, ko se je ljudstvo voljno darovalo.^c Poslušajte, oh vi kralji, pazljivo prisluhnite, oh vi princi. Jaz, celo jaz, bom prepevala Gospodu. Prepevala bom hvalo Gospodu, Izraelovemu Bogu.^d Gospod, ko si šel iz Seíra,

^m 3,20: **poletni**: hebr. hladni.

ⁿ 3,22: **umazanija**...: ali, ta je prišel ven iz zadnjice.

^o 3,24: **pokriva**...: ali, dela svoje olajšanje.

^p 3,29: **krepke**: hebr. debele.

^q 4,1: [Okoli leta 1316 pr. Kr.]

^r 4,2: [Jabín: hebr. Inteligenten.]

^s 4,2: [Haróšet: kraj v Izraelu.]

^t 4,6: [Okoli leta 1296 pr. Kr.]

^u 4,6: [Abinóam: hebr. oče prijetnosti, ali, milostljiv.]

^v 4,11: [Heber: hebr. Skupnost.]

^w 4,13: **skupaj**: hebr. s klicem, ali, z razglasom.

^x 4,16: **niti**...: hebr. tam ni preostal niti eden.

^y 4,18: z...: ali, s preprogo, ali, z odejo.

^z 4,21: **vzela**: hebr. položila.

^a 4,24: **uspevala**...: hebr. šla, odšla in bila težka.

^b 5,1: [Okoli leta 1296 pr. Kr.]

ko si korakal ven iz edómskega polja, je zemlja trepetala in nebo je kapljalo, tudi oblaki so kapljali vodo.⁵ Gore so se ^ctopile pred Gospodom, celó tisti Sinaj pred Gospodom, Izraelovim Bogom.

⁶ V dneh Anátovega sina Šamgárja, v dneh Jaéle, so bile glavne ceste prazne in popotniki ^dso hodili po stranskih ^epoteh.⁷ Prebivalci vasi so prenehali, prenehali so v Izraelu, dokler nisem vstala jaz, Debóra, ki sem vstala, mati v Izraelu.⁸ § Izbrali so nove bogove. Potem je bila vojna v velikih vratih. Ali sta bila ščit ali sulica videna med štiridesetimi tisoči v Izraelu?⁹ Moje srce je [nagnjeno] k Izraelovim voditeljem, ki so se voljno darovali med ljudstvom. Blagoslavljajte Gospoda.¹⁰ Govorite, ^fvi, ki jahate na belih oslih, vi, ki sedite na sodbi in hodite po poti.¹¹ Tisti, ki so bili osvobojeni pred hrupom lokostrelcev na kraju zajemanj vode, bodo tam ponavljalni Gospodova pravična dejanja, celó pravična gdejanja do prebivalcev njegovih vasi v Izraelu. Potem bo Gospodovo ljudstvo šlo dol k velikim vratom.

¹² Prebudi se, prebudi se, Debóra. Prebudi se, prebudi se, izusti pesem. Vstani Barák in vodí svoje ujetnoštvo, ti, Abinóamov sin.¹³ Potem je naredil tistega, ki preostane, da ima gospodstvo nad plemiči izmed ljudstva. Gospod me je naredil, da imam gospodstvo nad mogočnimi.¹⁴ Iz Efrájima je bila tam korenina tistih zoper Amáleka. Za teboj, Benjamin, med tvojim ljudstvom. Iz Mahírja so prišli dol voditelji in iz Zábulona tisti, ki vlečejo ^hpisalo pisca.¹⁵ Isahárjevi princi so bili z Debóro, celo Isahár in tudi Barák. Peš ⁱje bil poslan v dolino. Zaradi ^jRubenovih oddelkov so bile ^kvelike misli srca.¹⁶ Zakaj ostajaš med ovčjimi stajami, da poslušaš blejanje tropov? Zaradi ^lRubenovih oddelkov so bila velika preiskovanja srca.¹⁷ Gileád je prebival onkraj Jordana in zakaj je Dan ostal v ladjah? Aser je nadaljeval na ^mmorski obali in prebival v svojih vrzelih.¹⁸ Zábulon in Neftáli sta bila ljudstvi, ki sta izpostavili ^osvoja življenja smrti na visokih krajuh polja.¹⁹ Kralji so prišli in se bojevali, potem so se pri vodah Megída v Taanáhu bojevali kánaanski kralji; nobenega dobička od denarja niso vzeli.²⁰ Vojskovali so se z neba. Zvezde na svojih orbitah ^pso se bojevale zoper Siserája.²¹ Reka Kišón jih je odplavila, ta starodavna reka, reka Kišón. Oh moja duša, pomendrala si moč.²² Potem so bila konjska kopita zlomljena zaradi razloga drvenj, ^qdrvenj njihovih mogočnih.²³ »Prekolnite Meróz,« je rekel Gospodov angel, grenko prekolnite njegove prebivalce, ker niso prišli na pomoč Gospodu, na pomoč Gospodu zoper mogočnega.²⁴

^c 5,5: se...: hebr. tekle.

^d 5,6: *popotniki*: hebr. sprehajalci poti.

^e 5,6: *stranskih*...: hebr. zavitih.

^f 5,10: *Govorite*: ali, Razmišljate.

^g 5,11: *pravična*...: hebr. pravičnosti napram prebivalcem.

^h 5,14: *vlečejo*...: hebr. rišejo s pisalom pisca.

ⁱ 5,15: *Peš*: hebr. Na svojih stopalih.

^j 5,15: *Zaradi*...: ali, V Rubenovih oddelkih.

^k 5,15: *bile*...: hebr. bili veliki vtisi.

^l 5,16: *Zaradi*...: hebr. V Rubenovih oddelkih.

^m 5,17: *na*...: ali, v morskem pristanišču.

ⁿ 5,17: *vrzelih*: ali, ozkih zalivih.

^o 5,18: *izpostavili*: hebr. svoji življenji izpostavila graji.

^p 5,20: *orbitah*: hebr. potek.

5,5: Ps 97,5

5,5: 2 Mz 19,18

5,6: Sod 3,31

5,6: Sod 4,18

6,10: 2 Kr 17,35

6,10: 2 Kr 17,38

6,10: Jer 10,2

6,11: Heb 11,32

²⁴ Blagoslovljena nad ženami naj bo Jaéla, žena Kenéjca Heberja, blagoslovljena nad ženami naj bo v šotoru.²⁵ Prosil je vode ⁱⁿ dala *mu* je mleko. V gosposki skledi je prinesla maslo.²⁶ Svojo roko je iztegnila h klinu in svojo desnico k delavčevemu kladivu in s ^rkladivom je udarila Siserája, zdrobila mu je glavo, ko jo je predrla in udarila skozi njegova sénca.²⁷ Ob ^snjenih stopalih se je upognil, padel je, ulegel se je. Ob njenih stopalih se je upognil, padel je. Kjer se je upognil, tam je mrtev ^tpadel dol.²⁸ Siserájeva mati je pogledala skozi okno in zaklicala skozi mrežo: »Zakaj se njegov bojni voz *tako* dolgo mudi? Zakaj se mudijo kolesa njegovih bojnih vozov?²⁹ Njene modre gospe so ji odgovorile, da, sebi je vrnila odgovor: ^u30 »Ali niso pohiteli? Ali *niso* razdelili plena; vsakemu ^vmožu gospodično *ali* dve. Siseráju plen številnih barv, plen številnih barv vezenine, številnih barv vezenine na obeh straneh, *primerne* za vratove ^wtistih, ki *jemljejo* plen?³¹ Tako naj vsi tvoji sovražniki propadejo, oh Gospod, toda *naj bodo* tisti, ki ga ljubijo, kakor sonce, ko vzide v svoji moči.« In dežela je imela štirideset let počitek.

6 Izraelovi otroci so v Gospodovih očeh počeli ^xzlo in Gospod jih je [za] sedem let izročil v roko Midjáncev.² Roka Midjáncev je prevladala ^yzoper Izraela in zaradi Midjáncev so si Izraelovi otroci naredili Jame, ki so v gorah, votline in oporišča.³ Bilo je *tako*, ko je Izrael sejal, da so prišli gor Midjánci, Amalečani in otroci vzhoda, celó ti so prišli gor zoper njih⁴ in se utaborili zoper njih in uničili donos zemlje, dokler ne prideš do Gaze in za Izrael niso pustili nobene oskrbe, niti ovce,⁵ niti vola, niti osla.⁵ Kajti gor so prišli s svojo živino in svojimi šotori in prišli so kakor kobilice zaradi množice, *kajti* tako njih kakor njihovih kamel je bilo brez števila in vstopili so v deželo, da jo uničijo.⁶ Zaradi Midjáncev je bil Izrael silno obubožan in Izraelovi otroci so klicali h Gospodu.

⁷ Pripetilo se je, ko ^aso zaradi Midjáncev Izraelovi otroci klicali h Gospodu, ^bda je Gospod k Izraelovim otrokom poslal preroka, ^bki jim je rekel: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Privedel sem vas gor iz Egipta, vas izpeljal iz hiše sužnosti,⁹ vas osvobodil iz roke Egipčanov in iz roke vseh, ki so vas zatirali in jih pregnal izpred vas in vam dal njihovo deželo¹⁰ ter vam rekel: »Jaz sem Gospod, vaš Bog. Ne bojte se bogov Amoréjcov, v katerih deželi prebivate.« Toda niste ubogali mojega glasu.«¹¹

¹¹ Prišel je Gospodov angel in sedel pod hrast, ki je bil v Ofri, ki je *pripadal* Abiézerjevcu Joášu. Njegov sin Gideón^c je pri vinski stiskalnici mlatil pšenico, da jo ^dskrije pred Midjánci.¹² Prikazal se

^q 5,22: *drvenj*: ali, mendranj, ali, skakanj.

^r 5,26: ^s...: hebr. zabila je.

^s 5,27: *Ob*...: hebr. Med njenimi stopali.

^t 5,27: *mrtev*: hebr. uničen.

^u 5,29: *odgovor*: hebr. svoje besede.

^v 5,30: *vsakemu*...: hebr. glavi moža.

^w 5,30: *vratove*...: hebr. vratove plena.

^x 6,1: [Okoli leta 1256 pr. Kr.]

^y 6,2: *prevladala*: hebr. bila močna.

^z 6,4: *ovce*: ali, koze.

^a 6,7: [Okoli leta 1249 pr. Kr.]

^b 6,8: *preroka*: hebr. moža preroka.

^c 6,11: *Gideón*: gr. Gedeón.

^d 6,11: *jo*...: hebr. ji povzroči, da pobegne.

mu je Gospodov angel ter mu rekel: »Gospod je s teboj, mogočen, hraber mož.«¹³ Gideón mu je rekel: »Oh moj Gospod, če je z nami Gospod, zakaj nas je potem vse to doletelo? In kje so vsi njegovi čudeži, o katerih so nam povedali naši očetje, rekoč. »Ali nas ni Gospod privedel gor iz Egipta? Toda sedaj nas je Gospod zapustil in nas izročil v roke Midjáncev.«¹⁴ Gospod je pogledal nanj in rekel: »Pojdi v tej svoji moći in ti boš Izraela rešil iz roke Midjáncev. Ali te nisem jaz poslal?«¹⁵ Rekel mu je: »Oh moj Gospod, s čim bom rešil Izraela? Glej, moja edružina je revna v Manáseju in jaz sem najmanjši v očetovi hiši.«¹⁶ Gospod mu je rekel: »Zagotovo bom jaz s teboj in Midjánce boš udaril kakor enega moža.«¹⁷ Ta mu je rekel: »Če sem torej našel milost v tvojem pogledu, potem mi pokaži znamenje, da ti govorиш z menoj.«¹⁸ Ne odidi od tod, prosim te, dokler ne pridem k tebi in prinesem svoje fdarilo in ga postavim predte.« Rekel je: »Ostal bom, dokler ponovno ne prideš.«

¹⁹ Gideón je vstopil in pripravil kozlička gin nekvašene kolače iz škafa moke. Meso je položil v košaro, juho v lonec in to prinesel ven k njemu pod hrast in to ponudil.²⁰ Angel od Boga mu je rekel: »Vzemi meso in nekvašene kolače ter jih položi na to skalo in izlij juho.« In tako je storil.

²¹ Potem je Gospodov angel iztegnil konec palice, ki je bila v njegovi roki in se dotaknil mesa in nekvašenih kolačev. In iz skale se je dvignil ogenj in použil meso ter nekvašene kolače. Potem je Gospodov angel odšel iz njegovega pogleda.²² Ko je Gideón zaznal, da je bil to Gospodov angel, je Gideón rekel: »Ojoj, oh Gospod Bog! Ker sem videl Gospodovega angela iz obličja v obličje.«²³ Gospod mu je rekel: »Mir ti budi, ne boj se. Ne boš umrl.«²⁴ Potem je Gideón tam zgradil oltar Gospodu in ga imenoval Jahve–šalom.^h Do današnjega dne je ta še vedno v Ofri Abiézerjevcem.

²⁵ Prijetilo se je isto noč, da mu je Gospod rekel: »Vzemi mladega bikca od svojega očeta, celo idrugega bikca starosti sedmih let in zruši Bálov oltar, ki ga ima tvoj oče in posekaj ašero, ki je poleg njega²⁶ in zgradi oltar Gospodu, svojemu Bogu, na vrhu te skale, na določenem kraju in vzemi drugega bikca in daruj žgalno daritev z lesom ašere, ki jo boš posekal.«²⁷ Potem je Gideón vzel deset mož izmed svojih služabnikov in storil, kakor mu je Gospod rekel. Bilo je tako, ker se je bal očetove družine in mož mesta, da tega ni mogel storiti podnevi, da je to storil ponoči.

²⁸ Ko so možje mesta zgodaj zjutraj vstali, glej, Bálov oltar je bil podprt in ašera, ki je bila poleg njega, je bila posekana in drugi bikec je bil darovan na oltarju, ki je bil zgrajen.²⁹ Drug drugemu so rekli: »Kdo je storil to stvar?« Ko so poizvedovali in spraševali, so rekli: »To stvar je storil Joášev sin Gideón.«³⁰ Potem so možje iz mesta Joášu rekli: »Privedi svojega sina ven, da bo lahko umrl, ker

je podrl Bálov oltar in ker je posekal ašero, ki je bila poleg njega.«³¹ Joáš je rekel vsem, ki so stali zoper njega: »Mar se boste potegovali za Báala? Ali ga boste vi rešili? Kdor se bo potegoval zanj, naj bo usmrčen, medtem ko je še jutro. Če je on bog, naj se poteguje sam zase, ker je nekdo podrl njegov oltar.«³² Zato ga je na ta dan imenoval Jerubáal,ⁱ rekoč: »Naj Báál navaja dokaze zoper njega, ker je zrušil njegov oltar.«

³³ Potem so se skupaj zbrali vši Midjánci, Amálečani in otroci vzhoda, odšli preko in se utaborili v dolini Jezreél.³⁴ Toda Gospodov Duh je prišel nad Gideóna in ta je zatobil na šofar in Abiézer je bil zbran za njim.³⁵ Poslal je poslance po vsem Manáseju, ki je bil tudi zbran Pza njim. Poslal je poslance k Aserju, k Zábulonu in k Neftáliju in prišli so gor, da jih srečajo.

³⁶ Gideón je rekel Bogu: »Če hočeš po moji roki rešiti Izraela, kakor si rekel,³⁷ glej, bom na tla položil ovčje runo^q in če bo rosa samo na runu in bo vsa zembla poleg suha, potem bom vedel, da hočeš po moji roki rešiti Izraela, kakor si rekel.«³⁸

In bilo je tako, kajti naslednji dan je zgodaj vstal in iz runa iztisnil roso, polno skledico vode.³⁹ Gideón je rekel Bogu: »Tvoja jeza naj se ne vname zoper mene in govoril bom samo še tokrat. Naj dokažem, prosim te, samo še tokrat z runom. Naj bo sedaj suho samo na runu, po vsej zemlji pa naj bo rosa.«⁴⁰ Bog je to noč storil tako, kajti bilo je suho samo na runu, rosa pa je bila po vsej zemlji.

7 Potem je Jerubáal, ki je Gideón in vse ljudstvo, ki je bilo z njim, vstalo zgodaj in se utaborilo poleg vodnjaka Haród, tako da je bila vojska Midjáncev na njihovi severni strani, v dolini pri Moréjevem hribu.² Gospod je rekel Gideónu: »Ljudstva, ki je s teboj, je zame preveč, da bi Midjánce izročil v njihove roke, da se ne bi Izrael poveličeval zoper mene, rekoč: »Moja lastna roka me je rešila.«³

Zdaj torej pojdi, razglasil v ušesa ljudstva, rekoč: »Kdorkoli je boječ in se boji, naj se vrne in zgodaj odide z gore Gileád.« In tam se jih je izmed ljudstva vrnilo dvaindvajset tisoč, ostalo pa jih je deset tisoč.⁴ Gospod je rekel Gideónu: »Ljudstva je še preveč. Privedi jih dol k vodi in tam ti jih bom preizkusil.« Zgodilo se bo, da o komer ti rečem: »Ta bo šel s teboj,« bo ta isti šel s teboj; in o komer ti rečem: »Ta ne bo šel s teboj,« ta isti ne bo šel.«⁵ Tako je ljudstvo privedel dol k vodi in Gospod je rekel Gideónu: »Kdorkoli s svojim jezikom sreba vodo, kakor sreba pes, tega boš postavil posebej; podobno vsakega, ki poklekne dol na svoja kolena, da bi pil.«⁶ Število tistih, ki so srebali s pristavljanjem svoje roke k svojim ustom, je bilo tristo mož, toda vsi drugi izmed ljudstva so se upognili na svoja kolena, da pijejo vodo.

Gospod je rekel Gideónu: »S tristo možmi, ki so srebali, vas bom rešil in Midjánce izročil v tvojo roko. Vse preostalo ljudstvo pa naj gre vsak mož k svojemu kraju.«⁸ Tako je ljudstvo v svojo roko

6,22: 2 Mz
33,20

6,22: Sod 13,22

6,34: 4 Mz 10,3

6,34: Sod 3,27

6,39: 1 Mz
18,32

7,3: 5 Mz 20,8

7,3: 1 Mkb 3,5

^e 6,15: moja...: hebr. mojh tisoč je revnih.

^f 6,18: svoje...: ali, svojo jedilno daritev in jo.

^g 6,19: kozlička: hebr. kozlička izmed koz.

^h 6,24: Jahve–šalom: to je, Gospod je poslal mir.

ⁱ 6,25: celo: ali, in.

^j 6,26: vrhu...: hebr. tem trdnem kraju.

^k 6,26: določenem...: hebr. določen način.

^l 6,32: Jerubáal: to je, Naj se Báál zagovarja; Jerubéset: to je, Naj se sramotna stvar zagovarja.

^m 6,33: [Okoli leta 1249 pr. Kr.]

ⁿ 6,34: prišel...: hebr. ognil Gideóna.

^o 6,34: zbran: hebr. poklican.

^p 6,35: zbran: hebr. poklican.

^q 6,37: [runo: vsa volna ene ovce skupaj, dobljena pri striženju.]

vzelo živež in svoje šofarje, ves *preostanek* Izraela pa je vsakega moža poslal k svojemu šotoru in obdržal tistih tristo mož. Midjánska vojska pa je bila pod njim v dolini.

⁹ Iste noči se je pripetilo, da mu je Gospod rekel: »Vstani, spusti se k vojski, kajti izročil sem jo v tvojo roko. ¹⁰ Toda če se bojiš iti dol, pojdi dol k vojski s svojim služabnikom Purájem. ¹¹ Slišal boš kaj govorijo. Potem se bodo twoje roke okrepile, da greš dol k vojski.« Potem je s svojim služabnikom Purájem odšel dol k zunanjim izmed oboroženih ^rmož, ki so bili v vojski. ¹² Midjánci in Amalečani in vsi otroci vzhoda pa so ležali povprek po dolini, zaradi množice podobni kobilicam in njihovih kamel je bilo zaradi množice brez števila, kakor peska ob morski obali. ¹³ Ko je Gideón prišel, glej, je bil tam mož, ki je svojemu tovarišu povedal sanje ter rekel: »Glej, sanjal sem sanje in glej, kolač ječmenovega kruha se je privalil v midjánsko vojsko, prišel k šotoru in ga udaril, da je ta padel in ga prevrnil, da je ležal postrani.« ¹⁴ Njegov tovariš je odgovoril in rekel: »To ni nič drugega kakor meč Gideóna, Joáševega sina, moža iz Izraela, kajti v njegovo roko je Bog izročil Midjánce in vso vojsko.«

¹⁵ Bilo je tako, ko je Gideón slišal pripovedovanje sanj in njeno razlago, ^sda je oboževal, se vrnil v Izraelovo vojsko in rekel: »Vstanite, kajti Gospod je v vašo roko izročil midjánsko vojsko.«

¹⁶ Tristo mož je razdelil na tri skupine in v roko vsakega ^tmoža položil šofar s praznimi lončenimi vrči in svetilkami ^uznotraj vrčev. ¹⁷ Rekel jim je: »Glejte mene in storite podobno. In glejte, ko pridem k robu tabora, se bo zgodilo, da kakor storim jaz, boste tako storili tudi vi. ¹⁸ Ko zatrobim s šofarjem, jaz in vsi tisti, ki so z menoj, potem tudi vi zatrobite s šofarji na vsaki strani tabora in recite: »Meč od Gospoda in od Gideóna.««

¹⁹ Tako so Gideón in sto mož, ki so bili z njim, prišli k robu tabora na začetku srednje straže in imeli so ravno svežje postavljeni stražo. Zatrobili so na šofarje in razbili lončene vrče, ki so bili v njihovih rokah. ²⁰ Tri skupine so trobile na šofarje in razbile lončene vrče in držale svetilke v svojih levicah in šofarje v svojih desnicah, da z njimi trobijo in kričali: »Meč od Gospoda in od Gideóna.« ²¹ Stali so vsak mož na svojem mestu okoli tabora in vsa vojska je stekla, kričala in pobegnila. ²² Tristo [jih] je trobilo na šofarje in Gospod je torej po vsej vojski naravnal meč vsakega moža zoper svojega tovariša in vojska je pobegnila do Bet Šite v ^vCerédi in do meje ^wAbél Mehóle, do Tabáta.

²³ Izraelovi možje so se zbrali skupaj iz Neftálij, iz Aserja, iz vsega Manáseja in zasledovali Midjánce.

²⁴ Gideón je poslal poslance po vsem Efrájimskem pogorju, rekoč: »Pridite dol zoper Midjánce in pred njimi zasedite vode do Bet Bare in Jordana.« Potem so se vsi Efrájimovi možje zbrali skupaj in zasedli

vide do Bet Bare in Jordana. ²⁵ Zajeli so dva princa izmed Midjáncov, Oréba in Zeéba. Oréba so usmrtili na Orébovi skali, Zeéba pa so usmrtili na Zeébovi vinski stiskalnici in zasledovali Midjánce ter glavi Oréba in Zeéba prinesli Gideónu, na drugo stran Jordana.

⁸ Možje iz Efrájima so mu rekli: »Zakaj ^xsi nam tako služil, da nas nisi poklical, ko si odhajal, da bi se bojeval z Midjánci?« In ostro ^yso se pričkali z njim. ² Rekel jim je: »Kaj sem torej storil v primerjavi z vami? Mar ni Efrájimovo paberkanje boljše kakor Abiézerjeva trgatev? ³ Bog je v vaše roke izročil midjánska princa, Oréba in Zeéba. Kaj sem bil jaz zmožen storiti v primerjavi z vami?« Potem ko jim je to rekel, se je njihova ^zjeza zoper njega zmanjšala.

⁴ Gideón je prišel do Jordana ter ga prečkal, on in tristo mož, ki so bili z njim, slabotni, vendor so jih zasledovali. ⁵ Možem iz Sukóta ^aje rekel: »Dajte, prosim vas, hlebe kruha ljudstvu, ki mi sledi, kajti oslabeli so in jaz zasledujem midjánska kralja Zebaha in Calmunája.«

⁶ Princi iz Sukóta so rekli: »Mar so roke Zebaha in Calmunája sedaj v tvoji roki, da bi tvoji vojski dali kruha?« ⁷ Gideón je rekel: »Torej ko Gospod Zebaha in Calmunája izroči v mojo roko, potem bom vaše meso raztrgal ^bs trnjem iz divjine in z osatom.«

⁸ Od tam je odšel gor do Penuéla ^cin jim podobno govoril. Ljudje iz Penuéla so mu odgovorili podobno kot ljudje iz Sukóta. ⁹ Govoril je tudi ljudem iz Penuéla, rekoč: »Ko ponovno pridem v miru, bom porušil ta stolp.«

¹⁰ Torej Zebah in Calmunáj sta bila v Karkórju ^din njune vojske z njima, okoli petnajst tisoč ^emož, vsi, ki so preostali od vseh vojsk otrok vzhoda, kajti tam je padlo sto dvajset tisoč mož, ^fki so izdirali meč.

¹¹ Gideón je odšel gor po poti tistih, ki so prebivali v šotorih vzhodno od Nobaha in Joggóhe in udaril vojsko, kajti vojska je bila brezskrbna. ¹² Ko sta Zebah in Calmunáj pobegnila, ju je zasledoval in zajel dva midjánska kralja, Zebaha in Calmunája ter porazil ^fvojsko.

¹³ Joášev sin Gideón se je vrnil iz bitke, preden je vzšlo sonce. ¹⁴ Ujel je mladeniča izmed ljudi iz Sukóta in od njega poizvedel in ta mu je opisal ^gprince iz Sukóta in njihove starešine, celó sedeminsedemdeset mož. ¹⁵ Prišel je k možem iz Sukóta in rekel: »Glejte Zebaha in Calmunája, s katerima ste me ošteli, rekoč: »Mar so roke Zebaha in Calmunája sedaj v tvoji roki, da naj bi dali kruha tvojim možem, ki so izmučeni.«« ¹⁶ Zgrabil je mestne starešine in trnje iz divjine in osat ter z njimi učil ^hmože iz Sukóta. ¹⁷ Podrl je stolp v Penuélu in usmrtil može iz mesta.

¹⁸ Potem je Zebahu in Calmunáju rekel: »Kakšne vrste možje so bili tisti, ki sta jih usmrtila pri

^r 7,11: *oboroženih*...: ali, razvrščenih po pet; [postrojeni, ali, v vrstah.]

^s 7,15: *razlago*: hebr. lomljene.

^t 7,16: *vsakega*...: hebr. vseh izmed njih položil šofarje.

^u 7,16: *svetilkami*: ali, kosi tlečega lesa, ali, baklami.

^v 7,22: *v*: ali, proti.

^w 7,22: *meje*: hebr. ustnice.

^x 8,1: *Zakaj*...: hebr. Kakšna stvar je to, ki si nam jo storil.

^y 8,1: *ostro*: hebr. močno.

^z 8,3: *njhova*...: hebr. njihov duh zoper njega zmanjšal.

7,12: Sod 6,33

7,22: Iz 9,4

7,25: Ps 83,11

7,25: Iz 10,26

8,17: 1 Kr 12,25

^a 8,5: [Sukót: hebr. Šotor; ime treh krajev v Izraelu in kraja v Egipetu.]

^b 8,7: *raztrgal*: hebr. mlatil.

^c 8,8: [Penuél...: hebr. Obličje Boga; kraj vzhodno od Jordana.]

^d 8,10: [Karkór...: hebr. Temelj; kraj vzhodno od Jordana.]

^e 8,10: *mož*...: ali, vseh, ki so potegnili meč.

^f 8,12: *porazil*: hebr. prestrašil.

^g 8,14: *opisal*: hebr. zapisal.

^h 8,16: *učil*...: hebr. dal vedeti možem.

Taboru?« Odgovorila sta: »Takšni so *bili*, kot si ti. Vsakdo je bil podoben ⁱkraljevemu otroku.« ¹⁹ Rekel je: »*Bili* so moji bratje, celo sinovi moje matere. Kakor živi Gospod, če bi jih rešila žive, vaju ne bi ubil.« ²⁰ Svojemu prvorojencu Jeterju je rekel: »Vstani in ju ubij.« Toda mladostnik ni izvlekel svojega meča, kajti bal se je, ker je *bil* še mladostnik. ²¹ Potem sta Zebah in Calmunaj rekla: »Vstani ti in padi na nazu, kajti kakršen je mož, takšna je njegova moč.« Gideón je vstal in usmrtil Zebaha in Calmunája in odvzel ornamente, ki so *bili* na vratovih njunih kamel.

²² Potem so možje iz Izraela rekli Gideónu: »Ti vladaj nad nami, oba, ti in tvoj sin in tudi sin twojega sina, kajti osvobodil si nas iz roke Midjáncev.« ²³ Gideón jim je rekel: »Jaz ne bom vladal nad vami niti ne bo moj sin vladal nad vami. Gospod bo vladal nad vami.«

²⁴ Gideón jim je rekel: »Od vas bi ževel prošnjo, da bi mi dal vsak mož uhane od svojega plena.« (Kajti imeli so zlate uhane, ker so *bili* Izmaelci.) ²⁵ Odgovorili so: »Voljno *jih* bomo dali.« Razširili so obleko in nanjo je vsak mož vrgel uhane od svojega plena. ²⁶ Teža zlatih uhanov, ki jih je zahteval, je bila tisoč sedemsto šeklov zlata, poleg ornamentov in obeskov ^kza ušesa in škrlatnega oblačila, ki je *bil* na midjánskih kraljih in poleg verižic, ki so *bile* okoli vratov njihovih kamel. ²⁷ Gideón je iz njih naredil efód in ga dal v svoje mesto, v Ofro. Ves Izrael se je odšel tja vlačugat za njim. Ta stvar je postala zanka Gideónu in njegovi hiši.

²⁸ Tako je bil Midján podjarmljen pred Izraelovimi otroki, tako da niso več vzdignili svojih glav. In dežela je bila v Gideónovih dneh v spokojnosti štirideset let.

²⁹ Joášev sin Jerubáál je odšel in prebival v svoji lastni hiši. ³⁰ Gideón je imel sedemdeset sinov, rojenih ^lod njegovega telesa, kajti imel je mnogo žena. ³¹ Njegova priležnica, ki je *bila* v Sihemu, mu je prav tako rodila sina, čigar ime je imenoval ^mAbiméleh. ⁿ

³² Joášev sin Gideón je umrl ^ov dobri visoki starosti in bil pokopan v mavzoleju njegovega očeta Joáša v Ofri Abiézerjevcem. ³³ Tako, ko je bil Gideón mrtev, se je pripetilo, da so se Izraelovi otroci ponovno obrnili in se šli vlačugat za Báali in si naredili Baal-berita ^pza svojega boga. ³⁴ Izraelovi otroci se niso spominjali Gospoda, svojega Boga, ki jih je osvobodil iz rok vseh njihovih sovražnikov na vsaki strani ³⁵ niti niso izkazali prijaznosti Jerubáalovi hiši, *namreč* Gideónu, glede na vso dobroto, ki jo je izkazal Izraelu.

9 Jerubálov sin Abiméleh je šel ^qdo Sihema, do bratov svoje matere in se z njimi posvetoval in z vso družino hiše očeta svoje matere, rekoč: ² »Govorite, prosim vas, na ušesa vsem sihemskim gospodarjem: >Ali ^rje za vas bolje, da vsi Jerubálovi

^{9,6: Joz 24,26}

sinovi, katerih je sedemdeset oseb, kraljujejo nad vami ali da nad vami kraljuje eden? Spomnite se tudi, da *sem* jaz vaša kost in vaše meso.« ³ Bratje njegove matere so vse te besede o njem govorili v ušesa vseh sihemskih gospodarjev in njihova srca nagnili, da ^ssledijo Abimélehu, kajti rekli so: »On je naš brat.« ⁴ Iz hiše Baal-berita so mu dali sedemdeset koščkov srebra, s katerimi je Abiméleh najel prazno-glave in nepomembne osebe, ki so mu sledili. ⁵ Odšel je v hišo svojega očeta pri Ofri in na enem kamnu usmrtil svoje brate, Jerubáalove sinove, ki jih je bilo sedemdeset oseb. Kljub temu pa je ostal najmlajši Jerubáalov sin Jotám, ^tkajti ta se je skril. ⁶ Vsi sihemski gospodarji so se zbrali skupaj in vsa Milójeva hiša in odšli ter Abiméleha postavili za kralja pri ravninskem ^ustebru, ki je *bil* v Sihemu.

⁷ Ko so topovedali Jotámu, je ta odšel in se postavil na vrhu gore Garizím, povzdignil svoj glas, zavpil in jim rekel: »Prisluhnite mi, vi sihemski gospodarji, da bo Bog lahko prisluhnil vam. ⁸ Drevesa so šla naprej ob času, da mazilijo kralja nad seboj in rekla so oljki: >Kraljuj nad nami.« ⁹ Toda oljka jim je rekla: »Mar naj zapustim svojo mastnost, s katero po meni častijo Boga in človeka in grem, da ^vbi bila povisana nad drevesa?« ¹⁰ Drevesa so rekla figovemu drevesu: »Ti pridi in kraljuj nad nami.« ¹¹ Toda figovo drevo jim je reklo: »Mar naj zapustim svojo sladkost in svoj dober sad in grem, da bi bilo povisano nad drevesa?« ¹² Potem so drevesa rekla trti: »Ti pridi in kraljuj nad nami.« ¹³ Trta pa jim je rekla: »Mar naj zapustim svoje vino, ki razveseljuje Boga in človeka in grem, da naj bi bila povisana nad drevesa?« ¹⁴ Potem so vsa drevesa rekla trnovemu grmu: »^wTi pridi in kraljuj nad nami.« ¹⁵ Trnov grm je rekel drevesom: »Če me resnično mazilite za kralja nad seboj, potem pridite in svoje zaupanje položite v mojo senco, in če ne, naj ogenj pride iz trnovega grma in použije libanonske cedre.« ¹⁶ Zdaj torej, če ste storili resnično in iskreno v tem, da ste si postavili Abiméleha za kralja in če ste dobro postopali z Jerubáalom in njegovo hišo in mu storili glede na ravnanje njegovih rok ¹⁷ (kajti moj oče se je bojeval za vas in v ospredju tvegal svoje življenje in vas osvobodil iz roke Midjáncev ¹⁸ in ste ta dan vstali zoper hišo mojega očeta in umorili njegove sinove, sedemdeset oseb na enem kamnu in postavili Abiméleha, sina njegove dekle, za kralja nad sihemskimi gospodarji, ker je vaš brat). ¹⁹ Če ste torej ta dan resnično in iskreno postopali z Jerubáalom in njegovo hišo, potem se veselite z Abimélehom in naj se tudi on veseli z vami. ²⁰ Toda če ne, naj ogenj pride od Abiméleha in pogoltne sihemske gospodarje in Milójevo hišo. In ogenj naj pride od sihemskih gospodarjev in od Milójeve hiše in pozre Abiméleha. ²¹ Jotám je stekel proč, pobgnil in odšel v Beér ^yin tam prebival zaradi strahu pred svojim bratom Abimélehom.

ⁱ 8,18: *podoben*...: hebr. glede na obliko kraljev otrok.

^j 8,21: *ornamente*: ali, ornamente podobni luni.

^k 8,26: *obeskov*: hebr. lepih draguljev.

^l 8,30: *rojenih*...: hebr. izhajajočih iz njegovega stegna.

^m 8,31: *imenoval*: hebr. določil.

ⁿ 8,31: [Abiméleh...: hebr. Oče kralja.]

^o 8,32: [Okoli leta 1209 pr. Kr.]

^p 8,33: [Baal-berit...: hebr. posebno božanstvo Sihemcev; gospodar zaveze.]

^q 9,1: [Okoli leta 1209 pr. Kr.]

^r 9,2: *Ali*...: hebr. Kaj je bolje za vas, ali itd.

^s 9,3: *da*...: hebr. za Abimélehom.

^t 9,5: [Jotám...: hebr. Jahve je popoln.]

^u 9,6: *ravninskem*: ali, hrastovem.

^v 9,9: *da*...: ali, gor in dol za druga drevesa.

^w 9,14: *trnovemu grmu*: ali, osatu.

^x 9,17: *tvegal*: hebr. zavrgel.

^y 9,21: [Beér: kraj v puščavi.]

²²Ko je Abiméleh tri zleta kraljeval nad Izraelom, ²³je potem Bog med Abiméleha in sihemske gospodarje poslal zlega duha in sihemski gospodarji so zahrbtno postopali z Abimélehom, ²⁴da bi ta krutost, storjena sedemdesetim Jerubáalovim sinovom lahko prišla in bi bila njihova kri položena na njihovega brata Abiméleha, ki jih je umoril in na sihemske gospodarje, ki so mu ^apomagali pri morjenju njegovih bratov. ²⁵Sihemski gospodarji so zanj postavili prežavce v zasedi na vrhu gora in ti so oropali vse, ki so mimo njih prišli po tej poti, in to je bilo povedano Abimélehu. ²⁶Ebedov sin Gáal ^bje prišel s svojimi brati in odšel preko v Sihem in sihemske gospodarji so svoje zaupanje položili vanj. ²⁷Odšli so ven na polja in obrali svoje vinograde in tlačili grozdje in se ^cveselili in odšli v hišo svojega boga, jedli, pili in preklinjali Abiméleha. ²⁸Ebedov sin Gáal je rekel: »Kdo je Abiméleh in kdo je Sihem, da bi mu služili? Marni on Jerubáalov sin? In Zebúl ^dnjegov častnik? Služite možem Sihemovega očeta Hamórja, ^ekajti zakaj bi mi služili njemu? ²⁹Bog daj, da bi bilo to ljudstvo pod mojo roko! Potem bi odstranil Abiméleha.« In Abimélehu je rekel: »Okrepi svojo vojsko in pridi ven.«

³⁰Ko je Zebúl, vladar mesta, slišal besede Ebedovega sina Gáala, je bila njegova jeza vžgana. ^f³¹Na gskrivenem je poslal poslance k Abimélehu, rekoč: »Glej, Ebedov sin Gáal in njegovi bratje so prišli v Sihem in glej, zoper tebe utrujujejo mesto. ³²Zdaj se torej dvigni ponoči ti in ljudstvo, ki je s teboj in na polju prežite v zasedi ³³in zgodilo se bo, da zjutraj, takoj ko bo sonce vzšlo, da boš zgodaj vstal in se nameril na mesto. In glej, ko bodo on in ljudstvo, ki je z njim, prišli ven zoper tebe, potem jim boš lahko storil kakor boš ^hnašel priložnost.«

³⁴Abiméleh je ponoči vstal in vse ljudstvo, ki je bilo z njim in so v štirih skupinah prežali zoper Sihem. ³⁵Ebedov sin Gáal je odšel ven in stal v vhodu velikih vrat mesta. Abiméleh in ljudstvo, ki je bilo z njim, pa je vstalo od prežanja. ³⁶Ko je Gáal zagledal ljudstvo, je rekel Zebúlu: »Glej, tam prihaja ljudstvo dol iz vrha gorovja.« Zebúl mu je rekel: »Senco gorovja vidiš, kakor bi bili možje.« ³⁷Gáal je ponovno spregovoril in rekel: »Vidiš, tam prihaja dol ljudstvo po sredi ⁱdežele in druga skupina prihaja vzdolž ravnine ^jMaonim.« ^k³⁸Potem mu je Zebúl rekel: »Kje so sedaj tvoja usta, s katerimi praviš: »Kdo je Abiméleh, da bi mu služili?« Mar ni to ljudstvo, ki si ga preziral? Pojni sedaj ven, prosim te in se bori z njimi.« ³⁹Gáal je odšel ven pred sihemskimi gospodarji in se boril z Abimélehom. ⁴⁰Abiméleh ga je pregnal in ta je pobegnil pred njim in mnogi so bili zrušeni in ranjeni, celó do vhoda velikih vrat. ⁴¹Abiméleh je prebival pri Arúmi, Zebúl pa je vrgel ven Gáala in njegove brate, da ne bi prebivali v Sihemu.

9,53: 2 Sam
11,21

⁴²Naslednji dan se je pripetilo, da je ljudstvo odšlo ven na polje in povedali so Abimélehu. ⁴³Ta je vzel ljudstvo in jih razdelil v tri skupine. Na polju so prežali v zasedi in glej, ljudstvo je prišlo ven iz mesta. Vstal je zoper njih in jih udaril. ⁴⁴Abiméleh in skupina, ki je bila z njim, je pohitela naprej in stala na vhodu velikih vrat mesta in dve drugi skupini sta stekli nad vse ljudstvo, ki je bilo na poljih in jih usmrtili. ⁴⁵Abiméleh se je ves tisti dan boril zoper mesto, zavzel mesto, usmrtil ljudstvo, ki je bilo v njem, premagal mesto in ga potresel s soljo.

⁴⁶§ Ko so vsi gospodarji sihemskega stolpa to slišali, so vstopili v trdnjava hiše boga Berita.

⁴⁷To je bilo povedano Abimélehu, da so bili vsi gospodarji sihemskega stolpa zbrani skupaj.

⁴⁸Abiméleh se je povzpel na goro Calmón, on in vse ljudstvo, ki je bilo z njim in Abiméleh je v svojo roko vzel sekiro, odsekal vejo iz dreves,

jo vzel in jo položil na svojo ramo in rekel ljudstvu, ki je bilo z njim: »Kar ste videli storiti ^mmene, pohitite in storite, kakor sem storil jaz.«

⁴⁹Podobno je vse ljudstvo odsekalo vsak svojo vejo, sledilo Abimélehu, jih položili k trdnjavi in zažgali trdnjava nad njimi. Tako da so umrli tudi vsi ljudje iz sihemskega stolpa, okoli tisoč mož in žena.

⁵⁰Potem je Abiméleh odšel v Tebéc, se utaboril zoper Tebéc in ga zavzel. ⁵¹Toda tam, znotraj mesta, je bil močan stolp in tja so pobegnili vsi možje in žene in vsi iz mesta in ga za seboj zaprli in se spravili na vrh stolpa. ⁵²Abiméleh je prišel k stolpu, se boril zoper njega in se približal vratom stolpa, da bi ga zažgal z ognjem.

⁵³Neka ženska je kos mlinskega kamna vrgla na Abimélehovo glavo in razbila njegovo lobanjo.

⁵⁴Potem je naglo zaklical k mladeniču, svojemu nosilcu bojne opreme in mu rekel: »Izvleci svoj meč in me usmrti, da ne bodo ljudje o meni rekli: »Ubila ga je ženska.« In njegov mladenič ga je prebodel in ta je umrl. ⁵⁵Ko so možje iz Izraela videli, da je bil Abiméleh mrtev, so odšli vsak mož na svoj kraj.

⁵⁶Tako je Bog povrnil Abimélehovo zlobnost, ki jo je storil svojemu očetu z umorom svojih sedemdesetih bratov ⁵⁷in vse zlo sihemskih ljudi je Bog povrnil na njihove glave in nadnje je prišlo prekletstvo Jerubáalovega sina Jotáma.

10 Za ⁿAbimélehom je vstal Tolá, sin Puvája, sinú Dodója, mož iz Isahárja, da brani ^oIzrael. Prebival je v Šamíru, na Efrájimskem pogorju. ²Izraelu je sodil triindvajset Plet in umrl ter bil pokopan v Šamíru.

³Za njim je vstal Gileádec Jaír in Izraelu sodil dvaindvajset let. ⁴Imel je trideset sinov, ki so jahali na tridesetih osličjih žrebeth in imeli so trideset mest, ki se imenujejo Havot Jaír ^qdo tega dne, ki

^z 9,22: [Okoli leta 1206 pr. Kr.]

^a 9,24: **mu**...: hebr. okreplili njegove roke za morjenje.

^b 9,26: [Gáal: hebr. Sovraštvo.]

^c 9,27: **se**...: ali, peli pesmi.

^d 9,28: [Zebúl: hebr. prebivališče.]

^e 9,28: [Hamór: hebr. osel.]

^f 9,30: **vžgana**: ali, vroča.

^g 9,31: **Na**...: hebr. Veče, ali, K Tormi.

^h 9,33: **boš**...: hebr. bo tvoja roka našla.

ⁱ 9,37: **sredi**: hebr. popku.

^j 9,37: [ravnine: hebr. hrast.]

^k 9,37: **Maonim**: ali, motrilci časov.

^l 9,46: [Berit: hebr. Sihemsko božanstvo.]

^m 9,48: **storiti**...: hebr. da sem jaz storil.

ⁿ 10,1: [Okoli leta 1206 pr. Kr.]

^o 10,1: **brani**: ali, osvobodi: hebr. reši.

^p 10,2: [Okoli leta 1183 pr. Kr.]

^q 10,4: **Havot Jaír**: ali, Jaírove vasi.

so v deželi Gileád. ⁵Jaír je umrl in bil pokopan v Kamónu.

⁶Izraelovi otroci pa so v Gospodovih očeh ponovno počeli zlo in služili Báalom, Astarti, bogovom Sirije, bogovom Sidóna, bogovom Moába, bogovom Amónovih otrok in bogovom Filistejcev in zapustili so Gospoda in mu niso služili. ⁷Gospodova jeza je bila vroča zoper Izrael in prodal ^sjih je v roke Filistejcev in v roke Amónovih otrok. ⁸Tisto leto so tlačili in zatirali Izraelove otroke; osemnajst let, vse Izraelove otroke, ki so ^{bili} na drugi strani Jordana, v deželi Amoréjcev, ki je v Gileádu. ⁹Poleg tega so Amónovi otroci prečkali Jordan, da se borijo tudi zoper Juda, zoper Benjamina in zoper Efrájimovo hišo, tako, da je bil Izrael silno stiskan.

¹⁰Izraelovi otroci so vpili h Gospodu, rekoč: »Grešili smo zoper tebe, zato ker smo zapustili svojega Boga in služili tudi Báalom.« ¹¹Gospod je Izraelovim otrokom rekел: »Mar vas nisem osvobodil pred Egipčani in pred Amoréjci, pred Amónovimi otroki in pred Filistejci? ¹²Tudi Sidónci, Amalečani in Maonci so vas zatirali in klicali ste k meni in osvobodil sem vas iz njihove roke. ¹³Vendar ste me zapustili in služili drugim bogovom, zato vas ne bom več osvobajal. ¹⁴Pojdite in jokajte k bogovom, ki ste jih izbrali. Naj vas oni osvobodijo v času vaše stiske.«

¹⁵Izraelovi otroci so rekli Gospodu: »Grešili smo. Stóri nam, karkoli se ^uti zdi dobro. Prosimo te, samo osvobi nas ta dan.« ¹⁶Izmed sebe so odstranili tuje bogove in služili Gospodu. Njegova duša je bila užaloščena ^wzaradi Izraelove bede. ¹⁷Potem so bili ^xAmónovi otroci zbrani skupaj in se utaborili v Gileádu. Izraelovi otroci pa so se zbrali skupaj in se utaborili v Micpi. ¹⁸Ljudstvo in gileádski princi so drug drugemu rekli: »Kateri mož je ta, ki se bo začel boriti zoper Amónove otroke? Ta bo poglavar nad vsemi prebivalci Gileáda.«

11 Torej Gileádec Jefte ^y je bil mogočen hraber človek in *bil* je sin pocestnice; ^zin Gileád je zaplodil Jefteja. ²Gileádova žena mu je rodila sinove in sinovi njegove žene so zrasli in pregnali Jefteja ter mu rekli: »Ne boš dedoval v hiši našega očeta, kajti ti si sin tuje ženske.« ³Potem je Jefte pobegnil pred svojimi ^abrati in prebival v deželi Tob. ^bTam pa so bili k Jefteju zbrani praznoglavi možje in z njim odšli ven.

⁴In pripetilo se je tekom ^cčasa, da so Amónovi otroci začeli vojno zoper Izrael. ⁵Bilo je tako, da ko so Amónovi otroci začeli vojno zoper Izrael, so starešine iz Gileáda odšli, da Jefteja pripeljejo iz dežele Tob. ^dJefteju so rekli: »Pridi in bodi naš poveljnik, da se bomo lahko borili z Amónovimi otroki.« ⁷Jefte je rekel starešinam iz Gileáda: »Ali me niste sovražili in pregnali iz hiše mojega očeta? Zakaj ste prišli k meni sedaj, ko ste v stiski?« ⁸Starešine iz Gileáda so Jefteju rekli: »Zato se sedaj ponovno obračamo k tebi, da boš lahko šel

z nami in se boril zoper Amónove otroke in boš naš poglavar nad vsemi prebivalci Gileáda.« ⁹Jefte je rekel starešinam iz Gileáda: »Če me ponovno privedete domov, da se borim zoper Amónove otroke in jih Gospod izroči pred meno, ali bom vaš poglavar?« ¹⁰Starešine iz Gileáda so rekli Jefteju: »Gospod bodi priča ^emed nami, če ne storimo tako glede na tvoje besede.« ¹¹Potem je Jefte odšel s starešinami iz Gileáda in ljudstvo ga je postavilo za poglavarja in poveljnika nad njimi in Jefte je vse svoje besede izrekel pred Gospodom v Micpi.

¹²Jefte je poslal ^fposlance h kralju Amónovih otrok, rekoč: »Kaj imas z meno, da si prišel zoper mene, da se boriš v moji deželi?« ¹³Kralj Amónovih otrok je Jeftejevim poslancem odgovoril: »Ker je Izrael odvzel mojo deželo, ko so prišli gor iz Egipta, od Arnóna, celo do Jabóka in do Jordana. Sedaj torej ponovno miroljubno povrni te dežele.« ¹⁴Jefte je ponovno poslal poslance h kralju Amónovih otrok ¹⁵in mu rekel: »Tako govori Jefte: »Izrael ni odvzel moábske dežele niti dežele Amónovih otrok, ¹⁶temveč ko je Izrael prišel gor iz Egipta in skozi divjino hodil do Rdečega morja in prišel do Kadeša, ¹⁷potem je Izrael poslal poslance k edómskemu kralju, rekoč: »Pusti mi, prosim te, iti skozi twojo deželo.« Toda edómski kralj *temu* ni hotel prisluhniti. In na podoben način so poslali k moábskemu kralju. Toda ta ni hotel *privoliti* in Izrael je ostal v Kadešu. ¹⁸Potem so šli vzdolž skozi divjino in obkrožili edómsko deželo in moábsko deželo in prišli pri vzhodni strani moábske dežele in se utaborili na drugi strani Arnóna, toda niso prišli znotraj moábske meje, kajti Arnón je *bil* moábska meja. ¹⁹Izrael je poslal poslance k Sihónu, kralju Amoréjcev, hešbónskemu kralju. Izrael mu je rekel: »Naj gremo, prosim te, skozi twojo deželo na svoj kraj.« ²⁰Toda Sihón ni zaupal Izraelu, da gre skozi njegovo pokrajino, temveč je Sihón zbral skupaj vse svoje ljudstvo, se utaboril v Jahacu in se boril zoper Izrael. ²¹Gospod, Izraelov Bog, je Sihóna in vse njegovo ljudstvo izročil v roko Izraelcev in ti so jih udarili. Tako je Izrael vzel v last vso deželo Amoréjcev, prebivalcev tiste dežele. ²²V last so vzeli vse pokrajine Amoréjcev, od Arnóna, celo do Jabóka in od divjine, celo do Jordana. ²³Tako je torej Gospod, Izraelov Bog, Amoréjce razlastil izpred svojega ljudstva Izraela in ti naj bi to vzel v last? ²⁴Ali ne boš vzel v last tega, kar ti tvoj bog Kemoš daje v last? Tako kogarkoli bo Gospod, naš Bog, napodil izpred nas, te bomo vzeli v last. ²⁵In sedaj ali si ti kakorkoli boljši kakor Balák, Cipórjev sin, moábski kralj? Ali se je on kdaj prepiral zoper Izrael, ali se je kdaj boril zoper njih, ²⁶medtem ko je Izrael tristo let prebival v Hešbónu in njegovih mestih, v Aroérju in njegovih mestih in v vseh mestih, ki so vzdolž ob pokrajinh Arnóna? Zakaj *jih* torej niste povrnili znotraj tega časa? ²⁷Zato nisem grešil zoper tebe, temveč mi ti

^r 10,6: [Okoli leta 1161 pr. Kr.]

^s 10,7: [Okoli leta 1161 pr. Kr.]

^t 10,8: *zatirali*: hebr. drobili.

^u 10,15: *se...:* hebr. je dobro v tvojih očeh.

^v 10,16: *tuje...:* hebr. bogove tujcev.

^w 10,16: *užaloščena*: hebr. skrajšana.

^x 10,17: *bili...:* hebr. Amónovi otroci skupaj vpili.

^y 11,1: *Jefteja*: gr. *Jephthae*; *[Jefteja]*: hebr. On bo odprl.]

^z 11,1: *pocestnice*: hebr. ženske pocestnice.

^a 11,3: *svojimi...:* hebr. obličjem svojih bratov.

^b 11,3: [Tob: hebr. dober.]

^c 11,4: *tekom...:* hebr. po dneh.

^d 11,5: [Tob: hebr. dobra.]

^e 11,10: *priča*: hebr. poslušalec.

^f 11,12: [Okoli leta 1143 pr. Kr.]

delaš krivico, da se vojskuješ zoper mene. Gospod, Sodnik, naj bo danes sodnik med Izraelovi otroci in Amónovimi otroci.«²⁸ Vendar kralj Amónovih otrok ni prisluhnil Jeftejevim besedam, ki mu jih je poslal.

²⁹ Potem je Gospodov Duh prišel nad Jefteja in ta je prečkal Gileád in Manáse in šel čez Micpo v Gileádu in iz Micpe v Gileádu prečkal k Amónovim otrokom.³⁰ Jefte je prisegel zaobljubo Gospodu in rekел: »Če mi boš čisto gotovo izročil Amónove sinove v moje roke,³¹ potem se bo zgodilo, da kdorkoli gpride naprej od vrat moje hiše, da bi me srečal, ko se v miru vrnem od Amónovih otrok, bo zagotovo Gospodov in hdaroval ga bom za žgalno daritev.«

³² Tako je Jefte prešel preko k Amónovim otrokom, da se bori zoper njih in Gospod jih je izročil v njegove roke.³³ Udaril jih je od Aroérja, celo dokler ne prideš v Minít, celó dvajset mest in do ravnine ivinogradov, z zelo velikim pokolom. Tako so bili Amónovi otroci podjarmljeni pred Izraelovimi otroci.

³⁴ Jefte je prišel v Micpo, k svoji hiši in glej, njegova hči je prišla ven, da ga sreča s tamburini in s plesi. Ona pa je bila njegov edini otrok. Poleg jnje ni imel niti sina niti hčere.³⁵ Pripetilo se je, ko jo je zagledal, da je pretrgal svoja oblačila in rekel: »Ojoj, moja hči! Zelo si me potrla in ti si ena izmed tistih, ki me vznemirjajo, kajti svoja usta sem odprl h Gospodu in se ne morem obrniti nazaj.«³⁶ Rekla mu je: »Moj oče, če si svoja usta odprl h Gospodu, mi stori glede na to, kar je prišlo iz tvojih ust, kakor se je Gospod zate maščeval na tvojih sovražnikih, na Amónovih otrocih.«³⁷ Svojemu očetu je rekla: »Naj mi bo storjena ta stvar. Dva meseca me pusti samo, da lahko grem gor kin dol po gorah in objokujem svoje devištvo, jaz in moje prijateljice.«³⁸ Rekel je: »Pojdi.« In za dva meseca jo je poslal proč in odšla je s svojimi družabnicami ter po gorah objokovala svoje devištvo.³⁹ Pripetilo se je ob koncu dveh mesecev, da se je vrnila k svojemu očetu, ki je z njo storil glede na svojo zaobljubo, ki jo je prisegel. Nobenega moškega ni spoznala. In to je bil običaj ly Izraelu,⁴⁰ da so Izraelove hčere vsako mleto odšle, da štiri dni v letu objokujejo hčer Gileádca Jefteja.

12 Možje iz Efrájima so se zbrali skupaj in odšli proti severu in rekli Jefteju: »Zakaj prehajaš preko, da se boriš zoper Amónove otroke, nas pa nisi poklical, da gremo s teboj? Nad teboj bomo tvojo hišo požgali z ognjem.«² Jefte jim je rekel: »Jaz in moje ljudstvo smo bili v velikem boju z Amónovimi otroki in ko sem vas poklical, me niste osvobodili iz njihovih rok.³ Ko sem videl, da me niste osvobodili, sem svoje življenje vzel v svoje roke in šel preko, proti Amónovim otrokom in

13,1: Sod 2,11
13,1: Sod 3,7
13,1: Sod 4,1
13,1: Sod 6,1
13,1: Sod 10,6
13,4: 4 Mz 6,2-3
13,5: 4 Mz 6,5
13,5:
1 Sam 1,11

^g 11,31: *kdorkoli*...: hebr. ta, ki pride naprej, ta ki bo prišel naprej.
^h 11,31: *in*...: ali bom to daroval.

ⁱ 11,33: *ravnine*: ali, Abela; [hebr. Travnik ali Trata.]

^j 11,34: *Poleg*...: ali, Ni imel od svojega lastnega niti sina niti hčere; hebr. od sebe.

^k 11,37: *gor*...: hebr. in grem dol.

^l 11,39: *običaj*: ali, odredba.

^m 11,40: *vsako*: hebr. iz leta v.

ⁿ 11,40: *objokujejo*: ali, govorijo s.

^o 12,1: *se*...: hebr. bili poklicani.

^p 12,6: [Šibólet: hebr. potok.]

Gospod jih je izročil v mojo roko. Zakaj ste torej vi ta dan prišli gor do mene, da se borite zoper mene?⁴ Potem je Jefte zbral skupaj vse gileádske može in se bojeval z Efrájimom in gileádski može so udarili Efrájim, ker so rekli: »Vi Gileádčani ste ubežniki iz Efrájima med Efrájimci in med Manásejci.«⁵ Gileádčani so pred Efrájimci zavzeli jordanske prehode. In bilo je tako, da ko so tisti Efrájimci, ki so pobegnili, rekli: »Naj grem preko,« da so mu gileádski može rekli: »Ali si Efrájimec?« Če je rekel: »Ne,«⁶ potem so mu rekli: »Reci sedaj Šibólet«⁷ pin je rekel »Šibólet,«⁸ kajti tega ni mogel pravilno naglasiti. Potem so ga prijeli in usmrtil pri jordanskih prehodih in tam jih je ob tistem času izmed Efrájimcev padlo dvainštirideset tisoč.⁷ Jefte je Izraelu sodil šest let. Potem je Gileádčan Jefte umrl in bil pokopan v enim izmed mest Gileáda.

⁸ Za njim je Izraelu sodil Ibcán siz Betlehema.

⁹ Ta je imel trideset sinov in trideset hčera, ki jih je poslal na okrog in za svoje sinove je vzel trideset hčera od drugod. Izraelu je sodil sedem let.¹⁰ Potem je Ibcán umrl in je bil pokopan pri Betlehemu.

¹¹ Za njim je Izraelu sodil tZábulonec Elón. Izraelu je sodil deset let.¹² Zábulonec Elón je umrl in je bil pokopan v Ajalonu, v deželi Zábulon.

¹³ Za njim je Izraelu sodil uAbdón, sin Piratónca Hiléla.¹⁴ Ta je imel štirideset sinov in trideset nečakov, ki so jahali na sedemdesetih osličjih žrebetih. Izraelu je sodil osem let.¹⁵ Abdón, sin Piratónca Hiléla, je umrl win je bil pokopan v Piratónu, v deželi Efrájim, na gori Amalečanov.

13 Izraelovi xotroci so ponovno ypočeli zlo v Gospodovih očeh in Gospod jih je za štirideset let izročil v roko Filistejcev.

² Tam pa je bil nek mož iz Core, iz družine Danovcev, katerega ime je bilo Manóah.³ Njegova žena pa je bila jalova in ni rodila.⁴ Gospodov angel se je prikazal ženski in ji rekel: »Glej torej, jalova si in ne rojevaš, toda spočela boš in rodila sina.

⁴ Zdaj se torej pazi, prosim te in ne pij ne vina ne močne pijače in ne jej nobene nečiste stvari,⁵ kajti glej, spočela boš in rodila sina in nobena britev ne bo prišla na njegovo glavo, kajti otrok bo od maternice nazirec ^aBogu in on bo začel Izraela osvobajati iz roke Filistejcev.«

⁶ Potem je ženska prišla in svojemu soprogu povedala, rekoč: »Božji mož je prišel k meni in njegovo obličeje je bilo podobno obličju Božjega angela, zelo strašno. Toda nisem ga vprašala, od kje je bil niti mi ni povedal svojega imena,⁷ toda rekел mi je: ›Glej, spočela boš in rodila sina. Sedaj ne pij ne vina niti močne pijače, tudi ne jej nobene nečiste stvari, kajti otrok bo od maternice nazirec Bogu do dneva svoje smrti.‹«

^q 12,6: [Šibólet: hebr. žitni klas.]

^r 12,7: [Okoli leta 1137 pr. Kr.]

^s 12,8: [Ibcán: hebr. Sijajni.]

^t 12,11: [Okoli leta 1130 pr. Kr.]

^u 12,13: [Okoli leta 1120 pr. Kr.]

^v 12,14: *nečakov*: hebr. sinovih sinov, [ali, vnukov.]

^w 12,15: [Okoli leta 1112 pr. Kr.]

^x 13,1: [Okoli leta 1161 pr. Kr.]

^y 13,1: *ponovno*...: hebr. dodali, da zagrešijo itd.

^z 13,2: [Manóah...: hebr. Počitek.]

^a 13,5: [nazirec...: hebr. posvečen ali oddvojen.]

^{pos} ⁸ Potem je Manóah rotil Gospoda in rekel: »Oh moj Gospod, naj Božji mož, ki si ga poslal, ponovno pride k nama in naju pouči, kaj bova storila otroku, ki bo rojen.« ⁹ Bog je prisluhnili Manóahovemu glasu in Božji angel je ponovno prišel k ženski, medtem ko je sedela na polju, toda njen soprog Manóah ni *bil* z njo. ¹⁰ Ženska je pohitela, stekla in pokazala svojemu soprogu ter mu rekla: »Glej, mož se mi je prikazal, ki je prišel k meni *oni* dan.« ¹¹ Manóah je vstal in odšel za svojo ženo in prišel k možu ter mu rekel: »Ali si ti mož, ki govorиш ženski?« Rekel je: »Jaz sem.« ¹² Manóah je rekel: »Sedaj naj se tvoje besede zgodijo. Kako ^bnaj določiva otroku in *kako* ^cmu bova storila?« ¹³ Gospodov angel je Manóahu rekel: »Pred vsem, kar sem rekel ženski, naj se ona pazi. ¹⁴ Ne sme jesti nobene *stvari*, ki prihaja od vina, niti naj ne pije vina ali močne pihače, niti naj ne je nobene nečiste *stvari*; vsega, kar sem ji zapovedal, naj se drži.«

¹⁵ Manóah je rekel Gospodovemu angelu: »Prosim te, naj te zadrživa, dokler zate ^dne bova pripravila kozlička.« ¹⁶ Gospodov angel je Manóahu rekel: »Čeprav me zadržiš, ne bom jedel od vajinega kruha. Če pa hočeš darovati žgalno daritev, jo moraš darovati Gospodu.« Kajti Manóah ni vedel, da je *bil* to Gospodov angel. ¹⁷ Manóah je Gospodovemu angelu rekel: »Kakšno je tvoje ime, potem ko se izpolnijo tvoje besede, da ti lahko izkaževo čast?« ¹⁸ Gospodov angel mu je rekel: »Zakaj sprašuješ po mojem imenu, glede na to, da je to skrivnost?« ^e¹⁹ Tako je Manóah vzel kozliča z jedilno daritvijo in *ga* na skali daroval Gospodu in *angel* je čudežno storil in Manóah in njegova žena sta to videla. ²⁰ Kajti pripetilo se je, ko se je plamen iz oltarja povzpel proti nebu, da se je Gospodov angel dvignil v oltarnem plamenu. Manóah in njegova žena sta pogledala na *to* in padla na svoja obraza k tlom. ²¹ Toda Gospodov angel se ni več prikazal Manóahu in njegovi ženi. Potem je Manóah vedel, da je *bil* to Gospodov angel. ²² Manóah je svoji ženi rekel: »Midva bova zagotovo umrla, ker sva videla Boga.« ²³ Toda njegova žena mu je rekla: »Če bi Gospodu ugajalo, da naju ubije, ne bi pri najinih rokah sprejel žgalne daritve in jedilne daritve, niti nama ne bi pokazal vseh teh *stvari*, niti nama ob tem času ne bi povedal *takšnih stvari*, kot so te.«

²⁴ Ženska je rodila sina in njegovo ime imenovala Samson. ^fIn otrok je rastel in Gospod ga je blagoslovil. ²⁵ In Gospodov Duh ga je občasno začel spodbujati v Danovem ^gtaboru, med Coro in Eštaolom.

14 Samson je odšel ^hdol v Timno in v Timni

²Prišel je gor in svojemu očetu in svoji materi povedal ter rekel: »V Timni sem videl žensko izmed filistejskih hčera. Sedaj mi jo torej vzemita za ženo.«

³Potem sta mu njegov oče in njegova mati rekla:

13,22:
2 Mz 33,20
13,22: Sod 6,22

»Ali tam ni nobene ženske med hčerami tvojih bratov ali med vsem mojim ljudstvom, da greš, da si vzameš ženo izmed neobrezanih Filistejcev?« Samson je rekel svojemu očetu: »Njo mi vzemi, kajti ta mi *iugaja*.« ⁴Toda njegov oče in njegova mati nista vedela, da je *bilo* to od Gospoda, da je iskal priložnost zoper Filistejce, kajti ob tistem času so imeli Filistejci gospostvo nad Izraelom.

⁵ Potem so Samson, njegov oče in njegova mati odšli dol v Timno in prišli do timnatskih vinogradov in glej, proti ^{jnjemu} je zarjovel mlad lev. ⁶Gospodov Duh je mogočno prišel nadenj in raztrgal ga je, kakor bi raztrgal kozliča in ničesar ni *imel* v svoji roki, toda svojemu očetu ali svoji materi ni povedal, kaj je storil. ⁷ Odšel je dol in govoril z žensko in Samsonu je ugajala.

⁸ Čez nekaj časa se je vrnil, da jo vzame in zavil je stran, da pogleda levje truplo in glej, *tam je bil* roj čebel in med v levjem truplu. ⁹ Od tega je vzel v svoje roke in jedoč šel naprej in prišel k svojemu očetu in materi ter jima dal in onadva sta jedla. Toda ni jima povedal, da je med vzel iz levjega trupla.

¹⁰Tako je njegov oče odšel dol k ženski in Samson je tam priredil zabavo, kajti tako so imeli mladeniči navado delati. ¹¹Pripetilo se je, ko so ga zagledali, da so priveli trideset družabnikov, da bi bili z njim.

¹² Samson jim je rekel: »Sedaj vam bom zastavil uganko. Če mi jo lahko v sedmih dneh praznovanja zagotovo razodenete in *jo* odkrijete, potem vam bom dal trideset rjuh ^kin trideset zamenjav oblek, ¹³toda če mi je ne morete oznaniti, potem mi boste vi dali trideset rjuh ^lin trideset zamenjav oblek.« Rekli so mu: »Zastavi svojo uganko, da jo bomo lahko slišali.« ¹⁴ Rekel jim je: »Iz jedca je prišla hrana in iz močnega je izšla sladkost.« In v treh dneh niso mogli pojasniti uganke. ¹⁵Pripetilo se je na sedmi dan, da so Samsonovi ženi rekli: »Premami svojega soproga, da nam lahko oznani uganko, sicer bomo tebe in hišo tvojega očeta zažgali z ognjem. Ali ste nas poklicali, da vzamete ^mkar imamo? *Mar ni tako?*« ¹⁶ Samsonova žena je jokala pred njim ter rekla: »Ti me lesovražiš in me ne ljubiš. Otrokom mojega ljudstva si zastavil uganko, meni pa je nisi povedal.« Rekel ji je: »Glej, nisem je povedal svojemu očetu niti svoji materi in *jo* bom povedal tebi?« ¹⁷Pred njim je jokala sedem ⁿdni, dokler je trajala njihova zabava in pripetilo se je na sedmi dan, da ji je povedal, ker je boleče pritiskala nanj in uganko je povedala otrokom svojega ljudstva. ¹⁸Možje iz mesta so mu sedmi dan, preden je sonce zašlo, rekli: »Kaj je slajše od meda? In kaj je močnejše kakor lev?« Rekel jim je: »Če ne bi oral z mojo telico, ne bi odkrili moje uganke.«

¹⁹ In Gospodov Duh je prišel nadenj in odšel je dol v Aškelón in izmed njih usmrtil trideset mož, vzel njihov plen ^oin dal zamenjavo oblačil tistim, ki so pojasnili uganko. Njegova jeza je

^b 13,12: *Kako...*: hebr. Kakšen bo način itd.

^c 13,12: *kako...*: ali, kaj bova storila?: hebr. kakšno bo njegovo delo?

^d 13,15: *zate*: hebr. pred teboj.

^e 13,18: *skrivnost*: ali, čudovito.

^f 13,24: [Samson: hebr. Sončna svetloba.]

^g 13,25: *Danovem*...: hebr. Mahané Danu.

^h 14,1: [Okoli leta 1141 pr. Kr.]

ⁱ 14,3: *mi...*: hebr. je prava v mojih očeh.

^j 14,5: *proti...*: hebr. ob srečanju z njim.

^k 14,12: *rjuh*: ali, srajc.

^l 14,13: *rjuh*: ali, srajc.

^m 14,15: *vzamete...*: hebr. nas vzamete v last, ali, nas osiromašite?

ⁿ 14,17: *sedem*: ali, preostalih sedem.

^o 14,19: *plen*: ali, videz.

bila vžgana in odšel je gor do hiše svojega očeta.
²⁰ Toda Samsonova žena je bila *dana* njegovemu družabniku, ki ga je uporabil kakor svojega prijatelja.

15 Toda pripetilo se je čez nekaj časa, Pob času pšenične žetve, da je Samson s kozličem obiskal svojo ženo in rekel: »Šel bom noter k svoji ženi v sobo.« Toda njen oče mu ni dovolil vstopiti.
² Njen oče je rekel: »Resnično sem mislil, da si jo popolnoma zasovražil, zato sem jo dal tvojemu družabniku. Mar ni njena mlajša sestra boljša od nje? Vzemi ^qnjo, prosim te, namesto nje.«

³ Samson je glede njih rekel: »Sedaj bom bolj ^rbrez krivde kakor Filistejci, čeprav jim storim zlo.« ⁴ Samson je odšel in ujel tristo lisic in vzel kose ^stlečega lesa in obrnil rep k repu in kos tlečega lesa položil v sredo med dva repa. ⁵ Ko je kose tlečega lesa zažgal, *jih* je spustil v stoječe žito Filistejcev in zažgal tako snope, kot tudi stoječe žito, z vinogradi *in* oljkami.

⁶ Potem so Filistejci rekli: »Kdo je to storil?« Odgovorili so: »Samson, zet Timnčana, ker je ta vzel njegovo ženo in jo dal njegovemu družabniku.« In Filistejci so prišli gor in z ognjem zažgali njo in njenega očeta.

⁷ Samson jim je rekel: »Čeprav ste to storili, se vam bom vendarle maščeval in potem bom odnehal.« ⁸ Udaril jih je, golein in stegno, z velikim pokolom in odšel dol ter prebival na vrhu skale Etám.

⁹ Potem so Filistejci odšli gor, se utaborili v Judu in se razširili v Lehi. ¹⁰ Možje iz Juda so rekli: »Zakaj ste prišli gor zoper nas?« Odgovorili so: »Gor smo prišli, da zvezemo Samsona, da mu storimo, kakor je on storil nam.« ¹¹ Potem je tri tisoč mož iz Juda odšlo ^tna vrh skale Etám in reklo Samsonu: »Mar ne veš, da so Filistejci vladarji nad nami? Kaj je to, kar si nam storil?« Rekel jim je: »Kakor so storili meni, tako sem jaz storil njim.« ¹² Rekli so mu: »Prišli smo dol, da te zvezemo, da te lahko izročimo v roko Filistejcev.« Samson jim je rekel: »Prisezite mi, da vi sami ne boste padli name.« ¹³ Odgovorili so mu, rekoč: »Ne, temveč te bomo trdno zvezali in te izročili v njihovo roko, toda mi te zagotovo ne bomo ubili.« Zvezali so ga z dvema novima vrvema in ga od skale privedli gor.

¹⁴ Ko je prišel v Lehi, so Filistejci zavpili zoper njega in nadenj je mogočno prišel Gospodov Duh in vrv, ki so bile na njegovih laktih, so postale kakor lan, ki je bil zažgan z ognjem in njegove vezi so se sprostile ^uiz njegovih rok. ¹⁵ Našel je novo ^voslovsko čeljustnico, iztegnil svojo roko, jo vzel in z njo usmrtil tisoč mož. ¹⁶ Samson je

rekel: »Z oslovsko čeljustnico, kupi ^wna kupe, z oslovsko čeljustjo sem umoril tisoč mož.« ¹⁷ Ko je končal z govorjenjem, se je pripetilo, da je iz svoje roke odvrgel čeljustnico in ta kraj imenoval Ramát Lehi. ^x

¹⁸ Bil pa je silno žejen in klical h Gospodu ter rekel: »Ti si dal to veliko osvoboditev v roko svojega služabnika in sedaj ali naj umrem od žeje in padem v roko neobrezancev?« ¹⁹ § Toda Bog je razklal votel kraj, ki je bil v Čestjustnici ^yin iz njega je pritekla voda. Ko jo je pil, je njegov duh ponovno prišel in bil je oživljen. Zato je njegovo ime imenoval En Koré, ^zki je v Lehiju, ^ado današnjega dne. ²⁰ V dneh Filistejcev je Izraelu sodil dvajset let.

16 Potem je Samson odšel ^bin tam videl pocestnico ^cin šel noter k njej. ² To je bilo povedano prebivalcem Gaze, rekoč: »Samson je prišel sèm.« Obkolili so ga in vso noč prezali nanj v velikih vratih mesta in vso noč so mirovali, ^drekoč: »Zjutraj, ko je dan, ga bomo umorili.« ³ Samson je ležal do polnoči, ob polnoči pa je vstal, vzel vrata velikih vrat mesta in dva podboja in z njimi odšel proč, zapah ^ein vse in si *jih* naložil na svoje rame in jih odnesel gor na vrh hriba, ki je pred Hebrónom.

⁴ Potem se je pripetilo, da je ljubil žensko v ^fdolini Sorék, ki ji je bilo ime Dalila. ^g Filistejski knezi so prišli gor k njej in ji rekli: »Premami ga in poglej kje *tiči* njegova velika moč in s kakšnimi *sredstvi* bi lahko prevladali zoper njega, da bi ga lahko zvezali, da ga oslabimo, ^hmi pa ti bomo dali, vsak izmed nas, tisoč sto koščkov srebra.«

⁵ Dalila je rekla Samsonu: »Povej mi, prosim te, kje *leži* tvoja velika moč in s čim bi bil lahko zvezan, da se te oslabi.« ⁷ Samson ji je rekel: »Če me zvežejo s sedmimi zelenimi ⁱvrvmi, ki niso bile nikoli posušene, potem bom slaboten in bom kakor drug jčlovek.« ⁸ Potem so filistejski knezi gor k njej prinesli sedem zelenih ^kvrvi, ki niso bile posušene in ona ga je z njimi zvezala. ⁹ Torej tam so v zasedi prezali možje, ki so z njo ostajali v sobi. Rekla mu je: »Filistejci nadte Samson.« Potrgal je vrv, kakor se pretrga nit prediva, ko se ^ldotakne ognja. Tako njegova moč ni bila poznana. ¹⁰ Dalila je rekla Samsonu: »Glej, zasmehoval si me in mi govoril laži. Sedaj mi povej, prosim te, s čim bi bil lahko zvezan.« ¹¹ Rekel ji je: »Če bi me trdno zvezali z novimi vrvmi, ki ^mniso bile nikoli uporabljene, potem bi bil šibek in bi bil kakor drug človek.« ¹² Zato je Dalila vzela nove vrv, ga z njimi zvezala in mu rekla: »Filistejci nadte Samson.« In tam so bili prezavci v zasedi, ki so ostajali v sobi. In potrgal jih je iz svojih laktov kakor nit. ¹³ Dalila

^p 15,1: [Okoli leta 1140 pr. Kr.]

^q 15,2: *Vzemi*...: hebr. Naj bo ona twoja.

^r 15,3: *bolj*...: ali, brez krivde pred Filistejci.

^s 15,4: *kose*...: ali, bakle.

^t 15,11: *odšlo*: hebr. odšlo dol.

^u 15,14: *se sprostile*: hebr. bile stopljene.

^v 15,15: *novi*: hebr. vlažno.

^w 15,16: *kupi*...: hebr. kup, dva kupa.

^x 15,17: *Ramat Lehi: to je*: Vzdiganje čeljustnice, ali, Odmetavanje čeljustnice.

^y 15,19: *Čestjustnici*: ali, Lehi, kakor imenovano v tem poglavju.

^z 15,19: *En Koré*: to je, vodnjak klicočega, ali, vodnjak tistega, ki je kričal.

^a 15,19: [Lehiju: hebr. mehek, ali, lice.]

^b 16,1: [Okoli leta 1120 pr. Kr.]

^c 16,1: *pocestnico*: hebr. žensko, pocestnico.

^d 16,2: *mirovali*: hebr. bili tiho.

^e 16,3: *zapah*...: hebr. z zapahom in vsem.

^f 16,4: *v...: ali, pri potoku.*

^g 16,4: [Dalila...: hebr. Pešajoča, ali, Koprneča.]

^h 16,5: *oslabimo*: ali, ponizamo.

ⁱ 16,7: *zelenimi: ali, novimi*: hebr. vlažnimi.

^j 16,7: *drug*...: hebr. en.

^k 16,8: *zelenih*...: ali, novih; hebr. vlažnih.

^l 16,9: *jo*...: hebr. jo povonja.

^m 16,11: *ki*...: hebr. s katerimi delo ni bilo opravljan.

je rekla Samsonu: »Doslej si me zasmehoval in mi govoril laži. Povej mi s čim naj bi bil zvezan.« Rekel ji je: »Če stkeš sedem pramenov moje glave s tkalčjim osnutkom.« ¹⁴ In pritrdila ga je z iglo in mu rekla: »Filistejci nadte Samson.« Prebudil se je iz svojega spanja in odšel s tkalsko iglo in s tkalčjim osnutkom.

¹⁵ Rekla mu je: »Kako lahko rečeš: ›Ljubim te,‹ ko tvoje srce ni z menoj?« Že trikrat si me zasmehoval in mi nisi povedal, v čem leži tvoja velika moč.

¹⁶ Ko ga je dnevno pritiskala s svojimi besedami in ga silila, tako da je bila njegova duša vznemirjena ⁿdo smrti, se je pripetilo, ¹⁷ da ji je izpovedal vse svoje srce in ji rekел: »Britev ni prišla na mojo glavo, kajti bil sem nazirec Bogu od maternice svoje matere. Če bom obrit, potem bo moja moč odšla od mene in postanem slaboten in bom podoben kateremukoli drugemu človeku.«

¹⁸ Ko je Dalila videla, da ji je izpovedal vse svoje srce, je poslala in dala poklicati filistejske kneze, rekoč: »Pridite tokrat gor, kajti razodel mi je vse svoje srce.« Potem so gor k njej prišli gospodarji Filistejcev in v svoji roki prinesli denar.

¹⁹ Pripravila ga je, da je zaspal na njenih kolenih in dala poklicati moža, da mu iz njegove glave odstrije sedem pramenov in ga začela ponizevati in njegova moč je odšla od njega. ²⁰ Rekla je: »Filistejci nadte Samson.« Prebudil se je iz svojega spanja in rekel: »Šel bom ven kakor ob drugih časih poprej in se stresel.« Ni pa vedel, da je Gospod odšel od njega.

²¹ Toda Filistejci so ga prijeli in iztaknili ^onjegove oči in ga privedli dol v Gazo in ga zvezali z bronastimi okovi in mlel je v jetnišnici.

²² Vendar so potem, ^Pko je bil ostrižen, lasje njegove glave začeli ponovno rasti. ²³ Potem so se filistejski knezi zbrali skupaj, da svojemu bogu Dagónu darujejo veliko klavno daritev in da se veselijo, kajti rekli so: »Naš bog je v našo roko izročil našega sovražnika Samsona.« ²⁴ Ko ga je ljudstvo zagledalo, so hvalili svojega boga, kajti rekli so: »Naš bog je v naše roke izročil našega sovražnika in uničevalca naše dežele, ki ^qje umoril številne izmed nas.« ²⁵ Pripetilo pa se je, ko so bila njihova srca vesela, da so rekli: »Pokličite Samsona, da nam bo lahko naredil zabavo.« Iz jetnišnice so dali poklicati Samsona in naredil ^rjim je zabavo. Postavili so ga med stebre. ²⁶ Samson pa je rekel dečku, ki ga je držal za roko: »Dopusti mi, da lahko čutim stebre, na katerih stoji hiša, da se lahko naslonim nanje.« ²⁷ Torej hiša je bila polna mož in žena in vsi filistejski knezi so bili tam in tam je bilo na strehi okoli tri tisoč mož in žena, ki so gledali, medtem ko jih je Samson zabaval. ²⁸ Samson pa je zaklical h Gospodu in rekel: »Oh Gospod Bog, spomni se me, prosim te in okrepi me, prosim te, samo [še] tokrat, oh Bog, da se bom lahko takoj maščeval Filistejcem za svoji dve očesi.« ²⁹ Samson se je oklenil dveh srednjih nosilnih stebrov, na katerih, ^sje slonela hiša, na

enega s svojo desnico in na drugega s svojo levico.

³⁰ Samson je rekel: »Naj umrem 's Filistejci.« Z vso svojo močjo se je sklonil in hiša je padla na kneze in na vse ljudstvo, ki je bilo v njej. Tako je bilo mrtvih, ki jih je usmrtil ob svoji smrti, več kakor tistih, ki jih je usmrtil v svojem življenju. ³¹ Potem so njegovi bratje in vsa hiša njegovega očeta prišli dol, ga vzeli in ga prinesli gor ter ga pokopali med Coro in Eštaóлом, na grobišču njegovega očeta Manóaha. Izraelu je sodil dvajset let. ^u

17 Tam ^vje bil mož z Efrájimskega pogorja, katerega ime je bilo Miha. ² Ta je rekel svoji materi: »Tisoč sto šeklov srebra, ki so bili vzeti od tebe, glede katerih si preklinjala in glede katerih si govorila tudi v moja ušesa, glej, srebro je z menoj. Jaz sem ga vzel.« Njegova mati je rekla: »Blagoslovjen bodi od Gospoda, moj sin.« ³ Ko je svoji materi povrnil tisoč sto šeklov srebra, je njegova mati rekla: »Srebro sem v celoti posvetila Gospodu, od svoje roke za svojega sina, da se naredi rezana podoba in ulita podoba. Sedaj ti ga bom torej povrnila.« ⁴ Vendar je denar vrnil svoji materi in njegova mati je vzela dvesto šeklov srebra in jih dala livarju, ki je iz njih naredil rezano podobo in ulito podobo in bili sta v Mihovi hiši. ⁵ Mož Miha je imel hišo bogov in naredil efód in družinskega malika in uméstil ^wenega izmed svojih sinov, ki je postal njegov duhovnik. ⁶ V tistih dneh ni bilo kralja v Izraelu, temveč je vsak človek počel to, kar je bilo pravilno v njegovih lastnih očeh.

Tam je bil mladenič iz Judovega Betlehema, iz Judove družine, ki je bil Lévijevec in se je mudil tam.

⁸ Človek je odrinil iz mesta, iz Judovega Betlehema, da začasno prebiva, kjer bi lahko našel prostor in ko je potoval, je prišel ^xdo Efrájimskega pogorja, k Mihovi hiši. ⁹ Miha mu je rekel: »Od kod prihajaš?« Odgovoril mu je: »Jaz sem Lévijevec iz Judovega Betlehema in grem, da začasno prebivam tam, kjer bom lahko našel prostor.« ¹⁰ Miha mu je rekel: »Prebivaj z menoj in bodi mi oče in duhovnik, jaz pa ti bom ob letu dajal deset šeklov srebra in opremo ^yoblačila in živež.« Tako je Lévijevec vstopil. ¹¹ Lévijevec je bil zadovoljen, da prebiva z možem in mladenič mu je bil kakor eden izmed njegovih sinov. ¹² Miha je uméstil Lévjevca in mladenič je postal njegov duhovnik in bil je v Mihovi hiši. ¹³ Potem je Miha rekel: »Sedaj vem, da mi bo Gospod storil dobro, glede na to, da imam Lévjevca za svojega duhovnika.«

18 V tistih dneh ^zni bilo kralja v Izraelu in v tistih dneh si je rod Danovcev iskal dedičino, da v njej prebiva, kajti do tistega dne jim vsa njihova dedičina ni pripadla med Izraelovimi rodovi. ² Danovi otroci so od svoje družine poslali pet moških iz svojih pokrajin, junaške može ^aiz Core in iz Eštaóla, da hodijo vzdolž dežele in da jo preiščejo. Rekli so jim: »Pojdite, oglejte deželo.« Ko so le-ti prišli do Efrájimskega pogorja, k Mihovi

^{17,5:} Sod 8,27

^{17,5:} 1 Mz

^{31,19}

^{17,5:} Oz 3,4

^{17,6:} Sod 18,1

^{17,6:} Sod 21,25

^{18,1:} Sod 17,6

^{18,1:} Sod 21,25

^u 16,31: [Okoli leta 1120 pr. Kr.]

^v 17,1: [Okoli leta 1406 pr. Kr.]

^w 17,5: uméstil: hebr. napolnil roko.

^x 17,8: prišel: hebr. delal svojo pot.

^y 17,10: opremo... ali, dvojno opremo itd: hebr. red oblačil.

^z 18,1: [Okoli leta 1406 pr. Kr.]

^a 18,2: može: hebr. sinove.

ⁿ 16,16: vznemirjena: hebr. skrajšana.

^o 16,21: iztaknili: hebr. izdolbli.

^p 16,22: potem: ali, kakor.

^q 16,24: ki... hebr. in ki je pomnožil naše umorjene.

^r 16,25: naredil...: hebr. pred njimi je naredil.

^s 16,29: na katerih...: ali, in se naslonil nanju.

^t 16,30: mene: hebr. moja duša umre.

hiši, so se tam nastanili.³ Ko so bili pri Mihovi hiši, so prepoznali glas mladeniča, Lévijevca. Obrnili so se tja in mu rekli: »Kdo te je privedel sèm? Kaj delaš na tem *kraju*? In kaj imaš tukaj?«⁴ Odgovoril jim je: »Tako in tako je Miha postopal z menoj, me najel in sem njegov duhovnik.«⁵ Rekli so mu: »Prosimo te, vprašaj za nasvet od Boga, da bomo lahko vedeli ali bo naša pot, po kateri gremo, uspešna.«⁶ Duhovnik jim je rekel: »Pojdite v miru. Vaša pot, po kateri greste, je pred Gospodom.«

⁷ Potem je pet mož odpotovalo in prišlo k Láješu^b in videlo ljudstvo, ki je bilo tam, kako so brezskrbno prebivali po navadi Sidóncev, tih in varno. Tam v deželi ni bilo naseljencev,^c da bi jih lahko v kakršnikoli stvari osramotili. Bili so daleč od Sidóncev in z nikomer niso imeli nič opraviti.⁸ Prišli so k svojim bratom do Core in Eštaóla in njihovi bratje so jim rekli: »Kaj pravite?«⁹ Odgovorili so: »Vstanite, da bomo lahko sli gor zoper njih, kajti videli smo deželo in glejte, ta je zelo dobra. In vi ste mirni? Ne bodite leni, da bi šli in vstopili, da vzamete deželo v last.«¹⁰ Ko greste, boste prišli k varnemu ljudstvu in k veliki deželi, kajti Bog jo je dal v vaše roke. Prostor, kjer ni pomanjkanja česarkoli, kar je na zemlji.

¹¹ Od tod je odšla družina Danovcev na svojo pot, iz Core in iz Eštaóla, šeststo mož, opasanih^d z bojnim orožjem.¹² Odšli so gor in se utaborili v Kirját Jearímu v Judu. Zato so ta kraj imenovali Mahané Dan^e do današnjega dne. Glej *ta je poleg Kirját Jearíma*.¹³ Od tam so prešli k Efrájimskemu pogorju in prišli do Mihove hiše.

¹⁴ Potem je pet mož, ki so odšli, da ogledajo deželo Láješ, odgovorilo in reklo svojim bratom: »Ali veste, da so v teh hišah efód, družinski malik, rezana podoba in ulta podoba? Sedaj torej preudarite kaj vam je storiti.«¹⁵ Obrnili so se tja in prišli do hiše mladeniča, Lévijevca, torej k Mihovi hiši in ga pozdravili.^f¹⁶ Šeststo mož, opasanih s svojimi bojnimi orožji, ki so bili izmed Danovih otrok, pa je stalo pri vhodu velikih vrat.¹⁷ Pet mož, ki so šli, da ogledajo deželo, je odšlo gor in vstopili so tja in vzeli rezano podobo, efód, družinskega malika in ulto podobo. Duhovnik pa je stal na vhodu velikih vrat s šeststotimi možmi, ki so bili opasani z bojnim orožjem.¹⁸ Ti so odšli v Mihovo hišo in prinesli izrezljano podobo, efód, družinskega malika in ulto podobo. Potem jim je duhovnik rekel: »Kaj počnete?«¹⁹ Rekli so mu: »Molči, svojo roko položi na svoja usta in pojdi z nami in nam bodi oče in duhovnik. Ali je zate bolje biti duhovnik hiši enega človeka ali da postaneš duhovnik rodu in družini v Izraelu?«²⁰ Duhovnikovo srce je bilo veselo in vzel je efód, družinskega malika, rezano podobo in odšel v sredo ljudstva.²¹ Tako so se obrnili in odšli ter predse postavili malčke, živino in vozove.

²² In ko so bili dobro pot od Mihove hiše, so se ljudje, ki so bili v hišah blizu Mihove hiše, zbrali

skupaj in dohiteli Danove otroke.²³ Klicali so k Danovim otrokom. Ti pa so obrnili svoje obrale in Mihu rekli: »Kaj te pesti, da prihajaš gs takšnim spremstvom?«²⁴ Odgovoril je: »Odvzeli ste moje bogove, ki sem jih naredil in duhovnika ter odšli proč. In kaj še imam? Kaj je to, da mi pravite: »Kaj te pesti?«²⁵ Danovi otroci so mu rekli: »Tvojega glasu naj ne bo slišati med nami, da ne bi jezni^h ljudje stekli nadte in bi izgubil svoje življenje, z življenji svoje družine.«²⁶ Danovi otroci so odšli svojo pot. Ko je Miha videl, da so bili premočni zanj, se je obrnil in se vrnil nazaj k svoji hiši.

²⁷ Vzeli so stvari, ki jih je naredil Miha in duhovnika, ki ga je imel in prišli k Láješu, k ljudstvu, ki je bilo tih in varno. Udarili so jih z ostrino meča in mesto zažgali z ognjem.²⁸ Tam ni bilo nobenega osvoboditelja, ker je bilo daleč od Sidóna in niso imeli opravka s kakršnimkoli človekom. To je bilo v dolini, ki leži pri Bet Rehóbu. In zgradili so mesto ter prebivali v njem.²⁹ Ime mesta so imenovali Dan, po imenu njihovega očeta Dana, ki je bil rojen Izraelu, vendar je bilo ime mesta najprej Láješ.

³⁰ Danovi otroci so postavili rezano podobo in Jonatan, sin Geršóma, sinú Manáseja, on in njegovi sinovi so bili duhovniki Danovemu rodu do dneva ujetništva dežele.³¹ Postavili so si Mihovo rezano podobo, ki jo je naredil ves ta čas, ko je bila Božja hiša v Šilu.

19 Priprtilo se je v tistih dneh, ko ni bilo kralja v Izraelu, da je bil tam nek Lévijevec, [ki je] začasno prebival na pobočju Efrájimskega pogorja, ki si je vzel priležnicoⁱ iz Judovega Betlehema.² Njegova priležnica je zoper njega igrala vlačugo in odšla proč od njega, v hišo svojega očeta v Judovem Betlehemu in bila tam cele štiri mesece.³ Njen soprog je vstal in odšel za njo, da ji^k prijateljsko govoril in da jo ponovno privede. S seboj je imel svojega služabnika in nekaj oslov in privedla ga je v hišo svojega očeta. Ko ga je oče od gospodične zagledal, se je razveselil, da ga je srečal.⁴ Njegov tast, oče od gospodične, ga je zadržal in z njimi je ostal tri dni. Tako so jedli in pili ter tam prenočevali.

⁵ Priprtilo se je na četrti dan, ko so zgodaj zjutraj vstali, da se je dvignil, da odide. Oče od gospodične pa je svojemu zetu rekel: »Potolaži^l svoje srce z grizljajem kruha in potem pojdi svojo pot.«⁶ Oba skupaj sta se usedla, jedla in pila, kajti oče od gospodične je možu rekel: »Privoli, prosim te in ostani vso noč in naj bo tvoje srce veselo.«⁷ Ko je mož vstal, da odide, mu je tast prigovarjal, zato je tam ponovno prenočil.⁸ Vstal je zgodaj zjutraj, peti dan, da odide in oče od gospodične je rekel: »Potolaži svoje srce, prosim te.« Ostala sta do^m popoldneva in oba sta jedla.⁹ Ko je mož vstal, da odide, on, njegova priležnica in njegov služabnik, mu je tast, oče od gospodične, rekel: »Glej, sedaj seⁿ dan približuje večeru. Prosim te, ostani vso noč. Glej, dan gre h koncu, prenočuj tukaj, da bo tvoje srce lahko veselo in naslednji dan zgodaj pojdi na

^b 18,7: *Láješu*: tudi imenovanemu, Lešem.

^c 18,7: *naseljencev*: hebr. posestnika, ali, dediča omejitev.

^d 18,11: *opasanih*: hebr. določenih.

^e 18,12: [Mahané Dan: hebr. Tabor Danovcev.]

^f 18,15: *pozdravili*: hebr. vprašali o miru.

^g 18,23: *prihajaš...:* hebr. si zbran skupaj?

^h 18,25: *jezni*: hebr. zagrenjeni.

ⁱ 19,1: *priležnico*: hebr. žensko priležnico, ali, ženo priležnico.
^j 19,2: *cele*: hebr. leto in; hebr. dneve.

^k 19,3: *ji...:* hebr. govori njenemu srcu.

^l 19,5: *Potolaži*: hebr. Ojačaj.

^m 19,8: *do...:* hebr. dokler se dan ni nagnil.

ⁿ 19,9: *se...:* hebr. je dan slab, ali, je nagibajoči čas dneva.

pos svojo pot, da boš lahko šel domov.«¹⁰ Toda mož to noč ni hotel ostati, temveč je vstal, odšel in prišel nasproti Pjebúsa, ki je Jeruzalem in *tam sta bila* z njim dva osedlana osla in tudi njegova priležnica *je bila* z njim.¹¹ In ko so *bili* pri Jebúsu, je bil dan že davno porabljen in služabnik je rekel svojemu gospodarju: »Pridi, prosim te in obrniva se v to mesto Jebusec in prenočiva v njem.«¹² Njegov gospodar pa mu je rekel: »Ne bomo zavili vstran, sèm v to mesto tujca, ki ni izmed Izraelovih otrok; prešli bomo do Gíbee.«¹³ Svojemu služabniku je rekel: »Pridi in približajmo se enemu izmed teh mest, da vso noč prenočimo v Gíbei ali v Rami.«¹⁴ Šli so naprej svojo pot in sonce je zašlo nad njimi, *ko so bili* pri Gíbei, ki *pripada* Benjaminu.¹⁵ Obrnili so se tja, da vstopijo in prenočijo v Gíbei. Ko so vstopili, se je usedel na mestno ulico, kajti *tam ni bilo* nobenega človeka, ki bi jih vzel v svojo hišo, da prenočijo.

¹⁶ Glej, zvečer je prišel starec od svojega dela zunaj na polju, ki je *bil* prav tako z Efrájimskega pogorja in je začasno prebival v Gíbei. Toda možje kraja so *bili* Benjaminci.¹⁷ Ko je povzdignil svoje oči, je na mestni ulici zagledal popotnika in starec je rekel: »Kam greš? In od kod prihajaš?«¹⁸ Ta mu je odgovoril: »Mi smo prešli iz Judovega Betlehema proti pobočju Efrájimskega pogorja. Od tam *sem* in odšel sem k Judovemu Betlehemu, toda sedaj grem h Gospodovi hiši. Tukaj pa ni nobenega moža, ki bi me spreljal v hišo.¹⁹ Vendar je tukaj tako slama in krma za naša osla in tukaj je kruh in vino zame in za mojo pomočnico in za mladeniča, *ki je* s tvojimi služabniki. *Tukaj* ni potrebe po nobeni stvari.«²⁰ Starec je rekel: »Mir *bodi* s teboj. Kakorkoli, *pusti* vse svoje potrebe *počivati* na meni, samo ne prenočuj na ulici.«²¹ Tako ga je odvedel v svojo hišo in dal krmo k oslom. Umili so svoja stopala, jedli in pili.

²² Torej ko so razveseljevali svoja srca, glej, so možje iz mesta, neki Beliálovci sinovi, naokoli obkrožili hišo in udarjali na vrata ter hišnemu gospodarju, starcu, spregovorili, rekoč: »Privedi moškega, ki je prišel v twojo hišo, da ga lahko spoznamo.«²³ Mož, hišni gospodar, je odšel ven k njim ter jim rekel: »Ne, moji bratje, *ne*, prosim vas, ne storite *tako* zlobno, glede na to, da je ta mož prišel v mojo hišo, ne storite te neumnosti.²⁴ Glejte, *tukaj je* moja hči, devica in njegova priležnica. Njiju bom torej privedel ven in ju ponizajte ter z njima storite kar se vam zdi dobro, toda temu možu ne storite tako *rogabne* stvari.«²⁵ Toda možje mu niso hoteli prisluhniti. Tako je mož vzel svojo priležnico in jo privedel k njim. Spoznali so jo in jo zlorabljali vso noč do jutra. Ko pa se je dan začel svitati, so jo pustili oditi.²⁶ Potem je ob jutranjem svitanju ženska prišla in padla dol pri vratih moževe hiše, kjer je *bil* njen gospodar, dokler ni bilo svetlo.²⁷ Njen gospodar je zjutraj vstal, odprl vrata hiše in odšel ven, da gre svojo pot. In glej, ženska, njegova priležnica, je bila zvrnjena dol *pri* hišnih vratih in njene roke so *bile* na pragu.²⁸ Rekel ji je: »Vstani in pojdimo.« Toda ni se odzvala. Potem

jo je mož vzel *gor* na osla in mož se je dvignil ter se spravil k svojemu kraju.

²⁹ Ko je prišel v svojo hišo, je vzel nož in ga položil na svojo priležnico in jo razdelil na dvanajst kosov, *skupaj* z njenimi kostmi in jo poslal po vseh Izraelovih pokrajinah.³⁰ In bilo je tako, da so vsi, ki so to videli, rekli: »Takšnega dejanja ni bilo storjenega niti videnega od dneva, ko so Izraelovi otroci prišli gor iz egiptovske dežele, do današnjega dne. Preudarite o tem, sprejmite nasvet in govorite svojim umom.«

20 Potem so vsi Izraelovi otroci odšli ven in skupnost je bila zbrana skupaj kakor en mož, od Dana, celo do Beeršébe, z gileádsko deželo, h Gospodu v Micpi.² Vodje izmed vsega ljudstva, torej izmed vseh Izraelovih rodov, so se predstavili v zboru Božjega ljudstva, širisto tisoč pešcev, ki so izdirali meč.³ (Torej Benjaminovi otroci so slišali, da so Izraelovi otroci odšli gor do Micpe.) Potem so Izraelovi otroci rekli: »Povej *nam*, kako je bila ta zlobnost?⁴ Lévijevec,⁵ soprog ženske, ki je bila umorjena, je odgovoril in rekel: »Prišel sem v Gíeo, ki *pripada* Benjaminu, jaz in moja priležnica, da prenočiva.⁵ Možje iz Gíee pa so vstali zoper mene in ponoči obdali hišo naokoli mene *in me* mislili umoriti. Mojo priležnico pa so posilili,⁶ da je mrtva.⁶ Vzel sem svojo priležnico, jo razsekal na kose in jo razposlal po vsej deželi Izraelove dediščine, kajti v Izraelu so zagrešili nespodobnost in neumnost.⁷ Glejte, vi vsi *ste* Izraelovi otroci, dajte tukaj svojo besedo in nasvet.«

⁸ Vse ljudstvo je vstalo kakor en mož, rekoč: »Nobeden *izmed* nas ne bo šel k svojemu šotoru niti se nobeden *izmed* nas ne bo obrnil v svojo hišo.⁹ Toda sedaj *bo* to stvar, ki jo bomo storili Gíei. *Šli bomo gor* po žrebu zoper njo¹⁰ in vzeli bomo po vseh Izraelovih rodovih deset mož izmed sto in sto izmed tisoč in tisoč izmed deset tisoč, da prinesejo živež za ljudstvo, da bodo lahko delali, ko pridejo v Benjaminovo Gíeo, glede na vso neumnost, ki so jo oni storili v Izraelu.«¹¹ Tako so bili vsi Izraelovi možje, zbrani zoper mesto, povezani ^uskupaj kakor en mož.

¹² Izraelovi rodovi so poslali može skozi ves Benjaminov rod, rekoč: »Kakšna zlobnost je ta, ki je bila storjena med vami?¹³ Zdaj *nam* torej izročite može, Beliálove otroke, ki so v Gíei, da jih lahko usmrtilo in iz Izraela odstranimo zlo.« Toda Benjaminovi otroci niso hoteli prisluhniti glasu njihovih bratov, Izraelovih otrok,¹⁴ temveč so se Benjaminovi otroci zbrali skupaj iz vseh mest v Gíeo, da gredo ven, da se bojujejo zoper Izraelove otroke.¹⁵ Benjaminovi otroci so bili ob tistem času prešteti iz mest, šestindvajset tisoč mož, ki so izdirali meč, poleg prebivalcev Gíee, katerih je bilo preštetih sedemsto izbranih mož.¹⁶ Med vsem tem ljudstvom je *bilo tam* sedemsto izbranih mož, ki so bili levični. Vsak je lahko metal kamne za las *natančno* in ni zgrešil.¹⁷ Mož iz Izraela, poleg Benjamina, je bilo preštetih širisto tisoč mož, ki so izdirali meč. Vsi ti so *bili* bojevniki.

19,23:
1 Mz 19,6
20,16: Sod 3,15

¹⁰ 19,9: *domov*: hebr. k svojemu šotoru.

¹¹ 19,10: *nasproti*...: hebr. do nasproti.

¹² 19,18: *sprejel*: hebr. zbral.

¹³ 19,24: *tako*...: hebr. zadeve te neumnosti.

¹⁴ 20,4: *Lévijevec*: hebr. Človek Lévijevec.

¹⁵ 20,5: *posilili*: hebr. ponižali.

¹⁶ 20,11: *povezani*...: hebr. rojaki.

¹⁸Izraelovi otroci so vstali in odšli gor h Gospodovi hiši in vprašali za nasvet od Boga ter rekli: »Kdo izmed nas bo prvi šel gor v bitko zoper Benjaminove otroke?« Gospod je rekel: »Juda bo prvi šel gor.« ¹⁹Izraelovi otroci so zjutraj vstali in se utaborili zoper Gíbeo. ²⁰Izraelovi možje so odšli ven, da se bojujejo zoper Benjamina. Izraelovi možje so se razvrstili, da se bojujejo zoper te v Gíbei. ²¹Benjaminovi otroci so prišli ven iz Gíbee in izmed Izraelcev ta dan do tal uničili dvaindvajset tisoč mož. ²²Ljudstvo Izraelovih mož se je ohrabrilno in svojo bitko ponovno razvrstilo na kraju, kjer so se razvrstili prvi dan. ²³(Izraelovi otroci so odšli gor in do večera jokali pred Gospodom in prosili Gospoda za nasvet, rekoč: »Ali naj grem ponovno gor v bitko zoper otroke Benjamina, svojega brata?« Gospod je rekel: »Pojdite gor zoper njih.«) ²⁴Izraelovi otroci so se drugi dan približali zoper Benjaminove otroke. ²⁵Benjamin je drugi dan odšel naprej, ven iz Gíbee, zoper njih in izmed Izraelovih otrok do tal ponovno uničil osemnajst tisoč mož. Vsi ti so izdirali meč.

²⁶Potem so vsi Izraelovi otroci in vse ljudstvo odšli gor in prišli k Božji hiši, jokali in tam sedeli pred Gospodom in se ta dan postili do večera in pred Gospodom darovali žgalne daritve in mirovne daritve. ²⁷Izraelovi otroci so poizvedeli od Gospoda (kajti skrinja Božje zaveze je bila v tistih dneh tam ²⁸in Pinhás, sin Eleazarja, sinú Arona, je v tistih dneh stal pred njo), rekoč: »Ali naj grem ponovno ven v bitko zoper otroke Benjamina, svojega brata ali naj odneham?« Gospod je rekel: »Pojdi gor, kajti jutri ti jih bom izročil v roko.« ²⁹Izrael je okoli Gíbee postavil prežavce v zasedi. ³⁰Izraelovi otroci so na tretji dan odšli gor zoper Benjaminove otroke in se kakor poprej razvrstili zoper Gíbeo. ³¹Benjaminovi otroci so odšli ven zoper ljudstvo in bili so odvlečeni od mesta in začeli udarjati izmed ljudstva in ubili trideset mož iz Izraela, kakor poprej na glavnih cestah, od katerih gre ena gor k Božji ^whiši, druga pa h Gíbei na polje. ³²Benjaminovi otroci so rekli: »Udarjeni so pred nami kakor poprej.« Toda Izraelovi otroci so rekli: »Bežimo in jih od mesta potegnimo h glavnim cestam.« ³³Vsi Izraelovi možje so se dvignili iz svojega kraja in se razvrstili pri Báal Tamari. Izraelovi prežavci v zasedi pa so prišli naprej iz svojih krajev, *torej* iz travnikov Gíbee. ³⁴Tam je prišlo zoper Gíbeo deset tisoč izbranih mož iz vsega Izraela in bitka je bila huda. Toda niso vedeli, da je bilo zlo blizu njih. ³⁵Gospod je udaril Benjamina pred Izraelom in Izraelovi otroci so izmed Benjaminovcev ta dan uničili petindvajset tisoč in sto mož. Vsi ti so izdirali meč. ³⁶Tako so Benjaminovi otroci videli, da so bili udarjeni, kajti možje iz Izraela so dali prostor Benjaminovcem, ker so zaupali v prežavce v zasedi, ki so jih postavili poleg Gíbee. ³⁷Prežalci v zasedi so pohiteli in navalili na Gíbeo in prežavci v zasedi so šli vzdolž

20,47:
Sod 21,13

in vse ^xmesto udarili z ostrino meča. ³⁸Torej tam je bilo ^ydoločeno znamenje med Izraelovimi možmi in ^zprežavci v zasedi, da naj bi naredili velik ^aplamen z dimom, ki se vzdiguje iz mesta. ³⁹Ko so se Izraelovi možje obrnili v bitko, je Benjamin začel udarjati ^bin izmed Izraelovih mož ubil okoli trideset oseb, kajti rekli so: »Zagotovo so udarjeni pred nami kakor v prvi bitki.« ⁴⁰Toda ko se je plamen s stebrom dima začel dvigovati iz mesta, so Benjaminovci pogledali za seboj in glej, plamen ^cmesta se je vzdigoval k nebu. ⁴¹Ko so se Izraelovi možje ponovno obrnili, so bili možje Benjamina osupli, kajti videli so, da je ^dnadnje prišlo zlo. ⁴²Zato so svoje ^ehrbte obrnili pred Izraelovimi možmi na pot divjine, toda bitka jih je dohitela in tiste, ki so prišli iz mest, so uničili v njihovi sredi. ⁴³Tako so naokoli obkolili Benjaminovce in jih preganjali in jih z ^felahkoto pomendrali nasproti ^gGíbei, proti sončnemu vzhodu. ⁴⁴Tam je iz Benjamina padlo osemnajst tisoč mož. Vsi ti so bili junaški možje. ⁴⁵In obrnili so se in pobegnili proti divjini, k Rimónovi skali. In od njih so zbrali po glavnih cestah pet tisoč mož in trdo so jih zasledovati do Gidóma in jih izmed njih usmrtili dva tisoč. ⁴⁶Tako, da je bilo vseh, ki so ta dan padli iz Benjamina, petindvajset tisoč mož, ki so izdirali meč. Vsi ti so bili junaški možje. ⁴⁷Toda šeststo mož se je obrnilo in pobegnilo v divjino, k Rimónovi skali in v Rimónovi skali so ostali štiri mesece. ⁴⁸Izraelovi možje so se ponovno obrnili nad Benjaminove otroke in jih udarili z ostrino meča, kakor tudi može iz ^hvsakega mesta, tako žival in vse, kar je prišlo gk roki. Prav tako so požgali vsa mesta, h ⁱkaterim so prišli.

21 Torej možje iz Izraela so v Micpi prisegli, rekoč: »Nihče izmed nas svoje hcere ne bo dal Benjaminu za ženo.« ²Ljudstvo je prišlo k Božji hiši in tam so ostali do večera pred Bogom in povzdignili svoje glasove in bridko jokali ³in rekli: »Oh Gospod, Izraelov Bog, zakaj se je to zgodilo v Izraelu, da danes manjka en rod v Izraelu.« ⁴Pripetilo se je naslednji dan, da je ljudstvo zgodaj vstalo, tam zgradilo oltar in darovalo žgalne daritve in mirovne daritve. ⁵Izraelovi otroci so rekli: »Kdo je tam med vsemi Izraelovimi rodovi, ki s skupnostjo ni prišel gor h Gospodu?« Kajti sklenili so veliko prisego glede tistega, ki ne pride gor h Gospodu v Micpo, rekoč: »Ta bo zagotovo usmrčen.« ⁶Izraelovim otrokom je bilo žal zaradi Benjamina, njihovega brata in rekli so: »Ta dan je iz Izraela iztrebljen en rod.« ⁷Kako bomo storili zaradi žena za tiste, ki so ostali, glede na to, da smo pri Gospodu prisegli, da jim ne bomo dali izmed svojih hcera za žene?«

⁸Rekli so: »Kateri izmed Izraelovih rodov je, ki ni prišel v Micpo h Gospodu?« Glej, iz Jabéš Gileáda ni nihče prišel v tabor k zboru. ⁹Kajti ljudstvo je bilo prešteto in glej, tam ni bilo nobenega prebivalca iz Jabéš Gileáda. ¹⁰Skupnost je tja poslala dvanajst

^v 20,31: *in...*: hebr. ranjene, kakor itd.

^w 20,31: *Božji...*: ali, Božjemu Betelu.

^x 20,37: *vse...*: ali, naredili zategel zvok s šofarjem.

^y 20,38: *bilo...*: ali, bil določeni čas.

^z 20,38: *in*: ali, s.

^a 20,38: *velik...*: hebr. veliko vzdiganje.

^b 20,39: *udarjati*: hebr. udarjati ranjene.

^c 20,40: *plamen...*: hebr. celotno uničenje mesta se je vzdignilo.

^d 20,41: *je...*: hebr. se jih je dotaknilo.

^e 20,43: *z...*: ali, od Menucha [hebr. počitka] itd.

^f 20,43: *nasproti...*: hebr. do nasproti Gíbee.

^g 20,48: *prišlo...*: hebr. bilo najdeno.

^h 20,48: *h...*: hebr. ki so bila najdena.

tisoč mož izmed najhrabrejših in jim zapovedala, rekoč: »Pojdite in udarite prebivalce Jabéš Gileáda z ostrino meča, z ženskami in otroki.¹¹ To je stvar, ki jo boste storili: »Popolnoma boste uničili vsakega moškega in vsako žensko, ki je ležala iz moškim.«¹² Med prebivalci Jabéš Gileáda so našli štiristo mladih ždevic, ki nobenega moškega niso spoznale z ležanjem s katerimkoli moškim. Privedli so jih v tabor do Šila, ki je v kánaanski deželi.¹³ Celotna skupnost je poslala *nekatere*, da govorijo ^kBenjaminovim otrokom, ki so bili v Rimónovi skali in da miroljubno ^lkličejo k njim.¹⁴ Ob tistem času je ponovno prišel Benjamin in izročili so jim žene, ki so jih žive rešili izmed žensk Jabéš Gileáda in vendar jim to ni zadoščalo.¹⁵ Ljudstvo se je pokesalo zaradi Benjamina, zato ker je Gospod naredil vrzel v Izraelovih rodovih.

¹⁶ Potem so starešine skupnosti rekli: »Kako bomo storili glede žena za tiste, ki ostanejo, glede na to, da so ženske uničene iz Benjamina?«

¹⁷ Rekli so: »Mora biti dedičina za tiste, ki pobegnejo iz Benjamina, da iz Izraela ne bo uničen rod.«¹⁸ Vendar jim ne moremo dati žene izmed svojih hčera, kajti Izraelovi otroci so prisegli, rekoč: »Preklet bodi, kdor daje ženo Benjaminu.«

21,11:
4 Mz 31,17
21,25: Sod 17,6
21,25: Sod 18,1
21,25: Sod 19,1

¹⁹ Potem so rekli: »Glej, tam je letno ^mGospodovo praznovanje v Šilu, na kraju, ki je na severni strani Betela, na ⁿvzhodni strani glavne očeste, ki gre gor od Betela do Sihem in na vzhodni strani Lebóne.«²⁰ Zato so Benjaminovim otrokom zapovedali, rekoč: »Pojdite in prežite v zasedi v vinogradih.²¹ Glejte in opazujte, če hčere iz Šila pridejo ven, da plešejo v plesih, potem pridite iz vinogradov in zgrabite vsak mož svojo ženo izmed hčera v Šilu in pojrite v Benjaminovo deželo.«²² Zgodilo se bo, da ko pridejo k nam njihovi očetje ali njihovi bratje, da se pritožujejo, jim bomo rekli: »Bodite ^pjim naklonjeni zaradi nas, ker v vojni nismo prihranili vsakemu možu svoje žene, kajti ob tistem času jim jih vi niste dali, tako ste sedaj krivi.«²³ Benjaminovi otroci so tako storili in si vzeli žene, glede na njihovo število izmed tistih, ki so plesale, ki so jih ujeli in odšli ter se vrnili v svojo dediščino in popravili mesta in prebivali v njih.²⁴ Ob tem času so Izraelovi otroci odšli od tam, vsak mož k svojemu rodu in k svoji družini in odšli so od tam, vsak mož k svoji dedičini.²⁵

V tistih dneh ni bilo kralja v Izraelu. Vsak mož je počel to, kar je bilo pravilno v njegovih lastnih očeh.

Rutina knjiga

[Rutina knjiga je kratek opis, ki lepo povzema zgodbo o ljubezni, predanosti in rešitvi, ki je postavljena v temačno okolje dni sodnikov. To je zgodba o Moábki, ki se odpove svoji poganski dedičini, da bi se oklenila izraelskega ljudstva in izraelskega Boga. Zaradi njene zvestobe v času narodove nevere jo Bog nagradi tako, da ji da novega moža (Boaza), sina (Obéda) in privilegiran položaj v Davidovi in Kristusovi liniji (je Davidova prababica). Hebrejski pomeni imen oseb v Rutini knjigi pomenljivo pričujejo o njihovih osebnostih.]

Ruta je hebrejski naslov te knjige. To ime je morda moábska modifikacija hebrejske besede *reuit*, ki pomeni »priateljstvo« ali »združenje«. V Septuaginti je knjiga naslovljena *Routh*, kar je grški ekvivalent hebrejskega imena. Latinski naslov je *Ruth*, prečrkovanje besede *Routh*.

1. Uvod Naomí in Ruta (1).
2. Ruta sreča Boaza (2).
3. Ruth prosi Boaza, da jo omoži (3).
4. Zaključek in vloga Boga v zgodbi (4).]

1 Pripetilo se je torej v dneh, ^ako so vladali ^bsodniki, da je bila v deželi lakota. In nek mož iz Judovega Betlehema je odšel, da začasno prebiva v moábski deželi, on in njegova žena in njegova dva sinova. ²Ime moža je bilo Eliméleh, ^cime njegove žene pa Naomí ^din ime njegovih dveh sinov Mahlón ^ein Kiljón, ^fEfrátejci iz Judovega Betlehema. Prišli so v moábsko deželo in tam gostali. ³Naomín soprog Eliméleh je umrl in bila je zapuščena in njena dva sinova. ⁴In vzela sta si

ženi izmed moábskih žensk. Ime ene je bilo Orpa, ^hime druge pa je bilo Ruta. ⁱIn tam so prebivali okoli deset let. ⁵Tudi Mahlón in Kiljón, oba izmed njiju, sta umrla. In ženska je bila zapuščena od svojih dveh sinov in od svojega soproga.

⁶Potem lje vstala s svojima snahama, da bi se lahko vrnila iz moábske dežele, kajti v moábski deželi je slišala, kako je Gospod obiskal svoje ljudstvo, ko jim je dajal kruh. ⁷Zato je odšla iz kraja, kjer je bila in njeni dve snahi z njo

ⁱ 21,11: *ležala*...: hebr. spoznala ležanje z moškim.

^j 21,12: *mladih*...: hebr. mladih žensk.

^k 21,13: *da govorijo*: hebr. in govorijo in kličejo.

^l 21,13: *miroljubno*...: ali, razglašajo mir.

^m 21,19: *letno*: hebr. iz leta v leto.

ⁿ 21,19: *na*...: hebr. proti sončnemu vzhodu.

^o 21,19: *glavne*: ali, na glavni cesti.

^p 21,22: *Bodite*...: hebr. Razveseljuj nas v njih.

^a 1,1: [Okoli leta 1322 pr. Kr.]

^b 1,1: *vladali*: hebr. sodili.

^c 1,2: [Eliméleh: hebr. Bog kralja.]

^d 1,2: [Naomí: hebr. prijetna.]

^e 1,2: [Mahlón: hebr. bolan.]

^f 1,2: [Kiljón: hebr. pešajoč, uničenje.]

^g 1,2: *tam*: hebr. bili tam.

^h 1,4: [Orpa: hebr. zadnji del (ženskega) vratu.]

ⁱ 1,4: [Ruta: hebr. prijateljica.]

^j 1,6: [Okoli leta 1312 pr. Kr.]

in odšle so na pot, da se vrnejo v Judovo deželo.

⁸ Naomí je svojima dvema snahama rekla: »Pojdita, vrnita se vsaka k hiši svoje matere. Gospod naj prijazno postopa z vama, kakor sta vidve postopali z mrtvima in z menoj.⁹ Gospod naj vama zagotovi, da bosta lahko našli počitek, vsaka *izmed vaju*, v hiši svojega soproga.« Potem ju je poljubila. Oni pa sta povzdignili svoj glas in zajokali.¹⁰ Rekli sta ji: »Zagotovo se bova s teboj vrnili k tvojemu ljudstvu.«¹¹ Naomí je rekla: »Obrnita se, moji hčeri. Cemu hočeta iti z menoj? Mar je v moji maternici vendar še *kaj* sinov, da bi bili vajini soprogi?¹² Ponovno se obrnita, moji hčeri, pojrita *svojo pot*, kajti prestara sem, da bi imela soproga. Če bi rekla, imam upanje, če bi tudi ^knocoj imela soproga in bi mu tudi rodila sinove,¹³ bi se zadrževali ^lzanju dokler ne bi odrasla? Bi ostali zanju, da ne bi imeli soprogov? Ne, moji hčeri, kajti to ^mme zelo žalosti zaradi vaju, da se je Gospodova roka iztegnila zoper mene.«¹⁴ Povzdignili sta glas in ponovno zajokali. Orpa je poljubila svojo taščo, toda Ruta se je trdno pridružila k njej.¹⁵ Rekla je: »Glej, tvoja svakinja je odšla nazaj k svojemu ljudstvu in k svojim bogovom. Vrni se za svojo svakinjo.«¹⁶ Ruta pa je rekla: »Ne zahtevaj, ⁿda te zapustim ali da se vrnem od sledenja za teboj, kajti kamor greš ti, bom šla jaz. In kjer ti prenočuješ, bom prenočevala jaz. Tvoje ljudstvo *bo* moje ljudstvo in tvoj Bog [*bo*] moj Bog.¹⁷ Kjer ti umreš, bom umrla jaz in tam bom pokopana. Gospod naj mi tako stori in še več, če *bi* *karkoli* razen smrti, ločilo tebe in mene.«¹⁸ Ko je videla, da je ^obila neomajnega mišljenja, da gre z njo, potem je opustila, da ji prigovarja.

¹⁹ Tako sta obe odšli, dokler nista prišli v Betlehem. Prijetilo se je, ko sta prišli v Betlehem, da je bilo vse mesto vznemirjeno glede njiju in rekli so: »Ali ni to Naomí?«²⁰ Odgovorila jim je: »Ne imenujte me Naomí, pimenujte me Mara, ^qkajti Vsemogočni je zelo grenko postopal z menoj.²¹ Odšla sem polna, Gospod pa me je ponovno privedel domov prazno. Zakaj me *torej* imenujete Naomí, glede na to, da je Gospod pričeval zoper mene in me je Vsemogočni prizadel?«²² Tako se je Naomí vrnila in z njo njena snaha Moábka Ruta, ki sta se vrnili iz moábske dežele. V Betlehem sta prišli ob začetku ječmenove žetve.

2 Naomí je imela sorodnika svojega soproga, ²mogočnega človeka premoženja, iz Elimélehove družine. Njegovo ime *je bilo* Boaz.² Moábka Ruta je rekla Naomí: »Naj grem torej na polje in paberkujem žitno klasje za *tistim*, v cigar očeh bom našla milost.« In rekla ji je: »Pojdi, moja hči.«³ Odšla je in prišla ter za žancri paberkovala na polju in sreča ^sse ji je posvetila na delu polja, ki je *pripadal* Boazu, ki je *bil* Elimélehov sorodnik.

⁴ Glej, Boaz je prišel iz Betlehema in rekel žanjcem: »Gospod naj *bo* z vami.« Odgovorili so mu: »Gospod te blagoslovi.«⁵ Potem je Boaz rekел svojemu služabniku, ki je bil postavljen nad

2,3: Mt 1,5

žanjce: »Čigava gospodična *je* to?«⁶ Služabnik, ki je bil postavljen nad žanjce, je odgovoril in rekel: »To je moábska gospodična, ki je prišla z Naomí nazaj iz moábske dežele.⁷ Rekla je: »Prosim vas, naj med snopi paberkujem za žanjci.« Tako je prišla in nadaljevala celo od jutra do sedaj, da se je le malo mudila v hiši.⁸ Potem je Boaz rekel Ruti: »Ali ne slišiš, moja hči? Ne pojdi paberkovat na drugo polje niti ne pojdi od tod, temveč ostani tukaj blizu mojih dekel.⁹ *Naj bodo* tvoje oči na polju, ki ga žanjejo in pojdi za njimi. Mar nisem mladeniče zadolžil, da se te ne bodo dotaknili? In ko si že jna, pojdi k posodam in pij od *tega*, kar so mladeniči zajeli.«¹⁰

Potem je padla na svoj obraz in se priklonila do tal in mu rekla: »Zakaj sem našla milost v tvojih očeh, da si se zmenil zame, glede na to, da sem tujka.«¹¹ Boaz je odgovoril in ji rekel: »V polnosti mi je bilo prikazano vse, kar si storila svoji tašči, odkar je tvoj soprog umrl in *kako* si zapustila svojega očeta, svojo mater in svojo rojstno deželo in si prišla k ljudstvu, ki ga poprej nisi poznala.¹² Gospod naj ti povrne tvoje delo in polna nagrada naj ti bo dana od Gospoda, Izraelovega Boga, pod čigar peruti si prišla, da zaupaš.«¹³ Potem je rekla: »Naj ^tnajdem naklonjenost v tvojem pogledu, moj gospod. Ker si me potolažil in ker si prijazno ^ugovoril s svojo pomočnico, čeprav nisem niti kakor ena *izmed* tvojih pomočnic.«¹⁴ Boaz ji je rekel: »Ob času kosila pridi sèm in jej od kruha in pomakaj svoj košček v kis.« Usedla se je poleg žanjcev in on ji je podal opraproženo *zrnje* in jedla je in bila nasičena in še je ostalo.¹⁵ Ko se je dvignila, da paberkuje, je Boaz svojim mladeničem zapovedal, rekoč: »Naj paberkuje celo med snopi in ne grajajte ^vje.«¹⁶ Naj prav tako namenoma zanjo pade *nekaj* prgišč in pustite *jih*, da *jih* bo lahko pobrala in ne oštejte je.«

Tako je na polju paberkovala celo do večera in otepla to, kar je nabrala in tega je bilo približno škar ječmena.

¹⁸ In *to* je vzdignila ter odšla v mesto. Njena tašča je videla, kaj je nabrala in prinesla je in ji dala to, kar je shranila, potem ko je bila nasičena.¹⁹ Njena tašča ji je rekla: »Kje si danes paberkovala? Kje si delala? Blagoslovjen naj bo tisti, ki se je zmenil zate.« Svoji tašči je pokazala, s kom je delala in rekla: »Ime človeka, s katerim sem danes delala, *je* Boaz.«²⁰ Naomí je rekla svoji snahi: »Blagoslovjen naj *bo* od Gospoda on, ki ni opustil svoje prijaznosti do živih in do mrtvih.« Naomí ji je rekla: »Mož nama je bližnji sorodnik, eden ^wizmed najnih najožjih sorodnikov.«²¹ Moábka Ruta je rekla: »Rekel mi je tudi: Trdno se boš držala mojih mladeničev, dokler ne zaključijo vse moje žetve.«²² Naomí je rekla svoji snahi Ruti: »Dobro *je*, moja hči, da greš ven z njegovimi deklami, da te ^xne srečajo na nobenem drugem polju.«²³ Tako se je trdno držala Boazovih dekel, da paberkuje do konca

^k 1,12: *tudi*...: ali, bila s soprogom.

^l 1,13: *zadrževali*: hebr. upali.

^m 1,13: *to*...: hebr. imam veliko grenkost.

ⁿ 1,16: *zahtevaj*...: ali, bodi zoper mene.

^o 1,18: *je*...: hebr. se je okreplila.

^p 1,20: *Naomí*: to je, Prijetna.

^q 1,20: *Mara*: to je, Grenka.

^r 2,1: *Boaz*: gr. Booz.

^s 2,3: *sreča*...: hebr. posrečilo se ji je.

^t 2,13: *Naj*: ali, Jaz.

^u 2,13: *prijazno*: hebr. govoril na srce svoji pomočnici.

^v 2,15: *grajajte*...: hebr. sramotite.

^w 2,20: *eden*...: ali, nekdo, ki ima pravico odkupiti.

^x 2,22: *te*...: ali, ne naletijo nate.

ječmenove žetve in pšenične žetve in prebivala je s svojo taščo.

3 Potem ji je njena tašča Naomí rekla: »Moja hči, mar ne bom iskala počitka zate, da bo lahko dobro s teboj? ² Torej ali ni Boaz iz našega sorodstva, s čigar deklami si bila? Glej on nocoj veja ječmen na mlatišču. ³ Umij se torej in se mazili in nase nadeni svoje oblačilo in pojdi dol do mlatišča. Toda ne daj se spoznati možu, dokler se ne bo najedel in napil. ⁴ Zgodilo se bo, da ko se uleže, da si boš zapomnila prostor, kjer bo legel in vstopila boš in odkrila ⁵ njegova stopala in se ulegla in on ti bo povedal kaj bo storila.« ⁵ Rekla ji je: »Vse, kar mi govorиш, bom storila.«

6 Odšla je dol k mlatišču in storila glede na vse, kar ji je njena tašča zaukazala. ⁷ Ko je Boaz jedel in pil in je bilo njegovo srce veselo, je odšel, da se uleže pri koncu kupa žita in ona je po tiho prišla in odkrila njegova stopala in se ulegla.

8 Pripetilo se je ob polnoči, da je bil mož prestrašen in se ^zobrnil in glej, ženska leži pri njegovih stopalih. ⁹ Rekel je: »Kdo si?« Odgovorila je: »Jaz sem Ruta, tvoja pomočnica. Razsiri torej krajec svoje obleke nad svojo pomočnico, kajti ti si bližnji ^asorodnik.« ¹⁰ Rekel je: »Blagoslovljena bodi od Gospoda, moja hči, kajti izkazala si več prijaznosti v zadnjem koncu kakor poprej v tem, da ne slediš za mladeniči, bodisi revnimi ali bogatimi. ¹¹ Sedaj, moja hči, ne boj se. Storil ti bom vse, kar zahtevaš, kajti vse ^bmesto mojega ljudstva ve, da si vrla ženska. ¹² Sedaj je to resnica, da sem tvoj bližnji sorodnik, vendar obstaja sorodnik, ki je bližji kakor jaz. ¹³ Ostani to noč in zjutraj bo, da će ti bo on izpolnil delež sorodnika, dobro. Naj on stori sorodniški delež, toda če ti on ne bo storil sorodniškega deleža, potem ti bom jaz storil sorodniški delež, kakor živi Gospod. Lezi do jutra.«

¹⁴ In pri njegovih stopalih je ležala do jutra. Vstala je, preden je kdo lahko prepoznal drugega. Rekel je: »Naj se ne izve, da je na mlatišče prišla ženska.« ¹⁵ Prav tako je reklo: »Prinesi zagrinjalo, ^cki ga imaš na sebi in ga drži.« Ko ga je držala, ji je odmeril šest meric ječmena in ga naložil nanjo in odšla je v mesto. ¹⁶ Ko je prišla k svoji tašči, je ta rekla: »Kdo si, moja hči?« In povedala ji je vse, kar ji je storil mož. ¹⁷ Rekla ji je: »Dal mi je teh šest meric ječmena, kajti rekel mi je: ›Ne pojdi prazna k svoji tašči.‹« ¹⁸ Potem ji je ona rekla: »Mirno sedi, moja hči, dokler ne izveš, kako se bo stvar obrnila, kajti mož ne bo počival, dokler danes ne dokonča te stvari.«

4 Potem je Boaz odšel k velikim vratom in se tam usedel in glej, sorodnik, o katerem je Boaz govoril, je prišel mimo, kateremu je reklo: »Hej, ti oné! Kreni sem in sedi tukaj.« In ta je krenil tja ter se usedel. ² Vzel je deset mož izmed starešin mesta ter reklo: »Sedite tukaj.« In oni so se usedli.

³ Sorodniku je reklo: »Naomí, ki je ponovno prišla iz moábske dežele, prodaja posest dežele, ki je bila od najinega brata Eliméleha ⁴ in mislil ^dsem, da ti oznanim, rekoč: ›Kupi to pred prebivalci in pred starešinami mojega ljudstva. Če hočeš to odkupiti, to odkupi, toda če ti tega nočeš odkupiti, potem mi povej, da bom lahko vedel, kajti poleg tebe ni nikogar, da to odkupi, jaz pa sem za teboj.‹« In ta je reklo: »To bom odkupil.« ⁵ Potem je Boaz reklo: »Tisti dan, ko kupiš polje iz Naomíne roke, moraš to kupiti tudi od Moábke Rute, žene umrlega, da obudiš ime mrtvega na njegovi dediščini.«

6 Sorodnik je reklo: »Tega ne morem odkupiti zase, da ne bi oškodoval svoje lastne dediščine. Ti odkupi mojo pravico k sebi, kajti jaz tega ne morem odkupiti.« ⁷ Torej to je bil običaj v prejšnjem času v Izraelu, glede odkupitve in glede zamenjave, za potrditev vseh stvari. Človek je sezul svoj čevalj in tega dal svojemu bližnjemu in to je bilo pričevanje v Izraelu. ⁸ Zato je sorodnik Boazu reklo: »To si kupi zase.« Tako je sezul svoj čevalj.

9 Boaz je reklo starešinam in vsemu ljudstvu: »Vi ste priče ta dan, da sem kupil vse, kar je bilo Elimélehovo in vse, kar je bilo Mahlónovo in Kiljónovo iz Naomíne roke. ¹⁰ Poleg tega sem kupil Moácko Ruto, Mahlónovo ženo, da postane moja žena, da obudim ime mrtvega na njegovi dediščini, da ime mrtvega ne bo iztrebljeno izmed njegovih bratov in od velikih vrat tega kraja. Vi ste priče ta dan.« ¹¹ Vse ljudstvo, ki je bilo v velikih vratih, in starešine, so rekli: »Mi smo priče. Gospod naj naredi žensko, ki je prišla v twojo hišo, kakor Rahelo in kakor Lejo, ki sta zgradili Izraelovo hišo. Ti pa delaj ^eplemenito v Efráti in bodi ^fslaven v Betlehemu. ¹² Tvoja hiša naj bo podobna Parecovi hiši, katerega je Tamara rodila Judu, od semena, ki ti ga bo Gospod dal od te mlade ženske.«

¹³ Tako je Boaz vzel Ruto in bila je njegova žena in ko je šel noter k njej, ji je Gospod dal spočetje in rodila je sina. ¹⁴ Ženske so rekle Naomí: »Blagoslovjen bodi Gospod, ki te gta dan ni pustil brez sorodnika, ^hda bo njegovo ime lahko slavno v Izraelu. ¹⁵ On ti bo obnovitelj ⁱtvojega življenja in hranitelj ^jtvoje starosti, kajti rodila ga je tvoja snaha, ki te ima rada, ki ti je boljša kakor sedem sinov.« ¹⁶ Naomí je vzela otroka in ga položila v svoje naročje in mu postala pestunja. ¹⁷ Ženske, njene sosedje, so mu dale ime, rekoč: »Naomí je rojen sin« in njegovo ime so imenovale Obéd. ^kOn je oče Davidovega očeta Jeseja.

¹⁸ Torej to so Parecovi rodomi: Parec je zaplodil Hecróna, ¹⁹ Hecrón je zaplodil Rama, Ram je zaplodil Aminadába, ²⁰ Aminadáb je zaplodil Nahšóna, Nahšón je zaplodil Salmóna, ^{l21} Salmón je zaplodil Boaza, Boaz je zaplodil Obéda, ²² Obéd je zaplodil Jeseja in Jese je zaplodil Davida.

4,7: 5 Mz 25,7
4,7: 5 Mz 25,9
4,12: 1 Mz
38,29
4,12: 1 Krn 2,4
4,12: Mt 1,3
4,18: 1 Krn 2,4
4,18: Mt 1,3

^f 4,11: *bodi*...: hebr. razglasiti svoje ime.

^g 4,14: *te*...: hebr. ti ta dan ni storil prenehanja.

^h 4,14: *sorodnika*: ali, odkupitelja.

ⁱ 4,15: *hranitelj*: hebr. da hrani.

^j 4,15: *tvoje*...: hebr. tvojih sivih las.

^k 4,17: [Obéd: hebr. služeč.]

^l 4,20: *Salmóna*: ali, Salmaha.

^y 3,4: *odkrila*: ali, vzdignila obleke, ki so na njem.

^z 3,8: *se*: ali, jo prijet.

^a 3,9: *bližnji*...: ali, nekdo, ki ima pravico odkupiti.

^b 3,11: *vse*: hebr. vsa velika vrata mojega ljudstva vedo.

^c 3,15: *zagrinjalo*: ali, rjuho, ali, predpasnik.

^d 4,4: *mislil*...: hebr. pravim, razodel bom v tvoje uho.

^e 4,11: *delaj*...: ali, si pridobivaj bogastva, ali, oblast.

Prva Samuelova knjiga, drugače imenovana Prva knjiga kraljev

[Prva Samuelova knjiga opisuje prehod vodstva v Izraelu od sodnikov do kraljev. V knjigi so pomembni trije liki: Samuel, zadnji sodnik in prvi prerok, Savel, prvi izraelski kralj, in David, izvoljeni kralj, ki je bil maziljen, vendar še ni priznan kot Savlov naslednik.]^{1sa}

Prva in Druga Samuelova knjiga sta bili prvotno ena knjiga hebrejskega Svetega pisma, znana kot »Samuelova knjiga« ali preprosto »Samuel«. To ime je bilo različno prevedeno kot »Božje ime«, »Njegovo ime je Bog«, »Slišal od Boga« in »Vprašan od Boga«. Septuaginta Samuela deli na dve knjige, čeprav gre za eno samo neprekinjeno pripoved. Ta delitev umetno razdeli Davidovo zgodovino. Grški (Septuaginta) naslov je *Biblio Basileion*, »Knjige kraljestev«, kar se nanaša na poznejši kraljestvi Izraela in Juda. Prva Samuelova knjiga se imenuje *Basileion Alfa*, »Prva kraljestva«. Druga Samuelova knjiga ter Prva in Druga knjiga kraljev se imenujejo »Druga, Tretja in Četrta kraljestva«. Latinska Vulgata je Samuelovi knjigi in knjigi Kraljev prvotno imenovala *Libri Regum*, »Knjige kraljev«. Kasneje je latinsko Sveti pismo združilo hebrejski in grški naslov za prvo od teh knjig in jo poimenovalo *Liber I Samuelis*, »Prva Samuelova knjiga«, ali preprosto »Prva Samuelova«.

1. Samuel se rodi in postane sodnik (1-7).

2. Ostareli Samuel mazili Savla za kralja, Savlovo vojskovanje (8-15)

(3), David premaga Goljata, David na begu in dogodki do Davidovega ustoličenja (16-31).]² Ta je imel dve ženi. Ime ene je *bilo Ana*^a in ime druge Penína.^b Penína je imela otroke, toda Ana ni imela otrok.^c Ta mož je vsako^c leto šel gor iz svojega mesta, da obožuje in žrtvuje Gospodu nad bojevniki v Šilu. In dva Ěligeva sinova, Hofní^d in Pinhás,^e Gospodova duhovnika, *sta bila* tam.

⁴ Ko je bil čas, da Elkaná daruje, je dal deleže svoji ženi Peníni in vsem njenim sinovom in njenim hčeram,⁵ toda Ani je dal vreden^f delež, kajti Ano je ljubil. Toda Gospod je zaprl njen maternico.⁶ Njena nasprotnica jo jebole dražila,^g da bi jo razburila, ker je Gospod zaprl njen maternico.⁷ Ko je tako delala leto za letom, ko^h je šla gor do Gospodove hiše, jo je tako razdražila; zato je jokala in ni jedla.⁸ Potem ji je njen soprog Elkaná rekel: »Ana, zakaj jokaš? Zakaj ne ješ? Zakaj je tvoje srce užaloščeno? Ali ti nisem boljši kakor deset sinov?«

⁹ Tako je Ana vstala, potem ko so v Šilu pojedli in popili. Torej duhovnik Ěli je sedel na sedežu pri podboju Gospodovega templja.¹⁰ Ona pa je *bila* v grenkobiⁱ duše in molila h Gospodu in bridko jokala.¹¹ Zaobljubila je zaobljubo in rekla: »Oh Gospod nad bojevniki, če zares hočeš pogledati na stisko svoje pomočnice in se me spomniš in ne pozabiš svoje pomočnice, temveč hočeš svoji pomočnici dati fantka, ipotem ga bom izročila Gospodu [za] vse dni njegovega življenja in britev ne bo prišla na njegovo glavo.«¹² Pripetilo se je, ko je nadaljevala^k moleč pred Gospodom, da je Ěli opazil njena usta.¹³ Torej Ana, ona je govorila v svojem srcu, premikale pa so se samo njene ustnice, toda njenega glasu ni bilo slišati. Zato je Ěli mislil, da je bila pijana.¹⁴ Ěli ji je rekel: »Doklej boš pijana? Odloži svoje vino od sebe.«¹⁵ Ana je odgovorila in rekla: »Ne, moj gospod,

1,3: 5 Mz 16,16
1,11: 4 Mz 6,5
1,11: Sod 13,5

jaz *sem* ženska žalostnega^l duha. Niti nisem pila vina niti močne pijače, temveč sem svojo dušo izlila pred Gospodom.¹⁶ § Svoje pomočnice ne štej za Beliálovo hčer, kajti iz obilja svoje^m pritožbe in žalosti sem doslej govorila.«¹⁷ Potem je Ěli odgovoril in rekel: »Pojd v miru in Izraelov Bog ti zagotovi prošnjo, ki si jo prosila od njega.«¹⁸ Rekla je: »Naj tvoja pomočnica najde milost v tvojem pogledu.« Tako je ženska odšla svojo pot in jedla in njeni obličje ni bilo več *žalostno*.

¹⁹ Vstali so zgodaj zjutraj in oboževali pred Gospodom in se vrnili in prišli k svoji hiši v Ramo. Elkaná je spoznal svojo ženo Ano in Gospod se jo je spomnil.²⁰ Zato se je pripetilo, koⁿ je prišel čas, ^opotem ko je Ana spočela, da je rodila sina in njegovo ime je imenovala Samuel, *Prekoč*: »Ker sem ga prosila od Gospoda.«²¹ Mož Elkaná in vsa njegova hiša, so odšli gor, da darujejo Gospodu letno klavno daritev in svojo zaobljubo.²² Toda Ana ni odšla gor, kajti svojemu soprogu je rekla: »*Ne bom šla gor*, dokler ne bo otrok odstavljen in *tedaj* ga bom privedla, da se prikaže pred Gospodom in tam ostane za vedno.«²³ Njen soprog Elkaná ji je rekel: »Stóri, kar se ti zdi dobro. Ostani, dokler ga ne odstaviš. Samo Gospod [naj] uveljavlji svojo besedo.« Tako je ženska ostala in dojila svojega sina, dokler ga ni odstavila.

²⁴ Ko ga je odstavila, ga je s seboj vzela gor, s tremi bikci, enim škafom moke in mehom vina ter ga privedla v Gospodovo hišo v Šilo. Otrok pa je

^a 1,2: [Ana: hebr. priljubljena.]

^b 1,2: [Penína: hebr. mogoče biser.]

^c 1,3: *vsako*...: hebr. iz leta v leto.

^d 1,3: [Hofní: hebr. pretepač.]

^e 1,3: [Pindhás: hebr. kačja usta.]

^f 1,5: *vreden*: ali, dvojen.

^g 1,6: *dražila*: hebr. jezila.

^h 1,7: *ko.... ali, od časa, ko itd*: hebr. od njenega vzpona.

ⁱ 1,10: *grenkobi*: hebr. grenkosti.

^j 1,11: *fantka*...: hebr. moško seme.

^k 1,12: *nadaljevala*...: hebr. pomnoženo molila.

^l 1,15: *žalostnega*...: hebr. težkega.

^m 1,16: *svoje*...: ali, svojega premišljevanja.

ⁿ 1,20: *ko*...: hebr. v kroženju dni.

^o 1,20: [Okoli leta 1171 pr. Kr.]

^p 1,20: *Samuel*: to je, uslišan od Boga.

bil mlad.²⁵ Usmrtili so bikca in otroka privedli k Éliju.²⁶ Rekla je: »Oh moj gospod, *kakor* živi tvoja duša, moj gospod, jaz *sem* ženska, ki je stala tukaj pri tebi, moleč h Gospodu.²⁷ Za tega otroka sem molila in Gospod mi je izpolnil prošnjo, ki sem jo prosila od njega,²⁸ zato sem ga *študi* posodila Gospodu. Kakor dolgo živi, bo *posojen* Gospodu.« In tam je oboževal Gospoda.

2 Ana je molila *in* rekla: »Moje srce se razveseljuje v Gospodu, moj rog je povišan v Gospodu. Moja usta so povečana nad mojimi sovražniki, ker se veselim v tvoji rešitvi duše.² Nihče ni svet kakor Gospod, kajti nikogar ni poleg tebe. Niti ni nobene skale, podobne našemu Bogu.³ Ne govorite več tako silno ponosno, naj arroganca *ne* pride iz vaših ust, kajti Gospod je Bog spoznanja in pri njem so tehtana dejanja.⁴ Loki mogočnih mož so zlomljeni in tisti, ki so se spotaknili, so opasani z močjo.⁵ *Tisti, ki so bili* siti, so se dali v najem zaradi kruha; *tisti, ki so bili* lačni, so oslabeli, tako, da je jalova rodila sedmero in tista, ki ima mnogo otrok, je postala slabotna.⁶ Gospod ubija in oživlja. Privede dol do groba in privede gor.⁷ Gospod dela revne in dela bogate, poniže in povzdiže.⁸ Revnega vzdiguje iz prahu *in* berača povzdiže iz gnojišča, da *ju* posadi med prince in jima stori, da podedujeta prestol slave, kajti stebri zemlje so Gospodovi in nanje je postavil zemeljski [*krog*].⁹ Varoval bo stopala svojih svetih in zlobni bodo tiho v temi, kajti noben človek ne bo prevladal z močjo.¹⁰ Gospodovi nasprotniki bodo zlomljeni na koščke. Iz nebes bo zagrmel nad njimi. Gospod bo sodil konce zemlje; moč bo dal svojemu kralju in povišal rog svojega maziljenca.«

¹¹ Elkaná je odšel v Ramo, k svoji hiši. Otrok pa je služil Gospodu pred duhovnikom Élijem.

¹² Torej Élijeva sinova *sta bila* Belialova sinova; onadva nista poznala Gospoda.¹³ In običaj duhovnikov z ljudstvom *je bil, da* ko je katerikoli mož daroval klavno daritev, je prišel duhovnikov služabnik, medtem ko je meso vrelo, s kavljem za meso, s tremi zobmi, v svoji roki;¹⁴ in *to* zabodel v ponev ali kotliček ali kotel ali lonec; vse, kar so kavli za meso prinesli gor, je duhovnik vzel zase. Tako sta počela v Šilu vsem Izraelcem, ki so prihajali tja.¹⁵ Tudi preden so sežgali tolščo, je prišel duhovnikov služabnik in rekel možu, ki je daroval: »Izroči meso za pečenje duhovniku, kajti od tebe ne bo imel kuhanega mesa, temveč surovega.«¹⁶ Če pa bi mu katerikoli moški rekel: »Naj ne izpustijo, da sedaj *zažgejo* tolščo, *potem* pa vzemi, kolikor si želi tvoja duša;« Potem bi mu odgovoril: »Ne, temveč *mi* boš *to* dal sedaj. Če pa ne, bom *to* vzel s silo.«¹⁷ Zato je bil greh mladeničev zelo velik pred Gospodom, kajti moža sta prezirala Gospodovo daritev.

¹⁸ Toda Samuel je služil pred Gospodom, *ko je bil* še otrok, opasan z lanenim efódom.¹⁹ Poleg

10,14

tega mu je mati iz leta v leto izdelala majhen plašč *in ga* prinesla k njemu, ko je prišla gor s svojim soprogom, da daruje letno klavno daritev.

²⁰ Éli je blagoslovil Elkaná in njegovo ženo ter rekel: »Gospod ti daj seme od te ženske, zaradi posojila, *ki* je posojen Gospodu.« In odšli so na svoj dom.²¹ Gospod je obiskal Ano, tako da je spocela in rodila [še] tri sinove in dve hčeri. Otrok Samuel pa je rasel pred Gospodom.

²² Torej Éli je bil zelo star in slišal vse, kar sta njegova sinova počela vsemu Izraelu in kako sta ležala z ženskami, ki so se zbirale *pri* ^wvratih šotorskega svetišča skupnosti.²³ Rekel jima je: »Zakaj počneta takšne stvari? Kajti od vsega ljudstva slišim o ^xvajinih zlih postopanjih.²⁴ Ne, moja sinova, kajti *to* ni dober glas, ki ga slišim. Vidva povzročata Gospodovemu ljudstvu, da greši. ^y²⁵ Če en mož greši zoper drugega, ga bo sodil sodnik, toda če mož greši zoper Gospoda, kdo bo posredoval zanj.« Vendar nista prisluhnila glasu svojega očeta, ker ju je Gospod hotel ubiti.²⁶ Otrok Samuel pa je rasel in bil je v naklonjenosti tako z Gospodom kakor tudi z ljudmi.

²⁷ K Éliju je prišel Božji mož ter mu rekel: »Tako govori Gospod: ›Ali sem se očitno prikazal hiši tvojega očeta, ko so bili v Egiptu, v faraonovi hiši?«

²⁸ In ali sem ga izbral izmed vseh Izraelovih rodov, *da bo* moj duhovnik, da daruje na mojem oltarju, da zažiga kadilo, da nosi efód pred menoj? In ali sem dal hiši tvojega očeta vse daritve, narejene z ognjem, Izraelovih otrok? ²⁹ Zakaj brcate ob mojo klavno daritev in ob mojo daritev, ki sem jo zapovedal *v svojem* prebivališču in svoja sinova bolj častiš kakor mene, da ste se odebeliли z glavnimi izmed vseh daritev Izraela, mojega ljudstva?«³⁰

Zato govori Gospod, Izraelov Bog: »Zares sem rekel, *da* naj bi tvoja hiša in hiša tvojega očeta hodili pred menoj na veke.« Toda sedaj govori Gospod: »To bodi daleč od mene, kajti tiste, ki spoštujejo mene, bom jaz spoštoval in tisti, ki me prezirajo, bodo prezirani.³¹ Glej, pridejo dnevi, ko bom odsekal tvoj laket in laket hiše tvojega očeta, da v tvoji hiši ne bo starca.³² § In ti boš videl sovražnika ^z *v mojem* prebivališču v vsem bogastvu, ki ga bo Bog dal Izraelu, in v tvoji hiši na veke ne bo starca.³³ Moški od tebe, *ki ga* ne bom odsekal izpred svojega oltarja, *bo* [preostal], da použije tvoje oči in da žalosti tvoje srce in ves narast tvoje hiše bo umrl ^{av} cvetu njihove starosti.³⁴ To ti *bo* znamenje, ki bo prišlo nad tvoja dva sinova, na Hofnija ^bin Pinhásu; ^c v enem dnevu bosta oba izmed njiju umrli.³⁵ Jaz pa si bom dvignil zvestega duhovnika, *ki* bo delal glede na *to*, kar je v mojem srcu in v mojem umu in zgradil mu bom zanesljivo hišo; in ta bo hodil pred mojim maziljencem na veke.³⁶ Zgodilo se bo, *da bo* vsak, kdor preostane v tvoji hiši, prišel *in* klečeplazil k njemu za košček srebra in grizljaj kruha in rekel bo: »Postavi ^dme,

2,6: 5 Mz 32,39

2,6: Mdr 16,13

2,6: Tob 13,2

2,8: Ps 113,7

2,8: [Job 38,4]

2,8: Ps 104,5

2,8: Prg 30,4

2,8: [Iz 40,22]

2,10:

1 Sam 7,10

2,18: 2 Mz 28,4

2,28: 3 Mz

^x 2,23: *o...:* ali, zle besedo o vama.

^y 2,24: *greši:* ali, vpije.

^z 2,32: *sovražnika...:* ali, stisko šotorskega svetišča zaradi vsega bogastva, ki bi ga Bog dal Izraelu.

^a 2,33: *umrl...:* hebr. umrl, možje.

^b 2,34: [Hofnij: hebr. pretepač.]

^c 2,34: [Pindhás: hebr. kačja usta.]

^d 2,36: *Postavi...:* hebr. Pridruži.

^q 1,28: *ga...:* ali, vrnila njega, katerega sem prejela s prošnjo.

^r 1,28: *bo...:* ali, bo on, katerega sem pridobila s prošnjo, vrnjen.

^s 2,1: [Okoli leta 1165 pr. Kr.]

^t 2,3: *arroganca:* hebr. trdota.

^u 2,16: *sedaj:* hebr. kakor na dan.

^v 2,20: *posojila...:* ali, prošnje, ki jo je prosila od Gospoda.

^w 2,22: *pri:* hebr. po skupinah pri.

prosim te, v eno eizmed duhovniških služb, da bom lahko jedel kos kruha.«

3 Otrok Samuel pa je pred Élijem služil Gospodu. **V** tistih dneh je bila Gospodova beseda dragocena; ni *bilo* odprtega videnja. **P**ripetilo se je ob tistem času, ^fko se je Éli ulegel na svojem mestu in so njegove oči začenjale temneti, *da* ni mogel videti. **P**reden se je ugasnila Božja svetilka v Gospodovem templju, kjer je *bila* Božja skrinja in se je Samuel ulegel *k spanju*, **je** Gospod poklical Samuela in ta je odgovoril: »Tukaj *sem*.« **S**tekel je k Éliju in rekel: »Tukaj *sem*, kajti klical si me.« Ta pa je rekel: »Nisem klical, ponovno se ulezi.« In odšel je in se ulegel. **G**ospod je ponovno poklical: »Samuel.« Samuel je vstal in odšel k Éliju ter rekel: »Tukaj *sem*, kajti klical si me.« Ta je odgovoril: »Nisem klical, moj sin, ponovno se ulezi.« **T**orej gSamuel še ni poznal Gospoda niti mu Gospodova beseda še ni bila razodeta. **G**ospod je ponovno, tretjič, poklical Samuela. Ta je vstal, šel k Éliju in rekel: »Tukaj *sem*, kajti klical si me.« In Éli je zaznal, da je otroka klical Gospod. **Z**ato je Éli rekel Samuelu: »Pojdi, ulezi se in zgodilo se bo, če te pokliče, da boš rekel: »Govori, Gospod, kajti tvoj služabnik posluša.« « Tako je Samuel odšel in se ulegel na svojem mestu. **G**ospod je prišel in obstal ter poklical kakor ob drugih časih: »Samuel, Samuel.« Potem je Samuel odgovoril: »Govori; kajti tvoj služabnik posluša.«

11 Gospod je rekel Samuelu: »Glej, storil bom stvar v Izraelu, ob kateri bo v obeh ušesih vsakega, ki to sliši, zvenelo. **12** Na tisti dan bom zoper Éliju izpolnil vse *stvari*, ki sem jih govoril glede njegove hiše. Ko ^hpričnem, bom naredil tudi konec. **13** Kajti ⁱpovedal sem mu, da bom na veke sodil njegovo hišo zaradi krivičnosti, ki jo on vé, ker sta se njegova sinova naredila nizkotna, Jon pa jima ^kni preprečil. **14** Zato sem prisegel Éligevi hiši, da krivičnost Éligeve hiše na veke ne bo očiščena niti s klavno daritvijo niti z darovanjem.«

15 Samuel je ležal do jutra in odprl vrata Gospodove hiše. Samuel pa se je Éliju bal povedati videnje. **16** Potem je Éli poklical Samuela in rekel:

»Samuel, moj sin.« Ta je odgovoril: »Tukaj *sem*.« **17** Rekel je: »Kaj je stvar, ki ti jo je Gospod povedal? Prosim te, da mi je ne prikriješ. Bog naj ti tako stori in tudi ^mlveč, če pred menoj skriješ *katerokoli* stvar ⁿod vseh stvari, ki ti jih je povedal.« **18** Samuel mu je povedal vsak ^odelček in ničesar ni skril pred njim. On pa je rekel: »To je Gospod. Naj stori, kar se mu zdi dobro.«

19 Samuel je rasel in Gospod je bil z njim in nobene izmed njegovih besed ni pustil pasti na tla. **20** Ves Izrael, od Dana, celo do Beerševe, je vedel, da je *bil* Samuel utrjen, ^oda bi *bil* Gospodov prerok. **21** Gospod se je ponovno prikazal v Šilu,

kajti Gospod se je v Šilu razodeval Samuelu po Gospodovi besedi.

4 Beseda od Samuela je ^pprišla k vsemu Izraelu. **q**Torej Izrael je odšel ven zoper Filistejce, da se bojujejo in utaborili so se poleg Eben Ezerja. Filistejci pa so se utaborili v Aféku. **2** Filistejci so se razporedili zoper Izraela in ko so ^rse pridružili bitki, je bil Izrael udarjen pred Filistejci in usmrtili so izmed vojske ^sna polju okoli štiri tisoč mož.

3 Ko je ljudstvo prišlo v tabor, so starešine Izraela rekli: »Zakaj nas je Gospod danes udaril pred Filistejci? Skrinjo Gospodove zaveze prinesimo ^tiz Šila k sebi, da ko ta pride med nas, nas ta lahko reši iz roke naših sovražnikov.« **4** Tako je ljudstvo poslalo v Šilo, da bi od tam lahko prinesli skrinjo zaveze Gospoda nad bojevniki, ki prebiva *med* kerubi, in Éligeva dva sinova, Hofní in Pinhás, ^{sta bila} tam s skrinjo Božje zaveze. **5** Ko je v tabor prišla skrinja Gospodove zaveze, je ves Izrael vriskal z močnim vriskom, tako da je zemlja ponovno zadonela. **6** Ko so Filistejci slišali hrup vriska, so rekli: »Kaj *pomeni* hrup tega močnega vriska v taboru Hebrejcov?« Razumeli so, da je v tabor prišla Gospodova skrinja. **7** Filistejci so bili prestrašeni, kajti rekli so: »Bog je prišel v tabor.« Rekli so: »Gorje nam! Kajti poprej ^uše ni bilo takšne stvari. **8** Gorje nam! Kdo nas bo rešil iz roke teh mogočnih Bogov? To so Bogovi, ki so v divjini udarili Egipčane z vsemi nadlogami. **9** Bodite močni in obnašajte se kakor možje, oh vi Filistejci, da ne bomo služabniki Hebrejcem, kakor so bili oni vam. Obnašajte ^vse kakor možje in se borite.«

10 Filistejci so se borili in Izrael je bil udarjen in zbežali so vsak mož v svoj šotor, in bil je zelo velik pokol, kajti v Izraelu je padlo trideset tisoč pešcev. **11** Božja skrinja je bila vzeta in Éligeva dva sinova, Hofní in Pinhás, ^{sta bila} ^wubita.

12 Mož iz Benjamina pa je stekel iz vojske in še isti dan prišel v Šilo s pretrganimi oblačili in prstjo na svoji glavi. **13** Ko je prišel, glej, je Éli sedel na sedežu in gledal ob poti, kajti njegovo srce je trepetalo za Božjo skrinjo. Ko je mož prišel v mesto in *to* povedal, je celotno mesto zavpilo. **14** Ko je Éli slišal hrup vpitja, je rekel: »Kaj *pomeni* zvok tega nemira?« Mož je v naglici prišel in povedal Éliju. **15** Torej Éli je bil star osemindvetdeset let in njegove oči so bile ^xzatemnjene, da ni mogel videti. **16** Mož je rekel Éliju: »Jaz *sem* tisti, ki je prišel iz vojske in danes sem pobegnil iz vojske.« On pa je rekel: »Kaj ^yje tam storjeno, moj sin?« **17** Poslanec je odgovoril in rekel: »Izrael je pobegnil pred Filistejci in tam je bil prav tako velik pokol med ljudstvom in tudi tvoja sinova, Hofní in Pinhás sta mrtva in Božja skrinja je vzeta.« **18** Pripetilo se je, ko je omenil Božjo skrinjo, da je padel nazaj

^e 2,36: *eno*...: ali, nekaj od duhovništva.

^f 3,2: [Okoli leta 1141 pr. Kr.]

^g 3,7: *Torej*...: ali. Tako je storil Samuel, preden je poznal Gospoda in preden mu je bila razodeta Gospodova beseda.

^h 3,12: *Ko*...: hebr. Začetek in konec.

ⁱ 3,13: *Kajti*...: ali, In jaz mu bom povedal.

^j 3,13: *nizkotna*...: hebr. prekleta.

^k 3,13: *jima*...: hebr. je to odobral.

^l 3,17: *tudi*...: hebr. tako doda.

^m 3,17: *stvar*: ali, beseda.

ⁿ 3,18: *vsak*...: hebr. vse stvari, ali, besede.

^{3,11: 2 Kr 21,12}

^{3,13: 1 Sam}

^{2,29-36}

^{4,9: Sod 13,1}

^{4,15: 1 Sam 3,2}

^o 3,20: *utrjen*: ali, zvest.

^p 4,1: *je*...: ali, se je zgodila, hebr. je bila v.

^q 4,1: [Okoli leta 1141 pr. Kr.]

^r 4,2: *so*...: hebr. se je bitka razširila.

^s 4,2: *vojske*: hebr. razporejenih.

^t 4,3: *prinesimo*...: hebr. prinesite.

^u 4,7: *poprej*: hebr. včeraj, ali, tretji dan.

^v 4,9: *Obnašajte*...: Heb. Bodite možje.

^w 4,11: *sta*...: hebr. umrla.

^x 4,15: *bile*...: hebr. obstale.

^y 4,16: *Kaj*...: hebr. Kakšna je stvar.

s stola ob strani velikih vrat in njegov vrat se je zlomil in je umrl, kajti bil je starec in težak. Izraelu je sodil štirideset let.^z

¹⁹ Njegova snaha, Pinhásova soproga, je bila z otrokom, *blizu časa*^a poroda. Ko je slišala novice, da je bila Božja skrinja vzeta in da sta bila njen tast in njen mož mrtva, se je sklonila in bila v porodnih mukah, kajti njene bolečine so prišle ^bnadnjo. ²⁰ Okoli časa njene smrti so ji ženske, ki so stale ob njej, rekle: »Ne boj se, kajti rodila si sina.« Toda ona ni odgovorila niti ^cse na to ni ozirala. ²¹ Otroka je imenovala Ikabód, ^drekoč: »Slava je odšla od Izraela,« ker je bila Božja skrinja vzeta in zaradi njenega tasta in njenega soproga. ²² Rekla je: »Slava je odšla od Izraela, kajti Božja skrinja je vzeta.«

5 Filistejci so vzeli Božjo skrinjo in jo iz Eben Ezerja prinesli v Ašdód. ² Ko so Filistejci vzeli Božjo skrinjo, so jo prinesli v Dagónovo ^ehišo in jo postavili poleg Dagóna.

³ Ko so tisti iz Ašdóda naslednji dan zgodaj vstali, glej, Dagón je *bil* zvrnjen dol k zemlji, na svoj obraz, pred Gospodovo skrinjo. In prijeli so Dagóna in ga ponovno postavili na njegovo mesto. ⁴ Ko so naslednji dan zgodaj zjutraj vstali, glej, Dagón je *bil* zvrnjen na svojem obrazu na tleh pred Gospodovo skrinjo, in Dagónova glava in obe dlani njegovih rok so *bile* odsekane na pragu. Samo Dagónov *trup*^f mu je preostal. ⁵ Zato niti Dagónovi duhovniki niti kdorkoli, ki pride v Dagónovo hišo, do današnjega dne, ne stopajo na Dagónov prag v Ašdódu.

⁶ Toda Gospodova roka je bila težka nad tistimi iz Ašdóda in uničeval jih je in jih udaril s hemoroídi, *torej* Ašdód in njegova mesta. ⁷ Ko so možje iz Ašdóda videli, da je *bilo* tako, so rekli: »Skrinja Izraelovega Boga naj ne ostane z nami, kajti njegova roka je boleče nad nami in nad našim bogom Dagónom.« ⁸ Zato so poslali in k sebi zbrali vse filistejske kneze ter rekli: »Kaj naj storimo s skrinjo Izraelovega Boga?« Odgovorili so: »Naj bo skrinja Izraelovega Boga prenesena v Gat.« In *tja* so prenesli skrinjo Izraelovega Boga. ⁹ To je bilo *tako*, da potem, ko so jo prenesli, je bila Gospodova roka zoper mesto z zelo velikim uničenjem in udaril je može iz mesta, tako male, kakor velike in imeli so hemoroíde v svojih skritih delih.

¹⁰ Zato so Božjo skrinjo poslali v Ekrón. Prijetilo se je, ko je Božja skrinja prišla v Ekrón, da so Ekrónci zavpili, rekoč: »K nam so privedli skrinjo Izraelovega Boga, da ubije ^gnas in naše ljudstvo.« ¹¹ Tako so poslali in zbrali skupaj vse filistejske kneze in rekli: »Pošljite proč skrinjo Izraelovega Boga in naj ponovno gre na svoj kraj, da ne ubije nas ^hin našega ljudstva,« kajti tam je bilo v vsem mestu smrtonosno uničenje. Božja roka je bila tam zelo težka. ¹² Možje, ki niso umrli, so bili udarjeni s hemoroídi in krik mesta je šel gor do neba.

5,6: Ps 78,66
6,6: 2 Mz 12,31

6 Gospodova skrinja je bila v filistejski deželi sedem mesecev. ⁱ Filistejci so dali poklicati duhovnike in vedeževalce, rekoč: »Kaj naj storimo z Gospodovo skrinjo? Povejte nam, s čim naj jo pošljemo na njen kraj?« ^j Rekli so: »Če odpošljete skrinjo Izraelovega Boga, je ne pošljite prazne; temveč mu na vsak način vrnite daritev za prestopek. Potem boste ozdravljeni in znano vam bo zakaj njegova roka ni odstranjena od vas.« ^k Potem so rekli: »Kakšna *naj* bo daritev za prestopek, ki mu jo bomo vrnili?« Odgovorili so: »Pet zlatih hemoroídov in pet zlatih miši, *glede na* število filistejskih knezov, kajti ena nadloga *je bila* na vas ^lvseh in na vaših gospodarjih. ^m Zato boste naredili podobe vaših tvorov in podobe vaših miši, ki uničujejo deželo in dali boste slavo Izraelovemu Bogu. Morda bo olajšal svojo roko iznad vas in iznad vaših bogov in iznad vaše dežele. ⁿ Zakaj bi torej zakrknili svoja srca, kakor so Egipčani in faraon zakrknili svoja srca? Ko je izvrstno ^odelal med njimi, ali niso ^ppustili ljudstva iti in so odpotovali? ^q Zdaj torej naredite nov voz in vzemite dve doječi kravi, na kateri jarem ni prišel in kravi privežite k vozu, njuna telička pa od njiju odvedite domov ^rin vzemite Gospodovo skrinjo in jo položite na voz in položite dragocenosti iz zlata, ki mu jih vračate *za* daritev za prestopek, v skrinjico ob njeni strani in pošljite jo proč, da bo ta lahko odšla. ^s Glejte, če gre ta gor po poti svojega lastnega območja v Bet Šemeš, *potem* nam je on ^tstoril to veliko zlo, toda če ne, potem bomo vedeli, da *to* ni njegova roka, *ki* nas je udarila; to je *bilo* naključje, *ki* se nam je pripetilo.«

¹⁰ Ljudje so tako storili. Vzeli so dve doječi kravi ter ju privezali k vozu, njuni teleti pa zaprli doma. ¹¹ Gospodovo skrinjo so položili na voz in skrinjico z mišmi iz zlata in podobami svojih hemoroídov. ¹² Kravi sta šli naravnost na pot Bet Šemeša *in* šli sta vzdolž glavne ceste, mukajoč, medtem ko sta hodili in nista se obračali vstran ne *na* desno roko ne *na* levo in filistejski knezi so šli za njima do meje Bet Šemeša. ¹³ *Tisti* iz Bet Šemeša so v dolini želi svojo pšenično žetev in povzdignili so svoje oči in zagledali skrinjo in se razveselili, da *jo* vidijo. ¹⁴ Voz je prišel na polje Bétsémeščana Jošúa ^uin obstal tam, kjer je *bil* velik kamen in nacepili so les od voza in kravi darovali v žgalno daritev Gospodu. ¹⁵ Lévijevci so sneli Gospodovo skrinjo in skrinjico, ki *je bila* z njo, v kateri so *bile* dragocenosti iz zlata in *ju* položili na velik kamen in možje iz Bet Šemeša so isti dan Gospodu darovali žgalne daritve in žrtvovali klavne daritve. ¹⁶ Ko je pet filistejskih knezov *to* video, so se istega dne vrnili v Ekrón. ¹⁷ To pa so zlati hemoroídi, ki so jih Filistejci vrnili Gospodu *za* daritev za prestopek: enega za Ašdód, enega za Gazo, enega za Aškelón, enega za Gat, enega za Ekrón; ^o in zlate miši *glede* na število vseh filistejskih mest, *pripadajočih* petim

^z 4,18: [Okoli leta 1141 pr. Kr.]

^a 4,19: *časa*...: ali, da bi zavpila.

^b 4,19: *prišle*: hebr. bile obrnjene.

^c 4,20: *niti*...: hebr. ni naravnala svojega srca.

^d 4,21: *Ikabód*: to je, Kje se slava? ali, Tam ni slave.

^e 5,2: [Dagón: hebr. ribjí bog, filistejsko božanstvo.]

^f 5,4: *trup*...: ali, ribjí del.

^g 5,10: *ubijke*...: hebr. bi ubili mene in moje.

^h 5,11: *nas*...: hebr. mene in mojega.

ⁱ 6,1: [Okoli leta 1140 pr. Kr.]

^j 6,4: *vas*: hebr. njih.

^k 6,6: *izvrstno*: ali, očitajoče.

^l 6,6: *niso*...: hebr. jih niso pustili oditi.

^m 6,9: *on*...: ali, le-ta storila.

ⁿ 6,14: [Jošúa: to je, Jahve je rešil.]

^o 6,17: [Ekrón...: hebr. Izkoreninjenje.]

knezom, tako utrjenih mest kakor podeželskih vasi, celo do velikega ^pAbelovega ^q kamna, na katerega so položili Gospodovo skrinjo; katerega kamen ostaja na polju Bétsémeščana Josúa do današnjega dne.

¹⁹ § Udaril pa je može iz Bet Šemeša, ker so gledali v Gospodovo skrinjo, torej izmed ljudstva je udaril petdeset tisoč in sedemdeset mož in ljudstvo je žalovalo, ker je Gospod z velikim pokolom udaril mnoge izmed ljudstva. ²⁰ Možje iz Bet Šemeša so rekli: »Kdo je zmožen stati pred tem svetim Gospodom Bogom? In h komu naj gre gor od nas?«

²¹ Poslali so poslance k prebivalcem Kirját Jearíma, rekoč: »Filistejci so ponovno priveli Gospodovo skrinjo. Pridite dol in jo prenesite gor k sebi.«

7 Možje iz Kirját Jearíma so prišli in prenesli gor Gospodovo skrinjo in jo prinesli v Abinadábovo hišo na hribu in posvetili njegovega sina Eleazarja, da varuje Gospodovo skrinjo. ² Pripetilo se je, medtem ko je skrinja prebivala v Kirját Jearímu, da je bil čas dolg, ^rkajti to je bilo dvajset let. Vsa Izraelova hiša je žalovala za Gospodom.

³ Samuel je govoril vsej Izraelovi hiši, rekoč: »Če se z vsemi svojimi srci vrnete h Gospodu, potem izmed sebe odstranite tuje bogove in Astarto in pripravite svoja srca h Gospodu in samo njemu služite. On vas bo osvobodil iz roke Filistejcev.«

⁴ Potem so Izraelovi otroci odstranili Báale in Astarto in služili samo Gospodu. ⁵ Samuel je rekel: »Zberite ves Izrael v Micpi in jaz bom za vas molil h Gospodu.« ⁶ Zbrali so se skupaj v Micpi, zajeli vodo in jo izlili pred Gospodom in se postili na ta dan in tam rekli: »Grešili smo zoper Gospoda.« In Samuel je sodil Izraelove otroke v Micpi.

⁷ Ko so Filistejci slišali, da so se Izraelovi otroci zbrali skupaj k Micpi, so filistejski knezi odšli gor zoper Izrael. Ko so Izraelovi otroci to slišali, so se bali Filistejcev. ⁸ Izraelovi otroci so rekli Samuelu: »Ne odnehaj ^sklicati h Gospodu, našemu Bogu za nas, da nas bo rešil iz roke Filistejcev.«

⁹ Samuel je vzel sesajoče jagnje in ga v celoti daroval v žgalno daritev Gospodu. Samuel je klical h Gospodu za Izrael in Gospod ga je slišal. ¹⁰ Medtem ko je Samuel daroval žgalno daritev, so se približali Filistejci, da se bojujejo zoper Izrael, toda Gospod je na ta dan z velikim gromom zagrmel nad Filistejci in jih porazil in udarjeni so bili pred Izraelom. ¹¹ Možje iz Izraela so odšli ven iz Micpe in zasledovali Filistejce in jih udarjali, dokler niso prišli pod Bet Kar. ¹² Potem je Samuel vzel kamen in ga postavil med Micpo in Sén in njegovo ime imenoval Eben Ezer, ^vrekoč: »Doslej nam je Gospod pomagal.«

¹³ Tako so bili Filistejci podjavljeni in niso več prišli v območje Izraela in Gospodova roka je bila zoper Filistejce vse Samuelove dni. ¹⁴ Mesta, ki so jih Filistejci vzeli od Izraela, so bila povrnjena Izraelu, od Ekróna, celo do Gata in njihova območja je Izrael osvobodil iz rok Filistejcev. In bil je mir

med Izraelem in Amoréjci. ¹⁵ Samuel je sodil Izraelu vse dni svojega življenja. ¹⁶ Iz leta v leto je odšel na ^wobhod do Betela in Gilgála in Micpe in na vseh teh krajih sodil Izraelu. ¹⁷ Njegova vrnitev je bila v Ramu, kajti tam je bila njegova hiša in tam je sodil Izraelu in tam je zgradil oltar Gospodu.

8 Pripetilo se je, ko je bil Samuel star, ^xda je svoja sinova postavil za sodnika nad Izraelem. ² Torej ime njegovega prvorojenca je bilo Joél in ime njegovega drugega Abíja. Bila sta sodnika v Beeršebi. ³ Njegova sinova pa nista hodila po njegovih poteh, temveč sta se obrnila stran za dobičkom in jemala podkupnine in izkrivljala sodbo.

⁴ Potem so se vse starešine Izraela zbrali skupaj in prišli k Samuelu v Ramu ⁵ in mu rekli: »Glej, star ysi in tvoja sinova ne hodita po tvojih poteh. Sedaj nam postavi kralja, da nas sodi, kakor [imajo] vsi narodi.«

⁶ Toda stvar je razžalila ^zSamuela, ko so rekli: »Daj nam kralja, da nas sodi.« Samuel je molil h Gospodu. ⁷ Gospod je rekel Samuelu: »Prisluhni glasu ljudstva v vsem, kar ti rečejo, kajti niso zavrnili tebe, temveč so zavrnili mene, da ne bi kraljeval nad njimi. ⁸ Glede na vsa dela, ki so jih storili od dne, ko sem jih privedel gor iz Egipta, celo do tega dne, s čimer so zapustili mene in služili drugim bogovom, tako delajo tudi tebi. ⁹ Zdaj torej prisluhni ^anjihovemu glasu, vendor jih ^bslovesno posvari in jim pokaži navade kralja, ki bo kraljeval nad njimi.«

¹⁰ Samuel je ljudstvu, ki je od njega zahtevalo kralja, povedal vse Gospodove besede. ¹¹ Rekel je: »To bo navada kralja, ki bo kraljeval nad vami: »Vzel bo vaše sinove in jih določil zase, za svoje bojne vozove in da bodo njegovi konjeniki in ^cnekateri bodo tekli pred njegovimi bojnimi vozovi. ¹² Določil si bo tisočnike in poveljnike nad petdesetimi in postavil jih bo, da orjejo njegovo zemljo, da žanjejo njegovo žetev, da izdelajo njegova bojna orodja in orodja njegovih bojnih vozov. ¹³ Vzel bo vaše hčere, da bodo izdelovalke dišečin in da bodo kuharice in pekarice. ¹⁴ Vzel bo vaše polja in vaše vinograde in vaše oljčne nasade, celo najboljše izmed njih in jih dal svojim služabnikom. ¹⁵ Vzel bo desetino od vašega semena in od vaših vinogradov in dal svojim častnikom ^cin svojim služabnikom. ¹⁶ Vzel bo vaše služabnike, vaše dekle, vaše najčednejše mladeniče, vaše osle in jih postavil k svojemu delu. ¹⁷ Vzel bo desetino od vaših ovc in vi boste njegovi služabniki. ¹⁸ Vpili boste na ta dan zaradi svojega kralja, ki si ga boste izbrali, Gospod pa vas na ta dan ne bo slišal.««

¹⁹ Kljub temu je ljudstvo odklonilo, da uboga Samuelov glas in rekli so: »Ne, temveč bomo imeli kralja nad seboj, ²⁰ da bomo tudi mi lahko podobni vsem narodom in da nam bo naš kralj lahko sodil in bo pred nami šel ven in bojeval naše boje.« ²¹ Samuel je slišal vse besede ljudstva in jih ponovil

^p 6,18: velikega...: ali, velikega kamna.

^q 6,18: [Abel: to je, travnik.]

^r 7,2: [Okoli leta 1120 pr. Kr.]

^s 7,8: odnehaj...: hebr. bodi tiho pred nami od klicanja.

^t 7,9: ga...: ali, mu je odgovoril.

^u 7,11: [Bet Kar: to je, hiša pašnika.]

^v 7,12: Eben Ezer: to je, Kamen pomoči.

^{7,3:} Joz 14,15

^{7,3:} Joz 14,23

^{7,3:} Sod 2,13

^{7,3:} 5 Mz 6,4

^{7,3:} Mt 4,10

^{7,3:} Lk 4,8

^{7,4:} Sod 2,11

^{8,3:} 5 Mz 16,19

^{8,5:} Oz 13,10

^{8,5:} Apd 13,21

^w 7,16: na...: hebr. in obkrožil Betel in Gilgál in Micpo.

^x 8,1: [Okoli leta 1112 pr. Kr.]

^y 8,5: [Okoli leta 1095 pr. Kr.]

^z 8,6: razžalila...: hebr. bila zla v Samuelovih očeh.

^a 8,9: prisluhni...: ali, ubogaj njihov glas.

^b 8,9: jih...: ali, ko si jim slovesno izpričal, potem jim boš pokazal.

^c 8,15: častnikom: hebr. evnuhom.

v Gospodova ušesa.²² Gospod je Samuelu rekel: »Prisluhni njihovemu glasu in postavi jim kralja.« Samuel je rekel Izraelovim možem: »Pojdite vsak mož v svoje mesto.«

9 Torej tam je bil mož iz Benjamina, katerega ime je bilo Kiš, sin Abiéla, sinú Cerórja, sinú Behoráta, sinú Afíaha, Benjaminovec,^d mogočen človek moči.^{e2} Imel je sina, čigar ime je bilo Savel, izbranega in čednega mladeniča in med Izraelovimi otroki ni bilo čednejše osebe kakor on. Od njegovih ramen in navzgor je bil višji kakor katerikoli izmed ljudstva.

³ Oslice Savlovega očeta Kiša so se izgubile. Kiš je rekel svojemu sinu Savlu: »Vzemi torej s seboj enega izmed služabnikov in vstani, pojdi iskat oslice.«⁴ Prečkal je Efrájimsko pogorje in šel skozi deželo Šalíša, toda nista jih našla. Potem sta šla skozi deželo Šaalím in tam jih ni bilo. Šel je skozi deželo Benjaminovcev, toda nista jih našla.⁵ In ko sta prišla do dežele Cuf, fje Savel rekel svojemu služabniku, ki je bil z njim: »Pridi in se vrniva, da ne bi moj oče prenehal skrbeti za oslice in bi mislil na naju.«⁶ Rekel mu je: »Glej torej, v tem mestu je Božji mož in ta je častitljiv mož. Vse, kar reče, se zagotovo zgodi. Pojdiva sedaj tja, morda nama on lahko pokaže pot, po kateri naj greva.«⁷ Potem je Savel rekel svojemu služabniku: »Toda glej, če greva, kaj bova prinesla možu? Kajti kruh v gnajinah posodah je pošel in ni darila, da bi ga prinesla Božjemu možu. Kaj imava?«⁸ Služabnik je ponovno odgovoril Savlu in rekel: »Glej, tukaj i'pri roki imam četrtniko šekla srebra. To bom dal Božjemu možu, da nama pove najino pot.«⁹ (Poprej je v Izraelu mož, ko je šel, da poižveduje od Boga, govoril tako: »Pridite in pojdimos k vidcu,« kajti kdor je sedaj imenovan prerok, je bil poprej imenovan videc.)¹⁰ Potem je Savel rekel svojemu služabniku: »Dobro j'rečeno. Pridi, pojdiva.« Tako sta šla v mesto, kjer je bil Božji mož.

¹¹ In ko sta šla gor, po hribu kdo mesta, sta našla mladenke, ki so prihajale ven, da zajamejo vodo in rekla sta jim: »Je tukaj videc?«¹² Odgovorile so jima in rekle: »Je, glejta, pred vama je. Sedaj pohitita, kajti danes je prišel v mesto, kajti danes je klavna daritev ljudstva na visokem kraju.¹³ Takoj ko prideta v mesto, ga bosta nemudoma našla, preden gre gor na visok kraj, da je, kajti ljudstvo ne bo jedlo, dokler on ne pride, ker on blagoslovi klavno daritev in potem tisti, ki so povabljeni, jedo. Sedaj torej pojdira gor, kajti približno ta mčas ga bosta našla.«¹⁴ Šla sta gor v mesto in ko sta prišla v mesto, glej, je Samuel prihajal ven proti njima, da bi šel gor na visok kraj.

¹⁵ Torej Gospod je Samuelu na uho povedal, dan poprej, preden je Savel prišel, rekoč:¹⁶ »Jutri okrog tega časa ti bom poslal moža iz Benjaminove

dežele in ti ga boš mazilil, da bo poveljnik nad mojim ljudstvom Izraelom, da bo lahko rešil moje ljudstvo iz roke Filistejcev, kajti jaz sem pogledal na svoje ljudstvo, ker je njihov krik prišel k meni.«

¹⁷ Ko je Samuel zagledal Savla, mu je Gospod rekel: »Glej mož, o katerem sem ti govoril! Ta isti bo o'kranjeval nad mojim ljudstvom.«

¹⁸ Potem se je Savel približal k Samuelu v velikih vratih in rekel: »Povej mi, prosim te, kje je vidčeva hiša.«¹⁹ Samuel je odgovoril Savlu in rekel: »Jaz sem videc. Pojdi gor pred meno na visok kraj, kajti danes boš jedel z meno, jutri pa te bom pustil oditi in povedal ti bom vse, kar je v tvojem srcu.²⁰ Glede oslic, ki so bile izgubljene pred Ptremi dnevi, ne naravnaj svojih misli nanje, kajti najdene so. Na kom je vse hrepenenje Izraela? Ali ni na tebi in na vsej hiši tvojega očeta?«²¹ Savel je odgovoril in rekel: »Ali nisem Benjaminovec, od najmanjšega izmed Izraelovih rodov? In moja družina najmanjša izmed vseh družin Benjaminovega rodu? Zakaj mi potem tako qgovoriš?«²² Samuel je vzel Savla in njegovega služabnika ter ju privedel v dvorano in ju primoral sesti na najvišje mesto med tistimi, ki so bili povabljeni, katerih je bilo približno trideset oseb.²³ Samuel je rekel kuhanju: »Prinesi delež, ki sem ti ga dal, od katerega sem ti rekel: »Postavi to poleg sebe.«²⁴ Kuhan je vzel pleče in tisto, kar je bilo na njem in to postavil pred Savla. Samuel je rekel: »Glej to, kar je preostalo! Postavi to predse in jej, kajti za ta čas je bilo prihranjeno zate, odkar sem rekel: »Povabil sem ljudstvo.«²⁵ Tako je Savel tisti dan jedel s Samuelom.

²⁵ Ko sta prišla dol iz visokega kraja v mesto, se je Samuel s Savlom posvetoval na vrhu hiše.²⁶ Zgodaj so vstali in pripetilo se je ob svitanju dneva, da je Samuel poklical Savla na vrh hiše, rekoč: »Vstani, da te lahko odpošljem.« Savel je vstal in odsla sta ven, oba izmed njiju, on in Samuel.²⁷ In ko sta se spuščala dol, do konca mesta, je Samuel rekel Savlu: »Zapovej služabniku, da gre naprej pred nama (in ta je šel naprej), toda ti malce s'postoj, da ti lahko pokažem besedo od Boga.«

10 Potem je Samuel vzel stekleničko olja in jo izlil na njegovo glavo ter ga poljubil in rekel: »Ali ni to zato, ker te je Gospod mazilil, da bi bil poveljnik nad njegovo dedičino?² Ko danes odideš od mene, potem boš našel dva moža ob Rahelinem mavzoleju, na meji Benjamina, ob Celcáhu; ^tin rekla ti bosta: »Oslice, ki si jih šel iskat, so najdene in glej, twoj oče je zapustil skrb nad oslicami in se žalosti zaradi tebe, rekoč: »Kaj naj storim za svojega sina?«³ Potem boš šel naprej od tam in prišel boš do ravnine Tabor in tam boš srečal tri može, ki gredo gor k Bogu v Betel. ^vEden bo nosil tri kozličke, drugi bo nosil tri hlebe kruha in drugi bo nosil vinski meh.⁴ Pozdravili wte bodo in ti dali dva hleba kruha, ki ju boš sprejel iz njihovih

^{9,1:} 1 Sam

^{14,51}

^{9,1:} 1 Krn 8,33

^{9,15:}

¹ Sam 15,1

^{9,15:} Apd 13,21

^{10,2:} 1 Mz

^{35,20}

ⁿ 9,15: *Samuelu*...: hebr. razodel Samuelovemu ušesu.

^o 9,17: *bo*...: hebr. se bo zadrževal v mojem ljudstvu.

^p 9,20: *pred*...: hebr. danes, tri dni nazaj.

^q 9,21: *tako*...: hebr. govoris glede na to besedo.

^r 9,24: *preostalo*: ali, prihranjeno.

^s 9,27: *malce*: hebr. danes.

^t 10,2: [Celcáh: to je, Čista senca.]

^u 10,2: *skrb*: hebr. posel.

^v 10,3: [Betel: to je, Božja hiša.]

^w 10,4: *Pozdravili*...: hebr. Povprašali te bodo o miru.

^d 9,1: *Benjaminovec*: ali, sin moža iz Jemina.

^e 9,1: *moči*: ali, imetja.

^f 9,5: [Cuf: to je, Satovje.]

^g 9,7: *v...:* hebr. je šel ven iz najinih posod.

^h 9,7: *imava*: hebr. je z nama.

ⁱ 9,8: *tukaj...* hebr. v moji roki se je našla četrtnika.

^j 9,10: *Dobro...* hebr. Tvoja beseda je dobra.

^k 9,11: *po hribu...* hebr. na vzpetino mesta.

^l 9,12: *klavno daritev*: ali, praznik.

^m 9,13: *ta...* hebr. danes.

rok.⁵ Potem boš prišel do Božjega hriba, kjer je garnizija Filistejev in zgodilo se bo, ko prideš tja do mesta, da boš srečal skupino prerokov prihajati dol iz visokega kraja, s plunko, bobničem, piščaljo in harfo pred njimi, in oni bodo prerokovali.⁶ Gospodov Duh bo prišel nadte in prerokoval boš z njimi in spremenjen boš v drugega človeka.⁷ Naj^xbo, ko pridejo k tebi ta *znamenja*, da storiš, kakor se ti ponuja priložnost, kajti Bog je s teboj.⁸ Šel boš dol pred menoj v Gilgál, in glej, prišel bom dol k tebi, da darujem žgalne daritve *in* da žrtvujem žrtvovanje mirovnih daritev. Sedem dni boš čakal, dokler ne pridem k tebi in ti pokažem, kaj boš storil.⁹

⁹ Bilo je tako, da ko je obrnil hrbet, ^zda bi odšel od Samuela, mu je Bog dal ^adrugo srce in vsa ta znamenja so se zgodila tisti dan.¹⁰ Ko so prišli tja do hriba, glej, ga je srečala skupina prerokov in Božji Duh je prišel nadenj in prerokoval je med njimi.¹¹ Pripetilo se je, ko so vsi, ki so ga poznali od prej, videli, da je, glej, prerokoval med preroki, potem je ljudstvo reklo drug ^bdrugemu: »Kaj je to, kar je prišlo h Kiševemu sinu? Ali je tudi Savel med preroki?¹² Nekdo iz ^cistega kraja je odgovoril in rekel: »Toda kdo je njihov oče?¹³ Zato je postal pregovor: »Ali je tudi Savel med preroki?¹⁴ Ko je nehal prerokovati, je prišel na visok kraj.

¹⁴ Savlov stric je rekel njemu in njegovemu služabniku: »Kam sta odšla?¹⁵ Rekel je: »Iskat oslice. Ko pa sva videla, da *jih* ni bilo nikjer, sva šla k Samuelu.¹⁶ Savlov stric je rekel: »Povej mi, prosim te, kaj ti je Samuel rekel.¹⁷ Savel je svojemu stricu rekel: »Pojasnil nama je, da so bile oslice najdene.« Toda o zadevi kraljestva, o kateri je govoril Samuel, mu ni povedal.

¹⁷ Samuel je skupaj sklical ljudstvo h Gospodu v Micpo¹⁸ in Izraelovim otrokom rekел: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: Izraela sem privedel iz Egipta in vas osvobodil iz roke Egipčanov in iz roke vseh kraljestev *in* pred temi, ki so vas zatirali,¹⁹ vi pa ste ta dan zavrnili svojega Boga, ki vas je sam rešil vseh vaših nasprotnikov in vaših stisk in ste mu rekli: »Ne, temveč nad nami postavi kralja.« Sedaj se torej predstavite pred Gospodom po vaših rodovih in po vaših tisočih.²⁰ Ko je Samuel vsem Izraelovim rodovom velel, da se približajo, je bil izbran Benjaminov rod.²¹ Ko je Benjaminovemu rodu velel, da pride bliže po svojih družinah, je bila izbrana Matrijeva družina in izbran je bil Kišev sin Savel. Ko pa so ga iskali, ga niso mogli najti.²² Zato so naprej povpraševali od Gospoda, ali bi mož že moral priti tja. Gospod je odgovoril: »Glejte, skril se je med stvari.²³ Stekli so in ga vzeli od tam. Ko je stal med ljudstvom, je bil višji kakor katerikoli izmed ljudstva, od njegovih ramen navzgor.²⁴ Samuel je vsemu ljudstvu rekel: »Vidite koga je Gospod izbral, da tu ni podobnega njemu izmed vsega ljudstva?²⁵ Vse ljudstvo je zavpilo in reklo: »Živel ^dkralj.²⁶ Potem je Samuel ljudstvu

^{10,8:}
1 Sam 13,8
^{10,11:}
1 Sam 19,24

povedal o načinu kraljestva in *to* zapisal v knjigo ter jo položil pred Gospoda. In Samuel je vse ljudstvo poslal proč, vsakega moža k svoji hiši.

²⁶ Tudi Savel je odšel domov v Gíbeo in z njim je šla četa mož, čigar src se je Bog dotaknil.²⁷ Toda Beliálovi otroci so rekli: »Kako nas bo ta človek rešil?²⁸ Prezirali so ga in mu niso prinesli daril. Toda on je ohranil ^esvoj mir.

11 Potem je prišel gor Amóneč Naháš in se utaboril zoper Jabéš Gileád. Vsi možje Jabéša so rekli Nahášu: »Skleni zavezo z nami in mi ti bomo služili.²⁹ Amóneč Naháš jim je odgovoril: »Pod tem *pogojem* bom sklenil zavezo z vami, da vam lahko iztaknem vsa vaša desna očesa in to položim za grajo nad ves Izrael.³⁰ Starešine iz Jabéša so mu rekli: »Daj ^fnam sedem dni predaha, da lahko odpošljemo poslance v vse Izraelove pokrajine, in potem, če ne bo nobenega človeka, da nas reši, bomo prišli ven k tebi.³¹

⁴ Potem sta poslanca prišla v Savlovo Gíbeo in v ušesa ljudstva povedala novice in vse ljudstvo je povzdignilo svoje glasove ter zajokalo.

⁵ Glej, Savel je prišel za čredo iz polja in Savel je rekel: »Kaj pesti ljudstvo, da jokajo?³² Povedali so mu novice od ljudi iz Jabéša.⁶ Božji Duh je prišel nad Savla, ko je slišal tiste novice in njegova jeza je bila silno vneta.⁷ Snel je jarem iz volov in ju razsekal na koščke in *le-te* poslal po vseh Izraelovih pokrajinh, po rokah poslancev, rekoč: »Kdorkoli ne pride naprej za Savlom in Samuelom, bo tako storjeno njegovim volom.⁸ Gospodov strah je padel na ljudstvo in prišli so ven soglasno.⁸ Ko jih je preštel v Bezeku, je bilo Izraelovih otrok tristo tisoč in Judovih mož trideset tisoč.⁹ Poslancem, ki so prišli, so povedali: »Tako boste rekli možem iz Jabéš Gileáda: »Jutri, ob času, ko sonce postane vroče, boste imeli pomoč.¹⁰ Poslanci so prišli in to pokazali možem iz Jabéša in bili so veseli.¹⁰ Zato so možje iz Jabéša rekli: »Jutri bomo prišli ven k vam in z nami boste lahko storili vse, kar se vam zdi dobro.¹¹ Naslednjega dne je bilo to *tako*, da je Savel ljudstvo razvrstil v tri skupine in prišli so v sredo vojske ob jutranji straži in usmrtili Amónce do dnevne vročine. Pripetilo se je, da so bili tisti, ki so preostali, razkropljeni, tako da niti dva izmed njih nista ostala skupaj.

¹² Ljudstvo je reklo Samuelu: »Kdo je *tisti*, ki je rekel: »Ali bo Savel kraljeval nad nami?¹³ Savel je rekel: »Danes ne bo usmrčen noben mož, kajti danes je Gospod izvēdel rešitev duš v Izraelu.¹⁴ Potem je Samuel rekel ljudstvu: »Pridite in pojdimo v Gilgál in tam obnovimo kraljestvo.¹⁵ Vse ljudstvo je odšlo v Gilgál in tam, v Gilgálu, so postavili Savla za kralja pred Gospodom in tam so žrtvovali žrtvovanje mirovnih daritev pred Gospodom in tam so se Savel in vsi Izraelovi možje silno veselili.

12 Samuel je rekel vsemu Izraelu: »Glejte,

^x 10,7: *Naj*...: hebr. Zgodilo se bo, da ko ta znamenja pridejo k tebi.

^y 10,7: *ta*...: hebr. stori zase kakor bo našla twoja roka.

^z 10,9: *hrbet*: hebr. ramo.

^a 10,9: *dal*: hebr. obrnil.

^b 10,11: *drug*...: hebr. mož svojemu bližnjemu.

^c 10,12: *iz*...: hebr. od tam.

^d 10,24: *Živel*...: hebr. Naj kralj živi.

^e 10,27: *ohranil*...: ali, bil kakor, če bi bil gluhi.

^f 11,3: *Daj*: hebr. Prizanesi.

^g 11,7: *soglasno*...: hebr. kakor en mož.

^h 11,9: *pomoč*: ali, osvoboditev.

mi rekli in postavil sem kralja nad vami.² In sedaj glejte, kralj hodi pred vami. Jaz pa sem starec in sivolas in glejte, moja sinova *sta* z vami. Hodil sem pred vami od svojega otroštva, do tega dne.³ Glejte, tukaj *sem*. Pričujte zoper mene pred Gospodom in pred njegovim maziljencem. Cigavega vola sem vzel? Ali cigavega osla sem vzel? Ali sem koga ogoljufal? Koga sem zatiral? Ali iz cigave roke sem sprejel *kakršnokoli* podkupnino, ida bi mi *js* tem zasleplil oči? In povrnil vam bom.«⁴ Rekli so: »Nisi nas ogoljufal niti nas nisi zatiral niti nisi vzel karkoli iz roke kateregakoli moža.«⁵ Rekel jim je: »Gospod je priča zoper vas in njegov maziljenec je priča ta dan, da v moji roki niste našli ničesar.« Odgovorili so: »On je priča.«

⁶ Samuel je ljudstvu rekel: »Gospod je ta, ki je določil ^kMojzesa in Arona in ki je vaše očete privedel gor iz egiptovske dežele.⁷ Zdaj torej mirno stojte, da se bom lahko pravdal z vami pred Gospodom o vseh pravičnih ^ldejanjih Gospoda, ki jih je storil vam ^min vašim očetom.⁸ Ko je Jakob prišel v Egipt in so vaši očetje klicali h Gospodu, potem jim je Gospod poslal Mojzesa in Arona, ki sta vaše očete privedla ven iz Egipta in jim dala prebivati na tem kraju.⁹ Ko pa so pozabili Gospoda, svojega Boga, jih je prodal v roko Šiserája, poveljnika Hacórjeve vojske in v roko Filistejcov in v roko moábskega kralja in so se borili zoper njih.¹⁰ Klicali so h Gospodu in rekli: »Grešili smo, ker smo zapustili Gospoda in smo služili Báalom in Astarti. Toda sedaj nas osvobodi iz roke naših sovražnikov in mi ti bomo služili.«¹¹ Gospod je poslal Jerubáala, Bedána, Jefteja in Samuela in vas osvobodil iz roke vaših sovražnikov na vsaki strani in vi ste varno prebivali.¹² Ko pa ste videli, da je proti vam prišel Naháš, kralj Amónovih otrok, ste mi rekli: »Ne, temveč bo kralj kraljeval nad nami.« Ko je bil Gospod, vaš Bog, vaš kralj.¹³ Zdaj torej glejte kralja, ki ste ga izbrali *in* ki ste si ga žezele! In glejte, Gospod je postavil kralja nad vami.¹⁴ Če se boste bali Gospoda in mu služili in ubogali njegov glas in se ne boste uprli zoper Gospodovo ⁿzapoved, potem boste tako vi kot vaš kralj, ki kraljuje nad vami, še ^onaprej sledili Gospodu, svojemu Bogu.¹⁵ Toda če ne boste ubogali glasu Gospoda, temveč se boste uprli zoper Gospodovo zapoved, potem bo Gospodova roka zoper vas, kakor je bila zoper vaše očete.

¹⁶ Zdaj torej stojte in vidite to veliko stvar, ki jo bo Gospod storil pred vašimi očmi.¹⁷ Mar ni danes pšenična žetev? Klical bom h Gospodu in poslal bo grmenje in dež, da boste lahko zaznali in videli, da je vaša zlobnost velika, ki ste jo storili v Gospodovih očeh, v tem, da ste si zahtevali kralja.«¹⁸ Tako je Samuel zaklical h Gospodu in Gospod je ta dan poslal grmenje in dež, in vse ljudstvo se je silno balo Gospoda in Samuela.¹⁹ Vse ljudstvo je reklo Samuelu: »Moli za svoje služabnike h

^{12,3:} *podkupnino*: hebr. odkupnino.
^{12,3:} *mi...:* ali, skril moje oči ob njem.
^k *določil*: ali, naredil.
^{12,7:} *pravičnih...:* hebr. pravičnostih, ali, koristih.
^m *vam*: hebr. z vami in vašimi očeti.
ⁿ *Gospodovo...:* hebr. Gospodova usta.
^o *še...:* hebr. sledili za Gospodom, vašim Bogom.

Gospodu, svojemu Bogu, da ne umremo, kajti vsem svojim grehom smo dodali *to* zlo, da smo si zahtevali kralja.«

²⁰ Samuel je ljudstvu rekel: »Ne bojte se. Storili ste vso to zlobnost, vendar se ne obrnite stran od sledenja Gospodu, temveč z vsem svojim srcem služite Gospodu²¹ in ne obrnite se stran, kajti *potem bi šli* za praznimi *stvarmi*, ki ne morejo koristiti niti osvoboditi, kajti prazne so.²² Kajti Gospod ne bo zapustil svojega ljudstva zaradi svojega veličastnega imena, ker je Gospodu ugajalo, da vas naredi za svoje ljudstvo.²³ Poleg tega, kar se mene tiče, Bog ne daj, da bi grešil zoper Gospoda v ^p[tem], da bi prenehal moliti za vas, temveč vas bom učil dobro in pravilno pot.²⁴ Samo bojte se Gospoda in mu služite v resnici, z vsem svojim srcem, kajti preudarite kako ^qvelike *stvari* je storil za vas.²⁵ Toda če boste še vedno počeli zlobno, boste použiti, tako vi kakor vaš kralj.«

13 Savel je kraljeval ^reno leto in ko je nad Izraelom kraljeval dve leti,² si je Savel izbral ^stri tisoč ^tmož iz Izraela, *od katerih* jih je bilo dva tisoč s Savlom v Mihmášu in na gori Betel, tisoč pa jih je bilo z Jonatanom v Benjaminovi Gíbei, preostanek ljudstva pa je poslal vsakega moža k svojemu šotoru.³ Jonatan je udaril garnizijo Filistejcov, ki je bila v ^uGebi in Filistejci so slišali *o tem*. Savel pa je zatobil na šofar po vsej deželi, rekoč: »Naj Hebrejci slišijo.«⁴ Ves Izrael je slišal govoriti, da je Savel udaril garnizijo Filistejcov in da je bil ^vtudi Izrael v ogabnost Filistejcem. In ljudstvo je bilo sklicano skupaj za Savlom v Gilgal.

⁵ Filistejci so se zbrali skupaj, da se bojujejo z Izraelom, trideset tisoč bojnih vozov, šest tisoč konjenikov in ljudstva v obilju, kakor je peska na morski obali. Prišli so gor in se utaborili v Mihmášu, vzhodno od Bet Avena.⁶ Ko so možje iz Izraela videli, da so bili v škripcu (kajti ljudje so bili zelo stiskani), potem so se ljudje skrili v votlinah, v goščavah, v skalah, na visokih krajih in v jamah.⁷ Nekateri izmed Hebrejcev so odšli preko Jordana k deželi Gada in Gileáda. Glede Savla, on je bil še vedno v Gilgalu in vse ljudstvo mu ^yje trepetajoč sledilo.

⁸ Zadrževal se je sedem dni, glede na določeni čas, ki ga je Samuel *določil*. Toda Samuel ni prišel v Gilgal, ljudstvo pa je bilo razkropljeno od njega.⁹ Savel je rekel: »Prinesite sém k meni žgalno daritev in mirovne daritve.« In daroval je žgalno daritev. ¹⁰ Pripetilo se je, da takoj, ko je končal daritev žgalne daritve, glej, je prišel Samuel. Savel je odšel ven, da ga sreča, da bi ga lahko pozdravil.

^w
¹¹ Samuel je rekel: »Kaj si storil?« Savel je rekel: »Ker sem videl, da je bilo ljudstvo razkropljeno proč od mene in da ti nisi prišel v določenih dneh in da so se Filistejci zbrali skupaj pri Mihmášu,¹² sem zato rekel: »Filistejci bodo sedaj prišli nadme dol v Gilgal,

^{12,3:} Prd 46,10
^{12,8:} 1 Mz
^{46,5-6}
^{12,8:} 2 Mz 4,16
^{12,9:} Sod 4,2
^{12,11:} Sod 11,1
^{13,8:}
¹ Sam 10,8

^P 12,23: *v...:* hebr. od tegu.

^q 12,24: *kako...:* ali, kakšno veliko stvar.

^r 13,1: *kraljeval...:* hebr. sin enega leta v svojem kraljevanju.

^s 13,2: [Leta 1093 pr. Kr.]

^t 13,3: *v...:* ali, na hribu.

^u 13,4: *bil...:* hebr. tudi Izrael smrdel.

^v 13,7: *mu...:* hebr. je trepetalo za njim.

^w 13,10: *pozdravil:* hebr. blagoslovil.

jaz pa nisem naredil ^xponižne prošnje h Gospodu.« Zato sem se prisilil in daroval žgalno daritev.«¹³ Samuel je rekel Savlu: »Storil si nespametno. Nisi se držal zapovedi Gospoda, svojega Boga, ki ti jo je zapovedal, kajti sedaj bi Gospod na vake utrdil tvoje kraljestvo nad Izraelom.¹⁴ Toda sedaj tvoje kraljestvo ne bo trajalo. Gospod si je poiskal moža po svojem lastnem srcu in Gospod mu je zapovedal, da bi bil poveljnik nad njegovim ljudstvom, ker se ti nisi držal *tega*, kar ti je Gospod zapovedal.«

¹⁵ Samuel je vstal in se iz Gilgála povzpel v Benjaminovo Gíbeo. Savel je preštel ljudstvo, ki je bilo prisotno ^yz njim, približno šeststo mož.¹⁶ Savel, njegov sin Jonatan in ljudstvo, ki je bilo prisotno ^zz njima, je ostalo v Benjaminovi Gíbei, ^atoda Filistejci so taborili v Mihmášu.

¹⁷ Iz tabora Filistejcev so prišli plenilci v treh skupinah. Ena skupina se je obrnila k poti, ki vodi v Ofro, v deželo Šuál.¹⁸ Druga skupina se je obrnila k poti do Bet Horóna. [Še] druga skupina se je obrnila k poti meje, ki je obrnjena k dolini Cebojím, proti divjini.

¹⁹ Torej po vsej Izraelovi deželi ni bilo najti kovača, kajti Filistejci so rekli: »Da si ne bi Hebrejci naredili mečev ali sulic,«²⁰ temveč so vsi Izraelci hodili dol k Filistejcem, da si nabrusijo vsak mož svoj nož pri plugu, svoje črtalo pluga, svojo sekiro in svojo motiko.²¹ § Vendar so imeli pilo ^bza motike, za črtala plugov, za vile, za sekire in da naostrijo ^cpalice z bodico.²² Tako se je na dan bitke pripetilo, da ni bilo najti niti meča niti sulice v roki kateregakoli izmed ljudstva, ki so bili s Savlom in Jonatanom. Toda najti ju je bilo pri Savlu in njegovem sinu Jonatanu.²³ Garnizija ^dFilistejcev je odšla ven k prehodu Mihmáša.

14 Pripetilo ^ese je torej na dan, ko je Savlov sin Jonatan rekel mladeniču, ki je nosil njegovo bojno opremo: »Pridi in pojdiva preko, k filistejski garniziji, ki je na drugi strani.« Toda ni povedal svojemu očetu.² Savel je sedel na najbolj oddaljenem delu Gíbee, pod granatovcem, ki je v Migrónu in ljudstva, ki je bilo z njim, je bilo približno šeststo mož.³ Ahíja, ^gsin Ahítuba, ^hIkabódov brat, sinú Pinhásu, ⁱsinú Élija, Gospodovega duhovnika v Šilu, je nosil efód. Ljudstvo pa ni vedelo, da je Jonatan odšel.

⁴ Med prehodi, ob katerih je Jonatan iskal, da bi šel preko k filistejski garniziji, je bila ostra skala na eni strani in ostra skala na drugi strani. Ime ene je bilo Bocéc, jime druge pa Sene.⁵ Sprednji del lene je bil obrnjen proti severu, nasproti Mihmášu in druge proti jugu, nasproti Gíbei.⁶ Jonatan ^mje rekel mladeniču, ki je nosil njegovo bojno opremo: »Pridi in pojdiva preko, h garniziji teh neobrezancev. Morda bo Gospod delal za naju,

kajti ni omejitve Gospodu, da reši po mnogih ali po peščici.«⁷ Njegov nosilec bojne opreme mu je rekel: »Stori vse, kar je v tvojem srcu. Obrni se, glej, jaz sem s teboj glede na tvoje srce.«⁸ Potem je Jonatan rekel: »Glej, šla bova preko, k tem možem in se jim bova odkrila.⁹ Če nama rečejo: >Ostanita, ⁿdokler ne pridemo do vaju,< potem bova mirno stala na svojem kraju in ne bova šla gor k njim.¹⁰ Toda če rečejo tako: >Pridita gor k nam,< potem bova šla gor, kajti Gospod jih je izročil v najino roko in to nama bo za znamenje.«¹¹ Oba izmed njiju sta se odkrila garniziji Filistejcev. Filistejci so rekli: »Poglejte, Hebrejci prihajajo iz lukanj, kamor so se skrili.«¹² Možje iz garnizije so Jonatanu in njegovemu nosilcu bojne opreme odgovorili ter rekli: »Pridita gor k nam in pokazali vama bomo stvar.« Jonatan je rekel svojemu nosilcu bojne opreme: »Pridi gor za menoj, kajti Gospod jih je izročil v Izraelovo roko.«¹³ Jonatan je plezal gor po svojih rokah in po svojih stopalih in njegov nosilec bojne opreme za njim in padali so pred Jonatanom. Njegov nosilec bojne opreme pa jih je pobijal za njim.¹⁴ Ta prvi pokol, ki sta ga naredila Jonatan in njegov nosilec bojne opreme, je zajel okrog dvajset mož, kakor bi bilo znotraj pol orala ^odežele, ki bi jo lahko preoral jarem volov.¹⁵ V vojski na polju in med vsem ljudstvom je bilo trepetanje. Garnizija in plenilci, tudi oni so trepetali in zemlja se je tresla. Tako je bilo zelo Pveliko trepetanje.

¹⁶ Savlovi stražarji v Benjaminovi Gíbei so pogledali in glej, množica se je razblinila in nadaljevali so s podiranjem drug drugega.¹⁷ Potem je Savel rekel ljudstvu, ki je bilo z njim: »Prestejte torej in poglejte, kdo je odšel od nas.« Ko so prešteli, glej, Jonatan in njegov nosilec bojne opreme nista bila tam.¹⁸ Savel je rekel Ahíju: »Prinesi sèm Božjo skrinjo.« Kajti Božja skrinja je bila ob tistem času z Izraelovimi otroki.

¹⁹ Pripetilo se je, medtem ko je Savel govoril z duhovnikom, da se je hrup, ^qki je bil v vojski Filistejcev, nadaljeval in naraščal in Savel je rekel duhovniku: »Umakni svojo roko.«²⁰ Savel ter vse ljudstvo, ki je bilo z njim, so se ^rzbrali skupaj in prišli k bitki. Glej, meč vsakega moža je bil proti njegovemu tovarišu *in tam je bila* zelo velika zmeda.²¹ Pa tudi Hebrejci, ki so bili pred tem časom s Filistejci, ki so iz okoliške *dežele* odšli z njimi gor v tabor, celo ti so se prav tako obrnili, da bi bili z Izraelci, ki so bili s Savlom in Jonatanom.

²² Podobno so tudi vsi Izraelovi možje, ki so se skrili na Efrájimskem pogorju, ko so slišali, da so Filistejci zbežali, celo oni so sledili tik za njimi v bitko.²³ Tako je Gospod tisti dan rešil Izraela. Bitka je prešla preko k Bet Avenu.^s

²⁴ Izraelovi možje so bili ta dan užaloščeni, kajti Savel je ljudstvo zaprisegel, rekoč: »Preklet naj bo

^x 13,12: *naredil...*: hebr. rotil obličeje.

^y 13,15: *prisotno*: hebr. najdeno.

^z 13,16: *prisotno...*: hebr. najdeno.

^a 13,16: *Gíbei*: hebr. Gebi.

^b 13,21: *pilo*: hebr. pilo z ustí, ali, hebr. pim, tretjina šekla.

^c 13,21: *naostrijo*: hebr. naravnajo.

^d 13,23: *Garnizija*: ali, Stoječ tabor Filistejcev je odšel.

^e 14,1: *Pripetilo...*: hebr. Torej, bil je dan.

^f 14,1: [Okoli leta 1087 pr. Kr.]

^g 14,3: *Ahíja... imenovan, Ahíméleh*; [*Ahíja*: hebr. Brat Jahveja.]

^h 14,3: [Ahítúb: hebr. Brat dobrote.]

ⁱ 14,3: [Pinhás: hebr. Usta kače.]

^j 14,4: [Bocéc: hebr. Sijané.]

^k 14,4: *Sene*: hebr. Trn.

^l 14,5: *Sprednji del*: hebr. Zob.

^m 14,6: [Jonatan: hebr. Od Jahveja dan.]

ⁿ 14,9: *Ostanita*: hebr. Mirujta.

^o 14,14: *orala: ali, brazde orala; [pol orala]*: okoli 2000 m2.]

^p 14,15: *zelo...*: hebr. Božje.

^q 14,19: *hrup*: ali, nemir.

^r 14,20: *se...*: hebr. bili sklicani skupaj.

^s 14,23: [Bet Aven: hebr. Hiša ničnosti.]

mož, ki poje *kakršnokoli* hrano do večera, da bom lahko maščevan na svojih sovražnikih.« Tako nihče izmed ljudstva ni pokusil *nobene* hrane.²⁵ Vsi *tisti* iz dežele so prišli do gozda in tam je bil na tleh med.²⁶ Ko je ljudstvo prišlo v gozd, glej, je kapljal med, toda noben mož ni iztegnil svoje roke k svojim ustom, kajti ljudstvo se je balo prisege.²⁷ Toda Jonatan ni slišal, ko je njegov oče ljudstvo obremenil s prisego. Zato je iztegnil konec palice, ki je *bila* v njegovi roki in jo omotil v satovju in svojo roko nesel k ustom in njegove oči so bile razsvetljene.²⁸ Potem je odgovoril eden izmed ljudstva in rekel: »Tvoj oče je s prisego strogo obremenil ljudstvo, rekoč: ›Preklet *bodi* človek, ki danes poje *kakršnokoli* hrano.‹« In ljudstvo je bilo slabotno.²⁹ Potem je Jonatan rekel: »Moj oče je vznemiril deželo. Poglej, prosim te, kako so bile moje oči razsvetljene, ker sem okusil malo od tega medu.³⁰ Kako mnogo bolj, če bi morda ljudstvo danes prosto jedlo od plena svojih sovražnikov, ki so ga našli? Kajti ali ne bi bil sedaj veliko večji pokol med Filistejci?«³¹ Ta dan so udarili Filistejce od Mihmáša do Ajalóna,³² ljudstvo pa je bilo zelo slabotno.³³ In ljudstvo se je vrglo na plen in vzelo ovce, vole in teleta in zaklali so *jih* na tleh. Ljudstvo *jih* je jedlo s krvjo.

³³ Potem so povedali Savlu, rekoč: »Glej, ljudstvo greši zoper Gospoda v tem, da jedo s krvjo.« Rekel je: »Pregrešili ^vste se. Zavalite k meni ta dan velik kamen.«³⁴ Savel je rekel: »Razpršite se med ljudstvo in jim recite: ›Privedite mi sèm vsak mož svojega vola in vsak mož svojo ovco in zakoljite *jih* tukaj in jejte in ne grešite zoper Gospoda, v tem, da bi jedli s krvjo.‹« Vse ljudstvo je to noč privedlo, vsak človek svojega vola s ^wseboj in so *jih* tam zaklali.³⁵ Savel je zgradil oltar Gospodu. Ta ^xisti je bil prvi oltar, ki ga je zgradil Gospodu.

³⁶ Savel je rekel: »Pojdimo ponoči dol za Filistejci in jih plenimo do jutranje svetlobe in ne pustimo nobenega moža od njih.« Rekli so: »Stòri, karkoli se ti zdi dobro.« Potem je rekel duhovniku: »Približajmo se sèm k Bogu.«³⁷ Savel je vprašal za nasvet od Boga: »Ali naj grem dol za Filistejci? Ali jih boš izročil v Izraelovo roko?« Toda tisti dan mu ni odgovoril.³⁸ Savel je rekel: »Približajte se sèm, vsi vodje ^yljudstva in vedite in poglejte, v čem je bil ta greh ta dan.³⁹ Kajti *kakor* živi Gospod, ki rešuje Izrael, čeprav bi bil ta na mojem sinu Jonatanu, bo on zagotovo umrl.« Toda *tam* ni *bilo* moža izmed ljudstva, da bi mu odgovoril.⁴⁰ Potem je vsemu Izraelu rekel: »Vi bodite na eni strani, jaz in moj sin Jonatan pa bova na drugi strani.« Ljudstvo je Savlu reklo: »Stòri, kar se ti zdi dobro.«⁴¹ Zato je Savel rekel Gospodu, Izraelovemu Bogu: »Daj ^zpopoln *žreb*.« Zajeta sta bila Savel in Jonatan, toda

14,32: 14,32: 14,32: 14,38: 15,1: 1 Sam 9,16
3 Mz 7,26 3 Mz 19,26 5 Mz 12,16 Sod 20,2
15,2: 2 Mz 17,8 15,2: 4 Mz 24,20

ljudstvo je bilo ^aizločeno.⁴² Savel je rekel: »Vrzite žrebe med menoj in mojim sinom Jonatanom.« In izbran je bil Jonatan.⁴³ Potem je Savel rekel Jonatanu: »Povej mi kaj si storil.« Jonatan mu je povedal in rekel: »Samo pokusil sem malo medu s koncem palice, ki je *bila* v moji roki *in* glej, moram umreti.«⁴⁴ Savel je odgovoril: »Bog stori tako in še več, kajti zagotovo boš umrl, Jonatan.«⁴⁵ Ljudstvo pa je reklo Savlu: »Ali naj Jonatan umre, ki je izvršil to veliko rešitev duš v Izraelu? Bog ne daj. Kakor Gospod živi, ne bo niti en las iz njegove glave padel na tla, kajti ta dan je delal z Bogom.« Tako je ljudstvo rešilo Jonatana, da ni umrl.⁴⁶ Potem je Savel odšel gor od sledenja Filistejcem in Filistejci so odšli k svojemu lastnemu kraju.

⁴⁷Tako je Savel vzel kraljestvo nad Izraelom in se boril zoper vse svoje sovražnike na vsaki strani, zoper Moáb, zoper Amónove otroke, zoper Edóm, zoper kralje Cobe in zoper Filistejce in h komurkoli se je obrnil, *jim* je povzročal skrbi.⁴⁸ Zbral ^bje vojsko, udaril Amalečane in Izraela osvobodil iz rok tistih, ki so jih plenili.⁴⁹ Torej Savlovi sinovi so bili Jonatan, Jišví ^cin Malkišúa.^dImena njegovih dveh hčera sta *bili*: ime prvorojene Merába ^ein ime mlajše Mihála.^f⁵⁰ Ime Savlove žene je *bilo* Ahinóam, ^gAhimáacova ^hhči. Ime poveljnika njegove vojske je *bilo* Abnér,ⁱsin Savlovega strica Nera.^j⁵¹ § Kiš ^kje bil Savlov ^loce in Abnérjev oče Ner je *bil* Abiélov sin.⁵² In tam je bila silna vojna zoper Filistejce vse Savlove dni in ko je Savel zagledal kateregakoli močnega moža ali kateregakoli hrabrega moža, ga je vzel k sebi.

15 Samuel je tudi rekel Savlu: »Gospod me je poslal, da te mazilim, ^mda *bi* *bil* kralj nad njegovim ljudstvom, nad Izraelom. Sedaj torej prisluhni glasu Gospodovih besed.² Tako govori Gospod nad bojevniki: ›Spomnim se *tega*, kar je Amálek storil Izraelu, kako je prežal nanj na poti, ko je prišel gor iz Egipta.³ Sedaj pojdi in udari Amáleka in popolnoma uniči vse, kar imajo in ne prizanesi *jim*, temveč ubij tako moškega kakor žensko, otroka in dojenčka, vola in ovco, kamelo in osla.‹«⁴ Savel je ljudstvo zbral skupaj in jih preštel v Telaimu,⁵ dvesto tisoč pešcev in deset tisoč mož iz Juda.⁶ Savel je prišel do mesta Amálečanov in prežal ^{Pv} dolini.

⁶ Savel je Kenéjcem rekel: »Pojdite, odidite dol izmed Amálečanov, da vas ne bi uničil z njimi, kajti izkazali ste prijaznost vsem Izraelovim otrokom, ko so prišli gor iz Egipta.« Tako so Kenéjci odšli izmed Amálečanov.⁷ Savel je udaril Amalečane od Havíle, dokler ne prideš do Šura, ki je nasproti Egiptu.⁸ Agága, kralja Amalečanov, je zajel živega in z ostrino meča popolnoma uničil vse ljudstvo.

^t 14,28: *slabotno*: ali, izmučeno.

^u 14,31: [Ajalón: hebr. polje srn.]

^v 14,33: *Pregrešili*: ali, Postopali ste zahrbtno.

^w 14,34: s...: hebr. v svoji roki.

^x 14,35: *Ta...*: hebr. Tisti oltar, ki ga je začel graditi Gospodu.

^y 14,38: *vodje*: hebr. vogali.

^z 14,41: *Daj...*: hebr. Pokaži nedolžnega.

^a 14,41: *bilo*...: hebr. šlo naprej.

^b 14,48: *Zbral*...: ali, Naredil je mogočno.

^c 14,49: [Jišví: hebr. Nivo.]

^d 14,49: [Malkišúa: hebr. Kralj bogastva.]

^e 14,49: [Merába: hebr. Narast.]

^f 14,49: [Mihála: hebr. Kdo je kakor Bog.]

^g 14,50: [Ahinóam: hebr. Brat prijetnosti.]

^h 14,50: [Ahimáac: hebr. Brat jeze.]

ⁱ 14,50: *Abnér*: hebr. Abiner, [hebr. Oče svetilke].

^j 14,50: [Nera: hebr. Svetilk.]

^k 14,51: [Kiš: hebr. Lok.]

^l 14,51: [Savel: hebr. Izprošen.]

^m 15,1: [Okoli leta 1079 pr. Kr.]

ⁿ 15,3: [Ker se Savel ni držal *tega*, kar mu je Lord zapovedal, je izgubil kraljestvo in svoje življenje.]

^o 15,4: [Telaimu: hebr. Jagnjeta.]

^p 15,5: *prežal*: ali, se bojeval.

⁹ Toda Savel in ljudstvo je prizaneslo Agágu in najboljšemu od ovc, od volov, od pitancev ^qin jagnjet in vsega, kar je bilo dobro in niso jih žeeli popolnoma uničiti. Toda vsako stvar, ki je bila ničvredna in zavrnjena, to so popolnoma uničili.

¹⁰ Potem je prišla Gospodova beseda Samuelu, rekoč: ¹¹ »To me je pokesalo, da sem postavil Savla, da bi bil kralj, kajti obrnil se je nazaj od sledenja meni in ni izvršil mojih zapovedi.« To je užalostilo Samuela in ta je vso noč klical h Gospodu.

¹² Ko je Samuel zgodaj vstal, da bi zjutraj srečal Savla, je bilo Samuelu povedano, rekoč: »Savel je prišel v Karmel in glej, postavil si je kraj ^rin potem je šel naokrog, šel naprej in odšel dol do Gilgála.« ¹³ Samuel je prišel k Savlu in Savel mu je rekел: »Blagoslovjen bodi od Gospoda. Izpolnil sem Gospodovo zapoved.« ¹⁴ Samuel pa je rekel: »Kaj potem pomeni to blejanje ovc v mojih ušesih in mukanje volov, ki ga slišim?« ¹⁵ Savel je rekel: »Privedli so jih od Amalečanov, kajti ljudstvo je prizaneslo najboljšim izmed ovc in izmed volov, da žrtvujejo Gospodu, tvojemu Bogu, preostalo pa smo popolnoma uničili.« ¹⁶ Potem je Samuel rekel Savlu: »Ostani in povedal ti bom kaj mi je to noč povedal Gospod.« In rekel mu je: »Povej.«

¹⁷ Samuel je rekel: »Ko si bil majhen v svojem lastnem pogledu, ali nisi bil narejen za poglavarja Izraelovim rodovom in te je Gospod mazilil za kralja nad Izraelom? ¹⁸ Gospod te je poslal na pot in rekel: »Pojni in popolnoma uniči grešnike Amalečane in se bori proti njim, dokler ne ^sbodo použiti.« ¹⁹ Zakaj potem nisi ubogal Gospodovega glasu, temveč si se vrgel na plen in storil zlo v Gospodovih očeh?« ²⁰ Savel je rekel Samuelu: »Da, ubogal sem Gospodov glas in sem šel na pot, na katero me je poslal Gospod in privedel sem Agága, kralja Amalečanov in popolnoma sem uničil Amalečane. ²¹ Toda ljudstvo je vzelo od plena, ovce in vole, glavne izmed stvari, ki naj bi bile popolnoma uničene, da žrtvujejo Gospodu, tvojemu Bogu v Gilgálu.« ²² Samuel je rekel: »Ali ima Gospod tako veliko zadovoljstvo v žgalnih daritvah in klavnih daritvah, kot v ubogljivosti Gospodovemu glasu? Glej, ubogati je bolje kot klavna daritev in poslušati [bolje] kot tolšča ovnov.«

²³ Kajti upor je kakor greh čaranja ^tin trmoglavost je kakor krivičnost in malikovanje. Ker si zavrnil Gospodovo besedo, je tudi on zavrnil tebe, da bi bil kralj.«

²⁴ Savel je rekel Samuelu: »Grešil sem, kajti prekršil sem Gospodovo zapoved in tvoje besede, ker sem se bal ljudstva in ubogal njihov glas. ²⁵ Zdaj torej, prosim te, odpusti moj greh in se ponovno obrni z menoj, da lahko obožujem Gospoda.«

²⁶ Samuel pa je rekel Savlu: »Ne bom se vrnil s teboj, kajti zavrnil si Gospodovo besedo in Gospod je zavrnil tebe, da bi bil kralj nad Izraelom.«

²⁷ Medtem ko se je Samuel obrnil naokoli, da gre proč, je zgrabil krajec njegovega plašča in ga

odtrgal. ²⁸ Samuel pa mu je rekel: »Gospod je ta dan odtrgal Izraelovo kraljestvo od tebe in ga izročil tvojemu bližnjemu, ki je boljši kakor ti. ²⁹ Tudi Močni ^uIzraelov ne bo lagal niti se kesal, kajti on ni človek, da bi se kesal.« ³⁰ Potem je rekel: »Grešil sem. Vendar me sedaj počasti, prosim te, pred starešinami mojega ljudstva in pred Izraelom in se ponovno obrni z menoj, da bom lahko oboževal Gospoda, tvojega Boga.« ³¹ Tako se je Samuel ponovno obrnil za Savlom, in Savel je oboževal Gospoda.

³² Potem je Samuel rekel: »Privedite sèm k meni Agága, kralja Amalečanov.« Agág je prefinjeno prišel k njemu. In Agág je rekel: »Zagotovo je grenkoba smrti minila.« ³³ Samuel je rekel: »Kakor je tvoj meč naredil ženske brez otrok, tako bo tvoja mati brez otroka med ženskami.« In Samuel je Agága razsekal na koščke pred Gospodom v Gilgálu.

³⁴ Potem je Samuel odšel v Ramo, Savel pa je odšel gor, do svoje hiše, v Savlovo Gíbeo. ³⁵ Samuel ni več prišel, da bi videl Savla, do dneva svoje smrti, vendar je Samuel žaloval za Savlom. In Gospod se je pokesal, da je Savla postavil [za] kralja nad Izraelom.

16 Gospod je rekel ^vSamuelu: »Doklej boš žaloval za Savlom, glede na to, da sem ga zavrnil od kraljevanja nad Izraelom? Napolni svoj rog z oljem in pojdi, poslal te bom k Betlehemu Jeseju, kajti med njegovimi sinovi sem si priskrbel kralja.« ² Samuel je rekel: »Kako lahko grem? Če Savel to sliši, me bo ubil.« Gospod je rekel: »Vzemi s seboj ^wtelico in reci: »Prišel sem, da žrtvujem Gospodu.« ³ H klavni daritvi pokliči Jeseja, jaz pa ti bom pokazal kaj bo storil in mazilil mi boš *tistega*, ki ti ga imenujem.« ⁴ Samuel je storil to, kar je Gospod govoril in prišel v Betlehem. Starešine mesta pa so trepetali ob njegovem prihodu ^xin rekli: »Ali prihajaš miroljubno?« ⁵ Rekel je: »Miroljubno. Prišel sem, da darujem Gospodu. Posvetite se in pridite z menoj h klavni daritvi.« In Jeseja in njegove sinove je posvetil ter jih poklical k daritvi.

⁶ Pripetilo se je, ko so prišli, da je pogledal na Eliába ^yin rekel: »Zagotovo je Gospodov maziljenec pred njim.« ⁷ Toda Gospod je rekel Samuelu: »Ne glej na njegovo obliče ali na višino njegove postave, ker sem ga odklonil, kajti GOSPOD ne vidi, kakor vidi človek; kajti človek gleda na zunanj ^zvidez, toda Gospod gleda na srce.« ⁸ Potem je Jese poklical Abinadába ^ain ga primoral, da gre pred Samuela. In ta je rekel: »Niti tega Gospod ni izbral.« ⁹ Potem je Jese primoral Šamája, ^bda gre mimo. Rekel je: »Niti Gospod ni izbral tega.« ¹⁰ Ponovno, Jese je primoral sedem svojih sinov, da gredo mimo pred Samuelom. Samuel je rekel Jeseju: »Gospod ni izbral teh.« ¹¹ Samuel je rekel Jeseju: »Ali so tukaj vsi tvoji otroci?« Rekel je: »Ostaja še najmlajši in glej, on varuje ovce.« Samuel je rekel Jeseju: »Pošlji in privedi ga, kajti ne bomo

^q 15,9: *pitancev*: ali, druge vrste.

^r 15,12: [kraj]: hebr. roko – odprta roka je označevala moč.]

^s 15,18: *ne...:* hebr. jih ne použijejo.

^t 15,23: *čaranja*: hebr. vedeževanja.

^u 15,29: *Močni*: ali, Večnost Izraela, ali, Zmaga Izraela.

^v 16,1: [Okoli leta 1063 pr. Kr.]

^w 16,2: *s seboj*: hebr. v svojo roko.

^x 16,4: *prihodu*: hebr. srečanje.

^y 16,6: *Eliába: imenovanega Elihú*; [Eliába: hebr. Bog njegovega očeta.]

^z 16,7: *zunanjí...:* hebr. oči.

^a 16,8: [Abinadáb: hebr. Oče radodarnosti.]

^b 16,9: *Šamája: Šimája, tudi imenovanega, Šimá: hebr. Bog je slišal.]*

sedli dol, ^cdokler on ne pride sèm.« ¹² Poslal je in ga privedel noter. Torej *bil je* rdečkast *in* hkrati lepega ^dobličja in čeden na pogled. In Gospod je rekel: »Vstani, mazili ga, kajti to *je* on.« ¹³ Potem je Samuel vzel rog olja in ga mazilil v sredi njegovih bratov. Gospodov Duh je prišel na Davida ^eod tega dne dalje. Tako je Samuel vstal in odšel v Ramo.

¹⁴ Vendar pa je Gospodov Duh odšel ^fod Savla in zli duh od Gospoda ga je nadlegoval. ^g15 Savlovi služabniki so mu rekli: »Glej torej, nadleguje te zli duh od Boga. ¹⁶ Naj naš gospod sedaj zapove svojim služabnikom, *ki so* pred teboj, da poiščejo človeka, *ki je* spreten igralec na harfo. Zgodilo se bo, ko bo nad teboj zli duh od Boga, da bo igrал s svojo roko, tebi pa bo dobro.« ¹⁷ Savel je svojim služabnikom rekel: »Priskrbite mi torej človeka, ki lahko dobro igra in *ga* privедite k meni.« ¹⁸ Potem je eden izmed služabnikov odgovoril in rekel: »Glej, videl sem sina Betlehemca Jeseja, *ki je* spreten v igranju, močan, hraber mož, bojevnik, razsoden v zadevah ^hin ljubke osebnosti in Gospod *je* z njim.«

¹⁹ Zato je Savel poslal poslance k Jeseju in rekel: »Pošli mi svojega sina Davida, *ki je* z ovcami.« ²⁰ Jese je vzel osla, *obloženega* s kruhom, vinski meh, kozlička in *jih* po svojem sinu Davidu poslal k Savlu. ²¹ David je prišel k Savlu in stal pred njim in on ga je silno vzljubil in postal je njegov nosilec bojne opreme. ²² Savel je poslal k Jeseju, rekoč: »Pusti Davida, prosim te, stati pred meno, kajti našel je naklonjenost v mojem pogledu.« ²³ Pripetilo se je, ko je bil zli duh od Boga nad Savlom, da je David vzel harfo in igrал s svojo roko. Tako je bil Savel osvežen in bilo mu je dobro in zli duh je odšel od njega.

17 Torej Filistejci so zbrali skupaj svoje vojske za boj in zbrani so bili skupaj pri Sohóju, ki *pripada* Judu in se utaborili med Sohójem in Azéko, ⁱv Efes Damímu. ^j2 Savel in Izraelovi možje so bili zbrani skupaj in se utaborili poleg doline Elá ^kin se ^lpostrojili v boj zoper Filistejce. ³ Filistejci so stali na gori na eni strani, Izrael pa je stal na gori na drugi strani in med njimi *je* bila dolina.

⁴ Iz tabora Filistejcev je prišel šampion iz Gata, po imenu Goljat, katerega višina *je* bila šest komolcev in pedenj. ⁵ Na svoji glavi *je* imel čelado iz brona in oborožen ^mje bil z verižnim plaščem. Teža plašča *je* bila pet tisoč šeklov brona ⁿ6 Na svojih nogah *je* imel bronaste golenice in okrogel ščit ^oiz brona med svojimi rameni. ⁷ Palica njegove sulice *je* bila podobna tkalčevemu brunu in vrh njegove sulice *je* tehtal šeststo šeklov pžeze in nekdo, ki je nosil ščit, je šel pred njim. ⁸ Stal je in klical Izraelovim vojskam ter jim rekel: »Zakaj ste prišli ven, da se postrojite za boj? Mar nisem jaz Filistejec, vi pa Savlovi služabniki? Izberite zase moža in naj pride

17,12:
1 Sam 16,1
17,25: Joz 15,16

dol k meni. ⁹ Če se je zmožen bojevati z meno in me ubiti, potem bomo mi vaši služabniki, toda če prevladam zoper njega in ga ubijem, potem boste vi naši služabniki in nam služili.« ¹⁰ Filistejec je rekel: »Danes izzivam Izraelove vojske. Dajte mi človeka, da se lahko skupaj bojujeva.« ¹¹ Ko so Savel in ves Izrael slišali te Filistejčeve besede, so bili zaprepadni in silno prestrašeni.

¹² Torej David *je bil* sin tega Efratejca iz Judovega Betlehema, katerega ime *je bilo* Jese. Ta je imel osem sinov. V Savlovinih dneh je mož odšel med može *za* starca. ¹³ Trije najstarejši Jesejevi sinovi so odšli *in* Savlu sledili v bitko. Imena njegovih treh sinov, ki so šli v bitko, *so bila* Eliáb, prvorjenec in poleg njega Abinadáb in tretji Šamá. ¹⁴ David *je bil* najmlajši in trije starejši so sledili Savlu. ¹⁵ Toda David je šel in se vrnil od Savla, da pri Betlehemu pase ovce svojega očeta. ¹⁶ Filistejec se je približal zjutraj in zvečer in se nastavljal štirideset dni. ¹⁷ Jese je svojemu sinu Davidu rekel: »Vzemi sedaj za svoje brate škaf tega praženega zrnja in teh deset hlebov ter steci v tabor k svojim bratom ¹⁸ in teh deset sirov ^qodnesi k poveljniku *njhove* ^rtisočnije in poglej, kako se imajo tvoji bratje in vzemi njihovo jamstvo.« ¹⁹ Torej Savel in oni in vsi Izraelovi možje *so bili* v dolini Elá, boreč se s Filistejci.

²⁰ David je vstal zgodaj zjutraj in pustil ovce s čuvajem in vzel ter odšel, kakor mu je Jese zapovedal. Prišel je k okopu, ^smedtem ko je šla vojska naprej v boj ^tin zavpila za boj. ²¹ Kajti Izrael in Filistejci so se postrojili v bitko, vojska zoper vojsko. ²² David je pustil ^usvoj voz v roki čuvaja voza, stekel v vojsko, prišel in pozdravil ^vsvoje brate. ²³ Medtem ko je govoril z njimi, glej, je prišel šampion, Filistejec iz Gata, po imenu Goljat, iz vojske Filistejcev in govoril glede na te iste besede in David *jih* je slišal. ²⁴ Ko so vsi Izraelovi možje videli moža, so zbežali pred njim ^win bili sobole prestrašeni. ²⁵ Možje iz Izraela so rekli: »Ali ste videli tega moža, ki je prišel gor? Zagotovo je prišel gor, da Izraela izpostavi sramotenu. Zgodilo se bo, *da* bo moža, ki ga ubije, kralj obogatil z velikimi bogastvi in dal mu bo svojo hčer in osvobodil hišo njegovega očeta v Izraelu.« ²⁶ David je spregovoril možem, ki so stali poleg njega, rekoč: »Kaj bo storjeno možu, ki ubije tega Filistejca in odvzame grajo od Izraela? Kajti kdo *je* ta neobrezani Filistejec, da bi izpostavljal sramotenu vojske živega Boga?« ²⁷ Ljudstvo mu je odgovorilo na ta način, rekoč: »Tako bo storjeno možu, ki ga ubije.«

²⁸ Njegov najstarejši brat Eliáb pa je slišal, ko je govoril možem. Eliábova jeza je bila vžgana zoper Davida in rekel je: »Zakaj si prišel sèm dol? In s

^c 16,11: *dol*: hebr. okrog.

^d 16,12: *lepega*...: hebr. lepih oči.

^e 16,13: [David: hebr. Ljubeč, ali, Priljubljen.]

^f 16,14: [Okoli leta 1065 pr. Kr.]

^g 16,14: *nadlegoval*: ali, strašil.

^h 16,18: *zadevah*...: ali, govoru.

ⁱ 17,1: [Azéko: hebr. Preoran.]

^j 17,1: *Efes Damímu*: ali, *območje Damíma*, imenovano, Pas

Damím; [*Efes Damímu*: hebr. Meja kapljic krvi].

^k 17,2: [Elá: hebr. Hrast ali drugo močno drevo.]

^l 17,2: *se*...: hebr. so se postavili v vrste.

^m 17,5: *oborožen*...: hebr. oblečen.

ⁿ 17,5: [pet tisoč šeklov: to je, 57 kilogramov.]

^o 17,6: *okrogel ščit*: ali, ovratnik.

^p 17,7: [šeststo šeklov: to je okoli 6,8 kg.]

^q 17,18: *sirov*: hebr. sirov iz mleka.

^r 17,18: *njhove*...: hebr. tisočnije.

^s 17,20: *k okopu*: ali, h kraju, kjer je bil voz.

^t 17,20: *v boj*...: hebr. v bojni postavitvi, ali, na kraj borbe.

^u 17,22: *pustil*...: hebr. spustil posode, ki jih je nosil.

^v 17,22: *pozdravil*...: hebr. vprašal svoje brate o miru.

^w 17,24: *njim*: hebr. njegovim obrazom.

kom si pustil tistih nekaj ovc v divjini? Poznam twojo ošabnost in porednost twojega srca, kajti prišel si dol, da bi lahko videl bitko.«²⁹ David je rekel: »Kaj sem torej storil? *Mar ni tam razlog?*«³⁰ Od njega se je obrnil k drugemu in mu govoril na isti način, ljudstvo pa mu je ponovno odgovorilo po prejšnjem ^xnačinu.

³¹Ko so bile slišane besede, ki jih je govoril David, so *jih* ponovili pred Savlom. In ta je ^yposlal ponj.

³²David je rekel Savlu: »Naj srce nobenega človeka ne upade zaradi njega. Tvoj služabnik bo šel in se boril s tem Filistejcem.«³³ Savel je rekel Davidu: »Ti nisi zmožen iti zoper tega Filistejca, da se boriš z njim, kajti ti si še mladostnik, on pa je bojevnik od svoje mladosti.«³⁴ David je rekel Savlu: »Tvoj služabnik je pasel ovce svojega očeta in prišel je lev in medved in vzel jagnje ^ziz tropa.³⁵ Odšel sem ven za njim, ga udaril in *to* osvobodil iz njegovih ust. Ko se je dvignil zoper mene, sem *ga* ujel za njegovo grivo, ga udaril in usmrtil.³⁶ Tvoj služabnik je usmrtil tako leva kakor medveda in ta neobrezani Filistejec bo kakor eden izmed njiju, glede na to, da je izzival vojske živega Boga.«³⁷ Poleg tega je David rekel: »Gospod, ki me je osvobodil iz levje šape in iz medvedje šape, on me bo osvobodil iz roke tega Filistejca.« In Savel je rekel Davidu: »Pojdi in Gospod bodi s teboj.«

³⁸Savel je Davida oborožil ^as svojo bojno opremo in mu na glavo nadel bronasto čelado. Prav tako ga je oborožil z verižnim plaščem.³⁹ David je opasal svoj meč na svojo bojno opremo in poskušal oditi, kajti *tega* ni preizkusil. David je rekel Savlu: »Ne morem iti s tem, kajti *teh [stvari]* nisem preizkusil.« In David jih je odložil iz sebe.

⁴⁰Vzel je svojo palico v svojo roko in si izbral pet gladkih kamnov iz potoka ^bin jih položil v pastirsko torbo, ^cki jo je imel, celo v malho in njegova prača *je bila* v njegovi roki in približal se je Filistejcu.⁴¹ Filistejec je prišel in se približal Davidu in mož, ki je nosil ščit, *je šel* pred njim.⁴² Ko je Filistejec pogledal naokoli in zagledal Davida, ga je preziral, kajti bil je *še*le mladostnik, rdečkast in lepega obličja.⁴³ Filistejec je Davidu rekel: »*Sem mar pes, da prihajaš k meni s palicami?*« Filistejec je Davida preklevl pri svojih bogovih.⁴⁴ Filistejec je rekel Davidu: »Pridi k meni in tvoje meso bom izročil perjadi neba in živalim polja.«⁴⁵ Potem je David rekel Filistejcu: »Ti prihajaš k meni z mečem, s sulico in s ščitom, toda jaz prihajam k tebi v imenu Gospoda nad bojevniki, Boga Izraelovih vojsk, ki si ga izpostavljal sramotenuju.⁴⁶ Ta dan te bo Gospod izročil ^dv mojo roko in udaril te bom in tvojo glavo vzel iz tebe in trupla vojske Filistejcev bom ta dan izročil zračni perjadi in divjim zverem zemlje, da bo vsa zemlja lahko vedela, da je Bog v Izraelu.⁴⁷ Ves ta zbor bo vedel, da Gospod ne rešuje z mečem in sulico, kajti boj *je* Gospodov in on vas bo izročil v naše roke.«

⁴⁸Pripetilo se je, ko je Filistejec vstal in prišel ter se približal, da sreča Davida, da je David pohitel

in stekel proti vojski, da sreča Filistejca.⁴⁹ David je svojo roko položil v svojo torbo, od tam vzel kamen, *ga* zalučal in udaril Filistejca v njegovo čelo, da je kamen potonil v njegovo čelo in ta je padel na svoj obraz k zemlji.⁵⁰ Tako je David prevladal nad Filistejcem s pračo in s kamnom in Filistejca udaril in ubil, pa vendar v Davidovi roki ni *bilo* meča.⁵¹ Zato je David stekel in obstal nad Filistejcem, vzel njegov meč, ga izvlekel iz njegove nožnice, ga ubil in z njim odsekal njegovo glavo. Ko so Filistejci videli, da je bil njihov šampion mrtev, so pobegnili.⁵² Možje iz Izraela in možje iz Juda so vstali, zavpili in zasledovali Filistejce, dokler ne prideš do doline in k velikim vratom Ekróna. Ranjeni izmed Filistejev so padali dol po poti k Šaarájimu, celo do Gata in do Ekróna.⁵³ Izraelovi otroci so se vrnili iz preganjanja za Filistejci in oplenili njihove šotore.⁵⁴ David je vzel glavo Filistejca in jo prinesel v Jeruzalem, toda njegovo bojno opremo je odložil v svoj šotor.

⁵⁵Ko je Savel zagledal Davida iti naprej zoper Filistejca, je rekel Abnérju, poveljniku vojske: »Abnér, čigav sin je ta mladostnik?« Abnér je rekel: »*Kakor živi tvoja duša, oh kralj, ne morem povedati.*«⁵⁶ Kralj je rekel: »Poizvedi, čigav sin je ta najstnik.«⁵⁷ Ko se je David vrnil iz uboja Filistejca, ga je Abnér vzel in privedel pred Savla, s Filistejčeve glavo v svoji roki.⁵⁸ Savel mu je rekel: »Čigav sin *si* ti, *ti* mladenič?« David je odgovoril: »Jaz *sem* sin tvojega služabnika Betlehemca Jeseja.«

18 Pripetilo se je, ko je končal pogovor s Savlom, da se je Jonatanova duša povezala z Davidovo dušo in Jonatan ga je vzljubil kakor svojo lastno dušo.² Savel ga je ta dan vzel in mu ni več dovolil iti domov, k hiši svojega očeta.³ Potem sta Jonatan in David sklenila zavezo, ker ga je vzljubil kakor svojo lastno dušo.⁴ Jonatan si je slekel vrhnje oblačilo, ki *je bilo* na njem in ga dal Davidu, in svoja oblačila, celo do svojega meča, svojega loka in svojega pasu.

⁵ § David je odšel ven, kamor ga je poslal Savel ^ein se ^fmodro vedel. Savel ga je postavil nad bojevниke in sprejet je bil pred očmi vsega ljudstva in tudi pred očmi Savlovi služabnikov.

⁶Pripetilo se je, medtem ko so prišli, ko se je David vrnil iz pokola Filistejca, ^fda so prišle ženske ven iz vseh Izraelovih mest, pojoč in plešoč, da srečajo kralja Savla z bobniči, z radostjo in z gglasbenimi instrumenti.⁷ Ženske so odgovarjale *druga drugi*, medtem ko so igrale in govorile: »Savel je umoril svoje tisoče, David pa svoje deset tisoče.«⁸ Savel je bil zelo ogorčen in *[to]* govorjenje mu ^hni ugajalo in je rekel: »Davidu so pripisale deset tisoče, meni pa so pripisale *samo* tisoče. *Kaj* ima lahko več kakor kraljestvo?«⁹ Savel je od tistega dne dalje Davida opazoval.ⁱ

¹⁰ § Pripetilo se je naslednji dan, da je nad Savla prišel zli duh od Boga in je prerokoval v sredi hiše. David pa je igral s svojo roko kakor ob drugih časih. V Savlovi roki pa *je bilo* kopje.¹¹ Savel je

^x 17,30: *prejšnjem*...: hebr. prejšnji besedi.

^y 17,31: *je*...: hebr. ga je vzel.

^z 17,34: *jagnje*: ali, kozlička.

^a 17,38: *oborožil*...: hebr. oblekel s svojimi oblačili.

^b 17,40: *potoka*: ali, doline.

^c 17,40: *torbo*: hebr. posodo.

^{17,50:} Prd 47,4

^{17,50:}

¹ Mkb 4,30

^{18,7:} 1 Sam

^{21,11}

^{18,7:}

¹ Sam 29,5

^{18,7: Prd 47,6}

^d 17,46: *izročil*: hebr. zaprl.

^e 18,5: *se*...: hebr. uspeval.

^f 18,6: *Filistejca*: ali, Filistejcev.

^g 18,6: *z*...: hebr. s tremi.

^h 18,8: *mu*...: hebr. je bilo zlo v njegovih očeh.

ⁱ 18,9: [opazoval]: opazoval s sumom in ljubosumnostjo.]

zalučal kopje, kajti rekel je: »*S tem* bom Davida udaril celo k zidu.« David pa se je dvakrat izognil njegovi prisotnosti.

¹² Savel se je bal Davida, ker je bil Gospod z njim, od Savla pa je odšel. ¹³ Zato ga je Savel odstranil od sebe in ga postavil za poveljnika nad tisočimi in odhajal in prihajal je pred ljudstvom. ¹⁴ David se jje na vseh svojih poteh obnašal modro in Gospod *je bil* z njim. ¹⁵ Zato se ga je Savel, ko je videl, da se je obnašal zelo modro, bal. ¹⁶ Toda ves Izrael in Juda je ljubil Davida, zato ker je odhajal in prihajal pred njimi.

¹⁷ Savel je rekel Davidu: »Glej mojo starejšo hči Merábo, njo ti bom dal za ženo, samo hraber ^kbodi zame in bojuj Gospodove boje.« Kajti Savel je rekel: »Naj moja roka ne bo nad njim, temveč naj bo nad njim roka Filistejcov.« ¹⁸ David je rekel Savlu: »Kdo *sem* jaz? In kaj *je* moje življenje *ali* družina mojega očeta v Izraelu, da bi bil kraljev zet?« ¹⁹ Toda pripetilo se je ob času, ko naj bi bila Savlova hči Merába dana Davidu, da je bila dana za ženo Mehólčanu Adriélu. ²⁰ Savlova hči Mihála je ljubila Davida in povedali so Savlu in stvar mu je ugajala. ²¹ Savel je rekel: »Dal mu jo bom, da mu bo lahko za zanko in da bo roka Filistejcov lahko zoper njega.« Zato je Savel rekel Davidu: »Danes boš moj zet z *eno* od dveh.«

²² Savel je zapovedal svojim služabnikom, rekoč: »Na skrivaj se pogovarjajte z Davidom in recite: ›Glej, kralj se razveseljuje v tebi in vsi njegovi služabniki te ljubijo. Sedaj torej postani kraljev zet.‹« ²³ Savlovi služabniki so te besede govorili na Davidova ušesa. David je rekel: »Ali se vam zdi to lahka *stvar* postati kraljev zet, glede na to, da *sem* revež in preziran?« ²⁴ Savlovi služabniki so mu povedali, rekoč: »David je govoril na ^mta način.« ²⁵ Savel je rekel: »Tako boste rekli Davidu: ›Kralj ne želi nobene dote, temveč sto prednjih kožic Filistejcov, da bi bil maščevan nad kraljevimi sovražniki.‹« ²⁶ Toda Savel je mislil, da bi Davidu povzročil pasti po roki Filistejcov. ²⁶ Ko so njegovi služabniki te besede povedali Davidu, je Davidu ugajalo, da bi bil kraljev zet in dnevi še niso pretekli. ⁿ²⁷ Zato je David vstal in odšel, on in njegovi možje in izmed Filistejcov so usmrtili dvesto mož. David je prinesel njihove prednje kožice in v polnem številu so jih izročili kralju, da bi postal kraljev zet. In Savel mu je dal svojo hčer Mihálo za ženo.

²⁸ Savel je videl in spoznal, da *je bil* Gospod z Davidom in *da ga je* Savlova hči Mihála ljubila. ²⁹ Savel pa se je še bolj bal Davida in Savel je dnevno postajal Davidov sovražnik. ³⁰ § Potem so princi Filistejcov odšli naprej in pripetilo se je, potem ko so šli naprej, *da se je* David obnašal bolj modro kakor vsi Savlovi služabniki, tako da je bilo njegovo ime zelo cenjeno. ^o

19 Savel je spregovoril svojemu sinu Jonatanu in vsem svojim služabnikom, da naj ubijejo Davida. ² Toda Savlov sin Jonatan se je zelo veselil

19,5: Sod 9,17
19,5: Sod 12,3
19,5: 1 Sam 28,21
19,5: Ps 119,109

v Davidu, in Jonatan je povedal Davidu, rekoč: »Moj oče Savel si prizadeva, da te ubije. Sedaj torej, prosim te, pazi nase do jutra in ostani na skritem mestu in se skrij, ³ jaz pa bom šel ven in stal poleg svojega očeta na polju, kjer *si* ti in se bom s svojim očetom posvetoval o tebi in kar vidim, to ti bom povedal.«

⁴ Jonatan je svojemu očetu Savlu govoril dobro o Davidu in mu rekel: »Naj kralj ne greši zoper svojega služabnika, zoper Davida, ker on ni grešil zoper tebe in ker *so bila* njegova dela do tebe zelo dobra, ⁵ kajti ali ni svojega življenja položil v svojo roko in usmrtil Filistejca in je Gospod izvršil veliko rešitev duš za ves Izrael. Ti si *to* videl in si se veselil. Zakaj potem hočeš grešiti zoper nedolžno kri, da bi Davida ubil brez razloga?« ⁶ Savel je prisluhnil Jonatanovemu glasu in Savel je prisegel: »*Kakor živi* Gospod, on ne bo umorjen.« ⁷ Jonatan je poklical Davida in Jonatan mu je pokazal vse te stvari. Jonatan je Davida privedel k Savlu in bil je v njegovi prisotnosti, kakor v ^ppreteklih časih.

⁸ Tam je bila ponovno vojna in David je odšel ^qven in se boril s Filistejci in jih usmrtil z velikim pokolom in oni so zbežali od njega. ⁹ Zli duh od Gospoda je bil nad Savlom, ko je sedel v svoji hiši, s svojim kopjem v svoji roki in David je igrал s *svojo* roko. ¹⁰ Savel si je prizadeval, da s kopjem udari Davida, celo k zidu, toda ta se je izmuznil iz Savlove prisotnosti in kopje je zapičil v zid, David pa je zbežal in tisto noč pobegnil.

¹¹ Savel je tudi k Davidovi hiši poslal poslance, da ga stražijo in da ga zjutraj ubijejo. In Davidova žena Mihála mu je povedala, rekoč: »Če nocoj ne rešiš svojega življenja, boš jutri umorjen.«

¹² Tako je Mihála Davida spustila navzdol skozi okno in odšel je, bežal ter pobegnil. ¹³ Mihála pa je vzela kip ^sin *ga* položila na posteljo in za njegov vzglavnik položila blazino iz kozje *dlake* in *to* pokrila z obleko. ¹⁴ Ko je Savel poslal poslance, da primejo Davida, je rekla: »Bolan *je*.« ¹⁵ Savel je ponovno poslal poslance, da vidijo Davida, rekoč: »Privedite ga gor k meni v postelji, da ga bom lahko ubil.« ¹⁶ Ko so poslanci vstopili, glej, *je bil* v postelji kip, z blazino iz kozje *dlake* za njegov vzglavnik. ¹⁷ Savel je rekel Miháli: »Zakaj si me tako zavedla in mojega sovražnika послala proč, da je pobegnil?« Mihála je Savlu odgovorila: »Rekel mi je: ›Pusti me oditi; čemu bi te ubil?‹«

¹⁸ Tako je David bežal, pobegnil in prišel k Samuelu v Ramo ter mu povedal vse, kar mu je Savel storil. In on in Samuel sta odšla ter prebivala v Najótu. ^t¹⁹ To je bilo povedano Savlu, rekoč, poglej: »David *je* pri Najótu v Rami.« ²⁰ Savel je poslal poslance, da primejo Davida. Ko pa so ti zagledali skupino prerokov, ki je prerokovala in Samuela stati *kot* določenega nad njimi, je bil Božji Duh nad Savlovimi poslanci in tudi oni so prerokovali. ²¹ Ko je bilo to povedano Savlu, je poslal druge poslance in tudi ti so prerokovali.

j 18,14: *se....:* ali, je na vseh svojih poteh uspeval.

k 18,17: *hraber*: hebr. junaški sin.

l 18,20: *mu....:* hebr. je bila pravilna v njegovih očeh.

m 18,24: *na....:* hebr. glede na te besede.

n 18,26: *pretekli*: hebr. bili izpolnjeni.

o 18,30: *cenjeno*: hebr. dragoceno.

p 19,7: *v....:* hebr. včeraj, tretji dan.

q 19,8: [Okoli leta 1062 pr. Kr.]

r 19,8: *njega*: hebr. njegovega obraza.

s 19,13: *kip*: hebr. družinskega malika.

t 19,18: [Najót: hebr. Rezidenca.]

In Savel je ponovno, tretjič, poslal poslance in tudi ti so prerokovali.²² Potem je tudi sam odšel v Ramo in prišel k velikemu vodnjaku, ki je v Sehuju. Vprašal je in rekel: »Kje sta Samuel in David?« Nekdo je rekel: »Glej, onadva sta pri Najótu v Rami.«²³ In odšel je tja k Najótu v Ramo in Božji Duh je bil tudi nad njim in šel je naprej in prerokoval, dokler ni prišel k Najótu v Ramo.²⁴ Tudi on je slekel svoja oblačila in na podoben način prerokoval pred Samuelom in ves ^uta dan in vso noč ležal gol. Zato pravijo: »Ali je tudi Savel med preroki?«

20 David je pobegnil iz Najótua v Rami in prišel ter pred Jonatanom rekel: »Kaj sem storil? Kaj je moja krivda? Kakšen je moj greh pred twojim očetom, da mi streže po življenju?«² Rekel mu je: »Bog ne daj. Ne boš umrl. Glej, moj oče ne bo storil ničesar, ali velikega ali malega, razen, da mi ^vbo to pokazal. Zakaj bi moj oče to stvar skril pred meno? To ni tako.«³ David je poleg tega prisegel in rekel: »Tvoj oče zagotovo ve, da sem našel milost v twojih očeh.« Rekel je: »Naj Jonatan tega ne izve, da ne bi bil užaloščen, toda resnično, kakor živi Gospod in kakor živi tvoja duša, je samo korak med meno in smrtjo.«⁴ Potem je Jonatan rekel Davidu: »Karkoli ^wželi ^xtvoja duša, celo ^yto bom storil zate.«⁵ David je Jonatanu rekel: »Glej, jutri je mlaj in jaz naj ne bi manjkal sedeti s kraljem pri mizi. Toda pusti mi oditi, da se lahko skrijem na polju do tretjega dne zvečer.⁶ Če me tvoj oče sploh pogreši, potem reci: »David je iskreno prosil ^zoditi od mene, da lahko teče v svoje mesto Betlehem, kajti tam je letna yklavna daritev za vso družino.«⁷ Če reče tako: »To je dobro,« bo tvoj služabnik imel mir. Toda če bo zelo ogorčen, potem bodi prepričan, da je po njem določeno zlo.⁸ Zato boš prijazno postopal s svojim služabnikom, kajti svojega služabnika si privedel v Gospodovo zavezo s seboj. Vendar če bo v meni krivičnost, me sam ubij, kajti zakaj bi me privedel k svojemu očetu?«

⁹ Jonatan je rekel: »To bodi daleč od tebe, kajti če zagotovo izvem, da je bilo po mojem očetu določeno zlo, da pride nadte, mar ti ne bi potem tega povedal?«¹⁰ Potem je David rekel Jonatanu: »Kdo mi bo povedal? Ali kaj če ti tvoj oče odgovori surovo?«

¹¹ Jonatan je rekel Davidu: »Pridi in pojdiva ven na polje.« In oba izmed njiju sta odšla na polje.¹² Jonatan je rekel Davidu: »Oh Gospod, Izraelov Bog, ko bom kadarkoli slišal ^zsvojega očeta, jutri ali tretji dan in glej, če bo dobro do Davida in potem ne pošljem k tebi in ti ^atega ne pokažem;¹³ Gospod stori tako in mnogo več Jonatanu. Toda če to ugaja mojemu očetu, da ti stori zlo, potem ti bom to ^bpokazal in te poslal proč, da boš lahko šel v miru, in Gospod bodi s teboj, kakor je bil z mojim očetom.¹⁴ Dokler še živim ne boš samo meni

19,24:
1 Sam 10,11
20,8:
1 Sam 18,3
20,8: 1 Sam
23,18

izkazoval Gospodove prijaznosti, da ne umrem,¹⁵ temveč tudi svoje prijaznosti ne boš odsekal od moje hiše na veke. Ne, niti ko je Gospod odsekal Davidove sovražnike, vsakega iz obličja zemlje.¹⁶ Tako je Jonatan sklenil ^czavezo z Davidovo hišo, rekoč: »Naj Gospod to celo zahteva pri roki Davidovih sovražnikov.«¹⁷ Jonatan je Davidu dal, da je ponovno prisegel, ker ^dga je ljubil, kajti ljubil ga je, kakor je ljubil svojo lastno dušo.¹⁸ Potem je Jonatan rekel Davidu: »Jutri je mlaj in ti boš pogrešan, ker bo tvoj sedež prazen.^e¹⁹ Koboš tri dni ostal, potem boš hitro ^fšel dol in prišel h kraju, kjer si se skril, ko gje bilo opravilo v roki in ostal boš pri kamnu Ezelu.^h²⁰ Jaz pa bom izstrelil tri puščice na tej strani, kakor če streljam v tarčo.²¹ Glej, poslal bom dečka, rekoč: »Pojdi, najdi puščice.« Ce bom dečku izrecno rekel: »Glej, puščice so na tej twoji strani, vzemi jih,« potem pridi, kajti tam je zate mir in nobene ⁱškode, kakor Gospod živi.²² Toda če mladeniču rečem tako: »Glej, puščice so onstran tebe,« pojdi svojo pot, kajti Gospod te pošilja proč.²³ Glede zadeve, o kateri sva govorila, glej, Gospod bodi med meno in teboj na veke.«

²⁴ Tako se je David skril na polju. Ko je prišel mlaj, se je kralj usedel, da je hrano.²⁵ Kralj je sedel na svojem sedežu, kakor ob drugih časih, torej sedežu pri zidu in Jonatan je vstal in Abnér je sedel pri Savlovi strani, Davidovo mesto pa je bilo prazno.²⁶ Kljub temu Savel ta dan ni spregovoril nobene stvari, kajti mislil je: »Nekaj se mu je pripetilo, ni čist. Zagotovo ni čist.«²⁷ Pripetilo se je naslednji dan, ki je bil drugi dan meseca, da je bil Davidov prostor prazen. Savel je rekel svojemu sinu Jonatanu: »Zakaj ne prihaja Jesejev sin k jedi niti včeraj niti danes.«²⁸ Jonatan je odgovoril Savlu: »David me je iskreno prosil za dovoljenje, da gre v Betlehem.«²⁹ Rekel je: »Pusti me oditi, prosim te, kajti naša družina ima klavno daritev v mestu in moj brat mi je zapovedal, naj bom tam in sedaj, če sem našel naklonjenost v twojih očeh, mi pusti oditi, prosim te in videti svoje brate.« Zato ne prihaja h kraljevi mizi.³⁰ Potem je bila Savlova jeza vžgana zoper Jonatana in mu je rekel: »Ti, ^jsin sprevržene uporne ženske, mar ne vem, da si si izbral Jesejevega sina v svojo lastno zmedo in k zmedi nagote svoje matere?«³¹ Kajti dokler Jesejev sin živi na zemlji, ne boš utrjen niti twoje kraljestvo. Zato sedaj pošlj si in mi ga pripelji, kajti zagotovo bo ^kumrl.³² Jonatan je svojemu očetu Savlu odgovoril in mu rekel: »Zakaj naj bi bil umoren? Kaj je storil?«³³ Savel je vanj vrgel kopje, da ga pobije, po čemer je Jonatan vedel, da je bilo od njegovega očeta odločeno, da Davida usmrti.³⁴ Tako je Jonatan v siloviti jezi vstal od mize in drugi dan meseca ni jedel nobene hrane, kajti užaloščen je bil zaradi Davida, ker mu je oče storil sramoto.

^u 19,24: *ves...*: hebr. padel dol nag, ves ta dan in vso to noč.

^v 20,2: *mi...*: hebr. razkrije mojemu ušesu.

^w 20,4: *Karkoli...*: ali, Reci, kar je twoje mišljenje in storil bom kar itd.

^x 20,4: *želi...*: hebr. govori, ali, misli.

^y 20,6: *letna*: ali, letni praznik.

^z 20,12: *slišal*: hebr. iskal.

^a 20,12: *tega...*: hebr. tega ne odkrijem tvojemu ušesu.

^b 20,13: *to...*: hebr. odkril svoje uho.

^c 20,16: *sklenil*: hebr. odsekal.

^d 20,17: *ker...*: ali, pri svoji ljubezni do njega.

^e 20,18: *prazen*: hebr. pogrešan.

^f 20,19: *hitro: ali, marljivo*: hebr. silno.

^g 20,19: *ko...*: hebr. na dan opravila.

^h 20,19: *Ezelu: ali, ki kaže pot; [Ezel]: hebr. Odhod.]*

ⁱ 20,21: *nobene...*: hebr. ničesar škodljivega.

^j 20,30: *Ti...: ali, Ti sprevrženi upornik*: hebr. Sin sprevrženega uporništva.

^k 20,31: *bo...*: hebr. je sin smrti.

³⁵ Pripetilo se je zjutraj, da je Jonatan odšel na polje ob času, dogovorjenem z Davidom in majhen deček z njim. ³⁶ Svojemu dečku je rekel: »Steci, poišči sedaj puščice, ki jih izstrelim.« In medtem ko je deček stekel, je izstrelil puščico preko ¹njega. ³⁷ Ko je deček prišel na mesto puščice, ki jo je Jonatan izstrelil, je Jonatan zaklical za dečkom in rekel: »Ali ni puščica onstran tebe?« ³⁸ Jonatan je zaklical za dečkom: »Podvizaj se, pohiti, ne stoj.« Jonatanov deček je zbral puščice in prišel k svojemu gospodarju. ³⁹ Toda deček ni vedel nobene stvari. Samo Jonatan in David sta poznala zadevo. ⁴⁰ Jonatan je izročil svoje strelni ^morožje svojemu dečku in mu rekel: »Pojdi, odnesi *jih* v mesto.« ⁴¹ In brž ko je deček odšel, se je David dvignil iz kraja proti jugu in padel na svoj obraz na tla in se trikrat priklonil. Drug drugega sta poljubila in jokala drug z drugim, dokler David ni prevladal [v joku]. ⁴² Jonatan je rekel Davidu: »Pojdi v miru, kakor sva ^ooba izmed naju prisegla v Gospodovem imenu, rekoč: »GOSPOD bodi med menoj in teboj in med mojim semenom in tvojim semenom na veke.« In vstal je ter odpotoval, Jonatan pa je odšel v mesto.

21 Potem je David prišel v Nob, k duhovniku Ahimélehu^p. Ahiméleh se je bal ob srečanju z Davidom in mu je rekel: »Žakaj si sam in ni nikogar s teboj?« ² David je rekel duhovniku Ahimélehu: »Kralj mi je zapovedal opravilo in mi rekel: »Naj noben človek ne izve karkoli o opravilu, s katerim te pošiljam in kaj sem ti zapovedal in svoje služabnike sem določil na takšen in takšen kraj.« ³ Zdaj torej kaj je pod twojo roko? Daj mi pet hlebov kruha v roko ali kar je prisotnega.« ⁴ Duhovnik je Davidu odgovoril in rekel: »Tam ni običajnega kruha pod mojo roko, temveč je posvečen kruh, če so se vsaj mladenci zadržali pred ženskami.« ⁵ David je odgovoril duhovniku in mu rekel: »Resnično so bile ženske zadržane pred nami te tri dni, odkar sem prišel ven in posode mladencičev so svete in *kruh* je nekako običajen, da, ^rkot bi bil ta dan posvečen v posodi.« ⁶ Tako mu je duhovnik dal posvečenega *kruha*, kajti tam ni bilo kruha, razen hleba navzočnosti, kar je bilo vzeto izpred Gospoda, da se položi vroč kruh na dan, ko je bil ta vzeti. ⁷ Torej nek mož izmed Savlovih služabnikov se je ta dan zadrževal tam pred Gospodom in njegovo ime je bilo Doég, ^sEdómeč, glavni izmed črednikov, ki so *pripadali* Savlu.

⁸ David je rekel Ahimélehu: »In ali ni tukaj pod twojo roko sulica ali meč? Kajti s seboj nisem prinesel niti svojega meča niti svojih orožij, ker je kraljev posel zahteval naglico.« ⁹ Duhovnik je rekel: »Meč Filistejca Goljata, ki si ga umoril v dolini Elá, glej, ta je tukaj, za efódom zavit v oblačilo. Če hočeš vzeti tega, ga vzemi, kajti

nobenega drugega ni, razen tega tukaj.« David je rekel: »Nobenega ni podobnega temu; daj mi ga.«

¹⁰ David se je vzdignil in tisti dan iz strahu pred Savlom pobegnil in šel k Ahíšu, kralju v Gatu. ¹¹ Ahíševi služabniki so mu rekli: »Ali ni to David, kralj dežele? Ali niso prepevale druga drugi o njem v plesih, rekoč: »Savel je umoril svoje tisoče, David pa svoje deset tisoče?« ¹² David si je te besede položil v svoje srce in se boleče bal Ahíša, kralja iz Gata. ¹³ Pred njimi je spremenil svoje obnašanje in v njihovih rokah se je hlinil zmešanega in praskal ^tpo vhodih velikih vrat in si svojo slino pustil izlivati na svojo brado. ¹⁴ Potem je Ahíš rekel svojim služabnikom: »Glejte no! Vidite, človek je ^uzmešan. Zakaj ste ga *torej* privedli k meni? ¹⁵ Mar potrebujem zmešanih ljudi, da ste pripeljali tega *pajdaša*, da igra norca v moji prisotnosti? Ali naj ta pajdaš pride v mojo hišo?«

22 David je torej odpotoval od tam in pobegnil v votlino Adulám. Ko so njegovi bratje in vsa hiša njegovega očeta *to* slišali, so odšli dol, tja k njemu. ² K njemu so se zbrali skupaj vsak, *kdor je bil* v stiski in vsak, *kdor je bil* ^vv dolgu in vsak, *kdor je bil* nezadovoljen; ^win postal je poveljnik nad njimi in tam je bilo z njim okoli štiristo mož.

³ David je od tam odšel v moábsko Micpo in moabskemu kralju rekel: »Naj moj oče in moja mati, prosim te, prideta naprej *in bosta* s teboj, dokler ne izvem kaj bo Bog storil zame.« ⁴ In privedel ju je pred moábskega kralja in prebivala sta z njim ves čas, ko je bil David v utrjenem kraju.

⁵ Prerok Gad je rekel Davidu: »Ne prebivaj v utrjenem kraju. Odidi in pojdi v Judovo deželo.« Potem je David odrinil in prišel v gozd Heret.

⁶ Ko je Savel slišal, da so odkrili Davida in može, ki so *bili* z njim (torej Savel je prebival v Gíbei, pod drevesom ^xv Rami, s svojo sulico v svoji roki in vsi njegovi služabniki so stali okoli njega), ⁷ je potem Savel rekel svojim služabnikom, ki so stali okoli njega: »Poslušajte torej, vi Benjaminovci, ali bo Jesejev sin vsakemu izmed vas dal polja in vinograde *in* vas vse postavil za poveljnike nad tisočimi in poveljnike nad stotimi, ⁸ da ste se vsi izmed vas zarotili zoper mene in *tam* ni nikogar, ki mi kaže, da je moj sin sklenil dogovor z Jesejevim sinom in *tam* ni nikogar izmed vas, ki mu je žal zame ali mi kaže, ^yda je moj sin zoper mene razvnel mojega služabnika, da preži v zasedi, kakor ta dan?«

⁹ Potem je odgovoril Edómeč Doég, ki je bil postavljen nad Savlove služabnike in rekel: »Videl sem Jesejevega sina prihajati v Nob, k Ahítúbovemu sinu Ahimélehu. ¹⁰ Ta je od Gospoda povprašal zanj in dal mu je živež in dal mu je meč Filistejca Goljata.« ¹¹ Potem je kralj poslal, da pokliče duhovnika Ahiméleha, Ahítúbovega sina in vso hišo njegovega očeta, duhovnike, ki so *bili*

21,4: 2 Mz

25,30

21,4: 3 Mz 24,5

21,4: Mt 12,4

21,9:

1 Sam 17,2

21,11:

1 Sam 18,7

21,11:

1 Sam 29,5

21,11: Prd 47,6

^s 21,7: [Doég: hebr. Zaskrbljen.]

^t 21,13: *praskal*: ali, puščal označke.

^u 21,14: *je...:* ali, igra zmešanega človeka.

^v 22,2: *je bil...:* hebr. je imel upnika.

^w 22,2: *nezadovoljen*: hebr. zagrenjene duše.

^x 22,6: *drevo...:* ali, ašero na visokem kraju.

^y 22,8: *mi kaže...:* hebr. je odkril moje uho.

¹ 20,36: *preko*: hebr. da je letela preko.

^m 20,40: *strelni...*: hebr. naprave.

ⁿ 20,40: *svojemu...:* hebr. dečku, ki je bil njegov.

^o 20,42: *sva...:* ali, je Gospod priča temu, kar sva prisegla itd.

^p 21,1: *Ahimélehu: tudi imenovanemu, Ahíja; [Ahiméleh]: hebr. brat kralja.]*

^q 21,3: *prisotnega*: hebr. najdenega.

^r 21,5: *da...:* hebr. posebno ko je ta dan nov posvečen v posodi.

v Nobu in vsi izmed njih so prišli h kralju.¹² Savel je rekel: »Poslušaj sedaj ti, Ahitúbov sin.« Ta je odgovoril: »Tukaj ^zsem, moj gospod.«¹³ Savel mu je rekel: »Zakaj sta se zarotila zoper mene, ti in Jesejev sin, v tem, da si mu dal kruha in meč in si od Boga poizvedel zanj, da bi on vstal zoper mene, da preži v zasedi kakor na ta dan?«¹⁴ Potem je Ahiméleh odgovoril kralju in rekel: »Kdo je tako zvest med vsemi tvojimi služabniki kakor David, ki je kraljev zet in gre ob tvojem ukazu in je častitljiv v tvoji hiši?¹⁵ Ali sem takrat začel poizvedovati od Boga zanj? To bodi daleč od mene. Naj kralj ne pripše *kakršnekoli* stvari svojemu služabniku *niti* vsej hiši mojega očeta, kajti tvoj služabnik ni vedel nič od vsega tega, manj ^aali več.«¹⁶ Kralj je rekel: »Zagotovo boš umrl, Ahiméleh, ti in vsa hiša tvojega očeta.«

¹⁷ Kralj je rekel pešcem, ^bki so stali okoli njega: »Obrnite se in ubijte Gospodove duhovnike, ker je tudi njihova roka z Davidom in ker so vedeli, ko je on pobegnil, pa mi tega niso pokazali.« Toda kraljevi služabniki niso hoteli iztegniti svoje roke, da pade na Gospodove duhovnike.¹⁸ Kralj je rekel Doégu: »Ti se obrni in padi nad duhovnike.« In Edómeč Doég se je obrnil in padel nad duhovnike in jih na ta dan usmrtil petinosemdeset oseb, ki so nosili lanen efód.¹⁹ Nob, mesto duhovnikov, je udaril z ostrino meča, tako moške kakor ženske, otroke in dojenčke, vole, osle in ovce, z ostrino meča.

²⁰ Eden izmed Ahimélehovih sinov, Ahitúbov sin, imenovan Abjatár, pa je ušel in pobegnil za Davidom.²¹ Abjatár je pokazal Davidu, da je Savel umoril Gospodove duhovnike.²² David je rekel Abjatárju: »Vedel sem *to* ta dan, ko je *bil* tam Edómeč Doég, da bo zagotovo povedal Savlu. Povzročil sem *smrt* vseh oseb hiše tvojega očeta.²³ Ostani z menoj, ne boj se, kajti kdor streže po mojem življenju, streže po tvojem življenju. Toda z menoj *boš* na varnem.«

23 Potem so povedali Davidu, rekoč: »Glej, Filistejci se bojujejo zoper Keílo in ropajo mlatiča.«² Zato je David poizvedel od Gospoda, rekoč: »Ali naj grem in udarim te Filistejce?« Gospod je rekel Davidu: »Pojdi in udari Filistejce in reši Keílo.«³ Davidovi ljudje so mu rekli: »Glej, bojimo se tukaj v Judu. Koliko bolj potem, če pridemo v Keílo zoper vojske Filistejcev?«⁴ Potem je David ponovno poizvedel od Gospoda. In Gospod mu je odgovoril ter rekel: »Vstani, pojdi dol v Keílo, kajti jaz bom Filistejce izročil v tvojo roko.«⁵ Tako so David in njegovi ljudje odšli v Keílo in se borili s Filistejci in odvedli njihovo živino in jih udarili z velikim pokolom. Tako je David rešil prebivalce Keíle.⁶ Pripetilo se je, ko je Ahimélehov sin Abjatár pobegnil k Davidu v Keílo, *da* je ta prišel dol z efódom v svoji roki.

⁷ Savlu je bilo povedano to, da je David prišel ^c v Keílo. Savel je rekel: »Bog ga je izročil v mojo roko, kajti z vstopom v mesto, ki ima velika vrata in zapahe, je zaprt noter.«⁸ Savel je vse ljudstvo

23,6: 1 Sam
22,20

sklical skupaj k vojni, da gredo dol v Keílo, da oblegajo Davida in njegove može.

⁹ David pa je vedel, da je Savel zoper njega skrivno izvajal vragolijo in duhovniku Abjatárju je rekel: »Prinesi sém efód.«¹⁰ Potem je David rekel: »Oh Gospod, Izraelov Bog, tvoj služabnik je zagotovo slišal, da Savel išče, da bi prišel v Keílo, da zaradi mene uniči mesto.¹¹ Ali me bodo možje iz Keíle izročili v njegovo roko? Ali bo Savel prišel dol, kakor je tvoj služabnik slišal? Oh Gospod, Izraelov Bog, rotim te, povej svojemu služabniku.« Gospod je rekel: »Prišel bo dol.«¹² Potem je David rekel: »Ali bodo možje iz Keíle izročili ^dmene in moje ljudi v Savlovo roko?« Gospod je rekel: »Izročili te bodo.«

¹³ Potem so David in njegovi možje, *ki jih je bilo* okoli šeststo, vstali in odrinili iz Keíle in odšli, kamor so lahko šli. To je bilo povedano Savlu, da je David pobegnil iz Keíle in ta je opustil, da gre naprej.

¹⁴ David je prebival v divjini, v oporiščih in ostal na gori, v divjini Zif. Savel ga je vsak dan iskal, toda Bog ga ni izročil v njegovo roko.¹⁵ David je videl, da je Savel prišel ven, da bi stregel po njegovem življenju in David je *bil* v Zifski divjini, v gozdu.

¹⁶ Savlov sin Jonatan je vstal in odšel k Davidu v gozd in okreplil njegovo roko v Bogu.¹⁷ Rekel mu je: »Ne boj se, kajti roka mojega očeta Savla te ne bo našla. Ti boš kralj nad Izraelem in jaz bom poleg tebe in to tudi moj oče Savel ve.«¹⁸ Onadva sta sklenila zavezo pred Gospodom in David je ostal v gozdu, Jonatan pa je odšel k svoji hiši.

¹⁹ § Potem so prišli gor Zífovci k Savlu v Gíbeo, rekoč: »Ali se ne skriva David z nami v oporiščih v gozdu, na hribu Hahíla, ^eki je na jugu ^fJešimona? ^gZdaj torej, oh kralj, pridi dol glede na vso željo svoje duše, da prideš dol in naš del *bo*, da ga izročimo v kraljevo roko.«²¹ Savel je rekel: »Blagoslovjeni *bodite* od Gospoda, kajti do mene imate sočutje.²² Pojdite, prosim vas, še pripravite in spoznajte in poglejte na njegov kraj, kjer je ^hnjegovo shajališče *in* kdo ga je videl tam, kajti povedano mi je, *da* postopa zelo premeteno.²³ Glejte torej in vzemite spoznanje o vseh skrivnih krajih, kjer se sam skriva in ponovno pridite k meni z gotovostjo in jaz bom šel z vami in zgodilo se bo, če bo v deželi, da ga bom poiskal med vsemi Judovimi tisočimi.²⁴ § Vstali so in pred Savlom odšli v Zif, toda David in njegovi ljudje *so bili* v Maónski divjini, na ravnini, južno od Ješimona.²⁵ Tudi Savel in njegovi ljudje so odšli, da *ga* iščejo. Davidu so povedali, zato je prišel dol v ⁱskalo in ostal v Maónski divjini. Ko je Savel *to* slišal, je zasledoval Davida v Maónski divjini.²⁶ Savel je šel po tej strani gore, David in njegovi ljudje pa po oni strani gore. David se je podviral, da odide zaradi strahu pred Savlom, kajti Savel in njegovi ljudje so obkolili Davida in njegove može okrog in okrog, da jih zgrabijo.

^z 22,12: *Tukaj...*: hebr. Glej me.

^a 22,15: *manj...*: hebr. majhnega ali velikega.

^b 22,17: *pešcem: ali, straži*: hebr. tekacem.

^c 23,7: [Okoli leta 1061 pr. Kr.]

^d 23,12: *izročili*: hebr. zaprli.

^e 23,19: [Hahíla: hebr. Tema.]

^f 23,19: *jugu*: hebr. desni roki.

^g 23,19: *Ješimona*: ali, divjine.

^h 23,22: *je...*: hebr. bo njegovo stopalo.

ⁱ 23,25: *v...*: ali, od skale.

²⁷ Toda k Savlu je prišel poslanec, rekoč: »Pohiti in pridi, kajti Filistejci so vdrli įv deželo.« ²⁸ Zato se je Savel vrnil od zasledovanja za Davidom in odšel zoper Filistejce. Zato so ta kraj imenovali Sela-hamah-lekot.^k

²⁹ David se je dvignil od tam in prebival v oporiščih pri En Gediju.

24 Pripetilo se je, ko se je Savel vrnil iz zasledovanja Filistejcev, da mu je bilo povedano, rekoč: »Glej, David jev divjini En Gedi.« ^{m2} Potem je Savel vzel tri tisoč izbranih mož iz vsega Izraela in odšel, da poišče Davida in njegove ljudi na skalah divjih koz.³ Ob poti je prišel k stajam za ovce, kjer je bila votlina in Savel je šel noter, da pokrije svoja stopala. David in njegovi možje pa so ostajali ob straneh votline.⁴ Davidovi možje so mu rekli: »Glej, dan, o katerem ti je rekел Gospod: >Glej, tvojega sovražnika bom izročil v twojo roko, da mu boš lahko storil, kakor se ti zdi dobro.<« Potem je David vstal in na skrivnem odsekal krajec Savlovega svečanega oblačila.⁵ Pripetilo se je potem, da ga je Davidovo srce udarilo, ker je odsekal krajec Savlovega oblačila.⁶ Svojim možem je rekel: »Gospod ne daj, da bi storil tako stvar svojemu gospodarju, Gospodovemu maziljencu, da iztegnem svojo roko zoper njega, ker je maziljen od Gospoda.« ⁷ Tako je David s temi besedami zadržal svoje služabnike in jim ni pustil, da vstanejo zoper Savla. Toda Savel je vstal iz votline in odšel na svojo pot.⁸ Potem je tudi David vstal in šel ven iz votline in zaklical za Savlom, rekoč: »Moj gospod kralj.« Ko je Savel pogledal za seboj, se je David sklonil s svojim obrazom k zemlji in se priklonil.

⁹ David je rekel Savlu: »Zakaj poslušaš besede ljudi, govoreč: >Glej, David išče twoje zlo?< ¹⁰ Glej, ta dan so twoje oči videle, kako te je Gospod v votlini izročil v mojo roko. Nekateri so mi zaukazali, naj te usmrtil, toda moje oko ti je prizaneslo. Rekel sem: >Ne bom iztegnil svoje roke zoper svojega gospoda, kajti on je Gospodov maziljenec.< ¹¹ Poleg tega, moj oče, glej, da, poglej krajec svojega svečanega oblačila v moji roki, kajti v tem, da sem odsekal krajec tvojega svečanega oblačila in te nisem usmrtil, vedi in vidi, da v moji roki ni niti zla niti prestopka in nisem grešil zoper tebe, vendar ti loviš mojo dušo, da jo vzameš.¹² Gospod sodi med menoj in teboj in Gospod naj me maščuje nad teboj, toda moja roka ne bo nad teboj.¹³ Kakor pravi pregovor starcev: >Zlobnost izvira od zlobnih,< toda moja roka ne bo nad teboj.¹⁴ Za kom je Izraelov kralj prišel ven? Za kom tečeš? Za mrtvimi psom, za bolho.¹⁵ Gospod naj bo torej sodnik in sodi med menoj in teboj in gleda in zagovarja mojo pravdo in me osvobodi.^p Iz twoje roke.«

Pripetilo se je, ko je David Savlu prenehal govoriti te besede, da je Savel rekel: »Ali je to tvoj glas, moj sin David?« Savel je povzdignil svoj glas in zajokal.¹⁷ Davidu je rekel: »Pravičnejši si kakor

jaz, kajti nagradil si mi dobro, medtem ko sem ti jaz nagradil zlo.¹⁸ Danes si pokazal, kako dobro si ravnal z menoj, ker ko me je Gospod izročil^q v twojo roko, me nisi ubil.¹⁹ Kajti če človek najde svojega sovražnika ali ga bo pustil sproščeno oditi? Zato [naj] te Gospod dobro nagradi za to, kar si mi ta dan storil.²⁰ Sedaj glej, dobro vem, da boš zagotovo postal kralj in da bo Izraelovo kraljestvo utrjeno v twoji roki.²¹ Prisezi mi torej sedaj pri Gospodu, da ne boš iztrebil mojega semena za menoj in da ne boš uničil mojega imena iz hiše mojega očeta.« ²² David je prisel Savlu. Savel je odšel domov, toda David in njegovi možje so se povzpel na utrjen kraj.

25 Samuel je umrl^r in vsi Izraelci so se zbrali skupaj, ga objokovali in ga pokopali v njegovi hiši v Rami. In David je vstal ter odšel dol k Paránski divjini.

² Tam je bil mož v Maónu, katerega posesti^t so bile v Karmelu. Mož je bil zelo velik in imel je tri tisoč ovc in tisoč koz, in svoje ovce je strigel v Karmelu.³ Torej moževi ime je bilo Nabál^u in ime njegove žene Abigájila.^v Bila je ženska dobrega razumevanja in krasnega obličja, toda mož je bil skopušen in hudoben v svojih dejanjih. Bil je iz Kalébove hiše.

⁴ David je v divjini slišal, da je Nabál strigel svoje ovce. ⁵ David je posdal ven deset mladeničev in David je mladeničem rekel: »Povzpnite se gor do Karmela in pojrite k Nabálu ter ga pozdravite^w v mojem imenu. ⁶ Tako boste rekli njemu, ki živi v uspevanju: >Mir budi tako tebi in mir budi twoji hiši in mir budi vsemu, kar imaš.« ⁷ Sedaj sem slišal, da si imel strižce. Torej twoji pastirji, ki so bili z nami, jih nismo poškodovali^x niti jim ni ničesar zmanjkalo, vse dokler so bili v Karmelu.⁸ Vprašaj svoje mladenice in ti bodo pokazali. Zato naj twoji mladeniči najdejo naklonjenost v twojih očeh, kajti prišli smo na dober dan. Daj, prosim te, karkoli pride k twoji roki, svojim služabnikom in svojemu sinu Davidu.« ⁹ Ko so Davidovi mladeniči prišli, so v Davidovem imenu govorili Nabálu glede na vse te besede in prenehali. y

¹⁰ Nabál je odgovoril Davidovim služabnikom in rekel: »Kdo je David? Kdo je Jesejev sin? Današnje dni je mnogo služabnikov, ki se odtrgajo, vsak mož od svojega gospodarja.¹¹ Mar naj torej vzarem svoj kruh, svojo vodo in svoje^z meso, ki sem ga zakljal za svoje strižce in ga dam možem, za katere ne vem, od kod so?«

¹² Tako so Davidovi mladeniči obrnili svojo pot in ponovno odšli in prišli ter mu povedali vse te besede.¹³ David je svojim možem rekel: »Opašite vsak mož svoj meč.« Opasali so vsak mož svoj meč in tudi David je opasal svoj meč in tam se je dvignilo za Davidom okoli štiristo mož. Dvesto pa jih je ostalo pri stvareh.

25,1:
1 Sam 28,3
25,1: Prd 46,13
25,1: Prd 46,20

^s 25,1: [Paránski: hebr. Okrasni.]

^t 25,2: [posesti...: ali, posel, je bil.]

^u 25,3: [Nabál: hebr. Butelj.]

^v 25,3: [Abigájila: hebr. Oče (ki je izvor) radosti.]

^w 25,5: [pozdravite...: hebr. v mojem imenu povprašajte o miru.]

^x 25,7: [poškodovali: hebr. sramotili.]

^y 25,9: [prenehali: hebr. počivali.]

^z 25,11: [svoje...: hebr. svoj zakol.]

^j 23,27: [vdrli...: hebr. se razširili po deželi.]

^k 23,28: [Sela-hamah-lekot: to je: Skala razdelitev.]

^l 24,1: [iz...: hebr. od.]

^m 24,1: [En Gedi: hebr. Izvir kozlička.]

ⁿ 24,4: [Savlovega...: hebr. svečanega oblačila, ki je bilo Savlovo.]

^o 24,7: [zadržal: hebr. odsekal.]

^p 24,15: [osvobodi: hebr. sodi.]

^q 24,18: [izročil: hebr. zaprl.]

^r 25,1: [Okoli leta 1060 pr. Kr.]

¹⁴Toda eden izmed mladeničev je povedal Nabáloví ženi Abigájili, rekoč: »Glej, David je iz divjine poslal poslance, da pozdravijo našega gospodarja, on pa se jim ^aje posmehoval. ¹⁵Toda možje so *bili* zelo dobri do nas in nismo bili poškodovani ^bniti nismo pogrešali nobene stvari, dokler smo bili seznanjeni z njimi, ko smo bili na poljih. ¹⁶Bili so nam zid, tako podnevi kakor ponoči, ves čas smo bili z njimi, čuvajoč ovce. ¹⁷Zdaj torej vedi in preudari, kaj bo storila, kajti zlo je določeno zoper našega gospodarja in zoper vso njegovo družino, kajti on je *tak* Beliálov sin, da *človek* ne more govoriti z njim.«

¹⁸Potem se je Abigájila podvizała in vzela dvesto hlebov, dva vinska meha, pet pripravljenih ovc, pet mer oprazenega *žita*, sto grozdov ^crozin in dvesto figovih kolačev in *jih* položila na osle. ¹⁹Svojim služabnikom je rekla: »Pojdite naprej pred menoij. Glejte, jaz pridem za vami.« Toda svojemu soprogu Nabálu ni povedala. ²⁰To je bilo *tako, medtem ko* je jahala na oslu, da je prišla dol ob zavetju hriba in glej, David in njegovi možje so prihajali dol, nasproti njej in *jih* je srečala. ²¹Torej David je rekel: »Zagotovo sem v divjini zaman varoval vse, kar je imel ta *pajdaš*, tako da ni zmanjkalo ničesar od vsega, kar je *pripadalo* njemu, on pa mi je povrnil zlo za dobro. ²²§ Tako in še več naj tudi Bog stori Davidovim sovražnikom, če do jutranje svetlobe pustim od vsega, kar *pripada* njemu, karkoli, kar lula proti zidu.« ²³Ko je Abigájila zagledala Davida, je pohitela in razbremenila osla in pred Davidom padla na svoj obraz in se priklonila do tal ^din padla ob njegovih stopalih ter rekla: »Nad menoij, moj gospod, nad menoij *naj bo ta* krivičnost. Naj tvoja pomočnica, prosim te, govorí v tvoji ^epozornosti in poslušaj besede svoje pomočnice. ²⁵Naj se ^fmoj gospod, prosim te, ne ozira na tega Beliálovega moža, celó Nabála, kajti kakor je njegovo ime, takšen je on; Nabál ^fje njegovo ime in bedaštvo je z njim, toda jaz, tvoja pomočnica, nisem videla mladeničev svojega gospoda, ki si jih poslal. ²⁶Zdaj torej, moj gospod, kakor živi Gospod in kakor živi tvoja duša, glede na to, da te je Gospod zadržal pred tem, da bi prihajal *prelit* kri in pred tem, da bi se gmaščeval s svojo lastno roko, naj bodo torej tvoji sovražniki in tisti, ki iščejo zlo mojemu gospodu, kakor Nabál. ²⁷Naj bo sedaj ta ^hblagoslov, ki ga je tvoja pomočnica prinesla mojemu gospodu, dan mladeničem, ki sledijo ⁱmojemu gospodu. ²⁸Prosim te, odpusti prekršek svoje pomočnice, kajti Gospod bo zagotovo naredil mojemu gospodu zanesljivo hišo, ker moj gospod bojuje Gospodove bitke in vse tvoje dni zlo ni bilo najdeno v tebi. ²⁹Vendar se je vzdignil človek, da te preganja in da išče tvojo dušo, toda duša mojega gospoda bo zvezana v svežnju življenja z Gospodom, tvojim Bogom. Duše tvojih sovražnikov, njih bo zalučal ven *kakor* jiz srede prače. ³⁰In zgodilo se bo, ko bo Gospod storil mojemu gospodu glede na vse dobro, kar

25,43: Joz 15,56
25,44: 2 Sam 3,14-15
26,1: 1 Sam 23,19

je govoril glede tebe in te določil vladarja nad Izraelom, ³¹da to ne bo žalost ^ktebi niti prizadeto srce mojemu gospodu ali da si brez vzroka prelil kri ali da se je moj gospod sam maščeval, temveč ko bo Gospod dobro postopal z mojim gospodom, takrat se spomni svoje pomočnice.«

³²David je rekel Abigájili: »Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog, ki te je ta dan poslal, da me srečaš ³³in blagoslovjen *bodi* tvoj nasvet in blagoslovlena *bodi* ti, ki si me ta dan zadržala pred prihajanjem, da *prelijem* kri in pred maščevanjem sebe s svojo lastno roko. ³⁴§ Kajti zagotovo, kakor Gospod, Izraelov Bog, živi, ki me je zadržal pred tem, da ti škodujem, razen če ne bi pohitela in prišla, da me srečaš, zagotovo ne bi do jutranje svetlobe Nabálu ostalo karkoli, kar lula proti zidu.« ³⁵Tako je David iz njene roke prejel *to*, kar mu je prinesla in ji rekel: »Pojdi gor v miru k svoji hiši. Glej, prisluhnili sem tvojemu glasu in sprejel tvojo osebo.«

³⁶Abigájila je prišla k Nabálu in glej, v svoji hiši je imel zabavo, kakor kraljevo zabavo. Nabálovo srce je *bilo* veselo znotraj njega, kajti *bil* je zelo pijan. Zato mu ni ničesar povedala, manj ali več, do jutranje svetlobe. ³⁷Toda zjutraj se je pripetilo, ko je vino odšlo iz Nabála in mu je njegova žena povedala te stvari, da je njegovo srce znotraj njega umrlo in je postal *kakor* kamen. ³⁸Pripetilo se je okoli deset dni *kasneje*, da je Gospod udaril Nabála, da je umrl.

³⁹Ko je David slišal, da je bil Nabál mrtev, je rekel: »Blagoslovjen *bodi* Gospod, ki je zagovarjal zadevo moje graje pred Nabálovo roko in je svojega služabnika obvaroval pred zlom, kajti Gospod je Nabálovo zlobnost povrnil na njegovo lastno glavo.« In David je poslal in se posvetoval z Abigájilo, da si jo vzame k sebi za ženo. ⁴⁰Ko so Davidovi služabniki prišli k Abigájili v Karmel, so ji spregovorili, rekoč: »David nas je poslal k tebi, da te vzame k sebi za ženo.« ⁴¹Vzdignila se je, se priklonila na *svoj* obraz k zemlji in rekla: »Glej, *naj bo* tvoja pomočnica služabnica, da umiva stopala služabnikov mojega gospoda.« ⁴²Abigájila je pohitela, vstala ter jahala na oslu s petimi svojimi gospodičnimi, ki so šle za ^lnjo in odšla je za Davidovimi poslanci ter postala njegova žena. ⁴³David je vzel tudi Ahinóam iz Jezreála in obe izmed njiju sta bili njegovi ženi.

⁴⁴Toda Savel je dal svojo hčer Mihálo, Davidovo ženo, Paltíju, ^mLajíševemu sinu, ki je *bil* iz Galíma. **26** § Zífovci so prišli k Savlu v Gíbeo, rekoč: »Ali se David ne skriva na hribu Hahila, ki je pred Ješimonom?« ²Potem se je Savel dvignil in odšel dol k Zifski divjini in s seboj je imel tri tisoč izbranih mož iz Izraela, da Davida poiščejo v Zifski divjini. ³§ Savel je taboril na hribu Hahila, ki je ob poti pred Ješimonom. Toda David je prebival v divjini in videl je, da je Savel prišel za njim

^a 25,14: *jin...*: hebr. je spustil nadnje.

^b 25,15: *poškodovani*: hebr. osramočeni.

^c 25,18: *grozdov*: ali, grud.

^d 25,24: *tvoji...*: hebr. tvoja ušesa.

^e 25,25: *se...*: hebr. si moj gospod ne vzame k srcu.

^f 25,25: *Nabál: to je*: Butelj.

^g 25,26: *se...*: hebr. rešil samega sebe.

^h 25,27: *ta...*: ali, to darilo.

ⁱ 25,27: *sledijo...*: hebr. hodijo ob stopalih mojega gospoda.

^j 25,29: *kakor...*: hebr. v sredi usnjatega dela.

^k 25,31: *žalost*: hebr. nobeno omahovanje, ali, spotikanje.

^l 25,42: *za...*: hebr. pri njenih stopalih.

^m 25,44: *Paltíju*: tudi imenovanemu, Paltíelu; [hebr. Osvobojen.]

v divjino.⁴ David je torej odposlal oglednike in razumel, da je Savel zagotovo prišel.

⁵ David je vstal in prišel na kraj, kjer se je Savel utaboril in David je opazoval kraj, kjer sta se ulegla Savel in Abnér, Nerov sin, poveljnik njegove vojske. Savel pa je ležal v okopuⁿ in ljudstvo je taborilo okoli njega.

⁶ Potem je David odgovoril in rekel Hetejcu Ahimélehu in Cerújinemu sinu Abišáju, Joábovemu bratu, rekoč: »Kdo bo odšel z menoj dol, k Savlu v tabor?« Abišáj je rekel: »Jaz bom odšel dol s teboj.«⁷ Tako sta David in Abišáj prišla ponoči k ljudstvu in glej, Savel je spec ležal znotraj okopa in njegova sulica zapičena v tla pri njegovem vzglavniku, toda Abnér in ljudstvo so ležali naokoli njega.⁸ Potem je Abišáj rekel Davidu: »Bog je ta dan izročil^o tvoje sovražnike v tvojo roko. Zdaj naj ga torej udarim, prosim te, s sulico celo k zemlji in ne bom ga *udaril* drugič.«⁹ David je rekel Abišáju: »Ne uniči ga, kajti kdo lahko iztegne svojo roko zoper Gospodovega maziljenca in je brez krivde?«¹⁰ David je nadalje rekel: »Kakor Gospod živi, Gospod ga bo udaril, ali bo prišel njegov dan, da umre, ali [pa] se bo spustil v bitko in umrl.¹¹ Gospod me obvaruj, da bi iztegnil svojo roko zoper Gospodovega maziljenca, toda, prosim te, vzemi sedaj sulico, ki je pri njegovem vzglavniku in vrč vode ter odidiva.«¹² Tako je David vzel sulico in vrč vode izpred Savlovega vzglavnika in spravila sta se proč in noben človek *tega* ni videl niti ni *tega* spoznal niti se zbudil, kajti vsi so zaspali, ker je nanje padlo globoko spanje od Gospoda.

¹³ Potem je David šel preko, na drugo stran in stal na vrhu oddaljenega hriba. Med njimi je *bil* velik prostor¹⁴ in David je zaklical ljudstvu in Nerovemu sinu Abnérju, rekoč: »Ne odgovarjaš, Abnér?« Potem je Abnér odgovoril in rekel: »Kdo si ti, ki kličeš h kralju?«¹⁵ David je rekel Abnérju: »Mar nisi ti *hrabermož*? In kdo je v Izraelu podoben tebi? Zakaj potem nisi varoval svojega gospoda kralja? Kajti tja je prišel nekdo izmed ljudstva, da uniči tvojega gospoda kralja.¹⁶ Ta stvar, ki si jo storil, ni dobra. Kakor živi Gospod, vredni^p ste umreti, ker niste varovali svojega gospodarja, Gospodovega maziljenca. In sedaj poglej, kje je kraljeva sulica in vrč vode, ki je *bil* pri njegovem vzglavniku.«¹⁷ Savel je prepoznal Davidov glas in rekel: »Ali je to tvoj glas, moj sin David?« David je rekel: »To je moj glas, moj gospod, oh kralj.«¹⁸ Rekel je: »Zakaj moj gospod tako zasleduje svojega služabnika? Kaj sem storil? Ali kakšno zlo je v moji roki?¹⁹ Zdaj te torej prosim, naj moj gospod kralj posluša besede svojega služabnika. Ce te je Gospod razvnel zoper mene, naj sprejme^q daritev, toda če so to človeški otroci, naj bodo prekleti pred Gospodom, kajti danes so me pognali ven, pred ostajanjem^r v Gospodovi dediščini, rekoč: »Pojdi, služi drugim bogovom.«²⁰ Zdaj naj torej moja kri

ne pade na tla pred Gospodovim obrazom, kajti Izraelov kralj je prišel ven, da išče bolho, kakor ko nekdo lovi jerebico v gorah.«

²¹ Potem je Savel rekel: »Grešil sem. Vrni se, moj sin David, kajti ne bom ti več škodil, ker je bila ta dan moja duša dragocena v tvojih očeh. Glej igral sem bedaka in se silno motil.«²² David je odgovoril in rekel: »Poglej kraljevo sulico! In naj nekdo izmed mladeničev pride čez ter jo vzame.²³ Gospod [naj] vsakemu možu povrne njegovo pravičnost in njegovo zvestobo, kajti Gospod te je ta dan izročil v *mojo* roko, toda svoje roke nisem hotel iztegniti zoper Gospodovega maziljenca.²⁴ Glej, kakor je bilo tvoje življenje ta dan zelo cenjeno v mojih očeh, tako naj bo moje življenje zelo cenjeno v Gospodovih očeh in naj me osvobodi iz vse stiske.«²⁵ Potem je Savel rekel Davidu: »Blagoslovjen bodi ti, moj sin David. Delal boš oboje, velike stvari in vendar boš tudi prevladal.« Tako je David odšel na svojo pot in Savel se je vrnil na svoj kraj.

27 David je v svojem srcu rekel:^s »Sedaj bom nekega dne umrl^t po Savlovi roki. Zame ni nič boljšega, kakor da bi hitro pobegnil v deželo Filistejcev in Savel bo obupal nad menoj, da me še išče v kateremkoli območju Izraela. Tako bom pobegnil iz njegove roke.«² David se je dvignil in šel preko s šeststo možmi, ki so bili z njim, k Ahíšu, Maóhovemu sinu, kralju Gata.³ David je prebival z Ahíšem v Gatu, on in njegovi možje, vsak mož s svojo družino, David s svojima dvema ženama, Jezreeľko Ahinóam in Karmelčanko Abigájilo, Nabálovo ženo.⁴ To je bilo povedano Savlu, da je David pobegnil v Gat in ni ga več ponovno iskal.

⁵ David je rekel Ahíšu: »Če sem torej našel milost v tvojih očeh, naj mi dajo prostor v nekem mestu v deželi, da bom tam lahko prebival, kajti zakaj bi tvoj služabnik prebival s teboj v kraljevem mestu?«⁶ Potem mu je Ahíš ta dan izročil Ciklág. Zato Ciklág pripada Judovim kraljem do tega dne.⁷ Časa,^u ko je David prebival v deželi Filistejcev, je bil polno^v leto in štiri mesece.^w

⁸ David in njegovi možje so odšli gor in vdrli h Gešuréjcem, Girzéjcem^x in Amalečanom, kajti ti narodi so bili od davnine prebivalci dežele, kakor greš v Šur, celo v egiptovsko deželo.⁹ David je udaril deželo in ni pustil živega niti moškega niti ženske in odvedel ovce, vole, osle, kamele, obleke in se vrnil in prišel k Ahíšu.¹⁰ Ahíš je rekel: »Kam yste danes vpadli?« David je rekel: »Zoper južni Juda in zoper jug Jerahmeélovcev in zoper jug Kenéjcev.«¹¹ David ni rešil živega niti moškega niti ženske, da prinesejo novice v Gat, rekoč: »Da ne bi povedali o nas, rekoč: »Tako je storil David in takšen bo njegov način, vse dokler on prebiva v deželi Filistejcev.«¹² Ahíš je verjel Davidu, rekoč: »Svojemu ljudstvu Izraelu je storil, da ga zpopolnoma prezira, zato bo on moj služabnik na veke.«

26,5: 1 Sam
14,50
26,5: 1 Sam
17,55

ⁿ 26,5: v okopu...: hebr. sredi svojih vozov.

^o 26,8: izročil: hebr. zaprl.

^p 26,16: vredni...: hebr. sinovi smrti ste.

^q 26,19: sprejme: hebr. povonja.

^r 26,19: ostajanjem...: hebr. tem, da bi se trdno pridružil.

^s 27,1: [Okoli leta 1058 pr. Kr.]

^t 27,1: umrl: hebr. použit.

^u 27,7: Čas: hebr. Število dni.

^v 27,7: polno...: hebr. leto dni.

^w 27,7: [Do leta 1056 pr. Kr.]

^x 27,8: Girzéjcem: ali, Gizréjcem.

^y 27,10: Kam...: ali, Ali niste danes vpadli itd.

^z 27,12: ga...: hebr. smrdi.

28 Prijetilo se je v tistih dneh, ^ada so Filistejci zbrali skupaj svojo vojsko za bojevanje, da se borijo z Izraelom. In Ahíš je rekel Davidu: »Zagotovo vedi, da boš šel z menoj ven v bitko, ti in tvoji možje.« ² David je rekel Ahíšu: »Zagotovo boš vedel, kaj lahko tvoj služabnik stori.« Ahíš je rekel Davidu: »Zato te bom na veke naredil za varuha svoje glave.«

³ Torej Samuel je bil mrtev in ves Izrael ga je objokoval in pokopali so ga v Rami, celo v njegovem lastnem mestu. In Savel je iz dežele odstranil tiste, ki so imeli osebne duhove in čarovnike. ⁴ Filistejci so se zbrali skupaj in prišli ter se utaborili v Šunému, in Savel je zbral skupaj ves Izrael in utaborili so se v Gilbói. ⁵ Ko je Savel videl vojsko Filistejcev, je bil prestrašen in njegovo srce je silno trepetalo. ⁶ Ko je Savel poizvedel od Gospoda, mu Gospod ni odgovoril, niti po sanjah, niti po urimu, niti po prerokih.

⁷ Potem je Savel rekel svojim služabnikom: »Poiščite mi žensko, ki ima osebnega duha, ^bda lahko grem k njej in jo povprašam.« Njegov služabnik mu je rekel: »Glej, v En Doru je ženska, ki ima osebnega duha.« ⁸ Savel se je preoblekel in si nadel drugo oblačilo in odšel ter dva moža z njim in ponoči so prišli k ženski. Rekel je: »Prosim te, vedežuj mi po osebnem duhu in katerega ti bom imenoval, mi ga privedi gor.« ⁹ Ženska mu je rekla: »Glej, ti veš, kaj je storil Savel, kako je iz dežele iztrebil tiste, ki imajo osebne duhove in čarovnike. Zakaj mi potem polagaš zanko za moje življenje, da mi povzročiš, da umrem?« ¹⁰ Savel ji je prisegel pri Gospodu, rekoč: »Kakor živi Gospod, se ti za to stvar ne bo pripetila nobena kazen.« ¹¹ Potem je ženska rekla: »Koga naj privedem k tebi?« Rekel je: »Privedi mi gor Samuela.« ¹² Ko je ženska zagledala Samuela, je zavpila z močnim glasom. Ženska je spregovorila Savlu, rekoč: »Zakaj si me zavedel? Kajti ti si Savel.« ¹³ Kralj ji je rekel: »Ne boj se, kajti kaj si videla?« Ženska je rekla Savlu: »Videla sem bogove vzpenjati se iz zemlje.« ¹⁴ Rekel ji je: »Kakšne ^coblike je?« Rekla je: »Starec prihaja gor in pokrit je z ogrinjalom.« Savel je zaznal, da je ^dbil to Samuel in se s svojim obrazom sklonil do tal in se priklonil.

¹⁵ Samuel je rekel Savlu: »Zakaj si me vznemiril, da me privedeš gor?« Savel je odgovoril: »Zelo sem zaskrbljen, kajti Filistejci se bojujejo zoper mene, Bog pa je odšel od mene in mi nič več ne odgovarja niti po prerokih ^dniti po sanjah. Zato sem te poklical, da mi lahko daš vedeti, kaj naj storim.« ¹⁶ Potem je Samuel rekel: »Zakaj potem sprašuješ mene, glede na to, da je Gospod odšel od tebe in je postal tvoj sovražnik?« ¹⁷ Gospod mu ^eje storil, kakor je govoril po meni, ^fkajti Gospod je iztrgal kraljestvo iz tvoje roke in ga dal tvojemu bližnjemu, ¹⁸torej Davidu, ker ne ubogaš Gospodovega glasu niti ne izvršuješ njegovega krutega besa nad Amálekom, zato ti je Gospod ta dan storil to stvar. ¹⁹Poleg tega bo Gospod tudi Izrael s teboj izročil v roko Filistejcev. Jutri boste

^{28,3:}
1 Sam 25,1
^{28,17:}
1 Sam 15,28
^{29,4:} 1 Krn 12,19
^{29,5:}
1 Sam 18,7
^{29,5:} 1 Sam 21,11

ti in tvoji sinovi z menoj. Tudi izraelsko vojsko bo Gospod izročil v roko Filistejcev.«

²⁰ Potem je Savel takoj padel ^gpo vsej dolžini na zemljo in bil jebole prestrašen zaradi Samuelovih besed in v njem ni bilo moči, kajti ves dan ni jedel kruha niti vso noč.

²¹ Ženska je prišla k Savlu in videla, da je bil silno vznemirjen in mu rekla: »Glej, tvoja pomočnica je ubogala tvoj glas in svoje življenje sem položila v svojo roko in prisluhnila tvojim besedam, ki si mi jih spregovoril. ²²Zdaj torej, prosim te, tudi ti prisluhni glasu svoje pomočnice in naj predte postavim grizljaj kruha in jej, da boš lahko imel moč, ko greš na svojo pot.« ²³Vendar je odklonil in rekel: »Ne bom jedel.« Toda njegovi služabniki so ga, skupaj z žensko, primorali in prisluhnili je njihovemu glasu. Tako je vstal iz tal in sedel na posteljo. ²⁴Ženska je imela v hiši rejeno tele. Pohitela je, ga zaklala, vzela moko in jo znetla ter iz nje spekla nekvašen kruh. ²⁵In to je prinesla pred Savlu in pred njegove služabnike in ti so jedli. Potem so vstali in tisto noč odšli proč.

29 Filistejci so torej vse svoje vojske zbrali skupaj k Aféku, Izraelci pa so se utaborili pri studencu, ki je v Jezreelu. ²Knezi izmed Filistejcev so šli mimo po stotnih in po tisočnih, toda David in njegovi možje so šli mimo v zadnji straži z Ahíšem. ³Potem so princi Filistejcev rekli: »Kaj počnejo tukaj ti Hebrejci?« Ahíš je rekel princem Filistejcev: »Ali ni to David, služabnik Savla, Izraelovega kralja, ki je bil z menoj te dni ali ta leta in v njem nisem našel nobenega madeža, odkar je pripadel *k meni*, do tega dne?« ⁴Filistejski princi pa so bili ogorčeni nad njim in filistejski princi so mu rekli: »Primoraj tega pajdaša, da se vrne, da bo lahko ponovno šel na svoj kraj, ki si mu ga določil in naj ne gre z nami dol v bitko, da nam v bitki ne bi bil nasprotnik, kajti s čim se bo prikupil svojemu gospodarju? Ali naj to ne bi bilo z glavami teh ljudi?« ⁵Ali ni to David, o katerem so druga drugi pele v plesih, rekoč: »Savel je usmrtil svoje tisoče, David pa svoje deset tisoče?«

⁶Potem je Ahíš poklical Davida in mu rekel: »Zagotovo, kakor Gospod živi, si bil pošten in tvoje odhajanje in tvoje prihajanje z menoj v vojsko je dobro v mojem pogledu, kajti nisem našel zla v tebi od dneva tvojega prihoda k meni, do tega dne, pa vendar ti knezi ^hniso naklonjeni. ⁷Zato se sedaj vrni in pojdi v miru, da ne razzališ ⁱfilistejskih knezov.«

⁸David je rekel Ahíšu: »Toda kaj sem storil? Kaj si našel na svojem služabniku, dokler sem bil s teboj, do tega dne, da se ne smem iti bojevat zoper sovražnike svojega gospoda kralja?« ⁹Ahíš je odgovoril in Davidu rekel: »Vem, da si dober v mojih očeh, kakor Božji angel. Vendar so princi Filistejcev rekli: »Ta ne bo šel z nami gor v bitko.« ¹⁰Zato sedaj vstani zgodaj zjutraj s služabniki svojega gospoda, ki so prišli s teboj in takoj, ko boste zgodaj zjutraj pokonci in imeli svetlobo, odidite.« ¹¹Tako so David in njegovi možje zgodaj

^a 28,1: [Okoli leta 1056 pr. Kr.]

^b 28,7: [osebnega duha: medij.]

^c 28,14: *Kakšne*... hebr. Kakšen je njegov videz?

^d 28,15: *prerokih*...: hebr. roki prerokov.

^e 28,17: *mu*...: ali, je zase.

^f 28,17: *meni*...: hebr. moji roki.

^g 28,20: *padel*...: hebr. pohitel in padel s polnostjo svoje postave.

^h 29,6: *knezi*...: hebr. nisi dober v očeh knezov.

ⁱ 29,7: *razzališ*: hebr. delaš zla v očeh.

^j 29,8: *s*: hebr. pred.

zjutraj vstali, da odrinejo, da se vrnejo v deželo Filistejcev. Filistejci pa so šli gor k Jezreélu.

30 Pripetilo se je, ko so David in njegovi možje na tretji dan prišli v Ciklág, da so Amalečani napadli jug in Ciklág in udarili Ciklág ter ga požgali z ognjem² in ženske, ki so bile v njem, so zajeli [kot] ujetnice. Nobene niso usmrtili niti velike niti male, temveč so jih odvedli proč in odšli na svojo pot.

³ Tako so David in njegovi možje prišli k mestu in glej, to je bilo požgano z ognjem. Njihove žene, njihovi sinovi in njihove hčere pa so bili zajeti [kot] ujetniki. ⁴ Potem so David in ljudstvo, ki je bilo z njim, povzdignili svoje glasove in jokali, dokler niso imeli več moči za jokanje. ⁵ In dve Davidovi ženi sta bili zajeti [kot] ujetnici, Jezreélka Ahinóam in Abigájila, žena Karmelčana Nabála. ⁶ David je bil silno zaskrbljen, kajti ljudstvo je govorilo o njegovem kamnanju, ker so bile duše vseh ljudi užalošcene,^k vsak mož zaradi svojih sinov in zaradi svojih hčera, toda David se je ohrabil v Gospodu, svojem Bogu.

⁷ David je duhovniku Abjatárju rekel: »Ahímélehov sin, prosim te, prinesi mi sèm efód.« In Abjatár je tja, k Davidu, prinesel efód. ⁸ David je poizvedel pri Gospodu, rekoč: »Ali naj sledim za tem krdelom? Ali jih bom dohitel?« Odgovoril mu je: »Zasleduj, kajti zagotovo jih boš dohitel in čisto gotovo vse povrnil.« ⁹ Tako je David odšel, on in šeststo mož, ki so bili z njim in prišli so k potoku Besór, kjer so ostali tisti, ki so ostali zadaj. ¹⁰ Toda David je zasledoval, on in štiristo mož, kajti dvesto jih je ostalo zadaj, ki so bili tako slabotni, da niso mogli prečkati potoka Besór.¹

¹¹ Na polju so našli Egipčana, ga privedli k Davidu, mu dali kruha in je jedel in primorali so ga piti vodo.

¹² Dali so mu košček figove kepe in dva grozda rozin. Ko je pojedel, je njegov duh ponovno prišel k njemu, kajti tri dni in tri noči ni jedel nobenega kruha niti ni pil nobene vode. ¹³ David mu je rekel: »Komu pripadaš? In od kod si?« Rekel je: »Jaz sem mladenič iz Egipta, služabnik Amálečana in moj gospodar me je pustil, ker sem se pred tremi dnevi počutil bolnega. ¹⁴ Naredili smo invazijo nad jug Keretéjcev in nad območja, ki pripadajo Judu in nad jug Kaléba in Ciklág smo požgali z ognjem.« ¹⁵ David mu je rekel: »Ali me lahko privedeš dol k tej skupini?« Rekel je: »Prisezi mi pri Bogu, da me ne boš niti ubil niti me ne boš izročil rokam mojega gospodarja in jaz te bom odvedel dol k tej skupini.«

¹⁶ Ko ga je privedel dol, glej, so bili razpršeni naokoli po vsej zemlji, jedli, pili in plesali zaradi velikega plena, ki so ga vzeli iz filistejske dežele in iz Judove dežele. ¹⁷ David jih je udarjal od večerne polteme do naslednjega ^mdne in niti mož izmed njih ni pobegnil razen štiristo mladeničev, ki so jahali na kamelah in pobegnili. ¹⁸ David je povrnil vse, kar so Amalečani odvedli proč in David je rešil svoji dve ženi. ¹⁹ Ničesar jim ni manjkalo, niti

malega, niti velikega, niti sinov, niti hčera, niti plena, niti nobene stvari, ki so jim jih vzeli. Vse je David povrnil. ²⁰ David je vzel vse trope in črede, ki so jih gnali pred tisto drugo živino in rekli so: »To je Davidov plen.«

²¹ David je prišel k dvestotim možem, ki so bili tako slabotni, da niso mogli slediti Davidu, ki so jih primorali, da ostanejo pri potoku Besórju in odšli so naprej, da srečajo Davida in da srečajo ljudstvo, ki je bilo z njim in ko se je David približal ljudstvu, jih je pozdravil. ⁿ²² Potem so odgovorili vsi zlobneži in Beliálovi možje izmed tistih, ^oki so odšli z Davidom in rekli: »Ker niso odšli z nami, jim ne bomo dali od plena, ki smo ga povrnili, razen vsakemu možu svojo ženo in svoje otroke, da jih bodo lahko odvedli proč in odšli.« ²³ Potem je David rekel: »Ne boste tako storili, moji bratje, s tem, kar nam je Gospod dal, ki nas je zaščitil in v naše roke izročil skupino, ki je prišla zoper nas. ²⁴ Kajti kdo vam bo prisluhnil v tej zadevi? Temveč kakor je njegov del tistem, ki gre dol v bitko, tako bo njegov del tistem, ki ostane pri stvareh. Enako si bosta razdelila.« ²⁵ In tako je bilo od tega dne naprej, Pda je to naredil [za] zakon in odredbo za Izraela do tega dne.

²⁶ Ko je David prišel v Ciklág, je od plena poslal Judovim starešinam, torej svojim prijateljem, rekoč: »Glejte darilo ^qza vas od plena Gospodovih sovražnikov; ²⁷ tistim, ki so bili v Betelu in tistim, ki so bili v južnem Ramátu ^rin tistim, ki so bili v Jatírju ²⁸in tistim, ki so bili v Aroérju in tistim, ki so bili v Sifmótu in tistim, ki so bili v Eštemói ²⁹in tistim, ki so bili v Rahálu in tistim, ki so bili v mestih Jerahmeélovcev in tistim, ki so bili v mestih Kenéjcev ³⁰in tistim, ki so bili v Hormi in tistim, ki so bili v Bor Ašánu in tistim, ki so bili v Atáhu ³¹in tistim, ki so bili v Hebrónu in k vsem krajem, kjer so se bili sam David in njegovi možje vajeni preganjati.«

31 Torej Filistejci so se borili zoper Izrael in Izraelci so pobegnili pred Filistejci in padli dol, umorjeni ^sna gori Gilbói. ² Filistejci so tesno sledili Savlu in njegovim sinovom in Filistejci so usmrtili Jonatana, Abinadába in Malkišúa, Savlove sinove. ³ Bitka je postala huda zoper Savla in lokostrelci ^tso ga zadeli; ^uin bil je hudo ranjen od lokostrelcev. ⁴ Potem je Savel rekel svojemu nosilcu bojne opreme: »Izvleci svoj meč in me prebodi z njim; da ne bi prišli ti neobrezanci in me prebodli in me zlorabili.« ^vVendar njegov nosilec bojne opreme ni hotel, kajti bil je hudo prestrašen. Zato je Savel vzel meč in padel nanj. ⁵ Ko je njegov nosilec bojne opreme videl, da je bil Savel mrtev, je tudi sam prav tako padel na svoj meč in umrl z njim. ⁶ Tako so ta isti dan skupaj umrli Savel, njegovi trije sinovi, njegov nosilec bojne opreme in vsi njegovi možje.

Ko so Izraelovi možje, ki so bili na drugi strani doline in tisti, ki so bili na drugi strani Jordana, videli, da so Izraelovi možje pobegnili in da so bili

^k 30,6: užalošcene: hebr. grenke.

^l 30,10: [Besór: hebr. Vesel.]

^m 30,17: naslednjega...: hebr. njihovega naslednjega dne.

ⁿ 30,21: pozdravil...: ali, vprašal kako so.

^o 30,22: tistih: hebr. mož.

^p 30,25: naprej: hebr. in naprej.

^q 30,26: darilo: hebr. blagoslov.

^r 30,27: [Ramátu...: hebr. višine ali višina juga.]

^s 31,1: umorjeni: ali, ranjeni.

^t 31,3: lokostrelci: hebr. strelci, možje z loki.

^u 31,3: zadeli: hebr. našli.

^v 31,4: zlorabili...: hebr. zasmehovali.

Savel in njegovi sinovi mrtvi, so zapustili mesta in pobegnili in Filistejci so prišli ter prebivali v njih.

⁸ Pripetilo se je naslednji dan, ko so prišli Filistejci, da oropajo umorjene, da so našli Savla in njegove tri sinove padle na gori Gilbói. ⁹ Odsekali so njegovo glavo, splekli njegovo bojno opremo in poslali naokoli, v deželo Filistejcev, da to razglasijo v hiši njihovih malikov in med ljudstvom. ¹⁰ Njegovo

^{31,12:} Jer 34,5
^{31,13:}
² Sam 2,4

bojno opremo so položili v hišo Astarte. Njegovo telo pa so pritrdili na obzidje Bet Šéana.

¹¹ Ko so prebivalci Jabéš Gileáda slišali o tem, kar so Filistejci storili Savlu, ¹² so se vsi hrabri možje vzdignili in hodili vso noč in vzeli Saylovo telo in telesa njegovih sinov z obzidja Bet Šéana in prišli v Jabéš ter jih tam sežgali. ¹³ In vzeli so njihove kosti in jih pokopali pod drevesom pri Jabéšu in se postili sedem dni.

Druga Samuelova knjiga, drugače imenovana Druga knjiga kraljev

[Druga Samuelova knjiga opisuje najpomembnejše trenutke Davidovega vladanja, najprej nad judovskim ozemljem in nazadnje nad celotnim izraelskim narodom. Sledi Davidovemu vzponu na prestol, njegovim grehom prešuštva in umora ter pretresljivim posledicam teh grehov za njegovo družino in narod.]

Za podrobnosti o naslovih Samuelovih knjig glejte Prvo Samuelovo knjigo. Hebrejski naslov obeh knjig (prvotno ene) je »Samuel«. Grški naslov Druge Samuelove knjige je *Basileion Beta*, »Druga kraljestva«. Latinski naslov je *Liber II Samuelis*, »Druga Samuelova knjiga« ali preprosto »Druga Samuelova«.

1. Božji zavezi s kraljem Davidom (in Davidov padec) (1-20).

2. Epilog in upanje na večjega Davida (21-24).]

1 Pripetilo se je torej, po Savlovi smrti, ^ako se je David vrnil iz pokola Amalečanov in je David dva dni prebival v Ciklágu ² in tretji dan se je zgodilo celo, da je, glej, mož prišel iz tabora od Savla s svojimi pretrganimi oblačili in zemlja je bila na njegovi glavi. In bilo je tako, ko je prišel k Davidu, da je padel k tlom in se globoko priklonil. ³ David mu je rekel: »Od kod prihajaš?« Rekel mu je: »Pobegnil sem iz tabora Izraelcev.« ⁴ David mu je rekel: »Kako je šla ^bzadeva? Prosim te, povej mi.« Odgovoril je: »Da je ljudstvo pobegnilo iz bitke in tudi številni izmed ljudstva so padli in so mrtvi in tudi Savel in njegov sin Jonatan sta mrtva.« ⁵ David je rekel mladeniču, ki mu je povedal: »Kako veš, da sta Savel in njegov sin Jonatan mrtva?« ⁶ Mladenič, ki mu je povedal, je rekel: »Kakor sem se naključno znašel na gori Gilbói, glej, Savel se je naslanjal na svojo sulico in glej, bojni vozovi in konjeniki so tesno sledili za njim.« ⁷ Ko je pogledal za seboj, me je videl in me poklical k sebi. Odgovoril sem: »Tukaj ^csem.« ⁸ Rekel mi je: »Kdo si?« Odgovoril sem mu: »Amálečan ^dsem.« ⁹ Ponovno mi je rekel: »Stoj, prosim te, nad meno in me ubij, kajti tesnoba ^eje prišla nadme, ker je moje življenje še celo v meni.« ¹⁰ Tako sem stopil k njemu in ga usmrtil, ker sem bil prepričan, da potem, ko je padel, ne bi mogel živeti in vzel sem krono, ki je bila na njegovi glavi ter zapestnico, ki je bila na njegovem laktu ter ju prinesel sèm k svojemu gospodu.

¹¹ Potem je David prijel svoja oblačila in jih raztrgal in prav tako vsi možje, ki so bili z njim

^{1,1:} 1 Sam 30,17

^{1,11:}
2 Sam 3,31

^{1,11:} 2 Sam 13,31

^{1,14:} Ps 105,15
^{1,18:} Joz 10,13
^{1,20:} Mih 1,10

¹² in žalovali so, jokali in se do večera postili za Savlom in za njegovim sinom Jonatanom in za Gospodovim ljudstvom in za Izraelovo hišo, ker so padli pod mečem.

¹³ David je rekel mladeniču, ki mu je povedal: »Od kod si?« Odgovoril je: »Jaz *sem* sin tujca, Amálečana.« ¹⁴ David mu je rekel: »Kako se nisi bal iztegniti svoje roke, da uničiš Gospodovega maziljenca?« ¹⁵ David je poklical enega izmed mladeničev ter rekel: »Približaj se *in* padi nanj.« In ta ga je udaril, da je umrl. ¹⁶ David mu je rekel: »Tvoja kri *bodi* na tvoji glavi, kajti tvoja usta so pričala zoper tebe, rekoč: »Umoril sem Gospodovega maziljenca.«

¹⁷ David je s tem žalovanjem žaloval nad Savlom in nad njegovim sinom Jonatanom. ¹⁸ (Prav tako je zaukazal, naj Judeve otroke učijo *uporaboloka*. Glej, *to je napisano v Jasherjevi knjigi.*) ¹⁹ »Izraelova lepota je umorjena na tvojih visokih krajin. Kako so padli mogočni! ²⁰ Ne povejte *tega* v Gatu, ne razglašajte *tega* na Aškelónskih ulicah, da se ne bi filistejske hčere veselile, da ne bi hčere neobrezancev slavile. ²¹ Ve gore Gilbóe, *naj tam ne bo* nobene rose niti *naj tam ne bo* dežja nad vami niti nobenih polj za darovanja, kajti ščit mogočnega je podlo odvržen, Savlov ščit, *kakor če ne bi bil* maziljen z oljem. ²² Od krvi pobitih, od maščobe mogočnih, se Jonatanov lok ni obrnil nazaj in Savlov meč se ni vrnil prazen. ²³ Savel in Jonatan *sta bila* očarljiva in prijetna ^fv svojih življenjih in v svoji smrti nista bila ločena. Hitrejša sta bila kakor orli, močnejša sta bila kakor levi.

^w 31,11: *o...:* ali, glede tistega, kar.

^a 1,1: [Okoli leta 1056 pr. Kr.]

^b 1,4: *šla:* hebr. bila.

^c 1,7: *Tukaj...:* hebr. Glej me.

^d 1,9: *tesnoba...:* ali, moj verižni plašč (ali, moj izvezen plašč) me ovira, da je moje itd.

^e 1,18: *Jasherjevi...:* ali, knjige pravičnega.

^f 1,23: *prijetna:* ali, prijazna.

²⁴ Ve hčere izraelske, jokajte nad Savlom, ki vas je oblekel v škrlat, z drugimi nasladami, ki je na vaše obleke nadel ornamehte iz zlata. ²⁵ Kako so mogočni padli v sredi bitke! Oh Jonatan, umorjen si bil na svojih visokih krajih. ²⁶ Žalosten sem zaradi tebe, moj brat Jonatan. Zelo prijeten si mi bil. Tvoja ljubezen do mene je bila čudovita, presegajoča ljubezen žensk. ²⁷ Kako so mogočni padli in so uničena bojna orožja.«

2 Pripetilo se je po tem, da je David poizvedel od Gospoda, rekoč: »Ali naj grem gor v katerokoli izmed Judovih mest?« Gospod mu je rekel: »Pojdi gor.« David mu je rekel: »Kam naj grem gor?« Rekel je: »V Hebrón.« ²Tako je David odšel tja gor in tudi dve njegovi ženi: Jezreélka Ahinóam in Abigájila, žena Karmélčana Nabála. ³Njegove može, ki so bili z njim, je David privedel gor, vsakega moža s svojo družino in prebivali so v mestih Hebróna. ⁴Možje iz Juda so prišli in tam mazilili Davida [za] kralja nad Judovo hišo. In povedali so Davidu, rekoč: »Da so bili možje iz Jabéš Gileáda tisti, ki so pokopali Savla.«

⁵ David je poslal poslance k ljudem iz Jabéš Gileáda ter jim rekel: »Blagoslovjeni bodite od Gospoda, da ste izkazali to prijaznost našemu gospodu Savlu in ga pokopali. ⁶Sedaj naj vam Gospod izkaže prijaznost in resnico in tudi jaz vam bom poplačal to prijaznost, ker ste storili to stvar. ⁷Zato naj bodo sedaj vaše roke okrepljene in bodite hrabri, skajti vaš gospodar Savel je mrtev in tudi Judova hiša me je mazilila [za] kralja nad seboj.«

⁸ Toda Nerov sin Abnér, poveljnik Savlove vojske, je vzel Savlovega sina Iš Bošeta, ⁱin ga privedel preko, v Mahanájim ⁹in ga postavil [za] kralja nad Gileádom, nad Ašhúrci, nad Jezreéлом, nad Efrájimom, nad Benjamínom in nad vsem Izraelom. ¹⁰ Savlov sin Iš Bošet je bil star štirideset let, ^jko je začel kraljevati nad Izraelom in kraljeval je dve leti. Toda Judova hiša je sledila Davidu. ¹¹In časa, ^kko je bil David kralj v Hebrónu, nad Judovo hišo, je bilo sedem let in šest mesecev.

¹² In Nerov sin Abnér in služabniki Savlovega sina Iš Bošeta so iz Mahanájima odšli v Gibeón. ¹³ In Cerújin sin Joáb in Davidovi služabniki so odšli ^lven in se ^msrečali pri Gibeónskem ribniku in se usedli, eni na eni strani ribnika, drugi pa na drugi strani ribnika. ¹⁴ Abnér je rekel Joábu: »Naj mladeniči sedaj vstanejo in igrajo pred nami.« Joáb je rekel: »Naj vstanejo.« ¹⁵Potem so se tam vzdignili in odšli čez, po številu dvanajst iz Benjamina, ki je pripadal Iš Bošetovemu sinu Savlu in dvanajst izmed Davidovih služabnikov. ¹⁶Vsak je zgrabil drugega za glavo in svoj meč porinil v njegovo stran. Tako so skupaj padli dol, zato je bil ta kraj imenovan Helkat-hazurim, ⁿki je v Gibeónu. ¹⁷Tam je bila ta dan zelo huda bitka

in Abnér je bil poražen in Izraelovi možje, pred Davidovimi služabniki.

¹⁸ Bili so trije Cerújni sinovi: Joáb, Abišáj in Asaél. Asaél je bil kakor svetloba stopala, ^okakor divja Psrna. ¹⁹ Asaél je zasledoval Abnérja in ko je šel, se ni obrnil ne k desni roki niti ne k levi od ^qzasledovanja Abnérja. ²⁰Potem je Abnér pogledal za seboj in rekel: »Ali si ti Asaél?« Odgovoril je: »Jaz sem.« ²¹Abnér mu je rekel: »Obrni se vstran k svoji desni roki ali k svoji levi in primi enega izmed mladeničev in si vzemi njegovo ^rbojno opremo.« Toda Asaél se ni hotel obrniti od sledenja za njim. ²² Abnér je ponovno rekel Asaélu: »Obrni se stran od sledenja za menoj. Zakaj bi te udaril k tlom? Kako bi potem svoj obraz dvignil k tvojemu bratu Joábu?« ²³Vendar je ta odklonil, da se obrne vstran. Zato ga je Abnér z zadnjim delom sulice udaril pod petim rebrom, da je sulica pogledala ven za njim; in tam je padel dol in umrl na istem kraju. Pripetilo se je, da kolikor jih je prišlo na kraj, kjer je Asaél padel dol in umrl, da so mirno stali. ²⁴Tudi Joáb in Abišáj sta zasledovala Abnérja. Sonce je zašlo, ko sta prišla k hribu Ame, ki leži pred Giahom, ob poti Gibeónske divjine.

²⁵ Benjaminovi otroci so se zbrali skupaj za Abnérjem in postali eno krdelo in stali na vrhu hriba. ²⁶Potem je Abnér zaklical Joábu in rekel: »Mar bo meč požiral na veke? Ali ne veš, da bo v zadnjem koncu to grenkoba? Doklej bo torej, preden boš svojemu ljudstvu naročil, naj se vrne od zasledovanja svojih bratov?« ²⁷Joáb je rekel: »Kakor živi Bog, če ne bi spregovoril, bi potem zjutraj ^sljudstvo zagotovo odšlo gor, ^tvsakdo od sledenja svojemu bratu.« ²⁸Tako je Joáb zatrobil na šofar in vse ljudstvo je mirno stalo in ni več zasledovalo Izraela niti se niso več bojevali. ²⁹ Abnér in njegovi možje so vso to noč hodili skozi ravnino in prečkali Jordan in šli skozi ves Bitrón in prišli do Mahanájima. ³⁰Joáb se je vrnil od zasledovanja Abnérja in ko je vse ljudstvo zbral skupaj, je od Davidovih služabnikov manjkalo devetnajst mož in Asaél. ³¹Toda Davidovi služabniki so udarili Benjaminove in Abnérjeve možje, tako da je umrlo tristo šestdeset mož.

³²Pobrali so Asaéla in ga pokopali v mavzoleju njegovega očeta, ki je bil v Betlehemu. Joáb in njegovi možje pa so vso noč hodili ter ob svitu prišli v Hebrón.

3 Torej tam je bila dolga vojna med Savlovo hišo in Davidovo hišo, toda David je postajal močnejši in močnejši, Savlova hiša pa je postajala sibkejša in sibkejša.

² Davidu so se v Hebrónu rodili sinovi. Njegov prvorjenec je bil Amnón; ^uod Jezreélke Ahinóam; ^v³ in njegov drugi Kiláb ^wod Abigájile, žene Karmélčana Nabála in tretji Absalom, ^xsin Maáhe, hčere gešurskega kralja Talmája; ⁴in četrtri Adonija,

2,4: 1 Mkb 2,5⁷
2,4: 1 Sam 31,13

p 2,18: *divja*...: hebr. ena od srn, ki je na polju.

q 2,19: *od*...: hebr. izza.

r 2,21: *njegovo*...: ali, njegov plen.

s 2,27: *zjutraj*...: hebr. od jutra.

t 2,27: *gor*: ali, proč.

u 3,2: [Amnón: hebr. Zvest.]

v 3,2: [Ahinóam: hebr. Brat prijetnosti.]

w 3,3: *Kiláb*: ali, Daniel; *[Kiláb]*: hebr. Zadržan očetu.]

x 3,3: [Absalom: hebr. Oče miru, to je, Prijateljski.]

^g 2,7: *hrabri*...: hebr. sinovi poguma.

^h 2,8: *Savlove*...: hebr. vojske, ki je bila Savlova.

ⁱ 2,8: *Iš Bošeta: ali, Ešbáala; [Iš Bošet]:* hebr. Mož sramote.]

^j 2,10: [Leta 1055 pr. Kr.]

^k 2,11: *časa*: hebr. število dni.

^l 2,13: [Okoli leta 1053 pr. Kr.]

^m 2,13: *se*: hebr. so jih.

ⁿ 2,16: *Helkat-hazurim: to je: Polje močnih mož;*

[Helkat-hazurim]: hebr. Gladkost skal.]

^o 2,18: *stopala*: hebr. svojih stopal.

^yHagítin sin; in peti Šefatjá, ^zsin Abitále; ^a5 in šesti Jitreám ^bod Davidove žene Egle. Ti so bili rojeni Davidu v Hebrónu.

⁶Pripetilo se je, medtem ko je bila vojna med Savlovo hišo in Davidovo hišo, da je Abnér sebe naredil močnega za Savlovo hišo.

⁷Savel je imel priležnico, ki ji je *bilo* ime Ricpa, Ajájeva hči in *Iš Bošet* je rekel Abnérju: »Zakaj si odšel k priležnici mojega očeta?« ⁸Potem je bil Abnér zelo ogorčen zaradi besed Iš Bošeta in je rekel: »*Mar sem* pasja glava, ko ta dan zoper Juda izkazujem prijaznost hiši tvojega očeta Savla, njegovim bratom in njegovim priateljem in te nisem izročil v Davidovo roko, da me danes obsojaš s krivdo glede te ženske? ⁹Tako stori Bog Abnérju in še več, razen če, kakor je Gospod prisegel Davidu, celo tako jaz storim njemu, ¹⁰da se kraljestvo prestavi od Savlove hiše in da postavi Davidov prestol čez Izraela in čez Juda, od Dana, celo do Beeršebe.« ¹¹In ni mogel Abnérju ponovno odgovoriti besede, ker se ga je bal.

¹²Abnér pa je v svojem imenu poslal poslanec k Davidu, rekoč: »Čigava je ta dežela?« Rekoč *tudi*: »Skleni zavezo z menoj in glej, moja roka *bo* s teboj, da k tebi privedem ves Izrael.«

¹³Rekel je: »Dobro. Jaz bom sklenil zavezo s teboj, toda od tebe zahtevam eno stvar, to *dje*: »Ne boš videl mojega obraza, razen če mi najprej ne pripelješ Savlove hčere Mihále, ko prideš, da vidiš moj obraz.« ¹⁴David je poslal poslanec k Savlovemu sinu Iš Bošetu, rekoč: »Izroči *mi* mojo ženo Mihálo, ki sem si jo zaročil za sto prednjih kožic Filistejcev.« ¹⁵Iš Bošet je poslal in jo vzpel od njenega soproga, *torej* od Lajiševega sina Paltíela. ^e ¹⁶Njen soprog je odšel skupaj ^fz njo, jokajoč za njo, do Bahuríma. Potem mu je Abnér rekel: »Pojdi, vrni se.« In se je vrnil.

¹⁷Abnér je imel pogovor z Izraelovimi starešinami, rekoč: »V preteklih časih ste iskali za Davidom, *da bi bil* kralj nad vami. ¹⁸Sedaj *torej* *to* storite, kajti Gospod je govoril o Davidu, rekoč: »Po roki svojega služabnika Davida bom rešil svoje ljudstvo Izraela iz roke Filistejcev in iz roke vseh njihovih sovražnikov.« ¹⁹Abnér je govoril tudi na ušesa Benjamina in Abnér je odšel, da govoriti tudi na Davidova ušesa v Hebrónu. Vse to se je zdelo dobro Izraelu in to se je zdelo dobro celotni Benjaminovi hiši. ²⁰Tako je Abnér prišel k Davidu v Hebrón in z njim dvajset mož. David je naredil zabavo za Abnérja in može, ki so *bili* z njim. ²¹Abnér je rekel Davidu: »Vstal bom in šel in ves Izrael bom zbral k svojemu gospodu kralju, da bodo lahko s teboj sklenili zavezo in da boš lahko kraljeval nad vsem, kar si tvoje srce želi.« David je poslal Abnérja proč in ta je odšel v miru.

²²Glej, Davidovi služabniki in Joáb so prišli iz zasledovanja krdela in s seboj prinesli velik plen, toda Abnér ni *bil* z Davidom v Hebrónu, kajti poslal

ga je proč in ta je odšel v miru. ²³Ko so prišli Joáb in vsa vojska, ki je *bila* z njim, so Joábu povedali, rekoč: »Nerov sin Abnér je prišel h kralju in ta ga je poslal proč in je odšel v miru.« ²⁴Potem je Joáb prišel h kralju in rekel: »Kaj si storil? Glej, Abnér je prišel k tebi. Zakaj je to, da si ga poslal proč in je on popolnoma izginil? ²⁵Ti poznaš Nerovega sina Abnérja, da je prišel, da te zavede in da spozna tvoja odhajanja in tvoja prihajanja in da spozna vse, kar delaš.« ²⁶Ko je Joáb prišel od Davida, je za Abnérjem poslal poslance, ki so ga ponovno privedli od vodnjaka Sire. Toda David *tega* ni vedel. ²⁷Ko se je Abnér vrnil v Hebrón, ga je Joáb vzpel na stran, v velika vrata, da bi tiho ²⁸govoril z njim in ga tam udaril pod petim *rebrom*, da je umrl zaradi krvi njegovega brata Asaéla.

²⁸Potem ko je David *to* slišal, je rekel: »Jaz in moje kraljestvo sva brez krivde pred Gospodom na veke pred krvjo ⁱNerovega sina Abnérja. ²⁹Ta naj počiva na Joábovi glavi in na vsej hiši njegovega očeta in naj iz Joábove hiše ne zmanjka *j*istega, ki ima izliv ali je gobavec ali se naslanja na palico ali pada na meč ali mu primanjkuje kruha.« ³⁰Tako sta Joáb in njegov brat Abišáj umorila Abnérja, ker je ubil njunega brata Asaéla v bitki pri Gibeónu.

³¹David je rekel Joábu in vsemu ljudstvu, ki je *bilo* z njim: »Pretrgajte svoja oblačila in se opašite z vrečevino in žaluje pred Abnérjem.« In sam kralj David je sledil mrtvaškemu ^kodru. ³²Abnérja so pokopali v Hebrónu. Kralj je povzdignil svoj glas in jokal nad Abnérjevim grobom in vse ljudstvo je jokalo. ³³Kralj je žaloval nad Abnérjem in rekel: »Je Abnér umrl, kakor umira bedak? ³⁴Tvoje roke niso *bile* zvezane niti tvoja stopala, vklenjena v okove. Kakor mož pada pred zlobneži, ¹tako padaš ti.« In vse ljudstvo je ponovno jokalo nad njim. ³⁵Ko je vse ljudstvo prišlo, da povzročijo Davidu, da je hrano, medtem ko je bil še dan, je David prisegel, rekoč: »Tako naj mi Bog stori in še več, če okusim kruh ali karkoli drugega, dokler sonce ne zaide.« ³⁶Vse ljudstvo je *to* opazilo in to jim ^mje ugajalo, kakor karkoli je kralj storil, je vsemu ljudstvu ugajalo. ³⁷Kajti vse ljudstvo in ves Izrael je ta dan razumelo, da to ni bilo od kralja, da umori Nerovega sina Abnérja. ³⁸Kralj je rekel svojim služabnikom: »Ali ne veste, da je ta dan tukaj v Izraelu padel princ in velik mož? ³⁹Jaz *sem* ta dan šibek, ⁿčeprav maziljen kralj in ti možje, Cerújini sinovi, so pretežki zame. Gospod bo hudodelca nagradil glede na njegovo zlobnost.«

⁴Ko je Savlov sin slišal, da je bil Abnér mrtev v Hebrónu, so bile njegove roke slabotne in vsi Izraelci so bili zaskrbljeni. ²Savlov sin je imel dva moža, ki sta *bila* poveljnika čet. Ime enega je *bilo* Baaná in ime drugega ^oReháb, sinova Rimóna, Beeróčana, izmed Benjaminovih otrok (kajti tudi Beerót je bil štet k Benjaminu ³in Beeróčani so

^y 3,4: [Adonija: hebr. Gospod, to je oboževalec Jahveja.]

^z 3,4: [Šefatjá: hebr. Jahve je sodil.]

^a 3,4: [Abitále: hebr. Oče rose.]

^b 3,5: [Jitreám: hebr. Odličnost ljudstva.]

^c 3,12: [Leta 1048 pr. Kr.]

^d 3,13: *to...:* hebr. rekoč.

^e 3,15: *Paltiel: tudi imenovan, Paltí: [Paltiel: hebr. Osvoboditev ob Boga.]*

^f 3,16: *skupaj...:* gredoč in jokajoč.

^g 3,17: *V preteklih...:* hebr. Tako včeraj kakor tretji dan.

^h 3,27: *tiho:* ali, miroljubno.

ⁱ 3,28: *krvjo:* hebr. krvjo [množina.]

^j 3,29: *zmanjka...:* hebr. bo odrezan nihče.

^k 3,31: *mrtvaškemu...:* hebr. mrtvaški postelji.

^l 3,34: *zlobneži:* hebr. otroci krivičnosti.

^m 3,36: *jim...:* hebr. je bilo dobro v njihovih očeh.

ⁿ 3,39: *šibek:* hebr. nežen.

^o 4,2: *drugega:* hebr. še enega.

pobegnili v Gitájim ^Pin bili tam začasni prebivalci do tega dne.) ⁴ Savlov sin Jonatan je imel sina, *ki je bil* hrom od svojih stopal. Pet let je bil star, ko so prišle iz Jezreéla novice o Savlu in Jonatanu in njegova dojilja ga je vzela in pobegnila. Pripetilo pa se je, medtem ko je hitela, da pobegne, da je padel in postal hrom. Njegovo ime je *bilo* Mefibóšet. ⁵ Sinova Beeróčana Rimóna, Reháb in Baaná sta odšla in prišla okoli dnevne vročine v hišo Iš Bošeta, ki je opoldan ležal na postelji. ⁶ Prišla sta tja, v sredo hiše, *kakor* bi hotela vzeti pšenico. Udarila sta ga pod peto *rebro* in Reháb in njegov brat Baaná sta pobegnila. ⁷ Kajti ko sta prišla v hišo, je ležal na svoji postelji, v svoji spalnici in udarila sta ga in ga usmrtila in obglavila in vzela njegovo glavo in vso noč bežala čez ravnino. ⁸ Glavo Iš Bošeta sta prinesla k Davidu v Hebrón in rekla kralju: »Glej, glava Savlovega sina Iš Bošeta, tvojega sovražnika, ki je iskal tvoje življenje in Gospod je ta dan maščeval mojega gospoda kralja nad Savlom in njegovim semenom.«

⁹ David pa je odgovoril Rehábu in njegovemu bratu Baanáju, sinovoma Beeróčana Rimóna ter jima rekel: »*Kakor* živi Gospod, ki je mojo dušo odkupil od vseh nasprotnikov, ¹⁰ ko mi je nekdo povedal, rekoč: »Glej, Savel je mrtev, misleč, ^rda je prinesel dobre novice, sem ga prijel in ga usmrtil v Ciklágu. *Mislil* ^sje, da mu bom dal nagrado za njegove novice. ¹¹ Koliko mnogo bolj, ko sta zlobneža umorila pravično osebo v njegovi lastni hiši, na njegovi postelji? Mar ne bom torej sedaj zahteval njegovo kri iz vajine roke in vaju vzel proč z zemlje?« ¹² David je svojim mladeničem zapovedal in so ju ubili ter odsekali njuni roki in njuna stopala in *ju* obesili gor nad ribnik v Hebrónu. Toda vzeli so glavo Iš Bošeta in jo pokopali v Abnérjevem mavzoleju v Hebrónu.

5 Potem so vsi Izraelovi rodovi prišli k Davidu v Hebrón in spregovorili, rekoč: »Glej, mi smo tvoja kost in tvoje meso. ² Tudi v preteklem času, ko je bil Savel kralj nad nami, si bil ti tisti, ki nas je vodil ven in privedel v Izrael in Gospod ti je rekel: »Ti boš pasel moje ljudstvo Izrael in ti boš poveljnik nad Izraelom.« ³ Tako so vsi Izraelovi starešine prišli h kralju v Hebrón in kralj David je z njimi v Hebrónu sklenil zavezo pred Gospodom in Davida so mazilili *[za]* kralja nad Izraelom.

⁴ David je *bil* star trideset let, ko je začel kraljevati in kraljeval je štirideset let. ⁵ V Hebrónu je nad Judom kraljeval sedem let in šest mesecev, v Jeruzalemu pa je triintrideset let kraljeval nad vsem Izraelom in Judom.

⁶ § Kralj in njegovi možje so odšli v Jeruzalem k Jebusejcem, prebivalcem dežele, ki so Davidu

- 4,10:
2 Sam 1,15
4,12:
2 Sam 3,32
5,1: 1 Krn 11,1
5,2: Ps 78,71
5,5: 2 Sam 2,1
5,8: 1 Krn 11,6
5,11: 1 Krn 14,1
5,13: 1 Krn 3,9
5,14: 1 Krn 3,5
5,17: 1 Krn 1,16
5,17: 1 Krn 14,8
5,20: Iz 28,21
5,21: 1 Krn 14,12
6,2: 1 Krn 13,5
6,2: 1 Krn 13,6

spregovorili, rekoč: »Razen če ne odstraniš slepih in hromih, ne boš vstopil sèm,« misleč, ^t[da] David ne more priti tja. ⁷ Kljub temu je David zavzel oporišče Sion. Isto je Davidovo mesto. ⁸ David je na ta dan rekel: »Kdorkoli se spravi gor do jarka in udari Jebusejce in hrome in slepe, *ki jih* Davidova duša sovraži, *ta bo voditelj in poveljnik.*« Zatorej ^uso rekli: »Slepi in hromi ne bodo prišli v hišo.« ⁹ Tako je David prebival v utrdbi in jo imenoval Davidovo mesto. In David je gradil naokoli od Milója in znotraj. ¹⁰ David je odšel naprej ^vin postal velik in Gospod, Bog nad bojevniki, *je bil* z njim.

¹¹ Tirski kralj Hirám je poslal ^wposlanec k Davidu in cedrova drevesa, tesarje in zidarje ^xin ti so Davidu zgradili hišo. ¹² David je zaznal, da ga je Gospod utrdil za kralja nad Izraelom in da je njegovo kraljestvo povišalo zaradi svojega ljudstva Izraela.

¹³ In David si je vzel *[še]* več priležnic in žená iz Jeruzalema, potem ko je prišel iz Hebróna in tam so se Davidu rodili še sinovi in hčere. ¹⁴ To so imena izmed tistih, ki so mu bili rojeni v Jeruzalemu: Šamúa, ^yŠobáb, ^zNatán, ^aSalomon, ^b¹⁵ tudi Jibhár, ^cElišúa, ^dNefeg, ^eJafíja, ^f¹⁶ Elišamá, ^gEljadá ^hin Elifálet. ⁱ

¹⁷ Toda ko so Filistejci slišali, da so Davida mazilili *[za]* kralja nad Izraelom, so vsi Filistejci prišli gor, da poiščejo Davida in David je slišal *o tem* in odšel dol k utrjenemu kraju. ¹⁸ Tudi Filistejci so prišli in se razkropili v dolini Rafájim. ¹⁹ David je poizvedel od Gospoda, rekoč: »Naj grem gor k Filistejcem? Jih boš izročil v mojo roko?« Gospod je rekel Davidu: »Pojdi gor, kajti nedvomno bom Filistece izročil v twojo roko.« ²⁰ David je prišel do Báal Peracíma in David jih je tam udaril ter rekel: »Gospod je kakor prodor vodá izbruhnil na moje sovražnike pred menoj.« Zato je ime tega kraja imenoval Báal Peracím. ^{k21} § In oni so tam pustili svoje podobe, David in njegovi možje pa so jih sežgali.^l

²² In Filistejci so ponovno prišli gor in se razkropili v dolini Rafájim. ²³ Ko je David poizvedel od Gospoda, je rekel: »Ne boš šel gor, *temveč* za njimi postavi zasedo in pridi nadnje nasproti murvinim drevesom. ²⁴ In naj bo, ko zasliši šum hoje v vrhu murvinih dreves, da se boš potem podviral, kajti takrat bo Gospod šel ven pred teboj, da udari vojsko Filistejcev.« ²⁵ David je storil tako, kakor mu je Gospod zapovedal in udarjal Filistejce od Gebe, ^mdokler ne prideš do Gazerja.

6 David je ponovno zbral skupaj vse izbrane *može* iz Izraela, trideset tisoč. ² In David je vstal in z vsem ljudstvom, ki je *bilo* z njim, odšel od Baále ⁿJudove, da od tam prinese gor Božjo skrinjo,

^P 4,3: [Gitájim: hebr. Dvojna vinska stiskalnica.]

^q 4,4: **Mefibóšet:** ali, Merib–baal; **[Mefibóšet]:** hebr. Preganjalec sramote (to je od Bala).]

^r 4,10: **misleč...:** hebr. je bil v svojih lastnih očeh kot prinašalec.

^s 4,10: **Mislil...:** ali, kar je bila nagrada, ki sem mu jo dal za njegove lastne novice.

^t 5,6: **misleč...:** ali, rekoč, David ne bo prišel tja.

^u 5,8: **Zatorej...:** ali, Ker so rekli, celo slepi in hromi: »On ne bo prišel.«

^v 5,10: **naprej....:** hebr. odhajajoč in rastoč.

^w 5,11: [Okoli leta 1043 pr. Kr.]

^x 5,11: **zidarje:** hebr. klesalce kamnitega zidu.

^y 5,14: [Šamúa: hebr. Sloveč.]

^z 5,14: [Šobáb: hebr. Uporni.]

^a 5,14: [Natán: hebr. Podarjen.]

^b 5,14: [Salomon: hebr. Miren.]

^c 5,15: [Jibhár: hebr. Izbor.]

^d 5,15: [Elišúa: hebr. Bog ponížne prošnje ali bogastev.]

^e 5,15: [Nefeg: hebr. Pognati ali Poganjek.]

^f 5,15: [Jafíja: hebr. Svetel.]

^g 5,16: [Elišamá: hebr. Bog uslišanja.]

^h 5,16: [Eljadá: hebr. Bog je vedenje.]

ⁱ 5,16: [Elifálet: hebr. Bog osvoboditve.]

^j 5,17: [Leta 1047 pr. Kr.]

^k 5,20: **Báal Peracím:** to je, Ravnina vrzeli; [hebr. Gospodar prodora]

^l 5,21: **sežgali...:** ali, odnesli.

^m 5,25: **Gebe:** tudi imenovane, Gibeón; **[Geba:** hebr. hribček.]

ⁿ 6,2: **Baále:** ali, Baalah, to je, Kirjáta Jearíma.

katere ^oime je imenovano po imenu Gospoda nad bojevnik, ki prebiva med kerubi.³ Božjo skrinjo so postavili Pna nov voz in jo privedli iz Abinadábove hiše, ki je bila v Gíbei. ⁴Abinadábova sinova Uzá ^rin Ahjó ^spa sta gnala nov voz. ⁴Prinesli so jo iz Abinadábove hiše, ki je bila v Gíbei, spremljajoč ^tBožjo skrinjo in Ahjó je šel pred skrinjo. ⁵ David in vsa Izraelova hiša pa so igrali pred Gospodom na vse vrste *glasbil, narejenih* iz cipresovega lesa, celo na harfe, na plunke, na tamburine, na kornéte in na cimbale.

⁶ In ko so prišli do Nahónovega ^umlatišča, je Uzá iztegnil svojo roko k Božji skrinji in jo prijel, kajti voli so jo ^vtresli. ⁷ Gospodova jeza je bila vžgana zoper Uzája in Bog ga je tam udaril zaradi njegove napake; ^win tam je umrl, ob Božji skrinji. ⁸ David je bil razžaljen, ker je Gospod naredil ^xvrzel nad Uzájem, in ime tega mesta je imenoval Perec Uzá ^ydo tega dne. ⁹ David se je tisti dan zbal Gospoda in rekel: »Kako bo Gospodova skrinja prišla k meni?« ¹⁰ Tako David Gospodove skrinje ni hotel prestaviti k sebi v Davidovo mesto, temveč jo je David odvedel vstran, v hišo Gitéjca Obéd Edóma. ^z¹¹ In Gospodova skrinja je tri mesece ostala v hiši Gitéjca Obéd Edóma in Gospod je blagoslovil Obéd Edóma in vso njegovo družino.

¹² To je bilo sporočeno kralju Davidu, rekoč: »Gospod je zaradi Božje skrinje blagoslovil hišo Obéd Edóma in vse, kar mu *pripada*.« Tako je David šel in z veseljem prinesel gor Božjo skrinjo iz hiše Obéd Edóma v Davidovo mesto. ¹³ In bilo je tako, da ko so tisti, ki so nosili Gospodovo skrinjo, naredili šest korakov, je žrtvoval vole in pitance. ¹⁴ David je z vso svojo močjo plesal pred Gospodom in David je bil opasan z lanenim efódom. ¹⁵ Tako so David in vsa Izraelova hiša z vriskanjem in z zvokom šofarja Gospodovo skrinjo prinesli gor. ¹⁶ Ko je Gospodova skrinja prišla v Davidovo mesto, je Savlova hči Mihála pogledala skozi okno in videla kralja Davida skakati in plesati pred Gospodom in ga prezirala v svojem srcu.

¹⁷ In prinesli so Gospodovo skrinjo in jo postavili na njen kraj, v sredo šotorskega svetišča, ki ga je David razpel ^azanjo in David je pred Gospodom daroval žgalne daritve in mirovne daritve. ¹⁸ Tako, ko je David prenehal darovati žgalne daritve in mirovne daritve, je v imenu Gospoda nad bojevnik blagoslovil ljudstvo. ¹⁹ Med vse ljudstvo je razdelil, celo med celotno Izraelovo množico, tako ženskam kakor moškim, vsakomur kolač kruha, dober kos mesa in flaškon vina. Tako je vse ljudstvo odšlo vsak k svoji hiši.

²⁰ Potem se je David vrnil, da blagoslovi svojo družino. Savlova hči Mihála pa je prišla ven, da sreča Davida in rekla: »Kako veličasten je

^{6,4:} 1 Sam 7,2

^{6,6:} 1 Krn 13,9

^{6,12:} 1 Krn

^{15,25}

^{6,18:} 1 Krn 16,2

^{7,1:} 1 Krn 17,2

^{7,7:} 1 Krn 17,6

^{7,8:} 1 Sam

^{16,12}

^{7,8:} Ps 78,70

^{7,12:} 1 Kr 8,20

^{7,13:} 1 Kr 5,5

^{7,13:} 1 Kr 6,12

^{7,13:} 1 Krn

^{22,10}

^{7,14:} Heb 1,5

^{7,14:} Ps

^{89,31-32}

bil danes Izraelov kralj, ki se je danes razkril pred očmi pomočnic svojih služabnikov, kakor se brezsramno ^brazkriva nekdo izmed nadutih pajdašev.« ^c²¹ David je rekел Miháli: »To je bilo pred Gospodom, ki me je izbral pred twojim očetom in pred vso njegovo hišo, da me določi [za]vladarja nad Gospodovim ljudstvom, nad Izraelem. Zato bom igrал pred Gospodom. ²² In še bolj se bom pomanjšal kakor to in bom ponižen v svojem lastnem pogledu. Glede dekel ^dpa, o katerih si govorila, od njih bom imel spoštovanje.« ²³ Zato Savlova hči Mihála ni imela nobenega otroka do dneva svoje smrti.

⁷ Pripetilo se je, ko eje kralj sedel v svoji hiši in mu je vsenaokrog Gospod dal počitek, od vseh njegovih sovražnikov, ² da je kralj rekel preroku Natánu: »Poglej torej, jaz prebivam v cedrovi hiši, toda Božja skrinja prebiva znotraj zaves.« ³ Natán je rekel kralju: »Pojdi, stori vse, kar je v twojem srcu, kajti Gospod je s teboj.«

⁴ To noč pa se je pripetilo, da je beseda od Gospoda prišla Natánu, rekoč: ⁵ »Pojdi in povej mojemu služabniku Davidu: ›Tako govori Gospod: ›Mar mi boš zgradil hišo, da prebivam v njej?« ⁶ Medtem ko nisem prebival v *katerikoli* hiši od časa, ko sem Izraelove otroke privedel iz Egipta, celo do tega dne, temveč sem hodil v šotoru in v šotorskem svetišču. ⁷ Na vseh *krajih*, kjer sem hodil z vsemi Izraelovimi otroki, sem mar govoril besedo s katerimkoli izmed Izraelovih ^frodov, ki sem jim zapovedal, naj pasejo moje ljudstvo Izraela, rekoč: »Zakaj mi ne zgradite cedrove hiše?« ⁸ Sedaj boš torej tako rekel mojemu služabniku Davidu: »Tako govori Gospod nad bojevnik: ›Vzel sem te iz ovčje staje, od gledanja za ovcami, da bi bil vladar nad mojim ljudstvom, nad Izraelem. ⁹ In bil sem s teboj kamorkoli si šel in odsekal sem vse tvoje sovražnike izpred ^htvoyega pogleda in naredil sem ti veliko ime, podobno imenu velikih *mož*, ki so na zemlji. ¹⁰ Poleg tega bom določil kraj za svoje ljudstvo Izrael in jih zasadil, da bodo lahko prebivali na svojem lastnem kraju in se ne bodo več selili; niti jih otroci zlobnosti ne bodo več stiskali kakor poprej ¹¹ in kot že od časa, ko sem sodnikom zapovedal, naj bodo nad mojim ljudstvom Izraelem in sem ti dal, da počivaš pred vsemi svojimi sovražniki.« In Gospod ti tudi govorí, da ti bo naredil hišo.

¹² Ko bodo twoji dnevi izpolnjeni in boš zaspal s svojimi očeti, bom postavil twoje seme za teboj, ki bo izšlo iz twoje notranjosti in jaz bom osnoval njegovo kraljestvo. ¹³ On bo zgradil hišo mojemu imenu in jaz bom na veke osnoval prestol njegovega kraljestva. ¹⁴ Jaz bom njegov oče in on bo moj sin. Če stori krivičnost, ga bom karal s človeško šibo in

^o 6,2: *katere*...: ali, ob kateri je bilo klicano ime, celo ime Gospoda nad bojevnik.

^p 6,3: *postavili*...: hebr. naredili, da se vozi.

^q 6,3: *v Gíbei*: ali, na hribu.

^r 6,3: [Uzá: hebr. Moć.]

^s 6,3: [Ahjó: hebr. Bratski.]

^t 6,4: *spremljajoč*: hebr. z.

^u 6,6: *Nahónovega: tudi imenovanega*: Kidónovega.

^v 6,6: *jo*...: hebr. se spotaknili.

^w 6,7: *napake*: ali, prenaglijenosti.

^x 6,8: *naredil*: hebr. zlomil.

^y 6,8: *Perec Uzá*: to je, Uzájeva vrzel.

^z 6,10: [Obéd Edóm: hebr. Edómski delavec.]

^a 6,17: *razpel*: hebr. razširil.

^b 6,20: *brezsramno*: ali, javno.

^c 6,20: [Okoli leta 1042 pr. Kr.]

^d 6,22: *dekel*: ali, pomočnic mojih služabnikov.

^e 7,1: [Okoli leta 1042 pr. Kr.]

^f 7,7: *Izraelovih*...: ali, sodnikov.

^g 7,8: *od*...: hebr. izza ovc.

^h 7,9: *izpred*...: hebr. od tvojega obraza.

z udarci človeških otrok,¹⁵ toda moje usmiljenje ne bo odšlo proč od njega, kakor sem ga vzel od Savla, ki sem ga odstranil pred teboj.¹⁶ Tvoja hiša in tvoje kraljestvo bo pred teboj osnovano na veke. Tvoj prestol bo osnovan na veke.«¹⁷ Glede na vse te besede in glede na vse to videnje, tako je Natán govoril Davidu.

¹⁸ Potem je vstopil kralj David in se usedel pred Gospodom ter rekel: »Kdo sem jaz, oh Gospod Bog? In kaj je moja hiša, da si me privedel do tu?¹⁹ In to je bila še majhna stvar v tvojem pogledu, oh Gospod Bog, toda govoril si tudi o hiši tvojega služabnika za oddaljeni čas, ki pride. Ali je to človeški ⁱnačin, oh Gospod Bog?²⁰ Kaj ti še lahko reče David? Kajti ti, Gospod Bog, poznaš svojega služabnika.²¹ Zaradi svojih besed in glede na svoje lastno srce si storil vse te velike stvari, da pripraviš svojega služabnika, da *jih* pozna.²² Zakaj ti si velik, oh Gospod Bog, kajti nikogar ni podobnega tebi niti ni *nobenega* Boga poleg tebe, glede na vse, kar smo slišali z svojimi ušesi.²³ In kateri narod na zemlji je podoben tvojemu ljudstvu, celo podoben Izraelu, ki ga je Bog odšel odkupit za svoje ljudstvo in da mu naredi ime in da za vas stori velike stvari in strašne, za tvojo deželo, pred tvojim ljudstvom, ki si ga iz Egipta odkupil k sebi, *pred* narodi in njihovimi bogovi?²⁴ Kajti ti si si potrdil svoje ljudstvo Izrael, da ti bo ljudstvo na veke, in ti, Gospod, si postal njihov Bog.²⁵ Sedaj, oh Gospod Bog, beseda, ki si jo spregovoril glede svojega služabnika in glede svoje hiše, utrdi *jo* na veke in stôri, kakor si rekel.²⁶ Tvoje ime naj bo poveličano na veke, rekoč: »Gospod nad bojevniki je Bog nad Izraelom in hiša tvojega služabnika Davida naj bo osnovana pred teboj.«²⁷ Kajti ti, oh Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, si razodel svojemu služabniku, rekoč: »Zgradil ti bom hišo.« Zato je tvoj služabnik odkril ^jv svojem srcu, da k tebi moli to molitev.²⁸ In sedaj, oh Gospod Bog, ti si ta Bog in tvoje besede so resnične in svojemu služabniku si obljudil to dobroto,²⁹ zato naj ^ktí sedaj ugaja, da blagoslovš hišo svojega služabnika, da bo ta lahko na veke trajala pred teboj, kajti ti, oh Gospod Bog, si *to* govoril in s tvojim blagoslovom naj bo hiša tvojega služabnika blagoslovljena na veke.«

8 Po tem se je pripetilo, ^lda je David udaril Filistejce in jih podjarmil. David je vzel Meteg-amo ^miz roke Filistejcev.² Udaril je Moábce in jih premeril z vrvico, [medtem ko] jih je vrgel na tla. Celo z dvema vrvicama je premeril, da jih usmrти in z eno polno vrvico, da jih ohrani žive. Tako so Moábci postali Davidovi služabniki in prinašali darila.

³ David je udaril tudi Rehóbovega sina Hadadézerja, ⁿkralja iz Cobe, ko je odšel, da obnovi svojo mejo pri reki Ěvfratu.⁴ David je od njega ^ovzel tisoč bojni voz, sedemsto konjenikov in dvajset

7,23: 5 Mz 4,7

7,28: Jn 17,17

8,1: 1 Krn 18,1

8,1: Ps 60,2

8,4: 1 Krn 18,4

8,18: 1 Krn

18,17

9,3: 2 Sam 4,4

tisoč pešev in David je prerezal Ahilove tetive vsem *konjem* bojnih vozov, toda izmed njih jih je prihranil za sto bojnih vozov.⁵ Ko so prišli Sirci iz Damaska, da okrepijo Hadadézerja, kralja iz Cobe, je David izmed Sircev usmrtil dvaindvajset tisoč mož.⁶ Potem je David postavil garnizije v Siriji, v Damasku in Sirci so postali Davidovi služabniki in prinašali darila. In Gospod je varoval Davida kamorkoli je odšel.⁷ David je vzel ščite iz zlata, ki so bili na Hadadézerjevih služabnikih in jih prinesel v Jeruzalem.⁸ Iz Betaha in iz Berotája, ^PHadadézerjevih mest, je kralj David vzel silno veliko bronu.

⁹ Ko je Toí, ^qkralj Hamáta, slišal, da je David udaril vso Hadadézerjevo vojsko,¹⁰ potem je Toí poslal h kralju Davidu svojega sina Joráma, ^rda ga pozdravi ^sin da ga blagoslovi, ker se je bojeval zoper Hadadézerja in ga udaril, kajti Hadadézer je imel ^tvojne s Toíjem. In *Jorám* je ^us seboj prinesel posode iz srebra, posode iz zlata in posode iz brona,¹¹ ki jih je tudi kralj David posvetil Gospodu, skupaj s srebrom in zlatom, ki ga je posvetil od vseh narodov, ki jih je podjarmil;¹² od Sirije in od Moába in od Amónovih otrok in od Filistejcev in od Amáleka in od Hadadézerjevega plena, Rehóbovega sina, kralja Cobe.¹³ David si je pridobil ime, ko se je vrnil iz udarjanja ^vSircev v solni dolini, *ki jih je bilo* osemnajst tisoč mož.

¹⁴ Postavil je garnizije v Edómu, po vsem Edómu je postavil garnizije in vsi tisti iz Edóma so postali Davidovi služabniki. In Gospod je varoval Davida kamorkoli je šel.

¹⁵ David je kraljeval nad vsem Izraelom in David je izvajal sodbo in pravico vsemu svojemu ljudstvu.

¹⁶ Cerújin sin Joáb je *bil* nad vojsko, Ahilúdov sin Józafat je *bil* letopisec,^w¹⁷ Ahítúbov sin Cadók in Abyatárjev sin Ahiméleh *sta bila* duhovnika, Serajá je *bil* pisar,^x¹⁸ Jojadájev sin Benájá je *bil* tako nad Keretéjci in Péletovci, Davidovi sinovi pa so bili glavní ^yvladarji.

9 David je rekel: »Je še kakšen, ki je preostal od Savlove hiše, da mu lahko zaradi Jonatana izkažem prijaznost?«² *Bil* pa je iz Savlove hiše služabnik, katerega ime je *bilo* Cibá. Ko so ga poklicali k Davidu, mu je kralj rekel: »Si ti Cibá?« Rekel je: »On je tvoj služabnik.«³ Kralj je rekel: »Mar ni nikogar več iz Savlove hiše, da mu lahko izkažem Božjo prijaznost?« Cibá je kralju rekel: »Jonatan ima še sina, *ki je* hrom na svojih stopalih.«⁴ Kralj mu je rekel: »Kje se nahaja?« Cibá je rekel kralju: »Glej, v hiši Amiélovega sina Mahírja v Lo Dabárju je.«

⁵ Potem je kralj David poslal in ga privedel iz hiše Amiélovega sina Mahírja, iz Lo Dabárja.⁶ Torej ko je Mefibóšet, sin Jonatana, Savlovega sina, prišel k Davidu, je padel na svoj obraz in ga počastil.

ⁱ 7,19: človeški....: hebr. človeška postava.

^j 7,27: *odkril*....: hebr. odprl uho.

^k 7,29: *naj*....: hebr. bodi zadovoljen in blagoslovi.

^l 8,1: [Okoli leta 1040 pr. Kr.]

^m 8,1: *Meteg-amo: ali, uzdo Ame; [Meteg-ama: hebr. vzdevek za Gat, ali, del prestolnice].*

ⁿ 8,3: *Hadadézerja: ali, Hadarézerja; [Hadadézer: hebr. Hadad je njegova pomoč; sirski kralj.]*

^o 8,4: *njega*: ali, njegovih bojnih voz.

^p 8,8: [Berotája: hebr. Cipresa, ali, Podobna cipresi.]

^q 8,9: [Toí: hebr. Napaka.]

^r 8,10: *Joráma*: tudi imenovanega, Hadorám.

^s 8,10: *pozdravi*....: hebr. vpraša o miru.

^t 8,10: *inel*....: hebr. bil bojevnik s.

^u 8,10: *je*....: hebr. v njegovi roki so bile.

^v 8,13: *udarjanja*: hebr. svojega udarjanja.

^w 8,16: *letopisec*: ali, poučevalc, ali, tisti, ki si zapomni, ali, pisec kronik.

^x 8,17: *pisar*: ali, tajnik.

^y 8,18: *glavni*: ali, princi.

David je rekel: »Mefibóšet.« ^zOdgovoril je: »Glej, tvoj služabnik!«

⁷ David mu je rekel: »Ne boj se, kajti zagotovo ti bom izkazal prijaznost zaradi tvojega očeta Jonatana in jaz ti bom obnovil vso deželo tvojega očeta Savla in pri moji mizi boš nenehno jedel kruh.« ⁸Priklonil se je in rekel: »Kaj je tvoj služabnik, da bi pogledal na takšnega mrtvega psa, kot sem jaz?«

⁹Potem je kralj poklical Savlovega služabnika Cibája in mu rekel: »Sinu tvojega gospodarja sem izročil vse, kar je pripadalo Savlu in vsej njegovi hiši. ¹⁰Torej ti in tvoji sinovi in tvoji služabniki, boste zanj obdelovali deželo in ti boš prinesel sadove, da bo sin tvojega gospodarja lahko imel hrano za jesti. Toda Mefibóšet, sin tvojega gospodarja, bo vedno jedel kruh pri moji mizi.« Torej Cibá je imel petnajst sinov in dvajset služabnikov. ¹¹Potem je Cibá rekel kralju: »Glede na vse, kar je moj gospod kralj zapovedal svojemu služabniku, tako bo tvoj služabnik storil. Kar se tiče Mefibóšeta,« *je rekel kralj*, »on bo jedel pri moji mizi, kakor nekdo izmed kraljevih sinov.« ¹²Mefibóšet pa je imel mladega sina, katerega ime je bilo Miha. In vsi, ki so prebivali v Cibájajevi hiši, so bili služabniki Mefibóšetu. ¹³Tako je Mefibóšet prebival v Jeruzalemu, kajti nenehno je jedel pri kraljevi mizi, bil pa je hrom na obeh svojih stopalih.

10 Potem ^ase je pripetilo, da je umrl kralj Amónovih otrok in namesto njega je zakraljeval njegov sin Hanún. ^{b2}Potem je David rekel: »Prijaznost bom izkazal Naháševemu sinu Hanúnu, kot je njegov oče izkazal prijaznost meni.« In David je poslal, da ga potolaži po roki svojih služabnikov, zaradi njegovega očeta. In Davidovi služabniki so prišli v deželo Amónovih otrok. ³Princi Amónovih otrok pa so rekli svojemu gospodarju Hanúnu: »Misliš, ^cda David spoštuje tvojega očeta, da je k tebi poslal tolažnike? Ali ni David *raje* svojih služabnikov poslal k tebi, da bi preiskal mesto, vohunil in da ga zruši?« ⁴Zato je Hanún vzel Davidove služabnike, jim pobril eno polovico njihovih brad in njihove obleke odrezal po sredi, celo do njihovih zadnjic in jih poslal proč. ⁵Ko so to povedali Davidu, je poslal, da jih sreča, ker so bili možje silno osramočeni. Kralj je rekel: »Ostanite pri Jerihi, dokler vam brade ne zrastejo in potem se vrnite.«

⁶Ko so Amónovi otroci videli, da so se usmradili pred Davidom, so Amónovi otroci poslali in najeli Sirce iz Bet Rehóba, Sirce iz Cobe, dvajset tisoč pešcev in od kralja Maáhe tisoč mož in iz ^dToba dvanajst tisoč mož. ⁷Ko je David slišal o *tem*, je poslal Joába in vso vojsko mogičnih mož. ⁸Amónovi otroci so prišli ven in se postrojili v bitko ob vhodu velikih vrat. Sirci iz Cobe, iz Rehóba, Toba in Maáhe pa so bili posebej na polju. ⁹Ko je Joáb videl, da je bilo čelo bitke zoper njega spredaj

^{10,1:} 1 Krn 19,1
^{11,1:} 1 Krn 20,1
^{11,4:} 3 Mz
^{15,19}
^{11,4:} 3 Mz
18,19

in zadaj, je izbral izmed vseh izbranih Izraelovih mož in *jih* postrojil zoper Sirce. ¹⁰Preostanek ljudstva pa je izročil v roko svojega brata Abišaja, da bi *jih* lahko postrojil zoper Amónove otroke. ¹¹Rekel je: »Če bodo Sirci zame premočni, potem boš ti pomagal meni, toda če bodo Amónovi otroci premočni zate, potem bom prišel in ti pomagal. ¹²Bodi odločnega poguma in bodimo možje za naše ljudstvo in za mesta našega Boga, Gospod pa naj stori to, kar se mu zdi dobro.« ¹³Joáb se je približal in ljudstvo, ki je bilo z njim, k bitki zoper Sirce in ti so pobegnili pred njim. ¹⁴Ko so Amónovi otroci videli, da so Sirci pobegnili, potem so tudi sami pobegnili pred Abišájem in vstopili v mesto. Tako se je Joáb vrnil od Amónovih otrok in prišel v Jeruzalem.

¹⁵Ko ^eso Sirci videli, da so bili udarjeni pred Izraelom, so se zbrali skupaj. ¹⁶Hadarézer je poslal in privedel ven Sirce, ki so bili onkraj reke ^fin prišli so do Heláma ^gin Šobáh, ^hpoveljnič Hadarézerjeve vojske, je *šel* pred njimi. ¹⁷Ko je bilo to povedano Davidu, je zbral skupaj ves Izrael in prečkal Jordan ter prišel k Helámu. Sirci pa so se postrojili zoper Davida in se borili z njim. ¹⁸In Sirci so pobegnili pred Izraelom, in David je usmrtil sedemsto mož sirskih bojnih vozov in širideset tisoč konjenikov ⁱin udaril Šobáha, poveljnika njihove vojske, ki je tam umrl. ¹⁹Ko so vsi kralji, ki so bili Hadarézerjevi služabniki, videli, da so bili udarjeni pred Izraelom, so z Izraelom sklenili mir in jim služili. Tako so se Sirci bali, da bi še pomagali Amónovim otrokom.

11 Pripetilo ^jje, potem ^kko je minilo leto, ob **11** času, ko gredo kralji *na bitko*, da je David poslal Joába in z njim svoje služabnike in ves Izrael in uničili so Amónove otroke in oblegali Rabo. Toda David se je še vedno zadrževal v Jeruzalemu.

²Ob večernem času se je pripetilo, da se je David dvignil iz svoje postelje in hodil po strehi kraljeve hiše in s strehe je videl žensko, ki se je umivala in ženska je bila na pogled zelo krasna. ³David je poslal in poižvedel za žensko. *Nekdo* je rekel: »Mar ni to Batšeba, ^lEliámova ^mhči, žena Hetejca Urijája?« ⁴David je poslal poslanec in jo vzel. Vstopila je k njemu in ležal je z njo, kajti nočiščena je bila od svoje nečistosti in vrnila se je v svojo hišo. ⁵Ženska je spočela in poslala in povedala Davidu ter rekla: »Jaz sem z otrokom.«

⁶David je poslal k Joábu, *rekoč*: »Pošlj mi Hetejca Urijája.« In Joáb je poslal Urijája k Davidu. ⁷Ko je Urijá prišel k njemu, je David *od njega* zahteval, kako ⁿje šlo Joábu in kako je šlo ljudstvu in kako je uspevala vojna. ⁸David je Urijáju rekel: »Pojdi dol k svoji hiši in si umij stopala.« Urijá je odšel iz kraljeve hiše in sledilo ihm je darilo kraljeve jedi. ⁹Toda Urijá je spel pri vratih kraljeve hiše z vsemi služabniki svojega gospoda in ni odšel dol k svoji hiši. ¹⁰Ko so Davidu povedali, *rekoč*: »Urijá ni odšel dol k svoji hiši,« je David rekел

^z 9,6: **Mefibóšet**: tudi imenovan, Meríb Bál.

^a 10,1: [Okoli leta 1037 pr. Kr.]

^b 10,1: [Hanún: hebr. priljubljen.]

^c 10,3: **Misliš**...: hebr. Ali v tvojih očeh.

^d 10,6: *iz*: ali, može iz Toba, dvanajst.

^e 10,15: [Okoli leta 1036 pr. Kr.]

^f 10,16: **reke**: to je, Evfrata.

^g 10,16: [Heláma: hebr. Trdnjave.]

^h 10,16: **Šobáh**: ali, Šopáh; **[Šobáh]**: hebr. izlit].

ⁱ 10,18: **konjenikov**: tudi imenovanih, pešcev.

^j 11,1: [Okoli leta 1035 pr. Kr.]

^k 11,1: **potem**...: hebr. od vrnitvi leta, ali, spomladji.

^l 11,3: **Batšeba**: ali, Batšúa; **[Batšeba]**: hebr. Hči prisege, ali, Hči zaveze.]

^m 11,3: **Eliámova**: ali, Amiélova.

ⁿ 11,4: **kajti**...: ali, in ko se je očistila itd., se je vrnila.

^o 11,7: **kako**...: hebr. o Joábovem miru.

^p 11,8: **sledilo**...: hebr. za njim je šlo ven.

Urijáju: »Ali ne prihajaš iz svojega potovanja? Zakaj potem nisi šel dol k svoji hiši?« ¹¹ Urijá je Davidu rekel: »Skrinja, Izrael in Juda prebivajo v šotorih in moj gospod Joáb in služabniki mojega gospoda so utaborjeni na odprtih poljih; ali bom jaz potem šel v svojo hišo, da jem, da pijem in da ležim s svojo ženo? Kakor ti živiš in kakor živi tvoja duša, ne bom storil te stvari.« ¹² In David je rekel Urijáju: »Ostani tukaj tudi danes, jutri pa ti bom pustil oditi.« Tako je Urijá ostal v Jeruzalemu ta dan in naslednji dan. ¹³ Ko ga je David poklical, je pred njim jedel in pil in ga je opijanil in zvečer je odšel ven, da bi s služabniki svojega gospoda legal na svojo posteljo, toda ni šel dol k svoji hiši.

¹⁴ Zjutraj pa se je zgodilo, da je David napisal pismo Joábu in to poslal po Urijájevi roki. ¹⁵ V pismu je napisal, rekoč: »Postavite Urijája na sprednji del najbolj qvroče bitke in se umaknite od njega, da bo lahko udarjen in umre.« ¹⁶ Pripetilo se je, ko je Joáb opazoval mesto, da je Urijája določil na kraj, kjer je vedel, da so bili hrabri možje. ¹⁷ Možje iz mesta so odšli ven in se borili z Joábom in tam so padli *nekateri* izmed ljudstva, izmed Davidovih služabnikov in tudi Hetejec Urijá je umrl.

¹⁸ Potem je Joáb poslal in Davidu povedal vse stvari glede vojne ¹⁹ in naročil poslancu, rekoč: »Ko boš končal s sporočanjem stvari kralju glede vojne ²⁰ in če bo tako, da se bo vzdignil kraljevi bes in ti reče: ›Zakaj ste se približali tako blizu mesta, ko ste se bojevali? Mar niste vedeli, da bodo streljali iz obzidja? ²¹ Kdo je udaril Jerubésetovega ^{sina} Abiméleha? Ali ni ženska iz obzidja vrgla nanj kos mlinškega kamna, da je umrl v Tebécu? Zakaj ste se približali obzidju?« Potem reci: ›Tudi tvoj služabnik Hetejec Urijá je mrtev.«

²² Tako je poslanec odšel in prišel in pokazal Davidu vse, za kar ga je Joáb poslal. ²³ Poslanec je Davidu rekel: »Ljudje so zagotovo prevladali zoper nas in prišli ven, k nam na polje in mi smo bili nad njimi celo do vhoda velikih vrat. ²⁴ In strelnici so streljali iz obzidja na twoje služabnike; in *nekateri* izmed kraljevih služabnikov so mrtvi in tudi tvoj služabnik Hetejec Urijá je mrtev.« ²⁵ Potem je David rekel poslancu: »Tako boš rekel Joábu: ›Ne dopusti, da te ta stvar razžali, kajti meč požre enega ^ukakor drugega. Svojo bitko zoper mesto naredi močnejšo in ga premagaj. Ohrabri ga.««

²⁶ Ko je Urijájeva žena slišala, da je bil njen soprog Urijá mrtev, je žalovala za svojim soprogom. ²⁷ Ko je žalovanje minilo, je David poslal in jo privedel k svoji hiši in postala je njegova žena in mu rodila sina. Toda stvar, ki jo je David storil, je razžalila ^vGospoda.

12 Gospod je k Davidu poslal Natánu. Ta je prišel k njemu in mu rekel: ^w»Bila sta dva moža v enem mestu; eden bogat, drugi pa reven. ² Bogat človek je imel silno mnogo tropov in čred, ³ toda reven človek ni imel ničesar, razen ene majhne ovčje jagnjice, ki jo je kupil in jo preziviljal.

Ta je zrasla skupaj z njim in z njegovimi otroki; jedla je od njegove xlastne hrane, pila iz njegove lastne čaše, ležala v njegovem naročju in mu je bila kakor hči. ⁴ K bogatašu pa je prišel popotnik in žal mu je bilo vzeti od svojega lastnega tropa in od svoje lastne črede, da pripravi za popotnika, ki je prišel k njemu, temveč je vzel reveževno jagnje in to pripravil za človeka, ki je prišel k njemu.« ⁵ Davidova jeza je bila silno vžgana zoper tega moža in Natánu je rekel: »Kakor Gospod živi, mož, ki je storil to stvar, bo ^yzagotovo umrl ⁶ in četverno bo povrnil jagnje, ker je storil to stvar in ker ni imel usmiljenja.«

⁷ Natán je rekel Davidu: »Ti si ta človek. Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Mazilil sem te [za] kralja nad Izraelom in te osvobodil iz Savlove roke. ⁸ Dal sem ti hišo tvojega gospodarja in v tvoje naročje žene tvojega gospodarja in dal sem ti Izraelovo in Judovo hišo. Če bi bilo to pre malo, bi ti dodal še več takšnih in takšnih stvari. ⁹ Zakaj si preziral Gospodovo zapoved, da si storil zlo v njegovem pogledu? Hetejca Urijája si ubil z mečem in njegovo ženo vzel, da postane tvoja žena, njega pa si umoril z mečem Amónovih otrok. ¹⁰ Zdaj torej meč ne bo nikoli odšel od twoje hiše, ker si me preziral in si vzel ženo Hetejca Urijája, da bi bila twoja žena.« ¹¹ Tako govori Gospod: »Glej, zoper tebe bom vzdignil zlo iz twoje lastne hiše in pred tvojimi očmi bom vzel twoje žene in *jih* dal tvojemu bližnjemu in ta bo ležal s tvojimi ženami v pogledu tega sonca. ¹² Kajti ti si to delal naskrivaj, toda jaz bom to stvar storil pred vsem Izraelom in pred soncem.« ¹³ David je rekel Natánu: »Grešil sem zoper Gospoda.« Natán je rekel Davidu: »Gospod je tudi odstranil tvoj greh; ne boš umrl. ¹⁴ Vendar ker si s tem dejanjem dal Gospodovim sovražnikom veliko priložnost, da izrekajo bogokletje, bo tudi otrok, ki ti je rojen, zagotovo umrl.«

¹⁵ In Natán je odšel od njegove hiše. Gospod pa je udaril otroka, ki ga je Urijájeva žena rodila Davidu in ta je bil zelo bolan. ¹⁶ David je zato rotil Boga za otroka in David se ^zje postil in vstopil ter vso noč ležal na zemlji. ¹⁷ Starešine njegove hiše so vstali in odšli k njemu, da ga vzdignejo z zemlje, toda ni hotel niti ni z njimi jedel kruha. ¹⁸ Pripetilo se je na sedmi dan, da je otrok umrl. Davidovi služabniki pa so se mu bali povedati, da je bil otrok mrtev, kajti rekli so: »Glej, medtem ko je bil otrok še živ, smo mu govorili, pa ni hotel poslušati našega glasu. Kako bo torej žalostil ^asamega sebe, če mu povemo, da je otrok mrtev?« ¹⁹ Toda ko je David videl, da so njegovi služabniki šepetali, je David zaznal, da je bil otrok mrtev. Zato je David rekel svojim služabnikom: »Je otrok mrtev?« Rekli so: »Mrtev je.« ²⁰ Potem se je David vzdignil z zemlje, se umil, mazilil, zamenjal svojo obleko, prišel v Gospodovo hišo in oboževal. Potem je prišel v svojo lastno hišo; in ko je zahteval, so predenj postavili kruh in je jedel. ²¹ Potem so mu njegovi

^q 11,15: *najbolj*...: hebr. močne.

^r 11,15: *od*...: hebr. izza.

^s 11,21: *Jerubésetovega*: tudi imenovanega, Jerubáalovega.

^t 11,25: *Ne*...: hebr. Naj ta stvar ne bo hudobna v tvojih očeh.

^u 11,25: *enega*...: hebr. tako in takšnega.

^v 11,27: *razžalila*: hebr. bila zla v Gospodovih očeh.

^w 12,1: [Okoli leta 1034 pr. Kr.]

^x 12,3: *njegove*...: hebr. njegovega lastnega koščka.

^y 12,5: *bo*...: ali, je vreden, da umre, ali, je sin smrti.

^z 12,16: *se*...: hebr. je postil post.

^a 12,18: *žalostil*...: hebr. samemu sebi naredil škodo.

služabniki rekli: »Kakšna stvar je ta, ki si jo storil? Postil si se in jokal zaradi otroka, *medtem ko je bil živ*, toda ko je bil otrok mrtev, si vstal in jedel kruh.« ²² Rekel je: »Medtem ko je bil otrok še živ, sem se postil in jokal, kajti rekel sem: ›Kdo lahko pove, ali mi bo Bog milostljiv, da bo otrok lahko živel?‹ ²³ Toda sedaj je mrtev, zakaj bi se torej postil? Ali ga lahko ponovno privedem nazaj? Jaz bom šel k njemu, toda on se ne bo vrnil k meni.«

²⁴ David je potolažil ^bsvojo ženo Batšebo in šel noter k njej in ležal z njo in rodila je sina in njegovo ime je imenoval Salomon. ^cIn Gospod ga je ljubil. ²⁵ In poslal je po roki preroka Natána in ta je njegovo ime imenoval *Jedidjá*, ^dzaradi Gospoda.

²⁶ Joáb se je boril zoper Rabo Amónovih sinov in zavzel kraljevo mesto. ²⁷ Joáb je poslal poslanec k Davidu in rekel: »Boril sem se zoper Rabo in zavzel mesto vodá. ²⁸ Zdaj torej zberi skupaj preostanek ljudstva in se utabóri zoper mesto in ga zavzemi, da ne bi jaz zavzel mesta in bi se ta ^eimenoval po mojem imenu.« ²⁹ In David je vse ljudstvo zbral skupaj in odšel v Rabo in se bojeval zoper njo ter jo zavzel. ³⁰ Vzel je krono njihovega kralja iz njegove glave, katere teža je *bila* talent zlata z dragocenimi kamni in ta je bila *postavljena* na Davidovo glavo. In iz mesta je prinesel plena v velikem ^fobilju. ³¹ Privedel je ljudstvo, ki je *bilo* tam in *jih* postavil pod žage, pod brane iz žeze, pod sekire iz žeze in jih primoral, da gredo skozi opekarsko peč. Tako je storil vsem mestom Amónovih otrok. Tako se je David in vse ljudstvo vrnilo v Jeruzalem.

13 Prijetilo se je po tem, ^gda je Davidov sin Absalom imel lepo sestro, ki ji je *bilo* ime Tamara in Davidov sin Amnón, jo je vzljubil. ² Amnón je bil tako obupan, da je zaradi svoje sestre Tamare zbolel, kajti *bila je* devica in Amnón ^hsi je mislil, da je zanj težko, da ji stori kakršno koli stvar. ³ Toda Amnón je imel prijatelja, katerega ime je *bilo* Jonadáb, sin Šimája, Davidovega brata. Jonadáb pa je *bil* zelo premeten človek. ⁴ Ta mu je rekel: »Zakaj si *ti*, *ki si* kraljev sin, iz ⁱdneva v dan slabotnejši? ^jAli mi ne boš povedal?« Amnón mu je rekel: »Ljubim Tamaro, sestro svojega brata Absaloma.« ⁵ Jonadáb mu je rekel: »Ulezi se na svojo posteljo in se naredi bolnega in ko pride tvoj oče, da te pogleda, mu reci: ›Prosim te, naj pride moja sestra Tamara in mi da jesti in pripravi hrano v mojem pogledu, da bom *to* lahko videl in *to* pojedel pri njeni roki.‹«

⁶Tako se je Amnón ulegel in se naredil bolnega in ko je kralj prišel, da ga pogleda, je Amnón rekel kralju: »Prosim te, naj pride moja sestra Tamara in mi pripravi nekaj kolačev v mojem pogledu, da bom lahko jedel pri njeni roki.« ⁷ Potem je David poslal domov k Tamari, rekoč: »Pojdi sedaj k hiši svojega brata Amnóna in mu pripravi hrano.« ⁸ Tako je Tamara odšla k hiši svojega brata Amnóna in ta je ležal. Vzela je moko ^kin jo zgneta in naredila kolače

12,24: Mt 1,6

12,25:

1 Krn 22,9

12,30:

1 Krn 20,2

13,12:

3 Mz 18,9

v njegovem pogledu in kolače spekla. ⁹Vzela je ponev in *jih* iztresla pred njim, toda odklonil je jesti. Amnón je rekel: »Odstranite od mene vse može.« In vsi možje so odšli od njega. ¹⁰ Amnón je rekel Tamari: »Prinesi hrano v sobo, da bom lahko jedel iz tvoje roke.« Tamara je vzela kolače, ki jih je naredila in *jih* prinesla v sobo k svojemu bratu Amnónu. ¹¹ Ko *jih* je prinesla k njemu, da je, jo je prijel in ji rekel: »Pridi, lezi z menoj, moja sestra.« ¹²Odgovorila mu je: »Ne, moj brat, ne sili ^lme, kajti nobena ^m takšna stvar se ne bi smela storiti v Izraelu. Ne stóri te neumnosti. ¹³ In jaz, kam naj grem s svojo sramoto? Kar pa se tebe tiče, boš kakor nekdo izmed bedakov v Izraelu. Sedaj torej, prosim te, spregovori kralju, kajti on me ne bo zadržal pred teboj.« ¹⁴Vendar ni hotel prisluhniti njenemu glasu, temveč ker je bil močnejši kakor ona, jo je prisilil in ležal z njo.

¹⁵ Potem jo je Amnón skrajno ⁿzasovražil, tako da je *bilo* Sovraštvo, s katerim jo je zasovražil, večje kakor ljubezen, s katero jo je ljubil. In Amnón ji je rekel: »Vstani, izgini.« ¹⁶ Rekla mu je: »Ni razloga. To zlo, da me pošiljaš proč, je večje kakor drugo, ki si mi ga storil.« Toda ni ji hotel prisluhniti. ¹⁷ Potem je poklical svojega služabnika, ki mu je služil in rekel: »Postavi sedaj to žensko stran od mene in zapahni vrata za njo.« ¹⁸ Na sebi je *imela* obleko iz številnih barv, kajti s takšnim svečanim oblačilom so bile oblečene kraljeve hčere, *ki so bile* device. Potem jo je njegov služabnik odvedel ven in za njo zapahnil vrata.

¹⁹ Tamara pa si je na svojo glavo dala pepel in pretrgala obleko iz številnih barv, ki je *bila* na njej in svojo roko položila na svojo glavo ter jokajoč odšla. ²⁰ Njen brat Absalom ji je rekel: »Ali je bil tvoj brat Amnón ^os teboj? Toda sedaj molči, moja sestra. On je tvoj brat. Ne oziraj ^pse na to stvar.« Tako je Tamara ostala zapuščena ^qv hiši svojega brata Absaloma.

²¹ Toda ko je kralj David slišal o vseh teh stvareh, je bil zelo ogorčen. ²² Absalom ni spregovoril svojemu bratu Amnónu niti dobro niti slabo, kajti Absalom je sovražil Amnóna, ker je posilil njegovo sestro Tamaro.

²³ Prijetilo se je po dveh polnih letih, ^rda je imel Absalom strižce ovc v Báal Hacórju, ki je poleg Efrájima in Absalom je povabil vse kraljeve sinove. ²⁴ Absalom je prišel h kralju ter rekel: »Glej torej, tvoj služabnik ima strižce ovc, naj kralj, rotim te in njegovi služabniki gredo s tvojim služabnikom.«

²⁵ Kralj je rekel Absalomu: »Ne, moj sin, naj ne gremo sedaj vsi, da ti ne bi bili v breme.« Silil ga je, vendar ni želel iti, temveč ga je blagoslovil.

²⁶ Potem je Absalom rekel: »Če ne, prosim te, naj gre z nami moj brat Amnón.« Kralj mu je rekel: »Čemu bi on šel s teboj?« ²⁷Toda Absalom ga je silil, da je pustil Amnóna in vse kraljeve sinove iti z njim.

^j 13,4: *slabotnejši*: hebr. tanjši.

^k 13,8: *moko...: ali, testo in ga.*

^l 13,12: *sili*: hebr. ponizaj.

^m 13,8: *nobena...: hebr. to se ne bi smelo zgoditi.*

ⁿ 13,15: *skrajno*: hebr. z velikim sovraštrom silno.

^o 13,20: *Amnón*: hebr. Aminón.

^p 13,20: *oziraj...: hebr. Ne naravnaj svojega srca.*

^q 13,20: *zapuščena*: hebr. in zapuščena.

^r 13,23: [Leta 1030 pr. Kr.]

^b 12,24: [Leta 1033 pr. Kr.]

^c 12,24: [Salomon: hebr. Miren.]

^d 12,25: *Jedidjá*: to je, Ljubljen od Gospoda.

^e 12,28: *ta...: hebr. moje ime klícalo nad njim.*

^f 12,30: *velikem...: hebr. zelo velikem.*

^g 13,1: [Okoli leta 1032 pr. Kr.]

^h 13,2: *Amnón....: hebr. to je bilo čudovito, ali, skrita v Amnónovih očeh.*

ⁱ 13,4: *iz...: hebr. jutro za jutrom.*

²⁸ Torej Absalom je svojim služabnikom ukazal, rekoč: »Zapomnите si torej kdaj bo Amnónovo srce veselo z vinom in ko vam rečem: ›Udarite Amnóna;‹ tedaj ga ubijte, ne bojte se; ali vam ^snisem jaz ukazal? Bodite pogumni ^tin bodite hrabri.« ²⁹ Absalomovi služabniki so storili Amnónu, kakor je Absalom zapovedal. Potem so vsi kraljevi sinovi vstali in vsak mož se ^uje povzpel na svojo mulo ter pobegnil.

³⁰ Pripetilo se je, ko so bili na poti, da so prišle k Davidu novice, rekoč: »Absalom je umoril vse kraljeve sinove in niti eden izmed njih ni preostal.«

³¹ Potem je kralj vstal in raztrgal svoje obleke in legel na zemljo in vsi njegovi služabniki so stali poleg s svojimi pretrganimi oblačili. ³² Jonadáb, sin Davidovega brata Šimája, je odgovoril ter rekel: »Naj moj gospod ne domneva, ^{da} so umorili vse mladeniče, kraljeve sinove, kajti samo Amnón je mrtev, kajti z Absalomovo ^vdoločitvijo je bilo to določeno ^wod dneva, ko je posilil njegovo sestro Tamaro. ³³ Zdaj torej naj si moj gospod kralj te stvari ne vzame k srcu, da misli, da so vsi kraljevi sinovi mrtvi, kajti samo Amnón je mrtev.« ³⁴ Toda Absalom je pobegnil. In mladenič, ki je bil na straži, je povzdignil svoje oči in pogledal in glej, precej ljudi je prihajajo po poti od pobočja hriba za njim. ³⁵ Jonadáb je rekel kralju: »Glej, kraljevi sinovi prihajajo. Kakor ^xje tvoj služabnik rekel, tako je.« ³⁶ Pripetilo se je, takoj ko je končal govorjenje, glej, da so prišli kraljevi sinovi in povzdignili svoj glas ter zajokali in tudi kralj in vsi njegovi služabniki so zelo ^ybridko jokali.

³⁷ Toda Absalom je pobegnil in odšel k Talmáju, Amihúdovemu ^zsinu, kralju v Gešurju. *David* pa je vsak dan žaloval za svojim sinom. ³⁸ Tako je Absalom pobegnil ^ain odšel v Gešur in tam je bil tri leta. ³⁹ *Duša* kralja Davida pa je hrepenela, ^bda gre k Absalomu, kajti potolažen je bil glede Amnóna, glede na to, da je bil on mrtev.

14 Torej Cerújin sin Joáb je zaznal, ^cda je bilo kraljevo srce [*nagnjeno*] k Absalomu. ² Joáb je poslal v Tekóo in od tam privedel modro žensko ter ji rekel: »Prosim te, hlini se, da si žalovalka in sedaj si nadeni žalovalno obleko in se ne mazili z oljem, temveč bodi kakor ženska, ki je dolgo časa žalovala za mrtvima ³ in pojdi h kralju in mu govorji na ta način.« Tako je Joáb položil besede v njena usta.

⁴ Ko je ženska iz Tekóe govorila kralju, je padla na svoj obraz do tal in se globoko priklonila ter rekla: »Pomagaj, ^doh kralj.« ⁵ Kralj ji je rekel: »Kaj te pesti?« Odgovorila je: »Res sem vdova in moj soprog je mrtev. ⁶ Tvoja pomočnica je imela dva sinova in skupaj sta se prepirala na polju in tam ni *bilo* nobenega, da ^eju loči, temveč je eden udaril drugega in ga usmrtil. ⁷ Glej, celotna družina je vstala zoper twojo pomočnico in rekli so: ›Izroči

tega, ki je usmrtil svojega brata, da ga bomo lahko ubili za življenje njegovega brata, ki ga je usmrtil in tudi dediča bomo uničili.« Tako bodo pogasili moj ogrek, ki je ostal in mojemu soprogu ne bodo pustili *niti* imena niti ostanka na tej ^fzemlji.«

⁸ Kralj je rekel ženski: »Pojdi k svoji hiši in glede tebe dal bom zadolžitev.« ⁹ Ženska iz Tekóe je rekla kralju: »Moj gospod, oh kralj, krivičnost *bodi* na meni in na hiši mojega očeta, kralj in njegov prestol pa *naj bosta* brez krivde.« ¹⁰ Kralj je rekel: »Kdorkoli ti *karkoli* reče, ga privedi k meni in ne bo se te več dotaknil.« ¹¹ Potem je rekla: »Prosim te, naj se kralj spomni Gospoda, svojega Boga, da ti nočeš trpeti, da krvni ^gmaščevalci še naprej uničujejo, da ne bi uničili mojega sina.« Rekel je: »Kakor Gospod živi niti en las tvojega sina ne bo padel k zemlji.« ¹² Potem je ženska rekla: »Naj tvoja pomočnica, prosim te, spregovori *eno* besedo mojemu gospodu kralju.« In ta je rekel: »Povej.« ¹³ Ženska je rekla: »Zakaj si potem mislil storiti takšno stvar zoper Božje ljudstvo? Kajti kralj govoriti to stvar kakor nekdo, ki je pomanjkljiv, v tem, da kralj ne privede ponovno domov svojega pregnanega. ¹⁴ Kajti mi moramo umreti in *smo* kakor voda, razlita na tla, ki ne more biti ponovno zbrana niti ^hBog ne upošteva *nobene* osebe, vendar snuje način, da njegov pregnani ne bo izključen od njega. ¹⁵ Zdaj torej, ko sem prišla, da o tej stvari govorim mojemu gospodu kralju, *je to* zato, ker me je ljudstvo prestrašilo. Tvoja pomočnica je rekla: ›Spregovorila bom torej kralju. Lahko se zgodi, da bo kralj izpolnil zahtevno svoje pomočnice.« ¹⁶ Kajti kralj bo slišal, da svojo pomočnico osvobodi iz roke človeka, *ki hoče* skupaj uničiti tako mene in mojega sina iz Božje dediščine. ¹⁷ Potem je tvoja pomočnica rekla Gospodu: ›Beseda mojega gospoda kralja bo sedaj tolažilna, ⁱkajti kakor angel od Boga, tako je moj gospod kralj, da razlikuje ^jdobro in slabo, zato bo Gospod, tvoj Bog, s teboj.« ¹⁸ Potem je kralj ženski odgovoril in rekel: »Ne skrivaj pred meno, prosim te, stvari, ki jo bom vprašal.« Ženska je rekla: »Naj moj gospod kralj sedaj spregovori.« ¹⁹ Kralj je rekel: »*Mar ni* v vsem tem s teboj Joábova roka?« Ženska je odgovorila ter rekla: »Kakor živi tvoja duša, moj gospod kralj, nihče se ne more izogniti ne na desno ne na levo od tega, kar je moj gospod kralj govoril, kajti tvoj služabnik Joáb mi je zaukazal in on je položil vse te besede v usta twoje pomočnice, ²⁰ da privleče na dan to obliko govora, je tvoj služabnik Joáb storil to stvar. In moj gospod *je* moder, glede na modrost Božjega angela, da ve vse *stvari*, ki so na zemlji.«

²¹ Kralj je rekel Joábu: »Glej torej, jaz sem storil to stvar, zato pojdi, ponovno privedi mladeniča Absaloma.« ²² Joáb je padel k tlom, na svoj obraz, se upognil in zahvalil ^kkralju in Joáb je rekel: »Danes twoj služabnik vé, da sem našel milost v

^s 13,28: *vam*...: hebr. ne boste glede na to, da sem vam zapovedal.

^t 13,28: *pogumni*: hebr. sinovi junaštva.

^u 13,29: *se*...: hebr. je zajahal.

^v 13,32: *Absalomovo*...: hebr. Absalomovimi ustmi.

^w 13,32: *določeno*: ali, dogovorjeno.

^x 13,35: *Kakor*...: hebr. Glede na besedo tvojega služabnika.

^y 13,36: *zelo*...: hebr. jokali s silno velikim jokom.

^z 13,37: *Amihúdovemu*: ali, Amihurjevemu.

^a 13,38: [Leta 1030 pr. Kr.]

^b 13,39: *hrepenela*: ali, bila použita.

^c 14,1: [Leta 1027 pr. Kr.]

^d 14,4: *Pomagaj*: hebr. Reši.

^e 14,6: *da*...: hebr. rešitelja med njima.

^f 14,7: *tej*...: hebr. obličju zemlje.

^g 14,11: *krvni*...: hebr. se krvni maščevalc ne pomnoži, da uničuje.

^h 14,14: *niti*...: ali, ker Bog ni odvzel njegovega življenja, je prav tako zasnoval način itd.

ⁱ 14,17: *tolažilna*: hebr. za počitek.

^j 14,17: *razlikuje*: hebr. sliši.

^k 14,22: *zahvalil*...: hebr. blagoslovil kralja.

tvojem pogledu, moj gospod, oh kralj, v tem, da je kralj izpolnil zahtevo svojega ^lslužabnika.« ²³Tako je Joáb vstal in odšel v Gešur in Absaloma privedel v Jeruzalem. ²⁴Kralj je rekel: »Naj se obrne k svoji lastni hiši in naj ne vidi mojega obraza.« Tako se je Absalom vrnil k svoji lastni hiši in ni videl kraljevega obraza.

²⁵Toda ^mv vsem Izraelu ni bilo nikogar, da bi bil tako zelo hvaljen zaradi svoje lepote kakor Absalom. Od podplata svojega stopala, celo do krone njegove glave, ni bilo na njem nobenega madeža. ²⁶In ko je ostrigel svojo glavo (kajti ob koncu vsakega leta si *jo* je ostrigel, ker so bili *lasje* na njem težki, zato jo je ostrigel) si je stehtal lase svoje glave, dvesto šeklov ⁿpo kraljevi teži. ²⁷Absalomu so se tam rodili trije sinovi in ena hči, ki ji je bilo ime Tamara. Bila je ženska lepega obličja.

²⁸Tako je Absalom dve polni leti prebival v Jeruzalemu in ni videl kraljevega obraza. ²⁹Zato je Absalom poslal po Joába, da ga pošlje h kralju, toda ta ni hotel priti k njemu in ko je drugič ponovno poslal, ta ni hotel priti. ³⁰Zato je rekel svojim služabnikom: »Glejte, Joábovo polje je v bližini mojega ^oin tam ima ječmen. Pojdite in ga požgite.« In Absalomovi služabniki so zažgali polje. ³¹Potem je Joáb vstal in prišel k Absalomu v *njegovo* hišo ter mu rekel: »Zakaj so tvoji služabniki zažgali moje polje?« ³²Absalom je odgovoril Joábu: »Glej, poslal sem k tebi, rekoč: »Pridi sém, da te lahko pošljem h kralju, da rečem: »Zakaj sem prišel iz Gešurja?« Zame *bi bilo* dobro, da *bi bil* še vedno tam. Sedaj mi torej pusti videti kraljev obraz in če bo *kakršnakoli* krivičnost v meni, naj me ubije.« ³³Tako je Joáb prišel Ph kralju in mu povedal in ko je dal poklicati Absaloma, je ta prišel h kralju in se pred kraljem priklonil na svoj obraz do tal in kralj je poljubil Absaloma.

15 Pripetilo se je po tem, ^qda si je Absalom pripravil vozove, konje in petdeset mož, da so tekli pred njim. ²Absalom je vstajal zgodaj in stal poleg poti velikih vrat in to je bilo *tako*, da ko je katerikoli človek imel polemiko, je prišel ^rh kralju za sodbo, potem mu je Absalom zaklical in rekel: »Iz katerega mesta *si?*« In ta je rekel: »Tvoj služabnik je iz enega izmed Izraelovih rodov.« ³Absalom mu je rekel: »Poglej, tvoje zadeve so dobre in pravilne; toda *tam* ^sni nobenega človeka, *poslanega* od kralja, da te sliši.« ⁴Poleg tega je Absalom rekel: »Oh da bi mene postavili za sodnika v deželi, da bi vsak človek, ki ima kakršnokoli tožbo ali zadevo, lahko prišel k meni in bi mu jaz storil pravico!« ⁵In to je bilo *tako*, da ko je katerikoli moški prišel blizu *k njemu*, da se mu globoko prikloni, je svojo roko iztegnil naprej, ga prijel in ga poljubil. ⁶Na ta način je Absalom počel vsemu Izraelu, ki so hodili h kralju po sodbo. Tako je Absalom kradel srca Izraelovih mož.

⁷Pripetilo se je po širidesetih letih, ^tda je Absalom rekel kralju: »Prosim te, naj grem in izpolnim svojo

15,23: Jn 18,1

zaobljubo, ki sem jo zaobljubil Gospodu v Hebrónu. ⁸Kajti tvoj služabnik se je zaobljubil, medtem ko je prebival pri Gešurju v Siriji, rekoč: »Če me bo Gospod zares ponovno privedel v Jeruzalem, potem bom služil Gospodu.« ⁹Kralj mu je rekel: »Pojdi v miru.« Tako je vstal in odšel v Hebrón.

¹⁰Toda Absalom je poslal oglednike po vseh Izraelovih rodovih, rekoč: »Takoj ko zaslišite zvok ſofarja, potem boste rekli: »Absalom kraljuje v Hebrónu.« ¹¹Z Absalomom je iz Jeruzalema odšlo dvesto mož, *ki so bili* poklicani. Odšli pa so v svoji toposti in niso vedeli nobene stvari. ¹²Absalom je poslal po Gilčana Ahitófela, Davidovega svetovalca, iz njegovega mesta, *torej* iz Gila, medtem ko je daroval klavne daritve. In zarota je bila močna, kajti ljudstvo je nenehno naraščalo z Absalomom.

¹³K Davidu je prišel posланec, rekoč: »Srca Izraelovih mož sledijo Absalomu.« ¹⁴David je rekel vsem svojim služabnikom, *ki so bili* z njim pri Jeruzalemu: »Vstanimo in pobegnimo, kajti *sicer* ne bomo pobegnili pred Absalomom. Pohitimo, da nas ne bi nenadoma dohitel in nad nas privedel ^uzla in mesto udaril z ostrino meča.« ¹⁵Kraljevi služabniki so rekli kralju: »Glej, tvoji služabniki so *pripravljeni storiti*, karkoli bo moj gospod kralj določil.« ¹⁶Kralj je odšel naprej in vsa njegova družina za ^wnjim. Kralj pa je pustil deset žensk, *ki so bile* priležnice, da varujejo hišo. ¹⁷Kralj je odšel naprej in vse ljudstvo za njim in se mudil na kraju, ki je bil daleč proč. ¹⁸Vsi njegovi služabniki so šli poleg njega in vsi Keretéjci in vsi Péletovci in vsi Gitéjci, šeststo mož, ki so prišli za njim iz Gata, so prečkali pred kraljem.

¹⁹Potem je kralj rekel Gitéjcu Itáju: »Čemu greš tudi ti z nami? Vrni se na svoj kraj in prebivaj s kraljem, kajti tujec *si* in tudi izgnanec. ²⁰Glede na to, da si prišel *šelevčeraj*, ali naj te ta dan pripravim hoditi ^xz nami gor in dol? Ker grem, kamor lahko, se vrni in svoje brate vzemi nazaj. Usmiljenje in resnica *naj bosta* s teboj.« ²¹Itáj je odgovoril kralju in rekel: »Kakor živi Gospod in kakor živi moj gospod kralj, zagotovo, na kateremkoli kraju bo moj gospod kralj, bodisi v smrti ali življenju, celo tam bo tudi tvoj služabnik.« ²²David je rekel Itáju: »Pojdi in prečkaj.« Gitéjec Itáj je šel čez in vsi njegovi možje in vsi malčki, *ki so bili* z njim. ²³In vsa dežela je jokala z močnim glasom in vse ljudstvo je šlo čez. Tudi sam kralj je šel čez potok Kidron ^y in vse ljudstvo je šlo čez, proti poti divjine.

²⁴Glej, tudi Cadók in vsi Lévijevci so *bili* z njim, nesoč skrinjo Božje zaveze in odložili so Božjo skrinjo. Abyatár je odšel gor, dokler ni vse ljudstvo šlo iz mesta. ²⁵Kralj je Cadóku rekel: »Božjo skrinjo odnesite nazaj v mesto. Če bom našel naklonjenost v Gospodovih očeh, me bo ponovno privedel in mi pokazal *oboje*, to in neno prebivališče, ²⁶toda če reče tako: »Nimam veselja v tebi; glej, *tukaj sem*, naj mi stori, kakor se mu zdi

¹ 14,22: *svojega*: ali, tvojega.

^m 14,25: *Toda*...: hebr. In kakor je bil Absalom, v vsem Izraelu ni bilo tako lepega moža, da bi ga silno hvalili.

ⁿ 14,26: [dvesto šeklov: to je, 2,284 kg.]

^o 14,30: *mojega*...: hebr. mojega kraja.

^p 14,33: [Leta 1025 pr. Kr.]

^q 15,1: [Leta 1024 pr. Kr.]

^r 15,2: *je prišel*...: hebr. da pride.

^s 15,3: *tam*...: ali, nihče te ne bo poslušal, od kralja navzdol.

^t 15,7: [Leta 1023 pr. Kr.]

^u 15,14: *privedel*...: hebr. sunil.

^v 15,15: *določil*: hebr. izbral.

^w 15,16: *za*...: hebr. pri njegovih stopalih.

^x 15,20: *hoditi*...: hebr. tavati.

^y 15,23: *Kidron*: gr. *Cedron*; [Kidron]: hebr. Mračen.]

dobro.«²⁷ Kralj je tudi rekel duhovniku Cadóku: »Mar nisi ti videc? V miru se vrni v mesto in twoja dva sinova s teboj, tvoj sin Ahimáac in Jonatan, Abyatárjev sin.²⁸ Glejte, mudil se bom na ravnini divjine, dokler ne bo prišla od vas beseda, da me potrdite.«²⁹ Torej Cadók in Abyatár sta Božjo skrinjo ponovno odnesla v Jeruzalem in ostala sta tam.

³⁰ David je odšel gor po pobočju Olske gore in jokal, ^zko se je vzpenjal in svojo glavo je imel pokrito in hodil je bos. Vse ljudstvo, ki je bilo z njim, je vsak pokril svojo glavo in hodili so gor in jokali, medtem ko so hodili gor.

³¹ In nekdo je povedal Davidu, rekoč: »Ahitófel je z Absalomom med zarotniki.« David je rekel: »Oh Gospod, prosim te, obrni Ahitófelov nasvet v norost.«

³² Pripetilo se je, da ko je David prišel na vrh gore, kjer je oboževal Boga, glej, je prišel Arkéjec Hušáj, da ga sreča, s svojim pretrganim plaščem in zemljo na svoji glavi,³³ ki mu je David rekel: »Če greš z menoj naprej, potem mi boš v breme,³⁴ toda če se vrneš k mestu in rečeš Absalomu: ›Jaz bom twoj služabnik, oh kralj, kakor sem bil doslej služabnik twojega očeta, tako bom sedaj tudi twoj služabnik,« potem boš lahko zame premagal Ahitófelov nasvet.

³⁵ In ali nisi tam z duhovnikoma Cadókom in Abyatárjem? Zato naj bo, da kakršnokoli stvar boš slišal iz kraljeve hiše, boš to povedal duhovnikoma Cadóku in Abyatárju.³⁶ Glej, onadva imata tam s seboj svoja dva sinova, Cadókovega sina Ahimáaca in Abyatárjevega sina Jonatana. Po njima boste poslali k meni vsako stvar, ki jo lahko slišite.«³⁷ Tako je Davidov prijatelj Hušáj prišel v mesto in Absalom je prišel v Jeruzalem.

16 Ko je David ravno prešel vrh hriba, glej, ga je srečal Mefibóšetov služabnik Cibá, s parom osedlanih oslov in na njih dvesto hlebov kruha, sto grozdov rozin, sto poletnih sadov in vinski meh.² Kralj je rekel Cibáju: »Kaj nameravaš s tem?« Cibá je rekel: »Ti osli so za kraljevo družino, da jaha na njih. Kruh in poletno sadje za mladeniče, da jedo, in vino, da tisti, ki so v divjini oslabeli, lahko pijejo.«³ Kralj je rekel: »In kje je sin twojega gospodarja?« Cibá je rekel kralju: »Glej, on ostaja v Jeruzalemu, kajti rekel je: ›Danes mi bo Izraelova hiša obnovila kraljestvo mojega očeta.«⁴ Potem je kralj rekel Cibáju: »Glej, twoje je vse, kar pripada Mefibóšetu.« Cibá je rekel: »Ponižno ^ate rotim, da lahko najdem milost v twojem pogledu, moj gospod, oh kralj.«

⁵ Ko je kralj David prišel v Bahurím, glej, je od tam prišel mož iz družine Savlove hiše, katerega ime je bilo Šimí, Gerájev sin. Prišel ^bje naprej in nenehno preklinjal, medtem ko je prihajal.⁶ V Davida in vse služabnike kralja Davida je lučal kamne in vse ljudstvo in vsi mogočni možje so bili na njegovi desni roki in na njegovi levi.⁷ Tako je govoril Šimí, ko je preklinjal: »Pridi ven, pridi ven, ti, krvolochen človek in ti, Beliálov človek.⁸ Gospod je povrnil

nad teboj vso kri Savlove hiše, namesto katerega si zakraljeval in Gospod je kraljestvo izročil v roko tvojega sina Absaloma. Glej, ujet ^dsi v svoji vragoliji, ker si krvolochen človek.«

⁹ Potem je Cerújin sin Abišáj rekel kralju: »Zakaj bi ta mrtvi pes preklinjal mojega gospoda kralja? Naj grem preko, prosim te in snamem njegovo glavo.«¹⁰ Kralj pa je rekel: »Kaj imam z vama, Cerújina sinova? Tako naj preklinja, ker mu je Gospod rekel: ›Preklinjaj Davida.‹ Kdo bo potem rekel: ›Čemu si tako storil?«¹¹ David je rekel Abišáju in vsem svojim služabnikom: »Glejte, moj sin, ki je prišel iz moje notranjosti, mi streže po življenju. Kako mnogo bolj lahko sedaj to stori ta Benjaminovec? Pustite ga na miru in naj preklinja, kajti Gospod mu je zaukazal.¹² Morda bo Gospod pogledal na mojo ^estisko in da mi bo Gospod poplačal dobro za njegovo preklinjanje ta dan.«¹³ Medtem ko so David in njegovi možje šli po poti, je Šimí hodil vzdolž, na drugi strani hriba, nasproti njemu in preklinjal, medtem ko je hodil in lučal kamne vanj in metal ^fprah.¹⁴ Kralj in vse ljudstvo, ki so bili z njim, so prišli izmučeni in se tam osvežili.

¹⁵ Absalom in vse ljudstvo Izraelovih mož pa so prišli v Jeruzalem in Ahitófel z njim.¹⁶ Pripetilo se je, ko je Davidov prijatelj Arkéjec Hušáj prišel k Absalomu, da je Hušáj rekel Absalomu: »Živel gkralj, živel kralj.«¹⁷ Absalom je rekel Hušáju: »Ali je to tvoja prijaznost do twojega prijatelja? Zakaj nisi šel s svojim prijateljem?«¹⁸ Hušáj je rekel Absalomu: »Ne, temveč katerega Gospod in to ljudstvo in vsi Izraelovi možje izberejo, njegov bom in z njim bom ostal.¹⁹ In ponovno, komu naj bi služil? Ali naj ne bi služil v prisotnosti njegovega sina? Kakor sem služil v prisotnosti twojega očeta, tako bom v tvoji prisotnosti.«

²⁰ Potem je Absalom rekel Ahitófelu: »Dajte nasvet med vami, kaj naj storimo.«²¹ Ahitófel je rekel Absalomu: »Pojdi noter v priležnice svojega očeta, ki jih je pustil, da varujejo hišo in ves Izrael bo slišal, da si preziran od svojega očeta. Potem bodo močne roke vseh, ki so s teboj.«²² Tako so Absalomu razprostrli šotor na vrhu hiše in Absalom je šel v priležnice svojega očeta pred očmi vsega Izraela.²³ Nasvet Ahitófela, ki je v tistih dneh svetoval, je bil, kakor če bi človek poizvedoval pri Božjem horaklju, tako so bili vsi Ahitófelovi nasveti tako z Davidom kakor z Absalomom.

17 Poleg tega je Ahitófel rekel Absalomu: »Naj sedaj izberem dvanajst tisoč mož in vstal bom in to noč zasledoval Davida² in prišel bom nadenj, medtem ko je izmučen in slabotnih rok in ga prestrašil. Vse ljudstvo, ki je z njim, bo pobegnilo, udaril pa bom samo kralja³ in vse ljudstvo bom privedel nazaj k tebi. Mož, ki ga iščeš, je kakor, če se vsi vrnejo; tako bo vse ljudstvo v miru.«⁴ Beseda je dobro ⁱugajala Absalomu in vsem Izraelovim starešinam.⁵ Potem je Absalom rekel: »Poklicite sedaj tudi Arkéjca Hušája in naj slišimo tudi, kaj

15,27:
1 Sam 9,9
16,9: 1 Sam
24,15
16,9: 2 Sam 3,8

^f 16,13: metal...: hebr. ga prašil s prahom.

^g 16,16: Živel...: hebr. Naj kralj živi.

^h 16,23: Božjem...: hebr. Božji besedi.

ⁱ 17,4: dobro...: hebr. bila pravilna v očeh Absaloma in vseh Izraelovih starešin itd.

^z 15,30: jokal...: hebr. hodil gor in jokal.

^a 16,4: Ponižno...: hebr. Globoko se priklonim.

^b 16,5: Prišel...: ali, Še vedno je prihajal in preklinjal.

^c 16,7: krvolochen...: hebr. človek krvi.

^d 16,8: ujet...: hebr. sebe v svojem zlu.

^e 16,12: mojo...: ali, moje solze; hebr. moje oko.

pravi *jon.*«⁶ Ko je Hušaj prišel k Absalomu, mu je Absalom spregovoril, rekoč: »Ahitófel je govoril na ta način. Ali naj storimo po njegovem^kgovoru? Če ne, ti spregovori.«⁷ Hušaj je rekel Absalomu: »Nasvet, ki ti ga je tokrat dal^l Ahitófel, ni dober.⁸ Kajti,« je rekel Hušaj, »poznaš svojega očeta in njegove može, da so mogočni možje in v svojih mislih komaj^mčakajo, kakor medvedka, oropana svojih mladičev, na polju. In tvoj oče je bojevnik in ne bo prenočeval z ljudstvom.⁹ Glej, sedaj je skrit v neki jami ali na nekem *drugem* kraju. In zgodilo se bo, ko bodo na začetku nekateri izmed njih premagani,ⁿda kdorkoli to sliši, bo rekel: »Tam je pokol med ljudstvom, ki sledijo Absalomu.«¹⁰ Tudi tisti, ki je hraber, katerega srce je kakor srce leva, se bo popolnoma stopil, kajti ves Izrael ve, da je tvoj oče mogočen človek in *tisti*, ki so z njim, so hrabri možje.¹¹ Zato svetujem, da se ves Izrael nasploh zbere k tebi, od Dana, celo do Beeršebe, kakor je peska, ki je pri morju zaradi množice in da^ogreš ti osebno v bitko.¹² Tako bomo prišli nadenj na nekem kraju, kjer bo najden in posvetili bomo nanj, kakor rosa pada na tla in od njega in od vseh mož, ki so z njim, tam ne bo nihče ostal.¹³ Poleg tega, če bo odšel v mesto, potem bo ves Izrael do tega mesta prinesel vrvi in potegnili ga bomo v reko, dokler ne bo tam najden niti en majhen kamen.«¹⁴ Absalom in vsi možje iz Izraela so rekli: »Nasvet Arkéjca Hušája je boljši kakor nasvet Ahitófela.« Kajti Gospod je določil, Pda porazi dober Ahitófelov nasvet, z namenom, da bo Gospod lahko privedel zlo nad Absalomom.

¹⁵ Potem je Hušaj rekel Cadóku in duhovniku Abyatárju: »Tako in tako je Ahitófel svetoval Absalomu in starešinam Izraela, in tako in tako sem svetoval jaz.¹⁶ Zdaj torej hitro pošlji in povej Davidu, rekoč: »To noč ne prenočuj na ravjinah divjine, temveč naglo prečkaj, da te ne bi kralj pozrl in vse ljudstvo, ki je z njim.«¹⁷ Torej Jonatan in Ahimáac sta ostala v En Rogelu, kajti nista smela biti videna, da pridete v mesto. In deklina je odšla in jima povedala. Odšla sta ter povedala kralju Davidu.¹⁸ Kljub temu ju je videl deček in povedal Absalomu. Toda oba izmed njiju sta hitro odšla proč in prišla k hiši človeka v Bahurímu, ki je na svojem dvorišču imela vodnjak, kamor sta se spustila.¹⁹ Ženska je vzela [*pokrivalo*] in pokrivalo razprostrla čez ustje vodnjaka in nanj raztresla zmleto žito in stvar ni bila znana.²⁰ Ko so Absalomovi služabniki prišli v hišo k ženski, so rekli: »Kje sta Ahimáac in Jonatan?« Ženska jim je rekla: »Odšla sta čez vodni potok.« Ko pa so ju iskali in ju niso mogli najti, so se vrnili v Jeruzalem.²¹ Pripetilo se je, potem ko so odšli, da sta prišla ven iz vodnjaka in odšla in kralju Davidu povedala in Davidu rekla: »Vstani in hitro prečkaj vodo, kajti Ahitófel je tako svetoval zoper tebe.«

²² Potem je David vstal in vse ljudstvo, ki je *bilo* z njim in so prečkali Jordan. Do jutranje svetlobe ni manjkalo niti eden izmed teh, ki so prečkali Jordan.

²³ Ko je Ahitófel videl, da njegov nasvet ni bil sleden, ^qje osedlal svojega osla, vstal in se spravil domov k svoji hiši, k svojemu mestu in svojo^rdružino postavil v red in samega sebe obesil in umrl in bil pokopan v mavzoleju svojega očeta.²⁴ Potem je David prišel v Mahanájim. Absalom pa je prečkal Jordan, on in vsi možje iz Izraela z njim.

²⁵ Absalom je namesto Joába za poveljnika vojske postavil Amasája. Ta Amasá je *bil* sin moža, katerega ime je *bilo* Itra,^s Izraelec, ki je odšel noter k Naháševi^t hčeri Abigájili,^u sestri Joábove matere Cerúje.²⁶ Tako so Izrael in Absalom taborili v deželi Gileád.

²⁷ Pripetilo se je, ko je David prišel v Mahanájim, da so Nahášev sin Šobí, iz Rabe Amónovih otrok in Amiélov sin Mahír iz Lo Dabárja in Gileádec Barziláj iz Roglíma²⁸ prinesli postelje, umivalnike, ^vlončene posode ter pšenico, ječmen, moko, praženo *zrnje*, fižol, lečo, posušene stročnice,²⁹ med, maslo, ovce in kravji sir za Davida in za ljudstvo, ki je *bilo* z njim, da jedo, kajti rekli so: »Ljudstvo je lačno, izmučeno in žechno v divjini.«

18 David je preštel ljudstvo, ki je *bilo* z njim in nadnje postavil poveljnike nad tisočimi in poveljnike nad stotimi.² David je poslal naprej tretjino izmed ljudstva pod Joábovo roko in tretjino pod roko Abišája, Cerújinega sina, Joábovega brata in tretjino pod roko Gitéjca Itája. Kralj je rekel ljudstvu: »Tudi sam bom zagotovo šel z vami naprej.«³ Toda ljudstvo je odgovorilo: »Ne boš šel naprej, kajti če mi pobegnemo, jim ne bo mar za nas. Niti, če nas polovica umre, jim^wne bo mar za nas. Toda *ti si* sedaj vreden^xdeset tisoč nas. Zato je sedaj bolje, da nas^yokrepis iz mesta.«⁴ Kralj jim je rekel: »Storil bom, kar se vam zdi najbolje.« Kralj je stal ob strani velikih vrat, vse ljudstvo pa je prišlo ven po stotih in po tisočih.⁵ Kralj je zapovedal Joábu, Abišáju in Itáju, rekoč: »Zaradi mene nežno *postopajte* z mladenciem, *torej* z Absalomom.« Vse ljudstvo je slišalo, ko je kralj vsem poveljnikom dal zadolžitev glede Absaloma.

⁶ Tako je ljudstvo odšlo ven na polje zoper Izrael. In bitka je bila v Efrájimskem gozdu,⁷ kjer je bilo izraelsko ljudstvo pobito pred Davidovimi služabniki in tam je bil ta dan velik pokol dvajsetih tisočev mož.⁸ Kajti tam je bila bitka razpršena preko obličja vse dežele. In gozd je ta dan pozrl več ljudstva, kakor jih je pozrl meč.

⁹ Absalom je srečal Davidove služabnike. In Absalom je jahal na muli in mula je šla pod debelimi vejami velikega hrasta in njegova glava se je ujela v hrast in vzet je bil gor med nebo in zemljo. Mula, ki je *bila* pod njim, pa je odšla proč.¹⁰ Nek mož je *to* videl in povedal Joábu ter rekел: »Glej, videl sem Absaloma, visečega na hrastu.«

j 17,5: *pravi*...: hebr. je v njegovih ustih.

k 17,6: *njegovem*...: hebr. njegovi besedi.

l 17,7: *dal*: hebr. svetoval.

m 17,8: *komaj*...: hebr. so zagrenjeni.

n 17,9: *premagani*: hebr. padli.

o 17,11: *da*...: hebr. da tvoj obraz, ali, prisotnost gre itd.

p 17,14: *dolocil*: hebr. zapovedal.

q 17,23: *sleden*: hebr. storjen.

r 17,23: *svojo*...: hebr. dal naročila glede svoje hiše.

s 17,25: *Itra*...: hebr. Jeter, Izmaelec.

t 17,25: *Naháševi*: ali, Jesejevi.

u 17,25: *Abigájili*: hebr. Abigáli.

v 17,28: *umivalnike*: ali, čaše.

w 18,3: *jim*...: hebr. ne bodo naravnali svojih src na nas.

x 18,3: *vreden*: hebr. kakor.

y 18,3: *nas*...: hebr. si nam okrepitev ali pomoč.

z 18,8: *požrl*: hebr. množil, da požre.

¹¹ Joáb je rekel možu, ki mu je povedal: »Glej, videl si ga in zakaj ga nisi tam udaril k tlom? In jaz bi ti dal deset šeklov srebra in pas.« ¹² Mož je rekel Joábu: »Čeprav bi v ^asvojo roko prejel tisoč šeklov srebra, vendar svoje roke ne bi iztegnil zoper kraljevega sina, kajti slišali smo, da je kralj zadolžil tebe, Abišája in Itája, rekoč: »Pazite, da ^bse nihče ne dotakne mladeniča Absaloma.« ¹³ Sicer bi storil hinavstvo zoper svoje lastno življenje, kajti nobena stvar ni skrita pred kraljem in ti sam bi se postavil zoper *mene*.« ¹⁴ Potem je Joáb rekel: »Ne morem se tako muditi s ^cteboj.« V svojo roko je vzel tri puščice in jih zabodel skozi Absalomovo srce, medtem ko je ^dbil še živ v sredi ^ehrasta. ¹⁵ Deset mladeničev, ki so nosili Joábovo bojno opremo, je obdalo Absaloma in ga usmrtilo. ¹⁶ Joáb je zatobil s šofarjem in ljudstvo se je vrnilo od zasledovanja za Izraelom, kajti Joáb je zadržal ljudstvo. ¹⁷ Vzeli so Absaloma, ga vrgli v veliko jamo v gozdu in nanj položili zelo velik kup kamenja in ves Izrael je zbežal, vsak k svojemu šotoru.

¹⁸ § Torej Absalom si je [še] v svojem življenju vzel in si postavil steber, ki je v kraljevi dolini, kajti rekel je: »Nobenega sina nimam, da ohrani moje ime v spominu.« Steber je poimenoval po svojem lastnem imenu in tako se imenuje do današnjega dne, Absalomov kraj.

¹⁹ Potem je Cadókov sin Ahimáac rekel: »Naj sedaj stečem in kralju prinesem novice, kako se ^eje Gospod maščeval nad njegovimi sovražniki.«

²⁰ Joáb mu je rekel: »Danes ne boš nosil ^fnovic, temveč boš novice nosil drug dan. Toda danes ne boš nosil nobenih novic, ker je kraljev sin mrtev.«

²¹ Potem je Joáb rekel Kušíju: »Pojdi, povej kralju, kar si videl.« Kuší se je priklonil Joábu in stekel.

²² Potem je Cadókov sin Ahimáac ponovno rekel Joábu: »Toda kakorkoli, ^gprosim te, naj tudi jaz prav tako stečem za Kušijem.« Joáb pa je rekel: »Čemu bi tekel, moj sin, glede na to, da nimaš pripravljenih ^hnovic?« ²³ »Toda kakorkoli,« je rekel, »naj stečem.« Rekel mu je: »Steci.« Potem je Ahimáac stekel po poti ravnine in prehitel Kušija.

²⁴ David je sedel med dvemi velikimi vratimi. Stražar pa je šel gor do strehe nad velikimi vratimi k obzidju in povzdignil svoje oči in pogledal in glej, mož je tekel sam. ²⁵ Stražar je zaklical in povedal kralju. Kralj je rekel: »Če je sam, so novice v njegovih ustih.« Hitro je prišel in se približal. ²⁶ Stražar je zagledal teči drugega moža in stražar je zaklical vratarju ter rekel: »Glej, drug človek teče sam.«

Kralj je rekel: »Tudi ta prinaša novice.« ²⁷ Stražar je rekel: »Mislim, ⁱda je tek sprednjega podoben teku Cadókovega sina Ahimáaca.« Kralj je rekel:

»Dober človek je in prihaja z dobrimi novicami.« ²⁸ Ahimáac je zaklical in kralju rekel: »Vse ^jje dobro.« S svojim obrazom je padel dol na zemljo pred kraljem in rekel: »Blagoslovjen *bodi* Gospod, tvoj Bog, ki je izročil ^kljudi, ki so svojo roko dvignili

18,18:
1 Mz 14,17

zoper mojega gospoda kralja.« ²⁹ Kralj je rekel: »Ali ^lje mladenič Absalom varen?« Ahimáac je odgovoril: »Ko je Joáb poslal kraljevega služabnika in *mene*, twojega služabnika, sem videl velik hrup, toda nisem vedel, kaj je *to bilo*.« ³⁰ Kralj *mu* je rekel: »Obrni se vstran in stoj tukaj.« Obrnil se je vstran in mirno stal. ³¹ In glej, prišel je Kuší. Kuší je rekel: »Novice, moj ^mgospod kralj, kajti Gospod te je ta dan maščeval pred vsemi tistimi, ki so se vzdignili zoper tebe.« ³² Kralj je rekel Kušíju: »Je mladenič Absalom varen?« Kuší je odgovoril: »Sovražniki mojega gospoda kralja in vsi, ki se vzdignejo zoper tebe, da *ti* škodijo, naj bodo, kakor je *ta* mladenič.«

³³ Kralj je bil zelo pretresen in odšel gor v sobo nad velikimi vratimi in jokal. Medtem ko je šel, je tako govoril: »Oh moj sin Absalom, moj sin, moj sin Absalom! Da bi Bog dal, da bi jaz umrl zate, oh Absalom, moj sin, moj sin!«

19 To je bilo povedano Joábu: »Glej, kralj joka in žaluje za Absalomom.« ² Zmaga ⁿtega dne je bila obrnjena v žalovanje vsemu ljudstvu, kajti ljudstvo je tisti dan slišalo govoriti, kako je bil kralj užaloščen zaradi svojega sina. ³ Ljudstvo se je tisti dan skrivoma spravilo v mesto, kakor se ljudstvo, ki je osramočeno, odplazi, ko v boju zbeži. ⁴ Toda kralj je pokril svoj obraz in kralj je jokal z močnim glasom: »Oh moj sin Absalom, oh Absalom, moj sin, moj sin!« ⁵ Joáb je prišel v hišo kralju in rekel: »Ta dan si osramotil obraze vseh svojih služabnikov, ki so ta dan rešili tvoje življenje in življenja tvojih sinov in tvojih hčera in življenja tvojih soprog in življenja tvojih priležnic, ⁶ v tem, ^oda ti ljubiš svoje sovražnike in sovražiš svoje prijatelje. Kajti ta dan si oznanil, da se ^pne oziraš niti na prince niti na služabnike, kajti ta dan zaznavam, da će bi Absalom živel in bi ta dan mi vsi umrli, potem bi ti to dobro ugajalo. ⁷ Zdaj torej vstani, pojdi naprej in tolažilno ^qgovori svojim služabnikom, kajti prisegam pri Gospodu, če ne greš naprej, to noč nobeden ne bo ostal s teboj in huje ti bo kakor vse zlo, ki te je zadelo od tvoje mladosti do sedaj.« ⁸ Potem je kralj vstal in se usedel pri velikih vratih. In vsemu ljudstvu so povedali, rekoč: »Glejte, kralj sedi pri velikih vratih.« Vse ljudstvo je prišlo pred kralja, kajti Izrael je zbežal vsak mož k svojemu šotoru.

⁹ Vse ljudstvo je bilo nesložno po vseh Izraelovih rodovih, rekoč: »Kralj nas je rešil iz roke naših sovražnikov in nas osvobodil iz roke Filistejcev; sedaj pa je zaradi Absaloma pobegnil iz dežele. ¹⁰ Absalom, ki smo ga mazilili nad seboj, je mrtev v bitki. Zdaj torej, zakaj ne ^rspregovorite besedo o privedbi kralja nazaj?«

¹¹ Kralj David je poslal k duhovnikoma Cadóku in Abyatárju, rekoč: »Govorita Judovim starešinam, rekoč: »Zakaj ste zadnji, da bi privedli kralja nazaj v njegovo hišo, glede na to, da je govor

^a 18,12: *v...: hebr.* na mojo glavo odtehtal.

^b 18,12: *da: hebr.* komu pripadate, da.

^c 18,14: *s: hebr.* pred.

^d 18,14: *sredi: hebr.* srcu.

^e 18,19: *se...: hebr.* ga je Gospod sodil pred roko njegovih sovražnikov.

^f 18,20: *nosil: hebr.* mož.

^g 18,22: *kakorkoli...: hebr.* naj bo kar hoče.

^h 18,22: *pripravljenih: ali,* primernih.

ⁱ 18,27: *Muslim:...: hebr.* Vidim tek sprednjega, ki je.

^j 18,28: *Vse...: ali, Mir ti bodi: hebr.* Mir.

^k 18,28: *izročil...: hebr.* zaprl.

^l 18,29: *Ali...: hebr.* Je tam mir?

^m 18,31: *moj: hebr.* so prinesene.

ⁿ 19,2: *Zmaga: hebr.* Rešitev duše ali osvoboditev.

^o 19,6: *in: hebr.* s tem itd.

^p 19,6: *se...: hebr.* princi služabnikov niso k tebi.

^q 19,7: *tolažilno...: hebr.* govor na srca svojih služabnikov.

^r 19,10: *ne...: hebr.* ste tih.

vsega Izraela prišel do kralja, celo k njegovi hiši.
¹² Vi ste moji bratje, vi ste moje kosti in moje meso. Zakaj ste potem zadnji, da kralja pripeljete nazaj?
¹³ In Amasáju recite: »Ali nisi ti od moje kosti in od mojega mesa? Bog naj mi tako stori in še več, če ne boš nenehno pred menoj poveljnik vojske na Joábovem položaju.«
¹⁴ In nagnil je srce vseh Judovih mož, celo kakor srce enega človeka, tako da so kralju poslali to besedo: »Vrni se ti in vsi tvoji služabniki.«
¹⁵ Tako se je kralj vrnil in prišel k Jordanu. In Juda je prišel v Gilgál, da gre, da sreča kralja, da spremi kralja čez Jordan.

¹⁶ In Šimí, Gerájev sin, Benjaminovec, ki je bil iz Bahuríma, je pohitel in prišel dol z Judovimi možmi, da sreča kralja Davida. ¹⁷ Tam je bilo z njim tisoč mož iz Benjamina in Cibá, služabnik Savlove hiše in njegovih petnajst sinov in njegovih dvajset služabnikov z njim in pred kraljem so šli čez Jordan. ¹⁸ Tam je šla čez rečna ladja, da prenese čez kraljevo družino in da stori, kar ^sse mu je zdelo dobro. Gerájev sin Šimí pa je padel dol pred kraljem, ko je ta hotel iti čez Jordan ¹⁹ in kralju rekел: »Naj moj gospod krivičnosti ne pripiše meni niti se ne spominjam tega, kar je tvoj služabnik sprevrženo storil tistega dne, ko je moj gospod kralj odšel iz Jeruzalema, da bi si to kralj vzel k srcu. ²⁰ Kajti tvoj služabnik ve, da sem grešil. Glej, zato sem ta dan prvi prišel iz vse Jožefove hiše, da grem dol, da srečam svojega gospoda kralja.« ²¹ Toda Cerújin sin Abišáj je odgovoril in rekel: »Ali ne bo Šimí usmrčen zaradi tega, ker je preklinjal Gospodovega maziljenca?« ²² David pa je rekel: »Kaj imam z vama, vidva, Cerújina sinova, da bi mi bila ta dan nasprotnika? Ali naj bo ta dan kdorkoli usmrčen v Izraelu? Kajti ali ne vem, da ^{sem} ta dan kralj nad Izraelom?« ²³ Zato je kralj rekel Šimíju: »Ne boš umrl.« In kralj mu je prisegel.

²⁴ Savlov sin Mefibóšet je prišel dol, da sreča kralja in niti ni obul svojih stopal, niti ni postrigel svoje brade, niti ni umil svojih oblačil od dneva, ko je kralj odpotoval, do dneva, ko je ponovno prišel v miru. ²⁵ Pripetilo se je, ko je prišel v Jeruzalem, da sreča kralja, da mu je kralj rekel: »Zakaj nisi šel z menoj, Mefibóšet?« ²⁶ Ta je odgovoril: »Moj gospod, oh kralj, moj služabnik me je zavedel, kajti tvoj služabnik je rekel: »Osedlal si bom osla, da bom lahko jahal na njem in šel h kralju, ker je tvoj služabnik hrom.« ²⁷ In ta je obrekoval tvojega služabnika mojemu gospodu kralju, toda moj gospod kralj je kakor angel od Boga. Stóri torej, kar je dobro v tvojih očeh. ²⁸ Kajti vsi iz hiše mojega očeta so bili le kot mrtvi ^tmožje pred mojim gospodom kraljem, vendar si svojega služabnika postavil med tiste, ki so jedli pri tvoji lastni mizi. Kakšno pravico imam torej, da še kakorkoli kličem h kralju?« ²⁹ Kralj mu je rekel: »Zakaj še govoriš o svojih zadevah? Rekel sem: »Ti in Cibá si razdelita deželo.«
³⁰ Mefibóšet je rekel kralju: »Da, naj on vzame vse, potem ko se je moj gospod kralj v miru ponovno vrnil v svojo lastno hišo.«

19,16: 1 Kr 2,8
 19,17: 2 Sam 16,1
 19,19: 2 Sam 16,15
 19,27: 2 Sam 16,3
 19,32: 2 Sam 17,27
 20,3: 2 Sam 16,22

³¹ Gileádec Barziláj je prišel dol iz Roglíma in s kraljem odšel čez Jordan, da ga spremi čez Jordan. ³² Torej Barziláj je bil zelo ostarel mož, star celo osemdeset let. Kralju je priskrbel oskrbo, medtem ko je ta ležal pri Mahanájimu, kajti bil je zelo izjemni človek. ³³ Kralj je rekel Barziláju: »Z menoj pridi čez in hranil te bom v Jeruzalemu.« ³⁴ Barziláj pa je kralju rekel: »Doklej ^ubom še živel, da bi s kraljem šel gor v Jeruzalem?« ³⁵ Ta dan sem star osemdeset let in ali lahko razločim med dobrim in zlom? Ali lahko tvoj služabnik okuša, kar jem ali kar pijem? Ali še lahko slišim glas prepevajočih mož in prepevajočih žensk? Zakaj bi bil torej tvoj služabnik še breme mojemu gospodu kralju? ³⁶ Tvoj služabnik bo s kraljem šel krajšo pot čez Jordan. Zakaj bi me kralj poplačal s takšno nagrado? ³⁷ Naj se tvoj služabnik, prosim te, obrne nazaj, da lahko umrem v svojem lastnem mestu in pokopan bom poleg groba svojega očeta in svoje matere. Toda poglej svojega služabnika Kimháma. Naj gre on preko z mojim gospodom kraljem in stóri mu, kakor se ti zdi dobro.« ³⁸ Kralj je odgovoril: »Kimhám bo z menoj šel preko in storil mu bom to, kar se ti zdi dobro in karkoli boš zahteval ^vod mene, to bom storil zate.« ³⁹ In vse ljudstvo je šlo čez Jordan. Ko je kralj prišel čez, je kralj poljubil Barzilája in ga blagoslovil, in ta se je vrnil na svoj lasten kraj.

⁴⁰ Potem je kralj odšel naprej h Gilgálu in Kimhám ^wje z njim odšel naprej in vse Judovo ljudstvo je spremilo kralja in tudi polovica Izraelovega ljudstva.

⁴¹ Glej, vsi Izraelovi možje so prišli h kralju in kralju rekli: »Zakaj so te naši bratje, Judovi možje, ukradli in privedli kralja, njegovo družino in vse Davidove može z njim, čez Jordan?« ⁴² In vse možje iz Juda so Izraelovim možem odgovorili: »Ker nam je kralj bližnji sorodnik. Zakaj ste potem jezni zaradi te zadeve? Ali smo sploh jedli na kraljeve stroške? Ali nam je dal kakršnokoli darilo?« ⁴³ Izraelovi možje so odgovorili Judovim možem in rekli: »V kralju imamo deset delov in mi imamo več pravice do Davida kakor vi. Čemu nas potem prezirate, ^xda naš nasvet ne bi bil prvi v tem, da smo svojega kralja privedli nazaj?« In besede mož iz Juda so bile trše kakor besede mož iz Izraela.

20 Zgodilo ^yse je, da je bil tam Beliálov mož, katerega ime je bilo Ševá, Bihrijev sin, Benjaminovec. Ta je zatobil na šofar in rekel: »Mi nimamo deleža v Davidu niti nimamo dedičine v Jesejevem sinu. Vsak mož k svojim šotorom, oh Izrael.« ² Tako je vsak mož iz Izraela odšel gor izza Davida in sledil Bihrijevem sinu Ševáju; toda Judovi možje, od Jordana, celo do Jeruzalema, so se trdno pridružili njihovemu kralju.

³ David je prišel k svoji hiši v Jeruzalemu in kralj je vzel deset žensk, svojih priležnic, ki jih je pustil, da varujejo hišo in jih zaprl v ječo ^zin jih hranil, toda ni šel noter k njim. Tako so bile zaprte ^ado dneva svoje smrti, živeče ^bv vdovstvu.

^s 19,18: kar...: hebr. dobro v njegovih očeh.

^t 19,28: mrtvi...: hebr. može smrti.

^u 19,34: Doklej...: hebr. Koliko dni so leta mojega življenja.

^v 19,38: zahteval: hebr. izbral.

^w 19,40: Kimhám: hebr. Kimhán; [hebr. pripenjanje.]

^x 19,43: prezirate...: hebr. jemljete na lahko.

^y 20,1: [Okoli leta 1022 pr. Kr.]

^z 20,3: ječo: hebr. hišo ječe.

^a 20,3: zaprte: hebr. zvezane.

^b 20,3: živeče...: hebr. v vdovstvu življenja.

⁴Potem je kralj rekel Amasáju: »V treh dneh mi zberi ^cmože iz Juda in ti budi tu prisoten.« ⁵Tako je Amasá odšel, da zbere ^dJudove može, toda zadržal se je dlje kakor postavljen čas, ki mu je bil določen. ⁶David je rekel Abišaju: »Sedaj nam bo Bihrijev sin Ševá storil več škode, kakor jo je storil Absalom. Vzemi služabnike svojega gospoda in ga zasleduj, da si ne pridobi utrjenih mest in nam ^epobegne.« ⁷Tam so odšli ven za njim Joábovi možje, Keretéjci, Péletovci in vsi mogočni možje. Odšli so iz Jeruzalema, da zasledujejo Bihrijevega sina Ševája. ⁸Ko so bili pri velikem kamnu, ki je v Gibeónu, je Amasá šel pred njimi. Joábova obleka, ki jo je oblekel, je bila opasana k njemu in na njej pas s pritrjenim mečem na svojih ledjih, v svoji nožnici in ko je šel naprej, je ta padel ven. ⁹Joáb je rekel Amasáju: »Ali si pri zdravju, moj brat?« Joáb je z desnico prijel Amasája za brado, da ga poljubi. ¹⁰Toda Amasá ni pazil na meč, ki je bil v Joábovi roki. Tako ga je z njim udaril v peto rebro in njegovo notranjost prelil na tla in ni ga ponovno udaril in je umrl. Tako sta Joáb in njegov brat Abišáj zasledovala Bihrijevega sina Ševája. ¹¹Eden izmed Joábovih mož je stal poleg njega ter rekel: »Kdor je naklonjen Joábu in kdor je za Davida, ta naj gre za Joábom.« ¹²Amasá se je valjal v krvi na sredi glavne ceste. In ko je mož videl, da je vse ljudstvo obstalo, je Amasája odstranil z glavne ceste na polje in nanj vrgel oblačilo, ko je videl, da je vsak, kdor je prišel mimo, mirno obstal. ¹³Ko je bil odstranjen z glavne ceste, je vse ljudstvo odšlo naprej za Joábom, da zasledujejo Bihrijevega sina Ševája.

¹⁴Ta je šel skozi vse Izraelove rodove do Abéle in do Bet Maáhe in do vseh Bihrijevcov in zbrani so bili skupaj ter šli tudi za njim. ¹⁵Prišli so in ga oblegali v Abél Bet Maáhi in nasuli so nasip zoper mesto in le-ta je stal v jarku. ^gIn vse ljudstvo, ki je bilo z Joábom, je uničevalo ^hobzdijje, da ga zrušijo.

¹⁶Potem je modra ženska iz mesta zaklicala: »Poslušajte, poslušajte. Recite, prosim vas, Joábu: »Pridi blizu sém, da lahko govorim s teboj.« ¹⁷Ko je ta prišel bliže k njej, je ženska rekla: »Ali si ti Joáb?« Odgovoril je: »Jaz sem.« Potem mu je rekla: »Poslušaj besede svoje pomočnice.« Odgovoril je: »Poslušam.« ¹⁸Potem je spregovorila, rekoč: »V i starih časih so bili navajeni govoriti, rekoč: »Zagotovo bodo vprašali za nasvet v Abélu,« in tako so končali zadevo. ¹⁹Jaz sem ena izmed tistih, ki so v Izraelu mirni in zvesti, ti pa si prizadevaš, da uničiš mesto in mater v Izraelu. Zakaj hočeš pogoltniti Gospodovo dediščino?« ²⁰Joáb je odgovoril in rekel: »Daleč bodi to, daleč bodi to od mene, da bi pogolnil ali uničil. ²¹Zadeva ni takšna, temveč človek z Efrájimskega pogorja, po jímenu Bihrijev

- 20,7: 2 Sam 8,18
- 20,23: 2 Sam 8,16
- 21,2: Joz 9,3
- 21,2: Joz 9,16–17
- 21,7: 1 Sam 18,3
- 21,7: 1 Sam 20,8
- 21,7: 1 Sam 20,42
- 21,10: 2 Sam 3,7

sin Ševá, je vzdignil svojo roko zoper kralja, celo zoper Davida. Samo njega izročite in odšel bom od mesta.« Ženska je rekla Joábu: »Glej, njegova glava ti bo vržena čez obzdijje.« ²²Potem je ženska, v svoji modrosti, odšla k vsemu ljudstvu. Odsekali so glavo Bihrijevega sina Ševája in jo vrgli ven k Joábu. Ta je zatobil na šofar in umaknili ^kso se od mesta, vsak mož k svojemu šotoru. In Joáb se je vrnil h kralju v Jeruzalem.

²³Torej Joáb je bil nad vso Izraelovo vojsko. Jojadájev sin Benajá je bil nad Keretéjci in nad Péletovci; ²⁴Adorám je bil nad davkom; Ahilúdov sin Józafat je bil letopisec; ¹²⁵Ševá je bil pisar; Cadók in Abyatár sta bila duhovnika; ²⁶in tudi Jaírovec Irá je bil glavni ^mčastnik pri Davidu.

21 V Davidovih dneh je bila takrat tam tri ⁿleta lakota, leto za letom. David je poizvedel ^ood Gospoda. In Gospod je odgovoril: »To je zaradi Savla in zaradi njegove krvolocene hiše, ker je pobil Gibeónce.« ²Kralj je poklical Gibeónce in jim rekel; (torej Gibeónci niso bili izmed Izraelovih otrok, temveč od ostanka Amoréjcev in Izraelovi otroci so jim prisegli. Savel pa si je prizadeval, da jih v svoji gorečnosti do Izraelovih otrok in Juda, pokonča.)

³Zato je David rekel Gibeóncem: »Kaj naj storim za vas? S čim naj storim spravo, da boste lahko blagoslovili Gospodovo dediščino?« ⁴Gibeónci so mu rekli: »Nočemo ^pimeti niti Savlovega srebra, niti zlata, niti njegovih hiš, niti ne boš za nas nikogar ubil v Izraelu.« Rekel je: »Kar boste rekli, to bom storil za vas.« ⁵Kralju so odgovorili: »Od človeka, ki nas je použil in ki je ^qsnoval zoper nas, da bi bili mi uničeni od preostanka v vseh Izraelovih pokrajinh, ⁶naj nam bo izročenih sedem mož izmed njegovih sinov in obesili jih bomu Gospodu v Savlovi Gíbei, ki ga ^rje Gospod izbral.« Kralj je rekel: »Dal jih bom.« ⁷Toda kralj je prizanesel Mefibóšetu, sinu Savlovega sina Jonatana, zaradi Gospodove prisege, ki je bila med njima, med Davidom in Savlovim sinom Jonatanom. ⁸Temveč je kralj vzel dva sinova Ajájeve hčere Ricpe, ki jih je rodila Savlu, Armonija in Mefibóšeta in pet sinov Savlove hčere Mihále, ^ski jih je vzgojila ^tza Adriéla, sina Mehólčana Barzilája ⁹in izročil ^ujih je v roke Gibeóncem in obesili so jih na hribu pred Gospodom. Vseh sedem je skupaj padlo in bili so usmrčeni v dneh žetve, v prvih ^dneh, v začetku ječmenove žetve.

¹⁰Ajájeva hči Ricpa pa je vzela vrečevino in jo razgrinjala na skali od začetka žetve, dokler nanje ni kapljala voda z neba in ni pustila niti pticam neba, da na njih počivajo podnevi niti živalim polja ponoči. ¹¹To je bilo povedano Davidu, kaj je storila Savlova priležnica, Ajájeva hči Ricpa.

^c 20,4: *zberi*: hebr. pokliči.

^d 20,5: *zbere*: hebr. skliče.

^e 20,6: *nam*...: hebr. se osvobodi pred našimi očmi.

^f 20,10: *ga*...: hebr. podvojil svojega udarca.

^g 20,15: *v jarku*: ali, nasproti zunanjemu obzdiju.

^h 20,15: *uničevalo*...: hebr. poškodovalo.

ⁱ 20,18: *V*...: ali, Na začetku so jasno govorili, rekoč: »Zagotovo bodo vprašali v Abélu« in tako naredili konec.

^j 20,21: *po*: hebr. po njegovem.

^k 20,22: *umaknili*...: hebr. razpršeni so bili.

^l 20,24: *letopisec*: ali, tisti, ki si zapomni.

^m 20,26: *glavni*...: ali, princ.

ⁿ 21,1: [Leta 1021 pr. Kr.]

^o 21,1: *poizvedel*...: hebr. iskal Gospodov obraz.

^p 21,4: *Nočemo*... ali, Ni stvar srebra niti zlata, kar bi imelo opraviti s Savlovo hišo, niti se to ne nanaša na nas, da bi ubili itd.

^q 21,5: *je*... ali, nas je odsekal.

^r 21,6: *ki ga*...: hebr. izbranega od Gospoda.

^s 21,8: *Mihále*: ali, Mihálne sestre.

^t 21,8: *vzgojila*: hebr. rodila.

^u 21,9: [Leta 1019 pr. Kr.]

¹² David je odšel in vzel Savlove kosti in kosti njegovega sina Jonatana od ljudi iz Jabéš Gileáda, ki so jih ukradli iz ulice Bet Šeána, kjer so jih Filistejci obesili, ko so Filistejci umorili Savla na Gilbói. ¹³ Od tam je prinesel gor kosti Savla in kosti njegovega sina Jonatana in zbrali so [tudi] kosti tistih, ki so bili obešeni. ¹⁴ Kosti Savla in njegovega sina Jonatana so pokopali v Celi, v Benjaminovi deželi, v mavzoleju njegovega očeta Kiša in izpolnili so vse, kar je kralj zapovedal. Potem se je dal Bog izprositi za deželo.

¹⁵ Poleg vtega so Filistejci ponovno imeli vojno z Izraelom in David je šel dol in njegovi služabniki z njim in borili so se zoper Filistejce, David pa je postal slaboten. ¹⁶ § Jišbí Benób, ^wki je bil izmed sinov velikana, ^xčigar sulica ^yje tehtala tristo šeklov ^zbrona v teži, je bil opasan z novim *mečem*, misleč, da bo umoril Davida. ¹⁷ Toda Cerújin sin Abišaj mu je pomagal, udaril Filistejca in ga ubil. Potem so mu Davidovi možje prisegli, rekoč: »Ne boš več šel z nami v bitko, da ne pogasiš Izraelove svetlobe.« ^{a18} § Pripetilo se je po tem, da je bila ponovno bitka s Filistejci pri Gobu. ^bTakrat je Hušán Sibeháj ^cobil Safa, ^dki je bil izmed sinov velikana. ^{e19} In tam je bila ponovno bitka s Filistejci v Gobu, kjer je Elhanán, ^fsin Betlehemca Jaaré Orgíma, ^gusmrtil brata Gitéjca Goljata, katerega palica njegove sulice ^hje bila podobna tkalčevemu brunu. ²⁰ § In tam je bila spet bitka v Gatu, kjer je bil mož *visoke* postave, ki je imel na vsaki roki šest prstov in na vsakem stopalu šest prstov, štiriindvajset po številu, in tudi on je bil rojen velikanu. ^{h21} Ko je izzival ⁱIzraela, ga je Jonatan, sin Davidovega brata Šimája, ^jusmrtil. ²² § Ti širje so bili rojeni velikanu v Gatu in padli so po Davidovi roki in po roki njegovih služabnikov.

22 David je Gospodu spregovoril besede te pesmi na dan, ko ga je Gospod osvobodil iz roke vseh njegovih sovražnikov in iz Savlove roke.

² Rekel je: »Gospod je moja skala in moja trdnjava in moj osvoboditelj; ³ Bog moje skale; vanj bom zaupal. *On* je moj štit in rog rešitve moje duše, moj visoki stolp in moje zatočišče, moj rešitelj; ti me rešuješ pred nasiljem. ⁴ Klical bom h Gospodu, *ki je* vreden, da je hvaljen. Tako bom rešen pred svojimi sovražniki. ⁵ Ko so me obdali ^kvalovi smrti, so me preplašile poplave brezbožnih ^lljudi; ⁶ bridkosti ^mpekla so me obkrožile, zanke smrti so me ovirale; ⁷ v svoji stiski sem klical h Gospodu in jokal k svojemu Bogu. Iz svojega svetišča je slišal moj glas in moj jok je vstopil v njegova ušesa. ⁸ Potem

se je zembla stresla in vztrepetala, temelji neba so se premknili in stresli, ker je bil ogorčen. ⁹ Iz ⁿnjegovih nosnic se je dvignil dim in ogenj iz njegovih ust je poziral. Z njim so bili vžgani ogorki. ¹⁰ Upognil je tudi nebo in prišel dol in tema *je bila* pod njegovimi stopali. ¹¹ Jahal je na kerubu in letel. Viden je bil na perutih vetra. ¹² Vsenaokrog sebe je naredil pavljone teme, temne ^ovode *in* goste oblake neba. ¹³ Od bleščave pred njim so bili vžgani ognjeni ogorki. ¹⁴ Gospod je zagrmel iz nebes in Najvišji je izustil svoj glas. ¹⁵ Odposlal je puščice in jih razkropil; bliskanje in jih porazil. ¹⁶ Prikazale so se morske struge, temelji zemeljskega *[kroga]* so bili odkriti ob Gospodovem karantu, ob puhu sape iz njegovih nosnic. ¹⁷ Poslal je od zgoraj, vzel me je, potegnil me je iz mnogih ^pvodá, ¹⁸ osvobodil me je pred mojim močnim sovražnikom *in* pred tistimi, ki so me sovražili, kajti zame so bili premočni. ¹⁹ Ovirali so me na dan moje katastrofe, toda Gospod je bil moja opora. ²⁰ Prav tako me je privedel na velik kraj. Osvobodil me je, ker se je razveseljeval v meni. ²¹ Gospod me je nagradil glede na mojo pravičnost. Poplačal mi je glede na čistost mojih rok. ²² Kajti držal sem se Gospodovih poti in se nisem zlobno oddvojil od svojega Boga. ²³ Kajti vse njegove sodbe *so bile* pred menoij, in glede njegovih zakonov, se nisem ločil od njih. ²⁴ Pred njim sem bil tudi iskren in se zadržal pred ^qsvojo krivičnostjo. ²⁵ Zatorej mi je Gospod poplačal glede na mojo pravičnost; glede na mojo čistost v ^rnjegovem pogledu. ²⁶ Z usmiljenim se boš pokazal usmiljenega *in* s poštenim človekom se boš pokazal poštenega. ²⁷ S čistim se boš pokazal čistega *in* s kljubovalnim se boš pokazal ^s neokusnega. ²⁸ Stiskano ljudstvo boš rešil, toda tvoje oči so na ošabnih, *da jih* lahko privedeš dol. ²⁹ Kajti ti si moja svetilka, ^toh Gospod in Gospod bo razsvetil mojo temo. ³⁰ Kajti s teboj sem tekel ^uskozi krdelo, s svojim Bogom sem preskočil zid. ³¹ Glede Boga, njegova pot je popolna; Gospodova beseda je preizkušena. ^vOn je ščit vsem tistim, ki zaupajo vanj. ³² Kajti kdo je Bog, razen Gospoda? In kdo je skala, razen našega Boga? ³³ Bog je moja sila *in* moč *in* mojo pot dela ^wpopolno. ³⁴ Moje noge dela ^xpodobne *nogam* košut in me postavlja na moje visoke kraje. ³⁵ § Moje roke uči bojevanja, ytako, da je jeklen lok zlomljen z mojimi lakti. ³⁶ Dal si mi tudi ščit tvoje rešitve duše in tvoja blagost me je naredila ^zvelikega. ³⁷ Povečal si moje korake pod menoij, tako, da moja ^astopala niso zdrsnila. ³⁸ Zasledoval sem svoje sovražnike in jih uničil in se nisem ponovno obrnil, dokler jih

^v 21,15: [Okoli leta 1018 pr. Kr.]

^w 21,16: [Jišbí Benób: hebr. njegovo prebivanje je v Nobu.]

^x 21,16: *velikana*: ali, Rafája.

^y 21,16: *sulica*: hebr. palica, ali, glava.

^z 21,16: [tristo šeklov: to je okoli 3,4 kg.]

^a 21,17: *svetlobe*: hebr. sveče, ali, svetilke.

^b 21,18: [Gobu: hebr. Jami.]

^c 21,18: [Sibeháj: hebr. podoben goščavi.]

^d 21,18: *Safa*: ali, Sipája.

^e 21,18: *velikana*: ali, Rafája.

^f 21,19: [Elhanán: hebr. Bog je milostljiv.]

^g 21,19: *Jaaré Orgíma*: ali, Jaíra.

^h 21,20: *velikanu*: ali, Rafáju.

ⁱ 21,21: *izzival*: ali, grajal.

^j 21,21: *Šimája*: tudi imenovanega, Šamája.

^k 22,5: *obdali*: ali, obdale ostre bolečine.

^l 22,5: *brezbožnih*: hebr. Beliálovih.

^m 22,6: *bridkosti*: ali, vrvi.

ⁿ 22,9: *Iz*...: hebr. Mimo je šel dim in.

^o 22,12: *temne*...: hebr. zvezanje vodá.

^p 22,17: *mnogih*: ali, velikih.

^q 22,24: *pred*...: hebr. svoje krivičnosti.

^r 22,25: *v*...: hebr. pred njegovimi oči.

^s 22,27: *pokazal*...: ali, spoprijel.

^t 22,29: *svetilka*: ali, sveča.

^u 22,30: *tekel*: ali, predrl.

^v 22,31: *preizkušena*: ali, prečiščena.

^w 22,33: *dela*: hebr. jaha, ali, razvezuje.

^x 22,34: *dela*: hebr. enači.

^y 22,35: *bojevanja*...: hebr. za vojno.

^z 22,36: *naredila*...: hebr. pomnožila.

^a 22,37: *moja*...: hebr. moji gležnji niso zdrsnili.

nisem použil.³⁹ Použil sem jih in jih ranil, da niso mogli vstati. Da, padli so pod mojimi stopali.⁴⁰ Kajti opasal si me z močjo za boj. Tiste,^bki se vzdigujejo zoper mene, si podjarmil pod menoij.⁴¹ Dal si mi tudi vratove mojih sovražnikov, da lahko uničim tiste, ki me sovražijo.⁴² Pogledali so, toda nikogar ni *bilo*, da reši; celo h Gospodu, toda ni jim odgovoril.⁴³ Potem sem jih zdobil v zemeljski prah, pohodil sem jih kakor ulično blato in jih raztresel naokoli.⁴⁴ Osvobodil si me tudi pred prepiri mojega ljudstva, ohranil si me, da bi bil poglavavar poganom. Ljudstvo, ki ga nisem poznal, mi bo služilo.⁴⁵ Tujiči^c se dmi bodo podredili; takoj ko slišijo, mi bodo poslušni.⁴⁶ Tujiči bodo bledeli in prestrašeni bodo iz svojih zaprtih krajev.⁴⁷ Gospod živi in blagoslovljena *bodi* moja skala in povisan bodi Bog skale rešitve moje duše.⁴⁸ To je Bog, ki me e maščuje in ki ljudstvo prinaša podme⁴⁹ in ki me pelje naprej pred mojimi sovražniki. Prav tako si me dvignil na visoko, nad tiste, ki so vstali zoper mene. Osvobodil si me pred nasilnežem.⁵⁰ Zato se ti bom zahvaljeval, oh Gospod, med pogani in prepeval bom hvalnice tvojemu imenu.⁵¹ On je stolp rešitve duš za svojega kralja in izkazuje usmiljenje svojemu maziljencu Davidu in njegovemu semenu na vekomaj.«

23 Torej to so zadnje Davidove besede. Jesejev sin David je rekel in mož, ki je bil vzdignjen na visoko, maziljenc Jakobovega Boga in prijeten Izraelov psalmist, je rekel:² »Gospodov Duh je govoril po meni in njegova beseda je *bila* na mojem jeziku.³ Izraelov Bog je rekel: »Izraelova skala mi je spregovorila: ›Kdor vvlada nad ljudmi, mora biti pravičen, vladajoč v strahu Božjem.‹«⁴ In on bo kakor svetloba jutra, ko vzhaja sonce, celo brezoblačno jutro, kakor nežna trava, ki poganja iz zemlje, s čistim sijanjem po dežju.⁵ Čeprav moja hiša ni takšna z Bogom, vendar je z menoj sklenil večno zavezo, urejeno v vseh *stvareh* in zanesljivo. Kajti to je vsa moja rešitev duše in vsa moja želja, čeprav ji on ne daje rasti.

⁶ Toda Beliálovi *sinovi bodo* vsi izmed njih kakor zavrženo trnje, ker ne morejo biti prijeti z rokami,⁷ toda človek, ki se jih bo dotaknil, mora biti ograjen z železom in palico sulice, in na istem kraju bodo popolnoma požgani z ognjem.«

⁸ To so imena mogočnih mož, ki jih je imel David: Tahkemoníjec,^hki je sedel na sedežu, glavni izmed poveljnikov; enak je bil Ezničan Adino. Svojo sulico je vzdignil proti osemstotim, ki ijh je enkrat pobil.

⁹ Za njim je bil Eleazar, sin Dodója, Ahóahovca, z Davidom eden izmed treh mogočnih mož, ko so izzivali Filistejce, ki so bili tam skupaj zbrani za boj in Izraelovi možje so odšli proč.¹⁰ Ta je vstal in udarjal Filistejce, dokler njegova roka ni bila izmučena in se je njegova roka trdno oklenila

meča in Gospod je tisti dan izvršil veliko zmago in ljudstvo se je vrnilo za njim, [vendar] samo da plenijo.¹¹ Za njim je bil Šamá, sin Hararéjca Agaja. Filistejci so bili skupaj zbrani v jkrdelo, kjer je bil kos polja poln leče in ljudstvo je pobegnilo pred Filistejci.¹² Toda on je stal na sredi polja in ga obranil in pobil Filistejce, in Gospod je izvršil veliko zmago.¹³ Trije izmed ktridesetih vodij so odšli dol in prišli k Davidu v času žetve, k votlini Adulám, in krdelo Filistejcev je taborilo v dolini Rafájim.¹⁴ David je bil takrat v utrdbi in garnizija Filistejcev je bila takrat v Betlehemu.¹⁵ David je hrepenel in rekel: »Oh, da bi mi nekdo dal piti od vode betlehemskega vodnjaka, ki je pri velikih vratih!«¹⁶ Trije mogočni možje so predrli vojsko Filistejcev in zajeli vodo iz betlehemskega vodnjaka, ki je bil pri velikih vratih in jo vzeli ter jo prinesli k Davidu, pa vendar ni hotel piti od nje, temveč jo je izlil Gospodu.¹⁷ Rekel je: »Daleč naj bo od mene, oh Gospod, da bi to storil. Mar ni to kri mož, ki so šli v nevarnosti za svoja življena?« Zato tega ni hotel piti. Te stvari so storili ti trije mogočni možje.¹⁸ Abišáj, Joábov brat, Cerújin sin, je bil vodja med tremi. Svojo sulico je dvignil proti tristotim in jih ¹pobil in imel je ime med tremi.¹⁹ Mar ni bil on najbolj častitljiv izmed treh? Zato je bil njihov poveljnik, vendar *prvih* treh ni dosegel.²⁰ Jojadájev sin Benajá, sin hrabrega moža iz Kabceéla, ki ^mje storil mnogo dejanj, je usmrtil dva, levom ⁿpodobna moža iz Moába. Odšel je tudi dol in ubil leva v sredi jame v času snega.²¹ Ubil je Egipčana, čednega ^o moža. Egipčan je imel v svoji roki sulico, toda dol k njemu je šel s palico in iztrgal sulico iz Egipčanove roke in ga ubil z njegovo lastno sulico.²² Te stvari je storil Jojadájev sin Benajá in imel je ime med tremi mogočnimi možmi.²³ Bil je častitljivejši Pod tridesetih, vendar *prvih* treh ni dosegel. In David ga je postavil nad ^qsvojo stražo.²⁴ Joábov brat Asaél je bil eden izmed tridesetih: Dodójev sin Elhanán iz Betlehema,²⁵ Haródec Šamá, Haródec Eliká,²⁶ Paltičan Helec, Irá, sin Tekójčana Ikéša,²⁷ Anatóčan Abiézer, Hušán Mebunáj,²⁸ Ahóahovec Calmón, Netófcán Mahráj,²⁹ Heleb, sin Netófcana Baanája, Ribájev sin Itáj iz Gíbee Benjaminovih otrok,³⁰ Piratónec Benajá, Hidáj iz Gáaševih potokov,³¹ Arbatéjec Abialbón, Barhuméjec Azmávet,³² Šaalbónec Eljahbá, izmed Jašénovih sinov Jonatan,³³ Hararéjec Šamá, Ahiám, sin Hararéjca Šarárja,³⁴ Elifélet, sin Ahasbája, sin Maahčána, Eliám, sin Gilčana Ahítófela,³⁵ Karmélčan Hecrai, Arbéjec Paarai,³⁶ Natánov sin Jigál iz Cobe, Gádovec Bani,³⁷ Amónec Celek, Beeróčan Nahráj, nosilec bojne opreme Cerújinega sina Joába,³⁸ Jéterjevec Irá, Jéterjevec Garéb,³⁹ Hetejec Urijá; skupaj sedeminrideset.

22,50: Rim 15,9

22,51:

2 Sam 7,13

23,8: 1 Krn

11,11

23,9: 1 Krn

11,12

23,11:

1 Krn 11,27

23,18:

1 Krn 11,20

23,21:

1 Krn 11,23

23,24:

2 Sam 2,18

23,26:

1 Krn 11,27

24 In ponovno ^sje bila vžgana Gospodova jeza zoper Izrael in zoper njih je napeljal ^tDavida, da reče: »Pojdite, preštejte Izraela in Juda.« ²Kajti kralj je rekел Joábu, poveljniku vojske, ki je bila z njim: »Pojdite ^usedaj skozi vse Izraelove rodove, od Dana, celo do Beeršebe in preštejte ljudstvo, da bom lahko vedel število ljudstva.« ³Joáb pa je rekel kralju: »Torej Gospod, tvoj Bog, [naj] doda ljudstvu, kolikokrat že, stokratno in da bodo oči mojega gospoda kralja lahko *to* videle, toda zakaj se moj gospod kralj razveseluje v tej stvari?« ⁴Vendar je kraljeva beseda prevladala zoper Joába in zoper poveljnike vojske. In Joáb in poveljniki vojske so odšli izpred kraljeve prisotnosti, da preštejejo Izraelsko ljudstvo.

⁵ Prečkali so Jordan in se utaborili v Aroérju, na desni strani mesta, ki leži v sredi reke ^vGad in proti Jazérju. ⁶Potem so prišli v Gileád in v deželo ^wTahtím Hodší; in prišli so v Dan Jánan in okoli k Sidónu ⁷in prišli so k močnemu oporišču Tir in k vsem mestom Hivéjcev in Kánaancev in odšli so ven k južnemu Judu, celó do Beeršebe. ⁸Torej ko so šli skozi vso deželo, so ob koncu devetih mesecev in dvajsetih dni prišli v Jeruzalem. ⁹Joáb je kralju izročil vsoto števila ljudstva. Tam je bilo v Izraelu osemsto tisoč hrabrih mož, ki so izdirali meč in Judovih mož je bilo petsto tisoč mož.

¹⁰ Davidovo srce pa ga je udarilo, potem ko je imel ljudstvo prešteto. David je rekel Gospodu: »Silno sem grešil v tem, kar sem storil in sedaj te rotim, oh Gospod, odvzemi krivičnost svojega služabnika, kajti postopal sem zelo nespametno.« ¹¹Kajti ko je bil David zjutraj pokonci, je k Davidovemu vidcu, preroku Gadu, prišla beseda od Gospoda, rekoč: ¹²»Pojdi in reci Davidu: ›Tako govori Gospod, ponujam ti tri stvari. Izberi eno izmed njih, da ti jo lahko storim.‹« ¹³Tako je Gad prišel k Davidu in mu povedal ter mu rekel: »Ali naj pride k тебi, v tvojo deželo, sedem let lakote? Ali hočeš tri mesece bežati pred svojimi sovražniki, medtem ko te zasledujejo? Ali, da bo v tvoji deželi tridnevna kužna bolezen? Sedaj se posvetuj in glej, kakšen odgovor naj vrnem tistemu, ki me je poslal.«

24,1: 1 Krm 21,1
24,16:
1 Sam 15,11

¹⁴David je Gadu rekel: »V veliki stiski sem. Najtorej pademo v Gospodovo roko, kajti njegova usmiljenja so velika ^xin naj ne padem v roko človeka.«

¹⁵Tako je Gospod nad Izrael poslal kužno bolezen od jutra celo do določenega časa in tam je umrlo izmed ljudstva, od Dana, celo do Beeršebe, sedemdeset tisoč mož. ¹⁶Ko je angel svojo roko iztegnil nad Jeruzalem, da ga uniči, se je Gospod pokesal od zla in rekel angelu, ki je uničeval ljudstvo: »Dovolj je. Zadrži sedaj svojo roko.« Gospodov angel pa je bil pri kraju mlatišča Jebusejca Arávna. ^{y17}David je spregovoril Gospodu, ko je videl angela, ki je udaril ljudstvo in rekel: »Glej! Grešil sem, storil sem zlobno. Toda te ovce, kaj so storile? Naj bo tvoja roka, prosim te, zoper mene in zoper hišo mojega očeta.«

¹⁸Gad je ta dan prišel k Davidu in mu rekel: »Pojdi gor, zgradi oltar Gospodu na mlatišču Jebusejca Arávna.« ^{z19}David je, glede na Gadovo izjavo, odšel gor, kakor je Gospod ukazal. ²⁰Arávna je pogledal in zagledal kralja ter njegove služabnike prihajati proti njemu. Arávna je odšel ven in se upognil pred kraljem na svoj obraz k tlom. ²¹Arávna je rekel: »Čemu je moj gospod kralj prišel k svojemu služabniku?« David je rekel: »Da od tebe kupim mlatišče, da zgradim oltar Gospodu, da bo kuga lahko ustavljen pred ljudstvom.« ²²Arávna je rekel Davidu: »Naj moj gospod kralj vzame in daruje, kar se mu *zdi* dobro. Glej, *tukaj* so voli za žgalno daritev in mlatilne priprave in *druge* volovske priprave za drva.« ²³Vse te stvari je Arávna, kakor kralj, dal kralju. In Arávna je rekel kralju: »Gospod, tvoj Bog, [naj] te sprejme.« ²⁴Kralj pa je Arávnu rekel: »Ne; temveč bom *to* zagotovo kupil od tebe za ceno. Niti ne bom daroval žgalne daritve Gospodu, svojemu Bogu od tega, kar me nič ne stane.« Tako je David kupil mlatišče in vole za petdeset šeklov srebra. ²⁵David je tam zgradil oltar Gospodu in daroval žgalne daritve in mirovne daritve. Tako je bil Gospod izprošen za deželo in kuga se je ustavila pred Izraelom.

^s 24,1: [Leta 1017 pr. Kr.]

^t 24,1: *napeljal*: ali, Satan napeljal.

^u 24,2: *Pojdite...*: ali, Obkrožite sedaj vse.

^v 24,5: *reke*: ali, doline.

^w 24,6: *deželo...*: ali, spodnjo deželo, na novo naseljeno.

^x 24,14: *velika*: ali, mnoga.

^y 24,16: *Arávna*: tudi imenovanega, Ornan.

^z 24,18: *Arávna*: hebr. Aránia.

Prva knjiga kraljev, pogosto imenovana Tretja knjiga kraljev

[Prva polovica Prve knjige kraljev prikazuje Salomonovo življenje. Pod njegovim vodstvom se Izrael povzpne na vrh svoje velikosti in slave. Salomonovi veliki dosežki, vključno z neprekosljivim sijajem templja, ki ga zgradi v Jeruzalemu, mu prinesejo svetovno slavo in spoštovanje. Vendar se Salomonova gorečnost za Boga v poznejših letih zmanjša, saj poganske žene njegovo srce odvrnejo od čaščenja v Božjem templju. Tako kralj z razdvojenim srcem za seboj pusti razdvojeno kraljestvo. Naslednje stoletje Prva knjiga kraljev sledi dvojni zgodovini dveh kraljev in dveh narodov neposlušnih ljudi, ki postajajo vse bolj brezbrizni do Božjih prerokov in zapovedi.]

Tako kot dve Samuelovi knjigi sta bili tudi obe Knjigi kraljev v hebrejskem Svetem pismu prvotno ena sama. Prvotni naslov je bil *Melechim*, »Kralji«, vzet iz prve besede v , *Vehamelech*, »Torej kralj«. Septuaginta je sredi zgodbe o Ahazaju knjigo Kraljev umetno razdelila na dve knjigi: Samuelovi knjigi je poimenovala »Prvo in Drugo kraljestvo, knjigi Kraljev pa »Tretje in Četrto kraljestvo«. Najbrž je Septuaginta Samuelovi knjigi, knjigi Kraljev in Koniški knjigi razdelila na po dve knjigi zato, ker je grščina zahtevala več prostora na zvitku kot hebrejščina. Latinski naslov teh knjig je *Liber Regum Tertius et Quartus*, »Tretja in četrta knjiga kraljev«.

- 1 Salomonova zgodovina, tempelj, molitev, kraljica iz Sabe, njegovo malikovanje in smrt (1-11).
- 2 Sočasno vladanje dveh kraljestev do razdejanja Samarije, Elija (12-22).]

1 Torej kralj David je bil zelo star ^ain zvrhan ^b v letih in pokrivali so ga z oblačili, toda ni se mogel ogreti. ²Zato so mu njegovi služabniki rekli: »Naj bo ^cza mojega gospoda kralja poiskana mlada ^ddevica in naj ta stoji pred kraljem in naj ga ^eneguje in naj leži v tvojem naročju, da se moj gospod kralj lahko ogreje.« ³Tako so po vseh Izraelovih pokrajinah iskali za lepo gospodično in našli Šunémko Abišágo ^fin jo privedli h kralju. ⁴Gospodična je *bila* zelo lepa, negovala je kralja in mu služila, toda kralj je ni spoznal.

⁵Potem se je Hagítin sin Adonija povišal, rekoč: »Jaz bom kralj,« ^gin si pripravil bojne vozove, konjenike in petdeset mož, da tečejo pred njim. ⁶Njegov oče pa ga nikoli ^hni razžalil v tem, da bi rekel: »Čemu si tako storil?« In ta je *bil* tudi zelo čeden mož in *njegova mati* ga je rodila za Absalomom. ⁷Ta ⁱse je posvetoval s Cerújinim sinom Joábom in z duhovnikom Abjatárjem in sledič ^jAdoniju sta *mu* pomagala. ⁸Toda duhovnik Cadók, Jojadájev sin Benajá, prerok Natán, Šimí, Reí in mogočni možje, ki so *pripadali* Davidu, niso bili z Adonijem. ⁹Adonija je pri kamnu Zohélet, ^kki je pri En Rogelu, ^lzaklal ovce, vole in pitano živino ter poklical vse svoje brate, kraljeve sinove in vse Judeve ljudi, kraljeve služabnike, ¹⁰toda preroka Natána, Benajá, mogočnih mož in svojega brata Salomona ni poklical.

¹¹Zato je Natán spregovoril Salomonovi materi Batšebi, rekoč: »Mar nisi slišala, da Hagítin sin Adonija kraljuje, naš gospod David pa *tega* ne ve? ¹²Zdaj torej pridi, prosim te, naj ti dam nasvet, da boš lahko rešila svoje lastno življenje in življenje svojega sina Salomona. ¹³Pojdi in vstopi h kralju Davidu ter mu reci: »Mar nisi ti, moj gospod, oh kralj, prisegel pri svoji pomočnici, rekoč: »Zagotovo

1,0: 1,1

1,11: 2 Sam 3,4

bo tvoj sin Salomon kraljeval za meno in bo sedel na mojem prestolu? Zakaj potem kraljuje Adonija?« ¹⁴Glej, medtem ko boš še tam govorila s kraljem, bom tudi jaz vstopil za teboj in potrdil ^mtvoje besede.«

¹⁵Batšeba je odšla h kralju v sobo. Kralj pa je bil zelo star in Šunémka Abišága je služila kralju.

¹⁶Batšeba se je upognila in se globoko priklonila. Kralj je rekel: »Kaj želiš?« ⁿRekla mu je: »Moj gospod, pri Gospodu, svojem Bogu, si prisegel svoji pomočnici, rekoč: »Tvoj sin Salomon bo zagotovo kraljeval za meno in bo sedel na mojem prestolu.« ¹⁸Sedaj glej, kraljuje Adonija in sedaj, moj gospod kralj, ti *tega* ne veš, *[namreč]*¹⁹ zaklal je vole, pitano živino in ovc v obilju ter sklical vse kraljeve sinove, duhovnika Abjatárja in poveljnika vojske Joába, toda tvojega služabnika Salomona ni poklical. ²⁰Ti pa, moj gospod, oh kralj, oči celotnega Izraela so na tebi, da bi jim ti povedal, kdo bo sedel na prestolu mojega gospoda kralja za njim. ²¹Sicer se bo zgodilo, ko bo moj gospod kralj zaspal s svojimi očeti, da bova jaz in moj sin Salomon šteta *[za]* prestopnika.« ^o

²²Glej, medtem ko je še govorila s kraljem, je vstopil tudi prerok Natán. ²³Kralju so povedali, rekoč: »Glej, prerok Natán.« Ko je ta vstopil pred kralja, se je pred kraljem upognil s svojim obrazom do tal. ²⁴Natán je rekel: »Moj gospod, oh kralj, ali si rekel: »Adonija bo kraljeval za meno in on bo sedel na mojem prestolu?« ²⁵Kajti ta dan je odšel dol in v obilju zaklal vole, rejeno živino in ovce ter sklical vse kraljeve sinove, poveljnike vojske in duhovnika Abjatárja; in glej, jedo in pijejo pred njim ter govorijo: »Živel pkralj Adonija.« ²⁶Toda mene, celo mene, tvojega služabnika, duhovnika Cadóka, Jojadájevega sina Benajá in tvojega služabnika

^a 1,1: [Leta 1015 pr. Kr.]

^b 1,1: *zvrhan*...: hebr. vstopil v dneve.

^c 1,2: *bo*...: hebr. za mojega gospoda kralja poiščejo mlado devico.

^d 1,2: *mlada*...: hebr. gospodična, devica.

^e 1,2: *ga*...: hebr. mu bo negovalka.

^f 1,3: [Abišága: hebr. oče napake.]

^g 1,5: *kralj*: hebr. kraljeval.

^h 1,6: *nikoli*: hebr. od njegovih dni nikoli.

ⁱ 1,7: *Ta*...: hebr. Njegove besede so bile.

^j 1,7: *sledič*...: hebr. pomagala sta za Adonijem.

^k 1,9: [Zohélet: hebr. plazeča se kača.]

^l 1,9: *En Rogelu*...: hebr. vodnjak Rogelu; [hebr. vodnjak popotnika].

^m 1,14: *potrdil*: hebr. dopolnil.

ⁿ 1,16: *želiš*: hebr. ti je?

^o 1,21: *prestopnika*: hebr. grešnika.

^p 1,25: *Živel*: hebr. Naj živi.

Salomona ni poklical.²⁷ Ali je ta stvar storjena s strani mojega gospoda kralja in je nisi pokazal svojemu služabniku, kdo naj bi sedel na prestolu mojega gospoda kralja za njim?«

²⁸Potem je kralj David odgovoril in rekel: »Pokličite mi Batšebo.« Prišla je v kraljevo prisotnost in obstala pred kraljem.²⁹Kralj je prisegel in rekel: »Kakor Gospod živi, ki je mojo dušo odkupil iz vse tesnobe,³⁰ celo kakor sem ti prisegel pri Gospodu, Izraelovem Bogu, rekoč: »Zagotovo bo tvoj sin Salomon kraljeval za menoj in on bo namesto mene sedel na mojem prestolu, celo tako bom zagotovo storil ta dan.«³¹Potem se je Batšeba s svojim obrazom pripognila do zemlje, počastila kralja in rekla: »Naj moj gospod kralj David živi na veke.«

³²Kralj David je rekel: »Pokliči mi duhovnika Cadóka, preroka Natána in Jojadávega sina Benajá.« In prišli so pred kralja.³³Kralj jim je tudi rekel: »S seboj vzemite služabnike svojega gospoda in naredite, da moj sin Salomon jezdi na moji lastni muli in ga privedite dol do Gihona.³⁴Duhovnik Cadók in prerok Natán naj ga tam mazilita za kralja nad Izraelom in zatrobite s šofarjem ter recite: »Živel kralj Salomon.«³⁵Potem boste za njim prišli gor, da bo lahko prišel in sedel na moj prestol, kajti on bo kralj namesto mene. Določil sem ga, da bo vladar nad Izraelom in nad Judom.«³⁶Jojadájev sin Benajá je kralju odgovoril in rekel: »Amen. Tudi Gospod, Bog mojega gospoda kralja, tako pravi.³⁷Kakor je bil Gospod z mojim gospodom kraljem, celo tako naj bo s Salomonom in njegov prestol naj naredi večjega od mojega gospoda, kralja Davida.«³⁸Tako so duhovnik Cadók, prerok Natán in Jojadájev sin Benajá, Keretéjci in Péletovci odšli dol in dali Salomonu, da je jahal na muli kralja Davida in ga privedli h Gihonu.³⁹Duhovnik Cadók je iz šotorskega svetišča vzel rog olja in mazil Salomona. Zatrobili so na šofar in vse ljudstvo je reklo: »Živel kralj Salomon.«⁴⁰Vse ljudstvo je prišlo za njim gor in ljudstvo je piskalo s piščalmi^sin se razveseljevalo z veliko radostjo, tako da se je zemlja od njihovega glasu trgala.

⁴¹Adonija in vsi gostje, ki so bili z njim, ko so to slišali, so nehalli jesti. Ko je Joáb zaslišal zvok šofarja, je rekel: »Čemu je ta hrup iz mesta, [kot bi bila] vstaja?«⁴²Medtem ko je še govoril, glej, je prišel Jonatan, sin duhovnika Abyatárja in Adonija mu je rekel: »Vstopi, kajti hraber mož si in prinašaš dobre novice.«⁴³Jonatan je odgovoril in Adoniju rekel: »Resnično, naš gospod, kralj David, je Salomona postavil za kralja.⁴⁴In kralj je z njim poslal duhovnika Cadóka, preroka Natána, Jojadávega sina Benajá, Keretéjce in Péletovce in dali so mu, da je jahal na kraljevi muli.⁴⁵Duhovnik Cadók in prerok Natán sta ga mazilila za kralja pri Gihonu in od tam so prišli gor, veselječ se, tako da je mesto ponovno odzvanjalo. To je hrup, ki ste ga slišali.⁴⁶In Salomon tudi sedi na prestolu kraljestva.⁴⁷Še več, kraljevi služabniki so prišli, da blagoslovijo našega gospoda, kralja Davida, rekoč:

2,3: 5 Mz 29,9
2,3: Joz 1,7
2,4: 2 Sam 7,12
2,5: 2 Sam 3,27
2,5: 2 Sam
20,10
2,7: 2 Sam
19,31
2,8: 2 Sam 16,5
2,8: 2 Sam
19,23
2,10: Apd 2,29
2,10: Apd 13,36
2,11: 2 Sam 5,4
2,11: 1 Krn
29,26
2,11: 1 Krn
29,27

»Bog naj Salomonovo ime naredi boljše od twojega imena in naj njegov prestol naredi večji kakor tvoj prestol. In kralj se je na postelji globoko priklonil.⁴⁸Tudi tako je kralj rekel: »Blagoslovjen bodi Gospod, Izraelov Bog, ki je danes dal nekomu sedeti na mojem prestolu in moje oči celo to vidijo.«⁴⁹Vsi gostje, ki so bili z Adonijem, so bili prestrašeni in vzdignili so se ter odšli, vsak mož svojo pot.

⁵⁰Adonija pa se je bal zaradi Salomona, se vzdignil, odšel in se oprijel oltarnih rogov.⁵¹To je bilo povedano Salomonu, rekoč: »Glej, Adonija se boji kralja Salomona, kajti glej, oprijel se je oltarnih rogov, rekoč: »Naj mi ta dan kralj Salomon priseže, da svojega služabnika ne bo usmrtil z mečem.«⁵²Salomon je rekel: »Če se bo izkazal vrednega moža, ne bo niti las od njega padel na zemljo, toda če bo v njem najdena zlobnost, bo umrl.«⁵³Tako je kralj Salomon poslal in privedli so ga dol od oltarja. In prišel je ter se priklonil kralju Salomonu in Salomon mu je rekel: »Pojdi k svoji hiši.«

2 Torej Davidovi dnevi so se približali, da naj bi umrl in svojemu sinu Salomonu je naročil, rekoč:² »Jaz grem pot vse zemlje. Bodi torej močan in se izkaži moža³in ohrani naročilo Gospoda, svojega Boga, da hodiš po njegovih poteh, da ohranjaš njegove zakone, njegove zapovedi, njegove sodbe in njegova pričevanja, kakor je zapisano v Mojzesovi postavi, da boš lahko uspeval^t v vsem, kar delaš in kamorkoli se obrneš,⁴da bo Gospod lahko nadaljeval svojo besedo, ki jo je govoril glede mene, rekoč: »Ce tvoji otroci pazijo na svojo pot, da hodijo pred menoj v resnici, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo, tebi ne bo odrezan,^s je rekel, »noben^u mož na Izraelovem prestolu.«⁵Poleg tega tudi veš, kaj mi je storil Cerújin sin Joáb in kaj je storil dvema poveljnjkoma Izraelove vojske, Nerovemu sinu Abnérju in Jeterjevemu sinu Amasáju, ki ju je ubil in vojno kri prelil^v v miru in vojno kri položil na svoj pas, ki je bil okrog njegovih ledij in na njegove čevlje, ki so bili na njegovih stopalih.⁶Stori torej glede na svojo modrost in ne dopusti, da bi njegova osivela glava šla v miru dol v podzemlje.⁷Toda izkazuj prijaznost sinovom Gileádca Barzilája in naj bodo izmed tistih, ki jedo pri tvoji mizi, kajti tako so prišli k meni, ko sem pobegnil zaradi twojega brata Absaloma.⁸Glej, s seboj imaš Šimíja, Gerájevega sina, Benjaminovca iz Bahuríma, ki me je preklinjal z bolečim^wprekletstvom na dan, ko sem odšel v Mahanájim, toda prišel je dol, da me sreča pri Jordanu in prisegel sem mu pri Gospodu, rekoč: »Ne bom te usmrtil z mečem.«⁹Zdaj ga torej ne имеj brez krivde, kajti moder človek si in veš, kaj mu moraš storiti, temveč njegovo osivelo glavo s krvjo privedi dol k podzemlju.«¹⁰Tako je David zaspal s svojimi očeti in bil pokopan v Davidovem mestu.¹¹Dni, ko je David kraljeval nad Izraelom, je bilo štirideset let. Sedem let je kraljeval v Hebrónu, triintrideset let pa je kraljeval v Jeruzalemu.

^q 1,28: v...: hebr. pred kralja.

^r 1,33: moji...: hebr. muli, ki mi pripada.

^s 1,40: piščalmi: ali, flavtami.

^t 2,3: uspeval: ali, delal modro.

^u 2,4: noben...: hebr. od tebe noben moški na prestolu.

^v 2,5: prelil: hebr. položil.

^w 2,8: bolečim: hebr. močnim.

¹² Potem se je Salomon usedel na prestol svojega očeta Davida in njegovo kraljestvo je bilo silno utrjeno.

¹³ Hagítin sin Adoníja je prišel ^xk Salomonovi materi Batšebi. Rekla je: »Prihajaš miroljubno?« Rekel je: »Miroljubno.« ¹⁴Poleg tega je rekel: »Nekaj ti imam povedati.« Rekla je: »Povej.« ¹⁵Rekel je: »Veš, da je bilo kraljestvo moje in *da* je ves Izrael svoje obraze naravnal name, da naj bi jaz kraljeval, vendar se je kraljestvo zaobrnilo in postal bratovo, kajti njegovo je bilo od Gospoda.

¹⁶ Sedaj od tebe prosim eno prošnjo, ne zavrni ^yme.« Rekla mu je: »Povej.« ¹⁷Rekel je: »Spregovori, prosim te, kralju Salomonu (kajti ne bo ti rekel ne), da mi da za ženo Šunémko Abišágo.« ¹⁸Batšeba je rekla: »Dobro, zate bom govorila kralju.«

¹⁹ Batšeba je torej šla h kralju Salomonu, da mu govorji za Adoníja. Kralj je vstal, da jo sreča in se ji priklonil, se usedel na svoj prestol in dal postaviti sedež za kraljevo mater in usedla se je na njegovo desnico. ²⁰Potem je rekla: »Od tebe želim eno majhno prošnjo, *prosim te*, ne reci mi ne.« Kralj ji je rekel: »Vprašaj, moja mati, kajti jaz ti ne bom rekel ne.« ²¹Rekla je: »Naj bo Šunémka Abišága dana tvojemu bratu Adoníju za ženo.« ²²Kralj Salomon je odgovoril svoji materi in rekel: »Zakaj prosiš za Adoníja Šunémko Abišágo? Prosi zanj tudi kraljestvo, kajti on je moj starejši brat; celo zanj in za duhovnika Abyatárja in za Cerújinega sina Joába.« ²³Potem je kralj Salomon prisegel pri Gospodu, rekoč: »Bog naj mi tako stori in še več, če ni Adoníja te besede spregovoril zoper svoje lastno življenje.« ²⁴Zdaj torej *kakor* živi Gospod, ki me je utrdil in me postavil na prestol mojega očeta Davida in ki mi je naredil hišo, kakor je obljudil, bo ta dan Adoníja usmrčen.« ²⁵Kralj Salomon je poslal ^zpo roku Jojadájevega sina Benajá in ta je padel nanj, da je umrl.

²⁶Duhovniku Abyatárju pa je kralj rekel: »Pojdi v Anatót, k svojim lastnim poljem, kajti vreden ^asi smrti, toda tokrat te ne bom usmrtil, ker pred mojim očetom Davidom nosiš skrinjo Gospoda Boga in ker si bil prizadet v vsem, s čimer je bil prizadet moj oče.« ²⁷Tako je Salomon vrgel ven Abyatárja, da ne bi bil duhovnik Gospodu, da je lahko izpolnil Gospodovo besedo, ki jo je govoril glede Ělijeve hiše v Šilu.

²⁸Potem so do Joába prišle novice, kajti Joáb se je obrnil za Adoníjem, čeprav se ni obrnil za Absalomom. Joáb je pobegnil h Gospodovemu šotorskemu svetišču in se oprijel oltarnih rogov.

²⁹To je bilo povedano kralju Salomonu, da je Joáb pobegnil v Gospodovo šotorsko svetišče in glej, pri oltarju *je*. Potem je Salomon poslal Jojadájevega sina Benajá, rekoč: »Pojdi, padi nanj.« ³⁰Benajá je prišel v Gospodovo šotorsko svetišče ter mu rekel: »Tako govorji kralj: »Pridi naprej.«« Rekel je: »Ne, temveč bom tukaj umrl.« Benajá je kralju ponovno prinesel besedo, rekoč: »Tako je rekel Joáb in tako mi je odgovoril.« ³¹Kralj mu je rekel: »Stóri, kakor je rekel, padi nanj in ga pokoplji, da boš lahko od mene in od hiše mojega očeta

odvzel nedolžno kri, ki jo je prelil Joáb. ³²Gospod bo njegovo kri povrnil na njegovo lastno glavo, ker je padel na dva moža, pravičnejša in boljša kakor on in ju umoril z mečem, moj oče David pa ni vedel *o tem*, namreč Nerovega sina Abnérja, poveljnika Izraelove vojske in Jeterjevega sina Amasája, poveljnika Judove vojske. ³³Njuna kri se bo torej povrnila na Joábovo glavo in na glavo njegovega semena na veke, toda nad Davidom, nad njegovim semenom, nad njegovo hišo in nad njegovim prestolom bo mir na veke od Gospoda.« ³⁴Tako je Jojadájev sin Benajá odšel ^bgor, padel nanj, ga usmrtil in pokopan je bil v svoji lastni hiši v divjini.

³⁵ Na njegovo mesto, čez vojsko, je kralj postavil Jojadájevega sina Benajá, na Abyatárjevo mesto pa je kralj postavil duhovnika Cadóka.

³⁶Kralj je poslal in poklical Šimíja ter mu rekel: »Zgradi si hišo v Jeruzalemu in tam prebivaj in ne hodi kamorkoli od tam.« ³⁷Kajti tako bo, *da* na dan, ko pojdeš ven in preideš potok Kidron, boš zagotovo vedel, da boš zagotovo umrl. Tvoja kri bo na tvoji lastni glavi.« ³⁸Šimí je rekel kralju: »Ta beseda je dobra, kakor je rekel moj gospod kralj, tako bo tvoj služabnik storil.« In Šimí je mnogo dni prebival v Jeruzalemu. ³⁹Pripetilo pa se je ob koncu treh ^clet, da sta dva izmed Šimíjevih služabnikov pobegnila k Maahájevemu sinu Ahíšu, kralju iz Gata. Šimíju so povedali, rekoč: »Glej, tvoja služabnika *sta* v Gatu.« ⁴⁰Šimí je vstal, osedlal svojega osla in šel v Gat, k Ahíšu, da poišče svoja služabnika. Šimí je odšel in svoja služabnika privedel iz Gata. ⁴¹To je bilo povedano Salomonu, da je Šimí iz Jeruzalema odšel v Gat in ponovno prišel nazaj. ⁴²Kralj je poslal in dal poklicati Šimíja ter mu rekel: »Mar te nisem primoral, da prisežeš pri Gospodu in ti izpričal, rekoč: »Zagotovo vedi, na dan, ko greš ven in hodiš kakorkoli naokoli, da boš zagotovo umrl?« In rekel si mi: »Beseda, ki sem jo slišal, je dobra.« ⁴³Zakaj se potem nisi držal Gospodove prisege in zapovedi, ki sem ti jo naročil?« ⁴⁴Kralj je poleg tega Šimíju rekel: »Ti poznaš vso zlobnost, ki je znana tvojemu srcu, ki si jo storil mojemu očetu Davidu, zato bo Gospod tvojo zlobnost povrnil na tvojo lastno glavo^d in kralj Salomon bo blagoslovjen in Davidov prestol bo pred Gospodom utrjen na veke.« ⁴⁵Tako je kralj zapovedal Jojadájevemu sinu Benajáju, ki je odšel ven in padel nanj, da je ta umrl. In kraljestvo je bilo utrjeno v Salomonovi roki.

3 Salomon je sklenil ^dsvaštvo s faraonom, egiptovskim kraljem in vzel faraonovo hčer ter jo privedel v Davidovo mesto, dokler ni končal gradnje svoje lastne hiše, Gospodove hiše in obzidja okoli Jeruzalema. ²Vendar pa je ljudstvo žrtvovalo na visokih krajih, ker do tistih dni ni bilo zgrajene hiše Gospodovemu imenu. ³Salomon je ljubil Gospoda, hodeč po zakonih svojega očeta Davida, vendar je žrtvoval in zažigal kadilo na visokih krajih. ⁴Kralj je odšel do Gibeóna, ^eda tam žrtvuje,

^{2,13:} [Leta 1014 pr. Kr.]
^{2,16:} *zavrni...*: hebr. odvrni svojega obraza proč.
^{2,25:} [Leta 1014 pr. Kr.]
^{2,26:} *vreden...*: hebr. mož smrti si.

^b 2,34: [Leta 1014 pr. Kr.]
^c 2,39: [Leta 1011 pr. Kr.]
^d 3,1: [Leta 1014 pr. Kr.]
^e 3,4: [Gibeón: hebr. hribovit.]

kajti to je bil ugleden visok kraj [in] na tistem oltarju je Salomon daroval tisoč žgalnih daritev.

⁵ V Gibeónu se je Gospod v sanjah ponoči prikazal Salomonu in Bog je rekel: »Prosi, kaj naj ti dam.« ⁶ Salomon je rekel: »Svojemu služabniku, mojemu očetu Davidu, si izkazal veliko milost, ^fkakor je hodil pred teboj v resnici, v pravičnosti in v iskrenosti srca s teboj in si zanj ohranil to veliko prijaznost, da si mu dal sina, da sedi na njegovem prestolu, kakor je to ta dan. ⁷ Sedaj, oh Gospod, moj Bog, svojega služabnika si naredil kralja namesto mojega očeta Davida. Jaz pa sem samo majhen otrok. Ne vem kako odhajati ali prihajati. ⁸ Tvoj služabnik je v sredi twojega ljudstva, ki si ga izbral, velikega ljudstva, ki zaradi množice ne more biti niti našteto niti prešteto. ⁹ Daj torej svojemu služabniku razumevajoče srce, da sodi twoje ljudstvo, da bom lahko razločeval med dobrim in slabim, kajti kdo je zmožen soditi to twoje tako veliko ljudstvo?« ¹⁰ Govor je ugajal Gospodu, da je Salomon prosil to stvar. ¹¹ Bog mu je rekel: »Ker si prosil to stvar in zase nisi prosil dolgega življenja, niti zase nisi prosil bogastev, niti nisi prosil za življenja svojih sovražnikov, temveč si zase prosil razumevanje, da razsojaš sodbo; ¹² glej, storil sem glede na twoje besede, glej, dal sem ti modrost in razumevajoče srce, tako da pred teboj ni bilo nikogar podobnega tebi niti za teboj ne bo vstal nihče podoben tebi. ¹³ Dal sem ti tudi to, česar nisi prosil, tako bogastva kakor čast, tako da vse twoje dni med kralji ne jbo nobenega kralja podobnega tebi. ¹⁴ Če boš hodil po mojih poteh, da varuješ moje zakone in moje zapovedi, kakor je hodil twoj oče David, potem bom podaljšal twoje dni.« ¹⁵ Salomon se je prebudil in glej, to so bile sanje. Prišel je v Jeruzalem, stopil pred skrinjo Gospodove zaveze in daroval žgalne daritve, mirovne daritve in vsem svojim služabnikom priredil gostijo.

¹⁶ Potem sta prišli h kralju dve ženski, ki sta bili pocestnici in obstali pred njim. ¹⁷ Ena ženska je rekla: »Oh moj gospod, jaz in ta ženska stanujeva v eni hiši in rodila sem otroka, z njo v hiši. ¹⁸ Tretji dan pa se je pripetilo, potem ko sem rodila, da je tudi ta ženska rodila in bili sva skupaj. Z nama v hiši ni bilo nobenega tujca, razen naju dveh v hiši. ¹⁹ Otrok te ženske pa je ponoči umrl, ker ga je prekrila. ²⁰ Ona pa je opolnoči vstala in mojega sina vzela od mene, medtem ko je tvoja pomočnica spala in si ga položila v svoje naročje, svojega mrtvega pa je položila v moje naročje. ²¹ Ko sem zjutraj vstala, da podojam svojega otroka, glej, je bil ta mrtev. Toda ko sem to zjutraj preudarjala, glej, to ni bil moj sin, ki sem ga rodila.« ²² Druga ženska pa je rekla: »Ne, temveč živi je moj sin, mrtvi pa je tvoj sin.« Ta pa je rekla: »Ne, temveč mrtvi je tvoj sin, živi pa je moj sin.« Tako sta govorili pred kraljem. ²³ Potem je kralj rekel: »Ena pravi: ›Ta je moj sin,

ki živi, tvoj sin pa je mrtev.« Druga pa pravi: »Ne, temveč je mrtvi tvoj sin, moj sin pa živi.« ²⁴ Kralj je rekel: »Prinesite mi meč.« Meč so prinesli pred kralja. ²⁵ Kralj je rekel: »Živega otroka razdelite na pol in polovico dajte eni, polovico pa drugi.« ²⁶ Potem je kralju spregovorila ženska, od katere je bil živi otrok, kajti njena notranjost je hrepenela za svojim sinom in rekla: »Oh moj gospod, izročite ji živega otroka in nikakor ga ne ubijte.« Druga pa je rekla: »Naj ne bo niti moj niti tvoj, temveč ga razdelite.« ²⁷ Potem je kralj odgovoril in rekel: »Njej dajte živega otroka in ga nikakor ne ubijte. Ona je njegova mati.« ²⁸ Ves Izrael je slišal o sodbi, ki jo je kralj razsodil in bali so se kralja, kajti videli so, da je bila v njem lBožja modrost, da razsoja.

4 Tako je bil kralj Salomon kralj nad vsem Izraelom. ²To so bili princi, ki jih je imel: Azarjá, sin duhovnika ^mCadóka; ³Šíšájeva sinova Elihóref in Ahíja, pisarja; ⁿAhilúdov sin Józafat, letopisec; ⁴Jojadájev sin Benajá je bil nad vojsko; Cadók in Abyatár sta bila duhovnika; ⁵Natánov sin Azarjá, je bil nad častniki; Natánov sin Zabúd je bil glavni častnik in kraljev priatelj; ⁶Ahišár je bil nad družino in Abdájev sin Adonirám je bil nad davkom. ^p

⁷ Salomon je imel dvanajst častnikov nad vsem Izraelom, ki so zagotavljali živež za kralja in njegovo družino. Vsak človek je v svojem mesecu leta pripravljal preskrbo. ⁸To so njihova imena: Hurov ^qsin na Efrájimskem pogorju; ⁹Dekerjev ^rsin v Makácu, Šaalbímu, Bet Šemešu in Elón Bet Hanánu; ¹⁰Hesedov ^ssin v Arubótu – njemu je pripadal Sohó in vsa Heferjeva dežela; ¹¹Abinadábov ^tsin v vseh področjih Dora, ki je imel za ženo Salomonovo hčer Tafáto; ¹²Ahilúdov sin Baaná – njemu so pripadali Taanáh, Megída in ves Bet Šeán, ki je pri Caretanu pod Jezreéлом, od Bet Šeána do Abél Mehóle, celo do kraja, ki je onkraj Jokneáma; ¹³Geberjev ^vsin v Ramót Gileádu – njemu so pripadala mesta Manásejevega sina Jaíra, ki so v Gileádu, njemu je pripadalo tudi območje Argóba, ki je v Bašánu, šestdeset velikih mest z obzidji in bronastimi zapahi; ¹⁴Idójev sin Ahinadáb je imel Mahanájim; ^w¹⁵Ahimáac je bil v Neftáliju, za ženo je vzel tudi Salomonovo hčer Basemáto; ^x¹⁶Hušájev sin Baaná je bil v Aserju in v Alótu; ¹⁷Parúahov sin Józafat v Isahárju; ¹⁸Elájev sin Šímí v Benjaminu; ¹⁹Uríjev sin Geber je bil v deželi Gileád, v deželi amoréjskega kralja Sihóna in bašánskega kralja Oga in ta je bil edini častnik, ki je bil v deželi.

²⁰Juda in Izrael sta bila številna, tako obilna, kakor je peska ob morju; jedli so, pili in se veselili. ²¹Salomon je kraljeval nad vsemi kraljestvi od reke do filistejske dežele in do egiptovske meje. Prinašali so darila in vse dni svojega življenja služili Salomonu.

^f 3,6: *milost*: ali, radodarnost.

^g 3,9: *razumevajoče*...: hebr. srce, ki sliši.

^h 3,11: *dolgega*...: hebr. mnogo dni.

ⁱ 3,11: *razsojaš*: hebr. slišiš.

^j 3,13: *ne*...: hebr. ni.

^k 3,26: *hrepenela*: hebr. bila vroča.

^l 3,28: *v njem*: hebr. sredi njega.

^m 4,2: *duhovnika*: ali, glavnega častnika.

ⁿ 4,3: *pisarja*: ali, tajnika.

^o 4,3: *letopisec*: ali, tisti, ki si zapomni.

^p 4,6: *davkom*: ali, dajatvijo obveznega dela.

^q 4,8: *Hurov*...: ali, Ben-hur.

^r 4,9: *Dekerjev*...: hebr. Ben-dekar.

^s 4,10: *Hesedov*...: ali, Ben-hesed.

^t 4,11: *Abinadábov*...: ali, Ben-abinadab.

^u 4,11: [Tafát: hebr. kapljanje.]

^v 4,13: *Geberjev*...: hebr. Ben-geber.

^w 4,14: *Mahanájim*: ali, do Mahanájima.

^x 4,15: [Basemáta: hebr. dišava.]

²² Salomonova preskrba ^yza en dan je bila trideset mer ^zfine moke, šestdeset mer moke, ²³ deset rejenih volov, dvajset volov s pašnikov in sto ovc, poleg jelenov, srnjakov, damjakov in pitane perjadi. ²⁴ Kajti imel je gospostvo nad vsem *področjem* na tej strani reke, od Tifsáha celo do Gaze, nad vsemi kralji na tej strani reke, in imel je mir na vseh straneh okoli sebe. ²⁵ Juda in Izrael sta prebivala varno, ^avsak mož pod svojo trto in pod svojim figovim drevesom, od Dana, celo do Beeršebe, vse Salomonove dni.

²⁶ Salomon je imel štirideset tisoč konjskih boksov za svoje bojne vozove in dvanajst tisoč konjenikov. ²⁷ Ti častniki so zagotavljali živež za kralja Salomona in za vse, ki so prišli k Salomonovi mizi, vsak mož v svojem mesecu. Ničesar jim ni primanjkovalo. ²⁸ Tudi ječmen in slamo za konje in [enogrbe] velblode ^bso prinašali na kraj, kjer so bili častniki, vsak moški glede na svojo zadolžitev.

²⁹ Bog je dal Salomonu modrost in razumevanje, silno mnogo in širino srca, celo kakor je peska, ki je na morski obali. ³⁰ Salomonova modrost je presegala modrost vseh otrok vzhodne dežele in vso modrost Egipta. ³¹ Kajti bil je modrejši od vseh ljudi; od Ezráhovca Etána in Mahólovih sinov, Hemána, Kalkóla in Dardá in njegov sloves je bil v vseh narodih naokrog. ³² Izrekel je tri tisoč pregovorov in njegovih pesmi je bilo tisoč in pet. ³³ Govoril je o drevesih, od cedrovega drevesa, ki je na Libanonu, celo do izopa, ki poganja iz zidu. Govoril je tudi o živini, o perjadi, o plazečih stvareh in o ribah. ³⁴ In tja so prihajali iz vseh ljudstev, da poslušajo Salomonovo modrost, od vseh zemeljskih kraljev, ki so slišali o njegovi modrosti.

5 Tirska kralj Hirám ^cje svoje služabnike poslal k Salomonu, kajti slišal je, da so ga mazilili [za] kralja namesto njegovega očeta, kajti Hirám je bil vedno Davidov oboževalec. ² Salomon je poslal k Hirámu, rekoč: ³ »Ti veš, da moj oče David ni mogel zgraditi hiše imenu Gospoda, svojega Boga, zaradi vojn, ki so bile okoli njega na vsaki strani, dokler jih ni Gospod položil pod podplate njegovih stopal. ⁴ Toda sedaj mi je Gospod, moj Bog, dal počitek na vsaki strani, tako da ni niti nasprotnika niti zlih dogodkov. ⁵ Glej, namenil ^dsem se zgraditi hiše imenu Gospoda, svojega Boga, kakor je Gospod spregovoril mojemu očetu Davidu, rekoč: »Tvoj sin, ki ga bom namesto tebe postavil na tvoj prestol, on bo zgradil hiše mojemu imenu. ⁶ Zdaj torej zapovej, da mi iz Libanona posekajo cedrova drevesa in moji služabniki bodo s tvojimi služabniki in dal ti bom plačilo za tvoje služabnike, glede na vse, kar mi boš določil; ^ekajti veš, da med nami ni nobenega, ki tako vešče sekajo les kot Sidónci.«

⁷ Ko je Hirám slišal Salomonove besede, se je pripetilo, da se je silno razveselil in rekel:

»Blagoslovjen *bodi* ta dan Gospod, ki je Davidu dal modrega sina nad tem velikim ljudstvom.« ⁸ In Hirám je poslal k Salomonu, rekoč: »Preudaril ^fsem stvari, zaradi katerih pošiljaš k meni in izpolnil bom vso twojo željo glede cedrovega lesa in glede cipresovega lesa. ⁹ Moji služabniki *ga* bodo spravljali dol iz Libanona do morja in po morju ga bom spravljal v splavih na mesto, ki mi ga boš določil ^gin povzročim jim, da bodo tam razvezani in *jih* boš sprejel, ti pa boš izpolnil mojo željo, da mi daješ hrano za mojo družino.«

¹⁰ Tako je Hirám dajal Salomonu cedrov les in cipresov les *glede na* vse njegove želje. ¹¹ Salomon je dajal Hirámu dvajset tisoč mer pšenice *za* hrano njegovi družini in dvajset mer ^hčistega olja. Tako je Salomon dajal Hirámu leto za letom. ¹² Gospod je dal Salomonu modrost, kakor mu je obljudil in bil je mir med Hirámom in Salomonom in onadva sta sklenila zavezo.

¹³ Kralj Salomon je zbral dajatev obveznega dela ⁱiz vsega Izraela, in dajatev obveznega dela je bila trideset tisoč mož. ¹⁴ Pošiljal jih je k Libanonu, deset tisoč na mesec, v izmenah. En mesec so bili na Libanonu *in* dva meseca doma. Adoníram pa je *bil* nad dajatvijo obveznega dela. ¹⁵ Salomon jih je imel sedemdeset tisoč, ki so nosili bremena in osemdeset tisoč sekalcev v gorah, ¹⁶ poleg glavnih Salomonovih častnikov, ki so *bili* nad delom, tri tisoč tristo, ki so vladali nad ljudstvom, ki je opravljalo delo. ¹⁷ Kralj je zapovedal in prinesli so velike kamne, drage kamne, *klesane* kamne, da hiši položijo temelj. ¹⁸ Salomonovi graditelji, Hirámovi graditelji in kamnoseki ^j so *jih* klesali. Tako so pripravili les in kamne, da zgradijo hišo.

6 Pripetilo se je v širisto osemdesetem ^kletu, ¹ potem ko so Izraelovi otroci izšli iz egiptovske dežele, v četrtem letu Salomonovega kraljevanja nad Izraelom, v mesecu zivu, ki je drugi mesec, da je začel ^lgraditi Gospodovo hišo. ² Dolžina hiše, ki jo je kralj Salomon gradil za Gospoda, *je bila* šestdeset komolcev, njena širina dvajset komolcev in njena višina trideset komolcev. ³ Dolžina preddverja pred hišnim templjem *je bila* dvajset komolcev, glede na širino hiše *in* deset komolcev *je bila* njegova širina pred hišo. ⁴ § Za hišo je naredil okna ozkih ^mluči.

⁵ Ob ⁿzidu hiše naokoli je zgradil sobe, ^oob zidovih hiše naokoli, *tako* od templja in od oraklja. Naredil je sobe ^pnaokoli. ⁶ Najnižja soba *je bila* pet komolcev široka, srednja *je bila* šest komolcev široka in tretja *je bila* sedem komolcev široka, kajti zunaj, *v zidu* hiše *je* naokoli naredil ozke ^qopore, da bruna ne bi bila pritrjena v zidove hiše. ⁷ Hiša, ko je bila ta v gradnji, je bila grajena iz pripravljenega kamna, preden je bil ta pripeljan tja, tako da tam v hiši ni bilo slišati niti kladiva niti sekire *niti* nobenega

4,26: 2 Krn 9,25

4,29: Prd

47,14-16

5,2: 1 Krn 2,3

5,5: 2 Sam 7,13

5,5: 1 Krn 22,10

5,12: 1 Kr 3,1

5,14: 1 Kr 4,6

5,18: Ezk 27,9

6,1: 2 Krn 3,1

ⁱ 5,13: *dajatev obveznega dela*...: hebr. davek ljudi.

^j 5,18: *kamnoseki*: ali, Gebálci.

^k 6,1: [Leta 1012 pr. Kr.]

^l 6,1: *začel*...: hebr. gradil.

^m 6,4: *ozkih*...: ali, široka znotraj in ozka zunaj; ali, poševna in zaprta.

ⁿ 6,5: *Ob*: hebr. Na, ali, Pridruženo.

^o 6,5: *sobe*: hebr. nadstropja.

^p 6,5: *sobe*: hebr. rebra.

^q 6,6: *ozke*...: hebr. oženje, ali, utore.

^y 4,22: *preskrba*: hebr. kruh.

^z 4,22: *mer*: hebr. kor.

^a 4,25: *varno*: hebr. zaupno.

^b 4,28: *velblode*: ali: mule, ali, hitre živali.

^c 5,1: *Hirám*: tudi imenovan, Hurám.

^d 5,5: *namenil*...: hebr. pravim, da bi zgradil.

^e 5,6: *določil*: hebr. rekel.

^f 5,8: *Preudaril*: hebr. Slišal.

^g 5,9: *določil*...: hebr. poslal.

^h 5,11: *mer*: hebr. kor.

orodja iz železa, ko je bila ta v gradnji.⁸ Vrata rza srednjo sobo so *bila* na desni strani hiše. Gor so šli po zavitih stopnicah v srednjo sobo in iz srednje sobe v tretjo.⁹ Tako je gradil hišo in jo dokončal in hišo pokril z bruni in cedrovimi deskami.¹⁰ Potem je zgradil sobe ob vsej hiši, pet komolcev visoke in na hišo so bile pritrjene s cedrovim lesom.

¹¹ Gospodova beseda je prišla Salomonu, rekoč:
¹² »Glede te hiše, ki jo gradiš, če se boš ravnal po mojih zakonih in izvajal moje sodbe in varoval vse moje zapovedi, da se ravnaš po njih, potem bom s teboj izvršil svojo besedo, ki sem jo govoril twojemu očetu Davidu.¹³ Prebival bom med Izraelovimi otroki in ne bom zapustil svojega ljudstva Izraela.«
¹⁴ Tako je Salomon zgradil hišo in jo dokončal.

¹⁵ Zidove hiše znotraj je obložil s cedrovimi deskami, tako ^u tla hiše kakor zidove stropa. In znotraj jih je pokril z lesom in tla hiše pokril s cipresovimi deskami.¹⁶ Obložil je dvajset komolcev na straneh hiše, tako tla kakor stene s cedrovimi deskami. Zanjo *jih* je torej zgradil znotraj, torej za orakelj, torej za najsvetejši *kraj*.¹⁷ Hiša, to je tempelj pred njo, je bila *dolga* štirideset komolcev.¹⁸ Cedrovina hiše znotraj je *bila* izrezljana s popki ^vin odprtimi ^wcvetovi. Vse je *bilo* iz cedrovine; nobenega kamna ni bilo videti.¹⁹ Orakelj je pripravil znotraj v hiši, da tja postavi Gospodovo skrinjo zaveze.²⁰ Orakelj v sprednjem delu je *bil* dvajset komolcev po dolžini in dvajset komolcev po širini in dvajset komolcev po njegovi višini. Prevlekel ga je s čistim ^xzlatom in *tako* je pokril oltar, *ki je bil* iz cedrovine.²¹ Tako je Salomon hišo prevlekel s čistim zlatom. Pred orakljem je naredil prehode z verižicami iz zlata in to prevlekel z zlatom.²² Celotno hišo je prevlekel z zlatom, dokler ni dokončal vse hiše. Prav tako je celoten oltar, *ki je bil* poleg oraklja, prevlekel z zlatom.

²³ Znotraj oraklja je naredil dva keruba iz oljkovega ^ylesa, vsakega deset komolcev visokega.²⁴ Pet komolcev je *merila* ena kerubova perut in pet komolcev je bila druga kerubova perut. Od zadnjega dela ene peruti do zadnjega dela druge je *biло* deset komolcev.²⁵ Drugi kerub je *meril* deset komolcev. Oba keruba sta *bila* ene mere in ene velikosti.²⁶ Višina enega keruba je *bila* deset komolcev in takšna je *bila* ta od drugega keruba.²⁷ Keruba je postavil znotraj notranje hiše. Peruti ^z kerubov so se razprostirala tako, da se je perut enega dotaknila *ene* stene in perut drugega keruba se je dotaknila druge stene in njuni peruti sta se dotikali druga druge v sredi hiše.²⁸ Keruba je prevlekel z zlatom.²⁹ Vse hišne stene naokoli je izrezljal z izrezljanimi figurami kerubov, palmovih dreves in odprtih ^acvetov, znotraj in

zunaj.³⁰ Tla hiše je prevlekel z zlatom, znotraj in zunaj.

³¹ Za vhod oraklja je naredil vrata iz oljkovega lesa. Vratna preklica in podboja *sta bila* petino ^bzidu.³² Tudi dve ^cvrati *sta bili* iz oljkovega lesa in nanju je izrezljal rezljanja kerubov, palmovih dreves in odprtih ^dcvetov in *jih* prevlekel z zlatom in zlato razširil nad keruba in nad palmova drevesa.³³ Tako je tudi za tempeljska vrata naredil podboje iz oljkovega lesa, četrtnino ^ezidu.³⁴ Dve vrati *sta bili* iz cipresovega lesa. Dve vratnici enih vrat *sta bili* pregibni in dve vratnici drugih vrat *sta bili* pregibni.³⁵ Nanje je izrezljal kerube, palmova drevesa in odprte cvetove. Prevlekel *jih* z zlatom, ki se je prilegal izrezljanemu delu.

³⁶ Notranji dvor je zgradil s tremi vrstami klesanega kamna in vrsto cedrovih brun.

³⁷ V četrtem letu, v mesecu zivu, je bil položen temelj Gospodovi hiši.³⁸ V enajstem letu, v mesecu bulu, ki je osmi mesec, je bila hiša dokončana v vseh ^fnjenih delih in glede na ves njen videz. Tako je bila v gradnji sedem let.

7 Toda Salomon je svojo lastno hišo gradil trinajst let in dokončal vso svojo hišo.

² Zgradil je tudi hišo libanonskega gozda; njena dolžina je *bila* sto komolcev, njena širina petdeset komolcev in njena višina trideset komolcev, na štirih vrstah cedrovih stebrov, s cedrovimi bruni na stebrih.³ Ta je *bila* pokrita s cedrovino zgoraj na brunih,^hki so ležala na petinštiridesetih stebrih, [po]petnajst v vrsti.⁴ Tam so *bila* okna v treh vrstah in svetloba ⁱje *bila* nasproti svetlobi v treh vrstah.⁵ Vsa vrata in podboji so *bili* štirioglati, z okni in svetloba *je bila* nasproti svetlobi v treh vrstah.

⁶ Naredil je preddverje iz stebrov. Njegova dolžina je *bila* petdeset komolcev in njegova širina trideset komolcev. Preddverje je *bilo* pred njimi; in drugi stebri in debela bruna so *bila* pred ^knjimi.

⁷ Potem je naredil preddverje za prestol, kjer bi lahko sodil, celo preddverje sodbe. To je *bilo* prekrito s cedrovino od ene ^lstrani tal do druge.

⁸ Hiša, v kateri je prebival, je *imela* drug dvor znotraj preddverja, *ki* je bilo iz podobnega dela. Salomon je naredil tudi hišo za faraonovo hčer, ki si jo je vzel za ženo, podobno temu preddverju.⁹ Vse te so *bile* iz dragih kamnov, glede na mere klesanih kamnov, žagane z žagami, zunaj in znotraj, celo od temelja do napušča in *tako* na zunanjih strani proti velikemu dvoru.¹⁰ Temelj je *bil* iz dragih kamnov, celo velikih kamnov, kamnov desetih komolcev in kamnov osmih komolcev.¹¹ Zgoraj so *bili* dragi kamni, po meri klesanih kamnov in cedrovina.¹² Velik dvor naokoli je *bil* s tremi vrstami klesanih kamnov in vrsto cedrovih brun, tako za notranji dvor Gospodove hiše in za preddverje hiše.

^r 6,8: [Leta 1005 pr. Kr.]

^s 6,8: *strani*: hebr. rami.

^t 6,9: *bruni*...: ali, obokanimi trami in opažem iz cedrovine.

^u 6,15: *tako*...: ali, od tal hiše do zidov itd.

^v 6,18: *popki*: ali, bučami.

^w 6,18: *odprtini*...: hebr. odprtinami cvetov.

^x 6,20: *čistim*: hebr. zaprtim.

^y 6,23: *oljkovega*: ali, *oljnatega*: hebr. oljnih dreves.

^z 6,27: *Peruti*...: ali, Keruba sta razprostirala svoje peruti.

^a 6,29: *odprtih*...: hebr. odprtin.

^b 6,31: *petino*...: ali, pet-oglata.

^c 6,32: *dve*...: ali, vratnici vrat.

^d 6,32: *odprtih*: hebr. odprtine.

^e 6,33: *četrtino*...: ali, štirioglat.

^f 6,38: *v vseh*...: ali, z vsemi njenimi deli in z vsemi njenimi odredbami.

^g 7,1: [Leta 1005 do 992 pr. Kr.]

^h 7,3: *brunih*: hebr. rebrih.

ⁱ 7,4: *svetloba*...: hebr. pogled nasproti pogledu.

^j 7,5: *Vsa*...: ali, Vsi prostori in stebri so bili štirioglati v zasnovi.

^k 7,6: *pred*: ali, glede na njih.

^l 7,7: *ene*...: hebr. tal do tal.

¹³ Kralj Salomon je poslal in Hiráma ^mpripeljal iz Tira. ¹⁴ Bil je vдовin ⁿsin iz Neftálievega rodu, njegov oče pa je bil mož iz Tira, delavec v bronu. Napolnjen je bil z modrostjo, razumevanjem in spretnostjo, da opravlja vsa dela z bronom. Prišel je h kralju Salomonu in opravil vse njegovo delo. ¹⁵ Kajti vlij ^oje dva stebra iz brona, vsakega po osemajst komolcev visokega in vrvica dvanaestih komolcev je naokoli obdajala vsakega izmed njiju. ^p¹⁶ Naredil je dva kapitela iz vlitega brona, da ju postavi na vrhova stebrov. Višina enega kapitela je bila pet komolcev in višina drugega kapitela je bila pet komolcev. ¹⁷ In mreže iz narejenih zank in spleten verižni del za kapitele, ki so bili na vrhu stebrov; sedem za en kapitel in sedem za drug kapitel. ¹⁸ Naredil je stebre in dve vrsti naokoli na eni mreži, da z granatnimi jabolki pokrije kapitele, ki so bili na vrhu. Tako je storil tudi za drugi kapitel. ¹⁹ Kapitela, ki sta bila na vrhu stebrov v preddverju, sta bila iz lilijastega dela, štiri komolce. ²⁰ Kapitela na dveh stebrih sta imela granatna jabolka tudi zgoraj, nasproti vdolbini, ki je bila pri mreži. Granatnih jabolk je bilo dvesto v vrstah naokoli na drugem kapitelu. ²¹ Stebra je postavil v preddverju templja. Postavil je desni steber in ga imenoval Jahín, ^qin postavil je levi steber ter njegovo ime imenoval Boaz ^r²² Na vrhu stebrov je bilo lilijasto delo. Tako je bilo delo stebrov dokončano.

²³ Naredil je ulito morje, deset komolcev od senega robu, do drugega. To je bilo naokoli okroglo in njegova višina je bila pet komolcev. Vrvica tridesetih komolcev ga je obkrožila naokoli. ^t²⁴ Pod njegovim robom naokoli so bili popki, ki so ga obdajali, deset na komolec, ki so naokoli obdajali morje. Popki so bili uliti v dveh vrstah, ko je bilo to ulito. ²⁵ To je stalo na dvanaestih volih; trije so gledali proti severu, trije so gledali proti zahodu, trije so gledali proti jugu in trije so gledali proti vzhodu. Morje je bilo postavljeno zgoraj na njih in vsi njihovi zadnji deli so bili [obrnjeni] navznoter. ²⁶ To je bilo za širino roke debelo in njegov rob je bil izdelan kakor rob rob čaše, s cvetovi lili. Vseboval je dva tisoč čebrov. ^u

²⁷ Naredil je deset podstavkov iz brona; štiri komolce je bila dolžina enega podstavka, štiri komolce je bila njegova širina in tri komolce njegova višina. ²⁸ Delo podstavkov je bilo na ta način: imeli so robe in robovi so bili med ploskvami. ²⁹ Na robovih, ki so bili med ploskvami, so bili levi, voli in kerubi. Na ploskvah je bil zgoraj podstavek in spodaj pod levi in voli so bili nekateri dodatki, narejeni iz tankega dela. ³⁰ Vsak podstavek je imel štiri bronasta kolesa in bronaste osi. Njegovi štirje vogali so imeli opornike. Pod [okroglim] umivalnikom so bili oporniki uliti, pri

7,21: 2 Krn 3,17
7,24: 2 Krn 4,3

strani vsakega dodatka. ³¹ Odprtina le-tega znotraj kapitela in nad njim je bila komolec, toda odprtina le-tega je bila okrogla po delu podstavka, komolec in pol. Prav tako so bili na njegovi odprtini reliefi s svojimi robovi, štirioglati, neokrogli. ³² Pod robovi so bila štiri kolesa in držaji koles so bili pritrjeni v k podstavku. Višina kolesa je bila komolec in pol. ³³ Delo koles je bilo podobno delu kolesa bojnega voza. Njihovi držaji, njihova platišča, njihove napere in njihova pesta so bila vsa ulita. ³⁴ Bili so štirje oporniki k štirim vogalom enega podstavka in oporniki so bili del samega podstavka. ³⁵ Na vrhu podstavka je bil zaokrožen krog, pol komolca visok in na vrhu podstavka so bile njegove ploskve in njegovi robovi iz istega. ³⁶ Kajti na oseh ploskev in na njegovih robovih je izrezljal kerube, leve in palmova drevesa, glede na razmerja ^wvsakega in dodatke naokoli. ³⁷ Na ta način je naredil deset podstavkov. Vsi izmed njih so imeli en ulitek, eno mero in eno velikost.

³⁸ Potem je naredil deset [okroglih] bronastih umivalnikov. En [okrogel] umivalnik je vseboval štirideset čebrov. In vsak [okrogel] umivalnik je imel štiri komolce in na vsakem izmed desetih podstavkov en [okrogel] umivalnik. ³⁹ Pet podstavkov je postavil na desno stran hiše in pet na levo stran hiše. Morje je postavil na desno stran ^xhiše, proti vzhodu, nasproti jugu.

⁴⁰ Hirám ^yje naredil [okrogle] umivalnike, lopate in umivalnike. Tako je Hirám naredil konec vseh del, ki jih je kralj Salomon storil za Gospodovo hišo: ⁴¹ dva stebra; dve skledi iz kapitelov, ki sta bili na vrhu dveh stebrov; dve mreži, da pokrijeta dve skledi kapitelov, ki sta bili na vrhu stebrov; ⁴² štiristo granatnih jabolk za dve mreži, celo dve vrsti granatnih jabolk za eno mrežo, da pokrijejo dve skledi kapitelov, ki sta bili na stebrih; ^z⁴³ deset podstavkov; deset [okroglih] umivalnikov na podstavkih; ⁴⁴ eno morje in dvanaest volov pod morjem; ⁴⁵ lonce; lopate in umivalnike. Vse te posode, ki jih je Hirám naredil kralju Salomonu za Gospodovo hišo, so bile iz svetlega ^abrona. ⁴⁶ Na jordanski ravnini jih je kralj ulil, na bilovnati zemlji med Sukótom in Caretánom. ⁴⁷ Salomon je pustil vse posode nestehtane, ker ^cjih je bilo silno mnogo. Niti niso ugotovili ^dteže brona.

⁴⁸ Salomon je naredil vse posode, ki so pripadale Gospodovi hiši: zlat oltar in zlato mizo, na kateri je bil hleb navzočnosti; ⁴⁹ svečnike iz čistega zlata, pet na desni strani in pet na levi, pred orakljem, s cvetovi, svetilkami in utrinjači iz zlata; ⁵⁰ sklede; utrinjala; umivalnike; žlice; kadilnice ^eiz čistega zlata in tečaje iz zlata, tako za vrata notranje hiše najsvetejšega kraja in za vrata hiše, namreč od templja. ⁵¹ Tako je bilo dokončano vse delo, ki ga je kralj Salomon naredil za Gospodovo hišo.

^m 7,13: Hirám: tudi imenovan, Hurám.

ⁿ 7,14: vđovin...: hebr. sin vđove.

^o 7,15: vlij: hebr. oblikoval.

^p 7,15: [njiju: to je steba; višina 9 m, premer 1,88 m.]

^q 7,21: Jahín...: to je, On bo osnova.

^r 7,21: Boaz: to je, V njem je moč.

^s 7,23: od...: hebr. od njegovega roba do njegovega roba.

^t 7,23: [ulito morje: višina: 2,5 m, premer: 5 m, oziroma, 4,77 m.]

^u 7,26: [čeber: 22 litrov ali okoli 45 litrov; glede na arheološke najdbe sta se oblikovali dve skupini in vsaka zagovarja svojo mero.]

^v 7,32: pritrjeni...: hebr. v.

^w 7,36: razmerja: hebr. nagoto.

^x 7,39: stran: hebr. ramo.

^y 7,40: Hirám: hebr. Hirom.

^z 7,42: stebrih...: hebr. obličju stebrov.

^a 7,45: svetlega: hebr. poliranega ali, očiščenega.

^b 7,46: na...: hebr. v debelini tal.

^c 7,47: ker...: hebr. zaradi silne množice.

^d 7,47: ugotovili: hebr. poiskali.

^e 7,50: kadilnice: hebr. ponve za pepel.

Salomon je prinesel noter stvari, ^fki jih je posvetil njegov oče David, *torej* srebro, zlato in posode je položil med zaklade Gospodove hiše.

8 Potem je Salomon zbral Izraelove starešine in vse poglavarje rodov, vodilne ^gizmed očetov Izraelovih otrok, h kralju Salomonu v Jeruzalem, da bi lahko prinesli gor skrinjo Gospodove zaveze iz Davidovega mesta, ki je Sion. ²Vsi možje iz Izraela so se na praznik zbrali h kralju Salomonu, v mesecu etanímu, ki je sedmi mesec. ^{h3}Prišli so vsi Izraelovi starešine in duhovniki so dvignili skrinjo. ⁴Gor so prinesli Gospodovo skrinjo, šotorsko svetišče skupnosti shoda in vse svete posode, ki so bile v šotorskem svetišču, celo te so duhovniki in Lévijevci prinesli gor. ⁵Kralj Salomon in vsa Izraelova skupnost, ki je bila zbrana k njemu, so bili z njim pred skrinjo. Žrtvovali so ovce in vole, ki se jih zaradi množice ni dalo ne povedati ne prešteti. ⁶Duhovniki so skrinjo Gospodove zaveze prinesli na njeno mesto, v hišni orakelj, k najsvetejšemu kraju, celo pod peruti kerubov. ⁷Kajti keruba sta svoji dve peruti razprostirala nad prostorom skrinje in keruba sta od zgoraj pokrivala skrinjo in njena drogov. ⁸Drogova so izylekli, da sta se konca drogov videla iz svetega ^j kraja pred orakljem, od zunaj pa nista bila vidna in tam sta do današnjega dne. ⁹V skrinji ni bilo ničesar razen dveh kamnitih plošč, ki ju je Mojzes položil tja pri Horebu, ko je Gospod sklenil zavezo z Izraelovi otroci, ko so prišli iz egiptovske dežele. ¹⁰Pripetilo se je, ko so duhovniki prišli ven iz svetega kraja, da je oblak napolnil Gospodovo hišo, ¹¹tako da duhovniki zaradi oblaka niso mogli stati, da bi služili, kajti Gospodova slava je napolnila Gospodovo hišo.

¹²Potem je spregovoril Salomon: »Gospod je rekel, da bo prebival v gosti temi. ¹³Zagotovo sem ti zgradil hišo, da prebivaš v njej, ustaljen kraj zate, da v njem prebivaš na veke.« ¹⁴Kralj je obrnil svoj obraz naokrog in blagoslovil vso Izraelovo skupnost (in vsa Izraelova skupnost je stala) ¹⁵in rekel je: »Blagoslovjen budi Gospod, Izraelov Bog, ki je s svojimi usti spregovoril mojemu očetu Davidu in je to izpolnil s svojo roko, rekoč: ¹⁶›Od dneva, ko sem svoje ljudstvo Izraela privedel ven iz Egipta, nisem izbral nobenega mesta izmed vseh Izraelovih rodov, da bi zgradil hišo, da bi bilo v njej lahko moje ime, temveč sem izbral Davida, da bo nad mojim ljudstvom Izraelom.« ¹⁷To je bilo na srcu mojega očeta Davida, da zgradi hišo za ime Gospoda, Izraelovega Boga. ¹⁸Gospod je rekel mojemu očetu Davidu: ›Medtem ko je bilo to v tvojem srcu, da zgradiš hišo mojemu imenu, si storil dobro, da je bilo to v tvojem srcu. ¹⁹Vendar pa hiše ne boš gradil ti, temveč tvoj sin, ki bo izšel iz tvojih ledij, on bo zgradil hišo mojemu imenu.« ²⁰Gospod je izpolnil svojo besedo, ki jo je govoril in dvignjen sem bil na položaj svojega očeta Davida in sedim na Izraelovem prestolu, kakor je obljudil Gospod in zgradil sem hišo za ime Gospoda, Izraelovega Boga. ²¹Tam sem pripravil prostor za skrinjo, v

kateri je Gospodova zaveza, ki jo je on sklenil z našimi očeti, ko jih je privedel ven iz egiptovske dežele.«

²²Salomon je stal pred Gospodovim oltarjem v prisotnosti vse Izraelove skupnosti in svoji roki razširil proti nebu ²³in rekel: »Gospod, Izraelov Bog, ni Boga, podobnega tebi, na nebu zgoraj ali na zemlji spodaj, ki ohranjaš zavezo in usmiljenje s svojimi služabniki, ki z vsem svojim srcem hodijo pred teboj, ²⁴ki si svojemu služabniku Davidu, mojemu očetu, ohranil to, kar si mu obljudil. Govoril si s svojimi usti in si to tudi izpolnil s svojo roko, kakor je to ta dan. ²⁵Zato zdaj Gospod, Izraelov Bog, ohrani s svojim služabnikom Davidom, mojim očetom, to, kar si mu obljudil, rekoč: ›Ne bo ti zmanjkalo ^lmoža v mojem pogledu, da bi sedel na Izraelovem prestolu; samo da ^mtvori otroci pazijo na svojo pot, da hodijo pred menoj, kakor si ti hodil pred menoj.« ²⁶Sedaj, oh Izraelov Bog, naj bo tvoja beseda, prosim te, resnična, ki si jo govoril svojemu služabniku, mojemu očetu Davidu. ²⁷Toda ali bo Bog zares prebival na zemlji? Glej, nebo in nebesa nebes te ne morejo obseči, kako veliko manj ta hiša, ki sem jo zgradil? ²⁸Vendar se ozri na molitev svojega služabnika in k njegovi ponižni prošnji, oh Gospod, moj Bog, da prisluhneš klicu in molitvi, ki jo ta dan tvoj služabnik moli pred teboj, ²⁹da bodo tvoje oči lahko ponoči in podnevi odprte proti tej hiši, *torej* proti kraju, o katerem si rekel: ›Moje ime bo tam,« da boš lahko prisluhnili molitvi, ki jo bo tvoj služabnik naredil k ⁿtemu kraju. ³⁰Prisluhni ponižni prošnji svojega služabnika in svojega ljudstva Izraela, ko bodo molili k ^otemu kraju. Pozorno poslušaj v nebesih, svojem prebivališču. In ko si pozorno slišal, odpusti.

³¹Če se katerikoli človek prekrši zoper svojega bližnjega in je ^pnanj položena prisega, da mu povzroči, da priseže in prisega pride pred tvoj oltar v tej hiši, ³²potem pozorno poslušaj v nebesih, ukrepaj in sodi svoja služabnika, obsodi zlobnega, da privedeš njegovo pot na njegovo glavo in opraviči pravičnega, da mu daš glede na njegovo pravičnost.

³³Ko bo tvoje ljudstvo Izrael udarjeno pred sovražnikom, ker so grešili zoper tebe in se bo ponovno obrnilo k tebi, priznalo tvoje ime, molilo in naredilo ponižno prošnjo k tebi v ^qtej hiši, ³⁴potem pozorno poslušaj v nebesih in odpusti greh svojega ljudstva Izraela in jih ponovno privedi v deželo, ki jo daješ njihovim očetom.

³⁵Ko je nebo zaprto in ni dežja, ker so grešili zoper tebe; če molijo k temu kraju in priznajo tvoje ime in se obrnejo od svojega greha, ko si jih ti prizadel, ³⁶potem pozorno poslušaj v nebesih in odpusti greh svojih služabnikov in svojega ljudstva Izraela, da jih naučiš dobro pot, po kateri naj bi hodili in jim daš dež na svojo deželo, ki si jo dal svojemu ljudstvu v dediščino.

^f 7,51: *stvari*...: hebr. svete Davidove stvari.

^g 8,1: *vodilne*: hebr. prince.

^h 8,2: [Leta 1004 pr. Kr.]

ⁱ 8,8: *konca*...: hebr. glavi drogov videli.

^j 8,8: *svetega*...: ali, skrinje.

^k 8,9: *ko*: ali, kjer.

7,51: 2 Krn 5,1

8,1: 2 Krn 5,2

8,8: 2 Krn 5,9

8,9: 5 Mz 10,5

8,10: 2 Mz

40,34

8,12: 2 Krn 6,1

8,16: 2 Sam 7,8

8,22: 2 Krn 6,13

8,23: 2 Mkb 2,8

8,25: 1 Kr 2,4

8,25:

2 Sam 7,12

8,29: 5 Mz

12,11

^l 8,25: *zmanjkalo*...: hebr. odrezan mož iz tvojega pogleda.

^m 8,25: *da*...: hebr. če bodo tvoji otroci pazili.

ⁿ 8,29: *k*...: ali, na tem.

^o 8,30: *k*...: hebr. na tem.

^p 8,31: *in*...: hebr. on od njega zahteva prisego.

^q 8,33: *v*: hebr. k.

³⁷ Če bo v deželi lakota, če bo kužna bolezen, kvarjenje, plesen, leteča kobilica *ali* če bo tam gosenica; če jih njihov sovražnik oblega v deželi njihovih ^rmest, kakršnakoli nadloga, kakršnakoli bolezen *bo*, ³⁸ kakršnokoli molitev in ponižno prošnjo bo *naredil* katerikoli človek *ali* vse tvoje ljudstvo Izrael, ki bo spoznal, vsak mož nadlogo svojega lastnega srca in bo svoje roke razsiril proti tej hiši, ³⁹ potem pozorno poslušaj v nebesih, svojem prebivališču, odpusti, ukrepaj in daj vsakemu možu glede na njegove poti, čigar srce poznaš (kajti ti, *celo* le ti, poznaš srca vseh človeških otrok), ⁴⁰ da se te bodo lahko bali vse dni, ki jih živijo v deželi, ki si jo dal našim očetom. ⁴¹ Poleg tega glede tujca, ki ni iz tvojega ljudstva Izraela, temveč zaradi tvojega imena prihaja iz daljne dežele ⁴² (kajti slišali bodo o tvojem velikem imenu, o tvoji močni roki in o tvojem iztegnjenem laktu), ko bo prišel in molil k tej hiši, ⁴³ pozorno poslušaj v nebesih, svojem bivališču in ukrepaj glede na vse, za kar bo tujec klical k tebi, da bo vse ljudstvo zemlje lahko spoznalo tvoje ime, da se te boji, kakor *to dela* tvoje ljudstvo Izrael in da bodo lahko vedeli, da je ta *hiša*, ki sem jo zgradil, imenovana po tvojem imenu.

⁴⁴ Če gre tvoje ljudstvo ven na bitko zoper svojega sovražnika, kamorkoli jih boš poslal in bodo molili h Gospodu, k ^tmestu, ki si ga ti izbral in *k hiši*, ki sem jo zgradil za tvoje ime, ⁴⁵ potem pozorno poslušaj v nebesih njihovo molitev, njihovo ponižno prošnjo in obravnavaj njihov ^wprimer. ⁴⁶ Če grešijo zoper tebe (kajti *tam* ni človeka, ki ne greši) in si jezen nanje in jih izročiš sovražniku, tako da jih odvedejo ujetnike v deželo sovražnika, daleč ali blizu, ⁴⁷ *vendar* če si bodo premislili ^v v deželi, kamor so bili odvedeni ujeti in se pokesajo in naredijo ponižno prošnjo k tebi, v deželi tistih, ki so jih odvedli ujete, rekoč: »Grešili smo in storili pokvarjeno, zagrešili smo zlobnost« ⁴⁸ in se tako vrnejo k tebi z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo v deželi svojih sovražnikov, ki so jih odvedli ujete in molijo k tebi, k svoji deželi, ki si jo dal njihovim očetom, mestu, ki si ga ti izbral in hiši, ki sem jo zgradil za tvoje ime, ⁴⁹ potem pozorno poslušaj njihovo molitev in njihovo ponižno prošnjo v nebesih, svojem prebivališču in obravnavaj njihov ^wprimer ⁵⁰ in odpusti svojemu ljudstvu, ker so grešili zoper tebe in vse njihove prestopke, s katerimi so se prekršili zoper tebe in jim daj sočutje pred tistimi, ki so jih odvedli ujete, da bodo lahko imeli sočutje do njih, ⁵¹ kajti oni so tvoje ljudstvo in tvoja dediščina, ki si jo privedel iz Egipta, iz srede železne *talilne* peći, ⁵² da bodo tvoje oči lahko odprte k ponižni prošnji tvojega služabnika in k ponižni prošnji tvojega ljudstva Izraela, da jim prisluhnеш v vsem, v čemer kličejo k tebi. ⁵³ Kajti oddvojil si jih izmed vsega zemeljskega ljudstva, *da bi bili* tvoja dediščina, kakor si govoril po roki svojega služabnika Mojzesa, ko si naše očete privedel iz Egipta, oh Gospod Bog.«

8,46: 2 Krm 6,36
8,46: Prd 7,22
8,46: 1 Jn 1,8
8,46: 1 Jn 1,10
8,53: 2 Mz 19,6
8,62: 2 Krm 7,4
8,64: 2 Krm 7,7
9,1: 2 Krm 7,11
9,2: 1 Kr 3,5
9,3: 1 Kr 8,2
9,5: 2 Sam 7,12

⁵⁴ Bilo je *tako*, ko je Salomon nehal moliti vso to molitev in ponižno prošnjo h Gospodu, da je vstal izpred Gospodovega oltarja od klečanja na svojih kolenih, s svojima rokama, razširjenima k nebu. ⁵⁵ Vstal je in z močnim glasom blagoslovil vso Izraelovo skupnost, rekoč: ⁵⁶ »Blagosloven *bodi* Gospod, ki je svojemu ljudstvu Izraelu dal počitek, glede na vse, kar je obljubil. Niti ena beseda ni manjkala ^xod vse njegove dobre obljube, ki jo je obljubil po roki svojega služabnika Mojzesa. ⁵⁷ Gospod, naš Bog, naj bo z nami, kakor je bil z našimi očeti. Naj nas ne pusti niti naj nas ne zapusti, ⁵⁸ da bo lahko naša srca nagnil k sebi, da hodimo po vseh njegovih poteh in da ohranamo vse njegove zapovedi, njegove zakone in njegove sodbe, ki jih je zapovedal našim očetom. ⁵⁹ Naj bodo te moje besede, s katerimi sem naredil ponižno prošnjo pred Gospodom, blizu Gospodu, našemu Bogu, podnevi in ponoči, da ohrani zadevo svojega služabnika in zadevo svojega ljudstva Izraela ob ^yvseh časih, kakor bo stvar zahtevala, ⁶⁰ da bo vse ljudstvo zemlje lahko vedelo, da Gospod *je* Bog *in da tam* ni nobenega drugega. ⁶¹ Naj bo vaše srce torej popolno z Gospodom, našim Bogom, da se ravna po njegovih zakonih in da ohranja njegove zapovedi, kakor je ta dan.«

⁶² Kralj in ves Izrael z njim je daroval klavno daritev pred Gospodom. ⁶³ Salomon je daroval žrtvovanje mirovnih daritev, ki jih je daroval Gospodu, dvaindvajset tisoč volov in sto dvajset tisoč ovc. Tako so kralj in vsi Izraelovi otroci posvetili Gospodovo hišo. ⁶⁴ Istega dne je kralj posvetil sredino dvora, ki je *bila* pred Gospodovo hišo, kajti tam je daroval žgalne daritve, jedilne daritve in tolščo mirovnih daritev, ker je bil bronast oltar, ki je *bil* pred Gospodom, premajhen, da sprejme žgalne daritve, jedilne daritve in tolščo mirovnih daritev. ⁶⁵ Ob tistem času je Salomon priredil praznovanje in ves Izrael z njim, velika skupnost, od vhoda v Hamát do egiptovske reke, pred Gospodom, svojim Bogom, sedem dni in sedem dni, *torej* štirinajst dni. ⁶⁶ Na osmi dan je ljudstvo odposlal proč in blagoslovili ^zso kralja in radostni in veselega srca zaradi vse dobrote, ki jo je Gospod storil za svojega služabnika Davida in za svoje ljudstvo Izrael, odšli k svojim šotorom.

9 Pripetilo se je, ko ²je Salomon dokončal gradnjo Gospodove hiše, kraljeve hiše in vsega, kar je Salomon želel, kar mu je ugajalo storiti, ² da se je Gospod drugič prikazal Salomonu, kakor se mu je prikazal pri Gibeónu. ³ Gospod mu je rekel: »Slišal sem twojo molitev in twojo ponižno prošnjo, ki si jo storil pred menoj. Jaz sem posvetil to hišo, ki si jo zgradil, da tja na veke postavim svoje ime in moje oči in moje srce bodo neprestano tam. ⁴ Če boš hodil pred menoj, kakor je hodil tvoj oče David, v neokrnjenosti srca in v poštenosti, da storiš glede na vse, kar sem ti zapovedal *in* da boš ohranjaj moje zakone in moje sodbe, ⁵ potem bom na veke utrdil prestol tvojega kraljestva nad Izraelom, kakor sem obljubil tvojemu očetu Davidu, rekoč:

^r 8,37: *njihovih*: ali, njihove pristojnosti.

^s 8,43: *ta...:* hebr. na to hišo klicano tvoje ime.

^t 8,44: *k...:* hebr. pot mesta.

^u 8,45: *njihov...:* ali, njihovo pravico.

^v 8,47: *premisiliti...:* hebr. privedli nazaj k svojemu srcu.

^w 8,49: *njihov*: ali, njihovo pravico.

^x 8,56: *manjkala...:* hebr. padla.

^y 8,59: *ob...:* hebr. stvar dneva ob njegovem dnevu.

^z 8,66: *blagoslovili...:* ali, zahvalili so se kralju.

^a 9,1: [Okoli leta 992 pr. Kr.]

›Ne bo ti manjkal mož na Izraelovem prestolu.‹
⁶ Toda če se boste obrnili od sledenja meni, vi ali vaši otroci in ne boste ohranjali mojih zapovedi in mojih zakonov, ki sem jih postavil pred vas, temveč boste šli in služili drugim bogovom in jih oboževali, ⁷ potem bom Izraela odsekal iz dežele, ki sem jim jo dal in to hišo, ki sem jo posvetil za svoje ime, bom vrgel iz svojega pogleda in Izrael bo med vsemi ljudstvi pregor in tarča posmeha. ⁸ In ob tej hiši, ki je visoka, bo vsak, kdor gre mimo nje, osupel in bo sikal. Rekli bodo: ›Zakaj je Gospod tako storil tej deželi in tej hiši?‹ ⁹ Odgovorili bodo: ›Ker so zapustili Gospoda, svojega Boga, ki je njihove očete privedel ven iz egiptovske dežele in so se oprijeli drugih bogov, jih oboževali in jim služili, zato je Gospod nadnje privedel vse to zlo.‹

¹⁰ Pripetilo se je ob koncu dvajsetih let, ko je Salomon zgradil dve hiši, Gospodovo hišo in kraljevo hišo, ¹¹ (torej tirska kralj Hirám je Salomona opremil s cedrovim lesom, cipresovim lesom in z zlatom, glede na vso njegovo željo) da je nató kralj Salomon Hirámu dal dvajset mest v galilejski deželi. ¹² Hirám je prišel iz Tira, da bi videl mesta, ki mu jih je Salomon dal. Le-ta pa mu ^bniso ugajala. ¹³ Rekel je: »Kakšna so ta mesta, ki si mi jih dal, moj brat?« Imenoval jih je dežela Kabúl ^cdo tega dne. ¹⁴ Hirám je poslal h kralju sto dvajset talentov zlata.

¹⁵ In to je razlog dajatve obveznega dela, ki ga je dvignil kralj Salomon, da zgradi Gospodovo hišo, svojo lastno hišo, Miló, jeruzalemko obzidje, Hacór, Megido in Gezer. ¹⁶ Kajti faraon, egiptovski kralj, je odšel ^dgor, zavzel Gezer, ga požgal z ognjem in umoril Kánaance, ki so prebivali v mestu in ga dal za darilo svoji hčeri, Salomonovi ženi. ¹⁷ Salomon je zgradil ^eGezer, spodnji Bet Horón, ¹⁸ Baalát, ^fTadmór ^gv divjini, v deželi ¹⁹ in vsa skladisčna mesta, ki jih je imel Salomon in mesta za njegove bojne vozove in mesta za njegove konjenike in to, ^hkar je Salomon ževel, da zgradi v Jeruzalemu, na Libanonu in po vsej deželi svojega gospostva. ²⁰ Na vse ljudstvo, ki je preostalo od Amoréjcov, Hetejcev, Perizéjcov, Hivéjcov in Jebusejcev, ki niso *bili* od Izraelovih otrok, ²¹ na njihove otroke, ki so za njimi preostali v deželi, ki jih Izraelovi otroci niso mogli popolnoma uničiti, je Salomon naložil dajatev davka prisilnega dela do tega dne. ²² Toda izmed Izraelovih otrok Salomon ni naredil nobenega sužnja, temveč so *bili* bojevniki, njegovi služabniki, njegovi princi, njegovi poveljniki, vodje njegovih bojnih voz in njegovi konjeniki. ²³ Ti so *bili* glavni častniki, ki so *bili* nad Salomonovim delom, petsto petdeset, ki so nadzorovali ljudstvo, ki je opravljalo delo.

²⁴ Toda faraonova hči je prišla gor iz Davidovega mesta k svoji hiši, ki jo je Salomon zgradil zanjo. Potem je zgradil Miló. ⁱ

^b 9,12: *mu….*: hebr. niso bila prava v njegovih očeh.

^c 9,13: *Kabúl*: to je, neprijetna, ali, umazana; [omejena, ali, sterilna.]

^d 9,16: [Okoli leta 992 pr. Kr.]

^e 9,17: [Okoli leta 1014 pr. Kr.]

^f 9,18: [Baalát: hebr. ženska vlada ali žensko gospostvo.]

^g 9,18: [Tadmór: hebr. palomo mesto.]

^h 9,19: *to….*: hebr. Salomonove želje, ki jih je ževel.

ⁱ 9,24: [Miló: hebr. obrambni zid.]

^j 9,25: *je….*: hebr. kadilo na njem itd.

^k 9,26: [Ecjón Geber: hebr. hrbitenica, kakor od človeka.]

²⁵ Trikrat na leto je Salomon daroval žgalne daritve in mirovne daritve na oltarju, ki ga je zgradil Gospodu in zažgal je ^lkadilo na oltarju, ki je ^mbil pred Gospodom. Tako je dokončal hišo.

²⁶ § Kralj Salomon je naredil floto ladij v Ecjón Geberju, ^lki je poleg Elota, ^mna obali Rdečega morja, v edómski deželi. ²⁷ Hirám je s Salomonovimi služabniki poslal v floto svoje služabnike, pomorščake, ki so imeli znanje o morju. ²⁸ Prišli so do Ofirja in od tam vzeli zlato, štiristo dvajset talentov in *to* prinesli h kralju Salomonu.

10 Ko je kraljica iz Sabe slišala o Salomonovem slovesu glede Gospodovega imena, je prišla, da ga preizkusí s težkimi vprašanji. ² Prišla je v Jeruzalem z zelo velikim spremstvom, s kamelami, ki so nosile dišave, zelo veliko zlata in [z] dragocenimi kamni. Ko je prišla k Salomonu, se je z njim posvetovala o vsem, kar je bilo na njenem srcu. ³ Salomon ji je povedal [*odgovore na*] vsa ^mnjena vprašanja. Ničesar ni bilo skritega pred kraljem, kar ji ne bi povedal. ⁴ Ko je kraljica iz Sabe videla vso Salomonovo modrost in hišo, ki jo je zgradil, ⁵ hrano njegove mize, sedenje njegovih služabnikov in položaj ⁿnjegovih strežnikov, njihovo obleko, njegove dvorne ^otočaje in njegovo vzpenjanje, s katerim je odšel gor h Gospodovi hiši, v njej ni bilo več duha. ⁶ Rekla je kralju: »Poročilo, ^pki sem ga slišala v svoji lastni deželi, o twojih dejanjih ^qin o twoji modrosti, je bilo resnično. ⁷ Vendar nisem verjela besedam, dokler nisem prišla in so moje oči *to* videle. Glej, niti polovice mi niso povedali. Tvoja ^rmodrost in uspevanje presega sloves, ki sem ga slišala. ⁸ Srečni so twoji možje, srečni so ti twoji služabniki, ki nenehno stojijo pred teboj *in* ki slišijo twojo modrost. ⁹ Blagoslovjen bodi Gospod, tvoj Bog, ki se je razveseljeval v tebi, da te je posadil na Izraelov prestol. Ker je Gospod na veke ljubil Izraela, zato te je postavil za kralja, da izvajaš sodbo in pravico.« ¹⁰ Kralju je izročila sto dvajset talentov zlata in od dišav zelo veliko zalogo in dragocene kamne. Tja ni prišlo več takšno obilje dišav kakor te, ki jih je kraljica iz Sabe dala kralju Salomonu. ¹¹ Prav tako je Hirámova mornarica, ki je iz Ofirja pripeljala zlato, iz Ofirja pripeljala veliko obilje sandalovine ^sin dragocenih kamnov. ¹² Kralj je iz sandalovine naredil stebre ^tza Gospodovo hišo in za kraljevo hišo, tudi harfe in plunke za pevce. Do tega dne tja ni prišlo nobene takšne sandalovine niti jih niso videli. ¹³ Kralj Salomon je kraljici iz Sabe izročil vse njene želje, karkoli je prosila, poleg *tega*, kar ji je Salomon dal od ^usvoje kraljeve radodarnosti. Tako se je obrnila in odšla v svojo lastno deželo, ona in njeni služabniki.

¹⁴ Torej teža zlata, ki je v enem letu prišla k Salomonu, je bila šeststo šestinšestdeset talentov zlata, ¹⁵ poleg *tega* kar je *imel* od trgovcev, od

^{9,5: 1} Krn 22,10

^{9,7: Jer 7,14}

^{9,8: 5} Mz 29,24

^{9,8: Jer 22,8}

^{9,10: 2} Krn 8,1

^{9,22: 3} Mz

^{25,39}

^{9,24: 2} Krn 8,11

^{10,1: 2} Krn 9,1

^{10,1: Mt 12,42}

^{10,1: Lk 11,31}

^{10,12:}

² Krn 9,10

¹ 9,26: [Elot: hebr. drevesa, ali, nasad.]

^m 10,3: *vsa….*: hebr. vse njene besede.

ⁿ 10,5: *položaj….*: hebr. držo.

^o 10,5: *dvorne*: ali, točaje.

^p 10,6: *Poročilo….*: hebr. Beseda, ki sem jo.

^q 10,6: *dejanjih*: ali, izrekih.

^r 10,7: *Tvoja….*: hebr. Dodal si modrost in dobroto k uspešnosti, ki.

^s 10,11: *sandalovine*: tudi imenovane, algumov les.

^t 10,12: *stebre*: ali, *ograje*: hebr. opornik.

^u 10,13: *od….*: hebr. glede na roko kralja Salomona.

preprodaje trgovcev z dišavami, od vseh kraljev iz Arabije in od voditeljev vdežele.

¹⁶ Kralj Salomon je naredil dvesto okroglih ščitov iz kovanega zlata. Šeststo šeklov zlata ^wje šlo k enemu okroglemu ščitu. ¹⁷ Naredil je tristo ščitov iz kovanega zlata. Tri funte zlata je šlo za en ščit. Kralj jih je postavil v hiši libanonskega gozda.

¹⁸ Poleg tega je kralj naredil velik prestol iz slonovine in ga prevlekel z najboljšim zlatom. ¹⁹ Prestol je imel šest stopnic in vrh prestola je bil zadaj ^xokrogel. Na vsaki strani prestola sta bili naslonjali ^yza roke in dva leva sta stala poleg naslonjal za roke. ²⁰ Dvanajst levov je stalo na eni strani in na drugi, na šestih stopnicah. Kaj ^zpodobnega ni bilo narejenega v nobenem kraljestvu.

²¹ Vse Salomonove posode za pitje so bile iz zlata in vse posode hiše libanonskega gozda so bile iz čistega zlata, nobena ^ani bila iz srebra. V Salomonovih dneh le-to ni veljalo za nič. ²² Kajti kralj je imel na morju taršiško mornarico s Hirámovim mornaricom. Enkrat na tri leta je prišla mornarica iz Taršiša noseč zlato, srebro, slonovino, ^bopice in pave. ²³ Tako je kralj Salomon zaradi bogastva in zaradi modrosti prekosil vse zemeljske kralje.

²⁴ Vsa zemlja je iskala Salomona, ^cda sliši njegovo modrost, ki jo je Bog položil v njegovo srce. ²⁵ Vsak mož je prinesel svoje darilo, posode iz srebra, posode iz zlata, obleke, bojno opremo, dišave, konje, mule in to leto za letom.

²⁶ Salomon je zbral skupaj bojne vozove in konjenike. Imel je tisoč štiristo bojnih voz in dvanajst tisoč konjenikov, ki jih je usmeril v mesta za bojne vozove in s kraljem v Jeruzalem. ²⁷ Kralj je storil, da je bilo v Jeruzalemu zaradi obilja srebra kakor kamnov in storil, ^dda je bilo ceder kakor egiptovskih smokev, ki so v dolini.

²⁸ § Salomon eje imel konje, privedene iz Egipta in laneno prejo. Kraljevi trgovci so laneno prejo prejeli za ceno. ²⁹ Bojni voz je prišel gor in se iz Egipta pripeljal za šeststo šeklov srebra, konj pa [za] sto petdeset. Tako so jih za vse hetejske kralje in za sirske kralje privedli ven z njihovimi sredstvi.

11 Toda g^kkralj Salomon je ljubil mnoge tuje žene, skupaj ^hs faraonovo hčerjo, ženske iz Moába, Amónke, Edómke, Sidónke in Hetejk, ⁱod narodov glede katerih je Gospod Izraelovim otrokom rekel: »Ne boste vstopili k njim niti oni ne smejo vstopiti k vam, kajti zagotovo bodo vaše srce odvrnili za svojimi bogovi.« Salomon se je v ljubezni trdno pridružil k njim. ³ Imel je sedemsto žená, princese in tristo priležnic in njegove žene so odvrnile njegovo srce. ⁴ Kajti zgodilo se je, ko je bil Salomon star, ⁱda so njegove žene njegovo srce odvrnile za drugimi bogovi in njegovo srce

ni bilo popolno z Gospodom, njegovim Bogom, kot je bilo srce njegovega očeta Davida. ⁵ Kajti Salomon je šel za Astarto, boginjo Sidóncev in za Milkómom, ġgnusobo Amóncev. ⁶ Salomon je počel zlo v Gospodovih očeh in ni popolnoma šel ^kza Gospodom, kakor je delal njegov oče David. ⁷ Potem je Salomon zgradil visok kraj za Kemoša, ġgnusobo Moábcev, na hribu, ki je pred Jeruzalemom in za Moloha, ogabnost Amónovih otrok. ⁸ Podobno je storil za vse svoje tuje žene, ki so zažigale kadilo in žrtvovale svojim bogovom.

⁹ Gospod pa je bil jezen nad Salomonom, ker je bilo njegovo srce odvrnjeno od Gospoda, Izraelovega Boga, ki se mu je dvakrat prikazal ¹⁰ in mu je glede te stvari zapovedal, da naj ne gre za drugimi bogovi. Toda tega, kar mu je Gospod zapovedal, ni ohranil. ¹¹ Zato je Gospod Salomonu rekel: »Ker si ^lto storil in nisi obvaroval moje zaveze in mojih zakonov, ki sem ti jih zapovedal, ti bom zagotovo iztrgal kraljestvo in ga dal tvojemu služabniku. ¹² Vendar zaradi twojega očeta Davida tega ne bom storil v tvojih dneh, temveč ga bom iztrgal iz roke twojega sina. ¹³ Toda ne bom odtrgal vsega kraljestva, temveč bom en rod dal tvojemu sinu zaradi Davida, svojega služabnika in zaradi Jeruzalema, ki sem ga izbral.«

¹⁴ Gospod je Salomonu razvnel nasprotnika, Edómca Hadáda. Ta je bil iz kraljevega semena v Edómu. ¹⁵ Kajti pripetilo se je, ko je bil David v Edómu in je Joáb, poveljnik vojske, odšel gor, da pokoplje umorjene, potem ko je udaril vsakega moškega v Edómu ¹⁶ (kajti šest mesecev je Joáb ostal tam z vsem Izraelom, dokler ni iztrebil vsakega moškega v Edómu), ¹⁷ da je Hadád pobegnil, on in z njim nekateri Edómci, služabniki njegovega očeta, da gredo v Egipt; Hadád je bil še majhen otrok. ¹⁸ Vstali so iz Midjána in prišli v Parán in s seboj so vzeli može iz Parána ter prišli v Egipt, k faraonu, egyptovskemu kralju, ki mu je dal hišo, mu določil živež in mu dal deželo. ¹⁹ Hadád je našel veliko naklonjenost v faraonovih očeh, tako da mu je dal za ženo sestro svoje lastne žene, sestro kraljice Tahpenése. ²⁰ Tahpenésina sestra mu je rodila Genubátu, ^mnjegovega sina, ki ga je Tahpenésa vzugajala v faraonovi hiši in Genubát je bil v faraonovi hiši med faraonovimi sinovi. ²¹ Ko je Hadád v Egiptu slišal, da je David zaspal s svojimi očeti in da je bil Joáb, poveljnik vojske, mrtev, je Hadád rekel faraonu: »Pusti ⁿme oditi, da lahko grem k svoji lastni deželi.« ²² Potem mu je faraon rekel: »Toda kaj ti je manjkalo z menoj, glej, da si prizadevaš, da greš v svojo lastno deželo?« Odgovoril je: »Nič, ^ovendar me vseeno pusti oditi.«

²³ Bog pa mu je razvnel drugega nasprotnika, Eljadájevega psina Rezáona, ^qki je pobegnil pred

10,17: 1 Kr 7,2

10,26:

2 Krn 1,14

10,28:

2 Krn 1,16

10,28:

2 Krn 9,28

11,1: 5 Mz

17,17

11,1: Prd 49,19

11,2: 2 Mz

34,16

11,5: Sod 2,13

11,9: 1 Kr 3,5

11,9: 1 Kr 3,9

11,10: 1 Kr 6,12

11,11:

1 Kr 12,15

11,15:

2 Sam 8,14

11,23:

2 Sam 8,3

11,23:

2 Sam 10,18

f 10,29: *njhovimi...*: hebr. njihovo roko.

g 11,1: [Okoli leta 992 pr. Kr.]

h 11,1: *skupaj...*: ali, poleg faraonove hčere.

i 11,4: [Okoli leta 984 pr. Kr.]

j 11,5: *Milkómom*: prav tako imenovanim, Molohom.

k 11,6: *šel*: hebr. izpolnil.

l 11,11: *si...*: hebr. je to storjeno s teboj.

m 11,20: [Genubát: hebr. tatvina.]

n 11,21: *Pusti...*: hebr. Pošlji me proč

o 11,22: *Nič*: hebr. Ne.

p 11,23: [Eljadá: hebr. Bog ve.]

svojim gospodom Hadadézerjem, r'kraljem iz Cobe.
^s²⁴K sebi je zbral može in postal poveljnik nad četo, ko je David usmrtil tiste iz Cobe in odšli so v Damask, tam prebivali in kraljevali v Damasku.
²⁵Vse Salomonove dni je bil nasprotnik Izraelu, poleg vragolije, ki jo je storil Hadád. Preziral je Izrael in kraljeval nad Sirijo.

²⁶Jerobeám, ^tNebátov ^usin, Efratejec ^viz Ceréde, ^wSalomonov služabnik (katerega materino ime je bilo Cerúja, ^xvdova), celo on je dvignil svojo roko zoper kralja. ²⁷To je bil razlog, da je svojo roko dvignil zoper kralja. Salomon je zgradil Miló ^yin popravil vrvzeli mesta svojega očeta Davida. ²⁸Mož Jerobeám je bil mogočen, hraber človek in Salomon, ko je videl, da je bil ^zmladenič podjeten, ga je postavil za vladarja nad vso zadolžitvijo ^aJožefove hiše. ²⁹Pripetilo se je ob tistem času, ^bko je Jerobeám odšel iz Jeruzalema, da ga je na poti našel prerok Šilčan Ahíja, ^cin ta se je odel z novo obleko in onadva sta bila sama na polju. ³⁰Ahíja je zgrabil novo obleko, ki je bila na njem in jo raztrgal na dvanajst kosov ³¹in rekel Jerobeámu: »Vzemi si deset kosov, kajti tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Glej, iztrgal bom kraljestvo iz Salomonove roke in tebi bom dal deset rodov³² (toda on bo imel en rod zaradi mojega služabnika Davida in zaradi Jeruzalema, mesta, ki sem ga izbral izmed vseh Izraelovih rodov), ³³zato ker so me zapustili in oboževali Astarto, boginjo Sidóncev, Kemoša, ^dboga Moábcev in Milkóma, boga Amónovih otrok in niso hodili po mojih potekih, da delajo *to, kar je pravilno* v mojih očeh in *da ohranjajo* moje zakone in moje sodbe, kakor je počel njegov oče David. ³⁴Vendar iz njegove roke ne bom vzel celotnega kraljestva, temveč ga bom zaradi Davida, svojega služabnika, ki sem ga izbral, naredil za princa vse dni njegovega življenja, ker je ohranjal moje zapovedi in moje zakone, ³⁵toda kraljestvo bom vzel iz roke njegovega sina in ga dal tebi, celo deset rodov. ³⁶Njegovemu sinu pa bom dal en rod, da bo David, moj služabnik, lahko vedno imel luč ^epred menoj v Jeruzalemu, mestu, ki sem ga izbral, da tam postavim svoje ime. ³⁷Vzel te bom in kraljeval boš glede na vse, kar želi tvoja duša in boš kralj nad Izraelom. ³⁸Zgodilo se bo, če boš prisluhnil vsemu, kar ti zapovem in boš hodil po mojih potekih in delal *to, kar je pravilno* v mojih očeh, da se držiš mojih zakonov in mojih zapovedi, kakor se je moj služabnik David, da bom jaz s teboj in ti bom zgradil zanesljivo hišo, kakor sem jo zgradil za Davida, Izraela pa bom izročil tebi. ³⁹Zaradi tega bom prizadel Davidovo seme, toda ne na veke.« ⁴⁰Salomon fje torej iskal, da ubije Jerobeáma. Jerobeám pa je vstal in pobegnil v Egipt, k egyptovskemu kralju Šíšáku in v Egiptu je bil do Salomonove smrti.

11,26:
 2 Krn 13,6
 11,35:
 1 Kr 12,15
 11,42:
 2 Krn 9,30
 11,43: Mt 1,7
 12,1: 2 Krn 10,1
 12,2: 1 Kr 11,40
 12,4: 1 Kr 4,7
 12,15:
 1 Kr 11,11

⁴¹Ostala Salomonova dela in vse, kar je storil in njegova modrost, *mar* niso zapisana v knjigi Salomonovih del. ^g⁴²Časa, ^hko je Salomon v Jeruzalemu kraljeval nad vsem Izraelom, je bilo štirideset let. ⁴³Salomon je zaspal i's svojimi očeti in bil pokopan v mestu svojega očeta Davida. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Rehabám. ^j

12 Rehabám je odšel v Sihem, kajti ves Izrael ²je prišel v Sihem, da ga postavijo za kralja. Pripetilo se je, ko je Nebátov sin Jerobeám, ki je bil še v Egiptu, slišal o tem (kajti pobegnil je izpred prisotnosti kralja Salomona in je Jerobeám prebival v Egiptu), ³da so poslali in ga poklicali. Jerobeám in vsa Izraelova skupnost pa je prišla in spregovorila Rehabámu, rekoč: ⁴»Tvoj oče je naš jarem naredil boleč. Sedaj torej olajšaj bolečo službo svojega očeta in njegov težek jarem, ki ga je položil na nas in mi ti bomo služili.« ⁵Rekel jim je: »Odidite še za tri dni, potem ponovno pridite k meni.« In ljudstvo je odšlo.

⁶Kralj Rehabám se je posvetoval s starci, ki so stali pred njegovim očetom Salomonom, medtem ko je še živel in rekel: »Kako svetujete, da lahko odgovorim temu ljudstvu?« ⁷Odgovorili so mu, rekoč: »Če hočeš biti ta dan služabnik temu ljudstvu in jim hočeš služiti in jim odgovoriti in jim govoriti dobre besede, potem bodo tvoji služabniki na veke.« ⁸Toda zapustil je nasvet starcev, ki so mu ga dali in se posvetoval z mladeniči, ki so odrasli z njim ⁱki so stali pred njim ^jin jim rekel: »Kakšen nasvet dajete vi, da lahko odgovorimo temu ljudstvu, ki mi je govorilo, rekoč: ›Naredi jarem, ki ga je tvoj oče položil nad nas, lažji?« ^k
¹⁰Mladenici, ki so zrasli z njim, so mu govorili, rekoč: »Tako boš govoril temu ljudstvu, ki ti je govorilo, rekoč: ›Tvoj oče je naš jarem naredil težek, toda ti nam ga olajšaj;‹ tako jim boš rekel: ›Moj mali prst bo debelejši kakor očetova ledja.« ¹¹Kakor vam je moj oče naložil težek jarem, bom sedaj dodal vašemu jarmu. Moj oče vas je kaznoval z biči, toda jaz vas bom kaznoval s škorpijoni.«

¹²Tako je Jerobeám in vse ljudstvo tretji dan prišlo k Rehabámu, kakor je kralj določil, rekoč: »Ponovno pridite k meni tretji dan.« ¹³Kralj je ljudstvu surovo ^kodgovoril in zapustil nasvet starcev, ki so mu ga dali. ¹⁴Spregorovil jim je glede na nasvet mladeničev, rekoč: »Moj oče je vaš jarem naredil težek, jaz pa bom vašemu jarmu dodal. Moj oče vas je kaznoval *tudi* z biči, toda jaz vas bom kaznoval s škorpijoni.« ¹⁵Zatorej kralj ni prisluhnil ljudstvu, kajti stvar je bila od Gospoda, da je lahko izpolnil svojo besedo, ki jo je Gospod po Šilčanu Ahíju govoril Nebátovemu sinu Jerobeámu.

^q 11,23: [Rezón: hebr. princ.]
^r 11,23: [Hadadézer: hebr. Hadad je njegova pomoč; Hahab: tujega izvora, ime malika, več Edómskih kraljev.]
^s 11,23: [Coba: hebr. postaja, stati.]
^t 11,26: [Jerobeám: hebr. ljudstvo se bo potegovalo.]
^u 11,26: [Nebát: hebr. ceniti, upoštevati.]
^v 11,26: [Efrata: hebr. rodovitnost, drugo ime za Betlehem.]
^w 11,26: [Ceréda: hebr. prebosti.]
^x 11,26: [Cerúja: hebr. gobava.]
^y 11,27: *popravil*: hebr. zaprl.
^z 11,28: *bil*...: hebr. mladenič delal.

^a 11,28: *zadolžitvijo*: hebr. obremenitvijo.
^b 11,29: [Okoli leta 980 pr. Kr.]
^c 11,29: [Ahíja: hebr. brat Jahveja.]
^d 11,33: [Kemoš: hebr. podvreči, močan.]
^e 11,36: *luč*: hebr. svetilko, ali, svečo.
^f 11,40: [Okoli leta 980 pr. Kr.]
^g 11,41: *del*: ali, besed, ali, stvari.
^h 11,42: Časa: hebr. Dni.
ⁱ 11,43: [Okoli leta 975 pr. Kr.]
^j 11,43: *Rehabám*: gr. Roboám; [hebr. ljudstvo se je povečalo].
^k 12,13: *surovo*: hebr. trdo.

¹⁶ Torej ko je ves Izrael videl, da jim kralj ni prisluhnil, je ljudstvo odgovorilo kralju, rekoč: »Kakšen delež imamo v Davidu? Niti *nimamo* dediščine v Jesejevem sinu. K svojim šotorom, oh Izrael. Sedaj poglej k svoji lastni hiši, David.« Tako je Izrael odšel v svoje štore. ¹⁷ Toda kar se tiče Izraelovih otrok, ki so prebivali v Judovih mestih, je nad njimi kraljeval Rehabám. ¹⁸ Potem je kralj Rehabám poslal Adoráma, ^lki je bil nad davkom in ves Izrael ga je kamnal s kamni, da je umrl. Zato je ^mkralj Rehabám pohitel, da se spravi k svojemu bojnemu vozu, da pobegne v Jeruzalem. ¹⁹ Tako se ⁿje Izrael uprl zoper Davidovo hišo do današnjega dne. ²⁰ Pripetilo se je, ko je ves Izrael slišal, da je Jerobeám ponovno prišel, da so poslali in ga poklicali k skupnosti in ga postavili za kralja nad vsem Izraelem. Tam ni bilo nikogar, ki je sledil Davidovi hiši, razen samo Judovega rodu.

²¹ Ko je Rehabám prišel v Jeruzalem, je zbral vso Judovo hišo, z Benjaminovim rodom, sto osemdeset tisoč izbranih mož, ki so bili bojevniki, da se bojujejo zoper Izraelovo hišo, da kraljestvo ponovno privedejo k Salomonovemu sinu Rehabámu. ²² Toda beseda od Boga je prišla k Šemajáju, ^oBožjemu možu, rekoč: ²³ »Govori Salomonovemu sinu Rehabámu, Judovemu kralju in vsej Judovi in Benjaminovi hiši in preostanku ljudstva, rekoč: ²⁴ Tako govori Gospod: »Ne boste šli gor niti se ne boste borili zoper vaše brate, Izraelove otroke. Vsak mož naj se vrne k svoji hiši, kajti ta stvar je od mene.« ²⁵ Prisluhnili so torej Gospodovi besedi in se vrnili, da odidejo, glede na Gospodovo besedo.

²⁵ Potem je Jerobeám na Efrájimskem pogorju zgradil Sihem in tam prebival in odšel od tam ter zgradil Penuél. ^p²⁶ Jerobeám je v svojem srcu rekel: »Sedaj se bo kraljestvo vrnilo k Davidovi hiši. ²⁷ Če gre to ljudstvo gor, da opravi klavno daritev v Gospodovi hiši, v Jeruzalemu, potem se bo srce tega ljudstva ponovno obrnilo k njihovemu gospodu, k Judovemu kralju Rehabámu, mene pa bodo ubili in ponovno odšli k Judovemu kralju Rehabámu.« ²⁸ Nakar se je kralj posvetoval in naredil dve teleti *iz* zlata ter jim rekel: »To je za vas preveč, da greste gor v Jeruzalem. Poglejte svoje bogove, oh Izrael, ki so te privedli gor iz egipčanskega dežele.« ²⁹ Eno je postavil v Betelu, ^qdrugo pa v Danu. ^r³⁰ Ta stvar je postala greh, kajti ljudstvo je odšlo, *da bi oboževalo* pred enim, celó k Danu. ³¹ Naredil je hišo visokih krajev in iz najnižjih izmed ljudstva naredil duhovnike, ki niso bili izmed Lévijevih sinov. ³² Jerobeám je odredil praznovanje v osmem mesecu, na petnajsti dan meseca, podobno prazniku, ki je v Judu in daroval na oltarju. Tako je storil v Betelu, žrtvoval ^tje teletoma, ki ju je naredil in v Betelu je postavil duhovnike visokih krajev, ki jih je naredil. ³³ Tako je daroval na oltarju, ki ga je naredil v Betelu, na petnajsti dan osmega meseca, celó v mesecu, ki

12,20:
1 Kr 11,13
12,22:
2 Krn 11,2
12,28:
2 Mz 32,8
13,2: 2 Kr 23,17

ga je zasnoval iz svojega lastnega srca in odredil praznovanje Izraelovim otrokom in daroval ^una oltarju in ^vzažgal kadilo.

13 Glej, iz Juda je prišel Božji mož po Gospodovi besedi do Betela in Jerobeám je stal pri oltarju, da zažge ^wkadilo. ² Zaklical je zoper oltar v Gospodovi besedi in rekel: »Oh oltar, oltar, tako govorí Gospod: »Glej, otrok bo rojen Davidovi hiši, po imenu Jošija ^x in na tebi bo daroval duhovnike visokih krajev, ki zažigajo kadilo na tebi in človeške kosti bodo žgane na tebi.« ³ In isti dan je dal znamenje, rekoč: »To je znamenje, ki ga je Gospod govoril: »Glej, oltar bo razpočen in pepel, ki je na njem, se bo izsul.« ⁴ Pripetilo se je, da ko je kralj Jerobeám slišal izjavo Božjega moža, ki je zaklical proti oltarju v Betelu, da je svojo roko iztegnil od oltarja, rekoč: »Primite ga.« Njegova ruka, ki jo je iztegnil proti njemu, pa se je posušila, tako da je ni mogel povleči nazaj k sebi. ⁵ Tudi oltar je bil razpočen in pepel razsut z oltarja, glede na znamenje, ki ga je Božji mož dal po Gospodovi besedi. ⁶ Kralj je Božjemu možu odgovoril in rekel: »Prosi sedaj obličeje Gospoda, svojega Boga in molitve, da bo moja roka lahko ponovno povrnjena k meni.« Božji mož je rotil Gospoda ^yin kraljeva ruka je bila ponovno povrnjena k njemu in postala, kakor je *bila ta* poprej. ⁷ Kralj je Božjemu možu rekel: »Pridi z menoj domov, osveži se in dal ti bom nagrado.« ⁸ Božji mož je kralju odgovoril: »Če mi daš polovico svoje hiše, ne bom šel s teboj niti na tem kraju ne bom jedel kruha niti pil vode.« ⁹ Kajti tako mi je bilo naročeno po Gospodovi besedi, rekoč: »Ne jej kruha, niti ne pij vode, niti se ne obračaj ponovno po isti poti, po kateri si prišel.« ¹⁰ Tako je odšel po drugi poti in se ni vrnil po poti, po kateri je prišel v Betel.

¹¹ Torej v Betelu je prebival star prerok. Njegovi sinovi so prišli in mu povedali vsa dela, ki jih je tisti dan Božji mož storil v Betelu. Tudi besede, ki jih je govoril kralju, so povedali svojemu očetu. ¹² Njihov oče jim je rekel: »Po kateri poti je odšel?« Kajti njegovi sinovi so videli po kateri poti je odšel Božji mož, ki je prišel iz Juda. ¹³ Svojim sinovom je rekel: »Osedljajte mi osla.« Tako so mu osedlali osla, in jahal je na njem ¹⁴ in odšel za Božjim možem in ga našel sedeti pod hrastom. Rekel mu je: »Ali si ti Božji mož, ki je prišel iz Juda?« Ta je rekel: »Jaz sem.« ¹⁵ Potem mu je rekel: »Pridi z menoj domov in jej kruh.« ¹⁶ Ta pa je rekel: »Ne smem se vrniti s teboj, niti vstopiti s teboj, niti na tem kraju ne bom jedel kruha niti pil vode, ¹⁷ kajti po ^zGospodovi besedi mi je bilo rečeno: »Ti tam ne boš jedel niti kruha niti pil vode niti se ne boš ponovno obrnil, da bi šel po poti, po kateri si prišel.« ¹⁸ Rekel mu je: »Tudi jaz sem prerok, kot si ti in angel mi je po Gospodovi besedi govoril, rekoč: »Privedi ga s seboj nazaj v svojo hišo, da bo lahko jedel kruh in pil vodo.« ¹⁹ Toda lagal mu

¹ 12,18: [Adorám: hebr. Gospod višave.]

^m 12,18: *je*...: hebr. se je kralj Rehabám okreplil.

ⁿ 12,19: *se*...: ali, je Izrael odpadel od Davidove hiše.

^o 12,22: [Šemajá: hebr. Jahve je slišal.]

^p 12,25: [Penuél: hebr. Božji obraz.]

^q 12,29: [Betel: hebr. Božja hiša.]

^r 12,29: [Dan: hebr. sodnik.]

^s 12,32: *daroval*...: hebr. šel gor do oltarja.

^t 12,32: *žrtvoval*...: hebr. da bi žrtvoval teletoma.

^u 12,33: *daroval*...: ali, šel gor k oltarju.

^v 12,33: *in*...: hebr. da zažge kadilo.

^w 13,1: *zažge*: ali, daruje.

^x 13,2: [Jošija: hebr. utemeljen od Jahveja.]

^y 13,6: Gospoda...: hebr. Gospodovo obličeje itd.

^z 13,17: *po*...: hebr. beseda je bila od Gospoda, rekoč.

je.¹⁹ Tako je z njim odšel nazaj in v njegovi hiši jedel kruh in pil vodo.

²⁰ Pripetilo se je, ko sta sedela pri mizi, da je Gospodova beseda prišla preroku, ki ga je privedel nazaj²¹ in Božjemu možu, ki je prišel iz Juda, je zaklical, rekoč: »Tako govori Gospod: ›Ker nisi ubogal Gospodovih ust in se nisi držal Gospodove zapovedi, ki ti jo je Gospod, tvoj Bog, zapovedal,²² temveč si prišel nazaj in si na tem kraju jedel kruh in pil vodo, o čemer ti je Gospod rekel: ›Ne jej kruha in ne pij nobene vode, tvoje truplo ne bo prišlo v mavzolej tvojih očetov.««

²³ Pripetilo se je, ko je pojedel kruh in potem ko je popil, da je zanj osedlal osla, *namreč* za preroka, ki ga je privedel nazaj.²⁴ Ko je ta odšel, ga je na poti srečal lev in ga usmrtil. Njegovo truplo je bilo vrženo na pot in poleg njega je stal osel, [in] tudi lev je stal poleg trupla.²⁵ Glej, ljudje so hodili mimo in videli truplo, vrženo na pot in leva, stoječega poleg trupla in prišli so in *to* povedali v mestu, kjer je živel stari prerok.²⁶ Ko je prerok, ki ga je privedel nazaj iz poti, slišal *o tem*, je rekel: »To je Božji mož, ki je bil neposlušen Gospodovi besedi. Zato ga je Gospod izročil levu, ki ga je raztrgal^a in umoril glede na Gospodovo besedo, ki mu jo je govoril.«²⁷ Svojim sinovom je spregovoril, rekoč: »Osedljajte mi osla.« In osedlali so *mu*.²⁸ Odšel je in na poti našel njegovo truplo ter osla in leva stati poleg trupla. Lev ni pojedel trupla niti raztrgal^b osla.²⁹ Prerok je pobral truplo Božjega moža, ga položil na osla in ga privedel nazaj, in stari prerok je prišel v mesto, da žaluje in da ga pokoplje.³⁰ Njegovo truplo je položil v svoj grob in žalovali so nad njim, rekoč: »Ojoj, moj brat!«³¹ Pripetilo se je, potem ko ga je pokopal, da je govoril svojim sinovom, rekoč: »Ko umrem, potem me pokopljite v mavzoleju, v katerem je pokopan Božji mož. Moje kosti položite poleg njegovih kosti,³² kajti beseda, ki jo je klical po Gospodovi besedi zoper oltar v Betelu in zoper vse hiše visokih krajev, ki so v mestih Samarije, se bo zagotovo zgodila.«

³³ Po tej stvari^c se Jerobeám ni odvrnil iz svoje zle poti, temveč je^d ponovno naredil najnižje izmed ljudi za duhovnike na visokih krajih. Kogarkoli je hotel, je uméstil^e in ta je postal *eden* izmed duhovnikov visokih krajev.³⁴ Ta stvar je postala greh Jerobeámovi hiši, celo, da jo odseka in da jo uniči iz obličja zemlje.

14 Ob tistem času^f je Jerobeámov sin Abíja zbolel.² Jerobeám je rekel svoji ženi: »Vstani, prosim te in se preobleci, da te ne bodo spoznali, da si Jerobeámove žena in pojdi v Šilo. Glej, tam je prerok Ahíja, ki mi je povedal, da *naj bi bil jaz* kralj nad tem ljudstvom.³ S^g gseboj vzemi deset hlebov, kolačke^h in vrčⁱ medu in pojdi k njemu. Povedal ti bo, kaj bo z otrokom.«⁴ Jerobeámove žena je tako storila, vstala, odšla v Šilo in prišla k

Ahíjevi hiši. Toda Ahíja je ni mogel videti, kajti njegove oči so zaradi starosti otemnele.

⁵ Gospod je rekel Ahiju: »Glej, prihaja Jerobeámove žena, da od tebe prosi stvar za svojega sina, kajti on je bolan. Tako in tako ji boš rekel, kajti tako bo, ko bo vstopila, da se bo pretvarjala, da je druga ženska.«⁶ To je bilo *tako*, da ko je Ahíja zaslišal glas njenih stopal, ko je vstopila pri vratih, je rekel: »Vstopi, ti Jerobeámove žena; zakaj se pretvarjaš, da si druga? Kajti k tebi *sem* poslan s težkimi^k novicami.

⁷ Pojni, povej Jerobeámu: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Ker sem te povišal izmed ljudstva in te naredil princa nad svojim ljudstvom Izraelom⁸ in kraljestvo odtrgal od Davidove hiše in ga dal tebi; pa *vendar* ti nisi bil kakor moj služabnik David, ki je ohranjal moje zapovedi in ki mi je sledil z vsem svojim srcem, da počne samo *to*, kar je bilo pravilno v mojih očeh,⁹ temveč si storil zlo bolj kot vsi, ki so bili pred teboj, kajti odšel si in si naredil druge bogove in ulite podobe, da me dražiš do jeze in si me vrgel za svoj hrbet.¹⁰ Zato glej, jaz bom nad Jerobeámovihišo privedel¹¹ zlo in od Jerobeáma bom iztrebil tistega, ki lula proti zidu in tistega, ki je zaprt in je ostal v Izraelu in odvzel bom preostanek Jerobeámove hiše, kakor človek odvaža gnoj, dokler ta ves ne izgine.¹¹ Tistega, ki bo od Jerobeámovih umrl v mestu, bodo žrli psi. Tistega pa, ki umre na polju, bo žrla perjad neba, kajti Gospod je *to* govoril.¹² Vstani torej, pojdi k svoji lastni hiši in ko tvoja stopala vstopijo v mesto, bo otrok umrl.¹³ Ves Izrael bo žaloval za njim in ga pokopal, kajti on bo edini izmed Jerobeámovih prišel do groba, ker se je v Jerobeámovihiši v njem našla *neka* dobra stvar do Gospoda, Izraelovega Boga.¹⁴ Poleg tega si bo Gospod dvignil kralja nad Izraelom, ki bo tisti dan iztrebil Jerobeámovihišo. Toda kaj?^m Celo sedaj.¹⁵ Kajti Gospod bo udaril Izraela, kakor se trst maje v vodi in Izraela bo izkoreninil iz te dobre dežele, ki jo je dal njihovim očetom in razkropil jih bo preko reke, ker so si naredili svoje ašere, izzivajoč Gospoda do jeze.¹⁶ Izraela se bo odrekel zaradi grehov Jerobeáma, ki je storil greh in ki je Izraela pripravil, da greši.«

¹⁷ Jerobeámove žena je vstala, odšla in prišla v Tirco in ko je prišla k pragu vrat, je otrok umrl¹⁸ in pokopali so ga in ves Izrael je žaloval za njim, glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril po roki svojega služabnika, preroka Ahíja.¹⁹ Ostala Jerobeámove dela, kako se je vojskoval in kako je kraljeval, glej, ta so zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev.²⁰ Dni, ko je Jerobeám kraljeval, je bilo dvaindvajset let in zaspal^o je s svojimi očetimi in namesto njega je zakraljeval njegov sin Nadáb.^p

²¹ Salomonov sin Rehabám je kraljeval^q v Judu. Rehabám je bil star enainštirideset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval sedemnajst

^a 13,26: *raztrgal*: hebr. zlomil.

^b 13,28: *raztrgal*: hebr. zlomil.

^c 13,33: [Okoli leta 974 pr. Kr.]

^d 13,33: *je*...: hebr. se je vrnil in naredil.

^e 13,33: *uméstil*...: hebr. napolnil njegovo roko.

^f 14,1: [Leta 956 pr. Kr.]

^g 14,3: *S*...: hebr. V svojo roko.

^h 14,3: *kolačke*: hebr. kolače.

ⁱ 14,3: *vrč*: ali, meh.

^j 14,4: *zaradi*...: hebr. stale zaradi njegove osivelosti.

^k 14,6: *težkimi*: hebr. trdimi.

^l 14,10: [Okoli leta 956 pr. Kr.]

^m 14,14: [Toda kaj?: ali, Kako dolgo?]?

ⁿ 14,20: [Leta 954 pr. Kr.]

^o 14,20: *zaspal*: hebr. ulegel se.

^p 14,20: [Nadáb: hebr. svoboden.]

^q 14,21: [Leta 975 pr. Kr.]

let, mestu, ki ga je Gospod izbral izmed vseh Izraelovih rodov, da tam postavi svoje ime. Ime njegove matere je *bilo* Amónka Naáma.²² Juda je počel zlo v Gospodovih očeh in s svojimi grehi, ki so jih zgrešili, so ga dražili do ljubosumnosti, nad vsem, kar so počeli njihovi očetje.²³ Kajti zgradili so si tudi visoke kraje, podobe^s in ašere na vsakem visokem hribu in pod vsakim zelenim drevesom.²⁴ V deželi so bili tudi posvečeni vlačugarji *in* ti so počeli glede na vse ogabnosti narodov, ki jih je Gospod pregnal pred Izraelovimi otroki.

²⁵ Pripetilo se je v petem letu kralja Rehabáma, da je egiptovski kralj Šišák prišel gor nad Jeruzalem.²⁶ Odnesel^t je zaklade Gospodove hiše in zaklade kraljeve hiše, celo vse je odnesel. Odnesel je vse zlate ščite, ki jih je Salomon naredil.²⁷ Kralj Rehabám je namesto njih naredil bronaste ščite in *jih* predal v roke vodje straže,^u ki je varoval vrata kraljeve hiše.²⁸ To je bilo *tako*, kadar je kralj odšel v Gospodovo hišo, da jih je straža nosila in *jih* [potem] ponovno odnesla v stražarnico.

²⁹ Torej preostala izmed Rehabámovih dejanj in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?³⁰ Med Rehabámom in Jerobeámom pa je bila vse *njune* dni vojna.³¹ Rehabám je zaspal^v s svojimi očeti in bil s svojimi očeti pokopan v Davidovem mestu. Ime njegove matere je *bilo* Amónka Naáma. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Abíjam.^w

15 Torej v osemnajstem^xletu kralja Jerobeáma, Nebátovega sina, je nad Judom zakraljeval Abíjam.² Tri leta je kraljeval v Jeruzalemu. Ime njegove matere je *bilo* Maáha,^y Abišalómova^z hči.³ Hodil je v vseh grehih svojega očeta, ki jih je ta storil pred njim in njegovo srce ni bilo popolno z Gospodom, njegovim Bogom, kakor je bilo srce njegovega očeta Davida.⁴ Kljub temu mu je zaradi Davida Gospod, njegov Bog, dal svetilko^a v Jeruzalemu, da za seboj postavi svojega sina in da vzpostavi Jeruzalem,⁵ ker je David delal *to, kar je bilo* prav v Gospodovih očeh in se vse dni svojega življenja ni obrnil stran od katerekoli *stvari*, ki mu jo je zapovedal, razen samo v zadavi Hetejca Urijája.⁶ Med Rehabámom in Jerobeámom pa je bila vojna vse dni njegovega življenja.⁷ Torej preostala izmed Abíjamovih dejanj in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? In bila je vojna med Abíjamom in Jerobeámom.⁸ Abíjam je zaspal^b s svojimi očeti in pokopali so ga v Davidovem mestu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Asá.

⁹ V dvajsetem letu Izraelovega kralja Jerobeáma, je nad Judom zakraljeval Asá.¹⁰ V Jeruzalemu je kraljeval enainštirideset let. Ime njegove matere

^c je bilo Maáha, Abišalómova hči.¹¹ Asá je delal *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, kakor je *delal* njegov oče David.¹² Iz dežele je odpravil^d posvečene vlačugarje in odstranil vse malike, ki so jih naredili njegovi očetje.¹³ Tudi svojo mater Maáho, celo njo je odstranil, da *bi bila* kraljica, ker si je v ašeri naredila malika. Asá je uničil^e njenega malika in *ga* zažgal pri potoku Kidronu.¹⁴ Toda visokih krajev ni odstranil. Kljub temu je bilo Asájevo srce, vse dni njegovega življenja, popolno z Gospodom.¹⁵ V Gospodovo hišo je prinesel stvari,^f ki jih je njegov oče posvetil in stvari, ki jih je sam posvetil, srebro, zlato in posode.

¹⁶ Med Asájem in Izraelovim kraljem Bašájem pa je bila vse njune dni vojna.¹⁷ Izraelov kralj Bašá je odšel gor zoper Juda in zgradil Ramo, da Judovemu kralju Asáju ne bi pustil iti ven ali priti noter.¹⁸ Potem je Asá vzel vse srebro in zlato, *ki je* ostalo v zakladnicah Gospodove hiše in zakladnicah kraljeve hiše in *jih* izročil v roko svojih služabnikov. Kralj Asá pa jih je poslal k Ben Hadádu, Tabrimónovemu sinu, Hezjónovemu sinu, kralju Sirije, ki je prebival pri Damasku, rekoč:¹⁹ »Zaveza je med menoj in teboj *in* med mojim očetom in tvojim očetom. Glej, k tebi sem poslal dar iz srebra in zlata. Pridi in prelomi svojo zavezo z Izraelovim kraljem Bašájem, da bo lahko odšel^g god mene.«²⁰ Tako je Ben Hadád prisluhnil kralju Asáju in poslal poveljnike vojsk, ki jih je imel, zoper Izraelova mesta in udaril Ijón,^h Dan, Abél Bet Maáhoⁱ in ves Kinéret, ^jz vso Neftálíjevo deželo.²¹ Pripetilo se je, ko je Bašá slišal *o tem*, da je prenehal z gradnjo Rame in prebival v Tirci.^k²² Potem je kralj Asá po vsej Judeji naredil razglas. Nihče ni *bil* izvzet.^l Vzeli so kamne iz Rame in les, s katerim je Bašá gradil in kralj Asá je z njim gradil Gebo Benjamin in Micpo.²³ Preostala izmed vseh Asájevih dejanj in vsa njegova moč in vse, kar je storil in mesta, ki jih je zgradil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? Kljub temu je bil v času svoje visoke starosti bolan na svojih stopalih.²⁴ Asá je zaspal s svojimi očeti in s svojimi očeti je bil pokopan v mestu svojega očeta Davida. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Józafat.^m

²⁵ Jerobeámov sin Nadáb je začelⁿ kraljevati nad Izraelom v drugem^oletu Judovega kralja Asája in nad Izraelom je kraljeval dve leti.²⁶ Počel je zlo v Gospodovih očeh in hodil po poti svojega očeta in v njegovem grehu, s katerim je Izraela primoral, da greši.

²⁷ Zoper njega se je zarotil Ahíjev sin Bašá iz Isahárjeve hiše in Bašá ga ja udaril pri Gibetónu, ki *pripada* Filistejcem, kajti Nadáb in ves Izrael sta

14,26:
1 Kr 10,16
15,1: 2 Krn

11,22

15,5:
2 Sam 11,4

15,5:
2 Sam 12,9

15,7: 2 Krn 13,3

15,9: 2 Krn 14,1

15,13:
2 Krn 15,16

15,18:
2 Krn 16,2

15,24: Mt 1,8

^c 15,10: *matere*: to je, babice.

^d 15,12: [Okoli leta 951 pr. Kr.]

^e 15,13: *uničil*: hebr. posekal.

^f 15,15: *stvari*...: hebr. sveto, kar.

^g 15,19: *odšel*...: hebr. šel gor od mene.

^h 15,20: [Ijón: hebr. razvalina.]

ⁱ 15,20: [Abél Bet Maáho: hebr. travnik hiše ugreznenega kraja.]

^j 15,20: [Kinéret: hebr. mogoče oblika harfe.]

^k 15,21: [Tirca: hebr. zadovoljstvo.]

^l 15,22: *izvzet*: hebr. prost.

^m 15,24: *Józafat*: gr. *Józafat*; *Józafat*: hebr. Jahve je sodil.]

ⁿ 15,25: *začel*...: hebr. kraljeval.

^o 15,25: [Leta 954 pr. Kr.]

^r 14,22: [Leta 972 pr. Kr.]

^s 14,23: *podobe*: ali, stoječe podobe, ali, kipe.

^t 14,26: [Leta 971 pr. Kr.]

^u 14,27: *straže*...: hebr. tekačev, ki so varovali.

^v 14,31: [Leta 958 pr. Kr.]

^w 14,31: *Abíjam*: tudi imenovan, *Abíja*; gr. *Abía*; [Abíjam]: hebr. oče morja].

^x 15,1: [Leta 958 pr. Kr.]

^y 15,2: *Maáha*...: tudi imenovana Uriélova hči Mihajá; [Maáha]: hebr. ugreznen kraj.]

^z 15,2: *Abišalómova*: tudi imenovana, *Absalomova*; [Abišalóm]: hebr. oče miru.]

^a 15,4: *svetilko*: ali, svečo.

^b 15,8: [Leta 955 pr. Kr.]

oblegal Gibetón.²⁸ Celo v tretjem letu Judovega kralja Asája ga je Bašá ubil in zakraljeval namesto njega.²⁹ Pripetilo se je, ko je zakraljeval, da je udaril vso Jerobeámovo hišo. Jerobeámu ni pustil nikogar, ki diha, dokler ga ni pokončal, glede na Gospodovo izjavo, ki jo je govoril po svojem služabniku, Šilčanu Ahíju,³⁰ zaradi Jerobeámovih grehov, ki jih je ta zarešil in ki so Izraela pripravili grešiti s svojim izzivanjem, s katerim so Gospoda, Izraelovega Boga, izzivali do jeze.

³¹ Torej preostala izmed Nadábovih dejanj in vse, kar je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?³² Med Asájem in Izraelovim kraljem Bašájem je bila vse njune dni vojna.³³ V tretjem letu Judovega kralja Asája je nad Izraelom v Tirci začel kraljevati Ahíjev sin Bašá, štiriindvajset let.³⁴ Počel je zlo v Gospodovih očeh in hodil po Jerobeámovi poti in v njegovem grehu, s katerim je Izraela primoral, da greši.

16 Potem ^qje Gospodova beseda prišla Hananíjevemu ^rsinu Jehúju ^szoper Bašája, ^trekoč:² »Ker kakor sem te povišal iz prahu in te naredil princa nad mojim ljudstvom Izraelom in si hodil po Jerobeámovi poti in primoral moje ljudstvo Izraela, da greši, da me z njihovimi grehi dražiš do jeze,³ glej, bom odvzel potomstvo Bašája in potomstvo njegove hiše in twojo hišo bom naredil podobno hiši Nebátovega sina Jerobeáma.⁴ Tistega, ki od Bašája umre v mestu, bo jedel pes, tistega pa, ki od njegovih umre na poljih, bo žrla perjad neba.«⁵ Torej preostala izmed Bašájevih del in vse, kar je storil in njegova moč, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?⁶ Tako je Bašá zaspal ^us svojimi očeti in je bil pokopan v Tirci. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Elá.^v Prav tako je po roki Hananíjevega sina Jehúja prišla Gospodova beseda zoper Bašája in zoper njegovo hišo, celo za vse zlo, ki ga je storil v Gospodovih očeh, v draženju do jeze z deli njegovih rok, ker je bil podoben Jerobeámovi hiši in ker ga je ubil.

⁸ V šestindvajsetem ^wletu Judovega kralja Asája, je nad Izraelom v Tirci [za] dve leti začel kraljevati Bašájev sin Elá.⁹ Njegov služabnik Zimrí, ^xpoveljnik polovice njegovih bojnih vozov, se je zoper njega zarotil, medtem ko je bil ta v Tirci in se do pijanosti napil v hiši Arcája, ^yoskrbnika ^znjegove hiše v Tirci.¹⁰ Zimrí je vstopil, ga udaril in ubil v sedemindvajsetem ^aletu Judovega kralja Asája in zakraljeval namesto njega.

¹¹ Ko je začel kraljevati, se je pripetilo, da je takoj, ko je sedel na svoj prestol, usmrtil vso Bašájevo hišo. Ni mu pustil niti enega, ki lula proti zidu niti ^bod njegove žlahte niti od njegovih prijateljev.¹² Tako je Zimrí uničil vso Bašájevo hišo

15,29:
1 Kr 14,10
16,3: 1 Kr 15,29
16,4: 1 Kr 14,11
16,5: 2 Krn 16,1

glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril zoper Bašája po preroku ^cJehúju,¹³ zaradi vseh Bašájevih grehov in grehov njegovega sina Elája, s katerimi sta grešila in s katerimi sta Izraela pripravila, da greši v draženju Gospoda, Izraelovega Boga, do jeze s svojimi ničevostmi.¹⁴ Torej preostala izmed Elájevih dejanj in vse, kar je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?

¹⁵ V sedemindvajsetem ^dletu Judovega kralja Asája je Zimrí sedem dni kraljeval v Tirci. Ljudstvo pa je ^ebilo utaborjeno zoper Gibetón, ^fki je ^gpripadal Filistejcem.¹⁶ Ljudstvo, ki je ^hbilo utaborjeno, je slišalo reči: »Zimrí je koval zaroto in tudi umoril kralja.« Zato je ves Izrael ta dan v taboru postavil Omrija, poveljnika vojske, [za]kralja nad Izraelom.¹⁷ Omri se je dvignil iz Gibetóna in ves Izrael z njim in oblegali so Tirco.¹⁸ Pripetilo se je, ko ⁱfje Zimrí videl, da je bilo mesto zavzeto, da je odšel v palačo kraljeve hiše in kraljevo hišo nad seboj zažgal z ognjem in umrl¹⁹ zaradi svojih grehov, ki jih je zarešil v početju zla v Gospodovih očeh, s hojo po Jerobeámovi poti in v svojem grehu, ki ga je storil, da je Izraela pripravil, da greši.²⁰ Torej preostala izmed Zimríjevih del in njegova izdaja, ki jo je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?

²¹ Potem je bilo Izraelovo ljudstvo razdeljeno na dva dela. Polovica ljudstva je sledila Ginátovemu sinu Tibníju,²² da ga postavi za kralja, polovica pa je sledila Omriju.²² Toda ljudstvo, ki je sledilo Omriju, je prevladalo zoper ljudstvo, ki je sledilo Ginátovemu sinu Tibníju. Tako je Tibní umrl, Omri pa zakraljeval.

²³ V enaintridesetem ⁱletu Judovega kralja Asája je nad Izraelom začel kraljevati Omri, dvanajst let. Šest let je kraljeval v Tirci.²⁴ Od Šemerja ^jje za dvajset talentov srebra kupil hrib Samarijo in gradil na hribu in ime mesta, ki ga je zgradil, je poimenoval Samarija, ^kpo Šemerjevemu imenu, lastniku hriba.

²⁵ Toda Omri je počel zlo v Gospodovih očeh in počel huje kakor vsi, ki so ^lbili pred njim.²⁶ Kajti hodil je po vsej poti Nebátovega sina Jerobeáma in v njegovem grehu, s katerim je Izraela pripravil, da greši, da s svojimi ničevostmi do jeze draži Gospoda, Izraelovega Boga.²⁷ Torej preostala izmed Omrijevih dejanj, ki jih je storil in njegova moč, ki jo je pokazal, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?²⁸ Tako je Omri zaspal s svojimi očeti in bil pokopan v Samariji. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Aháb.¹

²⁹ V osemintridesetem ^mletu Judovega kralja Asája je nad Izraelom začel kraljevati Omrijev sin Aháb in Omrijev sin Aháb je nad Izraelom v Samariji kraljeval dvaindvajset let.³⁰ Omrijev sin

^p 15,33: [Leta 953 pr. Kr.]

^q 16,1: [Okoli leta 930 pr. Kr.]

^r 16,1: [Hananí: hebr. milostljiv.]

^s 16,1: [Jehú: hebr. Jahve je on.]

^t 16,1: [Bašá: hebr. nespodobnost.]

^u 16,6: [Leta 930 pr. Kr.]

^v 16,6: [Elá: hebr. hrast.]

^w 16,8: [Leta 930 pr. Kr.]

^x 16,9: [Zimrí: hebr. glasbeni.]

^y 16,9: [Arcá: hebr. zemeljski, zemeljskost.]

^z 16,9: *oskrbnika*...: hebr. ki je bil nad njegovo hišo.

^a 16,10: [Leta 929 pr. Kr.]

^b 16,11: *niti*...: ali, tako njegovo žlahto kot njegove prijatelje.

^c 16,12: *preroku*: hebr. roki preroka Jehúja.

^d 16,15: [Leta 929 pr. Kr.]

^e 16,15: [Gibetón: hebr. hribovita točka.]

^f 16,18: [Leta 929 pr. Kr.]

^g 16,21: [Tibní: hebr. slammat.]

^h 16,21: [Omri: hebr. kopičenje.]

ⁱ 16,23: [Leta 925 pr. Kr.]

^j 16,24: [Šemer: hebr. nekaj ohranjenega, poravnava.]

^k 16,24: *Samarija*: hebr. Shomeron.

^l 16,28: [Aháb: hebr. očetov brat.]

^m 16,29: [Leta 918 pr. Kr.]

Aháb je počel zlo v Gospodovih očeh, bolj kakor vsi, ki so bili pred njim.³¹ Pripetilo se je, kakor nče je bila to zanj lahka stvar, da hodi v grehih Nebátovega sina Jerobeáma, da je za ženo vzel Jezabelo, ^ohčer Etbáala, ^pkralja Sidóncev in odšel, služil Báalu in ga oboževal.³² V Báalovi hiši je postavil oltar za Báala, ki ga je zgradil v Samariji.³³ Aháb je naredil ašero in Aháb je storil več kakor vsi Izraelovi kralji, ki so bili pred njim, da draži k jezi Gospoda, Izraelovega Boga.

³⁴ V njegovih dneh je Hiél ^qBetelčan zidal Jeriho. Njen temelj je položil v svojem prvorojencu Abirámu ^rin njena velika vrata je postavil v svojem najmlajšem sinu Segúbu, ^sglede na besedo od Gospoda, ki jo je spregovoril po Nunovemu sinu Józuetu.

17 Tišbéjec Elija, ^tki je bil izmed prebivalcev Gileáda, je rekel Ahábu: »Kakor živi Gospod, Izraelov Bog, pred katerim stojim, tukaj ta leta ne bo niti rose niti dežja, razen glede na mojo besedo.«² Gospodova beseda je prišla k njemu, rekoč:³ »Pojdi od tod in se obrni proti vzhodu in se skrij pri potoku Kerítu, ^vki je pred Jordanom.⁴ Zgodilo se bo, da boš pil iz potoka, krokarjem pa sem zapovedal, da te tam hranijo.«⁵ Tako je odšel in storil glede na Gospodovo besedo, kajti odšel je in prebival pri potoku Kerítu, ki je pred Jordanom.⁶ Krokarji so mu prinašali kruh in meso zjutraj ter kruh in meso zvečer, pil pa je iz potoka.⁷ Čez ^wnekaj časa se je pripetilo, da je potok usahnil, ker v deželi ni bilo dežja.

⁸ K njemu je prišla beseda od Gospoda, rekoč:⁹ »Vstani, pojdi v Zarepto, ^xki pripada Sidónu in prebivaj tam. Glej, tamkajšnji vdovi sem zapovedal, da te podpira.«¹⁰ Tako je vstal in odšel v Zarepto. Ko je prišel k velikim vratom mesta, glej, je bila tam ženska vdova, ki je nabirala veje. Zaklical je k njej ter ji rekel: »Prinesi mi, prosim te, malo vode v posodi, da lahko pijem.«¹¹ Ko je šla, da bi to prinesla, je zaklical k njej in rekel: »Prinesi mi, prosim te, grižljaj kruha v svoji roki.«¹² Rekla je: »Kakor Gospod, tvoj Bog, živi, nimam kolača, temveč prgišče moke v sodčku in malo olja v vrču in glej, nabiram dve palici, da lahko grem in to pripravim zase in za svojega sina, da bova to lahko pojedla in umrla.«¹³ Elija ji je rekel: »Ne boj se. Pojdi in stóri, kakor si rekla. Toda od tega najprej meni naredi majhen kolač in mi ga prinesi, potem pa naredi zase in za svojega sina.«¹⁴ Kajti tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Sodček z moko ne bo pošel niti v vrču ne bo zmanjkalo olja do dneva, ko Gospod pošlje ^ydež na zemljo.«¹⁵ Odšla je in storila glede na Elijevo izjavo. Ona, on in njena hiša so jedli mnogo ^zdni.¹⁶ In sodček z moko ni posel

niti olja v vrču ni zmanjkalo, glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril po Eliju.^a

¹⁷ Po teh stvareh se je pripetilo, da se je sin ženske, gospodarice hiše, počutil bolnega, in njegova slabost je bila tako huda, da v njem ni ostalo nobenega diha.¹⁸ Eliju je rekla: »Kaj imam s teboj, oh ti Božji mož? Ali si prišel k meni, da mi prikličeš moj greh v spomin in da ubiješ mojega sina?«^b

¹⁹ Rekel ji je: »Daj mi svojega sina.« Vzel ga je iz njenega naročja in ga odnesel gor na podstrešje, kjer je prebival in ga položil na svojo lastno posteljo.

²⁰ Klícal je h Gospodu in rekel: »Oh Gospod, moj Bog, mar si zlo privedel tudi nad to vdovo, pri kateri se mudim, s pokončanjem njenega sina?«^c

²¹ Trikrat se je raztegnil ^bnad otrokom, klícal h Gospodu in rekel: »Oh Gospod, moj Bog, prosim te, naj se duša tega otroka ponovno vrne vanj.«^d ^eGospod je uslišal Elijev glas in otrokova duša se je ponovno vrnila vanj in je oživel.²³ Elija je vzel otroka, ga privedel dol iz sobe v hišo in ga izročil njegovi materi. Elija je rekel: »Poglej, tvoj sin živi.«

²⁴ Ženska je rekla Eliju: »Po tem sedaj vem, da si Božji mož in da je Gospodova beseda v tvojih ustih resnična.«

18 Po mnogih dneh ^dse je pripetilo, da je Gospodova beseda prišla k Eliju v tretjem letu, rekoč: »Pojdi, pokaži se Ahábu in jaz bom na zemljo poslal dež.«² Elija je odšel, da se pokaže Ahábu. Tam v Samariji ^{pa} je bila huda lakota.³ Aháb je poklical Obadjá, ^{eki je bil} voditelj ^fnjegove hiše. (Torej Obadjá se je silno bal Gospoda. ⁴ Kajti to je bilo *tako*, ko je Jezabela giztrebila Gospodove preroke, da je Obadjá vzel sto prerokov in jih po petdeset skril v votlino in jih hranil s kruhom in vodo.)⁵ Aháb je rekel Obadjáju: »Pojdi v deželo, k vodnim studencem in k vsem potokom. Morda bomo lahko našli travo, da rešimo ^hkonje in mule žive, da ne izgubimo vseh živali.«⁶ Tako sta si razdelila deželo, da gresta skoznjo. Aháb je sam odšel eno pot, Obadjá pa je odšel drugo pot.

⁷ Ko je bil Obadjá na poti, glej, ga je srečal Elija. Ta ga je spoznal in padel na svoj obraz ter rekel: »Ali si ti, moj gospod Elija?«⁸ Odgovoril mu je: »Jaz sem. Pojdi, povej svojemu gospodarju: »Glej, Elija je tukaj.«⁹ Rekel je: »Kaj sem grešil, da hočeš svojega služabnika izročiti v Ahábovo roko, da me ubije?«¹⁰ Kakor živi Gospod, tvoj Bog, ni ne naroda ne kraljestva, kamor moj gospodar ni poslal, da te poiščejo. In ko so rekli: »Njega ni tukaj,« je od kraljestva in naroda vzel prisego, da te niso našli.¹¹ In sedaj praviš: »Pojdi, povej svojemu gospodarju: »Glej, Elija je tukaj.«¹² Takoj, ko odidem od tebe, se bo zgodilo, da te bo Gospodov Duh odnesel ne vem kam. Ko pridem in povem

^{16,34:} Joz 6,26

^{17,1:} Lk 4,25

^{17,1:} Prd 48,3

^{17,1:} Jak 5,17

^{17,9:} Lk 4,26

^z 17,15: *mnogo*...: ali, polno leto.

^a 17,16: *Eliju*: hebr. Elijevi roki.

^b 17,21: *raztegnil*...: hebr. izmeril.

^c 17,21: *vanj*: hebr. v njegove notranje dele.

^d 18,1: [Okoli leta 906 pr. Kr.]

^e 18,3: *Obadjá: hebr. Obadiah; [Obadjá: hebr. služec Jahveju.]*

^f 18,3: *voditelj*...: hebr. nad njegovo hišo.

^g 18,4: *Jezabela*: hebr. Izebela.

^h 18,5: *rešimo*...: hebr. se ne odrežemo od živali.

ⁿ 16,31: *kakor*...: hebr. ali je bila itd.

^o 16,31: [Jezabela: hebr. nedolžna.]

^p 16,31: [Etbáal: hebr. z Báalom, feničanskim božanstvom.]

^q 16,34: [Hiél: hebr. živeči od Boga.]

^r 16,34: [Abirámu: hebr. oče višine.]

^s 16,34: [Segúbu: hebr. vzvišen.]

^t 17,1: *Elija: hebr. Elijahu, gr. Elias; [Elija: hebr. Jahve je Bog.]*

^u 17,1: [Okoli leta 910 pr. Kr.]

^v 17,3: [Kerítu: hebr. urez.]

^w 17,7: Čez...: hebr. Ob koncu dni.

^x 17,9: *Zarepto: gr. Sarepto; [Zarepta: hebr. prečiščevanje.]*

^y 17,14: *pošlje*: hebr. daje.

Ahábu in te ne bo mogel najti, bo *tako*, da me bo ubil. Vendar se jaz, tvoj služabnik, od svoje mladosti bojim Gospoda.¹³ Mar ni bilo povedano mojemu gospodu kaj sem storil, ko je Jezabela usmrtila Gospodove preroke, kako sem skril sto mož, Gospodovih prerokov, po petdeset v votlino in jih hrani s kruhom in vodo?¹⁴ Sedaj pa praviš: »Pojdi, povej svojemu gospodarju: »Glej, Elija je tukaj in me bo ubil.«¹⁵ Elija je rekel: »Kakor živi Gospod nad bojevniki, pred katerim stojim, se mu bom danes zagotovo pokazal.«¹⁶ Tako je Obadjá odšel, da sreča Ahába in povedal mu je. Aháb je odšel, da sreča Elija.

¹⁷ Pripetilo se je, ko je Aháb zagledal Elija, da mu je Aháb rekel: »Si ti ta, ki nadleguje Izraela?«

¹⁸ In ta je odgovoril: »Nisem jaz nadlegoval Izraela, temveč ti in hiša tvojega očeta v tem, da ste zapustili Gospodove zapovedi, ti pa si sledil Báalom.¹⁹ Zdaj torej pošlji *in* zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in štiristo petdeset Báalovih prerokov in štiristo Ašerinh prerokov, ki jedo za Jezabelino mizo.«²⁰ Tako je Aháb poslal k vsem Izraelovim otrokom in preroke skupaj zbral h gori Karmel.

²¹ Elija je prišel k vsemu ljudstvu in rekel: »Doklej omahujete med dvema možnostma? Če Gospod je Bog, sledite njemu, toda če je Bál, potem sledite njemu.« Ljudstvo pa mu ni odgovorilo niti besede.

²² Potem je Elija rekel ljudstvu: »Jaz, celó samo jaz sem ostal Gospodov prerok, toda Báalovih prerokov je štiristo petdeset mož.²³ Naj nam torej dajo dva bikca in naj si enega bikca izberejo zase, ga razrežejo na koščke in ga položijo na les in pod njim ne podtaknejo ognja, jaz pa bom pripravil drugega bikca in ga položil na les in pod njim ne podtaknem ognja.²⁴ Kličite k imenu svojih bogov, jaz pa bom klical h Gospodovemu imenu. Bog, ki odgovarja z ognjem, naj bo on Bog.« Vse ljudstvo je odgovorilo in reklo: »To jje dobro rečeno.«²⁵ § Elija je Báalovim prerokom rekel: »Izberite si enega bikca zase in tega pripravite najprej, kajti vas je mnogo, in kličite ime svojih bogov, toda spodaj ne podnetite ognja.«²⁶ Vzeli so bikca, ki jim je bil dan in ga pripravili in od jutra do poldneva klicali k Báalovemu imenu, rekoč: »Oh Bál, usliši nas.« Toda ni bilo nobenega glasu niti nikogar, da bi odgovoril. In poskakovali so na oltarju, ki je bil narejen.²⁷ Pripetilo se je opoldan, da jih je Elija zasmehoval in rekel: »Glasno vpijte, kajti on je bog; ali klepeta nali ozalezuje ali je na potovanju ali morda spi in mora biti prebujen.«²⁸ Glasno so vpili in se po svoji navadi rezali z noži in nožiči, dokler ni po njih lila Pkri.²⁹ Pripetilo se je, ko je sredina dneva minila in so prerokovali do časa darovanja večerne daritve, da tam ni bilo, niti glasu niti odgovora, niti nikogar, ki bi upošteval.³⁰ Elija je rekel vsemu ljudstvu: »Pridite bliže k meni.« In vse ljudstvo je prišlo bliže k njemu. Popravil je Gospodov oltar, ki je bil razrušen.³¹ Elija je vzel

18,31:
1 Mz 32,28
18,31:
2 Kr 17,34

dvanajst kamnov, glede na število rodov Jakobovih sinov, ki mu je prišla Gospodova beseda, rekoč: »Izrael bo tvoje ime.«³² S kamni je v Gospodovem imenu zgradil oltar, in okoli oltarja naredil jarek, tako velik, da bi lahko vseboval dve meri semen.³³ Les je postavil v red in bikca razsekal na koščke, ga položil na les in rekel: »Napolnite štiri sodčke z vodo in jih izlijte na žgalno daritev in na les.«³⁴ Rekel je: »To storite drugič.« In to so storili drugič. Rekel je: »To storite tretjič.« In to so storili tretjič.³⁵ Voda je tekla naokoli oltarja in tudi jarek je napolnil z vodo.³⁶ Ob času darovanja večerne daritve se je pripetilo, da se je približal prerok Elija in rekel: »Gospod, Bog Abrahama, Izaka in Izraela, naj bo to znano ta dan, da si ti Bog v Izraelu in da sem jaz tvoj služabnik in da sem vse te stvari storil na tvojo besedo.³⁷ Prisluhni mi, oh Gospod, prisluhni mi, da bo to ljudstvo lahko vedelo, da si ti Gospod Bog in da si ti njihova srca ponovno obrnil nazaj.«³⁸ Potem je padel Gospodov ogenj in použil žgalno daritev, les, kamne, prah in polizal vodo, ki je bila v jarku.³⁹ Ko je vse ljudstvo to videlo, so padli na svoje obraze in rekli: »Gospod, on je Bog; Gospod, on je Bog.«⁴⁰ Elija jim je rekel: »Primite Bállove preroke, naj nobeden izmed njih ne pobegne.« Prijeli so jih in Elija jih je odvedel dol k potoku Kišónu in jih tam usmrtil.

⁴¹ Elija je rekel Ahábu: »Vstani, jej in pij, kajti tam je zvok obilja dežja.«⁴² Tako je Aháb odšel gor, da je in da pije. Elija pa je odšel gor, na vrh Karmela in se vrgel dol na zemljo in svoj obraz dal med svoja kolena⁴³ in svojemu služabniku rekel: »Pojdi sedaj gor, glej proti morju.« In ta je odšel gor, pogledal in rekel: »Tam ni nič.« Rekel je: »Pojdi ponovno, sedemkrat.«⁴⁴ Pripetilo se je sedmič, da je rekel: »Glej, tam vstaja iz morja majhen oblak, podoben človeški roki.« Rekel je: »Pojdi gor in reci Ahábu: »Pripravi svoj bojni voz in se spusti dol, da te ne ustavi dež.«⁴⁵ V vmesnem času se je pripetilo, da je bilo nebo črno z oblaki in vetrom in tam je bil velik dež. Aháb je jahal in šel v Jezreél.^w⁴⁶ Gospodova roka pa je bila na Eliju. Opasal je svoja ledja in pred Ahábom tekel k vhodu v Jezreél.

19 Aháb je Jezabeli povedal vse, kar je storil Elija in poleg tega, kako je z mečem umoril vse preroke. ² Potem je Jezabela k Eliju poslala poslanca, rekoč: »Tako naj mi storijo bogovi in tudi več, če ne bom jutri okrog tega časa naredila tvojega življenja kakor življenja enega izmed teh.«³ Ko je to videl, je vstal in hodil za svoje življenje in prišel v Beeršebo, ki priprada Judu in tam pustil svojega služabnika.

⁴ Toda on sam je odšel pot enega dne v divjino in prišel ter se usedel pod brinovo drevo. In zase je zahteval, da bi lahko umrl in rekel: »Dovolj je. Sedaj, oh Gospod, vzemi moje življenje, kajti nisem boljši kakor moji očetje.«⁵ Ko se je ulegel

ⁱ 18,21: *možnostma*: ali, mislima.

^j 18,24: *To...:* hebr. Beseda je dobra.

^k 18,26: *usliši...:* ali, odgovori nam.

^l 18,26: *poskakovali...:* ali, skakali so gor in dol pri oltarju.

^m 18,27: *Glasno*: hebr. Z močnim glasom.

ⁿ 18,27: *klepeta*: ali, meditira.

^o 18,27: *ali*: ali, ima zalezovanje.

^p 18,28: *lila*: hebr. tekla.

^q 18,29: *darovanja...:* hebr. dvigovanja.

^r 18,29: *upošteval*: hebr. dal pozornost.

^s 18,35: *tekla*: hebr. šla.

^t 18,40: *Primite*: ali, Zgrabit.

^u 18,41: *zvok...:* ali, glas zvoka dežja.

^v 18,44: *Pripravi*: hebr. Priveži, ali, Zveži.

^w 18,45: [Jezreél: hebr. Bog bo posejal.]

^x 18,46: *k...:* hebr. dokler ne prideš do Jezreéla.

^y 19,4: *zase*: hebr. za svoje življenje.

in pod brinovim drevesom zaspal, glej, takrat se ga je dotaknil angel in mu rekel: »Vstani in jej.«⁶ Pogledal je in glej, tam je bil kolač, pečen na ogorkih in vrč vode pri njegovi žglavi. Jedel je in pil ter ponovno legal.⁷ Gospodov angel je ponovno prišel, drugič, se ga dotaknil in rekel: »Vstani in jej, kajti potovanje je preveliko zate.«⁸ Vstal je, jedel, pil in hodil v moči te hrane štirideset dni in štirideset noči do Božje gore Horeb.

9 In prišel tja v votline ter tam prenočil. Glej, k njemu je prišla beseda od Gospoda in on mu je rekel: »Kaj delaš tukaj, Elija?«¹⁰ Rekel je: »Bil sem zelo goreč za Gospoda, Boga nad bojevni, kajti Izraelovi otroci so zapustili twojo zavezo, zrušili twoje oltarje in z mečem pomorili twoje prerroke, in jaz, celo samo jaz sem ostal in strežejo mi po življenju, da bi mi ga vzeli.«¹¹ In on je rekel: »Pojdi naprej in stoj na gori pred Gospodom.« Glej, Gospod je šel mimo in velik, močan veter je trgal gore in skale drobil na koščke pred Gospodom, toda Gospoda ni bilo v vetru. In za vетrom potres, toda Gospoda ni bilo v potresu.¹² In za potresom ogenj, toda Gospod ni bil v ognju. In za ognjem tih, majhen glas.¹³ Bilo je tako, ko je Elija to slišal, da je svoj obraz zavil v svoje ogrinjalo in odšel ven in stal na vhodu votline. Glej, tam je prišel k njemu glas in rekel: »Kaj delaš tukaj, Elija?«¹⁴ Rekel je: »Bil sem zelo goreč za Gospoda, Boga nad bojevni, ker so Izraelovi otroci zapustili twojo zavezo, zrušili twoje oltarje in z mečem pomorili twoje prerooke. Jaz, celo samo jaz sem ostal in strežejo mi po življenju, da bi mi ga vzeli.«¹⁵ Gospod mu je rekel: »Pojdi, vrni se po svoji poti k divjini Damaska in ko prideš, mazili Hazaélá, ^ada postane kralj nad Sirijo.¹⁶ Nimšijevega sina Jehúja pa boš mazili, da bo kralj nad Izraelem. Šafátovega sina Elizeja,^b iz Abéla Mehóle, pa boš mazili, da bo prerok namesto tebe.¹⁷ Zgodilo se bo, da tisti, ki pobegne Hazaélovemu meču, ga bo ubil Jehú. Tistega, ki pobegne pred Jehújevim mečem, pa bo ubil Elizej.¹⁸ Vendar ^csem si jih pustil v Izraelu sedem tisoč, vsa kolena, ki se niso upognila Báalu in vsaka usta, ki ga niso poljubila.«

¹⁹Tako je odpotoval od tam in našel Šafátovega sina Elizeja, ki je oral z dvanajstimi volovskimi jarmi pred seboj in on je bil z dvanajstim. Elija je šel mimo njega in svoje ogrinjalo vrgel nanj.²⁰ Ta je pustil vole in stekel za Elijem ter rekel: »Pusti me, prosim te, poljubiti svojega očeta in svojo mater in potem ti bom sledil.« Rekel mu je: »Pojdi ^dponovno nazaj, kajti kaj sem ti storil?«²¹ Vrnil se je nazaj od njega, vzel volovski jarem, jih usmrtil in njihovo meso skuhal z volovskimi pripravami in dal ljudstvu in so jedli. Potem je vstal, odšel za Elijem in mu služil.

20 Sirski kralj Ben Hadád je zbral ^eskupaj vso svojo vojsko, in tam je bilo z njim dvaintrideset kraljev, konji in bojni vozovi. Odšel je gor, oblegal Samarijo in se vojskoval zoper njo.

^z 19,6: *njegovi*...: hebr. njegovem vzglavniku.

^a 19,15: [Hazaél: hebr. Bog je videl.]

^b 19,16: *Elizeja*: gr. Eliseus; [hebr. Bog bogastev.]

^c 19,18: *Vendar*...: ali, Vendar jih bom.

^d 19,20: *Pojdi*...: hebr. Pojdi, vrni se.

^e 20,1: [Leta 901 pr. Kr.]

^f 20,6: *prijetno*: hebr. všečno.

² V mesto je poslal poslance, k Izraelovemu kralju Ahábu in mu rekel: »Tako govori Ben Hadád:³ Tvoje srebro in tvoje zlato je moje. Tudi tvoje žene in tvoji otroci, celo najčednejši, so moji.«⁴ Izraelov kralj je odgovoril in rekel: »Moj gospod, oh kralj, glede na tvoj govor: »Jaz sem tvoj in vse kar imam.«⁵ Poslanci so ponovno prišli in rekli: »Tako govori Ben Hadád, rekoč: »Čeprav sem poslal k tebi, rekoč: »Izročil mi boš svoje srebro, svoje zlato, svoje žene in svoje otroke,⁶ bom vendor naslednji dan, okrog tega časa, k tebi poslal svoje služabnike in preiskali bodo twojo hišo in hiše tvojih služabnikov, in zgodilo se bo, da karkoli je prijetno ^fv tvojih očeh, da bodo to položili v svojo roko in to odnesli proč.«⁷ Potem je Izraelov kralj poklical vse starešine dežele in rekel: »Spoznajte, prosim vas in poglejte, kako ta mož išče vragolijo, kajti k meni je poslal po moje žene, po moje otroke, po moje srebro in po moje zlato, pa mu ^gnisem odrekel.«⁸ Vse starešine in vse ljudstvo mu je reklo: »Ne prisluhni mu niti ne privoli.«⁹ Zatorej je Ben Hadádovim poslancem rekel: »Mojemu gospodu kralju povejte: »Vse, po kar si prvič poslal k svojemu služabniku, bom storil, toda te stvari ne morem storiti.«¹⁰ Poslanci so odšli in mu ponovno prinesli besedo. Ben Hadád je poslal k njemu in rekel: »Bogovi naj mi tako storijo in še več, če bo prah Samarije zadoščal za prgišča vsega ljudstva, ki mi ^hsledi.«¹¹ Izraelov kralj je odgovoril in rekel: »Povej mu: »Naj se tisti, ki si opasuje *opremo*, ne baha kakor, da jo je že odložil.«¹²

¹² Pripetilo se je, ko je Ben Hadád slišal to sporočilo, ⁱmedtem ko je pil on in kralji v paviljonih, ^jda je rekel svojim služabnikom: »Postrojite ^kse v vrsto.« In postavili so se v vrsto zoper mesto.

¹³ Glej, tam je ^lh kralju Ahábu prišel prerok iz Izraela, rekoč: »Tako govori Gospod: »Ali si videl vso to veliko množico? Glej, ta dan jo bom izročil v twojo roko, in ti boš vedel, da sem jaz Gospod.«¹⁴ Aháb je rekel: »Po kom?« Rekel je: »Tako govori Gospod: »Celó po mladeničih ^mprincev provinc.«¹⁵ Potem je rekel: »Kdo bo ukazoval ⁿbitki?« Odgovoril je: »Ti.«¹⁶ Potem je preštel mladeniče princev provinc in bilo jih je dvesto dvaintrideset. Za njimi je preštel vse ljudstvo, celo vse Izraelove otroke, bilo [jih je] sedem tisoč. Ven so odšli opoldan. Toda Ben Hadád se je v paviljonih opijal do pijanosti, on in kralji, dvaintrideset kraljev, ki so mu pomagali. ¹⁷ Mladeniči princev provinc so prvi odšli ven in Ben Hadád je poslal ven in povedali so mu, rekoč: »Tam so prišli možje iz Samarije.«¹⁸ Rekel je: »Če so prišli ven za mir, jih ujemite žive, ali če so prišli ven za vojno, jih ujemite žive.«¹⁹ Tako so ti mladeniči princev provinc prišli ven iz mesta in vojska, ki jim je sledila. ²⁰ Usmrtili so vsak svojega moža in Sirci so zbežali, Izrael pa jih je zasledoval in sirski kralj Ben Hadád je s konjeniki pobegnil na

^{19,10:} Rim 11,3

^{19,16:} Lk 4,27

^{19,17:} 2 Kr 9,1

^{19,17:} 2 Kr 9,3

^{19,17:} Prd 48,8

^{19,18:} Rim 11,4

^g 20,7: *mu*...: hebr. nisem zadrljal pred njim.

^h 20,10: *mi*...: hebr. so pri mojih stopalih.

ⁱ 20,12: *sporočilo*: hebr. besedo.

^j 20,12: *paviljonih*: ali, šotorih.

^k 20,12: *Postrojite*...: ali, Namestite stroje. In namestili so stroje.

^l 20,13: *je*...: hebr. se je h kralju Ahábu približal.

^m 20,14: *mladeničih*...: ali, služabnikih.

ⁿ 20,14: *ukazoval*...: hebr. zvezal bitko, ali, povezoval bitko.

konju.²¹ Izraelov kralj je odšel ven in udaril konje in vozove in Sirce usmrtil z velikim pokolom.

²² Prerok je prišel k Izraelovemu kralju in mu rekel: »Pojdi, okrepi se in se ozri in poglej kaj počneš, kajti ob vrnitvi leta bo kralj iz Sirije ponovno prišel gor zoper tebe.«²³ Služabniki kralja iz Sirije so mu rekli: »Njihovi bogovi so gorski bogovi, zato so bili močnejši kakor mi, toda naj se borimo zoper njih na ravnini in bomo zagotovo močnejši kakor oni.²⁴ Stôri to stvar. Kralje vzemi proč, vsakega moža iz svojega kraja in namesto njih postavi poveljnike.²⁵ Naštej si vojsko, podobno vojski, ki si ^ojo izgubil, konja za konja in bojni voz za bojni voz, in mi se bomo borili zoper njih na ravnini *in* bomo zagotovo močnejši kakor oni.« Prisluhnili je njihovemu glasu in tako storil.²⁶ Pripetilo se je ob vrnitvi leta, Pda je Ben Hadád preštel Sirce in odšel gor v Afék, da ^qse bori zoper Izrael.²⁷ Izraelovi otroci so bili prešteti in so bili vsi prisotni ^rin odšli zoper njih. Izraelovi otroci so se utaborili pred njimi kakor dva majhna tropa kozličkov, toda Sirci so napolnili deželo.

²⁸ Prišel je Božji mož in spregovoril Izraelovemu kralju ter rekel: »Tako govori Gospod: ›Ker so Sirci rekli: ›Gospod je gorski Bog, toda on ni Bog dolin, zato bom vso to veliko množico izročil v tvojo roko in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod.‹«²⁹ Sedem dni so taborili eden nasproti drugemu. In bilo je tako, da so se na sedmi dan spoprijeli in Izraelovi otroci so v enem dnevu izmed Sircev usmrtili sto tisoč pešcev.³⁰ Toda ostali so pobegnili v Afék, v mesto in tam je obzidje padlo na sedemindvajset tisoč mož, ki so ostali. Ben Hadád pa je pobegnil in prišel v ^smesto, v notranjo sobo.

³¹ Njegovi služabniki so mu rekli: »Glej sedaj, slišali smo, da so kralji Izraelove hiše usmiljeni kralji. Pusti nam, prosimo te, da opašemo vrečevino okoli svojih ledij in vrvi na svoje glave in pojdimo ven k Izraelovemu kralju. Morda bo rešil tvoje življenje.«³² Tako so na svoja ledja opasali vrečevino, na svoje glave položili vrvi in prišli k Izraelovemu kralju ter rekli: »Tvoj služabnik Ben Hadád govori: ›Prosim te, pusti me živega.‹« Rekel je: »Je še živ? On je moj brat.«³³ Torej možje so marljivo opazovali ali bo katerakoli stvar prišla od njega in jo hitro zgrabili ter rekli: »Tvoj brat Ben Hadád.« Potem je rekel: »Pojdite, privedite ga.« Potem je Ben Hadád prišel naravnost k njemu in dal mu je, da je prišel gor v bojni voz.³⁴ Ben Hadád mu je rekel: »Mesta, ki jih je moj oče vzel od tvojega očeta, bom povrnil in zase si boš naredil ulice ^tv Damasku, kakor jih je moj oče naredil v Samariji.« Potem je Aháb rekel: »S to zavezoo te bom poslal proč.« Tako je z njim sklenil zavezoo in ga poslal proč.

³⁵ Nek mož, izmed preroških sinov, je rekel svojemu bližnjemu po Gospodovi besedi: »Udari me, prosim te.« Človek pa je odklonil, da bi ga udaril.³⁶ Potem mu je rekel: »Ker nisi ubogal Gospodovega glasu, glej, te bo takoj, ko odides od

20,42:
1 Kr 22,38

mene, ubil lev.« In takoj, ko je odšel od njega, ga je našel lev in ga usmrtil.³⁷ Potem je našel drugega moža in rekel: »Udari me, prosim te.« Mož ga je udaril, tako ^uda ga je pri udarjanju ranil.³⁸ Tako je prerok odšel in ob poti čakal na kralja in se preoblekel, s pepelom na svojem obrazu.³⁹ Ko je kralj šel mimo, je ta vpil h kralju in rekel: »Tvoj služabnik je odšel ven v sredo bitke in glej, mož se je obrnil vstran in mi privedel moža ter rekel: ›Varuj tega moža. Če bo na kakršenkoli način ta izginil, potem bo tvoje življenje za njegovo življenje ali pa boš plačal talent srebra.«⁴⁰ Medtem ko je bil tvoj služabnik zaposlen tukaj in tam, je ^woni odšeli.« Izraelov kralj mu je rekel: »Takšna bo tvoja sodba; ti si ^{jo} odločil.«⁴¹ § Pohitel je in si iz svojega obraza obriral pepel in Izraelov kralj ga je prepoznal, da je bil izmed prerokov.⁴² In ta mu je rekel: »Tako govori Gospod: ›Ker si iz svoje roke izpustil moža, ki sem ga določil za popolno uničenje, zato bo šlo tvoje življenje za njegovo življenje in tvoje ljudstvo za njegovo ljudstvo.«⁴³ Izraelov kralj je odšel k svoji hiši hud in nezadovoljen ter prišel v Samarijo.

21 Po teh stvareh se je pripetilo, da je imel Jezreélec Nabót vinograd, ki je bil v Jezreélu, čisto pri palači samarijskega kralja Ahába.² Aháb je spregovoril ^xNabótu, rekoč: »Daj mi svoj vinograd, da ga bom lahko imel za zeliščni vrt, ker je ta čisto pri moji hiši, jaz pa ti bom zanj dal boljši vinograd, kakor je ta. Ali pa, če se ^yti zdi dobro, ti bom dal njegovo vrednost v denarju.«³ Nabót je rekel Ahábu: »Gospod me obvaruj, da bi ti dal dedičino svojih očetov.«⁴ Aháb je prišel v svojo hišo zlovoljen in jezen, zaradi besede, ki mu jo je govoril Jezreélec Nabót, kajti rekel je: »Ne bom ti dal dedičine svojih očetov.« Ulegel se je na svojo posteljo in svoj obraz obrnil stran in ni hotel jesti kruha.

⁵ Toda njegova žena Jezabela je prišla k njemu in mu rekla: »Zakaj je tvoj duh tako žalosten, da ne ješ kruha?«⁶ Rekel ji je: »Ker sem govoril Jezreélcu Nabótu in mu rekel: ›Daj mi svoj vinograd za denar. Ali, če ti ugaja, ti bom zanj dal drug vinograd. Pa je odgovoril: ›Ne bom ti dal svojega vinograda.«⁷

Njegova žena Jezabela mu je rekla: »Mar ne vladаш sedaj ti Izraelovemu kraljestvu? Vstani *in* jej kruh in naj bo tvoje srce veselo. Jaz ti bom dala vinograd Jezreélca Nabóta.«⁸ Tako je v Ahábovem imenu napisala pisma in ^yjih zapečatila z njegovim pečatom in pisma poslala k starešinam in k plemičem, ki so bili v njenem mestu in prebivali z Nabótom.⁹ V pismih je napisala, rekoč: »Razglasite post in Nabóta postavite visoko ^zmed ljudstvo.¹⁰ Preden postavite dva moža, Beliálova sinova, da pričujeta zoper njega, rekoč: ›Preklinjal si Boga in kralja.‹ Potem ga odvedite ven in ga kamnajte, da bo lahko umrl.«¹¹ Ljudje iz njegovega mesta, torej starešine in plemiči, ki so bili prebivalci v njegovem mestu, so storili, kakor jim je poslala Jezabela *in* kakor je bilo to zapisano v pismih, ki jih je poslala k njim.

^o 20,25: *si...*: hebr. je padla.

^p 20,26: [Leta 900 pr. Kr.]

^q 20,26: *da...*: hebr. v vojno z Izraelom.

^r 20,27: *prišotni*: ali, negovani.

^s 20,30: *v...:* ali, iz sobe v sobo; hebr. v sobo znotraj sobe.

^t 20,34: *ulice*: ali, trgovske kraje.

^u 20,37: *tako...*: hebr. udarjal in ranil.

^v 20,39: *plačal*: hebr. odtehtal.

^w 20,40: *je...*: hebr. njega ni bilo.

^x 21,2: [Leta 899 pr. Kr.]

^y 21,2: *se...*: hebr. je dobro v tvojih očeh.

^z 21,9: *visoko...*: hebr. na vrh ljudstva.

¹² Razglasili so post in Nabóta postavili na visoko med ljudstvom. ¹³ Vstopila sta dva moža, Beliálova otroka in se usedla pred njim. Beliálova moža sta v prisotnosti ljudstva pričevala zoper njega, *torej* zoper Nabóta, rekoč: »Nabót je preklinjal Boga in kralja.« Potem so ga odvedli ven iz mesta in kamnali s kamni, da je ta umrl. ¹⁴ Potem ^aso poslali k Jezabeli, rekoč: »Nabót je kamnan in je mrtev.«

¹⁵ Pripetilo se je, ko je Jezabela slišala, da je bil Nabót kamnan in je bil mrtev, da je Jezabela rekla Ahábu: »Vstani, vzemi posest vinograda Jezreélca Nabóta, ki ti jo je odklonil dati za denar, kajti Nabót ni živ, temveč mrtev.« ¹⁶ Ko je Aháb slišal, da je bil Nabót mrtev, se je pripetilo, da je Aháb vstal, da gre dol v vinograd Jezreélca Nabóta, da ga vzame v last.

¹⁷ Gospodova beseda je prišla Tišbéjcu Eliju, rekoč: ¹⁸ »Vstani, pojdi dol, da srečaš Izraelovega kralja Ahába, ki je v Samariji. Glej, on je v Nabótovem vinogradu, kamor je odšel dol, da ga vzame v last. ¹⁹ § Spregovoril mu boš, rekoč: »Tako govori Gospod: ›Ali si ubil in tudi vzel v last?‹ Spregovoril mu boš, rekoč: ›Tako govori Gospod: ›Na kraju, kjer so psi lizali Nabótovo kri, bodo psi lizali twojo kri, celo twojo.‹« ²⁰ Aháb je rekel Eliju: »Ali si me našel, oh moj sovražnik?« Ta je odgovoril: »Našel sem te, ker si se prodal, da počneš zlo v Gospodovih očeh. ²¹ Glej, nadte bom privedel zlo in ti odvedel twoje potomstvo in od Ahába bom iztrebil karkoli, kar lula proti zidu in tistega, ki je zaprt in je ostal v Izraelu, ²² in twojo hišo bom naredil podobno hiši Nebátovega sina Jerobeáma in podobno hiši Ahíjevega sina Bašája, zaradi izzivanja, s katerim ste me dražili do jeze in Izraela pripravili, da greši.« ²³ § Gospod je spregovoril tudi o Jezabeli, rekoč: »Psi bodo žrli Jezabelo pri jezreélskem zidu. ^{b24} Kdor od Ahába umre v mestu, ga bodo žrli psi. Tistega, ki umre na polju, pa bo žrla perjad neba.

²⁵ Toda nikogar ni bilo podobnega Ahábu, ki bi se prodal, da počne zlobnost v Gospodovih očeh, katerega je razvnela ^cnjegova žena Jezabela. ²⁶ Zelo gnušno je počel v sledenju malikom, glede na vse stvari, kakor so storili Amoréjci, ki jih je Gospod pregnal pred Izraelovimi otroki.« ²⁷ Ko je Aháb slišal te besede, se je pripetilo, da je pretrgal svoja oblačila in si na svoje meso nadel vrečevino, se postil, ležal v vrečevini in tiho hodil. ²⁸ Gospodova beseda je prišla k Tišbéjcu Eliju, rekoč: ²⁹ »Ali vidiš, kako se je Aháb ponižal pred menoj? Ker se ponižuje pred menoj, zla ne bom privedel v njegovih dneh, temveč bom v dneh njegovega sina nad njegovo hišo privedel zlo.«

22 Tri leta so nadaljevali brez vojne med Sirijo in Izraelom. ² V tretjem ^dletu pa se je pripetilo, da je Judov kralj Józafat prišel dol k Izraelovemu kralju. ³ Izraelov kralj je rekel svojim služabnikom: »Ali veste, da je Ramót v Gileádu naš, in mi bomo mirni ^ein ga ne bomo vzeli iz roke sirskega

kralja?« ⁴ Józafatu je rekel: »Hočeš z menoj iti v bitko k Ramót Gileádu?« Józafat je Izraelovemu kralju rekel: »Jaz sem, kakor si ti, moje ljudstvo kakor tvoje ljudstvo, moji konji kakor tvoji konji.« ⁵ Józafat je Izraelovemu kralju rekel: »Prosim te, danes poizvedi pri besedi od Gospoda.« ⁶ Potem je Izraelov kralj zbral skupaj preroke, okoli širisto mož in jim rekel: »Ali naj grem zoper Ramót Gileád v bitko ali naj to opustim?« Rekli so: »Pojdi gor, kajti Gospod ga bo izročil v kraljevo roko.« ⁷ Józafat je rekel: »Ali tukaj ni več Gospodovega preroka, da bi lahko poizvedeli od njega?« ⁸ Izraelov kralj je rekel Józafatu: »Tukaj je še en mož, Jimlájev ^fsin Miha, ^gpo katerem bi lahko poizvedeli od Gospoda. Toda sovražim ga, kajti glede mene ni dobro prerokoval, temveč zlo.« Józafat je rekel: »Naj kralj ne govori tako.« ⁹ Potem je Izraelov kralj poklical častnika ^hin rekel: »Podvizaj sem Jimlájevega sina Miha.« ¹⁰ Izraelov kralj in Judov kralj Józafat sta sedela vsak na svojem prestolu, oblečena sta imela svoja svečana oblačila, na odprttem ⁱprostoru, pri vhodu velikih vrat Samarije in vsi preroki so prerokovali pred njima. ¹¹ Cidkjáj, ^jKenaanájev sin, si je naredil rogove iz želeta in rekel: »Tako govori Gospod. ›S temi boš bodel Sirce, dokler jih ne boš použil.‹« ¹² Vsi preroki so prerokovali tako, rekoč: »Pojdi gor k Ramót Gileádu in bodi uspešen, kajti Gospod ga bo izročil v kraljevo roko.« ¹³ Poslanec, ki je odšel, da pokliče Miha, mu je spregovoril, rekoč: »Glej torej, besede prerokov kralju soglasno razglašajo dobro. Naj bo twoja beseda, prosim te, kakor beseda enega izmed njih in govori to, kar je dobro.« ¹⁴ Miha pa je rekel: »Kakor živi Gospod, kar mi Gospod reče, to bom govoril.«

¹⁵ Tako je prišel h kralju in kralj mu je rekel: »Miha ali naj gremo zoper Ramót Gileád, da se bojujemo ali naj opustimo?« Ta mu je odgovoril: »Pojdi in bodi uspešen, kajti Gospod ga bo izročil v kraljevo roko.« ¹⁶ Kralj pa mu je rekel: »Kolikokrat te bom zaklinjal, da mi ne poveš ničesar razen tega, kar je resnično v Gospodovem imenu?« ¹⁷ In ta je rekel: »Videl sem vsega Izraela razkropljenega na hribih kakor ovce, ki nimajo pastirja. Gospod je rekel: ›Ti nimajo gospodarja. Naj se v miru vrnejo, vsak mož k svoji hiši.‹« ¹⁸ Izraelov kralj je rekel Józafatu: »Ali ti nisem rekel, da glede mene ne bo prerokoval nobene dobre stvari, temveč zlo?« ¹⁹ Rekel je: »Poslušaj torej Gospodovo besedo: ›Videl sem Gospoda sedeti na njegovem prestolu in vso nebeško vojsko stati pri njem, na njegovi desnici in na njegovi levici.‹« ²⁰ Gospod je rekel: »Kdo bo pregovoril ^kAhába, da bo lahko šel gor in padel pri Ramót Gileádu?« Nekdo je rekel na ta način, drugi pa na drug način. ²¹ Tam pa je prišel naprej duh in obstal pred Gospodom ter rekel: »Jaz ga bom prepričal.« ²² Gospod mu je rekel: »S čim?« Rekel je: »Šel bom naprej in bom lažniv duh v ustih vseh njegovih prerokov.« Rekel je: »Ti ga boš prepričal in tudi prevladal. Pojdi naprej in stori

21,21:
1 Kr 14,10
21,21: 2 Kr 9,8
21,21:
1 Sam 25,22
21,21:
1 Kr 14,10
21,22:
1 Kr 15,29
21,22: 1 Kr 16,3
21,23: 2 Kr 9,36
22,1: 1 Krn
18,1-13
22,4: 2 Kr 3,7

^a 21,14: [Leta 899 pr. Kr.]

^b 21,23: *zidu*: ali, jarku.

^c 21,25: *razvnela*...: ali, hujskala.

^d 22,2: [Leta 897 pr. Kr.]

^e 22,3: *mirni*...: hebr. tiki pred njegovim vzetjem.

^f 22,8: [Jimlá: hebr. poln.]

^g 22,8: [Miha: hebr. Kdo je kakor Jah?]

^h 22,9: *častnika*: ali, evnuha.

ⁱ 22,10: *odprttem*...: hebr. mlatišču.

^j 22,11: [Cidkjáj: hebr. pravica ali uspevanje od Jahveja.]

^k 22,20: *pregovoril*: ali, zavedel.

tako.²³ Zdaj torej glej, Gospod je položil lažnivega duha v usta vseh teh tvojih prerokov in Gospod je glede tebe govoril zlo.²⁴ Toda Kenaanájev sin Cidkijá je prišel bliže in Miha udaril po licu ter rekel: »Katero pot je Gospodov Duh odšel od mene, da govari tebi?«²⁵ Miha je rekel: »Glej, videl boš tisti dan, ko boš šel v najnotranjejošo sobo, da se skriješ.²⁶ Izraelov kralj je rekel: »Vzemi Miha in ga odvedi nazaj k Amónu, voditelju mesta in h kraljevemu sinu Joášu²⁷ ter reci: ›Tako govari kralj: ›Postavita tegale v ječo in ga hrani s kruhom stiske in z vodo stiske, dokler ne pridem v miru.‹«²⁸ Miha je rekel: »Če se sploh vrneš v miru, Gospod ni govoril po meni.« In rekel je: »Prisluhnji, oh ljudstvo, vsakdo izmed vas.«

²⁹ Tako sta Izraelov kralj in Judov kralj Józafat odšla gor k Ramót Gileádu.³⁰ Izraelov kralj je rekel Józafatu: »Jaz^m se bom zamaskiral in vstopil v bitko, toda ti si nadeni svoja svečana oblačila.« Izraelov kralj se je zamaskiral in odšel v bitko.³¹ Toda sirski kralj je zapovedal svojim dvaintridesetim poveljnikom, ki so poveljevali nad njegovimi bojnimi vozovi, rekoč: »Ne borite se niti z majhnim niti z velikim, razen samo z Izraelovim kraljem.«³² Pripetilo se je, ko so poveljniki bojnih vozov zagledali Józafata, da so rekli: »To je zagotovo Izraelov kralj.« Obrnili so se vstran, da se bojujejo zoper njega. Józafat pa je zavpil.³³ Pripetilo se je, ko so poveljniki bojnih vozov zaznali, da to *ni bil* Izraelov kralj, da so se obrnili od zasledovanja za njim.³⁴ Nek mož pa je preprosto napel lok in Izraelovega kralja zadel med člene prsnega oklepa. Zato je vozniku svojega bojnega voza rekel: »Obrni svojo roko in me odvedi ven iz bojišča, kajti ranjen sem.«³⁵ Bitka je ^qta dan narasla in kralj je ostal pokonci na svojem bojnem vozu zoper Sirce in zvečer umrl. Kri iz rane je tekla na sredo bojnega voza.³⁶ Okoli sončnega zahoda je po vsej vojski šel razglas, rekoč: »Vsak mož k svojemu mestu in vsak mož k svoji lastni deželi.«

³⁷ Tako je kralj umrl in bil spriveden v Samarijo in kralja so pokopali v Samariji.³⁸ V samarijskem ribniku je *nekdo* umival bojni voz in psi so lizali njegovo kri in umili so njegovo bojno opremo,

glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril.³⁹ Torej preostala izmed Ahábovih dejanj in vse, kar je storil in slonokoščena hiša, ki jo je naredil in vsa mesta, ki jih je zgradil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?⁴⁰ Tako je Aháb zaspal s svojimi očeti in namesto njega je zakraljeval njegov sin Ahazjá.^u

⁴¹ V četrtem vletu Izraelovega kralja Ahába je nad Judom začel kraljevati Asájev sin Józafat.^w

⁴² Józafat je *bil* star petintrideset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval petindvajset let. Ime njegove matere je *bilo* Azúba,^x Šilhíjeva yhči.⁴³ Hodil je po vseh poteh svojega očeta Asája. Ni se obrnil vstran od tega; delal je *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh. Kljub temu visoki kraji niso bili odstranjeni, kajti ljudstvo je na visokih krajih še vedno darovalo in zažigalo kadilo.⁴⁴ Józafat je z Izraelovim kraljem sklenil mir.⁴⁵ Torej preostala izmed Józafatovih dejanj in njegova moč, ki jo je pokazal in kako se je bojeval, *marniso* zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?⁴⁶ Preostanek posvečenih vlačugarjev, ki so preostali v dneh ^znjegovega očeta Asája, je izgnal iz dežele.⁴⁷ Potem ni *bilo* kralja v Edómu. Namestnik je *bil* kralj.⁴⁸ Józafat je naredil ^ataršiske ladje, da gredo do Ofirja po zlato. Toda niso odšli, kajti ladje so se razbile pri Eción Geberju.^b⁴⁹ Potem je Ahábov sin Ahazjá ^cJózafatu rekel: »Naj moji služabniki gredo s tvojimi služabniki na ladje.« Józafat pa ni hotel.

⁵⁰ Józafat je zaspal ^ds svojimi očeti in je bil pokopan s svojimi očeti v mestu svojega očeta Davida. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Jehorám.^e

⁵¹ Ahábov sin Ahazjá je začel ^fkraljevati nad Izraelom v Samariji v sedemnajstem letu Judovega kralja Józafata in nad Izraelom je kraljeval dve leti.

⁵² Počel je zlo v Gospodovih očeh in hodil po poti svojega očeta, po poti svoje matere in po poti Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši,⁵³ kajti služil je Báalu, ga oboževal in do jeze dražil Gospoda, Izraelovega Boga, glede na vse, kar je počel njegov oče.

22,24:

2 Krn 18,23

22,38:

1 Kr 21,19

22,41:

2 Krn 20,31

^x 22,42: [Azúba: hebr. zapuščanje, zapustitev.]

^y 22,42: [Šilhí: hebr. oborožen.]

^z 22,46: [Leta 913 pr. Kr.]

^a 22,48: *naredil*...: ali, imel deset ladij.

^b 22,48: [Eción Geber: hebr. hrbitenica kot od moža.]

^c 22,49: [Ahazjá: hebr. Jahve je zgrabil.]

^d 22,50: [Leta 889 pr. Kr.]

^e 22,50: [Jehorám: hebr. od Jahveja vzgojen ali vzdignjen.]

^f 22,51: [Leta 898 pr. Kr.]

¹ 22,25: *v...*: ali, iz sobe v sobo; hebr. v sobo v sobi.

^m 22,30: *Jaz...*: hebr. Ko naj bi se.

ⁿ 22,34: *preprosto...*: hebr. v svoji preprostosti.

^o 22,34: *prsnega...*: hebr. in prsnim oklepom.

^p 22,34: *ranjen*: hebr. zbolel.

^q 22,35: *je...*: hebr. se je ta dan vzdignila.

^r 22,35: *na...*: hebr. v naročje.

^s 22,37: *bil...*: hebr. prišel.

^t 22,40: [Leta 897 pr. Kr.]

^u 22,40: [Ahazjá: hebr. Jahve je zavzel.]

^v 22,41: [Leta 914 pr. Kr.]

^w 22,41: [Józafat: hebr. Jehova je sodil.]

Druga knjiga kraljev, pogosto imenovana Četrta knjiga kraljev

[Druga knjiga kraljev nadaljuje dramo, ki se je začela v Prvi knjigi kraljev – tragično zgodovino dveh narodov, ki sta se znašla na poti v ujetništvo. Avtor sistematično sledi vladajočim monarhom Izraela in Juda, pri čemer najprej nadaljuje zgodovino enega naroda, nato pa isto obdobje ponovi za drugi narod.]

V Izraelu vlada devetnajst zaporednih hudobnih kraljev, kar vodi v asirsko ujetništvo. Slika je nekoliko svetlejša v Judeji, kjer se občasno pojavi pobožni kralji, ki popravijo zlo svojih predhodnikov. Vendar na koncu greh prevlada nad pravičnostjo in Juda je odpeljan v Babilon.

1. Sočasno vladanje dveh kraljestev do razdejanja Samarije, Elija vzet, Elizej in dvojni delež Elijevega duha (1-17).
2. Judovo kraljestvo do razdejanja Jeruzalema (18-25).]

1 Potem se je, po Ahábovi smrti, ^aMoáb uprl zoper Izraela. ²Ahazjá je padel dol skozi mrežo v svoji gornji sobi, ki je *bila* v Samariji in je bil bolan. Poslal je poslance in jim rekel: »Pojdite, poizvedite od Báala Zebúba, ^bboga v Ekrónu, ali si bom opomogel od te bolezni.« ³Toda Gospodov angel je rekel Tišbéjcu Eliju: »Vstani, pojdi gor, da srečaš poslance samarijskega kralja in jim reci: »*Mar ni zato, ker ni Boga v Izraelu, da greste povpraševat ekrónskega boga Báala Zebúba?*« ⁴Zdaj torej tako govori Gospod: »Ne ^cboš prišel dol iz svoje postelje, na katero si zlezel, temveč boš zagotovo umrl.« In Elija je odšel.

⁵Ko so se poslanci obrnili nazaj k njemu, jim je rekel: »Zakaj ste se torej obrnili nazaj?« ⁶Rekli so mu: »Vzdignil se je mož, da nas sreča in nam rekel: »Pojdite, ponovno se obrnite h kralju, ki vas je poslal in mu recite: »Tako govori Gospod: »*Mar ni zato, ker ni Boga v Izraelu, da pošiljaš povpraševat ekrónskega boga Báala Zebúba?*« Zato ne boš prišel dol iz svoje postelje, na katero si zlezel, temveč boš zagotovo umrl.« ⁷Rekel jim je: »Kakšne ^dvrste mož je *bil* ta, ki se je vzdignil, da vas sreča in vam je povedal te besede?« ⁸Odgovorili so mu: »*Bil je kosmat človek in z usnjenim pasom opasan okoli ledij.*« Rekel je: »To je Tišbéjec Elija.«

⁹Potem je kralj poslal k njemu petdesetnika z njegovimi petdesetimi. Ta je odšel gor k njemu, in glej, sedel je na vrhu hriba. Nagovoril ga je: »Božji mož, kralj je rekel: »Pridi dol.« ¹⁰Elija je odgovoril in petdesetniku rekel: »Če sem Božji mož, potem naj dol z neba pride ogenj in použije tebe in tvojih petdeset.« Dol z neba je prišel ogenj in použil njega in njegovih petdeset. ¹¹Ponovno je k njemu poslal drugega petdesetnika z njegovimi petdesetimi. Ta je odgovoril in mu rekel: »Oh Božji mož, tako je rekel kralj: »Pridi hitro dol.« ¹²Elija je odgovoril in jim rekel: »Če sem Božji mož, naj dol z neba pride ogenj in použije tebe in tvojih petdeset.« In ogenj od Boga je prišel z neba in použil njega in njegovih petdeset.

¹³Ponovno je poslal tretjega petdesetnika z njegovimi petdesetimi. Tretji petdesetnik je odšel 1,1: 2 Kr 3,5

gor, prišel in pred ^eElijem padel na kolena, ga rotil in mu rekel: »Oh Božji mož, prosim te, naj bodo moje življenje in življenja teh petdesetih tvojih služabnikov dragocena v tvojih očeh. ¹⁴Glej, prišel je ogenj dol z neba in sežgal dva poveljnika prejšnjih petdesetih z njunimi petdesetimi. Zatorej naj bo moje življenje sedaj dragoceno v tvojih očeh.« ¹⁵Gospodov angel je rekel Eliju: »Z njim pojdi dol. Ne boj se ga.« In vstal je in z njim odšel dol h kralju. ¹⁶Rekel mu je: »Tako govori Gospod: »Ker kakor si poslal poslance, da poižvejo od ekrónskega boga Báala Zebúba, *mar ni to zato, ker ni Boga v Izraelu, da bi povprašal po njegovi besedi?* Zato ne boš prišel dol iz postelje, na katero si zlezel, temveč boš zagotovo umrl.«

¹⁷Tako je umrl ^fglede na Gospodovo besedo, ki jo je Elija govoril. Namesto njega je zakraljeval Jehorám, ^gv drugem letu Józafatovega sina Jehoráma, Judovega kralja, ker ni imel sina. ¹⁸Torej preostala izmed Ahazjájevih dejanj, ki jih je storil, *mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev?*

2 Pripetilo se je, ko je Gospod hotel Elija z vrtinčastim vetrom vzeti gor v nebo, da je Elija z Elizejem odšel iz Gilgála. ²Elija je rekel Elizeju: »Ostani tukaj, prosim te, kajti Gospod me je poslal v Betel.« Elizej pa mu je rekel: »*Kakor* Gospod živi in *kakor* živi tvoja duša, te ne bom zapustil.« Tako sta odšla dol do Betela. ³Sinovi prerokov, ki so *bili* pri Betelu, so prišli naprej k Elizeju in mu rekli: »Ali veš, da bo Gospod danes odvzel tvojega gospodarja iznad tvoje glave?« Ta je rekel: »Da, vem *to*; molčite.« ⁴Elija mu je rekel: »Elizej, ostani tukaj, prosim te, kajti Gospod me je poslal v Jeriho.« Ta pa je rekel: »*Kakor* Gospod živi in *kakor* živi tvoja duša, te ne bom zapustil.« Tako sta prišla do Jerihe. ⁵Sinovi prerokov, ki so *bili* pri Jerihi, so prišli k Elizeju in mu rekli: »Ali veš, da bo Gospod danes odvzel tvojega gospodarja iznad tvoje glave?« Ta pa je odgovoril: »Da, vem *to*; molčite.« ⁶Elija mu je rekel: »Ostani, prosim te, tukaj, kajti Gospod me je poslal k Jordanu.« Ta pa je rekel: »*Kakor* Gospod živi in *kakor* živi

^a 1,1: [Okoli leta 896 pr. Kr.]

^b 1,2: [Báál Zebúb: hebr. gospodar muh; feničansko božanstvo.]

^c 1,4: *Ne...:* hebr. Postelja, na katero si zlezel, ne boš prišel dol iz nje.

^d 1,7: *Kakšne...:* hebr. Kakšno je bilo vedênje moža?

^e 1,13: *pred...:* hebr. se pred Elijem priklonil.

^f 1,17: [Leta 896 pr. Kr.]

^g 1,17: [tudi Ahábov sin, brat Ahazjája; hebr. Jehova se je vzdignil.]

tvoja duša, te ne bom zapustil.« In oba sta šla naprej.⁷ Petdeset mož izmed sinov prerokov je šlo in stali so, da ^hgledajo od daleč, onadva pa sta stala ob Jordanu.⁸ Elija je vzel svoje ogrinjalo, ga zvili skupaj, udaril vode in razdelile so se sèm ter tja, tako da sta oba šla preko po suhih tleh.

⁹ Pripetilo se je, ko sta šla čez, da je Elija rekел Elizeju: »Prosi, kaj naj storim zate, preden bom vzet od tebe.« Elizej je rekel: »Prosim te, naj bo nad menoj dvojen delež twojega duha.«¹⁰ Rekel je: »Prosil ⁱsi težko stvar. Vendar če me boš videl, ko bom vzet od tebe, se ti bo zgodilo, toda če ne, ne bo tako.«¹¹ Pripetilo se je, ko sta še vedno šla naprej in se pogovarjala, da se je, glej, tam prikazal ognjen bojni voz in ognjeni konji in ju ločili narazen in Elija se je z vrtinčastim vetrom dvignil v nebo.

¹² Elizej je to videl in klical: »Moj oče, moj oče, Izraelov bojni voz in njegovi konjeniki.« In nič več ga ni videl. Zgrabil je svoja lastna oblačila in jih pretrgal na dva kosa.

¹³ Pobral je tudi Elijevo ognjalo, ki je padlo iz njega, odšel nazaj in obstal pri bregu J Jordana.¹⁴ Vzel je Elijevo ognjalo, ki je padlo iz njega, udaril vode in rekел: »Kje je Gospod, Elijev Bog?« Ko je tudi on udaril vode, so se razdelile sèm ter tja in Elizej je šel preko.¹⁵ Ko so ga sinovi prerokov, ki so opazovali pri Jerihi, zagledali, so rekli: »Elijev duh počiva na Elizeju.« Prišli so, da ga srečajo in se do tal priklonili pred njim.

¹⁶ Rekli so mu: »Glej torej, s tvojimi služabniki bo petdeset močnih ^kmož. Naj odidejo, prosimo te in poiščejo twojega gospodarja, da ga ni morda gor vzel Gospodov Duh in ga vrgel na kako ^lgoro ali v kako dolino.« Rekel je: »Ne pošiljajte.«¹⁷ Ko so mu prigovarjali, dokler ni bil osramočen, je rekel: »Pošljite.« Žato so poslali petdeset mož in iskali tri dni, toda niso ga našli.¹⁸ Ko so ponovno prišli k njemu (kajti mudil se je pri Jerihi), jim je rekel: »Ali vam nisem rekel: »Ne pojrite?«

¹⁹ Ljudje iz mesta so Elizeju rekli: »Glej, prosim te, lega tega mesta je prijetna, kakor vidi moj gospod, toda voda je slaba in tla jalova.«^m²⁰ Rekel je: »Prinesite mi nov vrč in vanj dajte sol.« In prinesli so ga k njemu.²¹ Šel je naprej, k izviru vodá in vanj vrgel sol ter rekel: »Tako govori Gospod: »Ozdravil sem te vode, od tod ne bo nič več smrti ali jalove dežele.«²² Tako so bile vode ozdravljene do tega dne, glede na Elizejevo besedo, ki jo je govoril.

²³ Od tam je odšel gor k Betelu in ko je šel gor po poti, so prišli iz mesta majhni otroci, ga zasmehovali in mu rekli: »Pojdi gor, plešec; pojdi gor, plešec.«²⁴ Ta se je obrnil nazaj, pogledal nanje in jih preklevl v Gospodovem imenu. In iz gozda sta prišli dve medvedki ter izmed njih raztrgali dvainštirideset otrok.²⁵ Od tam je odšel na goro Karmel in od tam se je vrnil v Samarijo.

3 Torej Ahábov sin Jehorám ⁿje začel kraljevati nad Izraelom, v Samariji, v osemnajstem oletu Judovega kralja Józafata in kraljeval je dvanajst let.² Počel je zlo v Gospodovih očeh, toda ne kakor njegov oče in kakor njegova mati, kajti odstranil je Báalovo ^ppodobo, ki jo je naredil njegov oče.³ Kljub temu se je trdno držal grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši; ni odšel od njih.

⁴ Moábski kralj Meša ^qje bil lastnik ovc in je Izraelovemu kralju dajal sto tisoč jagnjet in sto tisoč ovnov, [skupaj] z volno.⁵ Toda pripetilo se je, ko je bil Aháb mrtev, da se je moábski kralj uprl zoper Izraelovega kralja.

⁶ Kralj Jehorám je istočasno odšel iz Samarije in preštel ves Izrael.⁷ Odšel ^rje in poslal k Judovemu kralju Józafatu, rekoč: »Moábski kralj se je uprl zoper mene. Ali hočeš iti z menoj v bitko zoper Moáb?« Rekel je: »Šel bom gor. Jaz *sem*, kakor si ti, moje ljudstvo je kakor twoje ljudstvo *in* moji konji kakor twoji konji.«⁸ Rekel je: »Po kateri poti bomo šli gor?« Odgovoril je: »Po poti skozi edómsko divjino.«⁹ Tako so Izraelov kralj, Judov kralj in edómski kralj odšli in zaokrožili sedemdnevno potovanje in tam ni bilo vode za vojsko in živino, ki ^sjim je sledila.¹⁰ Kralj Izraela je rekel: »Gorje, da je te tri kralje Gospod poklical skupaj, da jih izroči v roko Moába!«¹¹ Toda Józafat je rekel: »Mar ni tukaj Gospodovega preroka, da bi po njem lahko poizvedel od Gospoda?« Eden izmed služabnikov Izraelovega kralja je odgovoril in rekel: »Tukaj je Šafátov sin Elizej, ki je izlival vodo na Elijeve roke.«¹² Józafat je rekel: »Z njim je Gospodova beseda.« Tako so Izraelov kralj, Józafat in edómski kralj odšli dol k njemu.¹³ Elizej je rekel Izraelovemu kralju: »Kaj imam s teboj? Spravi se k prerokom svojega očeta in k prerokom svoje matere.« Izraelov kralj pa mu je rekel: »Ne, kajti Gospod je te tri kralje sklical skupaj, da jih izroči v roko Moába.«¹⁴ Elizej je rekel: »Kakor živi Gospod nad bojevniki, pred katerim stojim, zagotovo, če se ne bi oziral na prisotnost Judovega kralja Józafata, ne bi pogledal proti tebi niti te ne bi videl.¹⁵ Toda sedaj mi privedi glasbenika, ki igra na strune.« In pripetilo se je, ko je glasbenik igral, da je nadenj prišla Gospodova roka.¹⁶ Rekel je: »Tako govori Gospod: »To dolino naredite polno jarkov.«¹⁷ Kajti tako govori Gospod: »Ne boste videli vetra niti ne boste videli dežja, vendar bo ta dolina napolnjena z vodo, da boste lahko pili, tako vi, vaše govedo in vaše živali.«¹⁸ To pa je *le* majhna stvar v Gospodovih očeh. Tudi Moábce bo izročil v vašo roko.¹⁹ Udarili boste vsako utrjeno mesto in vsako izbrano mesto in posekali vsako dobro drevo in zamašili vse vodnjake in vsak dober kraj dežele oškodovali ^ts kamni.«

²⁰ Pripetilo se je zjutraj, ko je bila darovana jedilna daritev, glej, da je prišla voda po poti iz Edóma in dežela je bila napolnjena z vodo.

^h 2,7: *da...*: hebr. v očeh, ali, nasproti.

ⁱ 2,10: *Prosil...*: hebr. Storil si težko vprašanje.

^j 2,13: *bregu*: hebr. kraju.

^k 2,16: *močnih...*: hebr. sinov moči.

^l 2,16: *kako...*: hebr. eno izmed gora.

^m 2,19: *jalova*: hebr. povzročajo izrojevanje.

ⁿ 3,1: [Jehorám: hebr. od Jahveja vzgojen ali vzdignjen.]

2,11: Prd 48,9

2,11:

1 Mkb 2,58

2,12: 2 Kr 13,14

2,15: 2 Kr 2,7

3,5: 2 Kr 1,1

3,7: 1 Kr 22,4

^o 3,1: [Leta 896 pr. Kr.]

^p 3,2: *Báalovo...*: hebr. Báalov kip, ki ga.

^q 3,4: [Meša...]: hebr. varnost.]

^r 3,7: [Leta 895 pr. Kr.]

^s 3,9: *ki...*: hebr. pri njihovih stopalih.

^t 3,19: *oskodovali*: hebr. užalostili.

²¹ Ko so vsi Moábci slišali, da so prišli gor kralji, da se bojujejo zoper njih, so zbrali ^uvse, ki so si v bili zmožni nadeti bojno opremo in starejše in so se razpostavili na meji. ²²Vstali so zgodaj zjutraj in sonce je sijalo na vodo in Moábci so vodo na drugi strani videli tako rdečo *kakor* kri. ²³Rekli so: »To je kri. Kralji so zagotovo umorjeni ^win so udarili drug drugega. Sedaj torej Moáb, k plenu.« ²⁴Ko pa so prišli k taboru Izraelcev, so se Izraelci dvignili in udarili Moábce, tako da so le-ti pred njimi pobegnili. Toda šli ^xso naprej in pobijali Moábce, celo v *njhovi* deželi. ²⁵Podirali so mesta in na vsak dober kos dežele je vsak mož vrgel svoj kamen in napolnili so jo in zamašili so vse vodnjake in podrli vsa dobra drevesa, samo ^yv Kir Heresu so pustili njegovo kamenje, vendar so okrog njega šli pračarji in ga udarili.

²⁶Ko je moábski kralj videl, da je bila bitka zanj prehuda, je s seboj vzel sedemsto mož, ki so izdirali meče, da se prebijejo k edómskemu kralju. Toda niso mogli. ²⁷Potem je vzel svojega najstarejšega sina, ki naj bi zakraljeval namesto njega in ga na obzidju daroval v žgalno daritev. In tam je bilo veliko ogorčenje zoper Izrael in odšli so od njega in se vrnili k svoji lastni deželi.

4 Torej tam je neka ženska, izmed žena preroških sinov, zaklicala k Elizeju, rekoč: »Tvoj služabnik, moj soprog, je mrtev, in ti veš, da se je tvoj služabnik bal Gospoda in prišel je upnik, da bi si moja dva sinova k sebi vzel za sužnja.« ²Elizej ji je rekел: »Kaj naj storim zate? Povej mi, kaj imas v hiši?« Rekla je: »Tvoja pomočnica nima v hiši ničesar razen lonca olja.« ³Potem je rekel: »Pojdi, izposodi si posode od vseh svojih sosed, prazne posode. Ne izposodi ^zsi jih malo. ⁴Ko vstopiš noter, boš za seboj in za svojima sinovoma zaprla vrata in izlivala v vse tiste posode in tisto, ki je polna, boš postavila na stran.« ⁵Tako je odšla od njega in za seboj in za svojima sinovoma, ki sta k njej prinesla *posode*, zaprla vrata in ona je izlivala. ⁶Pripetilo se je, ko so bile posode polne, da je svojemu sinu rekla: »Še mi prinesi posodo.« Rekел ji je: »Nobene posode ni več.« In olje se je ustavilo. ⁷Potem je prišla in povedala Božjemu možu. Rekел je: »Pojdi, prodaj olje in poplačaj svoj ^adolg in od preostanka živite ti in tvoja otroka.«

⁸Zgodilo ^bse je na nek dan, da je Elizej odšel v Šuném, kjer je *bila* plemenita ženska; in ta ga je primorala, ^cda je kruh. In *to* je bilo tako, *da* tako pogosto, kot je šel mimo, se je obrnil tja, da bi jedel kruh. ⁹Svojemu soprogu je rekla: »Glej torej, zaznavam, da je to sveti Božji mož, ki nenehno hodi mimo nas. ¹⁰Narediva majhno sobo, prosim te, na zidu in tam zanj postavimo posteljo, mizo, stolček in svečnik. In zgodilo se bo, ko prihaja k nam, da se bo obrnil tja noter.« ¹¹Zgodilo se je na nek dan, da je prišel tja, se obrnil v sobo in se tam ulegel. ¹²Svojemu služabniku Gehaziju je rekel: »Pokliči to Šunémko.« Ko jo je ta pokličal, je obstala pred

4,16: 1 Mz
18,10

njim. ¹³Rekel mu je: »Sedaj ji povej: »Glej, hitela si za naju z vso to skrbjo. Kaj naj bo storjeno zate? Ali naj zate govorim kralju ali poveljniku vojske?«« Odgovorila je: »Prebivam med svojim lastnim ljudstvom.« ¹⁴Rekel je: »Kaj naj bo potem storjeno zano?« Gehazí je odgovoril: »Resnično, ona nima otroka in njen soprog je star.« ¹⁵Rekel je: »Pokliči jo.« Ko jo je poklical, je obstala med vратi. ¹⁶Rekel je: »Okoli tega obdobja, ^dglede na čas življenja, boš objemala sina.« Rekla je: »Ne, moj gospod, Božji mož, ne laži svoji pomočnici.« ¹⁷Ženska je spočela in rodila sina v tistem obdobju, ki ji ga je Elizej povedal, glede na čas življenja.

¹⁸Ko je otrok postal večji, se je nekega dne zgodilo, da je odšel ven k svojemu očetu, k žanjcem. ¹⁹Svojemu očetu je rekel: »Moja glava, moja glava.« In ta je rekel mladeniču: »Odnesi ga k njegovi materi.« ²⁰Ko ga je ta vzel in ga privedel k njegovi materi, je do opoldneva sedel na njenih kolenih, *potem* pa je umrl. ²¹Vzdignila se je, ga položila na posteljo Božjega moža, zaprla vrata za njim in odšla ven. ²²Poklicala je k svojemu soprogu in rekla: »Pošlj mi, prosim te, enega izmed mladeničev in enega izmed oslov, da lahko stečem k Božjemu možu in ponovno pridem nazaj.« ²³Rekel je: »Čemu hočeš iti k njemu danes? Ni niti mlaj niti šabat.« Rekla je: »To bo dobro.« ^e²⁴Potem je osedlala osla in svojemu mladeniču rekla: »Poženi in pojdi naprej. Svojega jahanja ne upočasnjuj ^fzaradi mene, razen če ti ne zapovem.« ²⁵Tako je odšla in prišla k Božjemu možu na goro Karmel. Pripetilo se je, ko jo je Božji mož od daleč zagledal, da je svojemu služabniku Gehaziju rekel: »Glej, tam je ta Šunémka. ²⁶Steci sedaj, prosim te, da jo srečaš in ji reci: »Ali je dobro s teboj? Ali je dobro s tvojim soprogom? Ali je dobro z otrokom?«« Odgovorila je: »Dobro je.« ²⁷Ko pa je prišla k Božjemu možu na hrib, se je oklenila njegovih ^gstopal. Toda Gehazí se je približal, da jo pahne proč. Božji mož pa je rekel: »Pusti jo; kajti njen duša je zagrenjena ^hznotraj nje in Gospod je *to* skril pred menoj in mi ni povedal.« ²⁸Potem je rekla: »Ali sem si jaz želeta sina od svojega gospoda?« Ali nisem rekla: »Ne zavajaj me?« ²⁹Potem je rekel Gehaziju: »Opaši svoja ledja in v svojo roko vzemi mojo palico in pojdi svojo pot. Če srečaš kateregakoli človeka, ga ne pozdravi in če kdorkoli pozdravi tebe, mu ravno tako ne odgovori, in mojo palico položi na otrokov obraz.« ³⁰Otrokova mati je rekla: »Kakor Gospod živi in kakor tvoja duša živi, te ne bom zapustila.« Vstal je in ji sledil. ³¹Gehazí je šel pred njima in palico položil na otrokov obraz, toda *ni bilo* niti glasu niti uslišanja. ⁱZatorej je ponovno odšel, da ga sreča in mu povedal, rekoč: »Otrok se ni prebudil.« ³²Ko je Elizej prišel v hišo, glej, je bil otrok mrtev *in* položen na njegovo posteljo. ³³Vstopil je torej in zaprl vrata za njima ter molil h Gospodu. ³⁴Povzpel se je in legel na otroka ter

^u 3,21: *zbrali*...: hebr. bili sklicani skupaj vsi.

^v 3,21: *si*...: hebr. se opasali s pasom in starejše.

^w 3,23: *umorjeni*: hebr. uničeni.

^x 3,24: *šli*...: ali, udarili so v njej, celo pobijali.

^y 3,25: *samo*...: hebr. dokler ni pustil svojih kamnov v Kir Heresu.

^z 4,3: *izposodi*...: ali, skopari.

^a 4,7: *svoj*...: ali, svojega upnika.

^b 4,8: *Zgodilo*...: hebr. Bil je dan.

^c 4,8: *primorala*: hebr. zadržala.

^d 4,16: *obdobja*: hebr. določenega časa.

^e 4,23: *dobro*: hebr. *Shalom*: mir, [varnost, uspevanje, zdravje.]

^f 4,24: *upočasnjuj*...: hebr. zadržuj zaradi mene, da jahaš.

^g 4,27: *njegovih*...: hebr. pri njegovih stopalih.

^h 4,27: *zagrenjena*...: hebr. grenka.

ⁱ 4,31: *uslišanja*: hebr. pozornosti.

svoja usta položil na njegova usta in svoje oči na njegove oči in svoje roke na njegove roke. Raztegnil se je nad otrokom in otrokovo meso se je ogrelo. ³⁵ Potem se je vrnil in po hiši hodil sem ter tja, se povzpel in sebe raztegnil nad njim. Otrok je sedemkrat kihnil in otrok je odprl svoje oči. ³⁶ Poklical je Gehazija in rekel: »Pokliči to Šunémko.« Tako jo je poklical. Ko je vstopila k njemu, je rekel: »Vzemi svojega sina.« ³⁷ Potem je vstopila, padla k njegovim stopalom, se priklonila do tal, vzela svojega sina in odšla ven.

³⁸ Elizej je ponovno prišel ^k v Gilgál. Tam pa je bilo v deželi pomanjkanje. Sinovi prerokov so sedeli pred njim. Svojemu služabniku je rekel: »Pristavi velik lonec in za sinove prerokov zavri juho.« ³⁹ Nekdo je odšel na polje, da nabere zelišča in našel divjo trto in od nje nabral polno naročje divjih buč in prišel in *jih* zrezal v lonec juhe, kajti niso *jih* poznali. ⁴⁰ Tako so nalili, da bi možje jedli. Pripetilo pa se je, ko so jedli juho, da so zavpili in rekli: »Oh *ti* Božji mož, smrt je v loncu.« In *tega* niso mogli jesti. ⁴¹ Toda rekel je: »Torej prinesite moko.« Vrgel jo je v lonec in rekel: »Nalij za ljudstvo, da bodo lahko jedli.« In v loncu ni bilo nič škodljivega.

⁴² Prišel je mož iz Báal Šalíša ^m in Božjemu možu prinesel kruh od prvih sadov, dvajset ječmenovih hlebov in polno žitno klasje v luščinah. ⁿ Rekel je: »Dajte ljudstvu, da bodo lahko jedli.« ⁴³ Njegov strežnik pa je rekel: »Kaj, mar naj bi to postavil pred sto mož?« Ponovno je rekel: »Daj ljudstvu, da bodo lahko jedli, kajti tako govoriti Gospod: »*Od tega* bodo jedli in še bo ostalo.« ⁴⁴ Tako je *to* postavil prednje in so jedli in *od tega* pustili, glede na Gospodovo besedo.

5 Torej ^oNaamán, poveljnik vojske sirskega kralja, je bil plemenit mož pri ^psvojem gospodarju in častitljiv, ^qker je po njem Gospod dal Sirijski osvoboditev. ^sBil je tudi mogočen mož v hrabrosti, *toda bil je* gobavec. ²Sirci so hodili ven po skupinah in iz izraelske dežele odvedli ujetnico, malo deklico; in ta je čakala ^tna Naamánovu ženo. ³Svoji gospodarici je rekla: »Da bi Bog dal, da *bi bil* moj gospodar s ^uprerokom, ki je v Samariji! Kajti on bi odvzel ^vnjegovo gobavost.« ⁴Nekdo je vstopil in to povedal svojemu gospodarju, rekoč: »Tako in tako je govorila služabnica, ki je iz Izraelove dežele.« ⁵Kralj Sirije je rekel: »Odpravi se, pojdi, jaz pa bom poslal pismo Izraelovemu kralju.« Odpotoval je in s seboj ^wvzel deset talentov srebra, šest tisoč koščkov zlata in deset zamenjav oblačil. ⁶Izraelovemu kralju je prinesel pismo, rekoč: »Sedaj, ko je to pismo prišlo k tebi, glej, sem z *njim* poslal k tebi svojega služabnika Naamána, da mu lahko odvzameš njegovo gobavost.« ⁷Pripetilo

^j 4,35: *sem*...: hebr. enkrat sem in enkrat tja.

^k 4,38: [Okoli leta 891 pr. Kr.]

^l 4,41: *nič*...: hebr. nobene zle stvari.

^m 4,42: [Báal Šalíš...: hebr. Gospodar trojne dežele.]

ⁿ 4,42: *luščinah*: ali, malhi, ali, obleki.

^o 5,1: [Okoli leta 894 pr. Kr.]

^p 5,1: *pri*...: hebr. pred svojim gospodarjem.

^q 5,1: *častitljiv*: hebr. milostljiv; hebr. povzdignjen, ali, sprejetega obličja.

^r 5,1: [Sirijski...: hebr. Aram; visoka dežela.]

^s 5,1: *osvoboditev*: ali, zmago.

^t 5,2: *čakala*...: hebr. bila pred Naamánovu ženo.

^{4,34:} [Mt 9,25]

^{4,34:} [Mr 5,41]

^{4,34:} [Mr 6,5]

^{4,34:} [Mr 8,23]

^{4,34:} [Mr 9,27]

^{4,34:} [Apd

^{9,40-41]}

^{4,43:} Jn 6,11

^{5,14:} Lk 4,27

se je, ko je Izraelov kralj prebral pismo, da je pretrgal svoja oblačila in rekel: »*Sem* jaz Bog, da ubijem in oživim, da je ta človek poslal k meni, da možu odvzamem njegovo gobavost? Zatorej preudarite, prosim vas in glejte, kako zoper mene išče spor.«

⁸ Bilo je *tako*, ko je Božji mož Elizej slišal, da je Izraelov kralj pretrgal svoja oblačila, da je poslal h kralju, rekoč: »Zakaj si pretrgal svoja oblačila? Naj torej pride k meni in vedel bo, da je v Izraelu prerok.«

⁹ Tako je Naamán prišel s svojimi konji in s svojim bojnim vozom in obstal pri vratih Elizejeve hiše. ¹⁰ Elizej pa je k njemu poslal poslanca, rekoč: »Pojdi in se sedemkrat umij v Jordanu in twoje meso bo ponovno prišlo k tebi in boš čist.« ¹¹ Toda Naaman je bil ogorčen in odšel ter rekel: »Glej, mislil ^xsem: »Zagotovo bo prišel ven k meni, obstal in klical k imenu Gospoda, svojega Boga in s svojo roko udaril ^ynad mestom in odvzel gobavost.« ¹² Mar nista Abána ^{zin} Parpár, ^areki v Damasku, boljši kakor vse Izraelove vode? Ali se ne bi mogel umiti v njima in bi bil čist?« Tako se je obrnil in v besu odšel proč. ¹³ Njegovi služabniki so prišli blizu, mu spregovorili in rekli: »Moj oče, če bi ti prerok naročil, *da storиш neko* veliko stvar, ali ne bi ti *tega* storil? Koliko bolj potem, ko ti je rekel: »Umij se in bodi čist?« ¹⁴ Potem je odšel dol, se sedemkrat potopil v Jordanu, glede na izrek Božjega moža in njegovo meso je ponovno prišlo kakor meso majhnega otroka in bil je čist.

¹⁵ Vrnil se je k Božjemu možu, on in vsa njegova skupina in prišel ter obstal pred njim in rekel: »Glej, sedaj vem, da *ni* Boga na vsej zemlji, razen v Izraelu. Sedaj torej, prosim te, vzemi blagoslov od svojega služabnika.« ¹⁶ Toda on je rekel: »*Kakor* živi Gospod, pred katerim stojim, ne bom ničesar sprejel.« Silil ga je, da *to* vzame; toda zavrnil je.

¹⁷ Naamán je rekel: »Ali ne bo, prosim te, dano tvojemu služabniku, tovor prsti za dve muli? Kajti tvoj služabnik odslej ne bo daroval niti žgalne daritve niti klavne daritve drugim bogovom, razen Gospodu. ¹⁸ V tej stvari pa naj Gospod odpusti svojemu služabniku, *da* ko gre moj gospodar v Rimónovo ^bhišo, da tam obožuje in se našlanja na mojo roko in se priklonim v Rimónovi hiši. Ko se priklonim v Rimónovi hiši, naj Gospod v tej stvari odpusti svojemu služabniku.« ¹⁹ Rekel mu je: »Pojdi v miru.« Tako je odšel od njega del ^cpoti.

²⁰ Toda Gehazí, služabnik Božjega moža Elizeja, je rekel: »Glej, moj gospodar je prizanesel temu Sircu Naamánu v tem, da iz njegovih rok ni sprejel tega, kar je prinesel. Toda *kakor* živi Gospod bom stekel za njim in od njega nekaj vzel.« ²¹ Tako je Gehazí sledil Naamánu. Ko ga je Naamán videl

^u 5,3: *s*: hebr. pred.

^v 5,3: *odvzel*: hebr. zbral.

^w 5,5: *s seboj*: hebr. v svojo roko.

^x 5,11: *mislil*: hebr. *rekel*, ali, *rekel sem*, ali, *pri sebi sem rekel*:

»Zagotovo bo prišel ven itd.

^y 5,11: *udaril*: hebr. mahal gor in dol.

^z 5,12: *Abána: ali, Amana; [Abána: hebr. reka blizu Damaska, mogoče kamnitá; Amana: gora blizu Damaska.]*

^a 5,12: [Parpár: hebr. hitra.]

^b 5,18: [Rimón: sirsko božanstvo; granatovec.]

^c 5,19: *del*...: hebr. majhen kos tal.

teči za seboj, je upočasnil bojni voz, da ga sreča in rekel: »Ali je vse ^ddobro?« ²² Ta je rekel: »Vse je dobro. Moj gospodar me je poslal, rekoč: ›Glej, celo sedaj sta prišla k meni, z Efrájimskega pogorja, dva mladeniča izmed preroških sinov. Daj jima, prosim te, talent srebra in dve menjavi oblačil.« ²³ Naamán je rekel: »Bodi zadovoljen, vzemi dva talenta.« Silil ga je in dva talenta srebra povezal v dve vreči, z dvema menjavama oblačil in *jih* položil na dva izmed svojih služabnikov in nosila sta *jih* pred njim. ²⁴ Ko je prišel k stolpu, ^e*jih* je vzel iz njune roke in *jih* shranil v hiši, moža pa je pustil oditi in sta odšla. ²⁵ Toda sam je vstopil in obstal pred svojim gospodarjem. Elizej mu je rekel: »Od kod *prihajaš*, Gehazí?« Rekel je: »Tvoj služabnik ni šel nikamor.« ^f²⁶ Rekel mu je: »Mar ni moje srce odšlo *s teboj*, ko se je mož ponovno obrnil nazaj iz svojega bojnega voza, da te sreča? Mar je čas, da prejemaš denar, da prejemaš obleke, oljčne nasade, vinograde, ovce, vole, služabnike in dekle? ²⁷ Zato se bo Naamánova gobavost trdno prijela tebe in tvojega semena na veke.« In izpred njegove prisotnosti je odšel gobav, tako bel *kakor* sneg.

6 Sinovi prerokov so Elizeju rekli: ^g»Glej torej, kraj, kjer prebivamo s teboj, je za nas preveč utesnjen. ² Naj gremo, prosimo te, k Jordanu in si od tam vsak mož vzame bruno in si tam zgradimo kraj, kjer bomo lahko prebivali.« Odgovoril je: »Pojdite.« ³ Nekdo je rekel: »Bodi zadovoljen, prosim te in pojdi s svojimi služabniki.« Odgovoril je: »Šel bom.« ⁴ Tako je šel z njimi. In ko so prišli k Jordanu, so sekali les. ⁵ Toda ko je nekdo podiral drevo, je glava sekire ^hpadla v vodo in zavpil je ter rekel: »Ojoj, gospod! Kajti bila je izposojena.« ⁶ Božji mož je rekel: »Kam je padla?« Ta mu je pokazal kraj. In odsekal je palico ter jo vrgel tja in žezezo je zaplavalo. ⁷ Zato je rekel: »Vzemi *to* k sebi.« In iztegnil je svojo roko in jo vzel.

⁸ Potem se je sirski kralj vojskoval zoper Izraela in se posvetoval s svojimi služabniki, rekoč: »Na tem in tem kraju *bo* moj tabor.« ⁱ¹⁹ Božji mož pa je k Izraelovemu kralju poslal, rekoč: »Pazi, da ne greš mimo tega kraja, kajti tja dol so prišli Sirci.« ¹⁰ Izraelov kralj je poslal h kraju, o katerem mu je povedal Božji mož, ga o njem posvaril in tam se je rešil, ne samo enkrat ali dvakrat. ¹¹ Zato je bilo srce sirskega kralja zaradi te stvari boleče vznemirjeno. Poklical je svoje služabnike in jim rekel: »Ali mi ne boste pokazali, kdo izmed nas *je* za Izraelovega kralja?« ¹² Nekdo izmed njegovih služabnikov je rekel: »Nihče, ^jmoj gospod, oh kralj, temveč prerok Elizej, ki *je* v Izraelu, govori Izraelovemu kralju besede, ki *jih* ti govorиш v svoji spalnici.«

¹³ Rekel je: »Pojdi in poglej, kje *je*, da bom lahko poslal in ga zgrabil.« Bilo mu je povedano, rekoč: »Glej, *on* je v Dotánu.« ¹⁴ Zato je tja poslal konje, bojne vozove in veliko ^kvojsko. Prišli so ponoči in

obkolili mesto. ¹⁵ Ko je služabnik ^lBožjega moža zgodaj vstal in odšel naprej, glej, vojska je obkolila mesto, tako s konji kakor bojnimi vozovi. Njegov služabnik mu je rekel: »Ojoj, moj gospod! Kaj bomo storili?« ¹⁶ Odgovoril je: »Ne boj se, kajti tistih, ki so z nami, *je* več kakor tistih, ki so z njimi.« ¹⁷ Elizej je molil in rekel: »Gospod, prosim te, odpri njegove oči, da bo lahko videl.« Gospod je odprl oči mladeniča in ta je videl in glej, gora *je bila* polna konj in ognjenih bojnih voz naokoli Elizeja. ¹⁸ Ko so prišli dol k njemu, je Elizej molil h Gospodu in rekel: »Udari to ljudstvo, prosim te, s slepoto.« In udaril *jih* je s slepoto glede na Elizejevo besedo.

¹⁹ Elizej jim je rekel: »To ni pot niti ni to mesto. Sledite ^mmi in privedel vas bom k človeku, ki ga iščete.« Toda odvedel *jih* je v Samarijo. ²⁰ Ko so prišli v Samarijo, se je pripetilo, da je Elizej rekel: »Gospod, odpri oči teh *mož*, da bodo lahko videli.« In Gospod je odprl njihove oči in so videli in glej, *bili so* sredi Samarije. ²¹ Ko *jih* je Izraelov kralj videl, je rekel Elizeju: »Moj oče, ali naj *jih* udarim? Ali naj *jih* udarim?« ²² Ta pa je odgovoril: »Ne boš *jih* udaril. Mar bi udaril tiste, ki si *jih* odvedel ujete s svojim mečem in s svojim lokom? Prednje postavi kruh in vodo, da bodo lahko jedli in pili in šli k svojemu gospodarju.« ²³ Zanje je pripravil veliko preskrbo in ko so pojedli in popili, *jih* je poslal proč in odšli so k svojemu gospodarju. Tako čete iz Sirije niso nič več prihajale v deželo Izrael.

²⁴ Po tem se je pripetilo, ⁿda je sirski kralj Ben Hadád zbral vso svojo vojsko, odšel gor in oblegal Samarijo. ²⁵ § Tam v Samariji pa je bila velika lakota. Glej, oblegali so jo, dokler ni bila oslovska glava *prodana* za osemdeset koščkov srebra in četrtinyka kaba ^ogolobjega iztrebka ^pza pet koščkov srebra. ²⁶ Medtem ko se je Izraelov kralj sprehajal po obzidju, je k njemu zavpila ženska, rekoč: »Pomagaj, moj gospod, oh kralj.« ²⁷ Ta ji je rekel: »Če ^qti Gospod ne pomaga, od kod naj ti jaz pomagam? Iz skedenja ali iz vinske stiskalnice?« ²⁸ Kralj ji je rekel: »Kaj te pesti?« Odgovorila je: »Ta ženska mi je rekla: ›Daj svojega sina, da ga bomo lahko danes pojedli, mojega sina pa bomo pojedli jutri.‹« ²⁹ Tako smo skuhalo mojega sina in ga pojedli. Naslednji ^rdan pa sem ji rekla: »Daj svojega sina, da ga bomo lahko pojedli.« Ona pa je svojega sina skrila.

³⁰ Pripetilo se je, ko je kralj slišal besede ženske, da je pretrgal svoja oblačila. Prek obzidja je šel mimo in ljudstvo je gledalo in glej, na svojem telesu *je imel* spodaj vrečevino. ³¹ Potem je rekel: »Bog naj mi stori tako in še več, če bo glava Šafátovega sina Elizeja, ta dan obstala na njem.« ³² Toda Elizej je sedel v svoji hiši in starešine so sedeli z njim. In *kralj* je izpred sebe poslal moža, toda malo preden je poslanec prišel k njemu, je starešinam rekel: »Ali vidite, kako je ta sin morilca poslal, da mi

6,16: 2 Krn 32,7
6,29: 5 Mz
28,53

^d 5,21: *vse....*: hebr. tam mir.

^e 5,24: *stolpu*: ali, skritemu kraju.

^f 5,25: *nikamor*: hebr. ne sem ne tja.

^g 6,1: [Okoli leta 893 pr. Kr.]

^h 6,5: *glava sekire....*: hebr. žezezo padlo.

ⁱ 6,8: *moj tabor*: ali, moje taborišče.

^j 6,12: *Nihče*: ali, Ne.

^k 6,14: *veliko*: hebr. težko.

^l 6,15: *služabnik*: ali, strežnik.

^m 6,19: *Sledite....*: hebr. Pridite za menoj.

ⁿ 6,24: [Okoli leta 892 pr. Kr.]

^o 6,25: [kab: hebr. hebrejska enota prostornine. To ustreza 1/18 škafa ali približno 1,2 l. Nekateri viri 2,5 l.]

^p 6,25: [golobjega iztrebka...]: hebr. neka poceni vrsta zelenjave.]

^q 6,27: *Če....*: ali, Naj te Gospod ne reši.

^r 6,29: *naslednji*: hebr. drugi.

vzame mojo glavo? Poglejte, ko pride poslanec, zaprite vrata in ga trdno držite pri vratih. *Mar* ni zvok stopal njegovega gospodarja za njim?«³³ § Medtem ko je še govoril z njimi, glej, je dol k njemu prišel poslanec in rekel: »Glej to zlo je od Gospoda. Zakaj bi še čakal na Gospoda?«

7 Potem je Elizej rekel: »Poslušaj besedo od Gospoda: ›Tako govari Gospod: ›Jutri ^sokoli tega časa bo v velikih vratih Samarije mera fine moke *prodajana* za šekel in dve meri ječmena za šekel.‹«² Potem je gospod, ^tna čigar roko se je kralj naslanjal, odgovoril Božjemu možu in rekel: »Glej, če bi Gospod naredil okna na nebu, mar bi se to lahko zgodilo?« On pa je rekel: »Glej, to boš videl s svojimi lastnimi očmi, toda od tega ne boš jedel.«

³ Ob vhodu velikih vrat so bili širje gobavci in drug drugemu so rekli: »Čemu tukaj sedimo, dokler ne umremo?«⁴ Če rečemo: »Vstopili bomo v mesto, potem je lakota v mestu in bomo tam umrli. Če pa mirno sedimo tukaj, bomo tudi umrli. Sedaj torej pridite in padimo v vojsko Sircev. Če nas rešijo žive, bomo živeli, če pa nas ubijejo, bomo samo umrli.«⁵ V poltemi so se dvignili, da gredo v tabor Sircev. Ko so prišli k najbolj oddaljenemu delu tabora Sircev, glej, *tam* ni *bilo* nobenega moža. ⁶ Kajti Gospod je vojski Sircev storil, da slišijo hrup bojnih vozov in hrup konjev, *celo* hrup velike vojske in drug drugemu so rekli: »Glejte, Izraelov kralj je zoper nas najel kralje Hetejcev in kralje Egipčanov, da pridejo nad nas.«⁷ Zato so vstali in v poltemi zbežali in pustili svoje šotore, svoje konje in svoje osle, celo tabor, kakor je *bil* in pobegnili za svoje življenje. ⁸ Ko so ti gobavci prišli k najbolj oddaljenemu delu tabora, so odšli v en šotor in jedli, pili in od tam odnesli srebro, zlato in oblačilo ter odšli in *to* skrili in ponovno prišli ter vstopili v drug šotor in *tudi* od tam odnesli in odšli ter *to* skrili. ⁹ Potem so drug drugemu rekli: »Ne delamo dobro. Ta dan je dan dobrih novic, mi pa molčimo. Če nadaljujemo do jutranje svetlobe, bo ^unad nas prišla neka vragolija. Sedaj torej pridite, da bomo lahko šli in povedali kraljevi družini.«¹⁰ Tako so prišli in zaklicali vratarju mesta. Povedali so jim, rekoč: »Prišli smo k taboru Sircev in glejte, *tam* ni *bilo* nobenega moža niti človeškega glasu, temveč privezani konji, privezani osli in šotori, kakor so *bili*.«¹¹ Poklical je vratarje in *to* so povedali znotraj kraljeve hiše.

¹² Kralj je ponoči vstal in svojim služabnikom rekel: »Sedaj vam bom pokazal, kaj so nam storili Sirci. Vedo, da smo lačni, zato so odšli iz tabora, da se skrijejo na polju, rekoč: ›Ko pridejo iz mesta, jih bomo žive ujeli in pridemo v mesto.‹«¹³ Eden izmed njegovih služabnikov je odgovoril in rekel: »Naj *nekateri* vzamejo, prosim te, pet izmed konjev, ki so še, ki so ostali v mestu ^v(glej, oni so kakor vsa Izraelova množica, ki je ostala v njem. Glej, *pravim*, oni so celo kakor vsa množica Izraelcev,

8,1: 2 Kr 4,35

ki so použiti) in pošljimo ter poglejmo.«¹⁴ Vzeli so torej dva bojna voza *[s]* konji in kralj je poslal za sirsko vojsko, rekoč: »Pojdite in poglejte.«¹⁵ Za njimi so odšli do Jordana in glej, vsa pot je *bila* polna oblek in posod, ki so jih Sirci v svoji naglici odvrgli. Poslanci so se vrnili in povedali kralju. ¹⁶ Ljudstvo je odšlo ven in oplenilo šotore Sircev. Tako je bila mera fine moke *prodajana* za šekel in dve meri ječmena za šekel, glede na Gospodovo besedo.

¹⁷ Kralj je določil gospoda, ^wna čigar roko se je naslanjal, da je zadolžen za velika vrata, ljudstvo pa ga je v velikih vratih pomendralo in je umrl, kakor je rekel Božji mož, ki je govoril, ko je dol k njemu prišel kralj. ¹⁸ Pripetilo se je, kakor je Božji mož govoril kralju, rekoč: »Dve meri ječmena za šekel in mera fine moke za šekel bosta jutri okrog tega časa v velikih vratih Samarije.«¹⁹ Tisti gospod ^xje Božjemu možu odgovoril in rekel: »Sedaj glej, če bi Gospod naredil okna na nebu, mar bi se to lahko zgodilo?« In ta je rekel: »Glej, to boš videl s svojimi lastnimi očmi, toda od tega ne boš jedel.«²⁰ In tako ga je to doletelo, kajti ljudstvo ga je pomendralo v velikih vratih in je umrl.

8 Potem ^yje Elizej spregovoril ženski, katerega sina je obudil v življenje, rekoč: »Vstani in pojdi, ti in tvoja družina in začasno prebivaj kjerkoli lahko prebivaš, kajti Gospod je poklical lakoto in ta bo tudi prišla nad deželo *[za]* sedem let.«² Ženska je vstala in storila po besedi Božjega moža in šla s svojo družino in sedem let začasno prebivala v filistejski deželi.³ Ob koncu sedmih ^zlet se je pripetilo, da se je ženska vrnila iz filistejske dežele in šla naprej, da kliče h kralju za svojo hišo in za svoje polje. ⁴ Kralj je govoril z Gehazijem, služabnikom Božjega moža, rekoč: »Povej mi, prosim te, vse velike stvari, ki jih je storil Elizej.«⁵ Pripetilo se je, medtem ko je kralju pripovedoval, kako je truplo oživil v življenje, glej, da je ženska, čigar sina je oživil v življenje, klicala h kralju za svojo hišo in svoje polje. Gehazí je rekel: »Moj gospod, oh kralj, to je ženska in to je njen sin, ki ga je Elizej oživil v življenje.«⁶ Ko je kralj žensko vprašal, mu je povedala. Tako ji je kralj določil nekega častnika, ^arekoč: »Povrni vse, kar je *bilo* njeno in vse sadove polja, od dneva, ko je zapustila deželo, celo do sedaj.«

⁷ Elizej je prišel ^bv Damask in sirski kralj Ben Hadád je bil bolan in povedano mu je bilo, rekoč: »Božji mož je prišel sém.«⁸ Kralj je rekel Hazaélu: »V svojo roko vzemi darilo in pojdi, srečaj Božjega moža in pri njem poizvedi od Gospoda, rekoč: ›Ali bom okreval od te bolezni?«⁹ Tako je Hazaél odšel, da ga sreča in s ^cseboj vzel darilo, celo vsako dobro stvar iz Damaska, breme za štirideset kamel in prišel, obstal pred njim ter rekel: »Tvoj sin, sirski kralj Ben Hadád, me je poslal k tebi, rekoč: ›Ali bom okreval od te bolezni?«¹⁰ Elizej mu je rekel: »Pojdi, reci mu: ›Ti zagotovo lahko okrevaš, vendar mi je

^s 7,1: [Okoli leta 892 pr. Kr.]

^t 7,2: *gospod...: gospod, ki je pripadal kralju, naslanjajoč se na njegovo roko; [gospod]: hebr. general tretjega ranga.*

^u 7,9: *bo...: hebr. bomo našli kazen.*

^v 7,13: *mestu: hebr. njem.*

^w 7,17: [gospoda: hebr. generala tretjega ranga.]

^x 7,19: [gospod: hebr. general tretjega ranga.]

^y 8,1: [Okoli leta 891 pr. Kr.]

^z 8,3: [Okoli leta 885 pr. Kr.]

^a 8,6: *častnika: ali, evnuha.*

^b 8,7: [Leta 885 pr. Kr.]

^c 8,9: *s...: hebr. v svojo roko.*

Gospod pokazal, da bo zagotovo umrl.«¹¹ Trdno^d je naravnal svoje obliče, dokler ni pobledel in Božji mož je zajokal.¹² Hazaél je rekel: »Zakaj joka moj gospod?« In ta je odgovoril: »Ker poznam zlo, ki ga boš storil Izraelovim otrokom. Njihova oporišča boš požgal, njihove mladeniče boš pobil z mečem, raztreščil njihove otroke in razparal njihove nosečnice.«¹³ Hazaél je rekel: »Toda ali je tvoj služabnik pes, da bi storil to veliko stvar?« Elizej je odgovoril: »Gospod mi je pokazal, da boš postal kralj nad Sirijo.«¹⁴ Tako je odšel od Elizeja in prišel k svojemu gospodarju, ki mu je rekel: »Kaj ti je Elizej povedal?« Odgovoril je: »Povedal mi je, da boš zagotovo okreval.«¹⁵ Naslednji dan pa se je pripetilo, da je vzel debelo cunjo, jo namočil v vodi in jo razprostrl na njegov obraz, tako da je umrl in namesto njega je zakraljeval Hazaél.

¹⁶ V petem eletu Joráma, ^fsina Izraelovega kralja Ahába, takrat je bil Józafat Judov kralj, je začel gkraljevati Jehorám, ^h sin Judovega kralja Józafata.¹⁷ Dvaintrideset let je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval osem let.¹⁸ Hodil je po poti Izraelovih kraljev, kakor je počela Ahábova hiša, kajti Ahábova hči je bila njegova žena. Počel je zlo v Gospodovih očeh.¹⁹ Vendar Gospod ni hotel uničiti Juda zaradi svojega služabnika Davida, kakor mu je obljudil, da bo vedno dal svetlobo in njemu in njegovim otrokom.

²⁰ V njegovih dneh se je Edóm spunktal izpod Judove roke in si nad seboj postavil kralja.²¹ Tako je Jorám odšel v Caír ^jin vsi njegovi bojni vozovi z njim in vstal je ponoči in udaril Edómce, ki so ga obdali naokoli in poveljnike bojnih vozov. In ljudstvo je pobegnilo v svoje štore. ²² Vendar se je Edóm spunktal izpod Judove roke do današnjega dne. Potem se je ob istem času spuntala Libna.²³ Ostala Jorámov delna in vse, kar je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?²⁴ Jorám je zaspal ^ks svojimi očeti in je bil s svojimi očeti pokopan v Davidovem mestu in namesto njega je zakraljeval njegov sin Ahazjá.¹

²⁵ V dvanajstem letu Joráma, sina Izraelovega kralja Ahába, je začel kraljevati Ahazjá, sin Judovega kralja Jehoráma.²⁶ Ahazjá je bil star dvaindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval eno leto. Ime njegove matere je bilo Ataljá, ^mhči ⁿIzraelovega kralja Omrija.²⁷ Hodil je po poti Ahábove hiše in počel zlo v Gospodovih očeh, kakor je počela Ahábova hiša, kajti bil je zet Ahábove hiše.

²⁸ Z Ahábovim sinom Jorámom je odšel ^ona vojno zoper sirskega kralja Hazaéla ^Pv Ramót Gileád in Sirci so ranili Joráma.²⁹ Kralj Jorám je odšel nazaj, da bi bil v Jezreélu ozdravljen ran, ki ^qso mu jih zadali Sirci pri Rami, ^rko se je boril zoper sirskega

kralja Hazaéla. In Ahazjá, sin Judovega kralja Jehoráma, je odšel dol, da pogleda Ahábovega sina Joráma v Jezreélu, ker je bil bolan.^s

9 Prerok Elizej je poklical ^tenega izmed preroških otrok in mu rekel: »Opaši svoja ledja, v svojo roko vzemi to stekleničko olja in pojdi v Ramót Gileád ²in ko prideš tja, tam poglej za Jehújem, sinom Józafata, Nimšíjevim sinom in vstopi in naj vstane izmed svojih bratov in ga odvedi v notranjo ^usobo.³ Potem vzemi stekleničko olja, ga izlij na njegovo glavo in reci: ›Tako govori Gospod: ›Mazil sem te za kralja nad Izraelom.‹ Potem odpri vrata, zbeži in ne obotavljam se.«

⁴ Tako je mladenič, mladi mož prerok, odšel do Ramót Gileáda. ⁵ Ko je prišel, glej, so poveljniki vojske sedeli in rekel je: »Naročilo imam zate, oh poveljnik.« Jehú je rekel: »Za katerega izmed nas vseh?« Rekel je: »Zate, oh poveljnik.«⁶ Ta je vstal in odšel in na njegovo glavo je izlil olje ter mu rekel: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Mazil sem te za kralja nad Gospodovim ljudstvom, celó nad Izraelom.‹⁷ Udaril boš hišo svojega gospodarja Ahába, da lahko maščujem kri svojih služabnikov prerokov in kri vseh Gospodovih služabnikov pri Jezabelini roki.⁸ Kajti celotna Ahábova hiša bo uničena in od Ahába bom iztrebil tistega, ki lula proti zidu in tistega, ki je zaprt in je ostal v Izraelu.⁹ Ahábovo hišo bom naredil podobno hiši Nebátovega sina Jerobeáma in podobno hiši Ahíjevega sina Bašája¹⁰ in psi bodo pojedli Jezabelo na jezreélskem deležu in nikogar ne bo, da bi jo pokopal.«¹¹ In odpril je vrata ter zbežal.

¹¹ Potem je Jehú prišel k služabnikom svojega gospoda in *nekdo* mu je rekel: »Ali je vse dobro? Zakaj je ta nori *človek* prišel k tebi?« Rekel jim je: »Poznate moža in njegovo govorjenje.«¹² Rekli so: »To je laž. Povej nam torej.« Rekel je: »Tako in tako mi je rekel, rekoč: ›Tako govori Gospod: ›Mazili sem te za kralja nad Izraelom.‹«¹³ Potem so pohiteli in vsak mož je vzel svojo obleko in jo položil pod njega na vrhu stopnic in zatrobili so s šofarji, rekoč: »Jehú je *kralj*.«¹⁴ Tako je Jehú, Józafatov sin, Nimšíjev sin, koval zaroto zoper Joráma. (Torej Jorám se je zadrževal v Ramót Gileádu, on in ves Izrael, zaradi sirskega kralja Hazaéla.¹⁵ Toda kralj Jorám ^wse je vrnil, da bi bil v Jezreélu ozdravljen ran, ki ^xso mu jih zadali Sirci, ko se je bojeval s sirskim kraljem Hazaéлом.) Jehú je rekel: »Če tako mislite, *potem* naj nihče ^yne gre naprej *niti* naj ne zbeži iz mesta, da bi šel *to* povedat v Jezreél.«

¹⁶ Tako je Jehú jahal na bojnem vozu in odšel v Jezreél, kajti tam je ležal Jorám. In Judov kralj Ahazjá je prišel dol, da vidi Joráma.¹⁷ Tam je stal stražar na stolpu v Jezreélu in ogledoval Jehújevo

^d 8,11: *Trdno*...: hebr. Naravnal je svoj obliče in ga zadržal.

^e 8,16: [Leta 892 pr. Kr.]

^f 8,16: [Jorám...: hebr. različica imena Jehorám.]

^g 8,16: *začel*...: hebr. zakraljeval.

^h 8,16: [Jehorám...: hebr. od Jahveja vzdignjen ali vzgojen.]

ⁱ 8,19: *svetlobo*: hebr. svečo, ali, svetilk.

^j 8,21: [Caír...: hebr. majhen.]

^k 8,24: [Leta 885 pr. Kr.]

^l 8,24: *Ahazjá*: tudi imenovan Azarjá in Joaház; [Ahazjá...:

hebr. Jahve je zgrabil].

^m 8,26: [Ataljá: hebr. Jahve je omejeval.]

ⁿ 8,26: *hči*: ali, vnukinja.

^o 8,28: [Leta 884 pr. Kr.]

^p 8,28: [Hazaél: hebr. Bog je videl.]

^q 8,29: *ki*...: hebr. s katerimi so ga Sirci ranili.

^r 8,29: *Rami*: imenovanemu, Ramótu.

^s 8,29: *bolan*...: hebr. ranjen.

^t 9,1: [Leta 884 pr. Kr.]

^u 9,2: *notranjo*...: hebr. sobo v sobi.

^v 9,13: *je*...: hebr. kraljuje.

^w 9,15: *Jorám*...: hebr. Jehorám, toda ne v vrstici 16.

^x 9,15: *ki*...: hebr. s katerimi so ga udarili.

^y 9,15: *nihče*...: hebr. noben ubežnik ne gre itd.

skupino, medtem ko je prihajala in rekel: »Vidim skupino.« Jorám je rekel: »Vzemi konjenika in ga pošlji, da jih sreča in naj reče: >Ali je mir?«¹⁸ Tako je nekdo odšel na konjskem hrbtu, da ga sreča in rekel: »Tako govoriti kralj: >Je to mir?«¹⁹ Jehú je rekel: »Kaj imas opraviti z mirom? Obrni se za menoj.« Stražar je povedal, rekoč: »Poslanec je prišel do njih, toda ne vrača se.«²⁰ Potem je poslal ven drugega, na konjskem hrbtu, ki je prišel k njim in rekel: »Tako govoriti kralj: >Ali je mir?«²¹ Jehú je odgovoril: »Kaj imas opraviti z mirom? Obrni se za menoj.«²² Stražar je povedal, rekoč: »Prišel je celo k njim, toda ne vrača se in vožnja²³ je podobna vožnji Nímšíjevega sina Jehúja, kajti divje²⁴ avazi.«²⁵ Jorám je rekel: »Pripravite.«²⁶ In njegov bojni voz je bil pripravljen. Izraelov kralj Jorám in Judov kralj Ahazjá sta odšla ven, vsak na svojem bojnem vozu in odšla sta ven zoper Jehúja in ga srečala²⁷ na deležu Jezreélca Nabóta.²⁸ Pripetilo se je, ko je Jorám zagledal Jehúja, da je rekel: »Ali je mir, Jehú?« Odgovoril je: »Kakšen mir, dokler je tako mnogo vlačugarstev in čaranj tvoje matere Jezabele?«²⁹ Jorám je obrnil svoji roki, pobegnil in rekel Ahazjaju: »To je izdaja, oh Ahazjá.«³⁰ Jehú je³¹ vso svojo močjo napel lok in zadel Jehoráma med lopatiki in puščica je izšla pri njegovem srcu in zgrudil³² eše je na svoj bojni voz.³³ Potem je Jehú rekel svojemu poveljniku Bidkárju: »Poberi ga in vrzi ga na delež polja Jezreélca Nabóta, kajti spomni se, kako je Gospod nanj položil to breme, ko sva jaz in ti skupaj jahala za njegovim očetom Ahábom:³⁴ Zagotovo sem včeraj videl Nabótovo kri in kri³⁵ njegovih sinov, govoriti Gospod, in jaz te bom poplačal na tem deležu, govoriti Gospod.« Sedaj ga torej vzemi in vrzi na kos³⁶ gzemlje, glede na Gospodovo besedo.«

²⁷ Toda ko je Judov kralj Ahazjá to videl, je zbežal po poti vrtne hiše. Jehú je sledil za njim in rekel: »Udarite tudi njega na bojnem vozu.« Storili so tako ob vzponu na Gur, ki je poleg Jibleáma. In pobegnil je v Megido ter tam umrl.²⁸ Njegovi služabniki so ga na bojnem vozu prenesli v Jeruzalem in ga pokopali v njegovem mavzoleju, z njegovimi očetimi, v Davidovem mestu.²⁹ V enajstem³⁰ letu Ahábovega sina Joráma je nad Judom začel kraljevati Ahazjá.

³⁰ Ko je Jehú prišel v Jezreél, je Jezabela slišala o tem in si naličila³¹ svoj obraz, okrasila svojo glavo in pogledala skozi okno.³² Ko je Jehú vstopil pri velikih vratih, je rekla: »Ali je imel Zimrí, ki je usmrtil svojega gospodarja, mir?«³³ Svoj obraz je povzdignil proti oknu in rekel: »Kdo je na moji strani? Kdo?« K njemu so pogledali dva ali trije evnuhi.³⁴ Rekel je: »Vrzite jo dol.« Tako so jo vrgli dol in nekaj njene krvi je poškropilo zid in konje; in pomendral jo je pod stopalom.³⁵ Ko je vstopil, je jedel, pil in rekel: »Pojdite, poglejte sedaj

9,26: 1 Kr 21,29

9,31: [1 Kr

16,10-12]

9,36: 1 Kr 21,23

10,10:

1 Kr 21,29

to prekledo žensko in jo pokopljite, kajti kraljeva hči je.«³⁶ Odšli so, da jo pokopljejo, toda niso našli od nje več kot lobanjo, stopala in dlani njenih rok.³⁷ Zato so ponovno prišli in mu povedali. Rekel je: »To je beseda od Gospoda, ki jo je govoril po svojem³⁸ služabniku, Tišbéjcu Eliju, rekoč: »V Jezreélovem deležu bodo psi jedli Jezabelino meso.«³⁹ In Jezabelino truplo bo kakor iztrebek na obličju polja v Jezreélovem deležu, tako da ne bodo rekli: »To je Jezabela.«

10 Aháb⁴⁰ je imel v Samariji sedemdeset sinov. Jehú je napisal pisma in jih poslal v Samarijo k vladarjem Jezreélu, k starešinam in tistim,⁴¹ ki so vzgajali Ahábove otroke, rekoč: ² »Torej takoj, ko to pismo pride k vam, glede na to, da so sinovi vašega gospodarja z vami in so tam z vami bojni vozovi in konji, tudi utrjeno mesto in bojna oprema,³ izberite najboljšega in najprimernejšega izmed sinov svojega gospodarja in ga postavite na prestol njegovega očeta in se borite za hišo svojega gospodarja.«⁴ Toda silno so se bali in rekli: »Glej, dva kralja nista obstala pred njim, kako bomo torej obstali mi?«⁵ In ta, ki je bil nad hišo in ta, ki je bil nad mestom, tudi starešine in vzgojitelji otrok, so poslali k Jehúju, rekoč: »Tvoji služabniki smo in storili bomo vse, kar nam boš naročil. Ne bomo postavili nobenega kralja. Stóri to, kar je dobro v tvojih očeh.«⁶ Potem jim je drugič napisal pismo, rekoč: »Če ste moji⁷ in če boste prisluhnili mojemu glasu, vzemite glave mož sinov svojega gospodarja in do jutri ob tem času pridite k meni v Jezreél.« Torej kraljevi sinovi, ki jih je bilo sedemdeset oseb, so bili z mestnimi velikaši, ki so jih vzgajali.⁸ Pripetilo se je, ko je pismo prišlo do njih, da so vzeli kraljeve sinove in usmrtili sedemdeset oseb in njihove glave dali v košare in mu jih poslali v Jezreél.

⁸ Tja je prišel poslanec in mu povedal, rekoč: »Prinesli so glave kraljevih sinov.« Rekel je: »Do jutra jih naložite na dva kupa ob vhodu v velika vrata.«⁹ Zjutraj se je pripetilo, da je odšel ven, obstal in vsemu ljudstvu rekel: »Bodite pravični. Glejte, koval sem zaroto zoper svojega gospodarja in ga usmrtil, toda kdo je usmrtil vse te?«¹⁰ Vedite torej, da ne bo padlo na zemljo ničesar od Gospodove besede, ki jo je Gospod govoril glede Ahábove hiše, kajti Gospod je storil to, kar je govoril po svojem¹¹ služabniku Eliju.«¹² Tako je Jehú usmrtil vse, kar je od Ahábove hiše ostalo v Jezreélu, vse njegove velikaše, njegovo žlahto¹³ in njegove duhovnike, dokler mu ni preostal niti eden.

¹² Vstal je, odšel in prišel v Samarijo. In ko je bil pri strižni¹⁴ hiši ob poti,¹⁵ se je Jehú srečal¹⁶ z brati Judovega kralja Ahazjája in rekel: »Kdo ste?«¹⁷ Odgovorili so: »Mi smo Ahazjájevi bratje in gremo

^z 9,20: *vožnja*: ali, napredovanje je podobno napredovanju.

^a 9,20: *divje*... hebr. vozi in norosti.

^b 9,21: *Pripravite*: hebr. Povežite.

^c 9,21: *srečala*: hebr. našla.

^d 9,24: *z....*: hebr. napolnil svojo roko z lokom.

^e 9,24: *zgrudil*: hebr. ukrivil.

^f 9,26: *kri*: hebr. kri [mnozina.]

^g 9,26: *kos*...: ali, delež.

^h 9,29: [Okoli leta 886 pr. Kr.]

ⁱ 9,30: [Okoli leta 884 pr. Kr.]

^j 9,30: *naličila*...: hebr. svoje oči položila v barvo.

^k 9,32: *evnuhi*: ali, glavni dvorni upravitelji.

^l 9,36: *svojem*...: hebr. roki služabnika Tišbéjca Elija.

^m 10,1: [Leta 884 pr. Kr.]

ⁿ 10,1: *tistim*: hebr. negovalcem.

^o 10,6: *moji*: hebr. zame.

^p 10,10: *svojem*...: hebr. roki služabnika Elija.

^q 10,11: *žlahto*: ali, poznanstvo.

^r 10,12: *strižni*...: hebr. hiši pastirjev, ki povezujejo ovce.

^s 10,13: *srečal*: hebr. našel.

dol, da ^tpozdravimo kraljeve otroke in otroke kraljice.« ¹⁴ Rekel je: »Zgrabite jih žive.« Zgrabili so jih žive in jih usmrtili pri jami strižne hiše, celo dvainštirideset mož. Niti ni pustil nobenega izmed njih.

¹⁵ Ko je odpotoval od tam, je naletel ^una Rehábovega sina Jonadába, ki je *prihajal*, da se sreča z njim. Pozdravil ^vga je in mu rekel: »Je tvoje srce iskreno, kakor je moje srce s tvojim srcem?« Jonadáb je odgovoril: »Je.« »Če je tako, mi podaj svojo roko.« Podal *mu* je svojo roko in vzel ga je gor k sebi na bojni voz. ¹⁶ Rekel je: »Pridi z menoj in poglej mojo gorečnost za Gospoda.« Tako so ga primorali, da se pelje na njegovem bojnem vozu.

¹⁷ Ko je prišel v Samarijo, je usmrtil vse, ki so Ahábu preostali v Samariji, dokler jih ni uničil, glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril Eliju.

¹⁸ Jehú je vse ljudstvo zbral skupaj in jim rekel: »Aháb je malo služil Báalu, toda Jehú mu bo bolj služil. ¹⁹ Zdaj torej poklicite k meni vse Báalove preroke, vse njegove služabnike in vse njegove duhovnike. Naj nihče ne manjka, kajti imam veliko klavno daritev, da jo opravim Báalu. Kdorkoli bo manjkal, ta ne bo živel.« Toda Jehú je *to* storil v premetenosti, z namenom, da bi lahko uničil Báalove oboževalce. ²⁰ Jehú je rekel: »Razglasite ^wslovesen zbor za Báala.« In *to* so razglasili. ²¹ Jehú je poslal po vsem Izraelu in prišli so vsi Báalovi oboževalci, tako da ni ostalo nobenega človeka, ki ne bi prišel. Prišli so v Báalovo hišo in Báalova hiša je bila polna ^xod enega konca do drugega. ²² Tistemu, ki je *bil* nad oblačilnico, je rekel: »Prinesi talarje za vse Báalove oboževalce.« In prinesel jim je talarje. ²³ Jehú in Rehábov sin Jonadáb sta odšla v Báalovo hišo in Báalovim oboževalcem rekla: »Preiščite in poglejte, da ni tukaj z vami kakega Gospodovega služabnika, temveč samo Báalovi oboževalci.« ²⁴ Ko so vstopili, da darujejo klavne daritve in žgalne daritve, je Jehú zunaj določil osemdeset mož in rekel: »Če katerikoli izmed mož, ki sem jih privedel v vaše roke, pobegne, kdor *mu* pusti *oditi*, bo njegovo življenje za življenje od tistega.« ²⁵ Pripetilo se je, takoj ko je končal z darovanjem žgalne daritve, da je Jehú rekel straži in poveljnikom: »Vstopite *in* jih pobijte; naj nihče ne pride naprej.« In udarili so jih z ostrino ymeča. Straža in poveljniki so *jih* vrgli ven in odšli v mesto Báalove hiše. ²⁶ § Iz Báalove hiše so prinesli podobe ^zin jih sežgali. ²⁷ Porušili so Báalovo podobo, zrušili Báalovo hišo in jo naredili za straniščno hišo do današnjega dne. ²⁸ Tako je Jehú uničil Báala iz Izraela.

²⁹ Vendar se od grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši, Jehú ni

odvrnil od sledenja za njimi, *namreč* zlatih telet, ki sta bila v Betelu in v Danu. ³⁰ Gospod je rekel Jehúju: »Ker si storil dobro v izvrševanju *tega*, kar je pravilno v mojih očeh *in* si Ahábovi hiši storil glede na vse, kar je *bilo* na mojem srcu, bodo tvoji otroci četrtega *rodu* sedeli na Izraelovem prestolu.« ³¹ Toda ^aJehú ni pazil, ^bda bi se z vsem srcem ravnal po postavi Gospoda, Izraelovega Boga, kajti ni se oddvojil od Jerobeámovih grehov, ki je Izraela pripravil, da greši.

³² V tistih dneh je Gospod začel obsekavati Izraela in Hazaél jih je udaril po vseh Izraelovih pokrajinh; ³³ od Jordana proti vzhodu, ^dvso deželo Gileád, Gádovce, Rubenovce in Manásejce, od Aroérja, ki je pri reki Arnón, celo Gileád ^ein Bašán. ³⁴ Torej preostala izmed Jehújevih dejanj in vse, kar je storil in vsa njegova moč, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ³⁵ Jehú je zaspal ^fs svojimi očeti in pokopali so ga v Samariji. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Joaház. ³⁶ Časa, ^gkö je Jehú kraljeval nad Izraelom, v Samariji, je *bilo* osemindvajset let.

11 Ko ^hje Ahazjájeva mati Ataljá videla, da ⁱje njen sin mrtev, je vstala in uničila vse kraljevo ^jseme. ² Toda Jošéba, ^jhči kralja Joráma, Ahazjájeva [pol] sestra, je vzela Ahazjájevega sina Joáša ^kin ga ukradla izmed kraljevih sinov, ki so bili umorjeni in ju pred Ataljo skrila v spalnici, njega in njegovo dojiljo, tako da ni bil umorjen. ³ Šest let je bil skrit v Gospodovi hiši. In Ataljá je kraljevala nad deželo.

⁴ Sedmo leto ^lpa je Jojadá poslal in zbral vladarje nad stotimi, s poveljniki straže in jih privedel k sebi v Gospodovo hišo in z njimi sklenil zavezo in od njih v Gospodovi hiši vzel prisego in jim pokazal kraljevega sina. ⁵ Zapovedal jim je, rekoč: »To je stvar, ki jo boste storili. Tretjina izmed vas, ki vstopate na šabat, boste torej čuvaji straže kraljeve hiše. ⁶ Tretjina bo pri Surskih velikih vratih in tretjina pri velikih vratih zadaj za stražo. Tako boste stražili hišo, da ^mta ne bo vlonljena. ⁷ Dva ⁿdela izmed vas vseh, ki greste na šabat naprej, celo ti bodo stražili Gospodovo hišo okoli kralja. ⁸ Obdali boste kralja, vsak človek s svojim orožjem v svoji roki in kdor pride v doseg, naj bo umorjen in bodite s kraljem, ko ta odhaja in ko prihaja.« ⁹ Poveljniki nad stotimi so storili glede na vse stvari, ki jih je duhovnik Jojadá zapovedal in vzel so vsak mož svoje može, ki naj bi vstopili na šabat, s tistimi, ki naj bi šli ven na šabat in prišli k duhovniku Jojadáju. ¹⁰ Poveljnikom nad stotimi je duhovnik izročil puščice in šcite kralja Davida, ki so bili v Gospodovem templju. ¹¹ Straža je stala, vsak mož s svojim orožjem v svoji roki, okoli kralja,

11,1: 2 Krn
22,10
11,4: 2 Krn 23,1

^t 10,13: *da...:* hebr. k miru kraljevih otrok in otrok kraljice.

^u 10,15: *naletel...:* hebr. našel.

^v 10,15: *Pozdravil:* hebr. Blagoslovil.

^w 10,20: *Razglasite:* hebr. Posvetite.

^x 10,21: *polna...:* ali, tako polna, da so stali od ust do ust.

^y 10,25: *ostrino...:* hebr. usti.

^z 10,26: *podobe:* hebr. kipe, [malike.]

^a 10,31: [Okoli leta 860 pr. Kr.]

^b 10,31: *ni pazil...:* hebr. se ni držal.

^c 10,32: *obsekavati:* hebr. sekati konce.

^d 10,33: *vzhodu:* hebr. vzhajanju sonca.

^e 10,33: *Gileád:* ali, do Gileáda in Bašána.

^f 10,35: [Leta 856 pr. Kr.]

^g 10,36: *Časa:* hebr. Bili so dnevi.

^h 11,1: [Leta 884 pr. Kr.]

ⁱ 11,1: *kraljevo...:* hebr. seme kraljestva.

^j 11,2: *Jošéba:* imenovana tudi, Jošébah; [hebr. Jahve je prisegel.]

^k 11,2: *Joás:* tudi imenovan, Jehoás; [Juda in Izrael sta imela dva kralja po imenu Joás ali Jehoás. Hebrejsčina uporablja oba imena zamenljivo. Vladala sta v časovnem obdobju, ki se je prekrival in bi se ju lahko zamenjalo. Torej v tem prevodu je Joás – Judov kralj, ki je začel vladati pri sedmih letih, in drugi Jehoás – izraelski kralj, ki je začel vladati sedeminrideset let pozneje.]

^l 11,4: [Leta 878 pr. Kr.]

^m 11,6: *da...:* ali, pred zlomom.

ⁿ 11,7: *Dva...:* ali, Dve skupini; hebr. roki.

od desnega ^ovogala templja, do levega vogala templja, *vzdolž* poleg oltarja in templja.¹² Naprej je pripeljal kraljevega sina, nanj nadel krono, *mu dal* pričevanje in postavili so ga [za] kralja in ga mazilili. Ploskali so s svojimi rokami in govorili: »Živel kralj.«

¹³ Ko je Ataljá slišala hrup straže *in* ljudstva, je prišla k ljudstvu v Gospodov tempelj.¹⁴ Ko je pogledala, glej, je kralj stal ob stebru, kakor *je bila* navada in princi s trobentami poleg kralja in vse ljudstvo dežele se je veselilo in trobilo s trobentami, Ataljá pa je pretrgala svoja oblačila in zakričala: »Izdaja, izdaja.«¹⁵ Toda duhovnik Jojadá je zapovedal poveljnikom nad stotimi, častnikom vojske in jim rekel: »Med vrstami jo odpeljite ven iz hiše in tistega, ki ji sledi, ubijte z mečem. Kajti duhovnik je rekel: »Naj ne bo umorjena v Gospodovi hiši.«¹⁶ Nanjo so položili roke in odšla je po poti, po kateri konji pridejo v kraljevo hišo in tam je bila umorjena.

¹⁷ Jojadá je sklenil zavezo med Gospodom, kraljem in ljudstvom, da bodo Gospodovo ljudstvo, med kraljem in tudi med ljudstvom.¹⁸ Vse ljudstvo dežele je vstopilo v Báalovo hišo in jo porušilo. Njegove oltarje in njegove podobe so temeljito zlomili na koščke in pred oltarjem usmrtili Báalovega duhovnika Matána. In duhovnik je določil častnike ^qnad Gospodovo hišo.¹⁹ Vzel je vladarje nad stotimi, poveljnike, stražo in vse ljudstvo dežele in kralja so privedli dol od Gospodove hiše in po poti stražarskih velikih vrat prišli h kraljevi hiši. In usedel se je na prestol kraljev.²⁰ Vse ljudstvo dežele se je veselilo in mesto je bilo pomirjeno, Ataljo pa so usmrtili z mečem *poleg* kraljeve hiše.²¹ Joás je bil star sedem let, ko je začel kraljevati.

12 V sedmem letu Jehúja je Joás začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval štirideset let. Ime njegove matere je *bilo* Cibjá ^riz Beeršébe.²² Joás je delal *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, vse svoje dni, ko ga je duhovnik Jojadá poučeval.³ Toda visoki kraji niso bili odstranjeni. Ljudstvo je še vedno žrtvovalo in zažigalo kadilo na visokih krajinah.

⁴ Joás je rekel duhovnikom: »Ves denar od posvečenih ^tstvari, ki je prinesen v Gospodovo hišo, celó denar vsakega, ki gre na *račun*, denar, ki je določen vsakemu ^umožu *in* ves denar, ki pride ^vv srce katerega človeka, da ga prinese v Gospodovo hišo,⁵ naj *ga* duhovniki vzamejo k sebi, vsak človek od svojega znanca in naj popravijo vrzeli hiše, kjerkoli bi se našla kakršnakoli vrzel.«⁶ Toda bilo je *tako, da* v triindvajsetem ^wletu ^xkralja Joáša, duhovniki niso popravili vrzeli hiše.⁷ Potem je dal

12,1: 2 Krn 24,1

kralj Joás poklicati duhovnika Jojadája in *druge* duhovnike ter jim rekel: »Zakaj ne popravite vrzeli hiše? Sedaj torej ne sprejemajte več denarja od svojega znanca, temveč ga izročite za vrzeli hiše.«⁸ Duhovniki so privolili, da od ljudstva ne sprejmejo nič več denarja niti za popravilo hišnih vrzeli.⁹ Toda duhovnik Jojadá je vzel zabojo, v njegov pokrov izvratal luknjo in ga postavil poleg oltarja, na desni strani, ko nekdo prihaja h Gospodovi hiši in duhovniki, ki varujejo vrata, ^yso vanj polagali ves denar, *ki je bil* prinesen v Gospodovo hišo.¹⁰ Bilo je *tako*, ko so videli, da *je bilo* v zaboju veliko denarja, sta prišla gor kraljev pisar in véliki duhovnik ^zterga spravila ^av torbe in preštela denar, ki je bil najden v Gospodovi hiši.¹¹ Denar sta izročila, kakor jima je bilo rečeno, v roke tistih, ki so opravljali delo, ki so nadzorovali Gospodovo hišo in ga izročila ^btesarjem in graditeljem, ki so delali na Gospodovi hiši,¹² zidarjem in kamnosekom, da kupijo lesa in klesanega kamna, da popravijo vrzeli Gospodove hiše in za vse, kar se ^cje porabilo za hišo, da *jo* popravijo.¹³ Vendar za Gospodovo hišo niso bile izdelane skledice iz srebra, utrinjala, umivalniki, trobente in vsakršne posode iz zlata ali posode iz srebra, od denarja, *ki je bil* prinesen v Gospodovo hišo,¹⁴ temveč so ga dali delavcem in z njim opravljali Gospodovo hišo.¹⁵ Poleg tega niso delali obračuna z možmi, v cigar roko so izročili denar, da bi bil podeljen delavcem, kajti postopali so zvesto.¹⁶ Denar za prekršek in denar za greh ni bil prinesen v Gospodovo hišo. Ta je pripadal duhovnikom.

¹⁷ Potem ^dje sirski kralj Hazaél odšel gor, se boril zoper Gat, ga zavzel in Hazaél je svoj obraz nameril, da gre gor do Jeruzalema.¹⁸ Judov kralj Joás je vzel vse posvečene stvari, ki so jih Józafat, Jehorám in Ahazjá, njegovi očetje, Judovi kralji, posvetili in svoje lastne posvečene stvari in vse zlato, *ki je bilo* najdeno v zakladnicah Gospodove hiše in v kraljevi hiši in *to* poslal sirskemu kralju Hazaélu in ta je odšel proč ^eod Jeruzalema.

¹⁹ Ostala Joaševa dela in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?

²⁰ Njegova služabnika pa sta vstala, ^fskovala zaroto in Joáša usmrtila v Milójevi ghiši, ki gre dol do Sila.²¹ Kajti ^hnjegova služabnika Šimátin ⁱsin Jozakarja ^jin Šomérjev ^ksin Jozabád ^lsta ga udarila in je umrl. Pokopali so ga z njegovimi očeti v Davidovem mestu in namesto njega je zakraljeval njegov sin Amacjá.^m

13 V triindvajsetem ⁿletu ^oJoáša, Ahazjájevega ^psina, Judovega kralja, je nad Izraelom, v Samariji, začel kraljevati Jehújev sin Joaház *in kraljeval* je sedemnajst let.² Počel je *to, kar je*

^o 11,11: *desnega...*: hebr. desne rame.

^p 11,12: *Živel...*: hebr. Naj kralj živi.

^q 11,18: *častnike*: hebr. službe.

^r 12,1: [Cibjá: hebr. gazela.]

^s 12,1: [Beeršébe: hebr. vodnjak prisege.]

^t 12,4: *posvečenih...*: ali, svetih stvari; hebr. svetost.

^u 12,4: *vsakemu...*: hebr. dušam njegovega mnenja.

^v 12,4: *pride...*: hebr. se dviguje na srce človeka.

^w 12,6: *triindvajsetem*: hebr. dvajsetem letu in tretjem.

^x 12,6: [Leta 856 pr. Kr.]

^y 12,9: *vrata*: hebr. prag.

^z 12,10: *vélki duhovnik*: hebr. tajnik.

^a 12,10: *spravila*: hebr. zavezala.

^b 12,11: *izročila*: hebr. prinesla.

^c 12,12: *se...*: hebr. je odšlo.

^d 12,17: [Okoli leta 840 pr. Kr.]

^e 12,18: *proč*: hebr. gor.

^f 12,20: [Leta 839 pr. Kr.]

^g 12,20: *Milójevi*: ali, Betmilójevi; [hebr. obrambna hiša].

^h 12,21: [Leta 839 pr. Kr.]

ⁱ 12,21: *Šimátin*: hebr. oznanjenje.]

^j 12,21: [Jozakar: hebr. Jehova se spominja.]

^k 12,21: *Šomér*: hebr. stražar.]

^l 12,21: [Jozabád: hebr. Jehova je podaril.]

^m 12,21: [Amacjá: hebr. moč Jahveja.]

ⁿ 13,1: *triindvajsetem*: hebr. dvajsetem letu in tretjem.

^o 13,1: [Leta 856 pr. Kr.]

bilo zlo v Gospodovih očeh in sledil preghom Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši; od tega se ni odvrnil.

³ Gospodova jeza je bila vžgana zoper Izrael in vse njihove dni qjih je izročil v roko sirskega kralja Hazaéla in v roko Hazaélovega sina Ben Hadáda. ⁴ Joaház je iskal ^rGospoda in Gospod mu je prisluhnili, kajti videl je zatiranje Izraela, ker jih je zatiral sirska kralj. ⁵ (In Gospod je dal Izraelu rešitelja, tako da so odšli izpod roke Sircev in Izraelovi otroci so prebivali v svojih šotorih kakor poprej. ^{s6} Vendar se niso odvrnili od grehov Jerobeámove hiše, ki je Izraela primoral grešiti, temveč so hodili v njih in ašere so ostale ^utudi v Samariji. ⁷ Niti ni pustil od ljudstva Joaházu [nikogar] razen petdesetih konjenikov, desetih bojnih voz in deset tisoč pešcev, kajti sirska kralj jih je uničil in jih z mlatenjem naredil podobne prahu.

^w ⁸ Torej preostala izmed Joaházovih dejanj in vse, kar je storil in njegova moč, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ⁹ Joaház je zaspal ^vs svojimi očeti in pokopali so ga v Samariji in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jehoáš.

¹⁰ V sedemintridesetem ^xletu Judovega kralja Joáša je nad Izraelom v Samariji začel kraljevati Joaházov sin Jehoáš *in kraljeval* je šestnajst let. ¹¹ Počel je *to*, *kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh. Ni se oddvojil od vseh grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši, *temveč* je hodil v njih. ¹² Ostala Jehoáševa dela in vse, kar je storil in njegova moč, s katero se je boril zoper Judovega kralja Amacjája, *marniso* zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ¹³ Jehoáš je zaspal ^ys svojimi očeti in Jerobeám je sédel na njegov prestol in Jehoáš je bil z Izraelovimi kralji pokopan v Samariji.

¹⁴ Torej Elizej je postal ^zbolan od svoje bolezni, od katere je [*tudi*] umrl. Izraelov kralj Jehoáš je prišel dol k njemu, jokal nad njegovim obrazom in rekel: »Oh moj oče, moj oče, Izraelov bojni voz in njegovi konjeniki.« ¹⁵ Elizej mu je rekel: »Vzemi lok in puščice.« In vzel si je lok in puščice.

¹⁶ Izraelovemu kralju je rekel: »Svojo roko položi ^ana lok.« Svojo roko je položil *nanj* in Elizej je svoje roke položil na kraljeve roke. ¹⁷ Rekel je: »Odprti okno proti vzhodu.« Odprl *ga* je. Potem je Elizej rekel: »Streljaj.« In je izstrelil. Rekel je: »Puščica Gospodove osvoboditve in puščica osvoboditve od Sirije, kajti Sirce boš udaril v Aféku, dokler *jih* ne boš použil.« ¹⁸ Rekel je: »Vzemi puščice.« Vzel *jih* je. Izraelovemu kralju je rekel: »Udaraj ob tla.« Ta je trikrat udaril in obstal. ¹⁹ Božji mož je bil nad

njim ogorčen in rekel: »Udariti bi moral petkrat ali šestkrat, potem bi Sirijo udarjal, dokler *je* ne bi použil, medtem ko boš sedaj Sirijo udaril *samo* trikrat.«

²⁰ Elizej je umrl ^bin so ga pokopali. In v začetku leta so v deželo vdrle čete Moábcev. ²¹ Pripetilo se je, ko so [*nekega*] moža pokopavali, glej, da so zagledali četo *mož* in moža odvrgli v Elizejev mavzolej. Ko je bil ^cmož spuščen dol in se dotaknil Elizejevih kosti, je oživel in stopil na svoja stopala.

²² Toda sirska kralj Hazaél je vse Joaházove dni zatiral Izraela. ²³ Gospod pa jim je bil milostljiv in imel sočutje do njih in spoštovanje do njih zaradi svoje zaveze z Abrahamom, Izakom in Jakobom in jih ni želel uničiti niti jih še ni vrgel izpred svoje ^dprisotnosti. ²⁴ Tako je sirska kralj Hazaél umrl ^ein namesto njega je zakraljeval njegov sin Ben Hadád. ²⁵ Joaházov ^fsin Jehoáš ^gje mesta ponovno vzel ^hiz rok Hazaélovega sina Ben Hadáda, ki jih je ta z vojno vzel iz roke njegovega očeta Joaháza. Jehoáš ga je trikrat premagal in povrnil Izraelova mesta.

14 V drugem ⁱletu Jehoáša, Joaházovega sina, ^j Izraelovega kralja, je zakraljeval Amacjá, ^j sin Judovega kralja Joáša. ² Petindvajset let je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval devetindvajset let. Ime njegove matere je *bilo* Joadána ^kiz Jeruzalema. ³ Delal je *to*, *kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, vendar ne tako kakor njegov oče David. Delal je glede na vse stvari, kakor jih je delal njegov oče Joáš. ⁴ Vendar visoki kraji niso bili odstranjeni. Ljudstvo je na visokih krajih še vedno žrtvovalo in zažigalo kadilo.

⁵ Takoj, ko je bilo kraljestvo v njegovi roki potrjeno, se je pripetilo, da je umoril svoja služabnika, ki sta umorila kralja, njegovega očeta. ⁶ Toda otrok morilcev ni usmrtil, glede na to, kakor je pisano v knjigi Mojzesove postave, v kateri je Gospod zapovedal, rekoč: »Očetje ne bodo usmrčeni zaradi otrok niti ne bodo otroci usmrčeni zaradi očetov, temveč bo vsak človek usmrčen zaradi svojega lastnega greha.« ⁷ Izmed Edóma jih je v solni dolini usmrtil ^ldeset tisoč in v vojni zavzel Selo ^min njeno ime imenoval Jokteél ⁿdo današnjega dne.

⁸ Potem ^oje Amacjá poslal poslance k Jehoášu, sinu Joaháza, sinu Jehúja, Izraelovega kralja, rekoč: »Pridite, drug drugemu poglejmo v obraz.«

⁹ Izraelov kralj Jehoáš je poslal k Judovemu kralju Amacjáju, rekoč: »Osat, ki je *bil* na Libanonu, je poslal k cedri, ki je *bila* na Libanonu, rekoč: »Daj svojo hčer mojemu sinu za ženo,« pa je tam mimo šla divja zver, ki je *bila* na Libanonu in pomendrala osat. ¹⁰ Zares si udaril Edóma in tvoje

13,21:
Prd 48,14
14,1: 2Krn 25,1
14,5: 2 Kr 12,20
14,6: 5 Mz
24,16
14,6: Ezk 18,20

^c 13,21: *bil*...: hebr. odšel dol.
^d 13,23: *svoje*...: hebr. svojega obraza.
^e 13,24: [Okoli leta 839 pr. Kr.]
^f 13,25: [Okoli leta 836 pr. Kr.]
^g 13,25: [Jehoáš: glej opombo pri 2 Kr 11,2]
^h 13,25: *vzel*: hebr. vrnil in vzel.
ⁱ 14,1: [Leta 839 pr. Kr.]
^j 14,1: [Amacjá: hebr. Jahvejeva moč.]
^k 14,2: [Joadána: hebr. ugaja Jahveju.]
^l 14,7: [Okoli leta 827 pr. Kr.]
^m 14,7: *Selo*: ali, skalo.
ⁿ 14,7: [Jokteél: hebr. čaščenje Boga.]
^o 14,8: [Okoli leta 826 pr. Kr.]

^p 13,2: *sledil*...: hebr. hodil za grehi.

^q 13,3: [Okoli leta 849 pr. Kr.]

^r 13,4: [Okoli leta 842 pr. Kr.]

^s 13,5: *poprej*: hebr. včeraj in tretji dan.

^t 13,6: *so*...: hebr. je hodil.

^u 13,6: *ostale*: hebr. stale.

^v 13,9: [Leta 839 pr. Kr.]

^w 13,9: [Jehoáš: tudi imenovan, Joáš; glej opombo pri 2 Kr 11,2]

^x 13,10: [Leta 841 pr. Kr.]

^y 13,13: [Leta 825 pr. Kr.]

^z 13,14: [Okoli leta 839 pr. Kr.]

^a 13,16: *položi*...: hebr. pripravi, da jaha.

^b 13,20: [Okoli leta 838 pr. Kr.]

srce te je povzdignilo. Uživaj v tem in ostani doma, Pkajti zakaj bi se vmešaval v svojo bolečino, da bi padel ti in Juda s teboj?« ¹¹Toda Amacjá ni hotel poslušati. Zato je Izraelov kralj Jehoáš odšel gor in on in Judov kralj Amacjá sta si drug drugemu pogledala v obraz pri Bet Semešu, rki pripada Judu. ¹²Juda je bil premagan pred Izraelom in pobegnili so vsak mož k svojim šotorom. ¹³Izraelov kralj Jehoáš je ujel Judovega kralja Amacjája, sina Joáša, sina Ahazjája, pri Bet Semešu, prišel v Jeruzalem in porušil jeruzalemsko obzidje od Efrájimskih velikih vrat do Vogalnih velikih vrat, štiristo komolcev. ¹⁴Vzel je vse zlato, srebro in vse posode, ki so se našle v Gospodovi hiši, v zakladnicah kraljeve hiše in talce ter se vrnil v Samarijo.

¹⁵Torej ostala izmed Jehoáševih dejanj, ki jih je storil, njegova moč in kako se je boril z Judovim kraljem Amacjájem, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ¹⁶Jehoáš je zaspal s svojimi očeti in z Izraelovimi kralji je bil pokopan v Samariji in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jerobeám.

¹⁷Judov kralj Amacjá, Joášev sin, je po smrti Jehoáša, Izraelovega kralja, Joaházovega sina, živel petnajst let. ¹⁸Ostala Amacjájeva dela, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ¹⁹Torej zoper njega so v Jeruzalemu skovali zaroto in pobegnil je v Lahíš, toda za njim so poslali v Lahíš in ga tam usmrtili. ²⁰Prinesli so ga na konjih in pokopan je bil s svojimi očeti v Jeruzalemu, v Davidovem mestu.

²¹Vse Judovo ljudstvo je vzelo Azarjája, v ki je bil star šestnajst let in ga postavilo [za] kralja namesto njegovega očeta Amacjája. ²²Zgradil je Elát in ga povrnil Judu, potem je kralj zaspal s svojimi očeti.

²³V petnajstem wletu Judovega kralja Amacjája, Joáševega sina, je v Samariji začel kraljevati Jerobeám, Jehoášev sin, Izraelov kralj in kraljeval je enainštirideset let. ²⁴Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh. Ni se oddvojil od vseh grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši. ²⁵Povrnil je Izraelovo pokrajino od vstopa v Hamát do morja ravnine, glede na besedo od Gospoda, Izraelovega Boga, ki jo je govoril po roki svojega služabnika Jona, Amitájevega ysina, preroka, ki je bil iz Gat Heferja. ²⁶§^zKajti Gospod je videl Izraelovo stisko, da je bila ta zelo grenka, kajti tam ni bilo nobenega zaprtega, niti nobeden ni ostal, niti ni bilo pomočnika za Izrael. ²⁷Gospod ni rekел,

da bo Izraelovo ime izbrisal izpod neba, temveč jih je rešil po roki Jehoáševega sina Jerobeáma.

²⁸Torej preostala izmed Jerobeámovih dejanj in vse, kar je storil in njegova moč, kako se je bojeval in kako je za Izrael obnovil Damask in Hamát, ki je pripadal Judu, mar niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ²⁹Jerobeám aje zaspal s svojimi očeti, z Izraelovimi kralji in namesto njega je zakraljeval njegov sin Zaharija.^b

15 V sedemindvajsetem cletu Izraelovega kralja Jerobeáma je začel kraljevati Azarjá, dsin Judovega kralja Amacjája. ^{e2}Šestnajst let je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval dvainpetdeset let. Ime njegove matere je bilo Jehólja fiz Jeruzalema. ³Delal je to, kar je bilo pravilno v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je delal njegov oče Amacjá, razen, da niso bili odstranjeni visoki kraji. Ljudstvo je na visokih krajih še vedno žrtvovalo in zažigalo kadilo.

⁵Gospod je udaril kralja, tako da je bil gobavec do dneva g svoje smrti in prebival v posebni hisi. Kraljev sin Jotám hpa je bil nad hišo in sodil ljudstvu dežele. ⁶Ostala Azarjájeva dela in vse, kar je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ⁷Tako je Azarjá zaspal s svojimi očeti in v Davidovem mestu so ga pokopali z njegovimi očeti in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jotám. ^j

⁸V osemintridesetem kletu Judovega kralja Azarjá je Jerobeámov sin Zaharija l'sest mesecev kraljeval nad Izraelom v Samariji. ⁹Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, kakor so počeli njegovi očetje. Ni se oddvojil od grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši. ¹⁰Jabéšov sin Šalúm m se je zoper njega zarotil, ga udaril vpričo ljudstva, ga usmrtil in zakraljeval namesto njega. ⁿ¹¹Ostala Zaharijeva dela, glej, zapisana so v kroniški knjigi Izraelovih kraljev. ¹²To je bila beseda od Gospoda, ki jo je govoril Jehúju, orekoč: »Tvoji sinovi bodo sedeli na Izraelovem prestolu do četrtega rodu.« In tako se je zgodilo.

¹³Jabéšov sin Šalúm je začel Pkraljevati v devetintridesetem letu Judovega kralja Uzíjaha, q in cel rmesec je kraljeval v Samariji. ¹⁴Kajti Gadíjev sin Menahém tje iz Tirce odšel gor, prišel v Samarijo in v Samariji udaril Jabésevega sina Šalúma, ga umoril in zakraljeval namesto njega. ¹⁵Ostala Šalúmova dela in njegova zarota, ki jo je storil, glej, zapisana so v kroniški knjigi Izraelovih kraljev.

p 14,10: **doma:** hebr. pri svoji hiši.

q 14,11: [Okoli leta 826 pr. Kr.]

r 14,11: [Bet Šemeš: hebr. hiša sonca.]

s 14,12: **premagan:** hebr. udarjen.

t 14,16: [Okoli leta 825 pr. Kr.]

u 14,20: [Leta 810 pr. Kr.]

v 14,21: **Azarjája:** tudi imenovanega, Uzija; [hebr. Jahve je pomagal.]

w 14,23: [Leta 825 pr. Kr.]

x 14,25: **Jona:** imenovanega Jonas.

y 14,25: [Amitáj: hebr. resnicoljuben.]

z 14,26: [Leta 822 pr. Kr.]

a 14,29: [Leta 784 pr. Kr.]

b 14,29: [Zaharija: hebr. Jahve se je spomnil.]

c 15,1: [Okoli leta 810 pr. Kr. To je sedemindvajseto leto Jerobeámovega sodelovanja v kraljestvu s svojim očetom, ki mu je nudil oporo pri njegovem odhodu v sirske bitke. To je šestnajsto leto Jerobeámovega vladanja.]

14,19:

2 Krn 15,27

14,21:

2 Krn 26,1

14,25: Mt

12,39-40

15,12:

2 Kr 10,30

15,13: Mt 1,9

d 15,1: **Azarjá:** tudi imenovan, Uzíja; [hebr. Jahve je pomagal].

e 15,1: [Amacjá: hebr. moč Jahve.]

f 15,2: [Jehólja: hebr. Jahve bo omogočil.]

g 15,5: [Okoli leta 765 pr. Kr.]

h 15,5: [Jotám: hebr. Jahve je popoln.]

i 15,7: [Okoli leta 758 pr. Kr.]

j 15,7: [Jotám: hebr. Jehova je popoln.]

k 15,8: [Okoli leta 773 pr. Kr. Obdobje med vladami je trajalo 11 let.]

l 15,8: [Zaharija: hebr. Jahve se je spomnil.]

m 15,10: [Šalúm: hebr. nagrada.]

n 15,10: [Okoli leta 772 pr. Kr.]

o 15,12: [Jehú: hebr. Jehova je on.]

p 15,13: [Okoli leta 772 pr. Kr.]

q 15,13: **Uzíjah:** gr. Ozias; [hebr. Jehova moč].

r 15,13: **cel...:** hebr. mesec dni.

s 15,14: [Gadí: hebr. srečen.]

t 15,14: [Menahém: hebr. tolažnik.]

¹⁶ Potem je Menahém udaril Tifsáha ^uin vse, ki so bili v njem in njegove pokrajine od Tirce, ker se niso odprli k njemu, zato ga je udaril, *in* vse ženske, ki so bile v njem, ki so bile z otrokom, je razparal. ¹⁷ V devetintridesetem ^vletu Judovega kralja Azarjája je nad Izraelom začel kraljevati Gadíjev ^wsin Menahém *in* v Samariji je *kraljeval* deset let. ¹⁸ Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh. Vse svoje dni se ni oddvojil od grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši. ¹⁹ Zoper ^xdeželo je prišel asirski kralj Pul in Menahém je dal Pulu tisoč talentov srebra, da bi bila njegova roka lahko z njim, da potrdi kraljestvo v njegovi roki. ²⁰ Menahém je od Izraela zahteval ^ydenar od vseh mogočnih mož obilja, od vsakega moža petdeset šeklov srebra, da jih dá asirskemu kralju. Tako se je kralj Asiriye obrnil nazaj in ni ostal v deželi.

²¹ Ostala Menahémova dela in vse, kar je storil, ^{2K} *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev? ²² Menahém je zaspal s svojimi očeti in namesto njega je zakraljeval njegov sin Pekahjá. ^z

²³ V petdesetem ^aletu Judovega kralja Azarjája je nad Izraelom v Samariji začel kraljevati Menahémov sin Pekahjá *in kraljeval* je dve leti. ²⁴ Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh; ni se oddvojil od grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši. ²⁵ Toda ^bnjegov poveljnik, Remaljájev sin Pékah, ^cse je zarotil zoper njega in ga udaril v Samariji, v palači kraljeve hiše z Argóbom ^din Arjéjem ^ein z njim petdeset mož izmed Gileádcev, ga ubil in zakraljeval namesto njega. ²⁶ Ostala Pekahjájeva dela in vse, kar je storil, glej, ta so zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev.

²⁷ V dvainpetdesetem ^fletu Judovega kralja Azarjá je nad Izraelom v Samariji začel kraljevati Remaljájev sin Pékah *in kraljeval* je dvajset let. ²⁸ Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh. Ni se oddvojil od grehov Nebátovega sina Jerobeáma, ki je Izraela pripravil, da greši. ²⁹ V dneh ^gIzraelovega kralja Pékaha je prišel asirski kralj Tiglát Pilésér in zavzel Ijón, Abél Bet Maáho, Janoah, Kedeš, Hacór, Gileád in Galilejo, vso Neftálijevo deželo in jih ujete odvedel v Asirijo. ³⁰ Elájev ^hsin Hošéa ⁱse je zarotil ^jzoper Remaljájevega sina Pékaha, ga udaril, usmrtil in namesto njega zakraljeval v dvajsetem letu Uzijahovega sina Jotáma. ³¹ Ostala Pékahova dela in vse, kar je storil, glej, ta so zapisana v kroniški knjigi Izraelovih kraljev.

³² V drugem letu Remaljájevega sina Pékaha, Izraelovega kralja, je začel kraljevati Jotám, ^ksin Judovega kralja Uzijaha. ³³ Petindvajset ^llet je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je

kraljeval šestnajst let. Ime njegove matere je *bilo* Jerúša, ^mCadókova ⁿhči. ³⁴ Delal je, *kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh. Storil je glede na vse, kar je storil njegov oče Uzijah.

³⁵ Vendar visoki kraji niso bili odstranjeni. Ljudstvo je še vedno žrtvovalo in na visokih krajih zažigalo kadilo. Zgradil je višja velika vrata Gospodove hiše.

³⁶ Torej preostala izmed Jotámovih dejanj in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ³⁷ V tistih dneh ^oje Gospod zoper Juda začel pošiljati sirskega kralja Recína in Remaljájevega sina Pékahha. ³⁸ Jotám je zaspal s svojimi očeti in bil s svojimi očeti pokopan v mestu svojega očeta Davida in namesto njega je zakraljeval njegov sin Aház. ^p

16 V sedemnajstem ^qletu Remaljájevega sina Pékaha je začel kraljevati Aház, sin Judovega kralja Jotáma. ² Dvajset let je *bil* Aház star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval šestnajst let in ni počel *tega, kar je bilo* pravilno v očeh Gospoda, njegovega Boga, kakor njegov oče David. ³ Temveč je hodil po poti Izraelovih kraljev, da, in svojemu sinu storil, da gre skozi ogenj, glede na ogabnosti poganov, ki jih je Gospod pregnal izpred Izraelovih otrok. ⁴ Žrtvoval je in zažigal kadilo na visokih krajih, na hribih in pod vsakim zelenim drevesom.

⁵ Potem ^rsta sirskega kralja Recína in Izraelov kralj, Remaljájev sin Pékah, prišla gor v Jeruzalem, da se vojskujeta in oblegala Aháza, toda nista *ga* mogla premagati. ⁶ Ob tistem času je sirskega kralja Recína Elát povrnil Siriji, Jude pa pregnal iz Eláta ^sin Sirci so prišli v Elát in tam prebivajo do današnjega dne.

⁷ Tako ^tje Aház poslal poslance k asirskemu kralju Tiglát Piléserju, rekoč: »Jaz sem tvoj služabnik in tvoj sin. Pridi gor in me reši iz roke sirskega kralja in iz roke Izraelovega kralja, ki sta se vzdignila zoper mene.« ⁸ Aház je vzel srebro in zlato, ki je bilo najdeno v Gospodovi hiši in v zakladnicah kraljeve hiše in *to* poslal *kot* dar asirskemu kralju. ⁹ Asirski kralj mu je prisluhnili, kajti asirski kralj je odšel gor zoper Damask, ^uga zavzel in njegovo *ljudstvo* odvedel ujeto v Kir in usmrtil Recína.

¹⁰ Kralj Aház je odšel k Damasku, ^vda sreča asirskega kralja Tiglát Piléserja in zagledal oltar, ki je *bil* pri Damasku in kralj Aház je duhovniku Urijáju poslal videz oltarja in njegov vzorec glede na vso njegovo izdelavo. ¹¹ Duhovnik Urijá je zgradil oltar glede na vse, kar je kralj Aház poslal iz Damaska. Tako *ga* je duhovnik Urijá naredil, preden je kralj Aház prišel iz Damaska. ¹² Ko je kralj prišel iz Damaska, je kralj zagledal oltar. Kralj se je približal oltarju in daroval na njem. ¹³ Zažgal

15,19:
1 Krn 5,26
15,32:
2 Krn 27,1
16,1: 2 Krn 28,1
16,5: Iz 7,1

ⁱ 15,30: [Hošéa: hebr. osvoboditelj.]
^j 15,30: [Leta 739 pr. Kr.]
^k 15,32: [Jotám: hebr. Jahve je popoln.]
^l 15,33: [Leta 758 pr. Kr.]
^m 15,33: [Jerúša: hebr. imela v lasti.]
ⁿ 15,33: [Cadók: hebr. pravičen.]
^o 15,37: [Okoli leta 742 pr. Kr.]
^p 15,38: [Aház: hebr. lastnik, imetnik.]
^q 16,1: [Okoli leta 742 pr. Kr.]
^r 16,5: [Leta 742 pr. Kr.]
^s 16,6: *Eláta*: hebr. Elota.
^t 16,7: [Leta 740 pr. Kr.]
^u 16,9: *Damask*: hebr. Dammesek.
^v 16,10: *Damasku*: hebr. Dammesek.

^u 15,16: [Tifsáh: hebr. plitvina.]

^v 15,17: [Leta 772 pr. Kr.]

^w 15,17: [Gadí: hebr. srečen.]

^x 15,19: [Leta 771 pr. Kr.]

^y 15,20: *zahteval*: hebr. velel, da pride naprej.

^z 15,22: [Pekahjá: hebr. Jahve je opazoval.]

^a 15,23: [Leta 761 pr. Kr.]

^b 15,25: [Leta 759 pr. Kr.]

^c 15,25: [Pékah: hebr. odpreti (čute, še posebej oči).]

^d 15,25: [Argób: hebr. kamnit.]

^e 15,25: [Arjéj: hebr. lev.]

^f 15,27: [Leta 759 pr. Kr.]

^g 15,29: [Leta 740 pr. Kr.]

^h 15,30: [Elá: hebr. hrast ali drugo močno drevo.]

je svojo žgalno daritev, svojo jedilno daritev, izlil svojo pitno daritev in poškropil kri svojih mirovnih daritev ^wna oltar. ¹⁴ Privedel je tudi bronast oltar, ki je bil pred Gospodom od sprednjega dela hiše, izmed oltarja in Gospodove hiše ter ga postavil na severno stran oltarja. ¹⁵ Kralj Aház je zapovedal duhovniku Urijáju, rekoč: »Na vélíkem oltarju zažigaj jutranjo žgalno daritev, večerno jedilno daritev, kraljevo žgalno daritev, njegovo jedilno daritev z žgalno daritvijo vsega ljudstva dežele in njihovo jedilno daritvijo, njihovimi pitnimi daritvami in nanj poškropi vso kri žgalne daritve in vso kri klavne daritve, bronasti oltar pa mi bo, da z njim poizvedujem.« ¹⁶ Tako je storil duhovnik Urijá, glede na vse, kar je kralj Aház zapovedal.

¹⁷ Kralj Aház je odsekal ^xrobove podstavkov in [okrogel] umivalnik odstranil iz njih. Morje je snel iz bronastih volov, ki so bili pod njim in ga položil na tlak iz kamnov. ¹⁸ Stebrišče za šabat, ki so ga zgradili v hiši in kraljevi vhod zunaj, je zaradi asirskega kralja obrnil od Gospodove hiše.

¹⁹ Torej preostala izmed Aházovih dejanj, ki jih je storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ²⁰ Aház je zaspal ^ys svojimi očeti in s svojimi očeti je bil pokopan v Davidovem mestu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Ezekíja. ^z

17 V dvanajstem ^aletu Judovega kralja Aháza je v Samariji nad Izraelom začel kraljevati Elájev sin Hošéa ^b[za] devet let. ² Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, toda ne kakor Izraelovi kralji, ki so bili pred njim.

³ Zoper njega je prišel gor asirski kralj Salmanasar in Hošéa je postal njegov služabnik in mu izročil ^cdarila. ^d Asirski ^ekralj je pri Hošéu našel zaroto, kajti ta je poslal poslance k egiptovskemu kralju Soju in ni prinesel nobenega darila ^fk asirskemu kralju, kakor je počel leta za letom, zato ga je asirski kralj zaprl in ga zvezal v ječi.

⁵ Potem je asirski kralj prišel gor skozi vso deželo, se dvignil do Samarije in jo tri gleta oblegal.

⁶ V devetem ^hletu kralja Hošéa, je asirski kralj zavzel Samarijo in Izraela odvedel proč v Asirijo ter jih nastanił v Haláhu in Habórju, pri reki Gozán in v mestih Medijcev.

⁷ Kajti bilo je tako, da so Izraelovi otroci grešili zoper Gospoda, svojega Boga, ki jih je privedel gor iz egiptovske dežele, izpod roke faraona, egiptovskega kralja in so se bali drugih bogov ⁸in hodili po zakonih poganov, ki jih je Gospod pregnal izpred Izraelovih otrok in [po poganskih navadah] Izraelovih kraljev, ki so si jih naredili. ⁹ Izraelovi otroci so zoper Gospoda, svojega Boga, naskrivaj počeli te stvari, ki niso bile pravilne in si gradili visoke kraje po vseh svojih mestih, od stražarskega stolpa do utrjenega mesta.

¹⁰ Postavljalni so si podobe ⁱin ašere na vsakem visokem hribu in pod vsakim zelenim drevesom

¹¹ in tam zažigali kadilo na vseh visokih krajih, kakor so počeli pogani, ki jih je Gospod odvedel

izpred njih in počeli zlobne stvari, da Gospoda izzivajo k jezi, ¹² kajti služili so malikom, o katerih jim je Gospod rekel: »Vi ne boste počeli te stvari.« ¹³ Vendar je Gospod pričeval zoper Izraela in zoper Juda po vseh prerokih in po vseh vidcih, rekoč: »Obrnite se od svojih zlobnih poti in se držite mojih zapovedi in mojih zakonov, glede na vso postavo, ki sem jo zapovedal vašim očetom in ki sem jo poslal k vam po mojih služabnikih prerokih.« ¹⁴ Vendar niso hoteli poslušati, temveč so otrdili svoje vratove, podobno vratovom svojih očetov, da niso verovali v Gospoda, svojega Boga. ¹⁵ Zavnili so njegove zakone in njegovo zavezo, ki jo je sklenil z njihovimi očeti in njegova pričevanja, ki jih je pričeval zoper njih. Sledili so ničevosti, postali prazni in odšli za pogani, ki so bili naokoli njih, glede katerih jim je Gospod naročil, da naj ne bi počeli kakor oni. ¹⁶ Zapustili so vse zapovedi Gospoda, svojega Boga in si naredili ulite podobe, celo dve teleti, naredili ašero, oboževali vso vojsko neba in služili Báalu. ¹⁷ Svojim sinovom in svojim hčeram so povzročali, da gredo skozi ogenj in uporabljali so vedeževanje, izrekanje urokov in se prodajali, da počno zlo v Gospodovih očeh, da ga izzivajo do jeze. ¹⁸ Zato je bil Gospod zelo jezen nad Izraelem in jih odstranil iz svojega pogleda. Tam ni ostal nihče razen samo Judov rod. ¹⁹ Tudi Juda se ni držal zapovedi Gospoda, svojega Boga, temveč je hodil po Izraelovih zakonih, ki so jih naredili. ²⁰ Gospod je zavrnil vse Izraelovo seme, jih prizadel in jih izročil v roko plenilcev, dokler jih ni pognal izpred svojega pogleda. ²¹ Kajti Izraela je odtrgal od Davidove hiše in Nebátovega sina Jerobeáma so postavili za kralja. Jerobeám je Izraela pregnal od sledenja Gospodu in jih primoral, da zagrešijo velik greh. ²² Kajti Izraelovi otroci so hodili v vseh Jerobeámovih grehih, ki jih je ta storil; niso se odvrnili od njih, ²³ dokler ni Gospod Izraela odstranil izpred svojega pogleda, kakor je govoril po vseh svojih služabnikih prerokih. Tako je bil Izrael odveden proč iz svoje lastne dežele, v Asirijo, do današnjega dne.

²⁴ Asirski kralj pa je privedel ^kmože iz Babilona, iz Kute, iz Avája, iz Hamáta in iz Sefarvájima ter jih namesto Izraelovih otrok postavil v mesta Samarije. Samarijo so vzeli v last in prebivali v njenih mestih. ²⁵ Na začetku njihovega prebivanja je bilo tam tako, da se niso bali Gospoda, zato je Gospod mednje poslal leve, ki so usmrtili nekatere izmed njih. ²⁶ Zato so asirskemu kralju govorili, rekoč: »Narodi, ki si jih odstranil in postavil v samarijska mesta, ne poznaš sodbe Boga dežele, zato je mednje poslal leve in glej, ti jih pobijajo, ker ne poznaš sodbe Boga dežele.« ²⁷ Potem je asirski kralj zapovedal, rekoč: »Odvedite tja enega izmed duhovnikov, ki ste jih privedli od tam in naj gredo in prebivajo tam in naj jih nauči sodbe Boga dežele.« ²⁸ Potem je eden izmed duhovnikov, ki so ga odvedli iz Samarije, prišel in prebival v

^w 16,13: *daritev*...: hebr. daritev, ki so bile njegove.

^x 16,17: [Leta 739 pr. Kr.]

^y 16,20: [Leta 726 pr. Kr.]

^z 16,20: [Ezekíja: hebr. ojačan od Jahveja.]

^a 17,1: [Leta 730 pr. Kr.]

^b 17,1: [Hošéa: hebr. rešitelj.]

^c 17,3: *izročil*: hebr. predal.

^d 17,3: *darila*: ali, davek.

^e 17,4: [Leta 725 pr. Kr.]

^f 17,4: *darila*: ali, davka.

^g 17,5: [Leta 723 pr. Kr.]

^h 17,6: [Leta 721 pr. Kr.]

ⁱ 17,10: *podobe*: hebr. kipe.

^j 17,13: *po...:* hebr. po roki vseh prerokov.

^k 17,24: [Okoli leta 678 pr. Kr.]

Betelu ter jih učil, kako naj bi se bali Gospoda.
²⁹ Vendar je vsak narod izdelal svoje lastne bogove in *jih* postavil v hiše visokih krajev, ki so jih naredili Samarijani, vsak narod v svoja mesta, v katerih so prebivali. ³⁰ Možje iz Babilona ¹so naredili Sukót Benót, ²možje iz Kute so naredili Nergála, možje iz Hamáta so naredili Ašimája, ³¹ Avéjci so naredili Nibháza in Tartáka, Sefarvéjci pa so svoje otroke v ognju sežigali Adramélehu ³in Anamélehu, ⁴sefarvájimskima bogovoma. ³² Tako so se bali Gospoda in si postavili najnižje izmed njih za duhovnike visokih krajev, ki so zanje žrtvovali v hišah visokih krajev. ³³ Bali so se Gospoda in služili svojim lastnim bogovom po običaju narodov, od pukaterih so jih odvedli. ³⁴ Do tega dne počnejo po prejšnjih navadah. Ne bojijo se Gospoda niti ne delajo po njihovih zakonih ali po njihovih odredbah ali po postavi in zapovedi, ki jo je Gospod zapovedal Jakobovim otrokom, ki jih je imenoval Izrael, ³⁵ s katerimi je Gospod sklenil zavezo in jim naročil, rekoč: »Vi se ne boste bali drugih bogov, niti se jim ne boste priklanjali, niti jim služili, niti jim žrtvovali, ³⁶ temveč Gospoda, ki vas je privadel gor iz egiptovske dežele z veliko močjo in z iztegnjenim laktom, njega se boste bali in njega boste oboževali in njemu boste žrtvovali. ³⁷ Zakone, predpise, odredbe in zapoved, ki vam jo je zapisal, boste obeleževali, da jih izvajate na vékomaj in ne boste se bali drugih bogov. ³⁸ Zaveze, ki sem jo sklenil z vami, ne boste pozabili niti se ne boste bali drugih bogov. ³⁹ Temveč se boste bali Gospoda, svojega Boga in on vas bo osvobodil iz roke vseh vaših sovražnikov.« ⁴⁰ Vendar niso prisluhnili, temveč so počeli po svoji prejšnji navadi. ⁴¹ Tako so se ti narodi bali Gospoda in služili svojim rezanim podobam, tako njihovi otroci in otroci njihovih otrok, kakor so počeli njihovi očetje, tako počnejo do današnjega dne.

18 Pripetilo se je torej v tretjem letu Hošéa, Elájevega sina, Izraelovega kralja, *da* je začel kraljevati Ezekija, ^r Aházov sin, Judov kralj. ² Petindvajset let je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval devetindvajset let. Ime njegove matere je *bilo* Abí, ^sZaharijeva hči. ³ Delal je *to*, kar je *bilo* pravilno v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je storil njegov oče David.

⁴ Odstranil je visoke kraje, zlomil podobe, ^tposekal ašere in na koščke zdobil bronasto kačo, ki jo je naredil Mojzes, kajti v tistih dneh so ji Izraelovi otroci zažigali kadilo in jo imenoval Nehuštán. ⁵ Zaupal je v Gospoda, Izraelovega Boga, tako da za njim ni bilo nikogar podobnega njemu med vsemi Judovimi kralji niti *nikogar*, ki bi bil pred njim. ⁶ Kajti pridružil se je h Gospodu *in* se ni

oddvojil od sledenju njemu, ^vtemveč se je držal njegovih zapovedi, ki jih je Gospod zapovedal Mojzesu. ⁷ Gospod je bil z njim *in* uspeval ^wje kamorkoli je odšel in uprl se je zoper asirskega kralja in mu ni služil. ⁸ Udaril je Filistejce, celó do Gaze ^xin njenih meja, od stražarskega stolpa, do utrjenega mesta.

⁹ Pripetilo se je v četrtem ^yletu kralja Ezekija, kar je bilo sedmo leto Hošéa, Elájevega sina, Izraelovega kralja, *da* je asirski kralj Salmanasar prišel gor zoper Samarijo in jo oblegal. ¹⁰ Ob koncu treh ^zlet so jo zavzeli, torej v šestem letu Ezekija, to je v devetem letu Izraelovega kralja Hošéa je bila Samarija zavzeta. ¹¹ Asirski kralj je Izraela odvedel v Asirijo in jih naselil v Haláhu in Habórju, *pri* reki Gozán in v mestih Medijcev, ¹² ker niso ubogali glasu Gospoda, svojega Boga, temveč so prestopili njegovo zavezo *in* vse, kar je zapovedal Gospodov služabnik Mojzes, pa *jih* niso hoteli slišati niti *jih* izpolnjevati.

¹³ Torej v štirinajstem ^aletu kralja Ezekija je asirski kralj Senaherib ^bprišel gor zoper vsa utrjena Judova mesta in jih zavzel. ¹⁴ Judov kralj Ezekija je poslal k asirskemu kralju v Lahíš, rekoč: »Grešil sem, obrni se od mene. To, kar polagaš name, bom nosil.« Asirski kralj je Judovemu kralju Ezekiju določil tristo talentov srebra in trideset talentov zlata. ¹⁵ Ezekija *mu* je dal vse srebro, ki je bilo najdeno v Gospodovi hiši in v zakladnicah kraljeve hiše. ¹⁶ Ob tistem času je Ezekija odlučil *zlatu* iz vrat Gospodovega templja in *iz* stebrov, ki jih je prevlekel Judov kralj Ezekija in to ^cdal kralju Asirije.

¹⁷ Kralj Asirije je iz Lahíša poslal ^dTartana, Rabsársá in Rabšakéja h kralju Ezekiju z veliko ^evojsko zoper Jeruzalem. Odšli so gor in prišli k Jeruzalemu. In ko so prišli gor, so prišli in obstali pri cevi gornjega ribnika, ki je na glavni cesti pralčevega polja. ¹⁸ Ko so zaklicali h kralju, je ven k njim prišel Hilkijájev sin Eljakím, ki je *bil* nad družino, pisar ^fŠebná in Asáfov sin Joáh, letopisec. ¹⁹ Rabšaké jim je reklo: »Govorite torej Ezekíju: ›Tako govori veliki kralj, kralj Asirije: ›Kakšno zaupanje je to, v katero zaupaš? ²⁰ Ti praviš ^g(toda *to* so samo prazne ^hbesede): ›Imam ⁱnasvet in moč za vojno. Komu odslej zaupaš, da si se uprl zoper mene? ²¹ Torej glej, ti zaupaš jv palico iz poškodovanega trsta, v Egipt, na katerega, če se človek nasloni, se bo ta zadrl v njegovo roko in jo prebodel. Tako je faraon, egiptovski kralj, vsem tem, ki zaupajo vanj. ²² Toda če mi rečete: ›Zaupamo v Gospoda, svojega Boga, ^j mar ni to on, katerega visoke kraje in katerega oltarje je Ezekija odstranil ter reklo Judu in Jeruzalemu:

¹ 17,30: [Babilon: hebr. zmešnjava.]

^m 17,30: [Sukót Benót: hebr. kabine hčera; bordeli, to je, malikovalski šotori za nečiste namene.]

ⁿ 17,31: [Adraméleh: hebr. ime asirskega malika.]

^o 17,31: [Anaméleh: hebr. asirsko božanstvo.]

^P 17,33: *od...:* ali, ki so jih odvedli proč od tam.

^q 18,1: [Okoli leta 726 pr. Kr.]

^r 18,1: *Ezekija: imenovan Ezekijas; [Ezekija: hebr. ojačan od Jahveja.]*

^s 18,2: *Abí: tudi imenovana, Abíja; [Abí: hebr. očetovska.]*

^t 18,4: *podobe:* hebr. kipe.

^u 18,4: *Nehuštán:* to je, košček medenine; [nekaj narejeno iz bakra, to je bakrena kača iz puščave.]

^v 18,6: *njemu:* hebr. za njim.

^w 18,7: [Okoli leta 725 pr. Kr.]

^x 18,8: *Gaze:* hebr. Azzah.

^y 18,9: [Okoli leta 723 pr. Kr.]

^z 18,10: [Okoli leta 721 pr. Kr.]

^a 18,13: [Leta 713 pr. Kr.]

^b 18,13: *Senaherib...:* hebr. Sanherib.

^c 18,16: *to:* hebr. jih.

^d 18,17: [Okoli leta 710 pr. Kr.]

^e 18,17: *z veliko:* hebr. s težko.

^f 18,18: *pisar:* ali, tajnik.

^g 18,20: *praviš:* ali, govorиш.

^h 18,20: *prazne...:* hebr. besede ustnic.

ⁱ 18,20: *Imam...:* ali, Toda nasvet in moč sta.

^j 18,21: *zaupaš...:* hebr. sebi.

›Pred tem oltarjem boste oboževali v Jeruzalemu.«^k ²³ Zdaj torej, prosim te, daj jamstva ^l mojemu gospodu, asirskemu kralju, jaz pa ti bom izročil dva tisoč konjev, če boš na svoji strani zmožen nanje postaviti jezdece. ²⁴ Kako potem hočeš odvrniti obraz enega poveljnika izmed najmanjših služabnikov mojega gospodarja in svoje zaupanje položiti v Egipt zaradi bojnih vozov in konjenikov? ²⁵ Sem mar brez Gospoda prišel gor zoper ta kraj, da ga uničim? Gospod mi je rekel: »Pojdi gor zoper to deželo in jo uniči.«^m ²⁶ Potem so Hilkijáev sin Eljakím, Šebná in Joáh rekli Rabšakéju: »Govori, prosimo te, tvojim služabnikom v sirskej jeziku, kajti mi *ga* razumemo in ne govorí z nami v judovskem jeziku v ušesa ljudstva, ki so na obzidju.« ²⁷ Toda Rabšaké jim je rekel: »Ali me ni moj gospodar poslal k tvojemu gospodarju in k tebi, da govorim te besede? Ali *me ni poslal* k možem, ki sedijo na obzidju, da bodo lahko s teboj jedli svoj iztrebek in pili svoj seč?« ⁿ ²⁸ Potem je Rabšaké vstal, z močnim glasom zaklical v hebrejskem jeziku in spregovoril, rekoč: »Poslušajte besedo velikega kralja, kralja Asirije, ²⁹ tako govorí kralj: ›Ne dopustite, da vas Ezekija zavede, kajti ne bo sposoben, da vas osvobodi iz njegove roke, ³⁰ niti naj vam Ezekija ne da zaupati v Gospoda, rekoč: ›Gospod nas bo zagotovo osvobodil in to mesto ne bo izročeno v roko asirskega kralja.« ³¹ Ne prisluhnите Ezekiju, kajti tako govorí kralj Asirije: »Sklenite ^odogovor z menoj z darilom in pridite ven k meni in *potem* jejte vsak mož od svoje lastne trte in vsak mož od svojega figovega drevesa in vsak naj piye vodo iz svojega ^pvodnega zbiralnika, ³² dokler ne pridem in vas vzamem proč v deželo, podobno vaši lastni deželi, deželo žita in vina, deželo kruha in vinogradov, deželo olivnega olja in medu, da boste lahko živelii in ne umrli in ne prisluhnите Ezekiju, ko vas pregovarja, Prekoč: ›Gospod nas bo osvobodil.« ³³ Mar so katerikoli izmed bogov narodov mogli svojo deželo rešiti iz roke asirskega kralja? ³⁴ Kje so bogovi Hamáta in Arpáda? Kje so bogovi Sefarvájima, Hene in Avája? Mar so Samarijo osvobodili iz moje roke? ³⁵ Kdo so tisti izmed vseh bogov dežel, ki so svojo deželo rešili iz moje roke, da bi Gospod rešil Jeruzalem iz moje roke?«^q ³⁶ Toda ljudstvo je molčalo in mu ni odgovorilo [*nitij*] besede, kajti kraljeva zapoved je bila, rekoč: »Ne odgovarjajte mu.« ³⁷ Potem so prišli Hilkijáev sin Eljakím, ^rki je bil nad družino, pisarja Šebná in starešine izmed duhovnikov, pokrite z vrečevino, k preroku Izaiju, Amócovemu sinu. ³ Rekli so mu: »Tako govorí Ezekija: ›Ta dan je dan nevšečnosti, grajanja in

19 Prijetilo se je, ko je kralj Ezekija *to* slišal, da je pretrgal svoja oblačila, se pokril z vrečevino in odšel v Gospodovo hišo. ² Poslal je Eljakíma, ki je bil nad družino, pisarja Šebná in starešine izmed duhovnikov, pokrite z vrečevino, k preroku Izaiju, Amócovemu sinu. ³ Rekli so mu: »Tako govorí Ezekija: ›Ta dan je dan nevšečnosti, grajanja in

^{19,1:} Iz 37,1
^{19,6:} Lk 3,4

bogokletja, ^skajti otroci so prišli do rojstva, pa ni moči, da se rodijo. ^t Morda bo Gospod, twoj Bog, slišal vse besede Rabšakéja, ki ga je njegov gospodar, asirski kralj, poslal, da graja živega Boga in bo grajal besede, ki jih je slišal Gospod, twoj Bog. Zatorej dvigni svojo molitev za preostanek, ki je ostal.«^u ^v Tako so služabniki kralja Ezekíja prišli k Izaiju.

⁶ Izaja ^wjim je rekel: »Tako boste rekli svojemu gospodarju: ›Tako govori Gospod: ›Ne boj se besed, ki si jih slišal, s katerimi so služabniki asirskega kralja proti meni izrekali bogokletje. ^x Glej, nadenj bom poslal sunek [duha] in slišal bo govorico in se vrne v svojo lastno deželo. Povzročil mu bom, da v svoji lastni deželi pade pod mečem.«^y

⁸ Tako se je Rabšaké vrnil in našel asirskega kralja, vojskujočega se zoper Libno, kajti slišal je, da je ta odšel iz Lahiša. ⁹ Ko je slišal ^zo etiopskem kralju Tirháku govoriti: »Glej, prišel je ven, da se bojuje zoper tebe,« je ponovno poslal poslance k Ezekiju, rekoč: ¹⁰ »Tako boste govorili Judovemu kralju Ezekiju, rekoč: ›Naj te tvoj Bog, v katerega zaupaš, ne zavaja, rekoč: ›Jeruzalem ne bo izročen v roko asirskega kralja.« ¹¹ Glej, slišal si kaj so asirski kralji storili vsem deželam z njihovim popolnim uničenjem. In ti boš rešen? ¹² Mar so bogovi narodov rešili tiste, ki so jih moji očetje uničili; *kakor* Gozána, Harána, Recefa in otroke Edena, ki so bili v Telasárju? ¹³ Kje je kralj Hamáta, kralj Arpáda in kralj mesta Sefarvájima, Hene in Avája?«

¹⁴ In Ezekija je prejel pismo iz roke poslancev ter ga prebral. Ezekija je odšel gor v Gospodovo hišo in ga razgrnil pred Gospodom. ¹⁵ Ezekija je molil pred Gospodom in rekel: »Oh Gospod, Izraelov Bog, ki prebivaš *med* kerubi, ti si Bog, celo samo ti vsem zemeljskim kraljestvom. Ti si naredil nebo in zemljo. ¹⁶ Gospod, nagni svoje uho in prisluhni, odpri, Gospod, svoje oči. Poglej in poslušaj besede Senaheriba, ki ga je poslal, da graja živega Boga.

¹⁷ Resnično Gospod, sirske kralji so uničili narode in njihove dežele, ¹⁸ njihove bogove so vrgli ^zv ogenj, kajti le-ti niso *bili* bogovi, temveč delo človeških rok, les in kamen. Zato so jih uničili.

¹⁹ Zdaj torej, oh Gospod, naš Bog, rotim te, reši nas iz njegove roke, da bodo vsa kraljestva zemlje lahko vedela, da si *ti* Gospod Bog, celo samo ti.«

²⁰ Potem je Amócov sin Izaija, poslal k Ezekiju, rekoč: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›To, kar si molil k meni zoper asirskega kralja Senaheriba, sem slišal. ²¹ To je beseda, ki jo je glede njega govoril Gospod: ›Devica, sionska hči me je prezirala *in* se smejala do norčevanja, jeruzalemska hči je s svojo glavo zmajevala nad teboj. ²² Koga si grajal in zoper mene izrekal bogokletje? In zoper koga si povišal svoj glas in svoje oči povzdignil na visoko? Celo zoper Svetega Izraelovega. ²³ S ^wsvojimi poslanci si grajal Gospoda in rekel: ›Z množico svojih bojnih voz sem prišel gor na višine gora,

^k 18,23: *jamstva*: ali, talce.

^l 18,26: [sirskej: hebr. aramejskem.]

^m 18,27: *svoj seč*: hebr. vodo svojih stopal.

ⁿ 18,31: *Sklenite*...: ali, Iščite mojo naklonjenost; hebr. Z menoj sklenite blagoslov.

^o 18,31: *svojega*...: ali, svoje Jame.

^p 18,32: *pregovarja*: hebr. zavaja.

^q 18,37: [Eljakím: hebr. Bog dvigovanja.]

^r 19,3: *bogokletja*: ali, provokacije.

^s 19,4: *ostal*: hebr. najden.

^t 19,6: *Izaija*: imenovan, Izaijas.

^u 19,9: [Leta 710 pr. Kr.]

^v 19,18: *vrgli*: hebr. izročili.

^w 19,23: *S*...: hebr. Z roko poslancev.

k pobočjem Libanona in posekal bom njegova visoka cedrova drevesa *in* njegov izbran cipresov les in vstopil bom v taborišča njegovih meja *in v* gozd njegovega Karmela. ^{y24} Kopál sem, pil tuje vode in s podplatom svojega stopala sem posušil vse reke obleganih ^zkrajev. ^{x25} Mar nisi slišal dolgo nazaj *kako* sem to storil *in* od starodavnih časov, da sem to oblikoval? Ali sem sedaj privedel, da se zgodji, da bi ti opustošil utrjena mesta v kupe razvalin? ²⁶ Zato so bili njihovi prebivalci majhne moči. Bili so zaprepadeni in zbegani. Bili so *kakor* trava polja in *kakor* zeleno zelišče, *kakor* trava na hišnih strehah in *kakor ožgano žito* preden zraste. ²⁷ Toda poznam tvoje prebivališče, ^ctvoj izhod, tvoj prihod in tvoje besnenje zoper mene. ²⁸ Ker je tvoje besnenje zoper mene in je tvoj hrup prišel gor v moja ušesa, zato bom zataknil kavelj v tvoj nos in svojo brzdo med tvoje ustnice in obrnil te bom nazaj po poti, po kateri si prišel. ²⁹ To ti *bo* znamenje: »To leto boste jedli takšne stvari, ki same zrasejo, v drugem letu pa to, kar zraste iz istega. V tretjem letu pa sejte, žanjite, zasadajte vinograde in jehte njegove sadove. ³⁰ Preostanek, ^dki je pobegnil iz Judove hiše, se bo še enkrat ukoreninil navzdol in prinašal sad navzgor. ³¹ Kajti iz Jeruzalema bo izšel preostanek in z gore Sion tisti, ^eki pobegnejo. Gorečnost Gospoda nad bojevnički bo to storila. ³² Zato tako govori Gospod glede asirskega kralja: »Ne bo prišel v to mesto, niti tja ne bo izstrelil puščice, niti ne bo predenj prišel s ščitom, niti ne bo zoper njega nasul okopov. ³³ Po poti, po kateri je prišel, po isti se bo vrnil in ne bo prišel v to mesto,« govori Gospod. ³⁴ Kajti branil bom to mesto, da ga rešim zaradi sebe in zaradi svojega služabnika Davida.«

³⁵ Tisto noč se je pripetilo, da je Gospodov angel odšel ven in v taboru Asircev udaril sto petinosemdeset tisoč [mož]. Ko so zgodaj zjutraj vstali, glej, vsi so bili mrtva trupla. ³⁶ Tako je asirski kralj Senaherib odpotoval, odšel, se vrnil in prebival v Ninivah. ³⁷ Pripetilo se je, ko fje oboževal v hiši svojega boga Nisróha, gda sta ga njegova sinova Adraméleh in Sarécer udarila z mečem in pobegnila v deželo Armenijo. ^hNamesto njega je zakraljeval njegov sin Asarhadón.

20 V tistih dneh ⁱje bil Ezekíja na smrt bolan. K njemu je prišel prerok Izaija, Amócov sin in mu rekел: »Tako govori Gospod: »Uredi svojo hišo, kajti umrl boš, ne pa živel.« ² Potem je on svoj obraz obrnil k steni in molil h Gospodu, rekoc: ³ »Rotim te, oh Gospod, spomni se sedaj, kako sem pred teboj hodil v resnici, s popolnim srcem in storil sem to, kar je dobro v tvojih očeh.« In Ezekíja je bridko izajokal. ⁴ Pripetilo se je, še preden je

Izaija odšel ven na srednji ^kdvor, da je k njemu prišla beseda od Gospoda, rekoč: ⁵ »Ponovno se obrni in povej Ezekíju, poveljniku mojega ljudstva: ›Tako govori Gospod, Bog twojega očeta Davida: ›Slišal sem twojo molitev in videl sem twoje solze. Glej, ozdravil te bom. Na tretji dan boš odšel gor v Gospodovo hišo. ⁶ Tvojim dnevom bom dodal petnajst let in tebe ter to mesto osvobodil iz roke asirskega kralja in to mesto bom branil zaradi sebe in zaradi svojega služabnika Davida.«« ⁷ Izaija je rekel: »Vzemite kepo fig.« Vzeli so jo in jo položili na gnojno bulo in si je opomogel.

⁸ Ezekíja je rekel Izaiju: »Kakšno *bo* znamenje, da me bo Gospod ozdravil in da bom tretji dan šel gor v Gospodovo hišo?« ⁹ Izaija je rekel: »To znamenje boš imel od Gospoda, da bo Gospod storil stvar, ki jo je govoril. Ali naj gre senca deset stopinj naprej ali deset stopinj nazaj?« ¹⁰ Ezekíja je odgovoril: »Lahka stvar je za senco, da gre deset stopinj navzdol. Ne, temveč naj se senca vrne za deset stopinj nazaj.« ¹¹ Prerok Izaija je klical h Gospodu in ta je senco privedel deset stopinj nazaj, po kateri se je spustila na ^lAházovi sončni uri.

¹² Ob tistem času ^mje Baladánov sin Berodáh Baladán, ⁿkralj Babilona, poslal Ezekíju pisma in darilo, kajti slišal je, da je bil Ezekíja bolan. ¹³ Ezekíja jim je prisluhnil in jim razkazal vso hišo svojih dragocenih stvari: ^osrebro, zlato, dišave, dragoceno mazilo, vso hišo svoje pbojne opreme in vse, kar se je našlo v njegovih zakladnicah. Nič ni bilo v njegovi hiši niti v vsem njegovem gospodstvu, kar jim Ezekíja ni razkazal.

¹⁴ Tedaj je prišel prerok Izaija h kralju Ezekíju in mu rekel: »Kaj so rekli ti možje? In od kod so prišli k tebi?« Ezekíja je rekel: »Prišli so iz daljne dežele, celó iz Babilona.« ¹⁵ Rekel je: »Kaj so videli v tvoji hiši?« Ezekíja je odgovoril: »Videli so vse stvari, ki so v moji hiši. Ničesar ni med mojimi zakladi, česar jim ne bi razkazal.« ¹⁶ Izaija je rekel Ezekíju: »Poslušaj Gospodovo besedo: ¹⁷ ›Glej, pridejo dnevi, ko bo vse, kar je v tvoji hiši, in to, kar so tvoji očetje prihranili v shrambi do tega dne, odneseno v Babilon. Nič ne bo ostalo,« govori Gospod. ¹⁸ Odvedli bodo izmed tvojih sinov, ki bodo izšli iz tebe, ki jih boš zaplodil in bodo evnuhi v palači babilonskega kralja.«« ¹⁹ Potem je Ezekíja rekel Izaiju: »Dobra je Gospodova beseda, ki si mi jo govoril.« Rekel je: »Ali ni qdobro, če bosta v mojih dneh mir in resnica?«

²⁰ Ostala ^rEzekíjeva dela in vsa njegova moč in kako je naredil bazen in kanal in privedel vodo v mesto, marniso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ²¹ Ezekíja je zaspal ^ss svojimi očeti in namesto njega je zakraljeval njegov sin Manáse. ^t

^x 19,23: *njegova...*: hebr. visokost njegovih ceder.

^y 19,23: *Karmela...*: ali, rodovitnega polja.

^z 19,24: *obleganih*: ali, ograjenih.

^a 19,25: *dolgo...*: ali, kako sem to naredil dolgo nazaj in to oblikoval od starodavnih dni? Ali naj bi sedaj naredil, da bi bilo to opustošeno in utrjena mesta, da bi bila kupi razvalin.

^b 19,26: *majhne...*: hebr. kratke roke.

^c 19,27: *prebivališče*: ali, sedanje.

^d 19,30: *Preostanek...*: hebr. Pobeg Judove hiše, ki preostaja.

^e 19,31: *tisti...*: hebr. pobegli.

^f 19,37: [Leta 709 pr. Kr.]

^g 19,37: [Nisróh: tujega izvora; babilonski malik.]

^h 19,37: *Armenijo*: hebr. Ararát.

ⁱ 20,1: [Leta 713 pr. Kr.]

^j 20,3: *bridko...*: hebr. zajokal s silnim jokanjem.

^k 20,4: *srednji*: ali, sredo mesta.

^l 20,11: *na...*: hebr. po Aházovih stopinjah.

^m 20,12: [Leta 712 pr. Kr.]

ⁿ 20,12: *Berodáh Baladán*: ali, Merodáh Baladán.

^o 20,13: *dragocenih stvari*: ali, dišav.

^p 20,13: *svoje*: ali, svojih dragocenosti, hebr. svojih posod.

^q 20,19: *ni...*: ali, tam ne bosta mir in resnica v mojih dneh.

^r 20,20: [Okoli leta 710 pr. Kr.]

^s 20,21: [Okoli leta 698 pr. Kr.]

^t 20,21: [Manáse: hebr. povzroča, da pozabi.]

21 Manáse je bil star dvanajst ^ulet, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval petinpetdeset let. Ime njegove matere je bilo Hefcí Bah. ^v Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, po ogabnostih poganov, ki jih je Gospod pregnal pred Izraelovimi otroki. ³ Kajti ponovno je zgradil visoke kraje, ki jih je njegov oče Ezekíja uničil, vzdignil oltarje za Báala in naredil ašero, kakor je storil Izraelov kralj Aháb, in oboževal vso vojsko neba in jim služil. ⁴ Zgradil je oltarje v Gospodovi hiši, o kateri je Gospod rekel: »V Jeruzalemu bom postavil svoje ime.« ⁵ Zgradil je oltarje za vso vojsko neba na dveh dvorih Gospodove hiše. ⁶ Svojega sina je primoral iti skozi ogenj, obeleževal čase, uporabljal izrekanje urokov, postopal z osebnimi duhovi in čarovniki. Počel je mnogo zlobnosti v Gospodovih očeh, da ga je izzival do jeze. ⁷ Postavil je rezano podobo ašere, ki jo je naredil v hiši, o kateri je Gospod rekel Davidu in njegovemu sinu Salomonu: »V tej hiši in v Jeruzalemu, ki sem ga izbral izmed vseh Izraelovih rodov, bom svoje ime postavil na veke. ⁸ Niti ne bom več storil, da se stopala Izraela premaknejo iz dežele, ki sem jo dal njihovim očetom, samo če bodo obeleževali, da storijo glede na vse, kar sem jim zapovedal in glede na vso postavo, ki jim jo je zapovedal moj služabnik Mojzes.« ⁹ Vendar niso prisluhnili in Manáse jih je zapeljal, da so storili več zla, kakor so ga storili narodi, ki jih je Gospod uničil pred Izraelovimi otroki.

¹⁰ Gospod je govoril po svojih služabnikih prerokih, rekoč: ¹¹ »Ker je Judov kralj Manáse storil te ogabnosti in je zlobno počel, nad vsem, kar so počeli Amoréjci, ki so bili pred njim, in tudi Juda je pripravil, da greši z njegovimi maliki; ¹² zato tako govoril Gospod, Izraelov Bog: >Glej, nad Jeruzalem in Juda prinašam takšno zlo, da kdorkoli bo slišal o tem, mu bo zvenelo [v] obeh njegovih ušesih. ¹³ Nad Jeruzalemom bom iztegnil vrvico Samarije in grezilo Ahábove hiše. Jeruzalem bom izbrisal, kakor človek obriše posodo, obriše ^wjo in jo obrne narobe. ¹⁴ Zapustil bom ostanek svoje dediščine, izročil jih bom v roko njihovih sovražnikov. Postali bodo plen in ukradeno blago vsem svojim sovražnikom, ¹⁵ ker so počeli to, kar je bilo zlo v mojem pogledu in izzivali so me do jeze od dne, ko so njihovi očetje prišli iz Egipta, celo do tega dne.« ¹⁶ Poleg tega je Manáse prelil veliko nedolžne krvi, dokler ni Jeruzalema napolnil od ^xenega konca do drugega, poleg njegovega greha, s katerim je Judu storil, da je grešil s početjem tega, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh.

¹⁷ Torej preostala izmed Manásejevih dejanj in vse, kar je storil in njegov greh, ki ga je zagrešil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?

¹⁸ Manáse je zaspal s svojimi očeti in pokopan je

21,1: 2 Krn 33,1
21,3: 2 Kr 18,4
21,4: Jer 32,34
21,4:
2 Sam 7,13
21,7: 1 Kr 8,29
21,7: 1 Kr 9,3
21,7: 2 Kr 23,27
21,11: Jer 15,4
21,12:
1 Sam 3,11
21,18:
2 Krn 33,20
21,26: Mt 1,10
22,1: 2 Krn 34,1

bil na vrtu svoje lastne hiše, na Uzájevem vrtu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Amón. ^y

¹⁹ Amón je bil star dvaindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval dve leti. Ime njegove matere je bilo Mešulémata, ^{zh}či Harúca ^{az}iz Jotbe. ^{b20} Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, kakor je počel njegov oče Manáse. ²¹ Hodil je po vsej poti, po kateri je hodil njegov oče, služil malikom, ki jim je služil njegov oče in jih oboževal ²² ter zapustil Gospoda, Boga svojih očetov in ni hodil po Gospodovi poti.

²³ Amónovi služabniki so se zarotili zoper njega in kralja usmrtili v njegovi lastni hiši. ²⁴ Ljudstvo dežele je usmrtilo vse tiste, ki so se zarotili zoper kralja Amóna in ljudstvo dežele je namesto njega postavilo za kralja njegovega sina Jošija. ^{c25} Torej preostala izmed Amónovih dejanj, ki jih storil, mar niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev? ²⁶ Pokopan je bil v svojem mavzoleju v Uzájevem vrtu in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jošija. ^d

22 Jošija je bil star osem ^elet, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enaintrideset let. Ime njegove matere je bilo Jedída, ^fhči Adajája ^giz Bockáta. ^{h2} Delal je to, kar je bilo pravilno v Gospodovih očeh in hodil po vsej poti svojega očeta Davida in se ni obrnil vstran k desni roki ali k levi.

³ V osemnajstem ⁱletu kralja Jošija se je prijetilo, da je kralj poslal Šafána, Acaljájevega sina, Mešulámovega sina, pisarja, h Gospodovi hiši, rekoč: ⁴ »Pojdi gor k vélíkemu duhovniku Hilkijáju, da bo lahko preštel srebro, ki je bilo prineseno v Gospodovo hišo, ki so ga čuvaji vrat ^jzbrali od ljudstva ⁵ in naj ga izročijo v roko izvajalcem dela, ki imajo nadzor nad Gospodovo hišo, in naj ga dajo izvajalcem dela, ki je v Gospodovi hiši, da popravijo vrzeli hiše; ⁶ tesarjem, graditeljem in zidarjem, da kupijo lesa in klesanega kamna, da popravijo hišo.« ⁷ Vendar ni bilo z njimi narejenega nobenega obračuna o denarju, ki je bil izročen v njihovo roko, ker so zvesto postopali.

⁸ Vélíki duhovnik Hilkijá je pisarju Šafánu rekел: »V Gospodovi hiši sem našel knjigo postave.« Hilkijá je knjigo izročil Šafánu in ta jo je prebral. ⁹ Pisar Šafán je prišel h kralju in kralju ponovno prinesel besedo ter rekел: »Tvoji služabniki so zbrali ^kdenar, ki je bil najden v hiši in ga izročili v roko tistih, ki opravljam delo, ki imajo nadzor nad Gospodovo hišo.« ¹⁰ Pisar Šafán je kralju pokazal, rekoč: »Duhovnik Hilkijá mi je izročil knjigo.« In Šafán jo je bral pred kraljem.

¹¹ Prijetilo se je, ko je kralj slišal besede iz knjige postave, da je pretrgal svoja oblačila. ¹² Kralj je ukazal duhovniku Hilkijáju, Šafánovemu sinu Ahikámu, Ahbórju, ^lsinu Mihajá, ^mpisarju Šafánu in kraljevemu služabniku Asajáju, rekoč: ¹³ »Pojdite,

^u 21,1: [Okoli leta 698 pr. Kr.]

^v 21,1: [Hefcí Bah: hebr. moje zadovoljstvo je v njej.]

^w 21,13: **obiše**...: hebr. on jo obriše in jo obrne na njeno obličje.

^x 21,16: **od**...: hebr. od ust do ust.

^y 21,18: [Amón: hebr. več, natreniran; ime treh Izraelcev.]

^z 21,19: [Mešulémata: hebr. ženska oblika od odtujena.]

^a 21,19: [Harúca: hebr. iskren.]

^b 21,19: [Jotbe: hebr. prijetnost.]

^c 21,24: [Jošija: hebr. osnovan od Jahveja.]

^d 21,26: **Jošija**: gr. Josias.

^e 22,1: [Leta 641 pr. Kr.]

^f 22,1: [Jedída: hebr. ljubljena.]

^g 22,1: [Adajá: hebr. Jahve je okrašen.]

^h 22,1: [Bockát: hebr. znoj zemlje.]

ⁱ 22,3: [Okoli leta 624 pr. Kr.]

^j 22,4: **vrat**: hebr. praga.

^k 22,9: **zbrali**: hebr. stopili.

^l 22,12: **Ahbórju**: ali, Abdónu.

^m 22,12: **Mihajá**: ali, Miha.

poizvedite od Gospoda zame in za ljudstvo in za vsega Juda glede besed te knjige, ki je najdena, kajti velik je Gospodov bes, ki je vžgan zoper nas, ker naši očetje niso prisluhnili besedam te knjige, da bi storili glede na vse, kar je napisano glede nas.«¹⁴ Tako so duhovnik Hilkijá, Ahikám, Ahbór, Šafán in Asajá odšli k prerokinji Huldi, nženi Šálúma, Tkvájevega sina, Harhásovega sina, varuha garderobe^o (torej prebivala je v Jeruzalemu, v drugem okraju) Pin se posvetovali z njo.

¹⁵ Rekla jim je: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Povejte možu, ki vas je poslal k meni,‹¹⁶ tako govori Gospod: ›Glejte, nad ta kraj in nad njegove prebivalce bom privedel zlo, celó vse besede knjige, ki jo je bral Judov kralj,¹⁷ ker so zapustili mene in zažigali kadilo drugim bogovom, da bi me lahko izzivali k jezi z vsemi deli svojih rok. Zato bo moj bes vnet zoper ta kraj in ne bo pogašen.¹⁸ Toda Judovemu kralju, ki vas je poslal, da povprašate od Gospoda, boste rekli tako: ›Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Glede besed, ki si jih slišal;¹⁹ ker je bilo tvoje srce nežno in si se ponižal pred Gospodom, ko si slišal kaj sem govoril zoper ta kraj in zoper njegove prebivalce, da naj bi postali opustošenje in prekletstvo in si pretrgal svoja oblačila in jokal pred meno, sem te tudi jaz uslišal, govori Gospod. ²⁰ Glej torej, zbral te bom k tvojim očetom in v miru boš zbran v svoj grob in tvoje oči ne bodo videle vsega zla, ki ga bom privedel na ta kraj.«²¹ In kralju so ponovno prinesli besedo.

23 Kralj je poslal in k njemu so zbrali vse starešine iz Juda in iz Jeruzalema.² Kralj je šel gor v Gospodovo hišo in vsi Judovi možje in vsi prebivalci Jeruzalema z njim, duhovniki, preroki, vse ljudstvo, tako ^qmali kakor veliki, in v njihova ušesa je bral vse besede knjige zaveze, ki je bila najdena v Gospodovi hiši.

³ Kralj je stal pri stebru in sklenil zavezo pred Gospodom, da hodijo za Gospodom in se držijo njegovih zapovedi, njegovih pričevanj in njegovih zakonov z vsem *svojim* srcem in vso svojo dušo, da izpolnjujejo besede te zaveze, ki so bile zapisane v tej knjigi. In vse ljudstvo je pristopilo k zavezi.

⁴ Kralj je zapovedal velikemu duhovniku Hilkijáju, duhovnikom drugega reda in čuvajem vrat, da iz Gospodovega templja prinesejo vse posode, ki so bile narejene za Báala, za ašero in za vso vojsko neba, in sežgal jih je zunaj Jeruzalema, na poljih Kidrona^r in njihov pepel odnesel v Betel. ⁵ Odstavil^s je malikovalske^t duhovnike, ki so jih Judovi kralji določili, da zažigajo kadilo na visokih krajin po Judovih mestih in v krajin naokoli Jeruzalema. Tudi tiste, ki so zažigali kadilo Báalu, soncu, luni, planetom^u in vsej vojski neba. ⁶ Iz Gospodove hiše je prinesel ašero, ven iz Jeruzalema, do potoka Kidron in jo sežgal pri potoku Kidronu in jo zdobil v droben prah

in njen prah vrgel na grobove otrok ljudstva.⁷ Porušil je hiše posvečenih vlačugarjev, ki so *bile* pri Gospodovi hiši, kjer so ženske tkale tanke preproge^v za ašero.⁸ Vse duhovnike je privedel iz Judovih mest in omadeževal visoke kraje, kjer so duhovniki zažigali kadilo od Gebe do Beeršebe in porušil visoke kraje velikih vrat, ki so bile pri vhodu velikih vrat mestnega voditelja Józueta, ki so bila na moževi levici pri velikih vratih mesta.⁹ Vendar duhovniki visokih krajev niso prišli gor h Gospodovemu oltarju v Jeruzalemu, temveč so med svojimi brati jedli nekvašen kruh.¹⁰ In omadeževal je Tofet, ki je v dolini Hinómovih otrok, da noben človek ne bi mogel pripraviti svojega sina ali svoje hčere, da gre skozi ogenj k Molohu.¹¹ Odstranil je konje, ki so jih Judovi kralji podarili soncu ob vhodu v Gospodovo hišo, poleg sobe Netán Meleha,^w glavnega dvornega upravitelja,^x ki je *bila* v predmestjih in sončne bojne vozove sežgal z ognjem.¹² Oltarje, ki so *bili* na vrhu gornje Aházove sobe, ki so jih naredili Judovi kralji, in oltarje, ki jih je naredil Manáse v dveh dvorih Gospodove hiše, je kralj porušil, *jih* odstranil^y od tam in njihov prah vrgel v potok Kidron.¹³ Visoke kraje, ki so *bili* pred Jeruzalemom, ki so *bili* na desni roki gore ^zizprijenosti, ki jo je Salomon zgradil za Astarto, ogabnost Sidóncev in za Kemoša, ogabnost Moábcev in za Milkóma, gnušobo Amónovih otrok, je kralj omadeževal.¹⁴ Podobe^a je zlomil na koščke, posekal ašere in njihove kraje napolnil s človeškimi kostmi.

¹⁵ Poleg tega oltar, ki je *bil* pri Betelu ^bin visok kraj, ki ga je naredil Nebátov sin Jerobeám, ki je Izraela primoral grešiti, tako oltar kot visok kraj je porušil, požgal visok kraj, *ga* zdobil v prah in sežgal ašero.¹⁶ Ko se je Jošija obrnil, je ogledal mavzoleje, ki so *bili* na gori, poslal in iz mavzolejev vzel kosti in *jih* sežgal na oltarju, ga oskrunil, glede na Gospodovo besedo, ki jo je razglasil Božji mož, ki je razglasil te besede.¹⁷ Potem je rekel: »Kakšen steber je to, kar vidim?« Ljudje iz mesta so mu rekli: »To je mavzolej Božjega moža, ki je prišel iz Juda in razglasil te stvari, ki si jih storil zoper betelski oltar.«¹⁸ Rekel je: »Pustite ga pri miru. Naj noben človek ne premakne njegovih kosti.« Tako so pustili pri ^bmiru njegove kosti, s kostmi preroka, ki je prišel iz Samarije.¹⁹ Tudi vse hiše visokih krajev, ki so bile v samarijskih mestih, ki so jih naredili Izraelovi kralji, da bi Gospoda izzivali k jezi, je Jošija odstranil in jim storil glede na vse dejanja, ki jih je storil v Betelu.²⁰ Vse duhovnike visokih krajev, ki so *bili* tam, je usmrtil^c na oltarjih in na njih sežgal človeške kosti in se vrnil v Jeruzalem.

²¹ Kralj je vsemu ljudstvu zapovedal, rekoč: »Praznujte pasho Gospodu, svojemu Bogu, kakor je to zapisano v knjigi te zaveze.«²² Zagotovo tam ni bilo takšne pashe od dni sodnikov, ki so sodili

ⁿ 22,14: [Hulda: hebr. ženska oblika beseda posoda.]

^o 22,14: *garderobe*: hebr. oblek.

^p 22,14: *okraju*: ali, delu.

^q 23,2: *tako*...: hebr. od majhnega celo do velikega.

^r 23,4: [Kidrona: hebr. mračen kraj; potok blizu Jeruzalema.]

^s 23,5: *Odstavil*...: hebr. Storil je, da prenehajo biti malikovalski duhovniki.

^t 23,5: *malikovalske*...: hebr. Kemarim.

^u 23,5: *planetom*: ali, dvanajstim znamenjem, ali, ozvezdjem.

^v 23,7: *tanke preproge*: hebr. hiše.

^w 23,11: [Netán Meleh: hebr. dan od kralja.]

^x 23,11: *glavnega dvornega upravitelja*: ali, evnuha, ali, častnika.

^y 23,12: *odstranil*...: ali, naglo odstranil.

^z 23,13: *gore*...: to je, Oljske gore.

^a 23,14: *Podobe*: hebr. Kipe.

^b 23,18: *pri*...: hebr. njegove kosti, da so se izognile.

^c 23,20: *usmrtil*: ali, žrtvoval.

Izraelu, niti v vseh dneh Izraelovih kraljev, niti Judovih kraljev,²³ kot [je bila ta] v osemnajstem letu kralja Jošija, v katerem se je praznovala ta pasha Gospodu v Jeruzalemu.

²⁴Poleg tega je Jošija odstranil ^ddelavce z osebnimi duhovi, čarownike, podobe, ^emalike in vse ogabnosti, ki so bile ogledane v Judovi deželi in v Jeruzalemu, da bi lahko izpolnil besede postave, ki so bile zapisane v knjigi, ki jo je duhovnik Hilkijá našel v Gospodovi hiši.

²⁵Pred njim ni bilo nobenega kralja, ki bi bil podoben njemu, ki bi se z vsem svojim srcem obrnil h Gospodu, z vso svojo dušo in z vso svojo močjo, glede na vso Mojzesovo postavo niti za njim ni vstal *nihče*, ki bi mu bil podoben.

²⁶Vendar Gospod ni odvrnil okrutnosti svojega velikega besa, s čimer je bila vneta njegova velika jeza zoper Juda zaradi vseh izzivanj, ^fs katerimi ga je izzival Manáse.²⁷Gospod je rekel: »Prav tako bom iz svojega pogleda odstranil Juda, kakor sem odstranil Izraela in zavrgel bom to mesto Jeruzalem, ki sem ga izbral in hišo, o kateri sem rekel: ›Tam bo moje ime.‹«²⁸Torej preostala izmed Jošíjevih dejanj in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?

²⁹V njegovih dneh ^gje faraon Ného, egiptovski kralj, odšel gor zoper asirskega kralja, k reki Evfrat, in kralj Jošija je odšel zoper njega, in ko ga je [*faraon*] zagledal ga je usmrtil pri Megídru.³⁰Njegovi služabniki so ga na bojnem vozlu odnesli mrtvega od Megídu, ga prinesli v Jeruzalem in ga pokopali v njegovem lastnem mavzoleju. Ljudstvo dežele pa je vzelo Jošíjevega sina Joaháza, ^hga mazililo in ga postavilo [za] kralja namesto njegovega očeta.

³¹Joaház ⁱje *bil* star triindvajset let, ko je začel kraljevati, in v Jeruzalemu je kraljeval tri mesece. Ime njegove matere je *bilo* Hamútála, ^jhči Jeremija iz Libne.³²Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh, glede na vse, kar so počeli njegovi očetje.³³Faraon Ného ga je vklenil v Ribli, v Hamovi deželi, da ^kne bi mogel kraljevati v Jeruzalemu in deželo ^lje podvrgel davku stotih talentov srebra in talenta zlata.³⁴Faraon Ného je postavil Jošíjevega sina Eljakíma za kralja namesto njegovega očeta Jošija in njegovo ime spremenil v Jojakím ^m in odstranil Joaháza. Ta je prišel v Egipt in tam umrl.³⁵Jojakím je dal faraonu srebro in zlato, toda obdavčil je deželo, da izroča denar glede na faraonovo zapoved. Od ljudstva dežele je zahteval srebro in zlato, od vsakogar glede na njegovo obdavčitev, da *to* izroči faraonu Néhu.

³⁶Jojakím je *bil* petindvajset ⁿlet star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enajst let.

^d 23,24: [Okoli leta 623 pr. Kr.]

^e 23,24: *podobe*: hebr. sramotno stvar.

^f 23,26: *izzivanj*: hebr. jez.

^g 23,29: [Leta 610 pr. Kr.]

^h 23,30: [Joaház: hebr. Jahve je zgrabil.]

ⁱ 23,31: *Joaház*: tudi imenovan, Salúm.

^j 23,31: [Hamútála: hebr. vonj rose.]

^k 23,33: *da...*: hebr. ker je kraljeval.

^l 23,33: *deželo...*: hebr. deželi naložil globo.

^m 23,34: *Jojakím*: imenovan, Jakin.

ⁿ 23,36: [Leta 610 pr. Kr.]

^o 23,36: [Zebúda: hebr. dajanje.]

Ime njegove matere je *bilo* Zebúda; ^ohči Pedajája Piz Rume.³⁷Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh, glede na vse, kar so počeli njegovi očetje.

24 V njegovih dneh ^qje prišel gor babilonski kralj Nebukadnezar in Jojakím je [za] tri leta postal njegov služabnik. Potem se je obrnil in se uprl zoper njega.²Gospod je zoper njega poslal čete Kaldejcev, čete Sircev, čete Moábcev, čete Amónovih sinov in jih poslal zoper Juda, da ga uničijo, glede na Gospodovo besedo, ki jo je govoril po svojih ^rslužabnikih prerokih.³Zagotovo je *to* prišlo nad Juda na Gospodovo zapoved, da *jih* odstrani iz svojega pogleda zaradi Manásejevih grehov, glede na vse, kar je storil,⁴in tudi zaradi nedolžne krvi, ki jo je preilil. Kajti Jeruzalem je napolnil z nedolžno krvjo, ki je Gospod ni hotel odpustiti.

⁵Torej preostala izmed Jojakímovih dejanj in vse, kar je storil, *mar* niso zapisana v kroniški knjigi Judovih kraljev?⁶Tako je Jojakím zaspal ^ss svojimi očeti, in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jojahín.⁷Egiptovski kralj ni nič več ponovno prišel iz svoje dežele, kajti babilonski kralj je zavzel od egiptovske reke do reke Evfrat, vse, kar je pripadalo egiptovskemu kralju.

⁸Jojahín ^uje *bil* star osemnajst let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval tri mesece. Ime njegove matere je *bilo* Nehúšta;^vhči Elnatána iz Jeruzalema.⁹Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je počel njegov oče.

¹⁰Ob tistem času so služabniki babilonskega kralja Nebukadnezarja prišli gor zoper Jeruzalem in mesto je bilo ^woblegan. ¹¹Babilonski kralj Nebukadnezar je prišel zoper mesto in njegovi služabniki so ga oblegali.¹²Judov kralj Jojahín, je odšel ^xven k babilonskemu kralju, on, njegova mati, njegovi služabniki, njegovi princi in njegovi častniki ^yin babilonski kralj ga je vzel v osmem ^zletu svojega kraljevanja.¹³Od tam je odnesel vse zaklade iz Gospodove hiše in zaklade iz kraljeve hiše in zdobil na koščke vse posode iz zlata, ki jih je Izraelov kralj Salomon naredil v Gospodovem templju, kakor je rekel Gospod.¹⁴Proč je odvedel ves Jeruzalem, vse njegove prince in vse močne junaške može, *celó* deset tisoč ujetnikov in vse rokodelce in kovače. Nihče ni preostal, razen najrevnejše sorte ljudstva dežele.¹⁵V Babilon je odvedel Jojahína, kraljevo mater, kraljeve žene, njegove častnike ^ain mogočne iz dežele; *te* je iz Jeruzalema odvedel v ujetništvo v Babilon.¹⁶Vse mogočne može, *celó* sedem tisoč in tisoč rokodelcev in kovačev, vse, *ki so bili* močni in zmožni za vojno, celo te je babilonski kralj ujete privedel v Babilon.

^{23,24:}

³ Mz 20,27

^{23,24:}

⁵ Mz 18,11

^{23,27:} 1 Kr 8,29

^{23,27:} 1 Kr 9,3

^{23,27:} 2 Kr 21,7

^{23,29:}

² Krn 35,20

^{23,30:}

² Krn 36,1

^{23,34:} Mt 1,12

^{24,2:} 2 Kr 20,17

^{24,2:} 2 Kr 23,27

^{24,10:} Dan 1,1

^{24,13:}

² Kr 20,17

^{24,13:} Iz 39,6

^{24,15:}

² Krn 36,10

^{24,15:} Est 2,6

^p 23,36: [Pedajá: hebr. Jahve je odkupil.]

^q 24,1: [Leta 607, 606, 603, 600 pr. Kr.]

^r 24,2: *svojih...* hebr. roki svojih služabnikov prerokov.

^s 24,6: [Leta 599 pr. Kr.]

^t 24,6: [Jojahín: hebr. Jahve bo vzpostavil.]

^u 24,8: *Jojahín*: tudi imenovan, Jehoníja in Konija.

^v 24,8: [Nehúšta: hebr. baker.]

^w 24,10: *bilo...* hebr. prišlo v obleganje.

^x 24,12: [Leta 599 pr. Kr.]

^y 24,12: *častniki*: ali, evnuhi.

^z 24,12: *osmem*: Nebukadnezervjem osmem letu.

^a 24,15: *častnike*: ali, evnuhe.

¹⁷ Babilonski b^kralj je namesto njega postavil Matanjája, c^brata njegovega očeta in njegovo ime spremenil v Sedekíja. ^{d18} Sedekíja je bil star enaindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enajst let. Ime njegove matere je bilo Hamutála, hči Jeremija iz Libne.

¹⁹ Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je počel Jojakím. ²⁰ Kajti zaradi Gospodove jeze se je to pripetilo v Jeruzalemu in Judu, dokler e^jih ni zavrgel izpred svoje prisotnosti, da se je Sedekíja uprl zoper babilonskega kralja.

25 V devetem letu fⁿnjegovega kraljevanja, se je pripetilo, da je prišel babilonski kralj Nebukadnezar, on in vsa njegova vojska, zoper Jeruzalem in so se utaborili zoper njega in vsenaokrog so zoper njega zgradili bojne stolpe. ² In mesto je bilo oblegano do enajstega leta kralja Sedekíja. ³ Na deveti dan četrtega meseca gje lakota prevladala v mestu in tam ni bilo kruha za ljudstvo dežele.

⁴ Mesto je bilo predrto in vsi bojevniki so ponoči zbežali po poti velikih vrat med dvema zidovoma, kar je ob kraljevem vrtu (Kaldejci so bili zoper mesto vsenaokoli) in kralj je odšel po poti proti ravnini. ⁵ Kaldejska vojska je zasledovala kralja in ga dohitela na ravninah Jerihe in vsa njegova vojska se je razbežala proč od njega. ⁶ Tako so vzeli kralja in ga pripredli gor k babilonskemu kralju v Riblo in nad hnjim izrekli sodbo. ⁷ Pred njegovimi očmi so usmrtili Sedekíjeve sinove in Sedekíju iⁱztaknili oči, ga zvezali z okovi iz brona in ga odvedli v Babilon.

⁸ V petem mesecu, na sedmi dan meseca, kar je devetnajsto leto babilonskega kralja Nebukadnezarja, je prišel Nebuzaradán, poveljnik jⁱstraže, služabnik babilonskega kralja, do Jeruzalema. ⁹ Požgal je Gospodovo hišo, kraljevo hišo, vse jeruzalemske hiše in hišo vsakega velikega človeka je požgal z ognjem. ¹⁰ In vsa vojska Kaldejev, ki je bila s poveljnikom straže, je naokoli porušila jeruzalemske zidove. ¹¹ Torej ostanek ljudstva, ki so ostali v mestu in ubežnike, k^{ki} so s preostankom množice pobegnili proč k babilonskemu kralju, je Nebuzaradán, poveljnik straže, odvedel proč. ¹² Toda poveljnik straže je pustil revne iz dežele, da bi bili obrezovalci trte in poljedelci. ¹³ Bronasta steba, ki sta bila v Gospodovi hiši, podstavke in bronasto morje, ki je bilo v Gospodovi hiši, so Kaldejci razbili na koščke in bron od tega odnesli v Babilon. ¹⁴ Lonce, lopate, utrinjala, žlice in vse posode iz brona, s katerimi so služili, so odnesli proč. ¹⁵ Ponve za žerjavico,

skledice in takšne stvari, ki so bile zlate v zlatu in srebrne v srebru, je poveljnik straže odnesel proč. ¹⁶ Dva stebra, eno l^morje in podstavke, ki jih je Salomon naredil za Gospodovo hišo. Brona vseh teh posod je bilo brez teže. ¹⁷ Višina enega stebra je bila osemnajst komolcev in kapitel na njem je bil iz brona. Višina kapitela tri komolce, in spleteno delo in granatna jabolka na kapitelu naokoli vsa iz brona. Podobno tem je imel drugi steber s pletenim delom.

¹⁸ Poveljnik straže je vzel Serajája, m^vélikega duhovnika in Cefanjája, n^drugega duhovnika in tri čuvaje vrat ^{o19} in iz mesta je vzel častnika, p^kki je bil postavljen nad bojevniki in pet mož izmed tistih, ki so bili q^v kraljevi prisotnosti, ki so bili najdeni v mestu in glavnega r^pisarja vojske, ki je nabiral ljudstvo dežele in šestdeset mož izmed ljudstva dežele, ki so bili najdeni v mestu. ²⁰ Nebuzaradán, poveljnik straže, je te vzel in jih privedel k babilonskemu kralju v Riblo ²¹ in babilonski kralj jih je udaril in jih usmrtil v Ribli, v Hamátovi deželi. Tako je bil Juda odveden proč iz svoje dežele.

²² Glede ljudstva, ki je preostalo v Judovi deželi, ki jih je babilonski kralj Nebukadnezar pustil, celo nad njimi je postavil Gedaljája, s^sina Áhikáma, t^tsina Šafána, u^uvladarja. ²³ Ko so vsi poveljniki vojsk, oni in njihovi možje, slišali, da je babilonski kralj postavil Gedaljája za voditelja, so prišli h Gedaljáju v Micpo. Celo Netanjájev v^vsin Jišmaél, w^wKaréahov x^xsin Johanán, y^ySerajá, sin Tanhúmeta z^zNetófčana in Maahcánov sin Jaazanjá, a^aoni in njihovi možje. ²⁴ Gedaljá je prisegel njim in njihovim možem ter jim rekel: »Ne bojte se biti služabniki Kaldejcem. Prebivajte v deželi in služite babilonskemu kralju in z vami bo dobro.« ²⁵ Toda pripetilo se je v sedmem mesecu, b^{da} je prišel Jišmaél, Netanjájev sin, Elišamájev sin, iz c^ckraljevega semena in deset mož z njim in udaril Gedaljája, da je umrl in Jude in Kaldejce, ki so bili z njim v Micpi. ²⁶ Vse ljudstvo, tako mali kakor veliki in poveljniki vojsk, so vstali in prišli v Egipt, kajti bali so se Kaldejev.

²⁷ Pripetilo se je v sedemintridesetem letu ujetništva Judovega kralja Jojahína, v dvanajstem mesecu, na sedemindvajseti dan meseca, da je babilonski kralj Evíl Merodáh, d^v letu, ko je začel kraljevati, povzdignil glavo Judovega kralja Jojahína iz ječe ²⁸ in prijazno e^ggovoril z njim in njegov prestol postavil nad prestol kraljev, ki so bili z njim v Babilonu ²⁹ in zamenjal njegove jetniške obleke in on je nenehno jedel kruh pred njim, vse dni svojega življenja. ³⁰ Njegova renta mu je bila

^{24,17:} Jer 37,1

^{24,17:} Jer 52,1

^{25,1:} Jer 39,1

^{25,1:} Jer 52,4

^{25,3:} Jer 52,6

^{25,13:}

² Kr 20,17

^{25,13:} Jer 27,22

^{25,17:} 1 Kr 7,15

^{25,17:} Jer 52,11

^{25,22:} Jer 40,5

^{25,22:} Jer 40,9

^{25,23:} Jer 40,7

^{25,25:} Jer 41,2

^{q 25,19:} bili...: hebr. videli kraljev obraz.

^{r 25,19:} glavnega...: ali, pisarja vojnega poveljnika.

^{s 25,22:} [Gedaljá: hebr. Jahve je postal velik.]

^{t 25,22:} [Áhikám: hebr. brat vzhajanja.]

^{u 25,22:} [Šafán: hebr. vrsta skalnega zajca, skrivanje.]

^{v 25,23:} [Netanjá: hebr. dan od Jahveja.]

^{w 25,23:} [Jišmaél: hebr. Bog bo slišal.]

^{x 25,23:} [Karéah: hebr. plešast.]

^{y 25,23:} [Johanán: hebr. Jahve je bil milostljiv.]

^{z 25,23:} [Tanhúmet: hebr. tolažba.]

^{a 25,23:} [Jaazanjá: hebr. slišan od Jahveja.]

^{b 25,25:} [Leta 588 pr. Kr.]

^{c 25,25:} iz...: hebr. od kraljestva.

^{d 25,27:} [Evíl Merodáh: hebr. verjetno pomeni vojak Merodáha.]

^{e 25,28:} prijazno: hebr. dobre stvari.

^b 24,17: [Leta 599 pr. Kr.]

^c 24,17: [Matanjá: hebr. Jahvejev dar.]

^d 24,17: [Sedekíja: hebr. Jahvejeva pravica.]

^e 24,20: [Leta 593 pr. Kr.]

^f 25,1: [Leta 590 pr. Kr.]

^g 25,3: [Leta 588 pr. Kr.]

^h 25,6: nad...: hebr. govorili sodbo z njim.

ⁱ 25,7: Sedekíja...: hebr. Sedekíja oslepeli.

^j 25,8: poveljnik...: ali, glavni maršal.

^k 25,11: ubežnike: hebr. odpadnike.

^l 25,16: eno: hebr. edino.

^m 25,18: [Serajá: hebr. Jahve je prevladal.]

ⁿ 25,18: [Cefanjá: hebr. Jahve je izločil.]

^o 25,18: vrat: hebr. praga.

^p 25,19: častnika: ali, evnuha.

dana od kralja, nenehna renta, dnevna mera za vsak dan, vse dni njegovega življenja.

Prva kroniška knjiga

[Prva in Druga kroniška knjiga zajemata isto obdobje judovske zgodovine, opisano v knjigah od Druge Samuelove knjige do Druge knjige kraljev, vendar je perspektiva drugačna. Te knjige niso zgolj ponovitev istega gradiva, temveč tvorijo božansko redakcijo zgodovine Božjega ljudstva. Medtem ko Druga Samuelova knjiga ter Prva in Druga knjiga kraljev predstavljajo politično zgodovino Izraela in Juda, pa Prva in Druga kroniška knjiga predstavlja versko zgodovino Davidove dinastije v Judu. Prve so napisane s preroškega in moralnega vidika, slednje pa z duhovniškega in duhovnega. Prva kroniška knjiga se začne z Davidovo kraljevsko linijo in nato sledi duhovnemu pomenu Davidovega pravičnega vladanja.]

Prva in Druga kroniška knjiga sta bili prvotno v hebrejščini eno neprekinjeno delo. Naslov je bil *Dibere Hayyamim*, kar pomeni ›Besede (poročila, dogodki) dnevov‹. Danes bi bil enakovreden pomen ›Dogodki časa‹. V grškem prevodu hebrejskega Svetega pisma (Septuaginta), iz tretjega stoletja pred našim štetjem, je bila Kroniška knjiga razdeljena na dva dela. Takrat je dobila ime *Paraleipomenon*, ›O izpuščenih stvareh‹, kar se nanaša na stvari, izpuščene iz obeh Samuelovih knjig in obeh knjig Kraljev. V nekaterih izvodih je dodan stavek *Basileon Iouda*, ›O judovskih kraljih‹. Prva Kroniška knjiga se je imenovala *Paraleipomenon Primus*, ›Prva knjiga o izpuščenih stvareh‹. Ime ›Kroniška‹ izvira iz Hieronima v njegovi latinski Vulgati (385-405 po Kristusu). V tem delu je zapisano: *Chronicorum Liber*. Svoj naslov je mislil v smislu ›Kronika celotne svete zgodovine‹.

1. Rodovnik od Adama do Savla (1-9).
2. Savlova smrt, kralj David, skrinja v Jeruzalem, priprave na gradnjo templja, Salomon maziljen za kralja, David umre. (10-29).]

1 Adam, ^aSet, ^b Enóš, ^{cd} ²Kenán, ^eMahalalél,
^fJered, ^{g³}Henoh, ^hMatuzalem, ⁱLameh, ^{j⁴}Noe,
^kSem, ^lHam ^min Jafet. ⁿ
5 Jafetovi sinovi: Gomer, ^oMagób, ^pMadáj, ^qJaván,
^rTubál, ^sMešeħ ^tin Tirás. ^{u⁶}Gomerjevi sinovi:
Aškenáz, Rifát ^vin Togarmá. ^{w⁷}§ Javánovi sinovi:
Elišá, ^xTaršíš, ^yKitéjec ^zin Dodanim. ^a
8 Hamovi sinovi: Kuš, ^bMicrájim, ^cPut in Kánaan.
^{d⁹}Kuševi sinovi: Sebá, ^eHavilá, ^fSabtá, Ramá
gin Sabtehá. Ramájeva sinova: Šebá in Dedán.

1,1: 1 Mz 5,3
1,1: 1 Mz 5,9
1,5: 1 Mz 10,2
1,10: 1 Mz 10,8
1,12: 5 Mz 2,23
1,17: 1 Mz
10,23
1,17: 1 Mz
11,10
1,17: 1 Mz 10,2

^{h¹⁰}Kuš je zaplodil Nimróda. Ta je začel postajati mogočen na zemlji. ¹¹ Micrájim je zaplodil Ludima, Anamima, Lehabima, ⁱNafthima, ¹²Patrusima, ^jKasluhima ^k(iz katerega so izvirali Filistejci) in Kaftoréjca. ¹ ¹³Kánaan je zaplodil svojega prvorojenca Sidóna ^min Heta, ^{n¹⁴}tudi Jebusejca, ^oAmoréjca, ^pGirgašejca, ¹⁵Hivéjca, ^qArkéjca, ^rSinéjca, ¹⁶Arvádejca, ^sCemaréjca in Hamatéjca. ^t
¹⁷ Semovi sinovi: Elám, ^uAsúr, ^vArpahšád, Lud, Arám, ^wUc, ^xHul, ^yGeter in Mešeħ. ^z ¹⁸ Arpahšád je

^a 1,1: [Adam: hebr. rdečkast.]
^b 1,1: [Set: hebr. zamenjan.]
^c 1,1: [Enóš: hebr. smrtnik.]
^d 1,1: [Leta 4004 in naprej pr. Kr.]
^e 1,2: [Kenán: hebr. osredotočen.]
^f 1,2: [Mahalalél: hebr. hvala Boga.]
^g 1,2: [Jered: hebr. potomec.]
^h 1,3: [Henoh: hebr. posvečen.]
ⁱ 1,3: [Matuzalem: hebr. mož puščice.]
^j 1,3: [Lameh: hebr. močan.]
^k 1,4: [Noe: hebr. počitek.]
^l 1,4: [Sem: hebr. ime.]
^m 1,4: [Ham: hebr. vroč.]
ⁿ 1,4: [Jafet: hebr. prostran.]
^o 1,5: [Gomer: hebr. dokončanje.]
^p 1,5: [Magób: hebr. barbarsko severno območje.]
^q 1,5: [Madáj: hebr. dežela centralne Azije – Medija.]
^r 1,5: [Javán: hebr. vroč in aktiven; ime grškega naroda.]
^s 1,5: [Tubál: hebr. hrušč.]
^t 1,5: [Mešeħ: hebr. sejanje, lastnina.]
^u 1,5: [Tirás: hebr. hrpenenje.]
^v 1,6: *Rifát*: ali, Difát, kakor je to v nekaterih kopijah; [hebr. govorjen.]
^w 1,6: [Togarmá: hebr. koščen.]
^x 1,7: [Elišá: hebr. moj Bog je rešitev duše.]
^y 1,7: [Taršíš: hebr. livarna, dragocen kamen.]
^z 1,7: [Kitéjec: označuje Ciper, samo v množini; otočan.]

^a 1,7: *Dodanim: ali, Rodanim, glede na nekatere izdaje; [Dodanim: glej, Rodošán – poglavarji].*
^b 1,8: [Kuš: hebr. črn; Etiopija.]
^c 1,8: [Micrájim: zgornji in spodnji Egipt.]
^d 1,8: [Kánaan: hebr. ponížan, upogniti koleno.]
^e 1,9: [Sebá: prednik Sabejcev.]
^f 1,9: [Havilá: hebr. okrogel.]
^g 1,9: [Ramá: hebr. konjska griva, kakor da trepeta v vetru.]
^h 1,9: [Dedán: hebr. nizek.]
ⁱ 1,11: [Lehabim: hebr. plameni.]
^j 1,12: [Patrusima: prebivalec Patrosa.]
^k 1,12: [Kasluhim: hebr. utrjen.]
^l 1,12: [Kaftoréjec: domačin Kaftorja.]
^m 1,13: [Sidón: hebr. lovљenje ribe.]
ⁿ 1,13: [Het: hebr. groza, teror.]
^o 1,14: [Jebusejec: hebr. mlatišče.]
^p 1,14: [Amoréjec: hebr. reči; tudi babilonski zahodnjaki.]
^q 1,15: [Hivéjec: hebr. vaščan.]
^r 1,15: [Arkéjec: hebr. neodobravanje.]
^s 1,16: [Arvádejec: meščan Arváda; hebr. zatočišče za klatenje.]
^t 1,16: [Hamatéjec: hebr. pridružiti se, zid zaščite, obzidan.]
^u 1,17: [Elám: hebr. skrit, oddaljen.]
^v 1,17: [Asúr: hebr. iskren, srečen.]
^w 1,17: [Arám: hebr. visok; Sirija in njeni prebivalci.]
^x 1,17: [Uc: hebr. posvetovanje.]
^y 1,17: [Hul: hebr. krog.]
^z 1,17: *Mešeħ: ali, Maš.*

zaplodil Šelá ^ain Šelá je zaplodil Eberja. ^{b19} Eberju sta bila rojena dva sinova. Ime prvega je *bilo* Peleg, ^cker je bila v njegovih dneh zemlja razdeljena. Ime njegovega brata je *bilo* Joktán. ^{d20} Joktán je zaplodil Almodáda, ^eSelefa, ^fHacarmáveta, ^gJerahá, ^{h21} tudi Hadoráma, ⁱUzála, ^jDiklá, ^{k22} Ebála, ^lAbimaéla, ^mŠebája, ²³ Ofírja, ⁿHavilá ^oin Jobába. PVsi ti so *bili* Joktánovi sinovi.

²⁴ Sem, ^q Arpahšád, Šelá, ²⁵ Eber, Peleg, Regu, ^{r26} Serúg, ^sNahór, ^tTerah, ²⁷ Abram; ^uisti je Abraham. ^v

²⁸ Abrahamovi sinovi: Izak ^w in Izmael. ^x

²⁹ To so njihovi rodovi: Izmaelov prvorodjenec Nebajót, ^ypotem Kedár, ^zAdbeél, ^aMibsám, ^{b30} Mišmá, ^cDumá, ^dMasá, ^eHadád, ^fTemá, ^{g31} Jetúr, ^hNafíš ⁱin Kedma. ^jTo so Izmaelovi sinovi.

³² Torej sinovi Abrahamove priležnice Ketúre: ^krodila je Zimrána, ^lJokšána, ^mMedána, ⁿMidjána, ^oJišbáka ^pin Šuaha. ^qJokšánova sinova sta: Šebá in Dedán. ^{r33} Midjánovi sinovi: Efá, ^sEfer, ^tHenoh, Abidá ^uin Eldáá. ^vVsi ti so Ketúrini sinovi. ³⁴ Abraham je zaplodil Izaka. Izakova sinova: Ezav ^win Izrael. ^x

1,20:	1 Mz
10,26	
1,24:	Lk 3,2
1,25:	1 Mz
11,15	
1,27:	1 Mz 17,5
1,28:	1 Mz
21,2-3	
1,28:	1 Mz
16,11	
1,29:	1 Mz
25,13-17	
1,30:	1 Mz
25,14	
1,35:	1 Mz
36,9-10	
1,36:	1 Mz 36,1
1,39:	1 Mz
36,22	
1,40:	1 Mz
36,23	
1,40:	1 Mz 36,2
1,41:	1 Krn 2,31
1,41:	1 Mz
36,26	
1,42:	1 Mz 36,2
1,43:	1 Mz
36,31	

³⁵ Ezavovi sinovi: Elifáz, ^yReguél, ^zJeúš, ^aJalám ^bin Korah. ^{c36} Elifázovi sinovi: Temán, ^dOmár, ^eCefí, ^fGatám, ^gKenáz, ^hTimná ⁱin Amálek. ³⁷ Reguélovi sinovi: Nahat, ^jZerah, ^kŠamá ^lin Mizá. ^{m38} Seírjevi ⁿsinovi: Lotán, ^oŠobál, ^pCibón, ^qAná, ^rDišón, ^sEcer ^tin Dišán. ^{u39} Lotánovi sinovi: Horí, ^vHomám; ^win Timna ^xje *bila* Lotánova sestra. ⁴⁰ Šobálovi sinovi: Alián, ^yManáhat, ^zEbál, ^{Šefí}, ^a in Onám. ^bCibónovi sinovi: Ajá ^cin Aná. ^{d41} § Anájevi sinovi: Dišón. Dišónovi sinovi: Amrám, ^eEsbán, ^fJitrán ^gin Kerán. ⁴² Ecerjevi sinovi: Bilhán, ^hZaaván ⁱin Jakan. ^j Dišánovi sinovi: Uc in Arán. ^k

⁴³ Torej ^lti so kralji, ki so kraljevali v edomski deželi, preden je *katerikoli* kralj kraljeval nad Izraelovi otroci: Beórjev ^msin Bela; ⁿin ime njegovega mesta je *bilo* Dinhába. ⁴⁴ Ko je bil Bela mrtev, je namesto njega zakraljeval Jobáb, Zerahov sin iz Bocre. ⁴⁵ Ko je bil Jobáb mrtev, je namesto njega zakraljeval Hušám, ^oiz dežele Temáncev. ⁴⁶ Ko je bil Hušám mrtev, je namesto njega zakraljeval Hadád, Bedádov ^psin, ki je na moábskem polju udaril Midján, in ime tega mesta je *bilo* Avít. ^{q47} Ko je bil Hadád mrtev, je namesto njega zakraljeval Samlá ^riz Masréke. ^{s48} Ko je bil

^a 1,18: [Šelá: hebr. sulica, fig. poganjek.]

^b 1,18: [Eber: hebr. na oni strani.]

^c 1,19: *Peleg*: to je, delitev; [hebr. potres.]

^d 1,19: [Joktán: hebr. narejen bo majhen.]

^e 1,20: [Almodád: hebr. Bog je prijatelj.]

^f 1,20: [Selefa: hebr. izvleček, ekstrakt.]

^g 1,20: [Hacarmávet: vas smrti, kraj v Arabiji.]

^h 1,20: [Jerah: hebr. mesec, luna.]

ⁱ 1,21: [Hadorám: hebr. Hadad je vzvišen.]

^j 1,21: [Uzá: hebr. popotnik.]

^k 1,21: [Diklá: območje v Arabiji; hebr. datljeva palma.]

^l 1,22: [Ebál: hebr. plešast.]

^m 1,22: [Abimaél: hebr. moje oče je Bog; oče Maéla, kar je očitno neko Arabsko pleme.]

ⁿ 1,23: [Ofír: območje zlata na vzhodu; hebr. rodoviten.]

^o 1,23: [Havilá: hebr. okrogel.]

^p 1,23: [Jobáb: hebr. tuliti ali nekdo, ki kriči.]

^q 1,24: [Sem: hebr. ime.]

^r 1,25: [Regu: hebr. prijatelj.]

^s 1,26: [Serúg: hebr. vitica.]

^t 1,26: [Nahór: hebr. smrčavec.]

^u 1,27: [Abram: hebr. visoki oče.]

^v 1,27: [Abraham: hebr. oče množice.]

^w 1,28: [Izak: hebr. smeh.]

^x 1,28: [Izmael: hebr. Bog bo slišal.]

^y 1,29: [Nebajót: hebr. rodovitnosti.]

^z 1,29: [Kedár: hebr. temnopolt.]

^a 1,29: [Adbeél: hebr. Bog je postavil; žalovanje.]

^b 1,29: [Mibsám: hebr. odišavljen.]

^c 1,30: [Mišmá: hebr. govorice.]

^d 1,30: [Dumá: hebr. tišina, biti nem.]

^e 1,30: [Masá: hebr. breme.]

^f 1,30: *Hadád: tudi imenovan*: Hadar; [hebr. krut].

^g 1,30: [Temá: hebr. puščava.]

^h 1,31: [Jetúr: hebr. obkrožen.]

ⁱ 1,31: [Nafíš: hebr. osvežen.]

^j 1,31: [Kedma: hebr. prednost.]

^k 1,32: [Ketúra: hebr. odišavljen.]

^l 1,32: [Zimrán: hebr. glasben.]

^m 1,32: [Jokšán: hebr. zahrbtan.]

ⁿ 1,32: [Medán: hebr. prepir, spor.]

^o 1,32: [Midján: hebr. spor, pretep.]

^p 1,32: [Jišbák: hebr. on bo pustil.]

^q 1,32: [Šuah: hebr. jama, potoniti, skloniti.]

^r 1,32: [Dedán: hebr. nizek.]

^s 1,33: [Efá: hebr. temina.]

^t 1,33: [Efer: hebr. mlad jelen, gazela.]

^u 1,33: [Abidá: hebr. oče poznanja.]

^v 1,33: [Eldaá: hebr. Bog spoznanja.]

^w 1,34: [Ezav: hebr. kosmat, dlakav.]

^x 1,34: [Izrael: hebr. on bo vladal kot Bog.]

^y 1,35: [Elifáz: hebr. Bog zlata.]

^z 1,35: [Reguél: hebr. prijatelj Boga.]

^a 1,35: [Jeúš: hebr. nagel.]

^b 1,35: [Jalám: hebr. skriti, zaslepiti, zagrnuti.]

^c 1,35: [Korah: hebr. led, narediti plešasto.]

^d 1,36: [Temán: hebr. na desni strani, na jugu.]

^e 1,36: [Omár: hebr. zgovoren.]

^f 1,36: [Cefí: ali Cefo; [hebr. pozoren].]

^g 1,36: [Gatám: hebr. majhen in debel.]

^h 1,36: [Kenáz: hebr. loviti, lovec.]

ⁱ 1,36: [Timná: hebr. omejen.]

^j 1,37: [Nahat: hebr. tih.]

^k 1,37: [Zerah: hebr. naraščanje svetlobe.]

^l 1,37: [Šamá: hebr. ruševina, opustošen, zaprepadenost.]

^m 1,37: [Mizá: hebr. medleti od strahu, groza.]

ⁿ 1,38: [Seír: hebr. grob, kosmat.]

^o 1,38: [Lotán: hebr. pokrivalo.]

^p 1,38: [Šobál: hebr. prekipevanje.]

^q 1,38: [Cibón: hebr. raznolik.]

^r 1,38: [Aná: hebr. odgovor.]

^s 1,38: [Dišón: hebr. antilopa.]

^t 1,38: [Ecer: hebr. zaklad.]

^u 1,38: [Dišán: hebr. antilopa.]

^v 1,39: [Horí: hebr. prebivalec votline, jamski človek.]

^w 1,39: [Homám: ali, Hemám; [hebr. besneći].]

^x 1,39: [Timna: hebr. omejitev.]

^y 1,40: [Alián: tudi imenovan Alván; [hebr. vzvišen].]

^z 1,40: [Manáhat: hebr. počitev.]

^a 1,40: [Šeft: tudi imenovan Šefo; [hebr. golota].]

^b 1,40: [Onám: hebr. močan.]

^c 1,40: [Ajá: hebr. sokol.]

^d 1,40: [Aná: hebr. odgovor.]

^e 1,41: *Amrám: ali, Hemdán; [Hemdán: hebr. rdeč].*

^f 1,41: [Esbán: hebr. zagrizen, goreč.]

^g 1,41: [Jitrán: hebr. odličen.]

^h 1,42: [Bilhán: hebr. plašen.]

ⁱ 1,42: [Zaaván: hebr. nemiren.]

^j 1,42: [Jakan: ali, Akán; [hebr. zavít].]

^k 1,42: [Arán: hebr. kričav.]

^l 1,43: [Okoli leta 1676 pr. Kr.]

^m 1,43: [Beór: hebr. svetilka.]

ⁿ 1,43: [Bela: hebr. pozirek.]

^o 1,45: [Hušám: hebr. naglo.]

^p 1,46: [Bedád: hebr. locitev.]

^q 1,46: [Avít: hebr. razvalina.]

^r 1,47: [Samlá: hebr. plašč, ogrinjalo.]

^s 1,47: [Masréka: hebr. vinograd.]

Samlá mrtev, je namesto njega zakraljeval Šaúl ^tiz Rehobóta ^upri reki. ⁴⁹ Ko je bil Šaúl mrtev, je namesto njega zakraljeval Ahbórjev ^vsin Báal Hanán. ^{w⁵⁰} Ko je bil Báal Hanán mrtev, je namesto njega zakraljeval Hadád, ^x in ime njegovega mesta je *bilo* Pagú; ^y in ime njegove žene je *bilo* Mehetabéla, ^zhči Me Zahábove ^{ah}cere Matréde. ^b

⁵¹ Tudi ^cHadád je umrl. Edómski vojvode so bili: vojvoda Timná, vojvoda Aliá, ^dvojvoda Jetét, ⁵²vojvoda Oholibáma, ^evojvoda Elá, ^fvojvoda Pinón, ^{g⁵³}vojvoda Kenáz, ^hvojvoda Temán, ⁱvojvoda Mibcár, ^{j⁵⁴}vojvoda Magdiél ^kin vojvoda Irám. ^lTo so edómski vojvode.

2 To ^mso Izraelovi ⁿsinovi: Ruben, ^o Simeon, ^pLevi, ^qJuda, ^rIsahár, ^sZábulon, ^{t²}Dan, ^uJožef, ^vBenjamin, ^wNeftáli, ^xGad ^yin Aser. ^z

³ Judovi sinovi: Er, ^aOnán ^bin Šelá; ^cki so mu bili trije rojeni od kánaanske hčere Šue. ^dJudov prvorojenec Er pa je bil zloben v Gospodovih očeh; in ga je usmrtil. ⁴Njegova snaha Tamara ^emu je rodila Pareca ^fin Zeraha. ^gVseh Judovih sinov je *bilo* pet. ⁵Parecova sinova: Hechrón ^hin Hamúl. ¹⁶Zerahovi sinovi: Zimrí, ^jEtán, ^kHemán, ^lKalkól ^min Dardá. ⁿVseh skupaj pet. ⁷Karmíjevi ^osinovi: Ahár, ^ppovzročevalc težav Izraelu, ki se je prekršil s prekleti stvarjo. ⁸Etánovi sinovi: Azarjá. ^{q⁹}Tudi sinovi Hechróna, ki so mu bili rojeni: Jerahmeél,

^{1,48:} 1 Mz 36,37
^{1,50:} 1 Mz 36,39
^{1,51:} 1 Mz 36,40
^{2,1:} 1 Mz 29,32
^{2,1:} 1 Mz 30,5
^{2,1:} 1 Mz 35,18
^{2,1:} 1 Mz 35,22
^{2,1:} 1 Mz 46,8-27
^{2,3:} 1 Mz 38,3
^{2,3:} 1 Mz 46,12
^{2,3:} 1 Mz 38,2
^{2,4:} 1 Mz 38,29-30
^{2,4:} Mt 1,3
^{2,5:} Rut 4,18
^{2,6:} Joz 7,1
^{2,6:} 1 Kr 4,31
^{2,7:} Joz 6,19
^{2,7:} Joz 7,1
^{2,7:} Joz 7,25
^{2,9:} Mt 1,3
^{2,9:} 1 Krn 2,18
^{2,10:} Rut 4,19
^{2,13:}
¹ Sam 16,6
^{2,13:}
¹ Sam 16,9

^rRam, ^sin Kelubaj. ^t¹⁰Ram je zaplodil Aminadábá ^uin Aminadáb je zaplodil Nahšóna, ^vprinca Judovih otrok. ¹¹Nahšón je zaplodil Salmóna ^win Salmón je zaplodil Boaza ^{x¹²}in Boaz je zaplodil Obéda ^yin Obéd je zaplodil Jeseja ^z

¹³ in Jese je zaplodil ^aprvorojenca Eliába ^bin drugega Abinadába ^cin tretjega Šimá, ^d¹⁴ četrtega Netanéla, ^epetega Radája, ^{f¹⁵} šestega Ocema, ^gsedmega Davida; ^{h¹⁶}katerega sestri sta *bili* Cerúja ⁱin Abigájila. ^jCerújini sinovi: Abišáj, ^kJoáb ^lin Asaél, ^mtriye. ¹⁷Abigájila je rodila Amasá; ⁿin Amasájev oče je *bil* Izmaelec ^oJeter. ^p

¹⁸Hechrónov sin Kaléb je zaplodil ^qotroke od Azúbe, ^rsvoje žene in od Jerióte. ^sNjeni sinovi so tile: Ješer, ^tSobáb ^uin Ardón. ^v¹⁹Ko je bila Azúba mrtva, je Kaléb k sebi vzel Efráto, ^wki mu je rodila Hura. ^{x²⁰}Hur je zaplodil Uríja ^yin Uríja je zaplodil Bečaléla. ^z

²¹Potem je Hechrón šel v hčer Mahírja, ^aočeta Gileáda, ^bki jo je poročil, ^cko je *bil* star šestdeset let in rodila mu je Segúba. ^{d²²}Segúb je zaplodil Jaíra, ^eki je imel triindvajset mest v deželi Gileád. ²³Od njih je vzel Gešur ^fin Arám ^gz Jaírovimi mesti, s

^{2,20:} 2 Mz 31,2 ^{2,23:} 4 Mz 32,41 ^{2,23:} 5 Mz 3,14 ^{2,23:}

Joz 13,30

^t 1,48: [Šaúl: hebr. vprašan.]

^u 1,48: [Rehobót: hebr. ulice.]

^v 1,49: [Ahhór: hebr. miš.]

^w 1,49: [Báal Hanán: hebr. imetnik ali gospodar milosti.]

^x 1,50: [Hadád: hebr. krut.]

^y 1,50: *Pagú*: ali, Pau; [hebr. kričanje].

^z 1,50: [Méhetabéla: hebr. Bog naklanja dobro.]

^a 1,50: [Me Zaháb: hebr. zlata voda.]

^b 1,50: [Matréda: hebr. poganjajoča.]

^c 1,51: [Okoli leta 1496 pr. Kr.]

^d 1,51: [Aliá: hebr. perverznost, krivičnost.]

^e 1,52: [Oholibáma: hebr. šotor višine.]

^f 1,52: [Elá: hebr. hrast.]

^g 1,52: [Pinón: hebr. zbeganoš.]

^h 1,53: [Kenáz: hebr. loviti, lovec.]

ⁱ 1,53: [Temán: hebr. na desni strani, na jugu.]

^j 1,53: [Mibcár: hebr. utrdba, grad.]

^k 1,54: [Magdiél: hebr. Božja dragocenost.]

^l 1,54: [Irám: hebr. meščan.]

^m 2,1: [Leta 1752 in naprej pr. Kr.]

ⁿ 2,1: *Izraelovi*: ali, Jakobovi.

^o 2,1: [Ruben: hebr. glej sin.]

^p 2,1: [Simeon: hebr. uslišanje.]

^q 2,1: [Levi: hebr. pridružen.]

^r 2,1: [Juda: hebr. Jahve bo vodil.]

^s 2,1: [Isahár: hebr. prinesel bo nagrado.]

^t 2,1: [Zábulon: hebr. prebivališče.]

^u 2,2: [Dan: hebr. sodnik.]

^v 2,2: [Jožef: hebr. naj doda.]

^w 2,2: [Benjamin: hebr. sin desnice.]

^x 2,2: [Neftáli: hebr. bojevanje.]

^y 2,2: [Gad: hebr. navaliti, napasti.]

^z 2,2: [Aser: hebr. srečen.]

^a 2,3: [Er: hebr. oprezen.]

^b 2,3: [Onán: hebr. močan.]

^c 2,3: [Šelá: hebr. prošnja.]

^d 2,3: [Šue: hebr. bogastvo.]

^e 2,4: [Tamara: hebr. pokončna, palma.]

^f 2,4: [Parec: hebr. prodor, izbruhi.]

^g 2,4: [Zerah: hebr. blesk, sijanje.]

^h 2,5: [Hechrón: hebr. dvor.]

ⁱ 2,5: [Hamúl: hebr. imeti sočutje.]

^j 2,6: [Zimrí: ali, Zabdí; [hebr. glasben.]

^k 2,6: [Etán: hebr. stalen.]

^l 2,6: [Hemán: hebr. zvest.]

^m 2,6: [Kalkól: hebr. opora, podpora.]

ⁿ 2,6: *Dardá*: ali, Darda; [hebr. biser ali spoznanje].

^o 2,7: [Karmí: hebr. vrtnar.]

^p 2,7: *Ahár*: ali, Ahána; [hebr. težaven].

^q 2,8: [Azarjá: hebr. Jahve je pomagal.]

^r 2,9: [Jerahmeél: hebr. Bog bo sočuten.]

^s 2,9: *Ram*: gr. Arám; [hebr. visok].

^t 2,9: *Kelubaj*: ali, Kaléb; [hebr. bevskati, pes].

^u 2,10: [Aminadáb: hebr. velikodusno ljudstvo.]

^v 2,10: [Nahšón: hebr. uročevalc.]

^w 2,11: *Salmóna*: tudi imenovanega Salmón; [hebr. oblačilo].

^x 2,11: [Boaz: hebr. moč.]

^y 2,12: [Obéd: hebr. služenje.]

^z 2,12: [Jeseja: hebr. obstoječ.]

^a 2,13: [Okoli leta 1090 pr. Kr.]

^b 2,13: [Eliáb: hebr. Bog njegovega očeta.]

^c 2,13: [Abinadáb: hebr. oče radodarnosti.]

^d 2,13: *Šimá*: ali, Šamá; [hebr. oznanjenje].

^e 2,14: [Netanél: hebr. dan od Boga.]

^f 2,14: [Radáj: hebr. prevladujoč.]

^g 2,15: [Ocem: hebr. biti močan.]

^h 2,15: [David: hebr. ljubeč.]

ⁱ 2,16: [Cerúja: hebr. ranjena.]

^j 2,16: [Abigájila: hebr. oče radosti.]

^k 2,16: [Abišáj: hebr. oče daru.]

^l 2,16: [Joáb: hebr. Jahve je oče.]

^m 2,16: [Asaél: hebr. Bog je naredil.]

ⁿ 2,17: [Amasá: hebr. breme.]

^o 2,17: *Izmaelec*: tudi imenovan, Ithra, Izraelec.

^p 2,17: [Jeter: hebr.obilje.]

^q 2,18: [Okoli leta 1471 pr. Kr.]

^r 2,18: [Azúba: hebr. zapustitev.]

^s 2,18: [Jeríota: hebr. zavesi.]

^t 2,18: [Ješer: hebr. pravi.]

^u 2,18: [Sobáb: hebr. uporen.]

^v 2,18: [Ardón: hebr. tavajoč.]

^w 2,19: [Efráta: hebr. rodovitnost.]

^x 2,19: [Hur: hebr. bel.]

^y 2,20: [Urí: hebr. ognjen.]

^z 2,20: [Bečalél: hebr. senca.]

^a 2,21: [Mahír: hebr. prodajalec.]

^b 2,21: [Gileád: hebr. kup pričevanja.]

^c 2,21: *poročil*: hebr. vzel.

^d 2,21: [Segúba: hebr. vzvišen.]

^e 2,22: [Jaír: hebr. razsvetljevalc.]

^f 2,23: [Gešur: hebr. most.]

^g 2,23: [Arám: hebr. visoka dežela, ali, Sirija.]

Kenátom ^hin njegovimi mesti, celó šestdeset mest. Vsi ti so *pripadali* sinovom Mahírja, Gileádovega očeta.²⁴ § Potem ko je bil Hecrón v Kaléb-efrati mrtev, mu je Hecrónova žena Abíja jrodila Ašhúra, kočeta Tekóe.¹

²⁵ Sinovi Hecrónovega prvorjenca Jerahmeéla ^mso bili: prvorjenec Ram, ⁿBuná, ^oOren, ^pOcem ^qin Ahíja. ^r²⁶ Jerahmeél je imel še drugo ženo, ki ji je *bilo* ime Atára; ^sbila je Onámova mati. ²⁷ Sinovi Jerahmeélovega prvorjenca Rama so bili: Máac, ^tJamín ^uin Eker. ^v²⁸ Onámova sinova sta bila: Šamáj ^win Jadá. ^xIn Šamájeva sinova: Nadáb ^yin Abišúr. ^z²⁹ Ime Abišúrjeve žene je *bilo* Abihájila ^ain rodila mu je Ahbána ^bin Molída. ^c³⁰ Nadábova sinova: Seled ^din Apájim, ^etoda Seled je umrl brez otrok. ³¹ Apájimovi sinovi: Jiší, ^fJišíjev sin: Šešán. ^gŠešánovi otroci: Ahláj. ^h³² Sinova Šamájevega brata Jadája: Jeter ⁱin Jonatan: ^jin Jeter je umrl brez otrok. ³³ Jonatanova sinova: Pelet ^kin Zazá. ^lTo so bili Jerahmeélovi sinovi.

³⁴ Torej Šešán ni imel sinov, temveč hčere. Šešán je imel služabnika, Egičana, katerega ime je *bilo* Jarhá. ³⁵ Šešán je dal svojo hčer svojemu služabniku Jarháju za ženo in rodila mu je Atája. ^m³⁶ Atáj je zaplodil ⁿNatána ^oin Natán je zaplodil Zabáda ^p ³⁷ in Zabád je zaplodil Eflála ^qin Eflál je zaplodil Obéda ³⁸ in Obéd je zaplodil Jehúja ^rin Jehú je zaplodil Azarjája ^s³⁹ in Azarjá je zaplodil

Heleca ^tin Helec ^uje zaplodil Elasája ^v⁴⁰ in Elasáj je zaplodil Sismája ^win Sismáj je zaplodil Šalúma ^x⁴¹ in Šalúm je zaplodil Jekamjája ^yin Jekamjáj je zaplodil Elišamája.^z

⁴² Torej ^asinovi Jerahmeélovega brata Kaléba so bili njegov prvorjenec Meša, ^bki je bil oče Zifov; ^cin sinovi Marešá, ^dočeta Hebróna. ^e⁴³ Hebrónovi sinovi: Korah, Tapúah, ^fRekem ^gin Šemaá. ^h⁴⁴ Šemaá je zaplodil Rahama, ⁱJorkoámovega jočeta in Rekem je zaplodil Šamája. ^k⁴⁵ Šamájev sin *je bil* Maón, ^lin Maón *je bil* Bet Curov ^moče. ⁴⁶ Kalébova priležnica Efá je rodila Harána, ⁿMocája ^oin Gazéza; ^pin Harán je zaplodil Gazéza. ⁴⁷ Jahdájevi ^qsinovi so: Regem, ^rJotám, ^sGesán, ^tPelet, ^uEfá in Šáaf. ^v⁴⁸ Kalébova priležnica Maáha ^wje rodila Šeberja ^xin Tirhanája. ^y⁴⁹ Rodila je tudi Šáafa, očeta Madmanája, ^zŠevája, ^aočeta Mahbenája ^bin očeta Gíbee: ^cin Kalébova hči *je bila* Ahsa.^d

⁵⁰ To so bili sinovi Hurovega sina Kaléba, Efrátinega prvorjenca: Šobál, oče Kirját Jearíma, ^fSalmón, oče Betlehema, ^gHaríf, ^hoče Bet Gadérja. ⁱ⁵² Šobál, oče Kirját Jearíma, je imel sinove: Haroe ^jin polovica ^kManáhatovcev. ⁵³ Družine Kirját Jearíma: Jéterjevci, Putéjci, ^mŠuméjci ⁿin Mišraiti; ^oiz katerih so izšli Corčani in Eštaólcí. ^p⁵⁴ Salmónovi sinovi: Betlehem, Netófcani, Atrót, ^qJoábova hiša in polovica Manáhatovcev in Zorovci. ⁵⁵ Družine pisarjev, ki so prebivale pri Jabécu: ^rTiratéjci,

^h 2,23: [Kenát: hebr. lastnina.]
ⁱ 2,24: [Okoli leta 1471 pr. Kr.]
^j 2,24: [Abíja: hebr. oče Jahveja.]
^k 2,24: [Ašhúr: hebr. črn.]
^l 2,24: [Tekóa: hebr. v glasbenem smislu trobenta.]
^m 2,25: [Jerahmeél: hebr. Bog bo sočuten.]

ⁿ 2,25: [Ram: hebr. visok.]

^o 2,25: [Buná: hebr. diskretnost.]

^p 2,25: [Oren: hebr. drevo jesen, žilav.]

^q 2,25: [Ocem: hebr. biti močan.]

^r 2,25: [Ahíja: hebr. brat Jahveja.]

^s 2,26: [Atára: hebr. krona.]

^t 2,27: [Máac: hebr. zapora, zapreti.]

^u 2,27: [Jamín: hebr. desna roka ali stran.]

^v 2,27: [Eker: hebr. presajen.]

^w 2,28: [Šamáj: hebr. uničevalen.]

^x 2,28: [Jadá: hebr. vedenje, vedeti.]

^y 2,28: [Nadáb: hebr. svoboden.]

^z 2,28: [Abišúr: hebr. oče zidu.]

^a 2,29: [Abihájila: hebr. oče moči.]

^b 2,29: [Ahbán: hebr. brat razumevanja.]

^c 2,29: [Molíd: hebr. tisti, ki zaplodi.]

^d 2,30: [Seled: hebr. vzhičenje.]

^e 2,30: [Apájim: hebr. dve nosnici.]

^f 2,31: [Jiší: hebr. reševanje.]

^g 2,31: [Šešán: hebr. lilija.]

^h 2,31: [Ahláj: hebr. željan.]

ⁱ 2,32: [Jeter: hebr. obilje.]

^j 2,32: [Jonatan: hebr. dan od Jahveja.]

^k 2,33: [Pelet: hebr. pobegni, hitrost.]

^l 2,33: [Zazá: hebr. ugleden.]

^m 2,35: [Atáj: hebr. pravočasen.]

ⁿ 2,36: [Okoli leta 1471 in naprej pr. Kr.]

^o 2,36: [Natán: hebr. dan, podarjen.]

^p 2,36: [Zabád: hebr. dajalec.]

^q 2,37: [Eflál: hebr. sodnik, posredovati, moliti.]

^r 2,38: [Jehú: hebr. Jahve je on.]

^s 2,38: [Azarjá: hebr. Jahve je pomagal.]

^t 2,39: [Helec: hebr. moč.]

^u 2,39: [Helec: hebr. potegniti stran, mogoče moč.]

^v 2,39: [Elasáj: hebr. Bog je naredil.]

^w 2,40: [Sismá: hebr. slaven.]

^x 2,40: [Salúm: hebr. nagrada.]

^y 2,41: [Jekamjáj: hebr. Jahve bo vdignil.]

^z 2,41: [Elišamá: hebr. Bog slišanja ali uslišanja.]

^a 2,42: [Okoli leta 1471 in naprej pr. Kr.]

^b 2,42: [Meša: hebr. varnost.]

^c 2,42: [Zif: hebr. tekoč, utekočiniti.]

^d 2,42: [Marešá: hebr. vrh.]

^e 2,42: [Hebrón: hebr. sedež druženja.]

^f 2,43: [Tapúah: hebr. jabolko.]

^g 2,43: [Rekem: hebr. spremenljive barve.]

^h 2,43: [Šemaá: hebr. govorica.]

ⁱ 2,44: [Raham: hebr. piti.]

^j 2,44: [Jorkoám: hebr. ljudstvo bo izlito naprej.]

^k 2,44: [Šamá: hebr. uničevalski.]

^l 2,45: [Maón: hebr. prebivališče.]

^m 2,45: [Bet Cur: hebr. skalna hiša.]

ⁿ 2,46: [Harán: hebr. gornik.]

^o 2,46: [Mocá: hebr. iti naprej, izvir, izvor.]

^p 2,46: [Gazéz: hebr. delivec.]

^q 2,47: [Jahdáj: hebr. naj Bog vodi.]

^r 2,47: [Regem: hebr. kamnit kup.]

^s 2,47: [Jotám: hebr. Jahve je popoln.]

^t 2,47: [Gešán: hebr. grudast.]

^u 2,47: [Pelet: hebr. pobeg.]

^v 2,47: [Šáaf: hebr. nihanje.]

^w 2,48: [Maáha: hebr. ugreznenje, depresija.]

^x 2,48: [Šeber: hebr. ruševine.]

^y 2,48: [Tirhaná: hebr. naklonjenost.]

^z 2,49: [Madmaná: hebr. gnojíšče.]

^a 2,49: [Ševá: hebr. lažen, napačen.]

^b 2,49: [Mahbená: hebr. gríček, kopičiti.]

^c 2,49: [Gíbea: hebr. hrib.]

^d 2,49: [Ahsa: hebr. verižica za gleženj.]

^e 2,50: *Efráta*: tudi imenovana, Efreta.

^f 2,50: [Kirját Jearím: hebr. mesto gozdov.]

^g 2,51: [Betlehem: hebr. hiša kruha.]

^h 2,51: [Haríf: hebr. očitajoč.]

ⁱ 2,51: [Bet Gadér: hebr. hiša zidu.]

^j 2,52: [Haroe: ali, Reajá: [hebr. prerok.]

^k 2,52: *polovica*...: hebr. polovica Menuchitovcev, ali, Hatsi-ham-menuchoth.

^l 2,52: [Manáhatovec: hebr. sredina počivališč.]

^m 2,53: [Putéjci: hebr. tečaj, sklep.]

ⁿ 2,53: [Šuméjci: hebr. vonj po česnu.]

^o 2,53: [Mišraiti: hebr. verjetno pomeni raztegniti.]

^p 2,53: [Eštaól: hebr. prositi, rotiti.]

^q 2,54: *Atrót*...: ali, Atariti, ali, krone Joábove hiše.

^r 2,55: [Jabéc: hebr. žalosten, žalovati.]

Šimatéjci *in Suhéjci*. ^sTi so Kenéjci, ^tki so prišli iz Hamáta, ^uočeta Rehábove ^vhiše.

3 Torej ^wto so bili Davidovi sinovi, ki so se mu rodili v Hebrónu: prvorojenec Amnón ^x od Jezreélke ^y Ahinóam; ^zdrugi Daniel ^a od Karmelčanke ^bAbigájile; ^c tretji Absalom, ^dsin Maáhe, hčere gešurskega ^ekralja Talmája; ^fčetrtri Adoníja, ^gsin Hagíte; ^hpeti Šefatjá ⁱod Abítale; ^jšesti Jitréam ^kod njegove žene Egle. ^l Teh šest se mu je rodilo v Hebrónu in tam je kraljeval sedem let in šest mesecev. V Jeruzalemu pa je kraljeval triinrideset let. ⁵ Ti so se mu rodili v Jeruzalemu: Šimá, ^mSobáb, Natán in Salomon, ⁿštirje od Batšúe, ^o Amiélove ^phčere; ⁶ tudi Jibhár, ^qElišamá, ^rElifélet, ^sNogah, ^tNefeg, ^uJafíja, ^vElišamá, Eljadá ^w in Elifélet, devet. ⁹ To so bili vsi Davidovi sinovi, poleg sinov priležnic in njihove sestre Tamare.

¹⁰ Salomonov sin je bil Rehabám, ^x njegov sin Abíja, ^y njegov sin Asá, ^znjegov sin Józafat, ^a njegov sin Jorám, ^bnjegov sin Ahazjá, ^c njegov sin Joáš, ^dnjegov sin Amacjá, ^enjegov sin Azarjá, ^f njegov sin Jotám, ^gnjegov sin Aház, ^hnjegov sin Ezekíja, ⁱnjegov sin Manáše, ^jnjegov sin Amón ^kin njegov sin Jošíja. ^l Jošíjevi sinovi so

2,55: *Sod* 1,16
2,55: *Jer* 35,2
3,1: 2 Sam 3,2
3,1: Joz 15,56
3,1: 2 Sam 3,3
3,3: 2 Sam 3,5
3,5: 2 Sam 5,14
3,5: 2 Sam 5,14
3,5: 2 Sam
11,13
3,5: 2 Sam 11,3
3,6: 2 Sam 5,15
3,8: 1 Krn 14,7
3,9: 2 Sam 13,1
3,10: 1 Kr 11,43
3,10: 1 Kr 15,8
3,10: 1 Kr 15,1
3,11: 2 Krn 22,6
3,11: 2 Krn
21,17
3,12: 2 Kr 15,30
3,15: 2 Kr 23,30
3,15: 2 Kr 23,34
3,15: 2 Kr 24,17
3,16: Mt 1,11
3,16: 2 Kr 24,6
3,16: Jer 22,24
3,17: 2 Kr 24,6
3,17: Mt 1,1

^l bili: prvorojenec Johanán, ^m drugi Jojakím, ⁿ tretji Sedekíja ^o in četrti Šalúm. ¹⁶ Jojakímov sinova: njegov sin Jehoníja ^p in njegov sin Sedekíja. ¹⁷ Jehoníjevi sinovi: Asír, ^qnjegov sin ^r Šaltiél, ^s ¹⁸tudi Malkirám, ^tPedajá, ^uSenacár, ^vJekamjá, ^wHošamá ^xin Nedabjá. ^y Pedajájeva sinova sta bila Zerubabél ^zin Šimí. ^aZerubabélovi sinovi: Mešulám, ^bHananjá, ^cnjuna sestra Šelomíta, ^dHašubá, ^eOhel, ^fBerehjá, ^gHasadjá ^hin Jušáb Hesed, ⁱpet. ²¹ § Hananjájeva sinova: Pelatjája ^jin Ješajá. ^kRefajájevi ^lsinovi, Arnánovi ^msinovi, Obadjájevi ⁿsinovi, Šehanjájevi ^osinovi. ²² Šehanjájevi sinovi: Šemajá; in Šemajájevi sinovi: Hatúš, Jigál, ^pBaríah, ^qNearjá ^rin Šafát, ^sšest. ²³ Nearjájevi sinovi: Eljoenáj, ^tEzekíja ^uin Azrikám, ^vtrije. ²⁴ Eljoenájevi sinovi so bili: Hodavjá, ^wEljašíb, ^xPelajá, ^yAkúb, ^zJohanán, ^aDelajá ^bin Ananí, ^csedem.

4 Judovi ^dsinovi: Parec, Hechrón, Karmí, ^eHur in Sobál. ² Reajá, ^f sin Sobála, je zaplodil Jahata. ^gJahat je zaplodil Ahumája ^hin Lahada. ⁱTo so družine Corčanov. ^j Ti so bili od očeta Etáma:

3,17: 2 Kr 24,17 4,1: 1 Mz 38,29 4,1: 1 Mz 46,12 4,1:
1 Krn 2,9 4,1: 1 Krn 2,18 4,2: 1 Krn 2,52

- ^s 2,55: [Suhéjci: hebr. veja.]
- ^t 2,55: [Kenéjci: hebr. sulica.]
- ^u 2,55: [Hamát: hebr. obzidan.]
- ^v 2,55: [Reháb: hebr. jezdec.]
- ^w 3,1: [Okoli leta 1053 in naprej pr. Kr.]
- ^x 3,1: [Amnón: hebr. zvest.]
- ^y 3,1: [Jezreél: hebr. Bog bo sejal.]
- ^z 3,1: [Ahinóam: hebr. brat prijetnosti.]
- ^a 3,1: **Daniel**: ali, Kiláb; [hebr. sodnik od Boga].
- ^b 3,1: [Karmel: hebr. nasajeno polje.]
- ^c 3,1: [Abigájila: hebr. oče radosti.]
- ^d 3,2: [Absalom: hebr. oče miru.]
- ^e 3,2: [Gesúr: hebr. združiti se, ali, most.]
- ^f 3,2: [Talmáj: hebr. brazdast ali grebenast.]
- ^g 3,2: [Adoníja: hebr. gospod Jahveja.]
- ^h 3,2: [Hagítá: hebr. praznična.]
- ⁱ 3,3: [Šefatjá: hebr. Jahve je sodil.]
- ^j 3,3: [Abitále: hebr. oče rose.]
- ^k 3,3: [Jitréam: hebr. odličnost ljudstva.]
- ^l 3,3: [Egla: hebr. telica.]
- ^m 3,5: **Šimá**: ali, Šamúa; [hebr. oznanjenje].
- ⁿ 3,5: [Salomon: hebr. miren, srecen.]
- ^o 3,5: **Batšúe**: ali, Batšébe; [hebr. hči bogastva].
- ^p 3,5: **Amiélove**: ali, Eliámove; [hebr. Božje ljudstvo].
- ^q 3,6: [Jibhár: hebr. izbira.]
- ^r 3,6: **Elišama**: tudi imenovan, Elišúa.
- ^s 3,6: [Elifélet: hebr. Bog rešitve.]
- ^t 3,7: [Nogah: hebr. blesk.]
- ^u 3,7: [Nefeg: hebr. poganjati, poganjek.]
- ^v 3,7: [Jafíja: hebr. svetel.]
- ^w 3,8: **Eljadá**: ali, Beeljadá; [hebr. Bog ve.]
- ^x 3,10: [Rehabám: hebr. ljudstvo je naraslo.]
- ^y 3,10: **Abíja**: ali, Abíjam.
- ^z 3,10: [Asá: hebr. narejen.]
- ^a 3,10: [Józafat: hebr. od Jahveja sojen.]
- ^b 3,11: [Jorám: hebr. od Jahveja vzdignjen.]
- ^c 3,11: **Ahazjá**: ali, Azarjá; [hebr. Jahve je zavzel].
- ^d 3,11: [Joáš: hebr. goreč za Jahveja, vžgan od Jahveja.]
- ^e 3,12: [Amacjá: hebr. moč Jahveja.]
- ^f 3,12: **Azarjá: ali, Uzája**; [Azarjá: hebr. Jahve je pomagal].
- ^g 3,12: [Jotám: hebr. Jahve je popoln.]
- ^h 3,13: [Aház: hebr. imetnik.]
- ⁱ 3,13: [Ezekíja: hebr. okrepljen od Jahveja.]
- ^j 3,13: [Manáše: hebr. povzroča, da pozabi.]
- ^k 3,14: [Amón: hebr. vešč.]
- ^l 3,14: [Jošíja: hebr. osnovan od Jahveja.]
- ^m 3,15: **Johanán**: ali, Joaház; [hebr. od Jahveja naklonjen].
- ⁿ 3,15: **Jojakím**: ali, Eljakím; [hebr. Jahve bo vzdignil.]
- ^o 3,15: **Sedekíja**: ali, Matanjá; [hebr. pravilen od Jahveja.]

- ^p 3,16: **Jehoníja**: tudi imenovan, Jojahín ali Konija; [hebr. Jahve bo osnoval.]
- ^q 3,17: [Asír: hebr. ujetnik.]
- ^r 3,17: **sin**...: hebr. njegov vnuk.
- ^s 3,17: **Šaltiél**: hebr. Šaltiél; [hebr. prosil sem Boga].
- ^t 3,18: [Malkirám: hebr. kralj visokega.]
- ^u 3,18: [Pedajá: hebr. Jahve je odkupil.]
- ^v 3,18: [Senacár: akadsko, sin obvaruj.]
- ^w 3,18: [Jekamjá: hebr. Jahve bo vzdignil.]
- ^x 3,18: [Hošamá: hebr. Jahve je slišal.]
- ^y 3,18: [Nedabjá: hebr. radodarnost Jahveja.]
- ^z 3,19: [Zerubabél: hebr. potomec iz Babilona, ali, rojen tam.]
- ^a 3,19: [Šimí: hebr. slaven.]
- ^b 3,19: [Mešulám: hebr. odtujen.]
- ^c 3,19: [Hananjá: hebr. Jahve je naklonjen.]
- ^d 3,19: [Šelomíta: hebr. mirnost.]
- ^e 3,20: [Hašubá: hebr. ocenitev.]
- ^f 3,20: [Ohel: hebr. šotor, pokrivalo.]
- ^g 3,20: [Berehjá: hebr. koleno; to je blagoslov od Jahveja.]
- ^h 3,20: [Hasadjá: hebr. Jahve je naklonjen.]
- ⁱ 3,20: [Jušáb Hesed: hebr. prijaznost bo povrnjena.]
- ^j 3,21: [Pelatjá: hebr. Jahve je osvobodil.]
- ^k 3,21: [Ješajá: hebr. Jahve je rešil.]
- ^l 3,21: [Refajá: hebr. Jahve je ozdravil.]
- ^m 3,21: [Arnán: hebr. glasen.]
- ⁿ 3,21: [Obadjá: hebr. služeč Jahveju.]
- ^o 3,21: [Sehanjá: hebr. Jahve je prebival.]
- ^p 3,22: [Jigál: hebr. mašćevalec.]
- ^q 3,22: [Baríah: hebr. ubežnik.]
- ^r 3,22: [Nearjá: hebr. služabnik Jahveja.]
- ^s 3,22: [Šafát: hebr. sodnik.]
- ^t 3,23: [Eljoenáj: hebr. proti Jahveju so moje oči.]
- ^u 3,23: **Ezekíja**: hebr. Hizkijá; [hebr. okrepljen od Jahveja].
- ^v 3,23: [Azrikám: hebr. pomoč sovražnika.]
- ^w 3,24: [Hodavjá: hebr. veličastvo Jahveja.]
- ^x 3,24: [Eljašíb: hebr. Bog bo obnovil.]
- ^y 3,24: [Pelajá: hebr. Jahve je razpoznal.]
- ^z 3,24: [Akúb: hebr. zahrbtan.]
- ^a 3,24: [Johanán: hebr. Jahveju naklonjen.]
- ^b 3,24: [Delajá: hebr. Jahve je osvobodil.]
- ^c 3,24: [Ananí: hebr. oblačen.]
- ^d 4,1: [Okoli leta 1300 in naprej pr. Kr.]
- ^e 4,1: **Karmí**: tudi imenovan, Kelubaj ali Kaléb.
- ^f 4,2: **Reajá**: ali, Haroe; [Jahve je videl.]
- ^g 4,2: [Jahat: hebr. enotnost.]
- ^h 4,2: [Ahumáj: hebr. brat vode.]
- ⁱ 4,2: [Lahad: hebr. svetiti se.]
- ^j 4,2: [Corčanov: hebr. izvor besede sršen.]

^kJezréél, ^lJišmá ^min Jidbás ⁿin ime njihove sestre je bilo Haclelpóni; ^oPenuél, poče Gedórja ^pin Ecer, ^roče Hušája. ^sTo so sinovi Hura, Efrátinega prvorojenca, očeta Betlehema.

⁵ Ašhúr, oče Tekóe, je imel dve ženi, Helo ^tin Naáro. ^uNaára mu je rodila Ahuzáma, ^vHeferja, ^wTimníja ^xin Ahaštaríja. ^yTi so bili Naárini sinovi. ⁷ Sinovi Hele so bili Ceret, ^zCohar ^ain Etnán. ^bKoc ^cje zaplodil Anúba ^din Cobebá ^ein družine Harúmovega ^fsina Aharhéla. ^g

⁹ Jabéc ^hje bil bolj častitljiv kakor njegovi bratje in njegova mati je njegovo ime imenovala Jabéc, rekoč: »Ker sem ga rodila z bridkostjo.« ¹⁰ Jabéc je klical k Izraelovemu Bogu, rekoč: »Oh ida bi me ti resnično blagoslovil in povečal moj kraj in da bi bila twoja roka lahko z menoj in da bi me varoval pred zlom, da me ta ne bi žalostil!« In Bog mu je zagotovil to, kar je zahteval.

¹¹ Kelúb, ^kbrat Šuaha, je zaplodil Mehírja, ^lki je bil oče Eštóna. ^mEštón je zaplodil Betrafá, ⁿPaséaha ^oin Tehiná, Početa Ir Naháša. ^qTo so možje iz Rehe. ^rKenázova sinova: Otnié ^sin Serajá. ^tOtniélovi sinovi: Hatát. ^uMeonotáj ^vje zaplodil Ofrá. ^wSerajá je zaplodil Joába, očeta doline ^xGe Haraším, ^ykajti bili so rokodelci. ¹⁵ Sinovi Jefunéjevega ^zsina Kaléba: Iru, ^aElá ^bin Náam.

^cElájevi sinovi: celo ^dKenáz. ¹⁶ Jehalelélovi ^esinovi: Zif, Zifá, ^fTirjá ^gin Asarél. ^h Sinovi Ezra ⁱso bili: Jeter, Mered, ^jEfer in Jalón. ^kIn ona je rodila Mirjáma, ^lŠamája ^min Jišbáha, ⁿočeta Eštemóa. ^o18 § Njegova žena Jehudija ^pje rodila Jereda, Gedórjevega očeta in Heberja, ^qSohójevega ^ročeta in Jekutiéla, ^sZanóahovega ^točeta. Vsi ti so sinovi faraonove hčere Bitije, ^uki jo vzel Mered. ¹⁹ Sinova njegove žene Hodijáje, ^vNahamove ^wsestre, Keílin ^xoče Garmít ^yin Maahčán Eštemóa. ²⁰ § Šimónovi ^zsinovi so bili Amnón, ^aRiná, ^bBen-Hanán ^cin Tilón. ^dJišíjeva ^esinova sta bila Zohét ^fin Ben Zohét. ^g

²¹ Sinovi Judovega sina Šelája ^hso bili Er, Lehájev ⁱoče in Ladá, Marešájev oče in družine iz hiše tistih, ki so izdelovali tanko laneno platno, iz hiše Ašbéa; ^j22 § in Jokím, ^kmožje iz Kozébe, ^lJoáš in Saráf, ^mki so imeli gospodstvo v Moábu ⁿin Jashubi-lehemu. ^oIn to so starodavne stvari. ²³ § Ti so bili lončarji in tisti, ki so prebivali med sadikami in ograjami. Tam so zaradi svojega dela prebivali s kraljem.

²⁴ Simeonovi sinovi so bili Nemuél, ^pJamín, Jaríb, ^qZerah ^rin Šaúl; ^s25 njegov sin Šalúm, ^tnjegov sin Mibšám, njegov sin Mišmá. ²⁶ Mišmájevi sinovi: njegov sin Hamuél, ^unjegov sin Zakúr ^vin njegov sin Šimí. ²⁷ Šimí je imel šestnajst sinov in šest hčera, toda njegovi bratje niso imeli veliko otrok

^k 4,3: [Etáma: hebr. območje sokola.]

^l 4,3: [Jezréél: hebr. Bog bo sejal.]

^m 4,3: [Jišmá: hebr. opustel.]

ⁿ 4,3: [Jidbás: hebr. pokrit z medom.]

^o 4,3: [Haclelpóni: hebr. obrnjena k senci.]

^p 4,4: [Penuél: hebr. Božji obraz.]

^q 4,4: [Gedór: hebr. obora, ograda.]

^r 4,4: [Ecer: hebr. pomoč.]

^s 4,4: [Hušáj: hebr. naglica.]

^t 4,5: [Hela: hebr. bolezen.]

^u 4,5: [Naára: hebr. dekle od otroštva do adolescence.]

^v 4,6: [Ahuzám: hebr. zaplemba.]

^w 4,6: [Hefer: hebr. sramota.]

^x 4,6: [Temán: hebr. na desni strani, na jugu.]

^y 4,6: [Ahaštarí: perzijsko, kurir.]

^z 4,7: [Ceret: hebr. blesk.]

^a 4,7: [Cohar: hebr. belina.]

^b 4,7: [Etnán: hebr. dar, nagrada.]

^c 4,8: [Koc: hebr. trn.]

^d 4,8: [Anúb: hebr. prinaša.]

^e 4,8: [Cobebá: hebr. snovalec zatočišča.]

^f 4,8: [Harúm: hebr. vzdigovati se visoko.]

^g 4,8: [Aharhél: hebr. za obrambnim nasipom.]

^h 4,9: **Jabéc:** to je, Potr.

ⁱ 4,10: **Oh...:** hebr. Če ti hočeš itd.

^j 4,10: **varoval:** hebr. storil varnega.

^k 4,11: [Kelúb: hebr. ptičja past.]

^l 4,11: [Mehír: hebr. cena.]

^m 4,11: [Eštón: hebr. počivajoč.]

ⁿ 4,12: [Betrafá: hebr. hiša velikana.]

^o 4,12: [Paséah: hebr. šepajoč.]

^p 4,12: [Tehiná: hebr. milostljivost.]

^q 4,12: **Ir Naháša:** ali, mesta Naháš; [hebr. mesto kače].

^r 4,12: [Reha: hebr. mehkoba.]

^s 4,13: [Otnié: hebr. Božja sila.]

^t 4,13: [Serajá: hebr. Jahve je prevladal.]

^u 4,13: **Hatát:** ali, Hatát in Meonotáj, ki je zaplodil; [hebr. zaprepadenost, potrtost].

^v 4,14: [Meonotáj: hebr. bivalno.]

^w 4,14: [Ofrá: hebr. srnica.]

^x 4,14: **doline:** ali, prebivalcev doline.

^y 4,14: **Ge Haraším:** to je, rokodelcv.

^z 4,15: [Jefuné: hebr. on bo pripravljen.]

^a 4,15: [Iru: hebr. meščan.]

^b 4,15: [Elá: hebr. hrast ali drugo močno drevo.]

^c 4,15: [Náam: hebr. zadovoljstvo.]

^d 4,15: **celo...:** ali, Uknáz.

4,5: 1 Krn 2,24

4,21: 1 Mz 38,1

4,21: 1 Mz 38,5

4,24: 1 Mz

46,10

4,24: 2 Mz 6,15

^e 4,16: [Jehalelél: hebr. hvaleč Boga.]

^f 4,16: [Zifá: hebr. tekoča, utekočiniti.]

^g 4,16: [Tirjá: hebr. boječ.]

^h 4,16: [Asarél: hebr. Božja pravica.]

ⁱ 4,17: [Ezra: hebr. pomoč.]

^j 4,17: [Mered: hebr. upor.]

^k 4,17: [Jalón: hebr. nastanitev.]

^l 4,17: [Mirjám: hebr. uporno.]

^m 4,17: [Šamáj: hebr. poguben, uničevalen.]

ⁿ 4,17: [Jišbáh: hebr. on bo hvalil.]

^o 4,17: [Eštemóa: hebr. ubogljivo poslušati.]

^p 4,18: **Jehudija:** ali, Judinja.

^q 4,18: [Heber: hebr. skupnost.]

^r 4,18: [Sohó: hebr. ovijati.]

^s 4,18: [Jekutiél: hebr. Božja poslušnost.]

^t 4,18: [Zanóah: hebr. zavrnjen.]

^u 4,18: [Bitija: hebr. Jahvejeva hči.]

^v 4,19: **Hodijáje:** ali, Jehudija, omenjeno prej; [hebr. Judinja.]

^w 4,19: [Naham: hebr. tolažba.]

^x 4,19: [Keíla: hebr. trdnjava.]

^y 4,19: [Garmít: hebr. močan.]

^z 4,20: [Šimón: hebr. puščava.]

^a 4,20: [Amnón: hebr. zvest.]

^b 4,20: [Riná: hebr. vzklik.]

^c 4,20: [Ben-Hanán: hebr. sin naklonjenosti.]

^d 4,20: [Tilón: hebr. visenje.]

^e 4,20: [Jiší: hebr. reševanje.]

^f 4,20: [Zohét: hebr. ponosen.]

^g 4,20: [Ben Zohét: hebr. sin ponosa.]

^h 4,21: [Šelá: hebr. prošnja, zahteva.]

ⁱ 4,21: [Lehá: hebr. potovanje.]

^j 4,21: [Ašbáh: hebr. rotilec.]

^k 4,22: [Jokím: hebr. Jahve bo vzdignil.]

^l 4,22: [Kozéba: hebr. zavajajoč.]

^m 4,22: [Saráf: hebr. goreč.]

ⁿ 4,22: [Moáb: hebr. od očeta.]

^o 4,22: [Jashubi-lehem: hebr. tisti, ki vrača kruh.]

^p 4,24: **Nemuél:** ali, Jemuél; [hebr. Božji dan.]

^q 4,24: [Jaríb: hebr. on se bo potegoval.]

^r 4,24: **Zerah:** ali, vzhajanje luči.

^s 4,24: [Šaúl: hebr. povprašan.]

^t 4,25: [Šalúm: hebr. nagrada.]

^u 4,26: [Hamuél: hebr. Božja vročina.]

^v 4,26: [Zakúr: hebr. razmišljajuč.]

niti se vse njihove družine niso množile, kakor ^wJudovi otroci.²⁸ Prebivali so pri Beeršébi, ^xMoládi, ^yHacár Šuálu,²²⁹ pri Bilhi, ^apri Ecemu, ^bpri Toladu, ^c³⁰ pri Betuélu, ^dpri Hormi, ^epri Ciklágu,³¹ pri Bet Markabótu, ^fpri Hacár Susímu, ^gpri Bet Biriju ^hin pri Šaarájimu. ⁱTo so bila njihova mesta do Davidovega kraljevanja.³² § Njihove vasi so bile Etám, ^jAjin, ^kRimón, Tohen ^lin Ašán, ^mpet mest ³³ in vse njihove vasi, ki so bile naokoli istih mest, do Báala.ⁿ To so bila njihova prebivališča in njihov ^orodovnik.³⁴ Mešobáb, ^PJamléh, ^qAmacjájev sin Jošá, ^rJoél, ^sJehú, sin Jošibjája, ^tsin Serajája, sin Asiéla,^uEljoenáj, Jaakóba, ^vJešohája, ^wAsajá, ^xAdiél, ^yJesimiél, ^zBenajá, ^aZizá, ^bsin Šifíja, ^csinú Alóna, ^dsinú Jedajája, ^esinú Šimrija, ^fsinú Šemajája; ^g³⁸ti, omenjeni ^hpo svojih imenih, so bili princi v svojih družinah in hiše njihovih očetov so se silno povečale.

³⁹ Šli ⁱso k vhodu Gedórja, celó do vzhodne strani doline, da poiščejo pašnik za svoje trope.⁴⁰ Našli so obilen in dober pašnik in dežela je bila prostrana, tiba in mirna, kajti *tisti* iz Hama so tam prebivali od davnine.⁴¹ In tisti, zapisani po imenu, so prišli v dneh Judovega kralja Ězekíja in udarili njihove šotorje in prebivališča, ki so bila najdena tam in jih popolnoma uničili do današnjega dne in prebivali so namesto njih, ker je bil tam pašnik za njihove trope.⁴² Nekateri izmed njih, celo izmed Simeonovih sinov, petsto mož, so odšli na gorovje Seír, za svoje poveljnike pa so imeli Pelatjája, Nearjá, Refajá, Uziéla, ^jIšiševe ^ksinove.⁴³ Udarili so preostanek Amalečanov, ki so pobegnili in tam prebivajo do današnjega dne.

4,28: Joz 19,2
4,29: Joz 19,3
4,29: Joz 19,4
4,31: Joz 19,5
4,32: Joz 19,7
4,33: Joz 19,8
5,1: 1 Mz 35,22
5,1: 1 Mz 49,4
5,2: 1 Mz
49,9-10
5,2: Mih 5,2
5,2: Mt 2,6
5,2: 1 Mz 46,9
5,2: 2 Mz 6,14
5,2: 4 Mz 26,5
5,3: 1 Mz 46,9
5,3: 2 Mz 6,14
5,3: 4 Mz 26,5
5,6: 2 Kr 15,29
5,6: 2 Kr 16,7
5,8: 1 Krt 5,4
5,8: Joz
13,15-16
5,11: Joz 13,11

5 Torej ^lsinovi Izraelovega prvorojenca Rubena, (kajti on je bil prvorojenec; toda, ker je omadeževal posteljo svojega očeta, je bila njegova pravica prvorojenstva dana sinovoma Izraelovega sina Jožefa; in rodovnik ni štet po pravici prvorojenstva.² Kajti Juda je prevladal nad svojimi brati in od njega je prišel glavni vladar;^m toda pravica prvorojenstva je bila Jožefova.)³ Sinovi, *pravim*, od Izraelovega prvorojenca Rubena so bili: Hénoh, ⁿPalú, ^oHechrón in Karmí.⁴ Joélovi sinovi: njegov sin Šemajá, njegov sin Gog, ^Pnjegov sin Šimí,⁵ njegov sin Miha, ^qnjegov sin Reajá, njegov sin Báal,⁶ njegov sin Beerá, ^rki ga je asirski kralj Tiglát Pilnéser,^s odvedel ujetega. On je bil princ Rubenovcev.⁷ Njegovi bratje po njihovih družinah, ko je bil preštet rodovnik njihovih rodov, so bili vodja Jeié, ^tZeharjá, ^uBela, sin Azáza, ^vsinú Šemaá, ^wsinú Joéla, ki je prebival v Aroérju, ^xcelo do Nebója ^yin Báál Meóna; ^zin proti vzhodu je naseljeval do vstopa v divjino, od reke Evfrat, ^aker je bila njihova živina pomnožena v deželi Gileád.¹⁰ V Savlovih ^bdneh so se bojevali s Hagríjevcji, ^cki so padli po njihovi roki in prebivali so v njihovih šotorih po dvsej vzhodni *deželi* Gileád.

¹¹ Gadovi otroci so prebivali nasproti njih, v deželi Bašán ^edo Salhe;^f vodja Joél, naslednji Šafám, ^gJanáj ^hin Šafát v Bašánu.¹³ Njihovi bratje iz hiše njihovih očetov so bili: Mihael, ⁱMešulám, Šeba, ^jJoráj, ^kJakán, ^lZiá ^min Heber, ⁿsedem.¹⁴ Ti so otroci Abihájila, sinú Huríja, ^osinú Jaróaha, ^Psinú Gileáda, sinú Mihaela, sinú Ješiája, ^qsinú Jahdója,

^w 4,27: *kakor*...: hebr. k Judovim otrokom.

^x 4,28: [Beeršéba: hebr. vodnjak prisege.]

^y 4,28: [Moláda: hebr. rojstvo.]

^z 4,28: [Hacár Šuál: hebr. lisičja vas.]

^a 4,29: *Bilhi*: ali, Baálo.

^b 4,29: [Ecem: hebr. kost.]

^c 4,29: *Toladu*: ali, Eltoládu; [hebr. roditi, potomstvo].

^d 4,30: [Betuél: hebr. uničen od Boga.]

^e 4,30: [Horma: hebr. predan.]

^f 4,31: [Bet Markabót: hebr. hiša bojnih vozov.]

^g 4,31: *Hacár Susímu*: ali, Hacár Susa; [hebr. vas konjev].

^h 4,31: [Bet Birij: hebr. hiša kreativnega.]

ⁱ 4,31: [Šaarájim: hebr. dvojna velika vrata.]

^j 4,32: *Etám*: ali, Eter.

^k 4,32: [Ajin: hebr. izvir, fontana.]

^l 4,32: [Tohen: hebr. določena količina, mera.]

^m 4,32: [Ašán: hebr. dim.]

ⁿ 4,33: *Báala*: ali, Baalát Beéra; [hebr. gospodar; feničansko božanstvo.]

^o 4,33: *njihov*...: ali, kakor so se razdelili po narodih med njimi.

^p 4,34: [Mešobáb: hebr. vrnjen.]

^q 4,34: [Jamléh: hebr. on bo postavil kralja.]

^r 4,34: [Jošá: hebr. postavljen od Jahveja.]

^s 4,35: [Joél: hebr. Jahve je njegov Bog.]

^t 4,35: [Jošibjá: hebr. Jahve bo povzročil, da prebiva.]

^u 4,35: [Asiél: hebr. narejen od Boga.]

^v 4,36: [Jaakóba: hebr. lovilec pete, prevarant.]

^w 4,36: [Ješohája: hebr. Jahve bo izpraznil.]

^x 4,36: [Asajá: hebr. Jahve je naredil.]

^y 4,36: [Adiél: hebr. Božji ornament.]

^z 4,36: [Jesimiél: hebr. Bog bo namestil.]

^a 4,36: [Benajá: hebr. Jahve je zgradil.]

^b 4,37: [Zizá: hebr. pomembnost.]

^c 4,37: [Šifí: hebr. obširen.]

^d 4,37: [Alón: hebr. hrast.]

^e 4,37: [Jedajá: hebr. hvaljen od Jahveja.]

^f 4,37: [Šimrí: hebr. oprezen.]

^g 4,37: [Šemajá: hebr. Jahve je slišal.]

^h 4,38: *omenjeni*: hebr. prihajajoč.

ⁱ 4,39: [Okoli leta 715 pr. Kr.]

^j 4,42: [Uziél: hebr. Božja moč.]

^k 4,42: [Jiší: hebr. tisti, ki rešuje.]

^l 5,1: [Okoli leta 1300 in naprej pr. Kr.]

^m 5,2: *vladar*: ali, princ.

ⁿ 5,3: [Hénoh: hebr. vpeljevati.]

^o 5,3: [Palú: hebr. imeniten.]

^p 5,4: [Gog: hebr. severni narod.]

^q 5,5: [Miha: hebr. kdo je kakor Jahve.]

^r 5,6: [Beerá: hebr. vodnjak.]

^s 5,6: *Tiglát Pilnéser*: tudi imenovan, Tiglát Pilésér; [akadsko, moja pomoč je Ešarov sin].

^t 5,7: [Jeié: hebr. odveden od Boga.]

^u 5,7: [Zeharjá: hebr. Jahve se je spomnil.]

^v 5,8: [Azáz: hebr. močan.]

^w 5,8: *Šemaá*: ali, Šemajá.

^x 5,8: [Aroér: hebr. brin.]

^y 5,8: [Nebó: akadsko, glasnik.]

^z 5,8: [Báal Meón: hebr. gospodar prebivališča.]

^a 5,9: [Evfrat: hebr. izbruhniti naprej.]

^b 5,10: [Savel: hebr. povprašan.]

^c 5,10: [Hagríjevcji: hebr. člani arabskega klana, iz hebr. korena, tista, ki je zbežala.]

^d 5,10: *po*...: hebr. po vsem obličju vzhoda.

^e 5,11: [Bašán: območje vzhodno od Jordana.]

^f 5,11: [Salha: hebr. hoja.]

^g 5,12: [Šafám: hebr. odkrito, brez ovinkov.]

^h 5,12: [Janáj: hebr. odziven.]

ⁱ 5,13: [Mihael: hebr. kdo je kakor Bog.]

^j 5,13: [Šeba: hebr. sedem.]

^k 5,13: [Joráj: hebr. deževen.]

^l 5,13: [Jakán: hebr. težaven.]

^m 5,13: [Ziá: hebr. razdraženje, vznemirjenje.]

ⁿ 5,13: [Heber: hebr. območje preko.]

^o 5,14: [Hurí: hebr. delavec z lanom.]

^p 5,14: [Jaróah: hebr. nova luna.]

^q 5,14: [Ješiáj: hebr. starec.]

^rBuzovega ^ssina; ¹⁵ Ahí, ^tsin Abdiéla, ^uGuníjevega ^vsina, vodja hiše njihovih očetov. ¹⁶ Prebivali so v Gileádu, v Bašánu in v njihovih mestih in v vseh predmestjih Šaróna, na njihovih ^wmejah. ¹⁷ Vsi ti so bili šteti po rodovnikih v dneh Judovega kralja Jotáma in v dneh Izraelovega kralja Jerobeáma. ^x

¹⁸ Sinovi Rubena, Gádovcev in polovice Manásejevega rodu izmed hrabrih ^ymož, mož zmožnih, da nosijo ščit in meč in da streljajo z lokom in veščih v vojni, je *bilo* štiriinštrideset tisoč sedemsto šestdeset, ki so odšli ven na vojsko. ¹⁹ Bojevali so se s Hagríjevcji, z Jetúrjem, Nafíšem in Nodábo. ^z²⁰ Pomagano jim je bilo zoper njih in Hagríjevcji so bili izročeni v njihovo roko in vsi tisti, ki so *bili* z njimi; kajti v bitki so vpili k Bogu in izprošen je bil od njih, ker so svoje zaupanje položili vanj. ²¹ Odvzeli ^aso njihovo živino; od njihovih kamel petdeset tisoč in od ovc dvesto petdeset tisoč in od oslov dva tisoč in od ljudi ^b sto tisoč. ²² Kajti tam je padlo mnogo umorjenih, ker je bila vojna *od* Boga. In namesto njih so tam prebivali do ujetništva.

²³ Otroci polovice Manásejevega rodu so prebivali v deželi. Množili so se od Bašána do Báála Hermona ^cin Senírja in do gore Hermon. ^d²⁴ Ti so *bili* poglavariji hiše njihovih očetov, celo Efer, Jiší, Eliél, ^eAzriél, ^fJeremija, ^gHodavijá ^hin Jahdiél, ⁱmočni junaški možje, slavni ^jmožje *in* poglavariji hiše njihovih očetov.

²⁵ Pregrešili so se zoper Boga svojih očetov in se odšli vlačugat za bogovi ljudstva dežele, ki jih je Bog uničil pred njimi. ²⁶ Izraelov ^kBog pa je razvnel duha asirskega kralja Pula in duha asirskega kralja Tiglát Pilnésjerja ^lin ta jih je odvedel proč, celo Rubenovce, Gádovce in polovico Manásejevega rodu in jih privedel v Haláh, Habór, ^mHaro ⁿin k reki Gozán ^odo današnjega dne.

5,16: 1 Krn 27,29
5,17: 2 Kr 15,5
5,17: 2 Kr 15,32
5,19: 1 Mz 25,15
5,21: 4 Mz 31,35
5,25: 2 Kr 17,7
5,26: 2 Kr 15,19
5,26: 2 Kr 17,6
6,1: 1 Mz 46,11
6,1: 2 Mz 6,17
6,1: 1 Krn 6,16
6,3: 3 Mz 10,1
6,8: 2 Sam 15,27
6,10: 2 Krn 3,1
6,10: 1 Kr 6,1
6,12: 1 Krn 9,11
6,14: Neh 11,11
6,15: 2 Kr 25,18
6,16: 2 Mz 6,17
6,16: 1 Krn 6,1
6,20: 1 Krn 6,42
6,21: 1 Krn 6,2
6,21: 1 Krn 6,41
6,22: 1 Krn 2,18
6,25: 1 Krn 6,35-36
6,26: 1 Sam 1,1

6 Lévijevi Psinovi: Geršón, ^q Kehát ^rin Merarí. ^s² Kehátovi sinovi: Amrám, ^tJichár, ^uHebrón in Uziél. ³ Amrámovi otroci: Aron, Mojzes ^vin Mirjam. ^wTudi Aronovi sinovi: Nadáb, Abihú, ^xEleazar ^yin Itamár. ^z

⁴ Eleazar je zaplodil Pinhás, Pinhás je zaplodil Abišúa ^ain Abišúa je zaplodil Bukíja in Bukí je zaplodil Uzíja ^bin Uzí je zaplodil Zerahjá ^cin Zerahjá je zaplodil Merajótá, ^dMerajót je zaplodil Amarjá ^ein Amarjá je zaplodil Ahitúba ^fin Ahitúb je zaplodil Cadóka ^gin Cadók je zaplodil Ahimáaca ^hin Ahimáac je zaplodil Azarjája in Azarjá je zaplodil Johanána ¹⁰in Johanán je zaplodil Azarjá (on je *ta*, ki je opravljal duhovniško službo v templju, ⁱki ga je Salomon zgradil v Jeruzalem); ¹¹ Azarjá je zaplodil Amarjá in Amarjá je zaplodil Ahitúba ¹²in Ahitúb je zaplodil Cadóka in Cadók je zaplodil Šalúma ^j¹³in Šalúm je zaplodil Hilkijá ^kin Hilkijá je zaplodil Azarjá ¹⁴in Azarjá je zaplodil Serajája in Serajá je zaplodil Jocadáka ¹⁵in Jocadák je odšel *v ujetništvo*, ko je Gospod po Nebukadnezarjevi roki odvedel Juda in Jeruzalem.

¹⁶ Lévijevi sinovi: Geršóm, ^mKehát in Merarí. ¹⁷ To *sta* imeni Geršómovih sinov: Libni ⁿin Šimí. ¹⁸ Kehátovi sinovi so *bili*: Amrám, Jichár, Hebrón in Uziél. ¹⁹ Meraríjeva sinova: Mahlí ^oin Muší. ^pTo so družine Lévijevcev glede na njihove družine. ²⁰ Od Geršóma: njegov sin Libni, njegov sin Jahat, njegov sin Zimá, ^q²¹ njegov sin Joáh, ^r njegov sin Idó, ^s njegov sin Zerah in njegov sin Jeatraj. ^t²² Kehátovi sinovi: njegov sin Aminadáb, ^u njegov sin Korah, njegov sin Asír, ²³ njegov sin Elkaná, ^vnjegov sin Abiasáf, ^wnjegov sin Asír, ²⁴ njegov sin Tahat, ^xnjegov sin Uriél, ^ynjegov sin Uzíjah ^zin njegov sin Šaúl. ²⁵ Elkanájeva sinova: Amasáj ^ain Ahimót. ^b²⁶ Glede Elkaná, Elkanájevi sinovi: njegov sin Cuf, ^c njegov sin Nahat, ²⁷ njegov sin Eliáb, njegov sin Jerohám ^din njegov sin

^r 5,14: [Jahdój: hebr. združeno.]

^s 5,14: [Buz: hebr. nespoštovanje, prezir.]

^t 5,15: [Ahí: hebr. bratski.]

^u 5,15: [Abdiél: hebr. služabnik Boga.]

^v 5,15: [Guni: hebr. zaščiten.]

^w 5,16: *njihovih*...: hebr. njihovih odhajanjih naprej.

^x 5,17: [Jerobeám: hebr. Jahve je popoln.]

^y 5,18: *hrabrih*...: hebr. sinov junaštva.

^z 5,19: [Nodábo: hebr. plemenit.]

^a 5,21: *Odvzeli*...: hebr. Odvedli ujeto.

^b 5,21: *ljudi*: hebr. človeških duš.

^c 5,23: [Báál Hermon: hebr. gospodar Hermona.]

^d 5,23: [Hermon: hebr. ostro ločen.]

^e 5,24: [Eliél: hebr. Bog njegovega Boga.]

^f 5,24: [Azriél: hebr. Božja pomoč.]

^g 5,24: [Jeremija: hebr. Jahve bo vzdignil.]

^h 5,24: [Hodavijá: hebr. veličastvo Jahveja.]

ⁱ 5,24: [Jahdiél: hebr. Božja enotnost.]

^j 5,24: *slavni*...: hebr. možje imen.

^k 5,26: [Okoli leta 771 pr. Kr.]

^l 5,26: [Okoli leta 740 pr. Kr.]

^m 5,26: [Habór: hebr. združen.]

ⁿ 5,26: [Hara: hebr. gora ali pogorje.]

^o 5,26: [Gozán: hebr. kamnolom.]

^p 6,1: [Okoli leta 1300 in naprej pr. Kr.]

^q 6,1: *Geršón*: ali, Geršóm; [hebr. zatočišče].

^r 6,1: [Kehát: hebr. odtujen.]

^s 6,1: [Merarí: hebr. grenek.]

^t 6,2: [Amrám: hebr. visoko ljudstvo.]

^u 6,2: [Jichár: hebr. olje.]

^v 6,3: [Mojzes: hebr. izvlečen.]

^w 6,3: [Mirjam: hebr. uporno.]

^x 6,3: [Abihú: hebr. njegov oče.]

^y 6,3: [Eleazar: hebr. Bog je pomočnik.]

^z 6,3: [Itamár: hebr. breg palmovega drevesa.]

^a 6,4: [Abišúa: hebr. oče obilja.]

^b 6,5: [Uzíja: hebr. biti močan, nasilen.]

^c 6,6: [Zerahjá: hebr. Jahve se je vzdignil.]

^d 6,6: [Merajót: hebr. uporen.]

^e 6,7: [Amarjá: hebr. Jahve je rekел.]

^f 6,7: [Ahitúb: hebr. brat dobrote.]

^g 6,8: [Cadók: hebr. pravičen.]

^h 6,8: [Ahimáac: hebr. brat jeze.]

ⁱ 6,10: *templju*: hebr. hiši.

^j 6,12: *Šalúma*: ali, Mešuláma.

^k 6,13: [Hilkijá: hebr. Jahvejev delež.]

^l 6,14: [Jocadák: hebr. Jehova je pravičen.]

^m 6,16: *Gersóm*: ali, Geršón.

ⁿ 6,17: [Libni: hebr. bel.]

^o 6,19: [Mahlí: hebr. bolan.]

^p 6,19: [Muší: hebr. občutljiv.]

^q 6,20: [Zimá: hebr. zloben naklep.]

^r 6,21: [Joáh: hebr. Jahve je brat.]

^s 6,21: *Idó: tudi imenovan, Adajá;* [*Idó*: hebr. pravočasen].

^t 6,21: *Jeatraj: tudi imenovan, Etní;* [*Jeatraj*: hebr. stopanje].

^u 6,22: *Aminadáb*: ali, Jichár.

^v 6,23: [Elkaná: hebr. Bog je pridobil.]

^w 6,23: [Abiasáf: hebr. oče zbiranja.]

^x 6,24: [Tahat: hebr. dno.]

^y 6,24: [Uriél: hebr. Božji plamen.]

^z 6,24: [Uzíjah: hebr. Jahvejeva moč.]

^a 6,25: [Amasáj: hebr. obremenilen.]

^b 6,25: [Ahimót: hebr. Brat smrti.]

^c 6,26: *Cuf*: ali, Cufa; [hebr. satovje.]

^d 6,27: [Jerohám: hebr. sočuten.]

Elkaná.²⁸ Samuelova sinova: prvorjenec Vašni^e in Abíja.²⁹ Meraríjevi sinovi: Mahlí,^f njegov sin Libni, njegov sin Šimí, njegov sin Uzá,^g³⁰ njegov sin Šimá, njegov sin Hagijá^h in njegov sin Ásajá.

³¹ To ⁱso tisti, ki jih je David postavil nad službo pesmi v Gospodovi hiši, potem ko je skrinja imela počitek.³² Služili so pred prebivališčem šotorskega svetišča skupnosti s petjem, dokler ni Salomon zgradil Gospodove hiše v Jeruzalemu; *potem* so čakali na svojo službo glede na svoj red.³³ Ti *so* tisti, ki so čakali *js* svojimi otroci. Izmed sinov Kehátovcev: pevec Hemán, sin Joéla, sinú Šemuélá,³⁴ sinú Elkanája, sinú Jeroháma, sinú Eliéla, sinú Tohuja,^k³⁵ sinú Cufa, sinú Elkanája, sinú Mahata,^l sinú Amasája,³⁶ sinú Elkaná, sinú Joéla, sinú Azarjá, sinú Cefanjája,^m³⁷ sinú Tahata, sinú Asirja, sinú Abiasáfa, sinú Koraha,³⁸ sinú Jichárja, sinú Keháta, sinú Izraelovega sina Lévia.³⁹ Njegov brat Asáf, ⁿki je stal na njegovi desnici, *celo* Asáf, sin Berehjája, sinú Šimája,⁴⁰ sinú Mihaela, sinú Baasejája,^o sinú Malkijája,^p⁴¹ sinú Etníja,^q sinú Zeraha, sinú Adajá,^r⁴² sinú Etána, sinú Zimája, sinú Šimíja,⁴³ sinú Jahata, sinú Geršóma, Lévijevega sina.⁴⁴ Njihovi bratje, Meraríjevi sinovi *so stali* na levi roki: Etán, sin Kišijá,^s sinú Abdíja,^t sinú Malúha,^u⁴⁵ sinú Hašabjája,^v sinú Amacjá, sinú Hilkijája,⁴⁶ sinú Amcija,^w sinú Baníja,^x sinú Šemerja,^y⁴⁷ sinú Mahlíja, sinú Mušija, sinú Meraríja, Lévijevega sina.⁴⁸ Tudi njihovi bratje Lévijevci *so bili* določeni k vsem vrstam služb šotorskega svetišča Božje hiše.

⁴⁹ Toda ^zAron in njegovi sinovi so darovali na oltarju žgalne daritve in na kadilnem oltarju *in bili so določeni* za vse delo najsvetješega *prostora* in da opravlajo spravo za Izrael, glede na vse, kar je zapovedal Božji služabnik Mojzes.⁵⁰ To *so* Aronovi sinovi: njegov sin Eleazar, njegov sin Pinhás, njegov sin Abišúa,⁵¹ njegov sin Bukí, njegov sin Uzí, njegov sin Zerahjá,⁵² njegov sin Merajót, njegov sin Amarjá, njegov sin Ahitúb,⁵³ njegov sin Cadók in njegov sin Ahimáac.

⁵⁴ Torej to *so* njihova bivališča po vseh njihovih gradovih in njihovih pokrajinah od Aronovih sinov, od družin Kehátovcev; kajti žreb je bil njihov.⁵⁵ Dali so jim Hebrón v Judovi deželi in

^{6,28:} 1 Krn 6,33
^{6,28:} 1 Sam 8,2
^{6,31:} 1 Krn 16,1
^{6,37:} 2 Mz 6,24
^{6,44:} 1 Krn 15,17
^{6,49:} 3 Mz 1,9
^{6,49:} 2 Mz 30,7
^{6,58:} Joz 21,15
^{6,59:} Joz 21,16
^{6,60:} Joz 21,18
^{6,61:} Joz 21,5
^{6,63:} Joz 21,7
^{6,63:} Joz 21,34
^{6,67:} Joz 21,21

njegova predmestja okoli njega.⁵⁶ Toda polja od mesta in njegove vasi so dali Jefunéjevemu sinu Kalébu.⁵⁷ Aronovim sinovom so dali Judova mesta, *namreč* Hebrón, *mesto* zatočišča, Libno^a s svojimi predmestji, Jatír,^b Eštemóa s svojimi predmestji,⁵⁸ Hilón^c s svojimi predmestji, Debír^d s svojimi predmestji,⁵⁹ Ašán^e s svojimi predmestji in Bet Šemeš^f s svojimi predmestji.⁶⁰ Od Benjaminovega rodu: Geba^g s svojimi predmestji, Alémet^h s svojimi predmestji in Anatótⁱ s svojimi predmestji. Vseh njihovih mest po njihovih družinah *je bilo* trinajst mest.⁶¹ Kehátovim sinovom, *ki so* ostali od družine tega rodu, *so bila* z žrebom *dana mesta* polovice rodu, *namreč od* polovice Manásejevega rodu, deset mest.⁶² Geršómovim sinovom po njihovih družinah od Isahárjevega rodu, od Aserjevega rodu, od Neftálijevega rodu in od Manásejevega rodu v Bašánu, trinajst mest.⁶³ Meraríjevim sinovim *je bilo* z žrebom *dano*, po vseh njihovih družinah, od Rubenovega rodu, od Gadovega rodu in od Zábulonovega rodu dvanajst mest.⁶⁴ Izraelovi otroci so dali Lévijevcem *ta mesta* z njihovimi predmestji.⁶⁵ Z žrebom so od rodu Judovih otrok, od rodu Simeonovih otrok in od rodu Benjaminovih otrok dali ta mesta, ki so imenovana po *njihovih* imenih.⁶⁶ *Preostanek* družin Kehátovih sinov je dobil mesta svojih pokrajin od Efrájimovega rodu.⁶⁷ *Od* zavetnih mest so jim dali Sihem,^j na Efrájimskem pogorju, z njegovimi predmestji; *dali so tudi* Gezer^k s svojimi predmestji,⁶⁸ Jokmeám^l s svojimi predmestji, Bet Horón^m s svojimi predmestji,⁶⁹ Ajalón s svojimi predmestji in Gat Rimónⁿ s svojimi predmestji;⁷⁰ od polovice Manásejevega rodu: Anér^o s svojimi predmestji, Bileam^p s svojimi predmestji za družino preostanka Kehátovih sinov.⁷¹ Geršómovim sinovom *je bilo dano* od družine polovice Manásejevega rodu Golán^q v Bašánu s svojimi predmestji in Aštarót^r s svojimi predmestji;⁷² od Isahárjevega rodu: Kedeš^s s svojimi predmestji, Daberát^t s svojimi predmestji,⁷³ Ramót^u s svojimi predmestji in Anem^v s svojimi predmestji;⁷⁴ od Aserjevega rodu: Mišál^w s svojimi predmestji, Abdón^x s svojimi predmestji,⁷⁵ Hukok^y s svojimi predmestji in Rehób^z s svojimi predmestji;⁷⁶ od Neftálijevega rodu: Kedeš v

^e 6,28: *Vašni*: imenovan tudi Joél; [hebr. šibek.]

^f 6,29: [Mahlí: hebr. bolan.]

^g 6,29: [Uzá: hebr. moč.]

^h 6,30: [Hagijá: hebr. Jahvejev praznik.]

ⁱ 6,31: [Okoli leta 1280 in naprej pr. Kr.]

^j 6,33: *čakali*: hebr. stali.

^k 6,34: [Tohu: hebr. ponižan.]

^l 6,35: [Mahat: hebr. izbris.]

^m 6,36: [Cefanjá: hebr. Jahve je skril.]

ⁿ 6,39: [Asáf: hebr. zbiratelj.]

^o 6,40: [Baasejá: hebr. Jahvejevo delo.]

^p 6,40: [Malkijá: hebr. kralj (ki je določen) od Jahveja.]

^q 6,41: [Etní: hebr. dar.]

^r 6,41: [Adajá: hebr. Jahve je okrasil.]

^s 6,44: *Kišijá*: ali, Kušajá; [hebr. sklonjen.]

^t 6,44: [Abdí: hebr. uporaben.]

^u 6,44: [Malúh: hebr. vladanje.]

^v 6,45: [Hašabjá: hebr. Jahve je upošteval.]

^w 6,46: [Amcí: hebr. močan.]

^x 6,46: [Baní: hebr. zgrajen.]

^y 6,46: [Šemer: hebr. nekaj ohranjenega.]

^z 6,49: [Okoli leta 1440 in naprej pr. Kr.]

^a 6,57: [Libna: hebr. belkasto.]

^b 6,57: [Jatír: hebr. odvečen.]

^c 6,58: *Hilón*: ali, Holón; [hebr. trdnjava.]

^d 6,58: [Debír: hebr. brez pašnikov.]

^e 6,59: *Ašán*: ali, Ajin; [hebr. dim, meglica.]

^f 6,59: [Bet Šemeš: hebr. hiša sonca.]

^g 6,60: [Geba: hebr. hribček.]

^h 6,60: *Alémet*: ali, Almon; [hebr. pokrivalo.]

ⁱ 6,60: [Anér: hebr. odgovori.]

^j 6,67: [Sihem: hebr. greben.]

^k 6,67: [Gezer: hebr. nekaj odrezanega, kos, delež.]

^l 6,68: [Jokmeám: hebr. ljudstvo bo vzdignjeno.]

^m 6,68: [Bet Horón: hebr. votla hiša.]

ⁿ 6,69: [Gat Rimón: hebr. vinska stiskalnica granatovca.]

^o 6,70: [Anér: hebr. fant.]

^p 6,70: [Bileam: hebr. ne od ljudstva, tujec.]

^q 6,71: [Golán: hebr. ujetništvo.]

^r 6,71: [Aštarót: hebr. narast.]

^s 6,72: [Kedeš: hebr. svet (kraj).]

^t 6,72: [Daberát: hebr. beseda.]

^u 6,73: [Ramót: hebr. višine.]

^v 6,73: [Anem: hebr. dva vodnjaka.]

^w 6,74: [Mišál: hebr. zahteva.]

^x 6,74: [Abdón: hebr. suženjstvo.]

^y 6,75: [Hukok: hebr. določen.]

^z 6,75: [Rehób: hebr. širok (kraj).]

Galileji s svojimi predmestji, Hamón^a s svojimi predmestji in Kirjatájim^b s svojimi predmestji.
⁷⁷ Preostanku Meraríjevih otrok je *bilo* dano od Zábulonovega rodu: Rimón^c s svojimi predmestji in Tabor^d s svojimi predmestji;⁷⁸ in na drugi strani Jordana, ^epri Jerihi na vzhodni strani Jordana *jim je bilo dano* od Rubenovega rodu: Becer^f v divjini s svojimi predmestji, Jahac^g s svojimi predmestji,⁷⁹ tudi Kedemót^h s svojimi predmestji in Mefáatⁱ s svojimi predmestji;⁸⁰ od Gadovega rodu: Ramót v Gileádu s svojimi predmestji, Mahanájim^js svojimi predmestji,⁸¹ Hešbón^ks svojimi predmestji in Jazér^l s svojimi predmestji.

7 Torej Isahárjevi sinovi so *bili*: Tolá,^m Puvá,ⁿ Jašúb^o in Šimrón,^p Štirje.² Tolájevi sinovi: Uzí,^qRefajá,^rJeriél,^sJahmáj,^tJibsám^uin Šemuél,^vpoglavarji hiše njihovega očeta, *namreč* od Tolája. *Bili* so hrabri mogočni možje v svojih rodovih, katerih število je *bilo* v Davidovih dneh dvaindvajset tisoč šeststo.³ Uzíjevi sinovi: Jizrahjá;^win Jizrahjájevi sinovi: Mihael, Obadjá, Joél in Jišijá,^xpet. Vsi izmed njih vodilni možje.⁴ Z njimi, po njihovih rodovih, po hiši njihovih očetov, so *bile* čete vojakov za vojno, šestintrideset tisoč mož, kajti imeli so veliko žena in sinov.⁵ Njihovi bratje med vsemi Isahárjevimi družinami so *bili* hrabri mogočni možje, prešteti po vseh njihovih rodovnikih, sedeminosemdeset tisoč.

⁶ Benjaminovi sinovi: Bela, Beher^yin Jediaél,^ztrije.
⁷ Belovi sinovi: Ecbón,^aUzí, Uziél, Jerimót^bin Ir,^cpet; poglavariji hiše njihovih očetov, močni junaški možje; prešteti so bili po njihovih rodovnikih, dvaindvajset tisoč štiriintrideset.⁸ Beherjevi sinovi: Zemirá,^dJoás, Eliézer, Eljoenáj, Omri,^eJerimót, Abíja, Anatót in Alémet. Vsi ti so Beherjevi sinovi.⁹ Njihovo število po njihovih rodovnikih, po njihovih rodovih, poglavarjev hiš njihovih očetov,

6,78: Joz 21,35
 7,1: 1 Mz 46,13
 7,1: 4 Mz 26,23
 7,2: 2 Sam 24,1-2
 7,6: 1 Mz 46,21
 7,12: 1 Krn 7,7
 7,12: 4 Mz 26,38
 7,17: 1 Sam 12,11

močnih junaških mož, je *bilo* dvajset tisoč dvesto.
¹⁰ Tudi Jediaélovi sinovi: Bilhán. Bilhánovi sinovi: Jeúš, Benjamin, Ehúd,^fKenaaná,^gZetán,^hTaršíš in Ahišáhar.ⁱ¹¹ Vseh teh Jediaélovih sinov, po poglavarijih njihovih očetov, močnih junaških mož, je *bilo* sedemnajst tisoč dvesto vojakov, primernih, da gredo ven na vojsko *in* bitko.¹² Tudi Šupím^jin Hupím,^kIrova^l otroka *in* Huším,^mAhérjeviⁿsinovi.

¹³ Neftálijevi sinovi: Jahaciél,^oGuní, Jecer^pin Šalúm, Bilhini sinovi.

¹⁴ Manásejevi sinovi: Asriél,^qki mu je rodila (*toda* njegova arámska priležnica je rodila Mahírja, Gileádovega očeta;¹⁵ in Mahír je vzel za ženo sestro Hupíma in Šupíma, čigar sestrije *bilo* ime Maáha) in ime drugemu je *bilo* Celofhád;^rin Celofhád je imel hčere.¹⁶ Mahírjeva žena Maáha je rodila sina in njegovo ime imenovala Pereš;^sin ime njegovega brata je *bilo* Šereš;^tnjegova sinova pa *sta bila* Ulám^uin Rekem.¹⁷ Ulámovi sinovi: Bedán. ^v To so *bili* sinovi Gileáda, sinú Mahírja, Manásejevega sina.¹⁸ Njegova sestra Moléheta^wje rodila Išhóda,^xAbiézeja^yin Mahlája.^z¹⁹ Šemidájevi^asinovi so *bili*: Ahján,^bŠehem,^cLikhí^din Aniám.^e

²⁰ Efrájimovi sinovi: Šutélah,^fnjegov sin Bered, gnjegov sin Tahat, njegov sin Eladá^hin njegov sin Tahat,

²¹ njegov sin Zabád, njegov sin Šutélah, Ecer in Elád,ⁱki so jih usmrtil možje iz Gata, *ki so bili* rojeni v *tej* deželi, ker so prišli dol, da odvzamejo njihovo živino.²² Njihov oče Efrájim je mnogo dni žaloval in prišli so njegovi bratje, da ga tolažijo.

²³ Ko je odšel k svoji ženi, je spočela, rodila sina in njegovo ime je imenoval Berijá,^jker je z njegovom hišo šlo slabo.²⁴ (Njegova hči je *bila* Seéra,^kki je zgradila spodnji in zgornji Bet Horón ter Uzén Seéra.)^l²⁵ Refah^mje *bil* njegov sin, tudi Rešefⁿin

^a 6,76: [Hamón: hebr. topel izvir.]

^b 6,76: [Kirjatájim: hebr. dvojno mesto.]

^c 6,77: [Rimón: hebr. granatovec.]

^d 6,77: [Tabor: hebr. porušeno območje.]

^e 6,78: [Jordan: hebr. nekdo, ki se spušča.]

^f 6,78: [Becer: hebr. nedostopno mesto.]

^g 6,78: [Jahac: hebr. mendrati.]

^h 6,79: [Kedemót: hebr. začetki.]

ⁱ 6,79: [Mefáat: hebr. osvetljen.]

^j 6,80: [Mahanájim: hebr. dvojni tabor.]

^k 6,81: [Hešbón: hebr. planiranje.]

^l 6,81: [Jazér: hebr. v pomoč.]

^m 7,1: [Tolá: hebr. črv.]

ⁿ 7,1: [Puvá: hebr. udarec.]

^o 7,1: [Jašúb: hebr. on se bo vrnil.]

^p 7,1: [Šimrón: hebr. skrbništvo, varovanje.]

^q 7,2: [Uzí: hebr. močan.]

^r 7,2: [Refajá: hebr. Jahve je ozdravil.]

^s 7,2: [Jeriél: hebr. vržen od Boga.]

^t 7,2: [Jahmáj: hebr. vroč.]

^u 7,2: [Jibsám: hebr. dišeč.]

^v 7,2: [Šemuél: hebr. slišan od Boga.]

^w 7,3: [Jizrahjá: hebr. Jahve bo sejal.]

^x 7,3: [Jišijá: hebr. Jahve bo posodil.]

^y 7,6: [Beher: hebr. mlada kamela, dromedar.]

^z 7,6: [Jediaél: hebr. poznavač Bogga.]

^a 7,7: [Ecbón: hebr. prst.]

^b 7,7: [Jerimót: hebr. vzpetine.]

^c 7,7: [Ir: hebr. mesten.]

^d 7,8: [Zemirá: hebr. pesem.]

^e 7,8: [Omri: hebr. kopičenje.]

^f 7,10: [Ehúd: hebr. združen.]

^g 7,10: [Kenaaná: hebr. ženska oblika od ponižan.]

^h 7,10: [Zetán: hebr. oljčni nasad.]

ⁱ 7,10: [Ahišáhar: hebr. brat zore.]

^j 7,12: [Šupím: hebr. kače.]

^k 7,12: [Hupím: hebr. zavetja.]

^l 7,12: [Irova: ali, Irijeva.]

^m 7,12: [Huším: hebr. hiteči.]

ⁿ 7,12: [Ahérjevi: ali, Ahirámovi; [hebr. naslednji].]

^o 7,13: [Jahaciél: hebr. odmerjen od Boga.]

^p 7,13: [Jecer: hebr. oblikovati.]

^q 7,14: [Asriél: hebr. pravica od Boga.]

^r 7,15: [Celofhád: hebr. zaščita pred strahom.]

^s 7,16: [Pereš: hebr. izloček.]

^t 7,16: [Šereš: hebr. dno, korenina.]

^u 7,16: [Ulám: hebr. osamljen, zavezanega jezika.]

^v 7,17: [Bedán: hebr. klečeplazen.]

^w 7,18: [Moléheta: hebr. kraljica.]

^x 7,18: [Išhód: hebr. mož slovesa.]

^y 7,18: [Abiézej: hebr. oče pomoci.]

^z 7,18: [Mahláj: hebr. bolezen.]

^a 7,19: [Šemidá: hebr. ime védenja.]

^b 7,19: [Ahján: hebr. bratski.]

^c 7,19: [Šehem: hebr. vrat.]

^d 7,19: [Likhí: hebr. učeni.]

^e 7,19: [Aniám: hebr. tarnanje ljudstva.]

^f 7,20: [Šutélah: hebr. trčenje vrzeli, nesloga.]

^g 7,20: [Bered: hebr. toča.]

^h 7,20: [Eladá: hebr. Bog je okrasil.]

ⁱ 7,21: [Elád: hebr. Bog je pričeval.]

^j 7,23: [Berijá: hebr. v stiski.]

^k 7,24: [Seéra: hebr. sorodnica.]

^l 7,24: [Uzén Seéra: hebr. Šeéra, Efrájimova hči, je razširila.]

^m 7,25: [Refah: hebr. vzdrževati.]

ⁿ 7,25: [Rešef: hebr. tleča žerjavica.]

njegov sin Telah ^oin njegov sin Tahan, ^{p26} njegov sin Ladán, njegov sin Amihúd, ^qnjegov sin Elišamá, ²⁷ njegov sin Non ^rin njegov sin Ješua. ^s

²⁸ Njihove posesti in prebivališča so bila Betel ^tin njegova mesta, proti vzhodu Naára, ^u proti zahodu Gezer s svojimi mesti; ^vtudi Sihem in njegova mesta, do Gaze ^w in njenih mest; ²⁹ in pri mejah Manásejevih otrok, Bet Šeán ^xin njegova mesta, Taanáh in njegova mesta, Megída ^y in njegova mesta ter Dor ^zin njegova mesta. V teh so prebivali otroci Izraelovega sina Jožefa.

³⁰ Aserjevi sinovi: Jimnáh, ^aJišvá, ^bJišví, ^cBerijá in njihova sestra Séraha. ^{d31} Berijájeva sinova: Heber in Malkiél, ^eki je Birzájito ^foce. ³² Heber je zaplodil Jafléta, ^gŠomerja, ^hHotáma ⁱin njihovo sestro Šuo. ^{j33} Jaflétovi sinovi: Pasáh, ^kBimhál ^lin Ašvát. ^mTo so Jaflétovi sinovi. ³⁴ Šemerjevi sinovi: Ahí, Rohgá, ⁿHubá ^oin Arám. ³⁵ Sinovi njegovega brata Heléma: ^pCofah, ^qJimná, ^rŠeleš ^sin Amál. ^{t36} Cofahovi sinovi: Suah, ^uHarnéfer, ^vŠuál, ^wBerí, ^xJimrá, ^{y37} Becer, Hod, ^zŠamá, Šilsá, ^aJitrán in Beerá. ³⁸ Jeterjevi sinovi: Jefuné, Pispá ^bin Ará. ^{c39} Ulájevi sinovi: Aráh, ^dHaniél ^ein Ricjá. ^{f40} Vsi ti so bili Aserjevi otroci, poglavarji njihovih očetnih hiš, izbrani in močni junaški možje, vodje princev. Število tistih, ki so bili po rodovniku zmožni za vojno in bitko, je bilo šestindvajset tisoč mož.

7,27: 4 Mz 13,9
7,28: Joz 16,7
7,28:
1 Mkb 7,45
7,29: Joz 17,7
7,29: Joz 17,11
7,30: 1 Mz 46,17
8,1: 1 Mz 46,21
8,1: 4 Mz 26,38
8,3: 1 Mz 46,21
8,5: 4 Mz 26,39
8,6: 1 Krn 2,52
8,21: 1 Krn 8,13

ⁱ 8,1: [Ahráh: hebr. po njegovem bratu.]
^j 8,2: [Nohá: hebr. tihost, tišina.]
^k 8,2: [Rafá: hebr. velikan.]
^l 8,3: ^lAdár: ali, Ard; [hebr. velik.]
^m 8,3: [Gerá: hebr. zrno žita.]
ⁿ 8,3: [Abihúd: hebr. oče slovesa.]
^o 8,4: [Abišúa: hebr. oče obilja.]
^p 8,4: [Naamán: hebr. prijetnost.]
^q 8,4: [Ahóah: hebr. bratski.]
^r 8,5: ^rSefufán: ali, Šufám; [hebr. podoben kači.]
^s 8,5: [Hurám: hebr. plemenit.]
^t 8,7: [Ahihúd: hebr. brat uganke, skrvnosten.]
^u 8,8: [Šaharájim: hebr. dvojna zora.]
^v 8,8: [Hušíma: hebr. hiteča.]
^w 8,8: [Baára: hebr. brutalna.]
^x 8,9: [Malkám: hebr. malik Amoncev.]
^y 8,10: [Jeúc: hebr. svetovalec.]
^z 8,10: [Sahej: hebr. ujetost.]
^a 8,10: [Mirmá: hebr. zapeljevanje, prevara.]
^b 8,11: [Abitúb: hebr. oče dobrote.]
^c 8,11: [Elpáal: hebr. Bog je dejanje.]
^d 8,12: [Mišám: hebr. pregled.]
^e 8,12: [Šamed: hebr. nekaj ohranjenega.]
^f 8,12: [Onó: hebr. moč, bogastvo.]
^g 8,14: [Ahjó: hebr. bratski.]
^h 8,14: [Šašák: hebr. podstavek.]
ⁱ 8,14: [Jeremót: hebr. povzdigovanja.]
^j 8,15: [Zebadjá: hebr. Jahve je dal.]
^k 8,15: [Arád: hebr. oddvojen.]
^l 8,15: [Ader: hebr. postrojitev, ureditev.]
^m 8,16: [Jišpá: hebr. on bo popraskal.]
ⁿ 8,16: [Johá: hebr. od Jahveja oživljen.]
^o 8,17: [Hizkí: hebr. močan.]
^p 8,17: [Heber: hebr. skupnost.]
^q 8,18: [Jišmeráj: hebr. ohraniteljski.]
^r 8,18: [Jizlijá: hebr. on bo izvlekel.]
^s 8,19: [Jakím: hebr. on bo dvignil.]
^t 8,19: [Zihrí: hebr. spominski.]
^u 8,19: [Zabdí: hebr. dajajoč.]
^v 8,20: [Elienáj: hebr. proti Jahveju so moje oči.]
^w 8,20: [Celetáj: hebr. senčen.]
^x 8,21: [Adajáj: hebr. Jahve je okrasil.]
^y 8,21: [Berajá: hebr. Jahve je ustvaril.]
^z 8,21: [Šimrát: hebr. stražarjenje.]
^a 8,21: ^aŠimíjevi: ali, Šemaájajevi.
^b 8,22: [Jišpán: hebr. on bo skril.]

- ^o 7,25: [Telah: hebr. preklati.]
- ^p 7,25: [Tahan: hebr. postaja.]
- ^q 7,26: [Amihúd: hebr. ljudstvo bleska.]
- ^r 7,27: ^{Non:} ali, Nun; [hebr. vztrajnost.]
- ^s 7,27: ^{Ješua:} ali, Józue; [hebr. Jahve je rešitev.]
- ^t 7,28: [Betel: hebr. Božja hiša.]
- ^u 7,28: [Naára: hebr. mladosten.]
- ^v 7,28: ^{mesti:} hebr. hčerami.
- ^w 7,28: ^{Gaze:} ali, Adasse; [hebr. močna].
- ^x 7,29: [Bet Šeán: hebr. hiša lagodja.]
- ^y 7,29: [Megída: hebr. shajališče, srečanje.]
- ^z 7,29: [Dor: hebr. prebivališče.]
- ^a 7,30: [Jimnáh: hebr. uspešnost.]
- ^b 7,30: [Jišvá: hebr. on bo zravnal.]
- ^c 7,30: [Jišví: hebr. zravnan.]
- ^d 7,30: [Séraha: hebr. presežek.]
- ^e 7,31: [Malkiél: hebr. kraj (določen) od Boga.]
- ^f 7,31: [Birzájít: hebr. prebosti, luknje.]
- ^g 7,32: [Jaflét: hebr. on bo izročil.]
- ^h 7,32: [Šomer: hebr. varuh.]
- ⁱ 7,32: [Hotám: hebr. pečat.]
- ^j 7,32: [Šua: hebr. bogastvo.]
- ^k 7,33: [Pasáh: hebr. delivec.]
- ^l 7,33: [Bimhál: hebr. z obrezovanjem.]
- ^m 7,33: [Ašvát: hebr. svetel.]
- ⁿ 7,34: [Rohgá: hebr. krik.]
- ^o 7,34: [Hubá: hebr. skrit.]
- ^p 7,35: [Helém: hebr. tisti, ki udarja.]
- ^q 7,35: [Cofah: hebr. šírina.]
- ^r 7,35: [Jimmá: hebr. on bo omejil.]
- ^s 7,35: ^{Šeleš:} hebr. trojni.]
- ^t 7,35: [Amál: hebr. muka, trpljenje.]
- ^u 7,36: [Suah: hebr. obrisati.]
- ^v 7,36: [Harnéfer: hebr. Horus je milostljiv.]
- ^w 7,36: [Šuál: hebr. lisica ali šakal.]
- ^x 7,36: [Berí: hebr. izvir, vodnjak.]
- ^y 7,36: [Jimrá: hebr. zamenjava.]
- ^z 7,37: [Hod: hebr. slava.]
- ^a 7,37: [Šilšá: hebr. trojen.]
- ^b 7,38: [Pispá: hebr. razpršitev.]
- ^c 7,38: [Ará: hebr. lev.]
- ^d 7,39: [Aráh: hebr. popotnik.]
- ^e 7,39: [Haniél: hebr. naklonjenost od Boga.]
- ^f 7,39: [Ricjá: hebr. zadovoljstvo.]
- ^g 8,1: [Okoli leta 1400 in naprej pr. Kr.]
- ^h 8,1: [Ašbél: hebr. tekoč.]

Eliél,²³ Abdón, Zihrí, Hanán,²⁴ Hananjá, Elám, Antotijá,²⁵ Jifdejá^e in Penuél, Šašákoví sinovi;²⁶ in Šamšeráj, Šeharjá,^f Ataljá,²⁷ Jaarešjá, Elijáⁱ in Zihrí, Jerohámovi sinovi.²⁸ To so bili poglavariji izmed očetov, po svojih rodovih, vodilni možje. Ti so prebivali v Jeruzalemu.²⁹ Pri Gibeónu je prebival oče^j Gibeóncev, čigar ženi je bilo ime Maáha.³⁰ Njegov prvorojenec Abdón, Cur,^k Kiš,^l Báal, Nadáb,³¹ Gedór, Ahjó in Zeher.^m Miklótⁿ je zaplodil Šimája.^o Tudi ti so s svojimi brati prebivali nasproti njih v Jeruzalemu.

³³ Ner^p je zaplodil Kiša, Kiš je zaplodil Savla,^q Savel je zaplodil Jonatana, Malkišúa,^r Abinadába^s in Ešbáala.^t ³⁴ Jonatanov sin je bil Meríb Báal^u in Meríb Báal je zaplodil Miha.^v ³⁵ Mihovi sinovi so bili Pitón,^w Meleh,^x Taréa^y in Aház.³⁶ Aház je zaplodil Jeoadája;^z in Jeoadá je zaplodil Alémeta, Azmáveta^a in Zimrija; ^bZimri je zaplodil Mocá^c in Mocá je zaplodil Binája; ^cnjegov sin je bil Rafája,^d njegov sin Elasáj, njegov sin Acél.^e ³⁸ Acél je imel šest sinov, katerih imena so ta: Azrikám, Bohrú,^f Jišmaél,^g Šearjá,^h Obadjá in Hanán. Vsi ti so bili Acélovi sinovi.³⁹ Sinovi njegovega brata Ešekaⁱ so bili njegov prvorojenec Ulám, drugi Jeúš in tretji Elifelet.⁴⁰ Ulámovi sinovi so bili močni junaški možje, lokostrelci in imel je mnogo sinov in vnukov, sto petdeset. Vsi ti so Benjaminovi sinovi.

9 Tako lje bil ves Izrael preštet po rodovnikih. Glej, zapisani so bili v knjigo Izraelovih in Judovih kraljev; [tisti] ki so bili odvedeni v Babilon zaradi svojega prestopka.

² Torej prvi prebivalci, ki so prebivali na svojih posestvih, v svojih mestih, so bili Izraelci, duhovniki, Lévijevci in Netinimci.³ V Jeruzalemu so od Judovih, Benjaminovih, Efrájimovih otrok in Manáseja prebivali:⁴ Utáj,^k sin Amihúda, sinú Omrija, sinú Imrija,^l Baníjevega sina, izmed otrok Judovega sina Pareca.⁵ Izmed Šilčanov:

prvorojenec Asajá in njegovi sinovi.⁶ Izmed Zerahovih sinov: Jeuél^m in njihovi bratje, šeststo devetdeset.⁷ Izmed Benjaminovih sinov: Salú,ⁿ sin Mešuláma, sinú Hodavijá, Senuájevega^o sina.⁸ Jerohámov sin Jibnejá^P in Elá, sin Uzíja, Mihiřeveva^q sina in Mešulám, sin Šefatjája, sinú Reguéra, Jibnijájevega^r sina^s in njihovi bratje, glede na svoje rodove, devetsto šestinpetdeset. Vsi ti možje so bili vodje očetov v hiši svojih očetov.

¹⁰ Izmed duhovnikov: Jedajája,^s Jojaríb,^t Jahín,^u Azarjá,^v sin Hilkijá, sinú Mešuláma, sinú Cadóka, sinú Merajóta, Ahitúbovega sina, povelnika Božje hiše;¹² in Adajá, sin Jeroháma, sinú Pašhúrja,^w Malkijájevega sina in Masáj,^x sin Adiéla, sinú Jahzérája,^y sinú Mešuláma, sinú Mesilemóta,^z Imérjevega^a sina¹³ ter njihovi bratje, poglavariji hiše svojih očetov, tisoč sedemsto šestdeset, zelo^b sposobni možje za službo Božje hiše.

¹⁴ Izmed Lévijevcev: Šemajá, sin Hašuba,^c sinú Azrikáma, sinú Hašabjája izmed Meraríjevih sinov;¹⁵ Bakbakár,^d Hereš,^e Galál,^f Matanjá, sin Miha,^g sinú Zihrija, Asáfovega sina,¹⁶ Obadjá, sin Šemajája, sinú Galála, Jedutúnovega^h sina in Berehjá, sin Asája,ⁱ Elkanájevega sina, ki je prebival v vaseh Netófčanov.¹⁷ Vratarji so bili Šalúm, Akúb, Talmón,^j Ahimán^k in njihovi bratje; Šalúm je bil vodja;¹⁸ ki so do takrat čakali pri kraljevih velikih vratih proti vzhodu; bili so vratarji v družbi Lévijevih otrok.¹⁹ Šalúm, sin Koréja, sinú Abiasáfa, Kórahovega sina in njegovi bratje iz hiše njegovega očeta, Kórahovci, so bili nad delom službe, čuvaji velikih^k vrat šotorskega svetišča. Njihovi očetje, nad Gospodovo vojsko, pa so bili čuvaji vhoda.²⁰ Eleazarjev sin Pinhás je bil v preteklem času vladar nad njimi in Gospod je bil^z z njim.²¹ Mešelemjájev sin Zeharjá je bil vratar vrat šotorskega svetišča skupnosti.²² Vseh teh, ki so bili izbrani, da bodo vratarji v velikih

8,29: 1 Krn 9,35
8,29: 1 Krn 9,35
8,31: 1 Krn 9,37
8,32: 1 Krn 9,38
8,33: 1 Sam 14,51
8,33: 2 Sam 2,8
8,34: 2 Sam 4,4
8,35: 1 Krn 9,41
9,3: Neh 11,1

g 8,38: [Jišmaél: hebr. Bog bo slišal.]
h 8,38: [Šearjá: hebr. Jahve je zagrmel.]
i 8,39: [Ešek: hebr. zatiranje.]
j 9,1: [Okoli leta 1200 in naprej pr. Kr.]
k 9,4: [Utáj: hebr. pomagati.]
l 9,4: [Imrí: hebr. gostobeseden.]
m 9,6: [Jeuél: hebr. odnesen proč od Boga.]
n 9,7: [Salú: hebr. stehtan.]
o 9,7: [Senuáj: hebr. usmerjen.]
p 9,8: [Jibnejá: hebr. zgrajen od Jahveja.]
q 9,8: [Mihiří: hebr. prodajalec.]
r 9,8: [Jibnijá: hebr. zgrajen od Jahveja, zgradba od Jahveja.]
s 9,10: [Jedajá: hebr. Jahve je spoznal.]
t 9,10: [Jojaríb: hebr. Jahve se bo potegoval.]
u 9,10: [Jahín: hebr. on bo osnoval.]
v 9,11: [Azarjá: tudi imenovan, Serajá.]
w 9,12: [Pašhúr: hebr. osvobojenje.]
x 9,12: [Masáj: hebr. učinkovit.]
y 9,12: [Jahzér: hebr. mogoče zaščita.]
z 9,12: [Mesilemóta: hebr. pobotanje.]
a 9,12: [Imér: hebr. zgovoren.]
b 9,13: [zelo...: hebr. močni junaški možje.]
c 9,14: [Hašub: hebr. inteligenten.]
d 9,15: [Bakbakár: hebr. iskalec.]
e 9,15: [Hereš: hebr. skriven.]
f 9,15: [Galál: hebr. velik.]
g 9,16: [Jedutún: hebr. glasen.]
h 9,16: [Asá: hebr. narejen.]
i 9,17: [Talmón: hebr. zatiralski.]
j 9,17: [Ahimán: hebr. brat deleža.]
k 9,19: [velikih...: hebr. pragov.]

^c 8,23: [Hanán: hebr. naklonjenost.]
^d 8,24: [Antotijá: hebr. odgovori od Jahveja.]
^e 8,25: [Jifdejá: hebr. Jahve bo osvobodil.]
^f 8,26: [Šamséráj: hebr. podoben soncu.]
^g 8,26: [Šeharjá: hebr. Jahve je iskal.]
^h 8,26: [Ataljá: hebr. Jahve je omejl.]
ⁱ 8,27: [Elijá: hebr. Bog Jahveja.]
^j 8,29: [oče...: tudi imenovan, Jehiél.]
^k 8,30: [Cur: hebr. skala.]
^l 8,30: [Kiš: hebr. lok.]
^m 8,31: [Zeher: ali, Zeharjá; [hebr. spominski.]
ⁿ 8,32: [Miklót: hebr. palice.]
^o 8,32: [Šimája: ali, Šimá; [hebr. oznanjenje].
^p 8,33: [Ner: hebr. svetilka.]
^q 8,33: [Savel: hebr. izprošen.]
^r 8,33: [Malkišúa: hebr. kralj bogastva.]
^s 8,33: [Abinadába: tudi imenovanega, Jišví.]
^t 8,33: Ešbáal: ali, Iš Bošeta; [hebr. mož Baala, mož gospodarja].
^u 8,34: Merib Báal: ali, Mefibóšet; [hebr. prepirljív, ali, Báalov prepirljívec].
^v 8,34: [Miha: hebr. kdo je kakor Jahve].
^w 8,35: [Pitón: hebr. obširen.]
^x 8,35: [Meleh: hebr. kralj.]
^y 8,35: Taréa: ali, Tahréa; [hebr. zemlja].
^z 8,36: Jeoadája: tudi imenovan, Jara; [hebr. od Jahveja okrašen].
^a 8,36: [Azmávet: hebr. močan do smrti.]
^b 8,36: [Zimri: hebr. glasben.]
^c 8,37: [Biná: hebr. vodnjak.]
^d 8,37: Rafája: tudi imenovan, Refajá.
^e 8,37: [Acél: hebr. plemenit.]
^f 8,38: [Bohrú: hebr. prvorojeni.]

vratih, je bilo dvesto dvanajst. Ti so bili prešteci po svojem rodovniku v svojih vaseh, ki sta jih David in videc Samuel odredila ^lv njihovo določeno ^mslužbo. ²³Tako so oni in njihovi otroci *imeli* nadzor velikih vrat Gospodove hiše, *namreč* hiše šotorskega svetišča, po stražah.²⁴V štirih četrtinah so bili vratarji, proti vzhodu, zahodu, severu in jugu.²⁵Njihovi bratje, *ki so bili* v svojih vaseh *naj bi* z njimi prihajali po sedmih dneh, od časa do časa.²⁶Kajti ti Lévijevci, štirje glavni vratarji, so bili v *svoji* določeni ⁿslužbi in so bili nad sobami ^oin zakladnicami Božje hiše.

²⁷Prenočevali so naokoli Božje hiše, ker *je bila* nad njimi zadolžitev in njim je *pripadalo* vsakodnevno jutranje odpiranje.²⁸*Nekateri* izmed njih so imeli zadolžitev strežniških posod, da bi jih prinašali noter in Pven po številu.²⁹*Tudi* nekateri izmed njih *so bili* določeni, da nadzirajo posode, vse svetiščne ^qpriprave, fino moko, vino, olje, dišave in kadila.³⁰*Nekateri* izmed sinov duhovnikov so iz dišav izdelovali mazilo.³¹Matitjá, ^reden izmed Lévijevcev, ki *je bil* prvorojenec Kórahovca Šalúma, je imel določeno ^sslužbo nad stvarmi, ki so bile narejene v ^tponovah.³²*Ostali* izmed njihovih bratov, izmed Kehátovih sinov, *so bili* nad hlebi navzočnosti,^uda so *jih* pripravljeni vsak šabat.³³To so pevci, glavni izmed Lévijevih očetov, *ki so* prosti *ostali* v sobah, kajti pri ^vtem delu so bili zaposleni dan in noč.³⁴Ti glavni Lévijevi očetje *so bili* vodje po svojih rodovih; ti so prebivali pri Jeruzalemu.

³⁵V Gibeónu je prebival Jehiél, oče Gibeóncev, čigar ženi *je bilo* ime Maáha³⁶ in njegov prvorojenec Abdón, potem Cur, Kiš, Báal, Ner, Nadáb,³⁷Gedór, Ahjó, Zeharjá in Miklót.³⁸Miklót je zaplodil Šímá. In tudi ti so prebivali s svojimi brati pri Jeruzalemu, nasproti svojih bratov.³⁹Ner je zaplodil Kiša, Kiš je zaplodil Savla, Savel je zaplodil Jonatana, Malkišúa, Abinadába in Ešbáala.⁴⁰Jonatanov sin *je bil* Meríb Báal, in Meríb Báal je zaplodil Miha.⁴¹Mihovi sinovi *so bili* Pitón, Meleh, Tahréa *in Aház*.⁴²Aház je zaplodil Jara ^win Jara je zaplodil Alémata, Azmáveta in Zimrija in Zimri je zaplodil Mocá⁴³in Mocá je zaplodil Binája, njegov sin Refajá, njegov sin Elasáj, njegov sin Acél.⁴⁴Acél je imel šest sinov, katerih imena so ta: Azrikám, Bohrú, Jišmaél, Šearjá, Obadjá in Hanán; ti *so bili* Acélovi sinovi.

10 Torej ^xFilistejci so se borili zoper Izrael, in Izraelovi možje so pobegnili pred Filistejci in umorjeni ^ypopadali na gori Gilbói.^zFilistejci so zasledovali Savla in njegove sinove; in Filistejci so usmrtili Jonatana, Abinadába ^a in Malkišúa,

^l 9,22: *odredila*: hebr. utemeljila.

^m 9,22: *določeno*: ali, zaupno.

ⁿ 9,26: *določeni*: hebr. zaupni.

^o 9,26: *sobami*: ali, skladišči.

^p 9,28: *in*: hebr. po številu in odnašali.

^q 9,29: *svetiščne*...: ali, posode svetišča.

^r 9,31: [Matitjá: hebr. dar Jahveja.]

^s 9,31: *določeno*...: ali, zaupano.

^t 9,31: *v*...: ali, na ravnih ploščah, ali, rezinah.

^u 9,32: *navzočnosti*: hebr. naročanja.

^v 9,33: *pri*...: hebr. nad njimi je bilo to delo.

^w 9,42: [Jara: hebr. gozd, ali, satovje.]

^x 10,1: [Leta 1056 pr. Kr.]

^y 10,1: *umorjeni*: ali, ranjeni.

^z 10,1: [Gilbóa: hebr. vodnjak izbruha.]

Savlove sinove.³Bitka je postala huda zoper Savla in lokostrelci ^bso ga zadeli ^cin bil je ranjen od lokostrelcev.⁴Potem je Savel rekel svojemu nosilcu bojne opreme: »Izvleci svoj meč in me prebodi z njim; da ne bi prišli ti neobreznaci in me zlorabili.«^dNjegov nosilec bojne opreme pa ni hotel, kajti bil je hudo prestrašen. Tako je Savel vzel meč in se vrgel nanj.⁵Ko je njegov nosilec bojne opreme videl, da je bil Savel mrtev, se je tudi sam prav tako vrgel na meč in umrl.⁶Tako je umrl Savel in njegovi trije sinovi in vsa njegova hiša je skupaj umrla.⁷Ko so vsi možje iz Izraela, ki *so bili* v dolini, videli, da so oni pobegnili in da so bili Savel in njegovi sinovi mrtvi, potem so zapustili svoja mesta in pobegnili, in prišli so Filistejci ter prebivali v njih.

⁸Pripetilo se je naslednji dan, ko so prišli Filistejci, da oropajo umorjene, da so našli Savla in njegove sinove padle na gori Gilbói.⁹Ko so ga splekl do golega, so vzeli njegovo glavo, njegovo bojno opremo in *[to]* poslali naokoli po deželi Filistejcev, da odnesejo novice njihovim malikom in ljudstvu.¹⁰Njegovo bojno opremo so položili v hišo svojih bogov, njegovo glavo pa so pritrdirili v Dagónovem ^etemplju.

¹¹Ko so vsi Jabéš Gileádovci ^fslišali vse, kar so Filistejci storili Savlu,¹²so vstali vsi hrabri možje in odnesli Savlovo truplo in trupla njegovih sinov ter jih prinesli v Jabéš in njihove kosti pokopali pod hrastom v Jabéšu in se postili sedem dni.

¹³Tako je Savel umrl zaradi svojega prestopka, ki ga je zagrešil ^gzoper Gospoda, *torej* zoper Gospodovo besedo, ki se je ni držal in je tudi spraševal za *nasvet nekoga*, *ki je imel* hišnega duha, da poiuze *o tem*,¹⁴ni pa poizvedel od Gospoda, zato ga je ta usmrtil in kraljestvo obrnil k Jesejevemu ^hsinu Davidu. ⁱ

11 Potem ^jse je ves Izrael zbral skupaj k Davidu ^kin Hebrón, rekoč: »Glej, mi *smo* tvoja kost in tvoje meso.²Poleg tega si *bil* ti ta v ^kpreteklem času, ko je bil Savel kralj, ki si nas vodil ven in privedel v Izrael, in Gospod, tvoj Bog, ti je rekel: ›Ti boš pasel ^lmoje ljudstvo Izraela in ti boš vladar nad mojim ljudstvom Izraelom.‹«³Zato so vsi Izraelovi starešine prišli h kralju v Hebrón in David je v Hebrónu z njimi sklenil zavezo pred Gospodom; in mazilili so Davida za kralja nad Izraelom, glede na besedo od Gospoda po Samuelu.^m

⁴David in ves Izrael so odšli k Jeruzalemu, ki *je* Jebús, ⁿkjer so *bili* prebivalci dežele Jebusejci.

⁵Prebivalci Jebúsa so rekli Davidu: »Ne boš prišel sèm.« Kljub temu je David zavzel sionski grad, ki *je* Davidovo mesto.⁶David je rekel: »Kdorkoli

^a 10,2: *Abinadába*: tudi imenovanega Jišví.

^b 10,3: *lokostrelci*: hebr. strelci z loki.

^c 10,3: *zadeli*: hebr. našli.

^d 10,4: *zlorabili*: ali, zasmehovali.

^e 10,10: [Dagón: hebr. ribji bog, filistejsko božanstvo.]

^f 10,11: [Jabéš Gileád: hebr. posušeno območje vzhodno od Jordana.]

^g 10,13: *zagrešil*: hebr. prekršil.

^h 10,14: *Jesejevemu*: hebr. Izajevemu.

ⁱ 10,14: [David: hebr. ljubec.]

^j 11,1: [Leta 1048 pr. Kr.]

^k 11,2: *v*...: hebr. tako včeraj in tretji dan.

^l 11,2: *pasel*...: ali, vladal mojemu ljudstvu Izraelu.

^m 11,3: *Samuelu*: hebr. Samuelovi roki.

ⁿ 11,4: [Jebús: hebr. mlatišče.]

prvi udari Jebusejce bo vodja ^oin poveljnik.« Tako je Cerújin sin Joáb prvi odšel gor in je bil vodja. ⁷ David je prebival v gradu, zato so ga ^P imenovali Davidovo mesto. ⁸ Okoli je zgradil mesto, celo od Milója ^qnaokoli, Joáb pa je popravil ^rpreostanek mesta. ⁹ Tako je David postajal ^svečji in večji, kajti Gospod nad bojevniki je *bil* z njim.

¹⁰ Tudi ti so vodje izmed mogočnih mož, ki jih je imel David, ki so se ^tz njim okrepili v njegovem kraljestvu *in* z vsem Izraelom, da ga postavijo za kralja, glede na Gospodovo besedo, ki je zadevala Izrael. ¹¹ To pa je število mogočnih mož, ki jih je imel David: Hahmoníjec ^uJašobám, ^vvodja poveljnikov; svojo sulico je dvignil zoper tristo [in] po njem [so bili] naenkrat umorjeni. ¹² Za njim je *bil* Eleazar, sin Dodója, ^wAhóahovca, ki je *bil* eden izmed treh mogočnih. ¹³ Z ^xDavidom je bil pri Pas Damínu ^yin tam so se Filistejci skupaj zbrali za bitko, kjer je bil kos zemljišča poln ječmena; in ljudstvo je pobegnilo pred Filistejci. ¹⁴ Postavila ^zsta se na sredo *tega* kosa zemljišča, ga osvobodila in usmrtila Filistejce in Gospod jih je rešil z veliko rešitvijo. ^a

¹⁵ Torej trije ^bizmed tridesetih poveljnikov so odšli dol k skali, k Davidu, v votlino Adulám, vojska Filistejcev pa se je utaborila v dolini Rafájim. ¹⁶ David je *bil* takrat v utrjenem kraju, garnizija Filistejcev pa je *bila* tedaj pri Betlehemu. ¹⁷ David je zahrepenel in rekel: »Oh da bi mi nekdo dal piti vode iz betlehemskega vodnjaka, ki je pri velikih vratih!« ¹⁸ In trije so se prebili skozi vojsko Filistejcev in zajeli vodo iz betlehemskega vodnjaka, ki je *bil* pri velikih vratih, *jo* vzeli in *jo* prinesli k Davidu, toda David je ni hotel piti, temveč jo je izlil Gospodu ¹⁹ in rekel: »Bog ne daj, da bi storil to stvar. Mar naj bi pil kri teh mož, ki ^cso svoja življenja postavili v nevarnost? Kajti s *tveganjem* za svoja življenja so jo prinesli.« Zato je ni hotel piti. Te stvari so storili ti trije mogočni.

11,7: 2 Sam 5,7

11,10:

2 Sam 23,8

11,13:

1 Sam 17,1

11,14:

2 Sam 23,13

11,21: 2 Sam 23,19-39

11,27:

2 Sam 23,25

²⁰ Joábov brat Abišáj je bil vodja izmed treh. Ker je svojo sulico dvignil proti tristotim, *jih* usmrtil in imel ime med tremi. ²¹ Izmed treh je bil častitljivejši kakor dva, kajti bil je njihov poveljnik, vendar *prvih* treh ni dosegel. ²² Jojadájev sin Benajá, sin hrabrega moža iz Kabceela, ^dki ^eje storil mnogo dejanj; usmrtil je dva levu podobna moža iz Moába; prav tako je odšel dol in ubil leva v jami na snežen dan. ²³ Ubil je Egipčana, moža ^fvisoke postave, pet komolcev visokega. V Egipčanovi roki je *bila* sulica, podobna tkalčevemu brunu in ta je s palico odšel dol k njemu, iz Egipčanove roke iztrgal sulico in ga usmrtil z njegovo lastno sulico. ²⁴ Te *stvari* je storil Jojadájev sin Benajá in imel je ime med tremi najmogočnejšimi. ²⁵ Glej, bil je častitljiv med tridesetimi, toda ni dosegel *prvih* treh in David ga je postavil čez svojo stražo.

²⁶ Hrabri možje izmed vojsk *so bili* tudi: Joábov brat Asaél, Dodójev sin Elhanán ^giz Betlehema, ²⁷ Harórec ^hŠamót, ⁱPéletovec ^jHelec, ^kIrá, ^lsin Tekójčana Ikéša, ^mAnatóčan Abiézer, ⁿHušán Sibeháj, ^oAhóahovec Iláj, ^pNetófcán Mahráj, ^qBaanájev sin Heled, ^rNetófcán, ³¹Ribájev sin Itáj ^siz Gíbee, ^tki *pripada* Benjaminovim otrokom, Piratónec Benajá, ³²Huráj ^uiz Gáaševih potokov, Arbatéjec Abiéler, ^u³³Baharuméjec Ázmávet, ^vSaalbóneč Eljahbá, ^wsinovi Guníjevca Hašéna; ^xJonatan, sin Hararéjca Šágéja, ^yAhiám, ^zsin Hararéjca Sahárja, ^aUrov ^bsin Elifál, ^cMeheréjec Hefer, Péletovec Ahíja, ³⁷Karmélčan Hechró, ^dEzbájev ^esin Naaráj, ^fNatánov brat Joél, Hagríjev ^gsin Mibhár, ^hAmónec Celek, ⁱBeeróčan Nahráj, ^jnosilec bojne opreme Cerújinega sina Joába, ⁴⁰Jéterjevec Irá, Jéterjevec Garéb, ^kHetejec Urijá, ^lAhlájev ^msin Zabád, ⁿAdiná, ^osin Rubenovca Šizája, poveljnik Rubenovcev in trideseterica z njim, ⁴³Maahájev sin Hanán, Mitnéjec Józafat, ⁴⁴Aštaróčan Uzíja, Šamá in Jehiél, sinova Aroérčana Hotáma, ⁴⁵Šimríjev ^psin Jediaél ^qin njegov brat Ticéjec Johá, ^rMahavéjec Eliél,

^o 11,6: *vodja*: hebr. poglavar.^p 11,7: *ga...:* to je, Sion.^q 11,8: [Miló: hebr. branik, okop.]^r 11,8: *popravil*: hebr. oživel.^s 11,9: *postajal...:* hebr. vstopal, šel in naraščal.^t 11,10: *se...:* ali, trdno držali z njim.^u 11,11: *Hahmoníjec*: ali, Hahmoníjev sin.^v 11,11: [Jašobám: hebr. ljudstvo se bo vrnilo.]^w 11,12: [Dodó: hebr. ljubeč.]^x 11,13: [Leta 1047 pr. Kr.]^y 11,13: *Pas Damínu*: tudi imenovanemu, Efes Damímu; [hebr. dlan prelitja krvi].^z 11,14: *Postavila...:* ali, Stala sta na sredi.^a 11,14: *rešitvijo*: ali, rešitvijo duš.^b 11,15: *trije...:* ali, poveljniki nad tridesetimi so odšli.^c 11,19: *ki...:* hebr. z njihovimi življenji.^d 11,22: [Kabceél: hebr. Bog je zbral.]^e 11,22: *ki...:* hebr. velikih dejanj.^f 11,23: *visoke*: hebr. mere.^g 11,26: [Elhanán: hebr. Bog je milostljiv.]^h 11,27: *Harórec*: ali, Haródec; [hebr. planinec.]ⁱ 11,27: *Šamót: ali, Šamá;* [*Šamót*: hebr. razvaline.]^j 11,27: *Péletovec*: ali, Paltičan; [hebr. mogoče moč.]^k 11,27: [Helec: hebr. oddvojen.]^l 11,28: [Irá: hebr. budnost.]^m 11,28: [Ikéš: hebr. sprevržen.]ⁿ 11,28: [Abiézer: hebr. oče pomoci.]^o 11,29: *Sibeháj*: ali, Mebuńaj; [hebr. podoben goščavi.]^p 11,29: *Iláj*: ali, Calmón; [hebr. vzdignjen.]^q 11,30: [Mahráj: hebr. nagel.]^r 11,30: *Heled*: ali, Heleb; [hebr. hitro drseti].^s 11,31: [Itáj: hebr. blizu.]^t 11,32: *Huráj*: ali, Hidáj; [hebr. delavec z lanom.]^u 11,32: *Abiéler*: ali, Abialbón; [hebr. oče Boga.]^v 11,33: [Azmávet: hebr. močan od smrti.]^w 11,33: [Eljahbá: hebr. Bog bo skril.]^x 11,34: *Hašéna*: ali, Jashéna; [hebr. bogat, premožen.]^y 11,34: [Šágéj: hebr. tavajoč.]^z 11,35: [Ahiám: hebr. materin brat, to je stric.]^a 11,35: *Sahárja*: ali, Šarárja; [hebr. povračilo].^b 11,35: *Urov*: ali, Ahasbájev.^c 11,35: *Elifál*: ali, Elifélet; [hebr. Bog sodbe].^d 11,37: *Hechró*: ali, Hecrai; [hebr. ograda].^e 11,37: [Ezbáj: hebr. podoben hizopu.]^f 11,37: *Naaráj*: ali, Árbéjec Paarai; [hebr. mladosten].^g 11,38: *Hagrijev*: ali, Hagričan.^h 11,38: [Mibhár: hebr. izbran.]ⁱ 11,39: [Celek: hebr. razdeliti.]^j 11,39: [Nahráj: hebr. smrčavec.]^k 11,40: [Garéb: hebr. krastav.]^l 11,41: [Urijá: hebr. Jahve je plamen.]^m 11,41: [Ahlá: hebr. željan.]ⁿ 11,41: [Zabád: hebr. dajalec.]^o 11,42: [Adiná: hebr. ženstvenost.]^p 11,45: *Šimríjev*: ali, Šimrícan.^q 11,45: [Jediaél: hebr. tisti, ki pozna Boga.]^r 11,45: [Johá: hebr. od Jahveja poživljen.]

Elnáamova ^ssinova Jeribáj ^tin Jošavjá, Moábec Jitmá, ^u⁴⁷ Eliél, Obéd in Jaasiél ^vMecobaján. ^w

12 Torej ^xti so tisti, ki so prišli k Davidu v Ciklág, medtem ^yko se je še vedno skrival zaradi Kiševega sina Savla in *bili* so med mogočnimi možmi, pomočniki vojne. ² Oboroženi so *bili* z loki in uporabljali so lahko tako desno kakor levo roko v *metanju* kamnov in *streljanju* puščic iz loka, *celo* Savlovi bratje iz Benjamina. ³ Vodja je *bil* Ahiézer, ^zpotem Joáš, sinova Gíbejčana Semaája, ^aJeziél ^bin Pelet, Azmávetova sinova, Berahá, ^cAnatócan Jehú, ^dGibeóneč Jišmajá, ^dmogočen mož med tridesetimi in nad tridesetimi: Jeremija, ^eJahaziél, ^fJohanán, ^gGéderčan Jozabád, ⁵Eluzáj, ^hJerimót, Bealjá, ⁱŠemarjá, ^jHarúfčan Šefatjá, ⁶Elkaná, Jišijá, Azarél, ^kJoézer, ^lJašobám, Kórahovci ter ⁷Joelá ^min Zebadjá, Jerohámova sinova iz Gedórja. ⁸ Izmed Gádovcev so se k Davidu, v utrjen kraj, v divjini, ločili mogočni možje *in* možje ⁿvojne, *primerni* za boj, ki so lahko ravnali s ščitom in sulico, katerih obrazi so *bili* podobni obrazom levov in so *bili* tako nagli ^okakor srne po gorah: ⁹ prvi Ecer, drugi Obadjá, tretji Eliáb, ¹⁰četrти Mišmaná, Ppeti Jeremija, ¹¹šesti Atáj, sedmi Eliél, ¹²osmi Johanán, deveti Elzabád, ^q¹³deseti Jeremija in enajsti Mahbanáj. ^r¹⁴Ti so *bili* Gadovi sinovi, poveljniki vojske; eden ^sizmed najmanjših je *bil* nad stotimi in največji nad tisočimi. ¹⁵Ti so tisti, ki so šli čez Jordan v prvem mesecu, ko je ta poplavil ^tvse svoje bregove, in zapodili so v beg vse *tiste* iz dolin, tako proti vzhodu kot proti zahodu. ¹⁶In prišli so izmed Benjaminovih in Judovih otrok k utrjenemu kraju, k Davidu. ¹⁷David je odšel ven, da ^ujih sreča, jim odgovoril in jim rekel: »Če boste miroljubno prišli k meni, da mi pomagate, se ^vbo moje srce povezalo k vam, toda če *boste prišli*, da me izdate mojim sovražnikom, ker ni krivice ^wv mojih rokah, [naj] Bog naših očetov pogleda *na to* in *to* ošteje.« ¹⁸Potem je duh prišel ^xnad Amasája, ki je *bil* vodja poveljnnikov *in* rekel je: »Tvoji *smo* David in na tvoji strani, Jesejev sin. Mir, mir *bodi* tebi in mir *bodi* tvojim pomočnikom, kajti tvoj Bog ti pomaga.« Potem jih je David sprejel in jih postavil za poveljnike čete. ¹⁹Tam ^yso *nekateri* prešli od Manáseja k Davidu, ko je s Filistejci prišel zoper

12,1:
1 Sam 27,1
12,15: Joz 3,15
12,19:
1 Sam 29,4

Savla, da se bojuje, toda oni jim niso pomagali, kajti filistejski knezi so ga po premisleku poslali proč, rekoč: »Prešel bo k svojemu gospodarju Savlu, da ^zogrozi naše glave.« ²⁰Medtem ko je šel v Ciklág, so od Manáseja k njemu prestopili Adnáh, ^aJozabád, Jediaél, Mihael, Jozabád, Elihú ^bin Celetáj, poveljniki tisočih, ki so *bili* iz Manáseja. ²¹Davidu so pomagali zoper ^ckrdelo *roparjev*, kajti vsi so *bili* močni junaški možje in bili so poveljniki v vojski. ²²Kajti ob *tistem* času so dan za dnem prihajali k Davidu, da mu pomagajo, dokler *to* ni *bila* velika vojska, podobna Božji vojski.

²³To ^dso števila čet, ^eki so *bile* oborožene za vojno *in* so prišle k Davidu v Hebrón, da Savlovo kraljestvo obrnejo k njemu, glede na Gospodovo besedo. ²⁴Judovih otrok, ki so nosili ščit in sulico, je *bilo* šest tisoč osemsto oboroženih ^fza vojsko. ²⁵Izmed Simeonovih otrok, močnih junaških mož za vojno, sedem tisoč sto. ²⁶Izmed Lévijevih otrok štiri tisoč šeststo. ²⁷Jojadá je *bil* voditelj Aroncev in z njim jih je *bilo* tri tisoč sedemsto, ²⁸in Cadók, silno junaški mladenič in dvaindvajset poveljnikov iz hiše njegovega očeta. ²⁹Izmed Benjaminovih otrok, Savlovega ^gsrodstva, tri tisoč, kajti do zdaj je večina ^hizmed njih držala stražo Savlove hiše. ³⁰Izmed Efrájimovih sinov dvajset tisoč osemsto mogočnih mož, močnih junaških mož, slovečih ⁱhiši svojih očetov. ³¹Izmed polovice Manásejevega rodu osemnajst tisoč [*tistih*], ki so bili določeni po imenu, da pridejo in postavijo Davida za kralja. ³²Izmed Isahárjevih otrok, ki so *bili* možje, ki so imeli razumevanje časov, da vedo, kaj mora Izrael storiti. Njihovih poglavarov je *bilo* dvesto, in vsi njihovi bratje so *bili* pod njihovim poveljem. ³³Od Zábulona tisti, ki so šli naprej v bitko, izkušeni ^jv vojni, z vsemi vojnimi pripomočki, petdeset tisoč, ki so lahko obdržali ^kpoložaj; ti niso ^l*bili* razdeljenega srca. ³⁴Od Neftálija tisoč poveljnikov in z njimi sedeminrideset tisoč s ščitom in sulico. ³⁵Izmed Danovcev, izkušenih v vojni, osemindvajset tisoč šeststo. ³⁶Od Aserja tistih, ki so šli naprej v bitko, izkušenih ^mv vojni, širideset tisoč. ³⁷Na drugi strani Jordana, od Rubenovcev, Gádovcev in od polovice Manásejevega rodu, z vsemi vrstami vojnih priprav za bitko, sto dvajset

^s 11,46: [Elnáam: hebr. Bog je njegovo zadovoljstvo.]
^t 11,46: [Jeribáj: hebr. prepirljiv.]
^u 11,46: [Jitmá: hebr. sirota.]
^v 11,47: [Jaasiél: hebr. narejen od Boga.]
^w 11,47: [Mecobaján: hebr. najden od Jahveja, kraj.]
^x 12,1: [Okoli leta 1058 pr. Kr.]
^y 12,1: *medtem*...: hebr. ko so bili še zaprti.
^z 12,3: [Ahiézer: hebr. brat pomoči.]
^a 12,3: *Šemaája*: ali, Hašmaaha.
^b 12,3: [Jeziél: hebr. poškropljen od Boga.]
^c 12,3: [Berahá: hebr. blagoslov.]
^d 12,4: [Jišmajá: hebr. Jahve bo slišal.]
^e 12,4: [Jeremija: hebr. Jahve bo vzdignil.]
^f 12,4: [Jahaziél: hebr. zagledan od Boga.]
^g 12,4: [Johanán: hebr. Jahve mu je naklonjen.]
^h 12,5: [Eluzáj: hebr. Bog je obramben.]
ⁱ 12,5: [Bealjá: hebr. Jahve je gospodar.]
^j 12,5: [Šemarjá: hebr. Jahve je varoval.]
^k 12,6: [Azarél: hebr. Bog je pomagal.]
^l 12,6: [Joézer: hebr. Jahve je njegova pomoč.]
^m 12,7: [Joelá: hebr. dvigniti se, biti dragocen, dobičkonosen.]
ⁿ 12,8: *možje*...: hebr. bojevniki.
^o 12,8: *tako nagli*...: hebr. kakor srne po gorah, ki hitijo.
^p 12,10: [Mišmaná: hebr. mastnost.]

^q 12,12: [Elzabád: hebr. Bog je podelil.]
^r 12,13: [Mahbanáj: hebr. grič.]
^s 12,14: *eden*...: ali, nekdo, ki je bil najmanjši, se je lahko uprl stotim in največji tisočim.
^t 12,15: *poplavil*: hebr. preplavil.
^u 12,17: *da*...: hebr. pred njimi.
^v 12,17: *se*...: hebr. bo moje srce eno z vašim.
^w 12,17: *krivice*: ali, nasilja.
^x 12,18: *prišel*...: hebr. oblekel.
^y 12,19: [Okoli leta 1056 pr. Kr.]
^z 12,19: *da*...: hebr. na naše glave.
^a 12,20: [Adnáh: hebr. zadovoljstvo.]
^b 12,20: [Elihú: hebr. njegov Bog.]
^c 12,21: *zoper*...: ali, s krdelom.
^d 12,23: [Leta 1048 pr. Kr.]
^e 12,23: *čet*...: poveljnnikov, ali, mož; hebr. poglavarov.
^f 12,24: *oboroženih*: ali, pripravljenih.
^g 12,29: *Savlovega*...: hebr. Savlovih bratov.
^h 12,29: *večina*: hebr. množica.
ⁱ 12,30: *slovečih*: hebr. mož z imeni.
^j 12,33: *izkušeni*...: ali, vojakov bitke, ali, razporejeni v bitki.
^k 12,33: *obdržali*...: ali, spravili bitko v red.
^l 12,33: *niso*...: hebr. so bili brez srca in srca.
^m 12,36: *izkušenih*: ali, ki so obdržali svoj položaj.

tisoč.³⁸ Vsi ti bojevni, ki so lahko obdržali položaj, so s popolnim srcem prišli v Hebrón, da postavijo Davida za kralja nad vsem Izraelom, in tudi vsi preostali iz Izraela so bili enega srca, da postavijo Davida za kralja.³⁹ Tam so bili z Davidom tri dni, jedli so in pili, kajti njihovi bratje so pripravili zanje.⁴⁰ Poleg tega so tisti, ki so bili blizu njih, celó Isahár, Zábulon in Neftáli, prinesli kruha na oslih, na kamelah, na mulah in na volih ter živež, moko,ⁿ skupaj stisnjene fige in rozine, vino, olje, vole in obilje ovc, kajti radost je bila v Izraelu.

13 David se je posvetoval s poveljniki nad tisočimi in nad stotimi in z vsakim voditeljem.² David je vsej Izraelovi skupnosti rekel: »Če se vam to zdi dobro in je to od Gospoda, našega Boga, pošljimo vsem našim bratom naokoli, ki so ostali v vsej Izraelovi deželi in z njimi tudi duhovnikom in Lévijevcem, ki sov njihovih mestih in predmestjih, da se bodo lahko zbrali k nam,³ in ponovno privedimo k sebi skrinjo našega Boga, kajti v Savlovih dneh nismo povpraševali po njej.⁴ Vsa skupnost je rekla, da bodo tako storili, kajti stvar je bila pravilna v očeh vsega ljudstva.⁵ Tako je David zbral skupaj ves Izrael, od egiptovskega Šihórja, celo do vstopa v Hamát, da Božjo skrinjo privede iz Kirját Jearíma.⁶ David se je dvignil in ves Izrael v Baálo, to je v Kirját Jearím, ki pripada Judu, da od tam privede Božjo skrinjo Gospoda, ki prebiva med kerubi, katerega ime je imenovano na njej.⁷ Božjo skrinjo so odpeljali na novem vozu iz Abinadábove hiše. Uzá in Ahjó sta gnala voz.⁸ David in ves Izrael so igrali pred Bogom z vso svojo močjo, s petjem, harfami, plunkami, tamburini, cimbalami in trobentami.

⁹ Ko so prišli na Kidónovo vmlatišče, je Uzá iztegnil svojo roko, da pridrži skrinjo, kajti voli so se spotaknili.¹⁰ Gospodova jeza je bila vžgana zoper Uzá in ga je udaril, ker je svojo roko položil k skrinji in tam je umrl pred Bogom.¹¹ David je bil razžaljen, ker je Gospod naredil vrzel nad Uzájem, zato je ta kraj do tega dne imenovan Perec Uzá.¹² David se je tisti dan bal Boga, rekoč: »Kako naj Božjo skrinjo pripeljem k sebi domov?¹³ Tako David skrinje ni pripeljal k sebi domov, v Davidovo mesto, temveč jo je odnesel stran, v hišo Gitéjca Obéd Edóma.¹⁴ Božja skrinja je ostala tri mesece z družino Obéd Edóma v njegovi hiši. Gospod je blagoslovil hišo Obéd Edóma in vse, kar je ta imel.

14 Torej kralj Hirám iz Tira je poslal poslance k Davidu in cedrov les z zidarji in tesarji, da mu zgradijo hišo.² David je zaznal, da ga je Gospod potrdil za kralja nad Izraelom, kajti njegovo kraljestvo je bilo visoko povzdignjeno zaradi njegovega ljudstva Izraela.

³ David si je v Jeruzalemu vzel več žena in David je zaplodil več sinov in hčera.⁴ Torej to so imena njegovih otrok, ki jih je imel v Jeruzalemu: Šamúa, Šobáb, Natán, Salomon, ⁵ Jibhár, Elišúa, Elpélet,⁶ Nogah, Nefeg, Jafija, ⁷ Elišamá, Beeljadá^d in Elifálet.

⁸ Ko so Filistejci slišali, da je bil David maziljen za kralja nad vsem Izraelom, so vsi Filistejci odšli gor, da poiščejo Davida. David pa je slišal o tem in odšel ven zoper njih.⁹ Filistejci so prišli in se razporedili po dolini Rafájim.¹⁰ David je poizvedel od Boga, rekoč: »Ali naj grem gor zoper Filistejce? Ali jih boš izročil v mojo roko?« Gospod mu je rekel: »Pojdi gor, kajti izročil jih bom v tvojo roko.¹¹ Tako so prišli gor v Báal Peracím in David jih je tam udaril. Potem je David rekel: »Bog je po moji roki pridrl nad moje sovražnike, kakor izbruhnejo vode,« zato so ime tega kraja imenovali Báal Peracím.^{f12} Ko so tam pustili svoje bogove, je David dal zapoved in sezgali so jih v ognju.¹³ Filistejci pa so se ponovno razporedili po dolini.¹⁴ Zato je David ponovno poizvedel od Boga in Bog mu je rekel: »Ne pojdi gor za njimi. Obrni se proč od njih in pridi nadnje nasproti murvinih dreves.¹⁵ Zgodilo se bo, ko boš zaslišal zvok hoje po vrhovih murvinih dreves, da boš tedaj odšel ven na bitko, kajti Bog je šel naprej pred teboj, da udari vojsko Filistejcev.¹⁶ David je torej storil, kakor mu je Bog zapovedal in udarili so vojsko Filistejcev od Gibeóna, ¹⁷ celo do Gazerja.

15 David si je v Davidovem mestu zgradil hiše in pripravil kraj za Božjo skrinjo in zano razpel šotor.² Potem je David rekel: »Božje skrinje ne bi smel nositi nihče razen Lévijevcev, kajti njih je Gospod izbral, da nosijo Božjo skrinjo in da mu služijo na veke.³ David je skupaj zbral ves Izrael v Jeruzalemu, da prinese gor Gospodovo skrinjo na kraj, ki ga je pripravil zano. ⁴ David je zbral Aronove otroke in Lévijevce.⁵ Izmed Kehátovih sinov vodja Uriéla in sto dvajset njegovih bratov; ⁶ izmed Meraríjevih sinov vodja Asajája in dvesto dvajset njegovih bratov; ⁷ izmed Geršómovih sinov vodja Joéla in sto trideset njegovih bratov; ⁸ izmed Elicafánovih sinov vodja Šemajá in dvesto njegovih bratov; ⁹ izmed Hebrónovih sinov vodja Eliéla in osemdeset njegovih bratov; ¹⁰ izmed Uziélovih sinov vodja Aminadába in sto dvanajst njegovih bratov.¹¹ David je dal poklicati Cadóka, duhovnika Abjatárja in Lévijevce Uriéla, Asajá, Joéla, Šemajá, Eliéla in Aminadába¹² ter jim rekel: »Vi ste vodje očetov Lévijevcev. Posvetite se tako vi kakor vaši bratje, da boste lahko prinesli gor skrinjo Gospoda, Izraelovega Boga, na kraj, ki sem ga pripravil

ⁿ 12,40: **moko**: ali, iz moke.

^o 13,1: [Leta 1045 pr. Kr.]

^p 13,2: **pošljimo**: hebr. izbruhnimo in pošljimo.

^q 13,2: **njihovih**...: hebr. v mestih njihovih predmestij.

^r 13,3: **ponovno**...: hebr. privedemo okoli.

^s 13,7: **odpeljali**...: hebr. so pripravili, da jaha.

^t 13,7: [Ahjó: hebr. bratski.]

^u 13,8: **petjem**: hebr. pesmimi.

^v 13,9: **Kidónovo**: tudi imenovano, Nahónovo.

^w 13,9: **se**: ali, jo tresli.

^x 13,11: **Perec Uzá**: to je, Uzájeva vrzel.

^y 13,13: **pripeljal**: hebr. odstranil.

^z 13,13: [Obéd Edóm: hebr. Edómski delavec.]

^a 14,1: [Okoli leta 1043 pr. Kr.]

^b 14,3: **več**: hebr. še.

^c 14,5: [Elpélet: hebr. Bog osvobojenja.]

^d 14,7: **Beeljadá**: tudi imenovan, Eljadá.

^e 14,9: [Leta 1047 pr. Kr.]

^f 14,11: **Báal Peracím**: to je, Kraj vrzeli.

^g 14,16: **Gibeóna**: tudi imenovanega, Geba.

^h 15,1: [Leta 1042 pr. Kr.]

ⁱ 15,2: **ne**...: hebr. naj ne bi nosili drugi, razen Lévijevci.

^j 15,5: **bratov**: ali, sorodnikov.

zanjo.¹³ Kajti ker tega niste najprej storili, je Gospod, naš Bog, nad nami naredil vrzel, ker ga nismo iskali po predpisanim redu.«¹⁴ Tako so se duhovniki in Lévijevci posvetili, da prinesejo gor skrinjo Gospoda, Izraelovega Boga.¹⁵ Lévijevi otroci so na svojih ramenih nosili Božjo skrinjo z njenima drogovoma v njej, kakor je zapovedal Mojzes, glede na Gospodovo besedo.¹⁶ David je spregovoril vodju Lévijevcev, da določi svoje brate, da bodo pevci z glasbenimi instrumenti, plunkami, harfami in cimbalami, z dvigovanjem zvenečega radostnega glasu.¹⁷ Tako so Lévijevci določili Joélovega sina Hemána in izmed njegovih bratov Berehjávega sina Asáfa in izmed Meraríjevih sinov, njihovih bratov, Kušajávega sina Etána¹⁸ § in z njimi njihove brate druge stopnje: Zeharjája, Bena, Jaaziéla, Šemiramóta,^k Jehiéla, Unija,^l Eliába, Benajája, Maasejája,^m Matitjája, Elifeléhuja,ⁿ Miknejája,^o Obéd Edóma in Jieála, vratarje.¹⁹ Tako so bili pevci Hemán, Asáf in Etán določeni, da igrajo na cimbale iz brona,²⁰ Zeharjá, Jaaziél,^p Šemiramót, Jehiél, Uní, Eliáb, Maasejá in Benajá s plunkami na sopran,²¹ in Matitjá, Elifeléhu, Miknejája, Obéd Edóm, Jieél in Azazjá^q s harfami v roktavi, da vodijo.²² Kenanjá, vodja Lévijevcev, je bil za pesem. Poučil je glede pesmi, ker je bil vešč.²³ Berehjája in Elkaná sta bila vratarja za skrinjo.²⁴ Duhovniki Šebanjá, Józafat, Netanél, Amasáj, Zeharjá, Benajá in Eliézer so s trobentami trobili pred Božjo skrinjo; Obéd Edóm in Jehijá pa sta bila vratarja za skrinjo.

²⁵ Tako so David, Izraelove starešine in tisočniki odšli, da iz hiše Obéd Edóma z radostjo prinesejo gor Gospodovo skrinjo zaveze.²⁶ Pripetilo se je, ko je Bog pomagal Lévijevcem, da so nosili skrinjo Gospodove zaveze, da so darovali sedem bikcev in sedem ovnov.²⁷ David je bil oblečen s svečanim oblačilom iz tankega lanenega platna in vsi Lévijevci, ki so nosili skrinjo, pevci in Kenanjá, mojster pesmi^us pevci; tudi David je imel na sebi efód iz lana.²⁸ Tako je ves Izrael prinesel gor Gospodovo skrinjo zaveze z vriskanjem, z zvokom kornéta, s trobentami, cimbalami in igrali so s plunkami in harfami.

²⁹ Pripetilo se je, medtem ko je Gospodova skrinja prišla v Davidovo mesto, da je Savlova hči Mihála, zroč skozi okno, videla kralja Davida plesati in igrati in ga v svojem srcu prezirala.

16 Tako so prinesli Božjo skrinjo in jo postavili na sredo šotorja, ki ga je kralj David postavil zanjo ter pred Bogom darovali žgalne daritve in mirovne daritve.² Ko je David končal žrtvovanje žgalnih daritev in mirovnih daritev, je v Gospodovem imenu blagoslovil ljudstvo.³ Vsakemu iz Izraela, tako moškemu kakor ženski, vsakemu je razdelil hleb kruha, dober kos mesa in flaškon vina.

15,15:
2 Mz 25,14
15,17:
1 Krn 6,33
15,17:
1 Krn 15,39
15,17:
1 Krn 15,44
15,25: 2 Sam 6,12-15
15,26:
[2 Sam 6,13]
16,1:
2 Sam 6,17
16,8: Ps 105,1
16,16:
1 Mz 17,2
16,16:
1 Mz 26,3
16,16:
1 Mz 28,13
16,19:
1 Mz 34,30
16,21:
1 Mz 12,17
16,21:
1 Mz 20,3
16,22: Ps 105,15
16,23: Ps 96,1
16,26:
3 Mz 19,4
16,30: [Iz 40,22]
16,30: [Ps 93,1]
16,30: [Ps 104,5]
16,30:
[Zah 1,11]
16,34: Ps 107,1
16,34: Ps 118,1
16,34: Ps 136,1

⁴ Nekatere izmed Lévijevcev je določil, da služijo pred Gospodovo skrinjo in da se spominjajo, se zahvaljujejo in hvalijo Gospoda, Izraelovega Boga:⁵ vodja Asáfa in poleg njega Zeharjá, Jieála, Šemiramóta, Jehiéla, Matitjája, Eliába, Benajája in Obéd Edóma; in Jieála s plunkami^w in harfami, toda Asáf je igral na cimbale;⁶ tudi duhovnika Benajája in Jahaziéla s trobentami nenehno pred skrinjo Božje zaveze.

⁷ Potem je na ta dan David prvič izročil ta psalm v roko Asáfa in njegovih bratov, da se zahvalijo Gospodu.⁸ Zahvaljujte se Gospodu, kličite njegovo ime, med ljudstvom razglašajte njegova dela.⁹ Prepevajte mu, prepevajte mu psalme, govorite o vseh njegovih čudovitih delih.¹⁰ Ponašajte se z njegovim svetim imenom. Naj se veseli srce tistih, ki iščejo Gospoda.¹¹ Iščite Gospoda in njegovo moč, neprenehoma iščite njegov obraz.¹² Spominjajte se njegovih čudovitih del, ki jih je storil, njegovih čudežev in sodb njegovih ust;¹³ oh vi seme Izraela, njegovega služabnika, vi Jakobovi otroci, njegovi izbranci.¹⁴ On je Gospod, naš Bog, njegove sodbe so po vsej zemlji.¹⁵ Vedno se zavedajte njegove zaveze, besede, katero je zapovedal tisočim rodovom,¹⁶ celo zaveze, ki jo je sklenil z Abrahamom in njegove prisege Izaku¹⁷ in isto je potrdil Jakobu za zakon in Izraelu za večno zavezo,¹⁸ rekoč: »Tebi bom dal kánaansko deželo, žreb^x vaše dedičine,«¹⁹ ko vas je bilo le malo, celo y peščica in tujci v njej.²⁰ Ko so hodili od naroda k narodu in od enega kraljestva k drugemu ljudstvu,²¹ nobenemu človeku ni pustil, da jim stori krivico; da, zaradi njih je grajal kralje,²² rekoč: »Ne dotikajte se mojih maziljencev in mojim prerokom ne delajte hudega.«²³ Poj Gospodu, vsa zemlja, iz dneva v dan naznanjaj njegovo rešitev duše.²⁴ Oznanjajte njegovo slavo med pogani, njegova čudovita dela med vsemi narodi.²⁵ § Kajti velik je Gospod in silno naj bo hvaljen. Njega se je treba batiti nad vsemi bogovi.²⁶ Kajti vsi bogovi ljudstva so maliki, toda Gospod je naredil nebesa.²⁷ Slava in čast sta v njegovi prisotnosti, moč in veselje sta na njegovem kraju.²⁸ Dajajte Gospodu, ve sorodstva ljudstev, dajajte Gospodu slavo in moč.²⁹ Dajajte Gospodu slavo, primerno njegovemu imenu, prinesite daritev in pridite predenj. Obožujte Gospoda v lepoti svetosti.³⁰ Boj se pred njim, vsa zemlja. Tudi zemeljski [krog] bo trden, ki ne bo omajan.^z ³¹ Naj bodo nebesa vesela in naj se zemlja veseli, in ljudje naj govorijo med narodi: »Gospod kraljuje.«³² Naj buči morje in njegova polnost. Naj se polja veselijo in vse, kar je na njih.³³ Potem bodo gozdna drevesa prepevala ob Gospodovi prisotnosti, ker on prihaja, da sodi zemljo.³⁴ Oh zahvaljujte se Gospodu, ker je dober, kajti njegovo usmiljenje traja za vedno.³⁵ Recite: »Reši nas, oh Bog rešitve naših duš, zberi nas skupaj in nas osvobodi pred pogani,

^k 15,18: [Šemiramót: hebr. ime višin.]

^l 15,18: [Uní: hebr. prizadet.]

^m 15,18: [Maasejá: hebr. delo Jahveja.]

ⁿ 15,18: [Elifeléh: hebr. Bog njegovega razločevanja.]

^o 15,18: [Miknejá: hebr. Jahvejeva lastnina.]

^p 15,20: [Jaaziél: hebr. okrepljen od Boga.]

^q 15,21: [Azazjá: hebr. Jahve je okreplil.]

^r 15,21: v... ali, na osmi, da nadzorujejo; [Sheminith: hebr. mogoče osem-strunski lira].

^s 15,22: za...: ali, za držo; poučil glede drže.

^t 15,22: pesmi: hebr. dvigovanja.

^u 15,27: pesmi: ali, drže.

^v 16,1: [Okoli leta 1042 pr. Kr.]

^w 16,5: s plunkami...: hebr. z glasili plunk in harf.

^x 16,18: žreb: hebr. vrvico.

^y 16,19: celo...: hebr. mož po številu itd.

^z 16,30: [Torej se ne vrti okoli svoje osi in se ne vrti okoli sonca in ne drvi skozi galasije.]

da se bomo lahko zahvaljevali tvojemu svetemu imenu *in slavili* v tvoji hvali.³⁶ Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog na veke vekov.« In vse ljudstvo je reklo: »Amen« in hvalilo Gospoda.

³⁷ Tako je tam, pred skrinjo Gospodove zaveze, pustil Asáfa in njegove brate, da nenehno služijo pred skrinjo, kakor je zahtevalo vsakodnevno delo,³⁸ in Obéd Edóma z osemnajstdesetimi njihovimi brati; tudi Jedutúnovega sina Obéd Edóma in Hosája, *da bosta vratarji*;³⁹ in duhovnika Cadóka in njegove brate duhovnike pred Gospodovim šotorskim svetiščem na visokem kraju, ki je *bil* pri Gibeónu,⁴⁰ da darujejo žgalne daritve Gospodu na oltarju, nenehne žgalne daritve, jutranje^a in večerne in *da storijo* glede na vse, kar je pisano v Gospodovi postavi, ki jo je zapovedal Izraelu;⁴¹ in z njimi Hemána, Jedutúna in druge, ki so bili izbrani, ki so bili določeni po imenu, da se zahvaljujejo Gospodu, ker njegovo usmiljenje *traja* večno;⁴² in z njimi Hemána in Jedutúna s trobentami in cimbalami za tiste, da bi igrali in z Božjimi glasbenimi instrumenti. Jedutúnovi sinovi pa so bili vratarji.^b⁴³ In vse ljudstvo je odšlo vsak človek k svoji hiši, in David se je vrnil, da blagoslovi svojo hišo.

17 Pripetilo se je torej, medtem ko je David sedel v svoji hiši, da je David rekel preroku Natánu: »Glej, jaz prebivam v cedrovi hiši, toda skrinja Gospodove zaveze *ostaja* pod zavesami.«² Potem je Natán rekel Davidu: »Štòri vse, kar je v tvojem srcu, kajti Bog je s teboj.«

³ Iste noči se je pripetilo, da je Božja beseda prišla k Natánu, rekoč:⁴ »Pojdi in povej mojemu služabniku Davidu: ›Tako govorí Gospod: ›Ti mi ne boš gradil hiše, da prebivam v njej,⁵ kajti nisem prebival v hiši od dne, ko sem Izraela privedel gor, do današnjega dne, temveč sem šel^c od šotoru k šotoru in od enega šotorskega svetišča k drugemu.⁶ Kjerkoli sem hodil z vsem Izraelom, sem mar spregovoril besedo kateremukoli izmed Izraelovih sodnikov, ki sem jim zapovedal, da pasejo moje ljudstvo, rekoč: ›Zakaj mi niste zgradili cedrove hiše?⁷ Zdaj boš torej tako povedal mojemu služabniku Davidu: ›Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Vzel sem te iz staje za ovce, celó od^d sledenja ovcam, da bi bil vladar nad mojim ljudstvom Izraelom,⁸ in s teboj sem bil kjerkoli si hodil in pred teboj sem iztrebil vse tvoje sovražnike in ti naredil ime, podobno imenu velikih mož, ki so na zemlji.⁹ Prav tako bom določil kraj za svoje ljudstvo Izrael in jih zasadil in bodo prebivali na svojem kraju in ne bodo več seljeni niti jih ne bodo več pustošili otroci zlobnosti kakor poprej¹⁰ in odkar sem zapovedal sodnikom, naj bodo nad mojim ljudstvom Izraelom. Poleg tega bom podjarmil vse tvoje sovražnike. Nadalje ti povem še, da ti bo Gospod zgradil hišo.

¹¹ Zgodilo se bo, ko bodo tvoji dnevi pretekli, da moraš oditi, da boš s svojimi očeti, da bom obudil tvoje seme za teboj, ki bo izmed tvojih sinov in jaz

bom utrdil njegovo kraljestvo.¹² Zgradil mi bo hišo in njegov prestol bom utrdil na veke.¹³ Jaz bom njegov oče in on bo moj sin. Svoje milosti ne bom odvzel od njega, kakor sem jo odvzel *tistemu*, ki je bil pred teboj,¹⁴ temveč ga bom postavil v svoji hiši in v svojem kraljestvu na veke in njegov prestol bo utrjen na vékomaj.¹⁵ Glede na vse te besede in glede na vse to videnje, tako je Natán govoril Davidu.

¹⁶ Kralj David je prišel in se usedel pred Gospodom ter rekel: »Kdo sem jaz, oh Gospod Bog in kaj je moja hiša, da si me privedel sèm?¹⁷ Vendar je bila to majhna stvar v tvojih očeh, oh Bog, kajti govoril si *tudi* o hiši svojega služabnika za oddaljeni čas, ki pride in si se ozrl name glede na stan človeka visoke stopnje, oh Gospod Bog.¹⁸ Kaj ti lahko David še govorí glede časti tvojega služabnika? Kajti poznaš svojega služabnika.¹⁹ Oh Gospod, zaradi svojega služabnika in glede na svoje lastno srce, si storil vso to veličino v tem, da si dal spoznati vse e^{te} velike stvari.²⁰ Oh Gospod, nobenega ni podobnega tebi niti ni nobenega Boga poleg tebe, glede na vse, kar smo slišali s svojimi ušesi.²¹ Kateri narod na zemlji je podoben tvojemu ljudstvu Izraelu, ki ga je Bog šel odkupit, da postane njegovo lastno ljudstvo, da si si naredil ime veličine in strašnosti s pregonom narodov izpred svojega ljudstva, ki si ga odkupil iz Egipta?²² Kajti svojemu ljudstvu Izraelu si storil, da bo tvoje lastno ljudstvo na veke; in ti, Gospod, postajaš njihov Bog.²³ Zato sedaj, Gospod, naj bo stvar, ki si jo govoril glede svojega služabnika in glede njegove hiše, utrjena na veke in stòri, kakor si rekel.²⁴ Naj bo to celo utrjeno, da bo tvoje ime lahko poveličano na veke, rekoč: »Gospod nad bojevniki je Izraelov Bog, celó Bog Izraelu^f in naj bo hiša tvojega služabnika Davida utrjena pred teboj.²⁵ Kajti ti, oh moj Bog, si povedal^f svojemu služabniku, da mu hočeš zgraditi hišo, zato je tvoj služabnik v svojem srcu našel, da moli pred teboj.²⁶ In sedaj, Gospod, ti si Bog in to dobroto si obljudibil svojemu služabniku.²⁷ Zdaj naj g^gti torej to ugaja, da blagoslovi hišo svojega služabnika, da bo ta lahko pred teboj na veke, kajti ti blagoslavljaš, oh Gospod in to bo blagoslovljeno na veke.«

18 Torej po tem^h se je pripetilo, da je David udaril Filistejce in jih podjarmil in iz roke Filistejcev vzel Gat in njegova mesta.² Udaril je Moáb in Moábci so postali Davidovi služabniki in prinašali darila.

³ David je udaril Hadarézerja, iⁱkralja Cobe v Hamátu, medtem ko je šel, da si utrdi svoje gospodstvo pri reki Evfratu.⁴ David mu je vzel tisoč bojnih vozov in sedem tisoč konjenikov in dvajset tisoč pešcev. David je tudi prerezal Ahilove titive vsem konjem bojnega voza, toda izmed njih je prihranil sto bojnih vozov.⁵ Ko so Sirci iz Damaska^k prišli pomagat Hadarézerju, kralju iz Cobe, je David med Sirci usmrtil dvaindvajset tisoč mož.⁶ Potem je David v sirskem Damasku postavil

16,36:
5 Mz 27,15
17,1: 2 Sam 7,1
17,13: 2 Kr 9,14
18,1: 2 Sam 8,1

g 17,27: *naj...:* ali, ti je to ugajalo.

h 18,1: [Okoli leta 1040 pr. Kr.]

i 18,3: *Hadarézerja: ali, Hadadézerja; [Hadarézer: hebr. Hadar:* odličnost je njegova pomoč.]

j 18,4: *sedem:* ali, sedemsto.

k 18,5: *Damaska:* Heb. Darmeseka.

^a 16,40: *jutranje...:* hebr. zjutraj in zvečer.

^b 16,42: *vratarji:* hebr. za velika vrata.

^c 17,5: *šel:* hebr. bil.

^d 17,7: *od...:* hebr. izza ovc.

^e 17,19: *vse...:* hebr. vso to veličino.

^f 17,25: *povedal...:* hebr. razodel ušesu svojega služabnika.

garnizije in Sirci so postali Davidovi služabniki in prinašali darila. Tako je Gospod varoval Davida kamorkoli je šel.⁷ David je vzel ščite iz zlata, ki so bili na Hadarézerjevih služabnikih in jih prinesel v Jeruzalem.⁸ Podobno je iz Tibháta¹ in iz Kuna, Hadarézerjevih mest, David prinesel zelo veliko brona, s katerim je Salomon naredil bronasto morje, stebra in bronaste posode.

⁹ Torej ko je kralj Tov^m iz Hamáta slišal kako je David udaril vso vojsko Hadarézerja, kralja iz Cobe,¹⁰ je poslal svojega sina Hadorámaⁿ h kralju Davidu, da poizve^o njegovi blaginji in da mu pčestita, ker se je boril zoper Hadarézerja in ga udaril (kajti Hadarézer je bil v vojni^q s Tovjem) in z njim vse vrste posod iz zlata, srebra in brona.

¹¹ Tudi te je kralj David posvetil Gospodu, s srebrom in zlatom, ki ga je prinesel iz vseh teh narodov: iz Edóma, Moába, od Amónovih otrok, od Filistejcev in od Amáleka.¹² § Poleg tega je Cerújin sin Abišáj,^r usmrtil osemnajst tisoč Edómcev v slani dolini.

¹³ Postavil je garnizije v Edómu in vsi Edómci so postali Davidovi služabniki. Tako je Gospod varoval Davida kamorkoli je šel.

¹⁴ Tako je David kraljeval nad vsem Izraelom in izvrševal sodbo ter pravico med vsem svojim ljudstvom.¹⁵ Cerújin sin Joáb je bil nad vojsko in Ahilúdov sin Józafat [je bil] letopisec.^s¹⁶ Ahitúbov sin Cadók in Abyatárjev sin Abíméleh^t sta bila duhovnika, Šavšá^u pa je bil pisar.¹⁷ Jojadájev sin Benajá je bil nad Keretéjci in Péletovci, Davidovi sinovi pa so bili vodje okoli^v kralja.

19 Torej po tem^w se je pripetilo, da je umrl Naháš,^x kralj Amónovih otrok in namesto njega je zakraljeval njegov sin.² David je rekel: »Izkazal bom prijaznost Naháševemu sinu Hanúnu, yker je njegov oče izkazal prijaznost meni.« In David je poslal poslance, da ga potolažijo glede njegovega očeta. Tako so Davidovi služabniki prišli v deželo Amónovih otrok k Hanúnu, da ga potolažijo.³ Toda princi Amónovih otrok so Hanúnu rekli: »Misliš,^z da je David spoštoval tvojega očeta, da ti je poslal tolažnike? Mar niso njegovi služabniki prišli k tebi, da preiščejo, preobrnejo in si ogledajo deželo?«⁴ Zato je Hanún prijel Davidove služabnike, jih obril in njihove obleke odrezal po sredi, tik poleg njihovih zadnjic in jih odposlal proč.⁵ Potem so nekateri odšli in Davidu povedali, kako so bili možje postreženi. In poslal je, da jih sreča, kajti možje so bili silno osramočeni. Kralj je rekel: »Ostanite pri Jerihi, dokler vam brade ne zrastejo, potem se vrnite.«

^{18,8:} 1 Kr 7,23

^{18,8:} 2 Krn 4,15

^{18,9:} 2 Sam 8,9

^{18,10:}

2 Sam 8,10

^{18,16:} 1 Kr 4,2

^{19,1:}

2 Sam 10,1

^{19,16:}

2 Sam 10,16

^{20,1:}

2 Sam 11,1

^{20,2:} 2 Sam

12,26

¹ 18,8: Tibháta...: v Salomonovi knjigi imenovana: Betaha in Berotáj.

^m 18,9: Tov: tudi imenovan, Toí; [Tov: hebr. napaka.]

ⁿ 18,10: Hadoráma: tudi imenovanega, Jorám.

^o 18,10: poizve: ali, ga pozdravi.

^p 18,10: mu...: hebr. ga blagoslovi.

^q 18,10: v vojni: hebr. mož vojn.

^r 18,12: Abišáj: hebr. Abšája.

^s 18,15: letopisec: ali, tisti, ki si zapomni.

^t 18,16: Abíméleh: tudi imenovan, Ahíméleh.

^u 18,16: Šavšá: tudi imenovan, Serajá ali Šíšaj; [Šavšá: hebr. radosten.]

^v 18,17: okoli...: hebr. pri kraljevi roki.

^w 19,1: [Okoli leta 1037 pr. Kr.]

^x 19,1: [Naháš: hebr. kača.]

^y 19,2: [Hanún: hebr. naklonjen, milostljiv.]

⁶ Ko so Amónovi otroci videli, da so Davidu postali zoprni,^a so Hanún in Amónovi otroci poslali tisoč talentov srebra, da si iz Mezopotamije, iz sirske Maáhe in Cobe najamejo bojne vozove in konjenike.^b Tako so najeli dvaintrideset tisoč bojnih vozov, kralja Maáhe in njegovo ljudstvo, ki so prišli in se utaborili pred Médebo.^b In Amónovi otroci so se zbrali skupaj iz svojih mest in prišli na bitko.^c Ko je David slišal o tem, je poslal Joába in vso vojsko mogočnih mož.^d Amónovi otroci so prišli ven in se pred velikimi vrati mesta postrojili v bitko. Kralji, ki so prišli, pa so bili posebej na polju.^e Torej ko je Joáb videl, da je bila^f bitka zoper njega postavljena spredaj in zadaj, je izmed vseh izbral izbrane^g Izraelove in jih postrojil zoper Sirce.^h

ⁱ Preostanek ljudstva pa je izročil v roko svojega brata Abišája,^f in ti so se postrojili zoper Amónove otroke.^j Rekel je: »Če bodo Sirci zame premočni, potem mi boš ti pomagal, toda če bodo Amónovi otroci premočni zate, potem bom jaz pomagal tebi.^k Bodi odločnega poguma in se junaško obnašajava za naše ljudstvo in za mesta našega Boga. Gospod pa naj stori to, kar je dobro v njegovem pogledu.«^l

¹⁴ Tako se je Joáb in ljudstvo, ki je bilo z njim, približalo pred Sirce k bitki, ti pa so pobegnili pred njim.^m Ko so Amónovi otroci videli, da so Sirci pobegnili, so tudi sami pobegnili pred njegovim bratom Abišájem in vstopili v mesto. Potem je Joáb prišel v Jeruzalem.

¹⁶ Ko^gpa so Sirci videli, da so bili pred Izraelom poraženi, so poslali poslance in pripeljali Sirce, ki so bili onkraj reke;^h in Šopáh,ⁱ poveljnik Hadarézerjeve vojske, je šel pred njimi.^j To je bilo povedano Davidu in ta je zbral ves Izrael, prečkal Jordan in prišel nadnje in se postrojil v bitko zoper njih. Torej, ko se je David postrojil v bitko zoper Sirce, so se ti bojevali z njim.^k Toda Sirci so zbežali pred Izraelom in David jih je izmed Sircev usmrtil sedem tisoč mož, ki so se bojevali na bojnih vozovih in štirideset tisoč pešcev in ubil poveljnika vojske Šopáha.^l Ko so Hadarézerjevi služabniki videli, da so bili pred Izraelom poraženi, so z Davidom sklenili mir in postali njegovi služabniki; niti Sirci niso hoteli več pomagati Amónovim otrokom.

20 Pripetilo se je, potem^kko je minilo leto, ob času, ko gredo kralji na bitko, da je Joáb vodil moč vojske in opustošil deželo Amónovih otrok in prišel ter oblegal Rabo.^l Toda David je ostal v Jeruzalemu. In Joáb je udaril Rabo ter jo uničil.^m David^mje snel krono njihovega kralja iz njegove glave in spoznal, daⁿtehta talent^ozlata in v njej so bili dragoceni kamni, in ta je bila postavljena

^z 19,3: Misliš...: hebr. Je v tvojih očeh itd.

^a 19,6: zoprni: hebr. smrdljivi.

^b 19,7: [Médeba: hebr. voda tišine.]

^c 19,8: [Okoli leta 1037 pr. Kr.]

^d 19,10: bila...: hebr. bil obraz bitke zoper njega postavljen.

^e 19,10: izbrane...: ali, Izraelove mladenice.

^f 19,11: Abišáj: hebr. Abšája.

^g 19,16: [Okoli leta 1036 pr. Kr.]

^h 19,16: reke: to je, Evfrata.

ⁱ 19,16: Šopáh: tudi imenovan, Šobáh; [Šopáh: hebr. izlit].

^j 20,1: [Okoli leta 1035 pr. Kr.]

^k 20,1: potem...: hebr. ob vračanju leta.

^l 20,1: [Raba: hebr. velika.]

^m 20,2: [Okoli leta 1033 pr. Kr.]

ⁿ 20,2: da...: hebr. težo.

^o 20,2: [talent je 34 kg; bolj verjetno je, da je bila vredna talent zlata.]

na Davidovo glavo. In iz mesta je prinesel tudi silno mnogo plena.³ § Ljudstvo, ki je bilo v njem, je privedel ven in jih razsekal z žagami, branami iz železa in sekirami. Celo tako je David postopal z vsemi mesti Amónovih otrok. In David in vse ljudstvo se je vrnilo v Jeruzalem.

⁴ Pripetilo se je za tem, da se je vzdignila vojna s Filistejci pri Gezerju. ^rTakrat je Hušán Sibeháj usmrtil Sipája, ^ski je bil izmed otrok velikana; ^tin bili so podjavljenci. ⁵ Ponovno je bila vojna s Filistejci. Jaírov ^u sin Elhanán je usmrtil Lahmija, vbrata Gitéjca Goljata, katerega kopjišče je bilo podobno tkalčevemu brunu. ⁶ Ponovno je bila vojna pri Gatu, kjer je bil mož visoke postave, ^wkaterega prstov in palcev je bilo štiriindvajset, šest na vsaki roki in šest na vsakem stopalu in tudi ta je bil sin velikana. ⁷ Toda ko je izzival Izraela, ga je Jonatan, Šimájajev ^z sin, Davidov brat, usmrtil. ⁸ Ti so bili rojeni velikanu v Gatu in padli so po Davidovi roki in po roki njegovih služabnikov.

21 Satan je vstal ^azoper Izraela in spodbudil Davida, da prešteje Izraela. ^bIn David je rekel Joábu ter voditeljem ljudstva: »Pojdite, preštejte Izraela od Beeršebe celo do Dana in njihovo število prinesite k meni, da ga bom lahko vedel.« ^c Joáb je odgovoril: »Gospod naj naredi svoje ljudstvo stokrat tako številno, kot jih je, toda moj gospod kralj, ali niso vsi služabniki mojega gospoda? Zakaj potem moj gospod zahteva to stvar? Zakaj bo on razlog prekrška Izraelu?« ^dKljub temu je kraljeva beseda prevladala proti Joábovi. Zato je Joáb odpotoval, šel skozi ves Izrael in prišel v Jeruzalem.

⁵ Joáb je Davidu izročil vsoto ljudstva. In vseh iz Izraela je bilo milijon sto tisoč, ki so izdirali meč, in Juda je bilo štiristo sedemdeset tisoč mož, ki so izdirali meč. ⁶ Toda Lévijevce in Benjamina pa ni prištel mednje, kajti kraljeva beseda je bila Joábu gonusna.

⁷ Bog ^bpa je bil razjaljen s to stvarjo, zato je udaril Izraela. ⁸ David je rekel Bogu: »Silno sem grešil, ker sem storil to stvar. Toda zdaj te rotim, odstrani krivičnost svojega služabnika, kajti storil sem zelo nespametno.«

⁹ Gospod je spregovoril Davidovemu vidcu Gadu: ¹⁰ »Pojdi in povej Davidu, rekoč: ›Tako govori Gospod: >Ponujam ^cti tri stvari. Izberi eno izmed njih, da ti jo bom lahko storil.‹« ¹¹ Tako je Gad prišel k Davidu in mu rekel: »Tako govori Gospod: >Izberi ^dsi ¹² ali tri leta lakote, ali tri mesece uničenja pred svojimi sovražniki, medtem ko te dohiteva meč twojih sovražnikov, ali tri dni Gospodovega meča, celo kužne bolezni v deželi in uničevanje od Gospodovega angela po vseh Izraelovih pokrajinah.

20,4: 2 Sam 21,18
20,5: 2 Sam 21,19
20,6: 2 Sam 21,20
20,7: 1 Sam 16,9
21,1: 2 Sam 24,1
21,8: 2 Sam 24,10
21,15: 2 Sam 24,16
21,15: 2 Sam 24,18
21,18: 2 Krn 3,1
21,25: 2 Sam 24,24

Sedaj si torej svetuj, kakšno besedo naj ponovno prinesem tistem, ki me je poslal.« ¹³ David je rekel Gadu: »V veliki stiski sem. Naj torej padem v Gospodovo roko, kajti zelo velika ^eso njegova usmiljenja, toda naj ne padem v roko človeka.«

¹⁴ Tako je Gospod nad Izrael poslal kužno bolezen in izmed Izraela je padlo sedemdeset tisoč mož. ¹⁵ Bog je poslal angela k Jeruzalemu, da ga uniči. Medtem ko je ta uničeval, je Gospod opazoval, se pokesal od zla in rekel angelu, ki je uničeval: »Dovolj je, zadrži sedaj svojo roko.« In Gospodov angel je stal pri mlatišču Jebusejca ^fOrnana. ^g ¹⁶ David je povzdignil svoje oči in zagledal Gospodovega angela stati med zemljo in nebom, ki je imel v svoji roki izvlečen meč, iztegnjen nad Jeruzalemom. Potem so David in starešine Izraela, ki so bili oblečeni v vrečevino, padli na svoje obraze. ¹⁷ David pa je rekel Bogu: »Ali nisem to jaz, ki sem zapovedal, da se ljudstvo prešteje? Celo jaz sem ta, ki je grešil in zares storil zlo. Toda kar se tiče teh ovc, kaj so te storile? Naj bo tvoja roka, prosim te, oh Gospod, moj Bog, na meni in na hiši mojega očeta, toda ne na tvojem ljudstvu, da bi bili trpinčeni.«

¹⁸ Potem je Gospodov angel zapovedal Gadu, da reče Davidu, naj gre David gor in postavi oltar Gospodu na mlatišču Jebusejca Ornana. ¹⁹ David je na Gadovo besedo, ki jo je govoril v Gospodovem imenu, odšel gor. ²⁰ Ornan ^hpa se je obrnil in zagledal angela in njegovi štirje sinovi so se z njim vred skrili. Torej Ornan je mlatil pšenico. ²¹ Ko je David prišel k Ornanu, je Ornan pogledal in zagledal Davida in šel ven iz mlatišča in se pripognil k Davidu s svojim obrazom do tal. ²² Potem je David rekel Ornanu: »Zagotovi ⁱmi prostor tega mlatišča, da bom na njem lahko zgradil oltar Gospodu. Zagotovil mi ga boš za polno ceno, da bo nadloga lahko ustavljena pred ljudstvom.« ²³ Ornan je rekel Davidu: »Vzemi to k sebi in naj moj gospod kralj stori to, kar je dobro v njegovih očeh. Glej, dam ti tudi vola za žgalne daritve, mlatilne priprave za les in pšenico za jedilno daritev; vse to dam.« ²⁴ Kralj David je rekel Ornanu: »Ne, temveč bom to resnično kupil za polno ceno, kajti ne bom vzel tega, kar je tvoje, za Gospoda niti žgalne daritve daroval brez stroška.« ²⁵ Tako je David dal Ornanu za prostor šeststo šeklov zlata po teži. ²⁶ David je tam zgradil oltar Gospodu in daroval žgalne daritve in mirovne daritve in klical h Gospodu in ta mu je iz nebes odgovoril z ognjem na oltar žgalne daritve. ²⁷ Gospod je zapovedal angelu in ta je svoj meč ponovno vtaknil v svojo nožnico.

²⁸ V tistem času, ko je David videl, da mu je Gospod odgovoril na mlatišču Jebusejca Ornana, potem je tam žrtvoval. ²⁹ Kajti Gospodovo šotorsko

^p 20,4: [Okoli leta 1018 pr. Kr.]

^q 20,4: *vzdignila*: ali, nadaljevala; hebr. stala.

^r 20,4: *Gezer*: tudi imenovan, Gob.

^s 20,4: *Sipája*: tudi imenovanega, Safa; [*Sipá*: hebr. podoben posodi, skledi].

^t 20,4: *velikana*: ali, Rafá.

^u 20,5: *Jaírov*: tudi imenovan, Jaaré Orgímov.

^v 20,5: [Lahmí: hebr. poln hrane.]

^w 20,6: *postave*: hebr. mere.

^x 20,6: *sin...*: hebr. rojen velikanu, ali, Rafáju.

^y 20,7: *izzival*: ali, grajal.

^z 20,7: *Šimájajev*: tudi imenovan, Šamájajev.

^a 21,1: [Leta 1017 pr. Kr.]

^b 21,7: *Bog...*: hebr. To je bilo zlo v Gospodovih očeh glede te stvari.

^c 21,10: *Ponujam...*: hebr. Iztegujem.

^d 21,11: *Izberi*: hebr. Vzemi.

^e 21,13: *velika*: ali, mnoga.

^f 21,15: [Jebus: hebr. mlatišče, prvotno ime mesta Jeruzalem.]

^g 21,15: *Ornana*: tudi imenovanega, Arávna; [*Ornan*: hebr. močan].

^h 21,20: *Ornan...*: ali, Ko se je Ornan obrnil in zagledal angela,

potem so se skrili on in njegovi štirje sinovi z njim.

ⁱ 21,22: *Zagotovi*: hebr. Daj.

svetišče, ki ga je Mojzes naredil v divjini in oltar žgalne daritve *sta bila* v tem obdobju na visokem kraju pri Gibeónu.³⁰ Toda David ni mogel iti predenj, da bi povprašal od Boga, kajti bal se je zaradi meča Gospodovega angela.

22 Potem je David rekel: »To je hiša Gospoda Boga in to je oltar žgalne daritve za Izraela.«² David je zapovedal, da zberejo skupaj tujce, ki so bili v Izraelovi deželi in postavil je zidarje, da izklesajo kamne, da zgradijo Božjo hišo.³ David je pripravil želeta v obilju za žeblje za duri velikih vrat in za vezi in brona v obilju, brez teže.⁴ Tudi cedrovih dreves v obilju, kajti Sidónci in tisti iz Tira so Davidu prinesli veliko cedrovega lesa.⁵ David je rekel: »Moj sin Salomon je mlad in nežen, hiša, ki naj se zgradi za Gospoda, pa mora biti silno prekrasna od slovesa in od slave po vseh deželah, zato bom torej naredil priprave zanjo.« Tako je David pred svojo smrtjo [vsega] obilno pripravil.

⁶ Potem je dal poklicati svojega sina Salomona in ga zadolžil, da zgradi hišo za Gospoda, Izraelovega Boga.⁷ David je rekel Salomonu: »Moj sin, kar se mene tiče, je bilo v mojih mislih, da zgradim hišo imenu Gospoda, svojega Boga,⁸ toda k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ›Obilno si prelival kri in storil velike vojne. Ne boš gradil hišo mojemu imenu, ker si v mojem pogledu na zemlji prelil mnogo krvi.⁹ Glej, rojen ti bo sin, ki bo mož počitka in dal mu bom počitek pred vsemi njegovimi sovražniki naokoli, kajti njegovo ime bo Salomon jin jaz bom v njegovih dneh Izraelu dal mir in spokojnost.¹⁰ Zgradil bo hišo za moje ime in on bo moj sin in jaz bom njegov oče in jaz bom vzpostavil prestol njegovega kraljestva nad Izraelom na veke.«¹¹ Sedaj moj sin, Gospod naj bo s teboj in bodi uspešen in zgradi hišo Gospoda, svojega Boga, kakor je govoril o tebi.¹² Samo Gospod naj ti da modrost in razumevanje in te zadolži glede Izraela, da se boš lahko držal postave Gospoda, svojega Boga.¹³ Potem boš uspel, če paziš, da izpolnjuješ zakone in sodbe, ki jih je Gospod zapovedal Mojzesu glede Izraela. Bodi močan in odločnega poguma. Ne boj se niti ne bodi zaprepaden.¹⁴ Torej glej, v svoji stiski^ksem za Gospodovo hišo pripravil sto tisoč talentov zlata in milijon talentov srebra, brona in želeta pa brez teže, kajti tega je v obilju. Tudi les in kamenje sem pripravil in ti lahko k temu dodaš.¹⁵ Poleg tega je tam s teboj delavcev v obilju, kamnosekov in obdelovalcev^l kamna in lesa, in vseh vrst spretnih mož za vsako vrsto dela.¹⁶ Zlatu, srebru, bronu in želetu ni števila. Vstanis torej in delaj in Gospod naj bo s teboj.«

¹⁷ David je tudi vsem Izraelovim princem zapovedal, da pomagajo njegovemu sinu

21,29:
1 Krn 16,39
21,29: 2 Krn 1,3
21,29: 1 Kr 3,4
22,5: 1 Krn 29,1
22,8: 1 Krn 28,3
22,8:
2 Sam 7,13
23,1: 1 Krn 28,5
23,3: 4 Mz 4,3
23,6: 2 Mz 6,16
23,6: 1 Krn
6,1-15
23,6: 2 Krn 8,14
23,6: 2 Krn
29,25
23,7: 1 Krn
26,21
23,7: 1 Krn 6,17
23,10:
1 Krn 23,11
23,13:
2 Mz 6,20
23,13:
2 Mz 28,1
23,13: Heb 5,4
23,14:
2 Mz 2,22
23,15: 2 Mz
18,3-4
23,17:
1 Krn 26,25

Salomonu, rekoč:¹⁸ »Mar ni z vami Gospod, vaš Bog? In ali vam ni dal počitka na vsaki strani? Kajti prebivalce dežele je izročil v mojo roko in dežela je podjavljena pred Gospodom in pred njegovim ljudstvom.¹⁹ Pripravite torej svoje srce in svojo dušo, da iščete Gospoda, svojega Boga. Vstanite torej in zgradite svetišče Gospodu Bogu, da se prinese skrinja Gospodove zaveze in svete Božje posode v hišo, ki naj bo zgrajena Gospodovemu imenu.«

23 Torej ko ^mje bil David star in izpolnjen z dnevi, je nad Izraelom postavil svojega sina Salomona.

² Ta je zbral skupaj vse Izraelove prince, z duhovniki in Lévijevci.³ Torej Lévijevci so bili prešteti od starosti tridesetihⁿ let in navzgor. Njihovo število po njihovih glavah, oseb, je bilo osemintrideset tisoč.⁴ »Izmed katerih je bilo štiriindvajset tisoč, da vodijo ^odelo Gospodove hiše, šest tisoč pa je bilo častnikov in soðnikov.⁵ Poleg tega je bilo štiri tisoč vratarjev in štiri tisoč jih je hvalilo Gospoda z glasbili, ki sem jih naredil,«^p je rekel David, »da s temi hvalijo.«⁶ David jih je razdelil v skupine ^pmed Lévijeve sinove, namreč Geršóna, Keháta in Merarija.

⁷ Izmed Geršónovcev *sta bila* Ladán^q in Šimí.⁸ Ladánovi sinovi: vodja je bil Jehiél,^r Zetám^s in Joél, trije. ⁹ Šimíjevi sinovi: Šelomít, Haziél^t in Harán, trije. To so bili vodje Ladánovih očetov.¹⁰ Šimíjevi sinovi so bili: Jahat, ^uZiná,^v Jeúš^w in Berijá. Ti širje so bili Šimíjevi sinovi.¹¹ Jahat je bil vodja, Zizá pa drugi, toda Jeúš in Berijá nista imela ^xveliko sinov, zato sta bila v enem štetju, glede na hišo svojega očeta.

¹² Kehátovi sinovi: Amrám, Jichár, Hebrón in Uziél, širje.¹³ Amrámove sinove: Aron in Mojzes. Aron je bil odbran, da posvečuje najsvetejše stvari, on in njegovi sinovi na veke, da zažigajo kadilo pred Gospodom, da mu služijo in da v njegovem imenu blagoslovijo na veke.¹⁴ Torej glede Mojzesu, Božjega moža, njegovi sinovi so bili imenovani po Lévijevemu rodu.¹⁵ Mojzesova sinova *sta bila* Gersóm in Eliézer.¹⁶ Od Geršómovih sinov je bil vodja Šebuél.^y¹⁷ Eliézerjevi sinovi so bili vodja ^zRehabjá.¹⁸ Eliézer pa ni imel nobenih drugih sinov, toda Rehabjájevih^a sinov je bilo zelo mnogo.¹⁹ Izmed Jichárjevih sinov: vodja Šelomít.^b²⁰ Izmed Hebrónovih sinov: prvi Jerijá,^c drugi Amarjá, tretji Jahaziél in četrtni Jekamám.^d²¹ Uziélova sinova: prvi Miha in drugi Jišijá.

²¹ Meraríjeva sinova: Mahlí in Muší. Mahlíjeva sinova: Eleazar in Kiš.²² Eleazar pa je umrl in ni imel sinov, temveč hčere in vzeli so jih njihovi

^j 22,9: *Salomon*: to je, Miroljuben.

^k 22,14: *stiski*: ali, revščini.

^l 22,15: *obdelovalcev*: to je, zidarjev in tesarjev.

^m 23,1: [Leta 1015 pr. Kr.]

ⁿ 23,3: [Okoli leta 1045 pr. Kr.]

^o 23,4: *vodijo*: ali, nadzirajo.

^p 23,6: *skupine*: hebr. oddelke.

^q 23,7: *Ladán*: ali, Libni.

^r 23,8: [Jehiél]: hebr. Bog bo živel.]

^s 23,8: [Zetám]: hebr. sadovnjak oljk.]

^t 23,9: [Haziél]: hebr. viden od Boga.]

^u 23,10: [Jahat]: hebr. enotnost.]

^v 23,10: *Ziná*: ali, Zizá; [*Ziná*: hebr. dobro hranjen].

^w 23,10: [Jeúš]: hebr. nagel.]

^x 23,11: *imela*...: hebr. pomnožila.

^y 23,16: *Šebuél*: tudi imenovan, Šubaél. [*Šebuél*: hebr. ujetnik ali vrjen od Boga.]

^z 23,17: *vodja*: ali, prvi.

^a 23,17: *Rehabjájevih*...: hebr. Rehabjájevi sinovi so se zelo pomnožili.

^b 23,18: *Šelomít*: tudi imenovan, Šelomot; [*Šelomít*: hebr. umiritev.]

^c 23,19: [Jerijá]: hebr. Jahve bo vrgel.]

^d 23,19: [Jekamám]: hebr. ljudstvo bo vstalo, se bo vzdignilo.]

bratje, ^eKiševi sinovi. ²³Mušíjevi sinovi: Mahlí, Eder in Jeremót, trije.

²⁴To so bili Lévijevi sinovi po hiši svojih očetov, torej vodje očetov, kakor so bili prešteti po številu imen njihovih glav, ki so opravljeni delo službe Gospodove hiše, od starosti dvajsetih let in navzgor. ²⁵Kajti David je rekel: »Gospod, Izraelov Bog, je svojemu ljudstvu dal počitek, da bi na veke lahko prebivali v Jeruzalemu, ²⁶in tudi Lévijevcem; ne bodo več nosili šotorskega svetišča niti nobene njegove posode za njegovo službo.« ²⁷Kajti po zadnjih ^gDavidovih besedah so bili ^hLévijevci prešteti od dvajsetih let starosti in naprej, ²⁸ker je bila ⁱnjihova služba, da čakajo na Aronove sinove za službo Gospodovi hiši, na dvorih in v sobah in v očiščevanju vseh svetih stvari in delu službe Božje hiše. ²⁹Tako za hleb navzočnosti kakor za fino moko, za jedilno daritev in za nekvašene kolače in za tisto, kar je spečeno na ponvi jin za to, kar je ocvrto in za vse vrste mer in velikosti ³⁰in da vsako jutro stojijo, da se zahvaljujejo in hvalijo Gospoda in prav tako zvečer. ³¹In da vse žgalne daritve darujejo Gospodu na šabate, na mlaje in na določene praznike, po številu, glede na ukaz, ki jim je zapovedan, nenehno pred Gospodom, ³²in da naj se držijo zadolžitve šotorskega svetišča skupnosti in zadolžitve svetega kraja in zadolžitve Aronovih sinov, svojih bratov, v službi Gospodove hiše.

24 Torej to so oddelki Aronovih sinov. Aronovi sinovi: Nadáb, Abihú, Eleazar in Itamár. ²Toda Nadáb in Abihú sta umrla pred njunim očetom in nista imela otrok, zato sta duhovniško službo opravljala Eleazar in Itamár. ³David jih je razdelil, tako Cadóka izmed Eleazarjevih sinov kot Ahiméleha izmed Itamárjevih sinov, glede na njihovo opravilo v njihovi službi. ⁴Med Eleazarjevimi sinovi pa se je našlo več vodilnih mož kakor med Itamárjevimi sinovi; in tako so bili razdeljeni. Med Eleazarjevimi sinovi je bilo šestnajst vodilnih mož iz hiše njihovih očetov in osem med Itamárjevimi sinovi, glede na hišo njihovih očetov. ⁵Tako so bili razdeljeni z žrebom, ena vrsta z drugo; za upravitelje svetišča in upravitelje Božje hiše so bili izmed Eleazarjevih sinov in izmed Itamárjevih sinov. ⁶Netanélov sin Šemajá, pisar, eden izmed Lévijevcev, jih je popisal pred kraljem, princi, duhovnikom Cadókom in Abyatárjevim sinom Ahimélehom in pred vodji

23,24: 4 Mz 10,24
23,24: 4 Mz 1,3
23,29: 1 Krn 9,29-32
23,29:
3 Mz 6,21
24,1: 3 Mz 10,4
24,2: 4 Mz 3,4
24,2: 4 Mz
26,60
24,10: Lk 1,5
24,23:
1 Krn 23,19
24,23:
1 Krn 26,31
25,2: 1 Krn
25,14
25,3: 1 Krn
25,11
25,3: 1 Krn
25,17

očetov duhovnikov in Lévijevcev. Ena glavna družina je bila vzeta za Eleazarja in ena je bila vzeta za Itamárja. ⁷Torej prvi žreb je izšel za Jojaríba, drugi za Jedajája, ⁸tretji za Haríma, ⁹četrти за Seoríma, ^mpeti za Malkijája, ⁿšesti za Mijamína, ^osedi za Koca, Posmi za Abíja, ¹¹deveti za Ješúa, ^qdeseti za Šehanjája, ¹²enajsti za Eljašiba, dvanajsti za Jakíma, ¹³trinajsti za Hupája, ^rštirinajsti za Ješebába, ^spetnajsti za Bilgája, ^tšestnajsti za Imérja, ¹⁵sedemnajsti za Hezírja, ^uosemnajsti za Hapicéca, ^vdevetnajsti za Petahjája, ^wdvajseti za Jehezkélá, ^xenaindvajseti za Jahína, dvaindvajseti za Gamúla, ^ytriindvajseti za Delajája, štiriindvajseti za Maazjája. ^zTo so bili njihovi vrstni redi v njihovi službi, da pridejo v Gospodovo hišo, glede na njihov način, pod njihovim očetom Aronom, kakor mu je zapovedal Gospod, Izraelov Bog.

²⁰Preostali izmed Lévijevih sinov so bili tile: izmed Amrámovih sinov Šubaél, ^aizmed Šubaélovin sinov Jehdejá, ^bI Glede Rehabjá, ^cizmed sinov Rehabjá je bil prvi Jišijá. ²²Izmed Jichárovcev Šelomot, ^dizmed Šelomotovih sinov Jahat. ²³Hebrónovi sinovi: prvi Jerijá, drugi Amarjá, tretji Jahaziél in četrти Jekamám. ²⁴Izmed Uziélovin sinov Miha, izmed Mihovih sinov Šamír. ^e25Mihov brat je bil Jišijá, izmed Jišijájevih sinov Zeharjá. ²⁶§ Merarijevi sinovi so bili Mahlí in Muší. Jaazijájevi sinovi: Beno. ^f

²⁷§ Merarijevi sinovi po Jaazijáju: Beno, Šohám, ^gZahúr ^hin Ibri. ⁱ28Iz Mahlija je prišel Eleazar, ki ni imel sinov. ²⁹Glede Kiša: Kišev sin je bil Jerahmeél. ³⁰Tudi Mušíjevi sinovi: Mahlí, Eder in Jerimót. To so bili sinovi Lévijevcev po hiši njihovih očetov. ³¹Tudi ti so metali žrebe nasproti svojih bratov, Aronovih sinov, v prisotnosti kralja Davida, Cadóka, Ahiméleha in vodje očetov duhovnikov in Lévijevcev, celo glavnim očetom nasproti njihovim mlajšim bratom.

25 Poleg jtega so David in poveljniki vojske oddvojili k službi od Asáfovih, Hemánovih in Jedutúnovih sinov, ki naj bi prerokovali s harfami, s plunkami in s cimbalami. Stevilo delavcev glede na njihovo službo je bilo: ²izmed Asáfovih sinov Zahúr, Jožef, Netanjá in Asaréla, ^kAsáfovi sinovi pod Asáfovovo roko, ki so prerokovali glede na kraljev ukaz. ³§ Od Jedutúna: Jedutúnovi sinovi Gedaljá, ^mCerí, ⁿJešajá, Hašabjá, Matitjá, šest, ^opod rokami njihovega očeta Jedutúna, ki so

^e 23,22: *bratje*: ali, sorodniki.

^f 23,25: *da...: ali, in prebival je.*

^g 23,27: [Okoli leta 1015 pr. Kr.]

^h 23,27: *so bili*: hebr. je bilo število Lévijevcev prešteto.

ⁱ 23,28: *bila...: hebr. bilo njihovo mesto pri roki Aronovih sinov.*

^j 23,29: *ponvi: ali, ravni plošči.*

^k 24,6: *glavna...: hebr. hiša očetov.*

^l 24,8: [Harím: hebr. posvečen, ali, popeštanega nosu.]

^m 24,8: [Seorím: hebr. zrno ječmena.]

ⁿ 24,9: [Malkijá: hebr. kralj Jahveja.]

^o 24,9: [Mijamín: hebr. od desnice.]

^p 24,10: [Koca: hebr. trn, bodeč.]

^q 24,11: [Ješúa: hebr. Jahve bo rešil.]

^r 24,13: [Hupá: hebr. zavetje.]

^s 24,13: [Jesébab: hebr. sedež očeta.]

^t 24,14: [Bilgáj: hebr. odporn.]

^u 24,15: [Hezír: hebr. morda zaščiten.]

^v 24,15: [Hapicéc: hebr. preklan, razdeljen.]

^w 24,16: [Petahjá: hebr. Jahve je odprl.]

^x 24,16: [Jehezkél: hebr. Bog bo okrepil.]

^y 24,17: [Gamúl: hebr. nagrajen.]

^z 24,18: [Maazjá: hebr. resitev Jahveja.]

^a 24,20: *Šubaél*: tudi imenovan, Šebuél.

^b 24,20: [Jehdejá: hebr. enotnost Jahveja.]

^c 24,21: [Rehabjá: hebr. Jahve je povečal.]

^d 24,22: *Šelomot*: tudi imenovan, Šelomít.

^e 24,24: [Šamír: hebr. opazovan.]

^f 24,26: [Beno: hebr. sin.]

^g 24,27: [Šohám: hebr. prebledeti.]

^h 24,27: [Zahúr: hebr. premišlen.]

ⁱ 24,27: [Ibri: hebr. nasproti.]

^j 25,1: [Okoli leta 1015 pr. Kr.]

^k 25,2: *Asarél: drugače imenovan, Jesarel; [Asaréla: hebr. pravilen napram Bogu.]*

^l 25,2: *glede...: hebr. po kraljevih rokah.*

^m 25,3: [Gedaljá: hebr. Jahve je postal velik.]

ⁿ 25,3: *Cerí: ali, Izri; [Cerí: hebr. počiti].*

^o 25,3: [Omenjen s Šimijem v 1 Krn 25,17.]

prerokovali s harfo, da se zahvaljujejo in hvalijo Gospoda.⁴ Od Hemána: ^pHemánovi sinovi Bukijá,^q Matanjá, Uziél,^r Šebuél,^s Jerimót, Hananjá, Hananí, Eliát,^t Gídálti,^u Romámti Ezer,^v Jošbekáša,^w Malóti,^x Hotír ^yin Mahaziót.^z Vsi ti so bili sinovi kraljevega vidca Hemána v Božjih besedah,^a da dvigujejo rog. In Bog je dal Hemánu štirinajst sinov in tri hčere.^b Vsi ti so bili pod rokami njihovega očeta za pesem v Gospodovi hiši s cimbalami, plunkami in harfami, za službo Božje hiše, glede na kraljev ukaz Asáfu, Jedutúnu in Hemánu.^c Tako je bilo njihovo število, z njihovimi brati, ki so bili poučeni v Gospodovih pesmih, celo vseh, ki so bili spretni, dvesto osemnosemdeset.

^d Metali so žrebe, stražo do straže, tako majhen kakor velik, učitelj kakor učenec.^e Torej prvi žreb je prišel za Asáfa k Jožefu; drugi Gedaljáju, katerih je bilo z njegovimi brati in sinovi dvanajst;^f tretji Zahúrju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^g četrtri Izriju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^h peti Netanjáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;ⁱ šesti Bukijáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^j sedmi Jesarelu, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^k osmi Ješajáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^l deveti Matanjáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^m deseti Šímiju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;ⁿ enajsti Azarélu, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^o dvanajsti Hašabjáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^p trinajsti Šubaélu, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^q šestnajsti Hananjáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^r štirinajsti Matitjáju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^s petnajsti Jeremótu, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^t šestnajsti Hananiju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^u devetnajsti Malótiju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^v dvajseti Eliátaju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^w enaindvajseti Hotíru, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^x dvaindvajseti Gídáltiju, njemu,

25,4: 1 Krn
25,18
25,4: 1 Krn
25,20
26,1: 1 Krn
26,14
26,1: 1 Krn 9,19
26,1: 1 Krn 6,37
26,5: 1 Krn
13,14
26,14:
1 Krn 26,1
26,16: 1 Kr 10,4
26,16: 2 Krn 9,4
26,16:
2 Krn 9,11
26,21:
1 Krn 6,17
26,21:
1 Krn 23,8

^p 25,4: [Hemán: hebr. zvest.]
^q 25,4: [Bukijá: hebr. izpraznjen od Jahveja.]

^r 25,4: **Uziél:** tudi imenovan, Azarél.

^s 25,4: **Šebuél:** tudi imenovan, Šubaél.

^t 25,4: [Eliát: hebr. Bog njegove privolitve.]

^u 25,4: [Gídálti: hebr. jaz sem naredil veliko.]

^v 25,4: [Romámti Ezer: hebr. jaz sem vzdignil pomoč.]

^w 25,4: [Jošbekáša: hebr. trd sedež.]

^x 25,4: [Malóti: hebr. jaz sem govoril.]

^y 25,4: [Hotír: hebr. on je povzročil, da vstane.]

^z 25,4: [Mahaziót: hebr. vizije.]

^a 25,5: **besedah:** ali, zadevah.

^b 25,6: **glede...:** hebr. s kraljevimi rokami.

^c 25,11: [Izri: hebr. vkalupljen.]

^d 26,1: **Mešelemjá:** tudi imenovan, Šelemjá; [Mešelemjá: hebr. zavezniški Jahveja.]

njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^e triindvajseti Mahaziótatu, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst;^f štiriindvajseti Romámti Ezerju, njemu, njegovim sinovom in njegovim bratom, bilo jih je dvanajst.

26 Glede na oddelke vratarjev je bil od Kórahovcev Mešelemjá, ^gsin Koréja izmed Asáfovih ^hsinov. ⁱMešelemjájevi sinovi so bili prvorojenec Zeharjá, drugi Jediaél, tretji Zebadjá, četrtri Jatniél, ^jpeti Elám, šesti Johanán, sedmi Eljoenáj.^k Poleg tega so bili Obéd Edómovi sinovi prvorojenec Šemajá, drugi Jozabád, tretji Joáh, četrtri Sahár, peti Netanél,^l šesti Amiél, sedmi Isa hár in osmi Peuletáj, ^mkajti Bog ga ⁿje blagoslovil.^o Tudi njegovemu sinu Šemajáju so bili rojeni sinovi, ki so vladali po hiši svojih očetov, kajti bili so močni junaški možje.^p Šemajájevi sinovi: Otní, ^qRefaél, ^rObéd, Elzabád, katerega bratje so bili močni možje, Elihú in Semahjá.^s Vseh teh izmed Obéd Edómovih sinov in njihovih bratov, sposobnih mož za službo je bilo dvainšestdeset.^t Mešelemjá je imel sinove in brate, močne može, osemnajst.^u Tudi Hosá, izmed Meraríjevih otrok, je imel sinove: vodja Šimrí, (kajti čeprav ni bil prvorojenec, ga je vendar njegov oče naredil za vodjo)^v drugi Hilkjá, tretji Tebaljá, ^wčetrtri Zeharjá. Vseh sinov Hosájevih bratov je bilo trinajst.^x Med temi so bili oddelki vratarjev, celo med vodilnimi možmi so imeli straže, da služijo eden nasproti drugemu v Gospodovi hiši.

¹³ Metali so žrebe, tako majhni ^ykakor veliki, glede na hišo njihovih očetov, za vsaka velika vrata.^z Žreb proti vzhodu je zadel Šelemjája.^o Potem so metali žrebe za Zeharjá, njegovega sina, modrega svetovalca in njegov žreb je izšel proti severu.^u Za Obéd Edóma in za njegove sinove od Asupimove Phíše proti jugu.^o Šupímu in Hosáju je žreb izšel proti zahodu z velikimi vrti Šaléheta, pri tlakovani pešpoti vzpona, straža proti straži.^u Proti vzhodu je bilo šest Lévijevcev, širje na dan proti severu, širje na dan proti jugu in proti Asupimu dva in dva.^o Pri Parbarju proti zahodu, širje pri tlakovani pešpoti in dva pri Parbarju.^u To so oddelki vratarjev med Koréjevimi sinovi in med Meraríjevimi sinovi.

²⁰ Izmed Lévijevcev je bil Ahíja nad zakladnicami Božje hiše in nad zakladnicami posvečenih ^qstvari.

²¹ Glede Ladánovih ^rsinov: sinovi Geršónca Ladána, poglavarji očetov, celo od Geršónca Ladána, je bil Jehielí.^s ²² Jehielíjeva sinova: Zetám in njegov brat Joél, ki sta bila nad zakladnicami Gospodove hiše.

²³ Izmed Amrámovcev, Jichárovcev, Hebróncev in

^e 26,1: **Asáfovih:** tudi imenovan, Abiasáfovih.

^f 26,2: [Zebadjá: hebr. Jahve je dal.]

^g 26,2: [Jatniél: hebr. nadaljevan od Boga.]

^h 26,5: [Peuletáj: hebr. deloven.]

ⁱ 26,5: **ga:** to je, je blagoslovil Obéd Edóma.

^j 26,7: [Otní: hebr. siliti.]

^k 26,7: [Refaél: hebr. Bog je ozdravil.]

^l 26,7: [Semahjá: hebr. podpiran od Jahveja.]

^m 26,11: [Tebaljá: hebr. Jahve je kapljal.]

ⁿ 26,13: **majhni...:** ali, za majhne kakor za velike.

^o 26,14: **Šelemjája:** tudi imenovanega, Mešelemjá; [Šelemjá: hebr. zahvalna daritev Jahveja.]

^p 26,15: **Asupimove...:** hebr. hiša zbiranj; [Asupim: hebr. prag.]

^q 26,20: **posvečenih:** hebr. svetih.

^r 26,21: **Ladán:** tudi imenovan, Libni.

^s 26,21: **Jehielí:** imenovan tudi, Jeíél.

Uziélovcev²⁴ je bil Šebuél, Geršómov sin, Mojzesov sin, vladar nad zakladnicami.²⁵ Njegovi bratje po Eliézerju: njegov sin Rehabjá, njegov sin Ješajá, njegov sin Jorám, njegov sin Zihrí in njegov sin Šelomít.²⁶ Ta Šelomít in njegovi bratje so bili nad vsemi zakladnicami posvečenih stvari, ki so jih kralj David, vodje očetov, tisočniki, stotniki in poveljniki vojske posvetili.²⁷ Od plenov, dobljenih v bitkah, so jih posvetili za vzdrževanje Gospodove hiše.²⁸ In vse, kar so videc Samuel, Kišev sin Savel, Nerov sin Abnér in Cerújin sin Joáb posvetili in kdorkoli je posvetil katerokoli stvar, so bile te pod roko Šelomíta in njegovih bratov.

²⁹ Izmed Jichárovcev so bili Kenanjá in njegovi sinovi za zunanja opravila nad Izraelom, za častnike in sodnike.³⁰ In izmed Hebróncev Hašabjá in njegovi bratje, junaški možje, tisoč sedemsto, so bili častniki ^{um}ed tistimi iz Izraela na tej strani Jordana proti zahodu v vseh Gospodovih opravilih in v kraljevi službi.³¹ Med Hebrónovci je bil vodja Jerijá, torej med Hebrónovci glede na rodove svojih očetov. V širidesetem letu Davidovega kraljevanja so jih iskali in med njimi so našli močne junaške može pri Jazér Gileádu.³² Njegovih bratov, junaških mož, je bilo dva tisoč in sedemsto vodij očetov, ki jih je David postavil [za] vladarje nad Rubenovci, Gádovci in polovico Manásejevega rodu, za vsako zadevo glede Boga in kraljevih vzadov.

27 Torej Izraelovi otroci po njihovem številu, namreč vodja očetov poveljnikov nad tisočimi in nad stotimi in njihovi častniki, ki so služili kralju v vsaki zadevi oddelkov, ki so prihajali in odhajali mesec za mesecem, vse mesece leta; od vsakega oddelka jih je bilo štiriindvajset tisoč.² Nad prvo skupino za prvi mesec je bil Zabdiélov sin Jašobám in v njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.³ Izmed Perecovih otrok je bil vodja vseh poveljnikov vojske za prvi mesec.⁴ Nad skupino drugega meseca je bil Ahóahovec Dodáj^w in iz njegove skupine je bil tudi vladar Miklót. Tudi v njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.⁵ Tretji poveljnik vojske za tretji mesec je bil Benajá, sin Jojadája, vélikega^xduhovnika in v njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.⁶ To je ta Benajá, ki je bil mogočen med tridesetimi in nad tridesetimi. V njegovi skupini je bil njegov sin Amizabád.^y Četrti poveljnik za četrti mesec je bil Joábov brat Asaél in za njim njegov sin Zebadjá. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.⁸ Peti poveljnik za peti mesec je bil Zérahovec Šamhút.^z V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.⁹ Šesti poveljnik za šesti mesec je bil Irá, sin Tekójčana Ikéša. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹⁰ Sedmi poveljnik za sedmi

mesec je bil Péletovec Helec, izmed Efrájimovih otrok. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹¹ Osmi poveljnik za osmi mesec je bil Hušán Sibeháj izmed Zerahovcev. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹² Deveti poveljnik za deveti mesec je bil Abiézer Anatotčan izmed Benjaminovcev. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹³ Deseti poveljnik za deseti mesec je bil Netófčan Mahráj izmed Zerahovcev. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹⁴ Enajsti poveljnik za enajsti mesec je bil Piratónec Benajá izmed Efrájimovih otrok. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.¹⁵ Dvanajsti poveljnik za dvanajsti mesec je bil Netófčan Heldáj^a iz Otniéla. V njegovi skupini jih je bilo štiriindvajset tisoč.

¹⁶ Nadalje je bil nad Izraelovimi rodovi vladar Rubenovcev Zihríjev sin Eliézer; izmed Simeoncev Maahájev sin Šefatjá;¹⁷ izmed Lévijevcev Kemuélov sin Hašabjá; izmed Aroncev Cadók;¹⁸ izmed Judovcev Elihú,^beden izmed Davidovih bratov; izmed Isahárjevcov Mihaelov sin Omri;¹⁹ izmed Zábulonovcev Obadjájev sin Jišmajá; izmed Neftálijevcev Azriélov sin Jerimót;²⁰ izmed Efrájimovih otrok Azazjájev sin Hošéa; izmed polovice Manásejevega rodu Pedajájev sin Joél;²¹ izmed polovice Manásejevega rodu v Gileádu Zaharijev sin Idó; izmed Benjaminovcev Abnérjev sin Jaasiél;²² izmed Danovcev Jerohámov sin Azarél. Ti so bili princi Izraelovih rodov.

²³ Toda David ni preštel tistih, ki so bili starci dvajset let in mlajših, ker je Gospod rekel, da bo on pomnožil Izraela kakor zvezd neba.²⁴ Cerújin sin Joáb je začel šteti, ^ctoda ni končal, ker je zaradi tega padel bes zoper Izraela. Niti število ^dni bilo vpisano v poročilo kronik kralja Davida.

²⁵ Nad kraljevimi zakladnicami je bil Adiélov sin Azmávet. Nad skladišči, na poljih, v mestih, vaseh in gradovih je bil Uzíjahov sin Jehonatan.^e²⁶ Nad tistimi, ki so opravljali poljsko delo obdelovanja zemlje, je bil Kelúbov sin Ezrí.^f²⁷ Nad vinogradi je bil Ramatejec Šimí. Nad donosom^gvinogradov za vinske kleti je bil Šefámeč Zabdí.²⁸ Nad oljkami in egipovskimi smokvami, ki so bile na nizkih ravninah, je bil Géderčan Báál Hanán. Nad shrambami olja je bil Joáš.²⁹ Nad čredami, ki so se pasle v Šarónu, je bil Šaróneč Šitráj.^h Nad čredami, ki so bile v dolinah, je bil Adlájev sin Šafát.³⁰ Nad kamelami je bil tudi Izmaelec Obíl.ⁱ Nad osli je bil Meronočán Jehdejá.³¹ Nad tropi je bil Hagrijevec Jazíz.^j Vsí ti so bili vladarji imetja, ki je bilo od kralja Davida.³² Tudi Davidov stric Jonatan je bil svetovalec, moder mož in pisar.^k In Hahmoníjev^lsin Jehiél je bil s kraljevimi sinovi.³³ Ahitófel^mje bil kraljev svetovalec in Arkéjec Hušáj je bil kraljev družabnik.

27,4:
2 Sam 23,9
27,6: 2 Sam
23,20
27,6: 2 Sam
22,23
27,6: 1 Krn
11,24
27,15:
1 Krn 11,3
27,24:
1 Krn 21,7
27,24: 2 Sam
24,1-8

^t 26,27: *plenov...*: hebr. bitk in plenov.

^u 26,30: *častniki*: hebr. zadolženi.

^v 26,32: *kraljevih...*: hebr. kraljeve stvari.

^w 27,4: *Dodáj*: tudi imenovan, *Dodó*; [*Dodáj*: hebr. romantičen.]

^x 27,5: *vélikega...*: ali, glaven častnik.

^y 27,6: [Amizabád]: hebr. ljudstvo preskrbe.]

^z 27,8: [Šamhút]: hebr. opustošenje.]

^a 27,15: *Heldáj*: tudi imenovan, *Heled*; [*Heldáj*: hebr.

svetovljanskost.]

^b 27,18: *Elihú*: tudi imenovan, Eliáb.

^c 27,24: [Okoli leta 1017 pr. Kr.]

^d 27,24: *štěvilo...*: hebr. se število ni vzpelo.

^e 27,25: [Jehonatan: hebr. od Jahveja dan.]

^f 27,26: [Ezrí: hebr. v pomoč.]

^g 27,27: *donosom*: hebr. tem, kar je bilo iz.

^h 27,29: [Šitráj: hebr. strelec.]

ⁱ 27,30: [Obíl: hebr. žalujč.]

^j 27,31: [Jazíz: hebr. on bo naredil ugledno.]

^k 27,32: *pisar*: ali, tajnik.

^l 27,32: *Hahmoníjev...*: ali, Hahmonijec.

^m 27,33: [Ahitófel: hebr. brat nespameti.]

³⁴ Za Ahítófelom *sta bila* Benajájev sin Jojadá in Abjatár. General kraljeve vojske pa je *bil* Joáb.

28 David je zbral vse Izraelove prince, prince rodov in poveljnike skupin, ki so služili kralju po skupini in poveljnike nad tisočimi, poveljnike nad stotimi in oskrbnike nad vsem imetjem in posestjo ⁿkralja in njegovih ^osinov, s častniki Pin z mogočnimi možmi in z vsemi hrabrimi možmi v Jeruzalem. ²Potem je kralj David stopil na svoja stopala in rekel: »Poslušajte me, moji bratje in moje ljudstvo: >Kar se mene tiče, sem *imel* v svojem srcu, da zgradim hišo počitka za skrinjo Gospodove zaveze in za pručko našega Boga in sem pripravil za gradnjo, ³toda Bog mi je rekel: »Ne boš gradil hiše mojemu imenu, ker si *bil* bojevnik in si prelival kri.< ^{q4}Vendar je Gospod, Izraelov Bog, mene izbral pred vso hišo mojega očeta, da bi bil na veke kralj nad Izraelem, kajti Juda je izbral, *da bi bil* vladar; in od Judove hiše, hišo mojega očeta; in med sinovi mojega očeta sem mu bil všeč, da *me* je postavil za kralja nad vsem Izraelem, ⁵in izmed vseh mojih sinov (kajti Gospod mi je dal mnogo sinov), je izbral mojega sina Salomona, da sedi na prestolu Gospodovega kraljestva nad Izraelem. ⁶Rekel mi je: >Tvoj sin Salomon bo zgradil mojo hišo in moje dvore, kajti izbral sem ga, *da bo* moj sin in jaz bom njegov oče. ⁷Poleg tega bom na veke utrdil njegovo kraljestvo, če bo stalno ^rizpolnjeval moje zapovedi in moje sodbe, kakor ta dan.< ⁸Zdaj se torej pred očmi vsega Izraela, Gospodove skupnosti in v občinstvu našega Boga, držite in iščite vse zapovedi Gospoda, svojega Boga, da boste lahko posedli to dobro deželo in jo pustili za dediščino svojim otrokom za seboj na veke.

⁹ Ti pa, moj sin Salomon, spoznaj Boga svojega očeta in mu služi s popolnim srcem in z voljnim umom, kajti Gospod preiskuje vsa srca in razume vse miselne zamisli. Če ga boš iskal, ga boš našel, toda če ga zapustiš, te bo on zavrgel na veke. ¹⁰Pazi torej, kajti Gospod te je izbral, da zgradiš hišo za svetišče. Bodi močan in *to stôri*.«

¹¹Potem je David svojemu sinu Salomonu dal vzorec preddverja, njegovih hiš, njegovih zakladnic, njegovih gornjih sob, njegovih notranjih dvoran in kraja sedeža milosti, ¹²vzorec vsega, kar je imel ^spo duhu glede dvorov Gospodove hiše in vseh sob naokoli, zakladnic Božje hiše in zakladnic posvečenih stvari. ¹³Tudi za skupine duhovnikov in Lévijevcev in za vse delo službe Gospodove hiše in za vse posode službe v Gospodovi hiši. ¹⁴Dal je zlata po teži za stvari iz zlata, za vse priprave vseh vrst službe; *tudi srebra* za vse priprave iz srebra po teži, za vse priprave vsake vrste službe. ¹⁵Celo težo za svečnike iz zlata in za njihove svetilke iz zlata po teži za vsak svečnik in za njihove svetilke. In za svečnike iz srebra po teži, tako za svečnik in *tudi* za njihove svetilke, glede na uporabo vsakega svečnika. ¹⁶Po teži je *dal* zlata za mize hlebov navzočnosti za vsako mizo in *podobno* zlata za mize iz srebra. ¹⁷Tudi čistega zlata za kavlje za meso, skledice in čaše. Za zlate umivalnike je *dal* zlata po teži za vsak umivalnik; in *podobno* srebra,

^{28,2:} 2 Sam 7,5

^{28,2:}

² Sam 7,13

^{28,2:} 1 Kr 5,5

^{28,2:} 1 Krn 22,8

^{28,4:} 1 Mz 49,8

^{28,4:} 1 Sam

^{16,13}

^{28,4:} Ps 78,67

^{28,5:} 1 Krn 23,1

^{28,6:}

² Sam 7,13

^{28,6:} 2 Krn 1,9

^{28,9:}

¹ Sam 16,7

^{28,9:} Ps 139,2

^{28,9:} Ps 7,9

^{28,9:} Jer 11,20

^{28,9:} Jer 17,10

^{28,9:} Jer 20,12

^{28,18:}

¹ Sam 4,4

^{28,18:} 1 Kr

^{6,23-28}

^{29,1:} 1 Krn 22,5

^{29,5:} 1 Kr 9,28

^{29,11:} Mt 6,13

^{29,11:}

¹ Tim 1,17

^{29,11:} Raz 5,13

po teži za vsak umivalnik iz srebra; ¹⁸Za kadilni oltar prečiščeno zlato po teži in zlata za vzorec bojnega voza kerubov, ki razprostirata svoje *peruti* in pokrivata skrinjo Gospodove zaveze. ¹⁹»Vse to,« *je rekel David*, »mi je Gospod dal razumeti v pisanku po svoji roki nad menoj, *torej* vsa dela tega vzorca.« ²⁰David je rekel svojemu sinu Salomonu: »Bodi močan in odločnega poguma in stôri *to*. Ne boj se niti ne bodi zaprepaden, kajti Gospod Bog, *celo* moj Bog, bo s teboj. Ne bo te razočaral niti te ne bo zapustil, dokler ne dokončaš vsega dela za službo Gospodove hiše. ²¹Glej, skupine duhovnikov in Lévijevcev, *celo oni bodo* s teboj za vso službo Božje hiše, in *tam bo* s teboj za vse vrste rokodelstva vsak voljan več mož, za vse vrste del. Tudi princi in vse ljudstvo *bo* popolno ob tvoji zapovedi.«

29 Nadalje tje kralj David vsej skupnosti rekel: »Moj sin Salomon, ki ga je izbral sam Bog, je še mlad in nežen, delo pa je veliko, kajti palača ni za človeka, temveč za Gospoda Boga. ²Sedaj sem z vso svojo močjo pripravil za hišo svojega Boga zlata za *stvari*, *narejene* iz zlata, srebra za *stvari* iz srebra, brona za *stvari* iz brona, žeze za *stvari* iz žeze, lesa za *stvari* iz lesa, oniksove kamne in *kamne* za vdelavo, lesketajoče kamne iz različnih barv in vse vrste dragocenih kamnov in marmornih kamnov v obilju. ³Povrh vsega, ker sem svojo naklonjenost naravnal k hiši svojega Boga, sem dal od svojih lastnih dobrin, od zlata in srebra, ki sem ga dal k hiši svojega Boga, poleg vsega, kar sem pripravil za sveto hišo; ⁴*celo* tri tisoč talentov zlata, od zlata iz Ofírja in sedem tisoč talentov prečiščenega srebra, da se z *njim* prekrije stene hiš. ⁵Zlata za *stvari* iz zlata, srebra za *stvari* iz srebra in za vsako vrsto dela *storjenega* z rokodelčevimi rokami. In kdo bo *potem* ta dan voljan uméstiti ^u svojo službo Gospodu?«

⁶Potem so vodje očetov in princev iz Izraelovega rodu in poveljniki nad tisočimi in nad stotimi, z voditelji kraljevega dela, prostovoljno darovali ⁷in dali za službo Božje hiše od zlata pet tisoč talentov in deset tisoč darejkov, od srebra deset tisoč talentov, od brona osemnajst tisoč talentov in sto tisoč talentov žeze. ⁸Tisti, pri katerih so bili najdeni *dragoceni* kamni, so *jih* dali v zakladnico Gospodove hiše po roki Geršónca Jehiéla. ⁹Potem se je ljudstvo veselilo, za to, kar so voljno darovali, ker so s popolnim srcem voljno darovali Gospodu. Tudi kralj David se je veselil z veliko radostjo.

¹⁰Zato je David blagoslovil Gospoda pred vso skupnostjo in David je rekel: »Blagoslovjen *bodi ti*, Gospod, Bog Izraela, našega očeta, na veke vekov.

¹¹Tvoja, oh Gospod, je veličina, oblast, slava, zmaga in veličastvo, kajti vse, *kar je* v nebesih in na zemljì, *je tvoje*. Tvoje je kraljestvo, oh Gospod in ti si kakor glava povisan nad vse. ¹²Bogastvo in čast, oboje *prihaja* od tebe in ti kraljuješ nad vsem in v tvoji roki *je* oblast in moč in v tvoji roki *je to*, da narediš veliko in da daš moč vsem. ¹³Zdaj torej, naš Bog, se ti zahvaljujemo in hvalimo tvoje veličastno ime. ¹⁴Toda kdo *sem* jaz in kaj *je* moje

ⁿ 28,1: *posestjo*: ali, živino.

^o 28,1: *njegovih*... ali, njegovimi sinovi.

^p 28,1: *častniki*: ali, evnuhi.

^q 28,3: *kri*: hebr. kri [množina.]

^r 28,7: *stalno*: hebr. močno.

^s 28,12: *imel*...: hebr. bilo z njim.

^t 29,1: [Leta 1015 pr. Kr.]

^u 29,5: *uméstiti*...: hebr. napolniti svojo roko.

ljudstvo, da bi bili ^vzmožni darovati tako voljno na takšen način? Kajti vse stvari *prihajajo* od tebe in od tvojega ^wlastnega smo dali tebi.¹⁵ Kajti mi *smo* tujci pred teboj in začasni prebivalci, kakor so *bili* vsi naši očetje. Naši dnevi na zemlji so kakor senca in nobenega ni, ^xki bi ostal.¹⁶ Oh Gospod, naš Bog, vsa ta zaloga, ki smo jo pripravili, da ti zgradimo hišo za tvoje sveto ime, *prihaja* iz tvoje roke in vse je tvoje.¹⁷ Tudi jaz vem, moj Bog, da ti preizkušaš srce in imaš veselje v iskrenosti. Kar se mene tiče, sem v iskrenosti svojega srca voljno daroval vse te stvari in sedaj sem z radostjo videl tvoje ljudstvo, ki je tukaj prisotno, ^yda ti voljno daruje.¹⁸ Oh Gospod, Bog Abrahama, Izaka in Izraela, naših očetov, varuj to na veke v zamisli misli srca svojega ljudstva in si pripravi ^znjihovo srce.¹⁹ Mojemu sinu Salomonu daj popolno srce, da varuje tvoje zapovedi, tvoja pričevanja in tvoje zakone in da stori vse te stvari in da zgradi palačo, za katero sem naredil preskrbo.«

²⁰ David je vsej skupnosti rekел: »Sedaj blagoslovite Gospoda, svojega Boga.« In vsa skupnost je blagoslovila Gospoda, Boga svojih očetov, sklonila svoje glave in oboževala Gospoda in kralja.²¹ Žrtvovali so klavne daritve Gospodu in darovali so žgalne daritve Gospodu naslednjii dan po tem dnevnu, celo tisoč bikcev, tisoč ovnov in tisoč

^{29,15:} Ps 39,12
^{29,15:} Ps 90,9
^{29,15:}
^{Heb 11,13}
^{29,15:}
^{1 Pet 2,11}
^{29,17:}
^{1 Krn 23,9}
^{29,17:}
^{1 Sam 16,7}
^{29,22:} 1 Kr 1,33
^{29,25:} 1 Kr 3,13
^{29,25:}
^{2 Krn 1,12}
^{29,25:} Prd 2,9

jagnjet, z njihovimi pitnimi daritvami in v obilju klavnih daritev za ves Izrael.²² Z velikim veseljem so na ta dan jedli in pili pred Gospodom. Kralja Salomona, Davidovega sina, so drugič postavili za kralja, ga mazilili Gospodu za glavnega voditelja, Cadóka pa za duhovnika.

²³ Potem se je Salomon usedel na Gospodov prestol kakor kralj namesto svojega očeta Davida in uspeval in ves Izrael ga je ubogal.²⁴ Vsi princi in mogočni možje in tudi vsi sinovi kralja Davida so se ^zpodredili kralju Salomonu.²⁵ Gospod je silno poveličal Salomona v očeh vsega Izraela in mu podelil *takšno* kraljevo veličastvo, kakršno ni bilo v Izraelu na nobenem kralju pred njim.

²⁶ Tako je Jesejev sin David kraljeval nad vsem Izraelom.²⁷ Časa, ko je kraljeval nad Izraelom, je bilo štirideset let. Sedem let je kraljeval v Hebrónu, triintrideset let pa je kraljeval v Jeruzalemu.²⁸ Umrl je v dobrì visoki starosti, izpolnjen z dnevi, bogastvi in častjo. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Salomon.²⁹ Torej dejanja kralja Davida, prva in zadnja, glej, ta so zapisana v knjigi ^bvidca Samuela, v knjigi preroka Natána in v knjigi vidca Gada,³⁰ z vsem njegovim vladanjem in njegovo močjo in časi, ki so prešli nad njim in nad Izraelom in nad vsemi kraljestvi dežel.

Druga kroniška knjiga

[Druga kroniška knjiga je vzporedna s Prvo in Drugo knjigo kraljev, vendar skorajda ne upošteva severnega izraelskega kraljestva zaradi njegovega lažnega čaščenja in nepriznavanja templja v Jeruzalemu. Druga kroniška knjiga se osredotoča na tiste kralje, ki se v svojem življenju in vladanju zgledujejo po življenju in vladanju bogoboječega kralja Davida.

Obširneje obravnava goreče reformatorje, kot so: Asá, Józafat, Joáš, Ezekíja in Jošíja.

Tempelj in tempeljsko bogoslužje, ki sta osrednjega pomena za preživetje naroda, imata v tej knjigi osrednji pomen. Knjiga se začne s Salomonovim veličastnim templjem in konča s Kirovo odredbo o obnovi templja več kot štiristo let pozneje.

1. Salomonova zgodovina; gradnja templja, molitev, kraljica iz Sabe, smrt (1-9).
2. Judovi kralji (10-36).]

1 Davidov sin Salomon je bil okrepljen ^a v svojem kraljestvu in Gospod, njegov Bog, je bil z njim in ga silno poveličal.² Potem je Salomon spregovoril vsemu Izraelu, poveljnikom nad tisočimi, nad stotimi, sodnikom, vsakemu voditelju v vsem Izraelu in glavnim izmed očetov.³ Tako je Salomon in vsa skupnost z njim, odšla k visokemu kraju, ki je bil pri Gibeónu, kajti tam je bilo šotorsko svetišče skupnosti Boga, ki ga je Gospodov služabnik Mojzes naredil v divjini.⁴ Toda ^bBožjo skrinjo je David prenesel gor iz Kirját Jearíma na kraj, ki ga

^{1,1:} 1 Kr 2,46
^{1,3:} 1 Kr 3,4
^{1,3:} 1 Krn 16,39
^{1,3:} 1 Krn 21,29
^{1,4:} 2 Sam 6,2
^{1,4:} 2 Sam 2,17
^{1,5:} 2 Mz 38,1

je David pripravil zanjo, kajti zanjo je razpel šotor pri Jeruzalemu.⁵ Poleg tega je ^cbronast oltar, ki ga je naredil Bečalél, Urijájev sin, Hurov sin, postavil pred Gospodovo šotorsko svetišče. Salomon in skupnost so povpraševali k njemu.⁶ Salomon je odšel tja gor k bronastemu oltarju pred Gospoda, ki je bil pri šotorskem svetišču skupnosti in na njem daroval tisoč žgalnih daritev.

⁷ V tej noči se je Bog prikazal Salomonu in mu rekел: »Prosi, kaj naj ti dam.«⁸ Salomon je Bogu rekel: »Veliko usmiljenje si pokazal mojemu očetu

^v 29,14: *bili*...: hebr. ohranili moč, ali, dosegli moč.

^w 29,14: *tvogega*...: hebr. tvoje roke.

^x 29,15: *ni*...: hebr. pričakovanja ni.

^y 29,17: *prisotno*: hebr. najdeno.

^z 29,18: *si pripravi*: ali, utrdi.

^a 29,24: *se*...: hebr. dali roko pod kralja Salomona.

^b 29,29: *knjigi*: ali, zgodovini; hebr. besedah.

^a 1,1: [Leta 1015 pr. Kr.]

^b 1,4: [Leta 1045 pr. Kr.]

^c 1,5: *je*...: ali, bronast oltar, ki ga je Bečalél, Urijájev sin, Hurov sin, naredil. Bil je tam pred Gospodovim šotorskim svetiščem.

Davidiu in mene si postavil, da kraljujem namesto njega.⁹ Sedaj, oh Gospod Bog, naj bo utrjena twoja obljava mojemu očetu Davidu, kajti naredil si me za kralja nad ljudstvom, po ^dmnožici podobnega zemeljskemu prahu.¹⁰ Daj mi torej modrost in znanje, da lahko grem ven in stopim pred ljudstvo, kajti kdo lahko sodi to twoje ljudstvo, *ki je tako veliko?*¹¹ Bog je rekел Salomonu: »Ker je bilo to na twojem srcu in nisi prosil bogastev, premoženja ali časti, niti življenja svojih sovražnikov, niti nisi prosil dolgega življenja, temveč si zase prosil modrost in znanje, da lahko sodiš mojemu ljudstvu, nad katerim sem te postavil za kralja,¹² sta ti modrost in znanje zagotovljena, jaz pa ti bom dal bogastva, premoženje in čast, takšno, kakršne nihče izmed kraljev, ki so *bili* pred teboj, ni imel niti ne bo nobeden za teboj imel podobne.«

¹³ Potem je Salomon prišel *iz svojega potovanja* k visokemu kraju, izpred šotorskega svetišča skupnosti, ki *je bil* pri Gibeónu, v Jeruzalem in kraljeval nad Izraelom.¹⁴ Salomon je zbral bojne vozove in konjenike. Imel je tisoč štiristo bojnih vozov in dvanajst tisoč konjenikov, ki jih je namestil v mestih za bojne vozove in s kraljem v Jeruzalem.¹⁵ Kralj je storil, ^e[da je *bilo*] srebra in zlata v Jeruzalem zaradi obilja *tako veliko*, kakor kamenja in cedrova drevesa je naredil [*tako številna*] kakor je egiptovskih smokev, ki so v dolini.¹⁶ Salomon ^fje imel konje, privedene iz Egipta in laneno prejo. Kraljevi trgovci so laneno prejo prejeli za ceno.¹⁷ Poslali so in iz Egipta pripeljali bojni voz za šeststo šeklov srebra in konja za sto petdeset in tako so privedli *konje* za vse kralje Hetejcev in za sirske kralje, po njihovih gnamenih.

2 Salomon se je odločil, da zgradi hišo za Gospodovo ime in hišo za svoje kraljestvo.

² Salomon je naročil sedemdeset tisoč možem, da nosijo bremena in osemdeset tisočim, da sekajo na gori in tri tisoč šeststotim, da jih nadzorujejo.

³ Salomon je poslal k tirskemu kralju Hurámu,^h rekoč: »Kakor si ti postopal z mojim očetom Davidom in si mu poslal cedre, da mu zgradijo hišo, da prebiva v njej, *celo tako postopaj z menoj.*

⁴ Glej, gradim hišo imenu Gospoda, svojega Boga, da mu jo posvetim *in* da pred njim zažigam dišeče kadilo in za neprestane hlebe navzočnosti, za žgalne daritve zjutraj in zvečer, na šabate, na mlaje in na slovesne praznike Gospoda, našega Boga. To je odredba za Izraela na veke.⁵ Hiša, ki jo gradim, je velika, kajti velik je naš Bog nad vsemi bogovi.

⁶ Toda kdo mu jje zmožen zgraditi hišo, glede na to, da ga nebo in nebesa ne morejo obseči? Kdo sem potem jaz, da bi mu zgradil hišo, razen da pred njim zažigam daritev?⁷ Pošlji mi torej

^{1,8:} 1 Krn 28,5
^{1,9:} 1 Kr 3,9
^{1,10:} 1 Kr 3,11-12
^{1,10:} 4 Mz 27,17
^{1,12:} 1 Krn 29,25
^{1,12:} Prd 2,9
^{1,12:} 2 Krn 9,22
^{1,14:} 1 Kr 10,26
^{1,14:} 1 Kr 4,26
^{1,15:} 1 Kr 10,26
^{1,15:} 2 Krn 9,27
^{1,15:} 2 Krn 9,28
^{1,16:} 1 Kr 10,28
^{1,16:} 2 Krn 9,28
^{2,3:} 1 Kr 5,1
^{2,6:} 1 Kr 8,27
^{2,6:} 2 Krn 6,18
^{2,8:} 1 Kr 10,11
^{2,17:} 2 Krn 2,3
^{2,18:} 2 Krn 2,1
^{3,1:} 1 Kr 6,1-22
^{3,1:} 2 Sam 24,18
^{3,1:} 1 Krn 21,18
^{3,3:} 1 Kr 6,2
^{3,4:} 1 Kr 6,3

sedaj človeka, spretnega za delo v zlatu, v srebru, v bronu, v železu, v vijolični, v karmežinu ^k in modri in da lahko veče rezbari ^lz večimi možmi, ki *so* z menoj v Judeji in v Jeruzalemu, ki jih je priskrbel moj oče David.⁸ Pošlji mi tudi cedrovino, cipresovino in sandalovino ^m iz Libanona, kajti vem, da twoji služabniki lahko veče sekajo les na Libanonu in glej, moji služabniki *bodo* s twojimi služabniki,⁹ celo, da mi pripravijo lesa v obilju, kajti hiša, ki jo nameravam zgraditi, *bo* čudovito ⁿvelika.¹⁰ Glej, twojim služabnikom, sekalcem, ki sekajo les, bom dajal dvajset tisoč mer zmlete pšenice, dvajset tisoč mer ječmena, dvajset tisoč čebrov vina in dvajset tisoč čebrov olja.«

¹¹ Potem je tirskega kralja Huráma odgovoril v pisanku, ki ga je poslal Salomonu: »Ker Gospod ljubi svoje ljudstvo, te je naredil kralja nad njimi.«¹² Poleg tega je Hurám rekel: »Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog, ki je naredil nebo in zemljo, ki je kralju Davidi dal modrega sina, opremljenega ^oz razumnostjo in razumevanjem, da lahko gradi hišo za Gospoda in hišo za svoje kraljestvo.¹³ § Sedaj pošiljam spretnega moža, opremljenega ^z razumevanjem, od mojega očeta Huráma,¹⁴ sina ženske izmed Danovih hčera, njegov oče pa *je bil* človek iz Tira, več, da dela v zlatu, srebru, bronu, železu, kamnu, lesu, vijoličnem, modrem, tankem lanenem platnu in v karmežinu. Tudi da gravira vsako vrsto graviranja in da spozna vsako napravo, ki bo postavljena k njemu, s twojimi spretnimi ljudmi in s spretnimi ljudmi mojega gospoda Davida, twojega očeta.¹⁵ Zdaj naj torej pšenico, ječmen in vino, o katerem je govoril moj gospod, pošlje svojim služabnikom,¹⁶ mi pa bomo sekali les iz Libanona, kolikor ^pga boš potreboval in ga k tebi spravili na splavih po morju v Jopo, ^qti pa ga boš odpeljal gor v Jeruzalem.«

¹⁷ Salomon je preštel vse tujce, ^rki so *bili* v deželi Izrael, po štetju, s katerim jih je preštel njegov oče David in najdenih je bilo sto triinpetdeset tisoč šeststo.¹⁸ Sedemdeset ^s tisoč izmed njih je postavil, *da bodo* nosilci bremen in osemdeset tisoč, *da bodo* sekalci na gori in tri tisoč šeststo nadzornikov, da ljudstvu pripravlajo delo.

3 Potem ^tje Salomon začel graditi Gospodovo hišo v Jeruzalemu na gori Moríja, kjer ^use je Gospod prikazal njegovemu očetu Davidu, na kraju, ki ga je David pripravil – na mlatišču Jebusejca Ornana.^v ²Začel je graditi drugi *dan* drugega meseca v četrtem letu svojega kraljevanja.

³ Torej to so *stvari*, v katerih je bil Salomon poučen w za gradnjo Božje hiše. Dolžina po komolcih, po prvi meri, je *bila* šestdeset komolcev in širina dvajset komolcev.⁴ Preddverje, ki *je bilo* pred *hišo*, dolžina *tega je bila* glede na širino hiše, dvajset

^d 1,9: *po...:* hebr. veliko kot je zemeljskega prahu.

^e 1,15: *storil:* hebr. dal.

^f 1,16: *Salomon....:* hebr. Dobavo konj, ki so bili Salomonovi je imel iz Egipta.

^g 1,17: *njihovih:* hebr. njihovi roki.

^h 2,3: *Hurámu:* ali, Hirámu; [hebr. priča.]

ⁱ 2,4: *dišeče....:* hebr. kadilo iz začimb.

^j 2,6: *mu:* hebr. je ohranil moč, da mu zgradi, ali, je dosegel moč, da mu zgradi.

^k 2,7: [karmežin: modrikasto rdeča barva.]

^l 2,7: *rezbari:* hebr. rezbari gravure.

^m 2,8: *sandalovino:* tudi imenovano, almuggim.

ⁿ 2,9: *čudovito....:* hebr. velika in čudovita.

^o 2,12: *opremljenega....:* hebr. ki pozna razumnost in razumevanje.

^p 2,16: *kolikor....:* hebr. glede na vse twoje potrebe.

^q 2,16: *Jopo....:* hebr. Jafo.

^r 2,17: *tujce:* hebr. može tujcev.

^s 2,18: *Sedemdeset:* kakor je to v vrstici 2 Krn 2,1.

^t 3,1: [Leta 1012 pr. Kr.]

^u 3,1: *kjer....:* ali, ki je bil viden od njegovega očeta Davida.

^v 3,1: *Ornana:* tudi imenovanega, Arávna.

^w 3,3: *poučen:* hebr. utemeljen.

komolcev in višina je bila sto dvajset. Znotraj je bila prevlečena s čistim zlatom.⁵ Večjo hišo je obložil s cipresovino, jo prevlekel s čistim zlatom in na njej oblikoval palnova drevesa in verižice.⁶ Hišo je zaradi lepote olepšal ^xz dragocenimi kamni in zlato je bilo zlato iz Parvajima.⁷ Z zlatom je prevlekel tudi hišo, bruna, podboje, njihove zidove in njihova vrata in na stene je vrezal kerube.⁸ Naredil je najsvetješo hišo, katere dolžina je bila glede na širino hiše, dvajset komolcev in njena širina dvajset komolcev in prevlekel jo je s čistim zlatom, kar znese šeststo talentov.⁹ Teža žebljev je bila petdeset šeklov zlata. In gornje sobe je prevlekel z zlatom.

¹⁰V najsvetješi hiši je naredil dva keruba iz rezbarskega ^ydela in ju prevlekel z zlatom.

¹¹Peruti kerubov so bile dolge dvajset komolcev. Ena perut enega keruba je imela pet komolcev, segajoč do stene hiše in druga perut je prav tako imela pet komolcev, segajoč do peruti drugega keruba.¹² Ena perut drugega keruba je imela pet komolcev in je segala do stene hiše in druga perut je tudi imela pet komolcev in se dotikala peruti drugega keruba.¹³ Peruti teh kerubov so se [v širino] razprostirala dvajset komolcev. Stala sta na njunih stopalih in njuna obraza sta bila [obrnjena] navznoter.^z

¹⁴Naredil je zagrinjalo iz modre, vijolične, karmezina in tankega lanenega platna ter na njem oblikoval ^akerube.¹⁵ Prav tako je pred hišo naredil dva stebra, visoka ^bpetintrideset komolcev in kapitel, ki je bil na vrhu vsakega izmed njih, je meril pet komolcev.¹⁶ Naredil je verižice kakor v oraklju in jih pritrdil na glave stebrov in naredil sto granatnih jabolk ter jih pritrdil na verižice.¹⁷ Pred templjem je vzdignil stebra, enega na desnici, drugega pa na levici. Ime tega na desnici je imenoval Jahín,^cime tistega na levici pa Boaz.^d

4 Poleg tega je naredil oltar iz brona, dvajset komolcev dolg, dvajset komolcev širok in deset komolcev visok.

² Prav tako je naredil ulito morje desetih komolcev od roba ^edo roba, okroglo naokoli in pet komolcev je bila njegova višina in vrvica tridesetih komolcev ga je obdajala naokoli.³ Pod tem je bila podobnost volov, ki so ga obdajali naokoli. Deset na komolec, obdajajoč morje naokoli. Dve vrsti volov sta bili uliti, ko je bilo to ulito.⁴ Stalo je na dvanaestih volih, trije so gledali proti severu, trije so gledali proti zahodu, trije so gledali proti jugu in trije so gledali proti vzhodu. Morje je bilo postavljenog zgoraj nad njimi in vsi njihovi zadnji deli so bili [obrnjeni] navznoter.⁵ Njegova debelina je bila širina dlani in njegov rob, podoben robu

3,14: Mt 27,51
3,15: Jer 52,21
3,15: 1 Kr 7,15
3,17: 1 Kr 7,21
4,2: 1 Kr 7,23
4,3: 1 Kr 7,24
5,1: 1 Kr 7,51
5,2: 1 Kr 8,1-4

čaše, s ^fcvetovi lilij in ta je sprejel in držal tri tisoč čebrov. ^g

⁶Naredil je tudi deset [okroglih] umivalnikov in pet jih je položil na levo roko, pet pa na desno, da so se umivali v njih. Takšne ^hstvari, kot so jih darovali za žgalno daritev, so umivali v njih, toda morje je bilo, da so se v njem umivali duhovniki.⁷ Naredil je deset svečnikov iz zlata glede na njihovo obliko in ⁱjih postavil v templju, pet na desni roki in pet na levi.⁸ Naredil je tudi deset miz in ^jjih postavil v templju, pet na desni strani in pet na levi. Naredil je sto umivalnikov ⁱiz zlata.

⁹Nadalje je naredil dvor duhovnikov in velik dvor in vrata za dvor in jih prevlekel z bronom.

¹⁰Morje je postavil na desni strani vzhodnega konca, nasproti jugu.

¹¹Hurám je naredil lonce, lopate in umivalnike. ^jHurám je končal ^kdelo, ki ga je imel za opraviti za kralja Salomona za Božjo hišo:¹² namreč dva stebra in zaobljena glaviča in kapitele, ki so bili na vrhu dveh stebrov; dve mreži, da pokrijeta dva zaobljena glaviča kapitelov, ki so bili na vrhu stebrov;¹³ štiristo granatnih jabolk na dveh mrežah; dve vrsti granatnih jabolk na vsakem vencu, da pokrijeta dva zaobljena glaviča kapitelov, ki sta bila na stebrih.¹⁴ Naredil je tudi podstavke in na podstavkih ^mje naredil [okrogle] umivalnike.¹⁵ Eno morje in dvanaest volov pod njim.¹⁶ Tudi lonce, lopate, kavljje za meso in vse njihove priprave je Hirám, njegov oče, ⁿpripravil za kralja Salomona za Gospodovo hišo iz svetlega ^obrona.

¹⁷Na jordanski ravnini jih je kralj ulil, v ilovnati ^pzemlji med Sukótom in Cerédom.¹⁸ Tako je Salomon naredil vseh teh posod v velikem obilju, kajti teže brona niso mogli ugotoviti.

¹⁹Salomon je naredil vse te posode, ki so bile za Božjo hišo, tudi zlati oltar in mize, na katerih so bili postavljeni hlebi navzočnosti,²⁰ poleg tega svečnike s svojimi svetilkami, ki naj bi po navadi gorele pred orakljem iz čistega zlata,²¹ cvetove, svetilke in utrinjače, narejene iz zlata in to popolnega ^qzlata,²² utrinjala, umivalnike, ^ržlice in kadilnice iz čistega zlata. Vhod hiše, njegova notranja vrata za najsvetješi prostor in vrata hiše templja, so bila iz zlata.

5 Tako je bilo vse delo, ki ga je Salomon naredil za Gospodovo hišo, končano.^s Salomon je prinesel noter vse stvari, ki jih je njegov oče David posvetil: srebro, zlato in vse priprave je položil med zaklade Božje hiše.

^tPotem je Salomon zbral Izraelove starešine in vse poglavarje rodov, vodilne izmed očetov Izraelovih otrok v Jeruzalem, da prenesejo gor skrinjo Gospodove zaveze iz Davidovega mesta, ki

^x 3,6: *olepšal*: hebr. pokril.

^y 3,10: *rezbarskega*...: ali, (kakor nekateri mislijo), iz premikajočega.

^z 3,13: *navznoter*: ali, k hiši.

^a 3,14: *oblikoval*...: hebr. naredil, da se na njem dvignejo kerubi.

^b 3,15: *visoka*: hebr. dolga.

^c 3,17: *Jahín*: to je, On bo vzpostavil.

^d 3,17: *Boaz*: to je, V tem je moč.

^e 4,2: *od*...: hebr. njegovega roba do njegovega roba.

^f 4,5: *s*...: ali, kakor lilija.

^g 4,5: [glede na možno obliko (polkrogle, stopničast valj ali valj) naj bi glede na egiptovski kraljevi komolec (52,50 cm) vsebovalo od 33 m³ do 49 m³ vode.]

^h 4,6: *Takšne*...: hebr. Delo žgalne daritve.

ⁱ 4,8: *umivalnikov*: ali, skledic.

^j 4,11: *umivalnike*: ali, skledice.

^k 4,11: *končal*: hebr. končal, da opravi.

^l 4,13: *stebrih*...: hebr. obličju stebrov.

^m 4,14: *podstavkih*: ali, kotlih.

ⁿ 4,16: [Hirám, njegov oče: hebr. Hirám Abí; [svetovalec, ki mu je kralj Salomon zaupal.]

^o 4,16: *svetlega*: hebr. naredil svetlo, ali, očiščenega.

^p 4,17: *ilovnati*...: hebr. debelini tal.

^q 4,21: *popolnega*...: hebr. popolnosti zlata.

^r 4,22: *umivalnike*: ali, skledice.

^s 5,1: [Leta 1005 pr. Kr.]

^t 5,2: [Leta 1004 pr. Kr.]

je Sion.³ Zato so se vsi možje iz Izraela zbrali skupaj h kralju na prazniku, ki *je bil* v sedmem mesecu.⁴ Prišli so vsi starešine Izraela in Lévijevci so dvignili skrinjo.⁵ Skrinjo so prinesli gor, šotorsko svetišče skupnosti in vse svete posode, ki *so bile* v šotorskem svetišču, te so duhovniki *in* Lévijevci prinesli gor.⁶ Tudi kralj Salomon in vsa Izraelova skupnost, ki so bili zbrani k njemu pred skrinjo, so žrtvovali ovce in vole, ki jih zaradi množice ni bilo mogoče prešteti.⁷ Duhovniki so prinesli skrinjo Gospodove zaveze na njen kraj, k oraklju hiše, v najsvetejši *kraj, celo* pod peruti kerubov.⁸ Kajti keruba sta *svoje* peruti razširjala nad prostorom skrinje in keruba sta od zgoraj pokrivala skrinjo in njena drogova.⁹ *Iz skrinje* so izvlekli drogova, da sta bila konca drogov vidna od skrinje pred orakljem, toda od zunaj nista bila vidna. In tam^u je to do današnjega dne.¹⁰ V skrinji ni *bilo* ničesar razen dveh plošč, ki ju je Mojzes položil *vanjo* pri Horebu, ko *vje* Gospod sklenil *zavezo* z Izraelovimi otroki, ko so prišli iz Egipta.

¹¹ In pripetilo se je, ko so duhovniki prišli iz svetega *kraja* (kajti vsi duhovniki, *ki so bili* prisotni, ^wso bili posvečeni *in takrat* niso *potem* čakali po skupini).¹² Tudi Lévijevci, *ki so bili* pevci, vsi izmed njih od Asáfa, Hemána in Jedutúna, z njihovimi sinovi in njihovimi brati, *ki so bili* oblečeni v belo platno ter imeli cimbale, plunke in harfe, so stali na vzhodnem koncu oltarja in z njimi sto dvajset duhovnikov, ki so trobili s trobentami.)¹³ Zgodilo se je celo, ko so *bili* trobentači in pevci kakor eno, da naredijo en zvok, da se ga sliši v hvaljenju in zahvaljevanju Gospodu, in ko so povzdignili *svoj* glas s trobentami, cimbalami in glasbenimi instrumenti ter hvalili Gospoda, rekoč: »Ker *je* dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno,« da je bila *potem* hiša, napolnjena z oblakom, *torej* Gospodova hiša,¹⁴ tako da duhovniki zaradi oblaka niso mogli stati, da bi služili, kajti Gospodova slava je napolnila Božjo hišo.

6 Potem je Salomon rekel: »Gospod je rekel, da bo prebival v gosti temi.² Toda jaz sem zate zgradil hišo prebivališča in prostor za tvoje prebivanje na veke.«³ Kralj je obrnil svoj obraz in blagoslovil celotno Izraelovo skupnost in celotna Izraelova skupnost je stala.⁴ Rekel je: »Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog, ki je s svojimi rokami izpolnil *to*, kar je s svojimi ustimi govoril mojemu očetu Davidu, rekoč: ⁵ »Od dneva, ko sem svoje ljudstvo privedel iz egiptovske dežele, nisem izbral nobenega mesta med vsemi Izraelovimi rodovi, da bi v njem zgradil hišo, da bi bilo tam lahko moje ime niti nisem izbral nobenega človeka, da bi bil vladar nad mojim ljudstvom Izraelom,⁶ toda izbral sem Jeruzalem, da bo tam lahko moje ime in izbral sem Davida, da bo nad mojim ljudstvom Izraelom.«⁷ Torej, to je bilo na srcu mojega očeta Davida, da zgradi hišo za ime Gospoda, Izraelovega Boga.⁸ Toda Gospod je mojemu očetu Davidu rekel: »Ker je bilo to na tvojem srcu, da zgradiš hišo za moje

ime, si storil dobro v tem, da je bilo to na tvojem srcu,⁹ vendar hiše ne boš gradil ti, temveč tvoj sin, ki bo izšel iz tvojih ledij, on bo zgradil hišo za moje ime.¹⁰ Gospod je torej izpolnil svojo besedo, ki jo je govoril, kajti vzdignjen sem na mesto svojega očeta Davida in postavljen sem na Izraelov prestol, kakor je obljudil Gospod in zgradil sem hišo za ime Gospoda, Izraelovega Boga.¹¹ Vanjo sem položil skrinjo, v kateri *je* Gospodova zaveza, ki jo je sklenil z Izraelovimi otroki.«

¹² Stal je pred Gospodovim oltarjem v prisotnosti vse Izraelove skupnosti in razprostrl svoji roki,¹³ kajti Salomon je naredil bronast oder, pet komolcev dolg,^x pet komolcev širok in tri komolce visok ter ga postavil v sredo dvora. Na njem je stal in pokleknil na svoja kolena pred vso Izraelovo skupnostjo in svoji roki razprostrl proti nebu¹⁴ in rekel: »Oh Gospod, Izraelov Bog, tebi ni podobnega Boga ne v nebesih, ne na zemlji, ki se držiš zaveze in *izkazuješ* usmiljenje svojim služabnikom, ki z vsemi svojimi srci hodijo pred teboj.¹⁵ Ti, ki si ohranil svojemu služabniku Davidu, mojemu očetu, to, kar si mu obljudil in govorиш s svojimi ustimi in si *to* izpolnil s svojo roko, kakor *je to* danes.¹⁶ Zdaj torej, oh Gospod, Izraelov Bog, ohrani svojemu služabniku Davidu, mojemu očetu, to, kar si mu obljudil, rekoč: »Ne ^y bo ti zmanjkalo moža v mojem pogledu, da sedi na Izraelovem prestolu, vendar tako, da bodo tvoji otroci pazili na svojo pot, da hodijo po moji postavi, kakor si ti hodil pred menoj.¹⁷ Sedaj torej, oh Gospod, Izraelov Bog, naj bo tvoja beseda, ki si jo govoril svojemu služabniku Davidu, podprta.¹⁸ Toda mar bo Bog zagotovo prebival z ljudmi na zemlji? Glej, nebo in nebesa nebes te ne morejo vsebovati, kako veliko manj ta hiša, ki sem jo zgradil!¹⁹ Ozri se na molitev svojega služabnika in k njegovi ponižni prošnji, oh Gospod, moj Bog, da prisluhneš joku in molitvi, ki jo tvoj služabnik moli pred teboj,²⁰ da bodo tvoje oči lahko odprte nad to hišo podnevi in ponoči, na kraju, o katerem si rekel, da boš tam položil svoje ime, da prisluhneš molitvi, ki jo tvoj služabnik moli proti ^ztemu kraju.²¹ Prisluhni torej ponižnim prošnjam svojega služabnika in svojega ljudstva Izraela, ki jih bodo naredili ^aproti ^btemu kraju. Poslušaj iz svojega prebivališča, *celo* iz nebes in ko slišiš, odpusti.

²² Če človek greši zoper svojega bližnjega in je prisega položena nanj, ki ga primora priseči in prisega pride pred tvoj oltar v tej hiši,²³ potem poslušaj iz nebes, stori in sodi [med] svojima služabnikoma s povračilom zlobnemu, tako da položiš njegovo pot na njegovo lastno glavo in opravičiš pravičnega, tako da mu daš glede na njegovo pravičnost.

²⁴ Če bo tvoje ljudstvo Izrael poraženo ^dpred sovražnikom, ker so grešili zoper tebe in se bo vrnilo ter priznalo tvoje ime in molilo in naredilo

^{5,9: 1 Kr 8,8}

^{5,10: 5 Mz 10,2}

^{5,10: 5 Mz 10,5}

^{5,12: 1 Krn 24,5}

^{5,13: Ps 136,1}

^{6,1: 1 Kr 8,12}

^{6,1: 3 Mz 16,2}

^{6,7: 2 Sam 7,2}

^{6,7: 1 Krn 28,2}

^{6,14: 2 Mz}

^{15,11}

^{6,16:}

^{2 Sam 7,12}

^{6,16: 1 Kr 2,4}

^{6,16: 1 Kr 6,12}

^{6,16: Ps 132,12}

^{6,18: 2 Krn 2,6}

^{6,18: Iz 66,1}

^{6,18: Apd 7,49}

^z 6,20: *proti*: ali, na.

^a 6,21: *naredili*: hebr. molili.

^b 6,21: *proti*: hebr. na.

^c 6,22: *je*...: hebr. on zahtevo prisego od njega.

^d 6,24: *poraženo*: hebr. udarjeno.

^u 5,9: *tam*...: ali, ta sta tam.

^v 5,10: *ko*: ali, kjer.

^w 5,11: *prisotni*: hebr. najdeni.

^x 6,13: *dolg*...: hebr. njegova dolžina itd.

^y 6,16: *Ne*...: hebr. Tam ne bo odrezan mož.

ponižno prošnjo pred teboj v e^etej hiši,²⁵ tedaj prisluhni iz nebes in odpusti greh svojega ljudstva Izraela ter jih ponovno privedi v deželo, ki si jo dal njim in njihovim očetom.

²⁶Ko je nebo zaprto in ni dežja, ker so grešili zoper tebe; *vendar* če molijo proti ftemu kraju in priznajo tvoje ime in se odvrnejo od svojega greha, ko si jih prizadel,²⁷ potem poslušaj iz nebes in odpusti greh svojih služabnikov in svojega ljudstva Izraela, ko si jih učil dobre poti, po kateri naj bi hodili in pošli dež na svojo deželo, ki si jo dal svojemu ljudstvu za dediščino.

²⁸Če bo v deželi pomanjkanje, kužna bolezen, če bo kvarjenje ali plesen, leteče kobilice ali gosenice, če jih njihovi sovražniki oblegajo v mestih gnijihove dežele, kakršenkoli udarec ali kakršnakoli bolezen *bo tam*,²⁹ potem kakršnakoli molitev ali kakršnakoli ponižna prošnja bo narejena od kateregakoli človeka ali od vsega tvojega ljudstva Izraela, ko bo vsak spoznal svoj lastni udarec in svojo lastno bolečino in bo razprostrl svoji roki v h^htej hiši,³⁰ tedaj prisluhni iz nebes, svojega prebivališča, odpusti in povrni vsakemu človeku glede na njegove lastne poti, katerega srce ti poznaš (kajti samo ti poznaš srca človeških otrok),³¹ da se te bodo lahko bali, da hodijo po tvojih poteh tako dolgo, dokler živijo v deželi, jki si jo dal našim očetom.

³²Poleg tega glede tujca, ki ni iz tvojega ljudstva Izraela, temveč je prišel iz daljne dežele zaradi tvojega velikega imena, tvoje mogočne roke in tvojega iztegnjenega lakta; če pridejo in molijo v tej hiši,³³ tedaj prisluhni iz nebes, celo iz svojega prebivališča in stôri glede na vse, za kar tujec kliče k tebi, da bo vse ljudstvo zemlje poznalo tvoje ime in se te balo kakor tvoje ljudstvo Izrael in bo lahko vedelo, da je ta k^khiša, ki sem jo zgradil, imenovana po tvojem imenu.³⁴Če gre tvoje ljudstvo na vojno zoper svoje sovražnike po poti, po kateri jih boš poslal in molijo k tebi obrnjeni k temu mestu, ki si ga izbral in k hiši, ki sem jo zgradil za tvoje ime,³⁵ tedaj prisluhni iz nebes njihovi molitvi in njihovim ponižnim prošnjam ter obravnavaj njihov primer.³⁶Če grešijo zoper tebe (kajti nobenega človeka ni, ki ne greši) in si jezen nad njimi in jih izročiš pred njihove sovražnike in jih oni mujete odvedejo v deželo daleč proč ali blizu,³⁷ vendar če si nⁿpremislijo v deželi, kamor so odvedeni ujetniki in se obrnejo in molijo k tebi v deželi svojega ujetništva, rekoč: »Grešili smo, napačno smo storili in počeli zlobno;«³⁸ če se vrnejo k tebi z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo, v deželi svojega ujetništva, kamor so jih odvedli ujeti in molijo k njihovi deželi, ki si jo dal njihovim očetom in k mestu, ki si ga izbral in k hiši, ki sem jo zgradil za tvoje ime,³⁹ tedaj prisluhni iz nebes, celo iz svojega prebivališča, njihovi molitvi in njihovim ponižnim prošnjam in obravnavaj njihov primer in odpusti svojemu

ljudstvu, ki je grešilo zoper tebe.⁴⁰ Sedaj, moj Bog, naj bodo, rotim te, twoje oči odprte in *naj bodo* tvoja ušesa pozorna na Pmolitev, *ki je narejena* na tem kraju.⁴¹ Sedaj torej vzdigni se, oh Gospod Bog, v svoje počivališče, ti in skrinja twoje moči. Naj bodo twoji duhovniki, oh Gospod Bog, oblečeni z rešitvijo duš in naj se twoji sveti veselijo v dobroti.⁴² Oh Gospod Bog, svojega obraza ne obrni od svojega maziljenca. Spomni se usmiljenj svojega služabnika Davida.«

7 Torej ko je Salomon molitvi naredil konec, je z neba prišel ogenj in použil žgalno daritev in klavne daritve in Gospodova slava je napolnila hišo.² Duhovniki niso mogli vstopiti v Gospodovo hišo, ker je Gospodova slava napolnila Gospodovo hišo.³ Ko so vsi Izraelovi otroci videli, kako je ogenj prišel dol in Gospodova slava na hišo, so se s svojimi obrazi priklonili do tal na tlak in oboževali ter hvalili Gospoda, rekoč: »Ker je dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.«

⁴Potem so kralj in vse ljudstvo darovali klavne daritve pred Gospodom.⁵ Kralj Salomon je daroval klavno daritev dvaindvajsetih tisočev volov in sto dvanajst tisočev ovc. Tako sta kralj in vse ljudstvo posvetila Božjo hišo.⁶ Duhovniki so čakali na svoje službe. Tudi Lévijevci z Gospodovimi glasbenimi instrumenti. Izdelal jih je kralj David, da hvali Gospoda, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. Ko je David hvalil ob njihovem služenju in so duhovniki pred njimi tropili s tropentami, je ves Izrael stal.⁷ Poleg tega je Salomon posvetil sredino dvora, ki je bil pred Gospodovo hišo, kajti tam je daroval žgalne daritve in tolščo mirovnih daritev, ker bronast oltar, ki ga je Salomon naredil, ni zmogel sprejeti žgalnih daritev, jedilnih daritev in tolšče.

⁸Prav tako je ob tem času Salomon praznik praznoval sedem dni in ves Izrael z njim, zelo velik shod, od vstopa v Hamát do egiptovske reke.⁹ Na osmi dan so naredili slovesen *r*zbor, kajti sedem dni so praznovali posvetitev oltarja in sedem dni so praznovali.¹⁰ Na triindvajseti dan sedmega meseca je ljudstvo poslal proč, v njihove šotore, vesele in razigrane v srcu, zaradi dobrote, ki jo je Gospod pokazal Davidu, Salomonu in njegovemu ljudstvu Izraelu.¹¹ Tako je Salomon končal Gospodovo hišo in kraljevo hišo in vse, kar je prišlo v Salomonovo srce, da naredi v Gospodovi hiši in v svoji lastni hiši, je uspešno izvršil.

¹²Gospod se je Salomonu prikazal ponoči in mu rekel: »Slišal sem twojo molitev in ta kraj sem izbral zase, za hišo klavne daritve.¹³ Če zaprem nebo, da ne bo dežja ali če zapovem kobilicam, da požrejo deželo ali če med svoje ljudstvo pošljem kužno bolezen,¹⁴ če se bo moje ljudstvo, ki sje imenovano po mojem imenu, ponižalo, molilo, iskallo moj obraz in se odvrnilo od svojih zlobnih poti, takrat bom prisluhnil iz nebes, odpustil njihov greh in ozdravil njihovo deželo.¹⁵ Sedaj bodo moje

^{6,26:} 1 Kr 17,1
^{6,28:} 2 Krn 20,9

^{6,30:} 1 Krn 28,9

^{6,32:} Jn 12,20

^{6,32:} Apd 8,27

^{6,36:} Prg 20,9

^{6,36:} Prd 7,21

^{6,36:} Jak 3,2

^{6,36:} 1 Jn 1,8

^{6,41:} Ps 132,9

^{7,1:} 1 Kr 8,54

^{7,1:} 3 Mz 9,24

^{7,6:} 1 Krn 15,16

^{7,8:} Joz 13,3

^{7,11:} 1 Kr 9,1

^{7,12:} 5 Mz 12,5

¹ 6,35: *njihov*... ali, njihovo pravico.

^m 6,36: *oni*... hebr. tisti, ki so jih ujeli, odvedejo proč.

ⁿ 6,37: *si*... hebr. se privedejo nazaj k svojemu srcu.

^o 6,39: *njihov*... ali, njihovo pravico.

^p 6,40: *na*... hebr. k molitvi tega kraja.

^q 7,6: *njihovem*... hebr. njihovi roki.

^r 7,9: *slovesen*... hebr. zadrževanje.

^s 7,14: *ki*... hebr. nad katerim je klicano moje ime.

^e 6,24: *v*: ali, proti.

^f 6,26: *proti*... hebr. na tem.

^g 6,28: *mestih*... hebr. deželi velikih vrat.

^h 6,29: *v*: ali, proti.

ⁱ 6,31: *tako*... hebr. vse dni katere.

^j 6,31: *v deželi*: hebr. na obličju dežele.

^k 6,33: *ta*... hebr. tvoje ime klicano nad to hišo.

oči odprte in moja ušesa pozorna na ^tmolitev, ki je narejena na tem kraju.¹⁶ Kajti sedaj sem izbral in posvetil to hišo, da bo moje ime lahko tam na vekte. Moje oči in moje srce bodo neprestano tam.¹⁷ Kar se tiče tebe, če hočeš hoditi pred menoij, kakor je hodil tvoj oče David in storiti glede na vse, kar sem ti zapovedal in boš obeleževal moje zakone in moje sodbe,¹⁸ tedaj bom utrdil prestol tvojega kraljestva, glede na to, kakor sem se zavezal s tvojim očetom Davidom, rekoč: »Ne bo ti manjkal ^umož, da bi bil vladar v Izraelu.«¹⁹ Toda če se odvrnete in zapustite moje zakone in moje zapovedi, ki sem jih postavil pred vas in boste šli ter služili drugim bogovom in jih oboževali,²⁰ potem jih bom s koreninami izpulil iz svoje dežele, ki sem jim jo dal in to hišo, ki sem jo posvetil za svoje ime, bom vrgel iz svojega pogleda in jo naredil, da bo pregovor in tarča posmeha med vsemi narodi.²¹ Ta hiša, ki je visoka, bo osuplost vsakemu, ki gre mimo nje, tako da bo rekel: »Zakaj je Gospod tako storil tej deželi in tej hiši?«²² To bo odgovor: »Ker so zapustili Gospoda, Boga svojih očetov, ki jih je privedel ven iz egiptovske dežele in se prijeli drugih bogov, jih oboževali in jim služili. Zato je nanje privedel vse to zlo.«

8 Pripetilo se je ob koncu dvajsetih ^vlet, v katerih je Salomon zgradil Gospodovo hišo in svojo lastno hišo,² da je mesta, ki jih je Hurám povrnil Salomonu, Salomon pozidal in Izraelovim otrokom velel, da prebivajo tam.³ Salomon je odšel v Hamát Cobo in prevladal zoper njo.⁴ Zgradil je Tadmór v divjini in vsa skladiščna mesta, ki jih je zgradil v Hamátu.⁵ Zgradil je tudi zgornji Bet Horón^w in spodnji Bet Horón, utrjeni mesti, z obzidji, velikimi vrti in zapahi,⁶ ter Baalát in vsa skladiščna mesta, ki jih je imel Salomon in vsa mesta bojnih vozov in mesta konjenikov in vse, kar ^xje Salomon žezel zgraditi v Jeruzalemu, na Libanonu in po vsej deželi svojega gospostva.

7 Glede vsega ljudstva, ki je preostalo od Hetejcev, Amoréjcev, Perizéjcev, Hirvénjcev in Jebusejcev, ki niso bili iz Izraela,⁸ temveč od njihovih otrok, ki so za njimi ostali v deželi, katerih Izraelovi otroci niso ugonobili, te je Salomon primoral, da plačujejo davek do tega dne.⁹ Toda izmed Izraelovih otrok Salomon ni naredil nobenega služabnika za svoje delo, temveč so bili bojevniki, vodje poveljnikov, poveljniki njegovih bojnih vozov in konjeniki.¹⁰ Ti so bili vodje častnikov kralja Salomona, celo dvesto petdeset, ki so nadzorovali ljudstvo.

11 Salomon je iz Davidovega mesta privedel gor faraonovo hčer v hišo, ki jo je zgradil zanjo, kajti rekel je: »Moja žena ne bo prebivala v hiši Izraelovega kralja Davida, ker so prostori, kamor je prišla Gospodova skrinja, sveti.«^y

12 Potem je Salomon daroval žgalne daritve Gospodu, na Gospodovem oltarju, ki ga je zgradil pred preddverjem,¹³ celo po določeni meri so vsak dan darovali glede na Mojzesovo zapoved

na šabate, na mlaje, na slovesne praznike, trikrat letno, torej na praznik nekvašenega kruha, na praznik tednov in na šotorski praznik.

14 Glede na red svojega očeta Davida je določil skupine duhovnikov k njihovi službi in Lévijevce k njihovim zadolžitvam, da hvalijo in služijo pred duhovniki, kakor je zahtevala dolžnost vsakega dne. Tudi vratarje po njihovih skupinah pri vsakih velikih vratih, kajti tako ^zje zapovedal David, Božji mož.¹⁵ Niso se odvrnili od kraljeve zapovedi glede katerekoli zadeve duhovnikov in Lévijevcev ali glede zakladnic.¹⁶ Torej vse Salomonovo delo je bilo pripravljeno do dneva [položitve] temelja Gospodove hiše in dokler ta ni bila dokončana. Tako je bila Gospodova hiša popolna.

17 Potem je Salomon odšel v Eción Geber in v Elot^a pri morski obali v edómski deželi.¹⁸ Hurám mu je po roki svojih služabnikov poslal ladje in služabnike, ki so imeli znanje o morju, in ti so s Salomonovimi služabniki odšli v Ofír in od tam vzeli štiristo petdeset talentov zlata ter *jih* prinesli kralju Salomonu.

9 Ko ^bje kraljica iz Sabe slišala o Salomonovi slavi,^{2Krni} je prišla v Jeruzalem, da Salomona preizkusí s težkimi vprašanji, z zelo veliko skupino in kamelami, ki so nosile dišave, zlata v obilju in dragocene kamne. Ko je prišla k Salomonu, se je z njim posvetovala o vsem, kar je bilo na njenem srcu.² Salomon ji je odgovoril [na] vsa njena vprašanja. Ničesar ni bilo skrito pred Salomonom, česar jí ne bi povedal.³ Ko je kraljica iz Sabe videla Salomonovo modrost in hišo, ki jo je zgradil,⁴ hrano njegove mize, sedenje njegovih služabnikov, položaj njegovih služabnikov in njihovo obleko; tudi njegove dvorne ^ctočaje in njihovo obleko in njegov vzpon, s katerim je odšel gor v Gospodovo hišo, tam ni bilo več duha v njej.⁵ Kralju je rekla: »To je bilo ^dresnično poročilo, ki sem ga slišala v svoji lastni deželi o tvojih dejanjih ^ein o tvoji modrosti.⁶ Vendar nisem verjela njihovim besedam, dokler nisem prišla in so moje oči *to* videle. Glej, ni mi bilo povedano niti o eni polovici veličine tvoje modrosti, kajti presegaš slavo, ki sem jo slišala.⁷ Srečni so tvoji možje in srečni so ti tvoji služabniki, ki nenehno stojijo pred teboj in poslušajo tvojo modrost.⁸ Blagoslovjen bodi Gospod, tvoj Bog, ki se je razveseljeval v tebi, da te postavi na svoj prestol, da bi *bil* kralj za Gospoda, tvojega Boga. Ker je tvoj Bog ljubil Izrael, da jih utrdi na vekte, te je zato postavil [za] kralja nad njimi, da izvajaš sodbo in pravico.«⁹ Kralju je izročila sto dvajset talentov zlata, veliko obilje dišav in dragocene kamne. Niti ni bilo tam nobenih takšnih dišav, kot jih je kraljica iz Sabe izročila kralju Salomonu.¹⁰ Hurámovi služabniki in Salomonovi služabniki, ki so pripeljali zlato iz Ofírja, so pripeljali tudi sandalovino ^fin dragocene kamne.¹¹ Kralj je *iz* sandalovine naredil terase ^gh Gospodovi hiši in h kraljevi palači in harfe ter

^t 7,15: *na...*: hebr. k molitvi tega kraja.

^u 7,18: *manjkal...*: hebr. odrezan.

^v 8,1: [Leta 992 pr. Kr.]

^w 8,5: [Bet Horón: hebr. hiša votlosti.]

^x 8,6: *kar...*: hebr. Salomonove želje, ki jih je žezel zgraditi.

^y 8,11: *sveti*: hebr. svetost.

^z 8,14: *tako...*: hebr. takšna je bila zapoved Davida, Božjega moža.

^a 8,17: *Elot*: tudi imenovan, Elát.

^b 9,1: [Okoli leta 962 pr. Kr.]

^c 9,4: *dvorne...*: ali, točaje.

^d 9,5: *bilo...*: hebr. bila resnična beseda, ki sem jo.

^e 9,5: *dejanjih*: ali, izreklih.

^f 9,10: *sandalovino*: tudi imenovano, algumov les.

^g 9,11: *terase*: ali, stopnice; hebr. glavne ceste.

plunke za pevce. Ničesar takšnega ni bilo prej videti v Judovi deželi.¹² Kralj Salomon je kraljici iz Sabe izročil vse njene želje, karkoli je prosila, poleg *tega*, kar je prinesla h kralju. Tako se je obrnila in odšla proč k svoji lastni deželi, ona in njeni služabniki.

¹³ Torej teža zlata, ki je prišla k Salomonu v enem letu, ^hje bila šeststo šestinštrestdeset talentov zlata, ¹⁴ poleg *tega*, kar so prinašali krošnjari in trgovci. Vsi kralji Arabije in voditelji ⁱdežele so Salomonu prinašali zlato in srebro.

¹⁵ Kralj Salomon je naredil dvesto okroglih ščitov iz kovanega zlata. Šeststo šeklov iz kovanega zlata je šlo k enemu okroglemu ščitu. ¹⁶ Tristo ščitov je naredil iz kovanega zlata. Tristo šeklov zlata je šlo za en ščit. Kralj jih je postavil v hiši libanonskega gozda. ¹⁷ Poleg tega je kralj naredil velik prestol iz slonovine in ga prevlekel s čistim zlatom. ¹⁸ K prestolu je bilo šest stopnic, s pručko iz zlata, ki so bile pritrjene k prestolu in opori ^j[za roke] na vsaki strani prostora za sedenje in dva leva, stoeča pri oporah ^[za roke]. ¹⁹ Dvanajst levov je bilo na eni strani in na drugi, na šestih stopnicah. Ničesar podobnega ni bilo narejenega v nobenem kraljestvu.

²⁰ Vse posode za pitje kralja Salomona so bile iz zlata in vse posode hiše libanonskega gozda so bile iz čistega ^kzlata. Nobena ^lni bila iz srebra, le-to ni bilo nič cenjeno v Salomonovih dneh. ²¹ Kajti kraljeve ladje so odplute v Taršiš s Hurámovimi služabniki. Enkrat na vsaka tri leta so prišle ladje iz Taršisa, ki so pripeljale zlato, srebro, slonovino, ^mopice in pave. ²² Kralj Salomon je presegal vse zemeljske kralje v bogastvih in modrosti.

²³ Vsi kralji zemlje so iskali Salomonovo prisotnost, da slišijo njegovo modrost, ki jo je Bog položil v njegovo srce. ²⁴ Prinašali so mu vsak človek svoje darilo, posode iz srebra, posode iz zlata, oblačila, vprege, dišave, konje in mule, mero leto za letom.

²⁵ Salomon je imel štiri tisoč boksov za konje in bojne vozove in dvanajst tisoč konjenikov, ki jih je namestil v mestih za bojne vozove in s kraljem v Jeruzalemu.

²⁶ Kraljeval je nad vsemi kralji od reke ⁿcelo do dežele Filistejcov in do meje Egipta. ²⁷ Kralj je naredil ^osrebra v Jeruzalemu kakor kamnov in cedrovih dreves je naredil ^[toliko] kakor egyptovskih smokev, ki jih je na nizkih ravnicah v obilju. ²⁸ K Salomonu so vodili konje iz Egipta in iz vseh dežel.

²⁹ Torej preostala izmed Salomonovih dejanj, prva in zadnja, *mar* niso zapisana v knjigi preroka Natána in v prerokovanju Šilčana Ahíja in v videnjih vidca Idója zoper Nebátovega sina Jerobeáma? ³⁰ Salomon je v Jeruzalemu nad Izraelom kraljeval štirideset let. ³¹ Salomon je zaspal ^qs svojimi očeti in je bil pokopan v mestu svojega očeta Davida in namesto njega je zakraljeval njegov sin Rehabám.

10 Rehabám je odšel v Sihem, kajti v Sihem je prišel ves Izrael, da ga postavijo za kralja. ² Pripetilo se je, ko je Nebátov sin Jerobeám, ki je bil v Egiptu, kamor je pobegnil pred prisotnostjo kralja Salomona, to slišal, da se je Jerobeám vrnil iz Egipta. ³ Poslali so in ga poklicali. Tako je Jerobeám in ves Izrael prišel in govoril Rehabámu, rekoč:

⁴ »Tvoj oče je naredil naš jarem boleč. Sedaj torej nekako olajšaj boleče hlapčevstvo svojega očeta in njegov težki jarem, ki ga je nadel na nas in mi ti bomo služili.« ⁵ Rekel jim je: »Pridite ponovno k meni po treh dneh.« In ljudstvo je odšlo.

⁶ Kralj Rehabám se je posvetoval s starci, ki so stali pred njegovim očetom Salomonom, medtem ko je ta še živel, rekoč: »Kakšen nasvet mi dajete, da temu ljudstvu vrнем odgovor?« ⁷ Spregovorili so mu, rekoč: »Če boš prijazen do tega ljudstva, jim ugajal in jim govoril dobre besede, bodo tvoji služabniki na veke.« ⁸ Toda zapustil je nasvet, ki so mu ga dali starci in se posvetoval z mladeniči, ki so bili vzgojeni z njim, ki so stali pred njim. ⁹ Rekel jim je: »Kakšen nasvet mi daste, da lahko vrnemo odgovor temu ljudstvu, ki mi je govorilo, rekoč: >Nekoliko olajšaj jarem, ki ga je tvoj oče položil na nas?« ¹⁰ Mladeniči, ki so bili vzgojeni z njim, so mu spregovorili, rekoč: »Tako boš odgovoril ljudstvu, ki ti je spregovorilo, rekoč: >Tvoj oče je naš jarem naredil težek, toda ti nam ga nekako olajšaj;« tako jim boš rekel: >Moj mali *prst* bo debelejši kakor ledja mojega očeta. ¹¹ Kajti kakor je moj oče na vas položil ^rtežek jarem, bom jaz vašemu jarmu še dodal. Moj oče vas je kaznoval z biči, toda jaz vas *bom kaznoval* s škorpijoni.«

¹² Tako so Jerobeám in vse ljudstvo na tretji dan prišli k Rehabámu, kakor je kralj zaukazal, rekoč: »Ponovno pridite k meni na tretji dan.« ¹³ Kralj jim je surovo odgovoril in kralj Rehabám je zapustil nasvet starcev ¹⁴ ter jim odgovoril glede na nasvet mladeničev, rekoč: »Moj oče je vaš jarem naredil težek, toda jaz bom k temu dodal. Moj oče vas je kaznoval z biči, toda jaz *vas bom kaznoval* s škorpijoni.« ¹⁵ Tako kralj ni prisluhnil ljudstvu, kajti razlog je bil od Boga, da je Gospod lahko izpolnil svojo besedo, ki jo je po roki Šilčana Ahíja govoril Nebátovemu sinu Jerobeámu.

¹⁶ Ko je ves Izrael *videl*, da jim kralj ni hotel prisluhnit, je ljudstvo kralju odgovorilo, rekoč: »Kakšen delež imamo v Davidu? Nobene dediščine *nimamo* v Jesejevem sinu. Vsak mož k svojim šotorom, oh Izrael. In sedaj, David, glej k svoji lastni hiši.« Tako je ves Izrael odšel k svojim šotorom.

¹⁷ Toda kar se tiče Izraelovih otrok, ki so prebivali v Judovih mestih, je nad njimi kraljeval Rehabám.

¹⁸ Potem je kralj Rehabám poslal Hadoráma, ki je bil nad davkom, Izraelovi otroci pa so ga kamnali s kamni, da je umrl. Toda kralj Rehabám je pohitel, ^sda se spravi gor na svoj bojni voz, da pobegne v Jeruzalem. ¹⁹ In Izrael se upira zoper Davidovo hišo do današnjega dne.

^{9,25:} 1 Kr 4,26

^{9,26:} 1 Mz

^{15,18}

^{9,28:} 1 Kr 10,28

^{9,28:} 2 Krn 1,16

^{9,29:} 1 Kr 11,41

^{9,29:} 2 Krn

^{12,15}

^{10,1:} 1 Kr 12,1

^{10,15:}

¹ Kr 11,29

ⁿ 9,26: *reke*: to je, Evfrata.

^o 9,27: *naredil*: hebr. dal.

^p 9,29: *knjigi*: hebr. besedah.

^q 9,31: [Leta 975 pr. Kr.]

^r 10,11: *položil*: hebr. naložil.

^s 10,18: *je pohitel*: hebr. se je okreplil.

^h 9,13: [Okoli leta 992 pr. Kr.]

ⁱ 9,14: *voditelji*: ali, poveljniki.

^j 9,18: *opori*...: hebr. roki.

^k 9,20: *čistega*: hebr. zaprtega.

^l 9,20: *Nobena*...: ali, V njih ni bilo.

^m 9,21: *slonovino*: ali, slonje zobe; [ali, okle].

11 Ko je Rehabám prišel v Jeruzalem, je iz Judove in Benjaminove hiše zbral sto osemdeset tisoč izbranih mož, ki so bili bojevni, da se borijo zoper Izrael, da bi kraljestvo lahko ponovno privedli k Rehabámu. ²Toda beseda od Gospoda je prišla Božjemu možu Šemajáju, rekoč: ³»Govori Rehabámu, Salomonovemu sinu, Judovemu kralju in vsemu Izraelu v Judu in Benjaminu, rekoč: ⁴Tako govori Gospod: »Ne boste šli gor niti se ne boste borili zoper svoje brate. Vsak mož naj se vrne k svoji hiši, kajti ta stvar je storjena od mene.«⁵ Ubogali so Gospodove besede in se vrnili pred [tem, da bi] šli zoper Jerobeáma.

⁵ Rehabám je prebival v Jeruzalemu in gradil mesta za obrambo v Judu. ⁶Zgradil je celo Bethlehem, Etám, Tekóo, ⁷Bet Cur, Sohóm, Adulám, ⁸Gat, Marešo, Zif, ⁹Adorájim, Lahíš, Azéko, ¹⁰Coro, Ajalón in Hebrón, ki so v Judu in v Benjaminu utrjena mesta. ¹¹Utrdil je oporišča in vanje postavil poveljnike in zaloge živeža, olja in vina. ¹²V vsako posamezno mesto je postavil ščite in sulice ter jih naredil silno močne, [ker je] imel Juda in Benjamin na svoji strani.

¹³Duhovniki in Lévijevci, ⁴ki so bili po vsem Izraelu, so zahajali ⁵k njemu iz vseh svojih krajev. ¹⁴Kajti Lévijevci so zapustili svoja predmestja in svojo lastnino ter prišli k Judu in Jeruzalemu, kajti Jerobeám in njegovi sinovi so jih zavrgli pred izvrševanjem duhovniške službe Gospodu. ¹⁵Odredil si je duhovnike za visoke kraje, za hudiče ⁶in za teleti, ki ju je naredil. ¹⁶Za njimi so iz vseh Izraelovih rodov [prišli] tisti, ki so svoja srca naravnali, da iščejo Gospoda Boga. Iz Izraela so prišli v Jeruzalem, da darujejo Gospodu, Bogu svojih očetov. ¹⁷Tako so tri leta krepili Judovo kraljestvo in Salomonovega sina Rehabáma naredili močnega, kajti tri leta so hodili po Davidovi in Salomonovi poti.

¹⁸§ Rehabám si je za ženo vzel Mahaláto, hčer Davidovega sina Jerimóta in Abihájilo, hčer Jesejevega sina Eliába, ¹⁹ki sta mu rodila otroke: Jeúša, Semarjája in Zaháma. ²⁰Za njoo je vzel Absalomovo hčer Maáho, ^wki mu je rodila Abija, Atája, Zizá in Šelomíta. ²¹Rehabám je ljubil Absalomovo hčer Maáho bolj, kot vse svoje žene in svoje priležnice, (kajti vzel je osemnajst žena in šestdeset priležnic ter zaplodil osemindvajset sinov in šestdeset hčerá.) ²²Rehabám je postavil Maáhinega sina Abíja, da bo vladar med svojimi brati, kajti mislil je, da ga postavi za kralja. ²³Modro je ravnal in vse svoje otroke razpršil po vseh Judovih in Benjaminovih deželah, do vsakega utrjenega mesta in dal jim je živeža v obilju. In želet je mnogo ^xžená.

12 Prijetilo se je, ko je Rehabám utrdil kraljestvo in se okrepil, da je zapustil Gospodovo postavo in ves Izrael z njim. ²Prijetilo se je, ^zdaje v petem letu kralja Rehabáma egiptovski kralj Šišák prišel gor zoper Jeruzalem, ker so se

^{11,1:} 1 Kr 12,21
^{11,14:}
² Krn 13,9
^{11,20:} 1 Kr 15,2
^{12,2:} 1 Kr
^{14,24-25}
^{12,9:} 2 Krn 9,1
^{12,13:}
¹ Kr 14,21
^{13,1:} 1 Kr
^{15,1-8}

pregrešili zoper Gospoda, ³s tisoč dvesto bojnimi vozovi in šestdeset tisoč konjeniki. Ljudstva, ki so prišli z njim iz Egipta, je bilo brez števila: Libijci, Súkijci in Etiopci. ⁴Zavzel je utrjena mesta, ki pripadajo Judu in prišel do Jeruzalema.

⁵Potem je prišel prerok Semajá k Rehabámu in k Judovim princem, ki so bili zaradi Šišáka zbrani skupaj v Jeruzalemu ter jim rekel: »Tako govori Gospod: »Vi ste zapustili mene in zato sem tudi jaz vas prepustil in Šišákovo roko.«⁶Nakar so se Izraelovi princi in kralj ponižali ter rekli: »Gospod je pravičen.«⁷Ko je Gospod videl, da so se ponižali, je beseda od Gospoda prišla k Šemajáju, rekoč: »Oni so se ponižali, zato jih ne bom uničil, temveč jim bom zagotovil nekaj ^aosvoboditve, in moj bes ne bo izlit na Jeruzalem po Šišákovi roki. ⁸Kljub temu bodo njegovi služabniki, da bodo lahko spoznali moje služenje in služenje kraljestvom dežel.«⁹Tako je egiptovski kralj Šišák prišel gor nad Jeruzalem in odnesel zaklade Gospodove hiše in zaklade kraljeve hiše. Vse je vzel. Odnesel je tudi ščite iz zlata, ki jih je naredil Salomon. ¹⁰Namesto teh je kralj Rehabám naredil ščite iz brona in *jih* predal v roke poveljnika straže, ki je varoval vhod kraljeve hiše. ¹¹Ko je kralj vstopil v Gospodovo hišo, je prišla straža ter jih nosila in jih [potem] ponovno prinesla v stražarnico. ¹²Ko se je ponižal, se je Gospodov bes odvrnil od njega, da ga ne bi povsem uničil. Tudi ^bv Judu so stvari šle dobro.

¹³Tako se je kralj Rehabám okreplil v Jeruzalemu in kraljeval, kajti Rehabám je bil star enainštirideset let, ko je začel kraljevati in sedemnajst let je kraljeval v Jeruzalemu, mestu, ki ga je Gospod izbral izmed vseh Izraelovih rodov, da tam postavi svoje ime. Ime njegove matere je bilo Naáma, Amónka. ¹⁴Počel je zlo, ker svojega srca ni pripravil, da išče Gospoda. ¹⁵Torej dejanja Rehabáma, prva in zadnja, mar niso zapisana v knjigi ^cpreroka Šemajája in vidca Idója glede rodovnikov? In nenehno so bile vojne med Rehabámom in Jerobeámom. ¹⁶Rehabám je zaspal s svojimi očetmi in pokopan je bil v Davidovem mestu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Abíja. ^e

13 Torej v osemnajstem fletu kralja Jerobeáma, je nad Judom začel kraljevati Abíja. ²Tri leta je kraljeval v Jeruzalemu. Ime njegove matere je bilo Mihajá, Uriélova hči iz Gíbee. In bila je vojna med Abíjem in Jerobeámom. ³Abíja gse ^hje postrojil z vojsko hrabrih bojevnikov, celo širisto tisoč izbranih mož. Tudi Jerobeám se je postrojil zoper njega z osemsto tisoč izbranimi možmi, ki so bili močni junaški možje.

⁴Abíja je stal na gori Cemarájim, ki je na Efrájimskem pogorju in rekel: »Poslušaj me, ti Jerobeám in ves Izrael, ⁵ne veste, da je Gospod, Izraelov Bog, dal kraljestvo nad Izraelom Davidu na veke, celo njemu in njegovim sinovom s solno zavezo? ⁶Vendar je Nebátov sin Jerobeám, služabnik Davidovega sina Salomona, vstal in se

^t 11,13: [Leta 974 pr. Kr.]

^u 11,13: *zahajali*...: hebr. se mu predstavili.

^v 11,15: [hudiče: malike demonov; AMPC.]

^w 11,20: *Maáho*: imenovana je tudi Uriélova hčer Mihajá.

^x 11,23: *mnogo*: hebr. množico.

^y 12,1: [Leta 972 pr. Kr.]

^z 12,2: [Leta 971 pr. Kr.]

^a 12,7: *nekaj*: ali, malce.

^b 12,12: *Tudi*...: ali, In vendar so bile v Judu dobre stvari.

^c 12,14: *pripravil*: ali, naravnal.

^d 12,15: *knjigi*: hebr. besedah.

^e 12,16: *Abíja*: tudi imenovan, Abíjam.

^f 13,1: [Leta 958 pr. Kr.]

^g 13,3: [Leta 957 pr. Kr.]

^h 13,3: *se*...: hebr. je navezel skupaj vojsko.

uprl zoper svojega gospoda.⁷ In k njemu so bili zbrani praznogлавi možje, Beliálovi otroci in so se okrepili zoper Salomonovega sina Rehabáma, ko je bil Rehabám mlad in nežnega srca in se jim ni mogel zoperstaviti.⁸ In sedaj se vi mislite zoperstaviti Gospodovemu kraljestvu v roki Davidovih sinov. Vas je velika množica in tam *sta* z vami zlati teleti, katera vam je Jerobeám naredil za bogova.⁹ Mar niste vrgli ven Gospodove duhovnike, Aronove sinove in Lévijevce in ste si naredili duhovnike po načinu narodov *drugih* dežel? Tako da kdorkoli prihaja, da sebe umestiⁱ z mladim bikcem in sedmimi ovni, *isti* lahko postane duhovnik *tistim*, ki so ne-bogovi.¹⁰ Toda kar se nas tiče, je Gospod naš Bog in mi ga nismo zapustili, in duhovniki, ki služijo Gospodu, so Aronovi sinovi in Lévijevci *čakajo* na svoj posel.¹¹ Vsako jutro in vsak večer Gospodu zažigajo žgalne daritve in dišeče kadilo. Tudi hlebe navzočnosti *postavlja* na čisto mizo in zlati svečnik z njegovimi svetilkami prižigajo vsak večer. Kajti mi se držimo naročila Gospoda, našega Boga, toda vi ste ga zapustili.¹² Glejte, sam Bog je z nami za našega poveljnika in njegovi duhovniki z donenjem trobent, da zoper vas zatrobijo alarm. Oh Izraelovi otroci, ne borite se zoper Gospoda, Boga svojih očetov, kajti ne boste uspeli.«

¹³ Toda Jerobeám je velel zasedi, da pride naokrog za njimi. Tako so bili pred Judom in zaseda *je bila* za njimi.¹⁴ Ko je Juda pogledal nazaj, glej, bitka *je bila* spredaj in zadaj. Zavpili so h Gospodu in duhovniki so zatrobili s trobentami.¹⁵ Potem so možje iz Juda zakričali in ko so možje iz Juda zakričali, se je pripetilo, da je Bog udaril Jerobeáma in ves Izrael pred Abíjem in Judom.¹⁶ Izraelovi otroci so pobegnili pred Judom in Bog jih je izročil v njihovo roko.¹⁷ Abíja in njegovo ljudstvo jih je umorilo z velikim pokolom. Tako so tam padli umorjeni Izraelci, petsto tisoč izbranih mož.¹⁸ Tako so bili Izraelovi otroci ob tistem času podjavljenci, Judovi otroci pa so prevladali, ker so se zanašali na Gospoda, Boga svojih očetov.¹⁹ Abíja je zasledoval Jerobeáma in od njega vzel mesta: Betel z njegovimi mesti, Ješáno z njenimi mesti in Efrón z njegovimi mesti.²⁰ Niti ni Jerobeám ponovno obnovil moči v Abíjevh dneh, in Gospod ga je udaril in je umrl.

²¹ Toda Abíja je postal mogočen in poročil štirinajst žena ter zaplodil dvaindvajset sinov in šestnajst hčera.²² Ostala Abíjeva dela, njegove poti in njegove besede so zapisane^k v zgodbi preroka Idója.

14 Tako je Abíja zaspal^l s svojimi očeti in pokopali so ga v Davidovem mestu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Asá. V njegovih dneh je bila dežela mirna deset let.² Asá je počel *to, kar je bilo* dobro in pravilno v očeh Gospoda, njegovega Boga,³ kajti odstranil^m je oltarje tujih bogov, visoke kraje, porušil podobeⁿ in posekal ašere.⁴ Judu je zapovedal, naj išče Gospoda, Boga njihovih očetov in naj izpolnjuje postavo in zapoved.⁵ Prav tako

je iz vseh Judovih mest odstranil visoke kraje in podobe^o in kraljestvo je bilo pred njim mirno.

⁶ V Judu je zgradil utrjena mesta, kajti dežela je imela počitek in v tistih letih ni imel nobene vojne, ker mu je Gospod dal počitek.⁷ Zato je Judu rekel: »Gradimo ta mesta in okrog *njih* postavimo obzidja, stolpe, velika vrata in zapahe, *medtem ko je* dežela še pred nami, ker smo iskali Gospoda, svojega Boga. Iskali smo ga in on nam je dal počitek na vsaki strani.« Tako so gradili in bili uspešni.⁸ Asá je imel vojsko *mož*, ki so nosili okrogle ščite in sulice, iz Juda tristo tisoč in iz Benjamina, ki so nosili ščite in napenjali loke, dvesto osemdeset tisoč. Vsi ti so *bili* močni junaški možje.

⁹ Zoper njih je prišel^p Etiopijec Zerah z milijonsko vojsko in tristo bojnimi vozmi in prišel do Mareše.¹⁰ Potem je Asá odšel ven zoper njega in postrojil so se v dolini Cefáti pri Mareši.¹¹ Asá je klical h Gospodu, svojemu Bogu in rekel: »Gospod, to zate ni nič, da pomagaš, bodisi z mnogimi ali s tistimi, ki nimajo moči. Pomagaj nam, oh Gospod, naš Bog, kajti nate se zanašamo in v tvojem imenu gremo zoper to množico. Oh Gospod, ti si naš Bog, naj človek^q ne prevlada zoper tebe.«¹² Tako je Gospod udaril Etiopijke pred Asájem in pred Judom in Etiopijci so pobegnili.¹³ Asá in ljudstvo, ki je *bilo* z njim, so jih preganjali do Gerárja in Etiopijci so bili premagani, da si niso več opomogli, kajti bili so uničeni^r pred Gospodom in njegovo vojsko in odnesli so zelo veliko plena.¹⁴ Udarili so vsa mesta naokoli Gerárja, kajti Gospodov strah je prišel nanje. Oplenili so vsa mesta, kajti v njih je bilo silno veliko plena.¹⁵ Udarili so tudi štore živine in odvedli proč ovc in kamel v obilju ter se vrnili v Jeruzalem.

15 Božji Duh je prišel nad Odédovega sina Azarjá.² Ta je odšel ven, da *sreča* Asája in mu rekel: »Prisluhni mi, Asá, ves Juda in Benjamin. Gospod je z vami, dokler ste vi z njim in če ga iščete, se vam bo dal najti, toda če ga zapustite, bo on zapustil vas.³ Torej dolgo časa je *bil* Izrael brez resničnega Boga, brez duhovnika, ki bi učil in brez postave.⁴ Toda ko so se v svoji stiski obrnili h Gospodu, Izraelovemu Bogu in ga iskali, se jim je dal najti.⁵ V tistih časih ni *bil* miru tistem, ki je odšel ven niti tistem, ki je vstopil, temveč so bile velike nevšečnosti nad vsemi prebivalci dežel.⁶ Narod je bil uničen^t od naroda in mesto od mesta, kajti Bog jih je jezik z vsemi nadlogami.⁷ Bodite torej močni in vaše roke naj ne bodo šibke, kajti vaše delo bo nagrajeno.«

⁸ Ko je Asá slišal te besede in prerokbo preroka Odéda, se je opogumil in odstranil gnusne^u malike iz vse Judove in Benjaminove dežele in iz mest, ki jih je vzel z Efrájimskega pogorja in obnovil Gospodov oltar, ki je *bil* pred Gospodovim preddverjem.⁹ Zbral je ves Juda in Benjamin in z njimi tujce iz Efrájima, Manáseja in Simeona, kajti iz Izraela so se v obilju zatekali k njemu, ko so videli,

ⁱ 13,9: *sebe umesti*...: hebr. napolni svojo roko.

^j 13,19: [Leta 957 pr. Kr.]

^k 13,22: *zapisane*: ali, komentirane.

^l 14,1: [Leta 955 pr. Kr.]

^m 14,3: [Okoli leta 951 pr. Kr.]

ⁿ 14,3: *podobe*: hebr. kipe.

^o 14,5: *podobe*....: hebr. sončne podobe; [ali, sončne stebre.]

^p 14,9: [Leta 941 pr. Kr.]

^q 14,11: *človek*: ali, umrljiv človek.

^r 14,13: *uničeni*: hebr. zlomljeni.

^s 15,2: *da*...: hebr. pred Asájem.

^t 15,6: *uničen*: hebr. zdrobljen na koščke.

^u 15,8: *gnusne*...: hebr. gnusobe.

da je bil Gospod, njegov Bog, z njim.¹⁰ Tako so se zbrali skupaj pri Jeruzalemu, v tretjem mesecu, v petnajstem letu Asájevega kraljevanja.¹¹ Isti včas so darovali Gospodu od plena, ki so ga privedli, sedemsto volov in sedemsto ovc.¹² Vstopili so v zavezo, da iščejo Gospoda, Boga svojih očetov, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo,¹³ da kdorkoli ne bi iskal Gospoda, Izraelovega Boga, bi bil usmrčen, bodisi majhen ali velik, moški ali ženska.¹⁴ In prisegli so Gospodu z močnim glasom, vriskanjem, s trobentami in korneti.¹⁵ Ves Juda se je veselil ob prisegi, kajti prisegli so z vsem svojim srcem in ga iskali z vso svojo željo in on se jim je dal najti. In Gospod jim je dal počitek naokoli.

¹⁶ Tudi glede Maáhe, matere ^wkralja Asája, jo je ta odstranil, da bi bila kraljica, ker si je naredila malika ^xv ašeri. Asá je posekal njenega malika, ga poteptal in ga zažgal pri potoku Kidron.¹⁷ Toda visoki kraji niso bili odvzeti iz Izraela. Kljub temu je bilo Asájevo srce vse njegove dni popolno.

¹⁸ V Božjo hišo je prinesel stvari, ki jih je njegov oče posvetil in te, ki jih je sam posvetil: srebro, zlato in posode.¹⁹ In nobene vojne ni bilo več do petintridesetega leta Asájevega kraljevanja.

16 V šestintridesetem letu ^yAsájevega kraljevanja je zoper Juda prišel Izraelov kralj Bašá in gradil Ramo z namenom, da nikomer ne bi dovolil iti ven ali priti noter k Judovemu kralju Asáju.² Potem je Asá prinesel ven srebro in zlato iz zakladnic Gospodove hiše in kraljeve hiše ter poslal k sirskemu kralju Ben Hadádu, ki je prebival v Damasku,^z rekoč:³ »Zaveza je med menoj in teboj, kakor je bila med mojim očetom in tvojim očetom. Glej, poslal sem ti srebro in zlato; pojdi in prelomi svojo zavezo z Izraelovim kraljem Bašájem, da lahko odide od mene.«⁴ Ben Hadád je prisluhnihil kralju Asáju in poslal poveljnike svoje ^avojske zoper Izraelova mesta in udarili so Ijón, Dan, Abél Majim in vsa Neftálieva skladniščna mesta.⁵ Pripetilo se je, ko je Bašá *to* slišal, da je prenehal graditi Ramo in opustil svoje delo.⁶ Potem je kralj Asá vzel vsega Juda in odnesli so proč kamenje iz Rame in njen les, s katerim je Bašá gradil; s tem je gradil Gebo in Micpo.

⁷ Ob tistem času ^bje k Judovemu kralju Asáju prišel videc Hananí in mu rekел: »Ker si se zanašal na sirskega kralja in se nisi zanesel na Gospoda, svojega Boga, zato je vojska sirskega kralja pobegnila iz tvoje roke.⁸ Mar niso bili Etiopiji in Libiji ogromna ^cvojska z mnogimi bojnimi vozovi in konjeniki? Vendar ker si se zanesel na Gospoda, jih je izročil v tvojo roko.⁹ Kajti Gospodove oči tekajo sem ter tja po vsej celotni zemlji, da se ^dizkaže močnega v korist tistih, katerih srce je popolno do njega. V tem si storil nespametno, zato boš od sedaj naprej imel

vojne.¹⁰ Potem je bil Asá ogorčen nad vidcem in ga vrgel v jetnišnico, kajti zaradi te *stvari* je bil ogorčen nanj. In Asá je isti čas zatiral ^enekatere izmed ljudstva.

¹¹ Glej, dejanja Asája, prva in zadnja, glej, ta so zapisana v knjigi Judovih in Izraelovih kraljev.¹² Asá je bil v devetintridesetem letu svojega kraljevanja bolan na svojih stopalih, dokler ni bila njegova bolezen silno *velika*, vendar se v svoji bolezni ni obrnil h Gospodu, temveč k zdravnikom.

¹³ Asá je zaspal ^fs svojimi očeti in umrl v enainštiridesetem letu svojega kraljevanja.

¹⁴ Pokopali so ga v njegovih lastnih mavzolejih, ki si jih je naredil ^ggzase v Davidovem mestu in ga položili v posteljo, ki je bila napolnjena s prijetnimi dišavami in različnimi vrstami *dišav*, pripravljenih po lekarnarski umetnosti. Zanj so naredili zelo velik sežig [*dišav*].

17 Namesto njega je zakraljeval njegov sin Józafat in se okrepil zoper Izraela.² Namaestil je sile v vsa utrjena Judova mesta in postavil garnizije v Judovi deželi in v Efrájimovih mestih, ki jih je zavzel njegov oče Asá.³ Gospod je bil z Józafatom, ker je hodil po prvih poteh svojega očeta Davida ^hin ni iskal Báalov,⁴ temveč je sledil Gospodu, Bogu svojega očeta in hodil po njegovih zapovedih in ne po Izraelovih ravnanjih.⁵ Zato je Gospod utrdil kraljestvo v njegovi roki. Ves Juda je Józafatu prinesel ⁱdarila in imel je bogastva, čast in obilje.⁶ Njegovo ^jsrce je bilo vzdignjeno ^kna Gospodovih poteh. Poleg tega je iz Juda odstranil visoke kraje in ašere.

⁷ Tudi v tretjem letu svojega kraljevanja je poslal k svojim princem, *torej* k Ben Hajílu, k Obadjáju, k Zeharjáju, k Netanélu in k Mihajáju, da bi učili po Judovih mestih.⁸ Z njimi je poslal Lévijevce, *torej* Šemajája, Netanjája, Zebadíja, Asaéla, Šemiramóta, Jehonatana, Adonija, Tobija, Tob Adonija, Lévijevce in z njimi duhovnika Elišamája in Jehoráma.⁹ Učili so v Judu in s seboj so *imeli* knjige Gospodove postave in šli so naokoli po vseh Judovih mestih in učili ljudstvo.

¹⁰ Gospodov strah je padel ^mna vsa kraljestva dežel, ki so bile naokoli Juda, tako da zoper Józafata niso bojevali nobene vojne.¹¹ Tudi *nekateri* izmed Filistejcev so Józafatu prinesli darila in davek srebra. Arabci so mu privedli trope, sedem tisoč sedemsto ovnov in sedem tisoč sedemsto kozlov.

¹² Józafat je postal silno velik in v Judu je zgradil gradove ⁿin skladniščna mesta.¹³ Po Judovih mestih je imel mnogo posla. In v Jeruzalemu so *bili* bojevniki, močni junaški možje.¹⁴ To so njihova števila glede na hišo njihovih očetov. Iz Juda poveljniki nad tisočimi: vodja Adnáh in z njim tristo tisoč močnih junaških mož.¹⁵ Poleg ^onjega je bil poveljnik Johanán in z njim dvesto osemdeset tisoč.¹⁶ Poleg njega je bil Zihrijev sin Amasjá, ki se

^v 15,11: *Isti*...: hebr. Na ta dan.

^w 15,16: *matere*: to je, babice.

^x 15,16: *malika*: hebr. grozo.

^y 16,1: [Leta 940 pr. Kr.]

^z 16,2: *Damasku*: Heb. Darmeseku.

^a 16,4: *svoje*...: hebr. ki so bili njegovi.

^b 16,7: [Leta 941 pr. Kr.]

^c 16,8: *ogromna*: hebr. obilna.

^d 16,9: *se*...: ali, močno drži s tistimi.

^e 16,10: *zatiral*: hebr. zdobil.

15,13:

5 Mz 13,9

15,16:

1 Kr 15,13

16,1: 1 Kr 15,17

16,8: 2 Krn 14,9

17,1: 1 Kr 15,24

^f 16,13: [Leta 914 pr. Kr.]

^g 16,14: *naredil*...: hebr. izkopal.

^h 17,3: *David*: ali, in Davida.

ⁱ 17,5: *prinesel*: hebr. dal.

^j 17,6: [Leta 913 pr. Kr.]

^k 17,6: *vzdignjeno*: to je, ohrabreno.

^l 17,7: [Leta 912 pr. Kr.]

^m 17,10: *padel*...: hebr. bil na vseh kraljestvih.

ⁿ 17,12: *gradove*: ali, palače.

^o 17,15: *Poleg*...: hebr. Pri njegovi roki.

je voljno daroval Gospodu in z njim dvesto tisoč močnih junaških mož.¹⁷ Od Benjamina Eljadá, mogočen hraber mož in z njim dvesto tisoč z lokom in ščitom oboroženih mož.¹⁸ Poleg njega je bil Jozabád in z njim sto osemdeset tisoč pripravljenih za vojno.¹⁹ Ti so čakali na kralja, poleg *tistih*, ki jih je kralj namestil v utrjenih mestih po vsem Judu.

18 Torej Pjózafat je imel bogastev in časti v obilju in sklenil svaštvo z Ahábom.² Po nekaj letih je odšel dol k Ahábu v Samarijo. Aháb je zanj in za ljudstvo, ki ga je imel s seboj, v obilju zakljal ovce in vole in pregovoril ga je, da gre z njim gor v Ramót Gileád.³ Izraelov kralj Aháb je rekel Judovemu kralju Józafatu: »Hočeš iti z meno v Ramót Gileád?« Ta mu je odgovoril: »Jaz sem, kakor si ti in moje ljudstvo kakor tvoje ljudstvo, in mi bomo s teboj v vojni.«

Józafat je Izraelovemu kralju rekel: »Poizvedi, prosim te, danes pri Gospodovi besedi.«⁵ Zato je Izraelov kralj izmed prerokov skupaj zbral širisto mož in jim rekel: »Ali naj gremo v Ramót Gileád, da se bojujemo ali naj [to] opustim?« Rekli so: »Pojdi gor, kajti Bog ga bo izročil v kraljevo roko.«⁶ Toda Józafat je rekel: »Ali tukaj poleg rni Gospodovega preroka, da bi lahko poizvedeli od njega?⁷ Izraelov kralj je Józafatu rekel: »Je še en mož, pri katerem bi lahko povprašali Gospoda, toda jaz ga sovražim, kajti nikoli mi ne prerokuje dobro, temveč vedno hudo. Ta isti je Jimlájev sin Miha.« Józafat je rekel: »Naj kralj ne govori tako.«⁸ Izraelov kralj je dal poklicati enega izmed svojih častnikov^{sin} rekel: »Pojdi thitro po Jimlájevega sina Miha.«⁹ Izraelov kralj in Judov kralj Józafat sta sedela, vsak izmed njiju na svojem prestolu, oblečena v njuna svečana oblačila in sedela na odprttem ukraju pri vhodu velikih vrat Samarije, vsi preroki pa so prerokovali pred njima.¹⁰ Kenaanájev sin Cidkijá si je naredil robove iz želeta in rekel: »Tako govori Gospod: »S temi boš porinil Sirijo, dokler ne vodo použiti.¹¹ Vsi preroki so prerokovali tako, rekoč: »Pojdi gor v Ramót Gileád in uspevaj, kajti Gospod ga bo izročil v kraljevo roko.«¹² Poslanec, ki je odšel, da pokliče Miha, mu je spregovoril, rekoč: »Glej, besede prerokov soglasno^wkralju razglasajo dobro. Naj bo torej tvoja beseda, prosim te, kakor ena izmed njihovih in govori dobro.«¹³ Miha je rekel: »Kakor živi Gospod, kar reče moj Bog, to bom govoril.«¹⁴ Ko je prišel h kralju, mu je kralj rekel: »Miha, ali naj gremo gor v Ramót Gileád, da se bojujemo ali naj [to] opustim?« Ta je rekel: »Pojdite gor in uspevajte in izročeni bodo v vašo roko.«¹⁵ Kralj mu je rekel: »Kolikokrat te bom zaklinjal, da mi ne poveš ničesar, razen resnice, v Gospodovem imenu?«¹⁶ Potem je rekel: »Videl sem vsega Izraela razkropljenega po gorah kakor ovce, ki nimajo pastirja in Gospod je rekel: »Ti nimajo gospodarja, naj se torej vrnejo v miru, vsak mož k svoji hiši.«¹⁷ Izraelov kralj je Józafatu rekel: »Ali ti nisem rekel, da mi ne bo prerokoval

dobro, temveč zlo?«^{x18} Ponovno je rekel: »Zato poslušajte besedo od Gospoda: »Videl sem Gospoda sedeti na svojem prestolu in vso nebeško vojsko stati na njegovi desni roki in na njegovi levi.«¹⁹ Gospod je rekel: »Kdo bo premamil Izraelovega kralj Ahába, da gre lahko gor in pade pri Ramót Gileádu?« Eden je odgovoril na ta način, drugi je odgovoril na ta način.²⁰ Tedaj je šel naprej duh in obstal pred Gospodom ter rekel: »Jaz ga bom premamil.« Gospod mu je rekel: »S čim?«²¹ Rekel je: »Sel bom ven in bom lažniv duh v ustih vseh njegovih prerokov.« In Gospod je rekel: »Ti ga boš premamil in ti ga boš tudi pregovoril. Pojdi ven in stori tako.«²² Zdaj torej glejte, Gospod je položil lažnivega duha v usta teh tvojih prerokov in Gospod je zoper tebe govoril zlo.«²³ Potem je Kenaanájev sin Cidkijá prišel bliže in udaril Miha policu ter rekel: »Katero pot je odšel Gospodov duh od mene, da govoriti tebi?«²⁴ Miha je rekel: »Glej, videl boš ta dan, ko boš šel v ynotranjo sobo, da se skriješ.«²⁵ Potem je Izraelov kralj rekel: »Vzemite Miha in ga odvedite nazaj k Amónu, voditelju mesta in h kraljevemu sinu Joášu²⁶ ter recite: »Tako govoriti kralj: »Tega pajdaša postavita v ječo in ga hranita s kruhom stiske in z vodo stiske, dokler se ne vrnem v miru.««²⁷ Miha je rekel: »Če se zagotovo vrneš v miru, potem po meni ni govoril Gospod.« Rekel je [še]: »Prisluhnite vsa ve ljudstva.«

Tako sta Izraelov kralj in Judov kralj Józafat odšla gor do Ramót Gileáda.²⁹ Izraelov kralj je Józafatu rekel: »Preoblekel se bom in šel v bitko, toda ti si nadeni svoja svečana oblačila.« Tako se je Izraelov kralj preoblekel in odšla sta na bitko.³⁰ Torej sirski kralj je zapovedal poveljnikom bojnih vozov, ki so bili z njim, rekoč: »Ne borite se z malim ali velikim, razen samo z Izraelovim kraljem.«³¹ Pripetilo se je, ko so poveljniki bojnih vozov zagledali Józafata, da so rekli: »Ta je Izraelov kralj.« Zato so ga obdali, da se bojujejo, toda Józafat je zavpil in Gospod mu je pomagal in Bog jih je spodbodel, da odidejo od njega.³² Kajti pripetilo se je, da ko so poveljniki bojnih vozov zaznali, da to ni bil Izraelov kralj, so se ponovno obrnili nazaj od zasledovanja [za] njim.³³ Nek mož pa je preprosto^a napel lok in Izraelovega kralja zadel med člene prsnega^b oklepa. Zato je vozniku svojega bojnega voza rekel: »Obrni svojo roko, da me lahko odvedeš iz vojske, kajti ranjen^c sem.«³⁴ Bitka je ta dan narasla, vendar je Izraelov kralj sam stal pokonci na svojem bojnem vozu zoper Sirce do večera, okoli časa zahajanja sonca pa je umrl.

19 Judov kralj Józafat pa se je v miru vrnil^d k svoji hiši v Jeruzalem.² Hananíjev sin Jehú, videc, je odšel ven, da ga sreča in kralju Józafatu rekel: »Ali naj bi pomagal brezbožnikom in ljubil tiste, ki sovražijo Gospoda? Zato je izpred Gospoda na tebi bes.³ Kljub temu so v tebi najdene dobre stvari v tem, da si iz dežele odvzel ašere in si svoje

18,2: 1 Kr 22,2
18,20: Job 1,6
19,3: 2 Krn 17,4
19,3: 2 Krn 17,6

w 18,12: *soglasno*: hebr. z enim usti.

x 18,17: *zlo*: ali, za zlo.

y 18,24: v....: ali, iz sobe v sobo; hebr. soba v sobi.

z 18,32: *od...:* hebr. izza njega.

a 18,33: *preprosto*: hebr. v svoji preprostosti.

b 18,33: *prsnega...*: hebr. in prsni oklep.

c 18,33: *ranjen....*: hebr. zbolel.

d 19,1: [Leta 896 pr. Kr.]

p 18,1: [Leta 897 pr. Kr.]

q 18,2: *Po...:* hebr. Ob koncu let.

r 18,6: *poleg*: hebr. še, ali, ni več.

s 18,8: *častnikov*: ali, evnuhov.

t 18,8: *Pojdi...:* hebr. Podvizaj se.

u 18,9: *odprtrem...:* ali, tleh.

v 18,10: *ne...:* hebr. jih ne použiješ.

srce pripravil, da išče Boga.⁴ Józafat je prebival v Jeruzalemu. In odšel^e je ponovno ven skozi ljudstvo od Beeršebe do Efrájimskega pogorja in jih vodil nazaj h Gospodu, Bogu njihovih očetov.

⁵ Postavil je sodnike vsepovsod po deželi, po vseh utrjenih Judovih mestih, mestu za mestom⁶ in sodnikom rekel: »Pazite, kaj počnete, kajti ne sodite za človeka, temveč za Gospoda, ki je z vami v sodbi.^f Zatorej naj bo sedaj nad vami Gospodov strah. Pazite in to storite, kajti z Gospodom, svojim Bogom, ni krivičnosti, niti oziranja na osebe, niti sprejemanja darov.

⁸ Poleg tega je v Jeruzalemu Józafat postavil od Lévijevcev in od duhovnikov in od vodij Izraelovih očetov za Gospodovo sodbo in za oporekanja, ko so se vrnili v Jeruzalem.⁹ Zadolžil jih je, rekoč: »To boste delali v Gospodovem strahu, zvesto in s popolnim srcem.¹⁰ Kakršnakoli zadeva bo prišla k vam od vaših bratov, ki prebivajo v svojih mestih, med kryjo in krvjo, med postavo in zapovedjo, zakoni in sodbami, jih boste torej opozorili, da ne prestopajo zoper Gospoda in tako [ne] pride bes nad vas in nad vaše brate. To delajte in se ne boste pregrešili.¹¹ Glejte, veliki duhovnik Amarjá je nad vami v vseh Gospodovih zadevah in Jišmaélov sin Zebadjá, vladar Judove hiše, za vse kraljeve zadeve. Prav tako bodo Lévijevci častniki pred vami. Postopajte gospogumno in Gospod bo z dobrim.«

20 Po tem se je tudi pripetilo, da so Moábovi otroci, Amónovi otroci in z njimi drugi, poleg Amóncev, prišli zoper Józafata, da se vojskujejo.² Potem so prišli nekateri, ki so Józafatu rekli: »Velika množica prihaja zoper tebe, iz druge strani morja, na to stran Sirije. Glej, oni so v Hacecón Tamáru, ki je En Gedi.³ Józafat se je zbal in se ^hpripravil, da išče Gospoda in je po vsem Judu razglasil post.⁴ Juda se je zbral skupaj, da prosi pomoč od Gospoda. Celo iz vseh Judovih mest so prišli, da iščejo Gospoda.

⁵ Józafat je stal v skupnosti Judovcev in Jeruzalemcev, v Gospodovi hiši, pred novim dvorom⁶ in rekel: »Oh Gospod, Bog naših očetov, ali nisi ti Bog v nebesih? In ali ne vlastaš nad vsemi kraljestvi poganov? In ali ni v tvoji roki oblast in moč, tako da se ti nihče ne more zoperstaviti?⁷ Mar nisi ti naš Bog, ki si napodil prebivalce te dežele pred svojim ljudstvom Izraelom in jo daješ potomcem svojega prijatelja Abrahama na veke?⁸ In oni prebivajo v njej in so ti v njej zgradili svetišče za tvoje ime, rekoč:⁹ »Če zlo prihaja nad nas kakor meč, sodba ali kužna bolezen ali lakota, mi stojimo pred to hišo in v tvoji prisotnosti (kajti tvoje ime je v tej hiši) in kličemo k tebi v svoji stiski, potem boš slišal in pomagal.¹⁰ In sedaj glej, Amónovi in Moábovi otroci in gorovje Seír, za katere nisi hotel, da jih Izraelci napadejo, ko so prišli iz egiptovske dežele, temveč so se obrnili od njih in jih niso uničili,¹¹ glej pravim, kako so nas nagradili, da pridejo, da nas vržejo ven iz tvoje

19,7: 5 Mz

10,17

19,7: Job 34,19

19,7: Apd 10,34

19,7: Rim 2,11

19,7: Kol 2,6

19,7: 1 Pet 1,17

20,9: 2 Krn 6,28

20,9: 1 Kr 8,37

20,10: 5 Mz 2,9

20,20: Iz 7,9

posesti, ki si nam jo ti dal, da jo podedujemo.¹² Oh naš Bog, mar jih ne boš sodil? Kajti nobene moči nimamo zoper to veliko skupino, ki prihaja zoper nas niti ne vemo, kaj storiti, temveč so naše oči na tebi.«¹³ Ves Juda je stal pred Gospodom s svojimi malčki, svojimi ženami in svojimi otroki.

¹⁴ Potem je nad Jahaziéla, sina Zeharjája, sina Benajája, sina Jeiéla, sina Matanjája, Lévijevca izmed Asáfovih sinov, prišel Duh od Gospoda v sredo skupnosti¹⁵ in rekel je: »Prisluhnite, ves Juda in prebivalci Jeruzalema in ti, kralj Józafat: Tako vam govori Gospod: Ne bojte se niti ne bodite zaprepadeni zaradi te velike množice, kajti bitka ⁱna vaša, temveč Božja.¹⁶ Jutri pojrite dol zoper njih. Glejte, prišli bodo pri pečini ^jCic in našli jih boste na koncu potoka,^k pred jeruélsko divjino.¹⁷ V tej bitki se vam ne bo treba bojevati. Razpostavite se, stojte mirno in glejte rešitev duš Gospoda z vami, oh Juda in Jeruzalem. Ne bojte se niti ne bodite zaprepadeni. Jutri pojrite ven zoper njih, kajti Gospod bo z vami.«¹⁸ Józafat je sklonil svojo glavo s svojim obrazom do tal in ves Juda in prebivalci Jeruzalema so padli pred Gospodom in oboževali Gospoda.¹⁹ Lévijevci izmed otrok Kehátovcev in izmed Kórahovcev so vstali, da hvalijo Gospoda, Izraelovega Boga, s silno močnim glasom.

²⁰ Zgodaj zjutraj so vstali ter odšli naprej v divjino Tekóe in ko so šli naprej se je Józafat ustavil in rekel: »Poslušajte me, oh Juda in vi, prebivalci Jeruzalema. Verjemite v Gospoda, svojega Boga, tako boste utrjeni; verjemite prerokom, tako boste uspeli.«²¹ Ko se je posvetoval z ljudstvom, je določil pevce za Gospoda in ki^lnaj bi hvalili lepoto svetosti, medtem ko bodo šli ven pred vojsko in govorili: »Hvalite Gospoda, kajti njegovo usmiljenje vztraja na veke.«

²² Ko ^mso začeli peti ⁿin hvaliti, je Gospod pripravil zasede zoper otroke Amóna, Moába in gorovje Seír, ki so prišli zoper Juda; in bili ^oso udarjeni.²³ Kajti otroci Amóna in Moába so se dvignili zoper prebivalce gorovja Seír, da *jih* popolnoma pobijejo in uničijo. In ko so prebivalcem Seíra storili konec, je vsakdo pomagal uničiti ^pdrugega.²⁴ Ko je Juda prišel proti stražnemu stolpu v divjini, so pogledali k množici in glej, *bili* so trupla, padla na zemljo in nihče ^qni pobegnil.²⁵ Ko je Józafat in njegovo ljudstvo prišlo, da od njih poberejo plen, so med njimi našli v obilju tako bogastev s trupli, kakor dragocene dragulje, ki so jih pobrali zase, več kakor so lahko nesli in tam so bili tri dni pri pobiranju plena, toliko ga je bilo.

²⁶ Na četrtni dan so se zbrali skupaj v dolini Berahá,^r kajti tam so blagoslovili Gospoda. Zato je bilo ime tega kraja imenovano dolina Berahá do današnjega dne.²⁷ Potem so se vrnili, vsak človek iz Juda in Jeruzalema in Józafat na njihovem ^sčelu, da gredo ponovno z radostjo v Jeruzalem, kajti Gospod jim je storil, da se veselijo nad svojimi sovražniki.²⁸ V Jeruzalem so prišli s plunkami, harfami in

^e 19,4: odšel...: hebr. vrnil se je in odšel ven.

^f 19,6: sodbi: hebr. zadevi sodbe.

^g 19,11: Postopajte: hebr. Ohrabrite se in delajte.

^h 20,3: se: hebr. je svoj obraz.

ⁱ 20,7: ki: hebr. ti.

^j 20,16: pecini: hebr. vzpetini.

^k 20,16: potoka: ali, doline.

^l 20,21: ki...: hebr. slavilci hvalijo.

^m 20,22: Ko...: hebr. In ob času, ko itd.

ⁿ 20,22: peti...: hebr. v prepevanju in hvaljenju.

^o 20,22: bili...: ali, udarili so drugi drugega.

^p 20,23: uničiti: hebr. za uničenje.

^q 20,24: nihče...: hebr. ni bilo pobega.

^r 20,26: Berahá: to je, blagoslov.

^s 20,27: njihovem...: hebr. njihovi glavi.

trobtentami h Gospodovi hiši.²⁹ Božji strah je bil na vseh kraljestvih *tistih* dežel, ko so slišali, da se je Gospod boril zoper Izraelove sovražnike.³⁰ Tako je bilo Józafatovo kraljestvo mirno, kajti njegov Bog mu je naokoli dal počitek.

³¹ Józafat je kraljeval nad Judom. Petintrideset let je *bil* star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval petindvajset let. Ime njegove matere je *bilo* Azúba, Silhíjeva hči.³² Hodil je po poti svojega očeta Asája in se ni oddvojil od nje in delal je *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh.³³ Vendar visoki kraji niso bili odstranjeni, kajti do takrat ljudstvo svojih src še ni pripravilo k Bogu njihovih očetov.³⁴ Torej preostala izmed Józafatovih dejanj, prva in zadnja, glej, ta so zapisana v knjigi ^tHananijevega sina Jehúja, ki je omenjen ^uv knjigi Izraelovih kraljev.

³⁵ Potem je Judov kralj Józafat sebe pridružil Izraelovemu kralju Ahazjáju, ki je počel zelo zlobno.³⁶ Pridružil ^vse mu je, da izdelata ladje, da bi plute v Taršíš in ladje so izdelali v Ecjón Geberju.³⁷ Potem je Dodavájev sin Eliézer iz Maréše prerokoval zoper Józafata, rekoč: »Ker si se pridružil Ahazjáju, je Gospod zlomil tvoja dela.« In ladje so bile razbite, da niso mogle pluti v Taršíš.

21 Torej ^wJózafat je zaspal s svojimi očeti in bil s svojimi očeti pokopan v Davidovem mestu. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Jehorám.² Ta je imel brate, Józafatove sinove: Azarjája, Jehiéla, Zeharjája, Azarjája, Mihaela in Šefatjája. Vsi ti so bili sinovi Izraelovega ^xkralja Józafata.³ Njihov oče jim je dal veliko daril iz srebra in iz zlata in dragocenih stvari, z utrjenimi mesti v Judu, toda kraljestvo je dal Jehorámu, ker je *bil* prvorojenec.⁴ Torej ko je bil Jehorám dvignjen h kraljestvu svojega očeta, se je okreplil in vse svoje brate usmrtil z mečem in tudi številne izmed Izraelovih princev.

⁵ Jehorám je *bil* star dvaintrideset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval osem let.⁶ Hodil je po poti Izraelovih kraljev, podobno kakor je storila Ahábova hiša, kajti za ženo je imel Ahábovo hčer. Počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh.⁷ Vendar Gospod ni hotel uničiti Davidove hiše zaradi zaveze, ki jo je sklenil z Davidom in kakor je obljudil, da da luč ^ynemu in njegovim sinovom na veke.

⁸ V njegovih dneh so se Edómci spuntali izpod Judovega ^zgospodstva in si postavili kralja.⁹ Potem je Jehorám s svojimi princi odšel naprej in vsi njegovi bojni vozovi z njim. Ponoči je vstal in udaril Edomce, ki so obkolili njega in stotnike bojnih vozov.¹⁰ Tako so se Edómci spuntali izpod Judove roke do današnjega dne. Isti čas se je tudi Libna spuntala izpod njegove roke, ker je

zapustil Gospoda, Boga svojih očetov.¹¹ Poleg tega je postavil visoke kraje po Judovih gorah in prebivalcem Jeruzalema storil, da zagrešijo prešuštvovanje in *k temu* zapeljal Juda.

¹² In k njemu je prišlo pisanje preroka Elija, rekoč: »Tako govori Gospod, Bog tvojega očeta Davida: »Ker nisi hodil po poteh svojega očeta Józafata niti po poteh Judovega kralja Asaja,¹³ temveč si hodil po poti Izraelovih kraljev in si pripravil Juda in prebivalce Jeruzalema, da se vlačugajo, podobno vlačugarstvu Ahábove hiše in si tudi umoril svoje brate od hiše svojega očeta, ki so bili boljši kakor ti sam.¹⁴ Glej, z veliko ^anadlogo bo Gospod udaril tvoje ljudstvo, tvoje otroke, tvoje žene in vse tvoje dobrine,¹⁵ ti pa *boš imel* veliko slabost z boleznijo svoje notranjosti, dokler tvoja notranjost ne zleze ven zaradi razloga bolezni dan za dnem.«

¹⁶ Poleg ^btega je Gospod zoper Jehoráma razvnel duha Filistejcev in Arabcev, ki so bili blizu Etiopijev. ¹⁷ Ti so prišli gor v Juda in vdrli vanj in odnesli ^cvse imetje, ki je bilo najdeno v kraljevi hiši in tudi njegove sinove in njegove žene, tako da mu ni ostal sin razen Joaháza, ^d najmlajšega izmed njegovih sinov.

¹⁸ Po ^evsem tem ga je Gospod udaril v njegovi notranjosti z neozdravlivo boleznijo.¹⁹ Pripetilo se je tekom časa, po koncu dveh let, ^fda je njegova notranjost zlezla ven zaradi razloga njegove slabosti. Tako je umrl od hudih bolezni. Njegovo ljudstvo zanj ni naredilo nobenega sežiga [*dišav*], podobnega sežigu njegovim očetom.²⁰ Dvaintrideset let je bil star, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval osem let in odšel, brez da ^gbi ga žeeli. Vendar so ga pokopali v Davidovem mestu, toda ne v kraljevih mavzolejih.

22 Prebivalci Jeruzalema so namesto njega za kralja postavili ^hnjegovega najmlajšega sina Ahazjája, kajti četa mož, ki je prišla z Arabci k taboru, je umorila vse starejše. Tako je zakraljeval Ahazjá, sin Judovega kralja Jehoráma.² Ahazjá je *bil* star dvainštirideset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval eno leto. Ime njegove matere je *bilo* Ataljá, Omrijeva hči.³ Tudi on je hodil po poteh Ahábove hiše, kajti njegova mati je bila njegova svetovalka, da počne zlobno.⁴ Zaradi ⁱčesar je počel zlo v Gospodovih očeh, kakor Ahábova hiša, kajti bili so njegovi svetovalci po smrti njegovega očeta, njemu v uničenje.

⁵ Hodil je tudi po njihovem nasvetu in odšel z Ahábovim sinom Jehorámom, Izraelovim kraljem, da se vojskuje zoper sirskega kralja Hazaéla pri Ramót Gileádu. Sirci pa so udarili Joráma.⁶ Vrnil se je, da bi bil ozdravljen v Jezreélu, zaradi ran, ki so mu bile zadane pri Rami, ko se je boril s sirskim kraljem Hazaéлом. In Azarjá, ^k Jehorámov

20,31: 1 Kr
22,41-51

20,34: 1 Kr 16,1

21,1: 1 Kr 22,50

21,4: 2 Kr

8,16-17

21,6: 2 Krn 22,2

21,7: 2 Sam 8,1

21,7: 1 Kr 11,36

21,7: 2 Kr 8,19

21,7: Ps

132,11-12

21,9: 2 Kr 8,21

21,17:

2 Krn 22,1

21,17:

2 Krn 21,6

22,1: 2 Kr 8,24

22,1: 2 Krn

21,17

22,2: 2 Krn 21,6

22,6: 2 Krn 22,1

22,6: 2 Krn

21,17

c 21,17: *odnesli*...: hebr. odvedli ujeto.

d 21,17: *jehoahaz*: tudi imenovan, Ahazjá, ali, Azarjá.

e 21,18: [Leta 887 pr. Kr.]

f 21,19: [Leta 885 pr. Kr.]

g 21,20: *da*...: hebr. želje.

h 22,1: [Leta 885 pr. Kr.]

i 22,4: [Leta 884 pr. Kr.]

j 22,6: *ki*...: hebr. s katerimi so ga ranili.

k 22,6: *Azarjá*: tudi imenovan, Ahazjá, ali, Joaház.

^t 20,34: *knjigi*: hebr. besedah.

^u 20,34: *omenjen*: hebr. bil pripravljen, da se dvigne.

^v 20,36: [Leta 896 pr. Kr.]

^w 21,1: [Leta 889 pr. Kr.]

^x 21,2: [Izraelovega: tehnično gledano bi moralo pisati Judovega, toda ni napaka. Mnogo Izraelcev iz severnega kraljestva je prišlo k Judovemu kralju, ker so v Judu še vedno slavili Gospoda, tako da je Judu nekako kraljeval nad pravimi Izraelci.]

^y 21,7: *luč*: hebr. svetilko, ali, svečo.

^z 21,8: *Judovega*...: hebr. Judove roke.

^a 21,14: *veliko*...: hebr. velikim udarcem.

^b 21,16: [Okoli leta 887 pr. Kr.]

sin, Judov kralj, je odšel dol, da pogleda Ahábovega sina Jehoráma pri Jezreélu, ker je bil bolan.⁷ To je bilo od Boga, da je prišlo k Ahazjáju uničenje,¹ da je šel k Jehorámu, kajti ko je prišel, je z Jehorámom odšel ven zoper Nimšíjevega sina Jehúja, ki ga je Gospod mazilil, da iztrebi Aháovo hišo.⁸ Pripetilo se je, da ko je Jehú izvrševal sodbo nad Aháovo hišo in našel Judeve prince in sinove Ahazjájevih bratov, da služijo Ahazjáju, jih je usmrtil.⁹ Iskal je Ahazjá, in ujeli so ga (kajti skrit je bil v Samariji) ter ga privedli k Jehúju. Ko so ga umorili, so ga pokopali: »Ker,« so rekli, »on je Józafatov sin, ki je z vsem svojim srcem iskal Gospoda.« Tako Ahazjájeva hiša ni imela moči, da kraljestvo obdrži mirno.

¹⁰ Toda ko^m je Ahazjájeva mati Ataljá videla, da je bil njen sin mrtev, je vstala in uničila vse kraljeve potomce Judeve hiše.¹¹ Toda kraljeva hči Jošébahⁿ je vzela Ahazjájevega sina Joáša in ga ukradla izmed kraljevih sinov, ki so bili umorjeni in postavila njega ter njegovo dojiljo v spalnico. Tako ga je Jošébah, hči kralja Jehoráma, žena duhovnika Jojadája (kajti bila je Ahazjájeva sestra) skrila pred Ataljo, tako da ga ta ni usmrtila.¹² Šest let je bil z njimi skrit v Božji hiši, Ataljá pa je kraljevala nad deželo.

23 V sedmem^o letu se je Jojadá okrepil in vzel poveljnike nad stotimi: Jerohámovega sina Azarjája, Johanámovega sina Jišmaéla, Obédovega sina Azarjája, Adajájevega sina Maasejája in Zihríjevega sina Elišafáta v zavezo z njim.² Ti so šli naokoli po Judu in zbrali Lévijevce iz vseh Judovih mest in vodje Izraelovih očetov ter prišli v Jeruzalem.³ Vsa skupnost je sklenila zavezo s kraljem v Božji hiši. Rekel jim je: »Glejte, kraljev sin bo kraljeval, kakor je Gospod rekel o Davidovih sinovih.⁴ To je stvar, ki jo boste storili: >Tretjina izmed vas, ki vstopi na šabat, od duhovnikov in od Lévijevcev, boste vratarji vrat, ^p5 tretjina bo pri kraljevi hiši in tretjina pri temeljnih velikih vratih, vse ljudstvo pa bona dvorih Gospodove hiše.⁶ Toda nihče naj ne pride v Gospodovo hišo, razen duhovnikov in tistih, ki služijo od Lévijevcev; oni bodo vstopili, kajti oni so sveti, toda vse ljudstvo bo Gospodova straža.⁷ Lévijevci bodo naokoli obdali kralja, vsak mož s svojim orožjem v svoji roki in kdorkoli drug pride v hišo, bo usmrčen, toda vi bodite s kraljem, ko vstopa in ko gre ven.⁸ Tako so Lévijevci in ves Juda storili glede na vse stvari, ki jih je duhovnik Jojadá zapovedal ter vzeli vsak mož svoje može, ki so vstopali na šabat, s tistimi, ki so na šabat odhajali ven, kajti duhovnik Jojadá ni odpustil skupin.⁹ Poleg tega je duhovnik Jojadá poveljnikom izročil stotine sulic, oklepne in ščite, ki so bili [od] kralja Davida, ki so bili v Božji hiši.¹⁰ Postavil je vse ljudstvo, vsakega moža s svojim orožjem v svoji roki, od desne strani^q templja, do leve strani templja,^r vzdolž oltarja in templja, naokoli kralja.¹¹ Potem so privedli ven kraljevega

sina in nanj položili krono in mu izročili pričevanje ter ga postavili [za] kralja. Jojadá in njegovi sinovi so ga mazilili ter rekli: »Živel^s kralj.«

¹² Torej ko je Ataljá zaslišala hrup ljudstva teči in slaviti kralja, je prišla k ljudstvu v Gospodovo hišo.¹³ Pogledala je in glej, kralj je stal pri svojem stebru ob vhodu in princi ter trobente poleg kralja. Vse ljudstvo dežele se je veselilo in trobilo s trobentami, tudi pevci z glasbenimi instrumenti in tisti, ki so učili peti hvalo. Potem je Ataljá pretrgala svoja oblačila in rekla: »Izdaja, ^tizdaja.«¹⁴ Potem je duhovnik Jojadá privedel ven poveljnike nad stotimi, ki so bili postavljeni nad vojsko in jim rekel: »Odpeljite jo iz dosega in kdorkoli ji sledi, naj bo umorjen z mečem. Kajti duhovnik je rekel: »Ne umorite je v Gospodovi hiši.«¹⁵ Tako so nanjo položili roke in ko je prišla do vhoda velikih konjskih vrat, ob kraljevi hiši, so jo tam usmrtili.

¹⁶ Jojadá je sklenil zavezo med seboj, med vsem ljudstvom in med kraljem, da bi bili Gospodovo ljudstvo.¹⁷ Potem je vse ljudstvo odšlo k Báalovi hiši, jo porušilo, razbilo njene oltarje in njene podobe na koščke in pred oltarji usmrtilo Báalovega duhovnika Matána.¹⁸ Jojadá je določil tudi službe Gospodove hiše po roki Lévijevih duhovnikov, ki jih je David porazdelil v Gospodovi hiši, da darujejo Gospodove žgalne daritve, kakor je to zapisano v Mojzesovi postavi, z razveseljevanjem in prepevanjem, *kakor^u je bilo to odrejeno* po Davidu.¹⁹ Postavil je vratarje pri velikih vratih Gospodove hiše, da nihče, ki je bil nečist v katerikoli stvari, ne bi vstopil.²⁰ Vzel je poveljnike izmed stotih, plemeč in voditelje izmed ljudstva in vse ljudstvo dežele ter kralja privedel dol iz Gospodove hiše in prišli so skozi velika vrata v kraljevo hišo ter kralja postavili na prestol kraljestva.²¹ Vse ljudstvo dežele se je veselilo in mesto je bil mirno, potem ko so Ataljo umorili z mečem.

24 Joáš je bil star sedem^v let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval štirideset let. Ime njegove matere je bilo Cibja iz Beeršébe.² Joáš je delal to, kar je bilo pravilno v Gospodovih očeh, vse dni duhovnika Jojadája.³ Jojadá je zanj vzel dve ženi in zaplodil je sinove in hčere.

⁴ Za tem se je pripetilo, da je imel Joáš na srcu, da popravi^w Gospodovo hišo.⁵ Skupaj^x je zbral duhovnike in Lévijevce ter jim rekel: »Pojdite ven v Judova mesta in od vsega Izraela zbirajte denar za popravilo hiše svojega Boga iz leta v leto in glejte, da pohitrite zadevo. Vendar Lévijevci niso pohiteli.⁶ Kralj je dal poklicati vodja Jojadája ter mu rekel: »Zakaj nisi od Lévijevcev zahteval, da iz Juda in Jeruzalema prinašajo nabirko, glede na zapoved Mojzesesa, Gospodovega služabnika in iz Izraelove skupnosti za šotorsko svetišče pričevanja?⁷ Kajti sinovi te zlobne ženske Atalje so razbili Božjo hišo in tudi vse posvečene stvari Gospodove hiše so podelili Báalom.⁸ Na kraljevo zapoved so naredili zaboj in ga postavili zunaj pri velikih

¹ 22,7: *uničenje*: hebr. mendranje.

^m 22,10: [Leta 884 pr. Kr.]

ⁿ 22,11: *Jošébah*: imenovana tudi, Jošéba.

^o 23,1: [Leta 878 pr. Kr.]

^p 23,4: *vrat*: hebr. pragov.

^q 23,10: *strani*: hebr. rame.

^r 23,10: *templja*: hebr. hiše.

^s 23,11: *Živel*: hebr. Naj živi.

^t 23,13: *Izdaja*: hebr. Zarota.

^u 23,18: *kakor...:* hebr. po Davidovih rokah.

^v 24,1: [Okoli leta 878 pr. Kr.]

^w 24,4: *popravi*: hebr. obnovi.

^x 24,5: [Leta 856 pr. Kr.]

vratih Gospodove hiše.⁹ Naredili so razglas ^ypo vsem Judu in Jeruzalemu, naj prinašajo Gospodu nabirko, ki jo je Božji služabnik Mojzes naložil Izraelu v divjini.¹⁰ Vsi princi in vse ljudstvo se je veselilo, prinašalo in metalo v zaboј, dokler niso končali.¹¹ Torej pripetilo se je, da kadar je bil zaboј po roki Lévijevcev prinesen v kraljevo pisarno in ko so videli, da je *bilo v njem* veliko denarja, sta prišla kraljevi pisar in častnik vélikega duhovnika ter izpraznila zaboј in ga vzela ter ga ponovno odnesla na njegov kraj. Tako so delali dan za dnem in zbrali denarja v obilju.¹² Kralj in Jojadá sta ga dajala tistim, ki so opravljali delo službe Gospodove hiše ter najemała zidarje in tesarje, da obnovijo Gospodovo hišo in tudi tiste, ki so kovali železo in bron, da popravijo Gospodovo hišo.¹³ Tako so delavci delali in delo ^zdovršili in Božjo hišo so postavili v njeno stanje in jo utrdili.¹⁴ Ko so jo končali, so preostanek denarja prinesli pred kralja in Jojadája, s čimer so bile narejene posode za Gospodovo hišo, *torej* posode za služenje in da z *njimi* darujejo ^ater žlice in posode iz zlata in srebra. In nenehno so darovali žgalne daritve v Gospodovi hiši, vse Jojadájeve dni.

¹⁵ Toda Jojadá se je postaral in ko je umrl, ^bje bil izpolnjen z dnevi in ko je umrl, *je bil* star sto trideset let. ¹⁶ Pokopali so ga med kralji v Davidovem mestu, ker je delal dobro v Izraelu, tako za Boga kot za svojo hišo.¹⁷ Torej po smrti ^cJojadája so prišli Judovi princi in se globoko priklonili kralju. Potem jim je kralj prisluhnil.¹⁸ Zapustili so hišo Gospoda, Boga svojih očetov in služili ašeram in malíkom in zaradi tega njihovega prekrška je prišel bes nad Juda in Jeruzalem.¹⁹ Vendar jim je pošiljal preroke, da jih ponovno privedejo h Gospodu in ti so pričevali zoper njih, toda oni jim niso hoteli prisluhnili.²⁰ In Božji Duh je prišel ^dnad Zeharjá, sina duhovnika Jojadája, ki je stal nad ljudstvom ter jim rekel: »Tako govori Bog: ›Zakaj prestopate Gospodove zapovedi, da ne morete uspevati? Ker ste zapustili Gospoda, je tudi on zapustil vas.«²¹

²¹ Oni ^epa so se zarotili zoper njega in ga na kraljevo zapoved kamnali s kamni na dvoru Gospodove hiše.²² Tako se kralj Joáš ni spomnil prijaznosti, ki mu jo je storil njegov oče Jojadá, temveč je usmrtil njegovega sina. In ko je ta umiral, je rekel: »Gospod glej na *to* in *to* zahtevaj.«

²³ Pripetilo se je ob ^fkoncu leta, ^gda je zoper njega prišla sirska vojska. Prišli so do Juda in Jeruzalema in izmed ljudstva uničili ^hvse prince ljudstva in ves njihov plen poslali h kralju v Damask.²⁴ Kajti vojska Sircev je prišla z majhno skupino mož in Gospod je v njihovo roko izročil zelo veliko množico, ker so zapustili Gospoda, Boga svojih očetov. Tako so izvršili sodbo nad Joášem.²⁵ Ko so

odšli od njega (kajti zapustili so ga v velikih boleznih), so se njegovi lastni služabniki zarotili zoper njega zaradi krvi sinov duhovnika Jojadája in ga usmrtili na njegovi postelji in je umrl. Pokopali so ga v Davidovem mestu, toda niso ga pokopali v mavzolejih kraljev.²⁶ To sta tista [*dva*], ki sta se zarotila zoper njega: Zabád, j sin Amónke Šimáte in Jozabád, sin Moábke Šimrite.^k

²⁷ Torej ^lglede njegovih sinov in veličine bremen, *položenih* nadanj in obnove ^mBožje hiše, glej, ta so zapisana v zgodbi ⁿknjige kraljev. In namesto njega je zakraljeval njegov sin Amacjá.

25 Amacjá *je bil* star petindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval devetindvajset let. Ime njegove matere *je bilo* Joadána iz Jeruzalema.² Delal je *to*, kar je *bilo* pravilno v Gospodovih očeh, toda ne s popolnim srcem.

³ Pripetilo se je torej, ko mu ^oje bilo kraljestvo utrjeno, da je usmrtil svoja služabnika, ki sta ubila kralja, njegovega očeta.⁴ Toda njunih otrok ni usmrtil, temveč *je storil*, kakor *je to* zapisano v postavi Mojzesove knjige, kjer je Gospod zapovedal, rekoč: »Očetje ne bodo umrli zaradi otrok niti ne bodo otroci umrli zaradi očetov, temveč bo vsak človek umrl zaradi svojega lastnega greha.«

⁵ Poleg tega je Amacjá zbral skupaj Juda in jih postavil za tisočnike in stotnike, glede na hiše *njihovih* očetov, po vsem Judu in Benjaminu. Prešel jih je od starosti dvajset let navzgor in jih našel tristo tisoč izbranih *mož, zmožnih* iti na vojno, ki so lahko zgrabili sulico in ščit.⁶ Najel je tudi sto tisoč močnih junaških mož iz Izraela za sto talentov srebra.⁷ Toda tam je prišel k njemu Božji mož, rekoč: »Oh kralj, naj Izraelova vojska ne gre s teboj, kajti Gospod ni z Izraelom, *namreč* z vsemi Efrájimovi otroci.⁸ Toda če ti hočeš iti, stori *to*, bodi močan za bitko. Bog ti bo storil, da padeš pred sovražnikom, kajti Bog ima moč, da pomaga in da podere.«⁹ Amacjá je rekel Božjemu možu: »Toda kaj naj storimo zaradi stotih talentov, ki sem jih dal Izraelovi vojski?¹⁰ Božji mož je odgovoril: »Gospod ti je zmožen dati veliko več kakor to.«

Potem jih je Amacjá ločil, *namreč* vojsko, ki je prišla k njemu iz Efrájima, da gre ponovno ^qdomov. Zato je bila njihova jeza silno vžgana zoper Juda in domov so se vrnili v veliki rjezi.

¹¹ Amacjá se je okreplil ^sin vodil svoje ljudstvo in odšel v solno dolino in jih izmed Seírovih otrok pobil deset tisoč.¹² Drugih deset tisoč pa so Judovi otroci *pustili* žive, jih odvedli ujetne in jih privedli na vrh skale ter jih vrgli dol iz vrha skale, da so bili razbiti na koščke.

24,26:
2 Kr 12,21
25,1: 2 Kr 14,1
25,4: 5 Mz
24,16
25,4: 2 Kr 14,6
25,4: Jer 31,30
25,4: Ezk 18,20

^y 24,9: *razglas*: hebr. glas.

^z 24,13: *delo*...: hebr. ozdravljenje je šlo gor na delo.

^a 24,14: *darujejo*: ali, močna, kovinska ali lesena posoda z zaokroženim dnom za tolčenje, drobljenje trdih snovi; možnar.

^b 24,15: [Okoli leta 850 pr. Kr.]

^c 24,17: [Okoli leta 840 pr. Kr.]

^d 24,20: *prišel*...: hebr. oblekel.

^e 24,21: [Leta 840 pr. Kr.]

^f 24,23: *ob*...: hebr. v preobratu leta.

^g 24,23: [Leta 840 pr. Kr.]

^h 24,23: [Leta 839 pr. Kr.]

ⁱ 24,23: *Damask*: hebr. Darmesek.

^j 24,26: *Zabád*: ali, Jozacher; [hebr. dajalec.]

^k 24,26: *Šimrite*: ali, Šomére.

^l 24,27: [Leta 839 pr. Kr.]

^m 24,27: *obnove*: hebr. osnovanja.

ⁿ 24,27: *zgodbi*: ali, opombi.

^o 25,3: *mu*...: hebr. je bilo kraljestvo potrjeno nad njim.

^p 25,9: *vojski*: hebr. četi.

^q 25,10: *ponovno*...: hebr. na svoj kraj.

^r 25,10: *ponovno*...: hebr. vročici jeze.

^s 25,11: [Okoli leta 827 pr. Kr.]

¹³ Toda vojaki tvojske, ki jih je Amacjá poslal nazaj, da ne bi šli z njim na bitko, so vpadli na Judova mesta od Samarije celo do Bet Horóna in pobili tri tisoč izmed njih in zajeli veliko plena.

¹⁴ Pripetilo se je torej, potem ko je Amacjá prišel od pokola Edómcev, da je prinesel bogove Seírjevih otrok in jih postavil, *da bodo njegovi bogovi*, se priklanjal pred njimi in jim zažigal kadilo.¹⁵ Zato je bila Gospodova jeza vžgana zoper Amacjá in mu je poslal preroka, ki mu je rekel: »Zakaj si iskal za bogovi ljudstva, ki niso mogli rešiti svoje lastno ljudstvo iz tvoje roke?«¹⁶ Pripetilo se je, ko je govoril z njim, da mu je *kralj* rekel: »Mar si postavljen za kraljevega svetovalca? Odnehaj. Zakaj bi bil udarjen?« Potem je prerok odnehal in rekel: »Vem, da je ^uBog določil, da te uniči, ker si to storil in nisi prisluhnil mojemu nasvetu.«

¹⁷ Potem ^vje Judov kralj Amacjá sprejel nasvet in poslal k Jehoášu, Joaházovemu sinu, Jehújevemu sinu, Izraelovemu kralju, rekoč: »Pridi, poglejva drug drugemu v obraz.«¹⁸ Izraelov kralj Jehoáš pa je poslal k Judovemu kralju Amacjáju, rekoč: »Osat, ^wki je bil na Libanonu, je poslal k cedri, ki je *bila* na Libanonu, rekoč: »Daj svojo hčer mojemu sinu za ženo.« In tam mimo je šla divja ^xzver, ki je *bila* na Libanonu in pomendrala osat.¹⁹ Ti praviš: »Glej, udaril si Edómce in tvoje srce te je povzdignilo do bahanja. Ostani torej doma, zakaj bi se vmešaval v svojo bolečino, da bi padel, *celó* ti in Juda s teboj?«²⁰ Toda Amacjá ni hotel slišati, kajti to je *prišlo* od Boga, da bi jih on lahko izročil v roko *njihovih sovražnikov*, ker so iskali za edómskimi bogovi.²¹ Tako je Izraelov kralj Jehoáš odšel gor in videla sta drug drugega v obraz, *tako* on in Judov kralj Amacjá, pri Bet Šemešu, ki *pripada* Judu.²² Juda je bil na ^yslabšem pred Izraelom in pobegnili so vsak mož k svojemu šotoru.²³ Izraelov kralj Jehoáš ^zje prijel Judovega kralja Amacjá, Joáševega sina, Joaházovega sina pri Bet Šemešu in ga privedel v Jeruzalem in porušil jeruzalemsko obzidje od Efrájimovih velikih vrat do vogalnih ^avelikih vrat, štiristo komolcev.²⁴ Vzel je vse zlato, srebro in vse posode, ki so bile najdene v Božji hiši z Obéd Edómom in zaklade kraljeve hiše, tudi talce in se vrnili v Samarijo.

²⁵ Joášev sin Amacjá, kralj Juda, je po smrti Izraelovega kralja, Joaházovega sina Jehoáša, živel petnajst let.²⁶ Torej preostala izmed Amacjájevih dejanj, prva in zadnja, glej, *mar* niso zapisana v knjigi Judovih in Izraelovih kraljev?

²⁷ Torej po času, ^bko se je Amacjá odvrnil od sledenja Gospodu, ^cso v Jeruzalemu zoper njega skovali ^dzaroto; on pa je pobegnil v Lahíš. Toda poslali so za njim v Lahíš in ga tam usmrtili.

25,18: 2 Kr

14,8-9

25,28:

2 Kr 14,20

26,1: 2 Kr 14,21

26,1: 2 Kr 15,1

²⁸ Pripeljali so ga na konjih in ga pokopali z njegovimi očeti v Judovem ^e mestu.

26 Potem ^fje vse Judovo ljudstvo vzelo Uzíjaha, ^gki je bil star šestnajst let in ga postavilo *[za]* kralja namesto njegovega očeta Amacjája.

² Pozidal je Elot in ga povrnil Judu, nató je kralj zaspal s svojimi očeti.³ Uzíjah je bil star šestnajst let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval dvainpetdeset let. Ime njegove matere je *bilo* Jehólja iz Jeruzalema.⁴ Delal je *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je delal njegov oče Amacjá.⁵ Iskal je Boga v dneh Zeharjá, ki je imel razumevanje Božjih ^hvidenj. Dokler je iskal Gospoda, mu je Bog naredil, da uspeva.

⁶ Odšel ⁱje naprej in se boril zoper Filistejce in porušil obzidje v Gatu, obzidje v Jabnéju, obzidje v Ašdódu ter zgradil mesta okoli ^jAšdóda in med Filistejci.⁷ Bog mu je pomagal zoper Filistejce in zoper Arabce, ki prebivajo v Gur Báalu in *[zoper]* Meunéjce.⁸ Amónci so izročali darila Uzíjahu in njegovo ime se ^kje razširilo *celó* do vhoda v Egipt, kajti silno *se je* okreplil.⁹ Poleg tega je Uzíjah zgradil stolpe v Jeruzalemu, pri vogalnih velikih vratih, pri dolinskih velikih vratih in ob vogalu *obzidja* in jih utrdil.¹⁰ Prav tako je zgradil stolpe v puščavi in izkopal ^mmnogo vodnjakov, kajti imel je mnogo živine tako v spodnji deželi kakor na ravninah.

Tudi poljedelce in obrezovalce vinske trte v gorah in na Karmelu,ⁿkajti ljubil je poljedelstvo.¹¹ Poleg tega je imel Uzíjah vojsko vojskujočih mož, ki so šli ven, da se vojskujejo po četah, glede na število, po roki pisarja Jeiéla in vladarja Maasejája, pod roko Hananjája, *enega* izmed kraljevih poveljnikov.¹²

Celotno število vodij očetov močnih junaških mož *je bilo* dva tisoč šeststo.¹³ Pod njihovo roko *je bila* vojska, Ptristo sedem tisoč petsto mož, ki so se bojevali z mogočno močjo, da pomagajo kralju zoper sovražnika.¹⁴ Uzíjah je zanje po vsej vojski pripravil šcite, sulice, čelade, brezrokavne verižne srajce, loke in prače, ^qda mečejo kamne.¹⁵ V Jeruzalemu je naredil stroje, ki so jih izumili spretni ljudje, da bi bili na stolpih in na branikih, da streljajo puščice in poleg tega velike kamne. Njegovo ime se ^rje razširilo daleč naokoli, kajti bilo mu je čudovito pomagano, dokler je bil močan.

Toda ko ^sje bil močan, je bilo njegovo srce povzdignjeno k *njegovemu* uničenju, kajti pregrasil se je zoper Gospoda, svojega Boga in odšel v Gospodov tempelj, da na kadilnem oltarju zažge kadilo.¹⁷ Duhovnik Azarjá je vstopil za njim in z njim osemdeset Gospodovih duhovnikov, *ki so bili* hrabri možje.¹⁸ Zoperstavili so se kralju Uzíjahu in mu rekli: »To ne *pripada* tebi, Uzíjah, da zažigaš kadilo Gospodu, temveč duhovnikom,

^t 25,13: *vojaki*...: hebr. sinovi čete.

^u 25,16: *je*...: hebr. se je Bog posvetoval.

^v 25,17: [Leta 826 pr. Kr.]

^w 25,18: *Osat*: ali, Bodeč grm, ali, Trn.

^x 25,18: *divja*...: hebr. poljska zver.

^y 25,22: *na*...: hebr. udarjen.

^z 25,23: [Jehoáš: glej opombo pri 2 Kr 11,2]

^a 25,23: *vogalnih*...: hebr. njegovih velikih vrat, ki gledajo.

^b 25,27: [Leta 810 pr. Kr.]

^c 25,27: *Gospodu*...: hebr. za Gospodom.

^d 25,27: *skovali*: hebr. zarotili.

^e 25,28: *Judovem*: to je, Davidovem, kakor je v 2 Kr 14,20.

^f 26,1: [Leta 810 pr. Kr.]

^g 26,1: *Uzíjaha*: ali, Azarjá.

^h 26,5: *Božjih*...: hebr. v gledanju Boga.

ⁱ 26,6: [Okoli leta 800 pr. Kr.]

^j 26,6: *okoli*...: ali, v deželi Ašdód.

^k 26,8: *se*...: hebr. je šlo.

^l 26,9: *utrdil*: ali, popravil.

^m 26,10: *izkopal*...: ali, izrezal mnogo vodnih zbiralnikov.

ⁿ 26,10: *Karmel*: ali, plodnih poljih.

^o 26,10: *poljedelstvo*: hebr. zemljo.

^p 26,13: *vojska*...: hebr. moč vojske.

^q 26,14: *prače*...: hebr. kamne prač.

^r 26,15: *se*...: hebr. je šlo naprej.

^s 26,16: [Okoli leta 765 pr. Kr.]

Aronovim sinovom, ki so posvečeni, da zažigajo kadilo. Odidi ven iz svetišča, kajti grešil si niti *ti to ne bo v tvojo slavo pred Gospodom Bogom.*«¹⁹ Potem je bil Uzíjah ogorčen in v svoji roki je imel kadilnico, da zažiga kadilo. Medtem ko je bil besen nad duhovniki, je celo vstala gobavost na njegovem čelu, pred duhovniki v Gospodovi hiši, poleg kadilnega oltarja.²⁰ Véliki duhovnik Azarjá in vsi duhovniki so pogledali nanj in glej, *bil* je gobav na svojem čelu in sunili so ga proč od tam; da, tudi sam je pohitel, da odide, ker ga je Gospod udaril.²¹ Kralj Uzíjah je bil gobavec do dneva svoje smrti in prebival v posebni ^t hiši, [ker je] *bil* gobavec, kajti bil je odrezan od Gospodove hiše in njegov sin Jotám je *bil* nad kraljevo hišo, sodeč ljudstvu dežele.

²² Torej preostala izmed Uzíjahovih dejanj, prva in zadnja, je zapisal prerok Izaija, Amócov sin.²³ Tako je Uzíjah zaspal s svojimi očeti in z njegovimi očeti so ga pokopali na pogrebnem polju, ki je *pripadalo* kraljem, kajti rekli so: »On je gobavec.« Namesto njega je zakraljeval njegov sin Jotám.

27 Jotám je *bil* star petindvajset let, ^uko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval šestnajst let. Ime njegove matere je *bilo* Jerúša, Cadókova hči.² Delal je *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, glede na vse to, kar je delal njegov oče Uzíjah. Vendar ni vstopil v Gospodov tempelj. Ljudstvo pa je še počelo izprijeno.³ Zgradil je visoka velika vrata Gospodove hiše in na obzidju Ofele ^yje mnogo gradil.⁴ Poleg tega je zgradil mesta v Judovih gorah in v gozdovih je zgradil gradove in stolpe.

⁵ Boril se je tudi s kraljem Amóncev in prevladal zoper njih. Amónovi otroci so mu isto leto dali sto talentov srebra, sto tisoč mer pšenice in deset tisoč *[mer]* ječmena. Toliko ^wso mu Amónovi otroci plačali tako drugo leto kakor tretje leto.⁶ Tako je Jotám postal mogočen, ker je pripravil ^xsvoje poti pred Gospodom, svojim Bogom.

⁷ Torej preostala izmed Jotámovih dejanj in vse njegove vojne in njegove poti, glej, zapisane so v knjigi Izraelovih in Judovih kraljev.⁸ Star je bil petindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval šestnajst let.

⁹ Jotám je zaspal ^ys svojimi očeti in pokopali so ga v Davidovem mestu in namesto njega je zakraljeval njegov sin Aház.

28 Aház je *bil* star dvajset let, ^zko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval šestnajst let, toda ni delal *tega, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh, kakor njegov oče David.² Kajti hodil je po poteh Izraelovih kraljev in prav tako je naredil ulite podobe za Báale.³ Poleg tega je zažigal ^akadilo v dolini Hinómovega sina in svoje otroke sežigal v ognju, po ogabnostih poganov, ki jih je Gospod pregnal pred Izraelovimi otroki.⁴ Tudi daroval je in zažigal kadilo na visokih krajih, na hribih in pod vsakim zelenim drevesom.

⁵ Zato ^bga je Gospod, njegov Bog, izročil v roko sirskega kralja in udarili so ga in izmed njih odvedli veliko množico ujetnikov in jih priveli v Damask.^c Izročen je bil tudi v roko Izraelovega kralja, ki ga je udaril z velikim pokolom.

⁶ Kajti Remaljájev sin Pékah jih je v Judu v enem dnevu ubil sto dvajset tisoč, *ki so bili* vsi hrabri ^dmožje, ker so zapustili Gospoda, Boga svojih očetov.⁷ Zihrí, mogočen mož iz Efrájima, je usmrtil kraljevega sina Maasejája, voditelja hiše Azrikáma in Elkanája, *ki je bil* poleg ^ekralja.⁸ Izraelovi otroci so odvedli ujetnike izmed njihovih bratov, dvesto tisoč žensk, sinov in hčera ter od njih odvzeli tudi mnogo plena in plen prinesli v Samarijo.⁹ Toda tam je bil Gospodov prerok, katerega ime je *bilo* Odéd in ta je šel ven pred vojsko, ki je prišla do Samarije ter jim rekel: »Glejte, ker je bil Gospod, Bog vaših očetov, besen na Juda, jih je izročil v vašo roko in vi ste jih umorili v besnenju, *ki sega* do nebes.¹⁰ In sedaj ste se namenili, da obdržite Judove in jeruzalemske otroke, podrejene sebi za sužnje in sužnjice. *Toda ali* niso z vami, celo z vami, grehi zoper Gospoda, vašega Boga?¹¹ Sedaj me torej poslušajte in ponovno osvobodite ujetnike, ki ste jih zajeli izmed svojih bratov, kajti nad vami je ogorčen Gospodov bes.¹² Potem so nekateri izmed poglavjarjev Efrájimovih otrok, Johanánov sin Azarjá, Mešilemotov sin Berehjá, Šalúmov sin Hizkijá in Hadlájev sin Amasá vstali zoper tiste, ki so prišli iz vojne¹³ ter jim rekli: »Ujetnikov ne boste priveli sěm, kajti kakor smo že grešili zoper Gospoda, ste se vi namenili, da dodate še več k našim grehom in k našemu prestopku, kajti naš prestopek je velik in zoper Izraela je ogorčen bes.¹⁴ Tako so oboroženi možje pustili ujetnike in plen pred princi in pred vso skupnostjo.¹⁵ Možje, ki so bili določeni po imenu, so vstali, vzeli ujetnike in s plenom oblekli vse, ki so bili med njimi nagi, jih odeli, obuli, jim dali jesti in piti ter jih mazilili in vse slabotne med njimi odvedli na oslih ter jih priveli do Jerihe, mesta palmovih dreves, do njihovih bratov. Potem so se vrnili v Samarijo.

¹⁶ Ob tistem času ^fje kralj Aház poslal k asirskim kraljem, da mu pomagajo.¹⁷ Kajti Edómci so ponovno prišli in udarili Juda in odvedli ujetnike.^g¹⁸ Filistejci so vdrli tudi v mesta spodnje dežele in jug Juda in zavzeli Bet Šemeš, Ajalón, Gederót, Sohó in njegove vasi, Timno z njenimi vasmi, tudi Gimzó in njegove vasi in tam prebivali.¹⁹ Kajti Gospod je ponižal Juda zaradi Izraelovega kralja Aháza, kajti ta je slekel Juda in se hudo pregrešil zoper Gospoda.²⁰ K ^hnemu je prišel asirski kralj Tiglát Pilnéser in ga stiskal, toda ni ga okrepil.²¹ Kajti Aház je odvzel delež *iz* Gospodove hiše in *iz* kraljeve hiše in od princev in *to* dal asirskemu kralju, toda ta mu ni pomagal.

²² V času svoje stiske je še bolj grešil zoper Gospoda. To je *ta* kralj Aház.²³ Kajti žrtvoval je

26,18:

2 Mz 30,7

26,18:

4 Mz 18,7

26,20: Est 6,12

26,21: 2 Kr 15,5

26,21:

3 Mz 13,46

27,1: 2 Kr 15,32

28,1: 2 Kr 16,2

28,3: 3 Mz

18,21

28,15:

5 Mz 34,3

^a 28,3: *zažigal*...: ali, daroval žrtvovanje.

^b 28,5: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^c 28,5: *Damask*: Heb. Darmesek.

^d 28,6: *hrabri*... hebr. sinovi hrabrosti.

^e 28,7: *poleg*... hebr. drugi za kraljem.

^f 28,16: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^g 28,17: *ujetnike*: hebr. ujetništvo.

^h 28,20: [Leta 740 pr. Kr.]

bogovom Damaska, ⁱki so ga udarili in rekel: »Ker so jim pomagali bogovi sirskega kraljev, zato bom žrtvoval njim, da bi mi lahko pomagali.« Toda oni so bili propad njemu in vsemu Izraelu.²⁴ Aház je zbral skupaj posode iz Božje hiše, razbil na koščke posode iz Božje hiše in zaprl vrata Gospodove hiše ter si naredil oltarje na vsakem jeruzalemskem vogalu.²⁵ V vsakem posameznem Judovem mestu je postavil visoke kraje, da zažigajo kadilo drugim bogovom in do jeze dražijo Gospoda, Boga svojih očetov.

²⁶ Torej ostala njegova dela in vse njegove poti, prve in zadnje, glej, zapisane so v knjigi Judovih in Izraelovih kraljev.²⁷ Aház je zaspal ^s svojimi očeti in pokopali so ga v mestu, *torej* v Jeruzalemu. Toda niso ga prinesli v mavzoleje Izraelovih kraljev. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Ezekija.

29 Ezekija je začel vladati, ¹ko je bil star petindvajset let in v Jeruzalemu je vladal devetindvajset let. Ime njegove matere je *bilo* Abija, Zeharjájeva hči.² Delal je, kar je *bilo* pravilno v Gospodovih očeh, glede na vse to, kar je storil njegov oče David.

³V prvem ^mletu svojega vladanja, v prvem mesecu, je odprl vrata Gospodove hiše in jih popravil.⁴ Pripeljal je duhovnike in Lévijevce ter jih skupaj zbral na vzhodni ulici⁵ ter jim rekel: »Poslušajte me, vi Lévijevci, sedaj se posvetite in posvetite hišo Gospoda, Boga svojih očetov in odnesite umazanost iz svetega kraja.⁶ Kajti naši očetje so grešili in naredili *to, kar je bilo* zlo v očeh Gospoda, našega Boga, ga zapustili in svoje obraze obrnili proč od Gospodovega prebivališča in obrnili ⁿsvoje hruste.⁷ Prav tako so zaprli vrata preddverja in ugasili svetilke in niso zažigali kadila niti darovali žgalnih daritev Izraelovemu Bogu na svetem kraju.⁸ Zato je bil Gospodov bes nad Judom in Jeruzalemom in izročil jih je v težavo,⁹ osuplost in posmeh, kakor vidite s svojimi očmi.⁹ Kajti, glejte, naši očetje so padli pod mečem, naši sinovi, naše hčere in naše žene so zaradi tega v ujetništvu.

¹⁰ Sedaj je na mojem srcu, da sklenem zavezo z Gospodom, Izraelovim Bogom, da se njegov kruti bes lahko odvrne od nas.¹¹ Moji sinovi, ne bodite sedaj nemarni, kajti Gospod vas je izbral, da stojite pred njim, da mu služite in da bi mu služili in zažigali kadilo.

¹² Potem so vstali Lévijevci: Amasájev sin Mahat in Azarjájev sin Joél izmed sinov Kehátovcev; izmed Merarijevih sinov Abdíjev sin Kiš in Jehalelélov sin Azarjá; izmed Geršóncev Zimájev sin Joáh in Joáhov sin Eden;¹³ izmed Elicafánovih sinov Šimrjí in Jeiél; izmed Asáfovih sinov Zeharjá in Matanjá;¹⁴ izmed Hemánovih sinov Jehiél in Šimí in izmed Jedutúnovih sinov Šemajája in Uziél.¹⁵ Zbrali so svoje brate, se posvetili in prišli glede na kraljevo zapoved, po Gospodovih ^rbesedah, da

očistijo Gospodovo hišo.¹⁶ Duhovniki so odšli v notranji del Gospodove hiše, da jo očistijo in ven prinesejo vso nečistost, ki jo najdejo v Gospodovem templju, na dvoru Gospodove hiše. In Lévijevci so *to* vzeli, da *to* odnesejo ven, v potok Kidron.¹⁷ Torej posvečevati so začeli na prvi dan prvega meseca^s in na osmi dan meseca so prišli do Gospodovega preddverja. Tako so v osmih dneh posvetili Gospodovo hišo in na šestnajsti dan prvega meseca so dokončali.¹⁸ Potem so odšli h kralju Ezekiju in rekli: »Očistili smo vso Gospodovo hišo in oltar žgalne daritve, z vsemi njegovimi posodami in mizo hlebov navzočnosti, z vsemi njenimi posodami.¹⁹ Poleg tega smo pripravili in posvetili vse posode, ki jih je kralj Aház ob svojem kraljevanju v svojem prestopku zavrgel. Glej, pred Gospodovim oltarjem *so*.

²⁰ Potem se je kralj Ezekija zgodaj dvignil in zbral voditelje mesta ter odšel gor h Gospodovi hiši.²¹ Privedli so sedem bikcev, sedem ovnov, sedem jagnjet in sedem kozlov za daritev za greh za kraljestvo, za svetišče in za Juda. Duhovnikom, Aronovim sinovom, je zapovedal, da *jih* darujejo na Gospodovem oltarju.²² Tako so zaklali bikce in duhovniki so prestregli kri in *jo* poškropili na oltar. Tudi ko so zaklali ovne, so na oltar poškropili kri. Zaklali so tudi jagnjeta in na oltar poškropili kri.²³ Pred kralja in skupnost so privedli ^tkozle za daritev za greh in ti so svoje roke položili nanje.²⁴ Duhovniki so jih zaklali in naredili pobotanje z njihovo krvjo na oltarju, da opravijo odkupitev za ves Izrael, kajti kralj je zapovedal, da *naj bo* za ves Izrael *narejena* žgalna daritev in daritev za greh.²⁵ V Gospodovi hiši je postavil Lévijevce s cimbalami, plunkami in harfami, glede na Davidovo zapoved in [glede na zapoved] Gada, kraljevega vidca in preroka Natána, kajti *taka je bila* Gospodova ^uzapoved po njegovih ^vprerokih.²⁶ Lévijevci so stali z Davidovimi glasbili in duhovniki s trobentami.²⁷ Ezekija je zapovedal, da na oltarju darujejo žgalno daritev. Ko ^wse je žgalna daritev začela, se je začela *tudi* Gospodova pesem s trobentami in z glasbili, ^xki *jih je določil* Izraelov kralj David.²⁸ Vsa skupnost je oboževala in pevci ^yso peli in trobentači so trobili. In vse to se je *nadaljevalo*, dokler ni bila dokončana žgalna daritev.²⁹ Ko so prenehali z daritvijo, so se kralj in vsi tisti, ki so bili ^zprisotni z njim, priklonili in oboževali.³⁰ Poleg tega so kralj Ezekija in princi zapovedali Lévijevcem, da prepevajo hvalo Gospodu z besedami Davida in vidca Asáfa. In z veseljem so peli hvalnice, sklonili svoje glave in oboževali.³¹ Potem je Ezekija odgovoril in rekel: »Sedaj ste se uméstili ^aGospodu, pridite bliže in prinesite klavne daritve in zahvalne daritve v Gospodovo hišo.« In skupnost je prinesla klavne daritve in zahvalne daritve in toliko, kot jih je bilo voljnega srca, žgalne daritve.³² Število

ⁱ 28,23: *Damaska*: hebr. Darmeseka.

^j 28,25: *zažigajo*: ali, darujejo.

^k 28,27: [Leta 726 pr. Kr.]

^l 29,1: [Leta 726 pr. Kr.]

^m 29,3: [Leta 726 pr. Kr.]

ⁿ 29,6: *obrnili*...: hebr. dali vrat.

^o 29,8: *težavo*: hebr. razburjenje, vstaja, upor.

^p 29,11: *nemarni*: ali, zavedeni.

^q 29,11: *zažigali*...: ali, darovali žrtev.

^r 29,15: *Gospodovih*...: ali, Gospodovem poslu.

^s 29,17: [Leta 726 pr. Kr.]

^t 29,23: *privedli*...: hebr. v bližino privedli.

^u 29,25: *Gospodova*...: hebr. zapoved po Gospodovi roki, po.

^v 29,25: *njegovih*...: hebr. roki prerokov.

^w 29,27: *Ko*: hebr. V času, ko.

^x 29,27: *glasbili*: hebr. ročaji glasbil.

^y 29,28: *pevci*...: hebr. pesem je pela.

^z 29,29: *bili*...: hebr. se našli z njim.

^a 29,31: *uméstili*...: ali, napolnili svojo roko.

žgalnih daritev, ki jih je prinesla skupnost, je bilo sedemdeset bikcev, sto ovnov in dvesto jagnjet. Vsi ti so bili za žgalno daritev Gospodu.³³ Posvečenih stvari je bilo šeststo volov in tri tisoč ovc.³⁴ Toda duhovnikov je bilo premalo, tako da niso mogli odreti vseh žgalnih daritev, zato so jim pomagali njihovi bratje Lévijevci, dokler ni bilo delo končano in dokler se niso posvetili drugi duhovniki, kajti Lévijevci so bili bolj iskreni v srcu, da se posvetijo, kakor duhovniki.³⁵ Tudi žgalnih daritev je bilo v obilju, s tolščo mirovnih daritev in pitnih daritev za vsako žgalno daritev. Tako je bila služba Gospodove hiše urejena.³⁶ Ezekija se je veselil in vse ljudstvo, da je Bog pripravil ljudstvo, kajti stvar je bila storjena nenadoma.

30 Ezekija je poslal k vsemu Izraelu in Judu in napisal tudi pisma Efrájimu in Manáseju, da naj pridejo h Gospodovi hiši v Jeruzalemu, da praznujejo pasho Gospodu, Izraelovemu Bogu.² Kajti kralj je sprejel nasvet in njegovi princi in vsa skupnost v Jeruzalemu, da v drugem mesecu praznujejo pasho.³ Kajti niso je mogli imeti ob tistem času, ker se duhovniki niso zadosti posvetili niti se ljudstvo ni zbralo skupaj k Jeruzalemu.⁴ Stvar je ugajala kralju in vsej skupnosti.⁵ Tako so potrdili odlok, da ga razglasijo po vsem Izraelu, od Beeršebe, celo do Dana, da bi prišli praznovati pasho Gospodu, Izraelovemu Bogu, v Jeruzalemu, kajti že dolgo časa tega niso storili na takšen način, kot je bilo to napisano.⁶ Tako so tekači odšli s pismi kralja in njegovih princev po vsem Izraelu in Judu in glede na kraljevo zapoved, rekoč: »Vi, Izraelovi otroci, se ponovno obrnite h Gospodu, Bogu Abrahama, Izaka in Izraela in on se bo obrnil k preostanku izmed vas, ki ste pobegnili iz droke asirskih kraljev.⁷ Vi pa ne bodite podobni svojim očetom in svojim bratom, ki so grešili zoper Gospoda, Boga svojih očetov, ki jih je zato izročil v opustošenje, kakor vidite.⁸ Torej ne bodite trdovratni, kakor so bili vaši očetje, temveč se fuklonite Gospodu in vstopite v njegovo svetišče, ki ga je posvetil na veke, in služite Gospodu, svojemu Bogu, da se okrutnost njegovega besa lahko odvrne od vas.⁹ Kajti če se ponovno obrnete h Gospodu, bodo vaši bratje in vaši otroci našli sočutje pred tistimi, ki jih vodijo ujete, tako da se bodo ponovno vrnili v to deželo, kajti Gospod, vaš Bog, je usmiljen in milostljiv in svojega obraza ne bo odvrnil od vas, če se vi vrnete k njemu.¹⁰ Tako je pošta šla od mesta do mesta po vsej deželi, od Efrájima in Manáseja, celo do Zábulona, toda smejni so se jim do norčevanja in jih zasmehovali.¹¹ Kljub temu so se številni izmed Aserja, Manáseja in Zábulona ponižali in prišli v Jeruzalem.¹² Tudi v Judu je bila Božja roka, da jim da eno srce, da po Gospodovi besedi storijo zapoved kralja in princev.

30,2: 4 Mz
19,11
30,9: 2 Mz 34,5
30,14:
2 Krn 28,24
31,1: 2 Kr 18,4

¹³ V Jeruzalemu se je zbralo mnogo ljudstva, zelo velika skupnost, da bi v drugem mesecu praznovali praznik nekvašenega kruha.¹⁴ Vzdignili so se in odnesli oltarje, ki so bili v Jeruzalemu in vse kadilne oltarje so odnesli proč in jih vrgli v potok Kidron.^g¹⁵ Potem so na štirinajsti dan drugega meseca zaklali pasho. Duhovniki in Lévijevci so bili osramočeni in se posvetili in prinesli so žgalne daritve v Gospodovo hišo.¹⁶ Štali so na svojem mestu, ^hpo njihovem običaju, glede na postavo Mojzesu, Božjega moža. Duhovniki so poškropili kri, ki so jo prejeli iz rok Lévijevcev.¹⁷ Kajti v skupnosti so bili številni, ki niso bili posvečeni, zato so bili Lévijevci zadolženi za zakol pashe za vsakogar, ki ni bil čist, da jih posvetijo Gospodu.¹⁸ Kajti množica ljudstva, celo številni izmed Efrájima, Manáseja, Isahárja in Zábulona se niso očistili, vendar so jedli pasho drugače, kot je bilo napisano. Toda Ezekija je molil zanje, rekoč: »Dobri Gospod naj odpusti vsakomur,¹⁹ ki pripravlja svoje srce, da išče Boga, Gospoda Boga svojih očetov, čeprav ni očiščen glede na očiščevanje svetišča.«²⁰ Gospod je prisluhnil Ezekiju ter ozdravil ljudstvo.

²¹ Izraelovi otroci, ki so bili prisotni ⁱv Jeruzalemu, so z velikim veseljem sedem dni imeli praznik nekvašenega kruha. Lévijevci in duhovniki so dan za dnem hvalili Gospoda, ^{pojoč} Gospodu z glasnimi ^kglasbili.²² Ezekija je tolažilno ^{kg}govoril vsem Lévijevcem, ki so učili dobrega Gospodovega spoznanja. Jedli so vseh sedem prazničnih dni, žrtvovali mirovne daritve in delali priznanje Gospodu, Bogu svojih očetov.²³ Celoten zbor se je posvetoval, da praznuje [še] drugih sedem dni. In z veseljem so praznovali [še] drugih sedem dni.²⁴ Kajti Judov kralj Ezekija je dal skupnosti tisoč bikcev in sedem tisoč ovc, in princi so dali ^mskupnosti tisoč bikcev in deset tisoč ovc. In veliko število duhovnikov se je posvetilo.²⁵ Vsa Judova skupnost, z duhovniki in Lévijevci in ves zbor, ki je prišel iz Izraela in tujci, ki so prišli iz Izraelove dežele in tisti, ki so prebivali v Judu, so se veselili.²⁶ Tako je bila v Jeruzalemu velika radost, kajti od časa Salomona, Davidovega sina, Izraelovega kralja, ni bilo v Jeruzalemu ničesar podobnega.

²⁷ Potem so duhovniki, Lévijevci, vstali, blagoslovili ljudstvo in njihov glas je bil slišan in njihova molitev je prišla gor do njegovega ⁿsvetega prebivališča, celo do nebes.

31 Torej, ko je bilo vse to končano, je ves Izrael, ki je bil prisoten, ^oodšel ven v Judova mesta in na koščke so razbili podobe, ^pposekali ašere, podrli visoke kraje in oltarje iz vsega Juda in Benjamina, tudi v Efrájimu in Manáseju, dokler ^qniso vseh uničili do konca. Potem so se vsi Izraelovi otroci vrnili, vsak mož k svoji posesti, v svoja lastna mesta.

² Ezekija je določil skupine duhovnikov in Lévijevce po njihovih skupinah, vsakega moža

^b 29,34: *jim...*: hebr. jih okrepili.

^c 30,4: *ugajala...*: hebr. bila pravilna v kraljevih očeh.

^d 30,6: *iz...*: hebr. pred roko.

^e 30,8: *bodite...*: hebr. otrdite svojih vratov.

^f 30,8: *se...*: hebr. dajte roko.

^g 30,14: [Kidron: hebr. mračen kraj.]

^h 30,16: *mestu*: hebr. stojšču.

ⁱ 30,21: *prisotni*: hebr. najdeni.

^j 30,21: *glasnimi...*: hebr. glasbili moči.

^k 30,22: *tolažilno...*: hebr. govoril na srce vseh Lévijevcev.

^l 30,24: *dal*: hebr. vzdignil, ali, daroval.

^m 30,24: *dal*: hebr. vzdignili, ali, darovali.

ⁿ 30,27: *njegovega...*: hebr. prebivališča njegove svetosti.

^o 31,1: *prisoten...*: hebr. najden.

^p 31,1: *podobe*: hebr. kipe.

^q 31,1: *dokler...*: hebr. da so naredili konec njim vsem.

glede na njegovo službo, duhovnike in Lévijevce, da služijo za žgalne daritve in za mirovne daritve, da se zahvaljujejo in da hvalijo v velikih vratih Gospodovih šotorov.³ *Določil* je tudi kraljev delež njegovega imetja za žgalne daritve, *namreč* za jutranje in večerne žgalne daritve, za šabatne žgalne daritve, za mlaje in za določene praznike, kakor je to zapisano v Gospodovi postavi.⁴ Poleg tega je zapovedal ljudstvu, ki je prebivalo v Jeruzalemu, naj dajo delež duhovnikom in Lévijevcem, da bi bili lahko ohrabreni v Gospodovi postavi.

⁵ Takoj, ko je bila ^rzapoved razglašena, so Izraelovi otroci v obilju prinašali prvih sadov od žita, vina, olja, meda ^sin od vsega donosa iz polja. Desetino od vseh *stvari* so prinašali v obilju.⁶ *Glede* otrok iz Izraela in Juda, ki so prebivali v Judovih mestih, so tudi oni privedli desetino od volov in ovc in desetino od svetih stvari, ki so bile posvečene Gospodu, njihovemu Bogu in *jih* nalagali ^tpo kupih.⁷ V tretjem mesecu so začeli polagati temelj kupom in *jih* dokončali v sedmem mesecu.⁸ Ko so Ezekija in princi prišli in videli kupe, so blagoslovili Gospoda in njegovo ljudstvo Izrael.⁹ Potem je Ezekija z duhovniki in Lévijevci spraševal glede teh kupov.¹⁰ Véliki duhovnik Azarjá iz Cadókove hiše mu je odgovoril in rekel: »Odkar je *ljudstvo* začelo prinašati daritve v Gospodovo hišo, smo imeli dovolj za jesti in obilje je preostalo, kajti Gospod je blagoslovil svoje ljudstvo in to, kar je ostalo, je ta velika zaloga.«

¹¹ Potem je Ezekija zapovedal, da pripravijo sobe ^uv Gospodovi hiši in pripravili so *jih* ¹²in vanje so zvesto prinašali daritve, desetine in posvečene *stvari*, nad katerimi je *bil* poveljnik, Lévijevec Konanjá in njegov brat Šimí *je bil* naslednji.¹³ Jehiél, Azazjá, Nahat, Asaél, Jerimót, Jozabád, Eliél, Jismahjá, Mahat in Benajá so *bili* nadzorniki pod ^vroko Konanjája in njegovega brata Šimíja na zapoved kralja Ezekija in Azarjája, poveljnika Božje hiše.¹⁴ Kore, sin Lévijevca Jimnáha, vratar proti vzhodu, *je bil* nad prostovoljnimi daritvami Bogu, da razdeljuje daritve Gospodu in najsvetejše stvari.¹⁵ Poleg ^wnjega so *bili* Eden, Minjamín, Ješúa, Šemajá, Amarjá in Sehanjá v mestih duhovnikov, v svoji določeni ^xslužbi, da dajo svojim bratom po skupinah, tako velikim kakor malim,¹⁶ poleg njihovega rodovnika moških, starih od treh let in navzgor, celó vsak, kdor vstopa v Gospodovo hišo, njegov dnevni delež za njihovo službo po njihovih zadolžtvah, glede na njihove skupine.¹⁷ Tako rodovnikom duhovnikov po hiši njihovih očetov kot Lévijevcem od dvajsetih let starosti in navzgor po njihovih zadolžtvah, po njihovih skupinah.¹⁸ In rodovnikom vseh njihovih malčkov, njihovih žen, njihovih sinov in njihovih hčera po vsej skupnosti, kajti v njihovi določeni ^yslužbi so se posvetili v svetosti.¹⁹ Tudi od sinov duhovnika Arona, ki so *bili* na poljih predmestij njihovih mest

in vsakem posameznem mestu, možje, ki so bili določeni po imenu, da dajo deleže vsem moškim med duhovniki in vsem, ki so bili po rodovnikih prešteci med Lévijevci.

²⁰ Tako je storil Ezekija po vsem Judu in delal to, kar je bilo dobro, pravilno in resnično pred Gospodom, svojim Bogom.²¹ V vsakem delu, ki ga je začel v službi Božje hiše, v postavi in v zapovedih, da isče svojega Boga, je to počel z vsem svojim srcem in uspeval.

32 Po ^zteh stvareh in ustanovitvi tega je prišel asirski kralj Senaherib, vstopil v Juda, se utaboril zoper utrjena mesta in mislil, da jih osvoji ^aazase.² Ko je Ezekija videl, da je Senaherib prišel in da se ^bje namenil, da se bojuje zoper Jeruzalem,³ se je posvetoval s svojimi princi in svojimi mogočnimi možmi, da zamaši vodne studence, ki so *bili* zunaj mesta, in ti so mu pomagali.⁴ Tako je bilo tam skupaj zbranih veliko ljudi, ki so zamašili vse studence in potok, ki je tekel ^cčez sredo dežele, rekoč: »Zakaj bi prišli asirski kralji in našli mnogo vode?«⁵ Prav tako se je okrepil in pozidal vse obzidje, ki je bil porušeno in ga dvignil k stolpom in drugi zid zunaj in popravil Miló v Davidovem mestu ter naredil puščic ^din štitov v obilju.⁶ Nad ljudstvom je postavil vojne poveljниke in jih zbral skupaj k sebi na ulici velikih vrat mesta in jim ^etolažilno govoril, rekoč:⁷ »Bodite močni in pogumni, ne bodite prestrašeni niti zaprepadni zaradi asirskega kralja niti zaradi vse množice, ki je z njim, kajti z nami jih je več kakor z njim.⁸ Z njim je mesen laket, toda z nami je Gospod, naš Bog, da nam pomaga in da bori naše bitke.« In ljudstvo se je opiralo ^fna besede Judovega kralja Ezekija.

⁹ Za tem ^g je asirski kralj Senaherib poslal svoje služabnike v Jeruzalem, (toda on *sam* je oblegal Lahíš in vsa ^hnjegova moč z njim) k Judovemu kralju Ezekiju in vsemu Judu, ki so *bili* v Jeruzalem, rekoč:¹⁰ »Tako govorí asirski kralj Senaherib: ›Komu zaupate, da ostajate v obleganem ⁱJeruzalemu?‹¹¹ Mar vas Ezekija ne prepričuje, da bi se prepustili smrti zaradi lakote in žeje, rekoč: ›Gospod, naš Bog, nas bo osvobodil iz roke asirskega kralja?‹¹² Mar ni isti Ezekija odstranil njegove visoke kraje in njegove oltarje ter zapovedal Judu in Jeruzalem, rekoč: ›Oboževali boste pred enim oltarjem in na njem zažigali kadilo?‹¹³ Ne veste, kaj smo jaz in moji očetje storili vsem ljudstvom *drugih* dežel? Mar so bili bogovi narodov tistih dežel kakorkoli zmožni svoje dežele osvoboditi iz moje roke?¹⁴ Kdo je *bil tam* med vsemi bogovi tistih narodov, ki so jih moji očetje popolnoma uničili, ki bi lahko osvobodil svoje ljudstvo iz moje roke, da bi vas bil vaš Bog zmožen osvoboditi iz moje roke?¹⁵ Zdaj torej naj vas Ezekija ne zavede niti pregovori o tej zadevi niti mu še ne verjemite, kajti noben bog iz kateregakoli naroda ali kraljestva ni bil

^r 31,5: *bila*...: hebr. zapoved izbruhnila.

^s 31,5: *meda*: ali, dateljnov.

^t 31,6: *nalagali*...: hebr. dali kupe, kupe.

^u 31,11: *sobe*: ali, skladišča.

^v 31,13: *pod*...: hebr. pri roki.

^w 31,15: *Poleg*...: hebr. Pri njegovi roki.

^x 31,15: *določeni*: ali, zaupani.

^y 31,18: *določeni*: ali, zaupani.

^z 32,1: [Leta 711 pr. Kr.]

^a 32,1: *osvoji*: hebr. zlomi.

^b 32,2: *se*...: hebr. je bil njegov obraz, da se vojskuje.

^c 32,4: *tekel*: hebr. preplavljal.

^d 32,5: *puščic*: ali, mečev, ali, orožij.

^e 32,6: *jim*...: hebr. govoril njihovemu srcu.

^f 32,8: *opiralo*...: hebr. naslonilo.

^g 32,9: [Leta 710 pr. Kr.]

^h 32,9: *vsa*...: hebr. vse njegovo gospodstvo.

ⁱ 32,10: *obleganem*: ali, oporišču v.

zmožen osvoboditi svojega ljudstva iz moje roke in iz roke mojih očetov. Kako veliko manj vas bo vaš Bog osvobodil iz moje roke?«¹⁶ Njegovi služabniki so še bolj govorili zoper Gospoda Boga in zoper njegovega služabnika Ezekija.¹⁷ Napisal je tudi pisma, da udriha po Gospodu, Izraelovemu Bogu in da govoriti zoper njega, rekoč: »Kakor bogovi narodov drugih dežel niso osvobodili svojih ljudstev iz moje roke, tako Ezekijev Bog ne bo osvobodil svojega ljudstva iz moje roke.«¹⁸ Potem so z močnim glasom zaklicali v Judovskem jeziku jeruzalemskemu ljudstvu, ki so bili na obzidju, da jih prestrašijo in da jih vznemirijo, da bi lahko zavzeli mesto.¹⁹ Govorili so zoper jeruzalemskega Boga kakor zoper bogove ljudstev zemlje, ki so bili delo človeških rok.²⁰ Zaradi tega razloga sta kralj Ezekija in prerok Izaija, Amócov sin, molila in klicala k nebu.

²¹ In j Gospod je poslal angela, ki je usmrtil vse močne junaške može ter voditelje in poveljnike v taboru asirskega kralja. Tako se je ta z osramočenim obrazom vrnil k svoji lastni deželi. Ko pa je prišel v hišo svojega boga, sta ga k tam z mečem usmrtila tista [dva], ki sta prišla iz njegovih lastnih ledij.²² Tako je Gospod rešil Ezekija in prebivalce Jeruzalema iz roke asirskega kralja Senaheriba in iz roke vseh drugih ter jih usmerjal na vsaki strani.²³ Mnogi so Gospodu prinašali darila v Jeruzalem in darila ^mJudovemu kralju Ezekiju, tako da je bil od takrat naprej poveličan v očeh vseh narodov.

²⁴ V tistih dneh ⁿ je bil Ezekija na smrt bolan in molil h Gospodu in ta mu je spregovoril ter mu ^odal znamenje.²⁵ Toda Ezekija ni povrnil glede na korist, izkazano njemu, kajti njegovo srce je bilo povzdignjeno. Zato je bil bes nad njim, nad Judom in [nad] Jeruzalemom.²⁶ Vendar se je Ezekija ponižal zaradi ošabnosti ^psvojega srca, tako on kakor prebivalci Jeruzalema, tako da v Ezekijevih dneh Gospodov bes ni prišel nadnje.

²⁷ Ezekija je imel silno veliko bogastev in časti. Naredil si je zakladnice za srebro, zlato, dragocene kamne, dišave, šcite in za vse vrste prijetnih dragocenosti;²⁸ tudi skladišča za donos od žita, vina in olja in hleve za vse vrste živali in staje za trope.²⁹ Poleg tega si je priskrbel mesta, posesti tropov in čred v obilju, kajti Bog mu je dal zelo veliko imetja.³⁰ Ta isti Ezekija je tudi ustavil gornji vodni tok Gihona in ga privedel naravnost dol k zahodni strani Davidovega mesta. Ezekija je uspeval v vseh svojih delih.

³¹ Vendar ^rga je v zadevi predstavnikov sabilonskih princev, ki so poslali k njemu, da povprašajo o čudežu, ki je bil storjen v deželi, Bog zapustil, da ga preizkusí, da bi lahko spoznal vse, kar je bilo v njegovem srcu.

³² Torej preostala izmed Ezekijevih dejanj in njegova dobrota, ^tglej, zapisana so v videnju preroka Amócovega sina Izaija ter v knjigi

Judovih in Izraelovih kraljev.³³ Ezekija je zaspal s svojimi očeti in pokopali so ga v glavnem ^uizmed mavzolejev Davidovih sinov. Ves Juda in prebivalci Jeruzalema so mu ob njegovi smrti izkazali čast. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Manáse.^v

33 Manáse je bil star dvanajst let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval petinpetdeset let,² toda počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, podobno ogabnostim poganov, ki jih je Gospod pregnal pred Izraelovimi otroki.

³ Kajti ponovno ^wje zgradil visoke kraje, ki jih je njegov oče Ezekija porušil, vzdignil Báalove oltarje, naredil ašere in oboževal vso vojsko neba ter jim služil.⁴ Prav tako je zgradil oltarje v Gospodovi hiši, o kateri je Gospod rekel: »V Jeruzalemu bo moje ime na veke.«⁵ Zgradil je oltarje za vso vojsko neba v dveh dvorih Gospodove hiše.⁶ Svoje otroke je izročil, da gredo skozi ogenj v dolini sina Hinómovega. Obeleževal je tudi čase, uporabljal izrekanje urokov, uporabljal čarovništvo in postopal z osebnim duhom in s čarowniki. Storil je mnogo zla v Gospodovih očeh, da ga izziva do jeze.⁷ Postavil je izrezljano podobo, malika, ki ga je naredil v Božji hiši, o kateri je Bog rekel Davidu in njegovemu sinu Salomonu: »V tej hiši, v Jeruzalemu, ki sem jo izbral pred vsemi Izraelovimi rodovi, bom svoje ime postavil na veke.⁸ Niti ne bom več odstranil Izraelovega stopala iz dežele, ki sem jo določil za vaše očete, tako da bodo pazili, da storijo vse, kar sem jim zapovedal, glede na celotno postavo, zakone in odredbe po Mojzesovi roki.⁹ Tako je Manáse storil Judu in prebivalcem Jeruzalema, da zaidejo in da počnejo huje kakor pogani, ki jih je Gospod uničil pred Izraelovimi otroki.¹⁰ Gospod je spregovoril Manáseju in njegovemu ljudstvu, toda niso hoteli prisluhniti.

¹¹ Zato ^xje Gospod nadnje privedel poveljnike vojske asirskega kralja, ki so Manáseja zajeli med trnjem in ga zvezali z okovi ^zter ga odvedli v Babilon.¹² Ko je bil v stiski, je iskal Gospoda, svojega Boga in se silno ponižal pred Bogom svojih očetov¹³ in molil k njemu in izprošen je bil od njega in slišal je njegovo ponižno prošnjo in ga ponovno privedel k Jeruzalemu, v njegovo kraljestvo. Potem je Manáse spoznal, da je bil Gospod Bog.¹⁴ Torej po tem je zgradil zid zunaj Davidovega mesta, na zahodni strani Gihona, v dolini, celo pri vhodu velikih ribjih vrat in obdal Ofel ^ater ga dvignil na zelo veliko višino in vojne poveljnike postavil v vsa utrjena Judova mesta.¹⁵ Odstranil je tuje bogove in malike iz Gospodove hiše in vse oltarje, ki jih je zgradil na gori Gospodove hiše in v Jeruzalemu ter jih vrgel iz mesta.¹⁶ Popravil je Gospodov oltar in na njem žrtvoval mirovne daritve in zahvalne daritve in Judu zapovedal, da služi Gospodu, Izraelovemu

j 32,21: [Okoli leta 710 pr. Kr.]

k 32,21: *ga*...: hebr. mu povzročila pasti pod mečem.

l 32,23: [Leta 710 pr. Kr.]

m 32,23: *darila*: hebr. dragocene stvari.

n 32,24: [Leta 713 pr. Kr.]

o 32,24: *mu*...: ali, zanj storil čudež.

p 32,26: *ošabnosti*: hebr. povzdigovanja.

q 32,27: *prijetnih*...: hebr. orodij želja.

r 32,31: [Leta 712 pr. Kr.]

s 32,31: *predstavnikov*: hebr. tolmačev.

t 32,32: *dobrota*: hebr. prijaznosti.

u 32,33: *glavnem*...: hebr. najvišjem.

v 32,33: [Leta 698 pr. Kr.]

w 33,3: *ponovno*...: hebr. vrnil se je in.

x 33,11: [Leta 677 pr. Kr.]

y 33,11: *asirskega*: hebr. ki so bili od kralja iz Asirije.

z 33,11: *okovi*: ali, verigami.

a 33,14: *Ofel*: ali, stolp.

Bogu.¹⁷ Kljub temu je ljudstvo še vedno darovalo na visokih krajih, *vendar* samo Gospodu, svojemu Bogu.

¹⁸Torej preostala izmed Manásejevih dejanj, njegova molitev k njegovemu Bogu in besede vidcev, ki so mu govorili v imenu Gospoda, Izraelovega Boga, glej, ta so *zapisana* v knjigi Izraelovih kraljev.¹⁹Tudi njegova molitev in *kako* je bil Bog izprošen od njega, ves njegov greh, njegov prekršek in kraji, na katerih si je zgradil visoke kraje ter postavil ašere in rezane podobe, preden je bil ponižan. Glej, ta so zapisana med izreki vidcev.^b

²⁰Tako je Manáse zaspal s svojimi očeti in pokopali so ga v njegovi lastni hiši. Namesto njega je zakraljeval njegov sin Amón.

²¹Amón je *bil* star dvaindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval dve leti.²²Toda počel je *to, kar je bilo* zlo v Gospodovih očeh, kakor je počel njegov oče Manáse, kajti Amón je žrtvoval vsem izrezljanim podobam, ki jih je naredil njegov oče Manáse in jim služil.²³Ni se ponižal pred Gospodom, kakor se je ponižal njegov oče Manáse, temveč je Amón bolj^cin bolj grésil.²⁴In njegovi služabniki so se zarotili zoper njega in ga usmrtili v njegovi lastni hiši.

²⁵Toda d^dljudstvo dežele je usmrtilo vse tiste, ki so se zarotili zoper kralja Amóna in ljudstvo dežele je postavilo njegovega sina Jošíja za kralja namesto njega.

34 Jošíja je *bil* star osem let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enaintrideset let.²Delal je *to, kar je bilo* pravilno v Gospodovih očeh in hodil po poteh svojega očeta Davida in se ni nagnil *niti* k desni roki niti k levi.

³Kajti v osmem^eletu svojega kraljevanja, ko je bil še mlad, je začel iskati Boga svojega očeta Davida in v dvanajstem letu^fje začel čistiti Juda in Jeruzalem pred visokimi kraji, ašerami, izrezljanimi podobami in ultimi podobami.⁴V njegovi prisotnosti so porušili Baalove oltarje in podobe,^gki so *bile* visoko nad njimi, je posekal. Ašere, izrezljane podobe in ulite podobe je zdobil na koščke in *iz njih* naredil prah in *ga* raztresel po grobovih^hhtistih, ki so jim žrtvovali.⁵Kosti duhovnikov je sežgal na njihovih oltarjih ter očistil Juda in Jeruzalem.⁶Tako je storil v mestih Manáseja, Efrájima in Simeona, celo do Neftálija, z njihovimi motikamiⁱnaokoli.⁷Ko je porušil oltarje in ašere in je rezane podobe poteptal^jv prah in posekal vse malike po vsej izraelski deželi, se je vrnil v Jeruzalem.

⁸Torej v osemnajstem^kletu njegovega kraljevanja, ko je očistil deželo in hišo, je poslal Acaljávega sina Šafána, voditelja mesta Maasejája in Joaházovega sina letopisca Joáha, da popravi hišo Gospoda, svojega Boga.⁹Ko so prišli k velikemu duhovniku Hilkijáju so izročili denar, ki je bil

^b 33,19: *vidcev*: ali, hebr. Hosai; prerok.

^c 33,23: *bolj*...: hebr. pomnožil prestopek.

^d 33,25: [Leta 641 pr. Kr.]

^e 34,3: [Leta 643 pr. Kr.]

^f 34,3: [Leta 630 pr. Kr.]

^g 34,4: *podobe*: ali, sončne podobe.

^h 34,4: *grobovih*: hebr. obličju grobov.

ⁱ 34,6: *motikami*: ali, macolami.

^j 34,7: *poteptal*: hebr. spremenil.

^k 34,8: [Leta 624 pr. Kr.]

33,21: 2 Kr
21,19–25
34,1: 2 Kr 22,1
34,3: 1 Kr 13,2
34,4: 3 Mz
26,20
34,14: 2 Kr 22,8
34,20:
2 Kr 22,12
34,22:
2 Kr 22,14

prinesen v Božjo hišo, ki so ga zbrali Lévijevci, ki so varovali vrata, iz roke Manáseja, Efrájima in vsega Izraelovega preostanka in od vsega Juda in Benamina in se vrnili v Jeruzalem.¹⁰Položili so *ga* v roko delavcev, ki so imeli nadzor nad Gospodovo hišo in ga izročili delavcem, ki so delali v Gospodovi hiši, da hišo popravijo in izboljšajo.¹¹Izročila sta *ga* celo rokodelcem in graditeljem, da kupijo klesan kamen, les za vezi in da tlakujejo^lhiše, ki so jih Judovi kralji uničili.¹²Možje so zvesto opravljal delo in njihovi nadzorniki so *bili* Jahat in Obadjá, Lévijevca izmed Meraríjevih sinov; Zeharjá in Mešulám izmed Kehátovih sinov, da bi *ga* nadzirali in *drugi izmed* Lévijevcev, vsi, ki so vešči glasbenih instrumentov.¹³*Bili* so tudi nad nosilci bremen in *bili* so nadzorniki vseh teh, ki so na kakršen koli način opravljal delo. Izmed Lévijevcev so *bili* pisarji, častniki in vratarji.

¹⁴Ko so jemali ven denar, ki je bil prinesen v Gospodovo hišo, je duhovnik Hilkijá našel knjigo Gospodove postave, ki je bila *dana* po Mojzesu.^m¹⁵Hilkijá je odgovoril in pisarju Šafánu rekel: »V Gospodovi hiši sem našel knjigo postave.« In Hilkijá je knjigo izročil Šafánu.¹⁶Šafán je knjigo odnesel h kralju in *[poleg tegaj]* kralju prinesel besedo, rekoč: »Vse, kar je bilo poverjeno tvojimⁿslužabnikom, so *to storili*.«¹⁷Skupaj so zbrali^odenar, ki je bil najden v Gospodovi hiši ter ga izročili v roko nadzornikov in delavcev.¹⁸Potem je pisar Šafán povedal kralju, rekoč: »Duhovnik Hilkijá mi je izročil knjigo.« In Šafán jo ^pje bral pred kraljem.¹⁹Zgodilo se je, ko je kralj slišal besede postave, da je pretrgal svoja oblačila.²⁰Kralj je ukazal Hilkijáju, Šafánovemu sinu Ahikámu, Mihajájevemu sinu Abdónu,^qpisarju Šafánu in kraljevemu služabniku Asajáju, rekoč:²¹»Pojdite, vprašajte Gospoda zame in za tiste, ki so preostali v Izraelu in Judu, glede besed knjige, ki se je našla, kajti velik je Gospodov bes, ki je izlit na nas, ker se naši očetje niso držali Gospodove besede, da bi delali po vsem, kar je napisano v tej knjigi.«²²Hilkijá in *tisti*, ki jih je kralj *določil*, so odšli k prerokinji Huldi, ženi Šalúma, Tikvávega sina, Hasrájevega^r sina, varuha garderobe^s(torej prebivala je v Jeruzalemu, v drugem okraju)^tin ji prav tako govorili.

²³Odgovorila jim je: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Povejte človeku, ki vas je poslal k meni:›²⁴Tako govori Gospod: ›Glejte, zlo bom privadel nad ta kraj in nad njegove prebivalce, celo vsa prekletstva, ki so zapisana v knjigi, ki so jo brali pred Judovim kraljem,²⁵ker so me zapustili in zažigali kadilo drugim bogovom, da bi me lahko dražili do jeze z vsemi deli svojih rok, zato bo moj bes izlit na ta kraj in ne bo pogašen.²⁶Kar se tiče Judovega kralja, ki vas je poslal, da poizveste od Gospoda, mu boste rekli takole: ›Tako govori

^l 34,11: *tlakujejo*...: ali, naredijo ostrešja hiš.

^m 34,14: *Mojzesu*: hebr. Mojzesovi roki.

ⁿ 34,16: *tvojim*...: hebr. roki tvojih služabnikov.

^o 34,17: *zbrali*: ali, izlili, ali, stopili.

^p 34,18: *jo*...: hebr. je v njej.

^q 34,20: *Abdónu*: ali, Ahbórju.

^r 34,22: *Hasrájevega*: tudi imenovanega, Harhásovega.

^s 34,22: *garderobe*: ali, oblek.

^t 34,22: *v drugem okraju*: ali, v šoli, ali, v drugem delu.

Gospod, Izraelov Bog, glede besed, ki si jih slišal:
²⁷ »Ker je bilo tvoje srce nežno in si se ponižal pred Bogom, ko si slišal njegove besede zoper to mesto in zoper njegove prebivalce in se ponižuješ pred menoj in si pretrgal svoja oblačila in jokal pred menoj; celo tudi jaz sem te slišal,« govori Gospod.
²⁸ »Glej, zbral te bom k tvojim očetom in v miru boš zbran k svojemu grobu niti tvoje oči ne bodo videle vsega zla, ki ga bom privedel nad ta kraj in nad prebivalce istega.« Tako so kralju ponovno prinesli besedo.

²⁹ Potem je kralj poslal in zbral skupaj vse starešine iz Juda in Jeruzalema.³⁰ Kraj je odšel gor v Gospodovo hišo in vsi Judovi možje, prebivalci Jeruzalema, duhovniki, Lévijevci in vse ljudstvo, veliki ^uin mali, in na njihova ušesa je bral vse besede knjige zaveze, ki se je našla v Gospodovi hiši.³¹ Kralj je stal na svojem mestu in sklenil zavezo pred Gospodom, da hodi za Gospodom in da se drži njegovih zapovedi, njegovih pričevanj in njegovih zapovedi z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo, da izpolni besede zaveze, ki so zapisane v tej knjigi.³² Vsem, ki so bili ^vprisotni v Jeruzalemu in Benjaminu, je velel, da pristopijo k temu. Prebivalci Jeruzalema so storili glede na zavezo Boga, Boga svojih očetov.³³ Jošija je odvzel vse ogabnosti iz vseh dežel, ki so pripadale Izraelovim otrokom in pripravil vse, ki so bili ^wprisotni v Izraelu, da služijo, torej da služijo Gospodu, svojemu Bogu. In vse svoje dni se niso odvrnili od ^xsledenja Gospodu, Bogu svojih očetov.

35 Poleg ^ytega je Jošija praznoval pasho Gospodu v Jeruzalemu. Na štirinajsti dan prvega meseca so zaklali pashalno jagnje.² Postavil je duhovnike po njihovih zadolžitvah in jih ohrabil, da služijo v Gospodovi hiši.³ Lévijevcem, ki so učili ves Izrael, ki so bili sveti Gospodu, je reklo: »Sveto skrinjo postavite v hišo, ki jo je zgradil Salomon, Davidov sin, Izraelov kralj. Ta naj ne bo breme na vaših ramah. Služite torej Gospodu, svojemu Bogu in njegovemu ljudstvu Izraelu⁴ in pripravite se po hišah svojih očetov, po svojih skupinah glede na pisanje Izraelovega kralja Davida in glede na pisanje njegovega sina Salomona.⁵ Stojte na svetem kraju, glede na razdelitve družin ^zočetov, vaših bratov [od] ljudstva, ^ain glede na razdelitev družin Lévijevcev.⁶ Tako zakoljite pashalno jagnje, se posvetite in pripravite svoje brate, da bodo lahko storili glede na Gospodovo besedo, po Mojzesovi roki.⁷ Jošija je dal ^bljudstvu od tropa jagnjeta in kozličke, vse za pashalne daritve, za vse, ki so bili prisotni, do številke trideset tisoč in tri tisoč bikcev. To je bilo od kraljevega imetja.⁸ Njegovi princi so voljno ^cdali ljudstvu, duhovnikom in Lévijevcem. Hilkijá, Zeharjá in Jehiél, voditelji Božje hiše, so dali duhovnikom za pashalne daritve dva tisoč

in šeststo [glav] majhne živine in tristo volov.⁹ Tudi Konanjá, Šemajá in Netanél, njegovi bratje in Hašabjá, Jeiél in Jozabád, vodje Lévijevcev, so dali ^dLévijevcem za pashalne daritve pet tisoč [glav] majhne živine in petsto volov.¹⁰ Tako je bila služba pripravljena in duhovniki so stali na svojem kraju in Lévijevci po svojih skupinah, glede na kraljevo zapoved.¹¹ Zaklali so pashalno jagnje in duhovniki so poškropili *kri* iz njihovih rok, Lévijevci pa so *jih* odrli.¹² Odstranili so žgalne daritve, da bi jih lahko dali glede na oddelke družin ljudstva, da darujejo Gospodu, kakor *je to* zapisano v Mojzesovi knjigi. In tako so storili z volí.¹³ Pashalno jagnje so pekli z ognjem, glede na odredbo. Toda ostale svete daritve so kuhalo v loncih, v kotlih in v ponvah in *jih* naglo ^erazdelili med vse ljudstvo.¹⁴ Potem so pripravili zase in za duhovnike, ker so bili duhovniki, Aronovi sinovi, zaposleni pri darovanju žgalnih daritev in tolšče do noči, zato so Lévijevci pripravili zase in za duhovnike, Aronove sinove.¹⁵ Pevci, Asáfovi sinovi, so bili na svojem mestu, ^fglede na zapoved Davida, Asáfa, Hemána in kraljevega vidca Jedutúna. Vratarji so čakali pri vsakih velikih vratih. Niso mogli oditi od svoje službe, kajti njihovi bratje Lévijevci so pripravljeni zanje.¹⁶ Tako je bila vsa Gospodova služba pripravljena isti dan, da praznujejo pasho in da darujejo žgalne daritve na Gospodovem oltarju, glede na zapoved kralja Jošija.¹⁷ Izraelovi otroci, ki so bili prisotni, ^gso ob tistem času sedem dni praznovali pasho in praznik nekvašenega kruha.¹⁸ Nobene pashe ni bilo podobne tej, ki so jo praznovali v Izraelu, od dni preroka Samuela niti niso vsi Izraelovi kralji praznovali takšne pashe, kot so jo praznovali Jošija, duhovniki, Lévijevci in ves Juda, Izrael in prebivalci Jeruzalema, ki so bili prisotni.^h¹⁹ V osemnajstem letu kraljevanja Jošija so praznovali to pasho.

²⁰ Po vsem tem, ⁱ ko je Jošija pripravil tempelj, je prišel gor iz Egipta kralj Nehu, da se bojuje zoper Kárkemiš pri Evfratu. Jošija je odšel ven zoper njega.²¹ Toda ta je k njemu poslal predstavnike, rekoč: »Kaj imam opraviti s teboj, Judov kralj? Danes nisem prišel zoper tebe, temveč zoper hišo, s ^kkatero imam vojno, kajti Bog mi je zapovedal, da pohitim. Zadrži se pred vmešavanjem z Bogom, ki je z menoj, da te on ne uniči.«²² Kljub temu Jošija svojega obraza ni hotel obrniti od njega, temveč se je preoblekel, da bi se lahko boril z njim in ni prisluhnihil besedam Nehuja iz Božjih ust in je šel, da se bojuje v dolini Megido.²³ Lokostrelci pa so zadeli kralja Jošija in kralj je reklo svojim služabnikom: »Odpeljite me proč, kajti hudo ^lsem ranjen.²⁴ Njegovi služabniki so ga torej vzeli iz tega bojnega voza in ga položili na drug bojni voz, ki ga je imel. Privedli so ga v Jeruzalem in umrl je

^u 34,30: *veliki*...: hebr. od velikih do majhnih.

^v 34,32: *bili*...: hebr. se našli.

^w 34,33: *bili*...: hebr. se našli.

^x 34,33: *od*: hebr. izza.

^y 35,1: [Okoli leta 623 pr. Kr.]

^z 35,5: *družin*: hebr. hiš.

^a 35,5: *ljudstva*: hebr. sinov ljudstva.

^b 35,7: *dal*: hebr. daroval.

^c 35,8: *voljno*: hebr. darovali itd.

^d 35,9: *dali*: hebr. darovali.

^e 35,13: *naglo*...: hebr. naglo primorali, da stečejo med ljudstvo.

^f 35,15: *mestu*: hebr. položaju.

^g 35,17: *prisotni*: hebr. najdeni.

^h 35,18: *prisotni*: hebr. najdeni.

ⁱ 35,20: [Leta 610 pr. Kr.]

^j 35,20: *tempelj*: hebr. hišo.

^k 35,21: s....: hebr. moje vojne.

^l 35,23: *hudo*...: hebr. postal sem bolan.

in bil pokopan v ^menem izmed mavzolejev svojih očetov. Ves Juda in Jeruzalem je žaloval za Jošijem.

²⁵ Jeremija je žaloval za Jošijem in vsi pevci in pevke so do tega dne v svojih žalostinkah govorili o Jošiju in jih naredili za odredbo v Izraelu. Glej, zapisane so v žalostinkah. ²⁶ Torej preostala izmed Jošijevih dejanj in njegova dobrota, ⁿglede na to, kar je bilo napisano v Gospodovi postavi ²⁷ in njegova dejanja, prva in zadnja, glej, zapisana so v knjigi Izraelovih in Judovih kraljev.

36 Potem ^oje ljudstvo dežele vzelo Jošijevega sina Joaháza in ga v Jeruzalemu postavilo [za] kralja namesto njegovega očeta. ² Joaház je bil star triindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval tri mesece. ³ Egiptovski kralj ga je odstavil ^Pv Jeruzalemu in deželo obsodil ^qna sto talentov srebra in talent zlata.

⁴ Egiptovski kralj je postavil njegovega brata Eljakíma [za] kralja nad Judom in Jeruzalemom ter njegovo ime spremenil v Jojakím. Neno je vzel njegovega brata Joaháza in ga odvedel v Egipt.

⁵ Jojakím je bil star petindvajset let, ^rko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljevati enajst let. Počel je to, kar je bilo zlo v očeh Gospoda, njegovega Boga. ⁶ Zoper ^snjega je prišel gor babilonski kralj Nebukadnezar in ga zvezal v okove, ^tda ga odvede v Babilon. ^u Nebukadnezar ^v je v Babilon odnesel tudi posode Gospodove hiše in jih postavil v svoj tempelj v Babilonu. ⁸ Torej preostala izmed Jojakímovih dejanj in njegove ogabnosti, ki jih je storil in to, kar je bilo najdeno v njem, glej, ta so zapisana v knjigi Izraelovih in Judovih kraljev, in namesto njega je zakraljeval njegov sin Jojahín. ^w

⁹ Jojahín je bil star osem let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval tri mesece in deset dni. Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh. ¹⁰ Ko ^xje minilo leto, ^yje kralj Nebukadnezar poslal in ga privedel v Babilon, s čudovitimi ^zposodami Gospodove hiše in je njegovega brata Sedekíja ^a postavil [za] kralja nad Judom in Jeruzalemom.

¹¹ Sedekíja je bil star enaindvajset let, ko je začel kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enajst let. ¹² Počel je to, kar je bilo zlo v očeh Gospoda, njegovega Boga in se ni ponižal pred prerokom

^m 35,24: v...: ali, med mavzoleji.

ⁿ 35,26: **dobrota**: hebr. prijaznost.

^o 36,1: [Leta 610 pr. Kr.]

^p 36,3: **odstavil**...: hebr. odstranil.

^q 36,3: **obsodil**: hebr. obdavčil.

^r 36,5: [Leta 610 pr. Kr.]

^s 36,6: [Leta 607 pr. Kr.]

^t 36,6: **okove**: ali, verige.

^u 36,6: [Leta 606 pr. Kr.]

^v 36,7: [Leta 599 pr. Kr.]

^w 36,8: **Jojahín**: tudi imenovan, Jehoníja, ali, Konija.

^x 36,10: **Ko**...: hebr. Ob povratku leta.

^{35,24:}
Zah 12,11
^{36,1:} 2 Kr 23,30
^{36,7:} 2 Kr 24,13
^{36,7:} Dan 1,1-2
^{36,8:} 1 Krn 3,16
^{36,8:} Jer 22,24
^{36,9:} 2 Kr 24,8
^{36,10:}
2 Kr 24,17
^{36,10:} Jer 37,1
^{36,11:} Jer
^{52,1-11}
^{36,11:}
2 Kr 24,18
^{36,15:} Jer 25,3
^{36,15:} Jer 35,15
^{36,17:} 2 Kr 25,1
^{36,21:} Jer 25,9
^{36,21:} Jer 25,12
^{36,21:} Jer 29,10
^{36,21:} 3 Mz
^{26,34-35}
^{36,21:}
3 Mz 26,43
^{36,22:} Ezr 1,1
^{36,22:} Jer
^{25,12-13}
^{36,22:} Jer 29,10

Jeremijem, ki je govoril iz Gospodovih ust. ¹³ Upri
b se je tudi zoper kralja Nebukadnezarja, ki ga je pripravil, da priseže pri Bogu. Toda otrdel je svoj vrat in zakrnil svoje srce pred obrnitvijo h Gospodu, Izraelovemu Bogu.

¹⁴ Poleg tega so se vse vodje izmed duhovnikov in ljudstva zelo pregrešili za vsemi ogabnostmi poganov in oskrnili Gospodovo hišo, ki jo je posvetil v Jeruzalemu. ¹⁵ Gospod, Bog njihovih očetov je pošiljal k njim po svojih ^cposlancih, zgodaj ^dvstajal in posiljal, ker je imel sočutje do njegovega ljudstva in do njegovih prebivališč. ¹⁶ Toda zasmehovali so Božje poslance, prezirali njegove besede in zlorabliali njegove prroke, dokler ni zoper njegovo ljudstvo vstal Gospodov bes, dokler tam ni bilo zdravila. ^e ¹⁷ Zato ^f je nadnje privedel kralja Kaldejcev, ki je njihove mladeniče usmrtil z mečem v hiši njihovega svetišča in ni imel sočutja nad mladeničem ali mladenko, starcem ali tistim, ki je sklonjen zaradi starosti; vse *jih* je izročil v njegovo roko. ¹⁸ Vse posode Božje hiše, velike in majhne, zaklade Gospodove hiše in kraljeve zaklade in [zaklade] njegovih princev; vse *te* je prinesel v Babilon. ¹⁹ Zažgali ^gso Božjo hišo, porušili jeruzalemsko obzidje, vse palače požgali z ognjem in uničili vse njegove čudovite posode. ²⁰ Tiste, ^hki so pobegnili pred mečem, je odvedel v Babilon, kjer so bili služabniki njemu in njegovim sinovom do kraljevanja perzijskega kraljestva, ²¹ da izpolni Gospodovo besedo po Jeremijevih ustih, dokler se dežela ne naužije svojih šabat, *kajti* dokler leži zapuščena, praznuje šabate, da izpolni sedemdeset let.

²² Torej v prvem letu ⁱ perzijskega kralja Kira, da bi se Gospodova beseda, govorjena po ustih Jeremija, lahko dovršila, je Gospod razvnel duha perzijskega kralja Kira, da je naredil razglas po vsem svojem kraljestvu in *ga položil* tudi v pisanje, rekoč: ²³ »Tako govorí Kir, kralj Perzije: ›Vsa kraljestva zemlje je Gospod, Bog nebes, izročil meni in zadolžil me je, da mu zgradim hišo v Jeruzalemu, ki je v Judeji. Kdo je tukaj med vami izmed vsega njegovega ljudstva? Gospod, njegov Bog naj bo z njim in naj ta gre gor.«

^y 36,10: [Leta 599 pr. Kr.]

^z 36,10: **čudovitimi**...: hebr. posodami želja.

^a 36,10: **Sedekíja**: ali, Matanája, brata njegovega očeta.

^b 36,13: [Leta 593 pr. Kr.]

^c 36,15: **svojih**...: hebr. roki svojih poslancev.

^d 36,15: **zgodaj**: to je, nenehno in previdno.

^e 36,16: **zdravila**: hebr. ozdravljenja.

^f 36,17: [Leta 590 pr. Kr.]

^g 36,19: [Leta 588 pr. Kr.]

^h 36,20: **Tiste**...: hebr. Preostanek od meča.

ⁱ 36,22: [Leta 536 pr. Kr.]

Ezrova knjiga

[Ezrova knjiga kaže, kako Bog izpolni svojo oblubo, da bo po sedemdesetih letih izgnanstva vrnil svoje ljudstvo v oblubljeno deželo. Izraelov »drugi eksodus«, tokratni iz Babilona, je manj impresiven kot vrnitev iz Egipta, saj se za odhod iz Babilona odloči le preostanek.]

To je knjiga o dveh vrnitvah iz Babilona – o prvi, pod Zerubabéлом, da obnovi tempelj (), in o drugi pod Ezrovim vodstvom, da obnovi duhovno stanje ljudstva (). Med tema dvema poročiloma je skoraj šest desetletij razmika, v katerem Estera živi in vlada kot kraljica v Perziji.

Ezra je aramejska oblika hebrejske besede *ezer*, »pomoč«, in morda pomeni »Jahve pomaga«. Ezra in Nehemija sta bila prvotno povezana v eno knjigo, ker sta kot Koniški knjigi, Ezra in Nehemija veljali za eno neprekinjeno zgodovino. Septuaginta, grška jezikovna različica Stare zaveze, prevedena v tretjem stoletju pred našim štetjem, Ezra-Nehemija imenuje *Esdras Deuteron*, »Druga Ezra«. Prva Ezra je ime apokrifne knjige Esdras. Latinski naslov je *Liber Primus Esdrae*, »Prva Ezrova knjiga«. V latinskem Svetem pismu se Ezra imenuje Prva Ezra, Nehemija pa Druga Ezra.

1. Vrnitev iz Babilona v Jeruzalem (1-2).
2. Zerubabél vodi obnovo templja in nasprotovanje sovražnikov (3-6).
3. Ezra skrbi za obnovo, prihod druge skupine v Jeruzalem, odslovitev tujih žensk (7-10).]

1 Torej v prvem ^aletu perzijskega kralja Kira, da se je lahko izpolnila Gospodova beseda po Jeremijevih ustih, je Gospod razvnel duha perzijskega kralja Kira, da je naredil ^bbrazglas po vsem svojem kraljestvu in *ga položil* tudi v pisanje, rekoč:² »Tako govori perzijski kralj Kir: »Gospod, Bog nebes, mi je izročil vsa kraljestva zemlje in me zadolžil, da mu zgradim hišo v Jeruzalemu, ki je v Judeji.³ Kdo je tam med vami izmed vsega njegovega ljudstva? Njegov Bog bo z njim in ta naj gre gor v Jeruzalem, ki je v Judeji in zgradi hišo Gospodu, Izraelovemu Bogu (on je Bog), ki je v Jeruzalemu.⁴ Kdorkoli pa ostaja na kateremkoli kraju, kjer začasno biva, naj mu ^cmožje iz njegovega kraja pomagajo s srebrom, z zlatom, z dobrinami in z živalmi, poleg prostovoljnih daritev za Božjo hišo, ki je v Jeruzalemu.«⁵

⁵ Potem so vstali vodja očetov Juda in Benjamina, duhovniki in Lévijevci, z vsemi *tistimi*, ki jih je dvignil Božji duh, da gredo gor gradit Gospodovo hišo, ki je v Jeruzalemu.⁶ Vsi, ki so *bili* okoli njih, so svoje ^ddroke okreplili s posodami iz srebra, z zlatom, z dobrinami in z živalmi in z dragocenimi stvarmi, poleg vsega, kar so prostovoljno darovali.

⁷ Kralj Kir je prinesel tudi posode iz Gospodove hiše, ki jih je Nebukadnezar prinesel iz Jeruzalema in jih postavil v hišo svojih bogov,⁸ celo tiste je perzijski kralj Kir prinesel naprej po roki zakladnika Mitridáta in jih odštel Judovemu princu Šešbacárju.^e ⁹To je njihovo število: trideset velikih pladnjev iz zlata, tisoč velikih pladnjev iz srebra, devetindvajset nožev,¹⁰ trideset umivalnikov iz zlata, srebrnih umivalnikov druge vrste štiristo deset in tisoč drugih posod.¹¹ Vseh posod iz zlata in iz srebra je bilo pet tisoč štiristo. Vse te je

1,0: 1-6
1,0: 7-10
1,1: 2 Krn 36,22
1,1: Jer 25,12
1,1: Jer 29,10
1,2: Iz 44,28
1,2: Iz 45,1
1,2: Iz 45,13
1,7: 2 Kr 24,13
1,7: 2 Krn 36,7
1,8: Ezr 5,14
2,1: Neh 7,6
2,2: Neh 7,7
2,6: [Neh 7,11]
2,10: Neh 7,15
2,18: Neh 7,24
2,20: Neh 7,25
2,24: Neh 7,28

Šešbacár prinesel gor s *tistimi* iz ujetništva, ki so bili iz Babilona privedeni gor v Jeruzalem.

2 Torej ^gto so otroci iz province, ki se je dvignila iz ujetništva, izmed tistih, ki so bili odvedeni proč, ki jih je babilonski kralj Nebukadnezar odvedel v Babilon in so ponovno prišli v Jeruzalem in Judejo, vsak v svoje mesto,² ki so prišli z Zerubabéлом: Ješúa, Nehemija, ^hSerajá,ⁱ Reelajá, ^jMordohaj, Bilšán, Mispar, ^kBigváj, Rehúm ^lin Baaná. Število mož Izraelovega ljudstva:³ Paroševih otrok dva tisoč sto dvainsedemdeset;⁴ Šefatjájevih otrok tristo dvainsedemdeset;⁵ Aráhovih otrok sedemsto petinsedemdeset;⁶ Pahat Moábovih otrok, od otrok Ješúa in Joába, dva tisoč osemsto dvanajst; ⁷ Elámovih otrok tisoč dvesto štiriinpetdeset; ⁸ Zatújevih otrok devetsto petinštirideset; ⁹ Zakájevih otrok sedemsto šestdeset;¹⁰ Baníjevih, ^m otrok šeststo dvainštirideset. ¹¹ Bebájevih otrok šeststo triindvajset;¹² Azgádovih otrok tisoč dvesto dvaindvajset;¹³ Adonikámovih otrok šeststo šestinšestdeset;¹⁴ Bigvájevih otrok dva tisoč šestinpetdeset;¹⁵ Adínovih otrok štiristo štiriinpetdeset;¹⁶ Atérjevih otrok, od Ezekíja, osemindvetdeset;¹⁷ Becájevih otrok tristo triindvajset;¹⁸ Jorájevih ⁿ otrok sto dvanajst;¹⁹ Hašúmovih otrok dvesto triindvajset;²⁰ Gibárjevih ^o otrok petindevetdeset;²¹ otrok iz Betlehema sto triindvajset;²² mož iz Netófe šestinpetdeset;²³ mož iz Anatóta sto osemindvajset;²⁴ otrok iz Azmáveta ^p dvainštirideset;²⁵ otrok iz Kirját Aríma, Kefíre in Beeróta sedemsto triinštirideset;²⁶ otrok iz Rame in Gabe šeststo enaindvajset;²⁷ mož iz Mihmásá sto dvaindvajset;²⁸ mož iz Betela in Aja dvesto triindvajset;²⁹ otrok iz Nebója dvainpetdeset;³⁰ otrok iz Magbíša sto

^a 1,1: [Okoli leta 536 pr. Kr.]

^b 1,1: *naredil*...: hebr. storil glasu, da opravi.

^c 1,4: *mu*: hebr. ga možje iz njegovega kraja dvignejo.

^d 1,6: *svoje*...: to je, jim pomagali.

^e 1,8: [Šešbacár: hebr. Zerubabélovo perzijsko ime.]

^f 1,11: *ujetništva*: hebr. prevoza.

^g 2,1: [Okoli leta 536 pr. Kr.]

^h 2,2: [Nehemija: hebr. Jahvejeva tolažba.]

ⁱ 2,2: *Serajá*: tudi imenovan, Azarjá.

^j 2,2: *Reelajá*: ali, Raamjá.

^k 2,2: *Mispar*: ali, Mispéret.

^l 2,2: *Rehúm*: ali, Nehum.

^m 2,10: *Baníjevih*: tudi imenovan, Binúja.

ⁿ 2,18: *Jorá*: tudi imenovan, Haríf.

^o 2,20: *Gibár*: tudi imenovan, Gibeón.

^p 2,24: *Azmáveta*: tudi imenovanega, Bet Azmávet.

šestinpetdeset; ³¹ otrok iz drugega Eláma tisoč dvesto štiriinpetdeset; ³² otrok iz Haríma tristo dvajset; ³³ otrok iz Loda, Hadída ^qin Onója sedemsto petindvajset; ³⁴ otrok iz Jerihe tristo petinštirideset; ³⁵ otrok iz Senaája tri tisoč šeststo trideset.

³⁶ Duhovniki: Jedajájevi otroci iz Ješúove hiše devetsto triinsedemdeset; ³⁷ Imérjevh otrok tisoč dvainpetdeset; ³⁸ Pašhúrjevh otrok tisoč dvesto sedeminštirideset; ³⁹ Harímovih otrok tisoč sedemnajst.

⁴⁰ Lévijevci: otroci Ješúa in Kadmiéla, od Hodavijájevh ^r otrok štiriinsedemdeset.

⁴¹ Pevci: Asáfovih otrok sto osemindvajset.

⁴² Otroci vratarjev: Šálumovi otroci, Atérjevi otroci, Talmónovi otroci, Akúbovi otroci, Hatítájevi otroci, Šobájevi otroci, vseh sto devetintrideset.

⁴³ § Netinimci: ^sCihájevi otroci, Hasufájevi otroci, Tabaótovi otroci, ⁴⁴ Kerósovi otroci, Siáhovi, ^totroci, Padónovi otroci, ⁴⁵ Lebanájevi otroci, Hagabájevi otroci, Akúbovi otroci, ⁴⁶ Hagábovi otroci, Salmájevi ^uotroci, Hanánovi otroci, ⁴⁷ Gidélovi otroci, Gaharjevi otroci, Reajájevi otroci, ⁴⁸ Recínovi otroci, Nekodájevi otroci, Gazámovi otroci, ⁴⁹ Uzájevi otroci, Paséahovi otroci, Besájevi otroci, ⁵⁰ Asnájevi otroci, otroci Meunéjcev, otroci Nefuséjcev, ^v51 Bakbúkovi otroci, Hakufájevi otroci, Harhúrjevi otroci, ⁵² Baclútovi ^wotroci, Mehidájevi otroci, Haršájevi otroci, ⁵³ Barkósovi otroci, Siserájevi otroci, Temahovi otroci, ⁵⁴ Neciahovi otroci, Hatifájevi otroci.

⁵⁵ Otroci Salomonovih služabnikov: Sotájevi otroci, Soféretovi otroci, Perudájevi ^xotroci,

⁵⁶ Jaaláhjevi otroci, Darkónovi otroci, Gidélovi otroci, ⁵⁷ Šefatjájevi otroci, Hatílovi otroci, Pohéret Cebájimovi otroci, Amíjevi ^yotroci. ⁵⁸ § Vseh Netinimcev in otrok Salomonovih služabnikov je bilo tristo dvaindevetdeset. ⁵⁹ In to so bili tisti, ki so odšli gor iz Tel Melaha, Tel Harše, Kerúba, Adana ^zin Imérja, toda niso mogli pokazati hiše svojega očeta in svojega semena, ^ače so bili iz Izraela: ⁶⁰ Delajájevi otroci, Tobijevi otroci, Nekodájevi otroci, šeststo dvainpetdeset.

⁶¹ Izmed otrok duhovnikov: Habajájevi otroci, Kocovi otroci, otroci Barzilája; ki si je vzel ženo izmed hčera Gileádca Barzilája in je bil imenovan po njihovem imenu. ⁶² Ti so iskali svoj seznam med tistimi, ki so bili prešteti po rodovniku, toda niso ^bbili najdeni, zato so bili le-ti, kakor omadeževani, odstranjeni od duhovništva. ⁶³ § In Tirsata ^cjim je rekel, da naj ne jedo od najsvetejših stvari, dokler ne vstane duhovnik z Urímom ^d in Tumímom. ^e

^{2,31:} Ezr 2,7
^{2,36:} 1 Krn 24,7
^{2,37:} 1 Krn 24,14
^{2,38:} 1 Krn 9,12
^{2,39:} 1 Krn 24,8
^{2,40:} Ezr 3,9
^{2,40:} Neh 7,43
^{2,58:} Joz 9,21
^{2,58:} Joz 9,27
^{2,58:} 1 Krn 9,2
^{2,58:} 1 Kr 9,21
^{2,61:} [2 Sam 19,31-39]
^{2,63:} 2 Mz 28,30
^{2,69:} 1 Krn 26,20
^{3,2:} Ag 1,1
^{3,2:} Mt 1,12
^{3,2:} Lk 3,27
^{3,2:} Mt 1,12
^{3,2:} Lk 3,27
^{3,2:} 5 Mz 12,5
^{3,4:} 4 Mz 29,12
^{3,4:} 2 Mz 23,16
^{3,7:} Apd 9,3

⁶⁴ Celotne skupnosti je bilo skupaj dvainštirideset tisoč tristo šestdeset, ⁶⁵ poleg njihovih služabnikov in njihovih služabnic, od katerih jih je bilo tam sedem tisoč tristo sedemintrideset. Tam je bilo med njimi dvesto pevcev in pevk. ⁶⁶ Njihovih konjev je bilo sedemsto šestintrideset, njihovih mul dvesto petinštirideset, ⁶⁷ njihovih kamel štiristo petintrideset in njihovih oslov šest tisoč sedemsto dvajset.

⁶⁸ Nekateri izmed vodij očetov so, ko so prišli v Gospodovo hišo, ki je v Jeruzalemu, prostovoljno darovali za Božjo hišo, da se ta postavi na njenem mestu. ⁶⁹ Po svoji zmožnosti so v delovni sklad darovali enainšestdeset tisoč darejkov zlata, pet tisoč funтов srebra in sto duhovniških oblačil. ⁷⁰ Tako so duhovniki, Lévijevci, *nekateri* izmed ljudstva, pevci, vratarji in Netinimci prebivali v svojih mestih in ves Izrael v svojih mestih.

3 Ko je prišel sedmi mesec in so bili Izraelovi otroci v mestih, se je ljudstvo kakor en človek zbralo skupaj v Jeruzalemu. ² Potem je vstal Jocadákov sin Ješúa ^f in njegovi bratje duhovniki in Sealtiélov ^g sin Zerubabél ^h in njegovi bratje in zgradili so oltar Izraelovemu Bogu, da na njem darujejo žgalne daritve, kakor je to zapisano v postavi Mojzesu, Božjega moža. ³ Nad njegovimi podnožji so postavili oltar, kajti strah je bil nad njimi zaradi ljudstva tistih dežel. Na njem so darovali žgalne daritve Gospodu, torej žgalne daritve zjutraj in zvečer. ⁴ Imeli so tudi šotorski praznik, kakor je ta zapisan in darovali so dnevne žgalne daritve po številu, glede na navado, kakor ⁱ je zahtevala vsakodnevna dolžnost. ⁵ Potem so darovali nenehno žgalno daritev, tako na mlaje in ob vseh določenih Gospodovih praznikih, *[tisti]*, ki so bili posvečeni in od vsakega, ki je voljno daroval prostovoljno daritev Gospodu. ⁶ Od prvega dne sedmega meseca so začeli darovati žgalne daritve Gospodu. Toda temelj ^jGospodovega templja še ni bil položen. ⁷ Denar so dajali tudi zidarjem in tesarjem; ^k in hrano, pijačo in olje tistim iz Sidóna in tistim iz Tira, da iz Libanona pripeljejo cedrova drevesa k morju pri Jopi, glede na dovoljenje, ki so ga imeli od perzijskega kralja Kira.

⁸ Torej v drugem letu svojega prihoda k Božji hiši v Jeruzalemu, v drugem mesecu, so začeli Sealtiélov sin Zerubabél, Jocadákov sin Ješúa in preostanek izmed njihovih bratov duhovnikov in Lévijevcev in vsi tisti, ki so prišli iz ujetništva v Jeruzalem in določili so Lévijevce, od dvajset let stare in navzgor, da poženejo delo Gospodove hiše. ⁹ Potem so skupaj ^mvstali Ješúa, s svojimi sinovi in svojimi brati, Kadmiél in njegovi sinovi,

^q 2,33: *Hadíd*: ali, Haríd, kakor je to v nekaterih kopijah.

^r 2,40: *Hodavijá*: tudi imenovan, Juda ali Hodavjá.

^s 2,43: [Netinimci: tempeljski služabniki v starodavnem Jeruzalemu.]

^t 2,44: *Siáhovi*: tudi imenovan, Siájevi.

^u 2,46: *Salmájevi: tudi imenovan*: Samlájevi.

^v 2,50: *Nefuséjec*: tudi imenovan, Nefiséjec.

^w 2,52: *Baclútovi*: tudi imenovan, Baclitovi.

^x 2,55: *Perudá*: tudi imenovan, Peridá.

^y 2,57: *Amíjevi*: tudi imenovan, Amónovi.

^z 2,59: *Adana*: tudi imenovanega, Adóna.

^a 2,59: *semena*: ali, porekla.

^b 2,62: *niso...*: hebr. umazani so bili od duhovništva.

^c 2,63: *Tirsata*: ali, voditelj.

^d 2,63: [Urímom: hebr. luči; kamenčki, shranjeni v mošnjičku na naprsniku velikega duhovnika, uporabljeni za določanje Božje odločitve pri določenih vprašanjih in težavah.]

^e 2,63: [Tumím: hebr. popolnosti; kamenčki, ki so služili kot sredstvo za dosego svetega žreba, uporabljeni z Urímom, da se razodene Božja volja.]

^f 3,2: *Ješúa*: ali, Jošua.

^g 3,2: *Sealtiélov*: gr. Šaltiélov.

^h 3,2: *Zerubabél*: gr. Zorobabel.

ⁱ 3,4: *kakor...*: hebr. stvar dneva na svoj dan.

^j 3,6: *temelj...*: hebr. Gospodov tempelj še ni bil utemeljen.

^k 3,7: *tesarjem*: ali, delavcem.

^l 3,8: [Leta 535 pr. Kr.]

^m 3,9: *skupaj*: hebr. kot eden.

Judoviⁿ sinovi, da postavijo delavce v Božji hiši, Henadádove sinove z njihovimi sinovi in njihovimi brati Lévijevci.¹⁰ Ko so graditelji položili temelj Gospodovemu templju, so postavili duhovnike v njihovi obleki s trobentami in Lévijevce, Asáfove sinove, s cimbalami, da hvalijo Gospoda, po odredbi Izraelovega kralja Davida.¹¹ Peli so skupaj po skupini v slavljenju in zahvaljevanju Gospodu, ker je dober, kajti njegovo usmiljenje do Izraela traja večno. In vse ljudstvo je vriskalo z močnim vzklikanjem, ko so hvalili Gospoda, ker je bil položen temelj Gospodove hiše.¹² Vendar pa so mnogi izmed duhovnikov in Lévijevcev in vodij očetov, ki so bili starodavni ljudje, ki so videli prvo hišo, ko so bili temelji te hiše položeni pred njihovimi očmi, jokali z močnim glasom in mnogi so zaradi radosti na glas vzklikali,¹³ tako da ljudstvo ni moglo razločiti glasu radostnega vzklikanja od glasu jokanja ljudstva, kajti ljudstvo je vzklikalo z glasnim vriskom in zvok je bilo slišati daleč proč.

4 Torej, ko so Judovi in Benjaminovi nasprotniki slišali, da so otroci^o iz ujetništva gradili tempelj Gospodu, Izraelovemu Bogu,² so potem prišli k Zerubabélu in k vodjem očetov ter jim rekli: »Naj gradimo z vami, kajti iščemo vašega Boga, kakor ga iščete vi. Darujemo mu od dni asirskega kralja Asarhadóna, ki nas je privedel sèm gor.«³ Toda Zerubabél, Ješúa in drugi izmed vodij Izraelovih očetov, so jim rekli: »Ničesar nimate z nami, da gradite hišo našemu Bogu, temveč bomo mi sami gradili Gospodu, Izraelovemu Bogu, kakor nam je zapovedal perzijski kralj Kir.«⁴ Potem^q je ljudstvo dežele slabilo roke Judovega ljudstva in jim oteževalo gradnjo⁵ in zoper njih so najeli svetovalce, da onemogočajo njihov namen vse dni perzijskega kralja Kira, celo do kraljevanja perzijskega kralja Dareja.

⁶ In^r v kraljevanju Ahasvérja,^s na začetku njegovega kraljevanja, so mu napisali obtožbo zoper prebivalce Juda in Jeruzalema.

⁷ V dneh^t Artakserksa so Bišlám,^u Mitridát, Tabeél in ostali^v njihovi družabniki, pisali Artakserksu, kralju Perzije. Pisanje pisma je bilo napisano v sirskem^w jeziku in pojasnjeno v sirskem^x jeziku.⁸ Kancler Rehúmu in pisar Šimšáju sta kralju Artakserksu napisala pismo zoper Jeruzalem na ta način.⁹ § Potem so napisali kancler Rehúmu, pisar Šimšáj in ostali^y njegovi družabniki, Dinaji, Afarsatkaji, Tarpelaji, Afarsaji, Arkovci, Babilonci, Susančani, Dehaji in Elámci,¹⁰ in preostanek narodov, ki jih je veliki in plemeniti Asenapár privedel čez in nastanil v mestih Samarije in preostanek, ki so na tej strani reke in itd.^a

¹¹ To^b je prepis pisma, ki so ga poslali k njemu, torej kralju Artakserksu: »Tvoji služabniki, ljudje na tej strani reke itd.¹² To bodi znano kralju, da Judje, ki so od tebe prišli k nam v Jeruzalem, gradijo uporno in slabo mesto in postavili^c so njegove zidove in povezali^d temelje.¹³ To bodi sedaj znano kralju, da će bo to mesto zgrajeno in zidovi^e ponovno postavljeni, potem^f ne bodo plačevali^g pristojbine, davka in carine in tako boš oškodoval prihodke^h kraljev.¹⁴ Torej ker imamo gvezdrževanje od kraljeve palače in to ni primerno za nas, da vidimo kraljevo nečast, smo zato poslali in potrdili kralju,¹⁵ da bo lahko narejena preiskava v knjigi zapisov tvojih očetov. Tako boš našel v knjigi zapisov in spoznal, da je to mesto uporno mesto in škodljivo za kralje in province in da so snovaliⁱ vstaje znotraj^j davnih časov, zaradi katerega razloga je bilo to mesto uničeno.¹⁶ Potrjujemo kralju, da će bo to mesto^k ponovno zgrajeno in njegovi zidovi postavljeni, to pomeni, da ne boš imel nobenega deleža na tej strani reke.¹⁷

¹⁷ Potem^l je kralj poslal odgovor kanclerju Rehúmu, pisarju Šimšáju in ostalim njegovim družabnikom, ki prebivajo v Samariji in k drugim preko reke: »Mir itd.¹⁸ Pismo, ki ste nam ga poslali, je bilo razločno prebrano pred menoj.¹⁹ Zapovedal^m sem in narejena je bila preiskava in najdeno je, da jeⁿ to mesto od starih časov snovalo upor zoper kralje in da sta v njem narejena vstaja in upor.²⁰ Mogočni kralji so bili tudi nad Jeruzalemom, ki je vladal nad vsemi^o deželami onkraj reke in njim so plačevali pristojbino, davek in carino.²¹ Izdajte^p sedaj zapoved, da ti možje prenehajo in da to mesto ne bo zgrajeno, dokler od mene ne bo izdana^q druga zapoved.²² Pazite sedaj, da vam to ne spodeli. Zakaj bi škoda rasla na škodo kraljev?²³

²³ Torej ko je bil prepis Artakserksovega pisma prebran pred Rehúmom, pisarjem Šimšájem in njihovimi družabniki, so v naglici odšli gor v Jeruzalem k Judom in jih s silo^r in močjo pripravili, da odnehajo.²⁴ Potem^s je prenehalo delo Božje hiše, ki je v Jeruzalemu. Tako je prenehalo do drugega leta kraljevanja perzijskega kralja Dareja.

5 Potem^t sta preroka, prerok Agej in Zaharija, Idójev sin, prerokovala Judom, ki so bili^u v Judeji in Jeruzalemu, v imenu Izraelovega Boga, celo^v njim.² Potem sta vstala Šealtiélov sin Zerubabél in Jocadákov sin Ješúa in začela graditi Božjo hišo, ki je v Jeruzalemu in z njima so bili Božji preroki, ki so jima pomagali.

³ Ob istem času je prišel k njim Tatenáj, voditelj na tej strani reke in Šetár Boznáj in njihovi družabniki in so jim rekli tako: »Kdo vam je zapovedal, da

3,9: Ezr 2,40
3,10: 1 Krm 6,31
3,10: Ezr 16,7
3,10: Ezr 25,1
5,1: Ag 1,1
5,1: Zah 1,1

- ^c 4,12: *postavili*: hebr. končali.
- ^d 4,12: *povezali*: kaldejsko. sešili skupaj.
- ^e 4,13: *plačevali*: kaldejsko, dajali.
- ^f 4,13: *prihodke*: ali, moč.
- ^g 4,14: *imamo*...: hebr. smo osoljeni s soljo palače.
- ^h 4,15: *snovali*: kaldejsko, delali.
- ⁱ 4,15: *znotraj*...: hebr. v njegovi sredi.
- ^j 4,17: *družabnikom*: kaldejsko, družbam.
- ^k 4,19: *Zapovedal*...: kaldejsko, Po meni je postavljen odlok.
- ^l 4,19: *je*...: hebr. se je to mesto od starih časov vzdigovalo.
- ^m 4,21: *Izdajte*...: kaldejsko, Naredite odlok, da bodo ti možje prenehali.
- ⁿ 4,23: *s silo*: kaldejsko, z roko.
- ^o 4,24: [Leta 520 pr. Kr.]
- ^p 5,1: [Leta 520 pr. Kr.]

ⁿ 3,9: *Judovi*: tudi imenovani, Hodavijájevi.

^o 4,1: *otroci*...: hebr. sinovi prevoza.

^p 4,2: [Okoli leta 678 pr. Kr.]

^q 4,4: [Leta 534 pr. Kr.]

^r 4,6: [Leta 529 pr. Kr.]

^s 4,6: *Ahasvérja*: hebr. Ahashverosh.

^t 4,7: [Leta 522 pr. Kr.]

^u 4,7: *Bišlám*: ali, v miru.

^v 4,7: *ostali*...: hebr. ostala njihova družba.

^w 4,7: [sirskem: hebr. aramejskem.]

^x 4,7: [sirskem: hebr. aramejskem.]

^y 4,8: *pisar*: ali, tajnik.

^z 4,9: *ostali*...: hebr. ostale njegove družbe.

^a 4,10: *itd*...: kaldejsko. Cheeneth.

^b 4,11: [Leta 522 pr. Kr.]

zgradite to hišo in da postavite to obzidje?«⁴ Potem smo jih vprašali na ta način: »Kako je ime možem, ki delajo ^qto zgradbo?«⁵ Toda oko njihovega Boga je bilo nad Judovimi starešinami, da jim niso mogli storiti, da odnehajo, dokler zadeva ni prišla k Dareju. In potem so glede te *zadeve* po pismu vrnili odgovor.

⁶ § ^rPrepis pisma, ki so ga Tatenáj, voditelj na tej strani reke in Šetár Boznáj in njegovi družabniki Afarsahejci, ki so *bili* na tej strani reke, poslali kralju Dareju.⁷ Poslali so mu pismo, v katerem ^sje bilo napisano takole: >Kralju Dareju, ves mir.⁸ Bodi to znano kralju, da smo šli v judejsko provinco, k hiši vélikega Boga, ki je zgrajena z velikimi ^tkamni in tramove polagajo v zidove in to delo hitro napreduje in uspeva v njihovih rokah.⁹ Potem smo vprašali te starešine *in* jim rekli tako: >Kdo vam je zapovedal, da gradite to hišo in da postavite te zidove?¹⁰ Vprašali smo jih tudi za njihova imena, da ti potrdimo, da lahko napišemo imena mož, ki so *bili* glavni izmed njih.¹¹ In tako so nam vrnili odgovor, rekoč: >Mi smo služabniki Boga nebes in zemlje in gradimo hišo, ki je bila zgrajena teh mnogo let nazaj, ki jo je veliki Izraelov kralj zgradil in postavil.¹² Toda potem ko so naši očetje dražili Boga nebes do besa, jih je dal v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja, Kaldejca, ki je uničil to hišo in ljudstvo odvedel proč v Babilon.¹³ Toda v prvem ^uletu babilonskega kralja Kira je *isti* kralj Kir izdal odlok, da se gradi ta Božja hiša.¹⁴ Tudi posode iz zlata in srebra iz Božje hiše, ki jih je Nebukadnezar vzel iz templja, ki je *bil* v Jeruzalemu in jih prenesel v babilonski tempelj, te je kralj Kir vzel iz babilonskega templja in izročene so bile *nekому*, katerega *ime je bilo* Šešbacár, ki ga je postavil za voditelja^{v15} in mu rekel: >Vzemi te posode, pojdi, odnesi jih v tempelj, ki je v Jeruzalemu in naj bo Božja hiša zgrajena na svojem mestu.¹⁶ Potem je prišel isti Šešbacár *in* položil temelj Božji hiši, ki je v Jeruzalemu in od tega časa celo do sedaj je ta v gradnji in še ni dokončana.¹⁷ Zdaj torej, če se *to zdi* dobro kralju, naj se preišče v kraljevi zakladni hiši, ki je tam v Babilonu, če je to *tako*, da je bil izdan odlok kralja Kira, da se zgradi to Božjo hišo v Jeruzalemu in naj nam kralj pošlje svojo voljo glede te *zadeve*.«¹⁸

6 Potem ^wje kralj Darej izdal odlok in narejena **6** je bila preiskava v hiši zvitkov,^x kjer so bili v Babilonu shranjeni ^yzakladi.² § In tam pri Ahmeti,^z v palači, ki je v provinci Medijcev, je bil najden zvitek in njem je *bil* tako zapisan zapis:³ >V prvem letu kralja Kira je *isti* kralj Kir izdal odlok *glede* Božje hiše v Jeruzalemu: >Naj bo hiša zgrajena, kraj, kjer so darovali daritve in naj bodo njeni temelji trdno položeni. Njena višina *[naj bo]* šestdeset *in* njena širina šestdeset komolcev,⁴ s tremi vrstami velikih kamnov in vrsto iz novih tramov in stroški

naj bodo poravnani iz kraljeve hiše.⁵ Tudi zlate in srebrne posode Božje hiše, ki jih je Nebukadnezar vzel iz templja, ki je v Jeruzalemu in jih prenesel v Babilon, naj bodo povrnjene in ponovno ^aprinesene v tempelj, ki je v Jeruzalemu, *vsako* na svoj kraj in *[naj] jih* prinesejo v Božjo hišo.⁶ § >Sedaj *torej* Tatenáj, voditelj onkraj reke, Šetár Boznáj in vaši ^bdružabniki, Afarsahejci, ki so onkraj reke, bodite daleč od tam.⁷ Pustite delo te Božje hiše. Naj voditelj Judov in starešine Judov zgradijo to Božjo hišo na njenem kraju.⁸ Poleg tega izdajam ^codlok, kaj boste naredili starešinam teh Judov za zgradbo te Božje hiše, da bodo od kraljevih dobrin, ^{celo} od davka onkraj reke, nemudoma izplačani stroški tem možem, da ne bodo ovirani.⁹ In to, kar potrebujejo, tako mlade bikce kakor ovne in jagnjeta za žgalne daritve Bogu nebes, pšenico, sol, vino in olje, glede na določilo duhovnikov, ki so v Jeruzalemu, naj jim bo to čisto gotovo dano dan za dnem,¹⁰ da bodo lahko darovali žrtvovanje prijetnih ^evonjav Bogu nebes in molili za življenje kralja in njegovih sinov.¹¹ Prav tako sem izdal odlok, da kdorkoli bo pred drugačil to besedo, naj bo tram izvlečen dol iz njegove hiše in naj bo postavljen pokonci; naj bo tisti obešen ^fnanj in naj bo zaradi tega njegova hiša narejena za gnojišče.¹² In Bog, ki je svojemu imenu storil, da prebiva tam, naj uniči vse kralje in ljudstvo, ki bo svojo roko položilo, da spremenijo *in* uničijo to Božjo hišo, ki je v Jeruzalemu. Jaz, Darej, sem zapovedal ta odlok. Naj bo hitro uresničen.

¹³ Potem so Tatenáj, voditelj na tej strani reke, Šetár Boznáj in njihovi družabniki tako hitro storili glede na to, kar je kralj Darej poslal.¹⁴ Starešine Judov so gradili in uspevali po prerokovanju prerokov Ageja in Idójevega sina Zaharija. Gradili so in *to končali* glede na zapoved ^gIzraelovega Boga in glede zapovedi Kira, Dareja in Artakserksa, kralja Perzije.¹⁵ Ta hiša je bila končana na tretji dan meseca adárja, ^hki je bil v šestem letu kraljevanja kralja Dareja.

¹⁶ Izraelovi otroci, duhovniki, Lévijevci in preostanek otrok ⁱiz ujetništva, so z radostjo praznovali posvetitev te Božje hiše.¹⁷ Pri posvetitvi te Božje hiše so darovali sto bikcev, dvesto ovnov, štiristo jagnjet. In za daritev za greh za ves Izrael dvanajst kozlov, glede na število Izraelovih rodov.¹⁸ Postavili so duhovnike v svojih oddelkih in Lévijevce po svojih skupinah za Božjo službo, ki je v Jeruzalemu, kakor ^jje to zapisano v Mojzesovi knjigi.¹⁹ Otroci iz ujetništva so praznovali pasho na štirinajsti *dan* prvega meseca.²⁰ Kajti duhovniki in Lévijevci so bili skupaj posvečeni, vsi izmed njih so *bili* čisti in zaklali so pashalno jagnje za vse otroke iz ujetništva in za njihove brate duhovnike in zase.²¹ Izraelovi otroci, ki so ponovno prišli iz ujetništva in vsi tisti, ki so se ločili pred umazanostjo poganov

^q 5,4: **delajo**: kaldejsko, gradijo.

^r 5,6: [Leta 519 pr. Kr.]

^s 5,7: **v katerem**: kaldejsko, sredi katerega.

^t 5,8: **z velikimi**: kaldejsko, s kamni valjenja.

^u 5,13: [Leta 536 pr. Kr.]

^v 5,14: **voditelja**: ali, namestnika.

^w 6,1: [Leta 519 pr. Kr.]

^x 6,1: **zvitkov**: kaldejsko, knjig.

^y 6,1: **shranjeni**...: kaldejsko, zakladi vzdignjeni.

^z 6,2: **Ahmeti**: ali, Ekbátani, ali, v skrinjici.

^a 6,5: **ponovno**...: kaldejsko, gredo.

^b 6,6: **vaši**: kaldejsko, vaše družbe.

^c 6,8: **izdajam**: hebr. je po meni izdan.

^d 6,8: **ovirani**: kaldejsko, primorani odnehati.

^e 6,10: **prijetnih**: kaldejsko, ostalih.

^f 6,11: **obešen**...: kaldejsko, uničen.

^g 6,14: **zapoved**: kaldejsko, odlok.

^h 6,15: [Leta 515 pr. Kr.]

ⁱ 6,16: **otrok**...: hebr. sinov prevoza.

^j 6,18: **kakor**...: kaldejsko, glede na pisanje.

dežele, da iščejo Gospoda, Izraelovega Boga, so jedli 22 in z radostjo so sedem dni praznovali praznik nekvašenega kruha, kajti Gospod jih je naredil radostne in obrnil srce asirskega kralja k njim, da okrepi njihove roke v delu pri Božji hiši Izraelovega Boga.

7 Torej po teh stvareh, ^kv kraljevanju perzijskega kralja Artakserksa, je Ezra, sin Serajája, sinú Azarjája, sinú Hilkijája, ²sinú Šalúma, sinú Cadóka, sinú Ahitúba, ³sinú Amarjája, sinú Azarjája, sinú Merajóta, ⁴sinú Zerahjája, sinú Uzíja, sinú Bukija, ⁵sinú Abišúa, sinú Pinhásá, sinú Eleazarja, sinú Arona, vélikega duhovnika; ⁶ta Ezra odšel gor iz Babilona. Ta je bil več pisar v Mojzesovi postavi, ki jo je dal Gospod, Izraelov Bog. In kralj mu je zagotovil vse njegove zahteve, glede na roko Gospoda, njegovega Boga, nad njim. ⁷In tam so šli gor *nekateri* izmed Izraelovih otrok in izmed duhovnikov, Lévijevcev, pevcev, vratarjev in Netinimcev v Jeruzalem, v sedmem letu kralja Artakserksa. ⁸V petem mesecu ^lje ta prišel v Jeruzalem, kar je bilo v sedmem letu kralja. ⁹Kajti na prvi *dan* prvega meseca ^mje začel ⁿiti gor iz Babilona, in na prvi *dan* petega meseca je prišel v Jeruzalem, glede na dobro roko njegovega Boga nad njim. ¹⁰Kajti Ezra je pripravil svoje srce, da išče Gospodovo postavo in da jo izpolnjuje in da v Izraelu uči zakone in sodbe.

¹¹ Torej to je kopija pisma, ki ga je kralj Artakserks izročil Ezru, duhovniku, pisarju, celo pisarju besed Gospodovih zapovedi in njegovih zakonov Izraelu. ¹²>Artakserks, kralj kraljev, duhovniku Ezru, pisarju ^opostave Boga iz nebes, popoln *mir* itd. ¹³Izdajam odlok, da vsi izmed Izraelovega ljudstva in *izmed* njegovih duhovnikov in Lévijevcev v mojem območju, ki so voljni po svoji lastni svobodni volji, da gredo gor v Jeruzalem, gredo s teboj. ¹⁴Ker si poslan od kralja in od njegovih sedmih svetovalcev, da poizves glede Juda in Jeruzalema, glede na postavo svojega Boga, ki je v twoji roki ¹⁵in da odneseš srebro in zlato, ki so ga kralj in njegovi svetovalci velikodušno darovali Izraelovemu Bogu, katerega prebivališče je v Jeruzalemu ¹⁶ in vse srebro in zlato, ki ga lahko najdeš po vsej babilonski provinci s prostovoljnimi daritvami ljudstva in duhovnikov, prostovoljno darovanega za hišo njihovega Boga, ki je v Jeruzalemu, ¹⁷da boš s tem denarjem lahko naglo kupil bikce, ovne, jagnjeta, z njihovimi jedilnimi daritvami in njihovimi pitnimi daritvami in jih daroval na oltarju hiše svojega Boga, ki je v Jeruzalemu. ¹⁸In karkoli se bo zdelo dobro tebi in tvojim bratom, da storite s preostankom srebra in zlata, to storite po volji svojega Boga. ¹⁹Tudi posode, ki so ti dane za službo hiše svojega Boga, te izroči pred Bogom Jeruzalema. ²⁰Karkoli več bo treba za hišo tvojega Boga, kar boš imel priložnost

7,14: Est 1,14
7,16: Ezra 8,25

dati, daj *to* iz kraljeve zakladne hiše. ²¹Jaz, *torej* jaz, kralj Artakserks, izdajam odlok vsem zakladnikom, ki so onkraj reke, da karkoli bo duhovnik Ezra, pisar postave nebeškega Boga, zahteval od vas, naj bo to naglo storjeno, ²²do sto talentov srebra in do sto mer ^qpšenice in do sto čebrovina in do sto kadi olja, soli pa brez predpisa. ²³Karkoli je zapovedano ^rod Boga iz nebes, naj bo to marljivo storjeno za hišo Boga iz nebes, kajti zakaj bi bil bes zoper kraljestvo kralja in njegovih sinov? ²⁴§ Prav tako vam potrjujemo, da glede kateregakoli izmed duhovnikov in Lévijevcev, pevcev, vratarjev, Netinimcev ali služabnikov te Božje hiše, to ne bo zakonito, da bi nanje naložili pristojbino, davek in carino. ²⁵Ti pa Ezra, po modrosti svojega Boga, ki je v twoji roki, postavi oblastnike in sodnike, ki bodo lahko sodili vse ljudstvo, ki je onkraj reke [Evfrat], vse takšne, ki poznajo zakone tvojega Boga; in učite tiste, ki *jih* ne poznajo. ²⁶Kdorkoli pa ne bo izpolnjeval postave tvojega Boga in kraljeve postave, naj bo nad njim naglo izvršena sodba, bodisi *je to* s smrtjo ali izgnanstvom ^sali zaplembom dobrin ali z ujetništvom.<

²⁷ Blagoslovljen *bodi* Gospod, Bog naših očetov, ki je *takšno stvar*, kot je ta, položil na kraljevo srce, da olepša Gospodovo hišo, ki je v Jeruzalemu ²⁸in mi razširil usmiljenje pred kraljem in njegovimi svetovalci in pred vsemi mogočnimi kraljevimi princi. In okrepljen sem bil, ko je *bila* roka Gospoda, mojega Boga, nad menoj in iz Izraela sem zbral skupaj vodilne može, da gredo gor z menoj.

8 Ti so torej vodje njihovih očetov in *to je* rodovnik tistih, ki so z menoj odšli gor iz Babilona, v kraljevanju kralja Artakserksa. ²Od Pinhásovih sinov Geršóm. Od Itamárjevih sinov Daniel. Od Davidovih sinov Hatúš. ³Od Šehanjájevih sinov, od Paróševih sinov Zeharjá, in z njim je bilo po rodovniku preštetih sto petdeset moških. ⁴Od Pahat Moábovih sinov Eljoenáj, Zerahjájev sin in z njim dvesto moških. ⁵Od Šehanjájevih sinov Jahaziélov sin in z njim tristo moških. ⁶Tudi od Adínovih sinov Jonatanov sin Ebed in z njim petdeset moških. ⁷Od Elámovih sinov Ataljájin sin Ješajá in z njim sedemdeset moških. ⁸Od Šefatjájevih sinov Mihaelov sin Zebadjá in z njim osemdeset moških. ⁹Od Joábovih sinov Jehiélov sin Obadjá in z njim dvesto osemnajst moških. ¹⁰Od Šelomitovih sinov Josifjájev sin in z njim sto šestdeset moških. ¹¹Od Bebájevih sinov Bebájev sin Zeharjá in z njim osemindvajset moških. ¹²Od Azgádovih sinov Katánov sin ^tJohanán in z njim sto deset moških. ¹³Od zadnjih sinov Adonikáma, katerih imena so ta: Elifélet, Jeiél, Šemajá in z njimi šestdeset moških. ¹⁴Tudi od Bigvájevih sinov Utáj in Zabúd ^uin z njima sedemdeset moških.

^k 7,1: [Leta 457 pr. Kr.]

^l 7,8: [Leta 457 pr. Kr.]

^m 7,9: [Okoli leta 457 pr. Kr.]

ⁿ 7,9: *začel*...: hebr. bil temelj vzpona iz.

^o 7,12: *pisarju*...: ali, popolnemu pisarju postave Boga iz nebes, mir itd.

^p 7,14: *od*: kaldejsko, izpred.

^q 7,22: *mer*: *kaldejsko, tovor*; *[mera]*: hebr. okroglia posoda za merjenje tekočin in trdih snovi, vsebuje deset čebrov tekoče mere in deset škafov suhe mere; rabini ocenjujejo na 170 litrov, zgodovinar Jožef Flavij pa na 329 litrov.]

^r 7,23: *zapovedano*: kaldejsko, iz odloka.

^s 7,26: *izgnanstvom*: kaldejsko, z izkoreninjenjem.

^t 8,12: *sin*...: ali, najmlajši sin.

^u 8,14: *Zabúd*: ali, Zahúr, kakor nekateri berejo.

¹⁵ Zbral sem jih skupaj k reki, ki teče proti Ahaváju in tam smo tri dni ostali ^vv šotorih in opazoval sem ljudstvo in duhovnike, pa tam nisem našel nobenega izmed Lévijevih sinov. ¹⁶ Potem sem poslal po Eliézerja, po Ariéla, po Šemajája, po Elnatána, po Jaríba, po Elnatána, po Natána, po Zeharjá in po Mešuláma, vodilne može. Tudi po Jojaríba in po Elnatána, razumna moža. ¹⁷ Poslal sem jih z zapovedjo k Idóju, vodju pri kraju Kasífja in povedal ^wsem jim, kaj naj rečejo Idóju *in* njegovim bratom Netinimcem na kraju Kasífja, ^xda naj bi k nam privedli služabnike za hišo našega Boga. ¹⁸ Z dobro roko našega Boga nad nami so nam privedli razumnega moža izmed Mahlíjevih sinov, sinú Lévijevega, sinú Izraelovega in Šerebjá z njegovimi sinovi in njegovimi brati, osemnajst; ¹⁹ in Hašbjá in z njim Ješajá izmed Meraríjevih sinov, njegove brate in njegove sinove, dvajset. ²⁰ § Tudi od Netinimcev, ki so jih David in princi določili za službo Lévijevcem, dvesto in dvajset Netinimcev. Vsi izmed njih so bili določeni po imenu.

²¹ Potem sem tam, pri reki Ahavá, razglasil post, da bi se lahko užalostili pred našim Bogom, da od njega iščemo pravo pot za sebe in za svoje malčke in za vse svoje imetje. ²² Kajti sram me je bilo, da od kralja zahtevam četo vojakov in konjenikov, da nam pomagajo zoper sovražnika na poti, ker smo kralju govorili, rekoč: »Roka našega Boga je za dobro nad vsemi tistimi, ki ga iščejo, toda njegova moč in njegov bes *sta* proti vsem tem, ki ga zapustijo.« ²³ Tako smo se postili in glede tega iskali svojega Boga in on je bil izprošen od nas.

²⁴ Potem sem ločil dvanajst izmed vodij duhovnikov: Šerebjája, Hašbjája in deset od njihovih bratov z njimi ²⁵ in jim odtehtal srebro, zlato in posode, celó daritev hiše našega Boga, ki so jih kralj, njegovi svetovalci, njegovi poveljniki in ves *tam* prisoten Izrael, darovali. ²⁶ V njihove roke sem celo odtehtal šeststo petdeset talentov srebra in sto talentov srebrnih posod *in* sto talentov zlata, ²⁷ tudi dvajset umivalnikov iz zlata za tisoč darejkov in dve posodi iz finega ^ybakra, dragoceni ^zkakor zlato. ²⁸ Rekel sem jim: »Vi ste sveti Gospodu. Tudi posode so svete in srebro in zlato sta prostovoljno darovana Gospodu, Bogu vaših očetov. ²⁹ Pazite in varujte *jih*, dokler *jih* ne stehtamo pred vodji duhovnikov in Lévijevcem in vodji Izraelovih očetov v Jeruzalemu, v sobah Gospodove hiše.« ³⁰ Tako so duhovniki in Lévijevci vzeli težo srebra, zlata in posod, da *jih* prinesejo v Jeruzalem, v hišo našega Boga.

³¹ Potem smo se na dvanajsti *dan* prvega meseca odpravili od reke Ahavá, da gremo v Jeruzalem in roka našega Boga je bila nad nami in osvobodil nas je iz roke sovražnika in takih, ki ob poti prezijo v zasedi. ³² In prišli smo v Jeruzalem ter tam ostali tri dni.

8,20: Ezr 2,43
9,11: 2 Mz
23,32
9,11: 5 Mz 7,3

³³ Torej na četrti dan so bile po roki Urijájevega sina Meremóta, duhovnika, srebro, zlato in posode stehtane v hiši našega Boga in z njim *je bil* Pinhássov sin Eleazar in z njim *sta bila* Lévijevca Ješúov sin Jozabád in Binújev sin Noádja, ³⁴ po številu *in* po teži vsake in vsa teža je bila ob tistem času zapisana. ³⁵ Tudi otroci tistih, ki so bili odvedeni proč, ki so prišli iz ujetništva, so darovali žgalne daritve Izraelovemu Bogu: dvanajst bikcev za ves Izrael, šestindevetdeset ovnov, sedeminsedemdeset jagnjet, dvanajst kozlov *za* daritev za greh. Vse to je *je bila* žgalna daritev Gospodu.

³⁶ Kraljeva naročila so izročili kraljevim poročníkom in voditeljem na tej strani reke in ti so podpirali ljudstvo in Božjo hišo.

9 Torej ko ^aso bile te stvari narejene, so prišli k meni princi, rekoč: »Izraelsko ljudstvo, duhovniki in Lévijevci se [še] niso oddvojili od ljudstva dežel. Počnejo glede na njihove ogabnosti, celó [ogabnosti] Kánaancev, Hetejcev, Perizéjcev, Jebusejcev, Amóncev, Moábcev, Egipčanov in Amoréjcev. ² Kajti vzeli so izmed njihovih hčera zase in za svoje sinove, tako da se je sveto seme pomešalo z ljudstvom *teh* dežel. Da, roka princev in vladarjev je bila vodilna v tem prekršku.« ³ Ko sem slišal to stvar, sem pretrgal svoje ogrinjalo in svoj plašč in si pulil lase svoje glave in iz svoje brade ter se osupel usedel. ⁴ Potem so bili zbrani k meni vsi, ki so trepetali ob besedah Izraelovega Boga zaradi prestopka tistih, ki so bili odvedeni proč; in osupel sem sedel do večerne daritve.

⁵ Ob večerni daritvi pa sem se dvignil od svoje potrstosti ^bin s svojo pretrgano obleko in ogrinjalom padel na svoja kolena in razprostrl svoje roke k Gospodu, svojemu Bogu ⁶in rekel: »Oh moj Bog, osramočen sem in zardevam, da bi dvignil svoj obraz k tebi, moj Bog. Kajti naše krivičnosti so narasle nad *našo* glavo in naš ^cprestopek je zrasel do nebes. ⁷ Od dni svojih očetov smo *bili* v velikem prekršku do tega dne in zaradi svojih krivičnosti smo bili mi, naši kralji *in* naši duhovniki izročeni v roko kraljev dežel, meču, ujetništvu, plenu in zmedenosti obraza, kakor *je to* ta dan. ⁸ Sedaj je bila za kratek čas ^dmilost *pokazana* od Gospoda, svojega Boga, da nam pusti ostanek, da pobegne in da nam da klin ^ena njegovem svetem prostoru, da nam naš Bog lahko razsvetli naše oči in nam da majhno poživitev v naše suženjstvo. ⁹ Kajti *bili smo* sužnji, vendar nas Bog v našem suženjstvu ni zapustil, temveč je k nam razsiril usmiljenje v očeh perzijskih kraljev, da nam da poživitev, da postavimo hišo našega Boga, da popravimo ^fnjena opustošenja in da nam da zid v Judu in v Jeruzalemu. ¹⁰ In sedaj, oh naš Bog, kaj bomo rekli po tem? Kajti zapustili smo tvoje zapovedi, ¹¹ ki si nam jih zapovedal po svojih ^gslužabnikih prerokih, rekoč: »Dežela, v katero greste, da jo posedete, je nečista dežela z nečistostjo ljudstva dežel, z njihovimi ogabnostmi, ki so jih napolnili od enega

^v 8,15: *ostali*: ali, taborili.

^w 8,17: *povedal*...: hebr. položil sem besedo v njihova usta.

^x 8,17: [Kasífja: hebr. srebrn.]

^y 8,27: *finega*...: hebr. rumenega, ali, svetlečega brona.

^z 8,27: *dragoceni*: hebr. privlačni.

^a 9,1: [Leta 457 pr. Kr.]

^b 9,5: *potrstosti*: ali, stiske.

^c 9,6: *naš*...: ali, naša krivda je zrasla.

^d 9,8: *čas*: hebr. trenutek.

^e 9,8: *klin*...: ali, buciko; to je, stalno in zanesljivo bivališče.

^f 9,9: *popravimo*: hebr. postavimo.

^g 9,11: *svojih*...: hebr. roki svojih služabnikov prerokov.

^hkonca do drugega s svojo nečistostjo.¹² Zdaj torej ne dajajte svojih hčera njihovim sinovom niti ne jemljite njihovih hčera [za] svoje sinove niti ne iščite njihovega miru ali njihovega premoženja na veke, da boste lahko močni in jedli dobro od dežele in jo zapustili v dedičino svojim otrokom na veke.¹³ Po vsem tem, kar je prišlo nad nas zaradi naših zlih dejanj in zaradi našega velikega prekrška, glede na to, da nas ⁱje naš Bog manj kaznoval, kakor *zaslužijo* naše krivičnosti in nam dal *takšno* osvoboditev, kakor je ta,¹⁴ ali naj bi ponovno prelomili twoje zapovedi in se pridružili v sorodstvo z ljudstvom teh ogabnosti? Mar ne boš jezen na nas, dokler *nas* ne použiješ, tako da *tukaj* ne *bi bilo* ne ostanka niti pobegli?¹⁵ Oh Gospod, Izraelov Bog, ti si pravičen, kajti mi ostajamo, čeprav pobegli, kakor *je to* ta dan. Glej, mi smo pred teboj v svojih prestopkih, kajti zaradi tega ne moremo stati pred teboj.«

10 Torej ko je Ezra moliš in ko je priznaval, jokal in se metal dol pred Božjo hišo, se je tam k njemu iz Izraela zbrala zelo velika skupnost mož, žena in otrok, kajti ljudstvo je zelo hudo jokalo. ^{j2} Jehiélov sin Šehanjája, eden izmed Elámovih sinov, je odgovoril in Ezru rekel: »Pregrešili smo se zoper svojega Boga in si jemali tuje žene izmed ljudstva dežele, vendar je sedaj v Izraelu upanje glede te stvari.³ Sedaj torej sklenimo zavezo s svojim Bogom, da odslovimo ^kvse žene in tiste, ki so se rodili od njih, glede na nasvet mojega gospoda in tistih, ki trepetajo ob zapovedi našega Boga. In to naj bo storjeno glede na postavo.⁴ Vstani, kajti *ta zadeva pripada* tebi. Tudi mi *bomo* s teboj. Bodи odločnega poguma in *to* naredi.«⁵ Potem je Ezra vstal in pripravil vodilne duhovnike, Lévijevce in ves Izrael, da prisežejo, da bodo storili glede na to besedo. In so prisegli.

⁶ Potem je Ezra vstal izpred Božje hiše in odšel v sobo Eljašíovega sina Johanána. Ko je prišel tja, ni jedel kruha niti pil vode, kajti žaloval je zaradi prestopka tistih, ki so bili odvedeni proč.⁷ Naredili so razglas po vsej Judeji in Jeruzalemu, vsem otrokom iz ujetništva, da naj se skupaj zberejo v Jeruzalemu.⁸ In da kdorkoli ne bo hotel priti v treh dneh, glede na nasvet princev in starešin, bo vse njegovo imetje zaseženo ^lin on sam oddvojen od skupnosti tistih, ki so bili odvedeni proč.

⁹ Potem so se v treh dneh vsi možje iz Juda in Benamina zbrali skupaj v Jeruzalemu. To je bil deveti mesec, na dvanajsti *dan* meseca, in vse ljudstvo je sedelo na ulici Božje hiše in trepetalo zaradi *te zadeve* in zaradi velikega ^mdežja.¹⁰ Duhovnik Ezra je vstal in jim rekel: »Pregrešili ste se in si vzeli ⁿtuje ženske, da povečate Izraelov prekršek.¹¹ Zdaj torej naredite priznanje Gospodu, Bogu svojih očetov in storite njegovo voljo in se ločite od ljudstva dežele in od tujih žena.«¹² Potem

je vsa skupnost odgovorila in z močnim glasom rekla: »Kakor si rekel, tako moramo storiti.«¹³ Toda ljudstva je mnogo in *to je* čas obilnega dežja in mi nismo zmožni stati zunaj niti *to* ni delo enega dne ali dveh, kajti mnogo nas je, ^oki smo se pregrešili v tej stvari.¹⁴ Naj sedaj naši voditelji vse skupnosti vstanejo in naj vsi, ki so si v naših mestih vzeli tuje žene, pridejo ob določenih časih in z njimi starešine iz vsakega mesta in njihovi sodniki, dokler kruti bes našega Boga zaradi te *Pzadeve* ne bo odvrnjen od nas.

¹⁵ Samo Asaélov sin Jonatan in Tikvájev sin Jahzejá sta bila ^qzaposlena okoli te *zadeve*. Mešulám in Lévijevec Šabetáj pa sta jima pomagala.¹⁶ Otroci ujetništva so storili tako. Duhovnik Ezra z nekaterimi vodilnimi očetimi, po hiši njihovih očetov in vsi izmed njih po *njihovih* imenih, so se oddvojili in se usedli na prvi dan desetega meseca, da preiščejo *zadevo*.¹⁷ In z vsemi možmi, ki so si vzeli tuje žene, so zaključili do prvega dne prvega meseca.

¹⁸ Med ^rsinovi duhovnikov so bili najdeni, da so si vzeli tuje žene, *namreč* od Ješúovih sinov Jocadákov sin in njegovi bratje Maasejá, Eliézer, Jaríb in Gedaljá.¹⁹ Dali so svoje roke, da bodo odslovili svoje žene in *ker so bili* krivi, *so darovali* ovna od tropa za svoj prekršek.²⁰ Izmed Imérjevih sinov Hananí in Zebadjá.²¹ Izmed Harímovih sinov Maasejá, Elija, Šemajá, Jehiél in Uzíjah.²² Izmed Pašhúrjevih sinov Eljoenáj, Maasejá, Jišmaél, Netanél, Jozabád in Elasá.²³ Tudi izmed Lévijevcev: Jozabád, Šimí, Kelajá (isti je Kelitá), Petahjá, Juda in Eliézer.²⁴ Tudi izmed pevcev Eljašíb in izmed vratarjev Šalúm, Telem in Urí.²⁵ Poleg tega od Izraela izmed Parósevih sinov Ramjá, Malkijá, Mijamín, Eleazar, Malkijá in Benajá.²⁶ Izmed Elámovih sinov Matanjá, Zeharjá, Jehiél, Abdí, Jeremót in Elijá.²⁷ Izmed Zatújevih sinov Eljoenáj, Eljašíb, Matanjá, Jeremót, Zabád in Azizá.²⁸ Tudi izmed Bebájevih sinov Johanán, Hananjá, Zabáj in Atláj.²⁹ Izmed Baníjevih sinov Mešulám, Malúh, Adajá, Jašúb, Šeál in Ramót.³⁰ Izmed Pahat Moábovih sinov Adná, Kelál, Benajá, Maasejá, Matanjá, Becalél, Binúj in Manáse.³¹ In *izmed* Harímovih sinov Eliézer, Jišijá, Malkijá, Šemajá, Šimón,³² Benjamin, Malúh in Šemarjá.³³ Izmed Hašúmovih sinov Matenáj, Matatá, Zabád, Elifélet, Jeremáj, Manáse in Šimí.³⁴ Izmed Baníjevih sinov Maadáj, Amrám, Uél,³⁵ Benajá, Bedjá, Keluhí,³⁶ Vanjá, Meremót, Eljašíb,³⁷ Matanjá, Matenáj, Jaasáj,³⁸ Baní, Binúj, Šimí,³⁹ Šelemjá, Natána, Adajá,⁴⁰ Mahnadbáj,⁴¹ Šašaj, Šaraj,⁴² Azarél, Šelemjá, Semarjá,⁴³ Šalúm, Amarjá in Jožef.⁴⁴ Izmed Nebójevih sinov Jeiél, Matitjá, Zabád, Zebiná, Jadáj, Joél in Benajá. Vsi ti so si vzeli tuje žene in *nekateri* izmed njih so imeli žene, s katerimi so imeli otroke.

^h 9,11: *enega*...: hebr. ust do ust.

ⁱ 9,13: *manj*...: hebr. je naš Bog naše krivičnosti zadržal spodaj in nam dal.

^j 10,1: *jokalo*: hebr. jokalo velik jok.

^k 10,3: *odslovimo*: hebr. privedemo naprej.

^l 10,8: *zaseženo*: hebr. predano.

^m 10,9: *velikega*...: hebr. nalivov.

ⁿ 10,10: *vzeli*: hebr. storili, da prebivajo, ali, privedli nazaj.

^o 10,13: *mnogo nas je*...: ali, mi smo silno grešili v tej stvari.

^p 10,14: *zaradi te*...: ali, dokler ta zadeva ne bo odpravljena.

^q 10,15: *bila*: hebr. stala.

^r 10,18: [Leta 456 pr. Kr.]

^s 10,40: *Mahnadbáj*: ali, Mabnadebáj, glede na nekatere izdaje.

Nehemijeva knjiga

[Nehemija, Ezrov sodobnik in kraljevi dvorni točaj v perzijski palači, vodi tretjo in zadnjo vrnitev v Jeruzalem po babilonskem izgnanstvu. Njegova skrb za dobrobit Jeruzalema in njegovih prebivalcev ga spodbudi k pogumnemu ukrepanju. Z dovoljenjem za vrnitev v domovino, spodbudi rojake, naj vstanejo in obnovijo porušeno jeruzalemsko obzidje. Kljub nasprotovanju od zunaj in od znotraj je naloga opravljena v le dvainpetdesetih dneh, kar morajo celo sovražniki Izraela pripisati Božji pomoči. Nasprotno pa naloga oživljanja in preoblikovanja Božjega ljudstva znotraj obnovljenega obzidja zahteva leta Nehemijevega bogaboječega življenja in vodenja.

Nehemija se v hebrejščini imenuje *Nehemyah*, »Jahvejeva tolažba«. Knjiga je poimenovana po svojem glavnem junaku, čigar ime je zapisano v uvodni vrstici. Združena knjiga Ezra-Nehemija je v Septuaginti, grškem prevodu hebrejske Stare zaveze iz tretjega stoletja pred našim štetjem, dobila grški naslov *Esdras Deuteron*, »Druga Ezra«. Latinski naslov Nehemijeve knjige je *Liber Secundus Esdrae*, »Druga Ezrova knjiga« (Ezra je bila prva). Na tej točki velja za ločeno knjigo od Ezre in se pozneje imenuje *Liber Nehemiae*, »Nehemijeve knjiga«.

1. Nehemija pride v Jeruzalem (1-2).
2. Obnova obzidja (3-7).
3. Branje postave, šotorski praznik (8-10).
4. Posvetitev obzidja (11-12).
5. Nehemija se vrne v Babilon (13-13,3).
6. Nehemija pride iz Babilona in reforme v Jeruzalemu (13,4-31).]

1 Besede Nehemija, Hahalájevega sina. Pri petilo se je v mesecu kislévu, v dvajsetem letu, ^a medtem ko sem bil v palači Suze, ² da je prišel Hananí, eden izmed mojih bratov, on in *nekateri* možje iz Juda. Vprašal sem jih glede Judov, ki so pobegnili, ki so preostali od ujetništva in glede Jeruzalema. ³ Rekli so mi: »Ostanek, ki je ostal od ujetništva, tam v provinci, je v veliki stiski in graji. Prav tako je porušeno jeruzalemsko obzidje in njegova velika vrata so požgana z ognjem.«

⁴ In pri petilo se je, ko sem slišal te besede, da sem se usedel, jokal in žaloval *določene* dni in se postil ter molil pred Bogom nebes

⁵ in rekel: »Rotim te, oh Gospod Bog nebes, veliki in strašni Bog, ki ohranja zavezo in usmiljenje za tiste, ki ga ljubijo in obeležujejo njegove zapovedi.

⁶ Naj bo tvoje uho sedaj pozorno intvoje oči odprte, da boš lahko slišal molitev svojega služabnika, ki jo sedaj molim pred teboj podnevi in ponoči zaradi tvojih služabnikov, Izraelovih otrok in priznavam grehe Izraelovih otrok, ki smo jih zagresili zoper tebe. Tako jaz, kakor hiša mojega očeta smo grešili.

⁷ Zoper tebe smo postopali zelo izprijetno in se nismo držali zapovedi niti zakonov niti sodb, ki si jih zapovedal svojemu služabniku Mojzesu.

⁸ Spomni se, rotim te, besede, ki jo zapoveduješ svojemu služabniku Mojzesu, rekoč: »Če grešite, vas bom razkropil na tuje, med narode. ⁹ Toda če se obrnete k meni in se držite mojih zapovedi in jih izpolnjujete, čeprav bi bili izmed vas vrženi v najbolj oddaljen del neba, jih bom *vendar* zbral od tam in jih privedel na kraj, ki sem ga izbral, da tam postavim svoje ime.¹⁰ Torej ti so tvoji služabniki in tvoje ljudstvo, ki si jih odkupil s svojo veliko oblastjo in s svojo močno roko. ¹¹ Oh Gospod, rotim te, naj bo sedaj tvoje uho pozorno k molitvi tvojega služabnika in k molitvi tvojih služabnikov, ki se želijo batiti tvojega imena. Prosim te, naredi

svojega služabnika ta dan uspešnega in zagotoviti mu usmiljenje pred očmi tega človeka.« Kajti bil sem kraljevi dvorni točaj.

2 Pri petilo se je v mesecu nisánu, v dvanajstem bletu kralja Artakserksa, *da je bilo* pred njim vino. Vzel sem vino in ga izročil kralju. Torej *poprej* v njegovi prisotnosti nisem bil žalosten. ² Zato mi je kralj rekel: »Zakaj je tvoje obliče žalostno, ker vidim, da nisi bolan? To ni nič drugega kakor bridkost srca.« Potem sem bil zelo boleče prestrašen ³ in rekel kralju: »Naj kralj živi na veke. Zakaj naj bi moje obliče ne bilo žalostno, ko [pa] mesto, kraj mavzolejev mojih očetov, *leži* opustošeno in so njegova velika vrata použita z ognjem?⁴ Potem mi je kralj odgovoril: »Za kaj delaš zahtevno?« Tako sem molil k Bogu nebes. ⁵ Kralju sem rekel: »Če kralju ugaja in je tvoj služabnik našel naklonjenost v tvojem pogledu, da bi me hotel poslati v Judejo, v mesto mavzolejev mojih očetov, da ga lahko zgradim.« ⁶ Kralj mi je rekel (tudi kraljica ^cje sedela ob njem): »Kako dolgo bo trajalo tvoje potovanje? In kdaj se boš vrnil?⁷ Tako je kralju ugajalo, da me pošlje, in določil sem mu čas. ⁷ Poleg tega sem kralju rekel: »Če to ugaja kralju, naj mi bodo dana pisma, za voditelje onkraj reke, da me lahko pošljejo preko, dokler ne pridem v Judejo,⁸ in pismo Asáfu, čuvaju kraljevega gozda, da mi bo lahko dal les, da naredim bruna za velika vrata palače, ki so *spadala* k hiši in za mestno obzidje in za hišo, v katero bom vstopil.« In kralj mi je zagotovil, glede na dobro roko mojega Boga nad menoj.

⁹ Potem ^dsem prišel k voditeljem preko reke in jim dal kraljeva pisma. Torej kralj je z menoj poslal vojne poveljnike in konjenike. ¹⁰ Ko sta Sanbalát Horónčan in služabnik Tobija, Amónec, slišala o tem, ju je to silno užalostilo, da je tja prišel človek,

^{1,3:} 2 Kr 25,9

^{1,5:} Dan 9,4

^{1,8:} 5 Mz 4,5-9

^{1,9:} 5 Mz 30,4

^a 1,1: [Okoli leta 446 pr. Kr.]

^b 2,1: [Okoli leta 445 pr. Kr.]

^c 2,6: *kraljica*: hebr. žena.

^d 2,9: [Leta 445 pr. Kr.]

da išče blaginjo Izraelovih otrok.¹¹ Tako sem prišel v Jeruzalem in bil tam tri dni.

¹² Vstal sem ponoči, jaz in nekaj malega mož z menoj. Niti nisem *nobenemu* možu povedal, kaj je Bog položil na moje srce, da storim pri Jeruzalemu. Niti ni *bila* z menoj *nobena* žival, razen živali, na kateri sem jahal.¹³ Ponoči sem odšel ven pri Dolinskih velikih vratih, celo pred zmajevim vodnjakom in do gnojne odprtine in ogledal sem si jeruzalemske zidove, ki so bili porušeni in njegova velika vrata, ki so bila použita z ognjem.¹⁴ Potem sem odšel naprej do velikih studenčnih vrat in do kraljevega ribnika, toda *tam* ni *bilo* prostora za žival, *ki je bila* pod menoj, da gre mimo.¹⁵ Potem sem ponoči odšel gor, poleg potoka in gledal obzidje in se obrnil nazaj in vstopil pri velikih dolinskih vratih in *tako* sem se vrnil.¹⁶ Vladarji niso vedeli, kam sem odšel ali kaj sem storil, niti do tega trenutka *tega* še nisem povedal Judom, niti duhovnikom, niti plemičem, niti vladarjem, niti preostalim, ki so opravljali delo.

¹⁷ Potem sem jim rekел: »Vi vidite stisko, v kateri smo, kako Jeruzalem leži opustošen in so njegova velika vrata požgana z ognjem. Pridite in gradimo jeruzalemsko obzidje, da ne bomo več v grajo.«¹⁸

Potem sem jim povedal o roki svojega Boga, ki je bila dobra nad menoj, kot tudi kraljeve besede, ki mi jih je govoril. Rekli so: »Vzdignimo se in gradimo.« Tako so okrepili svoje roke za to dobro delo.¹⁹ Toda ko so Sanbalát Horónčan in služabnik Tobija, Amóneč in Arabec Gešem *to* slišali, so se smeiali do norčevanja, nas prezirali in rekli: »Kaj je ta stvar, ki jo počnete. Ali se hočete upreti zoper kralja?«²⁰ Potem sem jim odgovoril in jim rekел: »Bog nebes, on nas bo naredil uspešne, zato bomo mi, njegovi služabniki, vstali in gradili. Toda vi nimate deleža niti pravice niti spomina v Jeruzalemu.«

3 Potem je vstal Eljašíb, veliki duhovnik, s svojimi brati duhovniki in zgradili so Ovčja velika vrata. Posvetili so jih in vstavili vrata, celo do stolpa Mea so to posvetili, do Hananélovega stolpa.² Poleg njega so gradili možje iz Jerihe. Poleg ^enjih je gradil Imrijev sin Zahúr.³ Toda Ribja velika vrata so gradili Senaájevi sinovi, ki so *tudi* položili njena bruna in postavili njena vrata, njene ključavnice in njene zapahe.⁴ Poleg njih je opravljala Meremót, Urijájev sin, Kocov sin. Poleg njih je opravljala Mešulám, Berehjájev sin, Mešezaabélov sin. In poleg njih Baanájev sin Cadók.⁵ Poleg njih so opravljali Tekójčani, toda njihovi plemiči svojih vratov niso pristavili k delu njihovega Gospoda.⁶ Poleg tega sta Stara velika vrata opravljala Jojadá, sin Paséaha in Mešulám, Besodjájev sin. Položila sta njena bruna in postavila njena vrata in njene ključavnice in njene zapahe.⁷ Poleg njiju so opravljali Gibeónec Melatjá in Meronočán Jadón, možje iz Gibeóna in iz Micpe, do prestola voditelja na tej strani reke.⁸ Poleg njega je opravljala Uziél, Harhájev sin izmed zlatarjev. Poleg njega je opravljala tudi Hananjá, sin *enega izmed* lekarnarjev in Jeruzalem so utrdili ^fdo širokega zidu.⁹ Poleg njih je opravljala

Hurov sin Refajá, vladar polovice Jeruzalema.¹⁰ Poleg njega je opravljala Harumáfov sin Jedajája, celo nasproti svoje hiše. Poleg njega je opravljala Hašabnejájev sin Hatúš.¹¹ Harímov sin Malkijája in Pahat Moábov sin Hašúb sta opravljala drug gkos in stolp talilne peči.¹² Poleg njega je opravljala Lohéšev sin Šalúm, vladar polovice Jeruzalema, on in njegove hčere.¹³ Dolinska velika vrata so opravljali Hanún in prebivalci Zanóaha. Zgradili so jih in postavili njena vrata, njene ključavnice in njene zapahe in tisoč komolcev na obzidju do Gnojnih velikih vrat.¹⁴ Toda Gnojna velika vrata je opravljala Rehábov sin Malkijáj, vladar dela Bet Kerema. Zgradil jih je, postavil njena vrata, njene ključavnice in njene zapahe.¹⁵ Toda Studenčna velika vrata je opravljala Kolhozéjev sin Šalún, vladar dela Micpe. On je to zgradil, pokril in postavil njena vrata, njene ključavnice in njene zapahe in zid ribnika Síloa, poleg kraljevega vrta in do stopnic, ki gredo dol od Davidovega mesta.¹⁶ Za njim je opravljala Azbúkov sin Nehemija, vladar polovice Bet Cura, do *kraja* nasproti Davidovih mavzolejev in do ribnika, ki je bil narejen in do hiše mogočnega.¹⁷ Za njim so opravljali Lévijevci, Baníjev sin Rehúm. Poleg njega je na svojem delu opravljala Hašabjá, vladar polovice Keíle.¹⁸ Za njim so opravljali njihovi bratje, Henadádov sin Bavaj, vladar polovice Keíle.¹⁹ Poleg njega je opravljala Ješúajev sin Ecer, vladar Micpe, drug del nasproti vzpona do orožarne, ob *[delu, kjer se] zid* obrne.²⁰ Za njim je Zabájev ^hsin Baruh vneto opravljala drugi kos, od *[dela, kjer se] zid* obrne, do vrat hiše vélikega duhovnika Eljašíba.²¹ Za njim je drug del opravljala Meremót, Urijájev sin, Kocov sin, od vrat Eljašíbove hiše, celo do konca Eljašíbove hiše.²² Za njim so opravljali duhovniki, možje ravnine.²³ Za njim sta nasproti njuni hiši opravljala Benjamin in Hašúb. Za njima je ob njegovi hiši opravljala Azarjá, Maasejájev sin, sin Ananjája.²⁴ Za njim je opravljala Henadádov sin Binúj, drug del od Azarjájeve hiše do *[dela, kjer se] zid* obrne, celo do vogala.²⁵ Uzájev sin Palál nasproti *[dela, kjer se] zid* obrne in stolpa, ki se nahaja zunaj kraljeve velike hiše, ki je *bila* ob dvorišču ječe. Za njim Paróšev sin Pedajá.²⁶ Poleg tega so Netinimci prebivali ⁱv Ofelu, ^jdo *kraja* nasproti Vodnih velikih vrat proti vzhodu in stolpa, ki se nahaja zunaj.²⁷ Za njimi so Tekójčani opravljali drug del, nasproti velikemu stolpu, ki leži zunaj, celo do ofelskega obzidja.²⁸ Od zgoraj, iznad Konjskih velikih vrat so opravljali duhovniki, vsak nasproti svoji hiši.²⁹ Za njimi je opravljala Imérjev sin Cadók nasproti svoji hiši. Za njim je opravljala tudi Šehanjájev sin Šemajá, čuvaj Vzhodnih velikih vrat.³⁰ Za njim je drug del opravljala Šelemjájev sin Hananjá in Hanún, šesti Caláfov sin. Za njim je opravljala Berehjájev sin Mešulám nasproti svoje sobe.³¹ Za njim je opravljala zlatarjev sin Malkijá do kraja Netinimcev in trgovcev, nasproti velikih vrat Mifkada in do vzpona ^kvogala.³² Med vzponom ^lvogala, do Ovčijih velikih vrat, so opravljali zlatarji in trgovci.

^{3,1:} Jer 3,38

^{3,15:} Jn 9,7

^{3,16:} 2 Kr 20,20

^{3,25:} Jer 32,2

^{3,26:} 2 Krn 27,3

ⁱ 3,26: *prebivali*...: ali, ki so prebivali v Ofelu, opravljali do.

^j 3,26: *Ofelu*: ali, stolpu.

^k 3,31: *vzpona*...: ali, vogalne sobe.

^l 3,32: *vzponom*...: ali, vogalom sobe.

^e 3,2: *Poleg*...: hebr. Pri njegovi roki.

^f 3,8: *utrdili*: ali, pustili.

^g 3,11: *drug*...: hebr. drugo mero.

^h 3,20: *Zabájev*: tudi imenovan, Zakájev.

4 Toda prijetilo se je, da ko je Sanbalát slišal, da smo gradili zid, da je bil besen in polastilo se ga je veliko ogorčenje in zasmehoval je Jude. **5** Pred svojimi brati in vojsko Samarije je spregovoril ter rekel: »Kaj počno ti slabotni Judje? Mar se bodo utrdili?^m Mar bodo žrtvovali? Mar bodo končali v [enem] dnev? Mar bodo oživili kamne iz kupov smeti, ki so požgane?« **6** Torej Amónec Tobija je *bil* ob njem in rekel: »Celo to, kar so zgradili, če gre gor lisjak, bo torej porušil njihov kamniti zid.« **7** Prisluhni, oh naš Bog, kajti mi smo prezirani. **8** Obrni njihovo grajo na njihovo lastno glavo in jih daj za plen v deželi ujetništva⁵ in ne pokrij njihove krivičnosti in naj njihov greh ne bo izbrisana izpred tebe, kajti do jeze so *te* izzivali pred graditelji. **9** Tako smo gradili obzidje in vse obzidje je bilo združeno skupaj do njegove polovice, kajti ljudstvo je imelo um, da dela.

10 Toda prijetilo se je, da ko so Sanbalát, Tobija, Arabci, Amónci in Ašdódčani slišali, da so bili ^ozidovi Jeruzalema postavljeni in da so se vrzeli začele zapolnjevati, potem so bili zelo besni⁸ in vsi skupaj so skovali zaroto, da pridejo in se borijo zoper Jeruzalem in da to Povirajo. **11** Kljub temu smo naredili svojo molitev k svojemu Bogu in podnevi ter ponoči zaradi njih postavili stražo. **12** Juda je rekel: »Moč nosilcev bremen je oslabela in *tam je* veliko smeti, tako, da nismo zmožni graditi obzidja.« **13** Naši nasprotniki pa so rekli: »Ne bodo vedeli niti videli, dokler ne pridemo v sredo mednje in jih pobijemo in povzročimo, da delo preneha.« **14** Prijetilo pa se je, ko so prišli Judje, ki so prebivali poleg njih, da so nam desetkrat rekli: »Iz ^qvseh krajev, od koder se boste vrnili k nam, *bodo oni nad vami*.«

15 Zato sem postavil^r na nižjih mestih za obzidjem in na višjih mestih, sem celo postavil ljudstvo po njihovih družinah, z njihovimi meči, njihovimi sulicami in njihovimi loki. **16** Pogledal sem, vstal in rekel plemičem, vladarjem in ostalem ljudstvu: »Ne bojte se jih. Spominjajte se Gospoda, *ki je* velik in strašen in borite se za svoje brate, svoje sinove in svoje hčere, svoje žene in svoje hiše.« **17** Prijetilo se je, ko so naši sovražniki slišali, da nam je bilo to znano in je Bog njihovo namero priveden v nič, da smo se vsi izmed nas vrnili k obzidju, vsak k svojemu delu.

18 Prijetilo se je od tega časa naprej, da je polovica mojih služabnikov delala na delu, druga polovica pa je držala sulice, ščite, loke in brezrokavne verižne srajce in vladarji so *bili* zadaj za vso Judovo hišo. **19** Tisti, ki so gradili na obzidju in tisti, ki so nosili bremena, s tistimi, ki so prenašali, *vsak* je z eno roko opravljal delo, z drugo roko pa je držal orožje. **20** Kajti graditelji so gradili *tako*, da je imel vsakdo svoj meč opasan ob ^svojni strani. Tisti, ki je trobil na šofar, pa je *bil* poleg mene.

21 Rekel sem plemičem, vladarjem in ostalem ljudstvu: »Delo je veliko in obsežno, mi pa smo na obzidju ločeni, eden daleč od drugega. **22** Na katerem mestu *torej* zaslišite glas šofarja,

5,8: 3 Mz 25,48

grenite tja k nam. Naš Bog se bo boril za nas.« **23** Tako smo se trudili na delu. Polovica izmed njih je sulice držala od jutranjega vzhoda do pojavitve zvezd. **24** Prav tako sem ljudstvu istočasno rekel: »Naj vsak s svojim služabnikom prenočuje znotraj Jeruzalema, da nam bodo ponoči lahko straža in se trudili podnevi.« **25** § Tako niti jaz, niti moji bratje, niti moji služabniki, niti ljudje na straži, ki so mi sledili, nihče izmed nas ni odložil svojih oblačil, razen, da *tjih* je vsak slekel za pranje.

26 Tam je bilo veliko vpitje ljudstva in njihovih žena zoper njihove brate Jude. **27** Kajti tam so bili, ki so rekli: »Nas, naših sinov in naših hčera je mnogo. Zato *zanje* zbiramo žito, da bomo lahko jedli in živeli.« **28** Tam so bili tudi *nekateri*, ki so rekli: »Zaradi pomanjkanja smo zastavili svoje dežele, vinograde in hiše, da bi lahko kupili žito.« **29** Tam so bili tudi, ki so rekli: »Izposodili smo si denar za kraljevi davek *in to [za ceno]* naših dežel in vinogradov. **30** Vendar je sedaj naše meso kakor meso naših bratov, naši otroci kakor njihovi otroci. Glej, svoje sinove prinašamo v sužnost in svoje hčere, da bodo služabnice in *nekatere* izmed naših hčera so že privedene v sužnost. Niti *to* ni v naši moči, da *jih odkupimo*, kajti drugi može imajo naše dežele in vinograde.«

31 Bil sem zelo jezen, ko sem slišal njihovo vpitje in te besede. **32** Potem sem ^use posvetoval s seboj in oštel plemiče in vladarje ter jim rekel: »Vi terjate obresti, vsakdo od svojega brata.« In zoper njih sem postavil velik zbor. **33** Rekel sem jim: »Po svoji zmožnosti smo odkupili svoje brate Jude, ki so bili prodani pogonom. Vi pa boste celo prodajali svoje brate? Ali naj bi bili oni prodani nam?« Potem so ohranili svoj mir in nič niso našli, da *bi odgovorili*. **34** Prav tako sem rekel: »To *ni* dobro, kar delate. Ali ne bi morali hoditi v strahu našega Boga zaradi graje pogonov, naših sovražnikov? **35** Tudi jaz *in* moji bratje in moji služabniki bi lahko od njih terjali denar in žito. Prosim vas, prenehajmo s tem oderuštvom. **36** Povrnite jim, prosim vas, celo ta dan, njihove dežele, njihove vinograde, njihove oljčne nasade in njihove hiše, tudi stoti *del* denarja in od žita, vina in olja, ki ste jih vzeli od njih.« **37** Potem so rekli: »Povrnili *jim* bomo in ničesar ne bomo zahtevali od njih. Storili bomo tako, kakor praviš.« Potem sem poklical duhovnike in od njih vzel prisego, da bi storili glede na to oblubo. **38** Prav tako sem stresel svoje naročje in rekel: »Tako naj Bog iztrese vsakega človeka iz njegove hiše in od njegovega truda, ki ne izpolni te obljube, celo tako bo iztresen in izpraznjen.« **39** In vsa skupnost je rekla: »Amen« in hvalili so Gospoda. In ljudstvo je storilo glede na to oblubo.

40 Poleg tega od časa, ko sem bil določen, da bi bil njihov voditelj v Judovi deželi, od dvajsetega leta, celo do dvaintridesetelega leta kralja Artakserksa, *to je* dvanajst let, jaz *in* moji bratje nismo jedli kruha od voditelja. **41** Toda prejšnji voditelji, ki so *bili* pred menoj, so bili v breme ljudstvu in so od njih jemali kruh in vino, poleg štiridesetih šeklov

^m 4,2: *utrdili*: hebr. prepustili samim sebi.

ⁿ 4,4: *prezirani*: hebr. kljub temu.

^o 4,7: *bili*...: hebr. se zidovi Jeruzalema vzdignili.

^p 4,8: *to*...: hebr. temu naredijo napako.

^q 4,12: *Iz*...: ali, Da se morate iz vseh krajev vrniti k nam.

^r 4,13: *postavil*...: hebr. od nižjih delov mesta itd.

^s 4,18: *ob*...: hebr. na svojih lednjih.

^t 4,23: *razen, da*...: ali, vsak je s svojim orožjem odšel po vodo.

^u 5,7: *sem*...: hebr. se je moje srce posvetovalo v meni in oštel sem.

^v 5,13: *izpraznjen*: hebr. prazen, ali, ničen.

srebra. Da, celo njihovi služabniki so vladali nad ljudstvom. Toda zaradi Božjega strahu jaz nisem tako storil.¹⁶ Da, prav tako sem nadaljeval pri delu tega obzidja niti nismo kupili nobene zemlje in vsi moji služabniki so bili zbrani tja k delu.¹⁷ Poleg tega jih je bilo pri moji mizi sto petdeset izmed Judov in vladarjev, poleg tistih, ki so prišli k nam izmed poganov, ki so okoli nas.¹⁸ Torej tega, kar je bilo dnevno pripravljeno zame, je bilo: en vol in šest izbranih ovc. Tudi perjad je bila pripravljena zame in enkrat na deset dni izbor vseh vrst vina. Vendar za vse to nisem zahteval kruha od voditelja, ker je bilo suženjstvo težko nad tem ljudstvom.¹⁹ Misli name, moj Bog, za dobro, glede na vse, kar sem storil za to ljudstvo.

6 Pripetilo se je torej, ko so Sanbalát, Tobija, Arabec Gešem in ostali izmed naših sovražnikov slišali, da sem zgradil obzidje in da v njem ni ostalo nobene vrzeli (čeprav ob tistem času nisem postavil duri na velika vrata)² da sta Sanbalát in Gešem poslala k meni, rekoč: »Pridi, skupaj se srečajmo v eni izmed vasi, na ravnini Onó.« Toda mislila sta mi storiti vragolijo.³ K njima sem poslal poslance, rekoč: »Jaz opravljam veliko delo, tako da ne morem priti dol. Zakaj bi delo prenehalo, medtem ko ga zapustim in pridem dol k vama?«⁴ Vendar sta širikrat poslala k meni na ta način, jaz pa sem jima odgovoril na isti način.⁵ Potem je Sanbalát petič k meni poslal svojega služabnika na podoben način, z odprtim pismom v svoji roki,⁶ v katerem je bilo zapisano: »Med pogani se govori in Gašmu^w pravi to, da se ti in Judje mislite upreti, kajti zaradi tega razloga gradiš obzidje, da bi lahko postal njihov kralj, glede na te besede.⁷ Določil si tudi preroke, da o tebi oznanjajo v Jeruzalemu, rekoč: >Tam je kralj v Judu.< In sedaj bo to sporočeno kralju, glede teh besed. Pridite torej sedaj in skupaj sprejmimo nasvet.«⁸ Potem sem poslal k njemu, rekoč: »Tukaj se niso storile nobene takšne stvari, kot ti praviš, temveč si jih hlinil iz svojega lastnega srca.«⁹ Kajti oni vsi so nas prestrašili, rekoč: »Njihove roke bodo oslabele od dela, da to ne bo končano.« Sedaj torej, oh Bog, okrepi moje roke.

¹⁰ Zatem sem prišel v hišo Šemajája, sinú Delajája, sinú Mehetabéla, ki je bil zaprt. Rekel je: »Skupaj se srečajva v hiši Boga, znotraj templja in zapriva vrata templja, kajti prišli bodo, da te ubijejo. Da, ponoči bodo prišli, da te ubijejo.«¹¹ Rekel sem: »Ali naj bi takšen človek, kakor sem jaz, bežal? In kdo je tam, ki bi kakor sem jaz, šel v tempelj, da reši svoje življenje? Ne bom šel noter.«¹² Glej, zaznal sem, da ga ni poslal Bog, temveč, da je to prerokbo proglašil zoper mene, kajti najela sta ga Tobija in Sanbalát.¹³ Zato je bil najet, da bi bil jaz prestrašen in tako storil in grešil in da bi lahko imela stvar za hudobno poročilo, da bi me lahko grajala.¹⁴ Moj Bog, misli na Tobija in Sanbaláta glede na ta njuna dela in na prerokinjo Noádjo in ostale preroke, ki so me hoteli postaviti v strah.

5,19: Neh 13,22
6,6: Neh 6,2
7,6: Ezr 2,1

¹⁵ Tako je bilo obzidje končano petindvajseti dan meseca elúla, v dvainpetdesetih dneh.^x¹⁶ Pripetilo se je, da ko so vsi naši sovražniki slišali o tem in so vsi pogani, ki so bili okoli nas, videli te stvari, so bili zelo potrti v svojih lastnih očeh, kajti zaznali so, da je bilo to delo izvršeno od našega Boga.

¹⁷ Poleg tega so v tistih dneh Judovi plemeči poslali številna pisem Tobiju in pisma od Tobija so prihajala k njim.¹⁸ Kajti v Judu so bili mnogi, ki so mu prisegli, ker je bil zet Aráhovega sina Šehanjája in njegov sin Johanán je vzel hčer Berehjájevega sina Mešuláma.¹⁹ Pred menoj so poročali tudi njegova dobra dejanja in mu izrekli moje besede.^z In Tobija je pošiljal pisma, da me postavi v strah.

7 Pripetilo se je torej, ko je bilo obzidje zgrajeno in sem postavil vrata in so bili določeni vratarji, pevci in Lévijevci,² da sem dal svojemu bratu Hananíju in Hananjáju, vladarju palače, zadolžitev nad Jeruzalemom, kajti ta je bil zvest mož in bolj kot mnogi se je bal Boga.³ Rekel sem jima: »Naj velika vrata Jeruzalema ne bodo odprta, dokler ne bo sonce vroče. Medtem ko stojijo poleg, naj vrata zaprejo in jih zapahnejo. Določite straže izmed prebivalcev Jeruzalema, vsakogar na svojo stražo in vsakdo naj bo nasproti svoji hiši.«⁴ Torej mesto je bilo prostrano^a in veliko. Toda ljudstva v njem je bilo malo in hiše niso bile zgrajene.

Moj Bog je na moje srce položil, da zberem skupaj plemeče, vladarje in ljudstvo, da bi bili lahko preščeti po rodovniku. Našel sem seznam rodovnika izmed tistih, ki so prišli najprej gor in v njem našel zapisano:⁶ »To^b so otroci province, ki je šla gor iz ujetništva, od tistih, ki so bili odvedeni, ki jih je odvedel babilonski kralj Nebukadnezar in so ponovno prišli v Jeruzalem in v Judejo, vsak v svoje mesto,⁷ ki so prišli z Zerubabéлом, Ješúom, Nehemijem, Azarjájem,^c Raamjájem, Nahamánjem, Mordohajem, Bilšánom, Mispératom, Bigvájem, Nehumom in Baanájem. Število, pravim, izmed mož Izraelovega ljudstva je bilo tole:⁸ Paroševih otrok dva tisoč sto dvainsedemdeset.⁹ Šefatjájevih otrok tristo dvainsedemdeset.¹⁰ Aráhovih otrok šeststo dvainpetdeset.¹¹ Pahat Moábovih otrok, od otrok Ješúa in Joába, dva tisoč osemsto in osemnajst.¹² Elámovih otrok tisoč dvesto štiriinpetdeset.¹³ Zatújevih otrok osemsto petinštirideset.¹⁴ Zakájevih otrok sedemsto šestdeset.¹⁵ Binújevih^d otrok šeststo osemnštirideset.¹⁶ Bebájevih otrok šeststo osemindvajset.¹⁷ Azgádovih otrok dva tisoč tristo dvaindvajset.¹⁸ Adonikámovih otrok šeststo sedeminšestdeset.¹⁹ Bigvájevih otrok dva tisoč sedeminšestdeset.²⁰ Adínovih otrok šeststo petinpetdeset.²¹ Atérjevih otrok, od Ezekíja, osemindvajset.²² Hašúmovih otrok tristo osemindvajset.²³ Becájevih otrok tristo štiriindvajset.²⁴ Harífovih^e otrok sto dvanaest.²⁵ Gibeónovih^f otrok petindevetdeset.²⁶ Mož iz Betlehema in Netófe sto osemnosemdeset.²⁷ Mož iz Anatóta sto osemindvajset.²⁸ Mož iz Bet

^w 6,6: *Gašmu*: tudi imenovan, Gešem.

^x 6,15: [Okoli leta 445 pr. Kr.]

^y 6,17: *poslali*...: hebr. množili svoja pisma, ki so prehajala k Tobiju.

^z 6,19: *besede*: ali, zadeve.

^a 7,4: *prostrano*...: hebr. široko po prostornosti.

^b 7,6: [Okoli leta 536 pr. Kr.]

^c 7,7: *Azarjájem*: tudi imenovanem, Serajá.

^d 7,15: *Binúj*: tudi imenovan, Baníja.

^e 7,24: *Harífovih*: tudi imenovan, Jora.

^f 7,25: *Gibeón*: tudi imenovan, Gibár.

Azmáveta gdvainštirideset.²⁹ Mož iz Kirját Jearíma,^h Kefire in Beeróta sedemsto triinštirideset.³⁰ Mož iz Rame in Gebe šeststo enaindvajset.³¹ Mož iz Mihmása sto dvaindvajset.³² Mož iz Betela in Aja sto triindvajset.³³ Mož iz drugega Nebója dvainpetdeset.³⁴ Otrok iz drugega Eláma tisoč dvesto štiriinpetdeset.³⁵ Harímovih otrok tristo dvajset.³⁶ Jerihovih otrok tristo petinštirideset.³⁷ Otrok iz Loda, Hadída in Onója sedemsto enaindvajset.³⁸ Otrok iz Senaája tri tisoč devetsto trideset.

³⁹ Duhovniki: Jedajájevih otrok iz Ješúove hiše devetsto triinsedemdeset.⁴⁰ Imérjevih otrok tisoč dvainpetdeset.⁴¹ Pašhúrjevih otrok tisoč dvesto sedeminštirideset.⁴² Harímovih otrok tisoč sedemnajst.

⁴³ Lévijevci: Ješúovih otrok, od Kadmiéla in Hodavjájevihⁱ otrok štiriinsedemdeset.

⁴⁴ Pevci: Asáfovih otrok sto oseminštirideset.

⁴⁵ Vratarji: Šalúmovih otrok, Atérjevih otrok, Talmónovih otrok, Akúbovih otrok, Hatitájevih otrok in Šobájevih otrok sto osemintrideset.

⁴⁶ Netinimci: Cihájevi otroci, Hasufájevi otroci, Tabaótovi otroci,⁴⁷ Kerósovi otroci, Siájevi otroci, Padónovi otroci,⁴⁸ Lebanájevi otroci, Hagabájevi otroci, Salmájevi otroci,⁴⁹ Hanánovi otroci, Gidélovi otroci, Gaharjevi otroci,⁵⁰ Reajájevi otroci, Recínovi otroci, Nekodájevi otroci,⁵¹ Gazámovi otroci, Uzájevi otroci, Paséahovi otroci,⁵² Besájevi otroci, Meunimovi otroci, Nefiséjevi otroci,⁵³ Bakbúkovi otroci, Hakufájevi otroci, Harhúrjevi otroci,⁵⁴ Baclitovi otroci, Mehidájevi otroci, Harsájevi otroci,⁵⁵ Barkósovi otroci, Siserájevi otroci, Temahovi otroci,⁵⁶ Neciahovi otroci in Hatifájevi otroci.

⁵⁷ Otroci Salomonovih služabnikov: Sotájevi otroci, Soféretovi otroci, Peridájevi otroci,⁵⁸ Jaalájevi otroci, Darkónovi otroci, Gidélovi otroci,⁵⁹ Šefatjájevi otroci, Hatílovi otroci, Pohéret Cebájimovi otroci in Amónovi^j otroci.⁶⁰ Vseh Netinimcev in otrok Salomonovih služabnikov, je bilo tristo dvaindevetdeset.⁶¹ In ti so bili tisti, ki so tudi odšli gor iz Tel Melaha, Tel Hareše, Kerúba, Adóna in Imérja. Toda niso mogli pokazati hiše svojega očeta niti svojega semena,^kče so bili iz Izraela.⁶² Delajájevih otrok, Tobijevih otrok, Nekodájevih otrok šeststo dvainštirideset.

⁶³ Izmed duhovnikov: Habajájevi otroci, Kocovi otroci in otroci Barzilája, ki je vzel eno izmed hčera Gileádca Barzilája za ženo in je bil imenovan po njihovem imenu.⁶⁴ Ti so iskali svoj seznam med tistimi, ki so bili prešteti po rodovniku, toda ta ni bil najden. Zato so bili kakor onesnaženi, odstranjeni od duhovništva.⁶⁵ § Tirsata^l jim je rekel, da naj ne jedo od najsvetejših stvari, dokler tam ne vstane duhovnik z urimom in tumimom.

⁶⁶ Celotne skupnosti skupaj je bilo dvainštirideset tisoč tristo šestdeset,⁶⁷ poleg njihovih slug in njihovih dekел, od katerih jih je bilo tam

sedem tisoč tristo sedemintrideset. Imeli so dvesto petinštirideset pevcev in pevk.⁶⁸ Njihovih konj sedemsto šestintrideset, njihovih mul dvesto petinštirideset,⁶⁹ njihovih kamel štiristo petintrideset in šest tisoč sedemsto dvajset oslov.

⁷⁰ Nekateri^mizmed vodij očetov so darovali k delu. Tirsataⁿje dal v zaklad tisoč darejkov zlata, petdeset umivalnikov in petsto trideset duhovniških oblačil.⁷¹ Nekateri izmed vodij očetov so dali v zaklad za delo dvajset tisoč darejkov zlata in dva tisoč dvesto funtov srebra.⁷² Tega, kar je dalo ostalo ljudstvo, je bilo dvajset tisoč darejkov zlata, dva tisoč funtov srebra in sedeminšestdeset duhovniških oblačil.⁷³ Tako so duhovniki, Lévijevci, vratarji, pevci, nekateri izmed ljudstva, Netinimci in ves Izrael prebivali v svojih mestih. Ko je prišel sedmi mesec, so bili Izraelovi otroci v svojih mestih.⁷⁴

⁸ Vse oljudstvo se je zbral skupaj kakor en mož na ulici, ki je bila pred vodnimi velikimi vrati in spregovorili so pisarju Ezru, da prinese knjigo Mojzesove postave, ki jo je Gospod zapovedal Izraelu.² Duhovnik Ezra je na prvi dan sedmega meseca postavo prinesel pred skupnost tako mož kakor žena in vseh tistih, ki so lahko^oPslišali z razumevanjem.³ Bral je tam pred ulico, ki je bila pred vodnimi velikimi vrati od jutra^pdo sredine dneva, pred možmi in ženami in tistimi, ki so lahko razumeli. Ušesa vsega ljudstva so bila pozorna na knjigo postave.⁴ Pisar Ezra je stal na leseni^rprižnici, ki so jo naredili za ta namen. Poleg njega so na njegovi desni roki stali: Matitjá, Šemaá, Anajá, Urijá, Hilkijá in Maasejá, na njegovi levi roki pa: Pedajá, Mišaél, Malkijá, Hašum, Hašbadána, Zeharjá in Mešulám.⁵ § Ezra je odprl knjigo v pogledu^svsega ljudstva (kajti on je bil nad vsem ljudstvom); in ko jo je odprl, je vse ljudstvo vstalo.⁶ Ezra je blagoslovil Gospoda, vélikega Boga. In vse ljudstvo je z dviganjem svojih rok odgovarjalo: »Amen, amen.« In sklonili so svoje glave ter oboževali Gospoda s svojimi obrazi k tlom.⁷ Tudi Ješúa, Baní, Šerebjá, Jamín, Akúb, Šabetáj, Hodijá, Maasejá, Kelitá, Azarjá, Jozabád, Hanán, Pelajá in Lévijevci so storili ljudstvu, da je razumelo postavo in ljudstvo je stalo na svojem mestu.⁸ Tako so razločno brali v knjigi Božje postave in dali pomen in jim storili, da razumejo branje.

⁹ Nehemija, ki je Tirsata^tin pisar Ezra, duhovnik in Lévijevci, ki so učili ljudstvo, so vsemu ljudstvu rekli: »Ta dan je svet Gospodu, svojemu Bogu; ne žalujte niti ne jokajte.« Kajti vse ljudstvo je jokalo, ko so slišali besede postave.¹⁰ Potem jim je rekel: »Pojdite svojo pot, jejte tolščo, pijte sladko in pošljite deleže tistim, za katere ni ničesar pripravljenega, kajti ta dan je svet našemu Gospodu. Niti ne bodite žalostni, kajti Gospodova radost je vaša moč.«¹¹ Tako so Lévijevci umirili vse ljudstvo, rekoč: »Ohranite svoj mir, kajti dan je svet. Niti ne bodite užaloščeni.«¹² In vse ljudstvo je odšlo svojo pot, da jedo in da pijejo in da pošljajo

^g 7,28: *Bet Azmávet*: tudi imenovan, Azmávet.

^h 7,29: *Jearím*: tudi imenovan, Arím.

ⁱ 7,43: *Hodavjá*: tudi imenovan, Hodavjá ali Juda.

^j 7,59: *Amón*: tudi imenovan, Ami.

^k 7,61: *semena*: ali, porekla.

^l 7,65: *Tirsata*: ali, voditelj.

^m 7,70: *Nekateri*: hebr. Del.

7,34: Neh 7,12

7,39: 1 Krn 24,7

7,43: Ezr 2,4

7,43: Ezr 3,9

7,61: Ezr 2,43

8,1: Ezr 3,1

8,1: Ezr 7,6

ⁿ 7,70: *Tirsata*: ali, Voditelj.

^o 8,1: [Okoli leta 445 pr. Kr.]

^p 8,2: *lahko*...: hebr. razumeli v slišanju.

^q 8,3: *jutra*: hebr. svetlobe.

^r 8,4: *leseni*...: hebr. lesenem stolpu, ki so ga.

^s 8,5: *v pogledu*: hebr. pred očmi.

^t 8,9: *Tirsata*: ali, voditelj.

deleže in da naredijo veliko veselje, ker so razumeli besede, ki so jim bile naznanjene.

¹³ Na drugi dan so bili zbrani skupaj vodje očetov izmed vsega ljudstva, duhovniki in Lévijevci, k pisarju Ezru, celo da razumejo ^ubesede iz postave.

¹⁴ In našli so zapisano v postavi, ki jo je Gospod zapovedal po Mojzesu, ^vda naj bi Izraelovi otroci na praznik sedmega meseca prebivali v šotorih

¹⁵ in da naj bi objavili in razglasili po vseh svojih mestih in v Jeruzalemu, rekoč: »Pojdite naprej na goro in naberite oljčne mladike, borove mladike, mirtine mladike, mladike palm in mladike debelih dreves, da naredite štore, kakor je *to* pisano.«

¹⁶ Tako je ljudstvo šlo naprej in *jih* prineslo in si naredilo štore, vsak na strehi svoje hiše, na svojih dvorih, na dvorih Božje hiše, na ulici Vodnih velikih vrat in na ulici Efrájimovih velikih vrat.

¹⁷ Vsa skupnost izmed teh, ki so ponovno prišli iz ujetništva, si je naredila štore in sedela pod štori, kajti od dni Nunovega sina Ješúa do tega dne Izraelovi otroci niso storili. In tam je bilo zelo veliko veselje. ¹⁸ Tudi dan za dnem, od prvega dne do zadnjega dne, je bral v knjigi Božje postave. Praznovanje so imeli sedem dni, na osmi dan pa je *bil* slovesen ^wzbor, glede na običaj.

9 Torej na štiriindvajseti dan tega meseca ^xso se Izraelovi otroci zbrali s postom in z vrečevinami in prstjo na sebi. ² Izraelovo seme se je ločilo od vseh tujcev ^yin stali so ter priznavali svoje grehe in krivičnosti svojih očetov. ³ Vstali so na svojem kraju in brali v knjigi postave Gospoda, svojega Boga, *eno* četrtnino dneva. Drugo četrtnino pa so priznavali in oboževali Gospoda, svojega Boga.

⁴ Tedaj so vstali na stopnicah ^zizmed Lévijevcev: Ješúa, Baní, Kadmiél, Šebanjá, Buní, Šerebjá, Baní in Kenáni in z močnim glasom vpili h Gospodu, svojemu Bogu. ⁵ Potem so Lévijevci Ješúa, Kadmiél, Baní, Hašabnejá, Šerebjá, Hodijá, Šebanjá in Petahjá rekli: »Vstanite in blagoslavljajte Gospoda, svojega Boga, na veke vekov in blagoslovljeno bodi tvoje veličastno ime, ki je vzvišeno nad vsem blagoslavljanjem in hvalo.« ⁶ Ti, *celó* ti sam si Gospod. Naredil si nebo in nebesa nebes, z vso njihovo vojsko, zemljo in vse *stvari*, ki so na njej, morja in vse, kar je v njih in ti jih vse ohranjaš in nebeška vojska te obožuje. ⁷ Ti si Gospod Bog, ki je izbral Abrama in ga privedel naprej iz Ura Kaldejcev in si mu dal ime Abraham. ⁸ Njegovo srce si pred seboj našel zvesto in z njim si sklenil zavezo, da daš deželo Kánaancev, Hetejcev, Amoréjcev, Perizéjcev, Jebusejcev in Girgašéjcev, da *jo* daš, *pravim*, njegovemu semenu in izvršil si svoje besede, kajti pravičen *si*. ⁹ Videl si stisko naših očetov v Egiptu in prisluhnil njihovemu vpitju pri Rdečem morju ¹⁰ in pokazal si znamenja in čudeže na faraonu in na vseh njegovih služabnikih in na vsemu ljudstvu njegove dežele, kajti ti veš, da so ponosno postopali zoper njih. Tako si si pridobil ime, kakor je *to* ta dan. ¹¹ Pred njimi si razdelil morje, tako da so šli skozi sredo morja po suhi

deželi. Njihove preganjalce si vrgel v globine kakor kamen v sredo mogočnih vodá. ¹² Poleg tega si jih podnevi vodil z oblačnim stebrom in ponoči z ognjenim stebrom, da bi jim dal svetobo na poti, po kateri naj bi šli. ¹³ Ti si tudi prihajal dol na goro Sinaj in govoril z njimi iz nebes in jim dajal prave sodbe in resnične ^apostave, dobre zakone in zapovedi. ¹⁴ Dal si jim spoznati svoj sveti šabat in jim zapovedal predpise, zakone in postave, po roki svojega služabnika Mojzesu ¹⁵ in dajal si jim kruh iz nebes za njihovo lakoto in zanje si za njihovo žejo privedel vodo iz skale in jim oblubljal, da naj bi šli in vzeli v last deželo, ki ^bsi jim jo prisegel, da jim jo daš. ¹⁶ Toda oni in naši očetje so ponosno postopali in otrdili svoje vratove in niso prisluhnili tvojim zapovedim ¹⁷ in odklonili so ubogati niti niso razmišljali o tvojih čudežih, ki si jih storil med njimi, temveč so otrdili svoje vratove in v svojem uporu so določili poveljnika, da se vrnejo k svojemu suženjstvu. Toda ti si Bog, ^cpripravljen odpustiti, milostljiv in usmiljen, počasen za jezo in velike prijavnosti in jih nisi zapustil. ¹⁸ Da, ko so si naredili ulito tele in rekli: »To je tvoj Bog, ki te je privedel iz Egipta,« in počeli so veliko izzivanj, ¹⁹ jih vendar ti v svojih mnogoterih usmiljenih nisi zapustil v divjini. Podnevi oblačen steber ni odšel od njih, da jih vodi po poti niti ognjeni steber ponoči, da jih kaže svetobo in pot, po kateri naj bi šli. ²⁰ Dajal si jim tudi svojega dobrega duha, da jih pouči in pred njihovimi ustmi nisi zadržal mane in za njihovo žejo si jim dajal vodo. ²¹ Da, štirideset let si jih podpiral v divjini, *tako da* jim ničesar ni manjkalo. Njihova oblačila se niso postarala in njihova stopala niso otekla. ²² Poleg tega si jim dajal kraljestva in narode in razdelil si jih po pokrajinhah. Tako so vzeli v last deželo Sihón, deželo hešbónskega kralja in deželo bašánskega kralja Oga. ²³ Tudi njihove otroke si pomnožil kakor zvezd na nebu in jih privedel v deželo, glede katere si njihovim očetom oblubil, da naj bi šli vanjo, da *jo* vzamejo v last. ²⁴ Tako so otroci šli v deželo, jo vzeli v last in ti si pred njimi podjarmil prebivalce dežele, Kánaance in jih dal v njihove roke, z njihovimi kralji in ljudstvom dežele, da so lahko z njimi storili, kakor ^dso hoteli. ²⁵ Zavzeli so utrjena mesta in tolsto deželo in vzeli v last hiše, polne vseh dobrin, izkopane vodnjake, ^evinograde, oljčne nasade in sadnih ^fdreves v obilju. Tako so jedli, bili nasičeni, se odebili in se razveseljevali v tvoji veliki dobroti. ²⁶ Kljub temu so bili neposlušni in so se uprli zoper tebe in tvojo postavo vrgli za svoje hrble in usmrtili tvoje preroke, ki so pričevali zoper njih, da jih obrnejo k tebi in naredili so velika izzivanja. ²⁷ Zato si jih izročil v roko njihovih sovražnikov, ki so jih stiskali. V času svoje stiske, ko so klicali k tebi, si *jih* uslišal iz nebes in glede na svoja mnogotera usmiljenja si jim dal rešitelje, ki so jih rešili iz roke njihovih sovražnikov. ²⁸ Toda potem, ko so

^u 8,13: *razumejo*...: ali, bi lahko poučevali v besedah.

^v 8,14: *Mojzesu*: hebr. Mojzesovi roki.

^w 8,18: *bil slovesen*...: hebr. bilo omejevanje.

^x 9,1: [Leta 445 pr. Kr.]

^y 9,2: *tujcev*...: hebr. tujih otrok.

^z 9,4: *stopnicah*: ali, odru.

^a 9,13: *resnične*...: hebr. postave resnice.

^b 9,15: *ki*...: hebr. za katero si dvignil svojo roko.

^c 9,17: *Bog*...: hebr. Bog odpuščan.

^d 9,24: *kakor*...: hebr. glede na svojo voljo.

^e 9,25: *vodnjake*: ali, vodne zbiralnike.

^f 9,25: *sadnih*: hebr. hranilnih.

imeli počitek, so pred teboj ponovno storili zlo. Zato si jih pustil v roki njihovih sovražnikov, tako da so imeli gospodstvo nad njimi. Vendar ko so se vrnili in klícali k tebi, si *jih* slišal iz nebes in mnogokrat si jih osvobodil glede na svoja usmiljenja.²⁹ In ti pričeješ zoper njih, da bi jih lahko ponovno privedel k svoji postavi. Vendar so ponosno postopali in niso prisluhnili tvojim zapovedim, temveč so grešili zoper tvoje sodbe (katere, če jih človek izpolnjuje, bo živel v njih) in umaknili ^hramo in otrdili svoj vrat in niso hoteli prisluhniti.³⁰ Vendar si jih ⁱmnogo let prenašal in zoper njih pričeval po svojem duhu v svojih jprerokih, vendar niso hoteli pazljivo prisluhniti. Zato si jih dajal v roko ljudstvu dežel.³¹ Vendar jih zaradi svojih velikih usmiljenj nisi popolnoma použil niti zapustil, kajti ti *si* usmiljen in milostljiv Bog.³² Zdaj torej, naš Bog, velik, mogočen in strašen Bog, ki ohranjaš zavezo in usmiljenje, naj se vsa stiska, ^kki je prišla nad nas, na naše kralje, na naše prince, na naše duhovnike, na naše očete in na vse tvoje ljudstvo, od časa asirskih kraljev do današnjega dne, ne zdi majhna pred teboj.³³ Vendar *si* ti pravičen v vsem, kar si privedel nad nas, kajti storil si pravilno, toda mi smo storili zlobno.³⁴ Niti se naši kralji, naši princi, naši duhovniki, niti naši očetje, niso držali tvoje postave, niti niso prisluhnili tvojim zapovedim in tvojim pričevanjem, s katerimi si pričeval zoper njih.³⁵ Kajti niso služili tebi v svojem kraljestvu in v tvoji veliki dobroti, ki jim jo daješ v veliki in obilni deželi, ki jo postavljaš prednje niti se niso odvrnili od svojih zlobnih del.³⁶ Glej, mi *smo* ta dan služabniki in *glede* dežele, ki si jo dal našim očetom, da jemo njen sad in njeno dobro, glej, mi *smo* služabniki v njej³⁷ in ta rojeva mnogo donosa kraljem, ki si jih zaradi naših grehov postavil nad nas. Prav tako imajo po njihovem užitku gospodstvo nad našimi telesi in nad našo živino in mi *smo* v veliki stiski.³⁸ Zaradi vsega tega delamo zanesljivo zavezo in *jo* zapisujemo in naši princi, Lévijevci in duhovniki, *jo* ^mpečatijo.

10 § Torej tisti, ki ⁿso pečatili, so *bili*: Nehemija, Hahaljáev sin Tirsata, ^oSedekija, ²§ Serajá, Azarjá, Jeremija, ³Pašhúr, Amarjá, Malkijá, ⁴Hatúš, Šebanjá, Malúh, ⁵Harím, Meremót, Obadjá, ⁶Daniel, Ginetón, Baruh, ⁷Mešulám, Abíja, Mijamín, ⁸Maazjá, Bilgáj, Šemajá. Ti *so bili* duhovniki.⁹ Lévijevci: tako Azanjájev sin Ješúa, Binúj izmed Henadádovih sinov, Kadmiél,¹⁰ kakor njihovi bratje: Šebanjá, Hodijá, Kelitá, Pelajá, Hanán,¹¹ Miha, Rehób, Hašabjá,¹² Zahúr, Šerebjá, Šebanjá,¹³ Hodijá, Baní, Benínu.¹⁴ Vodje ljudstva: Paróš, Pahat Moáb, Elám, Zatú, Baní,¹⁵ Buní, Azgád, Bebáj,¹⁶ Adoníja, Bigváj, Adín,¹⁷ Atér, Ezekija, Azúr,¹⁸ Hodijá, Hašúm, Becáj,¹⁹ Haríf, Anatót, Nebáj,²⁰ Magpiás, Mešulám, Hezír,²¹ Mešezabél, Cadók, Jadúa,²² Pelatjá, Hanán, Anajá,²³ Hošéa, Hananjá, Hašúb,²⁴ Lohéš, Pilhá,

9,30: 2 Kr 17,13
9,30: 2 Krn
36,15
9,32: 2 Mz 34,6
10,28: Ezr 2,4
10,30:
2 Mz 34,16
10,30: 5 Mz 7,3
10,31:
2 Mz 20,10
10,31:
3 Mz 23,3
10,31:
5 Mz 5,12
10,31:
Neh 13,23
10,31:
5 Mz 15,2
10,31:
3 Mz 25,4
10,34:
4 Mz 28-29
10,34:
2 Mz 23,19
10,34:
3 Mz 19,23
10,36:
2 Mz 13,2
10,36:
3 Mz 23,17
10,36:
4 Mz 15,19
10,36:
4 Mz 18,12
10,38:
4 Mz 18,26

Šobék,²⁵ Rehúm, Hašabná, Maasejá,²⁶ Ahíja, Hanán, Anán,²⁷ Malúh, Harím in Baaná.

²⁸ Preostanek ljudstva, duhovniki, Lévijevci, vratarji, pevci, Netinimci in vsi, ki so se ločili od ljudstva dežel k postavi Boga, njihove žene, njihovi sinovi in njihove hčere, vsak, ki je imel spoznanje in imel razumevanje,²⁹ so se pridružili k svojim bratom, svojim plemičem in vstopili v prekletstvo in prisego, da se ravnajo po Božji postavi, ki je bila dana po Mojzesu, ^pBožjemu služabniku in da obeležujejo in delajo vse zapovedi Gospoda, našega Gospoda, njegove sodbe in njegove zakone,³⁰ in da mi ne bi dajali svojih hčera ljudstvu dežele niti jemali njihovih hčera za naše sinove.³¹ Če ljudstvo dežele prinese blago ali kakršen koli živež na šabatni dan, da prodaja, *da* mi tega ne bomo kupovali od njih na šabat ali na sveti dan in *da* bomo pustili sedmo leto in izterjava vsakega ^qdolga.

³² Prav tako smo naredili odredbe za sebe, da se letno obremenimo s tretjino šekla za službo hiše svojega Boga,³³ za hlebe navzočnosti in za nenehno jedilno daritev in za nenehno žgalno daritev od šabat, od mlajev, za določene praznike, za svete *stvari* in za daritve za greh, da se naredi odkupitev za Izrael in za vse delo hiše svojega Boga.³⁴ Vrgli smo žrebe med duhovniki, Lévijevci in ljudstvom za dar lesa, da bi *ga* prinašali v hišo svojega Boga, glede na hiše naših očetov, ob določenih časih, leto za letom, da *[ga]* zažigamo na oltarju Gospoda, svojega Boga, kakor *je to* zapisano v postavi³⁵ in da prinašamo prve sadove svojih tal in prve sadove vsega sadja od vseh dreves, leto za letom, v Gospodovo hišo.³⁶ Tudi prvorojenca naših sinov in naše živine, kakor *je to* zapisano v postavi in prvence naših čred in naših tropov, da jih privедemo k hiši svojega Boga, k duhovnikom, ki služijo v hiši našega Boga³⁷ In *da* naj bi prinesli prve sadove našega testa in naših daritev in sad vseh vrst dreves, od vina in od olja, k duhovnikom, k sobam hiše našega Boga in desetine naših tal k Lévijevcem, da bodo isti Lévijevci lahko imeli desetine v vseh mestih našega posevka.³⁸ Duhovnik, Aronov sin, bo z Lévijevci, ko bodo Lévijevci prejemali desetine in Lévijevci bodo prinesli gor desetino od desetin k hiši našega Boga, k sobam, v zakladno hišo.³⁹ Kajti Izraelovi otroci in Lévijevi otroci bodo prinašali daritev žita, od novega vina in olja, v sobe, kjer so posode svetišča in duhovniki, ki služijo in vratarji in pevci. Ne bomo zapustili hiše svojega Boga.

11 Voditelji ljudstva so prebivali pri Jeruzalemu. Ostali ljudje pa so prav tako metali žrebe, da privedejo enega izmed desetih, da prebiva v Jeruzalemu, svetuemu mestu in devet delov, *da prebivajo v drugih mestih.*² Ljudstvo je blagoslovilo vse može, ki so se voljno ponudili, da prebivajo v Jeruzalemu.

^g 9,28: *pred...*: hebr. se vrnili, da počnejo zlo.

^h 9,29: *umaknili*: hebr. dali umikajočo.

ⁱ 9,30: *jih...*: hebr. mnogo let odlašal nad njimi.

^j 9,30: *svojih...*: hebr. roko svojih prerokov.

^k 9,32: *stiska*: hebr. utrujenost.

^l 9,32: *je...*: hebr. nas je našla.

^m 9,38: *jo...*: hebr. so pri pečatenju, ali, so jo zapečatili.

ⁿ 10,1: *ki...*: hebr. pri pečatih.

^o 10,1: *Tirsata*: ali, voditelj.

^p 10,29: *Mojzesu...*: hebr. roki Mojzes, Božjega služabnika.

^q 10,31: *vsakega...*: hebr. vsake roke.

³Torej ti so vodje province, ki so prebivali v Jeruzalemu. Toda v judejskih mestih je vsak prebival na svoji posesti v svojih mestih, *namreč Izrael, duhovniki, Lévijevci, Netinimci in otroci Salomonovih služabnikov.* ⁴V Jeruzalemu so prebivali *nekateri izmed Judovih otrok in izmed Benjaminovih otrok.* Izmed Judovih otrok: Atajá, sin Uzíjaha, sinú Zeharjá, sinú Amarjá, sinú Šefatjá, sinú Mahalaléla, izmed Perecovih otrok ⁵in Maasejája, sin Baruha, sinú Kolhozéja, sinú Hazajája, sinú Adajája, sinú Jojaríba, sinú Zeharjá, sinú Silčana. ⁶Vseh Perecovih sinov, ki so prebivali v Jeruzalemu, je bilo štiristo osemnajstdeset hrabrih mož. ⁷To so Benjaminovi sinovi: Salú, sin Mešuláma, sinú Joéda, sinú Pedajá, sinú Kolajája, sinú Maasejája, sinú Itiéla, sinú Ješajája. ⁸In za njim Gabáj, Saláj, devetsto osemindvajset. ⁹Zihrijev sin Joél je bil njihov nadzornik, Senuájev sin Juda pa je bil drugi nad mestom. ¹⁰Od duhovnikov: Jojaríbov sin Jedajá, Jahín. ¹¹Serajá, sin Hilkijája, sinú Mešuláma, sinú Cadóka, sinú Merajóta, sinú Ahitúba, je bil poveljnik Božje hiše. ¹²Njihovih bratov, ki so opravljali delo hiše, je bilo osemsto dvaindvajset. Adajá, sin Jeroháma, sinú Pelaljája, sinú Amcíja, sinú Zeharjá, sinú Pašhúrja, Malkijávega sina ¹³in njegovi bratje, vodje očetov, dvesto dvainštirideset. Amašsaj, sin Azaréla, sinú Ahzája, sinú Mešilemóta, sinú Imérja ¹⁴in njihovi bratje, močni junaški možje, sto osemindvajset. Njihov nadzornik je bil Zabdiél, sin *senega izmed velikih mož.* ¹⁵Tudi izmed Lévijevcev: Šemajá, sin Hašuba, sinú Azrikáma, sinú Hašabjája, sinú Buníja. ¹⁶Šabetáj ter Jozabád izmed vodij Lévijevcev *sta imela nadzor nad zunanjim poslom Božje hiše.* ¹⁷Matanjá, sin Miha, sinú Zabdija, sinú Asáfa, je bil glavni, da prične zahvaljevanje v molitvi. Bakbukjá, drugi med njegovimi brati in Abdá, sin Šamúaja, sinú Galála, sinú Jedutúna. ¹⁸Vseh Lévijevcev v svetem mestu je bilo dvesto štiriinosemdeset. ¹⁹Poleg tega vratarji: Akúb, Talmón in njuni bratje, ki so varovali velika vrata, *jih je bilo sto dvainsedemdeset.*

²⁰Preostanek Izraela, od duhovnikov in Lévijevcev, je bil v vseh Judovih mestih, vsak v svoji dediščini. ²¹Toda Netinimci so prebivali v Ofelu. ²²Cihá in Gišpá pa *sta bila nad Netinimci.* Nadzornik Lévijevcev v Jeruzalemu je bil tudi Uzí, sin Baníja, sinú Hašabjája, sinú Matanjája, sinú Miha. Izmed Asáfovih sinov so bili pevci nad poslom Božje hiše. ²³Kajti to je bila kraljeva zapoved glede njih, da naj bo določen delež za pevce, kar jim je pripadal za vsak dan. ²⁴Petahjá, sin Mešezabéla, izmed otrok Judovega sina Zeraha ^xje bil pri kraljevi roki v vseh zadovah glede ljudstva. ²⁵Glede vasi, z njihovimi polji, so *nekateri izmed*

Judovih otrok prebivali pri Kirját Arbi in v njenih vaseh, pri Dibónu in v njegovih vaseh, pri Kabceélu in v njegovih vaseh, ²⁶pri Ješúi, pri Moládi, pri Bet Peletu, ²⁷pri Hacár Šuál in pri Beersébi in v njenih vaseh, ²⁸pri Ciklágu, pri Mehóni in v njegovih vaseh, ²⁹pri En Rimónu, pri Cori, pri Jarmútú, ³⁰Zanóahu, Adulámu in v njihovih vaseh, pri Lahišu in njegovih poljih, pri Azéki in v njenih vaseh. In prebivali so od Beeršébe, do doline Hinóm. ³¹Tudi otroci Benjamina iz Gebe so *prebivali* pri ^zMihmášu, Aji, Betelu in v njihovih vaseh ³²in pri Anatótu, Nobu, Ananjáju, ³³Hacórju, Rami, Gitájimu, ³⁴Hadídu, Cebojímu, Nebalátu, ³⁵Lodu in Onóju, dolini rokodelcev. ³⁶Izmed Lévijevcev so bili oddelki v Judu in v Benjaminu.

12 Torej ^ato soduhovniki in Lévijevci, ki so prišli gor z Zerubabéлом, Šealtiélovim sinom in Ješúom: Serajá, Jeremija, Ezra, ^bAmarjá, Malúh, ^bHatúš, ^cŠehanjá, ^cRehúm, ^dMeremót, ^eIdó, Ginetó, ^fAbíja, ⁵Mijamín, ^gMaadjá, ^hBilgá, ⁶Šemajá, Jojaríb, Jedajája, ⁷Salú, ⁱAmók, Hilkijá, Jedajája. Ti so bili vodje duhovnikov in njihovih bratov v dneh Ješúa. ⁸Poleg tega Lévijevci: Ješúa, Binúj, Kadmiél, Šerebjá, Juda in Matanjá, ki je bil nad zahvaljevanjem, Jon in njegovi bratje. ⁹Tudi Bakbukjá in Uní, njihova brata, sta bila njim nasproti na stražah.

¹⁰Ješúa je zaplodil Jojakíma, Jojakím je zaplodil tudi Eljašiba, Eljašib je zaplodil Jojadá, ¹¹Jojadá je zaplodil Jonatana in Jonatan je zaplodil Jadúa. ¹²V dneh Jojakíma so bili duhovniki, vodja očetov: od Serajáma Merajá, od Jeremija Hananjá, ¹³od Ezra Mešulám, od Amarjá Johanán, ¹⁴od Melicuja Jonatan, od Šebanjá Jožef, ¹⁵od Haríma Adná, od Merajóta Helkáj, ¹⁶od Idója Zaharija, od Ginetóna Mešulám, ¹⁷od Abíja Zihrí, od Minjamína, od Moadjája Piltáj, ¹⁸od Bilgája Šamúa, od Šemajája Jehonatan, ¹⁹in od Jojaríba Matenáj, od Jedajája Uzí, ²⁰od Salája Kaláj, od Amóka Eber, ²¹od Hilkijá Hašabjá, od Jedajája, Netanél.

²²Lévijevci v dneh Eljašiba, Jojadája, Johanána in Jadúa so bili zabeleženi vodje očetov, tudi duhovniki, do kraljevanja Perzijca Dareja.

²³Lévijevi sinovi, vodje očetov so bili zapisani v kroniški knjigi, celo do dni Eljašíbovega sina Johanána. ²⁴Vodje Lévijevcev: Hašabjá, Serebjá in Kadmiélov sin Ješúa z njihovimi brati nasproti njih, da hvalijo in da se zahvaljujejo, glede na zapoved Davida, Božjega moža, straža nasproti straži. ²⁵Matanjá in Bakbukjá, Obadjá, Mešulám, Talmón, Akúb so bili vratarji, ki so varovali stražo pri pragovih velikih vrat. ²⁶Ti so bili v dneh Jojakíma, sina Ješúa, sinú Jocadákovega in v dneh voditelja Nehemija in preroka Ezra, pisarja.

11,21: Neh 2,26
12,1: Ezr 2,1
12,2: Neh 12,14
12,3: Neh 12,14
12,3: Neh 12,15
12,3: Neh 12,15
12,4: Neh 12,16
12,5: Neh 12,17
12,5: Neh 12,17
12,7: Neh 12,20
12,23: 1 Krn 9,1-44

^b 12,2: *Malúh*: tudi imenovan, Melicu.
^c 12,3: *Šehanjá*: tudi imenovan, Šebanjá.
^d 12,3: *Rehúm*: tudi imenovan, Harím.
^e 12,3: *Meremót*: tudi imenovan, Merajót.
^f 12,4: *Ginetó*: tudi imenovan, Ginetón.
^g 12,5: *Mijamín*: tudi imenovan, Minjamín.
^h 12,5: *Maadjá*: tudi imenovan, Moadjáj.
ⁱ 12,7: *Salú*: tudi imenovan, Saláj.
^j 12,8: *zahvaljevanjem*: to je, psalmi zahvaljevanja.
^k 12,25: *pragovih*: ali, zborih.

^r 11,4: *Perec*: tudi imenovan, Parec.

^s 11,14: *sin...:* ali, sin Hagedolima.

^t 11,16: *imela...:* hebr. bila nad.

^u 11,19: *velika...:* hebr. pri velikih vratih.

^v 11,21: *Ofelu*: ali, stolpu.

^w 11,23: *določen...:* ali, zanesljiva odredba.

^x 11,24: *Zeraha*: imenovanega tudi, Zarah.

^y 11,31: *iz*: ali, od.

^z 11,31: *pri...:* ali, do Mihmáša in Aje in Betela.

^a 12,1: [Okoli leta 536 pr. Kr.]

²⁷ Ob posvetitvi jeruzalemskega obzidja so iskali Lévijevce iz vseh njihovih krajev, da jih privedejo v Jeruzalem, da ohranjajo posvetitev z veseljem, tako z zahvaljevanjem kakor s petjem, s cimbalami, plunkami in harfami. ²⁸ Sinovi pevcev so se zbrali skupaj, tako iz ravne dežele okoli Jeruzalema kakor iz vasi Netófčanov, ²⁹ tudi iz hiše Gilgála in iz gebskih in azmávetskih polj, kajti pevcem so zgradili vasi okoli Jeruzalema. ³⁰ Duhovniki in Lévijevci so očistili sebe, očistili ljudstvo in velika vrata ter obzidje. ³¹ Potem sem na obzidje privadel Judove prince in določil dve veliki *skupini tistih*, ki so *dajali* zahvalo, od katerih je ena odšla na desno roko, po obzidju, h Gnojnim velikim vratom. ³² Za njimi je odšel Hošajá in polovica Judovih princev ³³ Azarjá, Ezra, Mešulám, ³⁴ Juda, Benjamin, Šemajá in Jeremija. ³⁵ Nekateri izmed duhovnikovih sinov s trobentami, *namreč* Zeharjá, sin Jonatana, sinú Šemajá, sinú Matanjá, sinú Mihajája, sinú Zahúrja, sinú Asáfa ³⁶ in njegovi bratje: Šemajá, Azarél, Milaláj, Gilaláj, Maáj, Netanél, Juda in Hananí z glasbenimi instrumenti Davida, Božjega moža in pisar Ezra pred njimi. ³⁷ Pri Studenčnih velikih vratih, ki so bila nasproti njim, so se po stopnicah Davidovega mesta povzpeli ob vzponu obzidja, nad Davidovo hišo, celo do Vodnih velikih vrat proti vzhodu. ³⁸ Druga *skupina izmed tistih*, ki so *dajali* zahvalo, pa je šla nasproti *njim* in jaz za njimi in polovica ljudstva na zidu od onstran stolpa talilnih peči, celo do širokega zidu ³⁹ in nad Efrájimovimi velikimi vratni, nad Starimi velikimi vratni, nad Ribjimi velikimi vratni in [mimo] stolpa Hananéla in stolpa Mea, torej do Ovčjih velikih vrat in so mirno obstali pri Jetniških velikih vratih. ⁴⁰ Tako sta stali dve *skupini izmed tistih*, ki so *dajali* zahvalo v Božji hiši ter jaz in polovica vladarjev z menoj ⁴¹ in duhovniki: Eljakím, Maasejája, Minjamín, Mihajá, Eljoenáj, Zeharjá in Hananjá s trobentami ⁴² ter Maasejája, Šemajá, Eleazar, Úzí, Johanán, Malkijája, Elám in Ecer. Pevci so glasno ^mpeli z Jizrahjájem, *njihovim* nadzornikom. ⁴³ Ta dan so darovali tudi veliko klavnih daritev in se veselili, kajti Bog jih je pripravil, da se veselijo z veliko radostjo. Tudi žene in otroci so se veselili, tako da je bilo veselje iz Jeruzalema slišati celo od daleč.

⁴⁴ Ob tistem času so bili nekateri določeni nad sobe za zaklade, za daritve, za prve sadove in za desetine, da zberejo vanje iz mestnih polj deleže od ⁿpostave za duhovnike in Lévijevce, kajti ^oJuda se je veselil zaradi duhovnikov in Lévijevcev, ki so čakali. ^p⁴⁵ Tako pevci kakor vratrji so varovali službo svojega Boga in službo očiščevanja, glede na zapoved Davida in njegovega sina Salomona. ⁴⁶ Kajti v dneh Davida in Asáfa, so bili tam od davnine vodje pevcev s pesmimi hvaljenja in zahvaljevanja Bogu. ⁴⁷ Ves Izrael je v

¹ 12,27: [Leta 445 pr. Kr.]

^m 12,42: *glasno*...: hebr. dali svojim glasovom, da se slišijo.

ⁿ 12,44: *od*...: to je, določene po postavi.

^o 12,44: *kajti*...: hebr. zaradi Judove radosti.

^p 12,44: *čakali*: hebr. stali.

^q 12,47: *posvetili*: to je, oddvojili.

^r 13,1: *so*...: hebr. je bilo tam brano.

^s 13,1: *občinstvu*: hebr. ušesa.

^t 13,4: *imel*...: hebr. bil postavljen nad.

^u 13,5: *kar*...: hebr. zapovedi Lévijevcem.

dneh Zerubabéla in v dneh Nehemija dal deleže pevcem in vratrjem, vsak dan njegov delež. Sveti stvari pa so posvetili Lévijevcem in Lévijevci so jih posvetili ^qAronovim otrokom.

13 Na ta dan so ^rbrali Mojzesovo knjigo v občinstvu sljudstva in v nej je bilo najdeno zapisano, da naj Amóneč in Moábec na veke ne bi prišla v Božjo skupnost, ² ker niso srečali Izraelovih otrok s kruhom in vodo, temveč so zoper njih najeli Bileáma, da bi jih preklet. Vendar je naš Bog prekletstvo obrnil na blagoslov. ³ Pripetilo se je torej, ko so slišali postavo, da so se od Izraela ločile vse mešane množice.

⁴ Pred tem je *bil* duhovnik Eljašib, ki je imel ^tnadzor nad sobo hiše našega Boga, zblížan k Tobiju ⁵ in zanj pripravil veliko sobo, kjer so vnaprej položili jedilne daritve, kadilo, posode, desetine od žita, novega vina in olja, kar ^uje bilo zapovedano, da naj bo dano Lévijevcem, pevcem in vratrjem ter darove duhovnikom. ⁶ Toda v vsem tem času ^vnisem bil v Jeruzalemu, kajti v dvaintridesetem letu babilonskega kralja Artakserksa sem prišel h kralju in po ^wdoločenih dneh sem od kralja prejel ^xdovoljenje za odhod ^y in prišel sem v Jeruzalem in razumel zlo, ki ga je Eljašib storil Tobiju, s tem, da mu je pripravil sobo na dvorih Božje hiše. ⁸ To me jeboleče užalostilo, zato sem iz sobe vrgel vse Tobijeve gospodinjske stvari. ⁹ Potem sem zapovedal in očistili so sobe. Tja sem ponovno prinesel posode iz Božje hiše, z jedilno daritvijo in kadilom.

¹⁰ Zaznal sem, da *jim* niso bili dani deleži Lévijevcev, kajti Lévijevci in pevci, ki so opravljali delo, so pobegnili vsak k svojemu polju. ¹¹ Potem sem se pričkal s poveljniki in rekel: »Zakaj je Božja hiša zapuščena?« Zbral sem jih skupaj in jih postavil na njihov ^zkraj. ¹² Potem je ves Juda prinesel desetino od žita, novega vina in olja v zakladnice. ¹³ Postavil sem zakladnike nad zakladnicami: ^aduhovnika Šelemjája, pisarja Cadóka in izmed Lévijevcev Pedajá. Poleg ^bnjih je *bil* Hanán, sin Zahúrja, sinú Matanjá, kajti bili so šteti zveste in njihova ^cslužba je *bila*, da razdeljujejo svojim bratom. ¹⁴ »Spomni se me, oh moj Bog, glede tega in ne izbriši mojih dobrih ^ddejanj, ki sem jih storil za hišo svojega Boga in za njene službe.« ^e

¹⁵ V tistih dneh sem na šabat videl v Judu nekatere tlačiti vinske stiskalnice, prinašati snope in natovarjati osle kakor tudi vino, grozdje, fige in vse vrste bremen, ki so jih na šabatni dan prinesli v Jeruzalem. Pričeval sem zoper njih na dan, na katerega so prodajali živež. ¹⁶ Tam notri so prebivali tudi možje iz Tira, ki so prinašali ribe in vse vrste blaga in na šabatni dan prodajali Judovim otrokom in v Jeruzalemu. ¹⁷ Potem sem se pričkal z Judovimi plemiči in jim rekel: »Kakšno zlo je to,

^{12,45:}

¹ Krn 24-25

^{12,46:}

¹ Krn 25,1

^{12,47:}

⁴ Mz 18,26

^{13,1:} 4 Mz 22,5

^{13,1:} 5 Mz 23,3

^{13,2:} 4 Mz 22,5

^{13,2:} Joz 24,9

^{13,14:}

Neh 13,22

^v 13,6: [Okoli leta 434 pr. Kr.]

^w 13,6: *po*...: hebr. ob koncu dni.

^x 13,6: *prejel*: ali, iskreno zahteval.

^y 13,11: *njihov*...: hebr. njihovo mesto.

^z 13,12: *zakladnice*: ali, skladisča.

^a 13,13: *zakladnicami*: ali, skladisči.

^b 13,13: *Poleg*...: hebr. Pri njihovi roki.

^c 13,13: *njihova*...: hebr. bilo je na njih.

^d 13,14: *dobrih*...: hebr. prijaznosti.

^e 13,14: *službe*: ali, obrede.

ki ga delate in oskrunjate šabatni dan? ¹⁸ Mar niso tako počeli vaši očetje in ali ni naš Bog privedel vsega tega zla nad nas in nad to mesto? Vendar nad Izrael prinašate več besa z oskrunitvijo šabata.« ¹⁹ Pripetilo se je, ko so jeruzalemska velika vrata pred šabat pričenjala temneti, da sem zapovedal, naj se velika vrata zapro in jih zadolžil, da naj ne bodo odprta, dokler ne mine šabat in *nekatero* izmed svojih služabnikov sem postavil pri velikih vratih, *da* na šabatni dan ne bi bilo noter priveden nobeno breme. ²⁰ Tako so trgovci in prodajalci vseh vrst blaga enkrat ali dvakrat prenočili zunaj Jeruzalema. ²¹ Potem sem pričeval zoper njih in jim rekel: »Zakaj prenočujete okoli ^fobzidja? Če boste ponovno storili *tako*, bom svoje roke položil na vas.« Od tistega časa naprej niso več prihajali na šabat. ²² Lévijevcem sem zapovedal, da naj se očistijo in *da* naj pridejo *in* varujejo velika vrata, da posvetijo šabatni dan. »Spomni se me, oh moj Bog, tudi *glede* tega in prizanesi mi glede na veličino ^gsvojega usmiljenja.«

²³ V tistih dneh ^hsem videl tudi Jude, *ki* so poročili žene iz Ašdóda, iz Amóna *in* iz Moába ²⁴ in njihovi otroci so govorili pol v ašdóskem jeziku in niso

mogli *j*govoriti judovskega jezika, temveč glede na jezik vsakega *k*ljudstva. ²⁵ Pričkal sem se z njimi in jih preklet ^lin udaril nekatere izmed njih, izpulil njihove lase in jih primoral, da so prisegli pri Bogu, *rekoč*: »Svojih hčera ne boste dajali njihovim sinovom niti ne boste jemali njihovih hčera za svoje sinove ali zase.« ²⁶ Mar ni Salomon, Izraelov kralj, grešil s temi stvarmi? Pa vendar med mnogimi narodi ni bilo nobenega kralja, podobnega njemu, ki je bil ljubljen od svojega Boga in ga je Bog postavil *[za]* kralja nad vsem Izraelom. Kljub temu so celo njemu tuje žene povzročile, da je grešil. ²⁷ Mar naj potem prisluhnemo vam, da bi delali vso to veliko zlo, da grešimo zoper svojega Boga v poročanju tujih žena? ²⁸ *Eden* izmed sinov Jojadája, sin vélikega duhovnika Eljašiba, *je bil* zet Horónca Sanbaláta, zato sem ga pregnal od sebe. ²⁹ »Spomni se jih, oh moj Bog, ker ^mso omadeževali duhovništvo in zavezo duhovništva in Lévijevcev.« ³⁰ Tako sem jih očistil vseh tujcev in določil straže duhovnikov in Lévijevcev, vsakega pri svojem poslu ³¹ in za dar lesa, ob določenih časih in za prve sadove. »Spominjam se me, oh moj Bog, za vselej.«

13,17:
4 Mz 28,9
13,17: [Ez
24,21]
13,17:
[Mt 12,5]
13,17: [Jn
7,22-23]
13,26: 1 Kr 11,1

Esterina knjiga

[Božja previdnost in zaščita je očitna v vsej Esterini knjigi, čeprav se njegovo ime ne pojavi niti enkrat. Hamánova zarota preti Judom, toda pogum lepe Estere in nasvet njenega bratranca Mordohaja privede do velike rešitve. Praznik žrebov, to je praznik Purim, postane vsakoletni opomin na to Božjo rešitev.

Esterino hebrejsko ime je bilo *Hadassah*, »mirta« (), njeno perzijsko ime Ester pa izhaja iz perzijske besede za »zvezdo«. Grški naslov te knjige je *Esther*, latinski pa *Hester*.

1. Esterja postane kraljica (1-2).
2. Hamánova zarota in Mordohajev vzpon na oblast (3-6).
3. Hamanov konec in rešitev judovskega ljudstva (7-8).
4. Zmagoslavje judovskega ljudstva (9-10).]

1 Pripetilo se je torej v dneh ^akralja Ahasvérja (to je Ahasvérja, ki je kraljeval od Indije celo do Etiopije, nad sto sedemindvajsetimi provincami), ² da je v tistih dneh, ko je Kralj Ahasvér sedel na prestolu svojega kraljestva, ki je *bilo* v palači Suze, ³v tretjem letu ^bnjegovega kraljevanja, priredil gostijo vsem svojim princem in svojim služabnikom; moči Perzije in Medije, plemičem in princem provinc, *ki so bili* pred njim, ⁴ko jim je mnogo dni kazal bogastva svojega veličastnega kraljestva in čast svojega odličnega veličanstva, celo sto osemdeset dni. ⁵Ko so ti dnevi minili, je kralj priredil gostijo vsemu ljudstvu, ki je bilo prisotno ^cv palači Suze, tako velikim kakor malim, ^{1,0: 2,7}

sedem dni na dvoru vrta kraljeve palače, ^d*kjer so bile* bele, zelene in modre ^d*tanke preproge*, pritrjene z vrvicami iz tankega lanenega platna in vijolične, k srebrnim obročem in stebrom iz marmorja. Postelje *so bile* iz zlata in srebra, na tlaku iz eidečega, modrega, belega in črnega marmorja. ⁷Dajali so *jim* piti iz zlatih posod (posode so bile različne ena od druge) in kraljevega ^fvina v obilju, glede na kraljevo razkošje. ⁸Pitje *je bilo* glede na postavo. Nihče ni silil, kajti tako je kralj določil vsem častnikom njegove hiše, da naj storijo glede na užitek vsakega človeka. ⁹Prav tako je kraljica Vaští pripravila gostijo za ženske v kraljevi hiši, ki je *pripadala* Kralju Ahasvérju.

^f 13,21: *okoli*...: hebr. pred obzidjem.

^g 13,22: *veličino*: ali, množino.

^h 13,23: [Okoli leta 434 pr. Kr.]

ⁱ 13,23: *poročili*...: hebr. storili, da prebivajo z njimi.

^j 13,24: *mogli*...: hebr. razločevali, da bi govorili judovski jezik.

^k 13,24: *vsakega*...: hebr. od ljudstva do ljudstva.

^l 13,25: *preklet*: hebr. ozmerjal.

^m 13,29: *ker*...: hebr. zaradi omadeževanj duhovništva in zaveze.

^a 1,1: [Okoli leta 521 pr. Kr.]

^b 1,3: [Okoli leta 519 pr. Kr.]

^c 1,5: *prisotno*: hebr. najdeno.

^d 1,6: *modre*: ali, vijolične itd.

^e 1,6: *iz*...: ali, iz vulkanske kamenine s kristali, marmorja, alabastra in kamna modre barve.

^f 1,7: *kraljevega*...: hebr. vina kraljestva.

^g 1,7: *razkošje*: hebr. roko.

¹⁰ Na sedmi dan, ko je bilo kraljevo srce veselo od vina, je ukazal Mehumánu, Bizetáju, Harbonáju, Bigtáju, Abagtáju, Zetárju in Karkásu, sedmim glavnim ^hdvornim upraviteljem, ki so služili v prisotnosti Kralja Ahasvérja, ¹¹ da privedejo kraljico Vaští s kraljevo krono pred kralja, da ljudstvu in princem pokaže njeno lepoto, kajti *bila je lepa* ⁱna pogled. ¹² Toda kraljica Vaští je odklonila, da pride na kraljevo zapoved po *njegovih* ^jglavnih dvornih upraviteljih. Zato je bil kralj zelo ogorčen in njegova jeza je gorela v njem.

¹³ Potem je kralj rekel modrim možem, ki so poznali čase (Kajti tak je *bil* kraljev običaj do vseh teh, ki so poznali postavo in sodbo ¹⁴ in takoj poleg njega *so bili* Karšenáj, Šetár, Admát, Taršíš, Meres, Marsenáj *in* Memuhán, sedem princev iz Perzije in Medije, ki so videli kraljevo obličeje *in* ki so prvi sedeli v kraljestvu.) ¹⁵ »Kaj naj ^kstorimo kraljici Vaští, glede na postavo, ker po glavnih dvornih upraviteljih ni izpolnila zapovedi Kralja Ahasvérja?« ¹⁶ Memuhán je pred kraljem in princi odgovoril: »Kraljica Vaští ni storila narobe samo kralju, temveč tudi vsem princem in vsemu ljudstvu, ki *so* po vseh provincah Kralja Ahasvérja. ¹⁷ Kajti *to* dejanje kraljice bo prišlo povsod do vseh žensk, tako da bodo v svojih očeh prezirale svoje soproge, ko bo to sporočeno: »Kralj Ahasvér je zapovedal kraljici Vaští, da bi bila privadena predenj, toda ni prišla.« ¹⁸ Podobno bodo gospe iz Perzije in Medije, ki so slišale o kraljičinem dejanju, ta dan rekle vsem kraljevim princem. Tako *bo vstalo* preveč zaničevanja in besa. ¹⁹ Če to ^lugaja kralju, naj gre od njega ^mkraljeva zapoved in naj bo ta zapisana med postave Perzijev in Medijcev, da ta ne bo predrugačena: ⁿ»Da Vaští ne pride več pred Kralja Ahasvérja. Kralj pa naj njen kraljevi stan izroči drugi, ki ^oje boljša kakor ona.« ²⁰ Ko bo kraljevi odlok, ki ga bo izdal, razglasen po vsem njegovem kraljestvu (kajti to je veliko), bodo vse žene dale svojim soprogom spoštovanje, tako malim, kakor velikim.« ²¹ Govor je ugajal ^pKralju in princem in kralj je storil glede na Memuhánovo besedo. ²² Kajti poslal je pisma v vse kraljeve province, v vsako provinco glede na njeno pisavo in vsakemu ljudstvu glede na njihov jezik, da bi vsak mož vladal v svoji lastni hiši in da bi bilo *to* qrazglaseno glede na jezik vsakega ljudstva.

2 Po ^tteh stvareh, ko je bil bes Kralja Ahasvérja pomirjen, se je spomnil Vaští in kar je storila in kaj je bilo odrejeno zoper njo. ² Potem so mu kraljevi služabniki, ki so mu služili, rekli: »Naj bodo za kralja poiskane lepe mlade device. ³ Kralj naj določi častnike po vseh provincah svojega kraljestva, da lahko zberejo skupaj vse lepe mlade device v palačo Suze, v žensko hišo, pod oskrbo

^{1,14:} Ezr 7,14

^{2,3:} Est 2,8

^{2,6:} 2 Kr 24,15

^{2,6:} Jer 24,1

^{2,6:} 2 Krn 36,10

^sHege, ^t kraljevega glavnega upravitelja, čuvaja žensk in naj *Jim* bodo dane njihove stvari za očiščevanje ⁴ in naj bo dekle, ki ugaja kralju, kraljica namesto Vaští.« Stvar je kralju ugajala in tako je storil.

⁵ Torej v palači Suze je bil nek Jud, katerega ime *je bilo* Mordohaj, sin Jaíra, sinú Šimíja, sinú Kiša, Benjaminovec, ⁶ ki je bil iz Jeruzalema odveden z ujetništvom, ki so bili odvedeni z Jehonijem, ^uJudovim kraljem, ki ga je babilonski kralj Nebukadnezar odvedel proč. ⁷ Vzgajal ^vje Hadáso, to *je* Ester, hčer svojega strica, kajti ni imela niti očeta niti matere, deklica pa *je bila* lepa ^win krasna, ki si jo je Mordohaj, ko sta bila njen oče in mati mrtva, vzel za svojo lastno hčer.

⁸ Tako se je pripetilo, ko se je slišala kraljeva zapoved in njegov odlok in ko je bilo mnogo deklet skupaj zbranih v palači Suze, k oskrbi Hegája, da je bila tudi Estera privadena v kraljevo hišo, v oskrbo Hegája, čuvaja žensk. ⁹ Dekle mu je ugajalo in od njega doseglo naklonjenost. Naglo ji je dal njene stvari za očiščenje, s ^xtakšnimi stvarmi, kakor so ji pripadale in sedem služabnic, *ki so bile* primerne, da so ji bile izročene iz kraljeve hiše, ter njo in njene deklice privadel ^yv najboljši *prostor* ženske hiše. ¹⁰ Estera pa ni prikazala svojega ljudstva niti svojega sorodstva, kajti Mordohaj ji je naročil, da naj *tega* ne prikaže. ¹¹ Mordohaj pa je vsak dan hodil pred dvor ženske hiše, da izve, ^zkako se Estera počuti in kaj bo postaloz iz nje.

¹² Torej, ko ^aje prišla za vsako deklico vrsta, da gre ^bh Kralju Ahasvérju, potem ko je bila dvanajst mesecov, glede na določen način za ženske (kajti tako so bili dnevi njihovih očiščevanj dovršeni, *namreč* šest mesecov z oljem iz mire in šest mesecov s prijetnimi dišavami in z *drugimi* stvarmi za očiščevanje žensk), ¹³ potem je *vsako* dekle tako prišlo ^ch kralju. Karkoli si je želeta, ji je bilo dano, da gre z njo iz ženske hiše v kraljevo hišo. ¹⁴ Zvečer je odšla, naslednji dan pa se je vrnila v drugo žensko hišo, k oskrbi Šaašgáza, kraljevega glavnega upravitelja, ki je čuval priležnice. Ni več prišla ^dh kralju, razen če se je kralj razveseljeval v njej in da je bila poklicana po imenu.

¹⁵ Torej ko ^bje bila vrsta na Esteri, hčeri Abihájila, Mordohajevega strica, ki si jo je vzel za svojo hčer, je prišla, da gre noter ^eh kralju. Ničesar ni zahtevala, razen kar je Hegáj, kraljevi glavni upravitelj, čuvaj žensk, določil. In Estera je dosegla naklonjenost v očeh vseh tistih, ki so pogledali nanjo. ¹⁶ Tako je bila Estera odpeljana ^fh Kralju Ahasvérju, v njegovo kraljevo hišo, v desetem mesecu, ki *je* mesec tébet, v sedmem letu njegovega vladanja. ¹⁷ Kralj pa je ljubil Estero nad vsemi ženskami in dosegla je milost in naklonjenost ^gv njegovem ^hpogledu, bolj

^h 1,10: *glavnim*...: ali, evnuhom.

ⁱ 1,11: *lepa*...: hebr. zapeljive zunanjosti.

^j 1,12: *po njegovih*: hebr. ki je bila po roki njegovih evnuhov.

^k 1,15: *naj*...: hebr. storiti.

^l 1,19: *to*...: hebr. je to dobro s kraljem.

^m 1,19: *od njega*: hebr. izpred njega.

ⁿ 1,19: *predrugačena*: hebr. preminila.

^o 1,19: *ki*...: hebr. njeni spremljevalki, ki.

^p 1,21: *ugajal*...: hebr. bil dober v kraljevih očeh.

^q 1,22: *to*...: hebr. nekdo to objavil glede na jezik svojega.

^r 2,1: [Leta 518 pr. Kr.]

^s 2,3: *oskrbo*: hebr. roko.

^t 2,3: *Hege*: tudi imenovanega, Hegája.

^u 2,6: *Jehonijem*: tudi imenovanemu, Jojahín.

^v 2,7: *Vzgajal*...: hebr. Vzdrževal.

^w 2,7: *lepa*...: hebr. lepe postave in zapeljive zunanjosti.

^x 2,9: *s*...: hebr. z njenimi deleži.

^y 2,9: *privadel*: hebr. prestavil.

^z 2,11: *izve*...: hebr. spozna mir.

^a 2,12: [Okoli leta 515 pr. Kr.]

^b 2,15: [Okoli leta 515 pr. Kr.]

^c 2,17: *naklonjenost*: ali, prijaznost.

^d 2,17: *v njegovem*...: hebr. pred njim.

kot vse device, tako da je kraljevo krono postavil na njeno glavo in jo naredil kraljico namesto Vašti.¹⁸ Takrat je kralj naredil veliko praznovanje vsem svojim princem in svojim služabnikom, celo Esterin praznik. Provincam je naredil razbremenitev^f in dal darove glede na kraljevo razkošje.¹⁹ Ko so drugič zbirali device skupaj, takrat je Mordohaj sedel pri kraljevih velikih vratih.²⁰ Estereta še ni prikazala svojega sorodstva niti svojega ljudstva, kakor ji je Mordohaj naročil, kajti Estereta je izvršila Mordohajevo zapoved, podobno kakor, ko je bila vzugajana pri njem.

²¹ V tistih dneh, medtem ko je Mordohaj sedel pri kraljevih velikih vratih, sta bila dva izmed glavnih dvornih upraviteljev, Bigtaj^g in Tereš, izmed tistih, ki sta varovala vrata,^h hogorčena in iskala, da položita roko na Kralja Ahasvérja.²² Stvar pa je bila odkrita Mordohaju, ki je to povedal kraljici Esteri in Estera je v Mordohajevevem imenu o tem potrdila kralju.²³ Ko je bilo o tej zadevi opravljeno zasliševanje, je bilo to razkrito, zato sta bila oba obešena na drevo. To je bilo pred kraljem zapisano v kroniško knjigo.

3 Po teh stvareh je Kralj Ahasvér povišal Hamána, Hamedátovega sina, Agágovca in ga napredoval in njegov sedež postavil nad vse prince, ki so bili z njim.² Vsi kraljevi služabniki, ki so bili pri kraljevih velikih vratih, so se priklonili in častili Hamána, kajti kralj je glede njega tako zapovedal. Mordohaj pa se ni priklonil niti ga ni častil.³ Potem so kraljevi služabniki, ki so bili pri kraljevih velikih vratih, Mordohaju rekli: »Zakaj prestopaš kraljevo zapoved?«⁴ Pripetilo se je torej, ko so mu dnevno govorili in jim ni prisluhnih, da so povedali Hamánu, da vidijo, ali bodo Mordohajeve zadeve obstale, kajti povedal jim je, da je bil Jude.⁵ Ko je Hamán videl, da se Mordohaj ni priklonil niti ga ni častil, potem je bil Hamán poln besa.⁶ Zdelo se mu je v posmeh, da položi roke samo na Mordohaja, kajti pokazali so mu Mordohajevo ljudstvo. Zato je Hamán iskal, da uniči vse Jude, ki so bili po celotnem Ahasvérjevem kraljestvu, torej Mordohajevo ljudstvo.

⁷ V prvem mesecu, ki je mesec nisán, v dvanajstem letu kralja Ahasvérja, so metali pur, kar je žreb, pred Hamánom iz dneva v dan in iz meseca v mesec, do dvanajstega meseca, ki je mesec adár.

⁸ Hamán je rekel Kralju Ahasvérju: »Tam je neko ljudstvo, razkropljeno naokoli in razpršeno med ljudstvom po vseh provincah tvojega kraljestva. Njihove postave so različne od vsega ljudstva niti se ne držijo kraljevih postav. Zatorej to ni za kraljevo korist, da jih trpi.⁹ Če to ugaja kralju, naj bo to zapisano, da bodo lahko uničeni, jaz pa bom plačal^m deset tisoč talentov srebra rokam

2,21: Est 6,2

tistih, ki so zadolženi za to delo, da to prinesejo v kraljeve zakladnice.«¹⁰ Kralj je iz svoje roke snel svoj prstan ter ga dal Hamedátovemu sinu Hamánu, Agágovcu, sovražnikuⁿ Judov.¹¹ Kralj je rekel Hamánu: »Srebro ti je dano, tudi ljudstvo, da storиш z njimi, kakor se ti zdi dobro.«¹² Potem so bili na trinajsti dan prvega meseca poklicani kraljevi pisarji^o in bilo je napisano glede na vse, kar je Hamán ukazal kraljevim poročnikom in voditeljem, ki so bili nad vsako provinco in vladarjem vsakega ljudstva vsake province, glede na njihovo pisavo in vsakemu ljudstvu glede na njihov jezik. V imenu kralja Ahasvérja je bilo napisano in zapečateno s kraljevim prstanom.¹³ Pisma so bila po slih poslana v vse kraljeve province, da uničijo, ubijejo in pogubijo vse Jude, tako mlade kakor stare, majhne otroke in ženske, na en dan, torej na trinajsti dan dvanajstega meseca, prije ki je mesec adár in da si njihov dobiček vzamejo za plen.¹⁴ Prepis pisanja za zapoved, ki naj bo predana v vsako provinco, je bilo razglašeno vsem ljudstvom, da bodo pripravljeni za ta dan.¹⁵ Sli so odšli ven, podvizani s kraljevo zapovedjo in odlok je bil izdan v palači Suze. Kralj in Hamán pa sta se usedla, da pijeta, mesto Suze pa je bilo zbegano.

4 Ko je Mordohaj zaznal vse, kar je bilo storjeno,⁴ je Mordohaj raztrgal svoja oblačila in si nadel vrečevino s pepelom in odšel ven v sredo mesta ter vpil z glasnim in grenkim glasom.² Prišel je celo pred kraljeva velika vrata, kajti nihče ne more vstopiti v kraljeva velika vrata, oblečen z vrečevino.³ V vsaki provinci, kamor sta prišla kraljeva zapoved in njegov odllok, je bilo med Judi veliko žalovanje, post, jokanje in tarnanje in mnogi so ležali v vrečevini in pepelu.

⁴ Tako so Esterine služabnice in njeni glavni^s dvorni upravitelji prišli in ji to povedali. Potem je bila kraljica silno užaloščena. Poslala je oblačilo, da obleče Mordohaja in da odstrani njegovo vrečevino proč iz njega, toda on tega ni sprejel.

⁵ Potem je Estera poklicala po Hatáha, enega izmed kraljevih glavnih dvornih upraviteljev, ki je bil določen, da ji služi in mu dala zapoved za Mordohaja, da izve kaj je bilo to in zakaj je bilo to.⁶ Tako je Hatáh odšel k Mordohaju, na mestno ulico, ki je bila pred kraljevimi velikimi vrti.⁷ Mordohaj mu je povedal o vsem, kar se mu je zgodilo in o vsoti denarja, ki ga je Hamán obljudbil plačati v kraljeve zakladnice za Jude, da jih uniči.⁸ Dal mu je tudi kopijo pisanja odloka, ki je bil izdan v [mestu] Suze, da jih uniči, da ga pokaže Esteri in da ji to oznani in da jo zadolži, da naj bi šla h kralju, da mu izroči ponižno prošnjo in da pred njim sporoči zahtevo za svoje ljudstvo.⁹ Hatáh je prišel in Esteri povedal Mordohajeve besede.

e 2,18: [Okoli leta 514 pr. Kr.]

f 2,18: razbremenitev: hebr. počitek.

g 2,21: Bigtaj: tudi imenovan, Bigtána.

h 2,21: vrata: hebr. prag.

i 3,1: [Okoli leta 510 pr. Kr.]

j 3,7: [Leta 510 pr. Kr.]

k 3,8: za...: hebr. primerno kraljevi koristi ali, enako kraljevi koristi itd.

l 3,9: bodo...: hebr. jih uniči.

m 3,9: placal: hebr. odtehtal.

n 3,10: sovražniku: ali, zatiralcu.

o 3,12: pisarji: ali, tajniki.

p 3,13: [dvanajstega meseca: to je od prvega do dvanajstega, torej enajst mesecov.]

q 4,1: [Okoli leta 510 pr. Kr.]

r 4,3: mnogi...: hebr. vrečevina in pepel sta bila položena pod mnogimi.

s 4,4: glavni...: hebr. evnuhi.

t 4,5: določen...: hebr. postavljen pred njo.

¹⁰ Estera je Hatáhu ponovno spregovorila in mu dala zapoved za Mordohaja: ¹¹ »Vsi kraljevi služabniki in ljudstvo kraljevih provinc vedo, da kdorkoli, ki ni poklican, bodisi moški ali ženska, pride h kralju na notranji dvor, je zanj ena postava, da ga usmrté, razen tistega, proti kateremu bo kralj iztegnil zlato žezlo, da bo lahko živel. Toda jaz nisem bila poklicana, da pridem h kralju teh trideset dni.« ¹² Esterine besede so povedali Mordohaju.

¹³ Potem je Mordohaj zapovedal odgovoriti Esteri: »Ne misli si, da boš ti v kraljevi hiši ušla bolj kakor vsi Jude. ¹⁴ Kajti če ob tem času povsem ohranjaš svoj mir, potem bo povečanje ^uin osvoboditev vstalo k Judom iz drugega kraja, toda ti in hiša tvojega očeta boste uničeni. Kdo ve, ali nisi prišla do kraljestva zaradi *tega* časa, kakor je ta?«

¹⁵ Potem *him* je Estera zaukazala vrniti Mordohaju *ta odgovor*: ¹⁶ »Pojdi, zberi skupaj vse Jude, ki so prisotni ^v [mestu] Suze in se postite zame in tri dni niti ne jejte niti ne pijte, ne ponocí ne podnevi. Tudi jaz in moje dekle se bomo prav tako postile in tako bom šla noter h kralju, kar ni glede na postavo, in če umrem, umrem.« ¹⁷ Tako je Mordohaj odšel ^wsvojo pot in storil glede na vse to, kar mu je Estera zapovedala.

5 Pripetilo se je torej na tretji dan, da si je Estera nadela svojo kraljevsko *obleko* in stopila na notranji dvor kraljeve hiše, nasproti kraljevi hiši in kralj je sedel na svojem kraljevem prestolu, v kraljevi hiši, nasproti velikim vratom hiše. ² In bilo je tako, da ko je kralj zagledal kraljico Estero stati na dvoru, je ta dosegla naklonjenost v njegovem pogledu. Kralj je proti Esteri iztegnil zlato žezlo, ki je bilo v njegovi roki. Tako se je Estera približala in se dotaknila vrha žezla. ³ Potem ji je kralj rekел: »Kaj hočeš, kraljica Estera? Kakšna je tvoja prošnja? Dano ti bo celo do polovice kraljestva.«

⁴ Estera je odgovorila: »Če se *to zdi* kralju dobro, naj kralj in Hamán prideta danes na gostijo, ki sem jo pripravila zanj.« ⁵ Potem je kralj rekel: »Pripravite Hamána, da se podviza, da bo lahko storil, kakor je rekla Estera.« Tako sta kralj in Hamán prišla na gostijo, ki jo je pripravila Estera.

⁶ Kralj je pri vinski gostiji Esteri rekel: »Kaj je tvoja prošnja? Ta ti bo zagotovljena. Kaj je tvoja zahteva? Celo do polovice kraljestva ti bo izpolnjena.« ⁷ Potem je Estera odgovorila in rekla: »Moja prošnja in moja zahteva je, ⁸ če sem našla naklonjenost v kraljevih očeh in če to ugaja kralju, da zagotovi mojo prošnjo in da izvede ^xmojo zahtevo, naj kralj in Hamán prideta na gostijo, ki jo bom pripravila zanj, jutri pa bom storila, kakor je rekel kralj.«

⁹ Potem je Hamán tega dne odšel radosten in z veselim srcem. Toda, ko je Hamán pri kraljevih velikih vratih zagledal Mordohaja, ki ni vstal niti se zaradi njega ni premaknil, je bil poln ogorčenja zoper Mordohaja. ¹⁰ Vendar se je Hamán zadržal.

6,2: Est 2,21

Ko pa je prišel domov, je poslal in dal ^ypoklicati po svoje prijatelje in svojo ženo Zérešo. ¹¹ Hamán jim je govoril o slavi svojih bogastev in množici svojih otrok in vseh *stvareh*, s katerimi ga je kralj povišal in kako ga je napredoval nad prince in kraljeve služabnike. ¹² Poleg tega je Hamán rekel: »Da, kraljica Estera nobenemu drugemu ni dovolila vstopiti s kraljem na gostijo, ki jo je pripravila, razen meni in tudi jutri sem s kraljem povabljen k njej. ¹³ Vendar mi vse to nič ne koristi, dokler vidim Juda Mordohaja sedeti pri kraljevih velikih vratih.«

¹⁴ Potem so mu njegova žena Zéreša in vsi njegovi prijatelji rekli: »Naj bodo narejene petdeset komolcev visoke vislice ^zin jutri spregovori kralju, da bo Mordohaj lahko obešen nanje. Potem pojdi vesel s kraljem na gostijo.« Stvar je ugajala Hamánu in velel je, da se naredijo vislice.

6 To noč kralj ^ani mogel spati in zapovedal je, da prinesejo knjigo kroniških zapisov in brani so bili pred kraljem. ² Najdeno je bilo zapisano, da je Mordohaj povedal o Bigtánu ^b in Terešu, o dveh izmed glavnih dvornih upraviteljev, čuvajema vrat, ^cki sta iskala, da položita roko na Kralja Ahasvérja. ³ Kralj je rekel: »Kakšna čast in dostenjanstvo sta bila zaradi tega storjena Mordohaju?« Potem so kraljevi služabniki, ki so mu služili, rekli: »Nič ni bilo storjeno zanj.«

⁴ Kralj je rekel: »Kdo je na dvoru?« Torej Hamán je prišel na zunanjji dvor kraljeve hiše, da spregovori kralju, da Mordohaja obesi na vislice, ki jih je pripravil zanj. ⁵ Kraljevi služabniki pa so mu rekli: »Glej, Hamán stoji na dvoru.« Kralj je rekel: »Naj vstopi.« ⁶ Tako je Hamán vstopil. Kralj mu je rekel: »Kaj naj bo storjeno človeku, ki ^dse ga kralj razveseluje, da ga počasti?« Torej Hamán je v svojem srcu mislil: »Koga bi se kralj veselil, da ga počasti, bolj kakor mene?« ⁷ Hamán je odgovoril kralju: »Za človeka, ki ^ese ga kralj razveseluje, da ga počasti, ⁸ naj bo ^fprinesena kraljevska obleka, ki ^gjo kralj *uporablja* za nošnjo in konj, na katerem jaha kralj in kraljeva krona, ki je postavljena na njegovi glavi. ⁹ Ta obleka in konj naj bosta izročena roki enega izmed kraljevih najplemenitejših princev, da bodo lahko ^stem oblekli človeka, ki se ga kralj razveseluje počastiti in naj ga ^hna konjskem hrbtu povedejo po mestni ulici in pred njim razglašajo: »Tako bo to storjeno človeku, ki se ga kralj razveseluje, da ga počasti.« ¹⁰ Potem je kralj rekel Hamánu: »Podvijaj se *in* vzemi obleko in konja, kakor si rekel in celo tako stori Judu Mordohaju, ki sedi pri kraljevih velikih vratih. Naj ⁱničesar ne manjka od vsega, kar si govoril.« ¹¹ Potem je Hamán vzel obleko in konja ter oblekel Mordohaja in ga na konjskem hrbtu povedel po mestni ulici in pred njim razglašal: »Tako bo storjeno človeku, ki se ga kralj razveseluje, da ga počasti.«

^u 4,14: *povečanje*: hebr. dihanje.

^v 4,16: *prisotni*: hebr. najdeni.

^w 4,17: *odšel*...: hebr. prečkal.

^x 5,8: *izvede*: hebr. izvrši.

^y 5,10: *dal*...: hebr. velel, da pridejo njegovi prijatelji in njegova žena.

^z 5,14: *vislice*: hebr. drevo.

^a 6,1: *kralj*...: hebr. je kraljevo spanje pobegnilo proč.

^b 6,2: *Bigtánu*: tudi imenovanemu, Bigtái.

^c 6,2: *vrat*: hebr. praga.

^d 6,6: *ki*...: hebr. v katerega časti se.

^e 6,7: *katerega*...: hebr. v čigar časti se kralj razveseluje.

^f 6,8: *bo*...: hebr. prinesejo kraljevska obleko.

^g 6,8: *ki*...: hebr. s katero se kralj oblači.

^h 6,9: *ga*...: hebr. mu povzroče, da jaha.

ⁱ 6,10: *Naj*...: hebr. Ne dopusti, da malenkost od tega manjka.

¹² In Mordohaj je ponovno prišel h kraljevim velikim vratom. Hamán pa je žaluoč hitel k svoji hiši in svojo glavo je imel zakrito. ¹³ Hamán je povedal svoji ženi Zéreši in vsem svojim priateljem, vsako *stvar*, ki ga je doletela. Potem so mu njegovi modri možje in njegova žena Zéresa rekli: »Ce je Mordohaj iz rodu Judov, pred katerim si začel padati, ne boš prevladal zoper njega, temveč boš zagotovo padel pred njim.« ¹⁴ Medtem ko so še govorili z njim, so prišli kraljevi glavni dvorni upravitelji in hiteli, da Hamána privedejo na gostijo, ki jo je pripravila Ester.

7 Tako sta kralj in Hamán prišla na gostijo ^js kraljico Estero. ²Kralj je drugi dan na vinski gostiji Esteri ponovno rekel: »Kaj je tvoja prošnja, kraljica Ester? Ta ti bo zagotovljena. Kaj je tvoja zahteva? Ta bo izpolnjena, celo do polovice kraljestva.« ³Takrat je kraljica Estera odgovorila in rekla: »Če sem našla naklonjenost v tvojem pogledu, oh kralj in če to ugaja kralju, naj mi bo na mojo prošnjo dano moje življenje in moje ljudstvo na mojo zahtevo. ⁴Kajti prodani smo, jaz in moje ljudstvo, da bi bili ^kuničeni, da bi bili umorjeni in da umremo. Če pa bi bili prodani za sužnje in sužnjice, bi zadržala svoj jezik, čeprav sovražnik ne bi mogel izravnati kraljeve škode.«

⁵Potem je Kralj Ahasvér odgovoril in kraljici Esteri rekel: »Kdo je tisti in kje je, da ^lsi v svojem srcu drzne dovoliti, da tako stori?« ⁶Esteri pa je rekla: »Nasprotnik ^min sovražnik je ta zlobni Hamán.« Potem je bil Hamán prestrašen pred ⁿkraljem in kraljico.

⁷Kralj je vstal od vinske gostije in v svojem besu *odšel* v vrt palače. Hamán pa je vstal, da bi pri kraljici Esteri zaprosil za svoje življenje, kajti videl je, da je bilo pri kralju zoper njega določeno zlo. ⁸Potem se je kralj z vrta palače vrnil v prostor vinske gostije, Hamán pa je bil zrušen na postelji, na kateri je *bila* Esteri. Potem je kralj rekel: »Ali bo tudi v hiši, pred ^omenoj, posilil kraljico?« Bržko je beseda odšla iz kraljevih ust, so pokrili Hamánov obraz. ⁹Harbonáj, eden izmed glavnih dvornih upraviteljev je pred kraljem rekel: »Glej, tudi vislice, petdeset komolcev visoke, ki jih je Hamán pripravil za Mordohaja, ki je dobro govoril za kralja, stojijo v Hamánovi hiši.« Potem je kralj rekel: »Obesite ga nanje.« ¹⁰Tako so Hamána obesili na vislice, ki jih je pripravil za Mordohaja. Potem je bil kraljev bes pomirjen.

8 Na ta dan je dal Kralj Ahasvér hišo Hamána, sovražnika Judov, kraljici Esteri. Mordohaj pa je prišel pred kralja, kajti Esteri je povedala, kaj ji je *bil*. ²Kralj je snel svoj prstan, ki ga je vzel od Hamána in ga dal Mordohaju. Esteri pa je Mordohaja postavila nad Hamánovou hišo.

³Esteri je ponovno spregovorila pred kraljem in padla dol pri njegovih stopalih in ga ^qs solzami rotila, da odstrani vragolijo Hamána, Agágovca in njegov naklep, ki ga je zasnoval zoper Jude.

⁴Potem je kralj proti Esteri iztegnil zlato žezeno. Tako je Esteri vstala in stala pred kraljem⁵ in rekla: »Če kralju ugaja in če sem našla naklonjenost v njegovem pogledu in se *zdi* stvar pravilna pred kraljem in *sem* prijetna v njegovih očeh, naj bo zapisano, da se razveljavijo pisma, ki jih je zasnoval ^rHamán, Hamedátov sin, Agágovec, katera ^sje napisal, da uničijo Jude, ki so po vseh kraljevih provincah. ⁶Kajti kako lahko ^tprenašam gledanje zla, ki bo prišlo k mojemu ljudstvu? Ali kako lahko prenašam gledanje uničenja mojega sorodstva?«

⁷Tedaj je kralj Ahasvér rekel kraljici Esteri in Judu Mordohaju: »Glejta, Esteri sem dal hišo Hamána, njega pa so obesili na vislice, ker je svojo roko položil na Jude. ⁸Tudi za Jude napišita, kakor vama to ugaja, v kraljevem imenu in *to* zapečatita s kraljevim prstanom, kajti pisana, ki je napisano v kraljevem imenu in zapečateno s kraljevim pečatom, noben človek ne more razveljaviti.«

⁹Potem so bili poklicani kraljevi pisarji, ob tistem času, v tretjem mesecu, ki je mesec siván, na njegov triindvajseti *dan* in *to* je bilo napisano glede na vse, kar je Mordohaj zapovedal Judom, poročnikom, namestnikom in vladarjem provinc, ki so od Indije do Etiopije, sto sedemindvajsetim provincam, vsaki provinci glede na njihovo pisanje in vsakemu ljudstvu glede na njihov jezik in Judom glede na njihovo pisanje in glede na njihov jezik. ¹⁰Napisal je v imenu Kralja Ahasvérja in *to* zapečatil s kraljevim prstanom in pisma poslal po slih na konjskem hrbtnu *in* jahačih na mulah, kamelah *in* mladih [enogrbih] velblodih. ¹¹V teh je kralj zagotovil Judom, ki so *bili* v vsakem mestu, da se zberejo skupaj in da stojijo za svoje življenje, da uničijo, da ubijejo in da povzročijo, da umre vsa moč ljudstva in province, ki bi jih hotela napasti, *tako* malčke kakor ženske in *da* njihov dobiček *vzamejo* za plen, ¹²na en dan po vseh provincah Kralja Ahasvérja, *namreč* na trinajsti *dan* dvanajstega meseca, ki je mesec adár. ¹³Kopija pisana za zapoved, ki naj bi bila dana v vsako provinco, *je bila* razglašena ^uvsemu ljudstvu in da naj bodo Judje pripravljeni za ta dan, da se maščujejo na svojih sovražnikih. ¹⁴Tako so sli, ki so jahali na mulah *in* kamelah, odšli ven, podvizani in pritisnjeni s kraljevo zapovedjo. In odlok je bil izdan pri palači Suze.

¹⁵Mordohaj je odšel izpred prisotnosti kralja v kraljevski obleki iz modre ^vin bele in z veliko krono iz zlata in z obleko iz tankega lanenega platna in vijolične, mesto Suze pa se je veselilo in bilo veselo.

¹⁶Judje so imeli svetlobo, veselje, radost in čast.

¹⁷V vsaki provinci in v vsakem mestu, kamor sta prišla kraljeva zapoved in njegov odlok, so imeli Judje radost in veselje, praznovanje in dober dan. In mnogi izmed ljudstva dežele so postali Judje, kajti strah pred Judi je padel nanje.

9 Torej v dvanajstem mesecu, ^wki je mesec adár, na trinajsti dan istega, ko sta se kraljeva

^j 7,1: *na gostijo*: hebr. da pijeta.

^k 7,4: *bili*...: hebr. oni uničili in pobili in povzročili, da umremo.

^l 7,5: *da*...: hebr. čigar srce ga je napolnilo.

^m 7,6: *Nasprotnik*: hebr. Mož nasprotnik.

ⁿ 7,6: *pred*...: ali, ob prisotnosti kralja in kraljice.

^o 7,8: *pred*: hebr. z.

^p 7,9: *vislice*: hebr. drevo.

^q 8,3: *ga*...: hebr. jokala ter ga rotila.

^r 8,5: *zasnoval*...: ali, naklepal.

^s 8,5: *katera*: ali, ki.

^t 8,6: *lahko*...: hebr. bi bila zmožna, da lahko gledam zlo.

^u 8,13: *razglašena*: hebr. razodeta.

^v 8,15: *modre*: ali, vijolične.

^w 9,1: [Okoli leta 509 pr. Kr.]

zapoved in njegov odlok približala izvršitvi, na dan, ko so sovražniki Judov upali, da bodo imeli oblast nad njimi (čeprav je bilo to obrnjeno ravno nasprotno, da so Judje vladali nad tistimi, ki so jih sovražili),² so se Judje zbrali skupaj v svojih mestih, po vseh provincah kralja Ahasvérja, da položijo roko na tiste, ki so iskali njihovo bolečino in noben človek se jim ni mogel zoperstaviti, kajti strah pred njimi je padel na vse ljudstvo.³ Vsi vladarji provinc, poročniki, namestniki in kraljevi xčastniki, so pomagali Judom, ker je nanje padel strah pred Mordohajem.⁴ Kajti Mordohaj je bil velik v kraljevi hiši in njegova slava je šla po vseh provincah, kajti ta mož Mordohaj je postajal večji in večji.⁵ Tako so Judje vse svoje sovražnike udarili z udarcem meča, pokolom in uničenjem. Tistem pa, ki so jih sovražili, so storili, kar yso hoteli.⁶ V palači Suze so Judje usmrtili in uničili petsto mož.⁷ Paršandáta, Dalfóna, Aspáta,⁸ Poráta, Adaljája, Aridáta,⁹ Parmásta, Arisája, Aridája, Jezáta,¹⁰ deset sinov Hamedátovega sina Hamána, sovražnika Judov, so usmrtili, toda na plen niso položili svojih rok.¹¹ Na ta dan je bilo število tistih, ki so bili umorjeni v palači Suze, privedeno zpred kralja.

¹² Kralj je kraljici Esteri rekel: »Judje so umorili in uničili petsto mož v palači Suze in deset Hamánovih sinov. Kaj so storili v preostalih kraljevih provincah? Torej kaj je tvoja prošnja? In ta ti bo zagotovljena. Ali kaj je tvoja nadaljnja zahteva? In ta bo storjena.«¹³ Potem je Esteri rekla: »Če to ugaja kralju, naj bo to zagotovljeno Judom, ki so v [mestu] Suze, da prav tako storijo jutri, glede na odlok današnjega dne in naj bo aHamánovih deset sinov obešenih na vislice.«¹⁴ Kralj je zapovedal, da naj bo tako storjeno. Odlok je bil izdan v [mestu] Suze in obesili so Hamánovih deset sinov.¹⁵ Kajti Judje, ki so bili v [mestu] Suze, so se zbrali skupaj tudi na štirinajsti dan meseca adárja in v [mestu] Suze usmrtili tristo mož. Toda na plen niso položili svojih rok.¹⁶ Tudi drugi Judje, ki so bili v kraljevih provincah, so se zbrali skupaj in stali za svoja življenja in imeli počitek pred svojimi nasprotniki in jih izmed svojih sovražnikov usmrtili petinsedemdeset tisoč, toda svojih rok niso položili na plen.¹⁷ Na trinajsti dan meseca adárja bin na štirinajsti dan istega cso počivali in to naredili za dan praznovanja in veselja.¹⁸ Toda Judje, ki so bili v [mestu] Suze zbrani skupaj na njegov trinajsti dan in na njegov štirinajsti in na petnajsti dan istega, so počivali in to naredili za dan praznovanja in veselja.¹⁹ Zato so Judje po vaseh, ki prebivajo v mestih brez obzidja, naredili štirinajsti dan meseca adárja za dan veselja

x 9,3: *kraljevi*...: hebr. tisti, ki so storili zadevo, ki pripada kralju.

y 9,5: *kar*...: hebr. glede na njihovo voljo.

z 9,11: *privedeno*...: hebr. prišlo.

a 9,13: *bo*...: hebr. može obesijo itd.

b 9,17: [Leta 509 pr. Kr.]

c 9,17: *dan istega*: hebr. dan, v njem.

d 9,24: *ugonobi*: hebr. zdrobi.

e 9,25: *Esteri*...: hebr. prišla.

in praznovanja in dober dan in pošiljanja deležev drug drugemu.

²⁰ Mordohaj je napisal te stvari in poslal pisma vsem Judom, ki so bili po vseh provincah Kralja Ahasvérja, tako bližnjim kakor daljnim,²¹ da to utrdi med njimi, da naj letno ohranjajo štirinajsti dan meseca adárja in petnajsti dan istega,²² kakor dneva, na katera so Judje počivali pred svojimi sovražniki in mesec, ki je bil obrnjen k njim, od brdkosti v radost in od žalovanja v dober dan, da si bodo lahko pripravili dneve praznovanja in radosti in pošiljanja deležev drug drugemu in daril ubogim.²³ Judje so se lotili, da storijo, kakor so začeli in kakor jim je Mordohaj zapisal,²⁴ ker je Hamán, Hamedátovin sin, Agágovec, sovražnik vseh Judov, zoper Jude zasnoval, da jih uniči in vrgel pur, to je žreb, da jih ugonobi ^din da jih uniči,²⁵ toda ko je *Estera* eprišla pred kralja, je ta s pismi zapovedal, da naj se njegov zlobni naklep, ki ga je zasnoval zoper Jude, vrne na njegovo lastno glavo in da naj bodo on in njegovi sinovi obešeni na vislice.²⁶ Zato so ta dneva imenovali purim, po imenu pur.^f Zato so – po vseh besedah tega pisma in od tega, kar so videli glede te zadeve in kar je prišlo k njim –²⁷ Judje odredili in vzeli nase in na svoje potomstvo in na vse tiste, ki so se jim pridružili, tako da to ne bi prešlo, gda bodo vsako leto ta dva dneva ohranjali glede na njihovo pisanje in glede na njihov določeni čas.²⁸ In da se bodo teh [dveh] dni spominjali in držali skozi vse rodove, vsaka družina, vsaka provinca in vsako mesto in da ta dneva purima med Judi ne bi prešla hnti spomin nanju ne izgine i od njihovega potomstva.²⁹ Potem je kraljica Esteri, hči Abihájila in Juda Mordohaja, z vso oblastjo jnapisala, da potrjuje to drugo pismo o purimu.³⁰ In poslal je pisma vsem Judom, v sto sedemindvajset provinc Ahasvérjevega kraljestva, z besedami miru in resnice,³¹ da potrdi ta [dva] dneva purima, na njun določeni čas, glede na to, kakor sta jima Jud Mordohaj in kraljica Esteri predpisala in kakor so odredili zase k in za svoje potomstvo zadeve posta in njihovega joka.³² Esterin odlok je potrdil te stvari o purimu in to je bilo zapisano v knjigo.

10 Kralj ¹Ahasvér je naložil davek deželi in morskim otokom.² Vsa dejanja njegove oblasti, njegove moči in razglas Mordohajeve veličine, kamor ga je kralj napredoval,^mmar niso zapisana v kroniški knjigi kraljev Medije in Perzije?³ Kajti Jud Mordohaj je bil drugi za kraljem Ahasvérjem in velik med Judi in sprejet od množice svojih bratov, prizadevajoč si za blagostanje svojega ljudstva in govoril je mir vsemu svojemu semenu.

f 9,26: *pur*: to je, žreb.

g 9,27: *prešlo*: hebr. minilo.

h 9,28: *prešla*: hebr. minila.

i 9,28: *izgine*: hebr. konča.

j 9,29: *oblastjo*: hebr. močjo.

k 9,31: *zase*: hebr. za svoje duše.

l 10,1: [Okoli leta 495 pr. Kr.]

m 10,2: *napredoval*...: hebr. naredil velikega.

Jobova knjiga

[Jobova knjiga je morda ena izmed prvih knjig Svetega pisma. Sega v obdobje Abrahama, Izaka, Jakoba in Jožefa. V njej je zgodba o človeku, ki izgubi vse – bogastvo, sinove in hčere, zdravje in se sprašuje čemu se mu je to pripetilo.]

Satan pred Bogom opravlja Joba in Job posledično izgubi imetje, družino in zgodba se nadaljuje s tremi nizi pogovorov med Jobom in njegovimi tremi priatelji, ki mu pripisujejo krivičnost. Toda Jobu ne morejo dokazati nepravičnosti. Job prizna, da Bog dela vse po svojem načrtu in dobi nazaj več, kot je imel pred preizkušnjami.

Iyyob je hebrejski naslov te knjige, ime pa ima dva možna pomena. Če izhaja iz hebrejske besede za »preganjanje«, pomeni »preganjani«. Bolj verjetno je, da izhaja iz arabske besede, ki pomeni »vrniti se« ali »pokesati se«. Če je tako, se lahko opredeli kot »Skesanec«. Oba pomena se nanašata na knjigo. Grški naslov je *Iob*, latinski naslov je *Iob*.

1. Satan dvakrat pred Bogom (1-2,10).
2. Obisk treh priateljev in trije krogi pogovorov (2,11-31).
3. Elihú spregovori (32-37).
4. Pogovor med Bogom in Jobom (38-41).
5. Priatelji opravijo daritev, Job moli zanje in Bog Jobu podvoji vse, kar je imel prej (42).]

1 Bil ^aje mož v deželi Uc, katerega ime je *bilo* Job, in ta mož je bil popoln in iskren in nekdo, ki se je bal Boga in se ogibal zla. ² Tam se mu je rodilo sedem sinov in tri hčere. ³ Njegovo ^bimetje je bilo tudi sedem tisoč ovc, tri tisoč kamel, petsto jarmov volov, petsto oslic in zelo velika ^cdružina, tako da je bil ta človek največji izmed vseh mož ^ddvzhoda.

⁴ Njegovi sinovi so šli in praznovali v *svojih* hišah vsak svoj dan. Poslali so in dali poklicati svoje tri sestre, da jedo in pijejo z njimi. ⁵ Bilo je tako, da ko so se dnevi *njihovega* praznovanja iztekli, je Job poslal, jih posvečeval in vstajal zgodaj zjutraj ter daroval žgalne daritve *glede na* število njih vseh, kajti Job je rekel: »Morda so moji sinovi grešili in v svojih srcih prekleli Boga.« Tako je Job nenehno edelal.

⁶ Bil je torej dan, ko so prišli Božji sinovi, da se pokažejo pred Gospodom in tudi Satan ^fje prišel med njimi. ⁷ Gospod je rekel Satanu: »Od kod prihajaš?« Nató je Satan odgovoril Gospodu in rekel: »Od potikanja sem ter tja po zemljji in od hoje gor in dol po njej.« ⁸ Gospod je rekel Satanu: »Si kaj preudaril ^g[o] mojem služabniku Jobu, ker na zemljji ni *nikogar* podobnega njemu; popoln in pošten človek je, ki se boji Boga in se ogiblje zla?« ⁹ Potem je Satan odgovoril Gospodu in rekel: »Mar se Job zastonj boji Boga? ¹⁰ Mar nisi ti naredil ograje okoli njega, okoli njegove hiše in okoli vsega, kar ima na vsaki strani? Blagoslovil si delo njegovih rok in njegovo ^himetje se je povečalo v deželi. ¹¹ Toda iztegniti sedaj svojo roko in se dotakni vsega, kar ima in ⁱpreklinjal te bo v tvoj obraz.« ¹² Gospod je rekel Satanu: »Glej, vse, kar ima, je v tvoji oblasti, ^jsamo nanj ne iztegni svoje roke.« Tako je Satan odšel izpred Gospodove prisotnosti.

1,1: Job 2,3
1,5: 1 Kr 21,10
1,7: 1 Pet 5,8
1,21: Prd 5,14
1,21: 1 Tim 6,7
2,2: Job 1,7
2,3: Job 1,1
2,3: Job 2,1
2,3: Job 2,8

¹³ Bil je dan, ko so njegovi sinovi in njegove hčere jedli in pili vino v hiši njihovega najstarejšega brata.

¹⁴ K Jobu je prišel poslanec in rekel: »Voli so orali in osli so se pasli poleg njih ¹⁵ in Sabejci so padli *nadnje* ter jih odvlekli proč. Da, z ostrino meča so umorili služabnike in samo jaz sam sem pobegnil, da ti povem.« ¹⁶ Medtem ko je še govoril, je prišel še drugi in rekel: »Ogenj ^kod Boga je padel z neba in sežgal ovce in služabnike, jih použil in samo jaz sam sem pobegnil, da ti povem.« ¹⁷ Medtem ko je še govoril, je prišel še drugi in rekel: »Kaldejci so postavili tri čete in vpadli ^lna kamele in jih odvedli proč. Da, in z ostrino meča umorili služabnike in samo jaz sam sem pobegnil, da ti povem.« ¹⁸ Medtem ko je še govoril, je prišel še drugi in rekel: »Tvoji sinovi in tvoje hčere so jedli in pili vino v hiši njihovega najstarejšega brata. ¹⁹ Glej, iz ^mdivjine je prihrumel mogočen veter in udaril štiri vogale hiše in ta je padla na mladeniče in ti so mrvti. Samo jaz sam sem pobegnil, da ti povem.«

²⁰ Potem je Job vstal, raztrgal svoje ogrinjalo, ⁿobil svojo glavo, padel dol na tla in oboževal ²¹ ter rekel: »Nag sem prišel iz maternice svoje matere in nag se bom vrnil tja. Gospod je dal in Gospod je vzel. Blagoslovljeno bodi Gospodovo ime.« ²² V vsem tem Job ni grešil niti ni nespametno ^oobdolžil Boga.

2 Ponovno je bil dan, ko so prišli Božji sinovi, da se predstavijo pred Gospodom in tudi Satan je prišel med njimi, da se predstavi pred Gospodom. ² Gospod je rekel Satanu: »Od kod prihajaš?« Satan je Gospodu odgovoril in rekel: »Od potikanja sem ter tja po zemljji in od hoje gor in dol po njej.« ³ Gospod je rekel Satanu: »Si preudaril ^o[o] mojem služabniku Jobu, da tam ni nikogar podobnega njemu na zemljji? Popoln in iskren človek je, nekdo,

^a 1,1: [Mojzes naj bi bil pisec te knjige, tako mislijo, medtem ko je bil med Midjánci, okoli leta 1520]

^b 1,3: *Njegovo*...: ali, Njegove živine.

^c 1,3: *velika*: ali, veliko poljedelstvo.

^d 1,3: *mož*: hebr. sinov.

^e 1,5: *nenehno*...: hebr. delal vse dni.

^f 1,6: *Satan*: hebr. nasprotnik.

^g 1,8: *preudaril*: hebr. naravnal svoje srce na mojega služabnika Joba.

^h 1,10: *njegovo*...: ali, njegova živila se je pomnožila.

ⁱ 1,11: *in*...: hebr. če te ne bo preklen.

^j 1,12: *oblasti*: hebr. roki.

^k 1,16: *Ogenj*: ali, Velik ogenj.

^l 1,17: *vpadli*: hebr. navalili.

^m 1,19: *iz*...: hebr. od strani itd.

ⁿ 1,20: *ogrinjalo*: ali, oblačilo.

^o 1,22: *nespametno*...: ali, Bogu pripisoval neumnosti.

ki se boji Boga in se ogiblje zla. Še vedno se trdno drži svoje neokrnjenosti, čeprav me spodbujaš zoper njega, da bi ga uničil brez razloga.«⁴ Satan je Gospodu odgovoril in rekel: »Kožo za kožo, da, vse, kar človek ima, bo dal za svoje življenje.⁵ Toda iztegniti sedaj svojo roko in se dotakni njegove kosti in njegovega mesa in preklev te bo v tvoj obraz.«⁶ Gospod je rekel Satanu: »Glej, on je v tvoji roki, toda ohrani njegovo življenje.«

⁷ Tako je Satan odšel izpred Gospodove prisotnosti in Joba udaril s hudimi tvori od podplata njegovega stopala do njegovega temena.⁸ Ta si je vzel črepinjo, se strgal z njo in se usedel med pepel.

⁹ Potem mu je njegova žena rekla: »Mar še vedno ohranjaš svojo neokrnjenost? Prekolni Boga in umri.«¹⁰ Toda rekel ji je: »Govoriš kot govorita ena izmed nespametnih žensk. Kaj? Dobro smo sprejeli iz Božje roke, pa ne bi sprejeli hudega?« V vsem tem Job s svojimi ustnicami ni grešil.

¹¹ Torej ko so Jobovi trije prijatelji slišali o vsem tem zlu, ki je prišlo nadenj, so prišli, vsak iz svojega lastnega kraja: Elifáz Temáneč, Bildád Suhéjec in Cofár Naámčan, kajti skupaj so se dogovorili, da pridejo in da žalujejo z njim in da ga tolažijo.¹² Ko pa so od daleč povzdignili svoje oči in ga niso spoznali, so povzdignili svoj glas ter zajokali. Vsak izmed njih je pretrgal svoje ogrinjalo in proti nebu so potresli prah na svoje glave.¹³ Tako so sedeli z njim na tleh sedem dni in sedem noči in nihče mu ni spregovoril niti besede, kajti videli so, da je bila njegova žalost zelo velika.

3 Po tem je Job odprl svoja usta in preklev svoj dan.² Job je spregovoril in rekel:³ »Naj izgine dan, na katerega sem bil rojen in noč, v kateri je bilo rečeno: ›Tukaj je spočet fantek.‹⁴ Naj bo ta dan tema. Naj ga Bog od zgoraj ne upošteva niti naj svetloba ne sije nad njim.⁵ Naj ga tema in smrtna senca omadežujeta.⁶ Naj oblak prebiva nad njim. Naj ga straši črnina dneva.⁷ Glede tiste noči naj se je polasti tema. Naj ta ne bo pridružena dnevom leta, naj ta ne pride v število mesecev.⁸ Glej, naj bo ta noč osamljena, naj noben radosten glas ne pride vanjo.⁹ Naj jo prekolnejo tisti, ki preklinjajo dan, ki so pripravljeni dvigniti svoje žalovanje.¹⁰ Naj bodo zvezde njene polteme temne; naj oprezujejo za svetlogo, toda nimajo nobene niti naj ne zagledajo jutranjega svitanja,¹¹ ker ta ni zaprla vrat maternice moje matere niti pred mojimi očmi ni skrila bridkosti.

¹¹ Čemu nisem umrl v maternici? Zakaj nisem izročil duha, ko sem prišel iz trebuha?¹² Zakaj sem bil [vzet na] kolena? Ali zakaj [na] prsi, da bi sesal?

¹³ Kajti sedaj bi mirno ležal in bi bil tiho; spal bi. Potem bi počival¹⁴ s kralji in svetovalci zemlje, ki so zapuščene kraje gradili zase,¹⁵ ali s princi, ki so imeli zlato, ki so svoje hiše napolnjevali s srebrom,

p 2,3: *uničil*: hebr. pogolnil.

q 2,6: *toda*: ali, samo.

r 3,2: *spregovoril*: hebr. odgovoril.

s 3,5: *omadežujeta*: ali, izzivata.

t 3,5: *straši*...: ali, strašijo kakor tiste, ki imajo bridek dan.

u 3,6: *ta*...: ali, se ta ne razveseluje med dnevi.

v 3,8: *svoje*...: ali, leviatána.

w 3,9: *jutranjega*...: hebr. jutranjih vek.

x 3,17: *izmuceni*...: hebr. opešali v moči.

y 3,21: *hrepeni*...: hebr. čaka na smrt.

z 3,24: *preden*: hebr. pred mojo hrano.

¹⁶ ali ne bi bil kakor prezgodnji porod, kakor otročiči, ki nikoli niso videli svetlobe.¹⁷ Tam zlobni odnehajo od nadlegovanja in tam bodo izmučeni pri počitku.¹⁸ Tam jetniki počivajo skupaj. Oni ne poslušajo glasu zatiralca.¹⁹ Majhni in veliki so tam in služabnik je prost pred svojim gospodarjem.

²⁰ § Zakaj je svetloba dana tistem, ki je v bedi in življenje zagrenjenemu v duši,²¹ ki hrepeni ypo smrti, toda ta ne prihaja in kopljje za njo bolj kakor za skritimi zakladi,²² ki se silno razveseljujejo in so veseli, ko lahko najdejo grob?²³ Zakaj je svetloba dana možu, čigar pot je skrita in katerega je Bog ogradil?²⁴ Kajti moje vzdihovanje prihaja preden zjem in moja rjovenja so izlita ven kakor vode.²⁵ Kajti stvar, aki sem se je silno bal, je prišla nadme in to, česar sem se bal, je prišlo k meni.²⁶ Nisem bil na varnem niti nisem imel počitka niti nisem bil tiho, vendar je težava prišla.«

4 Potem je Elifáz Temáneč odgovoril in rekel:
4 ² »Če se poskušamo posvetovati s teboj, ali boš užaloščen? Toda kdo se lahko vzdrži pred govorjenjem?³ Glej, mnoge si poučeval in okrepil si šibke roke.⁴ Tvoje besede so podpirale tistega, ki je padal in krepil si slabotna kolena.⁵ Toda sedaj je to prišlo nadte in ti slabиш; dotika se te in si zaskrbljen.⁶ Mar ni to tvoj strah, tvoje zaupanje, tvoje upanje in poštenost tvojih poti?«

⁷ Spomni se, prosim te, kdo se je kdajkoli pogubil, pa je bil nedolžen? Ali kje so bili pravični odsekani?

⁸ Celo kakor sem jaz videl, tisti, ki orjejo krivičnost in sejejo zlobnost, isto [tudi] požanjejo.⁹ Z Božjim udarcem umrejo in z dihom njegovih nosnic so použiti.¹⁰ Rjojenje leva, glas krutega leva in zobje mladih levov so zlomljeni.¹¹ Star lev gine zaradi pomanjkanja plena, mladiči arrogantnega leva pa so razkropljeni naokoli.

¹² Torej stvar je bila na fskrivnem privedeni k meni in moje uho je nekaj tega sprejelo.¹³ V mislih od nočnih videnj, ko na človeka pade globoko spanje,¹⁴ je strah prišel gnadme in trepetanje, kar je vsem hmojim kostem povzročilo, da so se tresle.

¹⁵ Potem je duh zdrsnil mimo mojega obraza, dlake mojega mesa so se naježile.¹⁶ Ta je mirno stal, toda nisem mogel razločiti njegove oblike. Podoba je bila pred mojimi očmi, tam je bila išina in zaslišal sem glas, rekoč:¹⁷ »Ali bo smrten človek pravičnejši kakor Bog? Ali bo človek čistejši kakor njegov stvarnik?¹⁸ § Glej, nobenega zaupanja ne polaga v svoje služabnike in jnjegovi angeli so zadolženi z neumnostjo.¹⁹ Kako veliko manj v tiste, ki prebivajo v ilnatih hišah, katerih temelj je prah, ki so zdrobljene pred moljem?²⁰ Uničeni so od jutra do večera, pogubljajo se na veke, ne da bi se kdorkoli oziral na to.²¹ Mar ni njihova odličnost, ki je v njih, odšla proč? Umirajo, celo brez modrosti.«

3,3: Job

10,18-19

3,3: Jer 20,14

3,23: Job 19,8

4,8: Prg 22,8

4,8: Oz 10,13

4,9: Iz 30,33

4,18: Job 15,15

4,18: 2 Pet 2,4

4,19: 2 Kor 5,1

a 3,25: *stvar*...: hebr. bal sem se strahu in ta je prišel nadme.

b 4,2: *se*...: hebr. poskušamo besedo posvetovanja.

c 4,2: *vzdrži*...: hebr. zadrži pred besedami?

d 4,4: *slabotna*: hebr. priklonjena.

e 4,9: *dihom*...: to je, njegovo jezo.

f 4,12: *na*...: hebr. s prikritostjo.

g 4,14: *vsem*...: hebr. množici mojih kosti.

h 4,16: *tam je bila*...: ali, zaslišal sem tih glas.

i 4,18: *in*...: ali, niti v svoje angele, v katere polaga svetlogo.

k 4,20: *Uničeni*...: hebr. Pretepeni so na koščke.

5 »Sedaj klici, če bo tam kdorkoli, ki ti bo odgovoril. H kateremu izmed svetih se lboš obrnil? ²§ Kajti bes ubija nespametnega človeka in zavist ^mubija neumnega. ³Videl sem nespametnega, da se ukoreninja, toda nenadoma sem preklev njegovo prebivališče. ⁴Njegovi otroci so daleč od varnosti in zdrobljeni so pri velikih vratih niti *tam* ni nikogar, da *jih* osvobodi. ⁵§ Katerega žetev pojedo lačni in jo pobirajo celo iz trnja in ropar pozira njihovo imetje.

⁶Čeprav stiska ⁿne prihaja iz prahu niti težava ne poganja iz tal, ⁷§ vendar je človek rojen za stisko, ^okakor iskrice Pletijo navzgor. ⁸Iskal bi Boga in Bogu bi izročil svojo zadevo, ⁹ ki dela velike stvari in nedoumljive, ^qčudovite stvari brez rštevila, ¹⁰ki daje dež na zemljo in vode pošilja na polja, ^{s¹¹} da tiste, ki so nizki, postavi visoko; da bi tisti, ki žalujejo, lahko bili povišani do varnosti. ¹²On razočara naklepe prebrisanega, tako da njihove roke ne morejo opravljati svoje ^tpodjetnosti. ¹³Modre jemlje v njihovi prebrisanosti in nasvet kljubovalnega je naglo izvršen. ¹⁴Srečajo ^use s temo podnevi in tipajo opoldan kakor ponoči. ¹⁵Toda on rešuje ubogega pred mečem, pred njihovimi usti in pred roko mogočnih. ¹⁶Tako ima ubogi upanje in krivičnost ustavlja svoja usta.

¹⁷Glej, srečen je človek, ki ga Bog graja, zatorej ne preziraj karanja Vsemogočnega. ¹⁸Kajti on dela rane in jih povezuje, on ranja in njegove roke ozdravljava. ¹⁹Osvobodil te bo v šestih težavah. Da, v sedmi se te nobeno zlo ne bo dotaknilo. ²⁰V lakoti te bo odkupil pred smrtno in v vojni pred močjo ^vmeča. ²¹Skrit boš pred ^wbičanjem jezika niti se ne boš bal uničenja, kadar to prihaja. ²²Ob uničenju in lakoti se boš smejal niti se ne boš bal zemeljskih zveri. ²³Kajti v zavezi boš s kamni polja in poljske zveri bodo v miru s teboj. ²⁴Vedel boš, da *bo* ^xtvoj šotor v miru in obiskal boš svoje prebivališče in ne ^yboš grešil. ²⁵Vedel boš tudi, da *bo* tvojega semena veliko ^zin tvojega potomstva kakor trave zemlje. ²⁶K *svojemu* grobu boš prišel v polni starosti, podobno kakor kopica ^ažita prihaja v svojem obdobju. ²⁷Glej to, mi smo to preiskali, tako je to. Poslušaj to in spoznaj to v ^bsvoje dobro.«

6 Toda Job je odgovoril in rekel: ²»Oh, da bi bila moja žalost temeljito stehtana in moja katastrofa skupaj položena ^cna tehtnico! ³Kajti sedaj bi bila ta težja kakor morski pesek. Zato so ^dmoje besede požrte. ⁴Kajti puščice Vsemogočnega so znotraj mene, njihov strup vpija mojega duha. ⁵

^{5,9:} Job 9,10
^{5,9:} Ps 72,18
^{5,9:} Rim 11,33
^{5,11:} Ps 113,6
^{5,11:} 1 Sam 2,7
^{5,12:} Neh 4,15
^{5,12:} Ps 33,10
^{5,12:} Iz 8,10
^{5,13:} 1 Kor 3,19
^{5,14:} 5 Mz
28,29
^{5,16:} Ps 107,42
^{5,17:} Prg 3,12
^{5,17:} Jak 1,12
^{5,17:} Heb 12,5
^{5,17:} Raz 3,9
^{5,18:} 5 Mz
32,39
^{5,18:} 1 Sam 2,6
^{5,18:} Iz 30,26
^{5,18:} Oz 6,1
^{5,19:} Ps 91,3
^{5,23:} Oz 2,18
^{6,4:} Ps 38,2

Strahote od Boga se postrojujejo zoper mene. ⁵Mar divji osel riga, kadar ^ejé travo? Mar muka vol nad svojo krmo? ⁶Mar se lahko to, kar je neokusno, jé brez soli? Ali je *sploh* *kaj* okusa v jajčnem beljaku? ⁷Stvari, *ki* se jih moja duša ni hotela dotikati, so kakor moja hrana žalosti.

⁸Oh, da bi lahko imel svojo zahtevo in da bi *mi* Bog zagotovil stvar, ^fpo kateri hrepelim! ⁹Celo da bi to ugajalo Bogu, da me uniči, da bi popustil svojo roko in me odrezal! ¹⁰Potem bi vendar imel tolažbo; da, otrdir bil bi se v bridkosti. Naj mi ne prizanese, kajti nisem prikrival besed Svetega. ¹¹Kaj *je* moja moč, da bi upal? Kaj *je* moj konec, da bi podaljšal svoje življenje? ¹²Mar *je* moja moč moč kamnov? Ali *je* moje meso iz ^gbrona? ¹³Marni moja pomoč v meni? In ali je modrost popolnoma pregnana od mene?

¹⁴Tistem, ki peša, ^h*naj* *bi* *bilo* *izkazano* usmiljenje od njegovega prijatelja, toda on zapušča strah Vsemogočnega. ¹⁵Moji bratje so varljivo postopali kakor potok in kakor tok potokov so prešli, ¹⁶ki so potemneli zaradi razloga ledu *in* na katerih je skrit sneg. ¹⁷Kadar se ogrejejo, izginejo. ⁱKo *jje* vroče, so použiti iz svojega kraja. ¹⁸Steze njihove poti so obrnjene stran; gredo v nič in izginejo. ¹⁹Krdela iz Temá so gledala, skupine iz Sabe so čakale nanje. ²⁰Zbegani so bili, ker so upali. Prišli so tja in bili osramočeni. ²¹Kajti sedaj ste ^knič, ^lvidite *moje* zavračanje in ste prestrašeni.

²²Mar sem rekel: »Prinesite k meni?« ali »Dajte mi nagrado iz svojega imetja?« ²³ali: »Osvobodite me pred sovražnikovo roko?« ali »Odkupite med pred roko mogočnega?« ²⁴Učite me in držal bom svoj jezik in dajte mi razumeti, kje sem se motil. ²⁵Kako prepričljive so prave besede! Toda kaj vaše razpravljanje oštva? ²⁶Mar si domisljate, da grajate besede in govore tistega, ki je obupan, *ki* so kakor veter? ²⁷Da, vi nadvladate ^{mosirotelega} in kopljete *jamo* za svojega prijatelja. ²⁸Zdaj torej bodite zadovoljni. Poglejte name, kajti *to* vam ⁿje očitno, če lažem. ²⁹Vrnite se, prosim vas, naj to ne bo krivičnost. Da, ponovno se vrnite, moja pravičnost *je* v tem. ³⁰Mar je na mojem jeziku krivičnost? Ne more moj pokus razločevati sprevrženih stvari?

7 *Mar* ni določen ^qčas za človeka na zemlji? ⁷Mar niso njegovi dnevi prav tako podobni najemnikovim dnevom? ²Kakor si ^rslužabnik iskreno želi sence in kakor najemnik gleda za *nagrado* svojega dela, ³tako sem prisiljen, da posedujem mesece ničnosti in naporne noči so

¹ 5,1: *se*...: ali, boš pogledal.

^m 5,2: *zavist*: ali, ogorčenje.

ⁿ 5,6: *stiska*: ali, krivičnost.

^o 5,7: *stisko*: ali, trud.

^p 5,7: *iskrice*...: hebr. se sinovi gorečega oglja dvigujejo, da letijo.

^q 5,9: *nedoumljive*: hebr. tam ni iskanja.

^r 5,9: *brez*: hebr. dokler tam ne bo nobenega.

^s 5,10: *polja*: hebr. zunanje kraje.

^t 5,12: *svoje*: ali, katerekoli stvari.

^u 5,14: *Srečajo*...: ali, Tečejo v temo.

^v 5,20: *močjo*: hebr. rokami.

^w 5,21: *pred*...: ali, ko jezik biča.

^x 5,24: *bo*...: ali, je mir tvoj šotor.

^y 5,24: *ne*...: ali, se ne boš motil.

^z 5,25: *veliko*: ali, mnogo.

^a 5,26: *kopica*...: hebr. se kopica žita dviguje.

^b 5,27: *v*...: hebr. zase.

^c 6,2: *položena*: hebr. dvignjena.

^d 6,3: *so*...: to je, želim besede, da izrazijo mojo žalost.

^e 6,5: *kadar*...: hebr. pri travi.

^f 6,8: *stvar*...: hebr. moje pričakovanje.

^g 6,12: *iz*...: hebr. bronasto.

^h 6,14: *peša*: hebr. se topi.

ⁱ 6,17: *izginejo*: hebr. so odsekani.

^j 6,17: *Ko*...: hebr. V njegovi vročini.

^k 6,21: *ste*: hebr. vas ni.

^l 6,21: *nič*...: ali, podobni njim; hebr. temu.

^m 6,27: *nadvladate*: hebr. naredite, da pade na.

ⁿ 6,28: *vam*...: hebr. je pred vašim obrazom.

^o 6,29: *tem*: to je, tej zadevi.

^p 6,30: *moj*...: hebr. moje nebo.

^q 7,1: *določen*...: ali, čas bojevanja.

^r 7,2: *si*...: hebr. služabnik strmi za senco.

mi določene.⁴ Ko se uležem, rečem: »Kdaj bom vstal in bo noč sminila? Poln sem premetavanja sem ter tja do jutranjega svitanja.⁵ Moje meso je pokrito z ličinkami in grudami prahu; moja koža je razpokana in postala je gnušna.⁶ Moji dnevi so bolj nagli kakor tkalski čolniček in preživeti so brez upanja.

⁷ Oh, spomnite se, da je moje življenje veter. Moje oko ne bo več videlo ^udobrega.⁸ Oko tistega, ki me je videlo, me ne bo več videlo. Tvoje oči so na meni, mene ^vpa ni.⁹ § Kakor je oblak použit in izginil proč, tako kdor gre dol h grobu, ne bo več prišel gor.¹⁰ Ne bo se več vrnil k svojemu domu niti ga njegov kraj ne bo več poznal.¹¹ Zato ne bom zadrževal svojih ust; govoril bom v tesnobi svojega duha, pritoževal se bom v grenkobi svoje duše.¹² § Mar sem morje ali kit, da ti postavljaš stražo nad menoj?¹³ Ko rečem: »Moja postelja me bo tolažila, moje ležišče bo lajšalo mojo pritožbo,¹⁴ takrat me ti strašiš s sanjami in me prek videnj spravljаш v grozo,¹⁵ tako da moja duša raje izbira dušenje in smrt, kakor pa moje življenje.^{w¹⁶} To se mi gabi. Ne bi hotel živeti večno. Pustite me samega, kajti moji dnevi so ničevost.

¹⁷ Kaj je človek, da bi ga ti poveličeval? In da bi svoje srce naravnal nanj?¹⁸ Da bi ga ti obiskoval vsako jutro in ga preizkušal vsak trenutek?¹⁹ Kako dolgo ne boš odšel od mene niti me ne boš pustil samega, dokler ne pogoltnem svoje sline?²⁰ Grešil sem. Kaj ti bom storil, oh ti, varuh ljudi? Zakaj si me postavil kakor znamenje zoper tebe, tako da sem breme samemu sebi?²¹ Zakaj ne odpustiš mojega prestopka in ne odvzameš moje krivičnosti? Kajti sedaj bom spal v prahu in iskal me boš zjutraj, toda mene ne bo.«

8 Potem je odgovoril Bildád Suhéjec in rekel:
² »Doklej boš govoril te stvari? In kako dolgo bodo besede iz tvojih ust podobne močnemu vetrju?³ Mar Bog izkrivlja sodbo? Mar Vsemogočni izkrivlja pravico?⁴ Če so tvoji otroci grešili zoper njega in jih je zavrgel zaradi ^xnjihovega prestopka,⁵ če hočeš zgodaj iskati Boga in narediti ponižno prošnjo Vsemogočnemu,⁶ če bi bil ti čist in pravičen, bi se on sedaj zaradi tebe zagotovo prebudil in prebivališče tvoje pravičnosti naredil uspešno.⁷ Ceprav je bil tvoj začetek majhen, bi vendar tvoj zadnji konec silno narasel.

⁸ Kajti poižvedi, prosim te, o prejšnjem času in se pripravi, da preiskuješ o njihovih očetih⁹ (kajti mi smo samo od včeraj in ne vemo nič, ker so naši dnevi na zemlji senca).¹⁰ Mar te ne bodo poučili in ti povedali in izustili besed iz svojega srca?¹¹ Mar lahko loček zraste brez blata? Mar lahko perunika raste brez vode?¹² Medtem ko je še v svojem zelenju in ni odtrgana, ovene pred

7,6: Job 16,22
7,6: Ps 90,6
7,6: Ps 102,11
7,6: Ps 103,15
7,6: Ps 144,4
7,6: Iz 40,6
7,6: Jak 4,1
7,17: Ps 8,4
7,17: Ps 144,3
7,17: Heb 2,6
8,3: 5 Mz 32,4
8,3: 2 Krn 19,7
8,3: Dan 9,14
8,5: Job 22,23
8,8: 5 Mz 4,32
8,9: Job 7,6
8,9: 1 Mz 47,9
8,9: 1 Krn 29,15
8,9: Ps 144,4
8,9: Ps 39,14
8,12: Ps 129,6
8,12: Jer 17,6
8,13: Job 11,20
8,13: Job 18,14
8,13: Ps 112,10
8,13: Prg 10,2
9,2: Ps 143,2
9,8: 1 Mz 1,6
9,9: Am 5,8
9,9: Job 38,31
9,10: Job 5,9
9,12: Iz 45,9
9,12: Jer 18,6
9,12: Rim 9,20

katerimkoli drugim zeliščem.¹³ Takšne so steze vseh, ki pozabljojo Boga in upanje hinavca – bo propadlo,¹⁴ katerega upanje bo odrezano, katerega trdno upanje bo pajkova mreža.^{z¹⁵} Naslonil se bo na svojo hišo, toda ta ne bo obstala; trdno jo bo držal, toda ta ne bo zdržala.¹⁶ Zelen je pred soncem in njegova veja poganja v njegovem vrtu.

¹⁷ Njegove korenine so ovite okoli kupa in strmi na kraj kamnov.¹⁸ Če ga uniči iz svojega kraja, potem ga bo ta zatajil, rekoč: »Nisem te videl.^{c¹⁹} Glej, to je radost njegove poti in iz zemlje bodo pognali drugi.

²⁰ Glej, Bog ne bo zavrnil popolnega moža niti ne bo pomagal ^ahudodelcem,²¹ dokler tvojih ust ne napolni s smehom in tvojih ustnic z radostjo.^{b²²} Tisti, ki te sovražijo, bodo oblečeni s sramoto in bivališče ^czlobnega bo prišlo v nič.«

9 Potem je Job odgovoril in rekel:² »Vem, to je tako res. Toda kako bi človek mogel biti pravičen z ^dBogom?³ Če se hoče pričkati z njim, mu ne more odgovoriti eno od tisočih.⁴ On je moder v srcu in mogočen v moči; kdo se je utrdil zoper njega in je uspel?⁵ Ki odstranja gore in ne vedo, ki jih prevrača v svoji jezi.⁶ Ki trese zemljo iz njenega kraja in njeni stebri trepetajo.⁷ Ki zapoveduje soncu in ta ne vzhaja in pečati zvezde.⁸ Ki sam razprostira nebo in stopa po valovih ^emorja.⁹ Ki dela Arktur,^f Orion,^g Gostosevce ^hin južne sobe.

¹⁰ Ki dela velike stvari neodkrite, da, in čudeže brez števila.¹¹ Glej! Hodi poleg mene, jaz pa ga ne vidim; gre tudi naprej, toda jaz ga ne zaznavam.¹² Glej, odvzema, kdo ga lahko ovira?ⁱ Kdo mu bo rekel: »Kaj delas?^j ¹³ Če Bog ne bo umaknil svoje jeze, se ponosni ^jpomočniki sklonijo pod njim.

¹⁴ Kako mnogo manj bi mu jaz mogel odgovoriti in izbrati svoje besede, da razpravljam z njim?¹⁵ Kateremu, čeprav bi bil pravičen, vendar ne bi mogel odgovoriti, temveč bi naredil ponižno prošnjo svojemu sodniku.¹⁶ Če sem klical in mi je odgovoril, vendar ne bi verjel, da je prisluhnيل mojem glasu.¹⁷ Kajti lomi me z viharjem in brez razloga množi moje rane.¹⁸ Ne bo mi pustil, da zajamem sapo, temveč me napolnjuje z grenkobo.¹⁹ Če govorim o moči, glej, on je močan, če pa o sodbi, kdo mi bo določil čas zagovarjanja?²⁰ Če jaz sebe opravičim, me bodo moja lastna usta obsodila.^{Če rečem:} »Jaz sem popoln,^k se bo izkazalo, da sem sprevržen.²¹ Čeprav bi bil popoln, vendar ne bi poznal svoje duše; preziral bi svoje življenje.

²² To je ena stvar, zato sem rekel to: »On uničuje popolnega in zlobnega.²³ Če nadloga nenadoma ubije, se bo posmehoval ob sojenju nedolžnih.²⁴ Žemlja je dana v roko zlobnega. On zakriva obličja njenih sodnikov. Če ne, kje in kdo je on?

^s 7,4: *noč*...: hebr. večer izmerjen.

^t 7,7: *ne*...: hebr. se ne bo vrnilo.

^u 7,7: *videlo*: gledalo, to je, uživalo.

^v 7,8: *mene*...: to je, jaz ne morem več živeti.

^w 7,15: *življenje*: hebr. kosti.

^x 8,4: *zaradi*: hebr. v roko.

^y 8,9: *vemo nič*: hebr. vemo.

^z 8,14: *mreža*: hebr. hiša.

^a 8,20: *pomagal*...: hebr. brezbožne prijel za roko.

^b 8,21: *radostjo*: hebr. vzklikanjem od radosti.

^c 8,22: *bivališče*...: hebr. bivališča zlobnega ne bo.

^d 9,2: *z*: ali, pred.

^e 9,8: *valovih*: hebr. višinah.

^f 9,9: *Arktur*...: hebr. *Ash, Cesil in Cimah*; [Arktur]: najsvetlejša zvezda v ozvezdju Volarja, četrta najsvetlejša zvezda nočnega neba in najsvetlejša na severnem nebu; ozvezdje Velikega medveda (Veliki voz.)]

^g 9,9: [Orion: ozvezdje sedmih zvezd, razporejenih v štirikotnik z nizom treh zvezd na sredini.]

^h 9,9: *Gostosevce*: Gostosevci so odprta zvezdna kopica v ozvezdju Bika.

ⁱ 9,12: *ovira*...: hebr. odvrne?

^j 9,13: *ponosni*...: hebr. pomočniki ponosa, ali, moči.

²⁵Torej moji dnevi so hitrejši kakor tekač. Odletijo proč, ničesar dobrega ne vidijo. ²⁶Minili so kakor nagle ^kladje, kakor orel, ki hiti k plenu. ²⁷Če rečem: »Pozabil bom svojo pritožbo, prenehal bom s svojo potrostjo in se potolažil,« ²⁸se bojim vseh svojih bridkosti, vem, da me ne boš imel za nedolžnega. ²⁹Če sem zloben, zakaj se potem trudim zaman? ³⁰Če se umijem s snežnico in svoje roke naredim čiste kot še nikoli, ³¹me boš vendar pahnil v jarek in moja lastna oblačila me bodo prezirala.¹³²Kajti on ni človek, kakor sem jaz, da bi mu odgovoril in bi skupaj prišla na sodbo.³³Niti ni tukaj kakršnegakoli ^mrazsodnika ⁿmed nama, da bi lahko svojo roko položil na naju oba.³⁴Naj svojo palico vzame od mene in naj me njegov strah ne straši. ³⁵Potem bi govoril in se ga ne bi bal, toda z ^omenoj ni tako.

10 Moji ^pduši se gnusi moje življenje. Svojo pritožbo bom pustil nad seboj; govoril bom v grenkobi svoje duše.²Bogu bom rekel: »Ne obsodi me. Razloži mi, zakaj se pričkaš z menoju.³Marti je dobro, da bi zatiral, da bi preziral delo ^qsvojih rok in bi sijal nad nasvetom zlobnega?⁴Imaš mesene oči? Mar vidiš, kakor vidi človek?⁵So tvoji dnevi kakor dnevi človeka? So tvoja leta kakor človeški dnevi,⁶da poizveduješ za mojo krivičnostjo in preiskuješ za mojim grehom?⁷Ti ^rveš, da nisem zloben in nikogar ni, ki lahko osvobodi iz tvoje roke.

⁸Tvoje roke so me ^snaredile in me oblikovale skupaj na vsaki strani, vendar si me uničil.⁹Spomni se, rotim te, da si me naredil kakor ilo, ti pa me hočeš ponovno privesti v prah?¹⁰Mar me nisi iztočil kakor mleko in me strdil kakor sir?¹¹Oblekel si me s kožo in mesom in me obdal ^ts kostmi in kitami.¹²Zagotovil si mi življenje in naklonjenost in tvoje obiskovanje je ohranilo mojega duha.¹³Te stvari si skril v svojem srcu, vem, da je to s teboj.

¹⁴Če grešim, potem me zaznamuješ in me ne boš oprostil pred mojo krivičnostjo.¹⁵Če bi bil zloben, gorje meni. Če bi bil pravičen *kljub temu* ne bi dvignil svoje glave. Poln zmedenosti *sem*, zato poglej mojo stisko,¹⁶§ kajti ta narašča. Loviš me kakor krut lev in se ponovno kažeš čudovitega nad menoju.¹⁷Zoper mene obnavljaš svoje pričevanje ^uin nad menoju povečuješ svoje ogorčenje. Spremembe in vojna so zoper mene.¹⁸Zakaj si me potem privedel ven iz maternice? Oh, da bi izročil duha in me nobeno oko ne bi videlo!¹⁹Bil bi kakor, če me ne bi bilo, od maternice bi bil odnesen v grob.²⁰Marni mojih dni malo? Odnehaj torej in me pusti samega, da se malo potolažim,²¹preden grem, od koder se ne bom vrnil, celo v deželo teme in smrtne sence,²²deželo teme kakor

10,10: Ps 139,4
10,10: Ps 138,14–15
10,18: Job 3,11
10,20: Job 8,9
10,20: Job 7,6
11,19:
3 Mz 26,5
11,20: Job 8,14
11,20:
Job 18,14

tema *sama in smrtne sence*, brez kakršnegakoli reda in *kjer je svetloba* kakor tema.«

11 Potem je odgovoril Cofár Naámčan in rekel:
²»Mar ne bo množica besed odgovorjena? Mar naj bo mož, poln ^vgovora, opravičen?³Mar naj tvoje ^wlaži naredijo možem, da molčijo? In ko zasmehuješ, ali te noben človek ne bo osramotil?⁴Kajti rekel si: »Moj nauk je čist in jaz sem čist v tvojih očeh.⁵Toda oh, da bi Bog spregovoril in zoper tebe odprl svoje ustnice⁶in da bi ti pokazal skrivnosti modrosti, da so dvojne temu kar je! Vedi torej, da Bog od tebe terja *manj*, kakor *zasluži* tvoja krivičnost.

⁷Mar lahko z iskanjem najdeš Boga? Mar lahko do popolnosti spoznaš Vsemogočnega?⁸To ^xje tako visoko kakor nebo. Kaj lahko storiš? Globlje kakor pekel. Kaj lahko spoznaš?⁹§ Njegova mera je daljša kakor zemlja in širša kakor morje.¹⁰Če odseka ^yin zapre, ali zbere skupaj, kdo ga potem lahko ovira?¹¹Kajti pozna praznoglave ljudi. Tudi zlobnost vidi. Mar ne bo potem *tega* preudaril?¹²Kajti praznoglav ^ačlovek bi bil moder, čeprav bi bil človek rojen *kakor* žrebe divjega osla.

¹³Če pripraviš svoje srce in svoje roke iztegneš k njemu,¹⁴če je krivičnost v tvoji roki, jo odloži daleč proč in naj zlobnost ne prebiva v tvojih šotorih.¹⁵Kajti potem boš povzdignil svoj obraz brez madeža. Da, neomajen boš in se ne boš bal,¹⁶ker boš pozabil svojo bedo *in se je boš* spominjal kakor vode, *ki tečejo* mimo,¹⁷in *tvoja* starost bo ^bjasnejša kakor opoldan; svetil boš naprej, ti boš kakor jutro.¹⁸Ti boš varen, ker je upanje. Da, kopal boš *okoli sebe* in svoj počitek si boš vzel v varnosti.¹⁹§ Tudi ulegel se boš in nihče *te* ne bo strašil. Da, mnogi te ^cbodo obžalovali.²⁰Toda oči zlobnih bodo odpovedale in ne ^dbodo pobegnili in njihovo upanje *bo kakor* izročitev ^eduha.«

12 Job je odgovoril in rekel:²»Brez dvoma ste vi samo ljudje in modrost bo umrla z vami.³Toda jaz imam razumevanje ^fprav tako kakor vi. Nisem slabši ^ggod vas. Da, kdo ^hne pozna takšnih stvari, kakor so te?⁴Jaz sem *kakor* nekdo, zasmehovan od svojega bližnjega, ki kliče k Bogu in ta mu odgovarja. Pravičen *človek* je zasmehovan do norčevanja.⁵§ Kdor je pripravljen, da zdrsne s *svojimi* stopali, *je kakor* svetilka, prezirana v mislih tistega, ki je ohol.

⁶Šotori roparjev uspevajo in tisti, ki izzivajo Boga, so varni; v katerih roko Bog *obilno* prinaša.

⁷Toda vprašaj sedaj živali in te bodo poučile in perjad neba in ti bodo povedale.⁸Ali govoriti zemlji in te bo poučila in morske ribe ti bodo oznanile.

⁹Kdo v vsem tem ne spoznava, da je to naredila Gospodova roka?¹⁰V čigar roki je duša ⁱvsake

^k 9,26: *nagle*...: ali, ladje iz Ebeha; hebr. ladje hrepnenja.

^l 9,31: *prezirala*...: ali, pripravila, da bom preziran.

^m 9,33: *kakršnegakoli*...: hebr. nekoga, ki bi se prerekal.

ⁿ 9,33: *razsodnika*: ali, sodnika.

^o 9,35: *z*...: hebr. nisem tako s seboj.

^p 10,1: *Moji*...: ali, Moja duša je odsekana, medtem ko še živim.

^q 10,3: *delo*: hebr. trud.

^r 10,7: *Ti*...: hebr. To je na tvojem spoznanju.

^s 10,8: *me*...: hebr. vzele bolečine okoli mene.

^t 10,11: *obdal*: hebr.ogradil.

^u 10,17: *pričevanje*: to je, kuge.

^v 11,2: *poln*...: hebr. ustnic.

^w 11,3: *tvoje*...: ali, tvoji naklepi.

^x 11,8: *To je*...: hebr. To so višine neba.

^y 11,10: *odseka*: ali, naredi spremembo.

^z 11,10: *ovira*...: hebr. odvrne.

^a 11,12: *praznoglav*: hebr. prazen.

^b 11,17: *bo*...: hebr. vstane zgoraj.

^c 11,19: *te*...: hebr. bodo rotili tvoj obraz.

^d 11,20: *ne*...: hebr. pobeg bo izginil pred njimi.

^e 11,20: *izročitev*...: ali, piš diha.

^f 12,3: *razumevanje*: hebr. srce.

^g 12,3: *slabši*...: hebr. padel nižje kakor vi.

^h 12,3: *kdo*...: hebr. s kom niso takšne kot so te?

ⁱ 12,10: *duša*: ali, življenje.

žive stvari in dih vsega človeštva.^{j11} Mar uho ne preizkuša besed? In usta ^kne okusijo njegove hrane?

¹²S starcem je modrost, in v dolžini dni razumnost.¹³Z ^lnjim je modrost in moč, on ima nasvet in razumevanje.¹⁴Glej, on poruši in to ne more biti ponovno zgrajeno. On zapre človeka^min ne more biti odpiranja.¹⁵Glej, on zadržuje vode in se posušijo. On jih prav tako pošilja ven in razrijejo zemljo.¹⁶Z njim je moč in modrost; prevarani in slepar sta njegova.¹⁷Svetovalce odvede oplenjene in sodnike dela bedake.¹⁸Kraljem razvezuje ⁿvez in njihova ledja opasuje s pasom.¹⁹§ Prince odvede oplenjene in podira močne.²⁰Odstranja govor^ozanesljivih in odvzema razumnost ostarelih.²¹Na prince izliva zaničevanje in slabí ^pmoč močnih.²²Odkriva globoke stvari teme in na svetlobe prinaša smrtno senco.²³Povečuje narode in jih uničuje. Razširja narode in jih *ponovno* vodi ^qv suženjstvo.²⁴Odvzema srce vodjem ljudstva zemlje in jim povzroča, da tavajo v divjini, *kjer* ni poti.²⁵Tipajo v temi brez svetlobe in on jim povzroča, da se opotekajo^rkakor pijan človek.

13 Glej, moje oko je vse *to* videlo, moje uho je to slišalo in razumelo.²Kar veste vi, *isto* vem tudi jaz. Nisem slabši od vas.³Zagotovo bi govoril Vsemogočnemu in želim si, da bi razpravljal z Bogom.⁴Toda vi *ste* ponarejevalci laži, vi vsi *ste* zdravniki brez vrednosti.⁵Oh, da bi vsi skupaj molčali! To bi bila vaša modrost.⁶Poslušajte torej moje zagovarjanje in prisluhnite prošnjam mojih ustnic.⁷Mar boste zlobno govorili za Boga? In varljivo govorili zanj?⁸Mar boste sprejeli njegovo osebo? Mar se boste potegovali za Boga?⁹Ali je dobro, da bi vas on preiskal? Ali kakor en človek zasmehuje drugega ali *tako* vi zasmehujete njega?¹⁰Zagotovo vas bo grajal, če naskrivaj sprejemate osebe.¹¹Mar vas ne bo njegova odličnost prestrašila? In njegova groza padla na vas?¹²Vasi spomini so podobni pepelu, vaša telesa ilovnatim telesom.

¹³Molčite, ^spuštite me samega, da lahko govorim in naj pride name kar *hoče*.¹⁴Cemu jemljem svoje meso v svoje zobe in svoje življenje polagam v svojo roko?¹⁵Čeprav me ubije, bom jaz vendar zaupal vanj; toda svoje lastne poti bom ohranil^tpred njim.¹⁶On *bo* tudi rešitev moje duše, kajti hinavec ne bo prišel predenj.¹⁷Marljivo prisluhnите mojemu govoru in moi izjavi s svojimi ušesi.¹⁸Glejte torej, zapovedal sem *svojo* stvar; vem, da bom opravičen.¹⁹Kdo je tisti, ki se bo pravdal z menoj? Kajti sedaj, če zadržim svoj jezik, bom izročil duha.²⁰Samo ne storite mi dveh *stvari*, potem se ne bom skril pred teboj.²¹Umakni svojo roko daleč od mene in naj me twoja groza ne stori prestrašenega.²²Potem kliči in jaz ti bom odgovoril. Ali naj jaz govorim in ti mi odgovori.

^j 12,10: *človeštva*: hebr. človeškega mesa.

^k 12,11: *usta*...: hebr. nebo ne okusi.

^l 12,13: *Z*: to je, Z Bogom.

^m 12,14: *človeka*: hebr. nad človekom.

ⁿ 12,18: [razvezuje: odpira svarilo, to je, razoroži.]

^o 12,20: *govor*...: hebr. ustnico zvestega.

^p 12,21: *slabi*...: ali, odpasuje pas; [to je, razorožuje.]

^q 12,23: *vodi*...: hebr. omejuje.

^r 12,25: *se opotekajo*: hebr. tavajo.

^s 13,13: *Molčite*...: hebr. Bodite tiho pred menoj.

²³Kako številne so moje krivičnosti in grehi? Naredi mi, da spoznam svoj prestopek in svoj greh.²⁴Zakaj skrivaš svoj obraz in me šteješ za svojega sovražnika?²⁵Hočeš zlomiti list, gnan sem ter tja? Hočeš zasledovati suho strnišče?²⁶Kajti zoper mene pišeš grenke stvari in me delaš, da posedujem krivičnosti svoje mladosti.²⁷Moja stopala polagaš v klade in ozko ugledaš na vse moje steze. Odtis postavljaš na pete^vmojih stopal.²⁸In on, kakor razpadajoča stvar, pozira kakor obleko, ki je pojedena od molja.

14 Človek, *ki je* rojen iz ženske, *je* malo-dneven ^win poln težav,² poganja kakor cvet in je odtrgan, odleti tudi kakor senca in ne nadaljuje.³Mar odpiraš svoje oči nad takšnim in me s seboj vodiš na sodbo?⁴Kdo lahko^x privede čisto *stvar* iz nečiste? Niti en.⁵Ker so njegovi dnevi določeni, je število njegovih mesecev s teboj; ti si določil njegove meje, ki jih ne more prestopiti.⁶Obrni se od njega, da lahko počiva, ^ydokler svojega dneva ne bo dovršil kakor najemnik.

⁷Kajti upanje je za drevo, če je posekano, da bo ponovno pognalo in da njegove nežne veje ne bodo odnehale.⁸Čeprav se njegova korenina v zemlji postara in njegov štor umre v zemlji,⁹*vendar* preko vonja vode vzbrsti in požene veje kakor rastlina.¹⁰Toda človek umre in obleži.²Da, človek izroči duha in *kje je*?¹¹Kakor vode izhlapevajo iz morja in se poplava izsušuje in posuši,¹²tako se človek uleže in ne vstane. Dokler ne *bo* več neba, se ne bodo prebudili niti ne bodo dvignjeni iz svojega spanja.¹³Oh, da bi me hotel skriti v grob, da bi me varoval na skrivnem, dokler tvoj bes ne mine, da bi mi določil določeni čas in me spomnil!¹⁴Če človek umre, mar bo *ponovno* živel?¹⁵Vse dni svojega določenega časa bom čakal, dokler ne pride moja spremembra.¹⁶Klical boš in jaz ti bom odgovoril; imel boš željo po delu svojih rok.

¹⁶Kajti sedaj šteješ moje korake. Mar ne pazi nad mojim grehom?¹⁷Moj prestopek *je* zapečaten v mošnji in ti zašiješ mojo krivičnost.¹⁸Zagotovo padajoča gora pride^a v nič in skala je odstranjena iz svojega kraja.¹⁹Vode brusijo kamne. Ti izpira^b stvari, ki rastejo *ven* iz zemeljskega prahu in ti uničuješ upanje človeka.²⁰Na veke prevladuješ zoper njega in on premine. Spreminjaš njegovo obličeje in ga posiljaš proč.²¹Njegovi sinovi so prišli v čast in on *tega* ne ve. Ponižani so, toda *tega* ne zaznava o njih.²²Toda njegovo meso na njem bo imelo bolečino in njegova duša znotraj njega bo žalovala.«

15 Potem je odgovoril Elifáz Temáneč in rekel:
²»Mar naj moder človek izreka prazno^cznanje in svoj trebuh napolnjuje z vzhodnikom?³Mar naj razpravlja z nekoristnim govorjenjem?⁴Ali z govorji, s katerimi ne more storiti ničesar

^{12,11:} Job 34,3

^{12,14:} Iz 22,22

^{12,14:} Raz 3,7

^{12,20:} Job 32,9

^{13,26:} Ps 25,7

^{14,2:} Ps 102,12

^{14,2:} Ps 103,15

^{14,2:} Ps 144,4

^{14,2:} Job 8,9

^{14,4:} Ps 51,5

^{14,5:} Job 7,1

^{14,16:} Ps 136,2

^t 13,15: *ohranil*: hebr. dokazal, ali, zagovarjal.

^u 13,27: *ozko*...: hebr. opazuješ; [si pozoren na.]

^v 13,27: *pete*: hebr. korenine.

^w 14,1: *malo-dneven*: hebr. kratkih dni.

^x 14,4: *lahko*...: hebr. bo dal.

^y 14,6: *počiva*: hebr. odneha.

^z 14,10: *obleži*...: hebr. je oslabljen, ali, je odsekán.

^a 14,18: *pride*...: hebr. slabí.

^b 14,19: *izpiraš*: hebr. preplavljaš.

^c 15,2: *prazno*...: hebr. znanje o vetru.

dobrega? ⁴Da, ti zametuješ ^dstrah in zadržuješ molitev ^epred Bogom. ⁵Kajti tvoja usta izrekajo ^ftvojo krivičnost in ti izbiraš jezik prebrisanega. ⁶Tvoja lastna usta te obsojajo in ne jaz. Da, tvoje lastne ustnice pričujejo zoper tebe. ⁷*Mar si ti prvi človek, ki je bil rojen?* Ali si bil narejen pred hribi? ⁸*Mar si slišal Božjo skrvnlost?* In ali sebi zadržuješ modrost? ⁹Kaj ti veš, kar mi ne vemo? *Kaj razumeš, česar ni v nas?* ¹⁰Z nami so sivolasi in zelo stari možje, precej starejši od tvojega očeta. ¹¹§ *Ali so Božje tolažbe zate majhne?* Je s teboj kakršnakoli skrita stvar? ¹²Zakaj te tvoje srce odnaša? In ob čem tvoje oči mežikajo, ¹³da svojega duha obračaš zoper Boga in *takšnim* besedam dopuščaš iziti iz svojih ust? ¹⁴Kaj je človek, da bi bil čist? In *ta, ki je rojen iz ženske,* da bi bil pravičen? ¹⁵Glej, zaupanja ne polaga v svoje svete. Da, nebo ni čisto v njegovem pogledu. ¹⁶Kako mnogo bolj gnusen in umazan je človek, ki piše krivičnost kakor vodo?

¹⁷Pokazal ti bom, poslušaj me. To, *kar sem videl, bom oznanil.* ¹⁸To, kar so modri možje povedali od svojih očetov in *tega* niso skrili, ¹⁹katerim samim je bila dana zemlja in noben tujec ni šel med njimi. ²⁰Zloben človek se muči z bolečino vse svoje dni in število let je skrito zatiralcu. ²¹Grozen ^gzvok je v njegovih ušesih. V uspevanju bo nadenj prišel uničevalec. ²²Ne verjame, da se bo vrnil iz teme in meč čaka nanj. ²³Naokoli tava za kruhom, *rekoč:* »Kje je?« Ve, da je ob njegovi roki pripravljen dan teme. ²⁴Stiska in tesnoba ga bosta preplašili. Prevladali bosta zoper njega kakor kralj, pripravljen na bitko. ²⁵Kajti svojo roko iztegne zoper Boga in se krepi zoper Vsemogočnega. ²⁶On steče nadenj, *celo na njegov* vrat, na debele izbokline njegovih štitov, ²⁷ker svoj obraz pokriva s svojo mastnostjo in na *svojih* lednjih nabira sloje tolsče. ²⁸Prebiva v zapuščenih mestih *in hišah*, ki jih noben človek ne naseljuje, ki so pripravljene, da postanejo ruševine. ²⁹Ne bo bogat, niti se ne bo njegovo imetje nadaljevalo, niti svoje popolnosti na zemlji ne bo podaljšal. ³⁰Iz teme ne bo odšel. Plamen bo posušil njegove mladike in z dihom svojih ust bo odšel proč. ³¹Kdor je zaveden naj ne zaupa v ničnost, kajti ničnost bo njegovo povračilo. ³²Dovršeno ^hbo pred njegovim časom in njegova veja ne bo zelena. ³³Svoje nezrelo grozje bo otrezel kakor trta in svoj cvet bo odvrgel kakor oljka. ³⁴Kajti skupnost hinavcev bo zapuščena in ogenj bo použil šotore podkupovanja. ³⁵Spočenjajo vragolijo in rodijo ničnost ⁱin njihov trebuh pripravlja prevaro.«

16 Potem je Job odgovoril in rekel: ²»Slišal sem mnoge takšne stvari. Vi vsi ste bedni j tolažniki. ³Mar bodo besede ničnosti ^{kimele} konec? Ali kaj te opogumlja, da odgovarjaš? ⁴Tudi jaz bi

lahko govoril, kakor *delate* vi. Če bi bila vaša duša namesto moje duše, bi lahko kopčil besede zoper vas in z glavo zmajeval nad vami. ⁵*Toda* jaz bi vas želet okrepiti s svojimi ustmi in premikanje mojih ustnic bi omililo *vašo žalost.*

⁶Ceprav govorim, moja žalost ni zmanjšana in *ceprav* potrpim, koliko ^lsem olajšan? ⁷Toda sedaj me je naredil izmučenega. Vso mojo skupino si naredil zapuščeno. ⁸Napolnil si me z gubami, *ki* so priča *zoper mene.* Moja pustost vstaja v meni in pričuje v moj obraz. ⁹Trga *me* v svojem besu ta, ki me sovraži. Nad menoškripa s svojimi zobmi. Moj sovražnik svoje oči ostri nad menoškripa s svojimi ustmi so zevali vame. Grajalno so me udarili na lice. Skupaj so se zbrali zoper mene. ¹¹Bog me je izročil ^mbrezbožnim in me predal v roke zlobnih. ¹²Bil sem sproščen, toda razlomil me je. Prijel *me* je tudi za moj vrat in me stresel na koščke in me postavil za svoje znamenje. ¹³Njegovi lokostrelci so me obdali naokoli, on mojo notranjost cepi narazen in ne prizanaša; moj žolč izliva na tla. ¹⁴Lomi me z vrzeljo nad vrzeljo, nadme teče kakor velikan. ¹⁵Sešil sem vrečevino na svoji koži in svoj rog omadeževal v prahu. ¹⁶Moj obraz je zapakan od joka in na mojih vekah je smrtna senca,

¹⁷ne zaradi *kakršnekoli* nepravičnosti na mojih rokah. Tudi moja molitev je čista. ¹⁸Oh zemlja, ne pokrij moje krvi in naj moj jok nima prostora. ¹⁹Tudi sedaj, glej, moja priča je v nebesih in moje pričevanje je na višini. ⁿ²⁰Moji prijatelji me ^ozasmehujejo, *toda* moje oko izliva solze k Bogu. ²¹Oh, da bi se nekdo lahko potegoval za človeka pri Bogu, kakor se človek *poteguje* za svojega bližnjega! ^p²²Ko pride nekaj ^qlet, potem bom sel pot, *od koder* se ne bom vrnil.

17 Moj dih ^rje pokvarjen, moji dnevi so izumrli, *zame so pripravljeni* grobovi. ²*Marniso tukaj* z menoškripa s seboj. Kdo je ta, *kib*o udaril roki z menoškripa?

⁴Kajti njihovo srce si skril pred razumevanjem, zato *jih* ne boš povišal. ⁵Kdor svojim prijateljem govori prilizovanja, bodo pešale celo oči njegovih otrok. ⁶Naredil me je tudi za tarčo posmeha med ljudstvom in poprej ^tsem bil kakor bobnič. ⁷Tudi moje oko je zatemnjeno zaradi bridkosti in vsi ^umoji udi so kakor senca. ⁸Pošteni može bodo osupli ob tem in nedolžni se bo razvnel zoper hinavca. ⁹§ Tudi pravični se bo držal svoje poti, kdor pa ima čiste roke, bo ^vmočnejši in močnejši.

¹⁰Toda kar se tiče vas vseh, ali se vrnete in torej greste, kajti med vami ne morem najti *enega* modrega *moža.* ¹¹Moji dnevi so minili, moji nameni so zlomljeni, *celo* misli ^wmojega srca. ¹²Noč spreminja v dan, svetloba *je* kratka ^xzaradi

^{15,8:} Rim 11,34

^{15,14:} Job 14,4

^{15,14:} 1 Kr 8,46

^{15,14:}

2 Krn 6,36

^{15,14:} Ps 14,3

^{15,14:} Prg 20,9

^{15,14:} 1 Jn 1,8

^{15,15:} Job 4,18

^{15,35:} Iz 59,4

^{15,35:} Ps 7,15

^{16,2:} Job 13,4

^p 16,21: *bližnjega:* ali, prijatelja.

^q 16,22: *nekaj:* hebr. število.

^r 17,1: *dih...:* ali, duh je iztrošen.

^s 17,2: *ne...:* hebr. ni nastanjeno.

^t 17,6: *poprej:* ali, pred njimi.

^u 17,7: *vsi...:* ali, vse moje misli.

^v 17,9: *bo...:* hebr. dodaja moč.

^w 17,11: *misli:* hebr. imetja.

^x 17,12: *kratka:* hebr. blizu.

^d 15,4: *zametuješ:* hebr. delaš prazen.

^e 15,4: *zametuješ:* ali, govor.

^f 15,5: *izrekajo:* hebr. poučujejo.

^g 15,21: *Grozen...:* hebr. Zvok strahov.

^h 15,32: *Dovršeno:* ali, Odrezano.

ⁱ 15,35: *ničnost:* ali, krivičnost.

^j 16,2: *bedni:* ali, nadležni.

^k 16,3: *ničnosti...:* hebr. vetra.

^l 16,6: *koliko...:* hebr. kaj gre od mene?

^m 16,11: *izročil...:* hebr. zaprl.

ⁿ 16,19: *višini...:* hebr. visokih krajin.

^o 16,20: *me...:* hebr. so moji zasmehovalci.

teme.¹³ Če čakam, je moja hiša grob; svojo posteljo sem postlal v temi.¹⁴ Trohnenju ^ysem rekel: »Ti si moj oče,^x ličinki: »Ti si moja mati in moja sestra.«¹⁵ Kje je sedaj moje upanje? Glede mojega upanja, kdo ga bo videl?¹⁶ Šli bodo dol k zapahom jame, ko je naš skupni počitek v prahu.«

18 Potem je odgovoril Bildád Suhéjec in rekel:
² »Kako dolgo bo, preden boste naredili konec besedam? Premislite in potem bomo govorili.
³ Zakaj smo šteti kakor živali in smatrani podle v vašem pogledu?⁴ V svoji jezi trga samega ^zsebe. Mar bo zemlja zapuščena zaradi tebe? Mar bo skala odstranjena iz svojega kraja?

⁵ Da, svetloba zlobnega bo ugasnjena in iskrica njegovega ognja ne bo sijala.⁶ Svetloba bo tema v njegovem šotoru in njegova sveča ^abo ugasnjena z njim.⁷ Koraki njegove moči bodo omejeni in njegov lastni nasvet ga bo vrgel dol.⁸ Kajti s svojim lastnim stopalom je vržen v mrežo in hodi po zanki.⁹ Past ^gga bo prijela za peto in ropar bo prevladal zoper njega.¹⁰ Zanka je položena ^bzanj na tleh in pasti zanj na poti.

¹¹ Strahote ga bodo prestrašile na vsaki strani in ga pognale ^ck njegovim stopalom.¹² Njegova moč bo oslabljena zaradi lakote in uničenje *bo pripravljeno* ob njegovi strani.¹³ Požrlo bo moč njegove kože. Celó prvorojec smrti bo pozrl njegovo ^dmoč.¹⁴ Njegovo zaupanje bo izkoreninjeno iz njegovega šotoru in to ga bo privedlo h kralju strahot.¹⁵ Prebivalo bo v njegovem šotoru, ker *ta ni njegov*. Žveplo bo raztreseno nad njegovim prebivališčem.¹⁶ Njegove korenine bodo posušene spodaj in zgoraj bo njegova veja odsekana.¹⁷ Spomin nanj bo izginil z zemlje in nobenega imena ne bo imel na ulici.¹⁸ Iz ^esvetlobe bo pognan v temo in pregnan bo iz zemeljskega [kroga].¹⁹ Med svojim ljudstvom ne bo imel niti sina niti nečaka ^fniti nobenega preživelega v svojih prebivališčih.²⁰ Tisti, ki pridejo za *njim*, bodo osupli ob njegovem dnevu, kakor so ^gbili zgroženi tisti, ki so šli ^hpoprej.²¹ Zagotovo, takšna so prebivališča zlobnih in to je kraj *tistega*, ki ne pozna Boga.«

19 Potem je Job odgovoril in rekel:² »Doklej boste mučili mojo dušo in me z besedami lomili na koščke?³ Teh desetkrat ste me grajali. Ni vas sram, da se mi ⁱdelate tujce.⁴ Če je res *to*, da sem zašel, moja zmota ostaja z menoj.⁵ Če se boste zares povzdigovali zoper mene in zoper mene obsojali moj očitek,⁶ vedite torej, da me je Bog zrušil in me obdal s svojo mrežo.⁷ Glej, kričim o krivici, ^jtoda nisem slišan; na glas vpijem, toda tam ni sodbe.

18,14: Job 8,14
 18,14:
 Job 11,20
 18,14: Ps 112,10
 18,14:
 Prg 10,28
 18,17: Prg 2,22
 18,18: [Iz 40,22]
 19,19: Ps 41,9
 19,19: Ps 55,19
 20,5: Ps 37,37

^y 17,14: *Trohnenju*...: hebr. Trohnenju sem vpil, ali, Trohnenje sem imenoval.

^z 18,4: *samega*...: hebr. svojo dušo.

^a 18,6: *sveča*: ali, svetilka.

^b 18,10: *položena*: hebr. skrita.

^c 18,11: *pognale*: hebr. razkropile.

^d 18,13: *njegovo*...: hebr. njegove zapahe.

^e 18,18: *Iz*...: hebr. Pognali ga bodo iz svetlobe v temo.

^f 18,19: [nečaka: ali, vnuka.]

^g 18,20: *so*...: hebr. tisti, ki so se oprijeli groze.

^h 18,20: *šli*...: ali, živel z njim.

ⁱ 19,3: *mi*...: ali, otrdite zoper mene.

^j 19,7: *krivici*: ali, nasilju.

^k 19,12: [njihovo]...: hebr. njihov način.]

^l 19,17: *lastnega*...: hebr. trebuha.

⁸ Ogradil je mojo stezo, da ne morem mimo in postavil je temo na moje poti.⁹ Oropal me je moje slave in odvzel krono ^{iz} moje glave.¹⁰ Uničil me je na vsaki strani in odšel sem. Moje upanje je odstranil kakor drevo.¹¹ Prav tako je zoper mene vžgal svoj bes in me šteje kakor *enega izmed* svojih sovražnikov.¹² Njegova krdela so prišla skupaj in dvignila njihovo ^kpot zoper mene in se utaborila naokoli mojega šotorja.¹³ Moje brate je postavil daleč od mene in moji znanci so se resnično odtujiли od mene.¹⁴ Moja žlahta je odpovedala in moji zaupni prijatelji so me pozabili.¹⁵ Tisti, ki prebivajo v moji hiši in moje služabnice me imajo za tujca. Neznanec sem v njihovih očeh.¹⁶ Poklical sem svojega služabnika, pa *mi* ni dal nobenega odgovora. Prosil sem ga s svojimi ustimi.¹⁷ Moj dih je tuj moji ženi, čeprav sem prosil zaradi otrok svojega lastnega ^ltelesa.¹⁸ Da, mladi ^motroci so me prezirali. Vzdignil sem se in oni so govorili zoper mene.¹⁹ Vsem svojim ⁿbližnjim prijateljem sem se gnusil. Tisti, ki sem jih imel rad, so se obrnili zoper mene.²⁰ Moje kosti se lepijo na mojo kožo in ^ona moje meso in pobegnil sem s kožo med svojimi zobmi.²¹ Imejte usmiljenje z menoj, imejte usmiljenje z menoj, oh vi, moji prijatelji, kajti Božja roka se me je dotaknila.²² Čemu me preganjate kakor Bog in niste nasičeni z mojim mesom?

²³ Oh ^Pda bi bile moje besede sedaj zapisane! Oh, da bi bile natisnjene v knjigi!²⁴ Da bi bile vgravirane z želesnim peresom in svincem v skalo na veke!²⁵ Kajti jaz vem, *da* moj odkupitelj živi in *da* bo na zadnji *dan* stal nad zemljo.²⁶ Čeprav ^qpo moji koži ^{črv} uničijo to *telo*, bom vendar v svojem mesu videl Boga,²⁷ ki ga bom videl zase in moje oči bodo gledale in ne drug, ^rčeprav ^sje moja notranjost použita znotraj ^tmene.²⁸ Toda vi bi morali reči: »Zakaj ga preganjamo,« glede ^una to, da je korenina zadeve najdena v meni?²⁹ Bojte se meča, kajti bes *prinaša* kaznovanja meča, da boste lahko vedeli, *da je* sodba.«

20 Potem je odgovoril Cofár Naámčan in rekel:² »Zato mi moje misli povzročajo, da odgovorim in zaradi ^vtega hitim.³ Slišal sem preverjanje svoje graje in duh mojega razumevanja mi povzroča, da odgovorim.⁴ Mar *ne* veš tega od davnine, odkar je bil človek postavljen na zemljo,⁵ da *je* zmagoslavje zlobnega kratko,^wradost hinavca pa *le* za trenutek?⁶ Čeprav se njegova odličnost vzpenja do neba in njegova glava sega do oblakov,^x se bo *vendarle* pogubil za vedno, kot njegov lastni iztrebek. Tisti, ki so ga videli, bodo rekli: »Kje *je*?«⁸ Odletel bo proč kakor sanje in ne bo ga najti. Da, pregnan bo kakor nočno videnje.⁹ Tudi

^m 19,18: *mladi*: ali zlobni.

ⁿ 19,19: *svojim*...: hebr. možem moje skrivnosti.

^o 19,20: *in*: ali, kakor.

^p 19,23: *Oh*: hebr. Kdo bo dal itd.

^q 19,26: *Čeprav*...: ali, Potem ko se bom prebudil, čeprav bo to telo uničeno, vendar ven iz mojega mesa.

^r 19,27: *drug*: hebr. tujec.

^s 19,27: *čeprav*...: ali, moja notranjost znotraj mene je použita z iskreno željo (za ta dan).

^t 19,27: *znotraj*...: hebr. v mojem naročju.

^u 19,28: *glede*...: ali, in kakšna korenina zadeve je najdena v meni?

^v 20,2: *zaradi*...: hebr. moje hitenje je v meni.

^w 20,5: *kratko*: hebr. od blizu.

^x 20,6: *oblakov*: hebr. oblaka.

oko, ki ga je videlo, ga ne bo več *videlo* niti ga njegov kraj ne bo več gledal.

¹⁰ Njegovi ^yotroci bodo iskali, da ugodijo revnemu in njegove roke bodo obnovile njihove dobrine. ¹¹ Njegove kosti so polne *grehov* iz njegove mladosti, ki se bodo ulegle z njim v prah. ¹² Čeprav je zlobnost sladka v njegovih ustih, ^{čeprav} to skriva pod svojim jezikom, ¹³ ^{čeprav} temu prizanaša in tega ne zapusti, temveč to mirno drži znotraj ^zsvojih ust, ¹⁴ je *vendar* njegova hrana v njegovi notranjosti spremenjena, *to je* žolč kober znotraj njega. ¹⁵ Pogoltnil je bogastva in ponovno jih bo izbljuval. Bog jih bo izvrgel iz njegovega trebuha. ¹⁶ Sesal bo stup kober, gadov jezik ga bo ubil. ¹⁷ Ne bo videl rek, poplav, ^apotokov iz meda in masla. ¹⁸ To, za kar se je trudil, bo povrnil in *tega* ne bo pogoltnil. Glede na *njegovo* ^bimetje *bo* povračilo in *v tem* se ne bo veselil. ¹⁹ Ker je zatiral ^cin zapustil ubogega, *ker* je nasilno odvzel hišo, ki je ni zgradil, ²⁰ zagotovo ne bo čutil ^dspokojnosti v svojem trebuhu, ne bo rešil od tega, kar si je žezel. ²¹ Ničesar ^ene bo ostalo od njegove hrane, zato noben človek ne bo gledal za njegovimi dobrinami. ²² V polnosti svoje zadostnosti bo v stiskah; vsaka roka zlobnega ^fbo prišla nadenj.

²³ Ko si namerava napolniti svoj trebuh, bo *Bog* nadenj vrgel razjarjenost svojega besa in *ta* bo deževala nadenj, medtem ko je. ²⁴ Pobegnil bo pred želesnim orožjem *in* lok iz jekla ga bo prebodel. ²⁵ Ta je izvlečen in prihaja iz telesa. Da, lesketajoč meč prihaja iz njegovega žolča; strahote so nad njim. ²⁶ Vsa tema *bo* skrita v njegovih skritih krajih. Ogenj, ki se ni razgorel, ga bo požrl; slabo bo šlo s tistim, ki je ostal v njegovem šotoru. ²⁷ Nebesa bodo razodela njegovo krivičnost in zemlja se bo dvignila zoper njega. ²⁸ Donos njegove hiše bo odšel *in njegove dobrine* bodo odtekle na dan njegovega besa. ²⁹ To je delež zlobnemu človeku od Boga in od ^gBoga določena mu dedičina.«

21 Toda Job je odgovoril in rekel: ² »Marljivo prisluhnите mojemu govoru in to naj bodo vaše tolažbe. ³ Pustite mi, da lahko govorim in potem, ko bom govoril, zasmehujte. ⁴ Kar se mene tiče *ali* je moja pritožba proti človeku? In če *bi bilo tako*, zakaj naj potem moj duh ne bi bil nemiren? ⁵ Poglejte ⁱme in bodite osupli in svojo roko položite na svoja usta. ⁶ Celo kadar se spomnim, sem prestrašen in trepetanje se oprijemlje mojega mesa.

⁷ Zakaj zlobni živijo, postanejo stari in so mogočni v moči? ⁸ Njihovo seme je z njimi utrjeno v njihovem pogledu in njihovo potomstvo pred njihovimi očmi. ⁹ Njihove hiše so varne ^jpred

strahom niti nad njimi ni Božje palice. ¹⁰ Njihov bik plodi in ne odpove; njihova krava povrže in ne zavrže svojega teleta. ¹¹ Svoje malčke pošiljajo kakor trop in njihovi otroci plešejo. ¹² Vzamejo tamburin in harfo in se veselijo ob zvoku piščali. ¹³ Svoje dni preživijo v obilju ^kin v trenutku gredo dol v grob. ¹⁴ Zato Bogu rečejo: »Odidi od nas, kajti mi ne želimo spoznanja tvojih poti. ¹⁵ Kaj je Vsemogočni, da bi mu služili? In kakšno korist bi imeli, če molimo k njemu?^l ¹⁶ Glej, njihovo dobro ni v njihovi roki; nasvet zlobnega je daleč od mene.

¹⁷ Kako pogosto je sveča ^lzlobnih ugasnjena! In *kako pogosto* nanje prihaja njihovo uničenje! Bog v svoji jezi deli brdkosti. ¹⁸ So kakor strnišče pred vetrom in kakor pleve, ki jih vihar ^modnaša proč. ¹⁹ Bog kopiči njegovo ⁿkrivičnost za njegove otroke. Nagrajuje ga in on bo *to* vedel. ²⁰ Njegove oči bodo videle njegovo uničenje in pil bo od besa Vsemogočnega. ²¹ Kajti kakšen užitek *ima* on v njegovi hiši za njim, ko je število njegovih mesecev na sredi prekinjeno? ²² Mar bo *kdorkoli* Boga učil spoznanja? Ker on sodi tiste, ki so visoko. ²³ Nekdo umre v svoji ^opolni moči, v celoti spokojen in tihu. ²⁴ Njegove *Prssi* so polne mleka in njegove kosti so navlažene z mozgom. ²⁵ Drugi pa umira v grenkobi svoje duše in nikoli ne je z užitkom. ²⁶ Podobno se bodo ulegli v prah in ličinke jih bodo pokrile.

²⁷ Glej, poznam vaše misli in naklepne, *ki* ste jih krivično domišljali zoper mene. ²⁸ Kajti pravite: »Kje je prinčeva hiša? Kje so bivališča ^qzlobnih? ²⁹ Mar jih niste prosili, da gredo po poti? Ali poznate njihove simbole, ³⁰ da je zlobni prihranjen za dan uničenja? Privedeni bodo k dnevnu besu. ^r³¹ Kdo bo njegovo pot oznanil njegovemu obrazu? Kdo mu bo poplačal, *kar* je storil? ³² Vendar bo priveden h grobu ^sin ostal ^tbo v gomili. ³³ Grude iz doline mu bodo sladke in vsak človek bo priveden za njim, kakor *so tam* brezstevilni pred njim. ³⁴ Kako me potem zaman tolažite, glede na to, da v vaših odgovorih ostaja neresnica?« ^u

22 Potem je Elifáz Temánec odgovoril in rekel: ² »Je lahko človek koristen Bogu kakor, ^vje tisti, ki je moder, koristen samemu sebi? ³ Mar je kakršenkoli užitek za Vsemogočnega, da si ti pravičen? Ali je *to* *zanj* dobiček, da delaš svoje poti popolne? ⁴ Ali te bo grajal zaradi strahu pred teboj? Ali bo vstopil s teboj na sodbo?

⁵ Marni tvoja zlobnost velika? In tvoje krivičnosti neskončne? ⁶ Kajti zaman si vzel jamstvo od svojega brata in nagim ^wslekel njihova oblačila. ⁷ Nisi dal vode izmučenemu, da pije in pred lačnim si zadržal kruh. ⁸ Toda *kar* se *tiče* mogočnega ^xčloveka. Imel je deželo in častitljiv ^yčlovek je

20,19: Prd 5,12
21,7: Ps 17,10
21,7: Ps 73,12
21,7: Jer 12,1
21,7: Hab 1,16
21,14:
Job 22,17
21,30: Prg 16,4

ⁿ 21,19: *njegovo*...: ali, kaznovanje njegove krivičnosti.

^o 21,23: *svoji*...: hebr. svoji zelo, ali, moči svoje popolnosti.

^p 21,24: *Njegove*...: ali, Njegova mlečna vedra.

^q 21,28: *so bivališča*: hebr. je šotor šotorov.

^r 21,30: *besa*: hebr. besov.

^s 21,32: *grobu*...: hebr. grobovom.

^t 21,32: *ostal*...: hebr. opazoval v kupu.

^u 21,34: *neresnica*: hebr. prestopek?

^v 22,2: *kakor*...: ali, če je lahko koristen, ali, če je njegov dober uspeh odvisen od tega?

^w 22,6: *nagim*...: slekel oblačila nagih.

^x 22,8: *mogočnega*...: hebr. moža orožja.

^y 22,8: *častitljiv*...: hebr. eminenten, ali, človek, sprejet zaradi zunanjega obličja.

^y 20,10: *Njegovi*...: ali, Revni bodo zatirali njegove otroke.

^z 20,13: *znotraj*...: hebr. v sredi svojega neba.

^a 20,17: *poplav*: ali, tekočih.

^b 20,18: *njegovo*...: hebr. imetje njegove izmenjave.

^c 20,19: *zatiral*: hebr. drobil.

^d 20,20: *čutil*: hebr. poznał.

^e 20,21: *Ničesar*...: ali, Nihče ne bo ostal zaradi njegove hrane.

^f 20,22: *zlobnega*: ali, nadležnega.

^g 20,29: *od*...: hebr. dedičina njegovega odloka od Boga.

^h 21,4: *nemiren*: hebr. skrajšan?

ⁱ 21,5: *Poglejte*...: hebr. Poglejte name.

^j 21,9: *varne*: hebr. mir.

^k 21,13: *obilju*: ali, veselju.

^l 21,17: *sveča*: ali, svetilka.

^m 21,18: *odnaša*...: hebr. krade vihar.

prebival v njej.⁹ Vdove si odposlal prazne in lakti osirotelih so bili zlomljeni.¹⁰ Zato so zanke naokoli tebe in nenaden strah te nadleguje,¹¹ ali tema, ki je ne moreš videti in pokriva te obilje vodá.¹² Mar ni Bog na nebeški višavi? Glej višino^z zvezd, kako visoko so!¹³ In ti praviš: »Kako^a Bog vé? Mar lahko sodi skozi temen oblak?^b Debeli oblaki so mu pokrivalo, da ne vidi in on hodi v nebeškem krogu.

¹⁵ Si označil staro pot, ki so jo pomendrali zlobneži?¹⁶ Ki so bili posekani izven časa, katerih temelj je bil preplavljen s poplavou;¹⁷ ki so Bogu rekli: »Odidi od nas.« Kaj lahko^c storí zanje Vsemogočni?¹⁸ Vendar je njihove hiše napolnil z dobrimi^d stvarmi, toda nasvet zlobnega je daleč od mene.¹⁹ Pravični^e to vidijo in so veseli in nedolžni se jim smejijo do norčevanja,²⁰ [rekoč]: »Glej, naše dimetje ni uničeno, toda njihov^f ostanek použiva ogenj.«

²¹ Seznani se torej z njim^{fin} bodi miren in tako bo k tebi prišlo dobro.²² Sprejmi, prosim te, postavo iz njegovih ust in njegove besede položi v svoje srce.²³ Če se vrneš k Vsemogočnemu, boš izgrajen, krivičnost boš odstranil daleč od svojih šotorov.²⁴ Potem boš kopičil zlato kakor gprah in ofirsko^g zlato kakor kamne iz potokov.²⁵ Da, Vsemogočni bo tvoja^h obrambra in imel boš obilicoⁱ srebra.²⁶ Kajti takrat boš imel svoje zadovoljstvo v Vsemogočnem in svoj obraz boš dvignil k Bogu.²⁷ Svojo molitev boš naredil k njemu in on te bo slišal in izpolnil boš svoje zaobljube.²⁸ Ti boš tudi odredil stvar in ta ti bo utrjena in svetloba bo sijala nad tvojimi potmi.²⁹ Kadar so^j možje ponižani, potem boš rekel: »Tam je povzdiganje,^k in on bo rešil ponižno Josebo.³⁰ Osvobodil^l bo otok nedolžnega in ta je osvobojen s čistostjo tvojih rok.«

23 Potem je Job odgovoril in rekel:² »Celó do danes je moja pritožba grenka, moj^ludarec je težji kakor moje stokanje.³ Oh, da bi vedel, kje ga lahko najdem! Da bi lahko prišel celó k njegovemu sedežu!⁴ Svojo zadevo bi razporedil pred njim in svoja usta zapolnil z argumenti.⁵ Poznal bi besede, ki bi mi jih odgovoril in razumel kaj bi mi rekel.⁶ Mar bo navajal dokaze zoper mene s svojo veliko močjo? Ne, temveč bi vame položil^m moč.⁷ Tam se lahko pravični prereka z njim; tako bi bil na veke osvobojen pred svojim sodnikom.

⁸ Glej, grem naprej, toda ni ga tam; in nazaj, toda ne morem ga zaznati.⁹ Na levico, kjer dela, toda ne morem ga gledati. Skrije se na desnici, da ga ne morem videti.¹⁰ Toda pozna pot, ki seⁿ me držim. Ko me preizkuša, bom izšel kakor zlato.¹¹ Moje stopalo se je držalo njegovih korakov, njegove poti sem se držal in nisem skrenil.¹² Niti nisem

22,17: Job 21,14
22,18: Job 21,16
22,19: Ps 107,42
22,23: Job 8,5
23,13: Ps 115,3
24,2: 5 Mz
19,14
24,2: 5 Mz
27,17

odstopil od zapovedi njegovih ustnic. Besede iz njegovih ust sem cenil^o bolj kakor svojo^p potrebno hrano.

¹³ Toda on je enega mišlenja in kdo ga lahko odvrne? In kar njegova duša želi, celo to počne.

¹⁴ Kajti opravlja stvar, ki je določena zame in mnogo takšnih stvari je z njim.¹⁵ Zato sem vznemirjen ob njegovi prisotnosti. Ko preudarim, se ga bojim.

¹⁶ Kajti Bog mehča moje srce in Vsemogočni me vznemirja,¹⁷ ker nisem bil odsekан pred temo niti ni teme pokril pred mojim obrazom.

24 Zakaj, videč, da časi niso skriti pred Vsemogočnim, tisti, ki ga ne poznajo, vidijo njegove dni?² Nekateri odstranjujejo mejnike, na silo odvedejo trope in se Phranijo z njimi.³ Odvedli so osla osirotelemu, vdovinega vola so vzeli za jamstvo.⁴ Pomoči potrebnegemu odvrnejo iz poti. Revni na zemlji se skupaj skrivajo.⁵ Glej, kakor divji osli v puščavi gredo naprej k svojem delu; ob zori se dvigajo za plenom. Divjina zanje in za njihove otroke obrodi hrano.⁶ Žanjejo vsak svoje žito^q na polju, in zbirajo^r trgatev zlobnih.⁷ Nagim povzročajo, da prenočujejo brez oblačil, da v mrazu nimajo nobenega pokrivala.⁸ Mokri so od nalivov z gora in se oklepajo skale v želji po zatočišču.⁹ Siroto trgajo od prsi in jemljejo jamstvo revnemu.¹⁰ Povzročajo mu, da hodi nag, brez obleke in jemljejo snop pred lačnim,¹¹ ki dela olje znotraj njihovih zidov in mendra njihove vinske stiskalnice in trpi žejo.¹² Iz mesta stokajo ljudje in duša ranjenega vpije, vendar Bog nanje ne polaga nespametnosti.

¹³ Oni so izmed tistih, ki se upirajo svetlobi. Ne poznajo njenih poti niti ne ostajajo na njenih stezah.¹⁴ Morilec vstaja s svetlogo, ubija uboge in pomoči potrebne in v noči je kakor tat.¹⁵ Tudi oko zakonolomca čaka na mrak, rekoč: »Nobeno oko me ne bo videlo^s in skriva^t svoj obraz.¹⁶ V temi kopljejo skozi hiše, ki so si jih označili podnevi; oni ne poznajo svetlobe.¹⁷ Kajti jutro jim je celo kakor senca smrti. Če jih kdo prepozna, so v strahotah smrtne sence.

¹⁸ Nagel je kakor vode. Njihov delež je preklet na zemlji. Ne gleda poti v vinograde.¹⁹ Šuša in vročina použijeta^u snežne vode; tako grob^v tiste, ki so grešili.²⁰ Maternica ga bo pozabila, ličinka se bo medéno hranila na njem. Ne bo se ga več spominjalo in zlobnost bo zlomljena kakor drevo.²¹ Z jalovo, ki ne rojeva, postopa hudobno in ne dela dobrega vdovi.²² § S svojo močjo priteguje tudi mogočne. On vstaja in noben^w človek ni prepričan v življenje.²³ Čeprav mu je dano, da bi bil na varnem, kjer počiva, so vendar njegove oči na njihovih poteh.²⁴ Povišani so za malo časa, toda

^z 22,12: višino: hebr. glavo.

^a 22,13: Kako: ali, Kaj.

^b 22,16: katerih...: hebr. poplava je bila izlita na njihov temelj.

^c 22,17: lahko...: ali, jim lahko Vsemogočni storí.

^d 22,20: naši...: ali, naša lastnina ni posekana.

^e 22,20: njihov...: ali, njegovo odličnost.

^f 22,21: njim: to je, Bogom.

^g 22,24: kakor...: hebr. na prahu.

^h 22,25: tvoje...: hebr. tvoje zlato.

ⁱ 22,25: obilica...: hebr. srebro moči.

^j 22,29: ponižno...: hebr. tistega, ki ima ponižne oči.

^k 22,30: Osvobodil...: ali, Nedolžni bo osvobodil otok.

^l 23,2: moj...: hebr. moja roka je težja.

^m 23,10: se...: hebr. je z menoj.

ⁿ 23,12: cenil: hebr. skril, ali, shranil.

^o 23,12: svojo...: ali, svoj določeni delež.

^p 24,2: se...: hebr. jih pasejo.

^q 24,6: žito: hebr. mešano žito, ali, mešanica ovsa in ječmena.

^r 24,6: zbirajo...: hebr. zlobni zbirajo trgatev.

^s 24,15: skriva...: hebr. naravna svoj obraz na skrivno.

^t 24,19: použijeta: hebr. nasilno vzameta.

^u 24,19: [grob: podzemlje; hebr. Šeol.]

^v 24,22: noben...: ali, ne zaupa svojemu lastnemu življenju.

izginejo ^win so ponižani. Vzeti ^xso iz poti kakor vsi *drugi* in odsekani kakor vrhovi žitnega klasja.
²⁵ Če ne bi bilo to sedaj *tako*, kdo me bo naredil za lažnjivca in moj govor naredil brez vrednosti?«

25 Potem je odgovoril Bildád Suhéjec in rekel: ² »Gospostvo in strah *sta* z njim, on dela mir na svojih visokih krajih.³ Mar obstaja kakršnokoli število njegovih vojsk? Nad kom ne vstaja njegova svetloba?⁴ Kako je potem človek lahko opravičen pred Bogom? Ali kako je lahko čist tisti, *ki je rojen* iz ženske?⁵ Poglej celo k luni in ta ne sije. Da, zvezde niso čiste v njegovem pogledu.⁶ Kako veliko manj človek, *ki je* ličinka? In sin človekov, *ki je* črv?«

26 Toda Job je odgovoril in rekel: ² »Kako si pomagal *tistem*, *ki je* brez moči? Kako rešuješ laket, *ki nima* moči?³ Kako si svetoval *tistem*, *ki nima* modrosti? Kako si obilno oznanil stvar, kakor je ta?⁴ Komu si izrekal besede? Čigav duh je prišel od tebe?

⁵ Mrtve *stvari* so oblikovane pod vodami in ^ynjihovi prebivalci.⁶ Pekel je nag pred njim in uničenje nima pokrivala.⁷ On izteguje sever nad praznim krajem *in* zemljo obeša na nič.⁸ Vode povezuje v svoje debele oblake in pod njimi se oblak ne pretrga.⁹ Zadržuje obliče svojega prestola *in* svoj oblak razprostira nad njim.¹⁰ § Vode je obdal z vezmi, dokler ^bdan in noč ne prideta do konca.^c
¹¹ Stebri nebes trepetajo in so osupli ob njegovem opominu.¹² § On s svojo močjo razdeljuje morje in s svojim razumevanjem udarja po ponosnih.^d
¹³ § S svojim duhom je okrasil nebo; njegova roka je oblikovala sprijeno kačo.¹⁴ Glej! To so delčki njegovih poti. Toda kako majhen delček je slišati o njem? Toda kdo lahko razume grom njegove moči?«

27 Poleg tega je Job nadaljeval ^esvojo prisopodo in rekel: ² »Kakor Bog živi, *ki je* odvzel mojo sodbo in Vsemogočni, *ki je* nadlegoval fmojo dušo;³ ves čas je moj dih v meni in Božji gduh je v mojih nosnicah;⁴ moje ustnice ne bodo govorile zlobnosti niti moj jezik ne bo izrekel prevare.⁵ Bog ne daj, da bi vas opravičil. Dokler ne umrem, svoje neokrnjenosti ne bom odstranil od sebe.⁶ Svojo pravičnost trdno držim in je ne bom izpustil. Moje srce *me* ne bo grajalo, tako h^hdolgo, dokler živim.

⁷ Naj bo moj sovražnik kakor zlobnež in kdor se dviguje zoper mene kakor nepravičnež.⁸ § Kajti kaj *je* upanje hinavca, čeprav on pleni, medtem ko Bog odvzema njegovo dušo?⁹ Mar bo Bog slišal njegov jok, ko nadenj pride stiska?¹⁰ Mar se bo razveseljeval v Vsemogočnem? Mar bo vedno klical k Bogu?

¹¹ Učil te bom z ⁱBožjo roko. *Tega*, kar *je* z Vsemogočnim, ne bom prikrival.¹² Glejte, vi vsi ste to videli, zakaj ste potem vsi skupaj tako prazni?¹³ To je delež zlobnega moža z Bogom in dedičina zatiralcev, *ki jo* bodo prejeli od Vsemogočnega.¹⁴ Če bodo njegovi otroci pomnoženi, *je to* za meč in njegovo potomstvo ne bo nasičeno s kruhom.¹⁵ Tisti, ki preostanejo od njega, bodo pokopani v smrt in njegove vdove ne bodo jokale.¹⁶ Čeprav kopici srebra kakor prahu in si pripravlja oblačila kakor izila,¹⁷ *to* lahko pripravlja, toda pravični si bo *to* nadel in nedolžni bo razdelil srebro.¹⁸ Svojo hišo gradi kakor molj in kakor šotor, *ki ga* postavlja čuvaj.¹⁹ Bogataš se bo ulegel, toda ne bo zbran, odpira svoje oči in ga ni.²⁰ Strahote ga zgrabijo kakor vode, vihar ga ukrade v noči.²¹ Vzhodnik ga odnaša proč in on odhaja; kakor vihar ga vrže iz njegovega kraja.²² Kajti Bog bo vrgel nanj in ne bo prizanesel, želet ^jbo pobegniti iz njegove roke.²³ *Ljudje* bodo s svojimi rokami ploskali nad njim in ga izzvižgali iz njegovega kraja.

28 Zagotovo obstaja žila ^kza srebro in prostor za zlato, *kjer ju* prečiščujejo.² Železo je vzeto iz zemlje ^lin bron je staljen iz kamna.³ On postavlja konec temi in preiskuje vso popolnost: kamne iz teme in smrtno senco.⁴ § Poplava izbruhne ven, proč od prebivalca, *celo vode*, pozabljeni od stopala. Posušene so, odtekle so proč od ljudi.⁵ Glede zemlje, iz nje prihaja kruh, in pod njo je obrnjeno, kakor bi bil ogenj.⁶ Njeni kamni so mesto za safirje in ta ima zlati prah.^m⁷ Je steza, ki je nobena perjad ne pozna in ki je jastrebovo oko ni videlo.⁸ Levji mladiči je niso pomendrali niti krut lev ni šel mimo nje.⁹ Svojo roko izteguje nad skalo,ⁿ gore prevrača pri koreninah.¹⁰ Reke vrezuje med skalami in njegovo oko vidi vsako dragoceno stvar.¹¹ Poplave zvezuje pred poplavljanjem ^oin *stvar*, *ki je* skrita, prinaša na svetlobo.¹² Toda kje se bo našla modrost? In kje *je* kraj razumevanja?¹³ Človek ne ve za njeno vrednost niti je ni najti v deželi živih.

¹⁴ Globina pravi: »V meni je ni.« Morje pravi: »Ta ni z menoj.«¹⁵ Ni ^p je moč dobiti za zlato niti ne bo srebro odtehtano *za* njeno vrednost.¹⁶ Ta ne more biti primerjana z zlatom iz Ofírja, z dragocenim oniksom ali safirjem.¹⁷ Zlato in kristal ji ne moreta biti enaka in njena zamenjava *ne bo* za dragocenosti ^qiz čistega zlata.¹⁸ Nobene omembe ne bo narejene o koralah ^rali o biserih, kajti cena modrosti *je* nad rubini.¹⁹ Topaz iz Etiopije ji ne bo enak niti ne bo ovrednotena s čistim zlatom.

²⁰ Od kod potem prihaja modrost? In kje *je* kraj razumnosti?²¹ Videti je, da je skrita pred očmi vseh živih in prikrita pred zračno ^sperjadjo.²² Uničenje

w 24,24: *izginejo*: hebr. ni jih.

x 24,24: *Vzeti*: hebr. Zaprti.

y 26,5: *in*...: ali, z njihovimi.

z 26,6: [Amplified Bible: »Šeol (kraj mrtvih) je nag pred Bogom, in Abaddon (kraj uničenja) nima pokrova [pred njegovimi očmi].«]

a 26,7: [Amplified Bible Classic: »On je tisti, ki razprostira severno nebo nad praznino in zemljo obeša na nič ali nad nič.«]

b 26,10: *dokler*...: hebr. do konca svetlobe s temo

c 26,10: [[Amplified Bible točneje razloži: »Na obliče vodá je vpisal krožno mejo (obzorje). Na mejo med svetlobo in temo.« Meja oceanov je (večinoma okoli 60 m visok) ledeni zid Antarktike, ki se razpoteza okoli vseh kontinentov.]

d 26,12: *ponosnih*: hebr. ponosu.

e 27,1: *nadaljeval*...: hebr. dodal, da vzame.

f 27,2: *nadlegoval*: hebr. zagrenil.

g 27,3: *Božji*...: to je, dih, ki mu ga je dal Bog.

h 27,6: *tako*...: hebr. od mojih dni.

i 27,11: *z*...: ali, medtem ko si v Božji roki itd.

j 27,22: *želet*...: hebr. z bežanjem bo pobegnil.

k 28,1: *žila*: ali, rudnik.

l 28,2: *zemlje*: ali, prahu.

m 28,6: *zlati prah*: ali, zlato rudo.

n 28,9: *skalo*: ali, kremen.

o 28,11: *poplavljanjem*: hebr. jokanjem.

p 28,15: *Ni*...: hebr. Čisto zlato ne bo dano za njo.

q 28,17: *dragocenosti*: ali, posode.

r 28,18: *koralah*: ali, Ramót; hebr. visok kraj.

s 28,21: *zračno*...: ali, perjadjo neba.

in smrt pravita: »O njeni slavi sva slišala s svojimi ušesi.^t Bog razume njen pot in on pozna njen kraj.²⁴ Kajti gleda do končev zemlje in vidi pod celotnim nebom,²⁵ ko naredi težo za vetrove in vode odmerja z mero.²⁶ Ko je naredil odlok za dež in pot za bliskanje groma,²⁷ potem jo je videl in jo oznanja.^t Pripravlja jo, da, in razpoznavata.²⁸

Človeku pa pravi: »Glej, strah Gospodov, to je modrost; in odtiti od zla je razumevanje.«²⁹

29 Poleg tega je Job nadaljeval ^{usvojo} prisopobo in rekel:² »Oh, da bi bil kakor v preteklih mesecih, kakor v dneh, ko me je Bog varoval,³ ko je njegova sveča ^vsvetila nad mojo glavo in ko sem z njegovo svetlobo hodil skozi temo,⁴ kakor sem bil v dneh svoje mladosti, ko je bila Božja skrivnost ^wna mojem šotoru,⁵ ko je bil Vsemogočni še z menoj, ko so bili moji otroci okoli mene,⁶ ko sem svoje korake umival z maslom in mi ^xje skala izlivala reke olja,

⁷ ko sem šel ven k velikim vratom skozi mesto, ko sem svoj sedež pripravil na ulici!⁸ Mladenci so me videli in se skrili in ostareli so se vzdignili in stali.⁹ Princi so zadržali govorjenje in na svoja usta položili svojo roko.¹⁰ Plemiči ^yso molčali in njihov jezik se je prilepil na nebo njihovih ust.¹¹ Ko me je uho zaslišalo, potem me je blagoslovilo in ko me je oko zagledalo, mi je dalo pričevanje,¹² ker sem osvobodil reveža, ki je jokal in osirotelega in tistega, ki ni imel nikogar, da mu pomaga.¹³ Blagoslov tistega, ki je bil pripravljen, da umre, je prišel nadme. Vdovinemu srcu sem storil, da prepeva od radosti.¹⁴ Nadel sem si pravičnost in ta me je oblekla. Moja sodba je bila kakor svečano oblačilo in diadem.¹⁵ Bil sem oči slepemu in stopala hromemu.¹⁶ Bil sem oče revnemu in zadevo, ki je nisem poznal, sem preiskal.¹⁷ Zlomil sem čeljusti zlobnemu in izpulil ^aplen iz njegovih zob.

¹⁸ Potem sem rekel: »Umrl bom v svojem gnezdu in svoje dneve bom pomnožil kakor pesek.¹⁹ Moja korenina je bila razprostrta ^bpri vodah in rosa je vso noč ležala na moji mladiki.²⁰ Moja slava je bila sveža ^cv meni in moj lok je bil obnovljen ^dv moji roki.²¹ Možje so mi prisluhnili, čakali in molčali ob mojem nasvetu.²² Po mojih besedah niso ponovno spregovorili in moj govor je rosil nanje.²³ Name so čakali kakor na dež in svoja usta so široko odprli kakor za pozni dež.²⁴ Če sem se jim smejal, temu niso verjeli. Svetlobe mojega obličja niso zavrgli.²⁵ Izbral sem njihovo pot in sedel [kot] vodja in prebival kakor kralj v vojski, kakor nekdo, ki tolaži žalovalce.

30 Toda sedaj me imajo tisti, ki so mlajši ^eod mene, v posmeh, katerih očete bi preziral, da jih postavim s psi svojega tropa.² Da, kako naj

mi moč njihovih rok koristi, zrelost je odšla od njih?³ Zaradi potrebe in lakote so bili osamljeni.^f Bežijo v divjino, v ^gprejšnjem času zapuščeno in opustošeno.⁴ Ki sekajo egiptovsko špinaco ^hpri grmih in brinove korenine so njihova hrana.⁵ Pregnani so bili izmed ljudi (za njimi so vpili kakor za tatom),⁶ da prebivajo v pečinah dolin, v zemeljskih votlinah ⁱin v skalah.⁷ Med grmovjem so rigali, pod koprivami so bili zbrani skupaj.⁸ Bili so otroci bedakov, da, otroci nizkotnih ^jmož, bili so zlobnejši kakor zemlja.⁹ Sedaj sem njihova pesem, da, jaz sem njihova tarča posmeha.¹⁰ Prezirajo me, bežijo daleč od mene in ne prizanašajo ^kmi pljunka v moj obraz.¹¹ Ker je odvezal mojo vrvico in me prizadel, so tudi oni popustili uzdo pred menoj.¹² Na moji desni roki vstaja mladina. Moja stopala odrivajo in zoper mene so dvignili poti svojega uničenja.¹³ Škodujejo moji stezi, postavili ^lso mojo katastrofo, nobenega pomočnika nimajo.¹⁴ § Prišli so nadme kakor [skozi] široko vrzel vodá. V opustošenju so se zgrnili nadme.

¹⁵ Strahote so se zgrnile nadme. Mojo dušo ^mzasledujejo kakor veter in moja blaginja mineva kakor oblak.¹⁶ Sedaj je moja duša izlita nadme, polastili so se me dnevi stiske.¹⁷ Moje kosti so prebodene v meni v nočnem obdobju in moje kite nimajo počitka.¹⁸ Z veliko silo ⁿmoje bolezni je moja obleka spremenjena; naokoli me veže kakor ovratnik mojega plašča.¹⁹ Vrgel me je v blato in postal sem podoben prahu in pepelu.²⁰ Kličem k tebi, ti pa me ne slišiš. Vstanem, ti pa se *ne* oziraš name.²¹ Do mene si postal ⁿkrut; s ^osvojo močno roko se nastrojuješ zoper mene.²² Vzdiguješ me k vetrui, povzročaš mi, da jaham *na njem* in raztapljaš moje ^pimetje.²³ Kajti vem, da me boš privedel k smerti in k hiši, določeni za vse živeče.²⁴ Vendar svoje roke ne bo iztegnil h grobu, ^qčeprav v svojem uničenju kričijo.²⁵ Mar nisem jokal zaradi tistega, ki je bil v stiski? ^rMar *ni* moja duša žalovala za ubogim?²⁶ Ko sem gledal za dobrim, potem je prišlo k meni zlo. Ko pa sem pričakoval svetlobo, je prišla tema.²⁷ Moja notranjost vre in ne počiva. Dnevi stiske so me ovirali.²⁸ Odšel sem žalujoč brez sonca. V stal sem *in* klical v skupnosti.²⁹ Brat sem zmajem in družabnik sovam.^s³⁰ Moja koža na meni je črna in moje kosti gorijo zaradi vročine.³¹ Tudi moja harfa je obrnjena v žalovanje in moja piščal v glas tistih, ki jokajo.

31 Sklenil sem zavezo s svojimi očmi. Zakaj naj bi potem mislil na devico?² Kajti kakšen delež od Boga je od zgoraj? In *kakšna* dediščina od Vsemogočnega od zgoraj?³ Mar ni uničenje za zlobne? In posebna kazen za delavce krivičnosti?⁴ Mar on ne vidi mojih poti in šteje vse moje korake?

^t 28,27: oznanja...: ali, prešteva.

^u 29,1: nadaljeval: hebr. dodal, da vzame.

^v 29,3: sveča: ali, svetilka.

^w 29,4: [Božja skrivnost: hebr. Božja bližina, ali, Božje prijateljstvo.]

^x 29,6: mi...: hebr. je skala z menoj.

^y 29,10: Plemiči...: hebr. Glas plemičev je bil skrit.

^z 29,17: čeljusti: hebr. zobe čeljusti, ali, kočnike.

^a 29,17: izpulil: hebr. vrgel.

^b 29,19: razprostrta: hebr. odprta.

^c 29,20: sveža: hebr. nova.

^d 29,20: obnovljen: hebr. spremenjen.

^e 30,1: so mlajši...: hebr. imajo manj dni kakor jaz.

^f 30,3: osamljeni: ali, temni kakor noč.

^g 30,3: v...: hebr. včerajšnjo noč.

^h 30,4: egiptovska špinaca: lat. Corchorus olitorius, židovski slez ali molahija.]

ⁱ 30,6: votlinah: hebr. luknjah.

^j 30,8: nizkotnih...: hebr. mož brez imen.

^k 30,10: prizanašajo...: hebr. zadržujejo pljunka pred mojim obrazom.

^l 30,13: [postavili...: hebr. mojo katastrofo so naredili dobičkonosno.]

^m 30,15: dušo: hebr. glavno.

ⁿ 30,21: postal: hebr. se obrnil, da si.

^o 30,21: s...: hebr. z močjo svoje roke.

^p 30,22: moje...: ali, mojo modrost.

^q 30,24: grobu: hebr. kupu.

^r 30,25: stiski: hebr. težini dneva.

^s 30,29: sovam: ali, nojem.

⁵ Če sem hodil z ničnostjo ali če je moje stopalo hitelo k prevari, ⁶ naj bom ^tstehtan na pravilni tehtnici, da Bog lahko spozna mojo neokrnjenost. ⁷ Če se je moj korak obrnil iz poti in je moje srce hodilo za mojimi očmi in če se je kakršenkoli madež prilepil na moje roke, ⁸ potem naj jaz sejem in naj drug jé. Da, naj bo moje potomstvo izkoreninjeno.

⁹ Če je bilo moje srce zavedeno z žensko, ali če sem prežal pri vratih svojega soseda, ¹⁰ potem naj moja žena melje drugemu in naj se drugi sklanjajo nadnjo. ¹¹ Kajti to je grozoten zločin. Da, to je krivičnost, ki naj se kaznuje s sodniki. ¹² Kajti to je ogenj, ki použiva v uničenje in bi izkoreninil ves moj donos. ¹³ Če sem preziral zadevo svojega sluga ali svoje dekle, ko so se pričkali z menoj, ¹⁴ kaj bom potem storil, ko se dvigne Bog? In ko on obiskuje, kaj naj mu odgovorim? ¹⁵ Mar ni on, ki me je naredil v maternici, naredil njega? Ali naju ni eden ^uoblikoval v maternici?

¹⁶ Če sem uboge zadržal pred njihovo željo, ali očem v dove storil, da opešajo, ¹⁷ ali sem sam pojedel svoj grižljaj in osiroteli ni jedel od njega ¹⁸ (kajti od moje mladosti je bil vzugajan z menoj kakor z očetom in usmerjal sem jo ^vod maternice svoje matere), ¹⁹ če sem gledal kogarkoli giniti zaradi pomanjkanja obleke ali kateregakoli revnega brez pokrivala, ²⁰ če me njegova ledja niso blagoslovila in če ni bil ogret z runom moje ovce; ²¹ če sem povzdignil svojo roko zoper osirotelega, ko sem videl svojo pomoč v velikih vratih, ²² potem naj moj laket pade od moje lopatice in moj laket [naj] bo odlomljen od kosti. ^{w²³} Kajti uničenje od Boga mi je bilo strahota in zaradi razloga njegovega visočanstva ne bi mogel zdržati.

²⁴ Če sem zlato naredil za svoje upanje ali sem čistemu zlatu rekel: »Ti si moje zaupanje,« ²⁵ če sem se veselil, ker je bilo moje premoženje veliko in ker je moja roka veliko pridobila, ^{x²⁶} če sem pogledal sonce, ^yko je sijalo ali luno hoditi v ^zsijaju ²⁷ in je bilo moje srce skrivno premamljeno, oziroma so ^amoja usta poljubila mojo roko? ²⁸ Tudi to bi bila krivičnost, da bi bil kaznovan od sodnika, kajti jaz bi zanikal Boga, ki je zgoraj. ²⁹ Če sem se veselil ob uničenju tistega, ki me je sovražil ali sem se povzdignil, ko ga je našlo zlo, ³⁰ niti svojim ^bustom nisem dopustil, da grešijo z želenjem prekletstva njegovi duši. ³¹ Če možje mojega šotoru niso rekli: »Oh, da bi imeli njegovo meso! Ne moremo biti zadovoljni.« ³² Tujec ni prenočeval na ulici, temveč sem svoja vrata odprl popotniku. ^c

³³ Če sem svoje prestopke pokril kakor ^dAdam, s skrivanjem svoje krivičnosti v svojem naročju,

³⁴ ali sem se bal velike množice, ali me straši zaničevanje družin, da sem molčal ⁱⁿ nisem šel izpred vrat? ³⁵ Oh, da bi me nekdo poslušal! Glej, moja eželja je, da bi mi Vsemogočni odgovoril in da bi moj nasprotnik napisal knjigo. ³⁶ Zagotovo bi to vzel na svojo ramo ⁱⁿ si to privezal kot krono. ³⁷ Prikazal bi mu število mojih korakov. Kakor princ bi šel blizu k njemu. ³⁸ Če moja dežela joka zoper mene ali da se njene brazde podobno pritožujejo, ^{f³⁹} če sem brez denarja pojedel njene ^gsadove ali sem njenim ^hlastnikom povzročil, da izgubijo svoje življenje, ⁴⁰ naj osat raste namesto pšenice in smrdljiv ⁱplevel namesto ječmena.« Jobove besede so končane.

32 Tako so ti trije možje prenehali odgovarjati iJobu, ker je bil pravičen v svojih lastnih očeh. ² Potem je bil vžgan bes Elihuja, Barahélovega sina, Buzéjca iz Rámovega rodu. Njegov bes je bil vžgan zoper Joba, ker je sebe ^kbolj opravičeval kakor Boga. ³ Tudi zoper njegove tri prijatelje je bil vžgan njegov bes, ker niso našli nobenega odgovora, pa so ^lvendar obsodili Joba. ⁴ Torej Elihú je čakal, dokler Job ni spregovoril, ker so ^mbili starejši ⁿkakor on. ⁵ Ko je Elihú videl, da ni ^obilo nobenega odgovora v ustih ^pteh treh mož, je bil potem vžgan njegov bes.

Elihú, Barahélov sin, Buzéjec, je odgovoril in rekel: »Jaz sem mlad, ⁿvi pa ste zelo starci, zato sem bil prestrašen in se ^ovam nisem drznil pokazati svojega mnenja. ⁷ Rekel sem: ›Dnevi naj bi spregovorili in množica let naj bi učila modrost.«

⁸ Toda v človeku je duh. Navdih Vsemogočnega jim daje razumevanje. ⁹ Veliki možje niso vedno modri niti ostareli ne razumejo sodbe. ¹⁰ Zato sem rekel: ›Prisluhnite mi. Tudi jaz bom pokazal svoje mnenje. ¹¹ Glejte, čakal sem na vaše besede, prisluhnil sem vašim razlogom, ^pmedtem ko ste iskali, kaj ^qbi rekli. ¹² Da, prisluhnil sem vam in glejte nikogar izmed vas ni ^rbilo, da prepriča Joba ali da odgovori njegovim besedam, ¹³ da ne bi rekli: ›Pridobili smo modrost. Bog ga suva dol, ne človek.« ¹⁴ Torej svojih besed ni usmeril ^rzoper mene niti mu ne bom odgovoril z vašimi govorji.«

¹⁵ Bili so osupli, niso več odgovarjali. Prenehali so govoriti. ¹⁶ Ko sem čakal (kajti niso govorili, temveč mirno stali in niso več odgovarjali), ¹⁷ sem rekel: »Tudi jaz bom odgovoril svoj del, tudi jaz bom pokazal svoje mišljenje. ¹⁸ Kajti poln sem stvari, ^tduh znotraj ^umene me sili. ¹⁹ Glejte, moj trebuh je kakor vino, ki nima ^voddusnika. Pripravljen je, da poči kakor novi mehovi. ²⁰ Govoril bom, da bom ^wlahko osvežen. Odprl bom svoje ustnice in

32,8: Job 38,36

32,8: Prg 2,6

32,8: Prd 2,26

32,8: Dan 1,17

32,8: Dan 2,21

^t 31,6: *bom*.... hebr. me stehta na tehtnici pravice.

^u 31,15: *eden*...: ali, on oblikoval v eni maternici.

^v 31,18: *jo*: to je, vdovo.

^w 31,22: *kosti*: ali, ključnice.

^x 31,25: *pridobila*: hebr. našla.

^y 31,26: *sonce*...: hebr. svetlobo, ko je sijala.

^z 31,26: *v*...: hebr. svetlo.

^a 31,27: *so*...: hebr. je moja roka poljubila moja usta.

^b 31,30: *svojim*...: hebr. svojemu nebu nisem dopustil, da greši.

^c 31,32: *popotniku*: ali, poti.

^d 31,33: *kakor*...: hebr. po načinu ljudi.

^e 31,35: *moja*...: ali, moje znamenje je, da bo Vsemogočni.

^f 31,38: *pritožujejo*: hebr. jokajo.

^g 31,39: *njene*...: hebr. njeno moč.

^h 31,39: *njenim*...: hebr. dušam njenih lastnikov povzročil, da

ⁱ 31,40: *smrdljiv*: ali, ogaben.

^j 32,1: *odgovarjati*: hebr. pred odgovarjanjem.

^k 32,2: *sebe*: hebr. svojo dušo.

^l 32,4: *čakal*...: hebr. pričakoval Joba v besedah.

^m 32,4: *starejši*: hebr. po dneh starejši.

ⁿ 32,6: *mlad*: hebr. malo-dneven.

^o 32,6: *se*...: hebr. sem se bal pokazati svoje mnenje.

^p 32,11: *razlogom*: hebr. razumevanjem.

^q 32,11: *kaj*...: hebr. besede.

^r 32,14: *usmeril*: ali, ukazal.

^s 32,15: *Prenehali*...: hebr. Govore so odstranili od sebe.

^t 32,18: *stvari*: hebr. besed.

^u 32,18: *znotraj*...: hebr. mojega trebuda.

^v 32,19: *nima*...: hebr. ni odprto.

^w 32,20: *bom*.... hebr. lahko diham.

odgovoril.²¹ Ne pustite mi, prosim vas, sprejeti obličja kateregakoli moža niti mi ne pustite, da dajem laskave nazive človeku.²² Kajti ne znam dajati laskavih nazivov. Če bi tako počel, bi me moj stvarnik hitro odvedel.

33 Zatorej Job, prosim te, prisluhni mojim govorom in prisluhni vsem mojim besedam.² Glej, sedaj sem odprl svoja usta, moj jezik je spregovoril v ^xmojih ustih.³ Moje besede bodo iz iskrenosti mojega srca in moje ustnice bodo jasno izgovarjale spoznanje.⁴ Božji Duh me je naredil in dih Vsemogočnega mi je dal življenje.⁵ Če mi lahko odgovoriš, uredi svoje besede pred menoj. Vstani.⁶ Glej, jaz sem glede na twojo yželjo namesto Boga. Tudi jaz sem oblikovan ^zizila.⁷ Glej, moja strahota te ne bo prestrašila niti ne bo moja roka težka na tebi.

⁸ Zagotovo si govoril v mojem ^aslišanju in slišal sem glas *tvojih* besed, *rekoč*:⁹ »Čist sem, brez prestopka, nedolžen *sem* niti v meni ni krivičnosti.¹⁰ Glej, zoper mene najde priložnosti, šteje me za svojega sovražnika,¹¹ moja stopala polaga v klade, zaznamuje vse moje steze.¹² Glej, vtem nisi pravičen. Odgovoril ti bom, da je Bog večji kakor človek.¹³ Zakaj se prepriča zoper njega? Kajti on ne daje ^bračuna o katerikoli izmed svojih zadev.

¹⁴ Kajti Bog govorí enkrat, da, dvakrat, *vendar človek* tega na zazna.¹⁵ V sanjah in v videnju ponoči, ko na ljudi pade globoko spanje, v dremanjih na postelji.¹⁶ Takrat on odpira ^cljudem ušesa in pečati njihovo poučevanje,¹⁷ da bi lahko odvrnil človeka *od njegovega* namena ^din pred človekom skril ponos.¹⁸ Njegovo dušo zadržuje pred jamo in njegovo življenje pred pogubo ^ez mečem.

¹⁹ Okaran je tudi z bolečino na svoji postelji in množica njegovih kosti z močno *bolečino*,²⁰ tako da njegovo življenje prezira kruh in njegova duša okusno fhrano.²¹ Njegovo meso je použito, da ga ni moč videti in njegove kosti, *ki* jih ni bilo videti, štrlijo ven.²² Da, njegova duša se približuje grobu in njegovo življenje k uničevalcem.²³ Če bo z njim poslanec, tolmač, eden med tisočimi, da pokaže človeku njegovo poštenost,²⁴ potem mu je on milostljiv in pravi: »Osvobodi ga pred pogrezanjem dol k jami. Našel sem odkupnino.^g²⁵ Njegovo meso bo mladostnejše kakor otrokovo.^h Vrnil se bo k dnem svoje mladosti.²⁶ Molil bo k Bogu in mu bo naklonjen in z radostjo bo videl njegov obraz, kajti človeku bo povrnil njegovo pravičnost.

²⁷ On pogleda ⁱna ljudi in *če kdorkoli* reče: »Grešil sem in izkrivil *to*, kar je bilo pravilno, pa mi to ni koristilo,²⁸ bo ^jnjegovo dušo osvobodil pred

^{33,6:} Job 9,35
^{33,6:} Job 23,20
^{33,20:} Ps 107,17
^{34,3:} Job 12,11
^{34,10:}
2 Mz 32,4
^{34,10:} Job 8,3
^{34,10:}
Job 36,23
^{34,10:} Ps 92,15
^{34,10:} Rim 9,14
^{34,11:} Ps 62,12
^{34,11:}
Prg 24,12
^{34,11:} Jer 32,19
^{34,11:} Mt 16,27
^{34,11:} Rim 2,6
^{34,11:}
2 Kor 5,10
^{34,11:}
1 Pet 1,17
^{34,11:}
Raz 22,12
^{34,13:} [Iz 40,22]
^{34,14:} Ps 104,19
^{34,16:} Prd 12,6
^{34,16:}
1 Mz 3,19
^{34,19:}
5 Mz 10,17
^{34,19:} 2 Krn 9,7
^{34,19:}
Apd 10,34
^{34,19:} Rim 2,11
^{34,19:} Gal 2,6
^{34,19:} Ef 6,9
^{34,19:} Kol 3,25
^{34,19:}
1 Pet 1,17
^{34,21:} Prg 5,21
^{34,21:} Prg 15,3
^{34,21:} Job 31,4
^{34,21:}
1 Krn 16,9
^{34,21:} Jer 16,27

pogrezanjem v jamo in njegovo življenje bo videlo svetobo.^k

²⁹ Glej, vse te *stvari* Bog pogosto ^kdela s človekom,³⁰ da njegovo dušo privede nazaj iz Jame, da bi bil razsvetljen s svetobo živih.³¹ Dobro pazi, oh Job, prisluhni mi. Umolkni in jaz bom govoril.³² Če mi imaš karkoli reči, mi odgovori. Govori, kajti želim te opravičiti.³³ Če ne, mi prisluhni. Umolkni in učil te bom modrosti.³⁴

34 Nadalje je Elihú odgovoril in rekел:² »Poslušajte moje besede, oh vi modri možje. Pazljivo mi prisluhnite vi, ki imate spoznanje.³ Kajti uho preizkuša besede, kakor usta ^lokušajo hrano.⁴ Izberimo si sodbo. Naj med seboj spoznamo, kaj je dobro.⁵ Kajti Job je rekel: »Jaz sem pravičen in Bog je odvzel mojo sodbo.⁶ Mar naj bi lagal zoper svojo pravico? Moja rana ^mje nezaceljiva, brez prestopka.⁷ Kateri človek je podoben Jobu, *ki* norčevanje pije kakor vodo?⁸ Ki gre v družbo z delavci krivičnosti in hodi z zlobneži?⁹ Kajti rekel je: »Nič ne koristi človeku, da bi se razveseljeval z Bogom.¹⁰

Zato mi prisluhnite vi, možje ⁿrazumevanja. Daleč naj bo od Boga, *da bi počel* zlobnost in *od* Vsemogočnega, *da bi zagrešil* krivičnost.¹¹ Kajti delo človeka bo povrnil k sebi in vsakemu človeku povzroči, da najde glede na *njegove* poti.¹² Da, Bog zagotovo ne bo počel zlobno niti Vsemogočni ne bo izkrivil sodbe.¹³ Kdo mu je dal zadolžitev nad zemljo? Ali kdo je postavil celoten ^ozemeljski *[krog]?*¹⁴ Če svoje srce naravna na ^pčloveka, *če* k sebi zbere njegovega duha in njegov dih,¹⁵ bo vse meso skupaj umrlo in človek se bo ponovno vrnil v prah.

¹⁶ Če *imaš* sedaj razumevanje, poslušaj to, prisluhni glasu mojih besed.¹⁷ Mar bo torej vladal ^qtisti, ki sovraži pravico? Boš obsodil tistega, ki je najbolj pravičen?¹⁸ *Mar je primerno* kralju reči: »Ti si zloben?¹⁹ In princem: »Vi ste brezbožni?¹⁹

¹⁹ *Kako veliko manj tistem*, ki ne sprejema oseb od princev niti se ne ozira na bogatega bolj kakor na ubogega? Kajti vsi ti so delo njegovih rok.²⁰ V trenutku bodo umrli in ljudstvo bo zaskrbljeno ob polnoči in preminilo. Mogočen ^rbo odvzet brez roke.²¹ Kajti njegove oči so na človekovih poteh in vidi vsa njegova ravnanja.²² Ni teme niti smrtne sence, kjer bi se lahko skrili delavci krivičnosti.²³ Kajti na človeka ne bo položil več *kakor pravico*, da bi ta vstopil ^sna sodbo z Bogom.²⁴ Na koščke bo razbil mogočne može brez ^uštevila in druge postavil namesto njih.²⁵ Torej pozna njihova dela in *jih* prevrača v noči, tako da so uničena.^v²⁶ Udarja jih kakor zlobneže v ^wodprttem pogledu drugih,

^x 33,2: *v...:* hebr. na mojem nebu.

^y 33,6: *tvojo...:* hebr. tvoja usta.

^z 33,6: *oblikovan*: hebr. izrezan.

^a 33,8: *mojem...:* hebr. moja ušesa.

^b 33,13: *daje...:* hebr. odgovarja.

^c 33,16: *odpira...:* hebr. razodeva, ali, odkriva.

^d 33,17: *namena*: hebr. dela.

^e 33,18: *pogubo*: hebr. minljivostjo.

^f 33,20: *okusno...:* hebr. hrano po želji.

^g 33,24: *odkupnino*: ali, zadoščenje.

^h 33,25: *otrokovo*: hebr. otroštvo.

ⁱ 33,27: *pogleda...:* ali, bo pogledal na ljudi in rekel.

^j 33,28: *bo...:* ali, je mojo dušo osvobodil pred itd. in moje življenje osvobodil pred.

^k 33,29: *pogosto*: hebr. dvakrat ali trikrat.

^l 34,3: *usta...:* hebr. nebo okuša.

^m 34,6: *rana*: hebr. puščica.

ⁿ 34,10: *možje...:* hebr. srčni možje.

^o 34,13: *celoten...:* hebr. vse to?

^p 34,14: *na...:* hebr. nanj.

^q 34,17: *vladal...:* hebr. zvezal tistega.

^r 34,20: *Mogočen...:* hebr. Mogočnega bodo odvzeli.

^s 34,23: *vstopil*: hebr. šel.

^t 34,23: [Amplified Bible: »Bog ne postavlja pred človeka nobenega določenega časa, da naj bi se ta pojavit pred njim na sodbi.«]

^u 34,24: *brez...:* hebr. ne, da bi preiskoval.

^v 34,25: *uničena*: hebr. zdrobljena.

^w 34,26: *v...:* hebr. na mestu opazovalcev.

²⁷ ker so se obrnili proč od njega ^xin niso hoteli preudariti nobene izmed njegovih poti, ²⁸ tako da so vpitju ubogega povzročili, da pride k njemu in on sliši vpitje prizadetega. ²⁹ Ko daje spokojnost, kdo potem lahko dela težavo? In ko skrije svoj obraz, kdo ga potem lahko gleda? Bodisi *je to storjeno* zoper narod ali samo zoper človeka, ³⁰ da hinavec ne kraljuje, da ne bi bilo ljudstvo ujeto v zanko.

³¹ Zagotovo je primerno, da bi bilo Bogu rečeno: »Nosi sem kaznovanje, ne bom več napačno počel. ³² Tega, česar ne vidim, me uči. Če sem storil krivičnost, je ne bom več počel. ³³ Mar bo to glede ^yna tvoj um? On bo to poplačal, bodisi ali odkloniš ali izbereš, in ne jaz. Zato govor, kar veš. ³⁴ Naj mi možje razumevanja povedo in naj mi moder mož prisluhne.« ³⁵ Job je govoril brez spoznanja in njegove besede so bile brez modrosti. ³⁶ Moja aželja je, da bi bil Job lahko preizkušen do konca zaradi svojih odgovorov zlobnežem. ³⁷ Kajti svojemu grehu dodaja upor, s svojimi rokami ploska med nami in svoje besede pomnožuje zoper Boga.«

35 Elihú je poleg tega spregovoril in rekел: ² »Mar misliš, da je to pravilno, da govorиш: »Moja pravičnost je večja kakor Božja?« ³ Kajti praviš: »Kakšna prednost ti bo to?« ⁴ in »Kakšno korist bom imel, če ^bbom očiščen pred svojim grehom?« ⁴ Odgovoril ti bom in tvojim družabnikom s teboj. ⁵ Poglej v nebo in glej. Ogleduj oblake, ki so višje kakor ti. ⁶ Če grešiš, kaj delaš zoper njega? Ali če so tvoji prestopki pomnoženi, kaj mu delaš? ⁷ Če si pravičen, kaj mu daješ? Ali kaj on prejema iz tvoje roke? ⁸ Tvoja zlobnost lahko prizadene človeka, kakor si *ti* in tvoja pravičnost lahko koristi človeškemu sinu.

⁹ Zaradi množice zatiranj povzročajo zatiranim, da kričijo. Vpijejo zaradi lakta mogočnega. ¹⁰ Toda nihče ne pravi: »Kje je Bog, moj stvarnik, ki daje pesmi ponoči, ¹¹ ki nas uči več kakor zemeljske živali in nas dela modrejše kakor perjad neba?« ¹² Tam vpijejo, toda nihče ne daje odgovora zaradi ponosa zlobnežev. ¹³ Bog zagotovo ne bo slišal prazne reči niti se Vsemogočni na to ne bo oziral.

¹⁴ Čeprav praviš, da ga ne boš videl, je vendor sodba pred njim, zato zaupaj vanj. ¹⁵ Toda sedaj, ker to ni tako, je ^dobiskal v svoji jezi, vendor on ^etega v veliki skrajnosti ne pozna. ¹⁶ Job zato svoja usta zaman odpira. Besede množi brez spoznanja.«

36 Elihú je tudi nadaljeval in rekel: ² »Dovoli mi malo in pokazal ti bom, da *bom* fše govoril za Boga. ³ Svoje spoznanje bom prinesel od daleč in pravičnost pripisal svojemu Štvarniku. ⁴ Kajti zares moje besede ne *bodo* napačne. On, ki je popoln v spoznanju, je s teboj.

⁵ Glej, Bog je mogočen in ne prezira nikogar. Mogočen je v moči in modrosti. ⁶ Ne varuje življenja zlobnih, temveč daje pravico ubogim. ⁷ Svojih oči ne umakne od pravičnih, temveč so oni s kralji na prestolu. Da, utrjuje jih na veke in so povišani. ⁸ In če bodo zvezani v okove in držani v vrveh stiske, ⁹ tedaj jim kaže njihovo delo in njihove prestopke, ki so jih presegli. ¹⁰ Tudi njihovo uho odpira k disciplini in zapoveduje, da se vrnejo od krivičnosti. ¹¹ Če ga ubogajo in mu služijo, bodo svoje dni preživelvi v uspevanju in svoja leta v užitkih. ¹² Toda če ne ubogajo, se bodo pogubili pod mečem in umrli ⁱbodo brez spoznanja. ¹³ Toda hinavci v srcu kopičijo bes. Ne vpijejo, ko jih zvezuje. ¹⁴ Umrejo JV mladosti in njihovo življenje je med nečistimi. ^k

¹⁵ Revnega ^losvobaja v njegovi stiski in njihova ušesa odpira v zatiranju. ¹⁶ Celo tako bi te odstranil iz tesnega na prostran kraj, kjer ni omejenosti in to, ^mkar naj bi bilo postavljeno na tvojo mizo, *bi bilo* polno tolšče. ¹⁷ Toda izpolnil si sodbo zlobnega. Sodba in pravica te ⁿbosta zgrabili. ¹⁸ Ker je bes, *pazi*, da te ne bi odvzel s svojim udarcem. Potem te velika odkupnina ne more osvoboditi. ^o¹⁹ Bo cenil tvoja bogastva? Ne niti zlata niti vseh sil moči. ²⁰ Ne želi si noči, ko so ljudje iztrebljeni iz svojega kraja. ²¹ Pazi, ne oziraj se na krivičnost, kajti to si izbral raje kakor stisko. ²² Glej, Bog s svojo močjo povišuje. Kdo poučuje kakor on? ²³ Kdo se mu je pridružil na njegovi poti? Ali kdo lahko reče: »Počel si krivičnost?«

²⁴ Spomni se, da poveličuješ njegovo delo, ki ga ljudje gledajo. ²⁵ Vsak človek ga lahko vidi. Človek ga lahko gleda od daleč. ²⁶ Glej, Bog je velik in mi ga ne poznamo niti število njegovih let ne more biti preiskano. ²⁷ Kajti kapljice vode dela majhne. Dež izliva glede na njegovo meglico, ²⁸ katero oblaki kapljajo in obilno rosijo na človeka. ²⁹ Mar prav tako lahko *kdorkoli* razume razširjanje oblakov ali zvok njegovega šotorja? ³⁰ Glej, svojo svetlobo razširja nanje in pokriva dna Pmorja. ³¹ Kajti z njimi sodi ljudstvu, hrano daje v obilju. ³² § Z oblaki pokriva svetlobo in ji zapoveduje, *naj ne sveti z oblakom*, ki prihaja vmes. ³³ Njegov hrup govorí o tem, tudi živila glede megllice. ^q

37 Tudi ob tem moje srce trepeta in je premaknjeno iz svojega mesta. ² Pozorno prisluhnite hrupu njegovega glasu in zvoku, ki gre iz njegovih ust. ³ Tega usmerja pod celotnim nebom in svoje bliskanje ^sdo koncev ^tzemlje. ⁴ Za tem rjovi glas. Grmi z glasom svoje odličnosti in ne bo jih zadržal, ko se zasliši njegov glas. ⁵ Bog s svojim glasom čudovito grmi. Dela velike stvari, ki jih ne moremo doumeti.

^{35,7:} Ps 16,2

^{35,7:} Rim 11,35

^{35,7:} Job 22,3

^{35,13:} Job 27,9

^{35,13:} Prg 1,28

^{35,13:} Iz 1,15

^{35,13:} Jer 11,11

^{36,7:} Ps 34,14

^{36,12:} Job 21,1

^x 34,27: *njega*...: hebr. sledenja njemu.

^y 34,33: *glede*...: hebr. od tebe?

^z 34,34: *možje*: hebr. srčni možje.

^a 34,36: *Moja*...: hebr. Moj oče, naj bo Job preizkušen.

^b 35,3: *če*...: ali, s tem bolj kakor s.

^c 35,4: *Odgovoril*...: hebr. Vrnil se bom k tvojim besedam.

^d 35,15: *je*: to je, je Bog.

^e 35,15: *on*: to je, Job.

^f 36,2: *bom*...: hebr. so še besede.

^g 36,5: *modrosti*: hebr. srcu.

^h 36,6: *ubogim*: ali, prizadetim.

ⁱ 36,12: *umrli*: hebr. preminili.

^j 36,14: *Umrejo*...: hebr. Njihova duša umira.

^k 36,14: *nečistimi*: ali, posvečenimi vlačugarji.

^l 36,15: *Revnega*: ali, Prizadetega.

^m 36,16: *to*...: hebr. preostanek tvoje mize bi bil poln.

ⁿ 36,17: *te*...: ali, naj bi te podpirali.

^o 36,18: *osvoboditi*...: hebr. obrniti v stran.

^p 36,30: *dna*: hebr. korenine.

^q 36,33: *meglice*: hebr. tega, kar gre gor.

^r 37,2: *prisluhnite*...: hebr. slišite v poslušanju.

^s 37,3: *bliskanje*: hebr. svetlobo.

^t 37,3: *koncev*: hebr. peruti.

⁶ Kajti snegu pravi: »Bodi na zemlji,« podobno ^umajhnemu dežju in velikemu dežju njegove moči.

⁷ Pečati roko vsakega človeka, da bi vsi ljudje lahko poznali njegovo delo. ⁸ Potem gredo živali v brloge in ostanejo na svojih mestih. ⁹ Iz juga ^vprihaja vrtinčast veter in mraz iz severa. ^{w¹⁰} Z dihom Boga je dana zmrzal in širina vodá je omejena. ¹¹ Tudi z namakanjem obtežuje debel oblak. Razpršuje svoj ^xsvetli oblak. ¹² Ta je obrnjen ob njegovih nasvetih, da lahko naredijo karkoli jim zapoveduje na obličju zemeljskega [kroga] na zemljji. ¹³ Povzroča mu, da pride, bodisi za grajanje ^yali za njegovo deželo ali za usmiljenje.

¹⁴ Prisluhni temu, oh Job. Stoj mirno in preudari čudovita Božja dela. ¹⁵ Ali veš, kdaj jih je Bog razporedil in svetlobi svojega oblaka vele, da zasije? ¹⁶ Mar poznaš izravnavanja oblakov, čudovita dela njega, ki je popoln v spoznanju?

¹⁷ Kako so tvoje obleke tople, ko z južnim *vetrom* umiri zemljo? ¹⁸ Ali si ti z njim razprostrl nebo, *ki je močno in kakor staljeno zrcalo?* ^{f¹⁹} Pouči nas, kaj mu bomo rekli, *kajti svojega govora* ne moremo urediti zaradi teme. ²⁰ Mar mu bo povedano, da jaz govorim? Če človek govoriti, bo zagotovo požrt.

²¹ Sedaj *ljudje* ne vidimo svetle svetlobe, ki je v oblakih, toda veter gre mimo in jih ocisti. ²² Lepo ^zvreme prihaja iz severa. Z Bogom je strašno veličanstvo. ²³ *Glede Vsemogočnega*, ne moremo ga srečati. Odličen je v moči, v sodbi in v obilici pravice. Ne bo prizadel. ²⁴ Ljudje se ga zato bojijo. Ne ozira se na nobenega *od tistih, ki so modrega srca.*«

38 Potem je Gospod Jobu odgovoril iz ²vrtinčastega vetra in rekel: ² »Kdo je ta, ki zatemnjuje nasvet z besedami brez spoznanja? ³ Opaši sedaj svoja ledja kakor mož, kajti od tebe bom zahteval in ti mi odgovori. ^a

⁴ Kje si bil, ko sem položil temelje zemlji? Razglasí, če imas ^brazumevanje. ⁵ Kdo je položil njene mere, če veš? Ali kdo je na njej razprostrl [merilno] vrvico. ⁶ Na čem so njeni temelji ^cpritrjeni? ^d? Ali kdo je položil njen vogalni kamen, ⁷ ko so jutranje zvezde skupaj prepevale in so vsi Božji sinovi vriskali od radosti. ⁸ Ali *kdo* je morje zaprl z vратi, ko je to izbruhnalo, *kakor če* bi to izšlo iz maternice? ⁹ Ko sem oblak naredil [za] njegovo oblačilo in gosto temo kot plenice zanj ¹⁰ in sem zanj ^ezdrobil svoj določen *kraj* ter postavil zapahen vrat. ¹¹ in rekel: »Do sem boš šel in nič dlje. Tukaj bodo ^ftvoji ponosni valovi ustavljeni.«

¹² Ali si zapovedal jutru, odkar so tvoji dnevi in svitanju storil, da pozna svoje mesto, ¹³ da bi lahko zgrabil konce ^gzemlje, da bi bili zlobni lahko

^u 37,6: *podobno...*: hebr. in nalivu dežja in nalivom dežja njegove moči.

^v 37,9: *juga*: hebr. shrambe.

^w 37,9: *severa*: hebr. razpršenih vetrov.

^x 37,11: *svoj...*: hebr. oblak svoje svetlobe.

^y 37,13: *grajanje*: hebr. palico.

^z 37,22: *Lepo*: hebr. Zlato.

^a 38,3: *odgovori...*: hebr. daj vedeti.

^b 38,4: *imaš*: hebr. poznaš.

^c 38,6: *temelji*: hebr. podstavki.

^d 38,6: *pritrjeni*: hebr. ugrezneni?

^e 38,10: *zanj...*: ali, osnoval svoj odlok na njem.

^f 38,11: *bodo...*: hebr. bo ponos tvojih valov ustavljen.

^g 38,13: *konce*: hebr. peruti.

^h 38,15: [visok: hebr. vzdignjen.]

ⁱ 38,20: *do*: ali, k njeni meji.

^j 38,30: *zamrznjeno...*: hebr. vzeto.

^k 38,31: *Gostosevcev*: ali, sedmih zvezd; hebr. נְצָרָת Kimah; [kopica zvezd]

^l 38,31: *Orion*: hebr. Kesil?; [ozvezdje]

^m 38,32: *ozvezdje*: ali, dvanajst znamenj; [hebr. razločitev, zodiak]

ⁿ 38,32: *usmerjaš*: hebr. vodiš.

^o 38,32: [Arkturja...]: hebr. velikega medveda z njegovim sinom; to pomeni: veliki in mali voz.]

^p 38,35: *Tukaj...*: hebr. Glej nas?

^q 38,37: *zadržuje...*: hebr. povzroči, da se uležejo mehovi.

^r 38,38: *se...*: ali, se prah spremeni v blato; hebr. je prah izlit.

^s 38,39: *apetit*: hebr. živiljenje.

^t 39,6: *jalovo...*: hebr. slane kraje za.

streseni iz nje? ¹⁴ Ta je [zemlja] spremenjena kakor ilo *pod* pečatom, in oni stojijo kakor oblačilo. ¹⁵ Pred zlobnimi je njihova svetloba zadržana in visok ^hlaket bo zlomljen. ¹⁶ Si vstopil v morske izvire? Ali si hodil v iskanju globin? ¹⁷ So ti bila odprta velika vrata smrti? Ali si videl vrata smrtne sence? ¹⁸ Si zaznal širino zemlje? Razglasí, če veš vse to. ¹⁹ Kje je pot, *kjer* prebiva svetloba? In glede teme, kje je njen kraj, ²⁰ da bi jo odvedel do ⁱnjene meje in da bi spoznal steze *k* njeni hiši? ²¹ Mar veš to, ker si bil takrat rojen? Ali *ker* je število tvojih dni veliko? ²² Si vstopil v zakladnice snega? Si mar videl zakladnice toče, ²³ ki sem jih prihranil za čas stiske, za dan bitke in vojne? ²⁴ Po kateri poti je svetloba razdeljena, *ki* vzhodnik razkropi po zemlji?

²⁵ Kdo je razdelil vodni tok za poplavljanje voda ali pot za bliskanje groma, ²⁶ da mu povzroči, da dežuje na zemljo, *kjer* ni nobenega moža, *na divjino*, kjer ni nobenega človeka, ²⁷ da zadovolji zapuščena in opustošena *tla* in povzroči, da brsti nežnega zelišča vzbrstijo? ²⁸ Ima dež oceta? Ali kdo je zaplodil rosne kaplje? ²⁹ Iz čigave maternice je prišel led? In slana z neba, kdo jo je zaplodil? ³⁰ Vode so skrite kakor s kamnom in obličeje globine je zamrznjeno. ^{j³¹} Lahko združiš prijetne vplive Gostosevcev ^kali razvežeš čete Oriona? ^{l³²} Lahko privedeš ozvezdje ^mv svojem obdobju? Lahko usmerjaš ⁿArkturja ^oz njegovimi sinovi? ³³ Ali poznaš odredbe neba? Lahko vzpostaviš njihovo gospodstvo na zemlji? ³⁴ Mar lahko dvigneš svoj glas k oblakom, da te lahko pokrije obilje voda? ³⁵ Mar lahko pošlješ bliske, da lahko gredo in ti rečejo: »Tukaj ^psmo?« ³⁶ Kdo je v notranje dele položil modrost? Ali kdo je dal srcu razumevanje? ³⁷ Kdo lahko v modrosti presteje oblake? Ali kdo lahko zadržuje ^qmehove neba, ³⁸ ko se ^rprah struje in se grude trdno sprimejo skupaj? ³⁹ Mar boš lovil plen za leva? Ali tešil apetit ^smladim levom, ⁴⁰ ko ležijo v *svojih* brlogih *in* ostajajo v skrivališču, da prezijo v zasedi? ⁴¹ Kdo krokarju pripravlja njegovo hrano? Ko njegovi mladiči kličejo k Bogu, se potikajo zaradi pomanjkanja hrane.

39 Poznaš čas, ko divje skalne koze kotijo? *Mar* lahko zaznamuješ kdaj koštute povržejo? ² Mar lahko šteješ mesece, *ki* so jih dopolnile? Ali poznaš čas, ko kotijo? ³ Sklonijo se in skotijo svoje mlade, odvržejo svoje bridkosti. ⁴ Njihovi mladiči so v dobri naklonjenosti, rastejo z žitom, gredo naprej in se ne vrnejo k njim. ⁵ Kdo je divjega osla izpustil na prostost? Ali kdo je odvezal vezi divjega osla? ⁶ Čigar hišo sem naredil divjino in jalovo ^tdeželo njegova prebivališča? ⁷ Zasmehuje

^{37,6:} Ps

^{147,16-17}

^{37,12:} [Iz

^{40,22]}

^{37,18:}

[1 Mz 1,6]

^{38,4:}

[1 Sam 2,8]

^{38,4:} Ps 104,5

^{38,4:} Prg 30,4

^{38,8:} Ps 104,9

^{38,36:} Job 32,8

^{38,36:} Prd 2,26

^{38,39:} Ps

^{104,21}

^{38,41:} Ps 147,9

^{38,41:} Mt 6,26

^{39,1:} Ps 29,8

mestno množico niti se ne ozira na vpitje voznika.
^{u8} Razpon gora je njegov pašnik in preiskuje za vsako zeleno stvarjo.⁹ Mar ti bo samorog voljan služiti, ali ostane pri tvojih jaslih?¹⁰ Ali lahko s svojim jermenom zvežeš samoroga v brazdo? Ali bo za teboj branjal doline?¹¹ Mu boš zaupal, ker je njegova moč velika? Ali boš svoje trdo delo prepustil njemu?¹² Mu boš verjel, da bo tvoje seme pripeljal domov in ga zbral v tvoj skedenj?

¹³ Daješ pavom čedne peruti? Ali peruti v in peresa noju?¹⁴ Ki zapišča svoja jajca na zemlji in jih ogreva v prahu¹⁵ in pozablja, da jih stopalo lahko zdrobi ali da jih divja žival lahko stre?¹⁶ Trda je do svojih malih, kakor da ne bi bili njeni. Brez strahu je, da je njeno trdo delo zaman,¹⁷ ker ji je Bog odrekel modrost niti ji ni podelil razumnosti.¹⁸ Ko se dvigne visoko, zasmehuje konja in njegovega jezdca.

¹⁹ Si ti dal konju moč? Si ti njegov vrat oblekel z grivo?²⁰ § Ga lahko narediš prestrašenega kakor kobilico? Slava njegovih nosnic je strašna.^{w21} Grebe^{xv} dolini in se veseli v svoji moči. Gre naprej, da sreča oborožene ljudi.²² Zasmehuje strah in ni zgrožen niti se pred mečem ne obrača nazaj.²³ Tul za puščice rožlja ob njem, lesketajoča sulica in štit.²⁴ Tla požira z okrutnostjo in besom. Niti ne verjame, da je to zvok šofarja.²⁵ Med šofarji hrže: »Hi, hi« in od daleč voha bitko, grmenje poveljnikov in bojni krik.

²⁶ Mar sokol leti po svoji modrosti in svoje peruti razpenja proti jugu?²⁷ Mar se orlica vzpenja ob svoji zapovedi in svoje gnezdo dela na višini?²⁸ Prebiva in ostaja na skali, na skalni pečini in trdnem kraju.²⁹ Od tam si išče plen in njene oči zrejo daleč proč.³⁰ Tudi njeni mladiči srkajo kri. In kjer so umorjeni, tam je ona.«

40 Poleg tega je Gospod odgovoril Jobu in rekel:² »Mar ga bo tisti, ki se prička z Vsemogočnim, poučeval? Kdor graja Boga, naj mu to odgovori.«

³ Potem je Job odgovoril Gospodu in rekel:⁴ »Glej, nepomembeni sem, kaj naj ti odgovorim? Svojo roko bom položil na svoja usta.⁵ Enkrat sem govoril, toda ne bom odgovoril. Da, dvakrat, vendar ne bom nadaljeval.«

⁶ Potem je Gospod iz vrtinčastega vetra odgovoril Jobu in rekel:⁷ »Opaši sedaj svoja ledja kakor mož. Zahteval bom od tebe in ti mi razglas. ⁸ Hočeš tudi mojo sodbo razveljaviti? Me hočeš obsoditi, da bi bil ti lahko pravičen?⁹ Ali imaš laket kakor Bog? Ali lahko zagrmiš z glasom kakor on?¹⁰ Odeni se sedaj z veličanstvom in odličnostjo in odeni se s slavo in lepoto.¹¹ Izlij bes svoje jeze. Glej vsakogar, ki je ponosen in ga ponižaj.¹² Poglej na vsakogar, ki je ponosen in ga ponižaj in zlobne pomendraj na njihovem kraju.¹³ Skupaj jih skrij v prah in njihove obraze obvezni na skrivenem.¹⁴ Potem ti bom tudi jaz priznal, da te tvoja lastna desnica lahko reši.«

39,30: Mt 24,28

39,30: Lk 17,37

40,7: Job 38,3

40,8: Ps 50,21

40,8: Rim 3,4

40,10: Ps 104,1

41,11: Ps 24,1

41,11: Ps 50,12

41,11:

1 Kor 10,2

¹⁵ Glej torej behemota, ^aki sem ga naredil s teboj; muli travo kakor vol.¹⁶ Glej torej, njegova moč je v njegovih ledjih in njegova sila je v kiti njegovega trebuha.¹⁷ Svoj rep premika ^bkakor cedra. Kite njegovih kamnov so ovite skupaj.¹⁸ Njegove kosti so kakor trdi koščki iz brona, njegove kosti so podobne železnim zapahom.¹⁹ Ta je vodja Božjih poti. Kdor ga je naredil lahko stori, da se mu približa njegov meč.²⁰ Zagotovo mu gore prinašajo hrano, kjer se igrajo vse poljske živali.²¹ Leži pod senčnimi drevesi, v skrivališču trstja in močvirij.²² Senčna drevesa ga pokrivajo s svojo senco, naokoli ga obdajajo potočne vrbe.²³ Glej, pije ^creko in ne hiti; zaupa, da lahko Jordan posrka v svoja usta.²⁴ Ujame ^dga s svojimi očmi. Njegov nos prebada skozi zanke.

41 Zmoreš s kavljem izvleči leviatána?^e Ali njegov jezik z vrvico, *ki jo spuščaš f* dol?² Ali lahko zatakneš kavelj v njegov nos? Ali njegovo čeljust prebodeš z [ribiško] ostjo.³ Mar ti bo delal mnoge ponižne prošnje? Ti bo govoril nežne besede?⁴ Bo sklenil zavez s teboj? Ga boš vzel za služabnika na veke?⁵ Se boš igrал z njim kakor s ptico? Ali ga hočeš zvezati za svoje dekle?⁶ Ali bodo družabniki iz njega naredili gostijo? Ga bodo razdelili med trgovce?⁷ Lahko njegovo kožo napolniš z bodečimi žicami? Ali njegovo glavo z ribjimi sulicami?⁸ Svojo roko položi nanj, spomni se bitke, ne stori tega ponovno.⁹ Glej, njegovo upanje je zaman. Ali ne bo *nekdo* vržen dol, celo ko ga zagleda?¹⁰ Nihče ni tako pogumen, da bi si ga drznil razvneti. Kdo je potem zmožen stati pred menoj?

¹¹ Kdo mi je preprečil, da bi *mu* poplačal? *Karkoli* je pod celotnim nebom, je moje.¹² Ne bom prikril njegovih delov, niti njegove moči, niti njegovega lepega razmerja.¹³ Kdo lahko odkrije obraz njegove obleke? Alikdo lahko pride k njemu, s ^gsvojo dvojno uzdo?¹⁴ Kdo lahko odpre vrata njegovega obraza? Njegovi zobje na vsaki strani so strašni.¹⁵ Njegove hluske so njegov ponos, skupaj spete kakor z ozkim pečatom.¹⁶ Ena je blizu druge, da zrak ne more priti mednju.¹⁷ Ždržene so druga z drugo, držijo se skupaj, da ne morejo biti ločene.¹⁸ Ob njegovem kihanju sije svetloba in njegove oči so podobne jutranjim vekam.¹⁹ Iz njegovih ust izhajajo plameni in iskre se sipljejo ven.²⁰ Iz njegovih nosnic gre dim kakor iz vrelega lonca ali kotla.²¹ Njegov dih prižge ogorke in plamen izhaja iz njegovih ust.²² V njegovem vratu ostaja moč in bridkost je ⁱpred njim spremenjena v radost.²³ Luskine njegovega mesa so združene skupaj. V sebi so trdne, ne morejo se omajati.²⁴ Njegovo srce je čvrsto kakor kamen. Da, tako trdo kakor košček spodnjega *mlinskega kamna*.²⁵ Ko se vzdiguje, so mogočni prestrašeni. Zaradi zlomov se očiščujejo.²⁶ Meč tistega, ki seže proti njemu, ne more obstati, niti sulica, niti

^u 39,7: *voznika*: hebr. priganjača.

^v 39,13: *peruti*...: ali, peresa štoklji in noju?

^w 39,20: *strašna*: hebr. strahota.

^x 39,21: *Grebe*...: ali, Njegova stopala kopljejo.

^y 39,21: *oborožene*...: hebr. oklep.

^z 39,27: *ob*...: hebr. zaradi tvojih ust.

^a 40,15: *behemot*...: verjetno neke vrste izumrla žival.

^b 40,17: *premika*: ali, postavlja.

^c 40,23: *pije*: hebr. stiska.

^d 40,24: *Ujame*...: ali, Ga bo kdorkoli prijet v njegovem pogledu? ali, Ali nosi svoj nos s pastjo?

^e 41,1: *leviatán*: verjetno neke vrste izumrla žival.

^f 41,1: *spuščaš*...: hebr. potapljaš?

^g 41,13: *s*...: ali, znotraj svoje dvojne uzde.

^h 41,15: *Njegove*: hebr. Njegovi močni kosi štitov so njegov ponos, skupaj speti.

ⁱ 41,22: *je*...: hebr. se razveseljuje pred njim.

^j 41,23: *Luskine*...: hebr. Sloji njegovega mesa so združeni.

puščica, niti brezrokavna verižna srajca.^{k27} Železo ceni kakor slamo in bron kakor trohnel les.²⁸ Puščica ga ne more spraviti v beg. Kamni iz prae so mu spremenjeni v strnišče.²⁹ Puščice so štete kakor strnišče. Smeji se ob tresenju sulice.³⁰ Ostro kamenje je pod njim. Po blatu razširja ostre koničaste stvari.³¹ Globinam napravlja, da vrejo kakor lonec. Morje dela podobno loncu mazila.³² On dela stezo, da sije za njim. Nekdo bi mislil, da bo globina osivela.³³ Na zemlji ni njemu podobnega, ki je ^mnarejen brez strahu.³⁴ Gleda vse visoke stvari. Kralj je nad vsemi ponosnimi otroki.«

42 Potem je Job odgovoril Gospodu in rekel:
² § »Vem, da lahko narediš vsako stvar in da nobena misel ⁿne more biti zadržana pred teboj.³ Kdo je tisti, ki skriva nasvet brez spoznanja? Torej sem rekел, da ne razumem. Stvari zame prečudovite, ki jih nisem poznal.⁴ Prisluhni, rotim te in bom govoril. Zahteval bom od tebe in oznani mi.⁵ § Slišal sem o tebi po poslušanju svojega ušesa. Toda sedaj te vidi moje oko.⁶ Torej preziram samega sebe in se kesam v prahu in pepelu.«

⁷ To je bilo tako, da je potem, ko je Gospod te besede govoril Jobu, Gospod rekel Elifázu Temáncu: »Moj bes je vnet zoper tebe in zoper twoja dva prijatelja, kajti o meni niste govorili stvari, ki je pravilna, kakor je [govoril] moj služabnik Job.

⁸ Zatorej si vzemite k sebi sedem bikcev in sedem

42,3: Job 38,2

ovnov in pojrite k mojemu služabniku Jobu in zase darujte žgalno daritev, moj služabnik Job pa bo molil za vas, kajti njega ^obom sprejel, da ne bom z vami postopal po vaši neumnosti, v tem, da niste govorili o meni besede, ki je pravilna, kakor moj služabnik Job.« ⁹ Tako so Elifáz Temáne, Bildád Suhéjec in Cofár Naámčan odšli in storili glede na to, kakor jim je Gospod zapovedal, Gospod pa je sprejel Joba. P

¹⁰ Gospod je obrnil Jobovo ujetništvo, ko je molil za svoje prijatelje. Gospod je dal ^qJobu tudi dvakrat toliko, kot je imel poprej.¹¹ Potem so prišli k njemu vsi njegovi bratje in vse njegove sestre in vsi, ki so bili poprej izmed njegovih znancev in so v njegovi hiši z njim jedli kruh. Sočustvovali so in ga tolažili glede vsega zla, ki ga je Gospod privedel nadanj. Prav tako mu je vsak človek dal kos denarja in vsakdo uhan iz zlata.¹² Tako je Gospod bolj blagoslovil Jobov poznejši konec kakor njegov začetek, kajti imel je štirinajst tisoč ovc, šest tisoč kamel, tisoč jarmov volov in tisoč oslic.¹³ Imel je tudi sedem sinov in tri hčere.¹⁴ Ime prve je imenoval Golobica, ^rime druge Dišavka ^sin ime tretje Lepotica.¹⁵ Po vsej deželi ni bilo najti tako lepih žensk kakor Jobove hčere in njihov oče jim je dal dedičino med njihovimi brati.¹⁶ Potem je Job živel sto štirideset ^ulet in videl svoje sinove in svojih sinov sinove, celo štiri rodove.¹⁷ Tako je Job umrl, star in izpolnjen z dnevi.

Knjiga Psalmov

[Knjiga psalmov je največja in morda najbolj poznana knjiga v Svetem pismu. Na zelo oseben in praktičen način raziskuje celoten razpon človeških izkušenj. Obsega 150 ›pesmi‹ iz vseh Izraelskih obdobij in z različnimi temami. Napisane so bile ob spremljavi godal in služile so kot pesmi v templju. Knjiga psalmov je bila postopoma zbrana in sprva ni imela imena, morda zaradi velike raznolikosti gradiva. Postala je znana kot *Sefer Tehillim* – ›Knjiga hvalnic‹ – saj skoraj vsak psalm vsebuje nekaj hvalnic Bogu. Septuaginta za to knjigo uporablja grško besedo *Psalmoi*, kar pomeni ›pesmi‹, ki se pojeno ob spremljavi glasbil. Imenuje jo tudi *Psalterium* (›Zbirka pesmi‹) in ta beseda je osnova za izraz *Psalter*. Latinski naslov je *Liber Psalmorum*, ›Knjiga psalmov‹.]

1. Prva knjiga (1-41).
2. Druga knjiga (42-72).
3. Tretja knjiga (73-89).
4. Četrta knjiga (90-106).
5. Peta knjiga (107-150).]

Psalm 1

¹ Blagoslovljen je človek, ki ne hodi po nasvetu brezbožnih ^aniti ne стоји na poti grešnikov niti ne posedna na sedežu posmehljivcev. ² Temveč je njegovo veselje v Gospodovi postavi in o njegovi

postavi premišljuje podnevi in ponoči.³ On bo kakor drevo, posajeno ob rekah vodá, ki prinaša svoj sad ob svojem času. Prav tako njegovo listje ne bo ovenelo ^bin karkoli dela, bo uspelo.

⁴ Brezbožni niso takšni, temveč so kakor pleve, ki jih veter odnaša. ⁵ Zato brezbožni ne bodo obstali na sodbi niti grešniki v skupnosti pravičnih. ⁶ Kajti

^k 41,26: *brezrokavna verižna srajca*: ali, prsní oklep.

^l 41,30: *Ostro*: hebr. Ostri koščki črepinj so.

^m 41,33: *je...: ali, se obnaša.*

ⁿ 42,2: *misel...: ali, twoja misel ne more biti skrita.*

^o 42,8: *njega*: hebr. njegov obraz.

^p 42,9: *Joba*: hebr. Jobovo obliče.

^q 42,10: *dal...: hebr. dodal Jobu vse, kar je bilo in to dvojno.*

^r 42,14: [Golobica: ang. Jemima, hebr. ljubeča, golobica.]

^s 42,14: [Dišavka: ang. Kezia, hebr. dišava kot olupljena.]

^t 42,14: [Lepotica: ang. Keren-happuch, hebr. rog kozmetike.]

^u 42,16: [sto štirideset: hebr. Pomeni, da će je bil pred nesrečami star okoli 60 let + 140 let = 200 let, kar pomeni, da je najbrž živel nekje po Noetovem potopu ali pred njim in pred Abramom, ki je živel 175 let, ker se je kasneje starost hitro zmanjševala.]

^a 1,1: *brezbožnih*: ali, zlobnih.

^b 1,3: *ovenelo*: hebr. zbledelo.

Gospod pozna pot pravičnih, toda pot brezbožnih bo izginila.

Psalm 2

¹ Zakaj ^c besnijo ^dpogani in ljudstvo domišlja ^eprazno stvar? ²Kralji zemlje so se usmerili in vladarji se skupaj posvetujejo zoper Gospoda in zoper njegovega maziljenca, *rekoč:* ³ »Pretrgajmo njihove vezi in odvrzimo njihove vrvi od sebe.« ⁴ Tisti, ki sedi v nebesih, se bo smejal. Gospod jih bo imel v posmeh. ⁵Potem jim bo govoril v svojem besu in jih nadlegoval ^fv svojem bridkem nezadovoljstvu. ⁶»Vendarle sem jaz postavil ^gsvojega kralja na svoji ^hsveti gori Sion.«

⁷ Oznanil bom odlok. ⁱGospod mi je rekel: »Ti si moj Sin. Ta dan sem te rodil. ⁸Zahtevaj od mene in dal *ti* bom pogane za twojo dediščino in najbolj oddaljene kraje zemlje za twojo posest. ⁹Zdrobil jih boš z železno palico, raztreščil jih boš na koščke kakor lončarjevo posodo.«

¹⁰ Zatorej bodite sedaj modri, oh vi kralji. Dajte se poučiti, vi sodniki zemlje. ¹¹Gospodu služite s strahom in veselite se s trepetanjem. ¹²§ Poljubite Sina, da ne bi bil jezen in ne izginete iz poti, ko je njegov bes le malo razvnet. Blagoslovljeni so vsi, ki svoje upanje položijo vanj.

Psalm 3

Davidov psalm, ko je bežal pred svojim sinom Absalomom.

¹ Gospod, jkako so se okreplili ti, ki me vznemirjajo! Številni so tisti, ki se vzdigujejo zoper mene. ²Mnogo jih je, ki pravijo o moji duši: »Zanj ni pomoči pri Bogu.« ^kSela. ³Toda ti, oh Gospod, si zame ^lščit, moja slava in tisti, ki mi dviguje mojo glavo.

⁴S svojim glasom sem jokal h Gospodu in slišal me je iz svoje svete gore. Sela. ⁵Zleknil sem se in spal, prebudil sem se, kajti Gospod me je podpiral. ⁶Ne bom se bal deset tisočev ljudi, ki so se okrog in okrog usmerili zoper mene. ⁷Vstani, oh Gospod, reši me, oh moj Bog. Kajti vse moje sovražnike si udaril po celjusti, razbil si zobe brezbožnih. ⁸Rešitev duše *pripada* Gospodu. Nad tvojim ljudstvom je tvoj blagoslov. Sela.

pravičnosti. Osvobodil si me, *ko sem bil* v stiski, usmili ^ose me in usliši mojo molitev. ²Oh vi človeški sinovi, doklej *boste* mojo slavo *spreminjali* v sramoto? *Kako dolgo* boste ljubili prazne reči in iskali laž? Sela. ³Toda vedite, da je Gospod zase oddvojil tistega, ki je bogaboječ. Gospod bo slišal, kadar kličem k njemu. ⁴§ Stoj v strahospoštovanju in ne greši. Na svoji postelji se posvetuj s svojim lastnim srcem in miruj. Sela. ⁵Daruj klavne daritve pravičnosti in svoje trdno upanje položi v Gospoda.

⁶Mnogi so, ki pravijo: »Kdo nam bo pokazal *karkoli* dobrega?« Gospod, dvigni nad nami svetlogo svojega obličja. ⁷V moje srce si položil veselje, več kot v času, *ko* je naraslo njihovo žito in njihovo vino. ⁸V miru se bom ulegel in spal. Kajti samo ti, Gospod, mi daješ prebivati na varnem.

Psalm 5

Vodji glasbenikov na piščali, ^pDavidov psalm.

¹Pazljivo prisluhni mojim besedam, oh Gospod, preudari moje premisljevanje. ²Prisluhni glasu mojega klica, moj Kralj in moj Bog. Kajti k tebi bom molil. ³Zjutraj boš slišal moj glas, oh Gospod, zjutraj bom *svojo molitev* usmeril k tebi in pogledal bom kvišku. ⁴Kajti ti *nisi* Bog, ki ima veselje v zlobnosti. Niti zlo ne bo prebivalo s teboj. ⁵Nespačetni ne bo obstal v ^qtvojem pogledu. Ti sovražiš vse delavce krivičnosti. ⁶Uničil boš te, ki govorijo laž. Gospodu se bodo gnušili krvoločni ^rin varljivi ljudje.

⁷Toda kar se mene tiče, bom prišel v twojo hišo v mnoštvu tvojega usmiljenja. *In* v tvojem strahu bom oboževal k tvojemu ^ssvetemu templju. ⁸Vodi me, oh Gospod, v svoji pravičnosti, zaradi mojih ^tsovražnikov, svojo pot izravnaj pred mojim obrazom. ⁹Kajti v njihovih ^uustih ni zvestobe, ^vnjihov notranji del je sama ^wzlobnost, njihovo grlo je odprt mavzolej, laskajo s svojim jezikom. ¹⁰Uniči ^xjih, oh Bog, naj padejo po ^ysvojih lastnih nasvetih, izženi jih v množico njihovih prestopkov, kajti uprli so se zoper tebe. ¹¹Vendar pa naj se veselijo vsi tisti, ki svoje trdno upanje polagajo vate. Naj vedno vzklakajo od veselja, ker jih ti branиш. ^zNaj se tudi tisti, ki ljubijo twoje ime, radostijo v tebi. ¹²Kajti ti, Gospod, boš blagoslovil pravičnega, kakor s ščitom ga hočeš obdati ^{az}naklonjenostjo.

^{2,1:} Apd 4,25
^{2,4:} Prg 1,26
^{2,7:} Apd 13,33
^{2,7:} Heb 1,5
^{2,8:} Ps 72,8
^{2,9:} Raz 2,27
^{2,9:} Raz 19,15
^{2,12:} Prg 16,20
^{2,12:} Iz 30,18
^{2,12:} Jer 17,7
^{2,12:} Rim 9,33
^{2,12:} Rim 10,11
^{2,12:} 1 Pet 2,6
^{3,0:} 2 Sam 15,15
^{3,5:} Ps 4,9
^{3,6:} Ps 27,3
^{3,8:} Iz 43,11
^{3,8:} Oz 13,4
^{4,5:} Ps 50,14
^{4,5:} Ps 51,19
^{4,8:} Ps 3,5
^{5,3:} Ps 130,6
^{5,9:} Rim 3,13

Psalm 6

Vodji ^bglasbenikov na Neginot, ^cv oktavi, ^dDavidov psalm.

Vodji ^mglasbenikov na Neginot, ⁿDavidov psalm.

¹Poslušaj me, kadar kličem, oh Bog moje

^c 2,1: [Leta 1047 pr. Kr.]

^d 2,1: **besnijo**: ali, se bučno zbirajo.

^e 2,1: **domišlja**: hebr. razmišlja.

^f 2,5: **nadlegoval**: ali, vznemirjal.

^g 2,6: **postavil**: hebr. mazilil.

^h 2,6: **svoji**...: hebr. Sion, gori svoje svetosti.

ⁱ 2,7: **odlok**: ali, za odlok.

^j 3,1: [Leta 1023 pr. Kr.]

^k 3,2: [Sela – mir ali premor; konec; počakaj in mirno razmisli o tem.]

^l 3,3: **zame**: ali, okoli mene.

^m 4,0: Vodji...: ali, Nadzorniku.

ⁿ 4,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^o 4,1: **usmili**...: ali, bodi mi milostljiv.

^p 5,0: [Nehilot – naluknjana glasbila na zrak.]

^q 5,5: **v**...: hebr. pred tvojimi očmi.

^r 5,6: **krvoločni**...: hebr. suroveži in prevarantje.

^s 5,7: **tvojemu**...: hebr. templju tvoje svetosti.

^t 5,8: **mojih**...: hebr. tistih, ki me opazujejo.

^u 5,9: **njihovih**...: hebr. njihovih ustih, to je, ustih vsakogar izmed njih.

^v 5,9: **zvestobe**: ali, neomajnosti.

^w 5,9: **je sama**...: hebr. so zlobnosti.

^x 5,10: **Uniči**...: ali, Naredi jih krive.

^y 5,10: **po**...: ali, od njihovih lastnih nasvetov.

^z 5,11: **branish**: hebr. skrivaš, ali, ščitiš.

^a 5,12: **obdati**: hebr. kronati.

^b 6,0: Vodji...: ali, Nadzorniku.

^c 6,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

¹ Oh Gospod, ne oštevaj me v svoji jezi niti me ne karaj v svojem silnem nezadovoljstvu. ² Usmili se me, oh Gospod, kajti slaboten *sem*. Oh Gospod, ozdravi me, kajti moje kosti so nadlegovane. ³ Moja duša je prav takoboleče nadlegovana. Toda ti, oh Gospod, doklej? ⁴ § Vrni se, oh Gospod, osvobodi mojo dušo. Oh reši me zaradi svojega usmiljenja.

⁵ Kajti v smrti ni spomina nate. Kdo se ti bo zahvaljeval v grobu? ⁶ Izmučen sem zaradi svojega stokanja, vso ^enoč močim svojo posteljo, svoje ležišče zalivam s svojimi solzami. ⁷ § Moje oko je iztrošeno zaradi žalosti, ostareva zaradi vseh mojih sovražnikov.

⁸ Ločite se od mene, vsi vi delavci krivičnosti, kajti Gospod je slišal glas mojega jokanja. ⁹ Gospod je uslišal mojo ponižno prošnjo, Gospod bo sprejel mojo molitev. ¹⁰ Naj bodo osramočeni vsi moji sovražniki in boleče nadlegovani. Naj se vrnejo in naj bodo nenačoma osramočeni.

Psalm 7

Davidov Šigajon, *ski ga je pel Gospodu glede besed* ^gBenjaminovca Kuša. ^h

¹ Oh Gospod, moj Bog, vate polagam svoje trdno upanje. Reši me pred vsemi temi, ki me preganjajo in me osvobodi. ² Da ne bi moje duše razkosali kakor lev, ki jo raztrga na koščke, medtem ko ni nobenega, ⁱda osvobodi. ³ Oh Gospod, moj Bog, če sem to storil, če je krivičnost v mojih rokah, ⁴ če sem z zlom nagradil tistega, ki je bil z menoj v miru (da, osvobodil sem tistega, ki je brez vzroka moj sovražnik), ⁵ naj sovražnik preganja mojo dušo in jo vzame; da, naj moje življenje pomendra na zemlji in mojo čast položi v prah. Sela. ⁶ Vstani, oh Gospod, v svoji jezi, vzdigni se zaradi besa mojih sovražnikov. Prebudi se zame k sodbi, *ki si jo zapovedal*. ⁷ Tako te bo obdajala skupnost ljudstva. Zaradi njih se torej vrni na višavo. ⁸ Gospod bo sodil ljudstvo. Sodi me, oh Gospod, glede na mojo pravičnost in glede na mojo neokrnjenost, *ki je v meni*. ⁹ § O naj zlobnost zlobnih pride h koncu; toda utrdi pravičnega. Kajti pravičnim Bog preizkuša srca in notranjosti.

¹⁰ Moja jobramba je od Boga, ki rešuje iskrene v srcu. ¹¹ Bog sodi ^kpravičnega in Bog je vsak dan jezen *na zlobnega*. ¹² Če se ta ne spreobrne, bo nabrusil svoj meč, upognil je svoj lok in ga pripravil. ¹³ § Prav tako je zanj pripravil orodja smrti, svoje puščice je določil zoper preganjalce. ¹⁴ Glej, muči se s krivičnostjo in spočel je vragolijo in obrodil neresnico. ¹⁵ Naredil ^lje jamo in jo izkopal in padel v jarek, *ki ga je naredil*. ¹⁶ Njegova vragolija

^{6,1:} Ps 26,1
^{6,5:} Ps 30,10
^{6,5:} Ps 88,11
^{6,5:} Ps 115,17
^{6,5:} Ps 118,17
^{6,5:} Iz 38,18
^{6,8:} Mt 7,23
^{6,8:} Mt 25,41
^{6,8:} Lk 13,27
^{7,8:} Ps 18,19
^{7,9:} 1 Sam 16,7
^{7,9:} 1 Krn 28,9
^{7,9:} Ps 139,1
^{7,9:} Jer 11,20
^{7,9:} Jer 17,10
^{7,9:} Jer 10,12
^{7,14:} Job 15,35
^{7,14:} Iz 59,4
^{7,14:} Jak 1,15
^{7,15:} Ps 9,15
^{7,15:} Ps 10,2
^{7,15:} Prg 5,22
^{8,2:} [Mt 11,25]
^{8,2:} [Mt 18,3-4]
^{8,2:} Mt 21,16
^{8,2:} [Mr 10,14-16]
^{8,2:} Lk 10,21-24
^{8,2:} [Rim 11,8-10]
^{8,2:} [1 Kor 1,19-19]
^{8,4:} Job 7,17
^{8,4:} Ps 144,3
^{8,4:} Heb 2,6
^{8,6:} 1 Kor 15,27
^{9,7:} Ps 96,13
^{9,7:} Ps 98,10
^{9,8:} [Iz 40,22]
^{9,9:} Ps 37,39
^{9,9:} Ps 46,1
^{9,9:} Ps 91,2
^{9,12:} 1 Mz 9,5

se bo vrnila na njegovo lastno glavo in njegovo nasilno delovanje bo prišlo na njegovo lastno tème. ¹⁷ Hvalil bom Gospoda glede na njegovo pravičnost. Prepeval bom hvalo imenu Gospoda najvišjega.

Psalm 8

Vodji glasbenikov na Gitít, ^mDavidov psalm.

¹ Oh Gospod, naš Gospod, kako odlično je tvoje ime na vsej zemljì! Ki si svojo slavo postavil nad nebo. ² Iz ust otročicev in dojenčkov si zaradi svojih sovražnikov odredil ⁿmoč, da bi lahko utišal sovražnika in maščevalca.

³ Ko opazujem tvoje nebo, delo tvojih prstov, luno in zvezde, ki si jih odredil; ⁴ kaj je človek, da misliš nanj? In človeški sin, da ga obiskuješ? ⁵ Kajti naredil si ga malo nižjega kot angele in ga okronal s slavo in častjo. ⁶ Naredil si, da ima gospodstvo nad deli tvojih rok; vse *stvari* si položil pod njegova stopala. ⁷ Vse ^oovce in vole, da in poljske živali, ⁸ zračno perjad in ribe morja *in karkoli* se giblje skozi morske steze. ⁹ Oh Gospod, naš Gospod, kako odlično je tvoje ime na vsej zemljì!

Psalm 9

Vodji glasbenikov na Mut labbén, ^pDavidov psalm. ^q

¹ Hvalil *te* bom, oh Gospod, z vsem svojim srcem, naznanih bom vsa tvoja čudovita dela. ² Vesel bom in se radoval v tebi. Prepeval bom hvalo tvojemu imenu, oh ti Najvišji. ³ Ko so moji sovražniki odbiti, bodo ob tvoji prisotnosti padli in se pogubili. ⁴ Kajti ohranjal ^rsi mojo pravico in mojo pravdo, posedèn si na prestolu, pravično ^srazsojaš. ⁵ Oštrel si pogane, uničil zlobne, njihovo ime si iztrebil na veke vekov. ⁶ Oh ti ^tsovražnik, uničenja so prišla k večnemu koncu. Uničil si mesta, njihov spomin je bil z njimi pogubljen. ⁷ Toda Gospod bo ostal na veke. Svoj prestol je pripravil za sodbo. ⁸ Zemeljski *[krog]* bo sodil v pravičnosti, ljudstvu bo razsojal sodbo v poštenju. ⁹ Gospod bo prav tako zatočišče ^uza zatirane, zatočišče v časih stiske. ¹⁰ Tisti, ki poznaajo tvoje ime, bodo svoje trdno upanje položili vate, kajti ti, Gospod, nisi zapustil teh, ki te iščejo.

¹¹ Prepevajte hvalnice Gospodu, ki prebiva na Sionu. Med ljudstvom oznanjajte njegova dela. ¹² Spominja se jih, ko zaslišuje zaradi krvi. Ne pozablja klica ponižnih. ^{v13} Usmili se me, oh Gospod, preudari mojo stisko, *ki jo trpim* od tistih, ki me sovražijo, ti, ki me povzdiguješ izpred velikih vrat smrti, ¹⁴ da bom pri velikih vratih hčere sionske lahko naznanjal vso tvojo hvalo.

^d 6,0: v oktavi: ali, na osmi; [Sheminith – najnižja nota zapeta s človeškimi glasovi].

^e 6,6: *vso...*: ali, vsako noč.

^f 7,0: [Šigajon – lirična pesem, napisana pod vplivom močnih čustev; hebr. Shigajon, edninska oblika.]

^g 7,0: besed: ali, opravila.

^h 7,0: [Okoli leta 1062 pr. Kr.]

ⁱ 7,2: *nobenega...*: hebr. osvoboditelja.

^j 7,10: *Moja...*: hebr. Moj ščit je na Bogu.

^k 7,11: *sodi...*: ali, je pravičen sodnik.

^l 7,15: *Naredil...*: hebr. Izkopal je jamo in padel.

^m 8,0: [Gitít – glasbeni instrument na strune, ki ga je David prinesel

iz Gata.]

ⁿ 8,2: *odredil*: hebr. osnova.

^o 8,7: *Vse...*: hebr. Trope in vole, vse izmed njih.

^p 9,0: [Mut labbén – Smrt sinu ali glasbeni instrument, danes nepoznan.]

^q 9,0: [Leta 1018 pr. Kr.]

^r 9,4: *ohranjal...*: hebr. naredil si mojo sodbo.

^s 9,4: *pravično*: hebr. razsojaš v pravičnosti.

^t 9,6: *ti...*: ali, uničenja sovražnikov so prišla k večnemu koncu. Njihova mesta si uničil itd.

^u 9,9: [zatočišče: hebr. visok kraj.]

^v 9,12: *ponižnih*: ali, stiskanih.

Veselil se bom v tvoji rešitvi duše.¹⁵ Pogani so se pogreznili v jamo, *ki* so jo naredili. V mrežo, ki so jo skrili, je ujeto njihovo lastno stopalo.¹⁶ Gospod je znan *po* sodbi, *ki* jo izvršuje. Zlobni je ujet v dela svojih lastnih rok. Higajon.^wSela.¹⁷ § Zlobni bodo napoteni v pekel *in* vsi narodi, ki pozabljači Boga.¹⁸ Kajti pomoči potreben ne bo vedno pozabljen. Pričakovanje ubogega na veke *ne* bo izginilo.¹⁹ Vstani, oh Gospod, naj ne prevlada človek. Naj bodo pogani sojeni v tvojem pogledu.²⁰ Postavi jih v strah, oh Gospod, da bodo narodi lahko spoznali, da so sami *zgolj* ljudje. Sela.

Psalm 10

¹ Zakaj stojiš daleč stran, oh Gospod? *Zakaj* se skrivaš v časih stiske?² Zlobni *v svojem* ponosu preganjajo revnega. Naj se ujamejo v naklepe, ki so si jih domislili.³ Kajti zlobni se baha z željo svojega *ysrca* in blagoslavlja *z*pohlepnega, *ki ga* Gospod prezira.⁴ Zlobni zaradi ponosa svojega obličja ne bo povpraševal *po Bogu*. V vseh *anjegovih* mislih ni Boga.⁵ Njegove poti so vedno boleče, tvoje sodbe so daleč zgoraj izven njegovega pogleda. *Glede na* vse njegove sovražnike on puha nanje.⁶ V svojem srcu je rekел: »Ne bom omajan, kajti nikoli *bne bom* v nadlogi.«⁷ Njegova usta so polna preklinjanj, prevare *in* sleparstva. Pod njegovim jezikom *je* vragolija in prazne *dreci*.⁸ Sedi v skrivališčih vasi. Na skrivenih krajih mori nedolžnega. Njegove oči so *ena* skrivaj naravnane zoper revnega.⁹ Na skrivenem *f*preži kakor lev v svojem brlogu. Leži na preži, da ujame revnega. Revnega ujame, ko ga vleče v svojo mrežo.¹⁰ Klečeplazi *gin* se ponižuje, da lahko revni pade po *h*njegovih močnih.¹¹ V svojem srcu je rekel: »Bog je pozabil. Skriva svoj obraz, *tega* nikoli ne bo videl.«¹²

¹² Vstani, oh Gospod, oh Bog, dvigni svojo roko. Ne pozabi ponižnega.¹³ § Zakaj zlobni zaničuje Boga? V svojem srcu je rekel: »Ti *tega* ne boš zahteval.«¹⁴ To si videl, kajti gledaš vragolijo in zlobnost, da *to* poplačaš s svojo roko. Revni se ti izroča, *j*pomočnik si osirotelemu.¹⁵ Zlomi laket zlobnemu in zlemu človeku. Preiskuj njegovo zlobnost, *dokler* je ne najdeš več.¹⁶ Gospod je Kralj na veke vekov. Pogani so izginili iz njegove dežele.¹⁷ Gospod, slišal si hrepenenje ponižnih. Pripravil *k*boš njihovo srce, svojemu ušesu boš povzročil, da sliši,¹⁸ da razsodiš osirotelega in zatiranega, da človek iz zemlje ne more več zatirati.¹

9,15: Ps 7,16
10,2: Ps 7,16
10,2: Ps 9,16
10,2: Prg 5,22
10,4: Ps 14,1
10,4: Ps 53,1
10,7: Rim 3,14
10,11: Ps 94,7
10,16: Ps 29,9
10,16: Ps
145,13
10,16: Ps
146,10
10,16: Jer 16,10
10,16: Žal 5,19
11,4: Hab 2,20
12,6: 2 Sam
23,31
12,6: Ps 18,29
12,6: Ps
119,140
12,6: Prg 30,5

^w 9,16: *Higajon*: to je, Premišljevanje.
^x 10,2: *Zlobni*...: hebr. V ponosu zlobnih on preganja.
^y 10,3: *svojega*...: hebr. svoje duše.
^z 10,3: *blagoslavlja*...: ali, lakomen blagoslavlja sebe, prezira [pa] Gospoda.
^a 10,4: *V vseh...: ali, Vse njegove misli so:* »Ni Boga.«
^b 10,6: *nikoli*: hebr. iz roda v rod.
^c 10,7: *prevare*: hebr. prevar.
^d 10,7: *prazne*...: ali, krivičnost.
^e 10,8: *so*...: hebr. se skrijejo.
^f 10,9: *skrivenem*: hebr. skrivenih krajih.
^g 10,10: *Klečeplazi*...: hebr. Lomi se.
^h 10,10: *po*...: ali, v njegove močne ude.
ⁱ 10,12: *ponižnega*: ali, stiskanega.
^j 10,14: *izroča*: hebr. prepušča.

^k 10,17: *Pripravil*: ali, Utrdil.
^l 10,18: *zatirati*: ali, prestrašiti.
^m 11,1: [Okoli leta 1060 pr. Kr.]
ⁿ 11,2: *na skrivaj*: hebr. v temi.
^o 11,6: *strašen*...: ali, goreč.
^p 12,0: oktavo: ali, osmega; [Sheminith – najnižja nota zapeta s človeškimi glasovi.]
^q 12,1: *Pomagaj*: ali, Reši.
^r 12,2: *dvoličnim*: hebr. srcem in srcem.
^s 12,3: *ponosne*: hebr. velike.
^t 12,4: *naša*...: hebr. z nami.
^u 12,5: *se napihuje*...: ali, ga hoče ujeti v zanko.
^v 12,7: *jih boš: hebr. ga boš itd*: to je, vsakogar izmed njih.
^w 12,8: *ljudje*: hebr. izmed človeških sinov.
^x 13,0: *Vodji*...: ali, Nadzorniku.

Psalm 11

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Svoje *m*trdno upanje polagam v Gospoda. Kako pravite moji duši: »Béži *kakor* ptica k svoji gori?«² Kajti glej, zlobni upogibajo svoj lok, svojo puščico pripravljajo na tetivo, da bi lahko na skrivaj *n*streljali na iskrenega v srcu. ³ Če so temelji razrušeni, kaj lahko storiti pravični?

⁴ Gospod *je* v svojem svetem templju, Gospodov prestol *je* na nebu. Njegove oči gledajo, njegove veke preizkušajo človeške otroke. ⁵ Gospod preizkuša pravičnega. Toda zlobnega in tistega, ki ljubi nasilje, sovraži njegova duša.⁶ Na zlobne bo deževal pasti, ogenj, žveplo in strašen *o*vhар. *To bo* delež njihove skodelice.⁷ Kajti pravičen Gospod ljubi pravičnost, njegovo obličeje gleda iskrenega.

Psalm 12

Vodji glasbenikov na oktavo, *p*Davidov psalm.

¹ Pomagaj, *q*Gospod, kajti bogaboječi človek izginja, kajti zvesti izmed človeških otrok slabih.² Prazne reči gorovijo vsak s svojim bližnjim. Gorovijo *z* laskavimi ustnicami *in* dvoličnim *r*srcem.³ Gospod bo iztrebil vse laskave ustnice *in* jezik, ki govorijo ponosne *s*stvari,⁴ ki so rekli: »S svojim jezikom bomo prevladali, naše ustnice *so* naša *č*last. Kdo *je* gospodar nad nami?«⁵ »Zaradi zatiranja siromašnega, zaradi vzdihovanja pomoči potrebnega se bom sedaj vzdignil,« govoril Gospod, »postavil *ga* bom na varno *pred tistem*, ki se napihuje *u*nad njim.«⁶ Gospodove besede so čiste besede; *kakor* srebro, preizkušeno v zemljini talilni peči, sedemkrat prečiščeno.⁷ § Ti jih boš varoval, oh Gospod, pred tem rodom jih boš *v*ohranil na veke.⁸ Zlobni hodijo na vsaki strani, ko so najnizkotnejši ljudje *w*povišani.

Psalm 13

Vodji *x*glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Doklej me boš pozabljal, oh Gospod? Na veke? Doklej boš svoj obraz skrival pred menoj?² Doklej se bom posvetoval v svoji duši, *imel* vsak dan bridkost v svojem srcu? Doklej se bo moj sovražnik poviševal nad menoj?³ Preudari *in* poslušaj me, oh Gospod, moj Bog. Razsvetli moje oči, da ne zaspim *spanja* smrti,⁴ da ne bi moj sovražnik

rekel: »Prevladal sem proti njemu« *in* da se tisti, ki me mučijo, ne veselijo, ko sem omajan.⁵ Toda jaz sem zaupal v tvoje usmiljenje; moje srce se bo veselilo v tvoji rešitvi duše.⁶ Prepeval bom Gospodu, ker je radodarno ravnal z menoj.

Psalm 14

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Bedak je rekel v svojem srcu: »Ni Boga.« Izprijeni so, počeli so gnušna dela, *nikogar* ni, ki dela dobro.² Gospod je pogledal dol z neba na človeške otroke, da vidi, ali obstaja kdorkoli, ki je razumel *in* išče Boga.³ Vsi so odšli vstran, *vsi* skupaj so postali pokvarjeni.⁴ *Nikogar* ni, ki dela dobro, ne, niti enega ni.

⁴ Mar vsi delavci krivičnosti nimajo spoznanja? Ki žro moje ljudstvo, *kakor* jedo kruh, pa ne kličejo h Gospodu?⁵ Bili ^zso v velikem strahu, kajti Bog *je* z rodom pravičnih.⁶ Sramotili ste nasvet siromašnega, zato ker *je* Gospod njegovo priběžališče.⁷ Oh, ^ada bi Izraelova rešitev duš *prišla* iz Siona! Ko Gospod privede nazaj ujete svojega ljudstva, se bo Jakob veselil *in* Izrael bo vesel.

Psalm 15

Davidov psalm.

¹ Gospod, kdo bo prebival ^bv tvojem šotorskem svetišču? Kdo bo prebival na tvoji sveti gori?² Kdor živi pošteno in dela pravično in v svojem srcu govori resnico.³ *Kdor* ne opravlja s svojim jezikom niti ne dela zla svojemu bližnjemu niti ne sprejema ^cgraje zoper svojega bližnjega.⁴ V čigrah očeh je podla oseba zaničevana, toda počasti tiste, ki se bojijo Gospoda. *Ki* prisega v svojo lastno škodo in se ne premisli.⁵ *Kdor* ne izdaja svojega denarja za obresti niti ne sprejema nagrade zoper nedolžnega. Kdor dela te *stvari*, nikoli ne bo omajan.

Psalm 16

Davidov miktám. ^d

¹ Varuj me, oh Bog, kajti vate polagam svoje trdno upanje.² *O moja duša*, Gospodu si rekla: »Ti *si* moj Gospod. Moja dobrota se ne *razteza* do tebe,³ temveč k svetim, ki so na zemlji in k odličnim, v katerih *je* vse moje zadovoljstvo.«⁴ Njihove bridkosti se bodo pomnožile, *ki* hitijo ^eza drugim bogom. Njihovih krvavih pitnih daritev ne bom daroval niti njihovih imen ne bom jemal na svoje

14,1: Ps 10,4
14,1: Ps 53,1
14,2: Rim 3,10
15,1: Ps 24,1-6
15,2: Iz 33,15
15,5: 2 Mz
22,24
15,5: 3 Mz
25,36
15,5: 5 Mz
23,19
15,5: Ezk 22,12
15,5: Ezk 18,8
16,2: Ps 50,10
16,2: Job 22,2
16,2: Job 35,7
16,5: Žal 3,24
16,5: 5 Mz 32,9
16,8: Apd 2,25
16,10: Apd 2,31
16,10:
Apd 13,35

ustnice.⁵ Gospod *je* delež moje ^fdediščine in moje skodelice. Ti ohranjaš mojo usodo.⁶ Vrvice so mi padle na prijetnih *krajih*; da, lepo dediščino imam.⁷ Blagoslavljal bom Gospoda, ki mi je dal nasvet. Moja notranjost me prav tako poučuje v nočnih obdobjih.

⁸ Vedno sem pred seboj postavljal Gospoda; ker *je* pri moji desnici, ne bom omajan.⁹ Zato je moje srce veselo in moja slava se razveseljuje; tudi moje meso bo počivalo ^gv upanju.¹⁰ Kajti moje duše ne boš pustil v peklu niti ne boš trpel, da bi tvoj Sveti videl trohnobo.¹¹ Pokazal mi boš stezo življenja. V tvoji prisotnosti *je* polnost radosti, pri tvoji desnici so zadovoljstva na vékomaj.

Psalm 17

Davidova molitev.

¹ Usliši iskrenega, ^hoh Gospod, bodi pozoren na moj klic, pazljivo prisluhni moji molitvi, *ki* ne *prihaja* iz ⁱhlinjenih ustnic.² Naj moja razsodba pride iz tvoje prisotnosti, naj tvoje oči gledajo stvari, ki so pravične.³ Preizkusil si moje srce, obiskal si *me* ponoči, preizkusil si me, *pa* ničesar nisi našel; odločen sem, *da* moja usta ne bodo grešila.⁴ Kar se tiče človeških del, sem *se* po besedi tvojih ustnic varoval *pred* stezami uničevalca.⁵ Podpiraj mojo smer življenja po tvojih stezah, *da* moje stopinje ne zdrsnejo.⁶ Klical sem k tebi, kajti uslišal me boš, oh Bog. Nagni k meni svoje uho *in* *usliši* moj govor.⁷ Pokaži svojo čudovito ljubečo skrbnost, oh ti, ki s svojo ^kdesnico rešuješ tiste, ki svoje trdno upanje polagajo *vate* pred tistimi, ki se vzdigujejo *proti njim*.

⁸ Varuj me kakor zenico očesa, skrij me pod senco svojih peruti,⁹ *pred* zlobnimi, ki me zatirajo,¹⁰ *pred* mojimi smrtnimi ^msovražniki, *ki* me obdajajo naokrog.¹¹ Zajeti so v svojo lastno maščobo. S svojimi usti govorijo ponosno.¹² Sedaj so nas obdali na naših korakih. Svoje oči so naravnali in pripognili k zemlji,¹² kakor ⁿlev, *ki* je pohlepen po svojem plenu in kakor bi bil mlad lev, ki preži ^ona skrivnih krajih.¹³ Vzdigni se, oh Gospod, razočaraj Pga, vrzi ga dol. Osvobodi mojo dušo pred zlobnim, *kar je* ^qtvoj meč,¹⁴ *pred* ljudmi, *ki* so ^rtvoja roka, oh Gospod, pred ljudmi sveta, *ki* *imajo* svoj delež v *tem* življenju in katerih trebuh napolnjuješ s svojim skritim *zakladom*. Polni so ^sotrok in preostanek svojega *imetja* zapustijo svojim otročičem.¹⁵ Kar se mene tiče, bom v pravičnosti gledal tvoj obraz. Ko se zbudim, bom nasičen s tvojo podobnostjo.

^y 14,3: *pokvarjeni*: hebr. smrdljivi.

^z 14,5: *Bili*...: hebr. Bali so se strahu.

^a 14,7: *Oh*...: hebr. Kdo bo dal.

^b 15,1: *prebival*: hebr. začasno prebival.

^c 15,3: *sprejema*: ali, prejema, ali, prenaša.

^d 16,0: *miktám*: ali, zlat psalm, [ali, zlata pesem].

^e 16,4: *hitijo*...: ali, dajejo darila drugemu bogu.

^f 16,5: *moje*...: hebr. od mojega dela.

^g 16,9: *pocívalo*...: hebr. zaupljivo prebivalo.

^h 17,1: *iskrenega*: hebr. upravičenega.

ⁱ 17,1: *iz*...: hebr. iz prevarantskih ustnic.

^j 17,5: *zdrsnejo*: hebr. bodo omajane.

^k 17,7: *s svojo*...: ali, rešuješ tiste, ki zaupajo vate pred tistimi, ki se vzdigujejo zoper tvojo desnico.

^l 17,9: *zatirajo*: hebr. pustošijo.

^m 17,9: *smrtnimi*...: hebr. sovražniki zoper dušo.

ⁿ 17,12: *kakor*...: hebr. podobnost njega (to je, od vsakogar izmed njih) je kakor lev, ki želi ropati.

^o 17,12: *preži*: hebr. sedi.

^p 17,13: *razočaraj*...: hebr. odvrni njegov obraz.

^q 17,13: *kar je*: ali, s svojim mečem.

^r 17,14: *ki so*...: ali, s tvojo roko.

^s 17,14: *Polni so*...: ali, Njihovi otroci so siti.

Psalm 18

Vodji glasbenikov, Psalm Davida, Gospodovega služabnika, ki je Gospodu govoril besede te pesmi na dan, ko ga je Gospod osvobodil iz roke vseh njegovih sovražnikov in iz Savlove roke. Rekel je:

¹ Ljubil te bom, oh Gospod, moja moč. ² Gospod je moja skala, moja trdnjava in moj osvoboditelj, moj Bog, moja moč, ^tv katero bom zaupal, moj štit in rog rešitve moje duše *in* moj visoki stolp. ³ Klical bom h Gospodu, *ki je vreden*, da je hvaljen. Tako bom rešen pred svojimi sovražniki. ⁴ Obdale so me bridkosti smrti in poplave brezbožnih ^uljudi so me prestrašile. ⁵ Obkrožile so me bridkosti ^vpekla. Zanke smrti so me ovirale. ⁶ V svoji stiski sem klical h Gospodu in jokal k svojemu Bogu. Iz svojega templja je slišal moj glas in moj jok je prišel predenj, celo v njegova ušesa. ⁷ Potem se je zembla stresla in zatrepetala, tudi temelji gora so se premaknili in bili streseni, ker je bil ogorčen. ⁸ Iz ^wnjegovih nosnic je izšel dim in ogenj iz njegovih ust je požiral. Ogorki so bili prižgani z njim. ⁹ Uklonil je tudi nebo in prišel dol. Tema *je bila* pod njegovimi stopali. ¹⁰ Jezdil je na kerubu in letel. Da, letel je na perutih vetra. ¹¹ Temo je naredil [za] svoj skriti kraj, njegov paviljon okoli njega *so bile* temne vode *in* gosti oblaki neba. ¹² Ob sijaju, *ki je bil* pred njim, so šli mimo njegovi gosti oblaki, zrna toče in ognjeno oglje. ¹³ Gospod je tudi zagrmel v nebesih in Najvišji je dal svoj glas, zrna toče in ognjeno oglje. ¹⁴ Da, poslal je svoje puščice in jih razkropil in izstrelil bliske ter jih porazil. ¹⁵ Potem so bila vidna rečna korita in temelji zemeljskega [kroga] so bili odkriti ob tvojem oštevanju, oh Gospod, ob pišu diha iz tvojih nosnic. ¹⁶ Poslal je od zgoraj, me vzel, me potegnil iz mnogih ^xvodá...^yil, ¹⁷Osvobodil me je pred mojim močnim sovražnikom in pred temi, ki so me sovražili, kajti zame so bili premočni. ¹⁸ Ovirali so me na dan moje katastrofe. Toda Gospod je bil moja opora. ¹⁹ Privedel me je tudi na velik kraj, osvobodil me je, ker se je razveseljeval v meni.

²⁰ Gospod me je nagradil glede na mojo pravičnost, glede na čistost mojih rok mi je poplačal. ²¹ Kajti obdržal sem Gospodove poti in se nisem zlobno oddvojil od svojega Boga. ²² Kajti vse njegove sodbe *so bile* pred menoij in njegovih zakonov nisem odvrnil od sebe. ²³ Pred ^{yn}jim sem bil tudi pošten in se varoval pred svojo krivičnostjo. ²⁴ Zaradi tega mi je Gospod poplačal glede na mojo pravičnost, glede na čistost mojih rok v ^zsvojem pogledu. ²⁵ Z usmiljenim se boš pokazal usmiljenega, s poštenim človekom se boš

18,0: 2 Sam 22
18,4: Ps 116,3
18,15: [Iz 40,22]
18,30: Ps 12,6
18,30: Ps 119,140
18,30: Prg 30,5
18,31:
5 Mz 32,33
18,31:
1 Sam 2,2
18,31: Ps 86,8
18,31: Iz 45,5
18,49: Rim 15,9
19,1: 1 Mz 1,6

pokazal poštenega,²⁶ s čistim se boš pokazal čistega in s kljubovalnim se boš pokazal ^akljubovalnega. ²⁷ Kajti rešil boš stiskano ljudstvo, toda ponižal boš vzvišene poglede. ²⁸ Kajti prižgal boš mojo svečo. ^bGospod, moj Bog, bo razsvetlil mojo temo.

²⁹ Kajti s teboj sem tekel skozi ^ckrdelo in s svojim Bogom sem preskočil zid. ³⁰ Glede Boga, njegova pot *je* popolna. Gospodova beseda je preizkušena; ^don je štit vsem, ki zaupajo vanj. ³¹ Kajti kdo *je* Bog, razen Gospoda? Ali kdo *je* skala, razen našega Boga? ³² Bog *je ta*, ki me opasuje z močjo in moje poti dela popolne. ³³ Moja stopala dela podobna *stopalom* košute in me postavlja na moja visoka mesta. ³⁴ § Úči moje roke za vojno, tako da je jeklen lok zlomljen z mojimi lakti. ³⁵ Dal si mi tudi štit tvoje rešitve duše in tvoja desnica me podpira in tvoja blagost ^eme je naredila velikega. ³⁶ Pod menoij si razširil moje korake, da moja ^fstopala niso zdrsnila. ³⁷ Zasledoval sem svoje sovražnike in jih dohitelam. Niti se nisem ponovno obrnil, dokler niso bili uničeni. ³⁸ Ranil sem jih, da niso mogli vстатi. Padli so pod moja stopala. ³⁹ Kajti opasal si me z močjo za boj. Podjarmil ^gsi mi tiste, ki vstajajo zoper mene. ⁴⁰ Prav tako si mi dal vratove mojih sovražnikov, da lahko uničim te, ki me sovražijo. ⁴¹ Vpili so, toda nikogar *ni bilo*, da *jih* reši, celo h Gospodu, toda ni jim odgovoril. ⁴² Potem sem jih mlatil, majhne kakor prah pred vetrom. Spodil sem jih kakor nesnago na ulicah. ⁴³ Osvobodil si me pred človeškimi prepiri *in* me naredil za poglavarja poganom. Ljudstvo, *ki ga* nisem poznal, mi bo služilo. ⁴⁴ Takoj, ko ^hbodo zaslišali o meni, me bodo ubogali. Tuji ⁱse mi bodo podredili. ⁴⁵ Tuji ^kbodo bledeli in prestrašeni bodo iz svojih ograjenih prostorov. ⁴⁶ Gospod živi in blagoslovljena *bodi* moja skala in vzvišen naj bo Bog rešitve moje duše. ⁴⁷ To *je* Bog, ki me maščuje ^lin ljudstva podjarmila ^mpod menoij. ⁴⁸ Osvobaja me pred mojimi sovražniki. Da, dviguješ me nad tiste, ki se dvigujejo zoper mene. Osvobodil si me pred nasilnežem.ⁿ ⁴⁹ Zatorej se ^oti bom zahvaljeval med pogani, oh Gospod in prepeval hvalnice tvojemu imenu. ⁵⁰ Svojemu kralju on daje veliko osvoboditev in izkazuje usmiljenje svojemu maziljencu Davidu in njegovemu semenu na vékomaj.

Psalm 19

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Nebo oznanja Božjo slavo in nebesni svod prikazuje delo njegovih rok. ² Dan dnevu izreka govor in noč noči prikazuje znanje. ³ Ni ne govora,

^t 18,2: *moč*...: hebr. skala v katero.

^u 18,4: *brezbožnih*...: hebr. Beliálovcev.

^v 18,5: *bridkosti*: ali, vrvi.

^w 18,8: *Iz*...: hebr. Pri njegovih nosnicah.

^x 18,16: *mnogih*: ali, velikih.

^y 18,23: *Pred*: hebr. Z.

^z 18,24: *v*...: hebr. pred svojimi očmi.

^a 18,26: *pokazal*: ali, spoprijel.

^b 18,28: *svečo*: ali, svetilko.

^c 18,29: *tekel skozi*: ali, zlomil.

^d 18,30: *preizkušena*: ali, prečiščena.

^e 18,35: *tvoja blagost*...: ali, s svojo krotkostjo si me pomnožil.

^f 18,36: *moja*...: hebr. moji gležnji niso zdrsnili.

^g 18,39: *Podjarmil*...: hebr. Vevel si, da se mi priklonijo tisti.

^h 18,44: *Takoj ko*...: hebr. Ob slišanju ušesa.

ⁱ 18,44: *Tuji*: hebr. Sinovi tujcev.

^j 18,44: *se mi bodo podredili*...: ali, bodo obrodili hlinjeno poslušnost, hebr. laž.

^k 18,45: *Tuji*: hebr. Sinovi tujcev.

^l 18,47: *me maščuje*: hebr. mi daje maščevanja.

^m 18,47: *podjarmila*: ali, uničuje.

ⁿ 18,48: *nasilnežem*: hebr. nasilnim človekom.

^o 18,49: *se*: ali, te bom priznaval.

ne jezika, *kjer*^pni slišati njihovega glasu.⁴ Njihov *q*stih gre po vsej zemlji in njihove besede do konca zemeljskega [*kroga*]. Vanje je postavil šotor za sonce,⁵ ki je kakor ženin, ki prihaja iz svoje sobe *in se razveseluje* kakor močan mož, da teče tek.⁶ Njegovo prihajanje je od konca neba in njegov obhod do njegovih koncev. Nič ni skrito pred njegovo vročino.^s

⁷ Gospodova *postava* je popolna, spreobrača ^udušo. Gospodovo pričevanje je zanesljivo, preprostega dela modrega.⁸ Gospodova pravila so pravilna, razveseljujo srce. Gospodova zapoved je čista in razsvetluje oči.⁹ Gospodov strah je čist, ostaja na veke. Gospodove sodbe so resnične ^vin vse skupaj pravične.¹⁰ Bolj si *jih* je želeti kakor zlata, da, kakor mnogo čistega zlata. Slajše so tudi kakor med in satovje.^w¹¹ Poleg tega je tvoj služabnik posvarjen po njih. *In* v njihovem izpolnjevanju je velika nagrada.¹² Kdo lahko razume *njegove* zmote? Očisti me pred skrivnimi *krivdami*.¹³ Svojega služabnika zadrži tudi pred prevzetnimi *greh*; naj nimajo gospodstva nad menoj. Potem bom lahko pošten in bom nedolžen pred velikim ^xprestopkom.¹⁴ Naj bodo besede mojih ust in premisljevanje mojega srca sprejemljive v tvojem pogledu, oh Gospod, moja moč ^yin moj odkupitelj.

Psalm 20

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Gospod te sliši na dan stiske, ime Jakobovega Boga te brani,^z² pošlje ti pomoč ^aiz svetišča in te okrepi ^bSiona, ³ spominja se vseh tvojih daritev in sprejema ^ctvojo žgalno daritev. Sela. ⁴ Usliši te glede na tvoje lastno srce in izpolni vso tvojo namero.⁵ Veselili se bomo v tvoji rešitvi duše in svoje prapore bomo postavili v imenu svojega Boga. Gospod izpolnjuje vse tvoje prošnje.

⁶ Sedaj vem, da Gospod rešuje svojega maziljenca; iz svojih ^dsvetih nebes ga bo uslišal z rešujočo ^emočjo svoje desnice. ⁷ Nekateri *zaupajo* v bojne vozove, nekateri pa v konje, toda mi se bomo spominjali imena Gospoda, svojega Boga.⁸ Oni so ponizani in padli, toda mi vstanemo in stojimo

^{19,4:} Rim 10,18
^{19,4:} [Iz 40,22]
^{19,6:} [Iz 40,22]
^{19,10:} Ps 119,72
^{19,10:} Ps 119,127
^{19,10:} Ps 119,103
^{19,10:} Prg 8,19
^{22,1:} Mt 27,46
^{22,1:} Mr 15,34
^{22,1:} [Ps 69]
^{22,1:} [Iz 50,6]
^{22,1:} [Iz 52,14]
^{22,1:} [Iz 53,1-12]
^{22,1:} [Mt 16,21]
^{22,1:} [Mt 26,24]
^{22,1:} [Mr 9,12]

^p 19,3: *kjer*...: ali, brez teh je slišen njihov glas; hebr. brez njihovega slišnega glasu.

^q 19,4: *Njihov*...: ali, Njihovo pravilo, ali, Njihovo navodilo.

^r 19,4: [Torej je sonce v šotoru nad nami, pod nebesnim obokom, zato njegovi žarki niso vzporedni, kot če bi bil milijone km oddaljen, temveč razpršeni in zato tudi lahko vidimo fotografije sonca, ko je nizko nad obzorjem, z oblaki pred soncem in hkrati vidimo tudi oblake za soncem. Prav tako tudi se lahko vidi oblaki pred in hkrati za luno.]

^s 19,6: [Glede na Iz 40,22 je sonce v šotoru in ker »nič« ne more pobegniti pred njegovo vročino, so v tem vštete tudi vse zvezde in galaksije, ki so torej tudi v tem šotoru, nad zemeljskim krogom.]

^t 19,7: Gospodova...: ali, Gospodov nauk je popoln.

^u 19,7: *spreobrača*: ali, obnavlja.

^v 19,9: *resnične*: hebr. prave.

^w 19,10: *satovje*: hebr. kapljanje satovja.

^x 19,13: *velikim*: ali, mnogim.

^y 19,14: *moč*: hebr. skala.

^z 20,1: *brani*: hebr. postavi na visok kraj.

^a 20,2: *ti pomoč*: hebr. tvojo pomoč.

^b 20,2: *okrepi*: hebr. podpira.

^c 20,3: *sprejema*: hebr. *spreminja v pepel*: ali, debeli.

pokončno.⁹ Reši, Gospod. Naj nas sliši kralj, ko kličemo.

Psalm 21

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Kralj se bo veselil v tvoji moči, oh Gospod in kako silno se bo radoval v tvoji rešitvi duše!

² Dal si mu željo njegovega srca in nisi zadržal prošnje njegovih ustnic. Sela.³ Kajti vodiš ga z blagoslovni dobrote. Na njegovo glavo postavljaš krono iz čistega zlata.⁴ Prosil te je življenja *in* ti mu *ga* daješ, celo dolžino dni na veke vekov.⁵ Njegova slava v tvoji rešitvi duše je velika. Čast in veličanstvo si položil nanj.⁶ Kajti naredil *fsi* ga najbolj blagoslovljenega na veke. S svojim obličjem si ga storil silno *gveselega*.

⁷ Kajti kralj zaupa v Gospoda in zaradi usmiljenja Najvišjega ne bo omajan.⁸ Tvoja roka bo zalotila vse tvoje sovražnike. Tvoja desnica bo zalotila tiste, ki te sovražijo.⁹ V času svoje jeze jih boš naredil kakor ognjeno peč. Gospod jih bo v svoji jezi pogoltnil in ogenj jih bo požrl.¹⁰ Njihov sad boš uničil z zemlje in njihovo seme izmed človeških otrok.¹¹ Kajti zoper tebe so načrtovali zlo. Domislili so si poguben naklep, *ki* ga niso mogli *izpolniti*.¹² Zato boš ^hstoril, da bodo obrnili svoj ⁱhrbet, ^{ko} boš pripravil svoje *puščice* na tette proti njihovim obrazom.¹³ Bodи vzvišen, Gospod, v svoji lastni moči. *Tako bomo opevali* in hvalili tvojo moč.

Psalm 22

Vodji glasbenikov na Košuta zore, jDavidov psalm.

¹ Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? *Zakaj si tako daleč* proč od pomoči ^kmeni *in od* besed mojega vpitja?² Oh moj Bog, jokam podnevi,

toda ti me ne uslišiš in v nočnem času in nisem ^ltiho.³ Toda ti si svet, *oh ti*, ki naseljuješ Izraelove hvalnice.⁴ Naši očetje so zaupali vate. Zaupali so in si jih osvobodil.⁵ Klicali so k tebi in so bili osvobojeni. Zaupali so vate in niso bili zbegani.

⁶ Toda jaz sem [*škrlatni*] črv ^min ne mož; graja

^d 20,6: *svojih*...: hebr. nebes svoje svetosti.

^e 20,6: *rešujočo*...: hebr. močjo rešitve.

^f 21,6: *naredil*...: hebr. postavil si ga, da bo blagoslov.

^g 21,6: *silno*...: hebr. veseljega z radostjo.

^h 21,12: *boš*...: ali, jih boš postavil kakor sod.

ⁱ 21,12: *svoj*...: hebr. svojo ramo.

^j 22,0: Košuta zore; ali, Ajeleth Shahar, ali, košuta jutra; [Ajeleth Shahar – verjetno ime neke pesmi z naepvom, na katerega naj bi se pel ta psalm.]

^k 22,1: *pomoči*...: hebr. rešitve moje duše.

^l 22,2: *in nisem*...: hebr. tukaj zame ni tišine.

^m 22,6: [*škrlatni* črv: hebr. tola; ang: Crimson worm; lat: Coccus ilicis ali Kermes ilicis. Živiljenjski cikel skrlatnega črva je živa prispoloba Jezusove smrti na križu. To je posebna vrsta žuželke, velikosti graha. Pogosta je na področju srednjega vzhoda in še posebej v Izraelu. Samo samec je sposoben leteti in *oplodi* samico. Ko je samica skrlatnega črva pripravljena odložiti jajčeca, kar se zgodi le enkrat v njenem živiljenju, se povzpne na drevo ali ograjo in se *pritrdi na les*, da bi tam *poginila* in da bi s *poginom ustvarila novo živiljenje*. Iz tega se sama ne more več odstraniti. Iz njenega telesa, pritrjenega na les, nastane trda lupina, tako trda in tako pritrjena na les, da jo je mogoče odstraniti le tako, da raztrgate telo, kar bi ubilo črva. Samica odloži jajčeca pod svoje telo, ki ščiti mladičke.

ljudem in preziran od ljudstva.⁷ Vsi, ki me vidijo, se mi smejo do norčevanja. Namrdnejoⁿ uſtنيco [in] zmajujejo z glavo, rekoč:⁸ »Zaupal^o je v Gospoda, da ga bo osvobodil. Naj ga reſi, glede pna to, da se je razveseljeval v njem.«⁹ Toda ti si ta, ki me je potegnil iz maternice. Oblikoval^q mi zaupanje, ko sem bil na prsih svoje matere.¹⁰ Iz maternice sem bil vržen nate. Ti si moj Bog od trebuha moje matere.

¹¹ Ne bodi daleč od mene, kajti stiska je blizu, kajti nikogar^r ni, da pomaga. ¹² Obdalo me je mnogo bikov. Močni bašánski biki so me obdali naokoli.¹³ S svojimi gobci so zevali vame, kakor ropa željan in rjoveč lev.¹⁴ Izlit sem kakor voda in vse moje kosti so izpahnjene.^t Moje srce je podobno vosku, stopljeno je v sredi moje notranjosti.¹⁵ Moja moč je izsušena kakor črepinja in moj jezik se lepi k mojim čeljustim in ti si me privedel v smrtni prah.¹⁶ Kajti psi so me obdali. Zajel me je zbor zlobnih. Prebodli so moje roke in moja stopala.¹⁷ Vse svoje kosti lahko razločim. Oni pa gledajo in strmijo vame.¹⁸ Moje obleke si razdeljujejo med seboj in za mojo sukajo so metali žrebe.¹⁹ Toda ti, oh Gospod, ne bodi daleč od mene. Oh moja moč, hiti, da mi pomagaš.²⁰ Osvobodi mojo dušo pred mečem, mojo ljubljeno^u pred močjo^v psa.²¹ Reši me pred levjimi ustmi, kajti uslišal si me pred rogovimi samorogov.

²² Tvoje ime bom oznanjal svojim bratom. Na sredi skupnosti te bom hvalil.²³ Vi, ki se bojite Gospoda, hvalite ga, vsi vi, seme Jakobovo, proslavite ga, in bojte se ga, vsi vi, seme Izraelovo.²⁴ Kajti ni zaničeval niti preziral stiske stiskanih niti svojega obraza ni skrival pred njim; toda ko je klical k njemu, je slišal.²⁵ Moja hvala v veliki skupnosti bo o tebi. Svoje zaobljube bom izpolnil pred tistimi, ki se ga bojijo.²⁶ Krotki bodo jedli in bodo nasičeni. Hvalili bodo Gospoda [tisti], ki ga iščejo. Vaše srce bo živilo na veke.²⁷ Vsi konci zemlje se bodo spomnili in obrnili h Gospodu in vsa sorodstva narodov bodo oboževala pred teboj.²⁸ Kajti kraljestvo je Gospodovo in on je voditelj med narodi.²⁹ Vsi tisti, ki so na zemlji obilni, bodo jedli in oboževali. Vsi tisti, ki gredo dol v prah, se bodo poklonili pred njim, svoje lastne duše pa nihče ne more ohraniti žive.³⁰ Seme mu bo služilo; to bo šteto h Gospodu za rod.³¹ Prišli bodo in oznanjali bodo njegovo pravičnost ljudem, ki bodo rojeni, da je on to storil.

- 22,7: Mt 27,39
- 22,8: Mt 27,43
- 22,16: Mt 27,35
- 22,16: Mr 15,24
- 22,16: Lk 23,33
- 22,16: Jn 19,23
- 22,16: Jn 19,23
- 22,22: Lk 23,34
- 22,22: Jn 19,24
- 22,22: Heb 2,12
- 22,27: Ps 2,8
- 22,27: Ps 72,11
- 22,27: Ps 86,9
- 23,1: Iz 40,11
- 23,1: Jer 23,5
- 23,1: Ezk 34
- 23,1: Jn 10,11
- 23,1: Jn 10,23
- 23,1: 1 Pet 2,25
- 23,4: Ps 3,6
- 23,4: Ps 118,6
- 24,1: [Iz 40,22]
- 24,1: 5 Mz
- 10,14
- 24,1: Job 41,2
- 24,1: Ps 50,12
- 24,1: 1 Kor
- 10,26
- 24,1: 1 Kor
- 10,28
- 24,2: Job 38,6
- 24,2: Ps 104,5
- 24,2: Ps 136,6
- 24,3: Ps 15,1
- 24,4: Iz
- 33,15-16
- 25,2: Ps 22,5
- 25,2: Ps 31,2
- 25,2: Ps 34,9
- 25,3: Iz 28,16
- 25,3: Rim 10,11
- 25,4: Ps 27,11
- 25,4: Ps 86,11
- 25,4: Ps 119

Psalm 23

Davidov psalm.

¹ Gospod je moj pastir, ne bom trpel pomanjkanja.² Napravlja mi, da se zleknem na zelenih^w pašnikih. Vodi me ob mirnih^x vodah.³ Mojo dušo obnavlja. Zaradi svojega imena me vodi po stezah pravičnosti.⁴ § Da, čeprav hodim skozi dolino smrtne sence, se ne bom bal nobenega zla, kajti ti si z menoj; tvoja šiba in tvoja opora me tolažita.⁵ Pred menoj pripravljaš mizo, v prisotnosti mojih sovražnikov. Mojo glavo maziliš^y z oljem, moja čaša prekipeva.⁶ Zagotovo me bosta dobrota in usmiljenje spremljali vse dni mojega življenja, in v Gospodovi hiši bom prebival na veke.^z

Psalm 24

Davidov psalm.

¹ Zemlja je Gospodova in njena polnost, zemeljski [krog] in tisti, ki prebivajo na njem.^a ² Kajti utemeljil ga je na morjih in ga osnoval na tokovih.

³ Kdo se bo povzpel na Gospodovo goro? Ali kdo bo stal na njegovem svetem prostoru?^b ⁴ Kdor bima čiste roke in nedolžno srce, kdor svoje duše ni povzdignil k praznim rečem niti ni varljivo prisegel.^c ⁵ Prejel bo blagoslov od Gospoda in pravičnost od Boga rešitve svoje duše.^d To je rod tistih, ki ga iščejo, ki iščejo tvoje obliče, oh Jakob.^e Sela.

Vzdignite svoje glave, oh ve velika vrata in bodite dvignjene, ve večna vrata, in vstopil bo Kralj slave.^f Kdo je to, Kralj slave? Gospod, močan in mogočen, Gospod, mogočen v bitki.^g Vzdignite svoje glave, oh ve velika vrata, celo dvignite jih, ve večna vrata in vstopil bo Kralj slave.^h Kdo je ta Kralj slave? Gospod nad bojevniki, on je Kralj slave. Sela.

Psalm 25

Davidov psalm.

¹ K tebi, oh Gospod, vzdigujem svojo dušo.ⁱ ² Oh moj Bog, jaz zaupam vate. Naj ne bom osramočen, naj moji sovražniki ne slavijo zmage nad menoj.^j ³ Da, naj ne bo osramočen nihče, ki čaka nate. Naj bodo osramočeni, ki se pregrešijo brez razloga.^k ⁴ Pokaži mi svoje poti, oh Gospod,

Ko se izležejo, ostanejo pod materino zaščitno lupino, tako da se lahko mladički nekaj dni hranijo z živim telesom matere. Po nekaj dneh, ko so mladiči sposobni skrbeti zase, mati črv pogine in njeno telo izloči škrlatno barvo, ki obarva les, na katerega je pritrjena, in tudi njene mladiče. Le-ti ostanejo škrlatno obarvani vse življenje. Tri dni po materini smrti njeno telo izgubi škrlatno barvo in se spremeni v belo. Četrти dan se rep materinega črva dvigne in njeno glavo in tvori telo v obliki srca, ki ni več škrlatno, ampak se je spremenilo v snežno bel vosek, ki je videti kot zaplata volne na drevesu ali ograji. Nato se začne luščiti in padati na tla kot sneg. Telo in lupina črva, ki sta še vedno rdeča in pritrjena na drevo, se postregata, posušita in zmeljeta v prah in uporabita za izdelavo kraljevske rdeče barve, naravnega barvila škrlatne barve. Z njim so barvali duhovniška oblačila. Voščeni material se uporablja za izdelavo visokokakovostnega šelaka, ki se na Bližnjem vzhodu uporablja kot ohranjevalnik lesa. Ostanki črva se uporabljam tudi v zdravilih, ki pomagajo pri uravnavanju bitja človeškega srca.]

ⁿ 22,7: *Namrdnejo*: hebr. odprejo.

^o 22,8: *Zaupal*...: hebr. Sebe je valil na.

^p 22,8: *glede*...: ali, če se on razveseljuje v njem.

^q 22,9: *Oblikoval*...: ali, Čuval si me na varnem.

^r 22,11: *nikogar*: hebr. niti pomočnika.

^s 22,13: *S*...: hebr. Svoja usta so odpirali zoper mene.

^t 22,14: *izpahnjene*: ali, razdvojene.

^u 22,20: *ljubljeno*: hebr. edino.

^v 22,20: *močjo*...: hebr. pasjo roko.

^w 23,2: *zelenih*...: hebr. pašnikih nežne trave.

^x 23,2: *mirnih*...: hebr. vodah spokojnosti.

^y 23,5: *maziliš*: hebr. odebeliš.

^z 23,6: *na veke*: hebr. do dolžine dni.

^a 24,1: [Leta 1017 pr. Kr.]

^b 24,4: *Kdor*...: hebr. Čistoča rok.

^c 24,6: *Jakob*: ali, Bog Jakobov.

úci me svojih stezá.⁵ Vodi me v svoji resnici in me úci, kajti ti si Bog rešitve moje duše, nate čakam ves dan.⁶ Spomni se, oh Gospod, svojih dnežnih usmiljenj in svojih ljubečih skrbnosti, kajti bile so vedno, od davnine.⁷ Ne spominjam se grehov moje mladosti niti mojih prestopkov. Glede na svoje usmiljenje se me spominjam zaradi svoje dobrote, oh Gospod.

⁸ Dober in pošten je Gospod, zato bo grešnike učil na poti.⁹ Krotke bo usmerjal na sodbo in krotke bo učil svojo pot.¹⁰ Vse Gospodove steze so usmiljenje in resnica do teh, ki se držijo njegove zaveze in njegovih pričevanj.¹¹ Zaradi svojega imena, oh Gospod, odpusti mojo krivičnost, kajti ta je velika.¹² Kakšen človek je ta, ki se boji Gospoda? Njega bo on učil na poti, ki jo bo on izbral.¹³ Njegova duša bo prebivala sproščeno in njegovo seme bo podedovalo zemljo.¹⁴ Gospodova skrivnost je s tistimi, ki se ga bojijo in pokazal jim bo svojo zavezko.

¹⁵ Moje oči so vedno v smeri Gospoda, kajti moja stopala bo on potegnil giz mreže.¹⁶ Obrni se k meni in se me usmili, kajti zapuščen sem in prizadet.¹⁷ Težave mojega srca so se povečale. O, osvobodi me iz moje stiske.¹⁸ Poglej na mojo žalost in mojo bolečino in odpusti vse moje grehe.¹⁹ Preudari moje sovražnike, kajti mnogo jih je in sovražijo me s krutim sovraštrom.²⁰ Oh varuj mojo dušo in me osvobodi. Naj ne bom osramočen, kajti svoje zaupanje polagam vate.²¹ Naj me ohranjata neokrnjenost in poštenost, kajti jaz čakam nate.²² Odkupi Izraela, oh Bog, iz vseh njegovih težav.

Psalm 26

Davidov psalm.

¹ Sodi me, oh Gospod, kajti hodil sem v svoji neokrnjenosti. Zaupal sem tudi v Gospoda, zato ne bom zdrsnil.² Preišči me, oh Gospod in preizkusi me; preizkus mojo notranjost in moje srce.³ Kajti tvoja ljubeča skrbnost je pred mojimi očmi in hodil sem v tvoji resnici.⁴ Nisem se usedal z domišljavimi osebami niti ne bom vstopal s hinavci.⁵ Sovražil sem skupnost hudodelcev in z zlobnimi ne bom sedel.

⁶ V nedolžnosti si bom umival roke; tako bom hodil okoli tvojega oltarja, oh Gospod,⁷ da bom lahko razglašal z glasom zahvaljevanja in pripovedoval o vseh tvojih čudovitih delih.⁸ Gospod, ljubil sem prebivališče tvoje hiše in kraj, kjer prebiva tvoja čast.⁹ Ne zbiraj jmoje duše z grešniki niti mojega življenja s krvolčnimi kljudmi.¹⁰ V čigar rokah je vragolija, njihova desnica pa je polna podkupnin.¹¹ Toda kar se mene tiče, jaz bom hodil v svoji neokrnjenosti. Odkupi me in bodi mi usmiljen.¹² Moje stopalo stoji

25,6: Ps 103,17
25,6: Ps 106,1
25,6: Ps 107,1
25,6: Jer 33,3
25,14: Prg 3,32
26,2: Ps 7,10
26,4: Ps 1,1
27,1: Ps 118,6
27,1: Mih 7,8
27,3: Ps 3,6
27,11: Ps 25,4
27,11: Ps 86,11
27,11: Ps 119
27,14: Ps 31,35
27,14: Iz 25,9
27,14: Hab 2,3
28,1: Ps 143,7
28,3: Ps 12,3
28,3: Jer 9,8

na ravnem kraju. V skupnostih bom blagoslavljal Gospoda.

Psalm 27

Davidov psalm.

¹ Gospod je moja svetloba in rešitev moje duše, koga bi se bal? Gospod je moč mojega življenja; pred kom bom prestrašen?² Kadar so prišli nadme zlobni, celo moji sovražniki in moji nasprotniki, da pozro moje meso, so se spotaknili in padli.³ Čeprav bi se zoper mene utaborila vojska, se moje srce ne bo balo. Četudi bi se zoper mene dvignila vojna, bom jaz pri tem zaupljiv.⁴ Eno stvar sem žezel od Gospoda, to hočem doseči, da bom lahko prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja, da zrem Gospodovo lepoto in da poizvedujem v njegovem templju.⁵ Kajti v času stiske me bo skril v svojem paviljonu. Skril me bo v skrivnosti svojega šotorskega svetišča, postavil me bo na skalo.⁶ Sedaj bo moja glava povzdignjena nad moje sovražnike okoli mene, zato bom v njegovem šotorskem svetišču daroval žrtvovanje radosti;⁷ pel bom, da prepeval bom hvalnice Gospodu.

⁷ Poslušaj, oh Gospod, ko klicem s svojim glasom. Tudi nad menoj imej usmiljenje in mi odgovori.⁸ § Ko praviš: »Išcite moje obliče,« ti je moje srce reklo: »Tvoje obliče, Gospod, bom iskal.«⁹ Ne skrivaj svojega obličja daleč od mene, svojega služabnika ne odslovi v jezi. Bil si moja pomoč; ne zapusti me niti se me ne odpovej, oh Bog rešitve moje duše.¹⁰ Ko me moj oče in moja mati zapustita, potem me bo Gospod pobral.^{q11} Uči me svoje poti, oh Gospod in vodi me po ravni stezi, zaradi mojih sovražnikov.¹² Ne izroči me volji mojih sovražnikov, kajti krive priče so vstale zoper mene in takšni, ki izdihujejo krutost.¹³ § Oslabil sem, razen če sem veroval, da vidim Gospodovo dobroto v deželi živih.¹⁴ Čakaj na Gospoda, bodi odločnega poguma in okreplil bo tvoje srce. Čakaj, pravim, na Gospoda.

Psalm 28

Davidov psalm.

¹ K tebi hočem klicati, oh Gospod, moja skala, ne bodi molčeč do mene, da ne bi, če boš do mene molčeč, postal podoben tem, ki gredo dol v jamo.² Prisluhni glasu mojih poniznih prošenj, ko klicem k tebi, ko svoje roke dvigujem k tvojemu svetemu oraklju.³ Ne odtegni me proč z zlobnimi in z delavci krivičnosti, ki svojim bližnjim govorijo mir, toda v njihovih srcih je vragolija.⁴ Daj jim glede na njihova dejanja in glede na zlobnost njihovih prizadevanj. Daj jim po delu njihovih

^d 25,6: *svojih*...: hebr. svoje notranjosti.

^e 25,13: *prebivala*...: hebr. prenočevala v dobroti.

^f 25,14: *pokazal*...: ali, njegove zaveze, da jih primora, da jo poznajo.

^g 25,15: *potegnil*: hebr. privadel.

^h 25,19: *krutim*...: hebr. sovraštrom nasilja.

ⁱ 26,8: *kjer*...: hebr. šotorsko svetišče tvoje časti.

^j 26,9: *Ne zbiraj*: ali, Ne vzemi.

^k 26,9: *s krvolčnimi*...: hebr. z ljudmi iz krvi.

^l 26,10: *polna*...: hebr. napolnjena s podkupninami.

^m 27,2: *prišli*...: hebr. se zoper mene približali.

ⁿ 27,4: *lepoto*: ali, veselje.

^o 27,6: *radosti*: hebr. klicanja.

^p 27,8: *Ko... ali, Moje srce ti je reklo*: »Naj moje obliče išče tvoje obliče« itd.

^q 27,10: *pobral*...: hebr. zbral.

^r 27,11: *ravni*...: hebr. poti enostavnosti.

^s 27,11: *mojih*...: hebr. tistih, ki me opazujejo.

^t 28,1: *do mene*: hebr. od mene.

^u 28,2: *tvojemu*...: ali, oraklju tvojega svetišča.

rok, povrni jim njihovo plačilo.⁵ Ker ne upoštevajo Gospodovih del niti delovanja njegovih rok, jih bo uničil in jih ne bo zgradil.

⁶ Blagoslovjen *bodi* Gospod, ker je uslišal glas mojih ponižnih prošenj.⁷ Gospod *je* moja moč in moj ščit, moje srce je zaupalo vanj in pomagano mi je. Zato se moje srce silno razveseljuje in s svojo pesmijo ga bom hvalil.⁸ Gospod *je* njihova ^vmoč in on *je* rešilna ^wmoč svojemu maziljencu.⁹ Reši svoje ljudstvo in blagoslavljaj svojo dediščino, tudi pasi ^xjih in dvigni jih na veke.

Psalm 29

Davidov psalm.

¹ § Dajajte Gospodu, oh vi mogočni, ^ydajajte Gospodu slavo in moč.² Dajajte Gospodu slavo, ^zprimerno njegovemu imenu, obožujte Gospoda v lepoti ^asvetosti.³ Glas Gospodov *je* nad vodami. Bog slave grmi. Gospod *je* nad mnogimi ^bvodami.⁴ Glas Gospodov *je* močan, ^cglas Gospodov *je* poln ^dveličanstva.⁵ Glas Gospodov lomi cedre, da, Gospod lomi libanonske cedre.⁶ § Dela jih tudi, da poskakujejo kakor tele, Libanon in Sirjón kakor mlad samorog.⁷ Glas Gospodov razdeljuje ^eplamene ognja.⁸ Glas Gospodov trese divjino, Gospod trese kadéško divjino.⁹ Glas Gospodov dela košutam, da povržejo ^fin odkriva gozdove. V njegovem templju vsakdo ^ggovori o *njegovi* slavi.¹⁰ Gospod sedi na potopu, da, Gospod sedi, Kralj na veke.¹¹ Gospod bo dal svojemu ljudstvu moč, Gospod bo svoje ljudstvo blagoslovil z mirom.

Psalm 30

Psalm ^hin pesem ob posvetitvi Davidove hiše.

¹ Povzdigoval te bom, oh Gospod, kajti dvignil si me in nisi storil, da se moji nasprotniki veselijo nad menoj.² Oh Gospod, moj Bog, k tebi sem klical in ti si me ozdravil.³ Oh Gospod, moja dušo si privedel iz groba. Ohranil si me živega, da ne bi šel dol v jamo.⁴ Prepevajte Gospodu, oh vi njegovi sveti in zahvaljujte se ob ⁱspominu njegove svetosti.⁵ Kajti njegova ^jjeza *ostaja samo* trenutek, v njegovi naklonjenosti *je življenje*. Jokanje lahko vztraja za *[eno]* noč, ^ktoda radost ^l*prihaja* zjutraj.

⁶ V svojem uspevanju ^msem rekel: »Nikoli ne bom omajan.«⁷ Gospod, po svoji naklonjenosti si storil, ⁿda moja gora trdno stoji. Skril si svoje obličeje ⁱⁿ sem bil zaskrbljen.⁸ K tebi sem klical, oh Gospod in h Gospodu sem naredil ponižno prošnjo.⁹ »Kakšna korist je v moji krvi, ko pojdem dol v

jamo? Mar te bo hvalil prah? Bo ta oznanjal tvojo resnico?¹⁰ Prisluhni, oh Gospod in usmili se me. Gospod, bodi moj pomočnik.«¹¹ Ti si zame obrnil moje žalovanje v ples. Odložil si mojo vrečevino in me opasal z veseljem,¹² z namenom, da lahko *moja* slava ^otebi poje hvalnico in ne bo molčeča. Oh Gospod, moj Bog, zahvaljeval se ti bom na veke.

Psalm 31

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Vate, oh Gospod, polagam svoje trdno upanje; naj ne bom nikoli osramočen, osvobodi me v svoji pravičnosti.² Nagni k meni svoje uho, naglo me osvobodi. Bodi moja ^Pčvrsta skala, za hišo obrambe, da me rešiš.³ Kajti *ti si* moja skala in moja trdnjava, zato me vodi zaradi svojega imena in me usmerjaj.⁴ Potegni me iz mreže, ki so jo na skrivnem položili zame, kajti *ti si* moja moč.⁵ V tvojo roko izročam svojega duha. Odkupil si me, oh Gospod, Bog resnice.⁶ Sovražil sem tiste, ki se ozirajo za lažnimi ničevostmi, toda jaz zaupam v Gospoda.⁷ Vesel bom in se radoval v tvojem usmiljenju, kajti preudaril si mojo težavo, v stiskah si spoznal mojo dušo⁸ in me nisi zaprl v roko mojegasovražnika. Moja stopala si postavil na velik prostor.

⁹ Usmili se me, oh Gospod, kajti v stiski sem. Moje oko je použito z žalostjo, *da*, moja duša in moj trebuh.¹⁰ Kajti moje življenje je iztrošeno z žalostjo in moja leta z vzdihovanjem. Moja moč slabí zaradi moje krivičnosti in moje kosti so použite.¹¹ Bil sem graja med vsemi svojimi sovražniki, toda še posebej med svojimi bližnjimi in strah svojim znancem. Tisti, ki so me videli zunaj, so pobegnili pred menoj.¹² Pozabljen sem, kakor je mrtev človek hitro pozabljen iz uma.^q Podoben sem razbiti ^rposodi.¹³ Kajti slišal sem obrekovanje mnogih. Strah *je bil* na vsaki strani. Medtem ko so se skupaj posvetovali zoper mene, so snovali, da vzamejo moje življenje.¹⁴ Toda jaz sem zaupal vate, oh Gospod. Rekel sem: »Ti *si* moj Bog.«¹⁵ Moji časi so v tvoji roki. Osvobodi me pred roko mojih sovražnikov in pred tistimi, ki me preganjajo.¹⁶ Stóri, da tvoj obraz zasije nad tvojim služabnikom. Reši me zaradi svojega usmiljenja.¹⁷ Naj ne bom osramočen, oh Gospod, kajti klical sem k tebi. Naj bodo zlobni osramočeni *in* naj bodo molče ^sv grobu.¹⁸ Naj bodo utišane lažnive ustnice, ki ponosno in zaničljivo govorijo boleče ^tstvari zoper pravičnega.

¹⁹ O, kako velika *je* tvoja dobrota, ki si jo prihranil za tiste, ki se te bojijo, *ki* si jo izvršil

29,6: 5 Mz 3,9

30,9: Ps 6,6

30,9: Ps 88,11

30,9: Ps 115,17

31,1: Ps 22,5

31,1: Iz 49,23

31,5: Lk 23,46

31,19: Iz 64,4

31,19: 1 Kor 2,9

^h 30,0: [Leta 1042 pr. Kr.]

ⁱ 30,4: *ob*...: ali, v spomin.

^j 30,5: *njegova*...: hebr. v njegovi jezi je samo trenutek.

^k 30,5: *za [eno noč]*: hebr. zvečer.

^l 30,5: *radost*: hebr. petje.

^m 30,6: *uspevanju*: hebr. prepevanju.

ⁿ 30,7: *storil*...: hebr. oskrbel moč za mojo goro.

^o 30,12: *moja slava*: to je, moj jezik, ali, moja duša.

^p 31,2: *moja*...: hebr. mi za skalomoči.

^q 31,12: [uma: hebr. srca.]

^r 31,12: *razbiti*...: hebr. posodi, ki propada.

^s 31,17: *molče*...: ali, odsekani za grob.

^t 31,18: *boleče*...: hebr. trdo stvar.

^v 28,8: *njihova*: ali, njegova.

^w 28,8: *rešilna*...: hebr. moč rešitve duše.

^x 28,9: *pasi*: ali, usmerjaj.

^y 29,1: *mogočni*: hebr. sinovi mogočnih.

^z 29,2: *slavo*...: hebr. čast njegovemu imenu.

^a 29,2: *lepoti*...: ali, njegovem veličastnem svetišču.

^b 29,3: *mnogimi*: ali, velikimi.

^c 29,4: *močan*: hebr. v moči.

^d 29,4: *poln*...: hebr. v veličanstvu.

^e 29,7: *razdeljuje*: hebr. izpodriva.

^f 29,9: *povržejo*: ali, so v bolečini.

^g 29,9: *vsakdo*...: ali, vsak njegov košček razglaša njegovo slavo.

tistim, ki zaupajo vate pred človeškimi sinovi!¹ ²⁰Pred ponosom ljudi jih boš skril v zatišju svoje prisotnosti. Pred prepirom jezikov jih boš skrivaj varoval v paviljonu.²¹ Blagoslovjen *bodi* Gospod, kajti pokazal mi je svojo čudovito prijaznost v utrjenem ^umestu.²² Kajti v svoji naglici sem rekel: »Iztrebljen sem izpred tvojih oči.« Vendar si slišal glas mojih ponižnih prošenj, ko sem kljal k tebi.²³ Oh ljubite Gospoda, vsi vi njegovi sveti, *kajti* Gospod ohranja zveste in obilno povrača tistem, ki ravna ponosno.²⁴ § Bodite odločnega poguma in vaša srca bo okrepil vsem vam, ki upate v Gospoda.

Psalm 32

Davidov psalm, ^vpouk.

¹ Blagoslovjen je tisti, čigar prestopek je oproščen, čigar greh je pokrit. ² Blagoslovjen je človek, ki mu Gospod ne pripisuje krivičnosti in v čigar duhu ni zvijače. ³ Ko sem molčal, so se moje kosti postarale zaradi mojega kričanja ves dan. ⁴ Kajti dan in noč je bila tvoja roka težka nad menoj. Moja vlažnost je obrnjena v poletno sušo. Sela. ⁵ Priznal sem ti svoj greh in svoje krivičnosti nisem prikrival. Rekel sem: »Svoje prestopke bom priznal Gospodu,« in ti odpuščaš krivičnost mojega greha. Sela. ⁶ Kajti tako bo k tebi molil vsak, kdor je bogaboječ, v času, ko ^wse daješ najti. Zagotovo mu v poplavah velikih vodá oni ne bodo prišli blizu.

⁷ Ti si moje skrivališče, ohranil me boš pred stiskom, naokoli me boš obdal s pesmimi osvoboditve. Sela.

⁸ Poučil te bom in te učil na poti, po kateri bo šel. Usmerjal ^xte bom s svojim očesom. ⁹ Ne bodite kakor konj ali kakor mula, ki nimata razumevanja, čigar gobca se mora držati z žvalo in uzdo, da se ti ne približata.¹⁰ Mnoge bridkosti *bodo* zlobnemu, toda kdor zaupa v Gospoda, ga bo obdajalo usmiljenje.

¹¹ Bodite veseli v Gospodu in veselite se, vi pravični. Vzklikajte od veselja vsi vi, ki ste iskreni v srcu.

Psalm 33

¹ Veselite se v Gospodu, oh vi pravični, *kajti* hvala je ljubka iskrem. ² Hvalite Gospoda s harfo, prepevajte mu s plunko *in* glasbilom desetih strun. ³ Prepevajte mu novo pesem, igrajte vešče z glasnim zvokom. ⁴ Kajti Gospodova beseda je pravilna in vsa njegova dela so *narejena* v resnici. ⁵ On ljubi pravičnost in sodbo. Zemlja je polna Gospodove ^ydobrote. ⁶ Nebo je bilo narejeno z Gospodovo besedo in vsa njegova vojska z dihom njegovih ust.⁷ Morske vode zbira skupaj kakor kup, globine shranjuje v skladisčih. ⁸Naj se vsa zemlja boji Gospoda. Naj vsi prebivalci zemeljskega [kroga] stojijo v strahospoštovanju pred njim. ⁹Kajti spregovoril je in bilo je *narejeno*, zapovedal je in je trdno stalo.¹⁰ Gospod uničuje ^znamere poganov. Načrte ljudstva dela brez učinka.¹¹ Gospodove

31,24: Ps 27,14
32,1: Rim 4,7
32,2: [Rim 4,8]
32,5: Prg 28,13
32,5: Iz 65,24
32,5: 1 Jn 1,9
32,7: Ps 9,10
32,9: Prg 26,3
32,9: [Prg 4,5]
32,9: [Prg 6,32]
33,5: Ps 119,64
33,6: 1 Mz 1,6-7
33,8: [Iz 40,22]
33,10: Iz 19,3
33,11:
Prg 19,21
33,11: Iz 46,10
33,12: Ps 65,4
33,12: Ps
144,15
33,18: Job 36,7
33,18:
Job 34,14
33,18:
1 Pet 3,12
34,0: 1 Sam
21,11
34,12:
1 Pet 3,10
34,15: Job 36,7
34,15: Ps 33,18
34,15:
1 Pet 3,12

namere ostanejo večno, misli njegovega srca vsem ^arodovom.

¹² Blagoslovjen je narod, čigar Bog je Gospod in ljudstvo, ki ga je izbral za svojo lastno dediščino. ¹³ Gospod gleda z neba, ogleduje vse človeške sinove. ¹⁴ Iz kraja svojega prebivališča gleda na vse prebivalce zemlje.¹⁵ Prav tako oblikuje njihova srca, preudarja vsa njihova dela. ¹⁶ Noben kralj ni rešen z množičnostjo vojske, mogočen človek ni osvobojen z veliko močjo.¹⁷ Konj je jalova stvar za varnost niti s svojo veliko močjo ne bo *nikogar* osvobodil.¹⁸ Glej, Gospodovo oko je nad temi, ki se ga bojijo, nad temi, ki upajo v njegovo usmiljenje,¹⁹ da njihovo dušo osvobodi pred smrtjo in da jih v lakoti ohrani žive.²⁰ Naša duša čaka na Gospoda, on je naša pomoč in naš ščit.²¹ Kajti naše srce se bo veselilo v njem, ker smo zaupali v njegovo sveto ime.²² Naj bo tvoje usmiljenje na nas, oh Gospod, prav tako kakor mi zaupamo vate.

Psalm 34

Davidov psalm, ko je spremenil svoje obnašanje pred Abimélehom; ^b ki ga je spodil in je odšel.

¹ Ob vseh časih bom blagoslavljal Gospoda, njegova hvala bo nenehno na mojih ustih.² Moja duša bo storila svoje bahanje v Gospodu. Ponižni bodo *o tem* slišali in bodo veseli.³ Oh poveličujte z menoj Gospoda in skupaj poveličujmo njegovo ime.⁴ Iskal sem Gospoda in me je uslišal ter me osvobodil pred vsemi mojimi strahovi.⁵ Pogledali so k njemu in bili ^cožarjeni in njihovi obrazi niso bili osramočeni.⁶ Ta revež je zajokal in Gospod *ga* je uslišal ter ga rešil pred vsemi njegovimi težavami.⁷ Gospodov angel tabori okoli teh, ki se ga bojijo in jih osvobaja.⁸ Oh okusite in vidite, da je Gospod dober. Blagoslovjen je človek, *ki* zaupavaj. ⁹ Oh bojte se Gospoda, vi njegovi sveti, *kajti* nič ne manjka tem, ki se ga bojijo.¹⁰ Mladim levom primanjkuje in trpijo lakoto, toda tistem, ki iščejo Gospoda, ne bo manjkala nobena dobra *stvar*.

¹¹ Pridite, otroci, prisluhnite mi. Strahu Gospodovega vas bom učil.¹² Kakšen človek je tisti, ki želi življenje *in* ljubi *mnoge* dneve, da bi lahko videl dobro?¹³ Zadržuj svoj jezik pred zlom in svoje ustnice od govorjenja zvijače.¹⁴ Odidi od zla in delaj dobro, išči mir in ga zasleduj.¹⁵ Gospodove oči so na pravičnih in njegova ušesa so *odprta* k njihovemu klicanju.¹⁶ Gospodovo obličeje je zoper te, ki delajo zlo, da z zemlje iztrebi spomin na njih.¹⁷ *Pravični* kličejo in Gospod uslišuje ter jih osvobaja iz vseh njihovih stisk.¹⁸ Gospod je blizu tem, ^dki so zlomljene srca in rešuje takšne, ki so skesanega ^eduha.¹⁹ Mnoge so stiske pravičnega, toda Gospod ga osvobaja iz njih vseh.²⁰ Varuje vse njegove kosti niti ena izmed njih ni zlomljena.²¹ Zlo bo pokončalo zlobnega in tisti, ki sovražijo pravične, bodo zapuščeni.^{f22} Gospod odkupuje dušo svojih služabnikov in nobeden od teh, ki

^u 31,21: *utrjenem*: ali, ograjenem.

^v 32,0: *psalm*...: ali, Davidov psalm dajanja navodil.

^w 32,6: *ko*...: hebr. spoznavanja.

^x 32,8: *Usmerjal*...: hebr. Svetoval ti bom, moje oko bo nad teboj.

^y 33,5: *Gospodove*...: ali, Gospodovega usmiljenja.

^z 33,10: *uničuje*: hebr. onemogača.

^a 33,11: *vsem*...: hebr. iz roda v rod.

^b 34,0: *Abimélehom*: ali, Ahíšem.

^c 34,5: *bili*...: ali, se ulili k njemu.

^d 34,18: *tem*...: hebr. zlomljenim v srcu.

^e 34,18: *skesanega*...: hebr. skesani v duhu.

^f 34,21: *zapuščeni*: ali, krivi.

Psalm 35

Davidov psalm.

¹ Zagovarjaj *mojo pravdo*, oh Gospod, s temi, ki se prepirajo z menoj. Bori se zoper te, ki se borijo zoper mene. ² Zgrabi za ščit in majhen ščit ter se dvigni v mojo pomoč. ³ Izvleci tudi sulico in zapri *pot* zoper tiste, ki me preganjajo. Moji duši reci: »Jaz *sem* rešitev tvoje duše.« ⁴ Naj bodo zbegani in osramočeni tisti, ki strežejo po moji duši. Naj bodo obrnjeni nazaj in privedeni v zmedenost tisti, ki snujejo mojo bolečino. ⁵ Naj bodo kakor pleve pred vетrom. Naj *jih* preganja Gospodov angel. ⁶ Naj bo njihova pot temna ^hin spolzka in naj jih preganja Gospodov angel. ⁷ Kajti brez razloga so svojo mrežo skrili zame v jamo, *ki* so jo brez razloga izkopali za mojo dušo. ⁸ Naj nadenj ⁱnenadoma pride uničenje in naj ga ujame njegova mreža, *ki* jo je nastavil, naj pade v točno takšno uničenje. ⁹ Moja duša pa bo radostna v Gospodu, veselila se bo v njegovi rešitvi duše. ¹⁰ Vse moje kosti bodo rekle: »Gospod, kdo *je* podoben tebi, ki osvobajaš reveža pred tistim, ki je zanj premočan, da, reveža in pomoči potrebnega pred tistim, ki ga pleni?«

¹¹ Vstale so krive jpriče, k moji obtožnici so položili ^kstvari, *ki* jih nisem poznal. ¹² Nagradili so me ^[z] zlom za dobro, *do* plenjenja ^lmoje duše. ¹³ Toda kar se mene tiče, ko so bili bolni, *so* ^mbila moja oblačila vrečevina. Svojo dušo sem ponižal ^ms postom in moja molitev se je vrnila v mojo lastno notranjost. ¹⁴ Védel sem se, ⁿkakor da ^oje *bil on* moj priatelj *ali* brat. Močno sem se sklonil kakor nekdo, *ki* žaluje ^aza svojo materjo. ¹⁵ Toda v moji nadlogi ^pso se veselili in se zbirali skupaj. *Da*, podleži so se zbirali zoper mene, *pa* *tega* nisem vedel, trgali so *me* in niso odnehalni, ¹⁶ s hinavskimi zasmehovalci so na pojedinah s svojimi zobmi škripali nad menoj.

¹⁷ Gospod, doklej boš gledal? Mojo dušo reši pred njihovimi uničenji, mojo ljubljeno ^qpred levi. ¹⁸ Zahvaljeval se ti bom v veliki skupnosti. Hvalil te bom med mnogimi ^rljudmi. ¹⁹ Naj se tisti, *ki* so moji sovražniki, ne veselijo krivično ^snad menoj *niti* naj ne mežikajo z očesom tisti, *ki* me sovražijo brez razloga. ²⁰ Kajti ne govorijo miru, temveč snujejo varljive zadeve zoper *tiste*, *ki* so v deželi mirni. ²¹ Da, svoja usta so široko odprli proti meni *in* rekli: »Aha, aha, naše oko je *to* videlo.« ²² To si videl, oh Gospod. Ne molči. Oh Gospod, ne bodi daleč od mene. ²³ Razvnemi se in prebudi se na mojo sodbo, celó za mojo zadevo, moj Bog in moj Gospod. ²⁴ Sodi me, oh Gospod, moj Bog, glede na

tvojo pravičnost in naj se ne veselijo nad menoj. ²⁵ Naj ne pravijo v svojih srcih: »Ah, ^ttako smo to želeti.« Naj ne pravijo: »Požrli smo ga.« ²⁶ Naj bodo osramočeni in skupaj privedeni v zmedenost tisti, *ki* se veselijo ob moji bolečini. Naj bodo tisti, *ki* se poveličujejo zoper mene, oblečeni z nečastjo in sramoto. ²⁷ Naj tisti, *ki* podpirajo mojo pravično ^uzadevo, vzklakajo od veselja in bodo veseli. Da, naj nenehno govorijo: »Naj bo poveličan Gospod, *ki* ima veselje v uspevanju svojega služabnika.« ²⁸ Moj jezik pa bo ves dan govoril o tvoji pravičnosti *in* o tvoji hvali.

Psalm 36

*Vodji glasbenikov, psalm Davida,
Gospodovega služabnika.*

¹ § Prestopek zlobnega znotraj mojega srca pravi, *da* pred njegovimi očmi ni Božjega strahu. ² Kajti v svojih lastnih očeh si laska, dokler ^vse ne najde njegova krivičnost, da je vreden sovraštva. ³ Besede iz njegovih ust *so* krivičnost in prevara. Prenehal je biti moder *in* delati dobro. ⁴ Na svoji postelji snuje vragolijo, ^wpostavlja se na pot, *ki* ni dobra, zla ne prezira.

⁵ Tvoje usmiljenje, oh Gospod, *je* v nebesih; *in* tvoja zvestoba *segá* do oblakov. ⁶ Tvoja pravičnost *je* podobna velikim ^xgoram, tvoje sodbe *so* zelo globokoumne. Oh Gospod, ti ohranjaš človeka in žival. ⁷ Kako odlična ^yje tvoja ljubeča skrbnost, oh Bog! Zato človeški otroci svoje trdno upanje polagajo pod senco tvojih peruti. ⁸ Obilno ^zbodo nasičeni z obiljem tvoje hiše in primoral jih boš piti iz reke svojih radosti. ⁹ Kajti s teboj *je* studenec življenja, v tvoji svetlobi bomo videli svetobo. ¹⁰ Oh nadaljuj ^asvoje ljubeče skrbnosti tem, *ki* te poznajo, in svojo pravičnost do iskrenih v srcu. ¹¹ Naj proti meni ne pride stopalo ponosnega in naj me roka zlobnega ne odstrani. ¹² Tam so padli delavci krivičnosti. Podrti so in ne bodo mogli vstati.

Psalm 37

Davidov psalm.

¹ Ne razburjaj se zaradi hudodelnikov niti ne bodi nevoščljiv proti delavcem krivičnosti. ² Kajti hitro bodo posekani kakor trava in ovenijo kakor zeleno zelišče. ³ Zaupaj v Gospoda in delaj dobro, *tako* boš prebival v deželi in boš resnično ^bnahrانjen. ⁴ V Gospodu se tudi razveseljuj in dal ti bo želje tvojega srca. ⁵ Svojo pot izroči ^cGospodu, vanj tudi zaupaj in bo *to* napravil. ⁶ In tvojo pravičnost

^{35,4:} Ps 40,15

^{35,4:} Ps 70,3

^{35,5:} Job 21,18

^{35,5:} Ps 1,4

^{35,5:} Iz 29,6

^{35,5:} Oz 13,3

^{35,18:} Ps 40,11

^{35,18:} Ps 111,1

^{36,5:} Ps 57,11

^{36,5:} Ps 108,4

^{37,1:} Prg 23,17

^{37,1:} Prg 24,1

^{37,5:} Prg 16,3

^{37,5:} Mt 6,25

^{37,5:} 1 Pet 5,7

^{35,19:} *krivično*: hebr. zmotno.

^{t 35,25:} *Ah...*: hebr. Ah, ah, naša duša.

^{u 35,27:} *pravično...*: hebr. pravičnost.

^{v 36,2:} *dokler...*: hebr. da najde svojo krivičnost, da sovraži.

^{w 36,4:} *vragolijo*: ali, ničnost.

^{x 36,6:} *velikim*: hebr. Božjim.

^{y 36,7:} *odlična*: hebr. dragocena.

^{z 36,8:} *Obilno...*: hebr. Napojeni bodo.

^{a 36,10:} *nadaljuj*: hebr. raztegniti v dolžino.

^{b 37,3:} *resnično*: hebr. v resnici, ali, v stanovitnosti.

^{c 37,5:} *izroči...*: hebr. zavali na Gospoda.

^{g 34,22:} *zapuščen*: ali, kriv.

^{h 35,6:} *temna...*: hebr. tema in spolzkost.

^{i 35,8:} *nadenj...*: hebr. pride uničenje, ki se ga ne zaveda.

^{j 35,11:} *krive...*: hebr. priče krivice.

^{k 35,11:} *položili...*: hebr. me vprašali.

^{l 35,12:} *plenjenja*: hebr. prikrajšanja.

^{m 35,13:} *ponižal*: ali, prizadel.

^{n 35,14:} *Védel sem se*: hebr. Hodil sem.

^{o 35,14:} *da...*: hebr. priatelj, kakor moj brat.

^{p 35,15:} *nadlogi*: hebr. kolebavosti.

^{q 35,17:} *ljubljeno*: hebr. edino.

^{r 35,18:} *mnogimi*: hebr. močnimi.

bo razjasnil kakor svetlobo in tvojo sodbo kakor poldan.

⁷ Počivaj ^dv Gospodu in potrpežljivo čakaj nanj. Ne razburjaj se zaradi tistega, ki na svoji poti uspeva, zaradi človeka, ki povzroči, da se zgodijo zlobni naklepi. ⁸ Odnehaj z jezo in zapusti bes. Ne razburjaj se na kakršenkoli način, da bi delal zlo. ⁹ Kajti hudodelci bodo iztrebljeni, toda tisti, ki čakajo na Gospoda, bodo podedovali zemljo. ¹⁰ Kajti še kratek čas in zlobnega ne bo. Da, marljivo boš preudaril njegov kraj in ga ne bo. ¹¹ Toda krotki bodo podedovali zemljo in razveseljevali se bodo v obilju miru. ¹² Zlobni spletkari ^ezoper pravičnega in proti njemu škripa s svojimi zobmi. ¹³ Gospod se mu bo posmehoval, kajti vidi, da prihaja njegov dan. ¹⁴ Zlobni so izvlekli meč in napeli svoj lok, da podrejo revnega in pomoči potrebnega in da pobijejo tiste, ki so iskrenega vedenja. ¹⁵ Njihov meč bo predrl njihovo lastno srce in njihovi loki bodo zlomljeni. ¹⁶ Nekaj, kar ima pravičen človek, je bolje kakor bogastva mnogih zlobnih. ¹⁷ Kajti lakti zlobnih bodo zlomljeni, toda Gospod podpira pravičnega. ¹⁸ Gospod pozna dneve iskrenih in njihova dedičina bo na veke. ¹⁹ V hudem času ne bodo osramočeni in v dneh lakote bodo nasičeni. ²⁰ Toda zlobni bodo propadli in Gospodovi sovražniki bodo kakor tolšča ^fgagnjet. Použiti bodo, použiti bodo v dimu.

²¹ Zlobni si izposoja, pa ne враča, toda pravični izkazuje usmiljenje in daje. ²² Kajti tisti, ki bodo od njega blagoslovjeni, bodo podedovali zemljo. Tisti, ki bodo od njega prekleti, pa bodo iztrebljeni. ²³ Koraki dobrega moža so odrejeni ^hpo Gospodu in on se razveseljuje v njegovi poti. ²⁴ Čeprav pade, ne bo popolnoma podrt, kajti Gospod ga podpira s svojo roko. ²⁵ Bil sem mlad, sedaj pa sem star, vendar nisem videl pravičnega zapuščenega niti njegove potomce prosjačiti kruha. ²⁶ Vedno ⁱje usmiljen in posoja in njegovo seme je blagoslovljeno. ²⁷ Odidi od zla in delaj dobro in prebivaj na vékomaj. ²⁸ Kajti Gospod ljubi sodbo in ne zapušča svojih svetih; ohranjeni so za vedno, toda seme hudobnega bo iztrebljeno. ²⁹ Pravični bo podedoval deželo in za vedno prebival v njej. ³⁰ Usta pravičnega govorijo modrost in njegov jezik govorí o sodbi. ³¹ Postava njegovega Boga je v njegovem srcu niti eden izmed njegovih korakov jne bo zdrsnil. ³² Zlobni opazuje pravičnega in išče, da ga pokonča. ³³ Gospod ga ne bo prepustil v njegovo roko niti ga ne bo obsodil, ko je sojen.

³⁴ Čakaj na Gospoda, drži se njegove poti in povišal te bo, da podeduješ deželo. Ko so zlobni iztrebljeni, boš ^jti to videl. ³⁵ Videl sem zlobnega v veliki moči in razprostirati se kakor zeleno lovorjevo ^kdrevo. ³⁶ Vendar je preminil in glej, ni ga bilo. Da, iskal sem ga, toda ni ga bilo najti. ³⁷ § Zapomni si popolnega človeka in glej iskrenega,

^d 37,7: Počivaj...: hebr. Bodи molčeč do Gospoda.

^e 37,12: spletkari: ali, se uri.

^f 37,14: tiste...: hebr. pokončne iz poti.

^g 37,20: tolšča: hebr. dragocenost.

^h 37,23: odrejeni: ali, uveljavljeni.

ⁱ 37,26: Vedno: hebr. Ves dan.

^j 37,31: korakov: ali, početij.

^k 37,35: lovorjevo...: ali, drevo, ki raste na svoji lastni zemlji.

<sup>37,11: Mt 5,5
37,13: Ps 2,4</sup>

kajti konec tega človeka je mir. ³⁸ Toda prestopniki bodo skupaj uničeni in konec zlobnih bo iztrebljen. ³⁹ Toda rešitev duš pravičnih je od Gospoda, on je njihova moč v času stiske. ⁴⁰ Gospod jim bo pomagal in jih osvobodil. Osvobodil jih bo pred zlobnim in jih rešil, ker oni zaupajo vanj.

Psalm 38

Davidov psalm, da privede v spomin.

¹ Oh Gospod, ne oštevaj me v svojem besu niti me ne karaj v svojem silnem nezadovoljstvu. ² Kajti tvoje puščice trdno tičijo v meni in twoja roka me boleče pritisca. ³ Zaradi tvoje jeze na mojem mesu ni zdravja niti ni v mojih kosteh zaradi mojega greha nobenega počitka. ⁴ Kajti moje krivičnosti so presegle mojo glavo, kakor težko breme so zame pretežke. ⁵ Moje rane zaudarjajo in so okužene zaradi moje nespametnosti. ⁶ Žaskrbljen ^msem, silno sem sklonjen, ves dan hodim in žalujem. ⁷ Kajti moja ledja so napolnjena z gnušno boleznijo in zdravja ni na mojem mesu. ⁸ Slaboten sem in boleče zlomljen, vpil sem zaradi nemira v svojem srcu. ⁹ Gospod, pred teboj je vse moje hrepenenje in moje stokanje ni skrito pred teboj. ¹⁰ Moje srce trepeta, moja moč me zapušča. Glede svetlobe mojih oči, je ⁿtudi ta odšla od mene. ¹¹ Moji ljubi in moji prijatelji stojijo daleč stran od moje ^orane in moji sorodniki ^pstojo daleč stran.

¹² Tudi tisti, ki mi strežejo po življenju, zame postavljam zanke in tisti, ki iščejo mojo bolečino, govorijo pogubne stvari in si ves dan domišljajo prevare. ¹³ Toda jaz, kakor gluhi človek, nisem slišal in bil sem nem človek, ki ne odpira svojih ust. ¹⁴ Tako sem bil človek, ki ne sliši in v čigar ustih ni opominov. ¹⁵ Kajti vate ^qzaupam, oh Gospod, ti boš uslišal, ^roh Gospod, moj Bog. ¹⁶ Kajti rekel sem: »Uslisi me, da se ne bi sicer veselili nad meno. Ko moje stopalo zdrsuje, se poveličujejo proti meni.« ¹⁷ Kajti pripravljen sem, da ^sse zaustavim in moja bridkost je nenehno pred meno. ¹⁸ Kajti oznanil bom svojo krivičnost, žalosten bom zaradi svojega greha. ¹⁹ Toda moji sovražniki so živi ^tin oni so močni, in tisti, ki me krivično sovražijo, so pomnoženi. ²⁰ Tudi tisti, ki vračajo zlo za dobro, so moji nasprotniki, ker sledim stvari, ki je dobra. ²¹ Ne zapusti me, oh Gospod. Oh moj Bog, ne bodi daleč od mene. ²² Podvizaj se, da ^umi pomagaš, oh Gospod, rešitev moje duše.

Psalm 39

Vodji glasbenikov, torej Jедутúnu, Davidov psalm.

¹ Rekel sem: »Pazil bom na svoje poti, da ne bom grešil s svojim jezikom. Ko bo zlobni pred

^m 38,6: Žaskrbljen: hebr. Skrivljen.

ⁿ 38,10: je...: hebr. tudi ta ni z meno.

^o 38,11: moje...: hebr. mojega udarca.

^p 38,11: sorodniki: ali, sosedje.

^q 38,15: vate...: ali, tebe pričakujem.

^r 38,15: uslišal: ali, odgovoril.

^s 38,17: da...: hebr. za zaustavljanje.

^t 38,19: so živi...: hebr. živijo, so močni.

^u 38,22: da...: hebr. za mojo pomoč.

menoj, bom svoja usta držal z uzdo.^{v2} Bil sem nem s tišino, molčal sem, celo pred dobrim in moja bridkost je bila razvjeta. ^{w3} Moje srce je bilo vroče znotraj mene, medtem ko sem razglabljal, je zagorel ogenj, potem sem spregovoril s svojim jezikom: ⁴ »Gospod, daj mi spoznati moj konec in mero mojih dni, kolikšna je, da lahko spoznam, kako slaboten sem. ⁵ Glej, moje dneve si naredil kakor dlan in moja starost je kakor nič pred teboj. Resnično, vsak človek v svojem najboljšem stanju je povsem ničevost.« Sela. ⁶ Zagotovo vsak človek hodi v prazni podobi, zagotovo so zaman vznemirjeni. Kopiči bogastva, pa ne ve, kdo jih bo pobral.

⁷ In sedaj, Gospod, kaj [naj] pričakujem? Moje upanje je v tebi. ⁸ Osvobodi me pred vsemi mojimi prestopki. Ne naredi me [za] grajo nespametnim. ⁹ Bil sem nem, svojih ust nisem odprl, ker si ti to storil. ¹⁰ Umakni svoj udarec proč od mene. Použit sem z zamahom atvoje roke. ¹¹ Kadar za krivičnost z grajanjem korigiraš človeka, storiš, da njegova blepota shira kakor molj. Zagotovo je vsak človek ničevost. Sela. ¹² Usliši mojo molitev, oh Gospod in pazljivo prisluhnji mojemu vpitju; ob mojih solzah ne molči. Kajti jaz sem tujec s teboj in začasni prebivalec, kakor so bili vsi moji očetje. ¹³ Oh prizanesi mi, da lahko obnovim moč, preden grem naprej in ne bom več.

Psalm 40

Vodji glasbenikov. Davidov psalm.

¹ Potrpežljivo sem čakal na Gospoda in on se je nagnil k meni ter slišal moj klic. ² Privedel me je tudi iz strašne Jame, ^dven iz blatnega ila in moja stopala je postavil na skalo in utrdil moje korake. ³ V moja usta je položil novo pesem, celo hvalo našemu Bogu. Mnogi bodo to videli ter se bali in bodo zaupali v Gospoda. ⁴ Blagoslovjen je tisti človek, ki svoje trdno upanje postavlja [v] Gospoda in ne spoštuje ponosnega niti takšnega, ki odvrača k lažem. ⁵ Mnoga, oh Gospod, moj Bog, so tvoja čudovita dela, ki si jih storil in tvoje misli, ki so do nas, ne morejo biti po vrsti izračunane k tebi. Če želim oznaniti in govoriti o njih, jih je več, kakor jih je mogoče prešteti.

⁶ Klavne daritve in darovanja si nisi zaželet, odprl si mi ušesa. Žgalne daritve in daritve za greh nisi zahteval. ⁷ Potem sem rekel: »Glej! Prihajam. V zvezku knjige je zapisano o meni, ⁸ veselim se, da izpolnim tvojo voljo, oh moj Bog. Da, tvoja postava je znotraj mojega srca. ⁹ Oznanjal sem pravičnost v veliki skupnosti. Glej, svojih

39,5: Ps 62,9
39,5: Ps 144,4
39,12:
3 Mz 25,23
39,12:
1 Krn 29,15
39,12: Ps
119,19
39,12:
Heb 11,13
39,12:
1 Pet 2,11
40,6: Ps 51,16
40,6: Iz 1,11
40,6: Iz 66,3
40,6: Oz 6,6
40,6: Heb 10,5
40,6: Mt 12,7
40,14: Ps 34,5
40,14: Ps 70,3
41,9: Jn 13,18

ustnic nisem zadrževal, oh Gospod, ti veš. ¹⁰ Tvoje pravičnosti nisem skrival v svojem srcu; oznanjal sem twojo zvestobo in twojo rešitev duše. Tvoje ljubeče skrbnosti in twoje resnice nisem prikrival pred veliko skupnostjo.

¹¹ Svojih nežnih usmiljenj ne zadržuj pred meno, oh Gospod. Naj me nenehno varujeta twoja ljubeča skrbnost in twoja resnica. ¹² Kajti obkrožila so me brezstevilna zla, polatile so se me moje krivičnosti, tako da nisem zmožen pogledati kvišku. Več jih je kakor las moje glave, zato mi peša hrsc. ¹³ Bodい vesel, oh Gospod, da me osvobodiš. Oh Gospod, podvijaj se, da mi pomagaš. ¹⁴ Naj bodo hkrati osramočeni in zbegani, ki strežejo po moji duši, da jo uničijo. Naj bodo odgnani nazaj in osramočeni tisti, ki mi želijo zlo. ¹⁵ Naj bodo zapuščeni, za nagrado njihove sramote, ki mi pravijo: »Aha, aha.« ¹⁶ Naj se vsi tisti, ki te iščejo, razveselijo in bodo veseli v tebi. Naj tisti, ki ljubijo twojo rešitev duše, nenehno govorijo: »Povelican bodi, Gospod.« ¹⁷ Toda jaz sem ubog in pomoči potreben, vendarle Gospod misli name. Ti si moja pomoč in moj osvoboditelj; ne mudri se, oh moj Bog.«

Psalm 41

Vodji glasbenikov. Davidov psalm.

¹ Blagoslovjen je, kdor misli na ubogega. ⁱGospod ga bo osvobodil v času istiske. ² Gospod ga bo varoval in ga ohranil živega in blagoslovjen bo na zemlji in ti ^kga nočeš izročiti volji njegovih sovražnikov. ³ Gospod ga bo okreplil na postelji slabljenja. Zamenjal ^lboš vso njegovo posteljo v njegovi bolezni. ⁴ Rekel sem: »Gospod, bodi mi usmiljen. Ozdravi mojo dušo, kajti grešil sem zoper tebe.«

⁵ Moji sovražniki zlobno govorijo o meni: »Kdaj bo umrl in njegovo ime izgine?« ⁶ Če pride, da me vidi, govori prazne reči. Njegovo srce k sebi zbirja krivičnost; ko hodi proč od bivališča, topripoveduje. ⁷ Vsi, ki me sovražijo, skupaj šepetajo zoper mene, zoper mene snujejo mojo mbolečino. ⁸ Zla ⁿbolezen, pravijo, se ga trdno drži, in sedaj, ko leži, ne bo več vstal. ⁹ Da, moj ^olastni zaupni prijatelj, v katerega sem zaupal, ki je jedel od mojega kruha, je dvignil ^psvojo peto zoper mene. ¹⁰ Toda ti, oh Gospod, mi bodi usmiljen in me dvigni, da jim lahko poplačam. ¹¹ Po tem spoznam, da me ti podpiraš, ker moj sovražnik ne slavi zmage nad menoj. ¹² Kar se mene tiče, me podpiraš v moji neokrnjenosti in me postavljaš pred svoje obliče na veke. ¹³ Blagoslovjen bodi Gospod, Izraelov Bog, od večnosti in do večnosti. Amen in Amen.

^v 39,1: *uzdo*: hebr. uzdo, ali, nagobčnikom za svoja usta.

^w 39,2: *razvjeta*: hebr. vznemirjena.

^x 39,4: *kako...:* ali, kakšen čas imam tukaj.

^y 39,5: *vsak...:* hebr. ustaljen človek je povsem ničevost.

^z 39,6: *prazni...:* hebr. predstavi.

^a 39,10: *z zamahom*: hebr. s prepirom.

^b 39,11: *njegova...:* hebr. to česar si je želeti v njem, da se stopi proč.

^c 40,1: *Potrpežljivo...:* hebr. V čakanju sem potrpežljivo čakal.

^d 40,2: *strašne Jame*: hebr. Jame kričanja.

^e 40,5: *ne morejo...:* ali, nihče jih ne more odrediti k tebi.

^f 40,6: *odprl*: hebr. izkopal.

^g 40,8: *znotraj...:* hebr. v sredi moje notranjosti.

^h 40,12: *mi peša*: hebr. me zapušča.

ⁱ 41,1: *ubogega*: ali, slabotnega, ali, bolnega.

^j 41,1: *v času...:* hebr. na dan zla.

^k 41,2: *ti...:* ali, ne izroči ga.

^l 41,3: *Zamenjal*: hebr. Obrnil.

^m 41,7: *mojo...:* hebr. do mene zlo.

ⁿ 41,8: *Zla...:* hebr. Belálova stvar.

^o 41,9: *moj...:* hebr. človek mojega miru.

^p 41,9: *dvignil*: hebr. povečal.

Psalm 42

Vodji glasbenikov, pouk za Korahove sinove.

¹ Kakor ^rjelen hlepi ^sza vodnimi potoki, tako moja duša hrepeni po tebi oh Bog. ² Mojo dušo žeja po Bogu, po živem Bogu. Kdaj bom prišel in se pojavit pred Bogom? ³ Moje solze so mi bile hrana dan in noč, medtem ko mi nenehno pravijo: »Kje je tvoj Bog?« ⁴ Ko se spominjam teh *besed*, v sebi izlivam svojo dušo, kajti odšel sem z množico, z njimi sem šel k Božji hiši, z glasom radosti in hvale, z množico, ki je praznovala sveti dan. ⁵ Zakaj si potrta, ^toh moja duša? In *zakaj* si vznemirjena v meni? Upaj v Boga, kajti še ga ^ubom hvalil *zaradi* ^vpomoči njegovega obličja.

⁶ Oh moj Bog, moja duša je v meni potrta, zatorej se te spominjam iz jordanske in hermonske dežele, z gore ^wMicár. ⁷ Brezno kliče breznu ob zvoku tvojih vodnih tornadov. Vsi tvoji valovi in tvoji veliki valovi so šli čezme. ⁸ *Vendar* bo Gospod podnevi zapovedal svoji ljubeči skrbnosti in ponoči ^{bo} njegova pesem z menoj ⁱⁿ moja molitev k Bogu mojega življenja. ⁹ Rekel bom Bogu, svoji skali: »Zakaj si me pozabil? Zakaj hodim in žalujem zaradi sovražnikovega zatiranja?« ¹⁰ *Kakor* z mečem ^{xv} moje kosti me grajajo moji sovražniki, medtem ko mi vsak dan pravijo: »Kje je tvoj Bog?« ¹¹ Zakaj si potrta, oh moja duša? In zakaj si vznemirjena znotraj mene? Upaj v Boga, kajti še bom hvalil njega, *ki je* zdravje mojega obličja in moj Bog.

Psalm 43

¹ Sodi me, ^{yoh} Bog in zagovarjaj mojo pravdo proti brezbožnemu ^znarodu. Oh osvobodi me pred varljivim ^ain nepravičnim človekom. ² Kajti ti *si* Bog moje moči. Zakaj me zavračaš? Zakaj hodim in žalujem zaradi sovražnikovega zatiranja? ³ Oh pošli svojo svetobo in svojo resnico, naj me vodita; naj me privedeta k tvoji sveti gori in k tvojim šotorskim svetiščem. ⁴ Potem bom stopil k Božjemu oltarju, k Bogu moje ^bsilne radosti; da, na harfo te bom hvalil, oh Bog, moj Bog. ⁵ Zakaj si potrta, oh moja duša? In zakaj si vznemirjena znotraj mene? Upaj v Boga, kajti še bom hvalil njega, *ki je* zdravje mojega obličja in moj Bog.

Psalm 44

Vodji glasbenikov za Korahove sinove. Pouk.

¹ S svojimi ušesi smo slišali, oh Bog, naši očetje so nam povedali, *kakšno* delo si storil v njihovih dneh, v davnih časih. ² Kako si s svojo roko napodil

^{42,3:} Ps 80,5
^{43,5:} Ps 42,6
^{43,5:} Ps 42,12
^{44,13:} Ps 79,4
^{44,14:} Jer 24,9
^{44,22:} Rim 8,36

^q 42,0: pouk...: ali, psalm, ki daje navodila za sinove itd.

^r 42,1: [Leta 1023 pr. Kr.]

^s 42,1: **hlepi**: hebr. riga.

^t 42,5: **potrta**: hebr. sključena.

^u 42,5: **ga**...: ali, se bom zahvaljeval.

^v 42,5: **zaradi**...: ali, njegova prisotnost je rešitev duše.

^w 42,6: **gore**...: ali, majhne gore.

^x 42,10: **z mečem**: ali, s klanjem.

^y 43,1: [Leta 1023 pr. Kr.]

^z 43,1: **brezbožnemu**: ali, neusmiljenemu.

pogane in naselil njih; *kako* si prizadel ljudstvo in jih pregnal. ³ Kajti dežele niso prejeli v posest s svojim lastnim mečem niti jih ni rešil njihov lastni laket, temveč tvoja desnica in tvoj laket in svetloba tvojega obličja, ker imaš do njih naklonjenost. ⁴ Ti si moj Kralj, oh Bog, zapovej osvoboditve za Jakoba. ⁵ S teboj bomo podrli svoje sovražnike. S tvojim imenom bomo pomendrali te, ki se dvigujejo zoper nas. ⁶ Kajti ne bom zaupal v svoj lok niti me ne bo rešil moj meč. ⁷ Toda ti si nas rešil pred našimi sovražniki in osramotil tiste, ki so nas sovražili. ⁸ Z Bogom se bahamo ves dan in tvoje ime hvalimo na veke. Sela.

⁹ Toda ti si nas zavrgel in nas izročil v sramoto, in z našimi vojskami ne greš naprej. ¹⁰ Delaš nas, da se pred sovražnikom obračamo nazaj, in tisti, ki nas sovražijo, plenijo zase. ¹¹ Izročil si nas kakor ovce, ^cdoločene za hrano in razkropil si nas med pogane. ¹² Zastonj ^dprodajaš svoje ljudstvo in *svojega bogastva* ne povečuješ z njihovo ceno. ¹³ Delaš nas *[za]* grajo našim sosedom, norčevanje in posmeh tem, ki so okoli nas. ¹⁴ Delaš nas *[za]* tarčo posmeha med pogani, zmajevanje z glavo med ljudstvom. ¹⁵ Moja zmedenost *je* nenehno pred menoj in pokrila me je sramota mojega obraza ¹⁶ zaradi glasu tistega, ki me graja in preklinja zaradi sovražnika in maševalca.

¹⁷ Vse to je prišlo nad nas, vendar te nismo pozabili niti s twojo zavezo nismo ravnali napačno. ¹⁸ Naše srce se ni obrnilo niti se naši ^ekoraki niso nagnili s twoje poti, ¹⁹ § čeprav si nas boleče zlomil na kraju zmajev in nas pokril s smrtno senco. ²⁰ Če smo pozabili ime svojega Boga ali iztegnili roke k tujemu bogu, ²¹ mar Bog tega ne bo razpoznał? Kajti on pozna skrivnosti srca. ²² Da, zaradi tebe smo pobijani ves dan, imajo nas kakor ovce za zakol. ²³ Žbudi se, zakaj spiš, oh Gospod? Vstani, ne zavrsi *nas* za vedno. ²⁴ Zakaj skrivaš svoj obraz *in* pozabljaš našo stisko in naše zatiranje? ²⁵ Kajti naša duša je sklonjena v prah, naš trebuh se lepi na zemljo. ²⁶ Vstani ^fza našo pomoč in nas odkupi zaradi svojih usmiljenj.

Psalm 45

Vodji glasbenikov na Lilijo, ^gza Korahove sinove, pouk, ^hpesem o ljubeznih.

¹ Moje srce narekuje ⁱdobro stvar, govorim o zadevah, ki sem jih storil glede kralja, moj jezik je pero veščega pisca. ² Pravičnejši si od človeških otrok, na tvoje ustnice je izlita milost, zato te je Bog blagoslovil na veke. ³ Ob svoje stegno opaši svoj meč, oh *najbolj* mogočni, s svojo slavo in svojim veličanstvom. ⁴ V svojem veličanstvu uspešno

^a 43,1: **varljivim**...: hebr. človekom prevare in krivičnosti.

^b 43,4: **moje**...: hebr. veselja moje radosti.

^c 44,11: **ovce**...: hebr. mesene ovce.

^d 44,12: **Zastonj**...: hebr. Brez bogastva.

^e 44,18: **naši**...: ali, naša ravnanja niso nagnila.

^f 44,26: **Vstani**...: hebr. Vzdigni pomoč za nas.

^g 45,0: [Lilija: ang. Shoshannim – ime nekega glasbenega instrumenta, po obliku najbrž podobnega liliji.]

^h 45,0: pouk: ali, z navodili.

ⁱ 45,1: **narekuje**: hebr. kipi, ali, žubori.

jahaj zaradi resnice, krotkosti *in* pravičnosti, in tvoja desnica te bo učila strašnih stvari.⁵ § Tvoje puščice *so* ostre v srcu kraljevih sovražnikov, s čimer ljudstvo pade pod teboj.

⁶ Tvoj prestol, oh Bog, *je* na veke vekov, žezlo tvojega kraljestva *je* žezlo pravičnosti.⁷ Ljubiš pravičnost in sovražiš zlobnost, zato te je Bog, tvoj Bog, mazilil z oljem veselja nad tvojimi tovariši.⁸ § Vse tvoje obleke *dišjo* po miri in aloji *ter* kasiji iz slonokoščenih palač, s čimer so te storili veselega.⁹ Kraljeve hčere *so bile* med tvojimi častitljivimi ženskami. Na tvoji desnici je stala kraljica v zlatu iz Ofírja.

¹⁰ Prisluhni, oh hči in preudari ter nagni svoje uho, pozabi tudi svoje lastno ljudstvo in hišo svojega očeta,¹¹ tako bo kralj silno hrepnel [*po*] tvoji lepoti, kajti on *je* tvoj Gospod in obožuj ga.¹² Tirska hči *bo tam z* darilom; *celó* bogati izmed ljudstva bodo milo prosili tvoje naklonjenosti.^{k₁₃} Kraljeva hči *je* vsa veličastna v notranjosti. Njeno oblačilo *je* iz vézenega zlata.¹⁴ H kralju bo priveden v oblačilu iz vezenine. Device, njene družabnice, ki ji sledijo, bodo privedene k tebi.¹⁵ Privedene bodo z veseljem in radovanjem, vstopile bodo v kraljevo palačo.¹⁶ Namesto tvojih očetov bodo tvoji otroci, ki jih lahko storis [za] prince po vsej zemlji.¹⁷ Tvojemu imenu bom storil, da se [*ga*] bo spominjalo v vseh rodovih, zato te bo ljudstvo hvalilo na veke vekov.

Psalm 46

Vodji glasbenikov za ¹Korahove sinove, pesem za soprani.^m

¹ Bog *je* naše zatočišče in moč, v stiski zelo navzoča pomoc.² Zato se ne bomo bali, četudi se bo zemlja odstranila in četudi bodo gore odnesene v sredo ⁿmorja.³ Četudi njegove vode bučijo *in* so vzburkane, četudi se z naraščanjem le-teh tresejo gore. Sela.⁴ Tam *je* reka, katere vodni tokovi bodo razveselili Božje mesto, sveti *kraj šotorskih* svetišč Najvišjega.⁵ Bog *je* v njegovi sredi, le-to ne bo omajano. Bog mu bo pomagal *in to* ^oprav zgodaj.

⁶ Pogani so besneli, kraljestva so bila premaknjena. Izustil je svoj glas, zemlja se je stopila.⁷ Gospod nad bojevniki *je* z nami, Bog Jakobov *je* naše ^pzatočišče. Sela.⁸ Pridite, glejte Gospodova dela, kakšna opustošenja je storil na zemlji.⁹ Vojnam dela, da se končajo do konca zemlje, lomi lok in sulico preseka na dvoje, bojni voz zažiga v ognju.¹⁰ Bodite mirni in védite, da sem jaz Bog. Povišan bom med pogani, povišan bom na zemlji.¹¹ Gospod nad bojevniki *je* z nami, Bog Jakobov *je* naše zatočišče. Sela.

45,6: Heb 1,8
45,8: Pp 1,3
45,9: Pp 6,8
45,9: 1 Kr 2,9
48,2: [Mt 4,8]

^j 45,4: *uspešno*...: hebr. ti uspevaj, ti jahaj.

^k 45,12: *naklonjenosti*: hebr. obliče.

^l 46,0: za...: ali, Korahovim sinovom.

^m 46,0: [soprani: hebr. Alamoth; glasbeni izraz, ki pomeni, da naj bi se pesem pela na soprani ali z ženskimi glasovi.]

ⁿ 46,2: *sredo*...: hebr. srce morij.

^o 46,5: *in to*...: hebr. ko se prikazuje jutro.

^p 46,7: *naše*...: hebr. visok kraj za nas.

^q 47,0: za...: ali, Korahovim sinovom.

^r 47,7: z: ali, vši, ki imate razumevanje.

^s 47,9: *Princi*...: ali, Prostovoljni izmed ljudstva so se zbrali k ljudstvu Abrahamovega Boga.

Psalm 47

Vodji glasbenikov, psalm za ^qKorahove sinove.

¹ Oh ploskajte [*s*] svojimi rokami, vsa ljudstva, vzklakajte Bogu z glasom zmagoslavlja.² Kajti Gospod, najvišji, *je* strašen, *on je* veliki Kralj nad vso zemljo.³ Ljudstva bo podjarmil pod nas in narode pod naša stopala.⁴ Izbral nam bo našo dediščino, odličnost Jakoba, ki ga je ljubil. Sela.

⁵ Bog se je dvignil z vzklifikom, Gospod z zvokom šofarja.⁶ Prepevajte hvalnice Bogu, prepevajte hvalnice. Prepevajte hvalnice našemu Kralju, prepevajte hvalnice.⁷ Kajti Bog *je* Kralj vse zemlje. Prepevajte hvalnice z ^razumevanjem.⁸ Bog kraljuje nad pogani. Bog sedi na prestolu svoje svetosti.⁹ Princi ^sljudstva so se zbrali skupaj, *celó* ljudstvo Abramovega Boga, kajti ščiti zemlje *pripadajo* Bogu, on je silno vzvišen.

Psalm 48

Pesem in psalm za ^tKorahove sinove.

¹ Velik *je* Gospod in silno bodi hvaljen v mestu našega Boga, *na* gori njegove svetosti.² Lepa zaradi lege ^u, radost celotne zemlje, *je* gora Sion *na* straneh severa, mesto ^vélikega Kralja.³ Bog je v njenih palačah ^wrazpoznan za zatočišče.⁴ Kajti, glej, kralji so bili zbrani, skupaj so šli mimo.⁵ Videli so *to in* tako so se čudili; bili so vznemirjeni *in* odhiteli.⁶ Tam sta jih prevzela strah *in* bolečina kakor žensko v porodnih mukah.⁷ Z vzhodnikom lomiš ladje iz Taršisa.

⁸ Kakor smo slišali, tako smo videli v mestu Gospoda nad bojevniki, v mestu svojega Boga. Bog ga bo utrdil na veke. Sela.⁹ Premišljevali smo o tvoji ljubeči skrbnosti, oh Bog, v sredi tvojega templja.¹⁰ Glede na tvoje ime, oh Bog, taka *je* tvoja hvala do koncet zemlje. Tvoja desnica je polna pravičnosti.¹¹ Naj se gora Sion veseli, naj bodo Judove hčere radostne zaradi tvojih sodb.¹² Hodite okoli Siona in ga obhodite, štejte njegove stolpe.¹³ Dobro ^voznačite njegove branike, opazujte ^wnjegove palače, da boste *to* lahko pripovedovali naslednjemu rodu.¹⁴ § Kajti ta Bog *je* naš Bog na veke vekov. On bo naš vodnik *celó* do smrti.

Psalm 49

Vodji glasbenikov, psalm za ^xKorahove sinove.

^t 48,0: za...: ali, Korahovih sinov.

^u 48,2: [lege: hebr. višine; na severnem tečaju je izjemno visoka ovira za veter. Podatek so na <https://earth.nullschool.net/> odstranili pomladi 2023, še vedno pa je viden posnetek <https://www.brighteon.com/fc8a3ecf-7b86-469e-b7fb-ea723c84e347> na kanalu Fire and Grace Church.]

^v 48,13: *Dobro*...: hebr. Svoje srce naravnajte k njegovim branikom.

^w 48,13: *opazujte*: ali, dvignite.

^x 49,0: za: ali, Korahovim sinovom.

¹ Poslušajte to, vsa ve ljudstva, pazljivo prisluhnite, vsi vi prebivalci sveta, ² § tako nizki kakor visoki, bogati in revni skupaj. ³ Moja usta bodo govorila o modrosti in premišljevanje mojega srca bo o spoznanju. ⁴ Svoje uho bom nagnil k prispodobi. Svoje mračne izjave bom razkrival na harfi. ⁵ § Zakaj naj bi se bal v dneh zla, ko me bo obdala krivičnost mojih petá?

⁶ Tisti, ki zaupajo v svoje premoženje in se bahajo z množino svojih bogastev, ⁷ nihče izmed njih ne more odkupiti svojega brata na kakršenkoli način niti Bogu dati odkupnine zanj ⁸ (kajti odkupitev njihove duše je dragocena in primanjkuje na veke), ⁹ da naj bi mirno živel na veke in ne videl trohnobe. ¹⁰ Kajti vidi, da modri može umrejo, prav tako se pogubita bedak in brutalna oseba in svoje premoženje zapustita drugim. ¹¹ Njihova notranja misel je, da bodo svoje hiše ohranili na veke in svoja bivališča za vse robove; svoja zemljišča imenujejo po svojih imenih. ¹² Kljub temu človek, ki je v časti, ne ostane; podoben je živalim, ki poginejo. ¹³ Ta njihova pot je njihova neumnost, vendor njihovo zpotomstvo odobrava njihove izjave. Sela. ¹⁴ § Kakor ovce so položeni v grob; z njimi se bo hranila smrt in iskreni bodo zjutraj imeli nad njimi oblast in njihova lepota abo požrta b v grobu, proc od njihovega bivanja.

¹⁵ Toda Bog bo mojo dušo odkupil iz oblasti groba, ^dkajti sprejel me bo. Sela. ¹⁶ Ne boj se, kadar nekdo bogatí, ko se slava njegove hiše množí, ¹⁷ kajti ko umre, ne bo ničesar odnesel. Njegova slava se ne bo spustila za njim. ¹⁸ Čeprav je, medtem eko je živel, blagoslavljal svojo dušo – ljudje te bodo hvalili, ko delaš dobro sebi. ¹⁹ Šel fbo k rodu svojih očetov; oni nikoli ne bodo videli svetlobe. ²⁰ Človek, ki je v časti, pa ne spoznava, je podoben živalim, ki poginejo.

Psalm 50

Asáfov g psalm.

¹ Mogočen Bog, celó Gospod, je spregovoril in poklical zemljo od sončnega vzhoda do njegovega zahoda. ² S Siona, popolne lepote, je zasijal Bog. ³ Naš Bog bo prišel in ne bo molčal. Ogenj bo požiral pred njim in okoli njega bo zelo viharno. ⁴ Klical bo k nebesom od zgoraj in k zemlji, da bo lahko sodil svoje ljudstvo. ⁵ »Zberite k meni moje svete, tiste, ki so z žrtvijo sklenili zavezo z menoj.« ⁶ Nebesa bodo oznanjala njegovo pravičnost, kajti sam Bog je sodnik. Sela.

⁷ »Poslušaj, oh moje ljudstvo in govoril bom, oh Izrael in pričeval bom zoper tebe. Jaz sem Bog, celó tvoj Bog. ⁸ Ne bom te grajal zaradi tvojih klavnih daritev ali tvojih žgalnih daritev, da sibile nenehno pred menoj. ⁹ Iz tvoje hiše ne bom

49,4: Mt 13,35
49,4: Ps 78,2
49,7: [Mt 20,28]
49,7: [Ef 1,7]
49,7: Flp 2,7
49,7: [1 Tim 2,6]
49,7: [Tit 2,14]
49,7: [1 Pt 1,18-19]
49,7: [1 Jn 2,2]
49,17: Job 27,19
50,12: 2 Mz 19,5
50,12: 5 Mz 10,14
50,12: Ps 24,1
50,12: Job 41,2
50,12: 1 Kor 10,23
50,12: 1 Kor 10,26
50,12: [Iz 40,22]
50,17: Rim 2,21-22
51,4: Rim 3,4
51,7: 3 Mz 14,6
51,7: 4 Mz 19,18

vzel nobenega bikca niti kozlov iz tvojih staj. ¹⁰ Kajti vsaka gozdna žival je moja in živina na tisočerih hribih. ¹¹ Poznam vso gorsko perjad in divje poljske živali so moje. ¹² Če bi bil lačen, ti ne bi povedal, kajti zemeljski [krog] je moj in njegova polnost. ¹³ Mar bom jedel meso bikov ali pil kri koz? ¹⁴ Bogu daruj zahvaljevanje in svoje zaobljube izpolni Najvišnjemu. ¹⁵ Obrni se k meni v dnevu stiske, osvobodil te bom in ti me boš proslavil.«

¹⁶ Toda zlobnemu Bogu govoril: »Kaj delaš, da oznanjaš moje zakone ali da v svoja usta jemlješ mojo zavezo? ¹⁷ Ker sovražiš poučevanje in moje besede zavračaš za seboj. ¹⁸ Ko vidiš tatu, se strinjaš z njim in si postal soudeleženec z zakonolomci. ¹⁹ Svoja usta izročaš JV in tvoj jezik snuje prevaro. ²⁰ Sediš in govorиш zoper svojega brata, obrekuješ sina svoje matere. ²¹ Te stvari si storil, jaz pa sem molčal. Mislij si, da sem bil povsem takšen kakor ti. Toda grajal te bom in jih v vrsti postavil pred tvoje oči. ²² Torej preudarite to, vi, ki pozabljate Boga, da vas ne bom raztrgal na koščke in nikogar ne bo, da osvobodi. ²³ Kdorkoli daruje hvalo, me poveličuje in tistem, ki k pravilno ureja svoje vedénje, bom pokazal Božjo rešitev duše.«

Psalm 51

Vodji glasbenikov, Davidov psalm, ko lje šel k njemu prerok Natán, po tistem, ko se je ukvarjal z Batšebo.

¹ Usmili se me, oh Bog, glede na svojo ljubečo skrbnost, glede na množino svojih nežnih usmiljenj izbriši moje prestopke. ² Temeljito me operi moje krivičnosti in me očisti mojega greha. ³ Kajti priznavam svoje prestopke in moj greh je vedno pred menoj. ⁴ Zoper tebe, tebe samega, sem grešil in storil to zlo v tvojem pogledu, da bi bil ti lahko opravičen, kadar spregovoriš in bil čist, kadar sodiš. ⁵ Glej, oblikovan sem bil v krivičnosti in v grehu me je spočela m moja mati. ⁶ Glej, želiš resnico v notranjih delih in na skritem delu mi boš storil, da spoznam modrost.

⁷ Očisti me z izopom in bom čist. Umij me in bom bolj bel kakor sneg. ⁸ Daj mi slišati radost in veselje, da se kosti, ki si jih zlomil, lahko veselijo. ⁹ Svoj obraz skrij pred mojimi grehi in izbriši vse moje krivičnosti. ¹⁰ § Ustvari v meni čisto srce, oh Bog, in prenovi pravega duha v meni. ¹¹ Ne zavrzi me izpred svoje prisotnosti in svojega svetega duha ne vzemi od mene. ¹² Obnovi mi radost svoje rešitve duše in s svojim voljnim duhom me podpiraj. ¹³ Potem bom prestopnike učil tvojih poti in grešniki bodo spreobrnjeni k tebi. ¹⁴ Osvobodi me pred krivdo prelitja krvi, oh Bog, ti Bog rešitve moje duše in moj jezik bo na glas prepeval o tvoji pravičnosti. ¹⁵ Oh Gospod,

y 49,11: za...: hebr. od roda do roda.

z 49,13: njihovo...: hebr. se njihovo potomstvo razveseljuje v njihovih ustih.

a 49,14: lepota: ali, moč.

b 49,14: požrta...: ali, grob, ki je prebivališče za vsakogar izmed njih.

c 49,15: oblasti: hebr. roke.

d 49,15: groba: ali, pekla.

e 49,18: medtem...: hebr. v svojem življenju.

f 49,19: Šel...: hebr. Duša bo šla.

g 50,0: Asáfov...: ali, Psalm za Asáfa.

h 50,11: moje: hebr. z menoj.

i 50,18: si...: hebr. tvoj delež je bil z.

j 50,19: izročas: hebr. posiljš.

k 50,23: ki...: hebr. ki urejuje svojo pot.

l 51,0: [Okoli leta 1034 pr. Kr.]

m 51,5: spočela: hebr. ogrela.

n 51,10: pravega: ali, stanovitnega.

o 51,14: krivdo...: hebr. prelivanjem krvi.

odpri moje ustnice in moja usta bodo naznanila tvojo hvalo.¹⁶ Kajti ne želiš si klavne daritve, sicer pbi ti jo dal. Ne razveseljuješ se v žgalni daritvi.¹⁷ Božje klavne daritve so zlomljen duh. Zlomljenega in skesanega srca, oh Bog, ne boš preziral.¹⁸ Po svoji dobri volji stôri dobro Sionu, pozidaj jeruzalemske zidove.¹⁹ Potem boš zadovoljen s klavnimi daritvami pravičnosti, z žgalno daritvijo in popolno žgalno daritvijo. Potem bodo na tvojem oltarju darovali bikce.

Psalm 52

Vodji glasbenikov, pouk, Davidov psalm, ko je Edómeč Doéga prišel in povedal Savlu ter mu rekel: »David je prišel v Ahimélehovo hišo.«

¹ Zakaj se bahaš z vragolijo, oh mogočen človek? Božja dobrota vztraja nenehno.² Tvoj jezik snuje vragolije, kakor ostra britev, ki dela varljivo.³ Bolj ljubiš zlo kakor dobro in laganje bolj kakor govoriti pravičnost. Sela.⁴ Ljubiš vse lakomne besede, oh ti vvarljiv jezik.⁵ Bog te bo prav tako uničil za vedno, odvedel te bo stran in izpulil iz tvojega prebivališča in izkoreninil iz dežele živih. Sela.

⁶ Tudi pravični bodo videli in se bali ter se mu posmehovali:⁷ »Glej! To je človek, ki ni storil Boga [za] svojo moč, temveč je zaupal v obilje svojega bogastva in se okreplil v svoji zlobnosti.«⁸ Toda jaz sem podoben zeleni oljki v Božji hiši. V Božje usmiljenje zaupam na veke vekov.⁹ Hvalil te bom na veke, ker si ti to storil in čakal bom na tvoje ime, kajti to je dobro pred tvojimi svetimi.

Psalm 53

Vodji glasbenikov na Mahalat. Pouk. Davidov psalm.

¹ Bedak je rekel v svojem srcu: »Ni Boga.« Izprijeni so in storili so gnušno krivičnost, nikogar ni, ki dela dobro.² Bog je pogledal z neba na človeške otroke, da vidi, če so bili katerikoli, ki so razumeli, ki so iskali Boga.³ Vsak izmed njih se je vrnil. Vsi skupaj so postali umazani; nikogar ni, ki dela dobro, ne, niti enega ni.⁴ Mar delavci krivičnosti nimajo spoznanja? Kdo požira moje ljudstvo, kakor jedo kruh, niso [pa] klícali k Bogu.⁵ V velikem strahu so bili tam, kjer ni bilo strahu, kajti Bog je razkropil kosti tistega, ki tabori zoper tebe; položil si jih v sramoto, ker jih je Bog preziral.⁶ Oh, vda bi prišla iz Siona Izraelova rešitev duš!
Ko Bog privede nazaj ujetništvo svojega ljudstva, se bo Jakob veselil in Izrael bo vesel.

51,17: Iz 57,15
51,17: Iz 66,2
53,1: Ps 14
53,1: Ps 10,4
53,1: Rim 3,16

Psalm 54

Vodji glasbenikov na Neginot, pouk, Davidov psalm, ko so prišli Zífovci in rekli Savlu: »Ali se David ne skriva z nami?«

¹ Reši me, oh Bog, po svojem imenu in sodi me s svojo močjo.² Uslisi mojo molitev, oh Bog, pazljivo prisluhnji besedam mojih ust.³ Kajti zoper mene so vstali tujci in zatiralcii strežejo po moji duši; pred seboj si niso postavili Boga. Sela.

⁴ Glej, Bog je moj pomocnik. Gospod je s tistimi, ki podpirajo mojo dušo.⁵ Mojim sovražnikom bo povrnil zlo, odreži jih v svoji resnici.⁶ Velikodušno ti bom daroval, hvalil bom tvoje ime, oh Gospod, kajti to je dobro.⁷ Kajti osvobodil me je iz vseh težav in moje oko je videlo njegovo željo na mojih sovražnikih.

Psalm 55

Vodji glasbenikov na Neginot, pouk, Davidov psalm.

¹ Pazljivo prisluhnji moji molitvi, oh Bog in ne skrij se pred mojo ponižno prošnjo.² Prisluhnji mi in me usliši. V svoji pritožbi žalujem in zganjam hrup³ zaradi glasu sovražnika, zaradi zatiranja zlobnega, kajti name mečejo krivičnost in z besom me sovražijo.⁴ Moje srce znotraj mene je boleče zaskrbljeno in strahote smrti so padle name.⁵ Strah in trepet sta prišla name in groza me je preplavila.⁶ Rekel sem: »Oh da bi imel peruti kakor golobica! Kajti potem bi odletel proč in bi bil miren.⁷ Glej, potem bi odtaval daleč proč in ostal v divjini. Sela.⁸ Pospešil bi svoj pobeg pred vetrovnim viharjem in neurjem.«

⁹ Uniči, oh Gospod in razdeli njihove jezike, kajti videl sem nasilje in prepir v mestu.¹⁰ Dan in noč hodijo okrog po njegovih zidovih. Tudi vragolija in bridkost sta v njegovi sredi.¹¹ Zlobnost je v njegovi sredi. Prevara in zvijača ne odideta iz njegovih ulic.¹² Kajti ni bil sovražnik, ki me je grajal, potem bi to lahko prenesel. Niti ni bil, kdor me je sovražil, ki se je poveličal zoper mene, potem bi se skril pred njim.¹³ Toda bil si ti, človek, moj evrtnik, moj vodnik in moj znanec.¹⁴ Skupaj sva imela prijetno namero in družno hodila v Božjo hišo.¹⁵ Naj se jih polasti smrt in naj hitro gredo dol v pekel, gkajti zlobnost je v njihovih bivališčih in med njimi.

¹⁶ Kar se mene tiče, bom klícal k Bogu in Gospod me bo rešil.¹⁷ Zvečer, zjutraj in opoldan bom molil in glasno vpil. Slišal bo moj glas.¹⁸ § V miru je osvobodil mojo dušo pred bitko, ki je bila zoper

^P 51,16: *sicer*: ali, da naj.

^q 52,4: *oh ti...:* ali, in varljiv jezik.

^r 52,5: *uničil...:* hebr. zbil.

^s 52,7: *svoji zlobnosti*: ali, svojem imetju.

^t 53,0: [Mahalat – lutnjo.]

^u 53,5: *bili...:* hebr. se bali strahu.

^v 53,6: *Oh...:* hebr. Kdo bo dal rešitev duš itd.

^w 54,0: *Vodji...:* ali, Nadzorniku.

^x 54,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^y 54,4: *moj...:* hebr. tisti, ki me opazuje.

^z 54,5: *Mojim...:* hebr. Tistim, ki me sovražijo.

^a 55,0: *Vodji...:* ali, Nadzorniku.

^b 55,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^c 55,0: [Leta 1023 pr. Kr.]

^d 55,5: *preplavila*: hebr. pokrila.

^e 55,13: *moj...:* hebr. glede na moj družbeni položaj.

^f 55,14: *Skupaj...:* hebr. Ki je omilil namero in sva.

^g 55,15: *pekel*: ali, grob.

mene, kajti mnogo jih je bilo z menoj.¹⁹ Bog bo slišal in jih prizadel, celo on, ki ostaja od davnine. Sela. Ker ^hnimajo sprememb, zato se ne bojijo Boga.²⁰ Svoje roke je iztegnil zoper tiste, ki so v miru z njim; prelomil ⁱje svojo zavezoo.²¹ Besede iz njegovih ust so bile bolj gladke kakor maslo, toda v njegovem srcu je *bila* vojna. Njegove besede so bile mehkjejše kakor olje, čeprav so *bile* izvlečeni meči.²² Svoje breme ^jvrzi na Gospoda in on te bo podpiral. Nikoli ne bo dopustil, da bi bil pravični omajan.²³ Toda ti, oh Bog, jih boš zrušil v jamo uničenja. Krvoločni ^kin varljivi ljudje ne bodo preživeli ^lpolovice svojih dni, jaz pa bom zaupal vate.

Psalm 56

*Vodji glasbenikov na tiho golobico v daljnih krajih,
^mDavidov miktám, ⁿko so ga Filistejci prijeli v Gatu.*

¹ Bodi mi usmiljen, oh Bog, kajti človek me hoče požreti, borben je, dnevno me zatira.² Moji sovražniki ^ome hočejo vsak dan požreti, kajti mnogo *jih je*, ki se borijo zoper mene, oh ti Najvišji.³ Kadar sem prestrašen, bom zaupal vate.⁴ V Bogu bom hvalil njegovo besedo, v Čoga sem položil svoje trdno upanje; ne bom se bal, kaj mi more storiti meso.⁵ Vsak dan pačijo moje besede. Vse njihove misli *so* zoper mene za zlo.⁶ Zbirajo se skupaj, skrivajo se, gledajo moje korake, ko čakajo na mojo dušo.⁷ § Ali bodo pobegnili s krivičnostjo? V svoji jezi potri ljudstva, oh Bog.

⁸ Ti pripoveduješ o mojih tavanjih. Moje solze si polagaš v svoj meh. *Mar* niso v tvoji knjigi?⁹ Ko kličem *k tebi*, potem se bodo moji sovražniki obrnili proč. To vem, kajti Bog je zame.¹⁰ V Bogu bom hvalil njegovo besedo. V Gospodu bom hvalil njegovo besedo.¹¹ V Čoga sem položil svoje trdno upanje; ne bom se bal, kaj mi lahko stori človek.¹² Tvoje zaobljube *so* nad menoj, oh Bog, povrnil ti bom hvalnice.¹³ Kajti mojo dušo si osvobodil pred smrtjo. Mar mojih stopal ne *boš* osvobodil pred padcem, da lahko hodim pred Bogom v svetlobi živih?

Psalm 57

Vodji glasbenikov, ne uničuj. ^pDavidov miktám, ^qko je pred Savlom pobegnil v votlino.

¹ Bodi mi usmiljen, oh Bog, budi mi usmiljen, kajti moja duša zaupa vate. Da, v senci tvojih peruti si bom pripravil svoje zatočišče, dokler *te* katastrofe

55,22: Ps 37,8

55,22: Mt 6,25

55,22: Lk 12,22

55,22: 1 Pet 5,7

57,0:

1 Sam 24,1

57,6: Ps 7,16

57,6: Ps 9,15

57,10: Ps 36,6

57,10: Ps 108,5

ne bodo minile.² Klical bom k Bogu najvišjemu, k Bogu, ki zame opravlja *vse stvari*.³ Poslal bo z neba in me rešil *pred* grajo ^rtistega, ki me hoče požreti. Sela. Bog bo poslal svoje usmiljenje in svojo resnico.⁴ § Moja duša *je* med levi *in* ležim *celo med* tistimi, ki so vneti z ognjem, *celo* človeškimi sinovi, katerih zobje *so* sulice in puščice ter njihov jezik oster meč.⁵ Bodi povišan, oh Bog, nad nebo, *naj* bo tvoja slava nad vso zemljjo.⁶ Pripravili so mrežo za moje korake, moja duša je sklonjena. Zame so pred menoj izkopali jamo in v katere sredo so *sami* padli. Sela.

⁷ Moje srce je trdno, oh Bog, moje srce je trdno.⁸ Prepeval bom in dajal hvalo.⁹ Zbudi se kvišku, moja slava, zbudita se plunka in harfa. Jaz *sam* se bom prebudil zgodaj.¹⁰ Hvalil te bom, oh Gospod, med ljudstvom, prepeval ti bom med narodi.¹¹ Kajti tvoje usmiljenje *je* veliko do neba in tvoja resnica do oblakov.¹² Bodi povišan, oh Bog, nad nebo. *Naj* bo tvoja slava nad vso zemljjo.

Psalm 58

Vodji glasbenikov, ne uničuj. ^{tu} Davidov miktám. ^v

¹ Ali zares govorite pravičnost, oh skupnost? Ali sodite iskreno, oh vi človeški sinovi?² Da, v srcu počnete zlobnost, na zemlji presojate nasilje svojih rok.³ Zlobni so odtujeni od maternice. Proč odidejo takoj, ^wko so rojeni, govoreč laži.⁴ Njihov strup *je* podoben ^xkačjemu strupu. Podobni *so* gluhemu gadu, ^yki si maši svoje uho,⁵ ki ne bo prisluhnil glasu krotilcev, ki nikoli ^zne kroti tako oprezno.

⁶ Oh Bog, polomi jim njihove zobe v njihovih ustih. Mladim levom izrui velik zob, oh Gospod.⁷ § Naj se stopijo kakor vode, *ki* nenehno tečejo. Ko on napenja svoj *lok*, *da* izstreli svoje puščice, naj bodo kakor razrezani na koščke.⁸ Kakor polž, *ki* se stopi, naj premine *vsak izmed njih*. Kakor preran porod ženske, *da* oni ne morejo videti sonca.⁹ § Preden lahko vaši lonci začutijo trnje, jih bo odvedel proč kakor z vrtinčastim vетrom, tako žive kakor v ^asvojem besu.¹⁰ Pravični se bo veselil, ko vidi maševanje. Svoja stopala si bo umil v krvi zlobnega.¹¹ Tako da bo človek rekel: »Resnično *je* nagrada ^bza pravičnega. Resnično, on je Bog, ki sodi na zemlji.«

Psalm 59

Vodji glasbenikov. Ne uničuj. ^cDavidov miktám, ^dko je Savel poslal in so stražili hišo, da ga ubijejo.

^h 55,19: *Ker*...: ali, S katerimi tudi ni nobenih sprememb, vendor se oni ne.

ⁱ 55,20: *prelomil*: hebr. oskrunil.

^j 55,22: *breme*: ali, dar.

^k 55,23: *Krvoločni*...: hebr. Krvoločneži in prevarantje.

^l 55,23: *preživel*...: hebr. polovico svojih dni.

^m 56,0: [Jonath–elem–rechokim]: To je bilo verjetno ime nekega precej znanega napeva ali melodije, ki se je pela.]

ⁿ 56,0: Davidov miktám...: ali, Davidov zlati psalm; [miktám: ali, zlata pesem].

^o 56,2: *sovražniki*: hebr. opazovalci.

^p 57,0: Ne uničuj: ali, Al–taschith; [to je bilo verjetno ime neke pesmi z melodijo, na katero so se ti psalmi recitirali.]

^q 57,0: [miktám: ali, zlata pesem.]

^r 57,3: *grajo*: ali, očitanjem.

^s 57,7: *trdno*: ali, pripravljeno.

^t 58,0: Ne uničuj: ali, Al–taschith, Davidov zlati psalm.

^u 58,0: [Al–taschith – to je bilo verjetno ime neke pesmi z melodijo, na katero so se ti psalmi recitirali.]

^v 58,0: [miktám: ali, zlata pesem.]

^w 58,3: *takoj*...: hebr. od trebuba.

^x 58,4: *podoben*: hebr. glede na podobnost podoben.

^y 58,4: *gadu*: ali, modrasu.

^z 58,5: *nikoli*...: ali, ni nikoli tako oprezen krotilec.

^a 58,9: *v*...: hebr. besne.

^b 58,11: *nagrada*...: hebr. sad itd.

^c 59,0: Ne uničuj: ali, Al–taschith, Davidov zlati psalm; [Al–taschith – to je bilo verjetno ime neke pesmi z melodijo, na katero so se ti psalmi recitirali.]

^d 59,0: [miktám: ali, zlata pesem.]

¹ Osvobodi me pred mojimi sovražniki, oh moj Bog. Brani ^eme pred tistimi, ki se dvigujejo zoper mene. ² Osvobodi me pred delavci krivičnosti in reši me pred krvoločnimi ljudmi. ³ Kajti, glej, za mojo dušo prezijo v zasedi, mogočni so se zbrali zoper mene; ne zaradi mojega prestopka niti ne zaradi mojega greha, oh Gospod. ⁴ Brez moje krivde tečejo in se pripravlja. Zbudi se, da mi pomagaš in glej. ⁵ Ti torej, oh Gospod Bog nad bojevniki, Izraelov Bog, zbudi se, da obiščeš vse pogane. Z nobenim zlobnim prestopnikom ne bodi usmiljen. Sela. ⁶ Vračajo se zvečer, zganjajo hrup kakor pes in krožijo po mestu. ⁷ Glej, s svojimi ustimi bruhaš, meči so na njihovih ustnicah, kajti pravijo: »Kdo sliši?«

⁸ Toda ti, oh Gospod, se jim boš posmehoval, vse pogane boš imel v posmeh. ⁹ Zaradi njegove moči bom čakal nate, kajti Bog je moja obramba. ¹⁰ Bog mojega usmiljenja me bo vodil. Bog mi bo dal videti mojo željo na mojih sovražnikih. ¹¹ Ne ubij jih, da ne bi moje ljudstvo pozabilo. Razkropi jih s svojo močjo in zlomi jih, oh Gospod, naš štit. ¹² Zaradi greha njihovih ust in besed njihovih ustnic naj bodo celo prijeti v svojem ponosu in za preklinjanje in laži, katere govorijo. ¹³ Použij jih v besu, použij jih, da jih ne bo in naj spoznajo, da Bog vlada v Jakobu do koncev zemlje. Sela. ¹⁴ Zvečer naj se vrnejo in naj zganjajo hrup kakor pes ter krožijo po mestu. ¹⁵ Naj se potikajo gor in dol za hrano in godrnjajo, če ne bodo nasičeni. ¹⁶ Toda jaz bom prepeval o tvoji moči, da, zjutraj bom na glas prepeval o tvojem usmiljenju, kajti ti si bil moja obramba in zatočišče na dan moje stiske. ¹⁷ Tebi, oh moja moč, bom prepeval, kajti Bog je moja obramba in Bog mojega usmiljenja.

Psalm 60

Vodji glasbenikov na Lilijski pričevanje. ^kDavidov miktám, ^lza poučevanje; ko se je bojeval z Aramejci iz Mezopotamije ^min z Aramejci iz Cobe, ⁿko se je Joáb vrnil in udaril Edómce v solni dolini, dvanajst tisoč mož.

¹ Oh Bog, zavrgel si nas, ^o razkropil psi nas, razžaljen si bil; oh, ponovno se obrni k nam. ² Storil si, da zemlja trepeta, zlomil si jo; zaceli njene vrzeli, kajti trese se. ³ Svojemu ljudstvu si pokazal težke stvari. Storil si nam, da pijemo vino osuplosti. ⁴ § Tem, ki se te bojijo, si dal prapor, da bi bil ta lahko dvignjen zaradi resnice. Sela. ⁵ Da bodo tvoji ljubljeni lahko osvobojeni, reši s svojo desnico in me usliši.

⁶ Bog je spregovoril v svoji svetosti: »Veselil

59,7: Ps 10,11
59,7: Ps 73,11
59,7: Ps 94,7
60,1: Ps 44,10
60,5: Ps 108,6-13
60,10: Ps 44,10
60,10: Ps 108,12

se bom, razdelil bom Sihem in odmeril Sukótsko dolino. ⁷ Gileád je moj in Manáse je moj; tudi Efrájm je moč moje glave, Juda je moj postavodajalec, ⁸ Moáb je moj lonec za pranje, nad Edóm bom vrgel svoj čevelj; Filisteja zmaguj ^qzaradi mene.« ⁹ Kdo me bo privadel v utrjeno ^rmesto? Kdo me bo vodil v Edóm? ¹⁰ Marne ti, oh Bog, ki si nas zavrgel? In ti, oh Bog, ki nisi odšel z našimi vojskami? ¹¹ Daj nam pomoč iz stiske, kajti prazna je človeška ^spomoč. ¹² Zaradi Boga bomo delali hrabro, kajti on je ta, ki bo pomendral naše sovražnike.

Psalm 61

Vodji glasbenikov na Neginot, ^tDavidov psalm.

¹ Sliši moj klic, oh Bog, prisluhni moji molitvi. ² Od konca zemlje bom klical k tebi, ko je moje srce preplavljeno. Vôdi me k skali, ki je višja kakor jaz. ³ Kajti zame si bil zatočišče in močna trdnjava pred sovražnikom. ⁴ V tvojem šotorskem svetišču bom ostal na veke. Zaupal bom v skrivališče tvojih peruti. Sela.

⁵ Kajti ti, oh Bog, si uslišal moje zaobljube; dal si mi dedičino tistih, ki se bojijo tvojega imena. ⁶ Kralju ^uboš podaljšal življenje in njegova leta kakor ^vmnoge rodove. ⁷ Pred Bogom bo on ostal na veke. O pripravi usmiljenje in resnico, ki ga lahko varuje. ⁸ Tako bom na veke prepeval hvalo tvojemu imenu, da bom lahko dnevno opravljal svoje zaobljube.

Psalm 62

Vodji ^wglasbenikov, Jedutúnu, Davidov psalm.

¹ Resnično, ^xmoja duša čaka ^yna Boga, od njega prihaja rešitev moje duše. ² Samo on je moja skala in rešitev moje duše, on je moja obramba, ^zne bom silno omajan. ³ Doklej boste zoper človeka domisljali vragolijo? Vsi izmed vas boste umorjeni, kakor usločen zid boste in kakor majajoča se ograja. ⁴ Samo posvetujejo se, da ga vržejo dol od njegove odličnosti, veselijo se v lažeh, blagoslavlajo s svojimi ustimi, toda navznoter ^apreklinjajo. Sela. ⁵ Moja duša, čakaj samo na Boga, kajti moje pričakovanje je od njega. ⁶ Samo on je moja skala in rešitev moje duše. On je moja obramba, ne bom omajan. ⁷ V Bogu je rešitev moje duše in moja slava. Skala moje moči in moje zatočišče je v Bogu. ⁸ Ob vseh časih zaupajte vanj, ve ljudstva, svoje srce izlijte pred njim. Bog je za nas zatočišče. Sela. ⁹ § Ljudje nizkega položaja so zagotovo ničevost in ljudje visokega položaja so laž. Položeni na tehtnico

^e 59,1: Brani...: hebr. Postavi me na visoko.

^f 59,4: mi...: hebr. me srečaš.

^g 59,9: moja...: hebr. moj visok kraj.

^h 59,10: sovražnikih: hebr. opazovalcih.

ⁱ 59,15: za...: hebr. da jedo.

^j 59,15: in...: ali, če ne bodo nasičeni, potem bodo ostali celo noč.

^k 60,0: [Lilijski pričevanje: hebr. Shushan-eduth.]

^l 60,0: miktám: ali, zlati psalm.

^m 60,0: [Aramejci iz Mezopotamije: dežela med rekama Tigris na vzhodu in Evfratom.]

ⁿ 60,0: [Aramejci iz Cobe: verjetno področje med rekama Evfrat in Orontes.]

^o 60,1: [Okoli leta 1040 pr. Kr.]

^p 60,1: razkropil: hebr. zlomil.

^q 60,8: zmaguj...: ali, zmaguj nad menoj: (z ironijo).

^r 60,9: utrjeno...: hebr. mesto moči?

^s 60,11: človeška...: hebr. rešitev duše itd.

^t 61,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^u 61,6: Kralju...: hebr. Kraljevim dnevom boš podaljšal dneve.

^v 61,6: kakor...: hebr. od roda do roda.

^w 62,0: [Leta 1048 pr. Kr.]

^x 62,1: Resnično...: ali, Moja duša (je tiho), čaka samo na.

^y 62,1: čaka: hebr. je tiho, čaka.

^z 62,2: obramba: hebr. visok kraj.

^a 62,4: navznoter: hebr. v svojem notranjem delu.

so vsi skupaj ^b*lažji* kakor ničevost.¹⁰ Ne zaupaj v zatiranje in ne postani prazen v ropu. Če bogastva narastejo, svojega srca ne naveži *nanje*.¹¹ Bog je spregovoril enkrat, to sem slišal dvakrat, da oblast ^c*pripada* Bogu.¹² Tudi tebi, oh Gospod, *pripada* usmiljenje, kajti vsakemu človeku povračaš glede na njegovo delo.

Psalm 63

Davidov psalm, ko je bil v Judovi divjini.

¹ Oh Bog, ti si moj Bog, zgodaj te bom iskal. Mojo dušo žeja po tebi, moje meso hrepeni po tebi v suhi in žejni ^ddeželi, kjer ^eni vode, ² da bi videl tvojo oblast in tvojo slavo, tako kot sem te videl v svetišču.

³ Ker je tvoja ljubeča skrbnost boljša kot življenje, te bodo moje ustnice hvalile. ⁴ Tako te bom blagoslovil, medtem ko živim, svoje roke bom vzdigoval v tvojem imenu. ⁵ Moja duša bo nasičena kakor z mozgom ^fin tolščo in moja usta te bodo hvalila z radostnimi ustnicami,⁶ ko se te spominjam na svoji postelji *in* o tebi premišljujem v *nočnih* stražah.

⁷ Ker si bil ti moja pomoč, zato se bom veselil v senci tvojih peruti. ⁸ Moja duša trdno sledi tebi; tvoja desnica me podpira. ⁹ Toda tisti, ki iščejo mojo dušo, da bi jo uničili, bodo šli v globočine zemlje. ¹⁰ Padli ^gbodo pod mečem; delež bodo za lisice. ¹¹ Toda kralj se bo veselil v Bogu, vsak, kdor prisega z njim, bo v tem užival, toda usta teh, ki govorijo laži, bodo zamašena.

Psalm 64

Vodji glasbenikov. Davidov psalm.

¹ Poslušaj moj glas, oh Bog, v moji molitvi, varuj moje življenje strahu pred sovražnikom. ² Skrij me pred skrivnim načrtom hudobnih, pred vstajo delavcev krivičnosti,³ ki brusijo svoj jezik kakor meč *in* upogibajo svoje loke, da bi streljali svoje puščice, celo grenke besede,⁴ da bi lahko na skrivnem streljali na popolnega. Nenadoma streljajo nanj in se ne bojijo. ⁵ Med seboj se hrabrijo ^hv zli zadavi. ^hNa skrivaj se posvetujejo o nastavljanju ⁱzank; pravijo: »Kdo jih bo videl?« ⁶ Preiskujejo krivičnosti, dovršijo ^jmarljivo iskanje. ^kNotranja misel vsakogar izmed njih in srce, oboje je globoko.

⁷ Toda Bog bo nanje streljal s puščico, nenadoma bodo ^lranjeni. ⁸ Tako bodo dosegli, da bo njihov lastni jezik padel nanje. Vsi, ki jih vidijo, bodo zbežali stran. ⁹ Vsi ljudje se bodo bali in bodo

^{62,12:}
Job 34,11
^{62,12:}
Prg 24,12
^{62,12:}
Jer 32,19
^{62,12:}
Ezk 7,27
^{62,12:}
Mt 16,27
^{62,12:}
Rim 2,6
^{62,12:}
2 Kor 5,10
^{62,12:}
Ef 6,8
^{62,12:}
Kol 3,25
^{62,12:}
1 Pet 1,17
^{62,12:}
Raz 22,12
^{63,3:} Ps 11,3

oznanjali Božje delo, kajti o njegovem dejanju bodo modro preudarjali.¹⁰ Pravični bodo veseli v Gospodu in bodo zaupali vanj in vsi iskreni v srcu bodo ponosni.

Psalm 65

Vodji glasbenikov, psalm in Davidova pesem.

¹ Hvala čaka ^mnate, oh Bog, na Sionu. Tebi bo opravljena zaobljuba. ² Oh ti, ki slišiš molitev, k tebi bo prišlo vse meso. ³ Krivičnosti ⁿso prevladale zoper mene. Glede naših prestopkov, jih boš ti očistil. ⁴ Blagoslovjen je človek, ki ga ti izbereš in povzročaš, da se približa k tebi, da bi lahko prebival v tvojih dvorih. Nasičeni bomo z dobroto tvoje hiše, celo tvojega svetega templja. ⁵ S strašnimi stvarmi nam boš odgovoril v pravičnosti, oh Bog, rešitev naših duš, ki si zaupanje vseh koncev zemlje in tistih, ki so daleč stran na morju, ⁶ki s svojo močjo trdno postavljaš gore, opasan si z močjo,⁷ ki umirjaš šumenje morij, šumenje njih valov in hrup ljudstva. ⁸ Tudi tisti, ki prebivajo v najbolj oddaljenih delih, se bojijo ob tvojih simbolih. Izhajajuš jutra in večera povzročaš, da se veselita. ⁹ Obiskuješ zemljo in ^Pjo namakaš. Z Božjo reko, ki je polna vode, jo silno bogatiš. Potem ko si zanjo tako poskrbel, jim pripravljaš žito. ¹⁰ Obilno namakaš njene gorske grebene, poravnavaš ^qnjene brazde, z nalivjo jo mehčaš, ^tblagoslovilaš njeno brstenje. ¹¹ Leto kronaš s ^svojo dobroto in tvoje steze kapljajo maščobo. ¹² Kapljajo na pašnike divjine in majhni hribi se veselijo ^tna vsaki strani. ¹³ Pašniki so oblečeni s tropi, tudi doline so pokrite z žitom, vzklakajo od veselja, tudi prepevajo.

Psalm 66

Vodji glasbenikov. Pesem ali psalm.

¹ Naredite radosten glas Bogu, vse ^uve dežele, ² pojte čast njegovemu imenu, njegovo hvalo naredite veličastno. ³ § Recite Bogu: »Kako strašen si v svojih delih! Zaradi veličine tvoje moči se ^vti bodo podredili tvoji sovražniki. ⁴ Vsa zemlja te bo oboževala in ti prepevala, prepevali bodo k tvojemu imenu.« Sela. ⁵ Pridite in glejte dela Boga. Strašen je v svojem delovanju do človeških otrok. ⁶ Morje je spremenil v kopno *zemljo*. Skozi rečni tok so šli peš, tam smo se veselili v njem. ⁷ S svojo močjo vlada na veke, njegove oči opazujejo narode; naj se uporni ne povišujejo. Sela.

⁸ Oh blagoslavljajte našega Boga, ve ljudstva in storite, da se sliši glas njegove hvale, ⁹ki našo

^b 62,9: *vsi skupaj*: ali, enaki.

^c 62,11: *oblast*: ali, moč.

^d 63,1: *žejni*: hebr. izčrpani.

^e 63,1: *kjer*...: brez vode.

^f 63,5: *mozgom*...: hebr. mastnostjo.

^g 63,10: *Padli*...: hebr. Storili mu bodo, da bo stekel ven kakor voda po rokah meča.

^h 64,5: *zli zadavi*: ali, zlem govoru.

ⁱ 64,5: *o nastavljanju*...: hebr. da skrijejo svoje zanke.

^j 64,6: *dovršijo*...: ali, mi smo bili použiti s tem, kar so oni temeljito iskali.

^k 64,6: *iskanje*...: hebr. preiskavo, iskanje.

^l 64,7: *bodo*...: hebr. bo njihova rana ranjena.

^m 65,1: *čaka*...: hebr. je tiha zate.

ⁿ 65,3: *Krivičnosti*: hebr. Besede, ali, Zadeve krivičnosti.

^o 65,8: *veselita*: ali, prepevata.

^p 65,9: *in*...: ali, potem si ji storil, da si želi dež.

^q 65,10: *poravnavaš*: ali, dežju povzročaš, da se spušča v.

^r 65,10: *mehčaš*...: hebr. raztapljaš.

^s 65,11: *s*...: hebr. iz svoje dobrote.

^t 65,12: *se veselijo*...: hebr. so opasani z radostjo.

^u 66,1: *vse*...: hebr. vsa zemlja.

^v 66,3: *se*...: ali, bodo tvoji sovražniki obrodili hlinjeno poslušnost; hebr. laž.

dušo drži ^wpri življenju in ne pusti, da bi bila naša stopala premaknjena.¹⁰ Kajti ti, oh Bog, si nas potrdil, preizkusil si nas, kakor je preizkušeno srebro.¹¹ Privedel si nas v mrežo, na naša ledja polagaš stisko.¹² Ljudem si storil, da jahajo nad našimi glavami. Šli smo skozi ogenj in skozi vodo, toda ti si nas privedel v premožen ^xkraj.

¹³ V tvojo hišo bom šel z žgalnimi daritvami, izpolnil ti bom svoje zaobljube,¹⁴ ki so jih izrekle ^ymoje ustnice in spregovorila moja usta, ko sem bil v stiski.¹⁵ Daroval ti bom žgalne daritve pitancev ^z kadilom ovnov, daroval ti bom bikce s kozli. Sela.¹⁶ Pridite in prisluhnite vsi vi, ki se bojite Boga in oznanil vam bom, kaj je storil za mojo dušo.¹⁷ K njemu sem klical s svojimi usti in povzdignjen je bil z mojim jezikom.¹⁸ Če v svojem srcu upoštevam krivičnost, *me* Gospod ne bo uslišal,¹⁹ toda Bog *me* je resnično uslišal, prisluhnil je glasu moje molitve.²⁰ Blagoslovjen *bodi* Bog, ki ni odklonil moje molitve niti svojega usmiljenja od mene.

Psalm 67

Vodji ^aglasbenikov na Neginot, ^bpsalm ali pesem.

¹ Bog nam bodo usmiljen in nas blagoslovi *in* pripravi svoj obraz, da sveti na ^cnas. Sela.² Da se tvoja pot lahko spozna na zemlji, tvoje rešilno zdravje med vsemi narodi.³ Naj te hvali ljudstvo, oh Bog, naj te hvalijo vsa ljudstva.⁴ Oh naj bodo narodi veseli in prepevajo zaradi veselja, kajti pravično boš sodil ljudstvo in upravljal ^dnarode na zemlji. Sela.⁵ Naj te hvali ljudstvo, oh Bog, naj te hvalijo vsa ljudstva.⁶ § *Potem* bo zemlja obrodila svoj donos *in* Bog, celó naš lastni Bog, nas bo blagoslovil.⁷ Bog nas bo blagoslovil in bali se ga bodo vsi konci zemlje.

Psalm 68

Vodji glasbenikov, psalm ali Davidova pesem.

¹ § Naj vstane Bog, naj bodo njegovi sovražniki razkropljeni. Naj tudi tisti, ki ga sovražijo, bežijo pred ^enjim.² Kakor je pregnan dim, *tako jih* preženi. Kakor se vosek stopi pred ognjem, *tako* naj bodo zlobni pogubljeni pred prisotnostjo Boga.³ § Toda pravični naj bodo veseli, naj se veselijo pred Bogom. Da, naj se silno ^fveselijo.⁴ § Prepevajte Bogu, prepevajte hvalnice njegovemu imenu. Povzdignite njega, ki jaha po nebesih s svojim imenom Jah ^gin se veselite pred njim.⁵ Oče osirotelim in sodnik vdovam *je* Bog v svojem svetem prebivališču.⁶ Bog osamljene postavlja v družine, ^hosvobaja

68,1: 4 Mz
10,35
68,18: Ef 4,8

tiste, ki so zvezani z verigami, toda uporni prebivajo v suhi *deželi*.

⁷ Oh Bog, ko si šel naprej pred svojim ljudstvom, ko si korakal skozi divjino, Sela.⁸ se je zemlja tresla, tudi nebo je kapljalo ob prisotnosti Boga. Celó sam Sinaj je bil premaknjen ob prisotnosti Boga, Izraelovega Boga.⁹ Ti, oh Bog, si poslal obilen dež, s čimer si potrdil svojo dediščino, ko je bila izmučena.¹⁰ Tvoja skupnost je prebivala tam. Ti, oh Bog, si od svoje dobrote pripravil za uboge.¹¹ § Gospod je dal besedo. Velika je bila skupina ^kteh, ki so jo razglašali.¹² § Kralji vojská so naglo ^lzbežali; tista pa, ki je ostala doma, je razdelila plen.¹³ § Čeprav si ležala med lonci, boš vendor *kakor* peruti golobice, [ki sta] pokriti s srebrom in njena peresa z rumenim zlatom.¹⁴ Ko je Vsemogočni v njej ^mrazkropil kralje, je bilo *belo* kakor sneg na Calmónu.

¹⁵ § Božja gora je *kakor* bašánska gora, visoka gora *kakor* bašánska gora.¹⁶ Zakaj poskakujete, ve visoke gore? To je gora, na kateri želi prebivati Bog; da, Gospod bo na njej prebival na veke.¹⁷ § Božjih bojnih vozov je dvajset tisoč, celó tisoči ⁿangelov. Gospod je med njimi *kakor* na Sinaju, na svetem kraju.¹⁸ § Ti si se dvignil na visoko, vodil si ujetno ujetništvo. Prejel si darila za ljudi, ^oda, tudi za uporne, da bi med njimi lahko prebival Gospod Bog.¹⁹ Blagoslovjen *bodi* Gospod, ki nas dnevno zalaga s koristmi, celó Bog rešitve naše duše. Sela.²⁰ Kdor je naš Bog, je Bog rešitve duše in Bogu, Gospodu, *pripadajo* izhodi pred smrtno.²¹ Toda Bog bo ranił glavo svojih sovražnikov *in* lasato tème tistega, ki nenehno hodi v svojih prekrških.

²² Gospod je rekел: »Ponovno bom privedel iz Bašána, ponovno bom svoje ljudstvo privedel iz morskih globin,²³ da bo tvoje stopalo lahko pomočeno ^Pv krvi tvojih sovražnikov *in* jezik tvojih psov v istem.«²⁴ Videli so tvoje sprevode, oh Bog, celó sprevode mojega Boga, mojega Kralja, v svetišču.²⁵ Pevci so šli spredaj, igralci na glasbila so sledili zadaj, med njimi so bile gospodične, ki so igrale s tamburini.²⁶ Blagoslavljamte Boga v skupnostih, celó Gospoda, iz ^QIzraelovega studenca.²⁷ Tam je majhen Benjamin z njihovim vladarjem, Judovi princi *in* njihov ^rzbor, Zábulonovi princi *in* Neftálijevi princi.²⁸ Tvoj Bog je zapovedal tvojo moč. Ojačaj, oh Bog, to, kar si izvršil za nas.²⁹ Zaradi tvojega templja pri Jeruzalemu ti bodo kralji prinašali darila.³⁰ Oštěj skupino ^ssuličarjev, množico bikov s teleti ljudstva, dokler vsakdo sebe ne podredi s koščki srebra. Razkropi ^tljudstvo, ki se razveseljuje v vojni.³¹ Princi bodo prišli iz Egipta, Etiopija bo svoje roke kmalu iztegnila k Bogu.

³² Prepevajte Bogu, ve, zemeljska kraljestva, oh prepevajte hvalnice Gospodu, Sela.³³ Njemu, ki

^w 66,9: *drži*: hebr. pušča.

^x 66,12: *premožen*: hebr. vlažen.

^y 66,14: *izrekle*: hebr. odprle.

^z 66,15: *pitancevi*: hebr. mozga.

^a 67,0: Vodji...: ali, Nadzorniku.

^b 67,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^c 67,1: *na*...: hebr. z nami.

^d 67,4: *v*: hebr. vodil.

^e 68,1: *pred*...: hebr. od njegovega obličja.

^f 68,3: *silno*...: hebr. veselijo z veseljem.

^g 68,4: [Jah: hebr. GOSPOD.]

^h 68,6: *družine*: hebr. hišo.

ⁱ 68,9: *poslal*: hebr. iztresel.

^j 68,9: *potrdil*: hebr. jo potrdil.

^k 68,11: *skupina*: hebr. vojska.

^l 68,12: *naglo*...: hebr. zbežali, so zbežali.

^m 68,14: *v njej*...: ali, zanje, je bila ona bela.

ⁿ 68,17: *tisoči*...: ali, veliko tisočev.

^o 68,18: *za ljudi*: hebr. v človeku.

^p 68,23: *pomočeno*: ali, rdeče.

^q 68,26: *iz*: ali, vi, ki ste iz.

^r 68,27: *in njihov*...: ali, z njihovim spremstvom.

^s 68,30: *skupino*...: ali, zveri trstja.

^t 68,30: *Razkropi*...: ali, On raztresa.

jaha po nebes nebesih, *ki so bila* od davnine; glej, poslal ^uje svoj glas *in to* mogočen glas.
³⁴Moč pripišite Bogu. Njegova odličnost je nad Izraelom in njegova moč je v oblakih. ^{v35}Oh Bog, *ti si* strašen iz svojih svetih prostorov. Izraelov Bog je ta, ki daje svojemu ljudstvu moč in oblast. Blagoslovjen *bodi* Bog.

Psalm 69

Vodji glasbenikov na Lilijo, ^wDavidov psalm.

¹Reši me, oh Bog, kajti vode vstopajo v *mojo* dušo. ²Tonem v globoko blato, ^xkjer ni stojišča. Prišel sem v globoke vode, ^ykjer me preplavlajo poplave. ³Naveličan sem svojega joka, moje grlo je suho, moje oči pešajo, ko čakam na svojega Boga. ⁴Tistih, ki me sovražijo brez razloga, je več kakor las moje glave. Tisti, ki me hočejo uničiti, so moji krivični sovražniki, mogočni so. Potem sem povrnil *to*, česar nisem vzel. ⁵Oh Bog, ti poznaš mojo nespametnost in moji grehi ^zniso skriti pred teboj. ⁶Naj tisti, ki čakajo nate, oh Gospod Bog nad bojevniki, ne bodo osramočeni zaradi mene. Naj tisti, ki te iščejo, ne bodo zbegani zaradi mene, oh Izraelov Bog. ⁷Ker zaradi tebe prenašam grajo, je moj obraz pokrila sramota. ⁸Postal sem tujec svojim bratom in neznanec otrokom svoje matere. ⁹Kajti gorečnost za tvojo hišo me je použila in graje teh, ki so te grajali, so padle name. ¹⁰Ko sem jokal *in* svojo dušo *karal* s postom, je bilo to za mojo grajo. ¹¹Tudi vrečevino sem si naredil za svojo obleko in postal sem jim v pregovor. ¹²Tisti, ki sedijo v velikih vratih, govorijo zoper mene in *bil sem* pesem pijancem. ^a

¹³Toda, kar se mene tiče, je moja molitev k tebi, oh Gospod, *ob sprejemljivem* času. Oh Bog, v množici svojih usmiljenj me usliši, v resnici tvoje rešitve duše. ¹⁴Osvobodi me iz blata in ne pusti me utoniti. Naj bom osvobojen pred temi, ki me sovražijo in ven iz velikih vodá. ¹⁵Naj me ne preplavi voda niti naj me ne požre globina in jama naj ne zapre svojih ust nad menoj. ¹⁶Usliši me, oh Gospod, kajti tvoja ljubeča skrbnost je dobra. Obrni se k meni glede na množino svojih nežnih usmiljenj. ¹⁷Svojega obraza ne skrij pred svojim služabnikom, kajti v stiski sem. Naglo ^bme usliši. ¹⁸Približaj se moji duši *in* odkupi jo. Osvobodi me zaradi mojih sovražnikov. ¹⁹Spoznal si mojo grajo in mojo sramoto ter mojo nečast. Moji nasprotniki so vsi pred teboj. ²⁰Graja je zlomila moje srce in poln sem potrtosti. Pričakoval sem *kakega*, da se usmili, ^ctoda ni *bilo* nobenega; in tolažnikov, toda nisem našel nobenega. ²¹Za jed so mi dali tudi žolč; in v moji žeji so mi dali piti kis.

²²Njihova miza naj pred njimi postane zanka, in *to, kar naj bi bilo za njihovo blaginjo, naj postane*

^{69,1:} [Ps 22]
^{69,1:} [Iz 50,6]
^{69,1:} [Iz 52,14]
^{69,1:} [Iz 53,1-12]
^{69,1:} [Mt 16,21]
^{69,1:} [Mt 26,24]
^{69,1:} [Mr 9,12]
^{69,9:} Jn 2,17
^{69,9:} Rim 15,3
^{69,21:} [Mt 27,34]
^{69,21:} [Mt 27,48]
^{69,21:} Mr 15,23
^{69,21:} [Lk 23,36]
^{69,21:} [Jn 19,29-30]
^{69,22:} Rim 11,9
^{69,28:} [2 Mz 32,32]
^{69,28:} [Iz 4,3]
^{69,28:} [Dan 10,21]
^{69,28:} [Dan 12,1]
^{69,28:} [Lk 10,20]
^{69,28:} [Flp 4,3]
^{69,28:} [Heb 12,23]
^{69,28:} [Raz 3,5]
^{69,28:} [Raz 13,8]
^{69,28:} [Raz 20,12]
^{69,28:} [Raz 20,15]
^{70,1:} Ps 40,14-18
^{70,3:} Ps 35,4
^{70,3:} Ps 71,13
^{71,1:} Ps 31,2

past. ²³Naj njihove oči otemnijo, da ne vidijo in njihovim ledjem stôri, da se nenehno tresejo. ²⁴Nanje izlij svoje ogorčenje in naj jih zgrabi tvoja srdita jeza. ²⁵Naj bo njihovo ^dprebivališče zapuščeno *in* naj nihče ^ene prebiva v njihovih šotorih. ²⁶Kajti preganjajo *tistega*, ki si ga ti udaril in govorijo v žalost tistih, ^fki si jih ranil. ²⁷Njihovi krivičnosti dodaj krivičnost, gin naj ne pridejo v tvojo pravičnost. ²⁸Naj bodo izbrisani iz knjige življenja ^gin ne bodo zapisani s pravičnimi. ²⁹Toda jaz *sem* ubog in žalosten. Naj me tvoja rešitev duše, oh Bog, postavi visoko gor.

³⁰Spesmijo bom hvalil Božje ime in ga poveličeval z zahvaljevanjem. ³¹To bo tudi bolj ugajalo Gospodu kakor vol *ali* bikec, ki ima roge in kopita. ³²Ponižni ^hbo to videl *in* bil vesel in vaše srce, ki išče Boga, bo živel. ³³Kajti Gospod posluša uboge in ne prezira svojih jetnikov. ³⁴Naj ga hvalijo nebo in zemlja, morja in vsaka stvar, ki se giblje ⁱin njih. ³⁵Kajti Bog bo rešil Sion in pozidal Judova mesta, da bodo lahko tam prebivali in to imeli v posesti. ³⁶Tudi seme njegovih služabnikov bo to podedovalo in tisti, ki ljubijo njegovo ime, bodo prebivali v njih.

Psalm 70

Vodji glasbenikov, Davidov psalm, da privede v spomin.

¹Podvizaj se, oh Bog, da me osvobiš; podvizaj se, da mi pomagaš, ^joh Gospod. ²Naj bodo osramočeni in zbegani [*tisti*], ki strežejo po moi duši. Naj bodo obrnjeni nazaj in postavljeni v zmedenost, ki želijo mojo bolečino. ³Naj bodo za nagrado svojega sramotenja obrnjeni nazaj, ki pravijo: »Aha, aha.« ⁴Naj se vsi tisti, ki te iščejo, veselijo in bodo veseli v tebi. Naj tisti, ki ljubijo tvojo rešitev duše, nenehno govorijo: »Naj bo Bog poveličan.« ⁵Toda jaz *sem* ubog in pomoči potreben. Podvizaj se k meni, oh Bog. Ti si moja pomoč in moj osvoboditelj; oh Gospod, ne mudi se.

Psalm 71

¹Vate, ^koh Gospod, polagam svoje trdno upanje. Naj ne bom nikoli postavljen v zadrgo. ²Osvobodi me v svoji pravičnosti in mi povzroči, da pobegnem. Nagni k meni svoje uho in me reši. ³Bodi ^lmoje močno prebivališče, kamor se bom lahko nenehno zatekal. Dal si zapoved, da me rešiš, kajti ti si moja skala in moja trdnjava. ⁴Osvobodi me, oh moj Bog, iz roke zlobnega, iz roke nepravičnega in krutega človeka. ⁵Kajti ti si moje upanje, oh Gospod Bog, *ti si* moje trdno zaupanje od moje mladosti. ⁶S teboj sem bil podpiran od maternice. Ti si tisti, ki me je vzel iz notranjosti moje matere. O tebi *bo* nenehno

^u 68,33: *poslal*: hebr. dal.

^v 68,34: *oblakih*: ali, nebesih.

^w 69,0: [Lilija: ang. Shoshannim – ime nekega glasbenega instrumenta, po obliki najbrž podobnega liliji.]

^x 69,2: *globoko blato*: hebr. blato globine.

^y 69,2: *globoke vode*: hebr. globine voda.

^z 69,5: *moji grehi*...: hebr. moja krivda ni skrita.

^a 69,12: *pijancem*: hebr. pivcev močne pijace.

^b 69,17: *Naglo*...: hebr. Podvizaj se, da me uslišiš.

^c 69,20: *se usmili*...: hebr. žaluje z menoj.

^d 69,25: *njihovo*...: hebr. njihova palača zapuščena.

^e 69,25: *naj nihče*...: hebr. naj tam ne bo prebivalca.

^f 69,26: *tistih*...: hebr. tvojih ranjenih.

^g 69,27: *krivičnost*...: ali, kaznovanje za krivičnost.

^h 69,32: *Ponižni*: ali, Krotki.

ⁱ 69,34: *giblje*: hebr. plazi.

^j 70,1: *da mi pomagaš*: hebr. k moji pomoći.

^k 71,1: [Leta 1023 pr. Kr.]

^l 71,3: *Bodi*...: hebr. Ti mi bodi za skalo prebivališča.

moja hvala.⁷ Mnogim sem kakor čudež, toda ti si moje močno zatočišče.⁸ Naj bodo moja usta napolnjena s twojo hvalo *in* s twojo častjo ves dan.⁹ Ne zavrzi me v času visoke starosti, ne zapusti me, ko oslabi moja moč.¹⁰ Kajti moji sovražniki govorijo zoper mene in tisti, ki prežijo^mna mojo dušo, se skupaj posvetujejo,¹¹ rekoč: »Bog ga je zapustil. Preganjajte in zgrabite ga, kajti nikogar ni, da *ga* osvobodi.«¹² Oh Bog, ne bodi daleč od mene. O moj Bog, podvizaj se zaradi moje pomoči.¹³ Naj bodo zbegani *in* uničeni tisti, ki so nasprotniki moji duši; naj bodo pokriti z grajo in nečastjo tisti, ki iščejo mojo bolečino.

¹⁴ Toda jaz bom nenehno upal in še bolj in bolj te bom hvalil.¹⁵ Moja usta bodo naznanjala twojo pravičnost *in* twojo rešitev duše ves dan, kajti ne poznam *njihovih* števil.¹⁶ Šel bom v moči Gospoda Boga. Omenjal bom twojo pravičnost, *namreč* samo twojo.¹⁷ Oh Bog, učil si me od moje mladosti in doslej sem oznanjal twoja čudovita dela.¹⁸ Tudi sedaj, ko ⁿsem star in sivolas, oh Bog, me ne zapusti, dokler ne pokažem twoje moči *o temu* rodu *in* twojo oblast vsakemu, *ki* bo prišel.¹⁹ Tudi twoja pravičnost, oh Bog, je zelo visoka, ki si storil velike stvari. Oh Bog, kdo ti *je* podoben!²⁰ *Ti*, ki si mi pokazal velike in boleče stiske, me boš ponovno oživil in ponovno privedel gor iz globin zemlje.²¹ Povečal boš mojo veličino in me tolažil na vsaki strani.²² Prav tako te bom hvalil s plunko, *Pceló* twojo resnico, oh moj Bog. Tebi bom prepeval s harfo, oh ti, Sveti Izraelov.²³ Moje ustnice se bodo silno veselile, kadar ti prepevam in moja duša, ki si jo odkupil.²⁴ Tudi moj jezik bo ves dan govoril o twoji pravičnosti, kajti zbegani so, ker so privedeni v sramoto [*tisti*], ki iščejo mojo bolečino.

Psalm 72

Psalm za Salomona.

¹ Daj *r*kralju svoje sodbe, oh Bog in svojo pravičnost kraljevemu sinu.

² Twoje ljudstvo bo sodil s pravičnostjo in twoje uboge s sodbo.³ Gore bodo ljudstvu prinesle mir in majhni hribi po pravičnosti.⁴ Sodil bo uboge izmed ljudstva, rešil bo otroke pomoči potrebnih, zatiralca pa bo razbil na koščke.⁵ Bali se te bodo, dokler ostajata sonce in luna, skozi vse rodove.⁶ Prišel bo dol kakor dež na pokošeno travo, kakor nalivi, *ki* namakajo zemljo.⁷ V njegovih dneh bo pravični cvetel in obilje miru tako dolgo, ⁸kot ostaja luna.⁸ Imel bo tudi gospostvo od morja do morja in od reke do koncov zemlje.⁹ Tisti, ki prebivajo v divjini, se bodo poklonili pred njim, njegovi sovražniki pa bodo lizali prah.¹⁰ Kralji iz Taršiša in z otokov bodo prinašali darila. Kralji iz Sabe in Sebe bodo ponujali darove.¹¹ Da, vsi

73,3: Job 21,7
73,3: Ps 37,1
73,3: Jer 12,1

kralji bodo padli dol pred njim. Služili mu bodo vsi narodi.¹² Kajti osvobodil bo pomoči potrebnega, ko vpije; tudi ubogega in *tistega*, ki nima pomočnika.¹³ Prizanesel bo ubogemu in pomoči potrebnemu in rešil duše pomoči potrebnih.¹⁴ Njihove duše bo odkupil pred prevaro in nasiljem, in njihova kri bo dragocena v njegovem pogledu.¹⁵ Živel bo in njemu bo dano ^tod zlata iz Sabe. Zanj bo narejena tudi nenehna molitev *in* dnevno bo hvaljen.¹⁶ § Prgišče žita bo na zemlji do vrhov gor. Njen sad se bo tresel kakor Libanon in *tisti* iz mesta bodo cveteli kakor zemeljska trava.¹⁷ Njegovo ime bo ostalo ^una veke. Njegovo ^vime se bo razširjalo, dokler [*bo*] sonce in *ljudje* bodo blagoslovjeni v njem. Vsi narodi ga bodo imenovali blagoslovjen.

¹⁸ Blagoslovjen *bodi* Gospod Bog, Izraelov Bog, ki edini dela čudovite stvari.¹⁹ Blagoslovjeno *bodi* njegovo veličastno ime na veke in vsa zemlja naj bo napolnjena z njegovo slavo. Amen in Amen.²⁰ Molitve Davida, Jesejevega sina, so končane.

Psalm 73

Asáfov psalm. ^w

¹ Resnično, ^xBog je dober do Izraela, *torej* tistim, ki so *čistega* yrsca. ² Toda kar se mene tiče, so moja stopala skoraj odšla, moji koraki so malodane spodrsnili.³ Kajti bil sem nevoščljiv nad nespametnimi, *ko* sem videl uspevanje zlobnih.⁴ Kajti v njihovi smrti ni vezi, vendar je njihova moč trdna.²⁵ Niso v stiski, *kakor drugi* ^aljudje niti niso trpinčeni kakor ^bdrugi ljudje.⁶ Zato jih ošabnost obdaja naokoli kakor veriga, nasilje jih pokriva *kakor* obleka.⁷ Njihove oči izstopajo z mastnostjo. Imajo ^cveč, kot si lahko želi srce.⁸ Izprijeni so in *glede* zatiranja govorijo zlobno, govorijo vzvišeno.⁹ § Svoja usta postavlajo zoper nebesa in njihov jezik hodi po zemlji.¹⁰ Zato se njegovo ljudstvo vrača sèm in iztisnjene so jim polne *čaše* vode.¹¹ Pravijo: »Kako Bog ve? In ali je znanje v Najvišjem?«¹² Glej, to so brezbožni, ki uspevajo v svetu, povečujejo se *v* bogastvih.¹³ Resnično sem zaman očistil svoje srce in svoje roke umil v nedolžnosti.¹⁴ Kajti ves dan sem bil trpinčen in kaznovan ^dvsako jutro.

¹⁵ Če rečem: »Govoril bom na ta način,« glej, bi se pregrešil *zoper* rod tvojih otrok.¹⁶ Ko sem premisljeval, da to spoznam, je *bilo* ^ezame preveč boleče,¹⁷ dokler nisem odšel v Božje svetišče, *potem* sem razumel njihov konec.¹⁸ Zagotovo si jih postavil na spolzke kraje, podiraš jih v uničenje.¹⁹ Kako so v hipu *privedeni* v opustošenje! Popolnoma so použiti s strahotami.²⁰ Kakor sanje, ko se *nekdo* zbuditi; *tako* boš, oh Gospod, ko se zbudis, preziral njihovo podobo.

²¹ Tako je bilo moje srce užaloščeno in v svoji

^m 71,10: *prežijo*...: hebr. gledajo, ali, opazujejo.

ⁿ 71,18: *ko*...: hebr. do starosti in sivih las.

^o 71,18: *moči*: hebr. roke.

^p 71,22: *plunko*: hebr. plunknim glasbilom.

^q 72,0: za: ali, od.

^r 72,1: [Leta 1015 pr. Kr.]

^s 72,7: *tako dolgo*...: hebr. dokler tam ne bo [več] lune.

^t 72,15: *dano*: hebr. nekdo dal.

^u 72,17: *bo ostalo*: hebr. bo.

^v 72,17: *njegovo*...: hebr. bo kakor sonce, da na veke nadaljuje ime

svojega očeta.

^w 73,0: Psalm za Asáfa.

^x 73,1: *Resnično*: ali, Vendar.

^y 73,1: *čistega*...: hebr. čisti v srcu.

^z 73,4: *trdna*: hebr. zajetna.

^a 73,5: *kakor drugi*...: hebr. od drugih ljudi.

^b 73,5: *kakor*...: hebr. z drugimi ljudmi.

^c 73,7: *imajo*...: hebr. presegajo misli srca.

^d 73,14: *kaznovan*: hebr. moje kaznovanje je bilo.

^e 73,16: *bilo*: hebr. bila zame muka v mojih očeh.

notranjosti sem bil zboden.²² Tako nespameten sem *bil* in neveden.^f Pred *gteboj* sem bil *kakor žival*.²³ Kljub temu *sem* nenehno s teboj. Prijel si *me* za mojo desnico.²⁴ Usmerjal me boš s svojim nasvetom in potem me sprejmi v slavo.²⁵ Koga imam v nebesih *razen tebe*? In nikogar ni na zemlji, *ki* si ga želim poleg tebe.²⁶ Moje meso in moje srce odpovedujeta, *toda Bog je moč hmojega srca* in moj delež na veke.²⁷ Kajti glej, tisti, ki so daleč od tebe, se bodo pogubili. Uničil si vse tiste, ki z vlačuganjem gredod od tebe.²⁸ Toda zame *je* dobro, da se približam Bogu. Svoje trdno upanje sem položil v Gospoda Boga, da bom lahko oznanjal vsa tvoja dela.

Psalm 74

Asáfov pouk. ⁱ

¹ Oh Bog, zakaj *nas* zavračaš za vedno? *Zakaj* se tvoja jeza kadi proti ovcam tvoje paše?² Spomni se svoje skupnosti, *ki* si jo odkupil od davnine, palico *svoje dediščine*, *ki* si jo odkupil, to goro Sion, kjer prebivaš.³ Dvigni svoja stopala k neprestanim opustošenjem, *celo vsemu kar* je sovražnik zlobnega storil v svetišču.⁴ Tvoji sovražniki rjovijo v sredi tvojih skupnosti, svoje zastave so postavili *za znamenja*.⁵ § *Clovek* je bil slaven, če je nad debela drevesa dvigoval sekire.⁶ Toda sedaj so s sekirami in kladivi takoj zlomili rezljano delo le-tega.⁷ Ogenj so *kvrgli* v tvoje svetišče, *s podrtjem* do tal so omadeževali bivališče tvojega imena.⁸ V svojih srcih so rekli: »Skupaj jih uničimo.«⁹ IV deželi so požgali vse Božje sinagoge.⁹ Ne vidimo svojih znamenj. Nobenega preroka ni več niti *tukaj* med nami ni nobenega, ki ve doklej.¹⁰ Oh Bog, doklej bo nasprotnik grajal? Mar bo sovražnik na veke preklinjal tvoje ime?¹¹ Zakaj umikaš svojo roko, celo svojo desnico? Iztrgaj *jo* iz svojega naročja.

¹² Kajti Bog je moj Kralj od davnine, ki dela rešitev duš v sredi zemlje.¹³ S svojo močjo si razdelil *morje*. Razbijaš glave zmajem ⁿv vodah.¹⁴ Razbijaš glave leviatána na koščke *in ga daješ*, *da postane* hrana ljudstvu, ki prebiva v divjini.¹⁵ § Združil si studenec in morje, osušuješ mogočne ^oreke.¹⁶ § Dan *je* tvoj, tudi noč *je* tvoja, pripravil si svetobo in sonce.¹⁷ Določil si vse meje zemlje. Naredil Psi poletje in zimo.

¹⁸ Spomni se, *da* je sovražnik grajal, oh Gospod in *da* je nespametno ljudstvo izrekalo bogokletje proti tvojemu imenu.¹⁹ Oh ne izročaj duše svoje grlice množici *zlobnih*. Ne pozabi skupnosti svojih ubogih na veke.²⁰ § Ozri se k zavezzi, kajti temni kraji zemlje so polni prebivališč krutosti.²¹ Oh naj

74,13: 2 Mz 14,21
74,15: 2 Mz 17,5
74,15: 4 Mz 20,11
74,15: Joz 3,13
75,6: [Ps 48,2]

se zatirani ne vrne osramočen. Naj ubog in pomoči potreben hvalita tvoje ime.²² Vstani, oh Bog, zagovarjaj svojo lastno pravdo. Spomni se, kako te nespameten človek dnevno graja.²³ Ne pozabi glasu svojih sovražnikov. Hrup teh, ki vstajajo zoper tebe, se nenehno povečuje.^q

Psalm 75

Vodji glasbenikov, ne uničuj,
'psalm ali Asáfova pesem. ^s

¹ Tebi, oh Bog, dajemo zahvaljevanje, *tebi* dajemo zahvaljevanje, kajti tvoja čudovita dela oznanjajo, *da* je tvoje ime blizu.² Ko bom sprejel *tskupnost*, bom sodil iskreno.³ Zemlja in vsi njeni prebivalci se razaplajo, jaz podpiram njene stebre. Sela.⁴ Bedakom sem rekel: »Ne ravnajte nespametno« in zlobnim: »Ne dvigajte roga.⁵ Svojega roga ne dvigajte visoko gor. Ne govorite s trdim vratom.«

⁶ Kajti povisanje ne *prihaja* niti od vzhoda niti od zahoda niti od juga.^u ⁷ Toda Bog je sodnik, odstavlja enega in postavlja drugega.⁸ Kajti v Gospodovi roki *je* čaša in vino je rdeče, polno mešanice; in izliva iz istega, toda te droži bodo vsi zlobneži zemlje izželi *in jih* popili.⁹ Toda jaz bom razglašal na veke, prepeval bom hvalnice Jakobovemu Bogu.¹⁰ Tudi vse rogove zlobnih bom odrezal; *toda* rogoviti pravičnih bodo povisani.

Psalm 76

Vodji vglasbenikov na Neginot,
wpsalm ali Asáfova pesem. ^x

¹ V Judu *je* Bog poznan. Njegovo ime v Izraelu *je* veliko.² Tudi v Salemu je njegovo šotorsko svetišče in njegovo bivališče na Sionu.³ Tam je prelomil puščice loka, ščit, meč in bitko. Sela.⁴ *Ti si* veličastnejši *in* odličnejši kakor gore plena.⁵ Arogantni so oplenjeni, spali so svoje spanje. Nihče izmed mogočnih mož ni našel svojih rok.⁶ Ob tvojem oštevanju, Bog Jakobov, sta tako bojni voz, kakor konj vržena v smrtno spanje.

⁷ Ti, *celo* tebe *se* je batil in kdo lahko stoji v tvojem pogledu, kadar si jezen?⁸ Povzročil si, da se z neba sliši sodba; zemlja se je zbala in postala tiha,⁹ ko je k sodbi vstal Bog, da reši vse krotke na zemlji. Sela.¹⁰ Zagotovo te bo hvalil človeški bes. Ostanek besa boš ti obrzdal.¹¹ Zaobljubi se in plačaj Gospodu, svojemu Bogu. Naj vsi tisti, ki so okoli njega, prinesejo darila tistem, *yki* bi se ga morali batiti.¹² Odrezal bo duha princev. Strašen je do zemeljskih kraljev.

^f 73,22: *neveden*: hebr. nisem vedel.

^g 73,22: *Pred*: hebr. s.

^h 73,26: *moč*: hebr. skala.

ⁱ 74,0: *pouk* (maschil): ali, Psalm za Asáfa, da da navodila.

^j 74,2: *palico*: ali, rod.

^k 74,7: *Ogenj so...*: hebr. Tvoje svetišče so poslali v ogenj.

^l 74,8: *uničimo*: hebr. zlomimo.

^m 74,13: *razdelil*: hebr. zlomil.

ⁿ 74,13: *zmajem*: ali, kitom.

^o 74,15: *mogočne...*: hebr. reke moči.

^p 74,17: *naredil...*: hebr. jim naredil.

^q 74,23: *povečuje*: hebr. dviguje.

^r 75,0: *ne uničuj*: ali, Al-taschith; [Al-taschith – to je bilo verjetno ime neke pesmi z melodijo, na katero so se ti psalmi recitirali.]

^s 75,0: Asáfova pesem: ali, pesem za Asáfa.

^t 75,2: *sprejel...*: ali, vzel določeni čas.

^u 75,6: *juga*: hebr. puščave; [povisanje pride od severa, glej Ps 48,2.]

^v 76,0: *Vodji...* ali, Nadzorniku.

^w 76,0: [Neginot: hebr. Neginoth, glasbila na strune.]

^x 76,0: Asáfova pesem: ali, pesem za Asáfa.

^y 76,11: *tistem...*: hebr. v strahu.

Psalm 77

Vodji glasbenikov, Jедутуна, Asáfov psalm. ^z

¹ S svojim glasom sem klical k Bogu, celo s svojim glasom k Bogu in mi je prisluhnili. ² § Na dan svoje stiske sem iskal Gospoda. Moja vnetja ^a so se gnojila ponoči in niso odnehalo. Moja duša je odklanjala, da bi bila potolažena. ³ Spomnil sem se Boga in bil vznemirjen. Pritoževal sem se in moj duh je bil nadvladan. Sela. ⁴ Moje oči držiš budne. Tako sem vznemirjen, da ne morem govoriti. ⁵ Preudarjal sem [o] dneh iz davnine, letih starodavnih časov. ⁶ Spominjam se svoje pesmi ponoči. Posvetujem se s svojim lastnim srcem in moj duh je storil marljivo preiskavo. ⁷ »Ali bo Gospod za vedno zavračal ali ne bo več naklonjen? ⁸ Je njegovo usmiljenje popolnoma odšlo za vedno? Ali njegova obljava odpove na vékoma? ^{b9} Je Bog pozabil biti milostljiv? Ali je v jezi zaprl svoja nežna usmiljenja?« Sela. ¹⁰ Rekel sem: »To je moja šibkost, toda spominjal se bom let desnice Najvišjega.«

¹¹ Spominjal se bom Gospodovih del. Zagotovo se bom spominjal tvojih čudežev od davnine. ¹² Premišljeval bom tudi o vsem tvojem delu in govoril o tvojih dejanjih. ¹³ Tvoja pot, oh Bog, je v svetišču. Kdo je tako velik Bog kakor naš Bog? ¹⁴ Ti si Bog, ki dela čudeže. Med ljudstvom si oznanil svojo moč. ¹⁵ S svojim laktom si odkupil svoje ljudstvo, Jakobove in Jožefove sinove. Sela. ¹⁶ Vode so te videle, oh Bog, vode so te videle, bile so prestrašene. Tudi globine so bile vznemirjene. ¹⁷ Oblaki so izlivali vodo, nebo je pošiljalo zvok, tudi twoje puščice so šle daleč. ¹⁸ Zvok tvojega groma je bil na nebu, bliski so razsvetljevali zemeljski [krog]. Zemlja je trepetala in se tresla. ¹⁹ Tvoja pot je na morju in tvoja steza v velikih vodah in tvoje stopinje niso znane. ²⁰ Svoje ljudstvo vodiš kakor trop z Mojzesovo in Aronovo roko.

Psalm 78

Asáfov pouk. ^d

¹ Pazljivo prisluhni, oh moje ljudstvo, k moi postavi, nagni svoja ušesa k besedam iz mojih ust. ² Svoja usta bom odpril v prisopodobi, izrekel bom temne govore od davnine, ³ ki smo jih slišali in poznali in so nam jih naši očetje povedali. ⁴ Ne bomo jih skrili pred njihovimi otroki, prikazajoč prihajajočemu rodu Gospodove hvalnice in njegovo moč ter njegova čudovita dela, ki jih je storil. ⁵ Kajti osnoval je pričevanje v Jakobu in določil postavo v Izraelu, ki jo je zapovedal našim očetom, da bi jo lahko naredili znano svojim otrokom, ⁶ da bi jih prihajajoči rod lahko spoznal, celo otroci, ki naj bi bili rojeni, ki naj bi vstali in

77,18: [Iz 40,22]
77,20:
2 Mz 14,19
78,2: Ps 49,5
78,2: Mt 13,35
78,5: 5 Mz 4,9
78,5: 5 Mz 6,7
78,13:
2 Mz 14,21
78,14:
2 Mz 13,21
78,14:
2 Mz 14,24
78,15:
2 Mz 17,6
78,15:
4 Mz 20,10
78,15: Ps 105,44
78,15:
1 Kor 10,4
78,19:
4 Mz 11,4
78,20:
2 Mz 17,6
78,20:
4 Mz 20,11
78,24:
2 Mz 16,14
78,25: Jn 6,31
78,30:
4 Mz 11,33

jih oznanili svojim otrokom, ⁷ da bi svoje upanje lahko usmerili v Boga in ne bi pozabili Božjih del, temveč bi se držali njegovih zapovedi ⁸ in bi ne bili kakor njihovi očetje, trmoglav in uporen rod, rod, ki svojega srca ni pravilno postavil in čigar duh z Bogom ni bil neomajen.

⁹ Efrájimovi otroci, ki so bili oboroženi in nosili floke, so se na dan bitke obrnili nazaj. ¹⁰ Niso ohranjali Božje zaveze in odklanjali so se ravnati po njegovi postavi ¹¹ in pozabili so njegova dela in njegove čudeže, ki jim jih je pokazal. ¹² Čudovite stvari je storil v očeh njihovih očetov v egiptovski deželi, na polju Coana. ¹³ Razdelil je morje, jih pripravil, da so prešli skozenj in storil je, da so vode stale kakor kup. ¹⁴ Tudi podnevi jih je vodil z oblakom in vso noč z ognjeno svetobo. ¹⁵ Razklal je skale v divjini in jim dal piti kakor iz velikih globin. ¹⁶ Tudi vodne tokove je privadel iz skale in storil, da so vode tekle kakor reke. ¹⁷ V divjini pa so še bolj grešili zoper njega z izzivanjem Najvišjega. ¹⁸ V svojem srcu so skušali Boga z zahtevanjem jedi za svoje poželenje. ¹⁹ Da, govorili so zoper Boga; rekli so: »Ali Bog lahko oskrbi gmizo v divjini?« ²⁰ Glej, udaril je skalo, da so pridrle vode in vodotoki so preplavili, ali lahko da tudi kruh? Ali za svoje ljudstvo lahko priskrbi meso? ²¹ Torej Gospod je to slišal in je bil ogorčen, tako je bil zoper Jakoba vžgan ogenj in tudi jeza je prišla zoper Izrael, ²² ker niso verovali v Boga in niso zaupali v njegovo rešitev duš, ²³ čeprav je zapovedal oblakom od zgoraj in odprl vrata nebes ²⁴ in je nanje deževal mano za jed ter jim dajal od nebeškega žita. ²⁵ Človek ^hje jedel hrano angelov. Poslal jim je mesa do sitosti. ²⁶ Vzhodniku je velel, da zapiha ⁱna nebu in s svojo močjo je privadel južni veter. ²⁷ Prav tako je nanje deževal meso kakor prah in operjeno ^jperjad podobno kakor morski pesek. ²⁸ Dopustil jim je pasti v sredo njihovega tabora, okoli njihovih prebivališč. ²⁹ Tako so jedli in bili popolnoma nasičeni, kajti izročil jim je njihovo lastno željo; ³⁰ niso bili odvrnjeni od svoje želje. Vendar ko je bilanjihova jed še v njihovih ustih, ³¹ § je nadnje prišel Božji bes in pokončal najdebelejše izmed njih in z udarcem ^kzrušil izbrane Izraelove ljudi. ³² Kajti vsi ti so še vedno grešili in niso verovali zaradi njegovih čudovitih del. ³³ Zato je njihove dneve použil v ničevosti in njihova leta v muki. ³⁴ Ko jih je ubijal, potem so ga iskali in vrnili so se ter zgodaj poizvedovali za Bogom. ³⁵ Spomnili so se, da je bil Bog njihova skala in vzvišeni Bog njihov odkupitelj. ³⁶ Kljub temu so se mu prilizovali s svojimi ustimi in mu lagali s svojimi jezikimi. ³⁷ Kajti njihovo srce ni bilo popolnoma z njim niti niso bili neomajni v njegovi zavezi. ³⁸ Toda on, ki je poln sočutja, je odpustil njihovo krivičnost in jih ni uničil. Da, svojo jezo je pogosto obrnil proč in ni razvnel vsega svojega besa. ³⁹ Kajti spomnil se je, da so bili samo meso, veter, ki premine in ne prihaja ponovno.

^z 77,0: Asáfov psalm: ali, Psalm za Asáfa.

^a 77,2: *vnetja*...: hebr. roka se je gnojila ponoči in ni.

^b 77,8: *na vékoma*: hebr. iz roda v rod?

^c 77,17: *izlivali*: hebr. bili izlivani z.

^d 78,0: Asáfov psalm: ali, Psalm za Asáfa, da da navodila.

^e 78,8: *svojega*...: hebr. ni pripravil njihovega srca.

^f 78,9: *nosili*...: hebr. izstreljevali iz lokov.

^g 78,19: *oskrbi*: hebr. uredi.

^h 78,25: *Človek*...: ali, Vsakdo je jedel kruh mogočnega.

ⁱ 78,26: *zapiha*...: hebr. gre po.

^j 78,27: *operjeno*...: hebr. perjad s perutmi.

^k 78,31: *z udarcem*...: hebr. pripravil, da se izbrani Izraelovi ljudje poklonijo.

⁴⁰ Kako pogosto so ga dražili ^lv divjini in ga žalostili v puščavi! ⁴¹ § Da, obrnili so se nazaj in skušali Boga in omejevali Svetega Izraelovega. ⁴² Niso se spomnili njegove roke *niti* dneva, ko jih je osvobodil pred sovražnikom. ^{m43} Kako je v Egiptu izvršil ⁿsvoja znamenja in svoje čudeže na polju Coana ⁴⁴ in njihove reke spremenil v kri in njihove potoke, da niso mogli piti. ⁴⁵ Mednje je poslal številne vrste muh, ki so jih požirale in žabe, ki so jih uničevale. ⁴⁶ Tudi njihov prirastek je dal gosenici in njihov trud leteči kobilici. ⁴⁷ Njihove trte je uničil ^os točo in njihove egiptovske smokve z zmrzaljo. ^{p48} Tudi njihovo živino je predal ^qtoči in njihove trope vročim ^rstrelam. ⁴⁹ § S pošiljanjem zlih angelov *mednje* je nanje vrgel okrutnost svoje jeze, bes, ogorčenost in stisko. ⁵⁰ Pripravil ^sje pot svoji jezi, njihovi duši ni prizanesel pred smrtno, temveč je njihovo ^tživljenje odstopil kužni bolezni ⁵¹ in udaril vsakega prvorojenca v Egiptu, *njihovo* glavno moč v Hamovih šotorih. ⁵² Toda svojemu lastnemu ljudstvu je storil, da gredo naprej kakor ovce in po divjini jih je usmerjal kakor trop. ⁵³ Vodil jih je varno, tako da se niso bali, toda njihove sovražnike je preplavilo ^umorje. ⁵⁴ Privedel jih je do meje svojega svetišča, *celo k tej gori*, *ki* jo je pridobila njegova desnica. ⁵⁵ Pred njimi je spodil tudi pogane in jim z mejno črto razdelil dedičino in Izraelovim rodovom storil, da prebivajo v svojih šotorih. ⁵⁶ Kljub temu so skušali in dražili najvišjega Boga in se niso držali njegovih pričevanj, ⁵⁷ temveč so se obrnili nazaj in postopali nezvesto kakor njihovi očetje. Obrnjeni so bili na stran kakor varljiv lok. ⁵⁸ Kajti s svojimi visokimi mesti so ga dražili do jeze in s svojimi rezanimi podobami so ga pripravili do ljubosumnosti. ⁵⁹ Ko je Bog *to* slišal, je bil ogorčen in silno preziral Izraela, ⁶⁰ tako da je zapustil bivališče v Šilu, štorsko svetišče, *ki ga* je postavil med ljudmi ⁶¹ in svojo moč izročil v ujetništvo in svojo slavo v sovražnikovo roko. ⁶² Svoje ljudstvo je izročil meču in ogorčen je bil nad svojo dedičino. ⁶³ Ogenj je použil njihove mladeniče in njihove mladenke niso bile omožene ^v. ⁶⁴ Njihovi duhovniki so padli pod mečem in njihove vdove niso pripravile objokovanja. ⁶⁵ Potem se je Gospod prebudil kakor iz spanja *in* kakor mogočen človek, ki vzklikira zaradi vina. ⁶⁶ Svoje sovražnike je udaril v njihove zadnje dele. Postavil jih je v neprestano grajo. ⁶⁷ Poleg tega je odklonil Jožefovo štorsko svetišče in ni izbral Efrájimovega rodu, ⁶⁸ temveč je izbral Judov rod, goro Sion, ki jo je ljubil. ⁶⁹ Svoje svetišče je zgradil kakor visoke *palace*, kakor zemljo, ki jo je utrdil ^wna veke. ⁷⁰ Poleg tega je izbral svojega služabnika Davida in ga vzel od ovčjih staj. ⁷¹ § Od sledenja ^xbrezim

78,44: 2 Mz 7,20
78,45: 2 Mz 8,24
78,45: 2 Mz 8,6
78,46: 2 Mz 10,13
78,47: 2 Mz 9,23
78,50: 2 Mz 9,3
78,51: 2 Mz 12,29
78,51: 2 Mz 9,3
78,53: 2 Mz 14,27
78,53: 2 Mz 15,10
78,55: Joz 13,7
78,58: 5 Mz 32,21
78,60: 1 Kr 4,10
78,70: 1 Sam 16,11
78,70: 2 Sam 7,8
78,71: 2 Sam 5,2
78,71: 1 Krn 11,2
79,4: Ps 44,14
79,5: Ps 89,45
79,6: Jer 10,25
79,8: Iz 64,9

ovcam z mladiči ga je privedel, da pase Jakoba, njegovo ljudstvo in Izraela, njegovo dedičino. ⁷² Tako jih je hranil glede na neokrnjenost svojega srca in jih usmerjal s spretnostjo svojih rok.

Psalm 79

Asáfov psalm. ^y

¹ Oh Bog, pogani so prišli v twojo dedičino, omadeževali so twoj sveti tempelj, Jeruzalem so razbili na ^zkupe. ² Trupla twojih služabnikov so izročili, *da so* hrana perjadi neba, meso twojih svetih za zemeljske živali. ³ Njihovo kri so kakor vodo prelivali naokoli Jeruzalema, in nikogar ni *bilo*, da *jih* pokoplje. ⁴ Postali smo graja našim sosedom, norčevanje in posmeh tem, ki so okoli nas. ⁵ Doklej, Gospod? Hočeš biti jezen na veke? Ali bo twoja ljubosumnost gorela kakor ogenj?

⁶ Svoj bes izlij nad pogane, ki te ne spoznavajo in nad kraljestva, ki ne kličejo twojega imena. ⁷ Kajti pozrli so Jakoba in opustošili njegovo prebivališče.

⁸ O ne spominjam se zoper nas prejšnjih ^akrivičnosti. Naj nas twoja nežna usmiljenja naglo vodijo, kajti mi smo zelo ponižani. ⁹ Pomagaj nam, oh Bog rešitve naše duše, zaradi slave svojega imena in osvobodi nas in naše grehe očisti proč zaradi svojega imena. ¹⁰ Zakaj bi pogani rekli: »Kje je njihov Bog?« Naj bo z maščevanjem ^bkrvi twojih služabnikov, *ki je* prelita, on spožnan med pogani v našem pogledu. ¹¹ Naj pride predte jetnikovo vzdihovanje; glede na veličino svoje ^cmoči ohrani ^dtiste, ki so določeni, da umro ¹² in povrni našim sosedom njihovo grajo sedemkratno v njihovo naročje, s katero so te grajali, oh Gospod. ¹³ Tako ti bomo mi, tvoje ljudstvo in ovce twojega pašnika, dajali zahvalo na veke. Tvojo hvalo bomo naznanjali vsem ^erodovom.

Psalm 80

Vodji glasbenikov na Lilio
*f*pričevanja, Asáfov psalm. ^g

¹ Pazljivo prisluhni, Pastir Izraela, ^hti, ki vodiš Jožefa kakor trop, ti, ki prebivaš *med* keruboma, zasij. ² Pred Efrájimom, Benjaminom in Manásejem razvnemi svojo moč ter pridi *in* ⁱnas reši. ³ Ponovno nas spreobrni, oh Bog in svojemu obrazu povzroči, da zasije in mi bomo rešeni. ⁴ Oh Gospod, Bog nad bojevniki, doklej boš ^jjezen proti molitvi svojega ljudstva? ⁵ Hraniš jih s kruhom solza in jim daješ, da v veliki meri pijajo solze. ⁶ Delaš nas prepri našim sosedom in naši sovražniki se smejijo med seboj.

¹ 78,40: *ga dražili*: ali, se upirali.

^m 78,42: *sovražnikom*...: ali, stisko.

ⁿ 78,43: *izvršil*: hebr. položil.

^o 78,47: *uničil*: hebr. ubil.

^p 78,47: *zmrzaljo*: ali, velikimi zrni toče.

^q 78,48: *predal*...: hebr. utišal [s] točo.

^r 78,48: *vročim*...: ali, bliskom.

^s 78,50: *Pripravil*...: hebr. Pretehtal je stezo.

^t 78,50: *njihovo*...: ali, njihove živali odstopil živinski kugi.

^u 78,53: *preplavilo*: hebr. pokrilo.

^v 78,63: *omožene*: hebr. hvajlene.

^w 78,69: *utrdil*: hebr. osnoval.

^x 78,71: *Od sledenja*...: hebr. Za brejimi ovcami.

^y 79,0: Asáfov psalm: ali, Psalm za Asáfa.

^z 79,1: *na*: ali, za.

^a 79,8: *prejšnjih*...: ali, krivičnosti teh, ki so bili pred nami.

^b 79,10: *z maščevanjem*: hebr. s povračilom.

^c 79,11: *svoje*...: hebr. svojega lakta.

^d 79,11: *ohrani*...: hebr. prihrani otroke smrti.

^e 79,13: *vsem*...: hebr. iz roda v rod.

^f 80,0: [Lilija: ang. Shoshannim–Eduth – verjetno ime melodije, na katero naj bi se psalm pel.]

^g 80,0: Psalm za Asáfa.

^h 80,1: *Izraela*: ali, za Izrael.

ⁱ 80,2: *in*...: hebr. k nam zaradi rešitve duš.

^j 80,4: *boš*...: hebr. kadil?

⁷ Ponovno nas spreobrni, oh Bog nad bojevniki in svojemu obrazu povzroči, da zasije in mi bomo rešeni.

⁸ Iz Egipta si privedel trto, spodil si pogane in jo zasadil. ⁹ Pred njo si pripravil prostor in ji povzročil, da je napravila globoko korenino in napolnila zemljo. ¹⁰ Gore so bile pokrite z njeno senco in njene veje so bile podobne čednim ^kcedram. ¹¹ Njene veje je poslala v morje in njene mladike v reko. ¹² Zakaj si ti potem podrl njene ograje, tako da jo smukajo vsi, ki gredo mimo po poti? ¹³ Merjasec iz gozda jo pustoši in poljska žival jo požira. ¹⁴ Vrni se, rotimo te, oh Bog nad bojevniki, poglej dol z neba in glej in obišci to trto ¹⁵ in vinograd, ki ga je zasadila tvoja desnica in mladiko, ki si jo zaradi sebe naredil močno. ¹⁶ Požgana je z ognjem, posekana je. Oni se pogubljajo ob graji tvojega obličja. ¹⁷ Naj bo tvoja roka nad človekom tvoje desnice, nad sinom človekovim, ki si ga storil močnega zase. ¹⁸ Tako od tebe ne bomo odšli nazaj. Oživi nas in mi bomo klicali tvoje ime. ¹⁹ Ponovno nas spreobrni, oh Gospod Bog nad bojevniki, svojemu obrazu povzroči, da zasije in mi bomo rešeni.

Psalm 81

Vodji glasbenikov na Gitít, ¹Asáfov psalm. ^m

¹ Glasno prehevajte Bogu, naši móči, naredite radosten glas Jakobovemu Bogu. ² Vzemite psalm in prinesite sèm tamburin, prijetno harfo s plunko. ³ Trobite na šofar ob mlaju, ob določenem času na naš slovesni praznični dan. ⁴ Kajti to je bil zakon za Izraela in postava Jakobovega Boga. ⁵ To je odredil v Jožefu za pričevanje, ko je šel ven skozi ⁿegiptovsko deželo, kjer sem slišal jezik, ki ga ni sem razumel: ⁶ »Njegovo ramo sem odstranil od bremena, njegove roke so bile ^oosvobojene pred lonci. ⁷ Ti kličeš v stiski in jaz sem te osvobodil, odgovoril sem ti na skrivnem kraju groma. Jaz sem te preizkusil pri vodah Meríbe. ^p Sela.

⁸ Poslušaj, oh moje ljudstvo, pričeval ti bom, oh Izrael, če bi mi hotel prisluhniti. ⁹ V tebi naj ne bo tujega boga niti ne boš oboževal nobenega tujega boga. ¹⁰ Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki te je privedel iz egiptovske dežele. Široko odpri svoja usta in napolnil jih bom. ¹¹ Toda moje ljudstvo noče prisluhniti mojemu glasu in Izrael noče ničesar od mene. ¹² Tako sem jih izročil njihovim ^qlastnim srčnim željam in živel so po svojih lastnih nasvetih. ¹³ Oh, da bi mi moje ljudstvo prisluhnilo in bi Izrael hodil po mojih poteh! ¹⁴ Kmalu bi podjarmil njihove sovražnike in svojo roko obrnil zoper njihove nasprotnike. ¹⁵ Gospodovi sovražniki bi se ^rmoralni podvreči pod njega, pa bi se njihov čas ohranil na veke. ¹⁶ Hranil bi jih tudi z najodličnejšo ^spšenico in z medom iz skale bi te nasilit.«

81,7: 2 Mz 17,6
81,12: Apd 14,6
82,2: 5 Mz 1,17
82,4: Prg 24,11
82,6: Jn 10,34
83,9: Sod 7,22
83,9: Sod 4,15
83,9: Sod 4,24
83,11: Sod 7,25
83,11: Sod 8,21

^k 80,10: čednim...: hebr. Božjim.

^l 81,0: [Gitít – glasbeni instrument na strune, ki ga je David prinesel iz Gata.]

^m 81,0: Asáfov psalm: ali, psalm za Asáfa.

ⁿ 81,5: skozi...: ali, proti egiptovski deželi.

^o 81,6: bile...: hebr. preminile.

^p 81,7: Meríbe: ali, prepira.

^q 81,12: njihovim...: ali, trdoti njihovih src, ali, domišljiji.

^r 81,15: se...: ali, moralni obrodit hlinjeno poslušnost; hebr. lagati.

^s 81,16: najodličnejšo...: hebr. obiljem pšenice.

Psalm 82

Asáfov psalm. ^t

¹ Bog stoji v skupnosti mogočnih, sodi med bogovi. ² »Doklej boste nepravično sodili in sprejemali zunanjost zlobnih? Sela. ³ Branite ^urevne in osirotele, ravnajte pravično prizadetim in pomoči potrebnim. ⁴ Osvobodite uboge in pomoči potrebne, odstranite jih iz roke zlobnih.« ⁵ Ne vedo niti ne bodo razumeli, hodijo v temi. Vsi temelji zemlje so izven ^vnaravnega reda.

⁶ Rekel sem: »Vi ste bogovi in vsi izmed vas ste otroci Najvišjega. ⁷ Vendar boste umrli kakor ljudje in padli kakor kdo izmed princev.« ⁸ Vstani, oh Bog, sodi zemljo, kajti ti boš podedoval vse narode.

Psalm 83

Pesem ali Asáfov psalm. ^w

¹ Ne bodi tiho, oh Bog. Ne molči in ne bodi molčeč, oh Bog. ² Kajti glej, tvoji sovražniki pripravljajo upor in tisti, ki te sovražijo, so povzdignili glavo. ³ Zoper tvoje ljudstvo so sprejeli prebrisani nasvet in se posvetovali zoper tvoje skrite. ⁴ Rekli so: »Pridimo in odrežimo jih od tega, da so narod, da Izraelovo ime ne bo več v spominu.« ⁵ Kajti skupaj so se soglasno ^xposvetovali, združeni so zoper tebe:

⁶ Edómova šotorska svetišča in Izmaelci; Moábovci in Hagárovci; ⁷ Gebál, Amón in Amálek; Filistejci s prebivalci Tira; ⁸ pridružen jim je tudi Asúr. Pomagali ^yso Lotovim sinovom. Sela.

⁹ Stóri jim kakor Midjáncem, kakor Siseráju, kakor Jabínu pri potoku Kišón, ¹⁰ ki so bili pokončani pri En Doru. Postali so *kakor* gnoj za zemljo. ¹¹ Naredite njihove plemiče kakor Oréba in kakor Zeéba. Da, vse njihove prince kot Zebaha in kot Calmunája, ¹² ki so rekli: »Vzemimo si Božje hiše v posest.« ¹³ Oh moj Bog, naredi jih kot pleve, kakor strnišče pred vetrom. ¹⁴ Kakor ogenj požiga gozd in kakor plamen zažiga gore, ¹⁵ tako jih preganjaj s svojim neurjem in s svojim viharjem jih naredi prestrašene. ¹⁶ Njihove obraze napolni s sramoto, da bodo lahko iskali tvoje ime, oh Gospod. ¹⁷ Naj bodo zasramovani in zbegani na veke; da, naj bodo osramočeni in [naj] se pogubijo,

¹⁸ § da bodo ljudje lahko vedeli, da si ti, čigar ime samó je Jahve, najvišji nad vso zemljo.

Psalm 84

Vodji glasbenikov na Gitít,
^zpsalm za Korahove sinove. ^a

¹ Kako bljubka so tvoja šotorska svetišča, oh

^t 82,0: Asáfov psalm: ali, Psalm za Asáfa.

^u 82,3: Branite: hebr. Sodite.

^v 82,5: izven...: hebr. premaknjeni.

^w 83,0: Asáfov psalm: ali, Psalm za Asáfa.

^x 83,5: soglasno: hebr. enega srca.

^y 83,8: pomagali...: hebr. bili so laket.

^z 84,0: [Gitít – glasbeni instrument na strune, ki ga je David prinesel iz Gata.]

^a 84,0: za Korahove sinove: ali, Korahovih sinov.

^b 84,1: [Leta 1023 pr. Kr.]

Gospod nad bojevniki! ² Moja duša hrepeni, da, celo slabi zaradi Gospodovih dvorov. Moje srce in moje meso vpijeta za živim Bogom. ³ Da, vrabec najde dom in lastovka gnezdo zase, kjer lahko položi svoje mladiče, celo tvoje oltarje, oh Gospod nad bojevniki, moj Kralj in moj Bog. ⁴ Blagoslovjeni so tisti, ki prebivajo v tvoji hiši. Oni te bodo nenehno slavili. Sela. ⁵ Blagoslovjen je človek, čigar moč je v tebi, v čigar srcu so njihove poti. ⁶ Kateri hodijo skozi dolino Baka ^cjo oblikujejo [v] studenec; tudi dež napolnjuje ^dtolmune. ⁷ Hodijo iz moči ^ev moč, vsak izmed njih se na Sionu prikaže pred Bogom.

⁸ Oh Gospod Bog nad bojevniki, usliši mojo molitev, pazljivo prisluhni, oh Bog Jakobov. Sela. ⁹ Glej, oh Bog, naš ščit in poglej na obraz svojega maziljenca. ¹⁰ Kajti en dan v tvojih dvorih je boljši kakor tisoč. Raje bi bil ^fvratar v hiši svojega Boga, kakor da bi prebival v šotorih zlobnosti. ¹¹ Kajti Gospod Bog je sonce in ščit. Gospod bo dal milost in slavo. Nobene dobre stvari ne bo zadržal pred tistimi, ki hodijo iskreno. ¹² Oh Gospod nad bojevniki, blagoslovjen je mož, ki zaupa vate.

Psalm 85

Vodji glasbenikov, psalm za Korahove sinove. ^g

¹ Gospod, naklonjen ^hsi bil svoji deželi, nazaj si privadel Jakobovo ujetništvo. ² Odpustil si krivičnost svojega ljudstva, pokril si vse njihove grehe. Sela. ³ Odstranil si ves svoj bes. Sebe ⁱsi odvrnil od okrutnosti svoje jeze. ⁴ Spreobrnji nas, oh Bog rešitve naše duše in svoji jezi do nas povzroči, da preneha. ⁵ Hočeš biti večno jezen na nas? Hočeš svojo jezo raztegniti na vse rodove? ⁶ Ali nas ne boš ponovno oživil, da se tvoje ljudstvo lahko veseli v tebi? ⁷ Pokaži nam svoje usmiljenje, oh Gospod in zagotovi nam svojo rešitev duše.

⁸ Slišal bom kaj bo Bog, Gospod, govoril, kajti svojemu ljudstvu in svojim svetim bo govoril mir, toda oni naj se ne obrnejo ponovno k neumnosti. ⁹ Zagotovo je njegova rešitev duš blizu tistim, ki se ga bojijo, da bo v naši deželi lahko prebivala slava. ¹⁰ Usmiljenje in resnica sta se skupaj srečala, pravičnost in mir sta poljubila drug drugega. ¹¹ Resnica bo izvirala iz zemlje in pravičnost bo gledala dol z neba. ¹² Da, Gospod bo dal to, kar je dobro in naša dežela bo obrodila svoj donos. ¹³ Pravičnost bo hodila pred njim in nas postavila na pot njegovih korakov.

Psalm 86

Davidova molitev. ^j

¹ Nagni svoje uho, oh Gospod, prisluhni mi, ker sem ubog in pomoči potreben. ² Varuj mojo dušo, ker sem svet. ^kOh ti moj Bog, reši svojega

^c 84,6: *Baka*...: ali, murvinih dreves, mu naredijo studenec itd.

^d 84,6: *napolnjuje*: hebr. pokriva.

^e 84,7: *moči*...: ali, družbe v družbo.

^f 84,10: *bil*...: hebr. izbral, da sedim pri pragu.

^g 85,0: za Korahove sinove: ali, o Korahovih sinovih.

^h 85,1: *naklonjen*...: ali, zelo zadovoljen si bil [s] svojo deželo.

ⁱ 85,3: *Sebe*...: ali, Svojo jezo od silne besnosti.

^j 86,0: Davidova molitev: ali, Molitev Davidovega psalma.

služabnika, ki zaupa vate. ³ Bodi mi usmiljen, oh Gospod, kajti vsak dan ^lkličem k tebi. ⁴ Razveseli dušo svojega služabnika, kajti k tebi, oh Gospod, dvigujem svojo dušo. ⁵ Kajti ti, Gospod, si dober in pripravljen odpustiti in obilen v usmiljenju k vsem tem, ki kličejo k tebi. ⁶ Pazljivo prisluhni, oh Gospod, moji molitvi in pazi na glas mojih poniznih prošenj. ⁷ Na dan svoje stiske bom klical k tebi, kajti ti mi boš odgovoril.

⁸ Med bogovi ni nikogar podobnega tebi, oh Gospod; niti ni nobenih del, podobnih tvojim delom.

⁹ Vsi narodi, ki si jih naredil, bodo prišli in oboževali pred teboj, oh Gospod in proslavili bodo tvoje ime.

¹⁰ Kajti ti si velik in delaš čudovite stvari. Samo ti sam si Bog. ¹¹ Úči me svojo pot, oh Gospod, hodil bom v tvoji resnici; zedini moje srce, da se bo balo twojega imena. ¹² Hvalil te bom, oh Gospod, moj Bog, z vsem svojim srcem in tvoje ime bom proslavljal na vékomaj. ¹³ § Kajti veliko je tvoje usmiljenje do mene in mojo dušo si osvobodil pred najglobljim peklom. ^{m¹⁴} § Oh Bog, ponosni so vstali zoper mene in zbori nasilnih ⁿljudi so stregli po moji duši, niso pa tebe postavili pred sebe. ¹⁵ Toda ti, oh Gospod, si Bog, poln sočutja in milostljiv, potrežljiv in obilen v milosti in resnici.

¹⁶ Oh obrni se k meni in se me usmili, daj svojo moč svojemu služabniku in reši sina svoje pomočnice. ¹⁷ Pokaži mi znamenje za dobro, da bodo tisti, ki me sovražijo, lahko to videli in bili osramočeni, ker si mi ti, Gospod, pomagal in me tolažil.

Psalm 87

Psalm ali pesem za Korahove sinove. ^o

¹ Njegov temelj je na svetih gorah. ² Gospod bolj ljubi sionska velika vrata kakor vsa Jakobova prebivališča. ³ Veličastne stvari se govorijo o tebi, oh Božje mesto. Sela.

⁴ Tistem, ki me poznajo, bom omenjal Rahab in Babilon; glej Filisteja in Tir z Etiopijo; ta človek je bil rojen tam. ⁵ In o Sionu bo rečeno: »Ta in ta človek je bil rojen v njem in sam najvišji ga bo utrdil.« ⁶ Ko vpisuje ljudstvo, bo Gospod štel, da je bil ta človek rojen tam. Sela. ⁷ § Prav tako bodo tam tako pevci kakor igralci na glasbila. Vsi moji izviri so v tebi.

Psalm 88

Pesem ali psalm za Korahove sinove. ^pVodju glasbenikov na lutnjo za odgovor.
^qPouk ^rEzráhovca Hemána.

¹ Oh Gospod Bog, rešitev moje duše, pred teboj sem klical dan in noč. ² Naj moja molitev pride predte, svoje uho nagni k mojemu klicu, ³kajti moja duša je polna stisk in moje življenje se bliža

^k 86,2: *svet*: ali, tisti katerega ti podpiraš.

^l 86,3: *vsak dan*: ali, ves dan.

^m 86,13: *peklom*: ali, grobom.

ⁿ 86,14: *nasilnih*: hebr. strašnih.

^o 87,0: za Korahove sinove: ali, Korahovih sinov.

^p 88,0: za Korahove sinove: ali, Korahovih sinov.

^q 88,0: [Mahalat Leannot – za petje ob bolezni.]

^r 88,0: Pouk...: ali, Psalm Ezráhovca Hemána, dajajoč navodilo.

grobu.⁴ Prištet sem s tistimi, ki gredo dol v jamo. Sem kakor človek, *ki* nima moči.⁵ Svoboden med mrtvimi, kakor umorjeni, ki ležijo v grobu, ki se jih ne spominjaš več in so iztrebljeni iz *stvoje* roke.⁶ Položil si me v najglobljo jamo, v temo, v globine.⁷ Tvoj bes trdno leži na meni in prizadel si *me* z vsemi svojimi valovi. Sela.⁸ Mojega znanca si postavil daleč od mene, njim si me naredil [*za*] ogabnost; zaprt *sem* in ne morem priti ven.⁹ Moje oko žaluje zaradi stiske; Gospod, vsak dan sem klical k tebi, svoje roke sem iztegoval k tebi.

¹⁰ Hočeš mrtvim pokazati čudež? Mar bodo mrtvi vstali *in* te hvalili? Sela.¹¹ Bo tvoja ljubeča skrbnost oznanjena v grobu? *Ali* tvoja zvestoba v propadu?¹² Bodo tvoji čudeži spoznani v temi? In tvoja pravičnost v deželi pozabljalosti?¹³ Toda jaz sem klical k tebi, oh Gospod in zjutraj te bo moja molitev prestregla.¹⁴ Gospod, zakaj zavračaš mojo dušo? *Zakaj* skrivaš svoj obraz pred menoj?¹⁵ Prizadet *sem* in od svoje mladosti pripravljen umreti; *medtem ko* trpim tvoje strahote, sem raztresen.¹⁶ Tvoj kruti bes gre prek mene, tvoje strahote so me uničile.¹⁷ Vsak dan *so* prišli okoli mene kakor voda, skupaj so me obkrožali.¹⁸ Ljubega in prijatelja si postavil daleč od mene *in* mojega znanca v temo.

Psalm 89

Pouk *uEzráhovca Etána.*

¹ O Gospodovih milostih bom prepeval na veke, s svojimi usti bom vsem ^vrodovom razglašal tvojo zvestobo.² Kajti rekel sem: »Usmiljenje bo zgrajeno na veke, svojo zvestobo boš utrdil v samih nebesih.«³ S svojim izbranim sem sklenil zavezo, prisegel sem Davidu, svojemu služabniku:⁴ »Tvoje seme bom utrdil na veke in tvoj prestol zgradil za vse rodove.« Sela.

⁵ Nebesa bodo hvalila tvoje čudeže, oh Gospod, tudi tvojo zvestobo v skupnosti svetih.⁶ Kajti kdo na nebu bi bil lahko primerjan z Gospodom? *Kdo* izmed sinov mogočnega bi bil lahko podoben Gospodu?⁷ Boga se je silno batiti v zboru svetih in spoštujejo ga vsi *tisti*, *ki* so okoli njega.⁸ Oh Gospod Bog nad bojevniki, kdo je močan Gospod, podoben tebi ali tvoji zvestobi naokoli tebe?⁹ Ti vladaš besnenju morja; ko njegovi valovi vstanejo, jih ti umirjaš.¹⁰ Zlomil si Rahaba ^wna koščke, kakor nekoga, ki je umorjen, s svojim ^xmočnim laktom si razkropil svoje sovražnike.¹¹ Nebo je tvoje, tudi zembla je tvoja; *kar se tiče* zemeljskega [*krog*] in njegove ^ypolnosti, si jih ti utemeljil.¹² Sever in jug, ti si ju ustvaril; Tabor in Hermon se bosta veselila v tvojem imenu.¹³ Ti imaš mogočen ^zlaket, močna je tvoja roka *in* visoka je tvoja desnica.¹⁴ Pravičnost in sodba *sta* prebivališče ^atvojega prestola, usmiljenje in resnica bosta šla pred tvojim obličjem.

89,3: 2 Sam
7,11-15

89,11: 1 Mz 1,1

89,11: Ps 24,1

89,11: Ps 50,12

89,11: [Iz
40,22]

89,15:

4 Mz 10,6

89,20:

1 Sam 16,12

89,36: Rim 7,16

89,36: Lk 1,33

89,36: Jn 12,34

¹⁵ Blagoslovljeno je ljudstvo, ki pozna radosten zvok. Hodili bodo, oh Gospod, v svetlobi tvojega obličja.¹⁶ V tvojem imenu se bodo veselili ves dan in v tvoji pravičnosti bodo povišani.¹⁷ Kajti ti *si* slava njihove moči in v tvoji naklonjenosti bo naš rog povišan.¹⁸ § Kajti Gospod ^bje naša obramba in Sveti Izraelov je naš kralj.

¹⁹ Potem svojemu svetemu spregovoriš v videnju in rečeš: »Položil sem pomoč na *nekoga*, *ki* je mogočen, povišal sem *enega* izbranega izmed ljudstva.²⁰ Našel sem Davida, svojega služabnika; s svojim svetim oljem sem ga mazilil.²¹ Z njim bo moja roka utrjena; tudi moj laket ga bo krepil.²² Sovražnik se ne bo maščeval nad njim niti ga sin zlobnosti [*ne boj*] prizadel.²³ Njegove sovražnike bom premagal pred njegovim obrazom in nadlegoval tiste, ki ga sovražijo.²⁴ Toda z njim *bosta* moja zvestoba in moje usmiljenje in v mojem imenu bo povišan njegov rog.²⁵ Njegovo roko bom postavil tudi na morje in njegovo desnico na reke.²⁶ Klical bo k meni: »Ti *si* moj oče, moj Bog in skala rešitve moje duše.«²⁷ Prav tako mu bom dal *svojega* prvorjenca, višje kakor kralje zemlje.²⁸ Svoje usmiljenje bom zanj ohranil na vékoma in moja zaveza bo trdno stala z njim.²⁹ Tudi njegovemu semenu bom storil, *da ostane* na veke in njegov prestol kakor nebeški dnevi.³⁰ Če njegovi otroci zapustijo mojo postavo in ne hodijo po mojih sodbah,³¹ če prelomijo ^cmoje zakone in se ne držijo mojih zapovedi,³² potem bom s palico obiskal njihov prestopek in njihovo krivičnost z bičanjem.³³ Vendar pa svoje ljubeče skrbnosti ne bom popolnoma ^dodvzel od njega niti svoji zvestobi [*ne bom*] pustil, da se ^eizneveri.³⁴ Svoje zaveze ne bom prelomil niti predugačil stvari, ki je odšla iz mojih ustnic.³⁵ Enkrat sem prisegel pri svoji svetosti, da ^fDavidu ne bom lagal.³⁶ Njegovo seme bo ostalo na veke in njegov prestol kakor sonce pred menoj.³⁷ Kakor luna bo utren na veke in *kakor* zvesta priča na nebu.« Sela.

³⁸ Toda ti si zavrgel in prezrl, ogorčen si bil s svojim maziljencem.³⁹ Razveljavil si zavezo svojega služabnika. Njegovo krono si oskrunil *in jo vrgel* na tla.⁴⁰ Porušil si vse njegove ograje; njegova oporišča si privedel do propada.⁴¹ Vsi mimoidoči ga plenijo. Graja je svojim sosedom.⁴² Dvignil si desnico njegovih nasprotnikov; vsem njegovim sovražnikom si storil, da se veselijo.⁴³ Obrnil si tudi ostrino njegovega meča in ga nisi naredil, da se zoperstavi v bitki.⁴⁴ Njegovi slavi *gsi* storil, da preneha in njegov prestol si vrgel na tla.⁴⁵ Dneve njegove mladosti si skrajšal. Pokril si ga s sramoto. Sela.⁴⁶ Doklej, Gospod? Se hočeš skrivati na veke? Bo tvoj bes gorel kakor ogenj?⁴⁷ Spomni se, kako kratki je moj čas. Zakaj si vse ljudi naredil zaman?⁴⁸ Kateri človek *je*, *kdo* živi in ne bo videl smrti? Ali bo svojo dušo osvobodil pred roko groba? Sela.

^s 88,5: *iz...:* ali, po tvoji roki.

^t 88,17: *Vsak dan...:* ali, Ves dan so prihajali.

^u 89,0: Pouk – Maschil...: ali, Psalm za Ezráhovca Etána, da da navodilo.

^v 89,1: *vsem...:* hebr. iz roda v rod.

^w 89,10: *Rahaba:* ali, Egipt.

^x 89,10: *s svojim...:* hebr. z laktom svoje moči.

^y 89,11: *njegove...:* ali, vsega kar obsegata.

^z 89,13: *mogočen...:* hebr. laket z močjo.

^a 89,14: *prebivališče:* ali, ustanovitev.

^b 89,18: Gospod...: ali, naš ščit je od Gospoda in naš kralj je Sveti Izraelov.

^c 89,31: *prelomijo:* hebr. oskrunijo.

^d 89,33: *popolnoma...:* hebr. naredil prazne iz njega.

^e 89,33: *se...:* hebr. laže.

^f 89,35: *da...:* hebr. če lažem.

^g 89,44: *Njegovi slavi:* hebr. Njegovemu sijaju.

⁴⁹ Gospod, kje so tvoje prejšnje ljubeče skrbnosti, *katere v svoji resnici prisegaš Davidu?* ⁵⁰ Spomni se, Gospod, graje svojih služabnikov; *kako v svojih prsih nosim grajo vseh mogočnih ljudi,* ⁵¹ s čimer so grajali tvoji sovražniki, oh Gospod, s čimer so grajali stopinje tvojega maziljenca. ⁵² Blagoslovjen bodi Gospod na vékomaj. Amen in Amen.

Psalm 90

Molitev ^hBožjega moža Mojzesa.

¹ Gospod, ti si bil naše bivališče za vse rodove. ² Preden so bile rojene gore, oziroma kadarkoli si oblikoval zemljo in zemeljski [krog], celo od večnosti do večnosti, si ti Bog. ³ Človeka obračaš k uničenju in praviš: »Vrnite se, vi človeški otroci.« ⁴ Kajti tisoč let v tvojem pogledu je samo kakor včerajsjni dan, ki je minil in kakor straža v noči. ⁵ Odnašaš jih proč kakor s poplavou; oni so kakor spanec. Zjutraj sopodobni travi, ki raste. ^{k6} § Zjutraj cveti in raste, zvečer je odrezana in ovane.

⁷ Kajti použiti smo s twojo jezo in s tvojim besom smo zbegani. ⁸ Predse si postavil naše krivičnosti, naše skrite grehe v svetlobo svojega obličja. ⁹ Kajti vsi naši dnevi so minili v tvojem besu. Svoja leta smo preživelki kakor zgodbo, ^mki je povedana. ¹⁰ Dni naših let je sedemdeset let in če jih je zaradi razloga moči osemdeset let, je vendorle njihova moč trud in bridkost, kajti to je kmalu odrezano in mi odletimo. ¹¹ Kdo pozna moč twoje jeze? Celó glede na tvoj strah, tak je tvoj bes.

¹² Zaradi tega nas uči šteti naše dneve, da bomo svoja ^osrca lahko posvetili modrosti. ¹³ Vrni se, oh Gospod, doklej? To naj te pokesa glede tvojih služabnikov. ¹⁴ Oh zgodaj nas nasiti s svojim usmiljenjem, da se bomo lahko veselili in bomo veseli vse naše dni. ¹⁵ Stóri nas vesele glede na dneve, v katerih si nas prizadel in leta, v katerih smo videli zlo. ¹⁶ Naj se tvoje delo pokaže tvojim služabnikom in tvoja slava njihovim otrokom. ¹⁷ Nad nami pa naj bo lepota Gospoda, našega Boga. Utrdi delo naših rok nad nami; da, delo naših rok, utrdi ga.

Psalm 91

¹ Kdor prebiva na skrivnem kraju Najvišjega, bo ostal pod senco Vsemogočnega. ² Rekel bom o Gospodu: »On je moje zatočišče in moja trdnjava; moj Bog, vanj bom zaupal.« ³ Zagotovo te bo osvobodil pred ptičarjevo zanko in pred ogabno kužno bolezni. ⁴ Pokril te bo s svojim perjem in pod njegovimi perutmi boš zaupal. Njegova resnica bo tvoj ščit in oklep. ⁵ Ne boš se bal zaradi strahote ponoči niti zaradi puščice, ki leti podnevi, ⁶ niti zaradi kužne bolezni, ki hodi v temi niti zaradi uničenja, ki pustoši opoldan. ⁷ Tisoč jih bo padlo

^{89,49:}
² Sam 7,15
^{90,2:} [Iz 40,22]
^{90,4:} 2 Pet 3,8
^{91,11:} Mt 4,6
^{91,11:} Lk 4,10
^{92,12:} Oz 14,5
^{93,1:} [Iz 40,22]
^{93,1:} [Ps 104,5]
^{93,1:} [1 Krn 16,30]
^{93,1:} [Zah 1,11]

na tvoji strani in deset tisoč na tvoji desnici, *toda* tebi se to ne bo približalo. ⁸ Samo s svojimi očmi boš gledal in videl nagrado zlobnih.

⁹ Ker si naredil Gospoda, *ki je moje zatočišče, celó* Najvišjega, *[za] svoje prebivališče,* ¹⁰ te nobeno zlo ne zadene niti nobena nadloga ne bo prišla blizu tvojega prebivališča. ¹¹ Kajti svojim angelom bo zapovedal nad teboj, da te varujejo na vseh tvojih poteh. ¹² Nosili te bodo na svojih rokah, da ne bi svojega stopala treščil ob kamen. ¹³ Stopal boš na leva in gada; ^qmladega leva in zmaja boš pomendral pod stopali. ¹⁴ Ker je svojo ljubezen naravnal name, zato ga bom osvobodil. Postavil ga bom visoko, ker je spoznal moje ime. ¹⁵ Klical bo k meni in odgovoril mu bom. Z njim bom v stiski, osvobodil ga bom in mu izkazal čast. ¹⁶ Zadovoljil ga bom z dolgim rživljenjem in mu pokazal svojo rešitev duše.

Psalm 92

Psalm ali pesem za šabatni dan.

¹ Dobra stvar se je zahvaljevati Gospodu in prepevati hvalnice tvojemu imenu, oh Najvišji; ² zjutraj naznanjati tvojo ljubečo skrbnost in tvojo zvestobo vsako sноč, ³ na glasbilo desetih strun in na plunko, na harfo ^ts slovesnim zvokom. ⁴ Kajti ti, Gospod, si me zaradi svojega delovanja naredil veselega; v delih tvojih rok bom slavil zmago. ⁵ Oh Gospod, kako velika so tvoja dela! In tvoje misli so zelo globoke. ⁶ Brutalnež ne spozna niti tega ne razume bedak.

⁷ Ko zlobni poganja kakor trava in ko vsi delavci krivičnosti uspevajo, *je to*, da bodo uničeni na veke. ⁸ Toda ti, Gospod, si najvišji na vékomaj. ⁹ Kajti glej, tvoji sovražniki, oh Gospod, kajti glej, tvoji sovražniki bodo izginili; vsi delavci krivičnosti bodo razkropljeni. ¹⁰ Toda moj rog boš povišal kakor samorogov *rog*; maziljen bom s svežim oljem. ¹¹ Tudi moje oko bo video *mojo željo* na mojih sovražnikih in moja ušesa bodo slišala *mojo željo* glede zlobnih, ki vstajajo zoper mene. ¹² Pravični bo uspeval kakor palmovo drevo, rasel bo kakor cedra na Libanonu. ¹³ Tisti, ki bodo vsajeni v Gospodovi hiši, bodo cveteli na Božjih dvorih. ¹⁴ Še v visoki starosti bodo prinašali sad; obilni bodo in uspešni, ^{u15} da pokažejo, da je Gospod pošten. On je moja skala in nepravičnosti ni v njem.

Psalm 93

¹ Gospod kraljuje, oblečen je z veličanstvom; Gospod je oblečen z močjo, s *katero* se je opasal. Tudi zemeljski [krog] je utrdil, da ne more biti omajan. ^v ² Tvoj prestol je utrjen od davnine. ^wTi si od večnosti. ³ Reke so se dvignile, oh Gospod, reke so povzdignite svoj glas, reke so dvignite

^h 90,0: Molitev...: ali, Molitev, Mojzesov psalm.

ⁱ 90,1: za...: hebr. od roda do roda.

^j 90,4: minil...: ali, šel mimo njih.

^k 90,5: raste...: ali, je spremenjena.

^l 90,9: minili...: hebr. se v tvojem besu obrnili proč.

^m 90,9: zgodbo...: ali, premišljevanje, ki je povedano.

ⁿ 90,10: Dni...: hebr. Glede na dneve naših let, v njih je sedemdeset let.

^o 90,12: svoja...: hebr. svojim srcem povzročili, da pride modrost.

^p 91,1: ostal: hebr. prenočeval.

^q 91,13: gada: ali, kobro.

^r 91,16: dolgin...: hebr. dolžino dni.

^s 92,2: vsako...: hebr. v nočeh.

^t 92,3: harfo...: ali, slovesen zvok s harfo; hebr. premišljevanje.

^u 92,14: uspešni: hebr. zeleni.

^v 93,1: [Torej] se ne vrți okoli svoje osi in se ne vrți okoli sonca in ne drvi skozi galasije.]

^w 93,2: davnine: hebr. takrat.

svoje valove. ⁴ Gospod na višavi je mogočnejši kakor glas mnogih vodá, da, kakor mogočni valovi morja. ⁵ Tvoja pričevanja so zelo zanesljiva. Svetost se spodobi tvoji hiši, oh Gospod, na veke. ^x

Psalm 94

¹ Oh Gospod Bog, ki mu pripada maščevanje, oh Bog, ^yki mu pripada maščevanje, pokaži ^zse. ² Dvigni se, ti sodnik zemlje; povrni nagrado ponosnim. ³ Gospod, doklej bodo zlobni, doklej bodo zlobni slavili zmago? ⁴ Kako dolgo bodo izgovarjali in govorili trde stvari in se bahali vsi delavci krivičnosti? ⁵ Tvoje ljudstvo razbijajo na koščke, oh Gospod in prizadevajo tvojo dediščino. ⁶ Ubijajo vdovo in tujca in morijo osirotele. ⁷ Vendar pravijo: »Gospod nas ne bo videl niti Bog Jakobov *tega* ne bo upošteval.« ⁸ Razumite, vi brutalni izmed ljudstva, in vi bedaki, kdaj boste modri? ⁹ Kdor je zasadil uho, da ne bi slišal? Kdor je oblikoval oko, da ne bi videl? ¹⁰ Kdor kaznuje pogane, da ne bi grajal? Kdor uči človeka spoznanja, da ne bi vedel? ¹¹ Gospod pozna človekove misli, da so le-te ničevost.

¹² Blagoslovljen je človek, ki ga karaš, oh Gospod in ga učiš iz svoje postave, ¹³ da mu lahko daš počitek od dni nadloge, dokler ni izkopana jama za zlobnega. ¹⁴ Kajti Gospod ne bo zavrgel svojega ljudstva niti ne bo zapustil svoje dediščine. ¹⁵ Toda sodba se bo vrnila k pravičnosti in vsi iskreni v srcu ji abodo sledili. ¹⁶ Kdo se bo zame dvignil zoper hudodelce? Ali kdo bo zame vstal zoper delavce krivičnosti? ¹⁷ Če Gospod ne bi bil moja pomoč, bi moja duša skoraj b'prebivala v tišini. ¹⁸ Ko sem rekel: »Moje stopalo zdrsuje, me je podpiralo tvoje usmiljenje, oh Gospod. ¹⁹ V množici mojih misli znotraj mene tvoje tolažbe razveseljujejo mojo dušo. ²⁰ Mar bo prestol krivičnosti, ki z uzakonitvijo snuje vragolijo, imel družbo s teboj? ²¹ Skupaj se zbirajo zoper dušo pravičnega in obsojajo nedolžno kri. ²² Toda Gospod je moja obramba in moj Bog je skala mojega zatočišča. ²³ Nadnje bo privedel njihovo lastno krivičnost in odsekal jih bo v njihovi lastni zlobnosti; da, Gospod, naš Bog, jih bo odsekal.

Psalm 95

¹ Oh pridite, zapojmo Gospodu. Naredimo radosten glas skali rešitve naše duše. ² Pridimo pred njegovo prisotnost z zahvaljevanjem in s psalmi mu naredimo radosten zvok. ³ Kajti Gospod je velik Bog in velik Kralj nad vsemi bogovi. ⁴ V njegovi droki so globoki kraji zemlje; tudi moč egora je njegova. ⁵ Morje fe njegovo in on ga je naredil in njegove roke so oblikovale kopno zemljo. ⁶ Oh pridite, naj obožujemo in se priklonimo; pokleknimo pred Gospodom, našim stvarnikom.

⁷ Kajti on je naš Bog in mi smo ljudstvo njegovega pašnika in ovce njegove roke. Če boste danes zaslišali njegov glas, ⁸ ne zakrknite svojega srca kakor z izzivanjem ^gin kakor na dan preizkušnje v divjini, ⁹ ko so me vaši očetje skušali, me preizkušali in gledali moje delo. ¹⁰ Dolgih štirideset let sem s tem rodom skupaj žaloval in rekel: »To je ljudstvo, ki se moti v svojem srcu in niso spoznali mojih poti,« ¹¹ ki sem jim v svojem besu prisegel, da hne bodo vstopili v moj počitek.

Psalm 96

¹ Oh pojte Gospodu novo pesem, pojte Gospodu, vsa zemlja. ² Prepevajte Gospodu, blagoslavlajte njegovo ime; iz dneva v dan naznanjajte njegovo rešitev duš. ³ Oznanjajte njegovo slavo med pogani, njegove čudeže med vsemi ljudstvi. ⁴ Kajti Gospod je velik in silno bodi hvaljen; njega se je treba batи nad vsemi bogovi. ⁵ Kajti vsi bogovi narodov so maliki, toda Gospod je naredil nebo. ⁶ Čast in veličanstvo sta pred njim; moč in lepota sta v njegovem svetišču. ⁷ Dajajte Gospodu, oh sorodstva ljudstev, dajajte Gospodu slavo in moč. ⁸ Dajajte Gospodu slavo, primerno injegovemu imenu; prinesite daritev in pridite v njegove dvore. ⁹ Oh obožujte Gospoda v lepoti svetosti. Trepetaj pred njim, vsa zemlja!

¹⁰ Govorite med pogani, da Gospod kraljuje. Tudi zemeljski [krog] bo utrjen, da ne bo omajan. Ljudstva bo sodil pravično. ¹¹ Naj se nebo veseli in naj bo zemlja vesela; naj morje buči in njegova polnost. ¹² Naj bo polje radostno in vse, kar je tam. Potem se bodo vsa gozdna drevesa veselila ¹³ pred Gospodom, kajti on prihaja, kajti on prihaja, da sodi zemljo. S pravičnostjo bo sodil zemeljski [krog] in ljudstva s svojo resnico.

Psalm 97

¹ Gospod kraljuje, naj se zemlja veseli, naj bo l'množica otokov vesela le-tega. ² Oblaki in tema so okoli njega. Pravičnost in sodba sta prebivališče njegovega prestola. ³ Ogenj gre pred njim in naokrog požiga njegove sovražnike. ⁴ Njegovi bliksi so razsvetlili zemeljski [krog]; zemlja je videla in trepetala. ⁵ Gore so se ob Gospodovi prisotnosti topile kakor vosek, ob prisotnosti Gospoda celotne zemlje. ⁶ Nebesa oznanjujejo njegovo pravičnost in vsa ljudstva vidijo njegovo slavo. ⁷ Zbegani so vsi tisti, ki služijo rezanim podobam, ki se bahajo z maliki; obožujte ga, vsi vi bogovi.

⁸ Sion je slišal in je bil vesel in judovske hčere so se veselile zaradi tvojih sodb, oh Gospod. ⁹ Kajti ti, Gospod, si dvignjen nad vso zemljo. Zelo si vzvišen nad vsemi bogovi. ¹⁰ Vi, ki ljubite Gospoda, sovražite zlo. On varuje duše svojih svetih; osvobaja jih iz roke zlobnega. ¹¹ Svetloba je posejana za

^x 93,5: na veke: hebr. za dolgost dni.

^y 94,1: Bog: hebr. Bog maščevan.

^z 94,1: pokaži...: hebr. zasij.

^a 94,15: ji...: hebr. bodo sledili za njo.

^b 94,17: skoraj: ali, hitro.

^c 95,2: Pridimo...: hebr. Odvrnimo njegovo obliče.

^d 95,4: moč...: ali, višine gora so njegove.

^e 95,5: Morje...: hebr. Katerega morje je.

^g 95,8: z izzivanjem: hebr. s pričkanjem.

^h 95,11: da...: hebr. če vstopijo v moj počitek.

ⁱ 96,8: primerno...: hebr. njegovega imena.

^j 96,9: lepoti...: hebr. veličastnem svetišču.

^k 96,11: njegova...: ali, vse, kar vsebuje.

^l 97,1: bo...: hebr. bo mnogo otokov veselo, ali, bodo veliki otoki veseli.

^m 97,2: prebivališče: ali, ustanovitev.

pravičnega in veselje za iskrenega v srcu.¹² Veselite se v Gospodu, vi pravični in zahvaljujte se pri spominjanju njegove svetosti.

Psalm 98

Psalm.

¹ Oh zapojte Gospodu novo pesem, kajti storil je čudovite stvari. Njegova desnica in njegov sveti laket sta mu pridobila zmago.² Gospod je razglasil svojo rešitev duš; svojo pravičnost je javno ^opokazal v očeh poganov.³ Spomnil se je svojega usmiljenja in svoje resnice do Izraelove hiše. Vsi konci zemlje so videli rešitev duš našega Boga.

⁴ Naredite radosten glas Gospodu, vsa zemlja. Naredite glasen zvok in veselite se in pojte hvalo. ⁵ Prepevajte Gospodu s harfo; s harfo in glasom psalma.⁶ S trobentami in zvokom kornéta naredite radosten glas pred Gospodom, Kraljem.⁷ Naj buči morje in njegova ^Ppolnost, zemeljski [*krog*] in tisti, ki prebivajo na njem.⁸ Naj reke ploskajo [*z*] rokami; hkrati naj bodo gore radostne⁹ pred Gospodom, kajti on prihaja, da sodi zemljo. S pravičnostjo bo sodil zemeljski [*krog*] in ljudstva z nepristranskostjo.

Psalm 99

¹ Gospod kraljuje; naj ljudstva trepetajo. On sedi med kerubi; naj bo ^qzemlja omajana. ² Gospod je velik na Sionu; visoko je nad vsemi ljudstvi. ³ Naj hvalijo twoje veliko in strašno ime, kajti sveto je.⁴ Kraljeva moč ljubi tudi sodbo. Ti utrjuješ nepristranskost, izvršuješ sodbo in pravičnost v Jakobu.⁵ Povišujte Gospoda, našega Boga in obožujte pri njegovi pručki, kajti on ^rje svet.

⁶ Mojzes in Aron med njegovimi duhovniki in Samuel med tistimi, ki kličejo njegovo ime; klicali so Gospoda in jim je odgovoril.⁷ Govoril jim je v oblačnem stebru; držali so se njegovih pričevanj in odredbe, ki jim jo je dal.⁸ Ti jim odgovarjaš, oh Gospod, naš Bog. Bil si jim Bog, ki odpušča, čeprav se maščuješ njihovim domiselnostim.⁹ Povišujte Gospoda, našega Boga in obožujte ga pri njegovi sveti gori, kajti Gospod, naš Bog, je svet.

Psalm 100

Psalm hvaljenja.^s

¹ Naredite radosten glas Gospodu, vse ^tve dežele. ² Služite Gospodu z veseljem. Pred njegovo prisotnost pridite s petjem.³ § Védite, da Gospod je Bog. On je tisti, ki nas je ustvaril in ne ^umi sami; mi smo njegovo ljudstvo in ovce njegovega pašnika.⁴ Vstopite v njegova velika vrata z zahvaljevanjem in v njegove dvore s hvalo. Bodite mu hvaležni

^{98,2:} Iz 52,10
^{98,7:} [Iz 40,22]
^{98,9:} Ps 96,13
^{98,9:} [Iz 40,22]
^{102,11:} Iz 40,6
^{102,11:} Jak 1,10

in blagoslavljate njegovo ime.⁵ Kajti Gospod je dober, njegovo usmiljenje je večno in njegova resnica traja vsem ^vrodovom.

Psalm 101

Davidov psalm.

¹ Pel bom o usmiljenju in sodbi; tebi, oh Gospod, bom pel.² Védel se bom modro na popolni poti. O kdaj boš prišel k meni? Znotraj svoje hiše bom hodil s popolnim srcem.³ Pred svoje oči ne bom postavil nobene zlobne ^wstvari. Sovražim delo tistih, ki se odvračajo; to se me ne bo držalo.⁴ Kljubovalno srce bo odšlo od mene; ne bom poznal zlobne osebe.⁵ Kdorkoli tajno obrekuje svojega bližnjega, tistega bom iztrebil. Tistega, ki ima vzvišen pogled in ponosno srce, ne bom trpel.⁶ Moje oči bodo na zvestih v deželi, da bodo lahko prebivali z menoj. Kdor hodi po ^xpopolni poti, ta mi bo služil.⁷ Kdor dela prevaro, ne bo prebival znotraj moje hiše. Kdor govori laži, se ne bo zadrževal ^yv mojem pogledu.⁸ Vse zlobne v deželi bom zgodaj uničil, da bom lahko iz Gospodovega mesta iztrebil vse zlobne storilce.

Psalm 102

Molitev ^zprizadetega, ko je premagan in svojo pritožbo izliva pred Gospodom.

¹ Usliši mojo molitev, oh Gospod in moje vpitje naj pride do ^atebe.² Svojega obraza ne skrivaj pred menoj na dan, ko sem v stiski; nagni k meni svoje uho. Na dan, ko kličem, mi naglo odgovori.³ Kajti moji dnevi so použiti kakor ^bdim in moje kosti so sežgane kakor ognjišče.⁴ Moje srce je prizadeto in ovenelo kakor trava, tako da pozabljam jesti svoj kruh.⁵ Zaradi glasu mojega stokanja se moje kosti lepijo na mojo ^ckožo.⁶ Podoben sem pelikanu iz divjine; podoben sem sovi v puščavi.⁷ Bedim in sem kakor vrabec sam na strehi.⁸ Moji sovražniki me ves dan grajajo ^din tisti, ki so besni name, prisegajo zoper mene.⁹ Kajti pepel sem jedel kakor kruh in svojo pijačo sem mešal z jokom,¹⁰ zaradi tvojega ogorčenja in tvojega besa, kajti vzdignil si me in me vrgel dol.¹¹ Moji dnevi so kakor senca, ki se zmanjšuje in izsušen sem kakor trava.

¹² Toda ti, oh Gospod, boš ostal na veke in tvoj spomin vsem rodovom.¹³ Vstal boš ^ein imel usmiljenje do Siona, kajti čas, da mu [izkažeš] naklonjenost, da, določeni čas je prišel.¹⁴ Kajti tvoji služabniki uživajo v njegovih kamnih in so naklonjeni njegovemu prahu.¹⁵ Tako se bodo pogani bali Gospodovega imena in vsi kralji zemlje tvoje slave.¹⁶ Ko bo Gospod zgradil Sion, se bo prikazal v svoji slavi.¹⁷ Upošteval bo molitev revežev in ne bo preziral njihove molitve.¹⁸ To bo

ⁿ 97,12: *pri*...: ali, k spominu.

^o 98,2: *javno*...: ali, razodel.

^p 98,7: *njegova*...: ali, vse, kar obsegata.

^q 99,1: *bo*...: hebr. se zemlja opoteka.

^r 99,5: *on*...: ali, to je sveto.

^s 100,0: hvaljenja: ali, zahvaljevanja.

^t 100,1: *vse*...: hebr. vsa zemlja.

^u 100,3: *ne*...: ali, njegovi smo.

^v 100,5: *vsem*...: hebr. iz roda v rod.

^w 101,3: *zlobne*...: hebr. Beliálove stvari.

^x 101,6: *po*...: ali, popoln na poti.

^y 101,7: *zadrževal*...: hebr. uveljavil.

^z 102,0: Molitev: ali, Molitev za.

^a 102,1: *od*...: ali, zate.

^b 102,3: *kakor*...: ali, (kakor nekateri berejo) v dimu.

^c 102,5: *mojo*...: ali, moje meso.

zapisano za prihajajoči rod; in ljudstvo, ki bo ustvarjeno, bo hvalilo Gospoda.¹⁹ Kajti on je pogledal dol iz višine svojega svetišča, z nebes je Gospod pogledal zemljo,²⁰ da usliši stokanje jetnika, da osvobodi tiste, ^dki so določeni za smrt,²¹ da oznani Gospodovo ime na Sionu in njegovo hvalo v Jeruzalemu,²² ko se zborejo skupaj ljudstva in kraljestva, da služijo Gospodu.

²³ Oslabil ^eje moja moč na poti, skrajšal je moje dneve.²⁴ Rekel sem: »Oh moj Bog, ne odstrani me v sredi mojih dni; tvoja leta so skozi vse robove.«²⁵ Od davnine si položil temelj zemlji in nebo je delo tvojih rok.²⁶ Ta [dva] bosta izginila, toda ti boš ostal.^f Da, vsa se bosta postarala kakor obleka; zamenjal ju boš kakor sukno in bosta zamenjeni,²⁷ toda ti si isti in tvoja leta ne bodo imela konca.²⁸ Otroci tvojih služabnikov bodo nadaljevali in njihovo seme bo utrjeno pred teboj.

Psalm 103

Davidov psalm.

¹ Blagoslavljam Gospoda, oh moja duša, in vse, kar je znotraj mene, blagoslavljam njegovo sveto ime.² Blagoslavljam Gospoda, oh moja duša in ne pozabi vseh dejanj njega,³ ki odpušča vse tvoje krivičnosti, ki ozdravlja vse tvoje bolezni,⁴ ki odkupuje tvoje življenje pred uničenjem, ki te krona z ljubečo skrbnostjo in nežnimi usmiljenji,⁵ ki tvoja usta nasičuje z dobrimi stvarmi, tako da se tvoja mladost obnavlja kakor orlova.^g

⁶ Gospod izvršuje pravičnost in sodbo za vse, ki so zatirani.⁷ Svoje poti je dal spoznati Mojzesu, svoja dela Izraelovim otrokom.⁸ Gospod je usmiljen in milostljiv, počasen za jezo in obilen^h v usmiljenju.⁹ Ne bo se vedno pričkal niti svoje jeze ne bo držal na veke.¹⁰ Z nami ni ravnal po naših grehih niti nas ni nagrajeval glede na naše krivičnosti.¹¹ Kajti kakor ⁱje nebo visoko nad zemljijo, tako veliko je njegovo usmiljenje do tistih, ki se ga bojijo.¹² Kolikor daleč je vzhod od zahoda, tako daleč odstranja naše prestopke od nas.¹³ Kakor se oče usmili svojih otrok, tako se Gospod usmili teh, ki se ga bojijo.¹⁴ Kajti pozna naš sestav; spominja se, da smo prah.¹⁵ Glede človeka, so njegovi dnevi kakor trava; kakor cvetica polja, tako cveti.¹⁶ Kajti čeznjo gre veter in izgine jin njen kraj je ne bo več poznal.¹⁷ Toda Gospodovo usmiljenje je od večnosti do večnosti na tistih, ki se ga bojijo in njegova pravičnost do otrok otrok,¹⁸ tistim, ki se držijo njegove zaveze in tistim, ki se spominjajo njegovih zapovedi, da jih izpolnjujejo.

¹⁹ Gospod je pripravil svoj prestol v nebesih

102,25:
Heb 1,10
102,25:
[1 Mz 1,1]
102,25:
[Prg 8,29]
102,25:
[Iz 42,5]
102,25:
[Iz 48,13]
102,25:
[Iz 51,13]
102,25:
[Zah 12,1]
103,8:
2 Mz 34,7
103,8:
5 Mz 34,6
103,8:
4 Mz 14,18
103,8: Neh 9,17
103,8: Ps 86,15
103,8: Jer 32,18
103,18:
5 Mz 7,9
104,2: 1 Mz 1,6
104,3: 1 Mz 1,6
104,4: Heb 1,7
104,5:
[1 Sam 2,8]
104,5: [1 Krn 16,30]
104,5:
[Job 38,4]
104,5: [Ps 93,1]
104,5: Ps 104,5
104,5: Prg 30,4
104,5:
[Zah 1,11]
104,14:
Joz 9,13

in njegovo kraljestvo vlada nad vsemi.²⁰ Blagoslavljamte Gospoda, vi njegovi angeli, ki se odlikujete ^kv moči, ki izpolnjujete njegove zapovedi s poslušanjem glasu njegove besede.²¹ Blagoslavljamte Gospoda, vse ve njegove vojske, vi njegovi služabniki, ki izpolnjujete njegovo željo.²² Blagoslavljamte Gospoda, vsa njegova dela na vseh krajih njegovega gospostva. Blagoslavljam Gospoda, oh moja duša.

Psalm 104

¹ Blagoslavljam Gospoda, oh moja duša. Oh Gospod, moj Bog, ti si tako velik, oblečen si s častjo in veličanstvom.² Ki se pokrivaš s svetlobo kakor z obleko, ki razteguješ nebesni obok kakor zaveso.³ Ki polagaš žarke svojih sob v vodah.⁴ Ki delaš oblake [za] svoj bojni voz, ki hodiš na perutih vetra.⁴ § Ki svoje angele delaš za duhove, svoje služabnike za goreč ogenj.⁵ Ki mpolagaš temelje zemlji, da na veke ne bo odstranjena.ⁿ ⁶ Pokrivaš jo z globinami kakor z obleko; vode stojijo nad gorami.⁷ Ob tvojem števanju so zbežale, ob glasu tvojega groma so odhiteli.⁸ § Gredo gor po gorah, gredo dol po dolinah, na kraj, ki si ga ti osnoval zanje.⁹ Postavil si mejo, da je ne morejo prečkati, da se ponovno ne obrnejo in ne pokrijejo zemlje.

¹⁰ On pizvire pošilja v doline, ki tečejo med gorami.¹¹ Dajejo piti vsaki poljski živali, divji osli si gasijo ržejo.¹² Poleg njih bo perjad neba, ki žvrgoli s med mladikami, imela svoje prebivališče.¹³ Iz svojih sob namaka gore; zemlja je nasičena s sadom tvojih del.¹⁴ Travi povzroča, da raste za živino in zelišče za služenje človeku, da lahko obrodi hrano iz zemlje¹⁵ in vino, da razveseljuje človekovo srce in olje,^tda njegovemu obrazu storí, da zasveti in kruh, ki utrjuje človekovo srce.¹⁶ Gospodova drevesa so polna soka, libanonske cedre, ki jih je posadil,¹⁷ kjer si ptice pletejo svoja gnezda; glede štoklje, so ciprese njena hiša.¹⁸ Visoke gore so zatočišče za divje koze in skale za kunce.

¹⁹ Luno je določil za obdobja, sonce pozna svoje zahajanje.²⁰ Delaš temo in je noč, ko vse gozdne živali ulazijo naprej.²¹ Mladi levi rjovejo za svojim plenom in iščejo svojo hrano od Boga.²² Sonce vzhaja, zberejo se skupaj in se zleknejo v svoje brloge.²³ Človek hodi naprej k svojemu delu in k svojemu trudu do večera.²⁴ Oh Gospod, kako mnogotera so tvoja dela! V modrosti si jih vsa naredil; zemlja je polna tvojih bogastev.²⁵ Tako je to veliko in široko morje, v katerem so brezštevilne plazeče stvari, tako majhne kakor velike živali.²⁶ Tam se vozijo ladje, tam je ta leviatán, ki si

^d 102,20: *tiste*...: hebr. otroke smrti.

^e 102,23: *Oslabil*: hebr. Prizadel.

^f 102,26: *ostal*: hebr. stal.

^g 103,5: [Ko se orel postara, mu zakrivilen del zgornjega kljuna tako zraste, da ne more odpirati kljuna in tako ne more več jesti. Takrat si orel z drgnjenjem ob skalo odlomi dela kljuna in spet lahko odpre kljun in lahko jé. Orel tako ne prejme nesmrtnosti, si pa podaljša življenje. Podoba je, da nam skala odvzame tisto, kar nas ovira. Trdnost skale se je otresla tvoje starosti, kajti ta skala je Jezus Kristus.]

^h 103,8: *obilen*...: hebr. velik.

ⁱ 103,11: *kakor*...: hebr. glede na višino neba.

^j 103,16: *izgine*: hebr. je ni.

^k 103,20: *ki se odlikujete*: hebr. mogočni.

^l 104,3: [Aplified bible: Ki postavljaš žarke zgornje sobe svojega bivališča v vode [nad nebesnim obokom.]

^m 104,5: *Ki*...: hebr. Zemljo je osnoval na njenih podlagah.

ⁿ 104,5: [Torej se ne vrta okoli svoje osi in se ne vrta okoli sonca in ne drvi skozi galasije.]

^o 104,8: *Gredo gor*...: ali, Gore se dvigajo, doline se spuščajo.

^p 104,10: *On*: hebr. Ki.

^q 104,10: *tečejo*: hebr. hodijo.

^r 104,11: *gasijo*: hebr. zlomijo.

^s 104,12: *žvrgoli*: hebr. daje glas.

^t 104,15: *olje*...: hebr. da njegov obraz zasveti z oljem, ali, več kakor olje.

^u 104,20: *gozdne živali*...: hebr. živali le-tega gazijo po gozdu.

ga naredil, ^vda se igra v njem.²⁷ Vsi ti čakajo nate, da *jim* lahko daš njihovo hrano v pravšnjem obdobju.²⁸ To jim daješ, pobirajo; odpiraš svojo roko, nasičujejo se z dobrim.²⁹ Skrivaš svoj obraz, preplašijo se; jemlješ njihov dih, poginejo in se vrnejo k svojemu prahu.³⁰ Svojega duha pošiljaš naprej, ustvarjeni so; in obnavljaš obličeje zemlje.

³¹ Gospodova slava bo vztrajala ^wna veke. Gospod se bo veselil v svojih delih.³² Gleda na zemljo in ta se trese; dotika se gora in se kadijo.³³ Dokler živim, bom prepeval Gospodu; dokler imam svoj obstoj, bom prepeval hvalo svojemu Bogu.³⁴ Moje premisljevanje o njem bo prijetno; veselil se bom v Gospodu.³⁵ Naj bodo grešniki použiti z zemlje in naj zlobnega ne bo več. Blagoslavljaj Gospoda, oh moja duša. Hvalite Gospoda.

Psalm 105

¹ Oh zahvaljujte se Gospodu, kličite njegovo ime; med ljudstvom razglašajte njegova dela.
² Prepevajte mu, prepevajte mu psalme, govorite o vseh njegovih čudovitih delih.³ Ponašajte se z njegovim svetim imenom; naj se razveseluje srce tistih, ki iščejo Gospoda.⁴ Išcite Gospoda in njegovo moč; vselej išcite njegov obraz.⁵ Spominjajte se njegovih čudovitih del, ki jih je storil, njegovih čudežev in sodb njegovih ust,⁶ oh, vi seme Abrahama, njegovega služabnika, vi otroci Jakoba, njegovega izbranca.⁷ On je Gospod, naš Bog; njegove sodbe so po vsej zemlji.

⁸ Na veke se spominja svoje zaveze, besede, ki jo je zapovedal tisočerim rodovom.⁹ Katero zavezoo je sklenil z Abrahamom in svojo prisego Izaku¹⁰ in isto potrdil Jakobu za zakon *in* Izraelu *za* večno zavezoo,¹¹ rekoč: »Tebi bom dal kánaansko deželo, žreb ^xvaše dedičnine,«¹² ko jih je bilo po številu *le* malo ljudi, da, zelo malo in tujci v njej.¹³ Ko so hodili od enega naroda k drugemu, od enega kraljestva k drugemu ljudstvu¹⁴ nobenemu človeku ni pustil, da jim stori krivico; da, zaradi njih je grajal kralje,¹⁵ rekoč: »Ne dotikajte se mojih maziljencev in mojim prerokom ne delajte hudega.«¹⁶ Poleg tega je nad deželo poklical lakoto; zlomil je celotno oporo kruha.¹⁷ Pred njimi je poslal človeka, celó Jožefa, ki je bil prodan za služabnika,¹⁸ katerega stopala so poškodovali z okovi, položen y je bil v železo¹⁹ do časa, ko je prišla njegova beseda; Gospodova beseda ga je precistila.²⁰ Kralj je poslal in ga izpustil, celó vladar ljudstva in ga osvobodil.²¹ Postavil ga je [za] gospodarja svoje hiše in vladarja vsega svojega imetja,^z²² da po svoji mili volji zveže njegove prince in njegove senatorje uči modrosti.²³ Tudi Izrael je prišel v Egipt in Jakob je začasno prebival v Hamovi deželi.²⁴ Silno je pomnožil svoje ljudstvo in jih naredil močnejše kakor njihove sovražnike.

²⁵ Njihovo srce je obrnil, da sovraži njegovo ljudstvo, da premeteno postopa z njegovimi služabniki.²⁶ Poslal je svojega služabnika Mojzesu *in* Arona, ki ga je izbral.²⁷ Prikazovala sta njegova

104,27: Ps 145,15
105,1: 1 Krn 16,8
105,1: Iz 12,4
105,9: 1 Mz 17,2
105,9: 1 Mz 22,16
105,9: 1 Mz 26,3
105,9: 1 Mz 28,13
105,9: 1 Mz 35,11
105,9: Lk 1,7
105,9: Lk 1,73
105,9: Heb 6,17
105,11: 1 Mz 13,15
105,11: 1 Mz 15,10
105,17: 1 Mz 37,28
105,18: 1 Mz 39,20
105,20: 1 Mz 41,14
105,21: 1 Mz 41,40
105,23: 1 Mz 46,6
105,25: 2 Mz 1,8
105,26: 2 Mz 3,10
105,27: 2 Mz 7,9
105,28: 2 Mz 10,22
105,29: 2 Mz 7,20
105,30: 2 Mz 8,6
105,31: 2 Mz 8,17
105,31: 2 Mz 8,24
105,32: 2 Mz 9,23
105,34: 2 Mz 10,4
105,36: 2 Mz 12,29
105,37: 2 Mz 12,29
105,38: 2 Mz 12,33
105,39: 2 Mz 13,21
105,40: 2 Mz 16,12
105,41: 2 Mz 17,6
105,41: 4 Mz 20,11
105,41: 1 Kor 10,4
105,44: Joz 13,17
105,44: 5 Mz 6,10
106,1: Ps 107,1

a znamenja med njimi in čudeže v Hamovi deželi.
²⁸ § Poslal je temo in jo naredil temačno in nista se uprla zoper njegovo besedo.²⁹ Njihove vode je spremenil v kri in njihove ribe usmrtil.³⁰ Njihova dežela je po sobah njihovih kraljev porodila žab v obilju.³¹ Rekel je in prišle so različne vrste muh *in* uši po vseh njihovih krajih.³² Dal jim je točo bza dež *in* ognjen ogenj po njihovi deželi.³³ Udaril je tudi njihove trte in njihova figova drevesa in zlomil drevesa njihovih krajev.³⁴ Spregovoril je in prišle so leteče kobilice in gosenice in to brez števila,³⁵ pojedle so vsa njihova zelišča po celotni deželi in požrle sad njihovih tal.³⁶ Udaril je tudi vse prvorojence v njihovi deželi, vodilne izmed vse njihove moči.³⁷ Izpeljal jih je tudi s srebrom in zlatom, in med njihovimi rodovi ni *bilo* niti ene slabotne *osebe*.³⁸ Egipt je bil vesel, ko so odšli, kajti strah pred njimi je padel nanje.³⁹ Razprostrl je oblak za pokrivalo in ogenj, da daje svetlobo v noči.⁴⁰ *Ljudje* so prosili in privodel je prepelice ter jih nasičeval z nebeškim kruhom.⁴¹ Odprl je skalo in pridrle so vode, po suhih krajih so tekle *kakor* reka.⁴² Kajti spomnil se je svoje svete obljube *in* Abrahama, svojega služabnika.⁴³ Svoje ljudstvo je izpeljal z radostjo *in* svoje izvoljene z veseljem^{c44} in jim dal dežele poganov in podedovali so trud ljudstev,⁴⁵ da bi se lahko držali njihovih zakonov in obeleževali njegove postave. Hvalite Gospoda.
d

Psalm 106

¹ Hvalite eGospoda. O zahvaljujte se Gospodu, ker je dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.
² Kdo lahko izreče mogočna Gospodova dela? Kdo lahko naznanja vso njegovo hvalo?³ Blagoslovljeni so tisti, ki se držijo sodbe *in* tisti, ki ob vseh časih ravna pravično.⁴ Spomni se me, oh Gospod, z naklonjenostjo, *ki jo* *prinašaš* svojemu ljudstvu. Oh obišči me s svojo rešitvijo duše,⁵ da lahko vidim dobro tvojega izbranca, da se lahko veselim v veselju tvojega naroda, da se lahko ponašam s twojo dedičino.

⁶ Grešili smo s svojimi očeti, zagrešili smo krivičnost, ravnali smo zlobno.⁷ Naši očetje v Egiptu niso razumeli tvojih čudežev, niso se spominjali množice tvojih milosti, temveč so ga dražili pri morju, celó pri Rdečem morju.⁸ Pa vendar jih je rešil zaradi svojega imena, da je lahko storil, da se spozna njegova mogočna moč.⁹ Oštrel je tudi Rdeče morje in le-to se je posušilo, tako jih je vodil skozi globine kakor skozi divjino.¹⁰ Rešil jih je iz roke tistega, ki *jih* je sovražil in jih odkupil iz sovražnikove roke.¹¹ Vode so pokrile njihove sovražnike; niti eden izmed njih ni preostal.¹² Potem so verjeli njegovim besedam; peli so njegovo hvalo.

106,1: Ps 118,1 **106,1:** Ps 136,1 **106,2:** Sod 13,21 **106,6:**
Sod 7,19 **106,7:** 2 Mz 14,11-12 **106,7:** 2 Mz 14,21 **106,11:**
2 Mz 14,27 **106,11:** 2 Mz 15,5 **106,12:** 2 Mz 14,31 **106,12:**
2 Mz 15,1

^v 104,26: *naredil*: hebr. oblikoval.

^w 104,31: *bo vztrajala*: hebr. bo.

^x 105,11: *žreb*: hebr. vrv.

^y 105,18: *položen*...: hebr. njegova duša je prišla v železo.

^z 105,21: *imetja*: hebr. lastništva.

^a 105,27: *njegova*...: hebr. besede njegovih znamenj.

^b 105,32: *točo*...: hebr. njihov dež toče.

^c 105,43: *z veseljem*: hebr. s petjem.

^d 105,45: *Hvalite*...: hebr. Aleluja.

^e 106,1: *Hvalite*...: hebr. Aleluja.

¹³ Kmalu ^fso pozabili njegova dela, niso čakali na njegov nasvet, ¹⁴ temveč so silno hrepeneli ^gv divjini in skušali Boga v puščavi. ¹⁵ § Dal jim je njihovo zahtevo, toda poslal je pustost v njihove duše. ¹⁶ Zavidali so tudi Mojzesu v taboru *in Aronu*, Gospodovemu svetemu. ¹⁷ Zemlja se je odprala in požrla Datána in pokrila Abirámovo druščino. ¹⁸ V njuni druščini pa je bil vžgan ogenj, plamen je požgal zlobne. ¹⁹ Naredili so tele na Horebu in oboževali ulito podobo. ²⁰ Tako so svojo slavo zamenjali v podobnost vola, ki je travo. ²¹ Pozabili so Boga, svojega rešitelja, ki je v Egiptu storil velike stvari, ²² čudovita dela v Hamovi deželi *in* strašne stvari pri Rdečem morju. ²³ Zato je rekel, da jih bo uničil, če ne bi njegov izbranec Mojzes stal pred njim v vrzeli, da odvrne njegov bes, da *jih* ne bi uničil. ²⁴ Da, prezirali so prijetno ^hdeželo, niso verovali njegovi besedi, ²⁵ temveč so godrnjali v svojih šotorih *in* niso prisluhnili Gospodovemu glasu. ²⁶ Zato je dvignil svojo roko zoper njih, da jih ⁱzruši v divjini, ²⁷ da uniči njihovo seme tudi med narodi in da jih razkropi po deželah. ²⁸ Pridružili so se tudi k Báál Peórju in jedli žrtvovanje mrtvim. ²⁹ Tako so *ga* s svojimi domiselnostmi dražili do jeze, in mednje je vdrla nadloga. ³⁰ Potem se je dvignil Pinhás in izvršil sodbo in *tako* se je nadloga zaustavila. ³¹ To mu je bilo šteto v pravičnost, vsem rodovom na vékoma. ³² Jezili so *ga* tudi pri vodah prepira, tako da se je zaradi njih za Mojzesom slabu izteklo, ³³ ker so dražili njegovega duha, tako da je s svojimi ustnicami nepremišljeno govoril.

³⁴ Niso pokončali narodov, glede katerih jim je Gospod zapovedal, ³⁵ temveč so bili pomešani med pogane in se naučili njihovih del. ³⁶ Služili so svojim malikom, ki so bili zanje past. ³⁷ Da, svoje sinove in svoje hčere so žrtvovali hudičem ³⁸ in prelivali nedolžno kri, celó kri svojih sinov in svojih hčera, ki so jih žrtvovali kánaanskim malikom, in dežela je bila oskrunjena s krvjo. ³⁹ Tako so bili omadeževani s svojimi lastnimi deli in se šli vlačuganje s svojo lastno domiselnostjo. ⁴⁰ Zato je bil zoper njegovo ljudstvo vžgan Gospodov bes, do take mere, da je preziral svojo lastno dediščino. ⁴¹ Izročil jih je v roko poganov in tisti, ki so jih sovražili, so vladali nad njimi. ⁴² Tudi njihovi sovražniki so jih zatirali in privedeni so bili v podjavljenje, pod njihovo roko. ⁴³ Mnogokrat jih je osvobodil, toda dražili so *ga* s svojo namero in bili so ponižani ^kzaradi svoje krivičnosti. ⁴⁴ Vendar ko je slišal njihovo vpitje, se je ozrl na njihovo stisko ⁴⁵ in zanje se je spomnil svoje zaveze in se pokusal glede na množico svojih usmiljenj. ⁴⁶ Pripravil jim je tudi usmiljenje pred vsemi tistimi, ki so jih odvedli ujetne. ⁴⁷ Reši nas, oh Gospod, naš Bog in zberi nas izmed poganov, da se zahvaljujemo tvojemu svetemu imenu *in* da zmagujemo v tvojem hvaljenju. ⁴⁸ Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog, od večnosti do večnosti in vse ljudstvo naj reče: »Amen. Hvalite ^lGospoda.«

106,13:
2 Mz 15,14
106,13:
2 Mz 17,2
106,14:
2 Mz 17,2
106,14:
1 Kor 10,6
106,15:
4 Mz 11,31
106,16:
4 Mz 16,2
106,17:
4 Mz 16,31
106,17:
5 Mz 11,6
106,18:
4 Mz 16,35
106,18:
4 Mz 16,46
106,19:
2 Mz 32,4
106,23:
2 Mz 33,13
106,25:
4 Mz 14,2
106,28:
4 Mz 25,3
106,30:
4 Mz 25,7
106,32:
4 Mz 20,13
106,34:
5 Mz 7,1
106,35:
Sod 1,21
106,43:
Sod 2,16
106,45:
5 Mz 30,2
107,1: Ps 106,1
107,1: Ps 118,1
107,1: Ps 136,1
107,18:
Job 33,20
107,35: Iz 41,18

Psalm 107

¹ Oh zahvaljujte se Gospodu, ker *je* dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ² Tako naj govorijo Gospodovi odkupljenci, ki jih je odkupil iz sovražnikove roke ³ in jih zbral iz dežel, od vzhoda in od zahoda, od severa in od juga. ^m Tavali so po divjini, po osamljeni poti; nobenega mesta niso našli, da prebivajo v njem. ⁵ Lačni in žejni, njihova duša je oslabela v njih. ⁶ Potem so v svoji stiski klicali h Gospodu *in* jih je osvobodil iz njihovih tegob. ⁷ Vodil jih je naprej po pravi poti, da lahko gredo v mesto prebivanja. ⁸ Oh, da bi *ljudje* hvalili Gospoda *zaradi* njegove dobrote in *zaradi* njegovih čudovitih del človeškim otrokom! ⁹ Kajti on nasičuje hrepenečo dušo in lačno dušo napolnjuje z dobroto.

¹⁰ Tem, ki so sedeli v temi in smrtni senci *in bili* zvezzani v stiski in želesu, ¹¹ ker so se uprli zoper Božjo besedo in zaničevali namero Najvišjega, ¹² je zato njihovo srce ponižal s trudom; padli so dol in nikogar ni *bilo*, da pomaga. ¹³ Potem so v svoji stiski klicali h Gospodu *in* rešil jih je iz njihovih tegob. ¹⁴ Privedel jih je iz teme in smrtne sence in pretrgal njihove vezi. ¹⁵ Oh, da bi *ljudje* hvalili Gospoda *zaradi* njegove dobrote in *zaradi* njegovih čudovitih del človeškim otrokom! ¹⁶ Kajti zlomil je velika vrata iz brona in presekal železne zapahе.

¹⁷ Bedaki, zaradi svojega prestopka in zaradi svojih krivičnosti so prizadeti. ¹⁸ Njihova duša prezira vse vrste hrane in približujejo se velikim vratom smrti. ¹⁹ Potem v svoji stiski kličejo h Gospodu *in* on jih rešuje iz njihovih tegob. ²⁰ Poslal je svojo besedo, jih ozdravil in *jih* osvobodil pred njihovimi uničenji. ²¹ Oh, da bi *ljudje* hvalili Gospoda *za* njegovo dobroto in *za* njegova čudovita dela človeškim otrokom! ²² Naj žrtvujejo klavne daritve zahvaljevanja in z veseljem ⁿoznanjajo njegova dela.

²³ Tisti, ki gredo dol k morju na ladjah, da trgujejo po velikih vodah, ²⁴ tisti vidijo Gospodova dela in njegove čudeže v globini. ²⁵ Kajti on ukazuje in vzdiguje ^oviharni veter, ki dviguje valove. ²⁶ Le-ti se vzpenjajo k nebu, ponovno gredo dol h globinam. Njihova duša je zmehčana zaradi stiske. ²⁷ Opotekajo se sem ter tja in omahujejo kakor pijan človek in ne pvedo več kaj storiti. ²⁸ Potem v svoji stiski kličejo h Gospodu in jih izpeljuje iz njihovih tegob. ²⁹ Vihar spreminja v tišino, tako da so njegovi valovi mirni. ³⁰ Potem so veseli, ker so mirni; tako jih privede v njihovo želeno pristanišče. ³¹ Oh, da bi *ljudje* hvalili Gospoda *za* njegovo dobroto in *za* njegova čudovita dela človeškim otrokom! ³² Naj ga povijujo tudi v skupnosti ljudstva in ga hvalijo v zboru starešin.

³³ Reke spreminja v divjino in vodne izvire v suha tla, ³⁴ rodovitno deželo v jalovost ^qzaradi zlobnosti tistih, ki prebivajo v njej. ³⁵ Divjino

^f 106,13: *Kmalu*...: hebr. Podvizali so se, pozabili so.

^g 106,14: *hrepenele*...: hebr. hrepenele [z] željo.

^h 106,24: *prijetno*...: hebr. deželo hrepeneja.

ⁱ 106,26: *jih*...: hebr. padajo.

^j 106,27: *uniči*: hebr. pade.

^k 106,43: *ponižani*...: ali, obubožani, ali, oslabljeni.

^l 106,48: *Hvalite*...: hebr. Aleluja.

^m 107,3: *juga*: hebr. morja.

ⁿ 107,22: *z veseljem*: hebr. s petjem.

^o 107,25: *vzdiguje*: hebr. se zavzema za.

^p 107,27: *are*...: hebr. vsa njihova modrost je požrta.

^q 107,34: *jalovost*: hebr. slanost.

spreminja v stoječo vodo in suha tla v vodne izvire.³⁶ Tam daje lačnim, da prebivajo, da lahko postavijo mesto za prebivališče,³⁷ posejejo polja in zasadijo vinograde, ki lahko obrodijo sadove rasti.³⁸ Tudi blagoslavlja jih, tako da so silno pomnoženi in ne prenaša, [da] se njihova živina zmanjšuje.³⁹ Ponovno, pomanjšani so in ponižani zaradi zatiranja, stiske in brdkosti.⁴⁰ Zaničevanje izliva na prince in jim povzroča, da se klatijo po divjini, ^rkjer ni poti.⁴¹ Vendar ubogega postavlja na visoko pred ^sstisko in mu pripravlja družine kakor trop.⁴² Pravični bo to videl in se veselil; vsa krivičnost pa bo ustavila svoja usta.⁴³ Kdorkoli je moder in bo obeleževal te stvari, celo oni bodo razumeli Gospodovo ljubečo skrbnost.

Psalm 108

Pesem ali Davidov psalm.

¹ Oh Bog, moje srce je trdno; prepeval bom in dajal hvalo, celo s svojo slavo.² § Zbudita se, plunka in harfa; jaz *am* se bom zgodaj prebudil.³ Hvalil te bom, oh Gospod, med ljudstvi in prepeval ti bom hvale med narodi.⁴ Kajti tvoje usmiljenje je veliko nad nebom in tvoja resnica *seg*a do oblakov.⁵ Bodis povišan, oh Bog, nad nebo in tvoja slava nad vso zemljo,⁶ da so tvoji ljubljeni lahko osvobojeni; reši s svojo desnico in mi odgovori.⁷ Bog je spregovoril v svoji svetosti: »Veselil se bom in razdelil bom Sihem in odmeril Sukótsko dolino.⁸ Gileád je moj, Manáše je moj, tudi Efrájim je moč moje glave, Juda je moj postavodajalec.⁹ Moáb je moj lonec za pranje, nad Edóm bom vrgel svoj čevelj, nad Filistejo bom slavil zmago.«¹⁰ Kdo me bo privedel v utrjeno mesto? Kdo me bo vodil v Edóm?¹¹ *Mar* ne boš *ti*, oh Bog, *ki* si nas zavrgel? Ali ne boš *ti*, oh Bog, šel naprej z našimi vojskami?¹² Daj nam pomoč iz stiske, kajti zaman je človeška pomoč.¹³ Z Bogom bomo delali hrabro, kajti on je *ta*, *ki* bo pomendral naše sovražnike.

Psalm 109

Vodji glasbenikov. Davidov psalm.

¹ Ne molči, oh Bog moje hvale,² kajti usta zlobnih in usta varljivcev ^{uso} odprta ^{proti} meni; zoper mene so govorili z lažnim jezikom.³ Obkrožili so me tudi z besedami sovraštva in brez razloga so se borili zoper mene.⁴ Zaradi moje ljubezni so moji nasprotniki, toda *sebe izročam* molitvi.⁵ Nagradili so me [z] zlom za dobro in sovražijo me zaradi moje ljubezni.

⁶ § Nad njim postavi zlobnega človeka in naj Satan ^wstoji na njegovi desnici.⁷ Ko bo sojen, naj bo ^xobsojen in njegova molitev naj postane greh.

⁸ Njegovih dni naj bo malo; *in* drug naj prevzame njegovo službo.⁹ Naj bodo njegovi otroci brez očeta in njegova žena vdova.¹⁰ Naj bodo njegovi otroci

107,40: Job 12,21
107,41: 1 Sam 2,8
107,41: Ps 113,7-8
107,42: Job 22,19
107,42: Job 5,16
108,5: Ps 60,7
109,8: Apd 1,20
110,1: Mt 22,44
110,1: Mr 12,36
110,1: Lk 20,42
110,1: Apd 2,34
110,1: 1 Kor 15,25
110,1: Heb 1,13
110,4: Heb 5,6
110,4: Heb 7,17

nenehno potepuh in [naj] beračijo. Svoj kruh naj iščejo tudi izven svojih zapuščenih krajev.¹¹ Naj izsiljevalec zgrabi vse, kar ima in tujci naj oplenijo njegov trud.¹² Naj ne bo nikogar, da mu nakloni usmiljenje; niti naj ne bo nikogar, da podpre njegove osirotele otroke.¹³ Njegovo potomstvo naj bo iztrebljeno, *in* v naslednjem rodu naj bo njihovo ime izbrisano.¹⁴ Naj krivičnost njegovih očetov ne bo pozabljena pri Gospodu in greh njegove matere naj ne bo izbrisani.¹⁵ Naj bodo nenehno pred Gospodom, da bi spomin nanje lahko odrezal z zemlje.¹⁶ Zato ker se ni spomnil, da pokaže usmiljenje, temveč je preganjal ubogega in pomoči potrebnega moža, da mogoče celo ubije potrtega v srcu.¹⁷ Kakor je ljubil prekletstvo, tako naj le-to pride nadenj. Kakor se ni razveseljeval v blagoslavljanju, tako naj bo le-to daleč od njega.¹⁸ Kakor se je oblačil s prekletstvom, podobno kakor s svojo obleko, tako naj le-to pride v ^ynjegovo notranjost kakor voda in kakor olje v njegove kosti.¹⁹ Naj bo to kakor obleka, *ki* ga pokriva in namesto pasu, s katerim je nenehno opasan.²⁰ *Naj* bo to nagrada mojim nasprotnikom ^zod Gospoda in tistim, ki govorijo zlo zoper mojo dušo.

²¹ Toda ti delaj zame, oh Bog, Gospod, zaradi svojega imena; osvobodi me, ker *je* tvoje usmiljenje dobro.²² Kajti jaz *am* ubog in pomoči potreben in moje srce je ranjeno znotraj mene.²³ Odhajal sem kakor senca, ko se ta zmanjšuje; kakor leteča kobilica sem premetavan sem ter *tja*.²⁴ Moja kolena so šibka zaradi posta in mojemu mesu manjka mastnosti.²⁵ Postal sem jim tudi graja; *ko* so pogledali name, so stressali svoje glave.²⁶ Pomagaj mi, oh Gospod, moj Bog, oh resi me glede na svoje usmiljenje,²⁷ da bodo lahko vedeli, da *je* to tvoja roka, *da* si *ti*, Gospod, to storil.²⁸ Naj preklinjajo, toda ti blagoslavljam. Ko vstanejo, naj bodo osramočeni, toda tvoj služabnik naj se veseli.²⁹ Naj bodo moji nasprotniki ^aoblečeni s sramoto in naj se kakor z ogrinjalom pokrijejo s svojo lastno zmedenostjo.³⁰ S svojimi usti bom silno hvalil Gospoda; da, hvalil ga bom med množico.³¹ Kajti stal bo ob desnici ubogega, da *ga* reši pred tistimi, ^bki obsojajo njegovo dušo.

Psalm 110

Davidov psalm.

¹ Gospod je rekел mojemu Gospodu: »Sédi na mojo desnico, dokler ne naredim tvojih sovražnikov [za] tvojo pručko.«² Gospod bo s Siona poslal palico tvoje moći; vladaj v sredi svojih sovražnikov.³ Tvoje ljudstvo *bo* voljno na dan tvoje moći, v krasotah svetosti od ^cmaternice jutra; ti imaš roso svoje mladosti.⁴ Gospod je prisegel in se ne bo kesal: »Ti *si* duhovnik na veke po Melkízedekovem redu.«

⁵ Gospod na tvoji desnici bo na dan svojega besa udaril čez kralje.⁶ Sodil bo med pogani, *kraje*

^r 107,40: *divjini*: ali, praznem kraju.

^s 107,41: *pred*: ali, za.

^t 108,4: *oblakov*: ali, nebes.

^u 109,2: *varljivev*: hebr. prevare.

^v 109,2: *odprta*: hebr. so se odprla.

^w 109,6: *Satan*: ali, nasprotnik.

^x 109,7: *bo...*: hebr. gre ven kriv, ali, bo zloben.

^y 109,18: *v...*: hebr. znotraj njega.

^z 109,20: [nasprotnikom...]: hebr. Satan.]

^a 109,29: [nasprotniki: hebr. Satan.]

^b 109,31: *tistimi...*: hebr. sodniki njegove duše.

^c 110,3: *od...*: ali, bolj kakor maternice jutra; imel boš itd.

bo napolnil s trupli, rani bo glave nad mnogimi d^ddeželami.⁷ Na poti bo pil iz potoka, zato bo dvignil glavo.

Psalm 111

¹ Hvalite eGospoda. Hvalil bom Gospoda z vsem svojim celotnim srcem, v zboru poštenih in v skupnosti.² Gospodova dela so velika, preiskovana od vseh tistih, ki imajo veselje v tem.³ Njegovo delo je častitljivo in veličastno, in njegova pravičnost traja večno.⁴ Storil je svoja čudovita dela, da se ne pozabijo. Gospod je milostljiv in poln sočutja.⁵ Dal je hrano ftistim, ki se ga bojijo; vedno se bo zavedal svoje zaveze.

⁶ Svojemu ljudstvu je pokazal moč svojih del, da jim lahko da dedičino poganov.⁷ Dela njegovih rok so resnica in sodba; vse njegove zapovedi so zanesljive.⁸ Trdno gstojo na veke vekov, narejene so v resnici in poštenosti.⁹ Svojemu ljudstvu je poslal odkupitev, na veke je zapovedal svojo zavezo. Svetlo in spoštovanje je njegovo ime.¹⁰ Strah Gospodov je začetek modrosti. Dobro hrazumevanje imajo vsi tisti, ki izpolnjujejo i njegove zapovedi. Njegova hvala traja večno.

Psalm 112

¹ Hvalite jGospoda. Blagoslovjen je človek, ki se boji Gospoda, ki se silno razveseluje v njegovih zapovedih.² Njegovo seme na zemlji bo mogočno; rod iskrenih bo blagoslovjen.³ Premoženje in bogastva bodo v njegovi hiši in njegova pravičnost traja za vedno.⁴ Iskrenemu v temi vstaja svetloba; milostljiv je, poln sočutja in pravičen.⁵ Dober človek kaže naklonjenost in posoja; svoje zadeve bo usmerjal s preudarnostjo.^k

⁶ Zagotovo ne bo omajan na veke, pravični bo v večnem spominu.⁷ Ne bo se bal zlih sporočil; njegovo srce je trdno, zaupa v Gospoda.⁸ Njegovo srce je utrjeno, ne bo se bal, dokler ne opazi svoje želje na svojih sovražnikih.⁹ Razdelil je, dal je ubogim; njegova pravičnost traja za vedno; njegov rog bo povisan s častjo.¹⁰ Zlobni bo to videl in bo užaloščen, škripal bo s svojimi zobmi in pešal. Želja zlobnega bo izginila.

Psalm 113

¹ Hvalite lGospoda. Hvalite, oh vi Gospodovi služabniki, hvalite Gospodovo ime.² Blagoslovjeno bodi Gospodovo ime od tega časa dalje in na vēkomaj.³ Od sončnega vzhoda do zahajanja istega naj se hvali Gospodovo ime.⁴ Gospod je visoko nad vsemi narodi in njegova slava nad nebom.⁵ Kdo je podoben Gospodu, našemu Bogu, ki prebiva mna višavi,^m ki sebe poniжуje, da gleda stvari, ki so na nebu in na zemlji?⁷ Iz prahu dviguje ubogega in iz gnojišča

vzdiguje pomoči potrebnega,⁸ da ga lahko postavi s princi, celo s princi svojega ljudstva.⁹ Jalovi ženski daje, da varuje nhišo in da je radostna mati otrok. Hvalite Gospoda.

Psalm 114

¹ Ko je Izrael odšel iz Egipta, hiša Jakobova od ljudi tujega jezika,² je bil Juda njegovo svetišče in Izrael njegovo gospodstvo.³ Morje je to video in pobegnilo; Jordan je bil gnan nazaj.⁴ Gore so poskakovale kakor ovni in majhni hribi kakor jagnjeta.⁵ Kaj ti je bilo, oh ti morje, da beži? Ti Jordan, da si bil gnan nazaj?⁶ Ve gore, da ste poskakovale kakor ovni in vi majhni hribi kakor jagnjeta?⁷ Trepetaj, ti zemlja, ob Gospodovi prisotnosti, ob prisotnosti Jakobovega Boga,⁸ ki je skalo spremenil v stojec vodo, kremen v studenec vodo.

Psalm 115

¹ Ne nam, oh Gospod, ne nam, temveč daj slavo svojemu imenu zaradi svojega usmiljenja in zaradi svoje resnice.² Zakaj bi pogani govorili: »Kje je sedaj njihov Bog?«³ Toda naš Bog je v nebesih; storil je, karkoli mu ugaja.⁴ Njihovi maliki so srebro in zlato, delo človeških rok.⁵ Imajo usta, toda ne govorijo; imajo oči, toda ne vidijo;⁶ imajo ušesa, toda ne slišijo; imajo nosove, toda ne duhajo,⁷ imajo roke, toda ne prijemajo; imajo stopala, toda ne hodijo niti ne govorijo skozi svoje grlo.⁸ Tisti, ki jih delajo, so jim podobni, tako je vsak, kdor zaupa vanje.

⁹ Oh Izrael, zaupaj v Gospoda; on je njihova pomoč in njihov štit.¹⁰ Oh hiša Aronova, zaupaj v Gospoda; on je njihova pomoč in njihov štit.¹¹ Vi, ki se bojite Gospoda, zaupajte v Gospoda; on je njihova pomoč in njihov štit.¹² Gospod se nas zaveda; on nas bo blagoslovil, blagoslovil bo Izraelovo hišo, blagoslovil bo Aronovo hišo.¹³ Blagoslovil bo tiste, ki se bojijo Gospoda, tako male kakor velike.¹⁴ Gospod vas bo bolj in bolj povečeval, vas in vaše otroke.¹⁵ Vi ste blagoslovjeni od Gospoda, ki je naredil nebo in zemljo.¹⁶ Nebesa, celo nebesa so Gospodova, toda zemljo je dal človeškim otrokom.¹⁷ Mrtvi ne hvalijo Gospoda niti kdorkoli, ki gre dol v tišino.¹⁸ Toda mi bomo blagoslavljeni Gospoda od tega časa dalje in na vēkomaj. Hvalite Gospoda.

Psalm 116

¹ Ljubim Gospoda, ker je slišal moj glas in moje ponižne prošnje.² Ker je k meni nagnil svoje uho, zato bom klical k njemu, dokler Pživim.³ Obdale so me bridkosti smrti in bolečine pekla so me prijele; qspoznal sem stisko in bridkost.⁴ Potem sem klical h Gospodovemu imenu: »Oh Gospod, rotim te,

^d 110,6: mnogimi: ali, velikimi.

^e 111,1: Hvalite...: hebr. Aleluja.

^f 111,5: hrano: hebr. plen.

^g 111,8: Trdno...: hebr. Osnovane so.

^h 111,10: Dobro...: ali, Dober uspeh.

ⁱ 111,10: izpolnjujejo...: hebr. jih izpolnjujejo.

^j 112,1: Hvalite...: hebr. Aleluja.

^k 112,5: preudarnostjo: hebr. sodbo.

^l 113,1: Hvalite...: hebr. Aleluja.

^m 113,5: prebiva: hebr. se povišuje, da prebiva.

ⁿ 113,9: varuje...: hebr. prebiva v hiši.

^o 115,13: tako...: hebr. oboje, male z velikimi.

^p 116,2: dokler...: hebr. v mojih dneh.

^q 116,3: prijele...: hebr. našle.

osvobodi mojo dušo.«⁵ Milostljiv je Gospod in pravičen; da, naš Bog je usmiljen.⁶ Gospod varuje preprostega; ponižan sem bil in pomagal mi je.⁷ Vrni se k svojemu počitku, oh moja duša, kajti Gospod radodarno postopa s teboj.⁸ Kajti mojo dušo si osvobodil pred smrtjo, moje oči pred solzami in moja stopala pred padcem.⁹ Hodil bom pred Gospodom v deželi živih.

¹⁰ Verujem, zato sem rekel: »Bil sem silno prizadet.«¹¹ V svoji naglici sem rekel: »Vsi ljudje so lažnivci.«¹² Kaj naj bi vrnil Gospodu za vse njegove koristi do mene?¹³ Vzel bom čašo rešitve duše in klical h Gospodovemu imenu.¹⁴ Svoje zaobljube bom izpolnil Gospodu sedaj, v prisotnosti vsega njegovega ljudstva.¹⁵ Dragocena je v Gospodovih očeh smrt njegovih svetih.¹⁶ Oh Gospod, zares *sem* tvoj služabnik; tvoj služabnik *sem in sin* tvoje pomočnice; ti si odvezal moje vezi.¹⁷ Daroval ti bom žrtev zahvaljevanja in klical bom h Gospodovemu imenu.¹⁸ Svoje zaobljube bom izpolnil Gospodu sedaj, v prisotnosti vsega njegovega ljudstva,¹⁹ na dvorih Gospodove hiše, v tvoji sredi, oh Jeruzalem. Hvalite Gospoda.

Psalm 117

¹ Oh hvalite Gospoda, vsi vi narodi, hvalite ga, vsa ve ljudstva. ² Kajti velika je njegova usmiljena prijaznost do nas in Gospodova resnica *traja* večno. Hvalite Gospoda.

Psalm 118

¹ Oh zahvaljujte se Gospodu, ker je dober, ker njegovo usmiljenje *traja* večno. ² Naj sedaj reče Izrael, da njegovo usmiljenje *traja* večno. ³ Naj sedaj reče Aronova hiša, da njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁴ Naj sedaj rečejo tisti, ki se bojijo Gospoda, da njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁵ V tegobi ^rsem klical h Gospodu; Gospod mi je odgovoril *in me postavil* na velik kraj. ⁶ Gospod je na ^smoji strani; ne bom se bal, kaj mi more storiti človek?⁷ Gospod jemlje moj delež s tistimi, ki mi pomagajo, zato bom videl svojo željo na tistih, ki me sovražijo. ⁸ Bolje je zaupati v Gospoda, kakor zaupanje polagati v človeka. ⁹ Bolje je zaupati v Gospoda, kakor zaupanje polagati v prince. ¹⁰ Vsi narodi so me obkrožili, toda uničil ^tjih bom v Gospodovem imenu.¹¹ Obkrožili so me; da, obkrožili so me, toda uničil jih bom v Gospodovem imenu.¹² Obkrožili so me kakor čebele; pogašeni so kakor ogenj iz trnja, kajti uničil ^ujih bom v Gospodovem imenu.¹³ Kruto si me sunil, da bi lahko padel, toda Gospod mi je pomagal.¹⁴ Gospod je moja moč in pesem in postal je rešitev moje duše.¹⁵ Glas veselja in rešitve duš je v šotorskih svetiščih pravičnih; Gospodova desnica dela hrabro.¹⁶ Gospodova desnica je vzvišena, Gospodova desnica dela hrabro.¹⁷ Ne bom umrl, temveč živel in oznanjal Gospodova dela.¹⁸ Gospod

116,10:
2 Kor 4,13
116,11: Rim 3,4
117,1:
Rim 15,11
118,1: Ps 106,1
118,1: Ps 107,1
118,1: Ps 136,1
118,1:
1 Krn 16,7
118,6: Heb 13,6
118,6: Ps 56,4
118,6: Ps 56,11
118,9: Ps 146,2
118,14:
2 Mz 15,2
118,14: Iz 12,2
118,22:
Mt 21,42
118,22:
Mr 12,10
118,22:
Lk 20,17
118,22:
Apd 4,11
118,22:
1 Pet 2,4
118,26: Mt 21,9
119,19:
1 Mz 47,9
119,19:
1 Krn 29,15
119,19:
Ps 39,12
119,19:
Heb 11,13

me jeboleček okaral, toda ni me izročil smrti.

¹⁹ Odprite mi velika vrata pravičnosti; šel bom vanje *in* bom hvalil Gospoda,²⁰ ta Gospodova velika vrata, v katera bodo vstopali pravični.²¹ Hvalil te bom, kajti slišal si me in postal si rešitev moje duše.²² Kamen, *ki so* ga graditelji odklonili, je postal glava vogalnemu *kamnu*.²³ To je Gospodovo vdelo, to je čudovito v naših očeh.²⁴ To je dan, *ki ga* je naredil Gospod; veselili se bomo in bili veseli v njem.²⁵ Reši sedaj, rotim te, oh Gospod. Oh Gospod, rotim te, pošlji uspevanje sedaj.²⁶ Blagoslovjen *bodi*, kdor prihaja v Gospodovem imenu. Blagoslavljamo vas iz Gospodove hiše.²⁷ Bog je Gospod, ki nam je pokazal svetlobo. Žrtev povežite z vrvmi, celo k oltarnim rogovom.²⁸ Ti si moj Bog in tebe bom hvalil; *ti si* moj Bog, poviseval te bom.²⁹ Oh zahvaljujte se Gospodu, ker je dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.

Psalm 119

N ¹ Blagoslovjeni so neomadeževani ^wna poti, ki hodijo v Gospodovi postavi. ^{x2} Blagoslovjeni so tisti, ki ohranjajo njegova pričevanja *in ki* ga iščejo z vsem srcem.³ Tudi ne počno krivičnosti; hodijo po njegovih poteh.

⁴ Ti si *nam* ukazal, da se marljivo držimo tvojih predpisov.⁵ Oh, da bi bile moje poti usmerjene, da se držim tvojih zakonov!⁶ Potem ne bom osramočen, ko se oziram k vsem tvojim zapovedim.

⁷ Hvalil te bom z iskrenostjo srca, ko se bom učil tvojih ^ypravičnih sodb.⁸ Držal se bom tvojih zakonov; o ne zapusti me popolnoma.

Z ⁹ S čim naj mlađenič očisti svojo pot? S tem, da je pozoren *nanjo*, glede na tvojo besedo.¹⁰ S svojim celotnim srcem te iščem; o ne pusti me oddaljiti se od tvojih zapovedi.¹¹ Tvojo besedo sem skril v svoje srce, da ne bi grešil zoper tebe.¹² Blagoslovjen *si* ti, oh Gospod; úči me svojih zakonov.

¹³ S svojimi ustnicami sem oznanjal vse sodbe tvojih ust.¹⁴ Veselil sem se na poti tvojih pričevanj, toliko kakor vseh tvojih bogastvih.¹⁵ Premišljeval bom o tvojih predpisih in se oziral k tvojim potem.¹⁶ Razveseljeval se bom v tvojih zakonih. Ne bom pozabil tvoje besede.

J ¹⁷ Radodarno ravnaj s svojim služabnikom, da bom lahko živel in se držal tvoje besede.¹⁸ Odpri ^zmoje oči, da bom lahko gledal čudovite besede iz tvoje postave.¹⁹ Jaz *sem* tujec na zemljii; svojih zapovedi ne skrivaj pred menoj.²⁰ Moja duša slabí zaradi hrepenenja, *ki ga ima* ob vseh časih do tvojih sodb.²¹ Oštel si ponosne, *ki so* prekleti, ki zaidejo od tvojih zapovedi.²² Odstrani od mene grajo in zaničevanje, kajti držal sem se tvojih

^r 118,5: *V tegobi*: hebr. Iz tegobe.

^s 118,6: *na...:* hebr. zame.

^t 118,10: *uničil*: hebr. odsekal.

^u 118,12: *uničil*: hebr. posekal.

^v 118,23: Gospodovo...: hebr. od Gospoda.

^w 119,1: *neomadeževani*: ali, popolni, ali, iskreni.

^x 119,1: [Psalm pričuje o vztrajanju v Božji besedi in vsebuje 22 črk]

hebrejske abecede, vsaka kitica s po 8 vrsticami, od katerih se vsaka kitica prične z isto črko hebrejske abecede, po abecednem redu: ALEF א, BET ב, GIMEL ג, DALET ד, HE ה, VAV ו, ZAJIN ז, HET ח, TET ט, JOD י, KAF ק, LAMED ל, MEM מ, NUN נ, SAMEH ס, AJIN ע, PE פ, TSADE צ, KOF כ, REŠ ר, SHIN ש, TAV ת.

^y 119,7: *tvojih...:* hebr. sodb tvojih pravičnosti.

^z 119,18: *Odpri*: hebr. Odgrni.

pričevanj. ²³ Tudi princi so sedeli in govorili zoper mene, *toda* tvoj služabnik je premišljeval o tvojih zakonih. ²⁴ Tvoja pričevanja so tudi moje veselje in moji svetovalci.^a

7 ²⁵ Moja duša se lepi na prah, oživi me glede na svojo besedo.

²⁶ Oznanil sem svoje poti in ti si me slišal; úci me svojih zakonov. ²⁷ Daj mi razumeti pot tvojih predpisov; tako bom govoril o tvojih čudovitih delih.

²⁸ Moja duša se topi ^b zaradi potrtosti; okrepi me glede na svojo besedo. ²⁹ Od mene odstrani lažnivo pot in mi milostno podéli svojo postavo.

³⁰ Izbral sem pot resnice, tvoje sodbe sem položil *pred seboj*. ³¹ Prijel sem se tvojih pričevanj, oh Gospod; ne izroči me v sramoto. ³² Tekel bom pot tvojih zapovedi, ko boš razširil moje srce.

7 ³³ Úci me, oh Gospod, pot tvojih zakonov in tega se bom držal *do konca*. ³⁴ Daj mi razumevanje in bom čuval twojo postavo; da, obeleževal jo bom s *svojim* celotnim srcem.

³⁵ Stóri mi, da grem po stezi tvojih zapovedi, kajti v tem se razveseljujem. ³⁶ Nagni moje srce k tvojim pričevanjem, ne pa k pohlepnosti. ³⁷ Odvrni ^c moje oči od gledanja praznih reči *in* oživi me na svoji poti. ³⁸ Utrdi svojo besedo svojemu služabniku, ki je *vdan* twojemu strahu. ³⁹ Odvrni mojo grajo, ki se je bojim, kajti tvoje sodbe so dobre. ⁴⁰ Glej, hrepenel sem za tvojimi predpisi. Oživi me v svoji pravičnosti.

7 ⁴¹ Naj tvoja usmiljenja pridejo tudi k meni, oh Gospod, *celó* tvoja rešitev duše, glede na twojo besedo. ⁴² Tako bom imel ^dkaj odgovoriti tistemu, ki me graja, kajti zaupam v twojo besedo.

⁴³ Besede resnice pa ne vzemi popolnoma iz mojih ust, kajti [*potrpežljivo*] sem upal v twoje sodbe.

⁴⁴ Tako se bom nenehno držal tvoje postave, na veke vekov.

⁴⁵ Hodil bom na prostoti, ^ekajti iščem twoje predpise. ⁴⁶ Tudi pred kralji bom govoril o tvojih pričevanjih in ne bom osramočen. ⁴⁷ Razveseljeval se bom v tvojih zapovedih, ki sem jih vzljubil. ⁴⁸ Tudi svoje roke bom dvignil k twojim zapovedim, ki sem jih vzljubil in premišljeval bom o tvojih zakonih.

7 ⁴⁹ Spomni se besede svojemu služabniku, na osnovi katere si mi storil, da upam. ⁵⁰ To je moja tolažba v moji stiski, kajti twoja beseda me je oživila. ⁵¹ Ponosni so me imeli silno v posmeh, *vendar* se nisem nagnil od twoje postave. ⁵² Spomnil sem se tvojih sodb od davnine, oh Gospod in se potolažil. ⁵³ Polastila se me je groza zaradi zlobnih, ki zapuščajo twojo postavo. ⁵⁴ Tvoji zakoni so bili moje pesmi v hiši mojega popotovanja.

⁵⁵ Ponoči sem se spominjal tvojega imena, oh

Gospod in se držal twoje postave. ⁵⁶ To sem imel, ker sem se držal tvojih predpisov.

7 ⁵⁷ »Ti si moj delež, oh Gospod.« Rekel sem, da bom ohranjal tvoje besede. ⁵⁸ S *svojim* celotnim srcem sem milo prosil twojo ^fnaklonjenost; bodi mi usmiljen glede na svojo besedo.

⁵⁹ Mislil sem na svoje poti in svoja stopala sem obrnil k tvojim pričevanjem. ⁶⁰ Podvizal sem se in nisem odlašal, da se držim tvojih zapovedi. ⁶¹ § Vezi *gzlobnih* so me oropale, *toda* nisem pozabil twoje postave. ⁶² Opolnoči bom vstajal, da se ti zahvaljujem zaradi tvojih pravičnih sodb. ⁶³ Jaz *sem* družabnik vseh *teh*, ki se te bojijo in teh, ki se držijo tvojih predpisov. ⁶⁴ Zemlja, oh Gospod, je polna twojega usmiljenja; úci me svojih zakonov.

7 ⁶⁵ Dobro si storil s svojim služabnikom, oh Gospod, glede na svojo besedo. ⁶⁶ Úci me dobre sodbe in spoznanja, kajti veroval sem tvojim zapovedim. ⁶⁷ Preden sem bil užaloščen, sem zašel, toda sedaj sem se držal twoje besede. ⁶⁸ Ti *si* dober in delaš dobro; úci me svojih zakonov.

⁶⁹ Ponosni so zoper mene kovali laž, *toda* tvojih predpisov se bom držal s *svojim* celotnim srcem. ⁷⁰ Njihovo srce je tako rejeno kakor mast, *toda* jaz se razveseljujem v twoji postavi. ⁷¹ Dobro *je* zame, da sem bil užaloščen, da se lahko učim tvojih zakonov. ⁷² Postava tvojih ust mi je *boljša* kakor tisoči zlata in srebra.

7 ⁷³ Tvoje roke so me naredile in me oblikovale; daj mi razumevanje, da se lahko učim tvojih zapovedi. ⁷⁴ Tisti, ki se te bojijo, bodo veseli, ko me vidijo, kajti upal sem v twojo besedo. ⁷⁵ Vem, oh Gospod, da so twoje sodbe pravične ^hin *da* si me ti v zvestobi užalostil.

⁷⁶ Prosim te, naj bo tvoja usmiljena prijaznost za ⁱmojo tolažbo, glede na svojo besedo svojemu služabniku. ⁷⁷ Naj tvoja nežna usmiljenja pridejo k meni, da bom lahko živel, kajti twoja postava *je* moja naslada.

⁷⁸ Naj bodo ponosni osramočeni, kajti brez razloga so sprevrženo ravnali z menoj, *toda* jaz bom premišljeval o tvojih predpisih. ⁷⁹ Naj se tisti, ki se te bojijo, obrnejo k meni in tisti, ki so spoznali twoja pričevanja. ⁸⁰ Naj bo moje srce brez graje v tvojih zakonih, da ne bom osramočen.

7 ⁸¹ Moja duša slabí zaradi twoje rešitve duše, *toda* jaz upam v twojo besedo. ⁸² Moje oči pešajo zaradi twoje besede, rekoč: »Kdaj me boš potolažil?« ⁸³ Kajti postal sem podoben mehu v dimu, *vendar* ne pozabljam tvojih zakonov. ⁸⁴ Koliko *je* dni twojega služabnika? Kdaj boš izvršil sodbo na tistih, ki me preganjajo?

⁸⁵ Ponosni, ki niso po twoji postavi, so zame kopáli Jame. ⁸⁶ Vse twoje zapovedi so zanesljive;

119,26: Ps 25,4

119,26:

Ps 27,11

119,26:

Ps 86,11

119,72: Ps 19,9

119,72:

Prg 8,11

^e 119,45: *prostoti*: hebr. svobodi.

^f 119,58: *twojo...:* hebr. twoje obliče.

^g 119,61: *Vezi*: ali, Skupine.

^h 119,75: *pravične*: hebr. pravičnost.

ⁱ 119,76: *za...:* hebr. da me tolaži.

^a 119,24: *moji svetovalci*: hebr. možje mojega nasveta.

^b 119,28: *se topi*: hebr. kaplja.

^c 119,37: *Odvrni...*: hebr. Stóri mojim očem, da se ne zmenijo za gledanje.

^d 119,42: *imel...*: ali, odgovoril tistemu, ki me graja v stvari.

jpo krivem me preganjajo, pomagaj mi.⁸⁷ Na zemlji so me skoraj požrli, toda jaz nisem zapustil tvojih predpisov.⁸⁸ Oživi me po svoji ljubeči skrbnosti, tako se bom držal pričevanja tvojih ust.

N⁸⁹ Na veke, oh Gospod, je tvoja beseda utrjena na nebu.⁹⁰ Tvoja zvestoba je za kvse robove; utrdil si zemljo in ta ostaja.⁹¹ Danes nadaljujejo glede na tvoje odredbe, kajti vsi so tvoji služabniki.⁹² Če ne bi bila tvoja postava moje naslade, potem bi v svoji stiski propadel.⁹³ Nikoli ne bom pozabil tvojih predpisov, kajti oživil si me.⁹⁴ Jaz sem tvoj, reši me, kajti iskal sem tvoje predpise.⁹⁵ Zlobni so čakali name, da me uničijo, toda jaz bom preudarjal tvoja pričevanja.⁹⁶ Videl sem konec vse popolnosti, toda tvoja zapoved je silno široka.

D⁹⁷ Oh kako ljubim tvojo postavo! Ona je ves dan moje premisljevanje.

⁹⁸ Zaradi svojih zapovedi si me naredil modrejšega od mojih sovražnikov, kajti one so mvedno z menoj.⁹⁹ Imam več razumevanja kakor vsi moji učitelji, kajti tvoja pričevanja so moje premisljevanje.¹⁰⁰ Razumem več kakor starci, ker se držim tvojih predpisov.¹⁰¹ Svoja stopala sem zadržal pred vsako zlo potjo, da bi lahko obdržal tvojo besedo.¹⁰² Nisem odšel od tvojih sodb, kajti ti si me učil.

¹⁰³ Kako sladke so tvoje besede mojemu okusu!ⁿ Da, slajše kakor med mojim ustom.¹⁰⁴ Skozi tvoje predpise prejemam razumevanje, zato sovražim vsako napačno pot.

J¹⁰⁵ Tvoja beseda je svetilka ^omojim stopalom in svetloba moji stezi.¹⁰⁶ Prisegel sem in to bom opravil, da se bom držal tvojih pravičnih sodb.¹⁰⁷ Zelo sem užaloščen. Oživi me, oh Gospod, glede na svojo besedo.¹⁰⁸ Rotim te, sprejmi prostovoljne daritve mojih ust, oh Gospod in uči me svojih sodb.

¹⁰⁹ Moja duša je nenehno v moji roki, vendar ne pozabljam tvoje postave.¹¹⁰ Zlobni so zame položili zanko, vendar nisem zašel od tvojih predpisov.

¹¹¹ Tvoja pričevanja sem vzel kot dedičino na veke, kajti ta so veselje mojega srca.¹¹² Svoje srce sem nagnil, da vedno izpolnjujem tvoje zakone, celo do konca.

O¹¹³ Sovražim prazne misli, toda ljubim tvojo postavo.¹¹⁴ Ti si moje skrivališče in moj ščit; upam v tvojo besedo.¹¹⁵ Odidite od mene, vi hudodelci, kajti držal se bom zapovedi svojega Boga.

¹¹⁶ Podpiraj me glede na svojo besedo, da bom lahko živel in zaradi svojega upanja naj ne bom osramočen.¹¹⁷ Dvigni me in bom varen in nenehno se bom oziral k tvojim zakonom.

¹¹⁸ Pomendral si vse tiste, ki so zašli od tvojih zakonov, kajti njihova prevara je neresnica.

119,103:
Ps 19,9
119,115:
Mt 7,23
119,127:
Prg 8,11
119,127:
Ps 19,9
119,139:
Ps 69,8
119,139:
Jn 2,17

¹¹⁹ Vse qzlobneže zemlje daješ na stran *kakor* žlindro, zato ljubim tvoja pričevanja.¹²⁰ Moje meso trepetata zaradi strahu pred teboj in bojim se tvojih sodb.

V¹²¹ Storil sem sodbo in pravico; ne prepusti me mojim zatiralcem.¹²² Bodi pôrok za svojega služabnika v dobro; naj me ponosni ne zatirajo.¹²³ Moje oči pešajo zaradi tvoje rešitve duše in zaradi besede tvoje pravičnosti.

¹²⁴ S svojim služabnikom postopaj glede na svoje usmiljenje in uči me svojih zakonov.¹²⁵ Jaz sem tvoj služabnik; daj mi razumevanje, da bom lahko spoznal tvoja pričevanja.¹²⁶ Čas je zate, Gospod, da delaš, kajti razveljavili so tvojo postavo.

¹²⁷ Zato ljubim tvoje zapovedi bolj kakor zlato, da, bolj kakor čisto zlato.¹²⁸ Zatorej spoštujem vse tvoje predpise glede vseh stvari, da so pravilni; in sovražim vsako napačno pot.

S¹²⁹ Tvoja pričevanja so čudovita, zatorej se jih moja duša drži.¹³⁰ Vstop tvojih besed daje svetlogo, to daje razumevanje preprostemu.¹³¹ Odprl sem svoja usta in trepetal, kajti hrepenel sem za tvojimi zapovedmi.¹³² Poglej name in bodi mi usmiljen, kakor ravnaš s tistimi, ki ljubijo tvoje ime.¹³³ Odredi moje korake po svoji besedi in nobena krivičnost naj nima gospostva nad menoj.¹³⁴ Osvobodi me pred človeškim zatiranjem; tako se bom držal tvojih predpisov.¹³⁵ Stôri, da tvoj obraz sveti nad tvojim služabnikom in uči me svojih zakonov.¹³⁶ Reke vodá iztekajo [iz] mojih oči, ker se ne držijo tvoje postave.

V¹³⁷ Pravičen si ti, oh Gospod in tvoje sodbe so iskrene.¹³⁸ Tvoja pričevanja, ki si jih zapovedal, so iskrena ^sin zelo ^tzanesljiva.¹³⁹ Moja gorečnost me je použila, ^uker so moji sovražniki pozabili tvoje besede.¹⁴⁰ Tvoja beseda je zelo čista, ^vzato jo tvoj služabnik ljubi.¹⁴¹ Majhen ^wsem in preziran, ^{vendar} ne pozabljam tvojih predpisov.¹⁴² Tvoja pravičnost je večna pravičnost in tvoja postava je resnica.

¹⁴³ Stiska in tesnoba sta se ^wme polastili, ^{vendar} so tvoje zapovedi moje naslade.¹⁴⁴ Pravičnost tvojih pričevanj je večna; daje mi razumevanje in jaz bom živel.

P¹⁴⁵ Klical sem z vsem svojim celotnim srcem; usliši me, oh Gospod, držal se bom tvojih zakonov.¹⁴⁶ Klical sem k tebi; reši me in ^xdržal se bom tvojih pričevanj.

¹⁴⁷ Slutil sem svitanje jutra in klical; upal sem v tvojo besedo.¹⁴⁸ Moje oči so slatile nočne straže, da bi lahko premisljeval v tvoji besedi.¹⁴⁹ Prisluhnji mojemu glasu glede na svojo ljubečo skrbnost, oh Gospod; oživi me glede na svojo sodbo.

^j 119,86: *zanesljive*: hebr. zanesljivost.

^k 119,90: *za...:* hebr. iz roda v rod.

^l 119,90: *ostaja*: hebr. stoji.

^m 119,98: *one so:* hebr. to je.

ⁿ 119,103: *okusu:* hebr. nebu.

^o 119,105: *svetilka:* ali, sveča.

^p 119,112: *izpolnjujem:* hebr. izvršujem.

^q 119,119: *Vse...:* hebr. Vsem zlobnežem zemlje povzročaš, da končajo

kakor žlindra.

^r 119,132: *kakor...:* hebr. glede na običaj do tistih itd.

^s 119,138: *iskrena:* hebr. pravičnost.

^t 119,138: *zelo...:* hebr. zanesljivost.

^u 119,139: *použila...:* hebr. odsekala.

^v 119,140: *čista:* hebr. preizkušena, ali, prečiščena.

^w 119,143: *se...:* hebr. me našli.

^x 119,146: *in...:* ali, da se bom lahko držal.

¹⁵⁰ Približali so se tisti, ki sledijo vragoliji; daleč so od twoje postave. ¹⁵¹ Ti si blizu, oh Gospod, in vse twoje zapovedi so resnica. ¹⁵² Glede tvojih pričevanj sem spoznal od davnine, da si jih ti utemeljil na veke.

7 ¹⁵³ Preudari mojo stisko in me osvobodi, kajti jaz ne pozabljam twoje postave. ¹⁵⁴ Zagovarjaj mojo pravdo in me osvobodi; oživi me glede na svojo besedo. ¹⁵⁵ Rešitev duš je daleč od zlobnih, kajti oni ne iščejo tvojih zakonov. ¹⁵⁶ Velika ^yso twoja nežna usmiljenja, oh Gospod; oživi me glede na twoje sodbe. ¹⁵⁷ Mnogo je mojih preganjalcev in mojih sovražnikov, vendar se ne nagnem od tvojih pričevanj. ¹⁵⁸ Zagledal sem prestopnike in bil užaloščen, ker se niso držali twoje besede. ¹⁵⁹ Preudari kako ljubim twoje predpise; oživi me, oh Gospod, glede na svojo ljubečo skrbnost. ¹⁶⁰ Tvoja ^zbeseda je resnična od začetka in vsaka od tvojih pravičnih sodb traja večno.

W ¹⁶¹ Princi so me preganjali brez vzroka, toda moje srce stoji v strahospoštovanju pred twojo besedo. ¹⁶² Veselim se ob twoji besedi kakor nekdo, ki najde velik plen. ¹⁶³ Sovražim in preziram lažnivost, toda ljubim twojo postavo. ¹⁶⁴ Sedemkrat dnevno te hvalim zaradi tvojih pravičnih sodb. ¹⁶⁵ § Velik mir imajo tisti, ki ljubijo twojo postavo in nič ^ajih ne bo prizadelo. ¹⁶⁶ Gospod, upal sem na twojo rešitev duše in storil twoje zapovedi.

¹⁶⁷ Moja duša je obdržala twoja pričevanja in silno jih ljubim. ¹⁶⁸ Držal sem se tvojih predpisov in tvojih pričevanj, kajti vse moje poti so pred teboj.

N ¹⁶⁹ Naj moj klic pride blizu predte, oh Gospod; daj mi razumevanje glede na svojo besedo. ¹⁷⁰ Naj moja ponižna prošnja pride predte; osvobodi me glede na svojo besedo. ¹⁷¹ Moje ustnice bodo izgovarjale hvalo, ko si me učil svojih zakonov. ¹⁷² Moj jezik bo govoril o twoji besedi, kajti vse twoje zapovedi so pravičnost.

¹⁷³ Tvoja roka naj mi pomaga, kajti izbral sem twoje predpise. ¹⁷⁴ Hrepnel sem za twojo rešitvijo duše, oh Gospod in twoja postava je moja naslada. ¹⁷⁵ Naj moja duša živi in te bo hvalila in naj mi twoje sodbe pomagajo. ¹⁷⁶ Zašel sem kakor izgubljena ovca; išči svojega služabnika, kajti jaz ne pozabljam tvojih zapovedi.

Psalm 120

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ V svoji tegobi sem klical ^{bh} Gospodu in me je slišal. ² Osvobodi mojo dušo, oh Gospod, pred lažnivimi ustnicami in pred varljivim jezikom. ³ Kaj ^{cti} bo dano? Ali kaj ti bo storjeno, ^dti varljiv jezik? ⁴ § Ostre ^epuščice mogočnega z brinovo

121,2: Ps 144,7

žerjavico.

⁵ Gorje meni, da se mudim v Mešehu, da prebivam v kedárskih šotorih! ⁶ Moja duša je dolgo prebivala s tistim, ki sovraži mir. ⁷ Jaz *sem za* mir, ^ftoda ko govorim, so oni za vojno.

Psalm 121

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Svoje goči bom povzdignil h goram, od koder prihaja moja pomoč. ² Moja pomoč *prihaja* od Gospoda, ki je naredil nebo in zemljo. ³ Ne bo trpel, da bi bilo twoje stopalo premaknjeno. On, ki te varuje, ne bo dremal. ⁴ Glej, kdar varuje Izraela, ne bo niti dremal niti spal. ⁵ Gospod *je* twoj čuvaj; Gospod *je* twoja senca na tvoji desnici. ⁶ Sonce te ne bo udarilo podnevi niti luna ponoči. ⁷ Gospod te bo varoval pred vsem zlom; varoval bo twojo dušo. ⁸ Gospod bo ohranil twoje odhajanje in twoje prihajanje od tega časa dalje in na vékomaj.

Psalm 122

Davidova pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Bil sem vesel, ko so mi rekli: »Pojdimo v Gospodovo hišo.« ² Naša stopala bodo stala znotraj twojih velikih vrat, oh Jeruzalem. ³ Jeruzalem je zgrajen kakor mesto, ki je stisnjeno skupaj, ⁴ kamor se vzpenjajo rodovi, Gospodovi rodovi, v pričevanje Izraelu, da dajejo zahvalo Gospodovemu imenu. ⁵ Kajti tam so ^hpostavljeni sodni prestoli, prestoli Davidove hiše.

⁶ § Mólite za mir v Jeruzalemu. Tisti, ki te ljubijo, bodo uspevali. ⁷ Mir bodi znotraj twojih zidov in uspevanje v twojih palačah. ⁸ Zaradi mojih bratov in zaradi družabnikov bom torej rekel: »Mir bodi znotraj tebe.« ⁹ Zaradi hiše Gospoda, našega Boga, bom iskal twoje dobro.

Psalm 123

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ K tebi povzdigujem svoje oči, oh ti, ki prebivaš v nebesih. ² Glej, kakor oči služabnikov *gledajo* k roki svojih gospodarjev in kakor oči dekle k roki svoje gospodarice, tako naše oči *čakajo* na Gospoda, našega Boga, dokler se nas ne usmili. ³ Usmili se nas, oh Gospod, usmili se nas, kajti silno smo nasičeni z zaničevanjem. ⁴ Naša duša je silno nasičena s preziranjem tistih, ki so ošabni in z zaničevanjem ponosnih.

Psalm 124

Davidova pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Če ne bi bil Gospod, ki je bil na naši strani,

^y 119,156: *Velika*: ali, Mnoga.

^z 119,160: *Tvoja...*: hebr. Začetek twoje besede je resničen.

^a 119,165: *nič...*: hebr. oni ne bodo imeli nobenega kamna spotike.

^b 120,1: [Okoli leta 1058 pr. Kr.]

^c 120,3: *Kaj...*: ali, Kaj ti bi dal varljiv jezik? Ali, Kakšna korist ti bo?

^d 120,3: *storjeno*: hebr. dodano.

^e 120,4: *Ostre...*: ali, To je kakor ostre puščice mogočnega človeka z brinovimi ogorki.

^f 120,7: *za mir*: ali, človek miru.

^g 121,1: *Svoje...*: ali, Ali naj svoje oči povzdignem h goram? Od kod bo prišla moja pomoč?

^h 122,5: *so...*: hebr. imajo sedež.

lahko sedaj reče Izrael, ²če *ne bi bil* Gospod, ki je bil na naši strani, ko so ljudje vstali zoper nas, ³tedaj [*bi*] nas žive požrli, ko je bil njihov bes vžgan zoper nas, ⁴tedaj [*bi*] nas vode preplavile, vodni tok [*bi*] tekel preko naše duše, ⁵tedaj [*bi*] vode ponosa tekle preko naše duše.

⁶ Blagoslovjen [*bodi*] Gospod, ki nas ni izročil njihovim zobem *kakor* plen. ⁷ Naša duša je kakor ptica ušla iz zanke ptičarjev; zanka je pretrgana in mi smo ušli. ⁸ Naša pomoč je v imenu Gospodovem, ki je naredil nebo in zemljo.

Psalm 125

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Tisti, ki zaupajo v Gospoda, *bodo* kakor gora Sion, *ki* ne more biti odstranjena, *temveč* ostaja na veke. ² Kakor so gore naokoli Jeruzalema, tako je Gospod naokoli svojega ljudstva od tega časa naprej, celo za vedno. ³ Kajti palica zlobnih ⁱne bo počivala na deležu pravičnih, da ne bi pravični svojih rok iztegnili h krivičnosti.

⁴ Delaj dobro, oh Gospod, *tistim*, *ki* so dobri in *tistim*, *ki* so iskreni v svojih srcih. ⁵ § Glede takšnih, ki zavijajo na svoje sprijene poti, jih bo Gospod odvedel z delavci krivičnosti, *toda* nad Izraelem *bo* mir.

Psalm 126

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Ko je Gospod ponovno jobrnil ujetništvo Siona, smo bili podobni tem, ki sanjajo. ² Tedaj so bila naša usta napolnjena s smehom in naš jezik s petjem. Tedaj so med pogani govorili: »Gospod je ^kzanje storil velike stvari.« ³ Gospod je za nas storil velike stvari, *česar* smo veseli.

⁴ § Ponovno obrni naše ujetništvo, oh Gospod, kakor vodotoke na jugu. ⁵ Tisti, ki sejejo s solzami, bodo želi z veseljem. ¹⁶ Kdor hodi naprej in joka in prinaša dragoceno ^mseme, bo brez dvoma ponovno prišel z veseljem, nesoč svoje snope *s seboj*.

Psalm 127

Pesem ⁿstopajočega vzpenjanja za Salomona.

¹ Razen če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo, ki jo ^ogradijo. Razen če Gospod ne varuje mesta, stražar le *zaman* bedi. ² Zaman je zate, da vstajaš zgodaj, da hodiš pozno spat, da ješ kruh bridkosti, *kajti* tako on svojim ljubljenim daje spanje. ³ Glej! Otroci so dediščina od Gospoda *in* sad maternice je *njegova* nagrada. ⁴ Kakor so puščice v roki mogočnega človeka, tako so otroci mladosti. ⁵ Srečen je človek, ki jih ^pima poln tul; ne bodo osramočeni, temveč bodo govorili ^q s sovražniki

124,8: Ps 121,2
127,5: Ps 18,45

pri velikih vratih.

Psalm 128

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Blagoslovjen je vsak, kdor se boji Gospoda, ki hodi po njegovih poteh. ² Kajti jedel boš trud svojih rok, srečen boš in s teboj *bo* dobro. ³ Tvoja žena *bo* kakor rodovitna trta ob straneh tvoje hiše; tvoji otroci kakor oljčne sadike naokrog tvoje mize. ⁴ Glej, tako bo blagoslovjen mož, ki se boji Gospoda. ⁵ § Gospod naj te blagoslovi iz Siona in gledal boš dobro Jeruzalema vse dni svojega življenja. ⁶ § Da, videl boš svojih otrok otroke *in* mir nad Izraelem.

Psalm 129

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Pogosto ^rso me prizadeli od moje mladosti, naj sedaj reče Izrael, ²pogosto ^sso me prizadeli od moje mladosti, vendar niso prevladali zoper mene. ³ Orači so orali na mojem hrbtnu; svoje brazde so naredili dolge. ⁴ Gospod je pravičen; razsekal je vrvi zlobnih.

⁵ Naj bodo zbegani in obrnjeni nazaj vsi, ki sovražijo Sion. ⁶ Naj bodo kakor trava *na* hišnih strehah, ki ovene preden zraste, ⁷ s čimer kosec ne napolni svoje roke niti kdor veže snope svojega naročja. ⁸ [Naj] niti tisti, ki gredo mimo, ne rečejo: »Nad vami *naj bo* Gospodov blagoslov. Blagoslavljamo vas v Gospodovem imenu.«

Psalm 130

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Iz globin sem klical k tebi, oh Gospod, usliši moj glas. Naj bodo tvoja ušesa pozorna na glas mojih ponižnih prošenj. ³ Če si boš ti, Gospod, zaznamoval krivičnosti, oh Gospod, kdo bo vzdržal? ⁴ Toda s teboj je odpuščanje, da bi se te lahko bali.

⁵ § Čakam na Gospoda, moja duša čaka in v njegovo besedo zaupam. ⁶ Moja duša čaka na Gospoda bolj kakor tisti, ki stražijo na jutro, *pravim*, *bolj* *kakor* ^ttisti, ki stražijo na jutro. ⁷ Naj Izrael upa v Gospoda, kajti z Gospodom je usmiljenje in z njim je obilna odkupitev. ⁸ On bo Izraela odkupil pred vsemi njegovimi krivičnostmi.

Psalm 131

Davidova pesem stopajočega vzpenjanja.

¹ Gospod, moje srce ni ošabno niti moje oči vzvišene niti se ^une ukvarjam z velikimi zadevami ali s stvarmi zame previsokimi. ^{v2} Zagotovo sem

ⁱ 125,3: *zlobnih*: hebr. zlobnosti.

^j 126,1: *ponovno...*: hebr. vrnil vračanje Siona.

^k 126,2: *je...*: hebr. se je poveličal, da dela z njimi.

^l 126,5: *z veseljem*: ali, s prepevanjem.

^m 126,6: *dragoceno...*: ali, košaro za seme.

ⁿ 127,0: Pesem...: ali, Salomonova pesem stopajočega vzpenjanja.

^o 127,1: *jo...*: hebr. so v njej njeni graditelji.

^p 127,5: *jih...*: hebr. ima svoj tul napoljen z njimi.

^q 127,5: *govorili...*: ali, podvrgli sovražnike, kakor Ps 18,45, ali, uničili sovražnike.

^r 129,1: *Pogosto*: ali, Zelo.

^s 129,2: *pogosto*: ali, zelo.

^t 130,6: *pravim bolj kakor...*: ali, ki čakajo na.

^u 131,1: *se...*: hebr. ne hodim.

^v 131,1: *previsokimi*: hebr. preveč čudovitim.

se lepo obnašal in se ^wumiril, kakor otrok, ki je odstavljen od svoje matere; moja duša *je* celo kakor odstavljen otrok. ³Naj Izrael upa v Gospoda od tega ^xčasa naprej in na veke.

Psalm 132

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹Gospod, spomni se ^yDavida *in* vseh njegovih stisk, ²kako je prisegel Gospodu *in* se zaobljubil mogočnemu Jakobovemu Bogu: ³»Zagotovo ne bom prišel v šotorsko svetišče svoje hiše niti šel gor v svojo posteljo, ⁴svojim očem ne bom dal spanja ali dremanja svojim vekam, ⁵dokler ne najdem kraja za Gospoda, prebivališča ^zza mogočnega Jakobovega Boga.« ⁶§ Glej, slišali smo o tem v Efrati, našli smo to na gozdnih poljih. ⁷Šli bomo v njegova šotorska svetišča, oboževali bomo ob njegovi pručki. ⁸Vstani, oh Gospod, v svoj počitek, ti in skrinja tvoje moči. ⁹Naj bodo tvoji duhovniki oblečeni s pravičnostjo in tvoji sveti naj vzklikajo od veselja. ¹⁰Zaradi svojega služabnika Davida ne obrni obličja proč od svojega maziljenca.

¹¹Gospod je Davidu prisegel z resnico; ne bo se odvrnil od nje: »Od sadu tvojega telesa ^abom postavil na tvoj prestol. ¹²Če se bodo tvoji otroci držali moje zaveze in mojega pričevanja, ki jih ga bom jaz učil, bodo tudi njihovi otroci sedeli na tvojem prestolu na vékoma.« ¹³Kajti Gospod je izbral Sion; zaželet si *ga* je za svoje prebivališče. ¹⁴»To je moj počitek na veke; tu bom prebival, ker sem si ga zaželet. ¹⁵Obilno ^bbom blagoslavljal njegovo preskrbo, njegove uboge bom nasičeval s kruhom. ¹⁶Prav tako bom njegove duhovnike oblekel z rešitvijo duš in njegovi sveti bodo glasno vzklikali od veselja. ¹⁷Tam bom storil Davidovemu rogu, da vzbrsti; odredil sem svetilko ^cza svojega maziljenca. ¹⁸Njegove sovražnike bom oblekel s sramoto, toda na njem samem bo cvetela njegova krona.«

Psalm 133

Davidova pesem stopajočega vzpenjanja.

¹Glej, kako dobro in kako prijetno je za brate, da prebivajo skupaj ^dv slogi! ²To je podobno dragocenemu mazilu na glavi, ki teče navzdol na brado, celó Aronovo brado, ki gre dol h krajcem njegovih oblek; ³kakor rosa iz Hermona *in* kakor rosa, ki se je spustila na goro Sion; kajti tam je Gospod zapovedal blagoslov, celó življenje na vékoma.

Psalm 134

Pesem stopajočega vzpenjanja.

¹Glejte, blagoslavljajte Gospoda, vsi vi Gospodovi

služabniki, ki ponoči stojite v hiši Gospodovi.

²Dvignite svoje roke v svetišču ^ein blagoslavljajte Gospoda. ³Gospod, ki je naredil nebo in zemljo, [naj] te blagoslovi iz Siona.

Psalm 135

¹Hvalite Gospoda. Hvalite Gospodovo ime, hvalite *ga*, oh vi Gospodovi služabniki. ²Vi, ki stojite v hiši Gospodovi, na dvorih hiše našega Boga, ³hvalite Gospoda, kajti Gospod *je* dober; prepevajte hvalnice njegovemu imenu, kajti *to je* prijetno. ⁴Kajti Gospod si je izbral Jakoba *in* Izraela za svoj izvoljeni zaklad.

⁵Kajti jaz vem, da *je* Gospod velik in *da je* naš Gospod nad vsemi bogovi. ⁶Karkoli je Gospodu ugajalo, *to je* storil v nebesih, na zemlji, v morjih in vseh globokih krajih. ⁷Meglicam povzroča, da se dvigujejo od koncev zemlje, bliske dela za dež, veter prinaša iz svojih zakladnic. ⁸Ki je udaril egiptovske prvorojence, tako *fod* človeka kakor *[od]* živali. ⁹Ki je poslal simbole in čudeže v tvojo sredo, oh Egipt, na faraona in na vse njegove služabnike. ¹⁰Ki je udaril velike narode in usmrtil mogočne kralje, ¹¹amoréjskega kralja Sihóna, bašánskega kralja Oga in vsa kánaanska kraljestva ¹²in njihovo deželo dal *za* dedičino, dedičino Izraelu, svojemu ljudstvu. ¹³Tvoje ime, oh Gospod, *traja* večno *in* tvoj spomin, oh Gospod, skozi ^gvse rodove. ¹⁴§ Kajti Gospod bo sodil svoje ljudstvo in se bo pokesal glede svojih služabnikov.

¹⁵Maliki poganov so srebro in zlato, delo človeških rok. ¹⁶Imajo usta, toda ne govorijo, imajo oči, toda ne vidijo, ¹⁷imajo ušesa, toda ne slišijo niti v njihovih ustih ni *kakršnegakoli* diha. ¹⁸Tisti, ki so jih naredili, so jim podobni; *tako je* vsak, kdor zaupa vanje. ¹⁹Blagoslavljajte Gospoda, oh hiša Izraelova. Blagoslavljajte Gospoda, oh hiša Aronova, ²⁰blagoslavljajte Gospoda, oh hiša Léwijeva. Vi, ki se bojite Gospoda, blagoslavljajte Gospoda. ²¹Blagoslovljen bodi Gospod s Siona, ki prebiva v Jeruzalemu. Hvalite Gospoda.

Psalm 136

¹Oh zahvaljujte se Gospodu, ker *je* dober, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ²Oh zahvaljujte se Bogu bogov, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ³Oh zahvaljujte se Gospodu gospodov, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁴Njemu, ki sam dela velike čudeže, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁵Njemu, ki je z modrostjo ustvaril nebo, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁶Njemu, ki je zemljo razpel nad vodami, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ⁷Njemu, ki je naredil velike luči, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ⁸sonce, da ^hvlada podnevi, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ⁹luno in zvezde, da vladajo ponoči, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.

¹⁰Njemu, ki je udaril Egipt na njegovih

^w 131,2: *se*: hebr. svojo dušo.

^x 131,3: *tega*...: hebr. sedaj.

^y 132,1: [Okoli leta 1004 pr. Kr.]

^z 132,5: *prebivališča*: hebr. prebivališč.

^a 132,11: *telesa*: hebr. trebuha.

^b 132,15: *Obilno*: ali, Zanesljivo.

^c 132,17: *svetilko*: ali, svečo.

^d 133,1: *skupaj*...: hebr. celo skupaj.

^e 134,2: *svetišču*: ali, svetosti.

^f 135,8: *tako*...: hebr. od človeka do živali.

^g 135,13: *skozi*...: hebr. iz roda v rod.

^h 136,8: *da*...: hebr. za vladanje.

prvorojencih, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹¹ in Izraela izpeljal izmed njih, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹² z močno roko in z iztegnjenim laktom, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ¹³ Njemu, ki je razdelil Rdeče morje na [dva] dela, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹⁴ in naredil Izraelu, da gre skozi njegovo sredo, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹⁵ toda porazil ifaraona in njegovo vojsko v Rdeče morje, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ¹⁶ Njemu, ki je vodil svoje ljudstvo skozi divjino, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ¹⁷ Njemu, ki je udaril velike kralje, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹⁸ in usmrtil slavne kralje, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ¹⁹ amoréjskega kralja Sihóna, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ²⁰ in bašánskega kralja Oga, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ²¹ in njihovo deželo dal za dediščino, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ²² celó dediščino Izraelu, njegovemu služabniku, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.

²³ Ki se nas je spomnil v našem nizkem stanu, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno; ²⁴ in nas odkupil pred našimi sovražniki, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno. ²⁵ Ki daje hrano vsemu mesu, kajti njegovo usmiljenje *trajavečno*. ²⁶ Oh zahvalujte se Bogu nebes, kajti njegovo usmiljenje *traja* večno.

Psalm 137

¹ Ob jibabilonskih rekah, tam smo se usedli; da, jokali smo, ko smo se spominjali Siona. ² Svoje harfe smo obesili na vrbe v njegovi sredi. ³ Kajti tam so tisti, ki so nas odvedli proč ujete, od nas zahtevali pesem ^kin tisti, ki so nas opustošili, ¹so od nas zahtevali veselje, rekoč: »Zapojet nam eno izmed sionskih pesmi.« ⁴ Kako naj bi v tuji ^mdeželi peli Gospodovo pesem? ⁵ Če jaz pozabim tebe, oh Jeruzalem, naj moja desnica pozabi svojo spretnost. ⁶ Če se te jaz ne spomnim, naj se moj jezik prilepi k nebu mojih ust, če ne povišam Jeruzalema nad svojo ⁿglavno radoš.

⁷ Spomni se, oh Gospod, na Jeruzalemov dan otrok Edóma, ki so rekli: »Izbrišite ^oga, izbrišite ga, celo do njegovih temeljev.« ⁸ § Oh hči babilonska, ki boš uničena, Psrečen bo tisti, ki te ^qpoplača, kakor si nam ti služila. ⁹ Srečen bo tisti, ki zgrabi in trešči tvoje malčke ob kamne. ^r

Psalm 138

Davidov psalm.

¹ § Hvalil te bom s svojim celotnim srcem; pred bogovi ti bom prepeval hvalnico. ² Oboževal te bom pred tvojim svetim templjem in tvoje ime hvalil zaradi tvoje ljubeče skrbnosti in zaradi tvoje resnice, kajti svojo besedo si poveličal nad vse svoje

136,11: 136,13: 2 Mz 14,21-22
2 Mz 13,17 2 Mz 14,21-22
136,15: 2 Mz 14,28
136,16: 2 Mz 15,22
136,18: 5 Mz 29,7
136,18: Ps 135,10-11
136,19: 4 Mz 21,23
136,20: 4 Mz 21,33
136,21: Joz 12,7
137,8: Abd 1,12-13
137,9: Iz 13,16
138,1: Ps 119,4
138,1: Ps 119,6
139,8: Am 9,2-4
139,11: Job 26,6
139,11: Heb 4,13
139,17: Ps 40,6

ⁱ 136,15: **porazil:** hebr. znebil se je faraona in njegove vojske.
^j 137,1: [Okoli leta 570 pr. Kr.]
^k 137,3: **pesem:** hebr. besede pesmi.
^l 137,3: **opustošili:** hebr. položili na kupe.
^m 137,4: **tuji...:** hebr. deželi tujca.
ⁿ 137,6: **svojo...** hebr. glavo svoje radosti.
^o 137,7: **Izbrišite:** hebr. Razgalite.
^p 137,8: **uničena:** hebr. opustošena.
^q 137,8: **te...:** hebr. ti povrne tvoja dejanja, ki si nam jih storila.

ime. ³ Na dan, ko sem klical, mi odgovarjaš *in me* v moji duši krepiš z močjo. ⁴ Vsi kralji zemlje te bodo hvalili, oh Gospod, ko slišijo besede iz tvojih ust. ⁵ Da, prepevali bodo na Gospodovih potek, kajti velika je Gospodova slava.

⁶ Čeprav je Gospod vzvišen, vendar ima spoštovanje do nizkega, toda ponosnega spozna od daleč. ⁷ Čeprav hodim sredi stiske, me boš ti poživil. Zoper bes mojih sovražnikov boš iztegnil svojo roko in tvoja desnica me bo rešila. ⁸ Gospod bo dovršil *to, kar* zadeva mene. Tvoje usmiljenje, oh Gospod, vztraja večno; ne zapusti del svojih lastnih rok.

Psalm 139

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Oh Gospod, preiskal si me in *me* spoznal. ² Poznaš moje sedanje in moje vstajanje, moje misli razumeš daleč stran. ³ Obdajaš ^smojo pot in moje leganje in seznanjen si z vsemi mojimi potmi. ⁴ Kajti besede ni na mojem jeziku, *toda*, glej, oh Gospod, ti jo popolnoma poznaš. ⁵ Obdajaš me zadaj in spredaj in name polagaš svojo roko. ⁶ *Takšno* spoznanje je prečudovito zame, visoko je, ne morem ga doseči.

⁷ Kam naj grem pred tvojim duhom? Ali kam naj pobegnem pred tvojo prisotnostjo? ⁸ § Če se povzpnam v nebesa, *si tam*; če si svojo posteljo pripravim v peklu, glej, *si tam*. ⁹ Če vzamem peruti, jutra *in* prebivam v najbolj oddaljenih krajih morja, ¹⁰ celo tam me bo tvoja roka vodila in tvoja desnica me bo držala. ¹¹ Če rečem: »Zagotovo me bo pokrila tema, celo noč bo svetloba okoli mene.« ¹² Da, tema se ne skriva ^tpred teboj, toda noč sije kakor dan; tema ^uin svetloba, obe *sta ti* podobni. ¹³ § Kajti v last si si vzel mojo notranjost, pokril si me v maternici moje matere. ¹⁴ Hvalil te bom, kajti jaz sem strašljivo *in* izvrstno narejen. Čudovita so tvoja dela in *to* moja duša resnično dobro ^vve. ¹⁵ Moja ^wsnov ni bila skrita pred teboj, ko sem bil narejen na skrivnem *in* nenavadno izdelan v najnižjih delih zemlje. ¹⁶ Tvoje oči so videle mojo snov, čeprav je bila nepopolna in v tvoji knjigi so bili zapisani vsi ^xmoji udje, ki ^yso bili oblikovani v vztrajanju, *medtem* ko ni bilo še nobenega izmed njih.

¹⁷ Kako dragocene so mi tudi tvoje misli, oh Bog! Kako velik je njihov seštevek! ¹⁸ Če bi jih preštel, jih je po številu več kakor peska. Ko se zbudim, sem še vedno s teboj. ¹⁹ § Zagotovo boš ubil zlobnega, oh Bog, zato odidite od mene, vi krvoloci ljudje. ²⁰ § Kajti zlobno govorijo zoper tebe *in* tvoji sovražniki zaman jemljejo *tvoje ime*. ²¹ Ali ne sovražim tistih, oh Gospod, ki sovražijo tebe? Mar nisem užaloščen s tistimi, ki se dvigujejo zoper tebe? ²² Sovražim jih s popolnim sovraštvom, štejem jih *[za]* svoje sovražnike. ²³ Preišči me, oh Bog in spoznaj moje

^r 137,9: **kamne:** hebr. skalo.

^s 139,3: **Obdajaš:** ali, Prečiščuješ.

^t 139,12: **skriva:** hebr. zatemnjuje.

^u 139,12: **tema...:** hebr. kakor je tema, tako je svetloba.

^v 139,14: **dobro:** hebr. silno.

^w 139,15: **Moja...:** ali, Moja moč, ali, Moje telo.

^x 139,16: **vsi...:** hebr. vsi izmed njih.

^y 139,16: **ki...:** ali, katerih dneve bodo oni oblikovali.

srce; preizkusi me in spoznaj moje misli.²⁴ Poglej ali je v meni kakršnakoli zlobna ^zpot in vodi me po večni poti.

Psalm 140

Vodji glasbenikov, Davidov psalm.

¹ Osvobodi me, oh Gospod, pred zlobnežem, varuj me pred nasilnežem, ^{a²} ki si v svojem srcu domisljajo vragolije; nenehno so zbrani skupaj za vojno.³ Svoje jezike so naostrili kakor kača, gadji strup je pod njihovimi ustnicami. Sela. ⁴Varuj me, oh Gospod, pred rokami zlobnih, ohrani me pred nasilnežem, ki se je namenil, da zruši moja ravnjanja.⁵ Ponosni so zame prikrili zanko in vrvi, ob poti so razprostrli mrežo, zame so nastavili pasti. Sela. ⁶ Gospodu sem rekel: »Ti si moj Bog, usliši glas mojih ponižnih prošenj, oh Gospod.⁷ Oh Bog, Gospod, moč rešitve moje duše, mojo glavo si pokril na dan bitke.

⁸ Ne usliši, oh Gospod, želja zlobnih, nadalje ne njihovega zlobnega naklepa, *da se b^{ne} bi poviševali.*⁹ Sela. ⁹ Glede glave tistih, ki me obdajajo, naj jih pokrije vragolija njihovih lastnih ustnic.¹⁰ Naj nanje padajo goreči ogorki, naj bodo vrženi v ogenj, v globoke jame, da ne vstanejo ponovno.¹¹ Naj obrekovalec c^{ne} bo utrjen na zemlji, zlo naj lovi nasilneža, da ga premaga.¹² Vem, da bo Gospod podpiral zadevo prizadetega in pravico ubogega.¹³ Zagotovo se bodo pravični zahvaljevali tvojemu imenu; iskreni bodo prebivali v tvoji prisotnosti.

Psalm 141

Davidov psalm.

¹ Gospod, k tebi kličem, pohiti k meni; pazljivo prisluhni mojemu glasu, ko kličem k tebi.² Naj bo moja molitev postavljena d^{pred teboj kakor kadilo in dvigovanje mojih rok kakor večerno žrtvovanje.}³ Postavi stražo, oh Gospod, pred moja usta; čuvaj vrata mojih ustnic.⁴ Mojega srca ne nagni h kakršnikoli zli stvari, da izvajam dela z ljudmi, ki počnejo krivičnost; in naj ne jem od njihovih slaščic.

⁵ § Naj me pravični udari, e^{to bo} prijaznost in naj me graja; *to bo* odlično olje, ki ne bo zlomilo moje glave, ker bo vendar v njihovih katastrofah tudi moja molitev.⁶ § Kadar so njihovi sodniki premagani na kamnitih krajih, bodo slišali moje besede, kajti prijetne so.⁷ Naše kosti so razkropljene ob ustih groba, kakor kadar nekdo seká in cepí les na zemlji.⁸ Toda moje oči so k tebi, oh Bog, Gospod; v tebi je moje trdno upanje, moje duše ne pusti f^zapušcene.⁹ Varuj me pred zankami, ki so jih položili zame in [pred] pastmi

delavcev krivičnosti.¹⁰ Naj zlobni padejo v svoje lastne mreže, medtem ko jaz istočasno pobegnem. g

Psalm 142

Davidov pouk, h^{molitev}, ko je bil v votlini.

¹ S svojim glasom sem klical h Gospodu, s svojim glasom sem storil svojo ponižno prošnjo h Gospodu.² Svojo pritožbo sem izlil pred njim, pred njim sem pokazal svojo stisko.³ Ko je bil moj duh znotraj mene nadvladan, tedaj ti poznaš mojo pot. Na stezi, po kateri sem hodil, so zame na skrivnem postavili zanko.

⁴ Pogledal i^{sem} na svojo desnico in zagledal, toda ni bilo človeka, ki bi me poznal. Zatočišče se j^{mi} je izneverilo, noben človek ni skrbel k^{za} mojo dušo.⁵ Klical sem k tebi, oh Gospod. Rekel sem: »Ti si moje zatočišče in moj delež v deželi živih.«⁶ Prisluhni mojemu joku, kajti zelo sem ponižan. Osvobodi me pred mojimi preganjalci, kajti močnejši so od mene.⁷ Privedi mojo dušo iz ječe, da bom lahko hvalil tvoje ime. Pravični me bodo obdali, kajti radodarno boš postopal z menoj.

Psalm 143

Davidov psalm.

¹ Usliši mojo molitev, oh Gospod, pazljivo prisluhni mojim ponižnim prošnjam; odgovori mi v svoji zvestobi in v svoji pravičnosti.² Ne vstopi na sodbo s svojim služabnikom, kajti v tvojem pogledu noben živeč človek ne bo opravičen.³ Kajti sovražnik je preganjal mojo dušo, moje življenje je z udarcem zrušil k tlom; pripravil me je, da prebivam v temi, kakor tisti, ki so bili dolgo mrtvi.⁴ Zato je moj duh nadvladan znotraj mene, moje srce znotraj mene je zapuščeno.⁵ Spominjam se dni iz davnine, premišljujem o vseh tvojih delih, razglabljam o delu tvojih rok.⁶ Svoje roke iztegujem k tebi; mojo dušo žeja po tebi kakor žejo deželo. Sela.

⁷ Naglo me usliši, oh Gospod, moj duh slabi. Svojega obraza ne skrivaj pred menoj, da l^{ne} bi bil podoben tem, ki gredo dol v jamo.⁸ Povzroči mi, da zjutraj slišim tvojo ljubečo skrbnost, kajti vate zaupam. Povzroči mi, da spoznam pot, po kateri naj hodim, kajti svojo dušo dvigujem k tebi.⁹ Osvobodi me, oh Gospod, pred mojimi sovražniki. K tebi m^zbežim, da me skrijes.¹⁰ Úči me izpolnjevati tvojo voljo, kajti ti si moj Bog. Tvoj duh je dober, vodi me v deželo iskrenosti.¹¹ Oživi me, oh Gospod, zaradi svojega imena; zaradi svoje pravičnosti mojo dušo privedi iz stiske.¹² Zaradi svojega usmiljenja iztrebi moje sovražnike in uniči vse tiste, ki prizadevajo mojo dušo, kajti jaz sem tvoj služabnik.

140,3: Rim 3,14

140,3: Ps 58,5

143,2:

2 Mz 34,7

143,2: Rim 3,20

143,2: Gal 2,16

f 141,8: *pusti*...: hebr. naredi gole.

g 141,10: *pobegnem*: hebr. grem čez.

h 142,0: pouk: ali, psalm, ki daje navodilo.

i 142,4: *Pogledal*...: ali, Poglej na desno roko in glej.

j 142,4: *se*...: hebr. je propadlo zaradi mene.

k 142,4: *skrbel*: hebr. povpraševal.

l 143,7: *da*...: ali, kajti postal sem podoben itd.

m 143,9: *K tebi*...: hebr. Skrij me s teboj.

^z 139,24: *zlobna*...: hebr. pot bolečine, ali, žalost.

^a 140,1: *nasilnežem*: hebr. nasilnim človekom.

^b 140,8: *se*...: ali, ne bi bili povišani.

^c 140,11: *obrekovalec*...: hebr. človek jezika; ali, zloben, nasilen človek, ne bo utrjen na zemlji, naj bo ulovljen k svojemu strmoglavljenju.

^d 141,2: *postavljena*...: hebr. usmerjena.

^e 141,5: *udari*...: prijazno udari in me ošteje, naj njihovo dragoceno olje ne zlomi moje glave itd.

Psalm 144

Davidov psalm.

¹ Blagoslovjen *bodi* Gospod, moja moč, ⁿki uči moje roke za ^ovojno in moje prste za boj, ² moja Pdobrota in moja trdnjava, moj visoki stolp in moj osvoboditelj, moj štit in *tisti*, v katerega zaupam, ki moje ljudstvo podjarmlja pod mene. ³ Gospod, kaj je človek, da ti jemlješ spoznanje o njem! *Ali* človeški sin, da delaš obračun o njem! ⁴ Človek je podoben ničevosti, njegovi dnevi so kakor senca, ki mineva. ⁵ Upogni svoje nebo, oh Gospod in pridi dol, dotakni se gora in se bodo kadile. ⁶ Vrzi bliskanje in jih razkropi; izstreli svoje puščice in jih uniči. ⁷ Pošlji svojo ^qroko od zgoraj, odstrani me in osvobi me iz velikih vodá, pred roko tujih otrok, ⁸ čigar usta govorijo prazne reči in je njihova desnica desnica neresnice.

⁹ Zapel ti bom novo pesem, oh Bog, na plunko in glasbilo desetih strun ti bom prepeval hvalnice. ¹⁰ On je, ki kraljem daje rešitev ^rduš, ki osvobaja Davida, svojega služabnika, pred škodljivim mečem. ¹¹ Reši me in osvobi me pred roko tujih otrok, katerih usta govorijo prazne reči in je njihova desnica desnica neresnice, ¹² da bodo naši sinovi *lahko* kakor sadike odrasle v svoji mladosti, da bodo naše hčere kakor vogalni kamni, pološčeni ^spo podobnosti palače, ¹³ da bodo naše kašče *lahko* polne, nudeč vse ^tvrste zalog, da lahko naše ovce na naših ulicah skotijo tisoče in deset tisoče, ¹⁴ da bodo naši voli *lahko* močni ^uza delo, da ne bo vloma niti izginjanja, da na naših ulicah ne bo pritoževanja. ¹⁵ Srečno je tisto ljudstvo, ki je v takšni zadavi, da, srečno je tisto ljudstvo, čigar Bog je Gospod.

Psalm 145

Davidov psalm hvalnice.

¹ Povzdigoval te bom, moj Bog, oh kralj in tvoje ime bom blagoslavljal na veke vekov. ² Vsak dan te bom blagoslavljal in tvoje ime bom hvalil na veke vekov. ³ Velik je Gospod in silno bodi hvaljen in njegova ^veličina je nedoumljiva. ⁴ En rod bo hvalil tvoja dela drugemu in bo oznanjal tvoja mogočna dela. ⁵ Govoril bom o veličastni časti tvojega veličanstva in o tvojih čudovitih delih. ^{w⁶ Ljudje bodo govorili o moči tvojih strašnih dejanj; in jaz bom oznanjal ^xtvojo veličino. ⁷ Obilno bodo izrekli spomin o tvoji veliki dobroti in prepevali bodo o tvoji pravičnosti. ⁸ Gospod je milostljiv in poln sočutja, počasen za jezo in zelo ^yusmiljen. ⁹ Gospod je dober do vseh in njegova nežna usmiljenja so nad vsemi njegovimi deli.}

144,2: 2 Sam
22,2-3
144,2:
2 Sam 22,35
144,2:
2 Sam 22,49
144,3: Job 7,17
144,3: Ps 8,5
144,3: Heb 2,6
144,4: Ps 39,6
144,4: Job 14,2
144,6: Ps
18,13-14
144,15:
Ps 33,12
144,15: Ps 65,4
145,8: 2 Mz
34,6-7
145,8:
4 Mz 14,18
145,8: Ps 86,5
145,8: Ps 86,15
145,8: Ps 103,8
146,3: Ps
118,8-9
146,10:
2 Mz 15,18
147,9: Job 39,3
147,9: Ps
104,27-28

¹⁰ Hvalila te bodo vsa tvoja dela, oh Gospod in tvoji sveti te bodo blagoslavljali. ¹¹ Pogovarjali se bodo o slavi tvojega kraljestva in govorili o tvoji moči, ¹² da razglašajo njegova mogočna dela človeškim sinovom in slavno veličanstvo njegovega kraljestva. ¹³ Tvoje kraljestvo je večno ^zkraljestvo in tvoje gospodstvo *traja* skozi vse rodove. ¹⁴ Gospod podpira vse, ki padajo in dviguje vse *tiste*, ki so sklonjeni. ¹⁵ Oči vseh čakajo ^anate in ti jim daješ njihovo hrano v pravšnjem obdobju. ¹⁶ Odpiraš svojo roko in zadovoljuješ željo vsake žive stvari. ¹⁷ Gospod je pravičen na vseh svojih poteh in svet ^bv vseh svojih delih. ¹⁸ Gospod je blizu vsem tem, ki kličejo k njemu, vsem, ki k njemu kličejo v resnici. ¹⁹ Izpolnil bo željo tistih, ki se ga bojijo. Slišal bo tudi njihov jok in jih bo rešil. ²⁰ Gospod varuje vse tiste, ki ga ljubijo, toda vse zlobne bo uničil. ²¹ Moja usta bodo govorila Gospodovo hvalo in vse meso naj blagosavlja njegovo sveto ime na veke vekov.

Psalm 146

¹ Hvalite ^cGospoda. Hvali Gospoda, oh moja duša. ² Medtem ko živim, bom hvalil Gospoda; medtem ko imam kakršen koli obstoj, bom prepeval hvalnice svojemu Bogu. ³ Svojega trdnega upanja ne polagaj v prince *niti* v človeškega sina, v katerem ni pomoči. ^{d⁴ Njegov dih gre dalje, vrača se k svoji zemlji; na ta isti dan propadejo njegove misli.}

⁵ Srečen je *tisti*, ki ima za svojo pomoč Jakobovega Boga, katerega upanje je v Gospodu, njegovemu Bogu, ⁶ ki je naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je tam notri, ki na veke ohranja resnico, ⁷ ki izvršuje sodbo za zatiranega, ki daje hrano lačnemu. Gospod osvobaja jetnike, ⁸ Gospod slepim odpira oči, Gospod dviguje tiste, ki so sklonjeni, Gospod ljubi pravične, ⁹ Gospod varuje tujce in podpira osirotelega in vdovo, toda pot zlobnih postavlja na glavo. ¹⁰ Gospod bo kraljeval na veke, celo tvoj Bog, oh Sion, vsem rodovom. Hvalite Gospoda.

Psalm 147

¹ Hvalite Gospoda, kajti dobro *je* peti hvalnice našemu Bogu, kajti *to* je prijetno *in* hvala je ljubka. ² Gospod je zgradil Jeruzalem; skupaj zbirja Izraelove pregnance. ³ Ozdravlja potrte v srcu in povezuje njihove rane. ^{e⁴ Šteje število zvezd, vse jih kliče po njihovih imenih. ⁵ Velik je naš Gospod in zelo močan, njegovo frazumevanje je neskončno. ⁶ Gospod dviguje krotke; zlobne podira k tlom. ⁷ Pojte Gospodu z zahvaljevanjem, našemu Bogu pojte hvalo na harfo, ⁸ ki nebo pokriva z oblaki, ki za zemljo pripravlja dež, ki daje travi, da raste po gorah. ⁹ On daje živali neno hrano *in* mladim}

ⁿ 144,1: *moč*: hebr. skala.

^o 144,1: *za...:* hebr. k vojni itd.

^p 144,2: *moja...:* ali, moje usmiljenje.

^q 144,7: *svojo*: hebr. svoji roki.

^r 144,10: *rešitev...:* ali, zmago.

^s 144,12: *pološčeni*: hebr. odrezani.

^t 144,13: *vse...:* hebr. od vrste do vrste.

^u 144,14: *močni...:* hebr. zmožni prenašati bremena, ali, natovorjeni z mesom.

^v 145,3: *njegova...:* hebr. o njegovi veličini ni nobenega preiskovanja.

^w 145,5: *delih*: hebr. stvareh, ali, besedah.

^x 145,6: *oznanjal...:* hebr. to oznanjal.

^y 145,8: *zelo...:* hebr. velik v usmiljenju.

^z 145,13: *večno...:* hebr. kraljestvo vseh starosti.

^a 145,15: *čakajo...:* ali, gledajo k tebi.

^b 145,17: *svet*: ali, usmiljen, ali, radodaren.

^c 146,1: *Hvalite...:* hebr. Aleluja.

^d 146,3: *pomoči*: ali, rešitve duše.

^e 147,3: *rane*: hebr. žalosti.

^f 147,5: *njegovo...:* hebr. o njegovem razumevanju ni števila.

krokarjem, ki kličejo.¹⁰ Ne razveseljuje se v moči konja. Ne veseli se človeških nog.¹¹ Gospod se veseli tistih, ki se ga bojijo, tistih, ki upajo v njegovo usmiljenje.

¹² Hvali Gospoda, oh Jeruzalem, hvali svojega Boga, oh Sion.¹³ Kajti utruje zapahe tvojih velikih vrat, tvoje otroke je blagoslovil znotraj tebe.¹⁴ Na gtvujih mejah daje mir in te nasičuje z najodličnejšo pšenico.¹⁵ Svojo zapoved pošilja na zemljo; njegova beseda teče zelo naglo.¹⁶ Sneg daje kakor volno, slano razsiplje kakor pepel.¹⁷ Svoj led meče kakor koščke; kdo lahko obstane pred njegovim mrazom?¹⁸ Razpošilja svojo besedo in jih topi; svojemu vetru povzroča, da piha in vodam, [da] tečejo.¹⁹ Svojo besedo ikaže Jakobu, svoje zakone in svoje sodbe Izraelu.²⁰ Z nobenim narodom ni tako postopal in glede njegovih sodb, jih oni niso spoznali. Hvalite Gospoda.

Psalm 148

¹ Hvalite jGospoda. Hvalite Gospoda iz nebes, hvalite ga na višavah.² Hvalite ga, vsi njegovi angeli, hvalite ga, vse njegove vojske.³ Hvalita ga, sonce in luna, hvalite ga vse ve zvezdne luči.⁴ Hvalite ga, ve nebes nebesa in ve vode, ki ste nad nebom.⁵ Naj hvalijo Gospodovo ime, kajti ukazal je in bili so ustvarjeni.⁶ Tudi njih je utrdil na vek vekov; naredil je odlok, ki ne bo minil.

⁷ Hvalite Gospoda z zemlje, vi zmaji in vse globine,⁸ ogenj in toča, sneg in meglica, viharni veter, izpolnjujoč njegovo besedo,⁹ gore in vsi hribi, rodovitna drevesa in vse cedre,¹⁰ živali in vsa živina, plazeče stvari in leteča ^kperjad,¹¹ kralji zemlje in vsi ljudje, princi in vsi zemeljski sodniki,¹² tako mladenci kakor mladenke, starci in otroci;¹³ naj hvalijo Gospodovo ime, kajti njegovo ime

148,4:
[1 Mz 7,11]
148,4:
[1 Mz 8,1-2]
149,9: 5 Mz 7,1

samo je odlično; ^lnjegova slava je nad zemljo in nebom.¹⁴ Povišuje tudi rog svojega ljudstva, hvalo vseh njegovih svetih, celo Izraelovih otrok, ljudstva blizu njemu. Hvalite Gospoda.

Psalm 149

¹ Hvalite mGospoda. Zapojte Gospodu novo pesem in njegovo hvalo v skupnosti svetih.² Naj se Izrael veseli v njem, ki ga je naredil, naj bodo sionski otroci radostni v svojem Kralju.³ Naj s plesom n^hvalijo njegovo ime; naj mu prepevajo hvalnice s tamburinom in harfo.⁴ Kajti Gospod se veseli v svojem ljudstvu; krotke bo okrasil z rešitvijo duše.⁵ Naj bodo sveti radostni v slavi, naj na glas prepevajo na svojih posteljah.

⁶ Naj bodona njihovih ^oustih visoke Božje hvalnice in v njihovi roki dvorenzen meč,⁷ da izvršijo maščevanje nad pogani in kaznovanja nad ljudstvi,⁸ da njihove kralje zvežejo z verigami in njihove plemeče z žezevnimi okovi,⁹ da nad njimi izvršijo napisano sodbo. To čast imajo vsi sveti. Hvalite Gospoda.

Psalm 150

¹ Hvalite PGospoda, hvalite Boga v njegovem svetišču, hvalite ga na nebesnem svodu njegove moči.² Hvalite ga za njegova mogočna dela, hvalite ga glede na njegovo odlično veličino.³ Hvalite ga z zvokom šofarja, ^qhvalite ga s plunko in harfo.⁴ Hvalite ga s tamburinom in plesom, ^rhvalite ga z glasbili na strune in piščali.⁵ Hvalite ga na glasne cimbale, hvalite ga na visoko zveneče cimbale.⁶ Naj vsaka stvar, ki diha, hvali Gospoda. Hvalite Gospoda.

Pregovori

[Ključna beseda v Pregovorih je *modrost*, bistvo knjiga pa je zaobseženo v stavku: »Začetek modrosti je strah Gospodov«. Toda življenje z Bogom v brezbožnem svetu ni preprosta naloga. Pregovori vsebujejo navodila za njegovo ljudstvo, kako uspešno reševati praktične zadeve vsakdanjega življenja: kako ravnati z Bogom, starši, otroki, sosedji in vlado. Glavni avtor Salomon uporablja kombinacijo poezije, prilik, pikrih vprašanj, kratkih zgodb in modrih izrekov, da Bog vse vidi, vlada nad vsem, sovraži hudo in hoče dobro in da edini lahko osreči človeka, da bi s Psalmi, v presenetljivo zapomnljivi obliki, podal zdravo pamet in božanski pogled, ki sta potrebna za reševanje življenjskih vprašanj.]

Ker je bil Salomon, vrh izraelskih modrecev, glavni avtor, je naslov te knjige v hebrejsčini *Mishle Shelomoh*, Salomonovi pregovori () in pomeni rek, prilik in tudi pregovor. Grški naslov je *Paroimiai Salomontos*, »Salomonovi pregovori«. Latinski naslov *Liber Proverbiorum*, »Knjiga pregovorov«, združuje besedi *pro* »za« in *verba* »besede« in opisuje način, kako pregovori zgoščajo veliko besed v nekaj. Rabinski spisi so pregovore imenovali *Sepher Hokhmah*, »Knjiga modrosti«.

1. Predgovor, namen knjige (1-1,7).

^g 147,14: *Na...*: hebr. Ki dela tvojo mejo mirno.

^h 147,14: *najodličnejšo...*: hebr. obiljem pšenice.

ⁱ 147,19: *Svojo besedo*: hebr. Svoje besede.

^j 148,1: *Hvalite...*: hebr. Aleluja.

^k 148,10: *leteča...*: hebr. ptice s perutmi.

^l 148,13: *odlično*: hebr. povisano.

^m 149,1: *Hvalite...*: hebr. Aleluja.

ⁿ 149,3: *plesom*: ali, piščaljo.

^o 149,6: *njihovih...*: hebr. njihovem grlu.

^p 150,1: *Hvalite...*: hebr. Aleluja.

^q 150,3: *šofarja*: ali, kornéta.

^r 150,4: *plesom*: ali, piščalko.

2. Razprava o modrosti (1,8-9,18).
3. Salomonovi pregovori (10-22,16).
4. Besede modrih (22,17-24,22).
5. Tudi to je od modrih (24,23-24,34).
6. Tudi to so Salomonovi pregovori (25-29).
7. Besede Jakéjevega sina Agúrja (30).
8. Besede kralja Lemuéla (31,1-9).
9. Hvala vrlji ženi (31,10-31).]

1 Pregovori Salomona, Davidovega sina, Izraelovega kralja,^{a2} da bi spoznali modrost in poučevanje, da bi zaznali besede razumevanja, ³ da bi sprejeli poučevanje modrosti, pravice, sodbe in nepristranskost; ^{b4} da bi dali premetenost preprostemu, mladeniču spoznanje in preudarnost.^{c5} Moder človek bo slišal in bo povečal učenje in razumen človek se bo dokopal k modrim nasvetom, ^{d6} da bo razumel pregovor in razlag, ^{e7} besede modrih in njihove temne izreke.

⁷ Strah Gospodov je začetek ^{f8}spoznanja, toda bedaki prezirajo modrost in poučevanje. ⁸ Moj sin, prisluhni poučevanju svojega očeta in ne zapusti postave svoje matere,⁹ kajti ona *bosta* ornamenter milosti tvoji glavi in verižici okoli tvojega vratu.

¹⁰ Moj sin, če te grešniki privabljam, ne privoli. ¹¹ Če rečejo: »Pridi z nami, v zasedi prežimo na kri, brez razloga se tajno pritajimo za nedolžnega, ¹² požrimo jih žive kakor grob in cele, kakor tiste, ki gredo dol v jamo.¹³ Našli bomo vse dragoceno imetje, svoje hiše bomo napolnili z ukradenim blagom. ¹⁴ Svoj žreb vrzi med nas, vsi imejmo eno mošnjo.« ¹⁵ Moj sin, ne hodi z njimi na pot, svoje stopalo zadrži pred njihovo stezo,¹⁶ kajti njihova stopala tečejo k zlu in hitijo, da prelijajo kri. ¹⁷ Zagotovo je zaman razprostrta mreža v očeh katerikoli ^gptice. ¹⁸ In oni prežijo v zasedi na svojo lastno kri, tajno se pritajijo za svoja lastna življenja. ¹⁹ § Takšne so poti vsakega, ki je pohlepen dobička, ki odvzema življenje svojim lastnikom.

²⁰ Modrost ^hkliče zunaj, svoj glas izreka na ulicah, ²¹ kliče na glavnem kraju vrveža, v odprtinah velikih vrat, v mestu izreka svoje besede, *rekoč*: ²² »Doklej boste, vi topi, ljubili topost? In se posmehljivci razveseljevali v svojem posmehovanju in bedaki sovražili spoznanje? ²³ Obrnite se na moj opomin. Glejte, na vas bom izlila svojega duha, razglasala vam bom svoje besede.

²⁴ Ker sem klicala, pa ste odklonili, iztegovala sem svojo roko, pa noben človek ni upošteval,²⁵ temveč ste zaničevali vse moje svetovanje in niste hoteli mojega opomina,²⁶ se bom tudi jaz smejala ob vaši katastrofi, zasmehovala bom, ko pride vaš strah,²⁷ ko prihaja vaš strah kakor opustošenje in vaše uničenje kakor vrtinčast veter, ko nad vas prihajata tegoba in tesnoba.²⁸ Tedaj se bodo obračali name, toda ne bom jim odgovorila, iskali me bodo zgodaj, toda ne bodo me našli,²⁹ ker so sovražili spoznanje in niso izbrali strahu Gospodovega.³⁰ Ničesar niso

1,7: Job 28,28
1,7: Ps 111,10
1,7: Prg 9,10
1,16: Iz 59,7
1,16: Rim 3,15
1,21: Prg 8,1
1,24: Iz 65,12
1,24: Iz 66,4
1,24: Jer 7,13
1,24: Ezk 8,1
1,27: Job 27,9
1,27: Iz 1,15
1,27: Jer 11,11
1,27: Jer 14,12
1,28: Mih 3,4
2,4: Mt 13,44
2,6: Jak 1,5
2,6: 1 Kr 3,9
2,16: Prg 5,3
2,16: Prg 7,5
2,21: Ps 37,30
2,22: Job 18,17
2,22: Ps 104,35
3,1: 5 Mz 8,1
3,1: 5 Mz 30,16
3,3: 2 Mz 13,9
3,3: 5 Mz 6,8
3,4: Ps 111,10
3,6: 1 Krn 28,9

hoteli od mojega nasveta. Prezirali so vsak moj opomin.³¹ Zato bodo jedli od sadu svoje lastne poti in napolnjeni bodo s svojimi lastnimi naklepi.³² § Kajti odvračanje ⁱod preprostosti jih bo ubilo in uspevanje bedakov jih bo uničilo.³³ Toda kdorkoli me posluša, bo varno prebival in bo miren pred strahom zla.«

2 Moj sin, če boš sprejel moje besede in moje zapovedi skril s seboj,² tako da boš svoje uho nagnil k modrosti *in* svoje srce usmeril k razumevanju;³ da, če kličeš za spoznanjem *in* svoj glas dvigaš ^jza razumevanjem,⁴ če jo iščeš kakor srebro in preiskuješ za njo kakor za skritimi zakladi,⁵ potem boš razumel Gospodov strah in našel spoznanje Boga.⁶ Kajti Gospod daje modrost. Iz njegovih ust *prihajata* spoznanje in razumevanje.⁷ § Zdravo modrost shranjuje za pravičnega, *on je* majhen ščit tem, ki hodijo pošteno.⁸ Čuva steze sodbe in varuje pot svojih svetih.⁹ Potem boš razumel pravičnost, sodbo in nepristranskost, *da*, vsako dobro stezo.

¹⁰ Kadar v tvoje srce vstopa modrost in je spoznanje prijetno tvoji duši,¹¹ te bo varovala preudarnost, razumevanje te bo ohranilo,¹² da te osvobodi pred potjo zlega človeka. Pred človekom, ki govorí kljubovalne stvari,¹³ ki zapušča steze poštenosti, da hodi po poteh teme,¹⁴ ki se veseli, da počne zlo *in* se razveseljuje v kljubovalnosti zlobnih,¹⁵ katerega poti so sprijene, *oni* pa kljubujejo na svojih stezah.¹⁶ Da te osvobodi pred tujo žensko, *celó* pred tujko, *ki* laska s svojimi besedami,¹⁷ ki se odpoveduje vodniku svoje mladosti in pozablja zavezo svojega Boga.¹⁸ Kajti njena hiša se nagiba k smrti in njene steze k mrtvim.¹⁹ Nihče, ki gre k njej, se ne vrne ponovno niti se ne oprime stezá življenja.²⁰ Da boš lahko hodil po poti dobrih *ljudi* in se držal stezá pravičnih.²¹ Kajti iskreni bodo prebivali v deželi in popolni bodo preostali v njej.²² Toda zlobni bodo iztrebljeni z zemlje in prestopniki bodo izkoreninjeni ^kiz nje.

3 Moj sin, ne pozabi moje postave, temveč naj tvoje srce ohrani moje zapovedi,² kajti dolžino dni in dolgo ^lživljenje in mir bodo dodale k tebi.³ Usmiljenje in resnica naj te ne zapustita; priveži si ju okoli svojega vratu, zapiši si ju na tablico svojega srca,⁴ tako boš našel naklonjenost in dobro ^mrazumevanje v očeh Boga in človeka.

⁵ Zaupaj v Gospoda z vsem svojim srcem in ne zanašaj se na svoje lastno razumevanje.⁶ Na vseh svojih poteh ga priznavaj in usmerjal bo tvoje steze.

^a 1,1: [Zapisano okoli leta 1000 pr. Kr.]

^b 1,3: **nepristranskost**: hebr. nepristranskosti (množina).

^c 1,4: **preudarnost**: ali, premislek.

^d 1,6: **razlag**: ali, izrazit govor.

^e 1,7: **začetek**: ali, najpomembnejši del.

^f 1,9: **ornament**...: hebr. dodatek.

^g 1,17: **katerikoli**...: hebr. vsake stvari, ki ima perut.

^h 1,20: **Modrost**: hebr. Modrost, to je, Odlična modrost.

ⁱ 1,32: **odvračanje**: ali, popuščanje.

^j 2,3: **dvigaš**...: hebr. dajes.

^k 2,22: **izkoreninjeni**: ali, izpuljeni.

^l 3,2: **dolgo**...: hebr. leta življenja.

^m 3,4: **dobro**...: ali, dober uspeh.

⁷ Ne bodi moder v svojih lastnih očeh. Boj se Gospoda in odidi od zla. ⁸To bo zdravje ⁿtvojemu popku in mozeg ^otvojim kostem. ⁹ Časti Gospoda s svojim imetjem in s prvimi sadovi vsega svojega donosa, ¹⁰ tako bodo tvoji skedenji napolnjeni z obiljem in tvoje stiskalnice bodo izbruhnile z novim vinom.

¹¹ Moj sin, ne preziraj Gospodovega karanja niti ne bodi naveličan njegovega grajanja. ¹² Kajti katerega Gospod ljubi, on graja, celo kakor oče sina, v katerem se razveseljuje.

¹³ Srečen je človek, ki odkriva ^pmodrost in človek, ki pridobiva razumevanje. ¹⁴ Kajti njeno trgovsko blago je boljše kakor trgovsko blago iz srebra in njen dobiček boljši od čistega zlata. ¹⁵ Dragocenejša je od rubinov, in vse stvari, ki si jih lahko želiš, se ne morejo primerjati z njo. ¹⁶ Dolžina dni je v njeni desnici *in* v njeni levici bogastva in čast. ¹⁷ Njene poti so poti prijetnosti in vse njene steze so mir. ¹⁸ Je drevo življenja tistem, ki se je oprimejo in srečen je vsak, ki jo ohranja. ¹⁹ Gospod je z modrostjo utemeljil zemljo, z razumevanjem je utrdil ^qnebo. ²⁰ § Z njegovim spoznanjem so izbruhnile globine in oblaki kapljajo roso.

²¹ Moj sin, naj ti dve ne odideta od tvojih oči; ohrani zdravo modrost in preudarnost, ²² tako bosta življenje tvoji duši in milost tvojemu vratu. ²³ Potem boš na svoji stezi hodil varno in tvoje stopalo se ne bo spotikalo. ²⁴ Ko se uležeš, ne boš prestrašen; da, ulegel se boš in tvoje spanje bo sladko. ²⁵ Ne bodi prestrašen od nenadnega strahu niti od opustošenja zlobnih, kadar to prihaja. ²⁶ Kajti Gospod bo tvoje zaupanje in tvoja stopala bo varoval pred odvzemom.

²⁷ Ne zadržuj dobrega pred tistimi, ^rki jim je to primerno, kadar je v moći tvoje roke, da *to* storиш.

²⁸ Ne reci svojemu bližnjemu: »Pojdi, ponovno pridi in jutri ti bom dal,« če imaš to pri sebi.

²⁹ Ne snuj ^szla zoper svojega soseda, glede na to, da varno prebiva poleg tebe.

³⁰ Ne prepiraj se brez razloga s človekom, če ti ni ničesar hudega storil.

³¹ Ne zavidaj zatiralcu ^tin ne izberi nobenih njegovih poti. ³² § Kajti kljubovalnež je ogabnost Gospodu, toda njegova skrivnost je s pravičnimi.

³³ Gospodovo prekletstvo je v hiši zlobnega, toda blagoslavlja prebivališče pravičnega. ³⁴ Zagotovo zasmehuje posmehljivce, toda milost daje ponižnim. ³⁵ Modri bo podedoval slavo, toda napredovanje ^ubedakov bo sramota.

4 Prisluhnite, vi otroci, poučevanju očeta in pazite, da spoznate razumevanje. ² Kajti dajem vam dober nauk, ne zapustite moje postave. ³ Kajti jaz sem bil sin svojega očeta, nežen in edini *ljubljen* v očeh svoje matere. ⁴ Tudi učil me je in mi rekel: »Tvoje srce naj ohrani moje besede. Drži se mojih zapovedi in živi. ⁵ Pridobivaj modrost, pridobivaj

razumevanje, *tega* ne pozabi niti se ne nagni od besed iz mojih ust. ⁶ Ne zapusti je, pa te bo varoval; ljubi jo, pa te bo čuvala. ⁷ Modrost je glavna stvar, zato pridobivaj modrost in z vsem svojim dobičkom pridobivaj razumevanje. ⁸ Poveličuj jo, pa te bo povisala, prinesla ti bo čast, ko jo boš objemal. ⁹ Tvoji glavi bo dala ornament milosti, izročila ^vti bo krono slave. ¹⁰ Prisluhnji, oh moj sin in sprejmi moje izreke in mnogo bo let tvojega življenja. ¹¹ Učil sem te na poti modrosti, vodil sem te po pravih poteh. ¹² Kadar greš, tvoje stopinje ne bodo utesnjene in kadar tečeš, se ne boš spotaknil. ¹³ Trdno se oprimi poučevanja, naj *ona* ne odide. Obdrži jo, kajti ona je tvoje življenje.

¹⁴ Ne stopaj na pot zlobnih in ne hodi po stezi zlobnih *ljudi*. ¹⁵ Izogibaj se je, ne hodi mimo nje in obrni se od nje ter pojdi proč. ¹⁶ Kajti oni ne spijo, razen če niso storili vragolije in njihovo spanje je odvzeto, razen če *nekому* ne povzročijo, da pade. ¹⁷ Kajti jedo kruh zlobnosti in piyejo vino nasilja. ¹⁸ Toda steza pravičnih je kakor svetlikajoča svetloba, ki bolj in bolj sije do popolnega dne. ¹⁹ Pot zlobnih je kakor tema; ne vedo ob kaj se spotaknejo.

²⁰ Moj sin, prisluhnji mojim besedam, svoje uho nagni k mojim izrekom. ²¹ Naj le-ti ne odidejo od tvojih oči, obdrži jih v sredi svojega srca. ²² Kajti življenje *so* tistem, ki jih najdejo in zdravje ^wvsemu njihovemu mesu.

²³ Svoje srce varuj z ^xvso marljivostjo, kajti iz njega so zadeve življenja. ²⁴ Kljubovalna ^yusta daj od sebe in sprevržene ustnice odloži daleč stran od sebe. ²⁵ Tvoje oči naj gledajo naravnost in tvoje veke naj gledajo neposredno pred teboj. ²⁶ Preudari stezo svojih stopal in vse tvoje poti naj ^zbodo utrjene. ²⁷ Ne obrni se ne k desni roki niti ne k levi, svoje stopalo odstrani od zla.

5 Moj sin, prisluhnji moji modrosti *in* svoje uho pripogni k mojemu razumevanju, ² da boš lahko upošteval preudarnost in *da* bodo tvoje ustnice lahko obvarovale spoznanje.

³ Kajti ustnice tuje ženske kapljajo *kakor* satovje in njena ^austa so bolj prilizljiva kakor olje, ⁴ toda njen konec je grenek kakor pelin, oster kakor dvorenzen meč. ⁵ Njena stopala gredo dol k smerti, njeni koraki se prijemljejo pekla. ⁶ Da ne bi preudarjal steze življenja, njene poti so premične, *da jih* ti ne moreš spoznati. ⁷ Zato mi torej prisluhnite, oh vi otroci in ne odidite od besed mojih ust. ⁸ Svojo pot odstrani daleč od nje in ne pridi blizu vrat njene hiše, ⁹ da ne bi svoje časti dal drugim in svojih let krutemu, ¹⁰ da ne bi bili tujci nasičeni s tvojim ^bpremoženjem in *bi bili* tvoji naporji v hiši tujca ¹¹ in boš končno žaloval, ko bo tvoje meso in tvoje telo iztrošeno ¹² in rečeš: »Kako sem sovražil poučevanje in je moje srce preziralo opomin ¹³ in nisem ubogal glasu svojih

ⁿ 3,8: *zdravje*: hebr. zdravilo.

^o 3,8: *mozeg*: hebr. namakanje, ali, vlažnost.

^p 3,13: *odkriva*...: hebr. razteguje razumevanje.

^q 3,19: *utrdil*: ali, pripravil.

^r 3,27: *tistimi*...: hebr. njegovimi lastniki.

^s 3,29: *snuj*...: ali, izvajaj nobenega.

^t 3,31: *zatiralcu*: hebr. nasilnemu človeku.

^u 3,35: *napredovanje*...: hebr. povišanje.

^v 4,9: *izročila*...: ali, obdala te bo s krono.

^w 4,22: *zdravje*: hebr. zdravilo.

^x 4,23: *z*...: hebr. nad vsem čuvanjem.

^y 4,24: *Kljubovalna*...: hebr. Kljubovalnost ust in sprevrženost ustnic.

^z 4,26: *naj*...: ali, bodo pravilno urejene.

^a 5,3: *njena*...: hebr. njeni nebo je bolj prilizljivo.

^b 5,10: *tvojim*...: hebr. tvojo močjo.

učiteljev niti svojega ušesa nagnil k tem, ki so me poučevali!¹⁴ Bil sem skoraj v vsem zlu v sredi skupnosti in zbora.«

¹⁵ Pij vode iz svojega lastnega vodnega zbiralnika in tekoče vode iz svojega lastnega izvira.¹⁶ Naj bodo tvoji studenci razpršeni naokoli *in* reke vodá po ulicah.¹⁷ Naj bodo samo tvoji lastni in ne s teboj [*tudi*] tuječvi.¹⁸ Naj bo tvoj studenec blagoslovjen in razveseljuj se z ženo svoje mladosti.¹⁹ § *Ona naj bo kakor ljubeča košuta in prijetna srna.* Naj te njene prsi zadovoljijo ^cob vseh časih in vedno bodi ^dočaran z njeno ljubezni.²⁰ § Zakaj hočeš biti ti, moj sin, očaran s tujo žensko in objemati naročje tujke?²¹ Kajti človekove poti so pred Gospodovimi očmi in on preudarja vsa njegova ravnana.

²² Njegove lastne krivičnosti bodo zlobnega vzele k sebi in držan bo z vrvmi svojih egrehov.²³ Umrl bo brez poučevanja in v veličini svoje neumnosti bo zašel na stranpot.

6 Moj sin, če si pôrok za svojega prijatelja, *če* si udaril svojo roko s tujcem,² § si ulovljen z besedami svojih ust, si vzet z besedami svojih ust.³ Sedaj stôri to, moj sin in se osvobodi, ko si prišel v roko svojega prijatelja. Pojdi, ponižaj se in prepričaj svojega prijatelja.⁴ Ne daj spanja svojim očem niti dremanja svojim vekam.⁵ Osvobodi se kakor srna pred lovčevim rokom in kakor ptica pred ptičarjevo roko.

⁶ Pojdi k mrvljiji, ti lenuh, preudari njene poti in bodi moder,⁷ ki nima ne vodnika, ne nadzornika ali ne vladarja,⁸ svojo hrano si pripravlja poleti *in* svojo hrano zbira na žetvi.⁹ Doklej boš spal, oh lenuh? Kdaj boš vstal iz svojega spanja?¹⁰ Še malo spanja, malo dremanja, malo prekrižanih rok za spanje,¹¹ tako bo tvoja revščina prišla kakor nekdo, ki se klati in tvoje pomanjkanje kakor oborožen človek.

¹² Nespodobna oseba, zloben človek, ki hodi s kljubovalnimi ustimi,¹³ § mežika s svojimi očmi, govorí s svojimi stopali, uči s svojimi prstimi.¹⁴ § Kljubovalnost je v njegovem srcu, nenehno snuje vragolijo, seje gneenotnost.¹⁵ Zato bo njegova katastrofa prišla nenačoma, nenačoma bo zlomljen brez zdravila.

¹⁶ Teh šest *stvari* sovraži Gospod; da, sedem mu ^hjih je ogabnost:¹⁷ ponosen i pogled, lažniv jezik in roke, ki prelijelo nedolžno kri,¹⁸ srce, ki snuje zlobne zamisli, stopala, ki so nagla v teku k vragoliji,¹⁹ kriva priča, *ki* govorí laži in kdor seje neenotnost med brati.

²⁰ Moj sin, drži se zapovedi svojega očeta in ne zapusti postave svoje matere.²¹ Nenehno si ju privezuj na svoje srce *in* zavezuj si ju okoli svojega vrata.²² Kadar greš, te bo vodila, kadar spiš, te bo obvarovala in *kadar* se zbudiš, se bo pogovarjala s teboj.

^c 5,19: *zadovoljijo*...: hebr. napojijo.

^d 5,19: *bodi*...: hebr. blodi v njeni ljubezni.

^e 5,22: *svojih*...: hebr. svojega greha.

^f 6,3: *in*...: ali, tako boš prevladal s svojim prijateljem.

^g 6,14: *seje*: hebr. bruha.

^h 6,16: *mu*...: hebr. jih je ogabnost njegovi duši.

ⁱ 6,17: *ponosen*...: hebr. ponosne oči.

^j 6,23: *svetilka*: ali, sveča.

^k 6,24: *jezikom*...: ali, tujim jezikom.

^l 6,26: *zakonolomka*: hebr. ženska od moškega, ali, človekova žena.

²³ Kajti zapoved je svetilka; jin postava je svetloba in graje poučevanja so pot življenja,²⁴ da te obvarujejo pred zlo žensko, pred priliznjenim jezikom ^ktuje ženske.²⁵ V svojem srcu si ne poželi njene lepote niti naj te ona ne ujame s svojimi vekami.²⁶ § Kajti s pomočjo vlačugarske ženske *je mož priveden* do koščka kruha in zakonolomka ^lbo lovila dragoceno življenje.

²⁷ Mar lahko človek vzame ogenj v svoje naročje in njegova oblačila ne bodo ožgana?²⁸ Mar lahko kdo hodi po žerjavici in njegova stopala ne bodo opečena?²⁹ Tako kdor hodi k ženi svojega soseda, kdorkoli se je dotika, ne bo nedolžen.³⁰ *Ljudje* ne prezirajo tatu, če krade, da zadovolji svojo dušo, kadar je lačen,³¹ toda če je najden, naj povrne sedemkratno; izročil bo vse imetje svoje hiše.³² *Toda* kdorkoli z žensko zagreši zakonolomstvo, nima razumevanja.^m Tisti, *ki* to počne, uničuje svojo lastno dušo.³³ Prejel bo rano in nečast in njegova graja ne bo izbrisana.³⁴ Kajti ljubosumje je bes moškega, zato ne bo prizanesel na dan maščevanja.³⁵ Ne bo se ⁿozrl na kakršnokoli odkupnino niti ne bo zadovoljen počival, čeprav mu daješ mnogo daril.

7 Moj sin, drži se mojih besed in moje zapovedi *shrani s seboj.*² Ohranaj moje zapovedi in živi in mojo postavo [*ohranaj*] kakor punčico svojega očesa.³ Priveži si jih na svoje prste, zapiši jih na tablo svojega srca.⁴ Modrosti reci: »Ti si moja sestra« in razumevanje imenuj svojo sorodnico,⁵ da te lahko obvarujejo pred tujo žensko, pred tukom, *ki* laska s svojimi besedami.

⁶ Kajti pri oknu svoje hiše sem pogledal skozi oknico⁷ in zagledal med preprostimi, razpoznaš sem med mladostniki⁸ mladeniča brez razumevanja,⁸ ki gre po ulici v bližini njenega vogala in šel je [na] pot k njeni hiši,⁹ v poltemi, zvečer, *Pv* črnini temne noči¹⁰ in glej, tam ga je srečala ženska z okrasom pocestnice in premetenega srca.¹¹ (Ona je glasna in trmoglava, njena stopala ne ostanejo v njeni hiši,¹² sedaj je zunaj, sedaj na ulicah in preži na vsakem vogalu.)¹³ Tako ga je ujela in poljubila *in* mu^q predrznim obrazom rekla:¹⁴ »S^rseboj *imam* mirovne daritve, danes sem izpolnila svoje zaobljube.¹⁵ Zato sem prišla, da se srečam s teboj, da marljivo iščem tvoj obraz in sem te našla.¹⁶ Svojo posteljo sem odela s pokrivali iz tapiserije, z rezbarskimi *deli*, s tankim lanenim platnom iz Egipta.¹⁷ Svojo posteljo sem odišavila z miro, alojo in cimetom.¹⁸ § Pridi, vzemiva si najino nasičevanje ljubezni do jutra, tolaživa se z ljubeznimi.¹⁹ Kajti moža ni doma, odšel je [na] dolgo potovanje.²⁰ S^sseboj je vzel torbo denarja *in* domov bo prišel na ^tdoločen dan.²¹ Z mnogo njenega vladnega govorjenja je storila, da je popustil, z laskanjem svojih ustnic ga je prisilila.²² Nemudoma ^ugre za njo, kakor

^{5,21:} Job 31,4
^{5,21:} Job 34,21

^{5,21:} Prg 15,3

^{5,21:} Jer 16,17

^{5,21:} Jer 32,19

^{6,9:} Prg 13,4

^{6,9:} Prg 20,4

^{6,9:} Prg 24,33

^{6,18:} Rim 3,15

^{6,20:} Prg 1,8

^{6,23:} Ps 19,9

^{6,23:} Ps

^{119,105}

^{6,24:} Prg 2,16

^{6,24:} Prg 5,3

^{6,24:} Prg 7,5

^{6,25:} Mt 5,28

^{7,2:} 5 Mz 6,8

^{7,2:} 5 Mz 11,18

^{7,2:} Prg 3,3

^{7,5:} Prg 5,3

^{7,11:} Prg 9,1

^m 6,32: *razumevanja*: hebr. srca.

ⁿ 6,35: *se*...: hebr. sprejel obraza kakršnekoli odkupnine.

^o 7,7: *mladostniki*: hebr. sinovi.

^p 7,9: *zvečer*: hebr. v dnevnih večerih.

^q 7,13: *mu*...: hebr. okrepila svoj obraz ter rekla.

^r 7,14: *S*...: hebr. Mirovne daritve so nad menoj.

^s 7,20: *S*...: hebr. V svoji roki.

^t 7,20: *na*...: ali, ob mlaju.

^u 7,22: *Nemudoma*: hebr. Nenadoma.

gre vol v klanje ali kakor bedak h grajanju živine,
²³ § dokler puščica ne prodre skozi njegova jetra,
 kakor ptica hiti k zanki in ne spozna, da je to za
 njegovo življenje.

²⁴ Zato mi sedaj prisluhnite, oh vi otroci in bodite
 pozorni na besede iz mojih ust.²⁵ Naj se tvoje srce
 na nagne k njenim potem, ne zaidi na njene steze.
²⁶ § Kajti ona je vrgla dol mnogo ranjenih, da,
 mnogo močnih mož je bilo umorjenih po njej.²⁷ §
 Njena hiša je pot v pekel, spuščajoča se k celicam
 smrti....

8 Mar ne kliče modrost? In razumevanje [ne]
 dviguje svojega glasu?² Stoji na vrhu visokih
 krajev, ob poti, na krajih steza.³ Kliče pri velikih
 vratih, pri mestnem vhodu, pri vstopanju, pri
 vratih.⁴ Vam, oh možje, kličem in moj glas je
 k človeškim sinovom.⁵ Oh vi preprosti, razumite
 modrost, in vi bedaki, bodite razumevajočega srca.
⁶ Poslušajte, kajti govorila bom o odličnih stvareh
 in odpiranje mojih ustnic *bodo* prave stvari.⁷ Kajti
 moja usta bodo govorila resnico, zlobnost pa je
 mojim ^vustnicam ogabnost.⁸ Vse besede mojih ust
 so v pravičnosti, v njih ni ničesar kljubovalnega
^wali sprevrženega.⁹ So čisto preproste tistemu, ki
 razume in pravilne tem, ki najdejo spoznanje.
¹⁰ Sprejmite moje poučevanje in ne srebra in
 spoznanje raje kakor izbrano zlato.¹¹ § Kajti
 modrost je boljša kakor rubini in vse stvari, ki se
 lahko želijo, se ne morejo primerjati k njej.

¹² Jaz, modrost, prebivam z razumnostjo,
^xodkrivam spoznanje razumnih domiselnosti.¹³ §
 Gospodov strah je sovražiti zlo. Ponos, aroganco,
 zlobno pot in kljubovalna usta sovražim.¹⁴ § Nasvet
 je moj in zdrava modrost. Jaz *sem* razumevanje,
 jaz imam moč.¹⁵ Po meni kraljujejo kralji in princi
 odrejajo pravico.¹⁶ Po meni vladajo princi in
 plemiči, celo vsi zemeljski sodniki.¹⁷ Ljubim tiste,
 ki me ljubijo in tisti, ki me iščejo zgodaj, me bodo
 našli.¹⁸ Bogastva in čast sta z menoj; da, trajna
 bogastva in pravičnost.¹⁹ § Moj sad je boljši kakor
 zlato; da, kakor čisto zlato in moje poplačilo kakor
 izbrano srebro.²⁰ § Vodim ^ypo poti pravičnosti, po
 sredi stezā sodbe,²¹ § da lahko povzročim tistim,
 ki me ljubijo, da podedujejo imetje in jaz bom
 napolnila njihove zaklade.

²² Gospod me je imel v lasti od začetka svoje
 poti, pred svojimi deli od davnine.²³ Bila sem
 postavljena od večnosti, od začetka ali preden
 je bila zemlja.²⁴ Ko tam ni *bilo* globin, sem bila
 rojena, ko tam ni *bilo* studencev,obilnih z vodo.
²⁵ Preden so bile gore nameščene, pred hribi sem
 bila rojena,²⁶ § medtem ko še ni naredil zemlje
 niti polj ^zniti najvišjega ^adela iz prahu sveta.
²⁷ § Ko je pripravljal nebo, sem *bila* tam, ko je
 postavil obod ^{bc} na obličju globine,²⁸ ko je zgoraj
 osnoval oblake, ko je utrdil studence globin,²⁹ ko je
 morju dal svoj odlok, da vode ne bodo prekoračile
 njegove zapovedi, ko je določil temelje zemlje,
³⁰ tedaj sem bila poleg njega, *kakor* nekdo vzgojen

z njim in dnevno sem bila *njegovo* veselje, vedno
 radostna pred njim,³¹ radostna na naseljivem delu
 njegovega zemeljskega [*kroga*] in moja veselja so
 bila s človeškimi sinovi.

³² Zdaj mi torej prisluhnите, oh vi otroci, kajti
 blagoslovjeni so *tisti*, ki se drže mojih poti.

³³ Poslušajte poučevanje, bodite modri in tega ne
 zavrnite.³⁴ Blagoslovjen je človek, ki me posluša,
 ki dnevno bedi pri mojih velikih vratih, ki čaka pri
 podbojih mojih vrat.³⁵ Kajti kdor me najde, najde
 življenje in dosegel ^dbo naklonjenost od Gospoda.

³⁶ § Toda kdor zoper mene greši, škodi svoji lastni
 duši. Vsi tisti, ki me sovražijo, ljubijo smrt.

9 Modrost je zgradila svojo hišo, izklesala je
 svojih sedem stebrov,² pobila je svoje živali,
^ezmešala je svoje vino, prav tako je pripravila svojo
 mizo.³ Poslala je svoje dekle. Na najvišjih krajih
 mesta kliče:⁴ »Kdorkoli je pre prost, naj vstopi
 sēm.« *Glede* tistega, ki hoče razumevanje, mu reče:
⁵ »Pridi, jej od mojega kruha in pij od vina, ki sem ga
 namešala.«⁶ § Zapusti nespametne in živi in pojdi
 po poti razumevanja.⁷ § Kdor graja posmehljivca,
 samemu sebi pridobiva sramoto in kdor ošteje
 zlobnega človeka, sebi *pridobiva* madež.⁸ Ne grajaj
 posmehljivca, da te ne zasovraži. Oštej modrega
 človeka, in te bo ljubil.⁹ Daj *poučevanje* modremu
 človeku in bo še modrejši, pouči pravičnega
 človeka in pomnožil se bo v znanju.¹⁰ § Strah
 Gospodov je začetek modrosti, in spoznanje svetega
 je razumevanje.¹¹ Kajti po meni bodo tvoji
 dnevi pomnoženi in leta tvojega življenja ti bodo
 narasla.¹² Če si moder, boš moder zase, toda če se
 posmehuješ, boš *to* sam trpel.

¹³ Nespatmetna ženska je kričava. Naivna je
 in ničesar ne ve.¹⁴ Kajti sedi pri vratih svoje
 hiše, na sedežu, na visokih krajih mesta,¹⁵ § da
 kliče mimoidoče, ki gredo naravnost na svojih
 poteh:¹⁶ »Kdorkoli je pre prost, naj vstopi sēm.«
Glede tistega, ki hoče razumevanje, mu pravi:
¹⁷ »Ukradene vode so sladke in kruh, *pojeden* ^fna
 skrivenem, je prijeten.«¹⁸ § Toda ta ne spozna, da
 so tam mrtvi *in da* so njeni gostje v globinah pekla.

10 Salomonovi pregovori. Moder sin dela očeta
 srečnega, toda nespameten sin je potrstot
 svoji materi.

² Zakladi zlobnosti nič ne koristijo, toda
 pravičnost osvobaja pred smrtno.³ § Gospod ne
 bo trpel, da duša pravičnega izstrada, toda odvrže
 imetje ^gzlobnega.⁴ Reven postaja tisti, ki ravna s
 počasno roko, toda roka marljivega dela bogastvo.⁵
 Kdor zbira poleti, je moder sin, toda kdor ob
 žetvi spi, je sin, ki povzroča sramoto.⁶ Blagoslovi
 so na glavi pravičnega, toda nasilje pokriva usta
 zlobnega.⁷ Spomin na pravičnega je blagoslovjen,
 toda ime zlobnega bo strohnelo.⁸ Moder v srcu
 bo sprejel zapovedi, toda žlobudrav ^hbedak bo
 padel.ⁱ⁹ Kdor hodi pošteno, hodi varno; toda
 kdor svoje poti izkrivila, bo razpoznan.¹⁰ Kdor
 zavija z očesom, povzroča bridkost, toda žlobudrav

^v 8,7: *mojim*... hebr. mojih ustnic.

^w 8,8: *kljubovalnega*: hebr. skriviljenega.

^x 8,12: *razumnostjo*: ali, premenostjo.

^y 8,20: *Vodim*: ali, Hodim.

^z 8,26: *polj*: ali, odprtih krajev.

^a 8,26: *najvišjega*: ali, glavnega.

^b 8,27: *obod*: ali, krog.

^c 8,27: [obod: Izaja razlikuje med krogom ali obodom (hebr. khod) v Iz 40,22 in Prg 8,27 ter med obliko krogle (hebr. dure) v Iz 22,18.]

^d 8,35: *dosegel*: hebr. ustvaril.

^e 9,2: *živali*: hebr. klanje.

^f 9,17: *pojeden*... hebr. skrivenosti.

^g 10,3: *imetje*... ali, zlobnega zaradi njegove zlobnosti.

^h 10,8: *žlobudrav*...: hebr. bedak ustnic.

ⁱ 10,8: *padel*: hebr. pretepjen.

bedak bo padel.^j¹¹ Usta pravičnega človeka so izvir življenja, toda nasilje pokriva usta zlobnega.^k¹² Sovraštvu razvnema prepire, toda ljubezen pokriva vse grehe.^l¹³ Na ustnicah tistega, ki ima razumevanje, je najti modrost, toda palica je za hrbet tistega, ki je brez razumevanja.^k¹⁴ Modri ljudje kopijo spoznanje, toda usta nespametnega so blizu uničenja.^l¹⁵ § Bogataševo premoženje je njegovo močno mesto. Uničenje revnih je njihova revščina.^m¹⁶ Trud pravičnega se nagiba k življenju, sad zlobnega h grehu.ⁿ¹⁷ Tisti, ki se drži poučevanja, je na poti življenja, toda kdor odklanja opomin, se moti.^o¹⁸ § Kdor z lažnivimi ustnicami skriva sovraštvu in kdor izreka obrekovanje, je bedak.^p¹⁹ V množici besed ne manjka greha, toda kdor zadržuje svoje ustnice, je moder.

²⁰ Jezik pravičnega je kakor izbrano srebro, srce zlobnega je malo vredno.²¹ Ustnice pravičnega hranijo mnoge, toda bedaki umrejo zaradi pomanjkanja modrosti.^m²² § Gospodov blagoslov, ta bogati in s tem on ne dodaja nobene brdkosti.²³ To je kakor zabava bedaku, da počne vragolijo, toda razumevajoč človek ima modrost.

²⁴ Strah zlobnega bo prišel nanj, toda želja pravičnega bo zagotovljena.²⁵ Kakor mine vrtinčast veter, tako zlobnega ni več, toda pravični je večen temelj.²⁶ Kakor kis zobem in kakor dim očem, tako je lenuh tistem, ki ga pošljejo.

²⁷ Strah Gospodov podaljšuje dneve, toda leta zlobnega bodo skrajšana.²⁸ Upanje pravičnega bo veselje, toda pričakovanje zlobnega bo propadlo.

²⁹ Gospodova pot je moč iskrenemu, toda uničenje bo za delavce krivičnosti.³⁰ § Pravični ne bo nikoli odstranjen, toda zloben ne bo poselil zemlje.

³¹ Usta pravičnega prinašajo modrost, toda kljubovalen jezik bo odrezan.³² Ustnice pravičnega vedo, kaj je sprejemljivo, toda usta zlobnega govorijo kljubovalnost.^o

11 Netočna tehtnica je ogabnost Gospodu, toda pravično tehtanje je njegovo veselje.² § Ko prihaja ponos, zatem prihaja sramota, toda s ponižnim je modrost.³ § Neokrnjenost iskrenih jih bo usmerjala, toda perverznost prestopnikov jih bo uničila.⁴ Bogastva ne koristijo na dan besa, toda pravičnost osvobaja pred smrtno.

⁵ Pravičnost popolnega bo vodila njegovo pot, toda zlobni bo padel po svoji lastni zlobnosti.⁶ Pravičnost iskrenega jih bo osvobodila, toda prestopniki bodo prevarani v svoji lastni porednosti.⁷ Kadar zloben človek umre, bo njegovo pričakovanje propadlo, in upanje nepravičnih ljudi propada.⁸ § Pravični je osvobojen iz stiske, zlobni pa prihaja namesto njega.⁹ Hinavec s svojimi usti uničuje svojega bližnjega, toda zaradi spoznanja bo pravični osvobojen.

¹⁰ Kadar gre dobro pravičnim, se mesto razveseljuje; kadar zlobni propadajo, pa je

^{10,11:} Prg 13,14
^{10,12:} 1 Pet 4,8
^{10,12:} 1 Kor 13,4
^{10,15:} Prg 18,11
^{10,23:} Prg 14,9
^{10,27:} Prg 9,11
^{10,28:} Job 8,13
^{10,28:} Job 11,20
^{10,28:} Ps 112,10
^{10,30:} Ps 125,1
^{10,30:} Ps 37,22
^{11,1:} 3 Mz
^{19,36}
^{11,1:} 5 Mz
^{25,15}
^{11,1:} Prg 16,11
^{11,1:} Prg 20,10
^{11,1:} Prg 20,23
^{11,2:} Prg 16,18
^{11,2:} Prg 15,33
^{11,2:} Prg 18,12
^{11,3:} Prg 13,6
^{11,4:} Prg 10,2
^{11,4:} Ezk 7,19
^{11,4:} Sof 1,18
^{11,6:} Prg 5,22
^{11,8:} Prg 21,18
^{11,9:} Job 8,13
^{11,14:} 1 Kr 12,1
^{11,25:} 2 Kor 9,9
^{11,27:} Ps 7,17
^{11,27:} Ps 9,16
^{11,27:} Ps 10,2
^{11,27:} Ps 57,7
^{11,28:} Ps 1,3
^{11,28:} Ps 92,13
^{11,28:} Jer 17,8
^{11,31:} 1 Pet 4,18
^{12,3:} Prg 10,25
^{12,4:} 1 Kor 11,7
^{12,6:} Prg 1,11
^{12,6:} Prg 1,18
^{12,7:} Ps 37,37
^{12,7:} Prg 11,21
^{12,11:} Prg 28,19

vriskanje.¹¹ Z blagoslovom iskrenega je mesto povisan, toda premagano je z usti zlobnega.

¹² Kdor je brez smodrosti, prezira svojega bližnjega, toda razumevajoč človek ohranja svoj mir.¹³ Tožljivec razodeva skrivnosti, toda kdor je zvestega duha, prikriva zadevo.¹⁴ Kjer ni nasveta, ljudstvo pada, toda v množici svetovalcev je varnost.¹⁵ Kdor je pôrok za tujca, se bo kesal za to in kdor sovraži poroštvu, je zanesljiv.

¹⁶ Milostljiva ženska ohranja čast, močni ljudje ohranajo bogastva.¹⁷ § Usmiljen človek dela dobro svoji lastni duši, toda kdor je krut, nadleguje svoje lastno meso.¹⁸ Zlobnež počne varljivo delo, toda tistem, ki seje pravičnost, bo plačilo zanesljivo.

¹⁹ Kakor se pravičnost nagiba k življenju, tako kdor zasleduje zlo, to zasleduje do svoje lastne smrti.

²⁰ Tisti, ki so kljubovalnega srca, so ogabnost Gospodu, toda tisti, ki so na svoji poti iskreni, so njegovo veselje.²¹ § Čeprav se roka rukuje z roko, zlobni ne bodo nekaznovani, toda seme pravičnih bo osvobojeno.²² Kakor dragocenost iz zlata v svinjskem rilcu, tako je lepa ženska brez preudarnosti.²³ Želja pravičnega je samo dobro, toda pričakovanje zlobnega je bes.²⁴ Tam je, ki razsipa in še povečuje in tam je, ki zadržuje več, kot je primerno, toda to nagiba k revščini.²⁵

Velikodusna duša bo postala premožna in kdor napaja, bo tudi sam napojen.²⁶ Kdor zadržuje žito, ga bo ljudstvo preklelo, toda blagoslov bo na glavi tistega, ki ga prodaja.²⁷ Kdor marljivo išče dobro, dosega naklonjenost, toda kdor išče vragolijo, bo ta prišla k njemu.²⁸ Kdor zaupa v svoja bogastva, bo padel, toda pravični bo cvetel kakor mladika.²⁹ Kdor nadleguje svojo lastno hišo, bo podedoval veter in bedak bo služabnik modremu v srcu.³⁰ Sad pravičnega je drevo življenja in kdor pridobiva duše, je moder.³¹ Glej, pravični bo poplačan v zemlji, koliko bolj zlobni in grešnik.

12 Kdorkoli ljubi poučevanje, ljubi spoznanje, toda kdor sovraži opomin, je brutalen.² § Dober človek doseže naklonjenost od Gospoda, toda človek zlobnih naklepov bo obsojen.³ Človek ne bo uveljavljen z zlobnostjo, toda korenina pravičnih ne bo omajana.⁴ Vrla ženska je krona svojemu soprogu, toda tista, ki sramoti, je gniloba v njegovih kosteh.⁵ § Misli pravičnih so pravilne, toda nasveti zlobnih so prevara.⁶ Besede zlobnih so prežanje v zasedi na kri, toda usta iskrenih jih bodo osvobodila.⁷ Zlobni so premagani in jih ni, toda hiša pravičnega bo stala.⁸ Človek bo priporočen glede na svojo modrost, toda kdor je sprevrženega srca, bo preziran.⁹ § Kdor je preziran, pa ima služabnika, je boljši kakor tisti, ki časti samega sebe, pa nima kruha.¹⁰ Pravičen človek se ozira na življenje svoje živali, toda nežna a usmiljenja zlobnih so kruta.¹¹ Kdor obdeluje svojo zemljo, bo nasičen s kruhom, toda kdor sledi

^j 10,10: **padel**: hebr. pretepen.

^k 10,13: **razumevanja**: hebr. srca.

^l 10,17: **se**: ali, povzroči, da zaide na kriva pota.

^m 10,21: **modrosti**: hebr. srca.

ⁿ 10,27: **podaljšuje**: hebr. dodaja.

^o 10,32: **kljubovalnost**: hebr. kljubovalnosti.

^p 11,1: **Netočna**: hebr. Goljufive tehtnice so.

^q 11,1: **pravično**: hebr. popoln kamen.

^r 11,5: **vodila**: hebr. izboljšala.

^s 11,12: **brez**: hebr. revnega srca.

^t 11,13: **Tožljivec**: hebr. Kdor hodi in je tožljivec, razodeva.

^u 11,15: **se**: hebr. bo boleč zlomljen.

^v 11,15: **poroštvu**: hebr. tiste, ki udarijo v roko.

^w 11,22: **brez**: hebr. zašla od.

^x 11,25: **Velikodusna**: hebr. Blagoslovljena.

^y 11,30: **pridobiva**: hebr. zavzema.

^z 12,8: **sprevrženega**: hebr. srčno sprevržen.

^a 12,10: **nežna**: ali, notranjost zlobnih je.

praznim osebam, je brez razumevanja.¹² Zlobni želi mrežo zlobnih ljudi, toda korenina^b pravičnih rojeva sad.¹³ Zlobni^c je ujet s prestopkom svojih ustnic, toda pravični bo prišel iz stiske.¹⁴ Človek bo nasičen z dobrim po sadu svojih ust in poplačilo človeških rok mu bo vrnjeno.¹⁵ Bedakov pot je v njegovih lastnih očeh pravilna, toda kdor prisluhne nasvetu, je moder.¹⁶ Bedakov bes je takoj^d znan, toda razsoden človek prikriva sramoto.¹⁷ Kdor govori resnico, naznanja pravičnost, toda kriva priča prevaro.¹⁸ Tam je, ki govori kakor prebadanje z mečem, toda jezik modrega je zdravje.¹⁹ Ustnica resnice bo utrjena za vedno, toda lažniv jezik je samo za trenutek.²⁰ Prevara je v srcu tistih, ki si domišljajo zlo, toda svetovalcem miru je radost.²¹ Nobeno zlo se ne bo zgodilo pravičnemu, toda zlobni bodo napoljeni z vragolijo.²² Lažnive ustnice so ogabnost Gospodu, toda tisti, ki se vedejo odkrito, so njegovo veselje.²³ Razsoden človek prikriva spoznanje, toda srce bedakov razglaša nespametnost.²⁴ Roka marljivega bo vladala, toda leni^e bo podvržen plačevanju davka.²⁵ Potrtost v človekovem srcu ga dela sklonjenega, toda dobra beseda ga dela veselega.²⁶ § Pravični je odličnejši^f od svojega soseda, toda pot zlobnih jih zapeljuje.²⁷ § Len človek ne peče tega, kar je ujel na lovnu, toda imetje marljivega človeka je dragoceno.²⁸ Na poti pravičnosti je življenje in na tej poti ni smrti.

13 Moder sin posluša poučevanje svojega očeta, toda posmehljivec ne posluša oštovanja.

² Človek bo jedel dobro po sadu svojih ust, toda duša prestopnikov bo jedla nasilje.³ Kdor varuje svoja usta, varuje svoje življenje, toda kdor široko odpira svoje ustnice, bo imel uničenje.⁴ § Lenuhova duša želi, pa nima ničesar, toda duša marljivega bo postala obilna.⁵ Pravičen človek sovraži laganje, toda zloben človek je gnusen in prihaja v sramoto.⁶ Pravičnost varuje tistega, ki je na poti iskren, toda zlobnost ruši grešnika.^g Tam je, ki se dela bogatega, vendar nima ničesar, tam je, ki se dela ubogega, vendar ima velika bogastva.⁸ Odkupnina človekovega življenja so njegova bogastva, toda ubogi ne slišijo oštovanja.⁹ Svetloba pravičnega razveseljuje, toda svetilka zlobnega bo ugasnjena.¹⁰ § Samo s ponosom pride spor, toda z dobrim svetovanjem je modrost.¹¹ § Premoženje, pridobljeno z ničevostjo, bo zmanjšano, toda kdor zbira s trudom, ⁱga bo povečal.¹² § Upanje, ki se preлага, dela srce bolno, toda ko prihaja želja, je to drevo življenja.¹³ § Kdorkoli prezira besedo, bo uničen, toda kdor se boji zapovedi, bo nagrajen.^j¹⁴ Postava modrega je studenec življenja, da odide od zank smrti.¹⁵ Dobro razumevanje daje naklonjenost, toda pot prestopnikov je težka.¹⁶ § Vsak razsodni človek se ukvarja s spoznanjem, toda bedak izpostavlja^k svojo neumnost.¹⁷ Zloben poslanec pada v vragolijo, toda zvest^l predstavnik je zdravje.¹⁸ Revščina in sramota bosta tistem, ki odklanja poučevanje, toda kdor

upošteva opomin, bo spoštovan.¹⁹ Izpolnjena želja je duši sladka, toda bedakom je to ogabnost, da odidejo od zla.²⁰ Kdor hodi z modrimi ljudmi, bo moder, toda skupina bedakov bo uničena.^m²¹ § Zlo preganja grešnike, toda dobro bo pravičnim poplačano.²² Dober človek zapašča dedičino otrokom svojih otrok, premoženje grešnika pa je prihranjeno za pravičnega.²³ § Mnogo hrane je v oranju zemlje ubogih, toda tam je, kar je uničeno zaradi pomanjkanja sodbe.²⁴ Kdor prizanaša svoji šibi, sovraži svojega sina, toda kdor ga ljubi, ga zgodaj kara.²⁵ Pravični je do zadovoljitve svoje duše, toda trebuh zlobnega bo čutil pomanjkanje.

Vsaka modra ženska gradi svojo hišo, toda nespametna jo ruši s svojimi rokami.² Kdor hodi v svoji poštenosti, se boji Gospoda, toda kdor je sprevržen na svojih poteh, ga prezira.³ V ustih nespametnih je šiba ponosa, toda ustnice modrih jih bodo varovale.⁴ Kjer ni volov, so jasli čiste, toda mnogo povečanje je z volovsko močjo.⁵ Zvesta priča ne bo lagala, toda kriva priča bo izrekala laži.⁶ Posmehljivec išče modrost, pa je ne najde, toda spoznanje je lahko tistem, ki razume.⁷ Pojd izpred prisotnosti nespametnega človeka, kadar v njem ne zaznavaš ustnic spoznanja.⁸ Modrost razsodnega je razumeti svojo pot, toda neumnost bedakov je prevara.⁹ § Bedaki se posmehujejo ob grehu, toda med pravičnimi je naklonjenost.¹⁰ § Srce pozna svojoⁿ lastno grenkobo in tujec se ne vmešava s svojo radostjo.¹¹ Hiša zlobnega bo zrušena, toda šotor iskrenega bo cvetel.¹² Obstaja pot, ki se zdi človeku prava, toda njen konec so poti smrti.¹³ § Celo v smehu je srce žalostno in konec tega veselja je potrtost.¹⁴ Odpadnik v srcu bo nasičen s svojimi lastnimi potmi, dober človek pa bo zadovoljen sam od sebe.¹⁵ Naivnež verjame vsaki besedi, toda razsoden človek dobro pazi na svojo hojo.¹⁶ Moder človek se boji in se oddaljuje od zla, toda bedak besni in je samozavesten.¹⁷ § Kdor je hitro jezen, se vede nespametno, človek zlobnih naklepov pa je osovražen.¹⁸ Naivneži podedujejo neumnost, toda razsodni so kronani s spoznanjem.¹⁹ Zlobni se priklanajo pred dobrimi in zlobni pri velikih vratih pravičnih.²⁰ Ubogi je osovražen celo od svojega lastnega soseda, toda^o bogati ima mnogo priateljev.²¹ § Kdor prezira svojega soseda, greši, toda kdor ima usmiljenje do ubogega, je srečen.²² § Mar se ne motijo tisti, ki snujejo zlo? Toda usmiljenje in resnica bosta tem, ki snujejo dobro.²³ V vsem trudu je korist, toda govorjenje ustnic se nagiba samo k ubožnosti.²⁴ Krona modrih so njihova bogastva, toda nespametnost bedakov je neumnost.²⁵ § Poštena priča osvobaja duše, toda varljiva priča govori laži.

²⁶ V strahu Gospodovem je močno zaupanje in njegovi otroci bodo imeli kraj zatočišča.²⁷ Strah Gospodov je studenec življenja, da se odide od zank smrti.²⁸ V množici ljudstva je kraljeva čast, toda v pomanjkanju ljudstva je uničenje princa.²⁹ Kdor je

^b 12,12: korenina: ali, trdnjava.

^c 12,13: Zlobni...: hebr. Zanka zlobnega je prestopek ustnic.

^d 12,16: takoj...: hebr. znan na ta dan.

^e 12,24: leni: ali, varljivi.

^f 12,26: odličnejši: ali, obilnejši.

^g 13,6: grešnika: hebr. greh.

^h 13,9: svetilka: ali, sveča.

ⁱ 13,11: s trudom: hebr. z roko.

^j 13,13: nagrajen: ali, v miru.

^k 13,16: izpostavlja...: hebr. razširja.

^l 13,17: zvest...: hebr. predstavnik zvestobe.

^m 13,20: uničena: hebr. zlomljena.

ⁿ 14,10: svojo...: hebr. grenkobe svoje duše.

^o 14,20: toda...: hebr. mnogi so ljubitelji bogatih.

počasen za bes, *ima* veliko razumevanja, toda *kdr* je naglega Pduha, povišuje neumnost.³⁰ Zdravo srce je življenje mesu, toda zavist gniloba kostem.³¹ Kdr zatira ubogega, graja njegovega Stvarnika, toda kdr ga časti, ima usmiljenje do ubogih.³² § Zlobni je v svoji zlobnosti odpeljan proč, toda pravični ima upanje v svoji smrti.³³ § Modrost počiva v srcu tistega, ki ima razumevanje, toda *tisti, ki je* v sredi bedakov, je spoznan.³⁴ Pravičnost povišuje narod, toda greh je očitek kateremukoli *qljudstvu*.³⁵ Kraljeva naklonjenost je k modremu služabniku, toda njegov bes je *zoper* tistega, ki povzroča sramoto.

15 Mil odgovor bes obrača stran, toda boleče besede razvnamejo jezo.² Jezik modrega pravilno uporablja spoznanje, toda usta bedakov izlivajo *nespametnost*.³ Gospodove oči so na vsakem kraju, opazujejo zlo in dobro.⁴ Zdrav *je* jek je drevo življenja, toda pverznost v njem je vrzel v duhu.⁵ Bedak prezira poučevanje svojega očeta, toda kdr upošteva opomin, je razsoden.⁶ § V hiši pravičnega je velik zaklad, toda v poplačilih zlobnega je težava.⁷ § Ustnice modrega razpršujejo znanje, toda srce nespametnega ne *dela* tako.⁸ Klavna daritev zlobnega je Gospodu ogabnost, toda molitev iskrenega je njegovo veselje.⁹ Pot zlobnega je Gospodu ogabnost, toda ljubi tistega, ki sledi pravičnosti.¹⁰ § Grajanje *je* nadležno tistem, ki zapušča pot, *in* kdr sovraži opomin, bo umrl.¹¹ § Pekel in uničenje *sta* pred Gospodom, koliko bolj potem srca človeških otrok?¹² Posmehljivec nima rad tistega, ki ga graja niti ne bo šel k modremu.¹³ Veselo srce dela vedro obliče, toda s srčno bridkostjo je duh zlomljen.¹⁴ Srce tistega, ki ima razumevanje, išče spoznanje, toda usta bedakov se hranijo na nespametnosti.¹⁵ Vsi dnevi prizadetega so zli, toda kdr je veselega srca *ima* nenehno praznovanje.

¹⁶ § Bolje je malo s strahom Gospodovim, kakor velik zaklad in težave s tem.¹⁷ Boljša je zelenjavna večerja, kjer je ljubezen, kakor tolst vol in s tem sovraštvo.¹⁸ Srdit človek razvnema prepir, toda *kdr* je počasen za jezo, pomirja prepir.¹⁹ Pot lenega človeka je kakor trnova ograja, toda pot pravičnega je narejena *preprosto*.²⁰ Moder sin razveseluje očeta, toda nespameten človek prezira svojo mater.²¹ Neumnost je radost *tistemu, ki je* oropan *modrosti*, toda razumevajoč človek živi pošteno.²² Brez nasveta so nameni razočarani, toda v množici svetovalcev so uveljavljeni.²³ Človek ima radost z odgovorom svojih ust in beseda, *izgovorjena* v pravšnjem *obdobju*, kako dobro je *to!*²⁴ Pot življenja je modremu zgoraj, da lahko odide od

14,31: Prg 17,5
14,31: Mt 25,40
15,1: Prg 25,14
15,2: Prg 15,28
15,2: Prg 12,23
15,2: Prg 13,16
15,3: Job 34,21
15,3: Prg 5,21
15,3: Jer 16,17
15,3: Jer 32,19
15,3: Heb 4,13
15,5: Prg 10,1
15,8: Prg 21,27
15,8: Am 3,22
15,8: Iz 1,11
15,8: Iz 66,3
15,8: Jer 6,20
15,8: Jer 7,22
15,11: Job 26,6
15,13: Prg 17,22
15,16: Ps 37,16
15,16: 1 Tim 6,6
15,16: Prg 16,8
15,17: Prg 17,1
15,18: Prg 26,21
15,18: Prg 29,22
15,20: Prg 10,1
15,21: Prg 10,23
15,22: Prg 11,14
15,24: Flp 3,20
15,24: Kol 3,2
15,25: Prg 12,7
15,25: Prg 14,11
15,26: Prg 6,18
15,29: Ps 34,16
15,29: Ps 145,18
15,33: Prg 18,12
16,1: Prg 16,9
16,1: Prg 19,21
16,1: Prg 20,24
16,1: Jer 10,23
16,2: Prg 21,2
16,3: Ps 37,5
16,3: Ps 55,23
16,3: Mt 6,25
16,3: Lk 12,22
16,3: 1 Pet 5,4
16,4: Job 21,30
16,5: Prg 6,7
16,5: Prg 8,13
16,8: Ps 37,16
16,8: Prg 15,16
16,9: Ps 16,1
16,11:

pekla spodaj.²⁵ Gospod bo uničil hišo ponosnega, toda uveljavil bo vdonino mejo.²⁶ Misli zlobnega so Gospodu ogabnost, toda *besede* čistega so prijetne *xbesede*.²⁷ § Kdr je pohlepen dobička, nadleguje svojo lastno hišo, toda kdr sovraži darila, bo živel.²⁸ Srce pravičnega razmišlja, da odgovori, toda usta zlobnega izlivajo zle stvari.²⁹ Gospod je daleč od zlobnega, toda sliši molitev pravičnega.³⁰ Svetloba oči razveseluje srce *in* dober glas dela kosti debele.³¹ Uho, ki posluša opomin življenja, ostaja med modrimi.³² Kdr odklanja poučevanje, prezira svojo lastno dušo, toda kdr posluša *z*opomin, pridobiva *a*razumevanje.³³ Strah Gospodov je poučevanje modrosti in pred častjo *je* ponižnost.

16 § Priprave *bsrca* v človeku in odgovor z *jezik sta* od Gospoda.² Vse človekove poti so čiste v njegovih lastnih očeh, toda Gospod tehta duhove.³ Svoja dela izroči *c*Gospodu in tvoje misli bodo uspele.⁴ § Gospod je vse *stvari* naredil zase, da, celo zlobne za dan zla.⁵ § Kdorkoli, *ki je* v srcu ponosen, *je* ogabnost Gospodu. Čeprav se roka *rokaje* z roko, on ne bo nekaznovan.⁶ § Z usmiljenjem in resnico je krivičnost očiščena in s strahom pred Gospodom *ljudje* odidejo od zla.⁷ Kadar človekove poti ugajajo Gospodu, on celo njegove sovražnike pripravi, da so v miru z njim.⁸ Boljše je malo s pravičnostjo, kakor velika poplačila brez pravice.⁹ Človekovo srce snuje svojo pot, toda Gospod usmerja njegove korake.¹⁰ Božanska *era*zsdoba je na kraljevih ustnicah, njegova usta ne grešijo na sodbi.¹¹ Pravična utež in tehtnica *sta* Gospodovi, vse uteži *fiz* torbe so njegovo delo.¹² Zagrešiti zlobnost je kraljem ogabnost, kajti prestol je utrjen s pravičnostjo.¹³ Pravične ustnice so kraljem veselje in ljubijo tistega, ki govori resnico.

¹⁴ Kraljev bes je *kakor* poslanci smrti, toda moder človek ga bo pomiril.¹⁵ V svetlobi kraljevega obličja je življenje in njegova naklonjenost je kakor oblak poznegra dežja.¹⁶ Kako mnogo bolje je pridobiti modrost kakor zlato! In toliko bolje izbrati pridobivanje razumevanja kakor srebro!¹⁷ Glavna cesta iskrenega je, da odide od zla, kdr varuje svojo pot, ohranja svojo dušo.¹⁸ Ponos *gre* pred uničenjem in ošaben duh pred padcem.¹⁹ Bolje je *biti* ponižnega duha s ponižnimi, kakor deliti plen s ponosnimi.²⁰ Kdr modro ravna *g*z zadevo, bo našel dobro in kdorkoli zaupa v Gospoda, *je* srečen.²¹ Moder v srcu bo imenovan

3 Mz 19,36 16,11: Prg 11,1 16,15: Prg 19,12 16,16: Prg 8,11 16,18: Prg 11,2 16,18: Prg 18,12 16,20: Ps 2,12 16,20: Ps 34,9 16,20: Ps 125,1 16,20: Iz 30,18 16,20: Jer 17,7

^p 14,29: *naglega*: hebr. pičlega.

^q 14,34: *kateremukoli*...: hebr. narodom.

^r 15,2: *izlivajo*: hebr. bruhajo, ali, žuborijo.

^s 15,4: *Zdrav*...: hebr. Ozdravljenje jezika.

^t 15,10: *Grajanje*: ali, Poučevanje.

^u 15,19: *narejena*...: hebr. dvignjena kakor nasip.

^v 15,21: *oropan*...: hebr. brez srca.

^w 15,23: *pravšnjem*...: hebr. svojem.

^x 15,26: *prijetne*...: hebr. besede prijetnosti.

^y 15,32: *poučevanje*: ali, grajanje.

^z 15,32: *posluša*: ali, uboga.

^a 15,32: *pridobiva*...: hebr. obvlada srce.

^b 16,1: *Priprave*: ali, Pripravljanja.

^c 16,3: *izroči*: hebr. zavalii.

^d 16,5: *nekaznovan*: hebr. štet za nedolžnega.

^e 16,10: *Božanska*...: hebr. Vedeževalna.

^f 16,11: *uteži*: hebr. kamni.

^g 16,20: *ravna*...: ali, razumeva zadevo.

razsoden in ljubkost ustnic povečuje znanje.²² Razumevanje je vrelec življenja tistemu, ki ga ima, toda poučevanje bedakov je neumnost.²³ Srce modrega poučuje hnjegova usta in dodaja učenje njegovim ustnicam.²⁴ Prijetne besede so kakor satovje, sladke duši in zdravje kostem.²⁵ Je pot, ki se zdi človeku pravilna, toda njen konec so poti smrti.²⁶ Kdor i se trudi, se trudi zase, kajti njegova usta to od njega nujno potrebujejo.^j

²⁷ Brezbožen človek koplje zlo in na njegovih ustnicah je kakor goreč ogenj.²⁸ Kljubovalen človek seje preprič in opravlavec razdvaja glavne priatelje.

²⁹ Nasilnež privablja svojega soseda in ga vodi na pot, ki ni dobra.³⁰ Zapira svoje oči, da si izmišlja kljubovalne reči, premikanje njegovih ustnic prinaša zlo.³¹ Osivela glava je krona slave, če je ta najdena na poti pravičnosti.³² Kdor je počasen za jezo, je boljši kakor mogočen in kdor vlada svojemu duhu kakor tisti, ki zavzema mesto.³³ Žreb je vržen v naročje, toda njegova celotna razporeditev je od Gospoda.

17 Boljši je suh košček in z njim spokojnost, kakor hiša polna klavnih daritev^ms prepirom.² Moder služabnik bo imel vladarstvo nad sinom, ki povzroča sramoto in bo imel delež dediščine med brati.³ Talilni lonec je za srebro in talilna peč za zlato, toda Gospod preizkuša srca.⁴ Zloben storilec daje prednost nepravim ustnicam in lažnivec pazljivo prisluhne nespodobnemu jeziku.⁵ Kdorkoli zasmehuje ubogega, graja njegovega Stvarnika in kdor je ob katastrofah vesel, ne bo nekaznovan.ⁿ Otrok otroci so krona starcem in slava otrok so njihovi očetje.⁷ Odličen^ogovor se ne spodobi bedaku, veliko manj lažnive Pustnice princu.⁸ Darilo je kakor dragocen kamen v očeh tistega, ki ga ima, kamor ga obrača, to uspeva.⁹ Kdor taji prestopek, išče ljubezni, toda kdor ponavlja zadevo, ločuje prave prijatelje.¹⁰ Opomin bolj prodira^sv modrega kakor sto udarcev z bičem v bedaka.¹¹ Hudoben človek išče samo upor, zato bo zoper njega poslan krut poslanec.¹² Naj medvedka, oropana svojih mladičev, sreča človeka, raje kakor bedak v svoji neumnosti.¹³ Kdorkoli nagrajuje zlo za dobro, se zlo ne bo ločilo od njegove hiše.¹⁴ Začetek prepira je kakor kadar nekdo izpušča vodo, zato prenehaj s sporom, preden se vmešaš vanj.¹⁵ Kdor opravičuje zlobnega in kdor obsoja pravičnega, celo oba sta Gospodu ogabnost.¹⁶ §

16,22: Prg 13,14
16,25: Prg 14,12
16,28: Prg 6,14
16,28: Prg 6,19
16,28: Prg 15,18
16,28: Prg 26,21
16,28: Prg 29,22
17,1: Prg 15,17
17,3: Ps 26,2
17,3: Prg 27,21
17,3: Jer 17,10
17,3: Mal 3,3
17,5: Prg 14,13
17,6: Ps 127,4
17,6: Ps 128,3
17,8: Prg 18,16
17,9: Prg 10,12
17,13: Rim 12,17
17,13: 1 Tes 5,15
17,13: 1 Pet 3,9
17,15: 2 Mz 23,7
17,15: Iz 5,23
17,15: Prg 24,24
17,17: Prg 18,24
17,18: Prg 6,1
17,18: Prg 11,15
17,21: Prg 10,1
17,22: Prg 15,13
17,22: Prg 12,25
17,24: Prd 2,14
17,24: Prd 8,1
17,25: Prg 10,1
17,25: Prg 15,20
17,25: Prg 19,13
17,27: Jak 1,19
17,28: Job 13,5
18,4: Prg 20,5
18,5: Prg 24,23
18,5: 3 Mz
19,15
18,5: 5 Mz 11,7
18,5: 5 Mz
16,19
18,7: Prg 10,14

Zakaj je denarna vsota v bedakovi roki, da pridobi modrost, glede na to, da on nima srca za to?¹⁷ Prijatelj ljubi ob vseh časih in brat je rojen za stisko.¹⁸ Človek brez razumevanja udarja v roke in postaja pôrok v prisotnosti svojega prijatelja.¹⁹ Kdor ljubi prestopek, ta ljubi preprič in kdor povije svoja velika vrata, išče uničenje.²⁰ Kdor ^uima kljubovalno srce, ne najde dobrega in kdor ima sprevržen jezik, pada v vragolijo.²¹ Kdor zaplodi bedaka, to počne v svojo bridkost in oče bedaka nima radosti.²² Veselo srce dela dobro, podobno kot vzdavilo, toda zlomljen duh suši kosti.²³ Zloben človek iz naročja izvleče darilo, da izkrivila poti sodbe.²⁴ Modrost je pred tistem, ki ima razumevanje, toda oči bedaka so na koncih zemlje.²⁵ Nes pameten sin je žalost svojemu očetu in grenkoba njej, ki ga je rodila.²⁶ Tudi kaznovati pravičnega ni dobro niti udariti prince zaradi nepristranskoosti.

²⁷ Kdor ima spoznanje, prizanaša svojim besedam in razumevajoč človek je iz vodljivnega duha.²⁸ Celo bedak, ko molči, velja kot moder in kdor zapira svoje ustnice, je cenjen kot razumevajoč človek.

18 § Preko xželje človek, ki je samega sebe oddvojil, išče in se vmešava z vso modrostjo.² § Bedak nima veselja v razumevanju, temveč da njegovo srce lahko odkrije samo sebe.³ Kadar prihaja zlobni, potem prihaja tudi zaničevanje in s sramoto graja.⁴ Besede iz človekovih ust so kakor globoke vode in vrelec modrosti kakor tekoč potok.⁵ Ni dobro sprejeti osebo zlobnega, da pravičnega zruši na sodbi.

⁶ Bedakove ustnice vstopajo v spor in njegova usta kličejo za udarci.⁷ Bedakova usta so njegovo uničenje in njegove ustnice so zanka njegovi duši.⁸ Besede tožljivca so kakor zrane in gredo navzdol v najnotranjejše audele trebuha.⁹ Tudi tisti, ki je len v svojem delu, je brat tistem, ki je velik kvarilec.¹⁰ Gospodovo ime je močan stolp, pravični priteče vanj in je varen.^b¹¹ § Bogataševu premoženje je njegovo močno mesto in kakor visoko obzidje v njegovi lastni domišljavosti.¹² Pred uničenjem je človekovo srce ošabno in pred častjo je poniznost.¹³ Kdor odgovarja c zadevo, preden jo sliši, mu je to

18,7: Prg 12,13 18,7: Prg 13,3 18,8: Prg 12,18 18,8: Prg 26,22 18,10: Ps 18,2 18,10: Ps 27,1 18,10: Ps 144,3
18,11: Prg 10,15 18,12: Prg 11,2 18,12: Prg 16,18 18,12: Prg 15,33

^h 16,23: poučuje...: hebr. dela njegova usta modra.

ⁱ 16,26: Kdor: hebr. Duša tistega, ki.

^j 16,26: to...: hebr. se mu klanjajo.

^k 16,27: Brezbožen: hebr. Beliálov.

^l 16,28: seje: hebr. od sebe širi.

^m 17,1: klavnih daritev: ali, dobrega razpoloženja, ali, pirovanja.

ⁿ 17,5: nekaznovan: hebr. štet za nedolžnega.

^o 17,7: Odličen...: hebr. Ustnice odličnosti se ne spodbijo.

^p 17,7: lažnive...: hebr. lažniva ustnica.

^q 17,8: dragocen...: hebr. kamen milosti.

^r 17,9: išče: ali, si priskrbeva.

^s 17,10: prodira...: ali, oplaši modrega človeka, kakor stokrat udarec bedaku.

^t 17,18: razumevanja: hebr. srca.

^u 17,20: Kdor...: hebr. Kljubovalnost srca.

^v 17,22: podobno kot: ali, podobno zdravilu.

^w 17,27: iz...: ali, svežina.

^x 18,1: Skozi...: ali, Kdor sebe ločuje, išče glede na svojo željo in se vmešava v vsako zadevo.

^y 18,8: tožljivca: ali, opravljalca.

^z 18,8: kakor...: ali, podobne kakor kadar je človek ranjen.

^a 18,8: najnotranjejše...: hebr. sobe.

^b 18,10: varen: hebr. postavljen na visoko.

^c 18,13: odgovarja...: hebr. vrača besedo.

neumnost in sramota.¹⁴ Človekov duh bo podpiral njegovo šibkost, toda kdo lahko prenaša ranjenega duha?¹⁵ Srce razsodnega pridobiva spoznanje, uho modrega pa išče spoznanje.¹⁶ Človekovo darilo zanj pripravlja prostor in ga prinaša pred velike ljudi.¹⁷ Kdor je prvi v svoji lastni zadavi, je *videti* pravičen, toda prihaja njegov sosed in ga preiskuje.¹⁸ Žreb povzroča sporom, da se ustavijo in razdeljuje med mogočnimi.¹⁹ Užaljenega brata je težje pridobiti kakor močno mesto in *njihovi* spori so podobni grajskim zapahom.²⁰ Človekov trebuh bo potešen s sadom svojih ust *in nasičen* bo z donosom svojih ustnic.²¹ Smrt in življenje sta v oblasti jezika in tisti, ki ga ljubijo, bodo jedli od njegovega sadu.²² Kdorkoli najde ženo, najde dobro stvar in dosega naklonjenost od Gospoda.²³ Ubogi uporablja rotenja, toda bogataš odgovarja surovo.²⁴ Človek, ki ima prijatelje, se mora kazati prijatelju in obstaja priatelj, ki se drži bliže kakor brat.

19 Boljši je ubogi, ki hodi v svoji neokrnjenosti, kakor kdor je sprevržen v svojih ustnicah in je bedak.² Tudi, da bi bila duša brez spoznanja, to ni dobro in kdor hiti s svojimi stopali, greši.³ Človekova nespametnost izkrivila njegovo pot in njegovo srce se razburja zoper Gospoda.⁴ Premoženje dela mnoge prijatelje, toda reven je ločen od svojega soseda.⁵ Kriva priča ne bo nekaznovana^d in kdor govori laži, ne bo pobegnil.

⁶ Mnogi bodo milo prosili naklonjenosti od princev in vsak človek je prijatelj tistem, eki daje darila.⁷ Ubogega sovražijo vsi njegovi bratje, koliko bolj gredo njegovi prijatelji daleč od njega? Zasleduje *jih* z besedami, *vendar* mu manjkajo.⁸ Kdor pridobiva modrost, fljubi svojo lastno dušo, kdor ohranja razumevanje, bo našel dobro.⁹ Kriva priča ne bo nekaznovana in kdor govori laži, bo propadel.¹⁰ Veselje ni spodobno za bedaka, veliko manj za služabnika, da vlada nad princi.¹¹ Človekova preudarnost godlaša njegovo jezo in to je njegova slava, da gre čez prestopek.¹² Kraljev bes je kakor rjovenje leva, toda njegova naklonjenost je kakor rosa na travo.

¹³ Nespmeten sin je katastrofa svojega očeta in ženini spori so nenehno kapljanie.¹⁴ Hiša in bogastva so dedičina od očetov, razsodna žena pa je od Gospoda.¹⁵ Lenoba meče v globoko spanje, brezdelna duša pa bo trpela lakoto.¹⁶ Kdor varuje zapoved, varuje svojo lastno dušo, *toda* kdor prezira njegove poti, bo umrl.¹⁷ Kdor ima do revnega sočutje, posoja Gospodu in kar ^hje dal, mu bo on poplačal.¹⁸ Karaj svojega sina, dokler je upanje in naj twoja duša ne prizanaša zaradi *in* njegovega joka.

¹⁹ Človek velikega besa bo trpel kaznovanje, kajti

18,16: Prg 17,8
18,20:
Prg 12,14
18,20: Prg 13,2
18,22:
Prg 19,14
18,23: Jak 2,3
18,24:
Prg 17,17
19,1: Prg 28,6
19,4: Prg 14,20
19,5: 2 Mz 23,1
19,5: 5 Mz
19,16
19,5: Prg 6,9
19,5: Prg 21,28
19,7: Prg 14,20
19,9: Prg 19,5
19,10: Prd 10,6
19,10:
Prg 30,22
19,11:
Prg 14,29
19,12:
Prg 16,15
19,12: Prg 20,2
19,12:
Prg 28,15
19,13: Prg 10,1
19,13:
Prg 15,20
19,13:
Prg 17,21
19,13:
Prg 17,25
19,13: Prg 21,9
19,13:
Prg 27,15
19,14:
Prg 18,22
19,15: Prg 10,4
19,15:
Prg 20,13
19,16: Lk 11,28
19,17: Mt 10,42
19,17: Mt 25,40
19,17:
2 Kor 9,6-7
19,18:
Prg 13,24
19,18:
Prg 23,13
19,21:
Job 23,13
19,21: Ps
33,10-11
19,21: Prg 16,1
19,21: Prg 16,9
19,21: Iz 46,10
19,24:
Prg 15,19
19,24:
Prg 26,13
19,24:
Prg 26,15

če ga osvobodiš, boš vendarle moral to ponovno storiti.^j²⁰ Prisluhni nasvetu in sprejmi poučevanje, da boš lahko moder v svojem zadnjem koncu.²¹ Mnogo naklepov je v človekovem srcu, vendarle [je] Gospodova namera, ki bo obstala.²² Človekova želja je njegova prijaznost in reven človek je boljši kakor laživec.²³ Strah Gospodov se *nagiba* k življenju in *kotor ga ima*, bo ostal nasičen, ne bo obiskan z zlom.²⁴ Len človek skriva svojo roko v svojem naročju in jo bo komaj ponovno ponesel k svojim ustom.²⁵ Udari posmehljivca in preprosti se bo čuval^k in grajaj nekoga, ki ima razumevanje in bo razumel spoznanje.²⁶ Kdor slabí svojega očeta in preganja svojo mater, je sin, ki povzroča sramoto in prinaša grajo.²⁷ Nehaj, moj sin, poslušati pouk, *ki povzroča*, da zaideš od besed spoznanja.²⁸ Brezbožna ^lpriča zasmehuje sodbo in usta zlobnega požirajo krivičnost.²⁹ Sodbe so pripravljene za posmehljivce in udarci z bičem za hrble bedakov.

20 Vino je zasmehovalec, močna pijača je huda in kdorkoli je s tem zaveden, ni moder.² Kraljev strah je kakor rjovenje leva; *kdorkoli* ga draži do jeze, greši *zoper* svojo lastno dušo.³ Za človeka je *čast*, da odneha od prepira, toda vsak bedak se bo vmešaval.⁴ Lenuh ne bo oral zaradi razloga mraza,^m zatorej bo prosil v času žetve in ničesar ne bo *imel*.⁵ Nasvet v človekovem srcu je *podoben* globoki vodi, toda razumevajoč človek ga bo izvlekel.⁶ § Večina ljudi bo vsakemu razglašala svojo lastno dobroto,ⁿ toda kdo lahko najde zvestega človeka?⁷ Pravičen človek hodi v svoji neokrnjenosti, njegovi otroci so blagoslovljeni za njim.⁸ Kralj, ki sedi na sodnem prestolu, s svojimi očmi vse zlo razkropi proč.⁹ Kdo lahko reče: »Svoje srce sem očistil, čist sem pred svojim grehom?«¹⁰ Neenake uteži^o in neenake mere, Poboji so Gospodu podobna ogabnost.¹¹ Celo otrok je spoznan po svojih dejanjih, če so njegova dela čista in če so ta pravilna.¹² Uho, ki sliši in oko, ki vidi, celo oboje je naredil Gospod.¹³ Ne ljubi spanja, da ne bi prišel v revščino, odpri svoje oči in nasičen boš s kruhom.¹⁴ »To je ničvredno, to je ničvredno,« pravi kupec, toda ko je odšel svojo pot, potem se baha.¹⁵ Je zlato in množica rubinov, toda ustnice spoznanja so dragocen dragulj.¹⁶ § Vzemi obleko tistega, ki je pôrok za tujca in vzemi jamstvo od njega za tujo žensko.¹⁷ Kruh

19,25: Prg 21,11 20,2: Prg 19,12 20,2: Prg 16,14 20,4: Prg 20,4 20,5: Prg 18,4 20,7: Ps 112,2 20,9: Ps 51,5 20,9: Job 14,4 20,9: 1 Kr 8,46 20,9: 2 Krn 6,36 20,9: Prd 7,28 20,9: 1 Jn 1,8 20,10: 5 Mz 25,15 20,10: Prg 11,1 20,10: Prg 16,2 20,12: 2 Mz 4,11 20,12: Ps 94,9 20,13: Prg 19,15 20,13: Prg 12,11 20,16: Prg 27,13 20,17: Prg 9,17

^d 19,5: *nekaznovana*: hebr. veljala za nedolžno.

^e 19,6: *tistemu*...: hebr. človeku z darili.

^f 19,8: *modrost*: hebr. srce.

^g 19,11: *preudarnost*: ali, razumnost.

^h 19,17: *kar*...: ali, njegovo dejanje.

ⁱ 19,18: *zaradi*...: ali, za njegovo uničenje: ali, da mu povzroči, da umre.

^j 19,19: *storiti*: hebr. dodati.

^k 19,25: *se bo čuval*: hebr. bo bistroumen.

^l 19,28: *Brezbožna*: hebr. Beliálova.

^m 20,4: *mraza*: ali, zime.

ⁿ 20,6: *dobroto*: ali, radodarnost.

^o 20,10: *Neenake uteži*: hebr. Kamen in kamen.

^p 20,10: *neenake mere*: hebr. škaf in škaf [škaf]: efa, hebr. ephah; stara hebrejska enota suha mere, deseti del gomerja ali okoli 33-35 litrov.]

prevare ^qje sladek človeku, toda njegova usta bodo potem napolnjena z gramozom.¹⁸ Vsak namen je utren s posvetovanjem in vojskuješ se z dobrim nasvetom.¹⁹ Kdor gre naokrog *kakor* tožljivec, razodeva skrivnosti, zato se ne vmešavaj s tistim, ki laska ^rs svojimi ustnicami.²⁰ Kdorkoli preklinja svojega očeta ali svojo mater, bo njegova svetilka ^sugasnjena v zatemnjeno temo.²¹ Dediščina je *lahko* v začetku naglo pridobljena, toda njen konec ne bo blagoslovjen.²² Ne reci: »Jaz bom poplačal zlo,« *temveč* čakaj na Gospoda in rešil te bo.²³ Različne uteži so ogabnost Gospodu in varljiva ^ttehntica ni dobra.²⁴ Človekovi opravki so od Gospoda, kako lahko potem človek razume svojo lastno pot?²⁵ Zanka je človeku, *ki* požira *to*, *kar* je sveto in da po zaobljubah dela poizvedovanje.²⁶ Moder kralj razkropi zlobne in nadnje prinaša kolo.²⁷ Človeški duh je Gospodova sveča, ^uki preiskuje vse notranje dele trebuha.²⁸ Usmiljenje in resnica ohranjata kralja in njegov prestol drži pokonci usmiljenje.²⁹ Slava mladeničev je njihova moč, lepota starcev pa je siva glava.³⁰ Modrica od rane očiščuje ^vzlo, tako *storijo* udarci biča notranjim delom trebuha.

21 Kraljevo srce je v Gospodovi roki, *kakor* vodne reke, obrača ga kamor hoče.² Vsaka človekova pot je pravilna v njegovih lastnih očeh, toda Gospod preudarja srca.³ Izvajati pravičnost in sodbo je Gospodu bolj sprejemljivo kakor klavna daritev.⁴ Vzvišen ^wpogled in ponosno srce *in* oranje ^xzlobnih je greh.⁵ Misli marljivega se *nagibajo* samo k obilju, toda od vsakega, *ki* je nagel, samo za pomanjkanje.⁶ Pridobivanje zakladov z lažnim jezikom je ničevost, premetavana sem ter tja, od tistih, ki iščejo smrt.⁷ Ropanje zlobnih jih ^ybo uničilo, ker so odklonili izvrševati sodbo.⁸ Človekova pot je kljubovalna in nenavadna, toda glede čistega, njegovo delo je pravilno.⁹

Bolje je prebivati v kotu hišne strehe kakor s prepirljivo ^zžensko v prostrani ^ahiši.¹⁰ Duša zlobnega želi zlo; njegov sošed v njegovih očeh ne ^bnajde naklonjenosti.¹¹ Kadar je posmehljivec kaznovan, preprosti postane moder in kadar je moder poučen, prejema znanje.¹² Pravičen človek modro preudarja hišo zlobnega, *toda* Bog ruši zlobne zaradi *njihove* zlobnosti.¹³ Kdorkoli maši svoja ušesa ob joku ubogega, bo tudi sam jokal, toda ne bo uslišan.¹⁴ Darilo na skrivenem pomirja jezo, nagrada v naročje pa močan bes.¹⁵ Pravičnim je veselje izvrševati sodbo, toda uničenje *bo* za delavce krivičnosti.¹⁶ Človek, ki tava izven

20,18: Prg 15,22
20,19: Prg 11,13
20,20: 2 Mz 21,17
20,20: 3 Mz 20,9
20,20: Mt 15,4
20,22: 5 Mz 32,35
20,22: Prg 17,13
20,22: Prg 24,29
20,22: Rim 12,17
20,22: 1 Tes 5,15
20,22: 1 Pet 3,9
20,23: Prg 20,10
20,24: Ps 37,23
20,24: Prg 16,9
20,24: Jer 10,23
20,26: Prg 20,8
20,26: Ps 101,5
20,28: Ps 101,1
20,28: Prg 29,14
20,29: Prg 16,31
21,2: Prg 16,2
21,3: 1 Sam 15,22
21,3: Iz 1,11
21,3: Oz 6,6
21,3: Mih 6,7
21,3: Prg 15,8
21,4: Prg 6,17
21,6: Prg 10,2
21,6: Prg 13,11
21,9: Prg 25,19
21,9: Prg 13,3
21,9: Prg 27,15
21,10: Jak 4,5
21,11: Prg 19,25
21,13: Mt 18,30
21,14: Prg 17,8
21,14: Prg 18,16
21,18: Prg 11,18
21,19: Prg 21,9
21,22: Prd 9,14
21,23: Prg 12,13
21,23: Prg 18,21
21,25: Prg 13,4

poti razumevanja, bo ostal v skupnosti mrtvih.¹⁷ Kdor ljubi užitek, ^cbo revež, kdor ljubi vino in olje, ne bo bogat.¹⁸ Zlobni *bo* odkupnina za pravičnega in prestopnik za poštenega.¹⁹ Bolje *je* prebivati v ^ddivjini kakor s prepirljivo in jezno žensko.²⁰ *Je* zaželen zaklad in olje v prebivališču modrega, toda nespameten človek ga zapravlja.²¹ Kdor si prizadeva za pravičnostjo in usmiljenjem, najde življenje, pravičnost in čast.²² § Moder človek zmanjšuje mesto mogočnega in podira moč zaupanja iz tega.²³ Kdorkoli zadržuje svoja usta in svoj jezik, svojo dušo zadržuje pred težavami.²⁴ Ponosen *in* ošaben posmehljivec *je* njegovo ime, kdor ravna v ponosnem ^ebesu.

25 Želja lenega, ga ubija, kajti njegove roke odklanjajo delati.²⁶ On lakomno hlepi čez ves dan, toda pravični daje in ne skopari.²⁷ Klavna daritev zlobnega *je* ogabnost, koliko bolj, *ko* to prinaša z ^fzlobnim umom?²⁸ Kriva spriča bo propadla, toda človek, ki posluša, nenehno govori.²⁹ Zloben človek otrdi svoj obraz, toda *kar se tiče* poštenega, on uravnava ^hsvojo pot.

30 Ne obstaja niti modrost niti razumevanje niti namera zoper Gospoda.³¹ Konj je pripravljen za dan bitke, toda rešitev ⁱje od Gospoda.

22 Dobro ime je bolje izbrati kakor velika bogastva *in* ljubečo ^jnaklonjenost raje kakor srebro in zlato.² Bogati in revni se srečajo skupaj; Gospod *je* stvarnik njih vseh.³ Razsoden človek sluti zlo in se skrije, toda naivneži gredo dalje in so kaznovani.⁴ S ^kponižnostjo *in* strahom Gospodovim so bogastva, čast in življenje.⁵ Trnje *in* zanke *so* na poti kljubovalnega; kdor varuje svojo dušo, bo daleč od njih.⁶ Vzgajaj ^lotroka na poti, ^mpo kateri bi moral iti, in ko je star, z nje ne bo zašel.⁷ Bogati vlada nad revnim in dolžnik je služabnik upniku.⁸ Kdor seje krivičnost, bo žel prazne reči in šiba ^onjegove jeze bo prenehala.⁹ Kdor ^Pima radodarno oko, bo blagoslovjen, kajti od svojega kruha daje revnim.¹⁰ Spôdi posmehljivca in spor bo šel ven, da, spor in graja se bosta končala.¹¹ Kdor ljubi neoporečnost srca, *bo* zaradi ^qmilosti njegovih ustnic kralj njegov priatelj.¹² Gospodove oči varujejo spoznanje in on ruši besede ^rprestopnika.¹³ Len človek pravi:

21,26: Ps 112,9 21,27: Prg 15,8 21,27: Iz 66,3 21,27: Jer 6,20 21,27: Ps 50,9 21,27: Am 5,22 21,28: Prg 19,5
21,28: Prg 19,9 21,30: Jer 9,23 21,31: Ps 33,17 21,31: Ps 3,9 22,1: Prd 7,2 22,2: Prg 29,13 22,3: Prg 27,12
22,4: Ps 112,13 22,8: Job 4,8 22,8: Oz 10,13 22,9: 2 Kor 9,6 22,10: Ps 101,6 22,13: Prg 26,13

^q 20,17: *prevare*: hebr. lažnivosti, ali, neresnice.

^r 20,19: *laska*: ali, privablja.

^s 20,20: *svetilka*: ali, sveča.

^t 20,23: *varljiva*: hebr. goljufiva.

^u 20,27: *sveča*: ali, svetilka.

^v 20,30: *očiščuje*: hebr. je očiščajoče zdravilo zoper.

^w 21,4: *Vzvišen*...: hebr. Oholost oči.

^x 21,4: *oranje*: ali, svetloba.

^y 21,7: *jih*...: hebr. jih bo prežagalo, ali, bo prebivalo z njimi.

^z 21,9: *prepirljivo*...: hebr. žensko pričkanj.

^a 21,9: *prostrani*...: hebr. hiši družabnosti.

^b 21,10: *ne*...: hebr. ni priljubljen.

^c 21,17: *užitek*: ali, zabavo.

^d 21,19: *v*...: hebr. v puščavski deželi.

^e 21,24: *v ponosnem*...: hebr. z besom ponosa.

^f 21,27: *z*...: hebr. v zlobnosti?

^g 21,28: *Kriva*...: hebr. Lažniva.

^h 21,29: *uravnava*: ali, preudarja.

ⁱ 21,31: *rešitev*: ali, zmaga.

^j 22,1: *ljubečo*...: ali, naklonjenost je boljša kakor itd.

^k 22,4: *S*...: ali, Nagrada ponižnosti in strah Gospodov.

^l 22,6: *Vzgajaj*...: ali, Dajaj versko poučevanje otroku na poti.

^m 22,6: *poti*...: hebr. njegovi poti.

ⁿ 22,7: *upniku*: hebr. človeku, ki posoja.

^o 22,8: *šiba*...: ali, použit bo s šibo svoje jeze.

^p 22,9: *Kdor*...: hebr. Dobrota očesa bo blagoslovljena.

^q 22,11: *bo zaradi*...: ali, in ima na svojih ustnicah milost, bo kralj njegov priatelj.

^r 22,12: *besede*: ali, zadeve.

»Zunaj je lev, umorjen bom na ulicah.«¹⁴ Usta tujih žensk so globoka jama, kdor je preziran od Gospoda, bo padel vanjo.¹⁵ Nesepametnost je vezana na otrokovo srce, toda svarilna šiba jo bo odgnala daleč od njega.¹⁶ § Kdor stiska ubogega, da narastejo njegova bogastva in kdor daje bogatim, bosta zagotovo prišla v potrebo.

¹⁷ Nagni svoje uho in prisluhni besedam modrega in svoje srce usmeri k mojemu spoznanju.¹⁸ Kajti to je prijetna stvar, če jih varuješ znotraj ^ssebe, poleg tega bodo pristojale na tvoje ustnice.¹⁹ Da bo tvoje trdno upanje lahko v Gospodu, sem ti to dal spoznati ta dan, celo ^ttebi.²⁰ § Mar ti nisem napisal odličnih stvari v nasvetih in spoznanju,²¹ da ti lahko dam spoznati zagotovost besed resnice, da boš lahko odgovoril besede resnice tistim, ki so poslani ^uk tebi?

²² Ne ropaj revnega, ker je reven, niti ne stiskaj prizadetega v velikih vratih.²³ Kajti Gospod bo zagovarjal njihovo pravdo in oplenil duše tistih, ki jih plenijo.

²⁴ Ne sklepaj prijateljstva z jezničkim človekom in z besnim človekom naj ne bi šel,²⁵ da se ne bi naučil njegovih poti in svoji duši pridobil zanko.

²⁶ Ne bodi nekdo izmed tistih, ki udarijo v roko ali izmed tistih, ki so pôroki za dolbove.²⁷ Če nimaš ničesar za plačati, zakaj bi izpod tebe vzel tvojo posteljo?²⁸ Ne odstranjuj starodavnega ^vmejnika, ki so ga postavili tvoji očetje.²⁹ Vidiš marljivega človeka v svojem poklicu? Stal bo pred kralji, ne bo stal pred navadnimi ^wljudmi.

23 Kadar sedeš, da ješ z vladarjem, marljivo preudari, kaj je pred teboj² in si nastavi nož na vrat, če si požrešen človek.³ Ne bodi željan njegovih slaščic, kajti le-te so varljiva hrana.

⁴ Ne trudi se biti bogat, odnehaj od svoje lastne modrosti.⁵ Hočeš postaviti ^xsvoje oči na tisto, česar ni? Kajti bogastva sebi zagotovo delajo peruti; odletijo proč kakor orel proti nebu.

⁶ Ne jej kruha *tistega*, ki ima zlobno oko niti si ne želi njegovih okusnih jedi,⁷ § kajti kakor misli v svojem srcu, takšen je: »Jej in pij,« ti pravi, toda njegovo srce ni s teboj.⁸ Košček, ki si ga pojedel, boš izbljuval in izgubil svoje sladke besede.⁹ Ne govorji v ušesa bedaka, kajti preziral bo modrost tvojih besed.

¹⁰ Ne odstrani starega ^ymejnika in ne vstopaj na polja osirotelih,¹¹ kajti njihov odkupitelj je mogočen, zoper tebe bo zagovarjal njihovo pravdo.

¹² Svoje srce usmeri k poučevanju in svoja ušesa k besedam spoznanja.¹³ Ne zadržuj grajanja pred otrokom, kajti če ga udariš s šibo, ne bo umrl.¹⁴ Udaril ga boš s šibo, njegovo dušo pa boš rešil pred peklom.¹⁵ Moj sin, če bo tvoje srce modro, se bo moje srce veselilo, celo moje.^{z16} Da, moja notranjost se bo veselila, ko tvoje ustnice govorijo prave besede.

22,14: Prg 2,16
22,14:
Prg 23,27
22,14: Prg 5,3
22,14: Prg 7,5
22,15:
Prg 13,24
22,15:
Prg 19,18
22,15:
Prg 23,13
22,15:
Prg 29,15
22,15:
Prg 29,17
22,22: Zah 7,1
22,23:
Prg 23,11
22,23:
Job 31,21
22,26: Prg 6,1
22,26:
Prg 11,15
22,28:
Prg 13,10
22,28:
5 Mz 19,14
22,28:
5 Mz 27,7
23,4: 1 Tim 6,9-10
23,10:
Prg 22,28
23,10:
5 Mz 19,14
23,10:
5 Mz 27,17
23,11:
Prg 22,23
23,11:
Job 31,21
23,13:
Prg 13,24
23,13:
Prg 19,18
23,13:
Prg 22,15
23,17: Prg 24,1
23,17: Prg 3,31
23,17: Ps 37,1
23,17: Ps 73,3
23,18:
Prg 24,14
23,20:
Rim 13,13
23,20: Ef 5,18
23,22: Prg 1,8
23,24: Prg 10,1
23,24:
Prg 15,20
23,26: Iz 29,13
23,26:
[Jer 12,2]
23,26: [Ez 33,31]
23,26:
[Mt 15,8]
23,26: Mr 7,6

¹⁷ Naj tvoje srce ne zavida grešnikom, temveč sam bodi ves dan v strahu Gospodovem.¹⁸ Kajti zagotovo je konec, ^ain tvoje pričakovanje ne bo odrezano.

¹⁹ Prisluhni, ti, moj sin in bodi moder in svoje srce usmerjaj na poti.²⁰ Ne bodi med vinskimi bratci, med upornimi jedci mesa,^{b21} kajti pijanec in požeruh bosta prišla k revščini, in zaspanost bo človeka oblekla s cunjami.²² Prisluhni svojemu očetu, ki te je zaplodil in ne preziraj svoje matere, ko je stara.²³ Kupi resnico in jene prodaj, *tudi* modrost, poučevanje in razumevanje.²⁴ Oče pravičnega se bo silno veselil in kdor je zaplodil modrega otroka, bo zaradi njega imel veselje.²⁵ Tvoj oče in tvoja mati bosta vesela in tista, ki te je nosila, se bo veselila.²⁶ Moj sin, daj mi svoje srce in naj tvoje oči opazujejo moje poti.²⁷ Kajti vlačuga je globok jarek; in tuja ženska je tesna jama.²⁸ Prav tako preži, kakor za ^cplenom in povečuje prestopnike med možmi.

²⁹ Kdo ima gorje? Kdo ima bridkost? Kdo ima spore? Kdo ima blebetanje? Kdo ima rane brez razloga? Kdo ima rdečino oči?³⁰ Tisti, ki se dolgo zadržujejo pri vinu; gredo, da iščejo mešano vino.³¹ Ne glej na vino, kadar je rdeče, kadar daje svojo barvo v časi, ko jo pravilno primakneš k sebi.³² Nazadnje udari kakor kača in piči kakor gad.^{d33} Tvoje oči bodo zagledale tujo žensko in tvoje srce bo izreklo sprevržene stvari.³⁴ Da, ti boš kakor tisti, ki se uleže na sredo ^emorja ali kakor kdor leži na vrhu jambora.³⁵ »Udarili so me,« boš rekel in »nisem bil bolan, pretepli so me, pa tega nisem čutil, fkdaj se bom prebudil? Ponovno ga bom poiskal.«

24 Ne bodi nevoščljiv zlobnim niti si ne želi biti z njimi.² Kajti njihovo srce razmišlja uničenje in njihove ustnice govorijo o vragoliji.

³ Z modrostjo je hiša zgrajena in z razumevanjem je utrjena⁴ in po spoznanju bodo sobe napolnjene z vsemi dragocenimi in prijetnimi bogastvi.⁵ Moder človek je močan,^{gda}, človek spoznanja povečuje hmoč.⁶ Kajti po modrem nasvetu boš vojskoval svojo vojno, in v množici svetovalcev je varnost.

⁷ Modrost je za bedaka previsoka, on svojih ust ne odpira v velikih vratih.⁸ Kdor snuje delati zlo, bo imenovan *[za]* pogubno osebo.⁹ Misel nespametnosti je greh in posmehljivec je ogabnost ljudem.¹⁰ Če na dan nadloge slabиш, je tvoja moč majhna. i

¹¹ Če opustiš osvoboditi *tiste*, ki so potegnjeni v smrt in *tiste*, ki so pripravljeni, da bodo umorjeni,¹² če rečeš: »Glej, tega nismo vedeli,« mar ne bo tisti, ki preudarja srce, to premislil? In tisti, ki

23,26: [Apd 8,21] 23,26: [Heb 3,12] 23,27: Prg 22,14
23,28: Prg 7,12 23,29: Iz 5,11 24,1: Prg 23,17 24,1: Prg 24,19 24,1: Ps 37,1 24,1: Ps 73,3 24,2: Ps 10,7 24,6: Prg 20,18 24,6: Prg 11,14 24,6: Prg 15,22 24,11: Ps 82,4

^s 22,18: *znotraj*...: hebr. v svojem trebuhu.

^t 22,19: *celo*...: ali, trdno upaj tudi ti.

^u 22,21: *poslani*...: ali, te poslali?

^v 22,28: *starodavnega*...: ali, starodavne meje, ki so jo.

^w 22,29: *navadnimi*...: hebr. zakotnimi.

^x 23,5: *postaviti*...: hebr. narediti svojemu očesu, da leti nad tem.

^y 23,10: *starega*...: ali, stare meje.

^z 23,15: *moje*: ali, jaz se bom veselil.

^a 23,18: *konec*: ali, nagrada.

^b 23,20: *mesa*: hebr. njihovega mesa.

^c 23,28: *za*...: ali, ropar.

^d 23,32: *gad*...: ali, strupena kača.

^e 23,34: *sredo*...: hebr. srce.

^f 23,35: *čutil*: hebr. vedel.

^g 24,5: *močan*: hebr. v moči.

^h 24,5: *povečuje*...: hebr. krepi oblast.

ⁱ 24,10: *majhna*: hebr. tesna.

varuje tvojo dušo, mar *tega ne ve?* Mar *ne bo vsakemu človeku povrnil glede na njegova dela?*

¹³ Moj sin, jej med, ker je dober in satovje, *ki je* sladko tvojemu jokusu. ¹⁴ Takšno *bo* spoznanje modrosti tvoji duši, ko jo najdeš, potem *bo* nagrada in tvoje pričakovanje ne *bo* prekinjeno.

¹⁵ Ne preži v zasedi, oh zlobni *človek*, zoper prebivanje pravičnega, ne pokvari njegovega počivališča, ¹⁶ kajti pravičen *človek* pade sedemkrat in ponovno vstane, toda zlobni bo padel v vragolijo.

¹⁷ Ne veseli se, kadar tvoj sovražnik pada in naj tvoje srce ne bo veselo, ko se spotika, ¹⁸ da ne bi *tega* videl Gospod in ga ^kto razžali in svoj bes odvrne od njega.

¹⁹ Ne razburjaj ^lse zaradi hudobnih *ljudi* niti ne bodi nevoščljiv na zlobne, ²⁰ kajti nobene nagrade

24,12: Job 34,11
24,12: Ps 62,12
24,12: Jer 32,19
24,12: Rim 2,6
24,12: Raz 22,12
24,13: Ps 19,9
24,13: Ps 119,103
24,14: Prg 23,18
24,16: Ps 34,18
24,16: Ps 37,24
24,16: Job 5,19
24,17: Ps 35,15
24,17: Prg 17,5
24,17: Job 31,29

ne *bo* za hudobnega *človeka*, sveča ^mzlobnih bo ugasnjena.

²¹ § Moj sin, boj se Gospoda in kralja *in* nič ne imej s tistimi, ⁿki so nagnjeni k spremembji, ²² kajti njihova katastrofa *bo* nenadoma vstala in kdo pozna njihov propad?

²³ Tudi te *stvari* pripadajo modremu. Ni se dobro ozirati na osebe na sodbi. ²⁴ Kdor zlobnemu pravi: »Ti si pravičen,« njega bo ljudstvo preklinjalo, narodi ga bodo prezirali, ²⁵ toda tistem, ki *ga* oštevajo, bo veselje in nadnje *bo* prišel dober oblagoslov. ²⁶ Vsak *človek* bo poljubil ustrnice *tistega*,

24,19: Ps 37,1 24,19: Prg 23,17 24,20: Prg 13,9 24,20: Job 21,17 24,23: 3 Mz 19,15 24,23: Prg 18,5 24,23: Prg 28,21 24,23: 5 Mz 1,17 24,23: 5 Mz 16,19 24,23: Jn 7,24
24,24: Prg 17,15 24,24: Iz 5,23

^j 24,13: *to...* hebr. na tvojem nebu.

^k 24,18: *ga...*: hebr. bo to zlo v njegovih očeh.

^l 24,19: *razburjaj...*: ali, druži se z zlobnimi ljudmi.

^m 24,20: *sveča*: ali, svetilka.

ⁿ 24,21: *s tistimi...*: hebr. z nestanovitnimi osebami.

^o 24,25: *dober...*: hebr. blagoslov dobrega.

ki daje pravilen odgovor.²⁷ Pripravi svoje delo zunaj in pripravi, [da] ti ustreza na polju in potem zgradi svojo hišo.

²⁸ Ne bodi brez razloga priča zoper svojega bližnjega in s svojimi ustnicami ne zavajaj.²⁹ Ne reci: »Tako mu bom storil, kakor je on storil meni. Človeku bom povrnil glede na njegovo delo.«

³⁰ Šel sem mimo polja lenega in mimo vinograda človeka brez razumevanja³¹ in glej, vse je bilo preraslo s trnjem in koprive so pokrile njegovo obličeje in njegov kamniti zid je bil porušen.³² Potem sem videl in to dobro preudaril, pogledal sem na to in prejel poučevanje.³³ Še malo spanja, malo dremanja, malo prekrižanih rok za spanje,³⁴ tako bo tvoja revščina prišla kakor nekdo, ki se klati in tvoja potreba kakor oborožen človek.

25 Tudi to so Salomonovi pregovori, ki so jih na čisto prepisali možje Ezeķija, Judovega kralja.^s

² Prikrivati stvar je Bogu slava, toda kraljeva čast je, da zadevo preiše. ³ Nebes v višino in zemlje v globino in srce kraljev se tne da raziskati.

⁴ Odstrani žlindro od srebra in izšla bo posoda za zlatarja. ⁵ Odstrani zlobnega izpred kralja, pa bo njegov prestol utrjen v pravičnosti.

⁶ Ne postavi use v prisotnost kralja in ne stoj na kraju velikih ljudi,^t kajti bolje je, da ti je rečeno: »Pridi sèm gor,« kakor, da boš postavljen nižje v prisotnosti princa, ki so ga tvoje oči videle.

⁸ Ne pojdi naglo naprej, da se pričkaš, sicer ne bi vedel kaj storiti na koncu le-tega, ko te tvoj sosed osramoti. ⁹ Svojo zadevo razpravljam s svojim sosedom in skrivnosti ne razkrij drugemu,¹⁰ da te ne bi, kdor to sliši, osramotil in se tvoja razvpitost ne odvrne proč.

¹¹ Beseda, primerno wizgovorjena, je podobna jabolkom iz zlata na slikah iz srebra.¹² Kakor uhan iz zlata in ornament iz čistega zlata, takšen je moder grajavec nad poslušnim ušesom.¹³ Kakor hlad snega v času žetve, tako je zvest poslanec tistim, ki so ga poslali, kajti osvežuje dušo svojih gospodarjev.¹⁴ Kdorkoli se baha z lažnim darom, je podoben oblakom in vetru brez dežja.¹⁵ Z dolgotrajnim prizanašanjem je princ pregovorjen in blag jezik lomi kost.¹⁶ Si našel med? Jej [ga] toliko, kolikor ti je potrebno, da ne bi bil nasičen z njim in ga izbljuval.¹⁷ Svoje stopalo umakni od hiše svojega soseda, da se zte ne bi naveličal in te tako zasovražil.¹⁸ Človek, ki prinaša krivo pričevanje zoper svojega soseda, je macola, meč in ostra puščica.¹⁹ Zaupanje v nezvestega človeka v času stiske je podobno zlomljenu zobu in izpahnjenemu stopalu.²⁰ § Kakor kdor odvzema

24,29:
Prg 20,22
24,33: Prg 6,9
25,5: Prg 20,8
25,7: Lk 14,10
25,9: Mt 5,25
25,9: Mt 18,15
25,13:
Prg 13,17
25,15: Prg 15,1
25,15:
1 Mz 32,4
25,15:
1 Mz 16,14
25,15:
1 Sam 25,24
25,18: Ps 120,4
25,18:
Prg 12,18
25,21:
2 Mz 23,4
25,21:
Rim 12,20
25,24: Prg 21,9
25,24:
Prg 19,13
25,28:
Prg 16,32
26,3: Prg 10,13
26,3: Ps 32,9
26,11:
2 Pet 2,22
26,13:
Prg 22,13
26,15:
Prg 19,24
26,20:
Prg 22,10
26,21:
Prg 15,18
26,21:
Prg 29,22
26,22: Prg 18,8

obleko v hladnem vremenu in kakor kis na soliter, tak je kdor prepeva pesmi potrtemu srcu.

²¹ Ce je tvoj sovražnik lačen, mu daj jesti kruha in če je žejen, mu daj piti vode,²² kajti kopicič aboš ognjeno oglje na njegovo glavo in Gospod te bo nagradil.²³ § Severni veter odnaša bdež; tako jezno obličeje počne obreklijemu jeziku.²⁴ Bolje je prebivati v kotu hišne strehe, kakor s prepirljivo žensko in v prostrani hiši.²⁵ Kakor hladne vode žejni duši, takšne so dobre novice iz daljne dežele.²⁶ Pravičen človek, padajoč pred zlobnim, je kakor skaljen studenec in pokvarjen izvir.²⁷ Ni dobro jesti veliko medu. Tako za ljudi to ni slava, da iščejo svojo lastno slavo.²⁸ Kdor nima prevlade nad svojim lastnim duhom je podoben mestu, ki je porušeno in brez zidov.

26 Kakor sneg poleti in kakor dež ob času žetve, tako se čast ne poda bedaku.² Kakor ptica s potepanjem, kakor lastovka z letenjem, tako prekletstvo brez razloga ne bo prišlo.³ Bič za konja, uzda za osla in palica za hrbet bedaka.

⁴ Bedaku ne odgovori glede na njegovo neumnost, da ne bi bil tudi ti podoben njemu.⁵ Odgovori bedaku glede na njegovo neumnost, da on ne bi bil moder v svoji lastni domisljavosti.

⁶ Kdor pošilja sporočilo po roki bedaka, si odseka stopala in piše škodo.^d Nogi hromega nista enaki; takšna je prisopoda v ustih bedakov.^e Kakor kdor poveže f kamen v pračo, tak je, kdor daje čast bedaku.^f Kakor gre trn v roko pijanca, taka je prisopoda v ustih bedakov.¹⁰ Velik g Bog, ki je ustvaril vse stvari, nagrajuje tako bedaka kakor prestopnike.¹¹ Kakor se pes vrača k svojemu izbljuvku, tako se h bedak vrača k svoji neumnosti.¹² Ali vidiš modrega človeka v njegovi lastni domisljavosti? Več upanja je za bedaka kakor zanj.¹³ Len človek pravi: »Tam je lev na poti, lev je na ulicah.«¹⁴ Kakor se vrata obračajo na svojih tečajih, tako se leni na svoji postelji.¹⁵ Leni skriva svojo roko v svojem naročju, žalosti i ga, da jo ponovno prinese k svojim ustom.¹⁶ Lenuh je modrejši v svoji lastni domisljavosti, kakor sedem mož, ki lahko izkažejo razlog.¹⁷ Kakor gre mimo in se vmešava jv prepir, ki mu ne pripada, je podoben tistem, ki psa zgrabi za ušesa.

¹⁸ Kakor zmešan človek, ki meče kose k tlečega lesa, puščice in smrt,¹⁹ tak je človek, ki zavaja svojega bližnjega in pravi: »Ali nisem na zabavi?«

²⁰ Kjer lni nobenega lesa, tam ogenj poide. Tako, kjer ni tožljivca,^m prepir preneha.ⁿ Kakor je oglje za vročo žerjavico in drva za ogenj, tako je prepirljiv človek za podžiganje prepira.²² Besede tožljivca so kakor rane in gredo navzdol v najnotranjejše

p 24,26: daje...: hebr. odgovarja pravilne besede.

q 24,32: preudaril...: hebr. naravnal svoje srce.

r 24,34: oborožen...: hebr. človek [s] ščitom.

s 25,1: [Okoli leta 700 pr. Kr.]

t 25,3: se...: hebr. ni raziskavno.

u 25,6: postavi...: hebr. razpostavi svoje slave.

v 25,9: razkrij...: ali, razkrij.

w 25,11: primerno...: hebr. spregovorjena na njegovih kolesih.

x 25,14: lažnim...: hebr. darom neresnice.

y 25,17: Svoje...: ali, Naj bo tvoje stopalo redkokdaj v hiši tvojega.

z 25,17: se...: hebr. ne bi bil poln tebe.

a 25,22: [kopicič...: ali, zlo boš povrnil z dobroto.]

b 25,23: odnaša...: ali, prinaša naprej dež, tako obreklijiv jezik jezno obličeje.

c 26,5: svoji: hebr. svojih lastnih očeh.

d 26,6: škodo: ali, nasilje.

e 26,7: nista...: hebr. sta dvignjeni.

f 26,8: poveže...: ali, položi dragocen kamen v kup kamnov.

g 26,10: Velik...: ali, Velikega človeka prizadene vse in najame bedaka, najame tudi prestopnike.

h 26,11: se...: hebr. bedak ponavlja svojo neumnost.

i 26,15: žalosti...: ali, izmučen je.

j 26,17: vmešava: ali, raztogoti.

k 26,18: kose...: hebr. ognje, ali, iskre.

l 26,20: Kjer...: hebr. Brez lesa.

m 26,20: tožljivca: ali, opravljivca.

n 26,20: preneha: hebr. potihne.

^odele trebuha.²³ Goreče ustnice in zlobno srce *sta podobna* črepinji, pokriti s srebrovo žlindro.

²⁴ Kdor sovraži, prikriva *ps* svojimi ustnicami in znotraj sebe shranjuje prevaro;²⁵ kadar govorí lepo, mu ne verjemi, kajti sedem ogabnosti je v njegovem srcu.²⁶ *Cigar* sovraštvo je pokrito s prevaro, bo njegova zlobnost razkazana pred celotno skupnostjo.²⁷ Kdorkoli koplje jamo, bo padel vanjo, in kdor vali kamen, se bo le-ta vrnil nadenj.²⁸ Lažniv jezik sovraži *tiste, ki so prizadeti* z njim in prilizovanje ust dela propad.

27 Ne bahaj se z naslednjim dnem; ^skajti ne veš, kakšen dan se lahko rodi.² Naj te hvali drug človek in ne tvoja lastna usta, tujec in ne tvoje lastne ustnice.

³ Kamen je težak ^tin pesek ima težo, toda bedakov bes je težji kakor oba skupaj.⁴ Bes je krut ^uin jeza je nezaslišana, toda kdo je zmožen obstati pred zavistjo?^v

⁵ Odprto oštevanje je boljše kakor skrita ljubezen.

⁶ Zveste so rane od prijatelja, toda poljubi sovražnika so varljivi.^w⁷ Siti ^xduši se satovje gabi, toda lačni duši je vsaka grenka stvar sladka.⁸ Kakor ptica, ki se oddaljuje od svojega gnezda, tako je človek, ki se oddaljuje od svojega kraja.

⁹ Mazilo in dišava razveseljujeta srce, tako *počne* sladkost človekovega prijatelja s ^ysrčnim nasvetom.

¹⁰ Svojega lastnega prijatelja in prijatelja svojega očeta ne zapusti niti na dan svoje katastrofe ne pojdi v hišo svojega brata, *kajti boljši je sosed, ki je blizu*, kakor brat daleč proč.¹¹ Moj sin, bodi moder in razveseli moje srce, da lahko odgovorim tistem, ki me graja.¹² Razsoden človek slutí zlo *in* se skrije, *toda* naivneži gredo dalje *in* so kaznovani.

¹³ Vzemi obleko tistega, ki je pôrok za tujca in vzemi njegovo jamstvo za tujo žensko.¹⁴ Kdor z močnim glasom blagosavlja svojega prijatelja, vzdigujoč ga zgodaj zjutraj, se mu bo to štelo [v] prekletstvo.

¹⁵ Nenehno kapljjanje na zelo deževen dan in prepirljiva ženska sta si podobna.¹⁶ Kdorkoli jo skriva, skriva veter in mazilo svoje desnice, *ki izdaja samo sebe*.¹⁷ Železo ostri železo; tako človek ostri obliče svojega prijatelja.¹⁸ Kdorkoli varuje figovo drevo, bo jedel njegov sad, tako bo spoštovan, kdor čaka na svojega gospodarja.¹⁹ Kakor v vodi obraz *odzdravlja* obrazu, tako srce človeka k človeku.

²⁰ Pekel in uničenje nikdar nista ^zpolna, tako človekove oči nikoli niso nasičene.²¹ Kakor je talilni lonec za srebro in talilna peč za zlato, tak je človek do svoje hvale.²² Čeprav bi bedaka s tolkačem stolkel v stopi med pšenico, *vendarle* njegova nespametnost ne bo odšla od njega.

26,27: Prd 10,5
26,27: Ps 17,16
26,27: Ps 9,15
27,1: Jak 4,13
27,6: Ps 141,5
27,7: Job 6,7
27,10:
Prg 17,17
27,10:
Prg 18,24
27,11: Prg 10,1
27,11:
Prg 23,24
27,12: Prg 22,3
27,13:
Prg 20,16
27,15:
Prg 19,13
27,20: Prd 1,8
27,21: Prg 17,3
28,1: 3 Mz
26,36
28,6: Prg 19,1
28,7: Prg 29,3
28,8: Prg 13,22
28,8: Prd 2,26
28,10:
Prg 26,27
28,12: Jn 11,10
28,12: Prd 10,6
28,12:
Prg 28,28
28,13: Ps 32,5
28,13: 1 Jn
1,9-10
28,14:
Rim 11,20
28,17: 1 Mz 9,6
28,17:
2 Mz 21,1
28,18:
Prg 10,25
28,19:
Prg 12,11
28,20:
Prg 13,11
28,20: Prg 23,4
28,20:
1 Tim 6,9
28,21: Prg 18,5
28,21:
Prg 24,23
28,23: Prg 27,6

²³ Bodi marljiv, da spoznaš stanje svojih tropov *in* dobro ^aglej k svojim čredam.²⁴ Kajti bogastva ^bniso na veke in mar se krona *prenaša* vsakemu ^crodu?²⁵ Seno je odneseno, prikaže se nežna trava in gorska zelišča se zborejo.²⁶ Jagnjeta so za tvoje oblačilo in kozli so nagrada polja.²⁷ *Imel* boš dovolj kozjega mleka za svojo hrano, za hrano svoje družine in za vzdrževanje ^dsvojih dekel.

28 Zlobni zbežijo, kadar jih noben človek ne preganja, toda pravični so pogumni kakor lev.² Zaradi prestopka dežele so številni njeni princi, toda s ^ečlovekom razumevanja *in* spoznanja bo *njihova* država podaljšana.³ Revež, ki zatira ubogega, je *podoben* pometajočemu dežju, ki ^fne zapušča nobene hrane.⁴ Tisti, ki zapuščajo postavo, hvalijo zlobne, toda tisti, ki se držijo postave, se z njimi pričkajo.⁵ Hudobneži ne razumejo sodbe, toda tisti, ki iščejo Gospoda, razumejo vse *stvari*.⁶ Boljši je ubogi, ki hodi v svoji poštenosti, kakor *kdor je sprevržen na svojih poteh*, četudi je bogat.⁷ Kdorkoli ohranja postavo, je moder sin, toda kdor je družabnik gupornih *ljudi*, svojega očeta spravlja v sramoto.⁸ Kdor z obrestmi in nepravičnim ^hzaslužkom povečuje svoje imetje, ga bo zbiral za tistega, ki bo pomiloval ubogega.⁹ Kdor svoje uho obrača stran od poslušanja postave, *bo* celo njegova molitev ogabnost.¹⁰ Kdorkoli pravičnemu povzroči, da zaide na zlo pot, bo tudi sam padel v svojo lastno jamo, toda pošteni bodo imeli v posesti dobre *stvari*.¹¹ Bogataš je moder v svoji ⁱlastni domišljavosti, toda revni, ki ima razumevanje, ga preiskuje.¹² Kadar se pravični *ljudje* razveseljujejo, je velika slava, toda kadar vstanejo zlobni, je človek skrit.^j¹³ Kdor prikriva svoje grehe, ne bo uspešen, toda kdorkoli *jih* priznava in se *jm* odreka, bo imel usmiljenje.¹⁴ Srečen je človek, ki se vedno boji, toda kdor svoje srce zakrkne, bo padel v vragolijo.¹⁵ Kakor rjoveč lev in pohajkujoč medved, *tak je* zloben vladar nad ubogim ljudstvom.¹⁶ Princ, ki mu manjka razumevanja, je prav tako velik zatiralec, *toda* kdor sovraži pohlepnost, bo podaljšal svoje dni.¹⁷ Človek, ki počne nasilje krvi *kateregakoli* človeka, bo zbežal v jamo; naj ga noben človek ne zadržuje.¹⁸ Kdorkoli živi pošteno, bo rešen, toda *kdor je na svojih poteh* sprevržen, bo naenkrat padel.¹⁹ Kdor obdeluje svojo zemljo, bo imel obilo kruha, toda kdor sledi ničevim *osebam*, bo imel dosti revščine.²⁰ Zvest človek bo obilen z blagoslovi, toda kdor hiti biti bogat, ne bo nedolžen.^k²¹ Ozirati se na osebe ni dobro, kajti za košček kruha se bo *ta* človek pregrešil.²² Kdor hiti ^lbiti bogat, *ima* hudobno oko in ne upošteva, da bo nadenj prišla revščina.²³ Kdor graja človeka,

^o 26,22: *najnotranjejše...*: hebr. sobe.

^p 26,24: *prikriva*: ali, je znan.

^q 26,25: *govori...*: hebr. svoj glas dela prijazen.

^r 26,26: *s...*: ali, na skrivnem.

^s 27,1: *naslednjim dnem*: hebr. jutrišnjim dnem.

^t 27,3: *je težak*: hebr. ima težo.

^u 27,4: *krut...*: hebr. krutost in jeza preplavljača.

^v 27,4: *zavistjo*: ali, ljubosumnostjo?

^w 27,6: *varljivi*: ali, iskreni, ali, pogosti.

^x 27,7: *Siti*: hebr. Sita duša mendra satovje pod svojimi stopali.

^y 27,9: *s...*: hebr. zaradi nasveta duše.

^z 27,20: *nikdar nista*: hebr. nista.

^a 27,23: *dobro...*: hebr. svoje srce nastavi.

^b 27,24: *bogastva...*: hebr. moč ni.

^c 27,24: *vsakemu...*: hebr. iz roda v rod?

^d 27,27: *vzdrževanje*: hebr. življenje.

^e 28,2: *s...*: ali, z ljudmi razumevanja in modrosti jo bodo ravno tako podaljšali.

^f 28,3: *ki...*: hebr. brez hrane.

^g 28,7: *je družabnik...*: ali, hrani požeruhе.

^h 28,8: *nepravičnim...*: hebr. z dobičkom.

ⁱ 28,11: *svoji...*: hebr. svojih očeh.

^j 28,12: *skrit*: ali, iskan.

^k 28,20: *nedolžen*: ali, nekaznovan.

^l 28,22: *hiti*: ali, ima hudobno oko, hiti biti bogat.

bo kasneje našel večjo naklonjenost, kakor kdor laska z jezikom.²⁴ Kdorkoli kraje svojemu očetu ali svoji materi in pravi: »To ni prestopek,« isti je družabnik uničevalcu.^{m25} Kdor je ponosnega srca, razvnema prepir, toda kdor svoje trdno upanje polaga v Gospoda, bo narastel.²⁶ Kdor zaupa v svoje lastno srce, je bedak, toda kdorkoli hodi modro, bo osvobojen.²⁷ Kdor daje ubogemu, ne bo trpel pomanjkanja, toda kdor zagrinja svoje oči, bo mnogim [v] kletev.²⁸ Kadar zlobni vstajajo, se ljudje skrivajo, toda kadar oni izginejo, pravični narastejo.

29 Tisti,ⁿki je pogosto grajan, otrjuje svoj vrat; nenadoma bo uničen in to brez rešitve.² Kadar so ^opravični na oblasti, se ljudstvo veseli, toda kadar zlobni rojevajo pravila, ljudstvo žaluje.³ Kdorkoli ljubi modrost, razveseluje svojega očeta, toda kdor se zadržuje s pocestnicami, zapravlja svoje imetje.⁴ Kralj s sodbo vzpostavlja deželo, toda kdor Psprejema darila, jo prevrača.⁵ Človek, ki laska svojemu bližnjemu, razpenja mrežo za njegova stopala.⁶ V prestopku hudobneža je zanka, toda pravični prepeva in se veseli.⁷ Pravični preudarja stvar ubogega, toda zlobni se na to ne ozira.⁸ Posmehljivci mesto privedejo ^qv zanko, toda modri *možje* odvrnejo bes.⁹ Če se moder človek prička z nespametnim človekom, bodisi besni ali se smeje, *tam* ni počitka.¹⁰ Krvoločnež ^rsovraži poštenega, toda pravični išče njegovo dušo.¹¹ § Bedak izreka vse svoje mišljenje, toda moder človek ga zadrži za pozneje.¹² Če vladar prisluhne lažem, so vsi njegovi služabniki zlobni.¹³ Ubog in varljiv ^sčlovek se skupaj srečata; Gospod razsvetljuje oči obeh.¹⁴ Kralju, ki zvesto sodi ubogega, bo njegov prestol utrjen na veke.¹⁵ Palica in opomin dajeta modrost, toda otrok, prepuščen *samemu sebi*, svoji materi prinaša sramoto.¹⁶ Kadar so zlobni pomnoženi, narašča prestopek, toda pravični bodo videli njihov padec.¹⁷ Grajaj svojega sina in dati bo počitek; da, twoji duši bo dal veselje.¹⁸ Kjer ni videnja ljudstvo ^tpropada, toda kdor se drži postave, je srečen.¹⁹ Služabnik ne bo grajan z besedami; kajti čeprav razume, ne bo odgovoril.²⁰ Vidiš človeka, *ki je* nagel v svojih besedah?^u Več upanja je za bedaka kakor zanj.²¹ § Kdor svojega služabnika od otroških let prefinjeno vzugaja, mu bo končno postal *njegov sin*.²² Jezen človek razvnema prepir, besen človek pa je obilen v prestopku.²³ Človekov

28,25: Prg 13,10
28,27: 5 Mz 15,8
28,27: Prg 22,9
28,28: Prg 29,2
28,28: Prg 28,12
29,2: Prg 11,10
29,2: Prg 28,28
29,2: Prd 10,5
29,3: Prg 10,1
29,3: Prg 15,20
29,3: Prg 27,11
29,3: Lk 15,13
29,3: Prg 5,9
29,3: Prg 28,7
29,7: Job 29,16
29,13: Prg 22,2
29,14: Prg 20,28
29,15: Prg 29,17
29,15: Prg 10,1
29,15: Prg 17,21
29,15: Prg 17,25
29,16: Ps 37,36
29,16: Ps 58,11
29,16: Ps 91,8
29,17: Prg 13,24
29,17: Prg 22,15
29,17: Prg 23,13
29,17: Prg 23,1
29,22: Prg 15,18
29,22: Prg 26,2
29,23: Prg 15,33
29,23: Prg 18,12
29,23: Job 22,29
29,23: Lk 14,11
29,23: Mt 23,12
29,26: Prg 19,6
30,4: [1 Sam 2,8]
30,4: Jn 3,13
30,4: Job 38,4
30,4: Ps 104,3
30,4: Ps 104,5
30,4: Prg 30,4

ponos ga bo ponižal, toda spoštovanje bo podpiralo ponižnega v duhu.²⁴ Kdorkoli je družabnik s tatom, sovraži svojo lastno dušo; sliši preklinjanje, pa *tega* ne razkriva.²⁵ Strah pred človekom prinaša zanko, toda kdorkoli svoje trdno upanje polaga v Gospoda, bo varen.^{v26} Mnogi iščejo vladarjevo naklonjenost, ^wtoda sodba *vsakega* človeka *prihaja* od Gospoda.²⁷ Nepravičen človek je ogabnost pravičnemu in *kdar je* na svoji poti pošten, *je* ogabnost zlobnemu.

30 Besede Jakéjevega sina Agúrja, ^xcelo Itiélu in Ukálu.^y Zagotovo *sem* bolj brutalen kakor *katerikoli* človek in nimam človeškega razumevanja.³ Niti se nisem učil modrosti niti imel *zspoznanja* o svetih.⁴ Kdo se je povzpel v nebo ali se spustil? Kdo je zbral veter v svoje pesti? Kdo je vode omejil v obleko? Kdo je utrdil vse konce zemlje? Kakšno *je* njegovo ime in kakšno *je* ime njegovega sina, če lahko poveš?⁵ Vsaka Božja beseda *je* čista, ^aon *je* štit vsem tem, ki svoje trdno upanje polagajo vanj.⁶ Ne dodajaj njegovim besedam, da te ne graja in bi bil spoznan za lažnivca.

⁷ Dve *stvari* sem zahteval od tebe, ne odrekaj ^bmi *ju*, preden umrem:⁸ ničnost in laži odstrani daleč od mene, ne dajaj mi niti revščine niti bogastev, hrani me s hrano zame ^cprimerno,⁹ da ne bi bil sit in *te* utajil ^din rekel: »Kdo *je* Gospod?« Ali, da ne bi bil reven in kradel in *zaman* vzel imena svojega Boga.

¹⁰ Služabnika ^ene zatoži njegovemu gospodarju, da te ne bi ta preklevl in bi bil ti spoznan [*za*] krivega.¹¹ *Je* rod, *ki* preklinja svojega očeta in ne blagosavlja svoje matere.¹² *Je* rod, *ki* je čist v svojih lastnih očeh, *vendar* ni umit pred svojimi umazanostmi.¹³ *Je* rod, oh kako vzvišene so njihove oči! In njihove veke povzdignjene.¹⁴ *Je* rod, katerih zobje *so kakor* meči in zobje njihove čeljusti *kakor* noži, da požro uboge z zemlje in pomoči potrebne *izmed* ljudi.

¹⁵ Pijavka ima dve hčeri, *kričeč*: »Daj, daj.« So tri *stvari*, ki niso nikoli nasičene, *da*, štiri *stvari* ne rečejo: »Dovolj ^fje«:¹⁶ grob in jalova maternica; zemlja, *ki* ni nasičena z vodo; in ogenj, *ki* ne gorovi:

30,4: Iz 40,12 30,5: Ps 12,7 30,5: Ps 18,32 30,5: Ps 19,8
30,5: Ps 119,140 30,6: 5 Mz 4,2 30,6: 5 Mz 12,32 30,6:
Raz 21,1 30,8: Mt 6,11 30,9: 5 Mz 32,15 30,13: Prg 6,17
30,14: Ps 52,3 30,14: Ps 57,5 30,14: Job 29,17

^m 28,24: *uničevalcu*: hebr. človeku, ki uničuje.

ⁿ 29,1: *Tisti*: hebr. Opominjan človek.

^o 29,2: *so*: ali, se pomnožijo.

^p 29,4: *kdor*...: hebr. človek daritev.

^q 29,8: *privedejo*...: ali, postavijo na ogenj.

^r 29,10: *Krvoločnež*: hebr. Človek krvi.

^s 29,13: *varljiv*...: ali, oderuh.

^t 29,18: *ljudstvo*...: ali, je ljudstvo razgaljeno.

^u 29,20: *besedah*: ali, zadevah?

^v 29,25: *varen*: hebr. postavljen visoko.

^w 29,26: *naklonjenost*...: hebr. obliče.

^x 30,1: [Itiél]: hebr. Bog je prišel.]

^y 30,1: [Ukál: hebr. požrt.]

^z 30,3: *imel*: hebr. poznal.

^a 30,5: *čista*: hebr. očiščena.

^b 30,7: *odrekaj*...: hebr. zadržuj ju pred menoij.

^c 30,8: *zame*: hebr. moje rente.

^d 30,9: *utajil*: hebr. razočaral.

^e 30,10: *Služabnika*...: hebr. Ne prizadeni s svojim jezikom služabnika njegovemu.

^f 30,15: *Dovolj*: hebr. Bogastvo.

»Dovolj je.«¹⁷ Oko, ki zasmehuje svojega očeta in prezira pokoravanje svoji materi, bodo izkljuvali dolinski gkrokarji in mladi orli ga bodo pojedli.

¹⁸ Tri stvari so, ki so mi prečudovite, da, štiri, ki jih ne poznam: ¹⁹ pot orla na nebu; pot kače na skali; pot ladje na sredini morja; in pot človeka z dekletom. ²⁰ Podobna je pot zakonolomne ženske; je in si obriše svoja usta ter reče: »Nobene zlobnosti nisem storila.« ²¹ Zaradi treh stvari je zemlja vznemirjena in zaradi štirih kar ne more prenesti: ²² zaradi služabnika, kadar kraljuje; in bedaka, kadar je nasičen s hrano; ²³ zaradi zoprne ženske, kadar je poročena; in pomočnice, ki je dedinja svoje gospodarice.

²⁴ Štiri stvari so, ki so majhne na zemlji, toda le-te so silno modre: ⁱ²⁵ mravlje niso močno ljudstvo, vendar svojo hrano pripravljajo poleti; ²⁶ kunci so samo slaboten narod, vendar si svoje hiše naredijo v skalah; ²⁷ leteče kobilice nimajo kralja, pa vendar gredo vse izmed njih s žtrumami; ²⁸ pajkovka grabi s svojimi rokami in je v kraljevih palačah.

²⁹ Tri stvari so, ki dobro hodijo, da, štiri so ljubke v hoji: ³⁰ lev, ki je najmočnejši med zvermi in se ne obrača proč zaradi kogarkoli; ³¹ § hrt; ^k in tudi kozel; in kralj, zoper katerega ni vstaje. ³² Če si nespametno storil s povzdiganjem samega sebe, ali če snuješ zlo, položi svojo roko na svoja usta. ³³ § Zagotovo stepanje mleka prinaša maslo in močno stiskanje nosu prinaša kri, tako pospeševanje besa prinaša prepir.

31 Besede kralja Lemuéla, prerokba, katero ga je učila njegova mati. ¹² Kaj, moj sin? In kaj, sin moje maternice? In kaj, sin mojih zaobljub? ³ Svoje moči ne daj ženski niti svojih poti tistim, ki uničujejo kralje. ⁴ To ni za kralje, oh Lemuél, to ni za kralje, da pijejo vino niti za prince močna pijača, ⁵ da ne bi pili in pozabili postave in izkrivili sodbo kateregakoli ⁿizmed prizadetih. ⁶ Močno pijačo daj tistem, ki je pripravljen, da propade in

30,22:
Prg 19,10
30,25: Prg 6,7
30,32: Job 21,5
30,32:
Job 39,37
30,32: Job 40,4
31,6: Ps 104,15
31,9: 3 Mz
19,15
31,9: 5 Mz 1,16
31,10: Prg 12,4

vino tistim, ki so potrtili ^osrc. ⁷ Naj pije in pozabi svojo revščino in se nič več ne spominja svoje bede. ⁸ Odpri svoja usta za nemega v imenu vseh takšnih, ^pki so določeni k uničenju. ⁹ Odpri svoja usta, sodi pravično in zagovarjaj pravdo ubogega in pomoči potrebnega.

¹⁰ Kdo lahko najde vrlo žensko? Kajti njena vrednost je daleč nad rubini. ¹¹ Srce njenega soproga varno zaupa vanjo, tako da ne bo imel nobene potrebe po plenu. ¹² Delala mu bo dobro in ne zla vse dni svojega življenja. ¹³ Išče volno in lan in voljno dela s svojimi rokami. ¹⁴ Podobna je trgovčevim ladjam, svojo hrano prinaša od daleč. ¹⁵ Tudi vstaja, ko je še noč in daje hrano svoji družini ter obrok svojim deklam. ¹⁶ Prouči polje in ga kupuje; ^qs sadom svojih rok zasadi vinograd. ¹⁷ Svoja ledja opasuje z močjo in utrujuje svoje lakte. ¹⁸ Zaznava, ^rda je njenо trgovanje dobro, njena sveča ponoči ne ugasne. ¹⁹ Svoje roke polaga k vretenu in njene roke držijo preslico. ²⁰ Svojo ^sroko izteguje k ubogemu; da, svoji roki izteguje pomoči potrebnemu. ²¹ Ne boji se snega za svojo družino, kajti vsa njena družina je oblečena s škrлатom. ^{t22} Sama izdeluje pokrivala iz tapiserije, njeno oblačilo *sta* svila in škrlat. ²³ Njen soprog je poznan v velikih vratih, ko sedi med starešinami dežele. ²⁴ Ona izdeluje tanko laneno platno in *ga* prodaja in pasove dostavlja trgovcu. ²⁵ Moč in spoštovanje *sta* njeno oblačilo in veselila se bo v času, ki pride. ²⁶ Svoja usta odpira z modrostjo in na njenem jeziku je postava prijaznosti. ²⁷ Dobro gleda na poti svoje družine in ne je kruha brezdelja. ²⁸ Njeni otroci vstanajo in jo kličejo blagoslovljena, *tudi* njen soprog in jo hvali. ²⁹ Mnoge hčere so storile ^ukrepostno, toda ti jih prekašaš vse. ³⁰ Naklonjenost je varljiva in lepota je prazna, *toda* ženska, ki se boji Gospoda, bo hvaljena. ³¹ Dajte ji od sadu njenih rok in naj jo njena lastna dela hvalijo v velikih vratih.

Kohelet ali Pridigar

[Ključna beseda v knjigi Pridigar je nečimrnost, »jalova praznina poskusa biti srečen brez Boga«. Pridigar (običajno Salomon – (in) – najmodrejši, najbogatejši in najvplivnejši kralj v zgodovini Izraela) gleda na življenje in vidi, da »pod soncem ni nobene nove stvari« in s človeške perspektive vse to razglasiti za prazno. Oblast, priljubljenost, prestiž, užitek – nič ne more zapolniti praznine v človekovem življenju, ki jo oblikuje Bog, razen Boga samega! Ko pa je življenje videno z Božje perspektive, dobi smisel in namen, zaradi česar Salomon vzklikne: »Jejte ... pijte ... veselite se ... delajte dobro ... živite z veseljem ... bojte se Boga, upoštevajte njegove zapovedi!« Skepticizem in obup se razblinita, ko na življenje gledamo kot na vsakodnevni Božji dar.

Hebrejski naziv *Qoheleth* je redek izraz; najdemo ga le v Pridigaru (; ;). Izhaja iz besede *qahal*, »sklicati zbor, zbrati se«. Tako pomeni »tisti, ki nagovarja zbrane«, »pridigar«. Septuaginta je za naslov te knjige uporabila grško

^g 30,17: *dolinski*: ali, potočni.

^h 30,19: *na...*: hebr. v srcu.

ⁱ 30,24: *silno modre*...: hebr. modre, narejene modre.

^j 30,27: *s...*: hebr. zbrane skupaj.

^k 30,31: *hrt: ali, konj*: hebr. obseg v ledjih.

^l 31,1: [Okoli leta 1015 pr. Kr.]

^m 31,5: *izkrivili*: hebr. predugačili.

ⁿ 31,5: *kateregakoli*...: hebr. vseh sinov trpljenja.

^o 31,6: *potrtili*...: hebr. grenkih duš.

^p 31,8: *takšnih*...: hebr. sinov uničenja.

^q 31,16: *kupuje*: hebr. jemlje.

^r 31,18: *Zaznava*...: hebr. Okuša.

^s 31,20: *Svojo...*: hebr. Svoje roke razprostira.

^t 31,21: *s škrlatom*: ali, z dvojnimi oblekami.

^u 31,29: *storile*...: ali, pridobile bogastva.

besedo *Ekklesiastes*. Izhaja iz besede *ekklesia*, »zbor«, »občestvo«, »cerkev«, in pomeni preprosto »pridigar«. Latinska beseda *Ekleziastes* pomeni »govornik pred zborom«.).

1. Življenje brez Boga (1,3–12,7).
2. Modri zakljueček avtorja (12,9–14).]

1 Besede Pridigarja, ^aDavidovega sina, kralja v Jeruzalemu. ^{b2} »Ničevost ničevosti,« pravi Pridigar, »ničevost ničevosti; vse je ničevost.« ³ Kakšno korist ima človek od vsega svojega truda, ki se ga loteva pod soncem?

⁴ En rod mineva in drug rod prihaja, toda zemlja ostaja na veke. ⁵ Tudi sonce vzhaja in sonce gre dol in hiti ^ck svojemu kraju, kjer vstaja. ⁶ Veter gre proti jugu in se obrača k severu, nenehno se vrti naokoli in veter se ponovno vrača, glede na svoje kroge. ⁷ § Vse reke tečejo v morje, vendar morje ni polno; na kraj, od koder reke prihajajo, tja se ^dponovno vrnejo. ⁸ Vse stvari so polne truda, človek *tega* ne more izreči. Oko ni nasičeno z gledanjem niti uho nasičeno s poslušanjem.

⁹ Stvar, ki je bila, to je ta, ki bo in to, kar je storjeno, je to, kar bo storjeno, in pod soncem ni nobene nove *stvari*. ¹⁰ Ali je *katerakoli* stvar, o čemer bi bilo lahko rečeno: »Glej, to je novo? To je bilo že od starih časov, ki so bili pred nami.«

¹¹ Ni spominjanja o prejšnjih *stvareh* niti ne bo *kakršnegakoli* spominjanja o *stvareh*, ki pridejo s *tistimi*, ki bodo prišle potem.

¹² Jaz, Pridigar, sem bil kralj nad Izraelom v Jeruzalemu. ¹³ Izročil sem svoje srce, da išče in preiskuje z modrostjo glede vseh *stvari*, ki so storjene pod nebom. To bolečo muko je Bog izročil človeškim sinovom, da bi ^ebili vežbani s tem.

¹⁴ Videl sem vsa dela, ki so storjena pod soncem in glej, vse je ničevost in draženje duha. ¹⁵ To, kar je skrivljeno, ne more biti izravnano; in to, kar je pomanjkljivo, ^fne more biti prešteto. ¹⁶ Posvetoval sem se s svojim lastnim srcem, rekoč: »Glej! Prišel sem k velikemu premoženju in prejel sem več modrosti kakor vsi *tisti*, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. Da, moje srce je imelo ^gsijajno izkušnjo modrosti in spoznanja. ¹⁷ Izročil sem svoje srce, da spoznam modrost in da spoznam norost in neumnost. Zaznal sem, da je tudi to draženje duha. ¹⁸ Kajti v mnogi modrosti je mnogo žalosti in kdor povečuje spoznanje, povečuje bridkost.«

2 V svojem srcu sem rekel: »Pojdi sedaj, preizkusil te bom z veseljem, zato uživaj zadovoljstvo.« Glej, tudi to je ničevost. ² O smehu sem rekel: »To je zmešano.« O veselju: »Kaj to počne?« ³ V svojem srcu sem iskal, da se izročim ^hvinu in vendar sem seznanjal svoje srce z modrostjo in se poprijel neumnosti, dokler ne bi videl, kaj je *bilo* to dobro za človeške sinove, kar naj bi storili pod nebom vse ⁱdni svojega življenja. ⁴ Naredil sem si velika dela. Zgradil sem si hiše, si zasadil vinograde, ⁵ naredil sem si vrtove in sadovnjake in

vanje sem zasadil vse *vrste* sadnih dreves. ⁶ Naredil sem si vodne tolmune, da z njimi namakam gozd, ki rojeva drevesa. ⁷ Pridobil *sem si* služabnike in dekle in imel služabnike ^jrojene v moji hiši. Prav tako sem imel veliko posesti z veliko in malo živine, povrh vsega kar je bilo v Jeruzalemu pred menoj. ⁸ Zbral sem si tudi srebro in zlato in izvoljen zaklad od kraljev in od provinc. Dobil sem si pevce in pevke in radosti človeških sinov, *kakor* glasbene ^kinstrumente in to od vseh vrst. ⁹ Tako sem bil velik in narasel bolj kakor vsi, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. Tudi moja modrost je ostala z menoj. ¹⁰ Karkoli so si moje oči žezele, jim tega nisem preprečil, svojega srca nisem zadržal pred nobeno radostjo, kajti moje srce se je veselilo v vsem mojem trudu in to je bil moj delež vsega mojega truda. ¹¹ Potem sem pogledal na vsa dela, ki sta jih moji roki izvršili in na trud, ki sem se ga trudil delati. Glej, vse je *bilo* ničevost in draženje duha in ni *bilo* koristi pod soncem.

¹² Obrnil sem se, da bi gledal modrost, norost in neumnost, kajti kaj *lahko stori* človek, ki prihaja za kraljem? *Celó* ^lto, kar je bilo že narejeno. ¹³ Potem sem videl, da modrost ^mprekaša neumnost, kolikor svetloba prekaša temo. ¹⁴ Oči modrega človeka so v njegovi glavi, toda bedak hodi v temi. Zaznal pa sem tudi, da se vsem tem dogaja en dogodek. ¹⁵ Potem sem v svojem srcu rekel: »Kakor se dogaja bedaku, tako se dogaja celo ⁿmeni in zakaj sem bil potem modrejši?« Nato sem rekel v svojem srcu, da je tudi to ničevost. ¹⁶ Kajti na veke ni spomina na modrega bolj kakor na bedaka. Gleda na to, da kar je sedaj, bo v dneh, ki bodo prišli, vse pozabljeno. In kako umira moder *človek*? Kakor bedak.

¹⁷ Zato sem zasovražil življenje, ker mi je delo, ki je opravljeno pod soncem, mučno, kajti vse je ničevost in draženje duha.

¹⁸ Da, zasovražil sem ves svoj trud, ki ^osem se ga lotil pod soncem, ker naj bi ga zapustil človeku, ki bo za menoj. ¹⁹ Kdo ve, ali bo moder *človek* ali bedak? Vendar bo imel oblast nad vsem mojim trudem, v čemer sem se trudil in v čemer sem se pokazal modrega pod soncem. Tudi to je ničevost. ²⁰ Zato sem odšel naokrog, da svojemu srcu povzročim, da obupuje od vsega truda, ki sem ga prijel pod soncem. ²¹ Kajti je človek, čigar trud je v modrosti, v spoznanju in v nepristrankosti, vendar bo človeku, ki se ni trudil s tem, to zapustil ^pza njegov delež. Tudi to je ničevost in veliko zlo. ²² Kajti kaj ima človek od vsega svojega truda in od draženja svojega srca, v čemer se je trudil pod soncem? ²³ Kajti vsi njegovi dnevi so bridkosti in

^a 1,1: [Pridigarja: hebr. Kohelet.]

^b 1,1: [Okoli leta 977 pr. Kr.]

^c 1,5: *hiti*: hebr. sopiha.

^d 1,7: *se...:* hebr. ponovno odidejo.

^e 1,13: *bi...:* ali, jih užalosti.

^f 1,15: *pomanjkljivo*: hebr. okvarjeno.

^g 1,16: *imelo...:* hebr. videlo mnogo.

^h 2,3: *se...:* hebr. moje meso pritegne z vinom.

ⁱ 2,3: *vse*: hebr. število dni.

^j 2,7: *služabnike...:* hebr. sinove moje hiše.

^k 2,8: *glasbene...:* hebr. glasben instrument in instrumente.

^l 2,12: *Celó...:* ali, v teh stvareh, ki so bile že narejene.

^m 2,13: *modrost...:* hebr. je v modrosti več odličnosti kakor v neumnosti itd.

ⁿ 2,15: *celo...:* hebr. meni, celo meni.

^o 2,18: *ki*: hebr. ko sem se trudil.

^p 2,21: *zapustil*: hebr. izročil.

njegova muka žalost, da, njegovo srce si ponoči ne vzame počitka. Tudi to je ničevost.

²⁴ Nič ni boljšega za človeka, *kakor* da naj bi jedel in pil ter *da* naj bi svojo ^qdušo pripravil uživati dobro v svojem trudu. Tudi to sem videl, da *je bilo* to iz Božje roke. ²⁵ Kajti kdo lahko jé ali kdo lahko hiti *k temu* bolj kakor jaz? ²⁶ Kajti Bog daje človeku, ki *je* dober v njegovem ^rpogledu, modrost, spoznanje in radost, toda grešniku daje muko, da zbira in kopiči, da bi lahko dal *tistem*, *ki je* dober pred Bogom. Tudi to *je* ničevost in draženje duha.

3 Za vsako *stvar* je obdobje in čas za vsak namen pod nebom: ² čas, da ^ssi rojen in čas za smrt, čas za sajenje in čas za ruvanje *tega, kar je* vsajeno, ³ čas za ubijanje in čas za zdravljenje, čas za rušenje in čas za gradnjo, ⁴ čas za jokanje in čas za smejanje, čas za žalovanje in čas za ples, ⁵ čas za odmetavanje kamnov in čas za zbiranje kamnov, čas za objemanje in čas za ^tzadržanje pred objemanjem, ⁶ čas za pridobivanje ^uin čas za izgubljanje, in čas za hranjenje in čas za odmetavanje, ⁷ čas za paranje in čas za šivanje, čas za molčanje in čas za govorjenje, ⁸ čas za ljubezen in čas za sovraštvo, čas vojne in čas miru. ⁹ Kakšno korist ima kdor dela v tem, v čemer se trudi? ¹⁰ Videl sem muko, ki jo Bog daje človeškim sinovom, da bi bili vežbani v tem.

¹¹ § Vsako *stvar* je naredil krasno ob svojem času. Prav tako je v njihovo srce postavil svet, ^vtako da noben človek ne more spoznati dela, ki ga Bog dela od začetka do konca. ¹² Vem, da ni dobrega v njih, temveč za človeka, da se veseli in da v svojem življenju dela dobro. ¹³ Prav tako, da naj bi vsak človek jedel, pil in užival dobro od vsega svojega truda, to *je* darilo od Boga. ¹⁴ Vem, da karkoli Bog dela, bo to za vedno. Nič ne more biti k temu dodano niti karkoli od tega odvzeto. Bog *to* dela, da naj bi se *ljudje* bali pred njim. ¹⁵ To, kar je bilo, je sedaj in to, kar naj bi bilo, je že bilo in Bog zahteva to, kar je minilo. ^w

¹⁶ Poleg tega sem pod soncem videl kraj sodbe, *da je bila* tam zlobnost in kraj pravičnosti, da je bila *tam* krivičnost. ¹⁷ V svojem srcu sem rekel: »Bog bo sodil pravičnega in zlobnega, kajti tam *je* čas za vsak namen in za vsako delo.« ¹⁸ V svojem srcu sem rekel glede stanja človeških sinov, da bi se ^xjim Bog lahko pokazal in da bi lahko videli, da so oni sami živali. ¹⁹ Kajti to, kar zadene človeške sinove, zadene živali, celo ena stvar jih zadene; kakor umre eden, tako umre drugi, da, vsi imajo en dih, tako da človek nima nobene premoči nad živaljo, kajti vse *je* ničevost. ²⁰ Vsi gredo k enemu kraju, vsi so iz prahu in vsi se ponovno spremenijo v prah. ²¹ Kdo pozna človekovega ^yduha, ki gre ^znavzgor in duha živali, ki gre navzdol k zemlji? ²² Zatorej zaznavam, da ni ničesar boljšega, kakor da naj bi se človek veselil v svojih lastnih delih,

kajti *to je* njegov delež, kajti kdo ga bo privedel, da vidi kaj bo za njim?

4 Tako sem se vrnil in preudaril vsa zatiranja, ki so storjena pod soncem in gledal solze *tistih*, *ki so bili* zatirani in niso imeli tolažnika in je *bila* moč na strani ^anjihovih zatiralcev, toda niso imeli nobenega tolažnika. ² Zatorej sem bolj hvalil mrtve, ki so že mrtvi, kakor živeče, ki so še živi. ³ Da, kakor oni oboji *je* boljši *tisti*, ki še ni bil, ki še ni videl zlobnega dela, ki je storjeno pod soncem.

⁴ Ponovno, preudaril sem vso muko in vsako ^bpravilno delo, da ^czaradi tega človeku zavidajo njegovi sosedi. Tudi to *je* ničevost in draženje duha. ⁵ Bedak drži prekrizane roke in jé svoje lastno meso. ⁶ Boljše *je* prgišče s spokojnostjo, kakor obe roki napolnjeni z muko in draženjem duha.

⁷ Potem sem se vrnil in videl ničevost pod soncem. ⁸ Tam je nekdo *sam* in ni drugega, da, nima niti otroka niti brata, vendar ni konca vsemu njegovemu trudu, niti njegovo oko ni nasičeno z bogastvi, niti ne *pravi*: »Za koga se trudim in svoji duši kratim dobro?« Tudi to *je* ničevost, da, to *je* boleča muka.

⁹ Dva *sta* boljša kakor eden, zato ker imata dobro nagrado za svoj trud. ¹⁰ Kajti če padeta, bo vsak dvignil svojega tovariša; toda gorje *tistemu*, *ki je* sam, ko pade, kajti nima drugega, da mu pomaga pokonci. ¹¹ Ponovno, če dva ležita skupaj, potem imata toploto, toda kako se lahko nekdo ogreje *sam*? ¹² In če eden zoper njega prevlada, se mu bosta zoperstavila dva in trojna vrvica ni hitro pretrgana.

¹³ Boljši *je* ubog in moder otrok, kakor star in nespameten kralj, ki noče ^dbiti več opomnjen.

¹⁴ Kajti on prihaja iz ječe, da vlada, medtem ko *tisti*, *ki je* prav tako rojen v njegovem kraljestvu, postaja ubog. ¹⁵ Preudaril sem vse živeče, ki hodijo pod soncem, z drugim otrokom, ki bo vstal namesto njega. ¹⁶ Ni konca vsemu ljudstvu, *celó* vseh, ki so bili pred njimi. Tudi *tisti*, ki pridejo potem, se ne bodo veselili v njem. Zagotovo *je* tudi to ničevost in draženje duha.

5 Varuj svoje stopalo, ko greš k Božji hiši in ^ebodi bolj pripravljen prisluhniti kakor izročiti klavno daritev bedakov, kajti ne preudarjajo, da počnejo zlo. ² Ne bodi prenagljen s svojimi ustimi in tvoje srce naj ne bo hitro, da izreče *katerokoli* stvar ^fpred Bogom, kajti Bog *je* v nebesih, ti pa na zemlji, zato naj bo tvojih besed malo. ³ Kajti sanje prihajajo po množici zadev in bedakov glas *je razpoznan* z množico besed.

⁴ Kadar prisegaš zaobljubo Bogu, ne odlašaj, da jo izpolniš, kajti *on* nima zadovoljstva v bedakah. Izpolni to, kar si se zaobljubil. ⁵ Bolje *je* to, da ne prisežeš, kakor da prisežeš zaobljubo, pa ne izpolniš. ⁶ § Ne dopusti svojim ustom, da bi tvojemu mesu povzročila, da greši niti pred angelom ^fne

- 2,23: Job 14,1
- 2,24: Prd 3,12
- 2,24: Prd 3,22
- 2,24: Prd 5,17
- 2,24: Prd 8,15
- 2,26: Job 27,17
- 3,9: Prd 1,3
- 3,15: Prd 1,9
- 3,17: Prd 3,1
- 3,19: Ps 49,21
- 3,19: Prd 2,16
- 3,22: Prd 2,24
- 3,22: Prd 5,17
- 4,1: Prd 5,7
- 4,2: Job 3,17
- 4,3: Job 3,11
- 4,3: Job 3,16
- 4,3: Job 3,21
- 4,5: Prg 6,10
- 4,5: Prg 24,33
- 4,6: Prg 15,16
- 4,6: Prg 16,18
- 5,1: 1 Sam 15,22
- 5,1: Ps 50,8
- 5,1: Prg 15,8
- 5,1: Prg 21,27
- 5,2: Mt 6,7
- 5,2: Prg 10,19
- 5,4: Mz 23,21
- 5,4: Ps 66,13-14

^q 2,24: *svojo*...: ali, razveseljeval svoja čutila.

^r 2,26: *v njegovem*...: hebr. pred njim.

^s 3,2: *da*...: hebr. za rojevanje.

^t 3,5: *za*...: hebr. ko si daleč od objemanja.

^u 3,6: *pridobivanje*: ali, iskanje.

^v 3,11: [svet: hebr. prihodnost, večnost.]

^w 3,15: *minilo*: hebr. odgnano.

^x 3,18: *se*...: ali, lahko razjasnili Boga in videli itd.

^y 3,21: *človekovega*...: hebr. duha človeških sinov.

^z 3,21: *gre*...: hebr. se vzpenja itd.

^a 4,1: *strani*: hebr. roki.

^b 4,4: *vsako*...: hebr. vso pravilnost dela.

^c 4,4: *da*...: hebr. to je človeška zavist od njegovih sosedov.

^d 4,13: *noče*...: hebr. ne zna biti opomnjen.

^e 5,2: *stvar*: ali, beseda.

^f 5,6: [angelom: hebr. poslancem; tudi duhovnik, učitelj.]

povej, da je *bila* pomota. Zakaj bi bil Bog ob tvojem glasu jezen in bi uničil delo tvojih rok? ⁷ Kajti v množici sanj in mnogih besedah so tudi številne ničevosti, toda boj se Boga.

⁸ Če vidiš v provinci zatirati ubogega in nasilne prevračati sodbo in pravico, se ne čudi ob gzađevi, kajti *kdr* je višji kakor najvišji, upošteva; in *obstaja* višji kakor oni.

⁹ Poleg tega je donos zemlje za vse; *sam* kralj je postrežen s poljem. ¹⁰ Kdor ljubi srebro, ne bo potešen s srebrom niti kdor ljubi obilje, z donosom; tudi to je ničevost. ¹¹ Kadar se dobrine povečujejo, so povečane, da se pojede; kakšno dobro *je* njegovim lastnikom, razen da *jih* gledajo s svojimi očmi? ¹² Spanje delovnega človeka je sladko, bodisi je malo ali veliko, toda obilje bogastva mu ne bo pustilo spati. ¹³ Je boleče zlo, ki sem ga videl pod soncem, *namreč* bogastva, varovana za njihove lastnike v njihovo škodo. ¹⁴ Toda ta bogastva izginejo po zli zadavi. Zaplodil je sina, pa v njegovi roki ni ničesar. ¹⁵ Kakor je nag prišel iz maternice svoje matere, se bo vrnil kakor je prišel in ničesar ne bo vzel od svojega truda, kar bi v svoji roki lahko odnesel. ¹⁶ Tudi to je boleče zlo, da v vseh točkah, kakor je prišel, bo tako odšel; in kakšno korist ima tisti, ki se je trudil za veter? ¹⁷ § Prav tako vse svoje dni je v temi in *ima* mnogo bridkosti in besa s svojo slabostjo.

¹⁸ Glej to, kar sem videl. Dobro ^hin ljubko je za nekoga jesti, piti in uživati dobro od vsega svojega truda, ki se ga loteva pod soncem vse ⁱdni svojega življenja, ki mu jih daje Bog, kajti to je njegov delež. ¹⁹ Tudi vsakemu človeku, ki mu Bog daje bogastva in premoženje, mu daje moč, da od tega je in da vzame svoj delež in se veseli v svojem trudu; to je darilo od Boga. ²⁰ Kajti jdnih svojega življenja se ne bo dosti spominjal, ker mu Bog odgovarja v radosti njegovega srca.

6 Je zlo, ki sem ga videl pod soncem in to je pogosto med ljudmi. ² Človek, ki mu je Bog dal bogastva, premoženje in čast, tako da za svojo dušo ne potrebuje ničesar od vsega, kar si želi, pa mu vendar Bog ne daje moči, da od tega je, temveč to je tujec. To je ničevost in to je zla bolezen.

³ Če človek zaplodi sto otrok in živi mnogo let, tako da je dni njegovih let mnogo in njegova duša ne bo nasičena z dobrinami in tudi da nima pogreba, pravim, *daje* prezgodaj rojeni boljši kakor on. ⁴ Kajti vstopa z ničevostjo in odhaja v temi in njegovo ime bo prekrito s temo. ⁵ Poleg tega ni videl sonca niti ni poznal *nobene stvari*; ta ima več počitka kakor drugi.

⁶ Da, čeprav je bilo rečeno, da živi dvakrat tisoč let, vendar ni videl dobrega; mar ne gredo vsi na en kraj?

⁷ Vse človekovo delo je za njegova usta, pa vendar apetit ^kni potešen. ⁸ Kajti kaj ima modri več kakor bedak? Kaj ima ubogi, da zna hoditi pred živečimi?

^g 5,8: *ob...*: hebr. želji, ali, namenu.

^h 5,18: *Dobro...*: hebr. Je dobro, kar je ljubko itd.

ⁱ 5,18: *vse...*: hebr. število.

^j 5,20: *Kajti...*: ali, Čeprav ne daje veliko, se vendar spominja dni svojega življenja itd.

^k 6,7: *apetit...*: hebr. duša ni nasičena.

^l 6,9: *tavanje...*: hebr. hoja duše.

^m 6,12: *vse...*: hebr. število dni življenja njegove ničevosti.

ⁿ 7,3: *Bridkost*: ali, Jeza.

⁹ Boljši je pogled oči kakor tavanje ^lpoželenja. Tudi to je ničevost in draženje duha. ¹⁰ To, kar je bilo, je že imenovano in je znano, da je to človek; niti se ne more pričkati s tistim, ki je mogočnejši kakor on.

¹¹ Ker je tukaj mnogo stvari, ki povečujejo ničevost, kaj je človek boljši? ¹² Kajti kdo ve kaj je boljše za človeka v tem življenju, vse ^mdni njegovega pravnega življenja, ki jih preživlja kakor senca? Kajti kdo lahko človeku pove kaj bo za njim pod soncem?

7 Dobro ime je boljše kakor dragoceno mazilo in ⁷ dan smrti [*je boljši*] kakor dan rojstva nekoga.

² Bolje je iti v hišo žalujočega, kakor iti v hišo pojedine, kajti to je konec vseh ljudi; in živi si bodo to položili k srcu. ³ Bridkost ⁿje boljša kot smeh, kajti z žalostjo obličja je srce postal boljše. ⁴ Srce modrega je v hiši žalovanja, toda srce bedakov je v hiši veselja. ⁵ Bolje je poslušati oštrevanje modrega, kakor za človeka poslušati pesem bedakov. ⁶ Kajti kakor je prasketanje ^otrnja pod loncem, tak je smeh bedaka. Tudi to je ničevost.

⁷ Zatiranje modrega zagotovo dela besnega in podkupnina uničuje srce. ⁸ Boljši je konec stvari kakor njen začetek, *in* potrpežljivi v duhu je boljši kakor ponosni v duhu. ⁹ § V svojem duhu ne bodi nagel, da bi bil jezen, kajti jeza počiva v naročju bedakov. ¹⁰ Ne reci: »Kaj je razlog, da so bili prejšnji dnevi boljši kakor tile?« Kajti glede tega nisi modro ^Ppoizvedel.

¹¹ Modrost je dobra ^qz dedičino; in *z* *njo* je korist tistim, ki gledajo sonce. ¹² Kajti modrost je obramba ^rin denar je obramba, toda odličnost spoznanja je, da modrost daje življenje tem, ki jo imajo. ¹³ Preudari Gospodovo delo, kajti kdo lahko izravna *to*, kar je on skrilil? ¹⁴ Na dan uspevanja bodi radosten, toda na dan nadloge preudari; tudi Bog je postavil ^senega nasproti drugemu, z namenom, da človek ne bi ničesar našel za njim. ¹⁵ Vse *stvari* sem videl v dneh svoje ničevosti. Je pravičen človek, ki propada v svoji pravičnosti in je zloben človek, ki v svoji zlobnosti podaljšuje svoje življenje. ¹⁶ Ne bodi preko mere pravičen niti se ne delaj preveč modrega. Zakaj bi samega ^tsebe uničil? ¹⁷ Ne bodi preveč zloben niti ne bodi nespameten. Zakaj bi umrl pred ^usvojim časom? ¹⁸ Dobro je, da bi to zgrabil, da, tudi pred tem ne umikaj svoje roke, kajti kdor se boji Boga, bo izmed vseh prišel naprej. ¹⁹ Modrost krepi modrega bolj kakor deset silnih *mož*, ki so v mestu. ²⁰ Kajti na zemlji ni pravičnega človeka, ki dela dobro in ne greši. ²¹ Prav tako se ^vne oziraj na vse besede, ki so izgovorjene, da ne bi slišal svojega služabnika [*kako*] te preklinja, ²² kajti pogosto tudi tvoje lastno srce ve, da si ti sam podobno preklinjal druge.

²³ Vse to sem preizkusil z modrostjo. Rekel sem: »Moder bom,« toda to je bilo daleč od mene. ²⁴ To, kar je daleč proč in presegajoče globoko, kdo to

^o 7,6: *prasketanje*: hebr. zvok.

^p 7,10: *modro...*: hebr. brez modrosti.

^q 7,11: *dobra...*: ali, tako dobra kakor dedičina, da, tudi boljša.

^r 7,12: *obramba*: hebr. senca.

^s 7,14: *postavil*: hebr. naredil.

^t 7,16: *samega*: hebr. bil zapuščen?

^u 7,17: *pred...*: hebr. v ne svojem času?

^v 7,21: *se...*: hebr. svojega srca ne daj vsem besedam.

lahko spozna?²⁵ Svoje ^wsrce sem posvetil védenju in preiskovanju in iskanju modrosti in razlogu za *stvari* in da spoznam zlobnost neumnosti, celo nespametnost in norost.²⁶ Našel sem gorenje kakor smrt, žensko, čigar srce so pasti in mreže in njene roke kakor trakovi. Kdorkoli ^xugaja Bogu, bo zbežal pred njo, toda grešnik bo vzeti po njej.

²⁷ »Glej, to sem našel,« pravi pridigar, *naštevajoč* ^yenega za drugim, da spozna razlog.²⁸ Kar vendar moja duša išče, toda ne najdem. Našel sem enega med tisočimi, toda ženske med vsemi tistimi nisem našel.²⁹ Glej, samo to sem našel, da je Bog človeka naredil poštenega, toda oni so iskali mnoge domiselnosti.

8 Kdo je kakor moder človek? In kdo pozna pomen stvari? Človekova modrost pripravi njegov obraz, da zasveti in srčnost ^znjegovega obraza bo spremenjena.² *Svetujem ti*, da obdržiš kraljevo zapoved in da upoštevaš Božjo prisego.³ Ne bodi nagel, da greš izven njegovega pogleda. Ne stoj v zli stvari, kajti on počne karkoli mu ugaja.⁴ Kjer je kraljeva beseda, tam je moč, in kdo mu lahko reče: »Kaj počneš?«⁵ Kdorkoli se drži zapovedi, ne bo cutil ^anobene zle stvari in srce modrega človeka razlikuje tako čas kakor sodbo.

⁶ Ker za vsak namen je čas in sodba, zato je človeška beda velika nad njim.⁷ Kajti on ne ve, tega kar bo, kajti kdo mu lahko pove kdaj ^bbo to?⁸ Nobenega človeka ni, da ima moč nad duhom, da obdrži duha niti *nima* moči na dan smrti in v tej vojni ni nobene ^cporavnave niti zlobnost ne bo osvobodila tistih, ki so ji izročeni.

⁹ Vse to sem videl in svoje srce posvetil vsakemu delu, ki je storjeno pod soncem. Je čas, v katerem en človek vlada nad drugim v svojo lastno škodo.¹⁰ Tako sem videl zlobne pokopane, ki so prišli in odšli iz kraja svetih in so bili pozabljeni v mestu, kjer so tako počeli. Tudi to je ničevost.¹¹ Ker obsodba zoper zlo delo ni izvršena naglo, zato je srce človeških sinov v njih popolnoma naravnano, da počno zlo.

¹² Čeprav grešnik tisočkrat stori zlo in bodo njegovi *dnevi* podaljšani, vendar zagotovo vem, da bo dobro s tistimi, ki se bojijo Boga, ki se bojijo pred njim,¹³ toda z zlobnim ne bo dobro niti ne bo podaljšal svojih dni, ki so kakor senca, ker se pred Bogom ne boji.

¹⁴ Je ničevost, ki je storjena na zemlj; da so pravični *ljudje*, ki se jim dogaja glede na delo zlobnih; ponovno, so zlobni *ljudje*, ki se jim dogaja glede na delo pravičnih. Rekel sem, da je tudi to ničevost.¹⁵ Potem sem priporočal veselje, ker človek pod soncem nima boljše stvari, kot da je in da pije in da je vesel, kajti to bo ostalo z njim od njegovega truda [vse] dni njegovega življenja, ki mu ga Bog daje pod soncem.

¹⁶ Ko sem usmeril svoje srce, da spoznam modrost in da vidim opravilo, ki je storjeno na zemlj (kajti tam je ta, ki niti podnevi niti ponoči s svojimi

očmi ne vidi spanja),¹⁷ sem potem zagledal vsa Božja dela, da človek ne more spoznati dela, ki je storjeno pod soncem. Ker čeprav se človek trudi to spoznati, vendar *tega* ne bo našel. Da, nadalje, čeprav moder človek misli, da to pozna, vendar *tega* ne bo zmožen najti.

9 Kajti vse to sem preudaril ^dv svojem srcu, celo da vse to oznam, da so pravični in modri in njihova dela v roki Boga. Noben človek ne spozna bodisi ljubezni ali sovraštva *po* vsem, kar je pred njimi.² Vse *stvari pridejo* podobno k vsem: je en dogodek pravičnemu in zlobnemu; dobremu, čistemuh in nečistemuh; tistemu, ki daruje in tistemuh, ki ne daruje; kakor je dobr, tako je grešnik; in kdor prisega, kakor *tisti*, ki se prisegi boji.³ To je zlo med vsemi *stvarmi*, ki so storjene pod soncem, da je en dogodek za vse. Da, tudi srce človeških sinov je polno zla in dokler živijo je v njihovih srcih norost, potem pa *gred* k smrti.

⁴ Kajti za tistega, ki je pridružen k vsem živim, je upanje, kajti živ pes je boljši kakor mrtev lev.

⁵ Kajti živi vedo, da bodo umrli, toda mrtvi ne vedo ničesar niti nimajo več nobene nagrade, kajti spomin nanje je pozabljen.⁶ Prav tako je njihova ljubezen, njihovo sovraštvo in njihova zavist sedaj izginila niti nimajo več deleža na veke v katerikoli *stvari*, ki je storjena pod soncem.

⁷ Pojdi svojo pot, svoj kruh jej z radostjo in svoje vino pij z veselim srcem, kajti Bog sedaj sprejema tvoja dela.⁸ Naj bodo tvoje obleke vedno bele in tvoji glavi naj ne manjka mazila.⁹ Živi ^eradostno, z ženo, ki jo ljubiš, vse dni življenja svoje ničevosti, ki ti je dana pod soncem vse dni tvoje ničevosti, kajti to je tvoj delež v tem življenju in v tvojem trudu, ki se ga lotevaš pod soncem.¹⁰ Karkoli tvoja roka najde, da stori, to stori z vso svojo močjo, kajti v grobu, kamor greš, ni dela, niti naklepa, niti spoznanja, niti modrosti.

¹¹ Vrnil sem se in videl pod soncem, da tek ni za nagle, niti bitka za močne, niti kruh za modre, niti bogastva za ljudi spoznanja, niti celo naklonjenost večim ljudem, temveč se čas in priložnost dogajata njim vsem.¹² Kajti tudi človek ne pozna svojega časa. Kakor ribe, ki so ujeti v zlo mrežo in kakor ptice, ki so ujeti v zanko, tako so človeški sinovi ujeti v zlobnem času, ko le-ta nenadoma pade nanje.

¹³ Tudi to modrost sem videl pod soncem in ta se mi je *zdelo* velika:¹⁴ *bilo je* majhno mesto in znotraj njega malo ljudi in zoper njega je prišel velik kralj, ga oblegal in zoper njega zgradil velike branike.

¹⁵ Torej v njem je bil najden reven, moder človek in on je s svojo modrostjo osvobodil mesto, vendar se noben človek ni spominjal tega ubogega moža.

¹⁶ Potem sem rekel: »Modrost je boljša kakor moč; kljub temu je modrost revnega moža prezirana in njegove besede niso slišane.«¹⁷ Besede modrih *ljudi* se bolj slišijo v tišini kakor vpitje tistega, ki vlada med bedaki.¹⁸ Modrost je boljša kakor bojna orožja, toda en grešnik uničuje mnogo dobrega.

7,26: Prg 22,14

7,29: 1 Mz 1,27

8,1: Prg 17,24

8,8: Job 14,5

8,12: Ps

37,10-11

8,12: Ps

37,18-19

8,14: Ps 73,13

8,15: Prd 3,22

9,2: Mal 3,14

9,2: Ps 73,2

9,2: Ps 12,13

9,9: Prd 2,24

9,9: Prd 3,13

9,9: Prd 5,18

9,12: Prg 29,6

9,16: Prg 21,22

9,16: Prd 7,19

^a 8,5: *cutil...*: hebr. poznal.

^b 8,7: *kdaj*: ali, kako.

^c 8,8: *nobene...*: ali, nobenega odmetavanja orožja.

^d 9,1: *preudaril...*: hebr. izročil, ali, naravnal k svojemu srcu.

^e 9,9: *Zivi...*: hebr. Glej, ali, Uživaj življenje.

^w 7,25: *Svoje...*: hebr. Jaz in moje srce sva dojela védenje in preiskovanje in iskanje.

^x 7,26: *kdorkoli...*: hebr. kdor je dober pred Bogom.

^y 7,27: *naštevajoč...*: ali, pretehtavajoč eno stvar za drugo, da spozna razlog.

^z 8,1: *srčnost*: hebr. moč.

10 Mrtve ^fmuhe lekarnarjevemu mazilu povzročijo, da od sebe širi smrdljiv vonj; tako je majhna neumnost tistem, ki ima sloves zaradi modrosti *in časti*. ² Srce modrega človeka je pri njegovi desnici, toda bedakovo srce pri njegovi levici. ³ Da, tudi kadar kdor je bedak, hodi po poti, ga njegova ^gmodrost izneverja in vsakemu govor, da je bedak.

⁴ Če vladarjev duh vstane zoper tebe, ne zapusti svojega mesta, kajti ustrežljivost pomirja velike prestopke. ⁵ Je zlo, *ki* sem ga videl pod soncem, kakor pomota, *ki* izvira od ^hvladarja: ⁶ neumnost je postavljena na visoko ⁱdostojanstvo, bogati pa sedijo na nizkem kraju. ⁷ Videl sem služabnike na konjih, prince pa hoditi kakor služabniki po tleh. ⁸ Kdor koplje jamo, bo padel vanjo, kdorkoli pa lomi ograjo, ga bo pičila kača. ⁹ Kdorkoli odstranja kamne, bo z njimi poškodovan *in* kdor cepi drva, bo s tem izpostavljen nevarnosti. ¹⁰ Če je železo topo in ne nabrusi ostrine, potem mora vložiti več moči; toda modrost je koristna, da usmerja. ¹¹ Zagotovo bo kača pičila brez izrekanja uroka in blebetavec ^jni boljši.

¹² Besede iz ust modrega moža so milostljive, ^ktoda ustnice bedaka bodo samega sebe pogoltnile. ¹³ Začetek besed iz njegovih ust je nespametnost, konec njegovega ^lgovora pa je pogubna norost. ¹⁴ Tudi bedak je poln ^mbesed. Človek ne more povedati kaj bo, in kaj bo za njim, kdo mu lahko pove? ¹⁵ Trud nespametnih izčrpava vsakogar izmed njih, ker ne ve kako iti do mesta.

¹⁶ Gorje tebi, oh dežela, kadar je tvoj kralj otrok in tvoji princi jedo ⁿzjutraj! ¹⁷ Blagoslovljena si ti, oh dežela, kadar je tvoj kralj sin plemičev in tvoji princi jedo v pravšnjem obdobju, za moč in ne za pijanost!

¹⁸ Z veliko lenobe zgradba propada in zaradi brezdelja rok kaplja skozi hišo.

¹⁹ Praznovanje je narejeno za smeh in vino dela vesele, ^otoda denar odgovarja vsem *stvarem*.

²⁰ Ne preklinjaj kralja niti v svojih ^pmislih in ne preklinjaj bogatega v svoji spalnici, kajti zračna ptica bo odnesla glas in kar ima peruti, bo povedalo zadevo.

11 Svoj kruh vrzi na vode, ^qkajti našel ga boš po mnogih dneh. ² Daj delež sedmim in tudi osmemu, kajti ne veš kakšno zlo bo na zemlji. ³ Če so oblaki polni dežja, se izlijejo na zemljo, in če drevo pade proti jugu ali proti severu, na kraj, kamor drevo pade, tam bo. ⁴ Kdor opazuje veter, ne bo sejal in kdor se ozira na oblake, ne bo žel. ⁵ Kakor ne veš kakšna je pot duha *niti* kako rastejo kosti v maternici tiste, ki je z otrokom;

tako ne poznaš del Boga, ki dela vse. ⁶ Zjutraj sej svoje seme in zvečer ne zadržuj svoje roke, kajti ne veš, ali bo uspevalo ^rto ali ono, ali pa *bosta* oba enako dobra.

⁷ Resnično, svetloba je prijazna in prijetna *stvar* je za oči, da gledajo sonce, ⁸ toda če človek živi mnogo let *in* se veseli v njih vseh, naj se vendor spomni dni teme, kajti mnogo jih bo. Vse, kar prihaja, je ničevost.

⁹ Razveseli se, oh mladenič, v svoji mladosti in naj te tvoje srce spodbuja v dneh tvoje mladosti in hodi po poteh svojega srca in za pogledom svojih oči; toda vedi, da te bo Bog zaradi vseh teh *stvari* privadel v obsodbo. ¹⁰ Zatorej od svojega srca odstrani bridkost ^sin odloži zlo od svojega mesa, kajti otroštvo in mladost sta ničevost.

12 Spomni se torej svojega Stvarnika v dneh svoje mladosti, ko niso prišli zli dnevi niti se niso približala leta, ko boš rekel: »V njih nimam veselja,« ² dokler sonce ali svetloba ali luna ali zvezde ne bodo otemnele niti se oblaki vrnili za dežjem, ³ na dan, ko bodo čuvaji hiše trepetali in se bodo močni možje sklonili in mlinarji odnehajo, ^tker jih je malo in tisti, ki gledajo skozi okna, postanejo zatemnjeni ⁴ in bodo vrata po ulicah zaprta, ko je glas mletja nizek in bo vstal ob ptičjem glasu in bodo ponižane vse hčere petja; ⁵ tudi *ko* jih bo strah *tega*, kar je visoko in bodo strahovi na poti in bo mandljevec cvetel in bo kobilica breme in bo hrepnenje izneverilo; ker človek odhaja k svojemu dolgemu domu in žalovalci gredo po ulicah, ⁶ ali preden se srebrna vrvica odveže ali zlomi zlata skledica ali lončen vrč razbijte ob studencu ali zlomi kolo pri vodnem zbiralniku. ⁷ Potem se bo prah vrnil k zemlji, kakor je bil; in duh se bo vrnil k Bogu, ki ga je dal.

⁸ »Ničevost ničevosti,« pravi pridigar, »vse je ničevost.« ⁹ In poleg ^utega, ker je bil pridigar moder, še vedno uči ljudstvo spoznanja. Da, pazil je, poiskal *in* uredil mnogo pregovorov. ¹⁰ Pridigar je iskal, da odkrije sprejemljive ^vbesede in *to*, kar je bilo napisano, je bilo iskreno, celo besede resnice. ¹¹ Besede modrih sokakor palice z bodicami in kakor žeblji, pritrjeni s pomočjo gospodarjev zborov, *ki* so izročeni od enega pastirja. ¹² Nadalje, moj sin, bodi opomnjen s temi. Pisano mnogih knjig ni konca in mnogo učenja ^wje utrujenost telesu.

¹³ Prisluhnimo ^xzaključku celotne zadeve: »Boj se Boga in se drži njegovih zapovedi, kajti to je vsa človekova *dolžnost*. ¹⁴ Kajti Bog bo vsako delo privadel na sodbo, z vsako skrivno stvarjo, bodisi *je ta* dobra, bodisi *je ta* slaba.«

^f 10,1: *Mrtve*...: hebr. Muhe smrti.

^g 10,3: *njegova*...: hebr. njegovo srce.

^h 10,5: *od*: hebr. izpred.

ⁱ 10,6: *visoko*...: hebr. visoke višine.

^j 10,11: *blebetavec*: hebr. gospodar jezikha.

^k 10,12: *milostljive*: hebr. milost.

^l 10,13: *njegovega*...: hebr. njegovih ust.

^m 10,14: *je poln*...: hebr. pomnožuje besede.

ⁿ 10,16: [jedo: se gostijo, veseljajo že.]

^o 10,19: *vesele*...: hebr. živiljenje veselo.

^p 10,20: *svojih*...: ali, svoji vesti.

^q 11,1: *vode*...: hebr. obličeje voda.

^r 11,6: *uspevalo*: hebr. pravo.

^s 11,10: *bridkost*: ali, jezo.

^t 12,3: *odnehajo*...: ali, padejo, ker malo zmeljejo.

^u 12,9: *poleg*...: ali, pridigar je bil bolj moder itd.

^v 12,10: *sprejemljive*...: hebr. besede veselja.

^w 12,12: *učenja*: ali, branja.

^x 12,13: *Prisluhnimo*...: ali, Konec zadeve, celo vse, kar je bilo slišano, je.

Salomonova pesem (hebr. Pesem pesmi)

[Salomonova pesem je ljubezenska pesem, ki jo je napisal Salomon in ki vsebuje veliko metafor in orientalskih podob. Zgodovinsko gledano prikazuje dvorjenje in poroko pastirice s strani kralja Salomona ter radosti in bolečine zakonske ljubezni.

Alegorično prikazuje Izrael kot Božjo zaročenko () in Cerkev kot Kristusovo nevesto. Kakor človeško življenje najde svojo najvišjo izpolnitev v ljubezni moškega in ženske, tako duhovno življenje najde svojo najvišjo izpolnitev v ljubezni Boga do njegovega ljudstva in Kristusa do njegove Cerkve.

Knjiga se bere kot prizori v drami s tremi glavnimi govorniki: nevesto (Šulámka), kraljem (Salomon) in zborom (hčere Jeruzalema).

Hebrejski naslov *Shir Hashirim* izhaja iz , »Pesem pesmi«. Ta je v superlativu in govori o Salomonovem najodličnejšem spevu. Grški naslov *Asma Asmaton* in latinski *Canticum Canticorum* prav tako pomenita »Pesem pesmi« ali »Najboljša pesem«. Iz latinskega naslova izhaja tudi ime *Canticles* (»Pesmi«). Ker je v omenjen Salomon, je knjiga znana tudi kot Salomonova pesem.

1. Hrepenenje, iskanje, strast in moč ljubezni (1-8).]

1 Pesem pesmi, ki je Salomonova.^a

²Naj me poljublja s poljubi svojih ust, kajti tvoja ^bljubezen je boljša kakor vino. ³Zaradi vonja tvojih dobrih mazil je tvoje ime *kakor* izlito mazilo, zato te ljubijo device. ⁴Povleci me, me bomo tekle za teboj. Kralj me je privadel v svoje sobe; me bomo vesele in se veselile v tebi, me se bomo spominjale tvoje ljubezni bolj kakor vina. Poštene ^cte ljubijo. ⁵Črna *sem*, toda ljubka, oh ve hčere jeruzalemske, kakor kedárski šotori, kakor Salomonove zavese. ⁶Ne glejte name, ker *sem* počrnela, ker je name pogledalo sonce. Otroci moje matere so bili jezni name, postavili so me za varuhinjo vinogradov, *toda* svojega lastnega vinograda nisem varovala. ⁷Povej mi, oh ti, ki ga ljubi moja duša, kje paseš, kje daješ *svojemu tropu*, da počiva opoldan; kajti zakaj bi bila jaz kakor nekdo, ki se ^dobrača vstran ob tropih tvojih družabnikov?

⁸Če ne veš, oh najlepša med ženami, pojdi svojo pot naprej ob stopinjah tropa in pasi svoje kozličke poleg pastirskih šotorov. ⁹Primerjal sem te, oh moja ljubezen, s skupino konj v faraonovih bojnih vozovih. ¹⁰Tvoja lica so ljubka z nizi *draguljev*, tvoj vrat z verižicami *iz zlata*. ¹¹Naredile ti bomo zlate robove s srebrnimi kroglicami.

¹²Medtem ko kralj *sedi* pri svoji mizi, moja narda oddaja svoj vonj. ¹³Moj srčno ljubljeni mi je sveženj mire, vso noč bo ležal med mojimi prsmi. ¹⁴Moj ljubljeni mi je *kakor* skupina kan ^ev engedijskih vinogradih. ¹⁵Glej, lepa *si*, moja ljubezen, ^fglej, lepa *si*, *imaš* oči golobice. ¹⁶Glej, lep *si*, moj ljubljeni, da, prijeten. Tudi najina postelja *je* zelena. ¹⁷Bruna najine hiše so cedre *in* najini trami v ostrešju ^giz cipresovine.

2 Jaz *sem* vrtnica Šaróna *in* dolinska lilija. ²Kakor lilia med trnjem, tako *je* moja ljubezen med hčerami.

³Kakor jablana med gozdnimi drevesi, tak *je* moj ljubljeni med sinovi. ⁴Z velikim veseljem sem se usedla ^hpod njeno senco in njen sad *je bil* sladek mojemu okusu. ¹⁴Privadel me je v hišo gostije *j*n njegov prapor nad menoj *je bila* ljubezen. ⁵Potešite me s flaškoni, tolažite ^kme z jabolki, kajti jaz *sem* bolna od ljubezni. ⁶Njegova leva roka *je* pod mojo glavo in njegova desnica me objema. ⁷Naročam ^lvam, oh ve hčere jeruzalemske, pri srnah in pri poljskih košutah, da ne razvnamete niti ne zbudite *moje* ljubezni, dokler njemu ugaja.

⁸Glas mojega ljubljenega! Glej, prihaja, skače na gorah, poskakuje po hribih. ⁹Moj ljubljeni je podoben srni ali mlademu jelenu. Glej, stoji za našim zidom, gleda pri oknih, kaže ^mse skozi mrežo. ¹⁰Moj ljubljeni je spregovoril in mi rekel: »Vstani, moja ljubezen, moja lepotica in odleti. ¹¹Kajti glej, zima je minila, dež je mimo *in* je izginil. ¹²Cvetlice se pojavljajo na zemlji, prišel je čas petja *ptic* in glas grlice se sliši v naši deželi, ¹³figovo drevo poganja svoje zelene fige in trte z nežnim grozdjem dajejo *dober* vonj. Vstani, moja ljubezen, moja lepotica in odleti.

¹⁴Oh moja golobica, *ki si* v skalnih razpokah, na skrivnih *krajih* stopnic, naj vidim tvoje obliče, naj slišim tvoj glas, kajti tvoj glas *je prijeten* in tvoje obliče *je ljubko*. ¹⁵Ujemite nama lisice, majhne lisice, ki plenijo trte, kajti najine trte *imajo* nežno grozdje.

¹⁶Moj ljubljeni *je* moj in jaz *sem* njegova, on pase med lilijami. ¹⁷Dokler se ne zdani in sence *[ne]* odletijo, se obrni, moj ljubljeni in bodi podoben srni ali mlademu jelenu na gorah Beterja. ⁿ

3 Ponoči sem na svoji postelji iskala njega, ki ga ljubi moja duša; iskala sem ga, toda nisem ga našla. ²Sedaj se bom dvignila in šla okoli mesta, po ulicah in po širokih poteh bom iskala njega, ki

1,0: Oz 2,19-20
1,0: 1,1
1,0: 1,1
1,2: Pp 4,10
1,4: Jn 6,44
1,16: Pp 4,1
1,16: Pp 5,12
2,6: Pp 8,3
2,7: Pp 3,5
2,7: Pp 8,4
2,9: Pp 2,17
2,16: Pp 6,3
2,16: Pp 7,10
2,17: Pp 4,6
2,17: Pp 8,14

^a 1,1: [Zapisano okoli leta 1014 pr. Kr.]

^b 1,2: *tvoja...*: hebr. tvoje ljubezni so boljše.

^c 1,4: *Poštene...*: ali, One te ljubijo pošteno.

^d 1,7: *se...*: ali, je zakrit.

^e 1,14: *kan*: ali, cipres.

^f 1,15: *Ljubezen*: ali, družabnica.

^g 1,17: *trami v ostrešju*: ali, galerije.

^h 2,3: *usedla...*: hebr. razvesila in usedla itd.

ⁱ 2,3: *okusus*: hebr. nebu.

^j 2,4: *gostije*: hebr. vina.

^k 2,5: *tolažite...*: hebr. nasteljite mi.

^l 2,7: *Naročam...*: hebr. Zaklinjam vas.

^m 2,9: *kaže...*: hebr. cveti.

ⁿ 2,17: *Beterja*: ali, ločitve.

ga ljubi moja duša. Iskala sem ga, toda nisem ga našla.³ Stražarji, ki hodijo po mestu, so me našli, *ki sem jim rekla:* »Ali ste videli njega, ki ga ljubi moja duša?«⁴ Ni *bilo* dolgo, ko sem odšla od njih, vendar sem našla tistega, ki ga ljubi moja duša. Prijela sem ga in ga nisem hotela izpustiti, dokler ga nisem privedla v hišo svoje matere in v sobo nje, ki me je spočela.⁵ Naročam vam, oh hčere jeruzalemske, pri srnah in pri poljskih košutah, da ne razvnamete niti ne zbudite *moje* ljubezni, dokler njemu ugaja.

⁶ Kdo *je* ta, ki prihaja iz divjine, podobna stebrom dima, odišavljeni z miro in kadilom, z vsemi trgovčevimi praški?

⁷ Poglej njegovo posteljo, ki *je* Salomonova. Šestdeset hrabrih mož *je* okoli nje, izmed Izraelovih hrabrih.⁸ Vsi držijo meče, izkušeni so v vojni; vsak človek *ima* svoj meč na svojem stegnu zaradi strahu ponoči.⁹ Kralj Salomon si je naredil bojni voz^o iz libanonskega lesa.¹⁰ Njegove stebre je naredil *iz* srebra, njegovo dno *iz* zlata, njegovo pokrivalo *iz* škrleta, njegova sreda je bila tlakovana z ljubeznijo do jeruzalemskih hčera.¹¹ Pojdite ven, oh hčere sionske in glejte kralja Salomona s krono, s katero ga je na dan njegovih zarok kronala njegova mati in na dan veselja njegovega srca.

4 Glej lepotica *si*, moja ljubezen, glej, lepotica *si*. Znotraj svojih pramenov *imaš* oči golobice. Tvoji lasje *so* kakor trop koz, ki se *ppojavlajo* z gore Gileád.² Tvoji zobje *so* podobni tropu *ovc*, *ki so* gladko ostrižene, ki so prišle gor iz kopanja, od katerih vsaka rodi dvojčke in med njimi ni nobene jalove.³ Tvoje ustnice *so* podobne škrlnatnemu sukancu in tvoj govor *je* ljubek. Tvoja sènca *so* podobna koščku granatnega jabolka znotraj tvojih pramenov.⁴ § Tvoj vrat *je* podoben Davidovemu stolpu, zgrajenemu za orožarno, na katerem visi tisoč majhnih ščitov, vsi ščiti mogočnih ljudi.⁵ Tvoji dve dojki *sta* podobni dvema mladima srnama, ki sta dvojčici, ki se paseta med lilijsami.⁶ Dokler se ne zdani *qin* sence ne odletijo, se bom spravila do gore mire in k hribu kadila.⁷ Popolnomna *si* lepotica, moja ljubezen, madeža ni na tebi.

⁸ Pridi z menoj iz Libanona, *moja* nevesta, z menoj iz Libanona. Poglej iz vrha Amáne, iz vrha Senírja in Hermona, iz levjih brlogov, z gora leopardov.

⁹ Očarala si moje srce, moja sestra, *moja* nevesta; z enim izmed svojih očes si očarala *r*moje srce, z eno verižico svojega vratu.¹⁰ Kako poštena je tvoja ljubezen, moja sestra, *moja* nevesta! Kako mnogo boljša je tvoja ljubezen kakor vino! In vonj tvojih mazil kakor vse dišave.¹¹ Tvoje ustnice, oh *moja* nevesta, kapljajo *kakor* satovje. Med in mleko *sta* pod tvojim jezikom in vonj tvojih oblek *je* podoben vonju Libanona.¹² Obdan *svrt* *je* moja sestra, *moja* nevesta, zaprt *tizvir*, zapečaten studenec.¹³ Tvoje rastline *so* sadovnjak granatnih jabolk s prijetnimi

sadovi; kana *u*z nardo;¹⁴ narda in žafran; kolmez in cimet, z vsemi kadilnimi drevesi; mira in aloja z vsemi vodilnimi dišavami;

¹⁵ vrtni studenec, vodnjak živih vodá in vodotoki iz Libanona.

¹⁶ Zbudi se, oh severni veter in pridi jug. Pihaj na moj vrt, *da* bodo njegove dišave lahko iztekale. Naj moj ljubljeni pride v svoj vrt in je svoje prijetno sadje.

5 Prišel sem v svoj vrt, moja sestra, *moja* nevesta.

5 Nabral sem svojo miro s svojo dišavo, pojedel sem svoje satovje s svojim medom, popil sem svoje vino s svojim mlekom. Jejta, oh prijatelja, pijta, da, *vobilno* pijta, oh ljubljeni.

² Spim, toda moje srce bedi. *To je* glas mojega ljubljenega, ki trka, rekoč: »Odprti mi, moja sestra, moja ljubezen, moja golobica, moja neomadeževana, kajti moja glava je napolnjena z roso *in* moji prameni z nočnimi kapljami.«³

³ Slekla sem svoj plašč, kako naj ga oblecem? Umila sem svoja stopala, kako naj jih omadežujem?

⁴ Moj ljubljeni je svojo roko položil pri lini *od vrat* in moja notranjost je bila spodbujena zanj.^{w5} Vstala sem, da odprem svojemu ljubljenemu in moje roke so kapljale z miro in moji prsti s sladko *x*dišečo miro na ročaje zapaha.⁶ Odprla sem svojemu ljubljenemu, toda moj ljubljeni se je umaknil *in* izginil. Moji duši ni zadostovalo, ko je govoril.

Iskala sem ga, toda nisem ga mogla najti; klicala sem ga, toda ni mi dal odgovora.⁷ Stražarji, ki so šli okoli mesta, so me našli, udarili so me, ranili so me. Čuvaji obzidja so mi odvzeli moje zagrinjalo.⁸ Naročam vam, oh hčere jeruzalemske, če najdete mojega ljubljenega, da *y*mu poveste, da *sem* bolna od ljubezni.

⁹ Kaj *je* tvoj ljubljeni več kakor *drug* ljubljeni, oh najlepša med ženami? Kaj *je* tvoj ljubljeni več kakor *drug* ljubljeni, da nas ti tako bremeniš?^f

¹⁰ Moj ljubljeni *je* bel in rdečkast, vodilen *z*med deset tisoči.¹¹ Njegova glava *je* kakor najbolj čisto zlato, njegovi prameni *so* košati *a*in črni kakor krokar.¹² Njegove oči *so* kakor oči golobice pri rekah vodá, umite z mlekom *in* primerno *b*postavljeni.¹³ Njegova lica *so* kakor postelja iz dišav, kakor dišeče cvetlice.^c Njegove ustnice *[so]* podobne lilijam, ki kapljajo sladko dišečo miro.¹⁴ Njegove roke *so* kakor niz zlatih prstanov napolnjene z berilom. Njegov trebuhan *je* kakor svetla slonovina, prevlečena s safirji.¹⁵ Njegove noge *so* kakor marmorni stebri, postavljeni na podstavke iz čistega zlata. Njegovo oblije *je* kakor Libanon, odlično kakor cedre.¹⁶ Njegova *d*usta *so* najbolj sladka. Da, on je povsem očarljiv. To *je* moj ljubljeni in to *je* moj prijatelj. Oh hčere jeruzalemske.

6 Kam je odšel tvoj ljubljeni, oh najlepša med ženami? Kam se je tvoj ljubljeni obrnil? Da ga bomo lahko iskale s teboj.² Moj ljubljeni je odšel dol v svoj vrt, k posteljam iz dišav, da pase

^o 3,9: *bojni voz*: ali, posteljo.

^p 4,1: *se...:* ali, jedo od itd.

^q 4,6: *zdani*: hebr. vdihne.

^r 4,9: *očarala*: ali, odvzela.

^s 4,12: *Obdan*: hebr. Zapahnjen.

^t 4,12: *zaprt*: hebr. zapahnjen.

^u 4,13: *kana*: ali, cipresa.

^v 5,1: *da...:* ali, in bodita opita z ljubeznimi.

^w 5,4: *zanj*: ali, (kot nekateri berejo) v meni.

^x 5,5: *s* *sladko...*: hebr. z minljivo, ali, z naokrog tekočo.

^y 5,8: *da*: hebr. kaj itd.

^z 5,10: *vodilen*: hebr. zastavonoša.

^a 5,11: *košati*: ali, kodrasti.

^b 5,12: *primerno...*: hebr. sedeč v polnosti, to je, primerno položene in postavljenе kot dragocen kamen v prstanovi prevleki.

^c 5,13: *dišeče cvetlice*: ali, stolpi parfumov.

^d 5,16: *Njegova...*: hebr. Njegovo nebó je najbolj sladko.

na vrtovih in da nabira lilije.³ Jaz *sem* svojega ljubljenega in moj ljubljeni je moj; med lilijsami pase.

⁴ Krasna si, oh moja ljubezen, kakor Tirca, ljubka kakor Jeruzalem, strašna kakor *vojska* s praporji. ⁵ Svoje oči odvrni od mene, kajti prevzele ^eso me. Tvoji lasje so kakor trop koz, ki se pojavljajo iz Gileáda. ⁶ Tvoji zobje so *kakor* trop ovc, ki gredo gor s kopanja, od katerih vsaka rojeva dvojčke in med njimi ni niti ene jalove. ⁷ Kakor košček granatnega jabolka so tvoja sènca znotraj tvojih pramenov. ⁸ Šestdeset je kraljic in osemdeset priležnic in devic brez števila. ⁹ Moja golobica, moja neomadeževana je *le* ena, *je samo* ena od svoje matere, *je* izbranka nje, ki jo je rodila. Hčere so jo videle in jo blagoslovile, *da*, kraljice in priležnice in so jo hvalile.

¹⁰ Kdo *je* tista, *ki* gleda kakor jutro, lepa kakor luna, čista kakor sonce *in* strašna kakor *vojska* s praporji?

¹¹ Odšla sem dol v orehov vrt, da vidim sadove doline *in* da vidim, če trta cveti *in* granatna jabolka brste. ¹² § Preden ^fsem se zavedla, me je moja duša naredila ^g*podobno* Aminadábovim bojnim vozovom. ¹³ § Vrni se, vrni se, oh Šulámka, vrni se, vrni se, da te lahko pogledamo. Kaj boste videli na Šulámki? Kot bi bila to skupina dveh ^hvojsk.

7 Kako krasna so tvoja stopala s čevlji, oh prinčeva hči! Sklepi tvojih stegen so podobni draguljem, delo rok spretnega delavca. ² § Tvoj popek *je podoben* okrogli čašici, *ki* noče žgane pijače. ⁱTvoj trebuh *je podoben* kupu pšenice, obsutemu z lilijsami. ³ Tvoji dve dojki *sta* podobni dvema mladima srnama, *ki* *sta* dvojčici. ⁴ Tvoj vrat *je* kakor stolp iz slonovine, tvoje oči *[so]* *podobne* ribnikom v Hešbónu, pri Batrabímskih velikih vratih. Tvoj nos *je* kakor libanonski stolp, ki gleda proti Damasku. ⁵ Tvoja glava na tebi *je* podobna Karmelu ^jin lasje tvoje glave *[so]* podobni škrlatu; kralj *je* zadržan ^kv galerijah. ⁶ Kako lepa in kako prijetna si ti, oh ljubezen, za naslade! ⁷ Ta tvoja postava je podobna palmovemu drevesu in tvoje prsi grozdom *grozdja*. ⁸ Rekel sem: »Šel bom gor k palmovemu drevesu, zgrabil bom njegove veje. Sedaj bodo tudi tvoje prsi kakor grozdi vinske trte in vonj tvojega nosu podoben jabolkom⁹ § in nebo tvojih ust podobno najboljšemu vinu za

6,3: Pp 2,16
6,3: Pp 7,10
7,3: Pp 4,5
7,10: Pp 2,16
7,10: Pp 6,3
7,13: 1 Mz
30,14
8,2: Prg 9,2
8,3: Pp 2,6
8,4: Pp 3,5
8,4: Pp 2,7
8,5: Pp 3,6

mojega ljubljenega, ki gre medéno¹ *dol*, povzročujoc ustnicam tistih, ^mki spijo, da spregovorijo.«

¹⁰ Jaz *sem* svojega ljubljenega in njegovo hrepenenje *je* po meni. ¹¹ Pridi, moj ljubljeni, pojdiva na polje, prenočujva v vaseh. ¹² Vstaniva zgodaj k vinogradom, poglejava, ali trta cveti, ali se pojavlja ⁿnežno grozdje *in* granatna jabolka brste. Tam ti bom dala svoje ljubezni. ¹³ Nadliščki dajejo vonj in pri naših velikih vratih so vse vrste prijetnih *sadov*, novi in stari, *ki* *sem* jih oskrbela zate, oh moj ljubljeni.

8 Oh, da *bi* *bilkakor* moj brat, ki je sesal prsi moje matere! *Ko* *bi* te našla zunaj, *bi* te poljubila, da, ne ^obi bila prezirana. ² Vodila *bi* te *in* te privedla v hišo svoje matere, *ki* *bi* me poučila. Povzročila *bi* ti, da piješ dišeč vinski sok mojih granatnih jabolk. ³ Njegova leva roka *bi* *bila* pod mojo glavo in njegova desnica *bi* me objela. ⁴ Naročam vam, oh hčere jeruzalemske, da ^Pne razvnamete niti ne zbudite *moje* ljubezni, dokler njemu ugaja.

⁵ Kdo *je* ta, ki prihaja iz divjine, naslonjena na svojega ljubljenega? Dvignil sem te pod jablano; tam te je rodila tvoja mati, tam te je rodila, *ki* te je nosila.

⁶ § Postavi me kakor pečat na svoje srce, kakor pečat na svoj laket, kajti ljubezen *je* močna kakor smrt, ljubosumje *je* kruto ^qkakor grob. Njegovi ogorki *so* ognjeno oglje, *ki* *ima* najbolj silovit plamen. ⁷ Mnogo vodá ne more pogasiti ljubezni niti je poplave ne morejo potopiti. Če bi človek vse imetje svoje hiše dal za ljubezen, bi bil popolnoma zaničevan.

⁸ Imamo majhno sestro in ona nima prsi. Kaj bomo storili za svojo sestro na dan, ko jo bodo snubili? ⁹ Če *bo* zid, bomo na njej zgradili srebrno palačo in če *bo* vrata, jo bomo obdali s cedrovimi deskami. ¹⁰ Jaz *sem* zid in moje prsi kakor stolpa. Potem sem bila v njegovih očeh kakor nekdo, ki je našel naklonjenost. ^r¹¹ Salomon je imel vinograd v Bál Hamónu; ^svinograd je dal v najem čuvajem. Vsak naj bi za njegov sad prinesel tisoč koščkov srebra. ¹² Moj vinograd, *ki* *je* moj, *je* pred menoju. Ti, oh Salomon, *moraš imeti* tisoč, tisti, ki varujejo sad od njega, pa dvesto.

¹³ Ti, ki prebivaš v vrtovih, družabniki prisluhnejo tvojemu glasu; pripravi me, da *ga* slišim.

¹⁴ Podvizaj ^tse, moj ljubljeni in bodi podoben srni ali mlademu jelenu na gorah dišav.

^e 6,5: *prevzele*: ali, napihnile.

^f 6,12: *Preden*...: hebr. Nisem vedela, da.

^g 6,12: *naredila*...: ali, postavila na bojne vozove mojega voljnega ljudstva.

^h 6,13: *dveh*...: ali, iz Mahanájima.

ⁱ 7,2: *žgane pijače*: hebr. mešanice.

^j 7,5: *Karmelu*: ali, temno rdeči.

^k 7,5: *zadržan*: hebr. zvezan.

^l 7,9: *medéno*: hebr. naravnost.

^m 7,9: *tistih*...: ali, starca.

ⁿ 7,12: *pojavlja*: hebr. odpira.

^o 8,1: *ne*...: hebr. oni me ne bi prezirali.

^p 8,4: *da*...: hebr. zakaj naj bi podnetili, ali, zakaj itd.

^q 8,6: *kruto*: hebr. težko.

^r 8,10: *naklonjenost*: hebr. mir.

^s 8,11: [Bál Hamón: gospodar bogastva ali obilja.]

^t 8,14: *Podvizaj*...: hebr. Pobegni proč.

Knjiga preroka Izaija

[Izaija je kot Sveti pismo v malem. Prvih devetintrideset poglavij (tako kot devetintrideset knjig Stare zaveze) je napolnjenih s sodbo nad nemoralnimi in malikovalskimi ljudmi. Juda je grešil, okoliški narodi so grešili, vsa zemlja je grešila. Sodba mora priti, saj Bog ne more dovoliti, da bi tako očiten greh ostal nekaznovan za vedno. Toda zadnjih sedemindvajset poglavij (tako kot sedemindvajset knjig Nove zaveze) prinaša sporočilo upanja. Mesija prihaja kot Odrešenik in Vladar, ki bo nosil križ in krono.]

Izaijevo preroško služenje, ki je zajelo obdobje vladavine štirih Judovih kraljev, traja vsaj štirideset let. Jesha'yahu in njegova skrajšana oblika *Yeshaiah* pomenita »Jahve je rešitev duše«. To ime je odličen povzetek vsebine knjige. Grška oblika v Septuaginti je *Hesaias*, latinska oblika pa *Esaias* ali *Isaias*.

1. Knjiga sodbe (1-39).

2. Knjiga tolažbe (40-66).]

1 Videnje Amócevega sina Izaija, ki ga je videl glede Juda in Jeruzalema v dneh Uzíjaha, Jotama, Aháza in Ezejkíja, Judovih kraljev.^a

² Prisluhnite, oh nebesa in pazljivo prisluhni, oh zemlja, kajti Gospod je spregovoril: »Hranil in vzgojil sem otroke, oni pa so se uprli zoper mene. ³Vol pozna svojega lastnika in osel jasli svojega gospodarja, toda Izrael ne pozna, moje ljudstvo ne preudari. ⁴Ah, grešen narod, ljudstvo, obloženo ^bs krivičnostjo, seme hudodelcev, otroci, ki so izprijeti. Zapustili so Gospoda, izzivali so Svetega Izraelovega k jezi, odvrnili ^cso se nazaj.

⁵ Zakaj naj bi bili še udarjani? Spuntali ^dse boste bolj in bolj. Celotna glava je bolna in celotno srce slab. ⁶Od podplata stopala celo do glave ni zdravja na njem, *temveč* rane, modrice in gnojne rane; te niso bile zaprte niti obvezane niti ublažene z mazilom. ^eVaša dežela je zapuščena, vaša mesta so požgana z ognjem. Vaša dežela, tujci jo požirajo in vaši prisotnosti in *ta je* zapuščena, kakor premagana s *ftujci*. ⁸Hči sionska je ostala kakor koča v vinogradu, kakor lopa na kumaričnem vrtu, kakor oblegano mesto.« ⁹Razen, če nam Gospod nad bojevniki ne bi pustil zelo majhnega ostanka, bi bili kakor Sódoma in podobni bi bili Gomóri.

¹⁰ Poslušajte Gospodovo besedo, vi sódomski vladarji, pazljivo prisluhnите postavi našega Boga, ljudstvo gomórsko. ¹¹»Za kakšen namen mi je množica vaših klavnih daritev?« govori Gospod: »Sit sem žgalnih daritev ovnov in tolšče pitanij živali in ne razveseljujem se v krvi bikcev ali jagnjet ali kozlov. ¹²Ko prihajate, da se ^hpojavite pred menoj, kdo je to zahteval iz vaše roke, da teptate moje dvore? ¹³Ne prinašajte več praznih daritev; kadilo mi je ogabnost. Mlajev in šabat, sklicevanja zborov ne morem prenašati; to je krivičnost, ⁱcelo slovesno srečanje. ¹⁴Vaše mlaje in vaše določene praznike sovraži moja duša. Le-ti so mi obremenitev, naveličal sem se *jih* prenašati.

¹⁵ Ko svoje roke iztezate naprej, bom pred vami

1,2: 5 Mz 32,1
1,3: Jer 8,7
1,7: Iz 5,5
1,7: 5 Mz
28,51-52
1,9: Žal 3,22
1,9: Rim 9,29
1,9: 1 Mz 19,24
1,11: Prg 15,8
1,11: Prg 21,7
1,11: Iz 66,3
1,11: Jer 6,20
1,11: Am 5,21
1,15: Prg 1,28
1,15: Jer 14,12
1,15: Mih 3,4
1,15: Iz 59,3
1,16: 1 Pet 3,11
1,18: Ps 22,6
1,23: Jer 5,28
1,23: Zah 7,10
1,28: Job 31,3
1,28: Ps 1,6
1,28: Ps 5,6
1,28: Ps 73,27
1,28: Ps 92,10
1,28: Ps 104,35

skril svoje oči. Da, ko opravljate ^jštevilne molitve, ne bom poslušal. Vaše roke so polne krvi.^k

¹⁶ Umijte se, očistite se. Odstranite zlo svojih dejanj izpred mojih oči, prenehajte početi zlo.

¹⁷ Naučite se delati dobro, iščite sodbo, olajšajte ^lzatirane, sodite osirotele, potegujte se za vdovo.

¹⁸ Pridite torej in skupaj preudarimo,« govori Gospod, »čeprav bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo tako beli kakor sneg; čeprav bi bili rdeči, podobni škrlatnemu [črvu],^m bodo kakor volna.

¹⁹ Če boste voljni in poslušni, boste jedli dobro od dežele. ²⁰Toda če odklonite in se uprete, boste požrti z mečem, kajti Gospodova usta so *to*govorila.

²¹ Kako je zvesto mesto ⁿpostalo pocestnica! Bila je polna sodbe, pravičnost je bila nastanjena v njej, toda sedaj morilci. ²²Tvoje srebro je postalo žlindra, tvoje vino pomešano z vodo,²³ tvoji princi so uporni in družabniki tatov. Vsakdo izmed njih ljubi darila in sledi podkupninam. Osirotelega ne branijo niti pravda vdov ne pride k njim.« ²⁴Zato govori Gospod, Gospod nad bojevniki, Mogočni Izraelov: »Ah, žal mi bo mojih nasprotnikov in maščeval se bom nad svojimi sovražniki

²⁵ in svojo roko bom obrnil nadte in z lugom ^otemeljito očistil proč tvojo žlindro in odvzel ves tvoj kositer ²⁶in povrnil bom tvoje sodnike kakor poprej in tvoje svetovalce, kakor na začetku. Potem boš imenovana: »Mesto pravičnosti, zvesto mesto.« ²⁷Sion bo odkupljen s sodbo in njegovi ^pspreebrnjenci s pravičnostjo.

²⁸ Uničenje ^q prestopnikov in grešnikov *bo* hkratno in tisti, ki zapustijo Gospoda, bodo použiti.

²⁹ Kajti sramovali se bodo hrastov, ki ste jih že leli in zbegani boste zaradi vrtov, ki ste jih izbrali. ³⁰Kajti vi boste kakor hrast, cigar list oveni in kakor vrt, ki nima vode. ³¹Močni bo kakor predivo in njegov ^rizdelovalec kakor iskra in skupaj bosta sežgana in nihče *ju* ne bo pogasil.«

2 Beseda, ki jo je Izaija, Amócov sin, videl glede ^sJuda in Jeruzalema.^t Zgodilo se bo v poslednjih

^a 1,1: [Okoli leta 760 pr. Kr.]

^b 1,4: *obloženo*...: hebr. potrstosti.

^c 1,4: *odvrnili*...: hebr. odtujeni, ali, ločeni.

^d 1,5: *Spuntali*...: hebr. Povečali boste punt.

^e 1,6: *mazilom*: ali, oljem.

^f 1,7: ...: hebr. od tujev.

^g 1,11: *kozlov*: hebr. velikih kozlov.

^h 1,12: *se*...: hebr. bi bili videni.

ⁱ 1,13: *krivičnost*: ali, žalost.

^j 1,15: *opravljate*...: hebr. množite.

^k 1,15: *krvi*: hebr. krvi [množina.]

^l 1,17: *olajšajte*: ali, popravite.

^m 1,18: [glej opombo Ps 22,6.]

ⁿ 1,21: [mesto je v hebrejskem jeziku ženskega spola.]

^o 1,25: *z lugom*: hebr. glede na čistost.

^p 1,27: *njegovi*...: hebr. tisti od njega, ki so vrnjeni.

^q 1,28: *uničenje*: hebr. Zlomitev.

^r 1,31: *njegov*...: ali, njegovo delo.

dneh, da bo gora Gospodove hiše osnovana ^sna vrhu gora in povišana bo nad hribe. In vsi narodi se bodo stekali k njej.³ Mnogo ljudstva bo šlo in reklo: »Pridite in pojdimo gor na Gospodovo goro, k hiši Jakobovega Boga. Učil nas bo svojih poti in hodili bomo po njegovih stezah, kajti iz Siona bo izšla postava in Gospodova beseda iz Jeruzalema.«⁴ Sodil bo med narodi, oštrel bo mnoga ljudstva. Svoje meče bodo prekovali v lemeže ^tin svoje sulice v obrezovalne kavlje.⁵ Narod ne bo vzdignil meča zoper narod niti se ne bodo več učili bojevanja. ⁵ Oh Jakobova hiša, pridite in hodimo v Gospodovi svetlobi.

⁶ Zatorej si zapustil svoje ljudstvo, Jakobovo hišo, ker so bili izpolnjeni od ^vvzhoda in ^snapovedovalci usode kakor Filistejci in sebi ^wugajajo v otrocih tujcev.⁷ Njihova dežela je polna srebra in zlata niti tam ni konca njihovih zakladov. Njihova dežela je polna konj niti tam ni konca njihovih bojnih voz.⁸ Njihova dežela je polna malikov, obožujejo delo svojih lastnih rok, to, kar so naredili njihovi lastni prsti.⁹ Zloben človek se priklanja in velik človek se ponuja, zato jim ne odpusti.

¹⁰ Vstopi v skalo in se skrij v prahu zaradi strahu pred Gospodom in zaradi slave njegovega veličanstva.¹¹ Človekovi vzvišeni pogledi bodo ponižani in oholost ljudi bo upognjena in sam Gospod bo na ta dan povišan.¹² Kajti dan Gospoda nad bojevniki bo nad vsakim, ki je ponosen in vzvišen in nad vsakim, ki je povzdignjen, in ta bo ponižan;¹³ in nad vsemi libanonskimi cedrami, ki so visoke in povzdignjene in nad vsemi bašanskimi hrasti¹⁴ in nad vsemi visokimi gorami in nad vsemi hribi, ki so povzdignjeni,¹⁵ in nad vsakim visokim stolpom in nad vsakim utrjenim zidom,¹⁶ § in na vseh ladjah iz Tarsija in na vseh prijetnih ^xslikah.¹⁷ Nadutost človeka bo upognjena in oholost ljudi bo ponižana. Samo Gospod bo povišan na ta dan.¹⁸ Malike ^ybo popolnoma odpravil.¹⁹ Šli bodo v skalne luknje in v zemeljske ^zvotline zaradi strahu pred Gospodom in zaradi slave njegovega veličanstva, ko se on vzdiguje, da strašno strese zemljo.²⁰ Na tisti dan bo človek vrgel svoje ^amalike iz srebra in svoje malike iz zlata, ki so si jih naredili, ^{vsakdo} ^bza oboževanje, krtom in netopirjem,²¹ da bo šel v skalne razpoke in na vrhove razdrapanih skal, zaradi strahu pred Gospodom in zaradi slave njegovega veličanstva, ko se bo vzdigoval, da strašno strese zemljo.²² Odvrnite se od človeka, katerega dih je v njegovih nosnicah, kajti v čem je ta cenjen?

3 Kajti glej, Gospod, Gospod nad bojevniki, jemlje proč od Jeruzalema in od Juda,

podporo in palico, celotno podporo kruha in celotno podporo vode,² mogočnega človeka in bojevnika, sodnika in preroka, razsodnega in starca,³ petdesetnika, častitljivega ^cčloveka, svetovalca, spretnega rokodelca in zgovornega ^dgovornika.⁴ Oroke jim bom dal za prince in otročiči bodo vladali nad njimi.⁵ Ljudstvo bo zatirano, eden od drugega in vsakdo od svojega soseda; otrok se bo ponosno vedel zoper starca in nizek zoper častitljivega.⁶ Ko bo človek zgrabil svojega brata iz hiše svojega očeta, rekoč: »Oblačilo imaš, budi naš vladar in *naj bo* ta razvalina pod twojo roko,«⁷ na tisti dan bo ta prisegel, ^erekoč: »Ne bom ranocelnik,^f kajti v moji hiši ni niti kruha niti obleke. Ne postavljamte me za vladarja ljudstvu.«⁸ Kajti Jeruzalem je razrušen in Juda je padel, ker so njihov jezik in njihova početja zoper Gospoda, da izzivajo oči njegove slave.

⁹ Prikaz njihovega obličja pričuje zoper njih, ne skrivajo svojega greha, razglašajo ga kakor Sódoma. Gorje njihovi duši! Kajti nagradili so se z zlom.¹⁰ Recite pravičnemu, da *bo* dobro *z njim*; kajti jedli bodo sad svojih dejanj.¹¹ Gorje zlobnemu! *Z njim bo* slabo, kajti dana ^gmu bo nagrada njegovih rok.

¹² Kar se tice mojega ljudstva, so njihovi zatiralci otroci, vladajo pa jim ženske. Oh moje ljudstvo, tisti, ki te vodijo, ^hti povzročajo, da se motiš in uničujejo ⁱpot tvojih steza.¹³ Gospod vstaja, da bi se pravdal in stoji, da bi sodil ljudstvu.¹⁴ Gospod bo stopil na sodbo s starci svojega ljudstva in njegovimi princi, kajti požrli jste vinograd; plen ubogih *je* v vaših hišah.¹⁵ Kaj nameravate, da lomite moje ljudstvo na koščke in meljete obraze revnih?^j govori Gospod Bog nad vojskami.

¹⁶ Poleg tega Gospod govoril: »Ker so hčere sionske ošabne in hodijo z vratovi, iztegnjenimi naprej in poltenimi ^kočmi, hodijo in drobijo^l medtem kogredo in zvončkljajo s svojimi stopali,¹⁷ zato bo Gospod s krasto udaril tème sionskih hčera in Gospod bo odkril ^mnjihove skrite dele.¹⁸ Na tisti dan bo Gospod odvzel pogumnost *njihovih* zvončklajočih ornamentov okoli *njihovih* stopal in *njihove* čepice ⁿin *njihove* okrogle rute, podobne luni,¹⁹ verižice,^o zapestnice, šale,^p klobučke, ornamente nog, naglavne trakove, ogrlice,^quhane,²¹ prstane, nosne dragocenosti,²² zamenljive ogrinjalne kostime, plašče, plete, torbice,²³ zrcala, tanko laneno platno, kapuce in zagrinjala.²⁴ Zgodilo se bo, da bo namesto prijetnega vonja tam zaudarjanje, namesto pasu vrv, namesto pričeske plešavost, namesto životca opasovanje vrečevine *in* opeklina namesto lepote.²⁵ Tvoji možje bodo padli pod

2,2: Mih 4,1
2,11: Iz 5,15
2,19: Oz 10,8
2,19: Lk 23,30
2,19: Raz 6,16
2,19: Raz 9,6
3,4: Prd 10,16
3,9: 1 Mz 13,13
3,9: 1 Mz 18,21
3,9: 1 Mz 19,5

^e 3,7: *prisegel*: hebr. povzdignil glavo.

^f 3,7: *ranocelnik*...: hebr. obvezovalec.

^g 3,11: *dana*: hebr. storjena.

^h 3,12: *vodijo*: ali, imenujejo blagoslovjen.

ⁱ 3,12: *uničujejo*: hebr. požirajo.

^j 3,14: *požrli*: ali, požgali.

^k 3,16: *poltenimi*: hebr. zavajajo s svojimi.

^l 3,16: *drobijo*: ali, lepo stopicljajo.

^m 3,17: *odkril*: hebr. ogolil.

ⁿ 3,18: *čepice*: ali, mreže.

^o 3,19: *verižice*: ali, sladke kroglice.

^p 3,19: *šale*: ali, bleščeče ornamente.

^q 3,20: *ogrlice*: hebr. hiše duše.

^s 2,2: *osnovana*: ali, pripravljena.

^t 2,4: [lemež]: del pluga v obliki želesneg rezila, ki izpodrezuje zemljo.]

^u 2,4: *obrezovalne kavlje*: ali, kose.

^v 2,6: *od*...: ali, bolj kot.

^w 2,6: *sebi*...: ali, so številni.

^x 2,16: *prijetnih*: hebr. zaželenih.

^y 2,18: *Malike*...: ali, Maliki bodo popolnoma preminili.

^z 2,19: *zemeljske*...: hebr. zemeljski prah.

^a 2,20: *svoje*...: hebr. malike svojega srebra.

^b 2,20: *vsakdo*...: ali, zanj.

^c 3,3: *častitljivega*...: hebr. človeka, eminentnega po obličju.

^d 3,3: *zgovornega*: ali, veščega govora.

mečem in tvoji mogočni ^rv vojni.²⁶ Njena velika vrata bodo žalovala in tulila in ona *bo* zapuščena ^ssedela na tleh.

4 Na ta dan bo sedem žensk prijelo enega moškega, rekoč: »Jedle bomo svoj kruh in nosile svoje obleke; samo dovoli ^tnam biti klicane po tvojem imenu, da odvzameš ^unašo grajo.«

² Na tisti dan bo Gospodova mladika krasna ^yin veličastna in sad zemlje *bo* odličen in ljubek za tiste, ^wki so pobegnili iz Izraela.³ Zgodilo se bo, *da bo tisti, ki je* ostal na Sionu in *ki* ostaja v Jeruzalemu, imenovan svet, *celo* vsak, kdor je zapisan med ^x živimi v Jeruzalemu,⁴ ko bo Gospod izmil umazanijo sionskih hčera in očistil kri [*prestolnice*] Jeruzalem iz njene srede, z duhom sodbe in z duhom gorenja.⁵ In Gospod bo nad vsakim prebivališčem gore Sion in nad njenimi zbori ustvaril oblak in dim podnevi in svetlikanje plamenečega ognja ponoči, kajti nad ^yvso slavo *bo* obramba.²⁶ Tam bo šotorsko svetišče za senco podnevi pred vročino, za prostor zatočišča in za skrivališče pred viharjem in dežjem.

5 Torej bom svojemu srčno ljubljenemu zapel pesem o mojem ljubljenem, glede njegovega vinograda. Moj srčno ljubljeni ima vinograd na zelo ^aplodnem hribu² in ogradił ^bga je in pobral ven njegove kamne, ga zasadil z izbrano trto, v njegovi sredi zgradil stolp in v njem naredil ^ctudi vinsko stiskalnico in gledal, da bi ta obrodil grozdje, pa je obrodil divje grozdje.³ In sedaj, oh prebivalci Jeruzalema in možje iz Juda, sodite, prosim vas, med menoj in mojim vinogradom.⁴ Kaj bi bilo lahko več storjeno za moj vinograd, česar nisem storil v njem?⁵ Čemu je ta, ko sem gledal, da bi obrodil grozdje, obrodil divje grozdje?⁵ Sedaj pojdi, povedal ti bom, kaj bom storil svojemu vinogradu. Odstranil bom njegovo ograjo in ta bo požrt *in* porušil bom njegovo obzidje in ta bo pomendran.^{d6} Opustošil ga bom. Ne bo obrezan niti prekopan, temveč bosta tam rasla osat in trnje. Tudi oblakom bom zapovedal, da nanj ne dežujejo več dežja.⁷ Kajti vinograd Gospoda nad bojevniki *je* Izraelova hiša in Judovi možje so njegov ^eprijetni nasad. Iskal je sodbo, toda glej, zatiranje,^fza pravičnostjo, toda glej, jok.

⁸ Gorje tistem, ki priključujejo hišo k hiši, *ki* postavljajo polje k polju, dokler *ni* več prostora, da bi bili lahko oni ^gsami nameščeni na sredi zemlje!⁹ V ^hmoja ušesa je Gospod nad bojevniki rekel: »Resnično, ⁱmnogo hiš bo zapuščenih, *celo* velike in lepe, brez prebivalca.«¹⁰ Da, deset oralov vinograda bo obrodilo en čeber in seme enega tovora bo obrodilo škaf.

^r 3,25: *mogočni*: hebr. močni.

^s 3,26: *zapusčena*: ali, izpraznjena; hebr. očiščena.

^t 4,1: *dovoli*...: hebr. naj bo tvoje ime klicano nad nas.

^u 4,1: *odvzameš*...: ali, ti odvzameš.

^v 4,2: *krasna*...: hebr. lepota in slava.

^w 4,2: *tiste*...: hebr. bežeče.

^x 4,3: *med*...: ali, k življenju.

^y 4,5: *nad*...: ali, na vsej slavi.

^z 4,5: *obramba*: hebr. pokrivalo.

^a 5,1: *zelo*...: hebr. rogu olivnega sina.

^b 5,2: *ogradil*...: ali, naredil zid okoli.

^c 5,2: *naredil*: hebr. vsekal.

- 4,3: [2 Mz 32,32]
- 4,3: [Ps 69,28]
- 4,3: [Dan 10,21]
- 4,3: [Dan 12,1]
- 4,3: [Lk 10,20]
- 4,3: [Flp 4,3]
- 4,3: [Heb 12,23]
- 4,3: [Raz 3,5]
- 4,3: [Raz 13,8]
- 4,3: [Raz 20,12]
- 4,3: [Raz 20,15]
- 4,5: 2 Mz 13,21
- 5,1: Jer 2,21
- 5,1: Mt 21,33
- 5,1: Mr 12,1
- 5,1: Lk 20,9
- 5,8: Mih 2,2
- 5,11: Prg 23,29-30
- 5,15: Iz 2,9
- 5,15: Iz 11,17
- 5,21: Prg 3,7
- 5,21: Rim 12,16
- 5,23: Prg 17,15
- 5,25: Iz 9,11
- 5,25: Iz 16,21
- 5,25: Iz 10,4

^d 5,5: *pomendran*: hebr. za mendranje.

^e 5,7: *njegov*...: hebr. rastlina njegovih užitkov.

^f 5,7: *zatiranje*: hebr. krasta.

^g 5,8: *oni*: hebr. vi.

^h 5,9: V...: ali, To je, v moja ušesa, govori Gospod itd.

ⁱ 5,9: *Resnično*: hebr. Če ne bo resnično itd.

^j 5,11: *vname*: ali, preganja.

^k 5,13: *Njihovi*...: hebr. Njihova slava so izstradani možje.

^l 5,16: *Bog*... *ali, sveti Bog*: hebr. Bog, sveti.

^m 5,20: *imenujejo*...: hebr. *pravijo glede zla*: To je dobro itd.

ⁿ 5,21: v...: hebr. pred njihovim obrazom.

^o 5,24: *ogenj*: hebr. ognjen jezik.

^p 5,25: *raztrgana*: ali, kakor gnoj.

Da, rjoveli bodo, zgrabili plen in ga varno odnesli proč in nihče ga ne bo osvobodil.³⁰ Na ta dan bodo besneli zoper njih, kakor besni morje in če *nekdo* pogleda na deželo, zagleda temo in bridkost ^qin svetloba otemni v njegovem nebu.

6 V letu, ^sko je kralj Uzijah umrl, sem videl tudi Gospoda sedeti na prestolu, visokega in dvignjenega in njegova ^tvečka je napolnila tempelj.² Nad njim so stali serafi. Vsak je imel šest peruti. Z dvema je pokril svoj obraz in z dvema je pokril svoja stopala in z dvema je letel.³ Eden ^uje vzklikal drugemu in govoril: »Svet, svet, svet je Gospod nad bojevniki. Celotna ^vzemlja je polna njegove slave.«⁴ Podboji vrat ^wso se premaknili ob glasu tistega, ki je vpil in hiša je bila napolnjena z dimom.

⁵ Potem sem rekel: »Gorje meni! Kajti onemel ^xsem, ker ^ysem človek nečistih ustnic in prebivam v sredi ljudstva nečistih ustnic, kajti moje oči so videle kralja, Gospoda nad bojevniki.«⁶ Potem je priletel k meni eden izmed serafov, ki ^yje imel v svoji roki žerjavico, *ki jo* je s kleščami vzel od oltarja.⁷ To ^zje položil na moja usta in rekel: »Glej, to se je dotaknilo tvojih ustnic in tvoja krivičnost je odvzeta proč in tvoj greh je očiščen.«⁸ Slišal sem tudi glas od Gospoda, rekoč: »Koga naj pošljem in kdo bo šel za nas?« Potem sem rekel: »Tukaj ^asem, pošlji mene.«

⁹ Rekel je: »Pojdi in povej temu ljudstvu: »Resnično, ^bposlušajte, toda ne razumite in resnično glejte, pa ne zaznajte.¹⁰ Naredi srce tega ljudstva debelo in njihova ušesa naredi težka in zapri njihove oči, da ne bi videli s svojimi očmi in [ne bi] slišali s svojimi ušesi in [ne bi] razumeli s svojim srcem in *ne bi bili* spreobrnjeni in *ne bi bili* ozdravljeni.«¹¹ Tedaj sem rekel: »Gospod, doklej?« Odgovoril je: »Dokler ne bodo mesta opustošena, brez prebivalca in hiše brez človeka in ne bo dežela popolnoma ^czapuščena¹² in Gospod je ljudi odstranil daleč proč in tam bo veliko zapuščanja v sredi dežele.

¹³ Toda vendar bo v njej desetina in ta ^dse bo vrnila in bo požrta; kakor terebinta in kakor hrast, katerega snov ^eje v njiju, ko odvržeta svoje listje, tako bo sveto seme snov le-tega.«

7 Pripetilo se je v dneh ^fAháza, Jotámovega sina, Uzíjahovega sina, Judovega kralja, da sta Recín, sirski kralj in Pékah, Remaljájev sin, Izraelov kralj, odšla gor proti Jeruzalemu, da se bojujeta zoper njega, toda nista mogla prevladati zoper njega.² Davidovi hiši je bilo povedano, rekoč: »Sirija je združena z Efrájimom.« Njegovo srce je vztrepetalo in srce njegovega ljudstva,

kakor gozdna drevesa trepetajo v vetru.³ Potem je Gospod rekel Izaiju: »Pojdi sedaj naprej, da srečaš Aháza, ti in tvoj sin Šeár Jašúb,^h pri koncu kanala zgornjega ribnika, na glavni ⁱcesti pralčevega polja ⁴ in mu reci: »Pazi se in bodi tiho. Ne boj se niti naj ti ^jsrce ne peša zaradi dveh repov teh kadečih kosov tlečega lesa, zaradi krute Recíneve jeze s Sirijo in [zaradi] Remaljájevega sina.⁵ Ker so Sirija, Efrájim in Remaljájev sin sprejeli hudoben nasvet zoper tebe, rekoč:⁶ »Pojdimo gor zoper Juda in ga razjezimo ^kin si v njem naredimo vrzel zase in v njegovi sredi postavimo kralja, celó Tabeálovega ^lsina,⁷ tako govoril Gospod Bog: »To ne bo obstalo niti se to ne bo zgodilo.⁸ Kajti glava Sirije je Damask in glava Damaska je Recín. V petinšestdesetih letih bo Efrájim zlomljen, da ^mne bo ljudstvo.⁹ Glava Efrájima je Samarija in glava Samarije je Remaljájev sin. Če ⁿne boste verjeli, zagotovo ne boste utrjeni.«¹⁰

¹⁰ Poleg ^otega je Gospod ponovno spregovoril Aházu, rekoč:¹¹ »Izprosi si znamenje od Gospoda, svojega Boga, prosi ^pga ali v globini ali na višini zgoraj.«¹² Toda Aház je rekel: »Ne bom prosil niti ne bom skušal Gospoda.«¹³ In ta je rekel: »Poslušajte sedaj, oh Davidova hiša: »Ali je za vas malenkost, da izmučite ljudi, toda ali hočete izmučiti tudi mojega Boga?«¹⁴ § Zato vam bo sam Gospod dal znamenje: »Glejte, devica bo spočela, rodila sina in njegovo ime bo ^qklicala Emanuel.¹⁵ Maslo in med bo jedel, da bo znal odkloniti zlo in izbrati dobro.¹⁶ Kajti preden bo otrok znal odkloniti zlo in izbrati dobro, bo dežela, ki jo preziraš, postala zapuščena od obeh njunih kraljev.«

¹⁷ Gospod bo nadte in nad twoje ljudstvo in nad hišo tvojega očeta privedel dneve, ki niso prišli od dni, ko je Efrájim odšel od Juda, celó asirskega kralja.¹⁸ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo Gospod pozvižgal muhi, ki je na najbolj oddaljenem delu egiptovskih rek in čebeli, ki je v asirski deželi.

¹⁹ Prišle bodo in vse izmed njih bodo počivale po zapuščenih dolinah, v skalnih jamah, na vsem trnju in po vsem ^sgrmovju.²⁰ Na isti dan bo Gospod obril z britvico, ki je najeta, namreč, s tistimi preko reke, z asirskim kraljem, glavo in dlake stopal in ta bo použila tudi brado.²¹ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo človek redil mlado kravo in dve ovci²² in zgodilo se bo zaradi oblice mleka, ki ga bodo dajale, da bo jedel maslo. Kajti maslo in med bo jedel vsakdo, ki je ostal v deželi.²³ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo vsak kraj, kjer je bilo tisoč trt kakor tisoč malih srebrnih kovancev, ta celó za

^q 5,30: *bridkost*: ali, stisko.

^r 5,30: *in*...: ali, ko je svetlo, bo temno v njihovih uničenjih.

^s 6,1: [Okoli leta 758 pr. Kr.]

^t 6,1: *njegova*...: ali, krajce njegovega oblačila napolniti tempelj.

^u 6,3: *Eden*...: hebr. Ta je vzklikal k temu.

^v 6,3: *Celotna*...: hebr. Njegova slava je polnost celotne zemlje.

^w 6,4: *vrat*: hebr. pragov.

^x 6,5: *onemel*: hebr. odrezan.

^y 6,6: *ki*...: hebr. in v svoji roki je imel žerjavico.

^z 6,7: *To*...: hebr. Storil je, da se je to dotaknilo mojih ust.

^a 6,8: *Tukaj*...: hebr. Glej mene.

^b 6,9: *Resnično: Brez prenehanja poslušate itd*: hebr. V poslušanju itd.

^c 6,11: *popolnoma*...: hebr. zapuščena z zapuščenostjo.

^d 6,13: *ta*...: ali, ko se je vrnila in bila prebrskana.

^e 6,13: *snov*: ali, zaloga ali deblo.

^f 7,1: [Okoli leta 742 pr. Kr.]

^g 7,2: *je*...: hebr. počiva na Efrájimu.

^h 7,3: *Šeár Jašúb*: to je, Preostanek se bo vrnil.

ⁱ 7,3: *glavna*...: hebr. tlakovani pešpoti.

^j 7,4: *ti*...: hebr. twoje srce ne bo nežno.

^k 7,6: *razjezimo*: ali, prebudimo.

^l 7,6: [Tabeál: Všeč Bogu, ali, ime Sirca ali Perzijca.]

^m 7,8: *da*...: hebr. od ljudstva.

ⁿ 7,9: *Če*...: ali, Mar ne verjamete? To je zato, ker niste stabilni.

^o 7,10: *Poleg*...: hebr. In Gospod je dodal, da govoril.

^p 7,11: *prosi*...: ali, svojo prošnjo naredi globoko.

^q 7,14: *bo*: ali, ti, oh devica, boš.

^r 7,14: [Emanuel: hebr. z nami je Bog.]

^s 7,19: *vsem*: ali, vseh hvalevrednih drevesih.

^t 7,22: *v deželi*: hebr. sredi dežele.

osat in trnje.²⁴ S puščicami in loki bodo tja prišli možje, ker bo vsa dežela postala osat in trnje.²⁵ Po vseh hribih, ki bodo okopani z motiko, nanje ne bo prišel strah pred osatom in trnjem, temveč bo to za odpošiljanje volov in za teptanje manjše živine.

8 Poleg tega mi je Gospod rekel: »Vzemi si velik zvitek in vanj zapiši s človeškim pisalom glede Mahér Šalál Haš Baza.«^{u2} K sebi sem vzel zvesti priči, da zabeležita: duhovnika Urijá in Jeberehjávega sina Zeharjá.³ Odšel vsem k prerokinji in spočela je ter rodila sina. Potem mi je Gospod rekel: »Njegovo ime kliči Mahér Šalál Haš Baz.⁴ Kajti preden bo imel otrok spoznanje, da kliče: ›Moj oče in moja mati,‹ bodo v bogastva Damaska in plen Samarije odvzeti pred asirskim kraljem.«

5 Gospod mi je prav tako ponovno spregovoril, rekoč:^{x6} »Ker kakor to ljudstvo odklanja siloaške vode, ki mirno tečejo in se veselijo v Recínu in Remaljájevemu sinu,⁷ zdaj torej, glej, Gospod prinaša nadnje vode iz reke, močne in številne, celo asirskega kralja in vso njegovo slavo in prestopil bo vse njegove kanale in prestopil vse njegove bregove⁸ in šel bo skozi Juda, preplavil bo in šel preko, segel bo celo do vrata in razprostirajoč svoje peruti bo napolnil širino tvoje dežele, oh Emanuel.«

9 Povežite se med seboj, oh ve ljudstva in razbiti boste na koščke in pazljivo prisluhnите, vsi vi iz daljnih dežel, opašite se in zlomljeni boste na koščke, opašite se in zlomljeni boste na koščke.¹⁰ Skupaj se posvetujte in to se bo izjalovilo, govorite besedo, pa ta ne bo obstala, kajti Bog je z nami.

11 Kajti Gospod mi je tako govoril z amočno roko in me učil, da naj ne hodim po poti tega ljudstva, rekoč:¹² »Ne reci: ›Zarota,‹ vsem tistim, ki jim bo to ljudstvo reklo: ›Zarota,‹ niti se ne bojte njihovega strahu niti ne bodi prestrašeni.¹³ Posvečujte Gospoda nad bojevniki samega in naj bo on vaš strah in naj bo on vaša groza.¹⁴ On vam bo svetišče, toda za kamen spotike in za skalo pohujšanja obema Izraelovima hišama, za past in za zanko prebivalcem Jeruzalema.¹⁵ Številni izmed njih se bodo spotaknili, padli, zlomljeni bodo, ujeti v zanko in zajeti.

16 Poveži pričevanje, zapečati postavo med mojimi učenci.¹⁷ Čakal bom na Gospoda, ki svoj obraz skriva pred Jakobovo hišo in iskal ga bom.¹⁸ Glejte, jaz in otroci, ki mi jih je dal Gospod, smo za znamenja in za čudeže v Izraelu od Gospoda nad bojevniki, ki prebiva na gori Sion.

19 Ko bti bodo rekli: »Obrni se k tem, ki imajo osebne duhove in k čarovnikom, ki čivkajo in ki

^{8,14:} Iz 28,16
^{8,14:} Lk 2,34
^{8,14:} Rim 9,33
^{8,14:} 1 Pet 2,7
^{8,15:} Mt 21,44
^{8,15:} Lk 20,18
^{8,18:} Heb 2,13
^{8,20:} Heb 2,13
^{9,2:} Mt 4,15
^{9,2:} Ef 5,14
^{9,4:} Sod 7,22
^{9,4:} Iz 10,26
^{9,6:} Jn 3,16
^{9,7:} Lk 1,32-33
^{9,7:} 2 Kr 19,31
^{9,7:} Iz 37,3
^{9,12:} Iz 5,25
^{9,12:} Iz 10,4

mrmrajo. Mar naj ne bi ljudstvo iskalo svojega Boga? Za žive k mrtvim?²⁰ K postavi in k pričevanju. Če ne govorijo glede na to besedo, je to zato, ker v njih ni svetlobe.^{c21} Šli bodo skozi to, silno ogorčeni in lačni. In zgodilo se bo, da ko bodo lačni, da se bodo v jezi razburili in preklinjali svojega kralja, svojega Boga in gledali navzgor.²² Pogledali bodo na zemljo in glej stiska in tema, temačnost tesnobe in gnani bodo v temo.

9 Kljub dtemu temačnost ne bo takšna, kot je bila v njenem draženju, ko je najprej blago stiskal deželo Zábulon in deželo Neftáli in jo je potem bolj boleče stiskal ob poti morja, onkraj Jordana, v poganski eGalileji.² Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je zagledalo veliko svetlobe. Na tiste, ki prebivajo v deželi smrtne sence, je posvetila svetloba.³ Pomnožil si narod in nisi spovečal radosti. Radostjo se pred teboj, v skladu z radostjo ob žetvi in kakor se ljudje veselijo, ko delijo plen.⁴ Kajti hzomil si jarem njegovega bremena in palico njegovega ramena, palico njegovega zatiralca, kakor na dan Midjána.⁵ Kajti ivsaka bitka bojevnika je z zmedenim hrupom in oblekami, povaljanimi v krvi, toda jta bo z gorenjem in gorivom kognju.⁶ Kajti nam je rojen otrok, nam je dan sin in oblast bo na njegovem ramenu in njegovo ime bo imenovano Čudoviti, Svetovalec, Mogočni Bog, Večni Oče, Princ miru.⁷ Povečanju njegovega vladarstva in miru ne bo konca nad Davidovem prestolom in nad njegovim kraljestvom, da to odredi in da to osnuje s sodbo in s pravico od tega časa naprej, celo na veke. Gorečnost Gospoda nad bojevniki bo to izvršila.

8 Gospod je poslal besedo Jakobu in jo vžgal nad Izraelom.⁹ Vse ljudstvo bo vedelo, celo Efrájim in prebivalec Samarije, ki v ponosu in arrogantsosti srca govorijo:¹⁰ »Opeke so padle, toda mi bomo gradili s klesanimi kamni. Egiptovske smokve so posekane, toda mi jih bomo zamenjali s cedrami.«

11 Zato lbo Gospod zoper njega postavil Recíne nasprotnike in skupaj združil mnjegove sovražnike,¹² spredaj Sirce in zadaj Filistejce in Izrael bodo požrli z odprtimi ustmi. Zaradi vsega tega njegova jeza ni odvrnjena, temveč je njegova roka še vedno iztegnjena.

13 Kajti ljudstvo se ne obrača k tistem, ki jih udarja niti ne iščejo Gospoda nad bojevniki.¹⁴ Zato bo Gospod v enem dnevu iz Izraela iztrebil glavo in rep, palmovo vejo in loče.¹⁵ Starec in častitljiv, ta je glava, preroč pa, ki uči laži, ta je rep.¹⁶ Kajti voditelji otega ljudstva jim povzročajo, da se motijo in tisti, ki so vodení Pod njih, so uničeni.^{q17} Zato Gospod ne bo imel nobene radosti v njihovih mladeničih niti ne bo imel usmiljenja do njihovih

^u 8,1: **Mahér Šalál Haš Baza:** hebr. v hitenu k plenu je pohitril plen, ali, pohiti itd.

^v 8,3: **Odšel...:** hebr. Približal sem se.

^w 8,4: **bodo...:** ali, bo ta, ki je pred asirskim kraljem odvzel bogastva itd.

^x 8,5: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^y 8,8: **razprostirajoč...:** hebr. polnost širine tvoje dežele bodo širjenja njegovih peruti.

^z 8,9: **ve... in boste:** ali, ljudstva, vendar boste.

^a 8,11: **z...:** hebr. v moči roke.

^b 8,19: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^c 8,20: **svetlobe...:** hebr. jutra.

^d 9,1: [Okoli leta 940 pr. Kr.]

^e 9,1: **poganski:** ali, gosto naseljeni.

^f 9,2: [Okoli leta 771 do okoli leta 740 pr. Kr.]

^g 9,3: **nisi:** ali, njemu si; [V hebrejsčini sta besedi ל in נ Besedi zvenita podobno, toda imata različna pomena. Prva beseda ל, pomeni »ne,« druga נ, pa pomeni »njemu, njegov.«]

^h 9,4: **Kajti...:** ali, Ko lomiš.

ⁱ 9,5: **Kajti...:** ali, Ko je bila celotna bitka itd.

^j 9,5: **toda...:** ali, in to je bilo.

^k 9,5: **gorivo:** hebr. hrana.

^l 9,11: [Okoli leta 738 pr. Kr.]

^m 9,11: **združil:** hebr. zmešal.

ⁿ 9,12: **z odprtimi:** hebr. s celotnimi.

^o 9,16: **voditelji...:** ali, tisti, ki jih imenujejo blagoslovjeni.

^p 9,16: **vodení:** ali, blagoslovjeni.

^q 9,16: **uničeni:** hebr. požrti.

sirot in vdov, kajti vsakdo je hinavec in hudodelec in vsaka usta govorijo neumnost. ^rZaradi vsega tega njegova jeza ni odvrnjena, temveč je njegova roka še vedno iztegnjena.

¹⁸ Kajti zlobnost gori kakor ogenj. Ta bo požrl osat in trnje in vnel gozdne goščave in vzdignili se bodo *kakor* vzdiganje dima. ¹⁹ Preko besa Gospoda nad bojevniki je dežela zatemnjena in ljudstvo bo kakor gorivo ^sognju. Noben človek ne bo prizanesel svojemu bratu. ²⁰ Hlastal ^tbo na desnici in bo lačen, jedel bo na levici, pa ne bodo nasičeni. Vsak človek bo jedel meso svojega lastnega lakta: ²¹ Manáše Efrájima in Efrájim Manáseja *in* skupaj *bosta* zoper Juda. Zaradi vsega tega njegova jeza ni odvrnjena, temveč je njegova roka še vedno iztegnjena.

10 Gorje ^utistim, ki razglašajo krivične odloke ²da odvrnejo pomoči potrebnega stran od sodbe in da odvzamejo pravico od revnega izmed mojega ljudstva, da bi bile lahko v dove njihov plen in *da* lahko oropajo osirotelega! ³Kaj boste storili na dan obiskanja in v opustošenju, *ki* bo prišlo od daleč? H komu boste pobegnili po pomoč? In kje boste pustili svojo slavo? ⁴Brez mene se bodo sklonili pod ujetniki in padli bodo pod umorjenimi. Zaradi vsega tega njegova jeza ni odvrnjena, temveč je njegova roka še vedno iztegnjena.

⁵ Oh ^wAsirec, šiba moje jeze in ^xpalica v njihovi roki je moje ogorčenje. ⁶Poslal ga bom zoper hinavski narod in zoper ljudstvo mojega besa mu bom dal zadolžitev, da vzame ukradeno blago, da vzame plen in da ^yjih potepta kakor ulično blato. ⁷Vendar on ne meni tako niti njegovo srce ne misli tako, temveč *je* na njegovem srcu *to*, da uniči in iztrebi ne malo narodov. ⁸ Kajti on pravi: »*Mar* niso moji princi vsi skupaj kralji? ⁹*Mar* ni Kalne kakor Kárkemiš? *Mar* ni Hamát kakor Arpád? *Mar* ni Samarija kakor Damask? ¹⁰Kakor je moja roka našla kraljestva malikov in katerih rezane podobe so nadkriljevale te iz Jeruzalema in iz Samarije, ¹¹mar ne bom, kakor sem storil Samariji in njenim malikom, tako storil Jeruzalemu in njegovim malikom? ¹²Kjerkoli se bo to pripetilo, *da* ko Gospod opravi svoje celotno delo na gori Sion in v Jeruzalemu, bom kaznal ^zsad arrogantskega ^asrca asirskega kralja in slavo njegovih vzvišenih pogledov. ¹³Ker pravi: >*To* sem storil z močjo svoje dlani in s svojo modrostjo, ker sem razsoden. Ljudstvu sem odstranil meje in oropal njihove zaklade in kakor hraber ^bčlovek ponižal prebivalce ¹⁴in moja roka je našla kakor gnezdo bogastva ljudstev; in kakor nekdo zbira jajca, *ki* so ostala, sem jaz zbral vso zemljo in nikogar ni bilo, ki bi zganil perut ali odprl usta ali začivkal. ¹⁵Mar se bo sekira bahala pred tistim, ki z njo seká? *Mar* se bo žaga poveličevala pred tistim, ki jo vleče?

10,4: Iz 5,25
10,4: Iz 9,12
10,8: 2 Kr 18,24
10,8: 2 Kr 18,33
10,8: 2 Kr 19,10
10,12:
2 Kr 19,31
10,22: Iz 28,22
10,22: Rim 9,27
10,23: Iz 28,22
10,24:
2 Mz 14,1
10,26: Sod 7,25
10,26: Iz 9,4
11,1: Apd 13,23

Kakor če bi ^cse palica tresla pred tistim, ki jo vzdiguje, *ali* kakor če bi se palica sama vzdigovala, kakor ^dče ne bi bila les. ¹⁶Zato bo Gospod, Gospod nad bojevniki, med njegove rejene poslal pustost in pod njegovo slavo bo vžgal gorenie, podobno gorenu ognja. ¹⁷Izraelova svetloba bo za ogenj in njegov Sveti za plamen in ta bo gorenje v enem dnevu bo pogolnil njegovo trnje in njegove osate ¹⁸§ in použil bo slavo njegovega gozda in njegovega rodovitnega polja, tako ^edušo kakor telo in oni bodo kakor kadar nosilec praporja slabí. ¹⁹Preostanka dreves njegovega gozda bo malo, ^fda jih lahko otrok zapiše.

²⁰ Na tisti dan se bo zgodilo, *da* se Izraelov ostanek in tisti, ki so pobegnili od Jakobove hiše, ne bodo več ponovno naslanjali nanj, ki jih je udaril, temveč se bodo v resnici naslanjali na Gospoda, Svetega Izraelovega. ²¹Preostanek se bo vrnil, *celó* Jakobov preostanek, k mogočnemu Bogu. ²²Kajti čeprav bo tvojega ljudstva Izraela kakor morskega peska, se bo *vendar* ostanek izmed ^ggnjih vrnil. Odrejeno uničenje bo preplavljen s ^hpravičnostjo. ²³Kajti Gospod Bog nad bojevniki bo naredil uničenje, celo določeno, v sredi vse dežele.

²⁴Zato tako govori Gospod Bog nad bojevniki: >Oh moje ljudstvo, ki prebivaš na Sionu, ne boj se Asirca. Udaril te bo s palico in ⁱsvojo palico bo vzdignil zoper tebe po načinu Egipta. ²⁵Kajti še zelo kratek čas in ogorčenje bo prenehalo in moja jeza v njihovem uničenju. ²⁶Gospod nad bojevniki bo zanj razvnel bič, glede na pokol Midjána, pri Orébovi skali in *kakor je bila* njegova palica nad morjem, tako jo bo vzdignil po načinu Egipta. ²⁷Na tisti dan se bo zgodilo, *da* bo njegovo breme vzeto ^jiz tvoje rame in njegov jarem iz tvojega vratu in jarem bo uničen zaradi maziljenja. ²⁸Prišel je v Ajo, prešel je do Migróna, pri Mihmášu je shranil svoje vozove. ²⁹Šli so preko prelaza. Pri Gebi so se nastanili, Rama je prestrašena, Savlova Gíbea je zbežala. ³⁰Povzdigni ^ksvoj glas, oh hči galímska. Povzroči mu, da bo ta slišan do Láješa, oh ubogi Anatót. ³¹Madménah je odstranjen, prebivalci Gebíma so se zbrali skupaj, da pobegnejo. ³²Ta dan bo ostal pri Nobu. Svojo roko bo stresel *zoper* goro hčere sionske, jeruzalemski hrib. ³³Glej, Gospod, Gospod nad bojevniki, bo vejo obrezal s strahoto in tisti z visoko postavo *bodo* posekani in ošabni bodo ponižani. ³⁴Z železom bo posekal gozdne goščave in Libanon bo padel po ^lmogočnem.

11 Palica bo pognala iz Jesejevega debla in Poganek bo zrastel iz njegovih korenin ²in Gospodov duh bo počival nad njim, duh modrosti in razumevanja, duh nasveta in moči, duh spoznanja in strahu Gospodovega. ³Naredil ga bo hitrega ^mrazumevanja v strahu Gospodovem in ne bo sodil po pogledu svojih oči niti grajal

^r 9,17: *neumnost*: ali, podlost.

^s 9,19: *gorivo*: hebr. hrana.

^t 9,20: *hlastal*: hebr. Rezal.

^u 10,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

^v 10,1: *ki*...: ali, piscem, ki pišejo.

^w 10,5: *Oh*...: ali, *Gorje Asircu, šibi*: hebr. Asúrcu, šibi.

^x 10,5: *in*...: ali, čeprav je palica v njihovi roki moje.

^y 10,6: *da*...: hebr. položil jih bom za teptanje.

^z 10,12: *casnoval*: hebr. obiskal.

^a 10,12: *arogantnega*: hebr. veličine.

^b 10,13: *hraber*...: ali, mnogo ljudstva.

^c 10,15: *bi*...: ali, naj bi palica tresla.

^d 10,15: *kakor*...: ali, to, kar ni.

^e 10,18: *tako*...: hebr. od duše in celo do mesa.

^f 10,19: *malo*...: hebr. število, da ga.

^g 10,22: *izmed*...: hebr. v, ali, med njimi itd.

^h 10,22: *s*...: ali, v pravičnosti.

ⁱ 10,24: *in*...: ali, toda svojo palico bo vzdignil zoper tebe zaradi.

^j 10,27: *vzeto*...: hebr. odstranljeno.

^k 10,30: *Povzdigni*...: Predirljivo vpij s svojim glasom.

^l 10,34: *po*...: hebr. mogočno.

^m 11,3: *hitrega*...: hebr. vonjav ali, vonj.

po slišanju svojih ušes,⁴ temveč bo s pravičnostjo sodil revne in odločalⁿ z nepristranskostjo krotkim na zemlji in zemljo bo udaril s palico svojih ust in z dihom svojih ustnic bo pokončal zlobnega.⁵ Pravičnost bo pas njegovih ledij in zvestoba pas njegovih notranjosti.⁶ Tudi volk bo prebival z jagnjetom in leopard se bo zleknil z otrokom. Tele, mlad lev in pitanček skupaj in vodil jih bo majhen otrok.⁷ Krava in medvedka se bosta pasli, njuni mladiči se bodo skupaj ulegli in lev bo jedel slamo kakor vol.⁸ Doječ otrok se bo igral na kobrini luknji in odstavljen otrok bo svojo roko položil na brlog⁹ strupene kače.⁹ Ne bodo ne škodovali, ne uničevali na vsej moji sveti gori, kajti zemlja bo polna Gospodovega spoznanja, kakor vode pokrivajo morje.

¹⁰ Na ta dan bo Jesejeva korenina, ki bo stala kakor zastava ljudstvu; njo bodo pogani iskali in njegov počitek bo veličasten.^{p11} Na tisti dan se bo zgodilo, da bo Gospod ponovno, drugič, naravnal svojo roko, da obnovi preostanek svojega ljudstva, ki bo preostal od Asirije, od Egipta, od Patrós, od Kuša, od Eláma, od Šinája, od Hamáta in od morskih otokov.¹² Postavil bo zastavo za narode in zbral Izraelove pregnance in skupaj bo zbral razkropljene od Juda iz štirih koncev qzemlje.¹³ Tudi Efrájimova zavist bo odšla in Judovi nasprotniki bodo iztrebljeni. Efrájim ne bo zavidal Judu in Juda ne bo nadlegoval Efrájima.¹⁴ Temveč bodo leteli na ramenih Filistejcov proti zahodu. Skupaj bodo oplenili tiste^r iz vzhoda, svojo^s roko bodo položili na Edóm in Moáb in Amónovi otroci jih^t bodo ubogali.¹⁵ § Gospod bo popolnoma uničil jezik egiptovskega morja in s svojim mogočnim vetrom bo stresel svojo roko nad reko in udaril jo bo v sedem vodotokov in *ljudem* omogočil, da jih bodo prešli v sandalih.^{u16} Tam bo glavna cesta za preostanek njegovega ljudstva, ki bo preostalo od Asirije, kakor je bila za Izrael na dan, ko je prišel gor iz egiptovske dežele.

12 Na ta dan boš rekli: »Oh Gospod, hvalil te bom. Čeprav si bil jezen name, je tvoja jeza odvrnjena in me ti tolažiš.«² Glej, Bog je rešitev moje duše. Zaupal bom in ne bom prestrašen, kajti Gospod Jahve je moja moč in *moja* pesem; prav tako je postal rešitev moje duše.³ Zatorej boste z radostjo zajemali vodo iz vodnjakov rešitve duš.

⁴ Na ta dan boste rekli: »Hvalimo Gospoda, kličimo^v njegovo ime, med ljudstvom razglašajmo njegova dela, omenjammo, da je njegovo ime povisano.«⁵ Prepevajmo Gospodu, kajti storil je odlične stvari. To je znano po vsej zemlji.⁶ Zavriskaj in zavpij, ti prebivalec^wSiona, kajti velik je Sveti Izraelov v tvoji sredi.

ⁿ 11,4: *odločal*...: ali, z nepristranskostjo zagovarjal krotke.

^o 11,8: *brlog*: ali, gadji brlog.

^p 11,10: *veličasten*: hebr. slava.

^q 11,12: *koncev*: hebr. peruti.

^r 11,14: *tiste*: hebr. otroke.

^s 11,14: *svojo*...: hebr. Edóm in Moáb bosta položena od njihove roke.

^t 11,14: *jih*...: hebr. bodo njihova ubogljivost.

^u 11,15: *sandalih*: hebr. čevljih.

^v 12,4: *kličimo*: ali, razglašajmo.

^w 12,6: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^x 13,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

13 Breme^y Babilona, ki ga je videl Izaija, Amócov sin.^z Dvignite prapor na visoki gori, povzdignite glas k njim, mahajte z roko, da lahko vstopijo v velika vrata plemičev.^{y3} Svojim posvečenim sem zapovedal, zaradi moje jeze sem poklical tudi moje mogočne, celó tiste, ki se razveseljujejo v mojem visočanstvu.^{z4} Hrup množice po gorah kakor^a od številnega ljudstva, bučen hrup kraljestev narodov, zbranih skupaj. Gospod nad bojevniki pregleduje vojsko za bitko.^b Prihajajo iz daljne dežele, od konca neba, celó Gospod in orožja njegovega ogorčenja, da uničijo celotno deželo.

⁶ Tulite, kajti Gospodov dan je pri roki, ta bo prišel kakor uničenje od Vsemogočnega.^c Zato bodo vse roke oslabele^d in srce vsakega človeka se bo stopilo^e in bali se bodo. Ostre bolečine in bridkosti se jih bodo polastile. V bolečinah bodo kakor ženska, ki je v porodnih mukah. Osupli^f bodo drug^g nad drugim, njihovi obrazi bodo kakor plameni.^{e9} Glej, prihaja Gospodov dan, krut, z besom in silovito jezo, da naredi deželo opustošeno in njene grešnike bo pokončal iz nje.¹⁰ Kajti zvezde neba in njegova ozvezdja ne bodo dajala svoje svetlobe. Sonce bo otemnelo^h v svojem vzhajanju in luna svoji svetlobi ne bo povzročila, da sveti.ⁱ ¹¹ Zemeljski [krog] bom kaznoval zaradi njihovega zla in zlobne zaradi njihove krivičnosti in povzročil bom, da se aroganca ponosnih konča in ponižal bom oholost strašnih.^j ¹² Človeka bom naredil dragocenejšega kakor čisto zlato, celo človeka kakor zlat klin iz Ofirja.¹³ Zato bom stresel nebo in zemlja se bo odmaknila iz svojega mesta, v besu Gospoda nad bojevniki in na dan njegove krute jeze.¹⁴ In bo kakor preganjana srna in kakor ovca, ki je nihče ne ujame. Obrnili se bodo vsak človek k svojemu lastnemu ljudstvu in vsak bo bežal v svojo lastno deželo.¹⁵ Vsak, kdor je najden, bo preboden in vsak, kdor jim je pridružen, bo padel pod mečem.¹⁶ Tudi njihovi otroci bodo razbiti na koščke pred njihovimi očmi, njihove hiše bodo oplenjene in njihove žene posiljene.¹⁷ Glej, zoper njih bom razvnel Medijce, ki se ne bodo ozirali na srebro in glede zlata, v njem se ne bodo razveseljevali.¹⁸ Tudi njihovi loki bodo mladeniče raztreščili na koščke in ne bodo imeli usmiljenja do sadu maternice; njihovo oko ne bo prizaneslo otrokom.

¹⁹ Babilon, slava kraljestev, lepota kaldejske odličnosti, bo kakor, ko fje Bog razdejal Sódomo in Gomóro.²⁰ Ta ne bo nikoli naseljen niti se ne bo prebivalo v njem od roda do roda, niti tam Arabec ne bo postavil šotorja, niti tam pastirji ne bodo postavljeni svojih staj.²¹ Temveč bodo tam ležale divje^g puščavske živali in njihove hiše

^y 13,2: [Brenton Septuaginta prevaja: Dvignite prapor na gori ravnine, povzdignite glas k njim, mahajte z roko, odprite velika vrata, vi vladarji.]

^z 13,3: [Brenton Septuaginta prevaja: Izdajam ukaz in jih privedem. Velikani prihajajo, da izpolnijo moj bes, veselijo se in sramotijo.]

^a 13,4: *kakor*...: hebr. podobnost.

^b 13,7: *oslabele*: ali, omahnilo.

^c 13,8: *Osupli*: hebr. Čudili se.

^d 13,8: *drug*...: hebr. vsak človek nad svojim sosedom.

^e 13,8: *plameni*: hebr. obrazi plamenov.

^f 13,19: *ko*...: hebr. razdejanje Sódome in Gomóre.

^g 13,21: *divje*...: hebr. Ziim.

bodo polne otožnih ^hživih ustvarjenih bitij in sove
i bodo prebivale tam in kozjenogi bodo tam plesali.
²² Divje ^jživali z otokov bodo klicale v njihovih
zapuščenih ^khišah in zmaji v njihovih prijetnih
palačah in njen čas je blizu, da pride in njeni dnevi
ne bodo podaljšani.

14 Kajti Gospod bo imel usmiljenje do Jakoba
in bo še izbral Izrael in jih postavil v njihovo
lastno deželo, in tujni bodo združeni z njimi in se
bodo trdno pridružili Jakobovi hiši.² Ljudstvo jih
bo vzelo in jih privedlo na njihov kraj. Izraelova
hiša jih bo vzela v last v Gospodovi deželi za
služabnice in pomočnice. Odvedli jih bodo ujete
tisti, katerih ^lujetniki so bili in vladali bodo nad
svojimi zatiralcji.³ Na ta dan se bo zgodilo, ko ti
bo Gospod dal počitek pred twojo brdkostjo, pred
twojim strahom in pred trdim suženjstvom, s čimer
si bil primoran, da služiš,

⁴ da boš vzel ta pregovor ^mzoper babilonskega
kralja in rekel: »Kako je zatiralec končal! Zlato
ⁿmesto je končalo!⁵ Gospod je zlomil palico zlobnih
in žezlo vladarjev.⁶ Tisti, ki je v besu udaril ljudstvo
z nenehnim ^oudarcem, tisti, ki je narodom vladal
v jezi, je preganjan in nihče ne zadržuje.⁷ Celotna
zemlja je pri počitku in mirna. Oni izbruhnejo
v petje.⁸ Da, ciprese se razveseljujejo ob tebi in
libanonske cedre, rekoč: »Odkar si položen dol,
noben sekalec ni prišel zoper nas.⁹ Pekel Pod
spodaj vztrepeta zaradi tebe, da te sreča ob
tvojem prihodu. Zaradi tebe razvnema mrtve, celo
vse zemeljske vodje, ^qiz njihovih prestolov je
dvignil vse kralje narodov.¹⁰ Vsi ti bodo govorili
in ti rekli: »Si tudi ti postal slaboten kakor mi? Si
postal podoben nam?¹¹ Tvoj pomp je priveden
dol h grobu in zvok twojih lir. Ličinka se razteguje
pod teboj in ličinke te pokrivajo.¹² § Kako si
padel z neba, oh Lucifer, sin jutra! Kako si
posekan na tla, ki si naroče slabil!¹³ Ker si rekel
v svojem srcu: »Vzpel se bom v nebesa, svoj
prestol bom povzdignil nad Božje zvezde. Tudi
na gori skupnosti bom sedel, na obronkih severa,
¹⁴ nad višine oblakov se bom dvignil, podoben bom
Najvišnjemu.¹⁵ Vendar boš priveden dol v pekel,
na obronke Jame.¹⁶ Tisti, ki te vidijo, te bodo
natančno ogledovali in preudarjali, rekoč: »Mar je
to mož, ki je počel, da je zemlja trepetala, ki je
pretresal kraljestva,¹⁷ ki je naredil zemeljski [krog]
kakor divjino in uničil njegova mesta, ki ni odprl
shiše svojih ujetnikov?¹⁸ Vsi kralji narodov, celo
vsi izmed njih, ležijo v slavi, vsak v svoji lastni
hiši.¹⁹ Ti pa si izvržen iz svojega groba, kakor
gnusna mladika in kakor oblačilo tistih, ki so
umorjeni, preboden z mečem, ki gredo dol k
jamskim kamnom, kakor truplo, pomendrano pod
stopali.²⁰ Ne boš pridružen z njimi pri pokopu, ker

^h 13,21: *otožnih*...: hebr. Ochim.

ⁱ 13,21: *sove*: ali, noji bodo prebivali; hebr. hčere sov.

^j 13,22: *Divje*...: hebr. Ijim.

^k 13,22: *zapuščenih*...: ali, palačah.

^l 14,2: *katerih*...: hebr. ki jih je vzel za ujetnike.

^m 14,4: *pregovor*: ali, zbadljiv govor.

ⁿ 14,4: *Zlato*...: ali, Natančnost iz zlata je končala.

^o 14,6: *nenehnim*...: hebr. udarcem brez odstranitve.

^p 14,9: *Pekel*: ali, Grob.

^q 14,9: *vodje*: hebr. voditelje, ali, velike kozle.

^r 14,12: *Lucifer*: ali, dnevna zvezda.

^s 14,17: *odprl*...: ali, odpustil svojih ujetnikov domov?

si uničil svojo deželo in umoril svoje ljudstvo. Seme
hudodelcev nikoli ne bo ugledno.²¹ Pripravite
pokol za njegove otroke zaradi krivičnosti njihovih
očetov, da ne vstanejo niti ne vzamejo v last dežele
niti ne napolnijo obličja zemeljskega [krog] z
mesti.²² Kajti dvignil se bom proti njim, ^c govori
Gospod nad bojevniki in iztrebil iz Babilona ime in
ostanek, sina in nečaka, ^tgovori Gospod.²³ Prav
tako ga bom naredil posest za bobnarico in vodne
tolmune in pometel ga bom z metlo uničenja,^c
govori Gospod nad bojevniki.

²⁴ Gospod nad bojevniki je prisegel, rekoč:
»Zagotovo, kakor sem si zamislil, tako se bo zgodilo
in kakor sem se namenil, tako bo ostalo,²⁵ da bom
v svoji deželi zlomil Asirca in na svojih gorah ga
bom pomendral pod stopalom. Potem bo njegov
jarem odšel od njih in njegovo breme bo odšlo iz
njihovih ramen.«²⁶ To je namen, ki je namenjen
nad celotno zemljo, in to je roka, ki je iztegnjena
nad vsemi narodi.²⁷ Kajti Gospod nad bojevniki se
je namenil in kdo bo to razveljavil? Njegova roka
je iztegnjena in kdo jo bo zavrnil?²⁸ To breme je
bilo v letu, ko je kralj Aház umrl.

²⁹ Ne razveseli se ti, celotna Filisteja, ^uker je
palica tistega, ki te je udaril, zlomljena, kajti iz
kače korenine bo prišla strupena kača ^vin njen
sad ^{bo} ognjena leteča kača.³⁰ Prvorojenec revnega
bo nahranjen in pomoči potreben se bo ulegel
v varnosti in z lakoto bom ubil twojo korenino,
on pa bo pokončal tvoj preostanek.³¹ Tulite, oh
velika vrata, jokaj, oh mesto, ti, celotna Palestina
si raztopljen, kajti iz severa bo prišel dim in nihče
^wne bo sam v svojih določenih ^xčasih.³² Kaj bo
nekdo potem odgovoril poslancem naroda? Da je
Gospod ustanovil Sion in revni izmed njegovega
ljudstva bodo ^yzaupali vanj.

15 Breme Moába. ^zKer je ponoči Ar Moáb
opustošen in priveden ^{av}tišino, ker je ponoči
Kir Moáb opustošen in priveden v tišino;² § odšel
je gor do Bajita in do Dibóna, visoka kraja, da bi
jokal. Moáb bo tulil nad Nebójem in nad Médebo,
na vseh njihovih glavah ^{bo} plešavost in vsaka
brada bo odrezana.³ Na njihovih ulicah se bodo
opasovali z vrečevino, na vrhovih njihovih hiš in
na njihovih ulicah bo vsakdo tulil, obilno ^bjokajoč.⁴
⁴ Hešbón bo vpil in Elalé. Njun glas bo slišati celo
do Jahaca, zato bodo oboroženi moábski vojaki
zavpili, njegovo življenje mu bo mučno.⁵ Moje
srce bo vpilo zaradi Moába, njegovi ^cubežniki
bodo bežali do Coarja, telica starosti treh let, kajti
ob vzpenjanju Luhita bodo jokajoč šli gor, kajti na
poti Horonájima bodo vzdignili krik pogube.^d

⁶ Kajti vode Nimiríma bodo zapuščene, ^ekajti seno
je propadlo, trava je posušena, tam ni nobene zelene
stvari.⁷ Zato bodo obilje, ki so ga dobili in to, kar

^t 14,22: [nečaka: ali, vnuka.]

^u 14,29: [Filisteja: hebr. valeče se, prehodno.]

^v 14,29: *strupena kača*: ali, gad.

^w 14,31: *nihče*...: ali, on ne bo sam.

^x 14,31: *določenih*...: ali, zborih.

^y 14,32: *bodo*...: ali, se bodo zatekali.

^z 15,1: [Okoli leta 726 pr. Kr.]

^a 15,1: *priveden*...: ali, odsekan.

^b 15,3: *obilno*...: hebr. spuščajoč se v jok, ali, spuščajoč se z jokanjem.

^c 15,5: *njegovi*...: ali, do njegovih meja, celo do Coarja, kakor telica.

^d 15,5: *pogube*: hebr. zloma.

^e 15,6: *zapusčene*: hebr. zapuščenosti.

so nakopičili, odnesli proč k vrbovemu fpotoku.
⁸ Kajti vpitje je šlo naokoli Moábovih mej, njihovo tuljenje do Eglájima in njihovo tuljenje do Beér Elíma. ⁹ Kajti vode Dimóna bodo polne krvi, kajti privedel bom več ḡnad Dimón, leve nad tiste, ki pobegnejo iz Moába in nad preostanek dežele.

16 Pošljite jagnje k vladarju dežele iz Sele ^hk divjini, h gori hčere sionske. ² Kajti zgodilo se bo, da kakor je tavajoč ptič vržen iz gnezda, tako bodo moábske hčere pri prehodih Arnóna. ³ Posvetuj jse, izvrši sodbo, svojo senco naredi kakor noč v sredi opoldneva, skrij pregnance, ne izdaj tistega, ki tava. ⁴ Naj moji pregnanci prebivajo s teboj, Moáb. Bodij jim skrivališče pred obličjem plenilca. Izsiljevalec ^kje pri koncu, plenilec pojenjuje, kajti zatiralci ^lso použiti iz dežele. ⁵ V usmiljenju bo prestol postavljen ^min sedel bo na njem v resnici, v Davidovem šotorskem svetišču, sodeč, iščoč sodbe in pospešujoč pravičnost.

⁶ Slišali smo o Moábovem ponosu; zelo jeponosen, celó o njegovi oholosti in njegovem ponosu in njegovem besu, toda njegove laži ne bodo takšne. ⁷ Zato bo Moáb tulil za Moábom, vsi bodo tulili, kajti temelji Kir Heresa bodo žalovali; ⁿzagotovo so udarjeni. ⁸ Kajti hešbónska polja pešajo in vino iz Sibme. Gospodarji pogonov so zlomili njegove glavne sadike, prišli so celó do Jazérja, tavalí so skozi divjino. Njegovi poganjki se iztezajo, ^oodšli so preko morja.

⁹ Zato bom z jokom objokoval sibmansko trto iz Jazérja. Namakal te bom s svojimi solzami, oh Hešbón in Elaléja, zaradi vpitja Pza tvojimi poletnimi sadovi in ker je tvoja žetev propadla. ¹⁰ Veselje je odvzeto in radost iz obilnega polja in v vinogradih ne bo prepevanja niti ne bo vriskanja niti tam ne bo vpitja. Tlačitelji ne bodo tlačili nobenega vina v svojih stiskalnicah; njihovemu vriskanju ob trgatvi sem naredil, da odneha. ¹¹ Zato bo moja notranjost zvenela kakor harfa za Moábom in moji notranji deli za Kir Heresom.

¹² In zgodilo se bo, ko bo videno, da je Moáb izmučen na visokih krajinah, da bo prišel k svojemu svetišču, da moli, toda ne bo prevladal. ¹³ To je beseda, ki jo je od tistega časa Gospod govoril glede Moába. ¹⁴ Toda sedaj je Gospod govoril, rekoč: »Znotraj treh let, kakor so najemnikova leta in Moábova slava bo zaničevana z vso tisto veliko množico in preostanek bo zelo majhen in slaboten.« ^q

17 Breme Damaska: ^r»Glej, Damask je odvzet od tega, da je mesto in bo kup razvalin.

² Mesta ^sAroérja so zapuščena. Ta bodo za trope, ki bodo legli in nihče jih ne bo strašil. ³ Trdnjava

bo prav tako prenehala od Efrájima in kraljestvo od Damaska in preostanek iz Sirije. Oni bodo kakor slava Izraelovih otrok, «govori Gospod nad bojevniki. ⁴ »Na tisti dan se bo zgodilo, da se bo Jakobova slava stanjšala in mastnost njegovega mesa bo shujšala. ⁵ To bo kakor ko žanje zbira žito in s svojim laktom žanje klasje, in to bo kakor tisti, ki zbira klasje v dolini Rafájim.

⁶ Vendar bodo v njem ostali paberkovalni grozdi, kakor tresenje oljke, dve ali tri jagode na vrhu najvišje veje, štiri ali pet na njenih zunanjih rodovitnih mladikah, «govori Gospod, Izraelov Bog. ⁷ Na tisti dan bo človek gledal k svojemu Stvarniku in njegove oči bodo imele spoštovanje do Svetega Izraelovega. ⁸ Ne bo gledal k oltarjem, delu svojih rok niti ne bo spoštoval tega, kar so naredili njegovi prsti ali ašer ali podob. ^u

⁹ Na tisti dan bodo njegova utrjena mesta kakor zapuščena veja in najvišja mladika, ki so jo pustili zaradi Izraelovih otrok in tam bo opustošenje. ¹⁰ Ker si pozabil Boga rešitve svoje duše in se nisi spominjal skale svoje moči, zato boš sadil prijetne rastline in jih cepil s tujimi cepljenci. ¹¹ Podnevi boš svoji rastlini naredil, da zraste in zjutraj boš svojemu semenu naredil, da cveti, toda žetev bo kup na dan žalosti in obupne bridkosti.

¹² Gorje množici ^wštevilnih ljudi, ki zganjajo hrup, podoben hrupu morij in vrvežu narodov, ki delajo vrvež, podoben vrvežu mogočnih ^xvodá! ¹³ Narodi bodo hiteli kakor besnenje mnogih vodá, toda Bog jih bo ukoril in pobegnili bodo daleč proč in pregnani bodo kakor pleve gora pred vetrom in kakor kotaleča ^yse stvar pred vrtinčastim vетrom. ¹⁴ Glej, ob večernem času stiska in pred jutrom ga ni. To je delež tistih, ki nas plenijo in žreb tistih, ki nas ropajo.

18 Gorje ^zdeželi, zasenčeni s perutmi, ki je onkraj etiopskih rek, ²§ ki pošilja predstavnike po morju, celo v posodah iz ločja na vodah, rekoč: »Pojdite, vi nagli poslanci, k narodu, razkropljenemu ^ain razgaljenemu, k ljudstvu, strašnemu od njihovega začetka do zdaj; narodu razdeljenemu ^bin pomendranemu, katerega deželo so oplenile ^creke! ³ Vsi vi naseljenici zemeljskega [krog] in prebivalci na zemlji, glejte, ko dviguje zastavo na gorah in ko zatrobi na šofar, prisluhnite. ⁴ Kajti tako mi je rekel Gospod: »Vzel si bom počitek in preudaril ^dbom v svojem bivališču, kakor sončna vročina na rastlinah in kakor oblak rose v evročini žetve. ⁵ § Kajti pred žetvijo, ko je brst popoln in kislo grozdje dozoreva v cvetu, bo z obdelovalnimi kavlji odrezal tako poganjke, kakor odvzel in odrezal mladike. ⁶ Skupaj bodo prepuščeni perjadi

^f 15,7: vrbovemu...: ali, dolini Arabcev.

^g 15,9: več: hebr. dodatke.

^h 16,1: Sele: ali, Petre; hebr. skale.

ⁱ 16,2: vržen...: ali, gnezda zapuščen.

^j 16,3: Posvetuj...: hebr. Prinesi nasvet.

^k 16,4: Izsiljevalec: hebr. Stiskalec.

^l 16,4: zatiralci: hebr. tlačitelji.

^m 16,5: postavljen: ali, pripravljen.

ⁿ 16,7: žalovali: ali, mrmrali.

^o 16,8: se iztezajo...: ali, so izpuljeni.

^p 16,9: vpitja...: ali, alarma, ki je padel na tvoje poletne sadove itd.

^q 16,14: slaboten: ali, ne bo števil.

^r 17,1: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^s 17,2: [Leta 740 pr. Kr.]

^t 17,6: [Okoli leta 741 pr. Kr.]

^u 17,8: podob: ali, sončnih podob.

^v 17,11: kup...: ali, odstranjena na dan dediščine in tam bo smrtonosna bridkost.

^w 17,12: množici: ali, hrupu.

^x 17,12: mogočnih: ali, mnogih.

^y 17,13: kotaleča...: ali, puhasti zadki semen.

^z 18,1: [Okoli leta 714 pr. Kr.]

^a 18,2: razkropljenemu...: ali, razprostrtemu in ugljenjem.

^b 18,2: razdeljenemu...: ali, ki je razdeljeval in mendral; hebr. od meje, meje in mendranje pod stopalom.

^c 18,2: oplenile: ali, prezirale.

^d 18,4: preudaril...: ali, se oziral na postavljeni prebivališče.

^e 18,4: ...: ali, za dežjem.

gora in zemeljskim živalim, in perjad bo na njih preživel čas žetve in vse zemeljske živali bodo prezimovale na njih.

⁷ V tistem času bo prineseno darilo Gospodu nad bojevniki, od ljudstva, razkropljenega ^f in razgaljenega in od ljudstva, ki je strašno od svojega začetka do sedaj, naroda, ki je razdeljen in pomendran pod stopalom, katerega deželo so oplenile reke, do kraja imena Gospoda nad bojevniki, gore Sion.«⁸

19 Breme Egipta. Glej, Gospod jaha na naglem oblaku in prišel bo v Egipt in egyptovski maliki bodo drhteli ob njegovi prisotnosti in srce Egipta se bo stopilo v njegovi sredi. ² »Egipčane bom naravnal ^gzoper Egipčane in bojevali se bodo vsak zoper svojega brata in vsak zoper svojega soseda, mesto zoper mesto *in kraljestvo zoper kraljestvo*. ³ Egyptovski duh bo odpovedal ^hv njihovi sredi in uničil ⁱbom njihov nasvet in iskali bodo k malikom in h krotilcem in k tistim, ki imajo osebne duhove in k čarovnikom. ⁴ Egipčane bom predal jv roko krutega gospodarja in silovit kralj bo vladal nad njimi,« govori Gospod, Gospod nad bojevniki. ⁵ Vode iz morja se bodo posušile in reke bodo zapušcene in posušene. ⁶ Reke bodo obrnili daleč proč *in obrambni jarki* bodo izpraznjeni ter posušeni. Trstje in rogoz bo ovenelo. ⁷ § Papirno trstje pri potokih, pri ustju potokov in vsaka posejana stvar ob potokih bo ovenela, bo odgnana in ne ^kbo je več. ⁸ Tudi ribiči bodo žalovali in vsi tisti, ki mečejo trnek v potoke, bodo žalovali in tisti, ki razširjajo mreže nad vodami, bodo pešali. ⁹ Poleg tega bodo zbegani tisti, ki delajo s tankim lanom in tisti, ki tkejo mreže. ¹⁰ § Zlomljeni bodo v svojih namenih ^mvsi, ki delajo zapornice *in ribnike za n*ribe.

¹¹ Zagotovo so princi Coana bedaki, nasvet modrih faraonovih svetovalcev je postal brutalen. Kako pravite faraonu: »Jaz sem sin modrega, sin starodavnih kraljev?« ¹² Kje so tisti? Kje so tvoji modri *možje*? In naj ti sedaj povedo in naj vedo kaj je Gospod nad bojevniki namenil nad Egiptom. ¹³ Princi Coana so postali bedaki, princi Nofa ^oso zavedeni, zapeljali so tudi Egipt, *celo tiste*, ^pki so opora njegovih rodov. ¹⁴ Gospod je v njihovo sredo pomešal sprevrženega ^qduha in Egiptu so storili, da se moti v vsakem svojem delu, kakor se pijan mož opoteka v svojem bruhanju. ¹⁵ Niti tam ne bo *nobenega* dela za Egipt, ki bi ga glava ali rep, palmova veja ali ločje lahko opravili. ¹⁶ Na tisti dan bo Egipt podoben ženski in bo prestrašen in bal se bo zaradi tresenja roke Gospoda nad bojevniki, ki jo trese nad njim. ¹⁷ Judova dežela bo strahota Egiptu. Vsak, kdor jo omenja, bo v sebi prestrašen

zaradi namena Gospoda nad bojevniki, ki ga je določil zoper njega.

¹⁸ § Na tisti dan bo pet mest v egyptovski deželi govorilo kánaanski ^rjezik in prisegalo pri Gospodu nad bojevniki; eno bo imenovano Mesto uničenja. ^s¹⁹ Na tisti dan bo tam oltar Gospodu v sredi egyptovske dežele in steber Gospodu pri njegovi meji. ²⁰ Ta bo za znamenje in za pričevanje Gospodu nad bojevniki v egyptovski deželi, kajti klicali bodo h Gospodu zaradi zatiralcev in poslal jim bo rešitelja in mogočnega in ta jih bo osvobodil. ²¹ Gospod bo znan Egiptu in Egipčani bodo na tisti dan poznali Gospoda in opravljal klavno daritev in darovanje. Da, prisegali bodo prisego h Gospodu in *jo izvedli*. ²² Gospod bo udaril Egipt. Udaril *ga* bo in ozdravil in vrnili se bodo *celo* h Gospodu in izprošen bo od njih in jih bo ozdravil.

²³ Na tisti dan bo tam glavna cesta iz Egipta v Asirijo in Asirec bo prišel v Egipt in Egipčan v Asirijo in Egipčani bodo služili z Asirci. ²⁴ Na tisti dan bo Izrael tretji z Egiptom in Asirijo, *celo* blagoslov v sredi dežele, ²⁵ ki ga bo Gospod nad bojevniki blagoslovil, rekoč: »Blagoslovljen *bodi* Egipt, moje ljudstvo in Asirija, delo mojih rok in Izrael, moja dediščina.«

20 § V letu, ko je Tartan prišel v Ašdód (ko ga je asirski kralj Sargon poslal) in se boril zoper Ašdód in ga zavzel, ² ob istem času je spregovoril Gospod po Izaiju, ^tAmócovemu sinu, rekoč: »Pojdi in odveži vrečevino s svojih ledij in sezuj si čevelj s svojega stopala.« In storil je tako, hodeč nag in bos. ³ Gospod je rekел: »Podobno kot moj služabnik Izaja tri leta hodi nag in bos *za znamenje in čudo* nad Egiptom in nad Etiopijo, ⁴ tako bo asirski kralj odvedel Egipčane ^ujetnike in Etiopice ujetnike, mlade in stare, nage in bose, celo z *njihovimi* nepokritimi zadnjicami, v egyptovsko sramoto. ^v5 Bali se bodo in osramočeni bodo od Etiopije, njihovega pričakovanja in od Egipta, njihove slave. ⁶ Prebivalec tega otoka ^wbo na tisti dan rekel: »Glej, takšno je naše pričakovanje, kamor smo pobegnili po pomoč, da bi bili osvobojeni pred asirskim kraljem in kako bomo pobegnili?«

21 Breme puščave morja. Kakor gredo skozi vrtinčasti vetrovi na jugu, *tako* ta prihaja iz puščave, iz strašne dežele. ² Mučno ^xvidenje mi je naznanjeno, zahrbtnež postopa zahrbtno in plenilec pleni. Pojdi gor, oh Elám. Oblegaj, oh Medija. Vsemu njihovemu vzdihovanju sem storil, da preneha. ³ Zato so moja ledja napolnjena z bolečino. Polastile so se me ostre bolečine kakor ostre bolečine ženske, ki je v porodnih mukah. Sklonjen sem bil ob poslušanju *tega*, ob gledanju *tega* sem bil zaprepaden. ⁴ Moje yrsrce trepeta,

21,8: Hab 2,1

^f 18,7: *razkropljenega*...: ali, razširjenega in poliranega.

^g 19,2: *naravnal*: hebr. zmešal.

^h 19,3: *odpovedal*: hebr. izpraznjen.

ⁱ 19,3: *uničil*: hebr. pogoltnil.

^j 19,4: *predal*: ali, zaprl.

^k 19,7: *ne*...: hebr. je ne bo.

^l 19,9: *mreže*: ali, bela dela.

^m 19,10: *namenih*: hebr. temeljih.

ⁿ 19,10: *za*...: hebr. živih stvari.

^o 19,13: [Nof: hebr. Memfis. Mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^p 19,13: *tiste*...: ali, voditelje; hebr. vogale.

^q 19,14: *sprevrženega*...: hebr. duha sprevrženosti.

^r 19,18: *kánaanski*...: hebr. kánaansko ustnico.

^s 19,18: *uničenja*: ali, Heresa, ali, Sonca.

^t 20,2: *Izaiju*: hebr. roki Izaja, Amocovega sina.

^u 20,4: *Egipčane*...: hebr. egyptovsko ujetništvo.

^v 20,4: *sramoto*: hebr. nagoto.

^w 20,6: *tega otoka*: ali, te dežele.

^x 21,2: *Mučno*: hebr. Trdo.

^y 21,4: *Moje*...: ali, Moj um tava.

grozljivost me je preplašila. Noč mojega užitka mi je obrnil ^zv strah.⁵ Pripravite mizo, stražite v stražnem stolpu, jejte, pijte. Vstanite, vi princi *in* pomazilite ščit.⁶ Kajti tako mi je rekel Gospod: »Pojdi, postavi stražarja, naj razglasí, kar vidi.«

⁷ Ta je zagledal bojni voz z nekaj konjeniki, voz z osli *in* voz s kamelami in marljivo prisluhnil z mnogo pozornosti⁸ ter zavpil:^a »Lev. >Moj Gospod, nenehno stojim na stražnem stolpu podnevi in na svojo stražo sem postavljen cele^b noči⁹ in glej, sem prihaja bojni voz z možmi, z nekaj konjeniki.«^c Odgovoril je in rekel: »Babilon je padel, padel je in vse rezane podobe njegovih bogov je zdobil na tla.«¹⁰ Oh moja mlatev in žito^d mojih tal. To, kar sem slišal od Gospoda nad bojevniki, Izraelovega Boga, sem vam naznani.

¹¹ Breme o Dumi. Kliče me iz Seírja: »Stražar, kaj je glede noči? Stražar, kaj je glede noči?«

¹² Stražar je rekel: »Prihaja jutro in tudi noč. Če hočete poižvedeti, poižvezjte. Vrnite se, pridite.«

¹³ Breme nad Arabijo. V arabskem gozdu boste prenočevale, oh ve, potujoče skupine Dedánovcev.

¹⁴ Prebivalci dežele Temá so^d prinesli vodo tistemu, ki je bil žejen. Tistega, ki je bežal, so prestregli s svojim kruhom. ¹⁵ Kajti pobegnili so pred^e meči, pred izvlečenim mečem, pred napetim lokom in pred bolečino vojne. ¹⁶ Kajti tako mi je rekel Gospod: »Znotraj leta, glede na najemnikova leta in vsa slava Kedárja bo padla. ¹⁷ Preostanek izmed štivila lokostrelcev, fmočni možje izmed kedárskeih otrok, bodo zmanjšani,« kajti Gospod, Izraelov Bog, je to govoril.

22 Breme^g doline videnj. Kaj te sedaj pesti, da si v celoti odšel gor k hišnim streham?² Ti, ki si poln razgrajanja, hrupno mesto, radostno mesto. Tvoji umorjeni^h možje niso umorjeni z mečem niti niso umrli v bitki.³ Vsi tvoji vladarji so skupaj pobegnili. Zvezani so zⁱ lokostrelci. Vsi, ki so najdeni v tebi, so zvezani skupaj, ki so pobegnili od daleč.⁴ Zatorej sem rekel: »Poglejte proč od mene, grenko^j bom jokal, ne trudite se, da bi me potolažili zaradi plenjenja hčere mojega ljudstva.⁵ Kajti to je dan stiske, mendranja in zmedenosti od Gospoda Boga nad bojevniki v dolini videnja, podiranja zidov in vpitja h goram.⁶ Elám je nosil tul z bojnimi vozovi mož *in* konjeniki in Kir je odkril iščit.⁷ In zgodilo se bo, da bodo tvoje^k izbrane doline polne vozov in konjeniki se bodo postrojili pri^l velikih vratih.

⁸ Odkril je Judovo pokrivalo in na tisti dan si pogledal k bojni opremi gozdne hiše.⁹ Videli ste tudi vrzeli Davidovega mesta, da jih je mnogo in zbrali ste skupaj vode spodnjega ribnika.

¹⁰ Prešteli ste jeruzalemske hiše in porušili hiše,

da utrdite obzidje.¹¹ Naredili ste tudi jarek med dvema zidovoma za vodo iz starega ribnika, toda niste pogledali k njegovemu izdelovalcu niti niste imeli spoštovanja do tistega, ki ga je dolgo nazaj oblikoval.¹² Na tisti dan je Gospod Bog nad bojevniki klical k jokanju, žalovanju, k plešavosti in k opasovanju z vrečevino¹³ in glej, radost in veselje, klanje volov in ubijanje ovc, žrtve mesa in pitja vina. Jejmo^m in pijmo, kajti jutri bomo umrli.¹⁴ To je bilo razodeto v moja ušesa po Gospodu nad bojevniki: »Zagotovo ta krivičnost ne bo očiščena od vas, dokler ne umrete,« govorí Gospod Bog nad bojevniki.

¹⁵ Tako govorí Gospod Bog nad bojevniki: »Pojdi, stopi k temu zakladniku, celó k Šebnáju,ⁿ ki je nad hišo^o in reci:¹⁶ Kaj imaš tukaj? In koga imaš tukaj, da si si tukaj izklesal mavzolej kakor^p kdor si kleše mavzolej na višavi^q in ki zase vrezuje prebivališče v skali?¹⁷ Glej, Gospod te^r ob odvedel proč z mogočnim^s pjetništvom in zagotovo te bo pokril.¹⁸ Zagotovo se bo nasilno obrnil in te zalučal^t kakor^u žogo^q v veliko deželo.^r Tam boš umrl in tam^u bodo vozovi tvoje slave sramota hiši tvojega gospoda.¹⁹ »Odgнал te bom iz tvojega položaja in iz tvojega mesta te bo zvrnil.

²⁰ Na tisti dan se bo zgodilo, da bom poklical svojega služabnika Eljakíma, Hilkijávega sina.

²¹ Oblekel ga bom s tvojim svečanim oblačilom, ga ojačal s tvojim pasom in twojo vlado bom izročil v njegovo roko in on bo oče jeruzalemškim prebivalcem in Judovi hiši.²² Ključ Davidove hiše bom položil na njegovo ramo; tako bo odpril in nihče ne bo zaprl; in zaprl bo in nihče ne bo odpril.²³ Pritrdil ga bom^u kakor žebelj na zanesljivo mesto in on bo za veličasten prestol hiši svojega očeta.²⁴ Nanj bodo obesili vso slavo hiše njegovega očeta, potomstvo in pregnance, vse posode majhne količine, od čašastih posod, celo do vseh sposod iz usnja.²⁵ Na ta dan,« govorí Gospod nad bojevniki, »bo žebelj, ki je bil pritrjen na zanesljivem kraju, odstranjen, posekan in pade; in breme, ki je bilo na njem, bo odsekano,« kajti Gospod je to govoril.

23 Breme^u [naselbine] Tir. Tulite, ve ladje iz Taršíša, kajti ta je opustošena, tako da tam ni nobene hiše niti vhoda vanjo; od dežele Kitéjcev jim je razodeto.² Bodite mirni, ^vvi prebivalci otoka, vi, ki so jih sidónski trgovci, ki prečkajo morje, na novo napolnili.³ Ob velikih vodah^w je seme Šihórja, žetev reke, njeno poplačilo in ona^x je dobiček narodom.⁴ Bodi osramočen, oh Sidón, kajti morje je spregovorilo, celó moč morja, rekoč: »Ne mučim se, niti ne rojevam otrok, niti ne negujem mladeničev, niti ne vzgajam devic.⁵ Kakor ob poročilu glede Egipta, tako bodo boleče zaskrbljeni

^z 21,4: obrnil: hebr. postavil.

^a 21,8: zavpil...: hebr. zavpil kakor lev.

^b 21,8: cele...: ali, vsako noč.

^c 21,10: žito: hebr. sin.

^d 21,14: so...: ali, prinesite.

^e 21,15: pred: ali, zaradi strahu itd; hebr. pred obličjem itd.

^f 21,17: lokostrelcev: hebr. lokov.

^g 22,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^h 22,3: z...: hebr. od loka.

ⁱ 22,4: grenko...: hebr. grenek bom v jokanju.

^j 22,6: odkril: hebr. razgalil.

^k 22,7: tvoje...: hebr. izbrani tvojih dolin polni.

^l 22,7: pri: ali, proti velikim vratom.

^m 22,15: [Šebná: hebr. rast.]

ⁿ 22,16: kakor: ali, oh, on je kakor.

^o 22,17: te...: ali, ki te je pokril z odličnim pokrivalom in te krasno oblekel (naslednja vrstica), se bo zagotovo itd.

^p 22,17: mogočnim...: hebr. ujetništvom moža.

^q 22,18: [žogo: Izaija razlikuje med obliko krogla (hebr. dure) v Iz 22,18 ter med krogom (hebr. khod) v Iz 40,22.]

^r 22,18: deželo: hebr. prostorov.

^s 22,24: vseh...: ali, vsega pribora stekleničk.

^t 23,1: [Okoli leta 715 pr. Kr.]

^u 23,2: mirni: hebr. tihi.

^v 23,3: [ona: to je, tirska naselbina.]

ob poročilu iz [naselbine] Tir.⁶ Prepeljite se v Taršiš; tulite, vi prebivalci otoka.⁷ Ali je to vaše radostno mesto, katerega starodavnost je od starodavnih dni? Njegova lastna stopala ga bodo odnesla daleč, wda začasno biva.⁸ Kdo je sprejel ta nasvet zoper [naselbino] Tir, obkrožajoče mesto, čigar trgovci so princi, čigar preprodajalci so častitljivi [ljudje] zemlje?⁹ Gospod nad bojevniki je to namenil, da omadežuje xponos vse slave in da privede v zaničevanje vse častitljive [ljudi] zemlje.¹⁰ § Prečkaj skozi svojo deželo kakor reka, oh taršiška hči. Tam ni več nobene ymoči.¹¹ Svojo roko je iztegnil nad morje, stresel je kraljestva. Gospod je izdal zapoved zoper ztrgovsko amesto, da uniči njegova bmočna oporišča.¹² Rekel je: »Ne boš se več razveseljevala, oh ti zatirana devica, hči sidónska. Vstani, prečkaj h Kitéjem; tudi tam ne boš imela počitka.¹³ Glej, dežela Kaldejcev; tega ljudstva ni bilo, dokler ga ni Asirec osnoval za tiste, ki prebivajo v divjini. Postavili so njegove stolpe, vzdignili cso njegove palače; in privedel ga je do ruševin.¹⁴ Tulite ve ladje iz Taršiša, kajti vaša moč je opustošena.

¹⁵ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo [naselbina] Tir pozabljenia sedemdeset let, glede na dneve enega kralja. Po koncu sedemdesetih let bo [naselbina] Tir dabela kakor pocestnica.¹⁶ Vzemi harfo, pojdi okoli mesta, ti pocestnica, ki si bila pozabljenia; naredi prijetno melodijo, poj mnoge pesmi, da se te bodo lahko spomnili.

¹⁷ Po koncu sedemdesetih let se bo zgodilo, da bo Gospod obiskal [naselbino] Tir in se obrnil k njenemu plačilu in zagrešila bo prešuštvovanje, z vsemi kraljestvi sveta, na obliju zemlje.¹⁸ Njeno trgovsko blago in njena nagrada bosta sveta Gospodu. To ne bo več shranjeno niti kopičeno, kajti njen trgovski dobiček bo za tiste, ki prebivajo pred Gospodom, da bodo zadostno jedli in za trpežno eoblaci.

24 Glej, fGospod prazni zemljo in jo pustoši in jo gprevrača in razpršuje njene prebivalce.² Zgodilo se bo, kakor z ljudstvom, tako z duhovnikom; h kakor s služabnikom, tako z njegovim gospodarjem; kakor s služabnico, tako z njen gospodarico; kakor s kupcem, tako s prodajalcem; kakor s tistim, ki posoja, tako z izposojevalcem; kakor z jemalcem obresti, tako s tistem, ki mu daje obresti.³ Dežela bo popolnoma izpraznjena in popolnoma oplenjena, kajti Gospod je spregovoril to besedo.⁴ Zemlja žaluje in bledi, zemeljski [krog] peša in bledi, ošabno iljudstvo zemlje peša.⁵ Tudi zemlja je omadeževana pod njenimi prebivalci, ker so prekršili postave, spremenili odredbo, prelomili večno zavezo.⁶ Zato je prekletstvo požrlo zemljo in tisti, ki prebivajo

na njej, so zapuščeni. Zato so prebivalci zemlje požgani in ostalo je le malo mož.⁷ Novo vino žaluje, trta peša, vsi veselo-srčni vzdihujojo.⁸ Veselje bobničev pojenuje, hrup tistih, ki se veselijo, se končuje, radost harfe pojenuje.⁹ Vina ne bodo pili s pesmijo; močna pijača bo grenka tistim, ki jo pijejo.¹⁰ Mesto zmešnjave je zlomljeno. Vsaka hiša je zaprta, da noben človek ne more vstopiti.¹¹ Tam je na ulicah jokanje zaradi vina; vsa radost je otemnela, veselje dežele je odšlo.¹² V mestu je ostalo opustošenje in velika vrata so udarjena z uničenjem.

¹³ Ko bo tako v sredi dežele med ljudstvom, bo tam kakor otresanje oljke in kakor paberkanje grozdov, ko je trgatev končana.¹⁴ Povzdignili bodo svoj glas, peli bodo zaradi Gospodovega veličanstva, glasno bodo klicali od morja.¹⁵ Zatorej proslavlajte Gospoda v ognjih, jceló ime Gospoda, Izraelovega Boga, na morskih otokih.

¹⁶ Od skrajnih kdelov zemlje smo slišali pesmi, celó slavo k pravičnemu. Toda rekel sem: »Moja l'pustost, moja pustost, gorje meni! Zahrbtneži so postopali zahrbtno; da, zahrbtneži so postopali zelo zahrbtno.«¹⁷ Strah, jama in zanka so nad teboj, oh prebivalec zemlje.¹⁸ Zgodilo se bo, da kdor pobegne pred hrupom strahu, bo padel v jamo; in kdor prihaja gor iz srede jame, bo ujet v zanko, kajti okna od zgoraj so odprta in temelji zemlje se tresejo.¹⁹ Zemlja je popolnoma razrušena, zemlja je čisto raztopljena, zemlja je silno premaknjena.²⁰ Zemlja se bo opotekala sem ter tja kakor pijanec in odstranjena bo kakor koča in njen prestopek bo težak nad njo in ta bo padla in ne bo ponovno vstala.²¹ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo Gospod kaznoval mvojsko vzvišenih, ki so na višavi in zemeljske kralje na zemlji.²² § Zbrani bodo skupaj, kakor so jetniki nzbrani v jami oin zaprti bodo v ječi in po mnogih dneh bodo obiskani.^{p23} Potem bo luna zbegana in sonce osramočeno, ko bo Gospod nad bojevniki veličastno kraljeval na gori Sion in v Jeruzalemu in pred qnjegovimi starci.

25 Oh rGospod, ti si moj Bog; poviševal te bom, hvalil bom tvoje ime, kajti storil si čudovite stvari; tvoji nasveti od davnine so zvestoba in resnica.² Kajti iz mesta si naredil kup; iz obrambnega mesta razvalino, da palača tujcev ni več mesto; ta ne bo nikoli zgrajena.³ Zato te bo močno ljudstvo proslavljalno in mesto strašnih narodov se te bo balo.⁴ Kajti bil si moč revnim, moč pomoci potrebnim v njihovi tegobi, zatočišče pred viharjem, senca pred vročino, ko je udar strahovitežev kakor vihar proti zidu.⁵ Hrup tujcev boš ponižal kakor vročino na suhem kraju, celó vročino s senco oblaka; mladika strahovitežev bo ponižana.

^{24,2:} Oz 4,9

^{24,4:} [Iz 40,22]

^{24,8:} Jer 7,37

^{24,8:} Jer 16,9

^{24,8:} Jer 25,10

^{24,8:} Ezr 26,13

^{24,8:} Oz 2,11

^{24,18:} Jer 48,44

^{24,23:} Iz 13,10

^{24,23:} Ezk 32,7

^{24,23:} Jl 2,31

^{24,23:} Jl 3,15

^h 24,2: z duhovnikom: ali, s princem.

ⁱ 24,4: ošabno...: hebr. višina ljudstva.

^j 24,15: ognjih: ali, dolinah.

^k 24,16: skrajnih...: hebr. peruti.

^l 24,16: Maja...: hebr. Pustost meni, ali, Moja skrivnost meni.

^m 24,21: kaznoval...: hebr. obiskal na vojski.

ⁿ 24,22: kakor so jetniki: hebr. z zbiranjem jetnikov.

^o 24,22: jami: ali, grajski ječi.

^p 24,22: obiskani: ali, najdeni pomanjkljivi.

^q 24,23: pred: ali, tam bo slava pred.

^r 25,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^w 23,7: daleč...: hebr. od daleč.

^x 23,9: omadežuje: hebr. onesnaži.

^y 23,10: nobene: hebr. nobenega pasu.

^z 23,11: zoper...: glede trgovca.

^a 23,11: trgovsko...: Kánaan.

^b 23,11: njegova...: ali, njegove moči.

^c 23,13: [vzdignili: porušili, nejasno.]

^d 23,15: bo [naselbina] Tir...: hebr. bo to [naselbini] Tiru kakor pesem pocestnice.

^e 23,18: trpežno: hebr. starinsko.

^f 24,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^g 24,1: jo...: hebr. izkrivila njen obliče.

⁶ Na tej gori bo Gospod nad bojevniki vsem ljudstvom pripravil praznovanje mastnih stvari, praznovanje vin^sna drožeh, mastnih stvari, polnih mozga, dobro prečiščenih, dolgo hranjenih vin.
⁷ Na tej gori bo uničil tobliče zagrinjala, vrženega^unad vsa ljudstva in zagrinjalo, ki je razprostrto nad vsemi narodi.⁸ V zmagi bo pogoltnil smrt. Gospod Bog bo obrisal solze iz vseh obrazov in sramoto svojega ljudstva bo vzel proc iz vse zemlje, kajti Gospod je *to* govoril.

⁹ Na ta dan bo rečeno: »Glejte! To je naš Bog; čakali smo nanj in on nas bo rešil. To je Gospod; čakali smo nanj, veseli bomo in se razveseljevali v njegovi rešitvi duše.«¹⁰ Kajti na tej gori bo počivala Gospodova roka in Moáb bo pomendran^vpod njim, celo kakor je slama pomendrana^wza gnojišče.¹¹ Svoje roke bo razširil v njihovi sredi, kakor kdor plava razširja svoje roke za plavanje. Njihov ponos bo ponižal skupaj s pleni njihovih rok.¹² Trdnjava visoke utrdbe tvojega obzidja bo ponižal, nizko položil in privadel k tlom, celo k prahu.

26 Na tisti dan^xbo ta pesem prepevana v Judovi deželi: »Imamo močno mesto; rešitev duše bo Bog določil za zidove in branike.² Odprite velika vrata, da bo pravičen narod, ki varuje resnico, ylahko vstopil.³ Ohranil ga boš v popolnem^zmiru, čigar um^ase zadržuje na tebi, ker on zaupa vate.⁴ Zaupajte v Gospoda na veke, kajti v Gospodu Jahveju je večna^bmoč.

⁵ Kajti on poniža tiste, ki prebivajo na višavi; vzvišeno mesto, polaga ga nizko, polaga ga nizko, celo k tlom; prinaša ga celo k prahu.⁶ Stopalo ga bo pomendralo, celo stopalo revnega in koraki pomoći potrebnih.⁷ Pot pravičnih je poštenost. Ti, najpokončnejši, tehtaš stezo pravičnih.⁸ Da, na poti tvojih sodb, oh Gospod, smo čakali nate; hrepenenje naše duše je k tvojemu imenu in k spominu nate.⁹ S svojo dušo sem te žezel ponoči; da, s svojim duhom znotraj sebe te bom iskal zgodaj, kajti ko so tvoje sodbe na zemlji, se bodo prebivalci zemeljskega [kroga] učili pravičnosti.¹⁰ Naj bo naklonjenost pokazana zlobnemu, vendar se ne bo naučil pravičnosti. V deželi poštenosti bo ravnal nepravično in ne bo gledal Gospodovega veličanstva.¹¹ Gospod, kadar je tvoja roka dvignjena, ne bodo videli. Toda videli bodo in bodo osramočeni zaradi svoje zavisti nad^cljudstvom; da, pozrl jih bo ogenj tvojih sovražnikov.

¹² Gospod, ti nam hočeš določiti mir, kajti naredil si tudi vsa naša dela v^dnas.¹³ Oh Gospod, naš Bog, drugi gospodarji poleg tebe so imeli gospodstvo nad nami, toda samo po tebi bomo naredili omembo tvojega imena.¹⁴ Mrtvi so, ne bodo živelii; preminuli so, ne bodo vstali. Zato si jih obiskal, uničil in storil, da ves spomin nanje izgine.¹⁵ Povečal si narod, oh

^s 25,6: [vin... z dolgo hranjenimi vini.]

^t 25,7: *uničil*: hebr. pogoltnil.

^u 25,7: *vrženega*: hebr. pokritega.

^v 25,10: *pomendran...*: ali, zavržen itd.

^w 25,10: *pomendrana...*: hebr. zavržena v Madménahu.

^x 26,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^y 26,2: *resnico*: hebr. resnice.

^z 26,3: *popolnem...*: hebr. miru, miru.

^a 26,3: *um*: ali, misel, ali, zamisel.

^b 26,4: *večna...*: hebr. skala vekov.

25,8: 1 Kor

15,55

25,8: Raz 7,17

25,8: Raz 21,4

26,9: [Iz 40,22]

26,18: [Iz

40,22]

26,21: Mih 1,3

27,6: [Iz 40,22]

Gospod, ti si povečal narod. Proslavljen si. Odstranil si ga daleč, k vsem koncem zemlje.¹⁶ Gospod, v stiski so te obiskali, izlili so molitev, *eko je bilo* nad njimi tvoje karanje.¹⁷ Kakor je nosečnica, ko se približuje čas njenega poroda, v bolečini *in* vpije v svojih ostrih bolečinah, tako smo bili mi v tvojem pogledu, oh Gospod.¹⁸ Bili smo z otrokom, bili smo v bolečini, tako smo, kakor bi rodili veter; na zemlji nismo dosegli nobene osvoboditve; niti prebivalci zemeljskega [kroga] niso padli.¹⁹ Tvoji mrtvi *možje* bodo živelii, *skupaj* z mojim truplom bodo vstali. Zbudite se in pojte, vi, ki prebivate v prahu, kajti tvoja rosa *je kakor rosa* zelišč in zemlja bo izvrgla mrtve.

²⁰ Pridite, moje ljudstvo, vstopite v svoje sobe in zaprite svoja vrata naokoli sebe. Skrijte se, kakor bi bilo za kratek trenutek, dokler ne bo ogorčenje minilo.²¹ Kajti, glejte, Gospod prihaja iz svojega kraja, da kaznuje prebivalce zemlje zaradi njihove krivičnosti. Tudi zemlja bo razkrila svojo kri fin ne bo več pokrivala svojih umorjenih.

27 Na tisti dan bo Gospod s svojim bridkim, velikim in močnim mečem kaznoval leviatána in ostro^gkačo, celo leviatána, to sprijeno kačo in pokončal bo zmaja, ki je v morju.² Na tisti dan ji pojte: »Vinograd rdečega vina.«³ Jaz, Gospod, ga varujem; vsak trenutek ga bom zalival. Da ga ne bi *kdorkoli* poškodoval, ga bom varoval noč in dan.⁴ Razjarjenosti ni v meni. Kdo bi zoper mene v bitki postavil osat *in* trnj? Sel^hbi skoznje, skupaj bi jih požgal.⁵ Ali pa naj se oprime moje moči, *da* lahko sklene mir z menoj *in* sklenil bo mir z menoj.⁶ Tistim, ki pridejo iz Jakoba, bo povzročil, da se ukoreninijo. Izrael bo cvetel, brstel in obliče zemeljskega [kroga] bo napolnil s sadom.

⁷ Mar ga je udaril, kakor ije on udaril tiste, ki so ga udarili? Mar je umorjen glede na pokol tistih, ki so umorjeni po njem?⁸ Po meri, kotaⁱpoganja naprej, boš razpravljaj z njim. On^kustavlja njegov oster veter na dan vzhodnika.⁹ Torej s tem bo Jakobova krivičnost očiščena in to je ves sad, da odvzame njegov greh, ko vse oltarne kamne naredi kakor apnenčaste kamne, ki so raztrešeni narazen; ašere in podobe^lne bodo obstale.¹⁰ Vendar bo obrambno mesto opustelo *in* prebivališče zapančeno in opuščeno kakor divjina. Tam se bo paslo tele in tam se bo uleglo in použilo njegove mladike.¹¹ Ko njegove veje ovenijo, bodo odlomljene. Prišle bodo ženske *in* jih zažgale. Kajti to je ljudstvo brez razumevanja, zato tisti, ki jih je naredil, ne bo imel usmiljenja do njih in kdor jih je oblikoval, jim ne bo izkazal nobene naklonjenosti.

¹² Na tisti dan se bo zgodilo, *da* bo Gospod otepjal od rečnega kanala do egiptovskega vodotoka in zbrani boste drug za drugim, oh vi, Izraelovi otroci.

¹³ Na tisti dan se bo zgodilo, *da* bo zatrobljeno na velik šofar in prišli bodo, ki so bili pripravljeni, da

^c 26,11: *nad...*: ali, napram tvojemu ljudstvu.

^d 26,12: *v*: ali, za.

^e 26,16: *molitev*: hebr. skriven govor.

^f 26,21: *kri*: hebr. kri [množina.]

^g 27,1: *ostro...*: ali, kačo, prečkajočo kakor drog.

^h 27,4: *sel...*: ali, Maširal bi zoper njih.

ⁱ 27,7: *kakor...*: hebr. glede na udarec tistih.

^j 27,8: *ta...*: hebr. ga ti posiljaš.

^k 27,8: *On...*: ali, Ko ga odstranja z ostrom vetrom.

^l 27,9: *podobe*: ali, sončni stebri ne bodo obstali.

se pogubijo v asirski deželi in [ki so bili] pregnanci v egiptovski deželi in oboževali bodo Gospoda na sveti gori pri Jeruzalemu.

28 Gorje^mkroni ponosa, efrájimskim pijancem, katerih veličastna lepota je odcvetena roža, ki je na čelu obilnih dolin tistih, ki so premaganiⁿ z vinom.² Glej, Gospod ima mogočnega in močnega, ki bo kakor neurje s točo in uničuoč vihar, kakor poplava mogočnih vodá, ki preplavlja, z roko vrgel dol k zemlji.³ Krona ponosa, efrájimski pijanci, bodo pomendrani pod stopali.⁴ Veličastna lepota, ki je na čelu obilne doline, bo veneča roža in kakor zgodnji sad pred poletjem; ko ga tisti, ki pogleda nanj, vidi, ga pojé, Pmedtem ko je še v njegovi roki.

⁵ Na tisti dan bo Gospod nad bojevniki za krono slave in za diadem lepote preostanku svojega ljudstva⁶ in za duha sodbe tistem, ki sedi na sodbi in za moč tistim, ki bitko odvračajo k velikim vratom.

⁷ Vendar so tudi oni zašli zaradi vina in zaradi močne pijače so omahnili iz poti; duhovnik in prerok sta zašla zaradi močne pijače, pogoltnjena sta od vina, zaradi močne pijače sta omahnila iz poti; motita se v videnju, spotikata se v sodbi.⁸ Kajti vse mize so polne izbljuvkov in umazanosti, tako da tam ni čistega prostora.

⁹ Koga bo učil spoznanja? In koga bo pripravil, da razume nauk?⁹ Tiste, ki so odstavljeni od mleka in odtegnjeni od prsi.¹⁰ Kajti predpis mora biti^r na predpis, predpis na predpis; ukaz na ukaz, ukaz na ukaz; malo tukaj in malo tam,¹¹ kajti z jecljajočimi^s ustnicami in drugim jezikom bo^tgovoril temu ljudstvu.¹² Katerim je rekel: »To je počitek, s katerim lahko izmučenemu storite, da počiva in to je osvežitev.« Vendar niso hoteli poslušati.¹³ Toda Gospodova beseda jim je bila predpis na predpis, predpis na predpis; ukaz na ukaz, ukaz na ukaz; malo tukaj in malo tam; da lahko gredo, padejo vznak, se zlomijo, se ulovijo in ujamejo.

¹⁴ Zato poslušajte Gospodovo besedo, vi posmehljivci, ki vladate temu ljudstvu, ki je v Jeruzalemu.¹⁵ Ker ste rekli: »Sklenili smo zavezo s smrtjo in s peklom smo v dogovoru. Ko bo šel skozi poplavljajoč bič, ta ne bo prišel k nam, kajti laži smo naredili za svoje zatočišče in pod neresnico smo se skrili.«

¹⁶ Zato tako govori Gospod Bog: »Glej, na Sionu polagam za temelj kamen, preizkušen kamen, dragocen vogalni kamen, postavljen temelj. Kdor veruje, ne bo vznemirjeno hitel.¹⁷ Tudi sodbo bom položil k merilu in pravičnost h grezilu in toča

bo pomedla zatočišče laži in vode bodo preplavile skrivališče.

¹⁸ Vaša zaveza s smrtjo bo razveljavljena in vaš dogovor s peklom ne bo obstal; ko bo skozi šel preplavlajoč bič, potem boste z unjim pomendrani.¹⁹ Od časa, ko gre ta naprej, vas bo zgrabil, kajti jutro za jutrom bo ta prehajal, podnevi in ponoči. To bo samo draženje, da vrazume poročilo.²⁰ Kajti postelja je krajša, kakor se človek lahko iztegne na njej in pokrivalo ožje, kakor se lahko zavije vanj.²¹ Kajti Gospod se bo dvignil kakor na gori Peracím, ogorčen bo kakor v dolini Gibeón, da lahko opravi svoje delo, svoje čudno delo in privede, da se njegovo dejanje zgodi, njegovo čudno dejanje.²² Zdaj torej ne bodite zasmehovalci, da ne bi vaše vezi postale močne, kajti od Gospoda Boga nad bojevniki sem slišal uničenje, celo določeno nad celotno zemljo.

²³ Pazljivo prisluhnite in poslušajte moj glas, prisluhnite in poslušajte moj govor.²⁴ Mar orač orje ves dan, da bi sejal? Ali odpira in brana svojo zemljo?²⁵ Ko je njeno površino izravnal, mar ne meče naokoli pire, raztrosi kumino in meče noter glavno^wpšenico in določen ječmen in piriko^xna njihov prostor?^y²⁶ Kajti z njegov Bog ga navaja k preudarnosti in ga uči.²⁷ Kajti pira ni mlatena z mlatilno pripravo niti kolo voza obračano nad kumino, temveč je pira otepana s palico in kumina s šibo.²⁸ § Krušno žito je zmleto, ker ga nikoli ne bo mlatil niti lomil s kolesom svojega voza niti ga poškodoval s konjeniki.²⁹ Tudi to prihaja od Gospoda nad bojevniki, ki je čudovit v nasvetu in odličen v delu.

29 § ^aGorje^bAriélu, ^cAriélu, mestu, ^dkjer je prebival David! Dodajte letu leto; naj ubijejo ežrtve.² Vendar bom Ariél spravil v tegobo in tam bo potrstost in bridkost in ta mi bo kakor Ariél.³ Utaboril se bom naokoli zoper tebe in zoper tebe bom položil obleganje z nasipom in zoper tebe bom dvignil utrdbe.⁴ Ponižan boš in govoril boš iz zemelje in tvoj govor iz prahu bo znižan in tvoj glas bo kakor od nekoga, ki ima osebnega duha iz zemelje in tvoj govor bo šepetal^fiz prahu.⁵ Poleg tega bo množica tvojih tujcev podobna drobnemu prahu in množica strahovitežev bo kakor pleve, ki mineva. Da, to bo v trenutku, nenadoma.⁶ Od Gospoda nad bojevniki boš obiskan z gromom in s potresom in z velikim hrupom, z viharjem, neurjem in plamenom pozirajočega ognja.

⁷ Množica vseh narodov, ki se bori zoper Ariél, celo vsi, ki se borijo proti njemu in njegovemu oporišču in ki ga stiskajo, bodo kakor sanje nočnega videnja.⁸ To bo torej kakor kadar lačen človek sanja

28,11:

1 Kor 14,21

28,16: Ps

118,22

28,16: Mt 21,42

28,16: Apd 4,11

28,16:

1 Pet 2,6-8

28,16: Rim 9,33

28,16:

Rim 10,11

28,21:

2 Sam 5,20

28,21:

1 Krn 14,13

28,21: Joz 10,12

28,21:

2 Sam 5,25

28,21:

1 Krn 14,16

^x 28,25: **piriko**: ali, pirjevico.

^y 28,25: **prostor**: hebr. rob.

^z 28,26: **Kajti**...: ali, Veže jo na takšen način, kakor ga njegov Bog uči.

^a 29,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^b 29,1: **Gorje**...: ali, O Ariél, to je Božji lev, mesto.

^c 29,1: [Ariél: Jeruzalem.]

^d 29,1: **mestu**: ali, iz mesta.

^e 29,1: **ubijejo**...: hebr. odsekajo glave žrtev.

^f 29,4: **šepetal**: hebr. čivkal, ali, vreščal.

^m 28,1: [Okoli leta 725 pr. Kr.]

ⁿ 28,1: **premagani**: hebr. zlomljeni.

^o 28,3: **pod**: hebr. s.

^p 28,4: **pojé**: hebr. požre.

^q 28,9: **nauk**: hebr. slišano?

^r 28,10: **mora biti**: ali, je bil.

^s 28,11: **jecljajočimi**...: hebr. jecljanji ustnice.

^t 28,11: **bo**...: ali, je.

^u 28,18: **k**...: hebr. pogaženi k njemu.

^v 28,19: **da**...: ali, ko vas bo pripravil, da razumete nauk.

^w 28,25: **glavno**...: ali, pšenico na glaven prostor in ječmen na določen kraj.

in glej, on je; toda zbuja se, njegova duša pa je prazna. Ali kakor kadar žejen človek sanja in glej pije; toda zbudi se in glej, je oslabel, njegova duša pa ima apetit. Takšna bo množica vseh narodov, ki se borijo zoper goro Sion.

⁹ Ustavite se in se čudite, strmite ^gin glejte. Pijani so, toda ne zaradi vina; omahujejo, toda ne zaradi močne pijače. ¹⁰ Kajti Gospod je na vas izlil duha globokega spanja in zaprl vaše oči. Preroke in vaše vladarje, ^hvidce je pokril. ¹¹ Videnje vsega vam je postalako besede knjige, ⁱki je zapečatena, ki jo *ljudje* izročijo nekomu, ki je učen, rekoč: »Beri to, prosim te.« Ta pa pravi: »Ne morem, kajti zapečatena je.« ¹² In knjiga je izročena tistem, ki ni učen, rekoč: »Beri to, prosim te.« In ta pravi: »Nisem učen.«

¹³ Zato je Gospod rekel: »Ker se mi to ljudstvo približuje s svojimi ustimi in me časti s svojimi ustnicami, toda svoje srce so odstranili daleč proč od mene in je njihov strah proti meni naučen s človeškimi predpisi, ¹⁴ zato, glej, nadaljeval ^jbom, da storim čudovito delo med tem ljudstvom, celo čudovito delo in čudo, kajti modrost njihovih modrih *mož* bo izginila in razumevanje njihovih preudarnih *mož* bo skrito. ¹⁵ Gorje tistem, ki globoko iščejo, da skrijejo svoj naklep pred Gospodom in so njihova dela v temi in govorijo: »Kdo nas vidi? In kdo nas pozna?« ¹⁶ Zagotovo bo vaše sprevračanje stvari na glavo veljalo kakor lončarjevo ilo. Mar bo delo reklo o tistem, ki ga je naredil: »Ta me ni naredil?« Mar bo oblikovana stvar rekla o tistem, ki jo je oblikoval: »Ta nima razumevanja?«

¹⁷ Mar ni le še malo in Libanon bo spremenjen v rodovitno polje in rodovitno polje bo veljalo kakor gozd?

¹⁸ Na ta dan bodo gluhi slišali besede iz knjige in oči slepega bodo videle iz nejasnosti in iz teme. ¹⁹ Tudi krotki bodo povečali ^ksvojo radost v Gospodu in revni med možmi se bodo razveseljevali v Svetem Izraelovem. ²⁰ Kajti strahovitež je priveden v nič in posmehljivec je použit in vsi tisti, ki so pozorni na krivičnost, so iztrebljeni; ²¹ ki človeka delajo za prestopnika zaradi besede in polagajo zanko za tistega, ki graja pri velikih vratih in pravičnega odvračajo zaradi ničnosti. ²² Zato tako govorji Gospod, ki je odkupil Abrahama, glede Jakobove hiše: »Jakob sedaj ne bo osramočen niti njegov obraz sedaj ne bo obledel. ²³ Temveč ko vidi svoje otroke, delo mojih rok v svoji sredi, bodo posvetili moje ime in posvetili Svetega Jakobovega in se bodo bali Izraelovega Boga. ²⁴ Tudi tisti, ki so se motili v duhu, bodo prišli ^lk razumevanju in tisti, ki so godrnjali, se bodo naučili nauka.

30 »Gorje ^mupornim otrokom,« govorji Gospod, »ki jemljejo nasvet, toda ne od mene in ki se pokrivajo s pokrivalom, toda ne od mojega duha, da lahko grehu dodajo greh, ²ki hodijo, da bi šli dol v Egipt, pa niso vprašali pri mojih ustih,

da se ojačajo v faraonovi moči in da zaupajo v egiptovsko senco! ³ Zato bo faraonova moč vaša sramota in zaupanje v egiptovsko senco *vaša* zmeda. ⁴ Kajti njegovi princi so bili pri Coanu in njegovi predstavniki so prišli do Hanésa. ⁵ Vsi so bili osramočeni od ljudstva, *ki jim* ni moglo koristiti niti jim biti v pomoč niti dobiček, temveč sramota in tudi graja. ⁶ § Breme živali juga. V deželo stiske in tesnobe, od koder *je prisel* mlad in star lev, gad in strupena leteča kača, bodo svoja bogastva odnesli na ramenih mladih oslov in svoje zaklade na kameljih grbah k ljudstvu, *ki jim* ne bo koristilo. ⁷ Kajti Egipčani bodo pomagali v prazno in zaman, zato sem glede ⁿtega klical: »Njihova moč mora prenehati.«

⁸ Torej pojrite, zapišite to pred njimi na tablo in zabeležite v knjigo, da bo lahko za čas, ^oki pride na veke vekov, ⁹ da *je* to uporno ljudstvo, lažnivi otroci, otroci, *ki* nočejo poslušati Gospodove postave, ¹⁰ ki vidcem pravijo: »Ne vidite« in prerokom: »Ne prerokujte nam pravilnih stvari, govorite nam laskave stvari, prerokujte prevare. ¹¹ Spravite se iz poti, odvrnite se iz steze, Svetemu Izraelovemu naredite, da odide izpred nas.« ¹² Zatorej tako govorji Sveti Izraelov: »Ker prezirate to besedo in zaupate v zatiranje ^pin pverznost in ostajate na njej, ¹³ zato vam bo ta krivičnost kakor vrzel, pripravljeni, da pade, naraščajoča iz visokega obzidja, katerega zlom pride nenadoma, v trenutku. ¹⁴ Zlomil ga bo kakor lomljenje lončarjeve ^qposode, ki je združljena na koščke. Ne bo prizanesel, tako da tam, v lomljenju le-tega, ne bo najti črepinje, da bi vzel ogenj iz ognjišča ali da bi s *tem* zajel vodo iz vrča. ¹⁵ Kajti tako govorji Gospod Bog, Sveti Izraelov: »»V vračanju in počivanju boste rešeni; v spokojnosti in zaupanju bo vaša moč,« pa niste hoteli. ¹⁶ Temveč ste rekli: »Ne, kajti bežali bomo na konjih;« zatorej boste bežali. »Jahali bomo na naglih;« zato bodo tisti, ki vas preganjajo, nagli. ¹⁷ Tisoč jih bo bežalo ob graji enega; ob graji petih boste bežali, dokler ne boste ostali kakor drog ^rna vrhu gore in kakor zastava na hribu.«

¹⁸ Zato bo Gospod čakal, da vam bo lahko milostljiv in zato bo povzdignjen, da bo lahko imel usmiljenje do vas, kajti Gospod *je* Bog sodbe. Blagoslovjeni *so* vsi tisti, ki čakajo nanj. ¹⁹ Kajti ljudstvo bo prebivalo na Sionu, pri Jeruzalemu. Ne boš več jokal. Zelo ti bo milostljiv ob glasu tvojega klica; ko ga bo zaslišal, ti bo odgovoril. ²⁰ Čeprav ti Gospod daje kruh nadloge in vodo stiske, ^svendar tvoji učitelji ne bodo več odstranjeni v kot, temveč bodo tvoje oči videle tvoje učitelje ²¹ in tvoja ušesa bodo slišala za teboj besedo, rekoč: »To je pot, po njej hodite,« ko se obrnete k desnici in ko se obrnete k levici. ²² Omadeževali boste tudi pokrivalo svojih ^trezanih podob iz srebra in ornament svojih ulitih podob iz zlata. Vrgel ^{ujih} boš proč kakor menstrualno krpo; temu boš rekel: »Pojdi ven.« ²³ Potem bo dal dež tvojemu semenu,

^g 29,9: *strmite*.... ali, vzemite vaše veselje in razgrajate.

^h 29,10: *vladarje*: hebr. glave.

ⁱ 29,11: *knjige*.... ali, pisma, ki je zapečateno, ki ga.

^j 29,14: *nadaljeval*: hebr. dodal.

^k 29,19: *povečali*: hebr. dodali.

^l 29,24: *prišli*...: hebr. spoznali razumevanje.

^m 30,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

ⁿ 30,7: *glede*.... hebr. klical k njej.

^o 30,8: *čas*.... hebr. poslednji dan.

^p 30,12: *zatiranje*: ali, sleparstvo.

^q 30,14: *lončarjeve*.... hebr. lončarjevega vrča, ki je združljen.

^r 30,17: *drog*: ali, oskulbljeno drevo; ali, veje; ali, jambor.

^s 30,20: *stiske*: ali, zatiranja.

^t 30,22: *svojih*...: hebr. rezanih podob iz vašega srebra.

^u 30,22: *Vrgel*: hebr. Razkropil.

da boš z njim posejal tla in kruh od donosa zemlje in to bo debelo in obilno. Na ta dan se bo twoja živina pasla na velikih pašnikih.²⁴ Prav tako bodo voli in mladi osli, ki obdelujejo zemljишče, jedli čisto krmo, ki je bila prevezana z lopato in z vejálnikom.²⁵ Tam bodo na vsaki visoki gori in na vsakem visokem hribu reke in potoki vodá, na dan velikega pokola, ko bodo padli stolpi.²⁶ Poleg tega bo svetloba lune kakor svetloba sonca in svetloba sonca bo sedemkratna, kakor svetloba sedmih dni, na dan, ko Gospod obveže vrzel svojega ljudstva in ozdravi udarec njihove rane.

²⁷ Glej, ime Gospoda prihaja od daleč, goreč z njegovo jezo in njegovo breme je težko. Njegove ustnice so polne ogorčenja in njegov jezik kakor požirajoč ogenj.²⁸ Njegov dih bo kakor preplavljač vodotok segel do sredine vratu, da narode preseje s sitom ničnosti in tam bo brzda v čeljustih ljudstva, ki jim bo povzročala, da se opotekajo.²⁹ Imeli boste pesem, kakor v noči, ko se praznuje sveta slovesnost; in veselje srca, kakor ko gre nekdo s piščaljo, da pride na Gospodovo goro, k Mogočnemu Izraelovemu.³⁰ Gospod bo svojemu veličastnemu glasu povzročil, da bo slišan in pokazal bo spuščanje svojega lakta, z ogorčenjem svoje jeze in s plamenom požirajočega ognja, z razprševanjem, neurjem in zrni toče.³¹ Kajti preko Gospodovega glasu bo Asirec, ki je udaril s palico, potolčen.³² Na vsakem kraju, kjer bo prešla osnovana palica, ki jo bo Gospod položil nanj, bo to z bobniči in harfami, in v bitkah vihtenja se bo boril z njim.³³ Kajti Tofet je odrejen od davnine; da, za kralja je pripravljen; naredil ga je globokega in velikega. Njegova grmada je ogenj in veliko lesa. Gospodov dih ga vname kakor tok žvepla.

31 Gorje tistim, ki gredo dol v Egipt po pomoč in se zanašajo na konje in zaupajo v bojne vozove, zato ker so številni in na konjenike, ker so zelo močni, toda ne gledajo k Svetemu Izraelovemu niti ne iščejo Gospoda!² Vendar je on tudi moder in privedel bo zlo in svojih besed ne bo poklical nazaj, temveč se bo vzdignil zoper hišo hudodelcev in zoper pomoč tistih, ki počno krivičnost.³ Torej Egipčani so ljudje in ne Bog in njihovi konji meso in ne duh. Ko bo Gospod iztegnil svojo roko, bosta padla oba, tako tisti, ki pomaga in komur je pomagano, padla bosta in vsem skupaj bo spodletelo.⁴ Kajti tako mi je govoril Gospod: »Podobno kakor lev in mlad lev rjoveta na svoj plen, ko je zoper njega sklicana množica pastirjev, se on ne bo bal njihovega glasu niti se Gospod nad bojevniki ne bo ponižal zaradi njihovega hrupa.

31,7: Iz 2,20

Tako bo Gospod nad bojevniki prišel dol, da se bori za goro Sion in za njen hrib.⁵ Kakor leteče ptice, tako bo Gospod nad bojevniki branil [prestolnico] Jeruzalem; z obrambo jo bo tudi osvobodil in s prehajanjem čeznjo jo bo ohranil.

⁶ Obrnite se k njemu, od katerega so se Izraelovi otroci globoko spuntali.⁷ Kajti na ta dan bo vsak človek zavrgel svoje malike iz srebra in svoje jmalike iz zlata, ki so vam jih v greh naredile vaše lastne roke.

⁸ Takrat bo Asirec padel pod mečem, ne od mogočnega človeka; in meč, ne od zlobnega človeka, ga bo požiral. Toda pobegnil bo pred mečem in njegovi mladeniči bodo poraženi.¹⁹ Zaradi strahu bo prešel k svojemu oporišču in njegovi princi se bodo bali zastave,« govorí Gospod, čigar ogenj je na Sionu in njegova talihna peč v Jeruzalemu.

32 Glej, kralj bo kraljeval v pravičnosti in princi bodo vladali na sodbi.² Človek bo kakor skrivališče pred vetrom in zatočišče pred neurjem, kakor reke vodá na suhem kraju, kakor senca velike skale na izmučeni zemlji.³ Oči tistih, ki vidijo, ne bodo zatemnjene in ušesa tistih, ki slišijo, bodo prisluhnila.⁴ Tudi srce prenagljenega pbo razumelo spoznanje in jezik jecljavih bo pripravljen razločno govoriti.⁵ Podla oseba se ne bo več imenovala velikodušna niti [za] skopuha ne bo rečeno, da je radodaren.⁶ Kajti podla oseba bo govorila podlost in srce le-te hoče početi krivičnost, da izvaja hinavščino in da izreka napačno zoper Gospoda, da izprazni dušo lačnega in pijači žejnega povzroči, da odpove.⁷ Tudi orodja skopušnega so zla. On snuje zlobne naklepe, da ubogega uniči z lažnimi besedami, celo ko pomoči potreben pravilno govoriti.⁸ Toda velikodušen snuje velikodušne stvari in z velikodušnimi stvarmi bo obstal.⁹

⁹ Vstanite, ve ženske, ki ste ošabne, prisluhnite mojemu glasu. Ve brezskrbne hčere, pazljivo prisluhnite mojemu govoru.¹⁰ Mnogo dni in let boste zaskrbljene, ve brezskrbne ženske, kajti trgatev se bo izjalovila, obiranje ne bo prišlo.¹¹ Trepajte, ve ženske, ki ste ošabne; bodite zaskrbljene, ve brezskrbne. Slecite se in se razgalite in opašite si vrečevino na svoja ledja.¹² § Žalovale bodo zaradi seskov, zaradi prijetnih polj, zaradi rodovitne trte.¹³ Nad deželo mojega ljudstva bo prišlo trnje in osat, da, nad vse hiše radosti v radostnem mestu,¹⁴ ker bodo palače zapuščene, množica mesta bo opuščena, utrdbe in stolpi bodo za brloge na veke, radost divjih oslov, pašnik tropov,¹⁵ dokler nad nas ne bo izlit duh iz višave in bo divjina rodovitno polje in rodovitno polje

^v 30,24: čisto: ali, okusno; hebr. kvašeno.

^w 30,25: visokem: hebr. dvignjenem itd.

^x 30,27: breme...: ali, gorje plamena.

^y 30,27: težko: hebr. težina.

^z 30,29: Mogočnemu...: hebr. Izraelovi Skali.

^a 30,30: svojemu...: hebr. slavi svojega veličastnega glasu.

^b 30,32: Na...: hebr. Vsako prehajanje utemeljene palice.

^c 30,32: jo...: hebr. ji bo Gospod povzročil, da počiva na njem.

^d 30,32: z...: ali, proti njim.

^e 30,33: [Tofet: hebr. kraj kremiranja.]

^f 30,33: davnine: hebr. včeraj.

^g 31,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

^h 31,2: poklical...: hebr. odstranil.

ⁱ 31,4: njihovega...: ali, njihove množice.

^j 31,7: svoje...: hebr. malike njegovega zlata.

^k 31,8: pred: ali, zaradi strahu pred.

^l 31,8: poraženi: ali, podvrženi davku; hebr. za tajanje; ali, za davek.

^m 31,9: Zaradi...: hebr. Njegova skala bo zaradi strahu prešla.

ⁿ 31,9: svojemu...: ali, svoji moći.

^o 32,2: velike: hebr. težke.

^p 32,4: prenagljenega: hebr. naglega.

^q 32,4: razločno: ali, elegantno.

^r 32,7: pomoči...: ali, govorí proti ubogemu na sodbi.

^s 32,8: obstal: ali, uveljavljen.

^t 32,10: Mnogo...: Več kot leto.

^u 32,12: [Žalovale...: Trkale se bodo po prsih.]

^v 32,12: prijetnih...: hebr. polj želja.

^w 32,13: da: ali, goreč na vseh hišah.

^x 32,14: utrdbe...: ali, pečine in stražni stolpi.

bo šteto za gozd.¹⁶ Potem bo sodba prebivala v divjini in pravičnost ostane na rodovitnem polju.¹⁷ Delo pravičnosti bo mir in učinek pravičnosti spokojnost in gotovost na veke.¹⁸ Moje ljudstvo bo prebivalo v mirnem okolju in v zanesljivih prebivališčih in v tihih počivališčih,¹⁹ ko se bo usula toča, prihajajoča na gozd in bo mesto nizko, ^yna nizkem kraju.²⁰ Blagoslovljeni ste vi, ki sejete poleg vseh vodá, ki *tja* pošiljate kopita vola in osla.

33 Gorje ^ztebi, ki pleniš, pa nisi *bil* oplenjen in postopaš zahrbtno, oni pa niso zahrbtno postopali s teboj! Ko boš prenehal pleniti, potem boš oplenjen *in* ko boš naredil konec zahrbtnemu postopanju, potem bodo zahrbtno postopali s teboj.² Oh Gospod, bodi nam milostljiv, pričakovali smo te. Vsako jutro bodi njihov laket, tudi naša rešitev duše v času stiske.³ Ob hrupu upora je ljudstvo pobegnilo, ob tvojem vzdigovanju so bili narodi razkropljeni.⁴ Vaš plen bo zbran *kakor* zbiranje gosenice, kakor tekanje leteče kobilice sem ter tja bo on tekel nad njimi.⁵ Gospod je povišan, kajti prebiva na višavi. Sion je napolnil s sodbo in pravičnostjo.⁶ Modrost in spoznanje bosta stabilnost tvojih časov *in* moč rešitve duše.^a Gospodov strah je njegov zaklad.⁷ Glej, njihovi hrabri ^bbodo zunaj vreščali. Predstavniki miru bodo grenko jokali.⁸ Glavne ceste ležijo zapušcene, popotnik peša. Prelomil je zavezo, preziral mesta, ne ozira se na nobenega človeka.⁹ Zembla žaluje *in* peša. Libanon je osramočen *in* posekan.^c Sarón je podoben divjini in Bašán ter Karmel otresata svoje sadove.¹⁰ »Sedaj bom vstal,« govori Gospod, »sedaj bom povišan, sedaj se bom dvignil.¹¹ Spočeli boste pleve, rodili boste strnišče. Vaš dih vas bo pogoltnil *kakor* ogenj.¹² Ljudstvo bo *kakor* gorenje žganega apna, *kakor* posekano trnje bodo sežgani v ognju.

¹³ Prisluhnite vi, *ki ste* daleč proč, kaj sem storil in vi, *ki ste* blizu, priznajte mojo moč.¹⁴ Grešniki na Sionu so prestrašeni, grozljivost je presenetila hinavce. Kdo izmed nas bo bival s požirajočim ognjem? Kdo izmed nas bo bival z večnimi gorenji?¹⁵ Kdor hodi pravično ^din govori iskreno, ^ekdor prezira dobiček zatiranj, ^fki otresa svoji roki pred tem, da bi držal podkupnine, ki si ušesa zatiska pred poslušanjem o krvi ^gin zatiska svoje oči pred gledanjem zla;¹⁶ ta bo prebival na višavi. ^hNjegov prostor obrambe *bodo* skalna oporišča. Dan mu bo kruh, njegove vode *bodo* zanesljive.¹⁷ Tvoje oči bodo videle kralja v njegovi lepoti. Gledale bodo deželo, ki ⁱje zelo daleč proč.¹⁸ Tvoje srce bo premisljevalo strahoto. Kje je pisar? Kje je prejemnik? ^jKje je tisti, ki je štel stolpe?¹⁹ Ne boš videl krutega ljudstva, ljudstva globljega govora, kakor ga lahko zaznaš, jeclajočega ^kjezika, *ki ga*

^y 32,19: *nizko*...: ali, popolnomu ponižano.

^z 33,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

^a 33,6: *duše*: hebr. duš.

^b 33,7: *hrabri*: ali, poslanci.

^c 33,9: *posekan*: ali, ovenel.

^d 33,15: *pravično*: hebr. v pravičnosti.

^e 33,15: *iskreno*: hebr. iskrenost.

^f 33,15: *zatiranj*: ali, prevare.

^g 33,15: *krvi*: hebr. krvi [množina.]

^h 33,16: *višavi*: hebr. višavah; ali, visokih krajin.

ⁱ 33,17: *ki*...: hebr. velikih razdalj.

^j 33,18: *prejemnik*: hebr. tehtalec.

^{32,16:} Iz 29,17

^{33,15:} Ps 15,2

^{33,15:} Ps 24,3

^{33,18:}

1 Kor 1,20

^{34,1:} [Iz 40,22]

^{34,4:} Raz 6,14

^{34,4:} Raz 6,13

^{34,8:} Iz 63,4

^{34,10:} Raz 18,2

^{34,10:}

Raz 18,18

^{34,10:} Raz 19,3

^{34,11:} Sof 2,14

^{34,11:} Raz 18,2

^k 33,19: *jeclajočega*: ali, smešnega.

^l 33,21: *rek*: hebr. prostorov; ali, rok.

^m 33,22: *zakonodajalec*: hebr. postavodajalec.

ⁿ 33,23: *Tvoja*...: ali, Zapustili so tvojo ladijsko opremo.

^o 34,1: *vsi*...: hebr. njena polnost.

^p 34,7: *Samorogi*: ali, Nosorogi.

^q 34,7: *namočena*: ali, opita.

^r 34,11: *kormoran*: ali, pelikan.

^s 34,13: *sove*: ali, noje; hebr. sovje hcere.

^t 34,14: *Divje živali iz puščave*: hebr. Ziim.

^u 34,14: *divjimi živalmi z otoka*: hebr. Ijam.

^v 34,14: *skovir*...: ali, nočna pošast bo tam počivala in zase našla.

ne moreš razumeti.²⁰ Poglej na Sion, mesto naših slovesnosti. Tvoje oči bodo videle Jeruzalem, tiho prebivališče, šotor, *ki* ne bo porušen; niti eden izmed njegovih klinov ne bo nikoli odstranjen niti nobena izmed njegovih vrvi pretrgana.²¹ Toda tam nam *bo* veličasten Gospod kraj širokih rek^l in vodotokov, kamor ne bo plula galeja z vesli niti čedna ladja ne bo plula mimo.²² Kajti Gospod je naš sodnik, Gospod je naš kralj, on nas bo rešil.²³ Tvoja ⁿladijska oprema je odvezana; ne morejo dobro ojačati jambora, ne morejo razpeti jadra. Potem je plen velikega ukradenega blaga razdeljen; hromi pobira plen.²⁴ Prebivalec ne bo rekel: »Bolan sem.« Ljudstvu, ki tam prebiva, *bo* odpuščena *njihova* krivičnost.

34 Pridite bliže, vi narodi, da slišite in prisluhnite ve ljudstva. Naj zembla sliši in vsi, ^oki so na njej, zemeljski [*krog*] in vse stvari, ki pridejo iz njega.² Kajti ogorčenje od Gospoda je nad vsemi narodi in *njegova* razjarjenost nad vsemi njihovimi vojskami. Popolnoma jih je uničil, izročil jih je v klanje.³ Tudi njihovi umorjeni bodo vrženi ven in njihov smrad bo prišel iz njihovih trupel in gore bodo stopljene z njihovo krvjo.⁴ Vse vojske neba bodo razpadle in nebo bo zvito skupaj kakor zvitek pergamenta. Vse njihove vojske bodo padle, kakor list pade s trte in kakor *figa* pade iz figovega drevesa.⁵ Kajti moj meč bo potešen na nebu. Glejte, ta bo prišel dol nad Edóm in nad ljudstvo mojega prekletstva, k sodbi.⁶ Gospodov meč je poln krvi, zamaščen s tolščo *in* s krvjo jagnjet in koz, s tolščo ledvic ovnov, kajti Gospod ima klavno daritev v Bocri in velik pokol v edómski deželi.⁷ Samorogi *Pbodo* z njimi prišli dol in bikci z biki in njihova dežela bo namočena ^qs krvjo in njihov prah zamaščen z mastnostjo.⁸ Kajti *to je* dan Gospodovega maščevanja *in* leto povračil zaradi Sionove pravde.

⁹ Njegovi vodotoki bodo spremenjeni v smolo, njegov prah v žveplo in njegova dežela bo postala goreča smola.¹⁰ Ta ne bo pogašena ne ponoči ne podnevi; njen dim se bo dvigoval na veke. Od roda do roda bo ležala opustošena; nihče ne bo šel skoznjo na veke vekov.

¹¹ Toda kormoran ^rin bobnarica jo bosta vzela v last; tudi sova in krokar bosta v njej prebivala. Nadnjo bo razširil vrvico zmede in kamne praznine.

¹² Njene plemenite bodo poklicali h kraljestvu, toda tam ne *bo* nikogar in vsi njeni princi bodo nič.

¹³ Trnje bo pognalo v njenih palačah, koprive in trnovo grmovje v njenih trdnjavah, in ta bo prebivališče zmajem *in* dvor za sove.¹⁴ Divje živali iz puščave ^tse bodo prav tako srečale z divjimi živalmi z otoka ^uin kozjenog bo klical svojemu tovarišu; tudi skovir ^vbo tam počival in

zase našel mesto počitka.¹⁵ Tam si bo velika sova ^wnaredila svoje gnezdo, polegla, izvalila in [jih] zbrala pod svojo senco. Tam bodo zbrani tudi jastrebi, vsak s svojo družico.

¹⁶ Poiščite si iz Gospodove knjige in berite. Nobeden izmed teh ne bo manjkal, nobeden ne bo pogrešal svoje družice, kajti moja usta so to zapovedala in njegov duh jih je zbral.¹⁷ Zanje je vrgel žreb in njegova roka jim je to razdelila po vrvici. Vzeli jo bodo v last na veke, od roda do roda bodo prebivali v njej.

35 Divjina ^xin samoten kraj bosta vesela zaradi njih in puščava se bo razveseljevala in cvetela kakor vrtnica.² Ta bo obilno cvetela in se razveseljevala, celo z radostjo in petjem. Dana ji bo slava Libanona, odličnost Karmela in Šaróna. Gledali bodo Gospodovo slavo *in* odličnost našega Boga.

³ Ojačajte šibke roke in okrepite slabotna kolena.⁴ Recite tistim, *ki so boječega* yrsca: »Bodite močni, ne bojte se. Glejte, vaš Bog bo prišel *z* maščevanjem, celo Bog s povračilom; prišel bo in vas rešil.

⁵ Potem bodo oči slepega odprte in ušesa gluhega bodo odmašena.⁶ Potem bo hromi človek poskakoval kakor jelen in jezik nemega bo pel, kajti v divjini bodo izbruhnile vode in vodotoki v puščavi.⁷ Izsušena tla bodo postala ribnik in žejava dežela izviri vodá. V prebivališču zmajev, kjer vsak leži, *bo* trava ^zs trstjem in ločjem.⁸ Tam bo glavna cesta in pot in ta bo imenovana »Pot svetosti;⁹ nečisti ne bo šel preko nje, temveč ^abo ta zanje same. Popotniki, čeprav bedaki, ne bodo zgrešili *na* njej.⁹ Tam ne bo nobenega leva niti *katerakoli* sestrada na zver ne bo šla nanjo, tam je ne bo najti; temveč bodo *tam* hodili odkupljeni.¹⁰ Vrnili se bodo Gospodovi odkupljenci in prišli k Sionu s pesmimi in večno radostjo na svojih glavah. Dosegli bodo radost in veselje, bridkost in vzdihovanje pa bosta zbežala proč.

36 Pripetilo se je torej v širinajstem ^bletu kralja Ezekija, da je asirski kralj Senaherib prišel gor zoper vsa obrambna Judova mesta in jih zavzel.² Asirski kralj je poslal Rabšakéja iz Lahíša v Jeruzalem h kralju Ezekiju z veliko vojsko. In ta se je ustavil pri kanalu gornjega ribnika, na glavni cesti pralčevega polja.³ Potem so prišli k njemu Hilkijájev sin Eljakím, ki je bil nad hišo, pisar ^dŠebná in Asáfov sin Joáh, letopisec.

⁴ Rabšaké jim je rekel: »Povejte torej Ezekiju: »Tako govori veliki kralj, kralj Asirije: »Kakšno zaupanje je to, v katero zaupaš?⁵ Jaz pravim, *ti govoris* (toda *to so samo* prazne ^ebesede) *imam* nasvet in moč za vojno. Torej komu zaupaš, da si se uprl zoper mene?⁶ Glej, zanašaš se na palico tega zlomljenega trsta, na Egipt, na katerega, če se človek naslanja, se bo zadrl v njegovo roko in jo prebodel. Tako *je* faraon, egiptovski kralj, vsem, ki zaupajo vanj.⁷ Toda če mi rečeš: »Mi zaupamo v Gospoda, svojega Boga.« *Mar ni to tisti*, katerega

visoke kraje in katerega oltarje je Ezekija odvzel ter Judu in Jeruzalemu rekel: »Oboževali boste pred tem oltarjem?⁸ Zdaj torej daj jamstva, ^gprosim te, mojemu gospodarju, asirskemu kralju, jaz pa ti bom dal dva tisoč konjev, če boš na svoji strani nanje zmožen postaviti jezdece.⁹ Kako boš potem odvrnil obliče enega poveljnika, izmed najmanjših služabnikov mojega gospodarja in svoje upanje položil v Egipt zaradi bojnih vozov in konjenikov?¹⁰ Sem mar sedaj brez Gospoda prišel gor zoper to deželo, da jo uničim? Gospod mi je rekel: »Pojdi gor zoper to deželo in jo uniči.«»

¹¹ Nato so Eljakím, Šebná in Joáh rekli Rabšakéju: »Govori, prosimo te, svojim služabnikom v sirskem hjeziku, kajti razumemo *ga* in ne govori nam v judovskem jeziku v ušesa ljudstva, ki jena obzidju.«

¹² Toda Rabšaké je rekel: »Me je mar moj gospodar poslal k tvojemu gospodarju in k tebi, da ti govorim te besede? *Mar me ni poslal* k možem, ki sedijo na obzidju, da bodo lahko jedli svoj lastni iztrebek in z vami pili svoj lastni seč?¹³ Potem se je Rabšaké ustupil in z močnim glasom zaklical v judovskem jeziku in rekel: »Poslušajte besede velikega kralja, asirskega kralja.¹⁴ Tako govori kralj: »Ne dopustite, da vas Ezekija zavede, kajti ne bo vas mogel osvoboditi.¹⁵ Niti naj vas Ezekija ne primora zaupati v Gospoda, rekoč: »Gospod nas bo zagotovo osvobodil, to mesto ne bo izročeno v roko asirskega kralja.¹⁶ Ne prisluhnите Ezekiju, kajti tako govori kralj Asirije: »Z darilom sklenite ⁱdogovor z menoj in pridite ven k meni in jejte vsak od svoje trte in vsak od svojega figovega drevesa in pijte vode, vsak iz svojega lastnega vodnega zbiralnika,¹⁷ dokler ne pridem in vas ne vzamem proč v deželo, podobno vaši lastni deželi, deželo žita in vina, deželo kruha in vinogradov.¹⁸ Pazite, da vas Ezekija ne prepriča, rekoč: »Gospod nas bo osvobodil.« Mar je katerikoli izmed bogov narodov svojo deželo osvobodil iz roke asirskega kralja?¹⁹ Kje so bogovi Hamáta in Arpáda? Kje so bogovi Sefarvájima? Mar so le-ti Samarijo osvobodili iz moje roke?²⁰ Kdo so tisti izmed vseh bogov teh dežel, ki so svojo deželo osvobodili iz moje roke, da bi Gospod Jeruzalem osvobodil iz moje roke?²¹ Toda molčali so in mu niso odgovorili niti besede, kajti kraljeva zapoved je bila, rekoč: »Ne odgovarjajte mu.«

²² Potem so prišli Hilkijájev sin Eljakím, ki je bil nad družino, pisar Šebná in Asáfov sin Joáh, letopisec, k Ezekiju s svojimi pretrganimi oblačili in mu povedali Rabšakéjeve besede.

37 Pripetilo se je, ko je kralj Ezekija *to* slišal, da je pretrgal svoja oblačila, se pokril z vrečevino in odšel v Gospodovo hišo.² Poslal je Eljakíma, ki je bil nad družino, pisarja Šebná in starešine duhovnikov, pokrite z vrečevino, k preroku Izaiju, Amócovemu sinu.³ Rekli so mu: »Tako govori Ezekija: »Ta dan je dan stiske, graje in bogokletja, ^jkajti otroci so prišli do rojstva in

35,3: Heb 12,12

35,5: Mt 9,27

35,5: Mt 11,5

35,5: Mt 12,22

35,5: Mt 20,30

35,5: Mt 21,14

35,5: Jn 9,6-7

35,5: Mt 11,5

35,5: Mr 7,32

35,6: Mt 11,5

35,6: Mt 15,30

35,6: Mt 21,14

35,6: Jn 5,8-9

35,6: Apd 3,2

35,6: Apd 8,7

35,6: Apd 14,8

35,6: Mt 9,32

35,6: Mt 12,22

35,6: Mt 15,30

35,6: Jn 7,38

35,10: Iz 51,11

36,1: 2 Kr 18,13

36,1: 2 Krn 32,1

36,6: Ezk

29,6-7

37,1: 2 Kr 19,1

^d 36,3: *pisar*: ali, tajnik.

^e 36,5: *prazne*...: hebr. besede ustnic.

^f 36,5: *imam*...: ali, toda nasvet in moč sta za vojno.

^g 36,8: *jamstva*: ali, talce.

^h 36,11: [sirskem: hebr. aramejskem.]

ⁱ 36,16: *sklenite*...: ali, iščite mojo naklonjenost; hebr. z meno sklenite blagoslov.

^j 37,3: *bogokletja*: ali, izzivanja.

^w 34,15: [velika sova: hebr. kar se stisne in sproži; kača skakalka.]

^x 35,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

^y 35,4: *boječega*: hebr. naglega.

^z 35,7: *trava*...: ali, dvor za trstje in ločje itd.

^a 35,8: *temveč*...: ali, kajti on bo z njimi.

^b 36,1: [Okoli leta 713 pr. Kr.]

^c 36,2: [Leta 710 pr. Kr.]

tam ni moči za porod.⁴ Morda bo Gospod, tvoj Bog, slišal besede Rabšakéja, ki ga je poslal asirski kralj, njegov gospodar, da kara živega Boga in bo pograjal besede, ki jih je slišal Gospod, tvoj Bog. Zatorej dvigni svojo molitev za ostanek, ki je ostal.«⁵ Tako so služabniki kralja Ezekíja prišli k Izaiju.

⁶ Izaija jim je rekel: »Tako boste rekli svojemu gospodaru: ›Tako govoril Gospod: Ne boj se besed, ki si jih slišal, s katerimi so služabniki asirskega kralja proti meni izrekali bogokletje. ⁷ Glej, nanj bom poslal sunek [duha] in slišal bo govorico in se vrnil v svojo lastno deželo in povzročil mu bom, da v svoji lastni deželi pade pod mečem.«⁶

⁸ Tako se je Rabšaké vrnil in našel asirskega kralja, vojskujocega se zoper Libno, kajti slišal je, da je odpotoval iz Lahíša.⁹ Slišal je reči glede Tirháka, kralja Etiopije: »Prišel je naprej, da se vojskuje s teboj.« In ko je ta *to* slišal, je poslal poslance k Ezekíju, rekoč:¹⁰ »Tako govorite Judovemu kralju Ezekíju, rekoč: ›Ne dopusti, da te tvoj Bog, v katerega zaupaš, zavede, rekoč: ›Jeruzalem ne bo izročen v roko asirskega kralja.«¹¹ Glej, slišal si, kaj so asirski kralji storili vsem deželam z njihovim popolnim uničenjem, pa boš ti osvobojen? ¹² Mar so bogovi narodov osvobodili tiste, ki so jih moji očetje uničili, *kakor* Gozána, Harána, Recefa in otroke Edena, ki so *bili* v Telasárju?¹³ Kje je kralj Hamáta, kralj Arpáda in kralj mesta Sefarvájima, Hene in Avája?¹⁴«

¹⁴ Ezekíja je prejel pismo iz roke poslancev ter ga prebral in Ezekíja je odšel gor v Gospodovo hišo in ga razprostrl pred Gospodom.¹⁵ In Ezekíja je molil h Gospodu, rekoč: ¹⁶ »Oh Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, ki prebivaš med kerubi, ti si Bog, celo ti sam, izmed vseh kraljestev zemlje. Ti si naredil nebo in zemljo.¹⁷ Nagni svoje uho, oh Gospod in prisluhni; odpri svoje oči, oh Gospod in glej in poslušaj vse besede Senaheriba, ki jih je poslal, da graja živega Boga.¹⁸ Resnično, Gospod, asirski kralji so opustošili vse narode^m in njihove dežele¹⁹ in njihove bogove vrgliⁿ v ogenj, kajti to niso *bili* bogovi, temveč delo človeških rok, les in kamen, zato so jih uničili.²⁰ Zdaj torej, oh Gospod, naš Bog, reši nas pred njegovo roko, da bodo vsa kraljestva zemlje lahko vedela, da *si* ti Gospod, celo samo ti.«

²¹ Potem je Izaija, Amócov sin, poslal k Ezekíju, rekoč: »Tako govoril Gospod, Izraelov Bog: ›Kakor si molil k meni zoper asirskega kralja Senaheriba;²² to je beseda, ki jo je Gospod spregovoril glede njega: ›Devica, sionska hči, te je prezirala in se ti smejala do zaničevanja, jeruzalemska hči je nad teboj zmajevala z glavo.²³ Koga si grajal in proti komu si izrekal bogokletje? Zoper koga si povišal

^{37,16:}
[5 Mz 6,4]
^{37,16:} [5 Mz
32,39]
^{37,16:} [Ps
86,10]
^{37,16:} [Iz 44,6]
^{37,16:} [Mr
12,29]
^{37,16:} [Ef 4,6]
^{37,16:}
[1 Kor 8,4]
^{37,32:}
2 Kr 19,11
^{37,32:} Iz 9,6
^{37,35:} 2 Kr 20,6
^{37,36:}
2 Kr 19,35
^{38,1:} 2 Kr 21,1
^{38,1:} 2 Krm
32,24

svoj glas in svoje oči povzdignil na višavo? Cel zoper Svetega Izraelovega.²⁴ S svojimi^o služabniki si grajal Gospoda in rekel: ›Z množico svojih bojnih vozov sem prišel gor do višin gora, k pobočjem Libanona in posekal bom njegove Pvisoke cedre in izbrane ciprese in vstopil bom v višino njegove meje in gozd njegovega^q Karmela.²⁵ Kopál sem in pil vodo in s podplatom svojega stopala sem posušil vse reke obleganih^r krajev.²⁶ Mar^s nisi že dolgo nazaj slišal, kako sem to storil in od starodavnih časov, da sem to oblikoval? Sedaj sem privedel, da se je to zgodilo, da bi moral položiti opustela obrambna mesta v kupe ruševin.²⁷ Zato so bili njihovi prebivalci majhne^t moči, bili so zaprepadeni in zbegani. Bili so *kakor* trava polja in *kakor* zeleno zelišče, *kakor* trava na hišnih strehah in *kakor* ožgano žito, preden zraste.²⁸ Toda jaz poznam tvoje prebivališče, ^utvoje odhajanje, tvoje prihajanje in tvoj bes zoper mene.²⁹ Ker je tvoj bes zoper mene in je tvoj hrup prišel gor v moja ušesa, zato bom zataknil svoj kavelj v tvoj nos in svojo brzdo med tvoje ustnice in te obrnil nazaj po poti, po kateri si prišel.³⁰ To ti bo znamenje: ›To leto boste jedli kar zraste samo od sebe in drugo leto to, kar požene od istega, v tretjem letu pa sejte, žanjite, sadite vinograde in jejte od njihovega sadu.³¹ Preostanek^v od Judove hiše, ki je pobegnil, se bo ponovno ukoreninil navzdol in navzgor obrodil sad.³² Kajti iz Jeruzalema bo izšel preostanek in tisti, ^wki pobegnejo z gore Sion. Gorečnost Gospoda nad bojevniki bo to storila.³³ Zato tako govoril Gospod glede asirskega kralja: ›Ta ne bo prišel v to mesto, niti tja ne bo izstrelil puščice, niti preden ne bo prišel s ščiti, niti zoper njega ne bo nasul okopa.³⁴ Po poti, po kateri je prišel, po isti se bo vrnil in ne bo prišel v to mesto,^x govoril Gospod.³⁵ ›Kajti jaz bom branil to mesto, da ga rešim zaradi sebe in zaradi svojega služabnika Davida.«³⁶ Potem je odšel naprej Gospodov angel in jih v taboru Asircev udaril sto petinosemdeset tisoč. Ko so zgodaj zjutraj vstali, glej, oni vsi so bili mrtva trupla.

³⁷ Tako je asirski kralj Senaherib odpotoval, odšel, se vrnil in prebival v Ninivah.³⁸ Pripetilo se je, ko je oboževal v hiši svojega boga Nisróha, da sta ga njegova sinova Adraméleh in Sarécer udarila z mečem in pobegnila v deželo Armenijo^y in namesto njega je zakraljeval njegov sin Asarhadón.

38 V tistih dneh^z je bil Ezekíja na smrt bolan. **38** Amócov sin, prerok Izaija, je prišel k njemu ter mu rekel: »Tako govoril Gospod: ›Postavi^z svojo hišo v red, kajti umrl boš in ne živel.«² Potem je Ezekíja svoj obraz obrnil k steni, molil h Gospodu³ in rekel: »Spomni se sedaj, oh Gospod, rotim te, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim

^k 37,4: *ostal*: hebr. najden.

^l 37,7: *nanj*...: ali, vanj bom položil duha.

^m 37,18: *narode*: hebr. pokrajine.

ⁿ 37,19: *vrgli*...: hebr. predali ognju.

^o 37,24: *S svojimi*...: hebr. Po roki tvojih služabnikov.

^p 37,24: *njegove*...: hebr. visokost njegovih ceder in njegovih izbranih cipres.

^q 37,24: *njegovega*...: ali, in njegovo rodovitno polje.

^r 37,25: *obleganih*: ali, ograjenih in zaprtih.

^s 37,26: *Mar*...: ali, Mar nisi slišal, kako sem to naredil dolgo nazaj in to oblikoval od starodavnih časov? Ali naj bi sedaj privedel, da bo položena opustelost in da bodo obrambna mesta kupi razvalin?

^t 37,27: *majhne*...: hebr. kratke roke.

^u 37,28: *prebivališče*: ali, sedanje.

^v 37,31: *Preostanek*...: hebr. Pobegli iz Judove hiše, ki preostajajo, se bodo ponovno navzdol ukoreninili in navzgor obrodili sad.

^w 37,32: *tisti*: hebr. bežeči.

^x 37,38: *Armenijo*: hebr. Ararát.

^y 38,1: [Leta 713 pr. Kr.]

^z 38,1: *Postavi*...: hebr. Daj naročila glede svoje hiše.

srcem in delal *to*, kar je dobro v tvojem pogledu.« In Ezekija je bridko ^azajokal.

⁴Potem je prišla Gospodova beseda k Izaiju, rekoč: ⁵»Pojdi in povej Ezekiju: ›Tako govorí Gospod, Bog tvojega očeta Davida: ›Slišal sem tvojo molitev, videl sem tvoje solze. Glej, tvojim dnevom bom dodal petnajst let. ⁶Tebe in to mesto bom osvobodil iz roke asirskega kralja in jaz bom branil to mesto. ⁷To ti bo znamenje od Gospoda, da bo Gospod storil to stvar, ki jo je govoril: ⁸›Glej, senco stopinj, ki se je na Aházovi sončni ^buri spustila, bom ponovno privedel deset stopinj nazaj.«^c Tako se je sonce vrnilo [za] deset stopinj, po stopinjah, po katerih se je spustilo.

⁹Pisanje Judovega kralja Ezekija, ko je bil bolan in je okreval od svoje bolezni: ¹⁰»Rekel sem o preostanku svojih dni: ›Sel bom do velikih vrat groba. Prikrajšan sem preostanka svojih let.« ¹¹Rekel sem: ›Ne bom videl Gospoda, celó Gospoda, v deželi živih. Ne bom več gledal človeka s prebivalci sveta. ¹²§ Moja starost je odšla in od mene je odstranjena kakor pastirski šotor. Kakor tkalec sem odrezal ^dsvoje življenje. Odrezal me bo z ^emučno boleznijo. Od dneva, celo do noči boš naredil moj konec. ¹³Štel sem do jutra, da bo, tako kakor lev, zlomil vse moje kosti. Od dneva, celo do noči boš iz mene naredil konec. ¹⁴Kakor žerjav ali lastovka, tako sem žvrgolel. Žaloval sem kakor golobica. Moje oči pešajo z *gledanjem* navzgor. Oh Gospod, zatiran sem, zavzemi ^fese zame. ¹⁵Kaj naj rečem? On mi je tako govoril in sam je *to* storil. Vsa svoja leta bom mirno hodil v grenkobi svoje duše. ¹⁶Oh Gospod, po teh *stvareh ljudje* živijo in v vseh teh *stvareh je* življenje mojega duha. Tako me boš obnovil in me pripravil, da živim. ¹⁷Glej, za ^gmir sem imel veliko grenkobo, toda ti si v ljubezni ^gdo moje duše *le-to osvobodil* iz jame izprijenosti, kajti vse moje grehe si vrgel za svoj hrbel. ¹⁸Kajti grob te ne more hvaliti, smrt te *ne* more proslavljenati. Tisti, ki gredo dol v jamo, ne morejo upati na twojo resnico. ¹⁹Živeči, živeči, ta te bo hvalil, kakor danes *počnem* jaz. Oče bo otrokom dal spoznati twojo resnico. ²⁰Gospod je bil pripravljen, da me reši. Zato bomo peli moje pesmi, na glasbila na strune, vse dni našega življenja in hiši Gospodovi.«^d ²¹Kajti Izaija je rekел: »Naj vzamejo kepo fig in jo položijo za pomirjevalo na vnetje in okreval bo.« ²²Ezekija je tudi rekel: »Kaj je znamenje, da bom šel gor, h Gospodovi hiši?«

39 Ob tistem času ^h je babilonski kralj Merodáh Baladán poslal Ezekiju pisma in darilo, kajti slišal je, da je bil bolan in je okreval. ²Ezekija jih je bil vesel in jim razkazal hišo svojih dragocenih stvari: ⁱsrebro, zlato, dišave, dragoceno mazilo in vso hišo svoje jorožarne in vsega, kar se je našlo

v njegovih zakladnicah. Ničesar ni bilo v njegovi hiši niti v vsem njegovem gospodstvu, česar jim Ezekija ni razkazal.

³Potem ^kje prerok Izaija prišel h kralju Ezekiju in mu rekel: »Kaj so rekli ti možje? In od kod so prišli k tebi?« Ezekija je rekel: »K meni so prišli iz daljne dežele, celó iz Babilona.« ⁴Potem je rekel: »Kaj so videli v tvoji hiši?« Ezekija je odgovoril: »Videli so vse, kar je v moji hiši. Ničesar ni med mojimi zakladi, česar jim ne bi pokazal.«

⁵Potem Izaija reče Ezekiju: »Poslušaj besedo Gospoda nad bojevniki: ⁶›Glej, prihajajo dnevi, da bo vse, kar je v tvoji hiši in *to*, kar so tvoji očetje prihranili v shrambi do tega dne, odneseno v Babilon. Nič ne bo ostalo,« govorí Gospod. ⁷In izmed twojih sinov, ki bodo izšli iz tebe, ki jih boš zaplodil, jih bodo odvedli proč in bodo evnuhi v palači babilonskega kralja.«^d ⁸Potem je Ezekija rekel Izaiju: »Dobra je Gospodova beseda, ki si jo povedal.« Poleg tega je rekel: »Kajti mir in resnica bosta v mojih dneh.«

40 »Tolažite, ^ltolažite moje ljudstvo,« govorí vaš Bog. ²»Govorite tolažilno ^m[prestolnici] Jeruzalem in kličite k njej, da je njen ⁿbojevanje dovršeno, da je njena krivičnost odpuščena, kajti iz Gospodove roke je prejela dvojno za vse svoje grehe.«

³Glas tistega, ki vpije v divjini: »Pripravite Gospodovo pot, v puščavi izravnajte glavno cesto za našega Boga. ⁴Vsaka dolina naj bo povisana in vsaka gora in hrib naj bosta znižana in skriviljeno naj bo izravnano ^oin gorski grebeni ravnina ^pin Gospodova slava se bo razodela in vse meso jo bo hkrati videlo, kajti Gospodova usta so *to* govorila.« ⁶Glas je rekel: »Vpij.« Rekel je: »Kaj naj vpijem?« ⁷Vse meso je trava in vsa njegova ljubkost je kakor cvetica polja. ⁷Trava se suši, cvet veni, ker nanjo piha Gospodov duh. Zagotovo je ljudstvo trava. ⁸Trava se suši, cvet veni, toda beseda našega Boga bo obstala na veke.«

⁹Oh Sion, ^qki prinašaš dobre novice, pojdi gor na visoko goro. Oh ^rJeruzalem, ki prinašaš dobre novice, povzdigni svoj glas z močjo. Povzdigni ga, ne boj se, govori Judovim mestom: »Glejte, vaš Bog!« ¹⁰Glejte, Gospod Bog bo prišel z ^smočno *roko* in njegov laket bo vladal zanj. Glejte, njegova nagrada je z njim in njegovo ^tdelo pred njim. ¹¹Svoj trop bo pasel kakor pastir. Jagnjeta bo zbral s svojim laktom in *jih* nosil v svojem naročju in nežno vodil tiste, ki so ^uz mladiči.

¹²Kdo je izmeril vode z dlanjo svoje roke, s pednjem premeril nebo, doumel prah zemlje po meri ^vin odtehtal gore na vagah in hribe na tehtnici?

¹³Kdo je usmerjal Gospodovega Duha ali je bil njegov ^wsvetovalec in ga učil? ¹⁴S kom se je

^{39,1:} 2 Kr 20,12

^{40,3:} Mt 3,3

^{40,3:} Mr 1,3

^{40,3:} Lk 3,4

^{40,3:} Jn 1,23

^{40,6:} Job 14,2

^{40,6:} Ps 112,1

^{40,6:} Ps 103,15

^{40,6:} Jak 1,10

^{40,6:} 1 Pet 1,24

^{40,8:} Jn 12,24

^{40,8:} 1 Pet 1,25

^{40,10:} Iz 62,11

^{40,11:}

Ezk 34,23

^{40,11:} Jn 10,11

^{40,13:} Mdr 9,13

^{40,13:}

Rim 11,34

^{40,13:}

1 Kor 2,16

¹ 40,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^m 40,2: *tolažilno*: hebr. srcu [prestolnice.]

ⁿ 40,2: *njeno*...: ali, njen določeni čas dovršen.

^o 40,4: *izravnano*: ali, raven kraj.

^p 40,4: *ravnina*: ali, raven kraj.

^q 40,9: *Sion*... ali, ti, ki pripoveduješ dobre novice Sionu.

^r 40,9: *Oh*...: ali, Oh ti, ki pripoveduješ dobre novice Jeruzalemu.

^s 40,10: *z*: ali, zoper.

^t 40,10: *njegovo*: ali, povračilo za njegovo.

^u 40,11: *so*...: ali, sesajo.

^v 40,12: *meri*: hebr. sodu.

^w 40,13: *njegov*...: hebr. mož njegovega nasveta.

^a 38,3: *bridko*: hebr. zajokal s silnim jokom.

^b 38,8: *sončni*...: hebr. po stopinjah, ali, s soncem.

^c 38,12: [odrezal]: hebr. zvil skupaj.]

^d 38,12: *z*...: ali, od brenkanja.

^e 38,14: *zavzemi*...: ali, olajšaj me.

^f 38,17: *za*...: ali, na moj mir je prišla velika grenkoba.

^g 38,17: *v ljubezni*...: hebr. ljubil mojo dušo iz jame.

^h 39,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

ⁱ 39,2: *dragocenih stvari*: ali, dišav.

^j 39,2: *svoje*...: ali, svojih *draguljev*: hebr. svojih posod, ali, svojih priprav.

^k 39,3: [Leta 712 pr. Kr.]

posvetoval in *kdo* ga je poučeval ^xin ga učil na stezi sodbe in ga učil spoznanja in mu pokazal pot razumevanja? ^y¹⁵ Glej, narodi so kakor kapljica iz vedra in šteti so kakor majhen prah na tehnicni. Glej, otoke dviguje kakor zelo majhno stvar. ¹⁶ Libanon ni zadosten za gorenje niti njegove živali ne zadoščajo za žgalno daritev. ¹⁷ Vsi narodi pred njim so kakor nič in zanj so vsi šteti manj kot nič in ničnost.

¹⁸ Komu hočete potem primerjati Boga? Ali kakšno podobnost hočete primerjati k njemu? ¹⁹ Delavec tali rezano podobo, zlatar jo prevleče z zlatom in uliva srebrne verižice. ²⁰ Kdor je tako ^zobubožan, da nima daritve, izbira drevo, ki ne bo trohnelo, zanj išče spretnegata delavca, da pripravi rezano podobo, ki ne bo omajana. ²¹ Mar niste vedeli? Mar niste slišali? Mar vam ni bilo to povedano od začetka? Mar niste razumeli od temeljev zemlje? ²² On je, ^aki sedi nad zemeljskim krogom, ^b njegovi prebivalci pa so kakor kobilice, ki razprostira nebo kakor zaveso in ga razširja kakor šotor za prebivanje v njem, ^c ²³ ki prince daje v nič, sodnike zemlje dela kakor ničnost.

²⁴ Da, ne bodo posajeni, da, ne bodo posejani. Da, njihova klada se ne bo zakoreninila v zemlji in nanje bo tudi pihal in se bodo izsušili in vrtinčast veter jih bo odnesel kakor slamo. ²⁵ »H komu me boste potem primerjali ali [komu] bom enak?« govori Sveti. ²⁶ Povzdignite svoje oči na visoko in glejte, kdo je ustvaril te stvari, ^dki njihovo vojsko vodi ven po številu. Vse jih kliče po imenih z veličino svoje moči, ker je močan v moči; niti ena ne manjka.

²⁷ Zakaj praviš, oh Jakob in govoriš, oh Izrael: »Moja pot je skrita pred Gospodom in moja sodba je šla mimo mojega Boga?«

²⁸ Mar nisi spoznal? Mar nisi slišal, *da* večen Bog, Gospod, Stvarnik koncev zemlje, ne slabí niti ni izmučen? Njegovega razumevanja ni možno preiskati. ²⁹ Silo daje slabotnim in *tistim*, ki nimajo moči, povečuje moč. ³⁰ Celo mladostniki bodo oslabeli in bodo izmučeni in mladeniči bodo popolnoma padli, ³¹ toda tisti, ki čakajo na Gospoda, bodo obnavljali ^esvojo moč, vzpenjali se bodo s perutmi kakor orli, tekli bodo in ne bodo izmučeni in hodili bodo in ne oslabeli.

41 Molčite pred menoj, oh otoki in naj ljudstvo obnavlja svojo moč. Naj pridejo bliže, potem jim pustite govoriti. Pridimo blizu skupaj k sodbi.

² Kdo je dvignil pravičnega ^fčloveka od vzhoda in ga poklical k svojemu stopalu, dal predenj narode in ga naredil, *[da]* vlada nad kraljji? Izročil jih je kakor prah njegovemu meču in kakor slamo gnano k njegovemu loku. ³ Zasledoval jih je *in* varno gprešel; celo po poti, *[po]* kateri *[še]* ni šel s svojimi

40,17: Dan 4,32

40,18: Apd 17,20

40,21: [Iz 22,18]

40,22: 1 Mz 1,6

40,22: [Prg 8,27]

40,22: [Iz 22,18]

40,22: Ps 104,2

40,22: [Ps 19]

40,23:

Job 12,21

40,23: Ps 107,40

40,28: Ps 147,5

41,4: Iz 43,10

41,4: Iz 44,6

41,4: Iz 48,12

41,4: Raz 1,17

41,4: Raz 22,13

41,8: 5 Mz 7,6

41,8: 5 Mz

10,15

41,8: 5 Mz 14,2

41,8: Ps 135,4

41,8: Iz 43,1

41,8: Iz 44,1

41,8: 2 Krn 20,7

41,8: Jak 2,23

41,11:

2 Mz 23,22

41,11: Iz 60,12

41,11: Zah 12,3

41,18: Iz 35,7

41,18: Iz 44,3

41,18: Ps 107,35

stopali. ⁴Kdo je delal in *to* storil, kličoč rodove od začetka? Jaz, Gospod, prvi in s poslednjimi; jaz sem ta. ⁵Otoki so *to* videli in se bali; konci zemlje so bili prestrašeni, se približali in prišli. ⁶Pomagali so vsak svojemu sosedu in *vsak* je svojemu bratu rekel: »Bodi odločnega ^hpoguma.« ⁷Tako je tesar hrabril zlatarja ⁱin kdor gladi s kladivom, tistega, ^jki udarja nakovalo, rekoč: ^k»Ta je pripravljen za spajanje« in ga pritrdiril z žeblji, *da* ta ne bi bil premaknjen. ⁸Toda ti, Izrael, si moj služabnik, Jakob, ki sem ga izbral, seme Abrahama, mojega prijatelja. ⁹Ti, ki sem te vzel od koncev zemlje in te poklical od njihovih glavnih mož in ti rekel: »Ti si moj služabnik, izbral sem te in te nisem zavrgel.

¹⁰ Ne boj se, kajti jaz *sem* s teboj. Ne bodi potrt, kajti jaz *sem* tvoj Bog. Okrepil te bom, da, jaz ti bom pomagal, da, podpiral te bom z desnico svoje pravičnosti. ¹¹Glej, vsi tisti, ki so bili ogorčeni zoper tebe, bodo osramočeni in zbegani. Oni bodo kakor nič in tisti, ^lki se prepričajo s teboj, bodo propadli.

¹² Iskal jih boš in jih ne boš našel, *celo* tiste, ^mki so se pričkali s teboj. Tisti, ⁿki se vojskujejo zoper tebe, bodo kakor nič in kakor stvar ničnosti. ¹³Kajti jaz, Gospod, tvoj Bog, bom držal tvojo desnico, rekoč ti: »Ne boj se, jaz ti bom pomagal.« ¹⁴Ne boj se, ti licinka Jakob *in vi*, Izraelovi ^omožje, pomagal ti bom, govoril Gospod in tvoj odkupitelj, Sveti Izraelov. ¹⁵Glej, naredil te bom *[za]* novo ostro mlatilno pripravo z zobmi. ^pMlatil boš gore, *jih* razdrobil in hribe boš naredil kakor pleve. ¹⁶Vejál jih boš in veter jih bo odnesel proč in vrtinčast veter jih bo razkropil, ti pa se boš razveseljeval v Gospodu *in* slavil boš v Svetem Izraelovem.

¹⁷ *Kadar* ubogi in pomoči potrebni iščejo vode in *je tam* ni *in* njihov jezik odpoveduje zaradi žeje, jih bom jaz, Gospod, uslišal in jaz, Izraelov Bog, jih ne bom zapustil. ¹⁸Odpri bom reke na visokih krajin in studence v sredi dolin. Divjino bom spremenil *[v]* vodni ribnik in suho deželo *[v]* izvire voda. ¹⁹V divjini bom zasadil cedro, akacijevu drevo, mirto in olivno drevo; v puščavi bom skupaj posadil cipreso, bor in pušpan, ²⁰da bodo lahko videli, spoznali, preudarili in skupaj razumeli, da je to storila Gospodova roka in Sveti Izraelov je to ustvaril.

²¹ Prinesite ^qsvojo pravdo,« govoril Gospod; »prinesite naprej svoje močne *razloge*, govoril Kralj Jakobov. ²²Naj *jih* prinesejo naprej in nam pokažejo kaj se bo zgodilo. Naj nam pokažejo prejšnje stvari, kakršne so, da jih *rlahko* preudarimo in spoznamo njihov zadnji konec; ali nam oznanite stvari, ki pridejo. ²³Pokažite stvari, ki bodo odslej, da bomo lahko vedeli, da *ste* vi bogovi. Da, delajte dobro ali delajte zlo, da bomo lahko zaprepadni in *to* skupaj gledali. ²⁴Glejte, vi *ste* od ^sničnosti in

^x 40,14: *poučeval*...: hebr. pripravil, da razume.

^y 40,14: *razumevanja*: hebr. razumevanj.

^z 40,20: *tako*...: hebr. reven daritve.

^a 40,22: *je*...: ali, ki.

^b 40,22: [krogom: Izaija razlikuje med krogom (hebr. khod) v Iz 40,22 ter med obliko krogle (hebr. dure) v Iz 22,18.]

^c 40,22: [Zemelja, (tj. ploščata in ne v obliku krogle) nad njim nebo (pregrinjalo šotor) in v šotoru sonce, kot piše v Psalmu 19,4.]

^d 40,26: [stvari: to je, zvezde.]

^e 40,31: *obnavljali*: hebr. spreminjači.

^f 41,2: *pravičnega*...: hebr. pravičnost.

^g 41,3: *varno*: hebr. v miru.

^h 41,6: *odločnega*: hebr. trdnega.

ⁱ 41,7: *zlatarja*: ali, ustanovitelja.

^j 41,7: *tistega*...: ali, udarjalca.

^k 41,7: *rekoč*...: ali, *rekoč o spoju*: »Ta je dober.«

^l 41,11: *tisti*...: hebr. možje tvojega prepira.

^m 41,12: *tiste*...: hebr. može tvojega spora.

ⁿ 41,12: *Tisti*...: hebr. Možje tvoje vojne.

^o 41,14: *Izraelovi*: ali, Izraelovih nekaj mož.

^p 41,15: *zobmi*: hebr. uski.

^q 41,21: *Prinesite*...: hebr. Naredite, da pride blizu tvoja pravda.

^r 41,22: *jih*...: hebr. naravnomo naša srce nanje.

^s 41,24: *od*...: ali, slabši kakor nič.

vaše delo je ^tničeve; ogabnost je, *k dor* vas izbere. ²⁵ Dvignil sem *nekoga* iz severa in bo prišel. Od sončnega vzhoda bo klical moje ime in prišel bo nad prince kakor *nad* malto in kakor lončar gnete ilo. ²⁶ Kdo je razglasil od začetka, da bi mi lahko vedeli? In poprej, da bi lahko rekli: »*On* je pravičen?« Da, *tam* ni nikogar, ki kaže; da, *tam* ni nikogar, ki razglaša; da, *tam* ni nikogar, ki sliši vaše besede. ²⁷ Prvi bo rekel Sionu: »Poglej, poglej jih.« In Jeruzalemu bom dal nekoga, ki prinaša dobre novice. ²⁸ Kajti gledal sem in *tam* ni *bilo* človeka, celo med njimi in *tam* ni *bilo* svetovalca, da bi lahko, ko sem jih povprašal, odgovoril ^ubesedo. ²⁹ Glej, vsi so ničnost, njihova dela so nič. Njihove ulite podobe so veter in zmešnjava.

42 Glej, ^vmoj služabnik, ki ga podpiram; **42** moj izvoljeni, *v katerem* se moja duša razveseljuje; svojega duha sem položil nanj. Oznanil bo sodbo pogonom. ² Ne bo vpil, niti povzdignil [*glasu*], niti svojemu glasu ne bo povzročil, da bi bil slišan na ulici. ³ Poškodovanega trsta ne bo zlomil in kadečega ^wstenja ne bo ugasnil. ^xSodbo bo privedel k resnici. ⁴ Ne bo opešal niti ne bo izgubil ^ypoguma, dokler ne postavi sodbe na zemlji in otoki bodo čakali na njegovo postavo.

⁵ Tako govori Gospod Bog, ki je ustvaril nebesa in jih razpel; ki je razprostrl zemljo in to, kar prihaja iz nje; on, ki daje dih ljudstvu na njej in duha tem, ki hodijo po njej: ⁶ »Jaz, Gospod, sem te poklical v pravičnosti in držal bom twojo roko in te varoval in dam te za zavezo ljudstvu, za svetlogo pogonom, ⁷ da odpreš slepe oči, da privedeš jetnike iz ječe *in* te, ki sedijo v temi, ven iz jetnišnice. ⁸ Jaz *sem* Gospod. To *je* moje ime in svoje slave ne bom dal drugemu niti svoje hvale rezanim podobam. ⁹ Glej, prejšnje stvari so se zgodile in razglasam nove stvari. Preden vzbrstijo ti povem o njih.« ¹⁰ Zapojte Gospodu novo pesem *in* njegovo hvalo s konca zemlje, vi, ki greste dol do morja in vse, ^zkar je v njem, otoki in njegovi prebivalci.

¹¹ Naj divjina in njena mesta dvignejo svoj *glas*, vasi, *ki* jih naseljuje Kedár. Naj skalni prebivalci pojeno, naj zavpijejo z vrhov gora. ¹² Naj dajo slavo Gospodu in razglasajo njegovo hvalo na otokih.

¹³ Gospod bo šel naprej kakor mogočen mož, ljubosumnost bo razvnel kakor bojevnik. Vpil bo, da, rjovel, prevladal ^abo zoper svoje sovražnike. ¹⁴ »Dolgo časa sem zadrževal svoj mir, bil sem tiko *in* se zadrževal. Sedaj [pa] bom vpil kakor ženska v porodnih mukah; hkrati bom uničil in požrl. ^bOpustošil bom gore in hribe in posušil vsa njihova zelišča in reke bom naredil otoke in posušil bom ribnike. ¹⁶ Privedel bom slepe po poti, *ki* je niso poznali, vodil jih bom po stezah, *ki* jih niso poznali. Temo pred njimi bom naredil svetlogo in skrivljene stvari ravne. ^cTe stvari jim bom storil in ne bom jih zapustil.

42,1: [Mt 12,17-21]

42,1: Mt 3,17

42,1: Mt 17,5

42,1: Ef 1,6

42,2: [Mt 12,19]

42,5: [1 Mz 1,1]

42,5: Ps 102,25-27

42,5: [Prg 8,29]

42,5: [Iz 48,13]

42,5: [Iz 51,13]

42,5: [Zah 12,1]

42,6: [Iz 42,1]

42,6: [Iz 49,6]

42,6: [Iz 60,1-3]

42,6: Lk 2,32

42,6: Apd 13,47

42,6: [Apd 26,23]

42,7: Iz 61,1

42,7: Lk 4,18

42,7: Heb 2,14-15

42,7: Iz 9,2

42,8: Iz 48,11

42,17: Ps 97,7

42,17: Iz 1,29

42,17: Iz 44,11

42,17: Iz 45,16

42,20: Rim 2,2

43,2: [Dan 3,20-27]

43,5: Iz 44,1

43,5: Jer 30,10

43,5: Jer 46,27

43,8: [Isa 42,18-20]

43,9: Iz 41,21

43,10: Iz 41,4

43,10: Iz 44,8

43,11: [Iz 43,3]

43,11: Iz 45,21

43,11: Oz 13,4

¹⁷ Obrnjeni bodo nazaj, silno bodo osramočeni tisti, ki zaupajo v rezane podobe, ki ultim podobam pravijo: »Vi ste naši bogovi.«

¹⁸ Poslušajte, vi gluhi, in glejte, vi slepi, da boste lahko videli. ¹⁹ Kdo je slep, razen mojega služabnika? Ali gluh kakor moj poslanec, *ki* sem ga poslal? Kdo je slep, kakor *k dor* je popoln in slep kakor Gospodov služabnik? ²⁰ Gleda mnoge stvari, toda ti jih ne obeležuješ; odpira ušesa, toda on ne sliši. ²¹ Gospod je zelo zadovoljen zaradi svoje pravičnosti; poveličeval bo postavo in *jo* ^dnaredil častitljivo. ²² Toda to *je* ljudstvo, oropano in oplenjeno; vsi ^eizmed njih *so* ujeti v luknje in skriti v jetnišnicah. Za plen *so* in nihče ne osvobaja; za ukradeno ^fblago in nihče ne reče: »Povrni.« ²³ Kdo izmed vas bo temu pazljivo prisluhnil? *Kdo* bo prisluhnil in slišal za čas, ^gki pride? ²⁴ Kdo je Jakoba izročil v plen in Izraela roparjem? Mar ne Gospod, on, zoper katerega smo grešili? Kajti niso žeeli hoditi po njegovih poteh niti niso bili poslušni njegovi postavi. ²⁵ Zato je nanj izlil razjarjenost svoje jeze in moč bitke. To ga je vžgalo vsenaokoli, vendar ni vedel. To ga je zgalo, vendar si *tega* ni vzel k srcu.«

43 Toda sedaj ^htako govori Gospod, ki te je ustvaril, oh Jakob in tisti, ki te je oblikoval, oh Izrael: »Ne boj se, kajti odkupil sem te, poklical sem *te* s tvojim imenom, moj *si*. ² Ko hodiš skozi vode, *bom* s teboj in skozi reke, te ne bodo preplavile. Ko hodiš skozi ogenj, ne boš ožgan niti se plamen ne bo vnel na tebi. ³ Kajti jaz *sem* Gospod, tvoj Bog, Sveti Izraelov, tvoj Odrešenik. Egipt sem dal *za* tvojo odkupnino, Etiopijo in Sebo zate. ⁴ Ker si bil dragocen v mojem pogledu, bil si častitljiv in jaz sem te ljubil. Zato bom zate dal ljudi in ljudstva za tvoje ⁱživljenje. ⁵ Ne boj se, kajti jaz *sem* s teboj. Tvoje seme bom privedel od vzhoda in te zbral od zahoda. ⁶ Severu bom rekel: »Izroči *in* jugu: »Ne zadržuj.« Moje sinove privedi od daleč in moje hčere od koncev zemlje, ⁷ celó vsakega, ki je klican z mojim imenom, kajti jaz *sem* ga ustvaril za svojo slavo, jaz *sem* ga oblikoval; da, jaz *sem* ga naredil.

⁸ Privedi slepo ljudstvo, ki ima oči in gluhe, ki imajo ušesa. ⁹ Naj bodo vsi narodi zbrani skupaj in naj bo ljudstvo zbrano. Kdo izmed njih lahko to razglasil in nam pokaže prejšnje stvari? Naj privedejo naprej svoje priče, da bodo lahko opravičeni. Ali naj slišijo in rečejo: »To *je* resnica.« ¹⁰ Vi *ste* moje priče,« govori Gospod in moj služabnik, ki sem ga izbral, da me boste lahko poznali in mi verjeli in razumeli, da jaz *sem* ta. Pred menoj ni bil Joblikovan noben Bog niti ne bo za menoj. ¹¹ Jaz, celó jaz *sem* Gospod in poleg mene ni rešitelja. ¹² Razglasil sem, rešil in pokazal, ko med vami ni *bilo* nobenega tujega *boga*. Zato ste vi moje priče,« govori Gospod, »da jaz *sem* Bog. ¹³ Da, preden je *bil* dan, jaz *sem* in nobenega ni, ki

^t 41,24: *je...:* ali, slabše kakor gad.

^u 41,28: *odgovoril:* hebr. vrnil.

^v 42,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^w 42,3: *kadečega:* ali, medlo gorečega.

^x 42,3: *ugasnil:* hebr. pogasil.

^y 42,4: *izgubil...:* hebr. zlomljen.

^z 42,10: *vse...:* hebr. njegova polnost.

^a 42,13: *prevladal...:* ali, mogočno se bo obnašal.

^b 42,14: *požrl:* hebr. pogoltnil, ali, posrebal.

^c 42,16: *ravne:* hebr. v ravnost.

^d 42,21: *jo:* ali, ga naredil častitljivega.

^e 42,22: *vsí...:* ali, v zanko lovijo vse mladenice izmed njih.

^f 42,22: *ukradeno...:* hebr. mendranje so.

^g 42,23: *čas...:* hebr. kasnejši čas?

^h 43,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

ⁱ 43,4: *tvoje...:* ali, tvojo osebo.

^j 43,10: *bil...:* ali, bilo ničesar oblikovanega od Boga.

lahko osvobodi iz moje roke. Delal bom in kdo bo to dopustil?^k

¹⁴Tako govori Gospod, vaš odkupitelj, Sveti Izraelov: »Zaradi vas sem poslal v Babilon in ponižal vse njihove plemeče^l in Kaldejce, katerih vpitje je na ladjah. ¹⁵Jaz sem Gospod, vaš Sveti, stvarnik Izraela, vaš Kralj.^m ¹⁶Tako govori Gospod, ki dela pot v morju in stezo v mogočnih vodah, ¹⁷ki privede naprej bojni voz in konja, vojsko in moč; skupaj se bodo ulegli, ne bodo vstali. Izumrli so, pogašeni so kakor predivo.

¹⁸Ne spominjajte se prejšnjih stvari niti ne preudarjajte stvari od davnine. ¹⁹Glejte, storil bom novo stvar. Sedaj bo ta vzbrstela; mar tega ne boste spoznali? Naredil bom celo pot v divjini *in* reke v puščavi. ²⁰Divja žival polja me bo spoštovala, zmaji in sove, ^mker dam vode v divjino *in* reke v puščavo, da dam piti svojemu ljudstvu, svojim izbranim. ²¹To ljudstvo sem oblikoval zase, naznanjali bodo mojo hvalo.

²²Toda ti nisi klical k meni, oh Jakob, temveč si se me naveličal, oh Izrael. ²³Nisi mi privedel majhne ⁿživine od svojih žgalnih daritev niti me nisi častil s svojimi klavnimi daritvami. Nisem ti storil, da služiš z daritvijo niti te nisem mučil s kadilom. ²⁴Z denarjem mi nisi kupil nobenega sladkornega trsta niti me nisi nasičeval ^os tolščo svojih klavnih daritev, temveč si me s svojimi grehi primoral, da služim; izmučil si me s svojimi krivičnostmi. ²⁵Jaz, celo jaz, sem tisti, ki zaradi sebe izbrisujem tvoje prestopke in se ne bom spominjal tvojih grehov. ²⁶Spomni me, skupaj se pravdajva. Ti razglasí, da boš lahko opravičen. ²⁷Tvoj prvi oče je grešil in tvoji učitelji ^pso se pregrešili zoper mene. ²⁸Zato sem oskrnul prince ^qsvetišča in dal Jakoba v prekletstvo in Izraela v graje.

44 Vendar sedaj poslušaj, oh Jakob, moj služabnik in Izrael, ki sem ga izbral: ² »Tako govori Gospod, ki te je naredil in te oblikoval iz maternice, ki ti bo pomagal: »Ne boj se, oh Jakob, moj služabnik in ti Ješurún, ^ski sem ga izbral.³ Kajti vodo bom izlil na tistega, ki je žejen in poplave na suha tla. Svojega duha bom izlil na tvoje seme in svoj blagoslov na tvoje potomstvo. ⁴Pognali bodo kakor med travo, kakor vrbe ob vodnih tokovih. ⁵Nekdo bo rekел: »Jaz sem Gospodov,^t drugi se bo imenoval po Jakobovem imenu, drugi se bo s svojo roko podpisal Gospodu in se poimenoval po imenu Izrael. ⁶Tako govori Gospod, Izraelov Kralj in njegov odkupitelj, Gospod nad bojevniki: »Jaz sem prvi in jaz sem zadnji in poleg mene ni Boga. ⁷Kdo bo klical kakor jaz in bo to razglasil in bo to uredil zame, odkar sem določil starodavno ljudstvo? Stvari, ki prihajajo in bodo priše, naj jim jih oni pokažejo. ⁸Ne bojte se niti ne bodite prestrašeni. Mar ti nisem povedal od tistega časa in ti *to* razglasil? Vi ste celo moje priče. Mar je

Bog razen mene? Da, tam ni Boga, ^tjaz ne poznam nobenega.

⁹Tisti, ki delajo rezano podobo, so vsi izmed njih ničnost in njihove izvrstne ^ustvari ne bodo koristile in oni so svoje lastne priče; ne vidijo niti ne vedo, da bi jih bilo sram. ¹⁰Kdo je oblikoval boga ali ulil rezano podobo, ki ni koristna za nič?

¹¹Glej, vsi njegovi tovarisi bodo osramočeni in delavci, oni so izmed ljudi. Naj bodo vsi zbrani skupaj, naj vstanejo; *vendar* se bodo bali *in* skupaj bodo osramočeni. ¹²Kovač s kleščami ^vdela tako v oglju, kakor ga oblikuje s kladivi in ga izdeluje z močjo svojih laktov. Da, lačen je in njegova moč peša. Ne piye vode in je slaboten. ¹³Lesorezec izteza svoje merilo, označuje s črtalom, oblikuje z dleti in ga začrtuje s šestilom in ga dela po podobi človeka, glede na človeško lepoto, da bi ta lahko ostal v hiši. ¹⁴Poseka si cedre in jemlje cipreso in hrast, ki si jih je okreplil ^wmed gozdnimi drevesi, zasadi veliki jesen in dež *ga* neguje. ¹⁵Potem bo to za človeka, da zakuri, kajti vzel bo od tega in se ogrel; da, *to* vžge in speče kruh; da, naredi boga in *ga* obožuje; izdela rezano podobo in pada dol k njej. ¹⁶Del od tega zakuri v ognju, z delom od tega jé meso, speče pečenko in je nasičen. Da, ogreje se in reče: »Aha, topel sem, videl sem ogenj.^x

¹⁷Od preostanka pa si izdela boga, celo svojo rezano podobo, pada dol k njej in *jo* obožuje in moli k njej ter pravi: »Osvobodi me, kajti ti si moj bog.^y ¹⁸Niso spoznali niti razumeli, kajti zaprl ^xje njihove oči, da ne morejo videti *in* njihova srca, da ne morejo razumeti. ¹⁹In nihče ne ^ypreudari v svojem srcu niti tam ni spoznanja niti razumevanja, da reče: »Del tega sem spekel v ognju; da, na njegovi žerjavici sem spekel tudi kruh, spekel sem meso in *ga* pojedel in njegov preostanek bom naredil [za] ogabnost? Ali bom padal dol k štoru?^z ²⁰Hrani se s pepelom, zavedeno srce ga je obrnilo vstran, da ne more osvoboditi svoje duše niti reči: »Mar ni laž v moji desnici?^z

²¹Spomni se tega, oh Jakob in Izrael, kajti ti si moj služabnik. Jaz sem te oblikoval, ti si moj služabnik. Oh Izrael, ne bom te pozabil. ²²Tvoje prestopke sem izbrisal kakor gost oblak in kakor oblak tvoje grehe. Vrni se k meni, kajti jaz sem te odkupil. ²³Pojte, oh ve nebesa, kajti Gospod je *to* storil. Vpijte globočine zemlje. Izbruhnite v petje, ve gore, oh gozd in vsako drevo v njem, kajti Gospod je odkupil Jakoba in se proslavil v Izraelu. ²⁴Tako govori Gospod, tvoj odkupitelj in on, ki te je oblikoval iz maternice, jaz sem Gospod, ki delam vse stvari, ki sam razprostiram nebo, ki sam na široko razširjam zemljo;²⁵ ki onemogočam simbole lažnivcev in vedeževalcev delam besne; ki modre ^{može} obračam nazaj in njihovo znanje delam nespametno;²⁶ ki potrjujem besedo svojega služabnika in izvajam nasvet svojih poslavcev;

^k 43,13: *dopustil*: hebr. zavrnil?

^l 43,14: *plemeč*: hebr. zapah.

^m 43,20: *sove: ali, noji*: hebr. hčere sov.

ⁿ 43,23: *majhne*...: hebr. jagnjet, ali, kozličkov.

^o 43,24: *nasičeval*: hebr. opijanil, ali, obilno navlažil.

^p 43,27: *učitelji*: hebr. tolmači.

^q 43,28: *prince*...: ali, svete prince.

^r 44,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^s 44,2: [Ješurún: hebr. Iskreni.]

^t 44,8: *Boga*...: hebr. skale itd.

^u 44,9: *izvrstne*: hebr. privlačne.

^v 44,12: *kleščami*: ali, sekiro.

^w 44,14: *okrepil*: ali, pogumno jemal.

^x 44,18: *zaprl*: hebr. namazal.

^y 44,19: *ne*...: hebr. si ne vzame k srcu.

^z 44,19: *štoru*...: hebr. temu, kar pride od drevesa.

ki [prestolnici] Jeruzalemu pravim: »Naseljena boš in Judovim mestom: »Zgrajena boste in jaz bom vzdignil njihove razpadle akraje.²⁷ Ki pravim globini: »Bodi suha in posušil bom tvoje reke;²⁸ ki pravim o Kiru: »On je moj pastir in izvršil bo vse moje zadovoljstvo. Celo Jeruzalemu govorim: »Zgrajen boš; in templju: »Tvoj temelj bo položen.«²⁹

45 Tako ^bgovori Gospod svojemu maziljencu Kiru, čigar desnico sem prijel, ^cda bi pred njim podjarmil narode in odpasal bom ledja kraljev, da pred njim odprem dvoje opuščenih velikih vrat in velika vrata ne bodo zaprta:² »Jaz bom šel pred teboj in naredil skriviljene kraje ravne, bronasta velika vrata bom razbil na koščke in železne zapahe presekal na dvoje.³ Dal ti bom zaklade teme in skrita bogastva skrivnih krajev, da boš lahko vedel, da *sem* jaz, Gospod, ki *te* kličem s tvojim imenom, Izraelov Bog.⁴ Zaradi Jakoba, mojega služabnika in Izraela, mojega izvoljenega, sem te celo poklical po tvojem imenu. Imenoval sem te, čeprav me nisi poznal.

⁵ Jaz *sem* Gospod in nobenega drugega ni, ni Boga poleg mene. Opasal sem te, čeprav me nisi poznal,⁶ da bi lahko vedeli od sončnega vzhoda in od zahoda, da ni nikogar poleg mene. Jaz *sem* Gospod in nobenega drugega ni.⁷ Jaz oblikujem svetobo in ustvarjam temo, sklepam mir in ustvarjam zlo. Jaz, Gospod, delam vse te *stvari*.⁸ Kapljajte, ve nebesa od zgoraj in naj nebo izlije pravičnost. Naj se zembla odpre in naj roditi rešitev duš in naj skupaj požene pravičnost; jaz, Gospod, sem to ustvaril.⁹ Gorje tistem, ki se prepira s svojim Stvarnikom! *Naj* se črepinja *prička* s črepinjami zemlje. Mar bo ilo reklo tistem, ki ga oblikuje: »Kaj delaš?¹⁰ Ali tvoje delo: »On nima rok?¹¹ Gorje tistem, ki pravi *svojemu* očetu: »Čemu si zaplodil?¹² Ali ženski: »Kaj si rodila?¹³

¹¹ Tako govorji Gospod, Sveti Izraelov in njegov Stvarnik: »Vprašajte me o stvareh, ki pridejo, glede mojih sinov in glede dela mojih rok mi zapovejte.¹² Naredil sem zemljo in na njej ustvaril človeka. Jaz, celo moje roke so razprostrle nebo in zapovedal sem vsej njegovi vojski.¹³ Dvignil sem ga v pravičnosti in jaz bom usmerjal vse njegove poti. Zgradil bo moje mesto in izpustil bo moje ujetnike, ne za ceno niti [*ne za*] nagrado,¹⁴ govorji Gospod nad bojevniki.¹⁴ Tako govorji Gospod: »Trud Egipta in trgovanje Etiopije in Sabejcev, postavnih mož, bo prišlo k tebi in oni bodo tvoji. Prišli bodo za teboj, v verigah bodo prišli in padli dol k tebi, ponižno te bodo prosili, *rekoč*: »Zagotovo je Bog v tebi in tam ni nikogar drugega, tam ni Boga.¹⁵ Resnično, ti si Bog, ki samega sebe skrivaš, oh Izraelov Bog, Odrešenik.¹⁶ Osramočeni bodo in tudi zbegani, vsi izmed njih. Skupaj bodo šli v zmešnjavo, ki so izdelovalci malikov.¹⁷ Toda Izrael bo rešen v Gospodu z večno rešitvijo duš. Ne boste osramočeni niti zbegani, od veka do veka.¹⁸ Kajti tako govorji Gospod, ki je ustvaril

nebo; sam Bog, ki je oblikoval zemljo in jo naredil, osnoval jo je, ni je ustvaril zaman, oblikoval jo je, da bi bila naseljena. Jaz *sem* Gospod in nobenega drugega ni.¹⁹ Nisem govoril na skrivnem, na temnem kraju zemlje. Jakobovemu semenu nisem rekel: »Zaman me iščite.« Jaz, Gospod, govorim pravičnost, razglasam stvari, ki so pravilne.

²⁰ Zberite se in pridite, približajte se skupaj, vi, *ki ste* pobegnili narodom. Nimajo spoznanja, ki postavlajo les svojih rezanih podob in molijo k bogu, *ki* ne more rešiti.²¹ Povejte in privede jih blizu; da, naj se skupaj posvetujejo. Kdo je to razglasil od starodavnega časa? *Kdo* je to povedal od tistega časa? *Mar* nisem jaz, Gospod? In nobenega drugega Boga ni poleg mene, pravičnega Boga in Odrešenika, nobenega ni poleg mene.²² Poglejte k meni in bodite rešeni, vsi konci zemlje, kajti jaz *sem* Bog in nobenega drugega ni.²³ Prisegel sem sam pri sebi, beseda je izšla iz mojih ust v pravičnosti in se ne bo vrnila: »Da se bo k meni priklonilo vsako koleno, vsak jezik bo prisegel.²⁴ Zagotovo bo *nekdo* rekel: »V Gospodu imam pravičnost fin moč.« Celó k njemu bodo prišli *ljudje* in vsi tisti, ki so ogorčeni zoper njega, bodo osramočeni.²⁵ V Gospodu bo vse seme Izraela opravičeno in bo slavilo.

46 Bel gse je upognil dol, Nebó se sklanja, njihovi maliki so bili na živalih in na živini. Vaši vozovi so bili težko obloženi, breme so vsaki izmučeni živini.² Sklonili so se, skupaj so se upognili, niso mogli osvoboditi bremena, temveč so sami hšli v ujetništvo.

³ Prisluhnite mi, oh hiša Jakobova in ves ostanek Izraelove hiše, ki vas nosim od trebuha, ki ste nošeni od maternice.⁴ Celó do vaše visoke starosti jaz *sem* in celo do osivelih las *vas* bom prenašal. Jaz *sem* naredil, jaz bom vzdignil, celo jaz bom nosil in *vas* osvobodil.

⁵ S kom me boste primerjali in menaredili enakega in me primerjali, da bi bila lahko podobna?⁶ Iz torbe iztresajo zlato in na tehtnici tehtajo srebro in najemajo zlatarja in ta ga naredi boga. Padajo dol, da, obožujejo.⁷ Vzdignejo ga na ramo, prenašajo ga in ga postavlajo na njegov prostor in ta stoji, iz svojega prostora se ne bo odstranil. Da, *nekdo* bo vpil k njemu, vendar mu ne more odgovoriti niti ga rešiti iz njegove stiske.⁸ Spomnite se tega in bodite možje. Ponovno premislite, oh vi, prestopniki.⁹ Spominjajte se prejšnjih stvari od davnine, kajti jaz *sem* Bog in ni nikogar drugega, jaz *sem* Bog in nobenega ni podobnega meni,¹⁰ konec razglasam od začetka in od starodavnih časov *stvari*, ki še niso storjene, *rekoč*: »Moj nasvet bo obstal in storil bom vse, kar mi ugaja.¹¹ Ptico roparico kličem od vzhoda, moža, ki izvršuje mojo namero iz daljne dežele. Da, jaz *sem* to govoril, jaz bom tudi privodel, da se zgodi, to sem namenil in to bom tudi storil.

¹² Prisluhnite mi, vi arogantni, ki ste daleč od pravičnosti,¹³ svojo pravičnost privedem blizu; ta

- 44,28:
2 Krn 36,22
44,28: Ezr 1,1
44,28: Iz 45,13
45,5: 5 Mz 4,35
45,5: 5 Mz 4,39
45,5: 5 Mz
32,39
45,5: Iz 44,8
45,9: Jer 18,6
45,9: Rim 9,20
45,13:
2 Krn 36,22
45,13: Ezr 1,1
45,13: Iz 44,2
45,16: Iz 44,11
45,19:
5 Mz 30,11
45,23:
Rim 14,11
45,23: Flp 2,10
46,5: Iz 40,18
46,5: Iz 40,25
46,10: Ps 33,11
46,10:
Prg 19,21
46,10:
Prg 21,30
46,10: Heb 6,17

^a 44,26: *razpadle*...: hebr. opustošenosti.

^b 45,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^c 45,1: *prijel*: ali, okreplil.

^d 45,13: *usmerjal*: ali, naredil ravne.

^e

^f

^{45,24: nekdo}: ali, rekel o meni: »V Gospodu je vsa pravičnost in moč.«

^{45,24: pravičnost}: hebr. pravičnosti.

^g 46,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^h 46,2: *sami*...: hebr. njihove duše šle.

ⁱ 46,11: *ki*...: hebr. mojega nasveta.

ne bo daleč stran in moja rešitev duš ne bo mudila. Rešitev duš bom postavil na Sion zaradi Izraela, svoje slave.

47 Pridi ždol in se usedi v prah, oh devica, hči babilonska. Sedi na tla; ni prestola, oh hči Kaldejcev, kajti ne boš več imenovana nežna in prefijena.² Vzemi mlinske kamne in melji moko. Odkrij svoja zagrinjala, razgali nogo, odkrij stegno, prebredi reke.³ § Tvoja nagota bo odkrita, da, tvoja sramota bo vidna. Maščeval se bom in ne bom te srečal kakor človek.⁴ Glede našega odkupitelja, Gospod nad bojevniki je njegovo ime, Sveti Izraelov.⁵ Sedi tiho in pojdi v temo, oh hči Kaldejcev, kajti ne boš več imenovana: »Gospa kraljestev.«

⁶ Ogorčen sem bil nad svojim ljudstvom, umazal sem svojo dediščino in jih predal v tvojo roko. Nobenega usmiljenja jim nisi pokazala, na starce si zelo težko položila svoj jarem.

⁷ In ti praviš: »Jaz bom gospa na veke.« Tako, da si teh stvari nisi vzela k srcu niti se nisi spomnila zadnjega konca tega.⁸ Zato poslušaj sedaj to, *ti, ki si predana užitkom*, ki brezskrbno prebivaš, ki v svojem srcu praviš: »Jaz sem in nihče drug poleg mene; ne bom sedela kakor vdova niti ne bom poznala izgube otrok.«⁹ Toda ti dve stvari bosta prišli k tebi v trenutku, v enem dnevu, izguba otrok in vdovstvo. Nadte bodo prišli v svoji popolnosti zaradi množice tvojih čarodejstev in zaradi silnega obilja tvojih izrekanj urokov.

¹⁰ Kajti zaupala si v svojo zlobnost. Rekla si: »Nihče me ne vidi.« Tvoja modrost in tvoje znanje te je sprevrglo in v svojem srcu si rekla: »Jaz sem in nihče drug poleg mene.«

¹¹ Zato bo nadte prišlo zlo; ne boš vedela od kod vstaja in nate bo padla vragolija; ne boš je sposobna odložiti in opustošenje bo nenadoma prišlo nadte, *ki ga ne boš poznala*.¹² Postavi se sedaj s svojimi izrekanji urokov in z množico svojih čarodejstev, s katerimi si se trudila od svoje mladosti, če ti bo to lahko koristilo, če boš lahko prevladala.¹³ Izmučena si v množici svojih nasvetov. Naj sedaj astrologi, ⁿzvezdogledi in mesečni ^onapovedovalci vstanejo in te rešijo pred temi stvarmi, ki bodo prišle nadte.¹⁴ Glej, so kakor strnišče, ogenj jih bo sežgal, ne bodo se osvobodili iz oblasti plamena. Tam ne bo žerjavice, da bi se ob njej ogreli *niti* ognja, da bi pred njim sedeli.¹⁵ Takšni ti bodo tisti, s katerimi si se trudila, celo tvoji trgovci od tvoje mladosti. Tavali bodo vsakdo k svoji četrti, nihče te ne bo rešil.

48 Poslušajte to, oh hiša Jakobova, ki ste imenovani z imenom Izrael in ste izšli iz Judovih vodá, ki prisegate pri Gospodovem imenu in omenjate Izraelovega Boga, *vendar* ne v resnici niti ne v pravičnosti.² Kajti imenujejo se po svetem mestu in se naslanjajo na Izraelovega Boga; Gospod nad bojevniki je njegovo ime.³ Razglasil sem prejšnje stvari od začetka in izšle so iz mojih ust in pokazal sem jih; nenadoma sem *jih* naredil

^{47,7:} Raz 18,7
^{47,9:} Iz 51,19
^{48,11:} Iz 42,8
^{48,12:} Iz 41,4
^{48,12:} Iz 44,6
^{48,12:} Raz 1,17
^{48,12:} Raz 22,13
^{48,13:} [1 Mz 1,1]
^{48,13:} Ps 102,25-27
^{48,13:} [Prg 8,29]
^{48,13:} [Iz 42,5]
^{48,13:} [Iz 51,13]
^{48,13:} [Zah 12,1]
^{48,20:} 2 Mz 19,4-6
^{48,21:} 2 Mz 17,6
^{48,21:} 4 Mz 20,11
^{48,22:} Iz 57,21

in zgodile so se.⁴ Ker sem vedel, da si trdovratna ^qin je tvoj vrat železna kita in tvoja obrv bron,⁵ sem ti to celo od začetka razglasil; preden se je zgodilo, sem ti to pokazal, da ne bi rekla: »Moj malik jih je naredil, moja rezana podoba in moja ulita podoba jim je zapovedala.«⁶ Slišal si, videl si vse to in ali ne boš *tega* razglasil? Od tega časa sem ti pokazal nove stvari, celo skrite stvari in ti jih nisi poznal.⁷ Sedaj so ustvarjene in ne od začetka; celo pred dnevom, ko jih nisi slišal, da ne bi rekel: »Glej, poznal sem jih.«⁸ Da, ne slišiš; da, ne poznas; da, od tistega časa, ko tvoje uho ni bilo odprt, kajti vedel sem, da boš postopal zelo zahrbtno in si bil od maternice imenovan prestopnik.

⁹ Zaradi svojega imena bom odložil svojo jezo in zaradi svoje hvale se bom zadržal, da te ne odsekam.

¹⁰ Glej, prečistil sem te, toda ne s ^rsrebrom; izbral sem te v talilni peči stiske.¹¹ Zaradi sebe, celo zaradi sebe, bom to storil, kajti kako bi bilo *moje* *ime* umazano? In svoje slave ne bom dal drugemu.

¹² Prisluhni mi, oh Jakob in Izrael, moj poklicani; jaz *sem*; jaz *sem* prvi, jaz *sem* tudi zadnji.¹³ Moja roka je tudi položila temelj zemlji in moja ^sdesnica je razpela nebo. Ko kličem k njima, skupaj vstaneta.

¹⁴ Vsi vi, zberite se in poslušajte; kdo izmed njih je razglasil te stvari? Gospod ga je ljubil. Storil bo, kar mu ugaja nad Babilonom in njegov laket *bo na* Kaldejcih.¹⁵ Jaz, celo jaz, sem govoril. Da, poklical sem ga. Privedel sem ga in svojo pot bo naredil uspešno.

¹⁶ Pridite blizu k meni, poslušajte to; od začetka nisem govoril na skrivnem; od časa, ko je to bilo, tam jaz *sem*. In sedaj me je poslal Gospod Bog in njegov Duh.¹⁷ Tako govoril Gospod, tvoj Odkupitelj, Sveti Izraelov: »Jaz *sem* Gospod, tvoj Bog, ki te učim, da boš imel koristi, ki te vodim po poti, *po kateri* naj bi šel.¹⁸ Oh, da bi prisluhnil mojim zapovedim! Potem bi bil tvoj mir kakor reka in tvoja pravičnost kakor morski valovi.¹⁹ Tudi tvojega semena bi bilo kakor peska in potomstvo tvoje notranjosti podobno njegovemu gramozu; njegovo ime ne bi bilo odrezano niti uničeno izpred mene.

²⁰ Pojdite naprej iz Babilona, pobegnite od Kaldejcev, z glasom petja razglasite, povejte to, izustite to celo do konca zemlje. Recite: »Gospod je odkupil svojega služabnika Jakoba.«²¹ Niso bili žejni, ko jih je vodil skozi puščave. Zanje je vodam veleval, da tečejo iz skale. Razklal je tudi skalo in iz nje so pridrle vode.²² Tam ni miru,« govoril Gospod, »zlobnemu.«

49 Poslušajte me, oh otoki in prisluhnite, ve ljudstva od daleč. Gospod me je poklical iz maternice, od notranjosti moje matere je naredil omembo mojega imena.² Moja usta je naredil kakor oster meč; v senco svoje roke me je skril in me naredil zglajeno puščico; v svojem tulu me je skril ³in mi rekел: »Ti si moj služabnik, oh Izrael, v katerem bom proslavljen.«⁴ Potem sem rekел:

^j 47,1: [Okoli leta 712 pr. Kr.]

^k 47,10: *te...:* ali, ti je storilo, da se obrneš proč.

^l 47,11: *od...:* hebr. jutra le-tega.

^m 47,11: *je:* hebr. se sposobna spokoriti.

ⁿ 47,13: *astrologi:* hebr. opazovalci neba.

^o 47,13: *mesečni...:* hebr. tisti, ki dajejo znanje glede mesecev.

^p 47,14: *ne...:* hebr. svojih duš ne bodo osvobodili.

^q 48,4: *trdovratna:* hebr. trda.

^r 48,10: *s...:* ali, zaradi srebra.

^s 48,13: *moja...:* ali, dlan moje desnice je razprostrla.

»V prazno sem se trudil, svojo moč sem porabil zaman in v prazno. Vendar je zagotovo moja sodba z Gospodom in moje ^tdelo z mojim Bogom.«

⁵ »In sedaj,« govori Gospod, ki me je oblikoval od maternice, da bi bil njegov služabnik, da Jakoba ponovno privedem k njemu: »Ceprav Izrael ne bi bil zbran, bom vendar veličasten v Gospodovih očeh in moj Bog bo moja moč.« ⁶ Rekel je: »To vje lahka stvar, da bi bil moj služabnik, da vzdigneš Jakobove robove in da obnoviš Izraelove ohranjene. «^w Prav tako te bom dal za svetlubo poganom, da boš lahko moja rešitev duš do konca zemlje.

⁷ Tako govori Gospod, Izraelov Odkupitelj in njegov Sveti tistem, ki ga ^xčlovek prezira, tistem, ki ga narod zaničuje, služabniku vladarjev: »Kralji bodo videli in vstali, tudi princi bodo oboževali zaradi Gospoda, ki je zvest in Svetega Izraelovega in on bo izbral tebe.«⁸ Tako govori Gospod: »Ob sprejemljivem času sem te uslišal in na dan rešitve duše sem ti pomagal in ohranil te bom in te dal za zavezo ljudstvu, da povzdigneš ydeželo, da povzročiš, da podedujejo zapuščene dediščine, ⁹ da boš lahko ujetnikom rekel: ›Pojdite naprej; tistim, ki so v temi: ›Pokažite se.‹ Pasli bodo po poteh in njihovi pašniki bodo na vseh visokih krajih.¹⁰ Ne bodo niti lačni niti žejni, niti jih ne bosta udarila, niti vročina, niti sonce, kajti on, ki ima usmiljenje do njih, jih bo vodil, celo pri vodnih izvirih jih bo usmerjal.¹¹ Vse svoje gore bom naredil pot in moje glavne ceste bodo povišane.¹² Glej, ti bodo prišli od daleč in glej, ti od severa in od zahoda in ti iz dežele Sinim.«

¹³ Prepevaj, oh nebo in bodi radostna, oh zemlja in izbruhnite v petje, oh gore. Kajti Gospod je potolažil svoje ljudstvo in usmiljen bo do svojih trpečih.

¹⁴ Toda Sion je rekel: »Gospod me je zapustil in moj Gospod me je pozabil.«¹⁵ Mar lahko ženska

pozabi svojega doječega otroka, da ^zne bi imela sočutja do sina svoje maternice? Da, one lahko pozabijo, vendar jaz ne bom pozabil tebe.¹⁶ Glej, vrezal sem te na dlani svojih rok, tvoja obzidja so nenehno pred menoj.¹⁷ Tvoji otroci se bodo podvizali, tvoji uničevalci in tisti, ki so te naredili opustošeno, bodo šli od tebe.

¹⁸ Dvigni svoje oči naokoli in poglej. Vsi ti se zbirajo skupaj in prihajajo k tebi. Kakor jaz živim,« govori Gospod, »zanesljivo se boš oblekla z njimi vsemi, kakor z ornamentom in si jih privezala nase, kakor stori nevesta.¹⁹ Kajti tvoji opustošeni in tvoji zapuščeni kraji in dežela tvojega uničenja bo sedaj torej preozka zaradi prebivalcev in tisti, ki so te pogolnili, bodo daleč proč.²⁰ Otroci, ki jih boš imela, potem ko si izgubila druge, bodo v tvoja ušesa ponovno govorili: ›Kraj je preozek zame. Daj mi prostor, da bom lahko prebival.«²¹ Potem boš v svojem srcu rekla: ›Kdo mi je te rodil, glede na to, da sem izgubila svoje otroke in sem zapuščena, ujetnica in se selim sem ter tja? In kdo je te vzgojil? Glej, sama sem ostala, kje so

49,6: Iz 42,6
49,8: 1 Kor 6,2
49,9: Iz 42,7
49,10: Raz 7,16
49,18: Iz 60,4
49,23: Ps 72,9
49,26:
Raz 14,20
49,26: Raz 16,6
50,2: 4 Mz
11,23
50,2: Iz 59,1
50,2: 2 Mz
14,21
50,2: Joz 3,1
50,4: Mt 11,28
50,5: Jn 14,31
50,5: Heb 10,5
50,5: Flp 2,8
50,6: [Ps 22]
50,6: [Ps 69]
50,6: [Iz 52,14]
50,6: [Iz 53,1-12]
50,6: [Mt 16,21]
50,6: [Mt 26,24]
50,6: Mt 26,67
50,6: Mt 27,26
50,6: [Mr 9,12]
50,8: Rim 8,32-33
50,11: Jn 9,39

bili tile?«²² § Tako govori Gospod Bog: »Glej, svojo roko bom dvignil k pogon in svoj prapor postavil k ljudstvu in tvoje sinove bodo privedli na ^anjihovih rokah in tvoje hčere bodo nošene na njihovih ramah.²³ Kralji bodo tvoji negovalni ^bočetje in njihove kraljice ^ctvoje negovalne matere. S svojim *obrazom* se bodo priklonili k tebi proti zemlji in izlali prah tvojih stopal in vedela boš, da jaz *sem* Gospod, kajti tisti, ki čakajo name, ne bodo osramočeni.

²⁴ Mar bo plen vzet od mogočnega, mar bo pravično ^dujetništvo osvobojeno?²⁵ Toda tako govori Gospod: »Celo ujetniki ^emogočnega bodo odvzeti in plen strašnega bo osvobojen, kajti jaz se bom spoprijel s tistim, ki se spoprijema s teboj in jaz bom rešil tvoje otroke.²⁶ Z njihovim lastnim mesom bom hranil tiste, ki te zatirajo in pijani bodo s svojo lastno krvjo kakor s sladkim ^fvinom in vse meso bo vedelo, da jaz *sem* Gospod, tvoj Odrešenik in tvoj Odkupitelj, Mogočni Jakobov.«

50 Tako govori Gospod: »Kje je ločitveni list vaše matere, ki sem jo odslovil? Ali kateri izmed mojih upnikov je ta, h kateremu sem vas prodal? Glejte, zaradi svojih krivičnosti ste se sami prodali in zaradi vaših prestopkov je vaša mati odslovljena.² Zakaj ni *bilo* človeka, ko sem prišel? Ko sem klical ni *bilo* nobenega, da odgovori? Mar je moja roka precej skrajšana, da ne more odkupiti? Mar nimam moči, da osvobodim? Glejte, ob svoji graji posušim morje, reke naredim za divjino. Njihove ribe zaudarjajo, ker *tam* ni vode in poginjajo zaradi žeje.³ Jaz oblácim nebo s črnino in vrečevino delam [*za*] njihovo pokrivalo.

⁴ Gospod Bog mi je dal jezik učenega, da bi vedel kako ob pravem času govoriti besedo *tistem, ki je izmučen*. Zbuja [*me*] jutro za jutrom, on zbuja moje uho, da slišim kakor učeni.

⁵ Gospod Bog mi je odprl moje uho in nisem bil uporen, niti se nisem odvrnil nazaj.⁶ Svoj hrbet sem dal tistim, ki so me udarjali in svoja lica tistim, ki so mi pulili brado. Svojega obraza nisem skril pred sramoto in pljuvanjem.

⁷ Kajti Gospod Bog mi bo pomagal, zato ne bom zbegan. Zato sem svoj obraz naravnal kakor kremen in vem, da ne bom osramočen.⁸ Blizu je *ta*, ki me opravičuje. Kdo se bo spoprijel z menoj? Stopiva skupaj. Kdo je moj ^gnasprotnik? Naj pride bliže k meni.⁹ Glej, Gospod Bog mi bo pomagal; kdo je tisti, ki me bo obsojal? Glej, vsi se bodo postarali kakor obleka, molj jih bo požrl.

¹⁰ Kdo je med vami, ki se boji Gospoda, ki uboga glas svojega služabnika, ki hodi v temi in nima svetlobe? Naj zaupa v Gospodovo ime in se naslanja na svojega Boga.¹¹ Glejte, vsi vi, ki prižigate ogenj, ki se naokrog obdajate z iskrami. Hodite v svetlobi svojega ognja in v iskrah, ki ste jih vžgali. To boste imeli od moje roke; ulegli se boste v bridkosti.

51 Prisluhnite mi, vi, ki sledite pravičnosti, vi, ki iščete Gospoda. Glejte na skalou, iz katere

^t 49,4: *moje*...: ali, moja nagrada.

^u 49,5: *Čeprav*...: ali, Da bi bil Izrael lahko zbran k njemu in bom jaz lahko itd.

^v 49,6: *To*...: ali, Ali si lažji kot itd.

^w 49,6: *ohranjene*: ali, opustelosti.

^x 49,7: *ga*...: ali, je preziran v duši.

^y 49,8: *povzdigneš*: ali, dvigneš.

^z 49,15: *da*...: hebr. od tega, da ima sočutje.

^a 49,22: *na*...: hebr. v njihovem naročju.

^b 49,23: *negovalni*...: hebr. hranitelji.

^c 49,23: *kraljice*: hebr. princese.

^d 49,24: *pravično*...: hebr. ujetništvo pravičnega.

^e 49,25: *ujetniki*: hebr. ujetništvo mogočnega bo odvzeto.

^f 49,26: *sladkim*: ali, novim.

^g 50,8: *moj*...: hebr. gospodar mojega primera.

ste izklesani in k luknji jame, *iz katere* ste izkopani.
² Poglejte na Abrahama, svojega očeta in na Saro, *ki* vas je rodila. Kajti poklical sem ga samega, ga blagoslovil in namnožil.³ Kajti Gospod bo tolažil Sion, tolažil bo vse njegove opustošene kraje in njegovo divjino bo naredil podobno Edenu in njegovo puščavo podobno Gospodovemu vrtu. V njem bo najti radost in veselje, zahvaljevanje in glas melodije.

⁴ Prisluhni mi, moje ljudstvo; pazljivo mi prisluhni, oh moj narod. Kajti postava bo izšla od mene in svojo sodbo bom naredil, da počiva za svetobo ljudstvu.⁵ Moja pravičnost *je* blizu, moja rešitev duš *je* odšla naprej in moji lakti bodo sodili ljudstvo; otoki bodo čakali name in v moj laket bodo zaupali.⁶ Povzdignite svoje oči k nebu in poglejte dol na zemljo spodaj, kajti nebo bo izginilo proč kakor dim in zemlja se bo postarala kakor obleka in tisti, ki prebivajo na njej, bodo umrli na podoben način, toda moja rešitev duš bo večna in moja pravičnost ne bo odpravljena.

⁷ Prisluhnute mi vi, ki poznate pravičnost, ljudstvo, v čigar srcu *je* moja postava. Ne bojte se graje ljudi niti ne bodite prestrašeni ob njihovih zasramovanjih.⁸ Kajti molj jih bo pojedel kakor obleko in ličinka jih bo pojedla kakor volno, toda moja pravičnost bo na veke in moja rešitev duš od roda do roda.

⁹ Zbudi se, zbudi se, nadeni si moč, oh Gospodov laket. Zbudi se kakor v starodavnih dneh in rodovih od davnine. *Mar* nisi ti tisti, ki je posekal Rahaba *in* ranil zmaja?¹⁰ *Mar* nisi ti tisti, ki je osušil morje, vode velike globine, ki je globine morja spremenil v pot za odkupljene, da so prešli?¹¹ Žato se bodo Gospodovi odkupljenci vrnili in s petjem prišli na Sion in večna radost *bo* na njihovi glavi. Dosegli bodo veselje in radost, bridkost in žalovanje pa bosta pobegnila.¹² Jaz, *celo* jaz *sem* ta, ki vas tolaži. Kdo *si* ti, da bi se bal človeka, *ki* bo umrl in človeškega sina, *ki* bo narejen kot trava,¹³ pozabljaš pa Gospoda, svojega stvarnika, ki je razprostrl nebo in položil temelje zemlji in si se nenehno vsak dan bal zaradi razjarjenosti zatiralca, kakor če bi bil ^hta pripravljen, da uniči? In kje *je* zatiralčeva razjarjenost?¹⁴ Ujeti popotnik hiti, da bi bil lahko izpuščen in da ne bi umrl v jami niti da njegovega kruha ne bi zmanjkalo.¹⁵ Toda jaz *sem* Gospod, tvoj Bog, ki je razdelil morje, katerega valovi rjovijo: »Gospod nad bojevniki *je* njegovo ime.«¹⁶ Svoje besede sem položil v twoja usta in te zakril v senco svoje roke, da lahko zasadim nebo in položim temelje zemlji in rečem Sionu: »Ti *si* moje ljudstvo.«

¹⁷ Zbudi se, zbudi se, vstani, oh *[prestolnica]* Jeruzalem, ki si pila pri Gospodovi roki čašo njegove razjarjenosti. Piła si droži iz čaše trepetanja *in jih* posrebala.¹⁸ *Nikogar* ni, da jo usmerja med vsemi sinovi, *ki* jih je rodila niti *ni nikogar* izmed njenih sinov, *ki* jih je vzgojila, da jo prime za roko.¹⁹ Ti dve *stvari* sta prišli ⁱnadte; komu bo žal zate? Opustošenje, poguba, įlakota in meč. Po kom te bom potolažil?²⁰ Tvoji sinovi so oslabeli, ležijo na

- 51,6: Ps 102,27
 51,6: Mt 24,35
 51,7: Ps 37,31
 51,7: Mt 10,27
 51,9: Ps 74,13-14
 51,9: Ezk 29,3
 51,10:
 2 Mz 14,21
 51,11: Iz 35,10
 51,11: Iz 35,10
 51,12: Ps 118,6
 51,12: Iz 40,6
 51,12:
 1 Pet 1,24
 51,13:
 [1 Mz 1,1]
 51,13: Ps 102,25-27
 51,13:
 [Prg 8,29]
 51,13: [Iz 42,5]
 51,13: [Iz 48,13]
 51,13:
 [Zah 12,1]
 51,15: Jer 31,35
 51,16: Iz 49,2-3
 51,17: Iz 52,1
 51,19: Iz 47,9
 52,1: Iz 51,17
 52,4: 1 Mz 46,6
 52,5: Ezk 36,20
 52,5: Ezk 36,23
 52,5: Rim 2,24
 52,7: Nah 1,15
 52,7: Rim 10,15
 52,10: Ps 92,8
 52,10: Lk 3,6
 52,11:
 2 Kor 6,17
 52,11: Raz 18,4
 52,14: [Ps 22]
 52,14: [Ps 69]
 52,14: [Iz 50,6]
 52,14: Iz 53,1-12
 52,14: [Mt 16,21]
 52,14: [Mt 26,24]
 52,14:
 [Mr 9,12]
 52,15: [Iz 65,1]
 52,15: [Rim 15,21]
 53,1: Jn 12,38
 53,1: Rim 10,16
 53,3: Iz 32,14
 53,3: Mr 9,12

vrhu vseh ulic, kakor divji bik v mreži. Polni so Gospodove razjarjenosti, graje twojega Boga.

²¹ Zato poslušaj sedaj to, ti trpeča in pijana, toda ne z vinom.²² Tako govori tvoj Gospod, Gospod in tvoj Bog, *ki* se poteguje za stvar svojega ljudstva: »Glej, iz tvoje roke sem vzel čašo trepetanja, *celo* droži iz čaše svoje razjarjenosti. Ne boš je več ponovno pila,²³ temveč jo bom položil v roko tistih, ki te stiskajo, ki so tvoji duši rekli: »Skloni se, da lahko gremo preko in svoje telo si položila kakor tla in kakor ulico tistim, ki so šli preko.

52 Prebudi se, prebudi se, nadeni svojo moč,

oh Sion, nadeni svoje krasne obleke, oh *[prestolnica]* Jeruzalem, sveto mesto, kajti odslej vate ne bo več vstopil neobrezani in nečisti.

² Otresi si prah, vstani *in* usedi se, oh *[prestolnica]* Jeruzalem, odveži si vezi iz svojega vrata, oh ujeta hči sionska.³ Kajti tako govori Gospod: »Prodali ste se za nič in odkupljeni boste brez denarja.«

⁴ Kajti tako govori Gospod Bog: »Moje ljudstvo je poprej šlo dol v Egipt, da začasno prebiva tam in Asirec jih je zatiral brez vzroka.⁵ Sedaj torej, kaj imam tukaj,« govori Gospod, »da je moje ljudstvo vzeto proč za nič? Tisti, ki vladajo nad njimi, jim povzročajo, da tulijo,« govori Gospod »in moje ime je nenehno vsak dan preklinjano.⁶ Žato bo moje ljudstvo spoznalo moje ime, zato *bodo* na tisti dan vedeli, da jaz *sem* tisti, ki govori. Glejte, jaz *sem*.

⁷ Kako lepa so na gorah stopala tistega, ki prinaša dobre novice, ki objavlja mir, ki prinaša dobre novice o dobrem, ki objavlja rešitev duš, ki Sionu pravi: »Tvoj Bog kraljuje!«⁸ Tvoji stražarji bodo povzdignili glas, z glasom bodo skupaj peli, kajti videli bodo iz oči v oči, ko bo Gospod ponovno privadel Sion.

⁹ Izbruhnite v radost, skupaj prepevajte, vi opustošeni kraji *[prestolnice]* Jeruzalem, kajti Gospod je potolažil svoje ljudstvo, odkupil je *[prestolnico]* Jeruzalem.¹⁰ Gospod je svoj sveti laket razgalil v očeh vseh narodov in vsi konci zemlje bodo videli rešitev duš našega Boga.

¹¹ Odidite, odidite, pojrite ven od tod, ne dotikajte se nobene nečiste *stvari*, pojrite ven iz njene srede, bodite čisti vi, ki nosite Gospodove posode.¹² Kajti ven ne boste šli z naglico niti s pobegom, kajti Gospod bo šel pred vami in Izraelov Bog *bo* ^kvaša zadnja straža.

¹³ Glejte, moj služabnik bo ravnal ^lrazsodno, povzdignjen bo, povisan in bo zelo visok.¹⁴ Kakor so bili mnogi osupli nad teboj. Njegov videz je bil tako iznakažen, bolj kakor *[od]* kateregakoli človeka in njegova oblika bolj kakor od človeških sinov;¹⁵ tako bo poškropil mnoge narode; kralji bodo zaprli svoja usta pred njim. Kajti *to*, kar jim ni bilo povedano, bodo videli, in *česar* niso slišali, bodo preudarjali.

53 Kdo je veroval našemu poročilu?^m In komu se je razodel Gospodov laket?² Kajti pred njim bo pognal kakor nežna rastlina in kakor korenina iz suhih tal. Nima oblike niti ljubkosti in ko ga bomo videli, ni lepote, da bi ga želeti.³ Preziran je in zavrnjen od ljudi, mož bridkosti in

^h 51,13: *bil...* ali, se pripravil.

ⁱ 51,19: *sta...* hebr. se zgodili tebi.

^j 51,19: *poguba*: hebr. lomljene.

^k 52,12: *bo...* hebr. vas bo zbral.

^l 52,13: *ravnal...* ali, uspeval.

^m 53,1: *poročilu*: ali, nauku?; hebr. slišanju?

seznanjen z žalostjo in mi ⁿsmo, kakor bi skrili svoje obraze pred njim; bil je preziran, mi pa ga nismo cenili.

⁴ Zagotovo je nosil naše žalosti in prenašal naše brdkosti, vendar smo ga imeli [za] zadetega, udarjenega od Boga in trpečega. ⁵ Toda ranjen ^o je bil zaradi naših prestopkov, poškodovan je bil zaradi naših krivičnosti. Kazen za naš mir je bila na njem in z njegovimi蒲darci z bičem smo ozdravljeni. ⁶ Vsi smo zašli kakor ovce, obrnili smo se vsak k svoji lastni poti in Gospod je nanj ^qpoložil krivičnost nas vseh. ⁷ Bil je zatiran in trpel, vendar ni odprl svojih ust. Priveden je kakor jagnje h klanju in kakor je ovca pred svojimi strižci nema, tako on ne odpre svojih ust. ⁸ Vzet je bil iz ^rječe in iz sodbe in kdo bo razglasil njegov rod? Kajti odrezan je bil iz dežele živih, zaradi prestopka mojega ljudstva je bil udarjen. ^{s9} Njegov grob v njegovi smrti ^tmu je določil z zlobnimi in z bogatimi, čeprav ni storil nobenega nasilja niti ni bilo nobene prevare v njegovih ustih.

¹⁰ § Vendar je Gospodu ugajalo, da ga rani; položil ga je v žalost. Ko boš ^unaredil njegovo dušo v daritev za greh, bo videl svoje seme, podaljšal bo svoje dni in Gospodovo zadovoljstvo bo uspevalo v njegovi roki. ¹¹ § Videl bo muko svoje duše in bo zadovoljen. S svojim spoznanjem bo moj pravični služabnik opravičil mnoge, kajti nosil bo njihove krivičnosti. ¹² Zato mu bom razdelil delež v velikimi in plen bo razdelil z močnimi, zato ker je svojo dušo izlil do smrti in prištet je bil med prestopnike; nosil je greh mnogih in opravil posredovanje za prestopnike.

54 »Zapoj, oh jalova, ti, ki nisi nosila, izbruhni v petje in glasno zavpij, ti, ki se nisi mučila z otrokom, kajti več je otrok zapušcene kakor otrok poročene žene,« govori Gospod. ² Povečaj kraj svojega šotorja in naj razprostrejo zagrinjala tvojih prebivališč. Ne šparaj, podaljšaj svoje vrvi in ojačaj svoje kline, ³ kajti izbruhnila boš na desno roko in na levo in tvoje seme bo podedovalo pogane in naredila boš, da bodo opustela mesta naseljena. ⁴ Ne boj se, kajti ne boš osramočena niti ne bodi zbegana, kajti ne prideš v sramoto, kajti pozabila boš sramoto svoje mladosti in ne boš se več spominjala graje svojega vdovstva. ⁵ Kajti tvoj ^vStvarnik je tvoj soprog, Gospod nad bojevniki je njegovo ime in tvoj Odkupitelj Sveti Izraelov; imenovali ga bodo Bog celotne zemlje.

⁶ Kajti Gospod te je poklical kakor žensko, zapuščeno in užaloščeno v duhu in ženo mladosti, ko si bila zavrnjena,« govori tvoj Bog. ⁷ »Kajti za kratek trenutek sem te zapustil, toda z velikimi usmiljenji te bom zbral. ⁸ Z malce besa sem za trenutek skril svoj obraz pred teboj, toda z večno prijaznostjo bom imel usmiljenje nad teboj,« govori Gospod, tvoj Odkupitelj. ⁹ »Kajti to mi je kakor so bile Noetove vode, kajti kakor sem prisegel, da

Noetove vode ne bodo več šle preko zemlje, tako sem prisegel, da ne bom ogorčen nad teboj niti te ne bom več oštel.¹⁰ Kajti gore se bodo umaknile in hribi bodo odstranjeni, toda moja prijaznost ne bo odšla od tebe niti zaveza mojega miru ne bo odstranjena,« govori Gospod, ki ima usmiljenje do tebe.

¹¹ »Oh ti trpeča, premetavana z viharjem in nepotolažena, glej, tvoje kamne bom položil z lepimi barvami in tvoje temelje bom položil s safirji. ¹² Tvoja okna bom naredil iz ahata in tvoja velika vrata iz granata in vse tvoje meje iz prijetnih kamnov. ¹³ Vsi tvoji otroci bodo poučevani od Gospoda in velik bo mir tvojih otrok. ¹⁴ V pravičnosti boš utrjena, daleč boš od zatiranja, kajti ne boš se bala in [daleč boš] od strahote, kajti ta se ti ne bo približala. ¹⁵ § Glej, zagotovo se bodo zbrali skupaj, toda to ni od mene. Kdorkoli se bo skupaj zbral proti tebi, bo padel zaradi tebe. ¹⁶ Glej, jaz sem ustvaril kovača, ki v ognju razpihuje ogorke in ki prinaša orodje za svoje delo in jaz sem ustvaril kvarilca, da uničuje.

¹⁷ Nobeno orožje, ki je oblikovano zoper tebe, ne bo uspelo in vsak jezik, ki se bo na sodbi dvignil zoper tebe, boš obsodila. To je dedičina Gospodovih služabnikov in njihova pravičnost je od mene,« govori Gospod.

55 Hej, vasi, ki ste žejni, pridite k vodam in tisti, ki nimate denarja; pridite, kupite in jezte; da, pridite, kupite vino in mleko, brez denarja in brez cene.² Zakaj trošite ^wdenar za to, kar ni kruh? In svoj trud za to, kar ne nasičuje? Marljivo mi prisluhnite in jezte to, kar je dobro in naj se vaša duša razveseluje v obilju.³ Nagnite svoje uho in pridite k meni. Prisluhnite in vaša duša bo živila in z vami bom sklenil večno zavezo, celo zanesljive Davidove milosti. ⁴ Glej, izročil sem ga za pričo ljudstvu, voditelja in poveljnika ljudstvu. ⁵ Glej, poklical boš narod, ki ga nisi poznal in narodi, ki te niso poznali, bodo tekli k tebi zaradi Gospoda, tvojega Boga in zaradi Svetega Izraelovega, ker te je proslavil.

⁶ Išcite Gospoda, dokler se daje najti, klicite k njemu, dokler je blizu. ⁷ Naj zlobni zapusti svojo pot in nepravičen ^xčlovek svoje misli in naj se vrne h Gospodu in se ga bo usmilil; in k našemu Bogu, kajti obilno ^ybo odpustil.

⁸ Kajti moje misli niso vaše misli niti vaše poti niso moje poti,« govori Gospod. ⁹ »Kajti kakor je nebo višje od zemlje, tako so moje poti višje od vaših poti in moje misli višje od vaših misli. ¹⁰ Kajti kakor dež prihaja dol in sneg z neba in se ne vrača tja, temveč zaliva zemljo in jo pripravlja, da poganja in brsti, da lahko da seme sejalcu in kruh jedcu,¹¹ tako bo moja beseda, ki gre ven iz mojih ust. Le-ta se k meni ne bo vrnila prazna, temveč bo le-ta dovršila to, kar mi ugaja in uspela v stvari, h kateri sem jo poslal.¹² Kajti ven boste

ⁿ 53,3: *mi*...: ali, on je kakor bi skril svoj obraz pred nami; hebr. kakor skrivanje obrazov pred njim, ali, pred nami.

^o 53,5: *ranjen*: ali, mučen.

^p 53,5: *njegovimi*...: hebr. njegovo poškodbo.

^q 53,6: *nanj*...: hebr. naredil, da se krivičnost nas vseh sreča na njem.

^r 53,8: *iz*...: ali, proč s tegobo in sodbo, toda itd.

^s 53,8: *udarjen*...: hebr. udarec na njem.

^t 53,9: [njegovi smrti: hebr. njegovih smrtih.]

^u 53,10: *bo*...: ali, bo njegova duša naredila daritev.

^v 54,5: *tvoj*...: hebr. tvoji Stvarniki so.

^w 55,2: *trošite*: hebr. tehtate.

^x 55,7: *nepravičen*...: hebr. človek krivičnosti.

^y 55,7: *obilno*...: hebr. pomnoži, da odpusti.

odšli z radostjo in vodenim boste z mirom. Gore in hribi bodo izbruhnili pred vami s petjem in vsa poljska drevesa bodo ploskala s svojimi rokami.«¹³ Namesto trnja bo zrasla cipresa in namesto osata bo pognalo mirtino drevo in to bo Gospodu v ime in za večno znamenje, ki ne bo iztrebljeno.

56 Tako govori Gospod: »Varujte sodbo^z in ravnajte pravično, kajti moja rešitev duš je blizu, da pride in moja pravičnost, da se razodene.² Blagoslovjen je človek, ki to počne in človeški sin, ki se tega oprime, ki varuje šabat pred omadeževanjem in zadržuje svojo roko pred početjem kakršnega koli zla.

³ Niti ne pusti sinu tujca, ki se je pridružil Gospodu, govoriti, rekoč: »Gospod me je popolnoma ločil od svojega ljudstva.« Niti naj evnuh ne reče: »Glej, jaz sem suho drevo.«⁴ Kajti tako govori Gospod evnuhom, ki se držijo mojih šabat in izbirajo stvari, ki mi ugajajo in se držijo moje zaveze;⁵ celo njim bom dal, v svoji hiši in znotraj svojih zidov, prostor in ime, boljše kakor od sinov in hčera. Dal jim bom večno ime, ki ne bo iztrebljeno.⁶ Tudi sinove tujca, ki se pridružijo Gospodu, da bi mu služili in da bi ljubili Gospodovo ime, da bi bili njegovi služabniki, vsak, kdor ohranja šabat pred tem, da bi ga omadeževal in se drži moje zaveze,⁷ celo pripeljal jih bom na svojo sveto goro in jih razveselil v svoji hiši molitve. Njihove žgalne daritve in njihove klavne daritve bodo sprejete na mojem oltarju, kajti moja hiša se bo imenovala hiša molitve za vsa ljudstva.«⁸ Gospod Bog, ki zbira Izraelove pregnance, govori: »Še bom zbral k njemu druge, poleg^a tistih, ki so zbrani k njemu.

⁹ Vse ve poljske živali, pridite, da požrete, da, vse ve živali v gozdu.¹⁰ Njegovi stražarji so slepi. Vsi so nevedni, vsi so nemi psi, ne morejo lajati; spijo,^b legajo, radi dremajo.¹¹ Da, pohlepni^c psi so, ki nikoli ne morejo imeti dovolj in pastirji, ki ne morejo^d razumeti. Vsi gledajo na svojo lastno pot, vsak za svojim dobičkom, od svoje meje.¹² Pridite, pravijo: »Sel bom po vino in nalili se bomo z močno pijačo in jutrišnji dan bo kakor ta dan in mnogo obilnejši.«

57 Pravični^e propada in nihče si tega ne jemlje k srcu. Usmiljeni^f ljudje so odvzeti, nihče ne preudarja, da je pravični odvzet pred zlom,^g ki pride.² Vstopil^h bo v mir. Počivali bodo v svojih posteljah, vsakdo, ki hodi v svojiⁱ poštenosti.

³ Toda približajte se sèm, vi sinovi čarodejk, seme zakonolomca in vlačuge.⁴ Zoper koga se zabavate? Zoper koga širite usta in iztezate jezik? Mar niste otroci prestopka, seme neresnice,⁵ ki se vnemate z^j maliki pod vsakim zelenim drevesom, ki koljete otroke v dolinah pod skalnimi pečinami?⁶ Med gladkimi kamni vodotoka je tvoj delež; ti, ti so tvoj žreb. Celo njim si izlivala pitno daritev, darovala si jedilno daritev. Mar naj prejemem

tolažbo v teh?⁷ Na vzvišeni in visoki gori si si postavila svojo posteljo, celo tja gor odhajaš, da daruješ klavno daritev.⁸ Tudi za vrati in podboji si postavila svoj spomin, kajti odkrila si se drugemu kot meni in odšla gor. Razširila si svojo posteljo in sklenila^k zavezoo z njimi; ljubila si njihovo posteljo, kjer^l si jo videla.⁹ § Odhajaš^m kralju z mazilom, množila si svoje dišave, svoje poslance si poslala daleč in sebe si ponižala celo do pekla.¹⁰ Izmučena si v veličini svojih poti, vendar ne praviš: »Tam ni upanja.« Našla si življenjeⁿ svoje roke, zato nisi bila užaloščena.¹¹ Pred kom si bila prestrašena ali si se bala, da si lagala in se nisi spomnila mene niti si tega nisi vzela k srcu? Mar nisem molčal celo od davnine in se me ne bojiš?¹² Razglašal bom twojo pravičnost in twoja dela, kajti ne bodo ti koristila.

¹³ Ko vpiješ, naj te twoje trume rešijo; toda veter jih bo vse odnesel proč, ničevost^{jih} bo vzela. Toda tisti, ki svoje trdno upanje polaga vame, bo vzel v last deželo in podedoval mojo sveto goro¹⁴ in rekel bo: »Nasujte, nasujte, pripravite pot, vzemite kamen spotike iz poti mojega ljudstva.«¹⁵ Kajti tako govori Visoki in Vzvišeni, ki naseljuje večnost, cigar ime je Sveti: »Prebivam na visokem in svetem kraju, pa tudi s tistim, ki je skesanega in ponižnega duha, da oživim duha ponižnega in da oživim srce skesanega.¹⁶ Kajti ne bom se preprial na veke niti ne bom vedno besen, kajti duh bi opešal pred meno in duše, ki sem jih naredil.

¹⁷ Zaradi krivičnosti njegove pohlepnosti sem bil besen in ga udaril. Skril sem se in bil besen, on pa je^o kljubovalno odšel po poti svojega srca.¹⁸ Videl sem njegove poti in ozdravil ga bom. Prav tako ga bom vodil in obnovil tolažbe njemu in njegovim žalovalcem.¹⁹ Jaz ustvarjam sad ustnic: »Mir, mir tistem, ki je daleč proč in tistem, ki je blizu,« govori Gospod »in jaz ga bom ozdravil.²⁰ Toda zlobni so kot razburkano morje, kadar ne more počivati, katerega vode bljuvajo blato in umazanijo.²¹ Tam ni miru,« govori moj Bog, »zlobnemu.«

58 Vpij naglas, pne brzdaj se, svoj glas povzdigni kakor šofar in mojemu ljudstvu pokaži njihov prestopek in Jakobovi hiši njihove grehe.² Vendar me dnevno iščejo in se veselijo spoznati moje poti kakor narod, ki je ravnal pravično in ni zapustil odredbe svojega Boga. Sprašujejo me odredbe o pravici, razveseljujejo se v približevanju Bogu.

³ »Zakaj smo se postili,« pravijo^r ti pa ne vidiš? Zakaj smo mučili svojo dušo, ti pa se za to ne meniš?^s Glejte, na dan svojega posta si najdete užitek in priganjate vse svoje delavce.^q Glejte, postite se za prepir in razpravljanje in da udarjate s pestjo zlobnosti. Ne^t boste se postili, kakor delate ta dan, da bi svojemu glasu dali, da se sliši na višavi.⁵ Mar je to takšen post, ki sem ga izbral?

^z 56,1: *sodbo*: ali, nepristransko.

^a 56,8: *poleg*...: hebr. k njegovim zbranim.

^b 56,10: *spijo*: ali, sanjajo, ali, govorijo v svojem spanju.

^c 56,11: *pohlepni*...: hebr. psi močnega apetita.

^d 56,11: *morejo*...: hebr. vedo kako biti nasičeni.

^e 57,1: [Okoli leta 698 pr. Kr.]

^f 57,1: *Usmiljeni*: hebr. Prijazni, ali, Bogaboječi.

^g 57,1: *zlom*...: ali, tem, kar je zlo.

^h 57,2: *Vstopil*: ali, Sel.

ⁱ 57,2: *v svoji*...: ali, pred njim.

^j 57,5: z...: ali, med hrasti.

^k 57,8: *sklenila*...: ali, jo izsekala zase, večjo kakor njihove.

^l 57,8: *kjer*...: ali, ti priskrbiš sobo.

^m 57,9: *Odhajaš*...: ali, Spoštuješ kralja.

ⁿ 57,10: *življenje*: ali, preživljvanje.

^o 57,17: *je*: hebr. se je obračal stran.

^p 58,1: *naglas*: hebr. z grlo.

^q 58,3: *delavce*: ali, stvari, s katerimi žalostite druge; hebr. žalosti.

^r 58,4: *Ne*...: ali, Postite se ne kakor ta dan.

Dan^s za človeka, da muči svojo dušo? Ali je to, da skloni svojo glavo kakor ločje in pod seboj razširja vrečevino in pepel? Mar boš to imenoval post in sprejemljiv dan Gospodu? ⁶ Mar ni to post, ki sem ga izbral? Da razvežeš vezi zlobnosti, da odstraniš težka^t bremena in da izpustiš zatirane^u prosto oditi in da zlomiš vsak jarem? ⁷ Mar ni to, da deliš svoj kruh lačnemu in da privedeš revne, ki so izobčeni,^v k svoji hiši? Ko vidiš nagega, da ga pokriješ in da se ne skrivaš pred svojim lastnim mesom?

⁸ § Potem bo tvoja svetloba izbruhnila kakor jutro in tvoje zdravje bo naglo vzbrstelo in tvoja pravičnost bo šla pred teboj, Gospodova slava bo^w tvoja zadnja straža. ⁹ Potem boš kljal in Gospod bo odgovoril; vpil boš in rekel bo: ›Tukaj sem.‹ Če odstraniš jarem iz svoje srede, kazanje s prstom in govorjenje ničnosti¹⁰ § in če svojo dušo iztezaš k lačnemu in zadovoljiš trpečo dušo, potem bo v nejasnosti vstala tvoja svetloba in tvoja tema bo kakor poldan. ¹¹ Gospod te bo nenehno usmerjal in tvojo dušo zadovoljil v suši^x in tvoje kosti odebcelil. In ti boš kakor namakan vrt in podoben boš vodnemu izviru, katerega vode ne usahnejo. ^y¹² Tisti, ki bodo od tebe, bodo gradili stare opustošene kraje. Vzdignil boš temelje mnogih rodov in imenovan boš: ›Popravlja vec vrzeli, obnovitelj steza za prebivanje.‹

¹³ Če odvrneš svoje stopalo pred šabat, pred tem, da počneš svoje zadovoljstvo na moj sveti dan in imenuješ šabat veselje, [dan] svet Gospodu, častitljiv in ga boš častil in ne izvajal svojih lastnih poti niti iskal svojega lastnega zadovoljstva niti govoril svojih lastnih besed,¹⁴ potem se boš veselil v Gospodu in povzročil ti bom, da jezdiš na visokih krajih zemlje in te hranil z dedičino svojega očeta Jakoba, kajti Gospodova usta so to govorila.««

59 Glej, Gospodova roka ni skrajšana, da ne more rešiti niti njegovo uho zamašeno, da ne more slišati,² temveč so vaše krivičnosti ločile med vami in vašim Bogom in vaši grehi so skrili^z njegov obraz pred vami, da ne bi slišal.³ Kajti vaše roke so omadeževane s krvjo in vaši prsti s krivičnostjo, vaše ustnice so govorile laži, vaš jezik je mrmljal perverznost.⁴ Nihče ne kliče za pravico niti se kdorkoli ne poteguje za resnico. Zaupajo v ničnost in govorijo laži, spočnejo vragolijo in obrodijo krivičnost.⁵ Valijo jajca strupene^a kače in tkejo pajkovo mrežo. Kdor od njihovih jajc je, umira in to, kar je zdrobljeno,^b se izvali v gada.⁶ Njihove mreže ne bodo postale obleke niti se ne bodo pokrili s svojimi deli. Njihova dela so dela krivičnosti in dejanje nasilja je v njihovih rokah.⁷ Njihova stopala tečejo k zlu in hitijo, da prelijajo nedolžno kri. Njihove misli so misli krivičnosti; pustošenje in uničenje^c sta na njihovih stezah.⁸ Poti miru ne poznajo in na njihovih poteh ni

58,5: 3 Mz
16,29
58,7: Ezk 18,8
58,12: Iz 61,6
58,14:
5 Mz 32,13
59,1: 4 Mz
11,23
59,1: Iz 50,2
59,3: Iz 1,15
59,4: Job 15,35
59,4: Ps 7,15
59,6: Job 8,14
59,6: Job 8,15
59,7: Prg 1,15
59,7: Rim 3,15
59,16: Iz 63,5
59,17: Ef 6,17
59,17: 1 Tes 5,8
59,18: Iz 63,7
59,19:
Raz 12,15
59,20:
Rim 11,26
60,3: Raz 21,24
60,4: Iz 49,18

sodbe.^d Naredili so si sprijene steze. Kdorkoli tam hodi, ne bo poznal miru.

⁹ Zato je sodba daleč od nas niti nas pravica ne doseže. Cakamo na svetobo, toda glej, nejasnost; na sijaj, toda hodimo v temi.¹⁰ Tipamo za zidom kakor slepi in tipamo, kakor ne bi imeli oči. Spotikamo se opoldan kakor ponoci, na zapuščenih krajih smo kakor mrtvi možje.¹¹ Vsi rjovemo kakor medvedje in boleče žalujemo kakor golobice. Pričakujemo sodbo, toda ni je; rešitev duš, toda ta je daleč od nas.¹² Kajti naši prestopki so pomnoženi pred teboj in naši grehi pričujejo zoper nas. Naši prestopki so z nami in glede naših krivičnosti, mi jih poznamo:¹³ prestopanje in laganje zoper Gospoda in odhajanje proč od našega Boga, govorjenje zatiranja in punta, spočenjanje in izgovarjanje besed neresnice iz srca.¹⁴ Sodba je odvrnjena nazaj in pravica stoji daleč proč, kajti resnica je padla na ulici in nepristransko ne more vstopiti.¹⁵ Da, resnica peša in tisti, ki odhaja od zla, se eizpostavlja za plen in Gospod je to videl in to ga je razžalilo, da ni bilo sodbe.

¹⁶ Videl je, da ni bilo nobenega človeka in se čudil, da ni bilo nobenega posredovalca, zato mu je njegov laket prinesel rešitev duše in njegova pravičnost ga je podpirala.¹⁷ Kajti nadel si je pravičnost kakor prsní oklep in na svojo glavo čelado rešitve duš in za oblačila si je nadel obleke maščevanja in z gorečnostjo je bil odet kakor z ogrinjalom.¹⁸ Glede na njihova dejanja^g bo primerno poplačal: razjarjenost svojim nasprotnikom, povračilo svojim sovražnikom, otokom bo poplačal povračilo.¹⁹ § Tako se bodo bali Gospodovega imena od zahoda in njegove slave od sončnega vzhoda. Ko bo sovražnik vstopil kot^h povodenj, bo Gospodov duh dvignil prapor zoper njega.

²⁰ Odkupitelj bo prišel na Sion in k tistim, ki se obračajo od prestopka v Jakobu,ⁱ govori Gospod.²¹ ›Kar se tiče mene, to je moja zaveza z njimi,‹ govori Gospod: ›Moj duh, ki je na tebi in moje besede, ki sem ti jih položil v tvoja usta, ne bodo odšle iz tvojih ust niti iz ust tvojega semena niti iz ust semena tvojega semena,‹ govori Gospod, ›od tega časa naprej in na veke.‹

60 Vstani, zasij,^j kajti tvoja svetloba je prišla in Gospodova slava je vstala nad teboj.² Kajti glej, tema bo prekrila zemljo in velika tema ljudstva, toda Gospod bo vstal nad teboj in njegova slava bo vidna na tebi.³ Pogani bodo prišli k tvoji svetlobi in kralji k siju tvojega vzhajanja.⁴ Dvigni svoje oči naokoli in poglej. Vsi se zbirajo skupaj, prihajajo k tebi. Tvoji sinovi bodo prišli od daleč in tvoje hčere bodo negovane ob tvoji strani.⁵ Takrat boš videla in tekla skupaj in tvoje srce se bo balo in bo povečano, ker bo obilje morja obrnjeno k tebi,

^s 58,5: *Dan*....: ali, Da muči svojo dušo za dan?

^t 58,6: *težka*....: hebr. svežnje jarma.

^u 58,6: *zatirane*: hebr. zlomljene.

^v 58,7: *izobčeni*: ali, trpeči.

^w 58,8: *bo*....: hebr. te bo zbrala.

^x 58,11: *suši*: hebr. sušah.

^y 58,11: *usahnejo*: hebr. lažejo, ali, zavedejo.

^z 59,2: *skrili*: ali, naredili, da skrije svoj obraz pred vami.

^a 59,5: *strupene*....: ali, gadov.

^b 59,5: *zdrobljeno*....: ali, poškropljeno, je kakor če se izvali gad.

^c 59,7: *uničenje*: hebr. lomljene.

^d 59,8: *sodbe*: ali, pravice.

^e 59,15: *se*....: ali, je štet za norega.

^f 59,15: *ga*....: hebr. je bilo hudo v njegovih očeh.

^g 59,18: *dejanja*: hebr. povračila.

^h 59,19: *kot*....: ali, ga bo kot povodenj Gospodov duh pognal v beg.

ⁱ 60,1: *zasij*....: ali, bodi razsvetljen, kajti tvoja svetloba prihaja.

^j 60,5: *obilje*....: ali, hrup morja obrnjeno k tebi.

sile^k poganov bodo prišle k tebi.⁶ Pokrila te bo množica kamel, [enogrbij] velblodi iz Midjána in Efe, vsi tisti iz Sabe bodo prišli. Prinesli bodo zlato in kadilo in naznanjali bodo Gospodove hvalnice.⁷ Vsi kedárski tropi bodo zbrani skupaj k tebi, Nebajótovi ovni ti bodo služili. Na moj oltar bodo prišli s sprejetjem in jaz bom proslavil hišo svoje slave.⁸ Kdo so ti, ki letijo kakor oblak in kakor golobice k svojim oknom?

⁹ Otoki bodo zagotovo čakali name in spredaj ladje iz Taršíša, da privedejo twoje sinove od daleč, njihovo srebro in njihovo zlato z njimi, k imenu Gospoda, tvojega Boga in k Svetemu Izraelovemu, ker te je proslavil.¹⁰ Sinovi tujcev bodo zgradili twoja obzidja in njihovi kralji ti bodo služili, kajti v svojem besu sem te udaril, toda v svoji naklonjenosti sem imel usmiljenje nad teboj.¹¹ Zato bodo twoja velika vrata nenehno odprta; ne podnevi ne ponoči ne bodo zaprta, da ti bodo *ljudje* lahko prinašali sile¹ poganov in *da* bodo *lahko* privedeni njihovi kralji.¹² Kajti narod in kraljestvo, ki ti ne bo služilo, bo propadlo; da, *ti* narodi bodo popolnoma opustošeni.¹³ Slava Libanona bo prišla k tebi, cipresa, bor in pušpan skupaj, da olepšajo kraj mojega svetišča in kraj svojih stopal bom naredil veličasten.¹⁴ Tudi sinovi tistih, ki so te prizadeli, bodo prišli, upogibajoč se k tebi in vsi, ki so te prezirali, se bodo priklonili pri podplatih tvojih stopal in imenovali te bodo: >Gospodovo mesto, Sion Svetega Izraelovega.<

¹⁵ Kakor si bila zapuščena in osovražena, tako da noben človek ni šel skozi *tebe*, te bom naredil za večno odličnost, radost mnogih rodov.¹⁶ Prav tako boš sesala mleko poganov in sesala prsi kraljev in vedela boš, da *sem* jaz, Gospod, tvoj Odrešenik in tvoj Odkupitelj, Mogočni Jakobov.¹⁷ Za bron bom prinesel zlato in za želeso bom prinesel srebro in za les bron in za kamne želeso. Prav tako bom postavil [za] twoje častnike mir in twoje priganjače pravičnost.¹⁸ Nasilja ne bo več slišati in tvoji deželi niti pustošenja niti uničenja znotraj tvojih meja, temveč boš svoja obzidja imenovala Odrešenje in svoja velika vrata Hvala.¹⁹ Sonce ne bo več tvoja svetloba podnevi niti ti za sijaj luna ne bo dajala svetlobe, temveč ti bo Gospod večna svetloba in tvoj Bog tvoja slava.²⁰ Twoje sonce ne bo več zašlo niti se tvoja luna ne bo umaknila, kajti Gospod bo twoja večna svetloba in dnevi tvojega žalovanja bodo končani.²¹ Prav tako twoje ljudstvo – vsi bodo pravični. Podedovali bodo deželo na veke, mladiko mojega sajenja, delo mojih rok, da bom lahko proslavljen.²² Najmanjši bo postal tisoč in malček mogočen narod. Jaz, Gospod, bom to pospešil ob svojem času.

61 Duh Gospoda Boga je nad menoj, ker me je Gospod mazilil, da oznanjam dobre novice krotkim, poslal me je, da povežem potrte v srcu, da razglasim svobodo ujetnikom in odprtje ječe tem, ki so zvezani,² da razglasim sprejemljivo leto Gospodovo in dan maščevanja našega Boga, da

60,6: Iz 61,6
60,9: Gal 4,26
60,11:
Raz 21,25
60,14: Raz 3,9
60,19:
Raz 21,22
60,19: Raz 22,5
61,1: Lk 4,1
61,4: Iz 58,12
61,6: Iz 60,6
62,4: Oz 1,10
62,4: 1 Pet 2,10

potolažim vse tiste, ki žalujejo,³ § da določim tem, ki žalujejo na Sionu, da jim dam lepoto namesto pepela, olje veselja namesto žalovanja, obleko hvale namesto duha potrtosti, da se bodo lahko imenovali drevesa pravičnosti, Gospodov nasad, da bo on lahko proslavljen.

⁴ Zgradili bodo stare opustošenosti, dvignili bodo prejšnja opustošenja in popravili bodo opustošena mesta, zapuščenosti mnogih rodov.⁵ Tuji bodo stali in pasli vaše trope in sinovi neznanca bodo vaši orači in vaši obrezovalci trte.⁶ Toda vi boste imenovani Gospodovi duhovniki. *Ljudje* vas bodo klicali Služabniki našega Boga. Jedli boste bogastva poganov in v njihovi slavi se boste bahali.

⁷ Zaradi vaše sramote *boste imeli* dvojno in *zaradi* nečasti se bodo veselili v svojem deležu, zato bodo v svoji deželi posedovali dvojno, njim bo v večno radost.⁸ Kajti jaz, Gospod, ljubim sodbo, sovražim naropano za žgalno daritev in njihovo delo bom vodil v resnici in z njimi bom sklenil večno zavezo.⁹ Njihovo seme bo znano med pogani in njihovo potomstvo med ljudstvom. Vsí, ki jih vidijo, jim bodo priznali, da so seme, ki ga je Gospod blagoslovil.

¹⁰ Silno se bom razveseljeval v Gospodu, moja duša bo radostna v mojem Bogu, kajti oblekel me je z oblačili rešitve duše, pokril me je s svečanim oblačilom pravičnosti, kakor ženin^m sebe odene z okrasjem in kakor nevesta sebe okrasi s svojimi dragocenostmi.¹¹ Kajti kakor zemlja prinaša svoj brst in kakor vrt povzroča stvarem, ki so posejane vanj, da poženejo, tako bo Gospod Bog povzročil pravičnosti in hvali, da poženeta pred vsemi narodi.

62 Zaradi Siona ne bom molčal in zaradi Jeruzalema ne bom počival, dokler njegova pravičnost ne gre naprej kakor sijaj in njegova rešitev duš kakor svetilka, ki gori.² Pogani bodo videli twojo pravičnost in vsi kralji twojo slavo in imenovana boš z novim imenom, ki ga bodo poimenovala Gospodova usta.³ Krона slave boš v Gospodovi roki in kraljevski diadem v roki svojega Boga.⁴ Ne boš več imenovana Zapuščena niti ne bo twoja dežela imenovana Opustošena, temveč se boš imenovala Hefzibaⁿ in twoja dežela Beula.^o Kajti Gospod se razveseluje v tebi in twoja dežela bo omožena.

⁵ Kajti kakor mladenič poroči devico, tako se bodo twoji sinovi poročili s teboj in kakor^p se ženin razveseluje nad nevesto, tako se bo tvoj Bog veselil nad teboj.

⁶ Postavil sem stražarje na twoja obzidja, oh Jeruzalem, ki niti podnevi niti ponoči ne bodo nikoli mirovali. Vi, ki omenjate^q Gospoda, ne molčite^r in njemu ne dajajte nobenega počitka,^r dokler ne osnuje in dokler ne naredi [prestolnice] Jeruzalem [za] hvalo na zemlji.⁸ Gospod je prisegel pri svoji desnici in pri laktu svoje moči: »Zagotovo^s ne bom več dajal twojega žita, da bi bil hrana tvorjim sovražnikom in sinovi tujca ne bo pili twojega vina, za katerega si se trudila,⁹ temveč tisti, ki so ga

^k 60,5: *sile*...: ali, bogastvo poganov bo prišlo.

^l 60,11: *sile*: ali, bogastvo.

^m 61,10: *ženin*...: hebr. se ženin odene kakor duhovnik.

ⁿ 62,4: *Hefziba: to je*: Moje veselje je v njej.

^o 62,4: *Beula: to je*: Omožena.

^p 62,5: *kakor*...: hebr. z ženinovo radostjo se.

^q 62,6: *omenjate*...: ali, ste Gospodovi ljudje, ki si zapomnите.

^r 62,7: *počitka*: hebr. molka.

^s 62,8: *Zagotovo*...: hebr. Če dam twoje žito itd.

nabrali, ga bodo jedli in hvalili Gospoda in tisti, ki so ga zbrali skupaj, ga bodo pili na dvorih moje svetosti.

¹⁰ Pojdite skozi, pojrite skozi velika vrata, pripravite pot ljudstvu, nasujte, nasujte glavno cesto, poberite kamne, dvignite prapor za ljudstvo.

¹¹ Glejte, Gospod je razglasil do konca sveta: »Sionski hčeri recite: »Glej tvoja rešitev duš prihaja, glej, njegova nagrada je z njim in njegovo delo ^tpred njim.« ¹² Klicali jih bodo Sveti ljudstvo, Odkupljeni od Gospoda in ti boš imenovana »Poiskana,« »Mesto, ki ni zapuščeno.«

63 »Kdojeta, ki prihaja iz Edóma, s pobaranimi oblekami iz Bocre? Ta, ki je veličasten ^uv svojem oblačilu, potuje v veličini svoje moči?« »Jaz, ki govorim v pravičnosti, močan, da rešim.« ² »Zakaj si rdeč v svojem oblačilu in so tvoje obleke podobne tistem, ki tlači v vinski kadi?« ³ Sam sem tlačil vinsko stiskalnico in izmed ljudstva ni bilo nikogar z menoj, kajti jaz jih bom pomendral v svoji jezi in jih poteptal v svoji razjarjenosti in njihova kri bo poškropljena na moje obleke in omadeževal si bom vse svoje oblačilo. ⁴ Kajti dan maščevanja je v mojem srcu in leto mojih odkupljenih je prišlo. ⁵ Pogledal sem in nikogar *ni bilo*, da pomaga in čudil sem se, da *ni bilo* nikogar, da podpre. Zato mi je moj lastni laket prinesel rešitev duše in moja razjarjenost me je podpirala. ⁶ V svoji jezi bom pomendral ljudstvo in jih opijanil v svoji razjarjenosti in njihovo moč bom privedel dol do zemlje.

⁷ Omenil bom Gospodove ljubeče skrbnosti in Gospodove hvalnice, glede na vse, kar je Gospod podelil na nas in veliko dobroto do Izraelove hiše, ki jo je podelil nanje, glede na njegova usmiljenja in glede na množino njegovih ljubečih skrbnosti.

⁸ Kajti rekel je: »Zagotovo so moje ljudstvo, otroci, ki ne bodo lagali.« Tako je bil njihov Odrešenik.

⁹ V vsej njihovi stiski je bil stiskan in angel njegove prisotnosti jih je rešil. V svoji ljubezni in svojem usmiljenju jih je odkupil in nosil jih je in prenašal vse dni davnine.

¹⁰ Toda uprli so se in jezili njegovega Svetega Duha, zato se je obrnil, da bi bil njihov sovražnik *in se boril proti njim*. ¹¹ Potem se je spomnil dni davnine, Mojzes *in njegovega ljudstva, rekoč:* »Kje je tisti, ki jih je s pastirjem ^vsvojega tropa privedel iz morja? Kje je tisti, ki je znotraj njega položil svojega Svetega Duha? ¹² Ki jih je vodil z Mojzesovo desnico, svojim veličastnim laktom, razdeljujoč vode pred njimi, da si naredi večno ime? ¹³ Ki jih je vodil skozi globino kakor konja v divjini, *da se ne bi spotaknili?* ¹⁴ Kakor gre žival dol v dolino, mu je Gospodov Duh naklonil, da počiva. Tako si vodil svoje ljudstvo, da si naredi veličastno ime.

¹⁵ Poglej dol iz nebes in glej iz prebivališča svoje svetosti in svoje slave. Kje je tvoja gorečnost in tvoja moč, odzvanjanje ^wtvoje notranjosti in tvoja

usmiljenja do mene? Ali so zadržana? ¹⁶ Nedvomno si ti naš oče, čeprav je Abraham neveden o nas in nas Izrael ne prizna. Ti, oh Gospod, si naš oče, naš odkupitelj; ^xtvoje ime je od vekomaj.

¹⁷ Oh Gospod, zakaj si nam povzročil, da zaidemo s tvojih poti *in si naše srce zakrknil* pred tvojim strahom? Vrni se zaradi svojih služabnikov, rodov svoje dediščine. ¹⁸ Ljudstvo tvoje svetosti *ga* je imelo v lasti le kratek čas. Naši nasprotniki so pomendrali tvoje svetišče. ¹⁹ Mi smo *tvoji*. Nikoli nisi vladal nad njimi; niso ^ybili imenovani s tvojim imenom.

64 Oh, da bi pretrgal nebo, da bi prišel dol, da ²bi gore lahko tekle ob tvoji prisotnosti, ²kakor *ko topilni zogenj žge*, ogenj povzroča vodam, da vrejo, da tvoje ime naredi znano tvojim nasprotnikom, *da bodo narodi lahko trepetali* ob tvoji prisotnosti! ³ Ko si delal strašne stvari, *ki jih nismo pričakovali*, si prišel dol, gore so tekle ob tvoji prisotnosti. ⁴ Kajti od začetka sveta *ljudje* niso slišali niti z ušesom zaznali niti ni oko videlo, oh ^aBog, razen tebe, *kaj je on pripravil za tistega, ki čaka nanj.* ⁵ Ti srečaš tistega, ki se razveseljuje in dela pravično, *tiste, ki se te spominjajo na tvojih poteh*. Glej, besen si, kajti mi smo grešili. V tistih je vztrajanje in mi bomo rešeni.

⁶ Toda mi vsi smo kakor nečista *stvar* in vse naše pravičnosti so kakor umazane cunje in mi vsi venemo kakor list in naše krivičnosti so nas kakor veter odnesle proč. ⁷ Nikogar ni, ki kliče k tvojemu imenu, ki se razvnema, da bi se te oprijel. Kajti svoj obraz si skril pred nami in nas použil ^bzaradi ^cnaših krivičnosti. ⁸ Toda sedaj, oh Gospod, si ti naš oče. Mi smo ilo in ti naš lončar in mi vsi smo delo tvojih rok.

⁹ Ne bodi zelo boleče ogorčen, oh Gospod niti se ne spominjaj krivičnosti na veke. Glej, preišči, rotimo te, mi vsi *smo* tvoje ljudstvo. ¹⁰ Tvoja sveta mesta so divjina, Sion je divjina, Jeruzalem opustošenje. ¹¹ Naša sveta in naša krasna hiša, kjer so te naši očetje hvalili, je požgana z ognjem in vse naše prijetne stvari so opustošene. ¹² Mar se boš zadrževal zaradi teh *stvari*, oh Gospod? Mar boš molčal in nas zelo boleče prizadel?

65 Poiskan sem od *tistih, ki niso spraševali po meni*; najden sem od *tistih, ki me niso iskali*: »Rekel sem: »Glejte me, glejte me,« *narodu, ki ni bil klican po mojem imenu.* ² Svoje roke sem ves dan razprostiral k upornemu ljudstvu, ki hodi po poti, *ki ni bila* dobra, po svojih lastnih mislih ³in ljudstvu, ki me nenehno draži do jeze v moj obraz, ki žrtvuje na vrtovih in zažiga kadilo na oltarjih ^diz opek, ⁴ki se zadržuje med grobovi in prenočuje v spomenikih, ki je svinjsko meso in juha ^eiz gnusnih *stvari* je v njihovih posodah, ⁵ki pravijo: »Stoj zase, ne približaj se mi, kajti bolj svet sem kakor ti.« Ti so dim v mojem ^fnosu, ogenj, ki ves dan gori. ⁶ Glej, *to je* zapisano pred menoj. Ne bom molčal, temveč bom poplačal, celo

^t 62,11: *delo*: ali, povračilo.

^u 63,1: *veličasten*...: hebr. odet v svoje oblačilo.

^v 63,11: *pastirjem*: ali, pastirji.

^w 63,15: *odzvanjanje*...: ali, množica tvojih.

^x 63,16: *odkupitelj*...: ali, odkupitelj od vekomaj je tvoje ime.

^y 63,19: *niso*...: hebr. tvoje ime ni bilo klicano nad njimi.

^z 64,2: *topilni*...: hebr. ogenj topljenj.

^a 64,4: *oh...*: hebr. Boga poleg tebe, ki tako dela zanj itd.

^b 64,7: *použil*: hebr. stopil.

^c 64,7: *zaradi*...: hebr. z roko.

^d 65,3: *oltarjih*...: hebr. opekah.

^e 65,4: *juha*...: ali, koščki iz gnusnih stvari so.

^f 65,5: *mojem*...: ali, moji jezi.

poplačal v njihovo naročje⁷ vaše krivičnosti in krivičnosti vaših očetov skupaj,« govori Gospod, »ki so zažigali kadilo na gorah in zoper mene izrekali bogokletje na hribih, zato bom njihovo prejšnje delo odmeril v njihovo naročje.«

⁸ Tako govori Gospod: »Kakor je novo vino najti v grozdu in *nekdo* pravi: »Ne uniči ga, kajti blagoslov je v njem,« tako bom jaz storil zaradi svojih služabnikov, da jih ne bi vse uničil.⁹ Privedel bom seme iz Jakoba in iz Juda dediča svojih gora in moj izvoljeni bo to podedoval in moji služabniki bodo tam prebivali.¹⁰ Šarón bo staja tropov in dolina Ahór kraj za črede, da se uležejo, za moje ljudstvo, ki me je iskalo.

¹¹ § Toda vi ste tisti, ki zapuščate Gospoda, ki pozabljujete mojo sveto goro, ki pripravljate mizo za to gkrde lo in ki pripravljate pitno daritev temu številu.¹² Zato vas bom štel k meču in vsi se boste priklonili za zakol, ker ko sem klical niste odgovorili, ko sem govoril niste slišali, temveč ste počeli zlo pred mojimi očmi in izbirali *to*, v čemer se nisem razveseljeval.¹³ Zato tako govori Gospod Bog: »Glejte, moji služabniki bodo jedli, toda vi boste lačni. Glejte, moji služabniki bodo pili, toda vi boste žejni. Glejte, moji služabniki se bodo veselili, toda vi boste osramočeni.¹⁴ Glejte, moji služabniki bodo prepevali zaradi srčne radosti, toda vi boste vpili zaradi brdkosti srca in tulili zaradi draženja duha.¹⁵ Svoje ime boste pustili za prekletstvo mojim izbranim, kajti Gospod Bog te bo ubil in svoje služabnike klical z drugim imenom,¹⁶ § da se bo tisti, ki se blagoslavlja na zemlji, blagoslavljal v Bogu resnice in kdor prisega na zemlji, bo prisegal pri Bogu resnice, kajti prejšnje težave so pozabljeni in ker so skrite pred mojimi očmi.

¹⁷ Kajti glej, ustvarim novo nebo in novo zemljo in prejšnjega se ne bo spominjalo niti ne bo prišlo v misli.¹⁸ Toda boste veseli in se na veke veselite *tega*, kar ustvarim. Kajti glejte, [prestolnico]Jeruzalem ustvarim za razveseljevanje in njeno ljudstvo za radost.¹⁹ Razveseljeval se bom v [prestolnici] Jeruzalem in se veselil v svojem ljudstvu. Glasu jokanja ne bo več slišati v njej niti glasu vpitja.²⁰ Tam ne bo več otročička po dnevih niti starca, ki ne bi izpolnil svojih dni, kajti otrok bo umrl star sto let, toda grešnik, ki bo star sto let, bo preklet.²¹ Gradili bodo hiše in *jih* poselili in posadili bodo vinograde ter jedli od njihovega sadu.²² Ne bodo gradili in drug naselil, ne bodo sadili in drug jedel, kajti kakor so dnevi drevesa, so dnevi mojega ljudstva in moji izvoljeni bodo dolgo kuživali delo svojih rok.²³ Ne bodo se trudili zaman niti rojevali za težavo, kajti oni so seme blagoslovljenih od Gospoda in njihovo potomstvo z njimi.²⁴ In zgodilo se bo, da bom odgovarjal, predem bodo klicali in medtem ko še govorijo, bom usliševal.²⁵ Volk in jagnje se bosta skupaj pasla, lev bo jedel slamo kakor bikec in prah bo

hrana kači. Ne bodo škodovali niti uničevali na vsej moji sveti gori,« govori Gospod.«

66 »Tako govori Gospod: »Nebo je moj prestol in zemlja je moja pručka. Kje je hiša, ki mi jo gradite? In kje je kraj mojega počitka?² Kajti vse te stvari je naredila moja roka in vse te stvari so bile,« govori Gospod, »toda gledal bom k temu človeku, celo k njemu, ki je reven in skesanega duha in trepeta ob moji besedi.³ Kdor kolje vola, je kakor će usmrti človeka; kdor žrtvuje jagnje,⁴ kakor će odseka pasji vrat; kdor daruje daritev *kakor, če bi daroval* svinjsko kri; kdor sežiga⁵ kadilo, kakor će bi blagoslovil malika. Da, izbrali so si svoje lastne poti in njihova duša se razveseljuje v njihovih ogabnostih.⁶ Tudi jaz bom izbral njihove zablode⁷ in nanje privedel njihove strahove, ker ko sem klical nihče ni odgovoril, ko sem govoril niso poslušali, temveč so pred mojimi očmi počeli zlo in izbirali *tisto*, v čemer se nisem veselil.«

⁵ Poslušajte Gospodovo besedo vi, ki trepetate ob njegovi besedi: »Vaši bratje, ki so vas sovražili, ki so vas metali ven zaradi mojega imena, so rekli: »Naj bo Gospod proslavljen.« Toda pojavil se bo v vašo radost, oni pa bodo osramočeni.⁸ Glas hrupa iz mesta, glas iz templja, glas Gospoda, ki vrača povračilo svojim sovražnikom.⁹ Predem je bila v porodnih mukah, je rodila, predem je prišla njena bolečina, je rodila fantka.¹⁰ Kdo je slišal takšno stvar? Kdo je videl takšne stvari? Mar bo zemlja primorana, da rodi v enem dnevu? *Ali* bo narod hkrati rojen? Kajti takoj, ko je bila [*hči*] sionska v porodnih mukah, je rodila svoje otroke.¹¹ Mar bom privedel do rojstva in ne bom povzročil,¹² da rodi?« govori Gospod: »Mar bom povzročil, da rodi in zaprl *maternico?*« govori tvoj Bog.¹³ Veselite se s [prestolnico]Jeruzalem in bodite veseli z njo, vsi vi, ki jo ljubite. Veselite se zaradi radosti z njo, vsi vi, ki žalujete nad njo,¹⁴ da boste lahko sesali in boste nasičeni s prsi njenih tolažb, da boste srkali in boste veseli z obiljem Pnjene slave,¹⁵ kajti tako govori Gospod: »Glejte, mir bom iztegnil k njej kakor reko in slavo poganov kakor tekoč vodotok. Potem boste sesali, nošeni boste na *njenih* straneh in ujčkani na *njenih* kolenih.¹⁶ Kakor nekdo, ki ga njegova mati tolaži, tako bom jaz potolažil vas in v Jeruzalemu boste potolaženi.¹⁷ Ko to zagledate, se bo vaše srce veselilo in vaše kosti bodo cvetale kakor zelišče in Gospodova roka bo poznana njegovim služabnikom in njegovo ogorčenje proti njegovim sovražnikom.

¹⁵ Kajti glej, Gospod bo prišel z ognjem in s svojimi bojnimi vozovi kakor z vrtinčastim vетrom, da povrne svojo jezo z razjarjenostjo in svoje oštovanje s plameni ognja.¹⁶ Kajti z ognjem in s svojim mečem se bo Gospod pravdal z vsem mesom in mnogo bo umorjenih od Gospoda.¹⁷ Tisti, ki se posvetijo in se očistijo na vrtovih za *qenim drevesom* na sredi, jenoč svinjsko meso, ogabnost in miš, bodo

^g 65,11: *to...:* ali, Gada.

^h 65,11: *številu:* ali, Meniju, poganskemu bogu.

ⁱ 65,14: *draženja:* hebr. lomljenja.

^j 65,17: *v...:* hebr. na srce.

^k 65,22: *dolgo...:* hebr. primorani dolgo nadaljevati, ali, izmučeni.

^l 66,3: *jagnje:* ali, kozlička.

^m 66,3: *sežiga...:* hebr. dela spominsko daritev.

ⁿ 66,4: *zablode:* ali, naklepe.

^o 66,9: *povzročil...:* ali, zaplodil.

^p 66,11: *obiljem:* ali, bleščavo.

^q 66,17: *za...:* ali, drug za drugim.

skupaj použiti,« govori Gospod. ¹⁸ Kajti *poznam* njihova dela in njihove misli. Zgodilo se bo, da bom zbral vse narode in jezike in prišli bodo in videli mojo slavo. ¹⁹ Med njimi bom postavil znamenje in poslal bom tiste, ki izmed njih pobegnejo k narodom, k Taršisu, Pulu in Ludu, ki napenjajo lok, k Tubalu in Javánu, k oddaljenim otokom, ki niso slišali mojega slovesa niti niso videli moje slave in mojo slavo bodo razglašali med pogani. ²⁰ K moji sveti gori Jeruzalem bodo privedli vse vaše brate v dar Gospodu iz vseh narodov na konjih, bojnih vozovih, nosilnicah, ^rna mulah in na hitrih živalih,« govori Gospod, »kakor Izraelovi

otroci prinesejo daritev v čisti posodi v Gospodovo hišo. ²¹ Tudi od njih [*jih*] bom vzel za duhovnike in za Lévijevce,« govori Gospod. ²² Kajti kakor bosta novo nebo in nova zemlja, ki ju bom naredil, ostala pred menoj,« govori Gospod, »tako bo ostalo vaše seme in vaše ime. ²³ In zgodilo se bo, da bo od enega ^sdo drugega mlaja in od enega do drugega šabata, prišlo vse meso, da obožuje pred menoj,« govori Gospod. ²⁴ Šli bodo naprej in gledali na trupla ljudi, ki so se pregrešili zoper mene, kajti njihov črv ne bo umrl niti njihov ogenj ne bo pogašen in gnus bodo vsemu mesu.«

Knjiga preroka Jeremija

[Jeremijeva knjiga je prerokba moža, ki ga je Bog v mladosti poklical iz duhovniškega mesta Anatóta. Jeremija je prerok z zlomljениm srcem in s presunljivim sporočilom, ki več kot štirideset let trdovratnemu judovskemu ljudstvu razglaša sporočilo o pogubi. Jeremija, ki ga njegovi rojaki prezirajo in preganjajo, svoje stroge prerokbe kopa v solzah sočutja. Zaradi svojega zlomljenega srca napiše zlomljeno knjigo, ki jo je težko kronološko ali tematsko urediti. Toda s svojimi pridigami in znamenji zvesto razglaša, da je predaja Božji volji edini način, da se izognemo nesreči.

Yirmeyahu ali *Yirmayah* dobesedno pomeni »Jahve meče«, morda v smislu postavljanja temeljev. Dejansko lahko pomeni »Jahve postavlja, imenuje ali pošilja«. Grška oblika hebrejskega imena v Septuaginti je *Hieremias*, latinska oblika pa *Jeremias*.

1. Bog pokliče Jeremija za preroka in prvi dve videnji (1).
2. Prerokbe in dejanja proti Judu in Jeruzalemu (2-25,14).
3. Prerokbe proti tujim narodom (25,15-25,38).
4. Prerokbe proti Izraelu in Judu (26-29,32).
5. Obnova Izraela (30-35).
6. Pripoved o Jeremijevi preroški službi (36-45).
7. Prerokbe proti tujim narodom (46-51).
8. Zgodovinski dodatek (52).]

1 Beseda Jeremija, Hilkijávega sina, izmed duhovnikov, ki so *bili* v Anatótu v Benjaminovi deželi, ²kateremu ^aje prišla Gospodova beseda v dneh Jošija, Amónovega sina, Judovega kralja, v trinajstem letu njegovega kraljevanja. ³Ta je prišla tudi v dneh Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, do konca enajstega leta Sedekíja, Jošijevega sina, Judovega kralja, do preselitve jeruzalemskega ujetništva v petem mesecu.

⁴Potem je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ⁵ »Preden sem te oblikoval v trebuhu, sem te poznal. Preden si prišel iz maternice, sem te posvetil *in* te odredil ^b[za] preroka narodom.« ⁶Potem sem rekel: »Jaz, ah Gospod Bog! Glej, ne morem govoriti, kajti jaz *sem* otrok.«

⁷Toda Gospod mi je rekel: »Ne govari: »Jaz *sem* otrok,« kajti šel boš k vsem, h katerim te bom poslal in karkoli ti zapovem, boš govoril. ⁸ Ne boj se njihovih obrazov, kajti jaz *sem* s teboj, da te rešujem,« govari Gospod. ⁹Potem je Gospod

1,5: Iz 49,1
1,5: Iz 49,5
1,5: Gal 5,1
1,5: Gal 5,15
1,6: 2 Mz 3,4
1,8: Ezk 3,9
1,8: 2 Mz 3,12
1,8: 5 Mz 31,6
1,8: 5 Mz 31,8
1,8: Joz 1,5
1,8: Heb 13,6
1,9: Iz 6,7
1,9: Jer 5,14
1,10: Jer 18,7
1,10: 2 Kor 10,4-5
1,14: Jer 4,6
1,15: Jer 5,15
1,15: Jer 6,22
1,15: Jer 10,22

iztegnil svojo roko in se dotaknil mojih ust. Gospod mi je rekel: »Glej, svoje besede sem položil v tvoja usta. ¹⁰ Glej, ta dan sem te postavil nad narode in nad kraljestva, da izkoreniniš, da podiraš, da uničiš, da zrušiš, da zgradiš in da sadiš.«

¹¹Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: »Jeremija, kaj vidiš?« Rekel sem: »Vidim palico mandljevca.« ¹²Potem mi je Gospod rekel: »Dobro si videl, kajti pospešil ^cbom svojo besedo, da jo izvršim.« ¹³Gospodova beseda je drugič prišla k meni, rekoč: »Kaj vidiš?« Rekel sem: »Vidim lonec, v katerem vre in njegova stran je proti ^dseveru.« ¹⁴Potem mi je Gospod rekel: »Iz severa bo ^eizbruhnilo zlo nad vse prebivalce dežele. ¹⁵Kajti, glej, poklical bom vse družine kraljestev iz severa,« govari Gospod »in prišli bodo in postavili bodo vsak svoj prestol ob vhodu velikih vrat [*prestolnice*] Jeruzalem in zoper vse njene zidove naokoli in zoper vsa Judova mesta. ¹⁶Izrekel bom svoje sodbe zoper njih glede vseh njihovih zlobnosti, ki se

^r 66,20: *nosilnicah*: ali, kočijah.

^s 66,23: *enega*...: hebr. mlaja do njegovega mlaja in od šabate do njene šabate.

^a 1,2: [Okoli leta 629 pr. Kr.]

^b 1,5: *odredil*: hebr. dal.

^c 1,12: [pospešil]: hebr. bedel bom nad.]

^d 1,13: *proti*...: hebr. od obličja severa.

^e 1,14: *bo*....: hebr. se bo odprlo.

dotikajo vseh svojih zlobnosti, ki so me zapustili in zažigali kadilo drugim bogovom ter oboževali dela svojih lastnih rok.

¹⁷ Opaši si torej svoja ledja in vstani ter jim spregovori vse, kar sem ti zapovedal. Ne bodi zaprepaden ob njihovih obrazih, da te ne bi zbgal pred njimi. ¹⁸ Kajti glej, ta dan sem te naredil za obrambno mesto, žezezen steber in bronaste zidove zoper celotno deželo, zoper Judove kralje, zoper njegove prince in zoper njegove duhovnike in zoper ljudstvo dežele. ¹⁹ Borili se bodo zoper tebe, toda ne bodo prevladali zoper tebe, kajti jaz sem s teboj, »govori Gospod, »da te osvobodim.«

2 Poleg tega mi je prišla Gospodova beseda, rekoč: ² »Pojdi in jokaj v ušesa [prestolnice] Jeruzalem, rekoč: ›Tako govori Gospod: ›Spominjam se tebe, gprizavnosti tvoje mladosti, ljubezni tvojih zaročencev, ko si šla za menoj v divjino, v deželo, ki ni bila posejana.‹ ³ Izrael je bil svetost Gospodu in prvi sadovi njegovega donosa. Vse, ki ga požirajo, bo jezil; zlo bo prišlo nadnje,«»govori Gospod. ⁴ Poslušajte besedo od Gospoda, oh Jakobova hiša in vse družine Izraelove hiše:

⁵ »Tako govori Gospod: ›Kakšno krivičnost so vaši očetje našli v meni, da so odšli daleč od mene in hodili za ničevostjo in postali ničevost? ⁶ Niti niso rekli: ›Kje je Gospod, ki nas je privedel gor iz egiptovske dežele, ki nas je vodil skozi divjino, skozi deželo puščav in jam, skozi deželo suše in smrtne sence, skozi deželo, skozi katero noben človek ne gre in kjer noben človek ne prebiva?« ⁷ Privadel sem vas v obilno hdeželo, da jeste njen sad in njeno dobroto, toda ko ste vstopili, ste omadeževali mojo deželo in mojo dediščino naredili ogabnost. ⁸ Duhovniki niso rekli: ›Kje je Gospod?« Tisti, ki so se ukvarjali s postavo, me niso poznali. Tudi pastirji so se pregrésili zoper mene in preroki so prerokovali pri Báalu in hodili za stvarmi, ki ne storijo koristi.

⁹ Zato se bom še pravdal z vami,»govori Gospod in v vašimi otrok otroki se bom pravdal. ¹⁰ Kajti šel bom čez iotoke Kitéjcev in videl in poslal v Kedár in marljivo preudaril in videl, če je tam takšna stvar.

¹¹ Je narod spremenil svoje bogove, ki vendar niso bogovi? Toda moje ljudstvo je zamenjalo svojo slavo za to, kar ne koristi. ¹² Bodite osupla, oh ve nebesa, ob tem in bodite strašno prestrašena, bodite zelo zapuščena,»govori Gospod. ¹³ Kajti moje ljudstvo je zarešilo dve hudobiji; zapustili so mene, studenec živih vodá in si izklesali vodne zbiralnike, razpokane vodne zbiralnike, ki ne morejo držati vode.

¹⁴ Ali je Izrael služabnik? Ali je doma rojeni suženj? Zakaj je oplenjen? ^{j15} Mladi levi so rjoveli nanj in vpili. ^kNjegovo deželo so naredili opustošeno. Njegova mesta so požgana, brez

^{1,18:} Jer 6,27
^{1,18:} Jer 15,20
^{1,18:} Iz 50,7
^{2,2:} Ezk 16,8
^{2,2:} Jer 12,14
^{2,6:} Iz 63,9
^{2,6:} Iz 63,11
^{2,6:} Iz 63,13
^{2,6:} Oz 13,4
^{2,7:} Ps 78,58
^{2,7:} Ps 106,38
^{2,8:} Rim 2,2
^{2,11:} Jer 16,2
^{2,13:} Jer 17,13
^{2,13:} Jer 18,14
^{2,13:} Ps 36,9
^{2,16:} 5 Mz
^{33,12}
^{2,16:} Iz 8,8
^{2,19:} Iz 3,9
^{2,19:} Jer 5,5
^{2,20:} Iz 57,5
^{2,20:} Iz 57,7
^{2,20:} Jer 3,6
^{2,21:} Mt 21,23
^{2,21:} Mr 12,1
^{2,21:} Lk 20,9
^{2,21:} 2 Mz
^{15,17}
^{2,21:} Ps 44,3
^{2,21:} Ps 80,9
^{2,21:} Iz 5,2
^{2,22:} Job 9,30
^{2,27:} Iz 26,16
^{2,28:} Jer 11,13
^{2,28:} Iz 45,20
^{2,30:} Iz 9,13
^{2,30:} Jer 5,3
^{2,30:} Mt 23,29
^{2,31:} Jer 2,5

prebivalcev. ¹⁶ Tudi otroci Nofa ^lin Tahpanhésa so zlomili ^m krono tvoje glave. ¹⁷ Ali si nisi tega priskrbela k sebi v tem, da si zapustila Gospoda, svojega Boga, ko te je vodil po poti? ¹⁸ In sedaj, kaj imaš opraviti na egiptovski poti, da piješ vode iz Sihorja? ⁿAli kaj imaš opraviti na asirski poti, da piješ vode iz reke? ¹⁹ Tvoja lastna zlobnost te bo grajala in tvoja zdrknjenja nazaj te bodo opominjala. Vedi torej in vidi, da je to huda stvar in grenka, da si zapustila Gospoda, svojega Boga in da mojega strahu ni v tebi,»govori Gospod, Bog nad bojevniki.

²⁰ § Kajti od starih časov sem prelomil tvoj jarem in raztrgal tvoje vezi; ti pa praviš: ›Jaz ne bom grešila; ^oko tavaš na vsakem visokem hribu in tavaš pod vsakim zelenim drevesom in igraš vlačugo. ²¹ Vendar sem te zasadil [kot] plemenito trto, popolnoma pravo seme. Kako si se mi potem obrnila v degenerirano sadiko tuje trte? ²² Kajti čeprav se umivaš s solitrom in si jemlješ precej mila, je vendar tvoja krivičnost zaznamovana pred menoj,»govori Gospod Bog. ²³ Kako lahko rečeš: ›Nisem onesnažena, nisem odšla za Báali?« Poglej svojo pot v dolini, spoznaj, kaj si storila. *Ti si Phitri [enogrbi]* velblod, ki prečka svoje poti, ²⁴ divja qoslica, vajena ^rdivjine, ki voha veter po svojem zadovoljstvu; kdo jo ob njeni priložnosti lahko odvrne ^tproč? Vsi tisti, ki jo iščejo, se ne bodo izmučili; v njenem mesecu jo bodo našli. ²⁵ Zadrži svoje stopalo pred bosostjo in svoje grlo pred žejo. Toda ti praviš: ›Tam ^uni upanja. Ne, kajti ljubila sem tuje in za njimi bom šla.« ²⁶ Kakor je tat osramočen, ko je najden, tako je osramočena Izraelova hiša; oni, njihovi kralji, njihovi princi, njihovi duhovniki in njihovi preroki, ²⁷ rekoč lesu: ›Ti si moj oče; ⁱ in skali: ›Ti si me rodila. ^v Kajti obrnila so mi svoj ^whrbet in ne svojega obraza. Toda v času njihove stiske bodo rekli: ›Vstani in nas reši.« ²⁸ Toda kje so tvoji bogovi, ki si jih naredila? Naj vstanejo, če te lahko rešijo v času tvoje stiske, ^xkajti glede na število tvojih mest so tvoji bogovi, oh Juda.

²⁹ Zakaj se hočete pravdati z menoj? Vsi vi ste se pregrésili zoper mene,»govori Gospod. ³⁰ V prazno sem udaril vaše otroke; nobenega grajanja niso prejeli. Vaš lastni meč je pozrhl vaše preroke kakor uničujoč lev.

³¹ Oh rod, poglejte Gospodovo besedo. Ali sem bil Izraelu divjina? Dežela teme? Zakaj pravi moje ljudstvo: ›Mi smo ^ygospodje, nič več ne bom prišli k tebi?« ³² Mar lahko devica pozabi svoje ornamente ali nevesta svoj okras? Vendar me moje ljudstvo pozablja brez števila dni. ³³ Zakaj krajšaš svojo pot, da iščeš ljubezen? Zato si tudi zlobne učila svojih poti. ³⁴ Tudi v krajcih tvojega oblačila je najdena kri duš ubogih nedolžnih. Nisem

^f 1,17: *zbegal*: ali, zlomil na koščke.

^g 2,2: *tebe*: ali, zaradi tebe.

^h 2,7: *obilno*...: ali, deželo Karmel.

ⁱ 2,10: *čez*...: ali, k otokom.

^j 2,14: *oplenjen*: hebr. postal plen.

^k 2,15: *vpili*: hebr. izustili svoje glasove.

^l 2,16: [Nofa: hebr. Memfisa. Mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^m 2,16: *zlomili*...: ali, se hranili na tvoji kroni.

ⁿ 2,18: [Sihorja: hebr. tok Egipta; Nil.]

^o 2,20: *grešila*: ali, služila.

^p 2,23: *Ti si*: ali, O.

^q 2,24: *divja*: ali, oh divja itd.

^r 2,24: *vajena*: hebr. učena.

^s 2,24: *svojem*...: hebr. želji svojega srca.

^t 2,24: *odvrne*...: ali, razveljaví?

^u 2,25: *Tam*...: ali, Ali je primer obupen?

^v 2,27: *rodila*: ali, zaplodila.

^w 2,27: *svoj*...: hebr. zadnji del vrata.

^x 2,28: *stiske*: hebr. hudobije.

^y 2,31: *smo*...: hebr. imamo gospodstvo.

je našel s skrivnim ^ziskanjem, temveč na vseh teh.
³⁵ Vendar praviš: »Ker sem nedolžna, se bo njegova jeza zagotovo obrnila od mene.« Glej, jaz se bom pravdal s teboj, ker praviš: »Nisem grešila.« ³⁶ Zakaj toliko hodiš sem ter tja, da bi spremenila svojo pot? Tudi ti boš osramočena od Egipta, kakor si bila osramočena od Asirije. ³⁷ Da, šla boš naprej od njega, s svojimi rokami na svoji glavi, kajti Gospod je zavrnil tvoje zaupnosti in ne boš uspela v njih.««

3 Pravijo: ^a»Če človek odpusti svojo ženo in gre ona od njega in postane od nekega drugega moškega, ali se bo on ponovno vrnil k njej? Ali ne bi bila ta dežela silno oskrunjena? Ti pa si igrala pocestnico z mnogimi ljubimci; vendar se ponovno vrni k meni,« govori Gospod. ² »Povzdigni svoje oči k visokim krajem in poglej, kje vse nisi bila poležena z [njimi]. Na poteh si sedela zanje, kakor Arabec v divjini in deželo si oskrunila s svojimi vlačugarstvi in svojo zlobnostjo. ³ Zato so bili nalivi zadržani in ni bilo poznega dežja; in ti imaš vlačugino čelo; odklonila si, da bi bila osramočena. ⁴ Mar ne boš od tega časa klicala k meni: »Moj oče, ti si vodič od moje mladosti?«« ⁵ Ali bo svojo jezo hranil na veke? Ali jo bo držal do konca? Glej, govoril si in storil hude stvari, kot ti lahko.

⁶ Gospod mi ^bje tudi rekel v dneh kralja Jošija: »Ali si videl *to*, kar je storila odpadnica Izrael? Odhajala je na vsako visoko goro in pod vsako zeleno drevo in tam igrala pocestnico. ⁷ Potem ko je storila vse te *stvari*, sem rekel: »Obrni se k meni.« Toda ni se vrnila. In njena verolomna sestra Juda je *to* videla. ⁸ Videl sem, ko sem jo zaradi vseh vzrokov, s čimer je odpadnica Izrael zgrešila zakonolomstvo, odslovil in ji dal ločitveni list, se njena verolomna sestra Juda kljub temu ni bala, temveč je tudi ona odšla in prav tako igrala pocestnico. ⁹ Pripetilo se je skozi luhkomiselnost ^cnjenega vlačugarstva, da je omadeževala deželo in zgrešila zakonolomstvo s skalami in z lesom. ¹⁰ Vendar se zaradi vsega tega njena verolomna sestra Juda ni obrnila k meni z vsem svojim srcem, temveč ^dhlinjeno,« govori Gospod. ¹¹ Gospod mi je rekel: »Odpadnica Izrael se je bolj opravičila kakor verolomna Juda.

¹² Pojd in razglasiti te besede proti severu in reci: »Vrni se, ti odpadnica Izrael,« govori Gospod *>in* svoji jezi ne bom povzročil, da pade na vas, kajti jaz *sem usmiljen*,« govori Gospod, *>in* jeze ne bom držal na veke. ¹³ Samo priznaj svojo krivičnost, da si se pregrešila zoper Gospoda, svojega Boga in si svoje poti razkropila k tujcem pod vsakim zelenim drevesom in nisi ubogala mojega glasu,« govori Gospod. ¹⁴ »Obrnite se, odpadli otroci,« govori Gospod. »Kajti jaz sem poročen z vami. Vzel vas bom enega iz mesta in dva iz družine in vas privedel k Sionu. ¹⁵ Dal vam bom pastirje po svojem srcu, ki vas bodo hrаниli z znanjem in razumevanjem. |

3,1: 5 Mz 24,4
 3,3: 5 Mz 28,24
 3,3: Jer 9,12
 3,3: Jer 6,15
 3,6: Jer 2,20
 3,12: Ps 86,15
 3,12: Ps 103,8
 3,12: Ps 103,9
 3,15: Jer 23,4
 3,22: Oz 14,2
 4,1: Jl 2,12
 4,2: 2 Kor 10,17
 4,6: Jer 1,13-14
 4,6: Jer 1,23
 4,6: Jer 6,26

¹⁶ Zgodilo se bo, ko boste pomnoženi in povečani v deželi, v tistih dneh,« govori Gospod, »ne bodo več rekli: »Skrinja Gospodove zaveze.« Niti to ne bo prišlo na misel, ^eniti se tega ne bodo spomnili, niti *je* ne bodo obiskali, niti *to* ne bo več storjeno.

^f ¹⁷ Ob tistem času bodo *[prestolnico]* Jeruzalem imenovali Gospodov prestol. Vsi narodi bodo zbrani k njej, k imenu Gospoda, k *[prestolnici]* Jeruzalem. Niti ne bodo več hodili po zamisli gsvojih zlih src. ¹⁸ V tistih dneh bo Judova hiša hodila z ^hIzraelovo hišo in skupaj bodo prišli iz severne dežele k deželi, ki sem jo dal ⁱv dedičino vašim očetom. ¹⁹ Toda rekel sem: »Kako te bom postavil med otroke in ti dal prijetno ^jdeželo, čedno ^kdedičino vojske narodov?« Rekel sem: »Klicala me boš: »Moj oče« in ne boš se odvrnila od mene. ^l«

²⁰ Zagotovo, *kakor* žena zahrbtno odide od svojega soproga, ^mtako ste zahrbtno ravnali z menoj, oh hiša Izraelova,« govori Gospod ²¹ »Glas je bil slišan na visokih krajih, jokanje *in* ponižne prošnje Izraelovih otrok, kajti izkrivili so svojo pot *in* pozabili Gospoda, svojega Boga. ²² Vrnite se, vi odpadli otroci *in* ozdravil bom vaša odvračanja.«« »Glej, mi prihajamo k tebi, kajti ti *si* Gospod, naš Bog. ²³ Resnično, zaman *je upati na rešitev duše* s hribov *in odmnožice* gora. Zares, v Gospodu, našem Bogu, je Izraelova rešitev duš. ²⁴ Kajti sramota je od naše mladosti požrla trud naših očetov; njihove trope in njihove črede, njihove sinove in njihove hčere. ²⁵ Uležemo se v svoji sramoti in naša zmešnjava nas pokriva, kajti grešili smo zoper Gospoda, svojega Boga, mi in naši očetje, od svoje mladosti, celo do današnjega dne in nismo ubogali glasu Gospoda, svojega Boga.«

4 »Če se hočeš vrniti, oh Izrael,« govori Gospod, ²⁶ »se vrni k meni. Če hočeš odstraniti svoje ogabnosti izpred mojega pogleda, potem ne boš odtaval. ² Prisegel boš: »Gospod živi v resnici in sodbi in v pravičnosti« *in* narodi se bodo blagoslavljeni v njem in v njem bodo slavili.

³ Kajti tako govori Gospod Judovim možem in Jeruzalemu: »Pobranajte svoja neposejana tla in ne sejte med trnjem. ⁴ Obrežite se Gospodu in odstranite prednje kožice svojega srca, vi, Judovi možje in prebivalci Jeruzalema, da ne bi moja razjarjenost prišla kakor ogenj in tako požgala, da nihče ne more pogasiti – zaradi hudobije vaših ravnjanj.

⁵ Razglasite v Judu in objavite v *[prestolnici]* Jeruzalem in recite: »Zatrobite na šofar v deželi.« Kličite, zberite se skupaj in recite: »Zberite se skupaj in pojdimo v obrambna mesta.« ⁶ Postavite prapor proti Sionu. Umaknite ⁿse, ne ostanite, kajti jaz bom privadel hudo iz severa *in* veliko uničenje. ⁷ Lev je prišel iz svoje goščave in uničevalec pogonov je na svoji poti; odšel je iz svojega kraja, da tvojo deželo naredi zapuščeno *in* tvoja mesta

^z 2,34: *skrivnim...*: hebr. kopánjem.

^a 3,1: *Pravijo*: hebr. Rekoč.

^b 3,6: [Okoli leta 612 pr. Kr.]

^c 3,9: *lahkomiselnost*: ali, slavo.

^d 3,10: *hlinjeno*: hebr. v neresnici.

^e 3,16: *misel*: hebr. srce.

^f 3,16: *storjeno*: ali, poveličano.

^g 3,17: *zamisli*: ali, trmoglavosti.

^h 3,18: *z...*: ali, k Izraelovi hiši.

ⁱ 3,18: *dal...*: ali, naklonil vašim očetom, da jo vzamejo v last.

^j 3,19: *prijetno*: hebr. zaželeno.

^k 3,19: *čedno...*: hebr. dedičino slave, ali, lepote.

^l 3,19: *mene*: hebr. sledenja meni.

^m 3,20: *soproga*: hebr. prijatelja.

ⁿ 4,6: *Umaknite*: ali, Okrepite.

^o 4,6: *uničenje*: hebr. lomljenje.

bodo opustošena, brez prebivalca.⁸ Zaradi tega se opašite z vrečevino, žalujte in tulite, kajti kruta Gospodova jeza ni odvrnjena od nas.⁹ Zgodilo se bo na ta dan, «govori Gospod, »da bo srce kralja in srce princev oslabelo in duhovniki bodo osupli in preroki se bodo spraševali.«¹⁰ Potem sem rekel: »Ah, Gospod Bog! Zagotovo si zelo prevaral to ljudstvo in Jeruzalem, rekoč: »Imeli boste mir, medtem ko meč sega do duše.«¹¹ Ob tistem času bo rečeno temu ljudstvu in [prestolnici] Jeruzalem: »Suh veter visokih krajev v divjini proti hčeri mojega ljudstva, ne da preveja niti da očisti,¹² celo poln Pvetter iz tistih krajev bo prišel k meni. Sedaj bom tudi jaz izrekel obsodbo zoper njih.«¹³ Glej, prišel bo gor kakor oblaki in njegovi bojni vozovi bodo kakor vrtinčast veter. Njegovi konji so bolj nagli kakor orli. Gorje nam! Kajti oplenjeni smo.¹⁴ »Oh [prestolnica] Jeruzalem, umij svoje srce pred zlobnostjo, da boš lahko rešena. Doklej bodo tvoje prazne misli prenočevale znotraj tebe?¹⁵ Kajti glas razglaša od Dana in objavlja stisko od Efrájimskega pogorja.¹⁶ Dajte omenjati narodom, glejte, objavite zoper [prestolnico] Jeruzalem, da stražarji prihajajo iz daljne dežele in objavite njihov glas zoper Judova mesta.¹⁷ Kakor čuvaji polja so oni zoper njo vsenaokrog, zato ker je bila uporna zoper mene,« govori Gospod.¹⁸ »Tvoja pot in tvoja početja so ti povzročila te stvari; to je tvoja zlobnost, ker je ta grenka, ker ta sega v tvoje srce.

¹⁹ § Moja notranjost, moja notranjost! Zaskrbljen sem prav v svojem srcu; moje srce dela v meni hrup; ne morem ohraniti miru, ker si slišala, oh moja duša, zvok šofarja, alarm vojne.²⁰ Uničenje na uničenje je razkričano, kajti celotna dežela je oplenjena. Moji šotori so nenadoma oplenjeni in moje zavese v trenutku.²¹ Doklej bom videl prapor in slišal zvok šofarja?²² Kajti moje ljudstvo je nespametno, niso me spoznali; neumni otroci so in nobenega razumevanja nimajo. Modri so, da počno hudo, toda za početje dobrega nimajo spoznanja.²³ Pogledal sem zemljo in glej, ta je bila brez oblike ter prazna; in [na] nebo, pa ni imelo nobene svetlobe.²⁴ Pogledal sem gore in glej, trepetale so in vsi hribi so se rahlo gibali.²⁵ Pogledal sem in glej, tam ni bilo nobenega človeka in vse nebeške ptice so odletele.²⁶ Pogledal sem in glej, rodoviten kraj je bila divjina in vsa njegova mesta so bila zrušena ob Gospodovi prisotnosti in z njegovo kruto jezo.²⁷ Kajti tako je rekel Gospod: »Celotna dežela bo zapuščena, vendar ne bom naredil popolnega konca.²⁸ Zaradi tega bo zemlja žalovala in nebo nad [njo] bo črno. Ker sem to govoril, sem to namenil in se ne bom kesal niti se ne bom obrnil nazaj od tega.²⁹ Celotno mesto bo pobegnilo zaradi zvoka konjenikov in lokostrelcev; šli bodo v goščave in plezali na skale. Vsako mesto bo zapuščeno in ni človeka, da tam prebiva.³⁰ Ko si oplenjena, kaj bo storila? Čeprav se oblačiš s temno rdečo, čeprav se krasиш z ornamenti iz zlata, čeprav si obrobljaš svoj obraz r'z ličenjem, se boš zaman naredila lepo; tvoji ljubimci te bodo

prezirali, stregli ti bodo po življenuj. ³¹ Kajti slišal sem glas ženske kakor v porodnih bolečinah in tesnobo kakor od tiste, ki rojeva svojega prvega otroka, glas sionske hčere, ki se objokuje, ki razširja svoji roki, rekoč: »Gorje mi sedaj! Kajti moja duša je izmučena zaradi morilcev.«

5 »Tecite sem ter tja skozi ulice [prestolnice] Jeruzalem in glejte sedaj in vedite in išcite na njenih širokih krajih, če lahko najdete človeka, če je tam kdorkoli, ki izvršuje sodbo, ki išče resnico in jaz bom to oprostil.² Čeprav govorijo: »Gospod živi,« zagotovo lažno prisegajo.³ Oh Gospod, ali niso twoje oči [stabilno] na resnici? Udaril si jih, toda niso žalovali; použil si jih, toda odklonili so, da sprejmejo grajanje. Svoje obraze so otrdili bolj kakor skala; odklonili so, da se vrnejo.⁴ Zato sem rekel: »Ti so zagotovo ubogi; nespametni so, kajti ne poznajo Gospodove poti niti sodbe njihovega Boga.⁵ Spravil se bom do velikih mož in jim govoril, kajti poznali so Gospodovo pot in sodbo svojega Boga.« Toda ti so povsem zlomili jarem in razpočili vezi.⁶ Zatorej jih bo ubil lev iz gozda in večerni ^svolk jih bo oplenil, leopard bo stražil nad njihovimi mesti. Vsak, kdor gre od tam, bo raztrgan na koščke, ker so njihovi prestopki številni in njihova odpadanja so se povečala.

⁷ Kako naj ti oprostim za to? Tvoji otroci so me zapustili in prisegali pri tistih, ki niso bogovi. Ko sem jih hrani do polnosti, so oni potem zatrešili zakonolomstvo in se s krdeli zbirali v hišah pocestnic.⁸ Bili so kakor zjutraj nahranjeni konji. Vsakdo je hrzal za ženo svojega soseda.⁹ Mar [jih] ne bom obiskal zaradi teh stvari?^c govori Gospod: »Mar se ne bo moja duša maščevala na takšnem narodu, kot je ta?

¹⁰ § Pojdite gor na njene zidove in uničujte, toda ne naredite popolnega konca. Odvzemite njene obzidke, kajti le-ti niso Gospodovi.¹¹ Kajti Izraelova hiša in Judova hiša sta zelo zahrbitno postopali zoper mene,^d govori Gospod.¹² Skrivali so Gospoda in rekli: »To ni on; niti hudo ne bo prišlo nad nas; niti ne bomo videli meča niti lakote.¹³ Preroki bodo postali veter in besede ni v njih. Tako jim bo storjeno.^e ¹⁴ Zato tako govorí Gospod Bog nad bojevniki: »Ker ste govorili to besedo, glej, bom naredil svojo besedo v tvojih ustih ogenj in to ljudstvo les in ta jih bo použil.¹⁵ Glej! Nadte bom od daleč privedel narod, oh hiša Izraelova,^f govori Gospod, »to je mogočen narod, to je starodaven narod, narod, čigar jezika ne poznaš niti ne razumeš kaj pravijo.¹⁶ Njihov tul za puščice je kakor odprt mavzolej, vsi so mogočni možje.¹⁷ Pojedli bodo tvojo žetev in tvoj kruh, ki naj bi ga jedli tvoji sinovi in tvoje hčere. Pojedli bodo tvoje trope in tvoje črede. Pojedli bodo tvoje trte in tvoja figova drevesa. Z mečem bodo izčrpali tvoja utrjena mesta, v katera zaupate.¹⁸ Kljub temu v tistih dneh,^g govori Gospod, »z vami ne bom naredil popolnega konca.

¹⁹ Zgodilo se bo, ko boste rekli: »Zakaj nam Gospod, naš Bog, počne vse te stvari?^h Potem jim

^p 4,12: *poln*...: ali, polnejsi veter kakor tisti.

^q 4,19: *prav*...: hebr. ob stenah svojega srca.

^r 4,30: *obraz*: hebr. oči.

^s 5,6: *večerni*: ali, puščavski.

^t 5,6: *se*...: hebr. močna.

boš odgovoril: »Podobno kakor ste vi zapustili mene in služili tujim bogovom v svoji deželi, tako boste služili tujcem v deželi, *ki* ni vaša.«

²⁰ Razglasite to v Jakobovi hiši in objavite to v Judu, rekoč: ²¹ Poslušajte sedaj to, oh nespametno ljudstvo in brez razumevanja; ^uki imate oči, pa ne vidite; ki imate ušesa, pa ne slišite. ²² Mar se me ne bojite?« govori Gospod. »Ali ne boste trepetali ob moji prisotnosti, ko sem položil pesek za mejo morju z večnim odlokom, da ta ne more preiti? Čeprav se njegovi valovi premetavajo, vendar ne morejo prevladati; čeprav rjovijo, vendar ne morejo preiti preko. ²³ Toda to ljudstvo ima puntarsko in uporno srce; spuntali so se in odšli. ²⁴ Niti ne pravijo v svojem srcu: »Sedaj se bojmo Gospoda, svojega Boga, ki daje dež, tako zgodnji kakor pozni, v svojem obdobju. Prihranja nam tedne, določene za žetev.

²⁵ Vaše krivičnosti so te *stvari* obrnile proč in vaši grehi so pred vami zadržali dobre *stvari*. ²⁶ Kajti med mojim ljudstvom so najdeni zlobni *možje*. Prežijo ^v zasedi kakor tisti, ki nastavlajo pasti; oni nastavijo past, ujamejo ljudi. ²⁷ Kakor je kletka ^wpolna ptic, tako so njihove hiše polne prevare. Zato so postali veliki in obogateli. ²⁸ Postali so debeli, sijejo. Da, presegajo dejanja zlobnih. Ne sodijo primera sirot, vendar uspevajo in pravici pomoći potrebnih ne sodijo. ²⁹ Mar ne bom obiskal zaradi teh *stvari?*« govori Gospod: »Ali ne bo moja duša maščevana na takem narodu, kot je ta?«

³⁰ Čudovita ^{xin} strašna stvar je zagrešena v deželi. ³¹ Preroki prerokujejo napačno in duhovniki vladajo ^ys svojimi sredstvi. Moje ljudstvo *ima* rado to tako. Kaj pa boste storili ob koncu tega?«»

6 »Oh ^zvi, Benjaminovi otroci, zberite se, da zbežite iz srede Jeruzalema in trobite na šofar v Tekói in postavite znamenje ognja v Bet Keremu. Kajti zlo se pojavlja iz severa in veliko uničenje. ² § Hčer sionsko sem primerjal z ljubko ^ain prefinjeno žensko. ³ Pastirji s svojimi tropi bodo prišli k njej, svoje šotore bodo postavili naokoli nje, vsak bo pasel na svojem kraju.«⁴ »Pripravite vojno zoper njo. Vstanimo in gremo gor opoldan. Gorje nam! Kajti dan mineva, kajti sence večera so podaljšane.«⁵ »Vstanimo in gremo gor ponoči in uničimo njene palače.«

⁶ Kajti tako je rekel Gospod nad bojevniki: »Posekajte drevesa in nasuhte ^bnasip zoper [prestolnico] Jeruzalem. To je mesto, ki bo obiskano; ona je celotno zatiranje v njeni sredi. ⁷ Kakor studenec bruha svoje vode, tako ona bruha svojo zlobnost. Nasilje in plen je slišati v njej; žalost in rane so nenehno pred menoj. ⁸ Bodi poučena, oh [prestolnica] Jeruzalem, da ne ^cbi moja duša odšla od tebe; da te ne bi naredil zapuščeno, deželo, ki ni naseljena.«

⁹ Tako govori Gospod nad bojevniki: »Temeljito bodo paberkovali Izraelov preostanek kakor trto. Svojo roko obrni nazaj kakor obiralci grozdja v

košare. ¹⁰ Komu naj govorim in dam svarilo, da bi lahko slišali? Glej, njihovo uho je neobrezano in ne morejo prisluhniti. Glej, Gospodova beseda jim je graja; v njej nimajo veselja. ¹¹ Zato sem poln Gospodove razjarjenosti; izmučen sem z zadrževanjem. Izlil jo bom ven na otroke naokoli in skupaj na zbor mladeničev, kajti vzet bo celo soprog z ženo, ostarel s *tistim*, *ki* je izpolnjen z dnevi. ¹² Njihove hiše bodo obrnjene k drugim, skupaj z *njihovimi* polji in ženami, kajti svojo roko bom iztegnil nad prebivalce dežele,« govori Gospod. ¹³ »Kajti od najmanjših izmed njih, celo do največjih izmed njih, je vsak predan pohlepu, in od preroka, celo do duhovnika, vsak krivo postopa. ¹⁴ Kajti površno so ozdravili rano ^dhčere mojega ljudstva, rekoč: »Mir, mir,« ko tam ni miru. ¹⁵ Mar so bili osramočeni, ko so zagrešili ogabnost? Ne, sploh niso bili osramočeni niti niso mogli zardeti. Zato bodo padli med tistimi, ki padajo. Ob času, ko jih obiščem, bodo vrženi dol,« govori Gospod. ¹⁶ Tako govori Gospod: »Ustavite se na poteh in glejte ter vprašajte za starimi stezami, kje je dobra pot, hodite po njej in našli boste počitek svojim dušam.« Rekli pa so: »Mi ne bomo hodili po njej.« ¹⁷ Prav tako sem nad vami postavil stražarje, rekoč: »Prisluhnite zvoku šofarja.« Toda rekl so: »Ne bomo prisluhnili.«

¹⁸ Zato poslušajte, vi narodi in vedite, oh skupnost, kaj je med njimi. ¹⁹ Poslušaj, oh zemlja. Glej, nad to ljudstvo bom privedel zlo, celo sad njihovih misli, ker niso prisluhnili mojim besedam niti moji postavi, temveč so jo zavrnili. ²⁰ S kakšnim namenom prihaja k meni kadilo iz Sabe in prijeten trst iz daljne dežele? Vaše žgalne daritve mi niso sprejemljive niti mi vaše klavne daritve niso prijetne.« ²¹ Zato tako govori Gospod: »Glej, pred to ljudstvo bom položil kamne spotike in očetje in sinovi bodo skupaj padli nanje; sosed in njegov priatelj se bosta pogubila.« ²² Tako govori Gospod: »Glej, ljudstvo prihaja iz severne dežele in velik narod bo dvignjen od zemljinih strani. ²³ Prijeli bodo lok in sulico; kruti so in nimajo usmiljenja; njihov glas rjovi kakor morje; in jahajo na konjih, postavljeni v vrste kakor možje za vojno zoper tebe, oh sionska hči. ²⁴ »Slišali smo o njihovi slavi. Naše roke so oslabele. Tesnoba se nas je polastila in bolečina kakor žensko v porodnih mukah. ²⁵ Ne pojdi naprej na polje niti ne hodi po poti, kajti sovražnikov meč in strah sta na vsaki strani.«

²⁶ Oh hči mojega ljudstva, opaši se z vrečevino in se valjaj v pepelu. Naredi si žalovanje *kakor* za edinim sinom, najbolj grenko žalovanje, kajti plenilec bo nenadoma prišel nad nas. ²⁷ Postavil sem te za stolp in trdnjavo med svojim ljudstvom, da lahko sponznaš in preizkusиш njihovo pot. ²⁸ Vsi so nadležni puntarji, hodijo z obrekovalci. Bron so in žezezo, vsi so izprijeni. ²⁹ Mehovi so požgani, svinec je použit z ognjem; livar zaman tali, kajti

^u 5,21: *razumevanja*: hebr. srca.

^v 5,26: *Prežijo*...: ali, Vohljajo kakor ptičar preži.

^w 5,27: *kletka*...: ali, kurnik poln.

^x 5,30: *Čudovita*...: ali, Osuplost in umazanost.

^y 5,31: *vladajo*...: ali, jemljejo v svoje roke.

^z 6,1: [Okoli leta 612 pr. Kr.]

^a 6,2: *ljubko*: ali, žensko, ki prebiva doma.

^b 6,6: *nasuhte*...: ali, izlijte stroj za strelenjanje.

^c 6,8: *ne*...: hebr. se ne bi moja duša odvezala, ali, razklenila.

^d 6,14: *rano*: hebr. poškodbno, ali, vrzel.

zlobni niso izločeni.³⁰ *Ljudje* jih bodo imenovali zavrženo ^esrebro, ker jih je Gospod zavrnil.«

7 Beseda, ^fki je prišla Jeremiju od Gospoda, ⁷ rekoč: ² »Stopi v velika vrata Gospodove hiše in razglasí to besedo in reci: ›Poslušajte Gospodovo besedo, vsi vi iz Juda, ki vstopate pri teh velikih vratih, da obožujete Gospoda. ³ Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: ›Poboljšajte svoje poti in svoja dejanja in jaz vam bom povzročil, da prebivate na tem kraju. ⁴ Ne zaupajte v lažnive besede, rekoč: ›Gospodov tempelj,‹ ›Gospodov tempelj,‹ ›Gospodov tempelj so ti.‹ ⁵ Kajti če temeljito poboljšate svoje poti in svoja dejanja, če temeljito izvršite sodbo med človekom in njegovim sosedom, ⁶ če ne zatirate tujca, sirote, vdove, in na tem kraju ne prelivate nedolžne krvi niti v svojo škodo ne hodite za drugimi bogovi, ⁷ potem vam bom povzročil, da prebivate na tem kraju, v deželi, ki sem jo dal vašim očetom na veke vekov.

⁸ Glejte, zaupate v lažnive besede, ki ne morejo koristiti. ⁹ Ali boste kradli, morili, počeli zakonolomstvo, krivo prisegali, zažigali kadilo Báalu in hodili za drugimi bogovi, ki jih ne poznate ¹⁰ in prišli ter stali pred menoj v tej hiši, ki ^gje imenovana z mojim imenom in rekli: ›Rešeni smo, da bi počeli vse te ogabnosti? ¹¹ Ali je ta hiša, ki je imenovana z mojim imenom, v vaših očeh postala brlog roparjev? Glejte, celo jaz sem to videl,« govorí Gospod. ¹² »Toda pojrite sedaj k mojemu kraju, ki je bil v Šilu, kjer sem najprej postavil svoje ime in poglejte, kaj sem mu storil zaradi zlobnosti svojega ljudstva Izraela. ¹³ In sedaj, ker ste storili vsa ta dejanja,« govorí Gospod »in sem vam govoril, vas zgodaj vzdigoval in govoril, toda niste slišali; in vas klical, toda niste odgovorili; ¹⁴ zato bom tej hiši, ki je imenovana z mojim imenom, v katerega zaupate in kraju, ki sem ga dal vam in vašim očetom, storil kakor sem storil Šilu. ¹⁵ Zavrgel vas bom iz svojega pogleda, kakor sem zavrgel vse vaše brate, celo celotno Efrájimovo seme.

¹⁶ Zato ne moli za to ljudstvo, niti ne povzdiguji klica, niti molitve zanje, niti ne posreduj k meni, kajti jaz te ne bom poslušal.

¹⁷ Mar ne vidiš, kaj počno v Judovih mestih in na ulicah [prestolnice] Jeruzalem? ¹⁸ Otroci nabirajo les, očetje netijo ogenj in ženske gnetejo svoje testo, da naredijo kolače kraljici hneba in da izlivajo pitne daritve k drugim bogovom, da bi me lahko dražili k jezi. ¹⁹ Mar me dražijo do jeze?« govorí Gospod: »Mar ne dražijo sami sebe, do zmešnjave njihovih lastnih obrazov?« ²⁰ Zato tako govorí Gospod Bog: »Glej, moja jeza in moja razjarjenost bo izlita na tem kraju, na človeka, na žival, na drevesa polja in na sad tal; ta bo gorela in ne bo pogašena.«

²¹ Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Položite svoje žgalne daritve k svojim klavnim daritvam in dejte meso. ²² Kajti nisem govoril vašim očetom niti jim nisem zapovedal na dan, ko sem jih privedel iz egiptovske dežele,

^{6,30:} Iz 1,22
^{7,3:} Jer 26,13
^{7,3:} Jer 18,11
^{7,11:} Iz 56,7
^{7,11:} Mt 21,13
^{7,11:} Mr 11,17
^{7,11:} Lk 19,46
^{7,12:}
1 Sam 4,11
^{7,12:} Ps 78,60
^{7,12:} Jer 26,6
^{7,13:} Prg 1,24
^{7,13:} Iz 65,12
^{7,13:} Iz 66,4
^{7,14:}
1 Sam 4,11
^{7,14:} Ps 78,60
^{7,14:} Ps 132,6
^{7,14:} Jer 26,6
^{7,16:} Jer 12,14
^{7,16:} Jer 14,11
^{7,16:} 2 Mz
^{32,10}
^{7,18:} Jer 44,19
^{7,21:} Iz 1,11
^{7,21:} Jer 6,20
^{7,21:} Am 5,21
^{7,23:} 5 Mz 6,3
^{7,23:} 2 Mz 19,5
^{7,23:} 3 Mz
^{26,12}
^{7,25:} 1 Krn
^{36,15}
^{7,26:} Jer 16,12
^{7,31:} 2 Kr 23,10
^{7,31:} Jer 19,5
^{7,32:} Jer 19,6
^{7,33:} Jer 34,20
^{7,33:} Jer 16,4
^{7,33:} Ps 79,2
^{7,34:} Iz 24,7
^{7,34:} Jer 16,9
^{7,34:} Jer 25,10
^{7,34:} Jer 33,11
^{7,34:} Ezk 26,13
^{7,34:} Oz 2,11
^{8,7:} Iz 1,3

glede žgalnih idaritev ali klavnih daritev,²³ toda ukazal sem jim to stvar, rekoč: ›Ubojajte moj glas in jaz bom vaš Bog in vi boste moje ljudstvo; hodite po vseh poteh, ki sem vam jih zapovedal, da vam bo lahko dobro.‹ ²⁴ Toda niso prisluhnili niti nagnili svojega ušesa, temveč so hodili po nasvetih ^jin po zamislilih svojega zlega srca in odšli ^knazaj in ne naprej. ²⁵ Od dneva, ko so vaši očetje izšli iz egiptovske dežele, do tega dne, sem vam celo pošiljal vse svoje služabnike prerroke, dnevno sem jih zgodaj vzdigoval in pošiljal. ²⁶ Vendar mi niso prisluhnili niti nagnili svojega ušesa, temveč so otrdili svoj vrat. Ravnali so huje kakor njihovi očetje. ²⁷ Zato jim boš govoril vse te besede, toda ne bodo ti prisluhnili. Tudi klical boš k njim, toda ne bodo ti odgovorili. ²⁸ § Toda rekel jim boš: ›To je narod, ki ne uboga glasu Gospoda, svojega Boga niti ne prejema grajanja. ¹Resnica je izginila in je iztrebljena iz njihovih ust.«

²⁹ Ostriži svoje lase, oh [prestolnica] Jeruzalem in jih odvrzi proč in povzemi žalostinko na visokih krajih, kajti Gospod je zavrnil in zapustil rod svojega besa. ³⁰ Kajti Judovi otroci so storili zlo v mojem pogledu,« govorí Gospod. »Svoje ogabnosti so postavili v hiši, ki se imenuje z mojim imenom, da jo oskrunjijo. ³¹ Zgradili so visoke kraje Tofeta, ki je v dolini sina Hinómovega, da svoje sinove in svoje hčere sežigajo v ognju, kar jim nisem zapovedal niti ni ^mprišlo v moje srce.

³² Zato, glej, prihajajo dnevi,« govorí Gospod, »da ta ne bo več imenovan Tofet niti dolina sina Hinómovega, temveč dolina klanja, kajti v Tofetu bodo pokopavali, dokler tam ne bo več prostora. ³³ Trupla tega ljudstva bodo meso za perjad neba in zemeljske zveri in nihče jih ne bo podil proč. ³⁴ Potem bom povzročil, da od Judovih mest in od ulic [prestolnice] Jeruzalem preneha glas smeha, glas veselja, glas ženina in glas neveste, kajti dežela bo zapuščena.

8 »Ob tistem času,« govorí Gospod, »bodo prinesli iz njihovih grobov kosti Judovega kralja, kosti njegovih princev, kosti duhovnikov, kosti prerokov in kosti prebivalcev [prestolnice] Jeruzalem² in raztrosili jih bodo pred soncem, luno in vso vojsko neba, ki so jih ljubili, ki so jim služili, za katerimi so hodili, ki so jih iskali in ki so jih oboževali; ne bodo zbrane niti pokopane, le-te bodo za gnoj na obličju zemlje. ³ Ves preostanek tistih, ki ostanejo od te zlobne družine, ki ostanejo v vseh krajih, kamor sem jih pognal, bodo raje izbrali smrt kakor življenje,« govorí Gospod nad bojevniki.

⁴ Poleg tega jim boš rekel: ›Tako govorí Gospod: ›Ali bodo padli in ne vstali? Ali se bo obrnil proč in ne vrnili? ⁵ Zakaj je potem to ljudstvo iz [prestolnice] Jeruzalem zdrknilo nazaj z neprestanim odpadom?

Trdno se držijo prevare, zavračajo, da bi se vrnili. ⁶ Prisluhnili semi in slišal, toda niso pravilno govorili. Noben človek se ni pokesal od svoje zlobnosti, rekoč: ›Kaj sem storil?‹ Vsak se je obrnil k svoji smeri, kakor konj hiti v bitko. ⁷ Da, storklja na

^e,6,30: *zavrženo*...: ali, zavrnjeno.

^f 7,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^g 7,10: *ki*...: hebr. na kateri je imenovano moje ime.

^h 7,18: *kraljici*: ali, okviru, ali, izdelavi.

ⁱ 7,22: *žgalnih*: hebr. zadeve žgalnih.

^j 7,24: *zamislilih*: ali, trmoglavosti.

^k 7,24: *odšli*: hebr. bili so.

^l 7,28: *grajanja*: ali, poučevanja.

^m 7,31: *ni*...: hebr. to ni prišlo na.

nebu pozna svoje določene čase, grlica, žerjav in lastovka obeležujejo čas svojega prihajanja, toda moje ljudstvo ne pozna Gospodove sodbe.
⁸ Kako pravite: »Modri smo in z nami je Gospodova postava?« Glej, zagotovo jo je ⁿon naredil zaman, pisalo pisarjev je zaman. ⁹ Modri ^o možje so osramočeni, zaprepadeni in ujeti. Glej, zavrnili so Gospodovo besedo in kakšna pmodrost je v njih?
¹⁰ Zato bom njihove žene dal drugim in njihova polja tistim, ki jih bodo podedovali. Kajti vsak, od najmanjšega celo do največjega, se nagiba k pohlepu, od preroka celo do duhovnika, vsak postopa napačno. ¹¹ Kajti površno so ozdravili rano hčere mojega ljudstva, rekoč: »Mir, mir, ko tam ni miru. ¹² Mar so bili osramočeni, ko so zgrešili ogabnost? Ne, sploh niso bili osramočeni niti niso mogli zardeti. Zato bodo padli med tistimi, ki padajo. V času njihovega obiskanja bodo vrženi dol,« govori Gospod.

¹³ § »Zagotovo qjih bom použil,« govori Gospod: »tam ne bo grozdja na trti niti fig na figovem drevesu in list bo ovenel; in stvari, ki sem jim jih dal, bodo šle proč od njih.« ¹⁴ Zakaj mirno sedimo? Zberite se in dajmo, vstopimo v obrambna mesta in tam bodimo tiho, kajti Gospod, naš Bog, nas je položil v molk in nam dal za piti vodo iz žolča, ker smo grešili zoper Gospoda. ¹⁵ Iskali smo mir, toda nič dobrega ni prišlo, in na čas zdravja, pa glej težava! ¹⁶ »Prhanje njihovih konj je bilo slišati od Dana. Celotna zemlja je trepetala ob zvoku rezgetanja njegovih močnih, kajti prišli so in požrli deželo in vse, kar je v njej; mesto in tiste, ki prebivajo v njem. ¹⁷ Kajti glejte, jaz bom med vas poslal kače, strupene kače, ki ne bodo očarane in te vas bodo pikale,« govori Gospod.

¹⁸ Ko bi se žezel tolažiti zoper bridkost, je moje srce oslabelo v tmeni. ¹⁹ Glej, glas vpitja hčere mojega ljudstva zaradi tistih, ki prebivajo v daljni deželi: »Marni Gospoda na Sionu? Ali ni njen kralj v njej?« Zakaj so me do jeze dražili s svojimi rezanimi podobami in s tujimi ničevostmi?
²⁰ Žetev je mimo, poletje je končano, mi pa nismo rešeni. ²¹ Zaradi zloma hčere mojega ljudstva sem zlomljen, črn sem, osuplost se me je polastila. ²² Mar ni balzama v Gileádu, ali tam ni nobenega zdravnika? Zakaj potem zdravje hčere mojega ljudstva ni povrnjeno?

v
⁹ Oh, wda bi bila moja glava vode in moje oči studenec solza, da bi lahko dan in noč jokal zaradi umorjenih hčera svojega ljudstva!
^{x2} Oh, da bi imel v divjini kraj za nastanitev popotnikov; da bi lahko zapustil svoje ljudstvo in odšel od njih! Kajti vsi so zakonolomci, zbor zahrbtnih mož.
³ Svoje jezike krivijo za laži kakor svoj lok, toda niso hrabri za resnico na zemlji. Kajti napredujejo od zla k zlu, mene pa ne poznajo,« govori Gospod.
⁴ »Vsakdo naj se pazi svojega soseda in ne zaupajte

v kateregakoli brata, kajti vsak brat bo popolnoma izpodrinjen in vsak sosed ybo hodil z obrekovalcij.
⁵ Zavajali zbodo vsak svojega soseda in ne bodo govorili resnice. Svoj jezik so naučili, da govorita laži in izmučili so se s početjem krivičnosti. ⁶ Tvoje prebivališče je v sredi prevare, zaradi prevare so odklonili, da me spoznajo,« govoriti Gospod. ⁷ Zato tako govoriti Gospod nad bojevniki: »Glej, stopil jih bom in jih preizkusil. Kajti kako naj bi delal za hčer svojega ljudstva? ⁸ Njihov jezik je kakor izstreljena puščica; ta govoriti prevaro. Nekdo s svojimi ustimi govoriti miroljubno svojemu sosedu, toda v srcu ^apreži. ^b

⁹ Ali jih ne bom obiskal zaradi teh stvari?
^c govoriti Gospod. »Mar se ne bo moja duša maščevala na takšnem narodu, kot je ta? ¹⁰ Zaradi gora bom povzdignil jokanje in tarnanje in zaradi prebivališč divjine žalovanje, ker so požgani, tako da nihče ne more iti skozi njih; niti ljudje ne morejo slišati glasu živine. Tako eperjad neba kakor živali polja so pobegnile, odsle so. ¹¹ [Prestolnico] Jeruzalem bom naredil kupe in brlog zmajev. Judova mesta bom naredil zapuščena, fbrez prebivalca.

¹² Kdo je moder človek, da lahko to razume? Kdo je tisti, kateremu so Gospodova usta govorila, da lahko to oznani, čemu dežela propada in je požgana kakor divjina, da nihče ne gre skoznjo?
¹³ Gospod govoriti: »Ker so zapustili mojo postavo, ki sem jo postavil prednje in niso ubogali mojega glasu niti hodili v tem, ¹⁴ temveč so hodili po zamisli gsvojega lastnega srca in za Báali, kar so jih naučili njihovi očetje. ¹⁵ Zato tako govoriti Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glej, hranil jih bom, celo to ljudstvo, s pelinom in piti jim bom dajal vodo iz žolča. ¹⁶ Razkropil jih bom tudi med pogane, ki jih niso poznali niti oni niti njihovi očetje. Za njimi bom poslal meč, dokler jih ne použijem.«

¹⁷ Tako govoriti Gospod nad bojevniki: »Preudarite in poklicite žalovalke, da bi lahko prišle in pošljite po spretne ženske, da bi lahko prišle. ¹⁸ Podvizajo naj se in povzamejo tarnanje za nas, da bodo naše oči lahko tekle s solzami in naše veke brizgale z vodami. ¹⁹ Kajti glas tarnanja je slišati iz Siona: »Kako smo oplenjeni! Silno smo zbegani, ker smo zapustili deželo, ker so nas naša prebivališča izvrgla.« ²⁰ Vendar poslušajte Gospodovo besedo, oh ve ženske in naj vaše uho prejme besedo iz njegovih ust in svoje hčere učite tarnanja in vsaka svojo sosedo objokovanja. ²¹ Kajti smrt se je povzpela skozi naša okna in vstopila v naše palače, da iztrebi otroke od zunaj in mladeniče iz ulic. ²² »Govori: »Tako govoriti Gospod: »Celo trupla ljudi bodo padala kakor gnoj na odprttem polju in kakor prgišče za žanjcem in nihče jih ne bo zbral.«

²³ Tako govoriti Gospod: »Ne dopusti, da moder človek slavi v svoji modrosti niti naj mogočen

ⁿ 8,8: je...: ali, napačno pisalo pisarjev dela za nerescico.

^o 8,9: Modri...: ali, Ali so bili osramočeni itd.

^p 8,9: kakšna...: hebr. modrost kakšne stvari.

^q 8,13: Zagotovo: ali, V zbiranju.

^r 8,14: žolča: ali, strupa.

^s 8,16: vse...: hebr. njeno polnost.

^t 8,18: v: hebr. na.

^u 8,19: tistih...: hebr. dežele tistih, ki so daleč proč.

^v 8,22: povrnjeno: hebr. odšlo gor?

^w 9,1: Oh...: hebr. Kdo bo dal mojo glavo itd.

^x 9,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^y 9,4: sosed: ali, prijatelj.

^z 9,5: Zavajali: ali, Zasmehovali.

^a 9,8: srcu: hebr. svoji sredi.

^b 9,8: preži: ali, čaka nanj.

^c 9,10: prebivališč: ali, pašnikov.

^d 9,10: požgani: ali, zapuščeni.

^e 9,10: Tako...: hebr. Od perjadi, celo do živali polja, ki itd.

^f 9,11: zapuščena: hebr. opustela.

^g 9,14: zamisli: ali, trmoglavosti.

človek ne slavi v svoji moči, naj bogat *človek* ne slavi v svojih bogastvih.²⁴ Temveč naj tisti, ki slavi, slavi v tem, da me razume in spoznava, da jaz *sem* Gospod, ki izvajam ljubečo skrbnost, sodbo in pravičnost na zemlji. Kajti v teh *stvareh* se veselim, *govori* Gospod.

²⁵ »Glej, dnevi prihajajo, *govori* Gospod, »da bom kaznoval ^hvse *tiste*, ki so obrezani, z neobrezanimi:²⁶ Egipt, Juda, Edóm, Amónove otroke, Moáb in vse, *ki so* na skrajnih ⁱvogalih, ki prebivajo v divjini, kajti vsi *ti* narodi *so* neobrezani in vse Izraelove hiše *so* v srcu neobrezane.««

10 Prisluhnite *ž*besedi, ki vam jo *govori* Gospod, oh hiša Izraelova:² »Tako *govori* Gospod: »Ne uči se poti poganov in ne bodi zaprepaden ob znamenjih z neba, kajti pogani so zaprepadeni ob njih.³ Kajti običaji *k*ljudstva *so* prazni, kajti *nekdo* s sekiro poseka drevo iz gozda, delo delavčevih rok.⁴ Okrasijo ga s srebrom in zlatom; pritrdijo ga z žeblji in kladivi, da se ne premika.⁵ Pokončni *so* kakor palmovo drevo, toda ne *govorijo*. Morajo jih nositi, ker ne morejo hoditi. Ne bojte se jih, kajti ne morejo storiti zla niti ni v njih, da delajo dobro.««⁶ Ker ne *obstaja* nihče podoben tebi, oh Gospod; *ti si* velik in tvoje ime *je* veliko v moči.

⁷ Kdo se te ne bi bal, oh kralj narodov? Kajti tebi to *pripada*, glede na to, da med vsemi modrimi *možmi* narodov in med vsemi njihovimi kraljestvi, ni *tam* nikogar podobnega tebi.⁸ Toda oni so vsmuskupaj brutalni in nespametni. Kos lesa *je* nauk ničevosti.⁹ § Srebro, sploščeno na ploščice, je prineseno iz Taršiša in zlato iz Ufáza, delo delavca in iz rok livarja. Modra in vijolična *so* njihova oblačila. Vsa so delo spretnih *ljudi*.¹⁰ Toda Gospod *je* resničen ⁿBog, on ^oje živi Bog in večen Pkralj. Ob njegovem besu bo zemlja trepetala in narodi ne bodo zmožni prenesti njegovega ogorčenja.

¹¹ Tako jim boste *govorili*: »*Celó* bogovi, ki niso naredili neba in zemlje, bodo izginili z zemlje in izpod tega neba.««¹² S svojo močjo je naredil zemljo, s svojo modrostjo je osnoval zemeljski *[krog]* in s svojo preudarnostjo razprostrl nebo.¹³ Kadar izusti svoj glas, *je tam* množica ^qvodá v nebesih in megljam povzroča, da se dvigujejo od koncev zemlje; on dela bliskanje z ^rdežjem in iz svojih zakladnic prinaša veter.¹⁴ Vsak človek je v ^ssvojem spoznanju brutalen. Vsak livar je zbegan z rezano podobo, kajti njegova ulita podoba *je* neresnica in *tam* ni diha v njih.¹⁵ Ničevost *so* in delo zmot. V času njihovega obiskanja bodo izginili.

¹⁶ Jakobov delež ni podoben njihovemu, kajti on *je* tvorec vseh *stvari*; in Izrael *je* palica njegove dediščine. Gospod nad bojevniki *je* njegovo ime.

¹⁷ Zberi svoje blago iz dežele, oh prebivalec ^tiz trdnjave.¹⁸ Kajti tako *govori* Gospod: »Glej, naenkrat bom izvrzel prebivalce dežele in jih

9,26: Jer 25,23

9,26: Rim

2,28-29

10,5: Ps 115,5

10,5: Iz 46,1

10,5: Iz 46,7

10,5: Iz 41,28

10,6: Ps 86,8

10,6: Ps 86,10

10,7: Raz 15,4

10,8: Iz 41,29

10,8: Hab 2,18

10,8: Zah 10,1

10,12: 1 Mz 1,6

10,12: Jer 51,1

10,12: [Iz

40,22]

10,14: Jer

51,17-18

10,16: Jer 51,19

10,22: Jer 1,15

10,22: Jer 5,15

10,22: Jer 6,22

10,22: Jer 9,11

10,23: Prg 16,1

10,23:

Prg 20,44

10,24: Ps 6,1

10,24: Ps 38,1

10,24: Jer 30,11

10,25: Ps 79,6

11,3: 5 Mz

27,26

11,3: Gal 3,10

11,4: 3 Mz 26,3

11,4: 3 Mz

26,12

11,5: 5 Mz 7,12

spravil v tegobo, da bodo lahko našli, *[da je] to tako*.

¹⁹ Gorje mi za mojo poškodbo! Moja rana je boleča. Toda rekel sem: »Resnično, to je žalost in jaz jo moram nositi.²⁰ Moje šotorsko svetišče je oplenjeno in vse moje vrvi so pretrgane, moji otroci so odšli od mene in jih ni, nikogar ni, da bi še razpenjal moj šotor in da bi postavljal moje zavese.²¹ Kajti pastirji so postali brutalni in niso iskali Gospoda, zato ne bodo uspeli in vsi njihovi tropi bodo razkropljeni.²² Glej, hrup objave je prišel in veliko razburjenje ^uiz severne dežele, da bi Judova mesta naredil opustošena *in* brlog zmajev.

²³ Oh Gospod, vem, da človekova pot ni v njem samem, *tega* ni v človeku, ki hodi, da usmerja svoje korake.²⁴ Oh Gospod, grajaj me, toda s sodbo; ne v svoji jezi, da me ne bi privedel ^vv nič.²⁵ Svojo razjarjenost izlij na pogane, ki te ne poznajo in na družine, ki ne kličejo k tvojemu imenu, kajti pojedli so Jakoba in ga požrli in ga pogoltnili ter njegovo prebivališče naredili zapuščeno.

11 Beseda, *w*ki je prišla k Jeremiju od Gospoda,

11 rekoč: ² »Poslušaj besede te zaveze in govorji možem iz Juda in prebivalcem *[prestolnice]* Jeruzalem ³ in jim reci: »Tako *govori* Gospod, Izraelov Bog: »Preklet *bodi* mož, ki ne uboga besed te zaveze,⁴ ki sem jo zapovedal vašim očetom na dan, *ko* sem jih izpeljal iz egiptovske dežele, iz železne talilne peči, rekoč: »Ubogajte moj glas in jih izvršujte, glede na vse, kar vam zapovedujem. Tako boste moje ljudstvo in jaz bom vaš Bog,⁵ da bom lahko izpolnil prisego, ki sem jo prisegel vašim očetom, da jím dam deželo, kjer tečeta mleko in med, kakor *je to* ta dan.«« Potem sem odgovoril in rekel: »Tako ^xnaj bo, oh Gospod.««⁶ Potem mi je Gospod rekel: »Razglasí vse te besede po Judovih mestih in ulicah Jeruzalema, rekoč: »Poslušajte besede te zaveze in jih izpolnjujte.⁷ Kajti iskreno sem izpričal vašim očetom na dan, *ko* sem jih privedel gor iz egiptovske dežele, *celó* do današnjega dne, *[jih]* zgodaj vzdigoval in izjavljaj, rekoč: »Ubogajte moj glas.«⁸ Vendar niso ubogali niti nagnili svojega ušesa, temveč so vsi hodili v zamisli ^ysvojega zlega srca. Zato bom nanje privedel vse besede te zaveze, ki sem *jim* jo zapovedal izpolnjevati, toda oni *jih* niso izpolnjevali.⁹ Gospod mi je rekel: »Zarota je najdena med Judovimi možmi in med prebivalci Jeruzalema.¹⁰ Obrnili so se nazaj h krivičnostim svojih pradedov, ki so odklanjali poslušati moje besede; in šli za drugimi bogovi, da jim služijo. Izraelova hiša in Judova hiša sta prelomili mojo zavezo, ki sem jo sklenil z njihovimi očeti.

¹¹ Zato tako *govori* Gospod: »Glej, nanje bom privedel zlo, ki mu ^zne bodo mogli pobegniti.

^h 9,25: *kaznoval*...: hebr. obiskal na vseh tistih.

ⁱ 9,26: *na skrajnih*...: hebr. odrezani na vogale, ali, imajo vogale svojih las postržene.

^j 10,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^k 10,3: *običaji*: hebr. zakoni so prazni, ali, odredbe so ničevost.

^l 10,7: *tebi*...: ali, je to všeč.

^m 10,8: *vsi*...: hebr. v enem, ali, naenkrat.

ⁿ 10,10: *resničen*...: hebr. Bog resnice.

^o 10,10: *on*: hebr. oni so živi Bogovi.

^p 10,10: *večen*...: hebr. kralj večnosti.

^q 10,13: *množica*: ali, hrup.

^r 10,13: *z*: ali, za dež.

^s 10,14: *v*...: ali, bolj brutalen, kot da bi vedel.

^t 10,17: *prebivablec*: hebr. prebivalka.

^u 10,22: *[razburjenje]*; ali, vstaja, upor.]

^v 10,24: *privadel*...: hebr. zmanjšal.

^w 11,1: [Okoli leta 608 pr. Kr.]

^x 11,5: *Tako*...: hebr. Amen.

^y 11,8: *zamisli*: ali, trmoglavosti.

^z 11,11: *ki mu*...: hebr. od katerega ne bodo mogli iti naprej.

Čeprav bodo klicali k meni, jim ne bom prisluhnili.¹² Potem bodo Judova mesta in prebivalci Jeruzalema šli in klicali k bogovom, katerim darujejo kadilo. Toda sploh jih ne bodo rešili v času njihove ^astiske.¹³ Kajti glede na število tvojih mest so bili tvoji bogovi, oh Juda; in glede na število ulic [prestolnice] Jeruzalem ste postavili oltarje tisti sramotni ^bstvari, celo oltarje, da zažigate kadilo Báalu.¹⁴ Zatorej ne moli za to ljudstvo niti ne povzdiguj vpitja ali molitve zanje, kajti jaz *jih* ne bom poslušal ob času, ko zaradi svoje ^cstiske vpijejo k meni.¹⁵ Kaj ima ^dmoj ljubljeni za početi v moji hiši, *ko vidi*, da je ona izvrševala nespodobnost s številnimi in je sveto meso odšlo od tebe? Ko počneš ^ezlo, potem se razveseljuješ.¹⁶ Gospod je tvoje ime imenoval: »Zelena oljka, čeden in lep sad.« Z zvokom velikega hrupa je na njej vžgal ogenj in njene mladike so polomljene.¹⁷ Kajti Gospod nad bojevniki, ki te je zasadil, je zoper tebe proglasil zlo, zaradi zla Izraelove hiše in Judove hiše, ki so ga storili zoper sebe, da bi me dražili do jeze v darovanju kadila Báalu.

¹⁸ Gospod mi je dal spoznanje o *tem* in jaz sem to spoznal; takrat si mi kazal njihova dejanja.

¹⁹ Toda jaz *sem bil* podoben jagnjetu ali volu, *ki je priveden h klanju in nisem vedel, da so zoper mene snovali naklepe*, rekoč: »Uničimo drevo fskupaj z njegovim sadom in odsekajmo ga iz dežele živih, da se njegovega imena ne bo več spominjalo.«²⁰ Toda, oh Gospod nad bojevniki, ki sodiš pravično, ki preizkušaš notranjost in srce, naj vidim tvoje maščevanje na njih, kajti tebi sem razodel svoj primer.²¹ »Zato tako govori Gospod o možeh iz Anatóta, ki ti strežejo po življenju, rekoč: »Ne prerokuj v Gospodovem imenu, da ne umreš po naši roki.«²² Zato tako govori Gospod nad bojevniki: »Glej, kaznoval gijh bom; mladenič bo umrl pod mečem, njihovi sinovi in njihove hčere bodo umrli od lakote.²³ Tam ne bo nobenega ostanka izmed njih, kajti nad ljudi iz Anatóta bom privedel zlo, celo leto njihovega obiskanja.«

12 Pravičen si ti, oh Gospod, ko se pravdam s teboj, vendar mi pusti govoriti ^hs teboj o tvojih sodbah: »Zakaj pot zlobnih uspeva? Zakaj so srečni vsi tisti, ki postopajo zelo zahrbtno?«² Zasadil si jih, da, zakoreninili so se, rastejo, ⁱda, prinašajo sad. Blizu si v njihovih ustih in daleč od njihovih notranjosti.³ Toda ti, oh Gospod, me poznaš, videl si me in preizkusil si moje srce do tebe. Potegni jih ven kakor ovce za klanje in jih pripravi za dan klanja.⁴ Doklej bo dežela žalovala in zelišča vsakega polja venela zaradi zlobnosti tistih, ki prebivajo v njej? Živali so použite in ptice, ker so rekli: »Ne bo videl našega zadnjega konca.«

⁵ »Če si tekel s pešci in če so te utrudili, kako lahko potem tekmuješ s konji? In če so te utrudili v deželi miru, v kateri zaupaš, kako boš potem storil

v naraščanju Jordana?⁶ Kajti celo tvoji bratje in hiša tvojega očeta, celo oni so zahrbtno postopali s teboj; da, za teboj so poklicali ^kmnožico. Ne verjemi jim, čeprav ti govorijo lepe ^lbesede.

⁷ Zapustil sem svojo hišo, zavrgel svojo dediščino, srčno ^mljubljeno svoje duše sem predal v roko njenih sovražnikov.⁸ Moja dediščina mi je kakor lev v gozdu; ta vpije ⁿproti meni, zatorej sem jo zasovražil.⁹ Moja dediščina mi je *kakor lisasta* ^optica, ptice naokoli so zoper njo. Pridite, zberite se vse ve zveri polja, pridite Pžret.¹⁰ Mnogo pastirjev je uničilo moj vinograd, moj delež so pomendrali pod stopalom, moj prijeten ^qdelež so naredili zapuščeno divjino.¹¹ Naredili so jo zapuščeno in zapuščena je žalovala k meni; celotna dežela je zapuščena, ker si noben človek *tega* ne jemlje k srcu.¹² Plenilci so skozi divjino prišli na vse visoke kraje, kajti Gospodov meč bo požiral od *enega* konca dežele celo do *drugega* konca dežele; nobeno meso ne bo imelo miru.¹³ Sejali so pšenico, toda želi bodo trnje; položili so se v bolečino, *toda* ne bo jim koristilo. Šram jih ^rbo tvojih poplačil, zaradi krute Gospodove jeze.«

¹⁴ Tako govori Gospod zoper vse moje hudobne sosedje, ki se dotikajo dediščine, za katero sem svojemu ljudstvu Izraelu dal, da jo podeduje: »Glej, izruval jih bom iz njihove dežele in Judovo hišo bom izruval izmed njih.¹⁵ Potem ko jih bom izruval, se bo zgodilo, da se bom vrnil in imel sočutje z njimi in jih bom ponovno privedel, vsakega človeka k njegovi dediščini in vsakega človeka k njegovi deželi.¹⁶ In zgodilo se bo, če se bodo marljivo učili poti mojega ljudstva, da bodo prisegali pri mojem imenu: »Gospod živi,« kakor so oni učili moje ljudstvo, da prisega pri Báalu, potem bodo pozidani v sredi mojega ljudstva.¹⁷ Toda če ne bodo ubogali, bom popolnoma izruval in uničil ta narod,« govori Gospod.

13 Tako ^smi govori Gospod: »Pojdi in si priskrbi lanen pas in ga daj na svoja ledja, vodo pa ga ne daj.«² Tako sem dobil pas glede na Gospodovo besedo in si ga nadel na ledja.³ Gospodova beseda je drugič prišla k meni, rekoč:⁴ »Vzemi pas, ki si ga dobil, ki je na tvojih ledjih in vstani, pojdi k Evfratu in ga tam skrij v skalno luknjo.«⁵ Tako sem odšel in ga skril pri Evfratu, *kakor* mi je Gospod zapovedal.⁶ Po mnogih dneh se je pripetilo, da mi je Gospod rekel: »Vstani, pojdi k Evfratu in vzemi od tam pas, ki sem ti ga tam zapovedal skriti.«⁷ Potem sem odšel k Evfratu in kopál ter vzel pas iz kraja, kjer sem ga skril. Glej, pas je bil iznakažen, ni bil koristen za nič.⁸ Potem je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:⁹ »Tako govori Gospod: »Na ta način bom oškodoval Judov ponos in velik ponos Jeruzalema.¹⁰ To zlo ljudstvo, ki zavrača poslušati moje besede, ki hodijo v zamisli ^tsvojega srca in hodijo za drugimi bogovi, da jim

^a 11,12: *njihove...*: hebr. njihovega zla.

^b 11,13: *sramotni...*: hebr. sramoti.

^c 11,14: *svoje...*: hebr. svojega zla.

^d 11,15: *ima...*: hebr. je mojemu ljubljenemu.

^e 11,15: *počneš*: ali, je tvoje.

^f 11,19: *drevo...*: hebr. steblo z njegovim kruhom.

^g 11,22: *kaznoval...*: hebr. obiskal jih bom na njih.

^h 12,1: *govoriti...*: ali, razlog primera s teboj.

ⁱ 12,2: *rastejo*: hebr. gredo naprej.

^j 12,3: *do...*: hebr. s teboj.

^k 12,6: *poklicali*: ali, obširno klicali.

^l 12,6: *lepe*: hebr. dobre.

^m 12,7: *srčno...*: hebr. ljubezen.

ⁿ 12,8: *vpije...*: ali, *krči*: hebr. daje ven svoj glas.

^o 12,9: *lisasta...*: ali, ptica s kremljji.

^p 12,9: *pridite*: ali, dajte jim, da pridejo.

^q 12,10: *prijeten*: hebr. zaželeni.

^r 12,13: *jih...*: ali, te.

^s 13,1: [Okoli leta 602 pr. Kr.]

^t 13,10: *zamisli*: ali, trmoglavosti.

služijo in da jih obožujejo, bodo torej kakor ta pas, ki ni dober za nič.¹¹ Kajti kakor se pas trdno drži moževih ledij, tako sem storil, da se me trdno drži celotna Izraelova hiša in celotna Judova hiša,^c govori Gospod, »da mi bodo lahko za ljudstvo, za ime, za hvalo in za slavo. Toda nočejo slišati.

¹² Zato jim boš govoril to besedo: »Tako govorji Gospod, Izraelov Bog: »Vsak meh bo napolnjen z vinom.^d Rekli ti bodo: »Mar ne vemo zagotovo, da bo vsak meh napolnjen z vinom?^e ¹³ Potem jim boš rekel: »Tako govorji Gospod: »Glejte, s pijanostjo bom napolnil vse prebivalce te dežele, celo kralje, ki sedijo na Davidovem prestolu, duhovnike, preroke in vse prebivalce [prestolnice] Jeruzalem.^f ¹⁴ Treščil jih bom enega ^uob drugega, celo očete in sinove skupaj,^g govori Gospod. »Ne bom se usmilil niti prizanašal niti imel usmiljenja, temveč ^vjih uničim.^h

¹⁵ Poslušajte in pazljivo prisluhnite. Ne bodite ponosni, kajti Gospod je govoril. ¹⁶ Dajte slavo Gospodu, svojemu Bogu, preden povzroči temo in preden se vaša stopala spotaknejo na temnih gorah in medtem ko gledate za svetlobo, jo obrne v smrtno senco *in jo naredi [za]* veliko temo. ¹⁷ Toda če tega ne boste poslušali, bo moja duša jokala na skrivnih krajinah zaradi *vašega* ponosa. Moje oko bo hudo jokalo in teklo s solzami, ker je bil Gospodov trop ujet odveden.¹⁸ »Reci kralju in kraljici: »Ponižajta se, usedita se, kajti vajine kneževine ^wbodo propadle, celó krona vajine slave.¹⁹ Južna mesta bodo zaprta in nihče *jih* ne bo odprl. Ves Juda bo odveden v ujetništvo, v celoti bo odveden v ujetništvo.²⁰ Povzdigni svoje oči in poglej tiste, ki prihajajo iz severa. Kje je trop, ki ti je bil dan, tvoj krasen trop?²¹ Kaj boš rekla, ko te bo kaznoval?^x Kajti učila si *jih*, *da so* poveljniki *in* kakor vodja nad teboj. Ali te ne bodo zajele bolesti kakor žensko v porodnih mukah?

²² Če rečeš v svojem srcu: »Zakaj so prišle nadme te stvari?^y Zaradi veličine twoje krivičnosti so odkriti krajci tvojih oblačil *in* tvoje pete so razgaljene.²³ Mar lahko Etiopijec spremeni svojo kožo ali leopard svoje lise? Potem bi lahko tudi vi delali dobro, ki ste navajeni, ^zda delate zlo.²⁴ Zato *jih* bom razkropil kakor strnišče, ki ga odnaša veter iz divjine.²⁵ To je tvoj žreb, delež tvojih zmožnosti od mene,^z govori Gospod; »ker si me pozabila in zaupala v neresnico.²⁶ Zato bom odkril krajce tvojih oblačil nad tvojim obrazom, da se lahko prikaže tvoja sramota.²⁷ Videl sem tvoja zakonolomstva in tvoja rezgetanja, nespodobnost tvojega vlačugarstva *in* tvoje ogabnosti na hribih polj. Gorje ti, oh [prestolnica] Jeruzalem! Mar ne boš očiščena? Kdaj ^abo to enkrat prišlo?[«]

14 Beseda ^bGospodova, ki je prišla Jeremiju glede pomanjkanja.^c ²Juda žaluje in njegova velika vrata pešajo; črna so do tal; in krik [prestolnice] Jeruzalem se je vzdignil. ³Vsi njeni plemiči so poslali svoje malčke k vodam. Prišli so k jamam, pa niso našli nobene vode; s svojimi

praznimi posodami so se vrnili; bili so osramočeni in zbegani in si pokrili svoje glave.⁴ § Ker so tla razpokana, kajti ni bilo dežja na zemljo, so bili orači osramočeni, pokrili so si svoje glave.⁵ Da, tudi košuta je povrgla na polju in *to* zapustila, ker tam ni bilo nobene trave.⁶ Divji osli so stali na visokih krajinah, vohali so veter kakor zmaji; njihove oči so odpovedale, ker *tam ni bilo* nobene trave.

⁷ Oh Gospod, čeprav naše krivičnosti pričajo zoper nas, stori *to* zaradi svojega imena, kajti naša zdrknjenja nazaj so številna; grešili smo zoper tebe.⁸ Oh Izraelovo upanje, njegov rešitelj v času stiske, zakaj bi bil kakor tujec v deželi in kakor popotnik, *ki* se obrača vstran, da ostane čez noč?⁹ Zakaj bi bil kakor osupel človek, kakor mogočen človek, *ki* ne more rešiti? Vendar si *ti*, oh Gospod, v naši sredi in mi ^dsмо imenovani po tvojem imenu; ne zapusti nas.

¹⁰ Tako govorji Gospod temu ljudstvu: »Tako so ljubili tavanje, svojih stopal niso zadržali, zato jih Gospod ne sprejema. Sedaj se bo spomnil njihove krivičnosti in obiskal njihove grehe.«¹¹ Potem mi je Gospod rekel: »Ne moli za to ljudstvo za *njihovo* dobro.¹² Ko se postijo, ne bom slišal njihovega vpitja; in ko darujejo žgalno daritev in daritev, jih ne bom sprejel. Temveč jih bom použil z mečem, lakoto in kužno boleznijo.«

¹³ Potem sem rekel: »Ah, Gospod Bog! Glej, preroki jim pravijo: »Ne boste videli meča niti ne boste imeli lakote. Temveč vam bom na tem kraju dal zagotovljen ^emir.«¹⁴ Nato mi je Gospod rekel: »Preroki v mojem imenu prerokujejo laži. Jaz *jih* nisem poslal niti jim zapovedal niti jim nisem govoril. Prerokujejo vam lažnivo videnje, vedeževanje, prazno stvar in prevaro svojega srca.¹⁵ Zato tako govorji Gospod glede prerokov, ki prerokujejo v mojem imenu in *jih* jaz nisem poslal in vendar pravijo: »Meča in lakote ne bo v tej deželi.« Z mečem in lakoto bodo ti preroki použiti.

¹⁶ Ljudstvo, ki mu prerokujejo, bo zaradi lakote in meča vrženo ven na ulice [prestolnice] Jeruzalem. Nikogar ne bodo imeli, da bi *jih* pokopal, njih, njihove žene niti njihove sinove niti njihove hčere, kajti nanje bom izlil njihovo zlobnost.

¹⁷ Zato jim boš rekel to besedo: »Naj iz mojih oči tečejo solze ponoči in podnevi in naj ne prenehajo, kajti devica, hči mojega ljudstva je zlomljena z veliko vrzeljo, z zelo bolečim udarcem.«¹⁸ Če grem naprej na polje, potem glej, umorjeni z mečem! Če vstopim v mesto, potem glej, tisti, ki so bolni od lakote! Da, prerok in duhovnik gresta ^f naokrog v deželo, ki je ne poznata.¹⁹ Mar si popolnoma zavrnil Juda? Ali se je tvoji duši gnusil Sion? Zakaj si nas udaril in *tam ni* ozdravljenja za nas? Iskali smo mir, pa *tam ni* nič dobrega; in čas ozdravljenja, pa glej, stiska!²⁰ Priznavamo, oh Gospod, našo zlobnost *in* krivičnost naših očetov, kajti grešili smo zoper tebe.²¹ Ne preziraj *nas* zaradi svojega imena, ne osramoti prestola svoje slave. Spomni se, ne prelomi svoje zaveze z nami.

^u 13,14: *enega...*: hebr. moškega zoper svojega brata.

^v 13,14: *temveč...*: hebr. pred njihovim unicenjem.

^w 13,18: *kneževine*: ali, naglavne rute.

^x 13,21: *kaznoval*: hebr. obiskal?

^y 13,22: *so...*: ali, bodo nasilno odvzete proč.

^z 13,23: *navajeni*: hebr. naučeni.

^a 13,27: *Kdaj...*: hebr. Vendar za kdaj bo to?

^b 14,1: [Okoli leta 601 pr. Kr.]

^c 14,1: *pomanjkanja*: hebr. besed pomanjkanj, ali, omejitev.

^d 14,9: *mi...*: hebr. tvoje ime je klicano nad nas.

^e 14,13: *zagotovljen*: hebr. mir resnice.

^f 14,18: *gresta...*: ali, trgujeta zoper deželo in ljudje tega ne priznajo.

²²Je katerakoli izmed ničevosti poganov, ki lahko povzroči dež? Lahko nebo da nalive? Mar nisi ti, oh Gospod, naš Bog? Zato bomo čakali nate, ker si ti naredil vse te *stvari*.

15 Potem ^gmi je Gospod rekel: »Čeprav bi pred menoj stala Mojzes in Samuel, *vendar* moj um ne *bi mogel biti* k temu ljudstvu. Vrzi *jih* iz mojega pogleda in naj gredo naprej. ²Zgodilo se bo, če ti rečejo: »Kam naj gremo naprej?« Potem jim boš rekel: »Tako govori Gospod: ›Tisti, ki ste za smrt, k smrti; tisti, ki ste za meč, k meču; tisti, ki ste za lakoto, k lakoti in tisti, ki ste za ujetništvo, k ujetništvu.‹ ³Nad njimi bom določil štiri vrste,« ^hgovori Gospod: »meč, da ubija in pse, da trgajo ter perjad neba in zemeljske živali, da pozirajo in uničujejo. ⁴§ Povzročil ⁱjim bom, da bodo odstranjeni v vsa kraljestva zemlje, zaradi Manáseja, sina Ezekiјa, Judovega kralja, za to, kar je storil v Jeruzalemu. ⁵Kajti kdo bo imel usmiljenje nad teboj, oh [prestolnica] Jeruzalem? Kdo te bo obžaloval? Kdo bo šel vstran, da te vpraša, kako jsi? ⁶Zapustila si me,« govori Gospod, »umaknila si se nazaj. Zato bom zoper tebe iztegnil svojo roko in te uničil; izmučen sem od kesanja. ⁷Vejál jih bom z vejánikom v velikih vratih dežele; oropal *jih* bom otrok, ^kuničil bom svoje ljudstvo, ker se niso vrnili iz svojih poti. ⁸Njihove vdove so mi [številčno] narasle nad peskom morja. Zoper mater mlađeničev ^lsem nadnjе opoldan privedel plenitelja. Storil sem *mu*, da je nenadoma padel nanjo in strahote so padle nad mesto. ⁹Tista, ki jih je rodila sedem, peša. Izročila je duha. Njeno sonce je zašlo, medtem ko je *bil* še dan. Bila je osramočena in zmedena. Preostanek izmed njih bom izročil meču pred njihovimi sovražniki,« [»]govori Gospod.

¹⁰ »Gorje meni, moja mati, da si me rodila, človeka prepira in človeka spora celotni zemlji! Niti nisem posojal za obresti niti mi ljudje niso posojali za obresti, *vendar* me vsakdo izmed njih preklinja.«

¹¹ § Gospod je rekel: »Resnično, dobro bo s twojim preostankom. Resnično, povzročil ^mbom, da bo sovražnik *dobro* ravnal s teboj v času zla in v času stiske. ¹²Se bo želeso zlomilo, severno želeso in jeklo? ¹³Tvoje imetje in tvoje zaklade bom izročil v plen brez cene in *to* za vse tvoje grehe, celo v vseh tvojih mejah. ¹⁴Storil *ti* bom, da v deželo, ki je ne poznaš, preideš s svojimi sovražniki. Kajti ogenj je vnet v moji jezi, ki bo gorel na vas.«

¹⁵ Oh Gospod, ti veš. Spomni se me in me obišči in me maščuj nad mojimi preganjalci. V svoji potrpežljivosti me ne odvzemi proc. Vedi, da sem zaradi tebe trpel grajo. ¹⁶Tvoje besede so bile najdene in sem jih jedel, in tvoja beseda mi je bila radost in veselje mojega srca, kajti imenovan ⁿsem po tvojem imenu, oh Gospod, Bog nad bojevniki.

¹⁷ Nisem sedel v zboru zasmehovalcev niti se nisem razveseljeval; sam sem sedel zaradi tvoje roke, kajti napolnil si me z ogorčenjem. ¹⁸Zakaj je moja

bolečina neprestana in moja rana, ki odklanja biti ozdravljen, nezaceljiva? Ali mi hočete biti vsi skupaj kakor lažnivec *in kakor* vode, ki odpovedo? ^o

¹⁹ Zato tako govori Gospod: »Če se spreobrneš, potem te bom ponovno privedel *in* boš stal pred menoj. Če odvzameš dragoceno iz hudobnega, boš kakor moja usta. Oni naj se vrnejo k tebi, toda ti se ne vrni k njim. ²⁰Temu ljudstvu te bom naredil za ograjen bronast zid. Borili se bodo zoper tebe, toda ne bodo prevladali zoper tebe, kajti jaz *sem* s teboj, da te rešim in da te osvobodim,« govori Gospod. ²¹ »Rešil te bom iz roke zlobnih in odkupil te bom iz roke strašnih.«

16 Gospodova *P*beseda je prav tako prišla k meni, rekoč: ² »Ne boš si vzel žene niti na tem kraju ne boš imel sinov ali hčera. ³Kajti tako govori Gospod glede sinov in glede hčera, ki so rojeni na tem kraju in glede njihovih mater, ki so jih nosile in glede njihovih očetov, ki so jih zaplodili v tej deželi: ⁴ »Umrli bodo bolečih smerti; ne bodo objokovani niti ne bodo pokopani, *temveč* bodo kakor gnoj na obličju zemlje; z mečem in lakoto bodo použiti in njihova trupla bodo hrana za perjad neba in za živali na polju.« ⁵Kajti tako govori Gospod: »Ne vstopi v hišo žalovanja ^qniti ne pojdi, da žaluješ niti da jih objokus ješ, kajti svoj mir sem odvzel od tega ljudstva,« govori Gospod, »celo ljubečo skrbnost in usmiljenja. ⁶Tako veliki, kakor majhni bodo umirali v tej deželi. Ne bodo pokopani, niti *ljudje* ne bodo žalovali za njimi, niti se rezali, niti se ne bodo zaradi njih naredili plešaste. ⁷§ Niti se ^rzanje *ljudje* ne bodo trgali v žalovanju, da bi jih tolažili zaradi mrtvih; niti jim *ljudje* ne bodo dali čaše tolažbe, da bi pili za njihovega očeta ali za njihovo mater. ⁸Prav tako ne boš šel v hišo praznovanja, da sediš z njimi, da bi jedel in pil. ⁹Kajti tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glej, povzročil bom, da iz tega kraja, v vaših očeh in v vaših dneh, izgine glas smeha, glas veselja, glas ženina in glas neveste.

¹⁰ In zgodilo se bo, ko boš temu ljudstvu pokazal vse te besede in ti bodo rekli: »Zakaj je Gospod proglasil vso to veliko zlo zoper nas? Ali kaj je naša krivda? Ali kakšen je naš greh, ki smo ga zagrešili zoper Gospoda, svojega Boga?« ¹¹Potem jim boš rekel: »Zato, ker so me vaši očetje zapustili,« govori Gospod, »in so hodili za drugimi bogovi, jim služili in jih oboževali, mene pa zapustili in se niso držali moje postave. ¹²Vi pa ste storili slabše kakor vaši očetje. Kajti glejte, hodite vsakdo za zamislio ^ssvojega zlobnega srca, da mi ne bi prisluhnili. ¹³Zato vas bom vrgel iz te dežele v deželo, ki je ne poznate *niti* vi niti vaši očetje in tam boste podnevi in ponoči služili drugim bogovom, kjer vam ne bom pokazal nobene naklonjenosti.

¹⁴ Zato glejte, prihajajo dnevi,« govori Gospod, »da ne bo več rečeno: »Gospod živi, ki je privedel Izraelove otroke gor iz egiptovske dežele,«

15,1: Ezk 14,14
15,1: 2 Mz
32,14

15,1: 1 Sam 7,9

15,2: Jer 43,11

15,2: Zah 11,9

15,3: 3 Mz

26,16

15,4: 5 Mz

28,25

15,4: Jer 24,9

15,4: 2 Kr 21,11

15,9: Am 8,9

15,10: Job 3,1

15,10: Jer 20,15

15,13: Jer 17,3

15,14:

5 Mz 32,22

15,16: Ezk 3,3

15,16: Raz 10,9

15,18: Jer 30,15

15,20: Jer 1,18

15,20: Jer 6,27

15,20: Jer 20,11

16,4: Jer 15,2

16,4: Jer 25,33

16,4: Jer 7,33

16,4: Jer 34,20

16,4: Ps 39,2

16,7: 3 Mz

19,28

16,7: 5 Mz 14,1

16,7: Ezk 24,17

16,9: Iz 24,7-8

16,9: Jer 7,34

16,9: Jer 25,10

16,9: Ezk 26,10

16,10: Jer 5,19

16,10: Jer 13,22

16,12: Jer 7,26

16,13:

5 Mz 4,27

16,13: 5 Mz

28,64-65

16,14: Jer 23,7-8

^g 15,1: [Okoli leta 601 pr. Kr.]

^h 15,3: *vrste*: hebr. družine.

ⁱ 15,4: *Povzročil...*: hebr. Predal jih bom za odstranjevanje v.

^j 15,5: *kako...*: hebr. o tvójem miru.

^k 15,7: *otrok*: ali, karkoli [jim] je ljubo.

^l 15,8: *mladeničev...*: ali, mesta mladeniča plenjenja itd, ali, in mladeniča.

^m 15,11: *povzročil...*: ali, zate bom rotil sovražnika.

ⁿ 15,16: *imenovan...*: hebr. tvoje ime je klicano nad menoij.

^o 15,18: *odpovedo*: hebr. niso gotove?

^p 16,1: [Okoli leta 601 pr. Kr.]

^q 16,5: *žalovanja*: ali, žalovalnega praznovanja.

^r 16,7: *se...*: ali, zanje ne bodo lomili kruha.

^s 16,12: *zamislico*: ali, trmoglavostjo.

¹⁵ temveč: »Gospod živi, ki je Izraelove otroke privedel iz severne dežele in iz vseh dežel, kamor jih je pregnal,^c in ponovno jih bom privedel v njihovo deželo, ki sem jo dal njihovim očetom.

¹⁶ Glej, poslal bom po mnogo ribičev,^d govori Gospod »in lovili jih bodo in za njimi bom poslal mnogo lovcev in lovili jih bodo iz vsake gore in iz vsakega hriba in iz skalnih lukenj.¹⁷ Kajti moje oči so na vseh njihovih poteh, niso skrite pred mojim obrazom niti njihova krivičnost ni skrita pred mojimi očmi.¹⁸ Najprej bom dvojno poplačal njihovo krivičnost in njihov greh zato, ker so omadeževali mojo deželo, mojo dediščino so napolnili s trupli svojih ostudnih in gnušnih stvari.^e «¹⁹ Oh Gospod, moja moč, moja trdnjava in moje zatočišče v dnevu stiske, pogani bodo prišli k tebi od koncev zemlje in bodo rekli: »Zagotovo so naši očetje podedovali laži, ničevost in stvari, v katerih ni koristi.²⁰ Ali si bo človek delal bogove in le-ti niso bogovi?²¹ »Zato, glej, tokrat bom povzročil, da bodo vedeli. Povzročil jim bom, da bodo spoznali mojo roko in mojo moč in vedeli bodo, da je moje ime Gospod.«^t

17 »Judov greh je zapisan z želesnim peresom in z diamantno ^ukonico. Ta je vrezan na ploščo njihovega srca in na robove njihovih oltarjev,² medtem ko se njihovi otroci spominjajo njihovih oltarjev in njihovih ašer pri zelenih drevesih na visokih hribih.³ § Oh moja gora na polju, tvoje imetje in vse tvoje zaklade bom izročil v plen in tvoje visoke kraje zaradi greha, po vseh tvojih mejah.⁴ Ti pa, celo ti ^vsam, boš odpravljen od svoje dediščine, ki sem ti jo dal in povzročil ti bom, da služiš svojim sovražnikom v deželi, ki je ne poznaš, kajti zanetili ste ogenj v moji jezi, ki bo gorel na veke.«

Tako govori Gospod: »Preklet budi človek, ki zaupa v moža in postavlja osebo [za] svoj laket in katerega srce odhaja od Gospoda.⁶ Kajti podoben bo brinu v puščavi in ne bo videl, ko prihaja dobro, temveč bo naselil izsušene kraje v divjini, v slani in nenaseljeni deželi.⁷ Blagoslovjen je človek, ki zaupa v Gospoda in čigar upanje je v Gospodu.⁸ Kajti on bo kakor drevo, posajeno ob vodah in ki razširja svoje korenine ob reki in ne bo videlo, ko prihaja vročina, temveč bo njegovo listje zeleno; v sušnem ^wletu ne bo zaskrbljeno niti ne bo prenehalo rojevati sadu.

⁹ Srce je varljivo nad vsemi stvarmi in obupno zlobno. Kdo ga lahko spozna?¹⁰ Jaz, Gospod, preiskujem srce, jaz preizkušam notranjost, celo da vsakemu človeku dam glede na njegove poti in glede na sad njegovih dejanj.¹¹ Kakor jerebica sedi ^xna jajcih, ki jih ni znesla, tako tisti, ki pridobiva bogastva, pa ne po pravici, jih bo zapustil v sredi svojih dni in ob svojem koncu bo bedak.«

¹² Veličasten visok prestol od začetka je prostor našega svetišča.¹³ Oh Gospod, Izraelovo upanje, vsi, ki te zapustijo, bodo osramočeni in tisti, ki

odidejo od mene, bodo zapisani v zemljo, ker so zapustili Gospoda, studenec živih vodá.¹⁴ Ozdravi me, oh Gospod in jaz bom ozdravljen, reši me in jaz bom rešen, kajti ti *si* moja hvala.

¹⁵ Glej, pravijo mi: »Kje je beseda od Gospoda? Naj ta sedaj pride.«¹⁶ Kar se mene tiče, nisem hitel pred tem, da bi bil pastir, da *ti* sledim. Niti si nisem želel dneva, polnega gorja; ti veš. To, kar je prišlo iz mojih ustnic, je bilo pred teboj *pravilno*.¹⁷ Ne bodi mi strahota. Ti *si* moje upanje v dnevu zla.¹⁸ Naj bodo zbegani [*tisti*], ki me preganjajo, toda jaz naj ne bom zbegam. Naj bodo zaprepadni, toda jaz naj ne bom zaprepaden. Nanje privedi dan zla in jih *zuniči* z dvojnim uničenjem.

¹⁹ Tako mi je rekel Gospod: »Pojdi in stoj v velikih vratih otrok ljudstva, pri katerih Judovi kralji vstopajo in pri katerih gredo ven in v vseh jeruzalemskih velikih vratih²⁰ in jim reci: »Poslušajte Gospodovo besedo, vi Judovi kralji in ves Juda in vsi prebivalci Jeruzalema, ki vstopate pri teh velikih vratih.²¹ Tako govori Gospod: »Pazite nase in na šabatni dan ne prenašajte nobenega bremena niti *tega* ne prinašajte noter pri jeruzalemskih velikih vratih.²² Niti ne prinašajte bremena iz svojih hiš na šabatni dan niti ne počnite nobenega dela, temveč posvečujte šabatni dan, kakor sem zapovedal vašim očetom.²³ Toda niso ubogali niti niso nagnili svojega ušesa, temveč so otrdili svoj vrat, da ne bi niti slišali niti prejeli poučevanja.²⁴ In zgodilo se bo, če mi boste marljivo prisluhnili,^d govori Gospod, »da ne prinašate nobenega bremena skozi velika vrata tega mesta na šabatni dan, temveč posvečujete šabatni dan, da v tem [*dnevu*] ne delate nobenega dela,²⁵ potem bodo tam, v velika vrata tega mesta, vstopali kralji in princi, sedeč na Davidovem prestolu, jahajoč na bojnih vozovih in konjih, oni in njihovi princi, Judovi možje in prebivalci Jeruzalema; in to mesto bo ostalo na veke.²⁶ Prišli bodo iz Judovih mest in iz krajev okoli Jeruzalema in iz Benjaminove dežele in ravnine in z gora in iz juga, prinašajoč žgalne daritve, klavne daritve, jedilne daritve in kadilo ter prinašajoč daritve hvale v Gospodovo hišo.²⁷ Toda če mi ne boste prisluhnili, da posvečujete šabatni dan in da ne nosite bremena, celo ko vstopate pri jeruzalemskih velikih vratih na šabatni dan, potem bom zanetil ogenj v njegovih velikih vratih in ta bo pozrljeruzalemske palače in ne bo pogašen.«^t

18 Beseda, ^aki je prišla Jeremiju od Gospoda, rekoč: ^b »Vstani in pojdi dol k lončarjevi hiši in tam ti bom povzročil, da boš slišal moje besede.«^c Potem sem odšel dol k lončarjevi hiši in glej, izdeloval je delo na kolesih.^d Posoda, ki jo je naredil iz ^cila je bila iznakažena v lončarjevi roki. Tako je ^dše enkrat naredil drugo posodo, kakor se je lončarju zdelo dobro, da *jo* naredi. ⁵ Potem je k meni prišla Gospodova beseda, rekoč: ⁶ »Oh Izraelova hiša, mar ne morem narediti z vami kakor ta lončar?« govori Gospod. »Glejte, kakor

^t 16,21: Gospod: ali, Jahve.

^u 17,1: *diamantno*.... hebr. diamantnim žebljem.

^v 17,4: *ti*.... hebr. v sebi.

^w 17,8: *sušnem*.... ali, letu omejitve.

^x 17,11: *sed*.... ali, zbera mladiče, ki jih ni izvalila.

^y 17,16: *da*.... hebr. za teboj.

^z 17,18: *jih*.... hebr. zlomi jih z dvojnim prelomom.

^a 18,1: [Okoli leta 605 pr. Kr.]

^b 18,3: *kolesih*: ali, okvirjih, ali, sedežih.

^c 18,4: *iz*.... ali, je bila iznakažena, kakor ilo.

^d 18,4: *je*.... hebr. se je vrnil in naredil itd.

je ilo v lončarjevi roki, tako *ste* vi v moji roki, oh Izraelova hiša.⁷ V kakšnem trenutku bom govoril glede naroda in glede kraljestva, da *ga* izruvam, poderem in uničim.⁸ Če [pa] se ta narod, zoper katerega sem proglašil, obrne od svojega zla, se bom pokesal od zla, ki sem jim ga mislil storiti.⁹ V kakšnem trenutku bom govoril glede naroda in glede kraljestva, da *ga* zgradim in zasadim.¹⁰ Če [pa] dela zlo v mojem pogledu, da ne uboga mojega glasu, potem se bom pokesal dobrega, s katerim sem rekel, da bi jim koristil.

¹¹ Zdaj torej pojdi, govorji Judovim možem in prebivalcem Jeruzalema, rekoč: »Tako govorji Gospod; »Glejte, zoper vas oblikujem zlo in zoper vas naklepam naklep. Torej se vrnite, vsakdo iz svoje hudobne poti in naredite svoje poti in svoja dejanja dobra.«¹² Rekli so: »Tam ni nobenega upanja, temveč bomo hodili po svojih lastnih naklepih in vsakdo izmed nas bo počel zamisel svojega zlega srca.«¹³ Zato tako govorji Gospod: »Vprašajte torej med pogani, kdo je slišal takšne stvari. Izraelova devica je storila zelo strašno stvar.¹⁴ Mar bo človek zapustil libanonski^e sneg, ki prihaja iz poljske skale? Mar bodo hladne tekoče vode, ki prihajajo iz drugega kraja, zapuščene?¹⁵ Ker me je moje ljudstvo pozabilo so zažigali kadilo ničnostim in le-ti so jim storili, da se spotikajo na svojih poteh od starodavnih steza, da hodijo po stezah, na poti, ki ni nasuta,¹⁶ da naredijo svojo deželo zapuščeno in neprestan posmeh; vsak, kdor gre tam mimo, bo osupel in bo zmajeval z glavo.¹⁷ Pred sovražnikom jih bom razkropil kakor z vzhodnim vetrom; pokazal jim bom hrbet in ne obraza, na dan njihove katastrofe.«

¹⁸ Potem so rekli: »Pridite in naklepajmo naklepe zoper Jeremija; kajti postava ne bo izginila od duhovnika, niti nasvet od modrega, niti beseda od preroka. Pridite in udarimo ga z fjezikom in ne dajmo pozornosti katerikoli izmed njegovih besed.«¹⁹ Nakloni mi pozornost, oh Gospod in prisluhni glasu tistih, ki se pričkajo z menoj.²⁰ Mar bo zlo poplačilo za dobro? Kajti izkopali so jamo za mojo dušo. Spomni se, da sem stal pred teboj, da govorim dobro zanje in da odvrnem tvoj bes od njih.²¹ Zato njihove otroke izroči lakoti in njihovo^g kri izlij s silo meča; in naj bodo njihove žene oropane svojih otrok in *bodo* vdove; in naj bodo njihovi možje usmrčeni; *naj* bodo njihovi mladeniči v bitki umorjeni z mečem.²² Naj bo krik slišan od njihovih hiš, ko boš nadnje nenadoma privedel krdeло, kajti izkopali so jamo, da bi me ujeli in skrili pasti za moja stopala.²³ Vendar, Gospod, ti poznaš vse njihove namere zoper mene, da^h me ubijejo. Ne odpusti njihove krivičnosti niti njihovega greha ne izbriši pred svojim pogledom, temveč naj bodo zrušeni pred teboj; tako postopaj z njimi v času svoje jeze.

19 Takoⁱ govorji Gospod: »Pojdi in dobi si lončarjev vrč in vzemi od starcev izmed

ljudstva in od starcev izmed duhovnikov;² in pojdi naprej v dolino sina Hinómovega, ki je pri vhodu vzhodnih^j velikih vrat in tam razglasí besede, ki ti jih bom povedal³ in reci: »Poslušajte besedo od Gospoda, oh Judovi kralji in prebivalci Jeruzalema: »Tako govorji Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glejte, privedel bom zlo nad ta kraj, kdorkoli bo slišal o njem, mu bo v ušesih zvenelo.⁴ Ker so me zapustili in odtujili ta kraj in na njem zažigali kadilo drugim bogovom, ki jih niti oni niti njihovi očetje niti Judovi kralji niso poznali in so ta kraj napolnili s krvjo nedolžnih;⁵ zgradili so tudi Báalove visoke kraje, da svoje sinove sežigajo z ognjem za žgalne daritve Báalu, kar jim nisem zapovedal niti *tega* nisem govoril niti mi *to* ni prišlo na um.⁶ Zato, glejte, pridejo dnevi, govorji Gospod, »ko ta kraj ne bo več imenovan Tofet niti Dolina sina Hinómovega, temveč Dolina pokola.⁷ Nasvet Juda in Jeruzalema bom na tem kraju naredil prazen in povzročil jim bom, da padejo pod mečem pred svojimi sovražniki in po rokah tistih, ki jim strežejo po življenju. Njihova trupla bom izročil, da bodo hrana perjadi neba in zemeljskim zverem.⁸ To mesto bom naredil zapuščeno in sikanje. Vsak, kdor bo šel mimo, bo osupel in sikal zaradi vseh njegovih nadlog.⁹ Povzročil jim bom, da jedo meso svojih sinov in meso svojih hčera in vsak bo jedel meso svojega prijatelja, v obleganju in strogosti, s katero jih bodo stisnili njihovi sovražniki in tisti, ki jim strežejo po življenju.

¹⁰ Potem boš razbil vrč pred očmi mož, ki gredo s teboj¹¹ in jim boš rekel: »Tako govorji Gospod nad bojevniki: »Celo tako bom zlomil to ljudstvo in to mesto, kakor nekdo razbija lončarjevo posodo, da ne more biti narejena^k ponovno cela. Pokopavali jih bodo v Tofetu, dokler ne bo nobenega prostora za pokop.¹² Tako bom storil temu kraju, govorji Gospod »in njegovim prebivalcem in to mesto bom naredil celo kot Tofet.¹³ Hiše Jeruzalema in hiše Judovih kraljev bodo omadeževane kakor kraj Tofet, zaradi vseh hiš, na čigar strehah so zažigali kadilo vsej vojski neba in izlivali pitne daritve drugim bogovom.«¹⁴ Potem je iz Tofeta prišel Jeremija, kamor ga je poslal Gospod, da prerokuje. Stopil je na dvor Gospodove hiše in vsemu ljudstvu rekel:¹⁵ »Tako govorji Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glejte, nad to mesto in nad vse njegove kraje bom privedel vse zlo, ki sem ga proglašil zoper njega, ker so otrdili svoje vratove, da ne bi slišali mojih besed.«

20 Torej^l Pašhúr, Imérjev sin, duhovnik, ki je bil tudi glavni voditelj v Gospodovi hiši, je slišal, da je Jeremija prerokoval te stvari.² Potem je Pašhúr udaril preroka Jeremija in ga vtaknil v klad, ki so bile pri Benjaminovih visokih velikih vratih, ki so bila pri Gospodovi hiši.³ Naslednji dan se je pripetilo, da je Pašhúr privedel Jeremija iz klad. Potem mu je Jeremija rekel: »Gospod tvojega imena ne imenuje Pašhúr, temveč Magor misabib.

^e 18,14: libanonski...: hebr. moja polja za skalo, ali za sneg iz Libanona. Mar bodo tekoče vode zapuščene zaradi tujih hladnih voda?

^f 18,18: z...: ali, zaradi jezika.

^g 18,21: njihovo...: hebr. izlij jih ven.

^h 18,23: da...: hebr. za smrt.

ⁱ 19,1: [Okoli leta 605 pr. Kr.]

^j 19,2: vzhodnih: hebr. sončnih.

^k 19,11: narejena...: hebr. ozdravljenja.

^l 20,1: [Okoli leta 605 pr. Kr.]

^{m⁴} Kajti tako govori Gospod: »Glej, naredil te bom sebi in vsem tvojim prijateljem za strahoto. Ti bodo padli pod mečem svojih sovražnikov in tvoje oči bodo *to* gledale in celotnega Juda bom izročil v roko babilonskega kralja in ta jih bo odvedel ujete v Babilon in jih umoril z mečem. ⁵ Poleg tega bom izročil vso moč tega mesta, vse njegove trude, vse njegove dragocene stvari in vse zaklade Judovih kraljev bom dal v roko njihovih sovražnikov, ki jih bodo oplenili, jih vzeli in jih odnesli v Babilon. ⁶ Ti, Pašhúr in vsi, ki prebivate v tvoji hiši, boste šli v ujetništvo. Prišel boš v Babilon in tam boš umrl in tam boš pokopan, ti in vsi tvoji prijatelji, katerim si prerokoval laži.«

⁷ Oh Gospod, zavedel si me in bil sem zaveden. ^{n^{Močnejši}} si kakor jaz in si prevladal. Vsak dan sem v posmeh, vsakdo me zasmehuje. ⁸ Kajti odkar sem govoril, sem vpil, razglašal nasilje in plen, ker mi je bila Gospodova beseda vsak dan narejena [*v*] grajo in posmeh. ⁹ Potem sem rekel: »Ne bom ga omenjal niti ne bom več govoril v njegovem imenu.« Toda *njegova beseda* je bila v mojem srcu kakor goreč ogenj, zaprta v mojih kosteh, jaz pa sem bil izmučen od prizanašanja in nisem mogel *ostati*.

¹⁰ Kajti slišal sem psovanje mnogih, strah na vsaki strani. »Ovadite,« *so rekli* »in ovadili bomo.« Vsi ^omoji znanci so opazovali moje oklevanje, rekoč: »Morda bo premamljen in bomo prevladali zoper njega in svoje maščevanje bomo izvedli nad njim.« ¹¹ Toda Gospod je z menoj kakor mogočen strahovitež. Zato se bodo moji preganjalci spotaknili in ne bodo prevladali. Silno bodo osramočeni, kajti ne bodo uspeli. *Njihova* večna zmeda ne bo nikoli pozabljena. ¹² Toda, oh Gospod nad bojevniki, ki preizkušaš pravične *in* vidiš notranjosti in srce, naj vidim tvoje maščevanje na njih, kajti tebi sem odprl svojo pravdo. ¹³ Prepevajte Gospodu, hvalite Gospoda, kajti dušo ubogega je osvobodil pred roko hudodelcev.

¹⁴ Preklet *bodi* dan, na katerega sem bil rojen. Naj ne bo blagoslovljen dan, na katerega me je moja mati rodila. ¹⁵ Preklet *bodi* človek, ki je prinesel novice mojemu očetu, rekoč: »Fantek se ti je rodil,« *in* ga tako naredil zelo veselega. ¹⁶ Naj bo ta človek kakor mesta, ki jih je Gospod razdejal in se ni pokesal. Naj slisi jok zjutraj in vriskanje opoldan, ¹⁷ ker me ni usmrtil od maternice; ali da bi bila moja mati moj grob in njena maternica vedno obilna *Pz menoj*. ¹⁸ Zakaj sem prišel ven iz maternice, da vidim trud in bridkost, da bi bili moji dnevi použiti s sramoto?

21 Beseda, ^qki je prišla Jeremiju od Gospoda, ko je kralj Sedekija k njemu poslal Malkijávega sina Pašhúrja in duhovnika Cefanjája, Maasejávega sina, rekoč: ² »Poizvedi, prosim te za nas od Gospoda, kajti babilonski kralj Nebukadnezar pripravlja vojno zoper nas; če bo tako, da bo Gospod postopal z nami glede na

20,5: 2 Kr 20,17
20,9: Ps 39,3
20,9: Job 32,18
20,11: Jer 17,18
20,11: Jer 15,20
20,11: Jer 23,40
20,12: Jer 11,20
20,12: Jer 17,10
20,15: Job 3,3
20,15: Jer 15,10
20,16:
1 Mz 19,25
20,18: Job 3,20
21,5: 2 Mz 6,6
21,9: Jer 38,2
21,9: Jer 39,18
21,9: Jer 45,5
21,12: Jer 22,2
21,14: Prg 1,31
22,3: Jer 21,12
22,4: Jer 17,25

vsa njegova čudovita dela, da bo ta lahko odšel od nas.«

³ Potem jim je Jeremija rekel: »Tako boste rekli Sedekíju: ⁴ Tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Glejte, nazaj bom obrnil bojna orožja, ki *so* v vaših rokah, s katerimi se borite zoper babilonskega kralja in *zoper* Kaldejce, ki vas oblegajo zunaj obzidij in jih zbral v sredi tega mesta. ⁵ Jaz sam se bom z iztegnjeno roko boril proti vam in z močnim laktom, celo v jezi in v razjarjenosti in v velikem besu. ⁶ Udaril bom prebivalce tega mesta, tako ljudi in živali. Umrli bodo od velike kužne bolezni. ⁷ Potem, *govori* Gospod, »bom izročil Judovega kralja Sedekíja in njegove služabnike in ljudstvo in tiste, ki so preostali v tem mestu od kužne bolezni, od meča in od lakote, v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja in v roko njihovih sovražnikov in v roko tistih, ki jim strežejo po življenu in ta jih bo udaril z ostrino meča; ne bo jim prizanesel niti ne bo imel sočutja niti usmiljenja.

⁸ Temu ljudstvu boš rekel: »Tako govori Gospod: »Glejte, pred vas sem postavil pot življena in pot smrti. ⁹ Kdor ostaja v tem mestu, bo umrl pod mečem, od lakote in od kužne bolezni. Toda kdor gre ven in pobegne h Kaldejcem, ki vas oblegajo, bo živel in mu bo njegovo življenje za plen. ¹⁰ Kajti svoj obraz sem naravnal zoper to mesto v zlo in ne v dobro, *govori* Gospod; le-to bo dano v roko babilonskega kralja in požgal ga bo z ognjem.«

¹¹ Glede hiše Judovega kralja *reci*: »Poslušajte Gospodovo besedo: ¹² Oh ^rDavidova hiša, *ta*ko govori Gospod: »Izvršujte ^s sodbo zjutraj in osvobodite tega, ki je oplenjen, iz roke zatiralca, da ne bi moja razjarjenost odšla ven kakor ogenj in gorela, da *tega* nihče ne more pogasiti zaradi zla vaših početij. ¹³ Glej, jaz *sem* zoper tebe, oh prebivalec ^tdoline *in* skala ravnine, *govori* Gospod, *ki* praviš: »Kdo bo prišel dol zoper nas? Ali kdo bo vstopil v naša prebivališča?« ¹⁴ Toda kaznoval ^uvas bom glede na sad vaših dejanj, *govori* Gospod *in* jaz bom vnel ogenj v njegovem gozdu in ta bo požrl vse stvari naokoli njega.«

22 Tako ^vgovori Gospod: »Pojdi dol k hiši Judovega kralja in tam spregovori to besedo ² in *reci*: »Poslušaj besedo od Gospoda, oh Judov kralj, ki sediš na Davidovem prestolu, ti in tvoji služabniki in tvoje ljudstvo, ki vstopate pri teh velikih vratih. ³ Tako govori Gospod: »Izvršujte sodbo in pravičnost ter oplenjenega osvobodite iz roke zatiralca. Ne delajte napačno, ne delajte nasilja tujcu *[niti]* osirotelemu niti vdovi niti ne prelivajte nedolžne krvi na tem kraju. ⁴ Kajti če zares storite to stvar, potem bodo tam, pri velikih vratih te hiše, vstopali kralji, sedeči na ^wDavidovem prestolu, jahajoči na bojnih vozovih in na konjih, on, njegovi služabniki in njegovo ljudstvo. ⁵ Toda če ne boste poslušali teh besed, prisežem pri sebi, *govori* Gospod, »da bo ta hiša postala opustošenje.« ⁶ Kajti tako *govori* Gospod kraljevi hiši Juda: »Ti

^m 20,3: *Magor misabib*: to je, Strah vsenaokrog.

ⁿ 20,7: *zaveden*: ali, premamljen.

^o 20,10: *Vsi...*: hebr. Vsak človek mojega miru je opazoval.

^p 20,17: [obilna: hebr. noseča.]

^q 21,1: [Okoli leta 589 pr. Kr.]

^r 21,12: [Okoli leta 609 pr. Kr.]

^s 21,12: *Izvršujte*: hebr. Sodite.

^t 21,13: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^u 21,14: *kaznoval*: hebr. na vas bom obiskal.

^v 22,1: [Okoli leta 609 pr. Kr.]

^w 22,4: *na...*: hebr. za Davidom na njegovem.

si mi Gileád in glava Libanona, *vendar* te bom zagotovo spremenil [v] divjino in mesta, ki niso naseljena.⁷ Zoper tebe bom pripravil uničevalce, vsakogar s svojimi orožji. Posekali bodo tvoje izbrane cedre in *jih* vrgli v ogenj.⁸ Številni narodi bodo šli mimo tega mesta in vsak človek bo rekel svojemu sosedu: »Zakaj je Gospod tako storil temu velikemu mestu?«⁹ Potem bodo odgovorili: »Ker so zapustili zavezo Gospoda, svojega Boga in oboževali druge bogove ter jim služili.«

¹⁰ Ne jokajte za mrtvim niti ga ne objokujte, temveč boleče jokajte za tistim, ki gre proč, kajti ne bo se več vrnil niti ne bo videl svoje domače dežele.¹¹ Kajti tako govorí Gospod glede Jošijevega sina Šalúma, Judovega kralja, ki je zakraljeval namesto svojega očeta Jošija, ki je odšel iz tega kraja: »Tja se ne bo več vrnil,«¹² temveč bo umrl na kraju, kamor so ga odvedli v ujetništvo in ne bo več videl te dežele.

¹³ Gorje tistem, ki svojo hišo gradi z nepravičnostjo in svoje sobe s krivico; *ki* brez plačil uporablja pomoč svojega soseda in mu ne daje za njegovo delo;¹⁴ *ki* pravi: »Zgradil si bom široko hišo in velike «sobe» in si izreže okna; *yin ta je obložena* s cedrovino in pobarvana z živo rdečo.¹⁵ Mar boš kraljeval, ker se zapiraš z cedrovino? Mar ni tvoj oče jedel, pil, izvajal sodbo in pravico *in je bilo* potem dobro z njim?¹⁶ Sodil je primer revnega in pomoči potrebnega; tedaj *je bilo* dobro z njim. *Ali* ni *bilo* to poznati mene?« govorí Gospod.¹⁷ Toda tvoje oči in tvoje srce *sta* zgolj za tvojo pohlepnot, za prelivanje nedolžne krvi, za zatiranje in za nasilje,^a da *ga* počneš.¹⁸ Zato tako govorí Gospod glede Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja: »Ne bodo žalovali za njim, *rekoč*: »Ah, moj brat!« ali »Ah, sestra.« Ne bodo žalovali za njim, *rekoč*: »Ah, gospod!« ali »Ah, njegova slava!«¹⁹ Pokopan *bo* s pokopom osla, povlečen in vržen bo naprej onkraj velikih vrat [*prestolnice*] Jeruzalem.

²⁰ § *Pojdi gor na Libanon in jokaj; povzdigni svoj glas v Bašánu in jokaj iz prehodov^d, kajti vsi tvoji ljubimci so uničeni.*²¹ Govoril sem ti v tvojem *e*uspevanju, *toda* praviš: »Ne bom poslušala.« To *je bil* tvoj način od tvoje mladosti, da ne ubogaš mojega glasu.²² Veter bo pojedel vse tvoje pastirje in tvoji ljubimci bodo šli v ujetništvo. Potem boš zagotovo osramočena in zbegana zaradi vse svoje zlobnosti.²³ Oh prebivalec *f*Libanona, ki delaš svoje gnezdo na cedrah, kako pomilovanja vreden boš, ko pridejo nadte ostre bolečine, bolečina kakor ženski v porodnih mukah!²⁴ *Kakor* jaz živim,^e govorí Gospod, »čeprav bi bil Konija, sin Jojahína, Judovega kralja, za pečat na moji desnici, bi te *vendar* od tam izruval²⁵ in te izročil v roko tistih, katerih

obraza se bojiš, celo v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja in v roko Kaldejcev.²⁶ Vrgel te bom ven in tvojo mater, ki te je nosila, v drugo deželo, kjer nista bila rojena, in tam bosta umrila.²⁷ Toda v deželo, kamor se gželite vrniti, tja se ne bosta vrnila.²⁸ *Ali* je ta mož Konija preziran, polomljen malik?^h *Ali je on* posoda, v kateri ni zadovoljstva? Zakaj so izvrženi, on in njegovo seme in so vrženi v deželo, ki je ne poznajo?²⁹ Oh zembla, zembla, zembla, poslušaj Gospodovo besedo.³⁰ Tako govorí Gospod: »Zapiši tega moža brez otrok, moža, *ki ne bo* uspeval v svojih dneh, kajti noben mož iz njegovega semena ne bo uspeval, sedeč na Davidovem prestolu in ne bo več vladal v Judu.«

23 »Gorjeⁱ pastirjem, ki uničujejo in razganjajo ovce mojega pašnika!« govorí Gospod.² Zato tako govorí Gospod, Izraelov Bog, zoper pastirje, ki pasejo moje ljudstvo: »Razkropili ste moj trop in jih odgnali proč in jih niste obiskovali. Glejte, na vas bom obiskal zlo vaših dejanj,^j govorí Gospod.³ Zbral bom preostanek svojega tropa iz vseh dežel, kamor sem jih pognal in ponovno jih bom privedel k njihovim stajam; in bodo plodne in se množile.⁴ Postavil bom pastirje nad njimi, ki jih bodo pasli, in ne bodo se več bale niti bile prestrašene niti ne bodo trpele pomanjkanja,^k govorí Gospod.

⁵ »Glej, prihajajo dnevi,^l govorí Gospod, »ko bom Davidu vzdignil pravično Mladiko in Kralj bo vladal in uspeval in na zemlji bo izvajal sodbo in pravico.⁶ V njegovih dneh bo Juda rešen in Izrael bo varno prebival. To *je* njegovo ime, s katerim bo imenovan: GOSPOD, JNAŠA PRAVIČNOST.⁷ Zato, glejte, prihajajo dnevi,^m govorí Gospod, »ko ne bodo več rekli: »Gospod živi, ki je Izraelove otroke privedel gor iz egiptovske dežele,«⁸ temveč »Gospod živi, ki jih je privedel gor in ki je vodil seme Izraelove hiše iz severne dežele in iz vseh dežel, kamor sem jih pognal; in prebivali bodo v svoji lastni deželi.«

⁹ Moje srce znotraj mene je zlomljeno zaradi prerokov, vse moje kosti se tresejo. Podoben sem pijanemu človeku in podoben človeku, ki ga je vino premagalo, zaradi Gospoda in zaradi besed njegove svetosti.¹⁰ »Kajti dežela je polna zakonolomcev, kajti zaradi priseganja^k dežela žaluje. Prijetni kraji divjine so se posušili in njihova^l smer je zlo in njihova močⁿ *ni* prava.¹¹ Kajti tako prerok kakor duhovnik sta oskrunjena; da, v svoji hiši sem našel njuno zlobnost,^o govorí Gospod.¹² Zato jim bo njihova pot kakor spolzke *poti* v temi, pognani bodo naprej in padli na njej, kajti zlo bom privedel nadnje, *celo* leto njihovega obiskanja,^p govorí Gospod.¹³ Videl sem nespametnost^m pri samarijskih prerokih. Prerokovali so pri Báalu in mojemu ljudstvu Izraelu povzročili, da zaide na

22,8: 5 Mz

29,24

22,8: 1 Kr 9,8

22,13:

3 Mz 19,13

22,13: 5 Mz

24,14-15

22,13: Hab 2,9

22,29: [Raz

12,16]

23,1: Ezk 34,2

23,4: Jer 3,15

23,4: Ezk

34,11-12

23,5: Jer

33,14-15

23,5: Iz 4,2

23,5: Iz 40,11

23,5: Dan 9,24

23,5: Jn 1,45

23,6: 5 Mz

33,28

23,7: Jer

16,14-15

^g 22,27: *se...*: hebr. sta povzdignili svoj um, da bi se vrnili, tja se ne bosta vrnili.

^h 22,28: [malik: hebr. lončena posoda, ali, boleče delo, ali, ostra bolečina.]

ⁱ 23,1: [Okoli leta 599 pr. Kr.]

^j 23,6: GOSPOD...: hebr. Jahve–tsidkenu.

^k 23,10: *priseganja*: ali, preklinjanja.

^l 23,10: *njihova*...: ali, njihovo nasilje.

^m 23,13: *nespametnost*: hebr. absurdno stvar; hebr. neokusnost.

^x 22,14: *velike*: hebr. zračne.

^y 22,14: *okna*: ali, moja okna.

^z 22,15: [zapiraš]: hebr. tekmuješ, ponašaš.]

^a 22,17: *nasilje*: ali, vdor.

^b 22,19: [Okoli leta 599 pr. Kr.]

^c 22,20: [Okoli leta 599 pr. Kr.]

^d 22,20: [prehodov: hebr. Abarím; onkraj, preko Jordana; gorovje v Jordaniji.]

^e 22,21: *tvojem...*: hebr. tvojih uspevanjih.

^f 22,23: *prebivalec...*: hebr. prebivalka Libanona, ki delaš svoje gnezdo na cedrah, kako pomilovanja vredna.

kriva pota.¹⁴ Tudi pri jeruzalemskih prerokih sem videl strašnoⁿ stvar: zagrešujejo zakonolomstvo in hodijo v lažeh. Prav tako krepijo roke hudodelcem, da se nihče ne vrne od svoje zlobnosti. Vsi so mi kakor Sódoma in njeni prebivalci kakor Gomóra.¹⁵ Zato tako govori Gospod nad bojevniki glede prerokov: »Glej, hranil jih bom s pelinom in jih pripravil piti vodo iz žolča, kajti od jeruzalemskih prerokov je izšla oskrunjeno^o po vsej deželi.¹⁶ Tako govori Gospod nad bojevniki: »Ne poslušajte besed prerokov, ki vam prerokujejo. Delajo vas domišljave, govorijo videnje iz svojega lastnega srca in ne iz Gospodovih ust.¹⁷ Tem, ki me prezirajo, nenehno pravijo: »GOSPOD je rekel: »Imeli boste mir;¹⁸ in vsakomur, ki hodi po zamisli svojega lastnega srca, pravijo: »Nobeno zlo ne bo prišlo nad vas.¹⁹ Kajti kdo je stal na posvetovanju pri Gospodu in zaznal ter slišal njegovo besedo? Kdo je opazil njegovo besedo in jo slišal?²⁰ Glej, vrtinčast veter od Gospoda je v razjarjenosti šel naprej, celo bridek vrtinčast veter; ta bo bridko padel na glavo zlobnih.²¹ Jeza od Gospoda se ne bo vrnila, dokler ne izvrši in dokler ne izvede misli njegovega srca. V zadnjih dneh boste to popolno preudarili.²² Teh prerokov nisem pošiljal, vendar tečejo; nisem jim govoril, vendar so prerokovali.²³ Toda če bi stali na mojem posvetu in storili mojemu ljudstvu, da sliši moje besede, potem bi jih obrnili iz njihovih zlih poti in od zla njihovih početij.²⁴ Ali sem jaz Bog pri roki,²⁵ govori Gospod »in ne Bog daleč proč?²⁶ Ali se lahko kdo skrije na skrivnih krajih, da bi ga jaz ne videl?²⁷ govori Gospod. »Mar ne napolnjujem neba in zemlje?²⁸ govori Gospod. »Slišal sem kaj so rekli preroki, ki v mojem imenu prerokujejo laži, rekoč: »Sanjalo se mi je, sanjalo se mi je.²⁹ Doklej bo to v srcu prerokov, ki prerokujejo laži? Da, oni so preroki prevare svojega lastnega srca;³⁰ ki mislijo, da bi mojemu ljudstvu povzročili, da pozabi moje ime s svojimi sanjami, ki jih oni govorijo vsak mož svojemu sosedu, kakor so njihovi očetje pozabili moje ime zaradi Báala.³¹ Prerok, ki ima sanje, naj ta pripoveduje sanje in kdor ima mojo besedo, naj zvesto govoriti mojo besedo. Kaj je plevel v primerjavi s pšenico?³² govori Gospod. »Mar ni moja beseda kakor ogenj?³³ govori Gospod, »in kakor kladivo, ki razbija skalo na koščke?³⁴ Zato glej, jaz sem zoper preroke,³⁵ govori Gospod, »ki kradejo moje besede, vsakdo od svojega sosedu.³⁶ Glej, jaz sem zoper preroke,³⁷ govori Gospod, »ki uporabljam svoje jezike in govorijo: »On pravi.³⁸ § Glej, jaz sem zoper tiste, ki prerokujejo lažne sanje,³⁹ govori Gospod» in jih pripovedujejo in mojemu ljudstvu povzročajo, da s svojimi lažmi in s svojo lahkomiselnostjo zaide s svojih poti, vendar jih nisem jaz poslal niti jim zapovedal, zato sploh ne bodo koristili temu ljudstvu,⁴⁰ govori Gospod.

^{23,14:} Iz 1,9
^{23,15:} Jer 8,14
^{23,15:} Jer 9,15
^{23,17:} Jer 6,14
^{23,17:} Jer 8,11
^{23,17:}
^{23,17:} Ezk 13,10
^{23,17:} Zah 10,2
^{23,19:} Jer 30,23
^{23,20:} Jer 30,24
^{23,21:} Jer 14,14
^{23,21:} Jer 27,15
^{23,24:} Ps 139,7
^{23,24:}
^{23,27:} Am 9,2-3
^{23,27:} Sod 3,7
^{23,27:} Sod 8,33
^{23,30:}
^{23,30:} Mz 18,20
^{23,30:} Jer 14,14-15
^{23,40:} Jer 20,11
^{24,1:} 2 Kr 24,1
^{24,1:} 2 Krn
^{36,10}
^{24,7:} 5 Mz
^{30,60}
^{24,7:} Jer 32,39
^{24,7:} Ezk 11,19
^{24,7:} Ezk
^{36,26-27}
^{24,7:} Jer 30,22
^{24,7:} Jer 31,33
^{24,7:} Jer 32,38
^{24,8:} Jer 29,17

³³ »In ko te bo to ljudstvo ali prerok ali duhovnik, vprašalo, rekoč: »Kaj je breme^t od Gospoda?^u jim boš potem rekel: »Kakšno breme? Jaz vas bom celo zapustil,^v govori Gospod. ³⁴ »In kar se tiče preroka, duhovnika in ljudstva, ki bodo rekli: »Breme od Gospoda,^w jaz bom celo kaznoval^x tistega moža in njegovo hišo.^y ³⁵ Tako boste govorili vsak svojemu sosedu in vsak svojemu bratu: »Kaj je Gospod odgovoril?^z in »Kaj je Gospod govoril?^z ³⁶ Gospodovega bremena pa ne boste več omenjali, kajti vsakogar beseda bo njegovo breme, kajti sprevračali ste besede živega Boga, Gospoda nad bojevniki, našega Boga.³⁷ Tako boš govoril preroku: »Kaj ti je Gospod odgovoril?^z in »Kaj je rekel Gospod?^z ³⁸ Toda ker pravite: »Breme od Gospoda;^z zato tako govorí Gospod, »Ker pravite to besedo: »Breme od Gospoda^z in sem jaz poslal k vam, rekoč: »Ne boste rekli: »Breme od Gospoda;^z zato glejte, jaz, celo jaz, vas bom popolnoma pozabil in zapustil vas in mesto, ki sem ga dal vam in vašim očetom in vas vrgel^z iz svoje prisotnosti,⁴⁰ in nad vas bom privedel večno grajo in neprestano sramoto, ki ne bo pozabljena.«

24 Gospod mi je pokazal^z vin glej, dve košari fig sta bili postavljeni pred Gospodovim templjem, potem ko je babilonski kralj Nebukadnezar odvedel ujetništvo Jehoníja, sina Jojakíma, Judovega kralja in Judove prince s tesarji in kovači iz Jeruzalema in jih privedel v Babilon.² Ena košara je imela zelo dobre fige, celo kakor fige, ki so najprej zrele, druga košara pa je imela zelo nespodobne fige, ki se niso mogle jesti, tako wslabe so bile.³ Potem mi je Gospod rekel: »Kaj vidiš Jeremija?⁴ Rekel sem: »Fige, dobre fige, zelo dobre in slabe ter zelo slabe, ki ne morejo biti pojedene, tako slabe so.«

⁴ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:⁵ »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: »Podobno kot te dobre fige, tako bom priznal tiste, ki so odvedeni v ujetništvo od Juda, ki sem jih poslal ven iz tega kraja, v deželo Kaldejcev, v njihovo dobro.⁶ Kajti svoje oči bom naravnal nanje v dobro in jih ponovno privedel v to deželo. Pozidal jih bom in jih ne podiral, jih sadil in ne ruval.⁷ Dal jim bom srce, da me spoznajo, da jaz sem Gospod. In oni bodo moje ljudstvo in jaz bom njihov Bog, kajti k meni se bodo vrnili s svojim celotnim srcem.

⁸ Kakor slabe fige, ki se ne morejo jesti, tako so slabe;⁸ zagotovo tako govori Gospod: »Tako bom izročil Judovega kralja Sedekíja, njegove prince in Jeruzalemov preostanek, ki preostane v tej deželi in tiste, ki prebivajo v egiptovski deželi.⁹ Izročil jih bom, da bodo odstranjeni v vsa zemeljska kraljestva, v njihovo škodo, da bodo graja in pregovor, zbadljivka in prekletstvo, na vseh krajih, kamor jih bom pognal.¹⁰ Mednje bom

ⁿ 23,14: *strašno*...: ali, umazanost.

^o 23,15: *oskrunjeno*: ali, hinavščina.

^p 23,17: *zamisli*: ali, trmoglavosti.

^q 23,18: *posvetovanju*: ali, skrivnem.

^r 23,28: *ki*...: hebr. s katerim so.

^s 23,31: *uporabljam*: ali, gladijo.

^t 23,33: [breme: hebr. izjava, ali, prerokovanje; možna sta oba pomena za isto hebrejsko besedo.]

^u 23,34: *kaznoval*: hebr. obiskal.

^v 24,1: [Okoli leta 598 pr. Kr.]

^w 24,2: *tako*...: hebr. zaradi zaničevosti.

^x 24,5: *tiste*...: hebr. ujetništvo.

^y 24,9: *odstranjeni*: hebr. za odstranitev v vseh zemeljskih kraljestvih, ali, draženje v vseh zemeljskih kraljestvih.

poslal meč, lakoto in kužno bolezen, dokler ne bodo použiti iz dežele, ki sem jo dal njim in njihovim očetom.«^z

25 Beseda, ^zki je prišla Jeremiju glede vsega Judovega ljudstva, v četrtem letu Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, kar je *bilo* prvo leto babilonskega kralja Nebukadnezarja, ²ki jo je prerok Jeremija govoril vsemu Judovemu ljudstvu in vsem prebivalcem Jeruzalema, rekč: ³»Od trinajstega ^aleta Jošija, Amónovega sina, Judovega kralja, celo do današnjega dne, to je triindvajsetega leta, je prišla k meni Gospodova beseda in govoril sem vam, vzdigujoč se zgodaj in govoril; toda niste prisluhnili. ⁴Gospod je pošiljal k vam vse svoje služabnike preroke, vzdigujoč jih zgodaj in *jih* pošiljal; toda niste prisluhnili niti nagnili svojega ušesa, da bi prisluhnili. ⁵Rekli so: »Sedaj se ponovno obrnite, vsakdo iz svoje zle poti in od hudobije svojih dejanj in prebivajte v deželi, ki jo je Gospod dal vam in vašim očetom na veke vekov, ⁶in ne hodite za drugimi bogovi, da jim služite in da jih obožujete in ne dražite me do jeze z deli svojih rok, in vam ne bom storil nobene škode.« ⁷Vendar mi niste prisluhnili,« govorí Gospod; »da bi me lahko dražili do jeze z deli svojih rok v svojo lastno škodo.«

⁸Zato tako govorí Gospod nad bojevniki: »Ker niste poslušali mojih besed, ⁹glejte, poslal bom in vzel vse družine iz severa,« govorí Gospod »in babilonskega kralja Nebukadnezarja, mojega služabnika in privedel jih bom zoper to deželo in zoper njene prebivalce in zoper vse te narode naokoli in popolnoma jih bom uničil in jih naredil osuplost in posmeh in neprestana opustošenja. ¹⁰Poleg tega bom od ^bnjih odvezel glas smeha in glas veselja, glas ženina in glas neveste, zvok mlinskih kamnov in svetloba sveče. ¹¹In ^cta celotna dežela bo opustošenje *in* osuplost; in ti narodi bodo sedemdeset let služili babilonskemu kralju.

¹²Ko ^d pa se dopolni sedemdeset let, se bo zgodilo, *da* bom kaznoval ^ebabilonskega kralja in ta narod,« govorí Gospod, »zaradi njihove krivičnosti in deželo Kaldejcev in naredil jo bom za neprestana opustošenja. ¹³Nad to deželo bom privedel vse svoje besede, ki sem jih progasil zoper njo, *celo* vse, kar je zapisano v tej knjigi, ki jo je Jeremija prerokoval zoper vse narode. ¹⁴Kajti tudi številni narodi in veliki kralji izmed njih jim bodo služili. Poplačal jim bom glede na njihova dejanja in glede na dela njihovih lastnih rok.«[«]

¹⁵Kajti tako mi govorí Gospod, Izraelov Bog: »Vzemi vinsko čašo te razjarjenosti pri moji roki in vsem narodom, h katerim te pošiljam, povzroči, da jo pijejo. ¹⁶Pili bodo in bodo omajani in zmešani zaradi meča, ki ga bom poslal mednje.«[«]

¹⁷Potem sem vzel čašo pri Gospodovi roki in vsem narodom, h katerim me je Gospod poslal, sem dal, da pijejo: ¹⁸*namreč* Jeruzalemu in Judovim mestom, njihovim kraljem in njihovim princem, da jih naredim za opustošenje, osuplost, posmeh in prekletstvo; kakor *je to* ta dan; ¹⁹faraonu, egiptovskemu kralju, njegovim služabnikom, njegovim princem in vsemu njegovemu ljudstvu; ²⁰vsemu pomešanemu ljudstvu in vsem kraljem dežele Uc, vsem kraljem dežele Filistejcev, Aškelónu, Gazi, ^fEkrónu, preostanku iz Ašdóda, ²¹Edómu, Moábu in Amónovim sinovom, ²²vsem tirskega kraljem, vsem sidónskim kraljem in kraljem otokov, gki so onstran morja, ²³§ Dedánu, Temáju, Buzu in vsem, *ki so* ^h na skrajnih vogalih ²⁴in vsem kraljem Arabije in vsem kraljem pomešanega ljudstva, ki prebivajo v puščavi ²⁵in vsem kraljem v Zimriju in vsem kraljem v Elámu in vsem kraljem v Mediji ²⁶in vsem kraljem na severu, daleč in blizu, enega z drugim in vsem kraljestvom sveta, ki so na obličju zemlje; in kralj Šešáha ⁱbo pil za njimi. ²⁷Zatorej jim boš rekel: »Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Pijte, bodite pijani, bljuvajte, padite in ne vstanite več zaradi meča, ki ga bom poslal med vas. ²⁸In zgodilo se bo, če odklonijo vzeti čašo iz tvoje roke, da pijejo, potem jim boš rekel: »Tako govorí Gospod nad bojevniki: »Zagotovo boste pili.« ²⁹Kajti, glejte, začenjam prinašati zlo na mesto, ki ^jje imenovano z mojim imenom in ali naj bi bili vi popolnoma nekaznovani? Ne boste nekaznovani, kajti poklical bom meč nad vse prebivalce zemlje,« govorí Gospod nad bojevniki.

³⁰Zato prerokuj zoper njih vse te besede in jim reci: »Gospod bo rjovel iz višine in izustil svoj glas iz svojega svetega prebivališča; mogočno bo rjovel nad svojim prebivališčem; zavpil bo kakor tisti, ki tlači grozdje, zoper vse prebivalce zemlje. ³¹Hrup bo prišel *celo* do konca zemlje, kajti Gospod ima pravdo z narodi, pravdal se bo z vsem mesom; te, *ki so* zlobni, bo izročil meču,« govorí Gospod. ³²Tako govorí Gospod nad bojevniki: »Glej, zlo bo šlo naprej od naroda do naroda in od zemeljskih obal se bo dvignil velik vrtinčast veter. ³³Umorjeni od Gospoda bodo na ta dan od *enega* konca zemlje do *drugega* konca zemlje. Ne bodo objokovani niti zbrani niti pokopani; za gnoj bodo na tleh.

³⁴Tulite pastirji in jokajte; valjajte se *v pepelu* vodje tropa, kajti dnevi ^kvašega klanja in vaših razpršenosti so dovršeni; padli boste kakor prijetna posoda. ³⁵Pastirji ^mne bodo imeli nobene poti, da bežijo niti glavni od tropa, da pobegnejo. ³⁶*Slišati* bo glas vpitja pastirjev in tuljenje vodje tropa, kajti Gospod je oplenil njihov pašnik. ³⁷Miroljubna prebivališča so posekana zaradi Gospodove krute

^z 25,1: [Leta 607 do konca 606 pr. Kr.]

^a 25,3: [Leta 629 do leta 606 pr. Kr.]

^b 25,10: *od...:* hebr. jaz povzročil, da izgine od njih.

^c 25,11: [Začetek okoli leta 606 pr. Kr.]

^d 25,12: [Konec okoli leta 536 pr. Kr.]

^e 25,12: *kaznoval:* hebr. obiskal.

^f 25,20: [Gaza: hebr. močan.]

^g 25,22: *otokov...:* ali, področja poleg morske obale.

^h 25,23: *ki so...:* hebr. odrezani v vogale, ali, ki imajo vogale las postrižene.

ⁱ 25,26: [Šešáh: simbolično ime za Babilonca.]

^j 25,29: *ki...:* hebr. nad katerim je klicano moje ime.

^k 25,34: *dnevi...:* hebr. vaši dnevi za pokol in vaše razpršenosti so dovršeni.

^l 25,34: *prijetna...:* hebr. posoda želja.

^m 25,35: *Pastirji...:* hebr. Pobeg bo izginil pred pastirji in pobegnil od tropa itd.

jeze.³⁸ Zapustil je svoje skrivališče kakor lev, kajti njihova dežela je zapuščenaⁿ zaradi okrutnosti zatiralca in zaradi njegove krute jeze.««

26 Na začetku^o kraljevanja Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, je prišla ta beseda od Gospoda, rekoč:² »Tako govori Gospod: ›Stoj na dvoru Gospodove hiše in govorji vsem Judovim mestom, ki pridejo oboževati v Gospodovo hišo, vse besede, ki sem ti jih zapovedal, da jim jih govoris; ne zmanjšaj niti besede. ³ Če bo tako, bodo prisluhnili in se obrnili, vsak človek iz svoje zle poti, da se lahko pokesam od zla, ki sem jim ga namenil storiti zaradi zla njihovih početij. ⁴ Rekel jim boš: ›Tako govori Gospod: ›Ce mi ne boste prisluhnili, da se ravnate po moji postavi, ki sem jo postavil pred vas,⁵ da prisluhnete besedam mojih služabnikov prerokov, ki sem jih pošiljal k vam; zgodaj sem *jih* vzdigoval in *jih* pošiljal, toda niste prisluhnili;⁶ potem bom to hišo naredil podobno Šilu in to mesto naredil prekletstvo vsem narodom zemelje.««

⁷ Tako so duhovniki, preroki in vse ljudstvo slišali Jeremija govoriti te besede v Gospodovi hiši.

⁸ Pripetilo se je torej, ko je Jeremija končal govorjenje vsega, kar mu je Gospod zapovedal, da govorji vsemu ljudstvu, da so ga duhovniki in preroki in vse ljudstvo zgrabili, rekoč: »Zagotovo boš umrl. ⁹ Zakaj si prerokoval v Gospodovem imenu, rekoč: ›Ta hiša bo podobna Šilu in to mesto bo zapuščeno, brez prebivalca?«« In vse ljudstvo je bilo zbrano zoper Jeremija v Gospodovi hiši.

¹⁰ Ko so Judovi princi slišali te stvari, potem so prišli gor iz kraljeve hiše h Gospodovi hiši in se usedli pri vhodu^p novih velikih vrat Gospodove hiše.¹¹ Potem so duhovniki in preroki spregovorili princem in vsemu ljudstvu, rekoč: »Ta ^qmož je vreden, da umre, kajti prerokoval je zoper to mesto, kakor ste slišali s svojimi ušesi.«

¹² Potem je Jeremija spregovoril vsem princem in vsemu ljudstvu, rekoč: »Gospod me je poslal, da prerokujem zoper to hišo in zoper to mesto vse besede, ki ste jih slišali. ¹³ Zato sedaj poboljšajte svoje poti in svoja dejanja in ubogajte glas Gospoda, svojega Boga, in Gospod se bo pokesal od zla, ki ga je proglasil zoper vas. ¹⁴ Poglejte, kar se mene tiče, jaz *sem* v vaši roki. Z menoj storite kakor se ^rvam zdi dobro in primerno. ¹⁵ Toda zagotovo vedite, da če me boste usmrtili, boste zagotovo privedli nedolžno kri nadse, nad to mesto in nad njegove prebivalce, kajti resnično me je k vam poslal Gospod, da v vaša ušesa govorim vse te besede.«

¹⁶ Potem so princi in vse ljudstvo rekli duhovnikom in prerokom: »Ta mož ni vreden, da umre, kajti govoril nam je v imenu Gospoda, našega Boga.« ¹⁷ Potem so vstali nekateri izmed starešin dežele in spregovorili vsemu zboru ljudstva, rekoč: ¹⁸ »Mihej^s Moršečan je prerokoval v dneh Ezekija, Judovega kralja in govoril vsemu

Judovemu ljudstvu, rekoč: ›Tako govori Gospod nad bojevniki: ›Sion bo preoran kakor polje in Jeruzalem bo spremenjen v razvaline in gora hiše kakor visoki kraji gozda. ¹⁹ Ali ga je Judov kralj Ezekija in ves Juda sploh dal usmrtiti? Mar se ni bal Gospoda in rotil Gospoda in se je Gospod ^tpokesal zla, ki ga je proglasil zoper njih? Tako bi lahko prihranili veliko zlo zoper naše duše. ²⁰ Tam pa je bil tudi človek, ki je prerokoval v Gospodovem imenu, Urijá, sin Šemajája iz Kirját Jearíma, ki je prerokoval zoper to mesto in zoper to deželo, glede na vse Jeremijeve besede. ²¹ Ko je kralj Jojakím, z vsemi svojimi mogočnimi možmi in vsemi princi, slišal njegove besede, je kralj iskal, da ga usmrti. Toda ko je Urijá to slišal, je bil prestrašen in pobegnil ter odšel v Egipt. ²² Kralj Jojakím pa je poslal može v Egipt, in sicer Ahbórjevega sina Elnatána in *nekaterem* može z njim v Egipt. ²³ Ti so Urijá spravili ^uiz Egipta in ga privedli h kralju Jojakímu, ki ga je usmrtil z mečem in njegovo truplo vrgel v grobove preprostega ljudstva. ²⁴ Kljub temu je bila roka Šafánovega sina Ahikáma z Jeremijem, da ga ne bi predali v roko ljudstva, da ga usmrti.

27 Na začetku^w kraljevanja Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, je prišla Jeremiju ta beseda od Gospoda, rekoč: ² »Tako ^xmi govorji Gospod: ›Naredi si vezi in jarme in si jih položi na svoj vrat³ in jih pošlji edómskemu kralju, moábskemu kralju, amónskemu kralju, tirskeemu kralju in k sidónskemu kralju, po roki poslancev, ki so prišli v Jeruzalem k Judovemu kralju Sedekíju⁴ in jim zapovej, da ^yrečejo svojim gospodarjem: ›Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: ›Tako boste rekli svojim gospodarjem: ⁵ ›Jaz sem naredil zemljo, človeka in živali, ki so na zemlji, s svojo veliko močjo in s svojim razširjenim laktom in izročil sem jo, komur se je meni zdelo primerno. ⁶ Sedaj sem vse te dežele dal v roko svojega služabnika, babilonskega kralja Nebukadnezarja in tudi živali polja sem mu izročil, da mu služijo. ⁷ § Vsi narodi bodo služili njemu, njegovemu sinu in sinu njegovega sina, dokler ne pride pravi čas njegove dežele, potem pa ga bodo zasužnili mnogi narodi in veliki kralji. ⁸ In zgodilo se bo, da narodi in kraljestva, ki ne bodo služili istemu babilonskemu kralju Nebukadnezarju in ki svojega vratu ne bodo položili pod jarem babilonskega kralja, da bom ta narod kaznoval,« govorji Gospod, »z mečem in z lakoto in s kužno boleznjijo, dokler jih ne použijem s svojo roko. ⁹ Zato ne prisluhnите niti svojim prerokom, niti vedeževalcem, niti sanjačem, niti uročevalcem, niti svojim čarodejem, ki vam govorijo, rekoč: ›Ne boste služili babilonskemu kralju,« ¹⁰ kajti prerokujejo vam laž, da bi vas odstranili daleč od vaše dežele; in da bi vas jaz izgnal in bi se vi pogubili. ¹¹ Toda narodi, ki svoj vrat privedejo pod jarem babilonskega kralja in mu služijo, tiste bom pustil ostati mirne v njihovi

ⁿ 25,38: *zapuščena*: hebr. zapuščenost.

^o 26,1: [Med letom 610 in letom 609 pr. Kr.]

^p 26,10: *vhodu*... ali, vratih.

^q 26,11: *Ta*... hebr. Sodba smrti je za tega moža.

^r 26,14: *se*... hebr. je to dobro in pravilno v vaših očeh.

^s 26,18: [Okoli leta 710 pr. Kr.]

^t 26,19: Gospod: hebr. Gospodov obraz.

^u 26,23: [Okoli leta 609 pr. Kr.]

^v 26,23: *preprostega*: hebr. sinov.

^w 27,1: [Okoli leta 598 pr. Kr.]

^x 27,2: *Tako*... ali, Gospod je rekel.

^y 27,4: *da*... ali, glede njihovih gospodarjev, rekoč.

^z 27,9: *sanjačem*: hebr. sanjam.

lastni deželi,^a govori Gospod; »in obdelovali jo bodo in prebivali v njej.

¹² Tudi Judovemu kralju Sedekíju sem spregovoril glede na vse te besede, rekoč: »Privedi vaše vratove pod jarem babilonskega kralja in služite njemu in njegovemu ljudstvu in živite.¹³ Zakaj bi umirali ti in tvoje ljudstvo, pod mečem, z lakoto in kužno boleznijo, kakor je Gospod govoril zoper narod, ki ne bo služil babilonskemu kralju?¹⁴ Zato ne prisluhnite besedam prerokov, ki vam govorijo, rekoč: »Ne boste služili babilonskemu kralju,^b kajti laž vam prerokujejo.¹⁵ Kajti jaz jih nisem poslal,^c govori Gospod, »vendar v mojem imenu prerokujejo laž;^d da bi vas jaz lahko izgnal ven in bi se pogubili, vi in preroki, ki vam prerokujejo.«^e

¹⁶ Govoril sem tudi duhovnikom in vsemu temu ljudstvu, rekoč: »Tako govorí Gospod: »Ne prisluhnite besedam svojih prerokov, ki vam prerokujejo, rekoč: »Glejte, posode Gospodove hiše bodo sedaj v kratkem ponovno privedene nazaj iz Babilona,^f kajti prerokujejo vam laž.¹⁷ Ne prisluhnite jim. Služite babilonskemu kralju in živite. Zakaj bi bilo to mesto opustošeno?¹⁸ Toda če bi bili preroki in bi bila Gospodova beseda z njimi, naj sedaj naredijo posredovanje h Gospodu nad bojevniki, da posode, ki so ostale v Gospodovi hiši in v hiši Judovega kralja in v Jeruzalemu, ne gredo v Babilon.

¹⁹ Kajti tako govorí Gospod nad bojevniki glede stebrov, glede morja, glede podnožij in glede preostanka posod, ki preostajajo v tem mestu,²⁰ ki jih babilonski kralj Nebukadnezar ni vzel, ko je odvedel proč v ujetništvo Jehoníja, Jojakímovega sina, Judovega kralja, iz Jeruzalema v Babilon in vse plemiče iz Juda in Jeruzalema.²¹ Da, tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, glede posod, ki so ostale v Gospodovi hiši in v hiši Judovega in jeruzalemskega kralja:²² odnesene bodo v Babilon in tam bodo do dneva, ko jih obiščem,^c govorí Gospod, »potem jih bom privedel gor in jih ponovno vrnil na ta kraj.«^g

28 Pripetilo^b se je isto leto, v začetku kraljevanja Judovega kralja Sedekíja, v četrtem letu in v petem mesecu, da mi je spregovoril Hananjá, sin preroka Azúrja, ki je bil iz Gibeóna, v Gospodovi hiši, v prisotnosti duhovnikov in vsega ljudstva, rekoč:² »Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, rekoč: »Zlomil sem jarem babilonskega kralja.³ V dveh^h letih bom ponovno na ta kraj privedel vse posode Gospodove hiše, ki jih je babilonski kralj Nebukadnezar vzel iz tega kraja in jih odnesel v Babilon.⁴ Ponovno bom na ta kraj privedel Jehoníja, sina Jojakíma, Judovega kralja, z vsemiⁱ Judovimi ujetniki, ki so šli v Babilon,^c govorí Gospod, »kajti jaz bom zlomil jarem babilonskega kralja.«^j

⁵ Potem je prerok Jeremija rekел preroku Hananjáju, v prisotnosti duhovnikov in v prisotnosti vsega ljudstva, ki je stalo v Gospodovi hiši,^k celo prerok Jeremija je rekел: »Amen. Gospod

naj tako storí. Gospod naj izpolni twoje besede, ki si jih prerokoval, da ponovno privede posode Gospodove hiše in vse, kar je odvedeno ujeto, iz Babilona na ta kraj.⁷ Kljub temu poslušaj sedaj te besede, ki jih govorim v twoja ušesa in v ušesa vsega ljudstva.⁸ Preroki, ki so bili pred menoj in pred teboj od davnine, so prerokovali tako zoper mnoge dežele kakor zoper velika kraljestva, o vojni in o zlu in o kužni bolezni.⁹ Prerok, ki prerokuje o miru, ko se bo zgodila prerokova beseda, potem bo prerok znan, da ga je resnično poslal Gospod.«

¹⁰ Potem je prerok Hananjá snel jarem iz vratu preroka Jeremija in ga zlomil.¹¹ Hananjá je spregovoril v prisotnosti vsega ljudstva, rekoč: »Tako govorí Gospod: »Celo tako bom zlomil jarem babilonskega kralja Nebukadnezarja iz vratu vseh narodov, v času dveh polnih let.«¹² In prerok Jeremija je odšel svojo pot.

¹² Potem je Gospodova beseda prišla preroku Jeremiju, potem ko je prerok Hananjá zlomil jarem iz vratu preroka Jeremija, rekoč:¹³ »Pojdi in povej Hananjáju, rekoč: »Tako govorí Gospod: »Zlomil si lesene jarme, toda zarje boš naredil železne jarme.¹⁴ Kajti tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Železen jarem sem položil na vrat vseh teh narodov, da bodo lahko služili babilonskemu kralju Nebukadnezarju; in služili mu bodo in dal sem mu tudi poljske živali.«¹⁵

¹⁵ Potem je prerok Jeremija rekel preroku Hananjáju: »Prisluhni sedaj Hananjá: »Gospod te ni poslal, temveč ti zavajaš to ljudstvo, da zaupa v laž.¹⁶ Zato tako govorí Gospod: »Glej, vrgel te bom iz obličja zemlje. To leto boš umrl, ker si učil upor e zoper Gospoda.«¹⁷ Tako je prerok Hananjá to isto leto umrl, v sedmem mesecu.

29 Torej^g so besede pisma, ki ga je prerok Jeremija poslal iz Jeruzalema preostanku starešin, ki so bili odvedeni ujeti, duhovnikom, prerokom in vsem ljudstvu, ki jih je Nebukadnezar ujete odvedel iz Jeruzalema v Babilon² (potem so bili kralj Jehoníja, kraljica, evnuhi, hprinci iz Juda in Jeruzalema ter tesarjiⁱ in kovači odvedeni iz Jeruzalema)³ po roki Šafánovega sina Elasá in Hilkijávega sina Gemarjá (katera je Judov kralj Sedekíja poslal v Babilon k babilonskemu kralju Nebukadnezarju), rekoč:⁴ »Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, vsem, ki so odvedeni ujeti, ki sem jim povzročil, da so odvedeni proč iz Jeruzalema v Babilon:⁵ »Zgradite si hiše in prebivajte v njih, zasadajte vrtove in jejte njihov sad,⁶ jemljite si žene in zaplodite sinove ter hčere, in vzemite žene za svoje sinove in svoje hčere dajte soprogom, da bodo lahko rodile sinove in hčere, da boste tam lahko povečani in ne zmanjšani.⁷ Iščite mir mestu, kamor sem vam povzročil, da ste bili odvedeni ujeti in zanj molite h Gospodu, kajti v njegovem miru boste vi imeli mir.⁸

⁸ Kajti tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Naj vas vaši preroki in vaši vedeževalci, ki so v vaši sredi, ne zavajajo, niti ne prisluhnите

^{27,14:} Jer 14,14

^{27,14:} Jer 23,21

^{27,14:} Jer 29,8

^{27,20:} 2 Kr

^{24,14-15}

^{27,22:}

² Kr 25,13

^{27,22:}

² Krn 36,18

^{28,10:} Jer 27,2

^{28,16:}

⁵ Mz 13,5

^{28,16:} Jer 29,32

^{29,2:} 2 Kr 24,12

^{29,8:} Jer 14,14

^{29,8:} Jer 23,21

^{29,8:} Jer 27,15

^f 28,17: [Okoli leta 595 pr. Kr.]
^g 29,1: [Okoli leta 599 pr. Kr.]
^h 29,2: **evnuhi:** ali, glavni dvorni upravitelji.
ⁱ 29,2: [tesarji: hebr. rokodelci s katerimkoli materialom.]

^a 27,15: **laž:** hebr. v laži, ali, lažnivo.

^b 28,1: [Okoli leta 596 pr. Kr.]

^c 28,3: **dveh...:** hebr. dneh dveh let.

^d 28,4: **vsemi...:** hebr. vsem Judovim ujetništrom.

^e 28,16: **upor:** hebr. punt.

svojim sanjam, ki ste jim povzročili, da so sanjane.

⁹ Kajti lažno jvam prerokujejo v mojem imenu.

Nisem jih poslal,« govori Gospod.

¹⁰ Kajti k^{tako} govori Gospod: »Da vas bom po tem, ko bo v Babilonu dovršenih sedemdeset let, obiskal in izvēdel svojo dobro besedo napram vam, v tem, da povzročim, da se vrnete na ta kraj.

¹¹ Kajti poznam misli, ki jih mislim napram vam,« govori Gospod, »misli miru in ne zla, da vam dam pričakovan l^{konec}. ¹² Takrat boste klicali k meni in boste šli in molili k meni in vam bom prisluhnili.

¹³ Iskali me boste in *me* našli, ko me boste iskali z vsem svojim srcem. ¹⁴ Dal se vam bom najti,« govori Gospod, »in vaše ujetništvo bom odvrnil proč in zbral vas bom izmed vseh narodov in iz vseh krajev, kamor sem vas pregnal,« govori Gospod, »in jaz vas bom ponovno privedel na kraj, od koder sem vam povzročil, da ste bili odvedeni ujeti.

¹⁵ Ker ste rekli: »Gospod nam je v Babilonu vzdignil preroke;« ¹⁶ vedite, da tako govori Gospod o kralju, ki sedi na Davidovem prestolu in o vsemu ljudstvu, ki prebiva v tem mestu *in* o vaših bratih, ki niso šli z vami naprej v ujetništvo;« ¹⁷ tako govori Gospod nad bojevniki: »Poglejte, nadnje bom poslal meč, lakoto in kužno bolezen in naredil jih bom kot ogabne fige, ki se ne morejo pojesti, ker so tako zle. ¹⁸ Preganjal jih bom z mečem, z lakoto in s kužno boleznijo in izročil jih bom, da bodo odstranjeni k vsem kraljestvom zemlje, da bodo prekletstvo, m^{osuplost}, posmeh in graja med vsemi narodi, kamor sem jih pregnal, ¹⁹ ker niso prisluhnili mojim besedam,« govori Gospod, »ki sem jim jih pošiljal po svojih služabnikih prerokih, *jih* zgodaj vzdigoval in pošiljal; toda vi niste hoteli poslušati,« govori Gospod.

²⁰ »Poslušajte torej besedo od Gospoda, vsi vi iz ujetništva, ki sem vas poslal iz Jeruzalema v Babilon. ²¹ Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog o Kolajájevemu sinu Ahábu, in o Maasejájevemu sinu Sedekíju, ki vam prerokujeta laž v mojem imenu: »Glejte, izročil ju bom v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja in ta ju bo ubil pred vašimi očmi.« ²² Od njiju bo vse Judovo ujetništvo, ki je v Babilonu, povzelo prekletstvo, rekoč: »Gospod naj ti stori kakor Sedekíju in kakor Ahábu, ki ju je babilonski kralj pekel na ognju, ²³ ker sta zgrešila podlost v Izraelu in zgrešila zakonolomstvo z ženami svojih sosedov in v mojem imenu govorila lažnive besede, ki jima jih nisem zapovedal. Celo vedel sem in *sem* priča,« govori Gospod.

²⁴ Tako nboš tudi ti govoril Šemajáju Nehelaméjcu, orekoč: ²⁵ Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, rekoč: »Ker si v svojem imenu poslal pisma vsemu ljudstvu, ki so v Jeruzalemu in k duhovniku Cefanjáju, Maasejájevemu sinu in vsem duhovnikom, rekoč: ²⁶ Gospod te je postavil za duhovnika namesto duhovnika Jojadája, da bi bili častniki v Gospodovi hiši, za vsakega človeka, ki je zmešan in se dela

preroka, da ga bi vtaknil v ječo in v klade. ²⁷ Zdaj torej, zakaj nisi grajal Jeremija iz Anatóta, ki se vam dela prerok? ²⁸ Kajti zato je poslal k nam v Babilon, rekoč: »To ujetništvo je dolgo. Zgradite si hiše in prebivajte v njih, zasadite vrtove in jezte sad od njih.« ²⁹ Duhovnik Cefanjá je to pismo prebral v ušesa preroka Jeremija.

³⁰ Potem je prišla Gospodova beseda Jeremiju, rekoč: ³¹ »Pošli k vsem tem iz ujetništva, rekoč: »Tako govori Gospod glede Šemajája Nehelaméjca: »Zato, ker je ta Šemajá prerokoval zoper vas, pa ga nisem poslal jaz in vam je storil, da zaupate v laž, ³² zato tako govori Gospod: »Glejte, kaznoval bom Šemajája Nehelaméjca in njegovo seme. Ne bo imel človeka, da prebiva med tem ljudstvom; niti ne bo gledal dobrega, ki ga bom storil za svoje ljudstvo,« govori Gospod; »ker je učil upor p^zoper Gospoda.«

30 Beseda, ki je prišla Jeremiju od Gospoda, rekoč: ² »Tako govori Gospod, Izraelov Bog, rekoč: »V knjigo si zapiši vse besede, ki sem ti jih govoril. ³ Kajti glej, prihajajo dnevi,« govori Gospod, »da bom ponovno privedel ujetništvo svojega ljudstva Izraela in Juda,« govori Gospod »in povzročil jim bom, da se vrnejo v deželo, ki sem jo dal njihovim očetom in oni jo bodo vzeli v last.«

⁴ To so besede, ki jih je Gospod govoril glede Izraela in glede Juda. ⁵ Kajti tako govori Gospod: »Slišali smo glas trepetanja, strahu qin ne miru. ⁶ Vprašajte torej in poglejte, ali je mož v porodnih mukah z otrokom? Zakaj vidim vsakega moža r^s svojimi rokami na svojih ledjih, kakor žensko v porodnih mukah in so vsi obrazi postali bledi?

⁷ Ojoj! Kajti ta dan je velik, tako da mu ni nobeden podoben. To je celo čas Jakobove stiske, toda rešen bo iz nje. ⁸ Kajti to se bo zgodilo na ta dan,« govori Gospod nad bojevniki, »da bom zlomil njegov jarem s tvojega vratu in raztrgal tvoje vezi in tujcem ne bo več sužnjeval, ⁹ temveč bodo služili Gospodu, svojemu Bogu in Davidu, svojemu kralju, ki jim ga bom vzdignil.

¹⁰ Zato se ne boj, oh moj služabnik Jakob,« govori Gospod; »niti ne bodi zaprepaden, oh Izrael, kajti, glej, rešil te bom od daleč in tvoje seme iz dežele njihovega ujetništva. Jakob se bo vrnil in bo v miru in bo tiho in nihče ga ne bo prestrašil. ¹¹ Kajti jaz sem s teboj,« govori Gospod, »da te rešim. Čeprav naredim poln konec vsem narodom, kamor sem te razkropil, vendar iz tebe ne bom naredil polnega konca, temveč te bom grajal po meri in te ne bom pustil povsem nekaznovanega. ¹² Kajti tako govori Gospod: »Tvoja poškodba je nezaceljiva in tvoja rana je boleča. ¹³ Nobenega ni, da zagovarja tvoj primer, da sibi bil lahko obvezan. Nobenih zdravilnih zdravil nimaš. ¹⁴ Vsi tvoji ljubimci so te pozabili. Ne iščejo te; kajti ranil sem te z rano sovražnika, s kaznovanjem krutega, zaradi množice tvojih krivičnosti, ker so tvoji grehi narasli. ¹⁵ Zakaj vpiješ zaradi svoje stiske? Tvoja bridkost je neozdravljava zaradi množice tvoje krivičnosti. Ker so tvoji grehi

^j 29,9: *lažno*: hebr. v laži.

^k 29,10: [Okoli leta 606 pr. Kr.]

^l 29,11: *pričakovan*...: hebr. konec in pričakovanje.

^m 29,18: *prekletstvo*: hebr. za prekletstvo.

ⁿ 29,24: [Leta 598 pr. Kr.]

^o 29,24: *Nehelaméjcu*: ali, sanjaču.

^p 29,32: *upor*: hebr. punt.

^q 30,5: *strahu*...: ali, tam je strah in ne mir.

^r 30,6: *moža*: hebr. moškega.

^s 30,13: *da*...: hebr. za zvezovanje, ali, za pritiskanje.

narasli, sem ti jaz storil te stvari.¹⁶ Zatorej bodo vsi, ki te požirajo, požrti, in vsi tvoji nasprotniki, vsak izmed njih, bodo šli v ujetništvo, in tisti, ki te plenijo, bodo plen in vse to ukradeno blago na tebi bom dal za plen.¹⁷ Kajti jaz ti bom obnovil zdravje in jaz te bom ozdravil tvojih ran,¹⁸ govori Gospod, »ker so te imenovali Izobčenec, rekoč: ›To je Šion, ki ga noben človek ne išče.«

¹⁸ Tako govori Gospod: »Glej, ponovno bom privedel ujetništvo Jakobovih šotorov in se usmilil njegovih bivališč, in mesto bo zgrajeno na svojem lastnem kupu^t in palača bo ostala po svoji lastni navadi.¹⁹ Iz njih bo izšlo zahvaljevanje in glas tistih, ki se veselijo. Pomnožil jih bom in ne bo jih malo; prav tako jih bom proslavil in ne bodo majhni.²⁰ Tudi njihovi otroci bodo kakor poprej in njihova skupnost bo utrjena pred menoj, kaznoval pa bom vse, ki jih zatirajo.²¹ § Njihovi plemiči bodo izmed njih in njihov voditelj bo izšel iz njihove srede. Povzročil mu bom, da se približa in pristopil bo k meni, kajti kdo je ta, ki daje svojemu srcu jamstvo, da se mi približa?« govori Gospod.²² »Vi boste moje ljudstvo in jaz bom vaš Bog.«²³ Glej, vrtinčast veter od Gospoda gre naprej z razjarjenostjo, nenehen^u vrtinčast veter; boleče bo padel^v na glavo zlobnih.²⁴ Gospodova kruta jeza se ne bo vrnila, dokler ne bo *tega* storil in dokler ne izpolni namene svojega srca. V zadnjih dneh boste to preudarili.

31 »Isti čas,²⁵ govori Gospod, »bom jaz Bog vsem Izraelovim družinam in oni bodo moje ljudstvo.«²⁶ Tako govori Gospod: »Ljudstvo, ki je preostalo od meča, je našlo milost v divjini; celo Izrael, ko sem odšel, da mu povzročim, da počiva.«²⁷ Gospod se mi je prikazal od davnine, ^wrekoč: »Da, ljubil sem te z večno ljubeznijo, zato sem te ^xpritegnil z ljubečo skrbnostjo.²⁸ Ponovno te bom zgradil in boš zgrajena, oh devica Izraelova. Ponovno boš okrašena s svojimi bobniči^y in šla naprej na plese tistih, ki se veselijo.²⁹ Še boš sadila trte na gorah Samarije. Sadilci bodo sadili in *jih* bodo jedli^z kakor običajne stvari.³⁰ Kajti dan bo, da bodo stražarji na Efrájimskem pogorju klicali: »Vstanite in pojdimos gor na Sion h Gospodu, svojemu Bogu.«³¹ Kajti tako govori Gospod: »Prepevajte z veseljem zaradi Jakoba in vzklajajte med vodjem narodov. Razglašajte, hvalite in recite: »Oh Gospod, reši svoje ljudstvo, Izraelov ostanek.«³² Glej, privedel jih bom iz severne dežele in jih skupaj zbral iz obal zemlje in z njimi slepe ter hrome, skupaj nosečnico in tisto, ki je v porodnih mukah skupaj z otrokom, velika skupina se bo vrnila tja.³³ Prišli bodo z jokanjem in s ^aponižnimi prošnjami jih bom vodil. Povzročil jim bom, da hodijo po ravni poti ob rekah vodá, na kateri se ne bodo spotaknili, kajti jaz sem oče Izraelu in Efrájim je moj prvorjenec.«

¹⁰ Poslušajte Gospodovo besedo: »Oh vi narodi in razglasite jo na oddaljenih otokih ter recite: »Kdor je razkropil Izraela, ga bo zbral in ga varoval, kakor pastir storil svojemu tropu.«¹¹ Kajti Gospod

je odkupil Jakoba in ga izpustil proti odkupnini iz roke *tistega*, ki je bil močnejši od njega.¹² Zato bodo prišli in prepevali na višini Siona in skupaj bodo tekli h Gospodovi dobroti zaradi pšenice, zaradi vina, zaradi olja in zaradi mladičev izmed tropa in od črede. Njihova duša bo kakor namakan vrt in sploh ne bodo več žalovali.¹³ Potem se bo devica veselila na plesu, tako mladeniči in starci skupaj, kajti njihovo žalovanje bom obrnil v radost in jaz jih bom potolažil in jim dal, da se veselijo od njihove bridkosti.¹⁴ Dušo duhovnikov bom nasilit z obiljem in moje ljudstvo bo nasičeno z mojo dobroto,« govori Gospod.

¹⁵ Tako govori Gospod: »Glas je bil slišan v Rami, žalovanje in grenko jokanje. Rahela, jokajoč za svojimi otroki, je odklanjala biti potolažena zaradi svojih otrok, ker jih ni bilo.«¹⁶ Tako govori Gospod: »Svoj glas zadrži pred jokanjem in svoje oči pred solzami, kajti tvoje delo bo nagrajeno,« govori Gospod »in ponovno bodo prišli iz sovražnikove dežele.«¹⁷ Upanje je v tvojem koncu,« govori Gospod, »da bodo tvoji otroci ponovno prišli k svoji lastni meji.

¹⁸ Zagotovo sem slišal Efrájima tako žalovati: »Kaznoval si me in bil sem kaznovan, kakor bikec nenavajen *jarma*. Obrni me in bom obrnjen, kajti ti si Gospod, moj Bog.«¹⁹ Zagotovo sem se pokusal, potem ko sem bil obrnjen; in potem ko sem bil poučen, sem udaril na svoje stegno. Osramočen sem bil, da, celo zbegan, ker sem nosil grajo svoje mladosti.²⁰ Ali je Efrájim moj dragi sin? Je on prijeten otrok? Kajti odkar sem govoril zoper njega, se ga še vedno iskreno spominjam, zato je moja notranjost zaskrbljena zanj; zagotovo se ga bom usmilil,« govori Gospod.²¹ Postavi kažipote, naredi si visoke kupe. Svoje srce naravnaj proti glavnim cestim, poti, po kateri si hodila. Ponovno se obrni, oh devica Izraelova, ponovno se obrni k tem svojim mestom.«²²

²² Doklej boš hodila okoli, oh ti odpadla hči? Kajti Gospod je ustvaril novo stvar na zemlji: »Ženska bo obdajala moškega.«²³ Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Še bodo uporabljali ta govor v Judovi deželi in njenih mestih, ko bom ponovno privedel njihovo ujetništvo;« Gospod [naj] te blagoslovi, oh prebivališče pravice in gora svetosti.²⁴ In tam bodo skupaj prebivali v samem Judu in v vseh njihovih mestih, poljedelci in tisti, ki gredo naprej s tropi.²⁵ Kajti nasilit sem izmučeno dušo in na novo napolnil vsako žalostno dušo.«²⁶ Ob tem sem se prebudil in pogledal, in spanje mi je bilo sladko.

²⁷ »Glej, prihajajo dnevi,« govori Gospod, »da bom Izraelovo hišo in Judovo hišo posejal s človeškim semenom in s semenom živali.²⁸ In zgodilo se bo, da kakor sem stražil nad njimi, da izrujem, da zlomim, da zrušim, da uničim in da prizadenem, tako bom stražil nad njimi, da gradim in da sadim,« govori Gospod.²⁹ V tistih dneh ne bodo več rekli: »Očetje so jedli kisel grozd, zobje otrok pa so skominasti.«³⁰ Temveč bo vsak umrl

30,16:

2 Mz 23,22

30,16: Iz 41,1

30,22: Jer 24,7

30,22: Jer 31,33

30,22: Jer 32,38

30,23: Jer

23,19-20

31,4: 2 Mz

15,20

31,4: Sod 11,34

31,9: 2 Mz 4,22

31,12: Iz 58,11

31,15: Mt 2,18

31,19:

5 Mz 30,2

31,29: Ezk 18,2

^t 30,18: *kupu*: ali, majhnem hribu.

^u 30,23: *nenehen*: hebr. oster.

^v 30,23: *padel*... ali, ostal na glavi.

^w 31,3: *davnine*: hebr. daleč.

^x 31,3: *te*...: ti razširil ljubečo skrbnost.

^y 31,4: *bobniči*: ali, tamburini.

^z 31,5: *jedli*: hebr. oskrunili.

^a 31,9: s...: ali, z naklonjenostmi.

^b 31,20: *je*...: hebr. moja notranjost zveni.

zaradi svoje lastne krivičnosti. Vsak človek, ki je kisel grozd, bodo njegovi zobje skominasti.

³¹ Glej, prihajajo dnevi,« govori Gospod, »da bom sklenil novo zavezo z Izraelovo hišo in z Judovo hišo. ³² Ne glede na zavezo, ki sem jo sklenil z njihovimi očeti na dan, *ko sem jih prijel za roko, da jih privedem ven iz egiptovske dežele*. Tisto mojo zavezo so prelomili, čeprav ^csem jim bil soprog,« govori Gospod. ³³ Toda to *bo* zaveza, ki jo bom sklenil z Izraelovo hišo: »Po tistih dneh,« govori Gospod, »bom svojo postavo položil v njihove notranje dele in jo zapisal v njihova srca in bom njihov Bog in oni bodo moje ljudstvo.« ³⁴ Ne bodo več učili vsak svojega soseda in vsak svojega brata, rekoč: »Spoznajte Gospoda,« kajti vsi me bodo poznali, od najmanjšega izmed njih, do največjega izmed njih,« govori Gospod, »kajti odpustil bom njihovo krivičnost in njihovega greha se ne bom več spominjal.«

³⁵ Tako govori Gospod, ki daje sonce za svetlobo podnevi *in* odredbe o luni in zvezdah za svetlobo ponoči, ki razdeljuje morje, ko njegovi valovi rjovijo; Gospod nad bojevniki je njegovo ime. ³⁶ »Če te odredbe odidejo izpred mene,« govori Gospod, »potem bo tudi Izraelovo seme prenehalo biti narod pred menoj na veke.« ³⁷ Tako govori Gospod: »Če se lahko izmeri nebo zgoraj in se raziščejo temelji zemlje spodaj, bom prav tako zavrgel Izraelovo seme zaradi vsega tega, kar so storili,« govori Gospod.

³⁸ »Glej, prihajajo dnevi,« govori Gospod, »da bo mesto zgrajeno Gospodu, od Hananélovega stolpa do vogalnih velikih vrat. ³⁹ Merilna vrvica bo šla še naprej, vodila bo na hrib Garéb in ga obkrožila do Goe. ⁴⁰ In celotna dolina trupel in pepela in vsa polja do potoka Kidrona, do vogala konjskih velikih vrat proti vzhodu, *bodo* sveta Gospodu; ta ne bo več izruvana niti razrušena na veke.««

32 Beseda, ^dki je prišla Jeremiju od Gospoda, v desetem letu Judovega kralja Sedekija, kar je *bilo* osemnajsto leto Nebukadnezarja. ² Kajti takrat je kralj babilonske vojske oblegal Jeruzalem in prerok Jeremija je bil zaprt na dvorišču ječe, ki je *bila* v hiši Judovega kralja. ³ Kajti Judov kralj Sedekija ga je zaprl, rekoč: »Zakaj prerokuješ in praviš: »Tako govori Gospod, »Glejte, to mesto bom izročil v roko babilonskega kralja in on ga bo zavzel. ⁴ Judov kralj Sedekija ne bo pobegnil iz roke Kaldejcev, temveč bo zagotovo izročen v roko babilonskega kralja in bo z njim govoril od ust do ust in njegove oči bodo gledale njegove oči, ⁵ in on bo vodil Sedekija v Babilon in tam bo, dokler ga ne obiščem,« govori Gospod. »Čeprav se borite s Kaldejci, ne boste uspeli.««

⁶ Jeremija je rekel: »K meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ⁷ »Glej, Hanamél, sin twojega strica Šalúma, bo prišel k tebi, rekoč: »Kupi si moje polje, ki je v Anatótu, kajti pravica odkupitve *je* tvoja, da *ga* kupiš.«« ⁸ Tako je Hanamél, sin mojega strica, prišel k meni na dvorišče ječe, glede na Gospodovo besedo in mi rekel: »Kupi moje polje, prosim te, ki je v Anatótu, ki je v Benjaminovi deželi, kajti

31,31: Heb 8,8
31,33: Jer 24,7
31,33: Jer 32,20
31,34: Iz 54,17
31,34: Jn 6,45
31,34: Jer 33,8
31,34: Mih 7,18
31,34:
Apd 10,43
31,35:
1 Mz 1,16
31,35: Iz 51,1
31,36: Iz 54,9
31,36: Jer 33,2
31,37: Jer 33,22
32,3: Jer 34,2
32,4: Jer 34,3
32,7: 3 Mz
25,24
32,7: Rut 4,4
32,18:
2 Mz 34,7
32,18: 5 Mz 5,9
32,19:
Job 34,21
32,19: Prg 5,21
32,19: Jer 16,17
32,21: 2 Mz 6,6
32,21:
2 Sam 7,23
32,21:
1 Krn 17,21
32,27:
4 Mz 16,22
32,29: Jer 19,13

pravica dediščine *je* tvoja in odkupitev *je* tvoja; kupi *ga* zase.« Potem sem vedel, da *je bila* to Gospodova beseda. ⁹ Polje sem kupil od Hanaméla, sina mojega strica, ki *je bil* v Anatótu in mu odtehtal denar, *celó* sedemnajst *e*šeklov srebra. ¹⁰ Podpisal *f*sem dokaz, *ga* zapečatil, vzel priče in *mu* na tehtnici odtehtal denar. ¹¹ Tako sem vzel dokaz o nakupu, *tako* tistega, ki je bil zapečaten *glede* na postavo in običaj in tistega, ki je bil odprt. ¹² Dokaz o nakupu sem dal Nerijájevemu sinu Baruhu, Maasejájevemu sinu, pred očmi Hanaméla, *sina* mojega strica in v prisotnosti prič, ki so podpisali knjigo o nakupu pred vsemi Judi, ki so sedeli na dvorišču ječe.

¹³ Vpričo njih sem Baruhu naročil, rekoč: ¹⁴ »Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Vzemi te dokaze, ta dokaz o nakupu, oba, *[tega]*, ki je zapečaten in ta dokaz, ki je odprt, in ju daj v lončeno posodo, da se bosta lahko ohranila mnogo dni. ¹⁵ Kajti tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »V tej deželi boste ponovno imeli v lasti hiše, polja in vinograde.««

¹⁶ Torej ko sem dokaz o nakupu izročil Nerijájevemu sinu Baruhu, sem molil h Gospodu, rekoč: ¹⁷ »Ah, Gospod Bog! Glej, naredil si nebo in zemljo s svojo veliko močjo in iztegnjenim laktom *in* zate *g*ni nič pretežko. ¹⁸ Ti izkazuješ ljubečo skrbnost tisočim in poplačaš krivičnost očetov v naročje njihovih otrok za njimi. Veliki, Mogočni Bog, Gospod nad bojevniki *je* njegovo ime, ¹⁹ velik v nasvetu in mogočen v delu, ^hkajti tvoje oči *so* odprte na vseh poteh človeških sinov, da daš vsakemu glede na njegove poti in glede na sad njegovih ravnanj, ²⁰ ki si postavil znamenja in čudeže v egiptovski deželi, *celó* do današnjega dne in v Izraelu in med *drugimi* ljudmi, in si si naredil ime, kakor na ta dan. ²¹ Svoje ljudstvo Izrael si izpeljal iz egiptovske dežele, z znamenji in s čudeži, z močno roko, z iztegnjenim laktom in z veliko strahoto ²² in jim dal to deželo, ki si jo prisegel njihovim očetom, da jim jo daš, deželo, kjer tečeta mleko in med. ²³ Vstopili so vanjo in jo vzeli v last, toda niso ubogali tvojega glasu niti hodili po tvoji postavi. Od vsega, kar si jim zapovedal storiti, niso storili ničesar. Zato si storil, da pride nadnje vse to zlo. ²⁴ Glej okope, *prišli* so v mesto, da ga zavzamejo; in mesto je izročeno v roko Kaldejcem, ki se borijo zoper njega zaradi meča, zaradi lakote in zaradi kužne bolezni in kar si govoril, se je zgodilo; in glej, ti to vidiš. ²⁵ Ti, oh Gospod Bog, si mi rekel: »Kupi si polje za denar in vzemi priče, kajti *j*mesto je izročeno v roko Kaldejcem.««

²⁶ Potem je prišla beseda od Gospoda Jeremiju, rekoč: ²⁷ »»Glej, jaz *sem* Gospod, Bog vsega mesa, ali je zame katerakoli stvar pretežka?« ²⁸ Zato tako govori Gospod: »Glej, to mesto bom izročil v roko Kaldejcev in v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja in ta ga bo zavzel. ²⁹ Kaldejci, ki se borijo zoper to mesto, bodo prišli in vžgali ogenj nad tem mestom in ga zažgali, s hišami, na katerih strehah so darovali kadilo Báalu in izlivali pitne daritve drugim bogovom, da me dražijo do jeze.

^c 31,32: *čeprav*....: ali naj bi jim bil še naprej soprog?

^d 32,1: [Okoli leta 590 pr. Kr.]

^e 32,9: *sedemnajst*....: ali, sedem šeklov in deset koščkov srebra.

^f 32,10: *Podpisal*....: hebr. Zapisal sem v knjigo in jo.

^g 32,17: *zate*....: nič ni skrito pred teboj.

^h 32,19: *delu*: hebr. dejanje.

ⁱ 32,24: *okope*: ali, strelne naprave.

^j 32,25: *kajti*....: ali, čeprav je mesto.

³⁰ Kajti Izraelovi otroci in Judovi otroci so od svoje mladosti pred menoj počeli zgolj zlo, kajti Izraelovi otroci so me z deli svojih rok samo dražili do jeze,« govorji Gospod. ³¹ »Kajti to mesto mi je bilo *kakor izzivanje*^k moje jeze in moje razjarjenosti od dneva, ko so ga zgradili, celo do današnjega dne, da bi ga odstranil izpred svojega obraza, ³² zaradi vsega zla Izraelovih otrok in Judovih otrok, ki so ga storili, da me dražijo k jezi, oni, njihovi kralji, njihovi princi, njihovi duhovniki, njihovi preroki, Judovi možje in prebivalci Jeruzalema. ³³ Obrnili so mi hrbet^l in ne obraza, čeprav sem jih učil, zgodaj vzdigoval in *jih* učil, vendar niso prisluhnili, da bi sprejeli poučevanje. ³⁴ Temveč so v hišo, ki je imenovana z mojim imenom, postavili svoje ogabnosti, da jo omadežujejo. ³⁵ Zgradili so visoke kraje Báalu, ki so v dolini sina Hinómovega, da svojim sinovom in svojim hčeram povzročijo, da gredo skozi *ogenj* k Molohu; kar jim nisem zapovedal niti mi ni prišlo na misel, da storijo to ogabnost, da Judu povzročijo, da greši.«

³⁶ Sedaj torej tako govorji Gospod, Izraelov Bog, glede tega mesta, o katerem pravite: »Izročen bo v roko babilonskega kralja, z mečem, z lakoto in s kužno boleznijo. ³⁷ Glejte, zbral jih bom iz vseh dežel, kamor sem jih pognal v svoji jezi, v svoji razjarjenosti in v velikem besu; in ponovno jih bom privedel na ta kraj in povzročil jim bom, da varno prebivajo. ³⁸ Oni bodo moje ljudstvo in jaz bom njihov Bog. ³⁹ Dal jim bom eno srce in eno pot, da se me bodo lahko bali na veke, v dobro njim in njihovim otrokom za njimi. ^{m40} Z njimi bom sklenil večno zavezo, da se ne bom odvrnil proč od njih, da jim delam dobro; toda svoj strah bom položil v njihova srca, da ne bodo odšli od mene. ⁴¹ Da, razveseljeval se bom nad njimi, da jim delam dobro in v tej deželi jih bom zagotovo ^osadil s svojim celotnim srcem in s svojo celotno dušo. ⁴² Kajti tako govorji Gospod: »Kakor sem privedel vse to veliko zlo nad to ljudstvo, tako bom nadnje privedel vse dobro, ki sem jim ga obljudil. ⁴³ Polja se bodo kupovala v tej deželi, o kateri pravite: »Ta je zapuščena, brez človeka ali živali; ta je izročena v roko Kaldejcem.« ⁴⁴ Ljudje bodo polja kupovali za denar, podpisovali dokaze, *jih* pečatili in jemali priče v Benjaminovi deželi in v krajih okoli Jeruzalema, v Judovih mestih, gorskih mestih, dolinskih mestih in v mestih na jugu, kajti jaz bom njihovemu ujetništvu povzročil, da se vrne,« govorji Gospod.«

33 Poleg tega je beseda od Gospoda drugič prišla Jeremiju, medtem ko je bil še zaprt na dvorišču ječe, rekoč: ² »Tako govorji Gospod, ki to dela, Gospod, ki je to oblikoval, da to osnuje, Gospod je ^qnjegovo ime. ³ »Kliči k meni in ti bom odgovoril in ti pokazal velike in mogočne ^rstvari, ki jih ne poznaš.« ⁴ Kajti tako govorji Gospod, Izraelov Bog, glede hiš tega mesta in glede hiš Judovih kraljev, ki so zrušene z okopi in z mečem: ⁵ »Prišli so, da se borijo s Kaldejci, toda *to je*, da jih napolnijo s trupli mož, ki sem jih umoril v

svoji jezi in v svoji razjarjenosti in svoj obraz sem zaradi vse zlobnosti skril pred tem mestom. ⁶ Glej, privedel bom zdravje in zdravilo, jih ozdravil in jim razodel obilje miru in resnice. ⁷ Povzročil bom Judovemu ujetništvu in Izraelovemu ujetništvu, da se vrnejo in jih bom zgradil kakor poprej. ⁸ Očistil jih bom pred vso njihovo krivičnostjo, s katero so grešili zoper mene, in oprostil jim bom vse njihove krivičnosti, s katerimi so grešili in s katerimi so se pregrešili zoper mene.

⁹ To mi bo ime radosti, hvala in čast pred vsemi narodi zemlje, ki bodo slišali vse dobro, ki jim ga storim. Bali se bodo in trepetali zaradi vse dobrote in zaradi vsega uspevanja, ki sem ga priskrbel.«

¹⁰ Tako govorji Gospod: »Ponovno se bo na tem kraju, za katerega pravite, [da] bo zapuščen, brez človeka in brez živali, *torej* v Judovih mestih in na ulicah Jeruzalema, ki so zapuščene, brez človeka in brez naseljenca in brez živali, slišal ¹¹ glas radosti in glas veselja, glas ženina in glas neveste, glas tistih, ki bodo rekli: »Hvalite Gospoda nad bojevniki, kajti Gospod je dober, kajti njegovo usmiljenje *vztraja* na veke, in od teh, ki bodo prinašali žrtev hvale v Gospodovo hišo. Kajti povzročil bom vrnitev ujetništva dežele, kakor na začetku,« govorji Gospod. ¹² Tako govorji Gospod nad bojevniki: »Ponovno bo na tem kraju, ki je zapuščen, brez človeka in brez živali in v vseh njegovih mestih, prebivališče pastirjev, ki bodo svojim tropom povzročali, da se uležejo. ¹³ V gorskih mestih, v dolinskih mestih, v mestih na jugu, v Benjaminovi deželi, v krajih okoli Jeruzalema in v Judovih mestih bodo tropi ponovno prehajali pod rokama tistega, ki *jih* prešteva,« govorji Gospod. ¹⁴ »Glej, prihajajo dnevi,« govorji Gospod, »da bom izpolnil to dobro stvar, ki sem jo obljudil Izraelovi hiši in Judovi hiši.«

¹⁵ V tistih dneh in v tistem času, bom povzročil, da Davidu zraste Mladika pravičnosti, in on bo izvršil sodbo in pravičnost v deželi. ¹⁶ V tistih dneh bo Juda rešen in [prestolnica] Jeruzalem bo varno prebivala, in to je *ime*, s katerim bo imenovana: »Gospod, ^snaša pravičnost.«

¹⁷ Kajti tako govorji Gospod: »Davidu tnikoli ne bo manjkalo moža, da sedi na prestolu Izraelove hiše, ¹⁸ niti ne bo duhovnikom Lévijevcem manjkal mož pred menoj, da daruje žgalne daritve in da vžiga jedilne daritve in da opravlja nenehno klavno daritev.««

¹⁹ Gospodova beseda je prišla Jeremiju, rekoč:

²⁰ »Tako govorji Gospod: »Če lahko prelomite mojo zavezo dneva in mojo zavezo noči in da ne bo več dneva in noči v njunem obdobju,

²¹ potem bo lahko tudi moja zaveza z Davidom, mojim služabnikom, prelomljena, da ne bi imel sina, da kraljuje na njegovem prestolu, in z duhovniki Lévijevci, mojimi služabniki. ²² Kakor vojska neba ne more biti prešteta niti morski pesek izmerjen, tako bom pomnožil seme Davida, svojega služabnika in Lévijevce, ki mi služijo.««

²³ Poleg tega je Gospodova beseda prišla Jeremiju,

^k 32,31: *izzivanje*: hebr. zaradi.

^l 32,33: *hrbet*: hebr. vrat.

^m 32,39: *za njimi*: hebr. vse dni.

ⁿ 32,40: *od...*: hebr. za njimi.

^o 32,41: *zagotovo*: hebr. v resnici, ali, v stabilnosti.

^p 33,1: [Okoli leta 590 pr. Kr.]

^q 33,2: Gospod je: ali, Jahve je itd.

^r 33,3: *mogočne*: ali, skrite.

^s 33,16: Gospod...: hebr. Jahve–tsidkenu.

^t 33,17: *Davidu*...: hebr. Tam ne bo odsekhan od Davida mož.

rekoč:²⁴ »Mar ne preudarjaš tega, kar je to ljudstvo govorilo, rekoč: ›Dve družini, ki ju je Gospod izbral, je celo zavrgel?‹ Tako so prezirali moje ljudstvo, da ne bi bilo več narod pred njimi.«²⁵ Tako govori Gospod: ›Če ne bi bilo moje zaveze z dnevom in nočjo in če ne bi določil odredb o nebu in zemlji,²⁶ potem bom zavrgel Jakobovo seme in Davida, svojega služabnika, tako da ne bom vzel nobenega iz njegovega semena, da bi bili vladarji nad semenom Abrahama, Izaka in Jakoba, kajti njihovemu ujetništvu bom povzročil, da se vrnejo in se jih bom usmilil.««

34 Beseda, ^uki je prišla Jeremiju od Gospoda, ko se je babilonski kralj Nebukadnezar, vsa njegova vojska, vsa zemeljska kraljestva njegovega gospodstva in vse ljudstvo borilo zoper [prestolnico] Jeruzalem in zoper vsa njena mesta, rekoč:² »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Pojdi in govori Judovemu kralju Sedekiju in mu povej: ›Tako govori Gospod: ›Glej, to mesto bom izročil v roko babilonskega kralja in ta ga bo požgal z ognjem.«³ Ti ne boš pobegnil iz njegove roke, temveč boš zagotovo zajet in izročen v njegovo roko, in tvoje oči bodo gledale oči babilonskega kralja in ta ^wbo govoril s teboj od ust do ust in šel boš v Babilon.««⁴ Vendar poslušaj besedo od Gospoda, oh Judov kralj Sedekija: »Tako govori Gospod o tebi: ›Ne boš umrl pod mečem,⁵ temveč boš umrl v miru, in s sežigi [dišav] tvojim očetom, prejšnjim kraljem, ki so bili pred teboj; tako bodo sežgali dišave zate; in oni te bodo objokovali, rekoč: ›Ah, gospod!‹ Kajti jaz sem proglašil besedo,« govori Gospod.«⁶ Potem je prerok Jeremija vse te besede govoril Judovemu kralju Sedekiju v Jeruzalemu,⁷ ko se je vojska babilonskega kralja borila zoper Jeruzalem in zoper vsa Judova mesta, ki so ostala, zoper Lahiš in zoper Azéko, kajti ta obrambna mesta so preostala od Judovih mest.

⁸ To je ^xbeseda, ki je prišla Jeremiju od Gospoda, potem ko je kralj Sedekija sklenil zavezo z vsem ljudstvom, ki je bilo v Jeruzalemu, da jim razglasiti svobodo,⁹ da naj bi vsak človek pustil svojega sluga in vsak človek svojo deklo, ^{ki je} Hebrejec ali Hebrejka, oditi prosti, da naj ne bi bil nihče postrežen od njih, ^{torej} od svojega brata Juda.¹⁰ Torej ko so vsi princi in vse ljudstvo, ki je vstopilo v zavezo, slišalo, da naj bi vsak pustil svojega sluga in vsakdo svojo deklo oditi prosti, da naj si nihče izmed njih ne pusti več streč od njih, potem so ubogali in ^{jim} pustili oditi.¹¹ Toda potem ^yso se obrnili nazaj in veleli služabnikom in pomočnicam, ki so jih pustili oditi proste, da se vrnejo in jih privedli v podjarmljenje za služabnike in za pomočnice.

¹² Zato je Gospodova beseda prišla k Jeremiju od Gospoda, rekoč:¹³ »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Zavezo sem sklenil z vašimi očeti na dan, ko sem jih izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti, rekoč:¹⁴ ›Ob koncu sedmih let pustite

34,1: 2 Kr 25,1

34,1: Jer 52,1

34,3: Jer 32,4

34,8: 2 Mz 21,2

34,14:

2 Mz 21,2

34,14:

5 Mz 15,12

34,17:

5 Mz 28,64

34,17: Jer 29,18

34,20: Jer 7,33

34,20: Jer 16,4

oditi vsak mož svojega brata Hebrejca, ki ti ^zje bil prodan; in ko ti je služil šest let, ga boš pustil od sebe oditi prostega.« Toda vaši očetje mi niso prisluhnili niti nagnili svojega ušesa.¹⁵ In sedaj ^aste bili obrnjeni in storili pravilno v mojem pogledu v razglašanju svobode vsak človek svojemu sosedu; in pred menoj ste sklenili zavezo v hiši, ki ^bje imenovana z mojim imenom.¹⁶ Toda obrnili ste in oskrunili moje ime in veleli vsak človek svojemu služabniku in vsak mož svoji pomočnici, ki jih ste na njihovo zadovoljstvo spustili na svobodo, da se vrnejo in jih privedli v podjarmljenje, da so vam za služabnike in pomočnice.¹⁷ Zato tako govori Gospod: ›Niste mi prisluhnili v razglašanju svobode, vsak človek svojemu bratu in vsak človek svojemu sosedu. Glejte, razglašam vam svobodo,« govori Gospod, ›meču, kužni bolezni in lakoti, in storil vam bom, da ^cboste odstranjeni v vsa kraljestva zemlje.¹⁸ In jaz bom dal ljudi, ki so prestopali mojo zavezo, ki niso izpolnjevali besed zaveze, ki so jo sklenili pred menoj, ko so tele preklali na polovico in šli med njegovima deloma,¹⁹ Judove prince in jeruzalemske prince, evnuhe in duhovnike in vse ljudstvo dežele, ki so šli med deloma teleta;²⁰ jaz jih bom celo izročil v roko njihovih sovražnikov in v roko tistih, ki jim strežejo po življenu. Njihova trupla bodo za hrano perjadi neba in zemeljskim živalim.²¹ Judovega kralja Sedekija in njegove prince bom izročil v roko njihovih sovražnikov in v roko tistih, ki jim strežejo po življenu in v roko kralja babilonske vojske, ki so šli gor od vas.²² Glej, zapovedal bom,« govori Gospod ›in jim povzročil, da se vrnejo k temu mestu; in bojevali se bodo zoper njega, ga zavzeli in ga požgali z ognjem in jaz bom Judova mesta naredil opustošenje brez prebivalca.««

35 Beseda, ^dki je prišla Jeremiju od Gospoda v dneh Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, rekoč:² »Pojdi v hišo Rehábovcov in jim govori in jih privedi v Gospodovo hišo, v eno izmed sob in jim daj piti vino.«³ Potem sem vzel Jaazanjá, Jeremijevega sina, sina Habacinjávega in njegove brate in vse njegove sinove in celotno hišo Rehábovcv; ⁴ in jih privedel v Gospodovo hišo, v sobo sinov Hanána, Jigdaljávega sina, Božjega moža, ki je bila pri sobi princev, ki je bila nad sobo Šalúmovega sina Maasejája, čuvaja vrat.^e Pred sinove hiše Rehábovcv sem postavil vrče, polne vina in čaše ter jim rekel: ›Pijte vino.«⁶ Toda rekli so: »Nobenega vina ne bomo pili, kajti Jonadáb, sin Rehába, naš oče, nam je zapovedal, rekoč: ›Nobenega vina ne boste pili niti vi niti vaši sinovi na veke.⁷ Niti ne boste gradili hiše, niti sejali semena, niti sadili vinograda, niti imeli karkoli, temveč boste vse svoje dni prebivali v šotorih, da boste lahko mnogo dni živelii v deželi, kjer ste tujci.«⁸ Tako smo ubogali glas Rehábovega sina Jonadába, našega očeta, v vsem, kar nam je določil, da vse naše dni ne pijemo nobenega vina, ne mi, ne

^u 34,1: [Okoli leta 591 pr. Kr.]

^v 34,1: *njegovega*...: hebr. gospodstva njegove roke.

^w 34,3: *ta*...: hebr. njegova usta bodo govorila tvojim ustom.

^x 34,8: [Okoli leta 591 pr. Kr.]

^y 34,11: [Okoli leta 590 pr. Kr.]

^z 34,14: *ti*...: ali, se je prodal.

^a 34,15: *sedaj*: hebr. danes.

^b 34,15: *ki*...: hebr. na katero je klicano moje ime.

^c 34,17: *da boste*...: hebr. za odstranjevanje.

^d 35,1: [Okoli leta 607 pr. Kr.]

^e 35,4: *vrat*: hebr. praga, ali, posode.

naše žene, ne naši sinovi, niti naše hčere,⁹ niti da si ne gradimo hiš, da bi prebivali v njih, niti nimamo vinograda, niti polja, niti semena,¹⁰ temveč smo prebivali v šotorih in ubogali in storili glede na vse, kar nam je naš oče Jonadáb zapovedal.¹¹ Toda pripetilo se je, ko je babilonski kralj Nebukadnezar prišel gor v to deželo, da smo rekli: »Pridimo in pojdimo v Jeruzalem zaradi strahu pred vojsko Kaldejcev in zaradi strahu pred sirsko vojsko« in tako prebivajmo pri Jeruzalemu.«¹²

¹² Potem je prišla beseda od Gospoda Jeremiju, rekoč:¹³ »Tako govorji Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Pojdite in povejte ljudem Juda in prebivalcem Jeruzalema: »Ali ne boste sprejeli poučevanja, da prisluhnete mojim besedam?« govorji Gospod.¹⁴ Besede Rehábovega sina Jonadába, ki jih je zapovedal svojim sinovom, naj ne pijejo vina, se izvršujejo, kajti do današnjega dne ne pijejo, temveč ubogajo zapoved svojega očeta. Vendar sem vam jaz govoril, vzdigujoč zgodaj in govoreč, toda niste mi prisluhnili.¹⁵ K vam sem pošiljal tudi vse svoje služabnike prerroke, vzdigujoče zgodaj in *jih* pošiljal, rekoč: »Vrnite se sedaj, vsakdo ali vsak človek iz svoje zle poti in poboljšajte svoja dejanja in ne pojrite za drugimi bogovi, da jim služite in boste prebivali v deželi, ki sem jo dal vam in vašim očetom.« Toda niste nagnili svojega ušesa niti mi niste prisluhnili.¹⁶ Ker so sinovi Rehábovega sina Jonadába izvajali zapoved svojega očeta, ki jim jo je zapovedal, toda to ljudstvo mi ni prisluhnilo,¹⁷ zato tako govorji Gospod, Bog nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glejte, privodel bom nad Juda in nad vse prebivalce Jeruzalema, vse zlo, ki sem ga proglašil zoper njih, ker sem jim govoril, toda niso slišali, in klical k njim, toda niso odgovorili.«¹⁸

¹⁸ Jeremija je hiši Rehábovcem rekел: »Tako govorji Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Ker ste ubogali zapoved Jonadába, svojega očeta in se držali vseh njegovih predpisov in storili glede na vse, kar vam je zapovedal,¹⁹ zato tako govorji Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Rehábovemu fsinu Jonadábu ne bo manjkal moški, da bi stal pred menoj na veke.«²⁰

36 Pripetilo se je v četrtem letu Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, da je ta beseda prišla Jeremiju od Gospoda, rekoč:² »Vzemi zvitek knjige in zapiši vanjo vse besede, ki sem ti jih govoril zoper Izrael in zoper Juda in zoper vse narode, od dneva, ko sem ti spregovoril, od Jošijevih dni, celo do tega dne.³ Morda bo Judova hiša prisluhnila vsemu zлу, ki jih ga nameravam storiti, da se bodo lahko vrnili vsak človek iz svoje zle poti, da bi lahko odpustil njihovo krivičnost in njihov greh.«⁴ Potem je Jeremija poklical Nerijájevega sina Baruha in Baruh je iz Jeremijevih ust zapisal vse besede od Gospoda, ki mu jih je povedal, v zvitek knjige.⁵ Jeremija je zapovedal Baruhu, rekoč: »Jaz *sem* zaprt; ne morem iti v Gospodovo hišo.⁶ Zato pojdi ti in beri iz zvitka, ki si ga zapisal iz mojih ust, besede od Gospoda v ušesa ljudstva, v Gospodovi hiši, na dan posta, in bral jih boš tudi v ušesa vsega Juda, ki pride iz njihovih mest.

35,15: Jer 18,11
35,15: Jer 25,5
36,2: Jer 25,3
36,10: Jer 26,10

⁷ Morda bodo gpredstavili svojo ponižno prošnjo pred Gospodom in se bodo vrnili vsak iz svoje zle poti, kajti velika je jeza in razjarjenost, ki jo je Gospod proglašil zoper to ljudstvo.«⁸ Nerijájev sin Baruh je storil glede na vse, kar mu je prerok Jeremija zapovedal, ko je iz knjige bral besede od Gospoda v Gospodovi hiši.

⁹ Pripetilo se je v petem hletu Jojakíma, Jošijevega sina, Judovega kralja, v devetem mesecu, da so razglasili post pred Gospodom vsemu ljudstvu v Jeruzalemu in vsemu ljudstvu, ki je iz Judovih mest prišlo v Jeruzalem.¹⁰ Potem je Baruh v knjigi bral Jeremijeve besede v Gospodovi hiši, v sobi Gemarjája, Šafánovega sina, pisarja, na višjem dvoru, ob vhodu i novih velikih vrat Gospodove hiše, v ušesa vsega ljudstva.

¹¹ Ko je Mihajá, sin Gemarjája, sin Šafána, iz knjige slišal vse Gospodove besede,¹² § je potem odšel dol v kraljevo hišo, v pisarjevo sobo. Glej, vsi princi so sedeli tam, celo pisar Elišamá in Šemajájev sin Delajája in Ahbórjev sin Elnatána, Šafánov sin Gemarjá in Hananjájev sin Sedekíja in vsi princi.¹³ Potem jih je Mihajá naznani vse besede, ki jih je slišal, ko je Baruh bral knjigo v ušesa ljudstva.¹⁴ Zatorej so vsi princi k Baruhu poslali Jehudíja, sina Netanjája, sina Šelemjája, sina Kušíja, rekoč: »V svojo roko vzemi zvitek, ki si ga prebral v ušesa ljudstva in pridi.« Tako je Nerijájev sin Baruh vzel zvitek v svojo roko in prišel k njim.¹⁵ Rekli so mu: »Usedi se sedaj in preberi to v naša ušesa.« Tako je Baruh to prebral v njihova ušesa.¹⁶ Pripetilo se je torej, ko so slišali vse besede, da so bili prestrašeni, tako eni kakor drugi in rekli Baruhu: »Zagotovo bomo o vseh teh besedah povedali kralju.«¹⁷ Baruha pa so vprašali, rekoč: »Sedaj nam povej: »Kako si zapisal vse te besede pri njegovih ustih?«¹⁸ Potem jih je Baruh odgovoril: »On mi je vse te besede proglašil s svojimi ustmi, jaz pa sem *jih* s črnilom zapisal v knjigo.«¹⁹ Potem so princi rekli Baruhu: »Pojdi, skrij se, ti in Jeremija. Naj noben človek ne ve, kje sta.«

²⁰ Vstopili so h kralju na dvor, toda zvitek so položili v sobo pisarja Elišamá in vse besede povedali kralju v ušesa.²¹ Tako je kralj poslal Jehudíja, da prinese zvitek in ta ga je vzel iz sobe pisarja Elišamája. In Jehudí ga je prebral v ušesa kralja in v ušesa vseh princev, ki so stali poleg kralja.²² Torej kralj je sedel v zimski hiši, v devetem mesecu in tam je bil ogenj, ki je pred njim gorel na ognjišču.²³ Pripetilo se je, da ko je Jehudí prebral tri ali štiri stolpce, je on to odrezal z nožkom in to vrgel v ogenj, ki je bil na ognjišču, dokler ni bil ves zvitek použit v ognju, ki je bil na ognjišču.²⁴ Vendar niso bili prestrašeni, niti pretrgali svojih oblek *niti* kralj, niti katerikoli izmed njegovih služabnikov, ki so slišali vse te besede.²⁵ Kljub temu so Elnatán, Delajá in Gemarjá posredovali h kralju, da ne bi zažgal zvitka, toda ni jih hotel poslušati.²⁶ § Toda kralj je zapovedal Jerahmeélu, sinu Hameleha in Serajáju, sinu Azriéla in Šelemjájevemu sinu Abdeélu, da primejo pisarja Baruha in preroka Jeremija, toda Gospod ju je skril.

^f 35,19: *Rehábovemu...*: hebr. Noben človek ne bo odsekан od Rehábovega sina Jonadába itd.

^g 36,7: *bodo...*: hebr. bo njihova ponižna prošnja padla.

^h 36,9: [Okoli leta 606 pr. Kr.]

ⁱ 36,10: *vhodu*: ali, vratih.

^j 36,26: *Hameleha*: ali, od kralja.

²⁷ Potem ^kje Jeremiju prišla beseda od Gospoda, potem ko je kralj sežgal zvitek in besede, ki jih je Baruh zapisal pri Jeremijevih ustih, rekoč: ²⁸ »Ponovno si vzemi drug zvitek in nanj zapiši vse prejšnje besede, ki so bile na prvem zvitku, ki ga je Judov kralj Jojakim sežgal. ²⁹ Judovemu kralju Jojakimu pa boš rekel: ›Tako govori Gospod: ›Ti si sežgal ta zvitek, rekoč: ›Zakaj si pisal tja noter, rekoč: ›Babilonski kralj bo zagotovo prišel in uničil to deželo in bo povzročil, da sta od tam odvzeta človek in žival?« ³⁰ Zato tako govori Gospod o Judovem kralju Jojakimu: ›Nikogar ne bo imel, da sedi na Davidovem prestolu, in njegovo truplo bo vrženo ven, podnevi v vročino in ponoči v zmrzal. ³¹ Kaznoval ^lga bom, njegovo seme in njegove služabnike zaradi njihove krivičnosti in jaz bom privedel nadnje, nad prebivalce Jeruzalema in nad Judove može, vse zlo, ki sem ga proglašil zoper njih; toda niso mi prisluhnili.«

³² Potem je Jeremija vzel drug zvitek in ga izročil pisarju Baruhu, Nerijájevemu sinu, ki je iz Jeremijevih ust nanj zapisal vse besede iz knjige, ki jo je Judov kralj Jojakim sežgal v ognju. Poleg teh so jim bile dodane mnoge druge podobne ^mbesede.

37 Kralj ⁿSedekija, sin Jošija, je zakraljeval namesto Jojakímovega sina Konija, ki ga je babilonski kralj Nebukadnezar postavil za kralja v Judovi deželi. ² Toda niti on niti njegovi služabniki niti ljudstvo dežele ni prisluhnilo Gospodovim besedam, ki jih je govoril po preroku ^oJeremiju. ³ Kralj ^pSedekija je poslal Šelemjájevega sina Juhála in duhovnika Cefanjája, Maasejájevega sina, k preroku Jeremiju, rekoč: »Moli za nas sedaj h Gospodu, našemu Bogu.« ⁴ Torej Jeremija je prihajal in odhajal ven med ljudstvom, kajti niso ga vtaknili v ječo. ⁵ Potem je faraonova vojska prišla iz Egipta. Ko so Kaldejci, ki so oblegali Jeruzalem, slišali novice o njih, so se umaknili od Jeruzalema.

⁶ Potem je prišla beseda od Gospoda preroku Jeremiju, rekoč: ⁷ »Tako govori Gospod, Izraelov Bog: ›Tako boš rekel Judovemu kralju, ki te je poslal k meni, da poizveduješ od mene: ›Glej, faraonova vojska, ki je prišla naprej, da vam pomaga, se bo vrnila v Egipt, v svojo lastno deželo. ⁸ Kaldejci pa bodo ponovno prišli in se borili zoper to mesto, ga zavzeli in požgali z ognjem.« ⁹ Tako govori Gospod: ›Ne zavajajte same ^qsebe, rekoč: ›Kaldejci bodo zagotovo odšli od nas, kajti ne bodo odšli. ¹⁰ Kajti čeprav bi udarili celotno vojsko Kaldejcev, ki se bori zoper vas in bi tam med njimi preostali samo ranjeni ^rmože, bi se *vendar* vzdignili vsak človek v svojem šotoru in to mesto požgali z ognjem.«

¹¹ Prijetilo se je, ko je bila vojska Kaldejcev odrezana ^sizpred Jeruzalema zaradi strahu pred faraonovo vojsko, da ¹² § je potem Jeremija odšel naprej iz Jeruzalema, da gre v Benjaminovo deželo, da bi se oddvojil ^ttja, v sredo ljudstva. ¹³ Ko je bil

36,30: Jer 22,19

37,1: Jer 22,24

37,1: 2 Kr 24,17

37,1: 2 Krn

36,10

38,2: Jer 21,9

v velikih vratih Benjamina, *je bil* tam poveljnik straže, katerega ime *je bilo* Jirijá, sin Šelemjája, sin Hananjá, in ta je prijel preroka Jeremija, rekoč: »Ti bežiš stran h Kaldejcem.« ¹⁴ Potem je Jeremija rekel: »To je napačno. ^uJaz ne bežim h Kaldejcem.« Toda ta mu ni prisluhnil. Tako je Jirijá prijel Jeremija in ga privedel k princem. ¹⁵ Zakaj princi so bili ogorčeni nad Jeremijem, ga udarili in ga vtaknili v ječo, v hišo pisarja Jonatana, kajti le-to so naredili za ječo.

¹⁶ Ko je Jeremija vstopil v jetniško jamo in v kabine, ^vje Jeremija tam ostal mnogo dni. ¹⁷ Potem ^wje kralj Sedekija poslal in ga potegnil ven. Kralj ga je na skrivnem vprašal v svoji hiši in rekel: »Ali je *kakršnakoli* beseda od Gospoda?« Jeremija je rekel: »Je, kajti,« je rekel, »izročen boš v roko babilonskega kralja.« ¹⁸ Poleg tega je Jeremija rekel kralju Sedekíju: »Kaj sem se pregrešil zoper tebe ali zoper tvoje služabnike ali zoper to ljudstvo, da ste me vtaknili v ječo? ¹⁹ Kje so sedaj vaši preroki, ki so vam prerokovali, rekoč: ›Babilonski kralj ne bo prišel zoper vas niti zoper to deželo.« ²⁰ Zatorej poslušaj sedaj, prosim te, oh moj gospod kralj. Naj bo ^xmoja ponižna prošnja, prosim te, sprejeta pred teboj, da mi ne povzročiš, da se vrnem k hiši pisarja Jonatana, da tam ne umrem. ²¹ Potem je kralj Sedekija zapovedal, da naj Jeremija pošljejo na dvorišče ječe in da mu dnevno dajejo kos kruha iz pekarske ulice, dokler ne bi bil ves kruh v mestu porabljen. Tako je Jeremija ostal na dvorišču ječe.

38 Potem so Matánov sin Šefatjá, Pašhúrjev sin Gedaljá, Šelemjájev sin Juhál in Malkijájev sin Pašhúr slišali besede, ki jih je Jeremija govoril vsemu ljudstvu, rekoč: ² »Tako govori Gospod: ›Kdor preostaja v tem mestu, bo umrl pod mečem, z lakoto in s kužno boleznijo, toda kdor gre naprej h Kaldejcem, bo živel, kajti svoje življenje bo imel za plen in bo živel.« ³ Tako govori Gospod: »To mesto bo zagotovo izročeno v roko kralja babilonske vojske, ki ga bo zavzel.« ⁴ Zato so princi rekli kralju: »Rotimo te, naj bo ta človek usmrčen, kajti on tako slabí roke bojevnikov, ki preostajajo v tem mestu in roke vsega ljudstva, ko jim govoriti takšne besede, kajti ta človek ne išče blaginje ^ytega ljudstva, temveč škodo.« ⁵ Potem je kralj Sedekija rekel: »Glejte, v vaši roki je, kajti kralj ni *tisti*, ki lahko storiti *kakršnokoli* stvar zoper vas.« ⁶ § Potem so prijeli Jeremija in ga vrgli v odprtino Jame ^zMalkijája, sina Hameleha, ^aki je *bila* na dvorišču ječe in Jeremija so spustili dol z vrvmi. Tam v jami pa ni *bilo* vode, ampak blato. Tako se je Jeremija pogreznil v blato.

⁷ Torej ko je Ebed Meleh, Etiopijec, eden izmed evnuhov, ki je bil v kraljevi hiši, slišal, da so Jeremija vtaknili v jamo; kralj je takrat sedel v Benjaminovih velikih vratih; ⁸ je Ebed Meleh odšel naprej iz kraljeve hiše in kralju spregovoril, rekoč: ⁹ »Moj gospod kralj, ti možje so storili zlo

^k 36,27: [Okoli leta 605 pr. Kr.]^l 36,31: **Kaznoval:** hebr. Obiskal.^m 36,32: **podobne....**: hebr. besede kakor one.ⁿ 37,1: [Okoli leta 599 pr. Kr.]^o 37,2: **preroku....**: hebr. roki preroka Jeremija.^p 37,3: [Leta 590 pr. Kr.]^q 37,9: **same....**: hebr. svojih duš.^r 37,10: **ranjeni:** hebr. prebodení.^s 37,11: **odrezana:** hebr. prisiljena, da se vzdigne.^t 37,12: *oddvojil....*: ali, od tam odtihotapil.^u 37,14: **napačno:** hebr. neresnica, ali, laž.^v 37,16: **kabine:** ali, celice.^w 37,17: [Leta 589 pr. Kr.]^x 37,20: **bo....:** hebr. moja ponižna prošnja pade, prosim te, pade.^y 38,4: **blaginje:** hebr. miru.^z 38,6: [odprtina Jame: hebr. vodnjak, ječa.]^a 38,6: **Hameleha:** ali, od kralja.

v vsem, kar so storili preroku Jeremiju, ki so ga vrgli v jamo, in verjetno ^bbo umrl zaradi lakote na kraju, kjer je, kajti v mestu ni več kruha.« ¹⁰ Potem je kralj ukazal Etiopijcu Ebed Melehu, rekoč: »Vzemi od tod trideset mož s seboj ^cin dvigni preroka Jeremija iz jame, preden umre.« ¹¹ Tako je Ebed Meleh s seboj vzel može in odšel v kraljevo hišo pod zakladnico in od tam vzel stara zakrpana oblačila in stare cunje ter jih z vrvmi spustil dol v jamo k Jeremiju. ¹² Etiopijec Ebed Meleh je rekel Jeremiju: »Deni si *ta* stara zakrpana oblačila in stare cunje pod svoja ramena pod vrvi.« Jeremija je tako storil. ¹³ Tako so Jeremija potegnili gor z vrvmi in ga vzeli iz jame in Jeremija je ostal na dvorišču ječe.

¹⁴ Potem je kralj Sedekija poslal in vzel preroka Jeremija k sebi v tretji ^dvhod, ki je v Gospodovi hiši. Kralj je rekel Jeremiju: »Vprašal te bom stvar, ničesar ne prikrij pred menoj.« ¹⁵ Potem je Jeremija rekел Sedekiju: »Če ti *to* razglasim, mar me ne boš zagotovo usmrtil? In če ti dam nasvet, mar mi boš prisluhnil?« ¹⁶ Tako je kralj Sedekija na skrivnem prisegel Jeremiju, rekoč: »Kakor živi Gospod, ki nam je naredil to dušo, te ne bom usmrtil niti te ne bom dal v roko teh mož, ki ti strežejo po življenu.« ¹⁷ Potem je Jeremija rekel Sedekiju: »Tako govorí Gospod, Bog nad bojevniki, Izraelov Bog: »Če boš zagotovo šel naprej k princem babilonskega kralja, potem bo tvoja duša živila in to mesto ne bo sežgano z ognjem in živel boš ti in tvoja hiša, ¹⁸ toda če ne boš šel naprej k princem babilonskega kralja, potem bo to mesto dano v roke Kaldejcem in požgali ga bodo z ognjem in ne boš pobegnil iz njihove roke.« ¹⁹ Kralj Sedekija pa je rekel Jeremiju: »Bojim se Judov, ki so prebegnili h Kaldejcem, da me ne bi izročili v njihovo roko in bi se mi posmehovali.« ²⁰ Toda Jeremija je rekel: »Ne bodo *te* izročili. Ubogaj, rotim te, glas Gospoda, ki ti ga govorim. Tako bo dobro s teboj in tvoja duša bo živila. ²¹ Toda če zavrneš iti naprej, je to beseda, ki mi jo je pokazal Gospod: ²² Glej, vse ženske, ki so preostale v hiši Judovega kralja, bodo privedene k princem babilonskega kralja in te ženske bode rekle: »Tvoji ^eprijatelji so te zavedli in prevladali zoper tebe. Tvoja stopala so pogreznjena v blato in oni so se umaknili nazaj.« ²³ Tako bodo privedli ven vse tvoje žene in tvoje otroke h Kaldejcem in ne boš ušel iz njihove roke, temveč boš zajet z roko babilonskega kralja in povzročil ^fboš, da bo to mesto sežgano z ognjem.««

²⁴ Potem je Sedekija rekel Jeremiju: »Naj noben človek ne izve o teh besedah in ne boš umrl. ²⁵ Toda če princi slišijo, da sem govoril s teboj in pridejo k tebi in ti rečejo: »Razglasi nam sedaj, kaj si rekel kralju, ne skrivaj tega pred nami in ne bomo te usmrtili; in tudi kaj je kralj rekel tebi.« ²⁶ Potem jim

boš rekel: »Svojo ponižno prošnjo sem predstavil pred kraljem, da mi ne bi povzročil, da se vrnem v Jonatanovo hišo, da bi tam umrl.« ²⁷ Potem so prišli vsi princi k Jeremiju in ga vprašali in ta jim je povedal glede na vse te besede, ki jih je kralj zapovedal. Tako so prenehali ^ggovoriti z njim, kajti zadeva ni bila zaznana. ²⁸ Tako je Jeremija prebival na dvorišču ječe do dne, ko je bil Jeruzalem zavzet. Bil je tam, ko je bil Jeruzalem zavzet.

39 V devetem letu ^hJudovega kralja Sedekija, v desetem mesecu, je prišel babilonski kralj Nebukadnezar in vsa njegova vojska, zoper Jeruzalem in ga oblegal. ² In v enajstem ⁱletu Sedekija, v četrtem mesecu, devetega *dne* meseca, je bilo mesto predrto. ³ § Vsi princi babilonskega kralja so vstopili in sedli v srednja velika vrata, celo Nergál Sarécer, Samgár Nebú, Sar Sehím, Rab-saris, Nergál Sarécer, Rab-mag, z vsem preostankom princev babilonskega kralja.

⁴ § Pripetilo se je, da ko so jih Judov kralj Sedekija in vsi bojevniki zagledali, potem so zbežali in odšli naprej iz mesta ponocí po poti kraljevega vrta, ob velikih vratih med obema zidovoma, in odšel je ven po poti ravnine. ⁵ Toda kaldejska vojska jih je zasledovala in Sedekija dohitela na ravninah Jerehi. Ko so ga prijeli, so ga privedli gor k babilonskemu kralju Nebukadnezaru v Riblo, v Hamátovo deželo, kjer je ta ^jpodal razsodbo nad njim. ⁶ Potem je babilonski kralj usmrtil Sedekíjeve sinove v Ribli, pred njegovimi očmi. Prav tako je babilonski kraj usmrtil vse Judove pleme. ⁷ Poleg tega je iztaknil Sedekíjeve oči in ga zvezal z verigami, ^kda ga odvede v Babilon.

⁸ Kaldejci so požgali kraljevo hišo in hiše ljudi z ognjem in porušili zidove Jeruzalema. ⁹ Potem je Nebuzaradán, poveljnik ^lstraže odvedel ujetništvo v Babilon, preostanek ljudstva, ki je ostal v mestu in tiste, ki so pobegnili proč, ki so prebegnili k njemu, s preostankom ljudstva, ki je preostalo. ¹⁰ Toda Nebuzaradán, poveljnik ^mstraže je pustil revne izmed ljudstva, ki niso imeli ničesar, v Judovi deželi in jim obenem ⁿdal vinograde in polja.

¹¹ Torej babilonski kralj Nebukadnezar je dal naročilo glede Jeremija Nebuzaradánu, ^opoveljniku ^pstraže, rekoč: ¹² »Vzemi ga in dobro glej ^qnanj in ne stori mu ničesar hudega, temveč mu stori celo tak, kakor ti bo rekel.« ¹³ Tako je poslal Nebuzaradána, poveljnika ^rstraže, Nebušazbána, Rab-sarisa, Nergál Sarécerja, Rab-maga in vse kralje babilonskih princev; ¹⁴ celo oni so poslali in vzeli Jeremija z dvorišča ječe ter ga predali Gedaljáju, sinu Ahikáma, sinu Šafánu, da bi ga odvedel domov. Tako je prebival med ljudstvom.

¹⁵ Torej beseda od Gospoda je prišla Jeremiju, medtem ko je bil zaprt na dvorišču ječe, rekoč: ¹⁶ »Pojdi in spregovori Etiopijcu Ebed Melehu,

^{39,1:} 2 Kr 25,1
^{39,1:} Jer 52,4
^{39,9:} Jer 10,11

¹ 39,9: *poveljnik*...: ali, *glavni maršal*: hebr. glavni izmed rabljev, ali, pobijalci.

^m 39,10: *poveljnik*...: ali, *glavni maršal*: hebr. glavni izmed rabljev, ali, pobijalci.

ⁿ 39,10: *obenem*...: hebr. na ta dan.

^o 39,11: *Nebuzaradánu*: hebr. pri roki od Nebuzaradána, poveljnika.

^p 39,11: *poveljniku*...: ali, *glavnemu maršalu*: hebr. glavnemu izmed rabljev, ali, pobijalcem.

^q 39,12: *glej*: hebr. naravnaj svoje oči.

^r 39,13: *poveljnika*...: ali, *glavnega maršala*: hebr. glavnega izmed rabljev, ali, pobijalce.

^b 38,9: *verjetno*...: hebr. umrl bo zaradi.

^c 38,10: *s seboj*: hebr. v svojo roko.

^d 38,14: *tretji*: ali, glavni.

^e 38,22: *Tvoji*...: hebr. Možje tvojega miru.

^f 38,23: *povzročil*...: hebr. to mesto boš sežgal.

^g 38,27: *prenehali*...: hebr. bili tiho pred njim.

^h 39,1: [Leta 590 pr. Kr.]

ⁱ 39,2: [Leta 588 pr. Kr.]

^j 39,5: *ta*...: hebr. z njim govoril o sodbah.

^k 39,7: *verigami*: hebr. dvema bronastima verigama, ali, okovi.

rekoč: »Tako govorí Hospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glej, svoje besede bom privedel nad to mesto v zlo in ne v dobro in le-te bodo na ta dan *dovršene* pred teboj.¹⁷ Toda tebe bom na ta dan osvobodil,« govorí Hospod: »in ne boš izročen v roko mož, ki se jih bojiš.¹⁸ Kajti jaz te bom zagotovo osvobodil in ne boš padel pod mečem, temveč ti bo tvoje življenje za plen, ker si svoje zaupanje položil vame,« govorí Hospod.«

40 Beseda, ^ski je prišla Jeremiju od Gospoda, potem ko ga je Nebuzaradán, poveljnik straže, pustil oditi iz Rame, ko ga je vzel zvezanega z verigami, ^tizmed vseh tistih, ki so bili odvedeni ujeti iz Jeruzalema in Juda v Babilon. ² Poveljnik straže je vzel Jeremija in mu rekel: »Hospod, tvoj Bog, je proglasil to zlo nad tem krajem.³ Torej Hospod je *to* privedel in storil glede na to, kakor je rekel, ker ste grešili zoper Gospoda in niste ubogali njegovega glasu, zato je nad vas prišla ta stvar.⁴ Sedaj glej, danes sem ti razvezal verige, ki so *bile* ^una tvoji roki. Če se ti zdi dobro, da prideš z menoj v Babilon, dopusti, in jaz bom naklonjeno gledal ^vnate. Toda če se ti zdi slabo, da prideš z menoj v Babilon, se ognji. Glej, vsa dežela je pred teboj. Kamor se ti zdi dobro in primerno zate, da greš, tja pojdi.« ⁵ Torej, medtem ko še ni odšel nazaj, je rekel: »Prav tako pojdi nazaj h Gedaljáju, Ahikámovemu sinu, Šafánovemu sinu, ki ga je babilonski kralj naredil voditelja nad Judovimi mesti in prebivaj z njim med ljudstvom, ali pa pojdi kamorkoli se ti zdi primerno, da greš.« Tako mu je poveljnik straže izročil živež in nagrado ter ga pustil oditi. ⁶ Potem je Jeremija odšel k Ahikámovemu sinu Gedaljáju v Micpo, in prebival z njim med ljudstvom, ki je ostalo v deželi.

⁷ Torej, ko so vsi poveljniki sil, ki so *bile* na poljih, *torej* oni in njihovi možje, slišali, da je babilonski kralj postavil Gedaljájevega sina Ahikáma za voditelja v deželi in mu izročil može, ženske, otroke in od revnih iz dežele, izmed teh, ki niso bili odvedeni v ujetništvo v Babilon, ⁸ potem so prišli h Gedaljáju v Micpo, celo Netanjájev sin Jišmaél, Johanán in Jonatan, Karéahova sinova in Tanhúmetov sin Serajá in sinovi Efaja Netófcana in Jaazarjá, sin Maahcána, oni in njihovi možje. ⁹ Gedaljá, sin Ahikáma, Šafánov sin, je prisegel njim in njihovim možem, rekoč: »Ne bojte se služiti Kaldejcem. Prebivajte v deželi in služite babilonskemu kralju in bo dobro z vami.¹⁰ Kar se mene tiče, glejte, prebival bom v Micpi, da služim ^w Kaldejcem, ki bodo prišli k nam, toda vi zbirajte vino, poletno sadje in olje ter *jih* dajajte v svoje posode in prebivajte v svojih mestih, ki ste jih vzeli.« ¹¹ Podobno, ko so vsi Judje, ki so *bili* v Moábu in med Amónci in v Edómu in ki so *bili* v vseh deželah, slišali, da je babilonski kralj pustil Judu ostanek in da je nad njimi postavil Gedaljája, sina Ahikáma, sina Šafána; ¹² so se celo vsi Judje vrnili iz vseh krajev, kamor so bili pognani ter prišli v Judovo deželo, h Gedaljáju v Micpo in zbrali zelo veliko vina in poletnega sadja.

40,10: Jer 40,10

¹³ Poleg tega so Karéahov sin Johanán in vsi poveljniki sil, ki so *bili* na poljih, prišli h Gedaljáju v Micpo ¹⁴ in mu rekli: »Ali zagotovo veš, da je Baalís, kralj Amóncev, poslal Netanjájevega sina Jišmaéla, da te ubije?« ^xToda Ahikámov sin Gedaljá jim ni verjel. ¹⁵ Potem je Karéahov sin Johanán na skrivnem spregovoril Gedaljáju v Micpi: »Pusti me, prosim te in ubil bom Netanjájevega sina Jišmaéla in noben človek *tega* ne bo vedel. Čemu naj bi te ta ubil, da bi se vsi Judi, ki so zbrani k tebi, razkropili in preostanek Juda propade?« ¹⁶ Toda Ahikámov sin Gedaljá je rekel Karéahovemu sinu Johanánu: »Ne boš storil te stvari, kajti napačno govoris o Jišmaélu.«

41 Pripetilo se je torej v sedmem mesecu, *da* ¹je Netanjájev sin Jišmaél, sin Elišamá, iz kraljevega semena in kraljevi princi, celo deset mož z njim, prišlo k Ahikámovemu sinu Gedaljáju v Micpo; in tam so skupaj jedli kruh v Micpi. ² Potem se je dvignil Netanjájev sin Jišmaél in deset mož, ki so bili z njim in z mečem udarili Gedaljája, sina Ahikáma, sina Šafána in ga usmrtili, ki ga je babilonski kralj naredil voditelja nad deželo. ³ Jišmaél je usmrtil tudi vse Jude, ki so bili z njim, *torej* z Gedaljájem pri Micpi in Kaldejce, ki so bili najdeni tam *in* bojevnike. ⁴ Drugega dne se je pripetilo, potem ko je umoril Gedaljája in noben človek *tega* ni vedel, ⁵ da so tja prišli nekateri iz Sihema, iz Šila in iz Samarije, celo osemdeset mož, ki so imeli svoje brade obrite, svoja oblačila pretrgana in razpraskani, z daritvami in kadilom v svoji roki, da *jih* prinesejo h Gospodovi hiši. ⁶ Netanjájev sin Jišmaél je odšel naprej iz Micpe, da jih sreča, jokajoč vysko pot, medtem ko je sel. Pripetilo se je, ko jih je srečal, da jim je rekel: »Pridite k Ahikámovemu sinu Gedaljáju. ⁷ Bilo je *tako*, da ko so prišli v sredo mesta, da jih je Netanjájev sin Jišmaél usmrtil in *jih vrgel* v sredo jame, on in možje, ki so *bili* z njim. ⁸ Toda med njimi je bilo najdenih deset mož, ki so Jišmaélu rekli: »Ne ubij nas, kajti zaklade imamo na polju, od pšenice, od ječmena, od olja in od medu.« Tako je potrpel in jih ni ubil med njihovimi brati. ⁹ Torej jama, kamor je Jišmaél vrgel vsa trupla mož, ki jih je umoril zaradi ^zGedaljája, je bila tista, ki jo je kralj Asá naredil zaradi strahu pred Bašájem, Izraelovim kraljem, *in* Netanjájev sin Jišmaél jo je napolnil s *tistimi*, ki so *bili* umorjeni. ¹⁰ Potem je Jišmaél odvedel proč ujetništvo, ves preostanek ljudstva, ki so *bili* v Micpi, celo kraljeve hčere in vse ljudstvo, ki je ostalo v Micpi, ki jih je Nebuzaradán, poveljnik straže, predal Ahikámovemu sinu Gedaljáju in Netanjájev sin Jišmaél jih je ujete odvedel in odšel, da bi prešel k Amóncem.

¹¹ Toda ko so Karéahov sin Johanán in vsi poveljniki sil, ki so *bili* z njim, slišali o vsem zлу, ki ga je storil Netanjájev sin Jišmaél, ¹² so potem vzeli vse može in odšli, da se bojujejo z Netanjájevim sinom Jišmaéлом in ga našli pri velikih vodah, ki so v Gibeónu. ¹³ Pripetilo se je torej, *da* ko je vse ljudstvo, ki je *bilo* z Jišmaéлом, videlo

^s 40,1: [Leta 588 pr. Kr.]

^t 40,1: *verigami*: ali, lisicami.

^u 40,4: *so bile*: ali, so.

^v 40,4: *gledal*...: hebr. postavil svoje oko nad teboj.

^w 40,10: *služim*...: hebr. stojim pred Kaldejci.

^x 40,14: *ubije*: hebr. udari v dušo?

^y 41,6: *jokajoč*: v hoji in jokanju.

^z 41,9: *zaradi*: *blizu Gedaljá*: hebr. po roki, ali, ob Gedaljájevi strani.

Karéahovega sina Johanána in vse poveljниke sil, ki so bili z njim, da so bili potem veseli.¹⁴ Tako se je vse ljudstvo, ki ga je Jišmaél odvedel proč ujete iz Micpe, obrnilo okrog in se vrnilo in šlo h Karéahovemu sinu Johanánu.¹⁵ Toda Netanjájev sin Jišmaél je od Johanána pobegnil z osmimi možmi in odšel k Amóncem.¹⁶ Potem so Karéahov sin Johanán in vsi poveljniki sil, ki so bili z njim, vzeli ves preostanek ljudstva, ki jih je povrnil od Netanjájevega sina Jišmaéla iz Micpe, potem, ko je umoril Ahikámovega sina Gedaljája, celó mogočne bojevниke, ženske, otroke in evnuhe, ki jih je ponovno privedel iz Gibeóna.¹⁷ Odrinili so in prebivali v prebivališču Kimhám, ki je pri Betlehemu, da gredo, da vstopijo v Egipt¹⁸ zaradi Kaldejcev, kajti bali so se jih, ker je Netanjájev sin Jišmaél umoril Ahikámovega sina Gedaljája, ki ga je babilonski kralj postavil za voditelja v deželi.

42 Potem so se vsi poveljniki sil, Karéahov sin Johanán, Hošajájev sin Jaazanjá in vse ljudstvo, od najmanjših celo do največjih, približali² in rekli preroku Jeremiju: »Rotimo ate, naj bo naša ponižna prošnja sprejeta pred teboj in prosi za nas h Gospodu, svojemu Bogu, celó za ves ta preostanek; (kajti nas je ostalo samo malo od mnogih, kakor nas tvoje oči gledajo),³ da nam Gospod, tvoj Bog, lahko pokaže pot, po kateri lahko hodimo in stvar, ki jo lahko delamo.«⁴ Potem jim je prerok Jeremija rekel: »Slišal sem vas. Glejte, molil bom za vas h Gospodu, svojemu Bogu, glede vaših besed, in zgodilo se bo, da katerokoli stvar vam bo Gospod odgovoril, vam bom to oznanil. Ničesar ne bom zadržal pred vami.«⁵ Potem so rekli Jeremiju: »Gospod bodi resnična in zvesta priča med nami, če ne storimo celo glede vseh stvari, zaradi katerih te je Gospod, tvoj Bog, poslal k nam.⁶ Bodisi je to dobro ali če je to zlo, ubogali bomo glas Gospoda, svojega Boga, h kateremu smo te poslali, da bo lahko dobro z nami, ko ubogamo glas Gospoda, svojega Boga.«

⁷ Po desetih dneh se je pripetilo, da je beseda od Gospoda prišla k Jeremiju.⁸ Potem je poklical Karéahovega sina Johanána in vse poveljnike sil, ki so bili z njim in vse ljudstvo, od najmanjšega, celo do največjega⁹ in jim rekel: »Tako govori Gospod, Izraelov Bog, h kateremu ste me poslali, da pred njim predložim vašo ponižno prošnjo:¹⁰ Če boste mirno ostali v tej deželi, potem vas bom gradil in vas ne bom podiral, sadil vas bom in vas ne bom ruval, kajti pokesal sem se zla, ki sem vam ga storil.¹¹ Ne bojte se babilonskega kralja, ki se ga bojite. Ne bojte se ga,¹² govori Gospod. »kajti jaz sem z vami, da vas rešim in da vas osvobodim iz njegove roke.¹³ Pokazal vam bom usmiljenja, da bo lahko imel usmiljenje nad vami in vam povzroči, da se vrnete k svoji lastni deželi.

¹³ Toda če rečete: »Ne bomo prebivali v tej deželi niti ne bomo ubogali glasu Gospoda, tvojega Boga,¹⁴ rekoč: »Ne, temveč bomo šli v egiptovsko deželo, kjer ne bomo videli nobene vojne niti slišali zvoka šofarja niti ne imeli lakote kruha in bomo tam prebivali.«¹⁵ Sedaj torej poslušajte Gospodovo

43,11: Jer 15,2

besedo, vi, Judov ostanek: »Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Če v celoti naravnate svoje obraze, da vstopite v Egipt in greste, da začasno prebivate tam,¹⁶ potem se bo zgodilo, da vas bo meč, ki ste se ga bali, tam, v egiptovski deželi, dohitel in lakota, ki ste se je bali, bo btesno sledila za vami tja v Egipt, in tam boste umrli.¹⁷ Tako bo c z vsemi ljudmi, ki bodo svoje obraze naravnali, da gredo v Egipt, da začasno prebivajo tam. Umrli bodo pod mečem, od lakote, od kužne bolezni in nihče izmed njih ne bo preostal ali pobegnil pred zlom, ki ga bom privedel nadnje.«¹⁸ Kajti tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Kakor je bila moja jeza in moja razjarjenost izlita nad prebivalce Jeruzalema, tako bo moja razjarjenost izlita nad vas, ko boste vstopili v Egipt, in vi boste preziranje, osuplost, prekletstvo in graja; in ne boste več videli tega kraja.«¹⁹

¹⁹ Gospod je glede vas rekel: »Oh vi, Judov preostanek: »Ne pojrite v Egipt. Zagotovo vedite, da sem vas dta dan opomnil.²⁰ Kajti pretvarjali este se v svojih srcih, ko ste me poslali h Gospodu, svojemu Bogu, rekoč: »Moli za nas h Gospodu, našemu Bogu in glede na vse to, kar ti bo Gospod, naš Bog, rekel, tako nam razglasil in bomo to storili.«²¹ Sedaj sem vam ta dan to razglasil, toda vi niste ubogali glasu Gospoda, svojega Boga niti nobene stvari, za katero me je poslal k vam.²² Zdaj torej zagotovo vedite, da boste umrli pod mečem, od lakote in od kužne bolezni na kraju, kamor želite iti fin začasno prebivati.«

43 Pripetilo se je, da ko je Jeremija končal govorjenje vsemu ljudstvu vse besede Gospoda, njihovega Boga, za katere ga je Gospod, njihov Bog, poslal k njim, celó vse te besede,² so potem spregovorili Hošajájev sin Azarjá, Karéahov sin Johanán in vsi ponosni možje, rekoč Jeremiju: »Napačno govorиш. Gospod, naš Bog, te ni poslal, da rečeš: »Ne pojrite v Egipt, da začasno prebivate tam,³ temveč te je Nerijájev sin Baruh naravnal zoper nas, da nas izročiš v roko Kaldejcev, da bi nas oni lahko usmrtili in nas odvedli ujetnike v Babilon.«⁴ Tako Karéahov sin Johanán, vsi poveljni sil in vse ljudstvo niso ubogali glasu Gospoda, da prebivajo v Judovi deželi,⁵ temveč so Karéahov sin Johanán in vsi poveljni sil vzeli ves Judov preostanek, ki se je vrnil iz vseh narodov, kamor so bili pognani, da prebivajo v Judovi deželi;⁶ celó može, ženske, otroke, kraljeve hčere in vsako osebo, ki jih je Nebuzaradán, poveljnik straže, pustil z Gedaljájem, sinom Ahikáma, sinom Šafána in prerokom Jeremijem in Nerijájevim sinom Baruhom.⁷ Tako so prišli v egiptovsko deželo, kajti niso ubogali glasu Gospoda. Tako so prišli celó v Tahpanhés.

⁸ Potem je prišla beseda od Gospoda Jeremiju v Tahpanhésu, rekoč: ⁹ »V gsvoj roko vzemi velike kamne in jih skrij v ilo v opekarsko peč, ki je pri vhodu faraonove hiše v Tahpanhésu, pred očmi Judovih mož¹⁰ in jim reci: »Tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glejte, poslal bom in vzel babilonskega kralja Nebukadnezarja, svojega

^a 42,2: Rotimo...: ali, Naj naša ponižna prošnja pade pred teboj.

^b 42,16: bo...: hebr. se bo trdno držala za vami.

^c 42,17: bo...: hebr. bodo vsi ljudje.

^d 42,19: vas...: hebr. pričeval zoper vas.

^e 42,20: pretvarjali...: ali, uporabili ste prevaro zoper svoje duše.

^f 42,22: iti...: ali, da bi šli, da začasno prebivate.

^g 43,9: [Leta 588 pr. Kr.]

služabnika in njegov prestol bom postavil na teh kamnih, ki sem jih skril; in on bo nad njimi razpel svoj kraljevi paviljon.¹¹ In ko pride, bo udaril egiptovsko deželo *in izročil* tiste, *ki so za smrt, k smrti; in tiste, ki so za ujetništvo, k ujetništvu; in tiste, ki so za meč, k meču.*¹² § In jaz bom prižgal ogenj v hišah egiptovskih bogov in on jih bo sežgal in jih odvedel proč ujetnike; in odel se bo z egiptovsko deželo, kakor si pastir nadene svojo obleko; in od tod bo šel naprej v miru.¹³ Zlomil bo tudi podobe ^hBet Šemeš, ^jki je v egiptovski deželi; in hiše egipčanskih bogov bo sežgal z ognjem.«

44 Beseda, ^jki je prišla Jeremiju glede vseh Judov, ki prebivajo v egiptovski deželi, ki prebivajo v Migdolu, v Tahpanhésu, v Nofu ^kin v deželi Patrós, rekoč:² »Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: ›Videli ste vse zlo, ki sem ga privadel nad Jeruzalem in nad vsa Judova mesta, in glejte, ta dan so ta opustošenje in noben človek ne prebiva tam³ zaradi njihove zlobnosti, ki so jo zagrešili, da me dražijo do jeze v tem, da so odšli zažigat kadilo *in* da služijo drugim bogovom, ki jih niso poznali *niti* oni, da, niti vaši očetje.⁴ Vendar sem vam pošiljal vse svoje služabnike prerroke, vzdigujoče zgodaj in *jih* pošiljal, rekoč: ›O ne storite te gnušne stvari, ki jo sovražim.‹⁵ Toda niso prisluhnili niti nagnili svojega ušesa, da se odvrnejo od svoje zlobnosti, da ne bi zažigali kadila drugim bogovom.⁶ Zato sta bila moj bes in moja jeza izlita naprej in vžgana v Judovih mestih in na ulicah Jeruzalema; in ta so opustošena *in* zapuščena kakor ta dan.⁷ Zaradi tega sedaj tako govorí Gospod, Bog nad bojevniki, Izraelov Bog: ›Zakaj ste zagrešili *to* veliko zlo zoper svoje duše, da izmed sebe iztrebite moškega in žensko, otroka in dojenčka, ven iz Juda, ^lda nikogar ne pustite, da preostane.⁸ V čem ste me dražili do besa z deli svojih rok, zažigajoč kadilo drugim bogovom v egiptovski deželi, kamor ste odšli, da prebivate, da se lahko sami odrežete in da ste lahko prekletstvo in graja med vsemi narodi zemlje?«⁹ Mar ste pozabili zlobnost^m svojih očetov, zlobnost Judovih kraljev, zlobnost njihovih žena, svojo lastno zlobnost in zlobnost svojih žena, ki so jo zagrešili v Judovi deželi in na ulicah Jeruzalema?¹⁰ Niso se ponižali ⁿceló do tega dne, niti se niso bali, niti hodili po moji postavi, niti po mojih zakonih, ki sem jih postavil pred vas in vaše očete.

¹¹ Zato tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: ›Glejte, svoj obraz bom naravnal zoper vas za zlo in da iztrebim vsega Juda.¹² Vzel bom preostanek Juda, ki so svoje obraze naravnali, da gredo v egiptovsko deželo, da začasno prebivajo tam in vsi bodo použiti *in* padli v egiptovski deželi; torej použiti bodo z mečem *in* z lakoto. Umrli bodo, od najmanjših celo do največjih, z mečem in z lakoto, in bodo preziranje *in* osuplost, prekletstvo in graja.¹³ Kajti kaznoval bom tiste, ki prebivajo v egiptovski deželi, kakor sem kaznoval Jeruzalem, z

mečem, z lakoto in s kužno boleznijo,¹⁴ tako da ne bo nihče izmed Judovega preostanka, ki so odšli v egiptovsko deželo, da začasno prebivajo tam, ušel ali preostal, da bi se vrnil v Judovo deželo, h kateri so imeli ^oželjo, da se vrnejo, da prebivajo tam. Kajti nihče se ne bo vrnil, razen tistih, ki bodo pobegnili.«

¹⁵ Potem so vsi možje, ki so vedeli, da so njihove žene zažigale kadilo drugim bogovom in vse ženske, ki so stale poleg, velika množica, celo vse ljudstvo, ki prebiva v egiptovski deželi, v Patrósu, odgovorili Jeremiju, rekoč:¹⁶ »Glede na besedo, ki si nam jo govoril v imenu Gospoda, ti ne bomo prisluhnili,¹⁷ temveč bomo zagotovo počeli katerokoli stvar, izhajajoč iz naših lastnih ust, da zažigamo kadilo kraljici^P neba in da ji izlivamo pitne daritve, kakor smo počeli mi in naši očetje, naši kralji in naši princi v Judovih mestih in na ulicah Jeruzalema, kajti *tedaj* smo imeli obilico živeža^q in smo bili dobro in nismo videli zla.¹⁸ Toda odkar smo prenehali zažigati kadilo kraljici neba in ji izlivati pitne daritve, smo bili v potrebi vseh *stvari* in smo použiti z mečem in z lakoto.«¹⁹ »In ko smo zažigale kadilo kraljici neba in ji izlivale pitne daritve, mar smo ji naredile kolačke, da jo obožujemo in ji izlivale pitne daritve, brez naših moških?«^r

²⁰ Potem je Jeremija rekel vsemu ljudstvu, moškim in ženskam in vsemu ljudstvu, ki mu je dalo *ta* odgovor, rekoč:²¹ »Kadilo, ki ste ga zažigali po Judovih mestih in po ulicah Jeruzalema, vi in vaši očetje, vaši kralji, vaši princi in ljudstvo dežele, ali se jih ni Gospod spomnil in ali to *ni* prišlo v njegov um?²² Tako da Gospod ni mogel več trpeti zaradi zla vaših početij *in* zaradi ogabnosti, ki ste jih zagrešili; zato je vaša dežela opustošenje, osuplost in prekletstvo, brez prebivalca, kakor na ta dan.²³ Ker ste zažigali kadilo in ker ste grešili zoper Gospoda in niste ubogali Gospodovega glasu, niti hodili po njegovi postavi, niti po njegovih zakonih, niti po njegovih pričevanjih, zato se vam je zgodilo to zlo, kakor na ta dan.²⁴ Poleg tega je Jeremija rekel vsemu ljudstvu in vsem ženskam: »Poslušajte besedo od Gospoda, ves Juda, ki *ste* v egiptovski deželi:²⁵ Tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, rekoč: ›Vi in vaše žene ste tako govorili s svojimi usti in s svojo roko izpolnili, rekoč: ›Zagotovo bomo izvajali svoje zaobljube, ki smo se jih zaobljubili, da zažigamo kadilo kraljici neba in da ji izlivamo pitne daritve.‹ Zagotovo boste dokončali svoje zaobljube in zagotovo boste izvedli svoje zaobljube.²⁶ Zato poslušajte besedo od Gospoda, ves Juda, ki prebiva v egiptovski deželi: ›Glejte, prisegel sem pri svojem velikem imenu,‹ govorí Gospod, ›da moje ime ne bo več imenovano v ustih kateregakoli moškega iz Juda in po vsej egiptovski deželi, rekoč: ›Gospod Bog živi.‹²⁷ Glej, bedel bom nad njimi za zlo in ne za dobro; in vsi Judovi možje, ki so v egiptovski deželi, bodo použiti z mečem in z lakoto, dokler jih ne bo

^h 43,13: *podobe*: hebr. kipe, ali, stoječe podobe.

ⁱ 43,13: *Bet Šemeš*: ali, hiše sonca.

^j 44,1: [Leta 587 pr. Kr.]

^k 44,1: [Nofu: hebr. Memfis, mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^l 44,7: *Juda*: hebr. srede Juda.

^m 44,9: *zlobnost*: hebr. zlobnosti, ali, kaznovanja itd.

ⁿ 44,10: *ponižali*: hebr. skesali.

^o 44,14: *imeli...*: hebr. dvignili svojo dušo.

^p 44,17: *kraljici*: ali, okviru.

^q 44,17: *živeža*: hebr. kruha.

^r 44,19: *moških*: ali, soprogov?

konec.²⁸ Vendar se bo malo število, ki pobegne meču, vrnilo iz egiptovske dežele v Judovo deželo in ves preostanek Juda, ki so odšli v egiptovsko deželo, da tam začasno prebiva, bo vedel čigave besede bodo obstale, moje ^{sali} njihove.

²⁹ To ^tvam bo znamenje,⁹ govori Gospod, »da vas bom kaznoval na tem kraju, da boste lahko vedeli, da bodo moje besede zagotovo obstale zoper vas v zlo.³⁰ Tako govori Gospod: »Glejte, izročil bom faraona Hofrája, egiptovskega kralja, v roko njegovih sovražnikov in v roko tistih, ki strežejo po njegovem življenju, kakor sem Judovega kralja Sedekíja izročil v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja, njegovega sovražnika in ki je stregel po njegovem življenju.«[«]

45 Beseda, ^uki jo je prerok Jeremija spregovoril Nerijájevemu sinu Baruhu, ko je zapisal te besede v knjigo pri Jeremijevih ustih, v četrtem letu Jojakíma, Jošíjevega sina, Judovega kralja, rekoč:² »Tako govori Gospod, Izraelov Bog, tebi, oh Baruh.³ Rekel si: »Gorje mi sedaj! Kajti Gospod je dodal žalost k moji bridkosti; oslabel sem v svojem vzdihovanju in ne najdem počitka.«

⁴ Tako mu boš rekel: »Gospod tako govori: »Glej, to, kar sem zgradil, bom porušil in to, kar sem zasadil, bom izruval, celo to celotno deželo.⁵ In ti zase iščeš velike stvari? Ne išči *jih*, kajti glej, privedel bom zlo nad vse meso,⁶ govori Gospod, »toda tvoje življenje ti bom dal za plen v vseh krajih, kamor greš.«

46 Beseda od Gospoda, ki je prišla preroku Jeremiju zoper pogane;² zoper Egipt, zoper vojsko faraona Nehota, egiptovskega kralja, ki je bil pri reki Evfratu v Kárkemišu, ki ga je babilonski kralj Nebukadnezar udaril v četrtem letu Jojakíma, Jošíjevega sina, Judovega kralja.³ »Pripravite majhen ščit in ščit ter se približajte boju.⁴ Vprezite konje in vstanite, vi konjeniki in postavite se s *svojimi* čeladami; zgladite sulice *in si* nadenite oklepe.⁵ Zakaj sem jih videl zaprepadene *in obrnjene nazaj*? In njihovi mogočni so potolčeni *vin* so naglo ^wzbežali in niso gledali nazaj, *kajti strah je bil* naokoli,⁶ govori Gospod.⁶ »Ne dopusti, da hitri izgine niti da mogočni človek pobegne; opotekali se bodo in padali proti severu, pri reki Evfratu.⁷ Kdo je ta, *ki* prihaja gor kakor poplava, ^xkaterega vode se premikajo kakor reke?⁸ Egipt se vzdiguje kakor poplava ^yin *njegove* vode se premikajo kakor reke; in pravi: »Sel bom gor *in pokril* zemljo, uničil bom mesto in njegove prebivalce.⁹ Pridite gor, vi konji; in besnite, vi bojni vozovi in naj mogočni možje pridejo naprej. Etiopijci ^zin Libijci, ki prijemajo ščit; in Ludéjci, ^aki prijemajo *in* napenjajo lok.¹⁰ Kajti to je dan Gospoda Boga nad bojevniki, dan maščevanja, da se lahko maščuje svojim nasprotnikom in meč bo požiral in ta bo nasičen in opijanen z njihovo krvjo, kajti Gospod Bog nad bojevniki ima klavno

daritev v severni deželi, pri reki Evfratu.¹¹ Pojdi gor v Gileád in vzemi balzam, oh devica, egiptovska hči. Zaman boš uporabljala mnoga zdravila, *kajti ne* ^bboš ozdravljen.

¹² Narodi so slišali o tvoji sramoti in tvoje vpitje je napolnilo deželo, kajti mogočen človek se je spotaknil zoper mogočnega *in* oba skupaj sta padla.«[«]

¹³ Beseda, ki jo je Gospod spregovoril preroku Jeremiju, kako bo babilonski kralj Nebukadnezar prišel *in* udaril egiptovsko deželo.¹⁴ »Oznanite ^c v Egiptu, razglasite v Migdólu, razglasite v Nofu ^din v Tahpanhésu, recite: »Stoj trdno in se pripravi, kajti meč bo požiral okoli tebe.¹⁵ Zakaj so tvoji hrabri *možje* pometeni proč? Niso obstali, ker jih je Gospod pognal.¹⁶ Mnoge ^eje pripravil, da padejo, da, eden je padel na drugega. Rekli so: »Vstanimo in ponovno pojdimo k svojemu ljudstvu in k deželi svojega rojstva, proč od zatiralskega meča.¹⁷ Tam so vpili: »Faraon, egiptovski kralj, *je samo* hrup; zamudil je določeni čas.¹⁸ »Kakor jaz živim,⁹ govori Kralj, čigar ime *je* Gospod nad bojevniki: »Zagotovo, kakor *je* Tabor med gorami in kakor Karmel pri morju, *tako* bo on prišel.¹⁹ Oh ti hči, prebivajoča v Egiptu, oskrbi ^fse, da greš v ujetništvo, kajti Nof bo opustošen in zapuščen, brez prebivalca.²⁰ Egipt *je podoben* zelo lepi telici, *toda* uničenje prihaja; to prihaja iz severa.²¹ Prav tako so njegovi najeti možje v njegovi sredi podobni pitanim ^{gbikcem}; kajti obrnjeni so tudi nazaj *in* skupaj so pobegnili proč; niso obstali, ker je nadnje prišel dan njihove katastrofe *in* čas njihovega obiskanja.²² Njihov glas bo šel kakor kača; kajti korakali bodo z vojsko in zoper njega bodo prišli s sekirami kakor drvarji.²³ Posekali bodo njegov gozd,⁹ govori Gospod, »čeprav ta ne more biti preiskan, ker jih je več kakor kobilic *in* so brezstevilni.²⁴ Egiptovska hči bo zbegana; izročena bo v roko severnega ljudstva.²⁵ Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog, pravi: »Glejte, kaznoval bom množico ^hiz Noja in faraona in Egipt z njihovimi bogovi in njihovimi kralji, celo faraona *in* vse tiste, ki zaupajo vanj.²⁶ Izročil jih bom v roko tistih, ki jim strežejo po življenju, v roko babilonskega kralja Nebukadnezarja *in* v roko njegovih služabnikov. Potem bo ta ⁱnaseljen kakor v dneh davnine,⁹ govori Gospod.

²⁷ »Vendar se ne boj, oh moj služabnik Jakob in ne bodi zaprepaden, oh Izrael, kajti glej, rešil te bom od daleč in tvoje seme iz dežele njihovega ujetništva. Jakob se bo vrnil in bo počival in bo sproščen in nihče *ga* ne bo naredil prestrašenega.

²⁸ Ne boj se, Jakob, moj služabnik,⁹ govori Gospod, »kajti jaz *sem* s teboj, kajti naredil bom popoln konec vseh narodov, kamor sem te pognal. Toda iz tebe ne bom naredil popolnega konca, temveč te bom grajal po meri; vendar te ne bom pustil ^{jv} celoti nekaznovanega.«[«]

^s 44,28: *moje....*: hebr. od mene ali od njih.

^t 44,29: [Leta 589 pr. Kr.]

^u 45,1: [Okoli leta 607 pr. Kr.]

^v 46,5: *potolčeni....*: hebr. zlomljeni na koščke.

^w 46,5: *naglo....*: hebr. zbežali [^s] poletom.

^x 46,7: [poplava: egipčanskega izvora, kanal, Nil, rečni sistem.]

^y 46,8: [poplava: egipčanskega izvora, kanal, Nil, rečni sistem.]

^z 46,9: *Etiopijci*: hebr. Kuš.

^a 46,9: *Ludéjci*: hebr. Put.

^b 46,11: *ne....*: hebr. zate ne bo nobenega zdravila.

^c 46,14: [Okoli leta 571 pr. Kr.]

^d 46,14: [Nof: hebr. Memfis, mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^e 46,16: *Mnoge....*: hebr. Pomnožil je padajoče.

^f 46,19: *oskrbi....*: hebr. naredi si orodja ujetništva.

^g 46,21: *pitanim....*: hebr. bikcem iz boksa.

^h 46,25: *množico: ali, hranitelja*: hebr. Amón.

ⁱ 46,26: [ta: to je, Egipt.]

^j 46,28: *pustil....*: ali, popolnoma iztrebil.

47 Beseda ^k kod Gospoda, ki je prišla preroku Jeremiju zoper Filistejce, preden je faraon udaril Gazo. ^l »Tako govorí Gospod: >Glej, vode se dvigujejo iz severa in bodo preplavlajoča poplava in bodo poplavile deželo in vse, ^m kar je v njej; mesto in tiste, ki prebivajo v njem. Potem bodo ljudje jokali in vsi prebivalci dežele bodo tulili ³ ob hrupu topotanja kopit njegovih močnih konj, ob drvenju njegovih bojnih voz in ob hrumenju njegovih koles. Očetje ne bodo gledali nazaj k svojim otrokom zaradi slabotnosti rok, ⁴ zaradi dneva, ki prihaja, da opleni vse Filistejce in da iztrebi iz Tira in Sidóna vsakega pomočnika, ki preostaja, kajti Gospod bo oplenil Filistejce, ostanek dežele ⁿKaftor. ⁵ Plešavost je prišla nad Gazo; Aškelón je iztrebljen s preostankom njihove doline. Doklej boš zarezoval samega sebe? ⁶ Oh ti, Gospodov meč, kako dolgo bo trajalo, preden boš tiho? Spravi ^ose v svojo nožnico, počivaj in bodi miren. ⁷ Kako je plahko tiho, glede na to, da mu je Gospod dal naročilo zoper Aškelón in zoper morsko obalo? Tam ga je on določil.«

48 § ^qZoper Moáb tako govorí Gospod nad bojevnikami, Izraelov Bog: »Gorje Nebóju! Kajti ta je oplenjen. Kiryatájim je zbegan in zavzet. Misgab ^rje zbegan in zaprepaden. ² Moábove hvale ne bo več. V Hešbónu so snovali zlo zoper njega; pridimo in iztrebimo ga pred tem, da bi bil narod. Tudi ti boš iztrebljen, ^so Madmén; meč te bo preganjal. ³ Glas vpitja bo iz Horonájima, plenjenje in veliko uničenje. ⁴ Moáb je uničen; njegovi malčki so storili, da se je slišal jok. ⁵ Kajti ob vzpenjanju Luhita se bo vzdigovalo nenehno ^ujokanje, kajti ob spuščanju Horonájima so sovražniki slišali krik pogube. ⁶ § Pobegnite, rešite svoja življenja in bodite podobni brinu ^v v divjini.

⁷ Kajti ker si zaupal v svoja dela in svoje zaklade, boš tudi ti zajet. Kemoš ^wbo šel naprej v ujetništvo skupaj s svojimi duhovniki in svojimi princi. ⁸ Plenilec bo prišel nad vsako mesto in nobeno mesto ne bo uteklo. Tudi dolina bo propadla in ravnina bo uničena, kakor je govoril Gospod. ⁹ Daj peruti Moábu, da bo lahko pobegnil in ušel, kajti njegova mesta bodo zapuščena, brez kogarkoli, da bi v njih prebival. ¹⁰ Preklet bodi, kdor dela Gospodovo delo varljivo ^xin preklet bodi, kdor svoj meč zadržuje od krvi.

¹¹ Moáb je bil sproščen od svoje mladosti in se ustalil na svojih drožeh ^yin ni bil izpraznjen iz posode v posodo niti ni šel v ujetništvo. Zato bo njegov okus ostal ^zv njem in njegova vonjava ni spremenjena. ¹² § Zato, glej, prihajo dnevi, ^t govorí Gospod, >ko bom k njemu poslal postopače, ki mu bodo povzročili, da se potepa in izpraznili bodo njegove posode in počili njihove

^{47,2:} Iz 8,7
^{48,5:} Iz 15,5
^{48,6:} Jer 17,6
^{48,7:} Jer 49,5
^{48,14:}
1 Kr 12,29
^{48,20:} Iz 16,7
^{48,29:} Iz 16,6
^{48,33:} Iz 16,10
^{48,34:} Iz 15,5-6

mehove. ¹³ Moáb se bo sramoval Kemoša, kakor se je Izraelova hiša sramovala Betela, njihovega zaupanja.

¹⁴ Kako pravite: >Mi smo mogočni in močni možje za vojno? ¹⁵ § Moáb je oplenjen in odšel gor ^{iz} svojih mest in njegovi ^aizbrani mladeniči so odšli dol k pokolu, ^b govorí Kralj, katerega ime je Gospod nad bojevnikami. ¹⁶ Blizu je Moábova katastrofa, da pride in njegova stiska silno hiti. ¹⁷ Vsi vi, ki ste okoli njega, žalujte za njim; in vsi vi, ki poznate njegovo ime, recite; >Kako je močna opora zlomljena in krasna palica! ¹⁸ Ti hči, ki poseluješ Dibón, pridi dol iz svoje slave in sedi v žeji; kajti plenilec Moába bo prišel nadte in ta bo uničil tvoja oporišča. ¹⁹ Oh prebivalec ^bAroérja, stoj ob poti in oprezaj; in vprašaj tistega, ki beži in tisto, ki pobegne ter reci: >Kaj se je zgodilo? ²⁰ Moáb je zbegao, kajti zlomljen je. Tulite in vpijte. Povejte v Arnónu, da je Moáb oplenjen. ²¹ Sodba je prišla nad ravno deželo; nad Holón, nad Jahac, nad Mefáat, ²² nad Dibón, nad Nebó, nad Bet Diblatájim, ²³ nad Kiryatájim, nad Bet Gamúl, nad Bet Meón, ²⁴ nad Kerijót, nad Bocro in nad vsa mesta moábske dežele, daljna ali bližnja. ²⁵ Moábov rog je odsekan in njegov laket je zlomljen, ^c govorí Gospod.

²⁶ >Oprijanite ^cga, kajti poveličal se je zoper Gospoda. Tudi Moáb se bo valjal v svojem izbljuvkju in tudi on bo v posmeh. ²⁷ § Mar vam ni bil Izrael v posmeh? Je bil najden med tatovi? Kajti odkar govoríš o njem, poskakuješ ^dod veselja. ²⁸ Oh vi, ki prebivate v Moábu, zapustite mesta in prebivajte na skali in bodite podobni golobici, ^e ki dela svoje gnezdo na straneh ustja luknje. ²⁹ Slišali smo ponos Moába (on je silno ponosen), njegovo nadutost, njegovo aroganco, njegov ponos in oholost njegovega srca. ³⁰ Poznam njegov bes, ^f govorí Gospod; >toda to ne bo tako; njegove laži ^gna to ne bodo tako vplivale. ³¹ Zato bom tulil zaradi Moába in vpil zaradi vsega Moába; *moje srce* bo žalovalo zaradi mož iz Kir Héresa. ³² Oh sibmanska trta, jokal bom za teboj z jokanjem Jazérja. Tvoje rastline so odšle prek morja, segle so celó ^h k jazérskemu morju. Plenilec je padel na tvoje poletne sadove in na tvojo trgatev. ³³ Radost in veselje sta vzeta iz obilnega polja moábske dežele. Trti sem vevel, da odpove pred vinskimi stiskalnicami. Nihče ne bo mendral z vriskanjem; *njihovo* vriskanje ne bo vriskanje. ³⁴ § Od krika Hešbóna, celó do Elaléja in celó do Jahaca so izgovarjali svoj glas, od Coarja celó do Horonájima, kakor triletna telica, kajti tudi nimirímske vode bodo zapuščene. ³⁵ Poleg tega bom povzročil, da odneha v Moábu, ⁱ govorí Gospod, >kdor daruje na visokih krajinah in kdor zažiga kadilo svojim bogovom. ³⁶ Zato bo moje

^k 47,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^l 47,1: *Gazo*: hebr. Azzah.

^m 47,2: *vse*...: hebr. njeno polnost.

ⁿ 47,4: *dežele*: hebr. otoka.

^o 47,6: *Spravi*: hebr. Zberi.

^p 47,7: *je*: hebr. si.

^q 48,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^r 48,1: *Misgab*: ali, Visoki kraj.

^s 48,2: *iztrebljen*: ali, priveden do molka.

^t 48,2: *te*...: hebr. bo šel za teboj.

^u 48,5: *nenehno*...: hebr. jokanje z jokanjem.

^v 48,6: *brinu*: ali, golemu drevesu.

^w 48,7: [Kemoš: hebr. Bog Moábcev.]

^x 48,10: *varljivo*: ali, nemarno.

^y 48,11: [drožeh: hebr. vinske usedline.]

^z 48,11: *ostal*: hebr. stal.

^a 48,15: *njegovi*...: hebr. izbrani izmed mladeničev.

^b 48,19: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^c 48,26: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^d 48,27: *poskakuješ*...: ali, se premikaš.

^e 48,30: *njegove laži*...: ali, tisti, na katerih ostaja (hebr. njegovi zapahi) ne ravnajo pravilno.

^f 48,34: *zapuščene*: hebr. zapatušenosti.

srce ihtelo kakor piščali za Moábom in moje srce bo ihtelo kakor piščali za možmi Kir Héresa, ker so bogastva, ki jih je pridobil, izginila.³⁷ Kajti vsaka glava *bo* plešasta in vsaka brada pristrižena.³⁸ Na vseh rokah *bodo* vrezi in na ledjih vrečevina.³⁹ Tam *bo* splošno žalovanje na vseh hišnih strehah Moába in na njegovih ulicah, kajti zlomil sem Moáb kakor posodo, v kateri ni zadovoljstva,⁴⁰ govori Gospod.³⁹ Tulili bodo, rekoč: »Kako je ta zlomljen! Kako je Moáb s sramoto obrnil hrbet!⁴¹ Tako bo Moáb v posmeh in zaprepadenost vsem okoli njega.⁴⁰ Kajti tako govori Gospod: »Glej, letel bo kot orel in svoje peruti bo širil nad Moábom.⁴¹ Kerijótⁱ je zavzet, oporišča so presenečena jin srca mogočnih mož v Moábu bodo na ta dan kakor srce ženske v njenih ostrih bolečinah.⁴² Moáb bo uničen pred tem, da *bi bil* ljudstvo, ker *se je* poveličeval zoper Gospoda.⁴³ Strah, jama in zanka *bodo* nad teboj, oh prebivalec Moába,⁴⁴ govori Gospod.⁴⁴ »Kdor beži pred strahom, bo padel v jamo, in kdor vstaja iz tame, bo zajet v zanko, kajti jaz bom to privedel nadenj, celó nad Moáb, leto njihovega obiskanja,⁴⁵ govori Gospod.⁴⁵ »Tisti, ki so zbežali, so stali pod hešbónsko senco zaradi sile. Toda ogenj bo izšel iz Hešbóna, plamen iz srede Sihóna in použil bo Moábov kot in tème upornih.⁴⁶ Gorje tebi, oh Moáb! Ljudstvo Kemoša se pogublja, kajti tvoji sinovi so zajeti [*kot*] ujetniki^{lin} tvoje hčere [*kot*] ujetnice.

⁴⁷ Vendar bom v zadnjih dneh ponovno privedel Moábovo ujetništvo,⁴⁸ govori Gospod. »Tako daleč je sodba od Moába.«⁴⁹

49 Glede^m Amóncev tako govori Gospod: »Mar Izrael nima sinov? Mar nima dediča? Zakaj potem njihoviⁿ kralji podedujejo Gad in njegovo ljudstvo prebiva v njegovih mestih.⁵⁰ Zatorej, glejte, pridejo dnevi,⁵¹ govori Gospod, »ko bom povzročil alarm vojne, da se bo slišal v Rabi Amóncev in ta bo zaruščen kup in njene hčere bodo požgane z ognjem. Potem bo Izrael dedič tistim, ki so bili njegovi dediči,⁵² govori Gospod.⁵³ Tuli, oh Hešbón, kajti Aj je oplenjen. Jokajte ve Rabine hčere, opašite se z vrečevino; objokujte in tecite sem ter tja pri ograjah; kajti njihov^p kralj bo šel v ujetništvo skupaj z njegovimi duhovniki in njegovimi princi.⁵⁴ Zakaj se ponašaš z dolinami, tvoji^q tekoči dolini, oh odpadla hči, ki si zaupala v svoje zaklade, rekoč: »Kdo bo prišel k meni?⁵⁵ Glej, nadte bom privedel strah,⁵⁶ govori Gospod Bog nad bojevniki, »od vseh teh, ki bodo okoli tebe. Izgnani boste, vsak človek naravnost naprej in nihče ne bo zbral tistega, ki tava.⁵⁷ Potem bom ponovno privedel ujetništvo Amónovih otrok,⁵⁸ govori Gospod.

⁷ Glede Edóma tako govori Gospod nad bojevniki: »Mar v Temánu ni več modrosti? Je nasvet izginil pred razsodnim? Je njihova modrost izginila?⁵⁹ Pobegnite, obrnite^r se nazaj, prebivajte globoko,

oh prebivalci Dedána; kajti nadenj bom privedel Ezavovo katastrofo, čas, ko ga bom obiskal.⁶⁰ Ce pridejo k tebi obiralci grozdja, ali ne bodo pustili *nekaj* paberkovalnih grozdov? Ce tatovi ponoči, bodo uničevali, dokler^s ne bodo imeli dovolj.⁶¹ Toda jaz sem naredil Ezava razgaljenega, jaz sem odkril njegove skrite kraje in se ne bo mogel skriti. Njegovo seme je oplenjeno in njegovih bratov, njegovih sosedov in njega ni.⁶² Pusti svoje osirotele otroke, jaz *jih* bom ohranil žive; in tvoje vbove naj zaupajo vame.⁶³ Kajti tako govori Gospod: »Glej, tisti, katerih sodba ni *bila*, da pijejo iz čaše, so zagotovo pijani; in ali si ti tisti, ki naj bi odšel čisto nekaznovan? Ne boš odšel nekaznovan, temveč boš zagotovo pil *od tega*.⁶⁴ Kajti prisegel sem sam pri sebi,⁶⁵ govori Gospod, »da bo Bocra postala opustošenje, graja, opustošenost in prekletstvo in vsa njena mesta bodo neprestane opustošenosti.«⁶⁶ ¹⁴ Slišal sem govorico od Gospoda in predstavnik je poslan k pogonom, rekoč: »Zberite se skupaj in pridite zoper njo in se vzdignite k bitki.⁶⁷ Kajti glej, naredil te bom majhnega med pogani *in* preziranega med ljudmi.⁶⁸ Twoja strašnost te je zavedla *in* ponos tvojega srca, oh ti, ki prebivaš v skalnih razpokah, ki držis višino hriba. Čeprav bi si svoje gnezdo naredil tako visoko kakor orel, te bom od tam privedel dol,⁶⁹ govori Gospod.⁷⁰ Tudi Edóm bo opustošenje. Vsak, kdor gre mimo, bo osupel in sikal bo nad vsemi njegovimi nadlogami.⁷¹ Kakor v razdejanju Sódome in Gomóre in njunih sosednjih mest,⁷² govori Gospod, »noben človek ne bo vzdržal tam niti človeški sin ne bo prebival v tem.⁷³ Glej, vzpel se bo kakor lev iz naraščanja Jordana zoper prebivališče močnega. Toda naredil bom, da bo nenadoma pobegnil pred njo. In kdo je izbran mož, da bi ga lahko določil nad njo? Kajti kdo je podoben meni? In kdo mi^t bo določil čas? In kdo je tisti pastir, ki bo stal pred meno?⁷⁴ Zato prisluhnite Gospodovemu nasvetu, ki ga je svetoval zoper Edóm; in njegove namene, ki jih je namenil zoper prebivalce Temána: »Zagotovo jih bo najmanjši iz tropa izvlekel ven. Zagotovo bo naredil njihova prebivališča opustela z njimi [vred].⁷⁵ Zembla je stresena ob hrupu njihovega padca, ob hrupu njihovega krika, ki ga je bilo slišati na Rdečem^u morju.⁷⁶ Glej, prišel bo gor in letel kakor orel in svoji peruti razširil nad Bocrom in na ta dan bo srce mogočnih mož iz Edóma kakor srce ženske v njenih ostrih bolečinah.

²³ Glede Damaska. ^v Hamát je zbegan in Arpád, kajti slišala sta zle novice. Boječa^w sta. Tam je bridkost na^x morju; ta ne more biti utišana.²⁴ Damask je postal slaboten *in* se obrača, da pobegne in strah se *ga* je polastil. Tesnoba in bridkosti so ga prevzele kakor žensko v porodnih mukah.²⁵ Kako mesto hvale ni zaruščeno, mesto moje radosti!²⁶ Zato bodo njegovi mladeniči padli

^g 48,37: *pristrižena*: hebr. skrajšana.

^h 48,39: *hrbet*: hebr. vrat.

ⁱ 48,41: *Kerijót*...: ali, Mesto je zavzeto.

^j 48,41: [presenečena: hebr. zavzeta.]

^k 48,45: *upornih*...: hebr. otrok hrupa.

^l 48,46: *ujetniki*: in hebr. v ujetništvu itd.

^m 49,1: *Glede*...: ali, Zoper Amónce.

ⁿ 49,1: *njihovi*...: ali, Milkóm podeduje.

^o 49,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^p 49,3: *njihov*...: ali, Milkóm.

^q 49,4: *tvoji*...: ali, tvoja dolina teče proč.

^r 49,8: *obrnite*...: ali, obrnjeni so.

^s 49,9: *dokler*...: hebr. svojo zadostnost.

^t 49,19: *mi*...: ali, me bo sklical k sodbi.

^u 49,21: *Rdečem*: hebr. Zaraščenem.

^v 49,23: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^w 49,23: *Boječa*: hebr. Stopljena.

^x 49,23: *na*...: ali, kakor na.

na njegovih ulicah in vsi bojevniki bodo iztrebljeni na ta dan,^y govori Gospod nad bojevniki.²⁷ »Zanetil bom ogenj v zidu Damaska in ta bo použil palače Ben Hadáda.«

²⁸ § yGlede Kedárja in glede Hacórjevih kraljestev, ki jih bo babilonski kralj Nebukadnezar udaril, tako govori Gospod: »Vstanite, pojrite gor v Kedár in oplenite može vzhoda.²⁹ Njihove šotore in njihove trope bodo odvzeli. K sebi bodo vzeli njihove zavese in vse njihove posode in njihove kamele; in vpili jim bodo: »Strah je na vsaki strani.«

³⁰ Pobegnite, odpravite^z se daleč proč, prebivajte globoko, oh vi prebivalci Hacórja,^x govori Gospod; »kajti babilonski kralj Nebukadnezar je zoper vas sprejel nasvet in je zoper vas spočel namen.³¹ Vstani, spravi se gor k premožnemu^a narodu, ki prebiva brez skrbi,^b govori Gospod, »ki nima niti velikih vrat niti zapahov, ki prebiva sam.³² In njihove kamele bodo plen in množica njihove živine plen, in razkropil jih bom na vse vetrove, tiste, ki so na^b skrajnih vogalih; in jaz bom privedel njihovo katastrofo od vseh njihovih strani,^c govori Gospod. ³³Hacór bo prebivališče za zmaje in opustošenje na veke. Tam ne bo prebival noben človek niti noben človeški sin ne prebiva v njem.««

³⁴ Beseda^d od Gospoda, ki je prišla preroku Jeremiju zoper Elám v začetku kraljevanja Judovega kralja Sedekíja, rekoč:³⁵ »Tako govori Gospod nad bojevniki: »Glej, jaz bom zlomil Elámov lok, njihovo glavno moč.³⁶ Nad Elám bom privedel štiri vetrove iz štirih četrtnin neba in razkropil jih bom proti vsem tem vetrovom; in tam ne bo nobenega naroda, kamor ne bi prišli pregnanci Eláma.³⁷ Kajti Elámu bom povzročil, da bo zaprepaden pred svojimi sovražniki in pred tistimi, ki jim strežejo po življenu, in nanje bom privedel zlo, celó svojo kruto jezo,^e govori Gospod: »in za njimi bom poslal meč, dokler jih ne bom použil.³⁸ Svoj prestol bom postavil v Elámu in od tam bom uničil kralja in prince,^f govori Gospod.

³⁹ »Toda to se bo zgodilo v zadnjih dneh, da bom ponovno privedel ujetništvo Eláma,^g govori Gospod.«

50 Beseda, ^dki jo je Gospod govoril zoper Babilon in zoper deželo Kaldejcev po preroku^e Jeremiju. ²Razglašajte med narodi in objavite in postavite^f prapor; objavite in ne prikrivajte. Recite: »Babilon je zajet, Bel je zbegnan, Merodáh je zlomljen na koščke; njegovi maliki so zbegani, njegove podobe so zlomljene na koščke.³ Kajti iz severa prihaja narod zoper njega, ki bo njegovo deželo naredil zapuščeno in nihče ne bo prebival tam. Odstranjeni bodo, odšli bodo, tako človek kakor žival.

⁴ V tistih dneh in v tistem času,^h govori Gospod, »bodo prišli Izraelovi otroci, oni in Judovi otroci skupaj, šli bodo in jokali. Šli bodo in iskali Gospoda, svojega Boga.⁵ Povpraševali bodo o poti na Sion,

s svojimi obrazi tja, rekoč: »Pridite, pridružimo se Gospodu z večno zavezo, ki ne bo pozabljena.⁶ Moje ljudstvo so bile izgubljene ovce. Njihovi pastirji so jim povzročili, da zaidejo, obrnili so jih proč na gore. Tavali so od gore do hriba, pozabili so svoj gkjraj počitka.⁷ Vsi, ki so jih našli, so jih požrli, in njihovi nasprotniki so rekli: »Ne delamo prestopka, ker so grešili zoper Gospoda, prebivališče pravice, celo Gospoda, upanje njihovih očetov.⁸ Odstranite se iz srede Babilona in pojrite naprej, ven iz dežele Kaldejcev in bodite kakor kozli pred tropi.

⁹ Kajti glejte, vzdignil se bom in povzročim, da pride proti Babilonu zbor velikih narodov iz severne dežele, in postrojili se bodo zoper njega; od tam bo zavzet. Njihove puščice bodo kakor od mogočnega, izkušenega^h človeka; nihče se ne bo vračal zaman.¹⁰ In Kaldeja bo plen; vsi, ki jo plenijo, bodo nasičeni,ⁱ »govori Gospod. ¹¹ § »Ker ste bili veseli, ker ste se razveseljevali, oh vi uničevalci moje dediščine, ker ste postali debeli i^j kakor telica ob travni in mukate^k kakor biki;¹² vaša mati bo silno zbegana; tista, ki vas je nosila, bo osramočena. Glejte, najbolj zadnji izmed narodov bodo divjina, suha dežela in puščava.¹³ Zaradi Gospodovega besa ta ne bo naseljena, temveč bo v celoti zapančena. Vsak, kdor gre mimo Babilona, bo osupel in sikal bo ob vseh njegovih nadlogah.¹⁴ Postrojite se naokrog zoper Babilon. Vsi vi, ki upogibate lok, streljajte nanj. Ne varčujte puščic, kajti grešil je zoper Gospoda.¹⁵ Vpijte zoper njega vsenaokrog. Dal je svojo roko. Njegovi temelji so padli, njegovi zidovi so zrušeni, kajti to je maščevanje od Gospoda. Maščujte se nad njim, kajti kakor je storil on, storite njemu.¹⁶ Iztrebi sejalca iz Babilona in tistega, ki ravna s srpom^l ob času žetve. Zaradi strahu pred zatiralskim mečem se bodo obrnili vsakdo k svojemu ljudstvu in bežali bodo vsakdo k svoji lastni deželi.

¹⁷ Izrael je razkropljen ovca; levi so jo odgnali proč. Najprej jo je požrli kralj Asiriye in nazadnje je ta babilonski kralj Nebukadnezar zlomil njene kosti.¹⁸ Zato tako govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Glej, kaznoval bom babilonskega kralja in njegovo deželo, kakor sem kaznoval asirskega kralja.¹⁹ Izrael bom ponovno privedel k njegovemu prebivališču in pasel se bo na Karmelu in Bašánu in njegova duša bo nasičena na Efrájimskem pogorju in Gileádu.²⁰ V tistih dneh in v tistem času,^h govori Gospod, »bo iskana krivičnost Izraela, tam pa ne bo nobene; in Judovi grehi in le-ti ne bodo najdeni, kajti jaz bom oprostil tiste, ki sem jih prihranil.

²¹ § Pojdi gor zoper deželo Meratájim,^l celó zoper njo in zoper prebivalce Pekóda.^m Pustoši in popolnoma uniči za njimi,ⁿ govori Gospod »in stori glede na vse, kar sem ti zapovedal.²² Zvok bitke in velikega uničenja je v deželi.²³ Kako je

^y 49,28: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^z 49,30: *odpravite*...: hebr. silno švignite.

^a 49,31: *premožnemu*: ali, narodu, ki je sproščen.

^b 49,32: *na*...: hebr. odrezani na vogale, ali, imajo vogale svojih las pristrižene.

^c 49,34: [Leta 598 pr. Kr.]

^d 50,1: [Leta 595 pr. Kr.]

^e 50,1: *preroku*...: hebr. Jeremijevi roki.

^f 50,2: *postavite*: hebr. dvignite.

^g 50,6: *svoj*...: hebr. mesto, na katerem bi se ulegli.

^h 50,9: *izkušenega*...: ali, uničevalnega.

ⁱ 50,11: *debeli*: hebr. veliki ali zajetni.

^j 50,11: *mukate*...: hebr. hrzate kakor jahalni konji.

^k 50,16: *srpom*: ali, koso.

^l 50,21: *Meratájim*: ali, upornikov.

^m 50,21: *Pekóda*: ali, Obiskanja.

kladivo celotne zemlje razklano in zlomljeno! Kako je Babilon postal opustošenje med narodi!²⁴ Zate sem položil zanko in ti si prav tako zajet, oh Babilon in se nisi zavedal. Najden si in prav tako ujet, ker si se preprial zoper Gospoda.²⁵ Gospod je odpril svojo orožarno in privedel orožja svojega ogorčenja, kajti to je delo od Gospoda Boga nad bojevniki v deželi Kaldejcev.²⁶ Pridite zoper njega od skrajneⁿ meje, odprite njegova skladišča. Nagrmadite^o ga kakor kupe in ga popolnoma uničite. Nič naj ne ostane od njega.²⁷ Zakoljite vse njegove bikce; naj gredo dol k zakolu. Gorje jim! Kajti prišel je njihov dan, čas njihovega obiskanja.²⁸ Glas tistih, ki bežijo in pobegnejo iz babilonske dežele, da razglasijo na Sionu maščevanje Gospoda, našega Boga, maščevanje njegovega templja.²⁹ Skliči skupaj lokostrelce zoper Babilon in vse, ki upogibajo lok, utabori se zoper njega vsenaokrog; naj nihče od njega ne pobegne. Poplačajte mu glede na njegovo delo; glede na vse, kar je storil, storite vi njemu; kajti ponosen je bil zoper Gospoda, zoper Svetega Izraelovega.³⁰ Zato bodo njegovi mladenci padli na ulicah in vsi njegovi bojevniki bodo na tisti dan odrezani,^s govori Gospod.³¹ »Glej, jaz sem zoper tebe, oh ti, najponosnejši,^p govori Gospod Bog nad bojevniki, kajti tvoj dan je prišel, čas, da te obiščem.³² Najponosnejši^q se bo spotaknil in padel in nihče ga ne bo dvignil. Prižgal bom ogenj v njegovih mestih in ta bo pozrl vse naokoli njega.«

³³ Tako govori Gospod nad bojevniki: »Izraelovi otroci in Judovi otroci so bili skupaj zatirani, in vsi, ki so jih vzeli [za] ujetnike, so jih trdno držali; odklonili so, da jih izpustijo.³⁴ Njihov Odkupitelj je močan; Gospod nad bojevniki je njegovo ime. Temeljito bo zagovarjal njihovo pravdo, da bi lahko dal počitek deželi in vznemiril babilonske prebivalce.

³⁵ Meč je nad Kaldejci,^r govori Gospod »in nad prebivalci Babilona in nad njegovimi princi in nad njegovimi modrimi možmi.³⁶ Meč je na lažnivcih;^s in oni bodo nori. Meč je nad njegovimi mogočnimi možmi; in oni bodo zaprepadeni.³⁷ Meč je nad njihovimi konji in nad njihovimi bojnimi vozovi in nad vsemi pomešanimi ljudstvi, ki so v njegovi sredi; in postali bodo kakor ženske. Meč je nad njegovimi zakladi; in oni bodo oropani.³⁸ Suša je nad njegovimi vodami; in posušene bodo, kajti to je dežela rezanih podob in oni so usekani na svoje malike.³⁹ Zato bodo tam živele divje živali iz puščave z divjimi živalmi z otokov in sove bodo prebivale tam, in ta ne bo več naseljen na veke; niti ne bo od roda do roda naseljen.⁴⁰ Kakor je Bog razdejal Sódomo in Gomóro in njuna sosednja mesta,^t govori Gospod; »tako noben človek ne bo ostajal tam niti človeški sin ne bo prebival tam.⁴¹ Glej, ljudstvo bo prišlo iz severa in velik narod in številni kralji bodo vzdignjeni od obal zemlje.⁴² Držali bodo lok in sulico. Kruti so in ne bodo pokazali usmiljenja. Njihov glas bo rjovel kakor morje in jahali bodo na konjih,

50,40:

1 Mz 19,25
50,40: Jer 49,18
50,44: Jer 49,19
50,44: Job 41,1
50,44: Jer 49,19
51,6: Jer 50,8
51,6: Raz 18,4
51,8: Iz 21,9
51,8: Raz 14,8
51,8: Raz 18,2
51,14: Am 6,8
51,15: 1 Mz 6,1
51,15: 1 Mz 6,6
51,15: Jer 10,12
51,15: [Iz 40,22]

vsakdo postrojen, kakor mož k bitki, zoper tebe, oh babilonska hči.⁴³ Babilonski kralj je slišal poročilo o njih in njegovi roki sta oslabeli. Tesnoba se ga je polastila in ostre bolečine, kakor žensko v porodnih mukah.⁴⁴ § Glej, prišel bo gor kakor lev iz naraščanja Jordana k prebivališču močnega, toda storil bom, da bodo nenadoma pobegnili pred njim. In kdo je izbran mož, da bi ga lahko določil čezen? Kajti kdo je podoben meni? In kdo mi^s bo določil čas? In kdo je tisti pastir, ki bo stal pred menoj?⁴⁵ Zato prisluhnite Gospodovemu nasvetu, ki ga je sprejel zoper Babilon; in njegovim namenom, ki jih je namenil zoper deželo Kaldejcev: »Zagotovo bodo najmanjše izmed tropa potegnili ven. Zagotovo bo njihovo prebivališče naredil zapuščeno.⁴⁶ Ob hrupu zajetja Babilona je zemlja stresena in krik je slišati med narodi.«»

51 Tako govori Gospod: »Glej, vzdignil se bom zoper Babilon in zoper tiste, ki prebivajo v njihovi^t sredi, ki se vzdigujejo zoper mene, rušilni veter.² V Babilon bom poslal prepihovalce, ki ga bodo prevezali in izpraznili bodo njegovo deželo, kajti v dnevu stiske bodo zoper njega naokoli.³ Zoper tistega, ki napenja, naj lokostrelec napne svoj lok in zoper tistega, ki se dviguje v svojem oklepnu in ne prizanašajte njegovim mladencem. Popolnoma uničite vso njegovo vojsko.⁴ Tako bodo umorjeni padli v deželi Kaldejcev in tisti, ki so preboden, na njegovih ulicah.⁵ § Kajti Izrael ni bil pozabljen niti Juda od svojega Boga, od Gospoda nad bojevniki; čeprav je bila njihova dežela napolnjena z grehom zoper Svetega Izraelovega.⁶ Bežite iz srede Babilona in osvobodite vsakdo svojo dušo. Ne bodite odrezani v njegovi krivičnosti, kajti to je čas Gospodovega maščevanja; on mu bo povrnil povračilo.⁷ Babilon je bil zlata čaša v Gospodovi roki, ki je vso zemljo opijanil. Narodi so pili od njegovega vina; zato so narodi besni.⁸ Babilon je nenadoma padel in bil uničen. Tulite za njim; vzemite balzam za njegovo bolečino, če bo tako, da bi bil lahko ozdravljen.⁹ Ozdravili bi Babilon, toda ta ni ozdravljen. Zapustite ga in naj gremo vsak v svojo lastno deželo, kajti njegova sodba sega do nebes in povzdignjen je gor, celo do neba.¹⁰ Gospod je privedel našo pravičnost. Pridite, razglasimo na Sionu delo Gospoda, našega Boga.¹¹ Puščice naredi svetle; užberi ščite. Gospod je vzdignil duha medijskih kraljev, kajti njegov naklep je zoper Babilon, da ga uniči, kajti to je to maščevanje od Gospoda, maščevanje od njegovega templja.¹² Postavi prapor na zidove Babilona, okrepi stražo, postavi stražarje, pripravi zasede, v kajti Gospod je tako zasnoval in storil to, kar je govoril, zoper prebivalce Babilona.¹³ Oh ti, ki prebivaš nad mnogimi vodami, obilen v zakladih, tvoj konec je prišel in mera twoje pohlepnosti.¹⁴ Gospod nad bojevniki je prisegel pri samem sebi, rekoč: »Zagotovo te bom napolnil z ljudmi kakor z gošenicami; in vzdignili bodo krik zoper tebe.¹⁵ Zemljo je naredil s svojo močjo, zemeljski [krog] je utrdil s svojo modrostjo in nebesa razprostrl s

ⁿ 50,26: skrajne...: hebr. konca.^o 50,26: Nagrmadite: ali, Poteptajte.^p 50,31: najponosnejši: hebr. ponos.^q 50,32: Najponosnejši: hebr. Ponos.^r 50,36: lažnivcih: ali, glavnih podpornikih: hebr. zapahih.^s 50,44: mi...: ali, me bo sklical, da zagovarjam.^t 51,1: njihovi...: njihovem srcu.^u 51,11: svetle: hebr. čiste.^v 51,12: zasede: hebr. prežavce.

svojo razumnostjo. ¹⁶Kadar on izusti svoj glas, je na nebu množica ^wvodá; in on povzroča meglicam, da se vzdignejo od koncev zemlje. On dela bliske z dežjem in prinaša veter iz svojih zakladnic. ¹⁷Vsak mož je s svojim spoznanjem brutalen, vsak livar je osramočen z rezano podobo, kajti njegova ulita podoba je neresnica in ni diha v njih. ¹⁸Te so ničevosti, delo zmot. V času njihovega obiskanja bodo izginile. ¹⁹Jakobov delež ni enak njihovemu; kajti on je tvorec vseh stvari, in Izrael je palica njegove dedičnine. Gospod nad bojevniki je njegovo ime. ²⁰Ti si moja bojna sekira in bojna orožja, kajti s ^xteboj bom narode razbil na koščke in s teboj bom uničil kraljestva; ²¹in s teboj bom razbil na koščke konja in njegovega jezdeca; in s teboj bom razbil na koščke bojni voz in njegovega voznika; ²²s teboj bom razbil na koščke moškega in žensko; in s teboj bom razbil na koščke starega in mladega; in s teboj bom razbil na koščke mladeniča in deklo; ²³prav tako bom s teboj razbil na koščke pastirja in njegov trop; in s teboj bom razbil na koščke poljedelca in njegov jarem volov; in s teboj bom razbil na koščke poveljnike in vladarje. ²⁴In povrnil bom Babilonu in vsem prebivalcem Kaldeje vse njihovo zlo, ki so ga storili na Sionu v vašem pogledu, govorí Gospod. ²⁵»Glej, jaz sem zoper tebe, oh uničujoča gora, govorí Gospod, »ki uničuješ vso zemljo. Svojo roko bom iztegnil nadte in te zvalil dol iz skal in te naredil požgano goro. ²⁶In ne bodo vzeli od tebe kamna za temeljni kamen niti kamna za temelje; temveč boš zapuščena ^yna veke, govorí Gospod. ²⁷Postavite prapor v deželi, zatrobite na šofar med narodi, pripravite narode zoper njega, skličite skupaj zoper njega kraljestva Ararát, Miní in Aškenáz; določite poveljnika zoper njega; naredite konjem, da pridejo gor kakor dlakave gosenice. ²⁸Pripravite zoper njega narode s kralji iz Medije, njihove poveljnike, vse njihove vladarje in vso deželo njegovega gospodstva. ²⁹In dežela bo trepetala in tarnala, kajti vsak Gospodov namen zoper Babilon se bo izpolnil, da stori babilonsko deželo opustošenje brez prebivalca. ³⁰Mogočni babilonski možje so se prenehali bojevati, ostali so v svojih utrdbah. Njihova moč je odpovedala; postali so kakor ženske. Požgali so njegova bivališča; njegovi zapahi so zlomljeni. ³¹En tekač bo tekel, da sreča drugega in en poslanec, da sreča drugega, da pokaže babilonskemu kralju, da je njegovo mesto zavzeto na *enem* koncu ³²in da so prehodi osvojeni in trstje so požgali z ognjem in bojevniki so zgroženi. ³³Kajti tako govorí Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Babilonska hči je podobna mlatišču, čas ^zje, da jo mlatijo, vendar še malo in čas njene žetve bo prišel. ³⁴Babilonski kralj Nebukadnezar me je požrl, zdobil me je, naredil me je za prazno posodo, požrl me je kakor zmaj, svoj trebuh je napolnil z mojimi posladki, vrgel me je ven. ³⁵»Nasilje, ^astorjeno meni in mojemu mesu, ^bnaj bo nad Babilonom; ^cbo rekel ^cprebivalec

51,17: Jer 10,14
51,19: Jer 10,16

Siona in moja kri nad prebivalci Kaldeje, bo rekla [*prestolnica*]Jeruzalem. ³⁶Zato tako govorí Gospod: »Glej, jaz bom zagovarjal tvojo pravdo in se zate maščeval; posušil bom njegovo morje in posušil njegove izvire. ³⁷In Babilon bo spremenjen v razvaline, bivališče za zmaje, osuplost in posmeh, brez prebivalca. ³⁸Skupaj bodo rjoveli kakor levi. Kričali ^dbodo kakor levji mladiči. ³⁹V njihovi vročini bom naredil njihove praznike in jaz jih bom opijanil, da se bodo lahko veselili in zaspali nenehno spanje in se ne bodo zbudili, ^egovori Gospod. ⁴⁰»Privedel jih bom dol kakor jagnjeta h klanju, kakor ovne s kozli. ⁴¹Kako je Šešáh zajet! In kako je hvala celotne zemlje presenečena! Kako je Babilon postal osuplost med narodi! ⁴²Morje se je vzdignilo nad Babilon. Pokrit je z množico njegovih valov. ⁴³Njegova mesta so opustošenje, suha dežela in divjina, dežela, v kateri noben človek ne prebiva niti *katerikoli* človeški sin tam ne gre skozi. ⁴⁴V Babilonu bom kaznoval Bela in iz njegovih ust bom osvobodil to, kar je požrl. Narodi se ne bodo več stekali k njemu. Da, babilonsko obzidje bo padlo. ⁴⁵Moje ljudstvo, pojrite ven iz njegove srede in osvobodite vsak človek svojo dušo pred kruto Gospodovo jezo. ⁴⁶In da ^ene bi vaše srce oslabelo in se boste bali zaradi govorice, ki jo bo slišati v deželi; govorica, bo tako prišla v *enem* letu in potem bo v *drugem* letu *prišla* govorica in nasilje v deželi, vladar zoper vladarja. ⁴⁷Zatorej glejte, prihajajo dnevi, ko bom naredil ^fsodbo nad rezanimi podobami Babilona in njegova celotna dežela bo zbegana in vsi njegovi umorjeni bodo padli v njegovi sredi. ⁴⁸Potem bodo nebo in zemlja in vse, kar je na njej, peli zaradi Babilona, kajti plenilci bodo prišli k njemu iz severa, ^ggovori Gospod. ⁴⁹»Kakor ^gje Babilon *stril* umorjenim iz Izraela, da padejo, tako bodo pri Babilonu padli umorjeni iz vse zemlje. ^h⁵⁰Vi, ki ste pobegnili meču, pojrite proč, ne stojte pri miru. Spomnite se Gospoda od daleč in Jeruzalem naj pride v vaše misli. ⁵¹Zbegani smo, ker smo slišali grajo. Sramota je pokrila naše obrale, kajti tujci so prišli v svetišča Gospodove hiše. ⁵²Zato, glejte, prihajajo dnevi, ^hgovori Gospod, da bom naredil sodbo nad njegovimi rezanimi podobami, in po vsej njegovi deželi bodo ranjeni stokali. ⁵³Čeprav bi se Babilon povzpel do neba in četudi bi utrdil višino svoje moči, *vendar* bodo od mene prišli k njemu plenitelji, ^hgovori Gospod. ⁵⁴Zvok krika *prihaja* iz Babilona in velika poguba od dežele Kaldejev, ⁵⁵ker je Gospod oplenil Babilon in iz njega uničil močan glas; ko njegovi valovi rjovijo kakor velike vode, je izosten hrup njihovega glasu, ⁵⁶ker je plenilec prišel nadenj, *celó* nad Babilon in so njegovi mogočni možje zajeti, vsak izmed njihovih lokov je zlomljen, kajti Gospod Bog povračil bo zagotovo poplačal. ⁵⁷Opijanil bom njegove prince, njegove modre *može*, njegove poveljnike, njegove vladarje ter njegove mogočne

^w 51,16: *množica*: ali, zvok.

^x 51,20: *s...*: ali, v tebi, ali, po tebi.

^y 51,26: *zapuščena*: hebr. večna opustošenja.

^z 51,33: *čas...*: ali, v času, ko jo je mlatil.

^a 51,35: *Nasilje...*: Moje nasilje.

^b 51,35: *mesu*: ali, ostanku.

^c 51,35: *rekel...*: hebr. rekla prebivalka.

^d 51,38: *Kričali*: ali, Tresli se.

^e 51,46: *da...*: ali, ne pustite, da vaše srce oslabi.

^f 51,47: *naredil*: hebr. obiskal.

^g 51,49: *Kakor...*: ali, Tako, Babilon bo padel, oh vi umorjeni iz Izraela in z Babilonom itd.

^h 51,49: *zemlje*: ali, dežele.

može in spali bodo neprestano spanje in ne bodo se zbudili,ⁱ govorí kralj, katerega ime je Gospod nad bojevniki.⁵⁸ Tako govorí Gospod nad bojevniki: »Široki^j zidovi Babilona bodo popolnoma porušeni in njegova visoka velika vrata bodo sežgana z ognjem; in ljudstvo se bo zaman trudilo in narod v ognju in izmučeni bodo.«^k

⁵⁹ § Beseda, ki jo je prerok Jeremija zapovedal Serajáju, Nerijájevemu sinu, Maasejájevemu sinu, ko je s^l Sedekíjem, Judovim kraljem, odšel v Babilon, v četrtem letu njegovega kraljevanja. In ta Serajá je bil tih^m princ.⁶⁰ Tako je Jeremija zapisal v knjigo vse zlo, ki naj bi prišlo nad Babilon, celo vse te besede, ki so zapisane zoper Babilon.⁶¹ Jeremija je rekel Serajáju: »Ko prideš v Babilon in boš videl in boš bral vse te besede;⁶² potem boš rekel: »Oh Gospod, ti si govoril zoper ta kraj, da ga odrežeš, da nihče ne bo ostal v njem niti človek niti žival, temveč da bo ta zapuščenⁿ na veke.⁶³ In zgodilo se bo, ko narediš konec branju te knjige, da boš k njej privezal kamen in jo vrgel v sredo Evfrata⁶⁴ in rekel boš: »Tako bo Babilon potonil in ne bo se vzdignil od zla, ki ga bom privedel nadenj in izmučeni bodo.«⁶⁵ Do tu so Jeremijeve besede.

52 Sedekija^o je bil star enaindvajset let, ko je začel p^r kraljevati in v Jeruzalemu je kraljeval enajst let. Ime njegove matere je bilo Hamutála, hči Jeremija iz Libne.² Počel je to, kar je bilo zlo v Gospodovih očeh, glede na vse, kar je storil Jojakím.³ Kajti zaradi Gospodove jeze se je to zgodilo v Jeruzalemu in v Judu, dokler jih ni zavrgel izpred svoje prisotnosti, da se je Sedekija uprl zoper babilonskega kralja.

⁴ Pripetilo se je v devetem letu njegovega kraljevanja, v desetem mesecu, na deseti dan meseca, da je prišel babilonski kralj Nebukadnezar, on in vsa njegova vojska, zoper [prestolnico] Jeruzalem in se utaboril zoper njo in zoper njo naokoli zgradil trdnjave.⁵ Tako je bilo mesto oblegano do enajstega leta kralja Sedekija.⁶ In v četrtem mesecu, na deveti dan meseca, je bila huda lakota v mestu, tako da ni bilo kruha za ljudstvo dežele.⁷ Potem je bilo mesto predrto in vsi bojevniki so pobegnili in ponoči odšli ven iz mesta, po poti velikih vrat med dvema zidovoma, kar je bilo poleg kraljevega vrta; (torej Kaldejci so bili pri mestu naokoli) in odšli so po poti ravnine.

⁸ Toda vojska Kaldejcev je zasledovala kralja in Sedekija dohitela na ravninah Jerihe; in vsa njegova vojska je bila razkropljena od njega.⁹ Potem so prijeli kralja in ga odvedli gor k babilonskemu kralju v Riblo, v deželo Hamát; kjer je izrekel sodbo nad njim.¹⁰ Babilonski kralj je Sedekíjeve

sinove usmrtil pred njegovimi očmi. Usmrtil je tudi vse Judeove prince v Ribli.¹¹ Potem je iztaknil^s Sedekíjeve oči; in babilonski kralj ga je zvezal v verige^t in ga odvedel v Babilon in ga vtaknil v ječo^u do dneva njegove smrti.

¹² Torej v petem mesecu, na deseti dan meseca, kar je bilo devetnajsto leto babilonskega kralja Nebukadnezarja je prišel Nebuzaradán, poveljnik straže, ki je služil^w babilonskemu kralju, v Jeruzalem.¹³ Požgal je Gospodovo hišo, kraljevo hišo, vse jeruzalemske hiše in vse hiše velikih mož je požgal z ognjem.¹⁴ Vsa vojska Kaldejcev, ki je bila s poveljnikom straže, je porušila vse zidove naokoli Jeruzalema.¹⁵ Potem je Nebuzaradán, poveljnik straže, odvedel proč ujetništvo, nekatere izmed revnega ljudstva in preostanek ljudstva, ki je ostalo v mestu in tiste, ki so pobegnili proč, ki so pobegnili k babilonskemu kralju in preostanek množice.¹⁶ Toda Nebuzaradán, poveljnik straže, je pustil nekatere izmed revnih dežele za obrezovalce trte in za poljedelce.¹⁷ Tudi stebre iz brona, ki so bili v Gospodovi hiši in podnožja in bronasto morje, ki je bilo v Gospodovi hiši, so Kaldejci zlomili in ves bron od tega odnesli v Babilon.¹⁸ Tudi kotle in lopate^x in utrinjala in skledice^y in žlice in vse posode iz brona, s katerimi so služili, so vzeli proč.¹⁹ In umivalnike in ponve^z za žerjavico in skledice in kotle in svečnike in žlice in čaše; to, kar je bilo iz zlata, v zlatu in to, kar je bilo iz srebra, v srebru, je vzel proč poveljnik straže.²⁰ Dva stebra, eno morje in dvanajst bronastih bikov, ki so bili pod podnožji, ki jih je kralj Salomon naredil v Gospodovi hiši: brona^a vseh teh posod je bilo brez teže.²¹ In glede stebrov, višina enega stebra je bila osemnajst komolcev; in obdajal ga je okrasni trak^b dvanajstih komolcev; in njegova debelina je bila štiri prste; bil je votel.²² Na njem je bil kapitel iz brona; in višina enega kapitela je bila pet komolcev, z mrežo in granatnimi jabolki naokoli na kapitelih, vsi iz brona. Tudi drugi steber in granatna jabolka so bili podobni tem.²³ In tam je bilo šestindevetdeset granatnih jabolk na eni strani; in vseh granatnih jabolk na mreži je bilo sto naokoli.

²⁴ In poveljnik straže je vzel vélikega duhovnika Serajája in drugega duhovnika Cefanjája in tri čuvanje vrat.^c²⁵ Iz mesta je vzel tudi evnuha, ki je bil zadolžen za bojevnike in sedem mož izmed njih, ki so bili^d blizu kraljevi osebi, ki so bili najdeni v mestu; in glavnega^e pisarja vojske, ki je nabiral ljudstvo dežele; in šestdeset mož izmed ljudstva dežele, ki so bili najdeni v sredi mesta.²⁶ Tako jih je Nebuzaradán, poveljnik straže, vzel in jih privedel k babilonskemu kralju v Riblo.²⁷ Babilonski kralj jih

^{52,1:} 2 Kr 14,18

^{52,4:} 2 Kr 25,1

^{52,4:} Jer 39,1

^{52,12:} Jer 52,14

^{52,17:} Jer 27,19

^{52,21:} 1 Kr 7,15

^{52,21:}

² Kr 25,17

^{52,21:}

² Krn 3,15

^t 52,11: verige: ali, okove.

^u 52,11: ječo: hebr. hišo straž.

^v 52,12: poveljnik...: ali, glavni maršal: hebr. glavni izmed rabljev, ali, pobijalci.

^w 52,12: služil...: hebr. stal pred babilonskim kraljem.

^x 52,18: lopate: ali, priprave za odstranjevanje pepela.

^y 52,18: skledice: ali, umivalnike.

^z 52,19: ponve...: ali, kadilnice.

^a 52,20: brona: hebr. njihovega brona.

^b 52,21: okrasni trak: hebr. nit.

^c 52,24: vrat: hebr. praga.

^d 52,25: bili...: hebr. videli kraljevi obraz.

^e 52,25: glavnega...: ali, pisarja poveljnika.

ⁱ 51,58: Široki...: ali, Zidovi širokega.

^j 51,58: porušeni: ali, slečeni.

^k 51,59: [Leta 595 pr. Kr.]

^l 51,59: s...: ali, v imenu Sedekija, Judovega kralja.

^m 51,59: tih...: ali, princ Menucha [počitka], ali, glavni dvorni upravitelj.

ⁿ 51,62: zapuščen: hebr. zapuščenost.

^o 52,1: [Leta 599 pr. Kr.]

^p 52,1: začel...: kraljeval.

^q 52,4: [Leta 590 pr. Kr.]

^r 52,6: [Leta 588 pr. Kr.]

^s 52,11: iztaknil: hebr. oslepil.

je udaril in jih usmrtil v Ribli, v deželi Hamát. Tako je bil Juda ujet odveden proč iz svoje lastne dežele.^f To je ljudstvo, ki ga je Nebukadnezar odvedel proč ujete: v sedmem letu tri tisoč triindvajset Judov;^g v osemnajstem letu Nebukadnezarja je iz Jeruzalema odvedel zajetih osemsto dvaintrideset oseb;^h v triindvajsetem letu Nebukadnezarja je Nebuzaradán, poveljnik straže, odvedel proč judovske ujetnike, sedemsto petinštirideset oseb. Vseh oseb je bilo štiri tisoč šeststo.

³¹ Pripetilo se je v sedemintridesetem letu ujetništva Judovega kralja Jojahína, v dvanajstem

mesecu, na petindvajseti dan meseca, da je babilonski kralj Evíl Merodáh v prvem letu svojega kraljevanja povzdignil glavo Judovega kralja Jojahína in ga privedel iz ječe.ⁱ Prijazno kje govoril z njim in njegov prestol postavil nad prestole kraljev, ki so bili z njim v Babilonu.^j Spremenil je njegove jetniške obleke in nenehno je jedel kruh pred njim, vse dni svojega življenja.^k Gledenjegove prehrane mu je bil od babilonskega kralja dan nenehen delež hrane, vsak dan obrok do dneva njegove smrti, vse dni njegovega življenja.

Jeremijeve žalostinke

[Žalostinke opisujejo pogreb mesta Jeruzalem ob njegovem zavzetju in porušenje templja leta 587 pred Kristusom. To je s solzami obarvan portret nekdaj ponosnega Jeruzalema, ki so ga babilonske horde, ki so vdirale, spremenile v ruševine. Jeremija v petih pesmih razkriva svoja čustva. Zgodila se je smrt; Jeruzalem je neploden.

Jeremija svojo žalostinko zapiše v akrostih ali po abecedi. Vsako poglavje začne s prvo črko A (alef) in tako po verzih napreduje po hebrejski abecedi, dobesedno joka od A do Ž, kar olajša pomnjenje. Potem pa sredi tega strašnega holokavsta Jeremija zmagoščavno vzklizne: »Velika je tvoja zvestoba«(). Spričo smrti in uničenja, ko se zdi, da življenje razpada, Jeremija tragedijo spremeni v zmagoščanje vere. Bog ga v preteklosti še nikoli ni pustil na cedilu. Bog je obljudil, da bo ostal zvest tudi v prihodnosti. V luči Boga, ki ga pozna in ljubi, Jeremija najde upanje in tolažbo.

Hebrejski naslov te knjige izhaja iz prve besede 1., 2. in 4. poglavja: *Ekah*, »Ah, kako!« Za naslov je bila uporabljena tudi druga hebrejska beseda *Ginoth* (»Elegije« ali »Žalostinke«), ker bolje predstavlja vsebino knjige. Grški naslov *Threnoi* pomeni »Objokovanje« ali »Žalostinke«, iz te besede je bil izpeljan latinski naslov *Threni* (»Solze« ali »Žalostinke«). Podnaslov v Hieronimovi Vulgati se glasi: »*Id est lamentationes Jeremiae prophetae*«, kar je postala podlaga za angleški naslov »The Lamentations of Jeremiah«.

1. Opustošenje Jeruzalema (1).
2. Lakota (2).
3. Obup in upanje (3).
4. Konec Jeruzalema (4).
5. Trpljenje starejših (5).]

1 Kako mesto sedi osamljeno, ki je bilo polno ljudstva! Kako je ona postala kakor vdova! Ona, ki je bila velika med narodi in princesa med provincami, kako je postala podvržena davku!² Bridko joka ponoči in njene solze so na njenih licih. Med vsemi svojimi ljubimci nima nikogar, da jo potolaži. Vsi njeni prijatelji so zahrbtno postopali z njo, postali so njeni sovražniki.³ Juda je odšel v ujetništvo zaradi stiske in zaradi velikega ahlapčevstva. Prebiva med pogani, ne najde nobenega počitka. Vsi njegovi preganjalci so ga dohiteli med ožinami.⁴ Poti [na]Sion žalujejo, ker ni nihče prišel k slovesnim praznikom. Vsa njena velika vrata so zapuščena. Njeni duhovniki vzdihujejo, njene device so užaloščene in sama je v grenkobi.⁵ Njeni nasprotniki so vodilni, njeni

1,0: 3,23
1,2: Jer 13,17
1,2: Job 7,3
1,5: 5 Mz 28,13
1,5: Jer 52,28

sovražniki uspevajo; kajti Gospod jo je prizadel zaradi množice njenih prestopkov. Njeni otroci so odšli v ujetništvo pred sovražnikom.⁶ Od sionske hčere je odšla vsa njena lepota. Njeni princi so postali podobni jelenom, ki ne najdejo pašnika in odšli so brez moči pred zasledovalcem.⁷ V dneh svoje stiske in svojih bed se je [prestolnica] Jeruzalem spomnila vseh svojih prijetnih bstvari, ki jih je imela v dneh davnine, ko je njen ljudstvo padlo v roko sovražnika in ji nihče ni pomagal. Nasprotniki so jo videli in jo zasmehovali pri njenih šabatih.^{c8} [Prestolnica] Jeruzalem je bridko grešila, zato je odstranjena.^d Vsi, ki so jo častili, jo prezirajo, ker so videli njen nagoto. Da, ona vzdihuje in se obrača nazaj.⁹ Njen umazanost je v krajevih njenih oblačil; ne spominja se svojega zadnjega

^f 52,28: [Leta 600 pr. Kr.]

^g 52,29: [Leta 590 pr. Kr.]

^h 52,29: **oseb**: hebr. duš.

ⁱ 52,30: [Leta 585 pr. Kr.]

^j 52,31: [Leta 562 pr. Kr.]

^k 52,32: **Prijazno**...: Z njim je govoril dobre stvari.

^l 52,34: **vsak**...: hebr. stvar dneva v njegovem dnevu.

^a 1,3: **velikega**: hebr. veličine.

^b 1,7: **prijetnih**: ali, zaželenih.

^c 1,7: [pri njenih šabatih]: hebr. ob njenem uničenju.]

^d 1,8: **odstranjena**: hebr. odstranjenje, ali, tavanje.

konca, zato se je čudovito spustila. Nobenega tolažnika ni imela. Oh Gospod, glej mojo stisko, kajti sovražnik se je poveličal.¹⁰ Nasprotnik je svojo roko razprostrl nad vse njene prijetne ^estvari, kajti videla je, da so pogani vstopili v njeno svetišče, katerim si zapovedal, da naj ne vstopijo v tvojo skupnost.¹¹ Vse njeno ljudstvo vzdihuje, iščejo kruh; svoje prijetne stvari so dali za hrano, da podprejo ^fdušo. Glej, oh Gospod in preudari, kajti postala sem ničvredna.

¹² Ali ^gvam ni to nič, vsi vi, ki greste mimo? ^hGlejte in vidite, če je tam kakršnakoli bridkost podobna moji bridkosti, ki mi je storjena, s katero me je Gospod prizadel na dan svoje krute jeze.¹³ Od zgoraj je poslal ogenj v moje kosti in ta je prevladal zoper njih. Razprostrl je mrežo za moja stopala, obrnil me je nazaj. Naredil me je zapuščeno *in* ves dan slabim.¹⁴ Jarem mojih prestopkov je zvezan z njegovo roko. Oviti so *in* prišli so gor nad moj vrat. Moji moči je storil, da odpove, Gospod me je izročil v *njihove* roke, pred katerimi se nisem zmožen dvigniti.¹⁵ Gospod je pod stopalom pomendral vse moje mogočne *može* v moji sredi. Zoper mene je sklical zbor, da zdrobi moje mladeniče. Gospod je pomendral devico,ⁱ Judovo hčer, *kakor* v vinski stiskalnici.¹⁶ Zaradi teh *stvari* jokam. Moje oko, moje oko teče dol z vodo, ker je tolažnik, ki naj bi razbremenil ^jmojo dušo, daleč od mene. Moji otroci so zapuščeni, ker je sovražnik prevladal.¹⁷ Sion razširja svoje roke *in tam* ni nikogar, da jo potolaži. Gospod je zapovedal glede Jakoba, da naj bi bili njegovi nasprotniki naokoli njega. [Prestolnica] Jeruzalem je med njimi kakor ženska, ki ima menstruacijo.

¹⁸ Gospod je pravičen, kajti uprla sem se zoper njegovo ^kzapoved. Poslušajte, prosim vas, vsa ljudstva in glejte mojo bridkost. Moje device in moji mladeniči so odšli v ujetništvo.¹⁹ Poklicala sem svoje ljubimce, *toda* oni so me zavedli. Moji duhovniki in moje starešine so v mestu izročili duha, medtem ko so iskali svojo hrano, da podprejo svoje duše.²⁰ Glej, oh Gospod, kajti v tegobi *sem*. Moja notranjost je nemirna; moje srce je obrnjeno znotraj mene; kajti neposlušno sem se uprla. Zunaj ropa meč, doma *je* kakor smrt.²¹ Slišali so, da sem zavzdihnila. *Tam* ni nikogar, da me potolaži. Vsi moji sovražniki so slišali o moji stiski; veseli so, da si *to* storil. Privedel boš dan, *ki si ga poklical* ^lin oni bodo podobni meni.²² Naj vsa njihova zlobnost pride predte, in stori jim, kakor si storil meni, zaradi vseh mojih prestopkov, kajti mojih vzdihov je mnogo in moje srce je oslabelo.

2 Kako je Gospod v svoji jezi pokril sionsko hčer z oblakom *in* vrgel dol z neba na zemljo Izraelovo lepoto in se ni spominjal svoje pručke na dan svoje jeze!² Gospod je požrl vsa Jakobova prebivališča in se ni usmilil. V svojem besu je zrušil oporišča Judove hčere; privedel ^mjih je dol do tal. Oskrnil je kraljestvo in njegove prince.

³ V svoji kruti jezi je odrezal ves Izraelov rog. Svojo desnico je umaknil izpred sovražnika in zoper Jakoba je gorel plameneč ogenj, *ki* požira vsenaokrog.⁴ Svoj lok je upognil kakor sovražnik. S svojo desnico je stal kakor nasprotnik in usmrtil vse, ⁿki so bili prijetni za oko v šotorskem svetišču sionske hčere. Svojo razjarjenost je izlil kakor ogenj.⁵ Gospod je bil kakor sovražnik. Požrl je Izraela, požrl je vse njegove palače. Uničil je vsa njegova oporišča in v Judovi hčeri je povečal žalovanje in objokovanje.⁶ Nasilno je odvzel svoje ^ošotorsko svetišče, kakor *če bi bil ta od vrta*. Uničil je njegove kraje zborovanja. Gospod je storil, da se slovesni prazniki in šabate pozabijo v Sionu in v ogorčenju svoje jeze je preziral kralja in duhovnika.⁷ Gospod je zavrgel svoj oltar, preziral svoje svetišče, zidove svoje palače je predal ^Pv roko sovražnika; v Gospodovi hiši so vzdignili hrup kakor na dan slovesnega praznika.⁸ Gospod se je namenil, da uniči obzidje sionske hčere. Iztegnil je vrvico, svoje roke ni umaknil pred uničevanjem.⁹ Zato je naredil obrambni zid in obzidje za žalovanje; skupaj so slabeli.⁹ Njena velika vrata so se pogreznila v tla; uničeni in zlomljeni so njeni zapahi. Njen kralj in njeni princi so med pogani. Postave ni več, tudi njeni preroki ne najdejo videnja od Gospoda.

¹⁰ Starešine hčere sionske sedijo na tleh *in molčijo*. Na svoje glave so metali prah. Opasali so se z vrečevino. Device [prestolnice] Jeruzalem svoje glave povešajo k tlom.¹¹ Moje oči pešajo s solzami, moja notranjost je vznemirjena, moja jetra so izlita na zemljo zaradi uničenja hčere mojega ljudstva; ker so otroci in dojenčki omedlevali ^rna ulicah mesta.¹² Svojim materam pravijo: »Kje sta žito in vino?« ko so omedlevali kakor ranjeni na ulicah mesta, ko so bile njihove duše izlite v naročje njihovih mater.¹³ Kakšno stvar bom vzel, da pričuje zate? S kakšno stvarjo te bom primerjal, oh hči [prestolnice] Jeruzalem? Kaj bom enačil s teboj, da bi te lahko potolažil, oh devica, hči sionska, kajti tvoja vrzel *je* velika kakor morje. Kdo te lahko ozdravi?¹⁴ Tvoji preroki so zate videli prazne in bedaste stvari in niso odkrili tvoje krivičnosti, da odvrnejo tvoje ujetništvo, temveč so zate videli napačna bremena in razloge izgnanstva.¹⁵ Vsi, ki gredo mimo, ^ss svojimi rokami ploskajo nad teboj, sikajo in s svojimi glavami zmajujojo ob jeruzalemski hčeri, *rekoč*: »Ali je to mesto, ki ga *ljudje* imenujejo Popolnost lepote, Radost celotne zemlje?«¹⁶ Vsi tvoji sovražniki so odprli svoja usta zoper tebe. Sikajo in škripajo z zobmi. Pravijo: »Požrli smo jo. Zagotovo, to je dan, ki smo se ga veselili; našli smo, videli smo *to*.¹⁷ Gospod je storil *to*, kar je načrtoval. Izpolnil je svojo besedo, ki jo je zapovedal od dni davnine. Zrušil je in se ni usmilil in tvojemu sovražniku je dal, da se veseli nad teboj, vzdignil je rog tvojih nasprotnikov.¹⁸ Njihovo srce je klicalo h Gospodu, oh obzidje

^e 1,10: *prijetne*: ali, privlačne.

^f 1,11: *podprejo...*: ali, pripravijo dušo, da ponovno pride.

^g 1,12: *Ali...*: ali, To vam ni nič.

^h 1,12: *mimo*: hebr. mimo po poti.

ⁱ 1,15: *devico...*: ali, vinski stiskalnico device itd.

^j 1,16: *razbremenil*: hebr. mojo dušo privedel nazaj.

^k 1,18: *njegovo...*: njegova usta.

^l 1,21: *poklical*: ali, razglasil.

^m 2,2: *privadel...*: hebr. primoral jih je, da se dotaknejo tal.

ⁿ 2,4: *vse...*: hebr. vse očem zaželene.

^o 2,6: *svoje...*: ali, svojo ograjo, kakor če bi bila ta od vrta.

^p 2,7: *predal*: hebr. zaprl.

^q 2,8: *uničevanjem*: hebr. požiranjem.

^r 2,11: *omedlevali*: ali, slabeli.

^s 2,15: *mimo*: hebr. po poti.

hčere sionske, naj solze tečejo kakor reka, podnevi in ponoči. Ne daj si počitka, naj punčica tvojega očesa ne preneha.¹⁹ Vstani, zavpij ponoči. Ob začetku straž izlij svoje srce kakor vodo pred Gospodovim obrazom. Dvigni svoje roke k njemu zaradi življenja svojih mladih otrok, ki slabijo zaradi lakote na vrhu vsake ulice.

²⁰ Glej, oh Gospod in preudari, komu si to storil. Mar bodo ženske jedle svoj sad, *otroke* pedenj ^tdolge? Mar bosta duhovnik in prerok umorjena v Gospodovem svetišču?²¹ Mladi in stari ležijo po tleh na ulicah. Moje device in moji mladenci so padli pod mečem; umoril si *jih* na dan svoje jeze, pobil si *jih* in se nisi usmilil.²² Poklical si kakor na slovesen dan moje strahote naokoli, tako da na dan Gospodove jeze nihče ni pobegnil niti preostal. Tiste, ki sem jih povil in vzgojil, je použil moj sovražnik.

3 Jaz sem človek, ki je videl stisko s palico njegovega besa.² Vodil me je in *me* privedel v temo, toda ne v svetlubo.³ Zagotovo je obrnjen zoper mene; svojo roko je obračal *zoper mene* ves dan.⁴ Postaral je moje meso in mojo kožo, zlomil je moje kosti.⁵ Židal je zoper mene in *me* obdal z žolčem in muko.⁶ Postavil me je v temne kraje, kakor *tiste, ki so mrtvi od davnine.*⁷ Ogradil me je naokoli, da ne morem priti ven. Mojo verigo je naredil težko.⁸ Tudi ko jokam in vpijem, on ustavlja mojo molitev.⁹ Moje steze je obdal s klesanim kamnom, moje poti je storil sprijene.¹⁰ Bil mi je *kakor* medved, ki preži v zasedi *in kakor* lev na skrivnih krajih.¹¹ Moje poti je obrnil vstran in me raztrgal. Naredil me je zapuščenega.¹² Upognil je svoj lok in me postavil kakor tarčo za puščico.¹³ Puščicam ^usvojega tula je storil, da vstopijo v mojo notranjost.¹⁴ Bil sem v posmeh vsemu svojemu ljudstvu *in* ves dan njihova pesem.¹⁵ Nasičeval me je z grenkobo,^vopijanal me je s pelinom.¹⁶ Prav tako je moje zobe zlomil z ostrimi kamni, pokril ^wme je s pepelom.¹⁷ Mojo dušo si odstranil daleč stran od miru. Pozabil sem uspevanje.^{x18} Rekel sem: »Moja moč in moje upanje je izginilo od Gospoda,¹⁹ spominjajoč ^yse moje stiske in moje bede, pelina in žolča.²⁰ Moja duša *jih* ima še vedno v spominu in je ponižana ^zv meni.

²¹ To si ponovno ^akličem v svoj um, zato imam upanje.

²² To je od Gospodovih milosti, da nismo použiti, ker njegova sočutja ne odnehajo.²³ Ta so nova vsako jutro. Velika je tvoja zvestoba.²⁴ Gospod je moj delež, pravi moja duša, zato bom upal vanj.²⁵ Gospod je dober vsem tistim, ki čakajo nanj; duši, *ki* ga išče.²⁶ Dobro je, da bi človek upal in tiho čakal na Gospodovo rešitev duše.²⁷ Dobro je za človeka, da nosi jarem v svoji mladosti.²⁸ Sedi sam in molči, ker ga je nosil na sebi.²⁹ Svoja usta polaga v prah, morda bi bilo lahko še upanje.³⁰ Svoje lice daje

^{3,14:} Jer 20,7
^{3,24:} Ps 16,5
^{3,24:} Ps 73,26
^{3,24:} Ps 119,57
^{3,24:} Jer 10,16
^{3,37:} Ps 33,9
^{3,38:} Am 3,6
^{3,45:} 1 Kor 4,13
^{3,47:} Iz 24,17
^{3,66:} Ps 8,4

tistemtu, ki ga udarja, napolnjen je z grajo.³¹ Kajti Gospod ne bo zavrgel na veke,³² toda čeprav je povzročil žalost, bo vendar imel sočutje glede na množico svojih usmiljenj.³³ Kajti on ni ^bvoljan prizadeti niti užalostiti človeških otrok.³⁴ Da bi pod svojimi stopali zdobil vse jetnike zemlje,³⁵ da bi odvrnil človekovo pravico pred obrazom Najvišjega,^{c36} da človeka spodkoplje v njegovi pravdi, *[tega]* Gospod ne odobrava.^d

³⁷ Kdo je tisti, ki pravi in se to zgodi, ko Gospod *tega* ne zapove?³⁸ Iz ust Najvišjega ne izhaja zlo in dobro?³⁹ Zakaj se ^eživeči človek pritožuje, človek zaradi kaznovanja svojih grehov?⁴⁰ Preiščimo in preizkusimo svoje poti in se ponovno obrnimo h Gospodu.⁴¹ Vzdignimo svoja srca s *svojimi* rokami k Bogu v nebesih.

⁴² Pregrešili smo se in uprli. Ti nisi oprostil.⁴³ Pokril si *[nas]* s svojo jezo in nas preganjal. Umoril si, nisi se usmilil.⁴⁴ Pokril si se z oblakom, da *naša* molitev ne bi šla skozi.⁴⁵ Naredil si nas *kakor* izvržek in zavnitev v sredi ljudstev.⁴⁶ Vsi naši sovražniki so odprli svoja usta zoper nas.⁴⁷ Strah in zanka sta prišla nad nas, opustošenje in uničenje.⁴⁸ Moje oko teče navzdol z rekami voda, zaradi uničenja hčere mojega ljudstva.⁴⁹ Moje oko se izliva in ne preneha, brez kakršnegakoli predaha,⁵⁰ dokler Gospod ne pogleda dol in ne pogleda iz nebes.⁵¹ Moje oko prizadeva moje ^fsrce, zaradi ^gvseh hčera mojega mesta.⁵² Moji sovražniki so me boleče preganjali kakor ptico, brez vzroka.⁵³ Moje življenje so odsekali v grajski ječi in name vrgli kamen.⁵⁴ Vode so mi tekle čez glavo; *potem* sem rekel: »Odsekan sem.«

⁵⁵ Klical sem k tvojemu imenu, oh Gospod, iz globine grajske ječe.⁵⁶ Slišal si moj glas. Ne skrivaj svojega ušesa ob mojem dihanju, ob mojem klicu.⁵⁷ Priteguješ me na dan, *ko* sem klical k tebi. Ti praviš: »Ne boj se.«⁵⁸ Oh Gospod, zagovarjal si pravde moje duše, odkupil si moje življenje.⁵⁹ Oh Gospod, videl si mojo krivico. Ti sodi mojo pravdo.⁶⁰ Videl si vse njihovo maščevanje *in* vse njihove zamisli zoper mene.⁶¹ Slišal si njihovo grajo, oh Gospod *in* vse njihove zamisli zoper mene;⁶² ustnice tistih, ki se vzdigujejo zoper mene in njihovo premisljevanje zoper mene ves dan.⁶³ Glej, njihovo usedanje in njihovo vzdiganje; jaz *sem* njihova glasba.

⁶⁴ Vrni jim povračilo, oh Gospod, glede na delo njihovih rok.⁶⁵ Daj jim bridkost ^hsrca, svoje prekletstvo nad njimi.⁶⁶ Peganjal jih in jih uniči v jezi izpod Gospodovih nebes.

4 Kako je zlato postal zatemnjeno! *Kako* se je ⁱnajbolj čisto zlato spremenilo! Kamni svetišča so izliti na vrhu vsake ulice.² Dragoceni sionski sinovi, primerljivi čistemu zlatu, kako so cenjeni, kakor lončeni vrči, delo lončarjevih rok!³ Celo morske ^jpošasti iztegnejo prsi, dajejo piti svojim mladičem. Hči mojega ljudstva je postala kruta,

^t 2,20: *pedenj*...: ali, povite s svojimi rokami?

^u 3,13: *Puščicam*: hebr. Sinovom.

^v 3,15: *grenkobo*: hebr. grenkobami.

^w 3,16: *pokril*...: ali, povajjal me je v pepelu.

^x 3,17: *uspevanje*: hebr. dobro.

^y 3,19: *spominjajoč*: ali, spomni.

^z 3,20: *ponižana*: hebr. upognjena.

^a 3,21: *ponovno*...: hebr. delam, da se vrne v moje srce.

^b 3,33: *ni*...: hebr. noče iz svojega srca.

^c 3,35: *Najvišjega*: ali, vzuvišenega.

^d 3,36: *odobrava*: ali, gleda.

^e 3,39: *se*...: ali, živeči človek godrnja.

^f 3,51: *moje*...: hebr. mojo dušo.

^g 3,51: *zaradi*...: bolj kot vse hčere.

^h 3,65: *bridkost*...: ali, trdovratnost.

ⁱ 4,3: *morske*...: ali, morska teleta.

podobna nojem v divjini.⁴ Jezik doječega otroka se zaradi žeje lepi na nebo njegovih ust. Mladi otroci prosijo kruha, *pa jim ga* noben človek ne nalomi.⁵ Tisti, ki so se prefinjeno hranili, so zapuščeni na ulicah. Tisti, ki so bili vzgojeni v škrlatu, objemajo gnojišča.⁶ Kajti kazen krivičnosti hcere mojega ljudstva je večja kakor kazen za greh Sódome, ki je bila v hipu zrušena in nobene roke se je niso dotaknile.⁷ Njeni nazirci so bili čistejši od snega, bolj so bili beli kakor mleko, po telesu so bili bolj rdečasti kakor rubini, njihova gladkost je bila [podobna] safirju.⁸ Njihov videz je bolj črn kakor oglje; na ulicah niso prepoznnavni. Njihova koža se lepi na njihove kosti; izsušena je, postala je kakor palica.⁹ Tisti, ki so umorjeni z mečem, so boljši kakor tisti, ki so umorjeni z lakoto, kajti ti hirajo,¹⁰ zadeti zaradi potrebe po poljskem sadu.¹¹ Roke sočutnih žensk so kuhale svoje lastne otroke. Bili so njihova hrana v uničenju hcere mojega ljudstva.¹² Gospod je dovršil svojo razjarjenost; izlil je svojo kruto jezo in prižgal ogenj na Sionu in ta je požrl njegove temelje.¹³ Kralji zemelje in vsi prebivalci zemeljskega [kroga] niso hoteli verjeti, da bosta nasprotnik in sovražnik vstopila v velika vrata Jeruzalema.

¹³ Zaradi grehov njenih prerokov in krivičnosti njenih duhovnikov, ki so prelivali kri pravičnih v njeni sredi,¹⁴ klatili so se *kakor slepi možje* po ulicah, oskrnili so se s krvjo, tako da se ^mmožje niso mogli dotakniti njihovih oblek.¹⁵ Klicali so jim: »Odidite; *to je* ⁿnečisto; odidite, odidite, ne dotikajte se.« Ko so pobegnili in se potikali so med pogani govorili: »Nič več ne bodo začasno prebivali tam.¹⁶ Gospodova ^ojeza jih je razdelila; ne bo se več oziral nanje. Niso spoštovali oseb duhovnikov, niso bili naklonjeni starešinam.¹⁷ Kar se tiče nas, so naše oči doslej odpovedovali zaradi naše prazne pomoči. V svojem oprezanju smo oprezali za narodom, *ki nas* ni mogel rešiti.¹⁸ Lovijo naše korake, da ne moremo iti na svoje ulice. Naš konec je blizu, naši dnevi so izpolnjeni, kajti naš konec je prišel.¹⁹ Naši preganjalci so hitrejši kakor orli neba.

- 4,6: 1 Mz 19,25
4,10: 2 Kr 6,29
4,10: 5 Mz 28,57
4,12: [Iz 40,22]
4,13: Jer 5,31
4,13: Jer 23,21
4,20: 1 Mz 2,7
5,7: Jer 31,29
5,7: Ezk 18,2
5,10: Ps 11,38
5,19: Ps 9,8
5,19: Ps 29,10
5,19: Ps 102,13
5,19: Ps 145,13
5,21: Jer 31,1

Zasledovali so nas po gorah, na nas so prežali v divjini.²⁰ Dih naših nosnic, Gospodov maziljene, je bil odveden v njihove Jame, o katerem smo rekli: »Pod njegovo senco bomo živel med pogani.«

²¹ Razveseljuj se in bodi vesela, oh edómska hcí, ki prebivaš v deželi Uc; prav tako bo časa prešla k tebi. Opijanjena boš in razgalila se boš.

²² Kajti Ptvore krivičnosti je dovršena, oh hcí sionska; nič več te ne bo odvedel v ujetništvo. Obiskal bo tvojo krivičnost, oh hcí edómska; odkril qbo tvoje grehe.

5 Spomni se, oh Gospod, kaj je prišlo nad nas. Preudari in poglej našo grajo.² Naša dediščina je obrnjena k tujcem, naše hiše k neznancem.³ Sirote smo in brez očeta, naše matere so kakor vdove.⁴ Svojo vodo smo pili za denar; naš les nam rje prodan.⁵ Naši svratovi so pod preganjanjem. Trudimo se, *pa nimamo počitka*.⁶ Roko smo izročili k Egipčanom in k Asircem, da bi bili nasičeni s kruhom.⁷ Naši očetje so grešili in jih ni in mi smo nosili njihove krivičnosti.⁸ Služabniki so vladali nad nami. Nikogar ni, da bi *nas* osvobodil iz njihove roke.⁹ Svoj kruh smo prinašali z nevarnostjo za svoja življenja, zaradi meča iz divjine.¹⁰ Naša koža je bila črna kakor peč zaradi strašne tlakote.¹¹ Posiljevali so ženske na Sionu in device v Judovih mestih.¹² Z njihovo roko so obesili prince. Obrazi starešin niso bili spoštovani.¹³ Zajeli so mladenci, da meljejo in otroci so padali pod lesom.¹⁴ Starešine so odšli od velikih vrat, mladenci od svoje glasbe.¹⁵ Veselje našega srca je prenehalo, naš ples je obrnjen v žalovanje.¹⁶ Kronska je ^upadla iz naše glave. Gorje nam, da smo grešili!

¹⁷ Zaradi tega peša naše srce, zaradi teh stvari so zatemnjene naše oči.¹⁸ Zaradi gore Sion, ki je zapuščena, lisice hodijo po njej.¹⁹ Ti, oh Gospod, ostajaš na veke, tvoj prestol od roda do roda.

²⁰ Zakaj nas pozabljaš na veke in nas zapuščaš za tako ^vdolgo?²¹ Obrni nas k sebi, oh Gospod in mi bomo obrnjeni; obnovi naše dni kakor od davnine.²² Toda ^wpopolnoma si nas zavrgel. Zelo si ogorčen zoper nas.

Knjiga preroka Ezekiela

[Ezekiel, duhovnik in prerok, služi v najtemnejših dneh judovske zgodovine, v sedemdesetletnem obdobju babilonskega ujetništva. Ezekiel, ki je bil pred zadnjim napadom na Jeruzalem prepeljan v Babilon, uporablja prerokbe, prilike, znamenja in simbole, da bi dramatiziral Božje sporočilo izgnanemu ljudstvu. Čeprav so kot suhe kosti na soncu, jih bo Bog ponovno sestavil in narodu znova vdihnil življenje. Sedanji sodbi bo sledila prihodnja slava, tako da »boste spoznali, da sem jaz Gospod« ().

Hebrejsko ime *Yehezke'l* pomeni »Bog krepi« ali »okrepljen od Boga«. Ezekiela Bog res okrepi za preroško službo, h kateri je poklican (). To ime se v tej knjigi pojavi dvakrat in nikjer drugje v Stari zavezi. Grška oblika v Septuaginti je *Iezekiel*, latinska oblika v Vulgati pa *Ezechiel*.

j 4,6: *kazen*...: ali, krivičnost.

k 4,8: *črn*...: hebr. temnejši kakor črnina.

l 4,9: *hirajo*...: hebr. iztekajo.

m 4,14: *se*...: ali, niso mogli drugače kakor, da so se dotaknili.

n 4,15: *to je*...: ali, vi nečisti.

o 4,16: *Gospodova*...: ali, Gospodov obraz jih je razdelil.

p 4,22: *Kazen*...: ali, Tvoja krivičnost.

q 4,22: *odkril*...: ali, odvedel te bo ujeto zaradi tvojih grehov.

r 5,4: *nam*...: hebr. prihaja za ceno.

s 5,5: *Naši*...: hebr. Na naših vratovih smo preganjani.

t 5,10: *strašne*: ali, strahot, ali, viharjev.

u 5,16: *je*...: hebr. naše glave je padla.

v 5,20: *tako*...: hebr. dolžino dni.

w 5,22: *Toda*...: ali, Kajti ali nas boš popolnoma zavrgel?

1. Bog pokliče Ezekiela za preroka (1,1-3,21).
2. Prerokbe o sodbi pred obleganjem Jeruzalema (3,22-24,27).
3. Prerokbe zoper sedem tujih narodov (25-32).
4. Upanje za prihodnost, oživitev Jeruzalema (33-37).
5. Prerokba zoper Gog in Magog (38-39).
6. Pravila za bogoslužje v templju in novi Izrael (40-48).]

1 Prijetilo se je torej v tridesetem letu, v četrtem mesecu, na peti dan meseca, ko sem bil med ujetniki ^apri reki Kebár, da so se odprla nebesa in zagledal sem Božja videnja. ²Na peti dan meseca, kar je bilo peto leto ujetništva kralja Jojahína, ³je prišla Gospodova beseda izrecno k duhovniku Ezekielu, ^bBuzijevemu sinu, v deželi Kaldejcev, pri reki Kebár in tam je bila nad njim Gospodova roka.

⁴Pogledal sem in glej, vrtinčast veter je prišel iz severa, velik oblak in ogenj ga je obsegal ^cin okoli njega je bil sijaj in iz njegove srede kakor jantarjeva barva ven iz srede ognja. ⁵Prav tako je iz njegove srede prišla podobnost štirih živilh ustvarjenih bitij. In to je bil njihov videz; imela so podobnost človeka. ⁶Vsako je imelo štiri obraze in vsako je imelo štiri peruti. ⁷Njihova stopala so bila ravna stopala in podplat njihovih stopal je bil podoben telečjemu kopitu, in lesketala so se podobno barvi zloščenega brona. ⁸Pod svojimi perutmi, na svojih štirih straneh, so imela človeške roke in ta štiri so imela svoje obraze in svoje peruti. ⁹Njihove peruti so bile pridružene druga k drugi; niso se obračala, ko so hodila; šla so vsaka naravnost naprej. ¹⁰Kar zadeva podobnost njihovih obrazov, ta štiri so imela človeški obraz in obraz leva na desni strani in ta štiri so imela obraz vola na levi strani; ta štiri so imela tudi obraz orla. ¹¹Takšni so bili njihovi obrazi. Njihove peruti so bile iztegnjene ^enavzgor; dve peruti vsakega sta bili pridruženi druga k drugi, dve pa sta pokrivali njihova telesa. ¹²Hodila so vsako naravnost naprej. Kamor naj bi šel duh, [tja] so šla, in niso se obračala, ko so hodila. ¹³Kar se tiče podobnosti živilh ustvarjenih bitij, je bil njihov videz podoben gorečemu ognjenemu oglju in podoben videzu svetilk. Ta je šel gor in dol med živimi ustvarjenimi bitji in ogenj je bil svetel in iz ognja se je dvigovalo bliskanje. ¹⁴Živa ustvarjena bitja so tekala in se vračala kakor videz bliska strele.

¹⁵Medtem ko sem gledal živa ustvarjena bitja, sem na zemlji zagledal eno kolo poleg živilh ustvarjenih bitij, z njegovimi štirimi obrazi. ¹⁶§ Videz koles in njihovo delo je bilo podobno barvi berila. Ta štiri so imela eno podobnost, in njihov videz in njihovo delo je bilo, kakor bi bilo kolo v sredi kolesa. ¹⁷Ko so hodila, so hodila na svoje štiri strani, in ko so hodila, se niso obračala. ¹⁸Kar se tiče njihovih platišč, so bila tako visoka, da so bila grozna, in njihova fplatišča so bila polna oči naokoli teh štirih. ¹⁹Ko so živa ustvarjena bitja hodila, so poleg njih šla kolesa. In ko so bila živa ustvarjena bitja dvignjena z zemlje, so bila

1,22: [1 Mz 1,6]

dvignjena kolesa. ²⁰Kamor naj bi šel duh, so šla, tja naj bi šel njihov duh, in kolesa so bila dvignjena nasproti njih, kajti v kolesih je bil duh živega ustvarjenega bitja. ²¹Ko so tista šla, so šla ta; in ko so tista stala, so stala ta; in ko so bila tista dvignjena z zemlje, so bila kolesa dvignjena nasproti njih, kajti v kolesih je bil duh živega ustvarjenega ^hbitja. ²²Podobnost nebesnega svoda nad glavami živega ustvarjenega bitja je bila kakor barva strašnega kristala, razprostrtega zgoraj, nad njihovimi glavami. ²³§ Pod nebesnim svodom so bile njihove peruti ravne druga proti drugi. Vsako je imelo dve, ki sta pokrili na tej strani in vsako je imelo dve, ki sta pokrili na oni strani njihovih teles. ²⁴In ko so hodila, sem slišal šum njihovih peruti, podoben hrumenju velikih vodá, kakor glas Vsemogočnega, glas govora kakor hrup vojske. Ko so stala, so svoje peruti povesila. ²⁵§ Bil je glas izpod nebesnega svoda, ki je bil nad njihovimi glavami, ko so stala in spustila svoje peruti.

²⁶Nad nebesnim svodom, ki je bil nad njihovimi glavami, je bila podobnost prestola, kakor videz kamna safira. Na podobnosti prestola je bila podobnost kakor videz človeka nad njim. ²⁷Videl sem kakor barvo jantarja, kakor videz ognja okrog in okrog znotraj njega, od videza njegovih ledij navzgor in celo od videza njegovih ledij navzdol sem viden, kakor bi bil videz ognja in ta je imel sijaj vsenaokrog. ²⁸Kakor videz mavrice, ki je na oblaku na deževen dan, takšen je bil videz sijaja naokoli. To je bil videz podobnosti Gospodove slave. Ko sem to zagledal, sem padel na svoj obraz in slišal glas nekoga, ki je spregovoril.

2 Rekel mi je: »Človeški sin, vstani na svoja stopala in spregovoril ti bom.« ²Ko mi je spregovoril, je vame vstopil duh in me postavil na moja stopala, da sem slišal tistega, ki mi je spregovoril. ³Rekel mi je: »Človeški sin, pošiljam te k Izraelovim otrokom, k upornemu narodu, ki se je uprl zoper mene. Oni in njihovi očetje so se pregrešili zoper mene, celo do točno tega dne. ⁴Kajti predrzni otroci so in trdega srca in jaz te posljem k njim, ti pa jim boš rekel: ›Tako govori Gospod Bog.‹ ⁵In oni, bodisi bodo slišali, bodisi se bodo zadržali (kajti uporna hiša so), bodo vendar vedeli, da je bil med njimi prerok.

⁶Ti pa, človeški sin, se jih ne boj niti se ne boj njihovih besed, čeprav bodo s teboj osat ^kin trnje in prebivaš med škorpijoni. Ne boj se njihovih besed niti ne bodi zaprepaden ob njihovih pogledih, čeprav so uporna hiša. ⁷Govoril jim boš moje besede, bodisi bodo slišali, bodisi se bodo zadržali, kajti najbolj ^luporni so. ⁸Toda ti, človeški sin,

^a 1,1: *ujetniki*: hebr. ujetništvo.

^b 1,3: *Ezekielu*: hebr. Jehezkelu.

^c 1,4: *obsegal*...: hebr. samega sebe ujel.

^d 1,7: *Njihova*...: hebr. Njihovo stopalo je bilo ravno stopalo.

^e 1,11: *iztegnjene*...: ali, zgoraj razdeljene.

^f 1,18: *njihova*...: ali, njihove proge so bile polne.

^g 1,20: *živega*...: ali, življenja.

^h 1,21: *ustvarjenega*...: ali, življenja.

ⁱ 2,3: *upornemu*...: hebr. upornim narodom.

^j 2,4: *predrzni*: hebr. trdega obraza.

^k 2,6: *osat*...: ali, uporniki.

^l 2,7: *najbolj*...: hebr. upor.

poslušaj, kaj ti povem: »Ne bodi uporen kakor ta uporna hiša. Odpri svoja usta in pojej, kar ti dajem.««

⁹ Ko sem pogledal, glej, je bila k meni poslana roka, in glej, zvitek knjige je bil v njej¹⁰ in razprostrel ga je pred meno. Popisan je bil znotraj in zunaj in na njem so bile zapisane žalostinke, žalovanja in gorje.

3 Poleg tega mi je rekel: »Človeški sin, jej, kar najdeš. Pojej ta zvitek in pojdi, govori Izraelovi hiši.«² Tako sem odpril svoja usta in dal mi je, da sem pojedel ta zvitek. ³ Rekel mi je: »Človeški sin, stori svojemu trebuhu, da jé in svojo notranjost napolni s tem zvitkom, ki ti ga dajem.« Potem sem to pojedel in v mojih ustih je bil zaradi sladkosti kakor med.

⁴ Rekel mi je: »Človeški sin, pojdi, stopi k Izraelovi hiši in jim govori z mojimi besedami. ⁵ Kajti nisi poslan k ljudstvu tujega^m govora in trdrega jezika, temveč k Izraelovi hiši, ⁶ ne k mnogim ljudstvom tujegaⁿ govora in trdrega jezika, katerih besed ne moreš razumeti. Zagotovo, ^oče bi te poslal k njim, bi ti prisluhnili. ⁷ Toda Izraelova hiša ti ne bo hotela prisluhniti, kajti nočejo mi prisluhniti, kajti vsa Izraelova hiša je predrzna^p in trdosrčna. ⁸ Glej, tvoj obraz sem otrdir zoper njihove obraze in tvoje čelo zoper njihova čela. ⁹ Kakor je diamant trši kakor kremen, [tako] sem naredil tvoje čelo. Ne boj se jih niti ne bodi zaprepaden ob njihovih pogledih, kajti uporna hiša so.«¹⁰ Poleg tega mi je rekel: »Človeški sin, vse moje besede, ki ti jih bom govoril, sprejmi v svoje srce in poslušaj s svojimi ušesi. ¹¹ Pojni, stopi k tistim iz ujetništva, k otrokom svojega ljudstva in jim govori ter jim povej: »Tako govori Gospod Bog, bodisi bodo poslušali ali bodisi se bodo zadržali.«¹² Potem me je duh vzel gor in za seboj sem zaslišal glas velikega hitenja, rekoč: »Blagoslovljena budi Gospodova slava iz njegovega kraja.«¹³ Slišal sem tudi šum peruti živih ustvarjenih bitij, ki so se dotikala^q druge druge in hrup koles nasproti njih in šum velikega hitenja. ¹⁴ Tako me je duh dvignil in me odnesel in šel sem v grenkobi,^r v vročici^s svojega duha, toda Gospodova roka je bila močna nad meno.

¹⁵ Potem sem prišel k tistim iz ujetništva pri Tel Abíbu, ki prebivajo pri reki Kebár in se usedel, kjer so sedeli in osupel ostal tam med njimi sedem dni.

¹⁶ Pripetilo se je ob koncu sedmih dni, da je k meni prišla Gospodova beseda, rekoč:¹⁷ »Človeški sin, naredil sem te stražarja Izraelovi hiši, zato poslušaj besedo pri mojih ustih in jim daj svarilo od mene.

¹⁸ Ko rečem zlobnemu: »Gotovo boš umrl,« pa mu ne daješ svarila niti ne govorиш, da zlobnega posvariš pred njegovo zlobno potjo, da bi rešil njegovo življenje, bo ta isti zlobni človek umrl v svoji krivičnosti, toda njegovo kri bom zahteval iz tvoje roke. ¹⁹ § Vendar če posvariš zlobnega, pa se ta ne odvrne od svoje zlobnosti niti od svoje zlobne poti, bo umrl v svoji krivičnosti, toda

ti si osvobodil svojo dušo.«²⁰ Ponovno: »Kadar se pravičen človek odvrne od svoje pravičnosti in zagreši krivičnost in predenj položim kamen spotike, bo umrl; ker mu nisi dal svarila, bo umrl v svojem grehu in njegove pravičnosti, ki tjo je storil, se ne bo spominjalo, temveč bom njegovo kri zahteval iz tvoje roke. ²¹ Vendar če posvariš pravičnega človeka, da pravični ne greši in ta ne greši, bo zagotovo živel, ker je posvarjen; tudi ti si osvobodil svojo dušo.«

²² Tam je bila nad meno Gospodova roka in rekel mi je: »Vstani, pojdi naprej na ravnino in tam bom govoril s teboj.«²³ Potem sem vstal in odšel naprej na ravnino. Glej, tam je stala Gospodova slava kakor slava, ki sem jo videl pri reki Kebár, in padel sem na svoj obraz. ²⁴ Potem je vame vstopil duh in me postavil na moja stopala in spregovoril z meno ter mi rekel: »Pojdi, zapri se znotraj svoje hiše. ²⁵ Toda ti, oh človeški sin, glej, nate bodo dali vezi in te zvezali z njimi in ne boš šel ven mednje, ²⁶ jaz pa bom tvoj jezik prilepil k nebu tvojih ust, da boš nem in jim ne boš grajavec, ²⁷ kajti uporna hiša so. ²⁷ Toda ko jaz spregovorim s teboj, bom odpril tvoja usta in ti jim boš rekel: »Tako govori Gospod Bog: »Kdor posluša, naj sliši, in kdor se zadrži, naj se zadržuje, kajti uporna hiša so.««

4 »Tudi ti, človeški sin, si vzemi opeko in jo položi pred seboj in na njej upodobi mesto, celo^[prestolnico] Jeruzalem,² in postavi obleganje zoper njo in zgradi utrdbo zoper njo in nasuj nasip zoper njo. Postavi tudi tabor zoper njo in naokoli zoper njo razpostavi oblegovalne^v ovne. ³ Poleg tega si vzemi železno^w ponev in jo postavi za žezezen zid med seboj in mestom, in naravnaj svoj obraz zoper njo in ta bo oblegana, ti pa boš postavil oblegovanje zoper njo. To bo znamenje Izraelovi hiši.⁴ Lezi tudi na svojo levo stran in nanjo položi krivičnost Izraelove hiše. Glede na število dni, ko boš ležal na tej, boš nosil njihovo krivičnost. ⁵ Kajti nate sem položil leta njihove krivičnosti, glede na število dni, tristo devetdeset dni. Tako boš nosil krivičnost Izraelove hiše. ⁶ Ko jih dopolniš, ponovno lezi na svojo desno stran in štirideset dni boš nosil krivičnost Judove hiše. Določil sem ti vsak^x dan za leto. ⁷ Zato boš svoj obraz naravnal proti obleganju^[prestolnice] Jeruzalem in tvoj laket bo odkrit in prerokoval boš zoper njo. ⁸ Glej, nate bom položil vezi in ne boš se obrnil iz^yene strani na drugo, dokler ne dokončaš dni svojega obleganja.

⁹ K sebi vzemi tudi pšenico, ječmen, fižol, lečo, proso in piro^z ter jih stresi v eno posodo in iz tega zamesi kruh; glede na število dni, ki jih boš preležal na svoji strani, tristo devetdeset dni boš jedel od tega. ¹⁰ Tvoja hrana, ki jo boš jedel, bo po teži, dvajset šeklov na dan. Od časa do časa jo boš jedel. ¹¹ Tudi vodo boš pil po meri, šesti del vrča. Od časa do časa^[jo] boš pil. ¹² § To boš jedel kakor ječmenove kolače in to boš spekel z iztrebkom, ki prihaja iz človeka, v njihovem pogledu.«¹³ Gospod

^{2,8:} Raz 10,9

^{3,3:} Raz 10,9

^{3,5:} Ezk 3,6

^{3,9:} Jer 1,8

^{3,17:} Ezk 33,7

^{3,20:} Ezk 18,24

^{3,23:} Ezk 1,1

^{4,5:} 4 Mz 14,34

^t 3,20: *ki...*: hebr. se ne bo....

^u 3,26: *grajavec*: hebr. človek grajanja.

^v 4,2: *oblegovalne*...: glavne voditelje.

^w 4,3: *železno*...: ali, ploščato skledo, ali, rezino.

^x 4,6: *vsak*...: hebr. dan za leto, dan za leto.

^y 4,8: *iz...*: hebr. od tvoje strani k tvoji strani.

^z 4,9: *piro*: ali, pirjevico.

^m 3,5: *tujega*...: hebr. globokih ustnic in težkega jezika.

ⁿ 3,6: *tujega*...: hebr. globokih ustnic in težkega jezika.

^o 3,6: *Zagotovo*...: ali, Ce sem te jaz poslal itd. Ali ti ne bi prisluhnili?

^p 3,7: *predrzna*...: hebr. trdega čela in trdrega srca.

^q 3,13: *dotikala*: hebr. poljubila.

^r 3,14: *v grenkobi*: hebr. grenek.

^s 3,14: *vročici*: hebr. vroči jezi.

je rekel: »Celo tako bodo Izraelovi otroci jedli svoj omadeževani kruh med pogani, kamor jih bom pognal.«¹⁴ Potem sem rekel: »Ah, Gospod Bog! Glej, moja duša ni bila oskrunjena, kajti od svoje mladosti, celo do sedaj, nisem jedel od tega, kar samo umre ali je raztrgano na koščke; niti v moja usta ni prišlo gnušno meso.«¹⁵ Potem mi je rekel: »Glej! Dajem ti kravji iztrebek za človeški iztrebek in svoj kruh boš pripravil s tem.«¹⁶ Poleg tega mi je rekel: »Človeški sin, glej, zlomil bom oporo kruha v [prestolnici] Jeruzalem. Kruh bodo jedli po teži in s skrbnostjo in vodo bodo pili po meri in z osuplostjo,¹⁷ da jim bo lahko primanjkovalo kruha in vode in bodo osupli eden z drugim in shirali zaradi svoje krivičnosti.«

5 »Ti pa, človeški sin, si vzemi oster nož, vzemi si brivčeve britev in ji povzroči, da gre čez tvojo glavo in po tvoji bradi. Potem si vzemi tehntico, da stehtaš in razdeliš lase.² Z ognjem boš sežgal tretjino v sredi mesta, ko se dopolnijo dnevi obleganja. Vzel boš tretjino in okoli nje udarjal z nožem. Tretjino boš raztrosil v vetrju, jaz pa bom za njimi izvlekel meč.³ Od teh boš vzel malo po številu in jih povezal v krajce ^asvojega oblačila.⁴ Potem ponovno vzemi od teh in jih vrzi v sredo ognja in jih sežgi v ognju, kajti od teh bo prišel ogenj v vso Izraelovo hišo.«

⁵ Tako govori Gospod Bog: »To je [prestolnica] Jeruzalem. Postavil sem jo v sredo narodov in dežel, ki so naokoli nje.⁶ Moje sodbe je spremenila v zlobnost bolj kakor narodi in moje zakone bolj kakor dežele, ki so okoli nje, kajti zavnili so moje sodbe in moje zakone; niso hodili v njih.«⁷ § Zato tako govori Gospod Bog: »Ker ste se pomnožili bolj kakor narodi, ki so okoli vas in niste hodili po mojih zakonih niti se niste držali mojih sodb niti niste delali glede na sodbe narodov, ki so naokoli vas,«⁸ zato tako govori Gospod Bog: »Glej jaz, celo jaz, sem zoper tebe in v tvoji sredi bom izvršil sodbe pred očmi narodov.⁹ V tebi bom storil to, česar nisem storil in ne bom več storil temu podobnega, zaradi vseh tvojih ogabnosti.¹⁰ Zato bodo v tvoji sredi očetje jedli sinove in sinovi bodo jedli svoje očete. Izvršil bom sodbe v tebi in tvoj celotni preostanek bom razkropil na vse vetrove.¹¹ Zato, kakor jaz živim,« govori Gospod Bog, »zagotovo, ker si moje svetišče omadeževala z vsemi svojimi ostudnimi stvarmi in z vsemi svojimi ogabnostmi, zato bom tudi jaz tebe zmanjšal; niti moje oko ne bo prizaneslo, niti ne bom imel nobenega usmiljenja.

¹² Tvoja tretjina bo umrla s kužno boleznijo in z lakoto bodo použiti v tvoji sredi. Tretjina bo padla pod mečem naokoli tebe, tretjino pa bom razkropil na vse vetrove in za njimi bom izvlekel meč.¹³ Tako bo moja jeza dovršena in svoji razjarjenosti bom povzročil, da počiva nad njimi, jaz pa bom potolažen. Oni pa bodo vedeli, da sem jaz, Gospod, to govoril v svoji gorečnosti, ko sem svojo razjarjenost dovršil v njih.¹⁴ Poleg tega te bom naredil opustošenje in grajo med narodi, ki so naokoli tebe, pred očmi vseh, ki hodijo mimo.¹⁵ Tako bo to graja in zbadljivka, poučevanje in osuplost narodom, ki so naokoli tebe, ko bom v

4,16: 3 Mz
26,26
4,16: Ezk 5,16
4,16: Ezk 13,13
5,10: 3 Mz
26,29
5,10: 5 Mz
28,53
5,10: 2 Kr 6,29
5,10: Žal 4,10
5,10: Bar 2,3
5,11: Ezk 7,4
5,11: Ezk 7,14
5,15: 5 Mz
28,37
5,16: 3 Mz
26,26
5,16: Ezk 4,16
5,16: Ezk 14,13
5,17: 3 Mz
26,22
6,2: Ezk 36,1
6,11: Ezk 21,17

tebi izvršil sodbe v jezi, v razjarjenosti in v besnih ukorih. Jaz, Gospod, sem to govoril.¹⁶ Ko bom nanje poslal zle puščice lakote, ki bodo za njihovo uničenje in ki jih bom poslal, da vas uničijo; in jaz bom razširil lakoto nad vami in zlomil vašo oporo kruha.¹⁷ § Tako bom nad vas poslal lakoto in zle živali in te te bodo oropale in kužna bolezen in kri bosta šla skozte in nadte bom privedel meč. Jaz, Gospod, sem to govoril.«

6 ² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti Izraelovim goram in prerokuj zoper njih³ in reci: »Ve Izraelove gore, poslušajte besedo Gospoda Boga: ›Tako govori Gospod Bog goram in hribom, rekam in dolinam: ›Glejte jaz, celo jaz, bom nad vas privedel meč in uničil bom vaše visoke kraje.⁴ Vaši oltarji bodo zapuščeni in vaši kipi ^bbodo razbiti, in jaz bom vrgel dol vaše umorjene *ljudi* pred vaše malike.⁵ Mrtva trupla Izraelovih otrok bom položil ^cpred njihove malike in vaše kosti bom raztrosil okoli vaših oltarjev.⁶ V vseh vaših bivališčih bodo mesta opustošena in visoki kraji bodo zapuščeni, da bodo vaši oltarji lahko opustošeni in zapuščeni in bodo vaši maliki lahko razbiti in prenehali *[obstajati]* in bodo vaše podobe ^dlahko posekane in bodo vaša dela lahko odpravljeni.⁷ Umorjeni bodo padli v vaši sredi in spoznali boste, da jaz sem Gospod.

⁸ Vendar bom pustil ostanek, da boste lahko imeli *nekaterere*, ki bodo pobegnili meču med narodi, ko boste razkropljeni po deželah.⁹ § Tisti izmed vas, ki pobegnejo, se me bodo spomnili med narodi, kamor bodo odvedeni ujetniki, kajti zlomljen sem z njihovim vlačugarskim srcem, ki je odšlo od mene in z njihovimi očmi, ki se gredo vlačugat za njihovimi maliki in gnušili se bodo samim sebi zaradi zla, ki so ga zagrešili pri vseh svojih ogabnostih.¹⁰ In spoznali bodo, da jaz sem Gospod in da nisem zaman rekel, da jim bom storil to zlo.«

¹¹ Tako govori Gospod Bog: »Udari s svojo roko in zatopotaj s svojim stopalom ob tla ter reci: ›Ojoj za vse zle ogabnosti Izraelove hiše! Kajti padli bodo pod mečem, od lakote in kužne bolezni.¹² § Kdor je daleč, bo umrl od kužne bolezni, in kdor je blizu, bo padel pod mečem, in kdor preostaja in je oblegan, bo umrl od lakote. Tako bom nad njimi dovršil svojo razjarjenost.¹³ Potem boste vedeli, da jaz sem Gospod, ko bodo njihovi pobiti *ljudje [ležali]* med njihovimi maliki, naokoli njihovih oltarjev, na vsakem visokem hribu, po vseh vrhovih gora in pod vsakim zelenim drevesom in pod vsakim debelim hrastom, *[na]* kraju, kjer so vsem svojim malikom darovali prijetno dišavo.¹⁴ § Tako bom svojo roko iztegnil nadnje in njihovo deželo naredil zapuščeno, da, bolj ^ezapuščeno kakor divjino proti Dibli, v vseh njihovih prebivališčih, in spoznali bodo, da jaz sem Gospod.«

7 Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² § »Tudi ti, človeški sin, tako govori Gospod Bog Izraelovi deželi: ›Konec, konec je prišel nad štiri vogale dežele.³ Sedaj je nadte prišel konec in nadte bom poslal svojo jezo in sodil te bom glede na tvoje poti in na ^ftebi bom poplačal

^a 5,3: *krajce*...: hebr. svoje peruti.

^b 6,4: *kipi*: ali, sončni kipi.

^c 6,5: *položil*...: hebr. dal njihovim malikom.

^d 6,6: *podobe*: ali, sončne podobe.

^e 6,14: *bolj*...: ali, zapuščeno pred divjino.

^f 7,3: *na*...: hebr. nate bom dal.

vse tvoje ogabnosti.⁴ Moje oko ti ne bo prizaneslo niti ne bom imel usmiljenja, temveč bom na tebi poplačal tvoje poti in tvoje ogabnosti bodo v tvoji sredi in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod.⁵ § Tako govori Gospod Bog: »Zlo, samo zlo, glej, je prišlo.⁶ § Konec je prišel, prišel je konec. Ta opreza gza teboj, glej, ta je prišel.⁷ § Jutro je prišlo k tebi, oh ti, ki prebivaš v deželi. Čas je prišel, dan stiske je blizu, ne pa ponovno *hogašanje* gora.⁸ Nate bom sedaj v kratkem izlil svojo razjarjenost in dovršil svojo jezo nad teboj. Sodil te bom glede na tvoje poti in poplačal ti bom za vse tvoje ogabnosti.⁹ § Moje oko ne bo prizaneslo niti ne bom imel usmiljenja. Poplačal *ti* bom glede na tvoje poti in tvoje ogabnosti, *ki* so sredi tebe in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod, ki udarja.¹⁰ § Glej dan, glej, prišel je. Jutro je prešlo, palica je zacvetela, ponos je vzbrstel.¹¹ Nasilje se vzdiguje v palico zlobnosti. Nihče izmed njih ne *bo preostal*, niti od njihove žmnožice, niti od ničesar, kar je njihovega; niti za njimi ne *bo* tarnanja.¹² Čas je prišel, dan se približuje. Naj se kupec ne veseli niti naj prodajalec ne žaluje, kajti bes *je* nad vso njegovo množico.¹³ § Kajti prodajalec se ne bo vrnil k temu, kar je prodano, čeprav bi bili ^kše živi, kajti videnje *je* glede vse njegove množice, *ki* se ne bo vrnila; niti se ne bo kdorkoli okreplil ^lv krivičnosti ^msvojega življenja.¹⁴ Zatrobili so na trobento, celo da bi se vsi pripravili, toda nihče ne gre v bitko, kajti moj bes *je* nad vso njihovo množico.¹⁵ Meč *je* zunaj, znotraj pa kužna bolezen in lakota. Kdor *je* na polju, bo umrl z mečem, kdor pa *je* v mestu, ga bosta požrila lakota in kužna bolezen.

¹⁶ Toda tisti izmed njih, ki pobegnejo, bodo pobegnili in bodo na gorah kakor dolinske golobice, vsi izmed njih žalujoči, vsakdo zaradi svoje krivičnosti.¹⁷ Vse roke bodo slabotne in vsa kolena bodo šibka ⁿkakor voda.¹⁸ Prav tako se bodo opasali z vrečevino in groza jih bo pokrila. Sramota *bo* na vseh obrazih in plešavost na vseh njihovih glavah.¹⁹ § Svoje srebro bodo vrgli na ulice in njihovo zlato bo odstranjeno.^o Njihovo srebro in njihovo zlato jih ne bo moglo rešiti na dan Gospodovega besa. Ne bodo zadovoljili svojih duš niti napolnili svojih notranjosti, ker je le-to ^pkamen spotike njihovi krivičnosti.

²⁰ § Kar se tiče lepote njegovega ornamenta, ga je postavil v veličanstvu, toda v njem so oni naredili podobe svojih ogabnosti *in* svojih ostudnih stvari, zatorej sem ga ^qpostavil daleč od njih.²¹ In dal sem ga v roke tujcem za plen in zlobnežem zemlje za ukradeno blago in oni ga bodo oskrunili.²² Tudi svoj obraz bom obrnil proč od njih in oskrunili bodo moj skrivni *kraj*, kajti roparji ^rbodo vstopili vanj in ga omadeževali.

²³ § Naredi verigo, kajti dežela je polna krvoločnih zločinov in mesto je polno nasilja.²⁴ Zatorej bom

privedel najslabše izmed poganov in njihove hiše bodo vzeli v last. Prav tako bom storil, da bo pomp močnega prenehal in njihovi sveti ^skraji bodo omadeževani.²⁵ Prihaja uničenje ^tin iskali bodo miru, pa ga ne *bo*.²⁶ § Vragolija bo prišla na vragolijo in govorica na govorico, potem bodo iskali videnje od preroka, toda postava bo izginila od duhovnika in nasvet od starcev.²⁷ Kralj bo žaloval in princ bo oblečen z opustošenjem in roke ljudstva dežele bodo trepetale. Jaz jim bom storil po njihovi poti in glede ^una njihove zasluge jih bom sodil, in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.[«]

8 Pripetilo se je v šestem letu, v šestem mesecu,¹ na peti *dan* meseca, ko sem sedèl v svoji hiši in so starešine Juda sedeli pred menoj, da je tam name padla roka Gospoda Boga.² § Potem sem pogledal in glej, podoba kakor videz ognja. Od videza njenih ledij, celo navzdol, ogenj; in od njenih ledij, celo navzgor, kakor videz sijaja, kot barva jantarja.^v Iztegnil je obliko roke in me prijet za koder moje glave, in duh me je dvignil med zemljo in nebo in me v Božjih videnjih privedel k Jeruzalemu, k durim notranjih velikih vrat, ki gledajo proti severu, kjer *je bil* sedež podobe ljubosumnosti, ki izziva k ljubosumnosti.⁴ Glej, tam *je bila* slava Izraelovega Boga, glede na videnje, ki sem ga videl na ravnini.

⁵ Potem mi je rekел: »Človeški sin, povzdigni sedaj svoje oči proti severu.« Tako sem povzdignil svoje oči proti severu in glej proti severu, pri velikih vratih oltarja, ta podoba ljubosumnosti na vhodu.⁶ § Nadalje mi je rekel: »Človeški sin, ali vidiš, kaj počno? Celo velike ogabnosti, ki jih Izraelova hiša grešno počenja tukaj, da bi jaz moral oditi daleč proč od svojega svetišča? Toda ponovno se obrni *in* videl boš večje ogabnosti.«

⁷ Privedel me je k dvornim vratom in ko sem pogledal, glej, luknja v zidu.⁸ Potem mi je rekel: »Človeški sin, koplj si sedaj v steno.« In ko sem kopál v steno, sem zagledal vrata.⁹ In rekel mi je: »Vstopi in poglej zlobne ogabnosti, ki jih tukaj počno.«¹⁰ Tako sem vstopil in videl; in glej, vsakršne oblike plazečih stvari in gnusnih zveri in vseh malikov Izraelove hiše, upodobljenih po steni naokoli.¹¹ In tam je pred njimi stalo sedemdeset mož, izmed starcev Izraelove hiše in v njihovi sredi je stal Jaazanjá, sin Šafána. Z vsakim moškim je bila v njegovi roki njegova kadilnica; in gost oblak kadila se je dvigal.¹² Potem mi je rekel: »Človeški sin, ali si videl kaj starci Izraelove hiše počno v temi, vsak mož v sobah svojih podob? Kajti pravijo: »Gospod nas ne vidi; Gospod je zapustil zemljo.«[«]

¹³ § Prav tako mi je rekel: »Ponovno se obrni *in* videl boš večje ogabnosti, ki jih počno.«¹⁴ Potem me je privedel k durim velikih vrat Gospodove hiše, ki so *bila* proti severu; in glej, tam so sedeže ženske, jokajoče za Tamúzom.^w

^{7,17:} Iz 13,7

^{7,17:} Jer 6,24

^{7,18:} Iz 15,2-3

^{7,18:} Jer 48,37

^{7,19:} Prg 11,4

^{7,19:} Sof 1,18

^{7,19:} Prd 5,8

^{8,3:} Dan 5,5

^{8,4:} Ezk 1,23

^{8,12:} Ezk 9,9

^p 7,19: *le-to...:* ali, njihova krivičnost njihov kamen spotike.

^q 7,20: *ga...:* ali, jim ga naredil za nečisto stvar.

^r 7,22: *roparji:* ali, vломilci.

^s 7,24: *njihovi sveti...:* ali, podedovali bodo njihove svete kraje.

^t 7,25: *uničenje:* hebr. odrezanje.

^u 7,27: *glede...:* hebr. z njihovimi sodbami.

^v 8,2: [jantar: rumenorjava barva.]

^w 8,14: [Tamúz: feničansko božanstvo, bog pridelka ali čred. Vsako leto naj bi maja ali junija umrl - zato so ženske jokale za mrtvim

^g 7,6: *opreza:* hebr. je prebujen zoper tebe.

^h 7,7: *ponovno...:* ali, odmev.

ⁱ 7,9: *Poplačal...:* hebr. Na tebi bom poplačal.

^j 7,11: *njihove:* ali, *njihovih hrupnih oseb:* hebr. hrupa.

^k 7,13: *bili...:* hebr. bilo njihovo življenje še med živimi.

^l 7,13: *okrepil...:* ali, okreplil, katerega življenje je v njegovih krivičnosti.

^m 7,13: *krivičnosti:* hebr. njegovi krivičnosti.

ⁿ 7,17: *šibka...:* hebr. šla v vodo.

^o 7,19: *odstranjeno:* hebr. za oddvojitev, ali, nečistost.

¹⁵ § Potem mi je rekel: »Ali si videl *to*, oh človeški sin? Ponovno se obrni *in* videl boš večje ogabnosti, kot so te.« ¹⁶ In privedel me je na notranji dvor Gospodove hiše in glej, pri vratih Gospodovega templja, med preddverjem in oltarjem, *je bilo* okoli petindvajset mož, s svojimi hrbiti proti Gospodovemu templju in svojimi obrazi proti vzhodu; in oboževali so sonce proti vzhodu.

¹⁷ § Potem mi je rekel: »Si videl *to*, oh človeški sin? Ali je lahka ^xstvar za Judovo hišo, da zagrešijo ogabnosti, ki jih tukaj zgrešujejo? Kajti deželo so napolnili z nasiljem in vrnili so se, da me izzivajo k jezi. In glej, vejico dajejo pod svoj nos. ¹⁸ Zatorej bom tudi jaz postopal v razjarjenosti. Moje oko ne bo prizanašalo niti ne bom imel usmiljenja, in četudi jokajo z močnim glasom v moja ušesa, jih *vendar* ne bom slišal.«

9 Zaklical je tudi z močnim glasom v moja ušesa, rekoč: »Povzročite tistim, ki imajo zadolžitev nad mestom, da se približajo, celo vsak človek s svojim uničevalnim orožjem v svoji roki.« ² In glej, šest mož je prišlo po poti višjih velikih vrat, ki ležijo ^yproti severu in vsak mož s pokončevalnim ^zorožjem v svoji roki; in en mož izmed njih *je bil* oblečen z lanenim platnom, s pisarskim rogom, s črnilom ob njegovi ^astrani in vstopili so in obstali poleg bronastega oltarja. ³ In slava Izraelovega Boga je odšla gor od keruba, nad katerim je bila, k hišnemu pragu. In zaklical je k možu, oblečenim z lanenim platnom, ki *je imel* pisarski rog s črnilom ob njegovi strani; ⁴ § in Gospod mu je rekel: »Pojdi skozi sredino mesta, skozi sredo [prestolnice] Jeruzalem in postavi ^bznamenje na čela ljudi, ki vzdihujejo in ki jokajo zaradi vseh ogabnosti, ki se počno v njeni sredi.«

⁵ Drugim pa je rekel v mojem ^cslišanju: »Pojdite za njim skozi mesto in udarite. Naj vaše oko ne prizanaša niti ne imejte usmiljenja. ⁶ § Popolnoma ^dpobijte stare *in* mlade, tako device kakor majhne otroke in ženske, toda ne pridite blizu nobenemu človeku, na katerem *je* znamenje; in začnite pri mojem svetišču.« Potem so začeli pri starodavnih možeh, ki *so bili* pred hišo. ⁷ Rekel jim je: »Omadežujte hišo in napolnite dvore z umorjenimi. Pojdite naprej.« In odšli so naprej in morili v mestu.

⁸ In prijetilo se je, medtem ko so jih pobijali in sem ostal sam, da sem padel na svoj obraz in jokal ter rekel: »Ah, Gospod Bog! Ali boš ves Izraelov preostanek uničil v izlivaju svoje razjarjenosti nad [prestolnico] Jeruzalem?« ⁹ Potem mi je rekel: »Krivičnost Izraelove in Judove hiše *je* silno velika in dežela je polna ^ekrvi in mesto polno perverznosti, ^fkajti pravijo: »Gospod je zapustil zemljo in Gospod ne vidi.« ¹⁰ In tudi kar se mene tiče, moje oko ne bo prizaneslo niti ne bom imel usmiljenja, *temveč* bom njihovo pot poplačal na njihovi glavi.« ¹¹ In glej, mož, oblečen z lanenim platnom, ki *je imel* ob svoji

strani pisarski rog s črnilom, je poročal ^gzadevo, rekoč: »Storil sem, kakor si mi zapovedal.«

10 Potem sem pogledal in glej, na nebesnem svodu, ki je bil nad glavo kerubov, tam se je nad njimi prikazal kakor kamen safir, kakor videz podobnosti prestola. ² In spregovoril je človeku, oblečenemu z lanenim platnom in rekel: »Vstopi med kolesa, *celó* pod keruba in svojo ^hroko napolni z ognjenim ogljem izmed kerubov in *jih* raztresi nad mestom.« In vstopil je pred mojim pogledom. ³ Torej kerubi so stali na desni strani hiše, ko je mož vstopil; in oblak je napolnil notranji dvor. ⁴ § Potem se ⁱje Gospodova slava vzdignila od keruba *in stala* nad hišnim pragom hiše; in hiša je bila napolnjena z oblakom in dvor je bil poln sijaja Gospodove slave. ⁵ In zvok kerubovih peruti je bilo slišati *celó* k zunanjemu dvoru, kakor glas Vsemogočnega Boga, ko spregovori. ⁶ In prijetilo se je, da ko je zapovedal možu, oblečenemu z lanenim platnom, rekoč: »Vzemi ogenj izmed koles, izmed kerubov; ⁷ potem je ta vstopil in stal poleg koles. ⁷ In *en* kerub je svojo roko iztegnil ^jizmed kerubov k ognju, ki *je bil* med kerubi in vzel *od njega* in *to* položil v roke *tistega*, ki *je bil* oblečen z lanenim platnom; ki je *to* vzel in odšel ven.

⁸ In pri kerubih se je prikazala oblika človeške roke pod njihovimi perutmi. ⁹ § In ko sem pogledal, glej, štiri kolesa ob kerubih, eno kolo pri enem kerubu in drugo kolo pri drugem kerubu in videz koles *je bil* kakor barva kamna berila. ¹⁰ In *glede* njihovih videzov, so ti štirje imeli eno podobnost, kakor če bi bilo kolo v sredi kolesa. ¹¹ § Ko so odšla, so odšla na svoje štiri strani; ko so odšla, se niso obračala, toda sledila so h kraju, kamor je pogledala glava; ko so odšla, se niso obračala. ¹² In njihovo celotno telo ^kin njihovi hrbiti in njihove roke in njihove peruti in kolesa *so bili* naokoli polni oči, *celó* kolesa, ki so jih ta štiri imela. ¹³ Glede koles, jim ^lje bilo klicano v mojem slišanju: »Oh kolo.« ¹⁴ § In vsako je imelo štiri obraze: prvi obraz *je bil* obraz keruba, drugi obraz *je bil* obraz človeka, tretji obraz leva in četrti obraz orla. ¹⁵ In kerubi so bili dvignjeni. To *je* živo ustvarjeno bitje, ki sem ga videl pri reki Kebár. ¹⁶ In ko so hodili kerubi, so ob njih šla kolesa, in ko so kerubi dvignili svoje peruti, da se povzpnejo z zemlje, se tudi ista kolesa niso odvrnila od njihove bližine. ¹⁷ Ko so se ustavili, so se *ta* ustavila; in ko so se dvignili, so se *tudi ta* sama dvignila, kajti duh živega ^mustvarjenega bitja *je bil* v njih. ¹⁸ Potem je Gospodova slava odšla od hišnega praga in obstala nad kerubi. ¹⁹ In kerubi so dvignili svoje peruti in se v mojem pogledu vzpelici z zemlje; ko so odšli, so *bila* tudi kolesa poleg njih in *vsako* je stalo pri vratih vzhodnih velikih vrat Gospodove hiše in slava Izraelovega Boga *je bila* zgoraj nad njimi. ²⁰ To *je* živo ustvarjeno bitje, ki sem ga videl

bogom. Kasneje so ga Grki imenovali Adonis. Po ujetništvu v Babilonu tudi hebrejsko ime meseca v letu.]

^x 8,17: *lahka*...: ali, katerakoli stvar lažja, kakor zgrešiti.

^y 9,2: *ležijo*: hebr. so obrnjena.

^z 9,2: *s pokončevalnim*...: hebr. z orožjem njegovega lomljena na koščke.

^a 9,2: *ob njegovi*...: hebr. na njegovih ledjih.

^b 9,4: *postavi*: hebr. zaznamuj.

^c 9,5: *mojem*...: hebr. moja ušesa.

^d 9,6: *Popolnoma*: hebr. Do uničenja.

^e 9,9: *polna*...: hebr. napolnjena s kryjo itd.

^f 9,9: *perverznosti*: ali, popačene sodbe.

^g 9,11: *poročal*...: hebr. vrnil besedo.

^h 10,2: *svojo*...: hebr. globeli svoje roke.

ⁱ 10,4: *se*...: hebr. je bila Gospodova slava vzdignjena.

^j 10,7: *iztegnil*: hebr. poslal naprej.

^k 10,12: *telo*: hebr. meso.

^l 10,13: *jim*...: ali, so klicali k mojemu slišanju, kolo ali Galgal.

^m 10,17: *živega*...: ali, živiljenja.

pod Izraelovim Bogom, poleg reke Kebár; in vedel sem, da so bili to kerubi.²¹ Vsak je imel po štiri obraze in vsak štiri peruti; in podobnost človeških rok je bila pod njihovimi perutmi.²² In podobnost njihovih obrazov so bili isti obrazi, ki sem jih videl poleg reke Kebár, njihovi videzi in oni sami. Vsak je hodil naravnost naprej.

11 Poleg tega me je duh dvignil navzgor in me privedel k vzhodnim velikim vratom Gospodove hiše, ki so gledala proti vzhodu. Glej, pri vratih velikih vrat sem zagledal petindvajset mož; med njimi sem videl Jaazanjá, Azúrjevega sina in Pelatjája, Benajájevega sina, princa ljudstva.² Potem mi je rekel: »Človeški sin, to so možje, ki snujejo vragolijo in dajejo zloben nasvet v tem mestu,³ ki pravijo: ›To nni blizu; dajmo, gradimo hiše; to mesto je kotel in mi smo meso.‹

⁴ Zato prerokuj zoper njih, prerokuj, oh človeški sin.«⁵ In Gospodov Duh je padel name ter mi rekel: »Govori: ›Tako govori Gospod: ›Tako ste rekli, oh Izraelova hiša; kajti poznam besede, ki pridejo v vaš um, vsako izmed njih. ⁶ Pomnožili ste svoje umorjene v tem mestu in njegove ulice ste napolnili z umorjenimi.‹ ⁷ Zato tako govori Gospod Bog: ›Vaši umorjeni, ki ste jih položili v njegovi sredi, oni so meso in to mesto je kotel, toda jaz vas bom privedel iz njegove srede. ⁸ Bali ste se meča; pa bom nad vas privedel meč,« govori Gospod Bog. ⁹ Privedel vas bom iz njegove srede in vas izročil v roke tujcem in med vami bom izvršil sodbe. ¹⁰ Pod mečem boste padli; sodil vas bom na Izraelovi meji, in spoznali boste, da jaz sem Gospod. ¹¹ To mesto ne bo vaš kotel niti ne boste meso v njegovi sredi; temveč vas bom jaz sodil na Izraelovi meji¹² in spoznali boste, da jaz sem Gospod, kajti oniste živeli po mojih zakonih niti izvrševali mojih sodb, temveč ste počeli po navadah poganov, ki so naokoli vas.«¹³

¹³ In pripetilo se je, ko sem prerokoval, da je Benajáev sin Pelatjája umrl. Potem sem padel na svoj obraz in jokal z močnim glasom ter rekel: »Ah, Gospod Bog! Ali hočeš nareediti popoln konec Izraelovemu preostanku?«

¹⁴ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:¹⁵ »Človeški sin, twoji bratje, celó twoji bratje, možje tvojega sorodstva in vsa celotna Izraelova hiša, ali so oni tisti, ki so jim prebivalci [prestolnice] Jeruzalem rekli: ›Spravite se daleč od Gospoda. Nam je dana ta dežela v posest.‹¹⁶ Zato reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Čeprav sem jih vrgel daleč proč med pogane in čeprav sem jih razkropil med dežele, vendar jim bom kakor majhno svetišče v deželah, v katere bodo prišli.‹¹⁷ Zato reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Jaz vas bom celo zbral izmed ljudstev in vas zbral izmed dežel, kamor ste bili razkropljeni in jaz vam bom dal Izraelovo deželo. ¹⁸ In prišli bodo tja in od tam bodo odvzeli vse njene ostudne stvari in vse njene ogabnosti. ¹⁹ Dal jim bom eno srce in znotraj vas bom položil novega duha; in odvzel bom kamnito srce iz njihovega

11,3: 2 Pet 3,4
11,19: Jer 31,39
11,19:
Ezk 36,26
12,13:
Ezk 17,20

mesa in jim dal meseno srce,²⁰ da se bodo lahko ravnali po mojih zakonih in se držali mojih odredb in jih izvajali in bodo moje ljudstvo in jaz bom njihov Bog. ²¹ Toda glede tistih, cigar srce hodi za srcem njihovih ostudnih stvari in njihovih ogabnosti, bom njihovo pot poplačal na njihovih lastnih glavah,« govori Gospod Bog.«

²² Potem so kerubi dvignili svoje peruti in kolesa poleg njih; in slava Izraelovega Boga je bila zgoraj nad njimi.²³ In Gospodova slava se je vzdignila iz srede mesta in se ustavila nad goro, ki je na vzhodni strani mesta.

²⁴ Potem me je duh vzel gor in me v videnju, po Božjem Duhu, privedel v Kaldejo, k tem iz ujetništva. Tako se je videnje, ki sem ga videl, dvignilo od mene.²⁵ Potem sem tistim iz ujetništva, spregovoril vse stvari, ki mi jih je Gospod pokazal.

12 Prav tako je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, prebivaš v sredi uporne hiše, ki imajo oči, da vidijo, pa ne vidijo; imajo ušesa, da slišijo, pa ne slišijo, kajti uporna hiša so.³ Zato, človeški sin, si pripravi stvari Pza selitev in se preseli podnevi, v njihovem pogledu; in preselil se boš iz svojega kraja na drug kraj, v njihovem pogledu. Morda bodo to preudarili, kajti uporna hiša so.⁴ Potem boš podnevi prinesel svoje stvari, v njihovem pogledu, kakor stvari za selitev, in zvečer boš šel naprej, v njihovem pogledu, kakor tisti, ki gredo naprej v ujetništvo.⁵ Prekoplj si skozi steno, v njihovem pogledu in tam odnesi ven.⁶ V njihovem pogledu boš to nosil na svojih ramenih in to boš prenašal naprej v mraku. Pokril si boš svoj obraz, da ne vidiš tal, kajti postavil sem te za znamenje Izraelovi hiši.«⁷ In storil sem tako, kakor mi je bilo zapovedano. Podnevi sem prinesel svoje stvari, kakor stvari za v ujetništvo, zvečer pa sem se s svojo roko prekopál skozi zid; to sem prinesel naprej v mraku in to sem nosil na svojem ramenu, v njihovem pogledu.

⁸ In zjutraj mi je prišla beseda od Gospoda, rekoč:⁹ »Človeški sin, ali ti ni Izraelova hiša, uporna hiša, rekla: ›Kaj delaš?‹¹⁰ § Povej jim: ›Tako govori Gospod Bog: ›To breme zadeva princa v [prestolnici] Jeruzalem in vso Izraelovo hišo, ki so med njimi. ¹¹ Reci: ›Jaz sem vaše znamenje. Kakor sem jaz storil, tako bo storjeno njim. Odselili se bodo in odšli v ujetništvo. ¹² § In princ, ki je med njimi, bo v mraku nosil na svojem ramenu in bo šel naprej. Prekopali bodo skozi zid, da bi tamkaj nosili ven skozi steno. Pokril si bo svoj obraz, da s svojimi očmi ne bo videl tal.¹³ Tudi svojo mrežo bom razširil nad njim in zajet bo v mojo zanko, in privedel ga bom v Babilon, v deželo Kaldejcev; vendar je ne bo videl, čeprav bo tam umrl.¹⁴ In vse, ki so okoli njega, da mu pomagajo, bom razkropil proti vsakemu vetru in vse njegove čete; in za njimi bom izylekel meč.¹⁵ In spoznali bodo, da jaz sem Gospod, ko jih bom razkropil med narode in jih razpršil v dežele.¹⁶ Toda izločil bom peščico uljudi izmed njih pred mečem, pred lakoto

ⁿ 11,3: *To...:* ali, Ni na nas, da hiše gradimo blizu.

^o 11,12: *kajti...:* ali, ki niso živeli.

^p 12,3: *stvari:* ali, sredstva.

^q 12,4: *tisti...:* hebr. premiki ujetništva naprej.

^r 12,5: *se...:* hebr. zase.

^s 12,7: *se...:* hebr. s svojo roko zase.

^t 12,11: *Odselili...:* hebr. Z odselitvijo bodo.

^u 12,16: *peščico:* hebr. število.

in kužno boleznijo; da bodo med pogani, kamor pridejo, lahko razglasili vse svoje ogabnosti; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.««

¹⁷ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ¹⁸ »Človeški sin, svoj kruh jej z drgetanjem in svojo vodo pij s trepetanjem in previdnostjo; ¹⁹ in povej ljudstvu dežele: ›Tako govori Gospod Bog o prebivalcih [prestolnice] Jeruzalem in o Izraelovi deželi: ›Svoj kruh bodo jedli s previdnostjo in svojo vodo pili z osuplostjo, da bo njihova dežela lahko zapuščena od vseh, ki so v njej, zaradi nasilja vseh tistih, ki prebivajo v njej. ²⁰ In mesta, ki so naseljena, bodo opustošena in dežela bo zapuščena; in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod.««

²¹ In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ²² »Človeški sin, kakšen je ta pregovor, ki ga imate v Izraelovi deželi, rekoč: ›Dnevi so podaljšani in vsako videnje odpove?« ²³ § Povej jim torej: ›Tako govori Gospod Bog: ›Temu pregovoru bom storil, da preneha in ne bodo ga več uporabljali kot pregovor v Izraelu; temveč jim reci: ›Blizu so dnevi in učinek vsakega videnja. ²⁴ Kajti nobenih praznih videnj ne bo več niti laskajočih vedeževanj znotraj Izraelove hiše. ²⁵ Kajti jaz *sem* Gospod. Jaz bom govoril in beseda, ki jo bom govoril, se bo izpolnila; ta se ne bo več odlagala, kajti v vaših dneh, oh uporna hiša, bom rekel besedo in jo izpolnil, govoril Gospod Bog.««

²⁶ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ²⁷ »Človeški sin, glej, *tisti* iz Izraelove hiše pravijo: ›Videnje, ki ga on vidi, je za mnoge dni, ki pridejo in prerokuje o časih, ki so še daleč.« ²⁸ Zato jim reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Nobena izmed mojih besed se ne bo več odlagala, temveč se bo beseda, ki sem jo govoril, izpolnila,« govoril Gospod Bog.«

13 In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ² »Človeški sin, prerokuj zoper Izraelove preroke, ki prerokujejo in reci tem, ki prerokujejo ^wiz svojih lastnih src: ›Poslušajte Gospodovo besedo: ³ ›Tako govori Gospod Bog: ›Gorje nespametnim prerokom, ki sledijo ^xsvojemu lastnemu duhu in ničesar ^yniso videli!« ⁴ Oh Izrael, tvoji preroki so podobni lisicam v puščavah. ⁵ Vi niste odšli gor v razpoke ^zniti niste postavili ^aograje za Izraelovo hišo, da obstane v bitki na Gospodov dan. ⁶ Videli so ničnost in lažniva vedeževanja, rekoč: ›Gospod govoril, pa jih Gospod ni poslal. In *druge* so pripravili, da upajo, da bi potrdili besedo. ⁷ Mar niste videli praznega videnja in ali niste govorili lažnivega vedeževanja, medtem ko govorite: ›To govoril Gospod; ^bčeprav nisem govoril?« ⁸ Zato tako govoril Gospod Bog: ›Ker ste govorili prazne reči in videli laži, zato, glejte, jaz *sem* zoper vas,« govoril Gospod Bog. ⁹ § ›In moja roka bo na prerokih, ki vidijo prazne reči in ki vedežujejo laži. Ne bodo v zboru ^bmojega ljudstva niti ne bodo zapisani v zapisu Izraelove hiše niti ne bodo vstopili v Izraelovo deželo, in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod Bog.

12,27: 2 Pet 3,4

13,2: Jer 23,16

13,10: Jer 6,14

¹⁰ Zato, celo zato so zapeljali moje ljudstvo, rekoč: ›Mir; ^cpa tam ni bilo miru; in nekdo je zgradil zid ^cin glej, drugi so ga ometali z neutrjeno *malto*. ¹¹ § Recite tistim, ki ga ometujejo z neutrjeno *malto*, da bo ta padel. Preplavljač naliv bo; oh, velika zrna toče bodo padala; in viharni veter *ga* bo razklal. ¹² Glejte, ko pade zid, ali vam ne bo rečeno: ›Kje je zmazek, s katerim ste *ga* namazali?« ¹³ § Zato tako govoril Gospod Bog: ›V svoji razjarjenosti ga bom celo razklal z viharnim vetrom; in tam bo preplavljač naliv v moji jezi in velika zrna toče v *moji* razjarjenosti, da *ga* použijejo. ¹⁴ Tako bom porušil zid, ki ste ga ometali z neutrjeno *malto* in ga porušim do tal, tako da bodo odkriti njegovi temelji in ta bo padel, vi pa boste použiti v njegovi sredi in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod. ¹⁵ Tako bom dovršil svoj bes nad zidom in nad temi, ki so ga ometali z neutrjeno *malto* in vam bom rekel: ›Zidu ni več niti tistih, ki so ga ometali; ¹⁶ namreč Izraelovih prerokov, ki prerokujejo glede [prestolnice] Jeruzalem in ki zanjo vidijo videnja miru, pa tam ni miru,« govoril Gospod Bog.

¹⁷ ›Prav tako ti, človeški sin, naravnaj svoj obraz zoper hčere svojega ljudstva, ki prerokujejo iz svojih lastnih src; in prerokuj zoper njih ¹⁸ § ter reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Gorje ženskam, ki šivajo blazine k vsem odprtinam za rokave ^din izdelujejo naglavne rute na glavi vsake postave, da bi lovile duše! Hočete loviti duše mojega ljudstva in ali boste duše, ki prihajajo k vam, rešile žive? ¹⁹ § In ali me hočete oskruniti med mojim ljudstvom za prgišča ječmena in za koščke kruha, da ubijate duše, ki naj ne bi umrle in da rešujete duše žive, ki naj ne bi živele, z vašim laganjem mojem ljudstvu, ki posluša vaše laži?« ²⁰ Zato tako govoril Gospod Bog: ›Glejte, jaz *sem* zoper vaše blazine, s katerimi ste tam lovile duše, ^eda *jih* pripravite leteti in iztrgal jih bom iz vaših rok in jaz bom pustil dušam oditi, celo dušam, ki jih vi lovite, da jih *pripravite* leteti. ²¹ Tudi vse naglavne rute bom raztrgal in osvobodil svoje ljudstvo iz vaše roke in nič več ne bodo v vaši roki, da bi jih lovile; in spoznale boste, da jaz *sem* Gospod. ²² § Ker ste z lažmi užalostile srce pravičnega, ki ga nisem užalostil; in okrepile roke zlobnega, da se ta ne bi vrnil iz svoje zlobne poti, [s tem] da ste ^fmu obljubljale življenje, ²³ § zato ne boste več videle praznih reči niti božanskih vedeževanj, kajti jaz bom osvobodil svoje ljudstvo iz vaše roke, in spoznale boste, da jaz *sem* Gospod.«

14 Potem so prišli k meni nekateri izmed Izraelovih starešin in se usedli pred menoij. ² In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ³ § ›Človeški sin, ti možje so si v srcih postavliali malike in so si pred svoj obraz postavliali kamen spotike svoje krivičnosti; ali naj bi me oni potem sploh spraševali?« ⁴ Zato jim govoril in jim povej: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Vsak mož iz Izraelove hiše, ki si v svojem srcu postavlja malike in pred svoj obraz polaga kamen spotike svoje krivičnosti

^v 12,19: *vseh*...: hebr. svoje polnosti.^w 13,2: *prerokujejo*: hebr. so preroki.^x 13,3: *sledijo*...: hebr. hodijo za svojim lastnim duhom.^y 13,3: *ničesar*: ali, stvarem, ki jih.^z 13,5: *razpoke*: ali, vrzeli.^a 13,5: *postavili*: hebr. ogradili.^b 13,9: *v zboru*: ali, skrivnost, ali, nasvet.^c 13,10: *zid*: ali, majhen zid.^d 13,18: *rokave*: ali, komolce.^e 13,20: *duše*...: ali, v vrtovih.^f 13,22: *ste*...: ali, naj bi jaz rešil njegovo življenje: hebr. z njegovem oživitvijo.

in prihaja k preroku; jaz, Gospod, bom odgovoril tistemu, ki prihaja, glede na množico njegovih malikov,⁵ da bi Izraelovo hišo lahko ujel v njihovem lastnem srcu, ker so se zaradi svojih malikov vsi odtujili od mene.«

⁶ Zato reci Izraelovi hiši: »Tako govori Gospod Bog: «Pokesajte se in odvrnite se^god svojih malikov; odvrnite svoje obraze od vseh svojih ogabnosti.«⁷ Kajti vsakomur izmed Izraelove hiše, ali izmed tujca, ki začasno biva v Izraelu, ki se ločuje od mene in si v svojem srcu postavlja svoje malike in polaga kamen spotike svoje krivičnosti pred svoj obraz in prihaja k preroku, da bi od njega povprašal glede mene, mu bom jaz, Gospod, sam odgovoril.⁸ Svoj obraz bom naravnal zoper tega moža in naredil ga bom za znamenje in pregovor in odrezal ga bom iz srede svojega ljudstva; in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod.⁹ Če pa je prerok zaveden, ko je govoril besedo, sem jaz, Gospod, zavedel tega preroka in jaz bom iztegnil svojo roko nanj in ga uničim iz srede svojega ljudstva Izraela.¹⁰ Nosila bosta kazen svoje krivičnosti. Kazen preroka bo celo kakor kazen tistega, ki poizveduje *k njemu*;¹¹ da Izraelova hiša ne bo več zašla od mene niti ne bo več oskrunjena z vsemi svojimi prestopki; temveč da bodo lahko moje ljudstvo in bom jaz lahko njihov Bog, govorí Gospod Bog.«¹²

¹² Gospodova beseda je prišla ponovno k meni, rekoč: ¹³ »Človeški sin, kadar dežela greši zoper mene z mučnimi prekrštvami, takrat bom nadnjo iztegnil svojo roko in zlomil bom njeno oporo kruha in nadnjo bom poslal lakoto in iz nje bom iztrebil človeka in žival.¹⁴ § Čeprav bi bili v njej ti trije možje: Noe, Daniel in Job, bi s svojo pravičnostjo rešili zgolj svoje lastne duše,« govorí Gospod Bog.

¹⁵ § »Če povzročim ogabnim živalim, da gredo skozi deželo, jo oplenijo^h tako, da je ta zapuščena, da zaradi živali noben človek ne bo mogel iti skoznj; ¹⁶ čeprav bi bili ti trije možje v njej, ⁱ kakor jaz živim,« govorí Gospod Bog, »ne bodo osvobodili niti sinov niti hčera; samo oni sami bodo osvobojeni, toda dežela bo zapuščena.

¹⁷ Ali če privedem meč nad to deželo in rečem: »Meč, pojdi skozi to deželo;« tako, da iz nje iztrebim ljudi in živali;¹⁸ § čeprav bi bili ti trije možje v njej, *kakor jaz živim*,« govorí Gospod Bog, »ne bi osvobodili niti sinov niti hčera; samo oni sami bili osvobojeni.

¹⁹ Ali če pošljem v to deželo kužno bolezen in če nanjo v krvi izlijem svojo razjarjenost, da iztrebim iz nje človeka in žival;²⁰ § čeprav bi bili v njej Noe, Daniel in Job, *kakor jaz živim*,« govorí Gospod Bog, »ne bi osvobodili niti sinov niti hčera, temveč bodo po svoji pravičnosti osvobodili zgolj svoje lastne duše.«²¹ Kajti tako govorí Gospod Bog: »Koliko bolj, ko pošljem svoje štiri boleče sodbe nad Jeruzalem: meč, lakoto in ogabno zver in kužno bolezen, da iztrebim iz nje ljudi in živali?«

^g 14,6: *se*: ali, druge.

^h 14,15: *oplenijo*: ali, oropajo.

ⁱ 14,16: *njej*: hebr. njeni sredi.

^j 14,21: *Koliko... ali*, Tudi ko.

^k 15,4: *je... hebr. bo uspevala?*

^l 15,5: *primerna*: hebr. ustrezna.

^m 15,8: *zagrešili*: hebr. prekršili.

²² § In vendar, glejte, bo tam ostal ostanek, ki bo izpeljan, *tako* sinov kakor hčera. Glejte, prišli bodo k vam in videli boste njihovo pot in njihova dejanja in potolaženi boste glede zla, ki sem ga privedel nad Jeruzalem, *celo* glede vsega, kar sem privedel nadenj.²³ In potolažili vas bodo, ko boste videli njihove poti in njihova dejanja, in spoznali boste, da nisem brez vzroka storil vsega, kar sem storil v njem,« govorí Gospod Bog.«²⁴

15 In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ² »Človeški sin: »Kaj je trta boljša kakor katerokoli drevo *ali kakor* mladika, ki je med gozdnimi drevesi?³ Mar bo vzet njen les, da bi opravljal katerokoli delo? Ali bodo *možje* od nje vzeli klin, da bi nanj obesili katerokoli posodo?⁴ Glej, vržena je v ogenj za gorivo. Ogenj pogoltne oba njena konca in njena sreda je ožgana. Ali je ^kprimerna za *kakršnokoli* delo?⁵ Glej, ko je bila cela, ni bila primerna ^lza nobeno delo. Kako veliko manj bo vendar ta primerna za *kakršnokoli* delo, ko jo je pozrl ogenj in je ožgana?⁶

⁶ Zato tako govorí Gospod Bog: »Kakor je trta med gozdnimi drevesi, ki sem jo izročil ognju za gorivo, tako bom izročil prebivalce Jeruzalema.

⁷ Svoj obraz bom naravnal zoper njih. Šli bodo iz *enega* ognja, pa jih bo pogoltnil *drug* ogenj. In spoznali boste, da jaz *sem* Gospod, ko svoj obraz naravnam zoper njih.⁸ Deželo bom naredil zapuščeno, ker so zagrešili ^mprekršek,« govorí Gospod Bog.«

16 Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ² »Človeški sin, povzroči [*prestolnici*] Jeruzalem, da spozna svoje ogabnosti ³ in reci: »Tako govorí Gospod Bog [*prestolnici*] Jeruzalem: »Tvoj rod ⁿin twoje rojstvo je iz kánaanske dežele; tvoj oče je *bil* Amoréjec, tvoja mati pa Hetejka.⁴ Glede twojega rojstva, na dan, ko si bila rojena, tvoj popek ni bil odrezan niti nisi bila umita v vodi, da ^oti omehča [*kožo*]; sploh nisi bila odrgnjena s soljo niti povita.⁵ Niti se te nobeno oko ni usmililo, da bi ti storilo karkoli od tega, da bi imelo do tebe sočutje; temveč si bila vržena na odprto polje, do gnusenja glede twoje osebe, na dan, ko si bila rojena.

⁶ In ko sem šel mimo tebe in te videl oskrunjeno Pv svoji krvi, sem ti rekel, *ko si bila* v svoji krvi: »Živi;« da, rekel sem ti, *ko si bila* v svoji krvi: »Živi.«⁷ § Dal ^qsem ti, da si se namnožila kakor brstje polja in povečala si se in postala velika in prišla k odličnim ^rornamentom. *Tvoje* prsi so se oblikovale in tvoji lasje so zrasli, medtem ko si *bila* naga in gola.⁸ Torej, ko sem šel mimo tebe in pogledal nate, glej, tvoj čas *je bil* čas ljubezni. Razširil sem krajec svojega oblačila nad teboj in pokril tvojo nagoto. Da, prisegel sem ti in vstopil v zavezo s teboj,« govorí Gospod Bog »in postala si moja.⁹ Potem sem te umil z vodo; da, temeljito sem izmil ^stvojo kri iz tebe in te mazilil z oljem.¹⁰ Oblekel sem te tudi z izvezenim delom in ti obul jazbečevo kožo in te naokoli opasal s tankim lanenim platnom in

<sup>14,8: 5 Mz
28,37</sup>

^{14,8: Ezk 5,15}

^{14,9: 1 Kr 22,23}

^{14,13:}

^{3 Mz 26,26}

^{14,13: Ezk 4,16}

^{14,13: Ezk 5,26}

^{14,14: Jer 15,1}

ⁿ 16,3: *rod*: hebr. izvor, ali, prebivanje.

^o 16,4: *da...*: ali, ko sem pogledal nate.

^p 16,6: *oskrunjeno*: ali, poteptano pod stopalom.

^q 16,7: *Dal...*: hebr. Pomnožil sem te v milijon.

^r 16,7: *odličnim...*: hebr. ornamentu ornamentov.

^s 16,9: *izmil...*: hebr. te izmil tvoje krvi.

te ognil s svilo.¹¹ Odel sem te tudi z ornamenti in na twoje roke sem nataknil zapestnice in verižico na tvoj vrat.¹² § Položil sem dragulj na twoje čelo^t in uhane v twoja ušesa in krasno krono na twojo glavo.¹³ Tako si bila odeta z zlatom in srebrom, in twoje oblačilo je *bilo iz tankega lanenega platna, svile in izvezenega dela.* Jedla si fino moko, med in olje. Bila si silno krasna in uspevala si v kraljestvu.¹⁴ Tvoj ugled je zaradi twoje lepote odšel naprej med pogane, kajti ta je *bila* popolna zaradi moje ljubnosti, ki sem jo položil nadte,^c govori Gospod Bog.

¹⁵ ›Toda zaupala si v svojo lastno lepoto in igrala pocestnico zaradi svojega ugleda in svoje prešuštvovanje si izlila na vsakega, ki je šel mimo; njegovo je bilo.¹⁶ Vzela si od svojih oblek in svoje visoke kraje si odela s številnimi barvami in na njih igrala pocestnico. *Pdobne stvari* ne bodo priše niti to ne bo *tako*.¹⁷ Vzela si tudi svoje lepe dragocenosti od mojega zlata in od mojega srebra, ki sem ti jih dal in si si naredila moške^u podobe in z njimi zagrešila vlačugarstvo¹⁸ in jemala si svoje izvezene obleke in jih pokrivala in prednje si postavljal moje olje in moje kadilo.¹⁹ Tudi moja hrana, ki sem ti jo dal, fina moka, olje in med, s *katero* sem te hranil, celo to si postavljal prednje v prijeten^v vonj. In *tako* je to bilo,^c govori Gospod Bog.²⁰ Poleg tega si jemala svoje sinove in svoje hčere, ki si mi jih rodila in te si jim žrtvovala, da bi^w bili požrti. *Je to izmed* twojih vlačugarstev majhna zadeva,²¹ da si morila moje otroke in jim jih izročala, da gredo zanje skozi *ogenj?*²² In v vseh svojih ogabnostih in svojih vlačugarstvih se nisi spomnila dni svoje mladosti, ko si bila naga in gola *in* si bila oskrunjena v svoji krvi.²³ In pripetilo se je po vseh twojih zlobnostih (gorje, gorje tebi!< govori Gospod Bog),²⁴ da si si zgradila tudi eminenten^x kraj in si si naredila visok kraj na vsaki ulici.²⁵ Visok kraj si si zgradila na vsakem začetku poti in storila si, da je bila twoja lepota prezirana in svoja stopala si razprla vsakemu, ki je šel mimo in pomnožila si svoja vlačugarstva.²⁶ Prav tako si zagrešila prešuštvovanje z Egipčani, svojimi sosedji velikega uda^y in svoja vlačugarstva si povečala, da bi me dražila do jeze.²⁷ Glej, zato sem nad teboj iztegnil svojo roko in zmanjšal twojo vsakdanjo *hrano* in te izročil volji tistih, ki te sovražijo, hčeram^z Filistejcev, ki se sramujejo twojih nespodobnih poti.²⁸ Vlačugo si igrala tudi z Asirci, ker si bila nenasitna; da, z njimi si igrala pocestnico, pa vendar nisi mogla biti potešena.²⁹ Poleg tega si pomnožila svoje prešuštvovanje v kánaanski deželi do Kaldeje; in vendar nisi bila potešena s tem.³⁰ Kako šibko je twoje srce,^c govori Gospod Bog, ›glede na to, da počneš vse te *stvari*, delo gospodovalne vlačugarske ženske;³¹ v tem, ^ada si gradiš svoje eminentne kraje na začetku vsake poti in si delaš svoje visoke kraje na vsaki ulici; in nisi bila kot pocestnica, v tem, da

16,41: 2 Kr 25,9
16,41: Jer 52,13

preziraš plačilo,³² temveč kakor žena, ki zagreši zakonolomstvo, *ki* jemlje tujce namesto svojega soproga!³³ Oni dajejo darila vsem vlačugam, toda ti daješ svoja darila vsem svojim ljubimcem in jih najemaš,^b da lahko pridejo k tebi na vsaki strani zaradi twojega vlačugarstva.³⁴ In v twojem vlačugarstvu je v tebi nasprotje od *drugih* žensk, da zagrešiš vlačugarstva, medtem ko ti nihče ne sledi, in pri tem ti daješ nagrado, tebi pa ni dana nobena nagrada, zato si nasprotje.<

³⁵ Zatorej, oh pocestnica, poslušaj besedo od Gospoda:³⁶ ›Tako govori Gospod Bog: ›Ker je bila twoja umazanost izlita in twoja nagota odkrita zaradi twojega vlačugarstva s twojimi ljubimci in z vsemi maliki twojih ogabnosti in s krvjo twojih otrok, ki si jim jih dala;³⁷ glej, zato bom zbral vse twoje ljubimce, s katerimi si uživala in vse *tiste*, ki si jih ljubila, z vsemi *tistimi*, ki si jih sovražila; jaz jih bom celo zbral naokoli tebe zoper tebe in jim odkril twojo nagoto, da bodo lahko videli vso twojo nagoto.³⁸ Sodil te bom, kakor^c so sojene ženske, ki prelomijo zakonsko zvezo in prelijejo kri; in dal ti bom kri v razjarjenosti in ljubosumnosti.³⁹ Prav tako te bom izročil v njihovo roko in zrušili bodo twoj eminenten kraj in zlomili twoje visoke kraje. Slekli te bodo tudi iz twojih oblačil in vzeli twoje dlepe dragocenosti in te pustili nago in golo.⁴⁰ Prav tako bodo zoper tebe privedli skupino in te bodo kamnali s kamni in te prebodli s svojimi meči.⁴¹ Twoje hiše bodo požgali z ognjem in izvršili sodbe nad teboj v očeh mnogih žensk. Povzročil ti bom, da prenehaš z igranjem pocestnice in tudi nobenega plačila ne boš več dajala.⁴² Tako bom svoji razjarjenosti zoper tebe naredil, da počiva in moja ljubosumnost bo odšla od tebe in bom miren in ne bom več jezen.⁴³ Ker se nisi spomnila dni svoje mladosti, temveč si me razburjala v vseh teh *stvareh*; glej, zato bom tudi jaz poplačal twojo pot na *tvoji* glavi,^c govori Gospod Bog: ›in ne boš zagrešila te nespodobnosti nad vsemi svojimi ogabnostmi.

⁴⁴ Glej, vsak, kdor uporablja pregovore, bo *ta* pregovor uporabil zoper tebe, govoreč: ›Kakršna je mati, takšna je njena hči.⁴⁵ § Ti si hči svoje matere, ki prezira svojega soproga in svoje otroke; in ti si sestra svojih sestr, ki so prezirale svoje soproge in svoje otroke. Twoja mati je *bila* Hetejka in twoj oče Amoréjec.⁴⁶ § Twoja starejša sestra je Samarija, ona in njene hčere, ki prebivajo na twoji levici. Twoja mlajša^e sestra, ki prebiva pri twoji desnici, je Sódoma in njene hčere.⁴⁷ Vendar nisi hodila po njihovih poteh niti storila po njihovih ogabnostih. Temveč kot^f *bi bila to* malenkost, si bila bolj izprijena kakor one na vseh svojih poteh.⁴⁸ Kakor jaz živim,^c govori Gospod Bog, ›niti twoja sestra Sódoma niti njene hčere niso počeple, kakor si storila ti in twoje hčere.⁴⁹ Glej, to je bila krivičnost twoje sestre Sódome, ponos, polnost kruha, obilje brezdelja v njej in v njenih hčerah niti ni krepila

^t 16,12: *čelo*: hebr. nos.

^u 16,17: *moške*: hebr. ženske.

^v 16,19: *prijeten*...: hebr. vonj počitka.

^w 16,20: *bi*...: hebr. požrejo.

^x 16,24: *eminenten*...: ali, javno hišo.

^y 16,26: [velikega uda: hebr. velike postave; velikih genitalij; velike nagote.]

^z 16,27: *hčeram*: ali, mestom.

^a 16,31: *tem*...: ali, twojih hčerah so twoji eminentni kraji itd.

^b 16,33: *najemaš*: hebr. podkupuješ.

^c 16,38: *kakor*: hebr. s sodbami.

^d 16,39: *tvoje*...: hebr. orodja twojega ornamenta.

^e 16,46: *mlajša*...: hebr. sestra, manjša kakor ti.

^f 16,47: *kot*...: ali, kakor, da je bila gnusna kakor majhna stvar.

roke ubogega in pomoci potrebnega.⁵⁰ Bile so ošabne in zagrešile ogabnost pred menoj, zato sem jih vzel proč, kakor se mi je videlo *dobro*.⁵¹ Niti ni Samarija zagrešila polovice tvojih grehov, temveč si pomnožila svoje ogabnosti bolj kakor oni [*dve*] in opravičila si svoji sestri v vseh svojih ogabnostih, ki si jih storila.⁵² Tudi ti, ki si sodila svoji sestri, nosi svojo lastno sramoto za svoje grehe, ki si jih zagrešila bolj gnušno kakor oni [*dve*]. Oni sta pravičnejši kakor ti. Da, tudi ti bodi zbegana in nosi svojo sramoto v tem, da si opravičila svoji sestri.⁵³ § Ko bom ponovno privedel njihovo ujetništvo, ujetništvo Sódome in njenih hčera in ujetništvo Samarije in njenih hčera, takrat *bom ponovno privedel* ujetništvo tvojih ujetnikov v njihovi sredi,⁵⁴ da boš lahko nosila svojo lastno sramoto in boš lahko zbegana v vsem, kar si storila, v tem, da si jima tolažba.⁵⁵ Ko se bodo tvoje sestre, Sódoma in njene hčere, vrnile k svojemu prejšnjemu stanju in se bodo Samarija in njene hčere vrnile k svojemu prejšnjemu stanju, takrat se boste ti in tvoje hčere vrnile k svojemu prejšnjemu stanju.⁵⁶ Kajti tvoja sestra Sódoma ni bila omenjena^{gs} tvojimi ustini dan tvojega^h ponosa,⁵⁷ preden je bila odkrita tvoja zlobnost, kakor ob času, ko so *te* grajale sirskeⁱ hčere in vsi *tisti*, *ki so* okrog nje, hčere Filistejcev, ki te prezirajo^j vsenaokrog.⁵⁸ Nosila si svojo^k nespodobnost in svoje ogabnosti,^l govori Gospod.⁵⁹ § Kajti tako govori Gospod Bog: »S teboj bom postopal celo kakor si ti storila, ki si prezirala prisego v prelamljanju zaveze.

⁶⁰ Kljub temu se bom spomnil svoje zaveze s teboj v dneh tvoje mladosti in osnoval ti bom večno zavezo.⁶¹ § Potem se boš spomnila svojih poti in boš osramočena, ko boš sprejela svoje sestre, svoje starejše in svoje mlajše, in dal ti jih bom za hčere, toda ne s tvojo zavezo.⁶² S teboj bom utrdil svojo zavezo in vedela boš, da jaz *sem* Gospod,⁶³ da se lahko spomniš in boš zbegana in zaradi svoje sramote nikoli več ne boš odprla svojih ust, ko bom pomirjen proti tebi za vse, kar si storila,^l govori Gospod Bog.««

17 K meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, zastavi uganko in Izraelovi hiši spregovori prispolobo³ in reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Velik orel, z velikimi perutmi, z dolgimi krili, polnimi peres, ki ima različne^l barve, je prišel k Libanonu in vzel najvišjo cedrovo mladiko.⁴ Odstrigel je vrh njenih mladih vej in ga prenesel v deželo preprodajanja; postavil ga je v mestu trgovcev.⁵ Prav tako je vzel od semena dežele in ga zasadil^m na rodovitno polje. Namestil ga je ob velikih vodah in ga postavil *kakor* drevo vrbe.⁶ To je raslo in postal razraščajoča se trta nizke rasti, cigar mladike so se obrnile proti njemu in njene korenine so bile pod njim. Tako je postala trta in obrodila mladike in poganjala vejice.⁷ § Tam je bil tudi drug velik orel, z velikimi perutmi

in mnogimi peresi. In glej, ta trta je svoje korenine upognila proti njemu in svoje mladike poganjala proti njemu, da bi jo ta lahko zalival pri brazdah njenega nasada.⁸ Zasajena je bila v dobriⁿ zemlji, ob velikih vodah, da bi lahko pognala mladike in da bi lahko obrodila sad, da bi bila lahko čedna trta.«⁹ Reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Ali bo ta uspevala? Ali ji ne bo izruval njenih korenin in odrezal njen sad, da ovene? Ovenela bo pri vseh listih njenega izvira, celo brez velike moči ali mnogih ljudstev, da bi jo izruvali pri njenih koreninah.¹⁰ Da, glej, *ko je* vsajena, ali bo uspevala? Ali ne bo popolnoma ovenela, ko se je dotalne vzhodnik? Ovenela bo na brazdah, kjer je zrasla.««

¹¹ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:¹² »Reci torej uporni hiši: ›Mar ne veste kaj *pomenijo te stvari?* Povej *jim*: ›Glejte, babilonski kralj je prišel v [prestolnico] Jeruzalem in zajel njenega kralja in njene prince in jih s seboj odvedel v Babilon¹³ in zajel od kraljevega semena in z njim sklenil zavezo in od^o njega vzel prisego. Prav tako je zajel mogočneže dežele,¹⁴ da bi bilo kraljestvo lahko ponižano, da se ne bi povzdigovalo, *temveč* Pda bi z ohranjanjem njegove zaveze lahko obstalo.¹⁵ Toda ta se je uprl zoper njega s pošiljanjem svojih predstavnikov v Egipt, da bi mu lahko dali konje in veliko ljudstva. Ali bo uspel? Ali bo pobegnil ta, ki dela takšne *stvari?* Mar bo prelomil zavezo in bo osvobojen?¹⁶ *Kakor* jaz živim,^l govori Gospod Bog, »zagotovo bo na kraju, *kjer prebiva* kralj, ki ga je postavil [za] kralja, cigar prisego je preziral in cigar zavezo je prelomil, celo pri njem bo umrl v sredi Babilona.¹⁷ Niti ne bo faraon s svojo mogočno vojsko in svojim velikim spremstvom delal zanj v vojni, s postavljanjem okopov in gradnjo trdnjav, da iztrebi mnogo oseb,¹⁸ ker je preziral prisego s prelamljanjem zaveze, ko je, glej, dal svojo roko in [vendar] storil vse te *stvari*; ne bo pobegnil.¹⁹ Zato tako govori Gospod Bog: »*Kakor* jaz živim, zagotovo bo meni dano prisego, ki jo je preziral in mojo zavezo, ki jo je prelomil, celo to bom poplačal na njegovi lastni glavi.²⁰ Svojo mrežo bom razširil nad njim in ujet bo v mojo zanko in privedel ga bom v Babilon in tam se bom z njim pravdal zaradi njegovega prekrška, ki ga je prekršil zoper mene.²¹ Vsi njegovi ubežniki, z vsemi njegovimi četami, bodo padli pod mečem, tisti pa, ki preostanejo, bodo razkropljeni proti vsem vetrovom. In vedeli boste, da sem jaz, Gospod, *to* govoril.«

²² Tako govori Gospod Bog: »Prav tako bom vzel od najvišje mladike na visoki cedri in *jo* bom posadil; od vrha njenih mladih vejic bom odstrigel eno nežno in *jo* zasadil na visoki in eminentni gori.²³ Na gori Izraelove višine jo bom zasadil in pognala bo veje in obrodila sad in postane čedna cedra. Pod njo bo prebivala vsa perjad od vsakega krila; v senci njenih mladih bodo prebivale.²⁴ § Vsa drevesa polja bodo vedela, da sem jaz, Gospod,

16,50:

1 Mz 19,24

16,61: Gal 4,26

17,20:

Ezk 12,13

17,20: Ezk 32,3

^g 16,56: *omenjena*: hebr. za poročilo, ali, slišana.^h 16,56: *tvojega...:* hebr. tvojih ponosov, ali, tvojih odličnosti.ⁱ 16,57: *sirske*: hebr. arámske.^j 16,57: *prezirajo*: ali, kvarijo.^k 16,58: *svojo*: hebr. jim.^l 17,3: *različne...:* hebr. vezenje.^m 17,5: *zasadil...:* hebr. dal v polje semen.ⁿ 17,8: *v dobrì...:* hebr. na dobrem polju.^o 17,13: *od...:* hebr. ga privedel k prisegi.^p 17,14: *temveč...:* hebr. da bi lahko ohranjalo njegovo zavezo, da bi stalo k njemu.

ponižal visoko drevo, povišal nizko drevo, posušil zeleno drevo in suhemu drevesu storil, da cveti. Jaz, Gospod, sem govoril in sem to storil.«^q

18 Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ² »Kaj mislite, da uporabljate ta pregovor glede Izraelove dežele, rekoč: ›Očetje so jedli kislo grozdje, zobje otrok pa so skominasti?« ³ Kakor jaz živim,« govorji Gospod Bog, ›nič več ne boste imeli priložnosti, da v Izraelu uporabljate ta pregovor. ⁴ Glejte, vse duše so moje; kakor očetova duša, tako je tudi sinova duša moja. Duša, ki greši, ta bo umrla.

⁵ Toda če je človek pravičen in dela to, kar je zakonito in pravilno ⁶ in ni jedel po gorah, niti ni svojih oči povzdigoval k malikom Izraelove hiše, niti ni omadeževal žene svojega soseda, niti ni prišel blizu ženski, ki ima menstruacijo, ⁷ in ni nikogar zatiral, temveč je dolžniku povrnil njegovo jamstvo, ni nikogar oplenil z nasiljem, svoj kruh dajal lačnemu in nagega pokrival zobleko; ⁸ ta, ki ni dajal za obresti, niti ni jemal nobenega dobička, ki je svojo roko umikal pred krivičnostjo, izvrševal pošteno sodbo med možem in možem, ⁹ hodil po mojih zakonih in se držal mojih sodb, da pravilno postopa; ta je pravičen, zagotovo bo živel,« govorji Gospod Bog.

¹⁰ »Če zaplodi sina ta, ki je ropar, ^t prelivalec krvi in ki dela podobno ^s katerikoli izmed teh stvari ¹¹ in ki ne dela katerokoli izmed teh dolžnosti, temveč je celo jedel po gorah in omadeževal ženo svojega soseda, ¹² zatiral revnega in pomoči potrebnega, plenil z nasiljem, ni povračal jamstva in svoje oči povzdigoval k malikom, zagrešil ogabnost, ¹³ § dajal za obresti in jemal donos. Ali bo potem živel? Ta ne bo živel. Počenjal je vse te ogabnosti; zagotovo bo umrl; njegova kri ^t bo na njem.

¹⁴ Torej glej, če zaplodi sina, ki vidi vse grehe svojega očeta, ki jih je storil in preudarja in ne dela temu podobno, ¹⁵ da ni jedel po gorah niti svojih oči ni povzdigoval k malikom Izraelove hiše, ni omadeževal žene svojega soseda ¹⁶ niti nobenega ni zatiral, ni zadrževal ^{ujamstva} niti ni plenil z nasiljem, temveč je svoj kruh dajal lačnemu in nagega pokrival zobleko, ¹⁷ ki je zadrževal svoje roke pred [zatiranjem] revnega, ki ni prejemale obresti niti donosa, [ki je] izvrševal moje sodbe, hodil po mojih zakonih; ta ne bo umrl zaradi krivičnosti svojega očeta; zagotovo bo živel. ¹⁸ Kar se tiče njegovega očeta, ker je kruto zatiral, svojega brata plenil z nasiljem in med svojim ljudstvom počel to kar ni dobro, glej, celo ta bo umrl v svoji krivičnosti.

¹⁹ Vendar vi pravite: ›Zakaj? Ali sin ne nosi očetove krivičnosti? Kadar je sin storil, kar je zakonito in pravilno in se je držal vseh mojih zakonov in jih izvršil, bo zagotovo živel. ²⁰ Duša, ki greši, ta bo umrla. Sin ne bo nosil očetove krivičnosti niti ne bo oče nosil sinove krivičnosti.«

^q 18,5: *to...:* hebr. sodbo in pravičnost.

^r 18,10: *ropar:* ali, lomilec hiše.

^s 18,10: *podobno...:* ali, svojemu bratu poleg tega karkoli od tega.

^t 18,13: *kri:* hebr. kri [množina.]

^u 18,16: *zadrževal:* hebr. jamčil, ali, jemal.

Pravičnost pravičnega bo na njem in zlobnost zlobnega bo na njem.

²¹ Toda če se bo zlobni obrnil od vseh svojih grehov, ki jih je zgrešil in se držal vseh mojih zakonov in storil to, kar je zakonito in pravilno, bo zagotovo živel, ne bo umrl. ²² § Vsi njegovi prestopki, ki jih je zgrešil, mu ne bodo omenjeni. V svoji pravičnosti, ki jo je storil, bo živel. ²³ Ali imam sploh kakšno zadovoljstvo, da bi zlobni umrl?« govorji Gospod Bog: ›in ne, da bi se vrnil iz svojih poti in živel?

²⁴ § Toda ko se pravični obrne proč od svoje pravičnosti in zgreši krivičnost in počne glede na vse ogabnosti, ki jih počne zloben človek, ali bo živel? Vsa njegova pravičnost, ki jo je storil, ne bo omenjena. V svojem prekršku, ki ga je prekršil in v svojem grehu, ki ga je zgrešil, v njima bo umrl.

²⁵ Vendar vi pravite: ›Gospodova pot ni primerna.‹ Poslušaj sedaj, oh Izraelova hiša; mar moja pot ni primerna? Ali niso vaše poti neprimerne? ²⁶ Ko se pravičen človek obrne proč od svoje pravičnosti in zgreši krivičnost in umira v njiju; zaradi svoje krivičnosti, ki jo je storil, bo umrl. ²⁷ § Ponovno, kadar se zloben človek obrne proč od svoje zlobnosti, ki jo je zgrešil in dela to, kar je zakonito in pravilno, bo svojo dušo rešil živo. ²⁸ Ker preudarja in se odvrača proč od vseh svojih prestopkov, ki jih je zgrešil, bo zagotovo živel, ne bo umrl. ²⁹ § Vendar Izraelova hiša pravi: ›Gospodova pot ni primerna.‹ Oh Izraelova hiša, mar moje poti niso primerne? Ali niso vaše poti neprimerne?

³⁰ § Zatorej vas bom sodil, oh Izraelova hiša, vsakogar glede na njegove poti,« govorji Gospod Bog. Pokesajte se ^vin se obrnite od vseh svojih prestopkov; tako krivičnost ne bo vaš propad.

³¹ Od sebe odvrzite vse svoje prestopke, s katerimi ste se pregrešili in si naredite novo srce in novega duha, kajti zakaj hočete umreti, oh hiša Izraelova? ³² § Kajti jaz nimam nobenega zadovoljstva v smrti tistega, ki umira,« govorji Gospod Bog: ›zatorej se ^wobrnite in živite.‹

19 ›Poleg tega vzdigni žalostinko za Izraelovimi ^{Ezk} princi ² in reci: ›Kaj je tvoja mati? Levinja. Ulegla se je med levi, svoje mladiče je hranila med mladimi levi. ³ Vzgojila je enega izmed svojih mladičev. Ta je postal mlad lev in se naučil loviti plen; ta je žrlj ljudi. ⁴ Tudi narodi so slišali o njem; ujel se je v njihovo jamo in z verigami so ga odvedli v egiptovsko deželo. ⁵ § Torej ko je videla, da je čakala in je bilo njeno upanje izgubljeno, potem je vzela še enega izmed svojih mladičev in ga naredila za mladega leva. ⁶ In hodil je gor in dol med levi in postal mlad lev in se naučil loviti plen in žreti ljudi. ⁷ § In poznal je njihove zapuščene ^xpalače in pustošil njihova mesta; in dežela je bila zapuščena in njena ^ypolnost s hrupom njegovega rjobenja. ⁸ Potem so se narodi od provinc na vsaki strani

^v 18,30: *se...:* ali, druge.

^w 18,32: *se:* ali, obrnite druge.

^x 19,7: *zapuščene...:* ali, vdove.

^y 19,7: *njena...:* ali, vse kar ta vsebuje.

naravnali zoper njega in nad njim razprostrli svojo mrežo. Ujet je bil v njihovo jamo.⁹ In dali so ga pod stražo, v verige^z in ga privedli k babilonskemu kralju. Privedli so ga v utrdbe, da njegovega glasu ne bi bilo več slišati na Izraelovih gorah.

¹⁰ Tvoja mati je podobna trti v tvoji krvi,^a zasajena pri vodah. Bila je rodovitna in polna mladik zaradi razloga mnogih vodá.¹¹ Imela je močne palice za žezla tistih, ki so vladali in njena postava je bila povisana med debelimi mladikami in v svoji višini se je pojavila z množico svojih mladik.¹² Toda izruvana je bila v razjarjenosti, vržena je bila na tla in vzhodnik je posušil njen sad. Njene močne palice so bile polomljene in so ovanele, ogenj jih je použil.¹³ In sedaj je zasajena v divjini, v suhih in žechnih tleh.¹⁴ In ogenj je izšel iz palice njenih mladik, ki je pozrl njen sad, tako da ni imela nobene močne palice, ki bi bila žezlo za vladanje. To je žalostinka in bo za žalostinko.«¹⁵

20 In pripetilo se je v sedmem letu, v petem mesecu, deseti dan meseca, da so določeni izmed Izraelovih starešin prišli, da bi povpraševali od Gospoda in se usedli pred menoij.² Potem je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:³ »Človeški sin, govori Izraelovim starešinam in jim reci: ›Tako govori Gospod Bog: „Ali ste prišli, da povprašujete od mene? Kakor jaz živim,“ govori Gospod Bog, ›nočem biti povpraševan od vas. Ali jih hočeš soditi,^b človeški sin, ali jih hočeš soditi? Povzroči jim, da spoznajo ogabnosti njihovih očetov

⁵ in jim reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Na dan, ko sem izbral Izraela in vzdignil svojo roko k semenu Jakobove hiše in se jim dal spoznati v egiptovski deželi, ko sem vzdignil^c svojo roko k njim, rekoč: ›Jaz sem Gospod, vaš Bog;‹⁶ na dan, ko sem vzdignil svojo roko k njim, da jih privedem iz egiptovske dežele v deželo, ki sem jo odkril zanje, tekočo z mlekom in medom, ki je slava vseh dežel. ⁷ Potem sem jim rekel: ›Vsak mož naj odvrže ogabnosti svojih oči in ne omadežujte se z egiptovskimi maliki.‹ Jaz sem Gospod, vaš Bog.‹⁸ Toda uprli so se zoper mene in me niso hoteli poslušati. Noben mož ni odvrgel ogabnosti svojih oči niti niso zapustili egiptovskih malikov. Tedaj sem rekel: ›Nanje bom izlil svojo razjarjenost, da dovršim svojo jezo zoper njih v sredi egiptovske dežele.⁹ Toda ravnal sem zaradi svojega imena, da to ne bi bilo oskrunjeno pred pogani, med katerimi so bili, v čigar pogledu sem se jim dal spoznati v tem, da sem jih privedel iz egiptovske dežele.

¹⁰ Zatorej sem jim velel, da gredo iz egiptovske dežele in jih privedel v divjino.¹¹ In dal sem jim svoje zakone in jim pokazal^d svoje sodbe, katere,

^{če} jih človek izpolnjuje, bo torej živel v njih.¹² Poleg tega sem jim dal tudi svoje šabate, da bodo znamenje med menoij in njimi, da bodo lahko vedeli, da jaz sem Gospod, ki jih posvečujem.

¹³ Toda Izraelova hiša se je uprla zoper mene v divjini. Niso hodili po mojih zakonih in prezirali so moje sodbe, katere, ^{če} jih človek izpolnjuje, bo torej živel v njih; in moje šabate so silno oskrunili. Potem sem rekel: ›V divjini bom nadnje izlil svojo

razjarjenost, da jih použije.¹⁴ Toda ravnal sem zaradi svojega imena, da le-to ne bi bilo oskrunjeno pred pogani, v katerem pogledu sem jih privedel ven.¹⁵ Vendar sem prav tako vzdignil svojo roko k njim v divjini, da jih ne bom privedel v deželo, ki sem jim jo dal, tekočo z mlekom in medom, katera je slava vseh dežel;¹⁶ zato ker so prezirali moje sodbe in niso hodili po mojih zakonih, temveč so oskrunili moje šabate, kajti njihovo srce je šlo za njihovimi maliki.¹⁷ Kljub temu jim je moje oko prizaneslo pred tem, da bi jih uničil niti jim v divjini nisem storil konca.¹⁸ Temveč sem njihovim otrokom v divjini rekel: ›Ne hodite po zakonih svojih očetov niti ne obeležujte njihovih sodb niti se ne omadežujte z njihovimi maliki.¹⁹ Jaz sem Gospod, vaš Bog; ravnajte se po mojih zakonih in držite se mojih sodb in jih izvršujte;²⁰ in posvečujte moje šabate; in te bodo znamenje med menoij in vami, da boste lahko vedeli, da jaz sem Gospod, vaš Bog.‹²¹ Vendar so se otroci uprli zoper mene. Niso se ravnali po mojih zakonih niti se niso ravnali po mojih sodbah, da bi jih izpolnjevali, katere, ^{če} človek izpolnjuje, bo torej živel po njih; oskrunali so moje šabate. Potem sem rekel: ›Nadnje bom izlil svojo razjarjenost, da dovršim svojo jezo zoper njih v divjini.‹²² Kljub temu sem umaknil svojo roko in zaradi svojega imena storil, da le-to ne bi bilo oskrunjeno pred očmi pogano, v čigar očeh sem jih izpeljal.²³ V divjini sem prav tako svojo roko vzdignil k njim, da bi jih razkropil med pogane in jih razpršil skozi dežele;²⁴ ker niso izvrševali mojih sodb, temveč so prezirali moje zakone in skrunili moje šabate in njihove oči so bile za maliki njihovih očetov.²⁵ § Zatorej sem jim prav tako izročil zakone, ki niso bili dobri in sodbe, po katerih naj ne bi živel; ²⁶ in oskrunil sem jih v njihovih lastnih darovih, s tem, da so počeli, da gre skozi ogenj vse, kar odpre maternico, da bi jih lahko naredil zapuščene, z namenom, da bi lahko vedeli, da jaz sem Gospod.‹

²⁷ Zatorej, človeški sin, govori Izraelovi hiši in jim reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Vendar so vaši očetje proti meni izrekali bogokletje v tem, da so zagresili^e prekršek zoper mene. ²⁸ Kajti ko sem jih privedel v deželo, za katero sem vzdignil svojo roko, da jim jo dam, takrat so videli vsak visok hrib in vsa debela drevesa in tam so darovali svoje klavne daritve in tam so predstavliali izzivanje svojega daru. Tam so tudi naredili svoje prijetne dišave in tam so izlivali svoje pitne daritve.‹²⁹ Potem sem jim rekel: ^f Kaj je visok kraj, kamor greste? In njegovo ime je imenovano Bama^g do današnjega dne.³⁰ Zato reci Izraelovi hiši: ›Tako govori Gospod Bog: ›Ali ste oskrunjeni po načinu svojih očetov? In grešite vlačugarstvo po njihovih ogabnostih?³¹ Kajti ko darujete svoje darove, ko svojim sinovom povzročate, da gredo skozi ogenj, same sebe oskrunjate z vsemi svojimi maliki, celo do današnjega dne. In ali naj bom povpraševan od vas, oh Izraelova hiša? Kakor jaz živim,‹ govori Gospod Bog, ›nočem biti povpraševan od vas. ³² In to, kar prihaja v vaše misli, sploh ne bo, da

^z 19,9: *verige*: ali, kavlje.

^a 19,10: *krvi*: ali, spokojnosti, ali, podobnosti.

^b 20,4: *soditi*...: ali, zagovarjati.

^c 20,5: *vzdignil*...: ali, prisegel.

^d 20,11: *pokazal*...: hebr. naredil, da jih spoznajo.

^e 20,27: *zagresili*: hebr. prekršili.

^f 20,29: *rekel*...: ali, povedal kaj je bila višina, ali, Bama.

^g 20,29: [Bama: Višina.]

pravite: »Mi bomo kakor pogani, kakor družine dežel, da služimo lesu in kamnu.«

³³ »Kakor jaz živim,« govori Gospod Bog, »zagotovo bom z mogočno roko in z iztegnjenim laktom in z izlito razjarjenostjo vladal nad vami ³⁴ in vas izpeljem izmed ljudstva in vas zberem iz dežel, po katerih ste razkropljeni, z mogočno roko, z iztegnjenim laktom in z izlito razjarjenostjo. ³⁵ In jaz vas bom privedel v divjino ljudstev in tam se bom pravdal z vami iz obličja v obliče. ³⁶ Podobno kakor sem se pravdal z vašimi očeti v divjini egiptovske dežele, tako se bom pravdal z vami,« govori Gospod Bog. ³⁷ »In povzročil vam bom, da boste šli pod palico in privedel vas bom v vez ^hzaveze ³⁸ in izmed vas bom očistil upornike in tiste, ki so odpadli zoper mene. Izpeljal jih bom iz dežele, kjer začasno prebivajo in ne bodo vstopili v Izraelovo deželo in spoznali boste, da jaz *sem* Gospod. ³⁹ § Glede vas, oh Izraelova hiša,« tako govori Gospod Bog: »Pojdite, služite vsak svojim malikom in *tudi* v prihodnje, če mi nočete prisluhniti. Toda ne skrunite več mojega svetega imena s svojimi darovi in svojimi maliki. ⁴⁰ Kajti na moji sveti gori, na gori Izraelove višine,« govori Gospod Bog, »tam mi bo [služila] vsa Izraelova hiša, vsi izmed njih v deželi mi [bodo] služili. Tam jih bom sprejel in tam bom zahteval vaše daritve in prve sadove ⁱvaših daritev, z vsemi vašimi svetimi stvarmi. ⁴¹ Sprejel vas bom z vašim prijetnim ^jvonjem, ko vas odvedem izmed ljudstev in vas zberem iz dežel, kamor ste bili razkropljeni; in jaz bom posvečen v vas pred pogani. ⁴² In vedeli boste, da jaz *sem* Gospod, ko vas bom privedel v Izraelovo deželo, v deželo, *za* katero sem vzdignil svojo roko, da jo dam vašim očetom. ⁴³ In tam se boste spomnili svojih poti in vseh svojih dejanj, s katerimi ste bili omadeževani; in gnusili se boste samim sebi, v svojem lastnem pogledu, zaradi vseh svojih hudobij, ki ste jih storili. ⁴⁴ In spoznali boste, da jaz *sem* Gospod, ko z vami postopam zaradi svojega imena, ne glede na vaše zlobne poti niti ne glede na vaša izprijena početja, oh vi, hiša Izraelova,« govori Gospod Bog.««

⁴⁵ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ⁴⁶ »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti jugu in *svojo besedo* spusti proti jugu in prerokuj zoper gozd južnega polja; ⁴⁷ in reci južnemu gozdu: »Poslušaj Gospodovo besedo: »Tako govori Gospod Bog: »Glej, v tebi bom zanetil ogenj in ta bo v tebi pogoltnil vsako zeleno drevo in vsako suho drevo. Plameneč ogenj ne bo pogašen in vsi obrazi, od juga do severa, bodo v njem ožgani. ⁴⁸ In vse meso bo videlo, da sem ga zanetil jaz, Gospod. Ta ne bo pogašen.«« ⁴⁹ Potem sem rekel: »Ah, Gospod Bog! O meni pravijo: »Mar on ne govori prispodob?««

21 In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:

² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti

21,12: Jer 31,19

^h 20,37: *vez*: ali, osvobajanje.

ⁱ 20,40: *prve sadove*: ali, glavnino.

^j 20,41: *prijetnim*...: hebr. vonjem počitka.

^k 21,6: [s trganjem: hebr. z ostrimi bolečinami.]

^l 21,7: *šibka*...: hebr. šla v vodo.

^m 21,10: *zaničuje*...: ali, je palica mojega sina, ta prezira vsako drevo.

ⁿ 21,12: *strahote*...: ali, z mojim ljudstvom so pahnjeni dol do meča.

^o 21,13: *Ker*...: ali, Ko je bila preizkušnja, kaj potem? Ali ne bodo pripadali tudi prezirajoči palici?

Jeruzalemu in spusti *svojo besedo* proti svetim krajem in prerokuj zoper Izraelovo deželo ³ in reci Izraelovi deželi: »Tako govori Gospod: »Glej, jaz *sem* zoper tebe in izvlekel bom svoj meč iz nožnice in iz tebe bom iztrebil pravičnega in zlobnega. ⁴ Ker bom iz tebe iztrebil pravičnega in zlobnega, bo zato moj meč šel iz nožnice zoper vse meso od juga do severa, ⁵ da bo lahko vse meso vedelo, da sem jaz, Gospod, izvlekel svoj meč iz nožnice. Ta se ne bo več vrnil. ⁶ Zdihuj torej, ti, človeški sin, s trganjem ^k*svojih* ledij; in z grenkim vzdihom pred njihovimi očmi. ⁷ In zgodilo se bo, ko ti bodo rekli: »Zakaj vzdihuješ?« da boš odgovoril: »Zaradi novic, ker le-te prihajajo.« In vsako srce se bo stopilo in vse roke bodo slabotne in vsak duh bo medlel in vsa kolena bodo šibka ^l*kakor* voda. Glej, to prihaja in se bo zgodilo,« govori Gospod Bog.«

⁸ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ⁹ »Človeški sin, prerokuj in reci: »Tako govori Gospod: »Reci: »Meč, meč je nabrušen in *tudi* zglajen. ¹⁰ Nabrušen je, da naredi boleč pokol; zglajen je, da se lahko lesketa. Naj bi se mi potem razveseljevali? Ta zaničuje ^mpalico mojega sina *kakor* vsako drevo. ¹¹ In on ga je dal zgladiti, da bi lahko z njim rokoval. Ta meč je nabrušen in zglajen, da ga da v roko ubijalca. ¹² Jokaj in tuli, človeški sin, kajti ta bo nad mojim ljudstvom, ta *bo* nad Izraelovimi princi. Strahote ⁿzaradi meča bodo nad mojim ljudstvom. Udari torej na *svoje* stegno. ¹³ Ker ^o*je to* preizkušnja in kaj če *meč* zaničuje celo palico? To ne bo več,« govori Gospod Bog. ¹⁴ »Ti torej, človeški sin, prerokuj in zaploskaj ^{ps} *svojima* rokama in naj bo meč tretjič podvojen, meč umorjenih. To je meč velikih *ljudi*, ki so umorjeni, ki vstopa v njihove skrivne sobe. ¹⁵ Konico ^qmeča sem naravnal zoper vsa njihova velika vrata, da bo *njihovo* srce lahko slabelo in *[bodo]* *njihovi* propadi pomnoženi. Ah! Narejen je *[da se]* lesketa, zavit ^rje za pokol. ¹⁶ Pojdi eno pot ali drugo, *ali* na desno *ali* na ^slevo, kamor je naravnana tvoj obraz. ¹⁷ Tudi jaz bom plosknil s svojima rokama in bom umiril svojo razjarjenost. Jaz, Gospod, sem *to* govoril.««

¹⁸ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ¹⁹ »Tudi ti, človeški sin, si določi dve poti, da bo lahko prišel meč babilonskega kralja. Obe bosta izšli iz ene dežele in izberi kraj, izberi *ga* ob začetku poti v mesto. ²⁰ Določi pot, da lahko pride meč v Rabo Amóncev in v Juda in zaščiteno *[prestolnico]* Jeruzalem. ²¹ Kajti babilonski kralj je stal pri ^trazpotju poti, ob začetku dveh poti, da uporabi vedeževanje. *Svoje* puščice ^uje posvetil, posvetoval se je z družinskimi ^vmaliki, gledal je v jetra. ²² Pri njegovi desni roki je bilo vedeževanje za *[prestolnico]* Jeruzalem, da določi častnike, ^wda odpre usta v pokol, da povzdigne glas s kričanjem, da določi *oblegovalne* ovne proti velikim vratom, da nasuje nasip *in* da zgradi utrdbo. ²³ In to jim bo

^p 21,14: *zaploskaj*...: hebr. udari roko k roki.

^q 21,15: *Konico*: ali, Lesketanje, ali, Strah.

^r 21,15: *zavit*: ali, nabrušen.

^s 21,16: *ali na*...: hebr. se nameri, izberi levo stran.

^t 21,21: *pri*...: hebr. na glavni.

^u 21,21: *puščice*: ali, nože.

^v 21,21: *družinskimi*...: hebr. terafim, sramotnimi stvarmi.

^w 21,22: *častnike*: ali, *oblegovalne* *ovne*: hebr. ovne.

kakor napačno vedeževanje v njihovem pogledu, tistim, ^xki so prisegli prisege, toda v spomin bo priklical krivičnost, da bodo lahko zajeti.²⁴ Zato tako govori Gospod Bog: »Ker ste storili, da se bo spominjalo vaše krivičnosti v tem, da so vaši prestopki odkriti, tako da se pri vseh vaših dejanjih pojavijo vaši grehi; ker *jaz pravim*, da ste prišli v spomin, boste zajeti z roko.

²⁵ In ti, oskrunjjen, zloben Izraelov princ, katerega dan je prišel, ko se krivičnosti *naredi* konec,²⁶ tako govori Gospod Bog: »Odstrani diadem in snemi krono. To ne bo [več] isto. Povišaj *tistega*, ki je nizek in ponižaj *tistega*, ki je visok.²⁷ Jaz bom to preobrnil, ^ypreobrnil, preobrnil in tega ne bo nič več, dokler ne pride tisti, katerega pravica je to in *njemu* jo bom izročil.²⁸

²⁸ Ti pa, človeški sin, prerokuj in reci: »Tako govori Gospod Bog glede Amóncev in glede njihove graje; celo reci: »Meč, meč je izvlečen. Za pokol je zglajen, da použiva zaradi lesketanja.²⁹ Medtem ko zate vidijo ničnost, medtem ko ti vedežujejo laž, da te privedejo nad vratove *tistih*, ki so umorjeni izmed zlobnih, katerih dan je prišel, ko bo njihova krivičnost končana.³⁰ Ali ^z*mu* bom povzročil, da se vrne v svojo nožnico? Sodil te bom na kraju, kjer si bil ustvarjen, v deželi tvojega rojstva.³¹ In nate bom izlil svoje ogorčenje in zoper tebe bom pihal v ognju svojega besa in te izročil v roko brutalnežev ^ain veščih, da uničujejo.³² Ti boš za gorivo ognju; tvoja kri bo v sredi dežele; ne bo se te več spominjalo, kajti jaz, Gospod, sem to govoril.«

22 Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Torej, človeški sin, ali boš sodil, ^bali boš sodil krvolčeno ^cmesto? Da, pokazal ^dmu boš vse njegove ogabnosti.³ Potem reci: »Tako govori Gospod Bog: »Mesto v svoji sredi preliva kri, da lahko pride njegov čas in zoper sebe izdeluje malike, da se omadežuje.⁴ Postalo si krivo v svoji krvi, ki si jo prelilo; in omadeževalo si se s svojimi maliki, ki si jih naredilo; in svojim dnevom si povzročilo, da so se približali in prišlo si *celo* k svojim letom. Zato sem te naredil za grajo poganom in zasmeh vsem deželam.⁵ *Tisti*, ki so blizu in *tisti*, ki so daleč od tebe, te bodo zasmehovali, ki so neslavni ^ein precej nadležni.⁶ Glej, Izraelovi princi, vsak je bil v tebi k njihovi moći, ^fda preliva kri.⁷ V tebi so prezirali očeta in mater. V tvoji sredi so z zatiranjem ^gpostopali s tujcem. V tebi so nadlegovali osirotelega in vdovo.⁸ Preziralo si moje svete stvari in oskrunilo moje šabate.⁹ V tebi so ljudje, ki ^hprenašajo govorice, da preligejo kri; in v tebi jedo po gorah. V tvoji sredi zagrešujejo nespodobnost.¹⁰ V tebi so odkrili nagoto svojih očetov. V tebi so ponižali tisto, ki

je bila oddvojena zaradi oskrunitve.¹¹ In nekdo ⁱje zagrešil ogabnost z ženo svojega soseda; in drugi ^jje opolzko ^komadeževal svojo snaho; in drugi je v tebi ponižal svojo sestro, hčer svojega očeta.¹² V tebi so jemali darila, da preligejo kri. Jemalo si obresti in donos in z izsiljevanjem si lakomno pridobivalo od svojih sosedov in si me pozabilo,¹³ govori Gospod Bog.

¹³ »Glej, zato sem udaril svojo roko ob tvoj nepošten dobiček, ki si ga naredilo in pri tvoji krvi, ki je bila v tvoji sredi.¹⁴ Ali tvoje srce lahko prenese, ali so tvoje roke lahko močne v dneh, ko bom obračunal s teboj? Jaz, Gospod sem to govoril in bom to storil.¹⁵ In razkropil te bom med pogane in te razpršil v dežele in iz tebe použil tvojo umazanost.¹⁶ In vzelo ^lboš svojo dedičino v sebi, pred očmi poganov in vedelo boš, da jaz *sem* Gospod.«

¹⁷ In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:¹⁸ »Človeški sin, Izraelova hiša mi je postala žlindra. Vsi so bron, kositer, želeso in svinec v sredi talilne peči; so *celo* srebrova ^mžlindra.¹⁹ Zato tako govori Gospod Bog: »Ker ste vsi postali žlindra, glejte, zato vas bom zbral v sredi *[prestolnice]* Jeruzalem.²⁰ Kakor ⁿoni zbirajo srebro in bron in želeso in svinec in kositer v sredi talilne peči, da nanjo pihajo ogenj, da *to* raztalijo; tako *vas* bom jaz zbral v svoji jezi in svoji razjarjenosti in *vas* bom pustil *tam* in *vas* raztalil.²¹ Da, zbral vas bom in pihal nad vas v ognju svojega besa in vi boste raztaljeni v njeni sredi.²² Kakor je srebro raztaljeno v sredi talilne peči, tako boste raztaljeni v njeni sredi in spoznali boste, da sem jaz, Gospod, nad vas izlil svojo razjarjenost.«

²³ In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:²⁴ »Človeški sin, reci ji: »Ti si dežela, ki ni očiščena niti ni nanjo deževalo na dan ogorčenja.²⁵ *Tam* je zarota njenih prerokov v njeni sredi, podobna rjovenju leva, željnega plena. Požrli so duše, vzeli so zaklad in dragocene stvari; v njeni sredi so naredili mnogo vdov.²⁶ Njeni duhovniki so prekršili ^omojo postavo in oskrunili moje svete stvari. Niso pokazali nobene razlike med svetim in oskrunjениm niti niso pokazali *razlike* med nečistim in čistim in svoje oči so skrili pred mojimi šabati in jaz sem med njimi oskrunjen.²⁷ Njeni princi v njeni sredi so podobni volkovom, željnim plena, da preligejo kri *in* da uničijo duše, da pridobijo nepošten dobiček.²⁸ In njeni preroki so jih ometali z neutrjeno *malto*, gledoč ničnost in vedeževali so jim laži, rekoč: »Tako govori Gospod Bog, ^cko Gospod ni govoril.²⁹ Ljudstvo dežele je uporabljalno zatiranje ^pin izvajalo rop in jezilo revne in pomoči potrebne; da, krivično ^qso zatirali tujca.³⁰ In iskal sem človeka med njimi, ki bi naredil ograjo in stal

^x 21,23: *tistim*...: ali, zaradi priseg, ki jim jih je prisegel.

^y 21,27: *preobrnil*...: hebr. izkrivil, izkrivil, izkrivil, to hočem narediti.

^z 21,30: *Ali*...: ali, Povzroči mu, da se vrne.

^a 21,31: *brutalnežev*: ali, gorečih mož.

^b 22,2: *sodil*: ali, zagovarjal za.

^c 22,2: *krvoločno*...: hebr. mesto krvi? [množina.]

^d 22,2: *pokazal*...: hebr. naredil, da pozna.

^e 22,5: *neslavni*...: hebr. omadeževanega imena, precej v nadlego.

^f 22,6: *moći*: hebr. roki.

^g 22,7: *z zatiranjem*: ali, s prevaro.

^h 22,9: *ki*...: hebr. obrekovanj, ki.

ⁱ 22,11: *nekdo*: ali, vsak.

^j 22,11: *drugi*: ali, vsak.

^k 22,11: *opolzko*: ali, z opolzkostjo.

^l 22,16: *vzelo*...: ali, oskrunilo.

^m 22,18: *srebrova*...: hebr. žlindre srebra.

ⁿ 22,20: *Kakor*...: hebr. Glede na zbiranje srebra in brona in želesa in svinca in kositrica.

^o 22,26: *prekršili*: hebr. nudili nasilje moji postavi.

^p 22,29: *zatiranje*: ali, prevaro.

^q 22,29: *krivično*: hebr. brez pravice.

v razpoki pred menoij za deželo, da je ne bi uničil, toda nikogar nisem našel.³¹ Zato sem nadnje izlili svoje ogorčenje; použil sem jih z ognjem svojega besa. Njihovo lastno pot sem poplačal na njihovih glavah,^c govori Gospod Bog.[«]

23 Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč:² »Človeški sin, bili sta dve ženski, hčeri ene matere.³ Zagrešili sta vlačugarstva v Egiptu, v svoji mladosti sta zagrešili vlačugarstva. Tam so bile njune prsi stiskane, tam so poškodovali seske njunega devištva.⁴ Njuni imeni *sta bili*: Ohóla,^t starejša in njena sestra Oholíba.^s Bili sta moji in rodili sta sinove in hčere. Taki *sta bili* njuni imeni: Samarija je Ohóla, [prestolnica] Jeruzalem pa Oholíba.⁵ Ohóla je igrala pocestnico, ko je bila moja in nora je bila na svoje ljubimce, na Asirce, *svoje* sosede,⁶ ki so bili oblečeni z modro, častnike in vladarje, vse izmed njih privlačne mladeniče, konjenike, jahajoče na konjih.⁷ Tako je z njimi ^tzagrešila svoja vlačugarstva, z vsemi tistimi, ki so bili izbrani ^umožje Asirijske in z vsemi, na katere je bila nora, z vsemi njihovimi maliki, s katerimi se je omadeževala.⁸ Niti ni zapustila svojih vlačugarstev, *prinesenih* iz Egipta, kajti v njeni mladosti so ležali z njo in poškodovali prsi njunega devištva in nanjo izlili svoja vlačugarstva.⁹ Zatorej sem jo izročil v roko njenih ljubimcev, v roko Asircev, na katere je bila nora.¹⁰ Ti so odkrili njeno nagoto. Vzeli so njene sinove in njene hčere in jo usmrtili z mečem in postala je slavna ^vmed ženskami, kajti izvršili so sodbo nad njo.

¹¹ In ko je njena sestra Oholíba *to* videla, je bila ^wbolj izprijetna v svoji neobrzdani ljubezni kakor ona in v svojih vlačugarstvih bolj kakor njena ^xsestra v *njenih* vlačugarstvih.¹² Nora je bila na Asirce, *svoje* sosede, častnike in vladarje, najbolj krasno oblecene, konjenike, jahajoče na konjih, vse izmed njih privlačne mladeniče.¹³ Potem sem videl, da je bila omadeževana, *da sta obe šli* eno pot.¹⁴ In povečala je svoja vlačugarstva, kajti ko je zagledala može, upodobljene na zidu, podobe Kaldejcev, upodobljene z živo rdečo,¹⁵ opasane s pasovi na svojih ledjih, z izjemnim okrasom na svojih glavah, vse izmed njih na pogled prince, po načinu Babiloncev iz Kaldeje, dežele njihovega rojstva;¹⁶ takoj ^ykot jih je s svojimi očmi zagledala, je bila nora nanje in k njim poslala poslance v Kaldejo.¹⁷ In Babilonci ^zso prišli k njej v posteljo ljubezni in jo omadeževali s svojim vlačugarstvom in bila je onesnažena z njimi in njen um se je odtujil ^aod njih.¹⁸ Tako je odkrila svoja vlačugarstva in odkrila svojo nagoto. Potem se je moj um odtujil od nje, podobno kakor je bil moj um odtujen od njene sestre.¹⁹ Vendar je svoja vlačugarstva pomnožila s spominjanjem na dni svoje mladosti, v katerih je igrala pocestnico v egiptovski deželi.²⁰ Kajti nora je bila na svoje nezakonite ljubimce, katerih meso *je kakor* meso oslov in katerih izliv *je podoben* izlivu konjev.²¹ Tako si kljicala v spomin nespodobnost

23,9: 2 Kr 17,18
23,12: 2 Kr 16,7
23,36: Ezk 20,4
23,36: Ezk 22,2
23,39: 2 Kr 21,4

svoje mladosti, v poškodovanju tvojih seskov s strani Egipčanov, zaradi tvojih mladostnih prsi.

²² Zato, oh Oholíba,^c tako govori Gospod Bog: »Glej, zoper tebe bom obudil tvoje ljubimce, od katerih se je odtujil tvoj um in na vsaki strani jih bom privadel zoper tebe;²³ Babilonce in vse Kaldejce, Pekód in Šoo in Koo *in* vse Asirce z njimi, vse izmed njih privlačne mladeniče, častnike in vladarje, velike gospode in ugledne, vse izmed njih jahajoče na konjih.²⁴ In prišli bodo zoper tebe z bojnimi vozovi, vozovi in kolesi in z zborom ljudstva, *ki* bo naokoli nastavilo zoper tebe majhen štit in štit in čelado. Prednje bom postavil sodbo in sodili te bodo glede na svoje sodbe.²⁵ In zoper tebe bom naravnal svojo ljubosumnost in besno bodo postopali s teboj. Odvzeli ti bodo tvoj nos in tvoja ušesa; in tvoj preostanek bo padel pod mečem. Odvzeli bodo tvoje sinove in tvoje hčere; in tvoj preostanek bo požrt z ognjem.²⁶ Tudi slekli te bodo iz tvojih oblačil in ti odvzeli tvoje ^blepote dragocenosti.²⁷ Tako bom tvoji nespodobnosti storil, da izgine od tebe in tvojemu vlačugarstvu, *privedenemu* iz egiptovske dežele, da svojih oči ne boš dvignila k njim niti se ne boš več spominjala Egipta.^c ²⁸Kajti tako govori Gospod Bog: »Glej, izročil te bom v roko *tistih*, ki jih sovražiš, v roko *tistih*, od katerih se je tvoj um odtujil.²⁹ S teboj bodo postopali sovražno in ves tvoj trud bodo odvedli in pustili te bodo nago in boso. Odkrita bo nagota tvojih vlačugarstev, tako tvoja nespodobnost kot tvoja vlačugarstva.³⁰ Jaz ti bom storil te *stvari*, ker si vlačugarsko odšla za pogani *in* ker si oskrunjena z njihovimi maliki.³¹ Hodila si po poti svoje sestre; zato bom njeno čašo dal v tvojo roko.^c ³²Tako govori Gospod Bog: »Pila boš iz čaše svoje sestre, globoke in velike. Zasmehovana boš do norčevanja in v posmeh; ta mnogo drži.³³ Napolnjena boš s pijanostjo in bridkostjo, s čašo osuplosti in opustošenja, s čašo tvoje sestre Samarije.³⁴ To boš celo pila in *to* izsesala in zlomila boš njene črepinje in iztrgala svoje lastne prsi, kajti jaz sem *to* govoril,^c govori Gospod Bog.³⁵ Zato tako govori Gospod Bog: »Ker si me pozabila in me vrgla za svoj hrbet, zatorej tudi ti nosi svoje nespodobnosti in svoja vlačugarstva.^c

³⁶ Gospod mi je poleg tega rekел: »Človeški sin, hočeš soditi ^c Ohólo in Oholíbo? Da, razglasil jima njune ogabnosti;³⁷ da sta zagrešili zakonolomstvo in *je* kri na njunih rokah in s svojimi maliki sta zagrešili zakonolomstvo in tudi svojim sinovom, ki sta mi jih rodili, sta storili, da so zanju prešli skozi *ogenj*, da *jih* je požrl.³⁸ Poleg tega sta mi storili še to: v istem dnevu sta omadeževali moje svetišče in oskrunili moje šabate.³⁹ Kajti ko sta svoje otroke morili svojim malikom, potem sta istega dne prišli v moje svetišče, da ga oskrunita; in glej, tako sta počeli v sredi moje hiše.⁴⁰ In nadalje, da sta poslali po može, da pridejo od daleč, h katerim *je bil* poslan poslanec; in glej, prišli ^dso, za katere si se umivala in

^r 23,4: *Ohóla*: to je, Njegov šotor, ali, štorsko svetišče.

^s 23,4: *Oholíba*: to je, Moje štorsko svetišče v njej.

^t 23,7: ^z *z njimi*: hebr. nanje podelila.

^u 23,7: *izbrani*...: hebr. izbranci asirskih otrok.

^v 23,10: *slavna*: hebr. ime.

^w 23,11: *bila*...: hebr. svojo neobrzdano ljubezen izpridila bolj kakor itd.

^x 23,11: *njena*...: hebr. vlačugarstva njene sestre.

^y 23,16: *takoj*...: hebr. ob pogledu njenih oči.

^z 23,17: *Babilonci*: hebr. otroci Babels.

^a 23,17: *odtujil*: hebr. odvezal, ali, razklenil.

^b 23,26: *tvoje*...: hebr. priprave tvojega okrasja.

^c 23,36: *soditi*: ali, zagovarjati za.

^d 23,40: *prišli*: hebr. prihajali.

ličila svoje oči in se odevala z ornamenti.⁴¹ Sedela si na imenitni^e postelji in miza je pripravljena pred njo, na katero si postavlja moje kadilo in moje olje.⁴² § In glas brezskrbne množice je bil z njo, in z običajnimi^f možmi so bili privedeni Sabejci^g in divjine, ki si na svoje roke natikajo zapestnice in krasne krone na svoje glave.⁴³ Potem sem rekel njej, ki je bila stara^h v zakonolomstvih: >Ali bodo sedaj zagrešili vlačugarstvaⁱ z njo in ona z njimi?^j

⁴⁴ Vendar so odšli noter k njej, kakor gredo v žensko, ki igra pocestnico, tako so šli noter v Ohólo in v Oholíbo, nespodobni ženski.

⁴⁵ Pravični možje pa ju bodo sodili po načinu zakonolomk in po načinu žensk, ki prelivajo kri, ker sta zakonolomki in je kri na njunih rokah.^k ⁴⁶ Kajti tako govoril Gospod Bog: >Nadnju bom privedel skupino in izročil ju bom, da bosta odstranjeni in oplenjeni.^l ⁴⁷ In skupina ju bo kamnala s kamni in razmesarila^m s svojimi meči; ubili bodo njune sinove in njune hčere, njune hiše pa bodo požgali z ognjem.⁴⁸ Tako bom nespodobnosti storil, da izgine iz dežele, da bodo lahko vse ženske poučene, da ne počnejo po vajini nespodobnosti.⁴⁹ § In vajino nespodobnost bodo poplačali na vama in nosili bosta grehe svojih malikov, in spoznali bosta, da jaz sem Gospod Bog.ⁿ«

24 V devetem letu, v desetem mesecu, na deseti dan meseca je ponovno prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, zapiši si ime dneva, celo tega istega dne. Babilonski kralj se je ta isti dan nameril zoper [prestolnico] Jeruzalem.³ In izreci prispopobo uporni hiši ter jim reci: >Tako govoril Gospod Bog: >Pristavi lonec, pristavi ga in prav tako vanj nalij vodo.⁴ Zberi vanj kose, celo vsak dober kos, stegno in pleče; napolni ga z izbranimi kostmi.⁵ Vzemi izbrano od tropa in pod njim prav tako sežgi^l kosti in naredi, da bo dobro vrelo in v njem naj prevrejo njegove kosti.⁶

⁶ Zato tako govoril Gospod Bog: >Gorje krvolčnemu mestu, loncu, čigar plast umazanje^m je v njem in katerega plast umazanjeⁿ ni odšla od njega! Prinesi to ven, kos za kosom; naj noben žreb ne pade na to.⁷ Kajti njena kri je v njeni sredi; postavlja jo je na vrh skale; ni je izlivala na tla, da jo pokrije s prahom;⁸ da bi lahko povzročila razjarjenosti, da pride gor, da se maščuje; njeno kri sem postavil na vrh skale, da ne bi bila pokrita.⁹ Zato tako govoril Gospod Bog: >Gorje krvolčnemu mestu! Naredil bom celo grmado za velik ogenj.¹⁰ Nakopičite les, zanetite ogenj, použijte meso in ga dobro začinite in naj bodo kosti sežgane.¹¹ Potem ga praznega postavite na ognjeno oglje, da njegov bron lahko razbeli in lahko zagori in da bo njegova umazanost lahko v njem stopljena, da bo plast umazanje^o v njem lahko použita.¹² Samo sebe je izmučila z lažmi in njeni velika plast umazanje^p nji šla ven iz

nje. Njena plast umazanje qbo v ognju.¹³ V tvoji umazanosti je nespodobnost. Ker sem te očistil, ti pa nisi bila očiščena, ne boš več očiščena svoje umazanosti, dokler svoji razjarjenosti ne storim, da počiva na tebi.¹⁴ § Jaz, Gospod, sem to govoril. To se bo zgodilo in jaz bom to storil; ne bom šel nazaj niti ne bom prizanašal niti se ne bom kesal; glede na tvoje poti in glede na tvoja početja te bodo sodili,^s govoril Gospod Bog.«

¹⁵ Prav tako je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:¹⁶ »Človeški sin, glej, z udarcem vzamem od tebe željo tvojih oči. Vendar ne boš žaloval niti jokal niti tvoje solze ne bodo tekle^r.¹⁷ Zadrži^s se jokanja, nobenega žalovanja za mrtvimi ne opravljam, nad svojo glavo si zaveži ruto in nadeni si svoje čevlje na svoja stopala in ne pokrivaj svojih^t ustnic in ne jej kruha od ljudi.¹⁸ Tako sem ljudstvu govoril zjutraj, zvečer pa je moja žena umrla; in zjutraj sem storil, kakor mi je bilo ukazano.

¹⁹ In ljudstvo mi je reklo: »Ali nam ne boš povedal kaj so nam te stvari, da jih tako počneš?«²⁰ Potem sem jim odgovoril: »K meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:²¹ »Govori Izraelovi hiši: >Tako govoril Gospod Bog: >Glejte, oskrnil bom svoje svetišče, odličnost vaše moči, željo vaših oči in to, kar vaša duša pomiluje; in vaši sinovi in vaše hčere, ki ste jih pustili, bodo padli pod mečem.²² In storili boste, kakor sem jaz storil: ne boste pokrili svojih ustnic^v niti jedli kruha od ljudi.²³ In vaše rute bodo na vaših glavah in vaši čevljih na vaših stopalih. Ne boste niti žalovali niti jokali; temveč boste hirali zaradi svojih krivičnosti in žalovali drug proti drugemu.²⁴ Tako vam je Ezekiel znamenje: glede na vse, kar je storil, boste vi storili. In ko to pride, boste spoznali, da jaz sem Gospod Bog.²⁵ Tudi ti, človeški sin, ali ne bo to na dan, ko jim odvzamem njihovo moč, radost njihove slave, željo njihovih oči in to, na kar so naravnali svoje ume, njihove sinove in njihove hčere,²⁶ da bo tisti, ki pobegne na ta dan, prišel k tebi, da ti povzroči, da to sliši s svojimi lastnimi ušesi?²⁷ Na tisti dan se bodo tvoja usta odprla k tistem, ki je pobegnil in govoril boš in ne boš več nem. Ti jim boš znamenje. In spoznali bodo, da jaz sem Gospod.«

25 Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč:² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti Amóncem in prerokuj zoper njih;³ in reci Amóncem: >Poslušajte besedo Gospoda Boga. Tako govoril Gospod Bog, ker praviš: >Aha, zoper moje svetišče, ko je bilo oskrunjeno; in zoper Izraelovo deželo, ko je bila zapuščena; in zoper Judovo hišo, ko so odšli v ujetništvo;⁴ glej, zatorej te bom izročil možem^x vzhoda za posest in v tebi si bodo postavili svoje palače in svoja prebivališča bodo naredili v tebi. Jedli bodo tvoj sad in pili bodo tvoje mleko.⁵ In jaz bom Rabo naredil hlev za kamele in Amónce kraj ležišča za trope, in spoznali boste,

23,45: Ezk 16,38
24,9: Nah 3,1
24,9: Hab 2,12
24,17: Ezk 24,22
24,21: 4 Mz 28,9
24,21: [Neh 13,17]
24,21: [Mt 12,5]
24,21: [Jn 7,22-23]
25,2: Jer 49,1

o 24,11: [plast umazanje: hebr. rja.]
p 24,12: [plast umazanje: hebr. rja.]
q 24,12: [plast umazanje: hebr. rja.]
r 24,16: tekle: hebr. šle.
s 24,17: Zadrži... hebr. Boditih.
t 24,17: svojih...: hebr. svoje zgornje ustnice.
u 24,21: to...: hebr. usmiljenje vaše duše.
v 24,22: [svojih ustnic: hebr. svoje brade.]
w 24,25: to...: hebr. povzdiganje njihove duše.
x 25,4: možem: hebr. otrokom.

^e 23,41: imenitni: hebr. častitljivi.

^f 23,42: z običajnimi...: hebr. iz množice mož.

^g 23,42: Sabejci: ali, pijanci.

^h 23,43: [stara: hebr. obrabljena.]

ⁱ 23,43: vlačugarstva...: hebr. njena vlačugarstva.

^j 23,46: odstranjeni...: hebr. za odstranjevanje in plen.

^k 23,47: razmesarila...: ali, ju izločila.

^l 24,5: sežgi: ali, nakopiči.

^m 24,6: [plast umazanje: hebr. rja.]

ⁿ 24,6: [plast umazanje: hebr. rja.]

da jaz *sem* Gospod.^c ^dKajti tako govori Gospod Bog: »Ker si ploskal s *svojima*^y rokama in topotal s stopali^z in se razveseljeval v srcu^a z vsem svojim prezirom zoper Izraelovo deželo;⁷ glej, zato bom nadte iztegnil svojo roko in te izročil v plen^bpoganom; in jaz te bom odrezal izmed ljudstev in ti povzročil, da izgineš iz dežel. Uničil te bom, in vedel boš, da jaz *sem* Gospod.^e

⁸Tako govori Gospod Bog: »Zato ker Moáb in Seír govorita: »Glej, Judova hiša je podobna vsem pogonom;^f ⁹zatorej, glej, odprl bom Moábov bok^g od mest, od njegovih mest, *ki so* na njegovih mejah, slavo dežele: Bet Ješimót, Báál Meón in Kiryatájim,¹⁰ do mož vzhoda z ^dAmónci [vred] in jih dal v posest, da se Amóncev ne bo spominjalo med narodi.¹¹ In izvršil bom sodbe nad Moábom; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.^c

¹²Tako govori Gospod Bog: »Zato ker je Edóm zoper Judovo hišo ravnal z maščevanjem^e in [jih] silno užalil in se maščeval nad njimi;¹³ zato tako govori Gospod Bog: »Tudi jaz bom svojo roko iztegnil nad Edóm in iz njega bom iztrebil moža in žival; in opustošil ga bom od Temána; in tisti iz ^fDedána bodo padli pod mečem.¹⁴ In svoje maščevanje bom položil nad Edóm po roki svojega ljudstva Izraela, in v Edómu bodo storili glede na mojo jezo in glede na mojo razjarjenost; in spoznali bodo moje maščevanje,^c govori Gospod Bog.

¹⁵Tako govori Gospod Bog: »Ker so Filistejci postopali z maščevanjem in so se maščevali s krutim srcem, da *ga* uničijo zaradi ^gstarega sovraštva;¹⁶ zato tako govori Gospod Bog: »Glej, svojo roko bom iztegnil nad Filistejce in iztrebil bom Keretéjce in uničil bom preostanek morske ^hobale.¹⁷ In nad njimi bom izvršil veliko maščevanje ⁱz besnimi grajami; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod, ko bom nanje položil svoje maščevanje.^c

26 In prietilo se je v enajstem letu, na prvi dan meseca, *da* je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, zato ker je Tir zoper [prestolnico] Jeruzalem rekel: »Aha, zlomljena je *tista*, *ki je bila* velika vrata ljudstvom, obrnjena je k meni: »Na novo bom napolnjena,^c sedaj je opustošena.³ Zato tako govori Gospod Bog: »Glej, jaz *sem* zoper tebe, oh Tir in povzročil bom, da bodo zoper tebe prišli številni narodi, kakor morje povzroči svojim valovom, da se vzdignejo gor.⁴ In uničili bodo zidove Tira in porušili njegove stolpe. Prav tako bom iz njega postrgal prah in ga naredil podobnega vrhu skale.⁵ To bo *kraj za razprostiranje* mrež sredi morja, kajti jaz *sem* to govoril,^c govori Gospod Bog: »in bo postal plen narodom.⁶ § In njegove hčere, ki so na polju, bodo umorjene z mečem; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.^c

⁷Kajti tako govori Gospod Bog: »Poglej, nad Tir bom privedel babilonskega kralja Nebukadnezarja, kralja kraljev, iz severa, s konji in bojnimi vozovi in s konjeniki in skupinami in mnogo ljudstva.⁸ Na polju bo z mečem ubil tvoje hčere in naredil bo utrdbo zoper tebe in zoper tebe nasul^jnasip in zoper tebe vzdignil majhen štit.⁹ Svoje vojne stroje bo uperil zoper tvoje zidove in s svojimi sekirami bo porušil tvoje stolpe.¹⁰ Zaradi obilja njegovih konj te bo pokril njihov prah. Tvoji zidovi se bodo tresli ob hrupu konjenikov, koles in bojnih vozov, ko bo vstopil v tvoja velika vrata, kakor ^kmožje vstopijo v mesto, v katerem je narejena vrzel.¹¹ S kopiti svojih konj bo pomendral vse tvoje ulice. Tvoje ljudstvo bo pobil z mečem in tvoje močne posadke^lbodo popadale na tla.¹² Iz tvojih bogastev bodo naredili plen in zaplenili bodo tvoje trgovanje in porušili bodo tvoje zidove in uničili tvoje^mprijetne hiše in tvoje kamne, tvoj les in tvoj prah bodo pometali v sredo voda.¹³ In povzročil bom, da bo hrup tvojih pesmi prenehal, in zvoka tvojih harf ne bo več slišati.¹⁴ In naredil te bom kakor vrh skale. Ti boš *kraj*, na katerem se razprostirajo mreže; ne boš več pozidan, kajti jaz, Gospod, sem to govoril,^c govori Gospod Bog.

¹⁵Tako govori Gospod Bog Tiru: »Mar se ne bodo otoki stresli ob zvoku tvojega padca, ko bodo ranjeni jokali, ko bo v tvoji sredi narejen pokol?¹⁶ Potem bodo vsi morski princi stopili dol iz svojih prestolov in odložili svoja svečana oblačila in slekli svoje izvezene obleke. Oblekli se bodo s trepetanjem. Sedeli bodo na tleh in trepetaliⁿbodo *vsak* trenutek in osupli bodo nad teboj.¹⁷ In zate bodo povzdignili žalostinko in ti rekli: »Kako si uničen, *ki si bil* naseljen s ^o pomorščaki, ugledno mesto, ki je bilo močno na morju, ono in njegovi prebivalci, ki so svoji strahoti povzročili, *da je bila* na vseh, ki so ga strašili!¹⁸ Sedaj bodo otoki trepetali na dan tvojega padca; da, otoki, ki so na morju, bodo vznemirjeni ob tvojem odhodu.¹⁹ Kajti tako govori Gospod Bog: »Ko te bom naredil [za] zapuščeno mesto, podobno mestom, ki niso naseljena; ko bom nadte privedel globino in te bodo pokrile velike vode,²⁰ ko te bom privedel dol s tistimi, ki se spuščajo v jamo, z ljudstvom iz starih časov in te bodo postavili v spodnje kraje zemlje, na kraje, ki so zapuščeni od davnine, s tistimi, ki gredo dol do Jame, da ne boš naseljen, in jaz bom postavl slavo v deželi živih;²¹ naredil te bom strahoto Pin tebe ne *bo več*. Čeprav te bodo iskali, vendar nikoli več ne boš najden,^c govori Gospod Bog.^c

27 Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč:² »Torej ti, človeški sin, vzdigni žalostinko za Tirom;³ in reci Tiru: »Oh ti, ki si postavljen na vhodu morja, *ki si* trgovec ljudstvom

^y 25,6: *s svojima*...: hebr. z roko.

^z 25,6: *stopali*: hebr. stopalom.

^a 25,6: *srcu*: hebr. duši.

^b 25,7: *plen*: ali, hrano.

^c 25,9: *bok*...: hebr. ramo.

^d 25,10: *z...*: ali, zoper Amónove otroke.

^e 25,12: *maščevanjem*...: hebr. maščevanjem povračila.

^f 25,13: *iz...*: ali, bodo padli pod mečem do Dedána.

^g 25,15: *zaradi*...: ali, z neprestanim sovraštovom.

^{25,8:} Jer 48,1

^{26,13:} Iz 24,8

^{26,13:} Jer 7,34

^{26,13:} Jer 16,9

^{26,17:} Raz 18,9

^h 25,16: *morske*...: ali, morskega zavetja.

ⁱ 25,17: *maščevanje*: hebr. maščevanj.

^j 26,8: *nasul*...: ali, izlil stroj za streljanje.

^k 26,10: *kakor*...: hebr. glede na vlomljene vstopne mesta.

^l 26,11: [posadke]: hebr. stolpi.]

^m 26,12: *tvoje*...: hebr. hiše tvojih želja.

ⁿ 26,16: *trepatali*: hebr. trepetanja.

^o 26,17: *s...*: hebr. z morji.

^p 26,21: *strahoto*: hebr. strahote.

na številnih otokih: »Tako govorí Gospod Bog: »O Tir, rekel si: »Jaz sem popolne ^qlepote.«« ⁴Tvoje meje so v sredi ^rmorij, tvoji graditelji so dovršili tvojo lepoto. ⁵Vse tvoje *ladijske* deske so naredili ^siz cipresovega lesa iz Senírja. Vzeli so libanonske cedre, da bi zate naredili jambore. ⁶§ Iz bašánskih hrastov so naredili tvoja vesla; skupina ^tAšhúrcev je naredila tvoje klopi *iz* slonovine, *pripeljane* iz kitéjskih otokov. ⁷Tanko laneno platno z izvezenim delom iz Egipta je bilo to, kar si razširjala, da bi bilo tvoje jadro; modro ^uin vijolično z otokov Elišaja, je bilo to, kar te je pokrivalo. ⁸Prebivalci Sidóna in Arváda so bili tvoji mornarji. Tvoji modri *možje*, oh Tir, ki so bili v tebi, so bili tvoji krmarji. ⁹Gebálski starci in njegovi modri *možje* so bili v tebi tvoji popravljavci ^vrazpok. Vse morske ladje s svojimi mornarji so bile v tebi, da so prekupčevali tvoje trgovsko blago. ¹⁰Tisti iz Perzije in iz Luda in iz Puta so bili v tvoji vojski, tvoji bojevniki. V tebi so obešali ščit in čelado; oni kažejo tvojo ljubkost. ¹¹Možje Arváda, s tvojo vojsko, so bili na tvojih zidovih naokoli in Gamádci so bili v tvojih stolpih. Svoje ščite so obešali naokoli po tvojih zidovih; tvojo lepoto so naredili popolno. ¹²Taršíš je bil tvoj trgovec zaradi razloga množice vseh *vrst* bogastev; s srebrom, železom, kositrom in svincem so trgovali na tvojih sejmih. ¹³Javán, Tubál in Mešeh so bili tvoji trgovci. Trgovali so s človeškimi osebami in posodami iz brona na tvojem trgu. ^{w¹⁴}Tisti iz hiše Togarmá so na tvojih sejmih trgovali s konji, konjeniki in mulami. ¹⁵Možje iz Dedána so bili tvoji trgovci, številni otoki so bili trgovsko blago tvoje roke, za darilo so ti prinašali rogove iz slonovine in ebenovino. ¹⁶§ Sirija je bila tvoj trgovski partner zaradi razloga množičnosti stvari ^xtvoje izdelave. Na tvojih sejmih so se zaposlovali s smaragdi, vijoličnim in izvezenim delom in tankim lanenim platenom in koraldo in ahatom. ^{y¹⁷}Juda in Izraelova dežela so bili tvoji trgovci. Trgovali so na tvojem trgu s pšenico iz Miníta in Pannago ^zin medom, oljem in balzamom. ^{a¹⁸}Damask je bil tvoj trgovski partner v množici stvari tvoje izdelave zaradi množice vseh bogastev; z vinom iz Helbóna in belo volno. ¹⁹Tudi Dán in Javán, ki sta šla ^bsem ter tja, sta se zaposlovala na tvojih sejmih. Svetlo žezezo, kasija in kolmež so bili na tvojem trgu. ²⁰Dedán je bil tvoj trgovec v dragocenih ^coblačilih za bojne vozove. ²¹Arabija in vsi princi Kedárja so se zaposlovali ^ds teboj z jagnjeti, ovni in kozli; v teh so bili oni tvoji trgovci. ²²Trgovci iz Sabe in Ramája, oni so bili tvoji trgovci. Zaposlovali so se na tvojih sejmih z glavnino izmed vseh dišav in z vsemi dragocenimi kamni in z zlatom. ²³Harán in Kané in Eden, trgovci iz Sabe, Asúrja

27,27: Raz 18,9
28,2: Iz 31,13

in Kilmáda so bili tvoji trgovci. ²⁴§ To so bili tvoji trgovci v vseh ^evrstah *stvari*, v modrih oblačilih ^fin izvezenem delu in v skrinjah bogatega videza, povezanih z vrvicami in narejenimi iz cedre, med tvojim trgovanjem. ²⁵Ladje iz Taršíša so pele o tebi na tvojem trgu in ti si bil na novo napolnjen in zelo veličastno narejen v sredi morij.

²⁶Tvoji veslači so te privedli v velike vode. Vzhodni veter te je zlomil v sredi ^gmorij. ²⁷Tvoja bogastva, tvoji sejmi, tvoji trgovci, tvoji mornarji in tvoji krmarji, tvoji popravljavci razpok, zaposlovalci tvojega trgovanja in vsi tvoji bojevniki, ki so v tebi in v ^hvsjej tvoji skupini, ki je v tvoji sredi, bodo padli v sredo ⁱmorij na dan tvojega propada. ²⁸Predmestja ^jse bodo tresla ob zvoku krika tvojih krmarjev. ²⁹In vsi, ki prijemajo veslo, mornarji *in* vsi krmarji morja bodo prišli dol iz svojih ladij, stali bodo na kopnem; ³⁰in svojemu glasu bodo povzročili, da bo slišan zoper tebe in grenko bodo jokali in metali prah na svoje glave in se valjali v pepelu, ³¹in zate se bodo naredili popolnoma plešaste in se prepasali z vrečevino in jokali bodo zaradi tebe s srčno grenkobo in *grenko* tarnali. ³²In v svojem tarnanju bodo vzdignili žalostinko za teboj in žalovali nad teboj, rekoč: »Katero mesto je podobno Tiru, podobno uničenemu v sredi morja? ³³Ko so tvoje stvari šle naprej iz morij, si sitil mnoga ljudstva, kralje zemlje si obogatil z množico svojih bogastev in od svojega trgovanja. ³⁴§ V času, ko boš zlomljen z morji, v globinah voda, bo tvoje trgovsko blago in vsa tvoja druščina padla v tvoji sredi. ³⁵Vsi prebivalci otokov bodo osupli nad teboj in njihovi kralji bodoboleče prestrašeni, vznemirjeni bodo na *svojem* obličju. ³⁶Trgovci med ljudstvom bodo sikali nad teboj; strahota ^kboš in nikoli ^lveč te ne *bo*.««

28 Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč: ²»Človeški sin, povej princu Tira: »Tako govorí Gospod Bog: »Ker je tvoje srce povzdignjeno in si rekel: »Jaz sem Bog, sedim na Božjem sedežu v sredi ^mmorij;« vendar si človek in ne Bog, čeprav si svoje srce postavljal kakor srce Boga. ³Glej, modrejši si kakor Daniel; ni skrivnosti, ki jo lahko skrijejo pred teboj. ⁴S svojo modrostjo in s svojim razumevanjem si si pridobil bogastva in v svojih zakladnicah si si pridobil zlato in srebro. ⁵S ⁿsvojo veliko modrostjo *in* s svojim preprodajanjem si povečal svoja bogastva in tvoje srce je povzdignjeno zaradi tvojih bogastev. ⁶Zato tako govorí Gospod Bog: »Ker si svoje srce postavil kakor srce Boga; ⁷glej, zato bom nadte privedel tujce, strašne izmed narodov. Svoje meče bodo izvlekli zoper lepoto tvoje modrosti in omadeževali bodo tvoj sijaj. ⁸Privedli te bodo

^q 27,3: *popolne*...: hebr. popoln v lepoti.

^r 27,4: *sredi*: hebr. osrčju.

^s 27,5: *naredili*: hebr. zgradili.

^t 27,6: *skupina*: hebr. hčer, ali, naredili so tvoje lopute iz slonovine, dobro pogažene.

^u 27,7: *modro*...: ali, vijolično in škrlatno.

^v 27,9: *popravljavci*: ali, *zaustavljalci*: hebr. utrjevalci itd.

^w 27,13: *trgu*: ali, trgovaju.

^x 27,16: *stvari*...: hebr. tvojih izdelkov.

^y 27,16: *ahatom*: ali, krizoprazom.

^z 27,17: [Pannaga: Judje razlagajo kot ime neke vrste sladkega peciva. Tudi sanskrtsko ime aromatične rastline.]

^a 27,17: *balzamom*: ali, smolo.

^b 27,19: *šla*...: ali, iz Uzála.

^c 27,20: *dragocenih*...: hebr. oblačilih svobode.

^d 27,21: *se zaposlovali*...: hebr. bili trgovci tvoje roke.

^e 27,24: *vseh*...: ali, odličnih stvareh.

^f 27,24: *oblačilih*: hebr. prepogibih, [vijoličen, vezen plašč.]

^g 27,26: *sredi*: hebr. osrčju.

^h 27,27: *v*...: ali, celo z vso tvojo skupino.

ⁱ 27,27: *sredo*: hebr. osrčje itd.

^j 27,28: *Predmestja*...: ali, Valovi se bodo tresli.

^k 27,36: *strahota*...: hebr. strahote bodo.

^l 27,36: *nikoli*...: hebr. ne boš na veke.

^m 28,2: *sredi*: hebr. osrčju.

ⁿ 28,5: *S*...: hebr. Z veličino svoje modrosti.

dol do jame in umrl boš [s] smrtmi *tistih*, ki so umorjeni v sredi morij.⁹ Ali boš še govoril pred tistim, ki te ubija: »Jaz *sem* Bog?« Toda ti *boš* mož in ne Bog, v roki tistega, ki te ubija.¹⁰ Umrl boš s smrtmi neobrezancev, po roki tujcev, kajti jaz *sem* to govoril,¹¹ govorji Gospod Bog.«

¹¹ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:¹² »Človeški sin, vzdigni žalostinko nad kraljem Tira in mu reci: »Tako govorji Gospod Bog: ›Ti pečatiš vsoto, poln si modrosti in popoln v lepoti.‹ Bil si v Razu, Božjem vrtu; vsak dragocen kamen *je bil* tvoje pokrivalo: sardij, Ptopaz in diamant, beril, ^qoniks in jaspis, safir, smaragd, ^rgranat in zlato. Izdelava tvojih bobničev in tvojih piščali je bila pripravljena v tebi na dan, ko si bil ustvarjen.‹¹⁴ Ti *si* maziljen kerub, ki zaslanja; in jaz *sem* te *tako* postavil. Bil si na sveti gori Boga; hodil si gor in dol v sredi ognjenih kamnov.¹⁵ Bil *si* popoln na svojih poteh, od dneva, ko si bil ustvarjen, dokler ni bila v tebi najdena krivičnost.¹⁶ Ž množico tvojih trgovanj so tvojo sredo napolnili z nasiljem in si grešil, zato te bom pahnil, kot oskrunjenega iz Božje gore in te bom uničil, oh zaslanjajoči kerub, iz srede ognjenih kamnov.¹⁷ Tvoje srce se je povzdignilo zaradi tvoje lepote, svojo modrost si izpridil zaradi svojega sijaja. Jaz te bom vrgel na tla, jaz te bom položil pred kralje, da te bodo lahko gledali.¹⁸ Svoja svetišča si omadeževal z množico svojih krivičnosti, s krivičnostjo svojega preprodajanja; zato bom privedel ogenj iz tvoje srede; ta te bo požrl, jaz pa te bom spremenil v pepel na zemlji, pred očmi vseh tistih, ki te gledajo.¹⁹ In tisti, ki te med ljudstvom poznajo, bodo osupli nad teboj. Strahota ^sboš in nikoli te ne *bo* več.«²⁰

²⁰ Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:²¹ »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti Sidónu in prerokuj zoper njega²² ter reci: »Tako govorji Gospod Bog: ›Glej, zoper tebe *sem*, oh Sidón; in proslavljen bom v tvoji sredi in vedeli bodo, da jaz *sem* Gospod, ko bom izvršil sodbe v njem in bom posvečen v njem.²³ Kajti vanj bom poslal kužno bolezen in kri na njegove ulice; in ranjeni bodo sojeni v njegovi sredi z mečem na njem, na vsaki strani; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.«

²⁴ In ne bo več bodečega osata nad Izraelovo hišo niti *kakršnegakoli* bolečega trna od vseh, *ki so* okoli njih, *ki so* jih prezirali; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod Bog.²⁵ Tako govorji Gospod Bog: »Ko bom Izraelovo hišo zbral izmed ljudstev, med katere so razkropljeni in bom posvečen v njih v očeh poganov, potem bodo prebivali v svoji deželi, ki sem jo dal svojemu služabniku Jakobu.²⁶ In v njej bodo varno ^tprebivali in gradili bodo hiše in sadili vinograde; da, prebivali bodo z zaupanjem, ko izvršim sodbe nad vsemi tistimi, *ki jih* prezirajo ^unaokoli njih; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod, njihov Bog.«²⁶

^o 28,9: *ubija*: ali, rani.

^p 28,13: *sardij*: ali, rubin.

^q 28,13: *beril*: ali, hrizolit.

^r 28,13: *smaragd*: ali, krizopraz.

^s 28,19: *Strahota*... hebr. Strahote bodo.

^t 28,26: *varno*: ali, z zaupanjem.

^u 28,26: *prezirajo*: ali, uničujejo.

29,3: Ps
74,13-14
29,3: Iz 27,1
29,3: Iz 51,9
29,6: 2 Kr 18,21
29,6: Iz 36,6
29,13: Iz 19,23
29,13: Jer 46,26

29 V desetem letu, v desetem mesecu, na dvanajsti *dan* meseca je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti faraonu, egiptovskemu kralju in prerokuj zoper njega in zoper ves Egipt.³ Govori in reci: »Tako govorji Gospod Bog: ›Glej, jaz *sem* zoper tebe, faraon, egiptovski kralj, veliki zmaj, ki ležiš v sredi svojih rek, ki praviš: ›Moja reka je moja lastna in naredil sem jo zase.‹⁴ Toda dal ti bom kavljje v čeljusti in ribam tvojih rek bom povzročil, da se prilepijo na tvoje luskine in izvlekel te bom iz srede tvojih rek in vse ribe tvojih rek se bodo prilepile na tvoje luskine.⁵ In pustil te bom vreči v divjino, tebe in vse ribe tvojih rek. Padel boš na odprta ^vpolja; ne boš zbližan niti ne zbran. Dal sem te za hrano poljskim živalim in perjadi neba.⁶ In vsi prebivalci Egipta bodo spoznali, da jaz *sem* Gospod, ker so bili trstična palica za Izraelovo hišo.⁷ Kadar so te prijeli za tvojo roko, si se zlomil in raztrgal vso njihovo ramo, in ko so se oprli nate, si se zlomil in storil, da vsa njihova ledja odrevenijo.«

⁸ Zato tako govorji Gospod Bog: »Glej, nadte bom privedel meč in iz tebe iztrebil človeka in žival.⁹ In egiptovska dežela bo zapuščena in opustošena; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod, ker je rekel: ›Reka je moja in jaz *sem* jo naredil.‹¹⁰ Glej, zato *sem* zoper tebe in zoper tvoje reke in egiptovsko deželo bom naredil popolnoma ^wopustošeno in zapuščeno od Siénskega ^xstolpa celo do meje Etiopije.¹¹ Skoznjo ne bo šlo nobeno človeško stopalo niti ne bo šlo skozi živalsko stopalo niti štirideset let ne bo naseljena.¹² In egiptovska deželo bom naredil zapuščeno v sredi pokrajin, *ki so* zapuščene in njena mesta, med mestni, *ki so* opustošena, bodo zapuščena štirideset let in Egipčane bom razkropil med narode in jih razpodil po pokrajinah.«

¹³ Vendar tako govorji Gospod Bog: »Ob koncu štiridesetih let bom zbral Egipčane izmed ljudstev, kamor so bili razkropljeni,¹⁴ in ponovno bom privedel ujetništvo Egipta in povzročil jim bom, da se vrnejo v deželo Patrós, v deželo svojega prebivališča; ^yin tam bodo nizko ^zkraljestvo.¹⁵ To bo najnižje izmed kraljestev niti se ne bo več povzdigovalo nad narodi, kajti jaz jih bom zmanjšal, da ne bodo več vladali nad narodi.¹⁶ In le-to ne bo več zaupanje Izraelove hiše, ki v spomin prinaša *njihovo* krivičnost, ko bodo gledali za njimi, toda spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod Bog.«²⁷

¹⁷ Pripetilo se je v sedemindvajsetem letu, v prvem mesecu, na prvi *dan* meseca, [da] je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:¹⁸ »Človeški sin, babilonski kralj Nebukadnezar je svoji vojski storil, da služi sijajno službo zoper Tir. Vsaka glava je *bila* narejena plešasto in vsaka rama je *bila* oluščena, vendar ni imel nobenih plačil niti njegova vojska

^v 29,5: *odprta*...: hebr. obliče.

^w 29,10: *popolnoma*...: hebr. opustošenje opustošenosti.

^x 29,10: *Siénskega*...: ali, Migdóla do Siéne; hebr. Seveneh, [danes Asuan.]

^y 29,14: *prebivališča*: ali, rojstva.

^z 29,14: *nizko*: hebr. slabo.

za Tir, za službo, ki jo je opravil zoper njega.
¹⁹ Zato tako govari Gospod Bog: »Glej, egiptovsko deželo bom dal Nebukadnezarju, babilonskemu kralju; in on bo zajel njeno množico in vzel njeno ukradeno blago in vzel^anjen plen; in to bodo plačila za njegovo vojsko. ²⁰ Izročil sem mu egiptovsko deželo za njegov^btrud, s katerim je služil zoper njo, ker so delali zame,« govari Gospod Bog.

²¹ »Na tisti dan bom rogu Izraelove hiše povzročil, da vzbrsti in jaz ti bom dal odprtje ust v njihovi sredi, in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.««

30 Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč:² »Človeški sin, prerokuj in reci: ›Tako govari Gospod Bog: ›Tulite: ›Dan, vreden gorja!‹
³ Kajti dan je blizu, celo Gospodov dan je blizu, oblačen dan; to bo čas poganov. ⁴ Meč bo prišel nad Egipt in velika^cbolečina bo v Etiopiji, ko bodo umorjeni padli v Egiptu in bodo proč odpeljali njegovo množico in njegovi temelji bodo zrušeni.
⁵ § Etiopija, Libija^din Ludéja in vsa pomešana ljudstva in Kub in možje^edežele, ki je v zavezi, bodo z njimi padli pod mečem.« ⁶ Tako govari Gospod: ›Tudi tisti, ki podpirajo Egipt, bodo padli; in ponos njegove oblasti se bo zrusil. Od^fsiénskega stolpa bodo v njem padli pod mečem,« govari Gospod Bog. ⁷ ›In opustošeni bodo v sredi dežel, ki so opustošene in njegova mesta bodo v sredi mest, ki so opustošena. ⁸ In spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod, ko sem dal ogenj v Egipt in *ko* bodo vsi njegovi pomočniki uničeni. ⁹ Na tisti dan bodo poslanci šli pred meno na ladjah, da prestrašijo brezskrbne Etiopijke in velika bolečina bo prišla nadnje kakor na dan Egipta, kajti, glej, ta prihaja.« ¹⁰ Tako govari Gospod Bog: ›Tudi egiptovski množici bom storil, da odneha po roki babilonskega kralja Nebukadnezarja. ¹¹ On in njegovo ljudstvo z njim, strašni izmed narodov, bodo privedeni, da uničijo deželo in svoje meče bodo izvlekli zoper Egipt in deželo napolnili z umorjenimi. ¹² § Posušil^hbom reke in deželo prodal v roko zlobnega, in deželo in vse, kar je v njej, bom naredil opustošenje po roki tujcev. Jaz, Gospod sem *to* govoril.« ¹³ Tako govari Gospod Bog: ›Prav tako bom uničil malike in *njihovim* podobam bom povzročil, da bodo izginile iz Nofa; ⁱin tam ne bo nič več princa iz egiptovske dežele, in na egiptovsko deželo bom položil strah. ¹⁴ Patrós bom naredil zapuščen in prižgal bom ogenj na Coanu^kin izvršil bom sodbe v Noju. ¹⁵ In svojo razjarjenost bom izlil nad Sin,^lmoč Egipta; in iztrebil bom množico iz Noja. ¹⁶ Zanetil bom ogenj v Egiptu. Sin bo imel veliko bolečino in No bo raztrgan in Nof^m*bo imel* dnevne tegobe. ¹⁷ Mladeniči iz Avenaⁿin iz Pi Beseta^obodo padli pod mečem, in ta *mesta* bodo šla v ujetništvo. ¹⁸ Tudi v Tahpanhésu bo dan otemnel, pko bom tam

zlomil egiptovske jarme, in pomp njegove moči bo prenehal v njem. Kar se tiče njega, oblak ga bo pokril in njegove hčere bodo šle v ujetništvo.

¹⁹ Tako bom izvršil sodbe v Egiptu, in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.««

²⁰ In pripetilo se je v enajstem letu, v prvem mesecu, na sedmi *dan* meseca, da je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:²¹ »Človeški sin zlomil sem laket faraonu, egiptovskemu kralju; in glej, ta ne bo obvezan, da bi bil ozdravljen, da položi povoj, da ga poveže, da ga naredi močnega za držanje meča. ²² Zato tako govari Gospod Bog: ›Glej jaz *sem* zoper faraona, egiptovskega kralja in zlomil bom njegova lakta, zdravega in tistega, ki je bil zlomljen; in storil bom, da iz njegove roke pade meč. ²³ Egipčane bom razkropil med narode in jih razpodil po deželah. ²⁴ Okrepil pa bom lakte babilonskega kralja in v njegovo roko položim svoj meč. Toda faraonova lakta bom zlomil in pred njim bo stokal s stokanjem smrtno ranjenega *moža*. ²⁵ Toda okrepil bom lakta babilonskega kralja, faraonova lakta pa bosta upadla in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod, ko bom svoj meč položil v roko babilonskega kralja in iztegnil ga bo nad egiptovsko deželo. ²⁶ In Egipčane bom razkropil med narode in jih razpodil med dežele; in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.««

31 In pripetilo se je v enajstem letu, v tretjem mesecu, na prvi *dan* meseca, da je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, spregovori faraonu, egiptovskemu kralju in njegovi množici: ›Kому si podoben v svoji veličini?«

³ Glej, Asirec je bil cedra na Libanonu, z^qlepimi mladikami in s senčnato kopreno in visoke rasti; in njegov vrh je bil med debelimi vejami. ⁴ Vode so ga naredile^rvelikega, globina ga je s svojimi rekami, ki tečejo naokoli njegovih rastlin, postavila^sgor na višavo in pošiljala ven svoje majhne reke^tdo vseh poljskih dreves. ⁵ Zatorej je bila njegova višina povisana nad vsa poljska drevesa in njegove veje so bile pomnožene in njegove mladike so postale dolge zaradi obilice voda, ko je^upoganjal. ⁶ Vsa perjad neba je naredila svoja gnezda v njegovih vejah in pod njegovimi mladikami so vse živali polja kotile svoje mlade in pod njegovo senco so prebivali vsi veliki narodi. ⁷ Tako je bil lep v svoji veličini, v dolžini svojih mladik, kajti njegova korenina je bila ob velikih vodah. ⁸ Cedre v Božjem vrtu ga niso mogle skriti. Ciprese niso bile podobne njegovim vejam in kostanjeva drevesa niso bila podobna njegovim mladikam; niti katerokoli drevo v Božjem vrtu ni bilo podobno njemu v njegovi lepoti. ⁹ Naredil sem ga lepega z množico njegovih mladik, tako da so mu vsa edenska drevesa, ki so bila v Božjem vrtu, zavidala.«

30,13: Zah 13,2
 31,6: Dan 4,1
 31,8: 1 Mz 2,1

^m 30,16: [Nof: hebr. Memfis. Mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

ⁿ 30,17: Avena: ali, Heliopolisa.

^o 30,17: Pi Beseta: ali, Pubustum.

^p 30,18: otemnel: ali, zadržan.

^q 31,3: z...: hebr. lepih mladik.

^r 31,4: naredile: ali, hranile.

^s 31,4: postavila: ali, prinašala.

^t 31,4: majhne reke: ali, kanale.

^u 31,5: je....: ali, jih je ta poslal naprej.

^a 29,19: *vzel*...: hebr. oplenil njen plen.

^b 29,20: *njegov*...: ali, njegovo plačilo.

^c 30,4: *velika*...: ali, velik strah.

^d 30,5: *Libija*: hebr. Put.

^e 30,5: *možje*: hebr. otroci.

^f 30,6: *Od*...: ali, Od Migdóla do Siéne.

^g 30,8: *uničeni*: hebr. zlomljeni.

^h 30,12: *Posušil*: hebr. Izsušil.

ⁱ 30,12: *vse*...: hebr. njeno polnost.

^j 30,13: [Nofa: hebr. Memfisa; mesto ob Nilu, poleg Kaira.]

^k 30,14: *Coanu*: ali, Tanisu.

^l 30,15: *Sin*: ali, Peluzo.

¹⁰ Zato tako govori Gospod Bog: »Ker si se povzdigoval na višino in je svoj vrh poganjal med debelimi vejami in je njegovo srce povzdignjeno na njegovo višino;¹¹ zato sem ga izročil v roko mogočnega izmed poganov; zagotovo bo obračunal z njim. Ven^vsem ga izgnal zaradi njegove zlobnosti.¹² In tujci, strašni izmed narodov, so ga odrezali in ga zapustili. Po gorah in po vseh dolinah so padle njegove mladike in njegove veje so zlomljene ob vseh rekah dežele; in vsa ljudstva zemlje so šla dol iz njegove sence in ga zapustila.¹³ Na njegovem uničenju bo ostala vsa perjad neba in vse živali polja bodo na njegovih mladikah,¹⁴ z namenom, da se nobeno izmed vseh dreves ob vodah ne bo povzdigvalo zaradi svoje višine niti svojega vrha poganjalo med debele veje niti ne bodo njihova drevesa stala na njihovi^wvišini, vsa, ki piyejo vodo, kajti vsa so izročena smrti, k spodnjim delom zemlje, v sredo človeških otrok, s tistimi, ki gredo dol k jami.¹⁵ Tako govori Gospod Bog: »Na dan, ko je šel dol do groba, sem povzročil žalovanje.^x Zanj sem pokril globino in omejil njegove tokove in velike vode so bile ustavljene. Libanonu sem storil, da je žaloval za njim in vsa poljska drevesa so medlela zaradi njega.¹⁶ Narodom sem storil, da se tresejo ob zvoku njegovega padca, ko sem ga vrgel dol do pekla, s tistimi, ki se spuščajo v jamo in vsa edenska drevesa, izbrana in najboljša iz Libanona, vsa, ki piyejo vodo, bodo potolažena v spodnjih delih zemlje.¹⁷ Tudi oni so z njim odšli dol v pekel, k *tistim*, ki so umorjeni z mečem; in *tisti*, ki so bili njegov laket, ki so prebivali pod njegovo senco v sredi narodov.

¹⁸ Komu si ti tako podoben v slavi in v veličini med edenskimi drevesi? Vendar boš z edenskimi drevesi priveden dol v spodnje dele zemlje. Ležal boš v sredi neobrezancev, s *tistimi*, ki so umorjeni z mečem. To je faraon in vsa njegova množica,^y govori Gospod Bog.^z

32 In pripetilo se je v dvanajstem letu, v dvanajstem mesecu, na prvi *dan* meseca, da je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, vzdigni žalostinko za faraonom, egiptovskim kraljem in mu reci: »Podoben si mlademu levu izmed narodov in ti si kakor kit^yv morjih in prihajaš naprej s svojimi rekami in s svojimi stopali burkaš vode in usmrahuješ njihove reke.³ Tako govori Gospod Bog: »Zato bom nad teboj razprostrl svojo mrežo s spremstvom mnogih ljudstev; in privedli te bodo gor v mojo mrežo.⁴ Potem te bom pustil na deželo, vrgel te bom naprej na odprto polje in vsej perjadi neba bom povzročil, da ostanejo na tebi in s teboj bom nasilit živali celotne zemlje.⁵ In twoje meso bom položil na gore in s twojo višino napolnil doline.⁶ Tudi s twojo krvjo bom namočil deželo, v kateri^zplavaš, celo^b do gora; in reke te bodo polne.⁷ Ko te bom ugasnil,^a bom pokril nebo in zatemnil zvezde; sonce bom pokril z oblakom in luna ne bo dajala svoje svetlobe.⁸ Vse svetle^bluči neba nad teboj

bom otemnil^c in postavil temo nad twojo deželo,^d govori Gospod Bog.⁹ Prav tako bom dražil^dsrca mnogih ljudi, ko bom med naroze privedel twoje uničenje, v dežele, ki jih nisi poznal.¹⁰ Da, naredil bom, da bodo mnoga ljudstva osupla nad teboj in njihovi kralji bodo strašno prestrašeni zaradi tebe, ko bom pred njimi vihtel svoj meč; in trepetali bodo ob *vsakem* trenutku, vsak človek za svoje lastno življenje, na dan tvojega padca.^e

¹¹ Kajti tako govori Gospod Bog: »Meč babilonskega kralja bo prišel nadte.^f Z meči mogočnega bom tvoji množici povzročil, da pade, strašni izmed narodov, vsi izmed njih, in oplenili bodo pomp Egipta in vsa njegova množica bo uničena.¹³ Prav tako bom uničil tudi vse njegove živali, ki so poleg velikih vodá. Niti jih ne bo več vznemirjalo človeško stopalo niti jih ne bodo vznemirjala kopita živine.¹⁴ Potem bom njihove vode naredil globoke in njihovim rekam povzročil, da tečejo kakor olje,^g govori Gospod Bog.¹⁵ Ko bom egyptovsko deželo naredil zapuščeno in bo dežela oropana^htega, česar je bila polna, ko bom udaril vse tiste, ki prebivajo tam, takrat bodo vedeli, da jaz *sem* Gospod.¹⁶ To je žalostinka, s katero ga bodo objokovali. Hčere narodov ga bodo objokovale. Žalovali bodo za njim, celoⁱ za Egiptom in za vso njegovo množico,^j govori Gospod Bog.^k

¹⁷ In prav tako se je pripetilo v dvanajstem letu, na petnajsti^l *dan* meseca, da je k meni prišla Gospodova beseda, rekoč:¹⁸ »Človeški sin, tarnaj za egyptovsko množico in vrzi jo dol, celoⁱ njo in hčere slavnih narodov, v spodnje dele zemlje, s tistimi, ki gredo dol v jamo.¹⁹ Koga prekašaš v lepoti? Pojdi dol in bodi položen z neobrezanimi.²⁰ Padli bodo v sredo *tistih*, ki so umorjeni z mečem. Izročen^fje meču. Potegni njega in vse njegove množice.²¹ Močni izmed mogočnih mu bodo govorili iz srede pekla s tistimi, ki mu pomagajo. Odšli so dol, ležijo neobrezani, umorjeni z mečem.²² Tam je Asúr in vse njegovo spremstvo. Njegovi grobovi so okoli njega, vsi izmed njih umorjeni, padli pod mečem,²³ katerih grobovi so postavljeni ob straneh jame in njegovo spremstvo je naokoli njegovega groba; vsi izmed njih umorjeni, padli pod mečem, ki so povzročili strahoto^{gv} deželi živih.²⁴ Tam je Elám in vsa njegova množica naokoli njegovega groba, vsi izmed njih umorjeni, padli pod mečem, ki so neobrezani odšli dol, v spodnje dele zemlje, ki so povzročili njihovo strahoto v deželi živih; vendar so nosili svojo sramoto s tistimi, ki gredo dol v jamo.²⁵ Pripravili so mu posteljo v sredi umorjenih, z vso njegovo množico. Njegovi grobovi so okoli njega; vsi izmed njih neobrezani, umorjeni z mečem. Čeprav je bila njihova strahota storjena v deželi živih, so vendar nosili svojo sramoto s tistimi, ki gredo dol v jamo. Položen je v sredo *tistih*, ki so umorjeni.²⁶ Tam je Mešeh, Tubál in vsa njegova množica. Njegovi grobovi so okoli njega; vsi izmed njih neobrezani, umorjeni z mečem, četudi so svojo strahoto povzročali v deželi živih.²⁷ Ne bodo ležali z

^v 31,11: *Ven*...: hebr. V ravnjanju mu bo storil.

^w 31,14: *njihovi*...: ali, samih sebi zaradi svoje višine.

^x 31,15: *žalovanje*: hebr. da bo črn.

^y 32,2: *kit*: ali, zmaj.

^z 32,6: *v kateri*...: ali, tvojega plavanja.

^a 32,7: *ugasnil*...: ali, pokončal.

^b 32,8: *svetle*...: hebr. luči svetlobe neba.
^c 32,8: *otemnil*: hebr. naredil temne.
^d 32,9: *dražil*: hebr. izzival k jezi, ali, žalostil.

^e 32,15: *oropana*...: hebr. zapuščena od svoje polnosti.
^f 32,20: *Izročen*...: ali, Meč je položen.
^g 32,23: *strahoto*: ali, zaprepadenost.

mogočnimi, ki so padli od neobrezancev, ki so odšli dol k peklu z njihovimi hbojnimi orožji. Njihove meče so položili pod njihove glave, toda njihove krivičnosti bodo na njihovih kosteh, čeprav so bili strahota mogočnih v deželi živih.²⁸ Da, zlomljen boš v sredi neobrezancev in ležal boš s tistimi, ki so umorjeni z mečem.²⁹ Tam je Edóm, njegovi kralji in vsi njegovi princi, ki so s svojo močjo položeni od tistih, ki so bili umorjeni z mečem. Ležali bodo z neobrezanimi in s tistimi, ki gredo dol v jamo.³⁰ Tam bodo princi iz severa, vsi izmed njih in vsi Sidónci, ki so odšli dol z umorjenimi; s svojo strahoto se sramujejo svoje moči; in ležijo neobrezani, s tistimi, ki so umorjeni z mečem in svojo sramoto nosijo s tistimi, ki gredo dol v jamo.³¹ Faraon jih bo videl in potolažen bo nad vso svojo množico, celó faraon in vsa njegova vojska, umorjena z mečem,³² govori Gospod Bog.³² »Kajti povzročil sem svojo strahoto v deželi živih in položen bo v sredo neobrezancev, s tistimi, ki so umorjeni z mečem, celó faraon in vsa njegova množica,³³ govori Gospod Bog.«

33 Ponovno je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:² »Človeški sin, spregovori otrokom svojega ljudstva in jim reci: ›Ko privedem meč nad deželo, če ljudstvo dežele vzame človeka iz svojih obal in ga postavi za svojega stražarja.³ Če ta zatobi na šofar in posvari ljudstvo, kadar vidi nad deželo prihajati meč,⁴ potem kdorkoli sliši zvok šofarja in ne sprejme svarila; če pride meč in ga vzame, bo njegova kri na njegovi lastni glavi.⁵ Slišal je zvok šofarja in ni sprejme svarila; njegova kri bo nad njim. Toda kdor sprejme svarilo, bo rešil svojo dušo.⁶ Toda če stražar vidi prihajati meč, pa ne zatobi na šofar in ljudstvo ni posvarjeno, če pride meč in vzame kateregakoli človeka izmed njih, je ta odvzet v svoji krivičnosti; toda njegovo kri bom zahteval iz stražarjeve roke.

⁷ Tako sem tebe, oh človeški sin, postavil [za] stražarja Izraelovi hiši; zato boš slišal besedo pri mojih ustih in jih posvaril v mojem imenu.⁸ Ko rečem zlobnemu: ›Oh zlobni človek, zagotovo

boš umrl;⁹ če ne spregovoriš, da zlobnega posvariš pred njegovo potjo, bo ta zloben človek umrl v svoji krivičnosti, toda njegovo kri bom zahteval pri tvoji roki.⁹ Vendar če posvariš zlobnega o njegovi poti, da se odvrne od nje; če se ta ne odvrne iz svoje poti, bo umrl v svoji krivičnosti; toda ti si rešil svojo dušo.

¹⁰ Zato, oh ti, človeški sin, spregovori Izraelovi hiši: ›Tako govorite, rekoč: ›Če so naši prestopki in naši grehi nad nami in v njih hiram, kako bi potem živel?¹¹ Reci jim: ›Kakor jaz živim,¹² govori Gospod Bog, ›nobenega zadovoljstva nimam v smrti zlobnega; temveč, da se zlobni odvrne od svoje poti in živi. Obrnite se, obrnite se od svojih zlih poti; kajti zakaj hočete umreti, oh hiša Izraelova?¹² Zato ti, človeški sin, reci otrokom svojega ljudstva: ›Pravičnost pravičnega ga ne bo rešila na dan njegovega prestopka. Glede zlobnosti zlobnega, on s tem ne bo padel na dan, ko se obrne

od svoje zlobnosti; niti pravični ne bo zmožen živeti po svoji pravičnosti na dan, ko greši.¹³ Ko bom rekel pravičnemu, da bo zagotovo živel; če ta zaupa svoji lastni pravičnosti in zagreši krivičnost, se vse njegove pravičnosti ne bo spominjalo; toda zaradi svoje krivičnosti, ki jo je zagrešil, bo zaradi nje umrl.¹⁴ Ponovno, kadar rečem zlobnemu: ›Ti boš zagotovo umrl;¹⁵ če se ta obrne od svojega greha in dela to, kar je zakonito in pravilno; če zlobni povrne jamstvo, ponovno da, kar je naropal, se ravna po zakonih življenja, ne da bi zagrešil krivičnost; zagotovo bo živel, ne bo umrl.¹⁶ Nobeden izmed njegovih grehov, ki jih je zagrešil, mu ne bo omenjen. Storil je to, kar je zakonito in pravilno; zagotovo bo živel.«

¹⁷ Vendar otroci tvojega ljudstva pravijo: ›Gospodova pot ni enakovredna.‹ Toda kar se tiče njih, njihova pot ni enakovredna.¹⁸ Ko se pravični obrne od svoje pravičnosti in grešno zagreši krivičnost, bo s tem torej umrl.¹⁹ Toda če se zlobni odvrne od svoje zlobnosti in počne to, kar je zakonito in pravilno, bo s tem živel.

²⁰ Vendar vi pravite: ›Gospodova pot ni enakovredna.‹ Oh vi, hiša Izraelova, vsakogar bom sodil po njegovih poteh.«

²¹ In pripetilo se je v dvanaistem letu našega ujetništva, v desetem mesecu, na peti dan meseca, da je tisti, ki je pobegnil iz [prestolnice] Jeruzalem, prišel k meni, rekoč: ›Mesto je udarjeno.‹²² Torej Gospodova roka je bila nad menoj zvečer, prej, preden je prišel ta, ki je pobegnil. Odprl je moja usta, dokler ni oni zjutraj prišel k meni; in moja usta so bila odprta in nisem bil več nem.²³ Potem je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč:²⁴ ›Človeški sin, tisti, ki poseljujejo opustošenosti dežele Izrael, govorijo, rekoč: ›Abraham je bil en in je podedoval deželo, toda nas je mnogo. Dežela nam je dana v dedičino.‹²⁵ Zato jim reci: ›Tako govorí Gospod Bog: ›Vi jeste s krvjo in svoje oči povzdiguje k svojim malikom in prelivate kri; in ali boste vzeli v last deželo?‹²⁶ Stojite na svojem meču, počnete ogabnost in omadežujete, vsak ženo svojega soseda; in ali boste vzeli v last deželo?‹²⁷ Tako jim reci: ›Tako govorí Gospod Bog: ›Kakor jaz živim, zagotovo bodo tisti, ki so v opustošenostih, padli pod mečem in kdor je na odprttem polju, ga bom izročil živalim, da bo požrt in tisti, ki so v utrdbah in votlinah, bodo umrli od kužne bolezni.²⁸ Kajti jaz bom deželo naredil najbolj zapuščeno in pomp njene moči bo prenehal; in gore Izraelove bodo zapuščene, da nihče ne bo šel čeznje.²⁹ Potem bodo vedeli, da jaz sem Gospod, ko sem deželo naredil najbolj zapuščeno zaradi vseh njihovih ogabnosti, ki so jih zagrešili.

³⁰ Tudi ti, človeški sin, otroci tvojega ljudstva še vedno govorijo zoper tebe pri zidovih in v vratih hiš in drug drugemu govorijo, vsak svojemu bratu, rekoč: ›Pridi, prosim te in poslušaj, kakšna je beseda, ki prihaja od Gospoda.‹³¹ In k tebi pridejo kakor prihajajo ljudje in sedijo pred teboj kakor

^{33,7:} Ezk 3,17

^{33,11:}

² Sam 14,14

^{33,11:}

Ezk 18,32

^{33,11:}

Ezk 18,31

^{33,12:}

Ezk 18,24

^{33,20:}

Ezk 18,25

^{33,21:} 2 Kr 25,1

^{33,22:}

Ezk 24,27

^{33,28:} Ezk 7,24

^{33,28:}

Ezk 24,21

^{33,28:} Ezk

^{30,6-7}

^m 33,27: bo...: hebr. ga požro.

ⁿ 33,28: najbolj...: hebr. zapuščenost in zapuščenost.

^o 33,30: zoper...: ali, o tebi.

^p 33,31: kakor...: hebr. glede na prihajanje ljudstva.

^q 33,31: sedijo...: ali, moje ljudstvo sedi.

^h 32,27: njihovimi...: hebr. orožji njihove vojne.

ⁱ 32,29: položeni: hebr. dani, ali, postavljeni.

^j 33,2: Ko...: hebr. Dežela, ko privedem meč nad njo.

^k 33,4: kdorkoli: kdor s poslušanjem.

^l 33,14: to...: hebr. sodbo in pravico.

moje ljudstvo in slišijo tvoje besede, toda nočejo jih izpolnjevati, kajti s svojimi usti so pokazali mnogo ljubezni, toda njihovo srce gre za njihovo pohlepnostjo. ³²In glej, ti si jim kakor zelo sočarljiva pesem nekoga, ki ima prijeten glas in lahko dobro igra na glasbilo, kajti slišijo tvoje besede, toda po njih se ne ravnajo. ³³In ko se to zgodi (glej, to bo prišlo), potem bodo vedeli, da je bil med njimi prorok.«

34 In k meni je prišla Gospodova beseda, rekoč: ² »Človeški sin prerokuj proti Izraelovim pastirjem, prerokuj in jim reci: ›Tako govori Gospod Bog pastirjem: ›Gorje budi Izraelovim pastirjem, ki pasejo same sebe! Ali naj ne bi pastirji pasli tropov? ³Jeste tolščo in se oblačite z volno, koljete tiste, ki so rejeni, toda tropa ne pasete. ⁴Bolnih niste krepili, niti niste zdravili tega, kar je bilo bolno, niti niste povezali tega, kar je bilo zlomljeno, niti niste ponovno privedli tega, kar je bilo odpeljano, niti niste iskal tega, kar je bilo izgubljeno; temveč ste jim vladali s silo in s krutostjo. ⁵In bili so razkropljeni, ker ^t tam ni pastirja. In ko so bili razkropljeni, so postali hrana vsem živalim polja. ⁶Moje ovce so tavale po vseh gorah in na vsakem visokem hribu; da, moj trop je bil razkropljen po vsem obličju zemlje in nihče ni preiskoval ali iskal za njimi.«

⁷Zato, vi pastirji, poslušajte Gospodovo besedo: ⁸ ›Kakor jaz živim,« govori Gospod Bog, ›zagotovo, ker je moj trop postal plen in je moj trop postal hrana vsaki divji živali polja, ker ^u tam ni bilo pastirja niti moji pastirji niso iskali za mojim tropom, temveč so pastirji pasli same sebe in niso pasli mojega tropa; ⁹zato, oh vi pastirji, poslušajte Gospodovo besedo. ¹⁰Tako govori Gospod Bog: ›Glejte, jaz sem proti pastirjem; in svoj trop bom zahteval iz njihove roke in jim povzročil, da prenehajo pasti trop; niti pastirji ne bodo več pasli same sebe; kajti svoj trop bom osvobodil iz njihovih ust, da ne bodo več hrana zanje.«

¹¹Kajti tako govori Gospod Bog: ›Glejte, jaz, celo jaz, bom tako iskal svoje ovce kot jih poiskal.

¹²Kakor ^vpastir išče svoj trop na dan, ko je med svojimi ovcami, ki so razkropljene; tako bom poiskal svoje ovce in osvobodil jih bom iz vseh krajev, kamor so bile razkropljene na oblačen in temačen dan. ¹³In jaz jih bom privedel izmed ljudstva in jih zbral izmed dežel in jih privedel k njihovi lastni deželi in jih pasel na Izraelovih gorah, poleg rek in po vseh naseljenih krajih dežele.

¹⁴Pasel jih bom na dobrem pašniku in na visokih Izraelovih gorah bo njihova staja. Tam bodo ležale v dobri staji in pasle se bodo na obilnem pašniku na Izraelovih gorah. ¹⁵Jaz bom pasel svoj trop in povzročil jim bom, da se uležejo,« govori Gospod Bog. ¹⁶›Iskal bom tisto, kar je bilo izgubljeno in ponovno privedel to, kar je bilo odvedeno stran in povezal bom to, kar je bilo zlomljeno in okreplil

33,31: [Prg 23,26]

33,31: Iz 29,13

33,31:

[Jer 12,2]

33,31:

[Mt 15,8]

33,31: Mr 7,6

33,31:

[Apd 8,21]

33,31:

[Heb 3,12]

34,2: Jer 23,1

34,4: 1 Pet 5,3

34,5: Ezk 34,8

34,23: Iz 40,11

34,23: Jn 10,11

34,29: Iz 11,1

34,29: Jer 23,5

34,31: Jn 10,11

to, kar je bilo bolno. Toda uničil bom debelo in močno; jaz jih bom pasel s sodbo.

¹⁷ Glede vas pa, oh moj trop, tako govori Gospod Bog: ›Glejte, jaz sodim med živino ^win živino, med ovni in kozli. ^xAli se vam zdi majhna stvar, da ste pojedli dobro pašo, toda s svojimi stopali morate pomendrati preostanek svojih pašnikov? In da ste pili od globokih vodá, toda preostanek morate zapacati s svojimi stopali? ^y19 In glede mojega tropa, jedo to, kar ste poteptali s svojimi stopali, in pijej to, kar ste zapacali s svojimi stopali.«

²⁰Zato jim tako govori Gospod Bog: ›Glejte, jaz, celo jaz, bom sodil med debelo živino in med suho živino. ²¹Ker ste odrivali s stranjo in z ramo in vse bolne porivali s svojimi rogovimi, dokler jih niste razkropili na tuje; ²²zatorej bom rešil svoj trop in nič več ne bodo plen; in sodil bom med živino in živino. ²³In nadnje bom postavil enega pastirja in ta jih bo pasel, celo svojega služabnika Davida; pasel jih bo in on bo njihov pastir. ²⁴In jaz, Gospod, bom njihov Bog in moj služabnik David princ med njimi; ²⁵jaz, Gospod, sem to goril.

²⁵ § In z njimi bom sklenil zavezo miru in zlim živalim bom povzročil, da izginejo iz dežele; in tam bodo varno prebivali v divjini in spali v gozdovih. ²⁶In jaz bom naredil njih in kraje naokoli svojega hriba blagoslov; in nalivu bom povzročil, da pride dol v svojem obdobju; tam bodo nalivi blagoslova. ²⁷ § In drevo polja bo obrodilo svoj sad in zemlja bo obrodila svoj donos in oni bodo varni v svoji deželi in spoznali bodo, da jaz sem Gospod, ko zlomim vezi njihovega jarma in jih osvobodim iz roke tistih, ki so si od njih dali streči. ²⁸In nič več ne bodo plen poganom niti jih ne bodo požrle kopenske živali; temveč bodo varno prebivali in nihče jih ne bo prestrašil. ²⁹In jaz bom zanje vzdignil ugleden ^ynasad in ne bodo več použiti ^zz lakoto v deželi niti ne bodo več nosili sramote poganov. ³⁰Tako bodo vedeli, da sem jaz, Gospod, njihov Bog, z njimi in da so oni, celo Izraelova hiša, moje ljudstvo,« govori Gospod Bog. ³¹ ›Vi pa, moj trop, trop mojega pašnika, ste ljudje in jaz sem vaš Bog,« govori Gospod Bog.«

35 Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz proti gori Seír in prerokuj zoper njo ³ter ji reci: ›Tako govori Gospod Bog: ›Glej, oh gora Seír, jaz sem zoper tebe in zoper tebe bom iztegnil svojo roko in naredil te bom najbolj ^azapusčeno. ⁴Tvoja mesta bom opustošil in zapusčena boš in vedela boš, da jaz sem Gospod. ⁵Ker si imela neprestano ^bsovraštvo in si s silo ^cmeča prelila ^dkri Izraelovih otrok v času njihove katastrofe, v času, ko je njihova krivičnost ^eimela konec. ⁶Zato kakor jaz živim,« govori Gospod Bog, ›te bom pripravil za kri in kri te bo zasledovala. Ker nisi sovražila krvi, te bo celo kri zasledovala. ⁷Tako bom goro Seír naredil najbolj ^ezapusčeno in iz nje iztrebil tistega, ki gre

^r 33,31: so pokazali...: hebr. ljubijo, ali, se šalijo.

^s 33,32: zelo...: hebr. pesem ljubezni.

^t 34,5: ker...: ali, brez pastirja.

^u 34,8: ker...: ali, brez pastirja.

^v 34,12: Kakor: hebr. Glede na iskanje.

^w 34,17: živino: hebr. majhno živino jagnjet in kozličkov.

^x 34,17: kozli: hebr. velikimi kozli.

^y 34,29: ugleden: ali, za ugled.

^z 34,29: použiti: hebr. odvedeni proc.

^a 35,3: najbolj...: hebr. zapusčenost in zapusčenost.

^b 35,5: neprestano...: ali, sovraštvo iz davnine.

^c 35,5: s silo: hebr. z rokami.

^d 35,5: prelila...: hebr. izlila otroke.

^e 35,7: najbolj...: hebr. zapusčenost in zapusčenost.

skozi in tistega, ki se vrača.⁸ Njene gore bom napolnil z njenimi umorjenimi *možmi*. Na tvojih hribih in v tvojih dolinah in v vseh tvojih rekah bodo padli, ki so umorjeni z mečem.⁹ Naredil te bom za neprestana opustošenja in tvoja mesta se ne bodo vrnila. In spoznali boste, da jaz *sem Gospod*.¹⁰

¹⁰ Ker si rekla: »Ta dva naroda in ti dve deželi bosta moji in mi bomo to vzeli v last; medtem ko je bil tam Gospod.¹¹ Zatorej, *kakor* jaz živim,¹² govori Gospod Bog, »storil bom celo glede na tvojo jezo in glede na tvojo zavist, ki si jo uporabila iz svojega sovraštva zoper njih; in jaz se bom med njimi dal spoznati, ko sem te sodil.¹³ Vedela boš, da jaz *sem Gospod in da sem slišal* vsa tvoja bogokletja, ki si jih govorila zoper Izraelove gore, rekoč: »Zapušcene so, dane so nam, da jih použijemo.¹⁴ ^g¹³ Tako ste se s svojimi ustti bahali^h zoper mene in pomnožili svoje besede zoper mene. Jaz sem jih *slišal*.¹⁴ Tako govori Gospod Bog: »Ko se vsa zemlja razveseluje, bom jaz tebe naredil zapuščeno.¹⁵ Kakor si se ti razveseljeval ob dedičini Izraelove hiše, ker je bila zapuščena, tako bom jaz storil tebi. Zapuščena boš, oh gora Seír in ves Edóm, *celó* ves. In spoznali bodo, da jaz *sem Gospod*.¹⁵

36 »Tudi ti, človeški sin, prerokuj Izraelovim goram in reci: »Ve Izraelove gore, poslušajte Gospodovo besedo:² »Tako govori Gospod Bog: »Ker je sovražnik rekel proti vam: »Aha, celo starodavni visoki kraji so naša posest;³ zato prerokuj in reci: »Tako govori Gospod Bog: »Ker ⁱso vas naredili opustošene in vas požrli na vsaki strani, da bi lahko bile posest preostanku paganov in ste jvzete na ustnice jezičnikov in *ste razvpitost ljudstva*.⁴ Zato ve gore Izraelove, poslušajte besedo Gospoda Boga: »Tako govori Gospod Bog goram in hribom, rekam^k in dolinam, pustim opustošenostim in mestom, ki so zapuščena, ki so postala plen in posmeh preostanku paganov, ki so naokoli;⁵ zato tako govori Gospod Bog: »Zagotovo sem govoril v ognju svoje ljubosumnosti zoper preostanek paganov in zoper ves Edóm, ki so mojo deželo določili v svojo posest z radostjo vsega *svojega srca*, s krutimi umi, da bi ga vrgli ven za plen.⁶ Zato prerokuj glede dežele Izrael in reci goram in gričem, rekam in dolinam: »Tako govori Gospod Bog: »Glejte, govoril sem v svoji ljubosumnosti in v svoji razjarjenosti, ker ste nosili sramoto paganov.⁷ Zato tako govori Gospod Bog: »Povzdignil sem svojo roko: »Zagotovo bodo paganji, ki so okoli vas, nosili svojo sramoto.⁸

⁸ Toda ve, oh Izraelove gore, boste pognale svoje mladike in obrodile svoj sad mojemu ljudstvu Izraelu; kajti pri roki so, da pridejo.⁹ Kajti, glejte, jaz *sem* za vas in obrnil se bom k vam in ve boste preorane in posejane,¹⁰ in jaz bom pomnožil ljudi na vas, vso Izraelovo hišo, *celó* vse izmed njih, in mesta bodo naseljena in opustošenosti bodo pozidane,¹¹ in jaz bom na vas pomnožil človeka in žival; in narasli bodo in prinašali sad. In jaz vas bom naselil po vaših prejšnjih posestvih in *vam* bom storil boljše kakor ob vaših začetkih: in

spoznale boste, da jaz *sem Gospod*.¹² Da, ljudem bom povzročil, da hodijo po vas, *celó* moje ljudstvo Izrael; in vzeli te bodo v last in boš njihova dedičina in odslej jih ne boš več oropala *ljudi*.¹³ Tako govori Gospod Bog: »Ker ti pravijo: »Ti *dežela*, požiraš ljudi in si oropala svoje narode;¹⁴ zatorej ne boš več požirala ljudi niti ne boš več oropala¹ svojih narodov,¹⁵ govori Gospod Bog. ¹⁵ Niti ne bom več povzročal *ljudem*, da v tebi slišijo sramoto paganov niti ne boš več nosila graje ljudstev niti ne boš več povzročala padca svojim narodom,¹ govori Gospod Bog.«¹⁶

¹⁶ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ¹⁷ »Človeški sin, ko je Izraelova hiša prebivala v svoji lastni deželi, so jo omadeževali s svojo lastno potjo in svojimi lastnimi početji. Njihova pot je bila pred menoj kakor nečistost odstranjene ženske.¹⁸ Zatorej sem nanje izlil svojo razjarjenost zaradi krvi, ki so jo prelili nad deželo in zaradi njihovih malikov, *s katerimi* so jo oskrunili¹⁹ in razgnal sem jih med pogane in razpršeni so bili med dežele; glede na njihovo pot in glede na njihova dejanja sem jih sodil.²⁰ In ko so vstopili k paganom, kamorkoli so odšli, so oskrunili moje sveto ime, ko so jim rekli: »Ti so Gospodovo ljudstvo, pa so odšli ven iz njegove dežele.«

²¹ Toda imel sem usmiljenje zaradi svojega svetega imena, ki ga je Izraelova hiša oskrunila med pogani, kamor so odšli.²² Zato reci Izraelovi hiši: »Tako govori Gospod Bog: »Tega ne delam zaradi tebe, oh hiša Izraelova, temveč zaradi svojega svetega imena, ki ste ga oskrunili med pogani, kamor ste odšli.²³ In jaz bom svoje veliko ime, ki je bilo oskrunjeno med pogani, ki ste ga oskrunili v njihovi sredi, posvetil; in pogani bodo spoznali, da jaz *sem Gospod*,²⁴ govori Gospod Bog, »ko bom v vas posvečen, pred njihovimi^m očmi. ²⁴ Kajti jaz vas bom vzel izmed paganov in vas zbral iz vseh dežel in vas privedel v vašo lastno deželo.

²⁵ Potem bom na vas poškropil čisto vodo in boste čisti. Pred vso vašo umazanostjo in pred vsemi vašimi maliki vas bom očistil.²⁶ Prav tako vam bom dal novo srce in novega duha bom položil znotraj vas in iz vašega mesa bom odvzel kamnito srce in vam dal meseno srce.²⁷ Svojega duha bom položil znotraj vas in povzročim vam, da se boste ravnali po mojih zakonih in boste ohranjali moje sodbe in *jih* izvajali.²⁸ In prebivali boste v deželi, ki sem jo dal vašim očetom; in vi boste moje ljudstvo in jaz bom vaš Bog.²⁹ Prav tako vas bom rešil pred vašo nečistostjo, in jaz bom poklical žito in ga povečal, na vas pa ne bom položil nobene lakote.³⁰ In pomnožil bom sad od drevesa in donos od polja, da ne boste več prejeli graje zaradi lakote med paganji.³¹ Potem se boste spomnili svojih lastnih zlih poti in svojih početij, ki niso *bila* dobra in gnušili se boste v svojih lastnih očeh zaradi svojih krivičnosti in zaradi svojih ogabnosti.³² *Tega* ne storim zaradi vas,³³ govori Gospod Bog, »to naj vam bo znano: bodite osramočeni in zbegani zaradi svojih lastnih poti, oh hiša Izraelova.³³ Tako govori Gospod Bog:

^{35,10:} Ps 83,4

^{35,10:} Ps 83,13

^{36,2:} Ezk 62,1

^{36,20:} Iz 52,5

^{36,20:} Rim 2,24

^{36,26:} Jer 32,39

^{36,26:}

Ezk 11,19

^{36,27:}

Ezk 11,19

^f 35,10: *medtem ko*: ali, čeprav.

^g 35,12: *použijemo*: hebr. požremo.

^h 35,13: *bahali*: hebr. poveličevali.

ⁱ 36,3: *Ker*: hebr. Zaradi tega ker.

^j 36,3: *ste...:* ali, vi ste narejene, da pridete na ustnice jezika.

^k 36,4: *rekam*: ali, nižinam, ali, dolinam.

^l 36,14: *oropala*: ali, povzročala propad.

^m 36,23: *njhovimi*: ali, vašimi.

›Na dan, ko vas bom očistil pred vsemi vašimi krivičnostmi, *vam* bom prav tako povzročil, da prebivate v mestih in opustošenosti bodo pozidane.
³⁴ In zapuščena dežela bo preorana, kakor ta leži zapuščena pred očmi vseh, ki so hodili mimo.

³⁵ In rekli bodo: ›Ta dežela, ki je bila zapuščena, je postala podobna edenskemu vrtu; in opustošena in zapuščena in porušena mesta so *postala* ograjena *in* naseljena.‹ ³⁶ Potem bodo pogani, ki so ostali okoli vas, vedeli, da sem jaz, Gospod, zgradil porušene kraje *in* zasadil to, kar je bilo zapuščeno. Jaz, Gospod, sem *to* govoril in jaz bom *to* storil.‹

³⁷ Tako govoril Gospod Bog: ›Vendar bom *zaradi* tega povpraševan od Izraelove hiše, da *to* storim zanje; povečal jih bom z možmi kakor trop. ³⁸ Kakor svet ⁿtrop, kakor trop [*prestolnice*] Jeruzalem ob njenih slovesnih praznikih, tako bodo opustošena mesta napolnjena s tropi ljudi, in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.‹«

37 Gospodova roka je bila nad menoj in me odvedla ven v Gospodovem duhu in me postavila dol v sredo doline, ki *je bila* polna kosti ² in dal mi je, da sem šel okoli njih. In glej, *tam jih je bilo* zelo veliko v odprtih ^odolini. In glej, *bile so* zelo suhe. ³ Rekel mi je: »Človeški sin, ali lahko te kosti živijo?« Odgovoril sem: »Oh Gospod Bog, ti veš.« ⁴ Ponovno mi je rekел: »Prerokuj nad temi kostmi in jim reci: ›Oh ve, suhe kosti, poslušajte Gospodovo besedo. ⁵ Tako govoril Gospod Bog tem kostem: ›Glejte, povzročil bom, da v vas vstopi dih in boste živele. ⁶ Na vas bom položil kite in privedel meso na vas in vas pokril s kožo in položil dih v vas in ve boste živele in spoznale boste, da jaz *sem* Gospod.‹« ⁷ Tako sem prerokoval, kakor mi je bilo zapovedano. Ko sem prerokoval, je bil tam hrup in glej tresenje in kosti so prišle skupaj, kost k svoji kosti. ⁸ In ko sem gledal, glej, kite in meso so prišli nanje in zgoraj jih je pokrila koža, toda v njih ni *bilo* diha. ⁹ Potem mi je rekel: »Prerokuj vetru, Prerokuj, človeški sin in reci vetrui: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Pridi iz štirih vetrov, oh dih in dihni na te umorjene, da bodo lahko živeli.‹«

¹⁰ Tako sem prerokoval, kakor mi je zapovedal in dih je prišel vanje in oživeli so in vstali na svoja stopala, silno velika vojska.

¹¹ § Potem mi je rekel: »Človeški sin, te kosti so celotna Izraelova hiša. Glej, govorijo: ›Naše kosti so suhe in naše upanje je izgubljeno. Odrezani smo iz svoje dežele.‹ ¹² Zato prerokuj in jim reci: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Glej, oh moje ljudstvo, odprl bom vaše grobove in povzročim vam, da pridete iz svojih grobov in vas privedem v Izraelovo deželo.

¹³ In vi boste spoznali, da jaz *sem* Gospod, ko odprem vaše grobove, oh moje ljudstvo in vas privedel gor, ven iz vaših grobov. ¹⁴ Svojega duha bom položil v vas in boste živeli in namestil vas bom v vašo lastno deželo. Potem boste vedeli, da sem jaz, Gospod, *to* govoril in *to* izvēdel, govoril Gospod.‹«

¹⁵ Beseda Gospodova je ponovno prišla k meni, rekoč: ¹⁶ »Poleg tega si ti, človeški sin, vzemi eno palico in nanjo napiši: ›Za Juda in za Izraelove otroke, njegove družabnike.‹ Potem vzemi drugo

36,35: Ezk 28,13
 36,36: Ezk 17,24
 36,36: Ezk 22,14
 36,36: Ezk 37,14
 37,22: Jn 10,16
 37,24: Iz 40,11
 37,24: Jer 23,5
 37,24: Jer 30,9
 37,24: Ezk 34,23
 37,26: Ps 89,4
 37,26: Ezk 34,25
 37,26: 2 Kor 6,16
 37,27: Ezk 11,20
 37,27: Ezk 14,11
 38,2: Raz 20,8
 38,4: Ezk 39,2

palico in nanjo napiši: ›Za Jožefa, Efrájimovo palico in za vso Izraelovo hišo njegovih družabnikov.‹ ¹⁷ Pridruži ju eno k drugi, v eno palico; in postali bosta eno v tvoji roki.

¹⁸ In ko ti bodo otroci tvojega ljudstva govorili, rekoč: ›Ali nam ne boš pokazal, kaj misliš s tem?‹ ¹⁹ jim reci: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Glejte, vzel bom Jožefovo palico, ki *je* v Efrájimovi roki in Izraelove rodove, njegove rojake in jih položil z njim, celo z Judovo palico in jih naredil eno palico in oni bodo eno v moji roki.

²⁰ In palici, na kateri pišeš, bosta v tvoji roki pred njihovimi očmi. ²¹ In reci jim: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Glej vzel bom Izraelove otroke izmed poganov, kamor so odšli in zbral jih bom na vsaki strani in jih privedel v njihovo lastno deželo. ²² In naredil jih bom en narod v deželi, na Izraelovih gorah; in en kralj bo kralj nad njimi vsemi, in ne bodo več dva naroda niti sploh ne bodo več razdeljeni v dve kraljestvi. ²³ Niti se ne bodo več omadeževali s svojimi maliki niti s svojimi ostudnimi stvarmi niti s katerimikoli izmed njihovih prestopkov, temveč jih bom rešil iz vseh njihovih bivališč, v katerih so grešili in jih bom očistil. Tako bodo moje ljudstvo in jaz bom njihov Bog. ²⁴ Moj služabnik David bo kralj nad njimi; in vsi bodo imeli enega pastirja. Prav tako se bodo ravnali po mojih sodbah in obeleževali moje zakone in jih izvajali. ²⁵ In prebivali bodo v deželi, ki sem jo dal Jakobu, svojemu služabniku, v kateri so prebivali vaši očetje; in prebivali bodo tam, celo oni, njihovi otroci in otroci njihovih otrok na veke, in moj služabnik David bo njihov princ na veke. ²⁶ Poleg tega bom z njimi sklenil zavezo miru. To bo večna zaveza z njimi in jaz jih bom namestil in jih pomnožil in svoje svetišče bom postavil v njihovi sredi na vékomaj. ²⁷ Prav tako bo z njimi moje šotorsko svetišče. Da, jaz bom njihov Bog in oni bodo moje ljudstvo. ²⁸ In pogani bodo spoznali, da jaz, Gospod, posvečujem Izraela, ko bo moje svetišče v njihovi sredi na vékomaj.‹«

38 ² »Človeški sin, naravnaj svoj obraz zoper Gog, deželo Magób, glavnega īprinca Mešeha in Tubála in prerokuj zoper njega ³ in reci: ›Tako govoril Gospod Bog: ›Glej, jaz *sem* zoper tebe, oh Gog, glavni princ Mešeha in Tubála. ⁴ Obrnil te bom nazaj in vtaknil kavlje v tvoje čeljusti in te privedel naprej in vso tvojo vojsko, konje in konjenike, vse izmed njih oblečene z vsemi vrstami bojne opreme, celo veliko družbo z majhnimi ščiti in ščiti; vsi izmed njih rokujejo z meči: ⁵ Perzija, Etiopija in Libija ^rz njimi; vsi izmed njih s ščitom in čelado: ⁶ Gomer in vse njegove čete; hiša Togarmá od severnih četrti in vse njegove čete *in* mnogo ljudstva s teboj. ⁷ Bodи pripravljen in pripravi zase, ti in vsa tvoja skupina, ki so zbrani k tebi in ti jim bodi stražar.

⁸ Po mnogih dneh boš obiskan. V zadnjih letih boš prišel v deželo, *ki je* privedena nazaj pred mečem *in je* zbrana izmed številnih ljudstev zoper Izraelove gore, ki so bile vedno opustošene, toda ta je privedena izmed narodov in vsi izmed njih bodo

ⁿ 36,38: *svet...*: hebr. trop svetih stvari.

^o 37,2: *odprtih...*: ali, nerodovitni ravnini.

^p 37,9: *vetru*: ali, dihu.

^q 38,2: *glavnega*: ali, vodilnega.

^r 38,5: *Libija*: ali, Put.

varno prebivali.⁹ Povzpel se boš in prišel kakor vihar, podoben boš oblaku, da pokriješ deželo, ti in vse tvoje čete in mnogo ljudstev s teboj.¹⁰ Tako govori Gospod Bog: »Zgodilo se bo tudi to, da bodo ob istem času v tvoj um prišle stvari, ti pa boš mislil »zlo misel.¹¹ Rekel boš: »Šel bom gor k deželi neobzidanih vasi; šel bom k tem, ki so v miru, ki varno prebivajo, vsi izmed njih prebivajo zunaj zidov in nimajo niti zapahov niti velikih vrat,¹² da vzamem^u ukradeno blago in da vzamem plen; da svojo roko obrnem nad zapuščene kraje, ki so sedaj naseljeni in nad ljudstva, ki so zbrana izmed narodov, ki so pridobili živino in dobrine, ki prebivajo v sredi vdeže.¹³ Saba in Dedán in trgovci iz Taršiša, z vsemi njihovimi mladimi levi, ti bodo govorili: »Ali si prišel, da vzameš plen? Ali si zbral svojo družbo, da vzameš plen? Da odnesesh srebro in zlato, da odnesesh govedo in dobrine, da vzameš velik plen?¹⁴

¹⁴ Zatorej, človeški sin, prerokuj in reci Gogu: »Tako govori Gospod Bog: »Na tisti dan, ko bo moje ljudstvo Izrael varno prebivalo, mar *tega* ne boš vedel?¹⁵ In prišel boš iz svojega kraja, iz severnih delov, ti in številna ljudstva s teboj, vsi izmed njih bodo jahali na konjih, velika družba in mogočna vojska¹⁶ in prišel boš gor zoper moje ljudstvo Izraela kakor oblak, da pokriješ deželo; to bo v zadnjih dneh in privedel te bom zoper mojo deželo, da me bodo pogani lahko spoznali, ko bom posvečen v tebi, oh Gog, pred njihovimi očmi.¹⁷ Tako govori Gospod Bog: »Ali si ti tisti, o katerem sem govoril v starih časih po svojih^w služabnikih, Izraelovih prerokih, ki so prerokovali v tistih dneh *mnoga* leta, da te bom privedel zoper njih?¹⁸ In zgodilo se bo ob istem času, ko bo proti Izraelovi deželi prišel Gog,^x govori Gospod Bog, »da bo na moj obraz prišla moja razjarjenost.¹⁹ Kajti v svojem ljubosumju *in* v ognju svojega besa sem govoril: »Zagotovo bo na ta dan in Izraelovi deželi veliko tresenje;²⁰ tako da bodo ribe morja in perjad neba in poljske živali in vse plazeče stvari, ki se plazijo po zemlji in vsi ljudje, ki so na obličju zemlje, trepetali ob moji prisotnosti in gore bodo zrušene in strmi^x kraji bodo padli in vsak zid bo padel na tla.²¹ In proti njemu bom prek vseh svojih gora poklical meč,^y govori Gospod Bog. »Vsakogar meč bo zoper svojega brata.²² In jaz bom navajal dokaze zoper njega s kužno boleznijo in s krvjo, in deževal bom nanj in na njegove čete in na mnoga ljudstva, ki so z njim, preplavljaljoč dež in velika zrna toče, ogenj in žveplo.²³ Tako se bom poveličal in se posvetil; in znan bom v očeh mnogih narodov in spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.²⁴

38,23:
Ezk 36,23
38,23:
Ezk 37,28
39,2: Ezk 38,4

39 »Zato, ti, človeški sin, prerokuj zoper Gog in reci: »Tako govori Gospod Bog: »Glej, jaz *sem* zoper tebe, oh Gog, glavni princ Mešeha in Tubála,² in obrnil te bom nazaj in pustil^y samo šesti del tebe in ti povzročil, da prideš gor iz severnih^z krajev in privedel te bom na Izraelove gore³ in izbil ti bom lok iz tvoje leve roke in tvojim puščicam povzročil, da izpadajo iz tvoje desnice.⁴ Padel boš na Izraelovih gorah, ti in vse tvoje čete in ljudstvo, ki je s teboj. Izročil te bom pticam roparicam vsake^a vrste in *k* živalim polja, da boš^b požrt. ⁵ Padel boš na odprttem^c polju, kajti jaz *sem* *to* govoril,^d govori Gospod Bog.⁶ »In poslal bom ogenj na Magóg in med tiste, ki brezskrbno^d prebivajo na otokih. In spoznali bodo, da jaz *sem* Gospod.⁷ Tako bom svoje sveto ime naredil znano v sredi svojega ljudstva Izraela; in ne bom *jim* več *dopustil*, da oskrunijo moje sveto ime. In pogani bodo spoznali, da jaz *sem* Gospod, Sveti v Izraelu.

⁸ Glej, prišel je in narejeno je,^e govori Gospod Bog, »to je dan, o katerem sem govoril. ⁹ Tisti, ki prebivajo v Izraelovih mestih, bodo šli naprej in bodo zakurili ogenj, sežgali orožje, tako ščite in majhne ščite, loke, puščice, krepelca^f ter sulice in sedem let jih^f bodo sežigali z ognjem,¹⁰ tako da ne bodo vzel nobenega lesa iz polja niti posekali nobenega^g iz gozdov; kajti orožje bodo sežigali z ognjem in plenili bodo tiste, ki so jih plenili in ropali bodo tiste, ki so jih ropali,^h govori Gospod Bog.

¹¹ »In na tisti dan se bo zgodilo, da bom Gogu dal kraj za grobove v Izraelu, dolino popotnikov na vzhodu morja, in ta bo zamašila nosove^g popotnikom, in tam bodo sežgali Goga in vso njegovo množico in imenovali jo bodo Dolina^h Gogove množice.¹² In sedem mesecev jih bo Izraelova hiša pokopavala, da bodo lahko očistili deželo.¹³ Da, vse ljudstvo dežele *jih* bo pokopavalo; in to jim bo ugled na dan, ko bom proslavljen,ⁱ govori Gospod Bog.¹⁴ § »In oddvojili bodo možeⁱ z nenehno zaposlitvijo, ki bodo hodili skozi deželo, da bi s potniki pokopavali tiste, ki ostajajo na obličju zemlje, da jo očistijo; po koncu sedmih mesecev bodo iskali.¹⁵ In potniki, ki gredo skozi deželo, ko kdorkoli zagleda človeško kost, potem bo ob njej postavil^j znamenje, dokler je grobarji ne pokopljajo v dolini Gogove množice.¹⁶ In ime mesta bo prav tako Hamóna.^k Tako bodo očistili deželo.

¹⁷ In ti, človeški sin,^l tako govori Gospod Bog: »Govori vsaki^l operjeni perjadi in vsaki živali polja: »Zberite se in pridite; zberite se na vsaki strani k moji klavni daritvi, ^mki jo darujem za vas, torej veliki klavni daritvi na Izraelovih gorah, da boste

^s 38,10: *misil...*: ali, spočel poguben namen.

^t 38,11: *varno*: ali, zaupno.

^u 38,12: *vzamem...*: ukradem ukradeno blago in da plenim plen.

^v 38,12: *sredi*: hebr. popku.

^w 38,17: *svojih*: hebr. roki svojih služabnikov.

^x 38,20: *strmi...*: ali, stolpi, ali, stopnice bodo padle.

^y 39,2: *pustil... ali, te udaril s šestimi nadlogami*: ali, te privlekel nazaj s kavljem iz šestih zob.

^z 39,2: *severnih...*: hebr. severnih pobocij.

^a 39,4: *vsake...*: hebr. vsakega krila.

^b 39,4: *boš...*: hebr. te požro.

^c 39,5: *odprttem...*: hebr. obličju polja.

^d 39,6: *brezskrbno*: ali, zaupno.

^e 39,9: *krepelca*: ali, kopja.

^f 39,9: *jih...*: ali, bodo iz njih delali ogenj.

^g 39,11: *nosove*: ali, usta.

^h 39,11: *Dolina...*: *to je*: Gogova množica.

ⁱ 39,14: *može...*: hebr. može vztrajanja.

^j 39,15: *postavil*: hebr. zgradil.

^k 39,16: *Hamóna*: to je, Množica.

^l 39,17: *vsaki...*: hebr. perjadi vsakega krila.

^m 39,17: *moji klavni daritvi*: ali, mojemu pokolu.

lahko jedle meso in pile kri.¹⁸ Jedle boste meso mogočnih in pile kri zemeljskih princev, ovnov, jagnjet in koz,ⁿ bikcev, vsi izmed njih bašanski pitanci.¹⁹ In jedle boste tolščo, dokler ne boste nasičene in pile kri, dokler ne boste pijane od moje klavne daritve, ki sem jo žrtvoval za vas.²⁰ Tako boste nasičene pri moji mizi s konji in bojnimi vozovi in z mogočnimi možmi in z vsemi bojevniki,^p govoril Gospod Bog.²¹ In svojo slavo bom postavil med pogane in vsi pogani bodo videli mojo sodbo, ki sem jo izvršil in mojo roko, ki sem jo položil nanje.²² Tako bo Izraelova hiša spoznala, da jaz *sem* Gospod, njihov Bog, od tega dne naprej.

²³ In pogani bodo vedeli, da je hiša Izraelova odšla v ujetništvo zaradi svojih krivičnosti, ker so kršili zoper mene, zato sem svoj obraz skril pred njimi in jih izročil v roko njihovih sovražnikov; tako so vsi padli pod mečem.²⁴ Glede na njihovo nečistost in glede na njihove prestopke sem jim storil in svoj obraz sem skril pred njimi.²⁵ Zato tako govoril Gospod Bog: »Sedaj bom ponovno privedel Jakobovo ujetništvo in usmiljenje bom imel nad celotno Izraelovo hišo in ljubosumen bom zaradi svojega svetega imena;²⁶ po tem, ko so nosili svojo sramoto in vse svoje prestopke, s katerimi so kršili zoper mene, ko so varno prebivali v svoji deželi in *jih* nihče ni strašil.²⁷ Ko sem jih ponovno privedel izmed ljudstva in jih zbral iz dežel njihovih sovražnikov in sem posvečen v njih pred očmi mnogih narodov;²⁸ potem bodo spoznali, da jaz *sem* Gospod, njihov Bog, ki *ojim* je storil, da so bili odvedeni v ujetništvo med pogane, toda zbral sem jih k njihovi lastni deželi in nikogar izmed njih nisem več pustil tam.²⁹ Niti svojega obraza ne bom več skrival pred njimi, kajti svojega duha sem izlil na Izraelovo hišo,^q govoril Gospod Bog.«

40 V petindvajsetem letu našega ujetništva, v začetku leta, na deseti *dan* meseca, v štirinajstem letu, potem ko je bilo mesto udarjeno, na prav isti dan, je bila nad menoj Gospodova roka in me privedla tja.² V Božjih videnjih me je privedel v deželo Izrael in me postavil na zelo visoko goro, pri *P*kateri je *bil* kakor okvir mesta na jugu.³ In privedel me je tja in glej, *tam je bil* mož, katerega videz je *bil* podoben videzu brona, z laneno vrvico v svoji roki in merilno trstiko; in stal je v velikih vratih.⁴ In mož mi je rekел: »Človeški sin, glej s svojimi očmi in poslušaj s svojimi ušesi in svoje srce naravnaj na vse to, kar ti bom pokazal; kajti z namenom, da ti *jih* lahko pokažem, si bil priveden sèm. Vse to, kar vidiš, oznani Izraelovi hiši.«

⁵ Glej obzidje zunaj, naokoli hiše in v človeški roki merilna trstika, šest komolcev *dolga*, po komolec in širino roke, ^qtako je izmeril širino zgradbe, ena trstika; in višino, ena trstika.

⁶ Potem je prišel k velikim vratom, ki ^rgledajo proti vzhodu in odšel gor po njegovih stopnicah in izmeril prag velikih vrat, ki je *bil* širok eno trstiko;

ⁿ 39,18: *koz*: hebr. velikih koz.

^o 39,28: *ki...:* hebr. z mojim povzročanjem itd.

^p 40,2: *pri*: ali, na.

^q 40,5: [merilna trstika: 315 cm = 6 x (45 cm + 7,5 cm).]

^r 40,6: *ki...:* hebr. katerih obraz je bil.

^s 40,11: [širina vhoda velikih vrat: 450 cm = 10 x 45 cm.]

^{39,27:}
^{Ezk 36,23}
^{39,29: Jl 2,28}
^{39,29: Apd 2,17}

in drugi prag *velikih vrat*, ki je *bil* širok eno trstiko.⁷ In vsaka majhna soba je *bila* eno trstiko dolga in eno trstiko široka; in med majhnimi sobami je *bilo* pet komolcev; in prag velikih vrat, znotraj, pri preddverju velikih vrat, je *bil* eno trstiko [*širok*.]⁸ Izmeril je tudi preddverje znotraj velikih vrat, ena trstika.⁹ Potem je izmeril preddverje velikih vrat, osem komolcev; in njegovi podboji, dva komolca; in preddverje velikih vrat je *bilo* znotraj.¹⁰ In majhne sobe velikih vrat proti vzhodu so *bile* tri na tej strani in tri na oni strani; te tri so *bile* ene mere; in podboji so imeli eno mero na tej strani in na oni strani.¹¹ In izmeril je širino vhoda velikih vrat, deset komolcev; ^sin dolžino velikih vrat, trinajst komolcev.¹² Tudi prostora pred majhnimi sobami je *bilo* en komolec *na tej strani* in en komolec prostora je *bilo* na oni strani; in majhne sobe so *bile* šest komolcev na tej strani in šest komolcev na oni strani.¹³ Potem je izmeril velika vrata od strehe *ene* majhne sobe do strehe druge: širina je *bila* petindvajset komolcev, vrata nasproti vratom.¹⁴ Naredil je tudi podboje šestdesetih komolcev, celo podboj dvora naokoli velikih vrat.¹⁵ In od pročelja velikih vrat vhoda do pročelja preddverja notranjih velikih vrat je *bilo* petdeset komolcev.¹⁶ In *tam so bila* ozka okna k majhnim sobam in k njihovim podbojem znotraj, naokoli velikih vrat in podobno k obokom,^u in okna so *bila* naokoli navznoter ^vsobe, in na *vsakem* podboju so *bila* palmova drevesa.¹⁷ Potem me je privedel na zunanji dvor in glej, *tam so bile* sobe in tlak, narejen za dvor naokoli. Trideset sob je *bil* na tlaku.¹⁸ In tlak, ki je bil pri strani velikih vrat, nasproti dolžine velikih vrat, je *bil* nižji tlak.¹⁹ Potem je izmeril širino od sprednjega dela spodnjih velikih vrat do sprednjega dela notranjega dvora zunaj; ^wsto komolcev proti vzhodu in proti severu.

²⁰ In velika vrata zunanjega dvora, ki ^xso gledala proti severu, izmeril je njihovo dolžino in njihovo širino.²¹ In njihove majhne sobe so *bile* tri na tej strani in tri na oni strani; in njihovi podboji in njihovi oboki so bili po meri prvih vrat. Njihova dolžina je *bila* petdeset komolcev in širina petindvajset komolcev.²² In njihova okna in njihovi oboki in njihova palmova drevesa so *bila* po meri velikih vrat, ki gledajo proti vzhodu; in k tem so se vzpeli po sedmih stopnicah; in njihovi oboki so *bili* pred njimi.²³ In velika vrata notranjega dvora so *bila* nasproti velikih vrat proti severu in proti vzhodu; in od velikih vrat do velikih vrat je izmeril sto komolcev.

²⁴ Po tem me je privedel proti jugu in glej, velika vrata proti jugu. Izmeril je njihove podboje in njihove oboke, glede na te mere.²⁵ In *tam so bila* okna in njihovi oboki naokoli, podobni tistem oknom. Dolžina je *bila* petdeset komolcev in širina petindvajset komolcev.²⁶ In *tam je bil* sedem stopnic, da se gre gor do njih in njihovi oboki so *bili* pred njimi. Ta so imela palmovi drevesi, eno

^t 40,12: *prostora*: hebr. omejitve, ali, meje.

^u 40,16: *obokom*: ali, galerijam, ali, preddverjem.

^v 40,16: *navznoter*: ali, znotraj.

^w 40,19: *zunaj*: ali, od zunaj.

^x 40,20: *ki...:* hebr. katerega pročelje je bilo.

^y 40,21: *njihovi...:* ali, njihove galerije, ali, njihova preddverja.

na tej strani in drugo na oni strani, na njihovih podbojih.

²⁷ In na notranjem dvoru, proti jugu, so *bila* velika vrata, in od velikih vrat do velikih vrat je proti jugu izmeril sto komolcev. ²⁸ In privedel me je na notranji dvor pri južnih velikih vratih: in južna velika vrata je izmeril glede na te mere; ²⁹ in njihove majhne sobe in njihovi podboji in njihovi oboki, glede na te mere: in *tam so bila* okna v njej in njihovi oboki naokoli: in *ta so bila* petdeset komolcev dolga in petindvajset komolcev široka. ³⁰ Oboki naokoli so *bili* petindvajset komolcev dolgi in pet komolcev široki. ³¹ Njihovi oboki so *bili* proti skrajnemu dvoru; palmova drevesa so *bila* na njihovih podbojih. Gor do njih je *vodilo* osem stopnic.

³² Privedel me je na notranji dvor proti vzhodu in izmeril velika vrata glede na te mere. ³³ Njihove majhne sobe, njihovi podboji in njihovi oboki so *bili* glede na te mere. *Tam so bila* okna v njihovih obokih naokoli. *To je bilo* petdeset komolcev dolgo in petindvajset komolcev široko. ³⁴ Njihovi oboki so *bili* proti zunanjemu dvoru; in palmova drevesa so *bila* na njihovih podbojih, na tej strani in na oni strani in gor do njih je *vodilo* osem stopnic.

³⁵ Privedel me je k severnim velikim vratom in *jih* izmeril glede na te mere; ³⁶ njihove majhne sobe, njihove podboje in njihove oboke in okna k tem naokoli; dolžina je *bila* petdeset komolcev in širina petindvajset komolcev. ³⁷ Njihovi podboji so *bili* proti skrajnemu dvoru; in palmova drevesa so *bila* na njihovih podbojih, na tej strani in na oni strani in gor do njih je *vodilo* osem stopnic. ³⁸ Sobe in njihovi vhodi so *bili* ob podbojih velikih vrat, kjer so prali žgalno daritev.

³⁹ V preddverju velikih vrat *sta bili* dve mizi na tej strani in dve mizi na oni strani, da na njih zakoljejo žgalno daritev in daritev za greh in daritev za prestopek. ⁴⁰ Zunaj ob strani, kakor ^agre kdo gor k vhodu severnih velikih vrat, *sta bili* dve mizi; in na drugi strani, ki je *bila* pri preddverju velikih vrat, *sta bili* dve mizi. ⁴¹ Štiri mize so *bile* na tej strani in štiri mize na oni strani, pri straneh velikih vrat; osem miz, na katerih so klali svoje *daritve*. ⁴² Štiri mize so *bile* iz klesanega kamna za žgalno daritev, komolec in pol dolge in komolec in pol šroke in en komolec visoke, na katere so prav tako položili orodje, s katerim so zaklali žgalno daritev in klavno daritev. ⁴³ Znotraj so ^b*bili* kavlji, dlan široki, pritrjeni naokoli in na mizah je *bilo* meso daritve.

⁴⁴ Zunaj notranjih velikih vrat so *bile* sobe pevcev notranjega dvora, ki je *bil* ob strani severnih velikih vrat in njihova pročelja so *bila* proti jugu. Ena je bila ob strani vzhodnih velikih vrat in *imela* pročelje proti severu. ⁴⁵ In rekel mi je: »Ta soba, katere pročelje je proti jugu, je za duhovnike, čuvaje oskrbe ^c hiše. ⁴⁶ Soba, katere pročelje je proti severu, je za duhovnike, čuvaje oskrbe oltarja: to

so Cadókovi sinovi med Lévijevimi sinovi, ki so prišli blizu h Gospodu, da mu služijo. ⁴⁷ Tako je izmeril dvor, sto komolcev dolg in sto komolcev širok, štirioglat; in oltar, ki je *bil* pred hišo.

⁴⁸ Privedel me je k preddverju hiše in izmeril *vsak* podboj preddverja, pet komolcev na tej strani in pet komolcev na oni strani in širina velikih vrat je *bila* tri komolce na tej strani in tri komolce na oni strani. ⁴⁹ § Dolžina preddverja je *bila* dvajset komolcev in širina enajst komolcev; in *privedel me je* poleg stopnic, po katerih so se dvignili do njega. *Tam so bili* stebri ob podbojih, eden na tej strani, drugi pa na oni strani.

41 § Potem me je privedel k templju in izmeril podboje, šest komolcev široke na eni strani in šest komolcev široke na drugi strani, kar je *bila* širina šotorskega svetišča. ² Širina vrat je *bila* deset komolcev; in strani vrat ^dna eni strani je *bilo* pet komolcev in pet komolcev na drugi strani: in izmeril je njihovo dolžino, štirideset komolcev; in širino: dvajset komolcev. ³ Potem je odšel noter in izmeril podboj vrat: dva komolca; in vrata: šest komolcev; in širino vrat: sedem komolcev. ⁴ Tako je izmeril njegovo dolžino: dvajset komolcev; in širino: dvajset komolcev, pred templjem. Rekel mi je: »To je najsvetejši *prostor*.« ⁵ Potem je izmeril zid hiše: šest komolcev; in širino *vsake* stranske sobe: štiri komolce naokoli hiše na vsaki strani. ⁶ Stranske sobe so *bile* tri, ena ^enad drugo in trideset ^fv vrsti; in vstopale so v zid, ki je *bil* iz hiše za stranske sobe naokoli, da bi lahko ^gimele oporo, toda te se niso držale v zidu hiše. ⁷ In *tam* ^hje *bila* razširitev in okljuke naokrog strmo navzgor k stranskim sobam, kajti okljuke naokrog hiše so šle strmo navzgor naokrog hiše. Zato je *bila* širina hiše *strmo* navzgor in se tako povečevala od najnižjih *sob* do najvišjih ob sredini. ⁸ Prav tako sem videl višino hiše naokrog. Temelji stranskih sob so *bili* cela trstika iz šestih velikih komolcev. ⁹ Debelina zidu, ki je *bil* znotraj, za stransko sobo, je *bila* pet komolcev. In *to*, kar je preostalo, je *bil* prostor stranskih sob, ki so *bile* znotraj. ¹⁰ Med sobami je *bila* širina dvajsetih komolcev naokoli hiše na vsaki strani. ¹¹ Vrata stranskih sob so *bila* proti *kraju*, ki je preostal, ena vrata proti severu in druga vrata proti jugu. Širina prostora, ki je preostal, je *bila* pet komolcev naokoli.

¹² Torej zgradba, ki je *bila* pred ločenim krajem na koncu proti zahodu, je *bila* sedemdeset komolcev široka; in zid zgradbe je *bil* naokoli debel pet komolcev in njegova dolžina devetdeset komolcev.

¹³ Tako je izmeril hišo, sto komolcev dolga; in ločen kraj in zgradbo, z njenimi zidovi, sto komolcev dolgo; ¹⁴ tudi širino pročelja hiše in ločenega kraja proti vzhodu: sto komolcev. ¹⁵ Izmeril je dolžino zgradbe nasproti ločenemu kraju, ki je *bil* za njo in njene ⁱgalerije na eni strani in na drugi strani: sto komolcev, z notranjim templjem in preddverji dvora; ¹⁶ podboje vrat in ozka okna in galerije

^z 40,30: *široki*: hebr. v širino.

^a 40,40: *kakor...:* ali, pri stopnici.

^b 40,43: *so...:* ali, so bili podstavki za goreč les pred kaminom, ali, sta bila dva ravna kamna za ognjišče.

^c 40,45: *oskrbe*: ali, straže, ali, odredbe.

^d 41,2: *vrat*: ali, vhoda.

^e 41,6: *ena*...: hebr. stranska soba nad stransko sobo.

^f 41,6: *trideset...:* ali, triintridesetkrat, ali, stopalo.

^g 41,6: *lahko*...: hebr. bil lahko držan.

^h 41,7: *tam*...: hebr. to je bilo narejeno širše in šlo naokrog.

ⁱ 41,15: *njene*...: ali, nekaj pešpoti, ali, pešpot s stebri.

naokoli na svojih treh nadstropjih, nasproti vratom, naokrog obloženi ^jz lesom in ^kod tal gor do oken in okna so *bila* pokrita;¹⁷ k tem nad vrati, celo do notranje hiše in zunaj in pri vsem zidu naokoli, znotraj in zunaj, po meri.¹⁸ *To je bilo* narejeno s kerubi in palmovimi drevesi, tako da *je bilo* palmovo drevo med kerubom in kerubom; in *vsak* kerub je imel dva obraza;¹⁹ tako da *je bilo* obliče človeka proti palmovemu drevesu na tej strani in obliče mladega leva proti palmovemu drevesu na oni strani. *To je bilo* narejeno po vsej hiši naokoli.²⁰ Od tal do nad vrati so *bili* narejeni kerubi in palmova drevesa in *na* zidu templja.²¹ Podboji templja so *bili* pravokotni in pročelje svetišča; videz enega kakor videz drugega.²² Oltar iz lesa je *bil* tri komolce visok in njegova dolžina dva komolca; in njegovi vogali in njegova dolžina in njegove stene so *bile* iz lesa. Rekel mi je: »To je miza, ki je pred Gospodom.«²³ Tempelj in svetišče sta imela dvoje vrat.²⁴ Vsaka vrata so imela dvoje kril, dvoje obračajočih se kril; dve krili za ena vrata in dve krili za druga vrata.²⁵ Na njih so *bili* narejeni, na vratilih templja, kerubi in palmova drevesa, podobna, kakor so *bila* narejena na stenah; in tam so *bile* debele deske na pročelju zunaj preddverja.²⁶ In *bila* so ozka okna in palmova drevesa na eni strani in na drugi strani, na straneh preddverja in na stranskih sobah hiše na debelih deskah.

42 Potem me je odvedel naprej na skrajni dvor, ob poti proti severu in me privedel v sobo, ki je *bila* nasproti ločenemu kraju in ki je *bila* pred zgradbo proti severu.² Pred dolžino stotih komolcev so *bila* severna vrata in širina je *bila* petdeset komolcev.³ Nasproti dvajsetim komolcem, ki so *bili* za notranji dvor in nasproti tlaku, ki je *bil* za skrajni dvor, je *bila* galerija nasproti galeriji, v treh nadstropjih.⁴ Pred sobami je *bil* hodnik desetih komolcev širine znotraj, pot enega komolca; in njihova vrata proti severu.⁵ Torej zgornje sobe so *bile* krajše, kajti galerije so bile ⁿvišje kakor te, kakor ^ospodnje in kakor tiste, ki so bile v sredini zgradbe.⁶ Kajti *bile* so v treh nadstropjih, toda niso imele stebrov kakor stebri dvora, zato je bila zgradba ožja, bolj kakor nižje in srednje od tal.⁷ Zid, ki je *bil* zunaj, nasproti sobam, proti skrajnemu dvoru, na sprednjem delu sob, njegova dolžina je *bila* petdeset komolcev.⁸ Kajti dolžina sob, ki so *bile* na skrajnem dvoru, je *bila* petdeset komolcev, in glej, pred templjem je *bilo* sto komolcev.⁹ Izpod teh ^qsob je *bil* vhod na vzhodni strani, kakor ^rgre nekdo vanje od skrajnega dvora.¹⁰ Sobe so *bile* v debelini zidu dvora proti vzhodu, nasproti ločenemu kraju in nasproti zgradbi.¹¹ Pot pred njimi je *bila* podobna videzu sob, ki so *bile* proti severu, tako dolga kakor one in tako široka kakor one, in vsi njihovi izhodi so *bili* tako glede na njihove oblike kakor glede na njihova vrata.¹² Glede na vrata sob, ki so *bila* proti jugu, so *bila* vrata na začetku poti, celo na

43,2: Ezk 1,24
43,3: Ezk 1,4
43,3: Ezk 8,4
43,3: Ezk 9,2
43,3: Ezk 9,5

poti neposredno pred zidom proti vzhodu, kakor nekdo vstopa vanje.

¹³ Potem mi je rekel: »Severne sobe in južne sobe, ki so pred ločenim krajem, te so svete sobe, kjer bodo duhovniki, ki pristopajo h Gospodu, jedli najsvetješte stvari. Tam bodo polagali najsvetješte stvari in jedilno daritev in daritev za greh in daritev za prestopke; kajti kraj je svet.¹⁴ Ko duhovniki vstopijo vanj, potem ne bodo šli ven iz svetega kraja na skrajni dvor, temveč bodo tam odložili oblačila, v katerih so služili, kajti ta so sveta in nadeli si bodo druga oblačila in pristopili bodo k tistem stvarem, ki so za ljudstvo.«

¹⁵ Torej ko je končal merjenje notranje hiše, me je privedel naprej proti velikim vratom, katerih pročelje je proti vzhodu in ga izmeril naokrog.¹⁶ Izmeril je vzhodno ^sstran z merilno trstiko, petsto trstik, z merilno trstiko naokrog.¹⁷ Izmeril je severno stran, petsto trstik, z merilno trstiko naokrog.¹⁸ Izmeril je južno stran, petsto trstik, z merilno trstiko.

¹⁹ Obrnil se je k zahodni strani in izmeril petsto trstik z merilno trstiko.²⁰ Izmeril jo je ob štirih straneh. Naokrog je imela obzidje, petsto trstik dolgo in petsto široko, da bi naredil oddvojitev med svetiščem in oskrunjениm krajem.

43 Zatem me je privedel k velikim vratom, celo

velikim vratom, ki gledajo proti vzhodu.² In glej, slava Izraelovega Boga je prišla po poti od vzhoda, in njegov glas je *bil* podoben hrupu mnogih vodá, in zemlja je zasijala z njegovo slavo.³ In *to je bilo* glede na videz videnja, ki sem ga videl, celo glede na videnje, ki sem ga videl, ko sem prišel, da ^t uničim mesto; in videnja so *bila* podobna videnju, ki sem ga videl pri reki Kebár; in padel sem na svoj obraz.⁴ Gospodova slava je prišla v hišo po poti velikih vrat, katerih pročelje je proti vzhodu.⁵ Tako me je duh vzel gor in me privedel na notranji dvor; in, glej, Gospodova slava je napolnila hišo.⁶ Slišal sem ga, kako mi govori iz hiše; in poleg mene je stal mož.

⁷ Rekel mi je: »Človeški sin, prostor mojega prestola in kraj za podplate mojih stopal, kjer bom na veke prebival v sredi Izraelovih otrok in mojega svetega imena Izraelova hiša ne bo več omadeževala, niti oni, niti njihovi kralji s svojim vlačugarstvom, niti s trupli svojih kraljev na svojih visokih krajih.⁸ V njihovi postavitvi njihovega praga ob mojih pragovih in njihovega podboja ob mojih podbojih in ^uzidom med menoj in njimi, so celo omadeževali moje sveto ime s svojimi ogabnostmi, ki so jih zagrešili. Zatorej sem jih použil v svoji jezi.⁹ Torej naj odstranijo svoje vlačugarstvo in trupla svojih kraljev daleč od mene in jaz bom prebival v njihovi sredi na veke.

¹⁰ Ti, človeški sin, pokaži Izraelovi hiši, da jih bo lahko sram njihovih krivičnosti in naj izmerijo vzorec.^{v11} Če se bodo sramovali vsega, kar so storili, jim pokaži obliko hiše, njen slog, njene

^j 41,16: *obloženi*...: hebr. lesni opaž.

^k 41,16: *in*...: ali, tla do oken.

^l 41,17: *meri*: hebr. merah.

^m 41,21: *Podboji*...: hebr. Podboj templja je bil pravokoten.

ⁿ 42,5: *bile*...: ali, jedle od teh.

^o 42,5: *kakor*...: ali, in zgradba je bila sestavljena iz nižjih in srednjih.

^p 42,9: *izpod teh*: ali, od kraja.

^q 42,9: *vhod*: ali, on, ki me je privedel.

^r 42,9: *kakor*...: ali, ko je prišel.

^s 42,16: *vzhodno*...: hebr. vzhodni veter.

^t 43,3: *da*...: ali, prerokovat, da bi to mesto moralo biti uničeno.

^u 43,8: *in*...: ali, kajti tam je bil le zid med menoj in njimi.

^v 43,10: *vzorec*: ali, vsoto, ali, število.

izhode, njene vhode, vse njene oblike, vse njene odredbe, vse njene oblike in vse njene postave, in zapiši *jih* v njihovem pogledu, da se bodo lahko držali njene celotne oblike in vseh njenih odredb in jih izpolnjevali.«¹² To je postava hiše: »Na vrhu gore bo njena celotna meja naokrog najsvetejšega. Glej, to je postava hiše.«

¹³ In to so mere oltarja po komolcih: »Komolec je komolec in širina roke; celo dno ^wbo komolec in širina komolca in njena meja ob njenem robu naokrog bo pedenj in to bo višji kraj oltarja.

¹⁴ Od dna na tleh, celo do spodnjega podzidka, bo dva komolca in širina en komolec; in od manjšega podzidka celo do večjega podzidka, bo štiri komolce in širina en komolec.¹⁵ Tako bo oltar yštiri komolce; in od oltarja ^zin navzgor bodo štirje rogov. ¹⁶ § Oltar bo dvanajst komolcev dolg, dvanajst širok, kvadraten v svojih štirih oglih.¹⁷ Podzidek bo štirinajst komolcev dolg in štirinajst širok v svojih štirih oglih; in rob okoli njega bo pol komolca; in njegovo dno bo komolec naokrog; in njegove stopnice bodo gledale proti vzhodu.

¹⁸ Rekel mi je: »Človeški sin, tako govori Gospod Bog: »To so odredbe oltarja na dan, ko ga bodo naredili, da bodo na njem darovali žgalne daritve in da bodo na njem škropili kri. ¹⁹ Duhovnikom Lévijevcem, ki bodo od Čadókovega semena, ki pristopajo k meni, da bi mi služili,« govori Gospod Bog, »boš dal mladega bikca za daritev za greh.²⁰ Vzel boš od njegove krvi in jo nanesel na štiri njegove robove in na štiri vogle podzidka in na rob naokoli. Tako ga boš očistil in prečistil.²¹ Vzel boš tudi bikca daritve za greh in zažgal ga bo na določenem prostoru hiše, zunaj svetišča.

²² Na drugi dan boš daroval kozlička od koz, brez pomanjkljivosti, za daritev za greh; in očistili bodo oltar, kakor so ga očistili z bikcem.²³ Ko narediš konec njegovemu očiščevanju, boš daroval mladega bikca, brez pomanjkljivosti in ovna iz tropa, brez pomanjkljivosti.²⁴ Daroval ju boš pred Gospodom in duhovniki bodo nanje vrgli sol in darovali jih bodo za žgalno daritev Gospodu.²⁵ Sedem dni boš vsak dan pripravljal kozla za daritev za greh.

Pripravljeni bodo tudi mladega bikca in ovna iz tropa, brez pomanjkljivosti.²⁶ Sedem dni bodo očiščevali oltar in ga prečiščevali in se ^auměščali.²⁷ Ko se ti dnevi iztečejo, bo tako, da bodo na osmi dan in tako naprej, duhovniki pripravljeni vaše žgalne daritve na oltarju in vaše mirovne ^bdaritve; in jaz vas bom sprejel,« govori Gospod Bog.«

44 Potem me je privadel nazaj po poti velikih vrat zunanjega svetišča, ki gledajo proti vzhodu; in ta so bila zaprta.² Potem mi je Gospod rekel: »Ta velika vrata bodo zaprta, ne bodo odprta in noben človek ne bo vstopil skoznje; ker je Gospod, Izraelov Bog, vstopil skoznje, zato bodo zaprta.³ Ta so za princa; princ bo sedel v njih, da je kruh pred Gospodom; vstopil bo po poti preddverja teh velikih vrat in ven bo šel po isti poti.«

⁴ Potem me je privadel po poti severnih velikih vrat pred hišo. Pogledal sem in glej, Gospodova slava je napolnila Gospodovo hišo in padel sem na svoj obraz.⁵ Gospod mi je rekel: »Človeški sin, dobro ^czaznamuj in glej s svojimi očmi in poslušaj s svojimi ušesi vse, kar ti rečem glede vseh odredb Gospodove hiše in vse njegove postave; in dobro ^dzaznamuj vhod hiše, z vsakim vstopanjem v svetišče.⁶ Upornim boš rekel, celo Izraelovi hiši: »Tako govori Gospod Bog: »Oh vi, Izraelova hiša, naj vam bo dovolj vseh vaših ogabnosti⁷ v tem, da ste v moje svetišče privedli tujce, ^eneobrezane v srcu in neobrezane v mesu, da bi bili v mojem svetišču, da ga oskrunijo, celo mojo hišo, ko darujete moj kruh, tolščo in kri in zaradi vseh vaših ogabnosti so prelamljali mojo zavezo.⁸ Vi niste skrbeli za moje svete stvari, temveč ste si zase postavili čuvanje moje ^fzadolžitve v mojem svetišču.«

⁹ Tako govori Gospod Bog: »Noben tujec, neobrezan v srcu niti neobrezan v mesu, izmed kateregakoli tujca, ki je med Izraelovimi otroki, ne bo vstopil v moje svetišče.

¹⁰ Lévijevci, ki so šli daleč proč od mene, ko je Izrael zašel, ki so zašli proč od mene, za svojimi maliki; oni bodo torej nosili svojo krivdo.¹¹ Vendar bodo služabniki v mojem svetišču in imeli bodo zadolžitev pri velikih vratih hiše in služili bodo hiši. Klali bodo žgalno daritev in klavno daritev za ljudstvo in stali bodo pred njimi, da jim služijo.¹² Ker so jim služili pred njihovimi maliki in Izraelovi hiši povzročili, gda pade v krivičnost; zatorej sem proti njim vzdignil svojo roko,« govori Gospod Bog »in nosili bodo svojo krivičnost.¹³ In ne bodo mi prišli blizu, da bi mi opravljali duhovniško službo niti da bi se približali katerikoli izmed mojih svetih stvari na najsvetejšem kraju, temveč bodo nosili svojo sramoto in svoje ogabnosti, ki so jih zagrešili.¹⁴ Toda naredil jih bom čuvanje oskrbe hiše, za vso njeno službo in za vse, kar bo v njej storjeno.

¹⁵ Toda duhovniki Lévijevcev, Cadókovi sinovi, ki so skrbeli za moje svetišče, ko so Izraelovi otroci zašli od mene, mi bodo prišli blizu, da bi mi služili in stali bodo pred menoj, da mi darujejo tolščo in kri,« govori Gospod Bog:¹⁶ »Vstopali bodo v moje svetišče in se približali moji mizi, da bi mi služili in skrbeli za mojo zadolžitev.

¹⁷ In zgodilo se bo, ko vstopajo pri velikih vratih notranjega dvora, da bodo oblečeni s platnenimi oblačili; in nobena volna ne bo prišla nanje, medtem ko služijo pri velikih vratih notranjega dvora in znotraj.¹⁸ Na svojih glavah bodo imeli platnene klobučke in na svojih ledjih bodo imeli kratke platnene hlače; ne bodo se opasovali s ^hčimerkoli, kar povzroča znojenje.¹⁹ Ko gredo naprej, na skrajni dvor, celo na skrajni dvor ljudstva, bodo odložili svoja oblačila, v katerih so služili in jih položili v svete sobe in nadeli si bodo druga oblačila in ljudstva ne bodo posvetili s svojimi

44,8: Ezk 44,14
44,8: Ezk 44,16

^c 44,5: *dobro*...: hebr. naravnaj svoje srce.

^d 44,5: *dobro*...: hebr. naravnaj svoje srce.

^e 44,7: *tujce*: hebr. otroke tujca.

^f 44,8: *moje*...: ali, moje straže, ali, odredbe.

^g 44,12: *povzročili*...: hebr. so bili za kamen spotike krivičnosti itd.

^h 44,18: *s*....: ali, na mestih znojenja: hebr. v, ali, z znojem.

^w 43,13: *dno*: hebr. naročje.

^x 43,13: *robu*: hebr. okraju.

^y 43,15: *oltar*: hebr. Marel ali Harel, to je, gora Boga.

^z 43,15: *od oltarja*...: hebr. Ariél, to je, lev od Boga.

^a 43,26: *se*...: hebr. napolnjevali svoje roke.

^b 43,27: *mirovne*...: ali, zahvalne.

oblačili.²⁰ Niti si ne bodo brili svojih glav niti ne bodo pustili pramenom, da zrastejo dolgi. Svoje glave si bodo zgolj strigli.²¹ Niti ne bo katerikoli duhovnik pil vina, ko vstopa na notranji dvor.²² Niti si za svoje žene ne bodo jemali vdove, niti tiste, ki je odslovljena,ⁱ temveč si bodo jemali device od semena Izraelove hiše ali vdovo, ki ji je imela poprej duhovnika.²³ Moje ljudstvo bodo učili *razliko* med svetim in oskrunjениm in jim povzročili, da razpoznavajo med nečistim in čistim.²⁴ V polemiki bodo razsojali *in* sodili jo bodo glede na moje sodbe in držali se bodo mojih postav in mojih zakonov in vseh mojih pravil, v vseh mojih zborih; in posvečevali bodo moje šabate.²⁵ Ne bodo prišli k nobeni mrtvi osebi, da se omadežujejo, razen za očeta ali za mater ali za sina, ali za hčer, za brata ali za sestro, ki nima soproga, se lahko omadežujejo.²⁶ Potem ko je očiščen, mu bodo prišteli sedem dni.²⁷ Na dan, ko gre v svetišče, na notranji dvor, da služi v svetišču, bo daroval svojo daritev za greh,^j govori Gospod Bog.²⁸ To jim bo za dedičino: *jaz sem njihova dedičina*. Ne boste jim dali posesti v Izraelu. *Jaz sem njihova posest.*²⁹ Jedli bodo jedilno daritev in daritev za greh in daritev za prestopek in vsaka posvečena ^kstvar v Izraelu bo njihova.³⁰ Prvo ^lizmed vseh prvih sadov od vseh *stvari* in vsaka daritev od vsega, od vsake *vrste* izmed vaših daritev, bo duhovnikova. Prav tako boste dali duhovniku prvo od svojega testa, da bo lahko povzročil, da v tvoji hiši počiva blagoslov.³¹ Duhovniki ne bodo jedli od českarkoli, kar je umrlo samo od sebe ali je bilo raztrgano, naj bo to perjad ali žival.

45 Poleg tega, ko boste ^mdeželo z žrebom razdeljevali v dedičino, boste darovali daritev Gospodu, sveti delež dežele: dolžina *bo* petindvajset tisoč *tristik* in širina *bo* deset tisoč *tristik*. To *bo* svetoⁿna vseh njihovih mejah naokoli.² Od tega bo tam za svetišče petsto v *dolžino*, s petsto v *širino*, kvadratno naokoli; in petdeset komolcev naokoli za njegova ^opredmestja.³ Od te mere boš izmeril dolžino petindvajset tisoč in širino deset tisoč, in na njem bo svetišče *in* najsvetejši *prostor*.⁴ Sveti *delež* dežele bo za duhovnike, služabnike svetišča, ki se bodo približali, da bi služili Gospodu in to bo prostor za njihove hiše in sveti prostor za svetišče.⁵ Petindvajset tisoč dolžine in deset tisoč širine bodo prav tako imeli Lévijevci, služabniki hiše, zase, za posest, za dvajset sob.

⁶ Določili boste posest mesta, pet tisoč široko in petindvajset tisoč dolgo, nasproti daritve svetega *deleža*. Ta bo za celotno Izraelovo hišo.

⁷ *Delež* *bo* za princa na eni strani in na drugi strani daritve svetega *deleža* in od mestne posesti, pred daritvijo svetega *deleža* in pred mestno posestjo od zahodne strani proti zahodu in od vzhodne strani proti vzhodu, in dolžina *bo* nasproti enemu izmed deležev od zahodne meje do vzhodne meje.⁸ V deželi bo njegova posest v Izraelu in moji princi ne bodo več zatirali mojega ljudstva in *preostanek*

44,22: *odslovljena*: hebr. odrinjena proč.
 44,22: *ki...:* hebr. od duhovnika.
 44,29: *posvečena*: ali, predana.
 44,30: *Prvo*: ali, Glavno.
 45,1: *boste...:* hebr. deželi povzročite, da pade.
 45,1: *sвето...:* hebr. svetost.

dežele bodo dali Izraelovi hiši, glede na njihove robove.⁹

⁹ Tako govori Gospod Bog: »Naj vam to zadostuje, oh Izraelovi princi: odstranite nasilje in rop, izvršujte sodbo in pravico, odstranite svoje razlastitve od mojega ljudstva,« govori Gospod Bog.¹⁰ Imeli boste pravične tehtnice in pravičen škaf in pravičen čeber.¹¹ Škaf in čeber bosta ene mere, da bo čeber lahko vseboval deseti del tovora in škaf deseti del tovora; njegova mera bo po tovoru.¹² Šekel *bo* dvajset ger. Dvajset šeklov, petindvajset šeklov, petnajst šeklov bo vaša mina.

¹³ To je daritev, ki jo boste darovali: šesti del škafa od tovora pšenice in dali boste šesti del škafa od tovora ječmena.¹⁴ Glede odredbe olja, čeber olja; *darovali boste* deseti del čebra iz kadi, *kar je* tovor desetih čebrov, kajti deset čebrov *je* tovor.¹⁵ Eno jagnje ^piz tropa, izmed dvesto, iz obilnih Izraelovih pašnikov; za jedilno daritev in za žgalno daritev in za mirovne ^qdaritve, da zanje opravijo pobotanje,^r govori Gospod Bog.¹⁶ Vse ljudstvo dežele bo dalo ^rto daritev za sprinca v Izraelu.¹⁷ To bo delež princa, da da žgalne daritve in jedilne daritve in pitne daritve ob praznikih, ob mlajih, ob šabatih, ob vseh slovesnostih Izraelove hiše. Pripravil bo daritev za greh, jedilno daritev, žgalno daritev in mirovne ^tdaritve, da opravi pobotanje za Izraelovo hišo.¹⁸ Tako govori Gospod Bog: »V prvem mesecu, na prvi *dan* meseca, boš vzel mladega bikca brez pomanjkljivosti in očistil svetišče.¹⁹ Duhovnik bo vzel od krvi daritve za greh in *jo* pomazal na podboje hiše in na štiri vogale oltarnega podzidka in na podboje velikih vrat notranjega dvora.²⁰ Tako boš delal sedmi *dan* meseca, za vsakega, ki se moti in za *tistega, ki je* preprost. Tako boš pobotal hišo.²¹ V prvem mesecu, na štirinajsti dan meseca, boste imeli pasho, sedemdnevni praznik; jedel se bo nekvašeni kruh.²² Na tisti dan bo princ zase in za vse ljudstvo dežele pripravil bikca *za* daritev za greh.²³ Sedem dni praznika bo pripravljal žgalno daritev Gospodu, sedem bikcev in sedem ovnov brez pomanjkljivosti, vsak dan, sedem dni; in vsak dan kozlička od koz *za* daritev za greh.²⁴ Pripravil bo jedilno daritev: škaf za bikca, škaf za ovna in vrč olja za škaf.²⁵ V sedmem mesecu, na petnajsti dan meseca, bo podobno storil ob prazniku sedmih dni, glede na daritev za greh, glede na žgalno daritev in glede na jedilno daritev in glede na olje.²⁶

46 Tako govori Gospod Bog: »Velika vrata notranjega dvora, ki gledajo proti vzhodu, bodo zaprta šest delovnih dni; toda na šabat bodo ta odprta in na mlaj bodo ta odprta.² Princ bo vstopil po poti preddverja *teh* velikih vrat od zunaj in stal bo pri podboju velikih vrat in duhovniki bodo pripravili njegovo žgalno daritev in njegove mirovne daritve in oboževal bo na pragu velikih vrat in potem bo šel naprej; toda velika vrata ne bodo zaprta do večera.³ Podobno bo ljudstvo dežele oboževalo ob vratih teh velikih vrat pred

ⁱ 44,22: *odslovljena*: hebr. odrinjena proč.
^j 44,22: *ki...:* hebr. od duhovnika.
^k 44,29: *posvečena*: ali, predana.
^l 44,30: *Prvo*: ali, Glavno.
^m 45,1: *boste...:* hebr. deželi povzročite, da pade.
ⁿ 45,1: *свето...:* hebr. svetost.
^o 45,2: *njegova*: ali, njegove prazne prostore.
^p 45,15: *Eno jagnje*: ali, Enega kozlička.
^q 45,15: *мировне*: ali, zahvalne.
^r 45,16: *dalo...:* hebr. to dalo za.
^s 45,16: *за...:* ali, s princem.
^t 45,17: *мировне*: ali, zahvalne.

Gospodom na šabate in na mlaje.⁴ Žgalna daritev, ki jo bo princ daroval Gospodu na šabatni dan, bo šest jagnjet brez pomanjkljivosti in oven brez pomanjkljivosti.⁵ Jedilna daritev *bo* škaf za ovna in jedilna daritev za jagnjeta, kakor ^ubo ta zmožen dati in vrč olja k škafu.⁶ Na dan mlaja *bo* mlad bikec brez pomanjkljivosti in šest jagnjet in oven; ti bodo brez pomanjkljivosti.⁷ Pripravil bo jedilno daritev, škaf za bikca, škaf za ovna, za jagnjeta pa glede na to, kolikor bo njegova roka dosegla in vrč olja k škafu.⁸ Ko bo princ vstopil, bo vstopil po poti preddverja *tistih* velikih vrat in naprej bo šel po tisti poti.

⁹ Toda ko bo ljudstvo dežele ob slovesnih praznikih prišlo pred Gospoda, bo tisti, ki vstopa po poti severnih velikih vrat, da bi oboževal, šel ven po poti južnih velikih vrat; in tisti, ki vstopa po poti južnih velikih vrat, bo šel naprej po poti severnih velikih vrat. Ne bo se vrnil po poti velikih vrat, pri katerih je vstopil, temveč bo šel naprej proti nasprotnim.¹⁰ Princ v njihovi sredi bo vstopil, ko bodo oni vstopili; in ko bodo šli naprej, bo šel naprej.¹¹ Ob praznikih in ob slovesnostih bo jedilna daritev škaf k bikcu in škaf k ovnu, za jagnjeta pa kolikor je zmožen dati in vrč olja k škafu.¹² Torej ko bo princ pripravil prostovoljno žgalno daritev ali mirovne daritve prostovoljno Gospodu, mu bo takrat nekdo odprl velika vrata, ki gledajo proti vzhodu in pripravil bo svojo žgalno daritev in svoje mirovne daritve, kot je to storil na šabatni dan. Takrat bo šel naprej in potem ko bo šel naprej, bo *nekdo* zaprl vrata.¹³ Dnevno boš pripravljal žgalno daritev Gospodu *od* jagnjeta prvega ^vleta brez pomanjkljivosti. To boš pripravljal vsako ^wjutro.¹⁴ Zanj boš vsako jutro pripravil jedilno daritev, šesti del škafa in tretji del vrča olja, da to umešaš s fino moko; nenehna jedilna daritev po večni odredbi Gospodu.¹⁵ Tako bodo pripravili jagnje in jedilno daritev in olje, vsako jutro *za* nenehno žgalno daritev.¹⁶

¹⁶ Tako govori Gospod Bog: »Če da princ darilo kateremukoli izmed svojih sinov, bo ta dediščina od njegovih sinov; to *bo* njihova posest po dediščini.¹⁷ Toda če da darilo svoje dediščine enemu izmed svojih služabnikov, potem bo to njegovo do leta osvoboditve; po tem se bo vrnilo princu, toda njegova dediščina bo za njegove sinove.¹⁸ Še več, princ ne bo vzel od dediščine ljudstva z zatiranjem, da bi jih sunil iz njihove posesti, *temveč* bo dal dediščino svojim sinovom od svoje lastne posesti, da moje ljudstvo ne bo razpršeno, vsak mož iz svoje posesti.«¹⁹

¹⁹ Potem me je privedel skozi vhod, ki *je bil* ob strani velikih vrat, v svete sobe duhovnikov, ki so gledale proti severu, in glej, tam je bil kraj, na dveh straneh proti zahodu.²⁰ Potem mi je rekел: »To *je* kraj, kjer bodo duhovniki vreli daritev za prestopek in daritev za greh in kjer bodo pekli

47,12: Raz 22,2

jevilno daritev; da *jih* ne bodo nosili ven na skrajni dvor, da bi posvetili ljudstvo.«²¹ Potem me je privedel na skrajni dvor in mi storil, da grem mimo štirih vogalov dvora; in glej, na vsakem ^xvogalu dvora *je bil* dvor.²² Na štirih vogalih dvora *so bili* dvori združeni ^yiz štiridesetih komolcev dolžine in tridesetih širine. Ti širje vogali *so bili* ene mere.²³ Tam *je bila* okoli njih vrsta zgradb, okrog vseh štirih in narejena *je bila* s kraji za vretje pod vrstami naokrog.²⁴ Potem mi je rekel: »To *so* kraji tistih, ki vrejo, kjer bodo služabniki hiše vreli klavno daritev ljudstva.«

47 Potem me je ponovno privedel k vratom hiše; in glej, vode so izhajale ven izpod praga hiše proti vzhodu, kajti pročelje hiše *je stalo proti* vzhodu in vode so prihajale dol izpod desne strani hiše pri južni strani oltarja.² Potem me je privedel ven, po poti velikih vrat proti severu in me vodil naokrog po zunanji poti, k skrajnim velikim vratom, po poti, ki gleda proti vzhodu in glej, tam so vode iztekale na desni strani.³ Ko je človek, ki je imel v svoji roki vrvico, šel proti vzhodu, je izmeril tisoč komolcev in me privedel skozi vode; vode ^aso bile do gležnjev.⁴ Ponovno je izmeril tisoč in me privedel skozi vode; vode *so bile* do kolen. Ponovno je izmeril tisoč in me privedel skozi; vode *so bile* do ledij.⁵ Potem je izmeril tisoč; *in to je bila* reka, ki je nisem mogel prebresti, kajti vode so narasle, vode za ^bplavanje v njih, reka, ki ne more biti prebredena.

⁶ Rekel mi je: »Človeški sin, ali si videl *tole*?« Potem me je privedel in mi storil, da se vrnem k bregu reke.⁷ Torej, ko sem se vrnil, glej, na bregu ^creke *je bilo* zelo veliko dreves na tej strani in na drugi.⁸ Potem mi je rekel: »Te vode iztekajo proti vzhodni deželi in gredo dol v puščavo ^din gredo v morje; *katerega* vode, ko bodo privedene v morje, bodo ozdravljeni.⁹ In zgodilo se bo, *da* vsaka stvar, ki živi, ki se giblje, kamor koli bodo prišle reke, bo živila, in tam bo zelo velika množica rib, ker bodo te vode prišle tja, kajti ozdravljeni bodo; in vsaka stvar bo živila, kamor prihaja ^ereka.¹⁰ In zgodilo se bo, *da* bodo na njej stali ribiči, od En Gedija celo do En Eglájima; one bodo *kraj* za razširjanje mrež; njihovih rib bo glede na njihove vrste, kakor rib vélikega morja, izjemno veliko.¹¹ Toda njeni blatni kraji in njena močvirja ne bodo *f*ozdravljeni; izročena bodo soli.¹² Ob reki, na njenem bregu, na tej strani in na tisti strani, bodo rasla ^gvska drevesa za hrano, katerih listje ne bo ovenelo niti njihov sad ne bo použit. Rodila bodo nov ^hsad, glede na njegove mesece, ker so njihove vode *izvirale* iz svetišča in njihov sad bo za hrano in njihovo listje bo za zdravilo.ⁱ

¹³ Tako govori Gospod Bog: »To *bo* meja, po kateri boste podedovali deželo glede na dvanajst Izraelovih rodov. Jožef bo imel dva deleža.

¹⁴ To boste podedovali, tako eden kakor drugi;

^u 46,5: *kakor*...: hebr. darilo njegove roke.

^v 46,13: *prvega*...: hebr. sina njegovega leta.

^w 46,13: *vsako*...: hebr. jutro za jutrom.

^x 46,21: *na vsakem*...: hebr. dvor v kotu dvora in dvor v kotu dvora.

^y 46,22: *zdrženi*: ali, narejeni z dimniki.

^z 46,22: *ene mere*: hebr. oglati.

^a 47,3: *vode*...: hebr. vode gležnjev.

^b 47,5: *za*...: hebr. plavanja.

^c 47,7: *bregu*: hebr. ustnici.

^d 47,8: *puščavo*: ali, ravnino.

^e 47,9: *prihaja*: hebr. prihajata reki.

^f 47,11: *pa ne bodo*...: ali, in to, kar ne bo ozdravljen.

^g 47,12: *rasla*: hebr. poganjala.

^h 47,12: *nov*: ali, glavni.

ⁱ 47,12: *zdravilo*: ali, modrice in rane.

glede katere sem dvignil j^j svojo roko, da jo izročim vašim očetom, in ta dežela bo padla vam v dediščino.¹⁵ To bo meja dežele proti severni strani, od vélikega morja, pot Hetlóna, kakor gredo ljudje v Cedád;¹⁶ Hamát, Beróte, Sibrájim, ki je med mejo Damaska in mejo Hamáta; Hacár Atikon,^kki je ob obali Havrána.¹⁷ Meja od morja bo Hacár Enán, meja Damaska in severno proti severu in meja Hamáta.¹⁸ To je severna stran.¹⁹ Vzhodno stran boš meril od^mHavrána in od Damaska in od Gileáda in od dežele Izrael ob Jordanu, od meje k vzhodnemu morju. To je vzhodna stran.¹⁹ Južna stran proti jugu, od Tamára celo k vodam prepiraⁿv Kadešu, reka^ok vélikemu morju. To je južna stran proti jugu.^pTudi zahodna stran bo véliko morje od meje, dokler človek ne pride nasproti Hamátu. To je zahodna stran.²¹ Tako si boste razdelili to deželo glede na Izraelove rodove.

²²Zgodilo se bo, da jo boste razdelili z žrebotom v dediščino sebi in tujcem, ki začasno prebivajo med vami, ki bodo med vami zaplodili otroke in oni vam bodo kakor rojeni v deželi med Izraelovimi otroki; imeli bodo dediščino z vami med Izraelovimi rodovi.²³ In zgodilo se bo, da pri rodu, v katerem začasno prebiva tujec, tam mu boste dali njegovo dediščino,« govori Gospod Bog.

48 Torej to so imena rodov. Od severnega konca do obale, po poti v Hetlón, kot gre nekdo do Hamáta, Hacár Enána, meje Damaska proti severu, do obale Hamáta; kajti to so njegove strani vzhodno in zahodno; delež^qza Dan.² Ob meji Dana, od vzhodne strani do zahodne strani, delež za Aserja.³ Ob meji Aserja, od vzhodne strani, celo do zahodne strani, delež za Neftálija.⁴ Ob meji Neftálija, od vzhodne strani do zahodne strani, delež za Manáseja.⁵ Ob meji Manáseja, od vzhodne strani do zahodne strani, delež za Efrájim.⁶ Ob meji Efrájima, od vzhodne strani, celo do zahodne strani, delež za Rubena.⁷ Ob meji Rubena, od vzhodne strani do zahodne strani, delež za Juda.

⁸ Ob meji Juda, od vzhodne strani do zahodne strani, bo daritev, ki jo boste darovali petindvajset tisoč trstik po širini in po dolžini kakor enega izmed drugih deležev, od vzhodne strani do zahodne strani, in svetišče bo v njegovi sredi.⁹ § Daritev, ki jo boste darovali Gospodu, bo petindvajset tisoč po dolžini in deset tisoč po širini.¹⁰ Zanje, celo za duhovnike, bo to sveta daritev; proti severu petindvajset tisoč po dolžini in proti zahodu deset tisoč po širini in proti vzhodu deset tisoč po širini in proti jugu petindvajset tisoč po dolžini; in Gospodovo svetišče bo v njegovi sredi.¹¹ To bo^rza duhovnike, ki so posvečeni izmed Cadókovih sinov; ki so se držali moje zadolžitve,^ski niso zašli, ko so Izraelovi otroci zašli, kakor so zašli Lévijevci.¹² Ta daritev dežele, ki je darovana, jim bo najsvetejša stvar ob meji Lévijevcev.¹³ Nasproti meji duhovnikov bodo Lévijevci imeli petindvajset

47,14:
1 Mz 12,7
47,14:
1 Mz 17,8
47,14:
1 Mz 26,3
47,14:
1 Mz 28,13

tisoč po dolžini in deset tisoč po širini; vsa dolžina bo petindvajset tisoč in širina deset tisoč.¹⁴ In od tega ne bodo prodali niti zamenjali niti odtujili prvih sadov dežele, kajti to je sveto Gospodu.

¹⁵ Pet tisoč, ki preostanejo po širini, nasproti petindvajset tisočem, bo oskrnen kraj za mesto, za prebivanje in za predmestja; in mesto bo v njegovi sredi.¹⁶ To bodo njegove mere: severna stran štiri tisoč petsto, južna stran štiri tisoč petsto, na vzhodni strani štiri tisoč petsto in zahodna stran štiri tisoč petsto.¹⁷ Predmestja mesta bodo proti severu dvesto petdeset, proti jugu dvesto petdeset, proti vzhodu dvesto petdeset in proti zahodu dvesto petdeset.¹⁸ Preostanek v dolžini nasproti daritve svetega deleža bo deset tisoč proti vzhodu in deset tisoč proti zahodu, in to bo nasproti daritve svetega deleža; njegov donos bo za hrano tistim, ki služijo mestu.¹⁹ Tisti, ki služijo mestu, mu bodo služili izmed vseh Izraelovih rodov.²⁰ Vseh daritev bo petindvajset tisoč krat petindvajset tisoč. Darovali boste štirioglatno sveto daritev z mestno posetjo.

²¹ Preostanek pa bo za princa na eni strani in na drugi od svete daritve in od mestne posesti nasproti petindvajset tisočim od daritve proti vzhodni meji in zahodno, nasproti petindvajset tisočim proti zahodni meji, nasproti deležem za princa. To bo sveta daritev in svetišče hiše bo v njegovi sredi.²² Poleg tega bo za princa od posesti Lévijevcev in od mestne posesti, ki je v sredi tega, kar pripada princu, med Judovo mejo in Benjaminovo mejo.²³ Glede preostanka rodov od vzhodne strani do zahodne strani bo imel delež^tBenjamin.²⁴ Ob Benjaminovi meji, od vzhodne strani do zahodne strani, bo imel delež Simeon.²⁵ Ob Simeonovi meji, od vzhodne strani do zahodne strani, Isahárjev delež.²⁶ Ob Isahárjevi meji, od vzhodne strani do zahodne strani, Zábulonov delež.²⁷ Ob Zábulonovi meji, od vzhodne strani do zahodne strani, Gadov delež.²⁸ Ob Gadovi meji, pri južni strani proti jugu, bo meja celo od Tamára do vodá prepira^uv Kadešu in do reke proti vélikemu morju.²⁹ To je dežela, ki jo boste razdelili z žrebotom Izraelovim rodovom za dediščino in to so njihovi deleži,« govori Gospod Bog.

³⁰To so izhodi iz mesta na severni strani, štiri tisoč petsto mer.

³¹ Velika vrata mesta bodo po imenih Izraelovih rodov; troje velikih vrat proti severu: ena Rubenova velika vrata, ena Judova velika vrata, ena Lévijeva velika vrata.³² Pri vzhodni strani štiri tisoč petsto; in troje velikih vrat: in ena Jožefova velika vrata, ena Benjaminova velika vrata, ena Danova velika vrata.³³ Pri južni strani štiri tisoč petsto mer; in troje velikih vrat: ena Simeonova velika vrata, ena Isahárjeva velika vrata, ena Zábulonova velika vrata.³⁴ Pri zahodni strani štiri tisoč petsto, z njihovimi tremi velikimi vrtati: ena Gadova velika

^j 47,14: *dvignil*: ali, prisegel.

^k 47,16: *Hacár Atikon*: ali, srednja vas.

^l 47,17: [Hamát: hebr. obdan z zidom.]

^m 47,18: *od (Havrána, Damaska, Gileáda, dežele)*: hebr. izmed.

ⁿ 47,19: *prepira*: ali, Meribát.

^o 47,19: *reka*: ali, dolina.

^p 47,19: *jugu*: ali, Temánu.

^q 48,1: *delež*: hebr. en delež.

^r 48,11: *To bo*: ali, Posvečeni delež bo.

^s 48,11: *zadolžitve*: ali, straže, ali, odredbe.

^t 48,23: *delež*: hebr. en delež.

^u 48,28: *prepira*...: ali, Meribát Kadeša.

Danielova knjiga

[Danielovo življenje in služenje prežemata celotno sedemdesetletno obdobje babilonskega ujetništva. Daniel, ki je bil pri šestnajstih letih izgnan v Babilon in izbran za vladno službo, postane Božji preroški glasnik, ki poganskemu in judovskemu svetu razglaša sedanji in večni Božji namen. Devet od dvanaajstih poglavij njegove knjige se vrti okoli sanj, vključno z videnji, ki jih je dal Bog in vključujejo drevesa, živali, zveri in podobe. Tako v svojih osebnih dogodivščinah kot v preroških videnjih Daniel prikazuje Božje vodstvo, posredovanje in moč v človeških zadevah.]

Ime *Daniye'l* ali *Dani'el* pomeni »Bog je moj sodnik«, knjiga pa je seveda poimenovana po avtorju in glavnem junaku. Grška oblika Daniel v Septuaginti je osnova za latinski in angleški naslov.

1. Pripovedi o Danielu in njegovih tovariših (1-6).
2. Danielova videnja (7-12).]

1 V tretjem letu kraljevanja Judovega kralja Jojakíma ^a je prišel babilonski kralj Nebukadnezar iz Babilona do Jeruzalema in ga oblegal. ² Gospod je Judovega kralja Jojakíma izročil v njegovo roko, z delom posod iz Božje hiše, ki jih je odnesel v deželo Šinár, k hiši svojega Boga in posode je prinesel v zakladno hišo svojega boga.

³ Kralj je spregovoril Ašpenázu, gospodarju svojih evnuhov, da naj privede *nekatere* izmed Izraelovih otrok, izmed kraljevega potomstva in izmed princev,⁴ otroke, na katerih ni *bilo* madeža, temveč lepega videza in spretne v vsej modrosti in bistroumne v spoznanju in razumevanju znanosti in takšne, ki *imajo* v sebi zmožnost stati v kraljevi palači in ki bi jih lahko učili znanja in jezika Kaldejcev. ⁵ Kralj jim je določil dnevno preskrbo kraljeve hrane in od vina, ki ^bga je pil. Tako jih je hranil tri leta, da bi ob njihovem izteku lahko stali pred kraljem. ⁶ Torej med temi so bili od Judovih otrok Daniel, Hananjá, Mišaél in Azarjá,⁷ ki jim je princ evnuhov dal imena, kajti Danielu ^cje dal *ime* Beltšacár, ^dHananjáju ^eSadráh, Mišaélju ^fMešáh in Azarjáju ^gAbé Negó.

⁸ Toda Daniel se je v svojem srcu namenil, da se ne bi omadeževal z deležem kraljeve hrane niti z vinom, ki ga je ta pil, zatorej je od princa evnuhov prosil, da se mu ne bi bilo treba omadeževati. ⁹ Torej Bog je Daniela privedel v naklonjenost in nežno prijaznost s princem evnuhov. ¹⁰ Princ evnuhov je Danielu rekel: »Bojim se svojega gospoda kralja, ki vam je določil vašo hrano in vašo pičo, kajti zakaj bi videl vaša obličja videti slabša ^hkakor od otrok, ki so iz vaše ⁱvrste? Potem bi *mene* prisilili ogrožati mojo glavo kralju.« ¹¹ § Potem je Daniel rekel Melzarju, ki ga je princ evnuhov postavil nad Daniela, Hananjája, Mišaéla in Azarjája:¹² »Potrdi

1,1: 2 Kr 24,2
1,1: 2 Krn 36,6
1,3: [Iz 39,7]
1,18: [Dan 1,5]
1,19: [Dan
1,17]
1,19: [Ps
119,99]
2,4: Dan 3,9

svojim služabnikom, rotim te, deset dni, in naj nam dajo za jesti ^kraſtinsko hrano ^lin vodo za pitje. ¹³ Potem naj bodo naša obličja ogledana pred teboj in obliče otrok, ki jedo od deleža kraljeve hrane, in kakor vidiš *[tako]* postopaj s svojimi služabniki.« ¹⁴ Tako se je ta strinjal z njimi v tej zadevi in jim potrdil deset dni. ¹⁵ Ob koncu desetih dni so bila njihova obličja videti svetlejša in obilnejša v mesu kakor od vseh otrok, ki so jedli od deleža kraljeve hrane. ¹⁶ § Potem je Melzar odvzel delež njihove hrane in vino, ki naj bi ga pili in jim dajal rastlinsko hrano.

¹⁷ Glede teh štirih otrok, jim je Bog dal znanje in spremnost v vsem učenju in modrosti. Daniel ^mje imel razumevanje o vseh videnjih in sanjah. ¹⁸ Torej ob koncu dni, o katerih je kralj rekel, da naj jih privede, jih je potem princ evnuhov privedel pred Nebukadnezarja. ¹⁹ Kralj se je z njimi pogovarjal in med njimi vsemi ni našel nikogar podobnega Danielu, Hananjáju, Mišaélu in Azarjáju. Zato so stali pred kraljem. ²⁰ V vseh vrstah modrosti ⁿin razumevanja, ki jih je kralj poizvedel od njih, jih je našel desetkrat boljše od vseh čarovnikov ⁱⁿ astrologov, ki so *bili* v vsem njegovem območju. ²¹ Daniel je ostal celo do prvega leta kralja Kira.

2 V drugem letu kraljevanja Nebukadnezarja je Nebukadnezar sanjal sanje, s čimer je bil njegov duh vznemirjen in njegovo spanje se je ločilo od njega. ² Potem je kralj zapovedal, da pokličejo čarovnike, astrologe, čarodeje in Kaldejce, da kralju razodenejo njegove sanje. Tako so prišli in stali pred kraljem. ³ Kralj jim je rekel: »Sanjal sem sanje in moj duh je bil vznemirjen, da bi razumel sanje.« ⁴ Potem so Kaldejci spregovorili kralju po sirsko: »Oh kralj, živi na veke. Povej svojim služabnikom sanje, mi pa bomo pokazali pomen.« ⁵ Kralj je odgovoril in Kaldejcem rekel: »Ta stvar je odsla

^v 48,35: Gospod.... hebr. Jahve je tukaj.

^a 1,1: [Leta 605 pr. Kr.]

^b 1,5: *ki*.... hebr. njegovega pitja.

^c 1,7: [Daniel: hebr. sodnik od Boga.]

^d 1,7: [Beltšacár: kaldejsko, naklonjen Belu.]

^e 1,7: [Hananjá: hebr. Jahve je bil naklonjen.]

^f 1,7: [Mišaél: hebr. kdo (je), kaj Bog (je).]

^g 1,7: [Azarjája: hebr. Jahve je pomagal.]

^h 1,10: *slabša*: hebr. bolj potrta.

ⁱ 1,10: *vaše*....: ali, vaše dobe, ali, vašega trajanja.

^j 1,11: *Melzarju*: ali, oskrbniku.

^k 1,12: *za jesti*....: hebr. da bomo lahko jedli itd.

^l 1,12: *raſtinsko hrano*: hebr. od rastlinske hrane; nekaj kar se seje.

^m 1,17: *Daniel*....: ali, Daniela je pripravil razumeti.

ⁿ 1,20: *modrosti*....: hebr. modrosti razumevanja.

^o 2,4: [sirskem: hebr. aramejsko.]

^p 2,4: *Oh kralj*....: kaldejsko do konca sedmega poglavja.

od mene. Če mi ne boste razložili sanj, z njihovo razlago, boste razrezani^q na koščke, vaše hiše pa bodo narejene za gnojišče.⁶ Toda če mi boste pokazali sanje in njihov pomen, boste od mene prejeli darila in nagrade^r in veliko čast. Zatorej mi razodenite sanje in njihov pomen.«⁷ Ponovno so odgovorili in rekli: »Naj kralj pove svojim služabnikom sanje, mi pa bomo pokazali njihov pomen.«⁸ Kralj je odgovoril in rekel: »Zagotovo vem, da hočete pridobiti^s čas, ker ste videli, da je stvar odšla od mene.⁹ Toda če mi ne boste pokazali sanj, je za vas *samo* en odlok, kajti pripravili ste lažnive in izprijene besede, da jih govorite pred menoj, dokler čas ne bo spremenjen. Zato mi povejte sanje in vedel bom, da mi lahko pokažete njihovo razlago.«

¹⁰ Kaldejci so pred kraljem odgovorili in rekli: »Na zemlji ni človeka, ki lahko pokaže kraljevo zadevo. Zato *tam* ni kralja, gospodarja niti vladarja, ki bi zahteval takšne besede pri kateremkoli čarovniku ali astrologu ali Kaldejcu.¹¹ To je redka stvar, ki jo kralj zahteva in nikogar drugega ni, ki lahko to razodene pred kraljem, razen bogov, katerih prebivališče ni z mesom.«¹² Zaradi tega razloga je bil kralj jezen in zelo besen in ukazal, da uničijo vse modre babilonske može.¹³ Odlok je odšel naprej, da bodo modri možje umorjeni, in iskali so Daniela in njegove tovariše, da bi bili umorjeni.

¹⁴ Potem je Daniel z nasvetom in preudarnostjo odgovoril^t Arjóhu, poveljniku^u kraljeve straže, ki je odšel, da umori modre babilonske može.¹⁵ Odgovoril je in kraljevemu poveljniku Arjóhu rekel: »Zakaj je kraljevi odlok *tako* nagel?« Potem je Arjóh stvar razložil Danielu.¹⁶ Potem je Daniel vstopil in ževel od kralja, da naj mu da čas in da bo on kralju pokazal razlago.¹⁷ Potem je Daniel odšel k svoji hisi in dal stvar spoznati Hananjáju, Mišaélu in Azarjáju, svojim družabnikom,¹⁸ da bi glede te skrivnosti ževeli milosti od Boga v nebes; da se Daniel^w in njegovi tovariši ne bi pogubili z ostalimi modrimi babilonskimi možmi.

¹⁹ Potem je bila Danielu skrivnost razodeta v nočnem videnju. Potem je Daniel blagoslovil Boga nebes.²⁰ Daniel je odgovoril in rekel: »Blagoslovljeno bodi ime Boga na vake vekov, kajti modrost in moč sta njegovi²¹ in on spreminja čase ter obdobja. Odstranja kralje in postavlja kralje. Daje modrost modrim in spoznanje tistim, ki poznajo razumevanje.²² Razodeva globoke in skrite stvari. Ve kaj je v temi in razsvetljenje prebiva z njim.²³ Zahvaljujem se ti in te hvalim, oh ti Bog mojih očetov, ki si mi dal modrost in moč in si mi sedaj razodel, kar smo ževeli od tebe, kajti sedaj si nam pokazal kraljevo zadevo.«

2,5: Dan 3,29

2,6: Dan 5,17

2,20: Ps 113,2

2,20: Ps 115,18

2,34: Dan 2,45

2,37: [Ps

75,6-7]

2,38: [Jer 27,7]

2,39: [Dan

5,28-31]

2,39: [Dan

8,21]

²⁴ Zato je Daniel vstopil k Arjóhu, ki mu je kralj odredil, da uniči modre babilonske može. Odšel je in mu takole rekel: »Ne uniči modrih babilonskih mož, privedi me pred kralja in kralju bom pokazal razlago.«²⁵ Potem je Arjóh Daniela v naglici privedel pred kralja in mu takole rekel: »Našel^x sem moža izmed Judovih ujetnikov, ki bo kralju dal spoznati razlago.«²⁶ Kralj je odgovoril in rekel Danielu, čigar ime je *bilo* Beltšacár: »Ali si mi zmožen pokazati sanje, ki sem jih videl in njihovo razlago?«²⁷ Daniel je v prisotnosti kralja odgovoril in rekel: »Skrivnosti, ki jo je kralj zahteval, modri možje, astrologi, čarovniki [in] napovedovalci usode kralju ne morejo pokazati,²⁸ toda Bog je v nebesih, ki razodeva skrivnosti in daje^z spoznati kralju Nebukadnezarju, kaj bo v zadnjih dneh. Tvoje sanje in videnja tvoje glave na tvoji postelji so ta.²⁹ Kar se tebe tiče, oh kralj, tvoje misli so prišle^a v tvoj um na tvoji postelji, kaj se bo odslej zgodilo in on, ki razodeva skrivnosti, ti daje spoznati, kaj se bo zgodilo.³⁰ Toda kar se mene tiče, mi ta skrivnost ni bila razodeta zaradi kakršnekoli modrosti, ki bi jo imel več kakor katerikoli živeči, temveč zaradi *tistih*,^b ki bodo dali spoznati razlago kralju in da boš lahko poznaš misli svojega srca.

³¹ Ti, oh kralj, si videl^c in ogledoval veliko podobo. Ta velika podoba, katere sijaj je *bil* odličen, je stala pred teboj in njena oblika je *bila* strašna.³² Glava te podobe je *bila* iz čistega zlata, njene prsi in njeni lakti iz srebra, njen trebuh in njena stegna^d iz brona,³³ njene noge iz želeta, njena stopala deloma iz želeta, deloma pa izila.³⁴ Gledal si, dokler ni bil brez^e rok izklesan kamen, ki je zadel podobo v njena stopala, ki so *bila* iz želeta inila in jih zlomil na koščke.³⁵ Potem so bili želedo, il, bron, srebro in zlato skupaj zlomljeni na koščke in postali kakor pleve na poletnem mlatišču, in veter jih je odnesel, da zanje ni bilo najti nobenega prostora. Kamen, ki je zadel podobo, pa je postal velika gora in napolnil celotno zemljo.

³⁶ To so sanje in njihovo razlago bomo povedali pred kraljem.³⁷ Ti, oh kralj, si kralj kraljev, kajti Bog nebes ti je dal kraljestvo, oblast, moč in slavo.³⁸ Kjerkoli prebivajo človeški otroci, je v tvojo roko dal živali polja in perjad neba in te naredil vladarja nad njimi vsemi. Ti si ta glava iz zlata.³⁹ Za teboj pa bo vstalo drugo kraljestvo, slabše od tvojega^f in še eno, tretje kraljestvo iz brona, ki bo vladalo nad celotno zemljo.^g⁴⁰ Četrto kraljestvo^h bo čvrsto kakor želedo. Kakor želedo zlomi na koščke in podjarmi vse stvari, in kakor želedo, ki zlomi vse te, [tako] bo to razbilo na koščke in poškodovalo.⁴¹ Kakor si videl stopala in prste, delno iz lončarjevega ila in delno iz želeta,

^q 2,5: *razrezani*...: kaldejsko, razteleseni.

^r 2,6: *nagrade*: ali, plačilo.

^s 2,8: *pridobiti*: kaldejsko, kupiti.

^t 2,14: *odgovoril*: kaldejsko, vrnil.

^u 2,14: *poveljniku*...: ali, *glavnemu maršalu*: kaldejsko, glavnemu izmed rabljev, ali, pobijalcem.

^v 2,18: *od Boga*: kaldejsko, izpred Boga.

^w 2,18: *se Daniel*...: ali, ne bi uničili Daniela itd.

^x 2,25: *Našel*...: kaldejsko, Ker sem našel.

^y 2,25: *Judovih*...: kaldejsko, otrok Judovega ujetništva.

^z 2,28: *daje*...: kaldejsko, je dal spoznati.

^a 2,29: *prišle*: kaldejsko, prišle gor.

^b 2,30: *tistih*...: ali, namena, da bi bila razlaga dana spoznati kralju.

^c 2,31: *videl*: kaldejsko, si bil videl.

^d 2,32: *stegna*: ali, strani.

^e 2,34: *brez*...: ali, vržen kamen, ki ni bil v rokah, kakor vrstica Dan 2,45.

^f 2,39: [Kraljestvo Medijev in Perzijcev.]

^g 2,39: [Grški imperij pod Aleksandrom Velikim.]

^h 2,40: [Rimski imperij.]

bo kraljestvo razdeljeno,ⁱ toda v njem bo moč žezeza, ker si videl železo pomešano z blatnim ilom.⁴² In kakor so bili prsti stopal deloma iz železa in deloma izila, tako bo kraljestvo delno močno in delno zlomljeno.^j⁴³ Kakor si videl železo, pomešano z blatnim ilom, tako se bodo mešali med seboj s človeškim semenom, toda ne bodo se držali drug^kdrugega, celo kakor železo ni pomešano z ilom.⁴⁴ V dneh^lteh kraljev bo Bog nebes vzpostavil kraljestvo,^mki ne bo nikoli uničeno. In kraljestvoⁿne bo ostalo drugemu ljudstvu, temveč bo zlomilo na koščke in požrlo vsa ta kraljestva, samo pa bo obstalo na veke.⁴⁵ Ker si videl, da je bil^okamen brez rok izklesan iz gore in da je ta zlomil na koščke železo, bron, ilo, srebro in zlato; veliki Bog je dal spoznati kralju, kaj se bo odslej Pzgodilo. Sanje so zanesljive in njihova razлага nedvoumna.«

⁴⁶ Potem je kralj Nebukadnezar padel na svoj obraz, oboževal Daniela in zapovedal, da mu morajo darovati daritev in prijetne dišave.⁴⁷ Kralj je Danielu odgovoril in rekel: »Resnično je to, da je vaš Bog Bog bogov in gospod kraljev in [ta], ki razodeva skrivnosti, glede na to, da si lahko razodel to skrivnost.«⁴⁸ Potem je kralj Daniela naredil za velikega moža in mu dal mnoga sijajna darila in ga naredil vladarja nad celotno provinco Babilon in glavnega izmed voditeljev nad vsemi modrimi možmi Babilona.⁴⁹ Potem je Daniel prosil kralja in ta je postavil Šadráha, Mešáha in Abéd Negója nad zadeve babilonske province, toda Daniel je sedel pri kraljevih velikih vratih.

3 Kralj Nebukadnezar je naredil podobo iz zlata, katere višina je bila šestdeset komolcev, njena širina pa šest komolcev. Postavil jo je na ravnini Dura v provinci Babilon.² Potem je kralj Nebukadnezar poslal, da zbere skupaj prince, voditelje in poveljnike, sodnike, zakladnike, svetovalce, šerife in vse vladarje provinc, da pridejo k posvetitvi podobe, ki jo je postavil kralj Nebukadnezar.³ Potem so bili princi, voditelji in poveljniki, sodniki, zakladniki, svetovalci, šerifi in vsi vladarji provinc zbrani skupaj k posvetitvi podobe, ki jo je postavil kralj Nebukadnezar in stali so pred podobo, ki jo je postavil Nebukadnezar.⁴ Potem je glasnik naglas^qzavpil: »Vam je to^rzapovedano, oh ljudstvo, narodi in jeziki,⁵da kadar zaslišite zvok kornéta, flavte, harfe, pozavne, plunke, citer^sin vseh vrst glasbe, padite dol in obožujte zlato podobo, ki jo je postavil kralj Nebukadnezar.⁶ Kdorkoli ne pade dol in ne obožuje, bo isto uro vržen v sredo goreče ognjene talilne peči.⁷ Zatorej ob tistem času, ko je vse ljudstvo zaslíšalo zvok kornéta, flavte, harfe, pozavne, plunke in vseh vrst glasbe, so vsa ljudstva,

2,41: [Dan 7,24]

2,44: Dan 4,3

2,44: Dan 4,34

2,44: Dan 6,27

2,44: Dan 7,14

2,44: Dan 7,27

2,44: Mih 4,7

2,44: Lk 1,33

2,45: [Mt 21,42]

2,48: Dan 4,9

3,14: 2 Mz 21,13

narodi in jeziki padli dol in oboževali zlato podobo, ki jo je postavil kralj Nebukadnezar.

⁸ Zaradi česar so se ob tistem času približali neki Kaldejci in obtožili Jude.⁹ Spregororili so in rekli kralju Nebukadnezarju: »Oh kralj, živi na veke.¹⁰ Ti, oh kralj, si izdal odlok, da naj vsak človek, ki bo zaslišal glas kornéta, flavte, harfe, pozavne, plunke in citer^tin vseh vrst glasbe, pade dol in obožuje zlato podobo.¹¹ Kdorkoli pa ne pade dol in je ne obožuje, ta bo vržen v sredo goreče ognjene talilne peči.¹² Tam so nekateri Judje, ki si jih postavil nad zadeve babilonske province: Šadráh, Mešáh in Abéd Negó. Ti možje, oh kralj, te^uniso upoštevali. Ne služijo tvojim bogovom niti ne obožujejo zlate podobe, ki si jo ti postavil.«

¹³ Potem je Nebukadnezar v svoji besnosti in razjarjenosti zapovedal, da privedejo Šadráha, Mešáha in Abéd Negója. Potem so te može privedli pred kralja.¹⁴ Nebukadnezar je spregovoril in jim rekel: »Je to res,^v oh Šadráh, Mešáh in Abéd Negój, [da] ne služite mojim bogovom niti ne obožujete zlate podobe, ki sem jo postavil?¹⁵ Torej če ste pripravljeni, da kadar zaslišite zvok kornéta, flavte, harfe, pozavne, plunke in citer^win vse vrste glasbe, padete dol in obožujete podobo, ki sem jo naredil; dobro. Toda če je ne obožujete, boste isto uro vrženi v sredo goreče ognjene talilne peči, in kdo je tisti Bog, ki vas bo osvobodil iz mojih rok?¹⁶ Šadráh, Mešáh in Abéd Negó so odgovorili in kralju rekli: »Oh Nebukadnezar, mi nismo zaskrbljeni, da ti odgovorimo v tej zadevi.¹⁷ Če bo temu tako, naš Bog, ki mu služimo, nas je zmožen osvoboditi pred gorečo ognjeno talilno pečjo in on^xnas bo osvobodil iz tvoje roke, oh kralj.¹⁸ Toda če ne, bodi to znano tebi, oh kralj, da ne bomo služili tvojim bogovom niti oboževali zlate podobe, ki si jo postavil.«

¹⁹ Potem je bil Nebukadnezar poln^yrazjarjenosti in videz njegovega obličja je bil spremenjen napram Šadráhu, Mešáhu in Abéd Negój. Zatorej je spregovoril in zapovedal, da naj talilno peč sedemkrat bolj segrejejo, kot je bila običajno segreta.²⁰ Zapovedal je najmočnejšim^{ymožem}, ki so bili v njegovi vojski, da zvežeo Šadráha, Mešáha in Abéd Negója in da jih vržejo v gorečo ognjeno talilno peč.²¹ Potem so bili ti možje zvezani v njihovih plaščih,^znjihovih hlačah in njihovih klobukih^ain drugih njihovih oblačilih in vrženi so bili v sredo goreče ognjene talilne peči.²² Torej, ker je bila kraljeva zapoved^bnujna in talilna peč izjemno vroča, je plamen^cognja usmrtil tiste može, ki so vzdignili Šadráha, Mešáha in Abéd Negója.²³ Ti trije možje, Šadráh, Mešáh in Abéd Negó so zvezani padli dol v sredo goreče ognjene

ⁱ 2,41: [Dve stopali predstavlјata prejšnje Zahodno in Vzhodno Zahodno rimske cesarstvo, deset prstov pa razdelitev v prihodnosti.]

^j 2,42: *zlomljeno*: ali, lomljivo.

^k 2,43: *drug*...: kaldejsko, tega s tem.

^l 2,44: *dneh*: kaldejsko, njihovih dneh.

^m 2,44: [Prihod Jezusa Kristusa sovpada z rimskim imperijem, kot četrtnim kraljestvom.]

ⁿ 2,44: *kraljestvo*: kaldejsko, kraljestvo le-tega.

^o 2,45: *bil*...: ali, kamen, ki ni bil v rokah.

^p 2,45: *odslej*: kaldejsko, potem.

^q 3,4: *naglas*: kaldejsko, z močjo.

^r 3,4: *je to*...: kaldejsko, oni zapovejo.

^s 3,5: *citer*: ali, petje: kaldejsko, simfonijo.

^t 3,10: *citer*: ali, petja: kaldejsko, simfonijo.

^u 3,12: *te*...: kaldejsko, se niso ozirali nate.

^v 3,14: *res*: ali, iz namere, kakor vrstica 2 Mz 21,13.

^w 3,15: *citer*: ali, petja: kaldejsko, simfonijo.

^x 3,19: *poln*...: kaldejsko, napoljen z razjarjenostjo.

^y 3,20: *najmočnejšim*...: kaldejsko, mogočnim od moči.

^z 3,21: *plaščih*: ali, ogrinjalih.

^a 3,21: *klobukih*: ali, turbanih.

^b 3,22: *zapoved*: kaldejsko, beseda.

^c 3,22: *plamen*...: ali, iskra ognja usmrtila.

talilne peči.²⁴ Potem je bil kralj Nebukadnezar osupel, v naglici vstal *in* spregovoril ter svojim svetovalcem^d rekel: »Mar nismo v sredo ognja vrgli treh zvezanih mož?« Odgovorili so in rekli kralju: »Resnica, oh kralj.«²⁵ § Ta je odgovoril in rekel: »Glejte, vidim štiri razvezane može, ki hodijo v sredi ognja in nimajo^e nobene poškodbe, oblika četrtega pa je podobna Božjemu Sinu.«

²⁶ Potem se je Nebukadnezar približal odprtini f goreče ognjene talilne peči *in* spregovoril ter rekel: »Šadráh, Mešáh in Abéd Negó, vi služabniki najvišjega Boga, pojrite ven in pridite *sem*.« Potem so Šadráh, Mešáh in Abéd Negó prišli naprej iz srede ognja.²⁷ Princi, voditelji, poveljniki in kraljevi svetovalci, ki so bili zbrani skupaj, so videli te može, nad čigar telesi ogenj ni imel nobene oblasti, niti las njihove glave ni bil osmojen, niti njihovi plašči niso bili spremenjeni, niti nanje ni prešel vonj ognja.

²⁸ Potem je Nebukadnezar spregovoril in rekel: »Blagoslovjen bodi Bog Šadráha, Mešáha in Abéd Negója, ki je poslal svojega angela in rešil svoje služabnike, ki so zaupali vanj in spremenili kraljevo besedo in predali svoja telesa, da ne bi služili niti oboževali kateregakoli boga, razen svojega lastnega Boga.²⁹ Zato izdajam godlok: »Da bo vsako ljudstvo, narod in jezik, ki spregovori karkoli^h neprimernega zoper Boga Šadráha, Mešáha in Abéd Negója, razrezanoⁱ na koščke in njihove hiše bodo narejene za gnojišče, zato ker ni drugega Boga, ki lahko resi na ta način.«³⁰ Potem je kralj povišal jŠadráha, Mešáha in Abéd Negója v provinci Babilon.

4 Kralj Nebukadnezar vsem ljudstvom, narodom in jezikom, ki prebivajo po vsej zemlji: »Mir naj se vam pomnoži.² Zdeto^k se mi je dobro pokazati [preroška] znamenja in čudeže, ki jih je vzvišeni Bog izvršil napram meni.³ Kako velika so njegova [preroška] znamenja! In kako mogočni so njegovi čudeži! Njegovo kraljestvo je večno kraljestvo in njegovo gospodstvo je od roda do roda.

⁴ Jaz, Nebukadnezar, sem bil pri počitku v svoji hiši in uspešen v svoji palači.⁵ Videl sem sanje, ki so me prestrašile in misli na moji postelji in videnja moje glave so me vznemirila.⁶ Zatorej sem izdal odlok, da privedejo predme vse modre *može* Babilona, da bi mi lahko dali spoznati razlago sanj.⁷ Potem so vstopili čarowniki, astrologi, Kaldejci in napovedovalci usode, in pred njimi sem jim povedal sanje, toda niso mi dali spoznati njihove razlage.

⁸ Toda na koncu je prišel predme Daniel, katerega ime je bilo Beltšacár, glede na ime mojega boga in v katerem je duh svetih bogov. Pred njim sem povedal sanje, rekoč:⁹ »Oh Beltšacár, gospodar čarownikov, ker vem, da je v tebi duh svetih bogov in da te nobena skrivnost ne vznemirja, mi povej videnja mojih sanj, ki sem jih videl in njihovo razlago.«¹⁰ Takšna so bila videnja moje glave na moji postelji. Videl sem^l in glej drevo [je bilo] sredi zemlje in njegova višina je bila

3,29: Dan 2,5

4,3: Dan 2,34

4,9: Dan 2,48

4,23: [Dan 5,18-21]

4,25: Dan 5,20-21

4,25: [Ez 29,17-20]

4,25: [1 Kor 10,11]

velika.¹¹ Drevo je raslo in bilo močno in njegova višina je segala do neba in njegovo vidno polje do konca vse zemlje.¹² Njegovo listje je bilo lepo in njegovega sadu obilo in na njem je bilo hrane za vse. Živali polja so pod njim imele senco in perjad neba je prebivala v njegovih vejah in vse meso je bilo od njega nahranjeno.¹³ Videl sem v videnjih svoje glave na svoji postelji in glej, stražar in sveti je prišel dol z neba.¹⁴ Glasno^m je zavpil in rekel takole: »Posekajte drevo in odrezite njegove veje, otresite listje in raztresite njegov sad. Naj gredo živali proč izpod njega in perjad od njegovih mladih,¹⁵ kljub temu pa pustite štor njegovih korenin v zemlji, celo v okovu iz želeta in brona, v nežni travi polja in ta naj bo omočen z roso neba in njegov deležⁿ naj bo z živalmi na zemeljski travi.¹⁶ Naj bo njegovo srce spremenjeno od človeškega in naj mu bo dano živalsko srce, in nad njim naj mine sedem dob.¹⁷ Ta stvar je po odloku stražarjev in zahteva po besedi svetih, z namenom, da bodo živi lahko spoznali, da Najvišji vlada v kraljestvu ljudi in ga daje komur hoče in postavi nadenj najnižjega izmed ljudi.¹⁸ Te sanje sem jaz, kralj Nebukadnezar, videl. Torej ti, oh Beltšacár, razglaši njihovo razlago, ker vsi modri ljudje mojega kraljestva niso zmožni, da bi mi dali spoznati razlago, toda ti si zmožen, kajti duh svetih bogov je v tebi.«

¹⁹ Potem je bil Daniel, katerega ime je bilo Beltšacár, za eno uro osupel in njegove misli so ga vznemirile. Kralj je spregovoril in rekel: »Beltšacár, ne pusti, da bi te sanje ali njihova razlaga vznemirile.« Beltšacár je odgovoril in rekel: »Moj gospod, sanje naj bodo njim, ki tesovražijo in njihova razlaga tvojem sovražnikom.²⁰ Drevo, ki si ga videl, ki je raslo in je bilo močno, katerega višina je segla do neba in katerega vidno polje je po vsej zemlji,²¹ katerega listje je bilo lepo in njegov sad obilen in je bilo na njem hrane za vse, pod katerim so prebivale živali polja in na čigar vejah je imela perjad neba svoje prebivališče.²² To si ti, oh kralj, ki si zrasel in postal močan, kajti tvoja veličina je zrasla in sega do neba in tvoje gospodstvo do konca zemlje.²³ Medtem ko je kralj videl stražarja in svetega prihajati dol z neba in reči: »Posekajte drevo in ga uničite, vendar od njega pustite v zemlji štor s koreninami, celo z okovom iz želeta in brona, v nežni travi polja; in naj bo ta omočen z roso neba in njegov delež naj bo z živalmi polja, dokler nad njim ne mine sedem dob.²⁴ To je razlaga, oh kralj in to je odlok Najvišjega, ki je prišel nad mojega gospoda kralja,²⁵ da te bodo pregnali od ljudi in tvoje prebivališče bo z živalmi polja in pripravili te bodo, da boš jedel travo kakor voli in močili te bodo z roso neba in sedem dob bo prešlo nad teboj, dokler ne spoznaš, da Najvišji vlada v kraljestvu ljudi in ga daje komurkoli on hoče.²⁶ Zapovedali so, da pustijo štor od drevesnih korenin; tvoje kraljestvo bo zagotovo pripadlo tebi, potem ko boš spoznal,

^d 3,24: *svetovalcem*: ali, voditeljem.

^e 3,25: *nimajo*...: kaldejsko, na njih ni poškodbe.

^f 3,26: *odprtini*: kaldejsko, vratom.

^g 3,29: *izdajam*: kaldejsko, je po meni izdan.

^h 3,29: *karkoli*...: kaldejsko, napačno.

ⁱ 3,29: *razrezano*...: kaldejsko, spremenjeno v koščke.

^j 3,30: *povišal*: kaldejsko, storil da Šadráh, Mešáh in Abéd Negó uspevajo.

^k 4,2: *Zdeto*...: kaldejsko, To je bilo spodobno pred menoj.

^l 4,10: *Videl sem*: kaldejsko, Gledal sem.

^m 4,14: *Glasno*: kaldejsko, Z močjo.

da nebesa vladajo. ²⁷ § Zatorej, oh kralj, naj ti bo moj nasvet sprejemljiv in svoje grehe zlomi s pravičnostjo in svoje krivičnosti z izkazovanjem usmiljenja revnim; če bi to lahko bilo podaljšanje ⁿtvoje umirjenosti.«

²⁸ Vse to je prišlo nad kralja Nebukadnezarja. ²⁹ Ob koncu dvanajstih mesecev je hodil v ^opalači babilonskega kraljestva. ³⁰ Kralj je spregovoril in rekel: »Ali ni to veliki Babilon, ki sem ga jaz zgradil za hišo kraljestva po moči svoje oblasti in za čast svojega veličanstva?« ³¹ Medtem ko je *bila* beseda v kraljevih ustih, je padel glas z neba, *rekoč*: »Oh kralj Nebukadnezar, tebi je govorjeno: ›Kraljestvo je odšlo od tebe. ³² Pregnali te bodo od ljudi in tvoje prebivališče *bo* z živalmi polja. Prisilili te bodo, da boš jedel travo kakor voli in sedem dob bo prešlo nad teboj, dokler ne spoznaš, da Najvišji vlada v kraljestvu ljudi in ga daje komurkoli on hoče.« ³³ To isto uro je bila stvar nad Nebukadnezarjem izpolnjena. Pregnan je bil od ljudi, jedel travo kakor voli in njegovo telo je bilo omočeno z roso z neba, dokler njegovi lasje niso zrasli kakor orlovo *perje* in njegovi nohti kakor ptičji *kremplji*.

³⁴ »In ob koncu dni sem jaz, Nebukadnezar, povzdignil svoje oči k nebu in moje razumevanje se je vrnilo k meni in blagoslovil sem Najvišjega in hvalil in častil njega, ki živi na veke, katerega gospodstvo je večno gospodstvo in njegovo kraljestvo je od roda do roda. ³⁵ Vsi prebivalci zemlje so šteti kakor nič in on dela glede na svojo voljo v vojski nebes in *med* prebivalci zemlje, in nihče ne more zadržati njegove roke ali mu reči: ›Kaj počneš?« ³⁶ Ob istem času se je moj razum vrnil k meni in zaradi slave mojega kraljestva sta se moja čast in moj sijaj vrnila k meni in moji svetovalci in moji velikaši so me poiskali, jaz pa sem bil utrjen v svojem kraljestvu in dodano mi je bilo odlično veličanstvo. ³⁷ Sedaj jaz, Nebukadnezar, hvalim, povzdigujem in častim Kralja nebes. Vsa njegova dela so resnica in njegove poti sodba, tiste pa, ki hodijo v ponosu, je zmožen ponižati.«

5 Kralj Belšacár ^P je priredil veliko zabavo svojim tisoč velikašem in pil vino pred tisočimi. ² Medtem ko je Belšacár okušal vino, je zapovedal, da prineseo zlate in srebrne posode, ki jih je njegov oče ^QNebukadnezar odnesel ^riz templja, ki je *bil* v Jeruzalemu, da bi kralj in njegovi princi, njegove žene in njegove priležnice lahko pili iz njih. ³ Potem so prinesli zlate posode, ki so bile odnesene iz templja Božje hiše, ki je *bila* v Jeruzalemu; in kralj, njegovi princi, njegove žene in njegove priležnice so pili iz njih. ⁴ Pili so vino in hvalili bogove iz zlata in iz srebra, iz brona, iz želeta, iz lesa in iz kamna.

⁵ V isti uri so prišli prsti človeške roke in pisali nasproti svečniku na zidnem ometu kraljeve palače, in kralj je zagledal del roke, ki je pisala. ⁶ Potem je bilo ^skraljevo obliče spremenjeno ^tin njegove misli

so ga vznemirile, tako da so bili sklepi ^unjegovih ledij mlahavi in njegova kolena so udarjala druga ob drugo. ⁷ Kralj je glasno ^vzaklical, da pripeljejo astrologe, Kaldejce in napovedovalce usode. In kralj je spregovoril in rekel modrim *možem* iz Babilona: »Kdorkoli bo prebral to pisanje in mi pokazal njegovo razlago, bo oblečen v škrlat ^win okoli svojega vratu bo *imel* verižico iz zlata in bo tretji vladar v kraljestvu.« ⁸ Potem so vstopili vsi kraljevi modri *možje*, toda niso mogli prebrati pisanja niti kralju razglasiti njegove razlage. ⁹ Potem je bil kralj Belšacár silno vznemirjen in njegovo ^xobliče na njem je bilo spremenjeno in njegovi velikaši so bili osupli.

¹⁰ Torej kraljica je zaradi razloga besed kralja in njegovih velikašev prišla v hišo gostije *in* kraljica je spregovorila ter rekla: »Oh kralj, živi na veke. Naj te twoje misli ne vznemirjajo niti naj twoje obliče ne bo spremenjeno. ¹¹ V tvojem kraljestvu je mož, v katerem *je* duh svetih bogov in v dneh tvojega očeta ^yje bilo v njem najti razsvetljenje, razumevanje in modrost, podobno modrosti bogov; ki ga je kralj Nebukadnezar, tvoj oče, ^zkralj, *pravim*, tvoj oče, postavil za gospodarja čarovnikov, astrologov, Kaldejcev *in* napovedovalcev usode; ¹² ker se je v tem istem Danielu, ki ga je kralj poimenoval Beltšacár, našel odličen duh, spoznanje, razumevanje sanj, naznanjanje težkih razsodb in razreševanje ^advomov. ^bNaj bo torej Daniel poklican in pokazal bo razlago.« ^c¹³ Potem je bil Daniel priveden pred kralja. In kralj je spregovoril ter Danielu rekel: »Ali si ti tisti Daniel, ki si izmed otrok Judovega ujetništva, ki jih je kralj, moj oče, ^dprivadel iz Judeje? ¹⁴ O tebi sem slišal celo, da *je* v tebi duh bogov in *da* je v tebi najti razsvetljenje, razumevanje in odlično modrost. ¹⁵ Sedaj so bili predme privedeni modri *možje*, astrologi, da bi prebrali to pisanje in mi dali spoznati njegovo razlago, toda niso mogli pokazati razlage stvari. ¹⁶ O tebi pa sem slišal, da lahko daješ razlage ^ein razrešuješ dvome. Torej če lahko prebereš pisanje in mi razglasиш njegov pomen, potem boš oblečen s škrлатom in okoli svojega vratu boš *imel* zlato verižico in boš tretji vladar v kraljestvu.«

¹⁷ Potem je Daniel odgovoril in pred kraljem rekel: »Naj twoja darila *[ostanejo]* tebi in svoje nagrade ^f daj drugemu; kljub temu bom kralju prebral pisanje in mu dal spoznati razlago. ¹⁸ Ti, oh kralj. Najvišji Bog je dal tvojemu očetu Nebukadnezarju kraljestvo, veličanstvo, slavo in čast. ¹⁹ Zaradi veličanstva, ki mu ga je on dal, so vsa ljudstva, narodi in jeziki trepetali in se bali pred njim. Kogar je želet, je usmrtil; in kogar je želet, je ohranil žetega; in kogar je želet, je povišal; in kogar je želet, je odstavil. ²⁰ Toda ko je bilo njegovo srce povišano in je njegov um zakrknil v ponosu, ^gje

ⁿ 4,27: *podaljšanje*...: ali, ozdravitev twoje napake.

^o 4,29: *v*: ali, po.

^p 5,1: [Belšacár: Nebukadnezarjev vnuk; kaldejsko, Belov princ.]

^q 5,2: *oče*: ali, dedek.

^r 5,2: *odnesel*: kaldejsko, prinesel.

^s 5,6: *bilo*...: kaldejsko, bila kraljeva svetlost spremenjena.

^t 5,6: *spremenjeno*: kaldejsko, se je spremenilo.

^u 5,6: *sklepi*: ali, *pasovi*: kaldejsko, trakovи, ali, vozli.

^v 5,7: *glasno*: kaldejsko, z močjo.

^w 5,7: *škrlat*: ali, vijolično.

^x 5,9: *njegovo*... kaldejsko, njegova svetlost je bila spremenjena.

^y 5,11: *očeta*: ali, dedka.

^z 5,11: *oče*: ali, dedek.

^a 5,12: *razreševanje*: ali, od razreševalca.

^b 5,12: *dvomov*: kaldejsko, vozlov.

^c 5,12: *razlago*: ali, od razlagalca.

^d 5,13: *oče*: ali, dedek.

^e 5,16: *daješ razlage*: kaldejsko, pojasniš itd.

^f 5,17: *nagrade*: ali, plačilo, kakor vrstica Dan 2,6.

^g 5,20: *v ponosu*: ali, da ravna ponosno.

bil odstavljen ^hod svojega kraljevskega prestola in njegovo slavo so odvzeli od njega.²¹ Pregnan je bil izmed človeških sinov in njegovo srce ⁱje bilo narejeno kakor živalsko in njegovo prebivališče *je bilo* z divjimi osli. Hranili so ga s travo kakor vole in njegovo telo je bilo omočeno z roso neba, dokler ni vedel, da najvišji Bog vlada v kraljestvu ljudi in *da* on postavlja čezenz kogarkoli on želi.²² Ti, njegov sin, oh Belšacár, nisi ponižal svojega srca, čeprav si vse to vedel,²³ temveč si se povzdignil zoper Gospoda nebes in predte so privedli posode njegove hiše in ti in tvoji velikaši, tvoje žene in tvoje priležnice so iz njih pili vino, in hvalil si bogove iz srebra, zlata, brona, žeze, lesa in kamna, ki ne vidijo niti ne slišijo niti ne vedo. Boga pa, v čigar roki je tvoj dih in katerega so vse tvoje poti, ti nisi slavil.²⁴ Torej je bil od njega poslan del roke, in zapisano je bilo to pisane.

²⁵ To je pisane, ki je bilo zapisano: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN.²⁶ To je razлага stvari: MENE: ^j»Bog je preštel tvoje kraljestvo in ga končal.²⁷ TEKEL: ^k»Stehtan si bil na tehtnici in si najden pomanjklijiv.²⁸ PERES: ^l»Tvoje kraljestvo je razdeljeno in dano Medijcem in Perzijcem.²⁹ Potem je Belšacár zapovedal in Daniela so oblekli s škrlatom in okoli njegovega vratu *obesili* verižico iz zlata in glede njega naredili razglas, da naj bi bil tretji vladar v kraljestvu.

³⁰ V tej noči je bil Belšacár, kralj Kaldejcev, umorjen.³¹ Medijec Darej je dobil kraljestvo; *bil je* ^mstar okoli ⁿdvainšestdeset let.

6 Dareju je ugajalo, da postavi nad kraljestvo sto dvajset princev, ki naj bi bili nad celotnim kraljestvom,² in nad temi tri predstojnike, od katerih *je bil* Daniel prvi, da bi jim princi lahko dajali obračun in kralj ne bi trpel nobene škode.³ Potem je bil ta Daniel povišan nad predstojnike in prince, ker *je bil* v njem odličen duh, in kralj ga je mislil postaviti nad celotno območje.

⁴ Potem so predstojniki in princi iskali, da najdejo povod zoper Daniela glede kraljestva, toda niso mogli najti nobenega povoda niti krivde, ker *je bil* zvest niti ni bilo na njem najti nobene napake ali krivde.⁵ Potem so ti možje rekli: »Nobenega razloga ne bomo našli zoper tega Daniela, razen če zoper njega najdemo *to*, kar se tiče postave njegovega Boga.«

⁶ Potem so se ti predstojniki in princi zbrali ^oskupaj h kralju in mu rekli takole: »Kralj Darej, živi na veke.⁷ Vsi predstojniki kraljestva, voditelji in princi, svetovalci in poveljniki, smo se skupaj posvetovali, da bi osnovali kraljevo pravilo in da bi naredili trden odlok, ^Pda kdorkoli bi prosil prošnjo od kateregakoli Boga ali človeka v tridesetih dneh, razen od tebe, oh kralj, bo vržen v levji brlog.⁸

Torej, oh kralj, uveljavlji odlok in podpiši pisane, da to ne more biti spremenjeno, glede na postavo

5,20: [Prg 16,18]
5,21: Dan 4,33
6,8: Est 2,1
6,8: Est 8,8
6,10: 1 Kr 8,4,8
6,10: Ps 55,18
6,12: [Ps 57,6]

Medijcev in Perzijcev, ki se ^qne predrugači.⁹ Zatorej je kralj Darej podpisal pisanje in odlok.

¹⁰ Torej ko je Daniel izvedel, da je bilo pisanje podpisano, je odšel v svojo hišo. Pri svojih oknih v svoji sobi, odprtih proti Jeruzalemu, je trikrat na dan pokleknil na svoja kolena in molil ter se zahvaljeval pred svojim Bogom, kot je to delal poprej.

¹¹ Potem so se ti možje zbrali in našli Daniela, kako moli in dela ponižne prošnje pred svojim Bogom.¹² Potem so prišli blizu in pred kraljem spregovorili glede kraljevega odloka: »Mar nisi podpisal odloka, da katerikoli človek, ki bo prosil *prošnjo* od kateregakoli Boga ali človeka, znotraj tridesetih dni, razen od tebe, oh kralj, bo vržen v levji brlog?« Kralj je odgovoril in rekel: »Stvar je resnična glede na postavo Medijcev in Perzijcev, ki se ne predrugači.«¹³ Potem so odgovorili in pred kraljem rekli: »Tisti Daniel, ki *je* od otrok Judovega ujetništva, te ne upošteva, oh kralj niti odloka, ki si ga podpisal, temveč trikrat na dan opravlja svojo prošnjo.«¹⁴ Potem je bil kralj, ko je slišal *te* besede, sam pri sebi boleče nejevoljen in je svoje srce naravnal na Daniela, da ga osvobodi, in do sončnega zahoda se je trudil, da ga osvobodi.¹⁵ Potem so se tisti možje zbrali h kralju in kralju rekli: »Vedi, oh kralj, da je postava Medijcev in Perzijcev: »Da noben odlok niti nobeno pravilo, ki ga je osnoval kralj, ne more biti spremenjeno.«¹⁶ § Potem je kralj ukazal in privedli so Daniela ter ga vrgli v levji brlog. Kralj je *torej* spregovoril in Danielu rekel: »Tvoj Bog, ki mu nenehno služiš, on te bo osvobodil.«¹⁷ Prinesen je bil kamen in položen na odprtino brloga in kralj ga je zapečatil s svojim lastnim pečatom in s pečati svojih gospodov, ^rda se namen glede Daniela ne bi mogel spremeniti.

¹⁸ § Potem je kralj odšel v svojo palačo in noč prebil v postu niti predenj niso ^sbili prineseni glasbeni instrumenti in njegovo spanje je odšlo od njega.¹⁹ Potem je kralj zelo zgodaj zjutraj vstal in v naglici odšel k levjemu brlogu.²⁰ Ko je prišel k brlogu, je z žalostnim glasom zaklical k Danielu, *in kralj* je spregovoril ter Danielu rekel: »Oh Daniel, služabnik živega Boga, ali te je tvoj Bog, ki mu nenehno služiš, mogel osvoboditi pred levi?«²¹ Potem je Daniel rekel kralju: »Oh kralj, živi na veke.²² Moj Bog je poslal svojega angela in zaprl levom usta, da me niso poškodovali, ker je bila v meni najdena nedolžnost pred njim in tudi pred teboj, oh kralj, nisem storil nobene škode.«²³ Potem je bil kralj zaradi njega silno vesel in zapovedal, da naj Daniela izvlečejo iz brloga. Tako je bil Daniel vzeti gor iz brloga in nobena vrsta poškodbe ni bila najdena na njem, ker je veroval v svojega Boga.

²⁴ In kralj je zapovedal in privedli so tiste može, ki so Daniela obtožili in *jih* vrgli v levji brlog,

^h 5,20: *odstavljen*: kaldejsko, prisiljen, da pride dol.

ⁱ 5,21: *srce*...: ali, srce je naredil enako itd.

^j 5,26: [MENE: kaldejsko, preštet; da se MENE dvakrat ponovi pomeni, da je to sklenjeno in se ne bo spremenilo.]

^k 5,27: *TEKEL*: kaldejsko, stehtati.

^l 5,28: [PERES: kaldejsko, razdeliti.]

^m 5,31: *bil*...: kaldejsko, kot sin dvainšestdesetih let itd.

ⁿ 5,31: *okoli*: ali, torej.

^o 6,6: *zbrali*...: ali, hrupno prišli.

^p 6,7: *odlok*: ali, prepoved.

^q 6,8: *se*...: kaldejsko, ne premine.

^r 6,17: [Da ne bi le-ti lastnoročno ubili Daniela, ko bi videli, da je v levjem brlogu ostal živ.]

^s 6,18: *niso*...: ali, ni bila prinesena glasbena miza.

njih, njihove otroke in njihove žene. Levi so imeli oblast nad njimi in vse njihove kosti so zlomili na koščke, še preden so prileteli na dno brloga.

²⁵ Potem je kralj Darej napisal vsemu ljudstvu, narodom in jezikom, ki prebivajo na vsej zemlji: »Mir naj se vam pomnoži.²⁶ Naredim odlok: ›Da v vsakem gospodstvu mojega kraljestva ljudje tretetajo in se bojijo pred Danielovim Bogom, kajti on je živi Bog in neomajen na veke in njegovo kraljestvo *tisto*, ki ne bo uničeno in njegovo gospodstvo *bo celo* do konca.²⁷ On osvobaja in rešuje, dela [preroška] znamenja in čudeže v nebesih in na zemlji, ki je Daniela osvobodil pred oblastjo tlevov.«²⁸ Tako je ta Daniel uspeval v Darejevem kraljevanju in v kraljevanju Perzijca Kira.

7 V prvem letu babilonskega kralja Belšacárja je imel ^uDaniel sanje in videnja svoje glave na svoji postelji. Potem je sanje zapisal in povedal povzetek stvari. ^{v2} Daniel je spregovoril in rekel: »Videl sem v svojem videnju ponoči in glej, štirje vetrovi neba so se borili nad velikim morjem.^w ³ Štirje veliki zverniki so prišli iz morja, različni drug od drugega. ⁴ Prvi je *bil* podoben levu in imel je orlove peruti. Gledal sem, dokler niso bile njegove peruti izpuljene in ^xdvignjen je bil z zemlje in primoran stati na stopalih kakor človek, in temu je bilo dano človeško srce. ^y ⁵ Glej še en zvernik, drug, podoben medvedu in ta se ^zje dvignil na eno stran in v ustih, med svojimi zobmi, *je imel* tri rebra. ^aRekli so mu takole: ›Vzdigni se, požri veliko mesa.‹ ^b ⁶ Potem sem zagledal in glej četrtega zvernika, groznega, strašnega in silno močnega. Ta je imel velike železne zobe. Požiral je in lomil na koščke in preostanek poteptal s svojimi stopali. Ta *je bil* različen od vseh zvernikov, ki *so bili* pred njim, in ta je imel deset rogov. ^d ⁸ Opazoval sem robove in glej, tam se je med njimi vzdignil drug, majhen rog, pred katerim so bili trije izmed prvih rogov izruvani s koreninami. Glej na tem rogu *so bile* oči, podobne očem človeka in usta, ki so govorila velike stvari.

⁹ Gledal sem, dokler niso bili prestoli zrušeni in se je Starodavni usedel, katerega obleka *je bila* bela kakor sneg in lasje njegove glave podobni čisti volni. Njegov prestol *je bil* podoben ognjenemu

^{6,24:} [Gal 6,7]
^{6,26:} Dan 2,44
^{6,26:} Dan 4,3
^{6,26:} Dan 7,14
^{6,26:} Dan 7,27
^{6,26:} Lk 1,33
^{6,28:} Dan 1,22
^{7,2:} [Raz 17,15]
^{7,3:} [Dan 7,17]
^{7,4:} [Dan 4]
^{7,5:} [Dan 2,39]
^{7,5:} [Dan 5,30-31]
^{7,6:} [Dan 2,39]
^{7,6:} [Dan 8,5-8]
^{7,6:} [Dan 8,8]
^{7,7:} [Dan 2,40-45]
^{7,7:} [Raz 13,1-11]
^{7,7:} [Raz 17,8]
^{7,9:} [1 Kor 15,24]
^{7,9:} [Raz 11,15]
^{7,9:} [Raz 1,14]
^{7,10:} Raz 5,11
^{7,10:} Raz 22,12
^{7,13:} [2 Mz 13,21]
^{7,13:} [5 Mz 33,26]
^{7,13:} [Iz 19,1]
^{7,13:} [Mt 24,30]
^{7,13:} [Mt 26,64]
^{7,13:} [Mr 13,26]
^{7,13:} [Mr 14,62]
^{7,13:} [Lk 21,27]
^{7,13:} [Apd 1,9-11]
^{7,13:} [Raz 1,7]
^{7,13:} [Raz 14,14]
^{7,14:} Dan 2,44
^{7,14:} Mih 4,7
^{7,14:} Lk 1,33
^{7,14:} [Raz 11,15]
^{7,17:} [Dan 2,36-45]
^{7,23:} [Dan 2,40-45]
^{7,23:} [Dan 7,7]

plamenu in njegova kolesa *kakor* goreč ogenj.¹⁰ Goreč tok je izviral in prihajal izpred njega. Tisoči tisočev so mu služili in desettisočkrat deset tisoči so stali pred njim. Sodba je bila odrejena in knjige so bile odprte.¹¹ Takrat sem gledal zaradi glasu velikih besed, ki jih je rog spregovoril. Gledal sem, dokler ni bil zvernik pokončan, njegovo telo uničeno in izročeno gorečemu plamenu.¹² Glede ostalih zvernikov, njihovo gospodstvo jim je bilo odvzeto. Vendar so ^ebila njihova življenja podaljšana za obdobje in čas.¹³ Videl sem v nočnih videnjih in glej, *nekdo*, podoben Sinu človekovemu, je prišel z oblaki neba in prišel k Starodavnemu in privedli so ga blizu predenj.¹⁴ Dano mu je bilo gospodstvo, slava in kraljestvo, da bi mu služila vsa ljudstva, narodi in jeziki. Njegovo gospodstvo je večno gospodstvo, ki ne bo preminilo in njegovo kraljestvo *tisto*, ki ne bo uničeno.

¹⁵ Jaz, Daniel, sem bil užaloščen v svojem duhu v sredi *svojega* telesa ^fin videnja moje glave so me vznemirila.¹⁶ Približal sem se k tistem izmed njih, ki je stal poleg in ga vprašal resnico o vsem tem. Tako mi je povedal in mi dal spoznati razlago o stvareh.¹⁷ Ti veliki zverniki, ki so štirje, so štirje kralji, *ki se bodo* vzdignili iz zemlje.¹⁸ Toda Sveti Najvišjega ^gbodo prejeli kraljestvo in kraljestvo bodo obdržali v lasti na veke, celo na veke vekov.¹⁹ Potem sem želel vedeti resnico o četrtem zverniku, ki je bil različen od vseh ostalih,^h silno grozen, katerega zobje *so bili* iz železa in njegovi kremlji iz brona, *ki je* žrl, lomil na koščke in preostanek poteptal s svojimi stopali²⁰ in o desetih rogovih, *ki so bili* na njegovi glavi in o drugem, ki se je dvignil in pred katerim so trije padli. Celo o tistem rogu, ki je imel oči in usta, ki so govorila zelo velike stvari, katerega pogled *je bil* arogantnejši kakor od njegovih tovarišev.²¹ Pogledal sem in isti rog je začel vojno s svetimi in prevladal zoper njih,²² dokler ni prišel Starodavni in je bila sodba dana svetim Najvišjega in je prišel čas, da so sveti vzeli v last kraljestvo.²³ Tako je rekел: ›Četrти zvernik bo četrto kraljestvo na zemlji, ki bo različno od vseh kraljestev in pozrlo bo celotno zemljo in jo pomendralo ter jo zlomilo na koščke.²⁴ Deset rogov iz tega kraljestva *je* deset kraljev, *ki bodo* vstali in drug bo vstal za njimi. Ta bo različen od prvega in podvrgel bo tri kralje.²⁵ Govoril bo velike besede zoper Najvišjega in izmučil bo svete Najvišjega in mislil, da spremeni čase in postave, oni pa bodo dani v njegovo roko do časa in [dveh]

^t 6,27: *oblastjo*: kaldejsko, roko.

^u 7,1: *imel*: kaldejsko, videl.

^v 7,1: *stvari*: ali, besed.

^w 7,2: [Glede na Raz 17,15 morje predstavlja množice ljudi.]

^x 7,4: *in...: ali, s čimer je bil ta.*

^y 7,4: [Nebukadnezar ponižan in ponovno postavljen na prestol.]

^z 7,5: *se...: ali, je dvignil eno gospodstvo.*

^a 7,5: [Rebra bi bila lahko tri osvojena kraljestva: Babilon, Egipt in Lidija.]

^b 7,5: [Medijsko-perzijsko kraljestvo.]

^c 7,6: [Grško kraljestvo pod Aleksandrom velikim. Večje število kril nakazuje hitro podjavljene medijsko-perzijskega kraljestva. Po njegovi smrti so si kraljestvo razdelili štirje njegovi generali.]

^d 7,7: [Rimski imperij je izginil in ga ni in bo zopet; mogoče se bo to video v povezovanju Evropske unije.]

^e 7,12: *so...: kaldejsko, jim je bilo dano podaljšanje v življenju.*

^f 7,15: *telesa*: kaldejsko, ovoja.

^g 7,18: *Najvišjega...: kaldejsko, visokih, to je, stvari, ali, krajev.*

^h 7,19: *ostalih*: kaldejsko, tistih.

časov in polovice časa.ⁱ ²⁶ F Toda sodba se bo usedla in odvzeli bodo njegovo gospostvo, da použije in da ga uniči do konca.^j ²⁷ Kraljestvo, gospostvo in veličina kraljestva pod celotnim nebom bo dano ljudstvu svetih Najvišjega, katerega kraljestvo je večno kraljestvo in vsa njegova gospostva mu bodo služila in ga ubogala.^k ²⁸ Do zdaj je konec zadeve. Kar se tiče mene, Daniela, me je moje poglobljeno razmišljanje zelo vznemirilo in moje obliče na meni je bilo spremenjeno, toda zadevo sem obdržal v svojem srcu.«^l

8 V tretjem letu kraljevanja kralja Belšacárja se mi je prikazalo videnje, *celo* meni, Danielu, po tistem, ki se mi je prikazalo najprej.^j ² Videl sem v videnju in pripetilo se je, ko sem gledal, da *sem bil v [mestu] Suze*, v palači, ki je v provinci Elám, in videl sem v videnju in bil sem pri reki Uláj.³ Potem sem povzdignil svoje oči, videl in glej, tam pred reko je stal oven, ki je imel *dva* rogova in *dva* rogova *sta bila* visoka. Toda eden je *bil* višji kakor drug^k in višji je prišel zadnji.⁴ Videl sem ovna bosti proti zahodu in proti severu in proti jugu, tako, da noben zvernik ni mogel stati pred njim niti *tam ni bilo nikogar*, ki bi ga lahko osvobodil iz njegove roke, temveč je počel glede na svojo voljo in postal velik.⁵ Ko sem preudarjal, glej, je od zahoda prišel kozel na obliče celotne zemlje, tal^l pa se ni dotaknil, in kozel je *imel* med svojimi očmi opazen^mrog.⁶ Ta je prišel k ovnu, ki je imel *dva* rogova, ki sem ga videl stati pred reko in stekel k njemu v razjarjenosti svoje moči.⁷ Videl sem ga približevati se ovnu in prevzet je bil z gnevom zoper njega in udaril ovna ter zlomil dva njegova rogova. V ovnu pa ni bilo moči, da stoji pred njim, temveč ga je vrgel dol k tlom in ga poteptal, in nikogar ni bilo, ki bi mogel ovna osvoboditi iz njegove roke.ⁿ Zato je kozel postal zelo velik, in ko je bil močan, je bil veliki rog zlomljen in za tem so prišli gor širje opazni, *[razdeljeni]* proti širim vetrovom neba.^o ⁹ Iz enega izmed njih je prišel majhen rog, ki je postal silno velik, proti jugu in proti vzhodu in proti prijetni *deželi*.^p ¹⁰ Ta je postal velik, *celo* do nebeške vojske, in ta je vrgel dol *nekaterе* izmed vojske in od zvezd k tlom in poteptal nad njimi.¹¹ Da, poveličeval je *samega sebe*, celo do princa vojske in z njim^s je bilo odvzeto dnevno žrtvovanje in prostor njegovega svetišča je bil vržen dol.¹² In *tana mu* je bila vojska zoper dnevno žrtvovanje zaradi razloga prestopka in ta je vrgel resnico dol k tlom in to izvedel in uspel.

¹³ Potem sem zaslišal nekega svetega govoriti in drugi sveti je rekel temu nekemu *svetemu*, ki ^uje govoril: »Doklej *bo* videnje glede dnevnega

7,25: [Dan 9,27]
7,25: [Raz 11,2-3]
7,25: [Raz 12,6]
7,25: [Raz 12,14]
7,25: [Raz 13,5]
7,27: Lk 1,33
7,27: [2 Tim 2,12]
7,27: [Raz 2,26]
7,27: [Raz 3,21]
7,27: [Raz 5,10]
7,27: [Raz 20,4]
8,2: [Neh 1,1]
8,2: [Est 1,2]
8,3: [Dan 8,20]
8,5: [Dan 8,21]
8,8: Dan 11,4
8,8: [Dan 7,6]
8,8: [Dan 11,4]
8,9: Ps 48,2
8,9: Ezk 20,6
8,16: Dan 9,21
8,16: [Lk 1,19]
8,16: [Lk 1,26]
8,18: [Dan 10,9-10]
8,20: [Dan 5,31]
8,21: [Dan 8,5-6]
8,22: [Dan 8,8]
8,25: 2 Mkb 6,9
8,26: [Dan 8,14]
9,1: [Dan 5,30-31]
9,2: Jer 25,12
9,2: Jer 29,10
9,4: Neh 1,5
9,4: 5 Mz 7,9

ⁱ 7,27: *vsa*... ali, vsi njegovi vladarji mu bodo služili in ga ubogali.
^j 8,1: [Od 8. poglavja do konca Danielove knjige je bila knjiga ponovno napisana v hebrejsčini.]

^k 8,3: *drug*: hebr. drugi.

^l 8,5: *tal*...: ali, in nihče se ga ni dotaknil na zemlji.

^m 8,5: *opazen*...: hebr. rog pogleda.

ⁿ 8,7: [Aleksander Veliki je premagal medijsko-perzijsko kraljestvo. Vladal je med leti 335 in 323 pr. Kr.]

^o 8,8: [Aleksander Veliki je pri dvaintridesetih letih umrl zaradi bolezni in ker je bil brez potomca (umorili so dva njegova sinova), so si njegovo kraljestvo razdelili njegovi širje generali.]

^p 8,9: [Antioh IV. Epifan (dal si je ime: manifestacija boga), ki je Judom vladal od leta 175 do 164 pr. Kr. Jude je ga imenoval Hudobni. Glej 1. in 2. knjigo Makabejcev]

^q 8,10: *do*...: ali, zoper nebeško vojsko.

žrtvovanja in prestopka ^vzapuščenosti, da bosta tako svetišče kakor vojska pogažena pod stopalom?«¹⁴ Rekel mi je: »Do dva tisoč tristo dni, ^wpotem bo svetišče očiščeno.«^x

¹⁵ Pripetilo se je, ko sem jaz, *celo* jaz, Daniel, videl videnje in si prizadeval najti pomen, potem, glej, je tam pred menoj stal kakor videz moža.

¹⁶ Zaslišal sem človeški glas med *bregovoma* Ulája, ki je zaklical in rekel: »Gabriel, stóri temu človeku, da razume videnje.«¹⁷ Tako se je približal, kjer sem stal. Ko je prišel, sem bil prestrašen in padel na svoj obraz, toda rekel mi je: »Razumi, oh človeški sin, kajti videnje *bo* ob času konca.«¹⁸ Torej, ko je govoril z menoj, sem bil v globokem spanju, s svojim obrazom proti tlom, toda dotaknil se me je in me postavil ^ypokonci.¹⁹ Rekel je: »Glej, dal ti bom spoznati kaj bo v zadnjem koncu ogorčenja,

kajti ob določenem času *bo* konec.²⁰ Oven, ki si ga videl, ki je imel *dva* rogova, *sta* kraljestvi Medije in Perzije.²¹ Razmršen kozel *je* kralj Grčije, in velik rog, ki je med njegovimi očmi, *je* prvi kralj.

²² Torej ta je bil zlomljen, medtem ko so širje vstali namesto tega; štiri kraljestva bodo vstala iz naroda, toda ne v njegovi moči.²³ V zadnjem času njihovega kraljestva, ko pridejo ^zprestopniki v polni meri, bo vstal kralj krutega obličja in razumevanja temnih razsodb.²⁴ Njegova moč bo mogočna, toda ne z njegovo lastno močjo. Ta bo izvrstno uničeval in uspeval bo in izvedel in uničil bo mogočnega in sveto ^aljudstvo.²⁵ Zaradi svoje strategije bo tudi povzročil, da bo prebrisanost uspevala v njegovi roki, in poveličeval *se* bo v svojem srcu in z mirom ^bbo uničil mnoge. Stal bo tudi zoper Princa princev, toda zlomljen bo brez roke.²⁶ Videnje večera in jutra, ki je bilo povedano, *je* resnično. Zato zastri videnje, kajti to *bo* za mnoge dni.²⁷ Jaz, Daniel, sem bil *nekaj* dni slaboten in bolan. Potem sem se dvignil in opravljal kraljeva opravila, bil pa sem osupel nad videnjem, toda nihče *ga* ni razumel.

9 V prvem letu Dareja, sina Ahasvérja, iz rodu Medijcev, ki ^cje bil postavljen za kralja nad območjem Kaldejcev,² v prvem letu njegovega kraljevanja sem jaz, Daniel, po knjigah razumel število let, o čemer je Gospodova beseda prišla preroku Jeremiju, da bo dovršil sedemdeset let v opustošenjih Jeruzalema.

³ Svoj obraz sem naravnal h Gospodu Bogu, da *[ga]* iščem z molitvijo, ponižnimi prošnjami, postom, vrečevino in pepelom.

⁴ Molil sem h Gospodu, svojemu Bogu in naredil svoje priznanje ter rekel: »Oh Gospod, velik in grozen Bog, ki ohranja zavezo in usmiljenje

^r 8,11: *do*: ali, zoper.

^s 8,11: *z njim*: ali, od njega.

^t 8,12: *In*...: ali, Vojska je bila predana zaradi prestopka zoper dnevno žrtvovanje.

^u 8,13: *ki*...: ali, tistemu, ki šteje aktivnosti, ali, čudoviti preštevalec; hebr. Palmoni [določeni].

^v 8,13: *prestopka*...: ali, naredil zapuščeno.

^w 8,14: *dni*: hebr. večerov juter.

^x 8,14: *ociščeno*: hebr. opravičeno.

^y 8,18: *postavil*...: hebr. pripravil stati na svojem položaju.

^z 8,23: *pridejo*...: hebr. so dovršeni.

^a 8,24: *sveto*...: hebr. ljudstvo svetih.

^b 8,25: *mirom*: ali, uspevanjem.

^c 9,1: *ki*...: ali, v katerem je.

tistim, ki ga ljubijo in tistem, ki se držijo njegovih zapovedi.⁵ Grešili smo in zagrešili krivičnost, počeli zlobno in se uprli, celo z odhajanjem od tvojih predpisov in od tvojih sodb.⁶ Niti nismo prisluhnili tvojim služabnikom prerokom, ki so v tvojem imenu govorili našim kraljem, našim princem in našim očetom in vsemu ljudstvu dežele.⁷ Oh Gospod, pravičnost *pripada*^dtebi, toda nam zmešnjava obrazov, kakor na ta dan; možem iz Juda in prebivalcem Jeruzalema in vsemu Izraelu, *ki so* blizu in *ki so* daleč, po vseh deželah, kamor si jih pognal zaradi njihovega prekrška, ki so ga zagrešili zoper tebe.⁸ Oh Gospod, nam *pripada* osramotitev obrazov, našim kraljem, našim princem in našim očetom, ker smo grešili zoper tebe.⁹ Gospodu, našemu Bogu, *pripadajo* usmiljenja in odpuščanja, čeprav smo grešili zoper njega,¹⁰ niti se nismo pokoravali glasu Gospoda, svojega Boga, da se ravnamo po njegovih postavah, ki jih je postavil pred nami po svojih služabnikih prerokih.¹¹ Da, ves Izrael je prekršil pravila tvoje postave, celo z odhajanjem, da ne bi ubogali tvojega glasu. Zato je nad nas izlito prekletstvo in prisega, ki je zapisana v postavi Božjega služabnika Mojzesu, ker smo grešili zoper njega.¹² In on je potrdil svoje besede, ki jih je govoril zoper nas in zoper naše sodnike, ki so nas sodili, s tem, da je nad nas privedel veliko zlo, kajti pod celotnim nebom se ni zgodilo, kakor se je zgodilo nad Jeruzalemom.¹³ Kakor je to zapisano v Mojzesovi postavi, je vse to zlo prišlo nad nas, vendar nismo opravili^e svoje molitve pred Gospodom, svojim Bogom, da bi se lahko obrnili od svojih krivičnosti in razumeli tvojo resnico.¹⁴ Zato je Gospod bedel nad zlom in ga privedel nad nas, kajti Gospod, naš Bog, je pravičen v vseh svojih delih, ki jih počne, kajti nismo ubogali njegovega glasu.¹⁵ Sedaj, oh Gospod, naš Bog, ki si svoje ljudstvo z mogočno roko privedel iz egiptovske dežele in si si pridobil^f fugled kakor na ta dan; grešili smo, počeli smo zlobno.

¹⁶ Oh Gospod, glede na vso tvojo pravičnost te rotim, naj bo tvoja jeza in tvoja razjarjenost obrnjena proč od tvojega mesta, Jeruzalem, tvoje svete gore, ker so zaradi naših grehov in zaradi krivičnosti naših očetov Jeruzalem in tvoje ljudstvo *postali* graja vsem, *ki so* okoli nas.¹⁷ Zdaj torej, oh naš Bog, prisluhni molitvi svojega služabnika in njegovim ponižnim prošnjam in povzroči svojemu obrazu, da zasije nad tvojim svetiščem, ki je zapusčeno zaradi Gospoda.¹⁸ Oh moj Bog, nagni

9,5: Bar 1,17
9,8: Bar 1,15
9,11: 3 Mz
26,14
9,11: 5 Mz
28,15
9,11: 5 Mz
29,29
9,11: 5 Mz
30,17-18
9,11: 5 Mz
31,17
9,11: 5 Mz
32,19
9,13: 3 Mz
26,14
9,13: 5 Mz
28,15
9,13: Žal 2,17
9,15: 2 Mz
14,28
9,21: Dan 8,16
9,24: [4 Mz
14,34]
9,24: [Ezk 4,6]
9,25: [Neh
2,1-8]
9,27: Mt 24,15
9,27: Mr 13,14
9,27: Lk 21,20
10,1: [Ezra
1,1-3]

svoje uho in prisluhni. Odpri svoje oči in glej naša opustošenja in mesto, ki ^gje imenovano s tvojim imenom, kajti ne predstavljam ^hsvojih ponižnih prošenj pred teboj zaradi svoje pravičnosti, temveč zaradi tvojih velikih usmiljenj.¹⁹ Oh Gospod, prisluhni; oh Gospod, odpusti; oh Gospod, prisluhni in stôri. Ne odlašaj zaradi sebe, oh moj Bog, kajti tvoje mesto in tvoje ljudstvo se imenujeta po tvojem imenu.«

²⁰ Medtem ko *sem* govoril in molil ter priznaval svoj greh in greh svojega ljudstva Izraela in predstavljal svojo ponižno prošnjo pred Gospodom, svojim Bogom, za sveto goro svojega Boga;²¹ da, medtem ko *sem* govoril v molitvi, je celo mož Gabriel, ki sem ga videl v videnju na začetku, nagloⁱ priletel in se me dotaknil ob času večerne daritve.²² Poučil *me* je, govoril z menoj in rekel: »Oh Daniel, sedaj sem prišel, da ti ^jdam znanje in razumevanje.²³ Na začetku tvoje ponižne prošnje je prišla zapoved^k in prišel sem, da se *ti* pokažem, kajti *ti* si silno^l ljubljen, zato razumi zadevo in preudari videnje.²⁴ Sedemdeset tednov^m je določenih nad tvojim ljudstvom in nad tvojim svetim mestom, da prenehataⁿ prestopek in se naredi^o konec grehom in se naredi pobotanje za krivičnost in da se vpelje večna pravičnost in se zapečatita videnje in prerokovanje^p in da se mazili Najsvetejše.^q²⁵ Vedi torej in razumi, *da bo* od izida zapovedi, da se obnovi in zgradi Jeruzalem,^r do Mesija, Princa,^s sedem tednov in dvainšestdeset tednov.^t Ulica bo ponovno zgrajena^u in obzidje,^v celo v težkih^w časih.²⁶ § Po dvainšestdesetih tednih bo Mesija usmrčen, toda^x ne zaradi sebe; in ljudstvo princa, ki bo prišlo, bo uničilo mesto in svetišče. Njegov konec^y bo s poplavou in do konca so^z določena vojna opustošenja.²⁷ § Potrdil bo to zavezoo^z mnogimi za en teden. In v sredi tedna bo povzročil, da bo klavna daritev in jedilna daritev prenehala in zaradi^z razširjanja ogabnosti bo on to opustošil, celo do použitja in to določeno bo izlito na opustošenje.«^a

10 § V tretjem letu perzijskega kralja Kira^b je bila stvar razodeta Danielu, katerega ime je bilo imenovano Belšacár. Stvar je bila resnična, toda določeni čas je bil dolg,^c in razumel je stvar in imel je razumevanje videnja.² V tistih dneh sem jaz, Daniel, žaloval tri polne^d tedne.³ Nisem jedel nobenega prijetnega^e kruha, niti ni prišlo v moja usta meso, niti vino, niti se sploh nisem mazil,

^d 9,7: *pripada*...: ali, imaš ti.

^e 9,13: *opravili*...: hebr. rotili obličja itd.

^f 9,15: *pridobil*...: hebr. naredil ime.

^g 9,18: *ki*...: hebr. nad katerim je imenovano tvoje ime.

^h 9,18: *predstavljam*...: hebr. povzročamo, da padejo naše ponižne prošnje.

ⁱ 9,21: *naglo*: hebr. z utrujenostjo, ali, letom.

^j 9,22: *ti*...: hebr. te naredim spretnega.

^k 9,23: *zapoved*: hebr. beseda.

^l 9,23: *silno*...: hebr. mož želja.

^m 9,24: [Določa natančen čas Jezusovega prihoda. En dan je leto dni; 70 x 7 dni = 490 let.]

ⁿ 9,24: *preneha*: ali, zadrži.

^o 9,24: *naredi*...: ali, zapečati.

^p 9,24: *prerokovanje*: hebr. prerok.

^q 9,24: [Ronald Wyat trdi, da je našel skrinjo zaveze 6. januarja leta 1982, glej <http://www2.arnes.si/sskpspsp2/Skrinja.htm> in https://

wyattmuseum.com/ in <https://www.ronwyatt.com/> in knjigo v slovenščini https://github.com/msavli/Ronald_Wyatt.]

^r 9,25: [V letu 445 pred Kristusom, vir: Wikipedija.]

^s 9,25: [(7 + 62 = 69 tednov); (7 tednov (obdobje sedmih let) * 7 (teden ima sedem dni) = 49 (Obnova Jeruzalema je trajala 49 let)) + (62 * 7 = 434) = 483 let; leto v Bibliji ima 360 dni.]

^t 9,25: *zgrajena*...: hebr. vrnjena in zgrajena.

^u 9,25: *obzidje*: ali, vrzel, ali, jarek.

^v 9,25: *težkih*: hebr. strogih.

^w 9,26: *toda*...: ali, in ne bo imel ničesar.

^x 9,26: *so*...: ali, bo to odrezano z opustošenjem.

^y 9,27: *to zavezoo*: ali, zavezoo.

^z 9,27: *zaradi*...: ali, z gnušnimi vojskami.

^a 9,27: *opustošenje*: ali, opustoševalca.

^b 10,1: [V letu 536 pred Kristusom, vir: King Comments.]

^c 10,1: *dolg*: hebr. velik.

^d 10,2: *polne*...: hebr. tedne dni.

^e 10,3: *prijetnega*...: hebr. kruha želja.

dokler niso bili izpolnjeni dnevi treh tednov.⁴ § Na štiriindvajseti dan prvega meseca, medtem ko sem bil ob bregu velike reke, ki je Hidekel,⁵ § takrat sem povzdignil svoje oči in pogledal in glej, neki fmož, oblečen v platno, čigar ledja so bila opasana s finim zlatom iz Ufaza.⁶ Tudi njegovo telo je bilo podobno berilu in njegov obraz kakor videz bliskanja in njegove oči kakor ognjene svetilke in njegovi lakti in njegova stopala podobna barvi zloščenega brona in glas njegovih besed podoben glasu množice.⁷ Samo jaz, Daniel, sem videl videnje, kajti ljudje, ki so bili z menoj, videnja niso videli, toda nanje je padlo veliko drgetanje, tako da so zbežali, da se poskrijejo.⁸ § Torej sem ostal sam in gledal to veliko videnje in v meni ni ostalo nobene moči, kajti moja ljubkost g je bila v meni spremenjena v pokvarjenost in nobene moči nisem ohranil.⁹ Vendar sem zaslišal glas njegovih besed. Ko sem poslušal glas njegovih besed, sem bil potem v globokem spanju na svojem obrazu in s svojim obrazom proti tlom.

¹⁰ Glej, dotaknila se me je roka, ki me je postavila h na moja kolena in na dlani mojih rok.¹¹ Rekel mi je: »Oh Daniel, silno iljubljen mož, razumi besede, ki ti jih govorim in stoj pokončno, ikajti sedaj sem poslan k tebi.« In ko mi je govoril to besedo, sem trepetajoč stal.¹² Potem mi je rekel: »Ne boj se, Daniel, kajti od prvega dne, ko si pripravil svoje srce k razumevanju in da se ponižaš pred svojim Bogom, so bile tvoje besede uslišane in prišel sem zaradi tvojih besed.¹³ § Toda princ perzijskega kraljestva se mi je zoperstavljal enaindvajset dni. Toda glej, prišel je Mihael, eden izmed glavnih kprincev, da mi pomaga, in ostal sem tam s perzijskimi kralji.¹⁴ Sedaj sem prišel, da ti dam razumevanje, kaj bo doletelo tvoje ljudstvo v zadnjih dneh, kajti videnje je še za mnoge dni.«¹⁵ Ko mi je govoril takšne besede, sem pobesil svoj obraz proti tlom in postal nem.¹⁶ Glej, nekdo podoben človeškim sinovom, se je dotaknil mojih ustnic. Potem sem odpril svoja usta in spregovoril ter rekel temu, ki je stal pred menoj: »Oh moj gospod, po videnju so se moje bridkosti obrnile k meni in nisem ohranil nobene moči.¹⁷ Kajti kako lahko služabnik tega mojega gospoda govoris tem mojim gospodom? Kajti kar se mene tiče, nemudoma v meni ni ostalo nobene moči niti v meni ni ostalo diha.«¹⁸ Potem je ponovno prišel in se me dotaknil nekdo, podoben videzu človeka, me

^{10,4:} 1 Mz 2,14
^{10,5:} [Raz 19,8]
^{10,5:} Raz
^{1,13-15}
^{10,6:} [Raz
^{1,12-15}
^{10,8:} [Apd
^{22,7-9}
^{10,8:} [Raz 1,17]
^{10,8:} Dan 7,28
^{10,9:} [Dan
^{8,18}
^{10,9:} [Jn 18,6]
^{10,12:}
^[Dan 9,3]
^{10,13:} [Ef 6,12]
^{10,13:}
^[1 Tes 5,17]
^{10,13:} [Dan
^{10,21}
^{10,13:}
^[Dan 12,1]
^{10,13:}
^[Heb 1,14]
^{10,13:} [Jud 1,9]
^{10,13:}
^[Raz 12,7]
^{10,16:}
^[Iz 6,6-7]
^{10,16:} [Dan
^{10,8-9}
^{10,18:} [Lk
^{22,43}
^{10,19:} [Dan
^{10,11}
^{10,19:} [Joz 1,9]
^{10,20:} [Dan
^{10,13}
^{10,21:} [2 Mz
^{32,32}
^{10,21:} [Ps
^{69,28}
^{10,21:} [Iz 4,3]
^{10,21:}
^[Dan 12,1]
^{10,21:} [Lk
^{10,20}
^{10,21:} [Flp 4,3]
^{10,21:} [Heb
^{12,23}
^{10,21:} [Raz 3,5]
^{10,21:}
^[Raz 13,8]
^{10,21:} [Raz
^{20,12}
^{10,21:} [Raz
^{20,15}
^{11,3:} [Dan
^{8,5-8}

okrepil¹⁹ in rekel: »Oh silno ljubljeni mož, ne boj se. Mir ti bodi, bodi močan, da, bodi močan.« Ko mi je govoril, sem bil okrepljen in rekel [sem]: »Naj moj gospod govari, kajti okreplil si me.«²⁰ Potem je rekel: »Ali veš zakaj sem prišel k tebi? Sedaj se bom vrnil, da se borim s princem Perzije. Ko odidem, glej, bo prišel princ Grčije.²¹ Toda pokazal ti bom to, kar je zabeleženo v pismu resnice, in tam ni nikogar, ki drži m'z menoj v teh stvareh, razen Mihaela, vašega princa.«

11 Tudi jaz sem v prvem letu Medijca Dareja, celo jaz, stal, da ga potrdim in okreplim.² § Sedaj ti bom pokazal resnico: »Glej, v Perziji bodo vstali še trije kralji, četrти pa bo mnogo bogatejši kakor oni vsi.³ S svojo močjo bo po svojih bogastvih vse razvnel zoper področje Grčije.³ Vstal bo mogočen kralj, ki bo vladal z velikim gospodstvom in počel glede na svojo voljo.⁴ Ko bo vstal, bo njegovo kraljestvo zlomljeno in razdeljeno bo proti štirim vetrovom neba, Pin ne k njegovemu potomstvu niti glede na njegovo gospodstvo, ki mu je vladal, kajti njegovo kraljestvo bo izpuljeno, celo za druge poleg teh.

⁵ Južni kralj bo močan in eden izmed njegovih princev in on bo močan nad njim in imel bo gospodstvo; njegovo gospodstvo bo veliko gospodstvo.⁶ § Ob koncu let se bosta združila qskupaj, kajti kraljeva hči iz juga bo prišla k severnemu kralju, da sklene dogovor.⁷ Toda ona ne bo obdržala moči lakta niti on ne bo obstal niti njegov laket, temveč bo izdana in tisti, ki so jo privedli in tisti, ki so jo zaplodil in kdor jo je okreplil v teh časih.⁸ Toda iz mladike njenih korenin bo vstal nekdo v suoji lastnini, ki bo prišel z vojsko in vstopil v trdnjavovo severnega kralja in se bo spoprijel zoper njih in bo prevladal.⁹ § Prav tako bo ujete odvedel v Egipt njihove bogove z njihovimi princi in z njihovimi dragocenimi posodami iz srebra in zlata, in nadaljeval bo več let kakor kralj iz severa.¹⁰ Tako bo južni kralj prišel v svoje kraljestvo in se bo vrnil v svojo lastno deželo.¹⁰ Toda njegova sinova bosta yrazvneta in bosta zbrala množico velikih sil, in nekdo bo zagotovo prišel, preplavil in šel skozi. Potem se zbo vrnil in bo razvnet, celo do svoje trdnjave.¹¹ Južni kralj bo prevzet z gnevom in prišel bo in se boril z njim, celo s severnim kraljem, in postavil bo veliko množico, toda množica bo dana v njegovo roko.¹² In ko bo odvedel množico, bo njegovo srce

f 10,5: neki: hebr. en.

g 10,8: ljubkost: ali, vitalnost.

h 10,10: postavila: hebr. prestavila.

i 10,11: silno...: hebr. mož želja.

j 10,11: pokončno: hebr. na svojem stojišču.

k 10,13: glavnih: ali, prvi.

l 10,17: služabnik...: ali, ta služabnik mojega gospoda.

m 10,21: drži: hebr. se ojačuje.

n 11,2: [1. Cambyses (530-522), 2. Gaumata (522), 3. Darius I Hystaspis (522-486), 4. Xerxes I (486-465)]

o 11,3: [Aleksander Veliki; vladal je med leti 335 in 323 pr. Kr.]

p 11,4: [Ptolemaj I. Egipt na jugu, Kasandru Makedonijo na zahodu, Lizimahu Anatolijo na severu in Selevku Sirijo na vzhodu]

q 11,6: združila...: hebr. povezala med seboj.

r 11,6: dogovor...: hebr. pravice.

s 11,6: ki...: ali, ki ga je rodila.

t 11,6: [Ptolemaj II. je sklenil sporazum s Selkovim vnukom Antiohom II. in mu dal svojo hči Bereniko za ženo. Antioh II. se je zato moral ločiti od Laodike, da se je lahko poročil z Bereniko. Po

dveh letih je Ptolemaj II. umrl in Antioh II. se je ločil od Berenike in ponovno poročil z Laodiko. Toda Laodika je zastrupila Antioha II. in ubila Bereniko ter njenega sina in na prestol posadila svojega sina Selevka II. Kalinika.]

u 11,7: v...: ali, na njenem kraju, ali, v službi.

v 11,7: [Ko je Ptolemaj II. umrl, je njegov sin Ptolemaj III. zavladal in se maševal za smrt svoje sestre Berenike z zavzetjem severnega kraljestva Selevka II.]

w 11,8: z...: hebr. s posodami njihovih želja.

x 11,8: [Ptolemaj III. se je v Egipt vrnil z velikim bogastvom in ujetniku.]

y 11,10: bosta...: ali, se bosta vojskovala.

z 11,10: se...: ali, bo ponovno razvnet.

a 11,10: [Sinova Selevka II.: Selevk III. (zastrupila sta ga dva njegova generala) in Antioh III. Slednji je sam nadaljeval vojno.]

b 11,11: [Ptolemaj IV. je ubil očeta, mater in brata ter se polastil kraljestva. Napadel je severno kraljestvo in v bitki pri Rafiji (leta 217 pred Kristusom) zajel veliko ujetnikov (leta 217 pred Kristusom). Antiohu III. je pustil, da se s preostankom vojske umakne.]

povzdignjeno in podrl bo *mnogo* deset tisočev, toda s *tem* ne bo okrepljen.¹³ Kajti severni kralj se bo vrnil in vzpostavil množico, večjo kakor prejšnja in zagotovo bo prišel čez določena leta z veliko vojsko in z mnogimi bogastvi.¹⁴ V tistih časih bodo mnogi vstali zoper južnega kralja. Tudi roparji ^etvogega ljudstva se bodo povisali, da vzpostavijo videnje; vendar bodo padli.¹⁵ Tako bo prišel severni kralj in nasul nasip in zavzel najbolj gutrjena mesta, in orožje iz juga se ne bo zoperstavilo niti njegovo hizvoljeno ljudstvo niti *ne bo nobene* moči, da se zoperstavi.¹⁶ Toda tisti, ki prihaja zoper njega, bo storil glede na svojo lastno voljo in nihče ne bo obstal pred njim. Ta pa bo stal v veličastni deželi, ki bo z njegovo roko použita.¹⁷ § Svoj obraz bo tudi naravnal, da vstopi z močjo svojega celotnega kraljestva in pokončni ^kz njim. Tako bo storil. Dal mu bo hčer izmed žensk, kvareč ^ljo, toda ona ne bo obstala na *njegovi strani* niti ne bo zanj.¹⁸ Potem bo svoj obraz obrnil k otokom in bo mnoge zavzel, toda princ bo zaradi svoje ⁿkoristi povzročil, da bo zasramovanje, ^oki ga je ta dajal, prenehalo. Brez njegovega lastnega zasramovanja *mu* bo povzročil, da se *to* obrne nadenj.¹⁹ Potem bo svoj obraz obrnil proti utrdbi svoje lastne dežele, toda spotaknil se bo, padel in ne bo najden.²⁰ Potem bo v svoji ^rlastnini vstal prenašalec ^sdavkov v slavi kraljestva, toda v nekaj dneh bo uničen, niti z jezo, ^tniti v bitki.^u

²¹ V njegovi ^vlastnini bo vstala podla oseba, ki ji ne bodo dali časti kraljestva, toda vstopil bo miroljubno in kraljestvo dosegel z laskanji.^w ²² § S silami poplave bodo odplavljeni izpred njega in bodo zlomljeni; da, tudi princ zaveze.^x²³ Potem ko z

11,21: [Dan 8,9-12]
11,24: [1 Mkb 3,28]
11,24: [1 Mkb 3,30]
11,25: [1 Mkb 1,16-19]
11,28: [1 Mkb 1,20]
11,28: [2 Mkb 5,5]
11,28: [2 Mkb 5,11-21]
11,30: [2 Mkb 5,26-27]
11,31: [1 Mkb 1,29-54]
11,31: [2 Mkb 6,2]
11,32: [Jn 10,22]

njim sklene sodelovanje, bo postopal varljivo, kajti prišel bo gor in postal močan z majhnim ljudstvom.^y²⁴ Vstopil bo miroljubno, ^zcelo na najrodovitnejše kraje province. Počel bo *to*, kar njegovi očetje niso storili niti očetje njihovih očetov. Mednje bo razkropil plen, oplenjeno in bogastva. *Da*, napovedal ^abo svoje naklepe zoper oporišča, celo za nekaj časa.^b ²⁵ Z veliko vojsko bo razvnel svojo moč in svoj pogum zoper južnega kralja, in južni kralj bo razvnet v bitko z veliko in mogočno vojsko, toda ne bo obstal, kajti zoper njega bodo napovedali naklepe.^c ²⁶ Da, tisti, ki se hranijo od deleža njegove hrane, ga bodo uničili in njegova vojska se bo razkropila. Mnogi bodo popadali umorjeni.²⁷ Srci ^dobeh teh kraljev *bosta* počeli vragolijo in pri eni mizi bosta govorila laži. Toda to ne bo uspelo, kajti vendar *bokonec* ob določenem času.²⁸ Potem se bo vrnil v svojo deželo z velikimi bogastvi, in njegovo srce *bo* zoper sveto zavezo. Počel bo *junaška dejanja* in se vrnil v svojo lastno deželo.^e ²⁹ Ob določenem času se bo vrnil in prišel proti jugu, toda ta ne bo kakor prejšnji ali kakor zadnji.^f

³⁰ Kajti ladje Kitéjcev bodo prišle zoper njega. Zato bo užaloščen, se vrnil in bo ogorčen zoper sveto zavezo. Tako bo storil; torej vrnil se bo in imel posvet s tistimi, ki so zapustili sveto zavezo.^g ³¹ § Sile bodo stopile na njegovo stran in oskrnili bodo svetišče moči in odpravili bodo dnevno *daritev* in postavili ogabnost, ki dela ^hopustošenje.ⁱ ³² Tiste, ki zlobno ravnajo zoper zavezo, bo pokvaril ^jz laskanji, toda ljudstvo, ki pozna svojega Boga, bo močno in delalo bo *junaška dela*.^k ³³ Tisti med ljudstvom, ki razumejo, bodo poučevali mnoge, vendar bodo

^c 11,13: *čez*...: hebr. ob koncu časov, celo let.

^d 11,13: [Antioh III. in Filip V. Makedonski sta se združila v boju zoper južnega kralja Ptolemaja V. (leta 203 pred Kristusom).]

^e 11,14: *roparji*...: hebr. otroci roparjev.

^f 11,14: [Izrael je bil takrat pod vladavino Egipta. Nekateri Izraelci so se uprli Ptolemaju V. in sklenili zavezo s sirskim kraljem Antiohom III.]

^g 11,15: *najbolj*...: hebr. mesto oporišč.

^h 11,15: *njegovo*...: hebr. ljudstvo njegovih izbir.

ⁱ 11,15: [Okoli leta 198 pred Kristusom je sirski kralj Antioh III. naredil konec ptolemejske vladavine v Judeji.]

^j 11,16: *veličastni*...: ali, lepi; hebr. deželi ornamenta; [Izrael.]

^k 11,17: *pokončni*...: ali, mnogo pokončnosti; ali, enaki pogoji.

^l 11,17: *kvareč*: hebr. kvariti.

^m 11,17: [Sirski vladar Antioh III. je leta 195 pred Kristusom svojo desetletno hči Kleopatro I. poročil s šestnajstletnim Ptolemajem V., sinom Ptolemaja IV., vladarja ptolemajske dinastije v Egiptu.]

ⁿ 11,18: *svoje*...: hebr. njega.

^o 11,18: *zasramovanje*...: hebr. njegovo zasramovanje.

^p 11,18: [Rimski general Lucius Cornelius Scipio Asiaticus je leta 190 pred Kristusom popolnoma premagal sirskega vladarja Antioha III in mu naložil visoke davke.]

^q 11,19: [Da bi lahko plačal davke je sirski vladar Antioh III. oropal templje in trdnjave v svoji lastni deželi, toda pri ropu templja, v Elymaisu v Perziji, je leta 187 pred Kristusom umrl.]

^r 11,20: *svoji*...: ali, svojem kraju.

^s 11,20: *prenašalec*...: hebr. nekdo, ki povzroča pobiralcu davkov, da gre preko.

^t 11,20: *jezo*: hebr. jezami.

^u 11,20: [Za Antiohom III. je zavladal njegov sin Selevk IV. Njegov minister Heliodor je zanj pobiral davke in ga po pobiranju davkov v Jeruzalemu, po njegovi dvanajstletni vladavini, leta 175 pred Kristusom, tudi zastrupil.]

^v 11,21: *njegovi*...: ali, njegovem kraju.

^w 11,21: [Antioh IV. Epifan je zavladal mimo zakonitih dedičev, vladal enajst let, do leta 164 pr. Kr. Omenjen kot majhen rog iz Daniela 8.]

^x 11,22: [Antioh IV. Epifan je umoril velikega duhovnika Oniasa III., princa zaveze, in namesto njega postavil njegovega brata Jasona. Le-tega je potem zamenjal Menelaus, ki je za to duhovniško službo plačal še več denarja kot prej Jason.]

^y 11,23: [Antioh IV. Epifan je s pomočjo Jasonovih helenistov in s svojo majhno vojsko zavzel Jeruzalem. Ko je bil v mestu, je oplenil tempelj in storil grozovite stvari.]

^z 11,24: *miroljubno*...: ali, v miroljubju in obilju itd.

^a 11,24: *napovedal*...: hebr. mislit bo svoje misli.

^b 11,24: [Antioh IV. Epifan je bolj oropal Jeruzalem kot njegovi predniki. Darila je dajal članom helenistične stranke. Svojim vojakom je vnaprej dal letno plačo in plen delil z vojaki.]

^c 11,25: [V letu 170 pred Kristusom je Antioh IV. Epifan, severni kralj, začel šesto sirsко vojno proti svojemu nečaku Ptolemaju VI., južnemu kralju, kralju v Egiptu, Ptolemaju VI. in ga premagal.]

^d 11,27: *Srci*...: hebr. Njuni srci.

^e 11,28: [Antioh IV. Epifan se je z velikim plenom vrnil v svojo deželo. Zaradi napačne govorice, da je Antioh mrtev, so se prebivalci Jeruzalema veselili. Antioh je bil ogorčen in se znesel nad prebivalci mesta Jeruzalem in oplenil tempelj.]

^f 11,29: [Antioh IV. Epifan se je leta 168 pred Kristusom odpravil na drugi pohod proti Egiptu.]

^g 11,30: [Ptolemaj VI. je najel Rimljane in Antioh IV. Epifan je moral odstopiti od namere in se vrniti. Svoj bes je ponovno sprostil nad Jeruzalemom. Veliki duhovnik Jazon je dosegel, da so smeli pričeti s helenizacijo Judov in gradnjo javne telovadnice. Duhovnik Matatija je s petimi sinovi besu ušel in sprožil upor.]

^h 11,31: *delo*...: ali, osupne.

ⁱ 11,31: [7. decembra 168 pred Kristusom so žgalni oltar preimenovali v tempelj Jupitra Olimpijskega.]

^j 11,32: *pokvaril*: ali, povzročil, da se pretvarjajo.

^k 11,32: [Antiohu IV. Epifanu so pomagali nekateri odpadli Judje. Juda, imenovan Makabejec, pa se je s privrženci uprl sirske vojski in 4. decembra 164 pred Kristusom je bil tempelj ponovno posvečen. Zato Judje še danes praznujejo Hanuka ali praznik luči, ki obuja spomin na obnovo in ponovno vzpostavitev delovanja jeruzalemskega templja.]

padali pod mečem in v plamenu, v ujetništvu in po plenjenju, mnogo dni.¹³⁴ Torej ko bodo padali, jim bo pomagano z majhno pomočjo, toda mnogi se jih bodo oklenili z laskanji.¹³⁵ Nekateri izmed tistih z razumevanjem bodo padli, da se jih preizkusi ⁿⁱⁿ prečisti in se *jih* naredi bele, celo do časa konca, ker je to še za določeni čas.³⁶ Kralj pa bo počel glede na svojo voljo in poviševal se bo in se poveličeval nad vsakega boga in govoril bo osupljive stvari zoper Boga bogov in uspeval bo, dokler ne bo dovršeno ogorčenje, kajti to, kar je določeno, bo storjeno.³⁷ Niti se ne bo oziral na Boga svojih očetov, niti na željo žensk, niti na kateregakoli boga, kajti poveličeval se bo nad vse.³⁸ Toda v Psvoji lastnini bo spoštoval boga sil, qin boga, ki ga njegovi očetje niso poznali, bo častil z zlatom, srebrom, dragocenimi kamni in prijetnimi stvarmi.³⁹ § Tako bo storil v najmočnejših ^soporiščih s tujim bogom, ki ga bo priznal in narastel s slavo. Povzročil jim bo, da vladajo nad mnogimi in deželo bo razdelil zaradi dobička.⁴⁰ Ob času konca bo južni kralj pritisnil nanj in severni kralj bo prišel proti njemu kot vrtinčast veter, z bojnimi vozovi in s konjeniki in z mnogimi ladjami in vstopil bo v dežele, jih preplavil in prešel.⁴¹ Vstopil bo tudi v veličastno deželo in mnoge dežele bodo premagane, toda te bodo pobegnile iz njegove roke, celo Edóm, Moáb in vodja Amónovih sinov.⁴² Svojo roko bo iztegnil v tudi nad dežele in egiptovska dežela ne bo ubežala.⁴³ Toda imel bo oblast nad zakladi iz zlata, srebra in nad vsemi dragocenimi egiptovskimi stvarmi in Libijci in Etiopijci bodo pri njegovih korakih.⁴⁴ Toda novice iz vzhoda in iz severa ga bodo vznemirile, zato bo šel naprej z veliko razjarjenostjo, da uniči in popolnoma odpravi mnoge.⁴⁵ Zasadil bo šotorska svetišča svoje palače med morjem in veličastno sveto goro, vendar bo prišel do svojega konca in nihče mu ne bo pomagal.

^{12,1:} [Dan 10,13]
^{12,1:} [Dan 10,21]
^{12,1:} [Jud 1,9]
^{12,1:} [Raz 12,7]
^{12,1:} [2 Mz 32,32]
^{12,1:} [Ps 69,28]
^{12,1:} [Iz 4,3]
^{12,1:} [Dan 10,21]
^{12,1:} [Lk 10,20]
^{12,1:} [Flp 4,3]
^{12,1:} [Heb 12,23]
^{12,1:} [Raz 3,5]
^{12,1:} [Raz 13,8]
^{12,1:} [Raz 20,12]
^{12,1:} [Raz 20,15]
^{12,2:} Mt 25,46
^{12,2:} Jn 5,29
^{12,2:} [Apd 24,15]
^{12,2:} [Raz 20,12]
^{12,3:} Mt 13,43
^{12,4:} [Mt 24,15]
^{12,4:} [Mr 13,14]
^{12,6:} Dan 10,5
^{12,7:} Raz 10,5
^{12,7:} [Dan 7,25]
^{12,11:} [Raz 13,5]
^{12,11:} [Raz 12,6]

Ob tistem času bo vstal Mihael, veliki princ, ki stoji za otroke tvojega ljudstva in tam bo čas stiske, tak, kakršnega ni bilo, odkar je bil tam narod, celo do tega istega časa. In ob tistem času bo tvoje ljudstvo osvobojeno, vsak, kdor bo najden zapisan v knjigi.² Mnogi izmed teh, ki spijo v prahu zemlje, se bodo zbudili, nekateri za večno življenje, nekateri pa za sramoto in večno zaničevanje.³ Tisti, ki so modri, bodo svetili kakor sijaj nebesnega svoda in tisti, ki mnoge obračajo k pravičnosti, [bodo] kakor zvezde na veke vekov.⁴ § Toda ti, oh Daniel, zakleni besede in zapečati knjigo, celo do časa konca. Mnogi bodo tekali sem ter tja in spoznanje se bo povečalo.«

⁵ Potem sem jaz, Daniel, pogledal in glej tam sta stala druga dva, eden na tej strani rečnega brega, ydrugi pa na drugi strani rečnega brega.²⁶ In eden je rekel možu, oblečenemu v lan, ki je bil na avodah reke: »Doklej bo to do konca teh čudežev?«⁷ Slišal sem moža, oblečenega v lan, ki je bil na vodah reke, ko je držal svojo desno roko in svojo levo roko k nebu in prisegel pri njem, ki živi na veke, da bo to za čas, ^b[dva] časa in polovico, in ko bo dovršil, da razkropi moč svetega ljudstva, se bodo vse te stvari končale.⁸ Slišal sem, toda nisem razumel. Potem sem rekel: »Oh moj Gospod, kakšen bo konec teh stvari?«⁹ Rekel je: »Pojdi svojo pot, Daniel, kajti besede so zaklenjene in zapečatene do časa konca.¹⁰ Mnogi bodo očiščeni, pobeljeni in preizkušeni, toda zlobni bodo delali zlobno in nihče izmed zlobnih ne bo razumel, toda modri bodo razumeli.¹¹ Od časa, ko bo dnevno žrtvovanje odvzeto in postavljenia cogabnost, ki dela opustošenje, bo tisoč dvesto devetdeset dni.¹² Blagoslovjen je kdor čaka in prihaja k tisoč tristo petintridesetim dnem.¹³ Toda ti pojdi svojo pot, dokler ne bo konec, kajti epončival boš in stal v svojem deležu ob koncu dni.«

Ozej

[Ozej, čigar ime pomeni ›odrešitev‹, služi severnemu izraelskemu kraljestvu (imenovanemu tudi Efrájim, po njegovem največjem rodu). Navzven narod doživlja čas blaginje in rasti, znotraj pa ga prežemata moralna pokvarjenost in duhovno prešuštvovanje. Ozej, ki mu je Bog naročil, naj se poroči z žensko po imenu Gómera, ugotovi, da je njegovo domače življenje natančna in tragična dramatizacija nezvestobe Božjega ljudstva. V pol stoletja preroške službe Ozej večkrat ponovi svoje trojno sporočilo: Bog sovraži grehe svojega ljudstva; sodba je gotova; toda Božja zvesta ljubezen je trdna.]

¹ 11,33: [Makabejci in tisti, ki so jim pomagali, so imeli zaradi pravilne vzgoje dober vpogled.]

^m 11,34: [Mnogi Judje, ki niso bili s srcem pri stvari, so se pridružili Judu Makabejcu zaradi njegovih uspehov.]

ⁿ 11,35: *preizkusi*: ali, po njih preizkusi.

^o 11,36: [Kralj je lahko Antioh IV. Epifan, toda prej je bil omenjen kot severni kralj. Najbrž je to antikrist – čas končne stiske, ki še pride.]

^p 11,38: *v...: ali*, Toda glede Vsemogočnega Boga, na njegovem sedežu bo častil, da, častil bo boga, ki ga itd.

^q 11,38: *sil: ali, oporišč*: hebr. Mauzzim, ali, Božji zaščitniki.

^r 11,38: *prijetnimi*: hebr. želenimi.

^s 11,39: *najmočnejših...: hebr. trdnjavah oporišč.*

^t 11,39: *dobička*: hebr. cene.

^u 11,41: *veličastno...: ali, lepo*; hebr. deželo veselja, ali, ornamenta.

^v 11,42: *iztegnil...: hebr. poslal*.

^w 11,45: *veličastno...: ali, čedno*; hebr. goro veselja svetosti.

^x 12,3: *modri*: ali, učitelji.

^y 12,5: *brega*: hebr. roba.

^z 12,5: *brega*: hebr. roba.

^a 12,6: *na...: ali, od zgoraj*.

^b 12,7: *čas...: ali, del*.

^c 12,11: *postavljenia*: hebr. da se postavi.

^d 12,11: *dela...: ali, osupne*.

^e 12,13: *kajti*: ali, ti pa boš počival itd.

Imena Ozej, Józue in Jezus izhajajo iz istega hebrejskega korena. Beseda *hoshea* pomeni »odrešitev«, vendar »Józue« in »Jezus« vključujeta dodatno idejo: »Jahve je odrešitev«. Ozej kot Božji poslanec ponuja možnost odrešitve, če se bo le narod od malikovanja obrnil nazaj k Bogu.

Zadnji izraelski kralj Hošéa ima enako ime kot prerok, čeprav ju Sveti pismo piše drugače. Ozej je v grščini in latinščini *Osee*.

1. Ozejev zakon z Gómero (1-2).
2. Pojni že, ljubi žensko ... (3).
3. Sodba Izraela, zlasti Efrajima, ker ni živel v skladu z zavezo (4-14).]

1 Gospodova beseda, ki je prišla Beeríjevemu sinu Ozeju v dneh Uzíjaha, Jotáma, Aháza in Ezekíja, Judovih kraljev in v dneh Joáševega sina Jerobeáma, Izraelovega kralja.

² Začetek Gospodove besede po Ozeju. Gospod je Ozeju rekel: »Pojdi, vzemi si ženo vlačugarstev in otroke vlačugarstev, kajti dežela je zagrešila veliko vlačugarstvo, *odhajajoč* od Gospoda.« ³ Torej je odšel in vzel Diblajimovo hčer Gómero, ^aki je spočela in mu rodila sina. ⁴ Gospod mu je rekel: »Njegovo ime kliči Jezreél, ^bkajti le še malo in jaz bom maščeval ^ckri Jezreéla na Jehújevi hiši in povzročil bom, da bo prenehalo kraljestvo Izraelove hiše. ⁵ Na ta dan se bo zgodilo, da bom Izraelov lok zlomil v dolini Jezreél.«

⁶ § Ponovno je spočela in rodila hčer. Bog mu je rekel: »Njeno ime kliči Nepomiloščena, ^dkajti ne bom eves imel milosti nad Izraelovo hišo, temveč ^ejih bom popolnoma odvedel stran. ⁷ Toda imel bom usmiljenje nad Judovo hišo in rešil jih bom po Gospodu, njihovem Bogu in ne bom jih rešil z lokom, niti z mečem, niti z bitko, *[niti]* s konji, niti s konjeniki.«

⁸ Torej, ko je odstavila Nepomiloščeno, je spočela in rodila sina. ⁹ Potem je Bog rekel: »Njegovo ime kliči Ne-moje-ljudstvo, ^gkajti vi niste moje ljudstvo in jaz ne bom vaš Bog.«

¹⁰ Vendar bo število Izraelovih otrok kakor morskega peska, ki ne more biti izmerjen niti preštet in zgodilo se bo, *da* jim bo na ^hkraju, kjer jim je bilo rečeno: »Vi niste moje ljudstvo,« *tam* jim bo rečeno: »Vi ste sinovi živega Boga.« ¹¹ Potem bodo Judovi otroci in Izraelovi otroci zbrani skupaj in določili si bodo eno glavo in prišli bodo gor iz dežele, kajti velik *bo* Jezreélov dan.«

2 Svojim bratom recite: »Moje ljudstvo« ⁱin svojim sestrám: »Pomiloščena.« ^j Pravdajte se s svojo materjo, pravdajte, kajti ona ni moja žena niti jaz nisem njen soprog. Naj torej odloži svoja vlačugarstva iz svojega pogleda in svoja zakonolomstva izmed svojih prsi, ³ da je ne bom slekel do golega in jo postavil kakor na dan, ko je bila rojena in jo naredil kakor divjino in jo postavil kakor suho deželo in jo pogubil z žejo. ⁴ Ne bom se usmilil njenih otrok, kajti oni so

1,2: [Oz 2,4]
1,2: [Oz 3,1]
1,7: [2 Kr
19,35]
1,10: Rim
9,25-26
1,11: Jer 3,18
1,11: Ezk 34,37
2,2: Iz 50,1
2,2: [Jer 3,1]
2,2: [Jer 3,6]
2,2: [Jer 3,8]
2,2: Ezk 16,2
2,2: [Gal 4,26]
2,3: Ezk 16,4
2,8: [Jak
1,16-17]
2,18: Job 5,23

otroci vlačugarstev. ⁵ Kajti njihova mati je igrala pocestnico. Ta, ki jih je spočela, je storila sramotno, kajti rekla je: »Hodila bom za svojimi ljubimci, ki mi dajejo moj kruh in mojo vodo, mojo volno in mojo lan, moje olje in mojo ^kpijačo.«

⁶ Zatorej glej, tvojo pot bom ogradil s trnjem in naredil ^lzid, da ne bo našla svojih steza. ⁷ Sledila bo za svojimi ljubimci, toda ne bo jih dohitela in iskala jih bo, toda ne bo *jih* našla. Tedaj bo rekla:

»Sla bom in se vrnila k svojemu prvemu soprogu, kajti takrat *je bilo* z menoj bolje kakor sedaj.« ⁸ Kajti ni vedela, da sem ji jaz dajal njen žito, vino, ^molje in množil njen srebro in zlato, *ki* ⁿ so ga pripravili za Báala. ⁹ Zatorej se bom vrnil in odvzel svoje žito ob njegovem času in svoje vino v njegovem obdobju in nazaj ^obom dobil svojo volno in svoj lan, *izročen*, da pokrije njen nagoto.

¹⁰ Sedaj bom odkril njen nespodobnost ^pred očmi njenih ljubimcev in nihče je ne bo rešil iz moje roke. ¹¹ Prav tako bom vsemu njenemu veselju povzročil, da bo prenehalo, njenim prazničnim dnevom, njenim mlajjem, njenim šabatom in vsem njenim slovesnim praznikom. ¹² Uničil ^qbom njene trte in njena figova drevesa, o katerih je rekla: »To so moje nagrade, ki so mi jih dajali moji ljubimci.« Jaz pa jih bom naredil za gozd in živali polja jih bodo jedle. ¹³ Na njej bom obiskal dneve Báalov, na katere jim je zažigala kadilo in se krasila s svojimi uhani in svojimi dragocenostmi in hodila za svojimi ljubimci, mene pa pozabila,« govori Gospod.

¹⁴ »Zatorej glej, jaz jo bom privabil in jo pripeljal v divjino in ji ^rtolažilno prigoval. ¹⁵ Jaz ji bom od tam dal njene vinograde in dolino Ahór za vrata upanja in ona bo tam prepevala kakor v dneh svoje mladosti in kakor na dan, ko je prišla gor iz egiptovske dežele. ¹⁶ In zgodilo se bo tisti dan,« govori Gospod, »da me boš klicala: »Ishi« ^sin ne boš me več klicala: »Báali.« ^t ¹⁷ Kajti odstranil bom imena Báalov iz njenih ust in po njihovem imenu se jih ne bodo več spominjali. ¹⁸ § Na ta dan bom zanje sklenil zavezo s poljskimi živalmi, s perjadjo neba in s plazečimi stvarmi zemlje. Prelomil bom lok, meč in bitko z zemlje in storil jim bom, da se varno zleknejo. ¹⁹ In zaročil te bom k sebi za vedno.

^a 1,3: [Gómero: hebr. dovršen, dopolnjen.]

^b 1,4: [Jezreél: hebr. Bog seje.]

^c 1,4: *maščeval*: hebr. obiskal.

^d 1,6: *Nepomiloščena: to je, Ni dosegla milosti; [Nepomiloščena: hebr. Lo-ruhamah.]*

^e 1,6: *bom*...: hebr. dodaj več milosti k Izraelovi hiši.

^f 1,6: *temveč*...: ali, da jim bom vsem skupaj opristil.

^g 1,9: *Ne-moje-ljudstvo*: to je, Lo-ammi.

^h 1,10: *na*...: ali, namesto tega.

ⁱ 2,1: *Moje ljudstvo*: to je, Ammi.

^j 2,1: *Pomiloščena*: to je, Ru-hamah, ali, Dosegle ste usmiljenje.

^k 2,5: *mojo*...: hebr. moje pijače.

^l 2,6: *naredil*: hebr. ogradi.

^m 2,8: *vino*: hebr. novo vino.

ⁿ 2,8: *ki*...: ali, s čimer so naredili Báala.

^o 2,9: *nazaj*...: ali, odvzel bom svojo.

^p 2,10: *nespodobnost*: hebr. neumnost, ali, podlost.

^q 2,12: *Uničil*: hebr. Opustosil.

^r 2,14: *ji*...: ali, *ji prijateljsko*: hebr. njenemu srcu.

^s 2,16: *Ishi*: to je, Moj soprog.

^t 2,16: *Báali*: to je, Moj gospod.

Da, zaročil te bom k sebi v pravičnosti, v sodbi, v ljubeči skrbnosti in v milostih.²⁰ Zaročil te bom k sebi, celo v zvestobi in spoznala boš Gospoda.²¹ Zgodilo se bo na tisti dan; uslišal bom,« govori Gospod, »uslišal bom nebo in to bo uslišalo zemljo²² in zemlja bo uslišala žito in vino in olje in ti bodo uslišali Jezreela.²³ Posejal si jo bom na zemljini in usmilil se bom nje, ki ni dosegla usmiljenja in rekel bom *tistim*, ki niso *bili* moje ljudstvo: »Vi ste moje ljudstvo.« In oni bodo rekli: »Ti si moj Bog.«²⁴

3 Potem mi je Gospod rekel: »Pojdi že, ljubi žensko, ljubljeno od *njenega* prijatelja, vendar zakonolomko, glede na Gospodovo ljubezen do Izraelovih otrok, ki gledajo k drugim bogovom in ljubijo flaškone vina.«²⁵ Tako sem si jo kupil za petnajst koščkov srebra in za tovor ječmena in pol tovora²⁶ ječmena.³ Rekel sem ji: »Mnogo dni boš čakala name. Ne boš igrala pocestnice in ne boš za *drugega* moškega; tako bom tudi jaz nate.«⁴ § Kajti Izraelovi otroci bodo mnogo dni ostali brez kralja, brez princa, brez klavne daritve, brez podobe,^wbrez efôda in *brez* družinskega malika.^{x5} § Potem se bodo Izraelovi otroci vrnili in iskali Gospoda, svojega Boga in Davida, svojega kralja in bali se bodo Gospoda in njegove dobrote v zadnjih dneh.

4 Poslušajte Gospodovo besedo, vi Izraelovi otroci, kajti Gospod ima polemiko s prebivalci dežele, zato ker *tam* ni resnice niti usmiljenja niti spoznanja Boga v deželi.² S priseganjem, laganjem, ubijanjem, krajo in zagreštvami zakonolomstva so izbruhnili in kri se dotika krvi.^{y3} Zato bo dežela žalovala in kdor v njej prebiva bo opešal, z živalmi polja in s perjadjo neba. Da, tudi rîbe morja bodo odvzete.⁴ Vendarle naj se noben človek ne prepira niti naj ne graja drugega, kajti tvoje ljudstvo je kakor tisti, ki se prepirajo z duhovnikom.⁵ »Zato boš padel podnevi in tudi prerok bo padel s teboj ponoči in jaz bom uničil^ztwojо mater.

6 Moje ljudstvo je uničeno^a zaradi pomanjkanja spoznanja. Ker si zavrnil spoznanje, bom tudi jaz zavrnil tebe, da mi ne boš duhovnik. Ker si pozabil postavo svojega Boga, bom tudi jaz pozabil tvoje otroke.⁷ Kakor so bili pomnoženi, tako so grešili zoper mene, zato bom njihovo slavo spremenil v sramoto.⁸ § Jedo greh mojega ljudstva in svoja^b srca naravnajo na svojo krivičnost.⁹ In tam bo, kakršno ljudstvo, takšen duhovnik, in jaz jih bom kaznoval^c za njihove poti in jim nagradil^d njihova početja.¹⁰ Kajti jedli bodo, pa ne bodo imeli dovolj, zagrešili bodo vlačugarstvo, pa se ne bodo pomnožili, ker so opustili, da bi bili pozorni na Gospoda.¹¹ Vlačugarstvo, vino in novo vino jemljejo srce.

2,22: [2 Krn 7,13-15]

2,23: Rim 9,26

2,23: 1 Pet 2,10

3,3: 5 Mz 21,3

3,5: Jer 30,9

3,5: Ezk 34,23

3,5: Iz 2,1

4,1: Mih 6,2

4,6: [2Pet 1,3-4]

4,9: Iz 24,2

4,9: [Lk 12,48]

4,9: [Rom 6,23]

4,11: [Prg 4,11]

4,15: 1 Kr 12,29

5,3: [Ps 94,9]

¹² Moje ljudstvo sprašuje za nasvet pri svojih kladah in njihova palica jim napoveduje, kajti duh vlačugarstev *jim* je povzročil, da blodijo in odšli so se vlačugat proč izpred svojega Boga.¹³ Žrtvujejo na vrhovih gora in kadilo zažigajo na hribih, pod hrasti, topoli in bresti, ker *je* njihova senca dobra. Zatorej bodo vaše hčere zagrešile vlačugarstvo in vaše snahe bodo zagrešile zakonolomstvo.¹⁴ Ne bom^e kaznoval vaših hčera, ko bodo zagrešile vlačuganje niti vaših snah, kadar bodo zagrešile zakonolomstvo, kajti oni sami so oddvojeni z vlačugami in žrtvujejo s pocestnicami. Zatorej bo ljudstvo, *ki* ne razume, padlo.^f

¹⁵ Čeprav ti, Izrael, igraš pocestnico, naj *vendar* Juda ne greši. Ne prihajajte v Gilgál, niti ne hodite gor v Bet Aven, niti ne prisegajte: »Gospod živi.«¹⁶

Kajti Izrael drsi nazaj kakor nazaj zdrknjena telica.^g Sedaj jih bo Gospod pasel kakor jagnje na velikem kraju.¹⁷ Efrájim je pridružen malikom, pusti ga samega.¹⁸ § Njihova pihača je kisla.^h Spet in spet zagrešujejo vlačugarstvo. Njegovi vladarji iljubijo s sramoto: »Dajajte.«¹⁹ Veter je [*Izraela*] zvezal v svoje peruti in osramočeni bodo zaradi svojih [*klavnih*] daritev.

5 Poslušajte to, oh duhovniki in pazljivo prisluhnите, vi, Izraelova hiša in nagnite uho, oh kraljeva hiša, kajti sodba je zoper vas, ker ste bili zanka na Micpi in mreža, razpeta na [*gori*] Tabor.² § Puntarji so prodorni, da naredijo pokol, čeprav jsem *bil* jaz oštěvalec^knjih vseh.³ Poznam Efrájima in Izrael ni skrit pred menoj, kajti sedaj, oh Efrájim, zagrešuješ vlačugarstvo *in* Izrael je omadeževan.⁴ Svojih ravnanj ne bodo snovali,^mda bi se obrnili k svojemu Bogu, kajti duh vlačugarstev je v njihovi sredi in niso spoznali Gospoda.⁵ Izraelov ponos pričuje v njegov obraz, zatorej bosta Izrael in Efrájim padla v svoji krivičnosti. Tudi Juda bo padel z njima.⁶ Šli bodo s svojimi tropi in s svojimi čredami, da bi iskali Gospoda, toda ne bodo *ga* našli. On se je oddalil od njih.⁷ Zahrbtno so ravnali zoper Gospoda, kajti zaplodili so tuje otroke. Sedaj jih bo požrl mesecⁿz njihovimi deleži.

⁸ Zatrobite na kornét v Gíbei *in* na trobento v Rami, kričite glasno *pri* Bet Avenu, za teboj, oh Benjamin.⁹ Efrájim bo zapuščen na dan oštovanja. Med Izraelovimi rodovi sem dal spoznati tisto, kar zagotovo bo.¹⁰ Judovi princi so bili kakor tisti, ki odstranjujejo mejo, zatorej bom nanje izlil svoj bes kakor vodo.¹¹ Efrájim je zatiran *in* razklan na sodbi, zato ker je voljan hodil za [*človeško*] zapovedjo.¹² »Zato bom Efrájimu kakor molj, Judovi hiši pa kakor gniloba.^o¹³ Ko je Efrájim videl svojo slabost in Juda *videl* svojo rano, takrat je šel Efrájim k Asircu in poslal h kralju Jarebu^p in vendar vas

^u 3,1: *vina*: hebr. grozdnih jagod.

^v 3,2: *pol tovora*: hebr. lethech, [ali, mera za tekocene; okoli 5 1/2 mernika.]

^w 3,4: *podobe*: hebr. podstavka, ali, kipa, ali, stebra.

^x 3,4: [Od leta 70 po Kristusu, ko so Rimljani uničili Jeruzalem, do leta 1948, ko je Izrael postal narod, niso imeli kralja. Še vedno pa Izrael nima klavnih daritev.]

^y 4,2: *krvi*: hebr. krvi [množina.]

^z 4,5: *uničil*: hebr. odrezal.

^a 4,6: *uničeno*: hebr. odrezano.

^b 4,8: *svoja*...: hebr. svojo dušo vzdigujejo k svoji krivičnosti.

^c 4,9: *kaznoval*...: hebr. obiskal na njihovih potekh.

^d 4,9: *nagradil*: hebr. povzročil, da se vrnejo.

^e 4,14: *Ne bom*...: ali, Naj ne kaznujem.

^f 4,14: *padlo*: ali, kaznovano.

^g 4,16: [nazaj zdrknjena telica: telica, ki odstopa in se upira jarmu.]

^h 4,18: *kisla*: hebr. odšla.

ⁱ 4,18: *vladarji*: hebr. ščiti.

^j 5,2: *čeprav*: ali, in.

^k 5,2: *oštěvalec*: hebr. graja.

^l 5,4: *Svojih*...: ali, Njihova ravnanja jih ne bodo trpela.

^m 5,4: *snovali*: hebr. dali.

ⁿ 5,7: [mesec: ali, mlaj.]

^o 5,12: *gniloba*: ali, črv.

^p 5,13: *Jarebu*: ali, *Jareba*: ali, ki bi se moral zagovarjati.

on ni mogel ozdraviti niti ozdraviti vaše rane.
¹⁴ Kajti jaz *bom* Efrájimu kakor lev in kakor mlad lev Judovi hiši. Jaz, *celó* jaz, bom raztrgal in odšel proč, jaz bom odnesel in nihče *ga* ne bo rešil.

¹⁵ Šel bom *in* se vrnil na svoj kraj, dokler ne bodo priznali ^qsvojega prestopka in iskali mojega obraza. V svoji stiski me bodo zgodaj iskali.«

6 Pridite in vrnimo se h Gospodu, kajti on je raztrgal in on nas bo ozdravil. Udaril je in nas bo obvezal. ² Po dveh dneh nas bo oživil, v tretjem dnevu nas bo dvignil in živel bomo v njegovem pogledu. ³ Takrat bomo vedeli *ali* še naprej sledimo, da bi spoznali Gospoda; njegov izhod je pripravljen kakor jutro in prišel bo k nam kakor dež, kakor pozni *in* prvi dež na zemljo.

⁴ »Oh Efrájim, kaj naj ti storim? Oh Juda, kaj naj ti storim? Kajti vaša dobrota ^rje kakor jutranji oblak in kakor zgodnja rosa odide proč. ⁵ Zatorej sem *jih* obtesaval po prerokih, moril sem *jih* z besedami iz svojih ust. Tvoje ^ssodbe so *kakor* svetloba, *ki* gre naprej. ⁶ Kajti želet sem usmiljenja in ne klavne daritve, in spoznanja Boga bolj kakor žgalne daritve. ⁷ Toda podobni so ljudem, ^tki so prestopili zavezo. Tam so zoper mene ravnali zahrbitno. ⁸ Gileád je mesto tistih, ki počno krivičnost *in* je oskrunjeno ^us krvjo. ⁹ Kakor krdela roparjev prezijo na človeka, *tako* skupina duhovnikov mori po poti z ^vodobravanjem, kajti zgrešujejo nespodobnost. ^w¹⁰ Videl sem strašno stvar v Izraelovi hiši. Tam je vlačugarstvo Efrájima, Izrael je omadeževan.

¹¹ Prav tako, oh Juda, on je zate pripravil žetev, ko vrnem ujetništvo svojega ljudstva.

7 Ko sem hotel ozdraviti Izraela, takrat je bila odkrita krivičnost Efrájima in zlobnost ^xSamarije, kajti zgrešili so neresnico. In tat vstopa *in* krdelo roparjev pleni ^yzunaj. ² V svojih srcih pa ne preudarijo, ^zda se spominjam vse njihove zlobnosti. Sedaj so jih njihova lastna dejanja obkrožila; pred mojim obrazom so. ³ Kralja razveseljujejo s svojo zlobnostjo in prince s svojimi lažmi. ⁴ Vsi so zakonolomci, kakor peč, ki jo segreje pek, *ki* ^apreneha kuriti, potem ko je pregnetel testo, dokler to ni vzhajano. ^b⁵ § Na dan našega kralja so *ga* princi naredili bolnega z vinskimi mehovi; ^c svojo roko podaja s posmehljivci. ⁶ § Kajti svoje srce so pripravili ^dkakor peč, medtem ko prezijo v zasedi. Njihov pek spi vso noč; zjutraj ta gori kakor plameneč ogenj. ⁷ Vsi so vroči kakor peč in požrli so svoje sodnike; vsi njihovi kralji so padli; *tam* ni nobenega izmed njih, ki kliče k meni.

⁸ Efrájim se je pomešal med ljudstvo, Efrájim je neobrnjen kolač. ⁹ Tuji so požrli njegovo moč, on pa *tega* ne spoznava. Da, sivi lasje so tu ^ein tam na njem, vendar ne spoznava. ¹⁰ Izraelov ponos pričuje v njegov obraz, oni pa se ne vrnejo h

Gospodu, svojemu Bogu niti ga zaradi vsega tega ne iščejo.

¹¹ Tudi Efrájim je podoben neumni golobici brez srca; kličejo k Egiptu, hodijo v Asirijo. ¹² Ko bodo šli, bom nadnje razširil svojo mrežo. Sklatil jih bom dol kakor perjad neba, kaznoval jih bom, kakor je slišala njihova skupnost. ¹³ Gorje jim! Kajti zbežali so od mene. Naj jim bo namenjeno ^funičenje! Ker so se prekršili zoper mene. Čeprav sem jih odkupil, so oni kljub temu zoper mene govorili laži. ¹⁴ In niso klicali k meni s svojim srcem, ko so tulili na svojih posteljah; zbrali so se zaradi žita in vina *in* se uprli zoper mene. ¹⁵ Čeprav sem utrdil ^g*in* okrepil njihove lakte, so zoper mene še vedno domišljali vragolijo. ¹⁶ Vračajo se, *toda* ne k Najvišjemu; so kot varljiv lok; njihovi princi bodo padli pod mečem zaradi besa njihovega jezika. To *bo* v njihov posmek v egiptovski deželi.

8 Nastavi šofar k svojim ^hustom. *Prišel* bo kakor ⁱorel zoper Gospodovo hišo, zato ker so prekršili mojo zavezo in se prekršili zoper mojo postavo. ² Izrael bo klical k meni: >Moj Bog, mi te poznamo.< ³ Izrael je zavrgel *stvar*, *ki* je dobra; sovražnik ga bo zasledoval. ⁴ Nastavljalji so si kralje, toda ne po meni. Nameščali so si prince, jaz pa *tega* nisem vedel. Iz svojega srebra in svojega zlata so si delali malike, da bi bili lahko iztrebljeni.

⁵ Tvoje tele, oh Samarija, *te* je zavrglo. Moja jeza se je vnela zoper njih. Kako dolgo *bo*, preden se bodo dokopali do nedolžnosti? ⁶ Kajti tudi to *je bilo* iz Izraela; delavec ga je naredil, zato *to* ni Bog, temveč bo tele iz Samarije zlomljeno na koščke. ⁷ Kajti sejali so veter, želi bodo pa vihar. Ta nima stebla, ⁱbrst ne obrodi moke. Če bo tako, da obrodi, ga bodo pogoltnili tujci.

⁸ Izrael je požrt; sedaj bodo med pogani kakor posoda, v kateri ni zadovoljstva. ⁹ Kajti šli so gor v Asirijo, osamljen divji osel sam zase. Efrájim si je najel ljubimce. ^j¹⁰ Da, čeprav so najemali med narodi, jih bom sedaj zbral in bodo malce ^kžalovali ^lzaradi bremena kralja princev. ¹¹ Ker je Efrájim naredil mnogo oltarjev za greh, bodo oltarji njemu v greh. ¹² Njemu sem napisal velike stvari iz svoje postave, *vendar* so bile štete kakor čudna stvar.« ¹³ Žrtvujejo ^mmeso za klavno daritev mojih daritev in *ga* jedo, toda Gospod jih ne sprejema. Sedaj se bo spomnil njihove krivičnosti in obiskal njihove grehe; vrnili se bodo v Egipt. ¹⁴ »Kajti Izrael je pozabil svojega Stvarnika in zgradil templje in Juda je pomnožil utrjena mesta, toda na njegova mesta bom poslal ogenj in ta bo požrl njegove palače.

9 Ne veseli se, oh Izrael, zaradi radosti kakor *drugo* ljudstvo, kajti šel si vlačugarsko od svojega Boga, ljubil si nagrado na ⁿvsakem žitnem mlatišču.

6,2: 1 Kor 15,4

6,3: [1 Kor 8,2]

6,5: [Am 3,7]

6,6: Mt 9,13

6,6: Mt 10,7

6,6: Prd 4,17

6,6: 1 Sam

15,22

6,6: [Heb 10,4]

6,6: [Col 2,17]

6,8: [Jer 8,22]

6,10: [Jak 4,4]

7,2: [Ps 94,9]

7,5: [Prg 31,4]

7,10: Oz 5,5

7,14: [Jer

29,12-13]

7,16: Ps 73,9

8,2: [Mt

7,22-23]

8,7: [Lk 6,38]

8,10: [2Kr

15,19-20]

9,1: Jer 44,17

² Mlatišče in vinska stiskalnica ^ojih ne bosta hranila in novo vino se bo pokvarilo v njej. ³ Ne bodo prebivali v Gospodovi deželi, temveč se bo Efrájim vrnil v Egipt in v Asiriji bodo jedli nečiste *stvari*. ⁴ Ne bodo več darovali vinskih *daritev* Gospodu niti mu ne bodo ugajale. Njihove klavne daritve jim *bodo* kakor kruh žalovalcev. Vsi, ki bodo jedli od njih, bodo oskrunjeni, kajti njihov kruh, za njihovo dušo, ne bo prišel v Gospodovo hišo. ⁵ Kaj boste storili na slovesen dan in na dan Gospodovega praznika? ⁶ Kajti glej, odšli so zaradi uničenja. ^pEgipt jih bo zbral, Memfis jih bo pokopal. Prijetne ^qkraje za njihovo srebro bodo imele koprive v lasti, trnje bo v njihovih šotorskih svetiščih.

⁷ Prišli so dnevi obiskanja, prišli so dnevi povračila, Izrael bo *to* vedel. Prerok je bedak, duhoven ^rčlovek je zmešan zaradi množice tvoje krivičnosti in velikega sovraštva. ⁸ Efrájimov stražar je *bil* z mojim Bogom, *toda* prerok je ptičarjeva zanka na vseh njegovih poteh *in* sovraštvo v ^shisi njegovega Boga. ⁹ Globoko so se izpridili, kakor v dneh Gíbee, *zato* se bo spomnil njihove krivičnosti, obiskal bo njihove grehe. ¹⁰ »Izraela sem našel podobnega trtam v divjini. Vaše očete sem videl kakor prvi sad na figovem drevesu ob njegovem prvem času, *toda* odšli so k Báalu Peórju in se oddvojili v *to* sramoto in *njihove* ogabnosti so bile glede na to, kar so ljubili.

¹¹ *Glede* Efrájima, njihova slava bo odletela proč kakor ptica, od poroda in od maternice in od spočetja. ¹² Čeprav bodo vzredili svoje otroke, jih bom vendar oropal, *da tam* noben človek ne *bo ostal*. Da, gorje tudi tistim, ko odidem od njih! ¹³ Efrájim je, kakor sem videl Tir, zasajen na prijetnem kraju, *toda* Efrájim bo svoje otroke privedel k morilcu.« ¹⁴ Daj jim, oh Gospod. Kaj hočeš dati? Daj jim maternico, ki splavlja ^tin suhe prsi. ¹⁵ »Vsa njihova zlobnost je v Gilgálu, kajti tam sem jih zasovražil. Zaradi zlobnosti njihovih početij jih bom pognal iz svoje hiše. Ne bom jih več ljubil. Vsi njihovi princi so puntarji. ¹⁶ Efrájim je udarjen, njihova korenina je posušena, nobenega sadu ne bodo obrodili. Da, čeprav bodo obrodili, bom vendar ubil *celó* ljubljeni ^u*sad* njihove maternice.« ¹⁷ Moj Bog jih bo zavrgel, ker mu niso prisluhnili in oni bodo postopači med narodi.

10 Izrael je prazna ^vtrta, sebi prinaša sad. Glede na množico svojega sadu je množil oltarje. Glede na dobroto njegove dežele so naredili čedne ^wpodobe. ² Njihovo srce ^xje razdeljeno, sedaj bodo najdeni pomanjkljivi. Zrušil ^ybo njihove oltarje, oplenil njihove podobe. ²³ Kajti sedaj bodo rekli:

^o 9,2: *stiskalnica*: ali, kad.

^p 9,6: *uničenja*: hebr. plena.

^q 9,6: *Prijetne*...: ali, Njihovo srebro bo iskano, koprive jih bodo imele v lasti itd.; hebr. želja.

^r 9,7: *duhoven*...: hebr. človek duha.

^s 9,8: ^v...: ali, zoper hišo.

^t 9,14: *splavlja*: hebr. zavrača sad.

^u 9,16: *ljubljeni*...: hebr. želje.

^v 10,1: *prazna*...: ali, trta, ki prazni sad, ki ga daje; [hebr. razširjati ven, rodovitna trta.]

^w 10,1: *čedne*...: hebr. kipe, ali, stoječe podobe.

^x 10,2: *Njihovo srce*...: ali, Razdelil je njihovo srce.

^y 10,2: *Zrušil*...: hebr. Obglavil.

^z 10,2: *podobe*: hebr. kipe, ali, stoječe podobe.

^a 10,4: [pikasti mišjak: strupena rastlina z votlim stebлом in belimi cvetovi.]

›Nimamo kralja, ker se nismo bali Gospoda. Kaj naj bi nam torej storil kralj?« ⁴ Govorili so besede, lažno prisegali pri sklepanju zaveze. Tako sodba poganja kakor pikasti mišjak ^ana brazdah polja.

⁵ Prebivalci Samarije bodo trepetali zaradi telet Bet Avena, kajti ljudstvo le-teh bo nad tem žalovalo in duhovniki ^ble-teh, ki so se ob tem veselili, [*bodo trepetali*] zaradi slave [*bogov zlatih telet*], zato ker je ta odšla od njih. ⁶ Prav tako bo le-to odneseno v Asirijo *za* darilo kralju Jarebu. Efrájim bo prejel sramoto in Izrael se bo sramoval svojega lastnega nasveta. ⁷ § *Glede* Samarije, njen kralj je odsekan kakor pena ^cna vodi. ^d8 Prav tako bodo uničeni visoki kraji Avena, Izraelov greh. Trnje in osat bosta pognala na njihovih oltarjih in goram bodo rekli: »Pokrijte nas« in hribom: »Padite na nas.«

⁹ Oh Izrael, grešil si od dni Gíbee. Tam so stali, bitka v Gíbei zoper otroke krivičnosti jih ni dosegla.

¹⁰ Po moji želji je, da naj jih kaznujem, in ljudstvo se bo zbralo zoper njih, ko se ^ebodo zvezali v svojih dveh brazdah. ¹¹ Efrájim je *kakor* telica, ki je poučena *in* rada mendra *žito*, *toda* jaz sem šel čez njen ^flepi vrat. Efrájima bom pripravil, da jaha, Juda bo oral, Jakob *pa* bo branjal. ¹² Sejte si v pravičnosti, žanjite v usmiljenju, pobranajte svoja neposejana tla, kajti čas je, da iščete Gospoda, dokler ne pride in na vas dežuje pravičnost. ¹³ Orali ste zlobnost, želi ste krivičnost, jedli ste sad laži, ker ste zaupali v svojo pot in v množico svojih mogočnih mož.

¹⁴ Zato bo med twojim ljudstvom vstal nemir in vse twoje trdnjave bodo oplenjene, kakor je na dan bitke Šalmán ^goplenil Bet Arbeél. ^h Mati je bila raztreščena na koščke na *svojih* otrocih. ¹⁵ Tako vam bo storil Betel zaradi vaše ⁱvelike zlobnosti. Zjutraj bo Izraelov kralj popolnoma iztrebljen.

11 Ko je *bil* Izrael otrok, takrat sem ga ljubil ¹ in svojega sina poklical iz Egipta. ² Kakor so jih [*preroki*] klicali, tako so odhajali od njih. Žrtvovali so Báalom in rezanim podobam zažigali kadilo. ³ § Tudi Efrájima sem učil hoditi in jih držal za njihove lakte, *toda* niso spoznali, da sem jih jaz ozdravil. ⁴ § Pritegoval sem jih s človeškimi vrvicami, z vezmi ljubezni in bil sem jim kakor tisti, ki snamejo ^jjarem z njihovih čeljusti in jaz sem jim dajal hrano.

⁵ Ne bo se vrnil v egiptovsko deželo, temveč bo Asirec njegov kralj, ker so zavrnili, da bi se vrnili. ⁶ § Meč bo ostajal na njegovih mestih in použije njegove mladike in *jih* požre zaradi njihovih lastnih nasvetov. ⁷ § Moje ljudstvo je nagnjeno k odpadu od mene. Čeprav so jih klicali k Najvišnjemu, ga sploh ^knihče ni hotel povišati.

^b 10,5: *duhovniki*...: ali, *Kemarim* [*Kemarim*: ali, malikovalski duhovniki.]

^c 10,7: [pena: hebr. trščica.]

^d 10,7: *vodi*: hebr. obličju vode.

^e 10,10: *se*...: ali, jih bom zvezal zaradi njihovih dveh prestopkov, ali, bodo zvezani v njihovih dveh prebivališčih.

^f 10,11: *njen*...: hebr. lepoto njenega vrata.

^g 10,14: [Šalmán: verjetno skrajšana oblika asirskega kralja Salmanasarja.]

^h 10,14: [Bet Arbeél: hebr. hiša Božje zasede; verjetno sedanje mesto Irbid v Jordaniji.]

ⁱ 10,15: *vaše*...: hebr. zla vašega zla.

^j 11,4: *snamejo*: hebr. vzdigujejo.

^k 11,7: *sploh*...: hebr. skupaj niso povišali.

⁸ Kako naj bi se ti odrekel, Efrájim? *Kako naj bi te izročil, Izrael?* Kako naj bi te naredil kakor Admo? *Kako naj bi te postavil kakor Cebojím?* Moje srce je spremenjeno znotraj mene, poleg tega so se moja kesanja razvnela. ⁹ Ne bom izvršil okrutnosti svoje jeze, ne bom se vrnil, da uničim Efrájima, kajti jaz *sem* Bog in ne človek, Sveti v tvoji sredi in ne bom vstopil v mesto.« ¹⁰ § Hodili bodo za Gospodom, rjovel bo kakor lev. Ko bo zarjovel, potem bodo otroci pritrepelati od zahoda. ¹¹ Pritrepelati bodo kakor ptica iz Egipta in kakor golobica iz asirske dežele in postavil jih bom v njihove hiše,« govori Gospod. ¹² »Efrájim me obdaja z lažmi in Izraelova hiša s prevaro, toda Juda še vlada z Bogom in je zvest s svetimi.¹

12 Efrájim se hrani z vетrom in sledi vzhodnemu vetru, dnevno povečuje laži in opustošenje, sklepa zavezo z Asirci in olje nosi v Egipt. ² Prav tako ima Gospod polemiko z Judom in kaznoval ^mbo Jakoba glede na njegove poti; poplačal mu bo glede na njegova dejanja.

³ V maternici je svojega brata prijel za peto in s svojo močjo je ⁿimel moč z Bogom. ⁴ Da, imel je moč nad angelom in je prevladal. Jokal je in ponižno prosil k njemu. Našel ga je v Betelu in tam je [Bog] govoril z nami; ⁵ celo Gospod Bog nad bojevniki; Gospod je njegov spomenik. ⁶ Zatorej se obrni k svojemu Bogu, ohranljaj usmiljenje in sodbo in nenehno čakaj na svojega Boga.

⁷ On je trgovec, ^ov njegovi roki so tehtnice prevare, rad zatira. ^pEfrájim je rekel: »Vendar sem postal bogat, pridobil sem si imetje, vvseh ^qmojih naporih ne bodo našli v meni nobene krivičnosti, da ^rbi bila greh.« ⁹ »Jaz pa, ki *sem* Gospod, twoj Bog, od egiptovske dežele, te bom vendarle prisilil, da prebivaš v šotorih kakor v dneh slovesnega praznika. ¹⁰ Prav tako sem govoril po prerokih in množil videnja ter po služenju ^sprerokov uporabljal prilike. ¹¹ Ali je v Gileádu krivičnost? Oni so zagotovo ničevost. V Gilgálu žrtvujejo bikce. Da, njihovi oltarji so kakor kupi na brazdah polj. ¹² § Jakob je zbežal v sirsko deželo in Izrael je služil za ženo in za ženo je varoval ovce. ¹³ In po preroku je Gospod Izraela privedel iz Egipta in po preroku je bil obvarovan. ¹⁴ Efrájim ga je silno ^tgrenko izzival k jezi, zatorej bo njegovo kri ^upustil nad njim in njegovo grajo bo njegov Gospod povrnil k njemu.

13 Ko je Efrájim trepetajoč govoril, se je povišal v Izraelu, toda ko se je pohujšal z Báalom, je umrl. ² § In sedaj bolj in bolj grešijo ^vin iz svojega srebra so si naredili ulite podobe *in* malike, glede na svoje lastno razumevanje. Vsi ti so delo rokodelcev, o njih pravijo: »Naj možje, ^wki žrtvujejo, poljubijo

11,8: 1 Mz
19,22
11,8: Am 4,11
12,3: 1 Mz
25,26
12,3: 1 Mz
32,24
12,4: 1 Mz
35,9-10
12,5: 2 Mz 3,1
12,9: [Lev 23,34]
12,9: [Lev 23,40-43]
12,9: [Neh 8,14-18]
12,10: [Am 3,7]
12,11: [Joz 5,9]
12,11: Oz 4,15
12,11: Oz 9,15
12,12:
1 Mz 28,5
12,12:
1 Mz 29,20
12,12:
1 Mz 29,28
12,13: 2 Mz
12,50-51
12,13:
2 Mz 13,3
13,4: Iz 43,11
13,4: Oz 12,10
13,4: [Iz 43,11-13]
13,4: [Iz 45,21-22]
13,4: [Apd 4,12]
13,6: [5 Mz 6,10-12]
13,8: [Heb 10,31]
13,10:
[1 Sam 8,4-9]
13,10: [1 Sam 12,12]
13,11:
1 Sam 8,5
13,11:
1 Sam 15,23
13,11:
1 Sam 16,1
13,14:
1 Kor 15,55
13,15:
Ezk 19,12
14,1: [Jer 2,17]
14,1: [Jer 4,18]
14,1: [5 Mz 30,19]
14,2: Heb 13,15
14,7: [Ps 91,1]

teleta.« ³ Zatorej bodo kakor jutranji oblak in kakor zgodnja rosa, ki izginja, kakor pleve, *ki* je z vrtinčastim vetrom odpihnjeno iz mlatišča in kakor dim iz dimnika. ⁴ In vendar jaz *sem* Gospod, tvoj Bog, od egiptovske dežele in razen mene ne boš poznal nobenega boga, kajti poleg mene ni rešitelja.

⁵ Poznal sem te v divjini, v deželi velike ^xsuše. ⁶ Glede na njihov pašnik, tako so bili nasičeni; nasičeni so bili in njihovo srce je bilo povzdignjeno, zato so me pozabili. ⁷ Zatorej jim bom kakor lev, kakor leopard ob poti *jih* bom opazoval. ⁸ Srečal jih bom kakor medvedka, *ki je oropana svojih mladičev* in raztrgal bom opno njihovega srca in tam jih bom požrli kakor lev. Divja ^yžival jih bo trgala.

⁹ § Oh Izrael, uničeval si samega sebe, toda v meni *zje* tvoja pomoč. ¹⁰ § Jaz bom ^atvój kralj. *Kje je katerikoli drug*, ki te lahko reši v vseh tvojih mestih? In tvoji sodniki, o katerih praviš: »Daj mi kralja in prince?« ¹¹ V svoji jezi sem ti dal kralja in v svojem besu sem *ga* vzel proč. ¹² Krivičnost Efrájima je zvezana, njegov greh je skrit. ¹³ Bridkosti ženske v porodnih mukah bodo prišle nadenj. On je nespaten sin, kajti ne bi smel dolgo ^bostati v *odprtini* rojevanja otrok. ¹⁴ § Odkupil jih bom pred oblastjo ^cgroba; ^dodkupil jih bom pred smrto. »Oh smrt, jaz bom twoje kuge;« »Oh grob, ^eraz jaz bom twoje uničenje.« Kesanje bo skrito mojim očem.

¹⁵ Čeprav bi bil rodoviten med *svojimi* brati, bo prišel vzhodni veter, veter od Gospoda bo prišel gor iz divjine in njegov izvir se bo posušil in njegov studenec bo osušen. Oplenil bo zaklad vseh prijetnih ^fposod. ¹⁶ Samarija bo postala zapuščena, kajti uprla se je zoper svojega Boga. Padli bodo pod mečem, njihovi otročiči bodo razbiti na koščke in njihove nosečnice bodo razparane.

14 Oh Izrael, vrni se h Gospodu, svojemu Bogu, kajti padel si zaradi svoje krivičnosti. ² S seboj vzemite besede in se obrnite h Gospodu. Recite mu: »Odvzemi proč vso krivičnost in *nas* gmilostljivo sprejmi, tako bomo povrnili teleta svojih ustnic.« ³ Asúr nas ne bo rešil, ne bomo jahali na konjih niti delu naših rok ne bomo več rekli: »Vi ste naši bogovi,« kajti v tebi osiroteli najde usmiljenje.

⁴ Jaz bom ozdravil njihov odpad, velikodušno jih bom ljubil, kajti moja jeza se je odvrnila od njega. ⁵ Izraelu bom kakor rosa. Rasel ^hbo kakor lilijs in svoje korenine poganjal ⁱkakor Libanon. ⁶ Njegove mladike se ^jbodo razširile in njegova lepota bo kakor oljka in njegov vonj kakor Libanon. ⁷ Tisti, ki prebivajo pod njegovo senco, se bodo vrnili;

¹ 11,12: *s svetimi*: ali, z najsvetejšimi.

^m 12,2: *kaznoval*: hebr. obiskal.

ⁿ 12,3: *je...:* hebr. je bil princ, ali, se je vedel prinčevsko.

^o 12,7: *trgovec*: ali, Kánaan.

^P 12,7: *zatira*: ali, zavaja.

^q 12,8: *v vseh...:* ali, vsi moji naporji mi ne zadoščajo. Imel bo kaznovanje ali krivičnost v katerem je greh.

^r 12,8: *da*: hebr. ki.

^s 12,10: *služenju*: hebr. roki.

^t 12,14: *silno...:* hebr. z grenkobo.

^u 12,14: *kri*: hebr. kri [množina.]

^v 13,2: *grešijo*: hebr. dodajajo h grehu.

^w 13,2: *možje*: ali, tisti izmed mož.

^x 13,5: *velike...:* hebr. suš.

^y 13,8: *Divja...:* hebr. Zver polja.

^z 13,9: *meni*: hebr. tvoji pomoči.

^a 13,10: *Jaz bom...:* raje, Kje je tvój kralj?

^b 13,13: *dolgo*: hebr. obdobje.

^c 13,14: *oblastjo*: hebr. roko.

^d 13,14: [groba: hebr. šeol; pekel, jama.]

^e 13,14: [groba: hebr. šeol; pekel, jama.]

^f 13,15: *prijetnih...:* hebr. posod želja.

^g 14,2: *nas...:* ali, nam daj dobro.

^h 14,5: *Rasel*: ali, Cvetel.

ⁱ 14,5: *poganjal*: hebr. udaril.

^j 14,6: *se...:* hebr. bodo poganjale.

oživeli bodo *kakor* žito in rastli^k kakor trta. Njegova vonjava^l bo kakor libanonsko vino.

⁸ Efrájim *bo rekel*: »Kaj imam še opraviti z maliki?« Slišal sem *ga* in ga opazil. Podoben *sem* zeleni cipresi. Od mene je najti tvoj sad. ⁹ Kdo *je* moder

^{14,7:} [Jer 23,7-8]

^{14,9:} [Prg 9,10]

in bo razumel te *stvari*? Razsoden in jih bo spoznal? Kajti Gospodove poti so pravilne in pravični se bo ravnal po njih. Toda prestopniki bodo padli na njih.«

Joel

[Južno judovsko kraljestvo brez opozorila prizadene katastrofa kobilic. V nekaj urah pojedo vse, kar je zelenega. Joél, Božji govornik v času Joáševe vladavine (835-796 pred Kristusom), izkoristi to priložnost in razglasí Božje sporočilo. Ceprav je bila kuga kobilic strašna obsodba za greh, bodo prihodnje Božje sodbe na Gospodov dan v primerjavi s to kugo zbledele. Na tisti dan bo Bog uničil svoje sovražnike, tistim, ki ga zvesto ubogajo, pa bo prinesel blagoslov brez primere.]

Hebrejsko ime *Yo'el* pomeni »Jahve je Bog«. To ime je primerno za temo knjige, ki poudarja Božje suvereno delovanje v zgodovini. V njegovih rokah so tokovi narave in narodov. Grški ekvivalent je *Ioel*, latinski pa *Joel*.

1. Kobilice (1,1-2,11).
2. Klic k spreobrnjenju (2,12-2,17).
3. Obljuba prihodnjega blagoslova (2,18-3,5).
4. Prihajajoča sodba za sovražnike Judovega kraljestva (4).]

1 Gospodova beseda, ki je prišla Joélu,
^aPetuélovemu sinu. ² Poslušajte to, vi starci in pazljivo prisluhnite, vsi vi prebivalci dežele. Ali je bilo to v vaših dneh ali celo v dneh vaših očetov?
³ Pripovedujte svojim otrokom o tem in *naj* vaši otroci *pripovedujejo* svojim otrokom in njihovi otroci naslednjemu rodu. ⁴ To, ^bkar je kosmata gosenica pustila, je pojedla leteča kobilica; in to, kar je leteča kobilica pustila, je pojedla škodljiva gosenica; in to, kar je pustila škodljiva gosenica, je pojedla gosenica. ⁵ Prebudite se, vi pijanci in jokajte, tulite vsi vi vinski pivci zaradi novega vina, kajti odrezan je od vaših ust. ⁶ Kajti narod je prišel nad mojo deželo, močan in brezstiven, katerih zobje so zobje leva in ima kočnike velikega leva. ⁷ Opustošil je mojo trto in olupil ^cmoje figovo drevo. Naredil ga je razgaljenega in *ga* vrgel proč; njegove mladike so pobeljene.

⁸ Žalujte kakor devica, opasana z vrečevino za soprogom svoje mladosti. ⁹ Jedilna daritev in pitna daritev je odrezana od Gospodove hiše. Duhovniki, Gospodovi služabniki, žalujejo. ¹⁰ Polje je opustošeno, zemlja žaluje, kajti žito je opustošeno. Novo vino je posušeno, ^ddolje peša. ¹¹ Bodite osramočeni, oh vi poljedelci. Tulite, oh vi obrezovalci trte, zaradi pšenice in zaradi ječmena, ker je že tev polja propadla. ¹² Trta je posušena in figovo drevo peša. Granatovec, tudi palmovo drevo in jablana, *celó* vsa poljska drevesa so ovenela, ker je veselje zamrlo pred človeškimi sinovi. ¹³ Opašite se in objokujte, vi duhovniki; tulite, služabniki oltarja, pridite, vso noč ležite v vrečevini, vi služabniki

mojega Boga, kajti jedilna daritev in pitna daritev je zadržana pred hišo vašega Boga.

¹⁴ Posvetite post, skličite slovesen ^ezbor, zberite starešine *in* vse prebivalce dežele *v* hišo Gospoda, svojega Boga in kličite ^fh Gospodu: ¹⁵ »Gorje zaradi dneva!« Kajti dan Gospodov *je* pri roki in to bo prišlo kakor uničenje od Vsemogočnega. ¹⁶ Mar ni hrana odrezana izpred naših oči, *da*, radost in veselje od hiše našega Boga? ¹⁷ Seme ^fje razpadlo pod njihovimi grudami, kašče ležijo zapušcene, skednji so razpadli, kajti žito je ovenelo. ¹⁸ Kako stokajo živali! Živine črede so zmedene, ker nimajo pašnika; da, tropi ovac so zapuščeni. ¹⁹ Oh Gospod, k tebi bom klical, kajti ogenj je požrl pašnike ^gdivjine in plamen je požgal vsa poljska drevesa. ²⁰ Tudi poljske živali kličejo k tebi, kajti reke vodá so posušene in ogenj je pogolnil pašnike divjine.

2 Zatrobite na šofar ^hna Sionu in razglasite alarm na moji sveti gori. Naj vsi prebivalci dežele trepetajo, kajti dan Gospodov prihaja, kajti *ta je* blizu, pri roki; ² dan teme in mračnosti, dan oblakov in goste teme se kot jutro razširjajo nad gorami. Veliko ljudstvo in močno, nikoli ni bilo podobnega niti ga ne bo več za tem, *celó* do let mnogih ⁱrodov. ³ Ogenj pozira pred njimi in za njimi gori plamen. Dežela *je* pred njimi kakor edenski vrt in za njimi zapuščena divjina; da, in nič jim ne bo pobegnilo. ⁴ Njihov videz *je* kakor videz konjev in kakor konjeniki, tako bodo tekli. ⁵ Poskakovali bodo kakor hrup bojnih vozov na vrhovih gora, kakor hrup ognjenega plamena, ki pozira strnišče, kakor močno ljudstvo, postavljeno

^k 14,7: *rastli*: ali, cveteli.

^l 14,7: *vonjava*: ali, spomenik.

^a 1,1: [Joél: hebr. Jahve je njegov Bog.]

^b 1,4: *To...*: hebr. Ostanek kosmate gosenice.

^c 1,7: *olupil*...: hebr. položil moje figovo drevo za lupljenje.

^d 1,10: *posušeno*: ali, osramočeno.

^e 1,14: *slovesen*...: ali, dan samoobvladovanja.

^f 1,17: *Seme*: hebr. Zrno.

^g 1,19: *pašnike*: ali, prebivališča.

^h 2,1: *šofar*: ali, kornet.

ⁱ 2,2: *mnogih*...: hebr. rodov in rodov.

v bojno razvrstitev. ⁶Pred njihovim obrazom bo ljudstvo močno zaskrbljeno. Vsi obrazi bodo zbirali črnino.⁷ Tekli bodo kakor mogočni možje, obzidje bodo preplezali kakor bojevniki in korakali bodo vsak po svojih poteh in svojih vrst ne bodo pretrgali. ⁸Niti eden ne bo sunil drugega. Hodili bodo vsak po svoji stezi in ko padejo na meč,^kne bodo ranjeni. ⁹Tekali bodo sem ter tja po mestu, tekli bodo na obzidje, splezali bodo na hiše, vstopili bodo pri oknih kakor tat.¹⁰ Zemlja se bo tresla pred njimi, nebo bo trepetalo, sonce in luna bosta otemnela in zvezde bodo umaknile svoje svetlikanje.¹¹ Gospod bo izustil svoj glas pred svojo vojsko, kajti njegov tabor je zelo velik, kajti on je močan, ki izvršuje svojo besedo, kajti dan Gospodov je velik in zelo strašen in kdo ga lahko prenese?

¹² »Zato se tudi sedaj,« govori Gospod, »obrnite celo k meni z vsem svojim srcem in s postom in z jokom in z žalovanjem¹³ in pretrgajte svoje srce, ne pa svojih oblačil in obrnite se h Gospodu, svojemu Bogu, kajti on je milostljiv in usmiljen, počasen za jezo in velike prijaznosti in se kesa zla.«¹⁴ Kdo ve, če se bo vrnil in pokesal in pustil blagoslov za seboj, celo jedilno daritev in pitno daritev Gospodu, svojemu Bogu?

¹⁵ Zatrobite na šofar na Sionu, posvetite post, skličite slovesen zbor,¹⁶ zberite ljudstvo, posvetite skupnost, zberite starešine, naberite otroke in tiste, ki sesajo pri prsih. Naj pride ženin iz svoje sobe in nevesta iz svoje sobice.¹⁷ Naj duhovniki, Gospodovi služabniki, jokajo med preddverjem in oltarjem in naj govorijo: »Prizanesi svojemu ljudstvu, oh Gospod in svoje dediščine ne izroči v zasmeh, da bi nad njimi vladali pogani. Zakaj bi med ljudstvom rekli: ›Kje je njihov Bog?‹«

¹⁸ Potem bo Gospod ljubosumen nad svojo deželo in se usmilil svojega ljudstva.¹⁹ Da, Gospod bo odgovoril in rekel svojemu ljudstvu: »Glejte, poslat vam bom žito, vino in olje in nasičeni boste s tem in ne bom vas več naredil v zasmeh med pogani,²⁰ toda daleč od vas bom odstranil severno vojsko in pregnal jih bom v jalovo in zapuščeno deželo, s svojim obrazom proti vzhodnemu morju in s svojim zadnjim delom proti skrajnemu morju in njegov smrad se bo vzdignil in njegovo zaudarjanje se bo vzdignilo, ker je storil velike stvari.«

²¹ Ne boj se, oh dežela, bodi vesela in se raduj, kajti Gospod bo storil velike stvari.²² Ne bodite prestrašene, ve poljske živali, kajti pašniki divjine poganjajo, kajti drevo rodi svoj sad, figovo drevo in trta predajata svojo moč.²³ Bodite torej veseli, vi sionski otroci in veselite se v Gospodu, svojem Bogu, kajti dal vam je zmerno prvi dež Pin povzročil bo, da vam bo prišel dež, prvi dež in pozni dež v prvem mesecu.²⁴ Tla bodo polna pšenice in kadi bodo prekipevale od vina in olja.²⁵ »Povrnil vam bom leta, ki jih je požrila leteča kobilica, škodljiva gosenica, gosenica in kosmata

2,10: Iz 13,10
2,10: Ezk 32,7
2,10: [Jl 2,31]
2,10: [Jl 3,15]
2,10: [Mt 24,29]
2,10: [Mr 13,24]
2,10: [Lk 21,25]
2,11: Jer 39,5
2,11: Am 5,18
2,11: Sof 1,15
2,12: Jer 4,1
2,13: 2 Mz 34,6
2,13: Ps 86,5
2,13: Jona 4,2
2,14: Jona 3,9
2,15: Jl 1,14
2,17: Ps 42,11
2,17: Ps 79,10
2,17: Ps 115,2
2,18: [2 Krn 7,14]
2,23: 3 Mz 26,4
2,23: 5 Mz 11,14
2,28: Iz 44,8
2,28: Apd 2,17
2,30: [Apd 2,19]
2,30: [Mt 24,29]
2,30: [Mr 13,24]
2,30: [Lk 21,25]
2,31: Jl 3,15
2,31: [Apd 2,20]
2,32: [Apd 2,21]
2,32: [Apd 4,12]
2,32: [Rom 10,13]
3,2: [Jl 3,12]
3,10: Iz 2,4
3,13: Raz 14,15
3,13: [Raz 14,15-16]

gosenica, moja velika vojska, ki sem jo poslal med vas.²⁶ Jedli boste v obilju in boste nasičeni in slavili ime Gospoda, svojega Boga, ki je z vami čudovito ravnal in moje ljudstvo nikoli ne bo osramočeno.²⁷ Vedeli boste, da sem jaz v Izraelovi sredi in da sem jaz Gospod, vaš Bog in nihče drug, in moje ljudstvo nikoli ne bo osramočeno.

²⁸Potem se bo zgodilo, da bom svojega duha izlil na vse meso. Vaši sinovi in vaše hčere bodo prerokovali, vaši starci bodo sanjali sanje, vaši mladeniči bodo videli videnja.²⁹ Tudi na služabnike in na pomočnice bom v tistih dneh izlil svojega Duha.³⁰ Pokazal bom čudeže na nebu in na zemlji, kri in ogenj in stebre dima.

³¹Sonce se bo spremenilo v temo in luna v kri pred velikim in strašnim dnevom Gospodovega prihoda.«³²In zgodilo se bo, da kdorkoli bo klical h Gospodovemu imenu, bo osvobojen, kajti osvoboditev bo na gori Sion in v Jeruzalemu, kakor je rekel Gospod in v ostanku, ki ga bo Gospod poklical.

3 »Kajti glej, v tistih dneh in v tistem času, ko bom ponovno privadel ujetništvo Juda in Jeruzalema,² bom prav tako zbral vse narode in jih privadel dol v dolino Józafat³ in tam se bom pravdal z njimi zaradi svojega ljudstva in zaradi svoje dediščine Izraela, ki so jih razkropili med narode in razdelili mojo deželo.³ Za moje ljudstvo so metali žrebe in dajali fanta za pocaestnico in punco prodajali za vino, da bi lahko pili.⁴ Da, in kaj imate vi z menoj, oh Tir in Sidón in vse obale Palestine? Ali mi boste vrnili povračilo? In če mi povrnete, bom brez odlašanja in hitro vaše povračilo povrnil na vašo lastno glavo,⁵ zato ker ste jemali moje srebro in moje zlato in ste v svoje templje odnesli čudovite, prijetne stvari.⁶ Prav tako ste Grkom⁷ prodajali Judove otroke in jeruzalemske otroke, da bi jih lahko spravili daleč proč od njihove meje.⁷ Glej, dvignil jih bom iz kraja, kamor ste jih prodali in povrnil vam bom vaše povračilo na vašo lastno glavo.⁸ Vaše sinove in vaše hčere bom prodal v roko Judovih otrok in prodali jih bodo Sabejcem, ljudstvu, ki je daleč proč,« kajti Gospod je to govoril.

Razglasite to med pogani: »Pripravite vojno, prebudite mogočne može, naj se vsi bojevniki približajo, naj pridejo gor.¹⁰ Prekujte svoje lemeže¹¹ v meče in svoje obrezovalne kavlje¹² v sulice. Naj slabotni reče: ›Močan sem.‹«¹¹ Zberite se in pridite vsi vi pogani in zberite se skupaj naokrog. Tamkaj primoraj¹³ svoje mogočne, da pridejo dol, oh Gospod.¹² Naj bodo pogani prebujeni in pridejo gor v dolino Józafat, kajti tam bom sedel, da sodim vsem pogonom naokoli.¹³ Nastavite srp, kajti žetev je zrela. Pridite, spustite se, kajti stiskalnica je polna, maščoba preplavlja, kajti njihova zlobnost je velika.¹⁴ Množice, množice v dolini odločitve; kajti dan Gospodov je blizu v dolini odločitve.

j 2,6: črnino: hebr. lonec.

k 2,8: meč: ali, puščico.

l 2,17: nad...: ali, bili proti njim.

m 2,20: je: hebr. se je poveličal, da bi.

n 2,21: bo: hebr. se je poveličal, da bo.

o 2,23: zmerno: hebr. glede na pravičnost.

p 2,23: zmerno prvi dež: ali, učitelj pravičnosti.

q 3,2: [Józafat: hebr. Jahve je sodil; tudi dolina blizu Jeruzalema.]

r 3,5: prijetne: hebr. zaželene.

s 3,6: Grkom: hebr. sinovom Grkov.

t 3,9: Pripravite: hebr. Posvetite.

u 3,10: [lemež: del pluga v obliki železnega rezila, ki izpodrezuje zemljo.]

v 3,10: obrezovalne kavlje: ali, kose.

w 3,11: primoraj...: ali, bo Gospod privadel dol svoje mogočne.

x 3,14: odločitve: ali, razkola, ali, mlatišča.

¹⁵ Sonce in luna bosta otemnela in zvezde bodo umaknile svoje svetlikanje. ¹⁶ Gospod bo tudi rjovel iz Siona in izustil svoj glas iz Jeruzalema, in nebo in zemlja se bosta tresla, toda Gospod bo upanje ^ysvojemu ljudstvu in moč Izraelovim otrokom. ¹⁷ Tako boste vedeli, da jaz *sem* Gospod, vaš Bog, ki prebivam na Sionu, moji sveti gori. Potem bo Jeruzalem svet ^zin nikakršni tujci ne bodo več hodili skozenj.

¹⁸ Na tisti dan se bo zgodilo, *da* bodo gore kapljale novo vino in z gričev se bo cedilo mleko in v vseh

3,15: Jl 2,10
3,15: Jl 2,31
3,15: [Iz 13,10]
3,15: [Mt 24,29]
3,15: [Lk 21,25–26]
3,15: [Raz 6,12–13]
3,16: Jer 25,30
3,16: Am 1,2
3,17: Raz 21,27
3,18: Am 9,13

Judovih rekah bodo tekle ^avode in studenec bo izviral iz Gospodove hiše in namakal dolino Šitím. ¹⁹ Egipt bo opustošenje in Edóm bo zapuščena divjina zaradi nasilja *zoper* Judove otroke, ker so v njihovi deželi prelivali nedolžno kri. ²⁰ Toda Juda bo prebival ^bna veke in Jeruzalem od roda do roda. ²¹ Kajti jaz bom očistil njihovo kri, *ki je* nisem očistil, kajti ^cGospod prebiva na Sionu.

Amos

[Amos prerokuje v obdobju nacionalnega optimizma v Izraelu. Poslovanje je v razcvetu, meje se širijo, hkrati pa se povečujejo družbene razlike. Toda pod površjem gnijeta pohlep, nepravičnost in krivične sodbe nekaterih sodišč. Pravo slavljenje so nadomestila hinavska verska gibanja, kar ustvarja lažen občutek varnosti in vse večjo brezčutnost do Božje kaznovalne roke. Lakota, suša, kuge, smrt, uničenje – nič ne more prisiliti ljudi, da bi pokleknili.

Pastir Amos, ki je postal prerok, se neusmiljeno spravi na greh in poskuša prikazati bližino Božje sodbe ter narod spodbuditi k spreobrnjenju. Narod je zaradi hinavščine in duhovne brezbrižnosti kot košara gnijočega sadja, zrel za sodbo.

Ime Amos izhaja iz hebrejskega korena *amas*, »dvigniti breme, nositi«. Tako njegovo ime pomeni »breme« ali »nosilec bremena«. Amos živi v skladu s pomenom svojega imena tako, da nosi svoje od Boga dano breme, da razglaša sodbo upornemu Izraelu. Grški in latinski naslov sta v angleščino prevedena kot *Amos*.

1. Prerokbe zoper sedem sosednjih narodov in zoper Izrael (1-2).
2. Utemeljitev napovedi sodbe nad Izraelom (3-6).
3. Pet videnj Božje sodbe nad Izraelom, prerokov izgon in beseda upanja (7-9).]

1 Besede Amosa, ki je bil med čredniki iz Tekóe, ki jih je videl glede Izraela v dneh Uzíjaha, Judovega kralja in v dneh Jerobeáma, Jehoáševega sina, Izraelovega kralja, dve leti pred potresom. ² Rekel je: »Gospod bo rjovel iz Siona in izustil svoj glas iz Jeruzalema in prebivališča pastirjev bodo žalovala in vrh Karmela se bo posušil.«

³ Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Damaska in ^azaradi štirih ne ^bbom odvrnil njegove kazni, ker so Gileád mlatili z mlatilnimi orodji iz želeta. ⁴ Temveč bom poslal ogenj v Hazaélovo hišo, ki bo použil Ben Hadádove palače. ⁵ Zlomil bom tudi zapah Damaska in iztrebil prebivalca iz ravnine Aven ^cin tistega, ki drži žezlo, iz edenske ^dhiše in ljudstvo iz Sirije bo šlo v ujetništvo v Kir,« govori Gospod.

⁶ Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Gaze in zaradi štirih ne bom odvrnil njene kazni, ker so odvedli ^eproc ujete, celotno ujetništvo, da *jih* izročijo Edómu; ⁷ toda poslal bom ogenj na obzidje Gaze, ki bo pogolnil njene palače ⁸ in iztrebil bom prebivalca iz Ašdóda in tistega, ki drži žezlo iz

Aškelóna. Svojo roko bom obrnil zoper Ekrón in preostanek Filistejcev bo izginil,« govori Gospod Bog.

⁹ Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Tira in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni, ker so celotno ujetništvo izročili Edómu in se niso spomnili bratske ^fzaveze. ¹⁰ Toda jaz bom na obzidje Tira poslal ogenj, ki bo pozrl njegove palače.«

¹¹ Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Edóma in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni, ker je svojega brata zasledoval z mečem, in zavrgel ^gvse usmiljenje in je njegova jeza neprestano trgalna in je svoj bes ohranjal na veke; ¹² toda poslal bom ogenj nad Temán, ki bo pozrl palače v Bocri.«

¹³ Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Amónovih otrok in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni, ker so razparali ^hnosečnice iz Gileáda, da bi lahko razširili svojo mejo. ¹⁴ Toda jaz bom zanetil ogenj na obzidju Rabe in ta bo pozrl njene palače z vpitjem na dan bitke, z viharjem

^y 3,16: *upanje*: hebr. kraj popravila, ali, pristanišče.

^z 3,17: *svet*: hebr. svetost.

^a 3,18: *tekle*: hebr. šle.

^b 3,20: *prebival*: ali, ostal.

^c 3,21: *kajti*... ali, celo jaz, Gospod, ki prebivam.

^a 1,3: *in*: hebr. da.

^b 1,3: *ne*... ali, tega ne bom pretvoril, ali, naj bo ta tiho.

^c 1,5: *Aven*... ali, Bikathaven; [hebr. malikovanje.]

^d 1,5: *edenske*... ali, Bet Edena.

^e 1,6: *odvedli*... ali, jih odvedli proc z vsem ujetništvtom.

^f 1,9: *bratske*... hebr. zaveze bratstva.

^g 1,11: *zavrgel*... hebr. izpridil svoja sočutja.

^h 1,13: *razparali*... ali, razdelili gore.

na dan vrtinčastega vetra.¹⁵ Njihov kralj bo šel v ujetništvo, on in njegovi princi skupaj,« govori Gospod.

2 Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Moába in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni, ker je kosti edómskega kralja sežgal v žganem apnu.² Toda jaz bom poslal ogenj nad Moáb in ta bo požrl palače Kerijóta, in Moáb bo umrl s hrupom, z vpitjem *in* z zvokom šofarja.³ Iztrebil bom sodnika iz njegove srede in z njim bom ubil vse njegove prince,« govori Gospod.

4 Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Juda in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni; ker so prezirali Gospodovo postavo in se niso držali njegovih zapovedi in njihove laži so jim povzročile, da se motijo, za katerimi so hodili njihovi očetje.⁵ Toda jaz bom poslal ogenj nad Juda in ta bo požrl jeruzalemske palače.«

6 Tako govori Gospod: »Zaradi treh prestopkov Izraela in zaradi štirih ne bom odvrnil njegove kazni, ker so pravičnega prodajali za srebro in revnega za par čevljev,⁷ ki koprnijo po zemeljskem prahu na glavi revnega in zavijajo pot krotkega. Moški in njegov oče bosta šla noter k *isti* deklici, ida oskrunita moje sveto ime.⁸ Ob vsakem oltarju legajo na oblačila, položena za jamstvo in piyejo vino obsojenih *jv* hiši svojega boga.

9 Čeprav sem pred njimi uničil Amoréja, katerega višina je *bila* podobna višini ceder in *je bil* močan kakor hrasti, vendar sem uničil njegov sad od zgoraj in njegove korenine od spodaj.¹⁰ Privedel sem vas tudi iz egiptovske dežele in vas štirideset let vodil skozi divjino, da vzamete v last deželo Amoréja.¹¹ Izmed vaših sinov sem dvignil preroke in izmed vaših mladeničev nazirce. *Mar ni to celo tako, oh vi Izraelovi otroci?*« govori Gospod.¹² »Toda nazircem ste dajali piti vino in prerokom zapovedovali, rekoč: »Ne prerokujte.«¹³ Glejte, stlačen ^ksem pod vami, kakor je stlačen voz, *ki je* poln snopov.¹⁴ Zato bo pred naglim izginil umik in močni ne bo okrepil svoje moči niti mogočni sebe ^lne bo osvobodil¹⁵ niti ne bo stal tisti, ki prijema lok in *kdor je* naglih stopal *sebe* ne bo osvobodil niti *kdor jaha* konja sebe ne bo osvobodil.¹⁶ In *kdor je* pogumen ^mmed mogočnimi, bo na ta dan nag pobegnil proč,« govori Gospod.

3 Poslušajte to besedo, ki jo je Gospod govoril zoper vas, oh Izraelovi otroci, zoper celotno družino, ki sem jo privedel iz egiptovske dežele, rekoč: ² »Samo vas sem poznal izmed vseh zemeljskih družin, zato vas bom kaznoval ⁿzaradi vseh vaših krivičnosti.³ Mar lahko dva hodita skupaj, razen če se strnjata?⁴ Ali bo lev rjovel v gozdu, kadar nima plena? Ali bo mlad lev vpil ^oiz svojega brloga, če ni ničesar dobil?⁵ Ali lahko ptica pada v zanko na tla, kjer zanjo ni nobene pasti?

Mar *nekdo* pobere zanko s tal in ni sploh ničesar ujel?⁶ Mar bo šofar zatobil v mestu in ljudstvo ne bo prestrašeno?^p Mar bo zlo v mestu in Gospod *tega* ^qni storil?⁷ Zagotovo Gospod Bog ne bo storil ničesar, da ne bi svojo skrivnost razodeval svojim služabnikom prerokom.⁸ Lev je zarjovel, kdo se ne bo bal? Gospod Bog je spregovoril, kdo ne bi prerokoval?

9 Razglasí v palačah pri Ašdóu in v palačah egiptovske dežele in reci: »Zberite se na gorah Samarije in glejte velike nemire v njeni sredi in zatirane^r v njeni sredi.«¹⁰ Kajti ne znajo delati pravilno,« govori Gospod, »tisti, ki kopijo nasilje in rop^s v svojih palačah.«¹¹ Zato tako govori Gospod Bog: »Nasprotnik *bo* celo naokoli dežele in tvojo moč bo privedel dol od tebe in tvoje palače bodo oplenjene.«¹² Tako govori Gospod: »Kakor pastir iz levijh ust izvleče^t dve nogi ali košček ušesa, tako bodo izvlečeni Izraelovi otroci, ki prebivajo v Samariji, v kotu postelje in *na ležišču*^u v Damasku.¹³ Prisluhnite in pričujte v Jakobovi hiši,« govori Gospod Bog, Bog nad bojevniki,¹⁴ »da na dan, ko bom na njem obiskal^v Izraelove prestopke, bom obiskal tudi oltarje Betela in oltarni rogovi bodo odsekani in padli na tla.¹⁵ Zimsko hišo bom udaril s poletno hišo *[vred]* in slonokošcene hiše bodo izginile in velike hiše bodo uničene,« govori Gospod.

4 »Poslušajte to besedo, ve bašanske krave, ki *ste* na samarijski gori, ki stiskate uboge, ki drobite pomoči potrebne, ki svojim gospodarjem pravite: »Prinesite in naj pijemo.«² Gospod Bog je prisegel pri svoji svetosti, da, glejte, nad vas bodo prišli dnevi, ko vas bo odvedel proč s kavlji in vaše potomstvo s trnki.³ Šle boste ven pri vrzelih, vsaka *krava pri tisti, ki je* pred njo, in vrgle *jih*^w boste v palaco,«^x govori Gospod.

4 § »Prihajate v Betel in grešite, pri Gilgálu množite prestopek in vsako jutro prinašajte svoje klavne daritve *in* svoje desetine po treh letih^y in darujte žrtev^z zahvaljevanja s kvasom in razglašajte^z objavljanje prostovoljne daritve, kajti to^a vam je všeč, oh vi, Izraelovi otroci,« govori Gospod Bog.

6 »In tudi jaz sem vam dal čistost zob po vseh vaših mestih in pomanjkanje kruha po vseh vaših krajih. Vendar se niste vrnili k meni,« govori Gospod.⁷ »In tudi jaz sem zadržal dež pred vami, ko je *bilo* še tri mesece do žetve in mu dal, da dežuje nad enim mestom in dal, da ne dežuje nad drugim mestom. Na en kos je deževalo, kos pa, na katerega ni deževalo, se je posušil.⁸ Tako so dva^{ali} tri mesta tavala k enemu mestu, da piyejo vodo, toda niso bila nasičena. Vendar se niste vrnili k meni,« govori Gospod.⁹ »Udaril sem vas s kvarjenjem in plesnijo. Ko^b so se množili vaši

2,1: 2 Kr 3,27

2,2: [Jer 48,24]

2,2: [Jer 48,41]

2,6: Am 8,8

2,8: [5 Mz

24,12-13]

2,9: [4 Mz

13,33]

2,9: 4 Mz 21,24

2,9: [5 Mz 2,11]

2,9: [5 Mz 2,20]

2,9: 5 Mz 2,31

2,9: [5 Mz 3,11]

2,9: [5 Mz 3,13]

2,9: [Joz 12,4]

2,9: [Joz 13,12]

2,9: [Joz 17,15]

2,9: Joz 24,8

2,9: [2 Sam

21,16]

2,9: [2 Sam

21,20]

2,9: [Am 2,9]

2,10: 2 Mz

12,51

2,12: [4 Mz

6,1-5]

2,12: Am 7,12

t 3,12: *izvleče*: hebr. osvobaja.

u 3,12: *ležišču*...: ali, posteljnem okviru.

v 3,14: *obiskal*...: ali, kaznoval Izrael za prestopke.

w 4,3: *jih*...: ali, boste ven stvari iz palače.

x 4,3: [palačo]: hebr. harmon.]

y 4,4: *letih*...: hebr. letih dni.

z 4,5: *žrtev*...: hebr. z gorenjem.

a 4,5: *to*...: hebr. tako imate radi.

b 4,9: *Ko*...: ali, Množina vaših vrtov in vaših vinogradov in vaših figovih dreves in vaših oljk je naredila kosmate gosenice.

i 2,7: *isti deklici*: ali, mladi ženski.

j 2,8: *obsojenih*: ali, takšnih, ki so kaznovani z globo, ali, oglobljenih.

k 2,13: *stlačen*...: ali, tlačil bom vaš kraj, kakor tlači voz poln snopov.

l 2,14: *sebe*: hebr. svoje duše, ali, življenja.

m 2,16: *pogumen*...: hebr. močnega srca.

n 3,2: *kaznoval*...: ali, hebr. obiskal na vseh vaših krivičnostih.

o 3,4: *vpil*: hebr. izustil svoj glas.

p 3,6: *prestrašeno*: ali, teklo skupaj.

q 3,6: *tega*...: hebr. ne bo nekaj.

r 3,9: *zatirane*: ali, zatiranja.

s 3,10: *rop*: ali, plen.

vrtovi in vaši vinogradi in vaša figova drevesa in vaše oljke, *jih* je požrla kosmata gosenica. Vendar se niste vrnili k meni,« govori Gospod.¹⁰ »Med vas sem poslal kužno bolezen po ^cnačinu iz Egipta. Vaše mladeniče sem umoril z mečem in ^dvaše konje odvedel proč in storil sem, da se smrad vaših taborov vzdigne do vaših nosnic, vendar se niste vrnili k meni,« govori Gospod.¹¹ »Uničil sem *nekatere* izmed vas, kakor je Bog razdejal Sódomo in Gomóro in ste bili kakor kos tlečega lesa, izvlečenega iz gorenja, vendar se niste vrnili k meni,« govori Gospod.¹² »Zato ti bom tako storil, oh Izrael *in* ker ti bom to storil, se pripravi, da srečaš svojega Boga, oh Izrael.¹³ Kajti glej, tisti ki oblikuje gore in ustvarja veter ^eein razglaša človeku, kaj je njegova misel, ki dela jutranjo temo in mendra na visokih krajih zemlje. Gospod, Bog nad bojevniki, je njegovo ime.«

5 Poslušajte to besedo, ki jo vzdigujem zoper vas, celo žalostinko, oh Izraelova hiša.² Devica Izrael je padla, ne bo več vstala, zapuščena je na svoji zemlji, *tam ni nikogar*, ki bi jo vzdignil.³ Kajti tako govori Gospod Bog: »Mestu, ki je šlo ven *po* tisoč, jih preostane sto in tistem, ki je šlo naprej *po* sto, jih preostane deset, Izraelovi hiši.«

⁴ Kajti tako govori Gospod Izraelovi hiši: »Iščite me in boste živeli,⁵ toda ne iščite Betela niti ne vstopajte v Gilgál in ne prečkajte v Beeršébo, kajti Gilgál bo zagotovo šel v ujetništvo in Betel bo prišel v nič.⁶ Iščite Gospoda in boste živeli, da ne izbruhne kakor ogenj v Jožefovi hiši in *jo* použije in *tam* ne bo nikogar, da bi *jo* gasil v Betelu.⁷ Vi, ki prevračate sodbo v grenkobo in opuščate pravičnost na zemlji,⁸ iščite njega, ki določa sedem zvezd in Orion in obrača senco smrti v jutro in dan mrači z nočjo, ki kliče po vodah morja in jih izliva na obliče zemlje, Gospod je njegovo ime,⁹ ki jača oplenjenega ^fzoper močnega, tako da bo oplenjeni prišel zoper trdnjava.¹⁰ Sovražijo tistega, ki graja v velikih vratih in prezirajo tistega, ki govori iskreno.

¹¹ Ker kakor je torej vaše mendranje nad revnim in vi od njega jemljete bremena žita; zgradili ste hiše iz klesanega kamna, toda ne boste prebivali v njih; sadili ste prijetne ^gvinograde, toda ne boste pili vina od njih.¹² Kajti jaz poznam vaše mnogotere prestopke in vaše mogočne grehe; stiskajo pravičnega, jemljejo podkupnino ^hin v velikih vratih revne odvračajo *od njihove pravice*.¹³ Zato bo v tem času razsoden molčal, kajti to je hud čas.¹⁴ Iščite dobro in ne zla, da boste lahko živeli in tako bo Gospod, Bog nad bojevniki, z vami, kakor ste govorili.¹⁵ Sovražite zlo in ljubite dobro in vzpostavite sodbo v velikih vratih. Morda bo Gospod, Bog nad bojevniki, milostljiv Jožefovemu preostanku.«

4,11: 1 Mz
19,24
5,5: Jer 4,4
5,8: Job 9,9
5,8: Job 38,31
5,8: Am 9,6
5,11: Sof 1,13
5,15: Ps 74,15
5,15: Ps 79,10
5,15: Rim 12,9
5,18: Iz 5,19
5,18: Jer 30,7
5,18: Jl 2,2
5,18: Sof 1,15
5,21: Iz 1,11
5,21: Jer 6,20
5,25: Apd 7,4
6,1: Lk 6,24
6,1: 2 Mz 19,5
6,3: Am 5,18
6,3: Ezk 12,27
6,8: Jer 52,14

¹⁶ Zato Gospod, Bog nad bojevniki, Gospod, tako govori: »Tarnanje *bo* na vseh ulicah in na vseh glavnih cestah bodo govorili: »Ojoj! Ojoj!« in poklicali bodo poljedelca, da žaluje in tiste, ki so večji objokovanja, da tarnajo.¹⁷ In v vseh vinogradih *bo* tarnanje, kajti jaz pojdem skozte,« govori Gospod.¹⁸ »Gorje vam, ki si želite Gospodovega dneva! Čemu vam bo to? Dan Gospodov je tema in ne svetloba.¹⁹ Kakor če je človek pobegnil pred levom in ga je srečal medved; ali odšel v hišo in svojo roko naslonil na zid in ga je pičila kača.²⁰ Mar ne *bo* Gospodov dan tema in ne svetloba? Celo zelo temen in nobenega svetlikanja v njem?

²¹ Sovražim, preziram vaše praznične dni in nočem povonjati vaših ⁱslovesnih zborov.²² Čeprav mi darujete žgalne daritve in jedilne daritve, *jih* ne bom sprejel niti se ne bom oziral na mirovne ^jdaritve vaših debelih živali.²³ Šum svojih pesmi vzemi proč od mene, kajti ne bom poslušal melodije tvojih lir.^{k24} Temveč naj sodba ^lteče dol kakor vode in pravičnost kakor mogočen vodotok.²⁵ Mar ste mi darovali klavne daritve in jedilne daritve štirideset let v divjini, oh hiša Izraelova?²⁶ § Toda nosili ste šotor ^msvojega Moloha in Kijúna, svojih podob, zvezdo svojega boga, kar ste si naredili zase.²⁷ Zatorej vam bom povzročil, da greste v ujetništvo onkraj Damaska,« govori Gospod, čigar ime je Bog nad bojevniki.

6 »Gorje tistim, ki so v udobju ⁿna Sionu in zaupajo v samarijsko goro, ki se imenujejo vodje ^o narodov, h katerim je prihajala Izraelova hiša!² Prečkajte v Kalne in poglejte in od tam pojrite v veliki Hamát. Potem pojrite dol v Gat Filistejcev. Mar so boljši kakor ta kraljestva? Je njihova Pmeja večja kakor vaša meja?³ Vi, ki zli dan polagate daleč stran in sedežu ^qnasilja naredite, da pride blizu,⁴ ki ležite na posteljah iz slonovine in se ^riztegujete na svojih ležiščih in jeste jagnjeta iz tropa in teleta iz srede hleva,⁵ ki monotono ^spojete na zvok lire *in* si izmišljate glasbene instrumente, podobno kakor David;⁶ ki pijete vino ^tv skledicah in se mazilite z vodilnimi mazili. Toda niso užaloščeni zaradi Jožefove stiske.^u

⁷ Zato bodo sedaj šli ujeti s prvimi, ki gredo ujeti in gostija tistih, ki so se iztegovali, bo odstranjena.

⁸ Gospod Bog je prisegel pri samem sebi,« govori Gospod, Bog nad bojevniki, »preziram odličnost Jakoba insovražim njegove palače, zato bom izročil mesto, z vsem, ^vkar je v njem.⁹ In zgodilo se bo, če tam ostane deset ljudi v eni hiši, da bodo umrli.¹⁰ In njegov stric ga bo vzdignil in tisti, ki ga sežiga, da odnese kosti iz hiše in rekel bo tistem, ki je pri straneh hiše: »Je tam še kdo s teboj?^w Ta pa bo rekel: »Ne.« Potem bo rekel: »Molči, kajti ne

^c 4,10: *po...*: ali, na pot.

^d 4,10: *in...*: hebr. z ujetništvom vaših konj.

^e 4,13: *veter*: ali, duha.

^f 5,9: *oplenjenega*: hebr. plen.

^g 5,11: *prijetne*: hebr. vinograde želja.

^h 5,12: *podkupnino*: ali, odkupnino.

ⁱ 5,21: *vaših*: ali, vaših svetih dnevov.

^j 5,22: *mirovne*: ali, zahvalne.

^k 5,23: *lira*: hebr. glasbilo z obliko telesa.

^l 5,24: *sodba*: hebr. se sodba vali.

^m 5,26: *šotor*: ali, Sikúta, svojega kralja.

ⁿ 6,1: *v udobju*: ali, varni.

^o 6,1: *vodje*: ali, prvi sadovi.

^p 6,2: [njihova...]: hebr. njihovo ozemlje večje kakor vaše ozemlje?

^q 6,3: *sedežu*: ali, prebivališču.

^r 6,4: *se...*: ali, ste obilni z odvečnostmi.

^s 6,5: *monoton*: ali, pojejo s tresočim glasom.

^t 6,6: *vino*: ali, v skledicah vina.

^u 6,6: *stiske*: hebr. vrzeli.

^v 6,8: *vsem*: hebr. njegovo polnostjo.

smemo^w omenjati Gospodovega imena.^x ¹¹ Kajti glej, Gospod zapoveduje in veliko hišo bo udaril z ^yvrzelmi in majhno hišo z razpokami.

¹² Mar bodo konji tekli po skali? Ali bo *tam kdo* oral z voli? Kajti sodbo ste obrnili v žolč in sad pravičnosti v pikasti mišjak.^y ¹³ Vi, ki se veselite v ničevi stvari, ki pravite: »Mar nismo s svojo lastno močjo k sebi vzeli rogov?^z ¹⁴ Toda glejte, zoper vas bom dvignil narod, oh Izraelova hiša,« govori Gospod, Bog nad bojevniki, »in stiskali vas bodo od vstopanja v Hamát, do reke ^ziz divjine.«

7 Tako mi je Gospod Bog pokazal in glej, oblikoval je kobilice^a začetku poganjanja otave in glej, *to je bila* otava po kraljevih košnjah.^b Pripetilo se je, ko so končale z objedanjem trave dežele, *da* sem nato rekel: »Oh Gospod Bog, odpusti, rotim te. Po ^bkom bo Jakob vstal? Kajti majhen je.« ³ Gospod se je zaradi tega pokesal: »To ne bo,« govori Gospod.

⁴ Tako mi je Gospod Bog pokazal in glej, Gospod Bog je klical k pričkanju z ognjem in ta je pozrlo veliko globino in pojedel del.^c Potem sem rekel: »Oh Gospod Bog, odnehaj, rotim te. Po ^ckom bo Jakob vstal? Kajti majhen je.« ⁶ Gospod se je zaradi tega pokesal: »Tudi to se ne bo zgodilo,« govori Gospod Bog.

⁷ Zato mi je pokazal in glej, Gospod je stal na zidu, *narejenem* s svinčnico, s svinčnico v svoji roki.^d Gospod mi je rekel: »Amos, kaj vidiš?« Rekel sem: »Svinčnico.« Potem je Gospod rekel: »Glej, postavil bom svinčnico v sredo svojega ljudstva Izraela. Ne bom več ponovno šel mimo njega^e in Izakovi visoki kraji bodo zapuščeni in Izraelova svetišča bodo opustošena in z mečem se bom dvignil zoper Jerobeámovu hišo.«

¹⁰ Potem je Amacjá, duhovnik iz Betela, poslal k Jerobeámu, Izraelovemu kralju, rekoč: »Amos se je zarotil zoper tebe v sredi Izraelove hiše. Dežela ni zmožna prenesti vseh njegovih besed.^f ¹¹ Kajti tako govori Amos: »Jerobeám bo umrl pod mečem in Izrael bo zagotovo iz svoje lastne dežele odveden v ujetništvo.« ¹² Amacjá je prav tako rekel Amosu: »Oh ti videc, pojdi, pobegni proč v Judovo deželo in tam jej kruh in tam prerokuj,^g ¹³ toda ne prerokuj ponovno pri Betelu, kajti to je kraljeva ^hkapela in to je kraljevi ⁱdvor.«

¹⁴ Potem je Amos odgovoril in rekel Amacjáu: »Jaz nisem *bil* nikakršen prerok niti nisem *bil* prerokov sin, temveč sem *bil* črednik in obiralec sadu ^jegiptovske smokve^k in Gospod me je vzel, medtem ^gko sem sledil tropu in Gospod mi je rekel: »Pojdi, prerokuj mojemu ljudstvu Izraelu.«

¹⁶ Zdaj torej poslušaj Gospodovo besedo: »Praviš: »Ne prerokuj zoper Izrael in ne kapljaj svoje besede zoper Izakovo hišo.« ¹⁷ Zato tako govori Gospod: »Tvoja žena bo pocestnica v mestu in tvoji sinovi in tvoje hčere bodo padli pod mečem in tvoja dežela

bo razdeljena z vrvico, ti pa boš umrl v oskrunjeni deželi, in Izrael bo zagotovo odšel v ujetništvo, iz svoje dežele.«^l

8 Tako mi je pokazal Gospod Bog in glej, košara poletnega sadja.^m Rekel je: »Amos, kaj vidiš?« Rekel sem: »Košaro poletnega sadja.« Potem mi je Gospod rekel: »Konec je prišel nad moje ljudstvo Izrael; ne bom ponovno šel mimo njih.ⁿ Tempeljske pesmi bodo vpitje^o na ta dan,« govori Gospod Bog. »Na vsakem kraju *bo* mnogo trupel; metali *jih* bodo v itišini.

⁴ Poslušajte to, oh vi, ki pogoltnete pomoči potrebnega, celo da revnemu v deželi storite, da propade,^p rekoč: »Kdaj bo minil mlaj, jda bomo lahko prodajali ^qžito? In šabat, da bomo lahko odpromili pšenico, naredili škaf majhen in šekel velik in s ^rprevaro izkrivili tehtnice?^s ⁶ Da lahko ubogega kupimo za srebro in pomoči potrebnega za par čevljev, *da*, in prodamo pleve od pšenice?^t ⁷ Gospod je prisegel pri Jakobovi odličnosti: »Zagotovo ne bom nikoli pozabil nobenega izmed njihovih del.^u Mar ne bo zembla zaradi tega trepetala in vsak človek žaloval, ki prebiva na njej.^v Vstala bo v celoti kakor poplava, vržena bo ven in potopljena, kakor z egiptovsko poplavo.^w ⁹ Na tisti dan se bo zgodilo,« govori Gospod Bog, »da bom soncu povzročil, da zaide opoldan in na jasen dan bom zatemnil zemljo.^x ¹⁰ Vaše praznike bom obrnil v žalovanje in vse vaše pesmi v žlostinko in privedel bom vrečevino na vsa ledja in plešavost na vsako glavo in naredil jo bom kakor žalovanje za edinim *sinom* in njen konec kakor grenek dan.

¹¹ Glejte, pridejo dnevi,« govori Gospod Bog, »da bom v deželo poslal lakoto, ne lakote po kruhu niti žeje po vodi, temveč *[lakoto]* po poslušanju Gospodovih besed.^y ¹² Tavali bodo od morja do morja in od severa, celo do vzhoda, tekali bodo sem ter tja, da iščejo besedo od Gospoda, pa *je* ne bodo našli.^z ¹³ Na tisti dan bodo lepe device in mladeniči slabeli zaradi žeje.^{aa} ¹⁴ Tisti, ki prisegajo pri grehu Samarije in pravijo: »Tvoj bog, oh Dan, živi;« in: »Način ^{bb}Beeršébe živi;« celo padli bodo in nikoli več ne bodo ponovno vstali.«

9 Videl sem Gospoda stati na oltarju in rekel je: ^{cc} »Udari vratno preklado, ^{dd}da se bodo podboji lahko tresli, in ureži ^{ee}ojih na glavi, vse izmed njih in jaz bom zadnje izmed njih ubil z mečem in kdor izmed njih beži, ne bo pobegnil proč in kdor se izmed njih umika, ne bo osvobojen.^{ff} Čeprav kopljejo v pekel, jih bo moja roka vzela od tam. Čeprav plezajo gor do nebes, jih bom od tam privedel dol.^{gg} Čeprav se skrijejo na vrhu Karmela, jih poiščem in vzarem od tam. Čeprav so skriti pred mojim pogledom na dnu morja, bom tam zapovedal kači in ta jih bo pičila.^{hh} Čeprav gredo v ujetništvo pred svojimi sovražniki, bom tja poslal

6,10: Am 5,13
7,16: Ezk 21,2
8,6: Am 2,6
9,2: Ps 139,8

f 7,14: *sadu*...: hebr. divjih fig.

g 7,15: *medtem*: hebr. od zadaj.

h 8,3: *vpitje*: hebr. tulili.

i 8,3: *v*...: hebr. molče.

j 8,5: *mlaj*: ali, mesec.

k 8,5: *prodajali*...: hebr. odprli.

l 8,5: *s*...: hebr. sprevračali varljive.

m 8,14: *Način*: hebr. Pot.

n 9,1: *vratno preklado*: ali, kapitel, ali, popek.

o 9,1: *ureži*: hebr. rani.

w 6,10: *ne smemo*...: ali, ne bodo omenjali, ali, nimajo.

x 6,11: *z*...: ali, s kapljanjem.

y 6,12: [pikasti mišjak: strupena rastlina z votlim stebлом in belimi cvetovi.]

z 6,14: *reke*: ali, doline.

a 7,1: *kobilice*: ali, zelene črve.

b 7,2: *Po*...: ali, Od (ali, Za) koga bo Jakob vstal?

c 7,5: *Po*...: ali, Od (ali, Za) koga bo Jakob vstal?

d 7,13: *kraljeva*...: ali, kraljevo svetišče.

e 7,13: *kraljevi*...: hebr. hiša kraljestva.

meč in ta jih bo ubil in svoje oči bom naravnal nanje za zlo in ne za dobro.«⁵ Gospod Bog nad bojevniki je tisti, ki se dotika dežele in ta se bo stopila in vsi, ki prebivajo v njej, bodo žalovali. In ta se bo vzdignila v celoti kakor poplava in potopljena bo kakor z egiptovsko poplavno.⁶ On je tisti, ki gradi svoja p nadstropja v nebesih in je utemeljil svoje krdelo na zemlji. On, ki kliče za morskimi vodami in jih izliva na obliče zemlje. Gospod je njegovo ime.⁷ »Ali mi niste kakor otroci Etiopijcev, oh Izraelovi otroci?« govorí Gospod: »Mar nisem jaz Izraela privedel gor iz egiptovske dežele? In Filistejce iz Kaftorja in Sirce iz Kira?⁸ Glejte, oči Gospoda Boga so nad grešnim kraljestvom in uničil ga bom izpred obličja zemlje; le, da ne bom popolnoma uničil Jakobove hiše,« govorí Gospod.⁹ »Kajti glejte, zapovedal bom in Izraelovo šišo bom presejal med vse narode, kakor je žito presejano na situ, vendar niti najmanjše třzno ne bo padlo na zemljo.¹⁰ Vsi grešniki mojega

^{9,4:} Jer 44,11
^{9,6:} Ps 104,3
^{9,6:} Am 5,8
^{9,7:} Jer 47,4
^{9,11:} Apd 15,16
^{9,13:} Jl 3,18

ljudstva bodo umrli pod mečem, ki pravijo: »Zlo nas ne bo dohitelo niti nas ne bo srečalo.«

¹¹ Na tisti dan bom vzdignil Davidovo šotorsko svetišče, ki je padlo in zaprl njegove vrzeli. In vzdignil bom njegove ruševine in zgradil ga bom kakor v dneh davnine,¹² da bodo lahko vzeli v last preostanek Edóma in vseh poganov, ki so imenovani z mojim imenom, »govori Gospod, ki to dela.¹³ »Glejte, pridejo dnevi,« govorí Gospod, »ko bo orac prehitel žanjca in tlačitelj grozdja tistega, ki seje wseme, in gore bodo kapljale sladko x vino in vsi hribi se bodo topili.¹⁴ Ponovno bom privedel ujetništvo svojega ljudstva Izraela in zgradili bodo opustošena mesta in jih poselili, in sadili bodo vinograde in pili njihovo vino; prav tako bodo naredili vrtove in jedli njihov sad.¹⁵ Jaz jih bom zasadil na njihovi deželi in ne bodo več potegnjeni iz svoje dežele, ki sem jim jo dal,« govorí Gospod, tvoj Bog.

Abdija

[Boj, ki se je začel v maternici med bratoma dvojkoma Ezavom in Jakobom, se konča z bojem med njunimi potomci, Edómci in Izraelci. Zaradi trmastega zavračanja pomoči Izraelu s strani Edómcev, najprej v času tavanja po divjini () in pozneje v času invazije, jih Abdija ostro obsodi. Ta malo znani prerok opiše njihove zločine, jim sodi in izreče sodbo: popolno uničenje, ki se je zgodilo dobrih petdeset let kasneje.]

Hebrejsko ime *Obadyah* pomeni ›Jahvov častilec‹ ali ›Jahvov služabnik‹. Grški naslov v Septuaginti je *Obdiou*, latinski naslov v Vulgati pa *Abdias*.

1. Opis videnja (v. 1-18).
2. Razлага videnja (v. 19-21).]

¹ Abdíjevo videnje. Tako govorí Gospod Bog glede Edóma: »Slišali smo govorico od Gospoda in predstavnik je poslan med pogane: ›Vstanite in vzdignimo se v bitki zoper njega.‹² Glej, naredil sem te majhnega med pogani, silno si preziran.

³ Ponos tvojega srca te je zavedel, ti, ki prebivaš v skalnih razpokah,^a katerega prebivališče je visoko, ki v svojem srcu praviš: ›Kdo me bo privedel dol na tla?‹⁴ Čeprav se povišuješ kakor orel in čeprav si svoje gnezdo postavil med zvezde, te bom od tam privedel dol,^c govorí Gospod.⁵ Če pridejo k tebi tatovi, če roparji ponoči (kako si iztrebljen!), mar ne bodo kradli, dokler nimajo dovolj? Če pridejo k tebi obiralci grozdja, mar ne bodo pustili *nekaj*^b grozdov?⁶ Kako so Ezavove stvari preiskane! Kako so njegove skrite stvari poiskane!⁷ Vsi možje tvoje zaveze so te privedli,

^{1,0:} 4 Mz 20,14-21
^{1,1:} Jer 49,14
^{1,4:} Jer 49,16
^{1,4:} [1 Pet 5,5-6]
^{1,5:} Jer 49,9
^{1,8:} Iz 49,14
^{1,8:} Jer 49,7
^{1,10:} 1 Mz 27,41
^{1,10:} Ezk 35,5
^{1,10:} Am 1,11

celó k meji. Možje, ki so bili v miru s teboj, so te zavedli in prevladali zoper tebe. *Tisti, ki jedo*^d tvoj kruh, so položili rano *epod* teboj. Nobenega razumevanja ni v njem.^f Mar ne bom na ta dan,^g govorí Gospod, ›celo uničil modre može iz Edóma in razumevanje z Ezavove gore?‹⁹ In tvoji mogočni *ljudje*, oh Temán, bodo zaprepadeni do konca, z namenom, da bo vsakdo z Ezavove gore iztrebljen s pokolom.

¹⁰ Zaradi *tvojega* nasilja zoper tvojega brata Jakoba te bo pokrila sramota in iztrebljen boš na veke.¹¹ Na dan, ko stojiš na drugi strani, na dan, ko tujci odvedejo njegove *gsile* ujetne in tuji ljudje vstopijo v njegova velika vrata in mečejo žrebe nad Jeruzalemom, *si bil* celo ti kakor eden izmed njih.¹² Toda ne bi smel gledati na dan svojega brata, na dan, ko je postal tujec, niti ne bi smel

^p 9,6: *svoja...: ali, svoja področja*: hebr. svoje vnebohode.

^q 9,6: *svoje...: ali, svoj snop*.

^r 9,6: *Amplified Bible Classic*: »On je tisti, ki gradi svoje zgornje prostore v nebesih in ki ustanavlja svoj oklep nad zemljo, ki kliče morske vode in jih izliva na površje zemlje - Gospod je njegovo ime.«

^s 9,9: *Izraelovo...: hebr. povzročil bom, da se premakne Izraelova hiša.*

^t 9,9: *najmanjše...: hebr. najmanjši kamen ne bo padel.*

^u 9,11: *zaprl: hebr.ogradil, ali, zazidal.*

^v 9,12: *ki...: hebr. nad katerimi je imenovano moje ime.*

^w 9,13: *seje: hebr. vleče.*

^x 9,13: *sladko: ali, novo.*

^a 1,3: [skalnih razpokah: Edómci so prebivali na gori Seír, ki je polna votlin iz mehkega kamnitega peska. Tam je tudi še sedaj znano mesto Petra.]

^b 1,5: *nekaj...: ali, paberkanja.*

^c 1,7: *ki: hebr. tvojega miru.*

^d 1,7: *Tisti, ki jedo...: hebr. Možje tvojega kruha.*

^e 1,7: [rano: hebr. zaroto, ali, past.]

^f 1,7: *njem: ali, tem.*

^g 1,11: *njegove...: hebr. njegovo imetje.*

imet veselja nad Judovimi otroki na dan njihovega uničenja, niti ne bi smel ponosno ^hgovoriti na dan tegobe.¹³ Ne bi smel vstopiti v velika vrata mojega ljudstva na dan njihove katastrofe. Da, ne bi smel gledati na njihovo stisko na dan njihove katastrofe niti *rok* položiti na njihovo ⁱmetje na dan njihove katastrofe;¹⁴ niti ne bi smel stati na razpotju, da bi iztrebil tiste izmed njegovih, ki so pobegnili; niti ne bi smel izročiti ^jtistih izmed njegovih, ki so pobegnili na dan stiske.¹⁵ Kajti dan Gospodov je blizu nad vsemi pogani. Kakor si ti storil, tako bo storjeno tebi. Tvoja nagrada se bo povrnila na tvojo lastno glavo.¹⁶ Kajti kakor ste pili na moji sveti gori, *tačno* bodo vsi pogani nenehno pili, da, pili bodo in bodo požirali ^kin bodo, kot da jih ni bilo.

1,15: Ezk 35,15
1,15: [Gal 6,7]
1,21:
1 Tim 4,16
1,21: Jak 5,20
1,21: Lk 1,33

^l 7 Toda na gori Sion bo ^losvoboditev in tam ^mbo svetost, in Jakobova hiša bo v last vzela njihove posesti.¹⁸ Jakobova hiša bo ogenj in Jožefova hiša plamen, Ezavova hiša pa strnišče in v njih se bodo vneli in jih požrli, in tam ne bo *nobenega* ostanka Ezavove hiše, kajti Gospod je *to* govoril.¹⁹ *Tisti iz juga* bodo vzeli v last goro Ezav, in *tisti iz ravnine Filistejce* in vzeli bodo v last Efrájimova polja in polja Samarije, Benjamin pa *bo posedel* Gileád.²⁰ Ujetništvo te vojske Izraelovih otrok *bo vzelo* v *last* to od Kánaancev, *celo* do Zarepte; in ujetništvo Jeruzalema, ki ⁿje v Sefarádu, bo posedlo južna mesta.²¹ Rešitelji bodo prišli na goro Sion, da sodijo Ezavovo goro, in kraljestvo bo Gospodovo.«

Jona

[Ninive so na severovzhodu; Taršíš je na zahodu. Ko Bog pokliče Jona, da brezbožnim Ninivjanom oznani kesanje, se prerok zaveda, da bo morda sledilo Božje usmiljenje. Zato nalogu zavrne in se namesto tega odpravi v Taršíš. Toda ko mu Bog omoči duha (tako da ga vrže iz čolna v vodo) in pokaže svoje varstvo (tako da ga premakne iz vode v ribo), Jona spozna, da Bog resno misli s svojo zapovedjo. Ninive morajo slišati Gospodovo besedo, zato Jona odide. Čeprav je pridiga uspešna, pridigar odide jezen in obupan. Iz prve roke mora spoznati Božje usmiljenje do grešnih ljudi.]

Yonah je hebrejska beseda za »goloba«. Septuaginta je to besedo helenizirala v *Ionas*, latinska Vulgata pa je uporabila naslov *Jonas*.

1. Jonova neposlušnost in beg (1).
2. Jonova molitev (2).
3. Jonova poslušnost in kesanje Ninivjanov (3).
4. Jonova jeza in Božja graja (4).]

1 Torej Gospodova beseda je prišla k Jonu,^a Amitájevemu sinu, rekoč:² »Vstani, pojdi v Ninive, to veliko mesto in kliči zoper njega, kajti njihova zlobnost je prišla predme.«³ Toda Jona se je dvignil, da pred Gospodovo prisotnostjo zbeži v Taršíš in je odšel dol v Jopo in našel ladjo, ki je šla v Taršíš. Tako je plačal njenovo voznino in odšel dol vanjo, da gre z njimi v Taršíš,^b proč od Gospodove prisotnosti.

⁴ Toda Gospod je na morje odposlal ^cvelik veter in tam na morju je bil mogočen vihar, tako da je ^dladjo hotel zlomiti.⁵ Potem so bili mornarji prestrašeni in vsak je klical k svojemu bogu in odvrgli [*soj*] blago, ki je *bilo* na ladji, v morje, da jo olajšajo. Jona pa je odšel dol med ladijske boke in legal ter trdno zaspal.⁶ Tako je kapitan prišel k njemu in mu rekel: »Kaj ti misliš, oh zaspanec? Vstani, kliči k svojemu Bogu, če je tako, da bo Bog mislil na nas, da se ne pogubimo.«⁷ In rekli so

1,1: Mt 12,39
1,1: [2 Kr 14,25]
1,2: 1 Mz 10,11-12
1,2: Jona 3,3
1,7: [Prg 16,33]

vsak svojemu tovarišu: »Pridimo in mečimo žrebe, da bomo lahko izvedeli zaradi čigavega vzroka *je* nad nami to zlo.« Tako so metalni žrebe in žreb je padel na Jona.⁸ Potem so mu rekli: »Povej nam, prosimo te, zaradi čigavega vzroka *je* nad nami to zlo. Kakšen *je* tvoj poklic? In od kod prihajaš? Katera *je* tvoja dežela? In iz katerega ljudstva si?«⁹ Rekel jim je: »Jaz *sem* Hebrejec in se bojam Gospoda,^e Boga nebes, ki je naredil morje in kopno *zemljo*.«¹⁰ Potem so bili ljudje silno ^fprestrašeni in mu rekli: »Zakaj si to storil?« Kajti ljudje so vedeli, da je pobegnil izpred Gospodovega obličja, ker jim je povedal.

¹¹ Potem so mu rekli: »Kaj naj ti storimo, da se ^gnam morje lahko umiri?« Kajti morje se ^hje maščevalo in bilo viharno.¹² Rekel jim je: »Vzemite me in me vrzite v morje. Tako se vam bo morje umirilo, kajti vem, da je zaradi mene ta veliki vihar nad vami.«¹³ Kljub temu so možje trdo veslali,ⁱ da

^a 1,12: *ponosno*....: hebr. poveličati svojih ust.

ⁱ 1,13: *njihovo*....: ali, njihove sile.

^j 1,14: *izročiti*: ali, zapreti.

^k 1,16: *požirali*: ali, izpili.

^l 1,17: *bo*....: ali, bodo tisti, ki pobegnejo.

^m 1,17: *tam*....: ali, ta bo sveta.

ⁿ 1,20: *ki*....: ali, bo poselilo to, kar je v južnih mestih.

^a 1,1: *Jonu*: gr. Jonas; [To je bilo okoli leta 762 pr. Kr. Jona je prerokoval tudi o razširitvi izraelskega ozemlja.]

^b 1,3: [Taršíš naj bi bil v Španiji.]

^c 1,4: *odposlal*: hebr. bruhnili.

^d 1,4: *je*....: hebr. se je mislilo, da bo zlomljena.

^e 1,9: Gospoda: ali, Jahveja.

^f 1,10: *silno*....: hebr. z velikim strahom.

^g 1,11: *se*....: hebr. bo morje pred nami lahko mirno.

^h 1,11: *se*....: ali, je postajalo bolj in bolj viharno; hebr. odšlo.

ⁱ 1,13: *veslali*: hebr. kopáli.

*jo privedejo k obali, toda niso mogli, kajti morje se je maščevalo in bilo viharno proti njim.*¹⁴ Zato so klicali h Gospodu in rekli: »Rotimo te, oh Gospod, rotimo te, naj se ne pogubimo zaradi življenja tega moža in ne položi na nas nedolžne krvi, kajti ti, oh Gospod, si storil, kakor ti je ugajalo.«¹⁵ Tako so vzeli Jona in ga vrgli v morje in morje je odnehalo ^kod svojega besnenja.¹⁶ Potem so se možje silno zbalni Gospoda in Gospodu ^ldarovali klavno daritev in naredili zaobljube.

¹⁷ Torej Gospod je pripravil veliko ribo, da je pogoltnila Jona. In Jona je bil v ribjem ^mtrebuhu tri dni in tri noči.

2 Potem je Jona iz ribjega trebuha molil h Gospodu, svojemu Bogu² § in rekel: »Zaradi ⁿrazloga svoje stiske sem klical h Gospodu in me je slišal. Ven iz trebuha pekla ^osem klical *in* ti si slišal moj glas.³ Kajti vrgel si me v globino, v sredo ^Pmorij, in poplave so me obkrožile. Vsi tvoji veliki valovi in tvoji valovi so me preleteli.«⁴ Potem sem rekel: »Vržen sem iz tvojega pogleda, vendar bom ponovno gledal k tvojemu svetemu templju.⁵ Vode so me obkrožile, *celo* do duše, globine so me zaprle naokoli, plevel je bil zavit okoli moje glave.⁶ Odšel sem navzdol, k vznožjem ^qgora. Zemlja, s svojimi zapahi, je *bila* okoli mene na veke, vendar si ti moje življenje privedel gor iz trohnenja,^r oh Gospod, moj Bog.⁷ Ko je moja duša slabela znotraj mene, sem se spomnil Gospoda. Moja molitev je vstopila k tebi, v tvoj sveti tempelj.⁸ Tisti, ki obeležujejo lažnive ničevosti, zapuščajo svoje lastno usmiljenje.⁹ Toda jaz ti bom žrtvoval z glasom zahvaljevanja; plačal bom *to*, kar sem se zaobljubil. Rešitev duš *je* od Gospoda.«

¹⁰ In Gospod je spregovoril ribi in izbljuvala je Jona na kopno *zemljo*.

3 ² Gospodova beseda je drugič prišla Jonu, rekoč:
»Vstani, pojdi v Ninive, to veliko mesto in mu oznani pridigo, ki sem ti jo zapovedal.«³ Tako je Jona vstal in odšel v Ninive, glede na Gospodovo besedo. Torej Ninive so bile silno ^sveliko mesto treh dni potovanja.⁴ Jona je začel vstopati v mesto [*prvi*] dan potovanja ter vpil in govoril: »Še štirideset dni in Ninive bodo uničene.«

⁵ Tako je ljudstvo v Ninivah verovalo Bogu in razglasilo post in si nadelo vrečevino, od največjih izmed njih, celo do najmanjših izmed njih.⁶ Kajti beseda je prišla h kralju Niniv in vstal je s svojega prestola in iz sebe odložil svoje svečano oblačilo

^{1,17: Mt 12,40}
^{1,17: Mt 16,4}
^{1,17: [Mt 17,23]}
^{1,17: [Mt 27,40]}
^{1,17: [Mt 16,21]}
^{1,17: Mt 26,61}
^{1,17: [Mt 27,63-64]}
^{1,17: [Lk 11,30]}
^{1,17: [Jn 2,19]}
^{2,2: Ps 120,1}
^{2,5: Ps 69,2}
^{2,9: Ps 50,14}
^{2,9: Ps 50,23}
^{2,9: Ps 116,7}
^{2,9: Oz 14,2}
^{2,9: Heb 13,5}
^{2,9: Ps 3,9}
^{3,5: Mt 12,41}
^{3,5: Lk 11,32}
^{3,9: Jl 2,14}
^{4,2: Jona 1,8}
^{4,2: 2 Mz 34,6}
^{4,2: Ps 86,5}
^{4,2: Jl 2,13}

^t 3,7: *oznanilo*: hebr. govorilo.
^u 3,7: *plemičev*: hebr. uglednih mož.
^v 4,4: *Delaš...: ali, Si silno jezen?*
^w 4,6: *bučo: ali, ricinusov grm: hebr. Kikajon [vir]: Webster 1828.*
^x 4,6: *je...: hebr. se je Jona razveselil z veliko radostjo.*
^y 4,8: *silovit*: ali, miren.
^z 4,9: *Delaš...: ali, Si silno jezen?*
^a 4,9: *Pravilno...: ali, Sem silno.*
^b 4,10: *Usmiljenje: ali, Prizanesel si buči.*
^c 4,10: *v...: hebr. bil sin noči in v eni noči propadel.*

^j 1,13: *se...: ali, je postajalo bolj in bolj viharno:* hebr. je odšlo.

^k 1,15: *odnehalo...: hebr. zaustavilo svoje besnenje.*

^l 1,16: Gospodu...: hebr. žrtvovali Gospodu in zaobljubili zaobljube.

^m 1,17: *ribjem...: hebr. ribji notranjosti.*

ⁿ 2,2: *Zaradi...: ali, Iz.*

^o 2,2: *pekla:* ali, groba.

^p 2,3: *sredo:* hebr. srce.

^q 2,6: *vznožjem:* hebr. temeljem.

^r 2,6: *trohnenja:* ali, lame.

^s 3,3: *silno...: hebr. Božje.*

⁷ In storil je *to*, da se je razglasilo in oznanilo ^tskozi Ninive, po odloku kralja in njegovih plemičev, ^urekoč: »Naj niti človek niti žival, *[niti]* trop niti čreda ničesar ne pokusijo, naj se ne pasejo niti ne pijejo vode,⁸ temveč naj bosta človek in žival pokrita z vrečevino in mogočno kličeta k Bogu, da naj se oni, vsakdo izmed njih, obrnejo od svoje zle poti in od nasilja, ki *je* v njihovih rokah.⁹ Kdo lahko pove, če se bo Bog obrnil, pokesal in odvrnil proč od svoje krute jeze, da se ne pogubimo?«

¹⁰ In Bog je videl njihova dela, da so se odvrnili od svoje zle poti in Bog se je pokesal od zla, ki ga je rekel, da jim bo storil in *tega* ni storil.

4 Toda to je Jona silno razžalilo in bil je zelo jezen.² Molil je h Gospodu ter rekel: »Prosim te, oh Gospod, ali ni *bila* to moja beseda, ko sem bil še v svoji deželi? Zatorej sem prej pobegnil v Taršiš, kajti vedel sem, da *si* milostljiv Bog in usmiljen, počasen za jezo in zelo prijazen in se kesaš zlega.³ Zatorej sedaj, oh Gospod, vzemi, rotim te, moje življenje od mene, kajti zame *je* bolje, da umrem, kakor da živim.«

⁴ Potem je Gospod rekel: »Delaš ^vpravilno, da si jezen?«

⁵ Tako je Jona odšel ven iz mesta in se usedel na vzhodni strani mesta in si tam postavil šotor in sedèl pod njim v senco, toliko časa, da lahko vidi kaj bo iz mesta nastalo.⁶ Gospod Bog pa je pripravil bučo ^win *ji* storil, da vzklije nad Jona, da bi bila ta lahko senca nad njegovo glavo, da ga osvobodi pred njegovo žalostjo. Tako je ^xbil Jona buče silno vesel.⁷ Toda ko je naslednjega dne vstalo jutro, je Bog pripravil ličinko in ta je napadla bučo, da je ovenela.⁸ Ko je sonce vstalo, se je pripetilo, da je Bog pripravil silovit ^yvzhodnik. Sonce je udarjalo na Jonovo glavo, da je slabel in si v sebi žezel, da umrem, kakor da živim.⁹ Bog je Jonu rekel: »Delaš ^zpravilno, da si jezen zaradi buče?« Ta je rekel: »Pravilno ^adelam, da sem jezen, *celo* do smrti.«¹⁰ Potem je Gospod rekel: »Usmiljenje ^bimaš za bučo, za katero nisi delal niti ji storil, da zraste, ki je v ^c[eni] noči vzklikla in v [eni] noči propadla,¹¹ jaz pa naj ne bi prizanesel Ninivam, temu velikemu mestu, v katerem je več kot sto dvajset tisoč oseb, ki ne morejo razlikovati med svojo desnico in svojo levico in *tudi* veliko živine?«

Mihej

[Mihej, iz svojega kmečkega doma, poklican za preroka, zapusti znano okolje, da bi jeruzalemškim knezom in ljudem izročil strogo sporočilo o sodbi. Ker so bogati in vplivni ljudje zlorabljali revne, se prerok z besednim grajanjem obrne na vse, ki bi svojo družbeno ali politično moč izkoristili za osebno korist. Tretjina Mihejeve knjige razkriva grehe njegovih rojakov; druga tretjina prikazuje kazen, ki jo bo Bog poslal; zadnja tretjina pa prinaša upanje na obnovo, ko se bo kaznovanje končalo. Pri vsem tem so Božje pravične zahteve do njegovega ljudstva jasne: >da ravnaš pravično, da ljubiš usmiljenje in da ponižno hodiš s svojim Bogom?< ().]

Ime *Michayahu* (>Kdo je kakor Jahve?<) je skrajšano na *Michaia*. V Mihej namiguje na svoje ime z besedami: >Kdo je Bog, podoben tebi?<. Grška in latinska naslova te knjige sta *Michaias* in *Micha*.

1. Sodba proti narodom in njihovim voditeljem (1-3).
2. Obnova Siona in prerokba, da bo Jezus izšel iz Betlehema (4-5).
3. Božja tožba proti Izraelu in izraz upanja (6-7).]

1 Beseda Gospodova, ki je prišla Miheju Moréščanu v dneh Jotáma, Aháza in Ezekija, Judovih kraljev, ki jo je videl glede Samarije in Jeruzalema. ² »Poslušajte, vsa ^a ve ljudstva, prisluhni, oh zemlja in vsi, ^bki so na njej, in naj bo Gospod Bog priča zoper vas, Gospod od svojega svetega templja. ³ Kajti glejte, Gospod prihaja iz svojega kraja in bo prišel dol in stopil na visoke kraje zemlje. ⁴ Gore bodo stopljene pod njim in doline bodo razklane kakor vosek pred ognjem *in* kakor vode, *ki* so izlite dol po strmini. ⁵ Zaradi Jakobovega prestopka je vse to in zaradi grehov Izraelove hiše. Kaj je Jakobov prestopek? *Mar* ni Samaria? ^d In kaj so visoki Judovi kraji? *Ali* niso *oni* Jeruzalem? ⁶ Zato bom Samarijo naredil kakor kup polja *in* kakor zasajanje vinograda in njene kamne bom izlil dol v dolino in odkril bom njene temelje. ⁷ Vse njene rezane podobe bodo stolčene na koščke in vsa njena plačila bodo požgana z ognjem in vse njene malike bom pustil zapusčene, kajti *to* je zbirala od plačila pocestnice in vrnili se bodo k plačilu pocestnice.

⁸ Zato bom tarnal in tulil, šel bom slečen in nag. Naredil bom tarnanje kakor zmaji in žalovanje kakor sove. ^{e9} Kajti njena frana je nezaceljiva, kajti ta je prišla v Juda; prišla je v velika vrata mojega ljudstva, *celo* do Jeruzalema.

¹⁰ *Tega* ne razglasite pri Gatu, sploh ne jokajte. V Bet Leáfra gse valjajte v prahu. ¹¹ Odidi proč, ti ^hprebivalec ⁱŠafírja, ki imaš svojo sramoto golo. Prebivalec Caanána ^jne pridi naprej v žalovanju Bet Ecela; ^kta bo od vas prejel svojo postojanko. ¹² Kajti prebivalec ^lMaróta je skrbno ^mčakal na dobro, toda zlo je prišlo dol od Gospoda k velikim

1,0: 6,8
1,0: 7,18
1,2: 5 Mz 32,1
1,2: Iz 1,2
1,3: Iz 26,21
1,3: Ps 115,3
1,3: 5 Mz 32,13
1,3: 5 Mz 33,29
1,4: Ps 97,5
1,5: [2 Kr 18,9-12]
1,10:
2 Sam 1,20
1,10: Jer 6,26
1,11: Iz 47,30
1,16: Iz 22,12
2,2: Iz 5,8
2,5: 5 Mz 32,8-9
2,6: Iz 30,10

vratom Jeruzalema. ¹³ Oh ti prebivalec ⁿLahíša, naprezi bojni voz k hitri živali. Ta je začetek greha sionski hčeri, kajti prestopke Izraela je bilo najti v tebi. ¹⁴ Zato boš dal darila Moréšet Gat. ^oAhzíbove Phiše *bodo* laž Izraelovim kraljem. ¹⁵ Vendar bom k tebi privedel dediča, oh prebivalec ^qMarešá. Prišel ^rbo k Adulámu, Izraelovi slavi. ¹⁶ Naredi se plešast in ostriži se zaradi svojih prefinjenih otrok. Svojo plešavost povečaj kakor orel, kajti od tebe so odšli v ujetništvo.«

2 »Gorje tistim, ki snujejo krivičnost in na svojih posteljah počnejo zlo! Ko je jutro svetlo, to izvajajo, ker je to v moči njihove roke. ² Poželijo si polja in *jih* zavzamejo z nasiljem, hiše in si *jih* vzamejo. Tako zatirajo ^smoža, njegovo hišo in njegovo dedičino, celo moža in njegovo dedičino.« ³ Zato tako govori Gospod: »Glej, zoper to družino snujem zlo, od katerega svojih vratov ne boste odstranili niti ne boste hodili ošabno, kajti ta čas je hud.

⁴ Na tisti dan bo *nekdo* vzel prispodobo zoper vas in žaloval z otožnim ^tžalovanjem *in* rekel: »Popolnoma bomo oplenjeni. Spremenil je delež mojega ljudstva. Kako je *to* odstranjeno od mene! Obračajoč ^use stran je razdelil naša polja.« ⁵ Zato ne boš imel nobenega, ki bi z žrebom vrgel vrvico v Gospodovi skupnosti.

⁶ »Ne prerokujte,« ^vpravijo tistim, ki prerokujejo. Naj jim ne prerokujejo, da oni ne bi odvrnili sramote.

⁷ Oh ti, ki si poimenovan Jakobova hiša, mar je Gospodov duh omejen? ^wMar so to njegova dejanja? Ali moje besede ne delajo dobro tistem, ki hodi pošteno? ^{x8} Celo od davnine ^yje moje ljudstvo

^a 1,2: *vsa*...: hebr. ve ljudstva, vsa izmed njih.

^b 1,2: *vsi*...: hebr. njena polnost.

^c 1,4: *strmini*: hebr. spust.

^d 1,5: [Samaria, prestolnica severnega Izraelovega kraljestva, je bila uničena okoli leta 721 pred Kristusom in prebivalci odvedeni v ujetništvo.]

^e 1,8: *sove*: hebr. hčere sov.

^f 1,9: *njena*...: ali, ona jeboleč bolna od svojih ran.

^g 1,10: *Bet Leáfra*: to je, hiša iz prahu.

^h 1,11: *ti*...: ali, ti, ki lepo prebivaš.

ⁱ 1,11: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^j 1,11: *Caanána*: ali, dežele tropov.

^k 1,11: *Bet Ecela*: ali, bližnjega kraja.

^l 1,12: *prebivalec*...: hebr. prebivalka Maróta je skrbno čakala.

^m 1,12: *skrbno*...: ali, bil užaloščen.

ⁿ 1,13: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^o 1,14: *Moréšet Gat*...: ali, za Moréšet Gat.

^p 1,14: *Ahzíbove*...: to je, Hiše laganja.

^q 1,15: *prebivalec*: hebr. prebivalka.

^r 1,15: *Prišel*...: ali, Izraelova slava bo prišla k Adulámu.

^s 2,2: *zatirajo*: ali, prevarajo.

^t 2,4: *otožnim*...: hebr. žalostinko žalostink.

^u 2,4: *Obračajoč*...: ali, Namesto obnove.

^v 2,6: *prerokujte*: ali, prerokujte kot oni prerokujejo; hebr. mēcite itd.

^w 2,7: *omejen*: ali, skrajšan?

^x 2,7: *pošteno*: hebr. pokončno?

^y 2,8: *davnine*: hebr. včeraj.

vstalo kakor sovražnik. Ogrinjalo z zoblaciom vlečete s tistih, ki varno hodijo mimo, kakor ljudje, ki so nasprotni vojni. ⁹Ženske ^amojega ljudstva ste metali iz njihovih prijetnih hiš; njihovim otrokom ste mojo slavo vzeli na veke.

¹⁰Vstanite in odidite, kajti to ni vaš počitek. Ker je ta [dežela] omadeževana, vas bo uničila, celo z bolečim uničenjem. ¹¹Če človek, ki hodi v ^bduhu in neresnici, laže, rekoč: »Prerokoval ti bom o vinu in o močni pijači,« bo ta torej prerok temu ljudstvu.

¹²Zagotovo te bom vsega združil, oh Jakob, zagotovo bom zbral Izraelov preostanek. Skupaj jih bom postavil kakor ovce iz Bocre, kakor trop v sredi njihove staje. Naredili bodo velik hrup zaradi razloga *množice* ljudi. ¹³Lomilec je prišel gor prednje. Vlomili so in prešli skozi velika vrata in pri njih odšli ven, in njihov kralj bo šel pred njimi in Gospod jim bo na čelu.«

3 Rekel sem: »Poslušajte, prosim vas, oh Jakobovi poglavarji in vi princi Izraelove hiše: »Mar ni to za vas, da poznate sodbo?« ²Ki sovražite dobro in ljubite zlo, ki njihovo kožo trgate iz njih in njihovo meso iz njihovih kosti, ³ki tudi jeste meso mojega ljudstva in odirate njihovo kožo iz njih; in lomijo njihove kosti in jih sekajo na koščke, kakor za lonec in kakor meso znotraj kotla. ⁴Potem bodo klicali h Gospodu, toda ne bo jih slišal. Ob tistem času bo celo svoj obraz skril pred njimi, kakor so se oni slabo obnašali v svojih ravnanjih.

⁵Tako govori Gospod glede prerokov, ki mojemu ljudstvu povzročajo, da se moti, ki grizejo s svojimi zobmi in kličejo: »Mir;« in kdor ne daje v njihova usta, pripravlja celo vojno zoper njega. ⁶Zato bo nad vami noč, da ^cne boste imeli videnja; in ta vam bo temna, da ^dne boste vedeževali; in sonce bo zašlo nad preroki in dan bo otemnel nad njimi. ⁷Takrat bodo vidci osramočeni in vedeževalci zbegani. Da, vsi bodo pokrivali svoje ^eustnice, kajti tam ni odgovora od Boga.

⁸Toda resnično, jaz sem po Gospodovem duhu poln oblasti, sodbe in moči, da Jakobu razglasim njegov prestopek in Izraelu njegov greh. ⁹Poslušajte to, prosim vas, vi poglavarji Jakobove hiše in princi Izraelove hiše, ki se vam gnusi sodba in izkriviljate vso pravico. ¹⁰Sion gradijo s krvjo ^f in Jeruzalem s krivičnostjo. ¹¹Njihovi poglavarji sodijo zaradi nagrade in njihovi duhovniki učijo zaradi plačila in preroki vedežujejo zaradi denarja. Vendari ali se bodo naslonili na Gospoda in ^grekli: »Mar ni Gospod med nami? Nobeno zlo ne more priti nad nas.« ¹²Zato bo zaradi vas Sion preoran kakor polje in Jeruzalem bo spremenjen v razvaline in gore [te] hiše kakor visoki kraji gozda.«

4 Toda v poslednjih dneh se bo zgodilo, da bo gora hiše Gospodove utrjena na vrhu gora in ta bo povisana nad hribe, in ljudstvo se bo stekalo k njej. ²In številni narodi bodo prišli ter rekli:

»Pridite, pojdimo gor do Gospodove gore in do hiše Jakobovega Boga in učil nas bo svojih poti in hodili bomo po njegovih stezah, kajti postava bo izšla iz Siona in Gospodova beseda iz Jeruzalema.«

³Sodil bo med mnogimi ljudstvi in oštrel oddaljene močne narode in svoje meče bodo prekovali v lemeže ^h in svoje sulice v obrezovalne kavle. ⁱNarod ne bo vzdignil meča zoper narod niti se ne bodo več učili vojskovanja. ⁴Temveč bodo sedeli, vsak pod svojo trto in pod svojim figovim drevesom in nihče *jih* ne bo strašil, kajti usta Gospoda nad bojevniki so *to* govorila. ⁵Kajti vsa ljudstva bodo hodila, vsako v imenu svojega boga, mi pa bomo hodili v imenu Gospoda, svojega Boga, na veke vekov. ⁶Na ta dan, »govori Gospod, »bom zbral tisto, kar šepa in zbral tisto, kar je izgnano in tisto, kar sem prizadel. ⁷Tisto, kar šepa, bom naredil ostanek in tisto, ki je bilo vrženo daleč proč, močan narod, in Gospod bo kraljeval nad njimi na gori Sion od zdaj naprej, celo na veke.

⁸Ti pa, oh stolp tropa, oporišče hčere sionske, k tebi bo prišlo, celo prvo gospodstvo, kraljestvo bo prišlo k jeruzalemski hčeri. ⁹Zakaj torej kričiš na glas? Mar ni kralja v tebi? Je tvoj svetovalec izginil? Kajti ostre bolečine so te zgrabilo kakor žensko v porodnih mukah. ¹⁰Bodi v bolečini in trudi se, da rodiš, oh hči sionska, kakor ženska v porodnih mukah, kajti sedaj boš šla naprej iz mesta in prebivala boš na polju in šla boš *celo* do Babilona. Tam boš osvobojena, tam te bo Gospod odkupil iz roke tvojih sovražnikov.

¹¹Sedaj je tudi mnogo narodov zbranih zoper tebe, ki pravijo: »Naj bo omadeževana in naj naše oko gleda na Sion. ¹²Toda oni ne poznajo Gospodovih misli niti ne razumejo njegovega nasveta, kajti zbral jih bo kakor snope na mlatišču. ¹³Vzdigni se in mlati, oh hči sionska, kajti tvoj rog bom naredil žezezo in tvoja kopita bom naredil bron. Na koščke boš zdrobila številna ljudstva in njihov dobiček bom posvetil Gospodu in njihovo imetje Gospodu celotne zemlje.«

5 Sedaj se zberi v krdela, oh hči krdel. Zoper nas je položil obleganje. Izraelovega sodnika bodo s palico udarjali na lice. ²§ Toda ti, Betlehem Efráta, *čeprav* si majhen med Judovimi tisočimi, *vendar* bo iz tebe prišel k meni tisti, ki bo vladar v Izraelu, katerega izhodi so *bili* od davnine, od večnosti. ^jZato jih bo predal do časa, ko *tista*, ki je imela porodne muke, rodi. Potem se bo preostanek njegovih bratov vrnil k Izraelovim otrokom.

⁴In stal bo in pasel ^k v Gospodovi moči, v veličastvu imena Gospoda, svojega Boga; in oni bodo prebivali, kajti sedaj bo velik do končev zemlje. ⁵In ta *mož* bo mir, ko bo Asirec prišel v našo deželo, in ko bo teptal v naših palačah, takrat bomo zoper njega vzdignili sedem pastirjev in osem glavnih ^lmož. ⁶In z mečem bodo opustošili

^z 2,8: z...: čez oblačilo.

^a 2,9: **Ženske**: ali, Žene.

^b 2,11: v...: ali, z vetrom in lažno laže.

^c 3,6: **da**: videnja; hebr. od videnja.

^d 3,6: **da**...: vedeževanje vam ne bo vedeževanje; hebr. od vedeževanja.

^e 3,7: **svoje**: hebr. svojo zgornjo ustnico.

^f 3,10: **krvjo**: hebr. krvjo [množina.]

^g 3,11: *in...*: hebr. govorili.

^h 4,3: [lemež: del pluga v obliki železnega rezila, ki zemljo izpodrezuje.]

ⁱ 4,3: **obrezovalne kavle**: ali, kose.

^j 5,2: **večnosti**: hebr. dni večnosti.

^k 5,4: **pasel**: ali, vladal.

^l 5,5: **glavnih**...: hebr. princev.

^mdeželo Asirije in Nimródovo deželo na ⁿnjenih vhodih. Tako *nas* bo osvobodil pred Asirci, ko pride v našo deželo in ko mendra znotraj naših meja.

⁷ Jakobov preostanek bo v sredi številnih ljudstev, kakor rosa od Gospoda, kakor nalivi na travo, ki ne čakajo na človeka niti ne čakajo na človeške sinove.

⁸ Jakobov preostanek bo med pogani v sredi številnega ljudstva kakor lev med gozdnimi živalmi, kakor mlad lev med tropi ovc. ⁹ Če gre ta skozi, tako pomendra kakor raztrga na koščke in nihče ne more osvoboditi. ¹⁰ Twoja roka bo vzdignjena nad twoje nasprotnike in vsi tvoji sovražniki bodo iztrebljeni. ¹¹ In zgodilo se bo na tisti dan, »govori Gospod, »da bom iz twoje srede iztrebil twoje konje in uničil twoje bojne vozove ¹² in iztrebil bom mesta twoje dežele in zrušil vsa twoja oporišča ¹³ in iztrebil bom čaranja iz twoje roke in ne boš več imel napovedovalcev usode. ¹⁴ Tudi twoje rezane podobe bom iztrebil in twoje stoječe podobe iz twoje srede in ne boš več oboževal dela svojih rok. ¹⁵ Izruval bom twoje ašere iz twoje srede. Tako bom uničil twoja ¹⁶ mesta. ¹⁶ Nad pogani bom izvršil maščevanje v jezi in razjarjenosti, takšno, o kakršnem niso slišali.«

6 Poslušajte sedaj, kar govori Gospod: »Vstani, poteguj se pred ^rgorami in naj hribi slišijo twoj glas. ² Prisluhnite, oh gore, Gospodovo polemiko in vi močni temelji zemlje, kajti Gospod ima polemiko s svojim ljudstvom in pravdal se bo z Izraelom. ³ Oh moje ljudstvo, kaj sem ti storil? In v čem sem te izmučil? Pričaj zoper mene. ⁴ Kajti privedel sem te gor iz egiptovske dežele in te odkupil iz hiše služabnikov in pred teboj sem poslal Mojzes, Arona in Mirjam. ⁵ Oh moje ljudstvo, spomnite se sedaj kaj je svetoval moábski kralj Balák, in kaj mu je Beórjev sin Bileám odgovoril iz Štíma do Gilgála, da boste lahko spoznali Gospodovo pravičnost.

⁶ S čim bom prišel pred Gospoda *in* se priklonil pred vzvišenim Bogom? Naj pridem predenj z žgalnimi daritvami, z ^senoletnimi teleti? ⁷ Mar bo Gospod zadovoljen s tisoči ovnov *ali* z deset tisočimi rekami olja? Naj dam svojega prvorojenca za svoj prestopek, sad mojega telesa ^tza greh moje duše? ⁸ Pokazal ti je, oh človek, kaj je dobro. Kaj zahteva Gospod od tebe, razen da ravnaš pravično, da ljubiš usmiljenje in da ^uponižno hodiš s svojim Bogom?

⁹ § Gospodov glas kliče v mesto in človek v modrosti bo videl twoje ime. Poslušaj palico in tistega, ki jo je določil.

¹⁰ § Ali so ^wše zakladi zlobnosti v hiši zlobnega in skopa ^xmera, kar je gnusno? ¹¹ Mar *jih* ^ybom štel za čiste z zlobnimi tehtnicami in s torbo varljivih

uteži? ¹² Kajti njegovi bogataši so polni nasilja in njegovi prebivalci so govorili laži in njihov jezik je varljiv v njihovih ustih. ¹³ Zato te bom tudi jaz naredil bolnega, ko te bom udarjal, ko te bom pustošil zaradi tvojih grehov. ¹⁴ Jedel boš, toda ne boš nasičen in tvoja sestradanost bo v tvoji sredi in prijet boš, toda ne boš resil in *to*, kar resiš, bom izročil meču. ¹⁵ Sejal boš, toda ne boš žel; tlačil olive, toda z oljem se ne boš mazil; in sladko vino, toda vina ne boš pil.

¹⁶ Kajti držijo ^zse Omrijevih zakonov in vseh del Ahábove hiše in vi se ravnate po njihovih nasvetih, da bi te naredil za opustošenje ^ain njegove prebivalce za posmeh. Zatorej boste nosili grajo mojega ljudstva.

7 Gorje meni! Kajti sem kakor, ^bko so zbrali poletne sadove, kakor paberkovanje grozne trgateve. *Tam* ni nobenega grozda, da bi ga jedel; moja duša si je želeta prvi sad. ^cDober ^d človek je izginil z zemlje in nobenega poštenega ni med ljudmi. Vsi v zasedi prezijo na kri, vsak svojega brata z mrežo lovi.

³ Da lahko počnejo zlo, iskreno, z obema rokama. Princ zahteva in sodnik *povprašuje* po nagradi. In velik človek, on izreka svojo ^epogubno željo. Tako to sprevračajo. ⁴ Najboljši izmed njih je kakor osat. Najpokončnejši je *ostrejši*, kakor trnova ograja. Dan twojih stražarjev *in* twojega obiskanja prihaja; sedaj bo *[to]* njihova zmedenost.

⁵ Ne zaupaj prijatelju, ne položi zaupanja v vodiča, varuj vrata svojih ust pred njo, ki leži v twojem naročju. ⁶ Kajti sin ne spoštuje očeta, hči se vzdiguje zoper svojo mater, snaha zoper svojo taščo. Človeku so sovražniki ljudje iz njegove lastne hiše.

⁷ Zatorej bom gledal h Gospodu, čakal bom na Boga rešitve moje duše. Moj Bog me bo slišal.

⁸ Ne razveseljuj se zoper mene, oh moja sovražnica. Ko padem, bom vstal; ko sedim v temi, mi bo Gospod svetloba. ⁹ Prenašal bom Gospodovo ogorčenje, ker sem grešil zoper njega, dokler ne brani mojega primera in ne izvrši sodbe zame. Privedel me bo k svetlobi *in* gledal bom njegovo pravičnost. ¹⁰ Potem ^fbo *tista*, ki je moja sovražnica, to videla in sramota bo pokrila tisto, ki mi je rekla; »Kje je Gospod, twoj Bog?« Moje oči jo bodo gledale. Sedaj bo pomendrana ^gkakor ulično blato. ¹¹ § Na dan, ko naj bi bili zgrajeni twoji zidovi, *na* tisti dan bo odlok odstranjen daleč. ¹² Na ta dan bo *tudi* on prišel k tebi, celo iz Asirije in ^hod utrjenih mest in od trdnjave, celo do reke in od morja do morja in *od* gore do gore. ¹³ Vendar ⁱbo dežela zapuščena zaradi tistih, ki prebivajo v njej, zaradi sadov njihovih početij.

6,1: Iz 1,2

6,4: 2 Mz 12,51

6,4: 2 Mz 14,30

6,5: 4 Mz 22,5

6,5: 4 Mz 23,7

6,5: 4 Mz 25,1

6,5: Joz 5,1

6,8: 5 Mz 10,12

6,15: 5 Mz

28,38

6,15: Ag 1,6

6,16: 1 Kr

16,25-26

6,16: 1 Kr 16,30

7,2: Ps 12,3

7,2: Iz 57,1

7,6: Mt 10,21

7,6: Mt

10,35-36

7,6: Lk 12,53

7,10: Ps 79,10

7,10: Ps 115,2

7,10: Jl 2,17

7,11: Am 9,11

^y 6,11: *jih*...: ali, bo čist z zlobnimi itd.

^z 6,16: *držijo*: ali, drži.

^a 6,16: *opustošenje*: ali, osuplost.

^b 7,1: *kakor*...: hebr. poletna trgatev.

^c 7,1: [prvi sad: hebr. zgodnja figa.]

^d 7,2: *Dober*: ali, Bogaboječ, ali, Usmiljen.

^e 7,3: *svojo*...: hebr. pogubo svoje duše.

^f 7,10: *Potem*...: ali, In videl boš tisto, ki je moja sovražnica in jo pokril s sramoto.

^g 7,10: *pomendrana*: hebr. za mendranje.

^h 7,12: *in*...: ali, celo do.

ⁱ 7,13: *Vendar*...: ali, Potem ko je bila.

^m 5,6: *opustošili*: hebr. pojedli.

ⁿ 5,6: *na*...: ali, s svojimi lastnimi golimi meči.

^o 5,8: *ovc*: ali, koz.

^p 5,13: *stoječe*...: ali, kipe.

^q 5,14: *tvoja*...: ali, tvoje sovražnike.

^r 6,1: *pred*: ali, z.

^s 6,6: *z*...: hebr. s teleti, sinovi leta?

^t 6,7: *telesa*: hebr. trebuha.

^u 6,8: *da*...: hebr. se ponižaš, da hodiš.

^v 6,9: *človek*...: ali, tvoje ime bo videlo to, kar je.

^w 6,10: *so*...: ali, je vsakemu človeku še hiša zlobnosti.

^x 6,10: *skopa*: hebr. pusta.

¹⁴ Pasi jsvanje ljudstvo s svojo palico, trop svoje dediščine, ki prebiva osamljeno v goščavi, v sredi Karmela. Naj se pasejo v Bašánu in Gileádu, kakor v dneh davnine. ¹⁵ Kakor v dneh tvojega prihoda iz egiptovske dežele mu bom pokazal čudovite stvari.

¹⁶ Narodi bodo videli in bodo zbegani ob vsej njihovi moči. Svojo roko bodo položili na svoja usta, njihova ušesa bodo gluha. ¹⁷ Prah bodo lizali kakor kača, iz svojih lukenj bodo prilezli

^{7,17:} Ps 72,9
^{7,18:} 2 Mz 34,6-7

kakor črvi ^kzemlje. Bali se bodo Gospoda, našega Boga in bali se bodo zaradi tebe. ¹⁸ Kdo je Bog, podoben tebi, ki oprošča krivičnost in gre mimo prestopka, preostanka svoje dediščine? Svoje jeze ne ohranja na veke, ker se razveseljuje v usmiljenju. ¹⁹ Ponovno se bo obrnil, nad nami bo imel sočutje, podjarmil bo naše krivičnosti in vse njihove grehe boš vrgel v globine morja. ²⁰ Jakobu boš izvršil resnico in Abrahamu usmiljenje, ki si ga od dni davnine prisegel našim očetom.

Nahum

[Kajti komurkoli je mnogo dano, se bo od njega mnogo zahtevalo, ()]. Ninivam je bil dan privilegij, da so spoznali edinega pravega Boga. Pod Jonovim pridiganjem se je to veliko pogansko mesto pokesalo in Bog je milostno zadržal svojo sodbo. Vendar pa sto let pozneje Nahum oznani propad tega istega mesta. Asirci so pozabili na svoje prebujenje in se vrnili k svojim navadam nasilja, malikovanja in arogance. Zato bo Babilon tako uničil mesto, da od njega ne bo ostalo niti sledu – prerokba, ki se je izpolnila v bolečih podrobnostih.

Hebrejska beseda *nahum* (»tolazba«, »uteha«) je skrajšana oblika besede Nehemija (»Jahvejeva tolazba«). Uničenje asirske prestolnice je sporočilo tolazbe in utehe Judom in vsem, ki živijo v strahu pred krutostjo Asircev. Naslov te knjige v grški in latinski Bibliji je *Naoum* in *Nahum*.

1. Bog je strašen in usmiljen (1,1-1,8).
2. Padec Niniv in Sirije (1,9-2,13).]

1 Breme Niniv. Knjiga videnja Nahuma Elkošána.
² Bog ^aje ljubosumen in Gospod maščuje; Gospod maščuje in ^bje razjarjen; Gospod se bo maščeval na svojih nasprotnikih in on prihranja bes za svoje sovražnike. ³ Gospod je počasen za jezo in silen v moči in sploh ne bo oprostil tožbe *zlobnih*. Gospod *ima* svojo pot v vrtinčastem vetrinu in v viharju in oblaki so prah njegovih stopal. ⁴ Ošteva morje in ga osušuje in suši vse reke. Bašán peša in Karmel in cvet Libanona peša. ⁵ Gore se tresejo ob njem in hribi se topijo in zemlja je sežgana ob njegovi prisotnosti, da, zemeljski [*krog*] in vsi, ki prebivajo na njem. ⁶ Kdo lahko obstane pred njegovim ogorčenjem? In kdo lahko prebiva ^cv okrutnosti njegove jeze? Njegova razjarjenost je izlita kakor ogenj in skale so vržene dol po njem.

⁷ Gospod je dober, oporišče ^dv dnevu stiske in pozna tiste, ki zaupajo vanj. ⁸ Toda s preplavljanjočo povodnjijo bo naredil popoln konec njihovemu kraju in tema bo zasledovala njegove sovražnike.

⁹ Kaj si domišljate zoper Gospoda? On bo naredil popoln konec. Stiska se drugič ne bo vzdignila. ¹⁰ Kajti medtem ko so zviti skupaj *kakor* trnje in medtem ko so pijani *kakor* pijanci, bodo požrti kakor popolnoma suho strnišče.

^{1,0:} Lk 12,48
^{1,2:} 2 Mz 20,5
^{1,3:} 2 Mz 34,7
^{1,5:} [Iz 40,22]
^{1,12:} [2 Kr 19,35]
^{1,12:} [2 Krn 32,21]
^{1,14:} [2 Kr 19,37]
^{1,15:} Iz 52,7
^{1,15:} Rim 10,15
^{2,2:} Iz 10,12

¹¹ Nekdo je izšel iz tebe, ki si je zoper Gospoda domišljal hudobijo, zloben ^esvetovalec. ¹² Tako govorí Gospod: »Čeprav ^fso tihi in prav tako številni, ^gvendar bodo tako posekani, ^hko bo šel skozi. Čeprav sem te prizadel, ⁱte ne bom več prizadel.« ¹³ Kajti sedaj bom zlomil njegov jarem iznad tebe in tvoje vezi razpočil narazen. ¹⁴ Gospod je glede tebe dal zapoved, *da se ne bo več sejalo* iz tvojega imena. ^j Iz hiše tvojih bogov bom iztrebil ^kizrezljano podobo in ulito podobo. Pripravil ti bom grob; kajti hudoben si. ¹⁵ Poglej na gorah stopala tistega, ki prinaša dobre novice, ki razglaša mir! Oh Juda, ohranjam ^lsvoje slovesne praznike, izpolni svoje zaobljube, kajti zlobni ^mne bo šel več skozte; popolnoma je uničen.

2 Kdor ⁿrazzbija na koščke je prišel gor, pred tvoj obraz. Varuj oporišče, pazi na pot, naredi svoja ledja močna, mogočno utrdi svojo moč. ² Kajti Gospod je odvrnil Jakobovo ^oodličnost kakor odličnost Izraela, kajti izpraznjevalci so jih izpraznili in skazili njihove trtne mladike. ³ Ščit njegovih mogočnih mož je pordečel, hrabri može so v pskrlatu. Bojni vozovi *bodo* s plamenečimi ^qbaklami na dan njegove priprave in ciprese bodo strašno stresene. ⁴ Bojni vozovi bodo besneli po

^j 7,14: *Pasi*: ali, Vladaj mojemu ljudstvu s svojo palico, tropu.

^k 7,17: *črví*: ali, plazeče stvari.

^a 1,2: *Bog*...: ali, Gospod je ljubosumen Bog in maščevalec itd.

^b 1,2: *in*...: hebr. ki ima razjarjenost.

^c 1,6: *prebiva*: hebr. vstane.

^d 1,7: *oporišče*: ali, moč.

^e 1,11: *zloben*: hebr. Beliálov.

^f 1,12: *Čeprav*...: ali, Če bi bili v miru, tako naj bi jih bilo mnogo in tako naj bi bili ostrženi in on naj bi preminul.

^g 1,12: [številni: Asirci; angel pobije sto petinosemdeset tisoč mož.]

ⁱ 1,12: [to je, Judejo]

^j 1,14: [imena: Sanheríba sta po povratku v Ninive umorila njegova sinova.]

^k 1,14: [iztrebil: hebr. razsekal na kose, podrl, uničil.]

^l 1,15: *ohranjam*: hebr. praznui.

^m 1,15: *zlobni*: hebr. Beliál.

ⁿ 2,1: *Kdor*...: ali, Razkropljevalec, ali, Kladivo.

^o 2,2: *Jakobovo*...: ali, Jakobov ponos kakor ponos itd.

^p 2,3: *v*...: ali, pobarvani v škrlatno.

^q 2,3: *plamenečimi*: ali, ognjenimi.

ulicah, zadevali ^rse bodo drug ob drugega na širokih poteh, zdeli se bodo kakor bakle, tekli bodo kakor bliski. ⁵ Spomnil se bo svojih vrlih. ^s Spotaknili se bodo v svoji hoji, podvizali se bodo k njegovemu obzidju in obramba ^tbo pripravljena. ⁶ Velika vrata rek bodo odprta in palača se bo raztopila. ^u⁷ § Huzzab ^vbo odvedena v ujetništvo, privedeni bo gor in njene služabnice jo bodo vodile ^wkakor z glasom golobic, ki se bijejo po svojih prsih. ⁸ Toda Ninive so od davnine ^xpodobne vodnemu zbiralniku, vendor bodo pobegnile. »Stojte, stojte;« *bodo kričali* toda, nihče ne bo pogledal ^ynazaj. ⁹ Vzemite plen srebra, vzemite plen zlata, kajti ^zni konca zaloge *in* slave vseh dragocenih ^astvari. ¹⁰ Prazna je, izpraznjena in opustošena. Srce se topi in kolena udarjajo skupaj in precej bolečine je v vseh ledjih in vsi njihovi obrazzi zbirajo črnino.

¹¹ Kje je prebivališče levov in kraj za hranjenje mladih levov, kjer je hodil lev, *celo* star lev *in* levji mladiči in nihče ju ni prestrašil? ¹² Lev je raztrgal na koščke dovolj za svoje mladiče in zadavil za svoje levinje in svoje lame napolnil s plenom in svoje brloge z ropom. ¹³ »Glej, jaz *sem* zoper tebe,« govori Gospod nad bojevniki, »in jaz bom sežgal njene bojne vozove v dimu in meč bo použil tvoje mlade leve in iztrebil bom tvoj plen z zemlje in glasu tvojih poslancev ne bo več slišati.«

3 Gorje krvoločnemu ^b mestu! To *je* polno laži ^c *in* ropa, plen ga ne zapusti. ² Tlesk biča in hrup ropotanja koles in drvečih konj in poskakujocih bojnih vozov. ^{c³ Konjenik dviguje tako bleščeč ^dmeč kakor lesketajoč sulico in *tam je* množica umorjenih in veliko število trupel in *tam ni* konca *njihovih* trupel; spotikajo se na njihovih truplih. ⁴ Zaradi številnih vlačugarstev dobro favorizirane pocestnice, gospodarice čaranj, ki prodaja narode preko svojih vlačugarstev in družine preko svojih čaranj. ⁵ »Glej, jaz *sem* zoper tebe,« govori Gospod nad bojevniki, »in odkril bom krajce tvojega oblačila nad tvojim obrazom in narodom bom pokazal tvojo nagoto in kraljestvom tvojo sramoto.}

2,10: Iz 13,7-8
3,1: Ezk 24,9
3,1: Hab 2,10
3,5: Iz 47,3
3,5: Ezk 16,37
3,11: Jer 25,17

⁶ Nate bom vrgel gnušno umazanijo in te naredil ogabno in te postavil kakor predmet zaničevanja. ⁷ In zgodilo se bo, *da* bodo vsi, ki gledajo nate, pobegnili od tebe in rekli: »Ninive so opustošene, kdo jih bo objokoval? Od kod bom iskal tolažnike zate?«

⁸ Mar si boljša kakor gosto ^enaseljen No, ki je bil umeščen med reke, *ki je imel* okoli sebe vode, katerega obrambni zid *je bilo* morje *in je bil* njegov zid od morja? ⁹ Etiopija in Egipt *sta bila* njegova moč in *ta je bila* neskončna; Put in Libija sta bila tvoja ^fpomočnika. ¹⁰ Vendor *je bil* odveden proč, odšel je v ujetništvo. Tudi njegovi mladi otroci so bili raztreščeni na koščke na vrhu vseh ulic in metali so žrebe za njegove častitljive može in vsi njegovi veliki možje so bili zvezani v verigah. ¹¹ Tudi ti boš pijana. Skrita boš, tudi ti boš iskala moč zaradi sovražnika. ¹² Vsa tvoja oporišča *bodo podobna* figovemu drevesu s sadom prvih fig. Če bodo potresena, bodo torej padla v usta jedca. ¹³ Glej, tvoje ljudstvo v tvoji sredi *so* ženske. Velika vrata tvoje dežele bodo na široko odprta tvojim sovražnikom. Ogenj bo pogoltnil tvoje zapahе. ¹⁴ Zajemi vode zaradi obleganja, utrdi svoja oporišča. Pojd iilo in tlači malto, ojačaj opekarsko peč. ¹⁵ Tam te bo pozrl ogenj, odsekal te bo meč, pojedel te bo kakor škodljiva gosenica. Naredi se tako številna kakor škodljiva gosenica, naredi se tako številna kakor leteče kobilice. ¹⁶ Pomnožila si svoje trgovce nad [številom] zvezd neba. Škodljiva gosenica uničuje *gin* odleti proč. ¹⁷ Tvoji kronani so kakor leteče kobilice in tvoji poveljniki kakor velike kobilice, ki taborijo na ograjah na mrzel dan, *toda* ko vstane sonce, odletijo proč in nihče ne ve za prostor, kjer so. ¹⁸ Tvoji pastirji dremajo, oh asirski kralj, tvoji plemiči ^hbodo prebivali v *prahu*, tvoje ljudstvo je razkropljeno po gorah in nihče *jih* ne zbira. ¹⁹ Ni ozdravljenja *itvojega* zloma, tvoja rana je boleča. Vsi, ki slišijo objavo o tebi, bodo z rokami ploskali nad teboj, kajti nad kom tvoja zlobnost ni nenehno besnela?«

Habakuk

[Habakuk služi v času »smrtnih krčev« judovskega naroda. Čeprav je narod večkrat pozvan k spreobrnjenju, trmasto noče spremeniti svojih grešnih poti. Habakuk, ki pozna trdosrčnost svojih rojakov, sprašuje Boga, kako dolgo lahko traja to nevzdržno stanje. Bog odgovori, da bodo Babilonci njegova kaznovalna palica za narod – napoved, ki preroka spravi na kolena. Priznava, da bo pravični v vsaki generaciji živel po svoji veri () in ne po videnju. Habakuk na koncu hvali Božjo modrost, čeprav Božjih poti ne razume popolnoma.]

^r 2,4: *zadevali*...: hebr. njihovo zadevanje bo.

^s 2,5: *vrlih*: ali, čednih.

^t 2,5: *obramba*....: hebr. pokrivalo bo pripravljeno, ali, pokrivalec bo pripravljen.

^u 2,6: *razpadla*: ali, stopila; [Reka Tigris, ki je tekla mimo mesta, je silno narasla in dobesedno stopila na soncu sušene opeke, s katerimi je bila zgrajena palača, zato od tega ogromnega mesta ni ostalo veliko ruševin.]

^v 2,7: *Huzzab*: ali, To, kar je bilo osnovano, ali, Tam je bilo narejeno stojiče, [Pokončna.]

^w 2,7: *vodile*: ali, odkrile.

^x 2,8: *davnine*: ali, dni, ko so bile.

^y 2,8: *pogledal*: ali, povzročil, da se obrnejo.

^z 2,9: *kajti*...: ali, in njihova neskončna zaloga.

^a 2,9: *dragocenih*...: hebr. posod želja.

^b 3,1: *krvoločnemu*...: hebr. mestu krvi.

^c 3,2: [Opisuje propad Niniv okoli leta 606 pr. Kr.]

^d 3,3: *bleščeč*...: hebr. plamen meča kakor bliskajočo se sulico.

^e 3,8: *gosto*...: ali, hranljiv; hebr. No Amón.

^f 3,9: *tvoja*: hebr. v tvoji pomoči.

^g 3,16: *uničuje*: ali, se razprostre.

^h 3,18: *plemiči*: ali, hrabri.

ⁱ 3,19: *ozdravljenja*: hebr. gubanja.

Habaqq je nenavadno hebrejsko ime, ki izhaja iz glagola *habaq*, »objemati«. Tako njegovo ime verjetno pomeni »tisti, ki objema« ali »se oklepa«. Na koncu njegove knjige to ime postane primerno, saj se Habakuk odloči, da se bo trdno oklepal Boga ne glede na to, kaj se bo zgodilo njegovemu narodu (). Grški naslov v Septuaginti je *Ambakouk*, latinski naslov v Hieronimovi Vulgati pa *Habacuc*.

1. Razprava med Bogom in Habakukom (1).
2. Prerokovanje gorja (2).
3. Habakukova pesem (3.)]

1 Breme, ki ga je videl prerok Habakúk.
^{a2} Oh Gospod, doklej bom klical in ne boš slišal! Celó klical k tebi o nasilju in ne boš rešil!
³ Zakaj mi kažeš krivičnost in *mi* povzročaš, da gledam gorje? Kajti plenjenje in nasilje *sta* pred menoj in tam so takšni, *ki* vzdigujejo spor in prepir.
⁴ Zatorej je postava ohlapna in sodba nikoli ne gre naprej, kajti zlobni obdaja pravičnega, zato izhaja napačna ^bsodba.

⁵ Poglejte med pogane in preudarite in se silno čudite, kajti *jaz* bom naredil delo, delo v vaših dneh, *ki ga* ne boste verjeli, čeprav bi *vam* bilo povedano. ⁶ Kajti glejte, vzdignil bom Kaldejce, *ki* so zagrenjen in nagel narod, ki bo korakal skozi širino ^cdežele, da vzame v last prebivališča, *ki* niso njihova. ⁷ Strašni so in grozni. Njihova ^dsodba in njihovo dostojanstvo bo izšlo iz njih samih. ⁸ § Tudi njihovi konji so hitrejši kakor leopardi in bolj kruti ^ekakor večerni volkovi. Njihovi konjeniki se bodo razprostrli in njihovi konjeniki bodo prišli od daleč. Leteli bodo kakor orel, *ki* hiti, da žre. ⁹ § Vsi bodo prišli zaradi nasilja. Njihovi ^fobrazi bodo izpitki *kakor* vzhodnik in ujetništva bodo zbrali kakor peska. ¹⁰ Norčevali se bodo iz kraljev in princi jim bodo prezir. Zasmehovali bodo vsako oporišče, kajti nagrmadili bodo prah in ga zavzeli. ¹¹ Potem se bo *njegov* um spremenil, šel bo mimo in se pohujšal, *prištevajoč* to svojo moč svojemu bogu. ^g

¹² Mar nisi ti od večnosti, oh Gospod, moj Bog, moj Sveti? Ne bomo umrli. Oh Gospod, za sodbo si jih odredil. Oh mogočni ^hBog, utrdil ⁱsi jih za grajanje. ¹³ *Tvoje* oči so preveč čiste, da bi gledal zlo in ne moreš gledati na krivičnost. ^jZakaj torej gledaš na tiste, ki postopajo zahrbitno *in* zadržuješ svoj jezik, ko zlobni požira *človeka*, *ki je* pravičnejši kakor on? ¹⁴ In ljudi delaš kakor ribe morja, kakor plazeče ^kstvari, *ki nimajo* nobenega vladarja nad seboj? ¹⁵ Vse izmed njih privlečejo s trnkom, lovijo jih v svojo mrežo in jih zbirajo v svojo vlako; ^lzato

se veselijo in so veseli. ¹⁶ Zato darujejo svoji mreži in svoji vrši zažigajo kadilo, ker po njima *je* njihov delež obilen in njihova hrana obilna. ^{m17} Ali bodo zato praznili svojo mrežo in ne bodo nenehno prizanašali pobijanju narodov?

2 Stal bom na svoji straži in se postavljal na stolp ⁿin stražil bom, da vidim kaj mi ^obo rekel in kaj bom odgovoril, ko ^Pbom pograjan. ² Gospod mi je odgovoril in rekel: »Zapiši videnje in *ga* naredi razločnega na ploščah, da bo lahko tekel, kdor ga bo bral. ³ Kajti *še je* videnje za določeni čas, toda ob koncu bo govorilo in ne bo lagalo. Čeprav odlaša, čakaj nanj, kajti zagotovo bo prišlo, ne bo odlašalo. ⁴ Glej, njegova duša, *ki je* povzdignjena, ni iskrena v njem, toda pravični bo živel po svoji veri.

⁵ Da, ^qprav tako, ker greši z vinom, *je* ponosen človek niti se ne drži doma, ki svojo željo povečuje kakor pekel in *je* kakor smrt *in* ne more biti nasičen, temveč k sebi zbira vse narode in k sebi kopici vsa ljudstva. ⁶ Mar ne bodo vsi ti vzdignili prispodobe zoper njega in zbadljiv pregovor zoper njega in rekli: »Gorje ^rtistemu, ki povečuje *to, kar* ni njegovo!« Doklej? In tistemu, ki se oblagajo z zastavljenimi dobrinami! ⁷ Mar se ne bodo nenadoma dvignili tisti, ki te bodo grizli ^sin se prebudili tisti, ki te bodo mučili, ti pa jim boš v plen? ^{t8} Ker si oplenil mnoge narode, bo ves preostanek ljudstva oplenil tebe zaradi človeške krvi ^uin *zaradi* nasilja deželi, mestu in vsem, ki prebivajo v njem.

⁹ Gorje tistemu, ki hlepi ^v s hudobno pohlepnotijo za svojo hišo, da bi lahko postavil svoje gnezdo na visoko, da bi bil lahko osvobojen pred močjo ^wzla! ¹⁰ Svetoval si sramoto svoji hiši, s tem, da si uničil mnoga ljudstva in si *grešil* zoper svojo dušo. ¹¹ Kajti kamen bo vpil iz zidu in bruno ^xiz lesa mu ^ybo odgovarjalo.

¹² Gorje tistemu, ki gradi mesto s krvjo ^z in mesto utrujuje s krivičnostjo! ¹³ Glej, mar ni *to* od Gospoda nad bojevniki, da se bo ljudstvo trudilo v samem

^a 1,1: [Okoli leta 600 pr. Kr.]

^b 1,4: *napačna*: ali, popačena.

^c 1,6: *širino*: hebr. širine.

^d 1,7: *Njihova*...: ali, Od njih bo izšla sodba o tem in ujetništvo od tega.

^e 1,8: *kruti*: hebr. ostri.

^f 1,9: *Njihovi*...: ali, Izpitje njihovih obrazov itd; ali, Njihovi obrazi bodo videti (hebr. nasprotovanje njihovih obrazov) proti vzhodu.

^g 1,11: [Prerokba o Nebukadnezarju.]

^h 1,12: *mogočni*...: hebr. skala.

ⁱ 1,12: *utrdil*: hebr. osnoval.

^j 1,13: *krivičnost*: ali, gorje.

^k 1,14: *plazeče*: ali, gibajoče se.

^l 1,15: *vlako*: ali, *vlaciško* [*to je*: ribiško mrežo.]

^m 1,16: *obilna*: ali, okusna; hebr. debela.

ⁿ 2,1: *stolp*: hebr. ograjen kraj.

^o 2,1: *mi*...: ali, bo rekel vame.

^p 2,1: *ko*...: ali, ko se prepira z menoj; hebr. na moje grajanje, ali, na moje prepiranje.

^q 2,5: *Da*...: ali, Koliko bolj.

^r 2,6: *Gorje*...: ali, Hej, on.

^s 2,7: [grizli: hebr. stiskali tisti, ki jih zanima posojilo.]

^t 2,7: [plen, množina.]

^u 2,8: *krvi*: hebr. krvi [množina.]

^v 2,9: *hlepi*...: ali, pridobiva hudoben dobiček.

^w 2,9: *močjo*...: hebr. dlanjo roke!

^x 2,11: *bruno*: ali, kos, ali, pritrditev iz lesa mu bo odgovarjala.

^y 2,11: *mu*...: ali, bo pričalo zoper njega.

^z 2,12: *krvjo*: hebr. krvjo [množina.]

ognju in se bo ljudstvo izmučilo za ^asamo ničnost?
¹⁴Kajti zemlja bo napolnjena s spoznanjem ^b
 Gospodove slave, kakor vode pokrivajo morje.

¹⁵Gorje mu, ki daje svojemu bližnjemu piti, ki svoje mehove polaga k *njemu* in *ga* dela tudi pisanega, da bi lahko gledal na njihovo nagoto!
¹⁶Napolnjen si s ^csramoto namesto s slavo. Pij tudi ti in naj bo twoja prednja kožica odkrita. Čaša Gospodove desnice bo obrnjena k tebi in sramotno pljuvanje *bo* na tvoji slavi.
¹⁷Kajti nasilje Libanona te bo pokrilo in plen živali, *ki* si jih prestrašil zaradi človeške krv in zaradi nasilja dežele, mesta in vseh, ki prebivajo v njem.

¹⁸Kaj koristi rezana podoba, ki jo je njen izdelovalec izrezal; ulita podoba in učiteljica laži, da izdelovalec ^dsvojega dela zaupa vanjo, da izdeluje neme malike? ¹⁹Gorje tistem, ki govor lesu: »Zbudi se.« Nememu kamnu: »Vstani, ta bo učil!« Glej, ta je prevlečen z zlatom in srebrom in *tam*, v njegovi sredi, sploh ni nobenega diha.
²⁰Toda Gospod je v svojem svetem templju. Naj ^evsa zemlja ohrani molk pred njim.

3 Molitev preroka Habakúka na Šiginot.
^{f2}Oh Gospod, slišal sem twoj ^ggovor *in* bil sem prestrašen. Oh Gospod, oživi ^hsvoje delo v sredi let, v sredi let ga daj spoznati, v besu se spomni usmiljenja.

³Bog je prišel iz Temána ⁱin Sveti z gore Parán. Sela. Njegova slava je pokrila nebo in zemlja je bila polna njegove hvale.
⁴Njegov sijaj je bil kakor svetloba; imel je robove, *jizhajajoče* iz njegove roke in tam *je bilo* skrivališče njegove moći.
⁵Pred njim je odšla kužna bolezen in goreče oglje ^kje šlo naprej ob njegovih stopalih.
⁶Stal je in izmeril zemljo. Pogledal je in razgnal narode in večne gore so bile razkropljene, starodavni hribi so se upognili. Njegove poti so večne.
⁷Videl sem kušánske ^lsotore

^{2,14:} Iz 11,9
^{2,16:} Jer 25,26
^{2,18:} Jer 10,8
^{2,18:} Jer 10,14
^{2,18:} Zah 10,2
^{2,20:} Ps 11,4
^{3,11:} Joz 10,12
^{3,11:} Joz 10,11
^{3,15:} [2 Mz
^{14,1-31]}
^{3,19:} 2 Sam
^{22,34}
^{3,19:} Ps 18,34

v ^mstiski *in* zavesi midjánske dežele so trepetale.
⁸Mar je bil Gospod nezadovoljen zoper reke? *Je bila* twoja jeza zoper reke? *Je bil* twoj bes zoper morje, da si jahal na svojih konjih *in* svojih ⁿbojnih vozovih rešitve duš?
⁹Tvoj lok je bil razgaljen, glede na prisege rodov, *celo twojo* besedo. Sela. Zemljo ^osi oklenil z rekami.
¹⁰Gore so te videle *in* so trepetale, preplavljanje vodá je šlo mimo, globina je izustila svoj glas *in* svoje roke vzdignila na visoko.
¹¹Sonce *in* luna sta mirno stala v svojem prebivališču. Ob Psvetlobi twojih puščic sta šla *in* ob siju twoje lesketajoče sulice.
¹²V ogorčenju si korakal skozi deželo, pogane si mlatil v jezi.
¹³Šel si naprej zaradi rešitve duš svojega ljudstva, celó zaradi rešitve duš s svojim maziljenim. Ti raniš poglavarja hiše zlobnih z razkritjem ^qtemelja do vrata. Sela.
¹⁴Z njegovimi kopji si prebodel poglavarja njegovih vasi. Ven ^rso prišli kakor vrtinčast veter, da me razkropijo. Njihovo razveseljevanje je *bilo* kakor, da bi na skrivaj požrli ubogega.
¹⁵Skozi morje si hodil s svojimi konji, skozi kup ^svelikih vodá.

¹⁶Ko sem slišal, je moj trebuš trepetal, moje ustnice so drgetale ob glasu. Gniloba je vstopila v moje kosti in v sebi sem trepetal, da bi lahko počival na dan stiske. Ko prihaja gor k ljudstvu, jih bo preplavil ^ts svojimi krdeli.

¹⁷Čeprav figovo drevo ne bo cvetelo niti ne *bo* sadu na trtah, *[čeprav]* bo trud oljke odpovedal ^uin polja ne bodo obrodila nobene hrane; *[čeprav]* bo trop odrezan od staje in v hlevih ne *bo* črede,
¹⁸se bom vendar veselil v Gospodu, užival bom v Bogu rešitve moje duše.
¹⁹Gospod Bog je moja moč in on bo moja stopala naredil podobna košutnim *stopalom* in dal mi bo, da hodim na svojih visokih krajih. Vodilnemu ^vpevcu na moja glasbila na strune.
^w

Sofonija

[V razgibani politični in verski zgodovini Juda od časa do časa pride do reforme. Sofonijeva močna prerokba je morda dejavnik reforme, ki se zgodi v času Jošijeve vladavine – »preporoda«, ki povzroči zunanje spremembe, vendar ne odpravi v celoti notranje srčne pokvarjenosti, ki je značilna za narod. Sofonija večkrat vtisne v spomin svoje sporočilo, da prihaja Gospodov dan, sodni dan, ko se bo treba spopasti z malignostjo greha. Izrael in njegovi sosedje pogani bodo kmalu izkusili uničujočo roko Božje jeze. Toda po končanem procesu kaznovanja bo prišel blagoslov v osebi Mesije, ki bo razlog za hvalo in petje.

Tsephan-yah pomeni »Jahve skriva« ali »Jahve je skril«. Sofonija se je očitno rodil v drugem delu vladavine kralja Manáseja. Njegovo ime lahko pomeni, da je bil »skrit« pred Manásejevimi grozodejstvi. Grški in latinski naslov je *Sophonias*.

^a 2,13: *za...:* ali, zaman.

^b 2,14: *spoznanjem...:* ali, spoznanjem slave.

^c 2,16: *s...:* ali, bolj s sramoto kakor s slavo.

^d 2,18: *izdelovalec...:* hebr. oblikovalec svoje oblike.

^e 2,20: *naj...:* hebr. vsa zemlja bodi tiho pred njim.

^f 3,1: *na Šiginot:* ali, glede na različne pesmi, ali, napeve, po hebrejsko imenovanem, Shigionoth, [množinska oblika.]

^g 3,2: *twoj...:* hebr. twoje poročilo, ali, twoje poslušanje.

^h 3,2: *oživi:* ali, ohrani živo.

ⁱ 3,3: *Temána:* ali, juga.

^j 3,4: *rogove:* ali, svetle žarke, izhajajoče iz njegove strani.

^k 3,5: *oglje:* ali, bolezni so šle.

^l 3,7: *kušánske:* ali, etiopske.

^m 3,7: *v...:* ali, pod stisko, ali, v ničnosti.

ⁿ 3,8: *svojih...:* ali, so bili twoji bojni vozovi rešitev duš?

^o 3,9: *Zemljo...:* ali, Reke zemlje.

^p 3,11: *Ob...:* ali, Tvoje puščice so hodile v svetlobi.

^q 3,13: *razkritjem:* hebr. razgaljenjem.

^r 3,14: *Ven...:* hebr. Bili so viharni.

^s 3,15: *kup:* ali, blato.

^t 3,16: *preplavil...:* ali, razsekal na koščke.

^u 3,17: *odpovedal:* hebr. ležal.

^v 3,19: *Vodilnemu...:* ali, Nadzornemu.

^w 3,19: *strune...:* hebr. Neginot.

1. Božja sodba nad Judom in Jeruzalemom (1,1-2,3).
2. Božja sodba nad drugimi narodi in Jeruzalemom (2,4-3,8).
3. Upanje za narode in Jeruzalem po sodbi (3,9-3,20).]

1 Gospodova beseda, ki je prišla Sofoniju, sinu Kušíja, sinú Gedaljája, sinú Amarjá, sinú Hezekija, v dneh Jošíja, Amónovega sina, Judovega kralja. ^a »Popolnoma ^bbom použil vse *stvari iz dežele*,« ^bgovori Gospod. ^c »Použil bom človeka in žival. Ž zlobnimi bom použil perjad neba in ribe morja in kamne ^cspotike in človeka bom iztrebil iz dežele,« govori Gospod. ^d »Prav tako bom svojo roko iztegnil nad Juda in nad vse prebivalce Jeruzalema in iztrebil bom preostanek Báala iz tega mesta *in ime Kemarimov* ^dz duhovniki; ^e in tiste, ki obožujejo vojsko neba na hišnih strehah; in tiste, ki obožujejo *in ki* prisegajo pri ^fGospodu in prisegajo pri Milkómu; ^g in tiste, ki so obrnjeni nazaj od Gospoda; in *tiste*, ki niso iskali Gospoda niti poizvedovali za njim.«

⁷ Mirujte ob prisotnosti Gospoda Boga, kajti dan Gospodov *je* pri roki, kajti Gospod je pripravil klavno daritev, povabil ^fje svoje goste. ⁸ »In zgodilo se bo, na dan Gospodove klavne daritve, da bom kaznoval ^gprince in kraljeve otroke in vse tiste, ki so oblečeni s tujo obleko. ⁹ V istem dnevnu bom kaznoval tudi vse tiste, ki poskakujejo na pragu, ki napolnjujejo hiše svojih gospodarjev z nasiljem in prevaro. ¹⁰ Na tisti dan se bo zgodilo,« govori Gospod, »da bo glas vpitja od Ribjih velikih vrat in tuljenja od drugih in veliko lomljenje s hribov. ¹¹ Tulite, vi prebivalci Maltarke, ^hkajti vse trgovsko ljudstvo je posekano. Vsi tisti, ki nosijo srebro, so iztrebljeni. ¹² Ob tistem času se bo zgodilo, *da* bom Jeruzalem preiskal s svetilkami in kaznoval ljudi, ki so naseljeni ⁱna svojih usedlinah, ki v svojem srcu pravijo: »Gospod ne bo storil dobrega niti ne bo storil zlega.« ¹³ Zato bodo njihove dobrine postale plen in njihove hiše opustošenje. Prav tako bodo gradili hiše, toda ne bodo *jih* poselili in sadili bodo vinograde, toda od njihovega vina ne bodo pili.«

¹⁴ Gospodov véliki dan *je* blizu, *ta je* blizu in silno hiti, *celó* glas Gospodovega dneva. Mogočen človek bo tam grenko jokal. ¹⁵ Tisti dan *je* dan besa, dan stiske in tegobe, dan pustote in opustošenja in dan teme in mračnosti, dan oblakov in goste teme, ¹⁶ dan šofarja in alarma zoper utrjena mesta in zoper visoke stolpe. ¹⁷ »Na ljudi bom privedel tegobo, da bodo hodili kakor slepi ljudje, ker so grešili zoper Gospoda in njihova kri bo izlita kakor prah in njihovo meso kakor gnoj.« ¹⁸ Niti jih njihovo srebro niti njihovo zlato ne bo moglo osvoboditi na dan Gospodovega besa, temveč bo celotna dežela použita z ognjem njegove ljubosumnosti, kajti celo zelo hitro se bo znebil vseh tistih, ki prebivajo v deželi.«

^a 1,2: *Popolnoma*...: hebr. Z odvzemanjem bom naredil konec vsem stvarem.

^b 1,2: *dežele*...: hebr. obličja dežele.

^c 1,3: *kamne*...: ali, malike.

^d 1,4: [Kemarimov: ali, malikovskih duhovnikov.]

^e 1,5: *pri*: ali, h.

^f 1,7: *povabil*: hebr. posvetil, ali, pripravil.

^g 1,8: *kaznoval*...: hebr. obiskal na princih, kraljevih otrocih in vseh tistih.

^h 1,11: [Maltarka, to je, kraj v Jeruzalemu.]

2 Zberite se skupaj, da, zberite se skupaj, oh narod, jki ni zaželen. ⁱ Preden se rodi odlok, *preden* dan mine kakor pleve, preden pride nad vas kruta Gospodova jeza, preden pride nad vas dan Gospodove jeze. ^j Iščite Gospoda, vsi vi krotki na zemljji, ki ste vršili njegovo sodbo, iščite pravičnost, iščite krotkost. Morda bo, da booste skriti na dan Gospodove jeze.

^k Kajti Gaza bo zapuščena in Aškelón opustošenje. Ašdód bodo izgnali opoldan in Ekrón bo izkoreninjen. ^l Gorje prebivalcem morske obale, narodu Keretéjcev! Gospodova beseda je zoper tebe, oh Káana, dežela Filistejcev, celo uničil te bom, da tam ne bo nobenega prebivalca. ^m Morska obala bodo pašniki *in* koče za pastirje in staje za trope. ⁿ Obala bo za preostanek Judove hiše. Pasli se bodo na njej. V aškelónskih hišah bodo zvečer legli, kajti ^oGospod, njihov Bog, jih bo obiskal in odvrnil njihovo ujetništvo.

⁸ »Slišal sem grajo Moába in zasramovanja Amónovih otrok, s katerimi so grajali moje ljudstvo in *se* poveličevali zoper njihovo mejo. ⁹ Zato *kakor* jaz živim,« govori Gospod nad bojevniki, Izraelov Bog: »Zagotovo bo Moáb kakor Sódoma in Amónovi otroci kakor Gomóra, *celó* gojenje kopriv in solne lame in nenehno opustošenje. Preostanek mojega ljudstva jih bo oplenil in preostanek mojega ljudstva jih bo vzel v last.« ¹⁰ To bodo imeli zaradi svojega ponosa, ker so grajali in *se* poveličevali zoper ljudstvo Gospoda nad bojevniki. ¹¹ Gospod jim *bo* strašen, kajti izstradal ^lbo vse bogove zemlje in *ljudje* ga bodo oboževali, vsak iz svojega kraja, *celó* vsi otoki poganov.

¹² »Tudi vi Etiopijci *boste* umorjeni z mojim mečem.« ¹³ Svojo roko bo iztegnil zoper sever in uničil Asirijo in Ninive bo naredil opustošenje *in* suho kakor divjina. ¹⁴ Tropi se bodo ulegli v njegovi sredi, vse živali narodov, tako kormoran ^m kot bobnarica bosta prenočevala v njegovih zgornjih ⁿprekladah. *Njihov* glas bo prepeval na oknih, opustošenje *bo* na pragih, kajti ^oodkril bo cedrovo oblogo. ¹⁵ To *je* veselče se mesto, ki je brezskrbno prebivalo, ki je v svojem srcu govorilo: »Jaz *sem* in poleg mene ni nikogar.« Kako je postal opustošenje, kraj za živali, da se uležejo v njem! Vsak, kdor gre mimo njega, ga bo izžvižgal *in* zamahnil s svojo roko.«

3 Gorje njej, Pki je umazana in oskrunjena, zatiralskemu mestu, [prestolnici Jeruzalem]!
² Ni ubogala glasu, ni sprejela grajanja, ^qni zaupala v Gospoda, ni se približala k svojemu Bogu. ³ Njeni princi znotraj nje *so* rjoveči levi; njeni sodniki so

^{1,13:} 5 Mz

28,36

^{1,13:} 5 Mz

28,39

^{1,13:} Am 5,11

^{1,15:} Jer 30,7

^{1,15:} Jl 2,11

^{1,15:} Am 5,18

^{1,18:} Prg 11,4

^{1,18:} Ezk 7,19

^{1,18:} Sof 3,8

^{2,14:} Iz 34,11

^{2,15:} Iz 47,8

^{3,3:} Ezk 22,27

ⁱ 1,12: *naseljeni*: hebr. sesirjeni, ali, zgoščeni.

^j 2,1: *narod*...: ali, neželeni narod.

^k 2,7: *kajti*: ali, ko jih bo itd.

^l 2,11: *izstradal*: hebr. shujsal.

^m 2,14: *kormoran*: ali, pelikan.

ⁿ 2,14: *zgornjih*...: ali, popkhi, ali, kapitelih.

^o 2,14: *kajti*...: ali, ko je odkril.

^p 3,1: *njej*...: ali, požrešni; hebr. golsasti.

^q 3,2: *grajanja*: ali, poučevanja.

večerni volkovi; kosti ne zgrizejo do naslednjega dne.⁴ Njeni preroki so nepomembni in zahrbtne osebe, njeni duhovniki so oskrnili svetišče, postavi so storili nasilje.⁵ Pravičen Gospod je v njeni sredi. Ne bo storil krivičnosti, vsako rjutro svojo sodbo prinaša na svetlo, ne odpove. Toda krivičnik ne pozna sramu.⁶ »Iztrebil sem narode; njihovi stolpi^s so zapuščeni, njihove ulice sem naredil opustošene, da nihče ne hodi mimo. Njihova mesta so uničena, tako da tam ni nobenega človeka, da tam ni nobenega prebivalca.⁷ Rekel sem: ›Zagotovo se me boš bala, prejela boš poučevanje.‹ Tako njihova prebivališča ne bi smela biti iztrebljena, vendar sem jih kaznoval; vendar so vstali zgodaj in izpridili vsa svoja početja.

⁸ Zatorej čakajte name,« govori Gospod, »do dneva, ko se dvignem k plenu, kajti moja odločitev je, da zberem narode, da lahko zberem kraljestva, da nanje izlijem svoje ogorčenje, celo vso svojo kruto jezo, kajti vsa zemlja bo požrta z ognjem moje ljubosumnosti.⁹ Kajti takrat se bom obrnil k ljudstvu čistega jezika, da bodo lahko vsi klicali h Gospodovemu imenu, da mu soglasno uslužijo.¹⁰ Iz druge strani reke Etiopije mi bodo slavilci, celo hči mojih razkropljencev, prinesli mojo daritev.¹¹ Na tisti dan ne boš osramočena zaradi vseh svojih početij, s katerimi si se prekršila zoper mene, kajti takrat bom iz tvoje srede odvedel vse tiste, ki se veselijo v tvojem ponosu in ne boš

več ošabna zaradi vmoje svete gore.¹² Prav tako bom v tvoji sredi pustil trpeče in ubogo ljudstvo in ti bodo zaupali v Gospodovo ime.¹³ Izraelov preostanek ne bo počel krivičnosti niti govoril laži niti v njihovih ustih ne bo najden varljiv jezik, kajti pasli se bodo in se zleknili in nihče jih ne bo strašil.

¹⁴ Prepevaj, oh hči sionska; vzklikaj, oh Izrael; bodi vesela in razveseljuj se z vsem srcem, oh hči jeruzalemska.¹⁵ Gospod je odvzel tvoje obsodbe, pregnal tvojega sovražnika. Izraelov kralj, celo Gospod, je v tvoji sredi. Nobenega zla ne boš več videla.¹⁶ Na tisti dan bo [prestolnici] Jeruzalem rečeno: ›Ne boj se. in Sionu: ›Ne dopusti, da bi bile tvoje roke mlahave.‹^{w17} Gospod, tvoj Bog, v tvoji sredi je mogočen. Rešil bo, z radostjo se bo veselil nad teboj, počival^x bo v svoji ljubezni, nad teboj se bo veselil s prepevanjem.¹⁸ Zbral bom tiste, ki žalujejo po slovesnem zboru, ki so iz tebe, ki jim je bila ta sramota ybreme.¹⁹ Glej, ob tistem času bom odstranil vse tiste, ki te stiskajo in rešil bom tisto, kar šepa in zbral tisto, kar je bilo izgnano in dal^z jím bom hvalo in sloves v vsaki deželi, kjer^a so bili osramočeni.²⁰ Ob tistem času vas bom ponovno privedel, celo v času, ko vas zberem, kajti naredil vas bom za ime in hvalo med vsemi narodi zemlje, ko pred vašimi očmi obrnem vaše ujetništvo nazaj,« govori Gospod.«

3,3: Mih 3,11
3,4: Jer 23,11
3,4: Oz 9,7
3,4: Ezk 22,26
3,8: Sof 1,18
3,14: Iz 12,6
3,14: Iz 54,1
3,19: Mih 4,7

Agej

[Z babilonskim izgnanstvom v preteklosti in z novo skupino Judov, ki se je vrnila v deželo, se lahko začne delo obnove templja. Vendar šestnajst let po začetku procesa ljudje še niso dokončali projekta, saj so se njihove osebne zadeve vmešavale v Božje zadeve. Agej pridiga ognjevito serijo pridig, katerih namen je spodbuditi narod, da bi dokončali tempelj. Graditelje poziva k obnovljenemu pogumu v Gospodu, obnovljeni svetosti življenja in obnovljeni veri v Boga, ki nadzoruje prihodnost.

Etimologija in pomen besede *Haggay* sta negotovi, vendar verjetno izhajata iz hebrejske besede *hag*, ›praznik‹. Lahko je tudi skrajšana oblika besede *haggiah*, ›praznik Jahveja. Tako Agejevo ime pomeni ›praznični‹. Morda zato, ker se je rodil na dan velikega praznika, kot je šotorski praznik (Agejevo drugo sporočilo se zgodi med tem praznikom,). Naslov v Septuaginti je *Aggaios*, v Vulgati pa *Aggaeus*.

1. Spodbuda na obnovo templja (1).
2. Vizija in upanje za obnovljeni tempelj (2,1-9).
3. Poziv k zvestobi in poslušnosti (2,10-19).]

1 V drugem letu kralja Dareja, v šestem mesecu, na prvi dan meseca,^a je prišla Gospodova beseda po^b preroku Ageju^c k Zerubabélu,^d Sealtiélovemu sinu, voditelju^e Juda in k Ješúu, Jocadákovemu sinu, vélíkemu duhovniku, rekoč:² »Tako govori Gospod nad bojevniki, rekoč: ›To

1,0: 2,1
1,1: [Zah 1,1]

ljudstvo pravi: ›Čas ni prišel, čas, da bi bila zgrajena Gospodova hiša.‹³ Potem je prišla Gospodova beseda po preroku Ageju, rekoč: ⁴ ›Ali je čas za vas, oh vi, da prebivate v svojih obitih hišah, ta hiša pa leži zapuščena?‹⁵ Zdaj torej tako govori Gospod nad bojevniki: ›Preudarite^f svoje poti.‹

^r 3,5: *vsako...*: hebr. jutro za jutrom.

^s 3,6: *stolpi*: ali, vogali.

^t 3,9: *čistega...*: hebr. čiste ustnice.

^u 3,9: *soglasno...*: hebr. služijo z ramo.

^v 3,11: *zaradi...*: hebr. na moji sveti gori.

^w 3,16: *mlahave*: ali, slabotne.

^x 3,17: *pocíval*: hebr. molčeč.

^y 3,18: *sramota...*: hebr. breme nad tem graja.

^z 3,19: *dal...*: hebr. postavil jih bom za hvalo.

^a 3,19: *kjer...*: hebr. njihove sramote.

^b 1,1: [Agej je prerokoval dva meseca pred Zaharijem.]

^c 1,1: *po*: hebr. po roki preroka Ageja.

^d 1,1: [Ageju: to je, Hagaju.]

^e 1,1: *voditelju*: ali, poveljniku.

^f 1,5: *Preudarite*: hebr. Naravnajte svoje srce na.

⁶Mnogo ste sejali, prinesli pa malo; jedli ste, toda nimate dovolj; pijete, toda niste nasičeni s pijačo; oblačite se, toda nihče ni ogret; in tisti, ki zasluži plačila, zasluži plačila, da *jih daje* v torbo ^gz luknjami.⁷

⁷Tako govori Gospod nad bojevniki: »Preudarite ^hsvoje poti. ⁸Pojdite gor na goro, pripeljite les, zgradite hišo in razveseljeval se bom v njej in jaz bom proslavljen,« govori Gospod. ⁹Precej ste iskali in glejte, *postalo je* malo; in ko ste *to* prinesli domov, sem pihnil ⁱna to. Zakaj?« govori Gospod nad bojevniki. »Zaradi moje hiše, ki je opustošena, vi pa tečete vsakdo za svojo lastno hišo. ¹⁰Zatorej je nebo nad vami zadržano pred roso in zemlja je zadržana *pred* njenim sadom. ¹¹In jaz sem poklical sušo na deželo, na gore, na žito, na novo vino, na olje in na *to*, kar prinašajo tla, na ljudi, na živino in na ves trud rok.«¹²

¹²Potem sta Zerubabél, Šealtiélov sin in Ješúa, Jocadákov sin, véliki duhovnik, z vsem preostankom ljudstva, ubogala glas Gospoda, svojega Boga in besede preroka Ageja, kakor mu jih je poslal Gospod, njihov Bog in ljudstvo se je balo pred Gospodom. ¹³Potem je spregovoril Agej, Gospodov poslanec v Gospodovi poslanici ljudstvu, rekoč: »Jaz *sem* z vami,« govori Gospod. ¹⁴In Gospod je razvnel duha Zerubabéla, Šealtiélovega sina, voditelja Judeje in duha Ješúa, Jocadákovega sina, vélikega duhovnika in duha vsega preostanka ljudstva in prišli so in delali v hiši Gospoda nad bojevniki, svojega Boga, ¹⁵v štiriindvajsetem dnevu šestega meseca, v drugem letu kralja Dareja. ^j

2 V sedmem mesetu, na enaindvajseti *dan* meseca, je prišla Gospodova beseda po ^kpreroku Ageju, rekoč: ² »Govori sedaj Zerubabélu, Šealtiélovemu sinu, voditelju Judeje in Ješúu, Jocadákovemu sinu, vélikemu duhovniku in preostanku ljudstva, rekoč: ³ »Kdo je preostal med vami, ki je to hišo videl v njeni prvi slavi? In kakšno jo vidite sedaj? *Marni to* v vaših očeh v primerjavi z njo kakor nič? ⁴Vendar bodi sedaj močan, oh Zerubabél,« govori Gospod »in bodi močan, oh Ješúa, Jocadákov sin, véliki duhovnik in bodi močno, vse ljudstvo dežele,« govori Gospod »in delajte, kajti jaz *sem* z vami,« govori Gospod nad bojevniki. ⁵Glede na besedo, s katero sem se zavezal z vami, ko ste prišli iz Egipta, tako moj duh ostaja med vami. Ne bojte se.« ⁶Kajti tako govori Gospod nad bojevniki: »Še enkrat, to je kratek čas in stresel bom nebo, zemljo,

^{1,6:} 5 Mz 28,38
^{1,6:} Mih
^{6,14-15}
^{1,10:} 5 Mz
28,23
^{2,6:} Heb 12,26
^{2,13:} [4 Mz
5,2-3]
^{2,13:} [4 Mz
19,11-22]
^{2,17:} Am 4,9
^{2,17:} [5 Mz
28,22]

morje in kopno *zemljo*⁷ in stresel bom vse narode in želja vseh narodov bo prišla in to hišo bom napolnil s slavo,« govori Gospod nad bojevniki. ⁸»Moje je srebro in moje je zlato,« govori Gospod nad bojevniki. ⁹Slava te poslednje hiše bo večja kakor prejšnje,« govori Gospod nad bojevniki, »in na tem kraju bom dal mir,« govori Gospod nad bojevniki.«

¹⁰Na štiriindvajseti *dan* devetega meseca, v drugem letu Dareja, je prišla Gospodova beseda po preroku Ageju, rekoč: ¹¹ »Tako govori Gospod nad bojevniki: »Vprašaj torej duhovnike *glede* postave, rekoč: ¹² »Če nekdo nosi sveto meso v krajcu svoje obleke in se s krajcem svojega oblačila dotakne kruha ali juhe ali vina ali olja ali katerekoli hrane, ali bo ta postala sveta?«« Duhovniki so odgovorili in rekli: »Ne.« ¹³Potem je Agej rekel: »Če se *nekdo*, *ki je* nečist s truplom, dotakne karkoli od tega ali bo to nečisto?« Duhovniki so odgovorili in rekli: »To bo nečisto.« ¹⁴Potem je Agej odgovoril in rekel: »Takšno je to ljudstvo in takšen *je* ta narod pred menoj,« govori Gospod, »in takšno je vsako delo njihovih rok; in to, kar tam darujejo, je nečisto.

¹⁵In sedaj vas prosim, preudarite od tega dne in naprej, od preden je bil kamen položen na kamen v Gospodovem templju. ¹⁶Odkar so bili tisti *dnevi*, ko je *nekdo* prišel h kupu dvajsetih *mer*, jih je bilo tam *samo* deset. Ko je *nekdo* prišel, da iz stiskalnice zajame petdeset *posod*, jih je bilo tam *samo* dvajset. ¹⁷Udaril sem vas s kvarjenjem in s plesnijo in s točo v vseh naporih vaših rok, vendar se niste *obrnili* k meni,« govori Gospod. ¹⁸Preudarite torej od tega dne in naprej, od štiriindvajsetega dne devetega meseca, *celo* od dneva, ko je bil položen temelj Gospodovega templja, preudarite *to*. ¹⁹Je seme še v skedenju? Da, do tega trenutka trta, figovo drevo, granatno jabolko in oljka še niso obrodili. Od tega dne *vas* bom blagoslavljal.«

²⁰Ponovno je prišla Gospodova beseda k Ageju, v štiriindvajsetem dnevu meseca, rekoč: ²¹ »Govori Zerubabélu, voditelju Juda, rekoč: »Stresel bom nebo in zemljo²² in prevrnil bom prestol kraljestev in uničil bom moč poganskih kraljestev in prevrnil bom bojne vozove in tiste, ki se peljejo na njih, in konji in njihovi jezdeci bodo padli, vsak pod mečem svojega brata. ²³Na tisti *dan*,« govori Gospod nad bojevniki, »te bom vzel, oh Zerubabél, moj služabnik, Šealtiélov sin,« govori Gospod »in te naredil kakor pečat, kajti tebe sem izbral,« govori Gospod nad bojevniki.

^g 1,6: *torbo*...: hebr. preluknjano torbo.

^h 1,7: *Preudarite*...: hebr. Naravnajte vaše srce na vaše poti.

ⁱ 1,9: *pihnil*...: ali, to odpihnil.

^j 1,15: [Ljudstvo je potrebovalo štiriindvajset dni, da se je odzvalo in začelo delati v Gospodovi hiši.]

^k 2,1: *po*: hebr. po roki preroka Ageja.

Zaharija

[Že ducat let ali več je bila naloga obnove templja napol končana. Zaharija dobi od Boga naročilo, naj ljudstvo spodbudi glede odgovornosti pri nedokončani obnovi templja. Namesto da bi jih k dejanjem spodbudil z močnimi besedami graje, jih Zaharija želi spodbuditi k dejanjem tako, da jih spomni na prihodnji pomen templja. Tempelj je treba zgraditi, saj ga bo nekega dne naselila Mesijeva slava. Toda prihodnji blagoslov je odvisen od sedanje poslušnosti. Ljudje ne gradijo le stavbe, ampak gradijo prihodnost. S tem kot motivacijo se lahko z vso vnemo lotijo gradnje, saj prihaja njihov Mesija.

Zekar-jah pomeni ›Jahve se spominja‹ ali ›Jahve se je spomnil‹. Ta tema prevladuje v celotni knjigi: Izrael bo blagoslovljen, ker se Jahve spominja zaveze, ki jo je sklenil z očeti. Grška in latinska različica njegovega imena je *Zacharias*.

1. Niz videnj, ki skicirajo prihodnost Božjega ljudstva (1-8).

2. Prerokbe o Mesiju in dogodkih pred njegovim drugim prihodom (9-14).¹² »Gospod je bil ogorčeno ^anezadovoljen z vašimi očeti.³ Zato jim reci: ›Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Obrnite se k meni,‹ govorí Gospod nad bojevniki, in jaz se bom obrnil k vam,‹ govorí Gospod nad bojevniki.⁴ ›Ne bodite kakor vaši očetje, h katerim so klicali prejšnji preroki, rekoč: ›Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Obrnite se sedaj iz svojih zlih poti in *od* svojih zlih početij,‹ toda niso poslušali niti mi niso prisluhnili,‹ govorí Gospod.⁵ ›Vaši očetje, kje so? In preroki, mar večno živijo?⁶ Toda mar se moje besede in moji zakoni, ki sem jih zapovedal svojim služabnikom prerokom niso prijeli ^bvaših očetov? In pokesali so se ter rekli: ›Kakor nam je Gospod nad bojevniki mislil storiti, glede na naše poti in glede na naša početja, tako je postopal z nami.‹«

⁷ Na štiriindvajseti dan enajstega meseca, ki je mesec šebát, v drugem letu kralja Dareja, je prišla Gospodova beseda Zahariju, Berehjáevemu sinu, Idójevemu sinu, preroku, rekoč: ⁸ »Videl sem ponoči in glej moža, jahajočega na rdečem konju in stal je med mirtinimi drevesi, ki so *bila* na dnu in za njimi so *bili* rdeči konji, lisasti ^cin beli.⁹ Potem sem rekel: »Oh moj gospod, kdo so ti?^d Angel, ki je govoril z menoj, mi je rekel: »Pokazal ti bom kdo so *ti*.^e ¹⁰ Mož, ki je stal med mirtinimi drevesi, je odgovoril in rekel: »To so *tisti*, ki jih je Gospod poslal, da hodijo sem ter tja po zemlji.^f ¹¹ Odgovorili so Gospodovemu angelu, ki je stal med mirtinimi drevesi in rekli: »Hodili smo sem ter tja po zemlji in glej, vsa zemlja mirno sedi in je pri počitku.^g ^d

¹² Potem je Gospodov angel odgovoril in rekel: »Oh Gospod nad bojevniki, doklej ne boš imel usmiljenja nad Jeruzalemom in nad Judovimi mesti, zoper katere si imel ogorčenje teh sedemdeset let?^h ¹³ Gospod je odgovoril angelu, ki je govoril z menoj, z dobrimi besedami *in* tolažilnimi besedami. ¹⁴ Tako mi je angel, ki je govoril z menoj, rekel: »Kliči, rekoč: ›Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Ljubosumen sem zaradi Jeruzalema in zaradi Siona z velikim ljubosumjem.ⁱ ¹⁵ Silno sem ogorčeno nezadovoljen s pogani, ki so oholi, kajti bil sem le malo nezadovoljen, oni pa so pomagali, da je stiska napredovala.^j ¹⁶ Zato tako govorí Gospod: »Z usmiljenji sem se vrnil k Jeruzalemu. Moja hiša bo zgrajena v njem,^k govorí Gospod nad bojevniki »in [merilna] vrvica bo raztegnjena nad Jeruzalemom.^l ¹⁷ Še kliči, rekoč: ›Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Moja mesta bodo prek

1,3: Mal 3,7

1,4: Iz 31,6

1,4: Jer 3,12

1,4: Jer 18,11

1,4: Ezk 18,30

1,4: Oz 14,1

1,6: Žal 1,18

1,11: [1 Krn 16,30]

1,11: [Ps 93,1]

1,11: [Ps 104,5]

1,12: [Jer 25,11-12]

1,12: [Jer 29,10]

1,14: Zah 8,2

1,18: [Dan 7,24]

1,18: [Raz 17,12]

2,8: 5 Mz 32,20

2,8: Ps 17,8

blaginja ^eše razsirjena naokoli, in Gospod bo še potolažil Sion in bo še izbral Jeruzalem.^f

¹⁸ Potem sem povzdignil svoje oči in videl in glej, širje rogovi. ^f ¹⁹ Rekel sem angelu, ki je govoril z menoj: »Kaj so tile?^g Odgovoril mi je: »Ti so rogovi, ki so razkropili Juda, Izraela in Jeruzalem. ²⁰ Gospod mi je pokazal štiri tesarje. ^g ²¹ Potem sem rekel: »Kaj so ti prišli delat?^h Spregovoril je, rekoč: »Ti so rogovi, ki so razkropili Juda, tako da noben človek ni vzdignil svoje glave, toda prišli so, da jih prestrašijo, da odbijejo rogove poganov, ki so svoje rogove povzdignili nad Judovo deželo, da jo razkropijo.ⁱ

2 Ponovno sem povzdignil svoje oči in pogledal

2 in glej, mož z merilno vrvico v svoji roki. ² Potem sem rekel: »Kam greš?^j Rekel mi je: »Da izmerim Jeruzalem, da vidim kakšna je njegova širina in kakšna je njegova dolžina.^k ³ Glej, angel, ki je govoril z menoj, je šel naprej in drug angel je odšel ven, da ga sreča ⁴ ter mu rekel: »Teci, govorí temu mladeniču, rekoč: ›[Prestolnica] Jeruzalem bo naseljena *kakor* mesta brez zidov, zaradi množice ljudi in živine v njej.⁵ Kajti jaz,^g govorí Gospod, »ji bom ognjen zid vsenaokrog in bom slava v njeni sredi.^h

⁶ Hej, hej, *pridite* in pobegnite iz severne dežele,ⁱ govorí Gospod, »kajti razkropil sem vas naokrog kakor štiri vetrove neba,^j govorí Gospod.

⁷ »Osvobodi se, oh Sion, ki prebivaš z babilonsko hčerjo.^k ⁸ Kajti tako govorí Gospod nad bojevniki: »Za slavo me je poslal k narodom, ki so vas plenili. Kajti kdor se dotakne vas, se dotakne punčice njegovega očesa.^l ⁹ Kajti glej, svojo roko bom stresel nad njimi in postali bodo plen svojim

^a 1,2: *ogorčeno*.... hebr. z nezadovoljstvom.

^b 1,6: *prijeli*: ali, prevzeli.

^c 1,8: *lisasti*: ali, rjavci.

^d 1,11: [Torej se ne vrti okoli svoje osi in se ne vrti okoli sonca in ne drvi skozi galasije.]

^e 1,17: *blaginja*: hebr. dobrega.

^f 1,18: [Rogovi so prispodobe za poganske kralje.]

^g 1,20: [tesarje: hebr. izdelovalci iz kateregakoli materiala.]

^h 2,5: [Obzidje mesta je varnost za mesto, toda sam Gospod je rekel, da bo poskrbel za varnost mesta tudi izven obzidja.]

služabnikom in vedeli boste, da me je poslal Gospod nad bojevni.

¹⁰ Prepevaj in razveseljuj se, oh hči sionska, kajti glej, prihajam in prebival bom v tvoji sredi,« govori Gospod. ¹¹ »Na tisti dan bodo številni narodi pridruženi h Gospodu in bodo moje ljudstvo in jaz bom prebival v tvoji sredi in vedela boš, da me je Gospod nad bojevni poslal k tebi. ¹² Gospod bo podedoval Juda in njegov delež v sveti deželi in ponovno bo izbral Jeruzalem. ¹³ Molči, oh vse meso, pred Gospodom, kajti vzdignjen je iz svojega ⁱsvetega prebivališča.«

3 Pokazal mi je Ješúa, velikega duhovnika, stati pred Gospodovim angelom in Satana, ^jstoječega na njegovi desnici, da se ^kmu upira. ² Gospod je rekel Satanu: »Gospod te oštej, oh Satan. Celó Gospod, ki je izbral Jeruzalem, naj te ošteje. *Mar* ni to ogorek, potegnjen iz ognja?« ³ Torej Ješúa je bil oblečen v umazane obleke in stal pred angelom. ¹⁴ Odgovoril je in spregovoril tistim, ki so stali pred njim, rekoč: »Odvzemite umazane obleke z njega.« Rekel mu je: »Glej, tvoji krivičnosti sem velel, da gre od tebe in oblekel te bom z zamenjavo oblačil.« ⁵ Rekel sem: »Naj na njegovo glavo postavijo lep turban.« Tako so na njegovo glavo postavili lep turban in ga oblekl z oblekami. In Gospodov angel je stal poleg. ⁶ Gospodov angel je izpričal Ješúu, rekoč: ⁷ »Tako govori Gospod nad bojevni: Če se boš ravnal po mojih poteh in če se boš držal moje zadolžitve, ^mpotem boš sodil tudi mojo hišo in se boš držal mojih dvorov in dal ti bom prostore ⁿza hojo med tistimi, ki stojijo poleg.

⁸ Poslušaj sedaj, oh Ješúa, veliki duhovnik, ti in tvoji tovarisi, ki sedijo pred teboj, kajti oni so ljudje čudenja. ⁹ Kajti, glej, privedel bom svojega služabnika MLADIKO. ^p ⁹ Kajti poglej, kamen, ki sem ga položil pred Ješúa. Na enem kamnu *bo* sedem oči. ^q Glej, vrezal bom graviranje le-tega,« govori Gospod nad bojevni »in krivičnost te dežele bom odstranil v enem dnevu. ¹⁰ Na ta dan,« govori Gospod nad bojevni, »boste vabili vsakdo svojega soseda pod trto in pod figovo drevo.«

4 Angel, ki je govoril z menoj, je ponovno prišel in me prebudil, kakor človeka, ki je prebujen iz svojega spanja ² ter mi rekel: »Kaj vidiš?« Rekel sem: »Pogledal sem in glej, svečnik, ves *iz* zlata, s ^rskledico na njegovem vrhu in njegovih sedem svetilk na njem in sedem cevk ^sk sedmim svetilkam, ki so na njegovem vrhu. ^t ³ In ob njem dve oljki, eno na desni *strani* skledice in drugo na njeni lev strani.« ⁴ Tako sem odgovoril in spregovoril

^{2,10:} Iz 12,6
^{2,10:} Iz 54,1
^{2,10:} 3 Mz
^{26,12}
^{2,10:} Ezk 37,27
^{2,10:} 2 Kor 6,18
^{3,2:} Jud 1,9
^{3,3:} [Jn 5,3]
^{3,3:} [1 Kor
6,11]
^{3,3:} [Raz 19,8]
^{3,5:} [2 Mz 28,4]
^{3,8:} [Iz 4,2]
^{3,8:} Iz 11,1
^{3,8:} [Iz 53,2]
^{3,8:} Jer 23,5
^{3,8:} Jer 33,15
^{3,8:} Zah 6,12
^{3,8:} Lk 1,78
^{3,9:} [Zah 4,10]
^{3,9:} [2 Krn
16,9]
^{3,9:} [Iz 11,1-2]
^{3,9:} [Raz 5,6]
^{4,2:} [2 Mz
25,31-40]
^{4,3:} [Zah
4,11-14]
^{4,3:} [Raz
11,3-12]
^{4,10:} Zah 3,9
^{4,14:} [Raz
11,3-4]

angelu, ki je govoril z menoj, rekoč: »Kaj so ti, moj gospod?« ⁵ Potem je angel, ki je govoril z menoj, odgovoril in mi rekel: »Ali ne veš kaj so ti?« Rekel sem: »Ne, moj gospod.« ⁶ Potem je odgovoril in mi spregovoril, rekoč: »To je beseda od Gospoda Zerubabélu, ^urekoč: »Ne z močjo ^vniti ne z oblastjo, temveč z mojim duhom,« ^wgovori Gospod nad bojevni. ⁷ »Kdo si ti, oh velika gora? Pred Zerubabéлом *boš postala* ravnina in on bo privedel *njen* zaključni kamen z vriskanjji, *kličoč*: »Milost, milost njemu.« ⁸ Poleg tega je prišla k meni Gospodova beseda, rekoč: ⁹ »Zerubabélove roke so položile temelj tej hiši. Njegove roke jo bodo tudi dokončale in vedel boš, da me je k vam poslal Gospod nad bojevni. ¹⁰ Kajti kdo je preziral dan majhnih stvari? Kajti ^wrazveseljevali se bodo in videli grezilo ^xv roki Zerubabéla s tistimi sedmimi. Te so Gospodove oči, ki tečejo sem ter tja po celotni zemlji.«

¹¹ Potem sem odgovoril in mu rekel: »Kaj sta ti dve oljki na desni *strani* svečnika in na njegovi lev strani?« ¹² Ponovno sem odgovoril in mu rekel: »Kaj sta ti dve oljkovi mladiki, ki skozi ^ydve zlati cevki praznita ^zzlatu ^aolje iz njiju.« ¹³ Odgovoril mi je in rekel: »Ne veš kaj sta le-ti? Rekel sem: »Ne, moj gospod.« ¹⁴ Potem je rekel: »To sta dva maziljenca, ^bki stojita pri Gospodu celotne zemlje.«

5 Potem sem se obrnil, povzdignil svoje oči, pogledal in zagledal leteči zvitek. ² Rekel mi je: »Kaj vidiš?« Odgovoril sem: »Vidim leteči zvitek. Njegova dolžina je dvajset komolcev in njegova širina deset komolcev.« ³ Potem mi je rekel: »To je prekletstvo, ki gre naprej preko obličja celotne zemlje, kajti vsak, ^ckdor krade, bo pokončan *kakor* na tej strani, glede na to; in vsak, kdor prisega, bo pokončan *kakor* na tisti strani, glede na to.« ⁴ »Privedel ga bom naprej,« govori Gospod nad bojevni »in ta bo vstopil v hišo tatu in v hišo tistega, ki krivo prisega pri mojem imenu. In ta bo ostal v sredi njegove hiše in použil jo bo z njenim lesom in njenimi kamni.«

⁵ Potem je angel, ki je govoril z menoj, odšel naprej in mi rekel: »Dvigni sedaj svoje oči in poglej kaj je to, kar gre naprej.« ⁶ Rekel sem: »Kaj je to?« Rekel je: »To je škaf, ki gre naprej.« Poleg tega je rekel: »To je njihov videz po vsej zemlji.« ⁷ Glej, tam je bil dvignjen talent ^diz svinca in to je ženska, ki sedi na sredi škafa. ⁸ Rekel je: »To je zlobnost.« In vrgel jo je na sredo škafa in svinčeno utež je vrgel na njegovo odprtino. ⁹ Potem sem povzdignil svoje oči in pogledal in glej, tam sta

ⁱ 2,13: *svojega*... hebr. prebivališča svoje svetosti.

^j 3,1: *Satana*: to je, nasprotnika.

^k 3,1: *se*... hebr. bi bil njegov nasprotnik.

^l 3,3: [Ješúa ni bil čist, torej ni bil vreden opravljati naloge vélikega duhovnika in zato ga je Satan lahko tožil. Toda namesto, da bi Gospod obsodil Ješúa, ga je odel s čistimi oblekami. To simbolizira novozaveznega vernika, ki sam po sebi ni vreden, da postane kraljev duhovnik, toda v imenu Jezusa in po Svetem Duhu je bil očiščen in opravičen.]

^m 3,7: *zadolžitve*: ali, odredbe.

ⁿ 3,7: *prostore*...: hebr. sprehode.

^o 3,8: *čudenja*...: hebr. čudeža, ali, znamenja.

^p 3,8: [Prerokba o Jezusu.]

^q 3,9: [Ta kamen je očitno temeljni kamen templja in kakor je Zaharija položil temeljni kamen, tako bo položil tudi zaključni kamen na vrh templja. Jezus kot jagnje ima sedem oči, ki so sedem Božjih Duhov, poslanih po vsej zemlji.]

^r 4,2: *s*: hebr. z njeno.

^s 4,2: *cevk*: hebr. različnih cevk.

^t 4,2: [Sedmerorami svečnik, hebr. Menorah; toda ta ima samo en hranilnik za olje in iz njega napaja še dve oljkovi mladiki, medtem ko je v 2 Mz 25,34 opisan s štirimi hranilniki za olje.]

^u 4,6: [Zerubabélu: hebr. potomec iz Babilona, ki je tam rojen.]

^v 4,6: *močjo*: ali, vojsko.

^w 4,10: *Kajti*... ali, Glede na to, da se bo sedem Gospodovih oči veselilo in videlo.

^x 4,10: *grezilo*: hebr. kamen iz kositra; to je svinčnica.

^y 4,12: *skozi*... hebr. z roko dveh zlatih cevk.

^z 4,12: *praznita*... ali, iz sebe praznita olje v zlato.

^a 4,12: *zlatu*... hebr. zlato.

^b 4,14: *maziljenca*: hebr. sinova olja.

^c 5,3: *vsak*... ali, vsakdo izmed tega ljudstva, kdor krade, se ima za

brez krvide glede tega kar počne.

^d 5,7: *talent*: ali, težak kos.

prišli ven dve ženski in veter je bil v njunih perutih, kajti peruti sta imeli podobni perutim štorklje in škaf sta dvignili med zemljo in nebo.¹⁰ Potem sem rekel angelu, ki je govoril z menoj: »Kam ti [dve] nosita škaf?«¹¹ Rekel mi je: »Da mu zgradijo hišo v deželi Sinár.^e In ta bo utrjena in tam ga postavita na njegov lastni temelj.«

6 Obrnil sem se, povzdignil svoje oči, pogledal in glej, prišli so širje vozovi^f izmed dveh gora in gori sta bili gori iz brona.² Pri prvem vozu so bili rdeči konji, pri drugem vozu črni konji,³ pri tretjem vozu beli konji in pri četrtem vozu osivelci in rjavi gkonji.⁴ Potem sem odgovoril in rekel angelu, ki je govoril z menoj: »Kaj so ti, moj gospod?«⁵ Angel je odgovoril in mi rekel: »To so širje nebeški duhovi,^h ki gredo naprej, [potem ko so stali] pred Gospodom vse zemlje.«⁶ Črni konji, ki so pri njem, gredo v severno deželo. Beli gredo za njimi in osivelci gredo proti južni deželi.⁷ Rjavci pa so šli naprej in iskalci, da bi lahko hodili sem ter tja po zemlji. Rekel je: »Pojdite od tod, hodite sem ter tja po zemlji.« Tako so hodili sem ter tja po zemlji.⁸ Potem mi je zaklical in mi spregovoril, rekoč: »Poglej, ti, ki gredo proti severni deželi, so utišali mojega duha v severni deželi.«

⁹ K meni je prišla Gospodova beseda, rekoč:¹⁰ »Vzemi od teh iz ujetništva, torej od Heldája, od Tobija in od Jedajája, ki so prišli iz Babilona in pridi isti dan in pojdi v hišo Cefanjájevega sina Jošija.¹¹ Potem vzemi srebro in zlato in naredi krone in jih postavi na glavo Ješúa, Jocadákovega sina, vélikega duhovnika¹² in mu spregovori, rekoč: »Tako govorí Gospod nad bojevniki, rekoč: ›Glej, mož, katerega ime je MLADIKA; in rastelⁱ bo iz svojega kraja in zgradil bo Gospodov tempelj.¹³ Celo on bo zgradil Gospodov tempelj in nosil bo slavo in sedel bo in vladal na svojem prestolu in bo duhovnik na svojem prestolu in namera miru bo med obema.«^j ¹⁴ Krone bodo Helému, Tobiju, Jedajáju in Cefanjájevemu sinu Henu v spomin, v Gospodovem templju.^k ¹⁵ Tisti, ki so daleč proč, bodo prišli in gradili v Gospodovem templju in vedeli boste, da me je Gospod nad bojevniki poslal k vam. In to se bo zgodilo, če boste marljivo ubogali glas Gospoda, svojega Boga.

7 Pripetilo se je v četrtem letu kralja Dareja, da je Gospodova beseda prišla Zahariju na četrti dan devetega meseca, torej v kislévu,¹² ko so poslali v Božjo hišo Sarécerja in Regem Meleha in njune može, da molijo^m pred Gospodom³ in da govorijo duhovnikom, ki so bili v hiši Gospoda nad bojevniki in prerokom, rekoč: »Ali naj bi jokal v petem mesecu in se zadrževal, kot sem to počel ta mnoga leta?«

6,1: [Zah 4,5]

6,12: Zah 3,8

6,12: [Iz 11,1]

6,12: [Iz 53,2]

6,12: [Jer 23,5]

6,12: [Jer 33,15]

6,13: [Iz 42,8]

6,13: [Iz 48,11]

6,13: [Jn 19,21]

7,5: Iz 58,5

7,7: [Iz 1,16-20]

7,7: [Jer 7,5-10]

7,7: [Jer 7,23-26]

7,7: [Mt 12,34]

7,7: [Mt 15,8]

7,7: [Mr 7,6]

7,7: [Lk 6,45]

7,7: [Prg 4,23]

7,7: [Prg 23,7]

7,9: [Iz 58,5-7]

7,10: 2 Mz 22,21

7,10: Iz 1,23

7,10: Jer 5,28

7,10: [Jak 1,27]

7,13: Prg 1,28

7,13: Iz 1,15

7,13: Jer 11,11

7,13: Jer 14,2

8,2: Zah 1,14

⁴ Potem je prišla k meni beseda Gospoda nad bojevniki, rekoč:⁵ »Govori vsemu ljudstvu dežele in duhovnikom, rekoč: ›Ko ste se postili in žalovali v petem in sedmem mesecu, celo teh sedemdeset let, ali ste se sploh postili meni, celo zame?«⁶ In ko ste jedli in ko ste pili, marⁿ niste jedli zase in pili zase?⁷ Mar naj^o ne bi slišali besed, ki jih je Gospod klical po prejšnjih prerokih, ko je bil Jeruzalem naseljen in v uspevanju in njegova mesta okoli njega, ko so ljudje naseljevali jug in ravnino?«

⁸ Gospodova beseda je prišla Zahariju, rekoč:⁹ »Tako govorí Gospod nad bojevniki, rekoč: ›Izvajajte^q resnično sodbo in izkazujte usmiljenje in sočutja vsakdo svojemu bratu,^r ¹⁰ in ne stiskajte vdove, niti osirotelega, niti tujca, niti revnega, in naj si nihče izmed vas v svojem srcu ne domišlja zla zoper svojega brata.¹¹ Toda zavrnili so, da bi prisluhnili in odmaknili^s so ramo in si zamašili svoja ušesa, da ne bi slišali.¹² Da, svoja srca so naredili kakor diamantni kamen, da ne bi slišali postave in besed, ki jih je Gospod nad bojevniki poslal po svojem duhu po prejšnjih prerokih, zato je prišel velik bes od Gospoda nad bojevniki.¹³ Zato se je zgodilo, da kakor je on klical in niso hoteli slišati, tako so klicali in nisem hotel slišati,« govorí Gospod nad bojevniki,¹⁴ »temveč sem jih z vrtinčastim vетrom razkropil med vse narode, ki jih niso poznali. Tako je bila dežela za njimi zapuščena, da noben človek ni šel skoznjo niti se ni vrnil, kajti prijetno^u deželo so spremenili v opustošeno.«

8 Ponovno je prišla k meni beseda Gospoda nad bojevniki, rekoč:² »Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Z velikim ljubosumjem sem bil ljubosumen zaradi Siona in zaradi njega sem bil ljubosumen s silno razjarjenostjo.«³ Tako govorí Gospod: ›Vrnem se k Sionu in prebival bom v sredi Jeruzalema in Jeruzalem bo imenovan mesto resnice in gora Gospoda nad bojevniki sveta gora.«⁴ Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Še bodo starci in starke prebivali na ulicah Jeruzalema in vsak mož s svojo palico v svoji roki zaradi visoke^v starosti.⁵ Ulice mesta bodo polne fantov in deklet, ki se bodo igrali na ulicah le-tega.«⁶ Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Če je to čudovito v očeh preostanka tega ljudstva v tistih dneh, mar ne bi bilo čudovito^w tudi v mojih očeh?« govorí Gospod nad bojevniki.⁷ Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Glej, rešil bom svoje ljudstvo iz vzhodne dežele in iz zahodne^x dežele^y in privedel jih bom in prebivali bodo v sredi Jeruzalema. In oni bodo moje ljudstvo in jaz bom njihov Bog v resnici in v pravičnosti.«

⁹ Tako govorí Gospod nad bojevniki: ›Naj bodo vaše roke močne, vi, ki v teh dneh slišite te besede

^e 5,11: [Sinár: hebr. ravnina v Babiloniji. Tako je Gospod opisal kazen za zlobnost Izraela. Ko se bodo vrnili iz ujetništva, zlobnosti ne bo več.]

^f 6,1: [širje vozovi: širje duhovi iz nebes.]

^g 6,3: rjavi: ali, močni.

^h 6,5: duhovi: ali, vetrovi.

ⁱ 6,12: rastel...: ali, pognal bo izpod njega.

^j 6,13: [Govori o Ježusu, je bil obujen in sedi na prestolu in je naš veliki duhovnik. Ježus, Bog v mesu, je edini lahko nosil Božjo slavo.]

^k 6,14: [Torej veliki duhovnika Ješúa ni nosil krone, ker so jo položili v tempelj kot spomin. To simbolizira Ježusa kot kralja in duhovnika.]

^l 7,1: [Zaharija je že dve leti preroško služil Judom v Jeruzalemu.]

^m 7,2: molijo...: hebr. rotijo Gospodovo obliče.

ⁿ 7,6: mar...: ali, ne bodite vi tisti, ki jeste zase in pijete zase.

^o 7,7: naj...: Mar niso to besede.

^p 7,7: prejšnjih...: hebr. roki prejšnjih prerokov.

^q 7,9: Izvajajte...: hebr. Sodite sodbo resnice.

^r 7,9: [Niso bili čistih src, temveč so post izvajali kot verski ritual. Post ni samo biti brez hrane, temveč da zanikaš sebe in potrebe drugih postavljaš pred svojimi.]

^s 7,11: odmaknili...: hebr. nastavili so odpadniško ramo.

^t 7,12: prejšnjih...: hebr. roki prejšnjih prerokov.

^u 7,14: prijetno...: hebr. želeno deželo.

^v 8,4: visoke...: hebr. množine dni.

^w 8,6: čudovito: ali, težko, ali, težavno.

^x 8,7: zahodne...: hebr. dežele zahajajočega sonca.

po ustih prerokov, ki so bili na dan, ko je bil položen temelj hiše Gospoda nad bojevniki, da bi bil tempelj lahko zgrajen.¹⁰ Kajti pred temi dnevi ni bilo plačila za moža niti kateregakoli plačila za žival; niti zaradi stiske ni bilo nobenega miru tistemu, ki je odhajal ali prihajal, kajti vse ljudi sem naravnal, vsakega zoper svojega soseda.¹¹ Toda sedaj preostanku tega ljudstva ne bom kakor v prejšnjih dneh,^c govori Gospod nad bojevniki.¹² Kajti seme bo uspešno; ^d trta bo dajala svoj sad in tla bodo dajala svoj prirastek in nebo bo dajalo svojo roso. In preostanku tega ljudstva bom povzročil, da vzamejo v last vse te stvari.¹³ In zgodilo se bo, da kakor ste bili prekletstvo med pogani, oh hiša Judova in hiša Izraelova, tako vas bom rešil in boste blagoslov. Ne bojte se, temveč naj bodo vaše roke močne.¹⁴ Kajti tako govori Gospod nad bojevniki: »Kakor sem vas mislil kaznovati, ko so me vaši očetje dražili do besa,^e govori Gospod nad bojevniki in se nisem pokesal,¹⁵ tako sem v teh dneh ponovno mislil, da storim dobro Jeruzalemu in Judovi hiši. Ne bojte se.

¹⁶ To so stvari, ki jih boste storili: »Govorite vsak človek resnico svojemu sosedu; izvršujte ^asodbo resnice in miru v svojih velikih vratih¹⁷ in naj si nihče izmed vas v svojih srcih ne domišlja zla zoper svojega soseda in ne ljubite krive prisege, kajti vse to so stvari, ki jih sovražim,^f govori Gospod.«

¹⁸ Prišla mi je beseda Gospoda nad bojevniki, rekoč: ¹⁹ »Tako govori Gospod nad bojevniki: Post četrtega meseca, post petega, post sedmega in post desetege bo Judovi hiši radost in veselje in vedre ^bgostije, zato ljubite resnico in mir.²⁰ Tako govori Gospod nad bojevniki: »Še se bo zgodilo, da bodo prihajala ljudstva in prebivalci mnogih mest²¹ in prebivalci enega mesta bodo šli k drugemu, rekoč: »Pojdimo naglo, ^cda molimo ^dpred Gospodom in da iščemo Gospoda nad bojevniki.« Tudi jaz bom šel.²² Da, številna ljudstva in močni narodi bodo prišli, da iščejo Gospoda nad bojevniki v Jeruzalemu in da molijo ^epred Gospodom.²³ Tako govori Gospod nad bojevniki: »V tistih dneh se bo zgodilo, da bo deset mož iz vseh jezikov narodov prijelo tistega, ki je Jud in celo prijelo krajec njegovega oblačila, rekoč: »Sli bomo s teboj, kajti slišali smo, da je z vami Bog.««

9 § »Breme Gospodove besede v deželi Hadrah^{fin} Damask bo njegov počitek, ko bodo oči človeka kakor od vseh Izraelovih rodov, [usmerjene] proti Gospodu. ² Tudi Hamát bo njegova meja, Tir in Sidón, čeprav je ta zelo moder.³ [Naselbina] Tir si je zgradila oporišče in nakopičila srebra kakor prahu in čistega zlata kakor uličnega blata.⁴ Glej,

y 8,10: ni...: hebr. je plačilo ljudi postal nič.

z 8,12: uspešno: hebr. od miru.

a 8,16: izvršujte...: hebr. sodite resnico in sodbo miru.

b 8,19: vedre...: ali, slovesne, ali, določeni časi.

c 8,21: naglo: ali, nenehno: hebr. gredoč.

d 8,21: molimo...: hebr. rotimo obličeje Gospoda.

e 8,22: molijo...: hebr. rotijo obraz Gospoda.

f 9,1: [Hadrah: sirsko božanstvo.]

g 9,6: [Mešanec: hebr. odtujen; to je, rojen judovskemu očetu in poganski materi.]

h 9,7: kri: hebr. kri [množina.]

i 9,9: ima: ali, si prihranjuje.

Gospod jo bo vrgel ven in udaril bo njeno oblast na morju in použita bo z ognjem.⁵ Aškelón bo to videl in se bo bal. Tudi Gaza bo to videla in bo zelo žalostna in Ekrón, kajti njegovo pričakovanje bo osramočeno in kralj bo odtaval iz Gaze in Aškelón ne bo naseljen.⁶ Mešanec gbo prebival v Ašdódu in jaz bom iztrebil ponos Filistejev.⁷ Njegovo kri ^hbom odvzel iz njegovih ust in njegove ogabnosti izmed njegovih zob. Toda kdor ostaja, celo on, bo za našega Boga in bo kakor voditelj v Judu in Ekrón bo kakor Jebusejec.⁸ Utaboril se bom okrog svoje hiše zaradi vojske, zaradi tistega, ki gre mimo in zaradi tistega, ki se vrača. Noben zatiralec ne bo več šel skoznje, kajti sedaj sem videl s svojimi očmi.

⁹ Silno se veseli, oh sionska hči. Vriskaj, oh jeruzalemska hči. Glej, tvoj Kralj prihaja k tebi; pravičen je in ima ⁱrešitev duše; ponižen in jahajoč na oslu in žrebetu, osličjem žrebetu.^j ¹⁰ Iztrebil bom voz iz Efrájima, konja iz Jeruzalema in bojni lok bo odrezan in govoril bo mir poganom.^k Njegovo gospodstvo bo od morja ^{celo} do morja in od reke ^{celo} do koncev zemlje.¹¹ Tudi kar se tebe tiče, s ^lkrvjo tvoje zaveze sem tvoje jetnike poslal iz tame, v kateri ni vode.

¹² Obrnite se k oporišču, vi jetniki upanja. Celo danes razglašam, da ti bom povrnil dvojno;¹³ ko sem si ukrivil Juda, lok napolnil z Efrájimom in vzdignil tvoje sinove, oh Sion, zoper tvoje sinove, oh Grčija ^min te naredil kakor meč mogočnega človeka.¹⁴ Gospod bo viden nad njimi in njegova puščica bo šla naprej kakor bliskanje in Gospod Bog bo zatobil na šofar in pojde z južnimi vrtinčastimi vetrovi.¹⁵ Gospod nad bojevniki jih bo branil in požrli bodo in podjarmili s ⁿ kamni [iz] prače, in pili bodo in naredili hrup kakor od vina; in napolnjeni ^obodo kakor skledice in kakor oltarni vogali.¹⁶ Gospod, njihov Bog, jih bo na tisti dan rešil, kakor trop svojega ljudstva, kajti oni bodo kakor kamni krone, povzdignjeni kakor zastava nad njegovo deželo.¹⁷ Kajti kako velika je njegova dobrota in kako velika je njegova lepota! Žito bo mladeniče Pnaredilo radostne in novo vino mladenke.

10 Zahtevajte od Gospoda dež v času poznejšega dežja. Tako bo Gospod naredil svetle ^qoblake in jim dal nalive dežja, vsaki travi na polju.² Kajti maliki ^r so govorili ničevost, vedeževalci so videli laž in povedali napačne sanje. Zaman tolažijo. Zatorej so odšli po svoji poti kakor trop, zaskrbljeni ^sso bili, ker ni bilo pastirja.³ Moja jeza je bila vžgana zoper pastirje in kaznoval ^tsem kozle, kajti Gospod nad bojevniki je obiskal svoj trop, Judovo hišo in jih naredil kakor odličnega

j 9,9: [Prerokba o Jezusovem zmagoslavnem vstopu v Jeruzalem. Evangelista Marko in Luka nista omenila, da je to izpolnitve te prerokbe.]

k 9,10: [Prerokba, da bo Jezus rešitev vsem ljudem in ne samo Judom.]

^l 9,11: s...: ali, čigar zaveza je s krvjo.

^m 9,13: [Grčija: hebr. Javan.]

ⁿ 9,15: z...: ali, kamne prače.

^o 9,15: bodo...: ali, napolnili bodo tako skledice kakor oltarne vogale.

^p 9,17: mladeniče...: ali, dalo mladeničem rast, ali, govoriti.

^q 10,1: svetle...: ali, bliske.

^r 10,2: maliki: hebr. družinski maliki.

^s 10,2: zaskrbljeni...: ali, odgovorili so da itd.

^t 10,3: kaznoval...: hebr. jih obiskala na kozlih.

konja v bitki.⁴ § Iz njega bo prišel vogal, iz njega klin, iz njega bojni lok, iz njega tudi vsak zatiralec.

⁵ Oni bodo kakor mogočni *ljudje*, ki v bitki pomendrajo svoje sovražnike v uličnem blatu in borili se bodo, ker je Gospod z njimi in jezdeci ^una konjih bodo zbegani.⁶ Okrepil bom Judovo hišo in rešil Jožefovo hišo in ponovno jih bom privedel, da jih namestim, kajti usmiljenje imam nad njimi in oni bodo, kakor jih ne bi zavrgel, kajti jaz *sem* Gospod, njihov Bog in uslišal jih bom.⁷ *Tisti iz Efrájima* bodo podobni mogočnemu človeku in njihovo srce se bo veselilo kakor zaradi vina. Da, njihovi otroci bodo *to* videli in bodo veseli; njihovo srce se bo veselilo v Gospodu.⁸ »Požvižgal jim bom in jih zbral, ker sem jih odkupil in narasli bodo, kakor so oni narasli.⁹ Sejal jih bom med ljudstvom in spomnili se me bodo v daljnih deželah in živeli bodo s svojimi otroki in se ponovno vrnili.¹⁰ Ponovno jih bom privedel tudi iz egiptovske dežele in jih zbral iz Asirije. Privedel jih bom v deželo Gileád in Libanon in ne bo najti *prostora* zanje.¹¹ S stisko bo prešel skozi morje in udaril bo valove v morju in vse globine reke se bodo posušile. Ponos Asirije bo ponižan in egiptovsko žežlo bo odšlo proč.¹² Okrepil jih bom v Gospodu in hodili bodo gor in dol v njegovem imenu,« govori Gospod.

11 Odpri svoja vrata, oh Libanon, da bo ogenj lahko pogoltnil tvoje cedre.² Tuli cipresa, kajti cedra je padla, ker so mogočni ^voplenjeni. Tulite, oh vi, bašánski hrasti, kajti neprehoden ^wgozd je posekan.

³ Tam je glas tuljenja pastirjev, kajti njihova slava je opulenjena. Glas rjojenja mladih levov, kajti ponos Jordana je opulenjen.

⁴ Tako govori Gospod, moj Bog: »Hrani trop za zakol,⁵ katerih lastniki jih ubijajo in se nimajo za krive; in tisti, ki jih prodajajo, pravijo: >Blagoslovjen *bodi* Gospod, kajti bogat sem,< in njihovi lastni pastirji jim ne prizanašajo.⁶ Kajti ne bom več prizanašal prebivalcem dežele,< govori Gospod, >temveč glej, izročil ^xbom ljudi, vsakega v roko njegovega soseda in v roko njegovega kralja in udarili bodo deželo in iz njihove roke *jih* ne bom osvobodil.⁷ Jaz bom pasel trop za zakol, *celó* ^yvas, oh ubogi izmed tropa. Vzel sem si dve palici. Eno sem imenoval Lepota, drugo pa sem imenoval Vezi; ^zin jaz sem pasel trop.⁸ Tudi tri pastirje uničim v enem mesecu in moji ^aduši so se gnušili in tudi njihova duša je zaničevala mene.⁹ Potem sem rekel: >Ne bom vas pasel. Tisti, ki umira, naj umre in tisti, ki naj bi bil uničen, naj bo ta uničen, preostali pa naj jedo vsakdo meso drugega.^b

¹⁰ Vzel sem svojo palico, *celó* Lepoto in jo zlomil, da bi lahko prelomil svojo zavez, ki sem jo sklenil

z vsem ljudstvom.¹¹ Ta je bila prelomljena na tisti dan.<< In tako ^cso ubogi iz tropa, ki so čakali name, vedeli, da je *bila* to Gospodova beseda.¹² Rekel sem jim: »Če mislite ^ddobro, mi dajte moje plačilo, in če ne, opustite.« Tako so odtehtali za moje plačilo trideset koščkov srebra.^e ^f ¹³ Gospod mi je rekel: »Vrzi to lončarju. Lepo plačilo, za katero so me ovrednotili.« Vzel sem trideset koščkov srebra in jih vrgel v Gospodovo hišo, k lončarju.^f ¹⁴ Potem sem zlomil svojo drugo palico, *celó* Vezi, ^gda bi lahko prelomil bratstvo med Judom in Izraelom.

¹⁵ Gospod mi je rekel: »K sebi vzemi še priprave nespatmetnega pastirja.¹⁶ Kajti glej, vzdignil bom pastirja v deželi, ki ne bo obiskoval tistih, ki so uničeni ^hniti ne bo iskal mladih niti zdravil tega, kar je zlomljeno niti pasel ⁱtega, kar stoji mirno, temveč bo jedel meso rejenega in njihove parklje trgal na koščke.¹⁷ Gorje malikovalskemu pastirju, ki zapušča čredo! Meč *bo* nad njegovim laktom in nad njegovim desnim očesom. Njegov laket bo popolnoma osušen in njegovo desno oko bo skrajno otemnelo.«

12 »Breme o Gospodovi besedi za Izrael,« govoril Gospod, ki razprostira nebo in polaga temelj zemlji in oblikuje človeškega duha znotraj njega.² »Glej, Jeruzalem bom naredil čašo trepetanja ^jvsemu ljudstvu naokoli, ko ^kbodo v obleganju tako zoper Juda *in* zoper Jeruzalem.

³ Na tisti dan bom naredil [prestolnico] Jeruzalem obremenilni kamen za vse ljudstvo. Vsi, ki se bremenijo s tem, bodo razsekani na koščke, čeprav bo vse ljudstvo zemlje zbrano zoper njo.⁴ Na tisti dan,« govori Gospod, »bom vsakega konja udaril z osuplostjo in njegovega jezdeca z norostjo in svoje oči bom odpril nad Judovo hišo in vsakega konja ljudstva bom udaril s slepoto.⁵ Voditelji Juda bodo v svojem srcu rekli: »Prebivalci Jeruzalema *bodo* moja moč v Gospodu nad bojevniki, njihovem Bogu.«

⁶ Na tisti dan bom naredil voditelje Juda kakor ognjeno ognjišče med lesom in ognjeno baklo v snopu in použili bodo vse ljudstvo naokoli, na desni roki in na levi in Jeruzalem bo ponovno naseljen na svojem lastnem kraju, *celó* v Jeruzalemu.⁷ Gospod bo tudi najprej rešil Judove šotore, da se slava Davidove hiše in slava prebivalcev Jeruzalema ne bo poveličevala zoper Juda.⁸ Na tisti dan bo Gospod branil prebivalce Jeruzalema. Kdor bo na tisti dan med njimi slaboten,^lbo kakor David in Davidova hiša *bo* kakor Bog, kakor Gospodov angel pred njimi.

⁹ In zgodilo se bo na tisti dan, *da si* bom prizadeval uničiti vse narode, ki pridejo zoper Jeruzalem.

¹⁰ Na Davidovo hišo in na prebivalce Jeruzalema bom izlil duha milosti in ponižnih prošenj in gledali

11,9: Jer 15,2

11,12: Mt 26,15

11,13: Mt
27,3-10

11,17: Jer 23,1

11,17: Ezk 34,2

11,17: Jn 10,12

12,1: [1 Mz 1,1]

12,1: Ps

102,25-27

12,1: [Prg 8,29]

12,1: [Iz 42,5]

12,1: [Iz 48,13]

12,1: [Iz 51,13]

^e 11,12: [Prerokba o znesku, ki ga je Juda dobil, da izda Jezusa.]

^f 11,13: [Prerokba o tem, ko je Juda denar prinesel nazaj duhovnikom in ga vrgel v Gospodovo hišo. Duhovniki pa so za ta denar (cena krvi) kupili lončarjevo njivo.]

^g 11,14: *Vezi*: ali, Obvez.

^h 11,16: *uničeni*: ali, skriti.

ⁱ 11,16: *pasel*: ali, nosil.

^j 12,2: *trepetanja*: ali, dremanja, ali, strupa.

^k 12,2: *ko*...: ali, in tudi zoper Juda bo tisti, ki bo v obleganju zoper Jeruzalem.

^l 12,8: *slaboten*: ali, zavržen, hebr. padel.

^u 10,5: *jezdeci*...: ali, jezdece na konjih bodo osramotili.

^v 11,2: *mogočni*: ali, hrabri.

^w 11,2: *neprehoden*: ali, ograjen.

^x 11,6: *izročil*...: hebr. ljudi naredim, da so najdeni vsakdo v roki njegovega soseda in v roki.

^y 11,7: *celo*...: ali, resnično revne.

^z 11,7: *Vezi*: ali, Obvez.

^a 11,8: *moji*...: hebr. moja duša je bila poravnana zanje.

^b 11,9: *drugega*: hebr. njegovega tovariša, ali, soseda.

^c 11,11: *tako*...: ali, ubogi izmed tropa, ki so čakali name, so zagotovo vedeli.

^d 11,12: *mislite*...: hebr. je to dobro v vaših očeh.

bodo name, ki so ga prebodli^m in žalovali bodo za njim, kakor nekdo žaluje za svojim edinim sinom in v grenkobi bodo za njim, kakor nekdo, ki je v grenkobi zaradi svojega prvorodenca.¹¹ Na tisti dan bo v Jeruzalemu veliko žalovanje, kakor žalovanje za Hadád Rimónom v dolini Megído.ⁿ¹² Dežela bo žalovala, vsaka^o družina posebej; družina Davidove hiše posebej in njihove žene posebej, družina Natánove hiše posebej in njihove žene posebej,¹³ družina Lévijeve hiše posebej in njihove žene posebej, Šimíjeva^p družina posebej in njihove žene posebej.¹⁴ Vse družine, ki preostanejo, vsaka družina posebej in njihove žene posebej.«

13 »Na tisti dan bo studenec odprt Davidovi hiši in prebivalcem Jeruzalema zaradi greha in zaradi nečistosti.^q

² In zgodilo se bo na tisti dan,« govori Gospod nad bojevniki, »da bom iz dežele iztrebil imena malikov in ne bodo se jih več spominjali, in prav tako bom prerokom in nečistemu duhu povzročil, da zapustijo deželo.³ In zgodilo se bo, da kdorkoli bo še prerokoval, potem mu bosta njegov oče in njegova mati, ki sta ga zaplodila, rekla: »Ne boš živel, kajti v Gospodovem imenu govorиш laži.« Njegov oče in njegova mati, ki sta ga zaplodila, ga bosta prebodla, ko prerokuje.⁴ Na tisti dan se bo zgodilo, da bodo preroki osramočeni, vsak zaradi svoje vizije, ko je prerokoval. Niti ne bodo nosili grobe^r obleke, da bi zavajali,^{s5} temveč bo rekel: »Jaz nisem prerok, poljedelec sem. Kajti mož me je od moje mladosti naučil, da varujem živino.«⁶ In nekdo mu bo rekel: »Kaj so te rane na tvojih rokah?« Potem bo odgovoril: »Tiste, s katerimi sem bil ranjen v hiši svojih priateljev.«

⁷ Prebudi se, oh meč, zoper mojega pastirja in zoper človeka, ki je moj družabnik,« govori Gospod nad bojevniki, »udari pastirja in ovce bodo razkopljene in svojo roko bom [ponovno] obrnil nad malčke.^t ⁸ In zgodilo se bo, da bosta v vsej tej deželi,« govori Gospod, »dva njena dela odsekana in bosta umrla, toda tretji bo ostal v njej.⁹ In tretji del bom popeljal skozi ogenj in prečistil jih bom, kakor se prečiščuje srebro in preizkusil jih bom, kakor se preizkuša zlato. Klicali bodo k mojemu imenu in jaz jih bom slišal: »Rekel bom: »To je moje ljudstvo« in rekli bodo: »Gospod je moj Bog.««

14 »Poglej, dan Gospodov prihaja in tvoj plen bo razdeljen v tvoji sredi.² Kajti vse narode bom zbral, da se borijo zoper Jeruzalem. Mesto bo zavzeto, hiše oplenjene in ženske posiljene. Polovica mesta bo odšla v ujetništvo, preostanek ljudstva pa ne bo iztrebljen iz mesta.³ Takrat bo

prišel Gospod in se boril zoper te narode, kakor ko se je boril na dan bitke.

⁴ Na tisti dan bodo njegova stopala stopila na Oljsko goro, ki je na vzhodu, pred Jeruzalemom in Oljska gora se bo razklala po sredi proti vzhodu in proti zahodu in tam bo zelo velika dolina.^u Polovica gore bo odstranjena proti severu, polovica pa proti jugu.⁵ Bežali boste k dolini [med] gorama, v^vkajti w^wdolina [med] gorama bo segala do Azela. Da, bežali boste, podobno kakor ste bežali pred potresom v dneh Judovega kralja Uzíjaha. In Gospod, moj Bog, bo prišel in vsi sveti [bodo] s teboj.⁶ § In zgodilo se bo na tisti dan, da x^xsvetloba ne bo razločna, y^yniti tema,^{z^z7} temveč bo a^aen dan, ki bo poznan Gospodu, niti dan, niti noč, temveč se bo zgodilo, da bo ob večernem času svetloba.

⁸ In to bo na tisti dan, da bodo žive vode izšle iz Jeruzalema. Polovica izmed njih proti prvemu b^bmorju in polovica proti zadnjemu morju.^c To bo poleti in pozimi.⁹ In Gospod bo kralj nad vso zemljo. Na tisti dan bo en Gospod in njegovo ime eno.¹⁰ Vsa dežela bo narejena d^dkakor ravnina od Gebe do Rimóna, južno od Jeruzalema, in ta bo dvignjen in naseljen e^ena svojem kraju, od Benjaminovih velikih vrat, do mesta prvih velikih vrat, do Vogalnih velikih vrat in od Hananélovega stolpa do kraljevih vinskih stiskalnic.¹¹ V njem bodo prebivali ljudje in tam ne bo več f^fskrajnega uničenja, temveč bo Jeruzalem varno naseljen.

¹² To pa bo kuga, s katero bo Gospod udaril vsa ljudstva, ki so se borila zoper Jeruzalem. Njihovo meso bo zgnilo, medtem ko stojijo na svojih stopalih in njihove oči bodo zgnile v njihovih jamicah in njihov jezik bo zgnil v njihovih ustih.

¹³ Na tisti dan se bo zgodilo, da bo med njimi velika zmešjava od Gospoda, in vsakdo bo zgrabil roko svojega soseda in svojo roko bo vzdignil zoper roko svojega soseda.¹⁴ Tudi g^gJuda se bo bojeval v h^hJeruzalemu in premoženje vseh poganoval naokoli se bo zbralo skupaj, zlata, srebra in oblačil v velikem obilju.¹⁵ Kakor ta kuga, takšna bo kuga konja, mule, kamele, osla in vseh živali, ki bodo v teh šotoriščih.

¹⁶ Zgodilo se bo, da kdor preostane izmed vseh narodov, ki so prišli zoper Jeruzalem, bo torej hodil gor iz leta v leto, da obožuje kralja, Gospoda nad bojevniki in da praznuje šotorski praznik.

¹⁷ In zgodilo se bo, da kdorkoli, izmed vseh družin zemlje, ne bo prišel gor v Jeruzalem, da obožuje Kralja, Gospoda nad bojevniki, celo nad njim ne bo dežja.¹⁸ In če družina iz Egipta ne gre gor in ne pride, da iⁱtam ni dežja, bo tam kuga, s katero bo Gospod udaril pogane, ki ne pridejo

^m 12,10: [Prerokba o tem kako bodo prebodli Jezusa.]

ⁿ 12,11: [Megído: hebr. srečanje, drenjati se, zbrati se.]

^o 12,12: vsaka...: hebr. družine, družine.

^p 12,13: Šimíjeva: ali, Simeonova, kakor LXX.

^q 13,1: nečistosti: hebr. oddvojitve zaradi nečistosti.

^r 13,4: grobe...: hebr. obleke iz dlake.

^s 13,4: zavajali: hebr. lagali.

^t 13,7: [Jezus je veliki pastir ovc. To je citiral dan pred križanjem.]

^u 14,4: [Jezus se je iz Oljske gore dvignil v nebesa in nazaj pride na isti kraj, od koder je odšel.]

^v 14,5: gorama: ali, mojima gorama.

^w 14,5: kajti...: ali, ko se bo dotaknil doline [med] gorama na kraju, ki ga je oddvojil.

^x 14,6: da...: to je, na nekaterih mestih ne bo razločna in temna na drugih krajinah sveta.

^y 14,6: razločna: hebr. dragocena.

^z 14,6: tema: hebr. gosta.

^a 14,7: bo...: ali, dan bo eden.

^b 14,8: prvemu: ali, vzhodnemu.

^c 14,8: [Prvo ali vzhodno morje je najbrž Mrtvo morje, zadnje pa Sredozemsko morje.]

^d 14,10: narejena: ali, obdana.

^e 14,10: naseljen: ali, bo ostal.

^f 14,11: več...: ali, ostalo skrajno uničenje.

^g 14,14: Tudi...: ali, Ti, oh Juda se boš.

^h 14,14: v...: ali, zoper Jeruzalem.

ⁱ 14,18: da...: hebr. nad katerimi ni.

gor, da praznujejo šotorski praznik.¹⁹ To bo kazen J²⁰Egiptu in kazen vsem narodom, ki ne pridejo gor, da praznujejo šotorski praznik.

²⁰Na tisti dan bo na konjskih zvončkih k^{SVETO} Gospodu in lonci v Gospodovi hiši bodo podobni

14,21: Iz 35,8
14,21: Jl 3,17
14,21:
Raz 21,27
14,21:
Raz 22,15

skledicam pred oltarjem. ²¹Da, vsak lonec v Jeruzalemu in v Judeji bo svetost Gospodu nad bojevniki. Vsi tisti, ki žrtvujejo, bodo prišli in jemali iz njih in kuhalni v njih. Na tisti dan ne bo več Kánaancev v hiši Gospoda nad bojevniki.

Malahija

[Malahija, prerok v Nehemijevih dneh, svoje sporočilo o sodbi nameni ljudstvu, ki so ga pestili pokvarjeni duhovniki, zlobne prakse in lažen občutek varnosti v privilegiranem odnosu z Bogom. Z metodo vprašanj in odgovorov Malahija poglobljeno raziskuje njihove težave, kot so hinavščina, nezvestoba, mešani zakoni, ločitve, lažno čaščenje in aroganca. Narod je postal tako grešen, da Božje besede ljudem nimajo več učinka. Štiristo let po Malahijevih glasnih obsodbah Bog molči.

Šele s prihodom Janeza Krstnika (prerokovanega v) Bog svojemu ljudstvu ponovno spregovori s preroškim glasom.

Pomen imena *Mal'aki* (»Moj poslanec«) je verjetno skrajšana oblika imena *Mal'aka*, »Jahvejev poslanec«, in je primeren za knjigo, ki govori o prihodu »poslanca zaveze« (»poslanec« je trikrat omenjen v ;). Septuaginta je uporabljala naslov *Malachias*, čeprav ga je prevajala tudi kot »z roko svojega glasnika«. Latinski naslov je *Maleachi*.

1. Pokvarjenost Izraela (1-2).
2. Upor Izraela (3).
3. Gospodov dan (4).]

1 Breme Gospodove besede Izraelu, po Malahiju. ^{a2} »Ljubil sem vas,« govori Gospod. Vendar pravite: »V čem si nas ljubil?« »Mar ni bil Ezav Jakobov brat?« govori Gospod, »vendar sem ljubil Jakoba,³ Ezava pa sovražil ter opustošil njegove gore in njegovo dedičino za zmaje divjine.« ^{b4} Kakor govori Edóm: »Obubožani smo, toda vrnili se bomo in pozidali zapuščene kraje,« tako govori Gospod nad bojevniki: »Gradili bodo, toda jaz bom rušil. Imenovali jih bodo: »Meja zlobnosti« in »Ljudstvo, zoper katero ima Gospod ogorčenje na veke.«⁵ Vaše oči bodo videle in rekli boste: »Gospod bo poveličan prek Izraelove meje.«

⁶ »Sin časti svojega očeta in služabnik svojega gospodarja. Če sem jaz potem oče, kje je moja čast? In če sem jaz gospodar, kje je moj strah?« govori Gospod nad bojevniki, »vam, oh duhovniki, ki prezirate moje ime. Vi pa pravite: »V čem smo prezirali twoje ime?« ⁷ Na mojem oltarju ste darovali oskrunjeno kruh, vi pa pravite: »V čem smo te oskrunili?« V tem, da pravite: »Gospodova miza je zaničevanja vredna.« ⁸ In če darujete slepo za ežrtev, mar ni to zlo? In če darujete hromo in bolno, mar ni to zlo? ^f Daruj to sedaj svojemu voditelju; ali bo zadovoljen s teboj, ali sprejme tvojo osebo?« govori Gospod nad bojevniki. ⁹ »In sedaj vas prosim, rotite Boga, ^gda nam bo milostljiv.

1,0: 3,1
1,0: 2,7
1,0: 3,1
1,2: Rim 9,13
1,4: [Ps 127,1]
1,8: [3 Mz
22,19-25]
1,8: [5 Mz
15,21]
1,10: Iz 1,11
1,10: Jer 6,20
1,10: Am 5,21
2,1: [Raz 1,6]
2,1: [Raz 5,10]

To je bilo z ^hvašimi sredstvi. Mar bo cenil vaše osebe?« govori Gospod nad bojevniki. ¹⁰ § »Kdo je tam, celo med vami, da bi zaman zaprl vrata? Niti na mojem oltarju ognja ne netite zaman. Nobenega zadovoljstva nimam z vami,« govori Gospod nad bojevniki, »niti ne bom sprejel daritve iz vaše roke. ¹¹ Kajti od sončnega vzhoda, celo do zahajanja istega bo moje ime veliko med pogani in na vsakem kraju bo mojem imenu darovano kadilo in čista daritev, kajti moje ime bo veliko med pogani,« govori Gospod nad bojevniki.

¹² »Toda vi ste to oskrnili v tem, ko pravite: »Gospodova miza je oskrnjena; in njen sad, celo njegova jed, je zaničevanja vredna.« ¹³ Pravite tudi: »Glej, kakšna težava je to!« In iⁱvi ste nad tem vihali nos,« govori Gospod nad bojevniki, »in privedli to, kar je bilo raztrgano in hromo in bolno. Tako daritev ste privedli. Mar naj bi to sprejel iz vaše roke?« govori Gospod. ¹⁴ Toda preklet bodi slepar, ki jima v svojem tropu samca, pa prisega in žrtvuje Gospodu pokvarjeno stvar, kajti jaz sem velik Kralj,« govori Gospod nad bojevniki, »in moje ime je grozno med pogani.«

2 »In sedaj, oh vi duhovniki, ta zapoved je za vas. ² Če ne boste poslušali in če si tega ne boste položili k srcu, da izročite slavo mojemu imenu,« govori Gospod nad bojevniki, »bom nad vas poslat

j 14,19: *kazen*: ali, greh.

k 14,20: *zvončkih*: ali, uzdah.

a 1,1: *Malahiju*.... hebr. Malahijevi roki; [beseda izhaja iz hebr. besede malak, kar pomeni odpisanec, glasnik.]

b 1,3: [Bog Ezava ni sovražil, da bi to pomenilo, da mu je že pred rojstvom zapečatil usodo, temveč je bilo to izrečeno stotine let po Ezavovi smrti in je mišljeno za njegove potomce, ki so ga zavrnili in to je razvidno v naslednji vrstici.]

c 1,5: *prek*...: ali, na Izraelovi meji; hebr. iznad Izraelove meje.

d 1,7: *mojem*....: ali, moj oltar ste prinesli itd.

e 1,8: *za*: hebr. k žrtvi.

f 1,8: [Postava je predpisala žrtvovanje živali brez napak. Le-te simbolizirajo popolno Božje Jagnje - Jezusa, zato so morale biti popolne. Oni pa so žrtvovali zato, da bi pač zadostili Božjim zahtevam, in to živali, ki jih tako ali tako ne bi mogli prodati za dobro ceno.]

g 1,9: *Boga*: hebr. obličeje Boga.

h 1,9: *z....*: hebr. iz vaše roke.

i 1,13: *In*....: ali, Kakor ste mogoče to odpihnili.

j 1,14: *ki*....: hebr. v čigar čredi je samec.

celo prekletstvo^k in bom preklet vaše blagoslove. Da, že sem jih preklet, ker si *tega* niste vzeli k srcu.³ Glejte, pokvaril^l bom vaše seme in razmazal^m gnoj na vaše obraze, celo gnoj vaših slovesnih praznikov in nekdoⁿ vas bo odvedel z njim.⁴ In vedeli boste, da sem to zapoved poslal k vam, da bi bila moja zaveza lahko z Levijem,« govori Gospod nad bojevniki.⁵ »Moja zaveza z njim je bila o življenu in miru in dal sem mu jih za strah, s katerim se me je bal in je bil prestrašen pred mojim imenom.⁶ Postava resnice je bila v njegovih ustih in krivičnosti ni bilo najti na njegovih ustnicah. Z menoj je hodil v miru in nepristrankosti in mnoge je odvrnil proč od krivičnosti.⁷ Kajti duhovnikove ustnice naj bi ohranile spoznanje in pri njegovih ustih naj bi iskali postavo, kajti on je poslanec od Gospoda nad bojevniki.⁸ Toda odšli ste iz poti, mnogim ste povzročili, da se spotaknejo ob postavi, pokvarili ste Lévijevo zavezo,« govori Gospod nad bojevniki.⁹ »Zato sem vas tudi naredil zaničevanja vredne in vas ponižal pred vsem ljudstvom, glede na to, da se niste držali mojih poti, temveč ste bili predelni v postavi.«

¹⁰ Mar nimamo vsi istega očeta? Mar nas ni ustvaril en Bog? Zakaj zahrbtno postopamo vsak človek zoper svojega brata z oskrunitvijo zaveze naših očetov?

¹¹ Juda je postopal zahrbtno in ogabnost je zagrešena v Izraelu in v Jeruzalemu, kajti Juda je oskrnul svetost Gospoda, ki ga je ljubil in poročil hčer tujega boga.¹² Gospod bo iztrebil človeka, ki to počne, gospodarja^r in učenca, iz Jakobovih šotorov in tistega, ki daruje daritev Gospodu nad bojevniki.¹³ In to ste ponovno storili, pokrivač Gospodov oltar s solzami, z jokanjem in z vzklikanjem, do take mere, da se ni več oziral na daritev ali to z dobro voljo sprejemal iz vaše roke.

¹⁴ Vendar pravite: »Zakaj?« Ker je bil Gospod priča med teboj in ženo twoje mladosti, proti kateri si zahrbtno ravnal, čeprav je ona twoja družabnica in žena twoje zaveze.^s ¹⁵ Mar ni on naredil eno? Vendar je imel preostanek tduha. In zakaj eno? Da bi lahko iskal bogaboječe^u seme. Zato pazite na svojega duha in naj nihče ne postopa zahrbtno^v zoper ženo svoje mladosti.¹⁶ Kajti Gospod, Izraelov Bog, pravi, da^w sovraži ločitev,^x kajti nekdo zakriva nasilje s svojo obleko,^y govori Gospod nad bojevniki. »Zato pazite na svojega duha, da ne ravnate zahrbtno.

¹⁷ S svojimi besedami ste izmučili Gospoda. Vendar pravite: »V čem smo ga izmučili?« Ko pravite: »Vsak, kdor počenja zlo, je dober v

2,2: [Gal 3,13]
2,2: 3 Mz 26,14
2,2: 5 Mz 28,15
2,10: Ef 4,6
2,13: [Mt 6,5]
2,14: [1 Jn 4,20]
2,15: [1 Mz
2,23-24]
2,17: [Mt
12,36]
2,17: [Iz 5,20]
3,1: [Iz 40,3]
3,1: Mt 11,10
3,1: Mr 1,2
3,1: Lk 1,76
3,1: Lk 7,27
3,6: [Heb 13,8]
3,7: Zah 1,3
3,8: [1 Mz
14,20]
3,8: [Heb 7,4-9]
3,8: [Lk 6,38]
3,8: [2 Kor
9,6-10]
3,8: [2 Kor
9,15]
3,9: [1 Kor
13,3]
3,9: [2 Kor 9,7]
3,10: 1 Mz 7,11
3,10: [5 Mz
8,18]
3,10: [Lk 6,38]
3,13: [Iz 5,20]
3,15: Ps 95,9

Gospodovih očeh in on se razveseljuje v njih ali: »Kje je Bog sodbe?«

3 »Glejte, poslal bom svojega poslanca in pripravil bo pot pred menoj^y in Gospod, ki ga iščete, bo nenadoma prišel k svojemu templju, celo poslanec^z zaveze, v katerem se razveseljujete. Glejte, prišel bo,« govori Gospod nad bojevniki.² Toda kdo lahko prenese dan njegovega prihoda? In kdo bo obstal, ko se pojavi? Kajti podoben je prečiščevalčevemu ognju in podoben pralčevemu milu.³ Sédel bo kakor prečiščvalec in čistilec srebra in očistil bo Lévijeve sinove in jih presejal kakor zlato in srebro, da bodo lahko Gospodu darovali daritev v pravičnosti.⁴ Potem bo daritev Juda in Jeruzalema prijetna Gospodu, kakor v dneh iz davnine in kakor v prejšnjih^a letih.⁵ In prišel bom bliže k vam, da sodim in bom hitra priča zoper čarodeje in zoper zakonolomce in zoper krivoprisežnike in zoper tiste, ki zatirajo^b najemnika pri njegovih plačilih, vdovo in osirotelega in ki odvračajo tujca pred njegovo pravico, mene pa se ne bojijo,« govori Gospod nad bojevniki.⁶ »Kajti jaz sem Gospod, jaz se ne spremjam; zatorej vi, Jakobovi sinovi, niste uničeni.

⁷ Celo od dni svojih očetov ste odstopali od mojih odredb in se jih niste držali. Vrnite se k meni in jaz se bom vrnil k vam,« govori Gospod nad bojevniki. »Toda rekli ste: »V čem se bomo vrnili?«

⁸ Ali bo človek oropal Boga? Vendar ste me oropali. Toda vi pravite: »V čem smo te oropali?^c V desetinah in daritvah.^d Prekleti ste s prekletstvom, kajti oropali ste me, celo ves ta narod.^e ¹⁰ Prinesite vse desetine v skladisče, da bo lahko hrana v moji hiši in preizkusite me sedaj s tem,« govori Gospod nad bojevniki, »če vam ne bom odpril oken neba in vam izlil^f blagoslova, tako da ne bo dovolj prostora, da bi ga sprejeli.« ¹¹ Zaradi vas bom oštrel požiralca in ne bo uničil^g sadov vaše zemlje niti vaša trta na polju svojega sadu ne bo odvrgla pred časom,« govori Gospod nad bojevniki.¹² »In vsi narodi vas bodo klicali blagoslovljeni, kajti vi boste krasna dežela,« govori Gospod nad bojevniki.

¹³ »Vaše besede so bile arogantne zoper mene,« govori Gospod. »Vendar pravite: »Kaj smo tako zelo govorili zoper tebe?« ¹⁴ Rekli ste: »Prazno je služiti Bogu in kakšna korist je to, da smo se držali njegove^h odredbe in da smo žalujočⁱ ghodili pred Gospodom nad bojevniki?« ¹⁵ In sedaj ponosnega imenujemo srečen. Da, tisti, ki počnejo zlobnost, so povzdignjeni;^j da, tisti, ki skušajo Boga, so celo osvobojeni.«

^k 2,2: [Jezus je nas, novozavezne vernike, odkupil od prekletstva postave (Gal 3,13), toda če ga ne poveličujemo in ne delamo tega, kar piše v tem poglavju, nas ne bo preklet, temveč bo Satan izkoristil to našo brezbožno pot.]

^l 2,3: *pokvaril*: ali, grajal.

^m 2,3: *razmazal*: hebr. razpršil.

ⁿ 2,3: *nekdo*: ali, odvedel vas bo k temu.

^o 2,8: *se*: ali, padejo v postavo.

^p 2,9: *bili*: hebr. dvignili svoje obraze zoper postavo; hebr. sprejeli obraze.

^q 2,11: *je*: ali, bi moral ljubiti.

^r 2,12: *gospodarja*: ali, tistega, ki zbuja in tistega, ki odgovarja.

^s 2,14: [Nacin, s katerim postopamo s soljudmi, kaže na naš resničen odnos z Bogom.]

^t 2,15: *preostanek*: ali, odličnost.

^u 2,15: *bogaboječe*: hebr. seme od Boga.

^v 2,15: *zahrbtno*: ali, nezvesto.

^w 2,16: *da*: ali, če jo sovraži, jo oddslovi.

^x 2,16: *ločitev*: hebr. odslovitev.

^y 3,1: [Govori o Janezu Krstniku.]

^z 3,1: [poslanec: hebr. angel.]

^a 3,4: *prejšnjih*: ali, starodavnih.

^b 3,5: *zatirajo*: ali, goljufajo.

^c 3,9: [V skladu z Novo zavezo ne smemo dajati z odporom ali po potrebi, temveč kakor nas vodi Duh.]

^d 3,10: *izlil*: hebr. izpraznil blagoslov.

^e 3,11: *uničil*: hebr. pokvaril.

^f 3,14: *njegove*: hebr. njegovih obredov.

^g 3,14: *žalujoč*: hebr. v črnom.

^h 3,15: *povzdignjeni*: hebr. izgrajeni.

¹⁶ Potem so tisti, ki so se bali Gospoda, pogosto govorili drug drugemu. Gospod je prisluhnil in to slišal in knjiga spominov je bila napisana pred njim za tiste, ki so se bali Gospoda in tiste, ki mislijo na njegovo ime.¹⁷ »Oni bodo moji,« govori Gospod nad bojevniki, »na tisti dan, ko bom pripravil svoje ⁱdragocenosti; in jim prizanesel, kakor mož prizanese svojemu lastnemu sinu, ki mu služi.¹⁸ Potem se boste vrnili in razločevali med pravičnim in zlobnim, med tistim, ki služi Bogu in tistem, ki mu ne služi.«

4 »Kajti glejte, prihaja dan, ki bo gorel kakor peč in vsi ponosni, da in vsi, ki počno zlobno, bodo strnišče. In dan, ki prihaja, jih bo požgal,« govori Gospod nad bojevniki, »da jim ne preostane niti korenina niti mladika.

4,1: [Mt
13,40-43]
4,2: [Jer 23,6]
4,4: 2 Mz 20,3
4,5: Mt 11,14
4,5: Lk 1,17
4,5: Mr 9,11

² Toda vam, ki se bojite mojega imena, bo vzšlo Sonce pravičnosti, z ozdravljenjem v njegovih perutih, in šli boste naprej in rastli kakor teleta iz hleva.³ Pomendrali boste zlobne, kajti oni bodo pepel pod podplati vaših stopal, na dan, ko bom to storil,« govori Gospod nad bojevniki.

⁴ »Spominjajte se postave Mojzes, mojega služabnika, ki sem mu jo zapovedal na Horebu, z zakoni in sodbami za ves Izrael.

⁵ Glejte, poslal vam bom Elija, ^j preroka, pred prihodom velikega in groznega dneva Gospodovega.⁶ Obrnil bo srca očetov k otrokom in srca otrok k njihovim očetom, da ne pridem in udarim zemlje s prekletstvom.«

Nova zaveza

NOVA ZAVEZA

Evangelij po Mateju

[Evangelij po Mateju je evangelij, ki ga je napisal Jud Judom o Judih. Matej je pisec, njegovi rojaki so bralci, Jezus Kristus pa je tema. Matejev namen je predstaviti Jezusa kot judovskega kralja, dolgo pričakovanega Mesijo. S skrbno izbranimi citati iz Stare zaveze Matej dokumentira trditev Jezusa Kristusa, da je Mesija. Njegov rodovnik, krst, sporočila in čudeži kažejo na isti neizogiben sklep: Kristus je kralj. Tudi v njegovi smrti se navidezni poraz z vstajenjem spremeni v zmago in ponovno odmeva sporočilo: Kraj Judov živi.]

Ta evangelij je zgodaj dobil naslov *Kata Matthaison*, »Po Mateju«. Kot je razvidno iz tega naslova, so bili v tistem času znani tudi drugi evangeliji (beseda »evangelij« je bila dodana pozneje). Matej (»Gospodov dar«) je bil imenovan tudi Levi (;).

1. Jezus kot Mesija in Emanuel (Bog z nami) (1-3).
2. Prihod Božjega kraljestva in govor na gori (4-7).
3. Moč kraljestva in povabilo k učenstvu (8-10).
4. Različni odzivi na Jezusa (11-13).
5. Kaj za Jezusa pomeni biti Mesija (14-20).
6. Jezus se sooči z izraelskimi voditelji (21-25).
7. Jezusovo sojenje, križanje in vstajenje (26-28).]

1 Knjiga ^a rodu Jezusa Kristusa, Davidovega sina, Abrahamovega sina.² Abraham je zaplodil Izaka, in Izak je zaplodil Jakoba in Jakob ^bje zaplodil Juda in njegove brate,³ in Juda je s Tamaro zaplodil Pereca in Zeraha, in Perec je zaplodil Hecróna in Hecrón je zaplodil Rama,⁴ in Ram je zaplodil Aminadába, in Aminadáb je zaplodil Nahšóna, in Nahšón je zaplodil Salmóna,⁵ in Salmón je z Rahábo zaplodil Boaza, in Boaz je z Ruto zaplodil Obéda, in Obéd je zaplodil Jeseja,⁶ in Jese je zaplodil Davida, kralja, in kralj David je zaplodil Salomona z njo, *ki je bila žena Urijájeva*,⁷ in Salomon je zaplodil Roboáma, in Roboám je zaplodil Abíja, in Abíja je zaplodil Asá,⁸ in Asá je zaplodil Józafata, in Józafat je zaplodil Joráma, in Jorám je zaplodil Uzíja,⁹ in Uzíja je zaplodil Jotáma, in Jotám je zaplodil Aház, in Aház je zaplodil Ezekíja,¹⁰ § in Ezekíja je zaplodil Manáseja, in Manáse je zaplodil Amóna, in Amón je zaplodil Jošíja,¹¹ in Jošíja ^cje zaplodil Jojahína in njegove brate, približno ob času, ko so bili odpeljani v Babilon,¹² in potem ko so bili pripeljani v Babilon, je Jojahín zaplodil Šaltiéla, in Šaltiél je zaplodil Zerubabéla,¹³ in Zerubabél je zaplodil Abihúda, in Abihúd je zaplodil Eljakíma, in Eljakím je zaplodil Azórja,¹⁴ in Azór je zaplodil Cadóka, in Cadók je zaplodil Ahíma, in Ahím je zaplodil Eliúda,¹⁵ in Eliúd je zaplodil Eleazarja, in Eleazar je zaplodil Matána, in Matán je zaplodil Jakoba,¹⁶ in Jakob je zaplodil Jožefa, Marijinega soproga, iz katere je bil rojen Jezus, ki je bil imenovan Kristus.¹⁷ Vseh rodov torej, od Abrahama do Davida, *je štirinajst rodov*, in od Davida do preselitve v Babilon *je štirinajst*

1,0: Mr 2,14
1,0: Lk 5,27
1,1: Lk 3,23
1,2: 1 Mz 21,3
1,2: 1 Mz 25,26
1,2: 1 Mz 29,35
1,3: 1 Mz 38,27
1,3: 1 Krn 2,5
1,3: Rut 4,18
1,6: 1 Sam 16,1
1,6: 1 Sam 17,12
1,6: 2 Sam 12,24
1,7: 1 Krn 3,10
1,10: 2 Kr 20,21
1,10: 1 Krn 3,13
1,12: 1 Krn 3,16-17
1,18: Lk 1,27
1,21: Lk 1,31
1,23: Iz 7,14
2,1: Lk 2,6

rodov, in od preselitve v Babilon do Kristusa *je štirinajst rodov.*

¹⁸ Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo torej na ta način: ravno ko je bila njegova mati Marija zaročena z Jožefom, preden sta prišla skupaj, je bila najdena z otrokom od Svetega Duha.¹⁹ Takrat je njen soprog Jožef, ki je bil pravičen človek in ne voljan narediti jo za javen zgled, razmišljjal, da jo na skrivaj odslovi.²⁰ Toda medtem ko je premišljeval o teh stvareh, glej, se mu je v sanjah prikazal Gospodov angel, rekoč: »Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi svoje žene Marije, kajti to, kar je spočeto ^dvnej, je od Svetega Duha.²¹ In rodila bo sina in njegovo ime boš imenoval JEZUS, ^ekajti svoje ljudi bo rešil pred njihovimi grehi.²² Vse to je bilo torej storjeno, da bi se lahko izpolnilo, kar je Gospod govoril po preroku, rekoč:²³ »Glej, devica bo z otrokom in rodila bo sina in njegovo ime bodo ^fimenovali Emanuel, kar je prevedeno: »Bog z nami.«²⁴ Tedaj je Jožef, dvignjen iz spanja, storil, kakor mu je Gospodov angel zaukazal in svojo ženo vzel k sebi²⁵ § in ni je spoznal, dokler ni rodila svojega prvorjenega sina in njegovo ime je imenoval JEZUS.

2 Ko ^gje bil torej Jezus rojen v Betlehemu, v Judeji, v dneh kralja Heroda, glej, so od vzhoda v Jeruzalem prišli modri možje,² rekoč: »Kje je tisti judovski Kralj, ki je rojen? Kajti njegovo zvezdo smo videli na vzhodu in prišli smo, da ga obožujemo.«³ Ko je kralj Herod slišal te besede, je bil zaskrbljen in z njim ves Jeruzalem.⁴ In ko je zbral skupaj vse visoke duhovnike in pisarje izmed ljudstva, jih je povprašal, kje naj bi bil Kristus rojen.

^a 1,1: [Peto leto pred začetkom označevanja let z »leta Gospodovega.«]

^b 1,2: [V imenih Jakobovih sinov je skrito sporočilo, ki se nanaša na Jezusa: »Poglej mojega sina, (Ruben) poslušaj ga (Simeon), se ga oklepaj (Lévi), slavi ga (Juda), sedi na moji desnici (Benjamin).«]

^c 1,11: *Jošíja*...: nekateri berejo, Jošíja je zaplodil Jojakíma in Jojakím je zaplodil Jojahína.

^d 1,20: *spočeto*: gr. zaplojeno.

^e 1,21: JEZUS: hebr. Odrešenik.

^f 1,23: *bodo*...: ali, se bo imenovalo.

^g 2,1: [Četrto leto pred začetkom označevanja let z »leta Gospodovega.«]

⁵ Rekli so mu: »V judejskem Betlehemu, kajti tako je napisano po preroku: ⁶ In ti Betlehem, v deželi Judovi, nisi najmanjši med Judovimi princi, kajti iz tebe bo prišel Voditelj, ki bo vladal ^hmojemu ljudstvu Izraelu.« ⁷ Tedaj je Herod, ko je na skrivnem poklical modre može, od njih marljivo poizvedel, kdaj se je zvezda prikazala. ⁸ In poslal jih je v Betlehem ter rekel: »Pojdite in marljivo iščite za mladim otrokom in ko ga boste našli, mi ponovno prinesite sporočilo, da lahko tudi jaz pridem in ga obožujem.« ⁹ Ko so slišali kralja, so odšli. In glej, zvezda, ki so jo videli na vzhodu, je šla pred njimi, dokler ni prišla in obstala zgoraj, kjer je bil mladi otrok. ¹⁰ Ko so zagledali zvezdo, so se razveselili s silno veliko radostjo.

¹¹ In ko so prišli v hišo, so zagledali mladega otroka z Marijo, njegovo materjo in padli dol ter ga oboževali. In ko so odprli svoje zaklade, so mu izročili ⁱdarila: zlato in kadilo in miro. ¹² In od Boga v sanjah posvarjeni, da naj se ne bi vrnili k Herodu, so po drugi poti odšli v svojo lastno deželo. ¹³ In ko so odšli, glej, se je Jožefu v sanjah prikazal Gospodov angel, rekoč: »Vstani in vzemi mladega otroka in njegovo mater ter beži v Egipt in bodi tam, dokler ti ne prinesem besede, kajti Herod bo mladega otroka iskal, da ga pokonča.« ¹⁴ Ko je vstal, je ponoči vzel mladega otroka in njegovo mater ter odšel v Egipt ¹⁵ in tam je bil do Herodove smrti, da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno od Gospoda po preroku, rekoč: »Iz Egipta sem poklical svojega sina.«

¹⁶ Potem je bil Herod, ko je videl, da je bil zasmehovan od modrih mož, silno ogorčen in poslal ter usmrtil vse otroke, ki so bili v Betlehemu in v vseh teh krajih, od dveh let starosti in mlajše, glede na čas, ki ga je marljivo poizvedel od modrih mož. ¹⁷ Tedaj je bilo izpolnjeno to, kar je bilo rečeno po preroku Jeremiju, rekoč: ¹⁸ Tam v Rami je bilo slišati glas, objokovanje in jokanje ter veliko žalovanje. Rahela je jokala za svojimi otroki, pa ne bo potolažena, ker jih ni več.«

¹⁹ Toda ko je bil Herod mrtev, glej, se Gospodov angel prikaže Jožefu v sanjah v Egiptu, ²⁰ rekoč: »Vstani in vzemi mladega otroka in njegovo mater ter pojdi v Izraelovo deželo, kajti tisti, ki so mlademu otroku stregli po življenju, so mrtvi.« ²¹ In vstal je in vzel mladega otroka in njegovo mater ter prišel v Izraelovo deželo. ²² Toda ko je slišal, da je Arhelaj vladal v Judeji namesto svojega očeta Heroda, se je bal iti tja; in v sanjah od Boga posvarjen, se je obrnil proč, v galilejske kraje. ²³ In prišel ter bival v mestu, imenovanem Nazaret, da se je lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po prerokih: »Imenoval se bo Nazarečan.«

3 V tistih dneh je prišel Janez Krstnik, ki je v divjini Judeje pridigal ² in govoril: »Pokesajte se, kajti nebeško kraljestvo je blizu. ³ Kajti to je tisti, o katerem je govoril prerok Izaija, rekoč: »Glas vpijočega v divjini: ›Pripravite Gospodovo pot, izravnajte njegove steze.‹« ⁴ In isti Janez je imel svoja oblačila iz kamelje dlake in usnjen pas okoli

svojih ledij, njegova hrana pa so bile kobilice in divji med. ⁵ Tedaj so hodili k njemu Jeruzalem in vsa Judeja in vsa področja okoli Jordana ⁶ in v Jordanu so bili krščeni po njem, priznavajoč svoje grehe.

⁷ Toda ko je mnoge izmed farizejev in saducejev videl priti k njegovemu krstu, jim je rekel: »Oh gadji rod, kdo vas je opozoril, da pobegnete pred besom, ki pride? ⁸ Obrodite torej sadove, primerne ^kkesanju ⁹ in ne mislite, da v sebi rečete: »Mi imamo Abrahama za svojega očeta,« kajti povem vam, da je Bog iz teh kamnov zmožen Abrahamu obuditi otroke. ¹⁰ In sedaj je poleg tega na korenino dreves položena sekira; zatorej bo vsako drevo, ki ne prinaša dobrega sadu, posekanlo in vrženo v ogenj. ¹¹ Zares vas krščujem z vodo v kesanje, toda kdor prihaja za menoj, je veličastnejši kakor jaz, čigar čevljev nisem vreden prenašati; on vas bo krstil s Svetim Duhom in z ognjem; ¹² katerega vejálnik je v njegovi roki in svoja tla bo temeljito očistil in svojo pšenico zbral v kaščo, toda pleve bo sežgal z nepogasljivim ognjem.«

¹³ Tedaj pride Jezus iz Galileje k Jordanu, do Janeza, da bi se mu dal krstiti. ¹⁴ Toda Janez mu je prepovedal, rekoč: »Jaz imam potrebo biti krščen od tebe, pa ti prihajaš k meni?« ¹⁵ Jezus mu odgovori in reče: »Dopusti, da je to sedaj tako, kajti tako se nama spodobi, da izpolniva vso pravičnost.« Tedaj mu je pustil. ¹⁶ § Ko je bil Jezus krščen, je nemudoma stopil iz vode, in glej, pred njim so se odprla nebesa in zagledal je Božjega Duha spuščati se kakor golobico in blesketanje nad njim; ¹⁷ in glej, glas iz nebes, rekoč: »Ta je moj ljubljeni Sin, s katerim sem zelo zadovoljen.«

4 Tedaj je bil Jezus po Duhu voden v divjino, da bi bil skušan od hudiča. ² Ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, je bil potem lačen. ³ In ko je prišel k njemu skušnjavec, je rekel: »Če si Božji Sin, ukaži, da ti kamni postanejo kruh.« ⁴ On pa je odgovoril in rekel: »Pisano je: ›Človek ne bo živel zgolj od kruha, temveč od vsake besede, ki izvira iz Božjih ust.‹« ⁵ Tedaj ga hudič vzame gor v sveto mesto in ga postavi na vrh templja ⁶ ter mu reče: »Če si Božji Sin, se vrzi dol, kajti pisano je: ›Svojim ^l angelom bo dodelil zapoved glede tebe, in na svojih rokah te bodo nosili, da ne bi kadarkoli svojega stopala treščil ob kamen.‹« ⁷ Jezus mu je rekel: »Prav tako je pisano: ›Ti ne boš skušal ^mGospoda, svojega Boga.‹« ⁸ Hudič ga ponovno vzame na izjemno visoko goro in mu razkazuje vsa kraljestva sveta in njihovo slavo ⁹ in mu reče: »Vse te stvari ti bom dal, če boš padel dol in me oboževal.« ¹⁰ Tedaj mu Jezus reče: »Pojdi stran, Satan, kajti pisano je: ›Oboževal boš Gospoda, svojega Boga in njemu samemu boš služil.‹« ¹¹ Tedaj ga hudič pusti in glej, prišli so angeli ter mu služili.

¹² Ko je torej Jezus slišal, da je bil Janez vržen ⁿ v ječo, je odšel v Galilejo. ¹³ In ko je zapustil Nazaret, je prišel in prebival v Kafarnáumu, ki je ob morski obali, na mejah Zábulona in Neftálija, ¹⁴ da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po

^h 2,6: *vladal*...: ali, pasel mojo ljudstvo Izrael.

ⁱ 2,11: *izročili*: ali, darovali.

^j 3,1: [Leta Gospodovega 26.]

^k 3,8: *primerne*...: ali, odgovorne za spremembo življenja.

^l 4,6: [Samo, da Satan odpre usta, se zlaže. Spremenil je vsebino Ps 91,10-11. Odvzel je >da te varujejo na vseh tvojih potekh in dodal >kadarkoli.]

^m 4,7: *skušal*: ali, preizkušal, ali, dal na preizkus, ali, dokazoval.

ⁿ 4,12: *vržen*: ali, izročen.

preroku Izaiju, rekoč:¹⁵ »Dežela ° Zábulonova in dežela Neftálijeva, ob poti k morju, onstran Jordana, poganska Galileja;¹⁶ ljudje, ki so sedeli v temi, so zagledali veliko svetlobo; in tem, ki so sedeli v področju in senci smrti, je zasvetila svetloba.«

¹⁷ Od tedaj je Jezus začel oznanjati in govoriti: »Pokesajte se, kajti nebeško kraljestvo je blizu.«

¹⁸ In Jezus, ko je hodil ob Galilejskem morju, je zagledal dva brata: Simona, imenovanega Peter ter njegovega brata Andreja, ki sta v morje metalna mrežo, kajti bila sta ribiča. ¹⁹ In jima reče: »Sledita mi in naredil vaju bom za ribiča ljudi.«

²⁰ In nemudoma sta zapustila svoje mreže ter mu sledila. ²¹ Ko je šel naprej od tam, je na ladji, z njunim očetom Zebedejem, zagledal dva druga brata, Jakoba, Zebedejevega *sina* ter njegovega brata Janeza, ki sta popravljala svoje mreže; in ju poklical. ²² In takoj sta zapustila ladjo in svojega očeta ter mu sledila.

²³ In Jezus je obkrožil vso Galilejo in učil v njihovih sinagogah in med ljudmi oznanjal evangelijskraljestva in ozdravljal vse vrste slabosti in vse vrste bolezni. ²⁴ In njegov slôves je šel po vsej celotni Siriji in k njemu so prinašali vse bolne ljudi, ki so bili prevzeti z različnimi boleznimi ter mukami in te, ki so bili obsedeni s hudiči in te, ki so bili blazni in te, ki so imeli paralizo in jih je ozdravljal. ²⁵ In sledile so mu velike množice ljudi iz Galileje in iz Deseteromestja in iz Jeruzalema in iz Judeje in iz druge strani Jordana.

5 In ko je zagledal množice, se je povzpel na goro, in ko se je usedel, so k njemu prišli njegovi učenci² in odprl je svoja usta ter jih učil, rekoč: ³ »Blagoslovjeni so ubogi v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo. ⁴ Blagoslovjeni so tisti, ki žalujejo, kajti potolaženi bodo. ⁵ Blagoslovjeni so krotki, kajti podedovali bodo zemljo. ⁶ Blagoslovjeni so tisti, ki so lačni in žejni pravičnosti, kajti nasičeni bodo. ⁷ Blagoslovjeni so usmiljeni, kajti dosegli bodo usmiljenje. ⁸ Blagoslovjeni so čisti v srcu, kajti videli bodo Boga. ⁹ Blagoslovjeni so miritelji, kajti imenovani bodo Božji otroci. ¹⁰ Blagoslovjeni so tisti, ki so preganjani zaradi pravičnosti, kajti njihovo je nebeško kraljestvo. ¹¹ Blagoslovjeni ste vi, ko vas bodo ljudje zasramovali in vas preganjali in bodo zaradi mene proti vam lažno govorili vse vrste zla. ¹² Veselite se in bodite silno veseli, kajti velika je vaša nagrada v nebesih, kajti tako so preganjali preroke, ki so bili pred vami.

¹³ Vi ste sol zemlje, toda če je sol izgubila svoj okus, s čim bo osoljena? Odslej ni dobra za nič, razen da je vržena proč in da jo ljudje pomendrajo.

¹⁴ Vi ste svetloba svetu. Mesto, ki je postavljeno na hribu, ne more biti skrito. ¹⁵ Niti ljudje ne prižgejo sveče in je ne postavijo pod mernik,⁴ temveč na svečnik in ta daje svetlobo vsem, ki so v hiši. ¹⁶ Naj vaša svetloba takó sveti pred

4,15: Iz 9,1
4,17: Mr 1,14
4,18: Mr 1,16
5,3: Lk 6,20
5,5: Ps 37,11
5,6: Iz 65,13
5,8: Ps 24,4
5,10: 1 Pet 3,14
5,11: 1 Pet 4,14
5,13: Mr 9,50
5,13: Lk 14,34
5,15: Mr 4,21
5,15: Lk 8,16
5,15: Lk 11,33
5,16: 1 Pet 2,12
5,18: Lk 16,17
5,19: Jak 2,10
5,21: 2 Mz 20,13
5,21: 5 Mz 5,17
5,25: Lk 12,58
5,27: 2 Mz 20,14
5,29: Mt 18,8
5,29: Mr 9,47
5,31: 5 Mz 24,1
5,31: Lk 16,18
5,31: 1 Kor 7,10
5,33: 2 Mz 20,7
5,33: 3 Mz 19,12
5,33: 5 Mz 5,11

ljudmi, da bodo lahko videli vaša dobra dela in proslavljal vašega Očeta, ki je v nebesih.

¹⁷ Ne mislite, da sem prišel uničit postavo ali preroke; nisem prišel uničit, temveč izpolnit.

¹⁸ Kajti resnično, povem vam: »Dokler nebo in zemlja ne preideta, ena pika ali en delček nikakor ne bosta izpuščena iz postave, dokler se vsa ne izpolni.« ¹⁹ Kdorkoli bo torej prekršil eno od teh najmanjših zapovedi in bo tako učil ljudi, bo v nebeškem kraljestvu imenovan najmanjši, toda kdorkoli jih bo izpolnjeval in *jih* učil, isti bo v nebeškem kraljestvu imenovan velik. ²⁰ Kajti povem vam: »Razen če vaša pravičnost ne bo presegla pravičnosti pisarjev in farizejev, v nobenem primeru ne boste vstopili v nebeško kraljestvo.«

²¹ Slišali ste, da je bilo rečeno po teh ^tiz starih časov: »Ne boš ubil. Kdorkoli pa ubije, bo v nevarnosti sodbe.« ²² § Toda povem vam: »Da kdorkoli je brez razloga jezen na svojega brata, bo v nevarnosti sodbe, in kdorkoli bo svojemu bratu rekel: »Raka,« ²³ bo v nevarnosti pred velikim zborom. Toda kdorkoli bo rekel: »Ti bedak,« bo v nevarnosti peklenškega ognja. ²⁴ Zatorej, če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat zoper tebe dolg, ²⁵ pusti svoj dar tam pred oltarjem in pojdi svojo pot; najprej se pobotaj s svojim bratom in potem pridi ter daruj svoj dar. ²⁶ Hitro se dogovori s svojim nasprotnikom, medtem ko si z njim na poti, da te ne bi kadarkoli nasprotnik izročil sodniku, sodnik pa te izroči častniku in boš vržen in ječo.

²⁶ Resnično, povem ti: »Nikakor ne prideš od tam, dokler ne odpplačaš zadnjega novčiča.«

²⁷ Slišali ste, da je bilo rečeno po teh iz starih časov: »Ne boš zaregil zakonolomstva.« ²⁸ Toda povem vam: »Da kdorkoli s poželenjem pogleda na žensko, je v svojem srcu z njo že zaregil zakonolomstvo.« ²⁹ In če te ^vtwoje desno oko pohujšuje, ga iztakni in ga vrzi od sebe; kajti zate je koristno, da bi eden izmed tvojih udov propadel in ne, da bi tvoje celo telo moralo biti vrženo v pekel. ³⁰ In če te tvoja desnica pohujšuje, jo odsekaj in jo vrzi od sebe; kajti zate je koristno, da bi eden izmed tvojih udov propadel, ne pa da bi tvoje celo telo moralo biti vrženo v pekel. ³¹ Rečeno je bilo: »Kdorkoli bo odslovil svojo ženo, naj ji dá pisanje o ločitvi.« ³² § Toda povem vam: »Da kdorkoli bo odslovil svojo ženo, razen zaradi razloga prešuštva, ji povzroči, da ona zaregi zakonolomstvo; in kdorkoli bo poročil tisto, ki je ločena, zaregi zakonolomstvo.«

³³ Ponovno, slišali ste, da je bilo rečeno po teh iz starih časov: »Sebi ne boš prisegal krivo, temveč svoje prisege izpolni Gospodu.« ³⁴ Toda povem vam: »Sploh ne prisegajte; niti pri nebesih, kajti to je Božji prestol, ³⁵ niti pri zemlji, kajti ta je njegova pručka, niti pri Jeruzalemu, kajti to je

^o 4,15: [Leta Gospodovega 31.]

^p 4,23: [evangelij: gr. dobra novica.]

^q 5,5: [Henoh 5,7; Henoh 6,9.]

^r 5,11: *lažno*: gr. lažnivo.

^s 5,15: *mernik*: beseda v izvirniku označuje mero, ki vsebuje okoli 8,5 litra.

^t 5,21: *po teh*: ali, tem.

^u 5,22: *Raka*: to je, Nepomemben človek.

^v 5,29: *te....*: ali, ti tvoje desno oko povzroči, da te pohujšuje.

mesto vélikega Kralja.³⁶ Niti ne prisetaj pri svoji glavi, ker niti enega lasu ne moreš narediti belega ali črnega.³⁷ Toda vaš govor naj bo: »Da, da;« >Ne, ne.< Kajti karkoli je več kakor to, prihaja od zla.

³⁸ Slišali ste, da je bilo rečeno: »Oko za oko in zob za zob.«³⁹ Toda povem vam: »Da se ne upirajte zlu, temveč kdorkoli te bo udaril na tvoje desno lice, obrni k njemu tudi drugo.⁴⁰ In če se hoče katerikoli človek pravdati s teboj na sodišču in ti odvzeti tvoj plašč, naj ima tudi tvoje ogrinjalo.⁴¹ In kdorkoli te prisili, da greš miljo, pojdi z njim dve.⁴² Daj tistem, ki te prosi in pred tistim, ki bi si izposodil od tebe, se ne obrni proč.«

⁴³ Slišali ste, da je bilo rečeno: »Ljubil boš svojega bližnjega in sovražil svojega sovražnika.«⁴⁴ § Toda jaz vam povem: »Ljubite svoje sovražnike, blagoslavlajte te, ki vas preklinjajo, delajte dobro tem, ki vas sovražijo in molíte za tiste, ki vas kruto izkorisčajo in vas preganjajo,«⁴⁵ da boste lahko otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kajti on daje svojemu soncu, da vzhaja na zle in na dobre, ter pošilja dež na pravične in na nepravične.⁴⁶ § Kajti če ljubite te, ki vas ljubijo, kakšno nagrado imate? Ne delajo celó davkarji tako?⁴⁷ In če pozdravljujate samo svoje brate, kaj delate več kakor drugi?⁴⁸ Ne delajo celó davkarji tako?⁴⁹ Bodite zato popolni, prav tako, kakor je popoln vaš Oče, ki je v nebesih.«

6 »Pazite se, da svoje miloščine ^wne izkazujete pred ljudmi, da bi jo le-ti videli, sicer nimate nobene nagrade od ^xsvojega Očeta, ki je v nebesih.² Zato kadar daješ svojo miloščino, ne trobi ypred seboj, kakor počno hinavci v sinagogah in na ulicah, da bi lahko imeli slavo od ljudi. Resnično, povem vam: »Imajo svojo nagrado.«³ Toda kadar ti daješ miloščino, naj tvoja levica ne ve kaj počne tvoja desnica,⁴ da bo tvoja miloščina lahko na skrivnem in tvoj Oče, ki sam vidi na skrivnem, te bo javno nagradil.

⁵ In kadar moliš, ne bodi kakor sohinavci, kajti ti radi molijo, stoječ v sinagogah in na vogalih ulic, da jih ljudje lahko vidijo. Resnično, povem vam: »Imajo svojo nagrado.«⁶ Toda ti, kadar ti moliš, vstopi v svojo sobico in ko si zaprli svoja vrata, moli k svojemu Očetu, ki je na skrivnem; in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, te bo nagradil javno.⁷ Toda ko molite, ne uporablajte jalovih ponavljanj, kakor to počno pogani, kajti mislijo, da bodo uslišani zaradi svojega mnogega govorjenja.⁸ Ne bodite jim zato podobni, kajti vaš Oče ve, katere stvari potrebujete, preden ga prosite.⁹ Zatorej molíte na ta način: »Oče naš, ki si v nebesih: »Posvečuje naj se tvoje ime.¹⁰ Pridi tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja na zemlji, kakor jev nebesih.¹¹ Daj nam danes naš vsakdanji kruh.¹² In odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.¹³ § In ne vodi nas v skušnjavo, temveč nas osvobi pred zlom, kajti tvoje je kraljestvo in moč in slava, na veke. Amen.«¹⁴ Kajti če ljudem

odpustite njihove prekrške, bo prav tako vaš nebeški Oče odpustil vam.¹⁵ Toda če ljudem ne odpustite njihovih prekrškov, tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših prekrškov.

¹⁶ Poleg tega, kadar se postite, ne bodite kakor hinavci, potrtega obličja; kajti kazijo svoje obaze, da bi bilo ljudem videti, da se postijo. Resnično, povem vam: »Imajo svojo nagrado.«¹⁷ Toda kadar se ti postiš, mazili svojo glavo in umij svoj obraz,¹⁸ da ne bo videti ljudem, da se postiš, temveč tvojemu Očetu, ki je na skrivnem, in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, te bo nagradil javno.

¹⁹ Ne shranjujte si zakladov na zemlji, kjer molj in rja delata razkroj in kjer tatovi vlamljajo in kradejo,²⁰ temveč si zase shranjujte zaklade v nebesih, kjer niti molj niti rja ne delata razkroja in kjer tatovi ne vlamljajo niti ne kradejo,²¹ kajti kjer je tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce.²² § Svetloba telesa je oko; če je torej tvoje oko enovito,²³ bo tvoje celotno telo polno svetlobe.²³ Toda če bo tvoje oko hudobno, bo tvoje celotno telo polno teme. Če bo torej svetloba, ki je v tebi, tema, kako velika je ta tema!

²⁴ Nihče ne more služiti dvema gospodarjem; kajti ali bo enega sovražil in drugega ljubil, ali pa se bo držal k enemu in preziral drugega. Ne morete služiti Bogu in mamonu.^a ²⁵ Zatorej vam pravim: »Ne vznemirjajte se in ne skrbite glede svojega življenja, kaj boste jedli ali kaj boste pili niti za svoje telo, kaj boste oblekli. Kaj ni življenje več kot hrana in telo več kot oblačilo?²⁶ Poglejte perjad neba, kajti ne seje niti ne žanje niti ne zbira v skedenje, vendar jih vaš nebeški Oče hrani. Ali niste mnogo boljši kakor one?²⁷ Kdo izmed vas lahko z vznemirjanjem in skrbmi svoji postavi doda en komolec?²⁸ In zakaj se vznemirjate in skrbite za oblačilo? Preudarite o lilijah travnika, kako rastejo; ne garajo niti ne predejo.^c ²⁹ In vendar vam povem: »Da celó Salomon, v vsej svoji slavi, ni bil oblečen tako kakor ena izmed teh.^d ³⁰ Zatorej, če Bog tako oblači travo polja, ki danes je, jutri pa je vržena v peč, ali ne bo mnogo bolj oblačil vas, oh vi, maloverni?³¹ Zato se ne vznemirjate in ne skrbite, rekoč: »Kaj bomo jedli?^e ali: »Kaj bomo pili?^f ali: »S čim bomo oblečeni?^g ³² (Kajti za vsemi temi stvarmi povprašujejo pogani), kajti vaš nebeški Oče ve, da potrebujete vse te stvari.³³ Toda iščite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse te stvari vam bodo dodane.³⁴ Zato se ne vznemirjate in ne skrbite za jutrišnji dan, kajti jutrišnji dan bo sam poskrbel za stvari. Zadostno je dnev u tega zlo.«

7 »Ne sodite, da ne boste sojeni.² Kajti s kakršno sodbo vi sodite, boste sojeni in s kakršno mero merite, vam bo ponovno odmerjeno.³ In zakaj gledaš drobec, ki je v očesu tvojega brata, toda ne preudarjaš o brunu, ki je v tvojem lastnem očesu?⁴ Ali kako lahko rečeš svojemu bratu: »Dovoli mi iz tvojega očesa izvleči drobec,« in glej, bruno je v tvojem lastnem

^w 6,1: *miloščine*: ali, pravičnosti.

^x 6,1: *od...*: ali, z vašim Očetom.

^y 6,2: *trobi*...: ali, povzroči, da probenta zatropi.

^z 6,22: [enovito: gr. enojno, neprepognjeno; osredotočeno na en cilj - na Jezusa. Če iščemo najprej Božje kraljestvo, potem nam bodo stvari nadnaravnno dodane.]

^a 6,24: [bogastvu: gr. mamonu; [kaldejsko božanstvo Bál Hamón.]

očesu?⁵ Ti hinavec, najprej vrzi bruno iz svojega lastnega očesa in tedaj boš razločno videl vreči ven drobec iz očesa svojega brata.

⁶ Ne dajajte tega, kar je sveto, psom niti ne mečite svojih biserov pred svinje, da jih ne bi pomendrale pod svojimi stopali in se obrnile proti vam in vas raztrgale.

⁷ Prosите in to vam bo dano; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo, ⁸ kajti vsak, kdor prosi, prejema; in kdor išče, najde; in tistem, ki trka, se bo odprlo. ⁹ Ali kakšen človek je tam izmed vas, če ga njegov sin prosi kruha, ali mu bo dal kamen? ¹⁰ Ali če prosi ribe ali mu bo dal kačo? ¹¹ Če potem vi, ki ste hudobni, veste kako dajati dobra darila svojim otrokom, kako mnogo bolj bo vaš Oče, ki je v nebesih, dajal dobre stvari tistim, ki ga prosijo? ¹² Zatorej vse stvari, katerekoli si želite, da bi ljudje storili vam, storite vi njim popolnoma tako, kajti to je postava in preroki.

¹³ Vstopite pri ozkih ^bvratih, kajti široka so vrata in prostrana je pot, ki vodi k uničenju in mnogo jih bo tam, ki gredo tja, ¹⁴ zato ker ozka so vrata in tesna je pot, ki vodi v življenje in tam jih bo malo, ki jo najdejo.

¹⁵ Varujte se lažnih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, toda navznoter so požrešni volkovi. ¹⁶ Spoznali jih boste po njihovih sadovih. Mar ljudje obirajo grozdje iz trnja ali fige iz osata? ¹⁷ Točno takó vsako dobro drevo prinaša dober sad, toda slabo drevo prinaša hudoben sad. ¹⁸ Dobro drevo ne more obroditи hudobnega sadu niti slabo drevo ne more obroditи dobrega sadu. ¹⁹ Vsako drevo, ki ne prinaša dobrega sadu, je posekan in vrženo v ogenj. ²⁰ Zatorej jih boste spoznali po njihovih sadovih.

²¹ Ne bo vsak, kdor mi pravi: >Gospod, Gospod,< vstopil v nebeško kraljestvo, temveč kdor izvršuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih. ²² Mnogi mi bodo na tisti dan rekli: >Gospod, Gospod, ali nismo v tvojem imenu prerokovali in v tvojem imenu izganjali hudičev in v tvojem imenu storili mnogo čudovitih del?< ²³ In tedaj jim bom zatrdil: >Nikoli vas nisem poznal. Odidite od mene, vi, ki počnete krivičnost.<

²⁴ Zatorej kdorkoli sliši te moje besede in jih izvršuje, ga bom primerjal z modrim človekom, ki je svojo hišo zgradil na skali; ²⁵ in padal je dež in priše so poplave in pihali so vetrovi in udarili na to hišo; in ni padla, kajti bila je utemeljena na skali. ²⁶ In vsak, kdor posluša te moje besede in jih ne izvršuje, bo primerjan z nespametnim človekom, ki je svojo hišo zgradil na pesku; ²⁷ in padal je dež in priše so poplave in pihali so vetrovi ter udarili na to hišo; in je padla in njen padec je bil velik.< ²⁸ In pripetilo se je, ko je Jezus končal te govore, da je bila množica nad njegovim naukom osupla, ²⁹ kajti poučeval jih je kakor nekdo, ki ima oblast in ne tako kakor pisarji.

8 Ko je prišel z gore, so mu sledile velike množice. ² In glej, prišel je gobavec ter ga oboževal, rekoč: »Gospod, če hočeš, me lahko očistiš.« ³ Jezus je iztegnil svojo roko in se ga dotaknil, rekoč: »Hočem; bodi čist.« In njegova gobavost

je bila takoj očiščena. ⁴ In Jezus mu reče: »Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi svojo pot, pokaži se duhovniku in ponudi dar, ki ga je Mojzes zapovedal, njim v pričevanje.«

⁵ In ko je Jezus vstopil v Kafarnáum, je prišel k njemu stotnik, ki ga je rotil ⁶ in govoril: »Gospod, moj služabnik leži doma bolan zaradi paralize, boleče mučen.« ⁷ In Jezus mu reče: »Prišel bom in ga ozdravil.« ⁸ Stotnik je odgovoril in rekel: »Gospod, nisem vreden, da bi prišel pod mojo streho, ampak spregovori samo besedo in moj služabnik bo ozdravljen. ⁹ Kajti človek sem pod oblastjo, pod seboj imam vojake in temu *možu* rečem: >Pojdi,< in gre; in drugemu: >Pridi,< in pride; in svojemu služabniku: >Naredi to< in *to* stori.« ¹⁰ Ko je Jezus *to* slišal, se je čudil in rekel tem, ki so mu sledili: »Resnično, povem vam: >Nisem našel tako velike vere, ne, niti v Izraelu ne.< ¹¹ In pravim vam: >Da bodo mnogi prišli od vzhoda in zahoda in se bodo usedli z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu. ¹² Toda otroci kraljestva bodo vrženi ven v zunanjо temo; tam bo jokanje in škripanje z zobmi.<< ¹³ In Jezus je rekel stotniku: »Pojdi svojo pot in kakor si veroval, tako naj ti bo storjeno.« In njegov služabnik je bil prav isto uro ozdravljen.

¹⁴ In ko je Jezus prišel v Petrovo hišo, je videl njegovo taščo ležati in bolno zaradi vročice. ¹⁵ In dotaknil se je njene roke in vročica jo je zapustila; in vstala je ter jim stregla.

¹⁶ § Ko je prišel večer, so k njemu privedli množe, ki so bili obsedeni s hudiči; in s svojo besedo je izgnal duhove in ozdravil vse, ki so bili bolni, ¹⁷ da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku Izaiju, rekoč: »On sam je vzel naše slabotnosti in nosil naše bolezni.«

¹⁸ Potem ko je Jezus okoli sebe videl velike množice, je dal zapoved, da odidejo na drugo stran.

¹⁹ Prišel pa je nek pisar in mu rekel: »Učitelj, sledil ti bom, kamorkoli greš.« ²⁰ Jezus mu reče: »Lisice imajo luknje in ptice neba imajo gnezda, toda Sin človekov nima kam nasloniti svoje glave.« ²¹ In še eden izmed njegovih učencev mu je rekel: »Gospod, dovoli mi najprej, da grem in pokopljem svojega očeta.« ²² Toda Jezus mu je rekel: »Sledi mi, mrtvi pa naj pokopljeno svoje mrtve.«

²³ In ko je stopil na ladjo, so mu njegovi učenci sledili. ²⁴ In glej, na morju se je vzdignil velik vihar, do take mere, da je bila ladja pokrita z valovi. Toda on je spal. ²⁵ In njegovi učenci so prišli k *njemu* ter ga zbudili, rekoč: »Gospod reši nas, mi umiramo.« ²⁶ In reče jim: »Zakaj ste boječi, oh vi maloverni?« Tedaj je vstal in oštel vetrove in morje in bil je velik mir. ²⁷ Toda možje so se čudili, rekoč: »Kakšne vrste človek je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in morje!«

²⁸ In ko je prišel na drugo stran, v Gadársko deželo, sta ga tam srečala dva obsedena s hudiči, ki sta prihajala iz grobnic, silno kruta, tako da noben človek ni mogel iti mimo po tej poti. ²⁹ In glej, zakričala sta, rekoč: »Kaj imava midva opraviti s teboj, Jezus, ti Božji Sin? Ali si prišel sèm, da nas pred časom mučiš?« ³⁰ Daleč proč od njih pa je bila čreda mnogih svinj, ki so se pasle. ³¹ Hudiči so

7,7: Mt 21,22
7,7: Mr 11,24
7,7: Lk 11,9
7,7: Jn 16,24
7,7: Jak 1,6
7,12: Lk 6,31
7,13: Lk 13,24
7,16: Lk 6,43
7,19: Mt 3,10
7,21: Rim 2,13
7,21: Jak 1,22
7,23: Lk 13,27
7,23: Ps 6,8
7,24: Lk 6,47
7,28: Mr 1,22
7,28: Lk 4,32
8,2: Mr 1,40
8,2: Lk 5,12
8,4: 3 Mz 14,4
8,5: Lk 7,1
8,14: Mr 1,29
8,14: Lk 4,38
8,16: Mr 1,32
8,16: Lk 4,40
8,17: Iz 53,4
8,17: 1 Pet 2,24
8,19: Lk 9,57
8,20: [Mt 20,28]
8,22: [3 Mz 10,7]
8,22: [Lk 9,60]
8,24: Mr 4,37
8,24: Lk 8,23
8,28: Mr 5,1
8,28: Lk 8,26

ga torej rotili, rekoč: »Če nas izženeš, nam pusti, da gremo proč, v čredo svinj.«³² In rekel jim je: »**Pojdite.**« In ko so prišli ven, so odšli v čredo svinj. In glej, cela čreda svinj je silovito stekla po strmini navzdol v morje ter poginila v vodah.³³ In tisti, ki so jih čuvali, so pobegnili in po svojih poteh odšli v mesto in povedali vsako stvar in kaj je doletelo obsedena od hudičev.³⁴ In glej, celo mesto je prišlo ven, da sreča Jezusa; in ko so ga zagledali, so ga rotili, da odide iz njihovih krajev.

9 In vstopil je na ladjo in se peljal čez ter prišel v svoje lastno mesto.^d ² In glej, k njemu so prinesli moža, bolnega zaradi paralize, ki je ležal na postelji. Ko pa je Jezus videl njihovo vero, je rekel bolnemu zaradi paralize: »**Sin, bodi dobre volje, tvoji grehi so ti odpuščeni.**«³ In glej, nekateri izmed pisarjev so v sebi govorili: »Ta človek preklinja.«^e ⁴ Ker pa je Jezus poznal njihove misli, je rekel: »Zakaj v svojih srcih razmišljate hudobno? Kajti ali je lažje reči: »Tvoji grehi so ti odpuščeni« ali reči: »Vstani in hodi?«⁶ Toda da boste lahko vedeli, da ima Sin človekov na zemlji oblast odpuščati grehe,« (tedaj reče bolnemu zaradi paralize), »vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi v svojo hišo.«⁷ In ta je vstal in odšel v svojo hišo.⁸ Toda ko so množice to videle, so se čudile in slavile Boga, ki je ljudem dal takšno oblast.

9 In ko je Jezus šel naprej od tam, je zagledal moža, imenovanega Matej,^f ki je sedel pri kraju plačevanja davkov in mu rekel: »**Sledi mi.**« In ta je vstal ter mu sledil.

10 In pripetilo se je, da ko je Jezus v hiši sedel pri obedu, glej, je prišlo mnogo davkarjev in grešnikov ter sédlo z njim in njegovimi učenci.¹¹ In ko so farizeji to videli, so njegovim učencem rekli: »Zakaj vaš Učitelj jé z davkarji in grešniki?«¹² Toda ko je Jezus to zaslišal, jim je rekel: »Tisti, ki so zdravi, ne potrebujejo zdravnika, temveč tisti, ki so bolni.¹³ § Toda pojrite in se naučite, kaj pomeni to: »Usmiljenje hočem imeti, ne pa žrtve, kajti nisem prišel, da kličem pravične, temveč grešnike h kesanju.«¹⁴

14 Tedaj so k njemu prišli Janezovi učenci, rekoč: »Zakaj se mi in farizeji često postimo, tvoji učenci pa se ne postijo?«¹⁵ Jezus jim je rekel: »Ali lahko otroci svatovske sobe žalujejo, dokler je z njimi ženin? Toda prišli bodo dnevi, ko bo ženin odvzet od njih in tedaj se bodo postili.¹⁶ Nihče ne polaga koščka novega goblačila na staro obleko, kajti to, kar je vstavljen, da jo zapolni, trga iz obleke in nastane hujša raztrganina.¹⁷ Niti ljudje novega vina ne dajejo v stare mehove.^h Sicer mehovi počijo in vino izteče ven in mehovi propadejo; temveč novo vino vlivajo v nove mehove in je oboje ohranjeno.«¹⁸

18 Medtem ko jim je govoril vse te besede, glej, je prišel nek vladarⁱ in ga oboževal, rekoč: »Moja hči je pravkar umrla, toda pridi in položi nanjo

^{9,1:} [Mr 2,1]
^{9,1:} [Lk 5,17-26]

^{9,2:} Mr 2,3

^{9,2:} Lk 5,18

^{9,3:} [3 Mz 24,16]

^{9,3:} [Mt 26,65]

^{9,3:} [Mr 2,6-7]

^{9,3:} [Mr 14,64]

^{9,3:} [Lk 5,21]

^{9,3:} [Jn 10,33-36]

^{9,3:} [Apd 6,11-13]

^{9,9:} Mr 2,14

^{9,9:} Lk 5,27

^{9,13:} Oz 6,6

^{9,13:} Mt 12,7

^{9,13:}

¹ Tim 1,15

^{9,14:} Mr 2,18

^{9,14:} Lk 5,33

^{9,18:} Mr 5,22

^{9,18:} Lk 8,41

^{9,22:} [Mr 5,25-34]

^{9,23:} [Mr 5,35-43]

^{9,23:} [Lk 8,49-56]

^{9,25:} [2 Kr 4,32-36]

^{9,25:} [Mr 5,41]

^{9,25:} [Mr 6,5]

^{9,25:} [Mr 8,23]

^{9,25:} [Mr 9,27]

^{9,25:} [Apd 9,40-41]

^{9,32:} Lk 11,14

^{9,34:} Mt 12,24

^{9,34:} Mr 3,22

^{9,34:} Lk 11,15

^{9,35:} Mr 6,6

^{9,35:} Lk 13,22

^{9,36:} Mr 6,34

^{9,36:} 4 Mz 27,17

^{9,37:} Lk 10,2

^{10,1:} Mr 3,15

^{10,1:} Lk 9,1

^{10,6:} Apd 13,46

svojo roko in bo živel.«¹⁹ In Jezus je vstal in mu sledil in tako so storili tudi njegovi učenci.

20 In glej, ženska, ki je bila dvanajst let bolna s težavo krvi, je prišla za njim ter se dotaknila obšiva njegove obleke,²¹ kajti v sebi je rekla: »Če se lahko samo dotaknem njegove obleke, bom postala zdrava.«²² Toda Jezus se je obrnil in ko jo je zagledal, je rekel: »Hči, bodi dobro potolažena, tvoja vera te je naredila zdravo.« In ženska je bila od te ure zdrava.^j²³ Ko je Jezus prišel v vladarjevo hišo in videl flavtiste in množico, ki je delala hrup,

²⁴ jim je rekel: »Dajte prostor, kajti deklica ni mrtva, temveč spi.« Oni pa so se mu smeiali do norčevanja.²⁵ Toda ko je bila množica porinjena ven, je vstopil ter jo prijel za roko in deklica je vstala.^k ²⁶ In slôves o tem je šel daleč po vsej tej deželi.

27 In ko je Jezus odšel od tam, sta mu sledila dva slepa človeka, ki sta vpila in govorila: »Ti, Davidov Sin, usmili se nazu.«²⁸ In ko je prišel v hišo, sta k njemu prišla slepa človeka in Jezus jima reče: »Ali verujeta, da sem zmožen to storiti?« Rekla sta mu: »Da, Gospod.«²⁹ Tedaj se je dotaknil njunih oči, rekoč: »Naj se vama zgodi glede na vajino vero.«³⁰ In njune oči so bile odprte in Jezus jima je strogo naročil, rekoč: »Glejta, da tega nihče ne izve.«³¹ Toda ko sta onadva odšla, sta v vsej tej deželi povsod razširila njegov slôves.

32 § Ko sta odšla ven, glej, so k njemu prinesli nemega moža, obsedenega s hudičem.³³ In ko je bil hudič izgnan, je nemš spregovoril in množice so se čudile, rekoč: »Nikoli ni bilo tega videti v Izraelu.«³⁴ Toda farizeji so rekli: »Hudič izganja s pomočjo princa hudičev.«³⁵ § In Jezus je hodil naokrog po vseh mestih in vaseh in učil v njihovih sinagogah ter oznanjal evangelij kraljestva in med ljudmi ozdravljal vsako slabost in vsako bolezni.

36 Toda ko je videl množice, je bil prevzet s sočutjem do njih, ker so oslabeli^m in so bili razkropljeni naokoli kakor ovce brez pastirja.³⁷ Tedaj reče svojim učencem: »Žetev je resnično obilna, toda delavcev je malo.³⁸ Prosite torej Gospoda žetve, da bo poslal delavce na svojo žetev.«

10 In ko je k sebi poklical svojih dvanajst učencev, jim je dal oblast zoperⁿ nečiste duhove, da jih izženejo in da ozdravijo vse vrste slabosti in vse vrste bolezni.² Imena dvanajstih apostolov so torej ta: prvi Simon, ki so ga imenovali Peter in njegov brat Andrej; Jakob, Zebedejev sin in njegov brat Janez;³ § Filip in Bartolomej; Tomaž in Matej davkar; Jakob, Alfejev sin in Lebej, katerega vzdevek je bil Tadej;⁴ Simon Kananej in Juda Iškarijot, ki ga je tudi izdal.⁵ Teh dvanajst je Jezus poslal in jim zapovedal, rekoč: »Ne pojrite na pot poganov in ne vstopite v nobeno samarijsko mesto,⁶ temveč pojrite raje k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.⁷ In ko greste,

^d 9,1: [Isti dogodek je zabeležen v Mr 2,1, torej gre za mesto Kafarnáum.]

^e 9,3: [Misili so, da samo Bog odpušča grehe in če Jezus ne bi bil Božji sin, bi imeli prav. Toda Jezus je bil Bog v mesu.]

^f 9,9: [Ta isti Matej je napisal ta evangelij. Njegovo ime je bilo tudi Levi, Alfejev sin.]

^g 9,16: *novega*: ali, surovega, ali, neobdelanega.

^h 9,17: *mehove*: ali, mošnje iz kože, ali, usnja.

ⁱ 9,18: [Iz Mr 5,22 in Lk 8,41 je jasno, da je to vladar sinagoge.]

^j 9,22: [Jezus ni analiziral te ženske ali ima vero in bi na podlagi tega sprožil ozdravljenje, temveč je čudežna moč stekla skozenj zaradi postave vere.]

^k 9,25: [Tudi Jezusa je ovirala ne-vera domačinov v Nazaretu, da tam ni mogel storiti večjih čudežev, zato je tudi tukaj moral odstraniti te, ki niso verovali.]

^l 9,26: *In*: ali, Ta.

^m 9,36: *oslabeli*...: ali, bili utrujeni ter legli dol.

ⁿ 10,1: *zoper*...: ali, nad nečistimi duhovi.

oznanujte, rekoč: »Nebeško kraljestvo je blizu.⁸ Ozdravljajte bolne, očiščujte gobave, obujajte mrtve, izganjajte hudiče. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. ⁹ Ne priskrbite ^osi ne zlata ne srebra ne brona v svojih mošnjah ¹⁰ ne malhe za svojo pot niti dveh plaščev niti čevljev in tudi ne palic, kajti delavec je vreden svoje hrane. ¹¹ In v katerokoli mesto ali vas boste vstopili, povprašajte kdo v njej je vreden in tam ostanite, dokler ne greste od tam. ¹² In ko vstopite v hišo, jo pozdravite. ¹³ In če je hiša vredna, naj pride nanjo vaš mir, toda če tega ni vredna, naj se vaš mir povrne k vam. ¹⁴ Kdorkoli pa vas ne bo sprejel niti ne bo poslušal vaših besed, ko odidete iz te hiše ali mesta, si iz svojih stopal otresite prah. ¹⁵ Resnično, povem vam: »Bolj znosno bo na dan sodbe za deželo Sódome in Gomóre, kakor za to mesto.«

¹⁶ Glejte, pošiljam vas kakor ovce v sredo volkov. Bodite torej modri kakor kače in neškodljivi ^qkakor golobice. ¹⁷ Toda varujte se ljudi, kajti izročali vas bodo sodiščem ^rin vas bičali v njihovih sinagogah¹⁸ in zaradi mene boste privedeni pred voditelje in kralje, v pričevanje proti njim in pogonom. ¹⁹ Toda ko vas izročijo, se ne vznemirjate in ne skrbite kako ali kaj boste govorili, kajti v tej isti uri vam bo dano, kar boste govorili. ²⁰ Kajti niste vi, ki govorite, temveč Duh vašega Očeta je, ki govari v vas. ²¹ In brat bo brata izročil v smrt in oče otroka in otroci se bodo dvignili zoper svoje starše in jim povzročili, da bodo usmrčeni. ²² In vsi ljudje vas bodo sovražili zaradi mojega imena, toda kdor vztraja do konca, bo rešen. ²³ Toda ko vas preganjajo v tem mestu, bežite v drugo, kajti resnično, povem vam: »Ne boste šli skozi ^sIzraelova mesta, dokler ne pride Sin človek.« ²⁴ Učenec ni nad svojim učiteljem niti ni služabnik nad svojim gospodarjem. ²⁵ Dovolj je za učenca, da postane kakor njegov učitelj in služabnik kakor njegov gospodar. Ce so hišnega učitelja imenovali Bélcebub, ^tkoliko bolj bodo imenovali te iz njegove družine? ²⁶ Ne bojte se jih torej, kajti nič ni prikrito, kar ne bo razkrito in skrito, kar se ne bo izvedelo. ²⁷ Kar vam povem v temi, to govorite na svetlobi in kar slišite na uho, to oznanujte na hišnih strehah. ²⁸ In ne bojte se tistih, ki ubijejo telo, toda niso zmožni ubiti duše, temveč se raje bojte njega, ki je zmožen uničiti tako dušo kakor telo v peku. ²⁹ Ali nista dva vrabca prodajana za novčič? ^uIn nobeden izmed njiju ne bo padel na tla brez vašega Očeta. ³⁰ Toda celo lasje vaše glave so vsi prešteti. ³¹ Ne bojte se torej, vredni ste več kakor mnogo vrabcev. ³² Kdorkoli bo torej mene priznal pred ljudmi, bom prav tako jaz njega priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. ³³ Toda kdorkoli me bo zatajil pred ljudmi, bom prav tako jaz njega zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. ³⁴ Ne mislite, da sem prišel, da pošljem mir na zemljo; nisem prišel, da pošljem mir, temveč meč. ³⁵ Kajti

10,7: Lk 10,9
10,9: Mr 6,8
10,9: Lk 9,3
10,9: Mt 22,35
10,10:
1 Tim 5,18
10,10: Lk 10,7
10,11: Lk 10,8
10,14:
Apd 13,51
10,14: Mr 6,11
10,16: Lk 10,3
10,19: Mr 13,11
10,19: Lk 12,11
10,21: Lk 21,16
10,22: Mr 13,13
10,24: Lk 6,40
10,24: Jn 13,16
10,26: Mr 4,22
10,26: Lk 8,17
10,26: Mt 12,2
10,28: Lk 12,4
10,30:
2 Sam 14,11
10,30:
Apd 27,34
10,32: Lk 12,8
10,33: Mr 8,38
10,33: Lk 9,26
10,33:
2 Tim 2,12
10,34: Lk 12,51
10,35: Mih 7,6
10,37: Lk 14,26
10,38: Mt 16,24
10,38: Lk 9,23
10,38: Mr 8,34
10,39: Jn 12,25
10,40: Lk 10,16
10,40: Jn 13,20
10,42: Mr 9,41
11,2: Lk 7,18
11,5: Iz 61,1
11,5: Iz 35,6
11,10: Mal 3,1
11,12: Lk 16,16
11,14: Mal 4,5
11,16: Lk 7,31

prišel sem, da postavim človeka v nestrinjanje proti svojemu očetu in hčer proti njeni materi in snaho proti njeni tašči. ³⁶ In človekovi sovražniki bodo tisti iz njegove lastne družine. ³⁷ Kdor ima rajši očeta ali mater bolj kakor mene, me ni vreden; in kdor ima rajši sina ali hčer bolj kakor mene, me ni vreden. ³⁸ In kdor ne vzame svojega križa in mi ne sledi, me ni vreden. ³⁹ Kdor najde svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel.

⁴⁰ Kdor sprejema vas, sprejema mene in kdor sprejema mene, sprejema tistega, ki me je poslal.

⁴¹ Kdor sprejema preroka v imenu preroka, bo prejel nagrado preroka; in kdor sprejema pravičnega človeka v imenu pravičnega človeka, bo prejel nagrado pravičnega človeka. ⁴² In kdorkoli bo dal piti enemu od teh malčkov samo čašo mrzle vode v imenu učenca, resnično, povem vam, nikakor ne bo izgubil svoje nagrade.«

11 In pripetilo se je, ko je Jezus končal z naročanjem svojim dvanajstnim učencem, [da] je odšel od tam, da uči in oznanja v njihovih mestih. ² Potem ko je Janez v ječi slišal Kristusova dela, je poslal dva izmed svojih učencev ³ in [ta dva] sta mu rekla: »Ali si ti tisti, ki naj bi prišel ali naj pričakujemo drugega?« ⁴ Jezus je odgovoril in jima rekel: »Pojdita in Janezu ponovno izpričajta te stvari, ki jih slišita in vidita: ⁵ »Slepi prejemajo svoj vid in hromi hodijo, gobavi so očiščeni in gluhi slišijo, mrtvi so obujeni in revnim se oznanja evangelij. ⁶ In blagoslovljen je tisti, ki v meni ne bo pohujšan.««

⁷ Ko sta odšla, je Jezus začel množicam govoriti glede Janeza: »Kaj ste odšli gledat ven v divjino? Trst, ki se maje z vetrom?« ⁸ Toda kaj ste šli ven, da bi videli? Moža, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, tisti, ki nosijo mehka oblačila, so v kraljevih hišah. ⁹ Toda kaj ste šli ven, da bi videli? Preroka? Da, povem vam in več kakor preroka. ¹⁰ Kajti ta je tisti, o katerem je pisano: »Glejte, pošljem svojega poslanca pred tvojim obrazom, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj.«

¹¹ Resnično, povem vam: »Med temi, ki so rojeni iz žensk, ni bil obujen večji kakor Janez Krstnik, vendar kdor je v nebeškem kraljestvu najmanjši, je večji kakor on.« ¹² In od dni Janeza Krstnika do sedaj nebeško ^vkraljestvo trpi nasilje in nasilni ga zavzemajo s silo. ¹³ Kajti vsi preroki in postava so prerokovali do Janeza. ¹⁴ In če boste to sprejeli, to je Elija, ki je moral priti. ¹⁵ Kdor ima ušesa, da sliši, naj posluša.

¹⁶ Toda s kom bom primerjal ta rod? Podoben je otrokom, ki sedijo po trgih in kličejo svojim rojakom ¹⁷ ter govorijo: »Piskali smo vam, pa niste plesali; objokovali smo vam, pa niste žalovali.« ¹⁸ Kajti Janez je prišel, niti ni jedel, niti ni pil, pa pravijo: »Hudiča ima.« ¹⁹ § Sin človekov je prišel in je in pije, pa pravijo: »Glejte, požrešen človek in vinski bratec, prijatelj davkarjev in grešnikov.« Toda modrost je opravičena po svojih otrocih.«

^o 10,9: *prisrbite*: ali, pridobite.

^p 10,10: *palic*: gr. palice.

^q 10,16: *neškodljivi*: ali, preprosti.

^r 10,17: [sodiščem: gr. podrejenim sodiščem, ali, velikim zborom.]

^s 10,23: *šli skozi*...: ali, zaključili Izraelovih mest, ali, končali Izraelovih mest.

^t 10,25: *Bélcebub*: gr. Belcebub.

^u 10,29: *novčič*: to je vrednost bronastega novčiča za pol centa, kar je desetina rimskega centa.

^v 11,12: *nebeško*...: ali, je nebeško kraljestvo pridobljeno s silo in tistimi, ki zaupajo ljudem.

²⁰ Tedaj je začel oštrevati mesta, v katerih je bila storjena večina njegovih mogočnih del, ker se nista pokesala: ²¹ »>Gorje ti, Horazín! Gorje ti, Betsajda! Kajti če bi se mogočna dela, ki so bila storjena v vama, storila v Tiru in Sidónu, bi se že davno pokesala v vrečevini in pepelu.< ²² Toda povem vam: >Bolj znosno bo na dan sodbe za Tir in Sidón, kakor vama.²³ In ti, Kafarnáum, ki si bil vzvišen do neba, boš priveden navzdol do pekla; kajti če bi se mogočna dela, ki so bila storjena v tebi, zgodila v Sódomi, bi preostala do današnjega dne.< ²⁴ Toda povem ti: >Da bo na dan sodbe bolj znosno za sódomsko deželo kakor zate.<<

²⁵ Ob tistem času je Jezus odgovoril in rekel: »Zahvaljujem se tebi, oh Oče, Gospodar neba in zemlje, ker si te stvari skril pred modrimi in razsodnimi, razodel pa si jih otročičem.

²⁶ Točno tako, Oče, kajti tako se je zdelo dobro v tvojih očeh. ²⁷ Vse stvari so mi izročene od mojega Očeta in noben človek ne pozna Sina, razen Očeta, niti noben človek ne pozna Očeta, razen Sina in *tega* komurkoli ga bo Sin razodel.

²⁸ Pridite k meni vsi vi, ki se trudite in ste težko obremenjeni in dal vam bom počitek. ²⁹ Vzemite nase moj jarem in se učite od mene, ker sem krotak in ponižen v srcu, in našli boste počitek svojim dušam. ³⁰ Kajti moj jarem je udoven in moje breme je lahko.«

12 Ob tistem času je šel Jezus na šabatni dan skozi žitna polja, njegovi učenci pa so bili lačni in začeli smukati žitno klasje ter jesti. ² Toda ko so *to* videli farizeji, so mu rekli: »Glej, tvoji učenci delajo to, česar ni zakonito početi na šabatni dan.« ³ Toda rekel jim je: »Ali niste brali, kaj je storil David, ko je bil lačen in tisti, ki so bili z njim, ⁴ kako je vstopil v Božjo hišo in jedel hlebe navzočnosti, ki jih ni bilo dovoljeno jesti njemu niti ne tistim, ki so bili z njim, temveč samo duhovnikom? ⁵ Ali niste brali v postavi, kako to, da ob šabatnih dneh duhovniki v templju skrunijo šabat in so brez krivde? ⁶ Toda povem vam: >Da je na tem kraju *nekdo* večji kakor tempelj.< ⁷ Toda če bi vedeli, kaj *to* pomeni: >Usmiljenje hočem imeti in ne žrtve,< ne bi obsojali nedolžnih. ⁸ Kajti Sin človekov je Gospod celó šabatnemu dnevnu.« ⁹ In ko je odšel od tam, je šel v njihovo sinagogo.

¹⁰ In glej, tam je bil človek, ki je imel svojo roko izsušeno. In da bi ga lahko obdolžili, so ga vprašali, rekoč: »Ali je zakonito zdraviti na šabatne dneve?«

¹¹ In rekel jim je: »Kateri človek bi bil tukaj med vami, ki bi imel eno ovco in če bi ta na šabatni dan padla v jamo ali je ne bi prijel ter je dvignil ven? ¹² Koliko bolj je potem človek boljši kakor ovca? Zaradi *tega* je na šabatne dneve zakonito delati dobro.« ¹³ Tedaj reče človeku: »Iztegn svojo roko.« In ta jo je iztegnil in bila je v celoti ozdravljenja, podobno kakor druga.

11,20: Lk 10,13
11,21: [Mt 15,21]
11,21: Mr 7,24-30
11,25: [Ps 8,2]
11,25: [Mt 18,3-4]
11,25: [Mt 21,16]
11,25: [Mr 10,14-16]
11,25: Lk 10,21-24
11,25: [Rim 11,8-10]
11,25: [1 Kor 1,19-19]
11,27: Jn 6,46
11,27: Jn 3,35
11,29: Jer 6,16
11,30: 1 Jn 5,3
12,1: Mr 2,23
12,1: Lk 6,1
12,1: 5 Mz 23,25
12,3:
1 Sam 21,6
12,4: [2 Mz 25,30]
12,4: 2 Mz 29,32-33
12,4: 3 Mz 8,31
12,4: 3 Mz 24,5-9
12,5: 4 Mz 28,9
12,5: [Neh 13,17]
12,5: [Ez 24,21]
12,5: [Jn 7,22-23]
12,7: Oz 6,6
12,7: Mt 9,13
12,9: Mr 3,1
12,9: Lk 6,6
12,18: Iz 42,1
12,22: Lk 11,14
12,24: Mt 9,34
12,31: Mr 3,28
12,31: Lk 12,10
12,31: [1 Jn 1,9]
12,31: 1 Jn 5,16
12,34: Lk 6,45
12,38: Lk 11,29
12,38:
1 Kor 1,22
12,38: Mt 16,1
12,38: Mr 8,11
12,38: [Lk 11,16]
12,38: Lk 12,54-56

¹⁴ Potem so farizeji odšli ven in imeli wzborovanje proti njemu, kako bi ga lahko pokončali. ¹⁵ Toda ko je Jezus *to* izvedel, se je umaknil od tam in sledile so mu velike množice in vse je ozdravil ¹⁶ ter jim naročil, da naj ga ne razglašajo, ¹⁷ da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku Izaiju, rekoč: ¹⁸ »Glej moj služabnik, ki sem ga izbral, moj ljubljeni, v katerem je moja duša zelo zadovoljna. Svojega duha bom položil nadenj in oznani bo sodbo pogonom. ¹⁹ Ne bo se ne preprial niti ne vpil niti na ulicah nihče ne bo slišal njegovega glasu. ²⁰ Poškodovanega trsta ne bo zlomil in kadečega stenja ne bo pogasil, dokler ne privede sodbe do zmage. ²¹ In v njegovo ime bodo zaupali pogani.«

²² § Tedaj je bil k njemu priveden nekdo obseden s hudičem, slep in nem in ga je ozdravil, do take mere, da je slepi in nemi tako govoril kakor videl. ²³ In vsa množica je bila osupla ter rekla: »Ali ni ta Davidov sin?« ²⁴ Toda ko so farizeji *to* slišali, so rekli: »Ta ne izganja hudičev, razen z Bélcebubom, xprincem hudičev.« ²⁵ § Jezus pa je poznal njihove misli in jim rekel: »Vsako kraljestvo, razdeljeno zoper sebe, je priveleno v opustošenje in nobeno mesto ali hiša, razdeljena zoper sebe, ne bosta obstala.

²⁶ In če Satan izganja Satana, je razdeljen zoper sebe; kako bo potem obstalo njegovo kraljestvo?

²⁷ In če z Bélcebubom izganjam hudiče, s kom *jih* izganjajo vaši otroci? Zatorej bodo oni vaši sodniki. ²⁸ Toda če z Božjim Duhom izganjam hudiče, potem je k vam prišlo Božje kraljestvo. ²⁹ Kako lahko sicer nekdo vstopi v hišo močnega in oplenil njegove dobrine, razen če najprej ne zveže močnega? In tedaj bo oplenil njegovo hišo. ³⁰ Kdor ni z menoj, je proti meni; in kdor ne zbira z menoj, razsipa na široko.

³¹ Zatorej vam pravim: >Vsake vrste greh in bogokletje bo ljudem odpuščeno, toda bogokletje zoper Svetega Duha ljudem ne bo odpuščeno. ³² In kdorkoli govoril besedo zoper Sina človekovega, mu bo to odpuščeno; toda kdorkoli govoril zoper Svetega Duha, mu ne bo odpuščeno ne na tem svetu ne v svetu, ki pride.« ³³ Ali drevo dobro obrodi in je njegov sad dober, ali pa drevo slabo obrodi in je njegov sad slab; kajti drevo se spozna po njegovem sadu. ³⁴ Oh gadji rod, kako lahko vi, ki ste hudobni, govorite dobre besede? Kajti iz obilja srca usta govoré. ³⁵ Dober človek iz dobrega zaklada srca prinaša dobre stvari, hudobnež pa iz zlega zaklada prinaša zle stvari.

³⁶ Toda povem vam: >Za vsako prazno besedo, ki jo bodo ljudje izgovorili, bodo na dan sodbe o tem dajali obračun.« ³⁷ Kajti po svojih besedah boš opravičen in po svojih besedah boš obsojen.«

³⁸ Tedaj so nekateri izmed pisarjev in farizejev odgovorili, rekoč: »Učitelj, od tebe želimo videti znamenje.« ³⁹ Toda odgovoril jim je in rekel: »Hudoben in zakonolomen rod išče znamenje, pa mu ne bo dano nobeno drugo znamenje, razen

znamenja preroka Jona.⁴⁰ Kajti tako, kakor je bil Jona tri dni in tri noči v kitovem trebuhu, tako bo Sin človekov tri dni in tri noči v osrčju zemlje.⁴¹ Ljudje iz Niniv bodo ob sodbi vstali s tem rodom in ga obsodili, ker so se ob Jonovem oznanjevanju pokesali; in glejte, tukaj je večji kakor Jona.⁴² Kraljica z juga bo ob sodbi vstala s tem rodom in ga obsodila, kajti prišla je iz najbolj oddaljenih krajev zemlje, da sliši Salomonovo modrost; in glejte, tukaj je večji kakor Salomon.⁴³ Kadar je nečisti duh odšel iz človeka, hodi po suhih krajih, iščoč počitka, in ga ne najde.⁴⁴ Potem reče: »Vrnil se bom v svojo hišo, od koder sem izšel.« In ko pride, jo najde prazno, pometeno in okrašeno.⁴⁵ Tedaj gre in s seboj vzame sedem drugih duhov, zlobnejših kakor on sam in vstopijo ter prebivajo tam in končno stanje tega človeka je slabše kakor prvo. Točno tako bo tudi temu zlobnemu rodu.«

⁴⁶ Medtem ko je še govoril množici, glej, so stali zunaj njegova mati in njegovi bratje, želeč govoriti z njim.⁴⁷ Potem mu je nekdo rekел: »Glej, twoja mati in tvoji bratje stojijo zunaj in želijo govoriti s teboj.«⁴⁸ Toda odgovoril je in rekel tistemu, ki mu je povedal: »Kdo je moja mati? In kdo so moji bratje?«⁴⁹ In svojo roko je iztegnil proti svojim učencem ter rekel: »Glejte, moja mati in moji bratje!«⁵⁰ Kajti kdorkoli bo izvrševal voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, ta je moj brat in sestra in mati.«

13 Isti dan je Jezus odšel iz hiše in se usedel ob morski obali.² In k njemu so bile zbrane skupaj velike množice, tako da je odšel na ladjo in se usedel, vsa množica pa je stala na bregu.³ In v prispodobah jim je govoril mnoge besede, rekoč: »Glejte, sejalec je odšel sejat⁴ in ko je sejal, je nekaj semen padlo poleg poti in prišla je perjad ter jih požrla.⁵ Nekaj jih je padlo na kamnita mesta, kjer niso imela veliko zemlje in so nemudoma pognala, ker niso imela globine zemlje⁶ in ko je bilo sonce zgoraj, so bila ožgana in ker niso imela korenine, so ovenela.⁷ In nekaj jih je padlo med trnje in trnje je pognalo ter jih zadušilo.⁸ Toda druga so padla v dobro zemljo in obrodila sad, nekatera stoternega, nekatera šestdeseternega, nekatera trideseternega.⁹ Kdor ima ušesa, da slišijo, naj posluša.¹⁰ In prišli so učenci ter mu rekli: »Zakaj jim govorиш v prispodobah?«¹¹ Odgovoril je in jim rekel: »Ker je vam dano spoznati skrivnosti nebeškega kraljestva, toda njim to ni dano.¹² Kajti kdorkoli ima, njemu bo dano in imel bo večje obilje; toda kdorkoli nima, bo od njega vzeto proč celo to, kar ima.¹³ Zatorej jim govorim v prispodobah, ker gledajo, a ne vidijo in poslušajo, a ne slišijo niti ne razumejo.

¹⁴ In v njih se je izpolnila Izajjeva prerokba, ki pravi: »S poslušanjem boste slišali, pa ne boste razumeli; in gledali boste ter videli, pa ne boste zaznali;¹⁵ kajti srce teh ljudi je otopelo in njihova ušesa so naglušna in svoje oči so zaprli, da ne bi lahko kadarkoli s svojimi očmi videli in s svojimi ušesi slišali in bi s svojim srcem razumeli

ter bi bili spreobrnjeni in bi jih jaz ozdravil.¹⁶ Toda blagoslovljene so vaše oči, ker vidijo, in vaša ušesa, ker slišijo.¹⁷ Kajti resnično, povem vam: »Da je veliko prerokov in pravičnih ljudi ževelo videti te stvari, ki jih vi vidite, pa jih niso videli; in slišati te besede, ki jih vi slišite, pa jih niso slišali.«

¹⁸ Poslušajte torej prispodobo o sejalcu.¹⁹ Kadar kdorkoli sliši besedo o kraljestvu, pa je ne razume, potem pride ta zlobni in izdere to, kar je bilo posejano v njegovo srce. To je tisti, ki je seme sprejel poleg poti.²⁰ Toda kdor je seme sprejel na kamnita mesta, je isti kakor kdor sliši besedo in jo takoj z radostjo sprejme,²¹ vendar v sebi nima korenine, toda nekaj časa vztraja. Ko pa zaradi besede nastane stiska ali preganjanje, on v kratkem ^ygreši.²² Tudi tisti, ki je seme sprejel med trnje, je tisti, ki sliši besedo. Skrb tega sveta in zapeljivost bogastev pa zadušita besedo in on postaja brez sadu.²³ Toda kdor je seme sprejel v dobro zemljo, je tisti, ki sliši besedo in jo razume, ki prav tako prinaša sad in obrodi, eden stoternega, drugi šestdeseternega, [spet] drugi trideseternega.«

²⁴ Podal jim je drugo prispodobo, rekoč: »Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je na svojo njivo posejal dobro seme.²⁵ Toda medtem ko so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in med pšenico posejal plevel ter odšel svojo pot.

²⁶ Toda ko je bilka pognala in obrodila sad, potem se je prikazal tudi plevel.²⁷ Služabniki hišnega gospodarja so torej prišli in mu rekli: »Gospod, ali nisi v svojo njivo posejal dobrega semena? Od kod ima potem le-ta plevel?²⁸ Rekel jim je: »To je storil sovražnik.« Služabniki so mu rekli: »Hočeš potem, da gremo in ga pobremo?²⁹ Toda rekel je: »Ne, da ne bi, medtem ko pobirate plevel, z njim izruvali tudi pšenice.³⁰ Naj oboje skupaj raste do žetve, in ob času žetve bom rekel žanjcem: »Zberite skupaj najprej plevel in ga povežite v svežnje za sežig, toda pšenico zberite v moj skedenj.««

³¹ Podal jim je drugo prispodobo, rekoč: »Nebeško kraljestvo je podobno zrnu gorčičnega semena, ki ga je človek vzel in posejal na svoji njivi;³² ki je zares najmanjše od vseh semen, ^ztoda ko to zraste, je največje med zelišči in postane drevo, tako da pridejo ptice neba in prenočujejo na njegovih vejah.«

³³ Povedal jim je drugo prispodobo: »Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ki ga je ženska vzela in skrila v treh merah ^amoke, dokler ni bilo vse prekvašeno.³⁴ Vse te besede je Jezus množici govoril v prispodobah; brez prispodobe pa jim ni govoril,³⁵ da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku, rekoč: »Svoja usta bom odprla v prispodobah, izrekla bom besede, ki so bile od ustanovitve sveta hraničene na skrivnem.«³⁶

Tedaj je Jezus množico poslal proč in odšel v hišo, in njegovi učenci so prišli k njemu, rekoč: »Pojasni nam prispodobo o poljskem plevelu.«³⁷

Odgovoril je in jim rekel: »Kdor seje dobro seme, je Sin človekov.³⁸ Njiva je svet. Dobro seme so otroci kraljestva, toda plevel so otroci

^y 13,21: v kratkem....: ponovno pade, ali, pade v greh.

^z 13,32: [Gorčična semena so običajno premera približno 1 do 2 milimetra.]

^a 13,33: merah: beseda v grščini je mera, ki vsebuje okoli 13 litrov.

zlobnega.³⁹ Sovražnik, ki jih je posejal, je hudič. Žetev je konec sveta, žanjeni pa so angeli.⁴⁰ Kakor je torej plevel pobran in v ognju sežgan, tako bo ob koncu tega sveta.⁴¹ Sin človekov bo poslal svoje angele in iz njegovega kraljestva bodo pobrali vse stvari, ^bki so padle v greh in tiste, ki počno krivičnost;⁴² in vrgli jih bodo v ognjeno talilno peč. Tam bo tarnanje in škripanje z zobmi.⁴³ Potem bodo pravični zasijali kakor sonce v kraljestvu svojega Očeta. Kdor ima ušesa, da slišijo, naj posluša.

⁴⁴ Ponovno, nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivi. Ko ga je človek našel, ga skrije in zaradi radosti gre in proda vse, kar ima in to polje kupi.

⁴⁵ Ponovno, nebeško kraljestvo je podobno trgovcu, ki išče lepe bisere,⁴⁶ ki je, ko je našel en biser velike vrednosti, šel in prodal vse, kar je imel ter ga kupil.

⁴⁷ Ponovno, nebeško kraljestvo je podobno mreži, ki je bila vržena v morje in je zajela od vseh vrst,⁴⁸ ki so jo, ko je bila polna, odvlekli do obale in se usedli ter dobre zbrali v posode, toda slabe so vrgli proč.⁴⁹ Tako bo torej ob koncu sveta. Prišli bodo angeli in zlobne bodo oddvojili od pravičnih,⁵⁰ in jih vrgli v ognjeno talilno peč. Tam bo tarnanje in škripanje z zobmi.⁵¹ § Jezus jim reče: »Ste razumeli vse te besede?« Rečejo mu: »Da, Gospod.«⁵² Tedaj jim je reklo: »Zato je vsak pisar, ki je poučen o nebeškem kraljestvu, podoben človeku, ki je hišni gospodar, ki prinaša iz svojega zaklada nove in stare stvari.«

⁵³ In pripetilo se je, ko je Jezus zaključil te prispodobe, da je odšel od tam.⁵⁴ In ko je prišel v svojo lastno deželo, jih je v njihovi sinagogi učil, do take mere, da so bili osupli in govorili: »Od kod ima ta človek to modrost in ta mogočna dela?⁵⁵ Ali ni to tesarjev sin? Ali ni njegova mati imenovana Marija? In njegovi bratje Jakob in Jožef in Simon in Juda?⁵⁶ In njegove sestre ali niso vse z nami? Od kod ima potem ta človek vse te stvari?«⁵⁷ In pohujševali so se nad njim. Toda Jezus jim je reklo: »Prerok ni brez spoštovanja, razen v svoji lastni deželi in v svoji lastni hiši.«⁵⁸ In tam zaradi njihove nevere ni storil veliko mogočnih del.

14 § ^cOb tistem času je Herod, vladar četrtniskega ^ddela province, slišal o Jezusovem slôvesu² in reklo svojim služabnikom: »To je Janez Krstnik. Obujen je od mrtvih in zato so se ^ev njem naznanila mogočna dela.«

³ Kajti ^fHerod je prijel Janeza in ga zvezal ter ga posadil v ječo zaradi Herodiade, žene svojega brata Filipa.⁴ Kajti Janez mu je reklo: »Zate ni zakonito, da jo imas.«⁵ Ko pa ga je skušal usmrtiti, se je zbal množice, ker so ga šteli za preroka.⁶ Toda ko je bil Herodov rojstni dan, je Herodiadina hči plesala pred gњjimi in se dopadla Herodu.⁷ Nakar ji je ta s prisego obljudil dati, karkoli bi prosila.⁸ In ona je, prej poučena od svoje matere, rekla: »Daj mi tukaj, na velikem pladnju, glavo Janeza Krstnika.«⁹ In kralju je bilo žal. Kljub temu je zaradi prisuge

in teh, ki so z njim sedeli pri obedu, velel, da naj ji bo dana.¹⁰ In poslal je ter v ječi obglavil Janeza.¹¹ In njegova glava je bila prinesena na velikem pladnju ter dana gospodični in ona jo je odnesla svoji materi.¹² In prišli so njegovi učenci in vzeli telo ter ga pokopali in odšli ter povedali Jezusu.

¹³ Ko ^hje Jezus slišal o tem, je od tam z ladjo ločeno odplul v zapuščen kraj. In ko je množica slišala o tem, mu je peš sledila iz mest.¹⁴ § In Jezus je odšel naprej in zagledal veliko množico in bil prevzet s sočutjem do njih in ozdravil njihove bolne.

¹⁵ In ko je bil večer, so k njemu prišli njegovi učenci, rekoč: »To je zapuščen kraj in čas je sedaj potekel. Pošli množico proč, da bodo lahko šli v vasi in si kupili živeža.«¹⁶ Toda Jezus jim je reklo: »Ni jim treba oditi proč, vi jim dajte jesti.«¹⁷ In rekli so mu: »Mi imamo tukaj samo pet hlebov in dve ribi.«¹⁸ Rekel je: »Prinesite jih sèm k meni.«¹⁹

In velel je množici, naj séde na travo in vzel je pet hlebov ter dve ribi in zroč k nebu, je blagoslovil in razlomil ter hlebe dal svojim učencem, učenci pa množici.²⁰ In vsi so jedli in bili nasičeni in od odlomkov, ki so ostali, so pobrali dvanajst polnih košar.²¹ In teh, ki so jedli, je bilo okoli pet tisoč mož, poleg žensk in otrok.

²² § In Jezus je svoje učence nemudoma primoral, naj stopijo na ladjo in da gredo pred njim na drugo stran, sam pa je medtem odpustil množice.²³ In ko je odpustil množice, je sam posebej odšel na goro, da moli. In ko je prišel večer, je bil tam sam.²⁴ Toda ladja je bila sedaj na sredi morja, premetavana z valovi, kajti bil je nasproten veter.²⁵ In ob četrtni nočni straži je Jezus šel proti njim, hodeč po morju.

²⁶ In ko so ga učenci zagledali hoditi po morju, so bili prestrašeni, rekoč: »To je duh.« In od strahu so zakričali.²⁷ Toda Jezus jim je nemudoma spregovoril, rekoč: »Bodite dobre volje, jaz sem, ne bojte se.«²⁸ In Peter mu je odgovoril ter reklo: »Gospod, če si ti, mi zaukaži po vodi priti k tebi.«²⁹ In on je reklo: »Pridi.« In ko je Peter prišel dol iz ladje, da pride k Jezusu, je hodil po vodi.³⁰ Toda ko je videl silovitost vetra, ije bil prestrašen. In ko se je začel utapljati, je zavpil, rekoč: »Gospod, reši me.«³¹ In Jezus je takoj iztegnil svojo roko ter ga prijel in mu reklo: »Oh ti maloveren, zakaj si podvomil?«³² In ko sta prišla na ladjo, je veter ponehal.³³ Potem so prišli oni, ki so bili na ladji in ga oboževali, rekoč: »Resnično, ti si Božji Sin.«

³⁴ In ko so se prepeljali, so prišli v deželo Genezaret.³⁵ In ko so ljudje tega kraja dobili spoznanje o njem, so razposlali v vso to pokrajino naokoli in privedli k njemu vse, ki so bili bolni,³⁶ in rotili so ga, da bi se lahko samo dotaknili obšiva njegove obleke in prav vsi, ki so se ga dotaknili, so postali popolnoma zdravi.

15 Tedaj so k Jezusu prišli pisarji in farizeji,² ki so bili iz Jeruzalema, rekoč:³ »Zakaj tvoji učenci prestopajo izročila starešin? Kajti kadar jedo kruh, si ne umijejo svojih rok.«³ Toda odgovoril jim je in reklo: »Zakaj vi prav tako s svojim izročilom prestopate Božjo zapoved?

^b 13,41: *stvari*...: ali, škandale, ki so padli.

^c 14,1: [Leta Gospodovega 32.]

^d 14,1: *četrtniskega*...: ali, nad štirimi provincami.

^e 14,2: *se*...: ali, po njem narejena.

^f 14,3: [Leta Gospodovega 30.]

^g 14,6: *pred*: gr. v sredi [med.]

^h 14,13: [Leta Gospodovega 32.]

ⁱ 14,30: *silovitost vetra*: ali, močan veter.

⁴ Kajti Bog je zapovedal, rekoč: »Spoštuji svojega očeta in mater in: »Kdor preklinja očeta ali mater, naj življenje konča s smrtjo.« ⁵ Toda vi pravite: »Kdorkoli bo rekel svojemu očetu ali svoji materi: »To je dar, s čimerkoli bi ti mogoče imel korist od mene,« ⁶ in ne spoštuje svojega očeta ali svoje matere, bo prost. Tako ste s svojim izročilom naredili Božjo zapoved brez učinka. ⁷ Vi hinavci, Izaija je dobro prerokoval o vas, rekoč: ⁸ § »Ti ljudje se s svojimi usticami bližajo k meni in me spoštujejo s svojimi ustnicami, toda njihovo srce je daleč od mene.« ⁹ Toda zaman me obožujejo, učeč nauke človeških zapovedi.«

¹⁰ In poklical je množico ter jim rekel: »Poslušajte in razumite: ¹¹ »Ni to, kar gre v usta, [kar] omadežuje človeka, temveč to, kar prihaja iz ust, to omadežuje človeka.« ¹² Tedaj so prišli njegovi učenci in mu rekli: »Ali veš, da so bili farizeji, potem ko so slišali to govorjenje, užaljeni?« ¹³ Toda odgovoril je in rekel: »Vsaka rastlina, ki je ni vsadil moj nebeški Oče, bo izkoreninjena. ¹⁴ Pustite jih pri miru. Spleti voditelji splepih so. Če pa slepi vodi slepega, bosta oba padla v jarek.« ¹⁵ Potem je odgovoril Peter in mu rekel: »Pojasni nam to prisopodobo.« ¹⁶ § Jezus pa je rekel: »Ali ste tudi vi še vedno brez razumevanja? ¹⁷ Ali še vedno ne razumete, da karkoli vstopi pri ustih, gre v trebuh in je vrženo ven, v zunanje stranišče? ¹⁸ Toda te besede, ki izvirajo iz ust, prihajajo iz srca in te omadežujejo človeka. ¹⁹ Kajti iz srca izvirajo zle misli, umori, zakonolomstva, prešuštra, tatvine, kriva pričevanja, bogokletja. ²⁰ To so stvari, ki omadežujejo človeka, toda jesti z neumitimi rokami človeka ne omadežuje.«

²¹ Potem je Jezus odšel od tam in odšel v tirske in sidónske kraje. ²² In glej, ženska iz Kánaana je prišla iz teh istih krajev ter vpila k njemu, rekoč: »Usmili se me, oh Gospod, ti Davidov Sin. Moja hči jeboleč nadlegovana od hudiča.« ²³ Toda on ji ni odgovoril niti besede. In prišli so njegovi učenci ter ga rotili, rekoč: »Pošljijo proč, ker vpije za nami.« ²⁴ Toda odgovoril je in rekel: »Nisem poslan [k nikomur], razen k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.« ²⁵ Potem je prišla in ga oboževala, rekoč: »Gospod, pomagaj mi.« ²⁶ Toda odgovoril je in rekel: »Ni primerno vzeti kruha otrokom in ga vreči psom.« ²⁷ Ona pa je rekla: »Res je, Gospod, vendor psi jedo od drobtinic, ki padajo z mize njihovih gospodarjev.« ²⁸ Tedaj je Jezus odgovoril in ji rekel: »Oh žena, velika je tvoja vera, zgodi naj se ti, kakor hočeš.« In njena hči je bila ozdravljenja od točno tiste ure. ²⁹ In Jezus je odšel od tam ter prišel v bližino Galilejskega morja in odšel na goro ter se tam usedel. ³⁰ In k njemu so prišle velike množice, ki so imele s seboj tiste, ki so bili hromi, slepi, nemi, pohabljeni ter mnoge druge in polagali so jih k Jezusovim stopalom in jih je ozdravil, ³¹ do take mere, da se je množica čudila, ko so videli nemega spregovoriti, pohabljenega biti zdravega, hromega hoditi in slepega videti. In slavili so Izraelovega Boga.

15,4: 2 Mz
20,12
15,4: 5 Mz 5,16
15,4: 2 Mz
21,17
15,4: 3 Mz 20,9
15,4: Prg 20,20
15,5: Mr
7,11-12
15,8: [Prg
23,26]
15,8: Iz 29,13
15,8: [Jer 12,2]
15,8: [Ez 33,31]
15,8: Mr 7,6
15,8: [Apd
8,21]
15,8: [Heb
3,12]
15,10: Mr 7,14
15,13: Jn 15,2
15,14: Lk 6,39
15,15: Mr 7,17
15,19: 1 Mz 6,5
15,19:
1 Mz 8,21
15,21: [Mt
11,21-23]
15,21: Mr
7,24-30
15,24: Mt 10,6
15,29: Mr 7,31
15,30: Iz 35,5
15,32: Mr 8,1
15,39:
[Mr 8,10]
16,1: [Mt
12,38]
16,1: Mr 8,11
16,1: [Lk 11,16]
16,1: Lk
12,54-56
16,4: Jona 1,17
16,4: Mt 12,40
16,4: [Mt
17,23]
16,4: [Mt
27,40]
16,4: [Mt
16,21]
16,4: Mt 26,61
16,4: [Mt
27,63-64]
16,4: [Lk 11,30]
16,4: [Jn 2,19]
16,9: Mt 14,17
16,10: Mt 15,34
16,13:
[Mr 8,27]
16,13: Mr 8,27
16,13: Lk 9,18
16,16: Jn 6,69
16,18: Jn 1,42
16,19: [Mt
18,18]
16,19: Jn 20,23
16,19:
1 Kor 5,4-5
16,19:
[2 Kor 2,10]

³² Potem je Jezus svoje učence poklical k sebi in rekel: »Sočutje imam do množice, ker že tri dni vztrajajo z meno in nimajo nič za jesti; in ne bom jih poslal proč teše, da na poti ne oslabijo.«

³³ In njegovi učenci so mu rekli: »Od kod naj imamo v divjini tako veliko kruha, za nasičenje tako velike množice?« ³⁴ In Jezus jim reče: »Koliko hlebov imate?« Rekli so: »Sedem in nekaj majhnih rib.« ³⁵ In velel je množici, naj séde na tla. ³⁶ In vzel je sedem hlebov in ribe ter se zahvalil in jih razlomil ter dal svojim učencem, učenci pa množici. ³⁷ In vsi so jedli ter bili nasičeni in pobrali so od ostankov obed, kar je ostalo, sedem polnih košar. ³⁸ In teh, ki so jedli, je bilo štiri tisoč mož, poleg žensk in otrok. ³⁹ In odpustil je množico ter stopil na ladjo in prišel v magadánske kraje.

16 Tudi farizeji so prišli skupaj s saduceji in ga skušali ter zahtevali, da bi jim pokazal znamenje z neba. ² Odgovoril je in jim rekel: »Ko je večer, pravite: »Lepo vreme bo, kajti nebo je rdeče.« ³ Zjutraj pa: »Danes bo grdo vreme, kajti nebo je rdeče in mračno.« ⁴ Ovi hinavci, lahko razpoznavate obličeje neba, toda ne morete razpozнатi znamenj časov? ⁴ Zlobni in zakonolomni rod išče znamenje, pa mu ne bo dano nobeno znamenje, razen znamenja preroka Jona.« In zapustil jih je ter odšel. ⁵ Ko so njegovi učenci prišli na drugo stran, so pozabili vzeti kruh.

⁶ Potem jim je Jezus rekel: »Pazite in varujte se kvasa farizejev in saducejev.« ⁷ In med seboj so razpravljali, rekoč: »To je zato, ker nismo vzeli kruha.« ⁸ Ko je Jezus to zaznal, jim je rekel: »Oh vi maloverni, zakaj med seboj razmišljate, ker niste prinesli nobenega kruha? ⁹ Ali še vedno ne razumete niti se ne spominjate petih hlebov pet tisočim in koliko košar ste pobrali? ¹⁰ Niti sedmih hlebov štiri tisočim in koliko košar ste pobrali?

¹¹ Kako to, da ne razumete, da vam tega nisem govoril v zvezi s kruhom, da bi se varovali kvasa farizejev in saducejev? ¹² Potem so razumeli, da jim je zaukazal, naj se ne varujejo kruhovega kvasa, temveč nauka farizejev in saducejev.

¹³ Ko je Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, k je vprašal svoje učence, rekoč: »Kdo ljudje pravijo, da jaz, Sin človekov, sem?« ¹⁴ Rekli so: »Nekateri pravijo, da si Janez Krstnik, nekateri Elija in drugi Jeremija ali eden izmed prerokov.« ¹⁵ Reče jim: »Toda kdo vi pravite, da sem jaz?« ¹⁶ In Simon Peter je odgovoril ter rekel: »Ti si Kristus, Sin živega Boga.« ¹⁷ In Jezus je odgovoril ter mu rekel: »Blagoslovljen si, Simon, Jonov sin, kajti meso in kri ti tega nista razodela, temveč moj Oče, ki je v nebesih. ¹⁸ In jaz ti prav tako pravim: »Da si ti Peter lin na tej skali m' bom zgradil svojo cerkev in velika vrata pekla ne bodo prevladala proti njej. ¹⁹ In dal ti bom ključe nebeškega kraljestva; in karkoli boš zvezal na zemlji, bo zvezano v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.« ²⁰ § Tedaj je svojim učencem naročil, da naj nobenemu človeku ne povedo, da je bil on Jezus, Kristus. ⁿ

^j 16,3: [mračno: gr. nebo prekrito z oblaki.]

^k 16,13: [Cezarej Filipove, to je sever Izraela, vznožje gorovja Hermon.]

^l 16,18: Peter: to ime pomeni skala; [gr. Pétrós; samostojni kamen ali balvan, (Vine's Expository Dictionary).]

^m 16,18: [gr. pétra; masivna skala; to je Jezus.]

ⁿ 16,20: [Kristus: ali, Maziljeni.]

²¹ Od tedaj naprej je Jezus svojim učencem začel kazati, da mora oditi v Jeruzalem in od starešin in visokih duhovnikov in pisarjev pretrpeti mnoge stvari in biti umorjen in tretji dan obujen.

²² Potem ga je Peter prijel in ga začel oštrevati, rekoč: »To ^onaj bo daleč od tebe, Gospod. To naj se ti ne zgodi.« ²³ Toda on se je obrnil in Petru rekel: »Spravi se za meno, Satan. V spotiko si mi, kajti ne posvečaš se stvarem, ki so od Boga, temveč tem, ki so od ljudi.«

²⁴ Tedaj je Jezus rekel svojim učencem: »Če hoče katerikoli človek slediti meni, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ ter hodi za meno. ²⁵ Kajti kdorkoli hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil, kdorkoli pa bo izgubil svoje življenje zaradi mene, ga bo našel. ²⁶ § Kajti kaj človeku koristi, če si bo pridobil ves svet, izgubil pa svojo lastno dušo? Ali kaj bo človek dal v zameno za svojo dušo? ²⁷ Kajti Sin človekov bo prišel v slavi svojega Očeta s svojimi angeli in tedaj bo vsakega človeka nagradil glede na njegova dela. ²⁸ Resnično, povem vam: >Tam bo nekaj tukaj navzočih, ki ne bodo okusili smrti, dokler ne vidijo Sina človekovega prihajati v svojem kraljestvu.«

17 In po šestih dneh Jezus vzame Petra, Jakoba in njegovega brata Janeza ter jih posebej privede na visoko goro ² in pred njimi je bil preobražen; in njegov obraz je sijal kakor sonce in njegovo oblačilo je bilo belo kakor svetloba. ³ In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija, ki sta govorila z njim. ⁴ Potem je Peter odgovoril in Jezusu rekel: »Gospod, dobro je za nas, da smo tukaj. Če želiš, naredimo tukaj tri šotore; enega zate, enega za Mojzesa in enega za Elija.« ⁵ Medtem ko je še govoril, glej, jih je obsenčil svetel oblak, in glej, glas iz oblaka, ki je rekel: »Ta je moj ljubljeni Sin, s katerim sem zelo zadovoljen; njega poslušajte.« ⁶ Ko so učenci to slišali, so padli na svoj obraz in biliboleče prestrašeni. ⁷ Prišel je Jezus in se jih dotaknil ter rekel: »Vstanite in ne bojte se.« ⁸ In ko so povzdignili svoje oči, niso videli nobenega človeka, razen samo Jezusa. ⁹ In ko so prišli dol z gore, jim je Jezus naročil, rekoč: »Tega videnja ne povejte nikomur, dokler ne bo Sin človekov vstal od mrtvih.« ¹⁰ In njegovi učenci so ga vprašali, rekoč: »Zakaj potem pisarji pravijo, da mora prej priti Elija?« ¹¹ Jezus jim je odgovoril in rekel: »Elija bo resnično prišel prej in obnovil vse stvari. ¹² Toda povem vam: >Da je Elija že prišel, pa ga niso spoznali, temveč so mu storili, karkoli so že leli.« Tako bo tudi Sin človekov trpel od njih.« ¹³ Tedaj so učenci razumeli, da jim je govoril o Janezu Krstniku.

¹⁴ In ko so prišli k množici, je prišel k njemu nek človek, ki je pokleknil navzdol k njemu ter rekel: ¹⁵ »Gospod, usmili se mojega sina, kajti blazen je in bolče nadlegovan, kajti pogosto pada v ogenj in često v vodo. ¹⁶ In pripeljal sem ga k tvojim učencem, pa ga niso mogli ozdraviti. ¹⁷ Potem je Jezus odgovoril in rekel: »Oh neveren in sprevržen rod, kako dolgo bom še z vami?«

16,21: [Ps 22]
16,21: [Ps 69]
16,21: [Iz 50,6]
16,21: [Iz 52,14]
16,21: [Iz 53,1-12]
16,21: [Mt 26,24]
16,21: [Mr 9,12]
16,24: Mt 10,38
16,24: Mr 8,34
16,27: Ps 62,12
16,27: Rim 2,6
16,28: Mr 9,1
16,28: Lk 9,27
17,1: Mr 9,2
17,1: Lk 9,28
17,5: 2 Pet 1,17
17,10: Mt 11,14
17,10: Mr 9,12
17,14: Mr 9,17
17,14: Lk 9,38
17,20: Lk 17,6
17,22: Mt 20,17
17,22: Mr 9,31
17,22: Lk 9,44
17,23:
Jona 1,17
17,23: Mt 16,4
17,23: Mt 12,40
17,23: [Mt 27,40]
17,23: [Mt 16,21]
17,23: Mt 26,61
17,23: [Mt 27,63-64]
17,23: [Lk 11,30]
17,23: [Jn 2,19]
18,1: [Mt 23,11]
18,1: Mr 9,33-34
18,1: Lk 9,46
18,1: [Lk 22,24]
18,1: [Fil 2,3]
18,3: Mt 19,14
18,3: 1 Kor 14,20
18,3: [Ps 8,2]
18,3: [Mt 11,25]
18,3: [Mt 21,16]
18,3: [Mr 10,14-16]
18,3: Lk 10,21-24
18,3: [Rim 11,8-10]
18,3: [1 Kor 1,19-19]
18,6: Mr 9,42
18,6: Lk 17,1-2
18,8: Mt 5,30
18,8: Mr 9,45
18,11: Lk 19,10
18,12: Lk 15,4

Doklej vas bom še prenašal? Privedite mi ga sèm.« ¹⁸ In Jezus je oštel hudiča in ta je odšel iz njega; in otrok je bil ozdravljen od točno tiste ure. ¹⁹ Tedaj so prišli učenci ločeno k Jezusu in rekli: »Zakaj ga mi nismo mogli izgnati iz njega?« ²⁰ § Jezus pa jim je rekel: »Zaradi vaše nevere, kajti resnično, povem vam: >Če imate vero kakor zrno gorčičnega semena, boste tej gori rekli: >Odstrani se od tod na tamkajšnji kraj,« in bo premeščena in nič vam ne bo nemogoče. ²¹ § Vendar ta vrsta ne gre ven, razen z molitvijo in postom.«

²² In medtem ko so prebivali v Galileji, jim je Jezus rekel: »Sin človekov bo izdan v roke ljudem ²³ in ubili ga bodo in tretji dan bo znova obujen. In bili so silno žalostni.

²⁴ Ko pa so prišli v Kafarnáum, so ti, ki so prejeli davčni ^Pdenar, prišli k Petru in rekli: »Ali vaš učitelj ne plačuje davka?« ²⁵ Rekel je: »Da.« Ko pa je prišel v hišo, ga je Jezus prehitel, rekoč: »Kaj misliš Simon? Od koga zemeljski kralji jemljejo carino ali davek? Od svojih lastnih otrok ali od tujcev?« ²⁶ Peter mu reče: »Od tujcev.« Jezus mu reče: »Potem so otroci prosti. ²⁷ Vendar pa, da jih ne bi pohujšala, pojdi k morju, vrzi trnek in dvigni ribo, ki prva pride gor. In ko ji boš odprl usta, boš našel kos denarja. ²⁸ Vzemi ga ter jim ga daj zame in zase.«

18 Ob istem času so prišli k Jezusu učenci, rekoč:

»Kdo je največji v nebeškem kraljestvu?« ² In Jezus je k sebi poklical majhnega otroka in ga postavil v sredo mednje ³ ter rekli: »Resnično, povem vam: >Razen, če se ne spreobrnete in ne postanete kakor majhni otroci, ne boste vstopili v nebeško kraljestvo.« ⁴ Kdorkoli bo torej samega sebe ponižal kakor ta majhen otrok, ta je največji v nebeškem kraljestvu. ⁵ In kdorkoli bo sprejel enega takšnega majhnega otroka v mojem imenu, sprejema mene. ⁶ Toda kdorkoli bo pohujšal enega od teh malčkov, ki verujejo vame, bi bilo bolje zanj, da bi bil mlinski kamen obešen okoli njegovega vratu in da bi bil potopljen v globino morja.

⁷ Gorje svetu zaradi prestopkov! Kajti nujno se mora zgoditi, da prestopki pridejo, toda gorje tistemcu človeku, po katerem prestopki prihajajo! ⁸ Zatorej, če te tvoja roka ali tvoje stopalo pohujšuje, ju odsekaj proč in ju vrzi od sebe. Bolje je zate, da v življenje vstopiš šepav ali pohabljen, raje kakor imeti dve roki ali dve stopali in biti vržen v večni ogenj. ⁹ In če te tvoje oko pohujšuje, ga iztakni in ga vrzi od sebe. Bolje je zate, da vstopiš v življenje z enim očesom, raje kakor imeti dve očesi in biti vržen v peklenski ogenj. ¹⁰ Pazite, da ne prezirate niti enega od teh malčkov, kajti povem vam: »Da njihovi angeli v nebesih vedno zrejo obraz mojega Očeta, ki je v nebesih.« ¹¹ Kajti Sin človekov je prišel rešiti to, kar je bilo izgubljeno. ¹² Kaj mislite? Če ima človek sto ovac in bi ena od njih zašla ali ne bo pustil devetindevetdesetih in šel v gore in iskal tiste, ki je zašla? ¹³ In če se zgodi, da jo najde, resnično, povem vam, se bolj veseli te ovce kakor

^o 16,22: *To...: gr. Pomiluj sebe.*

^p 17,24: *davčni:* v izvirniku imenovanem didrachma, kar je po vrednosti petnajst penijev; okoli sedemintrideset centov.

^q 17,27: *kos denarja...: ali, stater:* to je 14 gramov srebra, z vrednostjo dveh šilingov in šestih penijev; okoli petinpetdeset centov.

devetindevetdesetih, ki niso zašle.¹⁴ Točno tako ni volja vašega Očeta, ki je v nebesih, da bi propadel eden izmed teh malčkov.

¹⁵ Poleg tega, če se bo tvoj brat prekršil zoper tebe, pojdi in mu na samem povej njegovo krivdo med seboj in njim. Če te bo poslušal, si pridobil svojega brata.¹⁶ Toda če te ne bo poslušal, potem vzemi s seboj dodatno še enega ali dva, da je vsaka beseda lahko potrjena po ustih dveh ali treh prič.¹⁷ Če pa jih bo zanemarjal poslušati, povej to cerkvi. Toda če zanemarja poslušati cerkev, naj ti bo kakor pogan in davkar.¹⁸ Resnično, povem vam: >Karkoli boste zvezali na zemlji, bo zvezano v nebesih, in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano v nebesih.<¹⁹ Ponovno vam pravim: >Da če se bosta dva izmed vas na zemlji strinjala glede katerekoli stvari, za katero bosta prosila, bo to storjeno zanju od mojega Očeta, ki je v nebesih.<²⁰ Kajti kjer sta dva ali trije zbrani skupaj v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.<

²¹ Tedaj je prišel k njemu Peter in rekel: »Gospod, kako pogosto lahko moj brat greši zoper mene in mu jaz odpustum? Do sedemkrat?«²² Jezus mu reče: »Ne pravim ti: >Do sedemkrat,< temveč: >do sedemdesetkrat sedemkrat.<

²³ Zato je nebeško kraljestvo podobno nekemu kralju, ki je hotel narediti obračun s svojimi služabniki.²⁴ In ko je začel z obračunom, so k njemu privedli nekoga, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov.^r²⁵ Toda ker ni mogel toliko odplačati, mu je njegov gospodar ukazal, naj bo prodan on in njegova žena in otroci ter vse, kar je imel in se pripravi plačilo.²⁶ Služabnik je torej padel dol in ga oboževal,^s rekoč: >Gospod, imej potrpljenje z menoj in vse ti bom plačal.<²⁷

Potem je bil gospodar tega služabnika prevzet s sočutjem in ga izpustil ter mu odpustil dolg.

²⁸ Toda ta isti služabnik je odšel ven in našel enega izmed svojih soslužabnikov, ki mu je bil dolžan sto denarjev^t in nanj položil roki ter [ga] prijel za vrat, rekoč: >Plačaj mi to, kar dolguješ.<²⁹ In njegov soslužabnik je padel dol ob njegovih stopalih in ga rotil, rekoč: >Imej potrpljenje z menoj in vse ti bom plačal.<³⁰ Ta pa ni hotel, temveč je šel in ga vrgel v ječo, dokler ne bi odplačal dolga.

³¹ Ko so torej njegovi soslužabniki videli, kaj se je zgodilo, so bili zelo žalostni in so prišli ter svojemu gospodarju povedali vse, kar se je zgodilo.³² Tedaj mu je njegov gospodar, potem ko ga je poklical, rekel: >Oh ti zlobni služabnik, ker si me prosil, sem ti ves ta dolg odpustil;

³³ ali naj ne bi tudi ti prav tako imel sočutje do svojega soslužabnika, prav tako kakor sem jaz imel usmiljenje do tebe?«³⁴ In njegov gospodar je bil ogorčen in ga izročil mučiteljem, dokler ne bi odplačal vsega tega, kar mu je bil dolžan.³⁵ Prav tako bo moj nebeški Oče storil tudi vam, če iz svojih src ne odpustite vsak svojemu bratu njihove prekrške.«

19 In pripetilo se je, ko ^uje Jezus zaključil te govore, da je odšel iz Galileje in prišel v

judejske kraje onstran Jordana;² in sledile so mu velike množice in jih je tam ozdravil.

³ Prav tako so k njemu prišli farizeji, ki so ga skušali in mu rekli: »Ali je za moža zakonito, da zaradi kateregakoli vzroka odslovi svojo ženo?«⁴ §

In odgovoril je ter jim rekel: »Mar niste brali, da je tisti, ki *ju* je ustvaril na začetku, ustvaril moškega in žensko⁵ ter rekel: >Zaradi tega razloga bo mož zapustil očeta in mater in se bo trdno pridružil k svoji ženi, in oba skupaj bosta eno meso?«⁶

⁶ Zatorej nista več dva, temveč eno meso. Kar je torej Bog združil skupaj, naj človek ne daje narazen.«⁷ Rekli so mu: »Zakaj je potem Mojzes zapovedal dati pismo o ločitvi in jo odsloviti?«⁸ Reče jim: »Mojzes vam je zaradi trdote vaših src dovolil odsloviti vaše žene, toda od začetka to ni bilo tako.«⁹ In pravim vam: >Kdorkoli bo odslovil svojo ženo, razen če je to zaradi prešuštva in poročil drugo, zagreši zakonolomstvo; in kdorkoli poroči tisto, ki je odslovljena, zagreši zakonolomstvo.«¹⁰

¹⁰ Njegovi učenci so mu rekli: »Če je zadeva moža z njegovo ženo takšna, se ni dobro poročiti.«¹¹ Toda rekel jim je: »Vsi ljudje ne morejo sprejeti tega govorjenja, razen *teh*, ki jim je to dano. ¹² Kajti nekaj evnuhov je, ki so bili takšni rojeni iz maternice svoje matere, in nekaj evnuhov je, ki so jih ljudje naredili za evnuhe, in so evnuhi, ki so sami sebe naredili evnuhe zavoljo nebeškega kraljestva. Kdor je zmožen to sprejeti, naj to sprejme.«

¹³ Tedaj so k njemu privedli majhne otroke, da bi nanje položil svoji roki in molil, učenci pa so jih ošteli.¹⁴ Toda Jezus je rekel: »Dovolite vmajhnim otrokom in ne prepovejte jim priti k meni, kajti takšnih je nebeško kraljestvo.«¹⁵ In nanje je položil svoji roki in odšel od tam.

¹⁶ In glej, nekdo je prišel ter mu rekel: »Dobri Učitelj, katero dobro stvar naj storim, da bom lahko imel večno življenje?«¹⁷ Rekel mu je: »Zakaj me imenuješ dober? Nihče ni dober razen enega, to je Boga; toda če želiš vstopiti v življenje, se drži zapovedi.«¹⁸ Reče mu: »Katerih?« Jezus je odgovoril: »Ne stori umora. Ne zagreši zakonolomstva. Ne kradi. Ne pričaj po krivem.

¹⁹ Spoštuj svojega očeta in svojo mater. In ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.«²⁰ Mladenič mu reče: »Vseh teh stvari sem se držal od svoje mladosti dalje. Kaj mi še manjka?«²¹ Jezus mu je rekel: »Če želiš biti popoln, pojdi in prodaj, kar imas ter daj revnim in imel boš zaklad v nebesih, in pridi ter mi sledi.«²² Toda ko je mlađenič slišal to govorjenje, je žalosten odšel proč, kajti imel je veliko posesti.

²³ Potem je Jezus rekel svojim učencem: »Resnično, povem vam: >Da bo bogataš komajda vstopil v nebeško kraljestvo.«²⁴ In ponovno vam pravim: >Lažje je za kamelo iti skozi šivankino oko, kakor za bogataša vstopit v Božje kraljestvo.«²⁵ Ko so njegovi učenci to slišali, so bili silno osupli, rekoč: »Kdo je potem lahko rešen?«²⁶ Toda Jezus *jih* je pogledal in jim rekel: »Pri ljudeh je to nemogoče, toda z Bogom so vse stvari mogoče.«

^r 18,24: *talentov*: talent je 28,3 gramov srebra, kar je sto enajst centov.

^s 18,26: *oboževal*: ali, rotil.

^t 18,28: *denarjev*: rimske denarje je 1/18 unce – 1,57 grama, kar je po pet šilingov na unčo 3,5 penijev; okoli štirinajst centov.

^u 19,1: [Leta Gospodovega 33.]

^v 19,14: [Dovolite...: gr. Pošljite majhne otroke.]

²⁷ Tedaj je Peter odgovoril in mu rekел: »Glej, vse smo zapustili in ti sledili. Kaj bomo torej prejeli?«

²⁸ Jezus jim je rekел: »Resnično, povem vam: >Da boste vi, ki ste mi sledili, v obnovi, ko se bo Sin človekov usedel na prestol svoje slave, tudi vi sedeli na dvanajstih prestolih in sodili dvanajstere Izraelove rodove.<²⁹ § In vsak, kdor je zaradi mojega imena zapustil hiše ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali zemljišča, bo prejel stokratno in bo podedoval večno življenje.³⁰ Toda mnogi, ki so prvi, bodo zadnji; in zadnji bodo prvi.«

20 »Kajti nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je hišni gospodar in je zgodaj zjutraj odšel ven, da najame delavce v svoj vinograd. ² In ko se je z delavci dogovoril za en kovanec^z na dan, jih je poslal v svoj vinograd. ³ In odšel je ven okoli tretje ure in videl druge stati brez dela na trgu⁴ in jim rekel: »Pojdite tudi vi v vinograd in karkoli je prav, vam bom dal.< In odšli so svojo pot. ⁵ Ponovno je odšel ven okoli šeste ure in devete ure in storil prav tako. ⁶ In okoli enajste ure je odšel ven in našel druge stati brez dela in jim reče: »Zakaj stojite tukaj ves dan brez dela?⁷ § Rekli so mu: »Ker nas nihče ni najel.< Reče jim: »Pojdite tudi vi v vinograd; in karkoli je prav, to boste prejeli.< ⁸ Ko je torej prišel večer, gospodar vinograda reče svojemu oskrbniku: »Pokliči delavce in jim daj njihovo plačilo ter začni od zadnjih do prvih.< ⁹ In ko so prišli tisti, ki so bili najeti okoli enajste ure, so prejeli vsak [po] en kovanec. ¹⁰ Toda ko so prišli prvi, so domnevali, da bi morali prejeti več; pa so prav tako prejeli vsak [po] en kovanec. ¹¹ In ko so to prejeli, so godrnjali zoper hišnega očeta, ¹² rekoč: »Ti zadnji so delali ^asamo eno uro in si jih naredil enake nam, ki smo prenašali breme in vročino dneva.< ¹³ Toda enemu izmed njih je odgovoril in rekel: »Priatelj, ne delam ti nobene krivice; ali se nisi z menoj dogovoril za en kovanec?¹⁴ Vzemi to, kar je twoje in pojdi svojo pot. Temu zadnjemu bom dal enako kakor tebi. ¹⁵ Ali mi ni dovoljeno, da s svojo lastninou storim kar hočem? Ali je twoje oko hudobno, ker sem jaz dober?¹⁶ § Tako bodo zadnji prvi in prvi zadnji, kajti veliko je poklicanih, toda malo izbranih.«

¹⁷ In ko je šel gor v Jeruzalem, je Jezus na poti vzel dvanajst učencev na stran ter jim rekel: ¹⁸ »Glejte, mi gremo gor v Jeruzalem in Sin človekov bo izdan visokim duhovnikom in pisarjem in obsodili ga bodo na smrt¹⁹ in izročili ga bodo poganom v zasmeh in bičanje in da ga križajo in tretji dan bo ponovno vstal.«

²⁰ Tedaj je prišla k njemu mati Zebedejevih otrok s svojima sinovoma, ga oboževala in od njega želeta neko stvar. ²¹ In rekel ji je: »Kaj želiš?« Ona mu reče: »Zagotovi, da bosta lahko ta dva moja sinova, v tvojem kraljestvu, sedela eden na tvoji desni roki, drugi pa na levi.< ²² § Toda Jezus je odgovoril in rekel: »Ne veste, kaj prosite. Ali zmorača piti iz čaše, iz katere bom jaz pil in biti krščena s

krstom, s katerim sem jaz krščen?« Rekla sta mu: »Midva zmorača.« ²³ § In jima reče: »Zares bosta pila iz moje čaše in krščena bosta s krstom, s katerim sem jaz krščen. Toda sedeti na moji desni roki in na moji levi, ni moje da dam, temveč *bo dano tem*, za katere je to pripravljeno od mojega Očeta.« ²⁴ Ko so deseteri to slišali, so bili prevzeti z ogorčenjem zoper ta dva brata. ²⁵ Toda Jezus jih je poklical k sebi in rekel: »Vi veste, da princi poganci izvajajo gospodstvo nad njimi in oni, ki so veliki, izvajajo oblast nad njimi. ²⁶ Toda med vami naj ne bo tako, temveč kdorkoli hoče biti med vami velik, naj bo vaš sluga,²⁷ in kdorkoli hoče biti med vami vodja, naj bo vaš služabnik;²⁸ prav tako tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu služili, temveč da služi in da svoje življenje dá v odkupnino za mnoge.« ²⁹ In ko so odšli iz Jerihe, mu je sledila velika množica.

³⁰ In glej, dva slepa človeka sta sedela ob poti. Ko sta zaslišala, da je šel mimo Jezus, sta zakričala, rekoč: »Usmili se naju, oh Gospod, *ti Davidov Sin.*« ³¹ Množica pa ju je oštela, ker bi morala molčati. Toda onadva sta še bolj vpila, rekoč: »Usmili se naju, oh Gospod, *ti Davidov Sin.*« ³² In Jezus se je ustavil in ju poklical ter rekel: »Kaj želite, da vama storim?« ³³ Rekla sta mu: »Gospod, da bi se najine oči lahko odprle.« ³⁴ Jezus je imel torej *do njiju* sočutje in se dotaknil njunih oči. In njune oči so takoj prejele vid in sta mu sledila.

21 In ko so se bližali Jeruzalemu in so prišli do Bétfage pri Oljski gori, je Jezus torej poslal dva učenca,² rekoč jima: »Pojdita v vas tam pred vama in nemudoma bosta našla privezano oslico in žrebe z njo. Odvežita ju in ju privedita k meni.

³ In če vama bo katerikoli človek karkoli rekel, mu bosta rekla: »Gospod ju potrebuje; in nemudoma ju bo poslal.« ⁴ Vse to je bilo storjeno, da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku, rekoč: ⁵ »Povejte sionski hčeri: »Glej, tvoj Kralj prihaja k tebi, krotak in sedeč na oslici in žrebetu, osličjem žrebetu.« ⁶ In učenca sta odšla ter storila, kakor jima je Jezus zapovedal ⁷ in pripeljala sta oslico ter žrebe in nanju položila svoja oblačila in posadili so ga nanju. ⁸ Zelo velika množica je svoje obleke razgrnila na pot; drugi pa so odsekali veje iz dreves in *jih* nastlali po poti. ⁹ In množice, ki so šle spredaj in te, ki so sledile, so vzklikalne, rekoč: »Hozana ^bDavidovemu Sinu: »Blagoslovjen je, kdor prihaja v Gospodovem imenu. Hozana na višavah.« ¹⁰ In ko je prišel v Jeruzalem, je bilo vse mesto razdraženo, govoreč: »Kdo je to?« ¹¹ Množica je rekla: »To je Jezus, prerok iz Nazareta v Galileji.«

¹² In Jezus je odšel v Božji tempelj in izgnal vse tiste, ki so v templju prodajali in kupovali in prevrnil mize menjalcem denarja in stole tem, ki so prodajali golobice¹³ ter jim rekel: »Pisano je: »Moja hiša naj se imenuje hiša molitve,« toda vi ste jo naredili za brlog razbojnikov.« ¹⁴ V templju so prišli k njemu slepi in hromi in jih je ozdravil. ¹⁵ Ko so visoki duhovniki in pisarji videli čudovita dela, ki jih je storil in otroke, ki so v templju vzklikalni ter govorili: »Hozana Davidovemu Sinu,«

^w 19,28: [Henoh 108,12.]

^x 19,28: [Henoh 108,12.]

^y 19,29: [Henoh 40,9.]

^z 20,2: *kovanec*: rimski denar je 1/18 unče – 1,57 grama, kar je po pet šilingov na unčo 3,5 penijev; okoli štirinajst centov.

^a 20,12: *delali...:* ali, vztrajali samo eno uro.

^b 21,9: [Hozana: hebr: Reši, prosimo te.]

so bili hudo nezadovoljni¹⁶ in so mu rekli: »Slišiš, kaj tile govorijo?« Jezus pa jim reče: »Seveda. Mar niste nikoli brali: >Iz ust otročičev in dojenčkov si izpopolnil hvalo?«¹⁷

¹⁷ In zapustil jih je ter odšel iz mesta v Betanijo in tam prenočil. ¹⁸ Torej zjutraj, ko se je vrnil v mesto, je postal lačen. ¹⁹ In ko je na poti zagledal figovo drevo, ^cje prišel k njemu, pa na njem ni našel nič, razen listja samega in mu rekел: »Naj odslej na tebi nikoli več ne zraste noben sad.« In figovo drevo je takoj ovenelo. ²⁰ Ko so učenci to videli, so se čudili, rekoč: »Kako hitro je figovo drevo ovenelo!« ²¹ Jezus jim je odgovoril in rekel: »Resnično, povem vam: >Ce imate vero in ne dvomite, ne boste delali samo tega, kar je bilo storjeno figovemu drevesu, temveč tudi, če boste rekli tej gori: >Bodi odstranjena in vržena v morje, se bo to zgodilo.« ²² In vse stvari, katerekoli boste verujoč prosili v molitvi, boste prejeli.«

²³ In ko je prišel v tempelj, so k njemu, medtem ko je učil, prišli visoki duhovniki in starešine izmed ljudi ter rekli: »S kakšno oblastjo delaš te stvari? In kdo ti je dal to oblast?« ²⁴ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Tudi jaz vas bom vprašal eno besedo in če mi jo poveste, vam bom tudi jaz povedal, s kakšno oblastjo delam te stvari. ²⁵ Janezov krst, od kod je bil? Iz nebes ali od ljudi?« In med seboj so razpravljali, rekoč: »Če bomo rekli: >Iz nebes;« nam bo rekel: >Zakaj mu potem niste verjeli?« ²⁶ Toda če bomo rekli: >Od ljudi,« se bojimo množice, kajti Janeza so vsi imeli za preroka.« ²⁷ In odgovorili so Jezusu ter rekli: »Ne moremo povedati.« In rekel jim je: »Tudi jaz vam ne povem, s kakšno oblastjo delam te stvari.

²⁸ Toda kaj vi mislite? Neki človek je imel dva sinova. In prišel je k prvemu ter rekel: >Sin, pojdi danes delat v moj vinograd.« ²⁹ Ta je odgovoril in rekel: >Nočem,« toda kasneje se je pokesal in odšel. ³⁰ In prišel je k drugemu ter rekel enako. Ta je odgovoril in rekel: >Grem, gospod,« pa ni odšel. ³¹ Kateri izmed njiju dveh je izvršil voljo svojega očeta?« Povedo mu: »Prvi.« Jezus jim reče: »Resnično, povem vam: >Da pojdejo davkarji in vlačuge pred vami v Božje kraljestvo. ³² Kajti Janez je prišel k vam po poti pravičnosti, pa mu niste verjeli, toda davkarji in vlačuge so mu verjeli. Vi pa, ko ste to videli, se potem niste pokesali, da bi mu lahko verjeli.«

³³ Poslušajte še eno prispevko: >Bil je nek hišni gospodar, ki je zasadil vinograd in ga ogradil naokoli in v njem izkopal vinsko stiskalnico in zgradil stolp in ga prepustil poljedelcem ter odšel v daljno deželo. ³⁴ In ko se je približal čas sadu, je k poljedelcem poslal svoje služabnike, da bi lahko prejeli njegove sadove. ³⁵ Poljedelci pa so njegove služabnike prijeli in enega pretepli in drugega ubili in še enega kamnali. ³⁶ Ponovno pošlje druge služabnike, več kakor prvič, pa so jim storili enako. ³⁷ Toda zadnjega od vseh je poslal k njim svojega sina, rekoč: >Mojega sina bodo spoštovali.« ³⁸ Toda ko so poljedelci zagledali sina, so si med seboj rekli: >Ta je dedič. Pridite, ubijmo ga in se polastimo njegove dediščine.«

³⁹ In zgrabili so ga in ga vrgli iz vinograda in ga usmrtili. ⁴⁰ Kadar torej pride gospodar vinograda, kaj bo storil tem poljedelcem?« ⁴¹ Rekli so mu: »Te zlobneže bo bedno uničil, svoj vinograd pa bo prepustil drugim poljedelcem, ki mu bodo povrnili sadove ob svojih pravih obdobjih.« ⁴² Jezus jim reče: »Mar niste nikoli brali v pismih: >Kamen, ki so ga graditelji zavrgli, ta isti je postal glava vogalu. To je Gospodovo delo in to je čudovito v naših očeh?« ⁴³ Zatorej vam pravim: >Božje kraljestvo vam bo vzeto in dano narodu, ki prinaša njegove sadove. ⁴⁴ In kdorkoli bo padel na ta kamen, bo razbit. Toda na kogarkoli bo ta padel, tega bo zmlel v prah.« ⁴⁵ In ko so visoki duhovniki in farizeji slišali njegove prispevke, so zaznali, da je govoril o njih. ⁴⁶ Toda ko so si prizadevali položiti roke nanj, so se zbalili množice, ker so ga imeli za preroka.

22 Jezus pa je odgovoril in jim ponovno govoril v prispevkih ter rekel: ² »Nebeško kraljestvo je podobno nekemu kralju, ki je pripravil svatbo svojemu sinu³ in poslal je svoje služabnike, da pokličejo na poroko te, ki so bili povabljeni, pa oni niso hoteli priti. ⁴ Ponovno pošlje druge služabnike, rekoč: >Povejte tem, ki so povabljeni: >Glejte, pripravil sem svojo večerjo. Moji voli in moji pitanci so zaklani in vse stvari so pripravljene. Pridite na svatbo.« ⁵ Toda to so jemali na lahko in odšli [po] svojih poteh, en k svoji kmetiji, drugi k svojemu trgovjanju, ⁶ preostali pa so prijeli njegove služabnike in [z njimi] hudobno ravnali ter jih usmrtili. ⁷ Toda ko je kralj slišal o tem, je bil ogorčen. In poslal je svoje vojske in uničil te morilce ter požgal njihovo mesto. ⁸ Potem reče svojim služabnikom: >Poroka je pripravljena, toda tisti, ki so bili povabljeni, niso bili vredni.« ⁹ Pojdite torej na glavne ceste in toliko, kolikor jih najdete, jih povabite na svatbo. ¹⁰ Tako so ti služabniki odšli ven na glavne ceste in zbrali skupaj vse, tako veliko, kot so jih našli, tako hudobne kakor dobre, in poroka je bila napolnjena z gosti.

¹¹ In ko je kralj vstopil, da vidi goste, je zagledal tam človeka, ki ni imel nadete poročne obleke ¹² in mu reče: >Prijatelj, kako si prišel sèm, ne da bi imel poročno obleko?« Ta pa je bil brez besed. ¹³ Tedaj je kralj rekel služabnikom: >Zvezite mu roko in stopalo ter ga odvedite proč in ga vrzite v zunanjio temo. Tam bo jokanje in škripanje z zobmi.« ¹⁴ Kajti mnogo je poklicanih, toda malo je izbranih.«

¹⁵ Tedaj so farizeji odšli in se posvetovali, kako bi ga lahko ujeli v njegovem govorjenju. ¹⁶ In k njemu so poslali svoje učence s herodovci, rekoč: »Učitelj, vemo, da si pošten in v resnici učiš Božjo pot niti se ne oziraš na nobenega človeka, kajti ne oziraš se na zunanjost ljudi.« ¹⁷ Povej nam torej: >Kaj misliš? Ali je zakonito dajati cesarju davek ali ne?« ¹⁸ Toda Jezus je zaznal njihovo zlobnost in rekel: >Zakaj me skušate, vi hinavci? ¹⁹ Pokažite mi davčni denar.« ^d In prinesli so mu denar. ²⁰ In reče jim: »Čigava sta ta podoba in napis?« ^e ²¹ Rečejo mu: »Cesarjeva.« Tedaj

^c 21,19: figovo drevo: gr. eno figovo drevo.

^d 22,19: denar: v vrednosti 3,5 penijev.

^e 22,20: napis: ali, posvetilo.

jim reče: »Povrnite torej cesarju stvari, ki so cesarjeve, in Bogu stvari, ki so Božje.«²² Ko so slišali te besede, so se čudili in ga pustili ter odšli svojo pot.

²³ Isti dan so prišli k njemu saduceji, ki pravijo, da ni vstajenja in ga vprašali,²⁴ rekoč: »Učitelj, Mojzes je rekel: »Ce mož umre brez otrok, naj njegov brat poroči njegovo ženo in svojemu bratu obudi seme.«²⁵ Torej z nami je bilo sedem bratov in ko je prvi poročil ženo, je umrl in ker ni imel otrok, je svojo ženo zapustil svojemu bratu.²⁶ Podobno tudi drugi in tretji, do sedmega.^{f27} In zadnja od vseh je umrla tudi ženska.²⁸ Čigava žena, od teh sedmih, bo torej ob vstajenju? Kajti vsi so jo imeli.«²⁹ Jezus jim je odgovoril in rekel: »Motite se, ker ne poznate ne pisem niti ne Božje moči.³⁰ Kajti ob vstajenju se niti ne poročajo niti niso dane v zakon, temveč so kakor Božji angeli v nebesih.³¹ Toda kar se tiče vstajenja mrtvih, kaj niste brali tega, kar vam je bilo rečeno od Boga, rekoč:³² »Jaz sem Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov? Bog ni Bog mrtvih, temveč živih.«³³ In ko je množica to slišala, je bila osupla nad tem naukom.

³⁴ Toda ko so farizeji slišali, da je utišal saduceje, so se zbrali skupaj; ³⁵ Potem mu je eden izmed njih, *kije bil* izvedenec v postavi, zastavil *vprašanje*, ter ga skušal in rekel:³⁶ »Učitelj, katera je največja zapoved v postavi?«³⁷ § Jezus mu je rekel: »»Ljubil boš Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo in z vsem svojim mišljenjem.«³⁸ To je prva in velika zapoved.³⁹ Druga pa ji je podobna: »Svojega bližnjega boš ljubil kakor samega sebe.«⁴⁰ Na teh dveh zapovedih visita vsa postava in preroki.«

⁴¹ Medtem ko so bili farizeji zbrani skupaj, jih je Jezus vprašal,⁴² rekoč: »Kaj mislite o Kristusu? Čigav sin je?« Rečejo mu: »Davidov Sin.«⁴³ Reče jim: »Kako mu torej David v duhu reče Gospod, rekoč: ⁴⁴ »Gospod je rekel mojemu Gospodu: »Sédi na mojo desnico, dokler ne storim tvojih sovražnikov za tvojo pručko?«⁴⁵ Če ga torej David imenuje Gospod, kako je njegov sin?«⁴⁶ In noben človek mu ni bil zmožen odgovoriti besede niti se mu noben človek od tega dne dalje ni drznil zastaviti še več *vprašanj*.

23 Tedaj je Jezus spregovoril množici in svojim učencem,² rekoč: »Pisarji in farizeji sedijo na Mojzesovem stolu.³ Torej vse, karkoli vam ukažejo, obeležujte, to obeležujte in storite; toda ne delajte po njihovih delih, kajti oni govorijo, pa ne delajo.⁴ Kajti vežejo težka bremena in bridka za prenašanje in *jih* polagajo ljudem na ramena, toda [sam] iih niti z enim izmed svojih prstov nočejo premakniti.⁵ Toda vsa svoja dela počnejo zato, da bi jih ljudje videli. Širijo svoje molitvene jermene^h in povečujejo robove svojih oblek⁶ in

22,21: Rim 13,7
22,23: Mr 12,18
22,23: Lk 20,27
22,23: Apd 23,8
22,24:
5 Mz 25,5
22,30: [Mr 12,25]
22,32: 2 Mz 3,6
22,34: Mr 12,28
22,37: 5 Mz 6,5
22,37: Lk 10,27
22,39:
3 Mz 19,18
22,41: Mr 12,35-36
22,42: Lk 20,41
23,4: Lk 11,46
23,5: 4 Mz 15,38
23,5: 5 Mz 22,12
23,5: [5 Mz 6,8]
23,6: Mr 12,38
23,6: Lk 11,43
23,8: Jak 3,1
23,9: Mal 1,6
23,11:
[Mt 18,1]
23,11: Mr 9,33-34
23,11: Lk 9,46
23,11: [Lk 22,24]
23,11: [Fil 2,3]
23,12: Lk 14,11
23,12: Lk 18,14
23,13: Lk 11,52
23,14: Mr 12,40
23,14: Lk 20,47
23,23: Lk 11,42
23,25: Lk 11,39

radi imajo najpomembnejše prostore na zabavah, ter vodilne sedeže v sinagogah⁷ in pozdrave na trgih ter da bi jih ljudje klicali: »Rabi, Rabi.«⁸ § Toda ne dejte se imenovati Rabi, kajti eden je vaš Učitelj, celo Kristus, vi vsi pa ste bratje.⁹ In na zemlji nobenega moža ne kličite vaš oče, kajti eden je vaš Oče, ki je v nebesih.¹⁰ Niti se ne dejte imenovati učitelji, kajti eden je vaš Učitelj, celo Kristus.¹¹ Temveč kdor je med vami največji, naj bo vaš služabnik.¹² In kdorkoli se bo povšebral, bo ponižan; in kdor bo sebe ponižal, bo povišan.

¹³ Toda gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti nebesko kraljestvo ste zaprli pred ljudmi, kajti sami ne greste noter niti tem, ki vstopajo, ne dovolite, da bi šli noter.¹⁴ § Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti vdovam goltate hiše in za pretvezo opravljate dolgo molitev; zatorej boste prejeli večjo obsodbo.¹⁵ Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti obidete morje in zemljo, da naredite enega spreobrnjenca in ko je narejen, ga naredite dvakrat bolj otroka pekla, kakor ste sami.¹⁶ Gorje vam, vi slepi vodniki, ki pravite: »Kdorkoli bo prisegel pri templju, ni to nič; toda kdorkoli bo prisegel pri tempeljskem zlatu, je dolžnik!«¹⁷ Vi bedaki in slepcsi. Kajti kaj je večje, zlato ali tempelj, ki posvečuje zlato?¹⁸ § In: »Kdorkoli bo prisegel pri oltarju, ni to nič; toda kdorkoli prisega pri daru, ki je na njem, je kriv.«^k ¹⁹ § Vi bedaki in slepcsi. Kajti kaj je večje, dar ali oltar, ki posvečuje dar?²⁰ Kdorkoli bo torej prisegel pri oltarju, prisega pri njem in pri vseh stvareh na njem.²¹ In kdorkoli bo prisegel pri templju, prisega pri njem in pri tistem, ki prebiva v njem.²² In kdor bo prisegel pri nebesih, prisega pri Božjem prestolu in pri tistem, ki sedi na njem.²³ § Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti plačujete desetino od mete in Janeža^l in kumine, zanemarili pa ste pomembnejše zadeve iz postave, sodbo, usmiljenje in vero. Te bi morali storiti in ne pustiti drugih nenarejenih.²⁴ Vi slepi vodniki, ki precejate komarja in požirate kamelo.²⁵ Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Ker naredite zunanjost čaše in pladnja čisto, toda znotraj ste polni izsiljevanja in izgreda.²⁶ Ti slepi farizeji, očisti najprej to, kar je znotraj čaše in pladnja, da bo tudi njuna zunanjost lahko čista.²⁷ Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti podobni ste pobeljenim mavzolejem, ki so na zunaj videti zares krasni, toda znotraj so polni kosti mrtvih ljudi in vse nečistosti.²⁸ Točno tako se tudi vi navzven kažete ljudem pravične, toda znotraj ste polni hinavščine in krivičnosti.²⁹ Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti prerokom gradite grobnice in okrašujete mavzoleje pravičnih,³⁰ in pravite: »Ce bi bili mi v dneh svojih očetov, ne bi bili z njimi soudeleženi pri prelivanju krvi prerokov.«³¹ Zatorej ste priče vam samim, da

^f 22,26: *sedmega*: gr. sedem.

^g 22,45: [Jezus je po rodovniku sin od kralja Davida. Toda kralj David ga v Psalmu 110,1 imenuje njegov (Davidov) Gospod (Gospod: gr. najvišja avtoritet, to je: Bog Oče). V Psalmu 101,1 je torej Gospod (Bog Oče) govoril Davidovemu Gospodu (Jezusu Kristusu).]

^h 23,5: *molitvene jermene*: filakterije so majhne usnjene torbice ali škatlice, ki so si jih judovski duhovniki z usnjениmi jermenimi

privezali na levo roko in na čelo. V škatlici so bili trakovi pergamenta z zapisanimi besedami iz 2 Mz 13,1-16; 5 Mz 6,4-9 in 5 Mz 11,13-21. To je bilo zapovedano v 5 Mz 6,8.

ⁱ 23,10: [učitelji: gr. vodniki.]

^j 23,10: [Učitelj: gr. Vodnik.]

^k 23,18: *kriv*: ali, dolžnik, ali, vezan.

^l 23,23: *Janeža*: gr. kopra.

ste otroci teh, ki so morili preroke.³² Napolnite torej mero svojih očetov.³³ Vi kače, vi gadji rod, kako lahko pobegnete obsodbi na pekel?

³⁴ Zatorej glejte, k vam pošiljam preroke in modre može ter pisarje. In nekatere izmed njih boste ubili in križali; in nekatere izmed njih boste bičali v svojih sinagogah in jih preganjali od mesta do mesta,³⁵ da lahko pride nad vas vsa pravična kri, prelita na zemlji, od krvi pravičnega Abela, do krvi Zaharija, Berehjájevega sina, ki ste ga umorili med templjem in oltarjem.³⁶ Resnično, povem vam: >Vse te stvari bodo priše nad ta rod.<

³⁷ Oh Jeruzalem, Jeruzalem, ti, ki ubijaš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi, kako pogosto sem hotel zbrati skupaj twoje otroke, prav tako kakor koklja zbira svoje piščance pod svoje peruti, pa niste hoteli!³⁸ § Glejte, vaša hiša je zapuščena, prepuščena vam.³⁹ Kajti povem vam: >Odslej me ne boste več videli, dokler ne boste rekli: >Blagoslovljen je, kdor prihaja v Gospodovem imenu.<<

24 In Jezus je šel ven in odšel od templja, in njegovi učenci so prišli k njemu, da mu pokažejo tempeljske stavbe.² § Jezus jim je rekel: »Ali ne vidite vseh teh stvari? Resnično, jaz vam povem: >Tukaj ne bo ostal en kamen na drugem, ki ne bo zrušen.<<

³ In ko je sedèl na Olski gori, so k njemu zaupno prišli učenci, rekoč: »Povej nam, kdaj bodo te stvari? In kakšno bo znamenje tvojega prihoda in konca sveta?«⁴ In Jezus jim je odgovoril ter rekel: »Pazite, da vas nihče ne prevara.⁵ Kajti mnogo jih bo prišlo v mojem imenu, rekoč: >Jaz sem Kristus,< in bodo mnoge prevarali.⁶ In slišali boste o vojnah in govorice o vojnah; glejte, da ne boste zaskrbljeni, kajti vse te stvari se morajo pripetiti, toda ni še konec.⁷ § Kajti narod se bo dvignil zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo in lakote, kužne bolezni in potresi bodo na raznih krajih.⁸ Vse to so začetki bridkosti.⁹ Takrat vas bodo izročali, da boste trpeli in vas ubijali, in vsi narodi vas bodosovražili zaradi mojega imena.¹⁰ In tedaj se bodo mnogi pohujšali in izdajali bodo drug drugega in drug drugega bodo sovražili.¹¹ In mnogo lažnih prerokov bo vstalo in bodo mnoge prevarali.¹² In ker bo krivičnost obilna, se bo ljubezen pri mnogih ohladila.¹³ Toda kdor bo vztrajal do konca, ta isti, bo rešen.¹⁴ In ta evangelij kraljestva bo oznanjen po vsem svetu v pričevanje vsem narodom, in tedaj bo prišel konec.¹⁵ Kadar boste torej videli ogabnost opustošenja, o kateri govori prerok Daniel, stati na svetem prostoru (kdorkoli bere, naj razume),¹⁶ takrat naj tisti, ki bodo v Judeji, bežijo v gore.¹⁷ Tisti, ki je na hišni strehi, naj ne pride dol, da bi iz svoje hiše karkoli vzel,¹⁸ niti naj se tisti, ki je na njivi, ne vrača nazaj, da vzame svoja oblačila.

¹⁹ In gorje tem, ki so z otrokom in tem, ki v tistih dneh dojijo!²⁰ Toda molite, da vaš pobeg ne bo pozimi niti ne na šabatni dan,²¹ kajti takrat bo velika stiska, takšna, kakršne ni bilo od začetka sveta do tega časa niti je nikoli več ne bo.²² In razen če ti dnevi ne bi bili skrajšani, ne bi bilo

rešeno nobeno meso; toda zaradi izvoljenih bodo ti dnevi skrajšani.²³ Če vam bo takrat katerikoli človek rekel: >Glejte! Tukaj je Kristus ali tam; tega ne verjemite.<²⁴ Kajti vstali bodo lažni Kristusi in lažni preroki in prikazovali bodo velika znamenja in čudeže; do take mere, da bodo, če bi bilo mogoče, prevarali tudi izvoljene.²⁵ Glejte, vnaprej sem vam povedal.²⁶ Zatorej, če vam bodo rekli: >Glejte, v puščavi je;< ne pojrite tja: >Glejte, v skrivnih sobah je;< tega ne verjemite.²⁷ Kajti kakor bliskanje prihaja od vzhoda in sveti celo do zahoda, takšen bo tudi prihod Sina človekovega.²⁸ Kajti kjerkoli je truplo, tam bodo orli zbrani skupaj.

²⁹ Tako po stiski tistih dni bo sonce otemnelo in luna ne bo dajala svoje svetlobe in zvezde bodo padale iz neba in moči neba se bodo tresle,³⁰ § in tedaj se bo na nebu prikazalo znamenje Sina človekovega, in tedaj bodo žalovali vsi zemeljski rodovi in videli bodo Sina človekovega prihajati na oblakih neba z močjo in veliko slavo.³¹ In z močnim donenjem tropente bo poslal svoje angele in zbrali bodo skupaj njegove izvoljene iz štirih vetrov, od enega konca neba do drugega.³² Od figovega drevesa se torej naučite prisopodobo: >Kadar je njegova mladika še nežna in poganja liste, veste, da je poletje blizu.<³³ Tako tudi vi, ko boste videli vse te stvari, védite, da je to blizu, celo pri vratih.³⁴ Resnično, povem vam: >Ta rod ne bo prešel, dokler vse te stvari ne bodo izpolnjene.<³⁵ Nebo in zemlja bosta prešla, toda moje besede ne bodo prešle.

³⁶ § Toda o tem dnevu in uri ne ve noben človek, ne, niti nebeški angeli ne, temveč samo moj Oče.

³⁷ Toda kakršni so bili Noetovi dnevi, takšen bo tudi prihod Sina človekovega.³⁸ Kajti kakor so v dneh, ki so bili pred poplavno, jedli in pili, se poročali ter dajali v zakon, do dneva, ko je Noe vstopil v barko,³⁹ in niso spoznali, dokler ni prišla poplava in jih vse odnesla; takšen bo tudi prihod Sina človekovega.⁴⁰ Takrat bosta dva na njivi; eden bo vzet, drugi pa puščen.⁴¹ Dve ženski bosta mleli pri mlinu; ena bo vzeta, druga pa puščena.

⁴² Stražite torej, kajti ne veste, katero uro pride vaš Gospod.⁴³ Toda vedite to, da će bi hišni oče vedel, ob kateri uri bi tat prišel, bi stražil in ne bi dopustil, da bi bila njegova hiša vlonljena.

⁴⁴ Zatorej bodite tudi vi pripravljeni, kajti Sin človekov prihaja ob taki uri, za katero ne mislite.

⁴⁵ § Kdo je torej zvesti in modri služabnik, ki ga je njegov gospodar določil nad njegovo družino, da jim daje obed ob pravšnjem obdobju?

⁴⁶ Blagoslovljen je ta služabnik, ki ga bo njegov gospodar, ko pride, našel tako delati.⁴⁷ Resnično, povem vam: >Da ga bo naredil za gospodarja nad vsemi svojimi dobrinami.<⁴⁸ Toda če bo ta hudobni služabnik v svojem srcu rekel: >Moj gospodar odlaša svoj prihod,<⁴⁹ in bo začel udarjati svoje poslužabnike ter jesti in piti s pijanimi,⁵⁰ bo gospodar tega služabnika prišel na dan, ko ga ne pričakuje in ob uri, ki se je ne zaveda⁵¹ in presekal⁵² ga bo narazen ter mu

^m 24,31: z...: ali, s tropento in močnim donenjem.

ⁿ 24,33: to: ali, on.

^o 24,51: presekal...: ali, ga odsekal proč.

določil njegov delež s hinavci; tam bo jokanje in škripanje z zobmi.«

25 »Takrat bo nebeško kraljestvo podobno desetim devicam, ki so vzele svoje svetilke in šle, da srečajo ženina. ² In pet izmed njih je bilo modrih, pet pa je bilo nespametnih. ³ Te, ki so bile nespametne, so vzele svoje svetilke, niso pa z njimi vzele olja, ⁴ toda modre so s svojimi svetilkami v svojih posodah vzele olje. ⁵ Medtem ko se je ženin mudil, so vse podremale in zaspale. ⁶ Ob polnoči pa je nastalo vpitje: >Glejte, ženin prihaja. Pojdite ven, da ga srečate.< ⁷ Tedaj so vse te device vstale in očistile svoje svetilke. ⁸ In nespametne so rekle modrim: >Dajte nam od svojega olja, kajti naše svetilke so ^pugasnile.< ⁹ Toda modre so odgovorile, rekoč: >Ne tako, da ne bi bilo premalo za nas in vas, toda pojrite raje k tem, ki prodajajo in si kupite zase.< ¹⁰ Medtem ko so odšle kupovat, pa je prišel ženin, in tiste, ki so bile pripravljene, so vstopile z njim v zakon in vrata so se zaprla. ¹¹ Kasneje so prišle tudi druge device, rekoč: >Gospod, Gospod, odpri nam.< ¹² Toda odgovoril je in rekel: >Resnično, povem vam: >Ne poznam vas.<< ¹³ § Stražite torej, kajti ne veste niti dneva niti ure, v kateri prihaja Sin človekov.

¹⁴ Kajti nebeško kraljestvo je kakor človek, ki potuje v daljno deželo, ki je sklical svoje lastne služabnike ter jim izročil svoje dobrine. ¹⁵ In enemu je dal pet talentov, ^q drugemu dva in naslednjemu enega; vsakemu človeku glede na njegove razne sposobnosti; in nemudoma je odšel na svojo pot. ¹⁶ Potem je tisti, ki je prejel pet talentov, šel in s temi trgoval in tem prisluzil še pet drugih talentov. ¹⁷ In podobno je tisti, ki je prejel dva, prav tako pridobil še dva druga. ¹⁸ Toda tisti, ki je prejel enega, je šel in kopal v zemljo in skril denar svojega gospodarja. ¹⁹ Po dolgem času pride gospodar teh služabnikov in z njimi poračuna. ²⁰ In tako je tisti, ki je prejel pet talentov, prišel in prinesel pet drugih talentov, rekoč: >Gospodar, izročil si mi pet talentov. Glej, poleg teh sem pridobil še pet talentov.< ²¹ Njegov gospodar mu je rekel: >Dobro narejeno, ti dobri in zvesti služabnik. Zvest si bil nad malo stvarmi, naredil te bom za vladarja nad mnogimi stvarmi; vstopi v radost svojega gospodarja.< ²² Tudi tisti, ki je prejel dva talenta, je prišel in rekel: >Gospodar, izročil si mi dva talenta; glej, poleg teh sem pridobil še dva druga talenta.< ²³ Njegov gospodar mu je rekel: >Dobro narejeno, dobri in zvesti služabnik. Zvest si bil nad malo stvarmi, naredil te bom za vladarja nad mnogimi stvarmi; vstopi v radost svojega gospodarja.< ²⁴ Potem je prišel tisti, ki je prejel en talent in rekel: >Gospodar, poznal sem te, da si trd človek, žanješ, kjer nisi sejal in zbiraš, kjer nisi nastlal, ²⁵ in sem se bal in sem šel ter tvoj talent skril v zemljo. Glej tukaj imas, kar je tvojega.< ²⁶ Njegov gospodar je odgovoril in mu rekel: >Ti zlobni in leni služabnik, vedel si, da žanjem, kjer nisem sejal in zbiram tam, kjer nisem nastlal; ²⁷ dolžan si bil torej dati moj denar menjalcem in tedaj, ob mojem prihodu, bi jaz svojo lastnino prejel z obrestmi.< ²⁸ Vzemite mu

25,13: Mt 24,42
25,13: Mr 13,33
25,14: Lk 19,12
25,15: Mt 18,24
25,29: Mt 13,12
25,29: Mr 4,25
25,29: Lk 8,18
25,35: Iz 58,7
25,35: Ezk 18,7
25,41: Ps 6,8
25,41: Mt 7,23
25,46: Dan 12,2
25,46: Jn 5,29
26,2: Mr 14,1
26,2: Lk 22,1
26,2: Jn 13,1
26,3: [Mt 21,38]
26,3: [Mr 12,7-8]
26,3: [Lk 20,14]
26,3: Jn 11,53
26,3: [Heb 1,2]
26,4: Jn 11,47
26,6: Mr 14,3
26,6: Jn 11,1
26,6: [Mr 14,1-2]
26,6: [Mr 14,10-11]
26,6: [Lk 22,1-6]
26,11:
5 Mz 15,11

torej talent in ga dajte temu, ki ima deset talentov. ²⁹ Kajti vsak, kdor ima, mu bo dano in bo imel obilje, toda od tistega, ki nima, bo vzeto proč celo to, kar ima. ³⁰ Nekoristnega služabnika pa vrzite v zunanjo temo; tam bo jokanje in škripanje z zobmi.<

³¹ § Ko bo prišel Sin človekov v svoji slavi in vsi sveti angeli z njim, potem bo sedel na prestol svoje slave, ³² in pred njim bodo zbrani vsi narodi, in oddvojil jih bo ene od drugih, kakor pastir ločuje svoje ovce od koz; ³³ in ovce bo postavil na svojo desno roko, toda koze na levo. ³⁴ Tedaj bo Kralj rekel tistim na svoji desnici: >Pridite, blagoslovljeni od mojega Očeta, podedujte kraljestvo, za vas pripravljeno od ustanovitve sveta,< ³⁵ kajti bil sem lačen in ste mi dali obrok; bil sem žejen in ste mi dali piti; bil sem tujec in ste me sprejeli; ³⁶ nag in ste me oblekli; bil sem bolan in ste me obiskali; bil sem v ječi in ste prišli k meni.< ³⁷ Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: >Gospodar, kdaj smo te videli lačnega in te nahranili ali žejnega in [ti] dali piti? ³⁸ Kdaj smo te videli tujca in te sprejeli? Ali nagega in te oblekli? ³⁹ Ali kdaj smo te videli bolnega ali v ječi in prišli k тебici?< ⁴⁰ In kralj jim bo odgovoril in rekel: >Resnično, povem vam: >V kolikor ste to storili enemu najmanjšemu izmed teh mojih bratov, ste to storili meni.<< ⁴¹ Tedaj bo prav tako rekel tem na levici: >Odidite od mene, vi prekleti, v večni ogenj, pripravljen za hudiča in njegove angele; ⁴² kajti lačen sem bil, pa mi niste dali obroka; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; ⁴³ tujec sem bil, pa me niste sprejeli; nag in me niste oblekli; bolan in v ječi, pa me niste obiskali.< ⁴⁴ Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: >Gospodar, kdaj smo te videli lačnega ali žejnega ali tujca ali nagega ali bolnega ali v ječi in ti nismo postregli?< ⁴⁵ Tedaj jim bo odgovoril, rekoč: >Resnično, povem vam: >V kolikor tega niste storili enemu izmed teh najmanjših, tega niste storili meni.<< ⁴⁶ In ti bodo šli proč v večno kazneni, toda pravični v večno življenje.<

26 In pripetilo se je, ko je Jezus končal vse te govore, da je rekel svojim učencem: ² »Veste, da je čez dva dni praznik pashe in Sin človekov je izdan, da bi bil križan.< ³ Tedaj so se skupaj zbrali visoki duhovniki in pisarji ter starešine izmed ljudstva, k palači velikega duhovnika, ki mu je bilo ime Kajfa ⁴ in se posvetovali, da bi lahko Jezusa s premetenostjo prijeli ter ga ubili. ⁵ Toda rekli so: »Ne na prazničen dan, da med ljudmi ne bi bilo vstaje.<

⁶ Torej ko je bil Jezus v Betaniji, v hiši Simona gobavca, ⁷ je prišla k njemu ženska, ki je imela alabastrno škatlo zelo dragocenega mazila in ko je sedel pri mizi, ga je izlila na njegovo glavo. ⁸ Toda ko so njegovi učenci to videli, so bili ogorčeni, rekoč: »S kakšnim namenom je ta potrata? ⁹ Kajti to mazilo bi bilo lahko drago prodano in dano revnim.< ¹⁰ Ko je Jezus to spoznal, jim je rekel: »Zakaj nadlegujete žensko? Kajti na meni je storila dobro delo. ¹¹ Kajti revne imate vedno s seboj, toda mene nimate vedno. ¹² Ker je to mazilo izlila na moje telo, je to storila za moj

pokop.¹³ Resnično, povem vam: >Kjerkoli se bo ta evangelij oznanjal po vsem svetu, tam se bo tudi to, kar je ta ženska storila, pripovedovalo v spomin nanjo.<<

¹⁴ Tedaj je eden izmed dvanajsterih, imenovan Juda Iskarijot, odšel k visokim duhovnikom¹⁵ § in jim rekel: »Kaj mi boste dali in vam ga bom izročil?« In z njim so se sporazumeli za trideset koščkov srebra.¹⁶ In od tedaj je iskal priložnost, da ga izda.

¹⁷ Učenci so torej prvi *dan [praznika]* nekvašenega kruha prišli k Jezusu in mu rekli: »Kje želiš, da ti pripravimo, da boš jedel pashalno jagnje?«¹⁸ In rekel je: »Pojdite v mesto k temu in temu človeku ter mu recite: >Učitelj pravi: >Moj čas je blizu; s svojimi učenci bom v tvoji hiši praznoval pasho.<<¹⁹ In učenci so storili, kakor jim je Jezus določil; in pripravili so pashalno jagnje.²⁰ Torej, ko je prišel večer, se je z dvanajstimi usedel.²¹ In ko so jedli, je rekel: »Resnično, povem vam, da me bo eden izmed vas izdal.«²² Bili so silno žalostni in začeli so mu vsak izmed njih govoriti: »Gospod, ali sem jaz?«²³ In odgovoril je ter rekel: »Kdor pomaka svojo roko z menoj v skledo, ta isti me bo izdal.²⁴ Sin človekov gre, kakor je pisano o njem, toda gorje temu človeku, po katerem je Sin človekov izdan! Dobro bi bilo za tega človeka, če se ne bi rodil.«^r ²⁵ Potem je Juda, ki ga je izdal, odgovoril in rekel: »Učitelj, ali sem jaz?« Rekel mu je: »Ti si rekel.«

²⁶ In medtem ko so jedli je Jezus vzel kruh in ga blagoslovil^s in ga razlomil ter ga dal učencem in rekel: »Vzemite, jejte; to je moje telo.«²⁷ In vzel je časo in se zahvalil ter jim jo dal, rekoč: »Pijte iz nje vsi,²⁸ kajti to je moja kri nove zaveze, ki je prelita za mnoge v odpuščanje grehov.²⁹ Toda povem vam: >Odslej ne bom pil od tega sadu vinske trte do tistega dne, ko bom z vami pil novega v kraljestvu svojega Očeta.<<³⁰ In ko so odpeli hvalnico,^t so odšli ven na Oljsko goro.³¹ Tedaj jim Jezus reče: »Vsi se boste to noč pohujšali zaradi mene, kajti pisano je: >Udaril bom pastirja in ovce tropa bodo razkropljene naokoli.« ;³² Toda potem, ko bom obujen, bom pred vami šel v Galilejo.«³³ Peter je odgovoril in mu rekel: »Čeprav se bodo^u vsi *ljudje* pohujšali zaradi tebe, se *vendarle* jaz nikoli ne bom pohujšal.«³⁴ Jezus mu je rekel: »Resnično, povem ti: >Da me boš to noč, preden petelin zapoje, trikrat zatajil.«³⁵ Peter mu je rekel: »Čeprav bi moral umreti s teboj, te vendarle ne bom zatajil.« Tudi vsi učenci so enako govorili.

³⁶ Tedaj pride Jezus z njimi na kraj, imenovan Getsemani in reče učencem: »Sérite tukaj, medtem ko grem in tamle molim.«³⁷ In s seboj je vzel Petra ter dva Zebedejeva sinova in postajal je žalosten ter zelo potrt.³⁸ Tedaj jim reče: »Moja duša je silno žalostna, celo do smrti; zadržujte se tukaj in bedite z menoj.«³⁹ In odšel je še malce dlje ter padel na svoj obraz in molil, rekoč: »Oh moj Oče, če je to mogoče, naj gre ta čaša mimo mene, vendar ne kakor jaz hočem, temveč kakor hočeš ti.«⁴⁰ In pride k učencem in jih najde speče ter reče

Petru: »Kaj, eno uro niste zmogli bedeti z menoj?⁴¹ Bedite in molíte, da ne pridete v skušnjavo. Duh je zares voljan, toda meso je šibko.«⁴² Zopet je, drugič, odšel proč in molil, rekoč: »Oh moj Oče, če ta čaša ne more iti mimo mene, ne da jo izpijem, zgodi se tvoja volja.«⁴³ In prišel je ter jih ponovno našel speče, kajti njihove oči so bile težke.⁴⁴ In zapustil jih je ter ponovno odšel proč in tretjič molil, govoreč iste besede.⁴⁵ Potem pride k svojim učencem in jim reče: »Spite torej in vzemite si [svoj] počitek; glejte, ura je blizu, in Sin človekov je izdan v roke grešnikov.⁴⁶ Vstanite, pojdimo. Glejte, tisti, ki me izdaja, je blizu.«

⁴⁷ In medtem ko je še govoril, glej, je prišel Juda, eden izmed dvanajsterih in z njim velika množica z meči in palicami, od visokih duhovnikov in starešin izmed ljudstva.⁴⁸ Torej tisti, ki ga je izdal, jim je dal znamenje, rekoč: »Kogarkoli bom poljubil, ta isti je on; trdno ga primite.«⁴⁹ In nemudoma je prišel k Jezusu in rekel: »Pozdravljen, učitelj,« ter ga poljubil.⁵⁰ Jezus pa mu je rekel: »Priatelj, zakaj si prišel?« Tedaj so prišli in na Jezusa položili roke ter ga prijeli.⁵¹ In glej, eden izmed njih, ki je bil z Jezusom, je iztegnil svojo roko ter dvignil svoj meč in udaril služabnika vélikega duhovnika in odbil njegovo uho.⁵² Tedaj mu je Jezus rekel: »Vtakni svoj meč ponovno na njegovo mesto, kajti vsi tisti, ki primejo za meč, bodo z mečem pokončani.⁵³ Ali mislite, da ne morem sedaj moliti k svojemu Očetu in bi mi takoj dal več kot dvanajst legij angelov?⁵⁴ Toda kako naj se potem izpolnijo pisma, da mora biti tako?«⁵⁵ In v tej isti uri je Jezus rekel množicam: »Ali ste prišli ven kot proti razbojniku, z meči in palicami, da me primete? Dnevno sem sedel z vami ter učil v templju, pa me niste prijeli.⁵⁶ Toda vse to je bilo storjeno, da se lahko izpolnijo pisma prerokov.« Tedaj so ga vsi učenci zapustili in pobegnili.

⁵⁷ Tisti pa, ki so Jezusa zgrabili, so ga odpeljali proč h Kajfu, vélikemu duhovniku, kjer so bili zbrani pisarji in starešine.⁵⁸ Toda Peter mu je od daleč sledil do palače vélikega duhovnika in vstopil ter sédel s služabniki, da vidi konec.⁵⁹ § Visoki duhovniki in starešine in ves véliki zbor so torej iskali krivih prič zoper Jezusa, da bi ga usmrtili,⁶⁰ toda niso našli nobene; da, čeprav je prišlo mnogo krivih prič, *vendar* niso našli nobene. Na koncu sta prišli dve krivi priči⁶¹ in rekli sta: »Ta je rekel: >Žmožen sem uničiti Božji tempelj in ga v treh dneh zgraditi.«⁶² In véliku duhovnik je vstal ter mu rekel: »Nič ne odgovarjaš? Kaj je to, karti priči pričujeta zoper tebe?«⁶³ Toda Jezus je ohranil svoj mir. In véliku duhovnik je odgovoril ter mu rekel: »Zaklinjam te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Božji Sin.«⁶⁴ Jezus mu reče: »Ti si rekel, vendar ti jaz pravim: >Odslej boste videli Sina človekovega sedeti na desnici moči in prihajati na oblakih neba.<<⁶⁵ Tedaj je véliku duhovnik raztrgal svoja oblačila, rekoč: »Govoril je bogokletje; imamo kakšno dodatno potrebo po pričah? Glejte, sedaj ste slišali njegovo bogokletje.⁶⁶ Kaj vi mislite?« Oni pa so odgovorili in rekli: »Kriv je smrti.«⁶⁷ Tedaj so mu pljuvali v njegov

^r 26,24: [Henoh 38,2.]

^s 26,26: *blagoslovil: mnogo grških besedil ima:* zahvalil.

^t 26,30: *hvalnico:* ali, psalm.

^u 26,33: *bodo:* ali, bo vera drugih ljudi tresla in padla, bo moja kljub temu čvrsta in neomajna.

obraz in ga klofutali; in drugi so ga udarjali z dlanmi v svojih rok,⁶⁸ rekoč: »Prerokuj nam, ti Kristus: »Kdo je tisti, ki te je udaril?««

⁶⁹ Peter je torej sedèl zunaj v palači; in k njemu je prišla gospodična, rekoč: »Tudi ti si bil z Jezusom iz Galileje.«⁷⁰ Toda on je pred vsemi *njimi* zanikal, rekoč: »Ne vem, kaj govoris.«⁷¹ In ko je odšel ven v preddverje, ga je videla druga *služabnica* in rekla tem, ki so bili tam: »Ta je bil prav tako z Jezusom Nazarečanom.«⁷² In ponovno je s prisego zanikal: »Ne poznam tega človeka.«⁷³ In čez nekaj časa so prišli k *njemu* tisti, ki so stali ob strani ter rekli Petru: »Zagotovo si ti *eden* izmed njih, kajti tvoje narečje te izdaja.«⁷⁴ Tedaj je začel preklinjati in prisegati, rekoč: »Ne poznam [tega] človeka.« In petelin je takoj zapel.⁷⁵ In Peter se je spomnil Jezusove besede, ki mu jo je rekel: »Preden petelin zapoje, me boš trikrat zatajil.« In odšel je ven ter se bridko zjokal.

27 Ko je prišlo jutro, so se vsi visoki duhovniki in starešine izmed ljudstva posvetovali zoper Jezusa, da ga usmrtijo.² In ko so ga zvezali, so ga odvedli proč ter ga izročili voditelju Ponciju Pilatu.

³ Potem se je Juda, ki ga je izdal, ko je videl, da je bil obsojen, pokesal in trideset koščkov srebra prinesel nazaj k visokim duhovnikom in starešinam,⁴ rekoč: »Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.« Oni pa so rekli: »Kaj je to nam? Ti glej na to.«⁵ In srebrne koščke je vrgel v tempelj in odšel ter samega sebe obesil.⁶ Visoki duhovniki pa so vzeli koščke srebra in rekli: »Ni zakonito, da jih damo v zakladnico, ker so cena krvi.«⁷ In posvetovali so se ter z njimi kupili lončarjevo njivo, da bi v njej pokopavali tujce.⁸ Zatorej je bilo to polje do današnjega dne imenovano Njiva krvi.⁹ Tedaj je bilo izpolnjeno to, kar je bilo rečeno po preroku Jeremiju, rekoč: »In vzeli so trideset koščkov srebra, ceno tistega, ki je bil ocenjen, ki so ga Izraelovi^w otroci ocenili,¹⁰ in dali so jih za lončarjevo njivo, kakor mi je določil Gospod.«¹¹ In Jezus je stal pred voditeljem in voditelj ga je vprašal, rekoč: »Ali si ti judovski Kralj?« Jezus mu je rekel: »Ti praviš.«¹² In ko je bil obtožen od visokih duhovnikov in starešin, ni ničesar odgovoril.¹³ Tedaj mu je Pilat rekel: »Ali ne slišiš, koliko besed pričajo zoper tebe?«¹⁴ Pa mu ni odgovoril niti na eno besedo, tako, da se je voditelj silno čudil.¹⁵ Torej, na ta praznik je imel voditelj navado množici izpustiti jetnika, ki bi ga hotela.¹⁶ § In takrat so imeli opaznega jetnika, imenovanega Baraba.¹⁷ § Ko so bili torej zbrani skupaj, jim je Pilat rekel: »Katerega hočete,

^{26,69:} Mr 14,66
^{26,69:} Lk 22,55
^{26,69:} Jn 18,25
^{27,1:} Mr 15,1
^{27,1:} Lk 22,66
^{27,1:} Jn 18,28
^{27,5:} [Jn 12,6]
^{27,5:} [1 Tim 6,10]
^{27,5:} Apd 1,18
^{27,7:} Zah 11,12-13
^{27,8:} Apd 1,19
^{27,9:} [Jer 18,2]
^{27,9:} [Jer 19,1-2]
^{27,9:} [Jer 32,6-14]
^{27,9:} Zah 11,12
^{27,12:} [Iz 53,7]
^{27,15:} [Mr 15,6]
^{27,15:} Lk 23,17
^{27,15:} [Jn 18,39]
^{27,16:} [Mr 15,17]
^{27,16:} [Lk 23,25]
^{27,16:} [Jn 18,40]
^{27,20:} Jn 18,40
^{27,20:} Apd 3,14
^{27,27:} Jn 19,1
^{27,32:} Mr 15,21
^{27,32:} Lk 23,26
^{27,32:} [Jn 19,16-17]
^{27,33:} Jn 19,17
^{27,34:} Ps 69,21
^{27,34:} [Mt 27,48]
^{27,34:} Mr 15,23
^{27,34:} [Lk 23,36]
^{27,34:} [Jn 19,29-30]
^{27,35:} Ps 22,18
^{27,35:} [Mr 15,24]
^{27,35:} [Lk 23,34]
^{27,35:} [Jn 19,23-24]
^{27,39:} [Mr 15,29]

da vam izpustum? Baraba ali Jezusa, ki se imenuje Kristus?«¹⁸ Kajti vedel je, da so mu ga izročili zaradi zavisti.

¹⁹ Ko se je usedel na sodni stol, je njegova žena^x poslala k njemu, rekoč: »Nič ne imej s tem pravičnim človekom, kajti danes sem v sanjah zaradi njega trpela mnoge stvari.«²⁰ Toda visoki duhovniki in starešine so pregovorili množico, da bi zahtevali Baraba in uničili Jezusa.²¹ Voditelj je odgovoril in jim rekel: »Katerega od teh dveh hočete, da vam izpustum?« Rekli so: »Baraba.«²² Pilat jim reče: »Kaj naj potem storim z Jezusom, ki se imenuje Kristus?« Vsi so mu rekli: »Križan naj bo.«²³ In voditelj jim je rekel: »Zakaj, kakšno zlo je storil?« Vendar so še bolj kričali, rekoč: »Križan naj bo.«

²⁴ Ko je Pilat videl, da niti malo ne more prevladati, temveč *da* je bil toliko bolj storjen nemir, je vzel vodo in *svoje* roke umil pred množico, rekoč: »Nedolžen sem pri krvi te pravične osebe; vi glejte na to.«²⁵ Potem so vsi ljudje odgovorili in rekli: »Njegova kri *bodi* na nas in na naših otrocih.«^y
²⁶ Tedaj jim je izpustil Baraba in ko je Jezusa prebičal, *ga* je izročil, da bi bil križan.²⁷ Tedaj so voditeljevi vojaki Jezusa vzeli v skupno dvorano^{zin} k njemu zbrali vso četo *vojakov*.²⁸ In ga slekli ter mu oblekli škrlatno svečano oblačilo.

²⁹ In ko so spletli krono iz trnja, so *jo* dali na njegovo glavo in trst v njegovo desnico; in poklekovali so pred njim ter ga zasmehovali, rekoč: »Pozdravljen, judovski Kralj!«³⁰ In pljuvali so vanj in vzeli trst ter ga udarjali po glavi.³¹ Potem pa, ko so ga zasmehovali, so z njega slekli svečano oblačilo in nanj nadeli njegova lastna oblačila ter ga odpeljali proč, da *ga* križajo.³² In ko so prišli ven, so našli človeka iz Cirene, Simona po imenu; njega so prisilili, da je nesel njegov križ.

³³ In ko so prišli na kraj, imenovan Golgota, ki se mu reče »kraj lobanje,«³⁴ § so mu dali piti kisa, pomešanega z žolčem in ko je *le-tega* pokusil, ni hotel piti.³⁵ § Oni pa so ga križali in metaje žreb razdelili njegove obleke, da bi se lahko izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku: »Moje obleke so si delili med seboj in za mojo sukunjo so metalni žrebe.«³⁶

³⁶ In sedeli so ter ga tam stražili;³⁷ in nad njegovo glavo so namestili njegovo napisano obtožbo: TA JE JEZUS, JUDOVSKI KRALJ.³⁸ Takrat sta bila tam z njim križana dva tatova, eden na desni roki, drugi pa na levi.

³⁹ Tisti pa, ki so hodili mimo, so ga zasramovali in zmajevali s svojimi glavami⁴⁰ ter govorili: »Ti, ki podiraš tempelj in *ga* zgradiš v treh dneh, reši

^v 26,67: z *dlanmi*...: ali, s palicami.

^w 27,9: *Izraelovi*...: ali, kupili od Izraelovih otrok.

^x 27,19: [žena: Ime ji je bilo Klavdija.]

^y 27,25: [Ko so Rimljani leta 70 uničili Jeruzalem, so na dan križali do 500 Judov.]

^z 27,27: *skupno dvorano*: ali, voditeljevo hišo.

samega sebe. Če si Božji Sin, pridi s križa dol.«

⁴¹ Podobno so ga zasmehovali tudi visoki duhovniki s pisarji in starešinami ter govorili:

⁴² »Rešil je druge; samega sebe ne more rešiti. Če je on Izraelov Kralj, naj sedaj pride dol s križa in mu bomo verjeli. ⁴³ Zaupal je v Boga; naj ga sedaj osvobodi, če ga hoče imeti, kajti rekel je:

»Jaz sem Božji Sin.« ⁴⁴ Prav tako sta ga sramotila tudi tatova, ki sta bila križana z njim. ⁴⁵ Od šeste ure je bila torej tema po vsej deželi do devete ure.

⁴⁶ Okoli devete ure pa je Jezus z močnim glasom zaklical, rekoč: »Elí, Elí, láma sabahtání?« kar se reče: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

⁴⁷ Ko so nekateri izmed teh, ki so tam stali, to slišali, so rekli: »Ta človek kliče Elija.« ⁴⁸ In eden izmed njih je nemudoma stekel in vzel gobo ter jo napojil s kisom in jo nataknil na trst ter mu dal piti. ⁴⁹ Ostali so rekli: »Pústi, naj vidimo, če bo prišel Elija, da ga reši.«

⁵⁰ Ko je Jezus z močnim glasom ponovno zavpil, je odposlal duha. ⁵¹ In glej, tempeljsko zagrinjalo

se je raztrgal na dvoje od vrha do tal; in zemlja se je stressla in skale so se razklale; ⁵² in grobovi so se odprli; in mnogo teles svetih, ki so spali, je vstalo

⁵³ in po njegovem vstajenju so prišli iz grobov in odšli v sveto mesto in se mnogim prikazali. ⁵⁴ Torej, ko so stotnik in ti, ki so bili z njim, ki so

stražili Jezusa, videli potres in te stvari, ki so se zgodile, so se silno bali, rekoč: »Resnično, ta je bil Božji Sin.« ⁵⁵ Tam je bilo mnogo žensk, ki so

zrle od daleč, ki so Jezusu sledile iz Galileje ter mu stregle, ⁵⁶ med katerimi je bila Marija Magdalena

in Marija, Jakobova in Jožefova mati ter mati Zebedejevih otrok. ⁵⁷ Ko je prišel večer, je tja prišel bogataš iz Arimateje, imenovan Jožef, ki je bil tudi sam Jezusov učenec. ⁵⁸ Odšel je k Pilatu in prosil

za Jezusovo telo. Tedaj je Pilat ukazal, naj bo telo izročeno. ⁵⁹ Ko je Jožef vzel telo, ga je ovil v

čisto laneno oblačilo ⁶⁰ in ga položil v svojo novo grobenco, ki jo je izklesal v skalo, in k vratom mavzoleja zavalil velik kamen ter odšel. ⁶¹ In tam

sta bili Marija Magdalena in druga Marija, ki sta sedeli nasproti mavzoleju.

⁶² Torej naslednji dan, ki je sledil dnevu priprave, so visoki duhovniki in farizeji skupaj prišli k Pilatu,

⁶³ rekoč: »Gospod, spominjam se, da je ta slepar, medtem ko je bil še živ, rekel: >Po treh dneh bom ponovno vstal.< ⁶⁴ Ukaži torej, da bo mavzolej

zavarovan do tretjega dne, da ne pridejo ponoči njegovi učenci ter ga skrivaj odnesejo in rečejo ljudem: >Obujen je od mrtvih;< tako bo zadnja prevara hujša kakor prva.« ⁶⁵ Pilat jim je rekel:

»Imate stražo; pojrite svojo pot, naredite to tako

27,40:

Jona 1,17

27,40: Mt 16,4

27,40: Mt 12,40

27,40: [Mt 17,23]

27,40: [Mt 27,40]

27,40: [Mt 27,40]

27,40: [Mt 16,21]

27,40: [Mt 26,60-61]

27,40: [Mt 27,63-64]

27,40: [Lk 11,30]

27,40: [Jn 2,19-22]

27,43: Ps 22,8

27,43: Mdr 2,15-16

27,44: [Lk 23,40-41]

27,45: [Mr 15,25]

27,46: Ps 22,1

27,46: [Mr 15,34]

27,48: Ps 69,21

27,48: [Mt 27,34]

27,48: Mr 15,23

27,48: [Lk 23,36]

27,48: [Jn 19,29-30]

27,50: [Jn 19,30]

27,51: [Lk 23,45]

27,56: [Mr 15,40]

27,56: [Mr 16,9]

27,56: [Lk 7,37]

27,56: [Lk 8,2]

27,56: [Jn 20,1-18]

27,57: Mr 15,42-43

27,57: Lk 23,50

27,57: Jn 19,38

27,58: [Mr 15,44-45]

27,60: [Iz 53,9-10]

27,63:

Jona 1,17

27,63: Mt 16,4

27,63: Mt 12,40

27,63: [Mt 17,23]

varno kakor lahko.« ⁶⁶ Tako so šli in zapečatili kamen ter postavili stražo in mavzolej naredili varen.

28 Ob koncu šabata, ko se je začelo svitati k prvemu dnevu tedna, sta prišli Marija Magdalena in druga Marija, da pogledata mavzolej.

² In glej, bil je avelik potres, kajti Gospodov angel se je spustil iz nebes in prišel ter odvalil kamen od vrat in sédel nanj. ³ Njegovo obličeje je bilo kakor bliskanje in njegovo oblačilo belo kakor sneg,

⁴ in zaradi strahu pred njim so se čuvaji tresli ter postali kakor mrtvi možje. ⁵ In angel je odgovoril ter ženskama rekel: »Ne bojta se, kajti vem, da iščeta Jezusa, ki je bil križan. ⁶ Ni ga tukaj, kajti vstal je, kakor je rekел. Pridita, poglejta prostor, kjer je ležal Gospod. ⁷ In pojedita hitro ter povejta njegovim učencem, da je obujen od mrtvih. In glejta, pred vami gre v Galilejo, tam ga boste videli. Glejta, povedal sem vama.« ⁸ Hitro sta s strahom in veliko radostjo odšli od mavzoleja, in tekli, da prineseta sporočilo njegovim učencem.

⁹ Ko sta šli, da povesta njegovim učencem, glej, ju sreča Jezus, rekoč: »Pozdravljeni.« In prišli sta ter mu objeli stopala in ga oboževali. ¹⁰ Tedaj jima je Jezus rekel: »Ne bojta se. Pojdita, povejta mojim bratom, naj gredov Galilejo in tam me bodo videli.«

¹¹ Ko sta torej odhajali, glej, je prišlo v mesto nekaj stražarjev in visokim duhovnikom so naznanili vse stvari, ki so se zgodile. ¹² In ko so bili zbrani s starešinami in imeli posvet, so vojakom dali veliko denarja, ¹³ rekoč: »Recite: >Njegovi učenci so prišli ponoči in ga kradaoma odnesli proč, medtem ko smo spali.< ¹⁴ In če pride to do voditeljev ušes, ga bomo mi pregovorili in vas obvarovali.« ¹⁵ Tako so vzeli denar in storili, kakor so bili poučeni. In to govorjenje je pogosto pripovedovano med Judi do tega dne.

¹⁶ Potem je enajstero učencev odšlo proč v Galilejo, na goro, kamor jim je Jezus določil. ¹⁷ In ko so ga zagledali, so ga oboževali, toda nekateri so dvomili. ¹⁸ In Jezus je pristopil in jim spregovoril, rekoč: »Meni je dana vsa oblast, v nebesih in na zemlji.«

¹⁹ Pojdite torej in učite bvske narode, krščujoč cih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha, ²⁰ § učeč jih obeleževati vse besede, katerekoli sem vam zapovedal. In glejte, jaz sem z vami vedno, celo do konca sveta. Amen.«

27,63: Mt 26,61 27,63: [Mt 27,40] 27,63: [Mt 16,21]

27,63: [Lk 11,30] 27,63: [Jn 2,19] 28,1: Mr 16,1 28,1:

Jn 20,1 28,5: [Lk 24,5] 28,6: [Mr 16,6] 28,7: [Mr 16,7]

28,19: Mr 16,15

^a 28,2: *bil je*: ali, je bil.

^b 28,19: *učite...:* ali, naredite učence, ali, kristjane iz vseh narodov.

^c 28,19: [krščujoč: ali, potopite.]

Evangelij po Marku

Mr

[Sporočilo Markovega evangelija je zajeto v eni sami vrstici: »Kajti tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu služili, ampak da bi služil in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge.« () Knjiga po poglavjih razkriva dvojno usmeritev Kristusovega življenja: služenje in žrtvovanje.

Marko prikazuje Jezusa kot služabnika v gibanju, ki se takoj odziva na Očetovo voljo. S pridiganjem, poučevanjem in zdravljenjem služi potrebam drugih vse do smrti. Po vstajenju svojim sledilcem naroči, naj v njegovi moči nadaljujejo njegovo delo – služabniki, ki sledijo stopinjam popolnega Služabnika.

Starodavni naslov tega evangelija je bil *Kata Markon*, »Po Marku«. Avtor je najbolj znan po svojem latinskem imenu *Marcus*, v judovskih krogih pa so ga imenovali s hebrejskim imenom *Janez*. V Apostolskih delih in je omenjen kot »Janez, katerega vzdevek je bil Marko«.

1. Mešane reakcije na prihod Božjega kraljestva v Jezusu (1,1-8,26).
2. Kaj pomeni, da je Jezus Mesija (8,27-10).
3. Spopad, križanje in vstajenje (11-16,8).
4. Daljši konec (16,9-20).]

1 Začetek ^aevangelija Jezusa Kristusa, Božjega Sina, ²kakor je zapisano v prerokih: »Glej, pošiljam svojega poslanca pred twojim obličjem, ki bo pripravil twojo pot pred teboj.³ Glas nekoga, ki kliče v divjini: »Pripravite Gospodovo pot, izravnajte njegove steze.«⁴ Janez je krščeval v divjini in oznanjal krst kesanja v ^bodpuščanje grehov.⁵ In k njemu je prišla vsa judejska dežela in tisti iz Jeruzalema in vsi so bili po njem krščeni v reki Jordan ter priznavali svoje grehe.⁶ In Janez je bil odet s kameljo dlako in s pasom iz usnja okoli svojih ledij; in jedel je kobilice in divji med,⁷ in oznanjal, rekoč: »Za meno prihaja nekdo, močnejši ^ckakor jaz, cigar čevljev jermenja nisem vreden, da bi se sklonil in ju odvezal.⁸ Zares sem vas krstil z vodo, toda on vas bo krstil s Svetim Duhom.⁹ In pripetilo se je v tistih dneh, da je prišel Jezus iz Nazareta v Galileji in je bil po Janezu krščen v Jordanu.¹⁰ In nemudoma, ko ^dse je vzpenjal iz vode, je zagledal odprta ^enebesa in Duha, podobnega golobici, spuščati se nadenj,¹¹ in prišel je glas z neba, rekoč: »Ti si moj ljubljeni Sin, s katerim sem zelo zadovoljen.¹² In Duh ga je takoj gnal v divjino.¹³ In tam, v divjini, je bil štirideset dni skušan od Satana in bil je z divjimi živalmi in angeli so mu stregli.¹⁴ Potem ko ^fje bil torek Janez vtaknjen v ječo, je Jezus prišel v Galilejo in oznanjal evangelij Božjega kraljestva.¹⁵ § ter govoril: »Čas je dopolnjen in Božje kraljestvo se je približalo. Pokesajte se in verjemite evangeliju.¹⁶ Ko je torek hodil ob Galilejskem morju, je zagledal Simona in njegovega brata Andreja metati mrežo v morje, kajti bila sta ribiča.¹⁷ Jezus jima je rekel: »Pridita za meno in storil vama bom, da postaneta ribiča ljudi.¹⁸ In nemudoma sta zapustila svoje mreže ter mu sledila.¹⁹ In ko je odšel malce naprej od tam, je zagledal Jakoba, Zebedejevega *sina* in njegovega brata Janeza, ki sta bila prav tako na ladji in popravljala svoje mreže.²⁰ In nemudoma ju je

1,0: 10,45
1,0: 12,12
1,0: 12,25
1,2: Mal 3,1
1,3: Iz 40,3
1,3: Lk 3,4
1,3: Jn 1,23
1,4: Mt 3,1
1,5: Mt 3,5
1,6: Mt 3,4
1,9: Mt 3,13
1,12: Mt 4,1
1,14: Mt 4,12
1,16: Mt 4,18
1,21: Mt 4,13
1,22: Mt 7,28
1,23: Lk 4,33
1,29: Mt 8,14
1,40: Mt 8,2

poklical; in zapustila sta svojega očeta Zebedeja z najetimi služabniki na ladji ter odšla za njim.²¹ In odšli so v Kafarnáum in nemudoma, na šabatni dan, ^g je vstopil v sinagogo ter učil.²² In nad njegovim naukom so bili osupli, kajti učil jih je kakor nekdo, ki ima oblast in ne kakor pisarji.²³ In v njihovi sinagogi je bil človek z nečistim duhom, in ta je zakričal,²⁴ rekoč: »Daj *nam* mir; kaj imamo opraviti s teboj, ti, Jezus Nazarečan? Ali si prišel, da nas uničiš? Vem, kdo si, Sveti od Boga.²⁵ In Jezus ga je oštrel, rekoč: »Umolkni in pojdi iz njega.²⁶ In ko ga je nečisti duh trgal ^hin zavpil z močnim glasom, je prišel iz njega.²⁷ In vsi so bili osupli, tako zelo, da so se med seboj spraševali, rekoč: »Kakšna beseda je to? Kakšen novi nauk je to? Kajti z oblastjo ukazuje celo nečistim duhovom in oni ga ubogajo.²⁸ In njegov slôves se je takoj razširil po vsem celotnem področju okoli Galileje.²⁹ In ko so prišli iz sinagoge, so z Jakobom in Janezom nemudoma vstopili v Simonovo in Andrejevo hišo.³⁰ Toda Simonova tašča je ležala bolna zaradi vročice in takoj so mu povedali o njej.³¹ In prišel je ter jo prijel za roko in jo dvignil; in vročica jo je takoj zapustila in jim je stregla.³² In zvečer, ko je sonce zašlo, so k njemu privedli vse tiste, ki so bili bolni in tiste, ki so bili obsedeni s hudiči.³³ In vse mesto je bilo skupaj zbrano pri vratih.³⁴ In ozdravil je mnoge, ki so bili bolni zaradi različnih bolezni in izgnal mnogo hudičev; hudičem pa ni dovolil govoriti, ker ⁱso ga poznali.³⁵ In zjutraj, ko je vstal veliko pred dnevom, je odšel ven ter se odpravil na samoten kraj in tam molil.³⁶ Simon in tisti, ki so bili z njim, pa so sledili za njim.³⁷ In ko so ga našli, so mu rekli: »Vsi *ljudje* te iščejo.³⁸ Rekel jim je: »Pojdimo v naslednja mesta, da bom lahko tudi tam oznanjal, kajti zato sem prišel.³⁹ In po vsej celotni Galileji je oznanjal v njihovih sinagogah ter izganjal hudiče.⁴⁰ In k njemu je prišel gobavec, ga rotil in pokleknil navzdol k njemu ter mu rekel: »Če hočeš, me moreš narediti čistega.⁴¹ In Jezus,

^a 1,1: [Leta Gospodovega 26.]

^b 1,4: *v:* ali, za.

^c 1,7: [močnejši: gr. veličastnejši, prepričljivejši.]

^d 1,10: [Leta Gospodovega 27.]

^e 1,10: *odprta:* ali, preklana, ali, razcepljena.

^f 1,14: [Leta Gospodovega 30.]

^g 1,21: [Leta Gospodovega 31.]

^h 1,26: [trgal: gr. zgrabil.]

ⁱ 1,34: *ker...:* ali, da so ga poznali.

prevzet s sočutjem, je iztegnil svojo roko in se ga dotaknil in mu reče: »**Hočem; budi čist.**«⁴² § In brž, ko je izgovoril, je gobavost takoj odšla od njega in bil je očiščen.⁴³ § In strogo mu je zabičal ter ga nemudoma poslal proč,⁴⁴ ter mu rekel: »Glej, da nikomur nič ne poveš, temveč pojdi svojo pot, pokaži se duhovniku in daruj za svoje očiščenje te stvari, ki jih je Mojzes zapovedal, njim v pričevanje.«⁴⁵ Toda ta je odšel ven in začel to zelo naznanjati in besedo na široko razglašati, tako da Jezus ni mogel več javno vstopiti v mesto, temveč je bil zunaj na zapuščenih krajih, in k njemu so prihajali iz vsake četrti.

2 Po nekaj dneh je ponovno vstopil v Kafarnáum, in razglasilo se je, da je v hiši.² In nemudoma so bili zbrani mnogi, toliko, da tam ni bilo več prostora, da *jih* sprejme, ne, niti pred vrati ne; in oznanjal jim je besedo.³ In prišli so k njemu in prinesli nekoga, bolnega zaradi paralize, ki je bil prenašan od štirih.⁴ Ko pa zaradi gneče niso mogli priti bliže k njemu, so odkrili streho, kjer je bil. In ko so jo predrli, so spustili posteljo, na kateri je ležal bolni zaradi paralize.⁵ Ko je Jezus videl njihovo vero, je rekel bolnemu zaradi paralize: »Sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.«⁶ Toda bili so nekateri izmed pisarjev, ki so tam sedeli ter v svojih srcih razmišljali:⁷ »Zakaj ta človek govori takšna bogokletja? Kdo lahko odpušča grehe razen Boga samega?«⁸ In takoj, ko je Jezus v svojem duhu zaznal, da so v sebi tako modrovali, jim je rekel: »Zakaj v svojih srcih razmišljate te besede?⁹ Ali je bolnemu zaradi paralize lažje reči: >*Tvoji* grehi so ti odpuščeni< ali reči: >Vstani in vzemi svojo posteljo ter hodi?<¹⁰ Toda da boste lahko vedeli, da ima Sin človekov na zemlji oblast odpuščati grehe, (reče bolnemu zaradi paralize)¹¹ pravim ti: >Vstani in vzemi svojo posteljo ter pojdi svojo pot v svojo hišo.<¹² In ta je takoj vstal, vzel posteljo ter pred njimi vsemi odšel, tako da so bili vsi osuplji in slavili Boga, rekoč: »Nikoli tega nismo videli na tak način.«¹³ In ponovno je odšel naprej ob morski obali, in vsa množica je krenila k njemu in jih je učil.¹⁴ In ko je hodil mimo, je zagledal Levija, Alfejevega *sina*, ki je sedel pri kraju plačevanja įdavkov ter mu rekel: »Sledi mi.« In ta je vstal ter mu sledil.¹⁵ In pripetilo se je, ko je Jezus v njegovi hiši sedel pri obedu, da je tudi mnogo davkarjev in grešnikov sedelo skupaj z Jezusom in njegovimi učenci, kajti bilo jih je mnogo in so mu sledili.¹⁶ In ko so ga pisarji in farizeji videli jesti z davkarji in grešniki, so njegovim učencem rekli: »Kako to, da je in piše z davkarji in grešniki?«¹⁷ § Ko je Jezus to slišal, jim reče: »Tisti, ki so zdravi, nimajo nobene potrebe po zdravniku, temveč tisti, ki so bolni; nisem prišel klicat pravičnih, temveč grešnike h kesanju.«¹⁸ Janezovi učenci in učenci farizejev so se postili; in prišli so ter mu rekli: »Zakaj se Janezovi učenci in učenci farizejev postijo, tvoji učenci pa se ne postijo?«¹⁹ Jezus jim je rekel: »Ali se lahko otroci svatovske sobe postijo, dokler je z

njimi ženin? Kolikor dolgo imajo s seboj ženina, se ne morejo postiti.²⁰ Toda prišli bodo dnevi, ko bo ženin vzet proč od njih in tedaj, v tistih dneh, se bodo postili.²¹ Tudi nihče ne prišije koščka novega koblačila na staro obleko; sicer bo nov košček, ki jo je zapolnil, odvzel iz stare in nastane hujša raztrganina.²² In novega vina nihče ne vlica v stare mehove,¹ sicer novo vino mehove razžene, vino pa se izlije in mehovi bodo poškodovani; temveč mora biti novo vino vrito v nove mehove.«²³ In pripetilo se je, da je na šabatni dan šel skozi žitna polja; in njegovi učenci so med hojo začeli smukati žitno klasje.²⁴ Farizeji so mu rekli: »Glej, zakaj delajo na šabatni dan to, kar ni zakonito?«²⁵ Rekel jim je: »Ali niste nikoli brali, kaj je storil David, ko je imel potrebo in je bil lačen on in tisti, ki so bili z njim?²⁶ Kako je v dneh vélikega duhovnika Abyatárja odšel v Božjo hišo in jedel hlebe navzočnosti, kar ni zakonito jesti [*nikomur*] razen duhovnikom in je dal tudi tem, ki so bili z njim?²⁷ In rekel jim je: »Šabat je bila narejena zaradi človeka, ne pa človek zaradi šabate,²⁸ zato je Sin človekov Gospod tudi [čez] šabat.«

3 Ponovno je vstopil v sinagogo; in tam je bil človek, ki je imel izsušeno roko.² In opazovali so ga, ali ga bo ozdravil na šabatni dan; da bi ga lahko obtožili.³ In človeku, ki je imel izsušeno roko, reče: »Stopi naprej.«^{m4} In jim reče: »Ali je na šabatne dneve zakonito delati dobro ali delati zlo? Rešiti življenje ali ubiti?« Toda molčali so.⁵ § Ko je z jezo pogledal na te naokoli, užaloščen zaradi trdoteⁿ njihovih src, reče človeku: »Iztegni svojo roko.« In iztegnil jo je; in njegova roka je bila v celoti ozdravljenata, tako kot druga.⁶ In farizeji so odšli ter se s herodovci nemudoma posvetovali zoper njega, kako bi ga lahko pokončali.⁷ Toda Jezus se je s svojimi učenci umaknil k morju, in sledila mu je velika množica iz Galileje in iz Judeje⁸ in iz Jeruzalema in iz Idumeje in iz onstran Jordana; in tisti okoli Tira in Sidóna, velika množica je prišla k njemu, ko so slišali, kakšna velika dela je storil.⁹ In svojim učencem je rekel, da naj ga zaradi množice pričakuje majhna ladja, da ne bi pritiskali nanj.¹⁰ Kajti mnoge je ozdravil; tako da so pritiskali^o nanj, da bi se ga dotaknili, kateri so imeli nadloge.¹¹ In kadar so ga zagledali nečisti duhovi, so pred njim padali dol in vpili, rekoč: »Ti si Božji Sin.«¹² In strogo jim je zapovedoval, da naj ga ne razglašajo.¹³ In povzpne se na goro ter pokliče k sebi katere je hotel, in prišli so k njemu.¹⁴ In določil jih je dvanajst, da bi bili z njim in da bi jih lahko poslal naprej oznanjat¹⁵ § ter bi imeli oblast, da ozdravljajo bolezni ter da izganjajo hudiče.¹⁶ § In Simonu je dal vzdevek Peter;¹⁷ in Jakoba, Zebedejevega *sina* in Janeza, Jakobovega brata; in dal jima je vzdevek Boanergés, to je: »Sinova groma,«¹⁸ in Andreja in Filipa in Bartolomeja in Mateja in Tomaža in Jakoba, Alfejevega *sina* in Tadeja in Simona Kananeja¹⁹ in Juda Iškarijota, ki ga je tudi izdal, in odšli so v Phišo.²⁰ In množica

^{1,45:} Lk 5,15

^{2,1:} Mt 9,1

^{2,7:} Job 14,4

^{2,7:} Iz 43,25

^{2,14:} Mt 9,9

^{2,18:} Mt 9,14

^{2,18:} Lk

^{5,33-39}

^{2,23:} Mt 12,1

^{2,23:} Lk 6,1

^{2,23:} 5 Mz

^{23,25}

^{3,1:} Mt 12,9

^{3,13:} Mt 10,1

^j 2,14: *plačevanja*...: ali, kjer so sprejemali davke.

^k 2,21: *novega*: ali, neobdelanega, ali, neizdelanega.

^l 2,22: *mehove*: ali, mošnje iz kože.

^m 3,3: *Stopi naprej*: gr. Vstani, stopi naprej na sredino.

ⁿ 3,5: *trdote*: ali, slepote.

^o 3,10: *pritiskali*: ali, planili.

^p 3,19: *v*...: ali, domov.

ponovno pride skupaj, tako da so komaj jedli kruh.

²¹ In ko so njegovi prijatelji ^qslišali o tem, so odšli ven, da ga primejo, kajti rekli so: »Brez pameti je.«

²² In pisarji, ki so prišli dol iz Jeruzalema, so rekli: »Bélcebuba ima in s princem hudičev izganja hudiče.« ²³ In poklical jih je k sebi ter jim govoril v prispodobah: »Kako lahko Satan izžene Satana?«

²⁴ In če se kraljestvo razdvoji zoper sebe, takšno kraljestvo ne more obstati. ²⁵ In če se hiša razdvoji zoper sebe, takšna hiša ne more obstati. ²⁶ In če se Satan dvigne zoper samega sebe in se razdvoji, ne more obstati, temveč ima konec.

²⁷ Nihče ne more vstopiti v hišo močnega in opleniti njegove dobrine, razen če ne bo najprej zvezal močnega; in tedaj bo oplenil njegovo hišo. ²⁸ Resnično, povem vam: »Vsi grehi bodo človeškim sinovom oproščeni in bogokletja, s katerimi bodo kakorkoli preklinjali, ²⁹ toda kdor bo preklinjal zoper Svetega Duha, nima nikoli odpuščanja, temveč je v nevarnosti večnega prekletstva,« ³⁰ kajti govorili so: »Nečistega duha ima.«

³¹ Tja so potem prišli njegovi bratje, njegova mati in stoječ zunaj, so poslali k njemu, [da] ga pokličejo.

³² In okoli njega je sedela množica in rekli so mu: »Glej, tvoja mati in tvoji bratje so zunaj [in] te iščejo.« ³³ In odgovoril jim je, rekoč: »Kdo je moja mati ali moji bratje?« ³⁴ Pogledal je naokoli na te, ki so sedeli okoli njega ter rekel: »Glejte, moja mati in moji bratje!« ³⁵ Kajti kdorkoli bo izvrševal Božjo voljo, ta isti je moj brat in moja sestra in mati.«

4 In ponovno je začel učiti ob morski obali, in

tam se je k njemu zbrala velika množica, tako da je vstopil na ladjo in [na njej] sedel na morju; celotna množica pa je bila ob morju na kopnem.

² In s prispodobami jih je učil mnoge stvari in jim s svojim naukom govoril: ³ »Prisluhnite: >Glejte, sejalec je odšel sejat, ⁴ in pripetilo se je, medtem ko je sejal, da je nekaj padlo poleg poti in prišla je perjad neba in to pozobala. ⁵ In nekaj je padlo na kamnita tla, kjer ni imelo dovolj zemlje; in je takoj pognalo, ker ni imelo nobene globine zemlje, ⁶ toda ko je sonce vzšlo, je bilo ožgano; in ker ni imelo korenine, se je posušilo. ⁷ In nekaj je padlo med trnje in trnje je zraslo in ga zadušilo in ni obrodilo sadu. ⁸ Drugo pa je padlo na dobro zemljo in rodilo sad, ki je pognal in se povečeval; in obrodilo, nekatero tridesetero in nekatero šestdesetero in nekatero stoterno.« ⁹ In rekel jim je: »Kdor ima ušesa, da slišijo, naj posluša.«

¹⁰ Ko je bil sam, so ga ti, ki so bili z dvanajsterimi okoli njega, vprašali o prispodobi. ¹¹ Rekel jim je: »Vam je dano, da poznate skrivnost Božjega kraljestva, toda tem, ki so zunaj, so vse te stvari prikazane v prispodobah, ¹² da bi z gledanjem lahko videli, pa ne zaznali; in s poslušanjem lahko slišali, pa ne razumeli; da se ne bi kadarkoli spreobrnili in bi jim bili njihovi grehi odpuščeni.«

¹³ In rekel jim je: »Ali ne razumete te prispodobe? In kako boste potem razumeli vse prispodobe?«

¹⁴ Sejalec seje besedo. ¹⁵ § In ti so tisti ob poti, kjer je bila posejana beseda, toda ko so jo slišali,

takoj pride Satan in vzame besedo, ki je bila posejana v njihova srca. ¹⁶ In ti so prav tako tisti, ki so posejani na kamnita tla; ko so slišali besedo, jo takoj z veseljem sprejmejo, ¹⁷ v sebi pa nimajo korenine in tako zdržijo le nekaj časa. Kasneje, ko zaradi besede nastaneta stiska ali preganjanje, pa so takoj pohujšani. ^r ¹⁸ In ti so tisti, ki so posejani med trnje; tisti, ki slišijo besedo, ¹⁹ in skrbi tega sveta, zapeljivost bogastev in poželenja ^spo drugih stvareh vstopijo, zadušijo besedo in ta postane brezplodna. ²⁰ In ti so tisti, ki so posejani na dobra tla; takšni, ki slišijo besedo in jo sprejmejo ter obrodijo sad, nekateri tridesetero, nekateri šestdesetero in nekateri stoterno.«

²¹ In rekel jim je: »Ali se sveča prinese, da se postavi pod mernik ^tali pod posteljo? In ali se ne postavi na svečnik? ²² Kajti nič ni skrito, kar ne bo jasno pokazano; niti nič ni bilo obdržano tajno, razen da bi postal znano. ²³ Če ima katerikoli človek ušesa, da slišijo, naj posluša.« ²⁴ Rekel jim je: »Pazite, kaj poslušate; s kakršno mero merite, tako vam bo odmerjeno; in vam, ki slišite, vam bo dano več. ²⁵ Kajti kdor ima, njemu bo dano; kdor pa nima, bo od njega vzeto celo to, kar ima.«

²⁶ In rekel je: »Božje kraljestvo je takšno, kot če bi človek v zemljo vrgel seme, ²⁷ in bi spal in vstajal ponoči ter podnevi in seme bi pognalo in raslo, da sam ne ve kako. ²⁸ Kajti zemlja sama od sebe prinaša sad; najprej bilko, potem klas in nató polno žita v klasu. ²⁹ Toda ko sad obrodi, ^utakoj pošlje srp, kajti prišla je žetev.«

³⁰ In rekel je: »S čim naj primerjamo Božje kraljestvo? Ali s kakšno primerjavo naj ga primerjamo? ³¹ Podobno je zrnu gorčičnega semena, ki je, ko je posejano v zemljo, manjše od vseh semen, ki so v zemlji; ³² toda ko je posejano, zraste in postane večje od vseh zelišč in poganja ven velike mladike, tako da lahko pod njegovo senco prenočuje perjad neba.« ³³ In z mnogimi takšnimi prispodobami jim je govoril besedo, kakor so jo bili zmožni slišati. ³⁴ Toda brez prispodobe jim ni govoril. Ko pa so bili sami, je svojim učencem pojasnil vse besede. ³⁵ In istega dne, ko je prišel večer, jim reče: »Prepeljimo se na drugo stran.«

³⁶ Ko so množico odpustili, so ga vzeli na ladjo, tako kakor je bil. Z njim pa so bile tam tudi druge majhne ladje. ³⁷ In vzdignil se je velik vetroven vihar in valovi so udarjali v ladjo, tako, da je bila v kratkem polna. ³⁸ On pa je bil na zadnjem delu ladje, spec na blazini in zbudili so ga ter mu rekli: »Učitelj, te ne skrbi, da ginemo?« ³⁹ In vstal je, zapretil vetrin in rekel morju: »Mir, bodi mirno.« In veter je ponehal in bil je velik mir. ⁴⁰ In rekel jim je: »Žakaj ste tako boječi? Kako to, da nimate vere?« ⁴¹ In silno so se ga bali in drug drugemu govorili: »Kakšne vrste človek je to, da ga ubogata celo veter in morje?«

5 In prišli so preko, na drugo stran morja, v deželo Géračanov. ² In ko je prišel z ladje, ga je takoj srečal tisti iz grobnic, človek z nečistim duhom, ³ ki je imel svoje prebivališče med grobnicami;

^q 3,21: *prijatelji*: ali, sorodniki.

^r 4,17: *pohujšani*: ali, spotaknjeni, ali, povzročeni, da padejo v greh.

^s 4,19: *hrepnenja*: ali, nebrzdana hrepnenja.

^t 4,21: *mernik*: beseda v izvirniku označuje manjšo mero.

^u 4,29: *obrodi...:* ali, dozori.

in noben človek ga ni mogel zvezati, ne, niti z verigami ne,⁴ zato ker je bil pogosto zvezan z okovi in verigami, pa je verige potrgal narazen in okove razbil na koščke; niti ga noben človek ni mogel obvladati.⁵ In vedno, ponoči in podnevi, je bil po gorah ter v grobnicah in kričal ter samega sebe rezal s kamni.⁶ Toda ko je od daleč zagledal Jezusa, je stekel in ga oboževal⁷ in z močnim glasom zakričal ter rekel: »Kaj imam opraviti s teboj, Jezus, ti Sin najvišjega Boga? Zaklinjam te pri Bogu, da me ne mučiš.«⁸ Kajti rekel mu je: »Pridi ven iz človeka, ti nečisti duh.«⁹ In vprašal ga je: »Kakšno je tvoje ime?« On pa je odgovoril, rekoč: »Moje ime je Legija, ker nas je veliko.«¹⁰ In zelo ga je rotil, da jih ne bi poslal proč, ven iz dežele.¹¹ Tam je bila torek, blizu gorá, velika čreda svinj, ki so se pasle.¹² In vsi hudiči so ga rotili, rekoč: »Pošlj nas v svinje, da bomo lahko vstopili vanje.«¹³ Jezus jim je nemudoma dal dovoljenje. In nečisti duhovi so odšli ven ter vstopili v svinje, in čreda je silovito stekla navzdol po strmini v morje (bilo jih je okoli dva tisoč) in so se zadušile v morju.¹⁴ In tisti, ki so pasli svinje, so pobegnili in to povedali v mestu in na deželi. In ti so odšli, da vidijo, kaj je bilo to, kar se je zgodilo.¹⁵ In prišli so k Jezusu ter zagledali tega, ki je bil obseden s hudičem in imel legijo, kako je sedel oblečen in pri zdravi pameti; in bili so prestrašeni.¹⁶ Tisti, ki so to videli, so jim povedali, kako se je pripetilo temu, ki je bil obseden s hudičem in *tudi glede svinj.*¹⁷ In začeli so ga prositi, naj odide iz njihovih krajev.¹⁸ Ko je prišel na ladjo, ga je ta, ki je bil obseden s hudičem, prosil, da bi bil lahko z njim.¹⁹ Vendar mu Jezus ni dovolil, temveč mu reče: »Pojdi domov k svojim priateljem in jim povej, kako velike stvari je Gospod storil zate in je imel sočutje do tebe.«²⁰ In ta je odšel ter v Deseteromestju začel razglašati, kako velike stvari je Jezus storil zanj, in vsi *ljudje* so se čudili.²¹ Ko je Jezus z ladjo ponovno prešel na drugo stran, se je k njemu zbral mnogo ljudi; bil pa je blizu morja.²² In glej, prihajal je eden izmed predstojnikov sinagoge, Jaír po imenu; in ko ga je ta zagledal, je padel k njegovim stopalom²³ in ga silno rotil, rekoč: »Moja majhna hčerka leži na točki smrti. *Prosim te*, pridi in nanjo položi svoje roke, da bo lahko ozdravljenia in da bo živel.«²⁴ In Jezus je odšel z njim in sledilo mu je veliko ljudi ter pritiskalo nanj.²⁵ In neka ženska, ki je imela dvanajst let težavo s krvjo²⁶ in je od mnogih zdravnikov pretrpela mnoge stvari in porabila vse, kar je imela, pa se ni nič izboljšalo, temveč raje postalo huje,²⁷ je, ko je slišala o Jezusu, prišla v gnečo za njim in se dotaknila njegove obleke.²⁸ Kajti rekla je: »Če se lahko samo dotaknem njegovih oblek, bom zdrava.«²⁹ In studenec njene krvi je bil nemudoma posušen; in v svojem telesu je začutila, da je bila ozdravljena od te nadlogi.³⁰ Jezus pa je v sebi takoj vedel, da je iz njega odšla moč, se v gneči obrnil in rekel: »Kdo se je dotaknil mojih oblačil?«³¹ Njegovi učenci pa so mu rekli: »Množico vidiš, ki pritska nate, pa praviš: »Kdo se me je dotaknil?«³² Pogledal je

naokoli, da bi videl tisto, ki je storila to stvar.³³ Toda ženska, prestrašena in trepetajoča, ker je vedela, kaj se je v njej zgodilo, je pristopila in padla dol pred njim ter mu povedala vso resnico.³⁴ In rekel ji je: »Hči, tvoja vera te je naredila zdravo; pojdi v miru in bodi ozdravljenia od svoje nadloge.«³⁵ Medtem ko je še govoril, je od *hiše* predstojnika sinagoge prišel *nekdo*, ki je rekel: »Tvoja hči je mrtva, zakaj še vedno vznemirjaš Učitelja?«³⁶ Brž ko je Jezus slišal besedo, ki je bila izgovorjena, reče predstojniku sinagoge: »Ne boj se, samo veruj.«³⁷ In nobenemu človeku ni dovolil, da mu sledi, razen Petru in Jakobu in Janezu, Jakobovemu bratu.³⁸ In pride v hišo predstojnika sinagoge in vidi hrup ter te, ki so jokali in silno tarnali.³⁹ In ko je vstopil, jim reče: »Zakaj delate ta trušč in jok? Gospodična ni mrtva, temveč spi.«⁴⁰ In smejalji so se mu do norčevanja. Toda ko jih je vse postavil ven, vzame očeta in mater od gospodične in te, ki so bili z njim in vstopi tja, kjer je ležala gospodična.⁴¹ In gospodično je prijel za roko ter ji rekel: »Talita kumi,« kar je prevedeno: »Gospodična,« rečem ti, »vstani.«⁴² In gospodična je nemudoma vstala ter hodila, kajti bila je *stara* dvanajst let. Oni pa so bili osupli z veliko osuplostjo.⁴³ In strogo jim je naročil, naj noben človek ne izve za to; in velel je, da naj ji bo nekaj dano za jesti.

In od tam je odšel ven ter prišel v svojo lastno deželo, vin njegovi učenci so mu sledili.² In ko je prišel šabatni dan, je začel učiti v sinagogi, in mnogi, ki so ga poslušali, so bili osupli, rekoč: »Od kod ima ta človek te besede? In kakšna je ta modrost, ki mu je dana, da so po njegovih rokah storjena celó takšna mogočna dela?«³ Ali ni to tesar, Marijin sin, brat Jakoba in Jozéja in od Juda in Simona? In ali niso njegove sestre tukaj z nami?⁴ In pohujševali »so se nad njim.«⁴ Toda Jezus jim je rekel: »Prerok ni brez spoštovanja, razen v svoji lastni deželi in med svojim lastnim rodom in v svoji lastni hiši.«⁵ In tam ni mogel storiti nobenega mogočnega dela, razen da je svoje roke položil na nekaj bolnih ljudi in *jih* ozdravil.⁶ In čudil se je zaradi njihove nevere. In odšel je naokoli po vaseh ter učil.

In *k sebi* je poklical dvanajstere ter jih začel pošiljati po dva in dva, in dal jim je oblast nad nečistimi duhovi⁸ in jim zapovedal, da naj na svojo pot ne jemljejo ničesar razen zgolj palice; ne malhe, ne kruha, ne denarja⁹ v svoji mošnji,⁹ temveč *naj bodo* obuti v sandale in naj ne oblečejo dveh plaščev.¹⁰ In rekel jim je: »V kateremkoli kraju vstopite v hišo, tam ostanite, dokler ne odidete iz tega kraja.¹¹ § Kdorkoli pa vas ne bo sprejel niti vas ne bo poslušal, ko odidete od tam, otresite prah pod vašimi stopali v pričevanje proti njim. Resnično, povem vam: >Bolj znosno bo za Sódomo in *yGomóro* na dan sodbe, kakor za to mesto.<«¹² In odšli so ven ter oznanjali, da naj bi se ljudje pokesali.¹³ In izgnali so mnogo hudičev in z oljem mazilili mnoge, ki so bili bolni in *jih* ozdravili.¹⁴ In kralj Herod je slišal *o njem*; (kajti njegovo ime je bilo razglašeno povsod) in

^v 6,1: [svojo lastno deželo: to je, Nazaret.]

^w 6,3: *pohujševali*...: spotikalji so se v njem, ali, po njem.

^x 6,8: *denarja*: beseda označuje košček denarja iz bronca, z vrednostjo nekaj manj kakor novčič.

^y 6,11: *in*: gr. ali.

rekel: »Da je bil Janez Krstnik obujen od mrtvih in zato se v njem kažejo mogočna dela.«¹⁵ Drugi so rekli: »Da je Elija.« Drugi pa so rekli: »Da je prerok ali kakor eden izmed prerokov.«¹⁶ Toda ko je Herod slišal o tem, je rekel: »To je Janez, ki sem ga obglavil. Obujen je od mrtvih.«¹⁷ Kajti sam Herod je poslal in zgrabil Janeza ter ga zvezal v ječi zaradi Herodiade, žene svojega brata Filipa, ker se je z njo poročil.¹⁸ Kajti Janez je rekel Herodu: »Žate ni zakonito, da imaš ženo svojega brata.«¹⁹ Zato je imela Herodiada proti njemu spor^z in bi ga ubila, toda ni mogla,²⁰ § kajti Herod se je bal Janeza, ker je vedel, da je bil pravičen človek in svet in ga je spoštoval;^a in ko ga je poslušal, je storil mnoge stvari, poslušal pa ga je rade volje.²¹ Ko bpa je prišel primeren dan, da je Herod na svoj rojstni dan pripravil večerjo svojim velikašem, visokim stotnikom in upravnikom posestev Galileje,²² in ko je vstopila hči od že omenjene Herodiade in plesala ter ugajala Herodu in tem, ki so sedeli z njim, je kralj rekel gospodični: »Prosi me, karkoli si želiš in ti bom to dal.«²³ In prisegel ji je: »Karkoli me boš prosila, ti bom to dal, do polovice svojega kraljestva.«²⁴ In odšla je in rekla svoji materi: »Kaj naj prosim?« Ta pa je rekla: »Glavo Janeza Krstnika.«²⁵ In nemudoma je z naglico vstopila h kralju ter prosila, rekoč: »Hočem, da mi v kratkem na velikem pladnju izročiš glavo Janeza Krstnika.«²⁶ In kralj je bil silno žalosten, vendar je zaradi svoje prisuge in zaradi teh, ki so sedeli z njim, ni hotel zavrniti.²⁷ In kralj je takoj poslal rablja ter ukazal, da se prinese njegova glava; in ta je odšel ter ga v ječi obglavil²⁸ in na velikem pladnju prinesel njegovo glavo ter jo dal gospodični, gospodična pa jo je dala svoji materi.²⁹ Ko so njegovi učenci slišali o tem, so prišli in vzeli njegovo truplo in ga položili v grobnico.³⁰ In apostoli so se skupaj zbrali k Jezusu ter mu povedali vse stvari, tako kaj so delali, kakor kaj so učili.³¹ In rekel jim je: »Pridite sami, ločeno, na zapuščen kraj in nekaj časa počijte,« kajti tam so bili mnogi, ki so prihajali in odhajali in niso imeli nobenega prostega časa, niti toliko, da bi jedli.³² In skrivoma so z ladjo odpluli na zapuščen kraj.³³ Množica pa jih je videla odhajati in mnogi so ga poznali in iz vseh mest so peš tekli tja ter jih prehiteli in skupaj prišli k njemu.³⁴ Ko pa je Jezus prišel ven, je zagledal mnogo ljudi in bil prevzet s sočutjem do njih, ker so bili kakor ovce, ki nimajo pastirja, in začel jih je učiti mnogo stvari.³⁵ Ko pa je dan davno minil, so k njemu prišli njegovi učenci in rekli: »To je zapuščen kraj in sedaj je čas davno potekel;³⁶ poslji jih proc, da lahko gredo naokoli po deželi in v vasi in si kupijo kruha zase, kajti nič nimajo za jesti.«³⁷ Odgovoril je in jim rekel: »Dajte jim vi jesti.« Oni pa so mu rekli: »Ali naj gremo in kupimo za dvesto denarjev^d kruha ter jim damo jesti?«³⁸ Reče jim: »Koliko hlebov imate? Pojdite in poglejte.« In ko so vedeli, so rekli: »Pet in dve ribi.«³⁹ In ukazal jim

je, naj se vsi po skupinah posedajo na zeleno travo.⁴⁰ In posedli so se v vrstah, po sto in po petdeset.⁴¹ Ko je vzel pet hlebov in dve ribi, je pogledal gor v nebo in blagoslovil in razlomil hlebe in jih dal svojim učencem, da jih postavijo prednje; in dve ribi je razdelil med njih vse.⁴² In vsi so jedli in bili nasičeni.⁴³ In pobrali so dvanajst polnih košar odlomkov in od rib.⁴⁴ Teh pa, ki so jedli od hlebov, je bilo okoli pet tisoč mož.⁴⁵ In svoje učence je nemudoma primoral, da gredo v ladjo in da gredo naprej, na drugo stran, v eBetsajdo, medtem ko je on odpustil množico.⁴⁶ In ko jih je odpustil, je odšel na goro molit.⁴⁷ Ko pa je prišel večer, je bila ladja na sredi morja, on sam pa na kopnem.⁴⁸ In videl jih je garati v veslanju, kajti veter jim je bil nasproten. In okoli četrte nočne straže je prihajal k njim, hodil je po morju in bi šel mimo njih.⁴⁹ Toda ko so ga videli hoditi po morju, so domnevali, da je bil to duh in so zakričali,⁵⁰ kajti vsi so ga videli in so bili zaskrbljeni. On pa je z njimi takoj spregovoril in jim reče: »Bodite dobre volje; jaz sem, ne bojte se.«⁵¹ In vzpel se je k njim na ladjo in veter je ponehal in v sebi so bili zelo osupli, prekomerno in so se čudili.⁵² Kajti niso še preudarili čudeža s hlebi, ker je bilo njihovo srce zakrknjeno.⁵³ Ko pa so se prepeljali, so prišli v deželo Genezaret in se približali obali.⁵⁴ In ko so prišli z ladje, so ga nemudoma spoznali⁵⁵ in tekli naokoli prek celotnega področja in začeli s seboj nositi v posteljah te, ki so bili bolni, kjer so slišali, da se je nahajal.⁵⁶ § In kamorkoli je vstopil, v vasi ali mesta ali deželo, so na ulice polagali bolne in ga rotili, da bi se lahko dotaknili vsaj roba njegove obleke. In tako veliko, kot se ga je fdotaknilo, so bili ozdravljeni.

7 Potem so prišli skupaj k njemu farizeji in nekateri izmed pisarjev, ki so prišli iz Jeruzalema.² In ko so videli nekatere izmed njegovih učencev jesti kruh z omadeževanimi, gto se pravi z neumitimi rokami, so našli krivdo.³ Kajti farizeji in vsi Judje ne jedo, razen če si svojih rok pogosto hne umivajo, ker se držijo izročila starešin.⁴ In ko pridejo iz trga, ne jedo, razen če se ne umijejo. In mnogo drugih stvari je, ki so jih sprejeli, da se jih drže, kot umivanje čaš in vrčev, ibakrenih posod in miz.⁵ Potem so ga farizeji in pisarji vprašali: »Zakaj tvoji učenci ne živijo glede na izročilo starešin, temveč jedo kruh z neumitimi rokami?«⁶ Odgovoril je in jim rekel: »Dobro je Izaija prerokoval o vas hinavcih, kakor je pisano: »Ti ljudje me spoštujejo s svojimi ustnicami, toda njihovo srce je daleč od mene.«⁷ Čeprav me zaman obožujejo, ker za nauke učijo človeške zapovedi.⁸ Ker se z odlaganjem Božje zapovedi na stran držite človeških izročil, kakor je umivanje čaš in vrčev in počnete še mnoge druge takšne stvari.⁹ In rekel jim je: »Prav dobro zavračate kBožjo zapoved, da bi lahko obdržali svoje lastno izročilo.¹⁰ Kajti Mojzes je rekel: »Spoštuj svojega

^z 6,19: *spor*: ali, notranjo zamero.

^a 6,20: *spoštovat*: ali, varoval, ali, reševel.

^b 6,21: [Leta Gospodovega 32.]

^c 6,27: *rablja*... ali, nekoga izmed njegove straže.

^d 6,37: *denarjev*: Rimski peni je 3,5 penija.

^e 6,45: *v...:* ali, nasproti Betsajdi.

^f 6,56: *ga je*: ali, je.

^g 7,2: *omadeževanimi*: ali, navadnimi.

^h 7,3: *pogosto*: ali, skrbno; v izvirniku: z roko; Theophylact, vse do komolca.

ⁱ 7,4: *vrčev*: sextarius je okoli 0,85 litra.

^j 7,4: *miz*: ali, postelj.

^k 7,9: *zavračate*: ali, onemogočate.

očeta in svojo mater,¹ in: »Kdorkoli preklinja očeta ali mater, naj življenje konča s smrtjo,² toda vi pravite: »Ce bo človek rekel svojemu očetu ali materi: »To je korbán, to se pravi dar, po čemerkoli bi lahko imel korist od mene,« bo prost.³

¹² In mu nič več ne dovolite, da bi za svojega očeta ali svojo mater karkoli storil.¹³ S svojim izročilom, ki ste ga izročili, delate Božjo besedo brez učinka in počnete mnogo takšnih podobnih stvari.«

¹⁴ In ko je *k sebi* poklical vso množico, jim je rekel: »Vsak izmed vas naj mi prisluhne in razume: ¹⁵ »Nič ni zunaj človeka, kar bi ga z vstopanjem vanj lahko omadeževalo, toda besede, ki pridejo iz njega, te so tiste, ki omadežujejo človeka.¹⁶ Če ima katerikoli človek ušesa, da slišijo, naj posluša.« ¹⁷ Ko je od množice vstopil v hišo, so ga njegovi učenci vprašali glede prisподobe.¹⁸ In reče jim: »Ali ste tudi vi tako brez razumevanja? Ali ne zaznate, da ga katerakoli stvar, ki od zunaj vstopa v človeka, ta ne more omadeževati,¹⁹ ker ta ne vstopa v njegovo srce, temveč v trebuh in gre ven v zunanje stranišče, očiščajoč vsoto hrano?« ²⁰ In rekel je: »To, kar prihaja iz človeka, to omadežuje človeka.²¹ Kajti od znotraj, iz človekovega srca, izvirajo zle misli, zakonolomstva, prešuštva, umori,²² tativne, pohlepnot,^m zlobnost, prevara, pohotnost, hudoben pogled, bogokletje, ponos, nespametnost;²³ vse te zle stvari prihajo od znotraj in omadežujejo človeka.«

²⁴ In vstal je od tam ter odšel v meje Tira in Sidóna in vstopil v hišo in hotel, da *tega* ne bi izvedel noben človek, toda ni mogel ostati skrit.

²⁵ Kajti neka ženska, katere mlada hči je imela nečistega duha, je slišala o njem in prišla ter padla k njegovim stopalom.²⁶ Ženska je bila Grkinja,ⁿ Sirofeničanka po rodu, in rotila ga je, da bi iz njene hčere izgnal hudiča.²⁷ Toda Jezus ji je rekel: »Naj bodo najprej nasičeni otroci, kajti ni primerno vzeti kruha otrokom in ga vreči psom.«²⁸ Ona pa je odgovorila in mu rekla: »Da, Gospod, vendar psi pod mizo jedo od otroških drobtin.«²⁹ In rekel ji je: »Zaradi tega govora pojdi svojo pot; hudič je izšel iz tvoje hčere.«³⁰ In ko je prišla k svoji hiši, je spoznala, da je hudič izšel in svojo hčer [*našla*] ležečo na postelji.

³¹ In spet, ko je odšel iz tirskeh in sidónskih pokrajin, je prišel h Galilejskemu morju, skozi sredo krajev Deseteromestja.³² In k njemu prinesejo nekoga, ki je bil gluh in je imel motnjo v svojem govoru in rotili so ga, naj nanj položi svojo roko.³³ In vzel ga je proč od množice in svoja prsta položil v njegova ušesa in pljunil ter se dotaknil njegovega jezika³⁴ in zroč k nebu, je vzdihnil ter mu rekel: »Efatá!« to je: »Odpri se.«³⁵ In njegova ušesa so se nemudoma odprla in vez njegovega jezika se je sprostila in je jasno govoril.³⁶ In naročil jim je, da naj ne povedo nobenemu človeku, toda bolj, kot jim je naročal, toliko bolj na veliko so to razglasili,³⁷ in bili so preko mere osupli, rekoč:

»Vse stvari je storil dobro; tako gluhim daje slišati, kakor nemim govoriti.«

8 V tistih dneh, [ko] je bila množica zelo velika in ni imela nič za jesti, je Jezus poklical *k sebi* svoje učence in jim rekel:² »Sočutje imam do množice, ker so z menoj sedaj že tri dni, pa nimajo ničesar za jesti,³ in če jih pošljem proč k njihovim lastnim hišam tešče, bodo med potjo oslabeli, kajti številni izmed njih so prišli od daleč.«⁴ In njegovi učenci so mu odgovorili: »Od kod lahko človek, tukaj v divjini, te *ljudi* nasiti s kruhom?«⁵ In vprašal jih je: »Koliko hlebov imate?« In rekli so: »Sedem.«⁶ In zapovedal je množici, da se usede na tla, in vzel je sedem hlebov ter se zahvalil in prelomil ter dal svojim učencem, da jih postavijo prednje in oni so *jih* postavili pred množico.⁷ In imeli so nekaj majhnih rib, in blagoslovil je ter velel, da jih prav tako postavijo pred *njih*.⁸ Tako so jedli in bili nasičeni; in od odlomkov *hrane*, ki je ostala, so pobrali sedem košar.⁹ In teh, ki so jedli, je bilo okoli štiri tisoč; in poslal jih je proč.

¹⁰ In s svojimi učenci je nemudoma vstopil na ladjo ter prišel v dalmanútske kraje.^o ¹¹ In prišli so farizeji, ter se začeli pričkati z njim *in* ga skušali in od njega iskali znamenje z neba.¹² In v svojem duhu je globoko vzdihnil in rekel: »Zakaj ta rod išče znamenje? Resnično, povem vam: >Temu rodu ne bo dano nobeno znamenje.<«¹³ In zapustil jih je ter vstopil na ladjo in ponovno odplovil na drugo stran.

¹⁴ Učenci so torej pozabili vzeti kruh niti s seboj na ladji niso imeli več kakor en hleb.¹⁵ In naročil jim je, rekoč: »Pazite, varujte se farizejskega kvasa in Herodovega kvasa.«¹⁶ In med seboj so razpravljali, rekoč: »To je zato, ker nimamo kruha.«¹⁷ Ko je Jezus *to* spoznal, jim reče: »Zakaj razmišljate, ker nimate kruha? Se niste zaznali niti razumeli? Ali imate svoje srce še vedno zakrknjeno?«¹⁸ Imate oči, pa ne vidite? Imate ušesa, pa ne slišite? In ali se ne spominjate?¹⁹ Ko sem prelomil pet hlebov med pet tisoč, koliko košar, polnih odlomkov, ste pobrali?« Rekli so mu: »Dvanajst.«²⁰ »In ko sedem med štiri tisoč, koliko košar, polnih odlomkov, ste pobrali?« In rekli so: »Sedem.«²¹ In rekel jim je: »Kako to, da ne razumete?«

²² In pride v Betsajdo, Pin k njemu privedejo slepega moža in rotili so ga, da se ga dotakne.

²³ In z roko je prijel slepega moža in ga odvedel iz mesta in ko je pljunil na njegove oči in svoji roki položil nanj, ga je vprašal, ali karkoli vidi.²⁴ In ta je pogledal gor ter rekel: »Vidim ljudi kakor drevesa, hodijo.«²⁵ Nató je svoje roke ponovno položil na njegove oči in ga pripravil, da pogleda gor, in bil je ozdravljen in razločno videl vsakega človeka.²⁶ § In poslal ga je proč k njegovi hiši, rekoč: »Niti ne pojdi v mesto niti *tega* ne povej nikomur v mestu.«

²⁷ In Jezus je odšel ven ter njegovi učenci, v mesta Cezareje Filipove.^r Med potjo pa je svoje

¹ 7,19: [očiščajoč...:] Tako je Jezus vso hrano razglasil za čisto in s tem odpravil obredne razlike levitske postave.]

^m 7,22: *pohlepnot*...: gr. lakomnost, zlobnost.

ⁿ 7,26: *Grkinja*: ali, poganka.

^o 8,10: [dalmanútske kraje: sedanji Migdal ob Galilejskem jezeru.]

^p 8,22: [Betsajda: hebr. ribiška hiša; na severozahodu Galilejskega jezera.]

^q 8,24: [pogledal gor: gr. prejel vid; imel obnovljen vid.]

^r 8,27: [Cezareje Filipove: to je, sever Izraela, vznožje gorovja Hermon.]

učence vprašal, rekoč jim: »**Kdo ljudje pravijo, da sem jaz?**«²⁸ Odgovorili so: »Janez Krstnik,« toda nekateri *pravijo* »Elija,« drugi pa: »Eden izmed prerokov.«²⁹ In reče jim: »**Toda kdo vi pravite, da sem jaz?**« In Peter odgovori ter mu reče: »Ti si Kristus.«³⁰ In naročil jim je, da naj nobenemu človeku ne povedo o njem.³¹ In začel jih je učiti, da mora Sin človekov pretrpeti mnoge stvari in biti zavnjen od starešin in *od* visokih duhovnikov in pisarjev in biti ubit ter po treh dneh ponovno vstati.³² In ta govor je govoril javno. Peter pa ga je prijel in ga začel oštrevati.³³ Toda ko se je obrnil okoli in pogledal na svoje učence, je Petra oštrel, rekoč: »**Spravi se za meno, Satan, kajti ne posvečaš se stvarem, ki so Božje, temveč stvarem, ki so od ljudi.**«

³⁴ In ko je *k sebi* poklical množico, skupaj s svojimi učenci, jim je rekel: »**Kdorkoli hoče priti za meno, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ in mi sledi.**«³⁵ Kajti kdorkoli hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil, toda kdorkoli bo izgubil svoje življenje zaradi mene in evangelijsa, ta isti ga bo rešil.³⁶ § Kajti kaj bo koristilo človeku, če bo pridobil ves svet, izgubil pa svojo lastno dušo?³⁷ § Ali kaj bo dal človek v zamenjavo za svojo dušo?³⁸ Kdorkoli se bo torej v tem zakonolomnem in grešnem rodu sramoval mene in mojih besed, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, ko pride v slavi svojega Očeta s svetimi angeli.«

9 In rekel jim je: »**Resnično, povem vam: Da bo nekaj od teh, ki stojijo tukaj, ki ne bodo okusili smrti, dokler ne bodo videli Božjega kraljestva priti z močjo.**«

² In po šestih dneh Jezus vzame s *seboj* Petra in Jakoba in Janeza in jih posebej vodi na visoko goro; in pred njimi je bil preobražen.³ In njegova oblačila so postala sijoča, silno bela kakor sneg, tako kot jih noben believec na zemlji ne more pobeliti.⁴ In prikazal se jim je Elija z Mojzesom; in onadva sta se pogovarjala z Jezusom.⁵ § In Peter je odgovoril ter Jezusu rekel: »Učitelj, dobro je za nas, da smo tukaj; in naredimo tri šotore, enega zate in enega za Mojzesom in enega za Elija.«⁶ Kajti ni vedel, kaj bi rekel, ker so bili boleče prestrašeni.

⁷ In tam je bil oblak, ki jih je obsenčil in iz oblaka je prišel glas, rekoč: »Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte.«⁸ Nenadoma pa, ko so pogledali naokoli, niso videli nobenega človeka več, razen samo Jezusa, ki je bil z njimi.⁹ In ko so prišli dol z gore, jim je naročil, naj nobenemu človeku ne povedo, kakšne stvari so videli, dokler ne bo Sin človekov vstal od mrtvih.¹⁰ In ta govor so zadržali med njimi samimi in drug drugega spraševali, kaj naj bi pomenilo vstati od mrtvih.

¹¹ In vprašali so ga, rekoč: »Zakaj pravijo pisarji, da mora najprej priti Elija?«¹² Odgovoril je in jim rekel: »**Elija resnično prihaja prvi in obnavlja vse stvari in kako je pisano o Sinu človekovemu, da mora trpeti mnoge stvari ter biti zaničevan.**«

¹³ Toda povem vam: »Da je Elija zares prišel in storili so mu, karkoli so si zahotelki, kakor je pisano o njem.«

8,34: Mt 10,38
8,38: Mt 10,33
9,1: Mt 16,28
9,2: Mt 17,1
9,12: [Ps 22]
9,12: [Ps 69]
9,12: [Iz 50,6]
9,12: [Iz 52,14]
9,12: [Iz 53,1-12]
9,12: [Mt 16,21]
9,12: [Mt 26,24]
9,14: Mt 17,14-20
9,27: [2 Kr 4,32-36]
9,27: [Mt 9,25]
9,27: [Mr 5,41]
9,27: [Mr 6,5]
9,27: [Mr 8,23]
9,27: [Apd 9,40-41]
9,30: Mt 17,22
9,33: Mt 18,1
9,33: [Mt 23,11]
9,33: Lk 9,46
9,33: [Lk 22,24]
9,33: [Fil 2,3]
9,38: Lk 9,49
9,39: 1 Kor 12,3

¹⁴ In ko je prišel k svojim učencem, je okoli njih zagledal veliko množico in pisarje pričkati se z njimi.¹⁵ In nemudoma, ko so ga zagledali, je bila vsa množica silno osupla ter stekla k *nemu*, da ga pozdravijo.¹⁶ In pisarje je vprašal: »**Kaj se pričkate z njimi?**«^s ¹⁷ Nekdo iz množice pa je odgovoril in rekel: »Učitelj, k tebi sem privadel svojega sina, ki ima nemega duha,¹⁸ in kjerkoli ga zgrabi, ga trga^t in se peni in škripa s svojimi zobmi in hira; in rekel sem tvojim učencem, da naj ga izzenejo ven, pa niso mogli.«¹⁹ Odgovarja mu in reče: »**Oh neverni rod, kako dolgo bom z vami? Doklej vas bom trpel? Pripeljite ga k meni.**«²⁰ In pripeljali so ga k *nemu*; in ko ga je zagledal, ga je duh nemudoma trgal, in padel je na tla ter se penast valjal.²¹ In njegovega očeta je vprašal: »**Kako dolgo je že, odkar je ta prišel vanj?**« In odgovoril je: »Od otroštva.²² In da ga pokonča, ga je pogosto vrgel v ogenj in v vode, toda če lahko karkoli storil, imej sočutje do nas in nam pomagaj.«²³ Jezus mu je rekel: »**Če lahko veruješ, so vse stvari mogoče tistem, ki veruje.**«²⁴ In otrokov oče je nemudoma zavpil in s solzami rekel: »Gospod, verujem, pomagaj moji neveri.«²⁵ Ko je Jezus videl, da je množica tekla skupaj, je oštrel nečistega duha, rekoč mu: »*Ti*, nemi in gluhi duh, ukazujem ti, pridi iz njega in ne vstopi več vanj.«²⁶ In *duh* je zavpil ter ga hudo zgrabil in prišel iz njega; in bil je kakor nekdo, *[ki je]* mrtev, tako da so mnogi rekli: »Mrtev je.«²⁷ Toda Jezus ga je prijel za roko in ga dvignil in ta je vstal.

²⁸ Ko pa je prišel v hišo, so ga njegovi učenci na samem vprašali: »Zakaj ga mi nismo mogli izgnati ven?«²⁹ § In rekel jim je: »**Ta vrsta ne pride ven z ničimer, razen z molitvijo in postom.**«

³⁰ In odšli so od tam ter šli skozi Galilejo, in ni želel, da bi katerikoli človek *to* izvedel.³¹ Kajti svoje učence je učil in jim govoril: »**Sin človekov je izročen v človeške roke, in ubili ga bodo. In potem, ko bo umorjen, bo tretji dan vstal.**«³² Tega govora pa niso razumeli in bali so se ga vprašati.

³³ In prišel je v Kafarnáum. In ko so bili v hiši, jih je vprašal: »**Kaj je bilo to, da ste se po poti prerekali med seboj?**«³⁴ Vendar so molčali,^u kajti med potjo so se med seboj prerekali, kdo *naj bi bil* največji.³⁵ In usedel se je, poklical dvanajstere in jim spregovoril: »**Če želi katerikoli človek biti prvi, ta isti naj bo zadnji izmed vseh in služabnik vsem.**«³⁶ In vzel je otroka ter ga posadil v sredo mednje, in ko ga je vzel v svoje naročje, jim je rekel:³⁷ »**Kdorkoli bo sprejel enega od takšnih otrok v mojem imenu, sprejema mene; in kdorkoli bo sprejel mene, ne sprejema mene, temveč tistega, ki me je poslal.**«

³⁸ In Janez mu je odgovoril, rekoč: »Učitelj, videli smo nekoga v tvojem imenu izganjati hudiče, pa nam ta ne sledi, in smo mu prepovedali, ker nam ne sledi.«³⁹ Vendar je Jezus rekel: »**Ne prepovljajte mu, kajti nobenega človeka ni, ki bi v mojem imenu storil čudež, da bi lahko brž hudobno govoril o meni.**«⁴⁰ Kajti kdor ni proti nam, je

^s 9,16: *z njimi*: ali, med seboj.

^t 9,18: *trga*...: ali, meče.

^u 9,34: [molčali: ohranili svoj mir.]

na naši strani.⁴¹ Kajti kdorkoli vam bo za pitje ponudil čašo vode v mojem imenu, ker pripadate Kristusu, resnično vam povem, ne bo izgubil svoje nagrade.⁴² In kdorkoli bo pohujšal enega od teh malčkov, ki verujejo vame, je bolje zanj, da bi bil okoli njegovega vrata obešen mlinški kamen in bi bil vržen v morje.⁴³ In če te tvoja roka pohujšuje, ^vjo odsekaj proč; bolje je zate, da vstopiš v življenje pohabljen, kakor imeti dve roki in iti v pekel, v ogenj, ki ne bo nikoli pogašen,⁴⁴ kjer njihov črv ne umre in ogenj ni pogašen.⁴⁵ In če te ^wtvoje stopalo pohujšuje, ga odsekaj proč; bolje je zate, da vstopiš v življenje šepav, kakor imeti dve stopali in biti vržen v pekel, v ogenj, ki ne bo nikoli pogašen,⁴⁶ § kjer njihov črv ne umre in ogenj ni pogašen.⁴⁷ In če te ^xtvoje oko pohujšuje, ga iztakni ven; bolje je zate, da vstopiš v Božje kraljestvo z enim očesom, kakor biti z dvema očesoma vržen v peklenški ogenj,⁴⁸ § kjer njihov črv ne umre in ogenj ni pogašen.⁴⁹ Kajti vsakdo bo osoljen z ognjem in vsaka žrtev bo osoljena s soljo.⁵⁰ Sol je dobra, toda če je sol izgubila svojo slanost, s čim jo boste začinili? Imejte sol v sebi in imejte mir drug z drugim.«

10 In vzdignil se je od tam ter po drugi strani Jordana prihajal v judejske kraje; in množica je ponovno krenila k njemu, in kakor je bil navajen, jih je ponovno učil.

² In k njemu so prišli farizeji ter ga vprašali: »Ali je možu zakonito odsloviti svojo ženo?« ker so ga skušali.³ In odgovoril jim je ter rekel: »Kaj vam je zapovedal Mojzes?«⁴ Rekli so: »Mojzes je dopustil napisati ločitveni list in [jo] odsloviti.«⁵ Jezus pa je odgovoril in jim rekel: »Zaradi trdote vašega srca vam je napisal ta predpis.⁶ Toda od začetka stvarstva ju je Bog ustvaril moškega in žensko.⁷ Zaradi tega razloga bo mož zapustil svojega očeta in mater ter se trdno pridružil k svoji ženi⁸ in ta dva bosta eno meso. Tako potem nista nič več dva, temveč eno meso.⁹ Kar je torej Bog združil skupaj, naj človek ne loči narazen.«¹⁰ In v hiši so ga njegovi učenci ponovno vprašali o isti zadevi.¹¹ Rekel jim je: »Kdorkoli bo odslovil svojo ženo in poročil drugo, proti njej zagreši zakonolomstvo.¹² In če bo ženska odslovila svojega soproga in bo poročena k drugemu, zagreši zakonolomstvo.«

¹³ In k njemu so prinašali mlajše otroke, da bi se jih dotaknil; njegovi učenci pa so ošteli te, ki so jih prinašali.¹⁴ Vendar ko je Jezus to videl, je bil zelo nezadovoljen in jim rekel: »Dovolite majhnim otrokom, da pridejo k meni in ne prepovejte jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo.¹⁵ Resnično, povem vam: >Kdorkoli Božjega kraljestva ne bo sprejel kakor majhen otrok, ne bo vstopil vanj.«¹⁶ In dvignil jih je v svoje naročje, nanje položil svoji roki in jih blagoslovil.

¹⁷ In ko je odšel naprej po poti, je nekdo pritekel in pokleknil k njemu ter ga prosil: »Dobri Učitelj, kaj naj storim, da bom lahko podedoval večno življenje?«¹⁸ Jezus mu je rekel: »Čemu me kličeš

dober? Nihče ni dober razen enega, to je Boga.¹⁹ Zapovedi poznaš: >Ne zagreši zakonolomstva,< >Ne ubijaj,< >Ne kradi,< >Ne pričaj po krivem,< >Ne goljufaj,< >Spoštuj svojega očeta in mater.<«

²⁰ Odgovoril je in mu rekel: »Učitelj, vse to sem obeleževal od svoje mladosti.«²¹ Potem ga je Jezus pogledal, ga ljubil, ^zter mu rekel: »Ena stvar ti manjka, pojdi svojo pot, prodaj karkoli imaš in daj revnim in imel boš zaklad v nebesih in pridi, vzemi križ ter hodi za meno.«²² In ob tej besedi je bil žalosten ter užaloščen odšel proč, kajti imel je veliko posesti.

²³ Jezus pa je pogledal naokoli in rekel svojim učencem: »Kako težko bodo tisti, ki imajo bogastva, vstopili v Božje kraljestvo!«²⁴ In učenci so bili ob njegovih besedah osupli. Vendar Jezus ponovno odgovarja in jim reče: »Otroci, kako težko je tem, ki zaupajo v bogastva, vstopiti v Božje kraljestvo!²⁵ Lažje je za kamelo, da gre skozi šivankino uho, kakor bogatašu vstopiti v Božje kraljestvo.«²⁶ In bili so prekomerno osupli ter med seboj govorili: »Kdo je potem lahko rešen?«²⁷ In Jezus, ko pogleda nanje, reče: »Pri ljudeh je to nemogoče, toda ne z Bogom, kajti z Bogom so vse stvari mogoče.«

²⁸ Potem mu je Peter začel govoriti: »Glej, vse smo zapustili in ti sledili.«²⁹ Jezus pa je odgovoril in rekel: »Resnično, povem vam: >Nikogar ni, ki je zapustil hišo ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali zemljšča zaradi mene in evangelija,³⁰ toda prejel bo stokratno, sedaj, v tem času, hiš in bratov in sester in mater in otrok in zemljšč s preganjanji; in večno življenje v svetu, ki pride.³¹ Toda mnogi, ki so prvi, bodo zadnji, in zadnji prvi.«

³² In bili so na poti, ki gre gor v Jeruzalem in Jezus je šel pred njimi in bili so osupli in medtem ko so ga spremljali, so bili prestrašeni. In ponovno je vzel dvanajstere ter jim začel pripovedovati, kakšne stvari naj bi se mu pripetile,³³ rekoč: »Glejte, mi gremo gor v Jeruzalem in Sin človekov bo izročen visokim duhovnikom in pisarjem in oni ga bodo obsodili na smrt ter ga izročili pogonom³⁴ in zasmehovali ga bodo in ga bičali in pljuvali nanj ter ga umorili, toda tretji dan bo ponovno vstal.«

³⁵ In Jakob in Janez, Zebedejeva sinova, sta prišla k njemu, rekoč: »Učitelj, midva hočeva, da nama storis, karkoli bova prosila.«³⁶ In rekel jima je: »Kaj hočeta, da bi vama storil?«³⁷ Rekla sta mu: »Usliši naju, da bova lahko sedela v tvoji slavi, eden na tvoji desnici, drugi pa na tvoji levici.«³⁸ Toda Jezus jima je rekel: »Vidva ne vesta, česa prosita. Ali moreta piti iz čaše, iz katere jaz pijem? In biti krščena s krstom, s katerim sem jaz krščen?«³⁹

In odgovorila sta mu: »Moreva.« Jezus pa jima je rekel: »Vidva bosta zares pila iz čaše, iz katere jaz pijem; in s krstom, s katerim sem jaz krščen, bosta tudi vidva krščena,⁴⁰ toda sedeti na moji desnici in na moji levici, ni moje, da dam, temveč bo dano tistim, ki jim je to pripravljeno.«⁴¹ In ko so deseteri to slišali, so postali zelo nezadovoljni z

^v 9,43: *pohujšuje*... ali, ti povzroči, da se pohujšaš.

^w 9,45: *ti*... ali, ti tvoje stopalo povzroči, da se pohujšaš.

^x 9,47: *te*... ali, ti tvoje oko povzroči, da se pohujšaš.

^y 10,1: [Leta Gospodovega 33.]

^z 10,21: [ljubil: gr. agapaō; brezpogojna, nesebična, razdajajoča se ljubezen, najvišja oblika ljubezni; ljubezen pri Bogu, do Boga in do bližnjega.]

Jakobom in Janezom.⁴² Toda Jezus jih je poklical *k sebi* in jim reče: »Vi veste, da tisti, ki se ^aštejejo, da vladajo nad pogani, izvajajo gospostvo nad njimi, in njihovi velikaši izvajajo oblast nad njimi.⁴³ Toda med vami naj ne bo tako, temveč kdorkoli hoče biti med vami velik, naj bo vaš sluga;⁴⁴ in kdorkoli izmed vas hoče biti glavni, ^bnaj bo sluga vsem.⁴⁵ Kajti celo Sin človekov ni prišel, da bi mu služili, temveč, da služi in da svoje življenje daruje v odkupnino za mnoge.«

⁴⁶ In prišli so v Jeriho, in ko je s svojimi učenci in velikim številom ljudi odšel iz Jerihe, je slepi Bartimáj, Timájev sin, sedel ob glavni cesti in beračil.⁴⁷ fvSLO In ko je slišal, da je bil to Jezus Nazarečan, je začel vzklikanati ter govoriti: »Jezus, ti Davidov Sin, usmili se me.«⁴⁸ In mnogi so ga opozarjali, naj molči, toda še veliko glasneje je vpil: »Ti, Davidov Sin, usmili se me.«⁴⁹ Jezus je obstal in vevel, naj ga pokličejo. In poklicali so slepega moža ter mu rekli: »Bodi dobro potolažen, vstani, kliče te.«⁵⁰ In ta, ko je odvrgel svojo obleko proč, je vstal in prišel k Jezusu.⁵¹ In Jezus je odgovoril ter mu rekel: »Kaj hočeš, da naj ti storim?« Splei mož mu je rekel: »Gospod, da bi lahko prejel svoj vid.«⁵² In Jezus mu je rekel: »Pojdi svojo pot; tvoja vera te je naredila ^czdravega.« In takoj je prejel svoj vid ter sledil Jezusu po poti.

11 In ko so prišli blizu Jeruzalema, k Bétfagi ^din Betaniji, ^eob Oljski gori, pošlje naprej dva izmed svojih učencev ²in jima reče: »Pojdita svojo pot v vas pred vama in brž ko bosta vstopila vanjo, bosta našla privezano žrebe, na katerem človek nikoli ni sedel; odvezita ga in ga pripeljita.³ Če pa bi vama katerikoli človek rekel: »Čemu to počneta?^f recita, da ima Gospod potrebo po njem; in on ga bo nemudoma poslal sèm.«⁴ In odšla sta svojo pot ter našla zunaj pri vratih privezano žrebe, na kraju, kjer sta se srečali dve poti in sta ga odvezala.⁵ Nekateri izmed tistih, ki so stali tam, pa so jima rekli: »Kaj počneta, da odvezujeta žrebe?«⁶ In rekla sta jim torej kot je naročil Jezus in pustili so ju oditi.⁷ In žrebe sta privedla k Jezusu in svoje obleke vrgla nanj in on je sédel nanj.⁸ In mnogi so svoje obleke razgrnili na pot, drugi pa so z dreves odsekali mladike ter z *njimi* nastlali pot.⁹ In tisti, ki so šli spredaj in tisti, ki so sledili, so vzklikali, rekoč: »Hozana;¹⁰ blagoslovjen je ta, ki prihaja v imenu Gospodovem;¹⁰ blagoslovljeno *bodi* kraljestvo našega očeta Davida, ki prihaja v imenu Gospodovem: »Hozana na višavah.«¹¹ In Jezus je vstopil v Jeruzalem in v tempelj. In ko se je razgledal naokoli po vseh stvareh in je torej prihajal večer, je z dvanajsterimi odšel ven v Betanijo.

¹² In naslednji dan, ko so prišli iz Betanije, je bil lačen.¹³ In ko je daleč stran zagledal figovo drevo, ki je imelo listje, je prišel, če bi morda lahko karkoli našel na njem. In ko je prišel k njemu, ni našel nič razen listov, kajti ni bil še čas za fige.

¹⁴ In Jezus je odgovoril ter mu rekel: »Nihče naj

^{10,42:} Lk 22,25
^{10,46:} [Mt 20,29-34]
^{10,46:} [Lk 18,35-19,1]
^{11,1:} Mt 21,1
^{11,13:} Mt 21,19
^{11,15:} Mt 21,12
^{11,20:} Mt 21,19
^{11,24:} Mt 7,7
^{11,25:} Mt 6,14
^{11,27:} Mt 21,23
^{12,1:} Mt 21,33

od tebe odslej nikoli več ne je sadu.« In njegovi učenci so to slišali.

¹⁵ In prišli so v Jeruzalem in Jezus je odšel v tempelj ter začel izganjati te, ki so v templju prodajali in kupovali, menjalcem denarja pa je prevrnil mize in sedeže teh, ki so prodajali golobice¹⁶ in ni dovolil, da bi katerikoli človek skozi tempelj nosil *kakršnokoli* posodo.¹⁷ In učil jih je, rekoč: »Ali ni pisano: »Moja hiša se ^fbo od vseh narodov imenovala hiša molitve?« Vi pa ste jo naredili za brlog razbojnnikov.«¹⁸ Pisarji in visoki duhovniki pa so to slišali ter iskali, kako bi ga lahko pokončali, kajti bali so se ga, ker je bila vsa množica osupla nad njegovim naukom.¹⁹ In ko je prišel večer, je odšel iz mesta.

²⁰ In zjutraj, ko so šli mimo, so videli figovo drevo posušeno iz korenin.²¹ Peter pa se spomni in mu reče: »Učitelj, glej, figovo drevo, ki si ga preklev, je ovenelo.«²² In Jezus jim odgovarja, rekoč: »Imejte vero v ^gBoga.²³ Kajti resnično, povem vam: »Da kdorkoli bo rekel tej gori: »Prestavi se in bodi vržena v morje« in v svojem srcu ne bo dvomil, temveč bo veroval, da se te besede, ki jih reče, pripetijo, bo imel, karkoli reče.«²⁴ Zatorej vam pravim: »Katerekoli stvari si želite, ko molite, verujte, da *jih* prejemate in imeli *jih* booste.²⁵ In ko vstanete k molitvi, odpustite, če imate kaj proti komu, da vam tudi vaš Oče, ki je v nebesih, lahko odpusti vaše prekrške.²⁶ § Toda če vi ne odpustite, tudi vaš Oče, ki je v nebesih, ne bo odpustil vaših prekrškov.«

²⁷ In ponovno so prišli v Jeruzalem in ko je hodil po templju, so prišli k njemu visoki duhovniki in pisarji in starešine²⁸ ter mu rekli: »S kakšno oblastjo delaš te stvari? In kdo ti je dal to oblast, da delaš te stvari?«²⁹ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Tudi jaz vas bom vprašal neko vprašanje^h in odgovorite mi in povedal vam bom, s kakšno oblastjo delam te stvari.³⁰ Janezov krst, ali je bil *ta* iz nebes ali od ljudi? Odgovorite mi.«³¹ In med seboj so razpravljali, rekoč: »Če bomo rekli: »Iz nebes,« bo rekel: »Zakaj mu potem niste verovali?«³² Toda če bomo rekli: »Od ljudi,« so se bali ljudstva, kajti vsi *ljudje* so šteli Janeza, da je bil zares prerok.³³ In odgovorili so ter rekli Jezusu: »Ne moremo povedati.« Jezus pa jim odgovarja, rekoč: »Niti vam jaz ne povem, s kakšno oblastjo delam te stvari.«

12 In začel jim je govoriti s prispodobami.
»Neki človek je zasadil vinograd in okoli njega postavil ograjo ter izkopal prostor za vinsko kadⁱ in zgradil stolp ter to prepustil poljedelcem in odšel v daljno deželo.² In ob primerem času je k poljedelcem poslal služabnika, da bi od poljedelcev lahko prejel sad od vinograda.³ Oni pa so ga zgrabili in ga pretepli ter ga odgnali praznegra.⁴ In ponovno je poslal k njim drugega služabnika; in nanj so metali kamne in ga ranili na glavi ter ga spodili nespodobno obravnavanega.⁵ In ponovno je poslal drugega; in so ga ubili

^a 10,42: *se...*: ali, mislijo dobro.

^b 10,44: [glavni: gr. prvi.]

^c 10,52: *naredila...*: ali, rešila.

^d 11,1: [Bétfagi: hebr. hiša fig.]

^e 11,1: [Betanija: hebr. hiša dateljnov.]

^f 11,17: *se...*: ali, bo hiša molitve za vse narode.

^g 11,22: *v...*: ali, od Boga [ali Božjo vero.]

^h 11,29: *vprašanje*: ali, stvar.

ⁱ 12,1: [vinsko kad: tj. posoda pod stiskalnico.]

in mnoge druge; nekatere so pretepli, druge pa ubili.⁶ Imel je torej še enega sina, svojega srčno ljubljenega, tudi njega je zadnjega poslal k njim, rekoč: »Mojega sina bodo spoštovali.«⁷ Toda tisti poljedelci so med seboj govorili: »Ta je dedič; pridite, ubijmo ga in dediščina bo naša.«⁸ In vzeli so ga in ga ubili ter ga vrgli iz vinograda.⁹ Kaj naj torej stori gospodar vinograda? Prišel bo in uničil poljedelce in vinograd dal drugim.¹⁰ In ali niste brali tega pisma: »Kamen, ki so ga graditelji zavrnili, je postal glava vogalu;¹¹ to je bilo Gospodovo delo in to je čudovito v naših očeh?«¹² In prizadevali so si, da ga primejo, toda bali so se množice, kajti vedeli so, da je prispopobo govoril zoper njih; in pustili so ga ter odšli svojo pot.

¹³ In k njemu so poslali nekatere izmed farizejev in herodovcev, da ga ujamejo v njegovih besedah.¹⁴ In ko so prišli, mu rečejo: »Učitelj, vemo, da si pošten in se ne oziraš na človeka, kajti ne oziraš se na zunanjost ljudi, temveč v resnici učiš Božjo pot: »Ali je zakonito dajati cesarju davek ali ne?¹⁵ Ali naj dajemo ali naj ne dajemo?«¹⁶ Ker pa je vedel za njihovo hinavščino, jim je rekel: »Kaj me skušate? Prinesite mi kovanec, j da ga lahko pogledam.«¹⁷ In prinesli so ga. On pa jim reče: »Čigava je ta podoba in napis?« In rekli so mu: »Cesarjeva.«¹⁸ Jezus jim je odgovoril, rekoč: »Povrnite cesarju stvari, ki so cesarjeve, Bogu pa stvari, ki so Božje.« In so se mu čudili.

¹⁹ Potem so k njemu prišli saduceji, ki pravijo, da ni vstajenja; in vprašali so ga, rekoč: »Učitelj, Mojzes nam je zapisal: »Ce komu umre brat in za seboj zapusti svojo ženo, pa ne zapusti otrok, da naj njegov brat vzame njegovo ženo in svojemu bratu obudi seme.«²⁰ Bilo je torej sedem bratov; in prvi je vzel ženo in umirajoč ni zapustil semena.²¹ In vzel jo je drugi ter umrl [in] niti on ni zapustil semena in tretji prav tako.²² In sedem jo je imelo, pa niso zapustili semena. Zadnja od vseh je umrla tudi ženska.²³ Ob vstajenju torej, ko bodo vstali, čigava žena bo od teh? Kajti sedem jo je imelo za ženo.«²⁴ Jezus jim je odgovoril, rekoč: »Ali se ne motite zato, ker ne poznate [ne] pisem niti Božje moči?²⁵ Kajti ko bodo vstali od mrtvih, se ne bodo niti poročali niti ne bodo dane v zakon; temveč so kakor angeli, ki so v nebesih.²⁶ In glede mrtvih, da bodo obujeni; kaj niste brali v Mojzesovi knjigi, kako mu je Bog govoril v grmu, rekoč: »Jaz sem Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov?«²⁷ On ni Bog mrtvih, temveč Bog živih. Torej delate veliko napako.«

²⁸ In prišel je eden izmed pisarjev in jih slišal skupaj razmišljati in ker je dojel, da jim je dobro odgovoril, ga je vprašal: »Katera je prva izmed vseh zapovedi?«²⁹ Jezus mu je odgovoril: »Prva izmed vseh zapovedi je: »Poslušaj, oh Izrael: »Gospod, naš Bog, je en Gospod.«³⁰ § In ljubil boš Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo in z vsem svojim mišljenjem in z vso svojo močjo;«³¹ to je prva zapoved. Druga pa

je podobna, namreč ta: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« Nobena druga zapoved ni večja kakor ti [dve].«³² In pisar mu je rekel: »Dobro, Učitelj, povedal si resnico, kajti samo en Bog je; in ni drugega razen njega.³³ § In ljubiti njega z vsem srcem in z vsem razumevanjem in z vso dušo in z vso močjo in ljubiti svojega bližnjega kakor samega sebe, je več kakor vse žgalne daritve in žrtvovanja.«³⁴ Ko je Jezus videl, da je razumno odgovoril, mu je rekel: »Nisi daleč od Božjega kraljestva.« In nató se mu nihče ni drznil zastaviti kakršnegakoli vprašanja.

³⁵ In Jezus je, medtem ko je učil v templju, odgovoril in rekel: »Kako pravijo pisarji, da je Kristus Davidov Sin?³⁶ Kajti sam David je po Svetem Duhu rekel: »Gospod je rekel mojemu Gospodu: »Sédi na mojo desnico, dokler ne naredim tvojih sovražnikov za twojo pručko.«³⁷ David mu torej sam reče Gospod in od kod je on potem njegov sin?« In preprosto ljudstvo ga je rade volje poslušalo.

³⁸ In v svojem nauku jim je rekel: »Pazite se pisarjev, ki radi hodijo v dolgiljih oblačilih in imajo radi pozdrave na trgih³⁹ in vodilne sedeže v sinagogah in najpomembnejša mesta na praznovanjih,⁴⁰ ki vдовam požirajo hiše in za pretvezo delajo dolge molitve; ti bodo prejeli večjo obsodbo.«

⁴¹ In Jezus je sedel nasproti zakladnici in gledal, kako množica meče denar^k v zakladnico; in mnogi, ki so bili bogati, so veliko vrgli vanjo.⁴² Prišla pa je neka siromašna vdova in vanjo vrgla dva kovanca, kar je en novčič.⁴³ K sebi je poklical svoje učence in jim reče: »Resnično, povem vam: »Da je ta siromašna vdova vrgla vanjo več kakor vsi, ki so metali v zakladnico,⁴⁴ kajti vsi ti so metali od svojega obilja, toda ona je od svojega siromaštva vrgla vanjo vse, kar je imela, celo ves svoj dohodek.«

13 In ko je odšel iz templja, mu eden izmed njegovih učencev reče: »Učitelj, glej kakšne vrste kamnov in kakšne zgradbe so tukaj!«² In Jezus mu odgovori ter reče: »Te velike stavbe gledaš? Tam ne bo ostal en kamen na drugem, ki ne bi bil zrušen.«³ In ko je sedel na Oljski gori, nasproti templju, so ga Peter in Jakob in Janez ter Andrej na samem vprašali:⁴ »Povej nam, kdaj bodo te stvari? In kakšno bo znamenje, ko se bodo vse te besede dopolnile?«⁵ In Jezus jim je odgovoril ter začel govoriti: »Pazite, da vas katerikoli človek ne prevara,⁶ kajti mnogi bodo prišli v mojem imenu, rekoč: »Jaz sem Kristus« in bodo mnoge prevarali.⁷ Ko pa boste slišali o vojnah in govorice o vojnah, ne bodite zaskrbljeni, kajti takšne stvari brezpogojno bodo, toda ne bo še konec.⁸ Kajti narod se bo dvignil proti narodu in kraljestvo proti kraljestvu in potresi bodo na raznih krajih in lakote bodo ter nevšečnosti; te so začetek bridkosti.^m

⁹ Toda pazite se, kajti izročali vas bodo sodiščem in v sinagogah boste pretepeni in zaradi

j 12,15: *kovanec*: v protivrednosti našega denarja sedem penijev kakor Mt 18,28.

k 12,41: *denar*: košček bronastega denarja, glej Mt 10,9.

l 12,42: *kovanca*: to je sedmi del enega koščka tega bronastega denarja.

m 13,8: *bridkosti*: beseda v izvirniku označuje bolečine ženske v porodnih bolečinah.

n 13,9: [sodiščem: gr. podrejenim sodiščem, ali, vélíkim zborom.]

mene boste privedeni pred vladarje in kralje, v pričevanje proti njim.¹⁰ Najprej pa se mora evangelij razglasiti med vsemi narodi.¹¹ Toda ko vas bodo vodili in izročali, ne premišljujte vnaprej kaj boste govorili niti ne delajte naklepov, temveč karkoli vam bo v tej uri dano, to govorite, kajti to niste vi, ki govorite, temveč Sveti Duh.¹² Brat bo torej brata izdajal v smrt in oče sina; in otroci bodo vstajali zoper svoje starše ter jim povzročali, da bodo usmrčeni.¹³ In zaradi mojega imena boste osovraženi od vseh ljudi, toda kdor bo vztrajal do konca, ta isti bo rešen.

¹⁴ § Toda ko boste videli ogabnost opustošenja, o kateri govorji prerok Daniel, stati, kjer ne bi smela, (naj tisti, ki bere, razume) takrat naj tisti, ki so v Judeji, bežijo v gore;¹⁵ in naj tisti, ki je na hišni strehi, ne gre dol v hišo niti ne vstopi vanjo, da iz svoje hiše karkoli vzame;¹⁶ in naj se tisti, ki je na polju, ne obrne ponovno nazaj, da vzame svojo obleko.¹⁷ Toda gorje tem, ki so z otrokom °in tem, ki v tistih dneh dojijo!¹⁸ In molíte, da vaš pobeg ne bo pozimi.¹⁹ Kajti v teh dneh bo stiska, kakršne ni bilo od začetka stvarstva, ki ga je Bog ustvaril, do tega časa niti je ne bo.²⁰ In razen če Gospod ne bi skrajšal teh dni, ne bi bilo rešeno nobeno meso, toda zaradi izvoljenih, ki jih je izbral, je dneve skrajšal.²¹ In če vam katerikoli človek tedaj reče: »Glej! Tukaj je Kristus' ali: »Glej, tam je,« mu ne verjemite.²² Kajti vstali bodo lažni Kristusi in lažni preroki in prikazovali bodo znamenja in čudeže, da zapeljejo, če bi bilo mogoče, celo izvoljene.²³ Toda pazite se, glejte, napovedal sem vam vse stvari.

²⁴ Toda v tistih dneh, po tisti stiski, bo sonce otemnelo in luna ne bo dajala svoje svetlobe²⁵ in zvezde neba bodo padale in moči, ki so na nebu, se bodo tresle.²⁶ In tedaj bodo videli Sina človekovega prihajati na oblakih z veliko močjo in slavo.²⁷ In potem bo poslal svoje angele in bo zbral skupaj svoje izvoljene iz štirih vetrov, od skrajneg dela zemlje do skrajneg dela neba.²⁸ Naučite se torej prisподобе o figovem drevesu: »Kadar je njegova veja še mlada in poganja liste, veste, da je poletje blizu.²⁹ Tudi vi na podoben način, ko boste videli, da se te stvari dogajajo, védite, da je to blizu, celo pri vratih.³⁰ Resnično, povem vam, da ta rod ne bo prešel, dokler se vse te stvari ne zgodijo.³¹ Nebo in zemlja bosta minila, toda moje besede ne bodo minile.

³² Toda za tisti dan in tisto uro ne ve nihče, niti angeli ne vedo, ki so na nebu, niti ne Sin, temveč Oče.³³ § Pazite se, bedite in molíte, kajti ne veste, kdaj je čas.³⁴ Kajti Sin človekov je kakor človek, ki je šel na dolgo pot, ki je zapustil svojo hišo in svojim služabnikom dal oblast in vsakemu človeku svoje delo, vratarju pa je naročil, naj bedi.³⁵ Čujte torej, kajti ne veste, kdaj prihaja hišni gospodar, zvečer ali opolnoči ali ob petelinjem petju ali zjutraj,³⁶ da vas ob nenadnem prihodu ne najde spečih.³⁷ In kar pravim vam, pravim vsem: »Čujte.«

Dva dni kasneje je bil praznik pashe in
14 nekvašenega kruha. In visoki duhovniki

in pisarji so si prizadevali, kako bi ga lahko s prebrisanoščjo prijeli in ga usmrtili.² Vendar so rekli: »Ne na prazničen dan, da ne bi bilo vstaje med ljudmi.«

³ In ko je bil v Betaniji, v hiši Simona gobavca, medtem ko je sedel pri obedu, je prišla ženska, ki je imela alabastrno škatlo zelo dragocenega mazila iz narde;³ in strla škatlo ter jo izlila na njegovo glavo.⁴ In tam so bili nekateri, ki so imeli v sebi ogorčenje in rekli: »Čemu je bila narejena ta potrata mazila?⁵ Kajti lahko bi bilo prodano za več kakor tristo denarjev in dano revnim.« In godrnjali so zoper njo.⁶ Jezus pa je rekел: »Pustite jo pri miru. Zakaj jo nadlegujete? Na meni je storila dobro delo.⁷ Kajti uboge imate vedno med seboj in kadarkoli želite, jim lahko storite dobro, toda mene nimate vedno.⁸ Naredila je, kar je lahko; prišla je vnaprej, da moje telo mazili za pokop.⁹ Resnično, povem vam: »Kjerkoli se bo ta evangelij oznanjal po vsem svetu, se bo tudi to, kar je ona storila, govorilo njej v spomin.«

¹⁰ Juda Iškarijot, eden izmed dvanajsterih, pa je odšel k visokim duhovnikom, da bi jim ga izdal.¹¹ Ko so oni to slišali, so bili veseli in so mu obljudibili, da mu dajo denar. In iskal je, kako bi ga lahko ob priložnosti izdal.

¹² In prvi dan nekvašenega kruha, ko so zaklali pashalno jagnje, so mu njegovi učenci rekli: »Kam hočeš, da gremo in pripravimo, da boš lahko jedel pashalno jagnje?«¹³ In poslje dva izmed svojih učencev ter jima reče: »Pojdita v mesto in tam vaju bo srečal mož, ki nese lončen vrč vode. Sledita mu.¹⁴ In kjerkoli bo vstopil, recita hišnemu očetu: »Učitelj pravi: »Kje je soba za goste, kjer bom s svojimi učenci jedel pashalno jagnje?«¹⁵ In pokazal vama bo veliko zgornjo sobo, opremljeno in pripravljenou; tam pripravita za nas.¹⁶ In njegova učenca sta odšla naprej ter prišla v mesto in našla, kakor jima je rekel; in pripravila sta pashalno jagnje.¹⁷ In zvečer je prišel z dvanajsterimi.¹⁸ In ko so se usedli ter jedli, je Jezus rekel: »Resnično, povem vam: »Eden izmed vas, ki je z menoj, me bo izdal.«¹⁹ § Postajali pa so žalostni in mu drug za drugim govorili: »Ali sem jaz?²⁰ in drugi je rekel: »Ali sem jaz?²¹ Odgovoril je in jim rekel: »Eden izmed dvanajsterih je, ki je z menoj pomaka v skledo.²² Sin človekov zares gre, kakor je pisano o njem, toda gorje tistem človeku, po katerem je bil Sin človekov izdan! Dobro bi bilo za tega človeka, če se nikoli ne bi rodil.«^r

²² § In ko so pojedli, je Jezus vzel kruh in blagoslovil in ga razlomil in jim dal ter rekel: »Vzemite, jejte, to je moje telo.²³ In vzel je čašo in ko se je zahvalil, jim jo je dal in vsi so pili iz nje.²⁴ § In rekel jim je: »To je moja kri nove zaveze, ki se preliva za mnoge.²⁵ Resnično, povem vam: »Nič več ne bom pil od sadu vinske trte do tistega dne, ko bom pil novega v Božjem kraljestvu.«^s

²⁶ In ko so odpeli hvalnico,^t so odšli ven na Oljsko goro.²⁷ § In Jezus jim reče: »Vsi se boste to noč pohujšali tzaradi mene, kajti pisano je: »Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile.²⁸ Toda

[°] 13,17: [z otrokom: noseče.]

^p 14,3: *narde*: ali, čiste narde, ali, tekoče narde.

^q 14,12: *zaklali*: ali, žrtvovali.

^r 14,21: [Henoh 38,2.]

^s 14,26: *hvalnico*: ali, psalm.

^t 14,27: *pohujšali*: ali, obrekovali, ali, spotaknili.

potem, ko bom obujen, bom pred vami šel v Galilejo.«²⁹ Toda Peter mu je rekel: »Četudi se bodo vsi pohujšali, se vendarle jaz ne bom.«³⁰ Jezus pa mu reče: »Resnično, povem ti: Da me boš ta dan, celo v tej noči, preden petelin dvakrat zapoje, trikrat zatajil.«³¹ Toda on je še bolj silovito govoril: »Če naj bi umrl s teboj, te na noben način ne bom zatajil.« Prav tako so govorili tudi vsi drugi.³² In prišli so na kraj, ki je bil imenovan Getsemani. In svojim učencem reče: »Sedite tukaj, dokler bom molil.«³³ In s seboj vzame Petra in Jakoba in Janeza in postajal je boleče prepaden in zelo potrt³⁴ in jim reče: »Moja duša je silno žalostna do smrti. Zadržujte se tukaj in bedite.«³⁵ In odšel je malce naprej ter padel na tla in molil, če bi bilo mogoče, da gre ta ura mimo njega.³⁶ In rekel je: »Aba, Oče, tebi so vse stvari mogoče. To čašo odvzemi od mene, vendar ne kar jaz hočem, temveč kar ti hočeš.«³⁷ In pride ter jih najde speče in reče Petru: »Simon, spiš? Nisi mogel eno uro bedeti?³⁸ Bedite in molite, da ne bi vstopili v skušnjava. Duh je resnično voljan, toda meso je šibko.«³⁹ In ponovno je odšel proč ter molil in govoril iste besede.⁴⁰ In ko se je vrnil, jih je ponovno našel speče (kajti njihove oči so bile težke) niti niso vedeli, kaj naj mu odgovorijo.⁴¹ In pride tretjič ter jim reče: »Spite torej in vzemite si svoj počitek; dovolj je, ura je prišla; glejte, Sin človekov je izdan v roke grešnikov.⁴² Vstanite, pojdimos; glejte, tisti, ki me izdaja, je blizu.«

⁴³ Medtem pa, ko je še govoril, takoj pride Juda, eden izmed dvanajsterih in z njim velika množica z meči in palicami od vélíkih duhovnikov in pisarjev in starešin.⁴⁴ In tisti, ki ga je izdal, jim je dal znak, rekoč: »Kogarkoli bom poljubil, ta isti je on; primite ga in ga varno odvedite proč.«⁴⁵ § In brž, ko je prišel, je nemudoma šel k njemu in reče: »Učitelj, učitelj;« in ga poljubil.

⁴⁶ Oni pa so svoje roke položili nanj ter ga prijeli.⁴⁷ Eden izmed tistih, ki je stal poleg, pa je izvlekel meč in udaril služabnika vélíkega duhovnika ter mu odsekal uho.⁴⁸ In Jezus je odgovoril ter jim rekel: »Ali ste prišli ven, da me primete kakor zoper tatu, z meči in s palicami?⁴⁹ Dnevno sem bil z vami v templju in poučeval, pa me niste prijeli, toda pisma morajo biti izpolnjena.«⁵⁰ In vsi so ga zapustili ter pobegnili.⁵¹ Sledil pa mu je nek mladenič, ki je imel okoli svojega nagega telesa ogrnjeno laneno oblačilo; in mladeniča so zgrabili,⁵² ta pa je pustil laneno oblačilo in nag pobegnil od njih.

⁵³ In Jezusa so odvedli k vélíkemu duhovniku; in z njim so bili zbrani vsi visoki duhovniki in starešine in pisarji.⁵⁴ In Peter mu je sledil od daleč, celo v palačo vélíkega duhovnika; in sedèl je s služabniki ter se grel pri ognju.⁵⁵ In visoki duhovniki in ves vélíki zbor so iskali pričevanje zoper Jezusa, da ga usmrte, pa niso našli nobenega.⁵⁶ Kajti mnogo jih je krivo pričalo proti njemu, toda njihova pričevanja se niso ujemala.⁵⁷ In tam so vstali nekateri in krivo pričali proti njemu, rekoč:⁵⁸ »Slišali smo ga reči: ›Uničil bom ta tempelj, ki je narejen z rokami in v treh dneh bom zgradil novega,

narejenega brez rok.«⁵⁹ Toda niti tako se njihova pričevanja niso ujemala.⁶⁰ Véliki duhovnik pa je vstal, [stopil] v sredo in vprašal Jezusa, rekoč: »Nič ne odgovarjaš? Kaj je to, karti pričajo zoper tebe?«⁶¹ Vendar je ohranil svoj mir in ni nič odgovoril. Véliki duhovnik ga je ponovno vprašal in mu rekел: »Ali si ti Kristus, Sin Blagoslovljenega?«⁶² In Jezus je rekel: »Jaz sem, in videli boste Sina človekovega sedeti na desnici moči in prihajati na oblakih neba.«⁶³ Tedaj je véliki duhovnik raztrgal svoja oblačila in reče: »Kaj nam je treba nadaljnjih prič?«⁶⁴ Slišali ste bogokletje, kaj mislite?« In vsi so ga obsodili, da je kriv smrti.⁶⁵ Nekateri pa so začeli pljuvati nanj in zakrivati njegov obraz ter ga klofutati in mu govoriti: »Prerokuj.« Služabniki pa so ga udarjali z dlanmi svojih rok.

⁶⁶ In ko je bil Peter spodaj v palači, pride ena izmed služabnic vélíkega duhovnika.⁶⁷ In ko je videla Petra, kako se greje, ga je pogledala in rekla: »In tudi ti si bil z Jezusom Nazarečanom.«⁶⁸ Vendar je zanikal, rekoč: »Ne vem niti ne razumem kaj praviš.« In odšel je ven v preddverje, petelin pa je zakikirikal.⁶⁹ In služkinja ga je ponovno videla in začela govoriti tem, ki so stali poleg: »Ta je eden izmed njih.«⁷⁰ § On pa je ponovno zanikal. In malce kasneje so tisti, ki so stali poleg, ponovno rekli Petru: »Zagotovo si eden izmed njih, kajti Galilejec si in tvoje narečje se ujema k temu.«⁷¹ Vendar je začel preklinjati in prisegati, rekoč: »Ne poznam tega človeka, o katerem govorite.«⁷² In petelin je drugič zapel. Peter pa se je spomnil besede, ki mu jo je rekel Jezus: »Preden bo petelin dvakrat zapel, me bo trikrat zatajil.« Ko pa je o tem premišljeval, je zajokal.^u

15 In takoj zjutraj so imeli visoki duhovniki posvet s starešinami in pisarji ter celotnim vélíkim zborom in zvezali Jezusa in ga odvedli proč ter ga izročili Pilatu.² In Pilat ga je vprašal: »Ali si ti Kralj Judov?« In odgovoril je ter mu rekel: »Ti praviš to.«³ In visoki duhovniki so ga obtožili mnogih stvari. Toda nič ni odgovoril.⁴ In Pilat ga je ponovno vprašal, rekoč: »Nič ne odgovarjaš? Glej, koliko stvari pričujejo zoper tebe.«⁵ Vendar Jezus še vedno ni nič odgovoril, tako da se je Pilat čudil.⁶ Torej na ta praznik jim je izpustil enega jetnika, kateregakoli so žeeli.⁷ Tam pa je bil nekdo, imenovan Baraba, ki je ležal zvezan s temi, ki so z njim storili upor in ki je v uporu zagrešil umor.⁸ In množica je na glas kričala in začela zahtevati, da storii, kakor jim je vedno storil.⁹ Toda Pilat jim je odgovoril, rekoč: »Hočete, da vam izpustum Kralja Judov?«¹⁰ Kajti vedel je, da so mu ga visoki duhovniki izročili iz zavisti.¹¹ Toda visoki duhovniki so napeljali množico, da naj jim raje izpusti Baraba.¹² Pilat pa je odgovoril in jim ponovno rekel: »Kaj potem hočete, da naj storim tistem, ki ga imenujete Kralj Judov?«¹³ In ponovno so zavpili: »Križaj ga.«¹⁴ Potem jim je Pilat rekel: »Zakaj, kakšno zlo je storil?« Oni pa so še bolj silno vpili: »Križaj ga.«

¹⁵ In tako jim je Pilat, voljan ustreči množici, izpustil Baraba in ko je prebičal Jezusa, ga je izročil, da bi bil križan.¹⁶ In vojaki so ga odvedli

14,29: Mt 26,33
14,32: Mt 26,36
14,43: Mt 26,47
14,53: Mt 26,57
14,55: Mt 26,59
14,62: Mt 24,30
14,66: Mt 26,69
14,72: Mt 26,75
15,1: Mt 27,1
15,4: Mt 27,13
15,6: [Mt 27,15]
15,6: Lk 23,17
15,6: [Jn 18,39]

proc v dvorano, imenovano Praetorium ^vin sklicali vso četo.¹⁷ In oblekli so ga s škrlatom in spletli krono iz trnja ter jo nadeli na njegovo *glavo*¹⁸ in ga začeli pozdravljati: »Pozdravljen, Kralj Judov!«¹⁹ In s trstom so ga udarjali po glavi in pljuvali nanj in ko so upogibali *svoja* kolena, so ga oboževali.²⁰ In ko so ga zasmehovali, so z njega sneli škrlat in nanj nadeli njegova lastna oblačila ter ga odvedli ven, da ga križajo.²¹ Prisilili pa so nekega Simona Cirenca, Aleksandrovega in Rufovega očeta, ki je šel mimo in prihajal iz dežele, da nese njegov križ.²² In privedli so ga na kraj Golgota, kar je prevedeno: »Kraj lobanje.«²³ In dali so mu za piti vina, pomešanega z miro, ^wtoda ni *ga sprejel*.²⁴ In ko so ga križali, so razdelili njegove obleke in zanje metalni žreb, kaj naj bi vsak mož vzel.²⁵ In bila je tretja ura, oni pa so ga križali.²⁶ In napis njegove obtožbe je bil napisan nad njim: KRALJ JUDOV.²⁷ In z njim so križali dva tatova; enega na njegovi desni roki, drugega pa na njegovi levi.²⁸ § In pismo je bilo izpolnjeno, ki pravi: »In bil je prištet skupaj s prestopniki.«²⁹ Tisti pa, ki so hodili mimo, so se mu posmehovali in zmajevali s svojimi glacami ter govorili: »Ah, ti, ki uničiš tempelj in *ga* v treh dneh zgradiš,³⁰ reši samega sebe in pridi dol s križa.«³¹ Podobno so ga zasmehovali tudi visoki duhovniki in s pisarji med seboj govorili: »Druge je rešil; sebe ne more rešiti.³² Naj se Kristus, Izraelov Kralj, torej spusti s križa, da bomo lahko videli in verovali.« Ta dva, ki sta bila križana z njim, pa sta ga zasramovala.³³ In ko je prišla šesta ura, je bila tema čez vso deželo ^xdo devete ure.³⁴ Ob deveti uri pa je Jezus z močnim glasom zavpil, rekoč: »Eloí, Eloí, lemá sabahání?« kar je prevedeno: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«³⁵ Nekateri izmed teh, ki so stali poleg, pa so, ko so *to* slišali, rekli: »Glejte, Elija kliče.«³⁶ In nekdo je stekel ter celotno gobo napojil s kisom in *jo* nataknil na trst in mu dal piti, rekoč: »Pustite pri miru; poglejmo, ali bo prišel Elija, da ga sname dol.«³⁷ In Jezus je z močnim glasom zavpil in izročil duha.³⁸ In tempeljsko zagrinjalo se je raztrrgalo na dvoje od vrha do tal.

³⁹ Ko je stotnik, ki je stal poleg, njemu nasproti, videl, da je tako zavpil in izročil duha, je rekel: »Resnično, ta človek je bil Božji Sin.«⁴⁰ Tam so bile tudi ženske, ki so gledale od daleč; med katerimi je bila Marija Magdalena in Marija, mater Jakoba mlajšega in od Jozéja in Salóma⁴¹ (ki so mu, ko je bil v Galileji, tudi sledile in mu služile) in mnoge druge ženske, ki so z njim prišle gor v Jeruzalem.

⁴² In sedaj, ko je prišel večer, ker je bila priprava, to je dan pred šabat, ^y⁴³ je Jožef iz Arimateje, častitljiv svetovalec, ki je prav tako pričakoval

15,17: [Mt 27,16]
15,17: [Lk 23,25]
15,17: [Jn 18,40]
15,21: Mt 27,32
15,23: Ps 69,21
15,23: Mt 27,34
15,23: [Mt 27,48]
15,23: [Lk 23,36]
15,23: [Jn 19,29-30]
15,28: Iz 53,12
15,34: Mt 27,46
15,41: Lk 8,3
15,42: Mt 27,57
16,2: Lk 24,1
16,2: Jn 20,1
16,5: Jn 20,11
16,7: Mt 26,32
16,9: Lk 8,2
16,9: Jn 20,14
16,12: Lk 24,13
16,14: Lk 24,36
16,14: Jn 20,19
16,15: Mt 28,19
16,16: Jn 12,48
16,17:
Apd 16,18
16,17: Apd 2,4
16,18: Apd 28,8
16,18: Apd 28,5
16,19: Lk 24,51

Božje kraljestvo, prišel in pogumno stopil k Pilatu ter prosil za Jezusovo telo.⁴⁴ In Pilat se je začudil, da je bil že mrtev; in ko je *k sebi* poklical stotnika, ga je vprašal ali je bil že nekaj časa mrtev.⁴⁵ In ko je od stotnika *to* izvedel, je telo poklonil Jožefu.⁴⁶ In ta je kupil tanko laneno platno in ga snel ter zavil v laneno platno in ga položil v mavzolej, ki je bil izklesan iz skale in k vratom mavzoleja zavalil kamen.⁴⁷ Marija Magdalena in Marija, Jozéjeva *mati*, pa sta opazovali, kam je bil položen.

16 Ko je šabat minil, so Marija Magdalena in Marija, Jakobova *mati* in Salóma kupile prijetne dišave, da bi lahko prišle ter ga pomazilile.² In zelo zgodaj zjutraj, prvega *dne* v tednu, so ob sončnem vzhodu prišle k mavzoleju.³ In med seboj so govorile: »Kdo nam bo odvalil kamen proč izpred vrat mavzoleja?«⁴ Ko pa so pogledale, so videle, da je bil kamen odvaljen proč, kajti bil je zelo velik.⁵ In vstopajoč v mavzolej, so zagledale mladeniča, ki je sedel na desni strani, oblečenega v dolgo belo obleko; in bile so zgrožene.⁶ On pa jim reče: »Ne bodite zgrožene. Ve iščete Jezusa Nazarečana, ki je bil križan. Obujen je, ni ga tukaj. Poglejte prostor, kamor so ga položili.⁷ Toda pojrite svojo pot, povejte njegovim učencem in Petru, da gre pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel.«⁸ In hitro so odšle ven in pobegnile od mavzoleja, kajti trepetale so in bile osuple niti niso ničesar povedale nobenemu človeku, kajti bile so prestrašene.

⁹ Ko je torej Jezus zgodaj prvega *dne* v tednu vstal, se je najprej prikazal Mariji Magdaleni, iz katere je izgnal sedem hudičev.¹⁰ In odšla je ter povedala tem, ki so bili z njim, ki so žalovali in jokali.¹¹ In ko so slišali, da je bil živ in da ga je videla, niso verovali.

¹² Nató se je v drugi obliki prikazal dvema izmed njih, ki sta hodila in šla na deželo.¹³ In odšla sta ter to povedala preostalim. Niti njima niso verovali.

¹⁴ Potem se je prikazal enajsterim, ko so sedeli pri obedu ^{zin} jih oštrel zaradi njihove nevere in trdote srca, ker niso verjeli tem, ki so ga videli potem, ko je bil obujen.^{a15} In rekel jim je: »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsakemu ustvarjenemu bitju.¹⁶ Kdor veruje in je krščen, bo rešen; toda kdor ne veruje, bo obsojen.¹⁷ In ta znamenja bodo spremljala tiste, ki verujejo: »V mojem imenu bodo izganjali hudiče, govorili bodo z novimi jeziki,¹⁸ dvigali bodo kače in če popijejo kakršnokoli smrtonosno stvar, jim ta ne bo škodila; polagali bodo roke na bolne in ti bodo ozdraveli.«¹⁹

¹⁹ Tako je bil potem, ko jim je Gospod govoril, sprejet gor v nebo in je sédel na Božjo desnico.

^v 15,16: *Praetorium*: ali, palača, ali, zasljevalna dvorana.

^w 15,23: [mira je naravna guma ali smola, pridobljena iz številnih majhnih, trnatih drevesnih vrst iz rodu Commiphora. Smola mire se je skozi zgodovino uporabljala kot parfum, kadilo in zdravilo. Pomešana z vinom se lahko popije (vir: Wikipedija). Tukaj uporabljena protibolečinsko. Omamna pijača, ki so jo rade priskrbile usmiljene žene, da bi se manj čutile bolečine.]

^x 15,33: [deželo: Dionizij je to temo opazoval v Egiptu; The Pulpit Commentary, Mark, str. 308.]

^y 15,42: [Večer; zvečer se je začel v petek, ki je dan priprave pred šabat ali soboto, kar pomeni, da je umrl v četrtek.]

^z 16,14: *pri obedu*: ali, skupaj.

^a 16,14: [W - Codex Washingtonianus dodaja: »Ta doba brezpravnosti in nevere je pod Satanom, ki ne dovoli, da bi Božja resnica in moč prevladala nad nečistimi stvarmi duhov (ali, ne dovoli, da bi tisto, kar leži pod nečistimi duhovi, razumelo Božjo resnico in moč.) Zatorej zdaj razkrrij svojo pravičnost.« – tako so govorili Kristusu. Kristus pa jím je odgovoril: »Leta Satanove oblasti so se izpolnila, toda približujejo se druge strašne stvari. In za tiste, ki so grešili, sem bil izročen smrti, da se lahko vrnejo k resnici in ne grešijo več, da bi lahko podedovali duhovno in nemirljivo slavo pravičnosti, ki je v nebesih.«]

²⁰ Oni pa so šli naprej ter povsod oznanjali in Gospod je delal z njimi in besedo potrjeval s spremljajočimi znamenji. Amen.

16,19:
1 Tim 3,16
16,20: Heb 2,4

Evangelij po Luku

[Luka, zdravnik, piše s sočutjem in toplino družinskega zdravnika, ko skrbno dokumentira popolno človeškost Sina človekovega, Jezusa Kristusa. Luka poudarja Jezusovo poreklo, rojstvo in zgodnje življenje, nato pa previdno in kronološko preide skozi njegovo zemeljsko službo. Rastoča vera in naraščajoče nasprotovanje se razvijata vzporedno. Tisti, ki verjamejo, so pozvani, da prestejejo ceno učenstva. Tisti, ki nasprotujejo, ne bodo zadovoljni, dokler Sin človekov ne bo brez življenja visel na križu. Toda vstajenje zagotavlja, da bo njegov namen izpolnjen: >da poišče in da reši to, kar je bilo izgubljeno.< ()]

Kata Loukan, »Po Luku«, je starodavni naslov, ki je bil temu evangeliju dodan zelo zgodaj.

1. Uvod (1,1–4).
2. Pripoved o otroštvu Janeza Krstnika in Jezusa (1,5–2,52).
3. Priprava na javno delovanje (3,1–4,13).
4. Služenje v Galileji (4,14–9,50).
5. Jezus na poti v Jeruzalem (9,51–19,27).
6. Jezusovo učiteljsko služenje v Jeruzalemu (19,28–21,38).
7. Trpljenje in smrt (22–23).
8. Jezusovo vstajenje (24).]

1 Ker so že mnogi vzeli v roko, da po vrsti uredijo izjavo o teh stvareh, ki se najbolj gotovo verjamejo med nami,² celo kakor so nam jih izročili [tisti], ki so bili od začetka priče in služabniki besede,³ se je tudi meni zdelo dobro, od samega začetka imeti popolno razumevanje o vseh stvareh, da tebi, nadvse odlični Teófil, napišem po vrsti,⁴ da lahko spoznaš zanesljivost o teh besedah, o katerih si bil poučen.

⁵ V dneh ^aHeroda, judejskega kralja, je bil nek duhovnik, imenovan Zaharija, iz Abíeve skupine, in njegova žena je bila izmed Aronovih hčera in njeno ime je bilo Elizabeta.⁶ Oba sta bila pravična pred Bogom in sta brez krivde živelia po vseh Gospodovih zapovedih in odredbah.⁷ Ker je bila Elizabeta jalova nista imela nobenega otroka in oba sta bila zelo zvrhana v letih.⁸ In pripetilo se je, medtem ko je pred Bogom opravljala duhovniško službo, po vrstnem redu svoje skupine,⁹ glede na navado duhovniške službe, je bil na njem žreb, da zažge kadilo, ko je odšel v Gospodov tempelj.¹⁰ Celotna množica ljudi pa je ob času zažiganja kadila zunaj molila.¹¹ In prikazal se mu je Gospodov angel, stoječ na desni strani kadilnega oltarja.¹² Ko pa ga je Zaharija zagledal, se je vznemiril in strah ga je sprelel.¹³ Toda angel mu je rekel: »Ne boj se, Zaharija, kajti tvoja molitev je uslišana in tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina in ti boš klical njegovo ime Janez.¹⁴ Imel boš radost in veselje in mnogi se bodo veselili ob njegovem rojstvu.¹⁵ Kajti velik bo v Gospodovih očeh in ne bo pil niti vina niti močne pijače in celo od maternice svoje matere bo izpolnjen s Svetim Duhom.¹⁶ In mnoge izmed Izraelovih otrok bo obrnil h Gospodu,

njihovemu Bogu.¹⁷ Pred njim bo šel z Elijevim duhom in močjo, da obrne srca očetov k otrokom in neposlušne k modrosti ^bpravičnih; da pripravi ljudstvo, pripravljeno za Gospoda.¹⁸ Zaharija je angelu rekel: »Po čem bom to spoznal? Kajti starec sem in moja žena je zelo zvrhana v letih.¹⁹ Angel mu odgovori in reče: »Jaz sem Gabriel, ki stojim v prisotnosti Boga in poslan sem, da ti govorim in da ti pokažem te vesele novice.²⁰ Glej, ker nisi verjel mojim besedam, ki se bodo uresničile ob njihovem pravem času, boš postal nem in ne boš mogel govoriti do dne, ko se bodo te besede izpolnile.²¹ In ljudje so čakali na Zaharija in se čudili, da se je tako dolgo mudil v templju.²² Ko pa je prišel ven, jim ni mogel spregovoriti, in zaznali so, da je videl v templju videnje, kajti dajal jim je znamenja, ostal pa je brez besed.²³ Pripetilo se je, kakor hitro so bili dnevi njegovega služenja dovršeni, da se je odpravil k svoji lastni hiši.²⁴ Po teh dneh je njegova žena Elizabeta spočela in se pet mesecov skrivala, rekoč:²⁵ »Tako je Gospod ravnal z menoj v dneh, v katerih je pogledal name, da odvzame mojo grajo izmed ljudi.²⁶ V šestem mesecu pa je bil od Boga poslan angel Gabriel v galilejsko mesto, imenovano Nazaret,²⁷ k devici, zaročeni z možem, katerega ime je bilo Jožef, iz Davidove hiše; in devici je bilo ime Marija.²⁸ § Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljeni, ti, ki si zelo ^c spoštovana, Gospod je s teboj, blagoslovlena si med ženskami.²⁹ Ko pa ga je zagledala, je bila ob njegovem govoru zaskrbljena in v svojih mislih preudarjala, kakšne vrste pozdrav naj bi to bil.³⁰ Angel ji je rekel: »Ne boj se, Marija, kajti pri Bogu si našla naklonjenost.³¹ Glej, v svoji maternici boš spočela in rodila

1,0: 19,10
1,10: 2 Mz 30,7
1,10: 3 Mz
16,17
1,16: Mal 4,6
1,28: Lk 1,30
1,31: Iz 7,14

^a 1,5: [Peteto leto pred začetkom označevanja let z leta Gospodovega.] | ^c 1,28: zelo...: ali, prijazno sprejeta ali z mnogo milosti, glej vrstico

^b 1,17: **k modrosti:** ali, z modrostjo.

sina in njegovo ime boš klicala JEZUS.³² Velik bo in imenovan bo Sin Najvišjega; in Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida³³ in nad Jakobovo hišo bo vladal večno in njegovemu kraljestvu ne bo konca.«³⁴ Potem je Marija rekla angelu: »Kako se bo to zgodilo, glede na to, da ne poznam moškega?«³⁵ Angel je odgovoril in ji rekel: »Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato bo tudi ta sveta oseba, ki bo rojena od tebe, imenovana Božji Sin.³⁶ Glej, tvoja sestrična Elizabeta je prav tako v svoji visoki starosti spočela sina, in to je šesti mesec z njo, ki je bila imenovana jalova.³⁷ Kajti z Bogom nič ne bo nemogoče.«³⁸ Marija je rekla: »Glej, Gospodova pomočnica; naj se mi zgodi glede na twojo besedo.« In angel je odšel od nje.³⁹ Marija je v tistih dneh vstala in z naglico odšla v hribovito deželo, v Judovo mesto⁴⁰ in vstopila v Zaharijevo hišo ter pozdravila Elizabeto.⁴¹ In pripetilo se je, ko je Elizabeta zaslišala Marijin pozdrav, da je dete poskočilo v njeni maternici in Elizabeta je bila izpolnjena s Svetim Duhom⁴² in zaklicala z močnim glasom ter rekla: »Blagoslovljena si ti med ženskami in blagoslovjen je sad twoje maternice.⁴³ Od kod je meni to, da bi prišla k meni mati mojega Gospoda?⁴⁴ Kajti glej, brž ko je glas tvojega pozdrava zazvenel v mojih ušesih, je dete v moji maternici od radosti poskočilo.⁴⁵ Blagoslovljena je tista, ki je verovala, kajti ^dizpolnile se bodo te besede, ki so ji bile povedane od Gospoda.«⁴⁶ Marija je rekla: »Moja duša poveličuje Gospoda⁴⁷ in moj duh se veseli v Bogu, mojem Odrešeniku.⁴⁸ Kajti ozrl se je na nizek stan svoje pomočnice, kajti glej, odslej me bodo vsi rodovi imenovali blagoslovljeno.⁴⁹ Kajti tisti, ki je mogočen, mi je storil velike stvari in sveto je njegovo ime.⁵⁰ In njegovo usmiljenje je od roda do roda nad tistimi, ki se ga bojijo.⁵¹ S svojim laktom je pokazal moč, ponosne je razgnal v domišljiji njihovih src.⁵² Mogočne je odstranil z njihovih prestolov in povišal te z nizkim položajem.⁵³ Lačne je napolnil z dobrinami, bogate pa je odpustil prazne.⁵⁴ Pomagal je svojemu služabniku Izraelu, v spomin na svoje usmiljenje,⁵⁵ kakor je govoril našim očetom, Abrahamu in njegovemu semenu na veke.«⁵⁶ Marija je z njo ostala približno tri mesece in se vrnila v svojo lastno hišo.⁵⁷ Torej prišel je Elizabetin polni čas, ko naj bi rodila; in rodila je sina.⁵⁸ Njeni sosedje in njeni sorodniki so slišali, kako je Gospod nad njo izkazal veliko usmiljenje in veselili so se z njo.⁵⁹ Pripetilo pa se je, da so na osmi dan prišli, da obrežejo otroka in poimenovali so ga Zaharija, po imenu njegovega očeta.⁶⁰ Njegova mati pa je odgovorila in rekla: »Ne tako, temveč se bo imenoval Janez.«⁶¹ Oni pa so ji rekli: »Nikogar v tvojem sorodstvu ni, ki je poimenovan s tem imenom.«⁶² In naredili so znamenja njegovemu očetu, kako bi ga on imenoval.⁶³ In prosil je za pisalno deščico ter napisal, rekoč: »Njegovo ime je Janez.« In vsi so se čudili.⁶⁴ In njegova usta so se takoj odprla in njegov jezik se je *sprostil* in spregovoril je ter hvalil Boga.⁶⁵ In strah je prišel

^d 1,45: *kajti*...: ali, da se bodo izpolnile.^e 1,65: *besede*: ali, stvari.^f 1,77: *z...:* ali, zaradi odkupitve.^g 1,78: *nežnem*...: ali, čustvih usmiljenja.^h 1,78: *svitanje*: ali, vzhajanje sonca, ali, veja.

na vse, ki so prebivali naokoli njih; in vse te besede ^eso se razglasile naokoli po vsej judejski hriboviti deželi.⁶⁶ In vsi, ki so *jih* slišali, so si *jih* položili v svoja srca, rekoč: »Kakšne vrste otrok bo to!« In Gospodova roka je bila z njim.⁶⁷ In njegov oče Zaharija je bil izpolnjen s Svetim Duhom in prerokoval, rekoč:⁶⁸ »Blagoslovjen *bodi* Gospod, Izraelov Bog; kajti obiskal je in odkupil svoje ljudi⁶⁹ in za nas je dvignil rog rešitve duš v hiši svojega služabnika Davida,⁷⁰ kakor je govoril po ustih svojih svetih prerokov, ki so bili, odkar je svet nastal,⁷¹ da bi bili mi lahko rešeni pred našimi sovražniki in iz roke vseh, ki nas sovražijo,⁷² da opravi usmiljenje, *obljubljeno* našim očetom in se spomni svoje svete zaveze,⁷³ prisege, s katero je prisegel našemu očetu Abrahamu,⁷⁴ da nam bo zagotovil, da mu bomo osvobojeni iz roke svojih sovražnikov, lahko služili brez strahu,⁷⁵ v svetosti in pravičnosti pred njim, vse dni našega življenja.⁷⁶ Ti pa, otrok, boš imenovan prerok Najvišjega, kajti šel boš pred Gospodov obraz, da pripraviš njegove poti,⁷⁷ da daš njegovim ljudem spoznanje o rešitvi duš z ^fodpuščanjem njihovih grehov,⁷⁸ po nežnem ^g usmiljenju našega Črka; po katerem nas je obiskalo svitanje ^hod zgoraj,⁷⁹ da da svetlubo tem, ki sedijo v temi in v smrtni senci, da vodi naša stopala na pot miru.«⁸⁰ Otrok pa je rasel in se krepil v duhu in bil je v puščavah do dneva njegove pojavitve Izraelu.

2 § In pripetilo se je v tistih dneh, da je od cesarja Avgusta izšel odlok, naj se obdavči ⁱves svet.
² § (*In to obdavčenje je bilo prvič narejeno, ko je bil Kvirinij voditelj Sirije.*)³ § In vsi so odšli, da bi se obdavčili, *javskdo* v svoje lastno mesto.
⁴ In tudi Jožef je odšel iz Galileje, iz mesta Nazaret, gor v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem, (ker je bil iz Davidove hiše in rodovine)
⁵ § da bi bil obdavčen ^kz Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča.⁶ In bilo je tako, medtem ko sta bila tam, da so se ji dovršili dnevi, ko naj bi rodila.⁷ In rodila je svojega prvorjenega sina ter ga zavila v plenice in ga položila v jasli, kajti v gostišču zanje ni bilo prostora.⁸ In v isti deželi so bili pastirji, ki so se zadrževali na polju in so ponoči stražili ^lnad svojim tropom.⁹ In glej, Gospodov angel je prišel nadnje in Gospodova slava je zasijala naokoli njih in bili sobolečne prestrašeni.¹⁰ Angel pa jim je rekel: »Ne bojte se, kajti glejte, prinašam vam dobre novice o veliki radosti, ki bo za vse ljudi.¹¹ Kajti ta dan se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Kristus Gospod.¹² In to *vam bo* znamenje: »Našli boste dojenčka, zavitega v plenice, ležečega v jaslih.«¹³ In nenadoma je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki je slavila Boga in govorila:¹⁴ § »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir, dobro voljo napram ljudem.«¹⁵ In pripetilo se je, ko so angeli odšli proč od njih v nebesa, da so pastirji ^mdrug drugemu rekli: »Pojdimo sedaj celo v Betlehem in poglejmo to reč, ki se je pripetila, ki nam jo je dal spoznati Gospod.«¹⁶ Prišli so v naglici ter našli Marijo in

ⁱ 2,1: *obdavči*: ali, registrira.^j 2,3: *obdavčili*: ali, registrirali.^k 2,5: *obdavčen*: ali, registriran.^l 2,8: *stražili*: ali, imeli nočne straže.^m 2,15: *pastirji*: gr. možje pastirji.

Jožefa ter dojenčka, ležečega v jaslih.¹⁷ In ko so to videli, so povsod razglasili govor, ki jim je bil povedan glede tega otroka.¹⁸ In vsi, ki so to slišali, so se čudili ob teh besedah, ki so jim jih povedali pastirji.¹⁹ Toda Marija je vse te besede ohranila in *jih* preudarjala v svojem srcu.²⁰ In pastirji so se vrnili, slavili in hvalili Boga za vse stvari, ki so jih slišali in videli, tako, kakor jim je bilo povedano.²¹ In koⁿ je bilo dovršenih osem dni za otrokovo obrezovanje, je bilo njegovo ime imenovano JEZUS, tako, kakor je bil poimenovan po angelu, preden je bil spočet v maternici.²² In ko so se dovršili dnevi njenega očiščevanja, glede na Mojzesovo postavo, so ga prinesli v Jeruzalem, da ga darujejo Gospodu,²³ (kakor je pisano v Gospodovi postavi: ›Vsak moški, ki odpre maternico, bo imenovan svet Gospodu;‹)²⁴ in da darujejo žrtvovanje glede na to, kar je rečeno v Gospodovi postavi: ›Par grlic ali dva mlada goloba.‹²⁵ In glej, v Jeruzalemu je bil mož, katerega ime je *bilo* Simeon; in isti mož je *bil* pravičen ter predan, [in je] pričakoval Izraelovo tolažbo in Sveti Duh je bil nad njim.²⁶ In po Svetem Duhu mu je bilo razodeto, da naj ne bi videl smrti, dokler ne bo videl Gospodovega Kristusa.²⁷ In po Duhu je prišel v tempelj, in ko so starši prinesli otroka Jezusa, da bi zanj storili po običaju postave,²⁸ ga je nató vzel v svoje naročje in blagoslovil Boga ter rekel:²⁹ »Gospod, sedaj odpuščaš svojega služabnika umreti v miru, glede na svojo besedo,³⁰ kajti moje oči so videle twojo rešitev duš,³¹ ki si jo pripravil pred obličjem vseh ljudi;³² svetlobo, da razsvetli pogane in slavo twojega ljudstva Izraela.«³³ § In Jožef in njegova mati sta se čudila ob vseh teh besedah, ki so se govorile o njem.³⁴ In Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: »Glej, ta *otrok* je v Izraelu postavljen za padec in ponovno vstajenje mnogih in za znamenje, ki se mu bo ugovarjalo,³⁵ (da, meč bo presunil tudi twojo lastno dušo), da se bodo lahko razodele misli mnogih src.«³⁶ In tam je bila neka Ana, prerokinja, Fanuélova hči, iz Aserjevega rodu. Bila je visoke starosti in od svojega devištva je sedem let preživelaa s soprogom³⁷ in *bila je* vdova, stara okoli štiriinosemdeset let, ki ni odhajala iz templja, temveč je noč in dan s posti in molitvami služila Bogu.³⁸ In ko je vstopila, je tisto uro na isti način dala zahvalo Gospodu in o njem spregovorila vsem, ki so v Jeruzalemu^o pričakovali odkupitev.³⁹ In ko so opravili vse stvari, glede na Gospodovo postavo, so se vrnili v Galilejo, v svoje lastno mesto Nazaret.⁴⁰ § In otrok je rasel in se krepil v duhu, napolnjen z modrostjo in Božja milost je bila nad njim.⁴¹ Njegovi starši so torej ob prazniku pashe vsako leto hodili v Jeruzalem.⁴² In ko^p je bil star dvanajst let, so po praznični navadi odšli gor v Jeruzalem.⁴³ § In ko so dovršili dneve, medtem ko so se vračali, je otrok Jezus ostal zadaj v Jeruzalemu; Jožef in njegova mati pa nista nič vedela o tem.⁴⁴ Toda onadva, ker sta mislila, da je v skupini, sta šla pot enega dne

in ga iskala med svojo žlahto in znanci.⁴⁵ In ko ga nista našla, sta se, iščoč ga, ponovno obrnila nazaj v Jeruzalem.⁴⁶ In pripetilo se je, da sta ga po treh dneh našla v templju, sedečega v sredi med učenimi možmi in on jih je tako poslušal kakor jim zastavljal vprašanja.⁴⁷ In vsi, ki so ga slišali, so bili osupli nad njegovim razumevanjem in odgovori.⁴⁸ In ko sta ga zagledala, sta bila osupla in njegova mati mu je rekla: »Sin, zakaj si tako ravnal z nama? Glej, tvoj oče in jaz sva te zaskrbljena iskala.«⁴⁹ Rekel jima je: »Kako to, da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti pri opravilu svojega Očeta?«⁵⁰ Onadva pa nista razumela besed, ki jima jih je govoril.⁵¹ In z njima je odšel dol in prišel v Nazaret ter jima bil pokoren, toda njegova mati je vse te besede ohranila v svojem srcu.⁵² Jezus pa je rasel v modrosti in postavi^q in naklonjenosti pri Bogu in ljudeh.

3 Torej v petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat voditelj Judeje in Herod vladar^s četrtrinskega dela province Galileje in njegov brat Filip vladar četrtrinskega dela province Itureje in področja Trahonítide ter Lizanija vladar četrtrinskega dela province Abilene,² Hana in Kajfa pa velika duhovnika, je v divjini prišla Božja beseda k Janezu, Zaharijevemu sinu.³ In ta je prišel v vso deželo okoli Jordana ter pridigal krst kesanja v odpuščanje grehov,⁴ kakor je pisano v knjigi besed preroka Izaija, rekoč: »Glas nekoga vpijočega v divjini: ›Pripravite Gospodovo pot, izravnajte njegove steze.‹⁵ Vsaka dolina naj bo napolnjena in vsaka gora in hrib naj bosta znižana in skriviljeno naj bo izravnano in neravne poti naj *bodo* izglajene⁶ in vse meso bo video Božjo rešitev duš.«[«]⁷ Potem je rekel množici, ki je prihajala, da bi jih krstil: »Oh gadji rod, kdo vas je opozoril, da pobegnete pred besom, ki pride?⁸ Obrodite torej sadove, vredne kesanja in ne začnite v sebi govoriti: ›Abrahama imamo za svojega očeta,‹ kajti povem vam: ›Da je Bog iz teh kamnov zmožen Abrahamu obudititi otroke.‹⁹ In sedaj je prav tako sekira nastavljen drevesom na korenino; vsako drevo, ki torej ne prinaša dobrega sadu, je posekano in vrženo v ogenj.¹⁰ In množica ga je spraševala, rekoč: »Kaj naj potem storimo?«¹¹ Odgovarja in jim reče: »Kdor ima dva plašča, naj da tistem, ki nima nobenega; in kdor ima hrano, naj stori enako.«¹² Potem so prišli tudi davkarji, da bi bili krščeni in mu rekli: »Učitelj, kaj naj storimo?«¹³ Rekel jim je: »Ne terjajte nič več kakor to, kar vam je določeno.«¹⁴ In prav tako so od njega zahtevali vojaki, rekoč: »In kaj naj mi storimo?« In rekel jim je: »Nobenemu^u človeku ne storite nasilja niti *nikogar* po krivem ne obdolžite in zadovoljni bodite s svojimi^v plačami.«¹⁵ In medtem ko so bili ljude v pričakovanju^w in so vsi ljude v svojih srcih razglabljalji^x o Janezu, če je bil on Kristus ali ne,¹⁶ je Janez odgovoril, rekoč *njam* vsem: »Zares, jaz vas krščujem z vodo, toda prihaja nekdo mogočnejši od mene, čigar čevljev jermena

2,21: 1 Mz 17,12
2,21: Mt 1,21
2,23: 2 Mz 13,2
2,23: 4 Mz 18,15
2,24: 3 Mz 12,2
2,24: 3 Mz 12,6
2,34: Iz 8,14
2,34: Rim 9,32
2,41: 4 Mz 16,1
3,3: Mt 3,1
3,4: Iz 40,3
3,7: Mt 3,7
3,9: [Lk 13,9]
3,11: Jak 2,15
3,11: 1 Jn 3,17
3,16: Mt 3,11

^s 3,1: *vladar*: ali, voditelj štirih provinc.

^t 3,8: *vredne*: ali, primerne.

^u 3,14: *Nobenemu*...: ali, Nikogar ne prestrašite.

^v 3,14: *svojimi*...: ali, svojim prihodkom.

^w 3,15: *v pričakovanju*: ali, v negotovosti.

^x 3,15: *razglabljalji*: ali, modrovali, ali, razpravljalji.

ⁿ 2,21: [Četrto leto pred začetkom označevanja let z leta Gospodovega.]

^o 2,38: *Jeruzalemu*: ali, Izraelu.

^p 2,42: [Leta Gospodovega 8.]

^q 2,52: *postavi*: ali, starosti.

^r 3,1: [Leta Gospodovega 26.]

nisem vreden odvezati. On vas bo krstil s Svetim Duhom in z ognjem;¹⁷ katerega vejálnik je v njegovi roki in svoje mlatišče bo temeljito očistil in pšenico bo spravil v svojo kaščo, toda pleve bo sežgal z nepogasljivim ognjem.¹⁸ § In mnoge druge besede je v svojem spodbujanju oznanjal ljudem.¹⁹ Toda ^y Herod, vladar četrtninskega dela province, od njega pograjan zaradi Herodiade, žene njegovega brata Filipa in zaradi vseh hudobij, ki jih je storil Herod,²⁰ je povrh vsega dodal še to, da je Janeza zaprl v ječo.²¹ Ko ^zso bili torej vsi ljudje krščeni, se je pripetilo, da je bil krščen tudi Jezus, in ko je molil, se je odprlo nebo²² in Sveti Duh se je spustil nadenj v telesni obliku, podoben golobici in glas je prišel z neba, ki je rekel: »Ti si moj ljubljeni Sin; s teboj sem zelo zadovoljen.²³ In sam Jezus je šel v trideseto leto starosti, ^ain (kakor se je domnevalo) je bil sin Jožefa, ki je bil Ělijev *sin*,²⁴ ki je bil Matátov *sin*, ki je bil Lévijev *sin*, ki je bil Melhíjev *sin*, ki je bil Janájev *sin*, ki je bil Jožefov *sin*,²⁵ ki je bil Matitájev *sin*, ki je bil Amosov *sin*, ki je bil Nahumov *sin*, ki je bil Heslíjev *sin*, ki je bil Nangájev *sin*,²⁶ ki je bil Mahatov *sin*, ki je bil Matitájev *sin*, ki je bil Šimíjev *sin*, ki je bil Jozéhov *sin*, ki je bil Jodájev *sin*,²⁷ ki je bil Johanánov *sin*, ki je bil Rezájev *sin*, ki je bil Zerubabélov *sin*, ki je bil Šaltiélov *sin*, ki je bil Neríjev *sin*,²⁸ ki je bil Melhíjev *sin*, ki je bil Adíjev *sin*, ki je bil Kosámov *sin*, ki je bil Elmádámov *sin*, ki je bil Erov *sin*,²⁹ ki je bil Jošúov *sin*, ki je bil Eliézerjev *sin*, ki je bil Jorímov *sin*, ki je bil Matátov *sin*, ki je bil Lévijev *sin*,³⁰ ki je bil Simeonov *sin*, ki je bil Judov *sin*, ki je bil Jožefov *sin*, ki je bil Jonámov *sin*, ki je bil Eljakímov *sin*,³¹ ki je bil Meleájev *sin*, ki je bil Menájev *sin*, ki je bil Matatájev *sin*, ki je bil Natánov *sin*, ki je bil Davidov *sin*,³² ki je bil Jesejev *sin*, ki je bil Obédov *sin*, ki je bil Boazov *sin*, ki je bil Salmónov *sin*, ki je bil Nahšónov *sin*,³³ § ki je bil Aminadábov *sin*, ki je bil Aramov *sin*, ki je bil Hechrónov *sin*, ki je bil Perecov *sin*, ki je bil Judov *sin*,³⁴ ki je bil Jakobov *sin*, ki je bil Izakov *sin*, ki je bil Abrahamov *sin*, ki je bil Terahov *sin*, ki je bil Nahórjev *sin*,³⁵ ki je bil Serúgov *sin*, ki je bil Regujev *sin*, ki je bil Pelegov *sin*, ki je bil Eberjev *sin*, ki je bil Šelahov *sin*,³⁶ ki je bil Kenánov *sin*, ki je bil Arpahášádov *sin*, ki je bil Semov *sin*, ki je bil Noetov *sin*, ki je bil Lamehov *sin*,³⁷ ki je bil Matuzalemov *sin*, ki je bil Henohov *sin*, ki je bil Jeredov *sin*, ki je bil Mahalalélov *sin*, ki je bil Kenánov *sin*,³⁸ ki je bil Enóšev *sin*, ki je bil Setov *sin*, ki je bil Adamov *sin*, ki je bil Božji *sin*.^b

4 In Jezus se je poln Svetega Duha vrnil od Jordana in po Duhu je bil voden v divjino² in štirideset dni je bil skušan od hudiča. In v tistih dneh ni ničesar jedel, in ko so se končali, je bil potem lačen.³ In hudič mu je rekel: »Če si Božji Sin, ukaži temu kamnu, da naj postane kruh.⁴ § In Jezus mu je odgovoril, rekoč: »Pisano je: >Da

^{3,19:} Mt 14,3

^{3,21:} Mt 3,13

^{4,1:} Mt 4,1

^{4,4:} [5 Mz 8,3]

^{4,10:} [Ps

^{91,10-11]}

^{4,16:} Mt 13,54

^{4,18:} Iz 61,1

^{4,24:} [Jer

^{11,21]}

^{4,24:} [Jer 12,6]

^{4,24:} Mt 13,57

^{4,24:} Mr 6,4

^{4,24:} Jn 4,44

^{4,25:} 1 Kr 17,9

^{4,27:} 2 Kr 5,14

človek ne bo živel samo od kruha, temveč od vsake Božje besede.«⁵ In hudič, ki ga je vzpel gor na visoko goro, mu je v trenutku časa pokazal vsa kraljestva sveta.⁶ In hudič mu je rekel: »Vso to oblast hočem predati tebi in njihovo slavo, kajti tam je izročena in dam jo komurkoli hočem.⁷ Če me torej hočeš oboževati, ^cbo vsa tvoja.«⁸ § Jezus pa je odgovoril in mu rekel: »Spravi se za meno, Satan, kajti pisano je: >Gospoda, svojega Boga, obožuj in njemu samemu služi.«⁹ In odvedel ga je v Jeruzalem in ga postavil na vrh templja ter mu rekel: »Če si Božji Sin, se vrzi od tod dol,¹⁰ kajti pisano je: ^d >Svojim angelom bo zate naročil, da te varujejo¹¹ in na svojih rokah te bodo prenašali, da ne bi kadarkoli s svojo nogo treščil ob kamen.«¹² Jezus pa mu odgovori in reče: »Rečeno je: >Ne boš skušal Gospoda, svojega Boga.«¹³ In ko je hudič končal vse skušnjave, je za nekaj časa odšel od njega.

¹⁴ In ^eJezus se je v moči Duha vrnil v Galilejo in tam je šel slôves o njem naokoli po vsem področju.¹⁵ In učil je v njihovih sinagogah in od vseh je bil proslavljen.

¹⁶ In ^fprišel je v Nazaret, kjer je bil vzgojen in kakor je bila njegova navada, je na šabatni dan odšel v sinagogo in vstal, da bi bral.¹⁷ In izročena mu je bila knjiga preroka Izaija. In ko je odprl knjigo, je našel mesto, kjer je bilo zapisano:¹⁸ »Gospodov Duh je nad meno, ker me je mazilil, da oznam evangelij revnim. Poslal me je, da ozdravim zlomljene v srcu, da oznam jetnikom osvoboditev in slepim okrevanje vida, da izpustum na prostost te, ki so ranjeni,¹⁹ da oznam sprejemljivo leto Gospodovo.«²⁰ In zaprl je knjigo in jo dal nazaj služitelju ter se usedel. In oči vseh, ki so bili v sinagogi, so bile uprte vanj.²¹ In začel jim je govoriti: »Ta dan se je to pismo izpolnilo v vaših ušesih.«²² In vsi so očitno pričevali zanj ter se čudili ob milostnih besedah, ki so izvirale iz njegovih ust. In rekli so: »Ali ni to Jožefov sin?«²³ Rekel jim je: »Zagotovo mi boste povedali ta pregovor: >Zdravnik, ozdravi sebe.« Karkoli smo slišali, da je bilo storjeno v Kafarnáumu, prav tako stôri tukaj, v svoji deželi.«²⁴ In rekel je: »Resnično, povem vam: >Noben prerok ni sprejet v svoji lastni deželi.«²⁵ Toda povem vam po resnici, mnogo vdov je bilo v Izraelu v Elijevih dneh, ko je bilo nebo zaprto tri leta in šest mesecev, ko je bila velika lakota po vsej celotni deželi,²⁶ toda k nobeni izmed njih ni bil poslan Elija, razen v Sarepto, mesto na Sidónskem, k ženski, ki je bila vdova.²⁷ In v času preroka Elizeja je bilo v Izraelu mnogo gobavcev. In nobeden izmed njih ni bil očiščen, razen Sirca Naamána.²⁸ In ko so vsi ti v sinagogi slišali te besede, so bili izpolnjeni z besom²⁹ in vstali so in ga pahnili iz mesta in ga odvedli na skalno ^gstrmino hriba, na katerem je bilo zgrajeno njihovo mesto, da bi ga lahko z glavo

^y 3,19: [Leta Gospodovega 30.]

^z 3,21: [Leta Gospodovega 27.]

^a 3,23: [Leta Gospodovega 26.]

^b 3,38: [Celoten evangelij, načrt rešitve duš, je skrit v imenih sedmih od desetih pravičnih mož od Adama do Noeta: >Človek, (Adam) imenovan (Set) smrtna žalost, a blagoslovjeni Bog se bo spustil dol (Jered) in razglasil, da bo njegova smrt prinesla (Matuzalem) počitek (Noe).]

^c 4,7: *oboževati*: ali, pokleknoti pred meno.

^d 4,10: [Samo, da Satan odpre usta, se zlaže. Spremenil je vsebino Ps 91,10-11. Odvzel je >da te varujejo na vseh tvojih poteh in dodal >kadarkoli.].

^e 4,14: [Leta Gospodovega 30.]

^f 4,16: [Leta Gospodovega 31.]

^g 4,29: *skalno*...: ali, rob.

naprej vrgli dol.³⁰ Toda šel je skozi njihovo sredo in odšel svojo pot³¹ in prišel dol v Kafarnáum, mesto v Galileji ter jih na šabatne dneve učil.³² In nad njegovim naukom so bili osupli, kajti njegova beseda je bila z oblastjo.

³³ In v sinagogi je bil človek, ki je imel duha nečistega hudiča in z močnim glasom je zakričal,³⁴ rekoč: »Pusti ^hnas pri miru, kaj imamo s teboj, *ti* Jezus Nazarečan? Si prišel, da nas uničiš? Poznam te, kdo si; Sveti od Boga.«³⁵ Jezus pa ga je oštrel, rekoč: »Umolkni in pridi ven iz njega.« In ko ga je hudič vrgel na sredo, je prišel iz njega in ga ni poškodoval.³⁶ In vsi so bili osupli in med seboj so govorili, rekoč: »Kakšna beseda je to! Kajti z oblastjo in močjo ukazuje nečistim duhovom in ti pridejo ven.«³⁷ In njegov slôves je šel naokoli v vsak kraj te dežele.

³⁸ In vstal je iz sinagoge ter vstopil v Simonovo hišo. Simonova tašča pa je bila prevzeta z veliko vročico in oni so ga zaradi nje rotili.³⁹ In stopil je nad njo in oštrel vročico in ta jo je zapustila in takoj je vstala ter jim služila.

⁴⁰ Torej ko je sonce zahajalo, so vsi, ki so imeli kogarkoli bolnega z raznimi boleznimi, te pripeljali k njemu in na vsakogar izmed njih je položil svoji roki ter jih ozdravil.⁴¹ In tudi hudiči so izhajali iz mnogih, kričali in govorili: »Ti si Kristus, Božji Sin.« In ko *jih* je ukoril, jim ni dovolil govoriti, kajti i'vedeli so, da je bil on Kristus.⁴² In ko je bil dan, se je odpravil in odšel na zapuščen kraj in množica ga je iskala in prišla k njemu in ga zadržala, da ne bi odšel od njih.⁴³ Rekel jim je: »Tudi drugim mestom moram oznaniti Božje kraljestvo, kajti zato sem poslan.«⁴⁴ In oznanjal je po galilejskih sinagogah.

5 In pripetilo se je, medtem ko je množica pritiskala nanj, da sliši Božjo besedo, [da] je stal ob Genezareškem jezeru² in zagledal dve ladji, pripravljeni pri jezeru, toda ribiči so odšli iz njiju ter izpirali svoje mreže.³ In vstopil je v eno izmed ladij, ki je bila Simonova in ga prosil, da bi odrinil malce proč od kopnega. In usedel se je ter iz ladje učil množico.⁴ § Torej, ko je prenehal govoriti, je rekel Simonu: »Kreni na globoko in spusti dol svoje mreže za vleko.«⁵ Simon pa mu odgovori in reče: »Učitelj, celo noč smo garali, pa nismo nič ujeli. Vendar bom na twojo besedo to mrežo spustil dol.«⁶ In ko so to storili, so zajeli veliko množino rib in njihova mreža se je pretrgala.⁷ In dali so znamenje svojim družabnikom, ki so bili na drugi ladji, da naj pridejo ter jim pomagajo. In prišli so ter napolnili obe ladji, tako da sta se začeli potapljati.⁸ Ko je Simon Peter *to* videl, je pri Jezusovih kolenih padel dol, rekoč: »Odidi od mene, oh Gospod, kajti grešen človek sem.«⁹ Kajti nad ulovom rib, ki so jih zajeli, je bil osupel on in vsi ti, ki so bili z njim;¹⁰ in tako sta bila tudi Jakob in Janez, Zebedejeva sinova, ki sta bila Simonova družabnika. In Jezus je Simonu rekel: »Ne boj se, odslej boš lovil ljudi.«¹¹ In ko so svoji ladji pripeljali do kopnega, so vse zapustili in mu sledili.

¹² In pripetilo se je, ko je bil v nekem mestu, [da] zagleda človeka polnega gobavosti. Ko je [le-ta] zagledal Jezusa, je padel na svoj obraz ter ga

rotil, rekoč: »Gospod, če hočeš, me lahko očistiš.«¹³ In iztegnil je svojo roko ter se ga dotaknil, rekoč: »Hočem, bodi čist.« In gobavost je takoj odšla od njega.¹⁴ In naročil mu je, da ne pove nobenemu človeku: »Temveč pojdi in se pokaži duhovniku ter daruj za svoje očiščenje glede na Mojzesovo zapoved, njim v pričevanje.«¹⁵ Toda beseda o njem je toliko bolj na veliko šla naokoli in velike množice so prišle skupaj, da poslušajo in da bi bile po njem ozdravljene svojih slabotnosti.

¹⁶ On pa se je umaknil v divjino in molil.¹⁷ In pripetilo se je na določeni dan, medtem ko je učil, da so bili tam, sedeči poleg, farizeji in učeni možje postave, ki so prišli iz vsakega mesta Galileje, Judeje in Jeruzalema. In Gospodova moč je bila prisotna, da jih ozdravi.

¹⁸ In glej, možje so prinesli na postelji človeka, ki je bil prevzet s paralizo in iskali so *načine*, da ga prinesejo noter in da ga položijo predenj.¹⁹ Ko pa zaradi množice niso mogli najti, po kateri *poti* bi ga lahko prinesli noter, so odšli na hišno streho in ga z *njegovim* ležiščem vred spustili navzdol skozi strešno kritino v sredo pred Jezusa.²⁰ In ko je videl njihovo vero, mu je rekel: »Človek, twoji grehi so ti odpuščeni.«²¹ In pisarji in farizeji so začeli premišljevati, rekoč: »Kdo je ta, ki govorji bogokletja? Kdo lahko odpušča grehe razen samo Bog?«²² Toda ko je Jezus zaznal njihove misli, jim je odgovoril in rekel: »Kaj razmišljate v svojih srcih?²³ Ali je lažje reči: »Twoji grehi naj ti bodo odpuščeni« ali reči: »Dvigni se in hôdi?«²⁴ Toda da boste lahko vedeli, da ima Sin človekov na zemlji oblast odpuščati grehe,« (je rekel bolnemu zaradi paralize) »jaz ti pravim: »Vstani in vzemi svoje ležišče in pojdi v svojo hišo.«²⁵ In ta je pred njimi takoj vstal ter pobral to, na čemer je ležal in odšel k svoji lastni hiši, proslavlajoč Boga.²⁶ In vsi so bili osupli in slavili Boga in izpolnjeni so bili s strahom, rekoč: »Danes smo videli čudne stvari.«

²⁷ Po teh stvareh pa je odšel dalje in zagledal davkarja, imenovanega Levi, ki je sedel pri kraju plačevanja davkov in mu rekel: »Sledi mi.«²⁸ In ta je pustil vse, vstal ter mu sledil.²⁹ In Levi mu je v svoji lastni hiši pripravil veliko praznovanje; in bila je velika skupina davkarjev in drugih, ki so se z njimi usedli.³⁰ Toda njihovi pisarji in farizeji so godrnjali zoper njegove učence, rekoč: »Zakaj jeste in pijete z davkarji in grešniki?«³¹ In Jezus jim odgovoril ter reče: »Tisti, ki so zdravi, ne potrebujejo zdravnika, temveč tisti, ki so bolni.³² Nisem prišel klicat pravičnih, temveč grešnike h kesanju.«

³³ In rekli so mu: »Zakaj se Janezovi učenci pogosto postijo in opravljajo molitve in enako učenci farizejev, twoji pa jedo in pijejo?«³⁴ Rekel jim je: »Ali lahko primorate otroke svatovske sobe, da se postijo, medtem ko je z njimi ženin?«³⁵ Toda prišli bodo dnevi, ko bo ženin odvzet od njih in tedaj, v tistih dneh, se bodo postili.«

³⁶ In povedal jim je tudi prispodobo: »Nihče ne polaga koščka iz nove obleke na staro; če drugače, potem nov dela raztrganino in tudi košček, ki je bil odvzet iz nove, se ne ujema s staro.³⁷ In novega vina nihče ne vliva v stare mehove, sicer bo novo

4,32: Mt 7,29
4,33: Mt 1,23
4,38: Mt 8,14
4,41: Mt 1,34
5,1: Mt 4,18
5,12: Mt 8,2
5,18: Mt 9,2
5,21: [3 Mz 24,16]
5,21: [Mt 9,3]
5,21: [Mt 26,65]
5,21: [Mr 2,6-7]
5,21: [Mr 14,64]
5,21: [Jn 10,33-36]
5,21: [Apd 6,11-13]
5,27: Mt 9,9
5,33: Mt 9,14
5,33: Mr 2,18

vino mehove razgnalo in bo izlito in mehovi bodo propadli.³⁸ § Toda novo vino mora biti vlito v nove mehove in oboje je ohranjeno.³⁹ Prav tako nihče, ki je pil staro vino, noče nemudoma novega, kajti pravi: »Staro je boljše.«⁴⁰

6 In pripetilo se je na drugi šabat za prvim, da je šel skozi žitna polja in njegovi učenci so smukali žitno klasje, ga méli v svojih rokah in jedli.² Nekateri izmed farizejev so jim rekli: »Zakaj delate to, kar ni zakonito delati na šabatne dneve?«³ Jezus jim odgovori in reče: »Mar niste brali tega, kar je storil David, ko je bil lačen on sam in ti, ki so bili z njim;⁴ kako je odšel v Božjo hišo in vzel in jedel hlebe navzočnosti in jih dal tudi tistim, ki so bili z njim; kar ni zakonito jésti [nikomur], razen samo duhovnikom?⁵ Rekel jim je: »Sin človekov je tudi Gospodar šabata.«⁶ In prav tako se je na še en šabat pripetilo, da je vstopil v sinagogo ter učil, in tam je bil človek, čigar desna roka je bila izsušena.⁷ In pisarji in farizeji so ga opazovali ali bo ozdravljal na šabatni dan, da bi zoper njega lahko našli obtožbo.⁸ Toda poznal je njihove misli in rekel možu, ki je imel izsušeno roko: »Vstani in stopi na sredo.«⁹ In ta je vstal ter stopil naprej.⁹ Potem jim je Jezus rekel: »Eno stvar vas bom vprašal: Ali je na šabatne dneve zakonito delati dobro ali delati zlo? Rešiti življenje ali ga uničiti?«¹⁰ § In ko je pogledal naokoli po vseh, je rekel možu: »Iztegni svojo roko.«¹¹ In ta je storil tako in njegova ruka je bila v celoti ozdravljena, tako kakor druga.¹¹ In bili so izpolnjeni z besom in drug z drugim so se posvetovali, kaj bi lahko storili Jezusu.¹² In pripetilo se je v tistih dneh, da je odšel ven na goro, da moli in je vso noč vztrajal v molitvi k Bogu.

¹³ In ko je bil dan, je k sebi poklical svoje učence in izmed njih jih je izbral dvanajst, ki jih je imenoval tudi apostole:¹⁴ Simona (ki ga je imenoval tudi Peter) in njegovega brata Andreja, Jakoba in Janeza, Filipa in Bartolomeja,¹⁵ Mateja in Tomaža, Jakoba, Alfejevega sina in Simona, imenovanega Gorečnik,¹⁶ in Juda, Jakobovega brata in Juda Iškarijota, ki je bil tudi izdajalec.

¹⁷ In z njimi je prišel dol ter stal na ravnem in skupina njegovih učencev ter velika množica ljudi iz vse Judeje in Jeruzalema in pokrajin Tira in Sidóna, ki so prišli, da ga poslušajo in da bi bili ozdravljeni svojih bolezni,¹⁸ in tisti, ki so bili nadlegovani z nečistimi duhovi in bili so ozdravljeni.¹⁹ In celotna množica si je prizadevala, da bi se ga dotaknila, kajti iz njega je izhajala moč in jih vse ozdravljala.

²⁰ In povzdignil je svoje oči na svoje učence ter rekel: »Blagoslovjeni bodite vi ubogi, kajti vaše je Božje kraljestvo.²¹ Blagoslovjeni ste vi, ki ste sedaj lačni, kajti nasičeni boste. Blagoslovjeni ste vi, ki sedaj jokate, kajti smejali se boste.²² Blagoslovjeni ste, ko vas bodo ljudje sovražili in ko vas bodo oddvojili od svoje družbe in vas bodo grajali in zaradi Sina človekovega vaše ime zavrgli kot hudobno.²³ Veselite se na tisti dan in poskakujte od radosti, kajti, glejte, vaša nagrada v nebesih je velika, kajti na podoben način so njihovi očetje

- 6,1: Mr 2,23–28
- 6,1: Mt 12,1
- 6,1: 5 Mz 23,25
- 6,6: Mt 12,9
- 6,13: Mt 10,1
- 6,16: Jud 1,1
- 6,20: Mt 5,3
- 6,24: Am 6,1–6
- 6,25: Iz 65,13
- 6,27: Mt 5,44
- 6,29: Mt 5,39
- 6,29: 1 Kor 6,7
- 6,31: Mt 7,12
- 6,31: Tob 4,16
- 6,32: Mt 5,46
- 6,34: Mt 5,42
- 6,37: Mt 7,1
- 6,39: Mt 15,14
- 6,40: Mt 10,24
- 6,41: Mt 7,3
- 6,43: Mt 7,16
- 6,46: Mt 7,21

delali prerokom.²⁴ Toda gorje vam, ki ste bogati! Kajti prejeli ste svojo tolažbo.^j²⁵ Gorje vam, ki ste siti! Kajti lačni boste. Gorje vam, ki se sedaj smejetе! Kajti žalovali boste in jokali.²⁶ Gorje vam, ko bodo vsi ljudje o vas lepo govorili! Kajti tako so njihovi očetje delali lažnim prerokom.

²⁷ Toda jaz pravim vam, ki slišite: »Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas sovražijo,²⁸ blagoslovljajte te, ki vas preklinjajo in molite za tiste, ki vas kruto izkorisčajo.²⁹ In tistem, ki te udarja na eno lice, ponudi še drugo; in tistem, ki odvzema tvoje ogrinjalo, ne prepovej vzeti tudi svojega plašča.³⁰ Vsakemu človeku daj, kar prosi od tebe in od tistega, ki jemlje tvoje dobrine, ne prosi ponovno zanje.³¹ In kakor želite, da bi ljudje storili vam, prav tako tudi vi storite njim.³² Kajti če ljubite te, ki ljubijo vas, kakšno hvalo imate? Kajti tudi grešniki ljubijo tiste, ki ljubijo njih.³³ In če delate dobro tem, ki delajo dobro vam, kakšno hvalo imate? Kajti tudi grešniki celo enako delajo.³⁴ In če posojate tistem, od katerih upate, da prejmete, kakšno hvalo imate? Kajti tudi grešniki posojo grešnikom, da prejmejo toliko nazaj.³⁵ Toda ljubite svoje sovražnike in delajte dobro in posojajte ter se ničesar ne nadejajte v vrnitev in vaša nagrada bo velika in boste otroci Najvišjega, kajti on je prijazen do nehvaležnih in do hudobnih.³⁶ Bodite torej usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen.³⁷ Ne sodite in ne boste sojeni, ne obsojajte in ne boste obsojeni, odpuščajte in vam bo odpuščeno,³⁸ dajajte in to vam bo dano; dobro mero, potlačeno in skupaj zbrano in čez rob polno vam bodo ljudje dali v vaše naročje. Kajti z enako mero, s katero vi merite, bo tudi vam ponovno odmerjeno.³⁹ In spregovoril jim je prisopodobo: »Mar lahko slepi vodi slepega? Ali ne bosta oba padla v jarek?⁴⁰ Učenec ni nad svojim učiteljem, toda vsak, kdor je ^kpopoln, bo kakor njegov učitelj.⁴¹ In zakaj gledaš drobec, ki je v očesu svojega brata, toda ne zaznavaš bruna, ki je v tvojem lastnem očesu?⁴² Ali kako lahko rečeš svojemu bratu: »Brat, dovoli mi izvleči drobec, ki je v tvojem očesu, ko sam ne zapaziš bruna, ki je v tvojem lastnem očesu? Ti hinavec, vrzi ven najprej bruno iz svojega lastnega očesa in tedaj boš jasno videl izvleči drobec, ki je v očesu tvojega brata.⁴³ Kajti dobro drevo ne prinaša slabega sadu niti slabo drevo ne prinaša dobrega sadu.⁴⁴ Kajti vsako drevo je razpoznano po svojem lastnem sadu. Kajti ljudje fig ne nabirajo s trnja niti z robidovega grma ne nabirajo grozdja.¹⁴⁵ Dober človek iz dobrega zaklada svojega srca prinaša to, kar je dobro, hudobnež pa iz zlega zaklada svojega srca prinaša to, kar je zlo, kajti iz obilja srca njegova usta govoré.

⁴⁶ In zakaj me kličete: »Gospod, Gospod,« pa ne delate stvari, ki jih govorim?⁴⁷ Kdorkoli pride k meni in posluša moje besede ter jih izpolnjuje, vam bom pokazal, komu je podoben.⁴⁸ § Podoben je človeku, ki je gradil hišo in globoko kopál ter položil temelj na skalo. In ko je nastala poplava, je na to hišo silovito udaril vodni tok in je ni

^j 6,24: [Henoh 94,8.]

^k 6,40: je: ali, bo.

¹ 6,44: grozđa: gr. grozdnih jagod.

mogel omajati, kajti uteheljena je bila na skali.
⁹ Toda kdor posluša, pa ne dela, je podoben človeku, ki je na zemlji zgradil hišo brez temelja, proti kateri je silovito udaril vodni tok in ta je takoj padla in ruševina te hiše je bila velika.«

7 Ko je torej končal vse svoje govore pred občinstvom ljudi, je vstopil v Kafarnáum.² Neki služabnik stotnika, ki mu je bil dragocen, je bil bolan in pripravljen na smrt.³ Ko je slišal o Jezusu, je k njemu poslal judovske starešine in ga rotil, da bi prišel in ozdravil njegovega služabnika.⁴ Ko so prišli k Jezusu, so ga takoj iskreno rotili, rekoč: »Vreden je bil, da bi to storil zanj,⁵ kajti rad ima naš narod in sinagogo nam je zgradil.«⁶ Potem je Jezus odšel z njimi. In ko je bil torej nedaleč od hiše, je stotnik k njemu poslal prijatelje, rekoč mu: »Gospod, ne delaj si sitnosti, kajti nisem vreden, da bi stopil pod mojo streho,⁷ zato se tudi nisem imel za vrednega, da bi prišel k tebi, toda reci besedo in moj služabnik bo ozdravljen.⁸ Kajti tudi sam sem človek, postavljen pod oblast. Pod seboj imam vojake in nekomu ^mrečem: »Pojdi, in gre, in drugemu: »Pridi in pride, in svojemu služabniku: »Naredi to, in to stori.«⁹ Ko je Jezus slišal te besede, se je začudil nad njim in se obrnil ter rekel množici, ki mu je sledila: »Povem vam: »Nisem našel tako velike vere, ne, niti v Izraelu ne.«¹⁰ § In tisti, ki so bili poslani, so se vrnili k hiši in našli služabnika, ki je bil bolan, zdravega.

¹¹ § Pripetilo se je dan kasneje, da je odšel v mesto, imenovano Nainⁿ in z njim so odšli mnogi izmed njegovih učencev ter veliko ljudi.¹² Ko je torej prišel blizu k mestnim velikim vratom, glej, je bil ven odnesen mrtev človek, edini sin njegove matere in ta je bila vdova; in z njo je bilo veliko ljudi iz mesta.¹³ Ko jo je Gospod zagledal, je imel sočutje do nje in ji je rekel: »Ne jokaj.¹⁴ Prišel je in se dotaknil mrtvaškega odra,^o in tisti, ki so ga nosili, so mirno stali. In rekel je: »Mladenič, rečem ti: »Vstani.«¹⁵ In ta, ki je bil mrtev, se je usedel in začel govoriti. In izročil ga je njegovi materi.¹⁶ Strah je prišel na vse in slavili so Boga, rekoč, da je med nami vstal velik prerok in da je Bog obiskal svoje ljudi.¹⁷ In ta govorica o njem je šla naprej po vsej celotni Judeji in naokoli po vsem celotnem področju.¹⁸ In Janezovi učenci so mu povedali o vseh teh stvareh.

¹⁹ § In Janez je k sebi poklical dva izmed svojih učencev in ju poslal k Jezusu, rekoč: »Ali si ti tisti, ki naj bi prišel? Ali [naj] pričakujemo drugega?²⁰ Ko sta moža prišla k njemu, sta rekla: »Janez Krstnik naju je poslal k tebi, rekoč: »Ali si ti tisti, ki naj bi prišel? Ali [naj] pričakujemo drugega?²¹ In v tej isti uri je mnoge ozdravil njihovih slabotnosti in nadlog ter od zlih duhov, in mnogim, ki so bili slepi, je dal vid.²² Potem jima Jezus odgovori in reče: »Pojdita svojo pot in povejta Janezu, kakšne stvari sta videla in slišala: kako slepi vidijo, hromi hodijo, gobavi so očiščeni, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, revnim je oznanjen evangelij.²³ In blagoslovljen je, kdorkoli se ne bo spotaknil ob mene.«

²⁴ In ko sta Janezova poslanca odšla, je množici začel govoriti glede Janeza: »Kaj ste odšli ven v divjino, da vidite? Trst, ki se maje z vetrom?²⁵ Toda kaj ste odšli ven, da vidite? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, tisti, ki so krasno oblečeni in žive prefinjeno, so na kraljevih dvorih.²⁶ Toda kaj ste odšli ven, da vidite? Preroka? Da, povem vam in veliko več kakor preroka.²⁷ To je on, o katerem je pisano: »Glej, svojega poslanca pošljem pred tvoj obraz, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj.«²⁸ Kajti povem vam: »Med temi, ki so rojeni iz žensk, ni večjega preroka kakor Janez Krstnik, toda kdor je v Božjem kraljestvu najmanjši, je večji od njega.«²⁹ In vsi ljudje, ki so ga slišali in davkarji, so resničnost Boga opravičili s tem, da so se krstili z Janezovim krstom.³⁰ Toda farizeji in izvedenci v postavi so zavrnili Pnasvet Boga, sami ^qzoper sebe, tako da se mu niso dali krstiti.

³¹ § In Gospod je rekel: »S kom naj torej primerjam ljudi tega rodu? In čemú so podobni?³² Podobni so otrokom, sedečim na trgu, ki kličejo drug drugemu ter govorijo: »Piskali smo vam, pa niste plesali; objokovali smo vam, pa niste jokali.³³ Kajti Janez Krstnik je prišel [in] niti ni jedel kruha niti ni pil vina; vi pa pravite: »Hudiča ima.³⁴ Sin človekov je prišel in je ter pije; vi pa pravite: »Glejte, požrešen človek in vinski bratec, prijatelj davkarjev in grešnikov!«³⁵ Toda modrost je opravičena po vseh svojih otrocih.«

³⁶ Eden izmed farizejev pa ga je prosil, da bi lahko jedel z njim. In odšel je v farizejevo hišo ter se usedel k obedu.³⁷ In glej, ko je ženska, ki je bila v mestu grešnica, spoznala, da je Jezus sedel v farizejevi hiši pri obedu, je prinesla alabastrno škatlo mazila³⁸ ter jokajoč od zadaj pristopila k njegovim stopalom in njegova stopala začela umivati s solzami in *jih* brisati z lasmi svoje glave in poljubljala je njegova stopala ter *jih* mazilila z mazilom.³⁹ Ko je torej *to* videl farizej, ki ga je povabil, si je rekel sam pri sebi, rekoč: »Če bi bil ta človek prerok, bi vedel, kdo in kakšne vrste je ta ženska, ki se ga dotika, kajti grešnica je.«⁴⁰ In Jezus mu odgovori ter reče: »Simon, nekaj ti imam povedati.« On pa reče: »Učitelj, povej.«⁴¹ »Bil je nek upnik, ki je imel dva dolžnika. Eden mu je bil dolžan petsto denarjev, drugi pa petdeset.⁴² In ko nista imela nič, s čimer bi plačala, jima je obema odkrito odpustil. Povej mi torej, kateri izmed njiju ga bo bolj ljubil?«⁴³

Simon je odgovoril in rekel: »Domnevam, da tisti, ki mu je več odpustil.« On pa mu je rekel: »Pravilno si presodil.«⁴⁴ In obrnil se je k ženski ter rekel Simonu: »Vidiš to žensko? V twojo hišo sem vstopil, pa mi nisi dal vode za moja stopala, toda ona je moja stopala umila s solzami in *jih* obrisala z lasmi svoje glave.⁴⁵ Nisi mi dal poljuba, toda odkar sem vstopil, ta ženska ni prenehala poljubljati mojih stopal.⁴⁶ Moje glave nisi mazilil z oljem, toda ta ženska je moja stopala mazilila z mazilom.⁴⁷ Zato ti pravim: »Njeni grehi, ki jih je mnogo, so odpuščeni, kajti veliko je ljubila,

7,1: Mt 8,5

7,18: Mt 11,2

7,22: Iz 61,1

7,27: [Mal 3,1]

7,31: Mt 11,16

7,36: Mr 14,3

7,41: Mt 18,28

^o 7,14: *mrtvaškega odra*: ali, krste.

^p 7,30: *zavrnili*: ali, prepričili.

^q 7,30: *sami*: ali, znotraj samih sebe.

toda komur je malo oproščeno, ta malo ljubi.«

⁴⁸ Njej pa je rekel: »Tvoji grehi so odpuščeni.«

⁴⁹ In tisti, ki so pri obedu sedeli z njim, so v sebi začeli govoriti: »Kdo je ta, da tudi grehe odpušča?«

⁵⁰ In ženski je rekel: »Tvoja vera te je rešila, pojdi v miru.«

8 In pripetilo se je potem, da je šel skozi vsako mesto in vas in oznanjal ter prikazoval veselle novice Božjega kraljestva in z njim so bili dvanajstjeri² in neke ženske, ki so bile ozdravljene od zlih duhov in slabotnosti: Marija, imenovana Magdalena, iz katere je odšlo sedem hudičev³ § in Joana, žena Herodovega oskrbnika Husa ter Suzana in mnoge druge, ki so mu služile iz svojega imetja.

⁴ In ko je bilo skupaj zbranih veliko ljudi in so prišli k njemu iz vsakega mesta, je spregovoril s prisopodobo: ⁵ »Sejalec je odšel ven sejat svoje seme in ko je sejal, je nekaj padlo poleg poti in to je bilo pomendrano in pozobala ga je perjad neba.«

⁶ In nekaj je padlo na skalo in takoj, ko je pognalo, je ovenelo, ker mu je primanjkovalo vlage. ⁷ In nekaj je padlo med trnje in trnje je pognalo z njim ter ga zadušilo. ⁸ Drugo pa je padlo na dobro zemljo in pognalo ter obrodilo stoteren sad.«

In ko je povedal te besede, je zaklical: »Kdor ima ušesa, da slišijo, naj posluša.« ⁹ Njegovi učenci pa so ga vprašali, rekoc: »Kaj bi bila ta prisopodoba?«

¹⁰ In rekel je: »Vam je dano spoznati skrivnosti Božjega kraljestva, toda drugim v prisopodobah; da z gledanjem ne bi mogli videti in s poslušanjem ne bi mogli razumeti. ¹¹ Torej prisopodoba je ta: >Seme je Božja beseda. ¹² Tisti ob poti so tisti, ki slišijo; potem pride hudič in iz njihovih src odvzema besedo, da ne bi verjeli in ne bi bili rešeni. ¹³ Tisti na skali so tisti, ki, ko slišijo, z radostjo sprejmejo besedo; in ti nimajo korenine, ki nekaj časa verujejo, ob času skušnjave pa padejo stran. ¹⁴ In to, kar je padlo med trnje, so tisti, ki, ko so slišali, gredo naprej in so zadušeni s skrbmi in bogastvi in užitki tega življenja in nobenega sadu ne privedejo do zrelosti. ¹⁵ Toda to, na dobri zemlji, so tisti, ki so z iskrenim in dobrim srcem slišali besedo, jo obdržali in s potrpežljivostjo prinašajo sad.«

¹⁶ »Nihče, ko je prižgal svetilko, je ne pokrije s posodo ali jo postavi pod posteljo, temveč jo postavi na svečnik, da tisti, ki vstopajo noter, lahko vidijo svetlobo. ¹⁷ Kajti nič ni skrito, kar ne bo razodeto niti ni nobena stvar skrita, da se ne bo izvedela in postala znana.« ¹⁸ Pazite torej kako poslušate, kajti kdorkoli ima, njemu bo dano; kdorkoli pa nima, bo od njega vzeto celo to, kar se mu zdi, da ima.«

¹⁹ Tedaj so prišli k njemu njegova mati in njegovi bratje, pa zaradi gneče niso mogli priti do njega.

²⁰ In povedano mu je bilo po nekom, ki je rekel: »Tvoja mati in tvoji bratje stojijo zunaj in te želijo videti.« ²¹ In odgovoril je ter jim rekel: »Moja mati in moji bratje so tisti, ki poslušajo Božjo besedo in jo izvršujejo.«

²² Pripetilo se je torej na nek dan, da je s svojimi učenci odšel na ladjo in jim rekel: »Pojdimo preko, na drugo stran jezera.« In so odrinili. ²³ Toda ko

8,2: Mr 16,9

8,4: Mt 13,2

8,11: Mt 13,18

8,16: Mt 5,15

8,17: Mt 10,26

8,18: Mt 13,12

8,19: Mt

12,46-50

8,19: [Mr 3,31]

8,22: Mt 8,23

8,26: Mt 8,28

8,41: Mt 9,18

so jadrali, je zaspal. Dol na jezero pa je prišel vetroven vihar in bili so napolnjeni z vodo in v nevarnosti. ²⁴ In prišli so k njemu ter ga zbudili, rekoc: »Učitelj, učitelj, mi ginemo.« Potem je vstal, oštel veter in besnenje vode, in ponehala sta in bil je mir. ²⁵ Rekel jim je: »Kje je vaša vera?« In prestrašeno začudeni so drug drugemu govorili: »Kakšne vrste človek je to! Kajti ukazuje celo vetrovom in vodi in so mu pokorni.«

²⁶ In prispeli so v Géraško deželo, ki je na drugi strani, nasproti Galileji. ²⁷ In ko je šel naprej v deželo, ga je tam zunaj mesta srečal nek mož, ki je imel dolgo časa hudiče in ni nosil oblačil niti ni prebival v nobeni hiši, temveč v grobnicah. ²⁸ Ko je zagledal Jezusa, je zakričal in padel dol pred njim ter z močnim glasom rekel: »Kaj imam opraviti s teboj, Jezus, ti Šin od Boga najvišjega? Rotim te, ne muči me.« ²⁹ (Kajti nečistemu duhu je ukazal, da pride iz tega človeka. Kajti ta ga je pogosto zgrabil in bil je držan zvezan z verigami in okovi, pa je prelomil vezi in po hudiču je bil gnan v divjino.)

³⁰ In Jezus ga je vprašal, rekoc: »Kako ti je ime?« In ta je rekel: »Legija,« ker je vanj vstopilo mnogo hudičev. ³¹ In rotili so ga, da jim ne bi ukazal oditi ven, v brezno. ³² Tam pa je bila čreda mnogih svinj, ki so se pasle na gori in rotili so ga, naj jim dovoli vstopiti vanje. In dovolil jim je. ³³ Tedaj so hudiči odšli iz človeka in vstopili v svinje in čreda je silovito stekla navzdol po strmini v jezero in so se zadušile. ³⁴ Ko so tisti, ki so jih hranili, videli, kaj je bilo storjeno, so pobegnili in odšli ter to povedali v mestu in na deželi. ³⁵ Potem so odšli ven, da vidijo kaj je bilo storjeno in prišli so k Jezusu in našli človeka, iz katerega so odšli hudiči, sedečega pri Jezusovih stopalih, oblečenega in pri zdravi pameti, in bili so prestrašeni. ³⁶ Tisti, ki so to videli, so jim povedali tudi na kakšen način je bil ta, ki je bil obseden s hudiči, ozdravljen.

³⁷ § Potem ga je celotna množica naokoli iz Géraške dežele rotila, naj odide od njih, kajti bili so prevzeti z velikim strahom, on pa je odšel gor na ladjo in se ponovno vrnil nazaj. ³⁸ Torej mož, iz katerega so izšli hudiči, ga je rotil, da bi bil lahko z njim, toda Jezus ga je poslal proč, rekoc: ³⁹ »Vrn se k svoji lastni hiši in pokaži, kako velike stvari ti je storil Bog.« In ta je odšel svojo pot ter po vsem mestu razglašal kako velike stvari mu je storil Jezus. ⁴⁰ In pripetilo se je, ko se je Jezus vrnil, da ga je množica veselo sprejela, kajti vsi so ga pričakovali.

⁴¹ In glej, tja je prišel mož, po imenu Jaír in bil je predstojnik sinagoge in ta je padel dol k Jezusovim stopalom ter ga rotil, da bi prišel v njegovo hišo, ⁴² kajti imel je eno samo hčer, staro okoli dvanajst let in ta je umirala. Toda ko je šel, je množica pritiskala nanj.

⁴³ In ženska, ki je dvanajst let imela težave s krvjo, ki je ves svoj dohodek potrošila za zdravnike niti je nihče ni mogel ozdraviti, ⁴⁴ je prišla za njim ter se dotaknila roba njegove obleke in njena težava s krvjo se je takoj ustavila. ⁴⁵ § In Jezus je rekel: »Kdo se me je dotaknil?« Ko so vsi zanikali, so Peter in tisti, ki so bili z njim, rekli: »Učitelj, množica te preriva in pritiska, ti pa praviš: >Kdo

se me je dotaknil?«⁴⁶ Jezus je rekel: »Nekdo se me je dotaknil, kajti zaznal sem, da je iz mene šla moč.«⁴⁷ In ko je ženska videla, da ni bila skrita, je trepetajoč prišla in padla dol pred njim. Pred vsemi ljudmi mu je priznala, zaradi kakšnega razloga se ga je dotaknila in kako je bila takoj ozdravljena.
48 § In rekel ji je: »Hči, bodi dobro potolažena. Tvoja vera te je ozdravila, pojdi v miru.«

49 Medtem ko je še govoril, pride tja nekdo iz hiše predstojnika sinagoge in mu reče: »Tvoja hči je mrtva, ne nadleguj Učitelja.«⁵⁰ Ko je Jezus to slišal, mu je odgovoril, rekoč: »Ne boj se, samo veruj in ozdravela bo.«⁵¹ In ko je prišel v hišo, nobenemu človeku ni dovolil vstopiti noter, razen Petru, Jakobu in Janezu ter očetu in materi deklice.
52 In vsi so jokali ter jo objokovali, toda rekel je: »Ne jokajte. Ona ni mrtva, temveč spi.«⁵³ In smeiali so se mu do norčevanja, ker so vedeli, da je bila mrtva.⁵⁴ In vse jih je postavil ven, jo prijel za roko in jo poklical, rekoč: »Deklica, vstani.«⁵⁵ In njen duh je ponovno prišel in nemudoma je vstala in ukazal je, naj ji dajo jesti.⁵⁶ In njena starša sta bila osupla, toda naročil jima je, naj nobenemu človeku ne povesta, kaj se je zgodilo.

9 Potem je sklical skupaj svoje dvanajstere učence in jim dal moč in oblast nad vsemi hudiči in za ozdravljanje bolezni.² In poslal jih je, da oznanjajo Božje kraljestvo in da ozdravljajo bolne.³ Rekel jim je: »Za svoje potovanje ne vzemite ničesar, niti palic, prav tako ne malhe, niti kruha, niti denarja, niti ne imejte vsak po dva plašča.⁴ In v katerokoli hišo vstopite, tam ostanite in od tam odidite.⁵ Kdorkoli vas ne bo sprejel, kadar greste iz tega mesta, si iz svojih stopal otresite prav [ta] prah, v pričevanje proti njim.«⁶ In odpravili so se in šli skozi mesta in oznanjali evangelij in povsod ozdravljali.

7 Torej^s Herod, vladar četrtniskega dela province, je slišal o vsem, kar je bilo storjeno po njem; in bil je zmeden, zato ker so nekateri rekli, da je bil Janez obujen od mrtvih,⁸ in od nekaterih, da se je pojavil Elija in od drugih, da je vstal eden izmed starih prerokov.⁹ Herod pa je rekel: »Janeza sem jaz obglavil, toda kdo je ta, o katerem slišim takšne stvari?« In želel si je, da bi ga videl.

10 In apostoli, ko so se vrnili, so mu povedali vse, kar so storili. In vzel jih je in odšel stran, na samo, v zapuščen kraj, ki je pripadal mestu z imenom Betsajda.¹¹ Ko je množica to izvedela, mu je sledila in sprejel jih je ter jim govoril o Božjem kraljestvu in ozdravil te, ki so imeli potrebo po ozdravljenju.
12 In ko je dan začel minevati, potem so prišli dvanajsteri ter mu rekli: »Pošlji množico proč, da lahko gredo v mesta in naokoli po deželi ter prenočijo in si preskrbijo živeža, kajti tukaj smo na samotnem kraju.«¹³ Toda rekel jim je: »Vi jim dajte jesti.« Oni pa so rekli: »Nimamo več kot pet hlebov in dve ribi, razen, če bi šli in za vse te ljudi kupili hrano.«¹⁴ Kajti bilo jih je okoli pet tisoč mož. In svojim učencem je rekel: »Primorajte jih, da se usedejo v skupine po petdeset.«¹⁵ In storili so tako in vse so primorali sesti.¹⁶ Tedaj je vzel pet hlebov in dve ribi in jih, zroč k nebu, blagoslovil

in razlomil in dal učencem, da jih postavijo pred množico.¹⁷ In jedli so in vsi so bili nasičeni. In od odlomkov, ki so jim ostali, je bilo nabranih dvanajst košar.

18 In pripetilo se je, ko je bil sam in molil, [da] so bili z njim njegovi učenci. In vprašal jih je, rekoč: »Kdo pravi množica, da sem jaz?«¹⁹ Rekli so in odgovorili: »Janez Krstnik,« toda nekateri pravijo: »Elija« in drugi pravijo, da je vstal eden izmed starih prerokov.²⁰ Rekel jim je: »Toda kdo vi pravite, da sem jaz?« Peter mu reče in odgovori: »Kristus od Boga.«²¹ In strogo jim je naročil in jih ukazal, da te besede ne povedo nobenemu človeku,²² rekoč: »Sin človekov mora pretrpeti mnoge stvari in biti zavrnjen od starešin in visokih duhovnikov in pisarjev in umorjen bo in tretji dan bo obujen.«

23 Njim vsem pa je rekel: »Če hoče katerikoli človek priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in vsak dan vzame svoj križ ter mi sledi.²⁴ Kajti kdorkoli hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil, toda kdorkoli hoče izgubiti svoje življenje zaradi mene, ta isti ga bo rešil.²⁵ Kajti kaj človeku koristi, če si pridobi ves svet, pa izgubi samega sebe ali je zavrnjen?²⁶ Kajti kdorkoli se bo sramoval mene in mojih besed, njega se bo sramoval Sin človekov, ko bo prišel v svoji lastni slavi in v [slavi] svojega Očeta in svetih angelov.²⁷ Toda povem vam po resnici, tam bo nekaj tukaj navzočih, ki ne bodo okusili smrti, dokler ne bodo videli Božjega kraljestva.«

28 In pripetilo se je okoli osmega dne po teh govorih, da je vzel Petra in Janeza in Jakoba ter odšel gor na goro, da moli.²⁹ In medtem ko je molil, je bil videz njegovega obličja predrugačen in njegova oblačila so bila bela in sijoča.³⁰ In glej, z njim sta govorila dva moža, ki sta bila Mojzes in Elija.³¹ Prikazala sta se v slavi in govorila o njegovem odhodu, ki naj bi ga dovršil v Jeruzalemu.³² Toda Peter in ta dva, ki sta bila z njim, so bili obteženi s spanjem. Ko so se zbudili, so videli njegovo slavo in dva moža, ki sta stala z njim.³³ In pripetilo se je, ko sta odšla od njega, da je Peter rekel Jezusu: »Učitelj, dobro je za nas, da smo tukaj. Naredimo tri šotore: enega zate in enega za Mojzesa in enega za Elija,« pa ni vedel, kaj je govoril.³⁴ Medtem ko je tako govoril, je prišel oblak in jih zasenčil in ko so vstopili v oblak, so se prestrašili.³⁵ In iz oblaka je prišel glas, rekoč: »Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte.«^u³⁶ In ko je glas minil, se je Jezus znašel sam. Oni pa so [to] obdržali zase in v tistih dneh nobenemu človeku niso povedali o teh stvareh, ki so jih videli.

37 In pripetilo se je, da ga je naslednji dan, ko so prišli dol s hriba, srečalo mnogo ljudi.³⁸ In glej, mož iz skupine je zavpil, rekoč: »Učitelj, rotim te, poglej na mojega sina, kajti on je moj edini otrok.³⁹ In glej, duh ga napada in nenadoma vpije in trga ga, da se ponovno peni in ko ga močno udari, odide od njega.⁴⁰ In rotil sem tvoje učence, da ga izženejo iz njega, pa niso mogli.⁴¹ Jezus pa odgovori in reče: »O neverni in sprevrženi rod, kako dolgo bom še z vami in vas prenašal?

9,1: Mt 10,1
 9,7: Mt 10,1-12
 9,9: [Mt 14,2]
 9,9: [Mr 6,16]
 9,10: Mt 14,13
 9,12: Mt 14,15
 9,18: Mt 16,13
 9,22: Mt 17,22
 9,23: Mt 10,38
 9,25: Mt 16,26
 9,25: Mr 8,36
 9,26: Mt 10,33
 9,27: Mt 16,28
 9,28: Mt 17,1
 9,35: [Iz 42,1]
 9,35: [Mt 3,17]
 9,35: [Mt
 12,18]
 9,35: [Mr 1,11]
 9,35: [Lk 3,22]
 9,37: Mt 17,14

Privedi svojega sina sèm.«⁴² In ko je šele prihajal, ga je hudič vrgel dol ter ga trgal. In Jezus je oštel nečistega duha in ozdravil otroka ter ga ponovno izročil njegovemu očetu.

⁴³ In vsi so bili osupli nad mogočno Božjo močjo.

Toda medtem ko so se vsi čudili ob vseh stvareh, ki jih je Jezus storil, je svojim učencem rekel:

⁴⁴ »Naj te besede prodrejo v vaša ušesa, kajti Sin človekov bo izročen v človeške roke.«⁴⁵ Toda tega govora niso razumeli in ta je bil skrit pred njimi, da ga niso zaznali in bali so se ga vprašati o tem gorovu.

⁴⁶ Potem je med njimi nastalo razmišljanje, kdo izmed njih naj bi bil največji.⁴⁷ In Jezus, zaznavajoč misel njihovega srca, je vzel otroka ter ga postavil poleg sebe⁴⁸ ter jim rekel: »Kdorkoli bo tega otroka sprejel v mojem imenu, sprejema mene in kdorkoli bo sprejel mene, sprejema tistega, ki me je poslal, kajti kdor je najmanjši med vami vsemi, ta isti bo velik.«

⁴⁹ In Janez je odgovoril ter rekel: »Učitelj, nekoga smo videli v tvojem imenu izganjati hudiče in smo mu prepovedali, ker ne hodi skupaj z nami.«⁵⁰ § Toda Jezus mu je rekel: »Ne prepovejte mu, kajti kdor ni proti nam, je za nas.«

⁵¹ In pripetilo se je, ko je prišel čas, da naj bi bil sprejet gor, se je on neomajno odločil, da gre v Jeruzalem⁵² in pred svojim obrazom je poslal poslance in ti so šli ter vstopili v vas Samarijanov, da pripravijo zanj.⁵³ § Oni pa ga niso sprejeli, ker je bil njegov obraz, kakor da hoče iti v Jeruzalem.

⁵⁴ § In ko sta njegova učenca, Jakob in Janez, to videla, sta rekla: »Gospod, hočeš, da ukaževas ognju, da pride dol z neba in jih pogoltne, kakor je storil Elija?«⁵⁵ § Toda on se je obrnil in ju oštel ter rekel: »Vidva ne vesta, iz kakšne vrste duha sta.⁵⁶ § Kajti Sin človekov ni prišel, da pokonča človeška življenja, temveč, da jih reši.« In odšli so v drugo vas.

⁵⁷ In pripetilo se je, ko so šli po poti, da mu je nek človek rekel: »Gospod, sledil ti bom, kamorkoli greš.«⁵⁸ In Jezus mu je rekel: »Lisice imajo luknje in ptice neba imajo gnezda, toda Sin človekov nima kam nasloniti svoje glave.«⁵⁹ In drugemu je rekel: »Sledi mi.« Vendar je ta rekel: »Gospod, dovoli mi najprej, da grem in pokopljem svojega očeta.«⁶⁰

Jezus mu je rekel: »Naj mrtvi pokopljejo svoje mrtve, ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo.«⁶¹

Prav tako je rekel drugi: »Gospod, sledil ti bom, toda naj grem najprej in se poslovim od teh, ki so doma v moji hiši.«⁶² In Jezus mu je rekel: »Nihče, ki svojo roko položi na plug in gleda nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo.«

10 § Po teh besedah je Gospod določil tudi drugih sedemdeset in jih poslal po dva in

dva pred seboj v vsako mesto in kraj, kamor bi sam prišel.² Zato jim je rekel: »Žetev je resnično velika, toda delavcev je malo. Prosrite torej Gospoda žetve, da bi poslal delavce na svojo žetev.³ Poidite [po] svojih poteh. Glejte, posiljam vas kakor jagnjeta med volkove.⁴ Ne nosite niti mošnje niti malhe niti čevljev in po poti ne pozdravljam nobenega človeka.⁵ In v katerokoli hišo vstopite, najprej

^{9,44:} Mt 17,22

^{9,46:} Mt 18,1

^{9,46:} [Mt 23,11]

^{9,46:} Mr 9,33-34

^{9,46:} [Lk 22,24]

^{9,46:} [Fil 2,3]

^{9,49:} Mr 9,38

^{9,54:} 2 Kr 1,10

^{9,57:} Mt 8,19

^{9,59:} Mt 8,21

^{9,60:} [3 Mz 10,7]

^{9,60:} [Mt 8,22]

^{10,1:} Mt 10,1

^{10,2:} Mt 9,37

^{10,3:} Mt 10,16

^{10,5:} Mt 10,11

^{10,13:} Mt 11,21

^{10,16:} Mt 10,40

^{10,17:} [Mr 6,13]

^{10,17:} [Mr 6,7]

^{10,20:} [2 Mz 32,32]

^{10,20:} [Ps 69,28]

^{10,20:} [Iz 4,3]

^{10,20:} [Dan 10,21]

^{10,20:} [Dan 12,1]

^{10,20:} [Flp 4,3]

^{10,20:} [Heb 12,23]

^{10,20:} [Raz 3,5]

^{10,20:} [Raz 13,8]

^{10,20:} [Raz 20,12]

^{10,20:} [Raz 20,15]

^{10,21:} [Ps 8,2]

^{10,21:} [Mt 11,25]

^{10,21:} [Mt 18,3-4]

^{10,21:} [Mt 21,16]

^{10,21:} [Mr 10,14-16]

^{10,21:} [Rim 11,8-10]

^{10,21:} [1 Kor 1,19-19]

^{10,23:} Mt 13,16

^{10,25:} Mt 22,35

^{10,25:} [Mr 10,17]

^{10,25:} [Lk 18,18]

recite: »Mir bodi tej hiši.«⁶ In če bo tam sin miru, bo vaš mir počival na njej; če ne, se bo ponovno obrnil k vam.⁷ In v isti hiši ostanite, dejte in pijte te stvari, ki vam jih dajo, kajti delavec je vreden svojega plačila. Ne hodite od hiše do hiše.⁸ In v katerokoli mesto vstopite in vas sprejmejo, dejte te stvari, ki so postavljene pred vas⁹ in ozdravljamte bolne, ki so v njem in govorite jim: »Božje kraljestvo je prišlo blizu k vam.«¹⁰ Toda v katerokoli mesto vstopite in vas ne sprejmejo, pojrite po svojih poteh ven na ulice le-tega in recite:¹¹ »Celo prav [ta] prah iz vašega mesta, ki se je [trdno] prilepil na nas, otresamo zoper vas. Vendar pa bodite prepričani o tem, da je Božje kraljestvo prišlo blizu k vam.«¹² Toda povem vam, da bo na tisti dan bolj znosno za Sódomo kakor za to mesto.¹³ Gorje ti, Horazín! Gorje ti, Betsajda! Kajti če bi bila ta mogočna dela, ki so bila storjena v tebi, storjena v Tiru in Sidónu, bi se že davno pokesala, sedeč v vrečevini in pepelu.¹⁴ Toda ob sodbi bo bolj znosno za Tir in Sidón kakor za vaju.¹⁵ In ti Kafarnáum, ki si vzvišen do neba, boš pahnjen navzdol do pekla.¹⁶ Kdor posluša vas, posluša mene; kdor pa prezira vas, prezira mene; in kdor prezira mene, prezira tistega, ki me je poslal.«

¹⁷ § In sedemdeset se jih je ponovno vrnilo z radostjo, rekoč: »Gospod, celo hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.«¹⁸ Rekel jim je: »Gledal sem Satana kakor bliskanje pasti z neba.¹⁹ Glejte, dajem vam oblast, da stopate na kače in škorpijone in čez vso sovražnikovo oblast in nič vam ne bo na kakršenkoli način škodilo.²⁰ Vendar se ne veselite tega, da so vam duhovi podrejeni, temveč se raje veselite, ker so vaša imena zapisana v nebesih.«

²¹ V tej uri se je Jezus razveselil v duhu in rekel: »Zahvaljujem se ti, oh Oče, Gospodar neba in zemlje, da si te besede skril pred modrimi in razsodnimi, razodel pa si jih otročicem. Točno tako, Oče, kajti tako je bilo videti dobro v tvojih očeh.²² Vse stvari so mi izročene od mojega Očeta in noben človek ne ve, kdo je Sin, razen Očeta in kdo je Oče, razen Sina in tistega, ki mu ga bo Sin razodel.«

²³ In obrnil se je k svojim učencem in na samem rekel: »Blagoslovljene so oči, ki vidijo stvari, ki jih vi vidite,

²⁴ kajti povem vam, da je mnogo prerokov in kraljev že lelo videti te stvari, ki jih vi vidite, pa jih niso videli, in slišati te besede, ki jih vi slišite, pa jih niso slišali.«

²⁵ In glej, nek izvedenec v postavi je vstal ter ga skušal, rekoč: »Učitelj, kaj naj storim, da podedujem večno življenje?«²⁶ Rekel mu je: »Kaj je zapisano v postavi? Kako bereš?«²⁷ In ta odgovori in reče: »Gospoda svojega Boga boš ljubil z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo in z vso svojo močjo in z vsem svojim mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.«²⁸ In rekel mu je: »Prav si odgovoril. To delaj in boš živel.«²⁹ Toda ker je hotel opravičiti samega sebe, je Jezusu rekel: »In kdo je moj bližnji?«³⁰ In Jezus mu odgovori ter

reče: »Neki človek je šel iz Jeruzalema navz dol v Jeriho in padel med tatove, ki so mu slekli njegova oblačila in ga ranili in odšli ter ga pustili napol mrtvega.³¹ In po naključju pride dol po tej poti nek duhovnik; in ko ga je zagledal, je po drugi strani šel mimo.³² In podobno je Lévijevac, ko je bil na tem kraju, prišel ter pogledal *nanj* in šel mimo po drugi strani.³³ Toda nek Samarijan, ki je potoval, je prišel tja, kjer je bil, in ko ga je zagledal, je imel do njega sočutje³⁴ in šel k njemu ter povezal njegove rane, izlivajoč vanje olja in vina in ga namestil na svojo lastno žival ter ga privedel do gostišča in zanj poskrbel.³⁵ In naslednjega dne, ko je odšel, je vzel ven dva denarja in ju dal gostilničarju ter mu rekel: »Poskrbi zanj in karkoli porabiš več, ti bom poplačal, ko ponovno pridem.«³⁶ »Kaj meniš, kateri torej od teh treh je bil bližnji temu, ki je padel med tatove?«³⁷ In ta je rekel: »Kdor mu je izkazal usmiljenje.« Potem mu je Jezus rekel: »Pojdi in ti delaj enako.«

³⁸ Pripetilo se je torej, ko so šli, da je vstopil v neko vas in neka ženska, po imenu Marta, ga je sprejela v svojo hišo.³⁹ In imela je sestro, po imenu Marija, ki je prav tako sedla k Jezusovim stopalom in poslušala njegovo besedo.⁴⁰ Toda Marta je bila obremenjena glede tolikšne postrežbe in je prišla k njemu ter rekla: »Gospod, ti ni mar, da me je moja sestra pustila, da sama strežem? Ukaži ji vendor, naj mi pomaga.«⁴¹ § Jezus pa je odgovoril ter ji rekel: »Marta, Marta, vznemirjaš se in skribiš glede mnogih stvari.⁴² Toda ena stvar je potrebna in Marija si je izbrala ta dobar del, ki od nje ne bo odvzet.«

11 In pripetilo se je, medtem ko je na nekem kraju molil, ko ^wje prenehal, da mu je eden izmed njegovih učencev rekel: »Gospod, nauči nas moliti, kakor je tudi Janez naučil svoje učence.«² § Rekel jim je: »Kadar vi molite, recite: »Naš Oče, ki si v nebesih: »Posvečuje naj se twoje ime. Pridi twoje kraljestvo. Zgodi se twoja volja, kakor je v nebesih, tako na zemlji. ³Daj nam dan ^xza dnem naš vsakdanji kruh. ⁴§ In odpusti nam naše grehe, kajti tudi mi odpuščamo vsakemu, ki nam je dolžan. In ne vodi nas v skušnjava, temveč nas osvobodi pred zlom.«⁵ In rekel jim je: »Kateri izmed vas bo imel prijatelja in bo šel k njemu ob polnoči ter mu rekel: »Prijatelj, posodi mi tri hlebe, ⁶kajti moj prijatelj je na ^ysvojem potovanju prišel k meni, pa nimam ničesar, da postavim predenj?«⁷ In ta od znotraj bo odgovoril ter rekel: »Ne moti me. Vrata so sedaj zaprta in moji otroci so z menoj v postelji. Ne morem vstati in ti dati.«⁸ Povem vam: »Čeprav ne bo vstal in mu dal, ker je njegov prijatelj, bo vendorle vstal zaradi njegove vsiljivosti ter mu dal toliko, kolikor potrebuje.«⁹ In jaz vam pravim: »Prosrite in to vam bo dano. Iščite in boste našli. Trkajte in to se vam bo odprlo.«¹⁰ Kajti vsak, kdor prosi, prejema; in kdor išče, najde; in tistemu, ki trka, se bo odprlo.¹¹ § Če bo sin kogarkoli izmed vas, ki je oče, prosil kruha ali mu bo dal kamen? Ali če prosi ribe ali mu bo namesto ribe dal kačo?¹² Ali

če bo prosil jajce ali mu bo ponudil zškorpijona?¹³ Ce torej vi, ki ste hudobni, veste kako dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj bo vaš nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo?«

¹⁴ In izganjal je hudiča, ta pa je bil nem. In pripetilo se je, ko je hudič odšel ven, *[da]* je nemi spregovoril in množica se je čudila.¹⁵ Toda nekateri izmed njih so rekli: »Hudič izganja preko Bélcebuba, avodilnega izmed hudičev.«¹⁶ In drugi so ga skušali in od njega hoteli znamenje z neba.¹⁷ Vendar jim je on, ker je poznal njihove misli, rekel: »Vsako kraljestvo, razdvojeno zoper sebe, je priveden v opustošenje; in hiša, razdvojena zoper hišo, pade.¹⁸ Ce bi bil tudi Satan razdeljen zoper samega sebe, kako bi obstalo njegovo kraljestvo, ker pravite, da s pomočjo Bélcebuba izganjam hudiče?¹⁹ In ce jaz z Bélcebubom izganjam hudiče, s kom *[jh]* izganjajo vaši sinovi? Zatorej bodo oni vaši sodniki.²⁰ § Toda ce jaz z Božjim prstom izganjam hudiče, je brez dvoma nad vas prišlo Božje kraljestvo.²¹ Ko močan mož oborožen čuva svojo palačo, so njegove dobrine v miru,²² toda ko bo nadenj prišel močnejši od njega in ga premagal, mu odvzame vso njegovo bojno opremo, v katero je zaupal in razdeli njegove plene.²³ Kdor ni z menoj, je proti meni, in kdor ne zbira z menoj, raztresa.²⁴ Ko je nečisti duh odšel iz človeka, hodi skozi suhe kraje, iščoč počitka; ker pa ga ne najde, pravi: »Vrnil se bom k svoji hiši, od koder sem prišel ven.«²⁵ In ko pride, jo najde pometeno in okrašeno.²⁶ Tedaj gre in vzame k sebi sedem drugih duhov, zlobnejših kakor on sam; in vstopijo vanjo ter tam prebivajo in zadnje stanje tega človeka je hujše kakor prvo.«

²⁷ In pripetilo se je, medtem ko je govoril te besede, *[da]* je neka ženska iz skupine povzdignila svoj glas in mu rekla: »Blagoslovjena je maternica te, ki te je nosila in prsi, ki si jih sesal.«²⁸ Toda rekel je: »Da, toliko bolj blagoslovjeni so tisti, ki poslušajo Božjo besedo in se je držijo.«

²⁹ In ko je bila množica zbrana tesno skupaj, je začel govoriti: »To je hudoben rod. Iščejo znamenje, pa jim ne bo dano nobeno znamenje, razen znamenja preroka Jona.³⁰ Kajti kakor je bil Jona znamenje Ninivljancem, tako bo tudi Sin človekov temu rodu.³¹ Kraljica juga bo ob sodbi vstala z ljudmi tega rodu in jih obsodila, kajti prišla je iz skrajnih delov zemlje, da sliši Salomonovo modrost; in glejte, večji kakor Salomon je tukaj.³² Ljudje iz Niniv bodo ob sodbi vstali s tem rodom in ga obsodili, kajti pokesali so se ob Jonovem oznanjevanju; in glejte, večji kakor Jona je tukaj.³³ Nihče, ko je prižgal svetilko, je ne položi na skrivno mesto niti ne pod mernik, temveč na svečnik, da tisti, ki vstopajo, lahko vidijo svetlobe.³⁴ § Svetloba telesa je oko. Ko je torej twoje oko enovito, ^bje tudi twoje celo telo polno svetlobe, toda kadar je twoje oko hudobno, je tudi twoje telo polno teme.³⁵ Pazite torej potem takem, da svetloba, ki je v tebi, ne bo tema.³⁶ Ce je torej twoje celotno telo

^w 11,1: [Leta Gospodovega 33.]

^x 11,3: *dan...*: ali, za dan.

^y 11,6: *na...*: ali, iz svoje poti.

^z 11,12: *ponudil*: gr. dal.

^a 11,15: *Bélcebuba*: gr. Belcebula.

^b 11,34: [enovito: gr. enojno, neprepognjeno; osredotočeno na en cilj - na Jezusa. Ce najprej iščemo Božje kraljestvo, potem nam bodo stvari nadnaravnno dodane od Boga.]

polno svetlobe in nima nobenega dela temnega, bo vse polno svetlobe, kot kadar ti lesketajoče ^csijanje svečnika daje svetlobo.«

³⁷ In medtem ko je govoril, ga je nek farizej rotil, naj obeduje z njim. In vstopil je ter se usedel k obedu. ³⁸ Ko je farizej *to* videl, se je čudil, da se pred obedom ni najprej umil. ³⁹ Gospod pa mu je rekel: »Torej vi farizeji čistite zunanjost čaše in pladnja, toda vaš notranji del je poln požrešnosti in zlobnosti. ⁴⁰ Vi bedaki, mar ni tisti, ki je naredil to, kar je zunaj, naredil tudi tega, kar je znotraj? ⁴¹ Toda raje dajte miloščino od ^dtakih stvari, kot jih imate, in glejte, vse stvari so vam čiste. ⁴² Toda gorje vam, farizeji! Kajti desetinite meto in ruto ter vse vrste zelišč, prezirate pa sodbo in Božjo ljubezen; te bi morali imeti narejene in ne pustiti drugih nenarejenih. ⁴³ Gorje vam, farizeji! Ker ljubite najvišje sedeže v sinagogah in pozdrave na trgih. ⁴⁴ § Gorje vam, pisarji in farizeji, hinavci! Kajti vi ste kakor grobovi, ki se ne razločijo in ljudje, ki hodijo čeznje, se jih ne zavedajo.«

⁴⁵ Potem je odgovoril eden izmed izvedencev v postavi in mu rekel: »Učitelj, s takšnim govorjenjem grajaš tudi nas.« ⁴⁶ On pa je rekel: »Gorje tudi vam, vi, izvedenci v postavi! Kajti ljudi natovarjate z bremeni, bridkimi za prenašanje, vi sami pa se niti z enim izmed svojih prstov ne dotaknete teh bremen. ⁴⁷ Gorje vam! Kajti prerokom gradite mavzoleje, vaši očetje pa so jih ubili. ⁴⁸ Resnično, vi pričujete, da odobravate dejanja svojih očetov; kajti zares so jih ubili, vi pa gradite njihove mavzoleje. ⁴⁹ Zaradi tega je tudi Božja modrost rekla: >Poslala jim bom preroke in apostole in *nekatero* izmed njih bodo ubili in preganjali, ⁵⁰ da bo od tega rodu lahko zahtevana kri vseh prerokov, ki je bila prelita od ustanovitve sveta; ⁵¹ od krvi Abela do krvi Zaharija, ki je umrl med oltarjem in templjem.< Resnično, povem vam: >Zahtevala se bo od tega rodu.< ⁵² Gorje vam, izvedenci v postavi! Kajti odvzeli ste ključ spoznanja. Sami niste vstopili, tem, ki so vstopali, pa ste preprečevali.« ^e ⁵³ In ko jim je povedal te besede, so ga pisarji in farizeji začeli silovito nagovarjati in ga izzivati, da bi govoril o mnogih stvareh, ⁵⁴ § ker so prežali nanj in si prizadevali, da ujamejo kaj iz njegovih ust, da bi ga lahko obožili.

12 Medtem ko je bila tam skupaj zbrana brezstevilna množica ljudstva, do take mere, da so stopali drug po drugem, je najprej začel govoriti svojim učencem: »Pazite se kvasa farizejev, ki je hinavščina. ² Kajti nič ni prikrito, kar ne bo razkrito niti skrito, kar se ne bo izvedelo. ³ Zatorej karkoli ste govorili v temi, bo slišano na svetlobi; in to, kar ste govorili v sobicah na ušesa, bo razglašeno na hišnih strehah. ⁴ Vam, svojim prijateljem, pa pravim: >Ne bojte se teh, ki ubijejo telo in nató ne morejo nič več storiti.< ⁵ Toda posvaril vas bom, koga se bojte: >Bojte se njega, ki ima, potem ko je ubil, oblast, da vrže v pekel.< Da, pravim vam: >Bojte se ga.< ⁶ Ali ni pet vrabcev prodanih za dva

novčiča, pa niti eden izmed njih ni pozabljен pred Bogom? ⁷ Toda celó vsi lasje vaše glave so prešteti. Ne bojte se torej, vredni ste več kakor mnogo vrabcev. ⁸ Prav tako vam pravim: >Kdorkoli me bo priznal pred ljudmi, njega bo prav tako Sin človekov priznal pred Božjimi angeli,< ⁹ toda kdor me zanika pred ljudmi, bo zanikan pred Božjimi angeli. ¹⁰ In kdorkoli bo govoril besedo zoper Sina človekovega, mu bo odpuščeno, toda tistem, ki preklinja zoper Svetega Duha, ne bo odpuščeno. ¹¹ In ko vas privedejo v sinagoge in k sodnikom in oblastem, se ne vznemirjajte in ne skrbite kakšno ali katero besedo boste odgovorili ali kaj boste rekli, ¹² kajti Sveti Duh vas bo v tej isti uri poučil, kaj morate reči.«

¹³ Eden iz skupine pa mu je rekel: »Učitelj, spregovorovi mojemu bratu, naj dediščino deli z menoj.« ¹⁴ Rekel mu je: »Človek, kdo me je naredil sodnika ali delivca nad vama?« ¹⁵ In rekel jim je: »Pazite in čuvajte se pohlepnosti, kajti bistvo človeškega življenja ni v obilju stvari, ki jih poseduje.« ¹⁶ In povedal jim je prispodobo, rekoč: »Zemlja nekega bogataša je obilno obrodila ¹⁷ in mislil si je sam pri sebi, rekoč: >Kaj bom storil, ker nimam prostora, kamor bi spravil svoje sadove?< ¹⁸ Pa je rekel: >To bom storil, podrl bom svoje skedenje in zgradil večje in tja bom spravil vse svoje sadove in svoje dobrine.< ¹⁹ Svoji duši pa bom rekel: >Duša, veliko dobrin imaš spravljenih za mnogo let; vzemi si počitek, jej, pij in bodi vesela.< ²⁰ Toda Bog mu je rekel: >Ti bedak, to noč bo f'voja duša zahtevana od tebe. Čigave bodo potem te stvari, ki si jih priskrbel?< ²¹ Tak je, kdor zaklade shranjuje zase, ni pa bogat pred Bogom.«

²² Svojim učencem pa je rekel: »Zatorej vam pravim: >Ne vznemirjajte se in ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli; niti za telo, kaj boste oblekli. ²³ Življenje je več kakor hrana in telo je več kakor oblačilo. ²⁴ Preudarite o krokarjih, kajti niti ne sejejo niti ne žanjejo; ki nimajo niti skladišča niti skedenja, pa jih Bog hrani. Kako silno ste vi boljši kakor perjad? ²⁵ § In kdo izmed vas lahko z vznemirjanjem in skrbmi svoji postavi doda en komolec? ²⁶ Ce torej niste zmožni storiti te stvari, ki je najmanj pomembna, zakaj se vznemirjate in skrbite za ostalo? ²⁷ Preudarite lilije, kako rastejo; ne garajo, ne predejo in vendar vam jaz pravim, da Salomon v vsej svoji slavi ni bil oblečen kakor ena izmed teh. ²⁸ Ce torej Bog tako oblači travo, ki je danes na polju in je jutri vržena v peč; kako mnogo bolj bo oblačil vas, oh vi maloverni? ²⁹ In ne iščite, kaj boste jedli ali kaj boste pili niti ^gne bodite dvomljivega mišljenja. ³⁰ Kajti za vsemi temi stvarmi povprašujejo narodi sveta in vaš Oče ve, da imate potrebo za temi stvarmi.

³¹ Toda raje iščite Božje kraljestvo in vse te stvari vam bodo dodane. ³² Ne bojte se, mali trop, kajti dobra volja vašega Očeta je, da vam da kraljestvo. ³³ Prodajte, kar imate in dajte miloščino. Priskrbite si mošnje, ki ne ostarijo, zaklad v nebesih, ki ne izneveri, kjer se noben tat ne približa niti molj ne razkraja. ³⁴ Kajti kjer je vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce. ³⁵ Naj bodo

^c 11,36: *lesketajoče*...: gr. sveča s svojim lastnim sijem.

^d 11,41: *od*...: ali, kakor ste zmožni.

^e 11,52: *preprečevali*: ali, prepovedali.

^f 12,20: *bo*...: gr. zahtevajo tvojo dušo.

^g 12,29: *niti*...: ali, ne živite v skrbni negotovosti.

vaša ledja opasana in vaše svetilke prižgane,³⁶ vi sami pa podobni ljudem, ki čakajo na svojega gospodarja, kdaj se bo vrnil s poroke, da kadar pride in potrka, mu lahko takoj odprejo.³⁷ Blagoslovljeni so tisti služabniki, ki jih bo gospodar, ko pride, našel čuječe. Resnično, pravim vam, da se bo opasal in jih primoral, da se usedejo k obedu in bo prišel naprej ter jim stregel.³⁸ In če bo prišel ob drugi straži ali če pride ob tretji straži in jih najde takó, blagoslovljeni so tisti služabniki.³⁹ In vedite to, da če bi hišni oče vedel, katero uro bi prišel tat, bi stražil in ne bi dovolil, da bi bila njegova hiša vlomljena.⁴⁰ Bodite torej tudi vi pripravljeni, kajti Sin človekov prihaja ob uri, za katero ne mislite.«

⁴¹ Potem mu je Peter rekel: »Gospod, govorиш to prispopobo nam ali celo vsem?«⁴² Gospod pa je rekel: »Kdo je potem tisti zvesti in modri oskrbnik, ki ga bo njegov gospodar naredil za vladarja nad njegovo družino, da jim ob pravšnjem obdobju da njihove deleže hrane?«⁴³ Blagoslovljen je tisti služabnik, ki ga bo njegov gospodar, ko pride, našel tako početi.⁴⁴ Resnično vam povem, da ga bo naredil za vladarja nad vsem, kar ima.⁴⁵ Toda če pa ta služabnik v svojem srcu reče: »Moj gospodar odlaša svoj prihod in bo začel pretepati sluge in dekle, jesti in piti ter biti pijan,⁴⁶ bo gospodar tega služabnika prišel na dan, ko ga ne pričakuje in ob uri, ki se je ne zaveda in ga bo razsekal^h narazen ter mu določil njegov delež z neverniki.⁴⁷ Ta služabnik pa, ki je poznal voljo svojega gospodarja in se ni pripravil niti ni storil glede na njegovo voljo, bo pretepen z mnogimi udarci biča.⁴⁸ Toda kdor ni vedel, pa je zagresil stvari, vredne bičanja, bo pretepen z malo udarci biča. Kajti komurkoli je mnogo dano, se bo od njega mnogo zahtevalo, in komur so ljudje mnogo izročili, bodo od njega terjali tem več.

⁴⁹ Prišel sem, da pošljem ogenj na zemljo in kako si želim, da bi bil ta prižgan?⁵⁰ § Toda imam krst, da bom z njim krščen in kako sem omejen, i dokler se to ne dovrši!⁵¹ Mislite, da sem prišel, da dam mir na zemljo? Povem vam: »Ne, temveč prej razkol,⁵² kajti odslej jih bo v eni hiši pet razdeljenih, trije proti dvema in dva proti trem.⁵³ Oče bo razdeljen proti sinu in sin proti očetu; mati proti hčeri in hči proti materi; tašča proti snahi in snaha proti svoji tašči.«

⁵⁴ Množici pa je rekel tudi: »Ko vidite oblak dvigati se iz zahoda, nemudoma pravite: »Dež prihaja,« in tako se zgodi.⁵⁵ In ko vidite pihati južni veter, pravite: »Vroče bo,« in tako se pripeti.⁵⁶ Vi hinavci, lahko razpozname obličeje neba in zemlje, toda kako to, da ne razpozname tega časa?⁵⁷ Da, in zakaj celo sami od sebe ne sodite, kar je prav?

⁵⁸ Ko greš s svojim nasprotnikom k oblastniku, ko si še na poti, se posveti prizadevanju, da boš

13,21:

Mt 13,33

12,35:
1 Pet 1,13
12,39: Mt 24,43
12,51: Mt 10,34
12,54: [Mt
12,38]
12,54: [Mt
16,1-2]
12,54: Mr 8,11
12,54: [Lk
11,16]
12,54: Lk
12,54-56
12,58: Mt 5,25
12,59: Mr 12,42
13,9: [Lk 3,9]
13,18: Mt 13,31

lahko osvobojen pred njim; da te ta ne bi privlekel k sodniku in sodnik te izroči častniku, častnik pa te vrže v ječo.⁵⁹ Povem ti; ne boš odšel od tam, dokler ne odplačaš tudi zadnjega kovanca.«

13 Ob tistem času jih je bilo tam prisotnih nekaj, ki so mu povedali o Galilejcih, katerih kri je Pilat pomešal z njihovimi žrtvami.² Jezus pa jim odgovori in reče: »Mislite, da so bili ti Galilejci večji grešniki kakor vsi Galilejci, ker so pretrpeli te stvari?³ Povem vam: »Ne. Toda razen če se ne pokesate, boste vsi enako pokončani.«⁴ Ali tistih osemnajst, na katere je padel stolp v Síloj in jih usmrtil, mislite, da so bili večji grešniki jod vseh ljudi, ki prebivajo v Jeruzalemu?⁵ Povem vam: »Ne. Toda razen če se ne pokesate, boste vsi enako pokončani.«

⁶ Povedal je tudi to prispopobo: »Neki človek je imel v svojem vinogradu posajeno figovo drevo in je prišel ter na njem iskal sadeža, pa ni našel nobenega.⁷ Potem je rekel obrezovalcu trte svojega vinograda: »Glej, ta tri leta sem prihajal in iskal sadu na tem figovem drevesu, pa ga nisem našel. Posekaj ga, čemú bremení zemljo?«⁸ Ta pa odgovori in mu reče: »Gospod, pusti jo še letos, da jo okopljem in pognojam⁹ in če obrodi sad, dobro, če pa ne, jo boš torej potem posekal.«¹⁰ In na šabat je učil v eni izmed sinagog.

¹¹ In glej, tam je bila ženska, ki je osemnajst let imela duha šibkosti in je bila sklučena in se nikakor ni mogla sama vzravnati.¹² In ko jo je Jezus zagledal, jo je poklical k sebi ter ji rekel: »Zenska, odvezana si od svoje šibkosti.«¹³ In nanjo je položil svoje roke in takoj je postala vzravnana ter slavila Boga.¹⁴ Predstojnik sinagoge pa je odgovoril z ogorčenjem, zato ker je Jezus zdravil na šabatni dan in rekel množici: »Šest dni je, v katerih morajo ljudje delati, v teh torej pridite in bodite zdravljeni, ne pa na šabatni dan.«¹⁵ Potem mu je Gospod odgovoril in rekel: »Ti hinavec ali ne odveže vsak izmed vas na šabat svojega vola ali svojega osla od jasli in ga vodi proč napajat?¹⁶ In ali ne bi morala biti ta ženska, ki je Abrahamova hči, ki jo je imel Satan zvezano, glejte, teh osemnajst let, odvezana te vezi na šabatni dan?«¹⁷ Ko je povedal te stvari, so bili vsi njegovi nasprotniki osramočeni in vsa množica se je veselila zaradi vseh teh veličastnih stvari, ki so bile narejene po njem.

¹⁸ Tedaj je rekel: »Čemu je podobno Božje kraljestvo? In s čim naj ga primerjam?¹⁹ Podobno je zrnu gorčičnega semena, ki ga je človek vzel in ga vrgel na svoj vrt, in to je zraslo ter se razvilo v veliko drevo in na njegovih mladikah je prenočevala perjad neba.«²⁰ In ponovno je rekel: »Čemu naj primerjam Božje kraljestvo?²¹ Podobno je kvasu, ki ga je ženska vzela in skrila v treh merah moke, dokler ni bilo vse

^h 12,46: razsekalo...: ali, odsekalo.

ⁱ 12,50: omejen: ali, prizadet.

^j 13,4: grešniki: ali, dolžniki.

^k 13,7: [Jezusovo javno delovanje je trajalo dobra tri leta. Prihajal je, odhajal in se trudil, da bi Oče lahko našel sad na Svojem figovem drevesu.]

^l 13,8: [Jezus se še zadnjič zavzame. V ljubezni se je trudil okopavati trda srca brezbožnih in krivičnih farizejev, ki so ga hoteli kamnati.

V ljubezni jim je govoril resnico, ker On je Resnica – da bi ga spoznali in bi bili osvobojeni. Vendar so bili le redki, ki so sprejeli Njegovo pričevanje. Judje kljub dokazom niso hoteli verjeti, ker niso bili izmed Njegovih ovc. Svoje življenje je dal zanje, tla je pognoil s svojo kryjo, a oni so ostali zakrknjeni.]

^m 13,9: [V Lk 3,9 vidimo, da je sekira že nastavljena drevesom na korenino. Vsako, ki ne bo rodilo sadu, bo posekano in vrženo v ogenj.]

prekvašeno.«²² On pa je šel skozi mesta in vasi ter učil in potoval proti Jeruzalemu.²³ Tedaj mu je nekdo rekel: »Gospod ali je malo teh, ki bodo rešeni?« On pa jim je rekel:

²⁴ »Prizadevajte si, da vstopite pri ozkih vratih, kajti povem vam, mnogi bodo poskušali vstopiti, pa ne bodo mogli.²⁵ Ko enkrat hišni gospodar vstane in zapre vrata, pričnete stati zunaj ter trkati na vrata, rekoč: »Gospod, Gospod, odprinam,« on pa vam bo odgovoril in rekel: »Ne poznam vas, od kod ste.«²⁶ Tedaj boste začeli govoriti: »V tvoji prisotnosti smo jedli in pili in na naših ulicah si učil.«²⁷ Toda rekel vam bo: »Povem vam, ne vem, od kod ste; odidite od mene, vsi vi delavci krivičnosti.«²⁸ Tam bo jokanje in škripanje z zobmi, ko boste videli Abrahama, Izaka in Jakoba ter vse preroke v Božjem kraljestvu, vas same pa pahnjene ven.²⁹ In prišli bodo od vzhoda in od zahoda in od severa in od juga in usedli se bodo v Božjem kraljestvu.³⁰ In glej, so zadnji, ki bodo prvi in so prvi, ki bodo zadnji.«

³¹ Istega dne so prišli tja nekateri izmed farizejev, rekoč mu: »Pojdi ven in odidi od tod, kajti Herod te hoče ubiti.«³² § On pa jim je rekel: »Pojdite in povejte temu lisjaku: »Glej, izganjam hudiče in ozdravljam danes in jutri, tretji dan pa bom dovršen.«³³ Vendar moram danes in jutri in naslednji dan hoditi, kajti ni mogoče, da prerok umre zunaj Jeruzalema.³⁴ Oh Jeruzalem, Jeruzalem, ki ubijaš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi; kako pogosto sem hotel zbrati tvoje otroke skupaj, kakor kokljia zbira svoj zarod pod svoje peruti, pa niste hoteli!³⁵ Glejte, vaša hiša vam ostane zapuščena in resnično vam pravim: »Ne boste me videli, dokler ne pride čas, ko boste rekli: »Blagoslovjen je, kdor prihaja v Gospodovem imenu.««

14 In pripetilo se je, medtem ko je odšel v hišo enega izmed vodilnih farizejev, da bi na šabatni dan jedel kruh, da so ga ti opazovali.² In glej, pred njim je bil nek človek, ki je imel vodenico.³ In Jezus je izvedencem v postavi in farizejem odgovarjal ter govoril, rekoč: »Ali je zakonito zdraviti na šabatni dan?«⁴ Oni pa so molčali. In prijel ga je in ozdravil ter ga pustil oditi,⁵ § in odgovoril jim je, rekoč: »Kому izmed vas pade osel ali vol v jamo in ga ne bo nemudoma, na šabatni dan, izvlekel ven?«⁶ In ponovno mu niso mogli odgovoriti na te stvari.

⁷ In ko je opazil, kako izbirajo vodilna mesta, je tem, ki so bili povabljeni, podal prisopodobo, rekoč jim: ⁸ »Kadar te katerikoli človek povabi na poroko, se ne usedi na najvišje mesto, da ne bi le-ta povabil častitljivejšega človeka, kakor si ti,⁹ in ne bi prišel ta, ki je povabil tebe in njega in ti rekel: »Daj prostor temu človeku,« ti pa si boš s sramoto začel jemati najnižji prostor.¹⁰ Toda kadar si povabljen, pojdi in se usedi na najnižji prostor, da ti lahko reče, kdor te je povabil, ko pride k tebi: »Priatelj, pojdi višje,« potem boš imel oboževanje v prisotnosti teh, ki s teboj sedijo pri obedu.¹¹ Kajti kdorkoli se povišuje, bo ponižan, kdor pa se ponižuje, bo povišan.«

¹² Potem je prav tako rekel tistem, ki ga je povabil: »Kadar pripravljaš kosilo ali večerjo, ne

pokliči svojih prijateljev, niti svojih bratov, niti svojih sorodnikov, niti svojih bogatih sosedov, da te ne bi tudi oni povabili in ti povrnili.¹³ Toda kadar pripravljaš pojedino, pokliči revne, pohabljene, hrome, slepe¹⁴ in boš blagoslovjen, ker ti ne morejo poplačati, kajti poplačano ti bo ob vstajenju pravičnih.«

¹⁵ In ko je eden izmed teh, ki je pri obedu sedel z njim, slišal te stvari, mu je rekel: »Blagoslovjen je, kdor bo jedel kruh v Božjem kraljestvu.«¹⁶ On pa mu je potem rekel: »Neki človek je priredil veliko večerjo in povabil mnoge.¹⁷ Ob času večerje pa je poslal svojega služabnika, da pove tem, ki so bili povabljeni: »Pridite, kajti sedaj so vse stvari pripravljene.«¹⁸ Vsi pa so se začeli soglasno opravičevati. Prvi mu je rekel: »Kupil sem kos zemlje in nujno ga moram iti pogledat. Prosim te, imej me za opravičenega.«¹⁹ In drugi je rekel: »Kupil sem pet jarmov volov in grem, da jih preizkusim. Prosim te, imej me za opravičenega.«²⁰

In drugi je rekel: »Poročil sem ženo in zato ne morem priti.²¹ Tako, da je ta služabnik prišel in te stvari sporočil svojemu gospodarju. Potem je hišni gospodar jezen rekel svojemu služabniku: »Pojdi hitro ven na ulice in mestne ceste ter pripelji sèm revne in pohabljene in šepave in slepe.«²² In služabnik je rekel: »Gospod, narejeno je, kakor si zapovedal in še je prostor.«²³ In gospodar je rekel služabniku: »Pojdi ven na glavne ceste ter ograje in jih prisili, da vstopijo, da se bo moja hiša lahko napolnila.«²⁴ Kajti povem vam: »Da nihče izmed tistih ljudi, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.««

²⁵ In z njim so šle velike množice, on pa se je obrnil in jim rekel: ²⁶ »Če katerikoli človek pride k meni in ne sovraži svojega očeta in matere in žene in otrok in bratov in sester, da in tudi svojega lastnega življenja, ne more biti moj učenec.²⁷ In kdorkoli ne nosi svojega križa in ne sledi meni, ne more biti moj učenec.²⁸ Kajti kdo izmed vas, ki hoče zgraditi stolp, se prej ne usede in ne presteje stroška, ali ima zadosti, da ga dokonča?²⁹ Da ga ne bi morda potem, ko je položil temelj, pa ga ne bi bil zmožen dokončati, vsi tisti, ki so to gledali, začeli zasmehovati,³⁰ rekoč: »Ta človek je začel graditi, pa ni bil zmožen dokončati.«³¹ Ali kateri kralj, ki pripravlja vojno proti drugemu kralju, prej ne séde in se posvetuje, če bo zmožen z deset tisoči srečati tistega, ki prihaja nadenj z dvajsetimi tisoči?³² Sicer, dokler je drugi še daleč, on pošlje poslanstvo in prosi pogoje za mir.³³ Torej podobno, kdorkoli izmed vas, ki ne zapusti vsega, kar ima, ne more biti moj učenec.

³⁴ Sol je dobra, toda če je sol izgubila svoj okus, s čim se bo začinila?³⁵ Niti ni primerna za zemljo niti za gnojišče, temveč jo ljudje mečejo ven. Kdor ima ušesa, da slišijo, naj posluša.«

15 Potem so se mu približali vsi davkarji in grešniki, da bi ga poslušali.² Farizeji in pisarji pa so godrnjali, rekoč: »Ta človek sprejema grešnike in z njimi jé.«

³ Povedal pa jim je to prisopodobo, rekoč:⁴ »Kateri mož izmed vas, ki ima sto ovac, če izgubi eno izmed njih, ali ne bo zapustil devetindevetdesetih v divjini in šel za to, ki je izgubljena, dokler je ne najde?⁵ In ko jo najde, jo vesel naprati na svoja

13,22: Mt 9,35

13,24: Mt 7,13

13,27: Mt 7,23

13,30: Mt 19,30

13,34: Mt 23,37

14,10: Prg 25,5

14,11: Mt 23,12

14,13: Tob 4,7

14,15: Raz 19,9

14,16: Mt 22,2

14,26: Mt 10,37

14,34: Mt 5,13

15,4: Mt 18,12

ramena.⁶ In ko pride domov, skliče skupaj svoje priatelje ter sosede, rekoč jim: »Veselite se z menoj, kajti našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena.«⁷ Povem vam, da bo na nebu podobna radost nad enim grešnikom, ki se pokesa, bolj kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi osebami, ki ne potrebujejo kesanja.⁸

⁸ Ali katera ženska, ki ima deset koščkov⁹ srebra, če izgubi en košček ali ne prižge svetilke in ne pomete hiše in marljivo išče, dokler ga ne najde?⁹ Ko pa ga je našla, skliče skupaj svoje priateljice in svoje sosede, rekoč: »Veselite se z menoj, kajti našla sem košček, ki sem ga izgubila.«¹⁰ Povem vam, enaka radost je v prisotnosti Božjih angelov nad enim grešnikom, ki se pokesa.«

¹¹ In rekel je: »Neki človek je imel dva sina¹² in mlajši izmed njiju je rekel svojemu očetu: »Oče, daj mi moj delež dobrin, ki mi pripadajo.« In razdelil jima je svoja sredstva za preživljanje.¹³ Ne veliko dni kasneje pa je mlajši sin zbral vse skupaj in šel na pot v daljno deželo in tam z razuzdanim življenjem potrošil svoje imetje.¹⁴ Ko pa je vse zapravil, je v tej deželi nastala silna lakota in začel je živeti v pomanjkanju.¹⁵ In odšel je ter se pridružil meščanu te dežele, ta pa ga je poslal na svoja polja, da pase svinje.¹⁶ Svoj trebuh pa si je žezel napolniti z luščinami, ki so jih jedle svinje, pa mu [jih] nihče ni dal.¹⁷ § Ko pa je prišel k sebi, je rekel: »Koliko najetih služabnikov mojega očeta ima kruha na pretek, jaz pa umiram od lakote!«¹⁸ Vstal bom ter odšel k svojemu očetu in mu bom rekel: »Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj¹⁹ in nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Naredi me kakor enega svojih najetih služabnikov.«²⁰ In vstal je ter prišel k svojemu očetu. Toda ko je bil še daleč, ga je njegov oče zagledal ter imel sočutje in pritekel ter se oklenil njegovega vratu in ga poljubil.²¹ Sin pa mu je rekel: »Oče, grešil sem zoper nebo in v tvojih očeh in nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin.«²² Toda oče je svojim služabnikom rekel: »Prinesite najboljše svečano oblačilo in ga nadenite nanj in na njegovo roko dajte prstan ter čevlje na njegova stopala²³ in privedite sém pitano tele in ga zakoljite in jejmo ter bodimo veseli,²⁴ kajti ta moj sin je bil mrtev, pa je ponovno živ; bil je izgubljen, pa je najden.« In začeli so se veseliti.²⁵ Torej njegov starejši sin je bil na polju. Ko pa je prišel ter se bližal hiši, je zaslišal glasbo in ples.²⁶ In poklical je enega izmed služabnikov in vprašal, kaj pomenijo te stvari.²⁷ In ta mu je rekel: »Tvoj brat je prišel in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je prejel živega in zdravega.«²⁸ In bil je jezen in ni hotel vstopiti, zato je njegov oče prišel ven ter ga povabil.²⁹ In odgovoril je in rekel svojemu očetu:

15,8: Mt 18,28
16,8: [Jn 12,36]
16,13: Mt 6,24
16,16: Mt 11,12
16,17: Mt 5,18

»Glej! Ta mnoga leta ti služim niti nisem kadarkoli prestopil twoje zapovedi, pa mi vendarle še nikoli nisi dal kozlička, da bi se s svojimi priatelji lahko poveselil,³⁰ toda takoj, ko je prišel ta tvoj sin, ki je z vlačugami pozrl twoja sredstva za preživljanje, si zanj zaklal pitano tele.«³¹ On pa mu je rekel: »Sin, ti si vedno z menoj in vse, kar imam, je twoje.³² Primerno je bilo, da bi se poveselili in bili veseli, kajti ta tvoj brat je bil mrtev, pa je ponovno živ; in bil je izgubljen, pa je najden.«

16 Svojim učencem pa je prav tako rekel: »Bil je nek bogataš, ki je imel oskrbnika in ta isti mu je bil zatožen, da je zapravljal njegove dobrine.² In poklical ga je ter mu rekel: »Kako to, da to slišim o tebi? Daj mi obračun svojega oskrbništva, kajti ne boš več mogel biti oskrbnik.«³ Potem je oskrbnik sam pri sebi rekel: »Kaj naj storim? Kajti moj gospodar od mene jemlje oskrbništvo; kopati ne morem, prositi me je sram.«⁴ Odločil sem se kaj storiti, da me bodo lahko sprejeli v svoje hiše, ko bom odstavljen od oskrbništva.«⁵ Tako je k sebi poklical vsakega izmed dolžnikov svojega gospodarja in rekel prvemu: »Koliko dolguješ mojemu gospodarju?«⁶ In ta je rekel: »Sto meric⁷ olja.« Rekel mu je: »Vzemi svojo zadolžnico in hitro sedi ter zapiši petdeset.«⁸ Potem je rekel drugemu: »In koliko dolguješ ti?« In ta je rekel: »Sto meric⁹ pšenice.« In rekel mu je: »Vzemi svojo zadolžnico in zapiši osemdeset.«¹⁰ In gospodar je pohvalil nepravičnega oskrbnika, ker je modro ravnal, kajti otroci tega sveta so v svojem rodu modrejši od otrok svetlobe.¹¹ In pravim vam: »Priatelje si pridobivajte s krivičnim¹² mamonom, da vas, ko padete, lahko sprejmejo v večna prebivališča.«¹³ Kdor je zvest v tem, kar je najmanjše, je zvest tudi v velikem; kdor pa je nepravičen v najmanjšem, je nepravičen tudi v velikem.¹⁴ Če torej niste bili zvesti s krivičnim mamonom, kdo bo vašemu zaupanju poveril resnična bogastva?¹⁵ In če niste bili zvesti s tem, kar je od drugih ljudi, kdo vam bo dal to, kar je vaše?

¹³ Noben služabnik ne more služiti dvema gospodarjem, ker ali bo enegasovražil in drugega ljubil, ali pa se bo držal k enemu in preziral drugega. Ne morete služiti Bogu in mamonu.¹⁴ In tudi farizeji, ki so bili lakomni,¹⁵ so slišali vse te stvari in ga zasmehovali. Rekel jim je: »Vi ste tisti, ki sebe opravičujete pred ljudmi, toda Bog pozna vaša srca, kajti to, kar je zelo cenjeno med ljudmi, je v Božjih očeh ogabnost.¹⁶ Postava in preročki so bili do Janeza. Od tedaj se oznanja Božje kraljestvo in vsak pritsika vanj.¹⁷ Lažje pa je za nebo in zemljo, da preideta, kakor da manjka ena pičica postave.¹⁸ Kdorkoli odslovi svojo ženo in poroči drugo, zagreši zakonolomstvo, in

ⁿ 15,7: [Opazite, da je mož zapustil ovce in odšel iskat to eno izgubljeno ovco, ki je v divjini vpila na pomoč in je potem ni odnesel nazaj k ostalim ovcam, temveč domov, da se mu ne bi še ta izpridila. Ostale namreč ovce pastirja niti ne pogrešajo. Imajo glavno ovco, ki jih vodi.]

^o 15,8: *koščkov*...: drachma, tukaj je prevedeno kot košček srebra, to je 3,5 grama, kar pride do 3,5 penijev in je enako rimskemu peniju.

^p 15,15: [Med pašo svinji je lahko opazil kaj je Bog zasnoval v svinjah; da svinja, ki poje več, postane večja in če je večja, si lahko pribori še več hrane in je zaradi tega še večja. Toda njen namen ni samo, da bi več pojedla, temveč, da drugim svinjam prepreči, da bi one

več pojedle. Kot se otrok začne ravsat za tisto igraco, s katero so se ravno začeli igrati drugi otroci. Prej pa mu ni bila zanimiva. Svinje so nazoren prikaz načina kako ne ljubiti svojega bližnjega. Bog je uporabil svinje, da je v izgubljenem sinu spodbudil kesanje.]

^q 16,6: *meric*: beseda Batus v izvirniku vsebuje 44,3 litrov.

^r 16,7: *meric*: beseda tukaj prevaja mero, ki v izvirniku vsebuje okoli 511 litrov.

^s 16,9: *krivičnim*...: ali, krivičnimi bogastvi; [kaldejsko božanstvo Baal Hamón.]

^t 16,14: [lakomni: gr. ljubili srebro.]

kdorkoli poroči njo, ki jo je *njen* soprog odslovil, zatrepi zakonolomstvo.

¹⁹ Bil je nek bogataš, ki je bil oblečen v škrlat in tanko laneno platno in vsak dan razkošno jedel in pil ²⁰ in bil je nek berač, po imenu Lazar, ki je bil poln vnetij položen pred njegova velika vrata ²¹ in želel je biti nahranjen z drobtinami, ki so padale z bogataševe mize; poleg tega so prišli psi in lizali njegova vnetja. ²² Pripetilo pa se je, da je berač umrl in angeli so ga odnesli v Abrahamovo naročje, in tudi bogataš je umrl ter bil pokopan ²³ § in v peku je povzdignil svoje oči, medtem ko je bil mučen in daleč stran zagledal Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. ²⁴ In zaklical je ter rekel: >Oče Abraham, usmili se me in poslji Lazarja, da bi lahko konico svojega prsta pomočil v vodo in ohladil moj jezik, kajti mučen sem v tem plamenu.< ²⁵ Toda Abraham je rekel: >Sin, spomni se, da si v svojem življenju prejemal svoje dobre stvari in prav tako Lazar zle stvari; toda on je sedaj potolažen, ti pa si mučen. ²⁶ Poleg vsega tega pa je med nami in teboj velik, nespremenljiv prepad, tako da tisti, ki bi hoteli prečkati od tod k vam, ne morejo niti oni ne morejo prečkati k nam, da *bi prišli* od tam.< ^{u27} Potem je rekel: >Prosim te torej oče, da ga pošlješ k hiši mojega očeta, ²⁸ kajti pet bratov imam, da jim bo lahko pričeval, da ne bi tudi oni prišli v ta kraj mučenja.< ²⁹ Abraham mu reče: >Imajo Mojzes in preroke, naj njih poslušajo.< ³⁰ Ta pa je rekel: >Ne, oče Abraham, toda če gre k njim kdo od mrtvih, se bodo pokesali.< ³¹ On pa mu je rekel: >Če ne poslušajo ne Mojzes in ne prerokov, ne bodo pregovorjeni, četudi nekdo vstane od mrtvih.<

17 Potem je rekel učencem: »Ni mogoče, da prestopki ne bi prišli, toda gorje *tistem*, po katerem bodo prišli! ² Bolje bi bilo zanj, da bi bil mlinski kamen obešen okoli njegovega vratu, on sam pa vržen v morje, kakor da bi pohujšal enega od teh malčkov.

³ Pazite se: >Če se tvoj brat prekrši zoper tebe, ga oštanj; če pa se pokesa, mu odpusti. ⁴ In če se sedemkrat dnevno prekrši zoper tebe in se sedemkrat dnevno ponovno obrne k tebi, rekoč: >Kesam se,< mu boš odpustil.< « ⁵ In apostoli so rekli Gospodu: »Povečaj našo vero.« ⁶ Gospod pa je rekel: >Če bi imeli vero kakor zrno gorčičnega semena, bi lahko rekli temu drevesu črne murve: >Bodi izruvana s korenino in bodi posajena v morje< in bi vam bila pokorna. ⁷ Toda kdo izmed vas, ki ima služabnika, ki orje ali pase živino, mu bo v kratkem, ko pride iz polja, rekel: >Pojdi in sedi k obedu?< ⁸ In ali mu ne bo raje rekel: >Pripravi mi nekaj, da bom lahko večerjal in se opaši ter mi strezi, dokler se ne najem in napijem, potem pa boš ti jedel in pil?< ⁹ Mar se bo zahvalil temu služabniku, ker je storil stvari, ki so mu bile ukazane? Menim, da ne. ¹⁰ Tako tudi vi, ko boste naredili vse te stvari, ki so vam ukazane, recite: >Nekoristni služabniki smo. Naredili smo to, kar je bila naša dolžnost, da storimo.<

¹¹ In pripetilo se je, ko je šel v Jeruzalem, da je šel čez sredo Samarije in Galileje. ¹² In ko je vstopil v neko vas, ga je tam srečalo deset mož, ki so bili gobavi, ki so stali daleč stran ¹³ in povzdignili so svoje glasove ter rekli: »Jezus, Učitelj, usmili se nas.« ¹⁴ In ko *jih* je zagledal, jim je rekel: »**Pojdite, pokažite se duhovnikom.**« In pripetilo se je, da ko so šli, so bili očiščeni. ¹⁵ In ko je eden izmed njih videl, da je bil ozdravljen, se je obrnil nazaj in z močnim glasom slavil Boga ¹⁶ in pri njegovih stopalih je padel dol na *svoj* obraz in mu dal zahvalo; in ta je bil Samarijan. ¹⁷ In Jezus odgovori ter reče: »Mar ni bilo tu deset očiščenih? Toda kje je onih devet? ¹⁸ Nikogar ni najti, ki bi se vrnili, da izroči slavo Bogu, razen tega tujca.« ¹⁹ § In rekel mu je: »Vstani, pojdi svojo pot, tvoja vera te je naredila zdravega.«

²⁰ In ko so ga farizeji povprašali, kdaj naj bi prišlo Božje kraljestvo, jim je odgovoril in rekel: »Božje kraljestvo ne prihaja z opazovanjem, v ²¹ § tudi ne bodo rekli: >Glejte, tukaj!< ali: >Glejte tam!< kajti glejte, Božje kraljestvo je znotraj vas.« ^{w 22} Učencem pa je rekel: »Prišli bodo dnevi, ko boste žeeli videti enega izmed dni Sina človekovega, pa ga ne boste videli. ²³ In govorili vam bodo: >Glejte tukaj< ali: >Glejte tam.< Ne hodite za *njimi* niti jim ne sledite. ²⁴ Kajti kakor bliskanje, ki zasveti iz enega konca pod nebom, sveti do drugega konca pod nebom, tako bo tudi Sin človekov na svoj dan. ²⁵ Toda najprej mora pretrpeti mnoge stvari in biti zavržen od tega rodu. ²⁶ In kakor je bilo v Noetovih dneh, takó bo tudi v dneh Sina človekovega. ²⁷ Jedli so, pili, poročali so žene, dane so bile v zakon, vse do dne, ko je Noe vstopil v barko in je prišla poplava ter jih vse uničila. ²⁸ Podobno bo, kot je bilo v Lotovih dneh; jedli so, pili, kupovali, prodajali, sadili, zidali; ²⁹ toda istega dne, ko je Lot odšel iz Sódome, sta z neba deževala ogenj in žveplo ter *jih* vse uničila. ³⁰ Točno takó bo na dan, ko se razodene Sin človekov. ³¹ Na tisti dan naj tisti, ki bo na hišni strehi in njegove stvari v hiši, ne pride dol, da jih vzame proč; in kdor je na polju, naj se prav tako ne vrača nazaj. ³² Spomnite se Lotove žene. ³³ Kdorkoli si bo prizadeval rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdorkoli pa bo izgubil svoje življenje, ga bo ohranil. ³⁴ Povem vam, v tej noči bosta dva človeka na eni postelji; eden bo vzet, drugi pa puščen. ³⁵ Dve ženski bosta skupaj mleli; ena bo vzeta, druga pa puščena. ³⁶ § Dva ^xmoža bosta na polju; eden bo vzet, drugi pa puščen.« ³⁷ In odgovorili so mu ter rekel: »Kje, Gospod?« In on jim je rekel: »Kjerkoli je telo, tam bodo orli zbrani skupaj.«

18 In povedal jim je priliko *zato*, da morajo ljudje vedno moliti in ne izgubiti poguma, ² rekoč: »V mestu ^yje bil sodnik, ki se ni bal Boga niti se ni oziral na človeka. ³ In v tistem mestu je bila vdova in prišla je k njemu, rekoč: >Maščuj me pred mojim nasprotnikom.< ⁴ On pa nekaj časa ni hotel, toda kasneje si je sam pri sebi rekel: >Čeprav se ne bojim Boga niti se ne oziram na

^u 16,26: [Henoh 22,9,11.]

^v 17,20: *opazovanjem*...: ali, zunanjim prikazom.

^w 17,21: *znotraj vas*: ali, med vami.

^x 17,36: *Dva*...: Te vrstice ni najti v večini grških rokopisov.

^y 18,2: *mestu*: gr. nekem mestu.

človeka,⁵ vendarle, ker me ta vdova nadleguje, ji bom izvršil pravico, da me s svojim nenehnim prihajanjem ne bi izmučila.»⁶ Gospod pa je rekel: »Poslušajte, kaj pravi nepravični sodnik.⁷ In ali ne bo Bog maščeval svojih lastnih izvoljenih, ki dan in noč vpijejo k njemu, čeprav jih dolgo prenaša?⁸ Povem vam, da jih bo naglo maščeval. Vendar ko pride Sin človekov, ali bo našel vero na zemlji?⁹ Nekaterim pa, ki so zaupali sami vase, da so bili pravični in so prezirali druge, je povedal to prisopobo: ¹⁰ »Dva človeka sta šla gor v tempelj molit: en farizej, drugi pa davkar. ¹¹ Farizej je stal in sam s seboj takole molil: >Bog, zahvaljujem se ti, ker nisem kakor so drugi ljudje, izsiljevalci, nepravični, zakonolomci ali celo kakor ta davkar. ¹² Postim se dvakrat tedensko, desetine dajem od vsega, kar imam. ¹³ Davkar pa, ki je stal daleč stran, ni hotel niti svojih oči povzdigniti k nebu, temveč se je udarjal po svojih prsih, rekoč: >Bog bodi usmiljen meni grešniku. ¹⁴ Povem vam, ta človek je odšel dol k svoji hiši toliko bolj opravičen kakor drugi, kajti vsak, kdor sebe poviše, bo ponižan; kdor pa sebe poniže, bo povišan.»¹⁵ K njemu pa so privedli tudi otročice, da bi se jih dotaknil, toda ko so njegovi učenci to videli, so jih ošteli.¹⁶ Toda Jezus jih je poklical k sebi in rekel: »Dovolite majhним otrokom prihajati k meni in ne prepovejte jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo. ¹⁷ Resnično, povem vam: >Kdorkoli ne bo sprejel Božjega kraljestva kakor majhen otrok, nikakor ne bo vstopil vanj.»¹⁸ In nek vladar ga je vprašal, rekoč: »Dobri Učitelj, kaj naj storim, da bom podedoval večno življenje?»¹⁹ Jezus pa mu je rekel: »Zakaj me kličeš dober? Nihče ni dober, razen enega, to je Boga. ²⁰ Zapovedi poznaš: >Ne zgreši zakonolomstva, < >Ne ubijaj, < >Ne kradi, < >Ne pričaj po krivem, < >Spoštuji svojega očeta in svojo mater.»²¹ On pa je rekel: »Vsega tega sem se držal od svoje mladosti dalje.»²² Torej ko je Jezus slišal te besede, mu je rekel: »Vendarle ti manjka ena stvar. Prodaj vse, kar imaš in razdeli revnim in imel boš zaklad v nebesih in pridi, hodi za meno.»²³ In ko je oni to slišali, je bil zelo žalosten, kajti bil je zelo bogat.²⁴ In ko je Jezus videl, da je bil zelo žalosten, je rekel: »Kako težko bodo tisti, ki imajo bogastva, vstopili v Božje kraljestvo! ²⁵ Kajti lažje je za kamelo, da gre skozi šivankino uho, kakor za bogataša vstopiti v Božje kraljestvo.»²⁶ Tisti pa, ki so to slišali, so rekli: »Kdo je potem lahko rešen?»²⁷ In rekel je: »Stvari, ki so nemogoče z ljudmi, so mogoče z Bogom.»²⁸ Potem je Peter rekel: »Glej! Vse smo zapustili in ti sledili.»²⁹ In rekel jim je: »Resnično, povem vam: >Ni človeka, ki je zapustil hišo ali starše ali brate ali ženo ali otroke zaradi Božjega kraljestva,³⁰ ki ne bo prejel mnogokrat več v tem sedanjem času in večno življenje v svetu, ki pride.»³¹

³¹ Potem je k sebi vzel dvanajstere in jim rekel: »Glejte, mi gremo gor v Jeruzalem in vse besede, ki so glede Sina človekovega napisane po prerokih, se bodo dovrstile. ³² Kajti izročen bo pogonom in bo zasmehovan in hudobno tretiran

ter opljuvan,³³ pa tudi bičali ga bodo in usmrtili in tretji dan bo ponovno vstal.»³⁴ Oni pa niso razumeli nobene od teh besed in ta govor je bil skrit pred njimi niti niso razumeli besed, ki so bile izgovorjene.

³⁵ In pripetilo se je, da ko je prišel blizu Jerihe, da je ob poti sedèl nek slepi mož ter beračil. ³⁶ In ko je slišal iti mimo množico, je vprašal, kaj je to pomenilo.³⁷ In povedali so mu, da gre mimo Jezus Nazarecan. ³⁸ In ta je zavpil, rekoč: »Jezus, ti Davidov Sin, usmili se me.»³⁹ Tisti pa, ki so hodili spredaj, so ga ošteli, da naj molči, toda on je bolj in bolj vpil: »Ti, Davidov Sin, usmili se me.»⁴⁰ In Jezus se je ustavil ter ukazal, naj bo priveden k njemu in ko je ta prišel bliže, ga je vprašal,⁴¹ rekoč: »Kaj hočeš, da naj ti storim?» On pa je rekel: »Gospod, da lahko prejmem svoj vid.»⁴² Jezus mu je rekel: »Prejmi svoj vid, tvoja vera te je rešila.»⁴³ In takoj je prejel svoj vid in mu sledil ter proslavljal Boga. In ko so vsi ljudje to videli, so dali hvalo Bogu.

19 In Jezus je vstopil [v Jeriho] in šel skozi Jeriho. ² In glej, tam je bil mož, imenovan Zahej, ki je bil šef med davkarji in je bil bogat. ³ In prizadeval si je, da bi videl, kdo je bil Jezus, pa ni mogel zaradi množice, ker je bil majhne postave. ⁴ In stekel je naprej ter splezal na egiptovsko smokvo,^a da bi ga videl, kajti moral bi iti mimo po tej poti. ⁵ Ko je Jezus prišel na ta kraj, je pogledal gor, ga zagledal in mu rekel: »Zahej, podvizaj se in pridi dol, kajti danes moram ostati v twoji hiši.»⁶ In ta je pohitel in prišel dol ter ga radostno sprejel. ⁷ In ko so to videli, so vsi godrnjali, rekoč: »Ta je odšel, da bi bil gost pri človeku, ki je grešnik.»⁸ Zahej pa je vstal in rekel Gospodu: »Glej, Gospod, polovico svojih dobrin dam revnim in če sem po krivem obtožen, da sem karkoli vzel od kateregakoli človeka, mu štirikratno povrnem.»⁹ Jezus pa mu je rekel: »Ta dan je prišla k tej hiši rešitev duše, glede na to, da je tudi on Abrahamov sin. ¹⁰ Kajti Sin človekov je prišel, da poišče in da reši to, kar je bilo izgubljeno.»¹¹ In medtem ko so slišali te stvari, je dodal in povedal prisopobo, kajti bil je blizu Jeruzalema in ker so mislili, da naj bi se Božje kraljestvo prikazalo takoj. ¹² Rekel je torej: »Neki visoki plemič je odšel v daljno deželo, da prejme zase kraljestvo in da se vrne. ¹³ § In poklical je svojih deset služabnikov ter jim razdelil deset funtov^b in jim rekel: »Zaposlite se s trgovanjem, dokler ne pridem.»¹⁴ Toda njegovi državljanji so ga sovražili in za njim poslali sporočilo, rekoč: »Nočemo, da bi ta človek zavladal nad nami.»¹⁵ Pripetilo pa se je, ko se je vrnil, da je prejel kraljestvo. Potem je ukazal, naj te služabnike, ki jim je dal denar,^c pokličejo k njemu, da lahko izve, koliko je vsak človek pridobil s trgovanjem. ¹⁶ Potem je prišel prvi, rekoč: »Gospodar, tvoj funt je pridobil deset funtov.»¹⁷ Rekel mu je: »V redu, ti dobri služabnik, ker si bil zvest v zelo majhnem, imej oblast nad desetimi mesti.»¹⁸ In prišel je drugi, rekoč: »Gospod, tvoj funt je pridobil pet funtov.»¹⁹ In tudi njemu je rekel podobno: »Tudi ti bodi nad petimi mesti.»²⁰ In

18,14: Mt 23,12
18,18: Mt 19,16

18,18: [Mr 10,17]

18,18: [Lk 10,25]

18,20: 2 Mz 20,13-16

18,20: [5 Mz 5,17-20]

18,20: [Mt 19,18]

18,20: [Mr 10,19]

18,20: [Rim 13,8-10]

18,20: [Jak 2,10-11]

18,28: Mt 19,27
18,31: Mt 20,17

18,35: Mt 20,29

19,10: Mt 18,11

19,12: Mt 25,14

^b 19,13: funtov: mina, tukaj prevedena funt, je 0,355 litra: kar je 3 funte, 2 šilinga in 6 penijev.

^c 19,15: denar: gr. srebro.

^z 18,9: da...: ali, kot bi bili pravični.

^a 19,4: [egiptovska smokva: sikomora, lat. Ficus sycomorus.]

prišel je še en, rekoč: »Gospod, glej, tukaj je tvoj funt, ki sem ga hraniš v prtiču,²¹ kajti bal sem se te, ker si strog človek; jemlješ to, česar nisi položil in žanješ to, česar nisi posejal.²² On pa mu reče: »Po tvojih lastnih ustih te bom sodil, ti zlobni služabnik. Vedel si, da sem bil strog človek, ki jemljem to, česar nisem položil in žanjem to, česar nisem posejal.²³ Zakaj torej mojega denarja nisi dal v banko, da bi lahko ob svojem prihodu svojo lastnino zahteval z obrestmi?²⁴ In rekel je tem, ki so stali poleg: »Vzemite od njega funt in ga dajte tistem, ki ima deset funtov.²⁵ (Oni pa so mu rekli: »Gospod, ta ima deset funtov.)²⁶ Kajti povem vam: »Da se bo vsakemu, ki ima, dalo; od tistega, ki nima, pa se bo odvzelo celo to, kar ima.²⁷ Toda tiste moje sovražnike, ki niso hoteli, da bi jim jaz vladal, privedite sèm in jih pokončajte pred menoj.²⁸

²⁸ In ko je tako govoril, je šel pred njimi ter se vzpenjal v Jeruzalem. ²⁹ Pripetilo pa se je, ko je prišel blizu Bétfage in Betanije, pri gori, ki se imenuje Oljska gora, [da] je poslal dva izmed svojih učencev,³⁰ rekoč: »Pojdita v vas nasproti vama, v kateri bosta ob svojem vstopu našla privezano žrebe, na katerem človek še nikoli ni sedel. Odvezita ga in ga privedita sèm.³¹ Če pa vaju katerikoli človek vpraša: »Zakaj ga odvezujeta?« mu recita takole: »Ker ga potrebuje Gospod.³² In onadva, ki sta bila poslana, sta šla svojo pot in našla tako, kakor jima je povedal. ³³ In ko sta odvezovala žrebe, so jima lastniki le-tega rekli: »Zakaj odvezujeta žrebe?³⁴ Onadva pa sta rekla: »Gospod ga potrebuje.³⁵ In privedla sta ga k Jezusu in svoje obleke vrgla na žrebe ter nanj posadila Jezusa.³⁶ In ko je šel, so na pot razgrinjali svoja oblačila. ³⁷ Ko je prišel blizu, torej celo k pobočju Oljske gore, se je celotna množica učencev začela veseliti in z močnim glasom hvaliti Boga za vsa mogočna dela, ki so jih videli,³⁸ rekoč: »Blagoslovljen naj bo Kralj, ki prihaja v imenu Gospodovem. V nebesih mir in slava na višavah.³⁹ Nekaj farizejev izmed množice pa mu je reklo: »Učitelj, oštěj svoje učence.⁴⁰ In odgovoril jim je in jim rekel: »Povem vam, da če bi ti molčali, bodo takoj kamni zavpili.⁴¹

⁴¹ Ko pa je prišel bliže, je zagledal mesto ter se razjokal nad njim,⁴² rekoč: »Če bi ti spoznalo, celo ti, vsaj na ta tvoj dan, stvari, ki pripadajo tvojemu miru! Toda sedaj so skrite pred tvojimi očmi.⁴³ Kajti nadte bodo prišli dnevi, ko bodo tvoji sovražniki okoli tebe nasuli okope in te obkolili in te stiskali na vsaki strani⁴⁴ in zravnali te bodo z zemljo in tvoje otroke v tebi; in v tebi ne bodo pustili enega kamna na drugem, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.⁴⁵ § In odšel je v tempelj ter začel izganjati te, ki so v njem prodajali in te, ki so kupovali,⁴⁶ rekoč jim: »Pisano je: »Moja hiša je hiša molitve,^d toda vi ste jo naredili za brlog razbojnnikov.⁴⁷ In vsak dan je učil v templju. Toda visoki duhovniki in pisarji in vodje ljudstva so si prizadevali, da ga pokončajo,⁴⁸ pa niso mogli najti, kaj bi lahko storili, kajti vsi ljudje so ga ^dzelo pozorno poslušali.

19,26: Mt 13,12
19,29: Mt 21,1
19,45: Mt 21,12
20,1: Mt 21,23
20,9: Mt 21,33
20,14: [Mt
21,38]
20,14: Mt
26,3-4
20,14: [Mr
12,7-8]
20,14: Jn 11,53
20,14:
[Heb 1,2]
20,17: Ps
118,22
20,21: Mt 22,16
20,24: Mt 18,28
20,27: Mt 22,23

20 In pripetilo se je, da so na enega izmed tistih dni, ko je v templju učil ljudi in oznanjal evangeliј, prišli nad njega visoki duhovniki in pisarji s starešinami² in mu spregovorili, rekoč: »Povej nam, s kakšno oblastjo delaš te stvari? Ali kdo je tisti, ki ti je dal to oblast?³ In odgovoril je ter jim rekel: »Tudi jaz vas bom vprašal eno besedo in odgovorite mi:⁴ Ali je bil Janez krst iz nebes ali od ljudi?⁵ Oni pa so razpravljali med seboj, rekoč: »Če bomo rekli: »Iz nebes,« bo rekel: »Zakaj mu potem niste verjeli?⁶ Toda če rečemo: »Od ljudi,« nas bodo vsi ljudje kamnali, kajti pregovorjeni so, da je bil Janez prerok.⁷ In odgovorili so, da ne morejo povedati, od kod je bil.⁸ In Jezus jim je rekel: »Niti vam jaz ne povem, s kakšno oblastjo delam te stvari.⁹ Potem je začel ljudem govoriti to prisopobo: »Neki človek je zasadil vinograd in ga prepustil poljedelcem ter za dolgo časa odšel v daljno deželo.¹⁰ Ob primerem obdobju pa je poslal k poljedelcem služabnika, da bi mu lahko dali od sadu vinograda, toda poljedelci so ga pretepli in ga odposlali praznega.¹¹ On pa je ponovno poslal drugega služabnika in tudi njega so pretepli in sramotno ravnali z njim ter ga odposlali praznega.¹² Pa je ponovno poslal tretjega in tudi njega so ranili ter ga vrgli ven.¹³ Potem je gospodar vinograda rekel: »Kaj naj storim? Poslal bom svojega ljubljenega sina. Ko ga bodo videli, ga bodo mogoče spoštovali.¹⁴ Toda ko so ga poljedelci zagledali, so med seboj razpravljali, rekoč: »Ta je dedič. Pridite, ubijmo ga, da bo dediščina lahko naša.¹⁵ Tako so ga vrgli iz vinograda in ga ubili. Kaj jim bo torej storil gospodar vinograda?¹⁶ Prišel bo in uničil te poljedelce, vinograd pa bo dal drugim.¹⁷ Ko pa so to slišali, so rekli: »Bog ne daj.¹⁸ On pa jih je pogledal in rekel: »Kaj je torej to, kar je pisano: »Kamen, ki so ga graditelji zavrgli, ta isti je postal glava vogalu?¹⁹ Kdorkoli bo padel na ta kamen, bo razbit, toda na kogarkoli bo ta padel, ga bo zmlel v prah.²⁰

¹⁹ In visoki duhovniki ter pisarji so skušali to isto uro položiti roke nanj; bali pa so se ljudi, kajti zaznali so, da je to prisopobo govoril proti njim.²⁰ In opazovali so ga ter poslali oglednike, ki naj bi se hlinili [za] pravične može, da bi ga lahko prijeli za njegove besede, da bi ga tako lahko izročili voditeljevi moči in oblasti.²¹ In vprašali so ga, rekoč: »Učitelj, vemo, da prav govoris in učiš niti ne sprejemaš zunanjega videza kogarkoli, temveč resnično euciš Božjo pot:²² »Ali je za nas zakonito, da dajemo cesarju davek ali ne?²³ Vendar je zaznal njihovo prebrisanost in jim rekel: »Zakaj me skušate?²⁴ Pokažite mi kovanec. Čigavo podobo in napis ima?²⁵ In rekel jim je: »Povrnite torej cesarju stvari, ki so cesarjeve, Bogu pa stvari, ki so Božje.²⁶ In pred ljudmi ga niso mogli prijeti zaradi njegovih besed in čudili so se ob njegovem odgovoru in molčali.

²⁷ Potem so prišli k njemu nekateri izmed saducejev, ki zanikajo, da obstaja kakršnokoli vstajenje in vprašali so ga,²⁸ rekoč: »Učitelj, Mojzes

nam je napisal: »Če komu umre brat, ki ima ženo in umre brez otrok, da naj njegov brat vzame njegovo ženo in svojemu bratu obudi seme.²⁹ Bilo je torej sedem bratov in prvi je vzel ženo ter umrl brez otrok.³⁰ § In drugi jo je vzel za ženo ter umrl brez otrok.³¹ In vzel jo je tretji in na podoben način tudi sedmi, pa niso zapustili otrok in so umrli.³² Zadnja izmed vseh je umrla tudi ženska.³³ Čigava žena od teh bo torej ob vstajenju? Kajti sedem jo je imelo za ženo.«³⁴ Jezus jim odgovori in reče: »Otroci tega sveta se poročajo in so dane v zakon,³⁵ toda tisti, ki bodo šteti za vredne, da dosežejo oni svet in vstajenje od mrtvih, se ne bodo niti poročali, niti ne bodo dane v zakon,³⁶ niti ne morejo več umreti, kajti enaki so angelom in so Božji otroci, saj so otroci vstajenja.³⁷ Torej, da so mrtvi obujeni, je pokazal celo Mojzes pri grmu, ko je imenoval Gospoda »Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov.«³⁸ Kajti on ni Bog mrtvih, temveč živih, kajti njemu vsi živijo.«

³⁹ Tedaj so nekateri izmed pisarjev odgovorili in rekli: »Učitelj, dobro si povedal.«⁴⁰ Nató pa se ga niso drznili vprašati nobenega vprašanja več.⁴¹ In rekel jim je: »Kako pravijo, da je Kristus Davidov sin?⁴² In sam David pravi v knjigi Psalmov: »Gospod je rekel mojemu Gospodu: »Sedi na mojo desnico,⁴³ dokler ne naredim tvojih sovražnikov [za] tvojo pručko.«⁴⁴ David mu torej reče Gospod, kako je potem on njegov sin?«

⁴⁵ Potem je pred občinstvom vseh ljudi svojim učencem rekel:⁴⁶ »Pazite se pisarjev, ki želijo hoditi v dolgih svečanih oblačilih in imajo radi pozdrave na trgih in najvišje sedeže v sinagogah ter vodilna mesta na praznovanjih,⁴⁷ ki vdovam požirajo hiše in zaradi lepšega delajo dolge molitve; isti bodo prejeli večje prekletstvo.«

21 In pogledal je navzgor in videl bogataše metati svoje darove v zakladnico.² Videl pa je tudi neko siromašno vdovo vreči vanjo dva kovanca.³ In rekel je: »Resnično, jaz vam pravim, da je ta siromašna vdova vrgla vanjo več kot vsi,⁴ kajti vsi ti so iz svojega obilja vrgli vanjo daritve Bogu, toda ona je iz svojega uboštva vrgla vanjo vsa sredstva za preživljanje, ki jih je imela.«

⁵ In ko so nekateri govorili o templju, kako je okrašen z lepimi kamni in darovi, je rekel:⁶ »Glede teh stvari, ki jih gledate, pa bodo prišli dnevi, v katerih ne bo ostal en kamen na drugem, ki ne bi bil zrušen.«⁷ In vprašali so ga, rekoč: »Učitelj, toda kdaj bodo te stvari? In kakšno znamenje se bo zgodilo, ko se bodo te stvari pripetile?«⁸ In rekel je: »Pazite, da ne boste zavedeni, kajti mnogi bodo prišli v mojem imenu, rekoč: »Jaz sem Kristus in čas f se je približal; ne pojrite torej za njimi.⁹ Toda ko boste slišali o vojnah in vstajah,⁸ ne bodite prestrašeni, kajti te stvari se morajo najprej zgoditi, toda konec še ni v kratkem.«¹⁰ Tedaj jim je rekel: »Narod bo vstal zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo¹¹ in veliki potresi bodo na raznih krajih in lakote ter kužne bolezni in strašni prizori ter velika znamenja se bodo zgodila z neba.¹² Toda pred

vsem tem bodo nad vas iztegovali svoje roke in vas preganjali ter vas izročali v shodnice in ječe [in] zaradi mojega imena boste privedeni pred kralje in vladarje.¹³ To pa se bo obrnilo k vam za pričevanje.¹⁴ Pomirite se torej v svojih srcih, da ne boste prej premisljevali, kaj boste odgovorili,¹⁵ kajti jaz vam bom dal usta in modrost, kateri vsi vaši nasprotniki ne bodo mogli ugovarjati niti se ji upirati.¹⁶ Izdajali pa vas bodo tako starši kakor bratje, žlahta in prijatelji in nekaterim izmed vas bodo povzročili, da boste usmrčeni.¹⁷ In vsi ljudje vas bodo sovražili zaradi mojega imena.¹⁸ Toda niti las z vaše glave ne bo propadel.¹⁹ § S svojim potrpljenjem si pridobivate svoje duše.²⁰ In ko boste videli Jeruzalem obdan z vojskami, tedaj vedite, da je blizu opustošenje le-tega.²¹ Potem naj tisti, ki so v Judeji, pobegnejo v gore; in naj tisti, ki so v njegovi sredi, odidejo ven; in naj tisti, ki so na podeželju, ne vstopijo vanj.²² Kajti to so dnevi maščevanja, da se bodo lahko izpolnile vse stvari, ki so napisane.²³ Toda gorje v tistih dneh tem, ki so z otrokom in tem, ki dojijo! Kajti v deželi bo velika tegoba in bes nad temi ljudmi.²⁴ In padali bodo pod ostrino meča in odvedeni bodo v ujetništvo med vse narode in Jeruzalem bodo mendrali pogani, dokler se ne dopolnijo časi poganov.

²⁵ In znamenja bodo na soncu in na luni in na zvezdah; in nad zemljo tegoba narodov z zmedenostjo; morje in valovi bodo rjoveli;²⁶ srca bodo ljudem odpovedovala zaradi strahu in zaradi opazovanja za temi stvarmi, ki prihajajo na zemljo, kajti moči neba se bodo majale.²⁷ In tedaj bodo videli Sina človekovega prihajati v oblaku z močjo in veliko slavo.²⁸ Ko pa se bodo te stvari začele dogajati, potem poglejte gor in dvignite svoje glave, kajti vaša odkupitev se približuje.²⁹ In spregovoril jim je v prisподobi: »Poglejte figovo drevo in vsa drevesa;³⁰ ko sedaj poganjajo, vi vidite in sami veste, da je torej poletje blizu.³¹ Tako tudi vi, ko vidite, da se te stvari dogajajo, védite, da je Božje kraljestvo blizu.³² Resnično, povem vam: »Ta rod ne bo preminil, dokler ne bo vse izpolnjeno.³³ Nebo in zemlja bosta minila, toda moje besede ne bodo minile.«

³⁴ Pazite pa se, da ne bi bila vaša srca kadarkoli preobremenjena s prenasičenostjo in pijanostjo in skrbmi tega življenja in tako, da ta dan nad vas ne pride nepričakovano.³⁵ Kajti kakor zanka bo prišel na vse tiste, ki prebivajo na obličju celotne zemlje.³⁶ Čujte torej in nenehno molíte, da boste lahko šteti za vredne, da pobegnete vsem tem stvarem, ki se bodo pripetile in stopite pred Sina človekovega.«³⁷ In podnevi je učil v templju, ponoči pa je odšel ven ter prebival na gori, ki se imenuje Oljska gora.³⁸ In vsi ljudje so prihajali zgodaj zjutraj k njemu v tempelj, da bi ga poslušali.

22 Torej približal se je praznik nekvašenega kruha, ki se imenuje Pasha.² Visoki duhovniki in pisarji pa so si prizadevali, kako bi ga lahko ubili, kajti bali so se ljudi.

³ Tedaj je Satan vstopil v Juda, z vzdevkom Iškarijot, ki je bil izmed dvanajsterih.⁴ In ta je odšel

20,37: 2 Mz 3,6

20,41: Mt 22,42

20,42: [Ps 110,1]

20,46: Mt 23,5

21,1: Mr 12,41

21,2: Mr 12,42

21,5: Mt 24,1

21,10: Mt 24,7

21,14: Mt 10,19

21,18: Mt 10,30

21,20: Mt 24,15

21,25: Mt 24,29

22,1: Mt 26,2

22,3: Mt 26,14

svojo pot ter se posvetoval z visokimi duhovniki in stotniki, kako bi jim ga lahko izdal.⁵ In ti so bili veseli in se obvezali, da mu dajo denar.⁶ In obljudil je ter iskal priložnost, da jim ga izda v^hodsotnosti množice.

⁷ Potem je prišel dan nekvašenega kruha, ko mora biti zaklano pashalno jagnje.⁸ In poslal je Petra ter Janeza, rekoč: »Pojdita in nam pripravita pashalno jagnje, da bomo lahko jedli.«⁹ In rekla sta mu: »Kje želiš, da ga pripraviva?«¹⁰ Rekel jima je: »Glejta, ko vstopita v mesto, vaju bo srečal moški, nesoč lončen vrč vode; sledita mu v hišo, v katero vstopa.¹¹ Hišnemu očetu pa bosta rekla: »Učitelj ti pravi: Kje je soba za goste, kjer bom s svojimi učenci jedel pashalno jagnje?«¹² In pokazal vama bo veliko opremljeno zgornjo sobo; tam pripravita.¹³ In onadva sta odšla ter našla, kakor jima je rekel in pripravila sta pashalno jagnje.¹⁴ Ko pa je prišla ura, se je usedel in dvanajsteri apostoli z njim.¹⁵ Rekel jima je: »S hrepenenjem ⁱsem si žezel, da bi to pashalno jagnje jedel z vami, še predem trpim,¹⁶ kajti povem vam: »Ne bom več jedel od tega, dokler to ne bo izpolnjeno v Božjem kraljestvu.«¹⁷ In vzel je čašo ter se zahvalil in rekel: »Vzemite jo in si to razdelite med seboj,¹⁸ kajti povem vam: »Ne bom pil od sadu vinske trte, dokler ne pride Božje kraljestvo.«¹⁹

¹⁹ In vzel je kruh in se zahvalil in ga razlomil ter jim dal, rekoč: »To je moje telo, ki je dano za vas, to delajte v spomin name.«²⁰ Podobno tudi čašo po večerji, rekoč: »Ta čaša je nova zaveza v moji krv, ki se preliva za vas.

²¹ Toda glejte, roka tistega, ki me izdaja, je z menoj pri mizi.²² In Sin človekov resnično gre, kakor je bilo določeno, toda gorje temu človeku, po katerem je izdan!²³ In med seboj so se začeli spraševati, kdo izmed njih je bil, da bi storil to stvar.

²⁴ Med njimi pa je bil tudi prepir, kdo izmed njih naj bi veljal za največjega.²⁵ On pa jim je rekel: »Kralji poganov izvajajo gospostvo nad njimi, in kateri izvajajo oblast nad njimi, so imenovani dobrotniki.²⁶ Toda vi ne bodite takšni, temveč kdor je med vami največji, naj bo kakor mlajši in kdor je šef kakor tisti, ki streže.²⁷ Kajti kdo je večji, kdor sedi pri mizi ali kdor streže? Mani, kdor sedi pri mizi? Toda jaz sem med vami kakor tisti, ki streže.²⁸ Vi ste tisti, ki ste vztrajali z menoj v mojih skušnjavah.²⁹ In določam vam kraljestvo, kakor ga je moj Oče določil meni,³⁰ da boste lahko jedli in pili pri moji mizi v mojem kraljestvu in sedeli na prestolih ter sodili dvanajst Izraelovih rodov.«

³¹ In Gospod je rekel: »Simon, Simon, glej, Satan je zahlepel, da bi te imel, da te lahko preseje kakor pšenico,³² toda jaz sem molil zate, da tvoja vera ne opeša; ko pa boš spreobrnjen, okrépi svoje brate.«³³ In ta mu je rekel: »Gospod, pripravljen sem iti s teboj, tako v ječo, kakor v smrt.«³⁴ On pa je rekel: »Povem ti, Peter, danes petelin ne bo zapel, preden ne boš trikrat zatajil, da me poznaš.«³⁵ In rekel jim je: »Ko sem vas poslal brez

mošnje in malhe in čevljev ali vam je karkoli manjkalo?« In rekli so: »Nič.«³⁶ Potem jim je rekel: »Toda kdor ima mošnjo, naj jo sedaj vzame in prav tako svojo malho; in kdor nima meča, naj proda svojo obleko in enega kupi.³⁷ Kajti povem vam, da se mora na meni dovršiti še to, kar je pisano: »In prištet je bil med prestopnike, kajti stvari glede mene imajo konec.«³⁸ In rekli so: »Gospod, glej, tukaj sta dva meča.« On pa jim je rekel: »Dovolj je.«

³⁹ In prišel je ven ter odšel, kakor je bil navajen, na Oljsko goro in tudi njegovi učenci so mu sledili.⁴⁰ Ko pa je bil na mestu, jim je rekel: »Molite, da ne vstopite v skušnjava.«⁴¹ In od njih je bil oddaljen približno za lučaj kamna ter pokleknil in molil,⁴² rekoč: »Oče, če si voljan, jodstrani to čašo od mene, vendar ne moja volja, temveč tvoja naj se zgodi.«⁴³ In prikazal se mu je angel iz nebes ter ga krepil.⁴⁴ § Medtem ko je bil v neznosni bolečini, pa je še iskrenejše molil in njegov pot je bil, kakor bi na zemljo padale velike kaplje krvi.⁴⁵ In ko se je dvignil od molitve in prišel k svojim učencem, jih je zaradi bridkosti našel speče⁴⁶ in jim rekel: »Čemu spite? Vstanite in molite, da ne vstopite v skušnjava.«

⁴⁷ In medtem ko je še govoril, zagleda množico in tisti, ki se je imenoval Juda, eden izmed dvanajsterih, je šel pred njimi in se približal Jezusu, da bi ga poljubil.⁴⁸ Toda Jezus mu je rekel: »Juda, s poljubom izdajaš Sina človekovega?«⁴⁹ Ko so ti, ki so bili okoli njega, videli, kaj bo sledilo, so mu rekli: »Gospod ali naj udarimo z mečem?«

⁵⁰ In eden izmed njih je udaril služabnika vélikega duhovnika ter mu odsekal desno uho.⁵¹ In Jezus je odgovoril ter rekel: »Pustite do tod.« In dotaknil se je njegovega ušesa ter ga ozdravil.⁵² Potem je Jezus rekel visokim duhovnikom in tempeljskim stotnikom ter starešinam, ki so prišli k njemu: »Ali ste prišli ven, kakor proti tatu, z meči in palicami?⁵³ Ko sem bil vsak dan z vami v templju, zoper mene niste iztegnili rok, toda to je vaša ura in oblast teme.«

⁵⁴ Potem so ga vzeli in ga odvedli ter ga privedli v hišo vélikega duhovnika. Peter pa je sledil od daleč.⁵⁵ In ko so sredi dvorane prižgali ogenj ter skupaj sedli, je Peter sédel mednje.⁵⁶ Toda zagledala ga je neka služkinja, ko je sedel poleg ognja in ga tehtno pogledala ter rekla: »Tudi ta človek je bil z njim.«⁵⁷ On pa ga je zanikal, rekoč: »Ženska, ne poznam ga.«⁵⁸ In malo za tem ga je opazil drug ter rekel: »Tudi ti si izmed njih.« Peter pa je rekel: »Človek, nisem.«⁵⁹ In približno eno uro kasneje je še en prepričano potrdil, rekoč: »Resnično, tudi ta je bil z njim, kajti Galilejec je.«

⁶⁰ Peter pa je rekel: »Človek, ne vem kaj praviš.« In takoj, medtem ko je še govoril, je petelin zapel.⁶¹ Gospod pa se je obrnil in pogledal na Petra. In Peter se je spomnil Gospodove besede, kako mu je rekel: »Preden petelin zapoje, me boš trikrat zatajil.«⁶² In Peter je odšel ven ter se bridko zjokal.

⁶³ Možje, ki so prijeli Jezusa, so ga zasmehovali in ga udarjali.⁶⁴ In ko so mu zavezali oči, so ga

- 22,7: Mt 26,17
- 22,14: Mt 26,20
- 22,19: Mt 26,26
- 22,21: Mt 26,21
- 22,24:
- [Mt 18,1]
- 22,24: [Mt 23,11]
- 22,24: Mr 9,33-34
- 22,24: Lk 9,46
- 22,24: [Fil 2,3]
- 22,25: Mt 20,25
- 22,30: Mt 19,28
- 22,31: 1 Pet 5,8
- 22,34: Mt 26,34
- 22,35: Mt 10,9
- 22,37: Iz 53,12
- 22,39: Mt 26,36
- 22,40: Mt 26,41
- 22,47: Mt 26,47
- 22,54: Mt 26,57
- 22,55: Mt 26,69

^h 22,6: v...: ali, brez hrupa.

ⁱ 22,15: S hrepenenjem: ali, Iz srca.

^j 22,42: voljan: gr. voljan odstraniti.

udarili po obrazu in ga vprašali, rekoč: »Prerokuj, kdo je ta, ki te je udaril?«⁶⁵ In mnogo drugih stvari so bogokletno govorili zoper njega.

⁶⁶ In takoj, ko je bil dan, so prišli skupaj starešine izmed ljudi, visoki duhovniki ter pisarji in ga odvedli v svoj veliki zbor, rekoč: ⁶⁷ »Ali si ti Kristus? Povej nam.« On pa jim je rekel: »Če vam povem, ne boste verjeli⁶⁸ § in tudi če vas vprašam, mi ne boste odgovorili niti *mi [ne boste]* pustili oditi.⁶⁹ Odslej bo Sin človekov sedel na desnici Božje moči.«⁷⁰ Potem so vsi rekli: »Ali si ti potem Božji Sin?« On pa jim je rekel: »Vi pravite, da sem.«⁷¹ Rekli so: »Kaj potrebujemo kakršnihkoli nadaljnjih prič? Kajti sami smo slišali iz njegovih lastnih ust.«

23 In vsa množica teh je vstala ter ga odvedla k Pilatu.² In začeli so ga obtoževati, rekoč: »Našli smo tega, da izkrivila narod in prepoveduje dajati cesarju davek, rekoč, da je on sam Kristus Kralj.«³ In Pilat ga je vprašal, rekoč: »Ali si ti judovski Kralj?« On pa mu je odgovoril in rekel: »Ti praviš *to*.«⁴ Potem je Pilat rekel visokim duhovnikom in množici: »Na tem človeku ne najdem nobene krivde.«⁵ Oni pa so bili še bolj kruti, rekoč: »Razvnema ljudi, ko uči po vsej celotni Judeji, začenši v Galileji, do tega mesta.«⁶ Ko je Pilat slišal o Galileji, je vprašal, ali je bil ta človek Galilejec.⁷ Tako pa, ko je spoznal, da pripada pod Herodovo pristojnost, ga je poslal k Herodu, ki je bil ob tistem času tudi sam v Jeruzalemu.

⁸ Ko je Herod zagledal Jezusa, je bil silno vesel, kajti že dlje časa si ga je želel videti, ker je o njem slišal mnoge stvari; in upal je, da bo videl kak čudež, ki ga bo storil.⁹ Potem ga je zaslševal z mnogimi besedami, toda nič mu ni odgovoril.¹⁰ Poleg pa so stali visoki duhovniki in pisarji ter ga silovito obtoževali.¹¹ In Herod ga je s svojimi bojevnikami ponižal ter ga zasmehoval in ga oblekel v krasno svečano oblačilo ter ga ponovno poslal k Pilatu.

¹² In tega istega dne sta se Pilat in Herod spoprijateljila, kajti prej sta si bila med seboj sovražna.

¹³ Ko pa je Pilat sklical skupaj visoke duhovnike in vladarje ter ljudstvo,¹⁴ jim je rekel: »Privedli ste mi tega človeka, kot nekoga, ki izkrivila ljudi in glejte, pred vami sem ga izprašal. Nobene krivde nisem našel na tem človeku glede teh stvari, za katere ga tožite.¹⁵ Ne, in tudi Herod ne, kajti poslal sem vas k njemu. In glejte, nič smrti vrednega mu ni bilo storjeno.¹⁶ Kaznoval ga bom torej in ga izpustil.«¹⁷ § (Kajti nujno jim je moral na praznik nekoga izpustiti.)¹⁸ In vsi so hkrati zakričali, rekoč: »Proč s tem človekom in izpusti nam Baraba,«¹⁹ (ki je bil vržen v ječo zaradi nekega upora, storjenega v mestu in zaradi umora.)²⁰ Pilat jim je torej, voljan izpustiti Jezusa, ponovno spregovoril.²¹ Toda oni so vpili, rekoč: »Križaj ga, križaj ga.«²² In tretjič jim je rekel: »Zakaj, kakšno zlo je storil? Nobenega razloga za smrt nisem našel na njem. Kaznoval ga bom torej in ga izpustil.«²³ Oni pa so bili neposredni z močnimi glasovi in zahtevali, da bi bil križan. In prevladali so glasovi teh ter visokih

duhovnikov.²⁴ In Pilat je razsodil,^kda naj bi bilo kakor zahtevajo.²⁵ In izpustil jim je tega, ki so ga zahtevali, ki je bil zaradi upora in umora vržen v ječo, toda Jezusa je izročil njihovi volji.²⁶ In ko so ga odvedli proč, so prijeli nekega Simona, Cirenčana, ki je prihajal s podeželja in nanj položili križ, da bi ga nosil za Jezusom.

²⁷ In sledila mu je velika skupina ljudi ter žensk, ki so ga tudi objokovale ter žalovale za njim.²⁸ Toda Jezus jim je, ko se je obrnil k njim, rekel: »Hčere jeruzalemske, ne jokajte zaradi mene, temveč jokajte nad seboj in nad svojimi otroki.²⁹ Kajti glejte, prihajajo dnevi, v katerih bodo rekli: »Blagoslovjene so jalove in maternice, ki niso nikoli nosile ter prsi, ki niso nikoli nudile sesanja.«³⁰ Potem bodo začeli govoriti goram: »Padite na nas;« in hribom: »Pokrijte nas.«³¹ Kajti če te stvari počnejo z zelenim drevesom, kaj se bo zgodilo s suhim?³² Z njim pa sta bila odvedena tudi dva druga hudodelca, da bi bila usmrčena.³³ In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Kalvarija, so tam križali njega in hudodelca, enega na desni roki, drugega pa na levi.

³⁴ Potem je Jezus rekel: »Oče, odpusti jim, kajti ne vedo, kaj delajo.« Oni pa so si razdelili njegova oblačila ter metalni žrebe.³⁵ In ljudje so stoje gledali. Prav tako pa so ga z njimi zasmehovali vladarji, rekoč: »Rešil je druge, naj reši sebe, če je on Kristus, Božji izvoljenec.«³⁶ In tudi vojaki so ga zasmehovali, ko so prišli k njemu in mu ponujali kisa³⁷ ter rekli: »Če si judovski kralj, reši samega sebe.«³⁸ § Nad njim pa je bil tudi nadpis, napisan v črkah grščine in latinščine ter hebrejsčine: TO JE JUDOVSKI KRALJ.

³⁹ Eden izmed hudodelcev, ki sta visela, pa ga je zasmehoval, rekoč: »Če si ti Kristus, reši sebe in nazu.«⁴⁰ Vendar mu je drugi odgovoril, ga oštrel in rekel: »Ali se ne bojiš Boga, glede na to, da si ti v isti obsodbi?«⁴¹ In midva zares po pravici, kajti prejemava nagrado, primerno svojim dejanjem, toda ta človek ni storil nič narobe.⁴² § In Jezusu je rekel: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.«⁴³ § In Jezus mu je rekel: »Resnično, povem ti: »Danes boš z menoj v raju.«⁴⁴ In bilo je okoli šeste ure in bila je tema po vsej zemlji^mdo devete ure.⁴⁵ In sonce je otemnelo in tempeljsko zagrinalo se je raztrgal po sredini.

⁴⁶ § In ko je Jezus zavpil z močnim glasom, je rekel: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha.« In ko je to izrekel, je izročil duha.⁴⁷ Torej ko je stotnik videl, kaj se je zgodilo, je slavil Boga, rekoč: »Zagotovo je bil to pravičen človek.«⁴⁸ In vsa množica, ki je prišla skupaj k temu prizoru in gledala te stvari, ki so se zgodile, se je tolkla po svojih prsih in se vrnila.⁴⁹ Vsi njegovi znanci in ženske, ki so mu sledili iz Galileje, pa so stali daleč stran in gledali te stvari.

⁵⁰ In glej, tam je bil mož, po imenu Jožef, svetovalec. In bil je dober mož ter pravičen⁵¹ (isti ni soglašal z nasvetomⁿin njihovim dejanjem). Bil je iz Arimateje, judovskega mesta, ki je tudi sam pričakoval Božje kraljestvo.⁵² Ta mož je odšel k Pilatu in prosil [za] Jezusovo telo.⁵³ In snel ga je ter

- 22,66: Mt 27,1
- 22,70: Mr 14,62
- 23,3: Mt 27,11
- 23,13: Mt 27,21-23
- 23,17: [Mt 27,15]
- 23,17: [Mr 15,6]
- 23,17: [Jn 18,39]
- 23,25: [Mt 27,16]
- 23,25: [Mr 15,17]
- 23,25: [Jn 18,40]
- 23,26: Mt 27,32
- 23,30: Iz 2,19
- 23,30: Oz 10,8
- 23,30: Raz 6,16
- 23,31:
- 1 Pet 4,17
- 23,32: Mt 27,38
- 23,36: Ps 69,21
- 23,36: [Mt 27,34]
- 23,36: [Mt 27,48]
- 23,36: Mr 15,23
- 23,36: [Jn 19,29-30]
- 23,46: Ps 31,5
- 23,50: Mt 27,57

^k 23,24: *razsodil*... ali, soglašal.

^l 23,33: *Kalvarija*: ali, Kralj lobanje.

^m 23,44: *zemlji*: ali, deželi.

ⁿ 23,51: [nasvetom: gr. namenom.]

ga zavil v laneno platno in ga položil v mavzolej, ki je bil vsekan v skalo, v katerega človek še nikoli prej ni bil položen.⁵⁴ In ta dan je bila priprava in približeval se je šabat.⁵⁵ § In tudi ženske, ki so prišle z njim iz Galileje, so potem sledile ter [si] ogledale mavzolej in kako je bilo njegovo telo položeno.⁵⁶ In vrnile so se in pripravile dišave ter mazila in glede na zapoved počivale na šabatni dan.

24 § Torej na prvi *dan* tedna so zelo zgodaj zjutraj prišle k mavzoleju in nosile dišave, ki so jih pripravile in nekatere *druge* z njimi.² Našle pa so kamen odvaljen od mavzoleja.³ In vstopile so vanj, pa niso našle telesa Gospoda Jezusa.⁴ In pripetilo se je, medtem ko so bile glede tega zelo zmedene, glej, dva moža sta stala poleg njih v sijočih oblekah⁵ in medtem ko so bile prestrašene in so *svoje* obraze sklonile k zemlji, sta jim rekla: »Zakaj iščete živega °med mrtvimi?⁶ Njega ni tukaj, temveč je bil obujen. Spomnite se, kako vam je govoril, ko je bil še v Galileji,⁷ rekoč: »Sin človekov mora biti izročen v roke grešnih ljudi in biti križan ter tretji dan ponovno vstati.«⁸ In spomnile so se njegovih besed⁹ ter se vrnile od mavzoleja in vse te stvari povedale enajsterim ter vsem ostalim.¹⁰ Bile so Marija Magdalena in Joana in Marija, Jakobova mati ter druge ženske, ki so bile z njimi, ki so te stvari povedale apostolom.¹¹ Njihove besede pa so se jim zdele kakor prazno opravljanje in jim niso verjeli.¹² Potem je vstal Peter in stekel k mavzoleju. In sklonjen dol je zagledal lanene trakove, položene posebej, ter odšel in se v sebi spraševal o tem, kar se je pripetilo.

¹³ In glej, dva izmed njih sta tega istega dne odšla proti vasi, z imenom Emavs, ki je bila *okoli* šestdeset dolžin brazd Pod Jeruzalema.¹⁴ In skupaj sta se pogovarjala o vseh teh stvareh, ki so se zgodile.¹⁵ In pripetilo se je, medtem ko sta se skupaj posvetovala in razpravljala, da se je približal sam Jezus in šel z njima.¹⁶ Vendar so bile njune oči zadržane, da ga ne bi spoznala.¹⁷ On pa jima je rekel: »Kakšne vrste pogovori so to, ki jih imata drug z drugim, medtem ko hodita in sta žalostna?«¹⁸ Eden izmed njiju, ki mu je bilo ime Kleopa, pa mu odgovori in reče: »Ali si ti edini tujec v Jeruzalemu in nisi izvedel stvari, ki so se v teh dneh tam zgodile?«¹⁹ In rekel jima je: »Katere stvari?« In rekla sta mu: »Glede Jezusa Nazarečana, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi, pred Bogom in vsemi ljudmi²⁰ in kako so ga visoki duhovniki in naši vladarji izročili, da bi bil obsojen na smrt in ga križali.²¹ Toda mi smo zaupali, da je bil on tisti, ki naj bi odkupil Izraela; in poleg vsega tega je danes tretji dan, odkar so se te stvari zgodile.²² Da, in nekatere ženske, prav tako iz naše skupine, ki so bile zgodaj pri mavzoleju, so nas osupnile.²³ In ko niso našle njegovega telesa, so prišle, rekoč, da so prav tako videle videnje angelov, ki sta rekla, da je bil živ.²⁴ In nekateri

24,1: Mt 28,1
24,6: Mt 17,23
24,12: Jn 20,6
24,13: Mr 16,12
24,36: Mr 16,14
24,49: Jn 15,26
24,49: Apd 1,4
24,51: Mr 16,19
24,51: Apd 1,9

izmed teh, ki so bili z nami, so odšli k mavzoleju in našli točno takó, kakor so rekle ženske, toda njega niso videli.«²⁵ Potem jima je rekel: »Oh bedaka in počasnega srca za verovanje vsega, kar so govorili preroki.²⁶ Ali ni moral Kristus pretprieti te stvari in vstopiti v svojo slavo?«²⁷

In začel je pri Mojzesu in vseh prerokih ter jima v vseh pismih pojasnil besede glede njega samega.²⁸ In približali so se blizu k vasi, kamor sta šla, on pa je storil, kakor da bo odšel dalje.²⁹ Vendar sta ga primorala, rekoč: »Ostani z nama, kajti blizu večera je in dan je davno minil.« In odšel je noter, da ostane z njima.³⁰ In pripetilo se je, medtem ko je z njima sedel pri hrani, [da] je vzel kruh in ga blagoslovil in prelomil ter jima dal.³¹ In njune oči so bile odprte in sta ga spoznala, on pa je izginil qiz njunega pogleda.³² In rekla sta drug drugemu: »Ali ni najino srce gorelo znotraj naju, medtem ko je z nama govoril po poti in medtem ko nama je odpiral pisma?«³³ In vstala sta še isto uro in se vrnila v Jeruzalem in našla skupaj zbrane enajstere in tiste, ki so bili z njimi,³⁴ govoreče: »Gospod je bil resnično obujen in se prikazal Simonu.«³⁵ In povedala sta, kakšne stvari so se zgodile na poti in kako sta ga prepoznala po lomljenu kruha.

³⁶ In ko sta tako govorila, je sam Jezus stal v njihovi sredi in jim reče: »Mir vam bodi.«³⁷ Toda bili so prestrašeni in zgroženi in domnevali so, da so videli duha.³⁸ Rekel jim je: »Zakaj ste zaskrbljeni? In zakaj v vaših srcih vstajajo misli?³⁹ Poglejte moje roke in moja stopala, da sem to jaz sam. Potipajte me in poglejte, kajti duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jih imam jaz.⁴⁰ In ko je tako govoril, jim je pokazal svoje roke in svoja stopala.⁴¹ In medtem ko zaradi radosti niso verjeli ter se čudili, jim je rekel: »Imate tukaj kaj hrane?«⁴² § In dali so mu kos pečene ribe in od satovja.⁴³ In vzel je to ter pred njimi pojedel.⁴⁴ In rekel jim je: »To so besede, ki sem vam jih govoril, medtem ko sem bil še z vami, da se morajo izpolniti vse stvari, ki so bile glede mene zapisane v Mojesovi postavi in v prerokih in v psalmih.«⁴⁵ Tedaj jim je odprl njihov razum, da so lahko razumeli pisma⁴⁶ in jim rekel: »Tako je pisano in tako se je Kristusu spodbabilo trpeti in tretji dan vstati od mrtvih,⁴⁷ in da bi se kesanje ter odpuščanje grehov oznanjalo v njegovem imenu med vsemi narodi, začenši v Jeruzalemu.⁴⁸ In vi ste priče teh stvari.

⁴⁹ § In glejte, nad vas pošiljam obljubo svojega Očeta, toda ostanite v jeruzalemskem mestu, dokler ne boste opremljeni z močjo od zgoraj.«

⁵⁰ In odvedel jih je ven, prav do Betanije in povzdignil svoje roke in jih blagoslovil.⁵¹ In medtem ko jih je blagoslavljal, se je pripetilo, [da] je bil ločen od njih in odnesen gor v nebo.⁵² In oni so ga oboževali in se z veliko radostjo vrnili v Jeruzalem⁵³ § in bili so nenehno v templju in hvalili in blagoslavljali Boga. Amen.

[°] 24,5: živega: ali, njega, ki živi.

p 24,13: [brazda: ang. furlong (kar pomeni dolžina brazde); razdalja, ki jo je zmogel par volov pri oranju, ne da bi počival; 184,9374 m

(Easton's 1897 Bible Dictionary) ali, 201,160 m (WordNet ® 3.0, 2006).]

q 24,31: izginil...: ali, prenehalt biti viden od njiju.

Evangelij po Janezu

[Tako kot ima kovanec dve strani, ki sta obe veljavni, ima tudi Jezus Kristus dve naravi, ki sta obe veljavni. Luka predstavlja Kristusa v njegovi človeškosti kot Sina človekovega, Janez pa v njegovi božanskosti kot Božjega Sina. Janezov namen je popolnoma jasen: predstaviti Kristusa v njegovem božanstvu, da bi v svojih bralcih vzbudil vero. Janezov evangelij je aktualen in ne povsem kronološki ter se vrti okoli sedmih čudežev in sedmih Kristusovih izjav >Jaz sem<.]

Po obsežnem opisu obroka in pogovora v zgornji sobi, ki so ga opravili očividci, Janez opisuje dogodke, ki so vodili do vstajenja, zadnjega vrhunskega dokaza, da je Jezus tisti, za katerega trdi, da je Božji Sin.

Naslov četrtega evangelija ima enak format kot naslovi ostalih treh evangelijev: *Kata Ioannen*, >Po Janezu<. Tako kot pri drugih je bila beseda >evangelij< dodana pozneje. *Ioannes* izhaja iz hebrejskega imena *Johanan*, >Jahve je bil usmiljen<.

1. Jezus kot Beseda in prvi učenci (1).
2. Jezus dela čudeže (2-12).
3. Jezusova zadnja noč s svojimi učenci (13-17).
4. Prijetje, sojenje, križanje in vstajenje (18-20).
5. Jezus se prikaže pri Galilejskem jezeru (21).]

1 V začetku je bila Beseda in Beseda je bila z Bogom in Beseda je bila Bog. ² Ista je bila v začetku z Bogom. ³ Vse stvari so bile narejene po njem in brez njega ni bilo narejeno nič, kar je bilo narejeno. ⁴ V njem je bilo življenje in življenje je bilo svetloba ljudem. ⁵ In svetloba sveti v temi, tema pa je ni doumela. ^a

⁶ Bil je človek, poslan od Boga, katerega ime je bilo Janez. ⁷ Ta isti je prišel za pričo, da pričuje o Svetlobi, da bodo vsi *ljudje* po njem lahko verovali. ⁸ Ni bil on ta Svetloba, ampak je *bil poslan*, da pričuje o tej Svetlobi. ⁹ § To je bila resnična Svetloba, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki prihaja na svet. ¹⁰ Bil je na svetu in svet je bil narejen po njem, svet pa ga ni spoznal. ¹¹ Prišel je k svojim lastnim, njegovi lastni pa ga niso sprejeli. ¹² Toda tolikim, kot so ga sprejeli, njim je on dal moč, ^bda postanejo Božji sinovi, *torej* njim, ki verujejo v njegovo ime, ¹³ ki so bili rojeni, ne iz krvi niti ne iz volje mesa niti ne iz volje moža, temveč iz Boga. ¹⁴ In Beseda je bila narejena meso in prebivala med nami (in zagledali smo njegovo slavo, slavo kot od edinorojenega od Očeta) polno milosti in resnice.

¹⁵ Janez ^cje pričeval o njem in klical, rekoč: »Ta je bil tisti, o katerem sem govoril: >Kdor prihaja za menoj, je obstajal pred menoj, kajti bil je prej kakor jaz.<« ¹⁶ In iz njegove polnosti smo vsi prejeli in to milost za milostjo. ¹⁷ Kajti postava je bila dana po Mojzesu, *toda* milost in resnica je postala po Jezusu Kristusu. ¹⁸ § Noben človek nikoli ni videl Boga. Edinorojeni Sin, ki je v Očetovem naročju, on ga je razodel.

¹⁹ In to je Janezovo pričevanje, ko so Judje poslali iz Jeruzalema duhovnike in Lévijevce, da ga vprašajo: »Kdo si ti?« ²⁰ § In priznal je in ni zanikal, temveč priznal: »Jaz nisem Kristus.« ²¹ In vprašali so ga: »Kaj torej? Ali si Elija?« In reče: »Nisem.« »Ali si ti ta prerok?« ^dIn odgovoril je: »Ne.« ²² Potem so mu rekli: »Kdo si? Da bomo lahko dali

odgovor tem, ki so nas poslali. Kaj praviš sam o sebi?« ²³ Rekel je: »Jaz sem glas nekoga, ki kliče v divjini: >Naredite Gospodovo pot ravno,< kakor je rekel prerok Izaija.« ²⁴ Ti pa, ki so bili poslani, so bili izmed farizejev. ²⁵ In vprašali so ga ter mu rekli: »Zakaj potem krščuješ, če ti nisi ta Kristus niti Elija niti ta prerok?« ²⁶ Janez jim je odgovoril, rekoč: »Jaz krščujem z vodo, toda tam, med vami, stoji nekdo, ki ga vi ne poznate. ²⁷ § On je ta, ki prihaja za menoj, in je pred menoj, čigar čevljev jermenja nisem vreden odvezati.« ²⁸ Te stvari so se zgodile v Betaniji, onstran Jordana, kjer je Janez krščeval.

²⁹ Naslednji dan zagleda Janez k njemu prihajati Jezusa in reče: »Glejte, Jagnje Božje, ki odvzema egreh sveta. ³⁰ To je on, o katerem sem rekel: >Za menoj prihaja mož, ki je obstajal pred menoj, kajti bil je pred menoj.< ³¹ In nisem ga poznal, vendar sem zato prišel krščevat z vodo, da bi se on razodel Izraelu.« ³² In Janez je izjavil, rekoč: »Videl sem Duha spuščati se z neba, kakor golobico in je ostal na njem. ³³ In nisem ga poznal, toda kdor me je poslal, da krščujem z vodo, isti mi je rekel: >Na kogar boš viden spuščati se Duha in ostajati na njem, isti je ta, ki krščuje s Svetim Duhom.< ³⁴ In viden sem in izjavil, da je ta Božji Sin.«

³⁵ Naslednji dan je Janez ponovno stal in dva izmed njegovih učencev ³⁶ in ko je gledal na Jezusa, medtem ko je hodil, reče: »Glej, Jagnje Božje!« ³⁷ Dva učenca pa sta ga slišala govoriti in šla za Jezusom. ³⁸ Potem se je Jezus obrnil in ju viden slediti ter jima reče: »Kaj iščeta?« Rekla sta mu: »Rabi (kar prevedeno pomeni Učitelj), kje prebivaš?« ³⁹ Reče jima: »Pridita in poglejta.« Prišla sta in videla, kje prebiva ter ta dan ostala z njim, kajti bilo je okrog ^fdesete ure. ⁴⁰ § Eden izmed dveh, ki sta slišala Janeza govoriti in sta mu sledila, je bil Andrej, brat Simona Petra. ⁴¹ Ta je najprej našel svojega lastnega brata Simona in

^a 1,5: *doumela*: ali, priznala, ali, sprejela.

^b 1,12: *moč*: ali, pravico, ali, privilegij.

^c 1,15: [Leta Gospodovega 26.]

^d 1,21: *ta prerok*: ali, prerok?

^e 1,29: *odvzema*: ali, prenaša.

^f 1,38: *prebivaš*: ali, stanuješ.

^g 1,39: *okrog*...: dve uri pred nočjo.

mu rekel: »Našli smo Mesija,« kar je prevedeno, Kristusa.^h⁴² § In privedel ga je k Jezusu. In ko ga je Jezus pogledal, je rekel: »Ti si Simon, Jonov sin. Imenoval se boš Kefa,« kar je po razlagi: >Kamen.<

⁴³ Naslednji dan je Jezus nameraval oditi naprej v Galilejo in najde Filipa ter mu reče: »Sledi mi.« ⁴⁴ Torej Filip pa je bil iz Betsajde, Andrejevega in Petrovega mesta. ⁴⁵ Filip najde Natánaela in mu reče: »Našli smo tistega, o katerem so Mojzes in preroki pisali v postavi, Jezusa iz Nazareta, Jožefovega sina.« ⁴⁶ Natánael pa mu je rekel: »Ali lahko iz Nazareta pride kakršnakoli dobra stvar?« Filip mu reče: »Pridi in poglej.« ⁴⁷ Jezus je videl k njemu prihajati Natánaela in reče o njem: »Glejte, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače!« ⁴⁸ Natánael mu reče: »Od kod me poznaš?« Jezus je odgovoril in mu rekel: »Preden te je Filip poklical, sem te videl, ko si bil pod figovim drevesom.« ⁴⁹ Natánael je odgovoril in mu reče: »Rabi, ti si Božji Sin. Ti si Izraelov Kralj.« ⁵⁰ Jezus je odgovoril in mu rekel: »Ker sem ti rekel: >Videl sem te pod figovim drevesom,< veruješ? Videl boš večje stvari kakor te.« ⁵¹ In reče mu: »Resnično, resnično, povem vam: >Odslej boste videli odprta nebesa in Božje angele, ki se vzpenjajo in spuščajo nad Sinom človekovim.««

2 In tretji dan je bila v galilejski Kani svatba in Jezusova mati je bila tam. ² Na svatbo pa so bili povabljeni tako Jezus kakor njegovi učenci. ³ In ko je zmanjkalo vina, mu Jezusova mati reče: »Vina nimajo.« ⁴ Jezus ji reče: »Ženska, kaj imam opraviti s teboj? Moja ura še ni prišla.« ⁵ Njegova mati reče služabnikom: »Karkoli vam reče, to storite.« ⁶ In tam je bilo postavljenih šest kamnitih posod za vodo, po običaju judovskega očiščevanja, ki so vsebovale vsaka po dva ali tri sodčke. ⁷ Jezus jim reče: »Napolnite posode za vodo z vodo.« In napolnili so jih do roba. ⁸ In reče jim: »Zajemite torek in nesite k vodju gostije.« In oni so to odnesli. ⁹ Ko je vodja gostije pokusil vodo, ki je postala vino in ni vedel, od kod je bila (toda služabniki, ki so zajemali vodo, so vedeli), je vodja gostije poklical ženina ¹⁰ ter mu reče: »Vsak človek na začetku postavi dobro vino, potem pa, ko se ljudje temeljito napijejo, to, ki je slabše. Toda ti si dobro vino prihranil do zdaj.« ¹¹ Ta začetek čudežev je Jezus storil v galilejski Kani in jasno pokazal svojo slavo in njegovi učenci so verovali vanj.

¹² Po tem je odšel dol v Kafarnáum, on in njegova mati, njegovi bratje ter njegovi učenci in tam so ostali ne mnogo dni.

¹³ In blizu je bila judovska pasha in Jezus je odšel gor v Jeruzalem ¹⁴ in našel v templju te, ki so prodajali vole in ovce in golobice in menjalce denarja sedeti. ¹⁵ In ko je iz majhnih vrvi naredil bič, jih je vse izgnal iz templja in ovce in vole in iztresel denar menjalcem ter prevrnil mize ¹⁶ in rekel tem, ki so prodajali golobice: »Odnesite te stvari od tod. Ne delajte hiše mojega Očeta za hišo trgovanja.« ¹⁷ In njegovi učenci so se spomnili, da je bilo pisano: »Gorečnost za twojo hišo me je použila.«

^h 1,41: *Kristusa*: ali, Maziljenega.
ⁱ 2,6: [sodček: atenska amfora, 33-40 litrov.]

¹⁸ Potem so Judje odgovorili in mu rekli: »Kakšno znamenje nam pokažeš, glede na to, da delaš te stvari?« ¹⁹ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Uničite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil pokonci.« ²⁰ Tedaj so Judje rekli: »Ta tempelj je bil v gradnji šestinštirideset let, ti pa ga hočeš postaviti v treh dneh?« ²¹ Toda govoril je o templju svojega telesa. ²² Ko je bil torek obujen od mrtvih, so se njegovi učenci spomnili, da jim je to rekel in verjeli so pismu ter besedi, ki jo je Jezus rekel.

²³ Torej ko je bil za pasho, na praznični *dan*, v Jeruzalemu, so mnogi, ko so videli čudežev, ki jih je storil, verovali v njegovo ime. ²⁴ Toda Jezus se jim ni zaupal, ker je vse *ljudi* poznal ²⁵ in ni potreboval, da bi kdorkoli pričeval o človeku, kajti vedel je, kaj je bilo v človeku.

3 Bil je človek izmed farizejev, po imenu Nikodém, vladar Judov. ² Ta isti je ponoči prišel k Jezusu in mu rekel: »Rabi, vemo, da si učitelj, ki je prišel od Boga, kajti noben človek ne more delati teh čudežev, ki jih delaš ti, razen če ni Bog z njim.« ³ Jezus je odgovoril in mu rekel: »Resnično, resnično, povem ti: >Razen če se človek ponovno ^krodi, ne more videti Božjega kraljestva.« ⁴ Nikodém mu reče: »Kako je lahko človek ponovno rojen, ko je star? Ali lahko drugič vstopi v maternico svoje matere in se rodi?« ⁵ Jezus je odgovoril: »Resnično, resnično, povem ti: >Razen če se človek ne rodi iz vode in iz Duha, ne more vstopiti v Božje kraljestvo.« ⁶ To, kar je rojeno iz mesa, je meso, in to, kar je rojeno iz Duha, je duh. ⁷ Ne čudi se, da sem ti rekel: »Morate se ponovno ^krodit.« ⁸ Veter piha, kjer želi in slišiš zvok le-tega, toda ne moreš povedati, od kod prihaja in kam gre. Tako je z vsakim, ki je rojen iz Duha.« ⁹ Nikodém je odgovoril in mu rekel: »Kako so te stvari mogoče?« ¹⁰ Jezus je odgovoril in mu rekel: »Ali si ti učitelj Izraelu, pa ne veš teh stvari?« ¹¹ Resnično, resnično, povem ti: »Mi govorimo to, kar vemo in pričujemo to, kar smo videli, vi pa našega pričevanja ne sprejemate. ¹² Če sem vam govoril zemeljske stvari in niste verovali, kako boste verovali, če vam povem o nebeških stvareh?« ¹³ § In noben človek se ni dvignil v nebesa, razen tisti, ki je prišel dol iz nebes, celo Sin človekov, ki je v nebesih.

¹⁴ In kakor je Mojzes povzdignil kačo v divjini, točno tako mora biti povzdignjen Sin človekov, ¹⁵ § da se, kdorkoli veruje vanj, ne bo pogubil, temveč bo imel večno življenje.

¹⁶ § Kajti Bog je tako ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli veruje vanj, se ne bo pogubil, temveč bo imel večno življenje. ¹⁷ Kajti Bog svojega Sina ni poslal na svet, da svet obsodi, temveč, da bi bil svet po njem lahko rešen.

¹⁸ Kdor veruje vanj, ni obsojen, toda kdor ne veruje, je že obsojen, ker ni veroval v ime edinorojenega Božjega Sina. ¹⁹ In to je obsodba, da je svetloba prišla na svet, ljudje pa so raje ljubili temo kakor svetlogo, ker so bila njihova dejanja hudobna. ²⁰ Kajti vsak, kdor počne zlo, sovraži svetlogo niti ne prihaja k svetlobi, da

1,45: 1 Mz 49,10
1,45: Iz 4,2
2,17: Ps 69,9
2,19: Jona 1,17
2,19: Mt 16,4
2,19: Mt 12,40
2,19: [Mt 17,23]
2,19: [Mt 27,40]
2,19: [Mt 16,21]
2,19: Mt 26,61
2,19: [Mt 27,63-64]
2,19: [Lk 11,30]
3,14: 4 Mz 21,9
3,16: 1 Jn 4,9
3,17: Jn 12,47
3,19: Jn 1,4

^j 3,3: *ponovno....*: ali, ne rodi od zgoraj.
^k 3,7: *ponovno....*: ali, roditi od zgoraj.

njegova dejanja ne bi bila pograjana.¹ ²¹ Toda kdor ravna po resnici, prihaja k svetlobi, da bi se njegova dejanja lahko razodela, da so narejena v Bogu.«²²

²² Po teh besedah so prišli Jezus in njegovi učenci v judejsko deželo in z njimi je ostal tam ter krščeval.

²³ Pa tudi Janez je krščeval v Enónu blizu Salíma, ker je bilo tam veliko vode; in prihajali so in bili so krščeni. ²⁴ Kajti Janez še ni bil vržen v ječo.

²⁵ Potem je med *nekaterimi* Janezovimi učenci in Judi nastalo pričkanje glede očiščevanja. ²⁶ In prišli so k Janezu ter mu rekli: »Rabi, kdor je bil s teboj onstran Jordana, o katerem prinašaš pričevanje, glej, isti krščuje in vsi *ljudje* prihajajo k njemu.«

²⁷ Janez je odgovoril in rekel: »Človek ne more ničesar prejeti, ^mrazen če mu ni dano iz nebes. ²⁸ Vi sami mi prinašate pričevanje, da sem rekel:

»Jaz nisem Kristus, temveč, da sem poslan pred njim.« ²⁹ Kdor ima nevesto, je ženin, toda ženinov priatelj, ki stoji in ga posluša, se silno razveseljuje zaradi ženinovega glasu. Ta moja radost je torej dopolnjena. ³⁰ On mora rasti, toda jaz se *moram* manjšati. ³¹ Kdor prihaja od zgoraj, je nad vsem. Kdor je z zemlje, je zemeljski in govori zemeljsko. Kdor prihaja iz nebes, je nad vsem. ³² Kar je videl in slišal, to pričuje in noben človek ne sprejema njegovega pričevanja. ³³ Kdor je sprejel njegovo pričevanje, je pristavil k njegovemu pečatu, da je Bog resničen. ³⁴ Kajti tisti, ki ga je Bog poslal, govori Božje besede, kajti Bog *mu* ne daje Duha na mero. ³⁵ Oče ljubi Sina in mu je vse stvari dal v njegovo roko. ³⁶ Kdor veruje v Sina, ima večno življenje; kdor pa ne veruje Sinu, ne bo videl življenja, temveč na njem ostaja Božji bes.«

4 § Ko je torej Gospod izvedel, kako so farizeji slišali, da je Jezus pridobil in krstil več učencev kakor Janez, ² (čeprav Jezus sam ni krščeval, temveč njegovi učenci), ³ je zapustil Judejo in ponovno odšel v Galilejo. ⁴ Brezpogojno pa je moral iti skozi Samarijo. ⁵ Potem je prišel v samarijsko mesto, ki se imenuje Sihár, blizu kosa zemljišča, ki ga je Jakob dal svojemu sinu Jožefu. ⁶ Torej tam [*pa*] je bil Jakobov vodnjak. Jezus zatorej, opešan od svojega potovanja, tako sede na vodnjak; bilo *pa* je okoli šeste ure. ⁷ Tja prihaja ženska iz Samarije, da zajame vode. Jezus ji reče: »Daj mi piti.« ⁸ (Kajti njegovi učenci so odšli proč v mesto, da kupijo hrano.) ⁹ Potem mu ženska iz Samarije reče: »Kako je to, da ti, ki si Jud, prosiš piti od mene, ki sem ženska iz Samarije? Kajti Judje s Samarijani nimajo nobenega opravka.« ¹⁰ Jezus je odgovoril in ji rekel: »Če bi poznala Božji dar in kdo je, ki ti govoriti: »Daj mi, da pijem,« bi prosila od njega in dal bi ti žive vode.« ¹¹ Ženska mu reče: »Gospod, nimaš s čim zajeti, vodnjak pa je globok. Od kod imаш potem to živo vodo? ¹² Ali si ti večji kakor naš oče Jakob, ki nam je dal vodnjak in je od tega pil on sam in njegovi otroci in njegova živina?« ¹³ Jezus je odgovoril in ji rekel: »Kdorkoli piye od te vode, bo ponovno žejen, ¹⁴ toda kdorkoli piye od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo nikoli žejen, temveč bo voda, ki mu jo bom jaz dal, postala v njem izvir vode, ki izvira v večno življenje.« ¹⁵ Ženska mu reče: »Gospod, daj mi

te vode, da ne bom žejna niti ne bom hodila sèm zajemat.« ¹⁶ Jezus ji reče: »Pojdi, pokliči svojega soproga in pridi sèm.« ¹⁷ Ženska je odgovorila in rekla: »Nimam soproga.« Jezus ji je rekel: »To si dobro povedala: »Nimam soproga,« ¹⁸ kajti imela si pet soprogov in ta, ki ga imaš sedaj, ni tvoj soprog. To si iskreno povedala.« ¹⁹ Ženska mu reče: »Gospod, zaznavam, da si prerok. ²⁰ Naši očetje so oboževali na tej gori, vi pa pravite, da je v Jeruzalemu kraj, kjer morajo ljudje oboževati.« ²¹ Jezus ji reče: »Ženska, veruj mi, prihaja ura, ko ne boste oboževali Očeta ne na tej gori niti ne v Jeruzalemu. ²² Vi obožujete, česar ne poznate. Mi vemo kaj obožujemo, kajti rešitev duš je od Judov. ²³ Toda prihaja ura in je sedaj, ko bodo pravi oboževalci oboževali Očeta v duhu in resnici, kajti Oče išče takšne, da ga obožujejo. ²⁴ Bog je Duh, tisti pa, ki ga obožujejo, ga morajo oboževati v duhu in v resnici.« ²⁵ Ženska mu reče: »Vem, da prihaja Mesija, ki se imenuje Kristus. Ko pride, nam bo povedal vse stvari.« ²⁶ Jezus ji reče: »Jaz, ki ti govorim, sem ta.«

²⁷ Zatem pa so prišli njegovi učenci in se čudili, da se je pogovarjal z žensko, vendarle noben človek ni rekel: »Kaj iščeš?« ali: »Zakaj govorиш z njo?« ²⁸ Tedaj je ženska pustila svojo posodo za vodo in odšla svojo pot v mesto ter reče Ijudem: ²⁹ »Pridite, poglejte človeka, ki mi je povedal vse stvari, ki sem jih kdaj storila. Ali ni to Kristus?« ³⁰ Potem so odšli iz mesta in prišli k njemu.

³¹ Medtem pa so ga njegovi učenci prosili, rekoč: »Učitelj, jej.« ³² Vendar jim je rekel: »Jaz imam za jed hrano, ki je vi ne poznate.« ³³ Zato so učenci drug drugemu rekli: »Ali mu je katerikoli človek prinesel kaj za jesti?« ³⁴ Jezus jim reče: »Moja hrana je, da izvršim voljo tistega, ki me je poslal in da zaključim njegovo delo.« ³⁵ Ali ne pravite: »Še štiri mesece in potem prihaja žetev?« Glejte, povem vam: »Povzdignite svoje oči in poglejte na polja, kajti že so bela za žetev.« ³⁶ In kdor žanje, prejema plače in zbira sad za večno življenje, da se lahko skupaj veselita oba, kdor seje in kdor žanje. ³⁷ In v tem je ta beseda resnična: »Eden seje, drugi pa žanje.« ³⁸ Pošiljam vas, da požanjete to, za kar niste priložili nobenega truda. Drugi ljudje so se trudili, vi pa ste vstopili v njihove napore.«

³⁹ In mnogi izmed Samarijanov iz tega mesta so verovali vanj zaradi besed ženske, ki je pričevala: »Povedal mi je vse, kar sem kdaj storila.« ⁴⁰ Torej ko so Samarijani prišli k njemu, so ga rotili, da bi ostal z njimi. In ostal je tam dva dni. ⁴¹ In veliko več jih je verovalo zaradi njegove lastne besede. ⁴² Ženski pa so rekli: »Sedaj verjamemo, ne zaradi tvojih besed, kajti sami smo ga slišali in vemo, da je ta zares Kristus, Odrešenik sveta.«

⁴³ Torej po dveh dneh je odšel od tam in šel v Galilejo. ⁴⁴ Kajti Jezus je sam izpričal, da prerok v svoji lastni deželi nima spoštovanja. ⁴⁵ Potem ko je prišel v Galilejo, so ga Galilejci sprejeli, ker so videli vse stvari, ki jih je na praznik storil v Jeruzalemu, kajti tudi sami so odšli na praznik. ⁴⁶ Tako je Jezus ponovno prišel v galilejsko Kano, kjer je vodo spremenil v vino. Tam pa je bil nek

- 3,22: Jn 4,2
- 3,26: Jn 1,7
- 3,26: Jn 1,34
- 3,27: Heb 5,4
- 3,28: Jn 1,20
- 3,33: Rim 3,4
- 3,35: Mt 11,27
- 3,36: Hab 2,4
- 3,36: 1 Jn 5,10
- 4,5: 1 Mz 33,19
- 4,5: 1 Mz 48,22
- 4,5: Jn 24,23
- 4,20: 5 Mz
- 12,5–11
- 4,24: 2 Kor 3,17
- 4,35: Mt 9,37
- 4,44: [Jer 11,21]
- 4,44: [Jer 12,6]
- 4,44: [Mt 13,57]
- 4,44: Mr 6,4
- 4,44: Lk 4,24
- 4,46: Jn 2,1

visoki plemič, ⁿčigar sin je bil bolan v Kafarnáumu.
⁴⁷ Ko je slišal, da je Jezus prišel iz Judeje v Galilejo, je odšel k njemu in ga rotil, da bi prišel dol in ozdravil njegovega sina, kajti ta je bil na točki smrti.
⁴⁸ Tedaj mu je Jezus rekel: »Razen če ne vidite znamenj in čudežev, ne boste verovali.« ⁴⁹ Visoki plemič mu reče: »Gospod, pridi dol, preden moj otrok umre.« ⁵⁰ Jezus mu reče: »Pojdi svojo pot, tvoj sin živi.« In mož je verjel besedi, ki mu jo je Jezus govoril in je odšel svojo pot. ⁵¹ Ko je torej šel navzdol, so ga srečali njegovi služabniki in mu povedali, rekoč: »Tvoj sin živi.« ⁵² Potem je od njih poizvedel uro, ko je začel okrevati. In oni so mu rekli: »Včeraj ob sedmi uri ga je vročica pustila.« ⁵³ Tako je oče spoznal, da je bilo to ob isti uri, ob kateri mu je Jezus rekel: »Tvoj sin živi.« In veroval je on sam in njegova celotna hiša. ⁵⁴ To je spet drugi čudež, ki ga je Jezus storil, ko je prišel iz Judeje v Galilejo.

5 Po tem ^oje bil judovski praznik in Jezus je ¹ odšel gor v Jeruzalem. ² Torej v Jeruzalemu je pri ovčjem ^ptrgu bazen, ki se v hebrejskem jeziku imenuje Beténda in ima pet preddverij. ³ V teh leži velika množica nemočnih ljudi, slepih, šepavih in oslabelih, ki čakajo na gibanje vode. ⁴ Kajti angel je ob nekem času odšel dol v bazen in vzburkal vodo. Kdorkoli je potem prvi po vzburkanju vode stopil vanj, je bil ozdravljen, katerokoli bolezen je imel. ⁵ In tam je bil nek človek, ki je osemintrideset let imel šibkost. ⁶ Ko ga je Jezus videl ležati in je vedel, da je bil torej dolgo časa v *tem stanju*, mu reče: »Hočeš ozdraveti?« ⁷ Nemočen človek mu je odgovoril: »Gospod, ko je voda vzburkana, nimam nobenega človeka, da bi me dal v bazen, toda medtem ko prihajam, drug stopi dol pred menoj.« ⁸ Jezus mu reče: »Vzesti, vzemi svojo posteljo in hodi.« ⁹ In mož je bil takoj ozdravljen in vzel svojo posteljo ter hodil. Na isti dan pa je bil šabat.

¹⁰ Judje so torej rekli temu, ki je bil ozdravljen: »Šabatni dan je. Zate ni zakonito, da nosiš svojo posteljo.« ¹¹ Odgovoril jim je: »Tisti, ki me je ozdravil, isti mi je rekel: »Vzemi svojo posteljo in hodi.«« ¹² Potem so ga vprašali: »Kateri človek je ta, ki ti je rekел: »Vzemi svojo posteljo in hodi?«« ¹³ Tisti pa, ki je bil ozdravljen, ni vedel kdo je bil ta, ker se je Jezus na skrivaj odstranil, [kajti] množica ^rje bila na *tem kraju*. ¹⁴ Kasneje ga Jezus najde v templju in mu reče: »Glej, ozdravljen si. Ne greši več, da ne bi prišla k tebi hujša stvar.« ¹⁵ Mož je odšel in Judom povedal, da je bil Jezus ta, ki ga je ozdravil. ¹⁶ § In zato so Judje preganjali Jezusa in si prizadevali, da ga ubijejo, ker je te stvari delal na šabatni dan.

¹⁷ Toda Jezus jim je odgovoril: »Moj Oče dela do zdaj in jaz delam.« ¹⁸ Zato so si Judje še bolj prizadevali, da ga ubijejo, ker ni samo prekršil šabata, temveč je tudi rekel, da je bil njegov Oče Bog in se izenačil z Bogom. ¹⁹ Tedaj je Jezus odgovoril in jim rekel: »Resnično, resnično, povem vam: >Sin ne more ničesar storiti sam od sebe, temveč

5,1: 3 Mz 23,2
 5,1: 5 Mz 16
 5,10: Jer 17,22
 5,29: Mt 25,46
 5,31: Jn 8,14
 5,32: Mt 3,17
 5,33: Jn 1,7
 5,37: Mt 3,17
 5,37: Mt 17,5
 5,37: 5 Mz 4,12
 5,44: Jn 12,43
 5,46: 1 Mz 3,15
 5,46: 5 Mz
 18,15

kar vidi delati Očeta, kajti katerekoli stvari dela on, te prav tako enako dela Sin. ²⁰ Kajti Oče ima Sina rad in mu kaže vse stvari, ki jih dela sam in pokazal mu bo večja dela kakor ta, da se boste lahko čudili. ²¹ Kajti kakor Oče obuja mrtve in *jih* oživlja, točno tako Sin oživlja kogar hoče. ²² Kajti Oče ne sodi nobenega človeka, temveč je vso sodbo izročil Sinu, ^s²³ da bi vsi *ljudje* spoštovali Sina, tako kakor spoštujejo Očeta. Kdor ne spoštuje Sina, ne spoštuje Očeta, ki ga je poslal. ²⁴ Resnično, resnično, povem vam: »Kdor sliši mojo besedo in veruje vanj, ki me je poslal, ima večno življenje in ne bo prišel v obsodbo, temveč je iz smrti prešel v življenje.« ²⁵ Resnično, resnično, povem vam: »Prihaja ura in je sedaj, ko bodo mrтvi slišali glas Božjega Sina, in tisti, ki ga zaslišijo, bodo živelji. ²⁶ Kajti kakor ima Oče življenje v sebi, tako je dal Sinu, da ima življenje v sebi, ²⁷ in dal mu je tudi oblast, da izvrši sodbo, ker je Sin človekov.« ²⁸ Ne čudite se temu, kajti prihaja ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobovih, slišali njegov glas ²⁹ in bodo prišli naprej; tisti, ki so delali dobro, k vstajenju življenja; tisti pa, ki so delali zlo, k vstajenju prekletstva. ³⁰ § Jaz sam od sebe ne morem ničesar storiti. Kakor slišim, sodim in moja sodba je pravična, ker ne iščem svoje lastne volje, temveč voljo Očeta, ki me je poslal. ³¹ Če jaz pričujem o sebi, moje pričevanje ni resnično.

³² Drug je, ki prinaša pričevanje o meni in vem, da je pričevanje, s katerim pričuje o meni, resnično. ³³ Vi ste poslali k Janezu in on pričuje za resnico. ³⁴ Toda jaz pričevanja ne sprejemam od človeka, toda te stvari govorim, da bi bili vi lahko rešeni. ³⁵ On je bil goreča in sijoča svetloba in vi ste se bili voljni nekaj časa veseliti v njegovi svetlobi.

³⁶ Toda jaz imam večje pričevanje kakor [to] od Janeza, kajti dela, ki mi jih je Oče dal, da jih dokončam, ista dela, ki jih jaz opravljam, pričujejo o meni, da me je poslal Oče. ³⁷ In sam Oče, ki me je poslal, je prinesel pričevanje o meni. Vi niste nikoli slišali njegovega glasu, niti videli njegovega videza. ³⁸ In vi nimate njegove besede, ki bi ostajala v vas, kajti kogar je on poslal, njemu ne verujete.

³⁹ Preiskujete pisma, kajti v njih mislite, [da] imate večno življenje. To pa so ta, ki pričujejo o meni. ⁴⁰ In vi nočete priti k meni, da bi lahko imeli življenje. ⁴¹ Ne sprejemam časti od ljudi. ⁴² Toda poznam vas, da v sebi nimate Božje ljubezni. ⁴³ Prišel sem v imenu svojega Očeta in me ne sprejmete. Če bo kdo drug prišel v svojem lastnem imenu, ga boste sprejeli. ⁴⁴ Kako lahko verujete vi, ki sprejemate čast drug od drugega, pa ne iščete časti, ki prihaja samo od Boga? ⁴⁵ Ne mislite, da vas bom jaz tožil Očetu. Nekdo je, ki vas toži, celo Mojzes, v katerega zaupate. ⁴⁶ Kajti če bi verovali Mojzesu, bi verovali meni, kajti pisal je o meni. ⁴⁷ Toda če ne verujete njegovim pisanjem, kako boste verovali mojim besedam?«

ⁿ 4,46: visoki plemič: ali, dvorjan, ali, vladar.

^o 5,1: [Leta Gospodovega 31.]

^p 5,2: ovčjem...: ali, ovčjih vratih; [Ovčja velika vrata se sedaj imenujejo Levja vrata in vodijo v muslimansko četrtno starega mesta v Jeruzalemu iz vzhodne strani.]

^q 5,7: [Nekateri se zanašajo na nekoga drugega, da jim bo pomagal, da bodo rešeni, drugi pa nase, na to, kar sami počnejo, toda ne zanašajo se na Jezusa, niti ga ne poznajo.]

^r 5,13: množica: ali, od množice, ki.

^s 5,22: [Henoh 69,27.]

6 Po tleh besedah se je Jezus peljal preko Galilejskega morja, kar je Tiberijsko *morje*.¹ Sledila mu je velika množica, ker so videli njegove čudeže, ki jih je storil na teh, ki so bili bolni.² In Jezus je odšel gor na goro ter tam sédel s svojimi učenci.³ In blizu je bila pasha, judovski praznik.

5 Ko je Jezus tedaj povzdignil svoje oči in zagledal k njemu prihajati veliko skupino, reče Filipu: »Od kod naj kupimo kruha, da bodo ti lahko jedli?«⁴ To pa je rekel, da bi ga preizkusil, kajti sam je vedel, kaj bo storil.⁵ Filip mu je odgovoril: »Dvesto denarjev kruha zanje ni zadosti, da bi vsak izmed njih lahko nekaj vzel.«⁶ Eden izmed njegovih učencev, Andrej, brat Simona Petra, mu reče:⁷ »Tukaj je deček, ki ima pet ječmenovih hlebov in dve majhni ribi. Toda kaj je to med tako mnogimi?«⁸ In Jezus je dejal: »Storite, da se ljudje usedejo.« Torej na tem kraju je bilo mnogo trave. Tako so se ljudje usedli, po številu okoli pet tisoč.⁹ In Jezus je vzel hlebe in ko se je zahvalil, je razdelil učencem in učenci tem, ki so se usedli, in podobno od rib, toliko, kolikor so hoteli.¹⁰ Ko so bili nasičeni, je svojim učencem rekel: »Zberite odlomke, ki ostanejo, da ne bo nič izgubljeno.«¹¹ Zato so *jih* zbrali skupaj in napolnili dvanašt košar z odlomki od petih ječmenovih hlebov, ki so ostali vrh tega tem, ki so jedli.¹² Tedaj so ti ljudje, ko so videli čudež, ki ga je Jezus storil, rekli: »To je resnično ta prerok, ki naj bi prišel na svet.«

15 Ko je torej Jezus zaznal, da bodo prišli in ga s silo odvedli, da ga postavijo za kralja, je ponovno sam odšel na goro.¹⁶ In sedaj, ko je prišel večer, so njegovi učenci odšli dol k morju¹⁷ in vstopili na ladjo ter se preko morja peljali proti Kafarnáumu. Bilo pa je že temno in Jezus ni prišel k njim.¹⁸ Zaradi velikega vetra, ki je pihal, se je morje vzdignilo.¹⁹ Ko so preveslali že okoli petindvajset ali trideset dolžin brazd, so zagledali Jezusa hoditi po morju in prihajati bliže k ladji in bili so prestrašeni.²⁰ Toda on jim reče: »Jaz sem, ne bodite prestrašeni.«²¹ Potem so ga voljno sprejeli na ladjo in ladja je bila takoj pri deželi, kamor so šli.

22 Naslednjega dne, ko je množica, ki je stala na drugi strani morja, videla, da tam ni bilo nobenega drugega čolna, razen tistega, v katerega so vstopili njegovi učenci in da Jezus s svojimi učenci ni vstopil na čoln, temveč, da so njegovi učenci odšli sami²³ (čeprav so iz Tiberije prišli drugi čolni v bližino kraja, kjer so jedli kruh, potem ko se je Gospod zahvalil);²⁴ ko je množica torej videla, da Jezusa ni bilo tam niti njegovih učencev, so se tudi sami, ker so iskali Jezusa, vkrcali in prišli v Kafarnáum.²⁵ In ko so ga našli na drugi strani morja, so mu rekli: »Rabi, kdaj si prišel sèm?«²⁶ Jezus jim je odgovoril in rekel: »Resnično, resnično, povem vam: »Ne iščete me, ker ste videli čudeže, temveč ker ste jedli od hlebov in bili nasičeni.«²⁷ Ne trudite ^use za jed, ki propada, temveč za jed, ki vzdrži v večno življenje, ki vam jo bo dal Sin človekov, kajti njega je potrdil Oče Bog.«²⁸ Tedaj so mu rekli: »Kaj naj storimo, da bomo lahko delali Božja dela?«²⁹ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Božje delo je to, da verujete v

tistega, ki ga je on poslal.«³⁰ Rekli so mu torej: »Kakšno znamenje torej pokažeš, da bomo lahko videli in ti verovali? Kaj delaš?«³¹ Naši očetje so v puščavi jedli mano, kakor je pisano: »Kruh iz nebes jim je dajal jesti.«³² Potem jim je Jezus rekel: »Resnično, resnično, povem vam: »Ni vam Mojzes dal tega kruha iz nebes, temveč vam moj Oče daje resničen kruh iz nebes.«³³ Kajti Božji kruh je tisti, ki prihaja dol iz nebes in daje svetu življenje.«³⁴ Tedaj so mu rekli: »Gospod, vselej nam daj tega kruha.«³⁵ In Jezus jim je rekel: »Jaz sem kruh življenja. Kdor prihaja k meni, ne bo nikoli lačen. In kdor vame veruje, ne bo nikoli žejen.³⁶ Toda rekel sem vam: »Da ste me vi tudi videli, pa ne verujete.«³⁷ Vse, kar mi daje Oče, bo prišlo k meni, in tistega, ki prihaja k meni, nikakor ne bom izgnal ven.³⁸ Kajti prišel sem dol iz nebes, ne da delam svojo lastno voljo, temveč voljo tistega, ki me je poslal.³⁹ In to je volja Očeta, ki me je poslal, da od vsega, kar mi je dal, ne bi ničesar izgubil, temveč bi ob poslednjem dnevu to ponovno dvignil.⁴⁰ In to je volja tistega, ki me je poslal, da bo vsakdo, ki vidi Sina in veruje vanj, lahko imel večno življenje in jaz ga bom dvignil na poslednji dan.«⁴¹ Judje so tedaj godrnjali nad njim, ker je rekel: »Jaz sem kruh, ki je prišel dol iz nebes.«⁴² In govorili so: »Ali ni to Jezus, Jožefov sin, katerega očeta in mater poznamo? Kako to potem, da pravi: »Prišel sem dol iz nebes?«⁴³ Jezus je torej odgovoril in jim rekel: »Ne godrnjajte med seboj.«⁴⁴ Nihče ne more priti k meni, razen če ga ne pritegne Oče, ki me je poslal in jaz ga bom dvignil na poslednji dan.⁴⁵ V prerokih je pisano: »In vsi bodo poučeni od Boga.« Vsak torej, ki je slišal in se naučil od Očeta, prihaja k meni.⁴⁶ Ne da je katerikoli človek videl Očeta, samo tisti, ki je od Boga, on je videl Očeta.⁴⁷ § Resnično, resnično, povem vam: »Kdor veruje vame, ima večno življenje.«⁴⁸ Jaz sem ta kruh življenja.⁴⁹ Vaši očetje so v divjini jedli mano in so mrtvi.⁵⁰ To je kruh, ki prihaja dol iz nebes, da lahko človek od tega je in ne umre.⁵¹ Jaz sem živi kruh, ki je prišel dol iz nebes. Če katerikoli človek od tega kruha je, bo živel večno, in kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso, ki ga bom dal za življenje sveta.⁵² Judje so se torej med seboj prepirali, rekoč: »Kako nam lahko ta človek da jesti svoje meso?«⁵³ Tedaj jim je Jezus rekel: »Resnično, resnično, povem vam: »Razen, če ne jeste mesa Sina človekovega in ne pijete njegove krvi, v sebi nimate življenja.⁵⁴ Kdorkoli je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom dvignil na poslednji dan.«⁵⁵ Kajti zares je moje meso hrana in zares je moja kri pijača.⁵⁶ Kdor je moje meso in pije mojo kri, prebiva v meni in jaz v njem.⁵⁷ Kakor me je poslal živi Oče in jaz živim po Očetu. Ravno tako, kdor mene je, celo ta bo živel po meni.⁵⁸ § To je ta kruh, ki je prišel dol iz nebes. Ne kakor vaši očetje, ki so jedli mano in so mrtvi. Kdor je od tega kruha, bo živel večno.«⁵⁹ Te stvari je povedal v sinagogi, ko je učil v Kafarnáumu.⁶⁰ Zatorej so mnogi izmed njegovih učencev, ko so to slišali, rekli: »To je trda beseda, kdo jo lahko

6,4: 3 Mz 23,5
6,4: 5 Mz 16,1
6,5: Mt 14,15
6,16: Mt 14,22
6,27: Mt 3,17
6,29: 1 Jn 3,23
6,31: 2 Mz
16,15
6,31: 4 Mz 11,7
6,31: Ps 78,25
6,42: Mt 13,55
6,45: Iz 54,13
6,45: Jer 31,34
6,46: Mt 11,27

posluša?«⁶¹ Potem ko je Jezus v sebi vedel, da so njegovi učenci nad tem godrnjali, jim je rekел: »Ali vas to pohujšuje?^v⁶² Kaj pa, če boste videli Sina človekovega dvigniti se gor, kjer je bil prej?⁶³ Duh je, ki oživlja, meso nič ne koristi. Besede, ki vam jih govorim, te so duh in te so življenje.⁶⁴ Toda tam so nekateri izmed vas, ki ne verujejo.« Kajti Jezus je že od začetka vedel kdo so bili ti, ki niso verovali in kdo naj bi ga izdal.⁶⁵ In rekел: »Zato sem vam rekel, da nihče ne more priti k meni, razen če mu ni dano od mojega Očeta.«

⁶⁶ Od tega časa je mnogo izmed njegovih učencev odšlo nazaj in niso več hodili z njim.⁶⁷ Tedaj je Jezus dvanajsterim rekел: »Ali hočete tudi vi odati?⁶⁸ Potem mu je Simon Peter odgovoril: »Gospod, h komu naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja.⁶⁹ § In mi verujemo in smo prepričani, da si ti ta Kristus, Sin živega Boga.«⁷⁰ Jezus jim je odgovoril: »Ali vas nisem izbral dvanajst in je eden izmed vas hudič?⁷¹ Govoril je o Judu Iskariotu, Simonovem sinu, kajti on je bil ta, ki naj bi ga izdal in je izmed dvanajsterice.

7 Po teh besedah je Jezus hodil po Galileji, kajti ni želel hoditi po Judeji, ker so si Judje prizadevali, da ga ubijejo.² Torej blizu je bil judovski šotorski praznik.³ Njegovi bratje so mu zatorej rekeli: »Odidi od tod in pojdi v Judejo, da bodo tudi tvoji učenci lahko videli dela, ki jih delaš.⁴ Kajti nobenega človeka ni, ki karkoli dela na skrivnem in si sam prizadeva, da bi bil javno znan. Če delaš te stvari, se pokaži svetu.«⁵ Kajti niti njegovi bratje niso verovali vanj.⁶ Tedaj jim je Jezus rekel: »Moj čas še ni prišel, toda vaš čas je vedno pripravljen.⁷ Vas svet ne more Sovražiti, toda mene Sovraži, ker pričujem o njem, da so le-tega dela hudobna.⁸ § Pojdite gor na ta praznik. Jaz še ne grem na ta praznik, kajti moj čas še ni dopolnjen.«⁹ Ko jim je povedal te besede, je še vedno prebival v Galileji.

¹⁰ Toda ko so njegovi bratje odšli gor, potem je tudi on odšel gor na praznik, ne javno, temveč kakor bi bilo na skrivnem.¹¹ Potem so ga Judje med praznikom iskali in govorili: »Kje je tisti?¹² In glede njega je bilo med množico mnogo mrmranja, kajti nekateri so rekli: »Dober človek je,« drugi so rekli: »Ne, temveč zavaja množico.«¹³ Vendar zaradi strahu pred Judi noben človek o njem ni govoril javno.

¹⁴ Torej okoli srede praznika je Jezus odšel gor v tempelj in učil.¹⁵ In Judje so se čudili, rekoč: »Kako ta človek pozna pisma, wsač se jih nikoli ni učil?¹⁶ Jezus jim je odgovoril in rekel: »Moj nauk ni moj, temveč tistega, ki me je poslal.¹⁷ Če hoče katerikoli človek storiti njegovo voljo, bo iz nauka spoznal, če je to od Boga ali če govorim sam od sebe.¹⁸ Kdor govorí o sebi, išče svojo lastno slavo, toda kdor išče slavo tistega, ki ga je poslal, isti je resničen in v njem ni nobene nepravičnosti.¹⁹ Ali vam ni Mojzes dal postave in še izmed vas se nihče ne drži postave? Zakaj me poskušate ubiti?²⁰ Množica je odgovorila in rekla: »Hudiča imaš. Kdo se pripravlja, da te ubije?²¹ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Eno delo sem storil in vsi se čudite.²² Mojzes vam je torej

6,62: Jn 3,13
6,69: Mt 16,16
7,2: 3 Mz 23

7,8: Jn 8,20

7,19: 2 Mz 24,3

7,19: Jn 5,1

7,22: 1 Mz

17,10

7,22: 3 Mz 12,3

7,22: 4 Mz 28,9

7,22: [Neh

13,17]

7,22: [Ez 24,21]

7,22: [Mt 12,5]

7,24: 5 Mz 1,16

7,34: Jn 13,33

7,37: 3 Mz

23,36

7,38: 5 Mz

18,15

7,39: Jl 2,28

7,42: Mt 2,5

7,50: Jn 3,2

7,51: 5 Mz

17,10

7,51: 5 Mz

19,15

dal obrezovanje (ne, ker je od Mojzes, temveč od očetov) in vi na šabatni dan obrežete človeka.

²³ Če človek na šabat prejme obrezovanje, da *se Mojzesova postava ne bi prekršila; ali ste jezni name, ker sem na šabatni dan ozdravil vsak najmanjši delček človeka?²⁴ Ne sodite glede na videz, temveč sodite pravično sodbo.²⁵ Tedaj so nekateri izmed teh iz Jeruzalema rekli: »Ali ni to ta, ki si ga prizadevajo ubiti?²⁶ Ampak glejte, pogumno govorí, pa mu ničesar ne rečejo. Ali so vladarji zares spoznali, da je ta pravi Kristus?

²⁷ Vendar mi vemo, od kod je ta človek; toda ko pride Kristus, noben človek ne bo vedel, od kod je.«²⁸ Tedaj je Jezus, med poučevanjem v templju, zaklical, rekoč: »Vi me tako poznate, kakor veste od kod sem in nisem prišel sam od sebe, temveč je tisti, ki me je poslal, resničen, ki ga vi ne poznate.

²⁹ Toda jaz ga poznam, ker sem od njega in me je on poslal.«³⁰ Prizadevali so si torej, da ga primejo, toda noben človek nanj ni položil rok, ker njegova ura še ni prišla.³¹ Mnogi izmed množice pa so verovali vanj in rekli: »Ko pride Kristus ali bo storil več čudežev, kakor jih je storil ta človek?«

³² Farizeji so slišali, da množica glede njega godrnja takšne besede, in farizeji in visoki duhovniki so poslali častnike, da ga primejo.

³³ Potem jim je Jezus rekel: »Še malo časa sem z vami in potem grem k tistemu, ki me je poslal.

³⁴ Iskali me boste, pa me ne boste našli; in kjer sem jaz, tja vi ne morete priti.«³⁵ § Tedaj so Judje med seboj govorili: »Kam bo šel, da ga ne bomo našli? Ali bo šel k razkropljenim med pogane γιν učil pogane?³⁶ Kakšne vrste govorjenje je to, da je rekel: »Iskali me boste, pa me ne boste našli; in kjer sem jaz, tja vi ne morete priti?«³⁷ Na zadnji dan, veliki dan praznika, je Jezus vstal in zaklical, rekoč: »Če je katerikoli človek žejen, naj pride k meni in piže.³⁸ Kdor veruje vame, kakor pravi pismo, bodo iz njegovega trebuha tekle reke žive vode.«³⁹ (Toda to je govoril o Duhu, ki naj bi ga prejeli tisti, ki verujejo vanj, kajti Sveti Duh še ni bil dan, zato ker Jezus še ni bil proslavljen.)

⁴⁰ Mnogi izmed množice so torej, ko so slišali te besede, rekli: »Resnično, ta je Prerok.«⁴¹ Drugi so rekli: »Ta je Kristus.« Toda nekateri so rekli: »Mar bo Kristus prišel iz Galileje?⁴² Mar ni pismo reklo: »Da prihaja Kristus iz Davidovega semena in iz mesta Betlehem, kjer je bil David?«⁴³

Med množico je bilo torej zaradi njega nesoglasje.⁴⁴ In nekateri izmed njih so ga hoteli prijeti, toda nanj noben človek ni položil rok.

Potem so prišli častniki k visokim duhovnikom in farizejem in ti so jim rekli: »Zakaj ga niste privedli?⁴⁶ Častniki so odgovorili: »Nikoli [noben] človek ni govoril kakor ta človek.«⁴⁷ Tedaj so jim farizeji odgovorili: »Ali ste tudi vi zavedeni?⁴⁸ Ali je kdo izmed vladarjev ali izmed farizejev veroval vanj?⁴⁹ Toda ta množica, ki ne pozna postave, je prekleta.«⁵⁰ Nikodém (tisti, ki je ponocí prišel k Jezusu γιν je bil eden izmed njih) jim reče:⁵¹ »Ali naša postava kateregakoli človeka obsodi, preden ga ne zasliši in ne izve, kaj on dela?«⁵² Odgovorili so in mu rekli: »Ali si tudi ti iz Galileje? Preišči in

^v 6,61: *pohujšuje*: ali, škandalizira, ali, povzroči, da se spotaknete.

^w 7,15: *pisma*: ali, učenja.

^x 7,23: *da...* ali, brez prelamljanja Mojzesove postave.

^y 7,35: *pogane*: ali, Grke.

^z 7,50: *Jezusu*: gr. njemu.

poglej, kajti iz Galileje ne vstane noben prerok.«
 § 53 In vsak je odšel v svojo lastno hišo.

8 Jezus je odšel k Oljski gori. ² Zgodaj zjutraj je ponovno prišel v tempelj in vsi ljudje so prišli k njemu, in usedel se je ter jih učil. ³ In pisarji in farizeji so k njemu privedli žensko, zasačeno v zakonolomstvu; in ko so jo postavili v sredo, ⁴ § so mu rekli: »Učitelj, ta ženska je bila zasačena v zakonolomstvu, pri samem dejanju. ⁵ Torej Mojzes nam je v postavi ukazal, da naj bi bili taki kamnani. Toda kaj praviš ti?« ⁶ To so rekli, ker so ga skušali, da bi ga lahko obtožili. Jezus pa se je sklonil in s svojim prstom pisal po tleh, *kakor da jih ni slišal.* ⁷ Torej, ko so ga še naprej spraševali, se je vzravnal in jim rekel: »Kdor je med vami brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo.« ⁸ In ponovno se je sklonil ter pisal po tleh. ⁹ § In ti, ki so to slišali, so obsojeni po svoji lastni vesti, drug za drugim odšli ven, s pričetkom pri najstarejših, celo do zadnjega; in Jezus je ostal sam ter ženska, stoeča v sredi. ¹⁰ Ko se je Jezus dvignil in ni videl nikogar razen ženske, ji je rekel: »Ženska, kje so ti tvoji tožniki? Ali te nihče ni obsodil?« ¹¹ Rekla je: »Noben človek, Gospod.« In Jezus ji je rekel: »Niti te jaz ne obsojam. Pojdi in ne greši več.« ¹² Potem jim je Jezus ponovno spregovoril, rekoč: »Jaz sem svetloba sveta. Kdor sledi meni, ne bo hodil v temi, temveč bo imel svetlogo življenja.« ¹³ Farizeji so mu torej rekli: »Ti prinašaš pričevanje o sebi; tvoje pričevanje ni resnično.« ¹⁴ Jezus je odgovoril in jim rekel: »Četudi pričujem o samem sebi, je vendarle moje pričevanje resnično, kajti jaz vem, od kod sem prišel in kam grem, toda vi ne morete povedati, od kod sem prišel in kam grem. ¹⁵ Vi sodite po mesu; jaz ne sodim nobenega človeka. ¹⁶ Če pa vendarle sodim, je moja sodba resnična, kajti nisem sam, temveč jaz in Oče, ki me je poslal. ¹⁷ Tudi v vaši postavi je zapisano, da je pričevanje dveh ljudi resnično. ¹⁸ Jaz sem nekdo, ki pričuje o samem sebi in Oče, ki me je poslal, prinaša pričevanje o meni.« ¹⁹ Tedaj so mu rekli: »Kje je tvoj Oče?« Jezus je odgovoril: »Vi ne poznate niti mene niti mojega Očeta. Če bi poznali mene, bi poznali tudi mojega Očeta.« ²⁰ Te besede je Jezus govoril v zakladnici, medtem ko je učil v templju. In nanj noben človek ni položil rok, kajti njegova ura še ni prišla. ²¹ Potem jim je Jezus ponovno rekel: »Jaz grem svojo pot in iskali me boste in umrli boste v svojih grehih. Kamor grem jaz, vi ne morete priti.« ²² Tedaj so Judje rekli: »Ali bo samega sebe ubil, ker pravi: »Kamor grem jaz, vi ne morete priti.« ²³ In rekel jim je: »Vi ste od spodaj, jaz sem od zgoraj; vi ste od tega sveta, jaz nisem od tega sveta. ²⁴ Povedal sem vam torej, da boste umrli v svojih grehih; kajti če ne verujete, da jaz sem, boste umrli v svojih grehih.« ²⁵ Tedaj so mu rekli: »Kdo si?« In Jezus jim reče: »Celo isti, kakor sem vam povedal od začetka. ²⁶ Povedati vam imam mnogo besed in soditi o vas, toda tisti, ki me je poslal, je resničen in svetu govorim te besede, ki sem jih slišal od njega.« ²⁷ Niso pa razumeli, da jim je

govoril o Očetu. ²⁸ Tedaj jim je Jezus rekel: »Ko boste povzdignili Sina človekovega, potem boste spoznali, da jaz sem in da ničesar ne delam sam od sebe, temveč te stvari govorim, kakor me je naučil moj Oče. ²⁹ In tisti, ki me je poslal, je z menoj. Oče me ni pustil samega, kajti vedno delam te stvari, ki mu ugajajo.« ³⁰ Ko je govoril te besede, so mnogi verovali vanj. ³¹ Tem Judom, ki so verovali vanj, je tedaj Jezus rekel: »Če ostanete v moji besedi, potem ste zares moji učenci ³² in spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila.« ^b

³³ Odgovorili so mu: »Mi smo Abrahamovo seme in nikoli nismo bili nobenemu človeku v suženjstvu. Kako praviš: »Osvobojeni boste?« ³⁴ Jezus jim je odgovoril: »Resnično, resnično, povem vam: »Kdorkoli zgreši greh, je služabnik greha. ³⁵ In služabnik v hiši ne ostaja za vedno, toda Sin ostaja večno. ³⁶ Če vas bo torej Sin osvobodil, boste zares svobodni. ³⁷ Vem, da ste Abrahamovo seme, toda vi si prizadevate, da me ubijete, ker moja beseda v vas nima prostora. ³⁸ Jaz govorim to, kar sem videl pri svojem Očetu, vi pa delate to, kar ste videli pri svojem očetu.« ³⁹ Odgovorili so in mu rekli: »Naš oče je Abraham.« Jezus jim reče: »Če bi bili Abrahamovi otroci, bi delali Abrahamova dela. ⁴⁰ Toda sedaj si prizadevate, da me ubijete, človeka, ki vam je povedal resnico, ki sem jo slišal od Boga. Tega Abraham ni storil. ⁴¹ Vi opravljate dela svojega očeta.« Tedaj so mu rekli: »Mi nismo rojeni iz prešuštva; mi imamo enega Očeta, celo Boga.« ⁴² Jezus jim je rekel: »Če bi bil vaš Oče Bog, bi me ljubili, kajti jaz sem izšel in sem prišel od Boga; niti nisem prišel sam od sebe, temveč me je on poslal. ⁴³ Zakaj ne razumete mojega govora? Zato ker celo ne morete poslušati moje besede. ⁴⁴ Vi ste od svojega očeta, hudiča in počeli boste poželjivosti svojega očeta. On je bil od začetka morilec in ni stal v resnici, ker v njem ni resnice. Ko govorí laž, govorí iz svojega člastnega, kajti on je lažnivec in oče le-te. ⁴⁵ In ker vam govorim resnico, mi ne verjamete. ⁴⁶ Kdo izmed vas me prepričuje o grehu? Če pa govorim resnico, zakaj mi ne verjamete? ⁴⁷ Kdor je iz Boga, posluša Božje besede. Vi jih torej ne poslušate, ker niste iz Boga.« ⁴⁸ Tedaj so Judje odgovorili in mu rekli: »Ali ne govorimo prav, da si Samarijan in imaš hudiča?« ⁴⁹ Jezus je odgovoril: »Jaz nimam hudiča, temveč častim svojega Očeta, vi pa me onečaščate. ⁵⁰ In ne iščem svoje lastne slave; obstaja nekdo, ki išče in sodi. ⁵¹ Resnično, resnično, povem vam: »Če se človek drži moje besede, nikoli ne bo videl smrti.« ⁵² Tedaj so mu Judje rekli: »Torej, mi vemo, da imaš hudiča. Abraham je mrtev in preroki; ti pa praviš: »Če se človek drži moje besede, nikoli ne bo okusil smrti.« ⁵³ Ali si ti večji kakor naš oče Abraham, ki je mrtev? In tudi preroki so mrtvi. Koga se ti sam delaš?« ⁵⁴ Jezus je odgovoril: »Če jaz častim samega sebe, moja čast ni nič. Moj Oče je ta, ki me časti, o katerem vi pravite, da je on vaš Bog. ⁵⁵ Vendarle ga vi niste spoznali, toda jaz ga poznam. In če bi rekel: »Ne poznam ga,« bi bil lažnivec, podoben vam. Toda jaz ga poznam

8,5: 3 Mz 20,10
 8,7: 5 Mz 17,7
 8,12: Jn 1,5
 8,12: Jn 9,5
 8,14: Jn 5,31
 8,17: 5 Mz 17,6
 8,17: Mt 18,16
 8,34: Rim 6,20
 8,34: 2 Pet 2,19
 8,44: 1 Jn 3,8
 8,47: 1 Jn 4,6

^a 8,22: [Leta Gospodovega 33.]

^b 8,32: [Resnica ni tista, ki vas osvobodi. Osvobodi vas resnica, ki jo poznate.]

^c 8,44: *svojega*...: ali, svoje lastne volje ali nagnjenja.

in se držim njegove besede.⁵⁶ Vaš oče Abraham se je razveselil, da vidi moj dan. In videl ga je in je bil vesel.«⁵⁷ Tedaj so mu Judje rekli: »Še petdeset let nisi star in si videl Abrahama?«⁵⁸ Jezus jim je rekел: »Resnično, resnično, povem vam: >Preden je bil Abraham, jaz sem.<«⁵⁹ § Tedaj so pobrali kamne, da bi jih vrgli vanj, toda Jezus se je skril in odšel iz templja, gredoč skozi njihovo sredo in tako odšel mimo.

9 In ko je Jezus šel mimo, je zagledal človeka, ki je bil slep od svojega rojstva.² In njegovi učenci so ga vprašali, rekoč: »Učitelj, kdo je storil greh, ta človek ali njegovi starši, da je bil rojen slep.«³ Jezus je odgovoril: »Niti ni ta človek grešil niti njegovi starši, temveč, da bi se na njem razodela Božja dela.⁴ Dokler je dan, moram delati dela tistega, ki me je poslal. Prihaja noč, ko noben človek ne more delati.⁵ Kolikor dolgo sem na svetu, sem svetloba sveta.«⁶ Ko je to izgovoril, je pljunil na tla in iz sline naredil blato in z^dblatom mazilil oči slepega človeka⁷ ter mu rekel: »Pojdi, umij se v bazenu Síloí,« (kar je po razlagi: >Poslani.<) Odšel je torej svojo pot in se umil in prišel ter videl.

⁸ Torej sosedje in tisti, ki so ga prej videli, da je bil slep, so rekli: »Ali ni to tisti, ki je sedel in beračil?«⁹ Nekateri so rekli: »To je on,« drugi so rekli: »Podoben mu je.« Toda on je rekel: »Jaz sem.«¹⁰ Zaradi tega so mu rekli: »Kako so bile twoje oči odprte?«¹¹ Odgovoril je in rekel: »Človek, ki se imenuje Jezus, je naredil blato ter mazilil moje oči in mi rekel: >Pojdi k bazenu Síloa in umij.< In odšel sem in umil ter prejel vid.«¹² Potem so mu rekli: »Kje je tisti?« Rekel je: »Ne vem.«

¹³ K farizejem so privedli tistega, ki je bil poprej slep.¹⁴ In bil je šabatni dan, ko je Jezus naredil blato in odprl njegove oči.¹⁵ Tedaj so ga tudi farizeji ponovno vprašali, kako je prejel svoj vid. Rekel jim je: »Na moje oči je položil blato in sem umil ter vidim.«¹⁶ Zato so nekateri izmed farizejev rekli: »Ta človek ni od Boga, ker se ne drži šabatnega dne.« Drugi so rekli: »Kako lahko človek, ki je grešnik, dela takšne čudežе?« In med njimi je bilo nesoglasje.¹⁷ Slepemu možu so ponovno rekli: »Kaj praviš o tistem, ki ti je odprl twoje oči?« Rekel je: »Prerok je.«¹⁸ Toda Judje glede njega niso verjeli, da je bil slep in je prejel svoj vid, dokler niso poklicali staršev tega, ki je prejel svoj vid.¹⁹ In vprašali so ju, rekoč: »Je to vajin sin, o katerem pravite, da je bil rojen slep? Kako potem sedaj vidi?«²⁰ Njegova starša sta jim odgovorila in rekla: »Midva veva, da je to najin sin in da je bil rojen slep,²¹ toda na kakšen način on sedaj vidi, midva ne veva; ali kdo je odprl njegove oči, midva ne veva. Dovolj je star, njega vprašajte, on bo govoril zase.«²² Te besede so njegovi starši govorili zato, ker so se bali Judov, kajti Judje so se že sporazumeli, da će bi katerikoli človek priznal, da je bil on Kristus, bi bil le-ta izločen iz sinagoge.²³ Zaradi tega so njegovi starši rekli: »Dovolj je star, njega vprašajte.«²⁴ Tedaj so ponovno poklicali moža, ki je bil slep in mu rekli: »Daj Bogu hvalo. Mi vemo, da je ta človek grešnik.«²⁵ Odgovoril je in rekel: »Če je grešnik ali ne, ne vem. Eno stvar vem, glede na to, da sem bil slep, sedaj vidim.«²⁶ Tedaj

so mu ponovno rekli: »Kaj ti je storil? Kako je odprl twoje oči?«²⁷ Odgovoril jim je: »Povedal sem vam že, pa niste poslušali. Zakaj bi to radi ponovno slišali? Hočete biti tudi vi njegovi učenci?«²⁸ Tedaj so ga zasramovali in rekli: »Ti si njegov učenec, toda mi smo Mojzesovi učenci.²⁹ Mi vemo, da je Mojzesu govoril Bog; glede tega pa ne vemo, od kod je.«³⁰ Človek je odgovoril in jim rekel: »Zakaj v tem je čudovita stvar, da vi ne veste, od kod je, pa je vendor odprl moje oči.³¹ Torej vemo, da Bog ne sliši grešnikov; toda če je katerikoli človek oboževalec Boga in izvršuje njegovo voljo, njega on sliši.³² Odkar je svet nastal, se ni slišalo, da bi katerikoli človek odprl oči nekoga, ki je bil rojen slep.³³ Če ta človek ne bi bil od Boga, ne bi mogel ničesar storiti.«³⁴ Odgovorili so mu in mu rekli: »Povsem si bil rojen v grehih in nas ti učiš?« In vrgli ^eso ga ven.³⁵ Jezus je slišal, da so ga vrgli ven. In ko ga je našel, mu je rekel: »Ali veruješ v Božjega Sina?«³⁶ Odgovoril je in rekel: »Kdo je ta, Gospod, da bi lahko veroval vanj?«³⁷ Jezus mu je rekel: »Ti si ga oboje [in] videl in ta je, ki govori s teboj.«³⁸ In rekel je: »Gospod, verujem.« In ga je oboževal.

³⁹ Jezus je rekel: »Za sodbo sem prišel na ta svet, da bi tisti, ki ne vidijo, lahko videli in da bi tisti, ki vidijo, lahko oslepeli.«⁴⁰ Nekateri izmed farizejev, ki so bili z njim, so slišali te besede in mu rekli: »Ali smo tudi mi slepi?«⁴¹ Jezus jim je rekel: »Če bi bili slepi, ne bi imeli greha, toda sedaj pravite: >Vidimo,< zato vaš greh ostaja.«

10 »Resnično, resnično, povem vam: >Kdor v ovčjo stajo ne vstopa pri vratih, temveč se vzpenja po neki drugi poti, ta isti je tat in razbojniki.«² Toda kdor vstopa pri vratih, je pastir ovc.³ Njemu vratar odpira in ovce slišijo njegov glas in svoje lastne ovce kliče po imenu in jih vodi ven.⁴ In ko svoje lastne ovce poganja naprej, gre pred njimi in ovce mu sledijo, kajti njegov glas pozna.«⁵ Tujcu pa ne bodo sledile, temveč bodo bežale pred njim, kajti glasu tujcev ne pozna.«⁶ Jezus jim je povedal to prisopobo, toda niso razumeli, kaj bi bile te besede, ki jim jih je govoril.⁷ Potem jim je Jezus ponovno rekel: »Resnično, resnično, povem vam: >Jaz sem vrata ovcam.⁸ Vsi, ki so kadarkoli prišli pred menoj, so tatovi in razbojniki, toda ovce jih niso poslušale.⁹ Jaz sem vrata; če kdorkoli vstopi noter po meni, bo rešen in bo hodil ven in noter ter najde pašo.¹⁰ Tat ne prihaja, razen da kraje in da ubija ter da uničuje. Jaz sem prišel, da bi lahko imeli življenje in da bi ga lahko imeli bolj obilno.¹¹ Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir daje svoje življenje za ovce.

¹² Toda kdor je najemnik in ni pastir, katerega ovce niso njegova last, vidi prihajati volka in zapusti ovce ter zbeži, volk pa ovce lovi in jih razkropi.¹³ Najemnik beži, ker je najemnik in ne skrbi za ovce.¹⁴ Jaz sem dobri pastir in poznam svoje ovce in moje pozna jo mene.¹⁵ Kakor Oče pozna mene, točno tako jaz poznam Očeta in svoje življenje dam za ovce.¹⁶ Imam pa tudi druge ovce, ki niso iz te staje. Tudi te moram prvesti in bodo slišale moj glas in bo ena staja in en pastir.¹⁷ Zato me moj Oče ljubi, ker dam

9,5: Jn 1,9
10,11: Iz 40,11
10,11:
Ezk 34,23
10,16: [Jn
10,27]
10,16:
[Raz 3,20]

svoje življenje, da ga lahko ponovno prejmem.
¹⁸ Nihče ga ne jemlje od mene, temveč ga dajem sam od sebe. Imam moč, da ga dam in imam moč, da ga ponovno prejmem. To zapoved sem prejel od svojega Očeta.«¹⁹

¹⁹ Zaradi teh besed je bilo med Judi ponovno nesoglasje.²⁰ In mnogi izmed njih so rekli: »Hudiča ima, pa tudi nor je; zakaj ga poslušate?«²¹ Drugi so rekli: »To niso besede tistega, ki ima hudiča. Ali lahko hudič slepemu odpre oči?«

²² V Jeruzalemu pa je bil praznik posvetitve in bila je zima.²³ In Jezus je hodil v templju po Salomonovem preddverju.²⁴ Potem so prišli Judje, ga obkrožili in mu rekli: »Doklej nas boš še gupertil, da dvomimo? Če si ti Kristus, nam odkrito povej.«²⁵ Jezus jim je odgovoril: »Povedal sem vam, pa niste verovali. Dela, ki jih delam v imenu svojega Očeta, ta pričujejo o meni.²⁶ Toda vi ne verujete, ker kakor sem vam povedal, niste izmed mojih ovc.²⁷ Moje ovce slišijo moj glas in jaz jih poznam in one mi sledijo,²⁸ in dam jim večno življenje in nikoli ne bodo propadle niti jih noben človek ne bo iztrgal iz moje roke.²⁹ Moj Oče, ki jih je dal meni, je večji od vseh in noben človek jih ne more izpuliti iz roke mojega Očeta.³⁰ Jaz in moj Oče sva eno.«³¹ Po tem so Judje ponovno pobrali kamne, da ga kamnajo.³² Jezus jim je odgovoril: »Mnogo dobrih del sem vam pokazal od svojega Očeta; za katerega izmed teh del me kamnate?«³³ Judje so mu odgovorili, rekoč: »Ne kamnamo te zaradi dobrega dela; temveč zaradi bogokletja; in zato, ker se ti, ki si človek, sebe delaš Boga.«³⁴ Jezus jim je odgovoril: »Ali ni v vaši postavi zapisano: >Rekel sem: >Vi ste bogovi?<«³⁵ Če pa je imenoval bogove te, ki jim je prišla Božja beseda in pismo ne more biti prekršeno,³⁶ pravite o njem, ki ga je Oče posvetil in poslal na svet: >Ti preklinjaš,< ker sem rekel, da sem Božji Sin?³⁷ Če ne opravljam del svojega Očeta, mi ne verjemite.³⁸ Toda če jih opravljam, čeprav mi ne verjamete, verjemite delom, da boste lahko spoznali in verovali, da je Oče v meni in jaz v njem.«³⁹ Zato so si ponovno prizadevali, da ga primejo, toda pobegnil je iz njihove roke⁴⁰ in ponovno odšel proč, onstran Jordana, na kraj, kjer je Janez najprej krščeval in tam ostal.⁴¹ In mnogi so krenili k njemu ter rekli: »Janez ni storil nobenega čudeža, toda vse besede, ki jih je Janez govoril o tem človeku, so bile resnične.«⁴² In tam so mnogi verovali vanj.

11 Torej nek mož je bil bolan, *po imenu Lazar*, iz Betanije, mesta Marije in njene sestre Marte.² (Marija je bila *tista*, ki je Gospoda mazilila z mazilom in je s svojimi lasmi obrisala njegova stopala, katere brat Lazar je bil bolan.)³ Zato sta njegovi sestri poslali k njemu, rekoč: »Gospod, glej, tisti, ki ga imaš rad, je bolan.«⁴ Ko je Jezus *to* slišal, je rekel: »Ta bolezen ni za smrt, temveč za Božjo slavo, da bo Božji Sin s tem lahko proslavljen.«⁵ Torej Jezus je ljubil Marto in njeno sestro ter Lazarja.⁶ Ko je torej slišal, da je bil bolan, je še dva dni ostal na istem kraju, kjer je bil.⁷ Šele nató reče *svojim* učencem: »Ponovno pojdimo v Judejo.«⁸ Njegovi učenci mu rečejo: »Učitelj,

Judje so si nedavno prizadevali, da te kamnajo, ti pa greš ponovno tja?«⁹ Jezus je odgovoril: »Ali ni v dnevu dvanajst ur? Ce katerikoli človek hodi podnevi, se ne spotika, ker vidi svetlobe tega sveta.¹⁰ Toda če človek hodi ponoči, se spotika, ker v njem ni svetlobe.«¹¹ Te besede je rekel in nató jim reče: »Naš prijatelj Lazar spi, vendar grem, da ga lahko zbudim iz spanja.«¹² Tedaj so njegovi učenci rekli: »Gospod, če spi, bo okreval.«¹³ Vendar je Jezus govoril o njegovi smrti, toda mislili so, da je govoril o počitku v spanju.¹⁴ Tedaj jim je Jezus odkrito povedal: »Lazar je mrtev.¹⁵ Zaradi vas pa sem vesel, da nisem bil tam, z namenom, da boste lahko verovali, vendar pojdimo k njemu.«¹⁶ Tedaj je Tomaž, ki se je imenoval Dvojček, rekel svojim součencem: »Naj gremo tudi mi, da bomo lahko umrli z njim.«¹⁷ Potem ko je Jezus prišel, je odkril, da je že štiri dni ležal v grobu.¹⁸ Torej Betanija je bila blizu Jeruzalema, okoli petnajst dolžin brazd^h proč¹⁹ in mnogi izmed Judov so prišli k Marti in Mariji, da ju tolažijo glede njunega brata.²⁰ Potem je Marta, takoj ko je slišala, da je prihajal Jezus, odšla in ga srečala, toda Marija je še vedno sedela v hiši.²¹ Tedaj je Marta rekla Jezusu: »Gospod, če bi bil ti tukaj, moj brat ne bi umrl.²² Toda jaz vem, da celo sedaj, karkoli hočeš prositi od Boga, ti bo Bog to dal.«²³ Jezus ji reče: »Tvoj brat bo ponovno vstal.«²⁴ Marta mu reče: »Vem, da bo ponovno vstal na vstajenje ob poslednjem dnevu.«²⁵ § Jezus ji je rekel: »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor vame veruje, četudi bi bil mrtev, bo vendarle živel.²⁶ In kdorkoli živi in veruje vame, ne bo nikoli umrl. Veruješ to?«²⁷ Ona mu reče: »Da, Gospod. Verujem, da si ti Kristus, Božji Sin, ki naj bi prišel na svet.«²⁸ In ko je tako rekla, je šla svojo pot in na skrivnem poklicala svojo sestro Marijo, rekoč: »Učitelj je prišel in te kliče.«²⁹ Brž ko je ona *to* zaslíšala, je hitro vstala in prišla k njemu.³⁰ Torej Jezus še ni prišel v mesto, temveč je bil na kraju, kjer ga je srečala Marta.³¹ Ko so Judje, ki so bili z njo v hiši in jo tolažili, videli Marijo, da je v naglici vstala in odšla ven, so ji potem sledili, rekoč: »H grobu gre, da bi tam jokala.«³² Torej ko je Marija prišla tja, kjer je bil Jezus in ga zagledala, je padla dol k njegovim stopalom in mu rekla: »Gospod, če bi bil ti tukaj, moj brat ne bi umrl.«³³ Ko jo je Jezus torej videl jokajočo in jokajoče tudi Jude, ki so prišli z njo, je v duhu zastokal in bil i-vznemirjen.³⁴ ter rekel: »Kam ste ga položili?« Rekli so mu: »Gospod, pridi in poglej.«³⁵ Jezus se je zjokal.³⁶ Tedaj so Judje rekli: »Glejte, kako ga je imel rad!«³⁷ Nekateri izmed njih pa so rekli: »Mar ni mogel ta človek, ki je slepemu odprl oči, storiti, da ta mož sploh ne bi umrl?«³⁸ Jezus torej, v sebi ponovno stokajoč, pride h grobu. To je bila votlina in nanjo je bil položen kamen.³⁹ Jezus je rekel: »Odstranite kamen proč.« Marta, sestra tega, ki je bil mrtev, mu reče: »Gospod, do sedaj že zaudarja, kajti mrtev je štiri dni.«⁴⁰ Jezus ji reče: »Kaj ti nisem rekel, da če boš verovala, boš videla Božjo slavo?«⁴¹ Tedaj so odstranili kamen z mesta, kamor je bil mrtvi položen. Jezus pa je

^f 10,22: [Hanuka ali praznik luči, ki obuja spomin na obnovo in ponovno vzpostavitev delovanja jeruzalemskega templja.]

^g 10,24: še...: ali, držal v negotovosti.

^b 11,18: [petnajst dolžin brazd: to je okoli 3,2 km.]

ⁱ 11,33: bil...: gr. se vznemiril.

povzdignil svoje oči in rekel: »Oče, hvala ti, da si me uslišal.⁴² In vedel sem, da me ti vedno uslišiš, toda to sem rekel zaradi množice, ki stoji zraven, da bi lahko verovala, da si me ti poslal.«⁴³ In ko je tako govoril, je z močnim glasom zaklical: »Lazar, pridi naprej.«⁴⁴ In tisti, ki je bil mrtev, je prišel naprej, z rokami in nogami, povezanimi s pogrebnimi oblačili in njegov obraz je bil naokoli povezan s prtičem. Jezus jim reče: »Odvežite ga in ga pustite oditi.«⁴⁵ Potem so mnogi izmed Judov, ki so prišli k Mariji in videli stvari, ki jih je Jezus storil, verovali vanj.⁴⁶ Toda nekateri izmed njih so odšli po svojih potekh k farizejem in jim povedali, kakšne stvari je Jezus storil.

⁴⁷ Tedaj so visoki duhovniki in farizeji zbrali veliki zbor ter rekli: »Kaj [naj] storimo? Kajti ta človek dela mnoge čudeže.⁴⁸ Ce ga pustimo tako pri miru, bodo vsi ljudje verovali vanj in prišli bodo Rimljani in odvzeli tako naš prostor kakor narod.«⁴⁹ In eden izmed njih, po imenu Kajfa, ki je bil to isto leto veliki duhovnik, jim je rekел: »Vi čisto nič ne veste,⁵⁰ niti ne preudarite, da je za nas koristno, da naj bi en človek umrl za ljudi, ne pa da propade celoten narod.«⁵¹ To pa ni govoril [sam] od sebe, temveč ker je bil tisto leto veliki duhovnik, je prerokoval, da naj bi Jezus umrl za ta narod,⁵² in ne samo za ta narod, temveč da naj bi tudi Božje otroke, ki so bili razkropljeni naokoli, skupaj zbral v enim.⁵³ Torej so se od tega dne dalje skupaj posvetovali, da ga usmrtijo.⁵⁴ Jezus torej med Judi ni več hodil javno, temveč je od tam odšel v deželo poleg divjine, v mesto, imenovano Efrájim in tam ostal s svojimi učenci.

⁵⁵ In blizu je bila judovska pasha in mnogi iz dežele so pred pasho odšli gor v Jeruzalem, da se očistijo.⁵⁶ Medtem ko so stali v templju, so torej iskali Jezusa in med seboj govorili: »Kaj mislite, da ne bo prišel na praznik?«⁵⁷ Torej tako visoki duhovniki kakor farizeji so izdali zapoved, da će katerikoli človek ve, kje bi bil, naj to pokaže, da bi ga lahko prijeli.

12 Potem je Jezus, šest dni pred pasho, prišel v Betanijo, kjer je bil Lazar, ki je bil mrtev, ki ga je obudil od mrtvih.² Tam so mu pripravili večerjo in Marta je stregla, toda Lazar je bil eden izmed teh, ki je z njim sedel za mizo.³ Tedaj je Marija vzela funt zelo dragocenega mazila iz narde in mazilila Jezusova stopala in s svojimi lasmi obrisala njegova stopala, in hiša je bila napolnjena z vonjem mazila.⁴ § Potem reče eden izmed njegovih učencev, Juda Iškarijot, Simonov sin, ki naj bi ga izdal:⁵ »Zakaj ni bilo to mazilo prodano za tristo denarjev in dano revnim?«⁶ § To je rekel, ne, ker bi skrbel za revne, temveč zato, ker je bil tat in je imel mošnjo ter nosil, kar je bilo dano vanjo.⁷ Potem je Jezus rekel: »Pusti jo pri miru. To je zadržala za dan mojega pokopa.⁸ Kajti revne imate vedno s seboj, mene pa nimate vedno.«⁹ Veliko ljudi izmed Judov je torej vedelo, da je bil tam. Niso pa prišli samo zaradi Jezusa, temveč, da bi lahko videli tudi Lazarja, ki ga je obudil od mrtvih.

¹⁰ Toda visoki duhovniki so se posvetovali, da bi mogli usmrтiti tudi Lazarja,¹¹ zato ker je zaradi tega razloga mnogo izmed Judov odšlo proč in verovalo v Jezusa.

11,50: Jn 18,14
11,53: [Mt 21,38]
11,53: Mt 26,3-4
11,53: [Mr 12,7-8]
11,53: [Lk 20,14]
11,53: [Heb 1,2]
12,6: Jn 13,29
12,12: Mt 21,4-9
12,15: Zah 9,9
12,25: Mt 10,39
12,34: Ps 110,4
12,36: [Luke 16,8]
12,38: Iz 53,1
12,38: Rim 10,16
12,40: Mt 13,14

¹² Naslednji dan je mnogo ljudi, ki so prišli na praznik, ko so slišali, da je v Jeruzalem prihaja Jezus,¹³ vzelo mladike palmovih dreves in mu odšlo naproti, da ga srečajo ter klicali: »Hozana: Blagoslovjen je Izraelov Kralj, ki prihaja v Gospodovem imenu.«¹⁴ In Jezus, ko je našel mladega osla, je sédel nanj, kakor je pisano:¹⁵ »Ne boj se, hči sionska, glej, tvoj Kralj prihaja, sedeč na osličjem žrebetu.«¹⁶ Teh stvari njegovi učenci sprva niso razumeli, toda ko je bil Jezus poveličan, potem so se spomnili, da so bile te stvari pisane o njem in da so mu te stvari storili.¹⁷ Množica torej, ki je bila z njim, ko je Lazarja poklical iz njegovega groba in ga obudil od mrtvih, je pričevala.¹⁸ Zaradi tega razloga ga je množica tudi srečala, ker so slišali, da je storil ta čudež.¹⁹ Farizeji so torej med seboj govorili: »[Ali] ne zaznate, kako ničesar ne prevladate? Glejte, svet je odšel za njim.«

²⁰ In med njimi so bili neki Grki, ki so ob prazniku prišli gor oboževat.²¹ Iсти so torej prišli k Filipu, ki je bil iz Betsajde v Galileji in ga prosili, rekoč: »Gospod, mi bi videli Jezusa.«²² Filip prihaja ter pove Andreju in prav tako Andrej ter Filip povesta Jezusu.

²³ In Jezus jima je odgovoril, rekoč: »Ura je prišla, da naj bi bil Sin človekov poveličan.²⁴ Resnično, resnično, povem vam: Razen če pšenično zrno ne pade na tla in ne umre, ostaja sámо; toda če umre, obrodi mnogo sadu.²⁵ Kdor ima rad svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa svoje življenje na tem svetu sovraži, ga bo ohranil za večno življenje.²⁶ Če katerikoli človek služi meni, naj mi sledi; in kjer sem jaz, tam bo tudi moj služabnik. Če katerikoli človek služi meni, ga bo moj Oče počastil.²⁷ Sedaj je moja duša vznemirjena in kaj naj rečem? »Oče, resi me pred to uro.« Toda zaradi tega razloga sem prišel v to uro.²⁸ »Oče, proslavi svoje ime.« Tedaj je tja prišel glas iz nebes, rekoč: »Proslavil sem ga in ponovno ga bom proslavil.«²⁹ Množica torej, ki je stala poleg in to slišala, je rekla, da je zagrmelo; drugi so rekli: »Angel mu je govoril.«³⁰ Jezus je odgovoril in rekel: »Ta glas ni prišel zaradi mene, temveč zaradi vas.³¹ Sedaj je sodba tega sveta. Sedaj bo princ tega sveta izgnan ven.³² § In jaz, če bom povzdignjen z zemlje, bom k sebi pritegnil vse ljudi.«³³ To je rekel, ker je naznanil, kakšne smrti naj bi umrl.³⁴ Množica mu je odgovorila: »Iz postave smo slišali, da Kristus ostaja večno; in kako praviš ti: »Sin človekov mora biti dvignjen?« Kdo je ta Sin človek?«³⁵ Potem jim je Jezus rekel: »Še malo časa je z vami svetloba. Hodite, dokler imate svetlobu, da ne bi nad vas prišla tema, kajti kdor hodi v temi, ne ve, kam gre.³⁶ Dokler imate svetlobu, verujte v svetlobu, da boste lahko otroci svetlobe.« Te besede je govoril Jezus in odšel ter se skril pred njimi.

³⁷ Toda čeprav je pred njimi storil toliko čudežev, kljub temu niso verovali vanj,³⁸ da se je lahko izpolnila beseda preroka Izaija, ki je govoril: »Gospod, kdo je veroval našemu poročilu in komu se je razodel Gospodov laket?³⁹ Torej niso mogli verovati, zato ker je ta Izaija ponovno rekел:⁴⁰ Oslepel je njihove oči in zakrknil njihovo srce,

da ne bi mogli videti s svojimi očmi niti razumeti s svojim srcem in ne bi bili spreobrnjeni in bi jih jaz ne ozdravil.⁴¹ Te besede je izrekel Izaija, ko je videl njegovo slavo in govoril o njem.

⁴² Vendar so tudi med visokimi vladarji mnogi verovali vanj, toda zaradi farizejev ga niso priznali, da ne bi bili izločeni iz sinagoge,⁴³ kajti bolj so ljubili hvalo ljudi kakor Božjo hvalo.

⁴⁴ Jezus je zaklical in rekel: »Kdor veruje vame, ne veruje vame, temveč v tistega, ki me je poslal.

⁴⁵ In kdor vidi mene, vidi tistega, ki me je poslal.

⁴⁶ Prišel sem, svetloba na svet, da kdorkoli veruje vame, ne bi ostal v temi.⁴⁷ In če katerikoli človek sliši moje besede in ne veruje, ga ne sodim jaz, kajti nisem prišel, da svet sodim, temveč da svet rešim.⁴⁸ Kdor zavrača mene in ne sprejema mojih besed, ima nekoga, ki ga sodi. Beseda, ki sem jo govoril, ta ista ga bo sodila na poslednji dan.

⁴⁹ Kajti nisem govoril sam od sebe, temveč Oče, ki me je poslal, mi je dal zapoved, kaj naj rečem in kaj naj govorim.⁵⁰ In jaz vem, da je njegova zapoved večno življenje. Karkoli torej govorim, govorim tako, celo kakor mi je rekel Oče.«

13 Torej pred praznikom pashe, ko je Jezus spoznal, da je prišla njegova ura, da naj bi odšel s tega sveta k Očetu in ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je ljubil do konca.² In ko se je večerja končala, je torej hudič Judu Iškarijotu, Simonovemu sinu, v srce položil, da ga izda.³ Ker je Jezus vedel, da je Oče vse stvari dal v njegove roke in da je prišel od Boga in odšel k Bogu,⁴ se dvigne od večerje in odloži svoje obleke in vzame brisačo ter se opaše.⁵ Nató vlije vodo v umivalnik in začne učencem umivati stopala ter *jih* brisati z brisačo, s katero je bil opasan.⁶ Potem pride k Simonu Petru in Peter mu reče: »Gospod, ti mi umivaš moja stopala?«⁷ Jezus je odgovoril in mu rekel: »Kar delam, ti sedaj ne veš, toda spoznal boš pozneje.«⁸ Peter mu reče: »Nikoli ne boš umival mojih stopal.« Jezus mu je odgovoril: »Če te ne umijem, nimaš deleža z menoj.«⁹ Simon Peter mu reče: »Gospod, ne samo mojih stopal, temveč tudi *moje* roke in *mojo* glavo.«¹⁰ Jezus mu reče: »Kdor je umit, se mu razen *svojih* stopal ni treba umiti, ampak je čist vsak delček; in vi ste čisti, toda ne vsi.«¹¹ Kajti vedel je, kdo naj bi ga izdal, zato je rekel: »Niste vsi čisti.«¹² Torej potem, ko jim je umil njihova stopala in vzel svoje obleke ter se ponovno usedel, jim je rekel: »Ali veste, kaj sem vam storil?¹³ Vi me kličete Učitelj in Gospod, in pravilno govorite, kajti to sem.¹⁴ Če sem vam torej jaz, vaš Gospod in Učitelj, umil vaša stopala, morate tudi vi drug drugemu umivati stopala.¹⁵ Kajti dal sem vam zgled, da bi tudi vi delali tako, kakor sem vam storil jaz.¹⁶ Resnično, resnično, povem vam: >Služabnik ni večji kakor njegov gospodar; niti kdor je poslan, ni večji kakor tisti, ki ga je poslal.¹⁷ Če poznate te stvari, ste srečni, če jih izvršujete.

¹⁸ Ne govorim o vas vseh. Vem, katere sem izbral, toda da bi se lahko izpolnilo pismo: »Kdor je kruh z menoj, je dvignil svojo peto zoper mene.«¹⁹ Sedaj ^kvam pravim, preden pride, da

ko se zgodji, boste lahko verovali, da jaz sem.

²⁰ Resnično, resnično, povem vam: >Kdor sprejme, kogarkoli jaz pošljem, sprejme mene; in kdor sprejme mene, sprejme tistega, ki me je poslal.«²¹

Ko je Jezus tako rekel, je bil v duhu vznemirjen in pričeval ter rekel: »Resnično, resnično, povem vam, da me bo eden izmed vas izdal.«²² Potem so učenci pogledali drug na drugega, dvomeč, o kom je govoril.²³ Torej na Jezusovo naročje je bil naslonjen eden izmed njegovih učencev, ki ga je Jezus ljubil.²⁴ Simon Peter mu je torej dal znamenje, da naj vpraša, kdo bi bil ta, o katerem je govoril.²⁵ On mu potem, ležeč na Jezusovih prsih, reče: »Gospod, kdo je ta?«²⁶ Jezus je odgovoril: »To je tisti, ki mu bom dal grižljaj, ¹ko ga bom pomočil.« In ko je grižljaj pomočil, ga je dal Judu Iškarijotu, Simonovemu sinu.²⁷ In po grižljaju je vanj vstopil Satan. Tedaj mu je Jezus rekel: »To, kar delaš, stori hitro.«²⁸ Torej noben človek pri mizi ni vedel, za kakšen namen mu je to rekel.²⁹ Kajti nekateri izmed njih so mislili, ker je imel Juda mošnjo, da mu je Jezus rekel: »Kupi te stvari, ki jih potrebujemo za praznik,« ali da naj bi nekaj dal ubogim.³⁰ Potem ko je prejel grižljaj, je takoj odšel ven; bila pa je noč.

Torej ko je odšel ven, je Jezus rekel: »Sedaj je Sin človekov proslavljen in Bog je proslavljen v njem.³¹ Če je Bog proslavljen v njem, bo tudi Bog njega proslavil v sebi in nemudoma ga bo proslavil.³² Majhni otroci, še malo časa sem z vami. Iskali me boste in kakor sem rekel Judom: »Kamor grem jaz, vi ne morete priti,« tako sedaj pravim vam.³³ Dajem vam novo zapoved: »Da ljubite drug drugega, kakor sem vas jaz ljubil, da tudi vi ljubite drug drugega.³⁴ Po tem bodo vsi ljudje spoznali, da ste moji učenci, če imate drug do drugega ljubezen.«

Simon Peter mu je rekel: »Gospod, kam greš?« Jezus mu je odgovoril: »Kamor grem jaz, mi sedaj ne moreš slediti, toda sledil mi boš pozneje.³⁵
Peter mu je rekel: »Gospod, zakaj ti ne morem slediti sedaj? Svoje življenje hočem dati zaradi tebe.«³⁶ Jezus mu je odgovoril: »Življenje hočeš dati zaradi mene? Resnično, resnično, povem ti: »Petelin ne bo zapel, dokler me trikrat ne zanikaš.«

14 »Ne dopustite, da bi bilo vaše srce vznemirjeno. Verujte v Boga, tudi vame verujte.² V hiši mojega Očeta je mnogo graščin. Če ne bi bilo tako, bi vam povedal. Grem, da pripravim prostor za vas.³ Če pa grem in pripravim prostor za vas, bom ponovno prišel in vas sprejel k sebi, da kjer sem jaz, boste tam lahko tudi vi.⁴ § In kamor jaz grem, veste in pot pozname.⁵ Tomaž mu reče: »Gospod, ne vemo, kam greš in kako moremo poznati pot?«⁶ Jezus mu reče: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu, razen po meni.⁷ Če bi spoznali mene, bi spoznali tudi mojega Očeta in odslej ga pozname in ste ga videli.⁸ Filip mu reče: »Gospod, pokaži nam Očeta in to nam zadošča.«⁹ Jezus mu reče: »Filip, toliko časa sem bil z vami, pa me vendar nisi spoznal? Kdor je videl mene, je videl

12,43: Jn 5,44

12,46: Jn 3,19

12,47: Jn 3,17

12,48: Mr 16,16

13,1: Mt 26,2

13,16: Mt 10,24

13,16: Jn 15,20

13,18: Ps 41,9

13,20: Mt 10,40

13,21: Mt 26,21

13,33: Jn 7,34

13,34: Jn 15,17

13,34:

3 Mz 19,18

13,34: 1 Jn 4,21

13,37: Mt 26,33

Očeta, in kako potem praviš: »Pokaži nam Očeta?«¹⁰ Ne verjameš, da sem jaz v Očetu in Oče v meni? Besede, ki vam jih govorim, ne govorim sam od sebe, temveč Oče, ki prebiva v meni, on opravlja dela.¹¹ Verjemite mi, da sem v Očetu in Oče v meni; če pa ne, mi verjemite zaradi del samih.¹² Resnično, resnično, povem vam: »Kdor veruje vame, bo dela, ki jih jaz opravljam, tudi sam opravljal; in opravljal bo večja dela kakor ta, ker grem k svojemu Očetu.¹³ In karkoli boste zahtevali v mojem imenu, bom to storil, da bo Oče lahko proslavljen v Sinu.¹⁴ Če boste karkoli zahtevali v mojem imenu, bom jaz to storil.«

¹⁵ Če ljubite mene, se držite mojih zapovedi.¹⁶ In prosil bom Očeta in dal vam bo drugega Tolažnika, da bo lahko večno ostal z vami,¹⁷ celo Duha resnice, ki ga svet ne more prejeti zato, ker ga ne vidi niti ga ne pozna. Toda vi ga poznate, kajti on prebiva z vami in bo v vas.¹⁸ Ne bom vas zapustil brez tolažbe.¹⁹ Prišel bom k vam. Še malo časa in svet me ne vidi več, toda vi me vidite. Ker jaz živim, boste živeli tudi vi.²⁰ Na tisti dan boste vedeli, da jaz sem v svojem Očetu in vi v meni in jaz v vas.²¹ In kdor ima moje zapovedi in se jih drži, je tisti, ki me ljubi. In kdor ljubi mene, bo ljubljen od mojega Očeta in jaz ga bom ljubil in se mu bom razodel.«²² Juda, ne Iškarijot, mu reče: »Gospod, kako to, da se hočeš razodeli nam, ne pa svetu?«²³ Jezus je odgovoril in mu rekел: »Če me človek ljubi, se bo držal mojih besed in moj Oče ga bo ljubil in prišla bova k njemu in naredila prebivališče z njim.²⁴ In kdor me ne ljubi, se ne drži mojih izjav. In beseda, ki jo slišite, ni moja, temveč od Očeta, ki me je poslal.²⁵ Te stvari sem vam govoril, ko sem bil še prisoten z vami.²⁶ Toda Tolažnik, ki je Sveti Duh, ki ga bo Oče poslal v mojem imenu, vas bo učil vseh stvari in vam bo v vaš spomin privedel vse besede, karkoli sem vam povedal.²⁷ Mir zapustum z vami, svoj mir vam dam. Ne kakor daje svet, vam ga jaz dam. Ne dopustite, da bi bila vaša srca vznemirjena niti naj ne bodo prestrašena.²⁸ Slišali ste, kako sem vam rekel: »Jaz grem proč in ponovno pridem k vam.« Če ste ljubili mene, bi se razveselili, ker sem rekel: »Jaz grem k Očetu,« kajti moj Oče je večji od mene.²⁹ In sedaj sem vam povedal, preden se zgodi, da boste lahko verovali, ko se zgodi.³⁰ Odslej ne bom več veliko govoril z vami, kajti princ tega sveta prihaja, toda v meni nima ničesar.³¹ Toda, da bo svet lahko spoznal, da ljubim Očeta in kakor mi je Oče dal zapoved, točno tako delam jaz. Vstanite, pojdimo od tod.«

15 »Jaz sem resnična vinska trta in moj Oče je poljedelec.¹ Vsako mladiko na meni, ki ne prinaša sadu, on odstranja in vsako vejo, ki prinaša sad, očiščuje, da bo lahko obrodila več sadu.³ Torej vi ste čisti po besedi, ki sem vam jo govoril.⁴ Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika sama od sebe ne more obroditvi sadu, razen če ne ostane na vinski trti, nič bolj ne morete vi, razen če ne ostanete v meni.⁵ Jaz sem trta, vi ste mladike. Kdor ostaja v meni in jaz v

14,13: Mt 7,7
15,2: Mt 15,13
15,3: Jn 13,10
15,12: Jn 13,34
15,12: 1 Tes 4,9
15,12: 1 Jn 3,11
15,16: Mt 28,19
15,20: Jn 13,16
15,20: Mt 10,24
15,25: Ps 35,19
15,26: Jn 14,26
15,26: Lk 24,49

njem, ta isti prinaša obilo sadu, kajti brez ⁿmene ne morete storiti ničesar.⁶ Če človek ne ostanе v meni, je odvržen kakor mladika in se posuši; in ljudje jih zberejo ter jih vržejo v ogenj in so sežgane.⁷ Če ostanete v meni in moje besede ostanete v vas, boste prosili, ^okar hočete in se vam bo to zgodilo.⁸ V tem je moj Oče proslavljen, da obrodite obilo sadu; tako boste postali moji učenci.⁹ Kakor je Oče mene ljubil, tako sem jaz vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni.¹⁰ Če se držite mojih zapovedi, boste ostali v moji ljubezni; kakor sem se jaz držal Očetovih zapovedi in ostajam v njegovi ljubezni.¹¹ Te besede sem vam govoril, da moja radost lahko ostanе v vas in da bo vaša radost lahko popolna.¹² To je moja zapoved: »Da ljubite drug drugega, kakor sem vas jaz ljubil.«

¹³ Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da človek svoje življenje žrtvuje za svoje prijatelje.¹⁴ Vi ste moji prijatelji, če storite, karkoli vam zapovem.¹⁵ Odslej vas ne imenujem služabnike, kajti služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; toda vas sem imenoval prijatelje, kajti dal sem vam spoznati vse stvari, ki sem jih slišal od svojega Očeta.¹⁶ Niste vi mene izbrali, ampak sem jaz izbral vas in vam odredil, da bi šli in obrodili sad in da bi vaš sad ostal, da karkoli boste zahtevali od mojega Očeta v mojem imenu, vam bo on to lahko dal.¹⁷ Te besede vam zapovedujem, da ljubite drug drugega.¹⁸ Če vas svetsovraži, vedite, da je menesovražil, preden je sovražil vas.¹⁹ Če bi bili od sveta, bi svet svoje imel rad, toda ker niste od sveta, temveč sem vas izbral od sveta, vas torej svetsovraži.²⁰ Spomnite se besede, ki sem vam jo rekel: »Služabnik ni večji kot njegov gospodar.« Če so preganjali mene, bodo prav tako preganjali vas; če so se držali mojih izjav, se bodo držali tudi vaših.²¹ Toda vse te stvari vam bodo storili zaradi mojega imena, ker ne poznajo tistega, ki me je poslal.²² Če ne bi prišel in jim ne bi govoril, ne bi imeli greha, toda sedaj za svoj greh nimajo nobene pretveze.^p ²³ Kdor sovraži mene, sovraži tudi mojega Očeta.²⁴ Če med njimi ne bi storil del, ki jih noben drug človek ni storil, ne bi imeli greha, toda sedaj so tako videli kakor sovražili, tako mene kakor mojega Očeta.²⁵ Toda to se dogaja, da se bo lahko izpolnila beseda, ki je zapisana v njihovi postavi: »Sovražili so me brez razloga.«²⁶ Toda ko pride Tolažnik, ki ga bom poslal k vam od Očeta, celo Duha resnice, ki izvira od Očeta, bo on pričeval o meni;²⁷ in tudi vi boste pričevali, ker ste bili od začetka z menoj.«

16 »Te besede sem vam govoril, da se ne bi pohujšali.^q Izločali vas bodo iz sinagog; da, prihaja čas, da bo, kdorkoli vas ubija, mislit, da opravlja službo Bogu.³ In te stvari vam bodo počeli, ker niso spoznali niti Očeta niti mene.⁴ Toda te stvari sem vam povedal, da se boste lahko spomnili, ko bo prišel čas, da sem vam povedal o njih. Teh stvari pa vam na začetku nisem povedal, ker sem bil z vami.⁵ Toda sedaj grem svojo pot k njemu, ki me je poslal, pa me nihče izmed vas ne vpraša: »Kam greš?«⁶ Toda ker

^m 14,18: brez tolažbe: ali, sirot.

ⁿ 15,5: brez: ali, ločeni od.

^o 15,7: [prosili: ali, zahtevali.]

^p 15,22: pretveze: ali, izgovora.

^q 16,1: pohujšali: škandalizirali ali, spotaknili.

sem vam povedal te stvari, je vaše srce napolnila brdkost.⁷ Vendar vam govorim resnico. Za vas je koristno, da odidem, kajti če ne odidem, potem Tolažnik ne bo prišel k vam, toda če odidem, vam ga bom poslal.⁸ In ko on pride, bo grajal^r svet o grehu in o pravičnosti in o sodbi:⁹ o grehu, ker ne verujejo vame;¹⁰ o pravičnosti, ker grem k svojemu Očetu in me ne boste več videli;¹¹ o sodbi, ker je princ tega sveta obsojen.¹² Imam vam povedati še mnogo stvari, toda sedaj jih ne morete nositi.¹³ Vendar ko pride on, Duh resnice, vas bo usmerjal v vso resnico, kajti ne bo govoril iz sebe, temveč karkoli bo slišal, to bo govoril in pokazal vam bo stvari, ki pridejo.¹⁴ On me bo proslavil, kajti prejel bo od mojega in vam bo to pokazal.¹⁵ Vse stvari, ki jih ima Oče, so moje. Torej sem rekel, da bo vzel od mojega in vam bo to pokazal.¹⁶ § Malo časa in me ne boste videli in ponovno, malo časa in me boste videli, ker grem k Očetu.¹⁷ Tedaj so nekateri izmed njegovih učencev med seboj govorili: »Kaj je to, da nam pravi: >Malo časa in me ne boste videli, in ponovno, malo časa in me boste videli< in: >Ker grem k Očetu?<«¹⁸ Rekli so torej: »Kaj je to, kar pravi: >Malo časa?< Ne moremo povedati, kaj pravi.¹⁹ Torej Jezus je vedel, da so ga bili željni vprašati in jim je rekel: »Ali med seboj povprašujete, ker sem rekel: >Malo časa in me ne boste videli, in ponovno, malo časa in me boste videli?<²⁰ Resnično, resnično, povem vam: >Da boste jokali in žalovali, toda svet se bo veselil; vi pa boste žalostni, toda vaša žalost bo obrnjena v radost.<²¹ Ženska, ko je v porodnih mukah, ima brdkost, ker je prišla njena ura; toda takoj, ko je razbremenjena otroka, se zaradi radosti, da je človek rojen na svet, ne spominja več tesnobe.²² In zato imate sedaj brdkost. Toda ponovno vas bom videl in vaše srce se bo veselilo in vaše radosti vam nihče ne bo odvzel.²³ In na tisti dan me ne boste ničesar vprašali. Resnično, resnično, povem vam: >Karkoli boste zahtevali od Očeta v mojem imenu, vam bo to dal.²⁴ Doslej niste ničesar zahtevali v mojem imenu. Zahtevajte in boste prejeli, da bo vaša radost lahko popolna.²⁵ Te stvari sem vam govoril v pregovorih,^s toda prihaja čas, ko vam ne bom več govoril v pregovorih,^t temveč vam bom o Očetu odkrito pokazal.²⁶ Na tisti dan boste prosili v mojem imenu, in ne pravim vam, da bom jaz prosil Očeta za vas,²⁷ kajti sam Oče vas ima rad, ker ste me imeli radi in ste verovali, da sem prišel od Boga.²⁸ Prišel sem od Očeta in prišel sem na svet; zopet zapustim svet in grem k Očetu.²⁹ Njegovi učenci so mu rekli: »Glej, sedaj govorиш odkrito in ne govorиш pregovora.^u³⁰ Sedaj smo prepričani, da veš vse stvari in ne potrebuješ, da bi te katerikoli človek vprašal. Po tem verujemo, da si prišel od Boga.³¹ Jezus jim je odgovoril: »Sedaj verujete?³² Glejte, prihaja ura, da, pravkar je prišla, da boste razkropljeni, vsak k svojemu^v lastnemu, mene pa boste pustili samega; in vendor nisem sam, ker je Oče z menoj.³³ Te stvari sem vam govoril, da boste lahko imeli mir

^r 16,8: *grajal*: ali, prepričal.^s 16,25: *pregovorih*: ali, prilikah.^t 16,25: *pregovorih*: ali, prilikah.

v meni. Na svetu boste imeli stisko, toda bodite dobre volje, jaz sem svet premagal.«

17 Te besede je govoril Jezus in svoje oči povzdignil k nebu ter rekel: »Oče, prišla je ura; proslavi svojega Sina, da bo lahko tudi tvoj Sin proslavil tebe,² kakor si mu izročil oblast nad vsem mesom, da bi on lahko dal večno življenje tolikim, kolikor si mu jih dal.³ In to je večno življenje, da bi oni lahko spoznali tebe, edinega resničnega Boga in Jezusa Kristusa, ki si ga poslal.⁴ Jaz sem te proslavil na zemlji. Končal sem delo, ki si mi ga dal, da ga opravim.⁵ In sedaj, oh Oče, me proslavi pri samem sebi s slavo, ki sem jo imel s teboj, preden je bil svet.⁶ Jasno sem pokazal twoje ime ljudem, ki mi jih daješ ven iz sveta. Bili so tvoji in ti jih daješ meni in ohranili so twojo besedo.⁷ Sedaj so spoznali, da so vse stvari, katerekoli si mi dal, od tebe.⁸ Kajti dal sem jim besede, ki jih ti daješ meni in sprejeli so *jih* in zagotovo so spoznali, da sem prišel od tebe in verovali so, da si me ti poslal.⁹ Jaz prosim zanje. Ne prosim za svet, temveč za tiste, ki si mi jih ti dal, kajti tvoji so.¹⁰ In vse moje je twoje in twoje je moje in proslavljen sem v njih.¹¹ In sedaj nisem več na svetu, toda ti so na svetu, jaz pa prihajam k tebi. Sveti Oče, po svojem lastnem imenu ohrani te, ki si mi jih dal, da bodo lahko eno, kakor *sva* midva.¹² § Dokler sem bil z njimi na svetu, sem jih varoval v tvojem imenu. Te, ki mi jih daješ, sem obvaroval in nihče izmed njih ni izgubljen, razen sina pogube, da se lahko izpolni pismo.¹³ In sedaj prihajam k tebi in te stvari govorim na svetu, da bodo mojo radost lahko imeli v sebi izpolnjeno.¹⁴ Dal sem jim twojo besedo, svet pa jih je sovražil, ker niso od sveta, celo kakor jaz nisem od sveta.¹⁵ Ne prosim, da bi jih vzel iz sveta, temveč, da bi jih varoval pred zlom.¹⁶ Niso od sveta, celo kakor jaz nisem od sveta.¹⁷ Posveti jih po svoji resnici. Twoja beseda je resnica.¹⁸ Kakor si me ti poslal v svet, točno tako sem jih tudi jaz poslal v svet.¹⁹ In zaradi njih se posvečujem, da bodo tudi oni lahko posvečeni^w preko resnice.²⁰ Niti ne prosim samo za té, temveč tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame,²¹ da bi bili lahko vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bi bili lahko tudi oni eno v nas [treh], da bi svet lahko veroval, da si me ti poslal.²² In slavo, ki mi jo daješ, sem dal njim, da bodo lahko eno, tako kakor smo mi [trije] eno;²³ jaz v njih in ti v meni, da bodo lahko izpopolnjeni v enem in da bo svet lahko spoznal, da si me ti poslal in da si jih ljubil, kakor si ljubil mene.²⁴ Oče, hočem, da bodo tudi tisti, ki si mi jih dal, z menoj, kjer sem jaz, da bodo lahko gledali mojo slavo, ki si mi jo dal, kajti ljubil si me pred ustanovitvijo sveta.²⁵ Oh pravični Oče, svet te ni spoznal, toda jaz sem te spoznal in ti so spoznali, da si me ti poslal.²⁶ In razglasil sem jim twoje ime in ga bom razglasil, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, lahko v njih in jaz v njih.«

18 Ko je Jezus povedal te besede, je s svojimi učenci odšel čez potok Cedron, kjer je bil

^{16,23: Mt 7,7}^{16,32: Mt 26,31}^{17,2: Mt 28,18}^{17,8: Jn 16,27}^{17,12: Ps 109,7}^{17,24: Jn 12,26}^{18,1: Mt 26,36}^u 16,29: *pregovora*: ali, prilik.^v 16,32: *svojemu...:* ali, svoji lastni hiši.^w 17,19: *posvečeni*: ali, resnično posvečeni.

vrt, v katerega je vstopil on in njegovi učenci.
² In tudi Juda, ki ga je izdal, je poznal kraj, kajti Jezus se je s svojimi učenci pogosto napotil tja.
³ Juda je potem, ko je od visokih duhovnikov in farizejev prejel četo mož in častnikov, prihajal tja s svetilkami, baklami in orožjem.
⁴ Jezus je torej, vedoč vse stvari, ki naj bi prišle nadenj, šel naprej in jim rekel: »Koga iščete?«
⁵ Odgovorili so mu: »Jezusa Nazarečana.« Jezus jim reče: »Jaz sem.« In tudi Juda, ki ga je izdal, je stal z njimi.
⁶ Tako potem, ko jim je rekel: »Jaz sem,« so stopili nazaj in padli na tla.
⁷ Potem jih je ponovno vprašal: »Koga iščete?« In rekli so: »Jezusa Nazarečana.«
⁸ Jezus je odgovoril: »Povedal sem vam, da jaz sem. Če torej iščete mene, pustite te oditi svojo pot,«
⁹ da bi se lahko izpolnila beseda, ki jo je govoril: »Izmed teh, ki mi jih daješ, nisem izgubil nobenega.«
¹⁰ Takrat je Simon Peter, ki je imel meč, tega izvlekel in udaril služabnika vélikega duhovnika in odsekal njegovo desno uho. Služabnikovo ime je bilo Malh.
¹¹ Tedaj je Jezus rekel Petru: »Spravi svoj meč v nožnico. Ali naj ne izpijem čaše, ki mi jo je dal moj Oče?«
¹² Tedaj so četa in stotnik in judovski častniki vzeli Jezusa ter ga zvezali¹³ in ga odvedli najprej k Hanu, kajti bil je tast Kajfu, ki je bil to isto leto véiki duhovnik.
^{x 14} Torej Kajfa je bil tisti, ki je Judom dal nasvet, da je bilo koristno, da bi en človek umrl za ljudi.

¹⁵ Simon Peter pa je sledil Jezusu in tako je storil [tudi] drug učenec. Ta učenec je bil pozan velikemu duhovniku in je z Jezusom vstopil v palačo véikega duhovnika.
¹⁶ Toda Peter je stal zunaj pri vratih. Potem je odšel ven ta drugi učenec, ki je bil pozan velikemu duhovniku in spregovoril njej, ki je stražila vrata in Petra privedel noter.
¹⁷ Tedaj reče Petru gospodična, ki je stražila vrata: »Ali nisi tudi ti eden izmed učencev tega človeka?« Reče ji: »Nisem.«
¹⁸ In tam so stali služabniki in častniki, ki so pripravili žerjavico, kajti bilo je hladno in so se greli, in Peter je stal z njimi ter se grel.

¹⁹ Véiki duhovnik je tedaj vprašal Jezusa o njegovih učencih in o njegovem nauku.
²⁰ Jezus mu je odgovoril: »Javno sem govoril svetu, vselej sem učil v sinagogi in v templju, kamor Judje vedno zahajajo in ničesar nisem povedal na skrivnem.
²¹ Zakaj sprašuješ mene? Vprašaj tiste, ki so me slišali, kaj sem jim povedal. Glej, vedo, kaj sem rekel.«
²² In ko je tako govoril, je eden izmed častnikov, ki je stal poleg, z ydlanjem svoje roke udaril Jezusa, rekoč: »Tako odgovarjaš velikemu duhovniku?«
²³ Jezus mu je odgovoril: »Če sem govoril zlo, pričuj o zlu; toda če dobro, zakaj me tolčeš?«
²⁴ Torej ga je Hana zvezanega poslal k velikemu duhovniku Kajfu.
²⁵ Simon Peter pa je stal in se grel. Torej so mu rekli: »Mar nisi tudi ti eden izmed njegovih učencev?« To je zanikal in rekel: »Nisem.«
²⁶ Eden izmed služabnikov véikega duhovnika, sorodnik tistega, cigar uho je Peter odsekal, reče: »Ali te nisem videl z njim na vrtu?«
²⁷ Tedaj je Peter ponovno zanikal in petelin je takoj zapel.

18,3: Mt 26,47
 18,9: Jn 17,12
 18,13: Jn 18,24
 18,14: Jn 11,50
 18,15: Mt 26,58
 18,24: Mt 26,57
 18,25: Mt 26,69
 18,28: Mt 27,27
 18,28:
 Apd 10,28
 18,32: Mt 20,19
 18,33: Mt 27,11
 18,39: Mt 27,15
 18,39:
 [Mr 15,6]
 18,39: Lk 23,17
 18,39: [Jn
 18,39]
 18,40: [Mt
 27,16]
 18,40: [Mr
 15,17]
 18,40: [Lk
 23,25]
 18,40: Apd 3,14
 19,1: Mt 27,26

²⁸ Potem so od Kajfa Jezusa odvedli v sodno dvorano;
²⁹ in bilo je zgodaj, oni sami pa niso odšli v sodno dvorano, da ne bi bili omadeževani, temveč da bi smeli jesti pashalno jagnje.
³⁰ Pilat je potem odšel ven k njim in rekel: »Kakšno obtožbo ste prinesli zoper tega človeka?«
³¹ Tedaj jim je Pilat rekel: »Vzemite ga in ga sodite glede na svojo postavo.« Judje so mu torej rekli: »Za nas ni zakonito, da usmrтimo kateregakoli človeka,«
³² da bi se lahko izpolnila Jezusova beseda, ki jo je govoril, ko je naznani, kakšne smrti naj bi umrl.
³³ Tedaj je Pilat ponovno vstopil v sodno dvorano in poklical Jezusa ter mu rekel: »Ali si ti judovski Kralj?«
³⁴ Jezus mu je odgovoril: »Praviš to besedo sam od sebe ali so ti to drugi povedali o meni?«
³⁵ Pilat je odgovoril: »Sem mar Jud? Tvoj narod in visoki duhovniki so te izročili meni. Kaj si storil?«
³⁶ Jezus je odgovoril: »Moje kraljestvo ni od tega sveta. Če bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, potem bi se moji služabniki bojevali, da ne bi bil izročen Judom, toda sedaj moje kraljestvo ni od tod.«
³⁷ Pilat mu je torej rekel: »Ali si ti potem kralj?« Jezus je odgovoril: »Ti praviš, da sem kralj. Za ta namen sem bil rojen in zaradi tega razloga sem prišel na svet, da naj bi pričeval k resnici. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.«
³⁸ Pilat mu reče: »Kaj je resnica?« In ko je to rekel, je ponovno odšel k Judom in jim reče: »Na njem sploh ne najdem nobene krivde.«
³⁹ Ampak vi imate navado, da naj bi vam za pasho enega izpustil. Hočete torej, da vam izpustum judovskega Kralja?«
⁴⁰ Potem so vsi ponovno zavpili, rekoč: »Ne tega človeka, temveč Baraba.« Torej Baraba je bil razbojnik.

19 Tedaj je torej Pilat vzel Jezusa in ga prebičal.
² In vojaki so iz trnja spletli krono in jo položili na njegovo glavo in nanj nadeli škrlatno svečano oblačilo³ ter rekli: »Pozdravljen, judovski Kralj!« in ga udarjali s svojimi rokami.
⁴ Pilat je torej ponovno odšel naprej, rekoč jim: »Glejte, privedem ga k vam, da boste lahko spoznali, da ne najdem krivde na njem.«
⁵ Potem je prišel Jezus naprej, noseč trnovo krono in škrlatno svečano oblačilo. In Pilat jim reče: »Glejte, človek!«
⁶ Ko so ga torej visoki duhovniki in častniki zagledali, so zavpili, rekoč: »Križaj ga, križaj ga.« Pilat jim reče: »Vzemite ga in ga križajte, kajti jaz ne najdem krivde na njem.«
⁷ Judje so mu odgovorili: »Mi imamo postavo in po naši postavi bi moral umreti, ker se je delal Božjega Sina.«

⁸ Ko je torej Pilat slišal to besedo, se je še bolj zbal in ponovno odšel v sodno dvorano in reče Jezusu: »Od kod si?« Toda Jezus mu ni dal odgovora.
¹⁰ Tedaj mu Pilat reče: »Meni ne odgovoriš? Ne veš, da imam oblast, da te križam in imam oblast, da te izpustum?«
¹¹ Jezus je odgovoril: »Zoper mene sploh ne bi mogel imeti nobene oblasti, razen če ti ne bi bila dana od zgoraj. Zato ima večji greh tisti, ki me je izročil tebi.«
¹² In odslej si je Pilat prizadeval, da ga izpusti. Toda Judje so zavpili, rekoč: »Če tega človeka izpustiš, nisi cesarjev

^x 18,13: *duhovnik*: duhovnik. In Hana je poslal Kristusa zvezanega h Kajfu, véikemu duhovniku.

^y 18,22: z....: ali, s palico.

^z 18,28: *sodno dvorano*: ali, Pilatovo hišo.

prijatelj; kdorkoli sebe dela kralja, govori zoper cesarja.«

¹³ Ko je torej Pilat slišal to besedo, je privedel Jezusa naprej in sedel na sodni stol na kraju, ki se imenuje Tlak, toda v hebrejsčini Gabatá. ¹⁴ Bila pa je priprava na pasho in okoli šeste ure; in Judom reče: »Glejte, vaš Kralj!« ¹⁵ Toda oni so zakričali: »Proč z njim, proč z njim, križaj ga.« Pilat jim reče: »Ali naj križam vašega Kralja?« Visoki duhovniki so odgovorili: »Nimamo kralja razen cesarja.« ¹⁶ Tedaj jim ga je torej izročil, da bi bil križan. In vzeli so Jezusa ter ga odvedli proč. ¹⁷ In ko je nesel svoj križ, je odšel naprej na kraj, imenovan kraj lobanje, ki se v hebrejsčini imenuje Golgota, ¹⁸ kjer so ga križali in z njim dva druga, na vsaki strani enega in Jezusa v sredi.

¹⁹ In Pilat je napisal napis ter ga postavil na križ. In pisanje je bilo: JEZUS NAZARECAN, JUDOVSKI KRALJ. ²⁰ Ta napis so potem brali mnogi izmed Judov, kajti kraj, kjer je bil Jezus križan, je bil blizu mesta, in to je bilo napisano v hebrejsčini in grščini ter latinščini. ²¹ Tedaj so visoki judovski duhovniki Pilatu rekli: »Ne napiši: ›Judovski Kralj,‹ temveč, da je on rekel: ›Jaz sem Kralj Judov.‹« ^{a22} Pilat je odgovoril: »Kar sem napisal, sem napisal.«

²³ Potem so vojaki, ko so Jezusa križali, vzeli njegove obleke in naredili štiri dele, za vsakega vojaka del in prav tako njegov plasč. Torej plasč [pa] je bil brez šiva, ves spleten ^b od vrha.

²⁴ Med seboj so torej govorili: »Ne razparajmo ga, temveč mečimo žrebe zanj, čigav bo,« da bi se lahko izpolnilo pismo, ki pravi: »Moja oblačila so si razdelili med seboj in za mojo sukno so metali žrebe.« Te stvari so torej storili vojaki.

²⁵ Torej tam, ob Jezusovem križu, so stale njegova mati in sestra njegove matere, Klopájeva ^cžena Marija in Marija Magdalena. ²⁶ Ko je torej Jezus videl svojo mater in učenca, ki je stal poleg, ki ga je ljubil, reče svoji materi: »Ženska, glej twoj sin!« ²⁷ Potem reče učencu: »Glej, twoja mati!« In od te ure jo je ta učenec vzel v svoj lastni dom.

²⁸ Po tem, ker je Jezus vedel, da so bile vse stvari sedaj dovršene, da bi se lahko izpolnilo pismo, reče: »Žejen sem.« ²⁹ Torej, tam je bila postavljena posoda, polna kisa; in gobo so napolnili s kisom in jo nataknili na izop ter jo pristavili k njegovim ustom. ³⁰ Ko je torej Jezus prejel kis, je rekел: »Dovršeno je« in nagnil svojo glavo ter izročil duha. ³¹ Judje so torej zato, ker je bila priprava, da na šabatni dan telesa ne bi ostala na križu (kajti ta šabatni dan je bil na prazničen dan), prosili Pilata, da bi bile lahko njihove noge zlomljene in da bi bili lahko odstranjeni. ³² Potem so prišli vojaki in zlomili noge prvega in drugega, ki sta bila križana z njim. ³³ Toda ko so prišli k Jezusu in videli, da je bil že mrtev, njegovih nog niso zlomili, ³⁴ toda eden izmed vojakov je s sulico prebodel njegovo stran in nemudoma sta od tam pritekli kri in voda. ³⁵ In tisti, ki je to videl, je izjavil in njegova izjava je resnična; in on ve, da govori resnico, da bi vi

lahko verovali. ³⁶ Kajti te stvari so bile storjene, da bi bilo izpolnjeno pismo: »Nobena njegova kost ne bo zlomljena.« ³⁷ In ponovno drugo pismo pravi: »Gledali bodo nanj, ki so ga prebodli.«

³⁸ In po tem je Jožef iz Arimateje, ki je bil Jezusov učenec, toda zaradi strahu pred Judi skrivaj, prosil Pilata, da bi lahko odnesel Jezusovo telo; in Pilat mu je dal dovoljenje. Prišel je torej in vzel Jezusovo telo. ³⁹ In prav tako je prišel Nikodém, ki je najprej ponoči prišel k Jezusu in prinesel mešanico mire in aloje, težko okoli sto funtov. ^{d40} Potem sta snela Jezusovo telo in ga z dišavami ovila v lanene trakove, kakršen je judovski običaj pokopa. ⁴¹ Torej na kraju, kjer je bil križan, je bil vrt in na vrtu nov mavzolej, v katerega človek še nikoli ni bil položen. ⁴² Zaradi judovskega dneva priprave sta torej Jezusa položila tja, kajti mavzolej je bil blizu.

20 Prvi dan tedna pride Marija Magdalena zgodaj, ko je bilo še temno, k mavzoleju in vidi kamen odvzet stran od mavzoleja. ² Tedaj steče in pride k Simonu Petru in k drugemu učencu, ki ga je imel Jezus rad in jima reče: »Gospoda so odnesli iz mavzoleja in ne vemo, kam so ga položili.« ³ Peter in ta drugi učenec sta torej odšla naprej in prišla k mavzoleju. ⁴ Tako sta oba skupaj tekla; drugi učenec pa je Petra prehitel in prvi prišel k mavzoleju. ⁵ In ko se je sklonil navzdol in pogledal noter, je viden ležati lanene trakove, vendar ni vstopil vanj. ⁶ Tedaj pride Simon Peter, ki mu je sledil in gre v mavzolej ter vidi ležati lanene trakove; ⁷ prtič pa, ki je bil okoli njegove glave, ni ležal z lanenimi trakovi, temveč je bil sam zase skupaj zvit na kraju. ⁸ Tedaj je vstopil tudi ta drugi učenec, ki je prvi prišel k mavzoleju in viden je in veroval. ⁹ Kajti doslej še nista poznala pisma, da mora vstati od mrtvih. ¹⁰ Potem sta učenca ponovno odšla na njun lastni dom.

¹¹ Toda Marija je jokajoč stala zunaj mavzoleja in med jokom se je sklonila navzdol ter pogledala v mavzolej ¹² in vidi sedeti dva angela v belem, enega pri glavi, drugega pa pri stopalih, kjer je ležalo Jezusovo telo. ¹³ In onadva sta ji rekla: »Ženska, zakaj jokaš?« Reče jima: »Ker so odnesli mojega Gospoda, pa ne vem, kam so ga položili.« ¹⁴ In ko je to rekla, se je obrnila nazaj ter zagledala Jezusa, kako stoji, pa ni vedela, da je bil to Jezus. ¹⁵ Jezus ji reče: »Ženska, zakaj jokaš? Koga iščeš?« Ker je mislila, da je vrtnar, mu reče: »Gospod, če si ga odnesel od tod, mi povej, kam si ga položil in odnesla ga bom proč.« ¹⁶ Jezus ji reče: »Marija.« Obrnila se je in mu reče: »Rabuni,« kar pomeni: »Učitelj.« ¹⁷ Jezus ji reče: »Ne dotakni se me, kajti nisem se še dvignil k svojemu Očetu, toda pojdi k mojim bratom in jim povej: ›Dvignem se k svojemu Očetu in vašemu Očetu in k svojemu Bogu in vašemu Bogu.‹« ¹⁸ Marija Magdalena je prišla ter učencem povedala, da je videla Gospoda in da ji je govoril te stvari.

¹⁹ Potem je istega dne zvečer, ko je bil prvi dan tedna, ko so bila vrata, kjer so bili učenci zbrani, zaradi strahu pred Judi zaprta, prišel Jezus ter stopil

19,16: Mt 27,31

19,23: Mt 27,35

19,24: Ps 22,18

19,28: Ps 22,15

19,28: Ps 69,21

19,30: Ps 69,21

19,30: [Mt 27,34]

19,30: [Mt 27,48]

19,30: Mr 15,23

19,30: [Lk 23,36]

19,36:

4 Mz 9,12

19,36:

2 Mz 12,46

19,36: Ps 34,20

19,37:

Zah 12,10

19,38: Mt 27,57

20,1: Mt 28,1

20,1: Mr 16,1

20,2: Jn 13,23

20,2: Jn 21,20

20,19: Mr 16,14

^b 19,23: spleten: ali, izdelan.

^c 19,25: *Klopájeva (Cleophas)*: ali, Klopájeva (Clopas).

^d 19,39: [sto funtov je okoli 45,3 kg.]

^a 19,21: [op. prev.: Napisano je bilo YHWH, kar se po naše črkuje Yeshúa HaNotzri W'Melej HaYehudim – ta kratica pa je bila ravno ime njihovega Boga, katerega ime Judje niti izgovoriti niso smeli. vir: <http://relojprofetico.blogspot.si/2010/07/yeshua-hanotzri-wmelej-hayehudim.html>, 25. 11. 2015.]

na sredo in jim reče: »**Mir vam budi.**« ²⁰ In ko je tako rekel, jim je pokazal svoji roki in svojo stran. Potem ko so videli Gospoda, so bili učenci veseli. ²¹ Tedaj jim je Jezus ponovno rekel: »**Mir vam budi.** Kakor me je *moj* Oče poslal, točno tako jaz vas pošiljam.« ²² In ko je to rekel, je dihnil nanje in jim reče: »**Prejmite Svetega Duha.** ²³ Katerimkoli grehe odpuštite, so jim odpuščeni; in katerimkoli grehe zadržite, so jim zadržani.«

²⁴ Toda ko je prišel Jezus, Tomaža, enega izmed dvanajsterih, ki se je imenoval Dvojček, ni bilo z njimi. ²⁵ Drugi učenci so mu torej rekli: »Videli smo Gospoda.« On pa jim je rekel: »Razen če ne bom videl na njegovih rokah odtisa žebljev in svojega prsta položil v odtis žebljev in svoje roke porinil v njegovo stran, ne bom veroval.«

²⁶ In po osmih dneh so bili njegovi učenci ponovno znotraj in Tomaž z njimi. Potem je pri zaprtih vratih prišel Jezus in stal na sredi ter rekel: »**Mir vam budi.**« ²⁷ Potem reče Tomažu: »Sezi s svojim prstom sèm in poglej moji roki in sezi s svojo roko tja ter jo porini v mojo stran in ne bodi neveren, temveč veren.« ²⁸ In Tomaž je odgovoril ter mu rekel: »Moj Gospod in moj Bog.« ²⁹ Jezus mu reče: »Tomaž, ker si me videl, si veroval; blagoslovljeni so tisti, ki niso videli, pa so *vendarle* verovali.«

³⁰ In resnično je v prisotnosti svojih učencev Jezus storil mnoga druga znamenja, ki niso zapisana v tej knjigi, ³¹ toda ta so zapisana, da bi vi lahko verovali, da Jezus je Kristus, Božji Sin in da bi verujoč, lahko imeli življenje v njegovem imenu.

21 Po teh stvareh je Jezus sebe učencem ponovno prikazal pri Tiberijskem morju in *sebe* je prikazal na ta način. ² Tam so bili skupaj Simon Peter in Tomaž, imenovan Dvojček in Natáael iz galilejske Kane in Zebedejeva sinova ter dva druga izmed njegovih učencev. ³ Simon Peter jim reče: »Grem na ribolov.« Dejali so mu: »Tudi mi gremo s teboj.« Odšli so in takoj vstopili na ladjo, pa tisto noč niso ničesar ujeli. ⁴ Toda sedaj, ko je torej prišlo jutro, je na obali stal Jezus, toda učenci niso vedeli, da je bil Jezus. ⁵ Potem jim Jezus reče: »Otroci, ēimate kaj hrane?« Odgovorili so mu: »Ne.« ⁶ In rekel jim je: »Vrzite mrežo na desno stran ladje in boste našli.« Zato so jo vrgli, pa je torej niso mogli izvleči zaradi množice rib. ⁷ Ta učenec, ki ga je Jezus ljubil, reče torej Petru: »Gospod je.« Takoj ko je Simon Peter slišal, da je bil to Gospod, si je *k sebi* opasal svoj ribiški plašč

^{20,23:} [Mt 16,19]
^{20,23:} [Mt 18,18]
^{20,23:}
1 Kor 5,4-5
^{20,23:}
[2 Kor 2,10]
^{20,30:} Jn 21,25
^{21,20:} Jn 13,23
^{21,20:} Jn 20,2
^{21,25:} Jn 20,30

(kajti bil je nag) fin se vrgel v morje. ⁸ Ostali učenci pa so prišli na majhni ladji; (kajti niso bili daleč od kopnega, temveč kot bi bilo dvesto komolcev) ter vlekli mrežo z ribami. ⁹ Takoj ko so prišli h kopnini, so tam zagledali žerjavico in na njej položeno ribo ter kruh. ¹⁰ Jezus jim reče: »**Prinesite od rib, ki ste jih pravkar ujeli.**« ¹¹ Simon Peter se je povzpel in potegnil mrežo, polno velikih rib, sto triinpetdeset, na kopno; in četudi jih je bilo vseh tako mnogo, se mreža vendarle ni strgala. ¹² Jezus jim reče: »**Pridite in obedujte.**« Nihče izmed učencev pa si ga ni drznil vprašati: »Kdo si?« ker so vedeli, da je bil Gospod. ¹³ Jezus potem pride in vzame kruh in jim ga daje ter prav tako ribo. ¹⁴ To je sedaj tretjič, da se je Jezus prikazal svojim učencem, potem ko je bil obujen od mrtvih.

¹⁵ Torej ko so obedovali, reče Jezus Simonu Petru: »**Simon, Jonov sin,** me ljubiš bolj kakor tile?« On mu reče: »Da Gospod, ti veš, da te imam rad.« Rekel mu je: »**Hrani moja jagnjeta.**« ¹⁶ Ponovno mu drugič reče: »**Simon, Jonov sin,** me ljubiš?« Rekel mu je: »Da Gospod, ti veš, da te imam rad.« Rekel mu je: »**Pasi moje ovce.**« ¹⁷ Reče mu tretjič: »**Simon, Jonov sin,** me imaš rad?« Peter je bil užaloščen, ker mu je tretjič rekel: »Ali me imaš rad?« In rekel mu je: »Gospod, ti veš vse stvari; ti veš, da te imam rad.« Jezus mu reče: »**Hrani moje ovce.** ¹⁸ Resnično, resnično, povem ti: >Ko si bil mlad, si se opasoval in hodil, kamor si hotel, toda ko boš star, boš iztegnil svoji roki in drug te bo opasal in te vodil, kamor nočeš.« ¹⁹ To je govoril in s tem naznanil s kakšno smrtjo naj bi proslavil Boga. In ko je to povedal, mu reče: »**Sledi mi.**« ²⁰ Potem je Peter, ko se je obrnil okoli, videl slediti učenca, ki ga je Jezus ljubil, ki je prav tako pri večerji slonel na njegovih prsih in rekel: »Gospod, kdo je tisti, ki te izdaja?« ²¹ Medtem ko ga je Peter gledal, reče Jezusu: »Gospod in kaj bo ta človek storil?« ²² Jezus mu reče: »**Če hočem, da ostane, dokler ne pridem, kaj ti je to mar?** Ti hodi za menoj.« ²³ Potem je šla ta beseda naokoli med brati, da naj ta učenec ne bi umrl, čeprav mu Jezus ni rekel: »Ne bo umrl,« temveč: »**Če jaz hočem, da ostane, dokler ne pridem, kaj ti je to mar?**« ²⁴ To je učenec, ki pričuje o teh stvareh in je napisal te stvari in mi vemo, da je njegovo pričevanje resnično. ²⁵ In obstaja tudi mnogo drugih stvari, ki jih je Jezus storil, katere, če bi jih vse zapisali, mislim, da celo sam svet ne bi mogel vsebovati knjig, ki bi bile napisane. Amen.

^e 21,5: *Otroci:* ali, Gospodje.

^f 21,7: [nag: oblečen samo v spodnje perilo. (Vine's Expository Dictionary)]

Apostolska dela

[Jezusove zadnje zapisane besede so postale znane kot Veliko naročilo: »... vi mi boste priče, tako v Jeruzalemu kakor po vsej Judeji in v Samariji ter do skrajnega dela zemlje.« ()]. Apostolska dela, ki jih je napisal Luka, so zgodba o moških in ženskah, ki so to naročilo vzeli resno in začeli širiti novico o vstalem Odrešeniku v najbolj oddaljene koticke znanega sveta.

Vsek del knjige (;) se osredotoča na določeno občinstvo, ključno osebnost in pomembno fazo širjenja evangelijskega sporočila.

Ker gre za drugi del Lukovega dvodelnega dela, ta knjiga verjetno ni imela posebnega naslova. Toda vsi razpoložljivi grški rokopisi jo označujejo z naslovom *Praxeis*, »Dejanja«, ali z razširjenim naslovom, kot so »Apostolska dela«. *Praxeis* se je v grški literaturi pogosto uporabljal za povzemanje dosežkov izjemnih ljudi. Čeprav so apostoli na več mestih omenjeni skupaj, so v tej knjigi v resnici zapisana dejanja Petra () in Pavla ().

1. Jezus pooblasti svoje učence in vnebovzetje (1).
2. Prihod Svetega Duha v Jeruzalemu in rojstvo Cerkve (2-7).
3. Oznanjevanje v Judeji in Samariji (8-9).
4. Oznanjevanje tudi poganom (10-15).
5. Pavlova potovanja, aretiran v Jeruzalemu in zaprt v Rimu (16-28).]

1 § ^aPrejšnje poročilo sem naredil, oh Teófil, o vsem, kar je Jezus začel, tako delati kakor učiti, ²do dne, v katerem je bil vzet gor, potem ko je po Svetem Duhu dal zapovedi apostolom, ki jih je izbral; ³ § katerim se je, po svojem trpljenju, tudi pokazal živega, z mnogimi nezmotljivimi dokazi, ki so jih gledali štirideset dni in govorili o stvareh, ki se nanašajo na Božje kraljestvo; ⁴ in ko je bil ^bzbran skupaj z njimi, jim je zapovedal, da naj ne odidejo iz Jeruzalema, temveč čakajo na Očetovo obljubo: »Katero,« *on pravi*, »ste slišali od mene. ⁵ Kajti Janez je resnično krščeval z vodo, toda vi boste krščeni s Svetim Duhom, čez ne mnogo dni.« ⁶ Ko so torej prišli skupaj, so ga vprašali, rekoč: »Gospod, ali boš v tem času Izraelu ponovno obnovil kraljestvo?« ⁷ In rekel jim je: »Ni za vas, da bi vedeli čase ali obdobja, ki jih je Oče postavil v svoji lastni oblasti. ⁸ Toda prejeli boste moč, ^cpo tem, ko Sveti Duh pride nad vas, in vi mi boste priče, tako v Jeruzalemu kakor po vsej Judeji in v Samariji ter do skrajnega dela zemlje.« ⁹ In ko je govoril te besede, medtem ko so ga gledali, je bil vzet gor, in oblak ga je sprejel iz njihovega pogleda. ¹⁰ In medtem ko so neomajno gledali proti nebu, ko je šel gor, glej, sta poleg njih stala dva moža v belih oblekah, ¹¹ ki sta prav tako rekla: »Vi, možje iz Galileje, zakaj stojite strmeč v nebo? Ta isti Jezus, ki je bil od vas vzet gor v nebesa, bo prišel tako, na podoben način, kakor ste ga videli iti v nebo.« ¹² Tedaj so se z gore, imenovane Oljska, ki je šabatni dan poti od Jeruzalema, vrnili v Jeruzalem. ¹³ In ko so prišli vanj, so odšli gor v gornjo sobo, kjer so prebivali Peter in Jakob in Janez in Andrej, Filip in Tomaž, Bartolomej in Matej, Alfejev sin Jakob in Simon Gorečnik ter Jakobov brat Juda. ¹⁴ Vsi ti so soglasno vztrajali v molitvi in ponižni prošnji z ženskami in Marijo, Jezusovo materjo ter z njegovimi brati.

¹⁵ In v tistih dneh je sredi učencev vstal Peter ter rekel (skupno število imen je bilo okoli sto dvajset):

¹⁶ »Možje in bratje, to pismo se je brezpogojno moralo izpolniti, ki ga je Sveti Duh po Davidovih ustih prej govoril glede Judov, ki je bil vodnik tem, ki so prijeli Jezusa. ¹⁷ Kajti bil je štet z nami in je dosegel delež te službe. ¹⁸ Torej ta človek je s krivično nagrado kupil polje in ko je padel z glavo naprej, se je po sredi razpočil in vsa njegova notranjost se je izlila ven. ¹⁹ In to je bilo znano vsem jeruzalemskim prebivalcem, tako zelo, da se to polje v njihovem pravem jeziku imenuje Hakéldama, to se pravi: »Njiva krvi.« ²⁰ Kajti pisano je v knjigi Psalmov: »Naj bo njegovo prebivališče zapuščeno in naj noben človek ne prebiva v njem in njegovo duhovno nadzorništvo ^dnaj prevzame nekdo drug.« ²¹ Zatorej izmed teh ljudi, ki so se z nami družili ves čas, ko je Gospod Jezus hodil med nami noter in ven, ²² začenši od Janezovega krsta do tega istega dne, ko je bil od nas vzet gor, mora biti nekdo odrejen, da bo z nami priča njegovega vstajenja.« ²³ In določili so dva, Jožefa, imenovanega Bársaba, ki je bil imenovan z vzdevkom Just ter Matija. ²⁴ In molili so ter rekli: »Ti, Gospod, ki poznaš srca vseh ljudi, pokaži, katerega izmed teh dveh si izbral, ²⁵ § da lahko prevzame del te službe in apostolstva, od katerega je Juda s prestopkom odpadel, da bi lahko šel na svoj lasten kraj.« ²⁶ In naznanili so svoje žrebe in žreb je padel na Matija in ta je bil prištet enajsterim apostolom.

2 In ko je popolnoma prišel Binkoštni ^edan, so bili vsi soglasni na enem kraju. ² In nenadoma je prišel z neba šum kakor besneč mogočen veter ter napolnil vso hišo, kjer so sedeli. ³ In prikazali so se jim razcepjeni jeziki, podobni ognjenim ter sedli na vsakogar izmed njih. ⁴ In vsi so bili izpolnjeni s Svetim Duhom in začeli so govoriti z drugimi jeziki, kakor jim je Duh dajal izgovarjati. ⁵ V Jeruzalemu pa so prebivali Judje, predani možje, iz vsakega naroda pod nebom. ⁶ Torej, ko ^fse je to razglasilo naokoli, so prišle skupaj množice in bili so zbegani, zato ker jih je vsakdo slišal govoriti

^a 1,1: [Leta Gospodovega 33.]

^b 1,4: *bil...*: ali, jedel.

^c 1,8: **moč...**: ali, moč Svetega Duha, ki prihaja nad vas.

^d 1,20: **duhovno nadzorništvo**: ali, službo, ali, dolžnost.

^e 2,1: [Binkoštni: gr. petdeseti.]

^f 2,6: **ko...: gr. je bil glas zbeganc**: ali, vznemirjen v umu.

v svojem lastnem jeziku.⁷ In vsi so bili osuplji ter se čudili in drug drugemu govorili: »Glejte, ali niso vsi ti, ki govorijo, Galilejci?⁸ In kako mi vsakega človeka slišimo v svojem lastnem jeziku, kjer smo bili rojeni?⁹ Parti in Medijci in Elámci in prebivalci v Mezopotamiji in v Judeji in Kapadokiji, v Pontu in Aziji,¹⁰ Frigiji in Pamfiliji, v Egiptu in v libijskih krajih okoli Cirene in tujci iz Rima, Judje in spreobrnjeni,¹¹ Krečani in Arabci, mi jih v svojih jezikih slišimo govoriti čudovita Božja dela.«¹² In vsi so bili osuplji in bili so v dvomu, govoreč drug drugemu: »Kaj to pomeni?«¹³ Drugi so zasmehljivo rekli: »Ti ljudje so polni novega vina.«

¹⁴ Vendar je Peter, ko je javno nastopil z enajsterimi, povzdignil svoj glas in jim rekel: »Vi ljudje iz Judeje in vsi vi, ki prebivate v Jeruzalemu, to vam bodi znano in prisluhnite mojim besedam,¹⁵ kajti ti niso pijani, kakor vi mislite, glede na to, da je šele tretja dnevna ura.¹⁶ Ampak to je to, kar je bilo rečeno po preroku Joélu:¹⁷ »In zgodilo se bo v poslednjih dneh, govor Bog: ›Izlil bom od svojega Duha na vse meso, in vaši sinovi in vaše hčere bodo prerokovali in vaši mladeniči bodo videli videnja in vaši starci bodo sanjali sanje;¹⁸ in na svoje služabnike in na svoje pomočnice bom v tistih dneh izlil od svojega Duha in bodo prerokovali;¹⁹ in pokazal bom čudeže zgoraj na nebu in znamenja spodaj na zemlji: kri in ogenj in dimne megle;²⁰ sonce se bo spremenilo v temo in luna v kri, preden pride ta veliki in opazni dan Gospodovega prihoda.²¹ In zgodilo se bo, da kdorkoli se bo skliceval na Gospodovo ime, bo rešen.«²² Vi, možje Izraelci, prisluhnite tem besedam. Jezus Nazarečan, mož med vami, po čudežnih močeh, čudežih in znamenjih potrjen od Boga, ki jih je Bog po njem storil v sredi med vami, kakor tudi vi sami veste;²³ njega, ki je bil izročen po določeni nameri in vnaprejšnjem védenju Boga, ste vi prijeli in po zlobnih rokah križali ter umorili,²⁴ § ki ga je Bog dvignil in odvezal bolečin smrti; ker ni bilo mogoče, da bi ga ta zadržala.²⁵ Kajti David glede njega govoril: »Vedno sem slutil Gospoda pred svojim obrazom, kajti on je na moji desnici, da ne bi bil omajan.²⁶ Zato se je moje srce veselilo in moj jezik je bil vesel; poleg tega bo tudi moje meso počivalo v upanju,²⁷ § ker moje duše nočeš pustiti v peklu niti nočeš trpeti, da bi tvoj Sveti videl trohnenje.²⁸ Spoznati si mi dal poti življenja; s svojim obličjem me boš napravil polnega radosti.²⁹ Možje in bratje, naj ḡvam odkrito spregovorim o očaku Davidu, da je tako mrtev kakor pokopan in njegov mavzolej je med nami do današnjega dne.³⁰ § Ker je bil torej prerok in je vedel, da mu je Bog prisegel s prisego, da bo od sadu njegovih ledij, glede na meso, vzdignil Kristusa, da sedi na njegovem prestolu;³¹ § in ker je to videl vnaprej, je govoril o Kristusovem vstajenju, da njegova duša ni ostala v peklu niti njegovo meso ni video trohnenja.³² Tega Jezusa je Bog vzdignil, o čemer smo mi vsi priče.³³ Torej je bil z Božjo desnicico povisan in je od Očeta prejel obljubo Svetega Duha, ki ga je razlil, kakor sedaj vidite in slišite.³⁴ Kajti David ni dvignjen v nebesa, toda on sam pravi:

2,16: Jl 2,28

2,16: Iz 44,3

2,20: Jl 2,31

2,21: Jl 2,32

2,21: [Apd 4,12]

2,21: [Rom 10,13]

2,25: Ps 16,8

2,29: 1 Kr 2,10

2,30: Ps 132,11

2,31: Ps 16,10

2,35: Ps 110,1

3,14: Mt 27,20

»Gospod je rekel mojemu Gospodu: ›Sedi na mojo desnico,³⁵ dokler ne naredim tvojih sovražnikov [za] tvojo pručko.«³⁶ Zato naj vsa Izraelova hiša brez dvoma ve, da je Bog tega istega Jezusa, ki ste ga vi križali, naredil tako Gospoda kakor Kristusa.«³⁷

³⁷ Torej ko so to slišali, so bili v svojem srcu spodbujeni ter rekli Petru in ostalim apostolom: »Možje in bratje, kaj naj storimo?«³⁸ Potem jim je Peter rekel: »Pokesajte se in vsak izmed vas naj bo krščen v imenu Jezusa Kristusa v odpuščanje grehov in prejeli boste dar Svetega Duha.³⁹ Kajti obljava je dana vam in vašim otrokom in vsem, ki so daleč stran, celo tolikim, kolikor jih bo poklical Gospod, naš Bog.«⁴⁰ In z mnogimi drugimi besedami je pričeval ter spodbujal, rekoč: »Rešite se iz tega sprijenega rodu.«

⁴¹ Potem so bili tisti, ki so z veseljem sprejeli njegovo besedo, krščeni in istega dne se jim je dodalo okoli tri tisoč duš.⁴² In neomajno so nadaljevali v apostolskem nauku in družbi in v lomljenju kruha ter v molitvah.⁴³ In strah je prišel nad vsako dušo; in po apostolih je bilo storjenih mnogo čudežev in znamenj.⁴⁴ In vsi, ki so verovali, so bili skupaj in vse stvari so imeli skupne;⁴⁵ in prodajali so svoje posesti ter dobrine in jih delili vsem *ljudem*, kolikor je vsak potreboval.⁴⁶ In vsak dan so soglasno nadaljevali v templju in od ^hhiše do hiše lomili kruh [*in*] z veseljem in iskrenim srcem jedli svojo hrano,⁴⁷ ter slavili Boga in imeli naklonjenost pri vseh ljudeh. Gospod pa je k cerkvi dnevno dodajal takšne, ki naj bi bili rešeni.

3 Torej Peter in Janez sta ob uri molitve skupaj odšla gor v tempelj; *bila je deveta ura.*² Nekega moža, hromega od maternice njegove matere, pa so nosili in ga dnevno polagali pri tempeljskih velikih vratih, ki se imenujejo Lepa, da prosi milošćine od teh, ki so vstopali v tempelj,³ ki je, ko je videl Petra in Janeza namenjena v tempelj, prosil milošćine.⁴ In ko se je Peter z Janezom zazrl v njegove oči, je rekel: »Poglej naju.«⁵ In ta jima je posvetil pozornost, ker je pričakoval, da bo od njiju kaj prejel.⁶ Potem je Peter rekel: »Srebra in zlata nimam, toda to, kar imam, ti dam: »V imenu Jezusa Kristusa iz Nazareta vstani in hodi.«⁷ In prijet ga je za desnico ter *ga* dvignil in takoj so njegova stopala ter kosti gležnja prejeli moč.⁸ In poskočil je pokonci ter hodil in z njima vstopil v tempelj, kjer je hodil in poskakoval ter slavil Boga.⁹ In vsi ljudje so ga videli hoditi in slaviti Boga¹⁰ in vedeli so, da je bil to ta, ki je zaradi milošćine sedel pri tempeljskih Lepih velikih vratih. In izpolnjeni so bili s čudenjem ter osuplostjo nad tem, kar se mu je zgodilo.¹¹ In medtem ko se je hromi mož, ki je bil ozdravljen, držal Petra in Janeza, so vsi ljudje, ker so se silno čudili, skupaj stekli k njima in predverje, ki se je imenovalo Salomonovo.

¹² In ko je Peter *to* videl, je ljudem odgovoril: »Vi, možje iz Izraela, zakaj se čudite nad tem? Ali zakaj tako iskreno gledate na naju, kakor da bi z najino lastno močjo ali svetostjo tega moža pripravila hoditi?¹³ § Bog Abrahama in Izaka in Jakoba, Bog naših očetov, je proslavil svojega Sina Jezusa, ki ste ga vi izročili in ga zatajili v Pilatovi prisotnosti, ko je bil ta odločen, da *ga* izpusti.¹⁴

Toda zatajili ste Svetega in Pravičnega ter prosili, da se vam zagotovi morilec;¹⁵ § ubili pa ste Princa življenja, ki ga je Bog obudil od mrtvih; o čemer smo mi priče.¹⁶ In njegovo ime je po veri v njegovo ime tega moža naredilo močnega, ki ga vidite in poznate. Da, vera, ki je po njem, mu je dala to popolno zdravje v prisotnosti vas vseh.¹⁷ In sedaj, bratje, vem, da ste *to storili* po nevednosti, kakor so *storili* tudi vaši vladarji.¹⁸ § Toda te besede, ki jih je Bog prej oznanil po ustih vseh svojih prerokov, da naj bi Kristus trpel, je on tako izpolnil.

¹⁹ § Pokesajte se torej in bodite spreobrnjeni, da bodo vaši grehi lahko izbrisani, ko bodo od Gospodove prisotnosti prišli časi osvežitve;²⁰ § in poslal bo Jezusa Kristusa, ki vam je bil prej oznanjen,²¹ ki ga morajo sprejeti nebesa do časov obnovitve vseh stvari, ki jih je Bog govoril po ustih vseh svojih svetih prerokov, odkar je svet nastal.²² Kajti Mojzes je očetom resnično rekel: »Preroka vam bo Gospod, vaš Bog, vzdignil izmed vaših bratov, podobnega meni; njega boste poslušali v vseh stvareh, karkoli vam bo govoril.²³ In zgodilo se bo, da bo vsaka duša, ki ne bo poslušala tega preroka, uničena izmed ljudi.«²⁴ Da, in vsi preroki od Samuela in tisti, ki so sledili, kolikor jih je govorilo, so enako napovedali o teh dneh.²⁵ Vi ste otroci prerokov in zaveze, ki jo je Bog sklenil z našimi očeti, rekoč Abrahamu: »In v tvojem semenu bodo blagoslovljena vsa sorodstva zemlje.«²⁶ § K vam je najprej Bog, ki je vzdignil svojega Sina Jezusa, njega poslal, da vas blagoslovi z odvračanjem vsakega izmed vas od njegovih krivičnosti.«

4 In medtem ko sta govorila ljudem, so nadnjу prišli duhovniki in tempeljski stotnik jter saduceji,² ki so bili užaloščeni, da sta učila ljudi in oznanjala vstajenje od mrtvih po Jezusu.³ § In nanju so položili roke ter ju zadržali do naslednjega dne, kajti sedaj je bil večer.⁴ Vendar so mnogi izmed teh, ki so slišali besedo, verovali; in število ljudi je bilo okoli pet tisoč.

⁵ In pripetilo se je naslednji dan, da so se njihovi vladarji in starešine in pisarji⁶ in Hana, veliki duhovnik in Kajfa in Janez in Aleksander in kolikor jih je bilo iz sorodstva velikega duhovnika, skupaj zbrali v Jeruzalemu.⁷ In ko so ju postavili medse, so vprašali: »S kakšno močjo ali s čigavim imenom sta to naredila?«⁸ Tedaj jim je Peter, izpolnjen s Svetim Duhom, rekel: »Vi vladarji ljudi in starešine v Izraelu,⁹ če sva ta dan zasliševana o dobrem delu, storjenem nemočnemu človeku, na kakšen način je bil on ozdravljen;¹⁰ bodi znano vam vsem in vsem ljudem v Izraelu, da v imenu Jezusa Kristusa iz Nazareta, ki ste ga križali, ki ga je Bog obudil od mrtvih, celo po njem ta človek sedaj tukaj pred vami stoji ozdravljen.¹¹ § To je kamen, ki je bil zaničevan od vas graditeljev, ki je postal glava vogalu.¹² Niti ni rešitve duš v nikomer drugem, kajti pod nebom med ljudmi ni dano drugega imena, s katerim moremo biti rešeni.«

¹³ Torej ko so videli Petrov in Janezov pogum ter zaznali, da sta bila neizobražena in nepoučena človeka, so se čudili; in o njiju so spoznali, da sta bila z Jezusom.¹⁴ In ko so gledali moža, ki

je bil ozdravljen, stati z njimi, proti temu niso mogli reči ničesar.¹⁵ Toda ko so jima zapovedali, da se odstranita od velikega zpora, so se med seboj posvetovali,¹⁶ rekoč: »Kaj naj storimo tema možema? Kajti ta zares opazen čudež, storjen po njima, je očiten vsem tistim, ki prebivajo v Jeruzalemu; in tega ne moremo zanikati.¹⁷ Toda da se to ne razsiri naprej med ljudmi, jima strogo zagrozimo, da odslej nobenemu človeku ne govorita v tem imenu.«¹⁸ In poklicali so ju ter jima zapovedali sploh ne govoriti niti učiti v Jezusovem imenu.¹⁹ Toda Peter in Janez sta odgovorila in jim rekla: »Sami presodite, ali je v Božjih očeh bolj pravilno poslušati vas kakor Boga.²⁰ Kajti midva ne moreva, da ne bi govorila stvari, ki sva jih videla in slišala.«²¹ Torej ko so jima še naprej grozili, so ju izpustili zaradi ljudi, ker niso našli ničesar, da bi ju lahko kaznovali, kajti vsi ljudje so slavili Boga za to, kar je bilo storjeno.²² Kajti mož, na katerem se je prikazal ta čudež ozdravljenja, je bil star več kot štirideset let.

²³ In ko sta bila izpuščena, sta odšla k svoji lastni druščini ter poročala o vsem, kar so jima visoki duhovniki in starešine rekli.²⁴ In ko so oni to slišali, so svoje glasove soglasno povzdignili k Bogu ter rekli: »Gospod, ti si Bog, ki je naredil nebo in zemljo in morje ter vse, kar je v njih,²⁵ ki si po ustih svojega služabnika Davida rekel: »Zakaj besnijo pogani in si ljudje domišljajo prazne stvari?²⁶ Kralji zemlje so vstali in vladarji so bili skupaj zbrani zoper Gospoda in zoper njegovega Kristusa.«²⁷ § Kajti resnično so se proti tvojemu svetemu otroku Jezusu, ki si ga ti mazilil, skupaj zbrali tako Herod kakor Poncij Pilat s pogani in Izraelovi ljudje,²⁸ da storijo, karkoli je tvoja roka in tvoja namera poprej določila, da se stori.²⁹ In sedaj, Gospod, glej njihove grožnje in zagotovi svojim služabnikom, da bodo lahko z vsem pogumom govorili tvojo besedo,³⁰ z iztegnitvijo svoje roke, da ozdravljajo; in da bodo znamenja in čudeži lahko storjeni z imenom tvojega svetega otroka Jezusa.«

³¹ In ko so molili, se je zatresel kraj, kjer so bili skupaj zbrani; in vsi so bili izpolnjeni s Svetim Duhom in s pogumom so govorili Božjo besedo.³² Množica teh, ki so verovali, pa je bila enega srca in ene duše; niti nobeden izmed njih ni rekel, da je bilo karkoli od stvari, ki jih je imel v lasti, njegovo, temveč so vse stvari imeli skupne.³³ Apostoli pa so z veliko močjo podajali pričevanje o vstajenju Gospoda Jezusa, in nad njimi vsemi je bila velika milost.³⁴ Niti ni bilo med njimi nikogar, ki bi trpel pomanjkanje, kajti kolikor jih je bilo lastnikov zemljišč ali hiš, so jih prodali in prinesli vrednost stvari, ki so bile prodane³⁵ in jih polagali k stopalom apostolov in narejena je bila porazdelitev vsakemu človeku glede na njegovo potrebo.³⁶ In Jožef, ki je bil po apostolih imenovan z vzdevkom Barnaba (kar je prevedeno: »Sin tolažbe«), Léviyevec in iz dežele Cipra,³⁷ je imel zemljo, jo prodal in prinesel denar ter ga položil k stopalom apostolov.

5 Toda nek človek, po imenu Hananija, je s Safiro, svojo ženo, prodal posestvo² in zadržal del denarne vsote in tudi njegova žena je bila seznanjena s tem in prinesel je določen del ter

3,22: 5 Mz
18,15
3,22: Apd 7,37
3,25: 1 Mz 12,3
4,11: Ps 118,22
4,11: Mt 21,42
4,12: Jl 2,32
4,12: [Apd 2,21]
4,12: [Rom 10,13]
4,25: Ps 2,1

ga položil k stopalom apostolov. ³Toda Peter je rekel: »Hananija, zakaj je Satan napolnil twoje srce, da lažeš ^kSvetemu Duhu in da zadržiš *del* vsote od zemljšča? ⁴Dokler je ostajalo ali ni bilo twoje lastno? In potem, ko je bilo prodano ali ni bilo v tvoji lastni oblasti? Zakaj si v svojem srcu spočel to stvar? Nisi lagal ljudem, temveč Bogu.« ⁵In ko je Hananija slišal te besede, je padel dol ter izročil duha. In velik strah je prišel na vse tiste, ki so slišali te stvari. ⁶Mladeniči pa so vstali, ga ovili in ga odnesli ven ter ga pokopali. ⁷In bilo je približno tri ure kasneje, ko je vstopila njegova žena, ki ni vedela, kaj se je bilo zgodilo. ⁸In Peter jo je ogovoril: »Povej mi ali sta za toliko prodala zemljšče?« In ona je rekla: »Da, za toliko.« ⁹Tedaj ji je Peter rekel: »Kako je to, da sta se skupaj strnjala, da skušata Gospodovega Duha? Glej, stopala teh, ki so pokopala tvojega soproga, so pri vratih in odnesli te bodo ven.« ¹⁰Potem je nemudoma padla ob njegovih stopalih in izročila duha. In vstopili so mlađeniči ter jo našli mrtvo in ko so jo odnesli, so jo pokopali poleg njenega soproga. ¹¹In velik strah je prišel nad vso cerkev in nad vse, ki so slišali te stvari.

¹²Po rokah apostolov pa se je med ljudmi zgodilo mnogo znamenj in čudežev; (in vsi so bili s soglasjem v Salomonovem preddverju. ¹³Od preostalih pa se jim noben človek ni drznil pridružiti, toda ljudje so jih poveličevali. ¹⁴In še več vernikov je bilo dodanih h Gospodu, množice tako moških kakor žensk.) ¹⁵Toliko, da so na ulice ^lprinašali bolne in *jih* polagali na postelje ter ležišča, da bi lahko vsaj Petrova senca, ko je šel mimo, zasenčila nekatere izmed njih. ¹⁶Tudi *ven* iz mest naokoli Jeruzalema je prišla množica, ki je prinašala bolne ljudi in te, ki so bili nadlegovani z nečistimi duhovi; in vsi so bili ozdravljeni.

¹⁷Tedaj je vstal veliki duhovnik in vsi tisti, ki so bili z njim (kar je saducejska ločina) in izpolnjeni so bili z ogorčenjem ^m¹⁸in svoje roke so položili na apostole ter jih vtaknili v skupno ječo. ¹⁹Toda Gospodov angel je ponoči odprl vrata ječe in jih privedel naprej ter rekel: ²⁰»Pojdite, stopite in govorite ljudem v templju vse besede tega življenja.« ²¹In ko so *to* slišali, so zgodaj zjutraj vstopili v tempelj ter učili. Toda prišel je veliki duhovnik in tisti, ki so bili z njim in so sklicali skupaj veliki zbor in ves senat Izraelovih otrok in poslali k ječi, da bi jih privedli. ²²Toda ko so prišli častniki in jih niso našli v ječi, so se vrnili ter povedali, ²³rekoč: »Ječo smo resnično našli zaprto z vso varnostjo in čuvanje, ki so stali zunaj pred vrati, toda ko smo odprli, v njej nismo našli nobenega človeka.« ²⁴Torej ko so veliki duhovnik in tempeljski stotnik ter visoki duhovniki slišali te besede, so se bali k čemu se bo to razvilo. ²⁵Tedaj je nekdo prišel ter jim povedal, rekoč: »Glejte, možje, ki ste jih vtaknili v ječo, stojijo v templju in učijo ljudi.« ²⁶Tedaj je stotnik s častniki odšel in jih privedel brez nasilja, kajti bali so se ljudi, da jih ne bi kamnali. ²⁷In ko so jih privedli, so *jih* postavili pred veliki zbor in veliki duhovnik

5,28: Apd 4,18

jih je vprašal, ²⁸rekoč: »Ali vam nismo strogo zapovedali, da naj ne bi učili v tem imenu? In glejte, Jeruzalem ste napolnili s svojim naukom in nad nas nameravate privesti kri tega človeka.«

²⁹Potem so Peter in drugi apostoli odgovorili ter rekli: »Mi moramo bolj ubogati Boga kakor ljudi. ³⁰Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga vi usmrtili in obesili na les. ³¹§ Njega je Bog s svojo desnico povišal, da postane Princ in Odrešenik, da bi Izraelu dal kesanje in odpuščanje grehov. ³²In mi smo njegove priče o teh stvareh; in tako je tudi Sveti Duh, ki ga je Bog dal tistim, ki ga ubogajo.«

³³Ko so *to* slišali, so bili *do srca* zbodeni in se posvetovali, da jih ubijejo. ³⁴Potem je nekdo v velikem zboru vstal, farizej, po imenu Gamáiel, učen mož postave, ugleden med vsemi ljudmi in velel, da jih za nekaj časa vržejo ven; ³⁵in jim rekel: »Vi, možje v Izraelu, pazite se, kaj nameravate storiti glede teh ljudi. ³⁶Kajti pred temi dnevi ⁿje vstal Tevdá, ki se je bahal, da je pomemben; kateremu so se pridružili številni ljudje, okoli štiristo; ki je bil umorjen, in vsi, kolikor se mu jih je pokoravalo, ^oso bili razkropljeni in uničeni.

³⁷Po tem možu je, v dneh obdavčenja, vstal Juda iz Galileje in za seboj potegnil mnogo ljudi; tudi on je umrl in vsi so bili razkropljeni, celo tako mnogi, kot so ga ubogali. ^p³⁸In sedaj vam povem: »Zadržite se pred temi ljudmi in pustite jih pri miru. Kajti če je ta namera ali to delo od ljudi, se bo izjalovilo; ³⁹toda če je to od Boga, tega ne morete premagati, da ne bi bili morda najdeni celo, da se borite zoper Boga.« ⁴⁰In strinjali so se z njim. Ko pa so poklicali apostole ter *jih* pretepli, so jim zapovedali, da naj ne govorijo v Jezusovem imenu in jih izpustili.

⁴¹In odšli so izpred prisotnosti velikega zobra, veseli, da so bili spoznani za vredne trpeti sramoto zaradi njegovega imena. ⁴²In niso prenehali v templju in v vsaki hiši vsak dan učiti ter oznanjati Jezusa Kristusa.

6 In v tistih dneh, ko je bilo število učencev pomnoženo, je nastalo mrmranje Grkov zoper Hebrejce, ker so bile njihove vdove zapostavljene pri vsakodnevni oskrbi. ²Potem je dvanajsterica *k sebi* poklicala množico učencev in rekla: »To ni razlog, da bi opuščali Božjo besedo in stregli [pri] mizah. ³Zatorej bratje, poiščite med seboj sedem mož, na dobrem glasu, polnih Svetega Duha in modrosti, ki jim lahko določimo to opravilo. ⁴Toda mi se bomo predali v nenehno molitev in službo besede.«

⁵In ta beseda je ugajala vsej množici. In izbrali so Štefana, moža, polnega vere in Svetega Duha in Filipa in Prohorja in Nikánorja in Timona in Parmenája ter Nikolaja, spreobrnjenca iz Antiohije, ⁶ki jih so postavili pred apostole. In ko so molili, so nanje položili svoje roke. ⁷In Božja beseda je rasla in število učencev v Jeruzalemu se je silno pomnožilo in velika skupina duhovnikov je bila pokorna veri. ⁸In Štefan je, poln vere in moči, delal med ljudmi velike čudeže in čudežne moči.

^k 5,3: *da lažeš*...: ali, da prevaraš Svetega Duha.

^l 5,15: *ulice*...: ali, vsako ulico.

^m 5,17: *ogorčenjem*: ali, nevočljivostjo.

ⁿ 5,36: [Tretje leto pred začetkom označevanja let z leta Gospodovega.]

^o 5,36: *pokoravalo*: ali, verovalo.

^p 5,37: *ga ubogali*: ali, verovali.

⁹ Potem so vstali nekateri iz *sinagoge*, ki se je imenovala sinagoga Libertincev in Cirenčev in Aleksandrincev in teh iz Kilikije ter iz Azije in so razpravljali s Štefanom. ¹⁰ Niso pa se mogli upirati modrosti in duhu, po katerem je govoril. ¹¹ Tedaj so podkupili može, ki so rekli: »Slišali smo ga govoriti bogokletne besede zoper Mojzesu in zoper Boga.« ¹² In razvneli so ljudi in starešine ter pisarje in prišli nad *njega* in ga zgrabili ter ga privedli k vélikemu zboru ¹³ in postavili krive priče, ki so rekle: »Ta človek ne preneha govoriti bogokletnih besed proti temu svetemu prostoru in postavi, ¹⁴ kajti slišali smo ga govoriti, da bo ta Jezus Nazarečan uničil ta kraj in spremenil običaje, ^qki nam jih je izročil Mojzes.« ¹⁵ In vsi, ki so sedeli v vélikem zboru, so neomajno zrli vanj in videli njegov obraz, kot bi bil obraz angela.

7 Potem je véliki duhovnik rekel: »Ali so te stvari take?« ² In rekel je: »Možje, bratje in očetje, prisluhnite: »Bog slave se je prikazal našemu očetu Abrahamu, ko je bil v Mezopotamiji, preden je prebival v Haránu³ in mu rekel: »Pojdi ven iz svoje dežele in iz svojega sorodstva ter pridi v deželo, ki ti jo bom pokazal.« ⁴ § Tedaj je prišel iz kaldejske dežele in prebival v Haránu; ko pa je bil njegov oče mrtev, se je od tam odpravil v to deželo, v kateri vi sedaj prebivate. ⁵ V njej pa mu ni dal nobene dediščine niti *toliko* ne, da nanjo postavi svoje stopalo, vendar je obljudil, da mu jo bo dal v posest in njegovemu semenu za njim, ko *takrat* šeni imel otroka. ⁶ In Bog je govoril na ta način: »Da naj bi njegovo seme začasno bivalo v tuji deželi in da naj bi jih privedli v suženjstvo ter štiristo let z *njimi* hudobno ravnali. ⁷ Narodu pa, pri katerem bodo suženjevali, bom sodil jaz,« je rekel Bog: »in potem bodo prišli ter mi služili na tem kraju.« ⁸ In dal mu je zavezo obrezovanja. Tako je *Abraham* zaplodil Izaka in ga osmi dan obrezal; in *Izak je zaplodil Jakoba*; in *Jakob je zaplodil* dvanajstere očake. ⁹ In očaki so, prevzeti z zavistjo, Jožefa prodali v Egipt. Toda Bog je bil z njim ¹⁰ in ga osvobodil iz vseh njegovih stisk in mu dal naklonjenost ter modrost v očeh faraona, egiptovskega kralja in ga naredil za voditelja nad Egiptom ter vso svojo hišo. ¹¹ Torej nad vso egiptovsko deželo in Kánaan je prišlo pomanjkanje in velika stiska in naši očetje niso našli hrane. ¹² Toda ko je Jakob slišal, da je bilo v Egiptu žito, je najprej odposlal naše očete. ¹³ In ob drugi *priložnosti* se je Jožef dal spoznati svojim bratom; in Jožefovo sorodstvo je bilo predstavljeno faraonu. ¹⁴ Potem je Jožef odposlal in k *sebi* poklical svojega očeta Jakoba in vse njegovo sorodstvo, petinsedemdeset duš. ¹⁵ Tako je Jakob odšel dol v Egipt ter umrl, on in naši očetje ¹⁶ in bili so preneseni preko v Sihem in položeni v mavzolej, ki ga je Abraham kupil za vsoto denarja od sinov Hemórja, očeta iz Sihema. ¹⁷ Toda ko se je približal obljudjeni čas, ki ga je Bog prisegel Abrahamu, so ljudje v Egiptu rasli in se množili, ¹⁸ dokler ni vstal drug kralj, ki ni poznal Jožefa. ¹⁹ Ta isti je z našim sorodstvom premeteno ravnal in hudobno tretiral naše očete, tako da so izpostavili svoje majhne otroke, z namenom, da

ne bi živeli. ²⁰ V tem času je bil rojen Mojzes, bil pa je silno lep ^rin tri mesece so ga vzgajali v hiši njegovega očeta. ²¹ Ko pa je bil izpostavljen, ga je vzela faraonova hči in ga vzgojila za svojega lastnega sina. ²² In Mojzes je bil izučen v vsej egipčanski modrosti in mogočen je bil v besedah in dejanjih. ²³ Ko je bil star polnih štirideset let, je prišlo v njegovo srce, da obišče svoje brate, Izraelove otroke. ²⁴ In ko je videl enega *izmed njih* krivično trpeti, ga je branil in maščeval tega, ki je bil zatiran ter ubil Egipčana, ²⁵ kajti ^sdomneval je, da bodo njegovi bratje razumeli, kako jih hoče Bog po njegovi roki osvoboditi. Toda niso razumeli. ²⁶ In medtem ko so se prepirali, se jim je naslednji dan pokazal ter jih ponovno skušal pomiriti, rekoč: »Možje, vi ste bratje; zakaj drug drugemu delate krivico?« ²⁷ Toda tisti, ki je svojemu bližnjemu storil krivico, ga je odrinil proč, rekoč: »Kdo te je naredil za vladarja in sodnika nad nami?« ²⁸ Ali me hočeš ubiti, kakor si včeraj storil Egipčanu?« ²⁹ Ob tej besedi je Mojzes pobegnil in bil tujec v midjánski deželi, kjer je zaplodil dva sinova. ³⁰ Ko pa je preteklo štirideset let, se mu je v divjini Sinajske gore prikazal Gospodov angel v plamenu gorečega grma. ³¹ Ko je Mojzes *to* videl, se je čudil prizoru. Ko pa se je približal, da bi *to* pogledal, je prišel do njega Gospodov glas, ³² rekoč: »Jaz *sem* Bog tvojih očetov, Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov.« Potem je Mojzes trepetal in si ni drznil pogledati. ³³ Nato mu je Gospod rekel: »Sezuj si svoje čevlje s svojih stopal, kajti kraj, kjer стоjiš, je sveta zembla. ³⁴ Videl sem, videl sem stisko svojih ljudi, ki so v Egiptu in slišal sem njihovo stokanje in sem prišel dol, da jih osvobodim. In sedaj pridi, poslal te bom v Egipt.« ³⁵ Tega Mojzesu, ki so ga zavrnili, rekoč: »Kdo te je naredil vladarja in sodnika?« istega je Bog poslal, da bi *bil* vladar in osvoboditelj po roki angela, ki se mu je prikazal v grmu. ³⁶ Potem ko je v egiptovski deželi in v Rdečem morju ter v divjini štirideset let prikazoval čudeže in znamenja, jih je privedel ven.

³⁷ § To je ta Mojzes, ki je Izraelovim otrokom rekel: »Preroka vam bo Gospod, vaš Bog, obudil izmed vaših bratov, podobnega ^tmeni; njega boste poslušali.« ³⁸ § To je tisti, ki je bil v cerkvi v divjini z angelom, ki je govoril z njim na Sinajski gori in z našimi očetji; ki je prejel žive prerokbe, da jih izroči nam; ³⁹ katerega naši očetje niso hoteli ubogati, temveč so ga pahnili od sebe in se v svojih srcih ponovno obrnili nazaj v Egipt, ⁴⁰ rekoč Aronu: »Naredi nam bogove, da gredo pred nami, kajti glede tega Mojzesu, ki nas je privedel iz egiptovske dežele, ne vemo, kaj je nastalo iz njega.« ⁴¹ In v tistih dneh so naredili tele in maliku darovali žrtve ter se veselili v delih svojih lastnih rok. ⁴² Potem se je Bog obrnil in jih predal, da obožujejo vojsko neba; kakor je pisano v knjigi prerokov: »Oh hiša Izraelova ali ste meni darovali zaklane živali in žrtve v *obdobju* štiridesetih let v divjini?« ⁴³ Da, vzeli ste Molohov šotor in zvezdo svojega boga Rajfána, kipe, ki ste jih naredili, da bi jih oboževali; jaz pa vas bom odvedel onstran Babilona.« ⁴⁴ Naši očetje so imeli v divjini šotorsko svetišče pričevanja, kakor

^q 6,14: *običaje*: ali, obrede.

^r 7,20: *silno lep*: ali, ustrezen Bogu.

^s 7,25: *kajti*: ali, torej.

^t 7,37: *podobnega...:* ali, kakor jaz sam.

je določil on, govoreč ^uMojzesu, da naj ga naredi glede na videz, ki ga je videl.⁴⁵ § Katerega so tudi naši očetje, ki so prišli ^vkasneje, vnesli z Jezusom ^wna posest poganov, ki jih je Bog pregnal izpred obličja naših očetov do Davidovih dni;⁴⁶ ki je našel naklonjenost pred Bogom in si želel najti šotorsko svetišče za Jakobovega Boga.⁴⁷ Toda Salomon mu je zgradil hišo.⁴⁸ Vendar Najvišji ne prebiva v templjih, zgrajenimi z rokami; kakor pravi prerok:⁴⁹ »Nebesa so moj prestol in zemlja je moja pručka. Kakšno hišo mi hočete zgraditi?^c govori Gospod: »Ali kaj je prostor mojega počitka?⁵⁰ Ali ni vse te stvari naredila moja roka?^c

⁵¹ Vi trdovratni in neobrezani v srcu in ušesih, vi se vedno upirate Svetemu Duhu. Kakor so *počeli* vaši očetje, tako *počnete* vi.⁵² Katerega izmed prerokov vaši očetje niso preganjali? In umorili so te, ki so vnaprej kazali na prihod Pravičnega, katerega izdajalci in morilci ste bili sedaj vi,⁵³ ki ste po uredbi angelov prejeli postavo, pa se je niste držali.^c

⁵⁴ Ko so slišali te besede, so bili zarezani do srca in s *svojimi* zobmi so škripali proti njemu.⁵⁵ Toda on je, poln Svetega Duha, neomajno gledal gor v nebesa in videl Božjo slavo ter Jezusa statu na Božji desnici.⁵⁶ In rekel: »Glejte, nebesa vidim odprta in Sina človekovega statu na Božji desnici.^c ⁵⁷ Tedaj so z močnim glasom zakričali in zamašili svoja ušesa ter soglasno stekli nadenj⁵⁸ in *ga* vrgli iz mesta ter *ga* kamnali. Priče pa so svoja oblačila položile k stopalom mladeniča, katerega ime je bilo Savel.⁵⁹ In kamnali so Štefana, ki je klical k *Bogu* ter govoril: »Gospod Jezus, sprejmi mojega duha.^c ⁶⁰ In pokleknil je ter z močnim glasom zaklical: »Gospod, tega greha jim ne položi na njihovo obtožnico.^c In ko je to rekel, je zaspal.

8 In Savel je privolil v njegovo smrt. In ob tistem času ^xje bilo tam veliko preganjanje zoper cerkev, ki je bila v Jeruzalemu; in vsi, razen apostolov, so bili razkropljeni povsod po vseh področjih Judeje in Samarije.² In predani možje so Štefana odnesli *k njegovemu pokopu* ter za njim pripravili veliko objokovanje.³ Toda Savel je napravil veliko opustošenje cerkve, ko je vstopal v vsako hišo in vlačil [ven] moške in ženske ter *jih* zapiral v ječo.⁴ Zaradi tega so tisti, ki so bili razkropljeni naokoli, odšli povsod in oznanjali besedo.⁵ Potem je Filip odšel dol v samarijsko mesto in jim oznanil Kristusa.⁶ In množica je soglasno dala pozornost tem stvarem, ki jih je Filip govoril in poslušala ter gledala čudeže, ki jih je delal.⁷ Kajti nečisti duhovi so kričeli, z močnim glasom prihajali iz mnogih, ki so bili *z njimi* obsedeni. In mnogi prevzeti s paralizo ter tisti, ki so bili hromi, so bili ozdravljeni.⁸ In v tistem mestu je bila velika radost.⁹ Vendar je bil tam nek mož, imenovan Simon, ki je poprej v istem mestu uporabljal čaranje in privlačil pogane iz Samarije ter objavljal, da je bil on sam nekaj velikega,¹⁰ ki so mu vsi posvetili pozornost, od najmanjših do največjih, rekoč: »Ta mož je velika Božja moč.^c ¹¹ In ozirali so se nanj, zato ker jih je že dolgo časa privlačil s svojimi čarodejstvji.¹² Toda

7,44: 2 Mz
25,40
7,47: 1 Krn
17,12
7,48: Apd 17,24
8,21: [Prg
23,26]
8,21: Iz 29,13
8,21: [Jer 12,2]
8,21: [Ez 33,31]
8,21: [Mt 15,8]
8,21: Mr 7,6
8,21: [Heb
3,12]
8,32: Iz 53,7

ko so verovali Filipu, ki je oznanjal besede glede Božjega kraljestva in ime Jezusa Kristusa, so bili krščeni, tako moški kakor ženske.¹³ Potem je tudi sam Simon veroval; in ko je bil krščen, je ostal s Filipom in se čudil ter gledal čudeže ^yin znamenja, ki so bila storjena.¹⁴ Ko so torej apostoli, ki so bili v Jeruzalemu, slišali, da je Samarija sprejela Božjo besedo, so jim poslali Petra in Janeza,¹⁵ ki sta, ko sta prišla dol, molila zanje, da bi mogli prejeti Svetega Duha¹⁶ (kajti do takrat še ni padel na nobenega izmed njih). Bili so samo krščeni v imenu Gospoda Jezusa.)¹⁷ Tedaj sta nanje polagala svoje roke in prejemali so Svetega Duha.¹⁸ In ko je Simon videl, da je bil Sveti Duh dan po polaganju rok apostolov, jima je ponudil denar,¹⁹ rekoč: »Dajta tudi meni to moč, da na kogarkoli položim roke, bo lahko prejel Svetega Duha.«²⁰ Vendar mu je Peter rekel: »Tvoj denar naj propade s teboj, ker si pomislil, da se Božji dar lahko kupi z denarjem.²¹ Ti nimaš niti vloge niti deleža v tej stvari, kajti tvoje srce ni iskreno v Božjih očeh.^c ²² Pokesaj se torej od te svoje zlobnosti in prosi Boga, če ti bo mogoče lahko odpuščena misel tvojega srca.²³ Kajti zaznavam, da si v žolču grenkobe in v vezi krivičnosti.^c ²⁴ Potem je Simon odgovoril in rekel: »Prosita zame h Gospodu, da nobena izmed teh stvari, ki sta jih govorila, ne pride nadme.^c ²⁵ In onadva, ko sta pričevala in oznanila Gospodovo besedo, sta se vrnila v Jeruzalem ter v mnogih vaseh Samarije oznanila evangelij.²⁶ Gospodov angel pa je spregovoril Filipu, rekoč: »Vstani in pojdi proti jugu, na pot, ki gre dol iz Jeruzalema v Gazo, ki je zapuščena.^c ²⁷ In vstal je ter odšel. In glej, človek iz Etiopije, evnuh z veliko oblastjo pod Kandáko, kraljico Etiopijcev, ki je imel skrb za vso njeno zakladnico in je prišel v Jeruzalem, da bi oboževal,²⁸ se je vračal in sedé na svoji kočiji bral preroka Izaija.²⁹ Potem je Duh rekel Filipu: »Pojdi poleg in se pridruži tej kočiji.^c ³⁰ In Filip je stekel tja *k njemu* in ga slišal brati preroka Izaija ter rekel: »Razumeš, kaj bereš?^c ³¹ In rekel je: »Kako bi lahko, razen če me ne bi vodil nek človek?^c In prosil je Filipa, da pride gor in se usede z njim.³² Mesto iz pisma, ki ga je bral, je bilo to: »Odveden je bil kakor ovca h klanju; in kakor je jagnje pred svojim strižcem nemo, tako on ni odprl svojih ust.³³ V njegovem ponižanju je bila njegova sodba odstranjena in kdo bo razglašal njegov rod? Kajti njegovo življenje je vzeto z zemlje.^c ³⁴ In evnuh je odgovoril Filipu ter rekel: »Prosim te, o kom govoriti to prerok? O sebi ali nekem drugem človeku?^c ³⁵ Potem je Filip odprl svoja usta in začel pri istem pismu in mu oznanil Jezusa.³⁶ In medtem ko sta nadaljevala po *njuni* poti, sta prišla do neke vode, in evnuh je rekel: »Poglej, tukaj je voda, kaj mi preprečuje biti krščen?^c ³⁷ § In Filip je rekel: »Če veruješ z vsem svojim srcem, smeš.^c In ta je odgovoril ter rekel: »Verujem, da je Jezus Kristus Božji Sin.^c ³⁸ In vevel je kočiji, da se ustavi. In skupaj sta odšla dol v vodo, tako Filip kakor evnuh; in ga je krstil.³⁹ In ko sta se povzpela iz vode, je Gospodov Duh Filipa vzel, da ga evnuh ni več videl in ta je radosten odšel na svojo pot.⁴⁰ Toda Filip se je znašel pri

^u 7,44: *govoreč*: ali, ki je govoril.

^v 7,45: *prišli*...: ali, prejeli.

^w 7,45: [Jezus: ali, Joshua – Józue iz Stare zaveze.]

^x 8,1: [Leta Gospodovega 34.]

^y 8,13: *čudeže*...: gr. znamenja in velike čudeže, ki so bili storjeni.

Ašdodu. In ko je potoval skozi, je v vseh mestih oznanjal, dokler ni prišel do Cezareje.

9 Savel ^zpa, ki je še vedno izdihoval grožnje in pobojo zoper Gospodove učence, je odšel k velikemu duhovniku ²in si od njega izprosil pisem za shodnice v Damasku, da če najde kogarkoli od te poti, ^abodisi moške ali ženske, bi jih lahko zvezane privedel v Jeruzalem. ³ Medtem ko je potoval, se je približal Damasku in nenačoma je naokoli njega zasvetila svetloba iz nebes ⁴in padel je na tla ter zaslišal glas, ki mu je rekel: »Savel, Savel, zakaj me pregaš?« ⁵ § On pa je rekel: »Kdo si ti, Gospod?« In Gospod je rekel: »Jaz sem Jezus, ki ga ti pregaš. Zate je to težko, da se upiraš bodicam.« ⁶ § In ta je trepetajoč in osupel rekel: »Gospod, kaj hočeš, da storim?« In Gospod mu je rekel: »Vstani in pojdi v mesto in povedano ti bo, kaj moraš storiti.« ⁷ Možje, ki so potovali z njim, pa so stali brez besed, ker so poslušali glas, vendar niso videli nobenega človeka. ⁸ In Savel se je dvignil s tal in ko so bile njegove oči odprte, ni videl nobenega človeka, ampak so ga vodili za roko in ga privedli v Damask. ⁹ In tri dni je bil brez vida in ni ne jedel, ne pil.

¹⁰ V Damasku pa je bil nek učenec, po imenu Hananija in njemu je Gospod v videnju rekel: »Hananija.« In ta je rekel: »Glej, jaz sem tu, Gospod.« ¹¹ In Gospod mu je rekel: »Vstani in pojdi v ulico, ki se imenuje Ravna in v Judovi hiši povprašaj za nekoga, ki se imenuje Savel iz Tarza; kajti glej, on moli ¹² in v videnju je videl moža, imenovanega Hananija, ki je vstopil in nanj položil svojo roko, da bi lahko prejel svoj vid.« ¹³ Potem je Hananija odgovoril: »Gospod, od mnogih sem slišal o tem človeku, koliko zla je storil tvojim svetim v Jeruzalemu ¹⁴ in tukaj ima od visokih duhovnikov oblast, da zveže vse, ki kličejo tvoje ime.« ¹⁵ Toda Gospod mu je rekel: »Odpravi se, kajti on mi je izbrana posoda, da ponese moje ime pred pogane in kralje in Izraelove otroke, ¹⁶ kajti pokazal mu bom, kako velike stvari mora trpeti zaradi mojega imena.« ¹⁷ In Hananija je odšel svojo pot ter vstopil v hišo in ko je svoje roke položil nanj, je rekel: »Brat Savel, Gospod, celo Jezus, ki se ti je prikazal na poti, ko si prihajal, me je poslal, da lahko prejmeš svoj vid in izpolnjen boš s Švetim Duhom.« ¹⁸ In takoj so z njegovih oči padle, kot bi bile luskine, in nemudoma je prejel vid in vstal ter bil krščen. ¹⁹ In ko je prejel hrano, je bil okrepljen. Potem je bil Savel nekaj dni z učenci, ki so bili v Damasku. ²⁰ In nemudoma je v sinagogah oznanjal Kristusa, da je on Božji Sin. ²¹ Toda vsi, ki so ga slišali, so bili osupli in rekli: »Ali ni to tisti, ki je uničil tiste, ki so se v Jeruzalemu sklicevali na to ime in je prišel sèm zaradi tega namena, da bi jih lahko zvezane privedel k visokim duhovnikom?« ²² Toda Savel je še bolj narasel v moči in zbegal Jude, ki so prebivali v Damasku ter dokazoval, da je ta pravi Kristus.

²³ In potem, ko so bili izpolnjeni mnogi dnevi, so se Jude posvetovali, da ga ubijejo, ²⁴ toda njihovo prežanje v zasedi je bilo sporočeno Savlu. In noč in dan so stražili velika vrata, da ga ubijejo. ²⁵ Potem

so ga učenci ponoči vzeli in ga v košari spustili dol ob obzidju. ²⁶ In ko je Savel prišel v Jeruzalem, se je poskusil pridružiti učencem, toda vsi so se ga bali in niso verjeli, da je bil učenec. ²⁷ Vendar ga je Barnaba vzel in ga privedel k apostolom ter jim razodel, kako je na poti videl Gospoda in da mu je govoril ter kako je v Damasku pogumno oznanjal v Jezusovem imenu. ²⁸ In bil je z njimi in prihajal in odhajal iz Jeruzalema. ²⁹ In pogumno je govoril v imenu Gospoda Jezusa ter se prerekal proti Grkom, toda oni so ga poskušali umoriti. ³⁰ Nakar, ko so bratje *[to]* izvedeli, so ga odvedli dol v Cezarejo in ga poslali v Tarz. ³¹ Potem so imele cerke po vsej celotni Judeji in Galileji ter Samariji mir in se izgrajevale, in ker so živele v strahu Gospodovem ter v tolažbi Svetega Duha, so bile pomnožene.

³² In pripetilo se je, ko ^bje Peter potoval po vseh celotnih *okoliših*, *[da]* je prišel tudi dol k svetim, ki so prebivali v Lidi. ³³ In tam je našel nekega moža, po imenu Enéj, ki se je osem let držal svoje postelje in je bil bolan zaradi paralize. ³⁴ In Peter mu je rekel: »Enéj, Jezus Kristus te celostno ozdravlja. Vstani in postelji svojo posteljo.« In ta je takoj vstal. ³⁵ In vsi tisti, ki so prebivali v Lidi in Šarónu, so ga videli ter se obrnili h Gospodu.

³⁶ Torej v Jopi je bila neka učenka, po imenu Tabíta, kar se po razlagi imenuje Gazela. ^cTa ženska je bila polna dobrih del in dejanj miloščine, ki jih je storila. ³⁷ In pripetilo se je v tistih dneh, da je bila bolna in je umrla. Ko so jo umili, so jo položili v zgornjo sobo. ³⁸ Ker pa je bila Lida blizu Jope in so učenci slišali, da je bil tam Peter, so k njemu poslali dva moža, ki sta ga prosila, da ne bi odlašal ^dpriti k njim. ³⁹ Potem je Peter vstal in odšel z njima. Ko je prišel, so ga odvedli v zgornjo sobo, in vse vdove so jokajte stale poleg njega in kazale plašče ter obleke, ki jih je naredila Gazela, dokler je bila z njimi. ⁴⁰ Vendar jih je Peter vse vrgel ven ter pokleknil in molil, in ko se je obrnil k telesu, je rekel: »Tabíta, vstani.« In odprla je svoje oči, in ko je zagledala Petra, se je usedla. ⁴¹ In dal ji je svojo roko ter jo dvignil. In ko je poklical svete ter vdove, jo je izročil živo. ⁴² In to se je razvedelo po vsej celotni Jopi in mnogi so verovali v Gospoda. ⁴³ In pripetilo se je, da je mnogo dni ostal v Jopi pri nekem strojarju Simonu.

10 V ^eCezareji je bil nek mož, imenovan Kornelij, stotnik čete, imenovana itálska *četa*, ² predan *mož* in nekdo, ki se je z vso svojo hišo bal Boga, ki je ljudem dajal veliko miloščine in vedno molil k Bogu. ³ Okoli devete dnevne ure je v videnju jasno videl Božjega angela prihajati k njemu, rekoč mu: »Kornelij.« ⁴ In ko je pogledal nanj, je bil prestrašen in rekel: »Kaj je, Gospod?« On pa mu je rekel: »Tvoje molitve in tvoje miloščine so prišle gor v spomin pred Boga. ⁵ In sedaj pošlji može v Jopo in poklici *nekega* Simona, katerega vzdevek je Peter. ⁶ § Ta prenočuje pri nekem strojarju Simonu, čigar hiša je ob morski obali. On ti bo povedal, kaj moraš storiti.« ⁷ In ko je angel, ki je govoril Korneliju, odšel, je ta poklical dva izmed svojih hišnih služabnikov in predanega

^{9,24:} 2 Kor 11,32

^{9,40:} [2 Kr 4,32-36]

^{9,40:} [Mt 9,25]

^{9,40:} [Mr 5,41]

^{9,40:} [Mr 6,5]

^{9,40:} [Mr 8,23]

^{9,40:} [Mr 9,27]

</div

vojaka izmed teh, ki so nenehno čakali nanj⁸ in ko jim je razglasil vse te stvari, jih je poslal v Jopo.

⁹ Naslednji dan, ko so odšli na svoje potovanje in se približali mestu, se je Peter okoli šeste ure povzpel na hišno streho, da bi molil.¹⁰ Postal pa je zelo lačen in bi želel jesti, toda medtem ko so pripravljeni, je padel v zamaknjenje¹¹ in videl odprtne nebo ter nekakšno posodo spuščati se k njemu, kot bi bil to velik pleten prt s štirimi vogali in se spuščal k zemlji,¹² v katerem so bile vse vrste štirinožnih zemeljskih živali in divjih zveri in plazečih stvari ter perjad neba.¹³ In do njega je prišel glas: »Vstani, Peter, zakolji in jej.«¹⁴ Vendar je Peter rekel: »Ne tako, Gospod, kajti še nikoli nisem jedel česarkoli, kar je oskrunjeno ali nečisto.«¹⁵ Glas pa mu je ponovno, drugič, rekel: »Kar je Bog očistil, tega ne imenuj oskrunjeno.«¹⁶ To se je zgodilo trikrat in posoda je bila ponovno sprejeta gor v nebo.¹⁷ Torej medtem ko je bil Peter v sebi zaskrbljen, kaj bi to videnje, ki ga je videl, lahko pomenilo, glej, so možje, ki so bili poslani od Kornelija, povprašali po Simonovi hiši in stali pred velikimi vrati¹⁸ in zaklicali ter vprašali, ali je tam prenočeval Simon, ki je bil imenovan z vzdevkom Peter.

¹⁹ Medtem ko je Peter premisljeval o videnju, mu je Duh rekel: »Glej, trije možje te isčejo.²⁰ Vstani torej in se spusti ter pojdi z njimi in nič ne dvomi, kajti jaz sem jih poslal.«²¹ § Potem je Peter odšel dol k možem, ki so bili k njemu poslani od Kornelija in rekel: »Glejte, jaz sem ta, ki ga isčete. Kakšen je razlog, zaradi česar ste prišli?«²² In rekli so: »Stotnik Kornelij, pravičen mož in nekdo, ki se boji Boga ter je na dobrem glasu med vsem judovskim narodom, je bil po svetem angelu od Boga obveščen, da pošlje v to hišo pote in da od tebe sliši besede.«²³ Potem jih je poklical noter in *jih* prenočil. In naslednji dan je Peter z njimi odšel, spremljali pa so ga neki bratje iz Jope.²⁴ In naslednji dan so vstopili v Cezarejo. In Kornelij jih je pričakoval ter sklical skupaj svoje sorodnike in bližnje prijatelje.²⁵ In ko je Peter vstopil, ga je srečal Kornelij in padel dol k njegovim stopalom ter *ga* oboževal.²⁶ Vendar ga je Peter dvignil, rekoč: »Vstani, tudi jaz sem človek.«²⁷ In medtem ko se je pogovarjal z njim, je vstopil ter našel mnoge, ki so bili zbrani skupaj.²⁸ In rekel jim je: »Vi veste, da je to nezakonita stvar za človeka, ki je Jud, da se druži ali pride k nekomu iz drugega naroda. Toda Bog mi je pokazal, da naj nobenega človeka ne imenujem oskrunjenega ali nečistega.²⁹ Zato sem brez ugovarjanja prišel k *vam* takoj, ko sem bil poklican. Sprašujem torej, zaradi kakšnega namena ste poslali pome?«³⁰ § In Kornelij je rekel: »Pred štirimi dnevi sem se postil do te ure. In ob deveti uri sem v svoji hiši molil in glej, pred menoj je stal mož v svetlem oblačilu.³¹ In rekel: »Kornelij, tvoja molitev je uslišana in tvoje miloščine so v spominu v Božjih očeh.³² § Pošlji torej v Jopo in pokliči sèm Simona, katerega vzdevek je Peter. Nastanjen je ob morski obali, v hiši *nekega strojarja* Simona. Ko ta pride, ti bo spregovoril.«³³ Takoj sem torej poslal pote in dobro si storil, da si prišel. Sedaj smo torej mi vsi tukaj zbrani pred Bogom, da slišimo vse stvari, ki so ti zapovedane od Boga.«

10,34:

5 Mz 10,17

10,34: Rim 2,11

10,34:

1 Pet 1,17

10,43: Jer 31,34

10,43: Mih 7,18

11,15: Apd 2,4

11,16: Jn 1,26

³⁴ Tedaj je Peter odprl svoja usta in rekel: »Resnično zaznavam, da se Bog ne ozira na osebe, temveč je v vsakem narodu pri njem sprejet, kdor se ga boji in dela pravično.³⁵ Besedo, ki jo je Bog poslal Izraelovim otrokom, ko je oznanjal mir po Jezusu Kristusu; (on je Gospod vsega),³⁶ to besedo, *pravim*, vi poznate, ki je bila razglašena po vsej celotni Judeji in se začela iz Galileje, po krstu, ki ga je oznanjal Janez.³⁷ Kako je Bog s Svetim Duhom in z močjo mazilil Jezusa iz Nazareta, ki je hodil okoli, delal dobro in ozdravljal vse, ki so bili zatirani od hudiča, kajti Bog je bil z njim.³⁸ In mi smo priče vseh stvari, ki jih je storil, tako v judovski deželi kakor v Jeruzalemu, ki so ga umorili in obesili na križ.³⁹ Njega je Bog tretji dan obudil in ga javno prikazal,⁴⁰ ne vsem ljudem, temveč od Boga vnaprej izbranim pričam, *celo* nam, ki smo z njim jedli in pili potem, ko je vstal od mrtvih.⁴¹ In naročil nam je, naj oznanjam ljudem in naj pričujemo, da je on tisti, ki je bil od Boga odrejen, *da bo* Sodnik živih in mrtvih.⁴² Njemu vsi preroki dajejo pričevanje, da bo po njegovem imenu, kdorkoli veruje vanj, prejel odpuščanje grehov.«

⁴³ Medtem ko je Peter še govoril te besede, je Sveti Duh padel na vse te, ki so slišali besedo.⁴⁴ In tisti iz obreze, ki so verovali, so bili osupli, kolikor jih je prišlo s Petrom, zato ker je bil dar Svetega Duha izlit tudi na pogane.⁴⁵ Kajti slišali so jih govoriti z jezikini in poveličevati Boga. Potem je Peter odgovoril:⁴⁶ »Ali more kdorkoli prepovedati vodo, da ti, ki so enako kakor mi, prejeli Svetega Duha, ne bi bili krščeni?«⁴⁷ § In naročil jim je, naj jih krstijo v Gospodovem imenu. Potem so ga prosili, naj ostane nekaj dni.

11 Apostoli in bratje, ki so bili v Judeji, pa so slišali, da so tudi pogani sprejeli Božjo besedo.² In ko je Peter prišel gor v Jeruzalem, so se tisti, ki so bili iz obreze, pričkali z njim,³ rekoč: »Odšel si k neobrezanim ljudem in jedel z njimi.«⁴ Toda Peter jim je *zadevo* ponovil od začetka in jim *jo* po vrsti pojasnil, rekoč:⁵ »Bil sem v mestu Jopa in molil in v zamaknjenju sem videl videnje: »Neka posoda se je spuščala, kot bi bil to velik prt, s štirimi vogali spuščan dol iz neba in ta je prišel celo do mene.⁶ § Na katerem sem, ko sem [vanj] uprl svoje oči, opazoval in zagledal štirinožne zemeljske živali in divje zveri in plazeče stvari ter perjad neba.⁷ In zaslišal sem glas, ki mi je rekel: »Vstani, Peter, zakolji in jej.«⁸ Vendar sem rekel: »Ne tako, Gospod, kajti v moja usta nikoli ni vstopilo nič oskrunjenega ali nečistega.⁹ Toda glas iz neba mi je ponovno odgovoril: »Kar je Bog očistil, tega ne imenuj oskrunjeno.«¹⁰ To pa se je zgodilo trikrat in vse je bilo ponovno dvignjeno v nebo.¹¹ In glej, takoj so bili tam trije možje, poslani k meni iz Cezareje, [ki so] že prišli k hiši, kjer sem bil.¹² In Duh mi je zaukazal, *naj* grem z njimi, ne da bi kaj dvomil. Poleg tega me je spremljalo teh šest bratov in vstopili smo v možovo hišo¹³ in razložil nam je, kako je v svoji hiši videl angela, ki je stal ter mu rekel: »Pošlji može v Jopo in pokliči Simona, katerega vzdevek je Peter,¹⁴ ki ti bo povedal besede, po katerih boš rešen ti in vsa tvoja hiša.«¹⁵ In ko sem začel govoriti, je nanje padel Sveti Duh, kakor v začetku na nas.¹⁶

Potem sem se spomnil Gospodove besede, kako je rekel: »Janez je zares krščeval z vodo, toda vi boste krščeni s Svetim Duhom.«¹⁷ Torej jim je tedaj Bog dal podoben dar, kakor ga je dal nam, ki smo verovali v Gospoda Jezusa Kristusa. Kaj sem bil jaz, da bi se mogel zoperstaviti Bogu?«¹⁸ Ko so slišali te stvari, so molčali in slavili Boga, rekoč: »Torej je Bog tudi poganom zagotovil kesanje v življenje.«

¹⁹ Torej tisti, ki so bili razkropljeni naokoli zaradi preganjanja, ki je nastalo okoli Štefana, so potovali prav do Fenikije in Cipra in Antiohije in nikomur niso oznanjali besede, razen samo Judom.²⁰ Nekateri izmed teh pa so bili možje s Cipra in Cirene, ki so, ko so prišli v Antiohijo, govorili Grkom ter oznanjali Gospoda Jezusa.²¹ In Gospodova roka je bila z njimi, in veliko število [jih] je verovalo ter se spreobrnilo h Gospodu.

²² Potem fso besede o teh stvareh prišle do ušes cerkve, ki je bila v Jeruzalemu, in poslali so naprej Barnaba, da bi šel prav do Antiohije.²³ Kateri, ko je prišel in videl Božjo milost, je bil vesel in vse spodbujal, da bi se s srčnim namenom trdno držali Gospoda.²⁴ Kajti bil je dober človek ter poln Svetega Duha in vere. In mnogo ljudi je bilo dodanih h Gospodu.²⁵ Potem gse je Barnaba odpravil v Tarz, da poišče Savla,²⁶ in ko ga je našel, ga je privedel v Antiohijo. In pripetilo se je, da sta se celo leto zbirala s hcerkvijo ter učila mnogo ljudi. In učenci so bili v Antiohiji prvič imenovani kristjani.

²⁷ In v teh dneh so prišli preroki iz Jeruzalema v Antiohijo.²⁸ In vstal je nekdo, po imenu Agab ter po Duhu kazal, da naj bi bilo veliko pomanjkanje po vsem celotnem svetu, ki se je zgodilo v dneh cesarja Klavdija.²⁹ Potem so bili učenci, vsak mož glede na svojo zmožnost, odločeni, da posljejo pomoč bratom, ki prebivajo v Judeji,³⁰ kar so tudi storili in to po Barnabovih ter Savlovih rokah poslali starešinam.ⁱ

12 Torej okoli tega časa je kralj Herod iztegnil svoje roke, da nadleguje nekatere iz cerkve.^j In z mečem je ubil Jakoba, Janezovega brata.^k Ker pa je videl, [da] je Judom to ugajalo, je še bolj nadaljeval, da zgrabi tudi Petra. (Takrat so bili dnevi nekvašenega kruha.)⁴ § In ko ga je zgrabil, ga je vtaknil v ječo ter ga izročil štirim četvericam kvojakov, da ga varujejo, ker ga je mislil po Veliki noči l'privesti k ljudem.⁵ Peter je bil torej zadržan v ječi, toda cerkev m'je zanj brez prenehanja molila k Bogu.⁶ In ko naj bi ga Herod privedel, je isto noč Peter spal med dvema vojakoma, privezan z dvema verigama, čuvaji pred vrati pa so stražili ječo.⁷ In glej, Gospodov angel je prišel nad njega in svetloba je zasijala v ječi in Petra je udaril v stran ter ga dvignil, rekoč: »Hitro vstani.« In njegove verige so odpadle z njegovih rok.⁸ In angel mu je rekел: »Opaši se in si poveži svoje sandale.« In tako je storil. In mu reče: »Ogrni svojo obleko

okoli sebe in mi sledi.«⁹ In odšel je ven ter mu sledil in ni vedel, da je bilo res, kar se je zgodilo po angelu, temveč je mislil, da je videl videnje.¹⁰ Ko sta bila mimo prve in druge straže, sta prišla k velikim železnim vratom, ki vodijo v mesto, ki so se jima sama od sebe odprla in odšla sta ven ter šla skozi neko ulico in angel je nemudoma odšel od njega.¹¹ Ko je Peter prišel k sebi, je rekel: »Sedaj zagotovo vem, da je Gospod poslal svojega angela in me osvobodil iz Herodove roke ter pred vsem pričakovanjem ljudi izmed Judov.«¹² Ko pa je stvar preudaril, je prišel k hiši Marije, Janezove matere, katerega vzdevek je bil Marko, kjer so bili mnogi skupaj zbrani ter molili.¹³ In ko je Peter potrkal na velika vhodna vrata, je prišla prisluhnit ⁿgospodična, po imenu Roda.¹⁴ In ko je spoznala Petrov glas, zaradi veselja ni odprla velikih vrat, temveč je stekla noter ter povedala, kako pred velikimi vrtati stoji Peter.¹⁵ Oni pa so ji rekli: »Nora si.« Toda nenehno je zatrjevala, da je bilo točno tako. Tedaj so ji rekli: »To je njegov angel.«¹⁶ Toda Peter je nenehno trkal in ko so odprli vrata ter ga zagledali, so bili osupli.¹⁷ Vendar ko jim je z roko namignil, naj molčijo, jim je razodel, kako ga je Gospod privedel iz ječe. In rekel je: »Pojdite, oznanite te stvari Jakobu in bratom.« In odšel je in šel v drug kraj.¹⁸ Torej brž, ko je bil dan, med vojaki ni bila majhna razvnetost, kaj je nastalo s Petrom.¹⁹ In ko ga je Herod iskal in ga ni našel, je zaslišal čuvaje ter ukazal, da naj bi bili le-ti usmrčeni. In iz Judeje je odšel dol v Cezarejo ter ostal tam.

²⁰ Herod pa je bil °zelo jezen na te iz Tira in Sidóna, toda oni so soglasno prišli k njemu in ker so naredili Blasta, kraljevega Pglavnega dvornega upravitelja, za svojega prijatelja, so žeeli mir, kajti njihova dežela je bila hranjena s pomočjo kraljeve dežele.²¹ Na določen dan pa se je Herod oblekel v kraljevsko obleko, se usedel na svoj prestol ter jim naredil slovesen govor.²² Ljudstvo [dežele] pa je vzklikalo, rekoč: »To je božji glas, ne pa od človeka.«²³ In takoj ga je udaril Gospodov angel, ker ni dal slave Bogu in pojeden je bil od črvov ter izročil duha.

²⁴ Toda Božja beseda je rasla in se množila.²⁵ In ko sta izpolnila svojo službo,^q sta se Barnaba in Savel vrnila iz Jeruzalema ter s seboj vzela Janeza, katerega vzdevek je bil Marko.

13 Torej r'v cerkvi, ki je bila v Antiohiji, so bili določeni preroki in učitelji, kot Barnaba in Simeon, ki so ga imenovali Niger in Lukij iz Cirene in Manaén, ki s'je bil vzgojen s Herodom, vladarjem četrtrinskega dela province ter Savel.² Medtem ko so služili Gospodu in se postili, je Sveti Duh rekel: »Oddvojite mi Barnaba in Savla za delo, kamor sem ju poklical.«³ In ko so se postili ter molili in svoje roke položili nanju, so ju odposlali.

⁴ Tako sta, odposljana po Svetem Duhu, odšla v Selevkijo in od tam sta odjadrala na Ciper.⁵ In ko sta

11,19: Apd 8,1
12,25: Apd
11,29-30

^f 11,22: [Leta Gospodovega 41.]
^g 11,25: [Leta Gospodovega 41.]
^h 11,26: s...: ali, v cerkvi.
ⁱ 11,30: [Leta Gospodovega 44.]
^j 12,1: iztegnil...: ali, sprožil.
^k 12,4: četvericam: četam štirih.
^l 12,4: Veliki noči: gr. Pashi.

^m 12,5: cerkev...: ali, vztrajna in iskrena molitev je bila napravljena k Bogu.
ⁿ 12,13: prisluhnit: ali, da vpraša kdo je bil tam.
^o 12,20: bil...: ali, razgalil sovražen um, voljan vojne.
^p 12,20: kraljevega...: gr. ki je bil nad kraljevimi spalnicami.
^q 12,25: svojo službo: ali, svoj ukaz.
^r 13,1: [Leta Gospodovega 45.]
^s 13,1: ki...: ali, Herodov rejniški brat.

bila v Salamini, sta v judovskih sinagogah oznanjala Božjo besedo in za svojo službo sta imela tudi Janeza.⁶ In ko sta šla prek otoka do Pafosa, sta našla nekega čarodeja, lažnega preroka, Juda, katerega ime je bilo Barjezus,⁷ ki je bil z namestnikom dežele, Sergijem Pavlom, razsodnim človekom, ki je dal poklicati Barnaba in Savla ter želet slišati Božjo besedo.⁸ Toda čarodej Elíma (kajti takšno je po razlagi njegovo ime), se jima je zoperstavil ter si prizadeval namestnika odvrniti od vere.⁹ Potem je Savel (ki se imenuje tudi Pavel), izpolnjen s Svetim Duhom, svoje oči uprl vanj¹⁰ in rekel: »Oh poln vseh premetenosti in vseh vragolij, ti hudičev otrok, ti sovražnik vse pravičnosti, ali ne boš prenehal izkrivljati Gospodovih ravnih poti?¹¹ In sedaj glej, Gospodova roka je nad teboj in oslepel boš ter za nekaj časa ne boš videl sonca.« In takoj sta padla nanj zamegljenost in tema in krožil je ter iskal nekoga, da ga vodi za roko.¹² Potem je namestnik, ko je videl, kaj se je zgodilo, veroval in bil osupel nad Gospodovim naukom.¹³ Torej ko so Pavel in njegova skupina odlupili iz Pafosa, so prišli v Pergo v Pamfiliji. Janez pa se je ločil od njiju in se vrnil v Jeruzalem.

¹⁴ Toda ko sta se odpravila iz Perge, sta prišla v Antiohijo v Pizidiji in na šabatni dan odšla v sinagogo ter se usedla.¹⁵ Po branju postave in prerokov pa so predstojniki sinagoge poslali ponju, rekoč: »Vidva moža in brata, če imata kako spodbudno besedo za ljudi, povejta.«¹⁶ Tedaj je Pavel vstal in s svojo roko dal znamenje ter rekel: »Možje Izraelci in vi, ki se bojite Boga, poslušajte.¹⁷ Bog teh ljudi iz Izraela je izbral naše očete in povišal ljudi, ko so kot tujci prebivali v egiptovski deželi in jih s povzdignjenim laktom privedel ven iz nje.¹⁸ In približno okoli štirideset let je prenašal^t ¹⁹ In ko je v kánaanski deželi uničil sedem narodov, jim je njihovo deželo razdelil z žrebom.²⁰ Nató pa jim je dajal sodnike za približno štiristo petdeset let, do preroka Samuela.²¹ In zatem so zahtevali kralja in Bog jim je dal Savla, Kiševega sina, moža iz Benjaminovega rodu, za približno štirideset let.²² In ko ga je odstranil, jim je dvignil Davida, da bi bil njihov kralj, ki mu je dal tudi pričevanje ter rekel: »Našel sem Davida, Jesejevega sina, moža po svojem lastnem srcu, ki bo izpolnil vso mojo voljo.«²³ § Iz semena tega človeka je Bog, glede na svojo obljubo, Izraelu obudil Odrešenika, Jezusa,²⁴ ko je pred njegovim prihodom Janez oznanjal krst kesanja vsem ljudem iz Izraela.²⁵ In ko je Janez izpolnil svoj tek, je rekel: »Kdo mislite, da sem jaz? Jaz nisem on. Toda glejte, za menoj prihaja nekdo, čigar čevljev z njegovih stopal nisem vreden odvezati.«²⁶ Možje in bratje, otroci Abrahame rase ter kdorkoli se med vami boji Boga, vam je poslana beseda te rešitve duš.²⁷ Kajti tisti, ki prebivajo v Jeruzalemu in njihovi vladarji, ker niso spoznali njega niti glasov prerokov, ki se berejo vsak šabatni dan, so jih izpolnili z njegovo obsodbo.²⁸ In čeprav na njem niso našli nobenega

^{13,17:} 2 Mz 1,1
^{13,17:} 2 Mz 13,14
^{13,18:} [2 Mz 16,35]
^{13,18:} 5 Mz 1,31
^{13,18:} 2 Mkb 7,27
^{13,19:} Joz 14,1
^{13,20:} Sod 3,9
^{13,21:} 1 Sam 8,5
^{13,22:} 1 Sam 16,13
^{13,22:} Ps 89,21
^{13,23:} Iz 11,1
^{13,24:} Mt 3,1
^{13,25:} Jn 1,20
^{13,28:} Mt 27,22
^{13,30:} Mt 28,6
^{13,33:} Ps 2,7
^{13,33:} Heb 1,5
^{13,34:} Iz 55,3
^{13,35:} Ps 16,10
^{13,36:} 1 Kr 2,10
^{13,40:} Hab 1,5
^{13,47:} Iz 49,6
^{13,51:} Mt 10,14

razloga za smrt, so od Pilata zahtevali, da naj bi bil umorjen.²⁹ In ko so izpolnili vse, kar je bilo pisano o njem, so ga sneli z lesa ter ga položili v mavzolej.³⁰ Toda Bog ga je obudil od mrtvih,³¹ in mnogo dni so ga videli tisti, ki so prišli z njim iz Galileje v Jeruzalem, ki so njegove priče ljudem.³² In mi vam razovedamo vesele novice, kako je to obljubo, ki je bila narejena očetom,³³ Bog izpolnil nam, njihovim otrokom, v tem, da je ponovno dvignil Jezusa, kakor je tudi pisano v drugem psalmu: »Ti si moj Sin, danes sem te rodil.«³⁴ In glede na to, da ga je obudil od mrtvih, sedaj ni več vrnitve k trohnenju, je rekel na ta način: »Dal vam bom zanesljive Davidove milosti.«³⁵ Zato tudi pravi v še enem psalmu: »Svojemu Svetemu ne boš dal videti trohnenja.«³⁶ Kajti David je, potem ko je po Božji volji služil svojemu lastnemu rodu, zaspal in bil položen k svojim očetom ter videl trohnenje,³⁷ toda ta, ki ga je Bog ponovno obudil, ni videl trohnenja.

³⁸ Naj bo torej znano vam, možje in bratje, da se vam po tem človeku oznanjuje odpuščanje grehov,³⁹ in po njem ste vsi, ki verujete, opravičeni vseh stvari, od katerih niste mogli biti opravičeni po Mojzesovi postavi.⁴⁰ Pazite se torej, da ne pride nad vas to, o čemer je govora v prerokih:⁴¹ »Glejte, vi prezirljivci in čudite se ter izginite, kajti v vaših dneh delam delo, delo katerega nikakor ne boste verovali, četudi vam ga človek razodene.«⁴² § In ko so Judje odšli iz sinagoge, so pogani prosili, da bi jim bile te besede lahko oznanjene naslednjo šabat.⁴³ Torej ko je bila skupnost razpuščena, so mnogi izmed Judov in religioznih spreobrnjencev sledili Pavlu in Barnabu, ki sta jim govorila in jih prepričevala naj nadaljujejo v Božji milosti.

⁴⁴ Naslednji šabatni dan pa je prišlo skupaj skoraj celotno mesto, da sliši Božjo besedo.⁴⁵ Toda ko so Judje videli množice, so bili izpolnjeni z zavistjo in ugovarjali ter preklinjali in govorili proti tem stvarem, ki jih je govoril Pavel.⁴⁶ Tedaj sta Pavel in Barnaba postala pogumna in rekla: »Potrebno je bilo, da bi se Božja beseda najprej spregovorila vam, toda ker ste jo postavili proč od sebe in sebe sodite nevredne večnega življenja, glejte, se obračava k pogonom.⁴⁷ Kajti tako nam je ukazal Gospod, rekoč: »Postavil sem te, da bi bil svetloba pogonom, da naj bi bil za rešitev duš do koncev zemlje.«⁴⁸ In ko so pogani to slišali, so bili veseli in slavili Gospodovo besedo; in kolikor jih je bilo odrejenih za večno življenje, je verovalo.⁴⁹ In Gospodova beseda je bila razglašena po vsem celotnem področju.⁵⁰ Toda Judje so razvneli predane in častiljive ženske ter vodilne može mesta ter dvignili preganjanje zoper Pavla in Barnaba ter ju izgnali iz svojih krajev.⁵¹ Vendar sta proti njim otresla prah s svojih stopal in prišla v Ikónij.⁵² Učenci pa so bili izpolnjeni z radostjo in s Svetim Duhom.

14 Pripetilo pa se je v Ikóniju, da sta oba skupaj odšla v judovsko sinagogu in tako govorila, da je velika množica, tako Judov kakor tudi Grkov,

^t 13,18: *je prenašal...*: ali, nosil, ali, jih je hranil kakor pestunja nosi njenega otroka, ali, jih je hranil kakor pestunja hrani njenega otroka.) njihovo obnašanje v divjini.

^u 13,34: *milosti*: gr. svet, ali, pravične stvari; katero besedo Septuaginta v Iz 55,3 in na mnogih drugih mestih uporablja za to, kar so v hebrejsčini milosti.

^v 13,36: *po...*: ali, v svoji lastni starosti služil Božji volji.

^w 13,42: *naslednjo...*: gr. v tednu med šabatom, ali, med dvema šabatom.

verovala.² Toda neverni Judje so razvneli pogane in hudobno vplivali na njihovo mišljenje proti bratom.³ Ostala sta torej dolgo časa in pogumno govorila v Gospodu, ki je dal pričevanje k besedi svoje milosti in zagotovil, da so se po njunih rokah dogajala znamenja in čudeži.⁴ Vendar xje bila množica iz mesta razdeljena; del je držal z Judi, del pa z apostoli.⁵ In ko je bil storjen napad, ki so ga sprožili tako pogani kakor tudi Judje s svojimi vladarji, da z njima kruto ravnajo in da ju kamnajo,⁶ sta bila o tem obveščena in pobegnila v Listro in Derbo, mesti v Likaoniji in k področju, ki leži naokoli⁷ in tam oznanjala evangelij.

⁸ In v Listri je sedel nek mož, nemočen v svojih stopalih, pohabljen že od maternice svoje matere, ki nikoli ni hodil.⁹ Isti je slišal Pavla govoriti. Ta je neomajno zrl vanj in zaznavajoč, da je imel vero, da bi bil ozdravljen,¹⁰ je z močnim glasom rekel: »Stopi ūponkonci na svoja stopala.« In poskočil je in hodil.¹¹ In ko je množica videla, kaj je Pavel storil, so povzdignili svoje glasove, rekoč v likaonskem jeziku: »K nam dol sta prišla bogova v človeški podobi.«¹² In Barnaba so imenovali Jupitra,¹³ Pavla pa Merkurja,^a ker je bil glavni govornik.¹⁴ Potem je Jupitrov^b svečenik, ki je bil pred njihovim mestom, k velikim vratom privedel vola in vence in z množico želel opraviti žrtvovanje.¹⁵ Nakar, ko sta apostola Barnaba in Pavel to slišala, sta razparala svoja oblačila in stekla med množico, vzklikajoč¹⁵ in govorč: »Možje, zakaj počnete te stvari? Tudi midva sva z vami človeka podobnih strasti in oznanjava vam, da naj bi se od teh ničevosti obrnili k živemu Bogu, ki je naredil nebo in zemljo in morje ter vse stvari, ki so v njih,¹⁶ ki je v prejšnjih časih prenašal vse narode, da hodijo po svojih lastnih poteh.¹⁷ Vendar sebe ni pustil brez pričevanja, ker je delal dobro in nam dajal dež z neba ter rodovitna obdobja in naša srca napolnjeval s hrano in veseljem.«¹⁸ In s temi besedami sta komaj zadržala množico, da jima ni opravila žrtvovanja.

¹⁹ In tja so prišli neki Judje iz Antiohije in Ikónija, ki so pregovorili množico in ko so kamnali Pavla, so ga izvlekli iz mesta, ker so mislili, da je bil mrtev.²⁰ Vendar ko so ga obkrožili učenci, je vstal ter prišel v mesto in naslednji dan z Barnabom odšel v Derbo.²¹ In ko sta temu mestu oznanila evangelij ter mnoge učila,^c sta se ponovno vrnila v Listro in v Ikónij in Antiohijo²² ter krepila duše učencev in jih spodbujala, naj nadaljujejo v veri in da moramo skozi veliko stisko vstopiti v Božje kraljestvo.²³ In ko sta jim v vsaki cerkvi odredila starešine ter molila s postom, sta jih priporočila Gospodu, ki so mu verovali.²⁴ In potem, ko sta prepotovala skozi vso Pizidijo, sta prišla v Pamfilijo.²⁵ In ko sta besedo oznanila v Pergi, sta odšla dol v Atálejo²⁶ in od tam sta odjadrala v Antiohijo, od koder sta bila priporočena Božji milosti za delo, ki sta ga izvršila.²⁷ In ko sta prišla in so skupaj

zbrali cerkev, sta jim ponovila vse, kar je Bog z njima storil in kako je odprl vrata vere k pogonom.²⁸ In tam sta z učenci ostala dolgo časa.

15 Neki^djudje, ki so prišli dol iz Judeje, pa so učili brate *in govorili*: »Razen če ne boste obrezani po Mojzesovem običaju, ne morete biti rešeni.«² Ko^esta imela torej Pavel in Barnaba z njimi ne majhno razhajanje mnenj ter se z njimi pričkala, so odločili, da naj bi glede tega vprašanja Pavel in Barnaba ter nekateri drugi izmed njih šli gor v Jeruzalem, k apostolom in starešinam.³ In na njihovo pot spremljani s cerkvijo, so šli skozi Fenikijo in Šamarijo in razglasili spreobrnitev pogonov in vsem bratom so napravili veliko radost.⁴ In ko so prišli v Jeruzalem, so bili sprejeti od cerkve in od apostolov ter starešin in razglasili so vse stvari, ki jih je Bog z njimi storil.⁵ Toda vstali so^fnekateri iz ločine farizejev, ki so verovali, rekoč: »Da jih je treba obrezati in *jim* naročiti, naj se držijo Mojzesove postave.«

In apostoli in starešine so prišli skupaj, da preudarijo o tej besedi.⁷ In ko je bilo mnogo razpravljanja, je vstal Peter ter jih rekel: »Možje *in* bratje, vi veste, kako to, da je Bog pred davnim časom naredil med nami izbiro, da naj bi pogani po mojih ustih slišali besedo evangelija in verovali.⁸ In Bog, ki pozna srca, jih pričuje, ker jih daje Svetega Duha, prav tako kakor *je storil* nam⁹ in ni naredil nobene razlike med nami ter njimi, ko je po veri ocistil njihova srca.¹⁰ Zakaj torej zdaj skušate Boga, da nadenetate na vrat učencev jarem, ki ga niti naši očetje niti mi nismo mogli nositi?¹¹ Ampak mi verujemo, da bomo rešeni po milosti Gospoda Jezusa Kristusa, prav tako kakor oni.«

¹² Potem je vsa množica molčala in poslušala Barnaba in Pavla, ki sta razglasala, kakšne čudežne moći in čudeže je po njiju Bog storil med pogani.

¹³ In potem, ko so molčali, je Jakob odgovoril, rekoč: »Možje *in* bratje, prisluhnite mi.¹⁴ Simeon je povedal, kako je Bog najprej obiskal pogane, da vzame izmed njih ljudi za svoje ime.¹⁵ In k temu se ujemajo besede prerokov, kakor je pisano:¹⁶ Po tem se bom vrnil in ponovno zgradil Davidovo šotorsko svetišče, ki je padlo in ruševine le-tega bom ponovno zgradil in jaz ga bom ponovno postavil,¹⁷ da bi lahko preostanek ljudi iskal Gospoda in vsi pogani, nad katere je klicano moje ime, govoril Gospod, ki dela vse te stvari.¹⁸ Bogu so vsa njegova dela znana od začetka sveta.¹⁹ Zatorej je moja razsodba, da ne vznemirjam teh, ki so se iz poganstva obrnili k Bogu,²⁰ temveč, da jih napišemo, da se vzdržijo pred oskrunitvijo od malikov in *pred* prešuštvom in *pred* zadavljenimi stvarmi in *pred* krvjo.²¹ Kajti Mojzes ima od starih časov v vsakem mestu tiste, ki ga oznanjajo, beroč vsak šabatni dan v sinagogah.²² Tedaj je apostolom in starešinam s celotno cerkvijo to ugajalo, da s Pavlom in Barnabom pošljejo v Antiohijo izbrana moža iz svoje lastne skupine;

^{14,15:} 1 Mz 1,1
^{14,15:} Ps 146,5

^{14,15:} Raz 14,7

^{14,16:} Ps 81,13

^{14,19:}

² Kor 11,25

^{15,1:} Gal 5,1

^{15,7:} Apd 10,20

^{15,7:} Apd 11,13

^{15,9:} Apd 10,34

^{15,9:} 1 Kor 1,2

^{15,10:} Mt 23,4

^{15,16:} Am 9,11-12

^{15,20:} [Apd 21,25]

^c 14,21: *množe učila*: gr. naredila veliko učencev.

^d 15,1: [Leta Gospodovega 51.]

^e 15,2: [Leta Gospodovega 52.]

^f 15,5: *so....* ali, so, pravijo, nekateri.

^x 14,4: [Leta Gospodovega 46.]

^y 14,10: [Stopi...: Bezae Codex Cantabrigiensis dodaja: »Tebi pravim: »V imenu Jezusa Kristusa stopi pokonci na svoja stopala in hodi.« In nemudoma je hodil, takoj poskočil in hodil.]

^z 14,12: [Jupitera: gr. Zevs.]

^a 14,12: [Merkurja: gr. Hermesa.]

^b 14,13: [Jupitrov: gr. Zevsov.]

namreč Juda, imenovanega z vzdevkom Bársaba in Sila, vodilna moža med brati.²³ In po njiju so napisali *pisma* na ta način: »Apostoli, starešine in bratje *pošiljamo* pozdrave bratom, ki so izmed poganov v Antiohiji in Siriji ter Kilikiji,²⁴ § ker smo slišali, da so vas nekateri, ki so odšli izmed nas, vznemirjali z besedami in spodkopavali vaše duše, rekoč: »Vi morate biti obrezani in se držati postave,« katerim nismo dali nobene *takšne* zapovedi.²⁵ Nam, ki smo soglasno zbrani, se zdi dobro, da z našima ljubljenima Barnabom in Pavlom pošljemo k vam izbrana moža,²⁶ moža, ki sta svoja življenja tvegala zaradi imena našega Gospoda Jezusa Kristusa.²⁷ Poslali smo torej Juda in Sila, ki *vam* bosta iste stvari povedala ustno.^{g28} Kajti Svetemu Duhu in nam se zdi dobro, da vam ne nalagamo večjega bremena kakor te potrebne stvari:²⁹ da se vzdržite pred hrano, darovano malikom in pred krvjo in pred zadavljenimi stvarmi ter pred prešuštvom. Če sebe obvarujete pred njimi, boste storili v redu. Mnogo uspeha.^{h30} Torej ko so bili odposlani, so prišli v Antiohijo in ko so skupaj zbrali množico, so izročili poslanico,³¹ *katere* so se, zaradi tolažbe,ⁱ ko so jo brali, razveselili.³² Juda in Sila, ki sta bila tudi sama preroka, pa sta brate z mnogimi besedami spodbujala in *jih* krepila.³³ In potem, ko sta se kratek čas mudila *tam*, sta od bratov v miru odšla k apostolom.³⁴ § Vendar je Sila ugajalo, da še ostane tam.³⁵ Tudi Pavel in Barnaba sta prav tako nadaljevala z mnogimi drugimi v Antiohiji in učila ter oznanjala Gospodovo besedo.

³⁶ Nekaj dni *ikasneje* je Pavel rekel Barnabu: »Pojdiva ponovno in običčiva naše brate v vsakem mestu, kjer sva oznanjala Gospodovo besedo *in poglejva*, kako so.«³⁷ In Barnaba se je odločil, da s seboj vzameta Janeza, katerega vzdevek je bil Marko.³⁸ Toda Pavlu se ni zdelo dobro z njima vzeti tistega, ki je iz Pamfilije odšel od njiju in z njima ni odšel na delo.³⁹ Spor med njima pa je bil tako oster, da sta se ločila narazen drug od drugega. In tako je Barnaba vzel Marka ter odjadral na Ciper,⁴⁰ Pavel pa je izbral Sila in odšel, od bratov priporočen Božji milosti.⁴¹ In odšel je skozi Sirijo in Kilikijo in krepil cerkve.

16 Potem je prišel v Derbe in Listro. In glej, tam je bil nek učenec, po imenu Timótej, sin neke ženske, ki je bila Judinja in je verovala, toda njegov oče *je bil* Grk,² ki je bil pri bratih, ki so bili v Listri in Ikóniju, na dobrem glasu.³ Njega je Pavel hotel vzeti s seboj in vzel ga je ter ga obrezal zaradi Judov, ki so bili v teh četrtih, kajti vsi so vedeli, da je bil njegov oče Grk.⁴ In ko so šli skozi mesta, so jim izročali odloke, da se jih držijo, ki so bili odrejeni od apostolov in starešin, ki so bili v Jeruzalemu.⁵ In tako so bile cerkve utrjene v veri in so številčno dnevno naraščale.⁶ Torej ko so šli skozi Frigijo in področje Galacije in jim je Sveti Duh prepovedal oznanjati besedo v Aziji,⁷ § so potem, ko so prišli do Mízije, poskušali iti v Bitinijo, toda Duh jim ni dovolil.⁸ In šli so mimo Mízije in se spustili do Troáde.⁹ Ponoči pa se je Pavlu prikazalo videnje: »Tam je stal Makedonec

in ga prosil, rekoč: »Pridi sem v Makedonijo in nam pomagaj.«¹⁰ In po tem, ko je imel videnje, smo si takoj prizadevali iti v Makedonijo, ker smo brez dvoma sklepali, da nas je poklical Gospod, da jim oznanimo evangelij.¹¹ Zato smo, ko smo dvignili sidro iz Troáde, prispeti z ravno smerjo v Samotrake in naslednjega *dnev* Neápolo¹² in od tam v Filípe, ki je glavno ^jmesto tega dela Makedonije *ter [rimska]* kolonija. In v tem mestu smo prebivali nekaj dni.¹³ In na šabat^k smo odšli iz mesta k bregu reke, kjer je bila običajno molitev in se usedli ter govorili ženskam, ki so *tja* zahajale.

¹⁴ In neka ženska, po imenu Lidija, prodajalka škrlnata, iz mesta Tiatira, ki je oboževala Boga, *nas* je poslušala, katere srce je Gospod odprl, da je prisluhnila besedam, ki jih je govoril Pavel.¹⁵ In ko je bila krščena ona in njena družina, *nas* je rotila, rekoč: »Če ste me presodili, da sem zvesta Gospodu, pridite v mojo hišo in ostanite *tam*.« In primorala nas je.

¹⁶ In prijetilo se je, ko smo šli k molitvi, da nas je srečala neka gospodična, obsedena z duhom vedeževanja,^l ki je z napovedovanjem usode prinašala veliko dobička svojim gospodarjem.¹⁷ Ta je sledila Pavlu in nam ter vpila, rekoč: »Ti ljudje so služabniki Boga najvišjega, ki nam kažejo pot rešitve duš.«¹⁸ In to je počela mnogo dni. Toda Pavel se je užaloščen obrnil in duhu rekel: »Zapovedujem ti v imenu Jezusa Kristusa, da prideš iz nje.« In še isto uro je prišel ven.

¹⁹ In ko so njeni gospodarji videli, da je izginilo upanje na njihov dobiček, so ujeli Pavla in Sila ter *ju* zvlekli na trg^m vladarjem²⁰ in ju privedli k oblastnikom, rekoč: »Ta moža, ki sta Juda, delata našemu mestu silne težave²¹ § ter učita običaje, ki za nas, ki smo Rimljani, niso zakoniti za sprejetje niti za obeleževanje.«²² In množica je skupaj vstala proti njima in oblastniki so jima raztrgali njuna oblačila ter ukazali naj *ju* pretepejo.²³ In ko so nanju položili mnogo udarcev z bičem, so *ju* vrgli v ječo ter ječarju ukazali, naj ju varno straži.²⁴ Ta ju je, ker je prejel tak ukaz, pahnil v notranjo ječo in njuna stopala pričvrstil v kladi.

²⁵ Ob polnoči pa sta Pavel in Sila molila ter pela hvalnice Bogu, jetniki pa so ju poslušali.²⁶ In nenadoma je bil močan potres, tako da so bili zamajani temelji ječe in takoj so se vrata odprla in vezi vseh so bile odvezane.²⁷ In čuvaj ječe, ki se je prebudil iz svojega spanja in videl vrata ječe odprta, je izvlekel svoj meč in se hotel ubiti, ker je mislil, da so jetniki pobegnili.²⁸ Toda Pavel je z močnim glasom zaklical, rekoč: »Ne stóri si ničesar hudega, kajti vsi smo tukaj.«²⁹ Ta je potem zahteval luč in skočil noter in drheč prišel ter padel dol pred Pavla in Sila³⁰ in ju privedel ven ter rekel: »Gospoda, kaj moram storiti, da bom rešen?«³¹ In onadva sta rekla: »Veruj v Gospoda Jezusa Kristusa in rešen boš ti in tvoja hiša.«³² In Gospodovo besedo sta govorila njemu in vsem, ki so bili v njegovi hiši.³³ In še isto noči ju je vzel ter umil *njune* udarce in nemudoma je bil krščen on in vsi njegovi.³⁴ In ko ju je privedel v

^g 15,27: *ustno*: gr. z besedo.

^h 15,31: *tolazbe*: ali, spodbude.

ⁱ 15,36: [Leta Gospodovega 53.]

^j 16,12: *glavno*: ali, prvo.

^k 16,13: *šabat*: gr. šabatni dan.

^l 16,16: *vedeževanja*: ali, pitona.

^m 16,19: *trg*: ali, sodišče.

svojo hišo, je pred njiju postavil jed ter se veselil, ker je z vso svojo hišo veroval v Boga.³⁵ In ko je bil dan, so oblastniki poslali narednike, rekoč: »Izpusti tista človeka.«³⁶ In čuvaj ječe je te besede povedal Pavlu: »Oblastniki so poslali, naj vaju izpustum. Sedaj torej odidita in pojrita v miru.«³⁷ Vendar jim je Pavel rekel: »Naju, ki sva Rimljana, so neobsojena javno pretepli in *naju* vrgli v ječo. In sedaj naju mečejo ven na skrivaj? Ne, resnično, temveč naj sami pridejo in naju spravijo ven.«³⁸ In naredniki so te besede povedali oblastnikom in ko so slišali, da sta bila Rimljana, so se zbali.³⁹ In prišli so ter ju rotili in *ju* privedli ven ter *od njiju* žezele, da odideta iz mesta.⁴⁰ In odšla sta iz ječe ter vstopila v Lidijino *hišo*; in ko sta videla brate, sta jih potolažila ter odšla.

17 Torej ko sta šla skozi Amfípolo in Apolonijo sta prišla do Tesaloníke, kjer je bila judovska sinagoga.² In kakor je bila njegova navada, je Pavel vstopil k njim in tri šabatne dneve z njimi razpravljal iz pisem,³ razkrival in trdil, da je Kristus brez pogojno moral trpeti in ponovno vstati od mrtvih in da je ta Jezus, ki *njam* ga oznanjam, Kristus.⁴ In nekateri izmed njih so verovali in se družili s Pavlom in Silom, in velika množica izmed predanih Grkov ter ne malo izmed vodilnih žensk.

⁵ Toda Judje, ki niso verovali, so prevzeti z zavistjo, vzeli k sebi neke ničvredne pajdaše iz prostaške sorte in zbrali skupino in po vsem mestu zanetili vstajo ter napadli Jazonovo hišo in si prizadevali, da ju privedejo k ljudstvu [*dežele*].⁶ Ko pa ju niso našli, so Jazona in neke brate odvlekli k vladarjem mesta ter kričali: »Tile, ki so obrnili svet na glavo, so prišli tudi sèm,⁷ ki jih je sprejel Jazon, in vsi ti delajo nasprotno cesarjevim odlokom, rekoč, da obstaja drug kralj, *nek* Jezus.«⁸ In vznemirili so množico in mestne vladarje, ko so slišali te stvari.⁹ In ko so od Jazona in od drugih prejeli varščino, so jih izpustili.

¹⁰ In bratje so Pavla ter Sila takoj ponoči odposlali v Berójo. Ko sta prispela *tja*, sta odšla v judovsko sinagogo.¹¹ Ti so bili plemenitejši, kakor tisti v Tesaloníki, ker so z vso prisebnostjo sprejeli besedo in dnevno preiskovali pisma, če so bile te stvari take.¹² Zato so mnogi izmed njih verovali, tudi častitljive ženske, ki so bile Grkinje in izmed mož ne malo.¹³ Toda ko so Judje iz Tesaloníke spoznali, da je Pavel Božjo besedo oznanjal v Beróji, so prišli tudi tja in razvneli množico.¹⁴ In potem so bratje Pavla takoj odposlali, da gre, kot bi bilo k morju, toda Sila in Timótej sta še vedno ostala tam.¹⁵ In ti, ki so spremljali Pavla, so ga privedli v Atene in ko so prejeli zapoved za Sila in Timóteja, naj z vso naglico prideta k njemu, so odšli.

¹⁶ Torej medtem ko *oje* Pavel v Atenah čakal nanju, je bil njegov duh v njem razvnet, ko je videl mesto v celoti *predano* malikovanju.¹⁷ Zato se je v sinagogi prerekal z Judi in s predanimi osebami in vsakodnevno na trgu s temi, ki so se srečevali

z njim.¹⁸ Potem so mu ugovarjali neki filozofi *qizmed* epikurejcev in izmed stoikov. In nekateri so rekli: »Kaj hoče povedati ta blebetavec?«¹⁹ Drugi nekako: »Zdi se, da je oznanjevalec tujih bogov,« ker jim je oznanjal Jezusa in vstajenje.²⁰ In prijeli so ga ter ga privedli na Areopag,²¹ rekoč: »Ali lahko izvemo, kakšen je ta novi nauk, o katerem govoris?«²² Kajti v naša ušesa prinašaš nekatere čudne besede. Hočemo torej izvedeti, kaj te stvari pomenijo.²³ (Kajti vsi Atenci in tujci, ki so bili tam, svojega časa niso porabljeni za nič drugega, razen da so ali govorili ali poslušali kako novo stvar.)

²² § Tedaj je Pavel na sredi Marsovega hriba *vstal* in rekel: »Vi atenski možje, zaznavam, da ste v vseh stvareh preveč vraževerni.²⁴ Kajti ko sem šel mimo in gledal vaše predmete čaščenja,²⁵ sem našel oltar s tem napisom: NEPOZNANEMU BOGU. Katerega torej vi nevedno obožujete, tega vam jaz razglašam.²⁶ Bog, ki je naredil svet in vse stvari na njem, glede na to, da je on Gospodar neba in zemlje, ne prebiva v templjih, narejenimi z rokami,²⁷ tudi ni oboževan s človeškimi rokami, kakor da karkoli potrebuje, glede na to, da vsem daje življenje in dihanje in vse stvari²⁸ in je iz ene krvi naredil vse narode ljudi, da prebivajo na vsem obličju zemlje in je vnaprej določil določene čase in meje njihovega prebivanja,²⁹ § da bi iskali Gospoda, če bi ga morda dotipali in ga našli, čeprav ni daleč od vsakega izmed nas.³⁰ Kajti v njem živimo in se gibljemo in obstajamo, kakor so rekli celo nekateri izmed vaših lastnih pesnikov: »Kajti tudi mi smo njegovo potomstvo.«³¹ Kot smo torej zagotovo potomstvo Boga, ne bi smeli misliti, da je Božanstvo podobno zlatu ali srebru ali kamnu, vrezanemu od umetnika in [s] človeško pripravo.³² In nad časi te nevednosti je Bog zamižal, toda sedaj povsod vsem ljudem zapoveduje, da se pokesajo,³³ kajti določil je dan, na katerega bo sodil svet v pravičnosti, po *tem* možu, ki ga je določil. *O tem* je dal *vzagotovilo* vsem *ljudem*, ker ga je obudil od mrtvih.«

³² Ko pa so slišali o vstajenju mrtvih, so se nekateri posmehovali, drugi pa so rekli: »Oh tej *zadevi* te bomo ponovno poslušali.«³³ Tako je Pavel odšel izmed njih.³⁴ Vendar so se mu določeni možje trdno pridružili in verovali, med katerimi *je bil* Dionizij Areopagít in ženska, po imenu Dámaris in drugi z njima.

18 Po teh stvareh je Pavel odšel iz Aten in prišel v Korint² in našel nekega Juda po imenu Ákvila, rojenega v Pontu, [*ki je*] s svojo ženo Prískilo nedavno prišel iz Italije; (zato ker je Klavdij vsem Judom ukazal oditi iz Rima) in prišel k njima.³ In ker je bil iste obrti, je ostal z njima in delal, kajti po njunem poklicu sta bila izdelovalca šotorov.⁴ In vsak šabat je razpravljal v sinagogi in pregovarjal Jude ter Grke.⁵ § In ko sta iz Makedonije prišla Sila in Timótej, je bil Pavel v duhu gnan in Judom pričeval, *da Jezus je bil* *wKristus*.⁶ In ko so nasprotovali samim sebi in

16,40:
Apd 16,14
17,23: 2 Tes 2,4
17,24: Apd 7,48
17,25: Ps
50,8-13
17,29: Iz 40,18
18,2: Rim 16,3

^t 17,22: *Marsovega hriba: ali, sodišča Areopagan; [ali: Areopaga.]*

^u 17,23: *predmete čaščenja:* ali, bogove, ki jih častite.

^v 17,31: *dal...:* ali, ponudil vero.

^w 18,5: *je bil:* ali, je.

ⁿ 17,3: *ki...:* ali, katerega, pravi, jaz oznanjam.

^o 17,16: [Leta Gospodovega 54.]

^p 17,16: *v celoti...:* ali, polno malikov.

^q 17,18: [filozofi: gr. rad imeti modre (npr. pametne) stvari.]

^r 17,18: *blebetavec:* ali, prostaški človek.

^s 17,19: *Areopag:* ali, Marsov hrib; to je bilo v Atenah najvišje sodišče.

izrekali bogokletje, je otresel svoje oblačilo ter jim rekel: »Vaša kri *naj bo* na vaših lastnih glavah. Jaz sem čist. Odslej bom šel k pogonom.«

⁷ § In odšel je od tam ter vstopil v hišo nekega moža, po imenu Just, *nekoga*, ki je oboževal Boga, čigar hiša je bila tik poleg shodnice. ⁸ In Krisp, glavni predstojnik sinagoge, je z vso svojo hišo veroval v Gospoda in mnogi izmed Korinčanov so ob poslušanju verovali in bili so krščeni. ⁹ Potem je ponoči v videnju Pavlu govoril Gospod: »Ne boj se, temveč govorji in ne molči, ¹⁰ kajti jaz sem s teboj in nihče se ne bo spravil nadte, da te poškoduje, kajti v tem mestu imam veliko ljudi.« ¹¹ In tam je nadaljeval ^xleto in šest mesecev ter med njimi učil Božjo besedo.

¹² In ko je bil namestnik Ahaje Galíon, so Judje proti Pavlu soglasno naredili upor in ga privedli k sodnemu stolu, ¹³ rekoč: »Ta pregovarja ljudi, da obožujejo Boga v nasprotju s postavo.« ¹⁴ In ko je Pavel že skoraj odprl svoja usta, je Galíon rekel Judom: »Če bi bil razlog krivična zadeva ali zlobna nespodobnost, oh vi Judje, bi vas bil voljan prenašati. ¹⁵ Toda če je to vprašanje besed in imen in vaše postave, vi glejte na to, kajti v teh zadevah ne bom sodnik.« ¹⁶ In spodil jih je od sodnega stola. ¹⁷ Tedaj so vsi Grki prijeli Sosténa, glavnega predstojnika sinagoge in ga pretepli pred sodnim stolom. Galíon pa se ni zmenil za nobeno od teh stvari.

¹⁸ In Pavel je po tem ostal tam še dolgo časa in se nató poslovil od bratov ter od tam odjadral v Sirijo in z njim Prískila in Ákvila, ko je v Kenhrejah ostrigel svojo glavo, kajti imel je zaobljubo. ¹⁹ In prišel je v Efez ter ju pustil tam, toda on sam je vstopil v sinagogo in razpravljal z Judi. ²⁰ Ko so ga prosili, da ostane z njimi dlje časa, ni privolil, ²¹ § temveč se je poslovil, rekoč: »Vsekakor moram ta praznik, ki prihaja, praznovati v Jeruzalemu. Toda ponovno se bom vrnil k vam, če Bog hoče.« In odjadral je iz Efeza. ²² In ko je pristal v Cezareji in šel gor ter pozdravil cerkev, je odšel dol v Antiohijo. ²³ In potem, ko je tam preživel nekaj časa, je odšel in se po vrsti odpravil preko vse dežele Galačanov in Frigije ter krepil vse učence.

²⁴ In v Efez je prišel nek Jud, po imenu Apolo, rojen v Aleksandriji, zgovoren človek in mogočen v pismih. ²⁵ Ta človek je bil poučen o Gospodovi poti. Ker pa je bil v duhu goreč, je govoril in marljivo učil stvari o Gospodu, poznavajoč samo Janezov krst. ²⁶ In v sinagogi je začel pogumno govoriti. Ko sta ga Prískila in Ákvila slišala, sta ga vzela k sebi in mu podrobneje pojasnila Božjo pot. ²⁷ In ko je bil pripravljen, da odide v Ahajo, so bratje pisali in spodbudili učence, da ga sprejmejo. Ko je prišel, je mnogo pomagal tem, ki so po milosti verovali, ²⁸ kajti mogočno je prepričeval Jude in to javno in s pismi dokazoval, da je Jezus bil Kristus.

19 In pripetilo se je, medtem ko je bil Apolo v Korintu, da je Pavel, ko je šel skozi gornje kraje, prišel v Efez. In ko je našel nekatere učence, ² jim je rekel: »Ali ste, odkar ste verovali, prejeli

Svetega Duha?« Oni pa so mu rekli: »Mi smo komaj slišali, ali obstaja nek Sveti Duh.« ³ In rekel jim je: »V kaj ste bili tedaj krščeni?« In rekli so: »Z Janezovim krstom.« ⁴ Potem je Pavel rekel: »Janez je resnično krščeval s krstom kesanja, govoreč ljudem, da naj verujejo v tistega, ki naj bi prišel za njim, to je v Kristusa Jezusa.« ⁵ Ko so to slišali, so bili krščeni v imenu Gospoda Jezusa. ⁶ In ko je Pavel nanje položil svoje roke, je prišel nadnje Sveti Duh, in govorili so z jekiki ter prerokovali. ⁷ In vseh mož je bilo okoli dvanajst. ⁸ In odšel je v sinagogo in približno tri mesece pogumno govoril, razpravljal in prepričeval [o] stvareh glede Božjega kraljestva. ⁹ Toda ko so bili številni zakrknjeni in niso verovali, temveč so pred množico o tej poti govorili hudobno, je odšel od njih in oddvojil učence in dnevno razpravljal v šoli nekega Tirána. ¹⁰ In to se je nadaljevalo približno dve leti, tako da so vsi, ki so prebivali v Aziji, slišali besedo Gospoda Jezusa, tako Judje kakor Grki. ¹¹ In Bog je po Pavlovih rokah delal posebne čudeže, ¹² tako da so od njegovega telesa bolnim nosili robce ali predpasnike, in bolezni so odhajale od njih in zli duhovi so izhajali iz njih.

¹³ Takrat so se tudi nekateri potepuški Judje, izganjalci duhov, lotili klicati ime Gospoda Jezusa nad temi, ki so imeli zle duhove, rekoč: »Mi vas zaklinjamo pri Jezusu, ki ga oznanja Pavel.« ¹⁴ In bilo je sedem sinov nekega Skevá, Juda in vodilnega izmed duhovnikov, ki so to delali.

¹⁵ Zli duh pa je odgovoril in rekel: »Jezusa poznam in Pavla poznam, toda kdo ste vi?« ¹⁶ In človek, v katerem je bil zli duh, je skočil nanje ter jih premagal in prevladal proti njim, tako da so iz te hiše pobegnili nagi in ranjeni. ¹⁷ In to je postal znano vsem Judom in Grkom, ki so prav tako prebivali v Efezu in strah se je spustil na vse [izmed] njih in ime Gospoda Jezusa je bilo poveličano. ¹⁸ In mnogi, ki so verovali, so prišli in priznali ter razodeli svoja dejanja. ¹⁹ Tudi mnogi izmed teh, ki so uporabljali magijo, so svoje knjige prinesli skupaj in jih sežgali pred vsemi ljudmi, in izračunali so njihovo vrednost ter ugotovili, [da] je petdeset tisoč koščkov srebra. ²⁰ Tako aje Božja beseda mogočno rasla in prevladala.

²¹ Ko so bile te stvari končane, se je Pavel v duhu namenil, ko je šel skozi Makedonijo in Ahajo, da gre do Jeruzalema, rekoč: »Potem ko sem bil tukaj, moram videti tudi Rim.« ²² Tako je v Makedonijo poslal dva izmed teh, ki so mu služili, Timóteja in Erásta, toda on sam je nekaj časa ostal v Aziji. ²³ In hkrati je tam nastala ne majhna razvnetost glede te poti. ²⁴ Kajti nek človek, po imenu Demetrij, srebrar, ki je izdeloval srebrne svetinje za Diana, bki so prinašale rokodelcem ne malo dobička, ²⁵ ki jih je skupaj z delavci podobnega poklica sklical in rekel: »Gospodje, vi veste, da imamo od te obrti svoje premoženje.« ²⁶ Poleg tega vidite in slišite, da je, ne samo v Efezu, temveč skoraj po vsej celotni Aziji, ta Pavel prepričal in odvrnil mnogo ljudi, govoreč, da niso nikakršni bogovi, ki so narejeni z rokami, ²⁷ tako da ni samo naša obrt

^{18,6:} Mt 10,14

^{18,8:} 1 Kor 1,14

^{18,21:}

¹ Kor 4,19

^{18,21:} Jak 4,15

^{18,24:}

¹ Kor 1,12

^{19,4:} Mt 3,11

^z 19,13: [Leta Gospodovega 58.]

^a 19,20: [Leta Gospodovega 59.]

^b 19,24: [Diano: gr. Artemido.]

^x 18,11: *nadaljeval...*: gr. sedel.

^y 19,9: [Leta Gospodovega 57.]

v nevarnosti, da bo zaničevana, ^ctemveč, da naj bi bil preziran tudi tempelj velike boginje Diane ^din uničena naj bi bila njena veličastnost, ki jo obožuje vsa Azija in svet.« ²⁸ In ko so slišali *te besede*, so bili polni besa in vpili, rekoč: »Velika je Diana «Efeška.« ²⁹ In celotno mesto je bilo napolnjeno z zmešnjavo. In ko so ujeli Gaja in Aristarha, moža iz Makedonije, Pavlova družabnika na potovanju, so z njima soglasno zdrevli v gledališče. ³⁰ Ko pa je Pavel hotel vstopiti k ljudstvu [*dežele*], mu učenci niso dovolili. ³¹ Nekateri izmed azijskih voditeljev, ki so bili njegovi priatelji, pa so poslali k njemu ter ga prosili, da sebe v gledališču ne bi izpostavljal. ³² Nekateri so torej vpili eno stvar, nekateri pa drugo, kajti zbor je bil zmeden in večji del ni vedel, zakaj so prišli skupaj. ³³ In iz množice so potegnili Aleksandra, ki so ga Judje porivali naprej. In Aleksander je z roko dal znamenje in žezel narediti svoj zagovor pred ljudstvom [*dežele*]. ³⁴ Vendar ko so spoznali, da je bil Jud, so vsi soglasno približno dve uri vpili: »Velika je Diana Efeška.« ³⁵ In ko je mestni uradnik pomiril množico, je rekел: »Vi efeški možje, kateri človek tukaj ne ve, kako je mesto Efežanov oboževalec ^gvelike boginje Diane ^hin podobe, ki je padla dol iz Jupitra?« ⁱ ³⁶ Ker pa se torej zoper te stvari ne more govoriti, morate biti mirni in ne storite ničesar prenagljenega. ³⁷ Kajti sem ste privedli ta moža, ki nista niti roparja cerkvá niti nista bogokletnika vaše boginje. ³⁸ Zatorej, če imajo Demetrij in rokodelci, ki so z njim, besedo proti kateremukoli človeku, je sodišče jodprto in tam so namestniki; naj drug drugega tožijo. ³⁹ Toda če karkoli povprašujete glede drugih zadev, bo to odločeno na zakonitem ^kzboru. ⁴⁰ Kajti v nevarnosti smo, da bi bili klicani na zagovor zaradi vstaje tega dne, kajti nobenega razloga ni, s čimer lahko damo obračun tega vrveža.« ⁴¹ § In ko je to rekel, je razpustil zbor.

20 In potem, ko je vstaja prenehala, je Pavel k *sebi* poklical učence ter *jih* objel in odšel, češ da gre v Makedonijo. ² In ko je odšel preko teh krajev in jim dal mnogo spodbude, je prišel v Grčijo ³ in *tam* je ostal tri mesece. In ko so Judje prežali nanj, ko je že skoraj odplul v Sirijo, se je namenil vrniti preko Makedonije. ⁴ § In v Azijo so ga spremljali Sópater iz Beróje; in iz Tesaloníke Aristarh in Sekúndus; in Gaj iz Derbe in Timótej; in iz Azije Tihik in Trofim. ⁵ Ti, ki so šli pred nami, so nas pričakali v Troádi. ⁶ In po dneh nekvašenega kruha smo odjadrali iz Filípov in v petih dneh prišli k tem v Troádo, kjer smo ostali sedem dni. ⁷ In na prvi *dan* tedna, ko so učenci prišli skupaj k lomljenju kruha, jim je Pavel oznanjal, pripravljen, da jutri odide; in svoj govor nadaljeval do polnoči. ⁸ V zgornji sobi, kjer so bili skupaj zbrani, pa je bilo mnogo svetilk. ⁹ In na oknu je sedel nek mladenič, po imenu Evtih, ki je padel v globoko spanje. In medtem ko je Pavel dolgo pridigal, se je pogreznil v spanje in padel dol z [*najvišjega*], tretjega nadstropja in

19,35: [Iz 14,12]
20,7: Apd 2,46
20,34:
1 Kor 4,12
20,34: 1 Tes 2,9
20,34: 2 Tes 3,8

pobran je bil mrtev. ¹⁰ In Pavel je odšel dol, se zgrudil nanj, ga objel ter rekel: »Ne vznemirjajte se, kajti njegovo življenje je v njem.« ¹¹ Ko je torej ponovno prišel gor in prelomil kruh in jedel ter še dolgo časa govoril, celo do svita, je tako odšel. ¹² In mladeniča so privedli živega in bili so ne malo potolaženi.

¹³ In šli smo naprej k ladji in odjadrali do Asosa. Tam smo nameravali sprejeti Pavla, kajti tako je določil, ker je nameraval iti peš. ¹⁴ In ko se je z nami srečal pri Asosu, smo ga sprejeli in prišli v Mitiléno. ¹⁵ § In od tam smo odjadrali in naslednji *dan* prišli nasproti Hiosu. In naslednji *dan* smo prispeti v Samos in ostali v Trogilu. In naslednji *dan* smo prišli v Milet. ¹⁶ Kajti Pavel se je odločil, da jadra mimo Efeza, ker v Aziji ni žezel porabititi časa, kajti hitel je, če bi mu bilo mogoče, da bo na binkoštni dan v Jeruzalemu.

¹⁷ In iz Mileta je poslal v Efez in poklical starešine cerkve. ¹⁸ In ko so prišli k njemu, jim je rekel: »Od prvega dne, ko sem prišel v Azijo, veste, na kakšen način sem bil z vami v vseh obdobjih ¹⁹ in služil Gospodu z vso ponižnostjo mišljenja ter z mnogimi solzami in preizkušnjami, ki so me doletele med prežanjem Judov, ²⁰ in kako nisem ničesar zamolčal, kar *vam* je bilo koristno, temveč sem vam pokazal in vas javno učil ter od hiše do hiše ²¹ pričeval obojim, tako Judom kakor tudi Grkom, kesanje pred Bogom in vero v našega Gospoda Jezusa Kristusa. ²² In sedaj glejte, grem v Jeruzalem, zvezan v duhu in ne poznam stvari, ki me bodo tam doletele, ²³ razen da Sveti Duh v vsakem mestu pričuje, rekoč, da me ^mčakajo vezi in stiske. ²⁴ § Toda nobena od teh besed me ne gane niti ne cenim svojega življenja dragocenega sebi, tako da bom lahko dokončal svoj tek z radostjo in službo, ki sem jo prejel od Gospoda Jezusa, da pričujem evangelij o Božji milosti. ²⁵ In sedaj glejte, vem, da vi vsi, med katere sem odšel in oznanjal Božje kraljestvo, ne boste več videli mojega obraza. ²⁶ Zaradi tega vam danes dajem izjavo, da *sem* čist pred krvjo vseh *ljudi*. ²⁷ Kajti nisem se izogibal, da vam oznamim vso Božjo namero.

²⁸ Zatorej pazite nase in na ves trop, nad katerim vas je Sveti Duh naredil nadzornike, da pasete Božjo cerkev, ki jo je pridobil s svojo lastno krvjo. ²⁹ Kajti vem to, da bodo po mojem odhodu vstopili med vas nadležni volkovi, ki ne bodo prizanašali trupu. ³⁰ Prav tako bodo izmed vas vstali možje, ki bodo govorili sprevržene besede, da učence odtegnejo za seboj. ³¹ Torej čujte in se spomnite, da v obdobju treh let, ponoči in podnevi, nisem prenehal s solzami vsakogar svariti. ³² In sedaj, bratje, vas priporočam Bogu in besedi njegove milosti, ki je zmožna, da vas izgradi in da vam da dedičino med vsemi temi, ki so posvečeni. ³³ Nisem hlepel po nikogaršnjem srebru ali zlatu ali obleki. ³⁴ Da, tudi vi sami veste, da so te roke služile mojim potrebam in tem, ki so bili z menoj. ³⁵ Pokazal sem vam vse stvari, da moramo s takšnim trudom

^c 19,27: *zaničevana*: ali, privedena na slab glas, ali, prezirana.

^d 19,27: [Diane: gr. Artemide.]

^e 19,28: [Diana: gr. Artemida.]

^f 19,34: [Diana: gr. Artemida.]

^g 19,35: *oboževalec*: gr. varuh templja.

^h 19,35: [Diane: gr. Artemide.]

ⁱ 19,35: [iz Jupitra: gr. Zeus; kar pomeni: iz neba padel; tj. Lucifer, glej Iz 14,12.]

^j 19,38: *je sodišče...:* ali, so sodni dnevi.

^k 19,39: *zakonitem*: ali, rednem.

^l 20,2: [Leta Gospodovega 60.]

^m 20,23: *me*: ali, zame.

podpirati slabotne in se spominjati besed Gospoda Jezusa, kako je rekел: »**Bolj blagoslovljeno je dajati kakor prejemati.**«

³⁶ In ko je tako govoril, je pokleknil in z njimi vsemi molil. ³⁷ In vsi so bridko jokali in se oklenili Pavlovega vratu ter ga poljubljali ³⁸ in žalovali predvsem zaradi vseh besed, ki jih je govoril, da naj ne bi več videli njegovega obraza. In pospremili so ga k ladji.

21 In pripetilo se je, da potem, ko smo odšli od njih in odrinili, smo z ravno smerjo prispevili na Kos in naslednji *dan* na Rodos in od tam v Pátaro, ² in ko smo našli ladjo, ki je jadrala preko do Fenikije, smo se vkrcali in odpotovali. ³ Torej ko smo odkrili Ciper, smo ga pustili na levi roki in odjadrali v Sirijo ter pristali v Tiranu, kajti tam je ladja iztovorila svoj tovor. ⁴ In ko smo našli učence, smo tam ostali sedem dni. Ti so Pavlu po Duhu povedali, da naj ne bi šel gor v Jeruzalem. ⁵ In ko smo te dneve dovršili, smo se odpravili in odšli [*po*] naši poti. In na našo pot so vsi pospremili z ženami in otroki, dokler *nismo bili* izven mesta, in pokleknili smo na obali ter molili. ⁶ In ko smo se poslovili drug od drugega, smo se odpeljali z ladjo, oni pa so se ponovno vrnili domov. ⁷ In ko smo dokončali *naše* potovanje iz Tira, smo prišli v Ptolemáido in pozdravili brate in en dan ostali z njimi. ⁸ In naslednji *dan* smo mi, ki smo bili iz Pavlove skupine, odšli ter prišli v Cezarejo in vstopili v hišo evangelista Filipa, ki je bil *eden* izmed sedmih; in ostali z njim. ⁹ In isti mož je imel štiri hčere, device, ki so prerokovale. ¹⁰ In ko smo se *tam* mudili mnogo dni, je prišel dol iz Judeje nek prerok, po imenu Agab. ¹¹ In ko je prišel k nam, je vzel Pavlov pas ter si zvezal svoje lastne roke in stopala ter rekel: »Tako govori Sveti Duh: »Tako bodo Judje v Jeruzalemu zvezali moža, ki ima v lasti ta pas in *ga* izročili v roke pogonom.«« ¹² In ko smo slišali te stvari, smo ga rotili, tako mi kakor tudi tisti iz tega kraja, naj ne hodi gor v Jeruzalem. ¹³ Potem je Pavel odgovoril: »Kaj mislite, da jokate in da mi lomite moje srce? Pripravljen sem ne samo biti zvezan, temveč v Jeruzalemu tudi umreti za ime Gospoda Jezusa.« ¹⁴ In ko ni želet biti pregovorjen, smo prenehali, rekoč: »Zgôdi se Gospodova volja.«

¹⁵ In po teh dneh smo vzeli svojo prtljago in odšli gor v Jeruzalem. ¹⁶ § Z nami so šli tja tudi *nekateri* učenci iz Cezareje in s seboj so privedli nekega Mnazona iz Cipra, starega učenca, pri katerem naj bi prenočili. ¹⁷ In ko smo prišli v Jeruzalem, so nas bratje veselo sprejeli. ¹⁸ In naslednji *dan* je Pavel z nami odšel k Jakobu in prisotne so bile vse starešine. ¹⁹ In ko jih je pozdravil, je podrobno pojasnil, kakšne stvari je Bog po njegovi službi storil med pogani. ²⁰ In ko so *to* slišali, so slavili Gospoda in mu rekli: »Vidiš, brat, kako mnogo tisočev Judov je tukaj, ki verujejo, in vsi so goreči za postavo, ²¹ o tebi pa so obveščeni, da vse Jude, ki so med pogani, učiš, da zapustijo Mojzes, rekoč, da jim ni treba obrezati *njihovih* otrok niti živeti po običajih. ²² Kaj je to torej? Množica mora brezpogojno priti skupaj, kajti slišali bodo, da si prišel. ²³ Pravimo ti, stôri torej tole: »Imamo štiri

^{21,8:} Apd 6,5

^{21,24:}

⁴ Mz 6,18

^{21,24:}

^{Apd 18,18}

^{21,25:}

^{Apd 15,20}

^{21,26:}

⁴ Mz 6,13

^{21,38:} Apd 5,36

^{22,3:} Apd 21,39

^{22,4:} Apd 8,3

može, ki imajo na sebi zaobljubo;²⁴ vzemi jih in se z njimi očisti in naj bodo tvoji stroški, da si bodo lahko obrili svoje glave, in vsi bodo lahko spoznali, da te stvari, o katerih so bili glede tebe obveščeni, niso nič, temveč *da* tudi sam živiš redno in se držiš postave.²⁵ § Kar zadeva pogane, ki verujejo, smo pisali *in* sklenili, da [*naј*] ne obeležujejo nobene takšne stvari, razen samo, da se varujejo pred *stvarmi* darovanim malikom in pred krvjo in pred zadavljenim in pred prešuštvom.²⁶ Tedaj je Pavel vzel može in naslednji dan, ko se je očistil, je z njimi vstopil v tempelj, da naznani dovršitev dni očiščevanja, dokler se ne bi za vsakega izmed njih darovala daritev.

²⁷ In ko se je sedem dni skoraj dokončalo, so Judje, ki so bili iz Azije, ko so ga zagledali v templju, razvneli vso množico in nanj položili roke²⁸ ter vzklikali: »Možje Izraelci, pomagajte: »To je človek, ki povsod vse *möže* uči proti ljudem in postavi ter temu kraju, in razen tega je tudi Grke privedel v tempelj in oskrunil ta sveti prostor.««

²⁹ (Kajti prej so v mestu videli z njim Efežana Trofima, za katerega so domnevali, da ga je Pavel privedel v tempelj.) ³⁰ In vse mesto je bilo razdraženo in ljudje so tekli skupaj in prijeli so Pavla ter ga odvlekli iz templja in nemudoma so bila vrata zaprta. ³¹ In medtem ko so ga poskušali ubiti, so prišle k vrhovnemu poveljniku čete novice, da je bil ves Jeruzalem v vstaji. ³² Ki je takoj vzel vojake in stotnike ter stekel dol k njim. In ko so zagledali vrhovnega poveljnika in vojake, so Pavla prenehali pretepati. ³³ Tedaj se je približal vrhovni poveljnik in ga prijel ter *mu* ukazal, naj bo zvezan z dvema verigama in zahteval je kdo je bil in kaj je storil. ³⁴ In nekateri so med množico vpili eno stvar, nekateri drugo in ko ni mogel zanesljivo izvedeti gotovosti za hrup, je ukazal, da ga s seboj vzamejo v grad. ³⁵ In ko je prišel na stopnice, je bilo tako, da so ga zaradi nasilja množice nesli vojaki.

³⁶ Kajti množica ljudi je sledila za njimi in kričala: »Proč z njim.« ³⁷ In ko naj bi bil Pavel odveden v grad, je vrhovnemu poveljniku rekел: »Ti smem spregovoriti?« Ki je rekel: »Znaš govoriti grško?«

³⁸ Aliⁿ nisi ti tisti Egipčan, ki je pred temi dnevi naredil vstajo in v divjino odvedel štiri tisoč mož, ki so bili morilci?« ³⁹ Vendar je Pavel rekel: »Jaz sem človek, *ki sem* Jud iz Tarza, *mesta* v Kilikiji, meščan ne nepomembnega mesta, in rotim te, dovoli mi, da spregovorim ljudem.« ⁴⁰ In ko mu je dal dovoljenje, je Pavel stal na stopnicah in z roko dal znamenje ljudem. In ko je nastala velika tišina, *jim* je spregovoril v hebrejskem jeziku, rekoč:

22 »Možje, bratje in očetje, poslušajte moj zagovor, *ki* vam ga sedaj *delam*.« ² (In ko so slišali, da jim je spregovoril v hebrejskem jeziku, so ohranili še večjo tišino, in on reče): ³ »Jaz sem resnično človek, *ki sem* Jud, rojen v Tarzu, *mestu* v Kilikiji, vendar vzgojen v tem mestu pri Gamálielovih stopalih *in* poučevan glede na popolne običaje postave očetov in bil sem goreč za Boga, kakor ste danes vi vsi. ⁴ In to pot sem preganjal do smrti ter zvezoval in izročal v ječe tako moške kakor ženske. ⁵ Kakor tudi véliki duhovnik pričuje o meni in vse visoke starešine, od katerih

sem prav tako prejel pisma za brate in odšel v Damask, da privedem te, ki so bili tam, zvezane v Jeruzalem, da bi bili kaznovani.⁶ In pripetilo se je, da ko sem bil na potovanju in sem okoli poldneva prišel blizu Damaska, je nenadoma okoli mene z neba zasijala močna svetloba.⁷ In padel sem na tla ter zaslišal glas, ki mi je rekel: »Savel, Savel, zakaj me preganjaš?«⁸ § In odgovoril sem: »Kdo si ti, Gospod?« On pa mi je rekel: »Jaz sem Jezus Nazarečan, ki ga ti preganjaš.«⁹ In tisti, ki so bili z menoj, so zares videli svetlobo in so bili prestrašeni, toda niso slišali glasu tistega, ki mi je govoril.¹⁰ In rekel sem: »Kaj naj storim, Gospod?« In Gospod mi je rekel: »Vstani in pojdi v Damask in tam ti bo povedano o vseh stvareh, ki so ti določene, da jih storiš.«¹¹ In ko zaradi slave te svetlobe nisem mogel videti, sem voden za roko teh, ki so bili z menoj, prišel v Damask.¹² In nek Hananija, glede na postavo predan mož, na dobrem glasu od vseh Judov, ki so prebivali tam,¹³ je prišel k meni in se ustavil ter mi rekel: »Brat Savel, prejmi svoj vid.« In isto uro sem pogledal nanj.¹⁴ In rekel je: »Bog naših očetov te je izbral, da bi spoznal njegovo voljo in vidiš tega Pravičnega in da bi slišal glas iz njegovih ust.¹⁵ Kajti ti boš njegova priča vsem ljudem o tem, kar si videl in slišal.¹⁶ In sedaj, zakaj se mudiš? Vstani in bodi krščen in izperi svoje grehe ter kliči Gospodovo ime.«¹⁷ In pripetilo se je, ko sem ponovno prišel v Jeruzalem, medtem ko sem molil v templju, da sem bil v zamaknjenju;¹⁸ in videl sem njega, ki mi je rekel: »Podvizaj se in pojdi hitro iz Jeruzalema, kajti ne bodo sprejeli tvojega pričevanja glede mene.«¹⁹ In rekel sem: »Gospod, oni vedo, da sem v vsaki sinagogi zapiral in pretepal te, ki so verovali vate,²⁰ in ko je bila prelita kri tvojega mučenca Štefana, sem tudi sam stal poleg in soglašal k njegovi smrti in varoval obleko teh, ki so ga usmrtili.«²¹ In rekel mi je: »Pojdi, kajti od tod te bom poslal daleč k pogonom.«²² In poslušali so ga do te besede in nato so povzdignili svoje glasove ter rekli: »Proč z zemlje z njim, kajti ne spodobi se, da bi živel.«²³ In ko so zakričali in odvrgli svoja oblačila ter v zrak metali prah,²⁴ mu je vrhovni poveljnik velel, naj bo priveden v grad in zaukazal, da naj bi bil zaslišan z bičanjem, da bi lahko izvedel, zakaj so tako vpili zoper njega.²⁵ In ko so ga zvezali z jermenimi, je Pavel rekel stotniku, ki je stal poleg: »Ali je za vas zakonito, da bičate človeka, ki je Rimljanc in neobsojen?«²⁶ Ko je stotnik to slišal, je odšel in povedal vrhovnemu poveljnemu, rekoč: »Pazi, kaj delaš, kajti ta človek je Rimljanc.«²⁷ Potem je prišel vrhovni poveljnik in mu rekel: »Povej mi, ali si Rimljanc?« Rekel je: »Da.«²⁸ § In vrhovni poveljnik je odgovoril: »Z velikim zneskom sem dosegel to svobodo.« Pavel pa je rekel: »Toda jaz sem bil rojen svoboden.«²⁹ Potem so nemudoma odstopili od njega ti, ki naj bi ga zaslišali. In tudi vrhovni poveljnik je bil prestrašen, potem ko je izvedel, da je bil Rimljanc in ker ga je zvezal.³⁰ Naslednji dan, ker je hotel zagotovo izvedeti, zakaj je bil obtožen od Judov, ga je odvezal od njegovih jermenov ter visokim duhovnikom in vsemu njihovemu velikemu zboru ukazal, da se

prikažejo in Pavla privedel dol ter ga postavil prednje.

23 In ko je Pavel iskreno gledal veliki zbor, je rekel: »Možje in bratje, do danes sem živel po vsej dobri vesti pred Bogom.«² Veliki duhovnik Hananija pa je ukazal tem, ki so stali poleg, da ga udarijo po ustih.³ Potem mu je Pavel rekel: »Bog bo udaril tebe, ti pobeljeni zid, kajti sediš, da mi sodiš po postavi, velevaš pa, da sem udarjen v nasprotju s postavo?«⁴ In ti, ki so stali poleg, so rekli: »Ti zasramuješ Božjega velikega duhovnika!«⁵ Potem je Pavel rekel: »Nisem vedel, bratje, da je veliki duhovnik, kajti pisano je: »O vladarju svojih ljudi ne boš govoril hudobno.«⁶ § Toda ko je Pavel zaznal, da jih je bilo v velikem zboru en del saducejev, drugi pa farizeji, je v zboru vzkliknil: »Možje in bratje, jaz sem farizej, sin farizeja; zaradi upanja in vstajenja mrtvih sem poklican na zaslišanje.«⁷ In ko je tako rekel, je med farizeji in saduceji nastalo nesoglasje, in množica je bila razdeljena.⁸ Kajti saduceji pravijo, da ni vstajenja niti angela niti duha, toda farizeji oboje priznavajo.⁹ § In nastalo je veliko vpitje. In pisarji, ki so bili iz farizejskega dela, so vstali ter se prepirali, rekoč: »Na tem človeku ne najdemo nobenega zla, temveč če mu je govoril duh ali angel, se ne bojujmo proti Bogu.«¹⁰ In ko je nastalo veliko nesoglasje, je vrhovni poveljnik, ker se je bal, da ne bi Pavla raztrgali na koščke, ukazal vojakom, da gredo dol in ga na silo vzamejo izmed njih ter ga privedejo v grad.¹¹ In naslednjo noč je poleg njega stal Gospod ter rekel: »Bodi dobre volje, Pavel, kajti kakor si pričeval o meni v Jeruzalemu, tako moraš pričevati tudi v Rimu.«¹² In ko je bil dan, so se nekateri izmed Judov zbrali skupaj ter se pod prekletstvom zavezali, rekoč, da ne bodo niti jedli niti pili, dokler Pavla ne ubijejo.¹³ In bilo jih je več kot štirideset, ki so sklenili to zaroto.¹⁴ In prišli so k visokim duhovnikom in starešinam ter rekli: »Mi smo se pod velikim prekletstvom zavezali, da ne bomo ničesar jedli, dokler Pavla ne umorimo.«¹⁵ Zdaj torej z velikim zborom naznanite vrhovnemu poveljniku, da ga naslednji dan privede dol k vam, kot da glede njega zahtevate nekaj bolj podrobнega, mi pa smo pripravljeni, da ga ubijemo, preden pride blizu.¹⁶ In ko je sin Pavlove sestre slišal o njihovem prežanju, je odšel in vstopil v grad ter povedal Pavlu.¹⁷ Potem je Pavel k sebi poklical enega izmed stotnikov in rekel: »Spremite tega mladeniča k vrhovnemu poveljnemu, kajti povedati mu ima neko stvar.«¹⁸ Tedaj ga je ta vzel in ga spremil k vrhovnemu poveljnemu in rekel: »Jetnik Pavel me je poklical k sebi in me prosil, da tega mladeniča spremim k tebi, ki ti ima nekaj povedati.«¹⁹ Potem ga je vrhovni poveljnik prijal za roko in odšel z njim stran na samo ter ga vprašal: »Kaj je to, kar mi imaš povedati?«²⁰ In rekel je: »Judje so se strinjali, da od tebe zahtevajo, da jim naslednji dan privedeš Pavla dol v veliki zbor, kakor da bodo od njega zahtevali nekaj bolj podrobнega.«²¹ Ampak ne ukloni se jim, kajti nanj preži izmed njih več kot štirideset mož, ki so se s prisego zavezali, da ne bodo niti jedli niti pili, dokler ga ne ubijejo. In sedaj so pripravljeni,

22,20: Apd 7,58
23,5: 2 Mz
22,28
23,6: Flp 3,5
23,6: Apd 24,21
23,8: Mt 22,23

ker od tebe pričakujejo obljubo.«²² Tako je *potem* vrhovni poveljnik pustil mladeniču oditi in *mu* naročil: »Glej, da nobenemu človeku ne poveš, da si mi razodel te besede.«²³ In k *sebi* je poklical dva stotnika, rekoč: »Pripravita dvesto vojakov in sedemdeset konjenikov in dvesto suličarjev, da gredo ob tretji nočni uri v Cezarejo,²⁴ in priskrbite jim živali, da bodo lahko Pavla posadili nanje in ga varno privede k voditelju Feliksu.«²⁵ In napisal je pismo na ta način:²⁶ »Klavdij Lizija pošilja pozdrav nadvse odličnemu voditelju Feliku.«²⁷ Tega moža so Judje prijeli in bi ga bili ubili. Potem sem prišel z vojsko in ko sem izvedel, da je bil Rimljjan, sem ga rešil.²⁸ In ko sem hotel izvedel razlog, zakaj so ga obtožili, sem ga privadel v njihov veliki zbor.²⁹ O njem sem zaznal, da je obtožen vprašanj iz svoje postave, toda k njegovi obtožbi ni položenega ničesar vrednega smrti ali ujetništva.³⁰ In ko mi je bilo povedano, kako Judje prežijo na tega človeka, sem ga nemudoma poslal k tebi in tudi njegovim tožnikom sem dal zapoved, da pred teboj povedo, kar so imeli zoper njega. Zbogom.«³¹ Potem so vojaki, kakor jim je bilo ukazano, vzeli Pavla in ga ponoči privedli do Antipatríde.³² Naslednji dan so konjenike pustili, da gredo z njim in se vrnili h gradu.³³ Ti so, ko so prišli v Cezarejo in poslanico izročili voditelju, predenj izročili tudi Pavla.³⁴ In ko je voditelj *pismo* prebral, je vprašal, iz katere province je. In ko je razumel, da je bil iz Kilikije,³⁵ je rekel: »Poslušal te bom, ko pridejo tudi tvoji tožniki.« In ukazal ga je zadržati v Herodovi sodni dvorani.

24 Po petih dneh pa je prišel dol Hananija, veliki duhovnik, s starešinami in z nekim govornikom po imenu Tertúl, ki je voditelja poučil zoper Pavla.² In ko je bil le-ta poklican, ga je Tertúl začel obtoževati, rekoč: »Glede na to, da po tebi uživamo veliko spokojnost in da so po tvoji previdnosti temu narodu storjena zelo plemenita dejanja,³ § to priznavamo vedno in na vseh krajih, najplemenitejši Feliks, z vso hvaležnostjo.⁴ Vendar da te ne bom še bolj zadrževal, te prosim, da nam po svoji dobrotljivosti prisluhneš nekaj besed.⁵ Kajti tega človeka smo spoznali [za] kužnega in povzročitelja upora med vsemi Judi po vsem svetu in kolovodja ločine Nazarečanov,⁶ § ki je poskušal oskruniti tudi tempelj; ki smo prijeli in hoteli soditi glede na našo postavo.⁷ § Vendar je nad nas prišel vrhovni poveljnik Lizija in ga z veliko silo odvedel iz naših rok⁸ § in njegovim tožnikom vevel, da pridejo k tebi; s cigar zasliševanjem si boš lahko pridobil spoznanje o vseh teh stvareh, cesar ga obtožujemo.⁹ In tudi Judje so soglašali, rekoč, da so bile te stvari takšne.¹⁰ Nató je Pavel, potem ko mu je voditelj dal znamenje, da govor, odgovoril: »Ker vem, da si bil že mnogo let sodnik temu narodu, se še bolj vedro zagovarjam,¹¹ zato, da boš lahko razumel, da je šele dvanajst dni, odkar sem odšel gor v Jeruzalem, da bi oboževal.¹² In niti me niso našli v templju razpravljal s katerimkoli človekom niti podpihovati množice, ne v sinagogah ne v mestu.¹³ Niti ne morejo dokazati besed, s katerimi me sedaj obtožujejo.

24,18:
Apd 21,27
24,21: Apd 23,6

¹⁴ Toda to ti priznam, da po poti, ki ji pravijo kriva vera, na ta način obožujem Boga svojih očetov in verujem vse stvari, ki so zapisane v postavi in prerokih,¹⁵ in upanje imam v Boga, ki ga tudi sami dopuščajo, da bo vstajenje mrtvih, tako pravičnih kakor nepravičnih.¹⁶ In v tem sebe vežbam, da imam vest nenehno povsem brez prestopka pred Bogom in pred ljudmi.¹⁷ Torej po mnogih letih sem prišel, da svojemu narodu prinesem miloščine in daritve.¹⁸ Nakar so me neki Judje iz Azije našli v templju očiščenega, niti skupaj z množico niti s hrupom.¹⁹ Ki bi morali biti tukaj pred teboj in ugovarjati, če bi imeli karkoli zoper mene.²⁰ Sicer naj ti isti tukaj povedo, če so našli na meni kakršnokoli zlo dejanje, medtem ko sem stal pred velikim zborom,²¹ razen, če je to zaradi tistega enega glasu, ko sem med njimi stal in vzkliknil: »Gledé vstajenja mrtvih ste me danes poklicali na zaslišanje.«²²

²² In ko je Feliks, ki je imel popolnejše spoznanje o tej poti, slišal te besede, jih je preložil ter rekel: »Ko bo prišel dol vrhovni poveljnik Lizija, bom spoznal vse o vaši zadavi.«²³ § In stotniku je ukazal, da varuje Pavla in mu pusti imeti prostost in da naj nikomur od njegovih znancev ne bi prepovedal streči ali priti k njemu.

²⁴ § In po nekaj dneh, ko je prišel Feliks s svojo ženo Družilo, ki je bila Judinja, je poklical Pavla in ga poslušal glede vere v Kristusa.²⁵ In ko je razpravljal o pravičnosti, zmernosti in sodbi, ki pride, je Feliks zatrepetal in odgovoril: »Za sedaj pojdi svojo pot. Ko bom imel primeren čas, te bom poklical.«²⁶ § Upal je tudi, da bi mu bil od Pavla dan denar, da bi ga lahko osvobodil, zaradi cesar ga je pogosteje poklical in se posvetoval z njim.²⁷ Toda po dveh letih pa je na Feliksovem mesto prišel Porkij Fest. Feliks pa, voljan ustreči Judom, je Pavla pustil zvezanega.

25 Torej ko je Fest prišel v provinco, se je po treh dneh povzpel iz Cezareje v Jeruzalem.² Potem sta ga veliki duhovnik in judovski voditelj poučila zoper Pavla in ga rotila³ ter zoper njega želeta naklonjenosti, da bi ga dal poslati v Jeruzalem, prežeč na poti, da ga ubijejo.⁴ Toda Fest je odgovoril, da naj bo Pavel čuvan v Cezareji in da bo sam v kratkem odšel *tja*.⁵ »Naj torej tisti,« je rekel, »ki so med vami zmožni, odidejo z menoj dol in tega moža obtožijo, če je v njem kakršnakoli zlobnost.«⁶ In ko se je med njimi mudil več skot deset dni, je odšel dol v Cezarejo; in naslednji dan je sedeč na sodnem stolu zapovedal, naj pripeljejo Pavla.⁷ In ko je ta prišel, so naokoli stali Judje, ki so prišli dol iz Jeruzalema in zoper Pavla vložili mnoge in boleče ovadbe, ki jih niso mogli dokazati.⁸ Medtem se je zagovarjal: »Niti zoper judovsko postavo, niti zoper tempelj, niti zoper cesarja nisem čisto nič zagrešil.«⁹ Toda Fest je, voljan ustreči Judom, Pavlu odgovoril in rekel: »Hočeš iti gor v Jeruzalem in biti tam, pred menoj, sojen o teh stvareh?«¹⁰ Potem je Pavel rekel: »Pred cesarskim sodnim stolom stojim, kjer moram biti sojen. Judom nisem storil nobene krivice, kakor ti zelo dobro veš.¹¹ Kajti če sem prestopnik ali

^q 24,10: [Leta Gospodovega 53.]

^r 24,27: [Leta Gospodovega 62.]

^s 25,6: več...: ali, kakor se bere v nekaterih izvodih; ne več kakor osem do deset dni.

sem zagrešil karkoli vrednega smrti, se ne branim umreti, toda če ni nobene od teh stvari, za katere me ti tožijo, me noben človek ne more izročiti njim. Na cesarja se sklicujem.«¹² Tedaj je Fest, ko se je posvetoval z zborom, odgovoril: »Na cesarja si se skliceval? K cesarju pojdeš.«

¹³ In po nekaj dneh sta v Cezarejo prišla kralj Agripa in Berenika, da pozdravita Festa.¹⁴ In ko sta bila tam mnogo dni, je Fest kralju razodel Pavlovo zadevo, rekoč: »Tukaj je nek mož, ki ga je Feliks pustil v vezeh,¹⁵ o katerem so *me*, ko sem bil v Jeruzalemu, visoki duhovniki in judovski starešine obvestili, ker so proti njemu žeeli *imeti* sodbo.¹⁶ Katerim sem odgovoril: ›Rimljani nimajo navade kateregakoli človeka izročiti, da umre, preden se ta, ki je obtožen, ne sooči s tožniki in ima dovoljenje, da se brani glede zločina, vloženega zoper njega.‹¹⁷ Torej ko so prišli sém, sem brez kakršnegakoli odlašanja naslednji dan sédel na sodni stol in ukazal, da moža privedejo.¹⁸ Proti kateremu, ko so tožniki vstali, niso prinesli nobene obtožbe o takšnih stvareh, kakor sem predpostavljal,¹⁹ temveč so imeli zoper njega neka vprašanja o njihovem lastnem praznoverju in o nekem Jezusu, ki je bil mrtev, o katerem je Pavel trdil, da živi.²⁰ In ker sem dvomil^t o takšnem načinu zaslišanj, sem *ga* vprašal, ali bi odšel v Jeruzalem in bi bil tam sojen o teh stvareh.²¹ § Toda ko se je Pavel skliceval, da se zadrži za Avgustovo zaslišanje,^usem ukazal, da ga stražijo, dokler ga ne pošljem k cesarju.«²² Potem je Agripa rekel Festu: »Tudi sam bi rad slišal tega človeka.« »Naslednji dan,« je rekel, »ga boš slišal.«

²³ In naslednji dan, ko sta z velikim pompom prišla Agripa in Berenika in vstopila na kraj zaslišanja z vrhovnimi poveljniki ter glavnimi možmi mesta, je bil na Festovo zapoved priveden Pavel.²⁴ In Fest je rekel: »Kralj Agripa in vsi ljudje, ki ste z nami tukaj prisotni, vidite tega človeka, glede katerega se je vsa množica Judov pogajala z menoj, tako v Jeruzalemu kakor *tudi* tukaj in kričala, da ne bi smel več živeti.²⁵ Toda ko sem spoznal, da ni zagrešil ničesar vrednega smrti in da se je on sam skliceval na Avgusta, sem določil, da ga pošljem.²⁶ O katerem ne vem nobene zanesljive stvari, da napišem svojemu gospodu. In zato sem ga privedel pred vas in zlasti predte, oh kralj Agripa, da bi po zaslišanju lahko imel kaj napisati.²⁷ Kajti zdi se mi nerazumno poslati jetnika in istočasno ne naznaniti zločinov, *vloženih* zoper njega.«

26 Potem je Agripa rekel Pavlu: »Dovoljeno ti je, da se zagovarjaš.« Nató je Pavel iztegnil svojo roko in se zagovarjal:² »Imam se za srečnega, kralj Agripa, ker se bom danes pred teboj zagovarjal gledé vseh stvari, katere me Judje obtožujejo,³ še posebej, ker te *poznam*, da si poznavalec vseh običajev in vprašanj, ki so med Judi, te zaradi tega rotim, da me potrežljivo poslušaš.⁴ Moj živiljenjski slog od moje mladosti, ki je bila najprej med mojim lastnim narodom v Jeruzalemu, poznajo vsi Judje,⁵ ki so me poznali od začetka, če bi [le] žeeli pričevati, da sem po najstrožji ločini našega bogoslužja živel kot farizej.⁶ In sedaj stojim in sem

26,10: Apd 8,3
26,12: Apd 9,2

sojen zaradi upanja o od Boga dani obljubi našim očetom.⁷ K tej *obljubi* se naši dvanajsteri rodovi, ki dan in noč^viskreno služijo *Bogu*, nadejajo, da se uresniči. Zaradi tega upanja, kralj Agripa, sem obtožen od Judov.⁸ Zakaj bi vam bila neverjetna misel, da bi Bog obujal mrtve?⁹ Jaz sem sam pri sebi resnično mislil, da moram mnoge stvari narediti nasprotno imenu Jezusa Nazarečana.¹⁰ Kar sem tudi počel v Jeruzalemu. In mnoge izmed svetih sem zapiral v ječo, ker sem prejel oblast od visokih duhovnikov. In ko so jih morili, sem dajal svoj glas zoper *nje*.¹¹ In pogosto sem jih v vsaki sinagogi kaznoval ter *jih* silil k bogokletju in zoper njih sem bil silno besen. Preganjal sem *jih* celó v tujih mestih.¹² Nakar, ko sem odšel v Damask, z oblastjo in pooblastilom od visokih duhovnikov,¹³ sem sredi dneva, oh kralj, na poti videl svetlobo z neba, nad sijajem sonca, ki je svetilo naokoli mene in teh, ki so potovali z menoj.¹⁴ In ko smo vsi popadali na zemljo, sem zaslišal glas, ki mi je spregovoril in v hebrejskem jeziku rekel: »Savel, Savel, zakaj me preganjaš? Zate je to težko, da se upiraš bodicam.«¹⁵ In rekel sem: »Kdo si ti, Gospod?« In rekel je: »Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš.¹⁶ Toda vstani in stopi na svoja stopala, kajti prikazal sem se ti zaradi tega namena, da te naredim za služabnika in pričo tako o teh stvareh, ki si jih videl, kakor o teh stvareh, v katerih se ti bom prikazal,¹⁷ in te reševal pred ljudmi ter *pred* pogani, h katerim te sedaj pošiljam,¹⁸ da odpreš njihove oči in da *jih* obrneš od teme k svetlobi in *od* Satanove oblasti k Bogu, da bi lahko prejeli odpuščanje grehov in dediščino med temi, ki so posvečeni po veri, ki je v meni.¹⁹ Nakar, oh kralj Agripa, nisem bil neposlušen nebeškemu videnju,²⁰ temveč sem se najprej pokazal tem iz Damaska in v Jeruzalemu in po vseh celotnih krajih Judeje in *potem* pogonom, da bi se pokesali in se obrnili k Bogu in opravljali dela, primerna kesanju.²¹ Zaradi teh razlogov so me v templju Judje zgrabili in *me* poskušali ubiti.²² Ker sem torej dobil pomoč od Boga, sem nadaljeval do današnjega dne in pričeval tako malim kakor velikim in nisem govoril nobenih drugih besed kakor te, ki so jih govorili preroki in Mojzes, da naj bi se zgodile,²³ da naj bi Kristus trpel *in* da naj bi bil on prvi, ki bi vstal od mrtvih in bi naznani svetlubo ljudem ter pogonom.«

²⁴ In ko se je tako zagovarjal, je Fest z močnim glasom rekel: »Pavel, izgubil si pamet. Mnogo učenja te je naredilo norega.«²⁵ Vendar je ta odvrnil: »Nisem zmešan, najplemenitejši Fest, temveč govorim besede resnice in treznosti.²⁶ Kajti kralj, pred katerim tudi sam pogumno govorim, ve o teh stvareh, kajti prepričan sem, da nobena teh stvari pred njim ni skrita, kajti ta stvar se ni zgodila v zakotju.²⁷ Kralj Agripa, verjameš prerokom? Vem, da verjameš.«²⁸ Potem je Agripa rekel Pavlu: »Skoraj me pregovoriš, da postanem kristjan.«²⁹ In Pavel je rekel: »Bog daj, da ne bi bil samo ti, temveč tudi vsi, ki so me danes slišali, tako skoraj, kakor povsem tako kakor jaz, toda brez teh vezi.«³⁰ In ko je tako govoril, so vstali kralj in voditelj in Berenika in vsi, ki so sedeli z njimi.

^t 25,20: *dvomil...*: ali, bil dvomljiv kako poizvedeti o tem.

^u 25,21: *zaslišanje*: ali, sodbo.

^v 26,7: *dan in noč*: gr. noč in dan.

³¹ In ko so odšli proč, so se med seboj pogovarjali, rekoč: »Ta človek ne dela nič vrednega smrti ali ujetništva.« ³² Potem je Agripa rekel Festu: »Tega človeka bi lahko izpustili na prostost, če se ne bi skliceval na cesarja.«

27 In ko je bilo določeno, da naj bi odpluli v Italijo, so Pavla in nekatere druge jetnike izročili *nekomu*, po imenu Julij, stotniku Avgustove čete. ² In ko smo vstopili na ladjo iz Adramítija, smo odrinili ter mislili pluti ob obalah Azije. Z nami je bil *neki* Aristarh, Makedonec iz Tesalonike. ³ § In naslednjega *dne* smo pristali v Sidónu. In Julij je s Pavlom človekoljubno ravnal ter *mu* dal dovoljenje za odhod na kopno k svojim priateljem, da se okrepi. ⁴ In ko smo od tam odpluli, smo jadrali pod Ciprom, ker so bili vetrovi nasproti. ⁵ In ko smo jadrali prek morja Kilikije in Pamfilije, smo prišli v Miro, *mesto* v Likiji. ⁶ In tam je stotnik našel ladjo iz Aleksandrije, ki je plula v Italijo, in nas vkrcal nanjo. ⁷ In ko smo mnogo dni počasi jadrali in smo komaj prišli nasproti Knidosa in ker nam veter ni dovoljeval, smo jadrali pod Kreto, ^wnasproti Salmone, ⁸ in ko smo jo komaj prešli, smo prišli v kraj, ki se imenuje Dobri pristani; blizu katerega je bilo mesto Lasája.

⁹ Torej potem ko je bilo porabljenega mnogo časa in ko je bilo torej jadranje nevarno, ker je post ^xsedaj že minil, *jih* je Pavel opomnil ¹⁰ in jim rekel: »Možje, zaznavam, da bo to potovanje z bolečino ^yin veliko škodo, ne samo za tovor in ladjo, temveč tudi za naša življenja.« ¹¹ Vendor je stotnik bolj zaupal gospodarju in lastniku ladje kakor tem besedam, ki so bile spregovorjene po Pavlu. ¹² In ker pristanišče ni bilo primerno za prezimovanje, je večina svetovala, da tudi od tam odplujejo, če bi na kakršenkoli način lahko dosegli Fojníks in *tam* prezimili; *ki je* pristanišče na Kreti in leži proti jugozahodu in severozahodu. ¹³ In ko je nežno pihal južni veter, ker so mislili, da so dosegli *svoj* namen, so *od tam* dvignili sidro ter jadrali blizu Krete. ¹⁴ Toda ne dolgo potem se proti njej dvigne ^zviharen veter, imenovan evrakílon. ^a¹⁵ In ko je bila ladja ujeta in ni mogla jadrati proti vetru, smo *jo* pustili peljati. ¹⁶ In ko je drvela pod nekim otokom, ki je bil imenovan Kavda, smo imeli mnogo dela, da zavarujemo čoln. ¹⁷ Ko so ga dvignili, so uporabili pripomočke ter opasali ladjo in ker so se bali, da ne bi nepričakovano nasedli na sipine, so spustili jadra in tako smo bili gnani. ¹⁸ In ker nas je vihar silno premetaval, so naslednji *dan* razbremenili ladjo, ¹⁹ in tretji *dan* smo z svojimi lastnimi rokami odvrgli ladijsko opremo. ²⁰ In ko se mnogo dni ni pokazalo niti sonce niti zvezde in je na *nas* pritiskal ne majhen vihar, je bilo odvzeto vsako upanje, da bi bili rešeni. ²¹ Toda po dolgi vzdržnosti je Pavel stopil v sredo mednje in rekel: »Možje, morali bi mi prisluhniti in ne odpluti od Krete ter tako ne pridobiti te škode in izgube. ²² In sedaj vas spodbujam, da bodite dobre volje, kajti med vami ne bo nobene izgube *kateregakoli* človeškega življenja, razen ladje. ²³ Kajti to noč je

poleg mene stal angel Boga, čigar sem in ki mu služim, ²⁴ rekoč: »Ne boj se, Pavel. Priveden moraš biti pred cesarja in glej, Bog ti je podaril vse te, ki jadrajo s teboj.« ²⁵ In zato, možje, bodite dobre volje, kajti verjamem Bogu, da bo tako, kakor mi je bilo rečeno. ²⁶ Vendor moramo biti vrženi na nek otok.« ²⁷ Toda ko je prišla štirinajsta noč, ko smo bili gnani gor in dol po Adriji, se je okoli polnoči mornarjem zdelo, da so se približali neki deželi. ²⁸ In izmerili so globino in *jo* namerili dvajset sežnjev, in ko so se pomaknili malo naprej, so ponovno izmerili in *jo* namerili petnajst sežnjev. ²⁹ Potem so, ker so se bali, da ne bi padli na skale, s krme vrgli štiri sidra in hrepeneli po dnevnu. ³⁰ In medtem ko so mornarji nameravali pobegniti z ladje, ko so hoteli čoln spustiti v morje, pod kinko, kot da bodo vrgli sidra tudi iz premca, ³¹ je Pavel rekel stotniku in vojakom: »Razen če ti ne ostanejo na ladji, vi ne morete biti rešeni.« ³² Potem so vojaki presekali vrvi čolna in ga pustili pasti. ³³ In medtem ko je prihajal dan, *jih* je Pavel vse rotil, naj vzamejo hrano, rekoč: »Danes je štirinajsti dan, ko ste čakali in vztrajali ter se postili, ne da bi kaj vzeli. ³⁴ Zato vas prosim, da vzamete *nekaj* hrane, kajti to je za vaše zdravje, kajti nikomur od vas niti las ne bo padel z glave.« ³⁵ In ko je tako govoril, je vzel kruh in se v prisotnosti vseh zahvalil Bogu; in ko *ga* je prelomil, je začel jesti. ³⁶ Potem so bili vsi dobre volje in so tudi sami vzeli *nekaj* hrane. ³⁷ Vseh skupaj pa nas je bilo na ladji dvesto šestinsedemdeset duš. ³⁸ In ko so se dovolj najedli, so razbremenili ladjo in v morje vrgli pšenico. ³⁹ In ko je bil dan, niso poznali kopnine, toda odkrili so nek zaliv z obalo, v katerega bi radi, če bi bilo mogoče, vrinili ladjo. ⁴⁰ In ko so dvignili ^bsidra, so se predali morju ter odvezali krmilne vrvi in dvignili veliko jadro k vetru ter se usmerili proti obali. ⁴¹ In ko je nepričakovano prišla na kraj, kjer sta se stikali dve morji, je ladja nasedla, in sprednji del je trdno obtičal in ostal nepremičen, toda zadnji del je bil zaradi sile valov razbit. ⁴² In nasvet vojakov je bil, da pobijejo jetnike, da ne bi kateri od njih odplaval in pobegnil. ⁴³ Toda stotnik, voljan rešiti Pavla, je preprečil *njihov* namen in ukazal, naj se tisti, ki lahko plavajo, najprej vržejo v morje in dosežejo kopno, ⁴⁴ ostali pa, nekateri na deskah in nekateri na ladijskih *razbitinah*. In tako se je zgodilo, da so se vsi varno rešili na kopno.

28 In ko so bili rešeni, so potem izvedeli, da se ² otok imenuje Malta. ² § In barbarsko ljudstvo nam je pokazalo ne malo prijaznosti, kajti prižgali so ogenj in nas zaradi navzočega dežja in zaradi mraza, vse sprejeli. ³ In ko je Pavel nabral sveženj vej in *jih* položil na ogenj, je zaradi vročine ven prišel gad in se oprijel njegove roke. ⁴ In ko so barbari videli *strupeno* žival viseti na njegovi roki, so med seboj govorili: »Brez dvoma je ta človek morilec, čeprav je ušel morju, ki mu maščevanje vendor ne pusti živeti.« ⁵ On pa je žival otresel v ogenj in ni čutil nobene škode. ⁶ Vendor so gledali, ko naj bi imel oteklico ali nenadoma padel mrtev.

^w 27,7: *Kreto*: ali, ang. Candy.

^x 27,9: *post*: post je bil na deseti dan sedmega meseca.

^y 27,10: *bolečino*: ali, poškodbo.

^z 27,14: *dvigne*: ali, udari.

^a 27,14: [evrakílon: gr. vzhodni veter ali neurje iz vzhoda.]

^b 27,40: *dvignili*...: ali, odsekali sidra, so jih pustili v morju.

Toda potem, ko so dolgo časa gledali in so videli, da se mu ni zgodilo nič hudega, so spremenili svoja mišlenja in rekli, da je bil bog.

⁷ V istih četrtih so bile posesti vodilnega moža otoka, katerega ime je bilo Publij, ki nas je sprejel in nas tri dni prijazno prenočeval. ⁸ Pripetilo pa se je, da je Publijev oče ležal bolan zaradi vročice in zaradi krvave griže; h kateremu je vstopil Pavel in molil ter položil svoji roki nanj in ga ozdravil. ⁹ Torej ko se je to zgodilo, so prišli tudi drugi, ki so na otoku imeli bolezni in so bili ozdravljeni, ¹⁰ ki so nas prav tako počastili z mnogimi častmi. In ko smo odšli, so nas obložili s takšnimi stvarmi, kot je bilo potrebno.

¹¹ § In po treh mesecih smo se vkrcali na ladjo iz Aleksandrije, ki je prezimila na otoku, katere znamenje sta bila Kastor in Poluks. ^{d12} In ko smo se izkrcali v Sirakuzi, smo se tam mudili tri dni. ¹³ In od tam smo šli po ovinkih ter prišli v Région. In po enem dnevu je zapihal južni veter in naslednji dan smo prišli v Putéole, ¹⁴ kjer smo našli brate in že leli so, da ostanemo z njimi sedem dni; in tako smo odšli proti Rimu. ¹⁵ In ko so bratje slišali o nas, so prišli od tam, da nas srečajo, prav do Apijkevega trga in Treh Tavern. Ko jih je Pavel zagledal, se je zahvalil Bogu in se opogumil. ¹⁶ § In ko smo prišli v Rim, je stotnik jetnike izročil poveljniku straže, toda Pavlu je bilo dovoljeno, da prebiva sam zase z vojakom, ki ga je varoval.

¹⁷ In pripetilo se je, da je po treh dneh Pavel sklical skupaj judovske voditelje in ko so prišli skupaj, jim je rekel: »Možje in bratje, čeprav nisem ničesar zgrešil proti ljudem ali običajem naših očetov, sem bil vendarle jetnik, iz Jeruzalema izročen v roke Rimljancem. ¹⁸ Ki so me po zaslijanju hoteli izpustiti, ker na meni ni bilo razloga za smrt. ¹⁹ Toda

ko so Judje *temu* ugovarjali, sem se bil primoran sklicevati na cesarja, ne da bi moral obtoževati svoj narod. ²⁰ Zaradi tega razloga sem vas torej dal poklicati, da *vas* vidim in spregovorim z *vami*, zato ker sem s to verigo zvezan zaradi Izraelovega upanja.« ²¹ In rekli so mu: »Glede tebe nismo prejeli niti pisem iz Judeje niti nobeden izmed bratov, ki je prišel, [te] ni naznanil ali škodljivo govoril o tebi. ²² Toda od tebe želimo slišati, kaj misliš; kajti glede te ločine vemo, da ji povsod ugovarjajo.« ²³ In ko so mu določili dan, so mnogi prišli k njemu v *njegovo stanovanje*; katerim je od jutra do večera pojasnjeval in dokazoval Božje kraljestvo, jih prepričeval glede Jezusa, tako iz Mojzesove postave kakor iz prerokov. ²⁴ In nekateri so verjeli besedam, ki so bile govorjene, nekateri pa niso verjeli. ²⁵ In ko se med seboj niso strinjali, so odšli, po tem, ko je Pavel spregovoril eno besedo: »Dobro je Sveti Duh govoril našim očetom po preroku Izaiju, ²⁶ rekoč: »Pojdi k tem ljudem in reci: »S poslušanjem boste slišali, pa ne boste razumeli; in z gledanjem boste videli, pa ne zaznali; ²⁷ kajti srce teh ljudi je otopelo in njihova ušesa so naglušna in svoje oči so zaprli, da ne bi videli s svojimi očmi in [da ne bi] slišali s svojimi ušesi in [da ne bi] razumeli s svojim srcem in [da ne bi] bili spreobrnjeni in [bi] jih jaz ozdravil.« ²⁸ Bodи vam torej znano, da je Božja rešitev duš poslana k pogonom in da jo bodo poslušali.« ²⁹ § In ko je rekel te besede, so Judje odšli in med seboj imeli veliko razpravljanja.

³⁰ In Pavel je celi dve leti eprebival v lastni najeti hiši in sprejemal vse, ki so prihajali k njemu ³¹ ter z vso samozavestjo oznanjal Božje kraljestvo in učil te stvari, ki se tičejo Gospoda Jezusa Kristusa *in* noben človek mu ni branil.

28,26: Iz 6,9
28,26: Mt 13,14
28,26: Mr 4,12
28,26: Lk 8,10
28,26: Jn 12,40
28,26: Rim 11,8
28,27:
[Isa 6,10]

Poslanica apostola Pavla Rimljancem

[Pismo Rimljancem, Pavlovo največje delo, je med njegovimi trinajstimi pismi v Novi zavezi uvrščeno na prvo mesto. Medtem ko štirje evangeliji predstavljajo besede in dela Jezusa Kristusa, Pismo Rimljancem raziskuje pomen njegove žrtvene smrti. V obliki vprašanj in odgovorov Pavel zapiše najbolj sistematično predstavitev nauka v Svetem pismu. Pismo Rimljancem je več kot le knjiga teologije; je tudi knjiga praktičnih napotkov. Dobra novica o Jezusu Kristusu je več kot le dejstva, ki jih je treba verjeti, ampak je tudi življenje, ki ga je treba živeti, življenje v pravičnosti, ki ustrezha človeku: >opravičeni pa so zastonj, po njegovi [Božji] milosti prek odkupitve, ki je v Kristusu Jezusu;< ()].

Čeprav nekateri rokopisi izpuščajo »v Rimu« v in , je bil naslov *Pros Romaious*, »Rimljancem«, povezan s pismom skoraj od začetka.

1. Pozdrav (1,1–15).
2. Človeštvo izgubljeno brez evangelijsa (1,16–3,20).
3. Opravičenje skozi vero v Kristusa (3,21–5,21).
4. Opravičenje in krščansko življenje (6–8).
5. Božja obljuba za Jude in pogane (9–11).
6. Napotki za krščansko življenje (12,1–15,13).
7. Zaključek (15,14–16,27).]

1,0: 3,24

^c 28,11: [Leta Gospodovega 63.]

^d 28,11: [Kastor in Poluks: Brata dvojčka iz grške in rimske mitologije, znana kot Dioskura.]

^e 28,30: [Leta Gospodovega 65.]

^a 1,1: [Leta Gospodovega 60.]

1 Pavel, ^aslužabnik Jezusa Kristusa, poklican, ^bda bi bil apostol, odbran za evangelij Boga, ²(ki ga je vnaprej obljudil po svojih prerokih v svetih pismih), ³glede svojega Sina Jezusa Kristusa, našega Gospoda, ki je glede na meso zrasel iz Davidovega potomca; ⁴in v vstajenjem od mrtvih je, glede na duha svetosti, razglasil, ^bda je Božji Sin z močjo; ⁵po katerem smo zaradi njegovega imena prejeli milost in apostolstvo, za ^cposlušnost veri med vsemi narodi; ⁶med katere ste po Jezusu Kristusu poklicani tudi vi. ⁷Vsem, ki ste v Rimu, Božji ljubljenci, poklicani, da ste sveti: »Milost vam in mir od Boga, našega Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa.«

⁸Najprej se po Jezusu Kristusu zahvaljujem svojemu Bogu za vas vse, da se o vaši veri govori po vsem celotnem svetu. ⁹Kajti Bog je moja priča, ki mu služim s ^dsvojim duhom v evangeliju njegovega Sina, da vas brez prenehanja vedno omenjam v svojih molitvah, ¹⁰§ ker prosim, če bi na kakršenkoli način torej končno lahko imel uspešno potovanje, da po Božji volji pridem k vam. ¹¹Kajti hrepenim, da vas vidim, da bi vam lahko posredoval kak duhoven dar, z namenom, da boste lahko utrjeni; ¹²to je, da bom lahko skupaj z ^evami potolažen po vzajemni veri, tako vaši kakor moji. ¹³Torej, nočem, da bi bili nepoučeni, bratje, da sem se pogosto namenil priti k vam (toda doslej sem bil zadržan), da bi lahko imel, kakor med ^fdrugimi pogani, nekaj sadu tudi med vami. ¹⁴Dolžnik sem, tako Grkom kakor barbarom, tako modrim, kakor ne modrim. ¹⁵Torej, kar se mene tiče, sem pripravljen evangelij oznaniti tudi vam, ki ste v Rimu. ¹⁶Kajti ne sramujem se Kristusovega evangelija, kajti ta je Božja moč za rešitev duše vsakemu, ki veruje; najprej Judu in tudi Grku. ¹⁷Kajti v njem se razodeva Božja pravičnost, iz vere v vero, kakor je pisano: »Pravični bo živel iz vere.«

¹⁸§ Kajti Božji bes je razodet iz nebes zoper vso brezbožnost in nepravičnost ljudi, ki resnico zadržujejo v nepravičnosti; ¹⁹zato ker je to, kar je lahko spoznano od Boga, očitno v njih; gkajti Bog jim je *to* pokazal. ²⁰Kajti od stvarjenja sveta so nevidne stvari o njem jasno vidne, ker so razumljene po stvareh, ki so narejene; celo njegova večna moč in Božanstvo, tako ^hda so brez opravičila. ²¹Zato ker ko so spoznali Boga, ga niso slavili kakor Boga niti niso bili hvaležni, temveč so v svojih zamislih postali prazni in njihovo nespametno srce je otemnelo. ²²Ker so o sebi izpovedovali, da so modri, so postali bedaki ²³in slavo netrohljivega Boga spremenili v podobo, podobno trohljivemu človeku in pticam in štirinožnim živalim in plazečim stvarem.

²⁴Zato jih je tudi Bog, zaradi poželenj njihovih lastnih src, prepustil nečistosti, da med seboj onečaščajo svoja lastna telesa. ²⁵§ Ki so Božjo

resnico zamenjali v laž in so bolj ⁱoboževali in služili stvarstvu kakor Stvarniku, ki je blagoslovjen na veke. Amen. ²⁶Zaradi tega razloga jih je Bog prepustil ogabnim strastem; kajti celo njihove ženske so spremenile naravno uporabo v to, kar je protinaravno. ²⁷In prav tako so tudi moški, ki so opustili naravno uporabo ženske, v svojem poželenju goreli eden k drugemu; moški so z moškimi počenjali to, kar je nespodobno in na sebi prejemali to povračilo svoje zablode, ki je bilo primerno. ²⁸In celo kot v *svojem* spoznanju niso žeeli obdržati ^jBoga, jih je Bog izročil pokvarjenemu ^kumu, da počenjajo te stvari, ki niso primerne. ²⁹§ Izpolnjeni so z vso nepravičnostjo, prešuštvo, zlobnostjo, pohlepnotjo, zlonamernostjo; polni zavisti, umora, razpravljanja, prevar, pogubnosti; opravljivci, ³⁰obrekovalci, sovražniki Boga, kruti, ponosni, bahači, izmišljevalci hudobnih stvari, neposlušni staršem, ³¹§ brez razumevanja, lomilci zavez, brez ^lnaravne naklonjenosti, nespravljeni, neusmiljeni. ³²Ki poznajo Božje sodbe, da so tisti, ki zagrešijo takšne stvari, vredni smrti, ne samo, da to počenjajo, temveč imajo ^mzadovoljstvo v tistih, ki jih počno.

2 Torej si neopravičljiv, oh človek, kdorkoli si, ²ki sodiš; kajti v čemer sodiš drugega, obsojaš sebe; kajti ti, ki sodiš, počneš iste stvari. ²Toda mi smo prepričani, da je Božja sodba, glede na resnico, zoper te, ki izvajajo takšne stvari. ³In mar misliš ti, oh človek, ki sodiš tiste, ki takšne stvari počno in delaš isto, da boš ubežal Božji sodbi? ⁴Ali preziraš bogastva njegove dobrote in prizanašanja in potrpežljivosti, ne vedoč, da te Božja dobrota vodi h kesanju? ⁵Toda po svojem brezčutnem in zakrknjenem srcu si nabiraš bes za dan besa in razodetja pravične Božje sodbe; ⁶ki bo vsakemu človeku povrnil glede na njegova dejanja. ⁷Večno življenje tem, ki si s potrpežljivim vztrajanjem v dobrem ravnanju prizadevajo za slavo in čast in nesmrtnost; ⁸toda tistim, ki so prepirljivi in ne ubogajo resnice, temveč ubogajo nepravičnost, ogorčenost in bes. ⁹Stiska in tesnoba nad vsako dušo človeka, ki počne zlo, najprej judovsko in prav tako pogansko; ⁿ¹⁰toda slava, čast in mir vsakemu človeku, ki dela dobro, najprej Judu in tudi pogantu, ^o¹¹kajti pri Bogu ni oziranja na osebe. ¹²Kajti kolikor jih je grešilo brez postave, bodo tudi propadli brez postave; in kolikor jih je grešilo v postavi, bodo sojeni po postavi. ¹³(Kajti pred Bogom niso pravični poslušalci postave, temveč bodo opravičeni uresničevalci postave. ¹⁴Kajti kadar pogani, ki nimajo postave, po naravi delajo stvari, ki so vsebovane v postavi, so tisti, ki nimajo postave, samim sebi postava; ¹⁵ki kažejo delo postave, zapisano v njihovih srcih in tudi njihova ^ppest pričuje in njihove misli se medtem ^qobtožujejo ali pa opravičujejo druga drugo), ¹⁶na dan, ko bo

^b 1,4: *razglasil*: gr. določil.

^c 1,5: *za...:* ali, k poslušnosti.

^d 1,9: *s...:* ali, v svojem duhu.

^e 1,12: *z...:* ali, v vas.

^f 1,13: *med...:* ali, pri drugih poganih.

^g 1,19: *v njih*: ali, njim.

^h 1,20: *tako...:* ali, da bi bili lahko.

ⁱ 1,25: *bolj*: ali, raje.

^j 1,28: *obdržati*: ali, priznati.

^k 1,28: *pokvarjenemu...:* ali, umu brez sodbe ali, neodobravajočemu umu.

^l 1,31: *brez...:* ali, nedružabni.

^m 1,32: *imajo*: ali, soglašajo s tistimi.

ⁿ 2,9: *pogansko*: gr. grško.

^o 2,10: *pogantu*: gr. Grku.

^p 2,15: *njihova...:* ali, vest pričuje z njimi.

^q 2,15: *medtem*: ali, med seboj.

Bog po Jezusu Kristusu sodil skrivnosti ljudi, glede na moj evangeliј.

¹⁷ Glej, imenuješ se Jud in počivaš na postavi in se bahaš z Bogom ¹⁸ in poznaš *njegovo* voljo in ker si poučen iz postave, odobravaš ^rstvari, ki so odličnejše; ¹⁹ in si prepričan, da si ti sam vodnik slepim, svetloba tem, ki so v temi, ²⁰ inštruktor nesposmetnih, učitelj otročičev, ki imaš v postavi obrazec spoznanja in resnice. ²¹ Ti torej, ki poučuješ drugega, samega sebe *[pa]* ne poučiš? Ti, ki oznanjaš naj človek ne krade, *[pa]* kradeš? ²² Ti, ki praviš, naj človek ne stori zakonolomstva, *[pa]* storiš zakonolomstvo? Ti, ki preziraš malike, *[pa]* storiš ^svetoskrunstvo? ²³ Ti, ki se bahaš s postavo, *[pa]* zaradi prelamljanja postave onečaščaš Boga? ²⁴ Kajti zaradi vas se med pogani izreka bogokletje proti Božjemu imenu, kakor je pisano. ²⁵ Kajti obreza resnično koristi, če se držiš postave; toda če si lomilec postave, je tvoja obreza postala neobreza. ²⁶ Torej, če se neobrezani drži pravičnosti postave, mar ne bo njegova neobreza šteta za obrezo? ²⁷ In ali ne bo neobrezani, ki je po naravi, če izpolnjuje postavo, sodil tebe, ki po črki in obrezi prestopaš postavo? ²⁸ Kajti Jud ni tisti, ki je tak na zunaj; niti ni obreza *ta*, ki je zunanja, v mesu; ²⁹ toda Jud je tisti, ki je tak navznoter; in obreza je *ta* od srca, v duhu *in* ne po črki; katerega hvala ni od ljudi, temveč od Boga.

3 Kakšno prednost ima potem Jud? Ali kakšna korist je od obreze? ² Velika, *[v]* vsakem pogledu, predvsem, ker so bili Božji izreki zaupani njim. ³ § Kajti kaj, če nekateri niso verovali? Mar bo njihova nevera naredila Božjo vero brez učinka? ⁴ Bog ne daj; da, naj bo Bog resničen, toda vsak človek laživec, kakor je pisano: »Da boš lahko opravičen po svojih besedah in lahko zmagaš, kadar si sojen.« ⁵ Toda če naša nepravičnost razkriva Božjo pravičnost, kaj bomo rekli? *Ali* je Bog, ki se maščuje, nepravičen? (Govorim kakor človek), ⁶ Bog ne daj; kajti kako bo potem Bog sodil svet? ⁷ Kajti če je Božja resnica zaradi moje laži v njegovo slavo bolj obilna; zakaj sem tudi jaz še vedno sojen kakor grešnik? ⁸ In ne *raje* (kot smo obrekljivo prikazani in kot nekateri zatrjujejo, da pravimo): »Delajmo zlo, da lahko pride dobro?« katerih obsodba je pravična.

⁹ Kaj torej? Ali smo mi boljši *kakor oni*? Ne, nikakor ne, kajti prej smo tako Judom ^tkakor pogonom dokazali, da so vsi pod grehom; ¹⁰ kakor je pisano: »Nobenega pravičnega ni, ne, niti enega ni. ¹¹ Nobenega ni, ki razume, nobenega ni, ki išče Boga. ¹² Vsi so odšli proč s poti, skupaj so postali nekoristni; nobenega ni, ki dela dobro, ne, niti enega ni. ¹³ Njihovo grlo je odprt mavzolej; s svojimi jeziki so uporabljali prevaro; strup kober je pod njihovimi ustnicami; ¹⁴ katerih usta so polna preklinjanja in grenkobe; ¹⁵ njihova stopala so hitra, da preligejo kri; ¹⁶ uničenje in beda *sta* na njihovih poteh; ¹⁷ in poti miru niso spoznali; ¹⁸ pred njihovimi očmi ni strahu Božjega.«

¹⁹ Torej mi vemo, da katerkoli besede govori postava, govori tistim, ki so pod postavo, da se

vsaka usta lahko zamaše in ves svet lahko postane kriv ^upred Bogom. ²⁰ Torej po dejanjih postave v njegovem pogledu ne bo opravičeno nobeno meso, kajti spoznanje greha je po postavi.

²¹ Toda sedaj je jasno pokazana Božja pravičnost brez postave, ker je izpričana po postavi in prerokih; ²² celo Božja pravičnost, *ki je* po veri Jezusa Kristusa vsem in nad vsemi temi, ki verujejo; kajti nobene razlike ni, ²³ kajti vsi so grešili in niso dosegli Božje slave; ²⁴ opravičeni pa so zastonj, po njegovi milosti prek odkupitve, ki je v Kristusu Jezusu; ²⁵ ki ga je Bog postavil, ^vda postane spravna daritev po veri v njegovo kri, da po Božji prizanesljivosti oznani svojo pravičnost za odpuščanje ^wgrehov, ki so minuli; ²⁶ da oznani, *pravim*, ob tem času svojo pravičnost; da je lahko sam pravičen in opravičevalec tistega, ki veruje v Jezusa. ²⁷ Kje je torej bahanje? Izključeno je. Po kakšni postavi? Po delih? Ne, temveč po postavi ^xvere. ²⁸ Torej sklenemo, da je človek opravičen po veri, brez del postave. ²⁹ *Ali je on* samo Bog Judov? *Ali* ne tudi paganov? Da, tudi paganov. ³⁰ Ker je resnično en Bog, ki bo obrezo opravičil po veri in neobrezo preko vere. ³¹ Ali mi potem preko vere postavo razveljavljamo? Bog ne daj; da, mi utrujemo postavo.

4 Kaj bomo torej rekli, da je našel Abraham, ⁴ naš oče, kar se nanaša na meso? ² Kajti če bi bil Abraham opravičen po delih, bi se imel *s cim* ponašati; toda ne pred Bogom. ³ Kajti kaj pravi pismo? Abraham je verjel Bogu in to mu je bilo šteto za pravičnost. ⁴ Torej tistem, ki dela, nagrada ni šteta po milosti, temveč po dolgu. ⁵ Toda tistem, ki ne dela, temveč veruje v tistega, ki opravičuje brezbožnega, je njegova vera šteta za pravičnost. ⁶ Celo kakor tudi David opisuje blaženost človeka, ki mu Bog pripisuje pravičnost brez del, ⁷ rekoč: »Blagoslovjeni so tisti, katerih krivičnosti so odpuščene in katerih grehi so pokriti. ⁸ Blagoslovjen je človek, ki mu Gospod ne bo pripisal greha.« ⁹ *Prihaja* potem ta blaženost *samo* na obrezo ali tudi na neobrezo? Kajti pravimo, da je bila vera Abrahamu šteta za pravičnost. ¹⁰ Kako je bila potem šteta? Ko je bil v obrezi ali v neobrezi? Ne v obrezi, temveč *[ko je bil]* v neobrezi. ¹¹ In ko je bil še neobrezan, je prejel znamenje obreze, pečat pravičnosti vere, ki jo je *imel*, da bi bil lahko oče vseh teh, ki verujejo, čeprav niso obrezani, da bi bila lahko tudi njim pripisana pravičnost; ¹² in oče obrezanih, teh, ki niso samo iz obreze, temveč ki tudi hodijo po stopinjah tiste vere našega očeta Abrahama, ki jo je *imel*, ko je bil še neobrezan. ¹³ § Kajti obljava, da naj bi bil dedič sveta, ni *bila [dana]* Abrahamu ali njegovemu semenu preko postave, temveč preko pravičnosti iz vere. ¹⁴ Kajti če *bodo* dediči tisti, ki so iz postave, je vera ničeva in obljava brez učinka; ¹⁵ zato ker postava povzroča bes; kajti kjer ni nobene postave, *tam* ni prestopka. ¹⁶ Torej je *to* iz vere, da bi *bilo lahko* po milosti; z namenom, da bi bila obljava lahko zanesljiva vsemu semenu; ne samo temu, ki je iz postave, temveč tudi temu, ki je

^{2,24:} Iz 52,5

^{2,24:} Ezk 36,20

^{2,24:} Ezk 36,23

^{3,4:} Ps 51,4

^v 3,25: *postavil*: ali, vnaprej določil.

^w 3,25: *odpuščanje*: ali, prezrtje.

^x 3,27: [postavi...: podobno kot je neizbežen zakon o gravitaciji.]

^r 2,18: *dobravaš*...: ali, preizkušaš stvari, ki se razlikujejo.

^s 2,22: [storiš: gr. si ropar templja.]

^t 3,9: *Judom*...: gr. Jude kakor pogane obtožili.

^u 3,19: *kriv*...: ali, podvržen Božji sodbi.

iz Abrahamove vere, ki je oče nas vseh,¹⁷ (kakor je pisano: »Naredil sem te za očeta mnogih narodov«) pred ^ynjim, ki mu je veroval, celo [pred] Bogom, ki oživlja mrtve in kliče te stvari, ki niso, kakor da bi bile.¹⁸ Ki je proti upanju veroval v upanje, da bi lahko postal oče mnogih narodov; glede na to, kar je bilo spregovorjeno: »Takšno bo tvoje seme.«¹⁹ In ker ni bil slaboten v veri, ko je bil star okoli sto let, svojega lastnega telesa torej ni imel za mrtvega niti ne še omrtvelost Sarine maternice.²⁰ Ob Božji obljubi ni okleval zaradi nevere, temveč je bil močan v veri in dal slavo Bogu;²¹ in je bil popolnoma prepričan, da kar je on obljudil, je zmožen tudi izpolniti.²² Zato mu je bilo to šteto za pravičnost.²³ Torej, da mu je bilo šteto, to ni bilo napisano samo zaradi njega,²⁴ § temveč tudi zaradi nas, ki nam bo šteto, če verujemo v tistega, ki je obudil našega Gospoda Jezusa od mrtvih;²⁵ ki je bil izročen zaradi naših prestopkov in je bil ponovno obujen zaradi našega opravičenja.

5 Torej, ker smo opravičeni iz vere, imamo po našem Gospodu Jezusu Kristusu z Bogom mir.² Po njem imamo tudi po veri dostop v to milost, v kateri stojimo in se veselimo v upanju Božje slave.³ In ne samo *to*, temveč se ponašamo tudi s stiskami, ker vemo, da stiska dela potprežljivost,⁴ in potprežljivost preizkušenost, in preizkušenost upanje;⁵ upanje pa ne sramotí, ker je Božja ljubezen prelita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je dan.⁶ Kajti ko smo bili še brez moči, je Kristus ob ^zprimernem času umrl za brezbožne.⁷ Kajti komaj bi nekdo umrl za pravičnega človeka, čeprav bi si morda nekdo celo upal umreti za dobrega človeka.⁸ Toda Bog izkazuje svojo ljubezen do nas v tem, da je Kristus umrl za nas, medtem ko smo bili še grešniki.⁹ Toliko bolj bomo potem po njem rešeni pred besom, ker smo sedaj opravičeni po njegovi krvi.¹⁰ Kajti če smo bili s smrto njegovega Sina pobotani k Bogu, ko smo bili sovražniki, bomo toliko bolj, ker smo pobotani, po njegovem življenju rešeni.¹¹ In ne samo *tako*, temveč se tudi veselimo v Bogu po svojem Gospodu Jezusu Kristusu, po katerem smo sedaj prejeli spravo.^a

¹² Zatorej, kakor je po enem človeku na svet vstopil greh in po grehu smrt; in je tako smrt prešla na vse ljudi, ker ^bso vsi grešili;¹³ (kajti do postave je bil na svetu greh, toda greh ni pripisan v času, ko ni postave).¹⁴ Vendar je od Adama do Mojzesa kraljevala smrt, celo nad temi, ki niso grešili po podobnosti Adamovega prestopka, ki je podoba tega, ki je imel priti.¹⁵ Toda z zastonjskim darom ni tako kakor s pregreho. Kajti če so po prestopku enega mnogi mrtvi, sta toliko bolj Božja milost in darilo po milosti, *ki je* po enem človeku, Jezusu Kristusu, mnoge obogatila.¹⁶ In z darom ni tako kakor *je bilo* s tistim, ki je grešil. Kajti sodba *je bila* po enem v obsodbo, toda zastonjski dar *je* od mnogih prestopkov k opravičenju.¹⁷ Kajti če je po prestopku ^cenega človeka zakraljevala smrt, bodo toliko bolj tisti, ki prejemajo obilje milosti

4,17: 1 Mz 17,5

4,18: 1 Mz 15,5

in od daru pravičnosti, v življenju kraljevali po enem, Jezusu Kristusu.)¹⁸ Torej kakor *je prišla* po prestopku ^denega *sodba* nad vse ljudi v obsodbo, točno tako *je prišel* po pravičnosti ^eenega *zastonjski dar* nad vse ljudi v opravičenje življenja.¹⁹ Kajti kakor so po neposlušnosti enega človeka mnogi postali grešniki, tako bodo po poslušnosti enega mnogi postali pravični.²⁰ Poleg tega je postava vstopila, da bi bil prestopek lahko obilen. Toda kjer je greh obilen, je milost storila veliko več obilja,²¹ da kakor je greh kraljeval za smrt, točno tako lahko milost kraljuje po pravičnosti za večno življenje po Jezusu Kristusu, našem Gospodu.

6 Kaj bomo potem rekli? Ali bomo nadaljevali v grehu, da bo milost lahko obilna?² Bog ne daj. Kako bomo mi, ki smo mrtvi grehu, še živeli v njem?³ Ali ne veste, da tako mnogi izmed nas, ki smo bili ^fkrščeni v Jezusa Kristusa, smo bili krščeni v njegovo smrt?⁴ Torej smo s krstom z njim pokopani v smrt, da naj bi podobno kakor je bil Kristus obujen od mrtvih po Očetovi slavi, točno tako tudi mi hodili v novosti življenja.⁵ Kajti če smo bili skupaj posajeni v podobnost njegove smrti, bomo tudi *v podobnost njegovega vstajenja*,⁶ ker vemo to, da je naš stari človek križan z *njim*, da bi bilo telo greha lahko uničeno, da naj odslej ne bi več služili grehu.⁷ Kajti kdor je mrtev, je osvobojen ^gpred grehom.⁸ Torej, če smo s Kristusom mrtvi, verujemo, da bomo z njim tudi živeli,⁹ vedoč, da Kristus, ko je bil obujen od mrtvih, nič več ne umira; nad njim smrt nima več gospodstva.¹⁰ § Kajti kdor je umrl, je enkrat umrl grehu, toda kdor živi, živi Bogu.¹¹ § Prav tako tudi sebe štejte za zares mrtve grehu, toda žive za Boga, po Jezusu Kristusu, našem Gospodu.¹² Ne dopustite, da torej greh kraljuje v vašem umrljivem telesu, da bi ga morali ubogati v njegovih poželenjih.¹³ Niti ne dajajte svojih udov grehu, *kot orodja* ^hkrivičnosti, temveč dajte sebe Bogu, kakor tisti, ki so od mrtvih živi in svoje ude *kot orodja* pravičnosti Bogu.¹⁴ Kajti greh nad vami ne bo imel gospodstva; kajti niste pod postavo, temveč pod milostjo.¹⁵ Kaj torej? Mar bomo grešili, ker nismo pod postavo, temveč pod milostjo? Bog ne daj.¹⁶ Ali ne veste, da komur same sebe dajete *[za]* služabnike v pokorčino, ste njegovi služabniki, komur se pokoravate; bodisi grehu v smrt ali poslušnosti v pravičnost?¹⁷ Toda hvala Bogu, da ste bili služabniki grehu, vendar ste iz srca ubogali to obliko nauka, ki ⁱvam je bil izročen.¹⁸ Ko ste bili torej osvobojeni greha, ste postali služabniki pravičnosti.¹⁹ Zaradi šibkosti vašega mesa govorim po običaju ljudi; kajti kakor ste svoje služabniške ude dali nečistosti in krivičnosti za krivičnost; točno tako dajte sedaj svoje služabniške ude pravičnosti za svetost.²⁰ § Kajti ko ste bili služabniki grehu, ste bili svobodni, *[prosti]* pred ^jpravičnostjo.²¹ Kakšen sad ste takrat imeli v tistih stvareh, ki se jih sedaj sramujete? Kajti konec tistih stvari *je smrt*.²² Toda sedaj, ko ste osvobojeni greha in ste postali služabniki Bogu, imate svoj sad v

^y 4,17: *pred*...: ali, podobnega njemu.^z 5,6: *ob*...: ali, glede na čas, umrl.^a 5,11: *spravo*: ali, pobranje.^b 5,12: *ker*: ali, v čemer.^c 5,17: *prestopku*...: ali, enem prestopku.^d 5,18: *prestopku*...: ali, nem prestopku.^e 5,18: *pravičnosti*...: ali, enem pravičnem.^f 6,3: *so bili*: ali, smo.^g 6,7: *osvobojen*: gr. opravičen.^h 6,13: *orodja*: gr. roke, ali, orožja.ⁱ 6,17: *ki*...: gr. kamor ste bili izročeni.^j 6,20: *pred*...: gr. k pravičnosti.

svetost in konec večno življenje.²³ Kajti plačila za greh so smrt; toda Božji dar je večno življenje po Jezusu Kristusu, našem Gospodu.

7 Ali ne veste, bratje (kajti govorim tem, ki poznajo postavo), da ima postava gospodstvo nad človekom, dokler on živi?² Kajti ženska, ki ima soproga, je po postavi vezana k svojemu soprogu, dokler ta živi; toda če soprog umre, je odvezana od postave svojega soproga.³ Torej če bo poročena k drugemu moškemu, medtem ko *njen* soprog živi, bo zaradi tega imenovana zakonolomka; toda če je njen soprog mrtev, je osvobojena te postave, tako da ni zakonolomka, čeprav je poročena k drugemu moškemu.⁴ Tako, moji bratje, ste tudi vi po Kristusovem telesu postali mrtvi postavi, da bi bili poročeni k drugemu, celo k njemu, ki je obujen od mrtvih, da naj bi obrodili sad za Boga.⁵ Kajti ko smo bili v mesu, so v naših udih delovale spodbude grehov, ki so bili po postavi, da obrodijo sad za smrt.⁶ Toda sedaj smo osvobojeni postave, da lbi mrtvi [*postavi*], pod katero smo bili držani, služili v novosti duha, ne pa v starosti črke.

7 Kaj bomo torej rekli? Ali je postava greh? Bog ne daj. Ne, nisem spoznal greha, razen po postavi; kajti ne bi spoznal poželenja,^m razen če postava ne bi rekla: »Ne boš poželel.«⁸ Toda greh, ki [si] po zapovedi jemlje priložnost, je v meni oblikoval vse vrste poželjivosti. Kajti brez postave je bil greh mrtev.⁹ Kajti nekoč sem bil živ brez postave; toda ko je prišla zapoved, je greh oživel, jaz pa sem umrl.¹⁰ In zapoved, ki je *bila odrejena* za življenje, sem spoznal, da je za smrt.¹¹ Kajti greh, ki [si] jemlje priložnost po zapovedi, me je zavedel in *me* po njej usmrtil.¹² Torej je postava sveta in zapoved sveta in pravična ter dobra.¹³ Mi je potem to, kar je dobro, storilo smrt? Bog ne daj. Toda greh, da bi se lahko pokazal greh, dela s tem, kar je dobro, v meni smrt; ta greh utegne postati prek zapovedi silno grešen.¹⁴ Kajti vemo, da je postava duhovna, toda jaz sem mesen, prodan pod greh.¹⁵ Kajti tega, kar delam, ne dopuščam; kajti kar bi žezel, tega ne delam, temveč počenjam to, kar sovražim.¹⁶ Če torej počenjam to, česar nočem, soglašam k postavi, da je ta dobra.¹⁷ Torej potem nisem več jaz, ki to počnem, temveč greh, ki prebiva v meni.¹⁸ Kajti vem, da v meni (to je, v mojem mesu) ne prebiva nobena dobra stvar; kajti hoteti je z menoj pri roki, toda ne najdem tega, kako izvesti to, kar je dobro.¹⁹ Kajti dobrega, ki ga hočem, ne delam, temveč zlo, ki ga nočem, to počnem.²⁰ Torej če delam to, česar nočem, to nisem več jaz, ki to počnem, temveč greh, ki prebiva v meni.²¹ Odkril sem torej postavo, da ko sem hotel delati dobro, je z menoj prisotno zlo.²² Kajti po notranjem človeku se veselim v Božji postavi,²³ toda v svojih udih vidim drugo postavo, ki se bori proti postavi mojega uma in me prinaša v sužnost postavi greha, ki je v mojih udih.²⁴ Oh pomilovanja vreden človek sem! Kdo me bo osvobodil iz telesa te smrti?²⁵ Zahvaljujem

se Bogu po Jezusu Kristusu, našem Gospodu. Tako potem z umom služim Božji postavi, toda z mesom postavi greha.

8 § Torej sedaj ni nobene obsodbe tem, ki so v Kristusu Jezusu, ki ne živijo po mesu, temveč po Duhu.² Kajti postava Duha življenja v Kristusu Jezusu me je osvobodila postave greha in smrti.³ Kajti česar postava ni mogla storiti, ker je bila slabotna po mesu, je [storil] Bog, ki je poslal svojega lastnega Sina v podobnosti grešnega mesa in za greh [in] obsodil greh v mesu,⁴ da bi se lahko dopolnila pravičnost postave v nas, ki ne živimo po mesu, temveč po Duhu.⁵ Kajti tisti, ki so po mesu, razmišljajo mesene stvari; toda tisti, ki so po Duhu, stvari od Duha.⁶ Kajti biti ^pmesenega mišljenja je smrt; toda biti ^qduhovnega mišljenja je življenje in mir.⁷ Ker je meseno ^rmišljenje sovraštvo zoper Boga; kajti to ni podrejeno Božji postavi niti zares ne more biti.⁸ Zaradi tega tisti, ki so v mesu, ne morejo ugajati Bogu.⁹ Toda vi niste v mesu, temveč v Duhu, če je tako, da v vas prebiva Božji Duh. Torej, če katerikoli človek nima Kristusovega Duha, ni njegov.¹⁰ In če je Kristus v vas, je telo mrtvo zaradi greha; toda Duh je življenje zaradi pravičnosti.¹¹ Toda če v vas prebiva Duh tistega, ki je Jezusa obudil od mrtvih, bo tisti, ki je po ^ssvojem Duhu, ki prebiva v vas, obudil Kristusa od mrtvih, tudi oživil vaša umrljiva telesa.

¹² Torej bratje, mi smo dolžniki, [vendar] ne mesu, da bi živeli po mesu.¹³ Kajti če živite po mesu, boste umrli, toda če po Duhu morite dejanja telesa, boste živeli.¹⁴ Kajti kolikor jih je voden po Božjem Duhu, so Božji sinovi.¹⁵ Kajti niste ponovno prejeli duha suženjstva za strah, temveč ste prejeli Duha posvojitve, s katerim kličemo: »Aba, Oče.«¹⁶ Sam Duh z našim duhom prinaša pričevanje, da smo Božji otroci.¹⁷ In če smo otroci, potem smo dediči; Božji dediči in sodediči s Kristusom, če je tako, da z *njim* trpimo, da bomo lahko tudi skupaj proslavljeni.

¹⁸ Kajti menim, da trpljenja tega sedanjega časa niso vredna, da se primerjajo s slavo, ki se bo razodela v nas.¹⁹ Kajti iskreno pričakovanje stvarstva pričakuje manifestacijo Božjih sinov.²⁰ Kajti stvarstvo je bilo podvrženo ničevosti, ne voljno, temveč zaradi njega, ki si je *le-to* podvrgel v upanju,²¹ ker bo tudi stvarstvo samo rešeno iz suženjstva trohnenja v veličastno svobodo Božjih otrok.²² Kajti vemo, da celotno ^tstvarstvo do zdaj skupaj stoka in se muči v bolečini.²³ Pa ne samo *oni*, temveč tudi mi, ki imamo prve sadove Duha, celo mi sami v sebi stokamo in čakamo na posvojitev, *to je*, odkupitev našega telesa.²⁴ Kajti rešeni smo po upanju; toda upanje, ki jevideno, ni upanje; kajti kar človek vidi, čemu potem še upa?²⁵ Toda če upamo na to, česar ne vidimo, potem to pričakujemo s potrpežljivostjo.²⁶ Prav tako tudi Duh pomaga našim slabotnostim; kajti ne vemo, za kaj naj bi molili, kot bi morali, toda sam Duh posreduje za nas s stoki, ki ne morejo biti izrečeni.²⁷ In tisti,

8,23: Lk 21,28

^k 7,5: *spodbude*: gr. strasti.

^l 7,6: *da...: ali*, in mrtvi temu, v čemer smo bili držani, da bi.

^m 7,7: *poželenja*: ali, pohotnosti.

ⁿ 7,24: *iz...: ali*, tega telesa smrti.

^o 8,3: *za*: ali, po žrtvi za.

^p 8,6: *biti...: gr. mišljenje mesa.*

^q 8,6: *biti...: gr. mišljenje Duha.*

^r 8,7: *meseno...: gr. mišljenje mesa.*

^s 8,11: *po...: ali, zaradi svojega Duha.*

^t 8,22: *celotno...: ali, vsaka ustvarjena stvar.*

ki preiskuje srca, ve, kakšno je mišljenje Duha, ker "on posreduje za svete glede na Božjo voljo.²⁸ In mi vemo, da vse stvari skupaj delajo v dobro tem, ki ljubijo Boga, tem, ki so poklicani glede na njegov namen.²⁹ Kajti katere je vnaprej poznal, je prav tako vnaprej določil, da bodo skladni podobi njegovega Sina, da bi bil ta lahko prvorojenec med mnogimi brati.³⁰ Poleg tega, katere je vnaprej določil, jih je tudi poklical; in katere je poklical, te je tudi opravičil; in katere je opravičil, te je tudi proslavil.³¹ Kaj bomo potem rekli k tem stvarem? Če je Bog za nas, kdo je lahko zoper nas?³² On, ki ni "prizanesel svojemu lastnemu sinu, temveč ga je izročil za nas vse, kako nam ne bo z njim velikodušno dal tudi vseh stvari?³³ Kdo bo karkoli položil k obtožbi Božjih izvoljencev? Bog je, ki opravičuje.³⁴ Kdo je, kdor obsoja? To je Kristus, ki je umrl, da, bolje rečeno, ki je bil obujen, ki je celo na Božji desnici, ki prav tako posreduje za nas.³⁵ Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni? Nas bo tegoba ali nesreča ali preganjanje ali lakota ali nagota ali nevarnost ali meč?³⁶ Kakor je pisano: »Kajti zaradi tebe smo ves dan pobijani, imajo nas kakor ovce za klanje.«³⁷ § Ne, v vseh teh stvareh smo več kot zmagovalci po njem, ki nas je vzljubil.³⁸ Kajti prepričan sem, da nas niti smrt, niti življenje, niti angeli, niti kneževine, niti moči, niti sedanje stvari, niti stvari, ki pridejo,³⁹ niti višina, niti globina, niti katerokoli drugo ustvarjeno bitje ne bo zmožno ločiti od Božje ljubezni, ki je v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.

9 Govorim resnico v Kristusu, ne lažem, prav tako mi moja vest pričuje v Svetem Duhu,² da imam v svojem srcu veliko potrstost in nenehno bridkost.³ Kajti lahko bi si želel, da bi bil jaz sam preklet ^wpred Kristusom za svoje brate, moje sorodnike glede na meso; ⁴ki so Izraelci, ki jim *pripada* posvojitev in slava in zaveze ^xin dajanje postave in bogoslužje in obljube; ⁵katerih so očetje in iz katerih je, glede na meso, *prišel* Kristus, ki je čez vse, Bog, blagoslovjen na vse. Amen.

⁶ Ne, kakor da Božja beseda ne učinkuje. Kajti niso vsi Izraelci, ki so iz Izraela; ⁷ niti zato, ker so Abrahamovi potomci, *niso* vsi otroci, temveč: >Po Izaku se bo imenovalo tvoje seme.< ⁸ To se pravi: »Tisti, ki so meseni otroci, tisti niso Božji otroci, temveč so za potomstvo šteti otroci obljube.« ⁹ Kajti to je beseda obljube: >Ob tem času bom prišel in Sara bo imela sina.< ¹⁰ Pa ne samo *to*; temveč, ko je tudi Rebeka spočela po enem, *celo* po našem očetu Izaku ¹¹ (kajti *otroka* se še nista rodila niti nista naredila ničesar dobrega ali zlega, da lahko ostane Božji namen glede na izvolitev, ne iz del, temveč iz njega, ki kliče), ¹² ji je bilo rečeno: >Starejši y bo služil mlajšemu.< ¹³ Kakor je pisano: >Jakoba sem ljubil, toda Ezava sem sovražil.<

¹⁴ Kaj bomo torej rekli? Ali je pri Bogu nepravičnost? Bog ne daj.¹⁵ Kajti Mojzesu je rekel: »Usmilil se bom, kogar se hočem usmiliti in sočutje bom imel, do kogar hočem imeti sočutje.«¹⁶ Torej

8,36: Ps 44,22
9,7: 1 Mz 21,12
9,9: 1 Mz 18,10
9,12: 1 Mz
 25,23
9,13: [Mal
 1,2-3]
9,15: 2 Mz
 33,19
9,17: 2 Mz 9,16
9,20: Iz 45,9
9,21: Jer 18,6
9,21: Mdr 15,7
9,25: Oz 2,23
9,25: 1 Pet 2,10
9,26: Oz 1,10
9,27: Iz
 10,22-23
9,29: Iz 1,9
9,33: Iz 8,14
9,33: Iz 28,16
9,33: 1 Pet 2,6
10,5: 3 Mz 18,5
10,5: Ezk 20,11
10,5: Gal 3,12
10,6: 5 Mz
 30,12
10,8: 5 Mz
 30,14

potem *to* ni od tistega, ki hoče niti od tistega, ki teče, temveč od Boga, ki izkazuje usmiljenje.¹⁷ Kajti pismo pravi faraonu: »Celo za ta isti namen sem te dvignil, da lahko na tebi pokažem svojo moč in da se bo moje ime lahko razglasilo po vsej celotni zemlji.«¹⁸ Torej se usmili, kogar se hoče *usmiliti* in kogar hoče, tega zakrkne.¹⁹ Torej mi boš rekel: »Zakaj še najde krivdo? Kajti kdo se je uprl njegovi volji?«²⁰ Ne, vendor, oh človek, kdo si ti, ki nasprotuješ ^aBogu? Ali bo oblikovana stvar rekla tistemu, ki jo je ustvaril: »Zakaj si menaredil takšno?«²¹ Mar nima lončar moči nad ilom, da iz iste grude naredi eno posodo v čast, drugo pa v nečast?²² *Kaj pa*, če je Bog, voljan pokazati svoj bes in pokazati svojo moč, z veliko potrpežljivosti prenašal posode besa, primerne ^bza uničenje,²³ in da bi lahko dal spoznati bogastva svoje slave na posodah usmiljenja, ki jih je vnaprej pripravil za slavo,²⁴ celo nas, ki nas je poklical, ne samo izmed Judov, temveč tudi izmed paganov?²⁵ Kakor tudi pravi v Ozeju: »Ljudi, ki niso bili moji, bom imenoval moji ljudje; in njo, ki ni bila ljubljena, ljubljeno.«²⁶ In zgodilo se bo, *da* na kraju, kjer jim je bilo rečeno: »Vi niste moji ljudje, tam bodo imenovani otroci živega Boga.«²⁷ Tudi Izaija kliče glede Izraela: »Četudi bo število Izraelovih otrok kakor morskega peska, bo rešen ostanek;«²⁸ § kajti dokončal bo delo ^cin *ga* nenadoma prekinil v pravičnosti; ker bo Gospod na zemlji hitro opravil svoje delo.^d²⁹ In kakor je prej rekel Izaija: »Razen če nam Gospod nad vojskami ^ene bi pustil semena, bi bili kakor Sódoma in bi posnemali Gomóro.«³⁰ Kaj bomo potem rekli? Da so se pogani, ki si niso prizadevali za pravičnost, dokopali do pravičnosti, celo pravičnosti, ki je iz vere.³¹ Toda Izrael, ki si je prizadeval za postavo pravičnosti, se ni dokopal do postave pravičnosti.³² Zakaj? Ker *tega* niso *iskal* po veri, temveč kakor bi bilo to po delih postave. Kajti spotaknili so se ob tisti kamen spotike,³³ kakor je pisano: »Glej, na Sionu položim kamen spotike in skalo pohujšanja; in kdorkoli veruje vanj, ne bo osramočen.«^f

10 Bratje, moja srčna želja in prošnja k Bogu za Izrael je, da bi bili oni lahko rešeni.² Kajti prinašam jim pričevanje, da imajo gorečnost za Boga, toda ne glede spoznanja.³ Kajti ker so bili nevedni glede Božje pravičnosti in so nameravali vzpostaviti svojo lastno pravičnost, se niso podvrgli Božji pravičnosti.⁴ Kajti Kristus je konec postave za pravičnost vsakemu, ki veruje.⁵ Kajti Mojzes opisuje pravičnost, ki je iz postave: »Da bi človek, ki dela te stvari, živel po njih.«⁶ Toda pravičnost, ki je iz vere, govori na ta način: »Ne reci v svojem srcu: ›Kdo se bo povzpel v nebo?‹ (to je, Kristusa privedel dol *od zgoraj*);⁷ ali: ›Kdo se bo spustil v brezno?‹ (to je, da Kristusa ponovno privede gor od mrtvih).«⁸ Toda kaj ta pravi? Beseda je blizu tebe, celo v tvojih ustih in v tvojem srcu; to je, beseda vere, ki jo oznanjam; ⁹ da će boš s svojimi ustimi priznal Gospoda Jezusa in boš v svojem

^u 8,27: *ker:* ali, da.

v 8,32: [ni...: gr: se je odrekel.]

w 9,3: *preklet*: ali, izoliran.

^x 9,4: *zaveze*: ali, oporoke.

y 9,12: *Starejši*: ali, Večji.

^z 9,12: *mlajšemu*: ali, manjšemu.

^a 9,20: *nasprotuješ...:* ali, ugоварјаш, али, се приčкаш з Богом?

^b 9,22: *primerne*: ali, narejene.

^c 9,28: *delo: ali, obračun* [gr. Logos: stvar, ali, besedo.]

e 9,29: [nad vojskami: Sabaot.]
f 9,33: ~~zavvazčen~~ ali zhaben

¹ 9,33: *osramočen*: ali, zbegn.

srcu veroval, da ga je Bog obudil od mrtvih, boš rešen.¹⁰ Kajti s srcem človek veruje v pravičnost, z usti pa je narejeno priznanje v rešitev duše.¹¹ Kajti pismo pravi: »Kdorkoli veruje vanj, ne bo osramočen.«¹² Kajti ni razlike med Judom in Grkom, kajti isti Gospod nad vsemi je bogat do vseh, ki kličejo k njemu.¹³ Kajti kdorkoli bo klical h Gospodovemu imenu, bo rešen.¹⁴ Kako bodo torej klicali njega, v katerega niso verovali? In kako bodo verovali vanj, o katerem niso slišali? In kako bodo slišali brez oznanjevalca?¹⁵ In kako bodo oznanjali, razen če niso poslani? Kakor je pisano: »Kako krasna so stopala teh, ki oznanjajo evangelij miru in prinašajo vesele novice o dobrih stvareh!«¹⁶ Toda evangeliju niso bili vsi poslušni. Kajti Izaija pravi: »Gospod, kdo je verjel našemu sporočilu?«¹⁷ § Tako potem vera prihaja po poslušanju in poslušanje po Božji besedi.¹⁸ Vendar pravim: »Mar niso slišali?« Da, resnično, njihov glas je šel po vsej zemlji in njihove besede do koncev sveta.¹⁹ Toda pravim: »Mar Izrael ni spoznal?« Mojzes najprej pravi: »Izzval te bom k ljubosumju s tistimi, ki niso ljudstvo in z nespametnim narodom te bom jezil.«²⁰ Toda Izaija je zelo pogumen in pravi: »Našli so me tisti, ki me niso iskali; razdet sem bil tem, ki po meni niso spraševali.«²¹ Toda Izraelu reče: »Cel ljubi dan sem svoje roke iztegoval k neposlušnim in upornim ljudem.«

11 Potem pravim: »Mar je Bog zavrgel svoje ljudi?« Bog ne daj. Kajti tudi sam sem Izraelec, iz Abrahamevega semena, iz Benjaminovega rodu.² Bog svojih ljudi, ki jih je vnaprej poznal, ni zavrgel. Mar ne veste, kaj pravi pismo o Eliju?³ Kako je posredoval k Bogu zoper Izraela, rekoč:³ »Gospod, pobili so tvoje preroke in spodkopali tvoje oltarje; in jaz sam sem ostal in strežejo mi po življenju.«⁴ Toda kaj mu pravi Božji odgovor? »Prihranil sem si sedem tisoč mož, ki niso upognili kolena k Báalovi podobi.«⁵ Celó tako je tudi v tem sedanjem času ostanek glede na milosten izbor.⁶ § In če je po milosti, potem to ni več iz del, drugače milost ni več milost. Toda če je iz del, potem to ni več milost, drugače delo ni več delo.

⁷ Kaj torej? Izrael ni dosegel tega, za kar si je prizadeval, temveč so to dosegli izvoljeni, ostali pa so bili zaslepljeni^{j8} (glede na to, kakor je pisano: »Bog jim je dal duha omrтvelosti,^k oči, da ne bi videli, ušesa, da ne bi slišali«) do današnjega dne.⁹ In David pravi: »Naj jim njihova miza postane zanka in past in kamen spotike in njihovo povračilo;¹⁰ naj njihove oči postanejo zatemnjene, da ne bodo mogli videti in vedno upogni njihov hrbet.«¹¹ Potem pravim: »Ali so se spotaknili, da bi padli?« Bog ne daj; temveč je po njihovem padcu rešitev duš toliko bolj prišla k paganom, da jih draži do ljubosumja.¹² Če so torej njihov padec bogastva sveta in njihovo zmanjševanje bogastva paganov; koliko bolj njihova polnost?

10,11: Iz 28,16

10,13: Jl 2,32

10,13: Apd 2,21

10,13:

[Apd 4,12]

10,15: Iz 52,7

10,15: Nah 1,15

10,16: Iz 53,1

10,16: Jn 12,38

10,18: Ps 19,4

10,19:

5 Mz 32,21

10,20: Iz 65,1

10,21: Iz 65,2

11,3: 1 Kr 19,14

11,4: 1 Kr 19,18

11,8: Iz 29,10

11,8: Iz 6,9

11,8: [Ps 8,2]

11,8: [Mt

11,25]

11,8: [Mt

18,3-4]

11,8: [Mt

21,16]

11,8: [Mr

10,14-16]

11,8: Lk

10,21-24]

11,8: [1 Kor

1,19-19]

11,9: Ps 69,22

11,10: Ps 69,23

11,26: Iz 59,20

11,34: Iz 40,13

11,34: Mdr 9,13

11,34:

1 Kor 2,16

¹³ Kajti govorim vam, paganom, v kolikor sem apostol paganom, poveličujem svojo službo,¹⁴ če lahko na kakršenkoli način izzovem kosanje teh, ki so moje meso in lahko rešim nekatere izmed njih.¹⁵ Kajti če je odvračanje teh pobotanje sveta, kaj bo sprejemanje teh, če ne življenje iz mrtvih?¹⁶ Kajti če je prvi sad svét, je svéta tudi gruda; in če je korenina svéta, so tudi veje.¹⁷ In če so bile nekatere izmed vej odlomljene in si bil ti, ki si divja oljka, vcepljen v m средо mednje in si z njimi udeležen korenine in mastnosti oljke,¹⁸ se ne bahaj zoper veje. Toda če se bahaš, ne nosiš korenine ti, temveč korenina tebe.¹⁹ Rekel boš torej: »Veje so bile odlomljene, da sem bil jaz lahko vcepljen.«²⁰ Pravilno, ker so bile odlomljene zaradi nevere, ti pa stojiš po veri. Ne bodi vzvišen, temveč se boj.²¹ Kajti če Bog ni prizanesel naravnim vejam, pazi, sicer tudi tebi ne prizanese.²² Glej torej Božjo dobroto in strogost; na teh, ki so padli, strogost; toda do tebe dobroto, če nadaljuješ v njegovi dobroti; sicer boš tudi ti odsekan.²³ In tudi oni bodo vcepljeni, če ne bodo nenehno ostajali v neveri, kajti Bog jih je zmožen ponovno vcepiti.²⁴ Kajti če si bil odsekan z oljke, ki je po naravi divja in si bil vcepljen nasprotno naravi, na dobro oljko; koliko mnogo bolj bodo tisti, ki so naravne veje, vcepljeni na svojo lastno oljko?

²⁵ Kajti nočem bratje, da bi bili nevedni o tej skrivnosti, da ne bi bili modri v svojih lastnih domišljavostih; ta delna slepota ⁿse je zgodila Izraelu, dokler ne bo vstopila polnost paganov.

²⁶ In tako bo rešen ves Izrael, kakor je pisano: »S Siona bo izšel Osvoboditelj in brezbožnost bo odvrnil od Jakoba; ²⁷ kajti to je moja zaveza njim, ko jim bom odvzel njihove grehe.«²⁸ Kar zadeva evangelij, so zaradi vas sovražniki; toda kar se tiče izbire, so ljubljeni zaradi očetov.²⁹ Kajti darovi in Božja poklicanost so brez kesanja.³⁰ Kajti kakor v preteklih časih niste verjeli ^oBogu, ste sedaj po njihovi neveri vendorle dosegli usmiljenje.

³¹ Točno tako tudi ti sedaj niso verjeli, pda po vašem usmiljenju tudi sami lahko dosežejo usmiljenje.³² Kajti Bog jih je vse zaprl ^qv nevero, da bi se lahko vseh usmilil.

³³ Oh globina bogastev, tako Božje modrosti kakor Božjega spoznanja! Kako nedoumljive so njegove sodbe in njegove poti neodkrite!³⁴ Kajti kdo je spoznal Gospodovo mišljenje? Ali kdo je bil njegov svetovalec?³⁵ Ali kdo mu je prvi dal in mu bo to ponovno poplačano?³⁶ Kajti iz njega in preko njega in njemu so vse stvari; ki mu ^rbodi slava na veke. Amen.

12 Po Božjih milostih vas torej rotim, bratje, da ponudite svoja telesa v živo žrtev, sveto, Bogu sprejmljivo, kar je vaše smiselno bogoslužje.² In ne bodite prilagojeni temu svetu, temveč bodite preobraženi s prenavljanjem svojega mišljenja, da boste lahko razločili, kaj je tista dobra, sprejmljiva in popolna Božja volja.

^g 10,16: našemu...: gr. slišanju od nas?

^h 10,16: poročilu: ali, oznanjevanju?

ⁱ 11,2: o Eliju: gr. v Eliju?

^j 11,7: zaslepljeni: ali, zakrknjeni.

^k 11,8: omrтvelosti: ali, tarnanja.

^l 11,12: zmanjševanje: ali, razpadanje, ali, izgubljanje.

^m 11,17: v...: ali, zanje.

ⁿ 11,25: slepota: ali, trdota.

^o 11,30: verjeli: ali, bili pokorni.

^p 11,31: verjeli: ali, bili pokorni.

^q 11,32: zaprl...: ali, skupaj zaprl.

^r 11,36: ki mu: gr. njemu.

³ Kajti po meni dani milosti pravim vsakemu človeku, ki je med vami, *naj* ne misli o samem sebi višje, kakor bi moral misliti; temveč naj misli trezno, ^sglede na to, kakor je Bog vsakemu človeku podelil mero vere. ⁴ Kajti kakor imamo v enem telesu mnogo udov in vsi udje nimajo iste službe, ⁵ tako smo mi, *ki nas je* mnogo, eno telo v Kristusu in vsakdo udje drug drugemu. ⁶ Ker imamo torej darove, ki se razlikujejo glede na milost, ki nam je dana, če prerokba, *prerokujmo* glede na mero vere; ⁷ če služenje, *počakajmo* na naše služenje; ali kdor poučuje, na poučevanje; ⁸ ali kdor spodbuja, na spodbudo; kdor daje, ^t*naj to dela s preprostostjo*; ^ukdor vlada, z marljivostjo; kdor izkazuje usmiljenje, z vedrostjo.

⁹ *Naj* bo ljubezen brez pretvarjanja. Sovražite to, kar je zlo; trdno se držite tega, kar je dobro. ¹⁰ *Bodite* drug drugemu prijazno naklonjeni z ^vbratoljubjem; v spoštovanju dajajte prednost drug drugemu; ¹¹ ne leni v poslu, [*temveč*] goreči v duhu; služeč Gospodu; ¹² veseleč se v upanju; potrpežljivi v stiski; neprehomoma ^wnadaljujte v molitvi; ¹³ razdeljujte nujnim potrebam svetih, predani gostoljubnosti. ¹⁴ Blagoslavlajte te, ki vas preganjajo, blagoslavlajte in ne preklinljajte. ¹⁵ Veselite se s temi, ki se veselijo in jokajte s temi, ki jokajo. ¹⁶ Drug do drugega *bodite* istega mišljenja. Ne mislite visokih stvari, temveč se ^xponižajte k ljudem nizkega stanu. V svojih lastnih domišljavostih ne bodite modri. ¹⁷ Nobenemu človeku ne poplačajte zla za zlo. Pred očmi vseh ljudi skrbite za poštene stvari. ¹⁸ Če je mogoče, kolikor je v vaši moči, živite miroljubno z vsemi ljudmi. ¹⁹ § Srčno ljubljeni, sami se ne maščujte, ^ytemveč raje dajte prostor besu, kajti pisano je: »Moje je maščevanje, jaz bom povrnil, govori Gospod.« ²⁰ Torej če je tvoj sovražnik lačen, ga nahranji; če je žejen, mu daj piti, kajti s takšnim početjem boš kopčil ^zognjeno oglje na njegovo glavo. ²¹ Ne bodite premagani od zla, temveč zlo premagajte z dobrim.

13 § Naj bo vsaka duša podrejena višnjim oblastem. Kajti ni oblasti, razen od Boga; oblasti, ki so, so odrejene ^aod Boga. ² Kdorkoli se torej upira oblasti, se upira Božji odredbi in tisti, ki se upirajo, bodo sebi prejeli obsodbo. ³ Kajti vladarji niso strahota dobrim delom, temveč zlim. Se torej ne boš bal oblasti? Delaj to, kar je dobro in imel boš pohvalo od nje; ⁴ kajti ona je Božja služabnica, tebi v dobro. Toda če počneš to, kar je zlo, se boj, ker meča ne nosi zaman; kajti Božja služabnica je, maščevalka, da izvrši bes nad tistim, ki počenja zlo. ⁵ Zatorej morate biti nujno podrejeni, ne samo zaradi besa, temveč tudi zaradi vesti. ⁶ Kajti zaradi tega razloga tudi plačujete davek, kajti oni so Božji služabniki, ki nenehno skrbijo prav za to stvar. ⁷ Povrnite torej vsem njihove dolgove: davek, komur *gre* davek, carino,

^s 12,3: *trezno*: gr. v preudarnosti.

^t 12,8: *daje*: ali, podeljuje.

^u 12,8: *s preprostostjo*: ali, radodarno.

^v 12,10: z...: ali, v bratski ljubezni.

^w 12,12: [neprehomoma: gr. iskreno, vztrajno, marljivo]

^x 12,16: *se*...: ali, bodite zadovoljni z navadnimi stvarmi.

^y 12,19: [maščujte: gr. izvršite pravico.]

^z 12,20: [kopčil...: ali, zlo povrnil z dobroto.]

komur carino, strah, komur strah, spoštovanje, komur spoštovanje. ⁸ Nobenemu človeku ničesar ne dolgujte, razen da ljubite drug drugega; kajti kdor ljubi drugega, je izpolnil postavo. ⁹ § Zaradi tega: »Ne boš zagrešil zakonolomstva,« »Ne boš ubil,« »Ne boš kradel,« »Ne boš pričal po krivem,« »Ne boš poželjal;« in če *obstaja* katera druga zapoved, je le-ta na kratko obsežena v tej besedi, namreč: »Ljubil boš svojega bližnjega kakor samega sebe.« ¹⁰ Ljubezen svojemu bližnjemu ne dela škode; torej *je ljubezen* izpolnitev postave.

¹¹ In ker poznamo čas, da *je* sedaj skrajni čas, da se prebudimo iz spanja, kajti sedaj *je* naša rešitev duš bližje, kakor ko smo *[začeli]* verovati.

¹² Noč je davno minila, dan je blizu. Odvrzimo torej dela teme in si nadenimo bojno opremo svetlobe.

¹³ Živimo pošteno, ^bkakor podnevi; ne v upornosti in pijanosti, ne v nespodobnosti in razuzdanosti, ne v prepiru in zavisti. ^f Temveč si nadenite Gospoda Jezusa Kristusa in ne delajte si preskrbe za meso, da *[bi] izpolnili* poželenja *le-tega*.

Tistega, ki je v veri slaboten, sprejmite, *toda* **14** ne k ^cdvomljivim pričkanjem. ² Kajti nekdo veruje, da lahko *jé* vse stvari; drug, ki je šibek, *jé* zelišča. ³ Naj tisti, ki *jé*, ne prezira tistega, ki *ne* *jé*; in kdor *ne* *jé*, *naj* ne sodi tistega, ki *jé*; kajti Bog ga je sprejel. ⁴ Kdo *si* *ti*, da sodiš služabnika drugega moža? Svojemu lastnemu gospodarju stoji ali pade. Da, obdržan bo pokonci; kajti Bog ga je zmožen postaviti pokonci. ⁵ Nek človek čisla en dan nad drugim, drugi čisla vsak dan *enako*. Naj bo vsak v svojem lastnem mišljenju popolnoma prepričan. ^d § Kdor upošteva dan, *ga* upošteva ^eza Gospoda; kdor pa dneva ne upošteva, *ga* ne upošteva Gospodu. Kdor *jé*, *jé* za Gospoda, kajti zahvale daje Bogu; kdor pa *ne* *jé*, *ne* *jé* Gospodu in zahvalo daje Bogu. ⁷ Kajti nihče izmed nas *ne* živi zase in noben človek ne umira zase. ⁸ Kajti če živimo, živimo za Gospoda; in če umremo, umremo za Gospoda. Če torej živimo ali umremo, smo Gospodovi. ⁹ § Kajti zato je Kristus tako umrl kakor vstal in oživel, da bi bil lahko Gospod tako mrtvih kakor živih. ¹⁰ § Toda zakaj sodiš svojega brata? Ali zakaj zasmehuješ svojega brata? Kajti vsi bomo stali pred Kristusovim sodnim stolom.

¹¹ Kajti pisano je: »*Kakor* jaz živim, govori Gospod, bo vsako koleno pokleknilo k meni in vsak jezik bo priznal Boga.« ¹² Tako bo potem vsak izmed nas Bogu dal obračun o sebi. ¹³ Torej ne sodimo več drug drugega, temveč raje sodimo to, da noben človek ne postavi kamna spotike ali priložnosti, da pade, na pot svojega brata. ¹⁴ Vem in po Gospodu Jezusu sem prepričan, da ni nič samo po sebi nečisto; ^ftoda temu, ki meni, da je karkoli nečisto, *je to* *zanj* nečisto. ^g ¹⁵ Toda če je tvoj brat užaloščen s *tvojo* jedjo, torej ne živiš v ljubezni. ^h S svojo jedjo ne uničuj tega, za kogar je Kristus umrl.

¹⁶ Naj se potem o vašem dobrem ne govori zlo,

^{12,19:}

5 Mz 32,35

^{12,20:}

Prg 25,21

^{13,8:} 2 Mz

20,13-16

^{13,8:} [5 Mz

5,17-20]

^{13,8:} [Mt

19,18]

^{13,8:} [Mr

10,19]

^{13,8:} [Lk

18,20]

^{13,8:} [Jak

2,10-11]

^{14,10:}

2 Kor 5,10

^{14,11:} Iz 45,23

^{14,15:}

1 Kor 8,11

^a 13,1: *odrejene*: ali, urejene.

^b 13,13: *pošteno*: ali, spodobno.

^c 14,1: k...: ali, sodite njegovih dvomljivih misli.

^d 14,5: *prepričan*: ali, samozavesten.

^e 14,6: *upošteva*: ali, spoštuje.

^f 14,14: *nečisto*: gr. oskrunjeno.

^g 14,14: *nečisto*: gr. oskrunjeno.

^h 14,15: *v ljubezni*: gr. glede na dobrodelnost.

¹⁷ kajti Božje kraljestvo ni hrana in pijača, temveč pravičnost in mir in radost v Svetem Duhu. ¹⁸ Kajti kdor v teh stvareh služi Kristusu, je sprejemljiv za Boga in potrjen od ljudi. ¹⁹ Prizadevajmo si torej za stvari, ki delajo za mir in za stvari, s katerimi lahko eden izgraje drugega. ²⁰ Zaradi hrane ne uničuj Božjega dela. Vse stvari so zares čiste; toda zlo je za tistega človeka, ki je s spotiko. ²¹ Dobro je ne jesti mesa niti piti vina niti *katerekoli stvari*, s čimer se tvoj brat spotika ali je užaljen ali je postal slaboten. ²² Imaš vero? Imej jo zase pred Bogom. Srečen je, kdor sebe ne obsoja v tej stvari, ki jo on dopušča. ²³ Kdor pa dvomi, ⁱje obsojen ^jče je, ker ne je iz vere; kajti karkoli ni iz vere, je greh.

15 Torej moramo mi, ki smo močni, prenašati slabotnosti šibkih, ne pa da ugajamo sebi. ² Naj vsak izmed nas ugaja *svojemu* bližnjemu v njegovo dobro, za izgrajevanje. ³ Kajti celo Kristus ni ugajal sebi; temveč, kakor je pisano: »Graje teh, ki so te grajali, so padle name.« ⁴ Kajti katerekoli stvari so bile vnaprej napisane, so bile napisane za naše učenje, da bi lahko preko potrpežljivosti in tolažbe iz pisem imeli upanje. ⁵ Naj vam torej Bog potrpežljivosti in tolažbe zagotovi, da boste istih misli drug do drugega glede ^kna Kristusa Jezusa; ⁶ da boste lahko z enim umom *in enim usti* slavili Boga, celo Očeta našega Gospoda Jezusa Kristusa.

⁷ Zatorej sprejemajte drug drugega, kakor je tudi Kristus nas sprejel v Božjo slavo. ⁸ Torej pravim, da je bil Jezus Kristus služabnik obreze za Božjo resnico, da potrdi oblube, *narejene* očetom, ⁹ in da lahko pogani zaradi *njegovega* usmiljenja slavijo Boga; kakor je pisano: »Zaradi tega razloga te bom priznal med pogani in prepeval tvojemu imenu.« ¹⁰ In ponovno pravi: »Veselite se, vi pogani, z njegovimi ljudmi.« ¹¹ In ponovno: »Hvalite Gospoda, vsi pogani; in povzdigujte ga vsi ljudje.« ¹² In ponovno Izaija pravi: »Jesejeva korenina bo in tisti, ki se bo dvignil, da kraljuje nad pogani; vanj bodo zaupali pogani.« ¹³ Torej Bog upanja naj vas napolni z velikim veseljem in mirom v verovanju, da boste, po mōci Svetega Duha, obilni v upanju. ¹⁴ In tudi jaz sam sem prepričan o vas, moji bratje, da ste tudi vi polni dobrote, izpolnjeni z vsem spoznanjem, zmožni tudi drug drugega opominjati. ¹⁵ Vendar, bratje, zaradi milosti, ki mi je dana od Boga, sem vam napisal na nek način pogumneje, kakor da vas spomnim, ¹⁶ da naj bi bil jaz služabnik Jezusa Kristusa za pogane, ko služim Božjemu evangeliju, da bi bila ^ldaritev poganov, posvečena po Svetem Duhu, lahko sprejemljiva. ¹⁷ Torej imam nekaj, s čimer se lahko po Jezusu Kristusu ponašam v teh stvareh, ki se nanašajo na Boga. ¹⁸ Kajti ne bom si drznil govoriti o katerikoli izmed tistih stvari, ki jih Kristus ni naredil po meni, da bi naredil pogane poslušne v besedi in dejanju, ¹⁹ preko mogočnih znamenj in čudežev, po mōci Božjega Duha; tako da sem od Jeruzalema in naokoli do Ilirika obširno oznanil Kristusov evangelij. ²⁰ Da, tako sem si prizadeval, da ne oznam evangelijsa, kjer je bil Kristus imenovan, da

ne bi gradil na temelju drugega človeka, ²¹ temveč kakor je pisano: »Katerim ni bilo govorjeno, bodo videli; in tisti, ki niso slišali, bodo razumeli.« ²² Zaradi tega razloga sem bil tudi sam zelo ^moviran, da pridem k vam. ²³ Toda sedaj, ko v teh krajih nimam več prostora in imam ta mnoga leta veliko željo, da pridem k vam; ²⁴ kadarkoli se odpravim na svoje potovanje v Španijo, bom prišel k vam, kajti zaupam, da vas na svojem potovanju vidim in da bom na svoji poti tja priveden mimo vas, da bi bil najprej nekoliko izpolnjen z vašo ⁿ druščino. ²⁵ Toda sedaj grem v Jeruzalem, da služim svetim. ²⁶ Kajti tem iz Makedonije in Ahaje je ugajalo, da zberejo nek prispevek za revne svete, ki so v Jeruzalemu. ²⁷ To jih je resnično veselilo; in njihovi dolžniki so. Kajti če so pogani postali soudeleženi njihovih duhovnih stvari, je tudi njihova dolžnost, da jim služijo v mesenih stvareh. ²⁸ Ko bom torej to opravil in jim zapečatil ta sad, bom mimo vas prišel v Španijo. ²⁹ § In prepričan sem, ko pridem k vam, da bom prišel v polnosti blagoslova Kristusovega evangelija.

³⁰ Sedaj vas rotim, bratje, zaradi Gospoda Jezusa Kristusa in zaradi ljubezni Duha, da se skupaj z menoj borite v *svojih* molitvah zame k Bogu; ³¹ da bom lahko rešen pred temi, ki v ^oJudeji ne verujejo; in da bodo mojo službo, ki jo *imam* za Jeruzalem, sveti lahko sprejeli; ³² da bom lahko po Božji volji z veseljem prišel k vam in bom lahko skupaj z vami okrepčan. ³³ Torej Bog miru *bodi* z vami vsemi. Amen.

16 Priporočam vam našo sestro Fojbo, ki je služabnica cerkve, ki je v Kenhrejah, ² da jo sprejmete v Gospodu, kakor se spodobi svetim in da ji pomagate v kateremkoli opravilu vas potrebuje. Kajti bila je pomočnica mnogim in tudi meni. ³ Pozdravite Prisko in Ákvila, moja pomočnika v Kristusu Jezusu, ⁴ ki sta za moje življenje tvegala svoja lastna vratova; ki se jima ne zahvaljujem samo jaz, temveč tudi vse cerkve poganov. ⁵ Prav tako pozdravite cerkev, ki je v njuni hiši. Pozdrav mojemu srčno ljubljenemu Epájnetu, ki je prvenec Ahaje Kristusu. ⁶ Pozdravite Marijo, ki je trdo delala z mnogim trudom za nas. ⁷ Pozdrav Andróniki in Juniju, mojima sorodnikoma in mojima sojetnikoma, ki sta pomembna med apostoli, ki sta bila tudi pred menoj v Kristusu. ⁸ Pozdravite Ampliáta, mojega ljubljenega v Gospodu. ⁹ Pozdrav Urbanu, našemu pomočniku v Kristusu in Stahiju, mojemu ljubljenemu. ¹⁰ Pozdrav Apélu, potrjenemu v Kristusu. Pozdrav tem, ki so iz ^pAristóbulove družine. ¹¹ Pozdrav Heródionu, mojemu sorodniku. Pozdravite te, ki so iz ^qNarcísove družine, ki so v Gospodu. ¹² Pozdrav Trífajni in Trifózi, ki se trudita v Gospodu. Pozdrav ljubljeni Pérsidi, ki se je veliko trudila v Gospodu. ¹³ Pozdravite Rufa, izbranca v Gospodu in njegovo mater in mojo [mater]. ¹⁴ Pozdrav Asínkritu, Flegonu, Hermesu, Patrobáju, Hermáju in bratom, ki so z njimi. ¹⁵ Pozdrav Filológu in Juliji, Neréju in njegovi

14,20: Tit 1,15

14,21:

1 Kor 8,13

15,3: Ps 69,9

15,5: 1 Kor 1,10

15,9: Ps 18,49

15,10:

5 Mz 32,43

15,11: Ps 117,1

15,12: Iz 11,10

15,21: Iz 52,15

15,21: [Iz 65,1]

15,24:

Rim 15,32

ⁱ 14,23: *dvomi*: ali, zaznava in dela razliko med jedmi.

^j 14,23: *obsojen*: zavezan h kazni.

^k 15,5: *glede*...: ali, po zgledu.

^l 15,16: *bila*...: ali, bilo žrtvovanje.

^m 15,22: *zelo*: ali, v mnogih ozirih, ali, pogosto.

ⁿ 15,24: *vašo*...: gr. vami.

^o 15,31: *v*...: ali, so v Judeji nepokorni.

^p 16,10: *iz*...: ali, izmed Aristóbulovih prijateljev.

^q 16,11: *iz*...: ali, izmed Narcísovih prijateljev.

sestri ter Olimpáju in vsem svetim, ki so z njimi.

¹⁶ Pozdravite drug drugega s svetim poljubom.

Pozdravljo vas Kristusove cerkve.

¹⁷ Torej, rotim vas, bratje, zapomnite si te, ki povzročajo nesoglasja in prestopke, nasprotne nauku, ki ste se ga naučili; in izogibajte se jih.

¹⁸ Kajti ti, ki so takšni, ne služijo našemu Gospodu Jezusu Kristusu, temveč svojemu lastnemu trebuhu; in z lepimi besedami ter vladnimi govorji zavajajo srca preprostih.

¹⁹ Kajti vaša poslušnost je šla naokoli k vsem *ljudem*. Zaradi vas sem torej vesel; toda kljub temu bi vas žezel imeti modre do tega, kar je dobro in nepokvarjene ^rglede zla.

²⁰ In Bog miru bo v kratkem zmečkal ^sSatana pod vašimi stopali. Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *naj bo* z vami. Amen.

²¹ Pozdravljo vas Timótej, moj delovni družabnik in moji sorodniki Lukij in Jazon in

Sozípater.²² Jaz, Tertij, ki sem napisal *to* poslanico, vas pozdravljam v Gospodu.²³ Pozdravlja vas Gaj, gostitelj mene in celotne cerkve. Pozdravlja vas Erást, glavni upravitelj mesta in brat Kvart.²⁴ § Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *naj bo* z vami vsemi. Amen.

²⁵ Torej njemu, ki je sposoben, da vas utrdi v skladu z mojim evanđeljem in oznanjevanjem Jezusa Kristusa, glede na razodetje skrivnosti, ki je bila tajno čuvana od nastanka sveta,²⁶ toda sedaj je razodeta in po pismih prerokov, glede na zapoved večnega Boga, razglašena vsem narodom zaradi poslušnosti veri;²⁷ Bogu, edinemu modremu, *bodi* slava po Jezusu Kristusu na veke. Amen.

[Napisano Rimljanim iz Korinta *in poslano* po služabnici Fojbi iz kenhrejske cerkve.]

Prva poslanica apostola Pavla Korinčanom

[Korint, najpomembnejše mesto v Grčiji v Pavlovem času, je bil živahno središče svetovne trgovine, degradirane kulture in malikovalske religije. Tam je Pavel ustanovil cerkev (), dve njegovi pismi pa sta naslovljeni ›Božji cerkvi v Korintu‹ (;).

Prvo pismo Korinčanom razkriva težave, pritiske in boje cerkve, ki je bila poklicana iz poganske družbe. Pavel obravnava različne težave v načinu življenja korintske cerkve: frakcije, tožbe, nemoralnost, sporne prakse, zlorabo Gospodove večerje in duhovne darove. Poleg besed o disciplini Pavel deli tudi besede nasveta, s katerimi odgovarja na vprašanja korintskih vernikov.

Najstarejši zapisani naslov tega pisma je *Pros Korinthious A*, torej ›Prvo Korinčanom‹. Črka A je bila nedvomno kasnejši dodatek, da bi se ta knjiga razlikovala od Drugega pisma Korinčanom.

1. Delitve v cerkvi (1-4).
2. Moralni nered in povabilo k spolni neoporečnosti (5-7).
3. Hrana, darovana malikom (8-10).
4. Kaos na bogoslužjih (11-14).
5. Jezusovo vstajenje in prihodnje krščanske upanje (15).
6. Sklep (16).]

1 Pavel, ^apoklican, *da je* po Božji volji apostol Jezusa Kristusa in *našbrat* Sostén,² Božji cerkvi, ki je v Korintu, tem, ki so posvečeni v Kristusu Jezusu, poklicani, *da so* sveti, z vsemi, ki na vsakem kraju, tako njihovem kakor našem, kličejo ime Jezusa Kristusa, našega Gospoda:³ »Milost *bodi* vam in mir od Boga, našega Očeta in *od* Gospoda Jezusa Kristusa.«

⁴ Vedno se vam v prid zahvaljujem svojemu Bogu za Božjo milost, ki vam je dana po Jezusu Kristusu, ⁵ da ste v vsaki stvari obogateni po njem, v vsej izgovarjavi in v vsem spoznanju; ⁶ celo kakor je bilo Kristusovo pričevanje potrjeno v vas, ⁷ tako da vam, ki pričakujete prihod ^bnašega Gospoda Jezusa Kristusa, ne primanjkuje nobenega daru; ⁸ ki vas bo tudi do konca potrdil, *da boste lahko* brez krivde na dan našega Gospoda Jezusa Kristusa.

^{1,0:} Apd
18,1-17

^{1,0:} 1,2

^{1,0:} 2 Kor 1,1

^{1,2:} Apd 15,9

^{1,2:} Rim 1,7

^{1,9:} 1 Tes

5,23-24

^{1,12:} Apd 18,24

^{1,14:} Apd 18,8

⁹ Bog je zvest, po katerem ste bili poklicani v družbo njegovega Sina Jezusa Kristusa, našega Gospoda.

¹⁰ Torej vas rotim, bratje, v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, da vsi govorite isto stvar in *da* med vami ne bo nobenih nesoglasij; ^ctemveč *da* boste popolnoma združeni skupaj, v istem mišljenju in v isti sodbi.¹¹ Kajti razodeto mi je bilo o vas, moji bratje, po teh, *ki so iz* Hloine *hiše*, da so med vami prepiri. ¹² Pravim torej to, da vsak izmed vas govoriti: »Jaz sem Pavlov, jaz Apolov, jaz Kefov, jaz pa Kristusov.«¹³ Ali je Kristus razdeljen? Ali je bil Pavel križan za vas? Ali ste bili krščeni v Pavlovo ime?¹⁴ Zahvaljujem se Bogu, da nisem krstil nobenega izmed vas razen Krispa in Gaja,¹⁵ da ne bi kdorkoli lahko rekel, da sem krščeval v svojem lastnem imenu.¹⁶ In krstil sem tudi Stefanájevo družino; razen tega ne vem,

^r 16,19: *nepokvarjene*: ali, neškodljive.

^s 16,20: *zmečkal*: ali, pohodil.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 59.]

^b 1,7: *prihod*: gr. razodetje.

^c 1,10: *nesoglasij*: gr. razkolov.

če sem krstil kogarkoli drugega.¹⁷ Kajti Kristus me ni poslal krščevat, temveč oznanjat evangelij; ne z modrostjo besed,^d da ne bi bil Kristusov križ storjen brez učinka.

¹⁸ Kajti oznanjevanje križa je tem, ki propadajo, nespametnost; toda nam, ki smo rešeni, je Božja moč.¹⁹ Kajti pisano je: »Uničil bom modrost modrih in zavrgel bom razum razsodnih.^e ²⁰ Kje je modri? Kje je pisar? Kje je razpravlavec tega sveta? Mar ni modrosti tega sveta Bog naredil za nespametnost?²¹ Kajti potem, ko v Božji modrosti svet po modrosti ni spoznal Boga, je Bogu ugajalo, da po nespametnosti oznanjevanja rešite, ki verujejo.²² § Kajti Judje zahtevajo znamenje in Grki iščejo modrost,²³ toda mi oznanjam križanega Kristusa, Judom kamen spotike in Grkom nespametnost;²⁴ toda tem, ki so poklicani, tako Judom kakor Grkom, [je] Kristus Božja moč in Božja modrost.²⁵ Kajti Božja nespametnost je modrejša od ljudi in Božja slabost močnejša od ljudi.²⁶ Kajti vidite svoj klic, bratje, da ni *poklicanih* veliko modrih po mesu, ne veliko mogočnih, ne veliko plemenitih;²⁷ toda Bog je izbral nespametne stvari sveta, da zbega modre; in Bog je izbral slabotne stvari sveta, da zbega stvari, ki so mogočne;²⁸ in nizke stvari sveta in stvari, ki so prezirane, je Bog izbral, *da*, in stvari, ki niso, da zavrže stvari, ki so,²⁹ da se v njegovi prisotnosti ne bi poveličevalo nobeno meso.³⁰ Toda vi ste iz njega v Kristusu Jezusu, ki je za nas postal modrost od Boga in pravičnost in posvečenje in odkupitev;³¹ da, kakor je pisano: »Kdor se ponaša, naj se ponaša v Gospodu.«

2 In jaz, bratje, ko sem prišel k vam, razglašajoč Božje pričevanje, nisem prišel z odličnostjo govora ali z modrostjo.² Kajti odločil sem ne vedeti med vami nobene stvari, razen Jezusa Kristusa in njega križanega.³ In z vami sem bil v slabosti in v strahu ter v mnogem trepetanju.⁴ In moj govor in moje oznanjevanje nista *bila* s prepričevalnimi^e besedami človeške modrosti, temveč v prikazu Duha in moči,⁵ da vaša vera ne bi stala^f na človeški modrosti, temveč na Božji moči.⁶ Vendar govorimo modrost med temi, ki so popolni; vendar ne modrosti tega sveta niti princev tega sveta, ki se izjalovi;⁷ temveč govorimo Božjo modrost v skrivnosti, celo prikrito *modrost*, ki jo je Bog pred svetom odredil v našo slavo;⁸ ki je nobeden izmed princev tega sveta ni spoznal. Kajti če bi jo spoznali, ne bi križali Gospoda slave.⁹ Toda kakor je pisano: »Oko ni videlo niti uho slišalo niti ni vstopilo v človekovo srce, stvari, ki jih je Bog pripravil za tiste, ki ga ljubijo.¹⁰ Toda Bog nam *jih* je razodel po svojem Duhu, kajti Duh preiskuje vse stvari, da, globoke Božje stvari.¹¹ Kajti kateri človek ve stvari o človeku razen človekovega duha, ki je v njem? Točno tako Božje stvari ne pozna noben človek, razen Božjega Duha.¹² § Torej nismo prejeli duha sveta, temveč duha, ki je od Boga; da bi lahko spoznali stvari,

ki so nam velikodušno dane od Boga.¹³ O katerih stvareh tudi govorimo, ne z besedami, ki jih uči človeška modrost, temveč ki jih uči Sveti Duh; [*in*] duhovne stvari primerjamo z duhovnimi.¹⁴ Toda naraven človek ne sprejema stvari od Božjega Duha, kajti te so mu nespametnost; niti *jih* ne more razpoznati, ker se spoznavajo duhovno.¹⁵ Toda kdor je duhoven, presoja hvse stvari, čeprav on sam ni sojen^g od nobenega človeka.¹⁶ Kajti kdo je spoznal Gospodov um, da bi *jga* lahko poučil? Toda mi imamo Kristusov um.

3 In jaz, bratje, vam nisem mogel govoriti kot duhovnim, temveč kot mesenim, celo kot otročičem v Kristusu.² Hranil sem vas z mlekom in ne z jedjo, kajti doslej je niste bili zmožni prenesti niti še sedaj ne zmorate.

³ § Kajti še vedno ste meseni; kajti glede na to, da so med vami zavist in prepir in nesoglasja, mar niste meseni in živite kot ljudje?⁴ Kajti dokler nekdo govorí: »Jaz sem Pavlov,« drugi pa: »Jaz sem Apolov,« mar niste še meseni?⁵ Kdo je potem Pavel in kdo je Apolo, če ne služabnika, po katerih verujete, prav kakor je Gospod dal vsakemu človeku?⁶ Jaz sem zasadil, Apolo zalil, toda Bog je dal rast.⁷ Torej potem ni nič, kdor sadi niti kdor zaliva, temveč Bog, ki daje rast.⁸ Torej kdor sadi in kdor zaliva, sta eno; in vsak bo svojo lastno nagrado prejel glede na svoj lastni trud.⁹ Kajti midva sva delavca skupaj z Bogom. Vi ste Božje poljedelstvo, vi ste Božja zgradba.¹⁰ Glede na milost od Boga, ki mi je dana kot modremu stavbeniku, sem položil temelj in drug gradi na njem. Toda vsak naj pazi, kako gradi na njem.¹¹ Kajti drugega temelja, kot je položen, ki je Jezus Kristus, noben človek ne more položiti.¹² Torej če katerikoli človek na tem temelju gradi zlato, srebro, dragocene kamne, les, seno, strnišče;¹³ delo vsakega bo razodeto, kajti razkril ga bo dan, ker bo razdet z ognjem; in ogenj bo preizkusil delo vsakega, kakšne vrste je.¹⁴ Če delo kateregakoli človeka, ki je gradil na njem, ostane, bo prejel nagrado.¹⁵ Če bo delo kateregakoli človeka zgorelo, bo trpel izgubo, toda on sam bo rešen; vendar tako kakor z ognjem.¹⁶ Ali ne veste, da ste Božji tempelj in da Božji Duh prebiva v vas?¹⁷ Če katerikoli človek omadežuje Božji tempelj, bo Bog uničil njega; kajti Božji tempelj je svét, cigar tempelj ste vi.

¹⁸ Naj se noben človek ne vara. Če se komurkoli med vami zdi, da je v tem svetu moder, naj postane bedak, da bo lahko moder.¹⁹ Kajti modrost tega sveta je pri Bogu norost. Kajti pisano je: »Modre zasači v njihovi lastni prebrisanoosti.²⁰ In ponovno: »Gospod pozna misli modrih, da so prazne.²¹ Torej naj se noben človek ne ponaša z ljudmi. Kajti vse stvari so vaše:²² bodisi Pavel ali Apolo ali Kefa ali svet ali življenje ali smrt ali sedanje stvari ali stvari, ki pridejo; vse so vaše;²³ vi ste Kristusovi, Kristus pa je Božji.

4 Naj človek tako misli o nas kakor o Kristusovih služabnikih in oskrbnikih Božjih skrivnosti.

^d 1,17: *besed*: ali, govora.

^e 2,4: *prepričevalnimi*: ali, pregovorljivimi.

^f 2,5: *stala*: gr. bila.

^g 2,14: *tj*: posveten, grešen.

^h 2,15: *presoja*: ali, razlikuje.

ⁱ 2,15: *sojen*: ali, spoznali.

^j 2,16: *bi*...: gr. ga bo.

^k 3,3: *nesoglasja*: ali, razkoli.

^l 3,3: *kot ljudje*: gr. glede na človeka?

^m 3,9: *Božje*...: ali, Božji posevek.

ⁿ 3,13: *bo*: gr. je.

^o 3,17: *omadežuje*: ali, uniči.

²Poleg tega je pri oskrbnikih zahtevano, da je človek najden zvest. ³Toda kar se mene tiče je to zelo majhna stvar, da bi bil sojen od vas ali od človeške psodbe. Da, jaz samega sebe ne sodim. ⁴Kajti sam od sebe ne vem nič, ^qčeprav s tem nisem opravičen; toda kdor sodi mene, je Gospod. ⁵Torej ničesar ne sodite pred časom, dokler ne pride Gospod, ki bo na svetlobo privedel tako skrite stvari teme, kakor bo razodel namene src; in tedaj bo vsak prejel pohvalo od Boga. ⁶In te stvari, bratje, sem zaradi vas v podobi prenesel nase in *na* Apola, da bi se lahko na nama naučili ne misliti o *ljudeh* preko tega, kar je pisano, da se nobeden izmed vas ne bi napihoval drug proti drugemu. ⁷Kajti kdo te dela, ^rda se razlikuješ *od drugega*? In kaj imaš, česar nisi prejel? Torej, če si *to* prejel, zakaj se ponašaš, kakor če *tega* nisi prejel? ⁸Sedaj ste siti, sedaj ste bogati, brez nas ste zakraljevali kakor kralji; in Bog daj, da ste zakraljevali, da bomo lahko tudi mi kraljevali z vami. ⁹Kajti mislim, da je Bog nas ^sapostole postavil zadnje, kakor bi bili določeni za smrt; kajti postali smo prizor ^tsvetu, angelom in ljudem. ¹⁰Mi *smo* bedaki za Kristusa, toda vi *ste* modri v Kristusu; mi *smo* slabotni, toda vi *ste* močni; vi *ste* častitljivi, toda mi *smo* prezirani. ¹¹Celó do sedanje ure smo takо lačni kakor žejni, nagi, oklofutani in nimamo zanesljivega bivališča; ¹²in trudimo se ter delamo s svojimi lastnimi rokami; ko smo zasramovani, blagoslavljamо; ko smo preganjani, to potrpimo; ¹³ko smo psovani, milo prosimo. Postali smo kakor umazanija sveta *in* do današnjega dne *smo* izvržki vseh stvari. ¹⁴Teh stvari vam ne pišem, da vas sramotim, temveč *vas* kot svoje ljubljene sinove svarim. ¹⁵Kajti čeprav imate deset tisoč učiteljev v Kristusu, vendarle nimate mnogo očetov; kajti v Kristusu Jezusu sem vas po evangeliјu rodil jaz. ¹⁶Zatorej vas rotim, bodite moji posnemovalci. ¹⁷Zaradi tega razloga sem k vam poslal Timoteja, ki je moj ljubljeni sin in zvest v Gospodu, ki vam bo priklical v spomin moje poti, ki so v Kristusu, kakor povsod v vsaki cerkvi učim. ¹⁸Torej nekateri so napihnjeni, kot da ne bom prišel k vam. ¹⁹Toda k vam bom prišel v kratkem, če Gospod hoče in ne bom spoznal govora teh, ki se napihujejo, temveč moč. ²⁰Kajti Božje kraljestvo ni v besedi, temveč v moči. ²¹Kaj hočete? Naj pridem k vam s palico ali v ljubezni in v duhu krotkosti?

5 Pogosto se sporoča, *da je* med vami prešuštvo in to prešuštvo, kakršno je komaj imenovan med pogani, da naj bi nekdo imel ženo svojega očeta. ²In vi ste napihnjeni in niste raje žalovali, da bi bil tisti, ki je to dejanje storil, lahko odvzet izmed vas. ³Kajti resnično, čeprav telesno odsoten, toda prisoten v duhu, sem že sodil, ^ukakor da sem bil prisoten, glede tistega, ki je storil to dejanje, ⁴§ v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, ko ste z močjo našega Gospoda Jezusa Kristusa skupaj zbrani vi in moj duh, ⁵da se takšnega izroči Satanu v uničenje mesa, da bi bil duh lahko rešen na dan Gospoda Jezusa. ⁶Vaše ponašanje

^{4,5:} Mt 7,1
^{4,5:} Rim 2,1
^{4,12:} Apd 20,34
^{4,12:} 1 Tes 2,9
^{4,12:} 2 Tes 3,8
^{4,13:} Mt 5,4
^{4,19:} Apd 19,21
^{4,19:} Jak 4,15
^{5,3:} Kol 2,5
^{5,4:} [Mt 16,19]
^{5,4:} [Mt 18,18]
^{5,4:} Jn 20,23
^{5,4:} [2 Kor 2,10]
^{5,5:} 1 Tim 1,20
^{5,6:} Gal 5,9

ni dobro. Mar ne veste, da malo kvasa prekvasi celotno gmoto? ⁷§ Počistite torej stari kvas, da boste lahko nova gmota, ker ste nekvašeni. Kajti celó Kristus, naše pashalno jagnje, je žrtvovan *vza* nas. ⁸Torej praznujmo praznik, ^wne s starim kvasom niti s kvasom hudobije in zlobnosti, temveč z nekvašenim *kruhom* iskrenosti in resnice. ⁹V poslanici sem vam napisal, da se ne družite s prešuštvovalci, ¹⁰čeprav ne skupaj s prešuštvovalci tega sveta ali z lakomniki ali izsiljevalci ali z malikovalci; kajti potem morate brezpogojno oditi s sveta. ¹¹Toda sedaj sem vam napisal, da se ne družite, če je katerikoli človek, ki se imenuje brat, prešuštvovalec ali lakomnik ali malikovalec ali obrekljivec ali pijanec ali izsiljevalec; s takšnim niti ne jejte. ¹²Kajti kaj moram storiti, da sodim tudi tiste, ki so zunaj? Mar ne sodite vi tistih, ki so znotraj? ¹³Toda tiste, ki so zunaj, sodi Bog. Torej to zlobno osebo odslovite izmed sebe.

6 Ali si drzne kdo izmed vas, ki ima zadevo zoper drugega, tožiti pred nepravičnimi, ne pa pred svetimi? ²Mar ne veste, da bodo sveti sodili svet? In če bo svet sojen po vas ali ste nevredni, da sodite najmanjšim zadevam? ³Mar ne veste, da bomo sodili angelom? Koliko bolj stvarem, ki se nanašajo na to življenje? ⁴Če imate torej sodbe o stvareh, ki se nanašajo na to življenje, postavljate za sodnike tiste, ki so v cerkvi najmanj spoštovani. ⁵Govorim v vašo sramoto. Ali je tako, da med vami ni modrega? Ni niti enega, ki bi bil sposoben razsoditi med svojimi brati? ⁶Vendar se brat toži z bratom in to pred neverniki. ⁷Torej je zato med vami skrajna krivica, ker se tožite drug z drugim. Zakaj raje ne sprejmete krivice? Zakaj raje ne *dopustite, da ste ogoljufani*? ⁸Ne, vi delate krivico in goljufate, in to svoje brate. ⁹Mar ne veste, da nepravični ne bodo podedovali Božjega kraljestva? Ne bodite zavedeni; niti prešuštvovalci, niti malikovalci, niti zakonolomci, niti poženščeni, niti tisti, ki sami sebe zlorabljamо z možmi, ¹⁰niti tatovi, niti lakomniki, niti pijanci, niti zasramovalci, niti izsiljevalci ne bodo podedovali Božjega kraljestva. ¹¹§ In takšni ste bili nekateri izmed vas; toda vi ste umiti, toda vi ste posvečeni, toda vi ste opravičeni v imenu Gospoda Jezusa in z Duhom našega Boga.

¹²Dovoljene so mi vse stvari, toda vse stvari niso koristne. ^xDovoljene so mi vse stvari, toda podvržen ne bom pod oblast nobene. ¹³Jedi ^y[so] za trebuh in trebuh za jedi, toda Bog bo uničil tako to kakor te. Telo torej ni za prešuštovanje, temveč za Gospoda; in Gospod za telo. ¹⁴In Bog je obudil tako Gospoda, kakor bo po svoji lastni moči obudil tudi nas. ¹⁵Mar ne veste, da so vaša telesa Kristusovi udje? Mar naj torej vzamem Kristusove ude in *jih* naredim za ude pocestnice? Bog ne daj. ¹⁶Kaj? Mar ne veste, da kar je združeno s pocestnico, je eno telo? »Kajti dva,« pravi on, »bosta eno meso.« ¹⁷Toda kdor je pridružen h Gospodu, je en duh. ¹⁸Bežite pred prešuštvom. Vsak greh, ki ga stori človek, je zunaj telesa; toda kdor zagreši prešuštvo, greši zoper svoje lastno telo. ¹⁹Kaj? Mar ne veste,

^p 4,3: *človeške*...: gr. človeškega dneva.

^q 4,4: *ne vem nič*: ali, se ne zavedam nobene krivde.

^r 4,7: *dela*: gr. loči.

^s 4,9: *nas*: ali, nas, poslednje.

^t 4,9: *prizor*: gr. gledališče.

^u 5,3: *sodil*: ali, odločil.

^v 5,7: *žrtvovan*: ali, umorjen.

^w 5,8: *praznik*: ali, sveti dan.

^x 6,12: *koristne*: ali, donosne.

^y 6,13: [Jedi: ang. Meats, ne samo meso, temveč hrana vsake vrste.]

da je vaše telo tempelj Svetega Duha, *ki je v vas, ki ga imate od Boga in niste sami svoji?*²⁰ § Kajti odkupljeni ste s ceno; zato proslavite Boga v vašem telesu in v vašem duhu, ki sta Božja.

7 Torej glede stvari, o katerih ste mi pisali:
 »Dobro je za moškega ne dotikati se ženske.«²¹ Kljub temu naj ima, v izogib prešuštvovanju, vsak mož svojo lastno ženo in vsaka ženska naj ima svojega lastnega soproga.³ Naj soprog ženi vrača dolžno dobrohotnost in prav tako žena soprogu.⁴ Žena nima oblasti nad svojim lastnim telesom, temveč soprog. In prav tako tudi soprog nima oblasti nad svojim lastnim telesom, temveč žena.⁵ § Ne prikrajšujta se drug drugemu, razen če je to s soglasjem za nekaj časa, da se lahko predava postu in molitvi; in ponovno pridita skupaj, da vaju zaradi vajinega pomanjkanja samoobvladovanja ne skuša Satan.⁶ Toda to govorim z dovoljenjem in ne po zapovedi.⁷ Kajti želim, da bi bili vsi ljudje kakor jaz. Toda vsak človek ima svoj primeren dar od Boga, eden na ta način, drugi pa na drug.

8 Torej neporočenim in vдовam pravim: »Zanje je dobro, če ostanejo kakor jaz.«⁹ Toda če se ne morejo brzdati, naj se poroče; kajti bolje se je poročiti kakor plameneti.¹⁰ Poročenim pa naročam, čeprav ne jaz, temveč Gospod: »Naj žena ne odide od svojega soproga.¹¹ Toda če odide, naj ostane neomožena ali naj se pobota k svojemu soprogu, in soprog naj svoje žene ne odslovi.«¹² Toda drugim govorim jaz, ne Gospod: »Če ima katerikoli brat ženo, ki ne veruje in je zadovoljna, da prebiva z njim, naj je ne odslovi.¹³ In ženska, ki ima soproga, ki ne veruje in če je zadovoljen, da prebiva z njo, naj ga ona ne zapusti.¹⁴ Kajti neverni soprog je posvečen po ženi in neverna žena je posvečena po soprogu; sicer bi bili vaši otroci nečisti, toda sedaj so sveti.¹⁵ Toda če neverni odide, naj odide. Brat ali sestra v teh primerih nista pod suženjstvom; toda Bog nas je poklical k zmiru.¹⁶ Kajti kaj veš ti, oh žena, če boš rešila svojega soproga? Ali kako aveš ti, oh mož, če boš rešil svojo ženo?¹⁷ Toda kakor je Bog vsakemu človeku razdelil, kakor je Gospod vsakogar poklical, tako naj hodi. In tako določam v vseh cerkvah.¹⁸ Ali je poklican katerikoli mož, ki je obrezan? Naj ne postane neobrezan. Ali je kateri poklican neobrezan? Naj ne bo obrezan.¹⁹ Obreza ni nič in neobreza ni nič, temveč izpolnjevanje Božjih zapovedi.²⁰ Naj vsak ostane v isti poklicnosti, v katero je bil poklican.²¹ Ali si bil poklican kot služabnik? Ne skrbi za to. Toda če lahko postaneš svoboden, to vsekakor izkoristi.²² Kajti kdor je poklican v Gospodu kot služabnik, je b Gospodov osvobojenec; prav tako tudi kdor je poklican kot svoboden, je Kristusov služabnik.²³ Odkupljeni ste za ceno; ne bodite služabniki ljudem.²⁴ Bratje, naj vsak ostane z Bogom v tem, v čemer je bil poklican.

Torej glede devic nimam zapovedi od Gospoda; čeprav dam svoje mnenje kakor nekdo, ki je dosegel usmiljenje od Gospoda, da je zvest.²⁵ Domnevam torej, da je to dobro zaradi sedanja stiske;^c pravim,^d

da je to dobro za človeka, da je tako.²⁷ Ali si vezan k ženi? Ne skušaj biti razvezan. Ali si razvezan od žene? Ne išči žene.²⁸ Toda če pa se poročiš, nisi grešil; in če se devica poroči, ni grešila. Vendar bodo taki imeli stisko v mesu; toda prizanašam vam.²⁹ Toda pravim to, bratje, čas je kratek. Preostaja to, da so tisti, ki imajo žene, kakor da jih ne bi imeli;³⁰ in tisti, ki jokajo, kakor ne bi jokali; in tisti, ki se veselijo, kakor da se ne bi veselili; in tisti, ki kupujejo, kakor ne bi imeli v lasti;³¹ in tisti, ki uporabljajo ta svet, kakor ga ne bi zlorabljali; kajti videz tega sveta mineva.³² Toda hočem, da ste brez skrbi. Kdor je neporočen, skrbi za stvari, ki pripadajo d Gospodu, kako bi lahko ugajal Gospodu;³³ § toda kdor je poročen, skrbi za stvari, ki so od sveta, kako bi lahko ugajal svoji ženi.³⁴ § Razlika je tudi med ženo in devico. Neporočena ženska skrbi za Gospodove stvari, da bi bila lahko sveta, tako v telesu kakor v duhu; toda tista, ki je poročena, skrbi za svetne stvari, kako bi lahko ugodila svojemu soprogu.³⁵ In to govorim v vašo lastno korist; ne da bi na vas lahko vrgel zanko, temveč k temu kar je ljubko in da bi lahko nemoteno služili Gospodu.³⁶ § Toda če kateri človek misli, da se do svoje device vede nespodobno, če je minil cvet njenih let in potreba tako zahteva, naj stori, kar hoče, ne greši; naj se poročita.³⁷ Vendar kdor v svojem srcu neomajno stoji in nima nujne potrebe, temveč ima oblast nad svojo lastno voljo in je v svojem srcu tako določil, da bo ohranil svojo devico, storil pravilno.³⁸ Tako torej kdor jo daje v zakon, storil pravilno; toda kdor je ne daje v zakon, storil bolje.³⁹ Žena je vezana s postavo, dokler njen soprog živi; toda če njen soprog umre, je prosta, da se poroči s komer hoče; le v Gospodu.⁴⁰ Toda po moji sodbi je srečnejša, če ostane tako; in mislim, da imam tudi jaz Božjega Duha.

8 Torej glede stvari, darovanih malikom, vemo, da imamo vsi spoznanje. Spoznanje napihuje, toda ljubezen izgrajuje.² In če katerikoli človek misli, da karkoli pozna, še nič ne pozna, kakor bi moral poznati.³ Toda če katerikoli človek ljubi Boga, isti je spoznan od njega.⁴ § Kar torej zadeva uživanje tistih stvari, ki so darovane v žrtvovanje malikom, vemo, da v svetu malik ni nič in da ne obstaja drug Bog razen enega.⁵ Kajti čeprav obstajajo ti, ki se imenujejo bogovi, bodisi na nebu ali na zemlji (kakor obstaja mnogo bogov in mnogo gospodov),⁶ toda za nas ni drugega razen enega Boga, Očeta, od katerega so vse stvari in mi v njem;^e in en Gospod Jezus Kristus, po katerem so vse stvari in mi po njem.⁷ Vendar to spoznanje ne obstaja v vsakem človeku; kajti nekateri z vestjo malikov do te ure to jedo kot stvar, darovano maliku; in njihova slabotna vest je omadeževana.⁸ Toda jed nas ne približa Bogu; kajti niti će jemo, nismo f boljši; niti će ne jemo, nismo g slabši.⁹ Toda pazite, da ne bi na kakršenkoli način ta vaša svoboda h postala kamen spotike tem, ki so slabotni.¹⁰ Kajti če te katerikoli človek, ki

^z 7,15: *k*: gr. v.

^a 7,16: *kako*: gr. kaj.

^b 7,22: *je....* gr. ga je Gospod osvobodil.

^c 7,26: *stiske*: ali, potrebe.

^d 7,32: *pripadajo....* gr. so Gospodove.

^e 8,6: *v njem*: ali, zanj.

^f 8,8: *nismo....*: ali, nimamo več.

^g 8,8: *nismo....*: ali, nimamo manj.

^h 8,9: *svoboda*: ali, moč.

ima spoznanje, vidi v templju malikov sedeti pri jedi, ali ne bo njegova vest, ki je slabotna, postala ohrabrena,ⁱ da je te stvari, ki so darovane malikom;¹¹ in zaradi tvojega spoznanja bo propadel slaboten brat, za katerega je Kristus umrl?¹² Toda kadar tako grešite proti bratom in prizadenete njihovo slabotno vest, grešite zoper Kristusa.¹³ Zatorej, če jed stori, da se moj brat pohujša, dokler stoji svet ne bom jedel mesa, da ne bi svojega brata primoral grešiti.

9 Mar nisem apostol? Ali nisem svoboden? Mar nisem videl Jezusa Kristusa, našega Gospoda? Mar niste vi moje delo v Gospodu?² Če nisem apostol drugim, sem pa nedvomno vam; kajti vi ste pečat mojega apostolstva v Gospodu.³ Moj odgovor tem, ki me zaslišujejo, je ta:⁴ »Ali nimamo pravice jesti in piti?⁵ Ali nimamo pravice okrog voditi sestro, ženo, ^jprav tako kakor drugi apostoli in kakor Gospodovi bratje ter Kefa?⁶ Ali se samo jaz in Barnaba nimava pravice zadržati pred delom?⁷ Kdo se kadarkoli gre vojskovanje na svoje lastne stroške? Kdo zasaja vinograd, pa ne je od sadov le-tega? Ali kdo pase trop, pa ne je mleka od tropa?⁸ Ali govorim te besede kakor človek? Ali ne govoristi tega tudi postava?⁹ Kajti v Mojzesovi postavi je pisano: »Ne boš zavezal gobca volu, ki mane žito.« Ali Bog skrbi za vole?¹⁰ Ali govoristi to predvsem zaradi nas? Zaradi nas, brez dvoma, tako je pisano; da naj bi tisti, ki orje, oral v upanju; in da bi bil tisti, ki mlati v upanju soudeleženec njegovega upanja.¹¹ Če smo vam sejali duhovne stvari, ali je velika stvar, če bomo želi vaše mesene stvari?¹² Če so drugi udeleženci te pravice nad vami, ali nismo tem bolj mi? Pa vendar te pravice nismo uporabili, temveč vse stvari prenašamo, da ne bi ovirali Kristusovega evangelija.¹³ Ali ne veste, da tisti, ki služijo pri svetih stvareh, živijo ^kod tempeljskih stvari? In da so tisti, ki prisostvujejo pri oltarju, udeleženci z oltarjem?¹⁴ Točno tako je Gospod odredil, da naj tisti, ki oznanjajo evangelij, živijo od evangelija.¹⁵ Toda sam nisem uporabil nobene od teh stvari niti nisem napisal teh stvari, da naj bi se mi tako zgodilo. Kajti zame *bi bilo* bolje, da umrem, kakor da bi katerikoli človek onemogočil moje ponašanje.¹⁶ Kajti čeprav oznanjam evangelij, se nimam s čim ponašati, ker je name položena nuja; da, gorje meni, če ne oznanjam evangelija!¹⁷ Kajti če to stvar počnem voljno, imam nagrado. Toda če proti svoji volji, mi je bilo zaupano razdeljevanje *evangelija*.¹⁸ Kaj je potem moja nagrada? *Resnično*, da kadar oznanjam evangelij, smem narediti Kristusov evangelij brezplačen, da ne bi izkorisčal svoje pravice v evangeliju.¹⁹ Kajti čeprav sem osvobojen vseh *ljudi*, sem vendar sebe naredil služabnika vsem, da bi jih lahko več pridobil.²⁰ In Judom sem postal kakor Jud, da bi lahko pridobil Jude; tem, ki so pod postavo, kakor pod postavo, da bi lahko pridobil te, ki so pod postavo;²¹ tem, ki so brez postave, kakor brez postave (ne brez postave Bogu, temveč pod Kristusovo postavo), da bi lahko pridobil te, ki so brez postave.²² Slabotnim sem postal kakor

9,9: 5 Mz 25,4
9,11: Rim 15,27
9,13: 5 Mz 18,1
10,7: 2 Mz 32,6
10,7: Ps 106,14
10,8: 4 Mz 25,9
10,9: 4 Mz 21,6
10,10:
4 Mz 14,37
10,20:
5 Mz 32,17
10,20: Ps
106,37
10,20:
[3 Mz 17,7]

slaboten, da lahko pridobim slabotne. Storil sem vse stvari vsem *ljudem*, da bi jih vsekakor nekaj rešil.²³ In to počnem zaradi evangelija, da bom lahko z *vami* udeleženec le-tega.²⁴ Mar ne veste, da tisti, ki tečejo na tekmi, vsi tečejo, toda eden prejme nagrado? Tako tecite, da jo lahko dosežete.²⁵ Vsak pa, ki si prizadeva za nagrado, je zmeren v vseh stvareh. Torej oni *to počno*, da dosežo ovenljiv venec; toda mi neovenljivega.²⁶ Zatorej tako tečem, ne kakor negotovo; tako se borim, ne kakor nekdo, ki tolče zrak;²⁷ temveč potlačim svoje telo in ga privedem v podložnost, da ne bi bil na kakršenkoli način, ko sem oznanjal drugim, sam bil zavrnjen.«

10 Poleg tega bratje nočem, da vi ne bi premislili, da so bili vsi naši očetje pod oblakom in so vsi šli skozi morje² in vsi so bili krščeni v Mojzesu, v oblaku in v morju,³ in vsi so jedli isto duhovno jed,⁴ in vsi so pili isto duhovno pijačo. Kajti pili so iz te duhovne Skale, ki jih ^lje spremljala. In ta Skala je bil Kristus.⁵ Toda z mnogimi izmed njih Bog ni bil zelo zadovoljen; zato so bili zrušeni v divjini.⁶ Torej te stvari so bile naši ^mzgledi, z namenom, da mi ne bi hlepeli po zlih stvareh, prav tako kakor so oni poželeti.⁷ Niti ne bodite malikovalci, kakor so bili nekateri izmed njih; kakor je pisano: »Ljudje so se usedli, da bi jedli in pili in vstali, da bi se zabavali.«⁸ Niti ne zagrešimo prešuštovanja, kakor so storili nekateri izmed njih in *[jih]* je v enem dnevu padlo triindvajset tisoč.⁹ Niti ne skušajmo Kristusa, kakor so skušali tudi nekateri izmed njih in so bili pokončani od kač.¹⁰ Niti ne godrnjajte, kakor so tudi nekateri izmed njih godrnjali in so bili pokončani od uničevalca.¹¹ Torej vse te stvari so se jim zgodile za zgledе.ⁿ Napisane pa so v svarilo nam, nad katere so prišli konci sveta.¹² Zato naj tisti, ki misli, da stoji, pazi, da ne pade.¹³ Nobene preizkušnje niste prestali razen takšne, ki je človeku običajna.^o Toda Bog je zvest, ki ne bo dovolil, da bi bili skušani nad tem, kar ste zmožni; toda s preizkušnjo bo prav tako pripravil pot za pobeg, da jo boste lahko prestali.

¹⁴ Moji srčno ljubljeni, bežite torej od malikovanja.¹⁵ Govorim kot modrim možem; presodite, kaj govorim.¹⁶ Mar ni čaša blagoslova, ki jo blagoslavljam, udeležba pri Kristusovi krvi? Mar ni kruh, ki ga lomimo, udeležba pri Kristusovem telesu?¹⁷ Kajti mi, ki nas je mnogo, smo en kruh in eno telo; ker smo vsi udeleženci tega enega kruha.¹⁸ Glejte Izrael po mesu. Mar niso tisti, ki jedo od žrtev, udeleženci oltarja?¹⁹ Kaj torej pravim? Da je malik kaj, ali je to, kar je darovano v žrtvovanje malikom kaj?²⁰ Temveč *pravim*, da stvari, ki jih pogani žrtvujejo, žrtvujejo hudičem, ne pa Bogu; in ne želim, da bi vi imeli družbo s hudiči.²¹ Ne morete piti Gospodove čaše in čaše hudičev. Ne morete biti udeleženci Gospodove mize in mize hudičev.²² Ali Gospoda dražimo do ljubosumnosti? Ali smo močnejši od njega?²³ Dovoljene so mi vse stvari, toda vse stvari niso koristne. Dovoljene so mi vse stvari, toda vse stvari ne izgrajujejo.²⁴ Naj noben človek ne išče svojega

ⁱ 8,10: *ohrabrena*: gr. poučena.

^j 9,5: *ženo*: ali, žensko.

^k 9,13: *živijo*: ali, jedo.

^l 10,4: *jih*...: ali, je šla z njimi.

^m 10,6: *naši*...: gr. naše podobe.

ⁿ 10,11: *zgledē*: ali, primere.

^o 10,13: *običajna*: ali, zmerna.

lastnega, temveč vsak *srečo* drugega.²⁵ Karkoli se prodaja v mesnicah, *to* jejte, ne postavljoč nobenih vprašanj glede vesti;²⁶ kajti Gospodova *jezemlja* in njena polnost.²⁷ Če vas kdorkoli od teh, ki ne veruje, povabi *na pojedino* in ste pripravljeni, da greste; jejte karkoli je postavljeno pred vas in ne sprašujte se nobenih vprašanj glede vesti.²⁸ § Toda če vam katerikoli človek reče: »To je darovano v žrtev malikom,« ne jejte zaradi tistega, ki je to pokazal in zaradi vesti; kajti zemlja *je* Gospodova in njena polnost.²⁹ Vesti pravim, ne tvoje lastne, temveč od drugega; kajti zakaj je moja svoboda sojena od vesti drugega *človeka?*³⁰ Kajti če sem udeleženec po milosti, Pzakaj sem obrekovan zaradi tega, za kar se zahvaljujem?³¹ Če torej jeste ali pijete ali delate karkoli, vse to delajte v Božjo slavo.³² Ne dajajte nobenega povoda, niti Judom, niti pogonom, ^qniti Božji cerkvi;³³ tako kakor jaz v vseh *stvareh* ugajam vsem *ljudem* in ne iščem svoje lastne koristi, temveč *korist* mnogih, da bodo oni lahko rešeni.

11 Bodite moji posnemovalci, celo kakor *sem* tudi jaz Kristusov.

²Hvalim vas torej, bratje, da se me spominjate v vseh stvareh in se držite odredb,^r kakor sem vam *jih* izročil.³ Toda ževel bi, da veste, da je glava vsakemu možu Kristus; in glava ženski *je* mož; in glava Kristusu *je* Bog.⁴ Vsak mož, ki moli ali prerokuje in ima *svojoglavo* pokrito, onečašča svojo glavo.⁵ Toda vsaka ženska, ki moli ali prerokuje s *svojo* nepokrito glavo, onečašča svojo glavo; ker je to celo isto, kakor če bi bila ostrižena na kratko.⁶ Kajti če se ženska ne pokriva, naj bo tudi ostrižena; toda če je za žensko sramotno, da bi bila ostrižena ali ostrižena na kratko, naj bo pokrita.⁷ Kajti mož zares ne bi smel pokrivati *svoje* glave, ker je podoba in slava Boga; toda ženska je slava moškega.⁸ Kajti moški ni iz ženske, temveč ženska iz moškega.⁹ Niti ni bil moški ustvarjen zaradi ženske, temveč ženska zaradi moškega.¹⁰ Zaradi tega razloga mora ženska na svoji glavi imeti oblast,^szaradi angelov.¹¹ Pa vendar v Gospodu ni niti moškega brez ženske niti ženske brez moškega.¹² Kajti kakor je ženska iz moškega, točno tako je tudi moški po ženski; toda vse stvari od Boga.¹³ Presodite v sebi; ali je primerno, da ženska nepokrita moli k Bogu?¹⁴ Ali vas ne uči celo sama narava, če ima moški dolge lase, da je to njemu sramota?¹⁵ Toda če ima ženska dolge lase, je njej to slava, kajti lasje so ji dani za pokrivalo.^{t¹⁶} Toda če je katerikoli človek videti prepirljiv, mi take navade nimamo niti Božje cerkve ne.

¹⁷ Torej s tem, kar *vam* navajam, *vas* ne hvalim, ker se ne shajate na boljše, temveč na slabše.¹⁸ Kajti predvsem, ko se shajate v cerkvi, slišim, da so med vami nesoglasja;^uin deloma temu verjamem.¹⁹ Kajti med vami morajo biti tudi krivoverci, *v*da se med vami lahko razodenejo tisti, ki so preizkušeni.

10,26:

5 Mz 10,14

10,26: Ps 24,1

10,28:

5 Mz 10,14

10,28: Ps 24,1

11,24: Mt 26,13

11,24: Mr 14,22

11,24: Lk 22,19

^x 11,22: *nimajo*: ali, so revni?^y 11,24: *v....*: ali, za spomin name.^z 11,26: *razodevate*: ali, prikazujete.^a 11,29: *obsodbo*: ali, sodbo.^b 11,34: *obsodbo*: ali, sodbo.^c 12,3: *preklet*: ali, anathema.^d 12,5: *služenj*: ali, služb.^e 12,13: *pogani*: gr. Grki.

²⁰ Ko torej pridete skupaj na en kraj, *to* ^wni, da jeste Gospodovo večerjo.²¹ Ker pri jedi vsakdo poprej vzame svojo lastno večerjo; in je eden lačen, drugi pa pijan.²² Kaj? Mar nimate hiš, da bi v njih jedli in pili? Ali prezirate Božjo cerkev in sramotite te, ki nimajo?^xKaj naj vam rečem? Naj vas hvalim v tem? Ne hvalim *vas*.²³ Kajti od Gospoda sem prejel to, kar sem vam tudi izročil: »Da je Gospod Jezus *isto* noč, v kateri je bil izdan, vzel kruh²⁴ in ko se je zahvalil, ga *je* razlomil in rekel: >Vzemite, jejte. To je moje telo, ki je zlomljeno za vas. To delajte v ^ymoj spomin.<²⁵ Na isti način je vzel tudi čašo, ko je srknil, rekoč: >Ta čaša je nova zaveza v moji krvi. To delajte tako pogosto, kot to pijete, v moj spomin.<²⁶ Kajti tako pogosto, kot jeste ta kruh in pijete to čašo, razodevate^zGospodovo smrt, dokler ne pride.²⁷ Zato kdorkoli bo nevredno jedel ta kruh in pil to Gospodovo čašo, bo kriv Gospodovega telesa in krvi.²⁸ Toda vsak človek naj izpraša samega sebe in naj tako jé od *tega* kruha in piye od *te* čaše.²⁹ Kajti kdor jé in piye nevredno, jé in piye obsodbo^asamemu sebi in ne razpoznavata Gospodovega telesa.³⁰ Zaradi tega razloga so mnogi med vami slabotni in bolejni in mnogi spijo.³¹ Kajti če bi sodili sami sebe, bi ne bili sojeni.³² § Toda ko smo sojeni, smo okarani od Gospoda, da ne bi bili obsojeni s svetom.³³ Zatorej, moji bratje, kadar pridete skupaj, da jeste, počakajte drug na drugega.³⁴ In če je katerikoli človek lačen, naj jé doma, da se ne shajate v obsodbo.^bOstalo pa bom uredil, ko pridem.

12 Torej glede duhovnih *darov*, bratje, vas ne bi hotel imeti nevedne.² Vi veste, da ste bili pogani, zapeljani k tem nemim malikom, celo kakor ste bili vodenici.³ Zatorej vam dajem razumeti, da nihče, ki govoriti po Božjem Duhu, ne imenuje Jezusa preklet;^cin *da* noben človek ne more reči, da Jezus je Gospod, razen po Svetem Duhu.⁴ Torej obstaja raznolikost darov, toda isti Duh.⁵ In obstaja drugačnost služenj,^dtoda isti Gospod.⁶ In obstaja raznolikost del, toda to je isti Bog, ki dela vse v vseh.⁷ Toda manifestacija Duha je dana vsakemu človeku, da s tem koristi.⁸ Kajti enemu je po Duhu dana beseda modrosti; drugemu po istem Duhu beseda spoznanja;⁹ drugemu vera po istem Duhu; še drugemu po istem Duhu darovi ozdravljanja;¹⁰ drugemu delanje čudežev; drugemu prerokba; drugemu razpoznavanje duhov; drugemu številne vrste jezikov; drugemu razлага jezikov.¹¹ Toda vse to počne ta en in točno isti Duh, ki vsakemu človeku razdeljuje posamično, kakor on hoče.¹² Kajti kakor je telo eno in ima mnogo udov in so vsi udi od tega enega telesa, čeprav mnogi, so eno telo; tako je tudi Kristus.¹³ Kajti po enem Duhu smo vsi krščeni v eno telo, bodisi *smo* Judje ali pogani,^ebodisi *smo* vezani ali svobodni; vsi pa smo bili napojeni v enem Duhu.¹⁴ Kajti telo ni en ud, temveč mnogo.¹⁵ Če bo stopalo reklo: »Ker nisem roka, nisem od

P 10,30: *milosti*: ali, zahvaljevanju.

q 10,32: *poganom*: gr. Grkom.

r 11,2: *odredb*: ali, običajev.

s 11,10: *oblast*: to je pregrnjalo, v znamenje, da je pod oblastjo svojega soproga.

t 11,15: *pokrivalo*: ali, tančico.

u 11,18: *nesoglasja*: ali, razkoli.

v 11,19: *krivoverci*: ali, ločine.

w 11,20: *to....*: ali, ne morete pojesti Gospodove večerje.

telesa;« ali potemtakem ni od telesa? ¹⁶In če bo uho reklo: »Ker nisem oko, nisem od telesa;« ali potemtakem ni od telesa? ¹⁷Če bi bilo celotno telo oko, kje bi bil sluh? Če bi bilo celotno sluh, kje bi bil vonj? ¹⁸Toda sedaj je Bog vsakega od teh udov razporedil po telesu, kakor mu je ugajalo. ¹⁹In če bi bili vsi en ud, kje bi bilo telo? ²⁰Vendar so sedaj oni številni udje, vendar samo eno telo. ²¹In oko ne more reči roki: »Ne potrebujem te,« prav tako tudi ne glava stopalu: »Ne potrebujem te.« ²²Ne, potrebnih je veliko več teh telesnih udov, ki so videti slabotnejši. ²³In ti telesni *udje*, za katere mislimo, da so manj častitljivi, na te podelimo ^fobilnejšo čast; in naši neprivlačni *deli* imajo obilnejšo ljubkost. ²⁴Kajti naši ljubki *deli* nimajo potrebe; toda Bog je pripravil skupaj telo in dal obilnejšo čast temu *delu*, ki trpi pomanjkanje, ²⁵da v telesu ne bi bilo razkola; ^gtemveč, da bi imeli udje enako skrb drug za drugega. ²⁶In če en ud trpi, vsi udje trpijo z njim; ali [če] je en ud spoštovan, se vsi udje veselijo z njim. ²⁷Torej vi ste Kristusovo telo in predvsem udje. ²⁸In Bog je postavil nekatere v cerkvi, najprej apostole, drugič preroke, tretjič učitelje, nató čudeže, potem darove ozdravljanj, pomoči, upravljanj, raznolikost ^hjezikov. ²⁹So vsi apostoli? So vsi preroki? So vsi učitelji? So vsi delavci ⁱčudežev? ³⁰Imajo vsi darove ozdravljanja? Ali vsi govorijo z jeziki? Ali vsi razlagajo? ³¹Toda iskreno hrepenite po najboljših darovih; in vendar vam pokažem še odličnejšo pot.

13 Čeprav govorim s človeškimi in angelksimi jeziki, pa nimam ljubezni, sem postal *kakor* brneč bron ali zveneča cimbala. ²In čeprav imam *dar* preroštva in razumem vse skrivnosti in vsa spoznanja; in čeprav imam vso vero, tako da lahko premikam gore, pa nimam ljubezni, nisem nič. ³In čeprav podelim vse svoje dobrine, da nahranim *revne* in čeprav izročim svoje telo, da bi izgorelo, nimam pa ljubezni, mi to nič ne koristi. ⁴Ljubezen dolgo prenaša *in* je prijazna; ljubezen ni nevoščljiva; ^jljubezen sebe ne povzdiguje, ni napihnjena, ⁵se ne ponaša nespodobno, ne išče svojega lastnega, ni lahko izzvana, ne misli zlega; ⁶ne razveseluje se v krivičnosti, temveč se razveseluje v resnici; ^kprenese vse stvari, veruje vsem stvarem, upa [*v*] vse stvari, vzdrži vse stvari. ⁸Ljubezen nikoli ne izneveri. Toda če *bodo* preroštva, bodo prenehala; ^lče *bodo* jeziki, bodo prenehali; če *bo* spoznanje, bo to izginilo proč. ⁹Kajti spoznavamo deloma in prerokujemo deloma. ¹⁰Toda ko pride to, kar je popolno, takrat bo to, kar je deloma, odpravljeno. ^m¹¹Ko sem bil otrok, sem govoril kakor otrok, razumel kakor otrok, mislil ⁿkakor otrok. Toda ko sem postal mož, sem ^otročje stvari dal stran. ¹²§ Kajti sedaj vidimo skozi steklo, temno; Ptoda takrat iz obličja v obličje; sedaj spoznavam deloma, toda takrat bom spoznal enako, kakor sem bil tudi

14,21: Iz 28,11

spoznan. ¹³In sedaj ostajajo vera, upanje, ljubezen, to troje; toda največja od teh je ljubezen.

14 Prizadevajte si za ljubezen in želite si duhovne *darove*, toda rajši, da boste lahko prerokovali. ²§ Kajti kdor govorí v *neznanem* jeziku, ne govorí ljudem, temveč Bogu, kajti noben človek *ga* ne razume, ^qčeprav v duhu govorí skrivnosti. ³Toda kdor prerokuje, govorí ljudem *vizgrajevanje*, spodbudo in tolažbo. ⁴Kdor govorí v *neznanem* jeziku, izgrajuje sebe; toda kdor prerokuje, izgrajuje cerkev. ⁵Hočem, da vi vsi govorite z jeziki, toda rajši, da prerokujete. Kajti večji *je*, kdor prerokuje, kakor kdor govorí z jeziki, razen če razлага, da lahko cerkev prejme izgrajevanje. ⁶Torej bratje, če pridem k vam, govoreč z jeziki, kaj vam bom koristil, razen če vam ne bom govoril ali po razodetju ali po spoznanju ali po prerokovanju ali po nauku? ⁷In celo stvari brez življenja dajejo zvok, bodisi piščal ali harfa *[in]* razen če ne dajo razlike v zvoki, ^rkako bo razpoznano kaj je piskano ali harfano? ⁸Kajti če probeta da nerazločen zvok, kdo se bo pripravil za boj? ⁹Tako tudi vi, razen če ne boste z jezikom izrekli lahko ^srazumljivih besed, kako se bo izvedelo, kar je rečeno? Kajti v zrak boste govorili. ¹⁰Obstaja, kakor se vé, tako veliko vrst glasov in nobeden od njih ni brez pomena. ¹¹Zatorej, če ne vem pomena glasu, bom temu, ki govorí, tujec in kdor govorí, *bo* zame tujec. ¹²Tako si tudi vi, ker ste vneti za duhovne ^t*darove*, prizadevajte, da se boste lahko izkazali pri izgrajevanju cerkve. ¹³Zatorej naj tisti, ki govorí v *neznanem* jeziku, moli, da bo lahko razlagal. ¹⁴Kajti če molim v *neznanem* jeziku, moli moj duh, toda moje razumevanje je brez sadu. ¹⁵Kaj je to torej? Molil bom z duhom in molil bom tudi z razumom; pel bom z duhom in pel bom tudi z razumom. ¹⁶Sicer, ko boš blagoslavljal z duhom, kako bo, kdor zavzema prostor nepoučenega, ob tvojem zahvaljevanju rekel: »Amen,« glede na to, da ne razume, kar praviš? ¹⁷Kajti ti resnično daješ prisrčno zahvalo, toda drug ni izgrajen. ¹⁸Zahvaljujem se svojemu Bogu, bolj kakor vi vsi govorim z jeziki. ¹⁹Vendar v cerkvi raje spregovorim pet besed s svojim razumom, da bi lahko s *svojim* glasom poučil tudi druge, kakor deset tisoč besed v *neznanem* jeziku. ²⁰Bratje, ne bodite otroci v razumevanju. Čeprav ste v zlobnosti otroci, vendar v razumevanju bodite možje. ^u²¹V postavi je pisano: »Z *ljudmi* drugih jezikov in drugih ustnic bom govoril tem ljudem; in vendar me kljub vsemu temu ne bodo slišali,« govorí Gospod. ²²Zato so jeziki za znamenje, ne tem, ki verujejo, temveč tem, ki ne verujejo. Toda prerokovanje ne služi tem, ki ne verujejo, temveč tem, ki verujejo. ²³Če bi torej celotna cerkev prišla skupaj na en kraj in bi vsi govorili z jeziki in vstopijo *tisti*, ki so nepoučeni ali neverniki, ali ne

^f 12,23: *podelimo*: ali, nadenemo.^g 12,25: *razkola*: ali, nesoglasja.^h 12,28: *raznolikost*: ali, vrste.ⁱ 12,29: *delavci*...: ali, sposobni.^j 13,4: *nevoščljiva*...: ali, prenaglijena.^k 13,6: *v resnici*: ali, z resnico.^l 13,8: *prenehala*: gr. izginila proč.^m 13,10: *odpravljeno*: gr. izginilo proč.ⁿ 13,11: *mislit*: ali, razmišljaj.^o 13,11: *sem*...: gr. so otročje stvari izginile proč.^p 13,12: *temno*: gr. v uganki.^q 14,2: *razume*: gr. sliši.^r 14,7: *zvokih*: ali, tonih.^s 14,9: *lahko*...: gr. pomembnih.^t 14,12: *duhovne*...: gr. duhove.^u 14,20: *možje*: gr. popolni, ali, zrele starosti.

bodo rekli, da ste blazni? ²⁴ Toda če vsi prerokujejo in vstopi nekdo, ki ne veruje ali *nekdo* nepoučen, je prepričan od vseh, je sojen od vseh. ²⁵ In tako so razodete skrivnosti njegovega srca; in tako pade na *svoj* obraz in bo oboževal Boga ter naznani, da je Bog resnično v vas. ²⁶ Kako je to potem, bratje? Ko prideš skupaj, ima vsak izmed vas psalm, ima nauk, ima jezik, ima razodetje, ima razlago. Naj bodo vse stvari storjene k izgrajevanju. ²⁷ § Če katerikoli človek govorí v *neznanem* jeziku, *naj bosta* po dva ali največ ^vpo trije in *to* po vrsti; eden pa naj razlagajo. ²⁸ Toda če tam ni razlagalca, naj v cerkvi molči; govorí pa naj sebi in Bogu. ²⁹ Naj spregovorijo dva ali trije preroki, drugi pa naj sodijo. ³⁰ Če je *katerakoli stvar* razodeta drugemu, ki sedi v bližini, naj prvi molči. ³¹ Kajti vsi lahko prerokujete eden za drugim, da se vsi lahko učijo in ste vsi lahko potolaženi. ³² In duhovi prerokov so podrejeni prerokom. ³³ Kajti Bog ni *povzročitelj* zmešnjave, ^wtemveč miru, kakor v vseh cerkvah svetih. ³⁴ Naj vaše ženske v cerkvah molčijo, kajti ni jím dovoljeno govoriti; temveč *jím je naročeno* biti pod poslušnostjo, kakor pravi tudi postava. ³⁵ In če se hočejo karkoli naučiti, naj doma vprašajo svoje soproge, kajti za ženske je sramotno, da v cerkvi govorijo. ³⁶ Kaj? Ali je Božja beseda prišla od vas? Je dospela samo k vam? ³⁷ Če katerikoli človek misli o sebi, da je prerok ali duhoven, naj prizna, da so besede, ki vam jih pišem, zapovedi od Boga. ³⁸ Toda če je katerikoli človek neveden, naj bo neveden. ³⁹ Zato bratje, hrepenite da prerokujete in ne prepovejte govoriti z jeziki. ⁴⁰ Naj bodo vse stvari storjene spodobno in urejeno.

15 Poleg tega, bratje, vam razglašam evangelij, ki sem vam ga oznanil, ki ste ga tudi sprejeli in v katerem stojite; ² po katerem ste tudi rešeni, če obdržite ^xv spominu, kar ^ysem vam oznanil, razen če ste zaman verovali. ³ Kajti predvsem sem vam izročil to, kar sem tudi sam prejel, kako je ta Kristus umrl za naše grehe, glede na pisma; ⁴ in da je bil pokopan in da je bil tretji dan obujen, glede na pisma; ⁵ in da ga je videl Kefa, nató dvanajsteri. ⁶ Potem ga je hkrati videlo več kot petsto bratov; od katerih jih je večji del ostal do sedaj, toda nekateri so zaspali. ⁷ Nató ga je videl Jakob, potem vši apostoli. ⁸ In zadnji od vseh sem ga videl tudi jaz, kakor nekdo rojen ^zizven pravšnjega časa. ⁹ Kajti jaz sem najmanjši izmed apostolov, ki nisem primeren, da sem imenovan apostol, ker sem preganjal Božjo cerkev. ¹⁰ Toda po Božji milosti sem, kar sem, in njegova milost, ki mi je *bila podeljena*, ni bila zaman; temveč sem se trudil bolj obilno kakor vši oni. Vendar ne jaz, temveč Božja milost, ki je bila z menoj. ¹¹ Torej bodisi *sem bil* jaz ali oni, takó oznanjamо in takó ste verovali. ¹² Torej če se oznanja Kristusa, ki je obujen od mrtvih, kako nekateri izmed vas pravite, da ni vstajenja mrtvih? ¹³ Toda če ni bilo vstajenja mrtvih, potem Kristus ni obujen. ¹⁴ Če pa Kristus ni bil obujen, potem je naše oznanjevanje prazno in je tudi vaša vera prazna. ¹⁵ Da, spoznani smo

14,34:
1 Mz 3,16
15,47:
[1 Mz 2,7]

[za] krive Božje priče, ker smo pričevali o Bogu, ki je obudil Kristusa; ki ga ni obudil, če je tako, da mrtvi ne vstajajo. ¹⁶ Kajti če mrtvi ne vstajajo, potem Kristus ni obujen. ¹⁷ Če pa Kristus ni bil obujen, je vaša vera prazna; še vedno ste v svojih grehih. ¹⁸ Tedaj so propadli tudi tisti, ki so zaspali v Kristusu. ¹⁹ Če imamo samo v tem življenju upanje v Kristusa, smo od vseh ljudi najbolj bedni. ²⁰ Toda sedaj je Kristus obujen od mrtvih *in* postal prvenec teh, ki so zaspali. ²¹ Kajti odkar je po človeku prišla smrt, je po človeku *prišlo* tudi vstajenje mrtvih. ²² Kajti kakor v Adamu vši umrejo, bodo točno tako v Kristusu vši oživljeni. ²³ Toda vsak po svojem lastnem redu; prvenec Kristus, zatem tisti, ki so Kristusovi, ob njegovem prihodu. ²⁴ Potem *pride* konec, ko bo kraljestvo izročil Bogu, celó Očetu; ko bo odstranil vsako vladavino in vsako oblast ter moč. ²⁵ Kajti on mora kraljevati, dokler ne položi vseh sovražnikov pod njegova stopala. ²⁶ Zadnji sovražnik, ki bo uničen, je smrt. ²⁷ Kajti vse stvari je položil pod njegova stopala. Toda ko pravi, vse stvari so položene pod njega, je očitno, da je tisti, ki je vse stvari položil pod njega, izvzet. ²⁸ In ko mu bodo vse stvari podjarmljene, potem bo tudi Sin sebe podvrgel njemu, ki je vse stvari položil pod njega, da bo lahko Bog vse v vsem. ²⁹ Sicer kaj bodo storili tisti, ki se krščujejo za mrtve, če mrtvi sploh niso obujeni? Zakaj so bili potem krščeni za mrtve? ³⁰ In čemu mi vsako uro stojimo v nevarnosti? ³¹ Pri svojem *aveselju*, ki ga imam v Kristusu Jezusu, našem Gospodu, izjavljam: »Vsak dan umiram.« ³² Če sem se ^bv Efezu po človeško boril z zvermi, kaj mi koristi, če mrtvi niso obujeni? Jejmo in pijmo, kajti jutri umremo. ³³ § Ne bodite zavedeni. Zli pogovori pokvarijo dobre manire. ³⁴ Zbudite se k pravičnosti in ne gresite, kajti nekateri nimajo Božjega spoznanja. To vam govorim v vašo sramoto.

³⁵ Toda nekateri *ljudje* bodo rekli: »Kako so mrtvi obujeni? In s kakšnim telesom pridejo?« ³⁶ Ti bedak, to kar ti seješ, ne oživi, razen če ne umre. ³⁷ In to, kar ti seješ, ne seješ tega telesa, ki bo, temveč golo zrno, to je lahko pšenica ali neko drugo zrno; ³⁸ toda Bog mu daje telo, kakor mu ugaja in vsakemu semenu svoje lastno telo. ³⁹ Ni vse meso isto meso, ampak *je ena vrsta* mesa od ljudi, drugo meso od živali, drugo od rib *in* drugo od ptic. ⁴⁰ Tam so tudi nebesna telesa in zemeljska telesa; toda slava nebesnih *je ena*, *slava* zemeljskih pa *je druga*. ⁴¹ Ena *je* slava sonca, druga slava lune in druga slava zvezd, kajti *ena* zvezda se od *druge* zvezde razlikuje po slavi. ⁴² Tako je tudi vstajenje mrtvih. Sejano je v trohljivosti, obujeno je v netrohljivosti. ⁴³ Sejano je v nečast, dvignjeno je v slavo. Sejano je v slabosti, dvignjeno je v moči. ⁴⁴ § Sejano je v naravno telo, dvignjeno je duhovno telo. Obstaja naravno telo in obstaja duhovno telo. ⁴⁵ In tako je pisano: »Prvi človek Adam je postal živa duša; zadnji Adam *je postal* oživljajoč duh. ⁴⁶ Vendar ni *bilo* najprej to, kar je duhovno, temveč to, kar je naravno, in potem to, kar je duhovno. ⁴⁷ Prvi človek *je* iz tal, zemeljski;

^v 14,27: *največ*...: trije posamični stavki.

^w 14,33: *zmešnjave*: gr. hrupa, ali, vznemirjenosti.

^x 15,2: *obdržite*...: ali, trdno držite.

^y 15,2: *kar*: gr. s kakšnim govorom.

^z 15,8: *rojen*...: ali, nedonošen.

^a 15,31: *svojem*: nekateri berejo, našem.

^b 15,32: *se*...: ali, v Efezu govoril po običaju ljudi.

drugi človek je Gospod iz nebes.⁴⁸ Kakršen je zemeljski, takšni so tudi tisti, ki so zemeljski; in kakršen je nebeški, takšni so tudi tisti, ki so nebeški.⁴⁹ In kakor smo nosili zemeljsko podobo, bomo nosili tudi nebeško podobo.⁵⁰ Torej povem to, bratje, da meso in kri ne moreta podedovati Božjega kraljestva; niti trohnenje ne podeduje netrohnenja.⁵¹ Glejte, pokažem vam skrivnost: »Ne bomo vsi zaspali, toda vsi bomo spremenjeni,⁵² v trenutku, kot bi trenil z očesom, ob zadnji trobenti, kajti trobenta bo zadonela in mrtvi bodo vstali netrohneči in mi bomo spremenjeni.«⁵³ Kajti ta trohljivost si mora nadeti netrohljivost in to umrljivo si mora nadeti nesmrtnost.⁵⁴ Torej ko si bo ta trohljivost nadela netrohljivost in si bo to umrljivo nadelo nesmrtnost, tedaj se bo izpolnila beseda, ki je zapisana: »Smrt je požrta v zmagi.⁵⁵ § Oh smrt, kje je tvoje želo? Oh grob, kje je tvoja zmaga?⁵⁶ Želo smrti je greh, moč greha pa je postava.⁵⁷ Toda zahvaljen bodi Bog, ki nam daje zmago po našem Gospodu Jezusu Kristusu.⁵⁸ Torej, moji ljubljeni bratje, bodite neomajni, nepremakljivi, vedno obilni v Gospodovem delu, ker veste, da vaš trud v Gospodu ni zaman.

16 Torej glede nabirke za svete, kakor sem dal naročilo cerkvam v Galatiji, točno tako storite.² Na prvi dan tedna naj vsak izmed vas položi poleg sebe v shrambo, kakor ga je Bog osrečil, da ne bo zbiranj, ko pridem.³ In ko pridem, katerekoli boste z vašimi pismi priporočili, te bom poslal, da prinesejo vašo dvelikodusnost v Jeruzalem.⁴ Če pa bo primerno, da grem tudi jaz, bodo šli z menoj.⁵ Torej, ko bom šel skozi Makedonijo, bom prišel k vam; kajti pojdem skozi Makedonijo.⁶ § In lahko bo, da bom ostal, da in prezimil z vami, da me boste lahko spremili na moje potovanje, kamorkoli pojdem.⁷ Kajti ne bom

15,51: [1 Kor 15,53]
15,52: [Raz 11,15-19]
15,52: [Raz 8,2]
15,52: [Raz 10,5-7]
15,54: [Iz 25,8]
15,54: Oz 13,14
15,55: [Oz 13,14]
15,56: [Rim 5,12]
15,57: [1 Kor 15,54]
15,58: [Gal 6,9]

vas torej videl mimogrede; temveč zaupam, da ostanem nekaj časa z vami, če Gospod dovoli.⁸ Toda v Efezu bom ostal do binkosti.⁹ Kajti velika in uspešna vrata so se mi odprla in tam je mnogo nasprotnikov.¹⁰ Torej če pride Timótej, glejte, da bo lahko z vami brez strahu, kajti opravlja Gospodovo delo, kakor ga opravljam tudi jaz.¹¹ Naj ga torej nihče ne prezira, temveč ga spremite v miru, da bo lahko prišel k meni, ker ga pričakujem z brati.¹² Glede našega brata Apola, sem ga silno prosil, da pride z brati k vam, toda njegova volja sploh ni bila, da pride ob tem času; toda prišel bo, ko bo imel primeren čas.¹³ Čujte, trdno stojte v veri, obnašajte se kakor možje, bodite močni.¹⁴ Naj bodo vse vaše stvari narejene z ljubeznijo.¹⁵ Rotim vas, bratje (vi poznate Stefanájevo hišo, da je ta prvenec Ahaje in da so sebe posvetili službi svetim),¹⁶ da se takšnim podredite in vsakemu, ki pomaga z nami in se trudi.¹⁷ § Vesel sem Stefanájevega, Fortunatovega in Aháikovega prihoda, kajti preskrbeli so to, kar je manjkalo na vaši strani.¹⁸ Kajti okrepčali so mojega in vašega duha; zatorej jim priznajte, da so takšni.

¹⁹ Pozdravljam vas cerkve iz Azije. V Gospodu vas zelo pozdravlja Ákvila in Priska, s cerkvijo, ki je v njuni hiši.²⁰ Pozdravljam vas vsi bratje. Drug drugega pozdravite s svetim poljubom.²¹ Pozdrav od mene, Pavla, z mojo lastno roko.²² Če kateri človek nima rad Gospoda Jezusa Kristusa, naj bo Anathema ^eMaranatha.^f²³ § Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi z vami.²⁴ Moja ljubezen bodi z vami vsemi v Kristusu Jezusu. Amen.

[Prva poslanica Korinčanom je bila napisana iz Filipov po Stefanáju in Fortunatu in Aháiku in Timóteju.]

Druga poslanica apostola Pavla Korinčanom

[Od Pavlovega prvega pisma so korintske cerkev razdvajali lažni učitelji, ki so ljudi hujskali zoper Pavla. Trdili so, da je nestanoviten, ponosen, neugleden po videzu in govoru, nepošten in neustrezen kot apostol Jezusa Kristusa. Pavel je v Korint poslal Tita, da bi se spopadel s temi težavami, po vrnitvi pa se je razveselil, ko je slišal, da so Korinčani spremenili svoje mnenje. Pavel je to pismo napisal, da bi se zahvalil za pokesano večino in pozval uporno manjšino, naj sprejme njegovo avtoritetno. Skozi celotno knjigo zagovarja svoje ravnanje, značaj in poklicanost kot apostol Jezusa Kristusa.]

Da bi to pismo razlikovali od Prvega pisma Korinčanom, je dobilo naslov *Pros Korinthios B*, »Drugo Korinčanom«. Crki A in B sta bila verjetno poznejša dodatka k *Pros Korinthios*.

1. Trpljenje in revščina kot dokaz apostolstva Korinčanom (1-7).
2. Prošnja za radodarnost, nabirka za Jeruzalem (8-9).
3. Vabilo k ponižnemu kesanju (10-13).]

1 Pavel, ^apo Božji volji apostol Jezusa Kristusa, in naš brat Timótej Božji cerkvi, ki je v Korintu, z vsemi svetimi, ki so po vsej Ahaji:² »Milost bodi vam in mir od Boga, našega Očeta in od Gospoda

Jezusa Kristusa.^c ³ Blagoslovjen bodi Bog, celo Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljen in Bog vse tolažbe,^d ki nas tolaži v vsaki naši stiski, da bomo sposobni tolažiti te, ki so v kakršnikoli

^c 15,55: *grob*: ali, pekel.

^d 16,3: *vašo...:* gr. vaš dar.

^e 16,22: [Anathema: gr. preklet.]

^f 16,22: [Maranatha: gr. Naš Gospod, pridi!]

^a 1,1: [Leta Gospodovega 60.]

težavi, s tolažbo, s katero smo mi sami potolaženi od Boga.⁵ Kajti kakor so Kristusova trpljenja obilna v nas, tako je obilna tudi naša tolažba po Kristusu.⁶ Če pa smo stiskani, je to za vašo tolažbo in rešitev duš, ki je učinkovita^b prestajanju istih trpljenj, ki jih tudi mi prenašamo; ali če smo potolaženi, je to zaradi vaše tolažbe in rešitve duš.⁷ In naše upanje o vas je neomajno, vedoč, da kakor ste udeleženci trpljenj, tako boste postali tudi tolažbe.⁸ Kajti nočemo, bratje, da bi bili vi nevedni o naši težavi, ki je k nam prišla v Aziji, da smo bili stiskani preko mene, nad močjo, tako zelo, da smo obupali celo nad življenjem.⁹ Toda v sebi smo imeli smrtno^c obsodbo, da ne bi zaupali vase, temveč v Boga, ki obuja mrtve;¹⁰ ki nas je osvobodil iz tako velike smrti in še osvobaja; v katerega zaupamo, da nas bo še osvobajal.¹¹ Tudi vi skupaj pomagate z molitvijo za nas, da bi bila lahko zaradi daru, podarjenega nam, s pomočjo mnogih oseb, dana zahvala z naše strani.

¹² Kajti naše veselje je to, pričevanje naše vesti, da smo se v svetu vedli s preprostostjo in pobožno iskrenostjo, ne z meseno modrostjo, temveč z Božjo milostjo in bolj obilno posebej do vas.¹³ Kajti ne pišemo vam nobenih drugih stvari, kakor kar berete ali spoznavate; in zaupam, da boste spoznali celo do konca;¹⁴ kakor ste nas tudi vi deloma spoznali, da smo mi vaše veselje, celo kakor ste tudi vi naše na dan Gospoda Jezusa.

¹⁵ V tem zaupanju sem bil voljan prej priti k vam, da bi vi lahko imeli dvojno korist;^d¹⁶ in mimo vas iti v Makedonijo in iz Makedonije ponovno priti k vam in bi bil od vas pospremljen na svoji poti proti Judeji.¹⁷ Ko sem bil torej takih misli, ali sem uporabil lahkomiselnost? Ali stvari, ki jih nameravam, nameravam storiti glede na meso, da bo z menoj »da«, »da« in »ne«, »ne«?¹⁸ Toda kakor je Bog resničen, naša beseda^e do vas ni bila »da« in »ne«.¹⁹ Kajti Božji Sin, Jezus Kristus, ki je bil med vami oznanjen po nas, celo po meni in Silvánu ter Timóteju, ni bil »da« in »ne«, temveč je bil v njem »da«.²⁰ Kajti vse Božje oblube so v njem »da« in v njem »Amen« v Božjo slavo po nas.²¹ Torej tisti, ki nas z vami utrjuje v Kristusu in nas je mazilil, je Bog;²² ki nas je tudi zapečatil in v naša srca dal poroštvo Duha.²³ Poleg tega kličem Boga za pričo nad svojo dušo, da doslej še nisem prišel k vam v Korint, da bi vam prizanesel.²⁴ Ne, ker bi imeli gospostvo nad vašo vero, temveč smo pomočniki vaše radosti; kajti stojite po veri.

2 Toda sam pri sebi sem sklenil, da k vam ne bom ponovno prišel s potrstostjo.² Kajti če vas užalostim, kdo je torej tisti, ki me razveseluje, razen istega, ki je po meni užaloščen?³ In to isto sem napisal vam, da ne bi, ko pridem, imel bridkost od teh, od katerih bi se moral veseliti; ker imam zaupanje v vas vse, da je moje veselje veselje vas vseh.⁴ Kajti iz precejšnje stiske in tesnobe srca sem vam pisal z mnogimi solzami; ne da bi bili vi užaloščeni, temveč da bi lahko spoznali ljubezen, ki jo imam bolj obilno do vas.⁵ Toda

2,10: [Mt 16,19]
2,10: [Mt 18,18]
2,10: Jn 20,23
2,10: 1 Kor 5,4-5

če je kdorkoli povzročil žalost, ni užalostil mene, temveč deloma, da vas ne bom vse preobremenil.⁶ Takšnemu človeku je primerna ta kazena,^f katera [mu] je bila naložena od večine.⁷ Tako da mu morate nasprotno vi raje odpustiti in ga potolažiti, da ne bi bil mogoče tak požrt s preveliko bridkostjo.⁸ Zato rej vas rotim, da boste potrdili svojo ljubezen do njega.⁹ Kajti zato sem vam tudi pisal, da bi lahko spoznal dokaz o vas, če ste v vseh stvareh poslušni.¹⁰ Komur kaj odpustite, odpuščam tudi jaz. Kajti če sem kaj odpustil, komur sem zaradi vas to odpustil, sem to odpustil v Kristusovi osebi; g¹¹ § da Satan ne bi pridobil prednosti pred nami; kajti o njegovih naklepih nismo nevedni.¹² Nadalje, ko sem prišel v Troádo, da oznam Kristusov evangelij in so mi bila odprta vrata v Gospodu,¹³ v svojem duhu nisem imel počitka, ker nisem našel svojega brata Tita. Toda ko sem se od njih poslovil, sem od tam odšel v Makedonijo.¹⁴ Torej hvala bodi Bogu, ki nam vedno povzroča, da slavimo zmago v Kristusu in po nas na vsakem kraju razodeva vonj njegovega spoznanja.¹⁵ Kajti Bogu smo prijeten Kristusov vonj med temi, ki so rešeni in med temi, ki se pogubljajo.¹⁶ Nekomu smo vonj po smerti za smrt, drugemu pa vonj po življenju za življenje. In kdo je primeren za te stvari?¹⁷ § Kajti nismo kakor mnogi, ki kvarijo hBožjo besedo; temveč kot iz iskrenosti, vendar kot od Boga, v Božjih očeh govorimo v Kristusu.

3 Ali ponovno začenjamо priporočati sami sebe?
3 Ali potrebujemo, kot nekateri drugi, za vas priporočilne poslanice ali priporočilna pisma od vas?² Vi ste naša poslanica, napisana v naših srcah, od vseh ljudi poznana in brana,³ ker ste vidno oznanili, da ste Kristusova poslanica, dana po nas, ne napisana s črnilom, temveč z Duhom živega Boga; ne na kamnite plošče, temveč na mesene plošče srca.

⁴ In tako zaupanje imamo po Kristusu usmerjeno k Bogu; ⁵ ne da smo sami zadostni, da mislimo karkoli kakor od nas samih, temveč je naša zadostnost od Boga; ⁶ ki nas je tudi storil zmožne služabnike nove zaveze; ne po črki, temveč po duhu; kajti črka ubija, toda duh daje iživljenje.⁷ Toda če je bilo veličastno služenje smrti, zapisano in vrezano v kamne, tako da Izraelovi otroci, zaradi slave njegove zunanjosti, niso mogli neomajno gledati Mojzesovega obraza, katerega slava je bila odpravljena,⁸ kako ne bo služba duha precej veličastnejša?⁹ Kajti če je služba obsodbi slava, [jo] služba pravičnosti veliko bolj prekaša v slavi.¹⁰ Kajti celo to, kar je postal slavno, v tem oziru ni imelo slave, zaradi slave, ki prekaša.¹¹ Kajti če je bilo slavno to, kar je bilo odpravljeno, je veliko bolj slavno to, kar ostaja.¹² Ker imamo torej tolikšno upanje, uporabljamo veliko razumljivost jgovora,¹³ in ne kakor Mojzes, ki si je prek svojega obraza nadel zagrinjalo, da Izraelovi otroci niso mogli neomajno gledati konca tega, kar je odpravljeno.¹⁴ Toda njihovi umi so bili zaslepljeni. Kajti do danes ostaja pri branju Stare zaveze

^b 1,6: učinkovita: ali, izdelana.

^c 1,9: smrtno...: ali, smrtni odgovor.

^d 1,15: korist: ali, milost.

^e 1,18: naša beseda: ali, naše oznanjevanje.

^f 2,6: kazena: ali, graja.

^g 2,10: Kristusovi osebi: ali, Kristusovem pogledu.

^h 2,17: kvarijo: ali, goljufivo postopajo z.

ⁱ 3,6: daje...: ali, oživlja.

^j 3,12: razumljivost: ali, srčnost.

isto zagrinjalo neodgrnjeno; katere *zagrinjalo* je odpravljeno v Kristusu.¹⁵ Toda celo do današnjega dne, kadar se bere Mojzes, je na njihovem srcu zagrinjalo.¹⁶ Pa vendar, ko se bodo obrnili h Gospodu, bo zagrinjalo odvzeto.¹⁷ Torej Gospod je ta Duh, in kjer je Gospodov Duh, tam je svoboda.¹⁸ Toda mi vsi, ki z odgrnjenim obrazom gledamo kakor v steklu Gospodovo slavo, smo iz slave v slavo preobraženi v isto podobo, celo kakor^k po Gospodovem Duhu.

4 Ker imamo to službo, kakor smo prejeli usmiljenje, ne omahujemo,² temveč smo se odrekli skritim stvarem nepoštenosti^l in ne hodimo v prebrisanoosti niti z Božjo besedo ne ravnamo varljivo, temveč se z manifestacijo resnice v Božjih očeh priporočamo vesti vsakega človeka.³ Toda če je naš evangelij skrit, je skrit tistim, ki so izgubljeni,⁴ v katerih je bog tega sveta zasleplil misli tistih, ki ne verujejo, da jim ne bi zasijala svetloba veličastnega Kristusovega evangelija, ki je podoba Boga.⁵ Kajti ne oznanjam sebe, temveč Kristusa Jezusa, Gospoda; in sebe, vaše služabnike, zaradi Jezusa.⁶ Kajti Bog, ki je zapovedal svetlobi, da zasije iz teme, je^m zasijal v naših srcih, da *nudi* svetlobo spoznanja Božje slave na obrazu Jezusa Kristusa.

⁷ Toda ta zaklad imamo v lončenih posodah, da bi bila odličnost moči lahko od Boga in ne od nas.⁸ Na vsaki strani smo vznemirjeni, vendar ne v tegobi; zmedeni smo, vendar ne v obupu;ⁿ preganjani, toda ne zapuščeni; mētani [ob tlaj], toda ne uničeni;¹⁰ vedno v telesu naokrog prenašamo umiranje Gospoda Jezusa, da bi se lahko tudi v našem telesu razodelo Jezusovo življenje.

¹¹ Kajti mi, ki živimo, smo zaradi Jezusa nenehno izročani v smrt, da bi se tudi Jezusovo življenje lahko razodelo v našem umrljivem mesu.¹² Tako potem v nas deluje smrt, toda v vas življenje.¹³ Ker imamo istega duha vere, glede na to, kakor je pisano: »Veroval sem in zato sem govoril;« tudi mi verujemo in zato govorimo;¹⁴ vedoč, da tisti, ki je obudil Gospoda Jezusa, bo po Jezusu obudil tudi nas in *nas* postavil z vami.¹⁵ Kajti vse stvari so zaradi vas, da bi lahko obilna milost zaradi zahvaljevanja mnogih prekipevala v Božjo slavo.

¹⁶ Zaradi tega razloga ne omagujemo; kajti kljub temu, da naš zunanji človek umira, je vendarle naš notranji človek iz dneva v dan obnovljen.¹⁷ Kajti naša lahka stiska, ki je samo za trenutek, opravlja za nas veliko večjo, presegajočo in večno težo slave;¹⁸ medtem ko ne gledamo na stvari, ki so vidne, temveč na stvari, ki so nevidne. Kajti stvari, ki so vidne, so začasne, toda stvari, ki so nevidne, so večne.

5 Kajti vemo, da će bi naša zemeljska hiša *tega* šotorskega svetišča razpadla, imamo v nebesih večno Božjo stavbo, hišo ne narejeno z rokami.² Kajti v tem stokamo in iskreno želimo, da bi se povrh odeli z našo hišo, ki je iz nebes;³ § će je tako, da ko bomo oblečeni, ne bi bili najdeni goli.⁴ Kajti mi, ki smo v tem šotoru, obteženi

4,4: [1 Tim 1,11]

4,13: Ps 116,10

5,17: Iz 43,19

5,17: Raz 21,5

6,2: Iz 49,8

stokamo. Ne zato, ker hočemo biti neoblečeni, temveč oblečeni povrh, da bi bila umrljivost lahko požrta z življenjem.⁵ Torej kdor nas je naredil za točno isto stvar, je Bog, ki nam je dal tudi poroštvo Duha.⁶ Torej smo vedno zaupljivi, ker vemo, da medtem ko smo doma v telesu, smo odsotni od Gospoda⁷ (kajti hodimo po veri, ne po pogledu).⁸ Zaupljivi smo, pravim in voljni rajši biti odsotni iz telesa in biti prisotni z Gospodom.⁹ Zatorej se^otrudimo, da bomo bodisi prisotni ali odsotni, lahko pri njem sprejeti.¹⁰ Kajti vsi se moramo prikazati pred Kristusovim sodnim stolom, da bo vsakdo lahko prejel stvari, storjene v svojem telesu, glede na to, kar je storil, bodisi je to dobro ali slabo.¹¹

¹¹ Ker torej poznamo Gospodov strah, pregovarjamо ljudi; toda Bogu smo postali očitni; in zaupam tudi, [da] smo postali očitni v svojih vesteх.¹² Kajti ne priporočamo se vam ponovno, temveč vam dajemo priložnost, da ste zavoljo nas ponosni, da boste imeli nekaj, da odgovorite tem, ki se ponašajo na zunaj, ^qne pa v srcu.¹³ Kajti če smo brez pameti, je to za Boga, ali če smo zdravega mišljenja, je to zaradi vaše stvari.¹⁴ Kajti sili nas Kristusova ljubezen; ker tako sodimo, da će je eden umrl za vse, potem so bili mrtvi vsi.¹⁵ In da je umrl za vse, da tisti, ki živijo, odslej ne bi živelni več zase, temveč za tistega, ki je zanje umrl in ponovno vstal.¹⁶ Zatorej odslej nobenega človeka ne poznamo po mesu. Da, četudi smo Kristusa poznali po mesu, ga vendarle sedaj ne poznamo več [po mesu].¹⁷ § Torej, če je katerikoli človek v Kristusu, je novo ustvarjeno bitje. Stare stvari so minile; glejte, vse stvari so postale nove.¹⁸ In vse stvari so od Boga, ki nas je po Jezusu Kristusu spravil s seboj in nam dal službo pobotanja;¹⁹ namreč, da je bil Bog v Kristusu, ko je svet pobotal s seboj, ker jim ni pripisal njihovih prekrškov, nam^rpa predal besedo sprave.²⁰ Torej smo potem predstavniki za Kristusa, kakor da vas je po nas rotil Bog. Namesto Kristusa vas prosimo, bodite spravljeni z Bogom.²¹ Kajti njega, ki ni poznal greha, je zaradi nas storil, da postane greh, da bi mi lahko postali Božja pravičnost v njem.

6 Mi vas potem kot delavci skupaj z njim tudi rotimo, da Božje milosti niste prejeli zaman.² (Kajti pravi: »Uslišal sem te v sprejemljivem času in na dan rešitve duše sem ti pomagal; glej, sedaj je odobren čas; glej, sedaj je dan rešitve duše.«)³ Ne dajemo nobene spotike v nobeni stvari, da služba ne bo ošteta.⁴ Toda v vseh stvareh se priporočamo^s kakor Božji služabniki, v veliki potrpežljivosti, v stiskah, v potrebah, v tegobah,⁵ v bičanjih, v ječah, pri uporih,^t v naporih, v bedenjih, v postih,⁶ s čistostjo, s spoznanjem, s potrpežljivostjo, s prijaznostjo, s Svetim Duhom, z nehlinjeno ljubeznijo,⁷ z besedo resnice, z Božjo močjo, z bojno opremo pravičnosti na desni roki in na levi,⁸ s spoštovanjem in nespoštovanjem, na slabem in dobrem glasu; kakor sleparji, pa vendar iskreni;⁹ kakor neznani, pa vendar dobro znani; kakor umirajoči in glej, živimo; kakor kaznovani,

^k 3,18: *kakor...*: ali, od Gospoda, Duha.

^l 4,2: *nepoštenosti*: gr. sramote.

^m 4,6: *je*: gr. je on, ki je.

ⁿ 4,8: *v obupu*: ali, povsem brez pomoči ali sredstev.

^o 5,9: *se...*: ali, si prizadevamo.

^p 5,11: [strah: gr. phobos; fobija; groza.]

^q 5,12: *na zunaj*: gr. z obrazom.

^r 5,19: *nam...*: gr. v nas pa dal.

^s 6,4: *se priporočamo*: gr. zaupajmo.

^t 6,5: *pri uporih*: ali, v premetavanjih sem ter tja.

pa ne ubiti;¹⁰ kakor žalostni, vendar vedno veseli; kakor ubogi, vendar mnoge bogatimo; kakor ne bi imeli nič, pa *vendar* posedujemo vse stvari.

¹¹ Oh vi Korinčani, naša usta so vam odprta, naše srce je širokosrčno. ¹² Vi niste omejeni v nas, temveč ste omejeni v svojih lastnih notranjostih. ¹³ Torej za povračilo v enakem (govorim vam kakor *svojim* otrokom), bodite tudi vi širokosrčni. ¹⁴ Ne bodite neenako vpreženi skupaj z neverniki, kajti kakšno družbo ima pravičnost z nepravičnostjo? Ali kakšno udeležbo ima svetloba s temo? ¹⁵ In kakšno soglasje ima Kristus z Beliárom? Ali kakšen delež ima, kdor veruje, z neverniki? ¹⁶ § In kakšno strinjanje ima Božji tempelj z maliki? Kajti vi ste tempelj živega Boga; kakor je rekel Bog: »Prebival bom v njih in hodil v *njih* in jaz bom njihov Bog in oni bodo moji ljudje. ¹⁷ Zatorej pridite ven izmed njih in bodite oddvojeni,« govori Gospod »in nečiste *stvari* se ne dotikajte; in jaz vas bom sprejel ¹⁸ in vam bom Oče in vi boste moji sinovi in hčere,« govori Gospod Vsemogočni.

7 Ker imamo torej te obljube, srčno ljubljeni, se očistimo pred vso umazanijo mesa in duha ter v strahu Božjem dovršujmo svetost.

² § Sprejmite nas; nikomur nismo storili krivice, nobenega človeka nismo pokvarili, nobenega človeka nismo ogoljufali. ³ Tega ne govorim, da *vas* obsodim, kajti prej sem rekel, da ste v naših srcih, da z *vami* umremo in živimo. ⁴ Velika je moja drznost govora do vas, veliko je moje ponašanje glede vas. Napolnjen sem s tolažbo, silno radosten v vsej naši stiski. ⁵ Kajti ko smo prišli v Makedonijo, naše meso ni imelo počitka, temveč smo bili stiskani na vsaki strani; zunaj so bili boji, znotraj so bili strahovi. ⁶ Kljub temu nas je Bog, ki tolaži te, ki so potrti, potolažil s Titovim prihodom; ⁷ pa ne samo z njegovim prihodom, temveč s tolažbo, s katero je bil potolažen med vami, ko nam je pripovedoval vašo iskreno željo, vaše žalovanje, vaše goreče mišlenje do mene; tako, da sem se tem bolj veselil. ⁸ Kajti čeprav sem vas s pismom užalostil, se ne kesam, čeprav sem se kesal; kajti zaznavam, da vas je ista poslanica užalostila, čeprav je bilo to samo za nekaj časa. ⁹ Sedaj se veselim, ne da ste bili užaloščeni, temveč da ste [bili] užaloščeni do kesanja. Kajti užaloščeni ste bili na ^ubogaboječ način, da od nas v ničemer ne bi prejeli škode. ¹⁰ Kajti bogaboječa žalost opravlja kesanje v rešitev duše, ki se je ne bomo kesali, toda svetna žalost ustvarja smrt. ¹¹ Kajti glejte to točno isto stvar, da ste bili užaloščeni na bogaboječ način, kakšno skrbnost je to storilo v vas, da, *kakšno* čiščenje vas samih, da, *kakšno* ogorčenost, da, *kakšen* strah, da, *kakšno* silovito hrepenenje, da, *kakšno* gorečnost, da, *kakšno* maščevanje! V vseh *stvareh* ste sebe potrdili, da ste v tej zadevi čisti. ¹² Zatorej čeprav sem vam pisal, *sem to storil* ne zaradi razloga tistega, ki je storil krivico niti zaradi razloga tistega, ki je trpel krivico, temveč, da se vam lahko pokaže naša skrb za vas v Božjih očeh. ¹³ § Torej smo bili potolaženi v vaši tolažbi. Da in silno bolj smo se veselili zaradi Titovega

6,16: 3 Mz

26,12

6,17: Iz 52,11

6,18: Jer 31,1

8,15: 2 Mz

16,18

veselja, ker je bil po vas vseh njegov duh okrepčan.

¹⁴ Kajti če sem se mu kakorkoli bahal z vami, nisem osramočen; temveč kakor smo vam govorili vse stvari v resnici, se je celo tako naše bahanje, ki *sem ga storil* pred Titom, izkazalo [za] resnično.

¹⁵ In njegova notranja ^vstrast je do vas obilnejša, medtem ko se spominja poslušnosti vas vseh, kako ste ga sprejeli s strahom in trepetanjem. ¹⁶ Veselim se torej, da imam v vas zaupanje v vseh *stvareh*.

8 Poleg tega, bratje, vam storimo, da veste o Božji milosti, podeljeni makedonskim cerkvam, ² da je bila v veliki preizkušnji stiske obilica njihovega veselja in njihova globoka revščina obilna v bogastvih njihove velikodušnosti. ^{w3} Kajti po svoji moči, pričujem, da in preko svojih moči so bili sami voljni ⁴ in [so] nas z mnogimi prošnjami prosili, da bi mi sprejeli dar in [oni] nase vzeli družbo služenja svetim. ⁵ In to so storili, ne kakor smo upali, temveč so najprej sebe izročili Gospodu in po Božji volji nam. ⁶ Tako, da smo prosili Tita, da kakor je začel, tako naj isto ^xmilost v vas tudi konča. ⁷ Torej kakor ste obilni v vsaki *stvari*, v veri, izgovarjavi, spoznanju, v vsej marljivosti in v vaši ljubezni do nas, *glejte*, da ste obilni tudi v tej milosti.

⁸ Ne govorim po zapovedi, temveč z razlogom gorečnosti drugih in da dokažem iskrenost vaše ljubezni. ⁹ Kajti poznate milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, da čeprav je bil bogat, je vendar zaradi vas postal ubog, da bi po njegovi revščini vi lahko obogateli. ¹⁰ In v tem dajem *svoj* nasvet, kajti to je koristno za vas, ki ste prej začeli, ne samo delati, temveč ste bili prizadeveni ^ytudi pred enim letom. ¹¹ Zdaj torej izvršite to delo; da kakor je bila pripravljenost hoteti, tako bo lahko tudi izvršitev iz tega, kar imate. ¹² Kajti če je bil najprej voljan um, je sprejet glede na to, kar človek ima, in ne glede na to, česar nima. ¹³ Kajti ne *mislim*, da bi bili drugi ljudje olajšani, vi pa obteženi, ¹⁴ temveč prek enakosti, da lahko sedaj, ob tem času, vaše obilje postane oskrba za njihovo siromaštvo, da bo njihovo obilje lahko tudi oskrba za vaše siromaštvo, da bo lahko enakost, ¹⁵ kakor je pisano: »Kdor je nabral veliko, ni imel ničesar preveč, in kdor je nabral malo, ni imel pomanjkanja.« ¹⁶ Toda zahvala bodi Bogu, ki je na Titovo srce položil isto iskreno skrb za vas. ¹⁷ Kajti zares je sprejel spodbudo; toda ker je bil bolj prizadeven, je k vam odšel iz svojega lastnega nagiba. ¹⁸ In z njim smo poslali brata, katerega hvala v evangeliju je po vseh celotnih cerkvah; ¹⁹ in ne samo to, temveč ki je bil tudi od cerkv izbran, da potuje z nami s to ^zmilostjo, ki je po nas preskrbljena v slavo istega Gospoda in izjavlja vašega pripravljenega mišlenja; ²⁰ izogibajoč se temu, da nas noben človek ne bi mogel oštevati v tem obilju, ki je preskrbljeno po nas; ²¹ ko skrbimo za poštene stvari, ne samo v Gospodovih očeh, temveč tudi v očeh ljudi. ²² In z njima smo poslali našega brata, ki se nam je pogosto v mnogih stvareh izkazal marljivega, toda sedaj mnogo bolj marljivega na veliko zaupanje, ki ga *imam* ^a v vas. ²³ Če kdorkoli poizveduje o Titu, je glede vas moj družabnik in sopomočnik, ali če bodo poizvedovali

^u 7,9: *na...:* ali, glede na Boga.

^v 7,15: *notranja...:* gr. čustva so.

^w 8,2: *velikodušnosti:* gr. preprostosti.

^x 8,6: *isto...:* ali, isti dar.

^y 8,10: *prizadeveni:* gr. pripravljeni.

^z 8,19: *to...:* ali, tem darom, ki je po nas preskrbljen.

^a 8,22: *imam:* ali, ima on.

o [dveh] naših bratih, sta odposlanca cerkvá in Kristusova slava.²⁴ Zatorej pokažite njim in pred cerkvami dokaz svoje ljubezni in našega bahanja vam v prid.

9 Kajti glede služenja svetim, je zame odveč, da vam pišem,² kajti poznam pripravljenost vašega mišljenja, zaradi katerega se o vas baham tem iz Makedonije, da je bila Ahaja pripravljena pred enim letom; in vaša gorečnost je spodbudila zelo mnoge.³ Vendar sem poslal brate, da ne bi bilo naše bahanje o vas, vam v prid, zaman; da boste, kakor sem rekel, vi lahko pripravljeni,⁴ da ne bi bili morda, če pridejo z menoj tisti iz Makedonije in vas najdejo nepripravljeni, mi (da ne rečem vi) osramočeni v tem istem zaupljivem bahanju.⁵ Zatorej sem mislil, da je treba spodbuditi brate, da bi prej šli k vam in vnaprej pripravili vaš dar, bo katerem ste prej imeli obvestilo, da bo isti lahko pripravljen kot *resnična radodarnost* in ne kakor *od pohlepnosti*.⁶ Toda *rečem* to: »Kdor varčno seje, bo tudi varčno žel; in kdor radodarno seje, bo tudi radodarno žel.«⁷ Vsak *naj tako da*, glede na to, kakor se je nameril v svojem srcu; ne nejevoljno ali iz nuje, kajti Bog ljubi vedrega darovalca.⁸ In Bog je zmožen storiti, da bo vsa milost obilna do vas, da boste vedno imeli vso zadostnost v vseh stvareh [in boste] lahko bogati za vsako dobro delo⁹ (kakor je pisano: >Razdelil je povsod, da je revnim. Njegova pravičnost ostaja na veke.<¹⁰ Torej kdor daje seme sejalcu, daje tako kruh za vašo hrano, kakor množi vaše posejano seme in povečuje sadove vaše pravičnosti)¹¹ obogateli ste v vsaki stvari za vso radodarnost, ki po nas povzroča zahvaljevanje k Bogu.¹² Kajti služenje tej službi ni samo oskrba potreb svetih, temveč je po mnogih zahvaljevanjih tudi obilna Bogu;¹³ čeprav s poskusom tega služenja proslavljajo Boga zaradi vaše izražene podložnosti Kristusovemu evangeliju in zaradi vaše velikodušne razdelitve njim in vsem ljudem;¹⁴ in z njihovo molitvijo za vas, kateri zaradi silne Božje milost v vas hrepenijo po vas.¹⁵ Hvala *bodi* Bogu za njegov neizrekljivi dar.

10 Torej jaz sam, Pavel, ki *sem* v navzočnosti med vami pohleven, toda odsoten sem drzen do vas, vas pri Kristusovi krotkosti in blagosti rotim.² Toda rotim *vas*, da ne bi bil drzen, ko sem prisoten s tem zaupanjem, s katerim mislim^ebiti do nekaterih drzen, ki mislijo o nas, kakor da smo živelji glede na meso.³ Kajti čeprav živimo v mesu, se ne borimo po mesu⁴ (kajti orožja našega vojskovanja niso mesena, temveč mogočna po ^fBogu, da podirajo trdnjave);⁵ podiramo zamisli^g in vsako visoko stvar, ki sebe povzdiguje proti spoznanju Boga ter vsako misel prinašamo v ujetništvo, v poslušnost Kristusu;⁶ in v pripravljenosti smo, da maščujemo vso neposlušnost, ko se vaša poslušnost dopolni.⁷ Ali gledate na stvari po zunanjem videzu? Če katerikoli človek zaupa sebi, da je Kristusov, naj sam v sebi to ponovno razmisli, da kakor *je* on

^{9,7:} Prg 11,25

^{9,7:} Rim 12,8

^{9,7:} Prd 35,9

^{9,9:} Ps 112,9

^{9,10:} Iz 55,10

^{10,17:} Jer 9,24

^{10,17:} 1 Kor 1,31

Kristusov, točno tako *smo* mi Kristusovi.⁸ § Kajti čeprav bi se malce bolj bahal z našo oblastjo, ki nam jo je Gospod dal za izgrajevanje in ne za vaše uničenje, ne bi bil osramočen;⁹ da ne bom videti, kakor če vas hočem strašiti s pismi.¹⁰ Kajti [za] *njegova* pisma, pravijo, ^h[da] so tehtna in vplivna, toda *njegova* telesna prisotnost je šibka in *njegov* govor zaničevanja vreden.¹¹ Naj takšni mislijo to, da takšni, kakor smo mi z besedo po črkah, ko smo odsotni, *bomo* takšni tudi v dejanju, ko smo prisotni.¹² Kajti ne drznemo se meriti ali primerjati z nekaterimi, ki priporočajo sami sebe. Toda tisti, ki sebe merijo s seboj in se primerjajo med seboj, niso modri.¹³ Toda mi se ne bomo bahali o stvareh zunaj naše mere, temveč glede na mero oblasti, jki nam jo je Bog razdelil, mero, da smo segli celo do vas.¹⁴ Kajti ne iztezamo se preko naše mere, kakor da nismo prispeli do vas, kajti z *oznanjevanjem* Kristusovega evangelija smo prišli tudi prav do vas.¹⁵ O stvareh se ne bahamo prek naše mere, to je z naporji drugih ljudi, temveč imamo upanje, ko se vaša vera okrepi, da bomo obilno povečani po vas glede na naše območje,¹⁶ da oznamimo evangelij v *pokrajinh* onstran vas in ne da se bahamo na področju ^kdrugega človeka o stvareh, *ki so bile* pripravljeni k naši roki.¹⁷ Toda kdor se ponaša, naj se ponaša v Gospodu.¹⁸ Kajti ni potrjen kdor priporoča sebe, temveč kogar priporoča Gospod.

11 Bog daj, da bi lahko z menoj malo zdržali v *11 moji* neumnosti, in zares potrpite ^lz menoj.

² Kajti nad vami sem ljubosumen z bogaboječo ljubosumnostjo, kajti zaročil sem vas z enim soprogom, da *vas* lahko *kakor* čiste device predstavim Kristusu.³ Toda bojim se, da ne bi bila na kakršenkoli način, kakor je kača s svojo premetenostjo preslepila Evo, tudi vaša mišljenja pokvarjena proč od preprostosti, ki je v Kristusu.⁴ Kajti če tisti, ki prihaja, oznanja drugega Jezusa, ki ga nismo oznanili ali če sprejmete drugega duha, ki ga niste prejeli ali drug evangelij, ki ga niste sprejeli, bi bili ^mmogoče z *njim* ⁿprizanesljivi.⁵ Kajti domnevam, da nisem bil niti malo za zelo vodilnimi apostoli.⁶ Toda čeprav *sem* grob v govoru, pa nisem v spoznanju; toda med vami smo se temeljito razodeli v vseh stvareh.⁷ Ali sem zagrešil prestopek s poniževanjem samega sebe, da bi bili vi lahko povišani, ker sem vam brez plačila oznanil Božji evangelij?⁸ Odvzel sem drugim cerkvam in *od njih* jemal plačila, da vam storim uslugo.⁹ In ko sem bil prisoten z vami in trpel pomanjkanje, nisem bil v breme nobenemu človeku, kajti to, kar mi je primanjkovalo, so preskrbeli bratje, ki so prišli iz Makedonije. In v vseh stvareh sem se varoval pred tem, da bi vam bil v breme in *tako se bom* varoval.¹⁰ Kakor je Kristusova resnica v meni, me v področjih Ahaje noben človek ne bo ustavil v tem bahanju.¹¹ Zakaj? Ker vas ne ljubim? Bog ve.¹² Toda kar delam, to bom delal, da bom lahko odsekal priložnost pred temi, ki želijo priložnost;

^b 9,5: *dar*: gr. blagoslov.

^c 9,11: *radodarnost*: ali, *velikodušnost*: gr. preprostost.

^d 10,1: *v navzočnosti*: ali, po zunanjem videzu.

^e 10,2: *mislim*: ali, ocenjujem.

^f 10,4: *po*: ali, k.

^g 10,5: *zamisli*: ali, umovanje.

^h 10,10: *pravijo*: gr. pravi on.

ⁱ 10,12: *niso modri*: ali, tega ne razumejo.

^j 10,13: *oblasti*...: ali, področja katerega.

^k 10,16: *področju*: ali, pravilu.

^l 11,1: *prenašate*...: ali, me potrepežljivo prenašate.

^m 11,4: [bili: gr. se mu mogoče upirali.]

ⁿ 11,4: *njim*: ali, menoj.

da bodo, v čemer se ponašajo, lahko najdeni kakor mi.¹³ Kajti takšni so lažni apostoli, varljivi delavci, ki se prenarejajo v Kristusove apostole.¹⁴ In nič čudnega; kajti sam Satan se prenareja v angela svetlobe.¹⁵ Torej *ni* nič posebnega, če so tudi njegovi služabniki prenarejeni kakor služabniki pravičnosti, katerih konec bo glede na njihova dela.

¹⁶ Ponovno pravim: »Naj me noben človek nima za bedaka; če drugače, me vendar sprejmite^o kakor bedaka, da se bom lahko malce bahal.¹⁷ To, kar govorim, *tega* ne govorim po Gospodu, temveč kakor bi bilo nespametno v tem zaupanju bahanja.¹⁸ Ker pa se mnogi ponašajo po mesu, se bom tudi jaz ponašal.¹⁹ Kajti z veseljem trpite bedake, ker ste vi *sami* modri.²⁰ Kajti trpite, če vas človek privleče v suženjstvo, če *vas* človek požira, če *od vas* človek jemlje, če človek sebe povišuje, če vas človek udari po obrazu.²¹ Govorim glede graje, kakor bi bili šibki. Čeprav v čemer je kdorkoli drzen (govorim nespametno), sem tudi sam drzen.²² Ali so Hebrejci? Tudi jaz *sem*. Ali so Izraelci? Tudi jaz *sem*. Ali so Abrahamovo seme? Tudi jaz *sem*.²³ Ali so Kristusovi služabniki? (Govorim kakor bedak.) Jaz *sem* bolj; obilnejši v naporih, nad mero pri bičanjih, pogosteje v ječah, često v smrtnih nevarnostih.²⁴ Od Judov sem petkrat prejel štirideset *udarcev z bičem*, izvzemši enega.²⁵ Trikrat sem bil pretepen s šibami, enkrat sem bil kamnan, trikrat sem pretrpel brodolom, noč in dan sem bil na globokem morju;²⁶ pogosto *na potovanjih*, v nevarnostih od vodá, v nevarnostih od roparjev, v nevarnostih od *svojih lastnih* rojakov, v nevarnostih od poganov, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v divjini, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnivimi brati;²⁷ v utrujenostih in bolestih, v pogostih bedenjih, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti.²⁸ Poleg teh stvari, ki so zunanje, to, kar dnevno prihaja nadme, [*še*] skrb za vse cerkve.²⁹ Kdo je slaboten in jaz *nisem* slaboten? Kdo je užaljen in jaz *ne gorim?*³⁰ Če se moram nujno ponašati, se bom ponašal s stvarmi, ki se tičejo mojih slabotnosti.³¹ Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je blagoslovjen na věkomaj, ve, da ne lažem.³² V Damasku je voditelj pod kraljem Aréтом z garnizijo zastražil mesto Damaščanov, željan, da me zgrabi,³³ pa sem bil skozi okno v košu spuščen dol ob zidu in pobegnil njegovim rokam.«

12 § Zame ni primerno, da bi se sedaj poveličeval. Prišel bom k videnjem in razdetjem od Gospoda.² Pred okoli štirinajstimi leti sem spoznal človeka v Kristusu (bodisi v telesu, ne morem reči; ali izven telesa, ne morem povedati; Bog ve), nekoga vzetega gor do tretjih nebes.³ In poznal sem takšnega človeka (bodisi v telesu ali izven telesa, ne morem povedati; Bog ve),⁴ kako je bil vzet gor v raj in je slišal neizgovorljive besede, ki jih človeku ni zakonito^qizreči.⁵ S takšnim se bom ponašal. Vendar se ne bom ponašal sam s seboj, temveč s svojimi slabotnostmi.⁶ Kajti kljub temu da bi se žezel ponašati, ne bom bedak; kajti povedal bom resnico. Toda *sedaj* potrpim, da

ne bi katerikoli človek mislil o meni več, kakor me vidi, *da sem* ali *kar* sliši o meni.⁷ In da se ne bi zaradi obilja razdetij, prek mere povišal, mi je bil dan v meso trn,^r Satanov poslanec, da me udari, da ne bi bil prek mere vzvišen.⁸ Za to stvar sem trikrat rotil Gospoda, da bi jo odstranil od mene.⁹ In mi je rekel: »Dovolj ti je moja milost, kajti moja moč je izpopolnjena v slabotnosti.« Torej se bom z največjim veseljem raje ponašal s svojimi slabotnostmi, da bo na meni lahko počivala Kristusova moč.¹⁰ Torej bom zaradi Kristusa užival v slabotnostih, v grajah, v potrebah, v preganjanjih, v tegobah; kajti kadar sem slaboten, tedaj sem močan.

¹¹ Postal sem bedak v ponašanju. Prisilili ste me, kajti od vas bi moral biti priporočen. Kajti v ničemer ne zaostajam za vašimi najvodilnejšimi apostoli, čeprav nisem nič.¹² Resnično, znamenja apostola so bila med vami storjena v vsej potprežljivosti, z znamenji in čudeži ter mogočnimi dejanji.¹³ Kajti kaj je to, v čemer ste bili slabši do drugih cerkvá, razen *tega*, da vam jaz nisem bil v breme? Odpustite mi to krivico.¹⁴ Glejte, tretjič sem pripravljen priti k vam, in vam ne bom v breme, kajti ne iščem vašega, temveč vas. Kajti ne bi smeli biti otroci obvezani varčevati za starše, temveč starši za otroke.¹⁵ In zelo rad se hočem razdati in biti razdan za vas;^s četudi vas obiljeje ljubim, sem manj ljubljen.¹⁶ Toda naj bo tako, nisem vas bremenil; kljub temu sem vas, ker sem prebrisana, ujel z zvijačo.¹⁷ Ali sem vas izkoristil po kom od teh, ki sem jih poslal k vam?¹⁸ Naprosil sem Tita in z *njim* sem poslal brata. Ali vas je izkoristil Tit? Ali nisva hodila v istem duhu? Ali nisva *hodila* po istih stopinjah?¹⁹ Ponovno, ali mislite, da se vam opravičujemo? Govorimo pred Bogom v Kristusu. Toda, srčno ljubljeni, vse stvari *počenjam* v vaše izgrajevanje.²⁰ Kajti bojim se, da ko pridem, vas ne bom našel takšnih, kakor vas želim in *da* me boste vi našli takšnega, kakor si ne želite; da ne bi *bilo* razpravljanj, zavisti, jeze, prepirov, obrekovanj, šepetanj, napihovanj, uporov.²¹ In da me ne bi, ko ponovno pridem, moj Bog med vami ponižal in *da* bom objokoval mnoge, ki so že grešili in se niso pokesali od nečistosti in prešuštovanja in pohotnosti, ki so jih zgrešili.

13 To je tretjič, [*da*] prihajam k vam. Po ustih dveh ali treh prič bo ugotovljena vsaka beseda.² Povedal sem vam že nekoč in vam drugič napovedujem, kakor če bi bil prisoten; in sedaj odsoten pišem tem, ki so poprej grešili in vsem drugim, da će ponovno pridem, ne bom prizanašal.³ Ker iščete dokaz, da Kristus govorí v meni, ki posebej do vas ni slaboten, temveč je v vas mogočen.⁴ Kajti čeprav je bil križan zaradi slabosti, vendarle živi z Božjo močjo. Kajti tudi mi smo šibki v njem, *toda* z Božjo močjo bomo živel z njim za vas.⁵ Izprašajte se, ali ste v veri. Preizkusite se. Ali se ne poznate, da je Jezus Kristus v vas, razen če ste zavrženi?⁶ Toda zaupam, da boste spoznali, da mi nismo zavrženi.⁷ Sedaj molim k Bogu, da ne storite nobenega zla; ne da bi se mi izkazali potrjene, temveč da bi vi storili to, kar

11,24:
5 Mz 25,3
12,7: Ezk 28,24
12,7: 4 Mz
33,55

^r 12,7: [trn: Obrekovanja ljudi.]

^s 12,15: *vas*: gr. vaše duše.

^t 13,4: *v njem*: ali, z njim.

je pošteno, čeprav smo mi kakor zavrženi.⁸ Kajti ničesar ne moremo storiti proti resnici, temveč za resnico.⁹ Kajti veseli smo, ko smo mi slabotni, vi pa močni; in to tudi želimo, celo vašo popolnost.¹⁰ Zatorej pišem te stvari v odsotnosti, da ne bi navzoč uporabil ostrine, glede na oblast, ki mi jo je Gospod dal za izgrajevanje in ne za uničenje.

¹¹ Končno, bratje, zbogom. Bodite popolni, bodite dobro potolaženi, bodite enega mišljenja, živite

v miru; in z vami bo Bog ljubezni in miru.

¹² Pozdravite drug drugega s svetim poljubom.

¹³ Pozdravljam vas vsi sveti.¹⁴ Milost Gospoda Jezusa Kristusa in Božja ljubezen in soudeležba Svetega Duha budi z vami vsemi. Amen.

[Druga poslanica Korinčanom je bila napisana iz Filipov, mesta v Makedoniji, po Titu in Luku.]

Poslanica apostola Pavla Galačanom

Gal

[Zdi se, da so Galačani, ki so svojo krščansko izkušnjo začeli z vero, zadovoljni, da so zapustili potovanje vere in si začrtali novo pot, ki temelji na delih – pot, ki se Pavlu zdi moteča. Njegovo pismo Galačanom je odločen napad na evangelijski del in obramba evangelijske verne.

Pavel najprej predstavi svoje poverilnice kot apostol z Božjim sporočilom: blagoslov prihaja od Boga na podlagi vere in ne postave. Postava razglasí človeka za krivega in ga zapre v zapor, vera pa ga osvobodi in mu omogoči uživanje svobode v Kristusu. Toda svoboda ni dovoljenje za greh. Svoboda v Kristusu pomeni svobodo, da z življenjskim slogom, ki ga vodi Duh, rodimo sadove pravičnosti.

Knjiga se imenuje *Pros Galatas*, »Galačanom«, in je edino Pavlovo pismo, ki je izrecno naslovljeno na več cerkva (»cerkvam v Galatiji«). Ime Galačani je to keltsko ljudstvo dobilo zato, ker je pred selitvijo v Malo Azijo pravtno živelno v Galiji.

1. Novo-zavezna družina skozi Jezusa (1-2).
2. Življenje iz vere in po postavi (3-4).
3. Življenje po Duhu in novo stvarjenje (5-6).]

1 Pavel, ^aapostol (ne od ljudi niti ne po človeku, temveč po Jezusu Kristusu in Bogu Očetu, ki ga je obudil od mrtvih)² in vsi bratje, ki so z menoj, cerkvam v Galatiji: ³ »Milost budi vam in mir od Boga Očeta in od našega Gospoda Jezusa Kristusa,⁴ ki je samega sebe dal za naše grehe, da nas lahko osvobodi iz tega sedanjega hudobnega sveta, glede na voljo Boga in našega Očeta,⁵ ki mu budi slava na vse vekov. Amen.«

⁶ Čudim se, da ste se tako hitro oddaljili od tistega, ki vas je poklical v Kristusovo milost, k drugemu evangeliju,⁷ ki ni drug, temveč so tam nekateri, ki vas vznemirajo in hočejo izkriviti Kristusov evangelij.⁸ Toda čeprav vam mi ali angel iz nebes oznanja kak drug evangelij, kakor tega, ki smo vam ga oznanili, naj bo ta preklet. ⁹ Kakor smo rekli prej, tako ponovno govorim sedaj: »Če vam katerikoli človek oznani kak drug evangelij, kakor ta, ki ste ga prejeli, naj bo preklet.«

¹⁰ Kajti ali sedaj pregovarjam ljudi ali Boga? Ali poskušam ugajati ljudem? Kajti če bi še ugajal ljudem, ne bi bil Kristusov služabnik.¹¹ Toda potrjujem vam, bratje, da evangelij, ki je bil oznanjen po meni, ni po človeku.¹² Kajti niti ga nisem prejel od človeka niti se ga nisem naučil, temveč po razodetju Jezusa Kristusa.¹³ Kajti slišali ste o mojem vedenju, v preteklem času v judovski religiji, da sem preko mere preganjal Božjo cerkev

1,0: 1,2

in jo pustošil,¹⁴ in v judovski religiji napredoval nad mnoge svoje vrstnike v svojem ^blastnem narodu in bil še silno vnet za izročila svojih očetov.¹⁵ Toda ko ^cje Bogu, ki me je od maternice moje matere odbral in *me* poklical po svoji milosti, ugajalo,¹⁶ da v meni razodene svojega Sina, da bi ga lahko oznanjal med pogani, se nisem takoj posvetoval z mesom in krvjo,¹⁷ niti nisem odšel gor v Jeruzalem k tem, ki so bili apostoli pred menoj, temveč sem odšel v Arabijo in se ponovno vrnil v Damask.¹⁸ Potem ^dsem po ^etreh letih odšel gor v Jeruzalem, da vidim Petra in z njim ostal petnajst dni.¹⁹ Toda izmed apostolov nisem videl nobenega drugega, razen Jakoba, Gospodovega brata.²⁰ Torej stvari, ki vam jih pišem, glejte, pred Bogom, ne lažem.²¹ Kasneje sem prišel v področja Sirije in Kilikije;²² in po obrazu sem bil nepoznan cerkvam v Judeji, ki so bile v Kristusu,²³ toda samo slišali so: »Da tisti, ki nas je v preteklih časih pregnal, sedaj oznanja vero, ki jo je nekoč uničeval.«²⁴ § In slavili so Boga v meni.

2 Potem sem po štirinajstih letih ponovno z Barnabom odšel gor v Jeruzalem in s *seboj* vzel tudi Tita.² In gor sem odšel po razodetju in jim posredoval ta evangelij, ki ga oznanjam med pogani, toda skrivaj ^ftem, ki so bili ugledni, da ne bi na kakršenkoli način tekel ali sem tekel zaman.

³ Toda niti Tit, ki je bil z menoj, ki je bil Grk, ni bil

^u 13,9: *popolnost*: ali, preureditev, ali, obnovo.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 58.]

^b 1,14: *svojem*...: gr. letih.

^c 1,15: [Leta Gospodovega 35.]

^d 1,18: [Leta Gospodovega 38.]

^e 1,18: *po*... ali, se po treh letih vrnil.

^f 2,2: *skrivaj*: ali, posamično.

prisiljen, da se obreže.⁴ In to zaradi nepričakovano privedenih lažnih bratov, ki so prišli na skrivnem, da zalezujejo našo svobodo, ki jo imamo v Kristusu Jezusu, da bi nas lahko privedli v suženjstvo;⁵ katerim nismo niti za eno uro dali prostora s podložnostjo, da bi se evangelijska resnica lahko nadaljevala z vami.⁶ Toda izmed teh, ki so se zdeli, da so nekaj (karkoli so bili, mi ni važno; Bog ne sprejema človeške zunanjosti), kajti tisti, ki so se zdeli, *da so nekaj*, mi na posvetovanju niso ničesar dodali,⁷ temveč nasprotno, ko so videli, da je bil evangelij neobreze zaupan meni, kakor *je bil evangelij* obreze Petru⁸ (kajti, kdor je učinkovito deloval v Petru k apostolstvu obrezanih, isti je bil mogočen v meni za pogane).⁹ In ko so Jakob, Kefa in Janez, ki se zdijo, da so stebri, zaznali milost, ki mi je bila dana, so meni in Barnabu podali desnice družabništva, da *bi* midva šla k pogonom, oni pa k obrezanim.¹⁰ Le želeli so, da bi se spominjala revnih; isto kar sem si tudi sam prizadeval storiti.¹¹ Toda ko je Peter prišel v Antiohijo, sem se mu v obraz uprl, ker je bil za ošteti.¹² Kajti preden so prišli nekateri od Jakoba, je jedel s pogani. Toda ko so prišli, se je umaknil in se oddvojil, ker se je bal teh, ki so bili iz obreze.¹³ In prav tako so se z njim pretvarjali drugi Judje; do te mere, da je bil tudi Barnaba zapeljan z njihovim pretvarjanjem.¹⁴ Toda ko sem videl, da niso živel po poštenu, glede na resnico evangelija, sem pred vsemi *temi* rekel Petru: »Če ti, ki si Jud, živiš po načinu pogonov, ne pa, kakor počno Judje, zakaj siliš pogane, da živijo, kakor počno Judje?«¹⁵ Mi, *ki smo* Judje po naravi, ne pa poganski grešniki,¹⁶ vemo, da človek ni opravičen po delih postave, temveč po veri v Jezusa Kristusa, celo mi smo verovali v Jezusa Kristusa, da bi bili lahko opravičeni po veri v Kristusa, ne pa po delih postave, kajti po delih postave ne bo opravičeno nobeno meso.¹⁷ Toda če smo, medtem ko si prizadevamo biti opravičeni po Kristusu, tudi mi sami spoznani [*za*] grešnike, *je* potem takem Kristus služabnik greha? Bog ne daj.¹⁸ Kajti če ponovno gradim stvari, ki sem jih uničil, samega sebe delam prestopnika.¹⁹ Kajti po postavi sem mrtev postavi, da bi lahko živel Bogu.²⁰ Križan sem s Kristusom, pa vendar živim; vendar ne jaz, temveč Kristus živi v meni. In življenje, ki ga sedaj živim v mesu, živim po veri v Božjega Sina, ki me je ljubil in dal zame samega sebe.²¹ Ne onemogočam Božje milosti; kajti če je pravičnost *prišla* po postavi, potem je Kristus umrl zaman.

3 § O nespametni Galačani, kdo vas je uročil, da ne bi ubogali resnice, pred čigar očmi je bil očitno postavljen Jezus Kristus, križan med vami?² Samo to hočem izvedeti od vas: »Ali ste prejeli Duha z delih postave ali s poslušnostjo veri?«³ Ali ste tako nespametni? Ali ste, začenši z Duhom, sedaj popolni v mesu?⁴ Ali ste toliko gštvari pretrpeli zaman? Če *bi bile* vendarle zaman.⁵ On torej, ki vam daje Duha in med vami dela čudež, *ali jih dela* po delih postave ali po poslušnosti veri?⁶ Celo kakor je Abraham veroval Bogu in mu je bilo to šteto^h za pravičnost.

3,8: 1 Mz 12,3
3,11: Hab 2,4
3,11: Rim 1,17
3,12: 3 Mz 18,5
3,13: 5 Mz
21,23

7 Spoznajte torej, da so Abrahamovi otroci tisti, ki so iz vere.⁸ In ker je pismo slutilo, da bo Bog pogane opravičil po veri, je poprej oznanjalo evangelij Abrahamu, *rekoč*: »V tebi bodo blagoslovjeni vsi narodi.«⁹ Tako so torej tisti, ki so iz vere, blagoslovjeni z zvestim Abrahamom.¹⁰ Kajti kolikor jih je iz del postave, so pod prekletstvom, kajti pisano je: »Preklet je vsak, kdor ne vztraja v vseh stvareh, ki so pisane v knjigi postave, da jih izvrši.«¹¹ Toda očitno *je to*, da v Božjih očeh noben človek ni opravičen s postavo, kajti: »Pravični bo živel iz vere.«¹² Postava pa ni iz vere, temveč: »Človek, ki jih izvršuje, bo živel po njih.«¹³ Kristus nas je odkupil od prekletstva postave, ko je za nas postal prekletstvo, kajti pisano je: »Preklet je vsak, kdor visi na drevesu.«¹⁴ Da bi Abrahamov blagoslov lahko po Jezusu Kristusu prešel na pogane, da bi mi po veri lahko prejeli oblubo Duha.¹⁵ Bratje, govorim po človeških običajih: »Čeprav *je to* samo človeška zaveza, ⁱvendar če je potrjena, je noben človek ne razveljavlja ali dodaja k njej.«¹⁶ Torej oblube so bile izrečene Abrahamu in njegovemu semenu. Ni rekel: »In semenom,« kakor mnogim; temveč kakor enemu: »In tvojemu semenu,« ki je Kristus.¹⁷ § In pravim to, *da zaveze*, ki je bila prej potrjena od Boga v Kristusu, postava, ki je bila štiristo trideset let kasneje, ne more razveljaviti, da bi oblubo storila brez učinka.¹⁸ Kajti če je dedičina po postavi, *le-ta* ni več po oblubi; toda Bog jo je Abrahamu dal po oblubi.¹⁹ Čemu potem *služi* postava? Dodana je bila zaradi prestopkov, dokler ne bi prišel potomec j, ki mu je bila dana obljava; *in ta je bila* odrejena po angelih v roko posrednika.²⁰ Torej posrednik ni *posrednik* enega, toda Bog je eden.²¹ Ali je potem postava zoper Božje oblube? Bog ne daj, kajti če bi bila dana postava, ki bi lahko dala življenje, bi bila pravičnost resnično po postavi.²² Toda pismo je vse zaprlo pod greh, da bi bila lahko tem, ki verujejo, dana obluba po veri Jezusa Kristusa.

²³ Toda preden je prišla vera, smo bili držani pod postavo, zaprti veri, ki naj bi se razodela kasneje.²⁴ Zatorej je bila postava naša vzgojiteljica, *da nas privede* h Kristusu, da bi bili mi lahko opravičeni iz vere.²⁵ Toda potem, ko je prišla vera, nismo več pod vzgojiteljico.²⁶ Kajti vi vsi ste Božji otroci po veri v Kristusa Jezusa.²⁷ Kajti tako veliko, kot vas je bilo krščenih v Kristusu, ste oblekli Kristusa.²⁸ Ni niti Juda niti Grka, ni niti sužnja niti svobodnega, ni niti moškega niti ženske; kajti vsi vi ste eno v Kristusu Jezusu.²⁹ Če pa ste Kristusovi, potem ste Abrahamovo seme in dediči glede na oblubo.

4 Pravim torej: »Da se dedič, dokler je še otrok, nič ne razlikuje od služabnika, čeprav je gospodar vsega,² temveč je pod varuhi in vzgojitelji do časa, določenega od očeta.«³ Točno tako smo bili mi, ko smo bili otroci, v suženjstvu pod prvinami^ksveta.⁴ Toda ko je prišla polnost časa, je Bog poslal svojega Sina, rojenega iz ženske, postavljenega pod postavo,⁵ da odkupi te, ki so bili pod postavo, da bi mi lahko prejeli posinovljenje.⁶ In ker ste sinovi, je Bog v vaša srca poslal Duha svojega Sina, ki kliče: »Aba, Oče.«⁷ § Zatorej nisi več služabnik,

^g 3,4: *toliko*: ali, tako veliko.

^h 3,6: *šteto*: ali, pripisano.

ⁱ 3,15: *zaveza*: ali, oporoka.

^j 3,19: [potomec: gr. sperma; seme.]

^k 4,3: *prvinami*: ali, zametki.

temveč sin; če pa [si] sin, [si] potem po Kristusu Božji dedič.

⁸ Vendar ste tedaj, ko niste poznali Boga, služili tem, ki po naravi niso bogovi.⁹ Toda sedaj, potem ko ste spoznali Boga, ali bolje rečeno ste spoznani od Boga, kako se ponovno ¹obračate k slabotnim in bednim prvinam, ^mki jim želite biti ponovno v suženjstvu?¹⁰ Obeležujete dneve in mesece in čase in leta.¹¹ Bojim se za vas, da nisem na vas zaman priložil truda.

¹² Bratje, rotim vas, bodite kakor *sem* jaz; kajti jaz *sem* kakor stevi; sploh me niste prizadeli.¹³ Vi veste, kako sem vam na začetku oznanal evangeliј iz šibkosti mesa.¹⁴ § In moje preizkušnje, ki je bila v mojem mesu, niste niti prezirali niti zavrgli, temveč ste me sprejeli kot Božjega angela, *celo* kot Kristusa Jezusa.¹⁵ Kje ⁿje potem blagoslovljenost, o kateri ste govorili? Kajti pričujem vam, da će *bi bilo* mogoče, bi si iztaknili lastne oči in mi jih dali.¹⁶ Sem torej postal vaš sovražnik, ker vam govorim resnico?¹⁷ Oni so vam goreče naklonjeni, *toda* ne pravilno; da, izključili bi vas, ^oda bi jim vi bili goreče naklonjeni.¹⁸ Toda dobro je biti nenehno goreče naklonjen v dobri *stvari* in ne samo, kadar sem prisoten z vami.¹⁹ Moji majhni otroki, zaradi katerih se mučim v ponovnem rojevanju, dokler ne bo v vas oblikovan Kristus,²⁰ sedaj želim biti prisoten z vami in spremeniti svoj glas; kajti stojim ^{Ps} pomislekom o vas.

²¹ Povejte mi vi, ki želite biti pod postavo, ali ne slišite postave?²² Kajti pisano je, da je imel Abraham dva sinova, enega s sužnjico, drugega pa s svobodno.²³ Toda ta, *ki je bil* iz sužnje, je bil rojen po mesu; toda tisti iz svobodne, *je bil* po obljubi.²⁴ Katere stvari so prisopoda, kajti to sta dve zavezi; ^qena z gore Sinaj, ^rki povzroča suženjstvo, ki je Hagára.²⁵ Kajti ta Hagára je gora Sinaj v Arabiji in ustreza ^s[*prestolnici*]Jeruzalem, ki je sedaj in je v suženjstvu s svojimi otroki.²⁶ Toda [*prestolnica*] Jeruzalem, ki je zgoraj, je svobodna, ki je mati nas vseh.²⁷ Kajti pisano je: »Veseli se, *ti* jalova, ki ne rojevaš; izbruhni in zavpij, *ti*, ki nisi v porodnih mukah; kajti zapančena ima mnogo več otrok kakor tista, ki ima soproga.«²⁸ Torej smo mi, bratje, kot je bil Izak, otroci obljube.²⁹ Toda kakor je takrat, kdor je bil rojen po mesu, preganjal tistega, *ki je bil* rojen po Duhu, točno tako *je to* sedaj.³⁰ Vendar kaj pravi pismo? »Spôdi sužnjo in njenega sina, kajti sin sužnje ne bo dedič s sinom svobodne.«³¹ Zaradi tega, bratje, nismo otroci sužnje, temveč svobodne.

5 Stojte torej trdno v svobodi, s katero nas je Kristus osvobodil in ne bodite ponovno vpleteni z jarmom sužnosti.

² Glejte, jaz, Pavel, vam povem, da će boste obrezani, vam Kristus ne bo nič koristil.³ Kajti ponovno pričujem vsakemu človeku, ki je obrezan, da je dolžnik izpolnjevanja celotne postave.

⁴ Katerikoli izmed vas ste opravičeni po postavi, vam je Kristus postal nekoristen; odpadli ste od

^{4,27:} Iz 54,1

^{4,30:} 1 Mz

^{21,10}

^{5,14:} 3 Mz

^{19,18}

^{5,14:} Mt 22,39

milosti.⁵ Kajti mi po Duhu čakamo na upanje pravičnosti iz vere.⁶ Kajti v Jezusu Kristusu niti obreza ne koristi nič niti neobreza, temveč vera, ki deluje po ljubezni.⁷ Dobro ste tekli; kdo vas je oviral, ^tda ne bi ubogali resnice?⁸ To prepričevanje ne *prihaja* od tistega, ki vas kliče.⁹ Malo kvasa prekvasi celotno gmoto.¹⁰ Po Gospodu imam zaupanje v vas, da ne boste drugače misleči; toda kdor vas nadleguje, bo nosil svojo obsodbo, kdorkoli bo.¹¹ In jaz, bratje, če vendarle oznanjam obrezo, zakaj še vedno trpim preganjanje? Potem je pohujšanje križa prenehalo.¹² Kateri pa vas begajo, želim, da bi bili celo odrezani.¹³ Kajti bratje, poklicani ste bili v svobodo; samo svobode ne *uporabite* za priložnost mesu, temveč v ljubezni služite drug drugemu.¹⁴ Kajti vsa postava je izpolnjena v eni besedi, *celo* v tej: »Svojega bližnjega boš ljubil kakor samega sebe.«¹⁵ Toda če drug drugega grizete in hrustate, pazite, da ne boste požrti eden od drugega.¹⁶ Pravim torej *to*: »Hodite v Duhu in ne boste ^uresničili poželenja mesa.«¹⁷ Kajti meso hrepeni zoper Duha, Duh pa zoper meso; in ta dva sta drug drugemu nasprotna, tako da ne morete delati stvari, ki bi jih žeeli.¹⁸ Toda če ste vodenji od Duha, niste pod postavo.¹⁹ § Torej dela mesa so očitna, ki so *ta*: zakonolomstvo, prešuštvovanje, nečistost, pohotnost,²⁰ malikovanje, čaranje, sovraštvo, prerekanje, tekmovanja, bes, prepir, upori, krivoverstva,²¹ zavisti, umori, pijanost, veseljačenja in podobno; o katerih vam vnaprej povem, kakor sem *vam* tudi povedal v preteklem času, da tisti, ki počenjajo takšne stvari, ne bodo podedovali Božjega kraljestva.²² Toda sad Duha je ljubezen, radost, mir, potrpežljivost, blagost, dobrota, vera,²³ krotkost, zmernost; zoper te ni postave.²⁴ In tisti, ki so Kristusovi, so meso križali s strastmi ^vin poželenji.²⁵ Če živimo po Duhu, tudi hodimo v Duhu.²⁶ Ne bodimo željni prazne slave z izzivanjem drug drugega in zavidanjem drug drugemu.

6 § Bratje, če ^wje človek zasačen v krivdi, vi, ⁶ ki ste duhovni, obnovite takšnega v duhu krotkosti; in se opazujte, da ne bi bili tudi vi skušani.² Nosite bremena drug drugemu in tako izpolnite Kristusovo postavo.³ Kajti če človek misli, da je on sam kaj, ko ni nič, samega sebe zavaja.⁴ § Toda vsakdo naj preizkusi svoje lastno delo in potem bo imel veselje le v sebi in ne v drugem.⁵ Kajti vsak človek bo nosil svoje lastno breme.⁶ Kdor je poučevan v besedi, naj vse dobrine deli s tistim, ki poučuje.⁷ Ne bodite zavedeni; Bog se ne [*pusti*] zasmehovati; kajti karkoli človek seje, to bo tudi žel.⁸ Kajti kdor seje v svoje meso, bo od mesa požel trohljivost; toda kdor seje v Duha, bo od Duha požel večno življenje.⁹ In ne bodimo naveličani v izvrševanju dobrega, kajti če ne izgubimo poguma, bomo v pravšnjem obdobju želi.¹⁰ Medtem ko imamo torej priložnost, delajmo dobro vsem *ljudem*, še posebej tem, ki so iz verne

¹ 4,9: *ponovno*...: ali, obračate nazaj.

^m 4,9: *prvinam*: ali, zametkom.

ⁿ 4,15: *Kje*...: ali, Kakšna je bila potem.

^o 4,17: *vas*: ali, nas.

^p 4,20: *stojim*...: ali, zbgan sem za vas.

^q 4,24: *zavezi*: ali, oporoki.

^r 4,24: *Sinaj*: gr. Sina.

^s 4,25: *ustreza*: ali, je v istem položaju s [*prestolnico*.]

^t 5,7: *oviral*: ali, odpeljal nazaj.

^u 5,16: *boste*...: ali, izpolnite.

^v 5,24: *strastni*: ali, hrepenjeni.

^w 6,1: *če*: ali, četudi.

družine.¹¹ § Poglejte kako veliko pismo sem vam napisal s svojo lastno roko.¹² Kolikor jih želi storiti dober prikaz v mesu, vas silijo, da bi bili obrezani; samo da oni ne bi trpeli preganjanja zaradi Kristusovega križa.¹³ Kajti niti oni sami, ki so obrezani, se ne držijo postave; temveč vas želijo imeti obrezane, da bi se lahko ponašali z vašim mesom.¹⁴ Toda Bog ne daj, da bi se jaz ponašal, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem ^xje svet križan meni, jaz pa

svetu.¹⁵ § Kajti v Kristusu Jezusu niti obreza ne koristi nič niti neobreza, temveč novo ustvarjeno bitje.¹⁶ In kateri živijo glede na to pravilo, mir *bodi* nad njimi in usmiljenje in nad Božjim Izraelom.¹⁷ Odslej naj me noben človek ne vznemirja, kajti na svojem telesu nosim znamenja Gospoda Jezusa.¹⁸ Bratje, milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *bodi* z vašim duhom. Amen.

[Galačanom, napisano iz Rima.]

Poslanica apostola Pavla Efežanom

EF

[Pismo Efežanom je naslovljeno na skupino vernikov, ki so v Jezusu Kristusu neznansko bogati, a živijo kot berači, in to samo zato, ker se svojega bogastva ne zavedajo. Pavel v poglavjih najprej opiše vsebino nebeškega »bančnega računa« kristjanov: posvojitev, sprejetje, odkup, odpuščanje, modrost, dediščina, pečat Svetega Duha, življenje, milost, državljanstvo – skratka vsak duhovni blagoslov. V poglavjih se kristjan nauči duhovne hoje, ki temelji na njegovem duhovnem bogastvu. »Kajti mi smo njegova izdelava, ustvarjeni v Kristusu Jezusu () za dobra dela, ki jih je Bog poprej odredil, da bi v njih hodili. ()« ().]

Tradicionalni naslov tega pisma je *Pros Ephesios*, »Efežanom«. Mnogi stari rokopisi pa v izpuščajo *en Epheso*, »v Efezu«. Zaradi tega so številni učenjaki oporekali tradicionalnemu mnenju, da je bilo to sporočilo namenjeno posebej Efežanom. Lahko gre tudi za okrožno pismo, ki ga je Pavel poslal cerkvam v Aziji. Trdi, da je pismo Efežanom v resnici krščanski traktat, namenjen splošni uporabi; ne vključuje nobenih polemik in ne obravnava posebnih problemov v posamezni cerkvi. Nekateri učenjaki sprejemajo starodavno izročilo, da je pismo Efežanom Pavlovo pismo Laodikejcem (), vendar tega ne moremo z gotovostjo trditi. Če se je pismo Efežanom začelo kot okrožno pismo, se je sčasoma povezalo z Efezom, najpomembnejšo azijsko cerkvijo. Druga verjetna možnost je, da je bilo to pismo neposredno naslovljeno na Efežane, vendar je bilo napisano tako, da je bilo v pomoč vsem cerkvam v Aziji.

1. Duhovni blagoslovi spreobrnjenih kristjanov (1-3).
2. Vsakdanje vedenje (4-6).]

1 Pavel, ^apo Božji volji apostol Jezusa Kristusa, svetim, ki so v Efezu in zvestim v Kristusu Jezusu:² »Milost *bodi* vam in mir od Boga, našega Očeta in *od* Gospoda Jezusa Kristusa.«

³ Blagoslovljen *bodi* Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas je blagoslovil z vsemi duhovnimi blagoslovi v nebeških *prostorih* ^bv Kristusu. ⁴Kakor nas je pred ustanovitvijo sveta izbral v njem, da bi bili pred njim sveti in brez graje, v ljubezni,⁵ nas je glede na dobro voljo svojega hotenja zase vnaprej določil za posvojitev otrok po Jezusu Kristusu,⁶ v hvalo slave njegove milosti, v kateri nas je naredil sprejete v ljubljenem.⁷ V katerem imamo po njegovi krvi odkupitev, odpuščanje grehov glede na bogastva njegove milosti;⁸ v čemer je imel do nas obilje v vsej modrosti in razumnosti,⁹ ko nam je dal spoznati skrivnost svoje volje, po svojem zadovoljstvu, ki ga je namenil v sebi;¹⁰ § da v razdeljevanju polnosti časov lahko zbere skupaj v eno vse stvari v Kristusu, tako te, ki so na ^cnebu, kakor te, ki so na zemljì; *celo* v njem;¹¹ v katerem smo dosegli tudi dediščino, vnaprej določeni glede na namen njega, ki vse stvari dela po sklepu svoje

1,0: 1-3
1,0: 4-6
1,0: 1-3
1,0: 4-6
1,0: 2,10
1,0: 1,1
1,0: Kol 4,16
1,7: [Ps 49,7]
1,7: [Mt 20,28]
1,7: Flp 2,7
1,7: [1 Tim 2,6]
1,7: [Tit 2,14]
1,7: [1 Pt 1,18-19]
1,7: [1 Jn 2,2]

lastne volje;¹² da bi bili mi, ki smo prvi zaupali ^dv Kristusa, v hvalo njegove slave.¹³ V katerega ste tudi vi *zaupali*, potem ko ste slišali besedo resnice, evangelij rešitve svojih duš. V katerem ste bili potem, ko ste verovali, tudi zapečateni s tem Svetim Duhom oblube,¹⁴ ki je poroštvo naše dediščine do odkupitve kupljene lastnine, v hvalo njegove slave.

¹⁵Zato se tudi jaz, potem ko sem slišal o vaši veri v Gospoda Jezusa in ljubezni do vseh svetih,¹⁶ ne prenehamb zahvaljevati za vas in vas omenjati v svojih molitvah;¹⁷ da bi vam Bog našega Gospoda Jezusa Kristusa, Oče slave, lahko dal duha modrosti in razodetja v ^espoznanju njega.¹⁸ Da bi bile oči vašega razumevanja razsvetljene, da boste lahko vedeli kakšno je upanje njegovega klicanja in kakšna bogastva slave njegove dediščine v svetih¹⁹ in kakšna je silna veličina njegove moči do nas, ki verujemo, glede na delovanje njegove ^fmogočne moči,²⁰ ki jo je učinkovito prikazal v Kristusu, ko ga je obudil od mrтvih in *ga* postavil na svojo lastno desnico v nebeških *prostorih*,²¹ daleč nad vsako kneževino in oblast in moč in gospodstvo ter *[nad]* vsako ime, ki je poimenovano ne samo na

^x 6,14: *po katerem*: ali, s čimer.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 64.]

^b 1,3: *prostorih*: ali, stvareh.

^c 1,10: *na...:* gr. v nebesih.

^d 1,12: *zaupali*: ali, upali.

^e 1,17: *v...:* ali, za priznanje.

^f 1,19: *njegove....:* gr. sile njegove.

tem svetu, temveč tudi na tem, ki prihaja.²² In vse stvari je položil pod njegova stopala in mu dal, da je nad vsemi stvarmi, glava cerkvi,²³ ki je njegovo telo, polnost njega, ki izpolnjuje vse v vsem.

2 In oživil je vas, ki ste bili mrtvi v prestopkih in grehih,² v katerih ste v preteklem času živel glede na način tega sveta, glede na princa oblasti zraka, duha, ki sedaj deluje v otrocih neposlušnosti;³ med katerimi smo tudi mi vsi imeli v preteklih časih svoje vedenje v poželenjih našega mesa in smo uresničevali želje gmesa in mišljenja in smo bili po naravi otroci besa, tako kakor drugi.⁴ Toda Bog, ki je bogat v usmiljenju, nas je zaradi svoje velike ljubezni, s katero nas je vzljubil,⁵ celo ko smo bili mrtvi v grehih, skupaj s Kristusom oživil (po hmilosti ste rešeni)⁶ in nas skupaj dvignil in nas skupaj posadil v nebeške prostore v Kristusu Jezusu,⁷ da bi v prihajajočih časih lahko pokazal izjemna bogastva svoje milosti v svoji prijaznosti do nas po Kristusu Jezusu.⁸ Kajti z milostjo ste rešeni po veri; in to ni od vas, to je Božji dar;⁹ ne [pa] iz del, da se ne bi katerikoli človek bahal.¹⁰ Kajti mi smo njegova izdelava, ustvarjeni v Kristusu Jezusu za dobra dela, ki jih je Bog poprej odredil,¹¹ da bi v njih hodili.

¹¹ Zatorej se spomnite, da ste bili v preteklem času pogani v mesu, ki ste imenovani Neobreza po tistih, ki [sebe] imenujejo Obreza v mesu, storjena z rokami;¹² da ste bili v tistem času brez Kristusa, neznanci pred Izraelovo republiko in tujci pred zavezami oblube in niste imeli upanja in ste bili brez Boga na svetu.¹³ Toda sedaj ste v Kristusu Jezusu vi, ki ste bili včasih daleč proč, približani po Kristusovi krvji.¹⁴ Kajti on je naš mir, ki je oba napravil eno in je med nami zlomil srednji zid pregrade¹⁵ in v svojem mesu odpravil sovraštvo, celo zakon zapovedi, vsebovan v odredbah; zato da naredi v sebi iz dveh enega novega človeka in tako sklene mir;¹⁶ in da lahko oba v enem telesu po križu spravi k Bogu ter s tem jumori sovraštvo.¹⁷ In prišel je ter oznanil mir vam, ki ste bili daleč stran in tem, ki so bili blizu.¹⁸ Kajti po njem imamo oboji po enem Duhu dostop k Očetu.¹⁹ Zdaj torej niste več tujci in tuji ljudje, temveč sodržavljeni s svetimi in iz Božje družine²⁰ in zgrajeni ste na temelju apostolov ter prerokov, sam Jezus Kristus pa je glavni vogalni kamen;²¹ v katerem vsa zgradba, primerno zasnovana skupaj, raste v svet tempelj v Gospodu,²² v katerem ste tudi vi po Duhu skupaj sezidani za Božje prebivališče.

3 Zaradi tega razloga jaz, Pavel, jetnik Jezusa Kristusa za vas pogane,² če ste slišali o razdeljevanju Božje milosti, katera mi je dana posebej do vas,³ kako, da mi je po razodetju dal spoznati skrivnost (kakor sem prej knapisal z nekaj besedami,⁴ s čimer, ko berete, lahko razumete moj vpogled v Kristusovo skrivnost);⁵ ki v drugih časih ni bila razglašena človeškim sinovom, kakor je sedaj po Duhu razodeta njegovim svetim apostolom in prerokom,⁶ da naj bi bili

4,6: [5 Mz 6,4]

4,6: [5 Mz 32,39]

4,6: [Ps 86,10]

4,6: [Iz 37,16]

4,6: [Iz 44,6]

4,6: [Mr 12,29]

4,6: [1 Kor 8,4]

4,8: Ps 68,18

4,11: 1 Kor

12,28

pogani sodeliči in iz istega telesa ter po evangeliju udeleženci njegove oblube v Kristusu,⁷ katerega služabnik sem postal, glede na Božji dar milosti, dane meni, po dejavnem delovanju njegove moči.⁸ § Meni, ki sem manj, kakor najmanjši izmed vseh svetih, je dana ta milost, da naj bi med pogani oznanjal nedoumljiva Kristusova bogastva⁹ § in storil, da vsi ljudje vidijo, kakšna je družba skrivnosti, ki je bila od začetka sveta skrita v Bogu, ki je po Jezusu Kristusu ustvaril vse stvari;¹⁰ z namenom, da se lahko zdaj kneževinam in oblastem v nebeških prostorih prek cerkve da spoznati mnogovrstna Božja modrost,¹¹ glede na večen namen, ki ga je nameraval v Kristusu Jezusu, našem Gospodu,¹² v katerem imamo pogum in dostop z zaupanjem po njegovi veri.¹³ Zatorej želim, da ob mojih stiskah za vas, kar je vaša slava, ne opešate.¹⁴ § Zaradi tega razloga upogibam svoja kolena k Očetu našega Gospoda Jezusa Kristusa,¹⁵ po katerem je imenovana celotna družina na nebu in zemlji,¹⁶ da vam bo zagotovil, glede na bogastva svoje slave, da boste v notranjem človeku okrepljeni z močjo njegovega Duha;¹⁷ da lahko Kristus po veri prebiva v vaših srcih, da bi ukoreninjeni in utemeljeni v ljubezni,¹⁸ lahko z vsemi svetimi zmogli doumeti, kolikšna je širina in dolžina in globina in višina¹⁹ ter da spoznate Kristusovo ljubezen, ki presega spoznanje, da bi bili lahko izpolnjeni z vso Božjo polnostjo.

²⁰ Torej njemu, ki je zmožen, glede na moč, ki deluje v nas, narediti presegajoče obilno povrh vsega, kar prosimo ali mislimo,²¹ § njemu bodi slava v cerkvi po Kristusu Jezusu skozi vsa obdobja, od veka do veka. Amen.

4 Jaz torej, Gospodov jetnik, vas rotim, da živite vredno Božjemu pozivu, s katerim ste poklicani,² z vso ponižnostjo in krotkostjo, s potprežljivostjo prenašajte drug drugega v ljubezni³ in prizadevajte si ohraniti enotnost Duha z vezjo miru.⁴ Obstaja eno telo in en Duh, točno tako kot ste poklicani v enem upanju vaše poklicanosti;⁵ en Gospod, ena vera, en krst,⁶ en Bog in Oče vseh, ki je nad vsemi in po vseh in v vas vseh.⁷ Toda vsakomur izmed nas je dana milost glede na mero Kristusovega daru.⁸ Zatorej pravi: »Ko se je povzpel gor na višavo, je odpeljal ujeto mjetništvo in dal darove ljudem.«⁹ (Torej, da se je povzpel, kaj je to razen, da se je tudi najprej spustil v nižje dele zemlje?¹⁰ § On, ki se je spustil, je tudi isti, ki se je povzpel daleč nad vsa nebesa, da bi lahko izvršil vse stvari.)¹¹ In dal je nekatere apostole in nekatere preroke in nekatere evangeliste in nekatere pastirje in učitelje;¹² za izpopolnjevanje svetih, za delo služenja, za izgrajevanje Kristusovega telesa;¹³ dokler mi vsi ne pridemo k enotnosti vere in spoznanja Božjega Sina, do popolnega človeka, do mere postave Kristusove polnosti.¹⁴ Tako odslej ne bomo več otroci, premetavani sem ter tja in prenašani okoli z vsakim vetrom nauka, s človeško pretkanostjo in spretno prekanjenostjo, s čimer oni prezijo,

^g 2,3: želje: gr. hotenia.

^h 2,5: po: ali, po čigar.

ⁱ 2,10: odredil: ali, pripravil.

^j 2,16: s tem: ali, v sebi.

^k 3,3: prej: ali, malo poprej.

^l 4,1: Gospodov...: ali, jetnik v Gospodu.

^m 4,8: ujeto...: ali, množico ujetnikov.

ⁿ 4,10: izvršil: ali, izpolnil.

^o 4,13: k...: ali, v enotnost.

^p 4,13: postave: ali, starosti.

da bi zavedli; ¹⁵ temveč, ker govorimo ^qresnico v ljubezni, lahko v vseh stvareh rastemo vanj, ki je glava, celó Kristus, ¹⁶ iz katerega celotno telo, primerno združeno skupaj in strnjeno s tem, kar vsak sklep oskrbuje, glede na dejavno delovanje po meri vsakega dela, omogoča rast telesa v izgrajevanje sebe v ljubezni.

¹⁷ To torej pravim in pričujem v Gospodu, da odslej ne živite, kakor živijo drugi pogani, v ničevosti svojega uma, ¹⁸ ki imajo zatemnjeno razumevanje, odtujeni so od Božjega življenja preko nevednosti, ki je v njih, zaradi slepote ^rnjihovega srca; ¹⁹ ki so se prek svojega občutka predali v pohotnost, da s pohlepom počenljajo vso nečistost. ²⁰ Toda vi se niste tako učili Kristusa, ²¹ če je tako, da ste ga slišali in ste bili po njem poučeni, kakor je resnica v Jezusu; ²² da glede na prejšnje vedēnje odložite starega človeka, ki je pokvarjen glede varljivih poželenj; ²³ in bodite obnovljeni v duhu svojega uma; ²⁴ in da si oblečete novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in resnični ^ssvetosti.

²⁵ Zatorej zavračajte laganje in vsak [naj] govor resnico s svojim bližnjim, kajti mi smo udje drug drugega. ²⁶ § Bodite jezni in ne grešite; sonce naj ne zaide nad vašim besom ²⁷ niti ne dajajte prostora hudiču. ²⁸ Kdor je kradel, naj ne krađe več, temveč naj se raje trudi in s svojimi rokami dela stvar, ki je dobra, da bo imel [kaj] dati ^ttistemu, ki potrebuje. ²⁹ Nobenemu umazanemu govoru ne dopustite iziti iz svojih ust, temveč to, kar je dobro, v ^uprid izgrajevanju, da lahko nudi milost poslušalcem. ³⁰ In ne žalostite Božjega Svetega Duha, s katerim ste zapečateni za dan odkupitve. ³¹ Naj bo vsa grenkoba in bes in jeza in razgrajanje ter zlo govorjenje vzdignjeno od vas z vso zlobnostjo [vred]; ³² in bodite prijazni drug do drugega, nežnega srca, odpuščajoč drug drugemu, celó kakor je Bog zaradi Kristusa odpustil vam.

5 Bodite torej Božji posnemovalci, kakor ljubljeni otroci ² in živite v ljubezni, kakor nas je tudi Kristus ljubil in dal samega sebe za nas *kot* daritev in žrtev Bogu v blagodišč vonj. ³ Toda prešuštvovanje in vse nečistosti ali pohlepnosti naj ne bodo niti enkrat omenjene med vami, kakor se spodobi svetim; ⁴ niti umazanost, niti nespametno govorjenje, niti šaljiva vulgarnost, ki niso primerne, temveč rajši zahvaljevanje. ⁵ Kajti to veste, da ne vlačugar ne nečista oseba niti pohlepnež, ki je malikovalec, nima nobene dedičine v Kristusovem in Božjem kraljestvu. ⁶ Naj vas noben človek ne vara s praznimi besedami, kajti zaradi teh stvari prihaja Božji bes na otroke neposlušnosti. ^{v7} Ne bodite torej udeleženci z njimi. ⁸ Kajti včasih ste bili tema, toda sedaj ste svetloba v Gospodu. Živite kot otroci svetlobe, ⁹ § (kajti sad Duha je v vsej dobroti in pravičnosti ter resnici) ¹⁰ in preizkušajte, kaj je sprejemljivo Gospodu. ¹¹ In ne imejte družbe z brezplodnimi deli teme,

temveč *jih* raje grajajte. ¹² Kajti sramota je celó govoriti o teh stvareh, ki so po njih storjene na skrivnem. ¹³ Toda vse stvari, ki so pograjane, ^wso razodete po svetlobi; kajti karkoli razodeva je svetloba. ¹⁴ Zatorej on ^xpravi: »Prebúdi se ti, ki spiš in vstani od mrtvih in Kristus ti bo dal svetlobo.« ¹⁵ Glejte torej, da živite preudarno, ne kakor bedaki, temveč kakor modri. ¹⁶ Izkoristite ^yčas, kajti dnevi so hudi. ¹⁷ Zatorej ne bodite nemodri, temveč razumevajte, kaj je Gospodova volja. ¹⁸ In ne bodite opiti z vinom, v čemer je izgred, temveč bodite napolnjeni z Duhom. ¹⁹ Nagovarjajte se s psalmi in hvalnicami ter duhovnimi pesmimi, prepevajte in v svojem srcu skladajte napeve Gospodu. ²⁰ Vedno se zahvaljujte Bogu in Očetu v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse stvari. ²¹ Drug drugemu se podrejajte v strahu Božjem. ²² Žene, podredite se svojim lastnim soprogom kakor Gospodu. ²³ Kajti soprog je glava ženi, kakor je tudi Kristus glava cerkvi; in on je rešitelj telesa. ²⁴ Torej kakor je cerkev podrejena Kristusu, tako *naj bodo* v vsaki stvari žene svojim lastnim soprogom. ²⁵ Soproti, ljubite svoje žene, prav tako kakor je tudi Kristus ljubil cerkev in dal zanjo samega sebe, ²⁶ da bi jo lahko posvetil in očistil z vodnim izpiranjem po besedi, ²⁷ da bi lahko sebi predstavil krasno cerkev, ki nima madeža ali gube ali katerokoli takšne stvari, temveč da bi bila sveta in brez pomanjkljivosti. ²⁸ Tako so možje dolžni ljubiti svoje žene kakor svoja lastna telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi sebe. ²⁹ § Kajti še nikoli ni noben človek sovražil svojega lastnega mesa, temveč ga hrani in neguje, kakor Gospod cerkev; ³⁰ § kajti mi smo udje njegovega telesa, iz njegovega mesa in iz njegovih kosti. ³¹ Zaradi tega razloga bo mož zapustil svojega očeta in mater in bo pridružen k svoji ženi in ona dva bosta eno meso. ³² To je velika skrivnost, vendar jaz govorim glede Kristusa in cerkve. ³³ Vseeno naj vsak izmed vas še posebej ljubi svojo ženo, celo kakor samega sebe; in žena [naj] gleda, da spoštuje svojega soproga.

Otroci, ubogajte svoje starše v Gospodu, kajti **6** to je prav. ² Spoštuj svojega očeta in mater (kar je prva zapoved z obljubo), ³ da bo lahko dobro s teboj in boš lahko dolgo živel na zemlji. ⁴ In vi očetje, ne provocirajte svojih otrok do besa, temveč jih vzbujajte v Gospodovem poučevanju in svarilu. ⁵ Služabniki, bodite poslušni tem, ki so *vaši* gospodarji glede na meso, s strahom in trepetom, v iskrenosti svojega srca kakor Kristusu; ⁶ ne z navidezno vdanostjo, kakor bi raje ugajali ljudem, temveč kot Kristusovi služabniki iz srca izpolnjujte Božjo voljo; ⁷ z dobro voljo izvršujte službo kakor Gospodu in ne ljudem, ⁸ ker veste, da katerokoli dobro stvar kdorkoli stori, isto bo prejel od Gospoda, bodisi *je* suženj ali svoboden. ⁹ In vi, gospodarji, jim storite iste stvari in prizanašajte ^zgrožnjam, ker veste, da je tudi ^avaš Gospodar v nebesih; niti pri njem ni oziranja na osebe.

^q 4,15: *govorimo*...: ali, smo iskreni.

^r 4,18: *slepote*: ali, trdote.

^s 4,24: *resnični*...: ali, svetosti resnice.

^t 4,28: *dati*: ali, razdeliti.

^u 4,29: *v...*: ali, da izgradi donosnost.

^v 5,6: *neposlušnosti*: ali, nevernosti.

^w 5,13: *pogrjanje*: ali, odkrite.

^x 5,14: *on*: ali, to.

^y 5,16: [Izkoristite: gr. Rešite pred izgubo, ali, Odkupite; drug pomen bi bil, da se našo družbo odkupi pred to brezbožno smerjo, v katero je namenjena.]

^z 6,9: *prizanašajte*...: ali, ublažite grožnje.

^a 6,9: *tudi*...: nekateri berejo, tako vaš kakor njihov.

¹⁰ Končno, moji bratje, bodite močni v Gospodu in v sili njegove moči. ¹¹ Nadenite si vso Božjo bojno opremo, da boste zmožni obstati proti hudičevim zvijačam. ¹² Kajti ne borimo se proti mesu^b in krvi, temveč proti kneževinam, proti oblastem, proti vladarjem teme tega sveta, proti duhovni^c zlobnosti na visokih^d položajih. ¹³ Zato vzemite nase celotno Božjo bojno opremo, da se boste zmožni na hudoben dan zoperstaviti in vse storiti^e ter obstati. ¹⁴ Stojte torej in imejte svoja ledja opasana z resnico in na sebi imejte prsní oklep pravičnosti¹⁵ in svoja stopala, obuta s pripravljenostjo evangelija miru; ¹⁶ predvsem vzemite ščit vere, s katerim boste zmožni pogasiti vse ognjene puščice zlobnega. ¹⁷ In vzemite čelado rešitve duše in meč Duha, kar je Božja beseda; ¹⁸ in vedno molíte z vso molitvijo in ponižno prošnjo v Duhu in k temu

bedite z vso vztrajnostjo in ponižno prošnjo za vse svete; ¹⁹ in zame, da mi bo lahko dana izgovarjava, da bom lahko pogumno odpiral svoja usta, da se razglasí skrivnost evangelija,²⁰ za katerega sem predstavnik v vezeh,^f da bom v tem glahko pogumno govoril, kakor bi moral govoriti.

²¹ Toda, da boste lahko poznali tudi moje zadeve in kako delam, vam bo Tihik, moj ljubljeni brat in zvesti služabnik v Gospodu, oznanil vse stvari; ²² katerega sem poslal k vam zaradi istega namena, da bi vi lahko spoznali naše zadeve in da bi on lahko potolažil vaša srca.

²³ Mir bodi bratom in ljubezen z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa. ²⁴ § Milost bodi z vsemi tistimi, ki z iskrenostjo^h ljubijo našega Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

[Napisano iz Rima Efežanom po Tihiku.]

Poslanica apostola Pavla Filipljanom

[Pavel napiše zahvalno pismo vernikom v Filipih za njihovo pomoč v stiski in ob tej priložnosti pošlje nekaj navodil o krščanski edinosti. Njegova osrednja misel je preprosta: samo v Kristusu sta mogoča resnična edinost in veselje. S Kristusom, kot zgledom ponižnosti in služenja, lahko uživate v enotnosti namena, odnosa, cilja in dela. To je resnica, ki jo Pavel ponazarja s svojim življenjem in ki jo Filipljani nujno morajo slišati. V lastnih vrstah so sodelavci v cerkve v Filipih sprti in ovirajo delo pri oznanjevanju novega življenja v Kristusu. Zaradi tega Pavel spodbuja cerkev, da »stojte trdno ... istega mišljenja ... nenehno se veselite v Gospodu ... naj bodo v vsaki stvari vaše želje razglašene Bogu z molitvijo in ponižno prošnjo, z zahvaljevanjem. In Božji mir, ki presega vse razumevanje, bo varoval vaša srca in mišljenja po Kristusu Jezusu.« (;).]

To pismo se imenuje *Pros Philippesious*, »Filipljanom«. Cerkev v Filipih je bila prva cerkev, ki jo je Pavel ustanovil v Makedoniji.

1. Pavlova hvaležnost za Filipljane (1,1-26).
2. Posnemanje Jezusa v miselnosti in dejanjih (1,27–2,18).
3. Načrti potovanj Pavla in njegovih sodelavcev (2,19–30).
4. Pavlov življenjepis, ki posnema Jezusa (3,1–4,1).
5. Ponižno življenje in upanje (4,2–23).]

1 Pavel^a in Timótej, služabnika Jezusa Kristusa, vsem svetim v Kristusu Jezusu, ki so v Filípih, z duhovnimi nadzorniki in pomočniki [Božjih] služabnikov: ² »Milost bodi vam in mir od Boga, našega Očeta in od Gospoda Jezusa Kristusa.« ³ Svojemu Bogu se zahvaljujem vsakič, ko se^b vas spominjam, ⁴ vedno v vsaki svoji molitvi z radostjo prosim za vas vse, ⁵ zaradi vaše družbe v evangeliju, od prvega dne do sedaj; ⁶ ker sem prepričan o tej sami stvari, da on, ki je v vas začel dobro delo, ga bo opravil^c do dneva Jezusa Kristusa. ⁷ Prav tako je zame primerno, da tako mislim o vas vseh, ker vas^d imam v svojem srcu; glede na to, da ste vi vsi udeleženci moje^e milosti, tako v mojih verigah kakor v obrambi in potrjevanju evangelija. ⁸ Kajti

1,0: Fil 4,1-2
1,0: Fil 4,4
1,0: Fil 4,6-7

Bog je moja priča, kako silno hrepenim po vas vseh v notranjostih Jezusa Kristusa.⁹ In molim to, da bo vaša ljubezen lahko še bolj in bolj obilna v spoznanju in v vsaki frazsodbi;¹⁰ da boste lahko presojali^g stvari, ki so^h odlične; da boste lahko iskreni in brez pohujšanja do Kristusovega dne;¹¹ izpolnjeni s sadovi pravičnosti, ki so po Jezusu Kristusu, v slavo in hvalo Božjo.

¹² Toda, [da] bi razumeli, bratje, da so stvari, ki so se mi zgodile, toliko bolj izpadle v pospeševanje evangelija; ¹³ tako da so moje vezi v Kristusuⁱ razpoznavne po vsej^j palaci in po^k vseh drugih krajih;¹⁴ in mnogi izmed bratov v Gospodu so z mojimi vezmi povečali samozavest, da so mnogo pogumnejše, brez strahu, govorili besedo.

^b 6,12: *mesu*...: gr. krvi in mesu.

^c 6,12: *duhovni*...: ali, zlobnim duhovom.

^d 6,12: *visokih*: ali, nebeških.

^e 6,13: *storiti*...: ali, premagati.

^f 6,20: *vezeh*: ali, verigi.

^g 6,20: *v tem*: ali, od tega.

^h 6,24: *iskrenostjo*: ali, nepokvarjenostjo.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 64.]

^b 1,3: *se*: ali, vas omenjam.

^c 1,6: *opravil*: ali, dokončal.

^d 1,7: *vas*...: ali, me imate v vašem.

^e 1,7: *moje*...: ali, milosti z menoj.

^f 1,9: *vsaki*...: ali, vsakem pomenu.

^g 1,10: *pohvalili*: ali, preizkušali.

^h 1,10: *so*...: ali, se razlikujejo.

ⁱ 1,13: *v Kristusu*: ali, za Kristusa.

^j 1,13: *vsej*...: ali, vsem cesarskem dvoru.

^k 1,13: *po*...: ali, vsem drugim krajem.

¹⁵ Nekateri zares oznanjajo Kristusa celo iz zavisti in prepira, nekateri pa tudi iz dobre volje; ¹⁶ nekdo oznanja Kristusa iz spora, ne iskreno, ker misli, da mojim vezem dodaja stisko, ¹⁷ toda drug iz ljubezni, vedoč, da sem določen za obrambo evangelija. ¹⁸ Kaj torej? Vseeno, vsak način, bodisi s pretvezo ali z resnico, Kristus se oznanja; in v tem se veselim, da in veselil se bom. ¹⁹ Kajti vem, da se bo to, po vaših molitvah in oskrbi Duha Jezusa Kristusa, obrnilo k rešitvi moje duše, ²⁰ glede na moje iskreno pričakovanje in *moje* upanje, da v ničemer ne bom osramočen, temveč, *da bo* z vso srčnostjo, kot vedno, *tako* tudi sedaj, Kristus poveličan v mojem telesu, bodisi *bo to* z življenjem ali s smrtno. ²¹ Kajti zame je živeti Kristus in umreti je dobiček. ²² Toda če živim v mesu, je to sad mojega truda; vendar ne vem, kaj bi izbral. ²³ Kajti v škripcu sem med dvema, ker hrepenim oditi in biti s Kristusom; kar je veliko bolje, ²⁴ pa vendar *je* zaradi vas bolj potrebno ostati v mesu. ²⁵ In ker imam to zaupanje, vem, da bom zaradi vašega napredovanja in veselja vere ostal in nadaljeval z vami vsemi; ²⁶ da bo vaše veselje v Jezusu Kristusu lahko bolj obilno zaradi mene, z mojim ponovnim prihodom k vam. ²⁷ Samo vaše vedenje naj bo, kakor se to spodobi Kristusovemu evangeliju, da bom bodisi prišel in vas videl, bodisi *[da]* bom odsoten, lahko slišal o vaših zadevah, da trdno stojite v enem duhu, enega mišljenja in si skupaj prizadivate za vero evangelija; ²⁸ in v ničemer prestrašeni od svojih nasprotnikov, kar je njim očiten simbol pogube, toda vam rešitev duš in to od Boga. ²⁹ § Kajti zaradi Kristusa vam je dano, da ne samo verujete vanj, ampak da zaradi njega tudi trpite; ³⁰ in imate isti boj, ki ste ga videli v meni in sedaj slišite, *da je* v meni.

2 Če obstaja torej kakršnakoli tolažba v Kristusu, če kakršnakoli tolažba ljubezni, če kakršnakoli družba Duha, če kakršnakoli čustva in usmiljenja, ² izpolnite moje veselje, da ste istih misli in imate isto ljubezen, *da ste* soglasni, enega mišljenja. ³ Naj se nič *ne stori* zaradi prepira ali ošabnosti, temveč naj vsak v skromnosti mišljenja bolj upošteva drugega kakor sebe. ⁴ Ne glejte vsakdo na svoje stvari, temveč vsakdo tudi na stvari drugih. ⁵ V vas naj bo to mišljenje, ki je bilo tudi v Kristusu Jezusu, ⁶ § ki je, četudi v Božji podobi, mislil, da ni rop, da bi bil enak z Bogom; ⁷ temveč je samega sebe naredil brez slôvesa in si privzel obliko služabnika in bil narejen po človeški podobnosti; ⁸ in po videzu ¹zaznan kakor moški, je samega sebe ponižal in postal pokoren do smrti, celo smrti na križu. ⁹ Zatorej ga je Bog tudi visoko povišal in mu dal ime, ki je nad vsakim imenom, ¹⁰ da naj bi ob imenu Jezus pokleknilo vsako koleno, od *stvari* na nebu in *stvari* na zemlji ter *stvari* pod zemljjo; ¹¹ ter *da* bi vsak jezik priznal, da *je* Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta.

¹² Žatorej, moji ljubljeni, kakor ste vedno ubogali, ne kakor samo v moji prisotnosti, temveč veliko bolj zdaj, v moji odsotnosti, s strahom in trepetom uresničite svojo lastno rešitev duše. ¹³ Kajti Bog

je, ki deluje v vas oboje, da hočete in da delate *iz njegovega* dobrega zadovoljstva. ¹⁴ Vse stvari delajte brez mrmranj in razpravljanj, ¹⁵ da boste lahko brez krivde in neškodljivi ^mBožji sinovi, brez oštevanja v sredi sprijenega in sprevrženega naroda, med katerim sijete ⁿkakor luči na svetu; ¹⁶ držeč se besede življenja, da se bom na Kristusov dan lahko veselil, da nisem zaman tekel niti *[se nisem]* zaman trudil. ¹⁷ Da, in če bi bil darovan ^ona žrtev in službo vaše vere, se radostim in se z vami vsemi veselim. ¹⁸ Zaradi istega razloga se tudi vi veselite in razveseljujte z menoj.

¹⁹ Toda Pzaupam v Gospoda Jezusa, da v kratkem pošljem k vam Timóteja, da bom tudi jaz, ko izvem vaše stanje, lahko dobro potolažen. ²⁰ Kajti nimam nobenega človeka istih ^qmisli, ki bo naravno skrbel za vaše stanje. ²¹ Kajti vsi iščejo svoje lastno, ne *[pa]* stvari, ki so Jezusa Kristusa. ²² Vendar poznate dokaz o njem, da je z menoj služil v evangeliju kakor sin z očetom. ²³ Njega se torej nadejam poslati tako kmalu, kot bom videl, kako bo z menoj. ²⁴ Toda zaupam v Gospoda, da bom kmalu prišel tudi sam. ²⁵ Vendar se mi je zdelo potrebno poslati k vam Epafrida, mojega brata in družabnika v trudu in soborca, toda vašega odposlanca in tega, ki je služil mojim potrebam. ²⁶ Kajti hrepenel je po vas vseh in bil poln potrnosti; zato ker ste slišali, da je bil bolan. ²⁷ Kajti zares je bil bolan, blizu smrti, toda Bog se ga je usmilil; in ne samo njega, ampak tudi mene, da ne bi imel bridkost na bridkost. ²⁸ Poslal sem ga torej bolj ^rhitro, da ko ga boste ponovno videli, se boste lahko razveselili in da bom jaz lahko manj žalosten. ²⁹ Sprejmite ga torej v Gospodu z vsem veseljem; in take imejte ^sv časti; ³⁰ ker je bil zaradi Kristusovega dela blizu smrti, ne oziraje se na svoje življenje, da dopolni pomanjkanje vašega služenja do mene.

3 Končno, moji bratje, veselite se v Gospodu. Da vam pišem iste stvari, meni zares ni nadležno, toda za vas *je to* varno.

² § Pazite se psov, pazite se zlih delavcev, pazite se razkola. ³ § Kajti mi smo obreza, ki obožujemo Boga v duhu in se veselimo v Kristusu Jezusu in nimamo zaupanja v meso. ⁴ Čeprav bi tudi jaz lahko imel zaupanje v meso. Če katerikoli drug človek misli, da ima *[kaj]*, glede česar bi lahko zaupal v meso, jaz bolj: ⁵ obrezan osmi dan, iz Izraelove rase, iz Benjaminovega rodu, Hebrejec izmed Hebrejcov, glede postave farizej, ⁶ glede gorečnosti sem preganjal cerkev, glede pravičnosti, ki je po postavi, brez krivde. ⁷ Toda te stvari, ki so bile zame dobiček, te sem štel izgubo za Kristusa. ⁸ § Da, nedvomno in vse stvari štejem *le za* izgubo zaradi odličnosti spoznanja Kristusa Jezusa, svojega Gospoda, za katerega sem pretrpel izgubo vseh stvari in jih štejem *le za* iztrebek, da lahko pridobim Kristusa, ⁹ in najden bom v njem, ne ker bi imel svojo lastno pravičnost, ki je iz postave, temveč to, ki je po Kristusovi veri, pravičnost, ki je od Boga, po veri; ¹⁰ da bi lahko spoznal njega in moč njegovega vstajenja in udeležbo njegovih trpljenj in postal podoben

¹ 2,8: *videzu*: ali, nagnjenju.

^m 2,15: *neškodljivi*: ali, pristni.

ⁿ 2,15: *sijete*: ali, sijete vi.

^o 2,17: *darovan*: gr. izlit.

P 2,19: *Toda*: ali, Razen tega.

^q 2,20: *istih...*: ali, meni tako dragocenega.

^r 2,28: *bolj*: ali, z bolj nelagodno zaskrbljenostjo.

^s 2,29: *imejte...*: ali, spoštuje.

njegovi smrti;¹¹ če na kakršenkoli način lahko dospem do vstajenja mrtvih.¹² Ne da bi že dospel ali bi bil že popoln; vendar si prizadevam za tem, če bi lahko željno vzел to, zaradi česar sem tudi jaz željno vzet od Kristusa Jezusa.¹³ Bratje, ne štejem se, da sem željno vzet, toda *delam to* eno stvar in pozabljam te stvari, ki so zadaj in se iztegujem k tem stvarem, ki so spredaj;¹⁴ pritiskam proti cilju zaradi nagrade visoke poklicanosti od Boga v Kristusu Jezusu.¹⁵ Bodimo torej, kolikor nas je popolnih, takega mišljenja; in če ste v katerikoli stvari drugače misleči, vam bo Bog razodel še to.¹⁶ § Pa vendar, kateri smo že dospeli, živimo po istem načelu, mislimo isto stvar.¹⁷ Bratje, bodite skupaj moji posnemovalci in zapomnite si tiste, ki živijo tako, kakor imate nas za zgled.¹⁸ (Kajti mnogi živijo, o katerih sem vam pogosto povedal in vam sedaj govorim jokaje, *da so* sovražniki Kristusovega križa; ¹⁹ katerih konec je uničenje, katerih Bog je *njihov* trebuh in *katerih* slava je v njihovi sramoti, ki mislijo zemeljske stvari.)²⁰ Kajti naše državljanstvo je v nebesih, od koder tudi pričakujemo Odrešenika, Gospoda Jezusa Kristusa,²¹ ki bo, glede na delovanje, s katerim si je zmožen k sebi podjarmiti celo vse stvari, spremenil naša nizkotna telesa, da bodo oblikovana podobno njegovemu veličastnemu telesu.

4 Zato, moji bratje, srčno ljubljeni in zaželeni, moja radost in krona, tako stojte trdno v Gospodu, *moji* srčno ljubljeni.² Rotim Evodijo in rotim Sintího, da bosta istega mišljenja v Gospodu.³ In prosim tudi tebe, resnični soborec, pomagaj tema ženskama, ki sta se z menoj trudili v evangeliu; tudi s Klemnom in z drugimi mojimi sodelavci, katerih imena so v knjigi življenja.

⁴ Nenehno se veselite v Gospodu. *In* ponovno pravim: »Veselite se.«⁵ Naj bo vaša zmernost znana vsem ljudem. Gospod je blizu.⁶ Ne vznemirjate se in ne skrbite glede ničesar, temveč naj bodo v vsaki stvari vaše želje razglašene Bogu z molitvijo in ponižno prošnjo, z zahvaljevanjem.⁷ In Božji mir, ki presega vse razumevanje, bo varoval vaša srca

4,3: [2 Mz 32,32]
4,3: [Ps 69,28]
4,3: [Iz 4,3]
4,3: [Dan 10,21]
4,3: [Dan 12,1]
4,3: [Lk 10,20]
4,3: [Heb 12,23]
4,3: [Raz 3,5]
4,3: [Raz 13,8]
4,3: [Raz 20,12]
4,3: [Raz 20,15]

in mišljenja po Kristusu Jezusu.⁸ Končno, bratje, katerekoli stvari so resnične, katerekoli stvari so iskrene,⁹ katerekoli stvari so pravične, katerekoli stvari so čiste, katerekoli stvari so očarljive, katerekoli stvari so na dobrem glasu; če obstaja kakršnakoli krepost in če obstaja kakršnakoli hvala, mislite na te stvari.¹⁰ Stvari, ki ste se jih tako naučili, kakor sprejeli in slišali ter videli na meni, te izvršujte; in z vami bo Bog miru.

¹⁰ Toda silno sem se razveselil v Gospodu, da je vaša skrbnost do mene sedaj končno ponovno vyczvetela; v čemer ste tudi bili skrbni, toda manjkala vam je priložnost.¹¹ Ne da govorim glede na pomanjkanje, kajti naučil sem se, v kakršnemkoli stanju sem, biti s tem zadovoljen.¹² Vem oboje, kako je biti ponižen in vem, kako je biti bogat; povsod in v vseh stvareh sem poučen, tako biti sit kakor biti lačen, tako biti bogat kakor prenašati pomanjkanje.¹³ Vse stvari lahko storim v Kristusu, ki me krepi.¹⁴ Vendar ste dobro storili, da ste soudeleženi pri moji stiski.¹⁵ Torej vi Filipljani veste tudi, da na začetku evangelija, ko sem odšel iz Makedonije, nobena cerkev ni sodelovala z menoj glede dajanja in sprejemanja, razen vas samih.¹⁶ Kajti celo v Tesaloniko ste večkrat poslali za mojo nujno potrebo.¹⁷ Ne, ker [bi si] želel daru, temveč si želim sad, da bo obilen na vaš račun.¹⁸ Toda imam vse in obilo; sem poln, ker sem od Epafrođita prejel stvari, ki so bile poslane od vas, dišavo sladkega vonja, sprejemljivo žrtvovanje, všečno Bogu.¹⁹ § Toda moj Bog bo preskrbel vse vaše potrebe, glede na svoja bogastva, v slavi, po Jezusu Kristusu.²⁰ Torej Bogu in našemu Očetu bodi slava na vake vekov. Amen.

²¹ Pozdravite vsakega svetega v Kristusu Jezusu. Pozdravljo vas bratje, ki so z menoj.²² Pozdravljo vas vsi sveti, predvsem tisti, ki so iz cesarjeve družine.

²³ Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi z vami vsemi. Amen.

[To je bilo napisano Filipljanom iz Rima po Epafrođitu.]

Poslanica apostola Pavla Kološanom

[Če lahko pismo Efežanom označimo kot pismo, ki prikazuje »Kristusovo cerkev«, potem mora biti pismo Kološanom zagotovo »Kristus cerkev«. Pismo Efežanom se osredotoča na telo, Pismo Kološanom pa na Glavo. Podobno kot Pismo Efežanom se tudi kratka knjiga Kološanom lepo razdeli na polovici: prvi del je doktrinarni (1 in 2), drugi pa praktični (3 in 4). Pavlov namen je pokazati, da je Kristus prvi in najpomembnejši v vsem, in življenje kristjana mora to odražati. Ker so verniki v njem ukorenjeni, v njem živijo, v njem skriti in v njem popolni, je popolnoma nezdružljivo, da bi živeli življenje brez njega. Oblečeni v Njegovo ljubezen in z Njegovim mirom, ki vlada v njihovih srcih, so opremljeni, da Kristusa postavijo na prvo mesto na vseh področjih življenja.]

To pismo je zaradi postaloznano kot *Pros Kolossaeis*. Pavel je želel, da bi ga brali tudi v sosednji cerkvi v Laodikeji () .

1. Jezus kot kralj nad vsem stvarstvom (1,1-23).

^t 3,20: *naše...*: ali, mi živimo ali se obnašamo kot državljeni nebes, ali, za doseganje nebes.

^u 4,8: *iskrene*: ali, častivredne, [gr. plemenite.]

^v 4,10: *ponovno...*: ali, oživelja.

^w 4,18: *imam*: ali, prejel sem.

2. Pavlovo trpljenje (1,24–2,5).
 3. Opozorila pred lažnimi učitelji (2,6–23).
 4. Zgledi Jezusove nesebične ljubezni (3–4).]

1 Pavel, ^apo Božji volji apostol Jezusa Kristusa in naš brat Timotej, ² svetim in zvestim bratom v Kristusu, ki ste v Kolosah: »Milost bodi vam in mir od Boga, našega Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa.« ³ Zahvaljujemo se Bogu in Očetu našega Gospoda Jezusa Kristusa, ko nenehno molimo za vas, ⁴ odkar smo slišali o vaši veri v Kristusa Jezusa in o ljubezni, ki jo imate do vseh svetih; ⁵ zaradi upanja, ki je za vas prihranjeno v nebesih, o katerem ste prej slišali v besedi resnice evangelija, ⁶ ki je prišel k vam tako, kakor je po vsem svetu; in prinaša sad, kakor tudi v vas, od dneva, ko ste slišali o njem in spoznali Božjo milost v resnici; ⁷ kakor ste se tudi naučili od Epafrá, našega dragega poslužabnika, ki je za vas zvest Kristusov poslužabnik, ⁸ ki nam je tudi pojasnil vašo ljubezen v Duhu. ⁹ Zaradi tega razloga tudi mi od dneva, ko smo to slišali, ne prenehamo moliti za vas in želimo, da bi bili vi lahko izpolnjeni s spoznanjem njegove volje, v vsej modrosti in duhovnem razumevanju, ¹⁰ da bi lahko hodili vredno Gospoda v vsej všečnosti, bili rodovitni v vsakem dobrem delu in rastli v spoznanju Boga; ¹¹ okrepljeni z vso močjo, glede na njegovo veličastno moč, v vsej vztrajnosti in potrpežljivosti, z veseljem; ¹² in se zahvaljevali Očetu, ki nas je naredil primerne za udeležence dediščine svetih v svetlobi, ¹³ ki nas je osvobodil pred oblastjo teme in nas prenesel v kraljestvo svojega bljudljivenega Sina; ¹⁴ § v katerem imamo po njegovi krvi odkupitev, torej odpuščanje grehov; ¹⁵ ki je podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsakega ustvarjenega bitja, ¹⁶ kajti po njem so bile ustvarjene vse stvari, ki so na nebu in ki so na zemlji, vidne in nevidne, bodisi so to prestoli ali gospodstva ali kneževine ali oblasti; vse stvari so bile ustvarjene po njem in zanj; ¹⁷ in on je pred vsemi stvarmi in po njem vse stvari stojijo skupaj. ¹⁸ In on je glava telesa, cerkve; ki ji je začetek, prvorojenec od mrtvih; da bi lahko v vseh stvareh imel prvenstvo. ¹⁹ § Kajti Očetu je ugajalo, da bi v njem prebivala vsa polnost; ²⁰ in je sklenil dmir po krvi njegovega križa, da po njem pobota k sebi vse stvari; po njem, pravim, bodisi, da so stvari na zemlji ali stvari v nebesih. ²¹ In vas, ki ste bili nekoč odtujeni in v svojem mišljenju po zlobnih delih sovražniki, je vendar sedaj pobotali ²² v telesu njegovega mesa skozi smrt, da vas predstavi svete in neoporečne in brezgrajne v svojem pogledu, ²³ če utemeljeni in ustaljeni nadaljujete v veri in se ne boste oddaljili od upanja evangelija, ki ste ga slišali in ki je bil oznanjen vsakemu ustvarjenemu bitju, ki je pod nebom; katerega sem jaz, Pavel, postal poslužabnik; ²⁴ ki se sedaj veselim v svojih trpljenjih za vas in v svojem mesu dopolnjujem

1,17: 1 Kor 8,6
 1,17: Jn 1,3
 1,25: Rim 15,15-19

to, kar je zaradi njegovega telesa, ki je cerkev, primanjkovalo Kristusovim stiskam; ²⁵ katerega poslužabnik sem postal, glede na Božjo razdelitev, ki mi je bila dana za vas, da izpolnim f Božjo besedo; ²⁶ celo skrivnost, ki je bila skrita pred veki in pred rodom, toda sedaj je razodeta njegovim svetim, ²⁷ katerim je Bog hotel razodeti kakšna so bogastva slave te skrivnosti med pogani; ki je Kristus v vas, gupanje slave, ²⁸ § katerega oznanjam in vsakega človeka svarimo in vsakega človeka učimo v vsej modrosti; da lahko vsakega človeka prikažemo popolnega v Kristusu Jezusu; ²⁹ zato se tudi trudim in se borim, glede na njegovo delovanje, ki v meni mogočno deluje.

2 Kajti hočem, da bi vedeli, kako velik boj ^himam za vas in za te iz Laodikeje in za mnoge, četudi niso videli mojega obraza v mesu, ² § da bodo njihova srca lahko potolažena, stekana skupaj v ljubezni in v vseh bogastvih polnega zagotovila razumevanja, k spoznanju Božje skrivnosti in Očetove in Kristusove; ³ v katerem i so skriti vsi zakladi modrosti in spoznanja. ⁴ In to pravim, da vas ne bi katerikoli človek presleplil s prepričevalnimi besedami. ⁵ Kajti čeprav sem odsoten v mesu, sem vendar z vami v duhu in se veselim ter zrem vašo urejenost in neomajnost vaše vere v Kristusa.

⁶ Tako kakor ste torej sprejeli Gospoda Kristusa Jezusa, tako živite v njem. ⁷ Ukorjenjeni in zgrajeni v njem ter potrjeni v veri, kakor ste bili poučeni in v tem obilni z zahvaljevanjem. ⁸ Pazite, da vas ne bi katerikoli človek oplenil s filozofijo i in prazno prevaro po človeškem izročilu, po temeljnih k principih sveta, ne pa po Kristusu. ⁹ Kajti v njem telesno prebiva vsa polnost Božanstva. ¹⁰ In vi ste popolni v njem, ki je glava vseh kneževin in oblasti; ¹¹ § v katerem ste tudi obrezani z obrezo, narejeno brez rok, s slačenjem grešnega mesenega telesa, s Kristusovo obrezo; ¹² s krstom pokopani z njim, v katerem ste tudi vi z njim vstali, po veri Božjega delovanja, ki ga je obudil od mrtvih. ¹³ In vas, mrtve v vaših grehih in neobrezanosti vašega mesa, je on oživil skupaj z njim ter vam odpustil vse grehe ¹⁴ in izbrisal rokopis odredb, ki so bile zoper nas, ki nam je bil nasproten in ga odstranil s poti ter ga pribil na svoj križ; ¹⁵ in ker imamo pokvarjene kneževine in oblasti, je naredil iz njih javni prikaz, slaveč v tem lzmago nad njimi. ¹⁶ Ne pustite torej nobenemu človeku, da vas sodi v jedi mali v pijači ali pri spoštovanju nsvetega dne ali mlaja ali šabatnih dni; ¹⁷ ki so senca stvari, ki pridejo; toda telo je Kristusovo. ¹⁸ Ne pustite nobenemu človeku, da vas opreslepi glede vaše nagrade, [tako da je] Pprostovoljno ponižen in obožuje angle in se vsiljuje v te stvari, ki jih ni

^a 1,1: [Leta Gospodovega 64.]

^b 1,13: *svojega*...: gr. Sina njegove ljubezni.

^c 1,18: v...: ali, med vsemi stvarmi.

^d 1,20: *sklenil*: ali, naredil.

^e 1,21: v...: ali, po svojem mišljenju v.

^f 1,25: *izpolnim*: ali, obširno oznam.

^g 1,27: v vas: ali, med vami.

^h 2,1: *boj*: ali, strah, ali, skrb.

ⁱ 2,3: v katerem: ali, kjer.

^j 2,8: [filozofijo: gr. rad imeti modrosti.]

^k 2,8: *temeljnih*...: ali, prvinah.

^l 2,15: *temi*: ali, sebi.

^m 2,16: *v jedi*...: ali, pri hranjenju in pitju.

ⁿ 2,16: *spoštovanju*: ali, vlogi.

^o 2,18: *vas*...: ali, sodi proti vam.

^p 2,18: *tako da je*...: gr. kot prostovoljec s ponižnostjo in oboževanjem.

videl, prazno napihnjen s svojim mesenim umom,¹⁹ ne drži pa se Glave, od katere ima vse telo po sklepih in vezeh nudeno hrano in stkanu skupaj raste z rastjo od Boga.

²⁰ Zatorej, če ste s Kristusom mrtvi temeljnim principom sveta, zakaj ste podrejeni odredbam, kakor da živite v svetu²¹ (ne dotikaj, ne okušaj, ne prijemaj, ²²ki bodo z uporabo vsi odmrli) po človeških zapovedih in naukih?²³ Katere stvari imajo resnično navidezen prikaz modrosti v pobožnem oboževanju in ponižnosti in zapostavljanju^r telesa; v zadovoljevanje mesa, ne pa v kakršnokoli vrednost.

3 Če ste bili torej obujeni s Kristusom, iščite te stvari, ki so zgoraj, kjer Kristus sedi na Božji desnici.² Naravnajte svojo^s naklonjenost na stvari zgoraj, ne na stvari na zemlji.³ Kajti umrli ste in vaše življenje je s Kristusom skrito v Bogu.⁴ Ko se bo prikazal Kristus, *ki je naše življenje*, tedaj se boste tudi vi prikazali z njim v slavi.

⁵ Mrtvite torej svoje ude, ki so na zemlji: prešuštvovanje, nečistost, nebrzdano strast, zlo poželjivost in pohlepnost, kar je malikovanje;⁶ kajti zaradi teh stvari prihaja Božji bes na otroke neposlušnosti;⁷ v katerih ste tudi vi nekaj časa hodili, ko ste živelii v njih.⁸ Toda sedaj tudi vse to odložite: jezo, bes, zlobnost, bogokletje, umazan govor iz vaših ust.⁹ Ne lažite drug drugemu, ker ste slekli starega človeka z njegovimi dejanji¹⁰ in si nadeli novega človeka, ki je obnovljen v spoznanju, po podobi njega, ki ga je ustvaril;¹¹ kjer ni niti Grka, niti Juda, obreze, niti neobreze, tujca, Skita, sužnja, *niti* svobodnega, temveč *je* Kristus vse in v vseh.¹² Nadenite si torej, kot Božji izvoljeni, sveti in ljubljeni, čustva usmiljenja, prijaznost, ponižnost mišljenja, krotkost, potrpežljivost;¹³ prizanašajte drug drugemu in odpuščajte drug drugemu, če ima katerikoli človek spor^t proti komurkoli. Torej kakor je Kristus odpustil vam, tako tudi vi *počnite*.¹⁴ In nad vsemi temi stvarmi si *oblecite* ljubezen, ki je vez popolnosti.¹⁵ In Božji mir naj vlada v vaših srcih, h kateremu ste tudi poklicani v enem telesu; in bodite hvaležni.¹⁶ Naj Kristusova beseda bogato prebiva v vas v vsej modrosti; drug drugega učite in opominjajte s psalmi in hvalnicami ter duhovnimi pesmimi in prepevajte Gospodu z milostjo v svojih srcih.¹⁷ In karkoli delate v besedi ali dejanju, vse *delajte* v imenu Gospoda Jezusa in po njem dajajte zahvalo Bogu in Očetu.

¹⁸ Žene, podredite se svojim lastnim soprogom, kakor se to spodobi v Gospodu.¹⁹ Soprog, ljubite svoje žene in ne bodite osorni proti njim.²⁰ Otroci, ubogajte svoje starše v vseh stvareh, kajti to je

zelo prijetno Gospodu.²¹ Očetje, ne provocirajte svojih otrok *k jezi*, da ne bi izgubili poguma.²² § Služabniki, v vseh stvareh ubogajte svoje gospodarje po mesu; ne z navidezno vdanostjo, kakor da bi raje ugajali ljudem; temveč v iskrenosti srca, boječ se Boga.²³ In karkoli delate, delajte *to* iz srca, kakor Gospodu in ne ljudem;²⁴ vedoč, da boste od Gospoda prejeli nagrado dediščine; kajti vi služite Gospodu Kristusu.²⁵ Toda kdor dela krivico, bo za krivico prejel, kar je storil; in ni oziranja na osebe.

4 Gospodarji, dajajte svojim služabnikom to, kar **4** je pravično in primerno; vedoč, da imate tudi vi Gospodarja v nebesih.

² Vztrajajte v molitvi in bedite v njej z zahvaljevanjem;³ poleg tega molite tudi za nas, da bi nam Bog odprl vrata izgovarjave, da bomo govorili Kristusovo skrivnost, zaradi katere sem tudi v vezeh;⁴ da jo bom lahko prikazal, kakor sem dolžan govoriti.⁵ Živite v modrosti do teh, ki so zunaj in izkoristite čas.⁶ Naj *bo* vaš govor vedno z milostjo, začinjen s soljo, da boste lahko vedeli, kako bi morali odgovarjati vsakemu človeku.

⁷ Ves moj položaj vam bo razglasil Tihik, *ki je* ljubljeni brat in zvest služabnik ter soslužabnik v Gospodu;⁸ § ki sem ga k vam poslal z istim namenom, da bi lahko spoznal vaš položaj in potolažil vaša srca;⁹ z Onézimom, zvestim in ljubljenim bratom, ki je *eden* izmed vas. Dala vam bosta spoznati vse stvari, ki so *stojene* tukaj.

¹⁰ Pozdravljo vas Aristarh, moj sojetnik in Marko, sin Barnabove sestre (glede katerega ste prejeli zapovedi; če pride k vam, ga sprejmite)¹¹ in Jezus, ki se imenuje Just, ki so iz obreze. Samo ti so moji sodelavci za Božje kraljestvo, ki so mi bili v tolažbo.¹² § Pozdravlja vas Epafrá, ki je *eden* izmed vas, Kristusov služabnik, ki se vedno goreče bori^u za vas v molitvah, da bi lahko stali popolni in dovršeni,^v v vsej Božji volji.¹³ Kajti prinašam mu pričevanje, da ima veliko gorečnost za vas in za tiste, *ki so* v Laodikeji in za one v Hierápoli.¹⁴ Pozdravlja vas Luka, ljubljeni zdravnik in Demá.¹⁵ Pozdravite brate, ki so v Laodikeji in Nimfáša ter cerkev, ki je v njegovi hiši.¹⁶ In ko preberete to poslanico med vami, poskrbite, da se bo brala tudi v cerkvi Laodikejcev; in da tudi vi preberete poslanico iz Laodikeje.¹⁷ In Arhipu recite: »Pazi na službo, ki si jo prejel v Gospodu, da jo izpolnjuješ.«

¹⁸ Pozdrav z mojo, Pavlovo roko. Spominjajte se mojih vezi. Milost *bodi* z vami. Amen.

[Napisano iz Rima Kološanom,
po Tihiku in Onézimu.]

^q 2,20: *temeljnimi*...: ali, prvinam.

^r 2,23: *zapostavljanju*...: ali, kaznovanju, ali, neprizanašanju telesu.

^s 3,2: *svoje*...: ali, svoje mišljenje.

^t 3,13: *spor*: ali, pritožbo.

^u 4,12: *bori*: ali, prizadeva.

^v 4,12: *dovršeni*: ali, nasičeni.

Prva poslanica apostola Pavla Tesalonicičanom

[Pavel ima veliko prijetnih spominov na dneve, ki jih je preživel z mlado solunsko cerkvijo. Njihova vera, upanje, ljubezen in vztrajnost pred pregašanjem so zgledni. Pavlovo delo duhovnega starša mlade cerkve je bilo bogato poplačano in njegova naklonjenost je vidna v vsaki vrstici njegovega pisma.

Pavel jih spodbuja, naj se izpopolnjujejo v svoji na novo pridobljeni veri, naj povečujejo medsebojno ljubezen ter se veselijo, molijo in se vedno zahvaljujejo. Pismo zaključi z navodili o Gospodovi vrnitvi, katerega prihod pomeni upanje in tolažbo za žive in mrtve vernike.

Ker je to prvo od dveh Pavlovinih kanoničnih pisem cerkvi v Tesaloniki, je dobilo naslov *Pros Thessalonikeis A, Prvo Tesalonicičanom*.

1. Pavlova hvaležnost in ljubezen do Tesalonicičanov (1-3).
2. Navodila za življenje in podrobnosti o vrnitvi Jezusa (4-5).]

1 § ^aPavel in Silván ter Timótej cerkvi Tesalonicičanov, ^bki je v Bogu Očetu in v Gospodu Jezusu Kristusu: »Milost bodi vam in mir od Boga, našega Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa.« ²Vedno se za vas vse zahvaljujemo Bogu in vas omenjam v svojih molitvah, ³ko se brez prenehanja spominjamo vašega dela vere in truda ljubezni ter potrežljivosti upanja v našega Gospoda Jezusa Kristusa, pred očmi Boga in našega Očeta; ⁴ker poznamo, ljubljeni bratje, ^cvašo izvolitev od Boga. ⁵Kajti naš evangelij ni prišel k vam samo v besedi, temveč tudi v moči in v Svetem Duhu in v precejšnjem zagotovilu; kakor veste, kakšne vrste ljudje smo bili med vami zaradi vas. ⁶In vi ste postali naši in Gospodovi sledilci, ker ste besedo sprejeli v veliki stiski, z veseljem Svetega Duha, ⁷tako da ste bili zgledi vsem, ki verujejo v Makedoniji in Ahaji. ⁸Kajti od vas je odmevala Gospodova beseda ne samo po Makedoniji in Ahaji, temveč se je vaša, do Boga usmerjena vera, razširila tudi naokoli, po vsakem kraju; tako da nam ni treba karkoli govoriti, ⁹kajti oni sami so o nas prikazali kakšne vrste prihod smo imeli k vam in kako ste se od malikov obrnili k Bogu, da služite živemu in resničnemu Bogu; ¹⁰in da čakate na njegovega Sina iz nebes, ki ga je obudil od mrtvih, celó Jezusa, ki nas je osvobodil pred besom, ki pride. ^d

2 Kajti bratje, vi sami veste, da naš prihod k vam ni bil zaman, ²temveč smo celó potem, ko smo poprej v Filípih trpeli in bili sramotno obravnavani, kakor veste, smo bili v našem Bogu pogumni, da smo vam v velikem boju izpričali Božji evangelij. ³Kajti naše spodbujanje ni bilo ^eiz prevare niti iz nečistosti niti v zvijači, ⁴temveč kakor nam je Bog dopustil, da nam zaupa evangelij, točno tako govorimo; ne kakor ugajajoči ljudem, temveč Bogu, ki preizkuša naša srca. ⁵Kajti niti nismo ob kateremkoli času uporabili laskavih besed, kakor veste niti pretveze pohlepnosti; Bog je priča. ⁶Niti nismo iskali slave od Ijudi niti od vas niti ne od drugih, ko bi lahko bili fobremenujuči kot

Kristusovi apostoli. ⁷Toda med vami smo bili nežni, tako kakor dojilja neguje svoje otroke. ⁸Tako smo vas bili vdano željni, da smo vam bili voljni podeliti ne samo Božji evangelij, ampak tudi naše duše, ker ste nam bili dragi. ⁹Kajti spomnite se, bratje, našega truda in muke; kajti ponoči in podnevi smo garali, ker nismo žeeli biti obremenitev komurkoli izmed vas, ko smo vam pridigli Božji evangelij. ¹⁰Vi ste priče in tudi Bog, kako sveto in pravično in neoporečno smo se védli med vami, ki verujete. ¹¹Prav tako veste, kako smo tolažili in opozarjali vsakega izmed vas, tako kakor oče počne svojim otrokom, ¹²da bi vi živel vredno Boga, ki vas je poklical ^{hv} svoje kraljestvo in slavo.

¹³Zaradi tega razloga se prav tako brez prenehanja zahvaljujemo Bogu, kajti ko ste prejeli Božjo besedo, ki ste jo slišali od nas, je niste sprejeli kakor človeško besedo, temveč takšno, kot je v resnici, Božjo besedo, ki učinkovito deluje tudi v vas, ki verujete. ¹⁴Kajti vi, bratje, ste postali sledilci Božjih cerkvá, ki so v Judeji v Kristusu Jezusu; kajti tudi vi ste trpeli podobne stvari od svojih lastnih rojakov, takšne, kot so jih oni od Judov, ¹⁵ki so ubili tako Gospoda Jezusa kakor svoje lastne preroke in so pregašali ⁱnas; pa ne ugajajo Bogu in so nasprotni vsem ljudem. ¹⁶Branijo nam govoriti poganci, da bi bili le-ti lahko rešeni in da bi vsakič dopolnili svoje grehe; kajti bes je prišel nadnje do skrajnosti.

¹⁷Toda mi, bratje, ki smo bili za kratek čas vzeti od vaše navzočnosti, [toda] ne v srcu, smo si z velikim hrepnenjem toliko obilneje prizadevali, da vidimo vaše obliče. ¹⁸Zato smo žeeli priti k vam, celó jaz Pavel, enkrat in ponovno; toda Satan nas je zadržal. ¹⁹Kajti kaj je naše upanje ali veselje ali krona radosti? ^jAli ne celó vi v prisotnosti našega Gospoda Jezusa Kristusa ob njegovem prihodu?

²⁰Kajti vi ste naša slava in veselje.

3 Zato, ko nismo mogli več potrpeti, smo mislili, ²da je dobro, da v Atenah ostanemo sami, ²in smo poslali Timóteja, našega brata in Božjega služabnika in našega sodelavca pri Kristusovem

^a 1,1: [Leta Gospodovega 54.]

^b 1,1: [Tesalonicičanov: prebivalci današnjega Soluna.]

^c 1,4: *bratje*...: ali, od Boga, vašo izvolitev.

^d 1,10: [je osvobodil pred besom, ki pride: gr. osvobaja pred besom, ki prihaja.]

^e 2,3: [ni bilo: gr. ni.]

^f 2,6: *nekaterere*...: ali, uporabili avtoritet.

^g 2,7: [otroke: gr. lastne otroke.]

^h 2,12: [je poklical: gr. vas kliče.]

ⁱ 2,15: *preganjali*...: ali, nas pregnali ven.

^j 2,19: *radosti*: ali, ponašanja.

evangeliju, da vas utrди in da vas potolaži glede vaše vere,³ da ne bi bil noben človek omajan s temi stiskami, kajti vi sami veste, da smo določeni za to.⁴ Kajti resnično, ko smo bili z vami, smo vam vnaprej povedali, da naj bi trpeli stisko; kakor se je zgodilo in vi to veste.⁵ Zaradi tega razloga, ko nisem mogel več potrpeti, sem poslal, da spoznam vašo vero, da vas ne bi z nekimi načini skušal skušnjavec in bi bil naš trud zaman.⁶ Toda sedaj, ko je od vas k nam prišel Timótej in nam prinesel dobre novice o vaši veri ter ljubezni in da nas imate vedno v lepem spominu ter si silno želite, da nas vidite, kakor si tudi mi [*želimo*] *videti* vas;⁷ zato smo bili, bratje, po vaši veri potolaženi glede vas v vsej naši stiski in tegobi,⁸ kajti zdaj živimo, če vi trdno stojite v Gospodu.⁹ Kajti kakšne zahvale lahko spet za vas vrnemo Bogu, za vse veselje, s katerim se zaradi vas veselimo pred svojim Bogom?¹⁰ Ponoči in podnevi silno prosimo, da bi lahko videli vaš obraz in lahko dovršili to, kar primanjkuje vaši veri.¹¹ Torej sam Bog in naš Oče in naš Gospod Jezus Kristus [*naj*] našo pot usmerjata ^k k vam.¹² In Gospod [*naj*] vam stori, da rastete in [*ste*] obilni v ljubezni drug do drugega in do vseh *ljudi*, prav tako kakor mi *počnemo* vam,¹³ z namenom, da bi lahko vaša srca utrdil brez graje v svetosti pred Bogom, celo našim Očetom, ob prihodu našega Gospoda Jezusa Kristusa z vsemi njegovimi svetimi.^m

4 Nadalje vas potem rotimo, ⁿbratje in *vas* spodbujamo ^opo Gospodu Jezusu, da kakor ste od nas prejeli, kako bi morali živeti in ugajati Bogu, *tako da bi bili bolj in bolj obilni.*² Kajti veste, kakšne zapovedi smo vam dali po Gospodu Jezusu.³ Kajti to je Božja volja, *celo* vaše posvečenje, da naj bi se vzdržali pred prešuštvovanjem,⁴ da bi vsakdo izmed vas vedel, kako čuvati svojo posodo v posvečenju in časti;⁵ ne [*pa*] v poželenju pohotnosti, tako kakor pogani, ki ne poznaajo Boga;⁶ da noben človek ne gre preko in ne goljufa ^psvojega brata v *katerikoli* ^qzadevi; zato ker je Gospod maščevalec vsega tega, kakor smo vas tudi mi svarili in pričevali.⁷ Kajti Bog nas ni poklical k nečistosti, temveč v svetost.⁸ Kdor torej prezira, ne prezira ^rčloveka, temveč Boga, ki nam je prav tako dal svojega Svetega Duha.⁹ Toda glede bratoljubja ne potrebujete, da vam pišem, kajti vi sami ste od Boga poučeni, da ljubite drug drugega.¹⁰ In zares to delajte do vseh bratov, ki so po vsej Makedoniji. Toda rotimo *vas*, bratje, da bolj in bolj rastete¹¹ in da se učite biti mirni ter opravljati svoje lastno opravilo in da delate s svojimi lastnimi rokami, kakor smo vam zapovedali;¹² da boste lahko živelji iskreno do teh, ki so zunaj in *da* ne boste ničesar ^spotrebovali.

¹³ Toda ne želim, da bi bili vi nevedni, bratje, glede teh, ki so zaspali, da ne žalujete, tako kakor

3,8: Rim 7,9

drugi, ki nimajo upanja.¹⁴ Kajti če verujemo, da je Jezus umrl in ponovno vstal, bo točno tako tudi tiste, ki spijo v Jezusu,^tBog privedel z njim.¹⁵ Kajti to vam rečemo po Gospodovi besedi, da mi, ki smo živi *in* ostanemo do Gospodovega prihoda, ne bomo vodili ^uteh, ki so zaspali.¹⁶ Kajti sam Gospod se bo spustil iz nebes z vzklikom, z glasom nadangela in z Božjo trobento; in prvi bodo vstali mrtvi v Kristusu.¹⁷ Potem pa bomo mi, ki smo živi *in* preostanemo, vzeti skupaj z njimi v oblake, da srečamo Gospoda v zraku, in tako bomo vedno z Gospodom.¹⁸ Zato drug drugega tolažite ^vs temi besedami.

5 Toda o časih in obdobjih, bratje, ni potrebno, da vam pišem.² Kajti vi sami prav dobro veste, da dan Gospodov prihaja tako, kakor tat ponoči.³ Kajti ko bodo govorili: »Mir in varnost,« tedaj nenadoma pride nadnje uničenje, kakor porodne muke na žensko z otrokom; in ne ^wbodo ubežali.⁴ Toda vi, bratje, niste v temi, da vas tisti dan preseneti kakor tat.⁵ Vi vsi ste otroci svetlobe in otroci ^xdneva. Nismo od noči niti od teme.⁶ Zatorej ne spimo, kakor *počno* drugi, temveč čujmo in bodimo trezni.⁷ Kajti tisti, ki spijo, spijo ponoči; in tisti, ki se opijajo, so pijani ponoči.⁸ Toda mi, ki smo od dneva, bodimo trezni, nadenimo si prsni oklep vere in ljubezni in za čelado upanje rešitve duše.⁹ Kajti Bog nas ni določil za bes, temveč da dosežemo rešitev duše po našem Gospodu Jezusu Kristusu,¹⁰ ki je umrl za nas, da bodisi smo budni ali spimo, naj bi živelji skupaj z njim.¹¹ Zato se skupaj tolažite ^yin izgrajujte drug drugega, kakor tudi počnete.

¹² In rotimo vas bratje, da spoznate te, ki se med vami trudijo in so nad vami v Gospodu ter vas opominjajo,¹³ in da jih zaradi njihovega dela zelo visoko spoštujte v ljubezni. *In* bodite v miru med seboj.¹⁴ Torej vas spodbujamo, ^zbratje, posvarite te, ki so nepodrejeni, ^atolažite malodušne, podpirajte slabotne, bodite potrpežljivi do vseh *ljudi*.¹⁵ Glejte, da nihče nobenemu človeku ne vrača zla za zlo, temveč vedno sledite temu, kar je dobro, tako med seboj kakor do vseh *ljudi*.¹⁶ Neprenehoma se veselite.¹⁷ Molite brez prenehanja.¹⁸ V vsaki stvari se zahvaljujte, kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas.¹⁹ Ne gasite Duha.²⁰ Ne prezirajte prerokovanj.²¹ Preizkušajte vse stvari; trdno držite to, kar je dobro.²² § Vzdržite se vsega videza ^bzla.²³ In sam Bog miru *naj* vas popolnoma posveti; in *prosim* Boga, da bodo vaš celoten duh in duša in telo ohranjeni neomadeževani do prihoda našega Gospoda Jezusa Kristusa.²⁴ Zvest je on, ki vas kliče, ki bo *to* tudi storil.

²⁵ Bratje, molíte za nas.

²⁶ Pozdravite vse brate s svetim poljubom.

²⁷ Po Gospodu vam ^cnaročam, da bo ta poslanica prebrana vsem svetim bratom.

^k 3,3: *to*: ali, trpljenja, ali, preganjanje.

^l 3,11: *usmerjata*: ali, vodita.

^m 3,13: *svetimi*: ali, posvečenimi, ali, angeli.

ⁿ 4,1: *rotimo*: ali, prosimo.

^o 4,1: *spodbujamo*: ali, rotimo.

^p 4,6: *goljufa*: ali, zatira, ali, vara.

^q 4,6: *katerikoli*...: ali, zadevi.

^r 4,8: *prezira*: ali, zavrača.

^s 4,12: *ničesar*: ali, od nikogar.

^t 4,14: [spijo v Jezusu: gr. so zaspali skozi Jezusa.]

^u 4,15: *vodili*...: ali, prišli pred temi, ali, preprečili tem, ali, imeli prednost pred temi, [gr. na noben način ne bomo prehiteli].

^v 4,18: *tolažite*: ali, spodbujajte.

^w 5,3: [ne: gr. na noben način ne.]

^x 5,5: [otroci svetlobe in otroci: gr. sinovi svetlobe in sinovi.]

^y 5,11: *tolažite*: ali, spodbujajte.

^z 5,14: *spodbujamo*: ali, rotimo.

^a 5,14: *nepodrejeni*: ali, nereditni.

^b 5,22: [vsega videza: gr. vseh oblik, ali, vseh vrst.]

^c 5,27: *vam*...: ali, vas rotim.

Druga poslanica apostola Pavla Tesaloníčanom

[Od Pavlovega prvega pisma so bila med Tesaloníčani zasejana semena lažnih naukov, zaradi katerih so omahovali v svoji veri. Pavel odstrani ta uničujoča semena in ponovno posadi semena resnice. Na začetku pohvali vernike za njihovo zvestobo sredi preganjanja in jih spodbudi, da bo sedanje trpljenje poplačano s prihodnjo slavo. Zato je sredi preganjanja pričakovanje lahko veliko.]

Nato se Pavel loti osrednje teme svojega pisma: nesporazuma, ki so ga povzročili lažni učitelji glede prihajajočega Gospodovega dne. Kljub nasprotnim poročilom ta dan še ni prišel, zato Pavel pripoveduje o dogodkih, ki se morajo najprej zgoditi. Ustrezen odgovor je delo za evangelij in ne lenobno spriajaznenje.

Kot drugo pismo v Pavlovi solunski korespondenci je bilo to pismo naslovljeno *Pros Thessalonikeis B*, »Drugo Tesaloníčanom«.

1. Upanje v preganjanju (1).
2. Dan Gospodov (2).
3. Opomin lenobnim (3).]

1 Pavel ^ain Silván ter Timótej, cerkvi Tesaloníčanov v Bogu, našem Očetu in Gospodu Jezusu Kristusu: ² »Milost vam in mir od Boga, našega Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa.«

³ Dolžni smo, da se vedno zahvaljujemo Bogu za vas, bratje, kakor se spodobi, zato ker ta vaša vera silno raste in je ljubezen vsakogar izmed vas vseh do drug drugega obilna, ⁴ tako, da se mi sami ponašamo z vami po Božjih cerkvah, zaradi vaše potrpežljivosti in vere, v vseh vaših preganjanjih in stiskah, ki jih prenašate; ⁵ kar je razpoznaven simbol pravične Božje sodbe, da boste lahko šteti vredne Božjega kraljestva, za katerega tudi trpite. ⁶ Čeprav je pri Bogu pravična stvar, da poplača stisko tem, ki vas stiskajo; ⁷ vam pa, ki ste stiskani, olajšanje z nami, ko se bo Gospod Jezus, razodet iz nebes, s svojimi ^bmogočnimi angeli, ⁸ v plamenečem ognju maščeval ^cna teh, ki ne poznajo Boga in ne ^dubogajo evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa; ⁹ ki bodo kaznovani z večnim uničenjem proč od Gospodove prisotnosti in proč od slave njegove moči; ¹⁰ § ko bo prišel, da bo proslavljen v svojih svetih in da bo občudovan v vseh teh, ki verujejo (ker so verovali našemu pričevanju med vami) na tisti dan. ¹¹ Zatorej tudi vedno molimo za vas, da vas bo naš Bog imel za evredne te poklicanosti in izpolnite vso dobro voljo njegove dobre ter delo vere v moči; ¹² da bo v vas lahko proslavljen ime našega Gospoda Jezusa Kristusa in vi v njem, glede na milost našega Boga in Gospoda Jezusa Kristusa.

2 Torej vas rotimo, bratje, pri prihodu našega Gospoda Jezusa Kristusa in pri našem zbiranju

2,4: [Apd 17,23]

k njemu, ^f da ne boste kmalu pretreseni v mišljenju ali bili vznemirjeni, niti po duhu, niti z besedo, niti s pismom kot od nas, kakor da je blizu Kristusov dan. ³ Nobenemu človeku ne pustite, da vas na kakršenkoli način zavede, kajti *ta dan ne bo prišel*, razen če ne bo najprej prišlo odpadanje in da se razodene grešen človek, sin pogube, ⁴ ki nasprotuje in se povije nad vse, kar se imenuje Bog ali kar se obožuje, ^g tako da se le-ta kakor Bog usede v Božji tempelj in se razkazuje, da je Bog. ⁵ Se ne spomnите, da ko sem bil še z vami, sem vam te stvari povedal? ⁶ Sedaj poznate, kaj ^hga zadržuje, da bi se lahko razodel ob svojem času. ⁷ Kajti skrivnost krivičnosti že deluje. Samo tisti, ki sedaj ovira, *bo oviral*, dokler ne bo umaknjen s poti. ⁸ In takrat bo razdet ta Zlobni, ki ga bo Gospod pokončal z dihom svojih ust in uničil s sijajem svojega prihoda. ⁹ *Torej njega*, katerega prihod je po Satanovem delovanju z vso močjo in znamenji ter lažnimi čudeži ^j in z vso varljivostjo nepravičnosti v teh, ki umirajo, zato ker niso sprejeli ljubezni do resnice, da bi bili lahko rešeni. ¹¹ In zaradi tega razloga jim bo Bog poslal močno zablodo, da bi verjeli laži; ^k da bodo lahko obsojeni vsi, ki niso verjeli resnici, temveč so uživali v nepravičnosti.

¹³ Toda mi smo dolžni, da se nenehno zahvaljujemo Bogu za vas, od Gospoda ljubljeni bratje, ker vas je Bog od začetka izbral za rešitev duše s posvečenjem Duha in prepričanjem v resnico; ¹⁴ kamor vas je poklical po našem evangeliju, k doseganju slave našega Gospoda Jezusa Kristusa. ¹⁵ Torej bratje, stojte trdno in držite se izročil, o katerih ste bili poučeni, bodisi z

^a 1,1: [Leta Gospodovega 54.]

^b 1,7: *s svojimi...*: gr. z angeli svoje moči.

^c 1,8: *maščeval...*: ali, dopustil maščevanje [nad neposlušnimi angeli].

^d 1,8: [ne: gr. na teh, ki ne.]

^e 1,11: *imel za...*: ali, sprejel v blagohotnosti.

^f 2,1: *k njemu*: ali, okoli njega.

^g 2,4: [kar se obožuje: gr. predmet čaščenja.]

^h 2,6: [kaj: gr. to, kar.]

ⁱ 2,6: *zadržuje*: ali, drži.

^j 2,9: [močjo in znamenji ter lažnimi čudeži: gr. [lažno] močjo in [lažnimi] znamenji in lažnimi čudeži.]

^k 2,11: [laži: gr. tej laži.]

besedo ali našo poslanico.¹⁶ Torej sam naš Gospod Jezus Kristus in Bog, celo naš Oče, ki nas je ljubil in *nam* je po milosti dal večno tolažbo ter dobro upanje,¹⁷ [naj] tolaži vaša srca ter vas utrdi v vsaki dobri besedi in delu.

3 Končno, bratje, molite za nas, da bi Gospodova beseda imela¹ prosto pot in bi bila proslavljenja, tako kakor je pri vas,² in da bi bili mi lahko rešeni pred nerazumnimi^m min zlobneži, kajti vsi *ljudje* nimajo vere.³ Toda Gospod je zvest, ki vas bo utrdil in *vas* varoval pred zlom.⁴ Glede vas pa imamo zaupanje v Gospodu, da tako delate, kakor boste delali stvari, ki vam jih zapovedujemo.⁵ In Gospod *naj* vodi vaša srca v Božjo ljubezen in v potrežljivoⁿ čakanje na Kristusa.

⁶ Torej vam naročamo, bratje, v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, da se oddaljite od vsakega brata, ki živi neredno in ne po izročilu, ki ga je prejel od nas.⁷ Kajti vi sami veste, kako nas morate posnemati, kajti med vami se nismo vedli neredno⁸ niti nismo zastonj jedli kruha kateregakoli človeka, temveč smo noč in dan delali z muko in garanjem, da ne bi bili nikomur

izmed vas v breme.⁹ Ne, ker ne bi imeli avtoritete, temveč da sebe naredimo za zgled vam, da bi nas posnemali.¹⁰ Kajti celo, ko smo bili z vami, smo vam zapovedali to, da će kdorkoli noče delati, naj tudi ne bi jedel.¹¹ Kajti slišimo, da so med vami nekateri, ki živijo neredno, ki sploh ne delajo, temveč so^o vtipkljivci.¹² Torej tem, ki so takšni, velevamo in jih spodbujamo pri našem Gospodu Jezusu Kristusu, da v spokojnosti delajo in jedo svoj lastni kruh.¹³ Toda vi, bratje, ne bodite pizmučeni v počenjanju dobrega.¹⁴ In če kdorkoli ni poslušen naši besedi^q v tej poslanici, tega človeka si zaznamujte in se ne družite z njim, da bo osramočen.¹⁵ Vendar^r ga ne imejte za sovražnika, ampak ga opominjajte kakor brata.¹⁶ Torej sam Gospod miru^[naj] vam vsekakor vedno daje mir. Gospod *bodi* z vami vsemi.

¹⁷ Pozdrav od Pavla z mojo lastno roko, kar je simbol v vsaki poslanici. Tako pišem.¹⁸ § Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *bodi* z vami vsemi. Amen.

[Druga poslanica Tesaloničanom je bila napisana iz Aten.]

tri

Prva poslanica apostola Pavla Timoteju

[Pavel, ostareli in izkušeni apostol, piše mlademu pastirju Timoteju, ki se v cerkvi v Efezu sooča s težkim bremenom odgovornosti. Naloga je zahtevna: izkoreniniti je treba napačne nauke, zaščititi javno bogoslužje in razviti zrelo vodstvo. Poleg ravnjanja v cerkvi Pavel spregovori tudi o ravnjanju duhovnika.]

Timotej mora biti na preži, da njegova mladost ne bi postala izpostavljenost namesto prednost za evangelij. Paziti mora, da se izogne lažnim učiteljem in pohlepnim motivom ter si namesto tega prizadevati za pravičnost, pobožnost, vero, ljubezen, vztrajnost in krotkost, ki se spodobi za Božjega človeka.

Grški naslov tega pisma je *Pros Timotheon A*, »Prvo Timoteju«. Timotej pomeni »časti Boga« ali »od Boga počaščen« in mu ga je verjetno dala njegova mati Evnika.

1. Pravi namen postave (1).
2. Zdravo učenje in težave, ki jih povzročajo lažni učitelji (2-3).
3. Dodatne težave povezane z lažnim poučevanjem ter pravo bogastvo (4-6).]² Timoteju, *mojemu* lastnemu sinu v veri: »Milost, usmiljenje in mir od Boga, našega Očeta in Jezusa Kristusa, našega Gospoda.«

³ Kakor sem te rotil, ko sem odšel v Makedonijo, da še ostaneš v Efezu, da bi lahko nekaterim naročil, da ne učijo nobenega drugega nauka,⁴ niti ne dajo pozornosti bajkam in neskončnim rodovnikom, kar prej podpira razprave, kakor [pa] bogaboječe izgrajevanje, ki je v veri. *Tako delajte.*⁵ Torej namen zapovedi je ljubezen iz čistega srca in iz dobre vesti ter iz nehlinjene vere,⁶ od katere so^a se nekateri oddaljili in obrnili stran k praznemu blebetanju;⁷ žeče biti učitelji postave; [pa] niti ne razumejo kaj govorijo niti o čemer zatrjujejo.⁸ Toda mi vemo, da je postava dobra, če jo človek uporablja zakonito;⁹ vedoč to, da postava ni narejena za pravičnega človeka, temveč za nepostavnega in

1,11:
[2 Kor 4,4]

neposlušnega, za brezbožnega in za grešnike, za nesvete in oskrunjene, za morilce očetov in morilce mater, za ubijalce,¹⁰ za vlačugarje, za tiste, ki sebe omadežujejo z možmi, za ugrabitelje ljudi, za lažnivce, za krivoprisežnike in če je katerakoli druga stvar, ki je nasprotna zdravemu nauku;¹¹ glede na slavni^b evangeli blagoslovljenega Boga, ki je bil zaupan *mojemu* varstvu.¹² In zahvaljujem se Kristusu Jezusu, našemu Gospodu, ki me je usposobil in me postavil v službo, kajti imel me je za zvestega;¹³ ki sem bil prej bogokletnik in preganjalec ter škodljivec. Toda dosegel sem usmiljenje, ker sem *to* počel nevedno, v nejeveri.¹⁴ Milost našega Gospoda pa je bila silno bogata z

¹ 3,1: *imela*...: gr. tekla.

^m 3,2: *nerazumnimi*: gr. nespametnimi.

ⁿ 3,5: *potrežljivo*... ali, Kristusovo potrežljivost.

^o 3,11: *so*...: ali, se pretirano ukvarjajo z zadevami drugih.

^p 3,13: *bodite*...: ali, izgubite poguma.

^q 3,14: *besedi*...: ali, besedi, tega človeka naznanite s poslanico.

^r 3,15: [Vendar...: gr. In ne imejte ga.]

^a 1,6: *so*...: ali, se nekateri niso namerili.

^b 1,11: [slavni...: ali, evangeli o slavi.]

vero in ljubeznijo, ki je v Kristusu Jezusu.¹⁵ To je zvest izrek in vreden popolnega sprejetja, da je Kristus Jezus prišel na svet, da reši grešnike; od katerih sem jaz vodilni.¹⁶ Vendar sem zaradi tega razloga dosegel usmiljenje, da bi Jezus Kristus lahko vnaprej na meni pokazal vso potrpežljivost za vzor tem, ki naj bi odslej verovali vanj za večno življenje.¹⁷ Torej Kralju, večnemu, nesmrtnemu, nevidnemu, edinemu modremu Bogu, *bodi čast in slava na veke vekov.* Amen.¹⁸ To naročilo sem zaupal tebi, sin Timótej, glede na prerokbe, ki so izšle poprej o tebi, da boš po njih lahko bojeval dober boj;¹⁹ in obdržiš vero in dobro vest; ki so jo nekateri zavrgli in glede vere storili brodolom.²⁰ Od katerih sta Himénaj in Aleksander; ki sem ju izročil Satanu, da bi se lahko naučila ne preklinjati.

2 Predvsem torej spodbujam, ^cda naj bodo ponižne prošnje, molitve, posredovanja *in* zahvaljevanja narejeni za vse ljudi; ² za kralje in za vse, ki so na oblasti; ^dda bomo lahko preživljali tiko in mirno življenje, v vsej bogaboječnosti in poštenosti. ³ Kajti to je dobro in sprejemljivo v očeh Boga, našega Odrešenika, ⁴ki hoče, da bi bili vsi ljudje rešeni in da pridejo do spoznanja resnice. ⁵ Kajti *obstaja* en Bog in en posrednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus; ⁶ki je samega sebe dal v odkupnino za vse, da ^ese bo pričevalo ob primerem času. ⁷ § Kateremu sem določen *za* pridigarja in apostola (govorim resnico v Kristusu *in* ne lažem), učitelja poganov v veri in resnici. ⁸ Hočem torej, da možje povsod molijo, vzdigujoč svete roke, brez besa in dvoma.^f In da na podoben način tudi ženske sebe olepšajo s preprosto obleko, s sramežljivostjo in preudarnostjo; ne s prepletanjem glas ali zlatom ali biseri ali dragim oblačilom; ¹⁰ temveč (kar je primerno ženskam, ki izražajo bogaboječnost) z dobrimi deli. ¹¹ Naj se ženska pouči v tišini z vso podložnostjo.¹² Toda ženski ne dovolim poučevati niti da si prisvoji oblast nad moškim, ampak, da je v tišini.¹³ Kajti najprej je bil oblikovan Adam, potem Eva. ¹⁴ In ni bil zaveden Adam, temveč ženska, ki je bila zavedena v prestopek.¹⁵ Vendar pa bo rešena z rojevanjem, če oni nadaljujejo v veri in ljubezni in svetosti s preudarnostjo.

3 To je zvest izrek: »Če človek ^hhrepeni po službi duhovnega nadzornika, želi dobro delo.«² Duhovni nadzornik mora biti torej brez krivde, soprog ene žene, oprezen, trezen, dobrega ⁱvedenja, predan gostoljubnosti, zmožen za poučevanje.³ § Ne vdan ^jvinu, ne razuzdanec, ne pohlepen ali umazano grabežljiv; temveč potrpežljiv, ne razgrajač, ne lakomen; ⁴ tisti, ki dobro vodi svojo lastno družino, ima svoje otroke v podložnosti z vso resnostjo;⁵ (kajti če mož ne ve, kako vladati svoji lastni hiši, kako bo skrbel za Božjo cerkev?)⁶ Ne novinec, ^kda ne bi, kipeč od ponosa, padel v hudičovo obsodbo.⁷ Poleg tega mora imeti dober glas od teh, ki so zunaj; da ne pade v grajo

ter v hudičovo zanko.⁸ Prav tako *morajo biti* pomočniki [*Božjih*] služabnikov dostojanstveni, ne dvoumnih besed, ne vdani obilnemu vinu, ne pohlepni po umazani grabežljivosti;⁹ ki s čisto vestjo obdržijo skrivnost vere.¹⁰ In ti naj bodo najprej preizkušeni; potem pa naj, *najdeni* brez krivde, služijo kot pomočniki [*Božjega*] služabnika.¹¹ Prav tako *morajo biti njihove žene* dostojanstvene, ne obrekovalke, trezne, zveste v vseh stvareh.¹² Naj bodo pomočniki [*Božjih*] služabnikov soprogi ene žene, ki dobro vladajo svojim otrokom in svoji lastni hiši.¹³ Kajti tisti, ki so se ^lpravilno posluževali službe pomočnika [*Božjega*] služabnika, so si pridobili dober položaj in veliko hrabrost v veri, ki je v Kristusu Jezusu.¹⁴ Te stvari ti pišem, ker upam, da v kratkem pridem k tebi.¹⁵ Toda če se bom dolgo mudil, da boš lahko vedel, kako bi se moral obnašati v Božji hiši, ki je cerkev živega Boga, steber in temelj ^mresnice.¹⁶ § In skrivnost prave bogaboječnosti je brez polemike velika. Bog je bil razodet v mesu, opravičen v Duhu, viden od angelov, oznanjen poganom, svet je vanj veroval, sprejet je bil gor v slavo.

4 Duh torej izrecno govori, da bodo v poznejših časih nekateri odšli od vere in dajali pozornost zapeljivim duhovom in hudičevim naukom;² v hinavščini govoreč laži; ki imajo svojo vest ožgano z vročim železom;³ prepovedovali bodo poročanje *in zapovedovali* vzdržati se jedi, ki jih je Bog ustvaril, da bi bile sprejete z zahvaljevanjem teh, ki verujejo in poznajo resnico.⁴ Kajti vsako Božje bitje je dobro in nič naj ne bo odklonjeno, če je to sprejeto z zahvaljevanjem,⁵ kajti posvečeno je z Božjo besedo in molitvijo.⁶ Če brate spominjaš na te stvari, boš dober služabnik Jezusa Kristusa, hranjen z besedami vere in zdravega nauka, ki si mu sledil.⁷ Toda zavrni bajke oskrunjeneh in starih žensk ter se *raje* uri v bogaboječnosti.⁸ Kajti telesno urjenje malo ⁿkoristi, toda bogaboječnost je koristna za vse stvari, ki ima obljubo življenja, ki je sedaj in tega, ki pride.⁹ To je zvest izrek in vreden popolnega sprejetja.¹⁰ Kajti zato se tako trudimo, kakor prenašamo grajo, ker zaupamo v živega Boga, ki je Odrešenik vseh ljudi, zlasti teh, ki verujejo.

¹¹ Te stvari zapoveduj in uči.¹² Ne dopusti, da kdorkoli prezira tvojo mladost; temveč bodi zgled vernikom v besedi, vedenju, v ljubezni, v duhu, v veri, v čistosti.¹³ Dokler ne pridem, daj pozornost branju, spodbujanju *[in]* nauku.¹⁴ Ne zanemarjaj daru, ki je v tebi, ki ti je bil dan po prerokbi, s polaganjem rok zpora starešin.¹⁵ § Premišljuj o teh stvareh; v celoti se jim izroči; da bo tvoj napredok lahko viden vsem.^o¹⁶ Pazi nase in na nauk; nadaljuj v njih, kajti s takšnim ravnanjem boš rešil tako sebe kakor tudi tiste, ki te poslušajo.
5 Ne oštej starešine, temveč *ga* milo prosi kakor očeta; in mlajše može kakor brate,² starejše

^c 2,1: *spodbujam*: ali, želim.

^d 2,2: *oblasti*: ali, uglednem mestu.

^e 2,6: *da...:* ali, pričevanje.

^f 2,8: [dvoma: gr. nesoglasja, ali, razmišljanja.]

^g 2,9: *prepletanjem*: ali, spletanjem.

^h 3,1: [človek: gr. kdorkoli.]

ⁱ 3,2: *dobrege...:* ali, preprostega.

2,6: [Ps 49,7]
2,6: [Mt 20,28]
2,6: [Ef 1,7]
2,6: Flp 2,7
2,6: [Tit 2,14]
2,6: [1 Pt 1,18-19]
2,6: [1 Jn 2,2]
3,16: [Mr 16,19]
3,16: [Jn 1,14]

^j 3,3: *vdan...:* ali, pripravljen k prepriku in ponudi napačno, kakor nekdo z vinom.

^k 3,6: *novinec*: ali, nekdo, ki je nedavno prišel k veri.

^l 3,13: *se...:* ali, pomagali službi.

^m 3,15: *temelj*: ali, opora.

ⁿ 4,8: *malo...:* ali, koristi za malo časa.

^o 4,15: *vsem*: ali, v vseh stvareh.

ženske kakor matere; mlajše kakor sestre, z vso čistostjo.³ Spoštuj vdove, ki so zares vdove.⁴ Toda če ima katerakoli vdova otroke ali nečake, ^pnaj se najprej naučijo doma pokazati spoštovanje ^qin povračati svojim staršem; kajti to je dobro in sprejemljivo pred Bogom.⁵ Torej tista, ki je zares vdova in zapuščena, zaupa v Boga ter noč in dan nadaljuje v ponižnih prošnjah ter molitvah.⁶ Toda tista, ki živi v ^ružitku, je mrtva, medtem ko živi.⁷ In zapoveduj te stvari, da bodo lahko brez krivde.⁸ Toda če kdorkoli ne skrbi za svoje lastne in [še] posebej za tiste iz svoje ^slastne hiše, je zanikal vero in je slabši kot nevernik.⁹ Ne pustite, da bi bila sprejeta ^tvdova z manj kot šestdesetimi leti, ki je bila žena enega moža,¹⁰ z dobrim pričevanjem o dobrih delih; če je vzugajala otroke, če je prenočevala tujce, če je svetim umivala stopala, če je pomagala trpečim, če je marljivo sledila vsakemu dobremu delu.¹¹ Toda mlajše vdove zavrni, kajti ko začnejo postajati poltene, zoper Kristusa, se hočejo možiti;¹² imajo obsodbo, ker so zavrgle svojo prvo vero.¹³ In poleg tega se naučijo *biti* brezdelne in se klatijo okoli od hiše do hiše; in ne samo brezdelja, temveč tudi klepetanja in vtikljivosti [*v zadeve drugih*], govoreč stvari, ki jih ne bi smelete.¹⁴ Hočem torej, da se mlajše ženske ^uomožijo, rodijo otroke, vodijo hišo, ne dajo nobene priložnosti nasprotniku, da ^vgovori grajajoče.¹⁵ Kajti nekatere so se že obrnile proč za Satanom.¹⁶ Če ima katerikoli moški ali ženska, ki veruje, vdove, naj jih podpira in naj se ne obremenjuje cerkev, da bo ta lahko podpirala tiste, ki so zares vdove.¹⁷ Naj bodo starešine, ki dobro vladajo, šteti za vredne dvojne časti, posebej tisti, ki se trudijo v besedi in nauku.¹⁸ Kajti pismo pravi: »Ne boš zavezal gobca volu, ki mane žito.« In: »Delavec je vreden svoje nagrade.«¹⁹ Proti starešini ne sprejmi obtožbe, razen pred ^wdvema ali tremi pričami.²⁰ Te, ki grešijo, oštaj pred vsemi, da se bodo tudi drugi lahko bali.²¹ § Naročam *ti* pred Bogom in Gospodom Jezusom Kristusom in izvoljenimi angeli, da obeležuješ te stvari, brez dajanja ^xprednosti enemu pred drugim in ničesar ne delaj s pristranskostjo.²² Na nobenega človeka naglo ne polagaj rok niti ne bodi soudeleženec grehov drugih ljudi. Sebe ohrani ^yčistega.²³ Ne pij več vode, temveč zaradi trebuha in svojih pogostih slabotnosti užij malce vina.²⁴ Grehi nekaterih ljudi so razkriti vnaprej in gredo prej na sodbo; in [*grehi*] nekaterih *ljudi* sledijo kasneje.²⁵ Podobno so tudi dobra dela *nekaterih* vnaprej razodelta; in tista, ki so drugačna, ne morejo biti skrita.

6 Toliko služabnikov, kot jih je podjavljenih, naj imajo svoje lastne gospodarje za vredne vse časti, da se zoper Božje ime in *njegov* nauk ne bi izrekalo bogokletje.² In tisti, ki imajo verne

5,18: 5 Mz 25,4
5,18: Mt 10,10

gospodarje, naj *jih* ne prezirajo zato, ker so bratje; temveč naj *jim* raje služijo, ker so zvesti ^Yin ljubljeni, soudeleženci dobička. Te stvari úci in spodbujaj.

³ Če katerikoli človek uči drugače in ne pritrjuje zdravim besedam, *celo* besedam našega Gospoda Jezusa Kristusa in nauku, ki je glede na bogaboječnost; ⁴ je ponosen ^zin ničesar ne ve, marveč boleha ^aglede vprašanj in besednih preprirov, od česar prihajajo zavist, prepri, posmehovanja, hudobna domnevanja,⁵ ^bsprevržena ^cbrazpravljanja ljudi izprijenih misli in oropanih resnice, ki mislijo, da je bogaboječnost [*vir*] dobička. Od takšnih se umaknite.⁶ § Toda bogaboječnost je, skupaj z zadovoljstvom, velik dobiček.⁷ Kajti ničesar nismo prinesli na *ta* svet *in* nedvomno *je*, *[da]* ničesar ne moremo odnesti.⁸ In bodimo zadovoljni s tem, da imamo hrano in obleko.⁹ Toda tisti, ki hočejo biti bogati, padejo v skušnjava in zanko ter *v* mnoga nespametna in škodljiva poželenja, ki ljudi potopijo v uničenje in pogubo.¹⁰ Kajti ljubezen do denarja je korenina vsega zla; za katerim so nekateri ^czahlepeli, zašli od vere in se prebodli z mnogimi bridkostmi.¹¹ Toda ti, oh Božji mož, beži od teh stvari in si prizadevaj za pravičnost, bogaboječnost, vero, ljubezen, potprežljivost in krotkost.¹² Bojuj dober boj vere, oprimi se večnega življenja, kamor si tudi poklican in si pred mnogimi pričami izpovedal dobro izpoved.¹³ Dajem ti naročilo v očeh Boga, ki oživlja vse stvari in *pred* Kristusom Jezusom, ki je pred Poncijem Pilatom pričeval dobro priznanje; ^d¹⁴ da ohraniš *to* zapoved brez madeža, brezgrajno do pojavitve našega Gospoda Jezusa Kristusa,¹⁵ ki jo bo ob svojih časih pokazal, *ki je* blagoslovjen in edini Vladar, Kralj kraljev in Gospod gospodov; ¹⁶ ki ima edini nesmrtnost in prebiva v svetlobi, ki sem mu noben človek ne more približati; katerega noben človek ni videl niti ne more videti; njemu *bodi* čast in večna oblast. Amen.¹⁷ Naročajte tem, ki so na tem svetu bogati, da naj ne bodo vzvišeni niti naj ne zaupajo v negotova ^ebogastva, temveč v živega Boga, ki nam bogato daje v uživanje vse stvari;¹⁸ da delajo dobro, da bodo bogati v dobrih delih, pripravljeni za razdeljevanje, voljni ^fza posredovanje;¹⁹ in si v shrambi privarčevali dober temelj za čas, ki pride, da se bodo lahko oprijeli večnega življenja.²⁰ § Oh Timótej, varuj to, kar je zaupano tvojemu varstvu, izogibajoč se oskrunjениh *in* praznih blebetanj ter tako imenovanih lažnih znanstvenih ^goporekanj,²¹ § ki so jih nekateri izpovedovali *in* zašli glede vere. Milost *bodi* s teboj. Amen.

[Prvo Timóteju je bilo napisano iz Laodikeje, ki je glavno mesto Frigije ^hPacatiane.]

^p 5,4: [nečake: gr. vnuke, torej potomce v isti liniji.]

^q 5,4: *spoštovanje*: ali, dobroto.

^r 5,6: *v...:* ali, prefijeno.

^s 5,8: *svoje...:* ali, svojega lastnega sorodstva.

^t 5,9: *sprejeta*: ali, izbrana.

^u 5,14: [mlajše ženske: ali, mlajše vdove.]

^v 5,14: *da...:* gr. za njihovo obrekovanje.

^w 5,19: *pred*: ali, pod.

^x 5,21: *dajanja...:* ali, pred sodkov.

^y 6,2: *zvesti*: ali, verni.

^z 6,4: *ponosen*: ali, bedak.

^a 6,4: *boleha*: ali, je bolan.

^b 6,5: *sprevržena...:* ali, draženja drug drugega.

^c 6,10: *nekateri...:* ali, bili nekateri zavedeni.

^d 6,13: *priznanje*: ali, izpoved.

^e 6,17: *negotova*: gr. negotovost.

^f 6,18: *voljni*: ali, prijetni.

^g 6,20: *znanstvenih*: gr. izkustvenih.

^h 6,21: [Frigija: zahodni del izmed dveh frigijskih provinc.]

Druga poslanica apostola Pavla Timóteju

[Zapor je zadnje mesto, od koder bi pričakovali spodbudno pismo, vendar prav od tam izvira Pavlovo drugo pismo Timoteju. Na začetku Timoteju zagotovi svojo nenehno ljubezen in molitve ter ga spomni na njegovo duhovno dedičino in odgovornosti. Samo tisti, ki vztraja, pa naj bo vojak, športnik, kmet ali služabnik Jezusa Kristusa, bo požel nagrado. Pavel opozori Timoteja, da bo njegovo učenje pod udarom, saj bodo ljudje zapuščali resnico zaradi ušesom všečnih besed (). Toda Timotej ima Pavlov zgled, ki ga vodi, in Božjo besedo, ki ga utruje, ko se bo v zadnjih dneh soočal z vse večjim nasprotovanjem in žarečimi priložnostmi.]

Pavlovo zadnje pismo je dobilo naslov *Pros Timotej B*, »Drugo Timoteju«. Ko so bila Pavlova pisma zbrana skupaj, je bila črka B verjetno dodana zato, da bi se to pismo razlikovalo od prvega pisma, ki ga je napisal Timoteju.

1. Pavel spodbuja Timoteja, da sprejme vodstveno vlogo (1,1–2,13).
2. Pavel spodbuja Timoteja, naj se sooči s korupcijo (2,14–4,5).
3. Pavlova zadnja prošnja (4,6–22).]

1 Pavel, ^apo Božji volji apostol Jezusa Kristusa, glede na oblubo življenja, ki je v Kristusu Jezusu, ²Timoteju, *mojemu* srčno ljubljenemu sinu: »Milost, usmiljenje *in* mir od Boga Očeta in Kristusa Jezusa, našega Gospoda.« ³Zahvaljujem se Bogu, ki mu služim s čisto vestjo od *svojih* pradedov, da se te brez prenehanja, noč in dan, spominjam v svojih molitvah ⁴in silno ^bsi želim, da te vidim, zavedajoč se tvojih solz, da bom lahko izpolnjen z radostjo; ⁵ko se spominjam nehlinjene vere, ki je v tebi, ki je najprej prebivala v tvoji stari materi Loidi in tvoji materi Evniki; in prepričan sem, da tudi v tebi. ⁶Zatorej te spominjam, da razvnameš Božji dar, ki je v tebi po polaganju mojih rok. ⁷Kajti Bog nam ni dal duha strahu, temveč moči, ljubezni in zdravega razuma. ⁸Ti se torej ne sramuj pričevanja o našem Gospodu niti o meni, njegovem jetniku, temveč bodi soudeleženec trpljenj evangelija glede na Božjo moč; ⁹§ ki nas je rešil in *nas* poklical s sveto poklicanostjo, ne glede na naša dela, temveč glede na svoj lastni namen in milost, ki nam je bila dana v Kristusu Jezusu pred začetkom sveta, ¹⁰toda sedaj je prikazana s pojavljivijo našega Odrešenika Jezusa Kristusa, ki je odpravil smrt in po evangeliju prinesel življenje in nesmrtnost na svetlobo. ¹¹Kateremu sem bil jaz določen za pridigarja in apostola in učitelja poganov. ¹²Zaradi tega razloga tudi trpm te stvari. Pa vendar nisem osramočen, ker vem, komu sem veroval ^cin prepričan sem, da je on zmožen obdržati to, kar sem mu izročil, za tisti dan. ¹³Trdno drži vzorec zdravih besed, ki si jih slišal od mene, v veri in ljubezni, ki je v Kristusu Jezusu. ¹⁴§ To dobro stvar, ki ti je bila zaupana, varuj s Svetim Duhom, ki prebiva v nas. ¹⁵To veš, da so se vsi, ki so v Aziji, obrnili proč od mene; izmed katerih sta Figel in Hermógen. ¹⁶Gospod naj da usmiljenje Onezíforjevi hiši, kajti pogosto me je poživil in ni bil osramočen zaradi mojih verig. ¹⁷Toda ko je bil v Rimu, me je zelo marljivo iskal in *me* našel. ¹⁸Gospod naj mu zagotovi, da bo na tisti dan lahko

1,0: 4,3

našel usmiljenje od Gospoda. In ti zelo dobro veš, v kako mnogih stvareh mi je služil v Efezu.

2 Ti torej, moj sin, bodi močan v milosti, ki je v Kristusu Jezusu. ²Stvari pa, ki si jih med ^dmnogimi pričami slišal od mene, iste izroči zvestim ljudem, ki bodo zmožni tudi druge poučiti. ³Ti torej prenašaj trdoto kot dober vojak Jezusa Kristusa. ⁴Noben človek, ki se bojuje, se ne zapleta z zadevami *tega* življenja, da lahko ugodi njemu, ki ga je izbral, da bi bil vojak. ⁵In če si človek prav tako prizadeva za zmago, *kljub temu* ni okronan, razen če si ne prizadeva zakonito. ⁶Poljedelec, ki dela, ^emora biti prvi udeleženec sadov. ⁷Preudari, kar pravim in Gospod naj ti da razumevanje v vseh stvareh. ⁸Spominjaj se, da ^fje bil Jezus Kristus, iz Davidovega semena, obujen od mrtvih glede na moj evangelijs, ⁹za katerega prenašam stisko kakor hudodelec, *celo* do vezi; toda Gospodova beseda ni zvezana. ¹⁰Zato zaradi izvoljenih prenašam vse stvari, da bi lahko tudi oni dosegli rešitev duš, ki je v Kristusu Jezusu z večno slavo. ¹¹*To je* zvest izrek: »Kajti če smo z *njim* umrli, bomo z *njim* tudi živel. ¹²Če trpimo, g bomo z *njim* tudi kraljevali. Če ga zatajimo, nas bo tudi on zatajil. ¹³Če ne verujemo, *vendar* on ostaja zvest; sebe ne more zatajiti.« ¹⁴Spominjaj *jih* o teh stvareh in naročaj *jim* pred Gospodom, da se ne pričkajo glede besed, kar ne koristi, temveč spokopava poslušalce. ¹⁵§ Prizadevaj si, da se pokažeš potrjenega Bogu, delavca, ki se mu ni treba sramovati, ki pravilno razdeljuje besedo resnice. ¹⁶Toda izogibaj se oskrunjениh *in* praznih blebetanj, ker se bodo okrepila k večji brezbožnosti. ¹⁷In njihova beseda bo razjedala kakor rak; ^hizmed katerih sta Himénaj in Filét, ¹⁸ki sta zašla glede resnice, rekoč, da je vstajenje že minilo; in zrušila vero nekaterih. ¹⁹§ Kljub temu Božji ⁱtemelj trdno ^jstoji in ima ta pečat: »Gospod pozna te, ki so njegovi.« In: »Naj se vsak, kdor imenuje Kristusovo ime, odreče krivičnosti.« ²⁰Toda v veliki hiši niso samo posode iz zlata in iz srebra, temveč tudi iz lesa in izila; in nekatere v čast, nekatere pa

^a 1,1: [Leta Gospodovega 66.]

^b 1,4: *silno*...: ali, ker se spominjam tvojih solza, si zelo želim, da te vidim takega.

^c 1,12: *veroval*: ali, zaupal.

^d 2,2: *med*...: ali, od mnogih prič.

^e 2,6: *dela*...: ali, najprej dela, mora biti udeleženec sadov.

^f 2,8: [da...: gr. Jezusa Kristusa, ki je bil obujen od mrtvih, iz Davidovega semena.]

^g 2,12: [trpimo: gr. vzdržimo.]

^h 2,17: *rak*: ali, gangrena.

ⁱ 2,19: [Božji: gr. trdni Božji tempelj.]

^j 2,19: *trdno*: ali, čvrsto.

v nečast. ^k Če se človek torej očisti od le-teh, bo postal posoda v čast, posvečena ter primerna za gospodarjevo uporabo *in* pripravljena za vsako dobro delo. ^l Béži tudi pred mladostnimi poželenji, toda sledi pravičnosti, veri, ljubezni, miru, s tistimi, ki iz čistega srca kličejo h Gospodu. ^m Toda izogibaj se nespametnih in primitivnih razprav, ker veš, da povzročajo prepire. ⁿ In Gospodov služabnik se ne sme prepirati, temveč [mora] biti blag do vseh *ljudi*, zmožen za poučevanje, potrpežljiv, ^{k25} § da v krotkosti vzgaja te, ki nasprotujejo sebi; če jim bo Bog morda dal kesanje za priznanje resnice; ^o in *da* bodo lahko prišli k sebi, ven iz zanke hudiča, ki jih je ujel ^mv svojo voljo.

3 Vedi tudi to, da bodo v poslednjih 3 dneh nastopili nevarni časi. ^p Kajti ljudje bodo samoljubni, lakomni, ⁿbahači, penosni, bogokletniki, neposlušni staršem, nehvaležni, nesveti, ^q brez naravne prijaznosti, prelamljali bodo premirje, lažni ^oobtoževalci, neobrzdani, kruti, prezirljivci tistih, ki so dobri, ⁴ izdajalci, prekanjeni, vzvišeni, raje bi imeli užitke kakor imeli radi Boga; ⁵ ki imajo podobo pobožnosti, toda zanikajo njeno moč. Od takšnih se odvrni proč. ⁶ Kajti od te vrste so tisti, ki se plazijo v hiše in peljejo v ujetništvo neumne ženske, natovorjene z grehi, speljane s številnimi poželenji, ⁷ ki se vedno učè in nikoli niso zmožni priti do spoznanja resnice. ⁸ Torej kakor sta se Janes in Jambrés uprla Mojzesu, tako se tudi ti upirajo resnici; ljudje pokvarjenih umov, izprijeni Pglede vere. ⁹ Vendar ne bodo nič dlje napredovali, kajti njihova neumnost bo očitna vsem *ljudem*, kakor je bila tudi njuna. ¹⁰ Toda ti si popolnoma ^qspoznal ^rmoj nauk, način življenja, namen, vero, potrpežljivost, ljubezen, potrpljenje, ¹¹ preganjanja, stiske, ki so prišle k meni v Antiohiji, v Ikóniju, v Listri; kakšna preganjanja sem prestal, toda iz vseh *teh* me je osvobodil Gospod. ¹² Da, in vsi, ki hočejo bogaboječe živeti v Kristusu Jezusu, bodo trpeli preganjanje. ¹³ Toda hudobneži in zapeljivci ^sbodo postajali slabši in slabši, varali bodo in bodo varani. ¹⁴ Toda ti nadaljuj pri stvareh, ki si se jih naučil in se o njih prepričal, ker veš, od koga si se *jih* učil; ¹⁵ in da si od otroštva poznal sveta pisma, ki so te zmožna storiti modrega za rešitev duše po veri, ki je v Kristusa Jezusa. ¹⁶ Vse pismo je dano po navdihu od Boga in je koristno za nauk, za opomin, za grajanje, za poučevanje v pravičnosti, ¹⁷ da bi bil Božji mož lahko popoln, temeljito ^topremljen za vsa dobra dela.

^k 2,24: *potrpežljiv*: ali, obziren.

^l 2,26: *bodo*...: gr. se bodo lahko zbudili in prišli.

^m 2,26: *ujel*...: gr. žive ujel.

ⁿ 3,2: [lakomni: gr. ljubili srebro.]

^o 3,3: *lažni*...: ali, tisti, ki podpihajo prepir.

^p 3,8: *izprijeni*: ali, brez razsodnosti.

^q 3,10: *popolnoma*...: ali, bil marljiv privrženec mojega nauka.

4 Zato te rotim pred Bogom in Gospodom Jezusom Kristusom, ki bo sodil žive in mrtve ob njegovi pojavitvi in njegovem kraljestvu: ² oznanjuj besedo, bodi takojšen v sezoni, izven sezone, grajaj, oštevaj, spodbujaj z vso potrpežljivostjo in naukom. ³ Kajti prišel bo čas, ko ne bodo hoteli prenašati zdravega nauka, ampak si bodo po svojih lastnih poželenjih, ker imajo željna ušesa, kopičili učitelje ⁴ in *svoja* ušesa bodo odvračali od resnice in zapeljani bodo v bajke. ⁵ Toda ti pazi v vseh stvareh, pretrpi stiske, opravi delo evangelista, naredi ^upopoln dokaz svoje službe. ⁶ Kajti sedaj ^vsem pripravljen, da bom žrtvovan in čas mojega odhoda je blizu. ⁷ Bojeval sem dober boj, zaključil *svoj* tek, vero ohranil. ⁸ Odslej je zame prihranjena krona pravičnosti, ki mi jo bo na tisti dan dal Gospod, pravičen sodnik; in ne samo meni, temveč tudi vsem tem, ki ljubijo njegovo pojavitve.

⁹ Uporabi svojo prizadevnost, da v kratkem prideš k meni, ¹⁰ kajti Demá me je zapustil, ker je vzljubil ta sedanji svet in je odpotoval v Tesaloníko; Kreskens v Galatijo, Tit v Dalmacijo. ¹¹ Samo Luka je z menoj. Vzemi Marka in ga privedi s seboj, kajti koristen mi je za službo. ¹² Tihika pa sem poslal v Efez. ¹³ Ko prideš, prinesi s *seboj* ogrinjalo, ki sem ga pustil v Troádi, pri Karpu in knjige *in še* posebej pergamente. ¹⁴ Kotlar ^wAleksander mi je storil mnogo hudega. Gospod ga nagradi glede na njegova dela. ¹⁵ Njega se tudi ti pazi, kajti silno se je upiral našim ^xbesedam. ¹⁶ Ob mojem prvem zagovoru noben človek ni stal z menoj, temveč so me vsi *ljudje* zapustili. *Prosim Boga*, da to ne bo prišlo v poštev k njihovi obtožnici. ¹⁷ Vendar je z menoj stal Gospod in me krepil, da bi lahko po meni postalo oznanjevanje popolnoma znano in *da* bi vsi pogani lahko slišali; in rešen sem bil iz levjih ust. ¹⁸ In Gospod me bo osvobodil iz vsakega zlega dela in *me* ohranil za svoje nebeško kraljestvo. Njemu *bodi* slava na veke vekov. Amen.

¹⁹ Pozdravi Prisko in Ákvila ter Onezíforjevo družino. ²⁰ Erást je ostal v Korintu, le Trofima sem bolnega pustil v Miletu. ²¹ Uporabi svojo prizadevnost, da prideš pred zimo. Pozdravljam te Evbúl in Pudent in Lin in Klavdija ter vsi bratje.

²² § Gospod Jezus Kristus *bodi* s tvojim duhom. Milost *bodi* z vami. Amen.

[Druga poslanica Timóteju, prvemu določenemu duhovnemu nadzorniku cerkve Efežanov, je bila napisana iz Rima, ko je bil Pavel drugič priveden pred Nerona.]

^r 3,10: [spoznal: gr. sledil mojemu nauku.]

^s 3,13: [zapeljivci: gr. čarovniki.]

^t 3,17: *temeljito*: ali, popolnoma.

^u 4,5: *naredi*: ali, dopolni.

^v 4,6: [sedaj...: gr. jaz sem že izlit.]

^w 4,14: [Kotlar: izdelovalec bakrenih posod.]

^x 4,15: *našim*...: ali, našemu oznanjevanju.

Poslanica apostola Pavla Titu

[Tita, mladega pastirja, čaka nezavidljiva naloga, da uredi cerkev na Kreti. Pavel mu v pismu svetuje, naj imenuje starešine, može, ki so se v svojih domovih in podjetjih izkazali z duhovnim značajem, da bodo nadzorovali delo cerkve. Toda starešine niso edini posamezniki v cerkvi, od katerih se zahteva, da so duhovno odlični. Moški in ženske, mladi in stari, imajo v cerkvi vsak svojo pomembno nalogu, ki jo morajo opravljati, če želijo biti živi zgled nauka, ki ga izpovedujejo. Pavel v celotnem pismu Titu poudarja nujno, praktično uresničevanje odrešenja v vsakdanjem življenju starešin in zbora. Dobra dela so zaželena in koristna za vse vernike.

To tretje pastirske pismo je preprosto naslovljeno *Pros Titon*, »Titu«. Ironično, to je tudi ime rimskega generala, ki je leta 70 po Kristusu uničil Jeruzalem in nasledil svojega očeta Vespazijana kot cesarja.

1. Navodila za cerkveno vodstvo (1).
2. Navodila za krščanske družine in javno življenje (2).
3. Nova stvaritev v Jezusu (3).]

1 Pavel, ^aBožji služabnik in apostol Jezusa Kristusa, glede na vero Božjih izvoljencev in priznavanje resnice, ki je po bogaboječnosti; ² § v ^bupanju večnega življenja, ki ga je Bog, ki ne more lagati, obljubil, preden je svet nastal; ³ toda ob primernih časih je svojo besedo jasno pokazal prek oznanjevanja, ki mi je bila zaupana glede na zapoved Boga, našega Odrešenika; ⁴ § Titu, *mojemu* lastnemu sinu, po skupni veri: »Milost, usmiljenje in mir od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa, našega Odrešenika.«

⁵ Na Kreti sem te pustil zaradi tega razloga, da urediš stvari, ki so pomanjkljive, ^cter v vsakem mestu določiš starešine, kakor sem ti določil; ⁶če je kdorkoli brez krivde, soprog ene žene, z zvestimi otroki, *[ki]* niso obtoženi razgrajanja ali neposlušnosti. ⁷ Kajti duhovni nadzornik mora biti brez krivde, kakor Božji oskrbnik, ne samovoljen, ne hitro jezen, ne vdan vinu, ne razuzdanec, ne vdan umazani grabežljivosti; ⁸ temveč ima rad gostoljubnost, ima rad dobre ljudi, ^dtrezen, pravičen, svet, zmeren; ⁹ ki trdno drži zvesto besedo, kakor ^eje bil poučen, da bo lahko zmožen z zdravim naukom ugovarjalce tako spodbujati kakor prepričevati. ¹⁰ Kajti mnogo je neposlušnih in praznih blebetačev ter sleparjev, posebno tistih iz obreze, ¹¹ katerih usta se morajo zapreti, ki zaradi umazanega dobička spokopavajo cele družine, ko učijo stvari, ki jih ne bi smeli. ¹² Eden izmed njih, njihov lastni prerok, je rekel: »Krečani so vedno lažnivci, zle živali, počasni trebuhi.« ¹³ To pričevanje je resnično. Zatorej jih ostro oštanj, da bodo lahko zdravi v veri; ¹⁴ ne dajajoč pozornosti judovskim bajkam in človeškim zapovedim, ki odvrčajo od resnice. ¹⁵ Čistim so vse stvari čiste, toda tem, ki so omadeževani in neverni, ni nič

1,7: 1 Tim 3,6

čisto, temveč so omadeževane celo njihove misli in vest. ¹⁶ Izpovedujejo, da poznajo Boga, toda z deli *ga* zanikajo, ker so gnusni in neposlušni in neuporabni ^fza vsako dobro delo.

2 Toda ti govori stvari, ki so primerne zdravemu nauku, ² da bodo starejši možje trezni, ^gdostojanstveni, zmerni, brez graje v veri, v ljubezni, v potrpežljivosti. ³ Prav tako starejše ženske, da *bodo* v obnašanju, kakor se spodobi svetosti, ^hne lažne ⁱobtoževalke, ne vdane mnogemu vinu, učiteljice dobrih stvari; ⁴ da bodo lahko učile mlade ženske biti trezno misleče, ^jimeti rade svoje soproge, imeti rade svoje otroke, ⁵ *biti* razumne, čiste, ^kvaruhinje doma, dobre, poslušne svojim soprogom, da se zoper Božjo besedo ne izreka bogokletja. ⁶ Prav tako spodbujaj mladeniče, da bodo treznega ^lmišljenja. ⁷ V vseh stvareh se kaži za vzor dobrih del. V nauku *prikaži* nepokvarjenost, resnost, iskrenost, ⁸ zdrav govor, ki ne more biti obsojen; da bo lahko osramočen, kdor je iz nasprotne strani, ker ne bo imel o tebi povedati nobene hudobne stvari. ⁹ *Spodbujaj* služabnike, da so poslušni svojim lastnim gospodarjem in da *jim* res v vseh stvareh ugodijo brez ugovarjanja; ^m¹⁰ brez kraje, temveč prikažejo vso dobro zvestobo; da lahko v vseh stvareh olepšajo nauk Boga, našega Odrešenika. ¹¹ § Kajti Božja milost, ki prinaša rešitev duš, se ⁿje prikazala vsem ljudem ¹² in nas uči, da naj bi v tem sedanjem svetu zanikali brezbožnost in posvetna poželenja, živelji trezno, pravično in bogaboječe ¹³ in pričakovali to blagoslovljeno upanje in veličastno ^opojavitev vélikega Boga in našega Odrešenika, Jezusa Kristusa; ¹⁴ ki je samega sebe dal za nas, da bi nas lahko odkupil pred vso krivičnostjo in zase očistil izvoljene ljudi, vnete

^a 1,1: [Leta Gospodovega 65.]

^b 1,2: *v...:* ali, za upanje.

^c 1,5: *pomanjkljive:* ali, ostale nenarejene.

^d 1,8: *ljudi:* ali, stvari.

^e 1,9: *kakor...:* ali, v poučevanju.

^f 1,16: *neuporabni:* ali, brez razsodnosti.

^g 2,2: *trezni:* ali, opreznii.

^h 2,3: *svetosti:* ali, sveti ženski.

ⁱ 2,3: *lažne....:* ali, tiste, ki podpihujejo prepri.

^j 2,4: *trezno misleče:* ali, modre; [gr. opozarjati, nadzorovati, poučevati.]

^k 2,5: [čiste: ang. chaste – vrla v besedi, misli in dejanju, posebej, da se vzdrži samozadovoljevanja in vseh spolnih stikov.]

^l 2,6: *treznga:* ali, obzirnega.

^m 2,9: *ugovarjanja:* ali, zanikanja.

ⁿ 2,11: *se:* ali, vsem ljudem, se je prikazala.

^o 2,13: *veličastno...:* gr. videz slave vélikega Boga in od našega Odrešenika, Jezusa Kristusa.

za dobra dela.¹⁵ Te stvari govori in spodbujaj in oštevaj z vso oblastjo. Ne dopusti, da te kdorkoli prezira.

3 § Spomni jih, naj bodo podrejeni kneževinam Pin oblastem, da se podredijo avtoritetam, da so pripravljeni za vsako dobro delo,² da o nobenem človeku ne govorijo hudobno, da niso razgrajači, *temveč* blagi in izkazujejo vso krotkost do vseh ljudi.³ Kajti tudi mi sami smo bili včasih nespametni, neposlušni, zavedeni in [smo] služili raznim poželenjem ter užitkom in živelj v zlobnosti ter zavisti, osovraženi in [smo] Sovražili drug drugega.⁴ Toda potem se je prikazala prijaznost in človekoljubnost qBoga, našega Odrešenika,⁵ ne z deli pravičnosti, ki smo jih storili, temveč nas je rešil glede na njegovo usmiljenje, s koppeljo prerojenja in obnovitve Svetega Duha;⁶ ki ga je po Jezusu Kristusu, našem Odrešeniku, obilno rizlil na nas;⁷ da naj bi, opravičeni po njegovi milosti, postali dediči glede na upanje večnega življenja.⁸ To je zvesto govorjenje in te stvari hočem, da

2,14: [Ps 49,7]
2,14: [Mt 20,28]
2,14: [Ef 1,7]
2,14: [Flp 2,7]
2,14:
[1 Tim 2,6]
2,14: [1 Pt 1,18-19]
2,14: [1 Jn 2,2]

nenehno izjavljaš, da bodo tisti, ki verujejo v Boga, lahko pazljivi, da skrbijo za dobra dela. Te stvari so dobre in koristne ljudem.⁹ Toda izogibaj se neumnih vprašanj in rodovnikov in sporov ter pričkanj glede postave; kajti te so nekoristne in prazne.¹⁰ Človeka, ki je krivoverec, po prvem in drugem svarilu zavrni;¹¹ vedoč, da kdor je takšen, je spodkopan in greši in sam od sebe obsojen.

¹² Ko bom k tebi posdal Artemája ali Tihika si prizadevaj, da prideš k meni v Nikópolo, kajti sklenil sem, da tam prezimim.¹³ Zenája, izvedenca v postavi in Apola marljivo pospremi na njuno pot, da jima ne bo ničesar manjkalo.¹⁴ In naj se tudi naši naučijo, da obdržijo ^sdobra dela za potrebne zadeve, da ne bodo brez sadu.

¹⁵ § Pozdravljam te vsi, ki so z menoj. Pozdravi tiste, ki nas imajo radi v veri. Milost bodi z vami vsemi. Amen.

[To je bilo napisano Titu, prvemu posvečenemu duhovnemu nadzorniku cerkve Krečanov, iz Nikópole v Makedoniji.]

Poslanica apostola Pavla Filemonu

[Ali krščanska bratska ljubezen res deluje, tudi v razmerah izredne napetosti in težav? Ali bo na primer delovala med uglednim lastnikom sužnjev in enim od njegovih pobeglih sužnjev? Pavel o tem ne dvomi! Filemonu, svojemu ljubljenemu bratu in sodelavcu, napiše ›razglednico‹ v imenu Onézima – deserterja, tatiča in nekdaj ničvrednega sužnja, zdaj pa Filemonovega brata v Kristusu. Z veliko taktnosti in nežnosti Pavel prosi Filemona, naj sprejme Onézima nazaj z enako nežnostjo, s kakršno bi sprejel samega Pavla. Pavel obljubi, da bo poravnal vsak Onézimov dolg. Ker pozna Filemona, je Pavel prepričan, da bosta bratska ljubezen in odpuščanje zmagala.

Ker je to pismo v vrstici naslovljeno na Filemona, postane znano kot *Pros Philemona*, ›Filemonu‹. Podobno je Prvo in Drugo pismo Timoteju in Titu naslovljeno na posameznika, vendar je v nasprotju s pastoralnimi pismi naslovljeno tudi na družino in cerkev (v.).

1. Zahvalna molitev (1-7).
2. Prošnja za odpuščanje in obnovo (8-20).
3. Zaključek (21-25).]

¹ Pavel, ^ajetnik Jezusa Kristusa in našbrat Timótej, našemu srčno ljubljenemu Filémonu in sodelavcu
² in naši dragi Apíji in Arhipu, našemu sobojevniku ter cerkvi v tvoji hiši:³ ›Milost vam in mir od Boga, našega Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa.‹

⁴ Vedno, kadar te omenjam v svojih molitvah, se zahvaljujem svojemu Bogu,⁵ ker slišim o tvoji ljubezni in o tvoji veri, ki jo imaš do Gospoda Jezusa in do vseh svetih;⁶ da bi prenos tvoje vere lahko postal učinkovit s priznavanjem vsake dobre stvari, ki je v tebi v Kristusu Jezusu.⁷ Kajti v tvoji ljubezni imamo veliko veselje in tolažbo, ker so po tebi, brat, osvežene notranjosti svetih.⁸ Zatorej čeprav bi bil v Kristusu lahko zelo drzen, da ti zapovem to, kar je primerno,⁹ te vendar zaradi ljubezni raje rotim, tak, kakršen sem, Pavel, starec in sedaj tudi jetnik Jezusa Kristusa.¹⁰ Rotim te za svojega sina

1,0: 1.
1,0: 2.

Onézima, ki sem ga rodil v svojih vezeh,¹¹ ki ti je bil v preteklem času nekoristen, toda sedaj koristi tebi in meni.¹² Njega sem ponovno posdal. Ti ga torej sprejmi, to je, mojo lastno notranjost;¹³ katerega sem želel obdržati pri sebi, da bi mi namesto tebe lahko služil v vezeh evangelija.¹⁴ Toda brez tvojega mišljenja ne želim storiti ničesar; da tvoja korist ne bi bila, kakor bi bila iz nuje, temveč prostovoljna.¹⁵ Kajti zato bje mogoče za nekaj časa odpotoval, da bi ga sprejel za zmeraj;¹⁶ sedaj ne kot služabnika, temveč več kot služabnika, ljubljenega brata, predvsem meni, toda koliko bolj tebi, tako v mesu kakor v Gospodu?¹⁷ Če me imaš torej za družabnika, ga sprejmi kakor mene.¹⁸ Če ti je prizadel krivico ali ti karkoli dolguje, pripisi to na moj račun;¹⁹ jaz, Pavel, sem to napisal s svojo lastno roko, sam ti bom to povrnil; čeprav

p 3,1: [kneževinam: gr. vladarjem.]

q 3,4: človekoljubnost: ali, usmiljenje do ljudi; ljudomilost

r 3,6: obilno: gr. bogato.

s 3,14: obdržijo...: ali, izpovedujejo iskrene navade.

a 1,1: [Leta Gospodovega 64.]

b 1,15: [zato...: gr. morda je bil zato oddvojen za nekaj časa.]

ti ne rečem, kako mi poleg tega dolguješ celo samega sebe.²⁰ Da, brat, naj imam veselje ^cs teboj v Gospodu. Osveži mojo notranjost v Gospodu.

²¹ Ker imam zaupanje v twojo poslušnost, sem ti pisal, vedoč, da boš storil tudi več, kakor pravim. ²² Toda poleg tega mi pripravi tudi stanovanje, kajti zaupam, da vam bom podarjen zaradi vaših molitev.

²³ Pozdravlja te Epafrá, moj sojetnik v Kristusu Jezusu, ²⁴ Marko, Aristarh, Demá, Luka, moji sodelavci.

²⁵ § Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *bodi* z vašim duhom. Amen.

[Napisano iz Rima Filemonu,
po služabniku Onézimu.]

Poslanica apostola Pavla Hebrejcem

[Mnogi judovski verniki, ki so iz judovstva prestopili v krščanstvo, želijo obrniti svojo pot, da bi se izognili preganjanju s strani svojih rojakov. Pisec Pisma Hebrejcem jih spodbuja, naj »gredo naprej do popolnosti« (). Njegov poziv temelji na Kristusovi superiornosti nad judovskim sistemom. Kristus je boljši od angelov, saj ga ti častijo. On je boljši od Mojzesu, saj ga je ustvaril. On je boljši od Aronovega duhovništva, saj je bila njegova žrtev enkrat za vse čase. On je boljši od zakona, ker posreduje boljšo zavezo. Skratka, v Kristusu je mogoče več pridobiti kot izgubiti v juadizmu. Vztrajanje v Kristusu ustvarja preizkušeno vero, samodisciplina in vidno ljubezen, ki se kaže v dobrih delih.

Čeprav se včasih navaja naslov »Pismo apostola Pavla Hebrejcem«, za to ni nobenih zgodnjih rokopisnih dokazov. Najstarejši in najzanesljivejši naslov je preprosto *Pros Ebraios*, »Hebrejcem«.

1. Jezus v primerjavi z angeli in postavo (1-2).
2. Jezus v primerjavi z Mojzesom in obljubljeno deželo (3-4).
3. Jezus v primerjavi s veliki duhovniki in Melkízedekom (5-7).
4. Jezus v primerjavi z žrtvami in zavezo (8-10).
5. Pobuda k zvestobi Jezusu (11-13).]

1 Bog, ^aki je ob različnih časih in na številne načine v preteklem času govoril očetom po prerokih,² nam je v teh poslednjih dneh spregovoril po *svojem* Sinu, ki ga je dolocil [za] dediča vseh stvari, po katerem je tudi naredil svetove; ³ ki je sijaj *njegove* slave in natančna podoba njegove osebe in po besedi svoje moči nosi vse stvari; ko nas je po sebi očistil naših grehov, je sédel na desnico Veličanstva na višavi;⁴ narejen ^bje bil toliko boljši kakor angeli, kolikor je s podedovanjem dosegel odličnejše ime kakor oni.⁵ Kajti kateremu izmed angelov je on kadarkoli rekel: »Ti si moj Sin, danes sem te rodil!« In ponovno: »Jaz mu bom Oče in on mi bo Sin?«⁶ In ponovno, ^cko privede prvorojenca na svet, pravi: »In obožujejo naj ga vsi Božji angeli.«⁷ § In o ^dangelih pravi: »Kdor dela svoje angele duhove ^ein svoje služabnike ognjene plamene.«⁸ Toda sinu *pravi*: »Tvoj prestol, oh Bog, je na veke vekov; žežlo pravičnosti ^fje žežlo twojega kraljestva.«⁹ Ljubil si pravičnost insovražil krivičnost; zatorej te je Bog, celó twoj Bog, mazilil z oljem veselja bolj kakor twoje tovariše.¹⁰ In: »Ti, Gospod, si v začetku položil temelj zemlji in nebesa so delo twojih rok;¹¹ ona bosta propadla, toda ti ostajaš; in vsa se bosta postarala kakor obleka;¹² in zložil ju boš kakor sukno in se bosta spremenila, toda ti si isti in twoja leta ne bodo prenehala.«¹³ Toda kateremu izmed angelov je

ob kateremkoli *času* rekel: »Sédi na mojo desnico, dokler ne naredim tvojih sovražnikov [za] twojo pručko?«¹⁴ Mar niso vsi ti službujoči duhovi, poslani, da služijo zaradi tistih, ki bodo dediči rešitve duš?

2 Zatorej smo dolžni dati iskrenejšo pozornost besedam, ki smo jih slišali, da *jim* gne bi kadarkoli pustili izmuzniti se.² Kajti če je bila beseda, govorjena po angelih, neomajna in je vsak prestopek ter neposlušnost prejel pravično povračilo nagrade;³ kako bomo ušli mi, če zanemarimo tako veliko rešitev duš, o kateri je najprej začel govoriti Gospod in nam je bila potrjena po tistih, ki smo *ga* slišali;⁴ *[ko]* *njim* Bog prav tako prinaša pričevanje, tako z znamenji kakor s čudeži in z različnimi čudežnimi močmi ter darovi ^hSvetega Duha, glede na svojo lastno voljo?

⁵ Kajti angelom ni položil v podreditev sveta, ki pride, o katerem govorimo.⁶ Temveč je nekdo na nekem kraju pričeval, rekoč: »Kaj je človek, da misliš nanj? Ali človeški sin, da ga obiskuješ?⁷ § Naredil si ga malo ⁱnižjega od angelov; kronaš ga s slavo in častjo in postavljaš ga nad dela svojih rok.⁸ Vse stvari si podvrgel pod njegova stopala.« Kajti ker je vse podvrgel pod njega, ni pustil ničesar, *kar* ni položeno pod njega. Vendar sedaj še ne vidimo vseh stvari položenih pod njega.⁹ Toda vidimo Jezusa, ki je bil postavljen malo nižje od angelov,

^c 1,20: [veselje: gr. korist.]

^a 1,1: [Leta Gospodovega 64.]

^b 1,4: [narejen: gr. ker je postal.]

^c 1,6: *ponovno*...: ali, ko ponovno.

^d 1,7: *o*...: gr. za angle.

^e 1,7: [duhove: gr. vetrove.]

^f 1,8: *pravičnosti*: gr. pravilnosti, ali, poštenosti.

^g 2,1: *jim*...: gr. ne iztečejo kot preluknjane posode.

^h 2,4: *darovi*: ali, razporeditvami.

ⁱ 2,7: *malo*...: ali, za kratek čas slabšega od angelov.

zaradi jsmrtnega trpljenja, kronanega s slavo in častjo; da bi po Božji milosti okusil smrt za vsakega človeka.¹⁰ Kajti spodobilo se je njemu, za katerega so vse stvari in po katerem so vse stvari v prinašanju mnogih sinov v slavo, da naredi poveljnika njihove rešitve duš popolnega skozi trpljenja.¹¹ Kajti vsi so iz enega, tako kdor posvečuje kakor tisti, ki so posvečeni. Zaradi tega razloga ni osramočen, da jih kliče brate,¹² rekoč: »Oznanjal bom tvoje ime svojim bratom, na sredi cerkve^kti bom prepeval hvalo.«¹³ In ponovno: »Svoje trdno upanje bom položil vanj.« In ponovno: »Glej, jaz in otroci, ki mi jih je dal Bog.«¹⁴ Ker ste potem kot otroci soudeleženci mesa in krvi, je tudi sam prav tako vzel del od istega, da bi skozi smrt lahko uničil tistega, ki je imel smrtno oblast, to je hudiča¹⁵ in osvobodil tiste, ki so bili zaradi strahu pred smrtnjo vse svoje življenje podrejeni sužnosti.¹⁶ Kajti resnično *nase*^l ni prevzel *narave* angelov, temveč je *nase* prevzel Abrahamovo seme.¹⁷ § Zatorej se je zanj v vseh stvareh spodobilo, da je bil narejen podoben *svojim* bratom, da bi bil lahko usmiljen in zvest veliki duhovnik v stvareh, *ki se nanašajo* na Boga, da opravi pobotanje za grehe ljudi.¹⁸ Kajti ker je on sam trpel in bil skušan, je zmožen okrepliti te, ki so skušani.

3 § Zatorej sveti bratje, soudeleženci nebeške poklicanosti, preudarite Apostola in Vélikega Duhovnika naše veroizpovedi, Kristusa Jezusa,² ki je bil zvest tistem, ki ga je določil,^m kakor je bil tudi Mojzes zvest v vsej njegovi hiši.³ Kajti ta človek je bil štet za vrednega večje slave kakor Mojzes, ker kdor je hišo zgradil, ima večjo čast kakor hiša.⁴ Kajti vsaka hiša je zgrajena po nekem človeku, toda kdor je zgradil vse stvari, je Bog.⁵ In Mojzes je bil resnično zvest v vsej njegovi hiši kot služabnik, za pričevanje o teh stvareh, o katerih naj bi se pozneje govorilo;⁶ § toda Kristus [pa] kot sin nad svojo lastno hišo; katerega hiša smo mi, če trdno držimo zaupanje in se trdno veselimo upanja do konca.⁷ Zatorej (kakor govori Sveti Duh: »Če boste danes zaslišali njegov glas, ne zakrknite svojih src kakor v izzivanju, na dan preizkušnje v divjini,⁹ koⁿso me vaši očetje skušali, me presojali in štirideset let gledali moja dela.«¹⁰ Zato sem bil užaloščen s tem rodom in rekel: »Vedno se motijo v svojem srcu in niso spoznali mojih poti.«¹¹ Tako sem prisegel v svojem besu: »Ne^obodo vstopili v moj počitek.«¹² Pazite bratje, da ne bi bilo v katerem izmed vas hudobno srce nevere v umikanju od živega Boga.¹³ Temveč vsakodnevno drug drugega spodbujajte, dokler se imenuje: »Danes,« da ne bi kdorkoli izmed vas zakrknil zaradi zapeljivosti greha.¹⁴ Kajti postali smo Kristusovi soudeleženci, če začetek našega zaupanja neomajno držimo do konca;¹⁵ dokler je rečeno: »Če boste danes zaslišali njegov glas, ne zakrknite svojih src kakor v izzivanju.«¹⁶ § Kajti nekateri, ko so slišali, so izzivali; čeprav ne vsi, ki

2,13: Ps 18,2
2,13: Iz 8,18
3,2: 1 Sam 12,6
3,7: Ps 95,7
3,12: [Prg 23,26]
3,12: Iz 29,13
3,12: [Jer 12,2]
3,12: [Ez 33,31]
3,12: [Mt 15,8]
3,12: Mr 7,6
3,12: [Apd 8,21]

so prišli po Mojzesu iz Egipta.¹⁷ Toda nad kom je bil štirideset let užaloščen? Mar ni bil s temi, ki so grešili, katerih trupla so popadala v divjini?¹⁸ In katerim je prisegel, da naj ne bi vstopili v njegov počitek, če ne tem, ki niso verovali?¹⁹ Tako vidimo, da niso mogli vstopiti zaradi nevere.

Bojmo se torej, da se ne bi komurkoli izmed 4 vas zdelo, da je zamudil obljubo o vstopu v njegov počitek, ki nam je bila zapuščena.² Kajti evangelij je bil oznanjen nam kakor tudi njim. Toda oznanjena Pbeseda tem ni koristila, ker ni bila pridružena veri tistih, ki so jo slišali.³ Kajti mi, ki smo verovali, vstopamo v počitek, kakor pravi: »Kakor sem prisegel v svojem besu, če bodo vstopili v moj počitek;« čeprav so bila dela končana od ustanovitve sveta.⁴ Kajti na nekem mestu je o sedmem dnevu govoril na ta način: »In Bog je počival sedmi dan od vseh svojih del.«⁵ In na tem mestu ponovno: »Če bodo vstopili v moj počitek.«⁶ Ker torej ostaja to, da morajo nekateri vstopiti vanj in tisti, ki jim je bilo^rto najprej oznanjeno, zaradi nevere niso vstopili;⁷ znova omejuje nek dan, rekoč v Davidu: »Danes,« po tako dolgem času; kakor je rečeno: »Če boste danes zaslišali njegov glas, ne zakrknite svojih src.«⁸ Kajti če jim je Jezus^sdal počitek, potem pozneje ne bi govoril o drugem dnevu.⁹ Zaradi tega ostaja [šabatni] počitek^tza Božje ljudi.¹⁰ Kajti kdor je vstopil v njegov počitek, je tudi prenehal s svojimi lastnimi deli, kakor je Bog s svojimi.¹¹ Trudimo se torej, da vstopimo v ta počitek, da ne bi katerikoli človek padel po istem zgledu nevere.^u¹² Kajti Božja beseda je živa in močna in ostrejša kakor vsak dvorenzen meč, ki prodre celo do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter je razpoznavalka misli in namenov srca.¹³ Niti ni nobene stvari, ki se ne razpozna v njegovem pogledu, temveč so vse stvari razgaljene in odprte očem tistega, s katerim imamo opraviti.¹⁴ Ker imamo veličastnega vélikega duhovnika, ki je prešel v nebesa, Jezusa, Božjega sina, torej trdno držimo svojo veroizpoved.¹⁵ Kajti nimamo vélikega duhovnika, ki ne more biti ganjen z občutenjem naših slabosti; temveč je bil skušan v vseh ozirih, podobno kakor smo mi, vendor brez greha.¹⁶ Pristopimo torej pogumno k prestolu milosti, da bomo lahko dosegli usmiljenje in našli milost za pomoč v času potrebe.

5 Kajti vsak veliki duhovnik, vzet izmed ljudi, je odrejen za ljudi v stvareh, *ki se nanašajo* na Boga, da lahko daruje tako darove kakor žrtve za grehe,² ki ima vlahko sočutje za nevedne in za tiste, ki so izven poti; kajti tudi on sam je obdan s šibkostjo.³ In zaradi tega razloga mora kakor za ljudi, tako tudi zase darovati za grehe.⁴ In noben človek si te časti ne jemlje sam, temveč kdor je poklican od Boga, kakor je bil Aron.⁵ Tako tudi Kristus ni samega sebe proslavil, da bi postal veliki duhovnik, temveč tisti, ki mu je rekel: »Ti si moj Sin, danes sem te rodil.«⁶ Kakor pravi tudi

j 2,9: *zaradi*...: ali, s smrtnim trpljenjem.

k 2,12: [cerkve: gr. zbora.]

l 2,16: *nase*...: gr. se ne zavzema za angele, temveč se zavzema za Abrahamove potomce.

m 3,2: *določil*: gr. postavil.

n 3,9: [ko: gr. kjer.]

o 3,11: *Ne*: gr. Če.

p 4,2: *oznanjena*: gr. slišana.

q 4,2: *ni*...: ali, niso bili spojeni po veri s temi.

r 4,6: *bilo*...: ali, bil evangelij najprej oznanjen.

s 4,8: *Jezus*: to je, Józue.

t 4,9: *počitek*: ali, upoštevanje šabata.

u 4,11: *nevere*: ali, neposlušnost.

v 5,2: *ima*...: ali, lahko upravičeno zdrži z nevednimi.

na drugem mestu: »Ti si duhovnik na veke po Melkízedekovem redu.«⁷ Ki je v dneh svojega mesa, ko je z močnim vpitjem in solzami daroval molitve in ponižne prošnje k njemu, ki ga je bil zmožen rešiti pred smrtjo in je bil uslišan, zato ker se je bal;⁸ čeprav je bil Sin, pa se je iz stvari, ki jih je pretrpel, naučil poslušnosti;⁹ in ker je postal popoln, je postal avtor večne rešitve duš vsem tistim, ki ga ubogajo;¹⁰ veliki duhovnik, poklican od Boga, po Melkízedekovem redu.

¹¹ O katerem imamo povedati mnogo besed in bi [jih] težko izrekel, glede na to, da ste leni za poslušanje.¹² Kajti v času, ko bi morali biti učitelji, imate potrebo, da vas nekdo ponovno uči katera so začetna načela Božjih izrekov; in postali ste takšni, ki imajo potrebo po mleku in ne po močni hrani.¹³ Kajti vsak, kdor je deležen mleka, je nevešč besedi pravičnosti, ker je dojenček.¹⁴ Toda močna hrana pripada tem, ki so polnoletni,^y torej tistim, ki imajo zaradi razloga uporabe^z svoja čutila trenirana, da razlikujejo tako dobro kakor zlo.

6 Zatorej pustimo načela^a Kristusovega nauka, nadalujemo k popolnosti; in ne polagajmo ponovno temelja kesanja od mrtvih del in vere v Boga,² nauka o krščevanjih in o polaganju rok in o vstajenju mrtvih ter o večni sodbi.³ In to bomo storili, če Bog dovoli.⁴ Kajti nemogoče je za tiste, ki so bili enkrat razsvetljeni in so okusili nebeški dar in so postali soudeleženci Svetega Duha⁵ in so okusili dobro Božjo besedo in moč sveta, ki pride,⁶ če bodo odpadli, da se jih ponovno obnovi v kesanje, ker sami sebi na novo križajo Božjega Sina in ga izpostavlajo javni sramoti.⁷ Kajti zembla, ki posrka dež, ki pogosto pada nanjo in obrodi zelišča, primerna za tiste, ki^b so jo obdelovali, prejema blagoslov od Boga.⁸ Toda tista, ki rodi trnje in osat, je zavrnjena in je blizu prekletstva; katere konec je, da bo požgana.⁹ Toda ljubljeni, mi smo glede vas prepričani o boljših stvareh in stvareh, ki spremljajo rešitev duš, čeprav tako govorimo.¹⁰ Kajti Bog ni krivičen, da pozabi vaše delo in trud ljubezni, ki ste ga pokazali njegovemu imenu, ker ste služili svetim in še služite.¹¹ In želimo, da vsak izmed vas do konca izkazuje isto vnemo k polni gotovosti upanja,¹² da ne boste leni, temveč posnemovalci teh, ki zaradi vere in potrežljivosti podedujojo obljube.¹³ Kajti ko je Bog dal Abrahamu obljubo, je prisegel pri samem sebi, ker ni mogel priseči pri nikomer večjem,¹⁴ rekoč: »Zagotovo, z blagoslavljanjem te bom blagoslovil in z množenjem te bom pomnožil.«¹⁵ § In tako je, potem ko je potrežljivo vztrajal, dosegel obljubo.¹⁶ Kajti ljudje resnično prisegajo pri večjem; in prisega za potrditev jim je konec vsega prepira.¹⁷ V čemer je Bog, voljan dedičem obljube obilneje pokazati nespremenljivost svoje namere, to potrdil^c s prisego;¹⁸ da imamo z dvema nespremenljivima izjavama, v katerih je bilo za Boga nemogoče lagati, lahko močno tolažbo mi,

7,21: Ps 110,4

ki smo pobegnili zaradi zatočišča, da se oprimemo upanju, postavljenega pred nas;¹⁹ katerega upanje imamo kakor sidro duše, tako gotovo kakor neomajno in ki vstopa v to notranjost zagrinjala;²⁰ kamor je za nas vstopil predhodnik, celo Jezus, postavljen [za] velikega duhovnika na veke po Melkízedekovem redu.

7 Kajti ta Melkízedek, kralj v Salemu, duhovnik najvišjega Boga, ki je srečal Abrahama, ko se je ta vračal iz poboja kraljev in ga blagoslovil;² ki mu je tudi Abraham dal desetino od vsega; najprej pomeni Kralj pravičnosti in nató tudi Kralj Salema, kar je Kralj miru;³ brez očeta, brez matere, brez porekla^d niti nima začetka dni niti konca življenja, toda narejen podoben Božjemu Sinu trajno ostaja duhovnik.⁴ Torej preudarite, kako velik je bil ta mož, ki mu je celo očak Abraham dal desetino od plenov.⁵ In resnično imajo tisti, ki so iz Lévijevih sinov, ki prejemajo službo duhovništva, zapoved, naj glede na postavo od ljudi pobirajo desetine, to je, od svojih bratov, čeprav so izšli iz Abrahamovih ledij;⁶ toda on, katerega poreklo^e ni šteto od njih, je prejel Abrahamove desetine in blagoslovil tistega, ki je imel obljube.⁷ In brez vseh ugovarjanj je manjše blagoslovljeno od boljšega.⁸ In tukaj prejemajo desetine ljudje, ki umirajo, toda tam jih prejema on, o katerem je pričevano, da živi.⁹ In tako lahko potem takem rečem: »Tudi Levi, ki prejema desetine, je plačal desetine po Abrahamu.«¹⁰ Kajti bil je še v ledijh svojega očeta, ko ga je srečal Melkízedek.¹¹ Če je bila torej popolnost po Lévijevem duhovništvu (kajti pod njim so ljudje prejeli postavo), kakšna je bila nadaljnja potreba, da bi nastopil drug duhovnik po Melkízedekovem redu in ne bi bil imenovan po Aronovem redu?¹² Kajti zaradi spremembe duhovništva je storjena tudi potreba po spremembi postave.¹³ Kajti on, o katerem se govorijo te stvari, pripada drugemu rodu, od katerega noben človek ni daroval prisotnost pri oltarju.¹⁴ Kajti očitno je, da naš Gospod izvira iz Juda, iz rodu, o katerem glede duhovništva Mojzes ni ničesar rekел.¹⁵ In še mnogo bolj očitno je, kajti po Melkízedekovi podobnosti vstaja drug duhovnik,¹⁶ ki ni postal po postavi mesene zapovedi, temveč po moči neskončnega^f življenja.¹⁷ Kajti on pričuje: »Ti si duhovnik na veke po Melkízedekovem redu.«¹⁸ Kajti razveljavitev prejšnje zapovedi je resnična zaradi njene slabosti in nekoristnosti.¹⁹ Kajti postava ni ničesar storila popolno, toda vpeljava^g boljšega upanja je; po katerem se bližamo k Bogu.²⁰ In še toliko bolj, ker ni bil narejen za duhovnika brez prisege;²¹ (kajti ti duhovniki so postali brezprisege;^h toda ta s prisego po tistem, ki mu je rekел: »Gospod je prisegel in se ne bo kesal: ›Ti si duhovnik na veke po Melkízedekovem redu.‹«).²² S tem je bil Jezus postavljen za pôroka boljše zaveze.²³ In onih je bilo resnično mnogo duhovnikov, ker jim zaradi smrti ni bilo dopuščeno,

^w 5,7: zato...: ali, zaradi njegovega spoštovanja.^x 5,13: je nevešč: gr. nima izkušnje.^y 5,14: polnoletni: ali, popoln.^z 5,14: uporabe: ali, navade, ali, popolnosti.^a 6,1: načela...: ali, beseda o začetku.^b 6,7: ki...: ali, za katere.^c 6,17: potrdil...: gr. sam posredoval.^d 7,3: porekla: gr. rodovnika.^e 7,6: poreklo...: ali, rodovnik ni smatrani.^f 7,16: [neskončnega: gr. stalnega, brezkončnega.]^g 7,19: vpeljava...: ali, ta je bila vpeljava v boljše upanje.^h 7,21: prisege...: ali, priseganja s prisego.

da ostanejo; ²⁴ toda ta človek, ker ostaja večno, ima nespremenljivo duhovništvo. ²⁵ Zatorej jih je tudi zmožen rešiti do zadnjega, kda po njem pridejo k Bogu, glede na to, da vedno živi, da posreduje zanje. ²⁶ Kajti takšen veliki duhovnik nam je bil primeren, ki je svet, neškodljiv, neomadeževan, ločen od grešnikov in je postal višji od nebes; ²⁷ ki mu ni treba vsak dan, kakor tistim velikim duhovnikom, darovati žrtvovanje, najprej za svoje lastne grehe in potem za grehe ljudi. Kajti to je storil enkrat, ko je daroval samega sebe. ²⁸ Kajti postava dela ljudi [za] velike duhovnike, ki imajo šibkost; toda beseda prisege, ki je bila, odkar [je] postava, postavlja Sina, ki je posvečen ^mna vékoma.

8 Torej od stvari, ki smo jih govorili, je to povzetek: »Imamo takšnega velikega duhovnika, ki je postavljen na desnico prestola Veličanstva v nebesih; ² služabnika svetišča ^oin resničnega šotorskega svetišča, ki ga je postavil Gospod in ne človek.« ³ Kajti vsak veliki duhovnik je določen, da daruje darove in žrtve, zato je potrebno, da ima tudi ta človek nekaj, da daruje. ⁴ Kajti če bi bil na zemlji, ne bi bil duhovnik, glede na to, da so tu Pduhovniki, ki darujejo daritve glede na postavo; ⁵ ki služijo zgledu in senci nebeških stvari, kakor je bil Mojzes opomnjen od Boga, ko je bil na tem, da postavi šotorsko svetišče, kajti: »Glej,« pravi, »da narediš vse stvari glede na zgled, ki ti je bil pokazan na gori.« ⁶ Toda sedaj je dosegel toliko odličnejšo službo, kolikor je tudi posrednik boljše zaveze, ^qki je bila osnovana na boljših obljbah. ⁷ Kajti če bi bila tista prva zaveza brezhibna, potem se ne bi iskal prostora za drugo. ⁸ Kajti ko je pri njih našel krivdo, jim pravi: »Glejte, pridejo dnevi, govorí Gospod, ko bom z Izraelovo hišo in z Judovo hišo sklenil novo zavezo; ⁹ ne glede na zavezo, ki sem jo sklenil z njihovimi oceti na dan, ko sem jih prijel za roko, da jih izpeljem iz egiptovske dežele; ker niso ostali v moji zavezi in se nisem ozrl nanje,« govorí Gospod. ¹⁰ »Kajti to je zaveza, ki jo bom sklenil z Izraelovo hišo po tistih dneh,« govorí Gospod, »svoje postave bom položil ^rv njihove misli in jih zapisal v ^snjihova srca, in jaz jim bom Bog in oni mi bodo ljudje; ¹¹ in ne bodo učili vsak svojega bližnjega in vsak svojega brata, rekoč: »Spoznajte Gospoda,« kajti vsi me bodo poznali, od najmanjšega do največjega. ¹² Kajti usmiljen bom do njihovih nepravičnosti in njihovih grehov ter njihovih krivičnosti se ne bom več spominjal.« ¹³ Ker pravi: »Novo zavezo,« je prvo naredil staro. Torej to, kar propada in postaja staro, je pripravljeno, da izgine proč.

9 Torej prva zaveza je resnično imela tudi odredbe ^to bogoslužju in posvetnem svetišču. ² Kajti postavljeno je bilo šotorsko svetišče; prvo, v katerem je bil svečnik in miza ter hlebi navzočnosti; kar je imenovano Svetišče.

ⁱ 7,24: [večno: gr. μένειν; ostani, nadaljevati, prebivati, biti prisoten, ostajati.]

^j 7,24: **nespremenljivo**...: ali, duhovništvo, ki ne prehaja iz enega na drugega.

^k 7,25: **do zadnjega**: ali, za vselej.

^l 7,25: [vedno: gr. ὅπερ πάντα, vedno, večno.]

^m 7,28: **posvečen**: gr. popoln.

ⁿ 7,28: [vékoma]: gr. vek, stalnost, mesijansko obdobje, nenehno.]

^o 8,2: **svetišča**: ali, svetih stvari.

^p 8,4: **tu**: ali, oni.

^{8,9:} Jer 31,32
^{8,10:} Jer 31,33
^{9,4:} [2 Mz 37,1-5]

^{u3} Za drugim zagrinjalom pa šotorsko svetišče, ki se imenuje Najsvetejše; ⁴ ki je imelo zlato kadilnico in skrinjo zaveze v celoti prevlečeno z zlatom, v kateri je bila zlata posoda, ki je imela mano in Aronova palica, ki je vzbrstela ter plošči zaveze; ⁵ in nad njo keruba slave, ki zasenčujeta sedež milosti [skrinje zaveze]; o katerem sedaj ne moremo podrobno govoriti. ⁶ Torej ko so bile te stvari tako odrejene, so duhovniki, opravljač službo Bogu, vedno šli v prvo šotorsko svetišče. ⁷ Toda v drugo je veliki duhovnik odšel sam, enkrat vsako leto, ne brez krvi, ki jo je daroval zase in za grehe ljudi. ⁸ Sveti Duh tako naznanja, da pot v najsvetejše še ni bila razodeta, dokler je še stalo prvo šotorsko svetišče. ⁹ Ta je bil podoba za tedaj pripravljeni čas, v katerem so bili darovani tako darovi kakor žrtve, ki niso mogli storiti popolnega, kar se tiče vesti, tistega, ki je službo opravljal. ¹⁰ To je veljalo samo za jedi in pijače in številna umivanja ter mesene odredbe, ^vnačene nanje do časa preuređitve. ¹¹ Toda Kristus, ki je prišel [kot] veliki duhovnik prihodnjih dobrih stvari, z večjim in popolnejšim šotorskim svetiščem, ne narejenim z rokami, to se pravi, ne od te zgradbe; ¹² niti ne s krvjo koz in telet, temveč je s svojo lastno krvjo enkrat vstopil v sveti prostor in za nas dosegel večno odkupitev. ¹³ Kajti če kri bikov in kozov ter pepel telice, škropec nečiste, posvečuje do očiščenja mesa; ¹⁴ koliko bolj bo Kristusova kri, ki je po večnem Duhu samega sebe brez madeža ^wdaroval Bogu, očistila vašo vest pred mrtvimi deli, da služite živemu Bogu? ¹⁵ In zaradi tega razloga je on posrednik nove zaveze, da bi s pomočjo smrti, za odkupitev od prestopkov, ki so bili pod prvo zavezo, tisti, ki so poklicani, lahko prejeli obljubo večne dediščine. ¹⁶ Kajti kjer je oporoka, tam mora biti tudi ^xpotreba po smrti oporočnika. ¹⁷ Kajti oporoka je veljavna potem, ko so ljudje mrtvi; sicer nima nobene moći, vse dokler oporočnik živi. ¹⁸ Nakar niti prva zaveza ni bila posvečena ^ybrez krvi. ¹⁹ Kajti ko je Mojzes vsem ljudem govoril vsak predpis, glede na postavo, je vzel kri telet in kozov, z vodo in škrlatno ^zvolno ter izop in poškropil tako knjigo kakor vse ljudi, ²⁰ rekoč: »To je kri zaveze, ki vam jo je Bog ukazal.« ²¹ Poleg tega je s krvjo poškropil tako šotorsko svetišče kakor vse posode za služenje. ²² In skoraj vse stvari se po postavi očiščuje s krvjo; in brez prelivanja krvi ni odpuščanja. ²³ Bilo je torej potrebno, da naj bi bili vzori stvari v nebesih očiščeni s temi; toda same nebeške stvari [pa] z boljšimi žrtvami kakor te. ²⁴ Kajti Kristus ni vstopil v svete prostore, narejene z rokami, ki so slike resničnih; temveč v sama nebesa, da se sedaj za nas pokaže v Božji prisotnosti. ²⁵ Niti ne, da bi samega sebe pogosto daroval, kakor veliki duhovnik vsako leto s krvjo drugih vstopa v sveti prostor; ²⁶ kajti potem bi moral od ustanovitve

^q 8,6: **zaveze**: ali, oporoke.

^r 8,10: **položil**: gr. dal.

^s 8,10: ^v: ali, na.

^t 9,1: **odredbe**: ali, obrede.

^u 9,2: **Svetišče**: ali, Svetlo.

^v 9,10: **odredbe**: ali, obrede, ali, ceremonije.

^w 9,14: **madeža**: ali, krivde.

^x 9,16: **tudi**...: ali, privedena v potrebo tudi smrt.

^y 9,18: **posvečena**: ali, očiščena.

^z 9,19: [škrlatna]: rdeča barva z vijoličastim ali oranžnim odtenkom.]

sveta pogosto trpeti. Toda sedaj se je prikazal enkrat ob koncu sveta, da z žrtvovanjem samega sebe odstrani greh.²⁷ In kakor je določeno ljudem enkrat umreti, toda po tem sodba; ²⁸ tako je bil Kristus enkrat darovan, da nosi grehe mnogih; in tem, ki ga pričakujejo, se bo drugič prikazal brez greha v rešitev duš.

10 Kajti postava, ki vsebuje senco dobrih stvari, ki pridejo *in* ne prave podobe stvari, s temi žrtvami, ki jih leto za letom stalno darujejo, še prišlecev nikoli ne more storiti popolnih.² Kajti ali takrat ne bi nehali ^abiti darovani? Zato ker ti oboževalci, enkrat očiščeni, naj ne bi imeli nič več zavedanja o grehih.³ Toda s temi *daritvami* je vsako leto *storjen* ponoven opomin zaradi grehov.⁴ Kajti ni mogoče, da naj bi kri bikov in kozlov odvzemala grehe.⁵ Zato, ko prihaja na svet, pravi: »Žrtvovanja in daritve nočeš, toda telo si mi pripravil;^b ⁶ v žgalnih daritvah in *daritvah* za greh nimaš nobenega veselja.⁷ Tedaj sem rekel: »Glej, prihajam (v zvitku knjige je to zapisano o meni), da izpolnim twojo voljo, oh Bog.«^c ⁸ Še več, ko je rekel: »Žrtve in darovanja in žgalnih daritev ter *darovanja* za greh nočeš niti nimaš veselja *v teh*,« ki so darovane po postavi;^d ⁹ § je potem rekel: »Glej, prihajam, da izpolnim twojo voljo, oh Bog.« Odpravila prvo, da lahko vzpostavi drugo.¹⁰ Po tej volji smo z daritvijo telesa Jezusa Kristusa posvečeni enkrat *za vselej*.¹¹ In vsak duhovnik vsak dan stoji, služi in pogosto daruje iste žrtve, ki nikoli ne morejo odvzeti grehov.¹² Toda ta človek, potem ko je daroval eno žrtev za grehe na veke, je sédel na Božjo desnico;¹³ in od tega časa naprej čaka, dokler ne bodo njegovi sovražniki narejeni [*za*] njegovo pručko.¹⁴ Kajti z eno daritvijo je na veke izpopolnil te, ki so posvečeni.¹⁵ O *tem* nam je priča tudi Sveti Duh; kajti potem ko nam je prej rekel:¹⁶ »To je zaveza, ki jo bom sklenil z njimi po tistih dneh,« govori Gospod, »svoje postave bom položil v njihova srca in v njihove misli jih bom zapisal;¹⁷ in njihovih ^egrehov ter krivičnosti se ne bom več spominjal.«¹⁸ Torej kjer je odpuščanje le-teh, ni več daritve za greh.

¹⁹ Ker imamo torej, bratje, hrabrost, ^dda po Jezusovi krvi vstopimo v najsvetejše,²⁰ po novi in živi poti, ki jo je za nas posvetil ^eskozi zagrinjalo, to se pravi svoje meso;²¹ in *ker imamo* vélikega duhovnika nad Božjo hišo;²² se približajmo z resničnim srcem, v polni gotovosti vere, ker smo naša srca poškropili pred zlo vestjo in naša telesa umili s čisto vodo.²³ Trdno, brez omahovanja, se držimo veroizpovedi *naše* vere (ker je zvest on, ki je obljbil)²⁴ in preudarimo drug drugega, da spodbujamo k ljubezni in k dobrim delom.²⁵ Ne zapuščajmo zbiranja nas samih, kakor je navada nekaterih, temveč *drug drugega* spodbujajmo in [*to*], toliko bolj, kakor vidite, da se približuje dan.²⁶ Kajti če namerno grešimo, potem ko smo prejeli spoznanje o resnici, za grehe ne ostane nobena žrtev več,²⁷ temveč

10,16: Jer 31,33
10,30:
5 Mz 32,35
10,30:
Rim 12,19

neizogibno strašno pričakovanje sodbe in ognjene vročine, ki bo požrla nasprotnike.²⁸ Kdor je preziral Mojzesovo postavo, je na osnovi dveh ali treh prič brez usmiljenja umrl.²⁹ Predvidevajte, koliko hujše kazni bo vreden tisti, ki je pod stopalom pomendral Božjega Sina in je štel kri zaveze, s katero je bil posvečen, *za nesveto stvar* in [*to*] storil navzlic Duhu milosti?³⁰ Kajti poznamo tistega, ki je rekel: »Maščevanje *pripada* meni, jaz bom poplačal,« govori Gospod. In ponovno: »Gospod bo sodil svoje ljudi.«³¹ To je strašna stvar, pasti v roke živega Boga.³² Toda spomnite se prejšnjih dni, v katerih ste, potem ko ste bili razsvetljeni, pretrpeli velik boj stisk;³³ deloma, medtem ko ste bili narejeni [*za*] predmet zaničevanja, tako z grajami kakor s stiskami, in deloma medtem ko ste postali družabniki teh, ki so bili tega navajeni.³⁴ § Kajti do mene ste imeli sočutje v mojih vezeh in ste radostno sprejeli plenjenje svojih dobrin, vedoč v ^fsebi, da imate v nebesih boljše in trajno imetje.³⁵ Ne odvrzite torej svoje zaupnosti, ki ima veliko povračilo nagrade.³⁶ Kajti potrebo imate po potrežljivosti, da potem ko ste storili Božjo voljo, lahko prejmete oblubo.³⁷ Kajti še malo časa in on, ki prihaja, bo prišel in ne bo okleval.³⁸ Torej pravični bo živel iz vere. Toda če se *kdorkoli* umakne, moja duša nad njim ne bo imela veselja.³⁹ Toda mi nismo od teh, ki se umikajo v pogubo, temveč od teh, ki verujejo v rešitev duše.

11 Vera je torej zagotovilo ^gstvarem, v katere upamo, dokaz nevidnih stvari.² Kajti po njej so starešine dosegli dober glas.³ Po veri razumemo, da so bili svetovi zasnovani po Božji besedi, tako da stvari, ki so vidne, niso bile narejene iz stvari, ki se kažejo.⁴ Po veri je Abel Bogu daroval odličnejšo žrtev kakor Kajn, s katero je dosegel pričevanje, da je bil pravičen, ker je Bog pričeval o njegovih darovih; in po njih, čeprav mrtev, še ^hvedno govori.⁵ Po veri je bil Henoh prestavljen, da ne bi videl smrti; in ni ga bilo najti, ker ga je Bog prestavil, kajti pred njegovo prestavtvijo je imel to pričevanje, da je ugajal Bogu.⁶ Toda brez vere *mu* je nemogoče ugajati, kajti kdor prihaja k Bogu, mora verovati, da on je in *da* je nagrajevalec teh, ki ga marljivo iščejo.⁷ § Po veri je Noe, ki je bil posvarjen od Boga, o še ne videnih stvareh, prevzet ⁱs strahom, pripravil barko za rešitev svoje hiše, po kateri je obsodil svet in postal dedič pravičnosti, ki je po veri.⁸ Po veri je Abraham ubogal, ko je bil poklican, da gre ven, na kraj, ki naj bi ga kasneje prejel v dediščino; in odšel je ven, ne vedoč kam je šel.⁹ Po veri se je mudil v oblubljeni deželi kot v tuji deželi in prebival v šotorih z Izakom in Jakobom, z njim sodeličema iste oblube;¹⁰ kajti iskal je mesto, ki ima temelje, katerega graditelj in izdelovalec *je* Bog.¹¹ Preko vere je tudi sama Sara prejela moč, da spočne seme in rodila otroka, ko je bila čez starost, ker je tega, ki je obljbil, precenila zvestega.¹² Zatorej jih je izšlo celó iz enega in skoraj mrtvega, *tako velika* množica kakor zvezd neba in kakor peska, ki je

^a 10,2: *nehali*...: ali, prenehali z darovanjem, ker itd.

^b 10,5: *pripravil*: ali, opremil.

^c 10,17: *in njihovih: nekatere izdaje imajo, potem je rekel:* »In njihovih.

^d 10,19: *hrabrost*: ali, svobodno izbiro.

^e 10,20: *posvetil*: ali, naredil novo.

^f 10,34: *v...: ali, da imate v, ali, zase, da imate v.*

^g 11,1: *zagotovilo*: ali, temelj, ali, zaupanje.

^h 11,4: *še...: ali, je še vedno gorovil.*

ⁱ 11,7: *prevzet*...: ali, oprezen.

brezšteviljen ob morski obali.¹³ Vsi ti so umrli v veri, jin niso prejeli obljud, vendar so jih videli od daleč in bili prepričani o njih in jih sprejeli ter priznali, da so bili tujci in romarji na zemlji.¹⁴ Kajti tisti, ki govorijo takšne stvari, odkrito razglašajo, da iščejo domovino.¹⁵ In resnično, če bi razmišljali o tej domovini, od koder so izšli, bi mogoče imeli priložnost, da se vrnejo.¹⁶ Toda odslej si želijo boljšo domovino, to je, nebeško. Zato Bog ni osramočen, da se imenuje njihov Bog, kajti zanje je pripravil mesto.¹⁷ Po veri je Abraham, ko je bil preizkušan, daroval Izaka. In on, ki je prejel obljud, je daroval svojega edinorojenega sina,¹⁸ o katerem je bilo rečeno: »Da se bo tvoje seme imenovalo po Izaku,«¹⁹ ker je menil, da ga je bil Bog zmožen obuditi celo od mrtvih; od koder ga je po podobi tudi prejel.²⁰ Po veri je, glede na stvari, ki pridejo, Izak blagoslovil Jakoba in Ezava.²¹ Po veri je Jakob, ko je umiral, blagoslovil oba Jožefova sinova, in oboževal opšt na vrh svoje palice.²² Po veri je Jožef, ko je umiral, naredil omembo odhoda Izraelovih otrok in dal zapoved glede svojih kosti.²³ Po veri so Mojzes, ko je bil rojen, njegovi starši tri mesece skrivali, ker so videli, da je bil čeden otrok, in se niso bali kraljeve zapovedi.²⁴ Po veri je Mojzes, ko je prišel v leta, odklonil, da bi bil imenovan sin faraonove hčere;²⁵ raje si je izbral, da z Božjimi ljudmi trpi stisko, kakor da nekaj časa uživa zadovoljstva greha;²⁶ Kristusovo mrajanje je cenil za večja bogastva kakor zaklade v Egiptu, kajti imel je spoštovanje do povračila nagrade.²⁷ Po veri je zapustil Egipt in se ni bal kraljevega besa, kajti vztrajal je, kakor [bi] zrl tistega, ki je neviden.²⁸ Prek vere je praznoval pasho in škropljenje s krvjo, da se jih ne bi dotaknil tisti, ki je uničil prvorojence.²⁹ Po veri so šli skozi Rdeče morje, kakor po kopni zemlji, kar so poskušali storiti Egipčani, [pa] so bili utopljeni.³⁰ Po veri so padli dol zidovi Jerihe, potem ko so jo obkrožali sedem dni.³¹ Po veri pocestnica Rahába, ko je v miru sprejela oglednika, ni umrla s temi, ki niso vrovali.³² In kaj naj še rečem? Kajti zmanjkalo bi mi časa, da vam povem o Gideónu in o Baráku in o Samsonu in o Jefteju; tudi o Davidu in Samuelu ter o prerokih,³³ ki so po veri podjavljali kraljestva, izvrševali pravičnost, dosegali obljud, mašili gobce levom,³⁴ gasili silovitost ognja, pobegnili rezilu meča, iz slabosti postajali močni, v boju postajali hrabri, vojske neznančev obračali v beg.³⁵ Ženske so ponovno prejemale svoje mrtve, dvignjene v življenje. Drugi pa so bili mučeni, ker niso sprejeli osvoboditve; da bi lahko dosegli boljše vstajenje;³⁶ in drugi so imeli preizkušnjo krutih zasmehovanj ter bičanj, da, poleg tega vezi in ujetništvo.³⁷ Bili so kamnani, bili so žaganji narazen, bili so skušani, bili so umorjeni z mečem. Okoli so tavali v ovčijih in kozjih kožah; bili so v pomanjkanju, užaloščeni, mučeni³⁸ (katerih svet ni bil vreden). Tavali so po

11,35:
2 Mkb 7,7

puščavah in po gorah in po brlogih in zemeljskih votlinah.³⁹ In vsi ti, ki so prek vere dosegli dober glas, niso prejeli obljudbe,⁴⁰ kajti Bog je za nas priskrbel enko boljšo stvar, da oni ne bi postali popolni brez nas.

12 Zato vidite, ker smo tudi mi obdani naokoli s tako velikim oblakom pričevalcev, odložimo vsako breme in greh, ki nas tako z lahkoto pesti in s potrežljivostjo tecimo tekmo, ki je postavljena pred nas;² glejmo k Jezusu, avtorju in dopolnitelju naše vere; ki je zaradi radosti, ki je bila postavljena predenj, pretrpel križ in preziral sramoto in je poseden na desnico Božjega prestola.³ Kajti razmislite vendar o tistem, ki je prestal takšno nasprotovanje grešnikov proti sebi, da ne bi bili vi utrujeni in oslabeli v svojih umih.⁴ Niste se še do krvi uprli v boju zoper greh.⁵ In pozabili ste na spodbujanje, ki vam govorji kakor otrokom: »Moj sin, ne preziraj Gospodovega karanja niti ne izgubljaj poguma, kadar te ošteva; ⁶ kajti kogar Gospod ljubi, strogo vzgaja, in biča vsakega sina, ki ga sprejema.«⁷ Če ste prestali vzgojo, Bog z vami ravna kakor s sinovi; kajti kakšen sin je ta, ki ga oče ne bi strogo vzgajal?⁸ Toda če ste brez vzgoje, česar so vsi soudeleženi, potem ste nezakonski otroci,⁹ ne pa sinovi. ⁹ Nadalje smo imeli očete svojega mesa, ki so nas vzgajali in smo jim dali spoštovanje. Mar ne bomo veliko raje v podrejenosti Očetu duhov in živelj?¹⁰ Kajti oni so nas resnično strogo vzgajali za nekaj dni, po svoji lastni volji; toda on za našo korist, da mi lahko postanemo soudeleženci njegove svetosti.¹¹ Torej nobeno opominjanje zaenkrat ni videti, da bi bilo veselo, temveč bridko. Kljub temu potem obrodi miren sad pravičnosti v teh, ki so z njim izurjeni.¹² Zatorej dvignite roke, ki visijo in slabotna kolena;¹³ in naredite ravne steze za svoja stopala, da se ne bi to, kar šepa, obrnilo proč s poti, temveč naj bo raje ozdravljen.¹⁴ Prizadevajte si za mir z vsemi ljudmi in svetost, brez katere noben človek ne bo videl Gospoda.¹⁵ Marljivo zrite, da ne bi katerikoli človek padel od Božje milosti; da vas ne bi zbegala nobena korenina grenkobe, ki poganja in bi bili z njo mnogi omadeževani;¹⁶ da ne bi bilo nobenega prešuštvovalca ali oskrunjene osebe, kakor Ezav, ki je za en košček hrane prodal pravico svojega prvorodenstva.¹⁷ Kajti veste, kako je bil potem, ko je žezel podedovati blagoslov, zavrnjen; kajti ni našel nobenega prostora za kesanje, čeprav ga je skrbno iskal s solzami.¹⁸ Kajti niste prišli h gori, ki se jo lahko dotakne in ki gori z ognjem in niti k črnosti in ne temi in ne viharju¹⁹ in ne donenju tropente in ne glasu besed; katerega glas so tisti, ki so poslušali, rotili, da jim beseda ne bi bila več izgovorjena.²⁰ § (Kajti niso mogli prenesti tega, kar je bilo ukazano: »In če se žival komaj dotakne gore, naj bo kamnana ali prebodena s puščico.«²¹ In prizor je bil tako strašen, da je Mojzes rekel: »Silno se bojim in tresem.«)²² Toda vi ste prišli

^j 11,13: *v veri*: gr. glede na vero.

^k 11,18: *o...:* ali, h kateremu.

^l 11,22: *naredil*: ali, spomnil na.

^m 11,26: *Kristusovo...:* ali, sramotenje za Kristusa.

ⁿ 11,31: *niso...:* ali, so bili neposlušni.

^o 11,40: *priskrbel*: ali, vnaprej videl.

^p 12,2: *avtorju*: ali, začetniku.

^q 12,8: [nezakonski otroci: to je, pankrti.]

^r 12,10: *po...:* ali, kot je videti dobro, ali, primerno zanje.

^s 12,13: *ravne*: ali, enakomerne.

^t 12,15: *padel*: ali, padel proč.

^u 12,17: *nobenega...:* ali, nobene poti za spremembo svojega mišljenja.

h gori Sion in k mestu živega Boga, nebeškemu Jeruzalemu in k nepreštevni angelski druščini,²³ h glavnemu zboru in cerkvi prvorojenih, ki so zapisani^v v nebesih in k Bogu, Sodniku vseh in k duhovom pravičnih ljudi, ki so dosegli popolnost²⁴ in k Jezusu, posredniku nove zaveze^w in h krvi škropljenja, ki govori boljše stvari kakor *ta od Abela*.²⁵ Glejte, da ne zavrnete tistega, ki govori. Kajti če niso ušli tisti, ki so zavrnili tistega, ki je govoril na zemlji, koliko bolj *ne bomo ušli* mi, če se odvrnemo od tistega, ki *govori* iz nebes;²⁶ katerega glas je takrat stresel zemljo; toda sedaj je obljudil, rekoč: »Še enkrat stresem, ne samo zemljo, temveč tudi nebo.«²⁷ In ta *beseda*: »Še enkrat,« pomeni odstranitev tistih stvari, ki so ^xlahko stresene, kakor od stvari, ki so narejene, da te stvari, ki ne morejo biti stresene, lahko ostanejo.²⁸ Zaradi tega mi, ki prejemamo kraljestvo, ki ne more biti omajano, imejmo ^ymilost, s katero lahko sprejemljivo služimo Bogu, s spoštovanjem in bogabojecim strahom.²⁹ Kajti naš Bog je požirajoč ogenj.

13 Naj se bratoljubje nadaljuje. ² § Ne bodite pozabljeni, da pogostite tujce, kajti s tem so nekateri nevedoč pogostili angele.³ Spominjajte se teh, ki so v vezeh kakor zvezani z njimi; *in* teh, ki prenašajo nadloge, kakor ste tudi vi sami v telesu.⁴ Zakon je častitljiv v vsem in postelja neomadeževana, toda vlačugarje in zakonolomce bo sodil Bog.⁵ *Naj bo vaše vedenje* brez pohlepnosti *in bodite* zadovoljni s temi stvarmi, kar jih imate; kajti rekel je: »Nikoli te ne bom zapustil niti se te ne bom odrekel.«⁶ Tako da lahko pogumno rečemo: »Gospod je moj pomočnik in ne bom se bal, kaj mi bo storil človek.«

⁷ Spominjajte se teh, ki imajo ^znad vami vladarstvo, ki so vam govorili Božjo besedo; katerih vero posnemajte in upoštevajte konec *njihovega* vedenja.⁸ Jezus Kristus, isti včeraj in danes in na

12,23: [2 Mz 32,32]
12,23: [Ps 69,28]
12,23: [Iz 4,3]
12,23: [Dan 10,21]
12,23: [Dan 12,1]
12,23: [Lk 10,20]
12,23: [Flp 4,3]
12,23: [Raz 3,5]
12,23: [Raz 13,8]
12,23: [Raz 20,12]
12,23: [Raz 20,15]
13,5: Joz 1,5
13,14: Mih 2,10

veke.⁹ Ne bodite nošeni naokoli z različnimi in tujimi nauki. Kajti dobra stvar je, da je srce utrjeno z milostjo; ne *[pa]* z jedmi, ki niso koristile tem, ki so bili zavzeti s tem.¹⁰ Imamo oltar, s katerega nimajo pravice jesti tisti, ki služijo šotorskemu svetišču.¹¹ Kajti telesa teh živali, katerih kri prinese veliki duhovnik v svetišče za greh, so začgana zunaj šotorišča.¹² Zato je tudi Jezus, da je lahko s svojo lastno krvjo ljudi posvetil, trpel zunaj velikih vrat.¹³ Zato pojdimo naprej k njemu zunaj šotorišča in prenašajmo njegovo grajo.¹⁴ Kajti tukaj nimamo trajnega mesta, temveč iščemo tega, ki pride.¹⁵ Po njem torej Bogu nenehno darujmo hvalno žrtev, to je, sad *naših* ustnic, ki dajejo ^azahvalo njegovemu imenu.¹⁶ Toda ne pozabite delati dobro in razdeljevati, kajti s takšnimi žrtvami je Bog zelo zadovoljen.¹⁷ Ubogajte te, ki imajo ^bvladarstvo nad vami in se podredite; kajti oni bedijo nad vašimi dušami kakor tisti, ki morajo dati obračun, da bodo to lahko delali z radostjo in ne z žalostjo, kajti to je za vas nekoristno.

¹⁸ Molite za nas, kajti zaupamo, *[da]* imamo dobro vest *[in smo]* v vseh stvareh voljni iskreno živeti.¹⁹ Toda rotim *vas*, raje delajte to, da vam bom lahko prej vrnjen.²⁰ Torej Bog miru, ki je od mrtvih ponovno privedel našega Gospoda Jezusa, ta veliki pastir ovc, naj vas po krvi večne zaveze,^c²¹ naredi popolne v vsakem dobrem delu, da izpolnite^d njegovo voljo, ki povzroča v vas to, kar je prijetno v njegovem pogledu, po Jezusu Kristusu, ki mu *bodi* slava na veke vekov. Amen.²² In rotim vas, bratje, dopustite besedo opominjanja, kajti pismo sem vam napisal z nekaj besedami.²³ Védite, da je naš brat Timótej izpuščen na prostost; s katerim, če pride v kratkem, vas bom videl.

²⁴ Pozdravite vse tiste, ki vladajo nad vami in vse svete. Pozdravljam vas tisti iz Italije.

²⁵ Milost *bodi* z vami vsemi. Amen.

[Napisano Hebrejcem iz Italije po Timóteju.]

Splošno Jakobovo pismo

[Vera brez del se ne more imenovati vera. ›Vera brez del je mrtva‹ (), mrtva vera pa je hujša od nobene vere. Vera mora delovati; mora proizvajati; mora biti vidna. Besedna vera ni dovolj; miselna vera je nezadostna. Vera mora obstajati, vendar mora biti več. Spodbujati mora dejanja. Jakob v svojem pismu judovskim vernikom povezuje pravo vero in vsakodnevne praktične izkušnje tako, da poudarja, da se mora prava vera kazati v dejanjih vere.]

Vera prenaša preizkušnje. Preizkušnje prihajajo in odhajajo, vendar se močna vera z njimi sooči in razvije vzdržljivost. Vera razume skušnjave. Ne dovoli nam, da bi privolili v svoje poželenje in zdrsnili v greh.

Vera uboga Besedo. Ne bo samo slišala, ne pa tudi delala. Vera ustvarja izvrševalce. Vera ne skriva predsodkov. Za Jakoba vera in koristoljubje ne moreta sobivati. Vera se kaže v delih. Vera je več kot le besede, je več kot le znanje, se kaže s poslušnostjo in se odkrito odziva na Božje obljube. Vera nadzoruje jezik. Ta majhen, a izjemno močan del telesa je treba držati v šahu. Vera to lahko stori. Vera deluje modro. Daje nam sposobnost, da izberemo modrost, ki je nebeška, in se izognemo modrosti, ki je zemeljska. Vera ustvarja ločitev od sveta in pokorščino

^v 12,23: *zapisani*: ali, vpisani.

^w 12,24: *zaveze*: ali, oporoke.

^x 12,27: so... ali, bodo lahko stresene.

^y 12,28: *imejmo*: ali, trdno držimo.

^z 13,7: *imajo*...: ali, so vodniki.

^a 13,15: *dajejo*...: gr. priznavajo k zahvali njegovega imena.

^b 13,17: *imajo*...: ali, upravljaljo.

^c 13,20: *zaveze*: ali, oporoke.

^d 13,21: *izpolnite*: ali, delate.

Bogu. Zagotavlja nam sposobnost, da se upremo hudiču in se ponižno približamo Bogu. Nazadnje vera potrpežljivo čaka na Gospodov prihod. V težavah in preizkušnjah duši pritoževanje.

Ime *Jakobos* (Jakob) v je osnova za zgodnji naslov *Jakobou Epistole*, »Jakobovo pismo«. *Iakobos* je grška oblika hebrejskega imena Jakob, judovskega imena, ki je bilo v prvem stoletju pogosto.

1. Modrost, ki jo Jezus ponuja (1).
2. Dvanajst naukov o predanosti Jezusu (2–5).]

1 Jakob, ^aslužabnik Boga in Gospoda Jezusa Kristusa, dvanajsterim rodovom, ki so razkropljeni naokoli, pozdrav.

² Moji bratje, kadar zapadate v številne skušnjave, ^bstejte to [za] veliko veselje, ³ker veste *to*, da preizkušenost vaše vere ustvarja potrpežljivost. ⁴Toda naj ima potrpežljivost *svoje* popolno delo, da boste lahko popolni in celotni, [da vam] ničesar ne manjka. ⁵Ce [pa] komu izmed vas manjka modrosti, naj prosi od Boga, ki velikodušno daje vsem *ljudem* in ne očita; in dana mu bo. ⁶Toda prosi naj v veri niti malo omahujoč. Kajti kdor omahuje, je podoben morskemu valu, [ki ga] žene veter in ga premetava. ⁷Kajti tak človek naj ne misli, da bo karkoli prejel od Gospoda. ⁸Človek dvojnih misli ^cje nestanoviten na vseh svojih poteh. ⁹Naj se brat nizkega položaja veseli ^dv tem, da je povišan; ¹⁰toda bogat v tem, da je ponižan, ker bo minil kakor cvet na travi. ¹¹Kajti takoj, ko sonce vzide z žgočo vročino, to izsuši travo in njen cvet pade in lepota njenega videza propade; tako bo tudi bogataš zbledel na svojih poteh. ¹²Blagoslovjen je človek, ki preizkušnjo vzdrži; kajti ko je preizkušen, bo prejel krono življenja, ki jo je Gospod obljudil tistim, ki ga ljubijo. ¹³Naj noben človek, ko je skušan, ne reče: »Skušan sem od Boga,« kajti Bog ne more biti skušan z zlom ^eeniti sam nikogar ne skuša. ¹⁴Toda vsak je skušan, ko je odtegnjen s svojimi lastnimi poželenji in premamljen. ¹⁵Ko je potem poželenje spočeto, rojeva greh. Greh pa, ko je dovršen, rojeva smrt. ¹⁶Ne motite se, moji ljubljeni bratje. ¹⁷Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in prihaja dol od Očeta svetil, s katerim ni nestanovitnosti niti sence obračanja. ¹⁸Po svoji lastni volji nas je zaplodil z besedo resnice, da naj bi bili mi nekako prvenci njegovih ustvarjenih bitij.

¹⁹Zatorej, moji ljubljeni bratje, naj bo vsak človek hiter za poslušanje, počasen za govorjenje, počasen za bes; ²⁰kajti človekov bes ne uresničuje Božje pravičnosti. ²¹Zatorej dajte proč vso umazanost in odvečno porednost ter s krotkostjo sprejmite vcepljeno besedo, ki je zmožna rešiti vaše duše. ²²Toda bodite uresničevalci besede in ne le poslušalci, ki sami sebe varajo. ²³Kajti če je kdorkoli poslušalec besede, ne pa uresničevalec, je podoben človeku, ki svoj naraven obraz ogleduje v zrcalu; ²⁴kajti gleda sebe in gre svojo pot ter nemudoma pozabi, kakšne vrste človek je bil. ²⁵Toda kdorkoli gleda v popolno postavo svobode in ostaja *v njej*, ni pozabljiv poslušalec, temveč izvrševalec dela, bo

^a 1,1: [Okoli leta Gospodovega 60.]

^b 1,2: *skušnjave*: ali, preizkušnje.

^c 1,8: [dvojnih misli: gr. z dvema dušama.]

^d 1,9: *veseli*: ali, ponaša.

^e 1,13: *zlom*: ali, zli.

^f 1,25: *dejanju*: ali, početju.

^g 2,2: *zbor*: gr. sinagogo.

2,10: 2 Mz
20,13-16
2,10: [5 Mz
5,17-20]
2,10: [Mt
19,18]
2,10: [Mr
10,19]
2,10: [Lk 18,20]
2,10: [Rim
13,8-10]

ta človek blagoslovjen v svojem dejanju. ^{f26}Če je katerikoli človek med vami videti religiozen, pa ne brzda svojega jezika, temveč zavaja svoje lastno srce, *je bogoslužje* tega človeka prazno. ²⁷Čisto in neomadeževano bogoslužje pred Bogom in Očetom je to: »Obiskovati osirotele in vdove v njihovi stiski ter se ohraniti neomadeževanega od sveta.«

2 Moji bratje, vere našega Gospoda Jezusa Kristusa, *Gospoda* slave, ne imejte z oziranjem na osebe. ²Kajti če pride v vaš zbor ^gmož z zlatim prstanom in čedno obleko, pride pa tudi revež v grdem oblačilu; ³in se ozirate k tistem, ki nosi elegantno oblačilo ter mu rečete: »Sédi tukaj na dobro ^hmesto;« revnemu pa rečete: »Stoj tukaj ali sédi tukaj pod mojo pručko.« ⁴Mar niste potem v sebi pristranski in ste postali sodniki s hudobnimi mislimi? ⁵Poslušajte, moji ljubljeni bratje: »Ali ni Bog izbral revnih tega sveta, bogatih v veri in dedičev kraljestva, iki ga je obljudil tem, ki ga ljubijo?« ⁶Toda vi ste prezirali revnega. Ali vas ne zatirajo bogataši in vas vlečejo pred sodne stole? ⁷Ali ne preklinjajo joni tega vrednega imena, po katerem ste imenovani? ⁸Če izpolnite kraljevo postavo glede pisma: »Svojega bližnjega boš ljubil kakor samega sebe,« delate pravilno. ⁹Toda če se ozirate na osebe, storite greh in ste po postavi pograjani kot prestopniki. ¹⁰Kajti kdorkoli se bo držal celotne postave in se vendor prekrši v eni *točki*, je kriv vseh. ¹¹Kajti kdor ^kje rekел: »Ne počni zakonolomstva,« je rekel tudi: »Ne ubijaj.« Torej če ne počneš zakonolomstva, vendor če ubijaš, si postal prestopnik postave. ¹²Tako govorite in tako delajte kakor tisti, ki bodo sojeni po postavi svobode. ¹³Kajti tisti, ki ni pokazal nobenega usmiljenja, bo sodbo prejel brez usmiljenja; in usmiljenje se razveseljuje ^lzoper sodbo. ¹⁴Kaj to koristi, moji bratje, četudi človek reče, [da] ima vero, nima pa del? Mar ga lahko vera reši? ¹⁵Če sta brat ali sestra naga in brez dnevne hrane, ¹⁶in jima kdo izmed vas reče: »Odidita v miru, bodita ogreta in nasičena;« čeprav jima ne daste teh stvari, ki so potrebne telesu; kaj *to* koristi? ¹⁷Prav tako vera, če ta nima del, je sama zase ^mmrtva. ¹⁸Da, človek lahko reče: »Ti imaš vero, jaz pa imam dela. Pokaži mi svojo vero brez ⁿsvojih del in pokazal ti bom svojo vero s svojimi deli. ¹⁹Ti veruješ, da obstaja en Bog; pravilno ravnaš. Tudi hudiči verujejo in trepetajo.« ²⁰Toda ali hočeš spoznati, oh prazni človek, da je vera brez del mrtva? ²¹Mar ni bil naš oče Abraham opravičen z deli, ko je na oltarju daroval svojega sina Izaka? ²²Vidiš, ^okako je vera

^h 2,3: *dobro*: ali, primerno, ali, spodbumno.

ⁱ 2,5: *kraljestva*: ali, od tega kraljestva.

^j 2,7: *preklinjajo*: ali, zasramujejo, ali, obrekajo.

^k 2,11: *kdor... ali*, ta postava, ki je rekla.

^l 2,13: *razveseljuje*: ali, veseli.

^m 2,17: *zase*: gr. po sebi.

ⁿ 2,18: *brez*: nekatera besedila berejo, iz.

^o 2,22: *Vidiš... ali*, Ti vidiš.

sodelovala z njegovimi deli in je vera z deli postala popolna?²³ In izpolnjeno je bilo pismo, ki pravi: »Abraham je veroval Bogu in to mu je bilo pripisano v pravičnost; in imenovan je bil: »Priatelj Boga.«²⁴ Vidite torej kako, da je človek opravičen z deli in ne samo iz vere.²⁵ Ali ni bila prav tako tudi pocestnica Rahába opravičena z deli, ko je sprejela poslanca in ju odposlala [*po*] drugi poti?²⁶ Kajti kakor je telo brez duha smrtno, tako je tudi vera brez del mrtva.

3 Moji bratje, ne bodite mnogi učitelji, ker veste, da bomo prejeli večjo obsodbo.⁹² Kajti v mnogih stvareh vsi grešimo. Če katerikoli človek ne greši z besedo, je isti popoln mož in tudi zmožen obrzdati celotno telo.³ Glejte, konjem v usta dajemo žvale, da nas lahko ubogajo in obračamo njihovo celotno telo.⁴ § Glejte tudi ladje, katere, čeprav so tako velike in *jih* ženejo kruti vetrovi, se vendar obračajo z zelo majhnim krmilom, kamorkoli krmar hoče.⁵ Prav tako je jezik majhen ud, pa se baha [*z*] velikimi stvarmi. Glejte, kako veliko ^rstvar prižge majhen ogenj!⁶ In jek je ogenj, svet krivičnosti. Tako je jek med našimi udi, da omadežuje celotno telo in razvnema zakon ^snarave; in ta je vžgan iz pekla.⁷ Kajti vsaka vrsta, ^tod živali in od ptic in od kač in od stvari v morju, je ukrotljiva in je bila ukročena od človeštva,^{u8} toda jezika ne more ukrotiti noben človek; je neukrotljivo zlo, polno smrtonosnega strupa.⁹ Z njim blagoslavljamo Boga, celó Očeta; in z njim preklinjamo ljudi, ki so ustvarjeni po Božji podobnosti.¹⁰ Iz istih ust izvirata blagosavljanje in preklinjanje. Moji bratje, te stvari ne smejo biti takšne.¹¹ Mar daje studenec na ^vistem mestu sladko in grenko *vodo*?¹² Ali lahko figovo drevo, moji bratje, rodi olive? Ali trta fige? Tako noben studenec ne *more* dajati obeh, slane in sladke vode.¹³ Kdo je med vami moder človek in opremljen s spoznanjem? Naj s krotkostjo modrosti kaže dobro vedēnje svojih del.¹⁴ Toda če imate v svojih srcih grenko zavist in prepričanje, se ne ponašajte in ne lažite zoper resnico.¹⁵ Ta modrost se ne spušča od zgoraj, temveč je zemeljska, čutna, ^wvražja.¹⁶ Kajti kjer sta zavist in prepričanje, tam je zmešnjava ^xin vsako hudobno delo.¹⁷ Toda modrost, ki je od zgoraj, je najprej čista, potem mirna, nežna in lahka za ravnanje, polna usmiljenja in dobrih sadov, brez pristranskosti ^yin brez hinavščine.¹⁸ In sad pravičnosti sejejo v miru tisti, ki delajo mir.

4 Od kod *prihajajo* med vami vojne in boji ^z? Ali ne pridejo od tod, celó iz vaših poželenj, ^aki se vojskujejo v vaših udih?² Vi hlepite, pa nimate. Ubijate in želite imeti, pa ne morete doseči. Bojujete se in vojskujete, vendar nimate, ker ne prosite.³ Prosrite, pa ne prejmete, ker prosite neprimerno, da bi to porabili za svoja poželenja.^{b4} Vi zakonolomci in zakonolomke ali ne veste, da je prijateljstvo

2,23: 1 Mz 15,6
2,23: Rim 4,3
2,23: Gal 3,6
4,6: Prg 3,34
4,6: 1 Pet 5,5
4,14: Prg 27,1

s svetom sovraštvo do Boga? Kdorkoli bo torej prijatelj sveta, postane Božji sovražnik.⁵ § Ali mislite, da pismo zaman pravi: »Duh, ki prebiva v nas, hrepeni do zavisti?«^{c6} Toda on daje več milosti. Zatorej pravi: »Bog se ponosnim upira, toda ponižnim daje milost.«^{d7} Podvrzite se torej Bogu. Uprise se hudiču in bo od vas pobegnil.⁸ Približajte se Bogu in se vam bo približal. Očistite si svoje roke, vi grešniki; in ocistite svoja srca, vi, [ki ste] dvojnih misli.⁹ Bodite užaloščeni in žalujte ter jokajte. Naj bo vaš smeh obrnjen v žalovanje in vaša radost v potrtost.¹⁰ Ponižajte se v Gospodovih očeh in vas bo povišal.¹¹ Bratje, drug o drugem ne govorite hudobno. Kdor o svojem bratu govorí hudobno in svojega brata sodi, govorí hudobno o postavi in sodi postavo. Toda če sodiš postavo, nisi uresničevalec postave, temveč sodnik.¹² § En zakonodajalec je, ki je zmožen rešiti in uničiti. Kdo si ti, da sodiš drugega?

¹³ Pojdite torej, vi, ki pravite: »Danes ali jutri bomo šli v to mesto in tam ostali eno leto in kupovali in prodajali ter zaslužili dobiček;«¹⁴ medtem ko ne veste, kaj bo jutri. Kajti kaj je vaše življenje? Je celó meglica, ki se za kratek čas prikaže in potem izgine proč.¹⁵ Kajti takó *morate* reči: »Če Gospod hoče, bomo živel in delali to ali ono.«¹⁶ Toda sedaj se razveseljujete v svojih bahanjih. Vsako takšno razveseljevanje je zlo.¹⁷ Torej tistem, ki zna delati dobro, pa *tega* ne dela, mu je to [*v*] greh.

5 Pojdite torej, vi bogataši, jokajte in tulite zaradi svojih bed, ki bodo prišle nad *vas*.² Vaša bogastva so pokvarjena in vaše obleke so požrite od moljev.³ Vaše zlato in srebro je postalo zarjavelo; in njuna rja bo priča zoper vas in bo razjedla vaše meso, kakor bi bila ogenj. Nakopičili ste skupaj zaklad za poslednje dni.⁴ Glejte, plačilo delavcev, ki so poželi vaša polja, ki ste si jih pridržali s sleparstvom, kriči. In kriki teh, ki so poželi, so vstopili v ušesa Gospoda nad vojskami.^{e5} Na zemlji ste živel v užitku in bili polteni; svoja srca ste redili kakor za dan zakola.^{f6} Obsodili in ubili ste pravičnega; in se vam ne upira.

⁷ Bodite ^ftorej potrpežljivi, bratje, do Gospodovega prihoda. Glejte, poljedelec pričakuje dragocen sad zemlje in ima za to veliko potrpežljivost, dokler ne prejme zgodnjega in poznegra dežja.⁸ Bodite tudi vi potrpežljivi. Utrdite svoja srca, kajti Gospodov prihod se približuje.⁹ Ne godrnjajte ^gdrug proti drugemu, bratje, da ne bi bili obsojeni. Glejte, sodnik stoji pred vratimi.¹⁰ Moji bratje, za zgled prenašanja stiske in potrpežljivosti vzemite prroke, ki so govorili v Gospodovem imenu.¹¹ Glejte, mi štejemo za srečne te, ki vztrajajo. Slišali ste o Jobovi potrpežljivosti in videli Gospodov konec; da je Gospod zelo sočuten in nežno usmiljen.¹² Toda nad vsemi stvarmi, moji bratje, ne prisegajte, niti pri nebu, niti pri zemlji,

^p 2,26: *duha*: ali, diha.

^q 3,1: *obsodbo*: ali, sodbo.

^r 3,5: *veliko...*: ali, velik gozd.

^s 3,6: *zakon*: gr. kolo.

^t 3,7: *vrsta*: gr. lastnost.

^u 3,7: *človeštva*: gr. človeške narave.

^v 3,11: *na...*: ali, pri isti luknji.

^w 3,15: *čutna*: ali, naravna.

^x 3,16: *zmešnjava*: gr. vstaja, vznemirjenost.

^y 3,17: *pristranskosti*: ali, kreganja.

^z 4,1: *boji*: ali, pretepi.

^a 4,1: *poželenj*: ali, užitkov.

^b 4,3: *poželenja*: ali, užitke.

^c 4,5: *zavisti*: ali, nevočljivosti.

^d 4,14: *je*: ali, Ker to je.

^e 5,4: [nad vojskami]: sabaoth.]

^f 5,7: *Bodite....*: ali, Bodite dolgotrajno potrpežljivi, ali, Prenašajte z dolgotrajno potrpežljivostjo.

^g 5,9: *godrnjajte*: ali, stokajte, ali, žalujte.

niti s kako drugo prisego. Temveč vaš »da« naj bo »da« in vaš »ne« [naj bo] »ne«, da ne zapadete v obsodbo.¹³ § Ali je kdo med vami v stiski? Naj moli. Ali je kdo vesel? Naj prepeva psalme.¹⁴ Je kdo med vami bolan? Naj pokliče starešine cerkve in naj nad njim molijo ter ga v Gospodovem imenu mazilijo z oljem.¹⁵ In molitev vere bo rešila bolnika in Gospod ga bo vzdignil; in če je storil grehe, mu bodo odpuščeni.¹⁶ § Drug drugemu priznavajte svoje napake in molite drug za drugega, da boste

lahko ozdravljeni. Veliko koristi energična, goreča molitev pravičnega.¹⁷ Elija je bil človek, podvržen ^hpodobnim strastem, kakor smo mi in je iskreno ⁱmolil, da ne bi deževalo. In na zemljo ni deževalo v obdobju treh let in šestih mesecev.¹⁸ In ponovno je molil in nebo je dalo dež in zemlja je obrodila svoj sad.¹⁹ Bratje, če kdo izmed vas zaide od resnice in ga nekdo spreobrne,²⁰ naj ta ve, da kdor je grešnika spreobrnil od zmote njegove poti, bo rešil dušo pred smrtjo in zakril množico grehov.

Prva splošna Petrova poslanica

[Preganjanje lahko v krščanskem življenju povzroči bodisi rast, bodisi grenkobo. Odziv določa rezultat. Peter v pismu judovskim vernikom, ki se borijo sredi preganjanja, spodbuja, naj se pogumno vedejo za Kristusovo osebo in program. Njihov značaj in ravnanje morata biti brez očitkov. Ker so bili ponovno rojeni za živo upanje, morajo posnemati Svetega, ki jih je poklical. Sad tega značaja bo ravnanje, ki bo zakoreninjeno v pokorščini: državljeni vladi, služabniki gospodarjem, žene možem, možje ženam in kristjani drug drugemu. Šele po popolnem razumevanju pokorščine se Peter loti težavnega področja trpljenja. Kristjani naj ne mislijo, da je >čudno glede ognjene preizkušnje, ki je, da vas preizkusí, kakor da se vam je zgodila neka čudna stvar< (), ampak naj se veselijo kot soudeleženci Kristusovega trpljenja. Taksen odziv na življenje je resnično vrhunec človekove podrejenosti dobrim Božjim roki.

To pismo se začne z besedami *Petros apostolos Iesou Christou*, »Peter, apostol Jezusa Kristusa«. To je osnova za zgodnji naslov *Petrou A*, »Petrovo prvo«.

1. Poganski kristjani kot izbrani tujci (1,1-12).
2. Nova družinska identiteta Jezusa (1,13–2,10).
3. Trpljenje kot način pričevanja za Jezusa (2,11–4,11).
4. Upanje v vrnitev Jezusa (4,12–5,14).]

1 Peter, ^aapostol Jezusa Kristusa, tujcem, razpršenim vsepovsod po Pontu, Galatiji, Kapadokiji, Aziji in Bitiniji,² izvoljenim glede na vnaprejšnje vedenje Boga Očeta, s posvečenjem Duha, k poslušnosti in škropljenju s krvjo Jezusa Kristusa: »Milost vam in mir naj se pomnožita.«

³ Blagoslovjen *bodi* Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas je glede na svoje obilno ^busmiljenje, z vstajenjem Jezusa Kristusa od mrtvih, ponovno rodil v živo upanje,⁴ k dediščini, netrohneči in neomadeževani in ki ne propada, prihranjeni v nebesih za vas,⁵ ki ste varovani z Božjo močjo po veri v rešitev duš, ki je pripravljena, da se razodene v poslednjem času.⁶ V kateri se silno veselite, čeprav ste sedaj za nekaj časa, če je potrebno, v potrstosti po mnogovrstnih preizkušnjah,⁷ da bo preizkušenost vaše vere, ki je veliko bolj dragocena kakor zlato, ki izgineva, čeprav je to preizkušeno z ognjem, lahko najdena v hvalo, čast in slavo, ob pojavitvi Jezusa Kristusa.

⁸ § Katerega niste videli, vi ljubite; v katerega, čeprav *ga* sedaj ne vidite, vendar verujete [*in*] se veselite z nepopisno radostjo in polni slave,⁹ ko prejmetate konec svoje vere, celo rešitev svojih duš.¹⁰ O tej rešitvi duš so poizvedovali in marljivo preiskovali preroki, ki so prerokovali o milosti, ki naj bi prišla k vam.¹¹ In preiskovali so kaj ali na

1,0: 4,12
1,16: 3 Mz
11,44
1,16: 3 Mz 19,2
1,16: 3 Mz 20,7
1,18: [Ps 49,7]
1,18: [Mt
20,28]
1,18: [Ef 1,7]
1,18: Flp 2,7
1,18:
[1 Tim 2,6]
1,18: [Tit 2,14]
1,18: [1 Jn 2,2]

kakšno vrsto časa je kazal Kristusov Duh, ki je bil v njih, ko je vnaprej pričeval o Kristusovem trpljenju in slavi, ki naj bi sledila.¹² Katerim je bilo razodeto, da ne njim, temveč so besede služile nam, sedaj pa so sporočene vam, po teh, ki so vam s Svetim Duhom, poslanim iz nebes, oznanili evangeliј; v katere stvari želijo pogledati angeli.¹³ Zatorej opašite ledja svojega uma, bodite trezni in do konca ^dupajte na milost, ki bo privedena k vam ob razodetju Jezusa Kristusa;¹⁴ kot poslušni otroci se ne prilagajajte glede na prejšnja poželenja, v svoji nevednosti,¹⁵ temveč kakor je svet on, ki vas je poklical, tako bodite sveti vi, v vseh vrstah vedēnja,¹⁶ ker je pisano: »Bodite sveti, kajti jaz sem svet.«¹⁷ In če kličete k Očetu, ki sodi brez oziranja na osebe, glede na delo vsakega človeka, prezivite čas svojega začasnega bivanja *tukaj* v strahu,¹⁸ ker veste, da iz vašega praznega vedēnja, *prejetega* po izročilu od vaših očetov, niste bili odkupljeni s trohljivimi stvarmi, *kot sta* srebro in zlato,¹⁹ temveč z dragoceno Kristusovo krvjo, kakor od jagnjeta brez pomanjkljivosti in brez madeža;²⁰ ki je bil resnično vnaprej določen, pred ustanovitvijo sveta, toda v teh poslednjih časih je bil razodet za vas,²¹ ki po njem verujete v Boga, ki ga je obudil od mrtvih in mu izročil slavo; da bo vaša vera in upanje lahko v Bogu.²² Ker ste svoje duše, v

^h 5,17: *podvržen*...: iz iste narave, to je, človek smrtnik.

ⁱ 5,17: *iskreno*: ali, v njegovi molitvi.

^a 1,1: [Okoli leta Gospodovega 60.]

^b 1,3: *obilno*: gr. mnogo.

^c 1,4: *vas*: ali, nas.

^d 1,13: *do konca*: gr. popolnoma.

pokorščini resnici skozi Duha, očistili v nehlinjeno bratoljubje, *glejte, da goreče, s čistim srcem, ljubite drug drugega,*²³ ker ste ponovno rojeni, ne iz trohljivega semena, temveč iz netrohljivega, po Božji besedi, ki živi in ostaja na veke.²⁴ Kajti vse ēmeso je kot trava in vsa človeška slava kakor cvet trave. Trava ovene in njen cvet pade proč,²⁵ toda Gospodova beseda vztraja za vedno. In to je beseda, ki vam je oznanjena po evangeliu.

2 Zatorej dajte na stran vso zlobnost in vso zviačo in hinavščine in nevoščljivosti in vsa hudobna govorjenja,² § kot novorojeni otročiči si želite pristnega mleka besede, da boste s tem lahko rastli;³ če je tako, ste okusili, da je Gospod milostljiv.⁴ H kateremu prihajajte *kakor k živemu kamnu*, zares zavrnjenemu od ljudi, toda od Boga izbranemu in dragocenemu.⁵ § Tudi vi ste ^fkot živi kamni, vgrajeni [v] duhovno hišo, sveto duhovništvo, da darujete duhovne žrtve, po Jezusu Kristusu sprejemljive Bogu.⁶ Zatorej je tudi vsebovano v pismu: »Glej, na Sionu položim glavni vogalni kamen, izvoljen, dragocen, in kdor veruje vanj, ne bo zbegan.«⁷ Vam torej, ki verujete, je dragocen; ^gtoda tem, ki so neposlušni, je kamen, ki so ga graditelji zavrnili, ta isti postal glava vogalu⁸ in kamen spotike in skala pohujšanja, *celo tem*, ki se spotikajo ob besedo, ki so neposlušni; za kar so bili tudi določeni.⁹ Toda vi *ste izbran rod, kraljevo duhovništvo, svet narod, posebni hjudje*; da naj bi naznanjali hvale ⁱtistega, ki vas je iz teme poklical v svojo čudovito svetlubo;¹⁰ ki v preteklem času niste *bili ljudstvo*, toda sedaj *ste Božje ljudstvo*; ki niste dosegli usmiljenja, toda sedaj ste usmiljenje dosegli.

¹¹ Srčno ljubljeni, rotim *vas* kot tujce in romarje; vzdržite se pred mesenimi poželenji, ki se bojujejo zoper dušo;¹² imejte svoje vedēnje iskreno med pogani, da bodo, medtem ko ^jgovorijo proti vam kot hudodelcem, lahko po *vaših* dobrih delih, ki jih bodo gledali, na dan obiskanja proslavili Boga.

¹³ § Zaradi Gospoda se podredite vsaki človeški odredbi; bodisi je to kralj, kot najvišji,¹⁴ bodisi voditeljem, kot tistem, ki so po njem poslanzi za kaznovanje hudodelcev in za hvalo teh, ki delajo dobro.¹⁵ Kajti taka je Božja volja, da boste s počenjanjem dobrega lahko utišali nevednost nespametnih ljudi.¹⁶ Kot svobodni, pa *svoje* svobode ne uporabljajte ^kza ogrinjalo zlonamernosti, temveč kakor Božji služabniki.¹⁷ Spoštujte lyse ljudi. Ljubite bratstvo. Bojte se Boga. Spoštujte kralja.¹⁸ Služabniki, z vsem strahom *bodite* podrejeni *svojim* gospodarjem; ne samo dobrim in blagim, temveč tudi osornim.¹⁹ Kajti vredno hvale ^mje to, če človek, ki krivično trpi zaradi zavedanja pred Bogom, prenaša žalost.²⁰ Kajti kakšna čast *je to*, če boste, ko ste oklofutani zaradi svojih napak, to potrpežljivo prestali? Toda ko delate dobro in *zaradi tega* trpite, če

to potrpežljivo prestanete, *je to sprejemljivo*ⁿ pri Bogu.²¹ Kajti celo k temu ste bili poklicani, ker je tudi Kristus trpel za nas^o in nam pustil zgled, da naj bi vi sledili njegovim stopinjam;²² ki ni storil greha niti v njegovih ustih ni bilo najti zvijače;²³ ki ni ponovno zasramoval, ko je bil zasramovan; ko je trpel, ni grozil; temveč je *sebe* Pizročil njemu, ki sodi pravično;²⁴ ki je sam, v svojem lastnem telesu, naše grehe ponesel na ^qles, da naj bi mi, mrtvi grehom, lahko živel v pravičnosti; s čigar udarci z bičem^r ste bili ozdravljeni.²⁵ Kajti bili ste kakor ovce, ki so zašle, toda sedaj ste vrnjeni k Pastirju in duhovnemu Nadzorniku svojih duš.

3 Prav tako *bodite*, ve žene, podložne svojim lastnim soprogom; da bi bili lahko, če kateri ne ubogajo besede, prav tako pridobljeni brez besede, z vedēnjem žena,² medtem ko gledajo vaše čisto vedēnje, *zdrženo* s strahom.³ Katerih okrasitev naj ne bo ta zunanja *okrasitev*, s prepletanjem las in z nošenjem zlata ali z oblačenjem oblek,⁴ temveč *naj bo to* skriti človek srca, v tem kar ni trohljivo, *celo ornament* krotkega in tihega duha, kar ima v očeh Boga veliko ceno.⁵ Kajti na ta način so v starih časih tudi svete ženske, ki so zaupale v Boga, sebe okrasile s tem, da so bile podložne svojim lastnim soprogom.⁶ Celo kakor je Sara ubogala Abrahama in ga klicala gospodar; katere ^sste ve, dokler delate dobro in niste prestrašene s kakršnimkoli preplahom.⁷ Prav tako vi soprogi, prebivajte z *njimi* glede na spoznanje in dajajte čast ženi kot šibkejši posodi in kakor ste skupaj sodediči milosti življenja, da vaše molitve ne bodo ovirane.⁸ Končno, *bodite* vsi enega mišljenja s tem, da imate sočutje drug do drugega, imejte se radi ^tkot bratje, *bodite* sočutni, *bodite* prijazni,⁹ ne vračajte zla za zlo ali posmehovanja za posmehovanje, temveč nasprotno, blagoslavljajte; ker veste, da ste bili k temu poklicani, da naj bi podedovali blagoslov.¹⁰ Kajti kdor hoče ljubiti življenje in videti dobre dni, naj zadržuje svoj jezik od zla in svoje ustnice, da ne bodo govorile nobene zvijače.¹¹ Naj se ogiblje zla in dela dobro; naj išče mir in mu sledi.¹² Kajti Gospodove oči so nad pravičnimi in njegova ušesa so *odprta* k njihovim molitvam, toda Gospodov obraz je zoper te,^uki počnejo zlo.

¹³ In kdo je ta, ki vam bo škodil, če boste privrženci tega, kar je dobro?¹⁴ Toda če pa trpite zaradi pravičnosti, *ste* srečni; in ne bojte se njihovih strahot niti ne bodite zaskrbljeni;¹⁵ § temveč v svojih srcih Gospoda Boga posvetite. In *bodite* vedno pripravljeni, s krotkostjo in strahom,^vdati odgovor vsakemu človeku, ki vas sprašuje za razlog upanja, ki je v vas;¹⁶ s tem, da imate dobro vest; da bodo, glede na to, da o vas govorijo hudobno, kakor o hudodelcih, lahko osramočeni tisti, ki zmotno obtožujejo vaše dobro vedēnje v Kristusu.¹⁷ Kajti bolje je, če je taka Božja volja, da trpite zaradi početja dobrega, kakor zaradi početja

^{2,6:} Iz 28,16

^{2,6:} Ps 118,22

^{2,6:} Mt 21,42

^{2,6:} Apd 4,12

^{2,8:} Iz 8,14

^{2,10:} Oz 2,23

^{3,10:} Ps 34,13

^{3,14:} Iz 8,12-13

ⁿ 2,20: *sprejemljivo*: ali, hvala.

^o 2,21: *nas*: nekateri berejo, vas.

^p 2,23: *sebe*: ali, svojo zadevo.

^q 2,24: *na...:* ali, h križu.

^r 2,24: [udarci z bičem: gr. podplutbami.]

^s 3,6: *hcere*: gr. otroci.

^t 3,8: *imejte se radi...*: ali, bodite ljubeči do bratov.

^u 3,12: *zoper te*: gr. na teh.

^v 3,15: *strahom*: ali, spoštovanjem.

^e 1,24: *vse*: ali, to.

^f 2,5: *ste*: ali, bodite.

^g 2,7: *dragocen*: ali, spoštovan.

^h 2,9: *posebni*: ali, odkupljeni.

ⁱ 2,9: *hvale*: ali, kreposti.

^j 2,12: *medtem ko*: ali, ko.

^k 2,16: *uporabljajte*: gr. imejte.

^l 2,17: *Spoštujte*: ali, Cenite.

^m 2,19: *vredno hvale*: ali, hvala.

zlega.¹⁸ Kajti tudi Kristus je enkrat trpel za grehe, pravični za nepravične, da bi nas lahko privedel k Bogu, je bil v mesu usmrčen, toda oživljen po Duhu,¹⁹ po katerem je tudi šel in oznanjal duhovom v ječi;²⁰ ki so bili nekdaj neposlušni, ko je Božja potrežljivost nekoč, v Noetovih dneh, čakala, medtem ko se je pripravljala barka, v kateri je bilo malo, to je osem duš, rešeno po vodi.²¹ Podobna podoba kakor celo krst nas tudi sedaj rešuje (in ne odstranjuje umazanje mesa, temveč jamči o dobri vesti pred Bogom), z vstajenjem Jezusa Kristusa,²² ki je odšel v nebesa in je na Božji desnici; podrejeni so mu bili angeli in oblasti ter moči.

4 Ker je torej Kristus za nas trpel v mesu, se podobno tudi vi oborožite z istim mišljenjem, kajti kdor je trpel v mesu, je prenehal z grehom;² da preostanek svojega časa v mesu ne bi več živel za človeška poželenja, temveč za Božjo voljo.³ Kajti pretekli čas našega življenja nam lahko zadošča, da smo izvrševali voljo poganov, ko smo hodili v pohotnosti, poželenjih, vinskih izgredih, veseljačenjih, gostijah in gnusnih malikovanjih;⁴ pri čemer imajo za čudno, da ne tečete z njimi k istemu izgredu upornosti, govoreč zlo o vas;⁵ ki bodo dali obračun tistem, ki je pripravljen, da sodi žive in mrtve.⁶ § Zaradi tega razloga je bil evangelij oznanjen tudi tem, ki so mrtvi, da bi bili lahko sojeni po človeško, v mesu, toda glede Boga bi živel v duhu.

7 Toda konec vseh stvari je blizu; bodite torej trezni in čujte v molitvi.⁸ Bolj pa kakor karkoli drugega imejte med seboj gorečo ljubezen, kajti ljubezen pokrije ^wmnožico grehov.⁹ Brez godrnjanja uporablajte gostoljubnost drug do drugega.¹⁰ Kakor je vsak prejel dar, *točno tako* enako služite drug drugemu kot dobri oskrbniki mnogovrstne Božje milosti.¹¹ Če katerikoli človek govori, *naj* govori kakor Božje izreke; če katerikoli človek služi, *naj* to opravlja kakor iz zmožnosti, ki jo daje Bog; da bo v vseh stvareh Bog lahko proslavljen po Jezusu Kristusu, ki mu bodi hvala in gospodstvo na veke vekov. Amen.

12 Ljubljeni, ne mislite čudno glede ognjene preizkušnje, ki je, da vas preizkusiti, kakor da se vam je zgodila neka čudna stvar,¹³ temveč se veselite, kolikor ste soudeleženci Kristusovih trpljenj; da ko se bo razodela njegova slava, boste lahko tudi veseli s silno radostjo.¹⁴ § Če ste grajani

zaradi Kristusovega imena, *ste* srečni; kajti na vas počiva duh slave in Boga; na njihovi strani je obrekovanje, toda na vaši strani je on proslavljen.¹⁵ Toda nihče izmed vas naj ne trpi kot morilec ali *kot* tat ali *kot* hudodelec ali kot vtikaljivec v zadeve drugih ljudi.¹⁶ Vendar če *katerikoli človek trpi* kot kristjan, naj ne bo osramočen, temveč naj zaradi tega proslavlja Boga.¹⁷ Kajti *prihaja* čas, da se mora sodba začeti v Božji hiši; in če se *ta* najprej začne pri nas, kakšen *bo* konec teh, ki ne ubogajo Božjega evangelija?¹⁸ In če bo pravični komaj rešen, kje se bo pokazal brezbožnež in grešnik?¹⁹ Zatorej naj tisti, ki trpijo glede na Božjo voljo, čuvanje svojih duš izročijo *njemu* kot zvestemu Stvarniku, s početjem dobrega.

5 starešine, ki so med vami, spodbujam jaz, ki sem tudi starešina in priča Kristusovih trpljenj in tudi soudeleženec slave, ki se bo razodela;² pasite Božji trop, ki ^xje med vami in prevzemite nadzor nad njim, ne s prisilo, temveč voljno; ne zaradi umazane grabežljivosti, temveč s primernim namenom;³ niti kakor bi bili gospodarji ^ynad Božjo dediščino, temveč zgledi tropu.⁴ In ko se bo pojabil glavni Pastir, boste prejeli krono slave, ki ne propada.⁵ Podobno se vi mlajši podredite starejšim. Da, vsi *izmed* vas bodite podrejeni drug drugemu in bodite oblečeni s ponižnostjo; kajti Bog se ponosnim upira, ponižnim pa daje milost.

6 Ponižajte se torej pod mogočno Božjo roko, da vas bo lahko ob primernem času povišal.⁷ Vso svojo skrb vrzite nanj, kajti on skrbi za vas.⁸ Bodite trezni, bodite oprezni, ker vaš nasprotnik hudič hodi naokrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi lahko pozrl;⁹ kateremu se uprite neomajni v veri, vedoč, da so ista trpljenja dovršena v vaših bratih,¹⁰ ki so po svetu. Toda Bog vse milosti, ki nas je poklical v svojo večno slavo po Kristusu Jezusu, potem ko ste nekaj časa trpeli, vas stori popolne, utrjene, okrepljene, *vas* ustali.¹¹ § Njemu *bodi* slava in gospodstvo na veke vekov. Amen.

12 Po Silvánu, zvestemu bratu, sem vam, kakor mislim, napisal na kratko in spodbujal ter pričeval, da je to resnična Božja milost, v kateri stojite.¹³ Pozdravlja vas cerkev, ki je v Babilonu, izvoljena skupaj z vami, in tudi Marko, moj sin.¹⁴ § Pozdravite drug drugega s poljubom ljubezni. Mir *bodi* z vami vsemi, ki ste v Kristusu Jezusu. Amen.

^w 4,8: *pokrije*: ali, bo pokrila.

^x 5,2: *ki...: ali, kar se vas tiče.*

^y 5,3: *gospodarji*: ali, gospodovalni.

Druga splošna Petrova poslanica

[Prvo Petrovo pismo se ukvarja s problemi od zunaj; drugo Petrovo se ukvarja s problemi od znotraj. Peter piše, da bi vernike posvaril pred lažnimi učitelji, ki širijo škodljive nauke. Začne s pozivom, naj skrbno pazijo na svoje osebno življenje. Krščansko življenje zahteva prizadevnost pri doseganju moralne odličnosti, znanja, samokontrole, vztrajnosti, pobožnosti, bratske prijaznosti in nesebične ljubezni. Nasprotno pa so lažni učitelji čutni, arogantni, pohlepni in požrešni. Posmehujejo se misli na prihodnjo sodbo in živijo, kot da bi bila sedanjost vzor za prihodnost. Peter jih opomni, da čeprav je Bog morda dolgotrajen pri pošiljanju sodbe, bo ta na koncu vendarle prišla. Zaradi tega dejstva morajo verniki živeti pobožno, brezmadežno in stanovitno.]

Izjava o avtorstvu v je zelo jasna: »Simon Peter, služabnik in apostol Jezusa Kristusa«. Da bi se to pismo razlikovalo od prvega Petrovega pisma, je dobilo grški naslov *Petrou B*, »Petrovo drugo«.

1. Spodbuda k nadaljnji duhovni rasti (1).
2. Srečanje s pokvarjenimi učitelji (2).
3. Bog bo uveljavil svojo pravičnost (3).]

1 Simon ^aPeter, služabnik in apostol Jezusa Kristusa tem, ki so z nami po Božji ^bpravičnosti in našem Odrešeniku Jezusu Kristusu dosegli podobno dragoceno vero: ^{c2}»Milost in mir naj se vam pomnožita prek spoznanja Boga in Jezusa, našega Gospoda,³ glede na to, kot nam je njegova božanska moč dala vse stvari, ki se *nanašajo* na življenje in bogaboječnost, prek spoznanja tistega, ki nas je poklical v ^dslavo in krepot;⁴ po katerih so nam dane silno velike in dragocene obljube, da bi bili po teh lahko soudeleženci božanske narave, ko smo pobegnili propadljivosti, ki je na svetu prek poželenja.⁵ In poleg tega darujte vso marljivost, dodajte svoji veri krepot, in krepot spoznanje,⁶ in spoznanju zmernost, in zmernosti potrpežljivost, in potrpežljivosti bogaboječnost,⁷ in bogaboječnosti bratsko prijaznost, in bratski prijaznosti ljubezen. ⁸Kajti če so te stvari v vas in [so] obilne, vas naredijo, da ne *boste* niti jalovi ^enititi brez sadu v spoznanju našega Gospoda Jezusa Kristusa. ⁹Toda komur te stvari primanjkujejo, je slep in kratkoviden in je pozabil, da je bil očiščen od svojih starih grehov. ¹⁰Bratje, zatorej si raje prizadevajte, da storite svojo poklicanost in izvoljenost zanesljivo; kajti če te stvari počnete, nikoli ne boste padli,¹¹ kajti tako vam bo razkošno odprt vstop v večno kraljestvo našega Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa.

¹²Zato ne bom nemaren, da vas ne bi vedno opominjal o teh stvareh, čeprav *jih* veste in ste utrjeni v pričujoči resnici. ¹³Da, mislim, da je primerno, dokler sem v tem šotoru, da *vas* razvnamem s tem, da *vas* spomnim,¹⁴ vedoč, da bom moral v kratkem odložiti *ta* svoj šotor, kakor mi je pokazal naš Gospod Jezus Kristus. ¹⁵Poleg tega si bom prizadeval, da boste po mojem odhodu [*s sveta*] lahko imeli te stvari vedno v spominu. ¹⁶Kajti ko smo vam dali spoznati moč in prihod našega Gospoda Jezusa Kristusa, nismo sledili pretkano izmišljenim bajkam, ampak smo bili očividci njegovega veličanstva. ¹⁷Kajti od Boga

1,0: 1,1
1,14: Jn
21,18-19
2,10: Jud 1,8

Očeta je prejel čast in slavo, ko je iz odlične slave k njemu prišel takšen glas: »Ta je moj ljubljeni Sin, v katerem sem zelo zadovoljen.« ¹⁸In ta glas, ki je prišel z neba, smo slišali, ko smo bili z njim na sveti gori. ¹⁹Imamo tudi zanesljivejšo preroško besedo; zato pravilno delate, da pazite nanjo kakor na svetilko, ki sije na temnem kraju, dokler ne zasveti zora in v vaših srcih ne vzide zvezda danica;²⁰ vedoč najprej to, da nobena prerokba iz pisem ni iz kakršnekoli osebne razlage. ²¹Kajti prerokba v starih časih ^fni prišla s človeško voljo, temveč so sveti Božji možje govorili, *kakor bi bili* spodbujeni s Svetim Duhom.

2 Vendar so bili lažni preroki tudi med ljudmi, točno tako bodo med vami lažni učitelji, ki bodo na skrivnem vnašali preklenjska krivoverstva in celo tajili Gospoda, ki jih je odkupil ter si nase nakopali hiter propad. ²In mnogi bodo sledili njihovim pogubnim ^gpotem; zaradi katerih se bo obrekovala pot resnice. ³In zaradi pohlepnosti bodo s hlinjenimi besedami iz vas naredili trgovsko blago; katerih sodba se sedaj že dolgo ne obotavlja in njihovo prekletstvo ne dremlje. ⁴Kajti če Bog ni prizanesel angelom, ki so gresili, temveč *jih* je vrgel navzdol v pekel ^hin *jih* izročil verigam teme, da bodo pridržani do sodbe,⁵ in ni prizanesel staremu svetu, temveč rešil Noeta, osmo *osebo*, oznanjevalca pravičnosti, ko je poslal potop na svet brezbožnih;⁶ in spremenil mesti Sódome in Gomóre v pepel, *ju* je obsodil z uničenjem in *ju* naredil zgled tem, ki naj bi kasneje brezbožno živel;⁷ in osvobodil pravičnega Lota, prizadetega z umazanim razgovorom zlobnih;⁸ (kajti ta pravičen mož je prebival med njimi in z videnjem in slišanjem iz dneva v dan z *njihovimi* nezakonitimi dejanji mučil *svojo* pravično dušo.) ⁹Gospod ve kako bogaboječega osvoboditi iz preizkušenj in nepravične prihraniti za dan sodbe, da bodo kaznovani.¹⁰Toda predvsem te, ki hodijo za mesom v nečistosti poželenja in prezirajo vlado. ⁱPredrzni so, svojevoljni, ne bojijo se hudobno govoriti o

^a 1,1: *Simon*: ali, Simeon.

^b 1,1: *Božji*...: gr. pravičnosti od našega Boga in Odrešenika Jezusa Kristusa.

^c 1,1: [Okoli leta Gospodovega 66.]

^d 1,3: *v*...: ali, s slavo in močjo.

^e 1,8: *jalovi*: gr. brezdelni.

^f 1,21: *v starih časih*: ali, nikoli.

^g 2,2: *pogubnim*: ali, poltenim, kakor berejo nekatere izdaje.

^h 2,4: [pekel: gr. Tartaros; najgloblje brezno pekla.]

ⁱ 2,10: *vlado*: ali, gospstvo.

dostojanstvih.¹¹ Medtem ko angeli, ki so večji v moči in mogočnosti, pred Gospoda ne prinašajo posmehljivih obtožb zoper njih.^j¹² Toda ti, kot naravne okrutne živali, narejene, da so ujete in uničene, govorijo hudobno o stvareh, ki jih ne razumejo; in v svoji lastni pokvarjenosti bodo popolnoma propadli;¹³ in prejeli bodo nagrado nepravičnosti, *kakor* tisti, ki imajo za užitek razgrajanje *podnevi*. Madeži so in izvržki, ki se zabavajo s svojimi lastnimi zavajanji, medtem ko se gostijo z vami;¹⁴ ki imajo oči, polne zakonolomstva^k in ki ne morejo prenehati z grehom; ki zapeljujejo omahljive duše, srce pa so urili s pohlepnimi navadami; prekleti otroci;¹⁵ ki so zapustili pravo pot in zašli ter sledili Beórjevemu *sinu* Bileámu, ki je vzljubil plačila nepravičnosti;¹⁶ toda za svojo krivičnost je bil oštet; nemi osel, govoreč s človeškim glasom, je prepričil prerokovo norost.¹⁷ Ti so vodnjaki brez vode, oblaki, ki so nošeni z viharjem, ki jim je večno prihranjena zamegljena črnina.¹⁸ Kajti ko govorijo velike, napihnjene besede ničevosti, privabljajo s poželenji mesa, skozi mnoge razuzdanosti te, ki so zares *pobegnili* pred temi, ki živijo v zmoti.¹⁹ Medtem ko jim obljudljajo svobodo, *[pa]* so oni sami služabniki izprijenosti. Kajti od cesar je človek premagan, od istega je priveden v sužnost.²⁰ Kajti če so potem, ko so prek spoznanja Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa pobegnili umazanostim sveta, bili ponovno vpleteni vanje in premagani, je zadnji konec z njimi slabši kakor začetek.²¹ Kajti zanje bi bilo bolje, da ne bi spoznali poti pravičnosti, kakor pa, potem ko so *jo* spoznali, da se obrnejo od svete zapovedi, ki jim je bila izročena.²² Toda to se jim je zgodilo glede na resničen pregovor: >Pes se ponovno obrne k svojemu lastnemu izbljuvkmu; in svinja, ki je bila umita, k svojemu valjanju v blatu.<

3 Ljubljeni, sedaj vam pišem torej to drugo poslanico; v katerih *obeh* sem vaše čiste ume razvnel z načinom spominjanja,² da boste lahko razmišljali o besedah, ki so bile prej izgovorjene po svetih prerokih in o zapovedi od nas, apostolov Gospoda in Odrešenika.³ Vedite najprej to, da bodo v poslednjih dneh prišli porogljivci, ki bodo

hodili za svojimi lastnimi poželenji⁴ ter govorili: »Kje je obljava njegovega prihoda? Kajti odkar so očetje zaspali, se vse stvari nadaljujejo, kakor so bile od začetka stvarstva.«⁵ Kajti oni tega nočejo spoznati, da je bilo po Božji besedi nebo odavnine in *[da]* zemlja^m sestoji iz vode in v vodi.⁶ S čimer je bil svet, ki je bil takrat, preplavljen z vodo, uničen.⁷ Toda nebo in zemlja, ki sta sedaj, sta po isti besedi držana v rezervi, prihranjena ognju za dan sodbe in pogube brezbožnih ljudi.⁸ Toda ljubljeni, ne bodite nevedni o tej eni stvari, da je en dan z Gospodom kakor tisoč let in tisoč let kakor en dan.⁹ Gospod ni počasen glede svoje oblube, kakor nekateri ljudje razumejo počasnost, temveč je do nas potrpežljiv, ne voljan, da bi se kdorkoli pogubil, temveč da bi vsi prišli do kesanja.¹⁰ § Toda Gospodov dan bo prišel kakor tat v noči; v kateri bo nebo preminilo z velikim hrupom in prvine se bodo stopile z gorečo vročino; tudi zemlja in dela, ki so na njej, bodo sežgana.¹¹ Ker se bodo torej vse te stvari raztopile, kakšna vrsta *oseb* morate biti v *vsem* svetem vedēnju in bogaboječnosti,¹² da pričakujete inⁿhitite k prihajanju Božjega dne, ko se bo nebo goreče stopilo in se bodo prvine stopile z gorečo vročino?¹³ Kljub temu pa mi, glede na njegovo oblubo, pričakujemo novo nebo in novo zemljo, kjer prebiva pravičnost.¹⁴ Torej, ljubljeni, glede na to, da pričakujete takšne stvari, si prizadevajte, da vas bo lahko našel v miru, brez madeža in brez krivde.¹⁵ In upoštevajte, da je potrpežljivost našega Gospoda rešitev duš; kakor vam je napisal tudi naš ljubljeni brat Pavel, glede na modrost, ki mu je bila dana;¹⁶ kakor je tudi v vseh *njegovih* poslanicah, kjer v njih govoriti o teh stvareh; v katerih so nekatere stvari težke za razumevanje, ki jih tisti, ki so nepoučeni in omahljivi, pačijo, kakor *počno* tudi drugim pismom, v svoje lastno uničenje.¹⁷ Vi torej, ljubljeni, glede na to, da vidim, da poprej poznate *te stvari*, se varujte, da ne bi tudi vi, zavedeni z zmoto zlobnih, odpadli od svoje lastne neomajnosti.¹⁸ Temveč rastite v milosti in v spoznanju našega Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa. Njemu *bodi* slava tako sedaj in na veke. Amen.

^j 2,11: *zoper njih*: nekateri berejo, proti njim samim.

^k 2,14: *zakonolomstva*: gr. zakonolomk.

^l 2,18: *zares*: ali, za kratek čas, ali, za trenutek, kakor nekateri berejo.

2,15: [4 Mz

25,1]

2,15: [4 Mz

31,16]

2,15: [Jud 1,11]

2,15: [Raz 2,14]

^m 3,5: *zemlja*...: gr. je zemlja sestavljena.

ⁿ 3,12: *in*...: ali, hitenje prihajanja.

Prva splošna Janezova poslanica

[Bog je luč, Bog je ljubezen in Bog je življenje. Janez uživa v čudovitem občestvu s tem Bogom luči, ljubezni in življenja in si zelo želi, da bi enako občestvo uživali tudi njegovi duhovni otroci.

Bog je svetloba. Zato moramo, če želimo sodelovati z njim, hoditi v luči in ne v temi. Ko hodimo v luči, bomo redno priznavali svoje grehe in dovolili, da nas Kristusova kri nenehno očiščuje. Dve glavni oviri, ki ovirata to hojo, sta zaljubljenost v svet in zaljubljenost v vabljive lažni učiteljev.

Bog je ljubezen. Ker smo njegovi otroci, moramo hoditi v ljubezni. Janez pravi, da če ne ljubimo, ne poznamo Boga. Ljubezen je več kot le besede – to so tudi dejanja. Ljubezen je dajanje, ne pridobivanje. Svetopisemska ljubezen je po svoji naravi brezpogojna. Kristusova ljubezen je izpolnjevala te lastnosti in ko bo ta vrsta ljubezni značilna za nas, se bomo osvobodili samooobtoževanja in bomo pred Bogom doživljali zaupanje.

Bog je življenje. Tisti, ki se družijo z njim, morajo imeti njegovo kakovost življenja. Duhovno življenje se začne z duhovnim rojstvom, ki se zgodi z vero v Jezusa Kristusa. Vera v Jezusa Kristusa nam vlije Božje življenje – večno življenje.

Čeprav v tej knjigi ni imena apostola Janeza, je knjiga dobila naslov *Ioannou A, »Janezovo prvo«.*

1. Beseda življenja (1,1-4).
2. Hoja v Jezusovi luči (1,5–3,10).
3. Bog je ljubezen (3,11–5,17).
4. Bog in Jezus kot eno (5,18–21).]

1 To, ^akar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo videli s svojimi lastnimi očmi, kar smo opazovali in so naše roke prijele, Besedo življenja ²(kajti življenje je bilo jasno pokazano in videli smo ga in pričujemo in vam kažemo to večno življenje, ki je bilo z Očetom in je bilo jasno pokazano nam), ³to, kar smo videli in slišali, to oznanjammo vam, da boste tudi vi lahko imeli z nami družbo; in resnično, naša družba je z Očetom in z njegovim Sinom Jezusom Kristusom. ⁴In te stvari vam pišemo, da bo vaše veselje lahko popolno.

⁵To je torej sporočilo, ki smo ga slišali od njega in ga oznanjammo vam, da je Bog svetloba in v njem sploh ni nobene teme. ⁶Če rečemo, da imamo družbo z njim, pa hodimo v temi, lažemo in ne delamo resnice; ⁷§ toda če hodimo v svetlobi, kakor je on v svetlobi, imamo družbo drug z drugim in kri Jezusa Kristusa, njegovega Sina, nas očiščuje pred vsakim grehom. ⁸Če rečemo, da nimamo greha, sami sebe zavajamo in resnice ni v nas. ⁹Če priznavamo svoje grehe, je zvest in pravičen, da nam naše grehe odpusti in da nas očisti pred vso nepravičnostjo. ¹⁰Če rečemo, da nismo grešili, ga naredimo lažnivca in njegove besede ni v nas.

2 Moji mali otroci, te stvari vam pišem, da ne grešite. Če pa katerikoli človek greši, imamo pri Očetu zagovornika, Jezusa Kristusa, pravičnega. ²In on je spravna daritev za naše grehe, pa ne samo za naše, ampak tudi za grehe celotnega sveta. ³In s tem spoznamo, da ga poznamo, če se ravnamo po njegovih zapovedih. ⁴Kdor pravi: »Poznam ga,« pa se ne drži njegovih zapovedi, je lažnivec in v njem ni resnice. ⁵Toda kdorkoli se drži njegove besede, je v njem Božja ljubezen resnično izpopolnjena; s tem spoznamo, da smo v njem. ⁶Kdor pravi, [da] ostaja v njem, mora tudi sam tako živeti, kakor je živel on.

- 1,2: [Jn 17,3]
1,5: [Iz 5,20]
1,5: [1 Jn 2,9]
1,9: [Mt 12,31-32]
1,9: Mr 3,28
1,9: Lk 12,10
1,9: 1 Jn 5,16
2,2: [Rim 3,25]
2,2: [Ps 49,7]
2,2: [Mt 20,28]
2,2: [Ef 1,7]
2,2: Flp 2,7
2,2: [1 Tim 2,6]
2,2: [1 Jn 4,10]
2,2: [Tit 2,14]
2,2: [1 Pt 1,18-19]
2,6: [1 Jn 3,3]

⁷ § Bratje, ne pišem vam nobene nove zapovedi, temveč staro zapoved, ki ste jo imeli od začetka. Stara zapoved je beseda, ki ste jo slišali od začetka.

⁸Ponovno vam pišem novo zapoved, katere beseda je resnična v njem in v vas; zato ker je tema minila in sedaj sije resnična svetloba. ⁹Kdor pravi, [da] je v svetlobi, pa sovraži svojega brata, je v temi celo do sedaj. ¹⁰Kdor ljubi svojega brata, ostaja v svetlobi in v njem ni nobene priložnosti ^bza spotiko.

¹¹Toda kdor sovraži svojega brata, je v temi in hodi po temi in ne ve, kam gre, zato ker mu je ta tema zaslepila njegove oči. ¹²Pišem vam, otročički, ker so vam zaradi njegovega imena odpuščeni vaši grehi. ¹³Pišem vam, očetje, ker ste spoznali njega, ki je od začetka. Pišem vam, mladenci, ker ste premagali zlobnega. Pišem vam, majhni otroci, ker ste spoznali Očeta. ¹⁴Pisal sem vam, očetje, ker ste spoznali njega, ki je od začetka. Pisal sem vam, mladenci, ker ste močni in Božja beseda ostaja v vas in ste premagali zlobnega. ¹⁵Ne ljubite sveta niti stvari, ki so v svetu. Če katerikoli človek ljubi svet, v njem ni Očetove ljubezni. ¹⁶Kajti vse, kar je v svetu, poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja, ni od Očeta, temveč od sveta.

¹⁷In svet mineva in njegovo poželenje; kdor pa izpolnjuje Božjo voljo, ostaja na veke. ¹⁸Majhni otroci, poslednji čas je in kakor ste slišali, da bo prišel antikrist, je celo sedaj tam mnogo antikristov; po čemer vemo, da je poslednji čas. ¹⁹Izšli so od nas, toda niso bili od nas; kajti če bi bili od nas, bi brez dvoma ostali z nami, toda odšli so ven, da bi bili lahko jasno prikazani, da niso bili vsi od nas. ²⁰Toda vi imate maziljenje od Svetega in poznate vse stvari. ²¹Nisem vam pisal, ker ne poznate resnice, temveč ker jo poznate in da nobena laž ni iz resnice. ²²Kdo je lažnivec razen, kdor zanika, da Jezus je Kristus? Ta je antikrist,

ki zanika Očeta in Sina.²³ Kdorkoli zanika Sina, ta isti nima Očeta; [toda] kdor priznava Sina, ima tudi Očeta.²⁴ Naj torej v vas ostaja to, kar ste slišali od začetka. Če bo to, kar ste slišali od začetka, ostalo v vas, boste tudi vi ostali v Sinu in v Očetu.²⁵ In to je obljuba, ki nam jo je obljubil, celo večno življenje.²⁶ Te stvari sem vam napisal glede teh, ki vas zapeljujejo.²⁷ Toda maziljenje, ki ste ga prejeli od njega, ostaja v vas in ne potrebujete, da vas katerikoli človek uči. Toda kakor vas isto maziljenje uči o vseh stvareh in je resnično in ni laž in celo tako kakor vas je poučilo, boste ostali v njem.²⁸ In sedaj, majhni otroci, ostanite v njem, da ko se bo prikazal, bomo lahko imeli zaupanje in ob njegovem prihodu ne bomo osramočeni pred njim.²⁹ Če veste, da je pravičen, spoznavate,^dda je vsak, kdor ravna pravično, rojen iz njega.

3 § Glejte, kakšno vrsto ljubezni nam je podelil Oče, da naj bi bili imenovani Božji sinovi; zato nas svet ne spoznava, ker ni spoznal njega.² Ljubljeni, sedaj smo Božji sinovi, ni pa se še pokazalo, kaj bomo; toda vemo, da ko se bo prikazal, bomo podobni njemu, kajti videli ga bomo, kakršen je.³ In vsak človek, ki ima to upanje vanj, se očiščuje, celo kakor je on čist.⁴ Kdorkoli zgreši greh, prestopa tudi postavo, kajti greh je prekršitev postave.⁵ In vi veste, da je bil jasno pokazan, da odvzame naše grehe; in v njem ni greha.⁶ Kdorkoli ostaja v njem, ne greši. Kdorkoli pa greši, ga ni videl niti ga ni spoznal.⁷ Majhni otroci, naj vas noben človek ne zavede. Kdor ravna pravično, je pravičen, celo kakor je pravičen on.⁸ Kdor zgreši greh, je od hudiča, kajti hudič greši od začetka. Zaradi tega namena je bil jasno pokazan Božji Sin, da bi lahko uničil hudičeva dela.⁹ Kdorkoli je rojen iz Boga, ne stori greha, kajti njegovo seme ostaja v njem; in ne more grešiti, ker je rojen giz Boga.¹⁰ V tem so prikazani Božji otroci in hudičevi otroci: kdorkoli ne dela pravičnosti, ni od Boga niti kdor ne ljubi svojega brata.¹¹ Kajti to je sporočilo,^hki ste ga slišali od začetka, da naj ljubimo drug drugega.¹² Ne kakor Kajn, ki je bil od tega zlobnega in je usmrtil svojega brata. In zakaj ga je usmrtil? Ker so bila njegova lastna dela hudobna, njegovega brata pa pravična.

¹³ Ne čudite se, moji bratje, če vas svetsovraži.¹⁴ Mi vemo, da smo iz smrti prešli v življenje, ker ljubimo brate. Kdor svojega brata ne ljubi, ostaja v smrti.¹⁵ Kdorkoli sovraži svojega brata, je morilec; in veste, da noben morilec nima večnega življenja, ki [bi] ostajalo v njem.¹⁶ S tem zaznavamo Božjo ljubezen, ker je svoje življenje dal za nas, in mi moramo svoja življenja dati za brate.¹⁷ Toda kdorkoli ima dobrine tega sveta in vidi svojega brata v potrebi in pred njim zapre svoja čustva sočutja, kako v njem prebiva Božja ljubezen?¹⁸ Moji majhni otroci, ne ljubimo z besedo niti z jezikom; temveč v dejanju in v resnici.¹⁹ In s tem vemo, da smo iz resnice in bomo svoja srca potrdiliⁱpred njim.²⁰ Kajti če nas naše srce obsoja, je Bog večji kakor naše srce in pozna vse stvari.²¹ Ljubljeni, če

2,23: [Jn 14,6]

nas naše srce ne obsoja, potem imamo zaupanje do Boga.²² In karkoli prosimo, od njega prejmemo, ker se ravnamo po njegovih zapovedih in delamo te stvari, ki so všečne v njegovih očeh.²³ In to je njegova zapoved: »Da naj verujemo v ime njegovega Sina Jezusa Kristusa in ljubimo drug drugega,« kakor nam je dal zapoved.²⁴ In kdor se ravna po njegovih zapovedih, prebiva v njem in on v njem. In zaradi tega vemo, da on ostaja v nas, po Duhu, ki nam ga je dal.

4 Ljubljeni, ne verjemite vsakemu duhu, temveč duhove preizkušajte, ali so od Boga, ker je mnogo lažnih prerokov odšlo v svet.² S tem prepoznate Božjega Duha: »Vsak duh, ki priznava, da je Jezus Kristus prišel v mesu, je od Boga;³ § in noben duh, ki ne priznava, da je Jezus Kristus prišel v mesu, ni od Boga; in to je ta duh antikrista, o katerem ste slišali, da naj bi prišel; in je celo že sedaj na svetu.«⁴ Vi ste od Boga, majhni otroci in ste jih premagali, ker je večji tisti, ki je v vas, kakor ta, ki je v svetu.⁵ Oni so od sveta; zaradi tega govorijo o svetu in svet jih posluša.⁶ Mi [pa]^j smo od Boga; kdor pozna Boga, nas posluša, kdor [pa]^k ni od Boga, nas ne posluša. S tem spoznamo duha resnice in duha zmote.

⁷ Ljubljeni, ljubimo drug drugega, kajti ljubezen je od Boga, in vsak, kdor ljubi, je rojen iz Boga in pozna Boga.⁸ Kdor ne ljubi, ne pozna Boga, kajti Bog je ljubezen.⁹ V tem je bila do nas jasno pokazana Božja ljubezen, zato ker je ta Bog poslal svojega edinorojenega Sina v svet, da bi mi lahko živel po njem.¹⁰ V tem je ljubezen, ne da smo mi ljubili Boga, temveč, da nas je on ljubil in poslal svojega Sina, da postane spravna daritev za naše grehe.¹¹ Ljubljeni, če nas je Bog tako ljubil, bi morali tudi mi ljubiti drug drugega.¹² Noben človek nikoli ni videl Boga. Če ljubimo drug drugega, Bog prebiva v nas in je njegova ljubezen izpopolnjena v nas.¹³ S tem vemo, da prebivamo v njem in on v nas, ker nam je dal od svojega Duha.¹⁴ In videli smo in pričujemo, da je Oče poslal Sina, da bi bil Odrešenik sveta.¹⁵ Kdorkoli bo priznal, da je Jezus Božji Sin, Bog prebiva v njem in on v Bogu.¹⁶ In mi smo spoznali in verovali ljubezni, ki jo ima Bog do nas. Bog je ljubezen in kdor prebiva v ljubezni, prebiva v Bogu in Bog v njem.¹⁷ V tem se je naša ljubezen^l dovršila, da imamo lahko srčnost na dan sodbe; ker kakor je on, tako smo mi na tem svetu.¹⁸ V ljubezni ni nobenega strahu, temveč popolna ljubezen izganja strah; ker strah vsebuje muko. Kdor se boji, ni izpopoljen v ljubezni.¹⁹ Mi ga ljubimo, ker je najprej on ljubil nas.²⁰ Če človek reče: »Ljubim Boga,« pa sovraži svojega brata, je laživec; kajti kdor ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, kako lahko ljubi Boga, ki ga ni videl?²¹ In od njega imamo to zapoved: »Da kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata.«

5 Kdorkoli veruje, da Jezus je Kristus, je rojen iz Boga; in vsak, kdor ljubi tistega, ki je zaplodil, ljubi tudi tistega, ki je zaplojen od njega.²² Da ljubimo Božje otroke, spoznamo s tem, ko

c 2,27: *njem*: ali, tem.

d 2,29: *spoznavate*: ali, veste.

e 2,29: *vsak*...: ali, bil vsak, kdor dela pravičnost.

f 3,9: *je*: ali, je bil.

g 3,9: *je rojen*: ali, je bil rojen.

h 3,11: *sporočilo*...: ali, zapoved, ki ste jo.

i 3,19: *potrdili*: gr. prepričali.

j 4,7: *je*: ali, je bil.

k 4,17: *naša ljubezen*: gr. ljubezen z nami.

l 5,1: *je*: ali, je bil.

ljubimo Boga in se ravnamo po njegovih zapovedih.
³ Kajti to je Božja ljubezen, da se ravnamo po njegovih zapovedih; in njegove zapovedi niso mučne. ⁴ Kajti karkoli je rojeno iz Boga, premaga svet; in to je zmaga, ki premaga svet, celo naša vera. ⁵ Kdo je tisti, ki premaga svet, če ne tisti, ki veruje, da je Jezus Božji Sin? ⁶ To je on, ki je prišel z vodo in krvjo, celo Jezus Kristus; ne samo z vodo, temveč z vodo in krvjo. In to je Duh, ki prinaša pričevanje, ker Duh je resnica. ⁷ § Kajti trije so, ki pričujejo na nebu: Oče, Beseda in Sveti Duh; in ti trije so eno. ⁸ § In trije so, ki pričujejo na zemlji: Duh in voda in kri; in ti trije se strinjajo v enem. ⁹ Če smo sprejeli pričevanje od ljudi, je pričevanje od Boga večje, kajti to je pričevanje Boga, ki je pričeval o svojem Sinu. ¹⁰ Kdor veruje v Božjega Sina, ima pričevanje v sebi. Kdor pa ne veruje Bogu, ga je storil za lažnivca, ker ne veruje zapisu, ki ga je Bog dal o svojem Sinu. ¹¹ In to je zapis, da nam je Bog dal večno življenje in to življenje je v njegovem Sinu. ¹² Kdor ima Sina, ima življenje; kdor pa nima Božjega Sina,

^{5,16:} [Mt 12,31-32]
^{5,16:} Mr 3,28
^{5,16:} Lk 12,10
^{5,16:} [1 Jn 1,9]

nima življenja. ¹³ § Te besede sem napisal vam, ki verujete v ime Božjega Sina; da boste lahko vedeli, da imate večno življenje in da lahko verujete v ime Božjega Sina. ¹⁴ In to je zaupanje, ki ga imamo v njem, ^mda če prosimo katerokoli stvar, glede na njegovo voljo, nas on usliši. ¹⁵ In če vemo, da nas sliši, karkoli prosimo, vemo, da imamo prošnje, ki smo jih že leli od njega. ¹⁶ Če katerikoli človek vidi svojega brata grešiti [z] grehom, ki ni za smrt, bo prosil in on mu bo dal življenje, za tiste, ki ne grešijo za smrt. Obstaja greh za smrt; ne pravim, da naj prosi zanj. ¹⁷ Vsa nepravičnost je greh; obstaja pa greh, ki ni za smrt. ¹⁸ § Vemo, da kdorkoli je rojen iz Boga, ne greši; temveč kdor je rojen iz Boga, sebe varuje in ta zlobni se ga ne dotika. ¹⁹ In mi vemo, da smo od Boga, celoten svet pa leži v zlobnosti. ²⁰ In mi vemo, da je Božji Sin prišel ter nam dal razumevanje, da bi lahko spoznali tistega, ki je resničen in mi smo v njem, ki je resničen, celo v njegovem Sinu Jezusu Kristusu. Ta je resničen Bog in večno življenje. ²¹ § Majhni otroci, varujte se pred maliki. Amen.

Druga Janezova poslanica

[>Zato naj tisti, ki misli, da stoji, pazi, da ne pade.< . Te besede apostola Pavla bi bile lahko dober podnaslov Janezovega kratkega pisma. Prejemniki, izbrana gospa in njeni otroci, so očitno stali. Hodili so v resnici in ostali zvesti zapovedim, ki so jih prejeli od Očeta. Janez je zelo zadovoljen, da jih lahko pohvali. Toda ničesar ne jemlje za samoumevno. Ker se zaveda, da je stati le korak od padca, se sploh ne obotavlja z opominom: >da ljubimo drug drugega< (v.). Apostol priznava, da to ni novo razodetje, vendar se mu zdi dovolj pomembno, da ga ponovi. Poudarja, da je medsebojna ljubezen enaka hoji po Božjih zapovedih.

Vendar pa Janez nakazuje, da mora biti ta ljubezen razločevalna. Ne gre za naivno, nepremišljeno, za vse in vsakogar odprtto ljubezen. Svetopisemska ljubezen je stvar izbire; nevarno in neumno je plavati skozi življenje z nerazumevajočo ljubeznijo. Veliko je lažnih učiteljev, ki ne priznavajo, da je Kristus prišel v mesu. Odpiranje vrat lažnim naukom je lažna ljubezen. Družiti se moramo z Bogom. Družiti se moramo s kristjani. Ne smemo pa se družiti z lažnimi učitelji.

V prvi vrstici je >starešina< tradicionalno enačen z apostolom Janezom, kar je povzročilo grški naziv *Ioannou B, Janezovo drugo*.

1. Opozorilo tistim, ki zanikajo Jezusa (1).]

¹ Starešina ^aizvoljeni gospe in njenim otrokom, ki jih ljubim v resnici; pa ne samo jaz, temveč tudi vsi tisti, ki so spoznali resnico; ² zaradi resnice, ki prebiva v nas in bo za vedno z nami. ³ § Milost bodi ^bz vami, usmiljenje in mir od Boga Očeta in od Gospoda Jezusa Kristusa, Očetovega Sina, v resnici in ljubezni.

⁴ Silno sem se razveselil, da sem našel nekatere izmed tvojih otrok, ki hodijo v resnici, kakor smo prejeli zapoved od Očeta. ⁵ In sedaj te rotim, gospa, ne kakor da sem ti napisal novo zapoved, temveč to, ki smo jo imeli od začetka, da ljubimo drug drugega. ⁶ In to je ljubezen, da živimo po njegovih zapovedih. To je zapoved: »Da kakor ste slišali od začetka, naj bi hodili v njej.« ⁷ Kajti mnogo

^{1,0:} 1 Kor 10,12
^{1,0:} 5
^{1,2:} [Jn 17,17]
^{1,2:} [Jn 14,6]
^{1,2:} [Kol 1,27]

sleparjev je vstopilo na svet, ki ne priznavajo, da je Jezus Kristus prišel v mesu. Ta je slepar in antikrist. ⁸ Glejte nase, da ne izgubimo teh stvari, ki smo ^cjih izvršili, temveč, da prejmemmo popolno plačilo. ⁹ Kdorkoli greši in ne ostaja v Kristusovem nauku, nima Boga. Kdor ostaja v Kristusovem nauku, ima tako Očeta kakor Sina. ¹⁰ § Če kdo pride k vam in vam ne prinese tega nauka, ga ne sprejmite v svojo hišo niti mu ne želite: »Bog te obvarji! Srečno!« ¹¹ § Kajti kdor mu želi: »Bog te obvarji! Srečno!« je soudeleženec njegovih zlih dejanj.

¹² Ker vam imam napisati mnogo stvari, ne želim pisati s papirjem in črnilom, temveč zaupam, da pridem k vam in spregovorim iz obličja v obličje,

^m 5,14: *v njem*: ali, glede njega.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 90.]

^b 1,3: *bodi*: gr. naj bo.

^c 1,8: *smo...:* ali, smo jih pridobili, nekatere izdaje berejo, ste jih pridobili, temveč da prejmete itd.

^dda bo naše veselje lahko popolno.¹³ § Pozdravljojo
te otroci tvoje izvoljene sestre. Amen.

Tretja Janezova poslanica

[V Tretjem Janezovem pismu apostol spodbuja k druženju s krščanskimi brati. Po izrazu ljubezni do Gaja mu Janez zagotovi svoje molitve za njegovo zdravje in izrazi svoje veselje nad Gajevim vztrajnim ravnanjem v resnici ter nad načinom, kako izkazuje gostoljubnost in podporo misijonarjem, ki so prišli v njegovo cerkev.]

Toda vsi v cerkvi ne čutijo enako. Diotréfovo srce je sto osemdeset stopinj oddaljeno od Gajevega srca. Ne živi več v ljubezni. V njegovem življenju je prevladal ponos. Zavrnil je pismo, ki ga je Janez napisal za Cerkev, saj se boji, da bi njegova avtoriteta zamenjala apostolovo. Prav tako je Janeza obtožil hudobnih besed in ni hotel sprejeti misijonarjev. Drugim je to prepovedal in jih celo izključil iz Cerkve, če ga niso ubogali. Janez ta negativni primer uporabi kot priložnost, da Gaja spodbudi k nadaljnemu gostoljubju. Demetrij ima dobro pričevanje in je morda celo eden od tistih, ki jih je Diotréf odvrnil. Splošno je znan po svojem dobrem značaju in zvestobi resnici. Tu ga Janez dobro pohvali in je za Gaja pozitiven zgled.

Grški naslovi prvega, drugega in tretjega Janeza so *Ioannou A, B in G*. *G* je gama, tretja črka grške abecede; *Ioannou G* pomeni ›Janezovo tretje‹.

1. Opozorilo tistim, ki zanikajo Jezusa (1).]

¹ Starešina ^asrčno ljubljenemu Gaju, ki ga ljubim
^bv resnici.

² Ljubljeni, nad vsemi stvarmi si najbolj želim,
^cda bi ti lahko uspeval in bil zdrav, celo kakor
uspeva tvoja duša.³ Kajti silno sem se razveselil,
ko so prišli bratje in pričevali o resnici, ki je v tebi,
celo kako živiš v resnici.⁴ Nimam večjega veselja,
kakor da slišim, da moji otroci živijo v resnici.
⁵ Ljubljeni, zvesto delaš, karkoli delaš bratom in
tujcem,⁶ ki so pred cerkvijo nosili pričevanje o
tvoji ljubezni. Katerim, če jim pomagaš na poti^dna
bogaboječ način, boš storil prav,⁷ zato ker so odšli
zaradi njegovega imena in ničesar niso jemali od
poganov.⁸ Take bi morali torej sprejemati, da bi
lahko postali sopomočniki^ek resnici.

⁹ Pisal sem cerkvi, toda Diotréf, ki ima med njimi
rad premoč, nas ne sprejema.¹⁰ Zatorej, če pridem,

1,3: [Jn 17,17]

se bom spomnil njegovih dejanj, ki jih počne, ko
proti nam žlobudra s hudobnimi besedami, in ni
zadovoljen s tem niti sam ne sprejema bratov in
prepoveduje tem, ki bi jih hoteli in *jih* izganja
iz cerkve.

¹¹ Ljubljeni, ne sledi temu, kar je hudobno, temveč
temu, kar je dobro. Kdor dela dobro, je od Boga;
kdor pa dela hudobno, ni videl Boga.¹² Demetrij
ima dober glas od vseh *ljudi* in od same resnice; da,
in *tudi* mi pričujemo; in veš, da je naše pričevanje
resnično.

¹³ Mnogo stvari sem imel napisati, toda nočem
ti pisati s črnilom in peresom,¹⁴ temveč zaupam,
da te bom v kratkem videl in spregovorila bova iz
obličja v obličje.^f Mir ti *bodi*. Pozdravljojo te *naši*
priatelji. Pozdravi prijatelje po imenu.

^d 1,12: *iz obličja v obličje*: gr. od ust do ust.

^a 1,1: [Leta Gospodovega 90.]

^b 1,1: *ljubim*: ali, iskreno ljubim.

^c 1,2: *želim*: ali, prosim.

^d 1,6: *poti*...: gr. Boga vredno pot.

^e 1,8: *sopomočniki*: ali, pridruženi delavci.

^f 1,14: *iz oči*...: gr. od ust do ust.

Judova splošna poslanica

[Borite se! Prepirajte se! Bojujte se! Ko se pojavi odpadništvo, ko se pojavijo lažni učitelji, ko je Božja resnica napadena, je čas za boj za vero. Samo verniki, ki so duhovno »v kondiciji«, se lahko odzovejo pozivu. Na začetku svojega pisma se Juda osredotoča na skupno odrešenje vernikov, nato pa se čuti dolžnega, da jih izzove, naj se borijo za vero. Nevarnost je resnična. V Cerkev so se prikradli lažni učitelji, ki Božjo milost spreminjajo v neomejeno dovoljenje, da delajo, kar se jim zljubi. Juda take ljudi spomni na Božje ravnanje z nevernim Izraelom, neposlušnimi angeli ter zlobnima Sódomo in Gomoro. Spričo takšne nevarnosti se kristjani ne smejo pustiti presenetiti. Izziv je velik, vendar je velik tudi Bog, ki jih lahko obvaruje pred spotikanjem.

Grški naslov *Iouda*, »od Juda«, izhaja iz imena *Ioudas*, ki se pojavi v prvi vrstici. To ime, ki ga lahko prevedemo kot Juda ali Judas, je bilo v prvem stoletju priljubljeno zaradi Juda Makabejca (umrl leta 160 pred Kristusom), vodje judovskega upora proti Siriji med Makabejskim uporom.

1. Potegujte se za resnično vero (1,1–4).
2. Pazite se lažnih učiteljev (1,5–19).
3. Kako se boriti za vero (1,20–25).]

¹ § Juda, ^aslužabnik Jezusa Kristusa in Jakobov brat, tem, ki so posvečeni po Bogu Očetu in ohranjeni v Jezusu Kristusu *in* poklicani:

² »Usmiljenje in mir in ljubezen naj se vam pomnožijo.«

³ Ljubljeni, ko sem posvetil vso marljivost, da vam pišem o skupni rešitvi duš, je bilo zame nujno, da vam pišem in *vas* spodbujam, da se resno borite za vero, ki je bila enkrat [za vselej] izročena svetim. ⁴ Kajti ne-sluteč so se prikradli določeni ljudje, ki so bili že od davno odrejeni za to obsodo, brezbožni ljudje, ki milost našega Boga sprevračajo v opolzkost in zanikajo edinega Gospoda Boga in našega Gospoda Jezusa Kristusa. ⁵ Hočem vas torej spomniti, čeprav ste nekoč to vedeli, da je Gospod, ki je ljudi rešil iz egiptovske dežele, potem uničil te, ki niso verovali. ⁶ In angele, ki niso obdržali svojega prvega stanja, ^btemveč so zapustili svoje prebivališče, je ohranil v večnih verigah pod temo, do sodbe velikega dne. ⁷ Celó kakor so Sódoma in Gomóra in na podoben način mesta okoli njiju, ki so same sebe predajala v prešuštvu in hodila za tujim cmesom, postavljena kot zgled, trpeč maščevanje večnega ognja. ⁸ Podobno tudi ti *umazani* sanjači omadežujejo meso, prezirajo gospostvo in hudobno govorijo o dostojanstvih. ⁹ Vendarle si nadangel Mihael, ko se je pričkal s hudičem in prerekal glede Mojzesovega telesa, ni drznil zoper njega udrihati obtožbe, temveč je rekел: »Gospod te ošteje.« ¹⁰ Toda ti govorijo hudobno o teh stvareh, ki jih ne poznajo; toda kar naravno vedo kot brezčutne živali, v teh stvareh sami sebe kvarijo. ¹¹ Gorje jim! Kajti odšli so na Kajnovo pot in lakomno tekli za Bileámovo zmoto po nagrado in propadli v Korahovem uporu. ¹² Ti so madeži ^dna vaših dobrodelnih pojedinah, ko se zabavajo z vami in

1,1: [Heb 10,10]
1,1: [Heb 10,14]
1,2: [2 Pt 1,2]
1,6: [2 Pt 2,4]
1,7: [1 Mz 19]
1,8: [2 Pt 2,10-11]
1,9: Zah 3,2
1,11: [1 Mz 4,2-16]
1,11: [4 Mz 22,5-24,25]
1,11: [4 Mz 25,1]
1,11: [4 Mz 31,16]
1,11: [2 Pt 2,15]
1,11: [Raz 2,14]
1,11: [4 Mz 16,1-35]
1,11: [3 Jn 1,9]
1,14: [1 Mz 5,18-24]
1,14: [Heb 11,5]
1,16: [1 Kor 10,6-11]
1,18: [Apd 20,29]
1,18: [1 Tim 4,1-2]
1,18: [2 Tim 3,1-5]
1,18: [2 Tim 3,13]
1,18: [2 Tim 4,3]
1,18: [2 Pt 2,1]
1,20: [1 Kor 14]
1,21: [Rim 5,8]

se hranijo brez strahu. Oblaki so brez vode, ki jih vetrovi nosijo okoli; drevesa, katerih sad vene, brez sadu, dvakrat mrtva, izruvana s koreninami; ¹³ besneči morski valovi, ki se penijo od svoje lastne sramote; blodeče zvezde, ki jim je za vedno prihranjena črna temà. ¹⁴ In tudi Henoh, sedmi od Adama, je prerokoval o njih, rekoč: »Glej, Gospod prihaja z deset tisoč svojih svetih, ^e¹⁵ § da izvrši sodbo nad vsemi in da prepriča vse, ki so med njimi brezbožni, o vseh njihovih brezbožnih dejanjih, ki so jih brezbožno zagrešili in o vseh njihovih trdih *govorih*, ki so jih brezbožni grešniki govorili zoper njega.« ¹⁶ To so godrnjači, pritoževalci, ki hodijo za svojimi lastnimi poželenji; in njihova usta govorijo velike napihnjene *besede*, ker zaradi koristi občudujejo človeško zunanjost.

¹⁷ Toda ljubljeni, spominjajte se besed, ki so vam jih prej govorili apostoli našega Gospoda Jezusa Kristusa, ¹⁸ kako so vam povedali, da bodo v poslednjem času zasmehovalci, ki naj bi hodili za svojimi lastnimi brezbožnimi poželenji. ¹⁹ Ti so tisti, ki se oddvojijo, čutni, ki nimajo Duha. ²⁰ Toda vi, ljubljeni, se izgrajujte v svoji najsvetejši veri, moleč v Svetem Duhu, ²¹ ohranite se v Božji ljubezni, pričakujte usmiljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, za večno življenje. ²² § In do nekaterih imejte sočutje, s tem da delate razliko; ²³ § druge pa rešite s strahom in *jih* potegnite iz ognja; in sovražite celó obleko, omadeževano z mesom.

²⁴ Torej njemu, ki vas je zmožen varovati pred padcem in *vas* s silno radostjo predstaviti brezhibne pred prisotnost svoje slave, ²⁵ edinemu modremu Bogu, našemu Odrešeniku, *bodi* slava in veličanstvo, gospostvo in oblast, tako sedaj kot na veke. Amen.

^a 1,1: [Okoli leta Gospodovega 66.]

^b 1,6: *prvega stanja*: ali, kneževine.

^c 1,7: *tujim*: gr. drugim.

^d 1,12: [madeži: gr. polica ali skalni greben v morju.]

^e 1,14: [Henoh 1,9.]

Božansko razodetje Janeza

[Tako kot je Geneza knjiga začetkov, je Razodetje knjiga dovršitve. V njej se uresniči božanski program odrešenja, sveto Božje ime pa je opravičeno pred vsem stvarstvom. Čeprav so v evangelijih in pismih številne prerokbe, je Razodetje edina knjiga Nove zaveze, ki se osredotoča predvsem na preroške dogodke. Njen naslov pomeni »razkritje« ali »razodetje«. Knjiga je torej razkritje Božjega značaja in programa. Razodetje, ki ga je Janez napisal med izgnanstvom na otoku Patmos, se osredotoča na videnja in simbole vstalega Kristusa, ki ima edini oblast soditi zemlji, jo preoblikovati in ji vladati v pravičnosti.]

Naslov te knjige v grškem besedilu je *Apokalypsis Ioannou*, »Janezovo razodetje«. Znana je tudi kot Apokalipsa, kar je prečrkovanje besede apokalypsis, ki pomeni »odkritje«, »razkritje« ali »razodetje«. Knjiga je torej razkritje tistega, česar sicer ne bi mogli spoznati. Boljši naslov izhaja iz prvega verza: *Apokalypsis Iesou Christou*, »Razodetje Jezusa Kristusa«. To lahko razumemo kot razodetje, ki je prišlo od Kristusa, ali kot razodetje, ki je o Kristusu – oboje je primerno. Zaradi enotne vsebine te knjige se ta knjiga ne bi se smela imenovati Razodetja.

1. Jezusove besede sedmim cerkvam v Mali Aziji (1-3).
2. Vizija nebeškega prestola in prvega sodnega dne (4-5).
3. Pečati in vizija ubitih Gospodovih služabnikov (6,1-8,5).
4. Trobente, vizije sodbe, templja in dveh prič (8,6-11).
5. Vizije zmaja, zveri, 666 in stekleničke (12-16).
6. Kazen Babilona in uničenje poganskih narodov (17-20).
7. Nova nebesa in nova zemlja (21-22).]

1 Razodetje ^aJezusa Kristusa, ki mu ga je dal Bog, da bi pokazal svojim služabnikom stvari, ki se morajo v kratkem zgoditi; in poslal je ter *to* po svojem angelu predstavil svojemu služabniku Janezu,² ki je pričeval o Božji besedi in o pričevanju Jezusa Kristusa in o vseh stvareh, ki jih je videl.³ Blagoslovjen je, kdor bere in tisti, ki slišijo besede te prerokbe in se držijo teh stvari, ki so v njej zapisane; kajti čas je blizu.⁴ Janez sedmim cerkvam, ki so v Aziji: »Milost bodi vam in mir od njega, ki je in ki je bil in ki pride in od sedmih Duhov, ki so pred njegovim prestolom⁵ in od Jezusa Kristusa, ki je zvesta priča *in* prvorojenec izmed umrlih in princ kraljev zemlje. Njemu, ki nas je vzljubil in nas je v svoji lastni krvi umil naših grehov⁶ in nas naredil kralje in duhovnike Bogu ter svojemu Očetu; njemu *bodi* slava in gospodstvo na vse vekov. Amen.⁷ Glej, prihaja z oblaki in videlo ga bo vsako oko in *tudi* tisti, ki so ga prebodli in zaradi njega bodo žalovala vsa sorodstva zemlje. Točno tako: »Amen.«⁸ § »Jaz sem Alfa in Omega, začetek in konec,« govorí Gospod, ki je in ki je bil in ki pride, Vsemogočni.

⁹ Jaz, Janez, ki sem tudi vaš brat in družabnik v stiski in v kraljestvu in potrpežljivosti Jezusa Kristusa, sem bil zaradi Božje besede in zaradi pričevanja o Jezusu Kristusu na otoku, ki se imenuje Patmos.¹⁰ Na Gospodov dan sem bil v Duhu in za seboj sem zaslišal močan glas kakor od trobente,¹¹ § rekoč: »Jaz sem Alfa in Omega, prvi in zadnji.« In: »Kar vidiš, zapiši v knjigo in jo pošlji sedmim cerkvam, ki so v Aziji: v Efez in v Smirno in v Pergamon in v Tiatiro in v Sarde in v Filadelfijo in v Laodikejo.«¹² In obrnil sem se, da vidim glas, ki je govoril z menoj. In ko sem se obrnil, sem zagledal sedem zlatih svečnikov¹³ in sredi sedmih svečnikov *nekoga*, podobnega Sinu človekovemu, oblečenega z obleko, ki sega do stopal in okoli

1,4: 2 Mz 3,14

1,5: 1 Kor 15,21

1,5: Kol 1,18

1,5: Heb 9,14

1,6: 1 Pet 2,5

1,7: Mt 24,30

1,17: Iz 41,4

1,17: Iz 44,6

prsi opasanega z zlatim pasom.¹⁴ Njegova glava in *njegovi* lasje so *bili* beli kakor volna, tako beli kakor sneg in njegove oči so *bile* kakor plamen ognja¹⁵ in njegova stopala podobna čistemu bronu, kakor če bi bila žgana v talilni peči in njegov glas kakor šum mnogih vodá.¹⁶ In v svoji desnici je imel sedem zvezd in iz njegovih ust je izhajal oster, dvorenec meč in njegovo obličeje je *bilo*, kot [kadar] sonce sije v svoji mōči.¹⁷ In ko sem ga zagledal, sem padel k njegovim stopalom kakor mrtev. In svojo desnico je položil name ter mi rekел: »Ne boj se; jaz sem prvi in zadnji.¹⁸ § Jaz sem ta, ki živi in je bil mrtev; in glej, živ sem na vēkomaj, Amen; in ključe imam od pekla in od smrti.

¹⁹ Zapiši stvari, ki si jih videl, in stvari, ki so, in stvari, ki bodo odslej;²⁰ skrivnost sedmih zvezd, ki jih vidiš v moji desni in sedmih zlatih svečnikov. Sedem zvezd so angeli sedmih cerkvá in sedem svečnikov, ki jih vidiš, je sedem cerkvá.«

2 »Angelu cerkve v Efezu piši: »Te stvari govorí on, ki v svoji desnici drži sedem zvezd, ki hodi v sredi sedmih zlatih svečnikov;² poznam tvoja dela in tvoj trud in tvojo potrpežljivost in kako ne moreš prenašati teh, ki so hudobni in preizkusil si tiste, ki pravijo, da so apostoli, pa to niso in si jih našel lažnivce.³ In prenašali si in imaš potrpežljivost in si se trudil zaradi mojega imena in nisi izgubil poguma.⁴ Vendar imam *nekaj* proti tebi, kajti zapustil si svojo prvo ljubezen.⁵ § Spomni se torej, od kod si padel in se pokesaj in opravljam prva dela, sicer bom hitro prišel k tebi in bom odstranil tvoj svečnik z njegovega mesta, razen če se ne pokesaš.⁶ Toda to imaš, da sovražiš dejanja nikolajevcev, ki jih tudi sam sovražim.⁷ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govorí cerkvam: »Tistemu, ki premaga, bom dal jesti od drevesa življenja, ki je na sredini Božjega raja.««

⁸ »In angelu cerkve v Smirni piši: >Te stvari govori prvi in zadnji, ki je bil mrtev in je živ; ⁹ § poznam tvoja dela in stisko in revščino (toda bogat si) in poznam bogokletje teh, ki pravijo, da so Judje, pa niso, temveč so Satanova sinagoga. ¹⁰ Ne boj se nobene od teh stvari, ki jih boš pretrpel. Glej, hudič bo nekatere izmed vas vrgel v ječo, da boste lahko preizkušeni in deset dni boste imeli stisko. Bodi zvest do smrti in dal ti bom kruno življenja.< ¹¹ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam: >Kdor premaga, ne bo poškodovan od druge smrti.<<

¹² »In angelu cerkve v Pêrgamonu piši: >Te besede govori on, ki ima oster meč z dvema ostrinama; ¹³ poznam tvoja dela in kje prebivaš, celo kjer je Satanov prestol. In trdno drži moje ime in moje vere nisi zanikal celo v tistih dneh, v katerih je bil Antípa, moj zvesti mučenec, ki je bil umorjen med vami, kjer prebiva Satan. ¹⁴ Toda zoper tebe imam nekaj stvari, ker imas tam tiste, ki se drže Bileámovega nauka, ki je učil Baláka metati kamen spotike pred Izraelove otroke, da jedo stvari žrtvovane malikom in da zagrešijo prešuštro. ¹⁵ § Tako imas tudi tiste, ki se držijo nauka nikolajevcev, katerih besedo sovražim. ¹⁶ § Pokesaj se, sicer bom hitro prišel k tebi in proti njim se bom boril z mečem svojih ust.< ¹⁷ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam: >Tistemu, ki premaga, bom dal jesti od skrite mane in dal mu bom bel kamen in na kamnu napisano novo ime, ki ga ne pozna noben človek, razen, kdor ga prejme.<<

¹⁸ »In angelu cerkve v Tiatiri piši: >Te stvari govori Božji Sin, ki ima svoje oči podobne plamenu ognja in so njegova stopala kakor čist bron; ¹⁹ poznam tvoja dela in ljubezen in služenje in vero in twojo potrpežljivost in twoja dela; in zadnjih je več kakor prvih. ²⁰ Vendar imam zoper tebe nekaj stvari, ker trpiš to žensko Jezabelo, ki sebe imenuje prerokinjo, da uči in da zapeljuje moje služabnike, da zagrešijo prešuštro in da jedo stvari, žrtvovane malikom. ²¹ In dal sem ji čas, da se pokesa od svojega prešuštovanja, pa se ni pokesala. ²² Glej, vrgel jo bom na posteljo in te, ki z njo grešijo zakonolomstvo, v veliko stisko, razen če se ne pokesajo od svojih dejanj. ²³ In njene otroke bom pobil s smrtjo in vse cerkve bodo vedele, da sem jaz tisti, ki preiskujem notranjosti in srca; in vsakemu od vas bom dal glede na vaša dejanja. ²⁴ Toda tebi in ostalim iz Tiatire pravim, kdor nima tega nauka in tem, ki niso spoznali Satanovih globin, kakor gorovijo; na vas ne bom nadel nobenega drugega bremena. ²⁵ Temveč da trdno držite to, kar že imate, dokler ne pridem. ²⁶ In kdor zmaga in moja dela ohrani do konca, njemu bom dal oblast nad narodi. ²⁷ In vladal ^bjim bo z železno palico; kakor lončena posoda bodo razbiti do črepinj; celo kot sem jaz prejel od svojega Očeta. ²⁸ In dal mu bom jutranjo zvezdo. ²⁹ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam.<<

3 »In angelu cerkve v Sardah piši: >Te besede govori on, ki ima sedem Božjih Duhov in sedem zvezd; poznam tvoja dela, da imas ime, da

živiš, pa si mrtev. ² Bodi oprezen in okrépi stvari, ki ostanejo, ki so pripravljene, da umro, kajti tvojih del nisem našel popolnih pred Bogom. ³ § Spomni se torej, kako si prejel in slišal in trdno drži ter se pokesaj. Če torej ne boš stražil, bom prišel nadte kakor tat in ne boš vedel, katero uro bom prišel nadte. ⁴ Nekaj imen imaš celo v Sardah, ki si niso omadeževali svojih oblek; in ti bodo hodili z menoj v belem, kajti vredni so. ⁵ Kdor premaga, ta isti bo oblečen v belo oblačilo in njegovega imena ne bom izbrisal iz knjige življenja, temveč bom njegovo ime priznal pred svojim Očetom in pred njegovimi angeli. ⁶ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam.<<

⁷ »In angelu cerkve v Filadelfiji piši: >Te besede govori tisti, ki je svét, tisti, ki je resničen, tisti, ki ima Davidov ključ, tisti, ki odpira in noben človek ne zapira; in zapira, pa noben človek ne odpira. ⁸ Poznam tvoja dela. Glej, pred teboj sem postavil odprta vrata in noben človek jih ne more zapreti, kajti majhno moč imas in ohranil si mojo besedo in nisi zanikal mojega imena. ⁹ Glej, prisilil bom te, iz Satanove shodnice, ki pravijo, da so Judje, pa niso, temveč lažejo; glej, prisilil jih bom, da pridejo in obožujejo pred tvojimi stopali in da spoznajo, da sem te vzljubil. ¹⁰ Ker si ohranil besedo moje potrpežljivosti, bom tudi jaz tebe obvaroval pred uro preizkušnje, ki bo prišla nad ves svet, da preizkusim tiste, ki prebivajo na zemlji. ¹¹ Glej, pridem hitro. Trdno drži to, kar imas, da ti noben človek ne odvzame tvoje krone. ¹² Tistega, ki premaga, bom naredil [za] steber v templju svojega Boga in ne bo več šel ven; in nanj bom napisal ime svojega Boga in ime mesta svojega Boga, ki je novi Jeruzalem, ki prihaja dol z neba od mojega Boga in nanj bom napisal svoje novo ime. ¹³ Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam.<<

¹⁴ »In angelu cerkve Laodikejcev piši: >Te besede govori Amen, zvesta in resnična priča, začetek Božjega stvarstva; ¹⁵ poznam tvoja dela, da nisi niti mrzel niti vroč. Želim si, da bi bil mrzel ali vroč. ¹⁶ Zaradi tega, ker si mlačen in nisi niti mrzel niti vroč, te bom izpljunil iz svojih ust.< ¹⁷ Ker praviš: >Bogat sem in okrepl sem se z dobrinami in ne potrebujem ničesar;< pa ne veš, da si pomilovanja vreden in beden in reven in slep ter nag, ¹⁸ ti svetujem, da kupiš od mene zlata, prečiščenega v ognju, da boš lahko bogat in belo oblačilo, da boš lahko oblečen in da se ne prikaže sramota tvoje nagote in svoje oči mazili z mazilom za oči, da boš lahko videl. ¹⁹ § Kolikor jih imam rad, oštevam in karam. Bodi torej goreč in se pokesaj. ²⁰ Glej, stojim pred vратi in trkam. Če katerikoli človek sliši moj glas in odpre vrata, bom vstopil k njemu in bom večerjal z njim in on z menoj. ²¹ Tistemu, ki premaga, bom zagotovil, da sede z menoj na moj prestol, celo kakor sem tudi sam zmagal in sem s svojim Očetom poseden na njegovem prestolu. ²² Kdor ima uho, naj sliši, kaj Duh govori cerkvam.<<

4 Potem sem pogledal in glej, vrata na nebu so bila odprta in prvi glas, ki sem ga zaslišal, je

bil, kakor bi bil od trobente, govoreče z meno, ki je rekel: »Pridi sèm gor in pokazal ti bom stvari, ki morajo biti odslej.«² In takoj sem bil v duhu in glej, prestol je bil postavljen v nebesih in *nekdo* je sedel na prestolu.³ In tisti, ki je sedel, je bil videti podoben kamnu jaspisu in sardiju in naokoli prestola *je bila* mavrica,^d na pogled podobna smaragdu.⁴ In naokoli prestola *je bilo* štiriindvajset prestolov in na prestolih sem videl sedeti štiriindvajset starešin, oblečenih v bela oblačila in na svojih glavah so imeli zlate krone.⁵ § In pred prestolom so izvirali bliski in grmenja ter glasovi; in pred prestolom *je bilo* sedem gorečih ognjenih svetilk, ki so sedem Božjih Duhov.⁶ In pred prestolom *je bilo* stekleno morje, podobno kristalu; in v sredini prestola in naokoli prestola *so bile* štiri živali,^e spredaj in zadaj polne oči.⁷ In prva žival *je bila* podobna levu in druga žival podobna teletu in tretja žival je imela obraz kakor človek, četrta žival pa *je bila* podobna letečemu orlu.⁸ In štiri živali so imele vsaka izmed njih okoli *sebe* po šest peruti in znotraj *so bile* polne oči; in niso počivale dan in noč, rekoč: »Svet, svet, svet, Gospod Bog Vsemogočni, ki je bil in je in ki pride.«⁹ In ko so te živali dale slavo in čast in zahvalo njemu, ki je sedel na prestolu, ki živi na veke vekov,¹⁰ je štiriindvajset starešin padlo dol pred njim, ki je sedel na prestolu in oboževalo njega, ki živi na veke vekov in svoje krone vrglo pred prestol, rekoč:¹¹ »Vreden si, oh Gospod, da prejmeš slavo in čast ter moč, kajti ustvaril si vse stvari in zaradi tvojega zadovoljstva so in so bile ustvarjene.«

5 In v desnici njega, ki je sedel na prestolu, sem videl knjigo, popisano znotraj in na zadnji strani, zapečateno s sedmimi pečati.² In videl sem krepkega angela razglašati z močnim glasom: »Kdo je vreden, da odpre knjigo in da odtrga njene pečate?«³ In nihče na nebu niti na zemlji niti pod zemljo, ni bil zmožen, da odpre knjigo niti, da pogleda nanjo.⁴ In zelo sem jokal, ker se ni našel nihče vreden, da odpre in da bere knjigo niti, da pogleda nanjo.⁵ In eden izmed starešin mi reče: »Ne jokaj; glej, Lev iz Judovega rodu, Davidova Korenina, je prevladal, da odpre knjigo in da razveže njenih sedem pečatov.«⁶ § In pogledal sem in glej, na sredini prestola in štirih živali in sredi starešin je stalo Jagnje, kot bi bilo zaklano in je imelo sedem rogov in sedem oči, ki so sedem Božjih Duhov, poslanih po vsej zemlji.⁷ In prišlo je ter vzelo knjigo iz desnice tistega, ki je sedel na prestolu.⁸ In ko je vzelo knjigo, so štiri živali in štiriindvajset starešin padli dol pred Jagnjetom in vsi izmed njih so imeli harfe in zlate stekleničke, polne dišav,^g ki so molitve svetih.⁹ In peli so novo pesem, rekoč: »Vredno si, da vzameš to knjigo in da odpreš njene pečate; kajti bilo si umorjeno in s svojo krvjo si nas odkupilo Bogu izmed vsakega sorodstva in jezika in ljudstva in naroda¹⁰ § in si nas naredilo [za] kralje in duhovnike pri našemu Bogu, in mi bomo kraljevali na zemlji.«¹¹ In zagledal sem in zaslišal glas mnogih angelov naokoli prestola in živali in

4,3: [mavrica: Aurora borealis, vidna na skrajnjem severu.]

4,6: [živali: gr. žive stvari, ali, bitja.]

4,8: *počivale*...: gr. imele počitka.5,8: *dišav*: ali, kadila.

6,14: Iz 34,4

6,16: Lk 23,30

staršin, in njihovo število je bilo desettisočkrat deset tisoč in tisočev tisoči,¹² § ki so z močnim glasom govorili: »Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, da prejme oblast in bogastva in modrost in moč in čast in slavo in blagoslov.«¹³ § In vsako ustvarjeno bitje, ki je na nebu in na zemlji in pod zemljo in takšna, kot so v morju in vse, ki so v njem, sem slišal govoriti: »Blagoslov in čast in slava in oblast *naj bo* njemu, ki sedi na prestolu in Jagnjetu na veke vekov.«¹⁴ § In štiri živali so rekle: »Amen.« In štiriindvajset starešin je padlo dol in oboževalo tistega, ki živi na veke vekov.

6 In potem sem videl, ko je Jagnje odprlo enega izmed pečatov in slišal sem, kakor bi bil hrup grmenja, eno izmed štirih živali govoriti: »Pridi in poglej.«² In videl sem ter zagledal belega konja; in tisti, ki je sedel na njem, je imel lok in dana mu je bila krona in odšel je naprej zmagoval in da zmaga.³ In ko je odprlo drugi pečat, sem zaslišal drugo žival reči: »Pridi in poglej.«⁴ § In odšel je drug konj, *ki je bil* rdeč;^h in tistem, ki je sedel na njem, je bila dana *oblast* z zemlje odvzeti mir in da naj bi drug drugega klali, in dan mu je bil velik meč.⁵ In ko je odprlo tretji pečat, sem zaslišal tretjo žival reči: »Pridi in poglej.« In pogledal sem in glej črn konj; in tisti, ki je sedel na njem, je imel v svoji roki tehnicco.⁶ In zaslišal sem glas na sredini med štirimi živalmi reči: »Mera iščenice za kovanec in tri mere ječmena za kovanec; in glej, [da] ne škoduješ olju in vinu.«⁷ In ko je odprlo četrти pečat, sem zaslišal glas četrte živali reči: »Pridi in poglej.«⁸ § In pogledal sem in zagledal konja mrtvaško blede barve; in tistem, ki je sedel na konju, je bilo ime Smrt in Pekel je sledil za njim. In izročena jima jje bila oblast nad četrtnino zemlje, da ubijata z mečem in z lakoto in s smrtnjo in z zemeljskimi živalmi.⁹ In ko je odprlo peti pečat, sem videl pod oltarjem duše teh, ki so bili zaklani zaradi Božje besede in zaradi pričevanja, ki so ga imeli¹⁰ in z močnim glasom so vpili, rekoč: »Doklej, oh Gospod, svét in resničen, ne boš sodil in maščeval naše krvi na teh, ki prebivajo na zemlji?«¹¹ § In vsakemu izmed njih so bila dana bela svečana oblačila in rečeno jim je bilo, da najše za kratek čas počivajo, dokler se ne bi izpolnili tudi njihovi soslužabniki in njihovi bratje, ki naj bi bili ubiti, kakor so *bili* oni sami.¹² In gledal sem, ko je odprlo šesti pečat in glej, bil je velik potres, in sonce je postalno črno kakor vrečevina iz dlak in luna je postala kakor kri,¹³ in zvezde neba so popadale na zemljo, celo kakor figovo drevo odvrže svoje nezrele^k figure, ko ga stresa mogočen veter.¹⁴ In nebo je odšlo kakor zvitek pergamenta, ko je zvit skupaj, in vsaka gora in otok sta bila premaknjena s svojega mesta.¹⁵ Kralji zemlje, pomembni ljudje, bogataši, vrhovni poveljniki, mogočneži, vsak suženj in vsak prost človek pa so se skrili v brloge in v skale gorovij;¹⁶ in rekl so goram in skalam: »Padite na nas in nas skrijte pred obrazom njega, ki sedi na prestolu in pred Jagnjetovim besom,¹⁷ § kajti prišel je véliki dan njegovega besa in kdo bo zmožen obstati?«

h 6,4: [rdeč: gr. podoben ognju, ali, ognjeno obarvan.]

i 6,6: *Mera*: beseda choenix označuje mero, ki vsebuje 1,23 litra.j 6,8: *jima*: ali, mu.k 6,13: *nezrele*: ali, zelene.

7 In po teh stvareh sem zagledal štiri angele stati na štirih vogalih zemlje, ki so držali štiri vetrove zemlje, da veter ne bi pihal ne na zemljo, niti ne na morje, niti ne v nobeno drevo.² In videl sem drugega angela dvigovati se od vzhoda, ki je imel pečat živega Boga; in ta je z močnim glasom zaklical štirim angelom, ki jim je bilo dano, da škodujejo zemlji in morju,³ rekoč: »Ne škodujte zemlji niti morju niti drevesom, dokler ne zapečatimo služabnikov našega Boga na njihovih čelih.«⁴ In slišal sem število teh, ki so bili zapečateni. In zapečatenih je bilo sto štiriinštirideset tisoč izmed vseh rodov Izraelovih otrok.⁵ Iz Judovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Rubenovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Gadovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč.⁶ Iz Aserjevega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Neftálievega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Manásejevega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč.⁷ Iz Simeonovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Lékiyevega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Isahárjevega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč.⁸ Iz Zábulonovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Jožefovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč. Iz Benjaminovega rodu je bilo zapečatenih dvanajst tisoč.⁹ § Potem sem pogledal in glej, velika množica, ki je noben človek ne bi mogel prešteti, izmed vseh narodov in sorodstev in ljudi in jezikov, je stala pred prestolom in pred Jagnjetom, oblečena v bela svečana oblačila in [s] palmami v svojih rokah¹⁰ in vpila z močnim glasom, rekoč: »Rešitev duš našemu Bogu, ki sedi na prestolu in Jagnetu.«¹¹ In vsi angeli so stali naokrog prestola in okoli starešin in štirih živali in pred prestolom so padli na svoje obraze in oboževali Boga,¹² § rekoč: »Amen: »Blagoslov, slava, modrost, zahvaljevanje, čast, oblast in moč bodi našemu Bogu na veke vekov. Amen.«¹³ § In eden izmed starešin je odgovoril ter mi rekel: »Kaj so ti, ki so oblečeni v bela svečana oblačila? In od kod so prišli?«¹⁴ § In rekel sem mu: »Gospod, ti veš.« In rekel mi je: »To so tisti, ki so prišli iz velike stiske in so oprali svoja svečana oblačila in jih pobelili v Jagnjetovi krvi.¹⁵ § Zato so pred Božjim prestolom in v njegovem templju mu služijo dan in noč. In tisti, ki sedi na prestolu, bo prebival med njimi.¹⁶ Ne bodo več lačni, niti ne več žejni, niti nanje ne bo svetilo sonce, niti nobena vročina.¹⁷ Kajti Jagnje, ki je v sredi prestola, jih bo paslo in jih vodilo k živim studencem vodá in Bog bo obriral vse solze z njihovih oči.«

8 In ko je odprlo sedmi pečat, je bila na nebu kak pol ure tišina.² In videl sem sedem angelov, ki so stali pred Bogom in tem je bilo danih sedem trobent.³ In prišel je drug angel in stal pred oltarjem, ki je imel zlato kadilnico in dano mu je bilo veliko kadila, da bi ga z molitvami vseh svetih daroval¹ na zlatem oltarju, ki je bil pred prestolom.⁴ In dim kadila, ki je prišel z molitvami svetih, se je iz angelove roke dvignil pred Boga.⁵ In angel je vzel kadilnico in jo napolnil z ognjem z oltarja in jo vrgel v ^mzemljo; in tam so bili glasovi, grmenja,

bliski in potres.⁶ In sedem angelov, ki so imeli sedem trobent, se je pripravilo, da zatrobijo.

7 § Zatrobil je prvi angel in sledila sta toča in ogenj, pomešana s krvjo in bila sta vržena na zemljo, in zgorela je tretjina dreves in zgorela je vsa zelena trava.⁸ In zatrobil je drugi angel in kakor bi bila velika gora, ki je gorela z ognjem, vržena v morje, in tretjina morja je postala kri,⁹ § in tretjina ustvarjenih bitij, ki so bila v morju in so imela življenje, je poginila, in uničena je bila tretjina ladij.¹⁰ In zatrobil je tretji angel in z neba je padla velika zvezda, goreča, kot bi bila svetilka in ta je padla na tretjino rek in na studence vodá;¹¹ in zvezda se je imenovala Pelin, in tretjina vodá je postala grenka; in mnogo ljudi je umrlo zaradi vodá, ker so postale gRENKE.¹² In zatrobil je četrти angel in udarjena je bila tretjina sonca in tretjina lune in tretjina zvezd, tako kot bi njihova tretjina potemnela in dan ni sijal za svojo tretjino in prav tako noč.

13 § In gledal sem in slišal angela leteti po sredi neba, rekoč z močnim glasom: »Gorje, gorje, gorje prebivalcem zemlje zaradi preostalih glasov trobente treh angelov, ki bodo še zatrobili!«

9 § In zatrobil je peti angel in videl sem zvezdo pasti z neba na zemljo in dan mu je bil ključ od jame brez dna.² In odprl je jamo brez dna in iz jame se je dvignil dim kakor dim velike talilne peči; in zaradi dima iz jame sta potemnela sonce in zrak.³ In iz dima so prišle na zemljo kobilice in dana jim je bila oblast, kakor imajo škorpijoni oblast na zemlji.⁴ In naročeno jim je bilo, da naj ne bi škodili zemeljski travni niti nobeni zeleni stvari niti nobenemu drevesu, temveč samo tistim ljudem, ki na svojih čelih nimajo Božjega pečata.⁵ In dano jim je bilo, da naj jih ne bi pobijale, temveč da naj bi bili pet mesecev mučeni, in njihovo mučenje je bilo kakor mučenje škorpijona, ko piči človeka.⁶ In v tistih dneh bodo ljudje iskali smrt, pa je ne bodo našli; in želeti bodo umreti, smrt pa bo bežala od njih.⁷ In oblika kobilic je bila podobna konjem, pripravljenim za boj; in na njihovih glavah so bile, kot bi bile krone podobne zlatu in njihovi obrazzi so bili kakor človeški obrazzi.⁸ In imele so lase kakor ženski lasje in njihovi zobje so bili kakor levji zobe.⁹ In imele so prsne oklepne, kot bi bili prsni oklepi iz želeta; in zvok njihovih peruti je bil kakor zvok bojnih voz z mnogimi konji, drvečimi v boj.¹⁰ In imele so repe kot škorpijoni in na njihovih repih so bila žela; in njihova oblast je bila pet mesecev škoditi ljudem.¹¹ In nad seboj so imele kralja, ki je angel iz jame brez dna, katerega ime je v hebrejskem jeziku Ábadon,ⁿtoda v grškem jeziku ima svoje ime Apolón.^o¹² Eno gorje je minilo, in glej, zatem pride še dvoje gorje.

¹³ In zatrobil je šesti angel in od zlatega oltarja, ki je pred Bogom, sem zaslišal glas iz štirih rogov,¹⁴ rekoč šestemu angelu, ki je imel trobento: »Odveži štiri angele, ki so zvezani v veliki reki Evfrat.«¹⁵ In štirje angeli, ki so bili pripravljeni na to uro^p in dan in mesec in leto, so bili odvezani, da pobijejo tretjino ljudi.¹⁶ In število vojske jezdecev je bilo dvesto milijonov; ^qin slišal sem njihovo

7,15: Raz 21,3
7,16: Iz 49,10
7,17: Iz 25,8
7,17: Raz 21,4

^o 9,11: **Apolón:** to se pravi, Uničevalci.

^p 9,15: **na to uro...:** ali, ob uri in dnevju in mesecu in letu.

^q 9,16: [dvesto milijonov: gr. dvesto tisoč tisoč.]

¹ 8,3: **daroval...** ali, dodal k molitvam.

^m 8,5: **v:** ali, na.

ⁿ 9,11: [Ábadon: gr. uničevalni angel.]

število.¹⁷ § In tako sem v videnju videl konje in te, ki so sedeli na njih, da imajo prsni oklepi [*barvo*] ognja in hijacinta ter žvepla; in glave konj so *bile* kakor levje glave, in iz njihovih ust so prihajali ogenj in dim in žveplo.¹⁸ Od teh treh je bila tretjina ljudi ubita z ognjem, z dimom in z žveplom, ki so prihajali iz njihovih ust.¹⁹ Kajti njihova oblast je v njihovih ustih in v njihovih repih, kajti njihovi repi so *bili* podobni kačam in imeli so glave in z njimi škodujejo.²⁰ § In preostali izmed ljudi, ki niso bili pobiti s temi nadlogami, se še niso pokesali od del svojih rok, da ne bi oboževali hudičev, zlatih malikov, srebrnih in bronastih, kamnitih in lesenih, ki niti ne morejo videti, niti slišati, niti hoditi;²¹ niti se niso pokesali od svojih umorov, niti od svojih čarodejstev, niti od svojih preuštvovanj, niti od svojih tatvin.

10 In videl sem drugega mogočnega angela priti dol z neba, oblečenega z oblakom, in nad njegovo glavo je *bila* mavrica in njegov obraz je *bil*, kakor bi bil sonce in njegova stopala kakor ognjeni stebri.² In v svoji roki je imel odprto majhno knjigo; in svoje desno stopalo je postavil na morje, svoje levo stopalo pa na zemljo³ ter zavpil z močnim glasom, kot *kadar* rjove lev. In ko je zavpil, je sedem gromov izustilo svoje glasove.⁴ In ko je sedem gromov izustilo svoje glasove, sem bil na tem, da napišem. Zasljal pa sem glas iz nebes, ki mi je rekel: »Zapečati te besede, ki jih je spregovorilo sedem gromov in jih ne zapisi.«⁵ In angel, ki sem ga videl stati na morju in na zemlji, je svojo roko vzdignil k nebu⁶ in prisegel pri njem, ki živi na veke vekov, ki je ustvaril nebo in stvari, ki so na njem in zemljo in stvari, ki so na njej in morje in stvari, ki so v njem, da naj ne bi bilo več časa,⁷ toda v dneh glasu sedmega angela, ko bo ta začel trobiti, naj bi se dokončala Božja skrivnost, kakor jo je razglasil svojim služabnikom prerokom.⁸ In glas, ki sem ga slišal z neba, mi je ponovno spregovoril ter rekel: »Pojdi in vzemi majhno knjigo, ki je odprta v roki angela, ki stoji na morju in na zemlji.«⁹ In odšel sem k angelu ter mu rekel: »Daj mi majhno knjigo.« In rekel mi je: »Vzemi jo in jo poj, in tvoj trebuh bo naredila grenek, toda v tvojih ustih bo sladka kakor med.«¹⁰ In iz angelove roke sem vzel majhno knjigo in jo pojedel in v mojih ustih je bila sladka kakor med in takoj, ko sem jo pojedel, je bil moj trebuh grenek.¹¹ In rekel mi je: »Ponovno moraš prerokovati pred mnogimi ljudmi, narodi, jeziki in kralji.«

11 § In dan mi je bil trst, podoben palici in angel je stal, rekoč: »Vstani in izmeri Božji tempelj in oltar in te, ki v njem obožujejo.² Toda dvor, ki je zunaj templja, izpusti¹ in ga ne izmeri, kajti dan je pogonom in dvainštrideset mesecev bodo pod stopali pohojali sveto mesto.³ In⁴ svojima dvema pričama bom dal *oblast* in prerokovala bosta tisoč dvesto in šestdeset dni, oblečeni v vrečevino.«⁴ To sta dve oljki in dva svečnika, ki stojita pred Bogom zemlje.⁵ In če jima bo katerikoli človek škodil, iz njunih ust izide ogenj

9,20: Ps 115,4
9,20: Ps 135,15
10,9: Ezk 2,8
10,9: Ezk 3,3
11,4: Zah 4,3
11,4: Zah 4,11-14

in požre njune sovražnike. Če pa ju bo katerikoli človek poškodoval, mora biti na ta način ubit.⁶ Ta [*dva*] imata oblast, da zapreta nebo, da v dneh njunega prerokovanja ne dežuje in oblast imata nad vodami, da jih spremenita v kri, zemljo pa udarita z vsemi nadlogami, tako pogosto, kakor hočeta.⁷ In ko bosta končala svoje pričevanje, se bo iz Jame brez dna povzpel zvernik, ki bo povzročil vojno proti njima in ju premagal ter ju ubil.⁸ Njuni trupli pa *bosta ležali* na ulici velikega mesta, ki se mu duhovno reče Sódoma in Egipt, kjer je bil križan tudi naš Gospod.⁹ In tisti izmed ljudi in sorodstev in jezikov in narodov bodo tri dni in pol gledali njuni trupli in ne bodo pustili, da bi bili njuni trupli položeni v grobova.¹⁰ In tisti, ki prebivajo na zemljji, se bodo veselili nad njima in se zabavali ter bodo drug drugemu pošiljali darila, ker sta ta dva preroka mučila te, ki prebivajo na zemljji.¹¹ Po treh dneh in pol pa je vanju vstopil Duh življenja od Boga in vstala sta na svoja stopala in na te, ki so ju videli, je padel velik strah.¹² In zaslila sta močan glas z neba, ki jima je rekel: »Pridita sèm gor.« In v oblaku sta se vzpela do neba, njuni sovražniki pa so ju gledali.¹³ In isto uro je bil tam velik potres in padel je deseti del mesta in v potresu jih je bilo izmed ljudi t'umorjenih sedem tisoč; preostanek pa je bil zgrožen in dal slavo Bogu nebes.¹⁴ Drugo gorje je minilo in glej, hitro pride tretje gorje.¹⁵ § In zatobil je sedmi angel in na nebu so bili močni glasovi, govoreč: »Kraljestva tega sveta so postala *kraljestva* našega Gospoda in njegovega Kristusa in vladal bo na veke vekov.«¹⁶ In štiriindvajset starešin, ki so na svojih sedežih sedeli pred Bogom, je padlo na svoje obrale ter oboževalo Boga,¹⁷ § rekoč: »Zahvaljujemo se ti, oh Gospod Bog Vsemogočni, ki si in si bil in boš prišel, ker si si vzel svojo veliko oblast in si zakraljeval.¹⁸ In narodi so bili jezni in prišel je tvoj bes in čas mrtvih in da bi jim bilo sojeno in da bi dal nagrado svojim služabnikom prerokom in svetim ter tem, ki se bojijo tvojega imena, majhnim in velikim, in da bi uničil te, ki uničujejo ¹⁹zemljo.« In na nebu se je odpril Božji tempelj in v njegovem templju je bilo videti skrinjo njegove zaveze; in bili so bliksi in glasovi in grmenja in potres in velika toča.

12 In na nebu se je prikazalo veliko znamenje;^v ženska, oblečena s soncem in luna pod njenimi stopali in krona dvanajsterih zvezd na njeni glavi.² In ona, ki je bila z otrokom, je vpila v porodnih mukah in bolečinah, da bi rodila.³ In na nebu se je prikazalo drugo znamenje^w in glej, velik rdeč^x zmaj, ki je imel sedem glav in deset rogov ter na njegovih glavah sedem kron.^y In njegov rep je potegnil z neba tretjino zvezd ter jih vrgel na zemljo in zmaj je stal pred žensko, ki je bila pripravljena, da roditi, da bi pozrli njenega otroka takoj, ko bi se rodil.⁵ In rodila je fantka, ki je bil [*namenjen*], da vsem narodom vlada z železno palico in njen otrok je bil vzet k Bogu in k njegovemu prestolu.⁶ In ženska je pobegnila v divjino, kjer je imela prostor, pripravljen od Boga, da naj bi jo tam

^r 11,2: *izpusti*: gr. vrzi ven.

^s 11,3: *In...*: ali, Svojima dvema pričama bom dal, da bosta lahko prerokovala.

^t 11,13: *izmed ljudi*: gr. človeških imen.

^u 11,18: *uničujejo*: ali, kvarijo.

^v 12,1: *znamenje*: ali, znak.

^w 12,3: *znamenje*: ali, znak.

^x 12,3: [rdeč: gr. podoben ognju, ali, ognjeno obarvan.]

^y 12,3: [kron: gr. diadem; dragocen okrasni obroč ali trak okoli glave, načelek.]

hranili tisoč dvesto in šestdeset dni.⁷ In bila je vojna v nebesih. Mihael in njegovi angeli so se bojevali proti zmaju in zmaj se je bojeval ter njegovi angeli,⁸ pa niso prevladali niti se na nebu zanje ni več našel prostor.⁹ In veliki zmaj je bil vržen ven, ta stara kača, imenovana hudič in Satan, ki zavaja ves svet. Izgnan je bil na zemljo in njegovi angeli so bili izgnani z njim.¹⁰ In na nebu sem zaslišal močan glas, rekoč: »Sedaj je prišla rešitev duš in moč in kraljestvo našega Boga in oblast njegovega Kristusa, kajti vržen je dol obtoževalec naših bratov, ki jih je dan in noč obtoževal pred našim Bogom.«¹¹ In oni so ga premagali s krvjo Jagnjeta in z besedo svojega pričevanja in svojih življenj niso ljubili do smrti.¹² Zato se veselite, ve nebesa in vi, ki prebivate v njih. Gorje prebivalcem zemlje in morja! Kajti hudič je prišel dol k vam, zelo ogorčen, ker ve, da ima le malo časa.¹³ In ko je zmaj videl, da je bil vržen na zemljo, je preganjal žensko, ki je rodila moško *dete*.¹⁴ In ženski sta bili dani dve peruti velikega orla, da bi lahko odletela v divjino, na njen kraj, kjer je bila hranjena čas in čase in polovico časa, proč od obraza kače.¹⁵ In kača je iz svojih ust vrgla za žensko vodo kot poplavo, da bi lahko povzročila, da jo poplava odnese.¹⁶ In zemlja je pomagala ženski in zemlja je odprla svoja usta ter pozrla poplavu, ki jo je zmaj vrgel iz svojih ust.¹⁷ In zmaj je bil ogorčen proti ženski in odšel, da povzroči vojno proti preostanku njenega potomstva, ki se drži Božjih zapovedi in ima pričevanje Jezusa Kristusa.

13 § In stal sem na morskem pesku in videl zvernika dvigniti se iz morja, ki je imel sedem glad ter deset rogov in na svojih rogovih deset krov^z in na svojih glavah bogokletno ^aime.² In zvernik, ki sem ga videl, je bil podoben leopardu in njegova stopala so bila kakor medvedja *stopala* in njegova usta kakor levja usta. In zmaj mu je dal svojo moč in svoj prestol ter veliko oblast.³ In videl sem eno izmed njegovih glav, kot bi bila ranjena ^bdo smrti in njegova smrtna rana je bila ozdravljenja in ves svet se je spraševal o zverniku.⁴ In oboževali so zmaja, ki je dal oblast zverniku in oboževali so zvernika, rekoč: »Kdo je podoben zverniku? Kdo se je zmožen bojevati z njim?«⁵ In dana so mu bila usta, ki so govorila velike stvari ter bogokletja in dana mu je bila oblast, da nadaljuje ^cdvainštirideset mesecev.⁶ In svoja usta je odprl v bogokletju proti Bogu, da preklinja njegovo ime in njegovo šotorsko svetišče in te, ki prebivajo v nebesih.⁷ In dano mu je bilo, da se vojskuje s svetimi in da jih premaga in dana mu je bila oblast nad vsemi sorodstvi in jeziki in narodi.⁸ In oboževali ga bodo vsi, ki prebivajo na zemlji, katerih imena že od ustanovitve sveta niso zapisana v knjigi življenja zaklanega Jagnjeta.⁹ Če ima katerikoli človek uho, naj sliši.¹⁰ § Kdor vodi v ujetništvo, bo šel v ujetništvo. Kdor ubija z mečem, mora biti ubit z mečem. Tukaj je potrpežljivost in vera svetih.¹¹ In zagledal sem se enega zvernika prihajati gor iz zemlje in imel je dva rogova, podobna jagnjetovim, govoril pa

je kakor zmaj.¹² In izvajal je vso oblast prvega zvernika pred njim in povzroča zemlji in tistim, ki prebivajo na njej, da obožujejo prvega zvernika, katerega smrtna rana se je pozdravila.¹³ In dela velike čudeže, tako da naredi pred očmi ljudi, da pride ogenj z neba na zemljo¹⁴ in zavaja te, ki prebivajo na zemlji, s *pomočjo* teh čudežev, za katere je imel oblast, da jih je delal pred očmi zvernika, rekoč tistim, ki prebivajo na zemlji, da bi morali narediti podobo zvernika, ki je imel rano od meča in je oživel.¹⁵ In imel je moč, da dá življenje ^dpodobi zvernika, da naj bi podoba zvernika tako govorila kakor povzročila, da naj bi bili pobiti vsi, ki ne bi oboževali podobe zvernika.¹⁶ In povzroči vsem, tako malim kakor velikim, bogatim in revnim, svobodnim in sužnjem, da sprejmejo ^eznamenje v svojo desnico ali v svoja čela¹⁷ in da noben človek ne bi smel kupovati ali prodajati, razen, kdor je imel znamenje ali ime zvernika ali število njegovega imena.¹⁸ Tukaj je modrost. Naj tisti, ki ima razum, presteje število zvernika; kajti to je število človeka in njegovo število je šeststo šestinšestdeset.

14 § In pogledal sem in glej, Jagnje je stalo na gori Sion in z njim sto štiriinštirideset tisoč [tistih], ki so imeli na svojih čelih napisano ime njihovega Očeta.² In zaslišal sem glas z neba, kakor glas mnogih vodá in kakor glas velikega groma in slišal sem glas harfistov igrati s svojimi harfami³ in peli so, kakor bi bila to nova pesem, pred prestolom in pred štirimi živalmi in starešinami in noben človek se ni mogel naučiti te pesmi razen sto štiriinštiridesetih tisočev, ki so bili odkupljeni z zemlje.⁴ To so tisti, ki niso bili omadeževani z ženskami, kajti deviški so. To so tisti, ki sledijo Jagnjetu, kamorkoli gre. Ti so bili odkupljeni fizmed ljudi, so prvi sadovi Bogu in Jagnetu.⁵ § In v njihovih ustih ni bilo najti zvijače, kajti pred Božjim prestolom so brez krivde.

⁶ In videl sem drugega angela leteti po sredi neba, ki je imel večen evangelij, da ga oznani tem, ki prebivajo na zemlji in vsakemu narodu, sorodstvu, jeziku in ljudem,⁷ govoreč z močnim glasom: »Bojte se Boga in dajte mu slavo, kajti prišla je ura njegove sodbe; in obožujte njega, ki je naredil nebo in zemljo in morje ter studence vodá.«⁸ In sledil je še en angel, govoreč: »[Metropola] Babilon je padla, padla je, ta velika metropola, zato ker je vse narode prisilila piti od vina besa svojega prešuštvovanja.«⁹ In tema je sledil še tretji angel, govoreč z močnim glasom: »Če katerikoli človek obožuje zvernika in njegovo podobo ter v svoje čelo ali v svojo roko sprejme njegovo znamenje,¹⁰ § bo ta isti pil od vina Božjega besa, ki je brez mešanja izlit v čašo njegovega ogorčenja in v prisotnosti svetih angelov in v Jagnjetovi prisotnosti bo mučen z ognjem in zveplom¹¹ in dim njihovega mučenja se vzpenja na veke vekov in ne podnevi ne ponoči nima počitka, kdor obožuje zvernika ter njegovo podobo in kdorkoli sprejme znamenje njegovega imena.¹² Tukaj je potrpežljivost svetih; tukaj so tisti, ki se držijo Božjih zapovedi in Jezusove

^z 13,1: [kron: gr. diadem; dragocen okrasni obroč ali trak okoli glave, načelek.]

^a 13,1: *bogokletno*...: ali, bogokletna imena.

^b 13,3: *ranjena*: gr. zaklana.

^c 13,5: *nadaljuje*: ali, se vojskuje.

^d 13,15: *življenje*: gr. dih.

^e 13,16: *sprejmejo*: gr. jim dajo.

^f 14,4: *odkupljeni*: gr. kupljeni.

vere.«¹³ In zaslišal sem glas z neba, ki mi je rekel: »Zapiši: ›Blagoslovjeni so mrtvi, ki odslej gumrejo v Gospodu.‹ ›Da,‹ govoril Duh, ›da se lahko odpočijejo od svojih naporov; in njihova dela jim sledijo.««

¹⁴ In pogledal sem ter zagledal bel oblak in na oblaku sedeti *nekoga*, podobnega Sinu človekovemu, ki ima na svoji glavi zlato krono in v svoji roki oster srp.¹⁵ In iz templja je prišel drug angel in tistemu, ki je sedel na oblaku, je z močnim glasom zaklical: »Zamahni s svojim srpom in požanji, kajti zate je prišel čas, da žanješ; kajti zetev zemlje je dozorela.«¹⁶ In tisti, ki je sedel na oblaku, je s svojim srpom zamahnil po zemlji in zemlja je bila požeta.¹⁷ In drug angel je prišel iz templja, ki je v nebesih, ki je tudi imel oster srp.¹⁸ In drug angel je prišel od oltarja, ki je imel oblast nad ognjem in z glasnim krikom je zaklical tistem, ki je imel oster srp, rekoč: »Zamahni s svojim ostrom srpom in zberi zemeljske trtne grozde, kajti njen grozdje je popolnoma dozorelo.«¹⁹ In angel je s svojim srpom zamahnil po zemlji in zbral vino zemlje in *ga* vrgel v veliko vinsko stiskalnico Božjega besa.²⁰ In vinska stiskalnica je bila pohojana zunaj mesta in iz vinske stiskalnice je prišla kri, celo konjem do uzd, tisoč *in* šeststo dolžin brazd daleč.

15 In na nebu sem videl drugo znamenje, veliko in čudovito, sedem angelov, ki so imeli sedem zadnjih nadlog, kajti z njimi je dopolnjen Božji bes.² In videl sem, kot bi bilo stekleno morje, pomešano z ognjem; in ti, ki so dosegli zmago nad zvernikom in nad njegovo podobo in nad njegovim znamenjem *in* nad številom njegovega imena, so z Božjimi harfami stali na steklenem morju.³ In peli so pesem Božjega služabnika Mojzesu in Jagnjetovo pesem, rekoč: »Velika in čudovita so tvoja dela, Gospod Bog Vsemogočni; tvoje poti so pravične in resnične, ti Kralj svetih.¹⁴ Kdo se te ne bi bal, oh Gospod in ne proslavil tvojega imena? Kajti samo *ti si* svet, kajti vsi narodi bodo prišli in oboževali pred teboj, kajti tvoje sodbe so postale očitne.«⁵ In nató sem pogledal in glej, tempelj šotorskega svetišča pričevanja v nebesih je bil odprt.⁶ In iz templja je prišlo sedem angelov, ki so imeli sedem nadlog, oblečenih v čisto in belo platno in preko prsi opasanah z zlatimi pasovi.⁷ In ena izmed štirih živali je dala sedmim angelom sedem zlatih stekleničk, polnih besa Boga, ki živi na veke vekov.⁸ § In tempelj je bil napolnjen z dimom od Božje slave in od njegove moči in noben človek ni bil sposoben vstopiti v tempelj, dokler se ne bi izpolnile sedmre nadloge sedmih angelov.

16 In iz templja sem zaslišal močan glas, ki je sedmim angelom rekel: »Pojdite po svojih poteh in na zemljo izlijte stekleničke Božjega besa.«² In odšel je prvi in svojo stekleničko izlil na zemljo; in na ljudi, ki so imeli znamenje zvernika in *na* tiste, ki so oboževali njegovo podobo, je padlo ogabno in boleče vnetje.³ In drugi angel je svojo stekleničko izlil na morje in postal je kakor kri mrtvega človeka in vsaka živa duša v morju je umrla.⁴ In tretji angel je svojo stekleničko izlil v

^{14,15:} Jl 3,13
^{15,2:} [1 Mz 1,6]
^{15,3:} 2 Mz 15,1
^{15,3:} Ps 145,17
^{15,4:} Jer 10,7
^{16,15:} Mt 24,44
^{16,19:} Jer 25,15

reke in studence vodá; in postale so kri.⁵ In slišal sem reči angela vodá: »Ti si pravičen, oh Gospod, ki si in si bil in boš, ker si tako sodil.⁶ Kajti prelili so kri svetih in prerokov in dal si jim piti kri, kajti zaslužili so.«⁷ In od oltarja sem nekoga slišal reči: »Točno tako, Gospod Bog Vsemogočni, resnične in pravične so tvoje sodbe.«⁸ In četrти angel je svojo stekleničko izlil na sonce in dana mu je bila oblast, da z ognjem žge ljudi.⁹ In ljudje so bili žgani ^jz veliko vročino in izrekali bogokletje proti imenu Boga, ki ima oblast nad temi nadlogami, pa se niso pokesali, da bi mu dali slavo.¹⁰ In peti angel je svojo stekleničko izlil na zvernikov prestol in njegovo kraljestvo je bilo polno teme in zaradi bolečine so si grizli svoje jezike¹¹ in zaradi svojih bolečin in svojih vnetij so izrekali bogokletje proti Bogu nebes in se niso pokesali od svojih dejanj.¹² In šesti angel je svojo stekleničko izlil na veliko reko Evfrat in njena voda se je posušila, da bi se lahko pripravila pot kraljem z vzhoda.¹³ In videl sem iz ust zmaja in iz ust zvernika ter iz ust lažnega preroka *pritit* tri nečiste duhove, podobne žabam.¹⁴ Kajti to so duhovi hudičev, ki delajo čudeže, *ki* gredo do kraljev zemlje celotnega sveta, da jih zberejo na bitko tistega vélikega dne Boga Vsemogočnega.¹⁵ »Glej, pridem kakor tat. Blagoslovjen je, kdor straži in obdrži svoje obleke, da ne bi hodil nag in bi videli njegovo sramoto.«¹⁶ In zbral jih je skupaj na kraju, v hebrejskem jeziku imenovanem Harmagedón.^{k17} In sedmi angel je svojo stekleničko izlil v zrak in iz nebeškega templja je prišel od prestola močan glas, rekoč: »Narejeno je.«¹⁸ In tam so bili glasovi in gromi in bliski in bil je velik potres, kakršnega še ni bilo, odkar so bili na zemlji ljudje, tako mogočen potres *in* tako velik.¹⁹ In veliko mesto je bilo razdeljeno na tri dele in mesta narodov so se podrla in vélika [*metropola*] Babilon je prišla v spomin pred Boga, da ji da čašo vina okrutnosti svojega besa.²⁰ In vsak otok je zbežal proč in gorá ni bilo najti.²¹ In z neba je padala na ljudi velika toča, *vsak kamen* težak okoli talent in ljudje so zaradi nadloge toče izrekali bogokletje proti Bogu; kajti nadloga od tega je bila silno velika.

17 In prišel je eden izmed sedmih angelov, ki so imeli sedem stekleničk in govoril z menoj ter mi rekel: »Pridi sèm, pokazal ti bom sodbo vélike vlačuge, ki sedi nad mnogimi vodami,² s katero so kralji zemlje zagrešili prešuštvovanje, prebivalci zemlje pa so bili opiti z vinom njenega prešuštvovanja.«³ Tako me je v duhu odvedel proč v divjino in videl sem žensko sedeti na škrlatno obarvanem zverniku, polnem imen bogoklestev, ki je imel sedem glav in deset rogov.⁴ In ženska je bila oblečena v vijolično in škrlatno [*rdečo*] barvo in odeta ^lz zlatom in dragocenimi kamni in biseri in v svoji roki je imela zlato čašo polno ogabnosti in umazanosti svojega prešuštvovanja⁵ in na njenem čelu je bilo napisano ime: SKRIVNOST, VÉLIKA [METROPOLA] BABILON, MATI POCESTNIC IN OGABNOSTI ZEMLJE.^{m6} In videl sem žensko, pijano s krvjo svetih in s krvjo Jezusovih mučencev

^g 14,13: *odslej...:* ali, od tega časa naprej, govoril Duh.

^h 14,15: *je dozorela:* ali, se je osušila.

ⁱ 15,3: *svetih:* ali, narodov, ali, vekov.

^j 16,9: *žgani:* ali, zažgani.

^k 16,16: [Harmagedón: hebr: gora Megiddo; mesto Tel Megiddo v Izraelu, jugovzhodno od Hajfe; kraj večih bitk.]

^l 17,4: *odeta:* gr. pozlačena.

^m 17,5: *POCESTNIC:* ali, PREŠUŠTEV.

in ko sem jo zagledal, sem se čudil z veliko osuplostjo.⁷ Angel pa mi je rekel: »Zakaj se čudiš? Povedal ti bom skrivnost ženske in zvernika, ki jo prenaša, ki ima sedem glav in deset rogov.⁸ Zvernik, ki si ga videl, je bil in ga ni in vzpel se bo iz jame brez dna in šel v pogubo in tisti, ki prebivajo na zemlji, katerih imena od ustanovitve sveta niso bila zapisana v knjigi življenja, se bodo čudili, ko bodo gledali zvernika, ki je bil in ga ni, pa vendar je.⁹ In tukaj je um, ki ima modrost. Sedem glav je sedem gorá, na katerih sedi ženska.¹⁰ In tam je sedem kraljev; pet je padlih in eden je, drugi pa še ni prišel; ko pa pride, mora kratek čas nadaljevati.¹¹ Zvernik pa, ki je bil in ga ni, je celo osmi in je izmed sedmih in gre v pogubo.¹² In deset rogov, ki si jih videl, je deset kraljev, ki doslej še niso prejeli kraljestva, toda kot kralji prejmejo oblast z zvernikiom za eno uro.¹³ Ti imajo en um, svojo oblast in moč pa bodo dali zverniku.¹⁴ Ti se bodo vojskovali z Jagnjetom, Jagnje pa jih bo premagalo, kajti on je Gospod gospodov in Kralj kraljev in tisti, ki so z njim, so poklicani in izbrani in zvesti.¹⁵ In rekel mi je: »Te vode, ki jih vidiš, kjer sedi vlačuga, so ljudje in množice in narodi in jeziki.¹⁶ § In deset rogov, ki si jih videl na zverniku, ti bodo sovražili vlačugo in naredili jo bodo opustošeno in nago in jedli bodo njeno meso ter jo sežgali z ognjem.¹⁷ Kajti Bog je na njihova srca položil, da izpolnijo njegovo voljo in da se strinjajo in svoje kraljestvo izročijo zverniku, dokler ne bodo izpolnjene Božje besede.¹⁸ Ženska pa, ki si jo videl, je to veliko mesto, ki kraljuje nad kralji zemlje.¹⁹

18 In po teh stvareh sem videl drugega angela priti dol z neba, ki je imel veliko oblast in zemlja je bila razsvetljena z njegovo slavo.² In mogočno je vpil z močnim glasom, rekoč: »Vélika [metropola] Babilon je padla, padla je in postala prebivališče hudičev in ječa vsakega nečistega duha in kletka vsake nečiste in osovražene ptice.³ § Kajti vsi narodi so pili od vina besa njenega prešuštovanja in kralji zemlje so z njo zatrešili prešuštovanje in trgovci zemlje so obogateli od obilja ⁿnjenih poslastic.⁴ In zaslišal sem drug glas z neba, rekoč: »Pridite iz nje, moji ljudje, da ne boste soudeleženi z njenimi grehi in da ne prejmete od njenih nadlog.⁵ Kajti njeni grehi so segli do neba in Bog se je spomnil njenih krivičnosti.⁶ Nagradite jo, kakor vas je sama nagradila in podvojite ji dvojno glede na njena dela; v čašo, ki jo je napolnila, ji napolnite dvojno.⁷ Kolikor je samo sebe slavila in slastno živila, toliko muk in bridkosti ji dajte, kajti v svojem srcu pravi: »Sedim kraljica in nisem vdova in ne bom videla bridkosti.⁸ Zatorej bodo njene nadloge prišle v enem dnevu; smrt in žalovanje in lakota in popolnoma bo požgana z ognjem, kajti močan je Gospod Bog, ki jo sodi.⁹ In kralji zemlje, ki so zatrešili prešuštovanje in z njo slastno živel, jo bodo objokovali in žalovali za njo, ko bodo videli dim njenega gorenja,¹⁰ stoječ daleč stran zaradi strahu pred njenim mučenjem, rekoč: »Ojoj, ojoj, ta

vélika metropola Babilon, ta mogočna metropola! Kajti v eni uri je prišla tvoja sodba.¹¹ In trgovci zemlje bodo jokali in žalovali nad njo, kajti noben človek ne kupuje več njihovega trgovskega blaga,¹² trgovskega blaga iz zlata in srebra in dragocenih kamnov in iz biserov in tankega lanenega platna in bagra in svile in škrleta¹³ in vsakega dišečega Plesa in vseh vrst posod ^tiz slonovine in vseh vrst posod ^riz najdragocenejšega lesa in iz brona in žeze in marmorja¹⁴ § in cimeta in dišav in mazil in kadil in vina in olja in fine moke in pšenice in živali in ovc in konj in bojni vozov in sužnjev ^sin človeških duš.¹⁵ § In sadeži, po katerih je hlepela tvoja duša, so odšli od tebe in vse stvari, ki so bile okusne in lepe, so odšle od tebe in sploh jih ne boš več našel.¹⁶ Trgovci s temi stvarmi, ki so po njej obogateli, bodo zaradi strahu pred njenimi mukami stali daleč stran ter jokali in tarnali¹⁷ in govorili: »Ojoj, ojoj, ta vélika metropola, ki je bila oblečena v tanko laneno platno in bager in škrlat in odeta z zlatom in dragocenimi kamni in biseri!¹⁸ § Kajti v eni uri pridejo v nič tako velika bogastva.¹⁹ In vsak kapitan in vse spremstvo na ladjah in mornarji in kolikor jih trguje po morju, so stali daleč stran¹⁸ in ko so zagledali dim njenega gorenja, so vpili, rekoč: »Katero mesto je podobno tej véliki metropoli!¹⁹ § In na svoje glave so metalni prah in vpili, jokali in tarnali, rekoč: »Ojoj, ojoj, ta vélika metropola, v kateri so zaradi njene visoke cene postali bogati vsi, ki so imeli ladje na morju! Kajti v eni uri je postala opustošena.²⁰ Veselite se nad njo, ve nebesa in vi sveti apostoli ter preroki, kajti Bog vas je maščeval na njej.²¹ In mogočen angel je pobral kamen, podoben velikemu mlinskemu kamnu in ga vrgel v morje, rekoč: »Tako bo ta vélika metropola Babilon z nasiljem zrušena in sploh je ne bo več najti.²² In v tebi se sploh ne bo več slišal zvok harfistov in glasbenikov in piskačev ter trobentacev in v tebi ne bo več najti nobenega rokodelca, katerekoli umetnosti je že in v tebi se sploh ne bo več slišal zvok mlinskega kamna²³ in v tebi sploh ne bo več svetila svetloba sveče in v tebi se sploh ne bo več slišal glas ženina in neveste, kajti tvoji trgovci so bili veliki možje zemlje, kajti s tvojimi čarodejstvi ^tso bili zavedeni vsi narodi.²⁴ In v njej je bila najdena kri prerokov in svetih in vseh, ki so bili zaklani na zemlji.²⁵

19 In po teh besedah sem zaslišal močan glas mnogih ljudi v nebesih, rekoč: »Aleluja. Rešitev duš in slava in čast ter oblast Gospodu, našemu Bogu,² kajti njegove sodbe so resnične in pravične, kajti obsodil je véliko vlačugo, ki je s svojim prešuštovanjem pokvarila zemljo in pri njeni roki je maščeval kri svojih služabnikov.³ In ponovno so rekli: »Aleluja. In njen dim se je vzdigoval na veke vekov.⁴ In štiriindvajset starešin in četvero živali je padlo dol ter oboževalo Boga, ki je sedel na prestolu, rekoč: »Amen. Aleluja.⁵ In od prestola je prišel glas, rekoč: »Hvalíte našega Boga, vsi vi njegovi služabniki in vi, ki se ga bojite, oboji, mali in veliki.⁶ In zaslišal sem, kakor bi bil glas velike množice in

ⁿ 18,3: *obilja*: ali, moči.

^o 18,12: [škrleta: ali, volnenega blaga.]

^p 18,12: *dišečega*: ali, sladkega.

^q 18,12: [posod: gr. stvari.]

^r 18,12: [posod: gr. stvari.]

^s 18,13: *sužnjev*: ali, teles.

^t 18,23: [čarodejstvi: gr. φαρμακεία pharmakeia; to je, farmacija.]

kakor glas mnogih vodá in kakor glas mogočnih grmenj, rekoč: »Aleluja, kajti kraljuje Gospod Bog vsegamogočni.⁷ Bodimo veseli in veselimo se in dajmo mu čast, kajti prišla je Jagnjetova svatba in njegova žena se je pripravila.⁸ In zagotovljeno ji je bilo, da bi bila oblečena v tanko laneno platno, čisto in belo,⁹ kajti tanko laneno platno je pravičnost svetih.¹⁰ In rekel mi je: »Piši: >Blagoslovljeni so tisti, ki so poklicani na Jagnjetovo poročno večerjo.<¹¹ In rekel mi je: »To so resnični Božji izreki.¹² In padel sem k njegovim stopalom, da ga obožujem. On pa mi je rekel: »Glej, ne stóri tega. Jaz sem tvoj poslužabnik in izmed tvojih bratov, ki imajo Jezusovo pričevanje. Obožuj Boga, kajti pričevanje o Jezusu je duh preroštva.¹³ In videl sem odprto nebo in glej, bel konj in kdor je sedel na njem, je bil imenovan Zvesti in Resnični in on v pravičnosti sodi ter se vojskuje.¹⁴ Njegove oči so bile kakor plamen ognja in na njegovi glavi je bilo mnogo krov v in imel je napisano ime, ki ga ni poznal noben človek, razen njega samega.¹⁵ In oblečen je bil v sukno, pomočeno v kri in njegovo ime se imenuje Božja Beseda.¹⁶ In vojske teh, ki so bile na nebu, so mu sledile na belih konjih, oblečene v tanko, belo in čisto laneno platno.¹⁷ In iz njegovih ust izhaja oster meč, da naj bi z njim udaril narode in vladal jim bo z želesno palico in tlači vinsko stiskalnico okrutnosti in besa Vsemogočnega Boga.¹⁸ In na svoji suknni in na svojem stegnu ima napisano ime: KRALJ KRALJEV IN GOSPOD GOSPODOV.

¹⁷ In videl sem angela stati na soncu in ta je z močnim glasom zaklical, rekoč vsej perjadi, ki leti po sredi neba: »Pridite in zberite se skupaj k večerni velikega Boga,¹⁹ da boste lahko jedle meso kraljev in meso častnikov in meso mogočnežev in meso konj in od teh, ki sedijo na njih in meso vseh ljudi, tako svobodnih kakor zasužnjениh, tako malih kakor velikih.²⁰ In videl sem zvernika in kralje zemlje ter njihove vojske zbrane skupaj, da se vojskujejo proti njemu, ki je sedel na konju in proti njegovi vojski.²¹ In zvernik je bil ujet in z njim lažni prerok, ki je delal čudeže pred njim, s katerimi je zavajal te, ki so sprejeli znamenje zvernika in te, ki so oboževali njegovo podobo. Oba sta bila živa vržena v ognjeno jezero, goreče z žveplom.²² Preostanek pa je bil umorjen z mečem tistega, ki je sedel na konju, katerega meč je prihajal iz njegovih ust in vsa perjad je bila nasičena z njihovim mesom.

20 In videl sem angela priti dol z neba, ki je imel v svoji roki ključ od jame brez dna ter veliko verigo.²³ In zgrabil je zmaja, to staro kačo, ki je hudič in Satan in ga zvezal za tisoč let³ in ga vrgel v jamo brez dna in ga zaprl ter zapečatil nad njim, da naj ne bi več zavajal narodov, dokler se ne bi dopolnilo tisoč let, potem pa mora biti malo časa odvezan.⁴ In videl sem prestole in sedeli so na njih in dana jim je bila sodba. In videl sem duše teh, ki so bili obglavljeni zaradi pričevanja o Jezusu in zaradi Božje besede in ki niso oboževali zvernika, niti njegove podobe, niti niso sprejeli njegovega znamenja v svoja čela ali v svoje roke; in

^{19,9:} Mt 22,2
^{19,10:} Raz 22,9
^{19,13:} Iz 63,2
^{19,16:}
Raz 17,14
^{19,17:} [Ezk 39,17–20]
^{20,8:} Ezk 38,2
^{20,8:} Ezk 39,1
^{20,12:} Raz 3,5
^{20,12:} [2 Mz 32,32]
^{20,12:} [Ps 69,28]
^{20,12:} [Iz 4,3]
^{20,12:} [Dan 10,21]
^{20,12:}
[Dan 12,1]
^{20,12:} [Lk 10,20]
^{20,12:} [Flp 4,3]
^{20,12:} [Heb 12,23]
^{20,12:} [Raz 3,5]
^{20,12:}
[Raz 13,8]
^{20,12:} [Raz 20,15]
^{20,15:} [2 Mz 32,32]
^{20,15:} [Ps 69,28]
^{20,15:} [Iz 4,3]
^{20,15:} [Dan 10,21]
^{20,15:}
[Dan 12,1]
^{20,15:} [Lk 10,20]
^{20,15:} [Flp 4,3]
^{20,15:} [Heb 12,23]
^{20,15:} [Raz 3,5]
^{20,15:}
[Raz 13,8]
^{20,15:} [Raz 20,12]
^{21,1:} Iz 65,17
^{21,1:} 2 Pet 3,13
^{21,4:} Raz 7,17
^{21,5:} 2 Kor 5,17
^{21,6:} Iz 55,1
^{21,6:} Raz 1,8
^{21,6:} Raz 22,13
^{21,10:} [Ps 48,2]

živel in kraljevali so s Kristusom tisoč let.⁵ Toda preostanek mrtvih ni ponovno oživel, dokler ni bilo zaključenih tisoč let. To je prvo vstajenje.⁶ Blagoslovljen in svet je, kdor ima delež v prvem vstajenju; nad takšnimi druga smrt nima oblasti, temveč bodo Božji in Kristusovi duhovniki in z njim bodo kraljevali tisoč let.⁷ Ko pa mine tisoč let, bo Satan izpuščen iz svoje ječe⁸ in šel bo ven, da zavede narode, ki so na štirih četrtinah^wzemlje, Goga in Magóga, da jih zbere skupaj na bitko; katerih število je kot morskega peska.⁹ In odšli so na zemljino prostranstvo in obkolili tabor svetih ter ljubljeno mesto in prišel je ogenj dol z neba od Boga ter jih požrln.¹⁰ Hudič, ki jih je zavedel, pa je bil vržen v ognjeno in žvepleno jezero, kjer sta zverniki in lažni prerok in mučeni bodo dan in noč, na veke vekov.

¹¹ In videl sem velik bel prestol in njega, ki je sedel na njem, pred katerega obrazom sta pobegnila zemlja in nebo in ni bilo najti prostora zanju.¹² In videl sem mrtve, male in velike, stati pred Bogom in knjige so bile odprte in še ena knjiga je bila odprta, ki je knjiga življenja in mrtvi so bili sojeni iz teh stvari, ki so bile napisane v knjigah, glede na njihova dela.¹³ In morje se je odreklo mrtvim, ki so bili v njem; in smrt in pekel^xsta izročila mrtve, ki so bili v njiju in bili sojeni, vsak glede na svoja dela.¹⁴ In smrt in pekel sta bila vržena v ognjeno jezero. To je druga smrt.¹⁵ In kdorkoli ni bil najden zapisan v knjigi življenja, je bil vržen v ognjeno jezero.

21 In videl sem novo nebo in novo zemljo, kajti prvo nebo in prva zemlja sta prešla in ni bilo več morja.² In jaz, Janez, sem videl sveto mesto, novi Jeruzalem, prihajati dol od Boga, iz nebes, pripravljeno, kakor je nevesta okrašena za svojega soproga.³ In zaslíšal sem močan glas z neba, rekoč: »Glej, šotorsko svetišče Boga je z ljudmi in prebival bo z njimi in oni bodo njegovi ljudje in sam Bog bo z njimi in bo njihov Bog.⁴ In Bog bo obriral vse solze z njihovih oči; in ne bo več smrti, niti bridkosti, niti jokanja, niti ne bo več nobene bolečine, kajti prejšnje stvari so minile.⁵ In tisti, ki je sedel na prestolu, je rekel: »Poglej, vse stvari delam nove.⁶ In rekel mi je: »Zapiši, kajti te besede so resnične in zveste.⁷ In rekel mi je: »Končano je. Jaz sem Alfa in Omega, začetek in konec. Temu, ki je žezen, bom zastonj dal iz studenca vode življenja.⁸ Kdor premaga, bo podedoval vse stvari; in jaz bom njegov Bog, on pa bo moj sin.⁹ Toda strahopetci, neverni, gnušneži, morilci, vlačugarji, čarodeji, malikovalci in vsi lažnivci bodo imeli svoj delež v jezeru, ki gori z ognjem in žveplom, kar je druga smrt.¹⁰

⁹ In k meni je prišel eden izmed sedmih angelov, ki so imeli sedem stekleničk, polnih sedmih zadnjih nadlog in govoril z menoij, rekoč: »Pridi sém, pokazal ti bom nevesto, Jagnjetovo ženo.¹¹ In v duhu me je odvedel proč, k veliki in visoki gori in mi pokazal tisto veliko mesto, sveti Jeruzalem, ki se je od Boga spuščal z neba,¹² ki je imel Božjo slavo in njegova svetloba je bila podobna najdragocenejšemu kamnu, celo podobna kamnu

^u 19,8: **belo**: ali, svetlo.

^v 19,12: [kron: gr. diadem; dragocen okrasni obroč ali trak okoli glave, načelek.]

^w 20,8: [četrtinah: gr. vogalih.]

^x 20,13: **pekel**: ali, grob.

^y 21,7: **vse**: ali, te.

jaspisu, čistemu kakor kristal;¹² in imelo je veliko in visoko obzidje *in* dvanajst velikih vrat in ob velikih vratih dvanajst angelov in na njih so bila napisana imena, ki so *imena* dvanajsterih rodov Izraelovih otrok:¹³ na vzhodu troje velikih vrat, na severu troje velikih vrat, na jugu troje velikih vrat in na zahodu troje velikih vrat.¹⁴ In obzidje mesta je imelo dvanajst temeljev in na njih imena dvanajsterih Jagnjetovih apostolov.¹⁵ In tisti, ki je govoril z menoj, je imel zlat trst, da izmeri mesto in njegova velika vrata in njegovo obzidje.¹⁶ In mesto leži štirioglatno in dolžina je tako velika kakor širina; in s trstom je izmeril mesto, dvanajst tisoč dolžin brazd. Njegova dolžina in širina in višina so enake.¹⁷ In izmeril je njegovo obzidje: sto štiriinštirideset komolcev, *glede na* človeško mero, to je, od angela.¹⁸ In obzidje je bilo zgrajeno *iz* jaspisa in mesto *je bilo* čisto zlato, podobno čistemu steklu.¹⁹ In temelji mestnega obzidja so *bili* okrašeni z vsemi vrstami dragocenih kamnov. Prvi temelj *je bil* jaspis, drugi safir, tretji kalcedon, četrти smaragd,²⁰ peti sardoniks, šesti sardij, sedmi hrizolit, osmi beril, deveti topaz, deseti hrizopraz, enajsti hijacint, dvanajsti ametist.²¹ In dvanajst velikih vrat *je bilo* dvanajst biserov; vsaka posamezna velika vrata so bila iz enega bisera in ulica mesta *je bila* čisto zlato, kakor bi bilo prosojno steklo.²² In v njem nisem videl templja, kajti njegov tempelj sta Gospod Bog Vsemogočni in Jagnje.²³ In mesto ni potrebovalo sonca niti lune, da bi sijala nanj, kajti razsvetljevala ga je Božja slava in Jagnje *je* njegova svetloba.²⁴ § In narodi teh, ki so rešeni, bodo hodili v njegovi svetlobi in kralji zemlje vanj prinesejo svojo slavo in čast.²⁵ In njegova velika vrata se podnevi sploh ne bodo zaprla, kajti tam ne bo noči.²⁶ In vanj bodo prinesli slavo in čast narodov.²⁷ In tja nikakor ne bo stopilo karkoli, kar omadežuje niti *karkoli* počne ogabno ali *počne* laž, temveč tisti, ki so zapisani v Jagnjetovi knjigi življenja.

22 In pokazal mi je bistro reko vode življenja, čisto kakor kristal, ki je izvirala iz Božjega in Jagnjetovega prestola.² In na sredi njegove ulice in na obeh straneh reke *je bilo* drevo življenja, ki je rodilo dvanajst vrst sadja *in* je vsak mesec obrodilo svoj sad, listi drevesa pa so *bili* za ozdravljanje narodov.³ In nič več ne bo prekletstva, temveč bo v njem Božji in Jagnjetov prestol in njegovi služabniki mu bodo služili⁴ in videli bodo njegov obraz in njegovo ime *bo* na njihovih čelih.⁵ In

tam ne bo noči in ne potrebujejo nobene sveče niti sončne svetlobe, kajti Gospod Bog jim daje svetlogo in kraljevali bodo na veke vekov.

6 In rekel mi je: »Ti izreki so zvesti in resnični.« In Gospod, Bog svetih prerokov, je poslal svojega angela, da pokaže svojim služabnikom stvari, ki morajo biti v kratkem storjene.⁷ »Glej, pridem hitro; blagoslovjen je, kdor ohranja izreke proroštva iz te knjige.«⁸ In jaz, Janez, sem videl te stvari in *nih* slišal. In ko sem jih slišal in videl, sem padel dol pred stopala angela, ki mi je pokazal te stvari, da bi ga oboževal.⁹ Potem mi je rekel: »Poglej, ne *delaj tega*, kajti jaz sem tvoj soslužabnik in izmed tvorih bratov prerokov in izmed teh, ki ohranjajo izreke te knjige; obožuj Boga.«¹⁰ In rekel mi je: »Ne zapečati izrekov proroštva te knjige, kajti čas je blizu.¹¹ Kdor je nepravičen, naj bo nepravičen še naprej; in kdor je umazan, naj bo umazan še naprej; in kdor je pravičen, naj bo še naprej pravičen; in kdor je svet, naj bo svet še naprej.«¹² »In glej, pridem hitro in moja nagrada je z menoj, da dam vsakemu človeku glede na to, *kakšno* bo njegovo delo.¹³ Jaz sem Alfa in Omega, začetek in konec, prvi in poslednji.«¹⁴ § Blagoslovjeni so tisti, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, da bi lahko imeli pravico do drevesa življenja in bi lahko skozi velika vrata vstopili v mesto.¹⁵ Kajti zunaj so psi ^{zin} čarodeji in vlačugarji in morilci in malikovalci in kdorkoli ima rad [laž] ter počne laž.

16 »Jaz, Jezus, sem poslal svojega angela, da vam te stvari pričuje po cerkvah. Jaz sem korenina in rod Davidov in svetla ter jutranja zvezda.«

17 In Duh in nevesta pravita: »Pridi.« In naj tisti, ki sliši, reče: »Pridi.« In naj tisti, ki je žejen, pride. In kdorkoli hoče, naj zastonj vzame vodo življenja.

18 Kajti jaz pričujem vsakemu človeku, ki sliši besede proroštva te knjige: »Če bo katerikoli človek tem besedam dodal, mu bo Bog dodal nadloge,^a ki so napisane v tej knjigi;¹⁹ in če bo katerikoli človek odvzel od besed knjige tega proroštva, bo Bog odvzel njegov delež iz knjige ^bživljenja in iz svetega mesta in od stvari, ki so napisane v tej knjigi.«

20 § Tisti, ki pričuje te stvari, pravi: »Zagotovo pridem hitro.« Amen. Točno tako, pridi, Gospod Jezus.

21 Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa *naj bo* z vami vsemi. Amen.

21,23: Iz 60,19

21,24: Iz 60,3

21,25: Iz 60,11

22,5: Raz 21,23

22,9: Raz 19,10

22,12: Rim 2,6

22,13: Iz 41,4

22,13: Iz 44,6

22,17: Iz 55,1

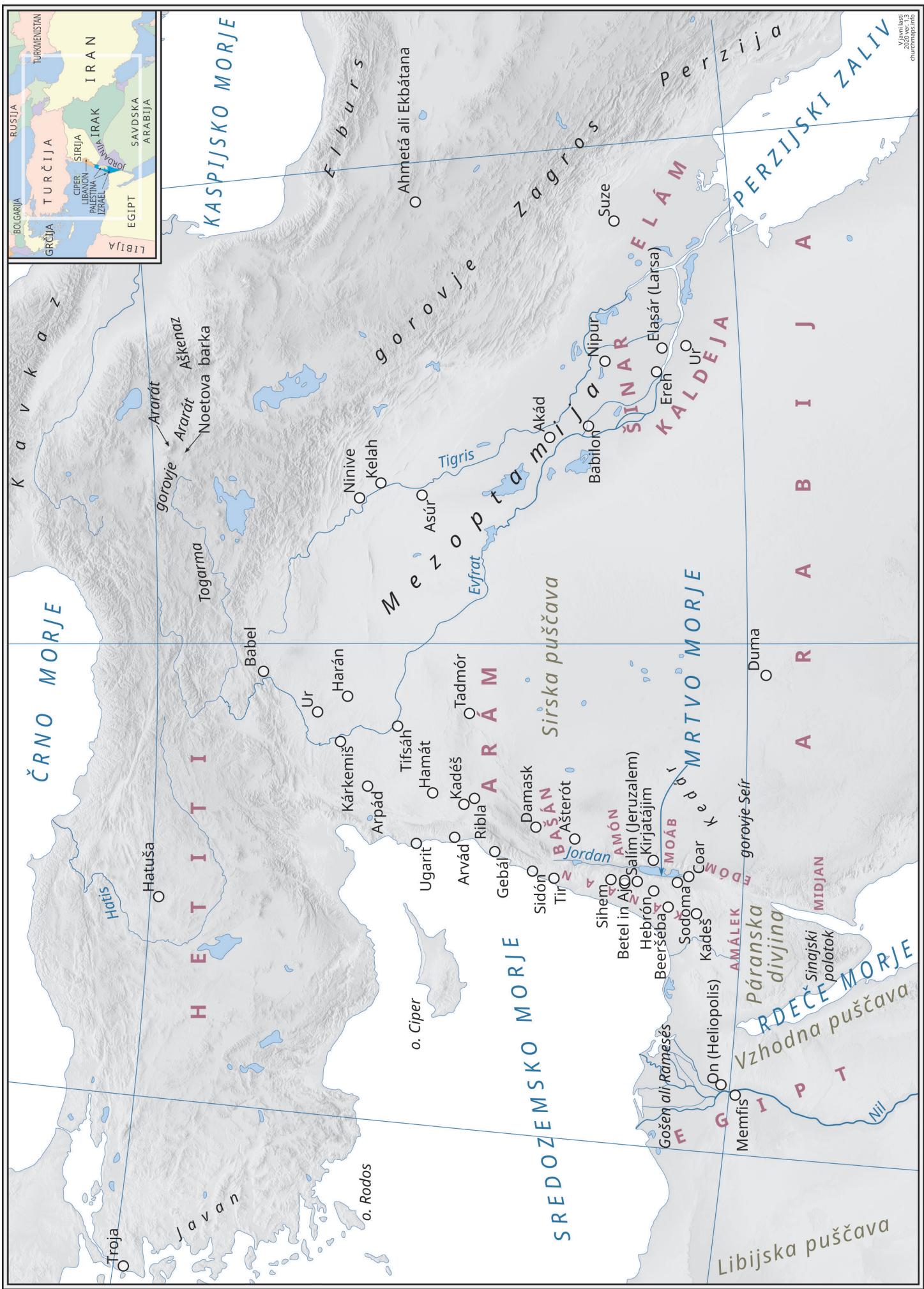
22,18: 5 Mz 4,2

22,18: Prg 30,6

| ^b 22,19: *iz knjige...:* ali, od drevesa.

^z 22,15: [psi: gr. moške vlačuge.]

^a 22,18: [nadlog: gr. šibe.]

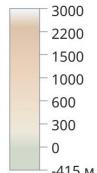
Bližnji vzhod v času Stare zaveze

Izrael v času Nove zaveze

- Ruševine
 - Trdnjave
 - I** Rimska provinca Judeja (4 pred Kristusom - 6 po Kristusu) Arhelaj - četrtni del province
 - IIa** Herod Antipa - četrtni del province (4 po Kristusu — 39 po Kristusu)
 - IIb** Filipov četrtni del province (4 po Kristusu — 34 po Kristusu)
 - III** Rimski cesar (4 po Kristusu — 34 po Kristusu)
 - IV** Rimska provinca v Siriji
 - V** Lizanijev četrtni del province
 - VI** Deseteromestje
- Severna meja Judeje

SREDOZEMSKO MORJE

Nadmorska višina

50°

Cezareja

Jopa

Aškelón

Gaza

SAMARIJA

I

Antipatrída

Arimateja

Lida

Emavs

Jeruzalem

Betlehem

Heródion

Hebrón

Masada

Jerihá

Betanija

Kumran

Sihár

Judeja

EDÓM

NEBÁTEJCI

ABRAHÁM

NEBÁTEJCI

